

J. B. HOFMANN

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ
ΤΗΣ
ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΞΕΛΑΞΗΝΤΟΝ
ΤΟ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1974

J. B. HOFMANN

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ
ΤΗΣ
ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΞΕΛΑΗΝΙΣΘΕΝ

ΥΠΟ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΜΟΝΙΜΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΝ Τῃ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙῳ ἈΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1974

**ETYMOLOGISCHES WÖRTERBUCH
DES GRIECHISCHEN**

VON

J. B. HOFMANN

**VERLAG VON R. OLDENBOURG
MÜNCHEN 1950**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Τὸ μετὰ χειρὸς Λεξικὸν περιέχει ἐν γένει πάσας τὰς ρίζας καὶ πάντα τὰ θέματα τῶν ἐν τοῖς κειμένοις ἀπαντωσῶν λέξεων. Παραλείπονται σύνθετα καὶ παράγωγα, τῶν ὁποίων ἡ ἐτυμολογικὴ σχέσις πρὸς τὸ οἰκεῖον λῆμμα εἶναι προφανὴς διὰ τὸν ἀναγνώστην. Ἐκ τῶν ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῖς Γραμματικοῖς (ὡς παρ' Ἡσυχίου) ἀπαντωσῶν λέξεων ἐλήφθησαν μόνον α) ὅσαι συσχετίζονται πρὸς ἐτυμολογικὴν οἰκογένειαν μεμαρτυρημένων λέξεων καὶ β) ὅσαι παλαιόθεν κληρονομηθεῖσαι περιέπεσον ἀργότερον εἰς ἀχρησίαν (π.χ. *ἔορ*).

Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Λεξικοῦ ἡξιοποιήθη ἡ ἀπὸ τῆς β' ἐκδόσεως τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Prellwitz καὶ τῆς γ' ἐκδόσεως τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Boissac δημοσιευθεῖσα βιβλιογραφία. Δι' οἰκονομίαν χώρου δὲν ἐγένετο χρῆσις βιβλιογραφικῶν παραπομπῶν. Λήμματα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀβεβαίου ἐτύμου χαρακτηρίζομεν ἀναλόγως διὰ τῶν λέξεων *μᾶλλον ἢ ἴσως*.

Αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκφράσω ἰδιαιτέρας εὐχαριστίας εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Rubenbauer διὰ τὰς πολλαπλὰς καὶ πολυτίμους ὑποδείξεις αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ Λεξικοῦ.

Μόναχον, Ἰούnius 1949

J. B. HOFMANN

Τὴν μεταγλώττισιν τοῦ Λεξικοῦ
ἀφιερῶνται εἰς τὸν πατέρα μου
Δημοσθένη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ

Ἡ ἔτυμολογία τῶν λέξεων, δηλονότι ἡ ζήτησις τῶν ἀρχικῶν ριζῶν καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ εὗρεσις τῆς πρωταρχικῆς σημασίας αὐτῶν,¹ ἀπησχόλησεν ἤδη τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας.² Ἡ ἔρευνα ὁμῶς αὕτη εἶχεν ἐμπειρικὸν κυρίως χαρακτῆρα, στηριζομένη εἰς φωνητικὴν ἢ σημασιολογικὴν τινα ὁμοιότητα τῶν λέξεων, διό καὶ αἱ δοθεῖσαι ἐρμηνεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θεωροῦνται σήμερον ἐσφαλμένα.³ Οὕτως ὁ Ὅμηρος συσχετίζει τὸ ὄνομα Ὀδυσσεύς πρὸς τὸ ὀδυσσάμενος.⁴ Ὁ Ἀρχ(ι)λοχος συνάπτει τὸ ὄνομα Ἀπόλλων πρὸς τὸ ὀλλύνω:

ὦναξ Ἀπολλον, καὶ σὺ τοὺς μὲν αἰτίους
πῆμαινε καὶ σφας ὄλλυ' ὥσπερ ὀλλύεις (30 D=26 West),⁵

ὁ δὲ Αἰσχύλος πρὸς τὸ σύνθετον ἀπόλλω/ἀπόλλυμι:

1. Τὸ α' συνθετικὸν τῆς λέξεως εἶναι τὸ ἔτυμον εὐλήτης, βέβαιος, πραγματικός (πβ. Ὁμ. Ἰλ. Κ 534 ψεύσσομαι ἢ ἔτυμον ἐρέω.). Περὶ ἔτυμολογίας γενικῶς βλ. R. Thurneysen, Die Etymologie, Freiburg i. Br. 1904· A. S. C. Ross, Etymology, London 1938 (ἀνατύχ. 1965)· Vittore Pisani, L'etimologia. Storia—Questioni—Metodo, Paedea Editrice Brescia 1967 (Studi Grammaticali e Linguistici 9).

2. Κατὰ τὸν Εὐστάθιον (Ὁδ. 1408, 13): Ὅθεν καὶ ἔτυμολογία, λόγος ἐπαληθευομένην δεικνύς, φασί, τὴν λέξιν τῇ φύσει τοῦ πράγματος.

3. Ἡ ἔτυμολογία ἀπησχόλησε καὶ τοὺς Ῥωμαίους, περὶ ἧς βλ. σχετικῶς K. N. Ἡλιοπούλου, Αἱ ἔτυμολογίαι παρ' Οὐάρρωνι, Κικέρωνι καὶ Τίτῳ Λιβίῳ, Ἐπιστ. Ἐπετ. τῆς Φιλοσ. Σχ. τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν 7, 1956/1957, 385-413, ἐνθα παρατίθεται πλουσία βιβλιογραφία.

4. Ἡ τοιαύτη ἔτυμολογία καλεῖται σήμερον λαϊκὴ ἔτυμολογία ἢ παραετυμολογία (πβ. ἀγγλ. popular etymology, γαλλ. étymologie populaire, γερμ. Volksetymologie ἢ Paratymologie καὶ ἰταλ. etimologia popolare).

5. Ὁδ. τ 407 κ. ἐ. Πολλοῖσιν γάρ ἐγώ γε ὀδυσσάμενος τόδ' ἰκάνω, ἀνδράσιν ἠδὲ γυναῖξιν ἀνὰ χθονά πουλοβόταραν τῷ δ' Ὀδυσσεύς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον.

Βλ. P.B.R. Forbes, Greek Pioneers in Philology and Grammar, The Classical Review 47, 1933, 105.

6. O. R. Merkelbach (Kritische Beiträge zu antiken Autoren, Meisenheim am Glan 1974, σ. 28) εὕρεσκον ἐνταῦθα ἔτυμολογικὴν συσχέτισιν τοῦ ὀνόματος Ἀπόλλων πρὸς τὸ ρῆμα ἀπόλλυμι διορθοῖ τὸ ἀνωτέρω κείμενον οὕτως:

ὦναξ Ἀπολλον, καὶ σὺ τοὺς μὲν αἰτίους
πῆμαινε καὶ σφ' ἀπόλλυ' ὥσπερ ὀλλύεις.

Ἄπολλον, Ἄπολλον

ἀγυιάτ', ἀπόλλων ἑμός.

Ἀπόλλεσσας γὰρ σὺ μόλις τὸ δεύτερον (Ἀγαμ. 1080 κ.έ.).

Ὁ Ἡρόδοτος τὴν λέξιν θεοῦς ἀνάγει εἰς τὸ κόσμῳ θέντες τὰ πρῆγματα. Ἐκ τῶν φράσεων εἰ δέ... τελευτήσῃ τὸν βίον εὖ,... ὄλβιος κεκλησθαι ἀξιόσ' ἐστι καὶ πρὶν δ' ἂν τελευτήσῃ, ἐπισχεῖν μηδὲ καλέειν κω ὄλβιον, ἀλλ' εὐτυχέα τοῦ χωρίου 1,32^ο ὁ Pisan¹⁰ συμπεραίνει ὅτι ὁ Ἡρόδοτος διέκρινεν εἰς τὴν λέξιν ὄλβιος πιθανώτατα ὥς α' συνθετικὸν τὸ ὄλος καὶ ὥς β' τὸ βίος.

Οἱ Ἴωνες φιλόσοφοι (ὥς ὁ Ἀναξαγόρας καὶ ὁ Ἡράκλειτος¹¹) καὶ ὁ Ἀθηναῖος φιλόσοφος Πλάτων διὰ τοῦ διαλόγου Κρατύλος προώθησαν συστηματικῶς τὴν ἐτυμολογικὴν ἐρευναν. Εἰς τὸν διάλογον αὐτοῦ, θέμα τοῦ ὁποίου εἶναι περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, συζητῶν ὁ Πλάτων τὰς ὑπαρχούσας τότε γνώμας περὶ σχέσεως γλώσσης καὶ ἀντικειμένων παρουσιάζει τὸ μὲν τὸν φιλόσοφον Κρατύλον ὑποστηρίζοντα τὴν ἄποψιν ὅτι αἱ σχέσεις μεταξὺ ὀνομάτων καὶ πραγμάτων εἶναι ἐσωτερικαί, αἰτιολογικῆς μορφῆς, φυσικαί (φύσει, 383 a), τὸ δὲ τὸν Ἑρμογένη ὑποστηρίζοντα ὅτι αἱ σχέσεις αὗται εἶναι ἐξωτερικαί, αὐθαίρετοι, συμβατικοῦ χαρακτήρος (νόμῳ καὶ ἔθει,

7. Πβ. ἐπίσης Εὐριπ. ἀποσκ. 781, 11 - 13 Nauck (Φαέθων):

Ἦ καλλιφεγγές Ἥλι', ὥς μ' ἀπόλλεσσας
καὶ τόνδ'. Ἀπόλλων σ' ἐν βροτοῖς ὀρθῶς καλεῖ,
δοσις τὰ σιγῶντ' ὀνόματ' οἶδε δαιμόνων.

8. 2,52 Θεοῦς δὲ προσωνόμασάν σφας ἀπὸ τοῦ τοιούτου ὅτι κόσμῳ θέντες τὰ πρῆγματα καὶ πάσας νομάς εἶχον.

9. Εἰ δὲ πρὸς τοῦτοις ἐτι τελευτήσῃ τὸν βίον εὖ, οὗτος ἐκείνος τὸν σὺ ζητῆεις ὄλβιος κεκλησθαι ἀξιόσ' ἐστι· πρὶν δ' ἂν τελευτήσῃ, ἐπισχεῖν μηδὲ καλέειν κω ὄλβιον, ἀλλ' εὐτυχέα. Ἐνταῦθα δηλ. κατὰ τὸν Σόλωνα δύναται τις νὰ καλῆται ὄλβιος (= εὐτυχής), ὅταν τερματίσῃ καλῶς ὄλον τὸν βίον του· πρὶν ἢ ὁμοῦς τερματίσῃ αὐτόν, δύναται νὰ καλῆται μόνον εὐτυχής.

10. L'etimologia, σ. 14.

11. Βλ. Πλάτ. Κρατ. 409 a ΣΩ. Τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα φαίνεται τὸν Ἀναξαγόραν πιέζειν. ΕΡΜ. Τί δὴ; ΣΩ. Ἔοικε δηλοῦντι παλαιότερον ὃ ἐκείνος ἔλεγεν, ὅτι ἡ σελήνη ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς. Πβ. ἐπίσης 409 b καὶ 413 c.

12. Βλ. Πλάτ. Κρατ. 401 d Ὅσοι δ' αὖ ἀώσιαν», σχεδόν τι αὖ οὔτοι καθ' Ἡράκλειτον ἂν ἡγοῖντο τὰ ὄντα λέναι τε πάντα καὶ μένειν οὐδέν· τὸ οὖν αἴτιον καὶ τὸ ἀρχηγὸν αὐτῶν εἶναι τὸ ὄνθον, ὅθεν δὴ καλῶς ἔχειν αὐτὸ ἀώσιαν» ὠνομάσθαι. Πβ. ἐπίσης 402 a — b.

384 d).¹³ Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἐτυμολογουμένων ἐκεῖ λέξεων ἀναφέρομεν τὰς ἐξῆς: Τὴν λέξιν θεοὺς ἐτυμολογεῖ ἐκ τοῦ θεῖν «τρέχειν», λέγων ὅτι οἱ πρῶτοι οἱ περὶ τὴν Ἑλλάδα ἄνθρωποι καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν βαρβάρων ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του, παρατηροῦντες τὴν διαρκῆ καὶ ταχεῖαν κίνησιν τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης, τῆς γῆς, τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ οὐρανοῦ, θεωρουμένων ὡς θεῶν, ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ θεῖν ἐπωνόμασαν αὐτοὺς θεοὺς.¹⁴ Πρὸς εὐρεσιν τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως *δαίμονες*, ὁ Πλάτων ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ἡσίοδον, χαρακτηρίζοντα τοὺτους ὡς φρονίμους καὶ σοφοὺς, γράφει: *Τοῦτο τοίνυν παντὸς μᾶλλον λέγει, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τοὺς δαίμονας* ὅτι φρόνιμοι καὶ δαήμονες ἦσαν, «*δαίμονας*» αὐτοὺς ὠνόμασεν (398 b). Τὴν λέξιν ἄνθρωπος ἐτυμολογεῖ ἐκ τοῦ ἀναθρῶν ἃ ὅπωπε ἐρμηνεύων τὸν σχηματισμὸν τῆς λέξεως ὡς κάτωθι: *Ἐκ γὰρ ῥήματος ὄνομα γέγονεν, ἐνὸς γράμματος τοῦ ἄλφα ἐξαιρεθέντος καὶ βαρυτέρας τῆς τελευτῆς γενομένης* (399 b). Τὴν προέλευσιν τῆς λέξεως *Αἰδῆς* δέχεται ἐκ τοῦ αἰδῆς λέγων: *Οἱ πολλοὶ μὲν μοι δοκοῦσιν ὑπολαμβάνειν τὸ αἰδῆς προσειρηθῆαι τῷ ὀνόματι τούτῳ καὶ φοβούμενοι τὸ ὄνομα «Πλούτωνα» καλοῦσιν αὐτόν* (403 a).

Ὁ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ Στωικοὶ¹⁵ ἡσχολήθησαν ὡσαύτως περὶ τὴν ἐτυμολογίαν τῶν λέξεων. Οὕτως ὁ Σταγίριτης φιλόσοφος παράγει τὰς λέξεις: *δίκαιον* ἀπὸ τοῦ *δίχα*,¹⁶ *μακάριον* ἀπὸ τοῦ *μάλιστα* (Mb) *χαίρειν* (Ἡθ. Νικ. 7, 12 [=1152 b 7]), *οὐρανὸν* ἀπὸ τοῦ *ὄρον* *εἶναι* τῶν *ἄνω* (Περὶ Κόσμου 6, 19 [=400 a 7]). Ὁ Χρύσιππος ἔγραψε *Περὶ τῶν ἐτυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα α' β' γ' δ' ε' στ' ζ'* καὶ ἐτυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα α' β' γ' δ'.¹⁷ Κατὰ τὸν Macrobius (Conviv. Sat.

13. Βλ. I. N. Θεοδωρακοπούλου, Σύστημα Φιλοσοφικῆς Ἠθικῆς, Ἀθήνα 1947, σ. 86 κ. ε.

14. Κρατ. 397 c — d *Φαίνονται μοι οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα τοὺτους μόνους [τοὺς θεοὺς] ἡγείσθαι ὅσπερ νῦν πολλοὶ τῶν βαρβάρων, ἡλίον καὶ σελήνην καὶ γῆν καὶ ἀστρα καὶ οὐρανόν* ἅτε οὖν αὐτὰ ὁρῶντες πάντες δειλόντα δρόμῳ καὶ θέοντα, ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως τῆς τοῦ θεῖν «θεοὺς» αὐτοὺς ἐπωνομάσαι.

15. Βλ. Stoicorum veterum fragmenta, τόμ. II, σ. 44, 40 (ἐκδ. Arnim)... θέσει ἐστὶ τὰ ὀνόματα ἢ, ὡς νομίζουσιν οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, φύσει, ... καθὼ καὶ στοιχειᾶ τινὰ τῆς ἐτυμολογίας εἰσάγουσιν (Ἠριγέν. Πρὸς τὸν ἐπιγεγρ. Κέλσου ἀληθεῖ λόγον 1, 24).

16. Ἡθ. Νικ. 5, 7 (= 1132 a 30) διὰ τοῦτο καὶ ὀνομάζεται *δίκαιον*, ὅτι *δίχα* ἐστίν, ὡςπερ ἂν εἴ τις εἴποι *δίχαιον*, καὶ ὁ δικαστὴς *διχαστής*.

17. Βλ. Stoicorum veterum fragmenta, τόμ. II, σ. 9, 13-14.

1,17,7) ὁ Χρύσιππος ἐρμηνεύει τὴν λέξιν Ἀπόλλων ὡς ἐξῆς: Chrysi-
rippus Apollinem, ὡς οὐχὶ τῶν πολλῶν καὶ φανύων οὐσιῶν τοῦ πυρὸς
ὄντα, primam enim nominis litteram retinere significationem negandi,
ἢ ὅτι μόνος ἐστὶ καὶ οὐχὶ πολλοί; nam et Latinitas eum, quia tantam
claritudinem solus obtinuit, solem vocavit.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους συγγραφεῖς εὐρίσκομεν
ἐτυμολογίας λέξεων. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης περὶ τῆς λέξεως Ἡρα-
κλῆς γράφει: Τὸν δ' ἐξ Ἀλκμήνης γενόμενον ὕστερον πλείουσιν ἔτε-
σιν ἢ μυρίοις, Ἀλκαῖον ἐκ γενετῆς καλούμενον, ὕστερον Ἡρακλέα με-
τονομασθῆναι, οὐχ ὅτι δι' Ἡραν ἔσχε κλέος, ὥς φησιν ὁ Μάτρις, ἀλλ'
ὅτι τὴν αὐτὴν ἐξηλωκὼς προαίρεσιν Ἡρακλεῖ τῷ παλαιῷ τὴν ἐκείνου
δόξαν ἄμα καὶ προσηγορίαν ἐκληρονόμησεν (1, 24, 4).

Ὁ Ἀρτεμίδωρος παράγει τὴν λέξιν τήβεννος ἀπὸ τοῦ Τημένου
τοῦ Ἀρκάδος.¹⁸

* * *

Ἡ λέξις ἐτυμολογία ὡς γραμματικὸς ὅρος ἔχει ἐλληνιστικὴν
τὴν προέλευσιν. Ποῖος πρῶτος ἐχρησιμοποίησε τοῦτον δὲν γνωρί-
ζομεν. Κατὰ τὸν G. Curtius¹⁹ τὸ α' συνθετικὸν ἐτυμος εἶναι ἰωνικόν.²⁰
Ὁ terminus technicus ἐτυμον, ἐτυμολογία ἀποδίδεται εἰς τοὺς Στωι-

18. Ὀνειροκρ. 2,3 (= σ. 104, 8 κ. ε. ἐκδ. Pack): Τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἡ Ῥωμαί-
κῃ ἐσθῆς, ἣν τήβεννον καλοῦσιν ἀπὸ Τημένου τοῦ Ἀρκάδος, ὃς πρῶτος τὴν αὐτοῦ
χλαμύδα τοῦτον περιεβάλετο τὸν τρόπον εἰσπλεύσας κατὰ Ἰόνιον κόλπον καὶ ὑπο-
δεχθεὶς ὑπὸ τῶν ταύτῃ κατοικούντων. Ἀφ' οὗ μαθόντες [καὶ] οἱ ἐγγχώριοι τὸν αὐτὸν
ἐνεσκευάζοντο τρώστον καὶ ἐκάλουν τὴν ἐσθῆτα τημένειον ἐπώνυμον Τημένου τοῦ
εὐρόντος· ὕστερον δὲ τῷ χρόνῳ παραφθαρέντος τοῦ ὀνόματος τήβεννος ἐκλήθη.

19. Grundsätze der griechischen Etymologie, 5η ἐκδ. (E. Windisch) Leipzig,
1879, σ. 5.

20. Ὁ Πλάτων χρησιμοποιοῦν τοῦτο εἰς τὸν Φαῖδρον (260 ε τοῦ δὲ λέ-
γειν, φησὶν ὁ Λάκων, ἐτυμος τέχνη ἀνευ τοῦ ἀληθείας ἡφθαι οὐκ' ἐστὶν οὐτε μὴ
ποτε ὕστερον γένηται) ἔλαβεν ἐκ τῶν Ἰωνῶν φιλοσόφων (βλ. Curtius, ἐνθ' ἄνωτ.
σ. 5). Ἡ λέξις ἐτυμος εὐρηται εἰς τοὺς Προσωκρατικούς: H. Diels — W. Kranz,
Die Fragmente der Vorsokratiker, 10η ἐκδ. Berlin 1960: Ξενοφάν. B 8,4 (I, 131,10)
εἴπερ ἐγὼ περὶ πάνθ' οἶδα λέγειν ἐτύμως· B 35 (I, 137,7) ταῦτα δεδοξάσθω μὲν
τοῖς ἐτύμοις. Ἴων δ' Χίος B 4 (I, 380,20) εἴπερ Πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ
πάντων ἀνθρώπων γνώμας εἶδε...

κούς.²¹ Παρά Στράβωνι παραλλήλως πρὸς τὴν λέξιν *ἐτυμολογία*²² εὐ-
ρηται καὶ ἡ λέξις *ἐτυμότης*: *Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ Καπὴν μὲν ἐστὶν ἡ*
μητρόπολις, κεφαλὴ τῷ ὄντι κατὰ τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος (5,4,
10 [=C. 248]).²³ Παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνασσεὶ ὡσαύτως ἀπαντᾷ
ἡ λέξις *ἐτυμολογία*,²⁴ παρὰ δὲ Διονυσίῳ τῷ Θρακί ὀρίζεται αὕτη ὡς
μέρος τῆς Γραμματικῆς: *Τέταρτον ἐτυμολογίας εὐρεῖς* (Περὶ Γραμ-
ματικῆς § 1, ἐκδ. Uhlig).

Μετὰ τῆς αὐτῆς πρὸς τὴν *ἐτυμολογίαν* σημασίας ἀπαντᾷ ἡ λέξις
ἐτυμον ὡς οὐσιαστικὸν παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ: *Ὡν τὸν μὲν*
᾽Οσιριν, τὴν δὲ ᾽Ισιν ὀνομάσαι, ἀπὸ τινος ἐτύμου τεθείσης ἐκατέρας τῆς
προσηγορίας ταύτης (1,11,1).²⁵ Τὸ ἐπίρρημα *ἐτύμως* ἀπαντᾷ παρ' Ἀ-
ριστοτέλει: *ὃν ἐτύμως καλοῦμεν οὐρανὸν μὲν ἀπὸ τοῦ ὄρον εἶναι τῶν*
ἄνω,... (Περὶ Κόσμου 6, 19 [=400 a 6]).

Ὡσαύτως δὲ ἀπαντᾷ τὸ ρῆμα *ἐτυμολογῶ* εἰς τοὺς Προσω-
κρατικούς: Diels — Kranz, *Die Fragmente der Vorsokratiker*, A 10
(1,386,14 κ.έ.). *Ἐκάτερος οὖν τούτων* (τ. ἐ. Ἡρακλείτου καὶ Ἰππο-
κράτους), *φησὶ, καὶ ἐτυμολογεῖν ἐπιχειρεῖ τὸ τῆς ψυχῆς ὄνομα πρὸς τὴν*
οἰκίαν δόξαν, ὃ μὲν λέγων διὰ τοῦτο ζῆν λέγεσθαι τὰ ἐμψυχα παρὰ
τὸ ζεῖν, τοῦτο δὲ τοῦ θερμοῦ, ὃ δὲ ψυχὴν κεκλησθαι ἐκ τοῦ ψυχροῦ,

21. Βλ. Ed. Schwyzler, *Griechische Grammatik*, τόμ. I, 3η ἐκδ. München 1939, σ. 7· 41· 43 καὶ Ἐγγ. Σκάσση, Ἱστορικὴ Γραμματικὴ τῆς Λατινικῆς Γλώσσης, τόμ. I, ἐν Ἀθήναις 1969, σ. 51 ὑποσημ. 158.

22. 16,4,27 (= C. 784) ἐκδ. Meineke καθάπερ οἱ τὴν *ἐτυμολογίαν* βιαζόμενοι ἀπὸ τοῦ εἰς τὴν *ἔραν ἐμβαίνειν, ὅπερ ἐστὶν εἰς τὴν γῆν,...*

23. Πβ. ἐκίσης Πλουτ. Ἡθ. 638 *...προσάγειν τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος καὶ Σέξτον τὸν Ἐμπειρικὸν Πρὸς Μαθηματικούς* (Πρὸς Γραμματ.) I,247 (τόμ. 3ος, σ. 61, ἐκδ. Mutschmann — Mau) καὶ οὐ διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος *ἐτυμότητα*...

24. Περὶ Συνθ. Ὄνομ. 16 *...τὰ κρείτιστα δ' ὡς πρῶτον τὸν ὑπὲρ ἐτυμολογίας εἰσαγαγόντι λόγον, Πλάτωνι τῷ Σωκρατικῷ, πολλοὴν μὲν καὶ ἄλλη μάλιστα δ' ἐν τῷ Κρατύλῳ. Προσέτι Σέξτος ὁ Ἐμπειρικὸς εἰς εἰδικὸν κεφάλαιον Περὶ ἐτυμολογίας ἐτυμολογεῖ καὶ τὰς λέξεις λύχνος καὶ προσκεφάλαιον: Πρὸς Μαθηματικούς* (Πρὸς Γραμματ.) I,243 (τόμ. 3ος, σ. 60) οἷον εἰ λύχνος εἴρηται ἀπὸ τοῦ λθεῖν τὸ νύχος, ὀφείλομεν μαθεῖν εἰ καὶ τὸ νύχος ἀπὸ τινος ἑλληνικοῦ εἴρηται, καὶ τοῦτο πάλιν ἀπ' ἄλλου I,244 (τόμ. 3ος, σ. 61) οἷον προσκεφάλαιον ἀπὸ τοῦ τῇ κεφαλῇ προστίθεσθαι εἴρηται, ἡ δὲ κεφαλὴ καὶ τὸ πρὸς, ὃ ἐστὶ πρὸθεσις, ἀντιτύμως κέκληται.

25. Πβ. ἐκίσης Στράβ. 1,2,34 (= C. 42) *...τοὺς Ἀραβας καὶ Ἐρεμβούς, τάχα τῶν πάλαι Ἑλλήτων οὕτω καλοῦντο τοὺς Ἀραβας, ἅμα καὶ τοῦ ἐτύμου συνεργοῦτος πρὸς τοῦτο. Ἀθην. 13,28 (= 571 d) ἐκδ. Kaibel ...οὕκ ἔτι πρὸς τὸ ἐτυμον ἀναφέροντες, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσημονέστερον,...*

θεῖν ἔχει τὸ εἶναι, παρὰ τὴν αἰτίαν ἡμῖν γενέσθαι τῆς διὰ τῆς ἀναπνοῆς ψύξεως. Ἐπίσης ἀπαντᾷ παρὰ Στράβωνι²⁴ καὶ Ἀθηναίῳ.²⁵

Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις συγγραφεῦσιν εὐρίσκομεν μαρτυρίας περὶ συγγραφῆς κατὰ τὴν Ἀρχαιότητα ἔργων ἐτυμολογικοῦ περιεχομένου. Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός (4ου αἰ. π.Χ.) φέρεται συγγράφας πρῶτος ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον *Περὶ ἐτυμολογιῶν*.²⁶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος (2ου αἰ. π.Χ.) καὶ Δημήτριος ὁ Ἰξίων ἐκ Περγᾶμου (2ου αἰ. π.Χ.) συνέγραψαν *Ἐτυμολογούμενα ἢ Περὶ ἐτυμολογιῶν*, τὰ ὅποια μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος.²⁷

Τότε συνετάχθησαν καὶ ἐτυμολογικὰ λεξικά, ἐπὶ τῶν ὁποίων, ὡς γνωστόν, ἐβασίσθησαν οἱ βυζαντινοὶ ἐτυμολόγοι. Τοιαῦτα λεξικά τῶν βυζαντινῶν χρόνων σφάζονται τὰ ἑξῆς:

1) *Ὁρίωνος τοῦ ἐκ Θηβῶν Αἰγύπτου* (5ου αἰ. μ.Χ.): *Orionis Thebani Etymologicum*, ἐκδ. F. G. Sturz, Lipsiae 1820.

2) *Etymologicum Genuinum* (= Γνήσιον 9ου αἰ.), ἐκδ. α) E. Miller, *Mélanges de littérature grecque*, Paris 1868, σσ. 11 - 318· β) R. Reitzenstein, *Geschichte der griechischen Etymologika*, Leipzig 1897 (ἀνατύπ. Amsterdam 1964), σσ. 11 - 44 (*Ἄμα - Ἄμωμος*)· γ) *Littera Α*, ἐκδ. A. Colonna, Roma, Quaderni Athena N. 4, 1967· δ) *Etymologicum*

26. 1,2,34 (= C. 42) Ἀπὸ γὰρ τοῦ εἰς τὴν ἔραν ἐμβαίνειν τοὺς Ἐρεμβοὺς ἐτυμολογοῦσιν οὕτως οἱ πολλοί, οὗς μεταλαβόντες οἱ ὕστερον ἐπὶ τὸ σαφέστερον Τρωγλοδότας ἐκάλεσαν.

27. 2,1 (= 35 b) Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ ἐτυμολογῶν τὸν οἶνον οἰόνειν αὐτὸν φησιν εἶναι διὰ τὸ οἰήσεως ἡμῶν τὸν νοῦν ἐμπικλᾶν.

28. Βλ. L. Cohn, *Commentationes philologicae in honorem A. Reifferscheidii*, Βρεσλαβία 1844, De H. Pontico Etymologiarum scriptore antiquissimo, σ. 89.

29. 14,83 (= 663 a - b) Ὀνομάσθη δὲ ἡ ματτή, ὡς μὲν ὁ Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἐτυμολογούμενων, ἀπὸ τοῦ μασθᾶσαι, ὡς περὶ καὶ ἡ μαστίχη καὶ ἡ μᾶσταξ· ἡμεῖς δὲ φάμεν ἀπὸ τοῦ μάττειν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ μᾶζα αὐτὴ ὀνομάσθη καὶ ἡ παρὰ Κυπρίους καλουμένη μαγίς, καὶ τὸ τευφᾶν καθ' ὑπερβολὴν ὑπερμαζᾶν. 2,63 (= 63 d) Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν β' ἐτυμολογίων τῶν κοχλιῶν φησὶ τινὰς καλεῖσθαι κωλυσσιδείωνους. 11,65 (= 483 a) Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῇ περὶ Ἐτυμολογιῶν Παφίους τὸ ποτῆριον καλεῖν κύββα. 3,5 (= 74 b) ὀνομάσθαι δὲ σικνοῦς φησι Δημήτριος ὁ Ἰξίων ἐν πρώτῃ Ἐτυμολογούμενων ἀπὸ σένεσθαι καὶ κλεῖν· ὀρημητικὸν γὰρ ὑπάρχειν. 2,33 (= 50 a) ...ἤλα δὲ ῥέον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ Ἰξίων λέγει ἐν Ἐτυμολογίᾳ. Σημειωθῆτω τέλος ὅτι ἀρκετὰ συνέβαλεν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐτυμολογικῆς ἐρεῦνης Φιλόξενος ὁ Ἀλεξανδρεὺς (περὶ τὸν 1ον αἰ. π.Χ.), ἐξ οὗ πολλὰ ἠντήλησαν οἱ Ἡρωδιανός, Δίδυμος, Τρύφων κ.ά. (κλείονα βλ. παρὰ Κ. Ι. Βουρβέρη, *Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἀρχαιογνωσίαν καὶ τὴν κλασσικὴν Φιλολογίαν*, Ἀθήναι 1967, σ. 176).

Genuinum, Codex B, εκδ. N. A. Λιβαδάρα, Ἀθηνᾶ 70, 1968, 37-82 (ἀγανοῖς - ἀητων) καὶ ε) Klaus Alpers, Bericht über Stand und Methode der Ausgabe des Etymologicum Genuinum (Mit einer Ausgabe des Buchstaben Α), Κοπεγχάγη 1969.

3) Τὸ Γουδιανόν Ἑτυμολογικόν (περὶ τὸν 11ον αἰ.): Etymologicum Gudianum, εκδ. α) F. G. Sturz, Leipzig 1818· β) Reitzenstein, ἐνθ' ἀνωτ., σσ. 79-81 (Κάβειροι - Κάδμιλος) καὶ σσ. 109-136 (Ἄμα - Ἀμωσγάπως) καὶ γ) A. de Stefani, Lipsiae 1909-1922 (α - ζειαί).

4) Τὸ Μέγα Ἑτυμολογικόν (περὶ τὸν 11ον αἰ.): Etymologicum Magnum, εκδ. α) Th. Gaisford, Oxonii 1848 (ἀνατύπ. Amsterdam 1967) καὶ β) ἐν Reitzenstein, ἐνθ' ἀνωτ., σσ. 223-241 (Ἄμα - Ἀμνάς).

5) Τὸ Ἑτυμολογικόν τοῦ Συμεῶνος (12ου αἰ.): Symeons Etymologikon, εκδ. α) Reitzenstein, ἐνθ' ἀνωτ., σσ. 262-279 (Ἀμάδοκοι - Ἀμφω)· β) Das Etymologicum Symeonis, εκδ. H. Sell, Meisenheim am Glan 1968 (α - αἰώ) καὶ γ) G. Berger, Etymologicum Genuinum et Etymologicum Symeonis (β), Meisenheim am Glan 1972.

Πλὴν τῶν εἰδικῶν τούτων λεξικῶν σφζονται καὶ ἑτερα ἀρχαῖα λεξικά περιέχοντα καὶ ἐτυμολογίας:

1) Πολυδεύκου (2ου αἰ. μ.Χ.): Pollucis Onomasticon, εκδ. E. Bethe, 3 τόμ., Leipzig 1900-1937 (ἀνατύπ. Stuttgart 1967).

2) Ἡσυχίου τοῦ Ἀλεξανδρέως (5ου αἰ. μ.Χ.): Hesychii Alexandrini Lexicon, εκδ. α) post J. Albertum rec M. Schmidt, 5 τόμ., Jenae 1858-1868 καὶ β) K. Latte, I-II (Α - Ο), Hauniae (Kopenhagen) 1953-1966.

3) Φωτίου (9ου αἰ.): εκδ. α) Photii Patriarchae Lexicon, rec., adnotationibus instr. et prolegomena add. S. A. Naber, I-II Leiden 1864-1865 (ἀνατύπ. 1965) καὶ β) Reitzenstein, ἐνθ' ἀνωτ., σσ. 157-165 (Σελεύκου - Πανσαγία).

4) Σούδας (10ου αἰ.): Suidae Lexicon, εκδ. Ada Adler, 5 τόμ., Lipsiae 1928-1938 (ἀνατύπ. Stuttgart [Teubner] 1971).

5) Ἰωάννου Ζωναρά (11ου - 12ου αἰ.): Johannis Zonarae Lexicon, εκδ. J. A. H. Tittmann, I-II Leipzig 1808 (ἀνατύπ. Amsterdam 1967).

Ἡ μέχρι τοῦ 18ου αἰ. ἐτυμολογία θεωρεῖται σήμερον ὡς λαϊκὴ ἐτυμολογία ἢ παρετυμολογία. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰ. ὁμῶς αὕτη

λαμβάνει χαρακτήρα καθαρώς ἐπιστημονικὸν καὶ καθίσταται κλάδος τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας. Κατὰ τὸν 18ον αἰ. διαπιστοῦται ὑπὸ τινων ἐρευνητῶν γλωσσικὴ συγγένεια τῆς ἀρχαίας Ἰνδικῆς πρὸς τὴν Ἀρμενικὴν, Γερμανικὴν, Ἑλληνικὴν, Κελτικὴν, Λατινικὴν, Περσικὴν, Σλαβικὴν κ.ἄ. Μεταξὺ τῶν πρώτων,³⁰ οἵτινες διεπίστωσαν τὴν συγγένειαν ταύτην, εἶναι ὁ Γάλλος Ἰησουΐτης Cœurdoux, ὁ ὁποῖος τῷ 1767 ἀνεκοίνωσε τοῦτο δι' ὑπομνήματος εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν, καὶ κυρίως ὁ Ἀγγλος W. Jones διὰ διαλέξεως γενομένης τῷ 1786 ἐν Καλκούτῃ. Οὕτως ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος ἀρχομένου ἐρευνᾶται μεθοδικώτερον καὶ συστηματικώτερον ἡ ἐτυμολογικὴ συγγένεια τῶν ἐν λόγῳ γλωσσῶν. Ὁ Franz Bopp ἐδημοσίευσεν δύο βασικά ἔργα,³¹ δι' ὧν ἐθεμελίωσε τὴν συγκριτικὴν γλωσσολογίαν. Ἡ γλωσσικὴ αὕτη συγγένεια ὀφείλεται εἰς τὴν πάλαι ποτὲ κοινὴν διαβίωσιν λαῶν ὁμοφύλων, κατοικοῦντων εἰς τὴν βόρειον καὶ κεντρικὴν Εὐρώπην πιθανῶς καὶ οὐχὶ εἰς τὴν Ἀσίαν, ὥς ἄλλοτε ἐπιστεῦετο. Οἱ λαοὶ οὗτοι διαμορφώσαντες κοινὴν γλῶσσαν ἀπετέλεσαν ἰδίαν γλωσσικὴν οἰκογένειαν, τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴν³² ἢ Ἰνδογερμανικὴν³³ ἢ Ἰαπετικὴν³⁴ καλουμένην.³⁵ Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως οὗτοι διασπασθέν-

30. Bl. Schwyzer, Griechische Grammatik I, σ. 9.

31. α) Conjugationssystem der Sanskritsprache in Vergleichung mit jenem der griechischen, lateinischen, [neu]persischen und germanischen Sprache, Frankfurt 1816 καὶ β) Vergleichende Grammatik des Sanskrit, Zend, Armenischen, Griechischen, Lateinischen, Litauischen, Altslavischen, Gotischen und Deutschen, I - VI Berlin 1835 - 1852, γ' ἐκδ. I - III 1868 - 1871.

32. Τὸν ὄρον τοῦτον εἰσήγαγον εἰς τὴν γλωσσολογίαν κυρίως οἱ Γάλλοι (indoeuropéen).

33. Οἱ Γερμανοὶ καθιέρωσαν τὸν ὄρον Indogermanisch.

34. Ἐκ τοῦ Ἰαπετοῦ, υἱοῦ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀρχηγοῦ τῶν Τιτάνων καὶ προγόνου τῶν λαῶν τῆς βορειοδυτικῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης. Τὸν ὄρον Ἰαπετικὴν εἰσήγαγεν ὁ Dieffenbach, καὶ τὸν υἱοθέτησε καὶ ὁ ἡμέτερος Γ. Χατζιδάκις.

35. Ἐκ τῆς συγκριτικῆς γλωσσικῆς ἐρεῦνης διεπιστώθη ὅτι πρὸ τῆς διασπάσεως τῆς μητρὸς γλώσσης εἶχον διαμορφωθῆ δύο διαλεκτικαὶ ὁμάδες: αἱ ἀνατολικαὶ καὶ αἱ δυτικαὶ Ἰνδοευρωπαϊκαὶ γλῶσσαι. Αἱ ὁμάδες αὗται νῦν καλοῦνται Kentum καὶ Satem γλῶσσαι, διότι εἰς τὸ δυτικὸν τμήμα τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν οἱ Ἰνδοευρωπαϊκοὶ οὐρανικοὶ κλειστοὶ φθόγγοι διατηρήθησαν (π.χ. ἑλλ. ἐκάτον, λατ. centum), εἰς δὲ τὸ ἀνατολικὸν τμήμα (πλὴν τῆς Τοχαρικῆς καὶ τῆς Χεττικῆς ἀνηκουσθῶν εἰς τὰς Satem γλῶσσας) ἐτρέψθησαν εἰς συριστικούς (π.χ. ἀβεστ. satəm, Ἰνδ. satām).

τες κατηυθύνθησαν καθ' ομάδας ἄλλοι μὲν πρὸς Ἀνατολάς μέχρι τῆς Περσίας καὶ τῶν Ἰνδιῶν, ἄλλοι δὲ πρὸς Δυσμὰς μέχρι τῆς Ἀγγλίας καὶ ἄλλοι πρὸς Νότον μέχρι τῆς Μεσογείου.* Ἐκεῖ ἐγκατασταθέντες ἀνέπτυξαν ἰδίας γλώσσας, αἵτινες ὁμῶς ἀποτελοῦν συνέχειαν τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς μητρὸς γλώσσης.

Δείγματα τινα τῆς γλωσσικῆς ταύτης συγγενείας ἀναφέρομεν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, τῆς Λατινικῆς καὶ τῆς ἀρχαίας Ἰνδικῆς:

Ἑλλ.	Λατ.	Ἰνδ.
ἀντί	ante	anti
βοῦς	bōs	gāūs
δέκα	decem	daśam
δύο	duo	dvā
ἕξ	sex	shaśh
ἐπτά	septem	saptam
ἵππος	equos	āśvas
μήτηρ	māter	mātā
ναῦς	nāvis	nāūs
ὀκτώ	octo	aṣṭāu
πατήρ	pater	pitā
πρὸ	pro	pra
ὑπὲρ	super	upari."

Εἰς τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴν οἰκογένειαν ἀνήκουν αἱ γλώσσαι:

1) *Χετιτικὴ* (ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ) 2) *Ἰνδική* (*Βεδική, κλασσικὴ Σανσκριτικὴ*) καὶ *Ἰρανικὴ* (ἀρχαία *Περσικὴ* καὶ *Ἀβεστικὴ*· νεωτέρα *Περσικὴ*, τοῦ Ἀφγανιστάν καὶ Ὀσσετικὴ) 3) *Τοχαρικὴ* (Α καὶ Β) 4) *Ἀρμενικὴ* 5) *Θρακικὴ* καὶ *Φρυγικὴ* 6) *Ἑλληνικὴ* 7) *Ἀλβανικὴ* 8) *Ἰταλικὴ* (Λατινικὴ, Ὀμβρικὴ καὶ Ὀσκικὴ) καὶ *Κελτικὴ* (Gaulois, Γκαελικὴ, Βρετονικὴ, Κορνικὴ καὶ Οὐαλικὴ) 9) *Γερμανικὴ* (Γοτθικὴ, Σκανδιναυικὴ [Σουηδικὴ, Δανικὴ, Νορβηγικὴ], Ἑλβετικὴ, Ἀγγλοσαξονικὴ, Ὀλλανδικὴ) 10) *Βαλτικὴ* (ἀρχαία *Πρωσσικὴ*, *Λεττικὴ* καὶ *Λιθουανικὴ*) καὶ *Σλαβικὴ* (*Σερβοκροατικὴ, Βουλγαρικὴ, Ρωσικὴ, Πολωνικὴ, Τσεχικὴ, Σλοβενικὴ, Λευκορωσικὴ* καὶ *Μικρορωσικὴ* ἢ *Οὐκρανικὴ*).

36. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίχθησαν οὗτοι πιθανῶς τὴν β' χιλιετίαν π.Χ.

37. Πλείονα βλ. παρὰ Γ. Ν. Χατζιδάκι, Ἀκαδημαϊκὰ Ἀναγνώσματα, τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1924, σσ. 4-7.

Ἡδὴ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰ. ἤρχισεν ἡ σὺνταξις ἐτυμολογικῶν λεξικῶν τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Κυριώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι τὰ κάτωθι :

A' Συγκριτικὰ λεξικά :

- A. Fick, Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen, 4η ἐκδ. I - III Göttingen 1891. 1894. 1909.
- A. Walde - J. Pokorny, Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen, I - III Berlin - Leipzig 1927 - 1932.
- J. Pokorny, Indogermanisches etymologisches Wörterbuch, I - II Bern - München 1959 - 1969.

B' Λεξικά εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν :

- G. Meyer, Etymologisches Wörterbuch der albanischen Sprache, Strassburg 1891.
- F. Kluge - A. Götze - W. Mitzka, Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache, 19η ἐκδ. Berlin 1963.
- W. W. Skeat, An Etymological Dictionary of the English Language, Oxford 1928.
- E. Partridge, A Short Etymological Dictionary of Modern English, 3η ἐκδ. London 1961.
- C. T. Onions - G. W. S. Friedrichsen - R. W. Burchfield, The Oxford Dictionary of English Etymology, Oxford 1966.
- E. Klein, A Comprehensive Etymological Dictionary of the English Language, I - II Amsterdam - London - New York 1966 - 1967.
- E. Gamillscheg, Etymologisches Wörterbuch der französischen Sprache, Heidelberg 1928.
- O. Bloch - W. von Wartburg, Dictionnaire étymologique de la langue française, 5η ἐκδ. Paris 1968.
- A. Jóhannesson, Isländisches etymologisches Wörterbuch, Bern 1956.
- J. Franck - N. van Wijk, Etymologisch Woordenboek der Nederlandse Taal, L'Aia 1912· 2α ἐκδ. ὑπὸ N. van Wijk 1949.
- H. Falk - A. Torp, Norwegisch - Dänisches etymologisches Wörterbuch, 2α ἐκδ. Heidelberg 1960.
- W. Meyer - Lübke, Romanisches etymologisches Wörterbuch, 3η ἐκδ. Heidelberg 1935 (ἀνατύπ. 1968).
- M. Vasmer, Russisches etymologisches Wörterbuch, I - III Heidelberg 1950 - 1958.

F. Miklosich, Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen, Wien 1886.

E. Hellquist, Svensk etymologisk ordbok, 2α έκδ. I - II Lund 1939.

Γ' Λεξικά τῆς Λατινικῆς :

A. Vaniček, Etymologisches Wörterbuch der lateinischen Sprache, 2α έκδ. Leipzig 1881.

M. Bréal — *A. Bailly*, Dictionnaire étymologique latin, Paris 1885.

A. Walde — *J. B. Hofmann*, Lateinisches etymologisches Wörterbuch, 3η έκδ. Heidelberg 1938 - 1954.

A. Ernout — *A. Meillet*, Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots, 4η έκδ. Paris 1959.

Δ' Λεξικά καὶ γλωσσικὰ βοηθήματα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς :

Th. Benfey, Griechisches Wurzellexikon, I - II Berlin 1839 - 1842.

A. Vaniček, Griechisch — lateinisches etymologisches Wörterbuch, I - II Leipzig 1877.

A. Vaniček, Fremdwörter im Griechischen und Lateinischen, Leipzig 1878.

G. Curtius, Grundzüge der griechischen Etymologie, 5η έκδ. Leipzig 1879.

F. Warton, Etyma Graeca. An Etymological Lexicon of Classical Greek, London 1890.

W. Prellwitz, Etymologisches Wörterbuch der griechischen Sprache, 2α έκδ. Göttingen 1905.

H. Lewy, Die semitischen Fremdwörter im Griechischen, Berlin 1895.

A. Meillet, Notes d'étymologie grecque, Paris 1896.

L. Meyer, Handbuch der griechischen Etymologie, I - IV Leipzig 1901 - 1902.

Th. Preud'homme, Petit dictionnaire étymologique grec, Paris 1909.

Ém. Boisacq, Dictionnaire étymologique de la langue grecque, Heidelberg — Paris 1938 (ἀνατύχ. Heidelberg 1950).

F. Bechtel, Lexilogus zu Homer. Etymologie und Stammbildung homerischer Wörter, Halle 1914.

J. B. Hofmann, Etymologisches Wörterbuch des Griechischen, München 1950 (ἀνατύχ. Darmstadt 1966).

Hj. Frisk, Griechisches etymologisches Wörterbuch, I - III Heidelberg [1954] 1960 - 1972.

P. Chantraine, Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots, I (A-D)¹ Paris 1968· II (E-K) 1970.

* * *

Ἑτυμολογικὸν λεξικὸν ἑλληνιστὶ συντεταγμένον, ὥς γνωστὸν, ἔλλειπει. Ἀξιόλογον σχετικὸν βοήθημα³⁸ εἶναι τὸ ἔργον τοῦ ἀειμνήστου *I. Δρ. Σταματάκου*, «Λεξικὸν Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης», Ἀθῆναι 1949, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ τέλος πλείστων λημμάτων περιέχει ἐτυμολογίαν. Ἐνεκα τῆς ἑλλείψεως λοιπὸν ἐνὸς εἰδικοῦ ἐτυμολογικοῦ λεξικοῦ παρ' ἡμῖν, ἦν ἡσθάνοντο ἀπὸ πολλοῦ πάντες οἱ περὶ τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀσχολούμενοι, προέβημεν εἰς τὴν παροῦσαν μεταγλώττισιν. Ἡ προτίμησις ἡμῶν ἐστράφη πρὸς τὸ ἐτυμολογικὸν λεξικὸν τοῦ Hofmann³⁹ διὰ τὸ σύντομον, τὸ σαφές καὶ τὸ εὐμέθοδον αὐτοῦ. Διὸ δημοσιεύομεν τὸ παρὸν Λεξικὸν εἰς τὴν Νέαν Ἑλληνικὴν, ἐπηυξημένον διὰ προσθηκῶν τινων (ἐρμηνευμάτων, παραγῶγων καὶ ἐπεξηγήσεων).⁴⁰

38. Βλ. βιβλιοκρισίαν (Α' τόμ. : Α - Δ) τοῦ Γ. Μπαμπινιώτου, Ἀθῆνὰ 70, 1968, 358 - 380.

39. Ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὸ τοῦ Π. Χ. Δορμπαράκη, «Ἐπίτομον Λεξικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης. Ἑτυμολογικόν — Ἑρμηνευτικόν», Ἀθῆναι 1973, ὅπου εἶναι, ὥς ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς ἐν σ. 7 λέγει, κατὰ κύριον λόγον ἐρμηνευτικόν.

40. Ὁ Hofmann ἐπεξεργάσθη τὸ λατινικὸν ἐτυμολογικὸν λεξικὸν τοῦ A. Walde (βλ. ἄνωτ. σ. 1ε').

41. Κατὰ τὴν μεταγλώττισιν τοῦ Λεξικοῦ προέβημεν εἰς διόρθωσιν παντὸς εἶδους σφαλμάτων, ἅτινα διέφυγον τῆς προσοχῆς τοῦ συγγραφέως, ὥς ἐπίσης καὶ τοῦ ἐπιμεληθέντος τῆς ἀνατυπώσεως αὐτοῦ. Ταῦτα ἀνέρχονται εἰς 480. Ἐνδεικτικῶς ἀναφερόμεν τινα :

ἐν λ.	ἀμαυρός	ἀντὶ μαυρός	τρ.	(ἀμυδρός) μαυρός
ἀναξ			»	μετὰ τὸ λ. ἀναλτος
δωροί		» 16,89	»	12,89
βαίνω		» βάσκε er ging	»	βάσκε gehe, komm
βῆσσα		» βαθός tief	»	βαθός m. Tiefe
βάστευχος		» mhd. quast	»	mhd. quast
γυμνός		» nackt	»	nackt
2. δέω		» δεῖ μέ τινος	»	δεῖ μοί τιμος
δρύπτω		» * ἀπο-ρ-	»	* ἀπο-ρ-

Ὡς πρὸς τὴν ὀρθογραφίαν τῶν λέξεων τῆς Νέας Ἑλληνικῆς ἠκολουθήσαμεν τὴν γραφὴν, ἣν παρέχουν τὰ λεξικά τοῦ Γ. Ι. Κουρμούλη⁴² καὶ τοῦ Ν. Π. Ἀνδριώτη.⁴³

Περαίνων ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω τὸν ἀγαπητὸν φίλον φιλόλογον κ. Ἀθανάσιον Θ. Δεβελέγκαν, ὁ ὁποῖος συμπαρεστάθη καθ' ὅλα τὰ στάδια ἐκτυπώσεως τοῦ μετὰ χεῖρας Λεξικοῦ.

Ἀθήναι, Μάρτιος 1974

ΑΝΤ. Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

42. Ἀντίστροφον Λεξικὸν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς, Ἀθήναι 1967.

43. Ἑτυμολογικὸ Λεξικὸ τῆς Κοινῆς Νεοελληνικῆς, β' ἐκδ. Θεσσαλονίκη 1967.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

Ὑπὸ ἑκαστον λήμμα παρέχεται ἡ ριζικὴ λέξις καὶ ἀκολουθοῦν κατὰ σειρὰν ἐξελίξεως αἱ σημασίαι αὐτῆς ἐντὸς εἰσαγωγικῶν (*...*). ἐπίσης, παρέχονται παράγωγοι καὶ ἐνίοτε σύνθετοι λέξεις μετὰ τῶν σημασιῶν αὐτῶν.

Τὸ μετὰ τὴν διπλὴν στιγμὴν (:) τμήμα τοῦ λήμματος ἀναφέρεται εἰς τὴν συγγένειαν αὐτοῦ πρὸς λέξεις τῶν ἀδελφῶν γλωσσῶν καὶ εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς κοινῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς ρίζης.

Πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως ἕνεκα τῆς εὐρυτάτης χρήσεως τῶν σημείων στίξεως καὶ διὰ τὴν ὁμοιόμορφον παράθεσιν τῶν ἐρμηνειῶν τῶν λέξεων δὲν ἐθέσαμεν μετὰ τὸ λήμμα καὶ πρὸ τοῦ ἐρμηνεύματος ἄνω στιγμὴν, ὥς εἴθισται νὰ γράφηται εἰς τὰ λήμματα (τὰς «γλώσσας») τοῦ Ἑσυχίου, ἀλλ' ἐχρησιμοποιήσαμεν τὰ εἰσαγωγικά (*...*). τὰς λέξεις τῆς δημοτικῆς γλώσσης, εἰδικώτερον, ἐθέσαμεν ἐντὸς γνωδῶν εἰσαγωγικῶν («...»).

Τὸ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔργου παρατιθέμενον λεξιλόγιον—ἐλλείπον ἐκ τῆς γερμανικῆς ἐκδόσεως—περιέχει λέξεις, αἵτινες εἶναι μὲν ἐντεταγμέναι εἰς τὴν ἐτυμολογικὴν οἰκογένειαν αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐπαναλαμβάνονται κεχωρισμένως ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀλφαβητικῇ θέσει τοῦ Λεξικοῦ.

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑΙ

ἀβεβ.	ἀβέβαιος	ἄρ.	ἄριον
ἄβεστ.	ἀβεστικόν	ἄραβ.	ἄραβικόν
ἀβησυν.	ἀβησσυνιακόν	ἄραμ.	ἄραμαϊκόν
ἀγγλ.	ἀγγλικόν	ἀργ.	ἀργεῖον
ἀγγλοσαξ.	ἀγγλοσαξονικόν	* Ἀριστ.	* Ἀριστοτέλης
ἀθέμ.	ἀθέματον	* Ἀριστοφ.	* Ἀριστοφάνης
* Ἀθήν.	* Ἀθήναιος	ἄρκ.	ἄρκυδικόν
ἀθροιστ.	ἀθροιστικόν	* Ἀρκάδ.	* Ἀρκάδιος
αἱ.	αἰών	ἀρμ.	ἀρμενικόν
αἱγ.	αἱγαῖον	* Ἀρποκρ.	* Ἀρποκρατίων
αἱγυπτ.	αἱγυπτιακόν	* Ἀρρ.	* Ἀρριανός
Αἰ.	Αἰλιανός	ἄρσ.	ἄρσενικόν
αἰολ.	αἰολικόν	ἀρχ.	ἀρχαῖον
Αἰσχύλ.	Αἰσχύλος	ἀρχαιότ.	ἀρχαιότερος
ἀριαθ.	ἀριαθαῖον	* Ἀρχιλ.	* Ἀρχίλοχος
ἄκλ.	ἄκλιτον	ἀσθ.	ἀσθενής
ἄλβ.	ἄλβανικόν	ἀσιατ.	ἀσιατικόν
ἄλεξανδρ.	ἄλεξανδρινόν	ἀσσυρ.	ἀσσυριακόν
* Ἀλκμ.	* Ἀλκμάν	ἄττ.	ἄττικόν
ἀμοργ.	ἀμόργινον	ἀφαιρ.	ἀφαιρετική
ἀμτβ.	ἀμετάβατον	ἀφγαν.	ἀφγανιστανικόν
ἀναδιπλ.	ἀναδιπλασιασμός, ἀναδιπλώσις	ἀφομ.	ἀφομοιώσις
* Ἀνακρ.	* Ἀνακρέων	ἀφρικ.	ἀφρικανικόν
ἀνατολ.	ἀνατολικός	ἀχ.	ἀχαϊκόν
ἀναφ.	ἀναφορικῇ	ἄχρ.	ἄχρηστον
ἀνερμήν.	ἀνερμήνευτον	ἄχώρ.	ἄχώριστον
* Ἀνθολ. Παλ.	* Ἀνθολογία Παλα- τίνη	β.	βαθμῆς
ἀνομ.	ἀνομοιώσις	βαβυλ.	βαβυλωνιακόν
ἀντιθ.	ἀντιθετικός	Βασιχυλ.	Βασιχυλίδης
ἀντίθ.	ἀντίθετον	βαισ.	βαισιεύς
ἀντικ.	ἀντικείμενον	βαισκ.	βαισικόν
ἀντων.	ἀντωνυμία, ἀντωνυ- μικός	βαυαρ.	βαυαρικόν
ἀνώμ.	ἀνώμαλον	βεδ.	βεδικόν
ἀνωτ.	ἀνωτέρω	βενετ.	βενετικόν
ἀόρι.	ἀόριστος	βερβερ.	βερβερικόν
* Ἀπολλ. Ρόδ.	* Ἀπολλώνιος Ρόδιος	Βεργ.	Βεργίλιος
ἀποσπ.	ἀπόσπασμα	βιθιν.	βιθνικόν
ἀπρφ.	ἀπαρέμφατον	βλ.	βλέπε
ἄρ.	ἀριθμός	βοιωτ.	βοιωτικόν
		βόρ.	βόρειον
		βουλγ.	βουλγαρικόν

βουργ.	βουργουνδικόν	βυικ.	βυϊκός
βραχύτ.	βραχύτερος	βωρ.	βωρικόν
βρετ.	βρετανικόν		
Γαλ.	Γαληνός	έβρ.	έβραϊκόν
γαλατ.	γαλατικόν	έγκλιτ.	έγκλιτικόν
γαλλ.	γαλλικόν	έθν.	έθνικόν
gall.	gallois (= κλάδος Κελτικῆς)	έκυλ.	έκρητσιαστικόν
γεν.	γενική	έκτετ.	έκτεταμένη
γερμ.	γερμανικόν	έλαμ.	έλαμιτικόν
γεωγρ.	γεωγραφικόν	έλβετ.	έλβετικόν
γεωργ.	γεωργικόν	έλλ.	έλληνικόν
γκαιλ.	γκαιλικόν, εκ του Gaël (= αρχαίοι Κέλται, κάτοικοι τῆς Ἰρλανδίας)	έλλητιστ.	έλλητιστικόν
γκεγκ.	γκεγκικός	έν.	ένικός
Γλωσσογρ.	Γλωσσολογία	ένδεχ.	ένδεχομένη
γορτ.	γορτύνιον	ένεργ.	ένεργητικός
γοτθ.	γοτθικόν	ένεστ.	ένεστώς
Γραμμ.	Γραμματικόν	ένεστωτ.	ένεστωτικός
grusín.	grusínisch (= γεωρ- γικόν)	ένν.	έννοείται
		έξισθενωμ.	έξισθενωμένη
		έπεκτετ.	έπεκτεταμένος
		έπιγρ.	έπιγραφαι
		έπιδ.	έπιδαύριον
		έπιθ.	έπιθετον
		έπιθηματ.	έπιθηματικόν
		έπικ.	έπικός
δαν.	δανικόν	έπίρ.	έπίρρημα
δαν.	δανικόν	έπιτατ.	έπιτατικόν
δεικτ.	δεικτική, δεικτικόν	έπιφ.	έπιφώνημα
δελφ.	δελφικόν	Έπιχ.	Έπιχαρμος
δευτερ.	δευτερεύων	έρωτημ.	έρωτηματικός
Dhātup.	Dhātupātha (= Πίναξ ρηματικῶν ριζῶν τῆς Σανσκρι- τικής)	έτεροίωσ.	έτεροίωσις
δ. γρ.	διάφορος γραφή	έτερόκλ.	έτερόκλητον
δηλ.	δηλῶς	έτρουσκ.	έτρουσκικόν
δημώδ.	δημώδης	έτυμολ.	έτυμολογία
διαλ.	διάλεκτος, διαλεκτι- κός	έκτ.	έκτική
διαρκ.	διαρκούς ποιού ένερ- γείας	Εύρ.	Εύριπίδης
διόρθ.	διόρθωσις	εύρωπ.	εύρωπαϊκόν
Διοσκ.	Διοσκορίδης	εύφων.	εύφωνικόν
διπλασ.	διπλασιασμός	έφές.	έφῆσον
δοτ.	δοτική	Κομ.	Κομαίτικῆ (= βαλτι- κή γλῶσσα)
		ήλ.	ήλεικόν
		ήπειρ.	ήπειρωτικόν

ἥρακλ.	ἥρακλεωτικόν	κατωτ.	κατωτέρω
Ἡρόδ.	Ἡρόδοτος	καυκ.	καυκάσιον
Ἡρώδ.	Ἡρώδης	κ. ε.	καί εἰς
Ἡρώνδ.	Ἡρώνδας	κελτ.	κελτικόν
Ἡσίοδ.	Ἡσίοδος	κερκ.	κερκυραϊκόν
Ἡσύχ.	Ἡσύχιος	κλικ.	κλικίον
ἡτεροιωμ.	ἡτεροιωμένος	κινεζ.	κινεζικόν
ἡφανισμ.	ἡφανισμένη	κληρον.	κληρονομηθεῖσα
ἡχομμ.	ἡχομιμητική	κλητ.	κλητική
θ.	θέμα	κοπτ.	κοπτικόν
θαμιστ.	θαμιστικόν	κορινθ.	κορινθιακόν
θεματ.	θεματικός	κορν.	κορνικόν
Θεόκρ.	Θεόκριτος	κουρδ.	κουρδικόν
Θεόπ.	Θεόπομπος	κρητ.	κρητικόν
Θεόφρ.	Θεόφραστος	κτητ.	κτητική
θεσσ.	Θεσσαλικόν	κ.τ.λ.	καί τὰ λοιπά
θετ.	θετικός	κ.τ.τ.	καί τὰ ταιαῦτα
Θηβ.	Θηβαϊκόν	κυμβρ.	κυμβρικόν
Θηλ.	Θηλυκόν	κυπρ.	κυπριακόν
Θηρ.	Θηραϊκόν	κύρ.	κύριον
Θρηκ.	Θρηκικόν	κυρην.	κυρηναικόν
		κωμ.	κωμικόν
Ιαπων.	Ιαπωνικόν	λ.	λέξις, λήμμα
Ιβηρ.	Ιβηρικόν	λακ.	λακωνικόν
ΙΕ	Ἰνδοευρωπαϊκόν	λανουβ.	λανουβιακόν
Ἰλ.	Ἰλιάς	λατ.	λατινικόν
Ιλυρ.	Ιλυρικόν	λεσβ.	λεσβιακόν
Ινδ.	Ινδικόν	λεττ.	λεττικόν
Ινδοσιν.	Ινδοσινικόν	λευκορρωσ.	λευκορρωσικόν
Ἰουλ.	Ἰουλιανός	λιγυρ.	λιγυρικόν
Ἰπποκρ.	Ἰπποκράτης	λιθ.	λιθουανικόν
Ἰππῶν.	Ἰππῶναξ	λοκρ.	λοκρικόν
Ιραν.	Ιρανικόν	Λουκ.	Λουκιανός
Ιρλ.	Ιρλανδικόν	λυθ.	λυθικόν
Ισλ.	Ισλανδικόν	λυκ.	λυκιακόν
Ισχ.	Ισχυρά	Λυκόφρ.	Λυκόφρων
Ιταλ.	Ιταλικόν		
Ιων.	Ιωνικόν	μακεδ.	μακεδονικόν
κ. ε.	καί ἄλλα	μαρσ.	μαρσικόν
Καλλίμ.	Καλλίμαχος	μασσαλιωτ.	μασσαλιωτικόν
κανον.	κανονική	Μέγ. Ἐτυμ.	Μέγα Ἐτυμολογικόν
καρ.	καρικόν	μεγαρ.	μεγαρικόν
κατάλ.	κατάληξις	μεθομ.	μεθομηρικόν
		μέλλ.	μέλλων

Μένανδρ.	Μένανδρος	ὄνομ.	ὀνομαστική
μέσ.	μέσος	ὀνοματ.	ὀνομαστικός
μεσσυγ.	μεσσυγαικόν	Ὅππ.	Ὀππιανός
μεσσαπ.	μεσσαπικόν	ὄργαν.	ὄργανική
μεσσην.	μεσσηνιακόν	ὀρθότ.	ὀρθότερος
μεταβιβ.	μεταβιβαστικόν	ὀριστ.	ὀριστική
μετάπτ.	μετάπτωσις	ὀσκ.	ὀσκικόν
μετασχημ.	μετασχηματισμός	ὀσσετ.	ὀσσετικόν
μετρ.	μετρική	οὔγγ.	οὔγγρικόν
μηδ.	μηδικόν	οὐδ.	οὐδέτερον
μηθενισμ.	μηθενισμένη	οὐκρ.	οὐκρανικόν
μικρασιατ.	μικρασιατικόν	οὐσ.	οὐσιαστικόν
μικρορρωσ.	μικρορρωσικόν		
μον-κμαιρ.	μον-κμαιρικόν	παθ.	παθητικόν
μόρ.	μόριον	παλ.	παλαιόν
μουνθ.	μουνθαϊκόν	Pali	ἱερὰ γλῶσσαι τῶν Βουδιστῶν
μσν.	μεσαιωνικόν	παμφυλ.	παμφυλικόν
μτβτ.	μεταβατικόν	πάπ.	πάπυροι
μτγν.	μεταγενέστερον	παρετυμολ.	παρετυμολογία
μτφρ.	μεταφορικόν	παρωχ.	παρωχημένος
μτχ.	μετοχή	Παυσ.	Παυσανίας
μυσ.	μυσικόν	πβ.	παράβαλε
		πελιγν.	πελιγνιακόν (= λατ. διάλεκτος)
νεοαττ.	νεοαττικόν	περγαμ.	περγαμηνόν
νεογερμ.	νεογερμανικόν	περσ.	περσικόν
νεοελλ.	νεοελληνικόν	πιθ.	πιθανώς
νεοϊσλ.	νεοϊσλανδικόν	πληθ.	πληθυντικός
νεοκυμβρ.	νεοκυμβρικόν	Πλούτ.	Πλούταρχος
νεοπερσ.	νεοπερσικόν	ποιητ.	ποιητικός
νεοφρυγ.	νεοφρυγικόν	Πολύβ.	Πολύβιος
νεώτ.	νεώτερος	Πολυδ.	Πολυδεύκτης
νηπ.	νηπιακός, νηπίων	πολων.	πολωνικόν
Νίκ.	Νικανδρος	ποντ.	ποντικόν
νορβ.	νορβηγικόν	πυτ.	ποταμός
νότ.	νότιος	πραιν.	πραινεστίνον
νοτιοδυτ.	νοτιοδυτικός	πρακριτ.	πρακριτικόν
Ξεν.	Ξενοφών	πρκ.	παρακείμενος
όγαμ.	όγαμικόν	προβαλτ.	προβαλτικόν
Ὅδ.	Ὅδύσσεια	προελλ.	προελληνικόν
όλλ.	όλλανδικόν	πρόθ.	πρόθεσις
Ὅμ., όμ.	Ὅμηρος, όμηρικόν	προθεματ.	προθεματικόν
όμβρ.	όμβρικόν	προφρημ.	προφρηματικόν
όν.	ὄνομα	πρόσ.	πρόσωπον

προστ. προστακτική
 πρτ. παρατατικός
 πρωσσ. πρωσσικών
 πρωταρχ. πρωταρχικός
 πρωτοελλ. πρωτοελληνικών
 πρωτοϊραν. πρωτοϊρανικών
 πρωτοκελτ. πρωτοκελτικών
 πρωτοσημιτ. πρωτοσημιτικών
 πρωτοσλαβ. πρωτοσλαβικών
 π. χ. παραδείγματος χάριν

ρ. ρίζα
 ρημ. ρήματα, ρηματικός
 ριζ. ριζικός
 ροδ. ροδιακόν
 ρωμαν. ρωμανικόν
 ρωσ. ρωσικόν

σ. σελίς
 σαβιν. σαβινικόν
 σακ. σακικόν
 σαλαμ. σαλαμίνιον
 σανσκρ. σανσκритικόν
 σαξ. σαξονικόν
 σπασνιδ. σπασνιδικόν
 σερβοκροατ. σερβοκροατικόν
 σημ. σημασία
 σημειτ. σημειτικόν
 σικελ. σικελικόν
 Σιμων. Σιμωνίδης
 σκανδ. σκανδιναυϊκόν
 σκυθ. σκυθικόν
 σλαβ. σλαβικόν
 σλοβεν. σλοβενικόν
 σογδ. σογδιανόν
 σουηδ. σουηδικόν
 συμερ. συμερικόν
 Σοφ. Σοφοκλής
 σπανιώτ. σπανιώτερος
 στερ. στερητικόν
 Στησίχ. Στησίχορος
 Στράβ. Στράβων
 συγγ. συγγενής
 συγκεκ. συγκεκομμένος
 συγκρ. συγκριτικός

σύμφ. σύμφωνον
 συμφων. συμφωνάληκτον
 σύνδ. σύνδεσμος
 συνεσταλ. συνεσταλμένη
 συνήθ. συνήθως
 συνηθέστ. συνηθέστερον
 συνηρ. συνηρημένος
 συνθετ. συνθετικόν
 συντετμ. συντετμημένος
 σύρ. σύριον, συριακόν
 συρακ. συρακόσιον
 σχηματιστ. σχηματιστικόν
 Σχολ. Σχολιαστής, - αι
 Σώφρ. Σώφρων

ταραντ. ταραντίνον
 τ. έ. τουτ' έστι
 τετελ. τετελεσμένος
 τοπ. τοπικός
 τοπων. τοπωνύμιον
 τοσκ. τοσκανικόν
 τουρκ. τουρκικόν
 τοχ. τοχαρικόν
 Τραγ. Τραγικοί
 τσακ. τσακωνικόν
 τσεχ. τσεχικόν
 τυρολ. τυρολικόν

ύπερθ. ύπερθετικός
 ύπερσ. ύπερσυντέλικος
 ύποκορ. ύποκοριστικόν
 ύποτ. ύποτακτική
 ύποχωρητ. ύποχωρητικός
 ύστερογ. ύστερογενής

φαιρ. άνηκον εις την διάλε-
 κτον των Φαιρών
 νήσεων
 φαλισκ. φαλισκικόν
 Fest. Sextus Pompeius
 Festus
 φθογγολογ. φθογγολογικός
 φύλλανδ. φύλλανδικόν
 φοινικ. φοινικικόν
 φραγκ. φραγκικόν

φρυγ.	φρυγικόν	χειρόγρ.	χειρόγραφα
φρύν.	φρύνηχος	χεττ.	χεττιτικόν
φων.	φωνήεν		
φώτ.	φώτας	ώσ.	ώσαύτως

Σ Η Μ Ε Ι Α

- * τίθεται πρὸ ρίζης ἢ τύπου ἀμαρτύρου
- > τίθεται μεταξὺ δύο λέξεων πρὸς δήλωσιν προαλεύσεως τῆς δευτέρας ἐκ τῆς πρώτης

- 1 **ἀ-**, πρό φων. **ἀν-** στερ. : = λατ. *in-*, ἀρχ. *ινδ.*, ἀβεστ. *α-*, *αν-*, ἀρμ. *αν-*, ἀρχ. *ιρλ.* *αν-, in-, ē-*, γοτθ. *ἀρχ.* γερμ. *ἀρχ.* σαξ., ἀγγλοσαξ. *un-* (π.χ. *ἀγνωτος* "ἀγνωστος" = λατ. *ignotus*, γοτθ. *unkunþs*)· *IE* **n* συνεσταλ. β. τοῦ **ne* = μή, οὐ, δὲν (βλ. λατ. *ne-*).
- 2 **ἀ-** (καὶ **ἀ-**) ἀθροιστ. "ὁμοῦ" — ἀρχ. *ινδ.* *na-* (π.χ. *sakft* — ἀπαξ), ἀλβ. *ἱ-* π.χ. *ἀ-πλόος* "ἀπλοῦς" : λατ. *simplex* *ἀ-* κατ' ἀνομ. ἐν τοῖς : *ἀ-δελφός*, *ἀ-θρόος*, *ἀ-λόχος*, *ἀ-κόλουθος*. — *IE* **sm-* = εἰς ἐν, ὁμοῦ, μεταπτ. β. τοῦ **sem-* βλ. *ἄμα*, *εἰς*, *ὁμός*.
- 3 **ἀ-** "ἐν, εἰς", ἡφαισισμ. β. **n* τοῦ **en* (βλ. *εἰς*) ἴσως ἐν τοῖς : *ἀθρέων*, *ἀθῦρω*, *ἀπελλα*, *ἀτρακτος* κ. ἄ.
ἀάτατος "ἀβλαβής, ἀπαραβίαστος", βλ. *ἀτη*.
ἀάζω "ἐκπνέω (ἔχων τὸ στόμα ἀνοικτόν)" : ἴσως λέξις ἠχομιμ.
ἀατος "ἀκόρεστος, ἀχόρταγος" : **g-n-*ιος, συγγ. τῷ γοτθ. *aar* = κενυο-
 σμένος, πβ. *ἀδην*, λατ. *satis*.
ἀβαξ, "αἰώς, ὁ "σανίς, πίνωξ" (> λατ. *abacus*) : δάνειον ἐκ τῆς Ἑβρ. ;
ἀβέβαιος "ἀστατος", βλ. *βέβαιος*, *βαῖνω*.
ἀβληχρός "ἀδύνατος", βλ. *βλάξ*.
ἀβρός "τρυφερός, λεπτός, ἀφθονός" : ἴσως συγγ. τῷ ἡβη.
ἀβροτάζω "ἀποτυγχάνω, ἀστοχῶ" (Ἰλ. K 65) : συγγ. τῷ *ἀμαρτάνω* πβ. ὁμ.
ἡμβροτον "ἡμαρτον".
ἀβρόττονον, τὸ "θαμνωδες ἀρωματικὸν φυτόν" : δάνειον ἐκ τῆς Θρακ.
ἀβυσσος "ὁ ἄνευ βυθοῦ", βλ. *βήσσα*.
ἀγα- "λίαν, πολύ", *ἀγᾶν* "παρὰ πολύ, ὑπερμέτρως" (**agafan*); *ἀγάζομαι*
**τιμῶ*, *ἀγαίομαι* "εἶμαι ἐκπληκτός", *ἀγαμαι* "θαυμάζω", *ἀγάδομαι* "(-έομαι)
**φθονῶ*, *ζηλεύω*. Τὸ *ἀγα-* ἐκ τοῦ **aga-*, πβ. *μέγας* καὶ *δζον* "μέλαν, ὕψη-
 λόν" Ἡσυχ. (**ag-jon*). — Εἰδ. καὶ *ἀγάλλω*, *ἀγανακτέω*, *ἀγαπάω*, *ἀγανός*.
ἀγαθός, "ἰσός, ἡ "σφαῖρα νήματος, «κουβάρι»" : ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. *ινδ.*
gadhagah = συγκρατεῖν, συνέχειν.
ἀγαθός "ἱκανός, ἐπιδέξιός, καλός, γενναῖος, διακρινόμενος, εὐγενής τὴν καταγω-
 γήν" : ἴσως συγγ. τοῖς : γοτθ. *gōþs*, ἀρχ. γερμ. *guot*, νεογερμ. *gut* = καλός.
ἀγάλλοχον, τὸ "ἡ πικρὰ ἀλήθεια" : δάνειον ἐκ τῆς Ἰνδ.
ἀγάλλω "κοσμῶ, ἐξιμνῶ, μεγαλύνω", *ἀγαλμα*, τὸ "κόσμημα, στολίσμα, ἀν-
 δριάς, ἀγαλμα" : ἴσως συγγ. τῷ *ἀγα-* "λίαν, πολύ".
ἀγανακτέω "δυσανασχετῶ, ὀργίζομαι, ἀγανακτῶ" : ἴσως συγγ. τῷ *ἀγα-* +
**εργαῖν* "βαρέως (χαλεπῶς) φέρειν".
ἀγάννιφος "χίονι πολλῇ καυκαλυμμένος, πολὺ ἐχιονισμένος", βλ. *νίφα*.
ἀγανός "φιλόφρων, ἥπιος" : συγγ. τοῖς : γάνος, τὸ "λάμψις, λαμπρότης" καὶ
γασρός "λάμπων, στίλβων".
ἀγαπάω "στέργω, ἀγαπῶ, υποδέχομαι τινα, εἶμαι εὐχαριστημένος «μέ κάτῃ»" :
 ἴσως συγγ. τῷ *ἀγα-* "λίαν, πολύ".
ἀγαυός "ὁ ἀξίος σεβασμοῦ, σεβάσμιμος", ἀγαυρός "ὑπερήφανος" : συγγ. τοῖς :
ἀγα- "λίαν, πολύ" καὶ *ἀγᾶν* "παρὰ πολύ, ὑπερμέτρως".

ἄγγελος, ὁ "ἄγγελιαφόρος, ἀπεσταλμένος" (> λατ. *angelus*), ἀγγέλλω "φέρω εἰδήσιν, ἀναγγέλλω" : δάνειον ἐκ τῆς Ἰραν., πβ. ἑλλ.-περσ. *āngarōs*, ὁ "ἐπιτοπος ταχυδρόμος" (> λατ. *angel-tius* = ἄγγελιαφόρος), *āngaron* πῦρ "συνθηματική πυρά, τὸ πῦρ τὸ χρησιμεύσαν πρὸς μεταβίβασιν τῆς ἀγγελίας περὶ ἀλώσεως τῆς Τροίας" περ' Αἰσχύλῳ.

ἄγγος, τὴ, **ἄγγειον**, τὸ ("ἄγγισ-ιον) "δοχεῖον, ἄγγειον" : ἴσως συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. *apche* = τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς (νεογερμ. *Anke* = αὐχὴν), λατ. *angulus* ἄρσ. (πβ. *αὐχάν*).

ἀγείρω "συναθροίζω, συγκεντρώνω", ἀγορά, ἡ "συγκέντρωσις, ὁ χῶρος τῆς συνελύσεως, ἡ ἀγορά", ἀγυρις, -εως, ἡ "συγκέντρωσις, συνέλευσις", ἀγυρμός, ὁ "συλλογή, συνάθροισις", ἀγύρτης, ὁ "ἐπαίτης, ἀγύρτης, ἀπατεών" : συγγ. τοῖς : γάργαρα, τὰ "πλήθος, συρροή, σωρός", γαργαίρω "γέμω, εἶμαι πλήρης", γέργερα "πολλά" Ἡσυχ. καὶ ἀ-γρέ-τῶς, ὁ "συλλογεύς", λατ. *grac* = ἀγέλη (**gre-g*). Πβ. ἀγοστός.

ἀγέλη, ἡ "κοσμάδι", ἀγέλη" : συγγ. τῷ ἀγω.

ἀγῆνωρ "ἀνδροπρεπής, ἀνδρεῖος", βλ. ἀγῆρ.

ἄγιος "ὁ καθιερωμένος εἰς τοὺς θεούς, καθηγιασμένος, ἱερός, ἅγιος", ἄζομαι "φοβοῦμαι, σέβομαι" (*ἄζομαι), ἀγίζω "ἀγιάζω, ἀφιερώνω", ἄγιος, τὸ "σέβας, εὐλάβεια, θῦμα, θυσία", ἄγιος "καθιερωμένος, ἱερός, ἄγιος, καθαρός" : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *yajati* = λατρεῖται προσευχόμενος καὶ θυσιάζων, *yajaa-* οὐδ. = σέβας, *yajāh* = λατρεία θεοῦ, θυσία" ρ. **ja-*.

ἀγκών, -ώνος, ὁ "ἡ καμπὴ τοῦ βραχίονος, ὁ κεκαμμένος βραχίον, ἀγκών, πᾶσα γωνία, καμπή" (ἀγκῶσι "διὰ τῶν βραχιόνων"), ἐπ-ηγγεν-ίδες, αἱ "αἱ μακρὰι σπίνιδες αἱ προσσηρμοσμέναι ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου", ἀγκωνα, ἡ "πᾶν τὸ κεκαμμένον", ἐν τῷ πληθ. "ἀγκάλαι", ἀγκάλη, ἡ "ὁ κεκαμμένος βραχίον", ἄγκος, τὸ "κοιλίος", ἀγκιστρον, τὸ "ἀγκίστριον, ἀγκιστρον", ἀγκύλος "κυρτός", ἀγκῶρα, ἡ "ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ ἀγκυρα" (> λατ. *ancora*) : ρ. **ank-* = κάμπτεται, κάμψις, πβ. λατ. *ancus* : *qui aduncum brachium habet* (= ὁ ἔχων κυρτωμένον βραχίονα), *ancrae* = *convallēs* (= νεογερμ. *Anger* = λειμὼν), ἀρχ. ἰνδ. *añcati* = λυγίζει, κάμπτεται, *ankāh* = κάμψις, ἀγκιστρον, *ānkao-* οὐδ. = κάμψις (= ἑλλ. ἄγκος), *ankurāh* = κυρτός βλαστός (= ἑλλ. ἀγκύλος, νεογερμ. *Angel* = ἄγκιστρον), μιν. ἰρλ. *ēcath* = ἀγκιστρον πρὸς ἄγραν ἰχθύων (**ankato-*), ἀρχ. γερμ. *ango* = ἀγκιστρον πρὸς ἄγραν ἰχθύων. — Πβ. ρ. **ang-* (βλ. ἄγγος)· μεταπτ. β. **ank-* (βλ. ἄγκος).

ἀγλαός "φαινός, λαμπρός, ἐξάιρετος", ἀγλαία, ἡ "λάμψις, πολυτέλεια", ἀγλαίζω "καθιστῶ τι λαμπρόν, στολίζω" : ἐκ τοῦ *ἀ-γλα-φός, συγγ. τῷ γελῶ "γελῶ".

ἀγλῆς, -ῖθος, ἡ "κεφαλὴ ἡ σκελὶς σκοροῦδου" : ἴσως ἐκ τοῦ *ἀ-γλῖθ- "πλοῦσιος εἰς μικροὺς βολβούς" πβ. γέλῃς, -ῖθος, ἡ "σκελὶς (βυλβός) σκοροῦδου", ἐκ τοῦ *γελ-γλῖθ-.

ἄγνος, ὁ, ἡ "λύγος, δένδρον ὁμοιον πρὸς τὴν ἰτέαν" : δάνειον ἐκ τῆς Ἑβρ. : — Ἰὰ λατ. *agnus castus*, νεογερμ. *Keuschlamm*, σημαίνοντα "ἄγνός ἁμνός", ἔλαβον τὴν σημ. τοῦ "λύγος, εἶδος ἰτέας" κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἄγνος.

ἀγνώμι "θραύω" (δαΐα, εἶα), **ἀγνή**, ἡ "θραῦσμα, τεθλασμένον τιμάχιον", ἐπι-αγνή, ἡ "τόπος ἢ μέρος πρὸς ἀγκυροβόλησιν τῶν πλοίων καὶ προφύλαξιν αὐτῶν ἐκ τῶν κυμάτων", **ἰαγή**, ἡ "σκέπη, προφύλαξις ἀπὸ τοῦ ἀνέμου" (*Fi-Fωγά): ἐκ τοῦ *Fάγνμι: ἴσως συγγ. τῷ **ἐγγνυμι** "θραύω, συντρίβω" (*Fay-: *Fεγγ-).

ἀγορά, ἡ, βλ. **ἀγείρω**.

ἄγος, τὸ "ἐνοχή, ἀνοσιούρημα", **ἀγής**, -ές "ἐπικατάρατος": συγγ. τοῖς: **ἀρχ.** ἰνδ. **ages-** οὐδ. = σφάλμα, ἁμαρτία, **ἀπῆgas-** = ἀθῶος (: ἑλλ. ἀπαγής = ὤσ.).

ἀγοστός, ὁ "ἡ παλάμη τῆς χειρός": μᾶλλον προέρχεται ἐκ τοῦ *ἀγοριστός, συγγ. τοῖς: **ἑοκλ.** **ολαβ.** **gravis** = πυγμή, δρᾶξ καὶ **ἀγείρω**.

ἀγρᾶ, ἡ "κυνήγιον, θήρα, θήραμα", **ἀγρεύς**, ὁ "κυνήγιος", **ἀγρεύς**, **ἀγρεύω** "συλλαμβάνω" (ἀγρεῖς "πάσις! εἰα! ἐμπρός! σύντομα!"), αὐτόαγρετος "ὁ ἀπ' ἐαυτοῦ ἐκλεχθεὶς, αὐτοσυλεγόμενος", **κρεάγρᾶ**, ἡ "λαβίς, δι' ἧς λαμβάνεται τὸ κρέας", **ἀγέτρια**, ἡ "μαῖα" (*ἀγρετ-): συγγ. τοῖς: ἱρλ. **ἔτ** οὐδ. = ἦττα (*agton), **gall.** **Su-agros**, **Ver-agri-** — ρ. *ağ- = ἐλαύνειν, διώκειν ἐν τοῖς: **ἀγρός**, **δγω** κ.τ.λ.

ἀγρός, ὁ "πεδῖον, κχωράριον", **ἀγρός**, **ὑπαιθρος**, **χώρα***, **ἀγριος**, **ἀγρότερος** "ὁ ζῶν εἰς τοὺς ἀγρούς, ἀγριος", **ἀγροῖκος**, ὁ "χωρικός" (*ἀγρο-Φοικος): = **λατ.** **ager** = ἀγρός, **ἀρχ.** ἰνδ. **ájraḥ** = ἀγρός, **πεδῖον**, **ἀρμ.** **art** = ἀγρός, **γοτθ.** **akra**, **νεογερμ.** **Acker** = ἀγρός. — **ΙΕ** *ağ-tos = τόπος βοσκῆς, συγγ. τῷ *ağ- = ἐλαύνειν, διώκειν, βλ. **δγω**.

ἀγρυπνος "ἐγυπνος, ἀγρευπνος": ἴσως ἀρχικῶς ἐσθμεινεν "ὁ κοιμώμενος εἰς τοὺς ἀγρούς" (ἀγρός + ἑπνος), ὅθεν "ὁ ἐπαγρυπνῶν, ὁ ὀλίγον κοιμώμενος" κ.τ.τ.

ἀγρωστis, -ειωσ (καὶ -ιδος), ἡ "εἶδος βοτάνης, «ἀγριάδα»": ἴσως "χλόη, ἥτις φύεται εἰς τὸν ἀγρόν".

ἀγρῖα (καὶ -ιδῖ), ἡ "ὁδός": **μετχ. πρκ.** τοῦ **δγω** "τόπος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὀχεῖται ἡ κινεῖται τι". — Ἐκ νεωτέρου τινὸς *ἀγρῖα δένειον τὸ **λατ.** **egred** θηλ. = ἡ πορεία (κίνησις) τοῦ πλοίου.

ἀγχι (ἀγχοῦ, ἀγχόθι) **ἐπίρ.** "ἐγγύς, πλησίον": συγγ. τῷ **δγχω**, **πβ.** **γαλλ.** **près** = ἐγγύς, **πλησίον**: **λατ.** **propeus**. — **Συγκρ.** **δοσον** ἐκ τοῦ *ἀγχjōn.

ἀγχιστίνας, βλ. **στέλερ**.

ἀγχω "σφίγγω, ἀποκνίγω, ἀπαγχνόζω", **ἀγχόση**, ἡ "σχολίον (χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἀπαγχνισμόν), στραγγέλισμα, ἀπαγχνισμός" (> **λατ.** **angina** θηλ. = κυνάγχη, «συνάχν»): = **λατ.** **angē** = στενοχωρῶ, **συσφίγγω**, **πνίγω**, **πβ.** **ἀρχ.** **ἑοκλ.** **ολαβ.** **gēo**, **gēiti** = στενοχωρεῖν, **χεττ.** **ak-** = ἀποθνήσκειν. — ρ. *angh- = συστέλλειν, **συσφίγγειν**, **πβ.** **δγχι**.

δγω "ὀδηγῶ, μεταφέρω, ἄγω", **ἀγός**, **ἀκτωρ**, ὁ "ἀρχηγός, ὀδηγός, ἡγεμών", **ἀγόν**, -ώνος, ὁ "τόπος συνελούσεως (συγκεντρώσεως), συνάθροισις, ἀγόν", **ἀγνέω** "ὀδηγῶ, ἄγω", **ἀγωνή**, ἡ "τὸ δρῆν, τὸ μετακομίζειν, διεύθυνσις, ἀνατροφή, ἀγωγή": **ΙΕ** *ağ- = ἐλαύνω, **δγω**, **ὀδηγῶ** = **λατ.** **agō**, **ἀρχ.** ἰνδ. **ájati** = ἐλαύνει, διώκει, **ἀρμ.** **acoma** = ἄγω, **ὀδηγῶ**, **φέρω**, **ἀρχ.** ἱρλ. **ad-aig** = **λατ.** **adigite**, **ἀρχ.** **σκανδ.** -**ισλ.** **aka** = ταξιθεῖν διὰ πλοίου ἢ ὀχήματος. — **ἀγός** = **ἀρχ.** ἰνδ. **ájāḥ** = τὸ ἐλαύνειν, τὸ διώκειν, ἡ ὁδός, ὁ ἐλαύνων ζῷα. — **Πβ.** **ἀγρός**, **ἀγρᾶ**.

ἀδαιγμός, ὁ *δῆξις, κνησμός, «φαγούρα», ἀδάξω, ἀδαιγέω *κνήθω, ξύνω : κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ ἀδ-, βλ. ἀδάξ.

ἀδαιγς *ὁ μὴ γνωρίζων*, βλ. ἀδάσας.

ἀδελφός (ὅμ. ἀδελφεός), ὁ *ἀδελφός* : ἐκ τοῦ *ἀ-δελφ[σ]-ός* ὁ ἐκ μιᾶς μητρικῆς κοιλίας, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς* (*: ἀρχ. Ἰνδ. sa-garbhyaḥ = ὁ ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων γεννηθεὶς ἀδελφός, ἀμφιβαλὴς ἀδελφός), βλ. δελφός.

ἀδευκῆς *ἀδιδάκρυτος, ἀπρόσοπτος* : ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης καὶ ἡ λ. ἐνδυκέως *ἐν-θέρμως, ἐπιμελῶς, μετὰ προσοχῆς*, συγγ. τοῖς : δεικέει *φροντίζει* Ἡσύχ., Πολυ-δευκῆς καὶ (σως λατ. dūcō κ.τ.λ.).

ἀδῆν, -άνας, ὁ *ὁ «ἀδῆνας»* : ἐκ τοῦ *ἄḡṇa = λατ. inguen οὐδ. = οἰδημα, ὑπογάστριον, πβ. ἀρχ. σκανδ.-ισλ. ækkī = οἰδημα. Βλ. καὶ νεφρός.

ἀδῆν ἐπίρ. *μέχρι κόρου, ἀρκούντως, ἀρκετά* : ἀ-δῆν (ἀ- = *ε-), πβ. ἄτος *ἀκόρεστος* (*ἄ-ε-ιος), ἀεται *κορέννυται, «χορταίνειν»* (*ε-ἰδ- πβ. ἄμεναι *κορέννυσθαι, «χορταίνειν»*, ἀόρ. ἀσαι *κορεννύναι, «χορταίνειν»*, αἰολ., ἰων. ἀσα, ἀση, ἡ *κόρος, λύπη* (*ε-εἰ) ρ. *εἰ-, *ε-*, πβ. ἀρχ. Ἰνδ. ásiṇ-vaṇ- = ἀκόρεστος, ἀρμ. ai-ok = πλήρης, ἀνεπτυγμένος, λατ. satis = ἀρκούντως, ἀρκετά, satius = κακορεσμένος, ἀρχ. ἱρλ. sáith = κόρος, γοτθ. gaðrjan = κορεννύναι, «χορταίνειν», saþa, ἀρχ. γερμ. sat, νεογερμ. satt = κακορεσμένος, λιθ. sótis = κορεσμός, sòtis = κακορεσμένος. — Πβ. ἀδμολῆ, ἀδολέσχης, ἀδινός, ἀδρός.

ἀδῆν, ἡ *ἡ κνίδη, «τσουκνίδα»* : μᾶλλον, ὡς σημαῖνον *πλεγματοειδὲς φυτόν*, προέρχεται ἐκ τοῦ *ἄd-ikā, συγγ. τοῖς : ἀγγλοσαξ. petele, ἀρχ. γερμ. peziila (*pod-).

ἀδινός *συμπετυκνωμένος, πυκνός, ἀθρόος* : συγγ. τῷ ἀδῆν *ἀρκετά, ἀρκούντως*, πβ. ἀδμολῆ, ἀδρός.

ἀδμολῆ, ἀδμωλή, ἡ *ἀγνοία* : συγγ. τῷ ἀδῆν *ἀρκετά, ἀρκούντως*.

ἀδολέσχης, ὁ *λάλος, φλύαρος* : = ὁ ποιῶν τὴν λέσχην δυσάρεστον (ἀδο- ἐκ τοῦ *d-Fado-, πβ. ἡδὺς καὶ λέσχης, συγγ. τῷ λέσχῃ *φλυαρία*, ὁ ἰδέ).

ἀδράραξος (καὶ ἀτ-), -υος, ἡ *εἶδος βοτάνης ὁμοίας πρὸς «σπαννίκι»* : μᾶλλον εἶναι ἔξῃ λέξις.

ἀδρός *μέγας, παχύς, χονδρός, ἱκανός* πλήρης, ἀνεπτυγμένος, ὥριμος, ἀδρότης, ἡ *πάχος, ἰσχύς* : συγγ. τῷ ἀδῆν *ἀρκετά*, πβ. ἀδινός.

ἀδθλον (ἀττ. ἀθλον), τὸ *τὸ βραβεῖον τοῦ ἀγῶνος, ἐπαθλον*, ἐν τῷ πληθ. *ἀγών, τόπος ἀγῶνος, παλαιστρα*, ἀθλος, ὁ *μόχθος, ἀνάγκη, ἀγών*, ἀθλιος *ὁ πλήρης μόχθων, ἐλαυνός, ἀθλιος* : ἐκ τοῦ *dFe-θλος* ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. Ἰνδ. vāyati = κουράζεται.

ἀείδω *ᾄδω, ψάλλω*, ἀοιδή (ἀττ. ᾠδή), ἡ *ᾠσμα*, ἀοιδός, ὁ *«τραγουδιστής», ψάλτης*, ἀοιδίμος *ᾄδόμενος, ὑμνούμενος, περίφημος* : πιθ. ἐκ τοῦ *d[u]-ei-δω, συγγ. τοῖς : d[u]-η-δόν, ἡ *τὸ «ἀηδόνι», ὅμ. αἶε, αὐδή *φωνή* (ὁ ἰδέ).

ἀείρω (*dFérō), ἀττ. κ.τ.λ. αἶρω *ὑψώνω, σηκώνω* μέσ., παθ. κρέμαμαι*, ἄρισ, ἡ *ὑψώσεις, σήκωμα, ἄρισ*, ὅμ. μετ-ήρος, ἀττ. μετέωρος, αἰολ. πεδ-ήρος *ὁ αἰωρούμενος εἰς τὸν ἄερα*, αἰώρα, ἡ *αἰώρησης, ταλάντευσης, μηχανήμα, δι' οὗ τὰ σώματα ὑψούμενα κρατοῦνται μετέωρα* (*Fai-Fωρ-α) : ἴσως συγγ. τῷ ἀλβ. vjer = ἀναρτῶ, κρεμῶ. Πβ. δορ, δορετήρ, ἀρτάω, ἀρτηρία.

ἀελλαι, ἡ "θύελλα, σφοδρὸς ἄνεμος", ἀελλαιὸς "ταχύς ὡς θύελλα, θυελλώδης" : *dFellja (ἐκ τοῦ *dFellōs "πνέων, φυσῶν", ὡς τὸ θύελλα ἐκ τοῦ *θύελος "ἐφορμῶν, ὀρμητικὸς, τρικυμώδης"), συγγ. τῷ ἀημι, πρ. κυμβρ. awel = λατ. ventus.

ἀελλῆς "πυκνός", βλ. ἀλής, ἀολλής.

ἀεσαι νύκτα "διανυκτέρευσα" ("Ομ.) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ινδ. náśati = διαμένει, γοτθ. wisan, ἀρχ. γερμ. wesan = διαμένειν, μένειν.

ἀεται "κορέννυται, «χορταίνεται», βλ. ἀθην.

ἀετός, ὁ "ὁ «ἀιτός», βλ. αἰετός.

ἀζα, ἡ "ἀπεξηραμμένη ἀκαθαρσία, ξηρασία", ἀζω "ξηραίνω, ἀποξηραίνω", ἀζαλέος "ἀπεξηραμμένος, ξηρός" : ἐκ τοῦ *azd-, συγγ. τῷ τσех. azditi = ξηραίνειν πρ. γοτθ. azō, ἀρχ. γερμ. aza = τέφρα καὶ ἑλλ. ἀσβολος.

ἀζηχῆς "ὁ ποιῶν τι ἀκαταπαύστως, ἀδιάλειπτος, ἀδιάκοπος, συνεχής" : ἐκ τοῦ *d-ζα-εχῆς, *d-δία-εχῆς, συγγ. τῷ ἔχω.

ἀηδών, -όνος, ἡ "τὸ «ἀηδόνι»" : *d[υ]-η-δών, συγγ. τοῖς : αἰδῶ, αὐδή.

ἀημι "πνέω (δυνατά), φυσῶ", ἐπὶ τῶν ἀνέμων : *d-Φησι (d-προθεματ.) = ἀρχ. ινδ. vāti = φυσᾷ πρ. *wē-īō ἐν τοῖς : γοτθ. wātan, ἀρχ. γερμ. wājan, wāon, νεογερμ. wehen = φυσᾶν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. vějъ, vějati = φυσᾶν, λιχνίζειν ἐκ τῆς μτχ. *wē-ni- = φυσῶν λατ. ventus, γοτθ. wīnde, νεογερμ. Wind = ἄνεμος. — Πβ. ἀελλα, ἀήρ, αἶω, ἀτμός, ἄωτος.

ἀήρ (γεν. ἡέρος, ἀττ. ἀέρος), ὁ "ἄτμς, πυκνὸς καὶ ὀμιχλώδης ἀήρ, ὀμίχλη, ἀήρ, «ἀέρας» : πρ. αἰολ. αἶηρ = αἶθρα "ρεῦμα ἀέρος". Βλ. καὶ 1 αἶθρα.

ἀήσυλος "ἀνόσιος, πονηρὸς, φαῦλος" ('Ιλ. Ε 876) : ἰσως = ἀρχ. ινδ. vātulaḥ = ἀνεμώδης, παράφρων. Πβ. ἀήσυρος.

ἀήσυρος "ἀνεμώδης, ἐλαφρὸς ὡς ἀήρ" : *d-Φή-συ-ρος, συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. vātulaḥ = ἀνεμώδης, παράφρων. Πβ. ἀήσυλος.

ἀθήρη, ἡ "πηκτὸς ζωμὸς (χυλὸς) ἐξ ἀλεύρου σίτου, χονδροαλεσμένος σίτος" : *dθarFā, συγγ. τῷ ἀθήρ "τὸ γένειον τοῦ στάχυος τοῦ σίτου, ὁ στάχυς".

ἀθερίζω "ἀπαξιδῶ, περιφρονῶ, καταφρονῶ, ἀτιμάζω" : ὡς σημαῖνον "καταβιβάζειν, χαρακτηρίζειν (θεωρεῖν) τι ὡς ἀσήμαντον", προέρχεται ἐκ τοῦ *dθερο- "ὁ κατώτερος" = ἀρχ. ινδ. adharah, λατ. inferus, ἀρχ. γερμ. unlatro.

ἀθήρ, -έρος, ὁ "τὸ γένειον τοῦ στάχυος τοῦ σίτου, ἡ ἀχμὴ τοῦ θόρατος, ἡ ἀκὴ τοῦ ὅπλου" : συγγ. τοῖς : ἀθέρειξ, ὁ "ἡ κορυφὴ τῆς καλᾶμης, ὁ ἀθήρ τοῦ στάχυος, ἡ καλᾶμη, ὁ στάχυς", ἀθερεῖων, ὁ "πῶγον (ὡς μέρος τοῦ γενείου ἔχον πυκνὰς τρίχας)", ἀθέρσιος, ὁ "εἶδος φυτοῦ, χρησιμοποιουμένου ὡς καρύκευμα (ἐκ τῶν καρπῶν τῶν ἐχόντων ἀκάνθας)", ἀθρηρήη καὶ ἀθρηρδών, ἡ "μέλισσα θασῶν, ἀγρία μέλισσα" ρ. *andher- : *ᾠdher-. Πβ. ἀθήρη.

ἀθλον, τὸ "ἐπαθλόν", βλ. ἀεθλον.

ἀθρέω "βλέπω μετὰ προσοχῆς, παρατηρῶ" : ἰσως συγγ. τοῖς : ἐνθρεῖν "φυλάσσειν", θρήσκα "νοῶ" 'Εσούχ., θρησκεία, ἡ "ἡ λατρεία τῶν θεῶν, θρησκευτικὴ λατρεία".

ἀθρόος (καὶ ἀ-) "συμπεπυκνωμένος, συγκεντρωμένος, πολυπληθής, συνεχής, ὀλόκληρος", ἀθρόον ἐπίρ. "γενικῶς, ἐν συνόλῳ" : ἰσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *d-θρο-For ἢ *d-θρο-jos καὶ σημαῖνον "συγκρατῶν, συνεκτικὸς", εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. adharigānc- = ἐστραμμένος πρὸς τινα σκοπὸν, ἡνωμένος, ὁμοῦ.

ἀθύρω *παίζω, διασκεδάζω ἑμαυτόν, διασκεδάζω*, ἀθρομα, τὸ *πατριβιον* : ἰσως συγγ. τῷ θαῦρος *ὀρμητικός*.

αἱ ἄν, ἐάν*, βλ. εἰ.

αἶα, ἡ *γῆ* : ἰσως, ὡς σημαίνει *ἡ πρώτη μήτηρ γῆ, προμήτωρ γῆ*, προ-ῆλθεν ἐκ τοῦ *dFja = λατ. avia = μέμη, «γαγιά».

αἰάζω *ἀναστενάζω, θρηνῶ* : ἐκ τοῦ ἔπιφ. αἰ, αἰ=ἀρχ. ἰνδ. αἰ, νεογερμ. οἰ κ.τ.λ.

αἰανής, ἰων. αἰηνής *θλιβερός, λυπηρός, φρικτός, φοβερός* (ἐπίσης *θινηκεής, συνεχής, ἀτελεύτητος*, κατὰ τὸ αἰεῖ) : ἰσως, ὡς προσελθὼν ἐκ τοῦ *σαιF-ανής καὶ σημαίνει *ὁ ἔχων φρικτὴν τὴν ὄψιν*, εἶναι συγγ. τῷ λατ. saevus (διὰ τὸ β' συνθετ. πβ. ἀπ-ητής, πρῶτης). ἐνδεχ. συγγ. καὶ τῷ *Αἰδής (καὶ Ἄδης), ὁ *ὁ θεὸς τοῦ κάτω κόσμου*, ἀν ἡ λ. αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ *Αἰφίδης.

αἰγανέη, ἡ *ἀκόντιον, λόγχη θηρευτική* : ἀν προέρχεται ἐκ τοῦ *αἰγανον *ἡ ἐκσφενδόνις*, ἰσως εἶναι συγγ. τοῖς : αἶγες, αἰ *ὕψηλά κύματα* καὶ αἰγίς, ἡ *θύελλα ὀρμητικῆ, καταγίγς*.

αἰγείρος (καὶ αἰγῖρος), ἡ *ὕψηλὴ λευκὴ* : συγγ. τῷ αἰγίλωρ ;

αἰγιαλός, ὁ *αἰγιαλός», παραλία* : ἰσως, ὡς προσελθὼν ἐκ τοῦ *aigi-malos καὶ σημαίνει *τόπος, ὅπου τὰ κύματα θραύονται (ὑπὸ τῶν κυμάτων κατακαλυσμένος)*, εἶναι συγγ. τοῖς : αἶγες, αἰ *ὕψηλά κύματα*, καταγίγλω *ὁρμῶ πρὸς τὰ κάτω ὡς θύελλα*, ἀρχ. ἰνδ. ḡjati = κινεῖται, σείσται καὶ ἄλλομαι, λατ. melio = πηδῶ. — Πβ. αἰγανέη, αἰγίς, αἰγλή, αἰξ.

αἰγιθαλ(λ)ος, ὁ *πτηνόν τι πολέμιον τῆς μελίσης, ὁ μελισσοφάγος* : ὁμοίως : αἰγι(ν)θος, ὁ *πτηνόν τι (εἶδος σπίνου)*, αἰγυπιός, ὁ *εἶδος γυπός*, αἰγώλιος, ὁ *νυκτόβιον πτηνόν, εἶδος μικρᾶς γλαυκός*, τὰ ὅποια εἶναι προσλ.-αἰγ. (θ. αἰγ- *πτηνόν*).

αἰγίλιψ *ὕψηλός, κρημνώδης, ἀπότομος* : μᾶλλον, ὡς σημαίνει *προσιτὸς μόνον εἰς τὰς αἶγας*, εἶναι συγγ. τοῖς : αἰξ *αἰγίαι* καὶ λίη *πέτρα* *Ἡούχ.

αἰγίλωψ, ἡ *εἶδος δρυός* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. eih (νεογερμ. Eiche = δρὺς, ἀγγλ. oak) καὶ λάπη, ἡ *φλοιός, περίβλημα, ἱμάτιον*. — Πβ. ἐπίσης κρᾶταγος, ὁ *εἶδος δένδρου, ἡ λευκὴ μανθα (σκληρὰ δρὺς)* καὶ αἰγειρος.

αἰγλή, ἡ *λάμψις* : μᾶλλον, ὡς σημαίνει *στίλβον φῶς*, εἶναι συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. ḡjati, iḡjati = κινεῖται καὶ αἰγιαλός, αἶγες κ.τ.λ.

αἰγίς, -ίδος, ἡ *θύελλα ὀρμητικῆ, καταγίγς φοβερά, ἀστὶς τοῦ Διός* : συγγ. τοῖς : αἶγες, αἰ *ὕψηλά κύματα*, αἰγιαλός, αἰγλή κ.τ.λ. — αἰγί-[F]οχος *ὁ κραδαίνων (φέρων) τὴν αἰγίδα*, ὡς τὸ γαιόφοχος, λακ. γαιάφοχος *ὁ κινῶν τὴν γῆν* (διὰ τὸ β' συνθετ. βλ. ὄχος). Πβ. αἰγανέη.

αἰγυπιός, ὁ *εἶδος γυπός*, βλ. αἰγιθαλ(λ)ος.

αἰδηλος *ὁ καθιστῶν τι ἄορατον* : ἐκ τοῦ *dFidēo *καθιστῶ τι ἄορατον* πβ. d-[F]είδειλος *ἄορατος*.

*Αἰδής (καὶ Ἄδης), ὁ *ὁ θεὸς τοῦ κάτω κόσμου*, βλ. αἰανής.

αἰδομαι *αἰσθάνομαι ἐντροπὴν, φοβοῦμαι, σέβομαι, αἰδώς, -οῦς, ἡ *σεβασμός, ἐντροπὴ, συστολή*, αἰδέομαι (*αἰδέο-μαι) *αἰσθάνομαι ἐντροπὴν, φοβοῦμαι* : *αἰσθ-ομαι (-zd- > -d-), συγγ. τῷ γοτθ. aistan = φοβεῖσθαι, ἐκτιμᾶν, συνεσταλ. β. ἀρχ. ἰνδ. ād = σέβομαι, ὑμνῶ ρ. *ais-d- πβ. *ais- ἐν τῷ ἀρχ. γερμ. ūa, νεογερμ. Ehre = τιμή.

αἰεῖ (νεώτ. ^{αι}αι), διαλ. αἰές, αἰέν, αἰή, αἰ ἐπίρ. *διαρκῶς, συνεχῶς, πάντοτε, ἐκάστοτε*: αἰεῖ ἐκ τοῦ *αἰFεσι, τοπ. πτώσεις ἐκ τοῦ θ. es-, *αἰFεσ- (πβ. αἰτ. αἰῶ τοῦ *αἰFῶς), ὁμοίως αἰέν, τοπ. πτώσεις ἐκ τοῦ θ. en-, αἰών (αἰή ὄργαν. πτώσεις ἐκ τοῦ θ. *αἰFo-, πβ. λατ. aevus). — **ΙΕ** *^{αι}aiues-, *^{αι}aiuos κ.τ.λ. = ζωτικότης, ζωή, αἰωνιότης, βλ. αἰών, πβ. αἰόλος.

αἰέλουρος, αἰλουρος, ὁ, ἡ *ἡ γαλῆ, γάτα, «κυψίτσα»: ἐκ τοῦ *(F)αιFέρ-ουρος καὶ *(F)αιFουρος, συγγ. τοῖς: λατ. *viveris* = ἱκτίς, «κουνάβι», λιθ. *vaiveris* = ἄρρεν ζῷον τῆς οἰκογενείας τῶν ἱετιδιδῶν, *vaiverē* = σκίουρος. Τὸ τέρμα τῆς λέξεως διεμορφώθη μᾶλλον κατὰ τὸ σκίουρος *ἡ «βερβερίτσα», ὁ σκίουρος» (σκιᾶ + οὐρά *ὁ ἔχων σκιερὰν [σχοτεινήν] οὐράν*;).

αἰετός, ἀττ. ^{αι}αιετός, ὁ *ὁ «αἰετός», αἰετός*: *dFj-ετός, ὡς σημαῖνον *μέγα πτηνόν» (-eto- μεγεθυντικὸν ἐπιθήμα, ὡς ἐν τῷ λιθ. *wiketas* = λυκάνθρωπος), εἶναι συγγ. τῷ λατ. *avis* = πτηνόν.

αἰζήρος, αἰζήριος *δυνατός, πλήρης σωματικῆς ρώμης, εὐρωστος*: ἐκ τοῦ *αιζFός, πβ. ἀβεστ. *anī-yāo* = ἔφηβος.

αἰθήρ, -έρος, ὁ (παρ' Ὀμ. ἡ) *τὸ ἀνώτατον καὶ καθαρώτατον στρώμα τοῦ αἰέρος, ὁ αἰθήρ», αἰθήρ καὶ αἰθέρα, ἡ *εὐδία, καθαρὸς οὐρανός», αἰθέριος *καθαρός, διανυγής, αἰθριός», μακεδ. ἀδραϊδ *αἰθρία» **Ἡσύχ.*: συγγ. τῷ αἰθω *καίω». Συνεσταλ. β. *ιθαρός* *καθαρός» (πβ. ἀρχ. ἰνδ. *idhryāh* = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αἰθρίαν τοῦ οὐρανοῦ).

αἰθω *ἀνάπτω, καίω», αἰθων, -ωνος, αἰθωφ, -ωπος *ἀπαστρέπτων, στυλπνός, θερμός, φλογερός, ὀρμητικός», αἰθωρ, τὸ *καύσων, πυρκαϊά», αἰθάλη, ἡ, αἰθαλος, ὁ *φλόξ καπνίζουσα, «καπνικά», αἰθάλιξ, ἡ *φλύκταινξ («φουσκάλα») ἐκ καύματος*: ρ. *aidh- = καίειν ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. *édhas* οὐδ. = καύσιμον ξύλον (= αἰθος), λατ. *aedēs* θηλ. = αἰθουσα, οἰκία, *acatēs* θηλ. = τὸ θέρος (*aidh-s-i-, πβ. κοινὸν γερμ. *Aisto-mōdius* = ὁ ἔχων ἐνθερμον ψυχικὴν δύναμιν), ἀρχ. ἱρλ. *aed* = πῦρ (*aidhu-, πβ. gall. *Aedui*), ἀρχ. γερμ. *eit* ἀρσ. = ὁ καύσων, ἡ πυρά. Πβ. καὶ μακεδ. ἀδραλός *ἄσβολος» (: αἰθαλος), ἀδῆ *οὐρανός» **Ἡσύχ.* (πβ. αἰθήρ)· συνεσταλ. β. *ιθαίνεσθαι* *θερμαίνεσθαι» **Ἡσύχ.* (πβ. ἀρχ. ἰνδ. *inddhē* = αὐτὸς ἀνάπτει κ.τ.λ.).

αἰκίης *ὀβριστικός, ἐπανεϊδιστος» (ἰων. ἀεικίης *ἀνάρμοστος, ἀπρεπής»), αἰκία, ἡ *ἀπρεπής μεταχείρισις, κάκωσις*: ἐκ τοῦ *dFικίης, αἰκία, ἰων. ἀεικίη, ἐκ τοῦ *dFεικισ-jā βλ. εἰκῶν.

αἰκῶλον, τὸ *συμπόσιον, ἐσπερινὸν φαγητὸν παρὰ Λακεδαιμονίους*: συγγ. τῷ αἰκᾶζει *καλεῖ» **Ἡσύχ.*

αἰλινος *θρηνώδης», ὡς οὐσ. αἰλινος, ὁ *ἄγρια θρηνώδης ἀναφώνησις, πένθιμον μέλος ἐπαναλαμβανόμενον»: ἴσως προῆλθεν ἐκ τῆς ἐπαναλαμβανομένης φράσεως (ἐπωδοῦ): αἰ *Αἰινος* *ἄχ! τὸν Αἰινον!»

αἶμα, τὸ *δ, τι καὶ νῦν, τὸ αἶμα»: ἴσως, ὡς προσελθὼν ἐκ τοῦ **aii-man* = πυκνόρρευστος, βλενωδὴς χυμός, εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. *seim* (νεογερμ. *Seim*) = τὸ καθαρὸν μέλι. Πβ. *αιονάω*.

αἵμασιᾶ, ἡ *πυκνοὶ καὶ ἄγριοι θάμνοι χρησιμοποιοῦμενοι πρὸς περιφραξιν, τοίχος ἐκ λίθων», αἵμός, ὁ *λόχη, δρυμός»: ἴσως, ὡς προσελθὼν ἐκ τοῦ **aiip-mhziā*, εἶναι συγγ. τῷ λατ. *seperēs* = φράκτης, φράγμα, περίβολος.

αἰμύλος *κολακευτικός*: μέλλον, ὡς σημαίνουν *ὁ πανούργως ὑπολογίζων*, εἶναι συγγ. τῷ *αἶμων*.

αἰμωδία, ἡ *νόσημα τῶν οὐλῶν, πόνος τῶν ὀδόντων*: ἐκ τοῦ *αἶμ-ωδός (μετασχηματισθὲν ἐκ τοῦ *αἶμ-ώδων) *ὁ ἔχων ὀδόντας προξενούντας πό- νους*, συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. *aeh* (νεογερμ. *aehr* = λίαν, πολὺ) = ὁ προξε- νῶν πόνον (**sai-to* : **sai-mo*).

αἶμων, -σος *εἰδήμων, ἐμπειρος, συνετός* ('Ιλ. Ε 44): ἴσως συγγ. τῷ *αἰρέω*. Πβ. *αἰμύλος*.

αἶνος, ὁ *σημαντικός λόγος, ἔπαινος, ἀλληγορία*, *αἶνη*, ἡ *δόξα, φήμη*, *αἰνέω* *λέγω, ἐπαινῶ*, *αἶνιγμα*, τὸ *λόγος ἀσαφὴς καὶ σκοτεινός, αἶνιγμα* (> λατ. *aenigma*): ἴσως συγγ. τῷ γοτθ. *ainiþ* = δικαιολογία, αἰτιολόγησις. Πβ. *ἀναίνουμαι*.

αἰνός *τρομερός, φρικτός*: ἴσως συγγ. τῷ λατ. *aenue*.

αἰνυμαι *λαμβάνω, βάλλω χεῖρα εἰς τι, ἐπιάνω*, *ἔξαιτος* *ἐκλεκτός, ἐπί- λεκτός*: συγγ. τοῖς: τοχ. *ai* = διδόναι, χεττ. *pe-ai* = δίδει, ὅσκι. *aeteis* = λατ. *partis* βλ. *αἶσα*, *αἰτία*.

αἶνω καὶ ἄνω *καθαρίζω τὸν σῖτον ἀπὸ τοῦ ἀχύρου διὰ λιχμήσεως, ἐλι- χνίζω*: μέλλον προήλθεν ἐκ τοῦ **Ἔάν-ιω* ἢ **ἄ-Ἔανέω*, συγγ. τοῖς: λατ. *vanpus* = λίκνον, λιχμός, γοτθ. *diswīþrjan* = σῖτον ἀποχωρίζειν καὶ ἔλλ. *δημι*.

αἶξ, γεν. *αἰγός*, ἡ **αἰγίβα** {*αἰπόλος*, ὁ **αἰγοβοσκός**}: = ἀρμ. *aio* = αἰξ.

αἰόλος *εὐκίνητος, ταχύς, ὁ μεταβάλλων*: μέλλον, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **αἰFo-λος*, εἶναι συγγ. τοῖς: αἰών, ἀρχ. ἰνδ. *āyu* (κυρ. *ζωικὴ δύναμις*), λατ. *aevum*.

αἰονέω *ὕγραίνω, περιχέω*: ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **σαιFονᾱjko*, εἶναι συγγ. τοῖς: λιθ. *āvas* = χυμός καὶ ἔλλ. *αἶμα*.

αἶπος, τὸ *ὑψωμα, ἀκρόφεια, βουνόν*, *αἰπεινός* *ὁ ὑψηλὰ ἐκτισμένος, ὑψη- λός, ἀπόκρημνος*, *αἰπὸς* *ἀπότομος, ἀπόκρημνος, ὑψηλός, ὀξὺς, πανταλὴς*: ἀβεβ. ἐτυμολ. πβ. *αἶφα*.

1 **αἶρα**, ἡ *ἡ σφύρα (τὸ «σφυρί») τοῦ σιδηρουργοῦ*: ἴσως συγγ. τῷ *αἶρω*.

2 **αἶρα**, ἡ *τὸ ἐν τῷ αἰτῷ παράσιτον φυτόν*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *āṣakā* = εἶδος χόρτου.

αἰρέω (ἀόρ. *εἶλον*) *λαμβάνω, καταλαμβάνω*, *εἶλω*, τὸ *λεία, λάφυρον*: ἴσως παρώνυμον ἐκ τοῦ **αἶρα* *ἐφόρμησις, ὁρμησις ἐναντίον τινός*(πβ. *dygā* : *dygēw*), συγγ. τῷ ὁρμή, ἡ *ἐπιθεσις, ὁρμή*.

αἶσα, ἡ *μετοχὴ εἰς τι, μέρος, μοῖρα, πεπρωμένον*, ὁμ.-λεσβ. *ἴσσα* *κλή- ρος, τύχη* (**ἴσασθαι* *κληροῦσθαι. Λέσβιοι* 'Ἡσύχ.), *αἶσιος* *εὐνοϊκός, ὁ καλὰ προμηνύων, εὐδαίμων*, *αἶσιμος* *ὁ ὑπὸ τῆς μοίρας ὠρισμένος* (ἀναι- σιμῶς *χρησιμοποιοῦ, μεταχειρίζομαι, κατατρώγω, καταναλίσκω*), *αἰου- μνάω* *ἀπονέμω δικαιοσύνην, ἄρχω, κυβερνῶ* (*αἰουμένητης*, ὁ *ὁ κριτὴς τῶν ἀγώνων*), *δισαῖω* *εἶμαι δικαιοτῆτης, διευθύνω, κυβερνῶ, ρυθμίζω τὴν ζωὴν* (ὁδαιτα, ἡ *τὸ ἔργον ἢ ἀξίωμα τοῦ δικαιοτῆτος, ὁ τρόπος ζωῆς*): ἐκ τοῦ **aitja*, συγγ. τοῖς: ὅσκι. *aeteis* = λατ. *partis*, ἀβεστ. *aēta* = τὸ ὀφειλόμενον μέρος, ἡ προσήκουσα μέρος πβ. τοχ. *ai* = διδόναι (κυρ. ἀπονέμειν), βλ. *αἰνυμαι*, *αἰτέω*, *αἰτία*.

αἰσακος, ὁ *κλάδος θάφνης*, αἰσάλων, -ωνος, ὁ *εἶδος ἱέρακος*: προελλ.-αιγ. **αἰσθάνομαι** (ἄορ. αἰσθέσθαι) *λαμβάνω γινώσκω, ἀντιλαμβάνομαι*, ἐκ τοῦ *dFισ-θ-, συγγ. τοῖς: λατ. audiō = ἀκούω (*auis-d-iō), ἑλλ. αἶω (ἄορ. ἡισ[σ]α, πρτ. αἶον) *ἀντιλαμβάνομαι διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀκούω, βλέπω, ἐννοῶ* (*dFισ-ω), ἐπαίστος *ἡκουσμένος, πασίγνωστος, φανερός*· πρ. ἀρχ. ἰνδ. āvis ἐπῖρ. = φανερώς (ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. aviti = θηλοῦν, φανερώνειν), avati (ud-, pra-) = προσέχει, παρατηρεῖ.

αἰσσω (ὁμ.-ἰων.), **αἶτω** (ἀττ.) *κινεῖσθαι ὁρμητικῶς, ὁρμῶ κατὰ τινος, ἐπιδιώκω τι ἐκθύμως*, αἶκή, ἡ *ὁρμητικὴ κίνησις, ὁρμή, φορὰ*: ἴσως, ὡς τύπος μετ' ἐπιτατ. διπλ. *Fai-Fak-jw, συγγ. τῷ εἶκω.

αἰσυλος *ἀνόσιος, ἐγκληματικός*: ἄβεβ. ἐτυμολ.

αἰσχος, τὸ *αἰσχύνῃ, ἐντροπή, αἰσχος*, αἰσχύνῃ, ἡ *ἐντροπή, ἀτιμία, αἰσχύνῃ, ὄνειδος*, αἰσχροῦς *ἐπικειδιστος, ὑβριστικός, φαῦλος*: ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *aig-h-s-kos, εἶναι συγγ. τοῖς: γοτθ. aiwiski οὐδ. = αἰσχος, αἰσχύνῃ, μsn. γερμ. eisch = δυσειδής, βδελυρός.

αἶτῶς (Θεόκρ.), **αἶτα** ('Αλκ.), ὁ *φίλος, ἐραστής*: ἐκ τοῦ *aF-t-, συγγ. τοῖς: ἐνῆς *εὐμενής, προσήνης, πρῆος* (*δν-αFής), ἐνηείη, ἡ *πραότης, προσήνεια*, λατ. amo, -ere = ἐπιθυμῶ, ἀρχ. ἰνδ. āvati = ἐπιθυμεῖ, ζητεῖ, προάγει, εὐνοεῖ.

αἰτέω = *ζητέω, αἰτῶ*, αἶτης, ὁ *ὁ ἐπαίτης*: μᾶλλον, ὡς σημαῖνον *ζητέω τὸ μερίδιόν μου*, εἶναι συγγ. τῷ αἶσα.

αἶτια, ἡ *τὸ αἶτιον, ἡ αἰτία, ὁ λόγος, δι' ὃν συμβαίνει τι κατηγορία, ἐπικρίσις*, αἶτιος *ὑπεύθυνος, ἔνοχος*, αἰτιάομαι *μέμφομαι, κατηγορῶ*: συγγ. τοῖς: αἶνυμαι *λαμβάνω*, εἰσάιτος *ἐκλεκτός, ἐπίλεκτος*, αἶσα, ἡ *συμμετόχη, μέρος, μοῖρα*.

αἶφνης ἐπῖρ. *αἰφνιδίως*, βλ. αἶψα.

αἶχμη, ἡ *τὸ δξύ ἄκρον τοῦ δόρατος, τὸ δόρυ*, αἶχμάλιωτος *ὁ ἐν πολέμῳ αἶχμαλυνθεὶς*: ἐκ τοῦ *aik-amā = λιθ. iāmas = ὀβελός, «σοῦβλα», πρ. αἶκλοι *αἶ γωνίαι τοῦ βέλους* *Ἡσύχ. συνεσταλ. β. ἰκτέα *ἀκόντιον* *Ἡσύχ., κυπρ. ἰκμαμένος *τετραωμένος, «τραυματισμένος» καὶ λατ. īco = ἐπιτυγχάνω, τραυματίζω. Πρ. καὶ ἰγ-ῆ, ἰκταρ.

αἶψα, ἐπῖρ. *ταχέως, αἶφνης, εὐθύς*, αἶφνης *αἰφνιδίως*: ἴσως συγγ. τῷ αἶτος.

αἶω *ἀντιλαμβάνομαι διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀκούω*, βλ. αἰσθάνομαι.

αἰών, -ώνος, ὁ, ἡ *ὁ χρόνος τῆς ζωῆς τινος, ἡ αἰωνιότης* (ἀρχικῶς *ζωική θύναμις, ζωή* παρ' Ὀμ.): θέμα π- (εἰς ὃ ἀνήκει τὸ αἰέν· θέμα es- ἐν τῇ αἰτ. αἰῶ, πρ. αἰεί)· πρ. λατ. aevus (-um) = ἡ διάρκεια ζωῆς, αἰών, αἰωνιότης, γοτθ. aīws = χρόνος, αἰωνιότης, ἀρχ. ἰνδ. āya, āyus- οὐδ. = ζωή, ἀρχ. γερμ. ewa = αἰωνιότης (ēwig = αἰώνιος). Πρ. αἰεί, αἰόλος.

αἰώρα, ἡ *ἡ αἰώρησις, ταλάντευσις εἰς τὸν ἄερα, μηχανήμα, δι' οὗ τὰ σώματα ὑψούμενα κρατοῦνται μετέωρα*, βλ. αἰέρω.

ἄκαινα, ἡ *ἀκίς, ἄκανθα, μέτρον μήκους (ράβδος μήκους δέκα ποδῶν)*, ἀκόνη, ἡ *πέτρα πρὸς ἀκόνισιν, τὸ «ἀκόνι», ἄκαν, -οντος, ὁ *ἀκόντιον* (ἀντὶ τοῦ ἀρχαιοτ. ἀκαν, *-ονος), ἄκανος, ὁ *εἶδος ἀκάνθης*, ἄκανθος, ὁ *εἶδος φυτοῦ ἀκανθώδους, μελάμφυλλον («ἀρκουδόβατος»), οὗ τὸ σχῆμα ἐμιμήθησαν ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ Κορινθιακοῦ κιονοκράνου*, ἄκανθα, ἡ *φυτὸν ἀκαν-

θῶδες, ἀκανθα, «ἀγκάθι», κέντρον, σπονδυλική στήλη* (ἀκαλανθίς, ἐκ τοῦ *ἀκαν-ανθίς, ἡ = ἀκανθίς [καὶ ἀκανθυλλίς], ἡ *μικρὸν πτηνόν, ἡ καρδερίνα», πβ. ἀκανος καὶ ἀνθος) : παράγωγα μετ' ἐρρίνου π- τῆς ρ. *ak = ὀξύς, αἰχμηρὸς (πβ. καὶ ἀκατος), ὡς ἐν τῷ λατ. agna = στάχυς (πβ. ἀχνη). Βλ. ἀκμή, ἀκρος, ἀκοστή, ἀκτὴ, ἀκρίς κ.τ.λ.

ἀκάκητα (ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ παρ' Ὀμ.) : σημαίνει μᾶλλον *ὁ μὴ πράττων τὸ κακόν* (= ἀκακος).

ἀκαλαφρείτης *ὁ μαλακῶς (ἡσύχως) ρέων* : συγγ. τοῖς : ἦκα (κατ' ἐπικ. ψίλωσιν) ἐπίρ. *ἡσύχως, σιγανά*, ἱραλέον *πράως* Ἡσύχ. (πβ. ἀκῶν, ἦκα) καὶ ῥέω ἐκ τοῦ *απαμ-ο.

ἀκαρί, τὸ *εἶδος μικροσκοπικοῦ ζευφρίου* : εἰς τὴν αὐτὴν ρίζαν ἀνήκει καὶ ἡ λ. ἀκαρίς *ἐλάχιστος, μικροσκοπικός*, συγγ. τοῖς : κείρω *ἀποκόπτω, περικόπτω, κοιουρεύω*, καρός (γεν.) *οὐδέν, τίποτε*.

ἀκασκα ἐπίρ. *ἡσύχως, μαλακῶς*, βλ. ἀκῶν.

ἀκαστος, ἡ *ἡ σφένδαμνος* : ἐκ τοῦ *ἀκαρ-στος, συγγ. τοῖς : λατ. acer, ἀρχ. γερμ. ahoza, νεογερμ. Ahoza = σφένδαμνος.

ἀκατος, ὁ, ἡ *λέμβρος*, ἀκάτιον, τὸ *μικρὸ ἀκατος, ἐλαφρὸν πλοῖον χρησιμοποιοῦμενον ὑπὸ τῶν πειρατῶν εἶδος σανδαλίου γυναικείου* : μᾶλλον, ὡς προσελθὼν ἐκ τοῦ *ἀκαρ-ατος, εἶναι συγγ. τῇ ρ. *ak- = ὀξύς, αἰχμηρὸς, πβ. ἀκαινα.

ἀκῶν *σιγῶν*, ἐν χρῆσει ὡς ἐπίρ. *σιωπηλῶς, ἡσύχως*, ἀκῆ (αἰτ.) *ἡσύχως*, ἀκασκα *ἡσύχως, μαλακῶς*, ἀκαλὸν *ἡσυχον* Ἡσύχ. (βλ. ἀκαλαφρείτης) : ἐκ τοῦ *ak-, μεταπτ. τύπος τοῦ ἦκα *ἡσύχως, σιγὰ καὶ ἡριστος (κατ' ἐπικ. ψίλωσιν) *βραδύτατος, ἡσυχώτατος* κ.τ.λ. (βλ. ἦκα).

ἀκή, ἡ *ἀκίς, αἰχμή*, ἀκίς, ἡ *ἀκή, αἰχμή, κέντρον, κεντρῖον*, ἀκωκή, ἡ *αἰχμή, τὸ ὀξύ ἄκρον παντὸς τέμνοντος ὀργάνου, ἡ κοκὴνη* (μετ' ἐπιτατ. διπλασ., ὡς ἀγωγή : ἀκω) : ρ. *ak- = αἰχμηρὸς, ὀξύς ἐν τοῖς : λατ. aced = εἶμαι ὀξινός, «ξινός», acies θηλ. = ὀξύτης, αἰχμή βλ. ἀκρος, ἀκοστή κ.τ.λ.

1 **ἀκήρατος** *ἀβλαβής* (ἀκέρως, ἀκέραιος = ὤς.) : συγγ. τοῖς : κηραίνω *βλάπτω*, κήρ, γεν. κηρός, ἡ *θάνατος* κ.τ.λ. (δὲ ἰδέ).

2 **ἀκήρατος** *ἀμιγής, ἀκέραιος, καθαρὸς* ('Ἰλ. Ω 303) : συγγ. τῷ κεράννυμι *ἀναμειγνύω* (τὸ -η- κατὰ μετρ. ἔκτασιν).

ἀκῶς *ἀδύνατος*, βλ. κῶς.

ἀκινάκης, ὁ *κυρτὸν ξίφος τῶν Περσῶν καὶ Σκυθῶν* : δάνειον ἐκ τῆς Ἰραν. ἀκινος, βλ. ἀκίμων.

ἀκωῶ, -οῦς, ἡ *φάσμα τι ὑποθετικόν, δι' οὗ αἱ τροφοὶ ἐφάβιζον τὰ παῖδια*, Ἀκωῶ, ἡ *τροφὸς τῆς Δήμητρος* : ἀρχ. ἰνδ. akkṛ = μήτηρ, λατ. Acca Laurentia = ἡ μήτηρ τῶν δώδεκα ἀδελφῶν Argales (λέξις τῆς νηπ. γλώσσης).

ἀκμή, ἡ *τὸ ὀξύ ἄκρον παντὸς τέμνοντος ὀργάνου, ἡ κοκὴνη, ὀξύτης, τὸ ὀψίστον σημεῖον παντὸς πράγματος, ἡ ἀκμή* : ρ. *ak- = αἰχμηρὸς, ὀξύς, βλ. ἀκή, ἀκρος, πβ. ἀκμῶν.

ἀκμηνός *ὁ ἀπεχόμενος τροφῆς, νηστεύων, πειναλὲς*, ἰσχ. β. κομῶσα *γέμουσα* Ἡσύχ. : ἴσως συγγ. τῷ λατ. kumades = βλωμός, «μπουκιέ».

ἀκμων, -σος, ὁ *τὸ «ἀκμόν» τοῦ σιδηρουργοῦ* (ἀκμό-θετον, τὸ *ὁ τόπος ἡ

τὸ ξύλον, ἐφ' οὗ τίθεται ὁ ἄκμων²): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *akman-* ἀρσ. = λίθος, βράχος, οὐρανός, gall. *acauum* = λατ. *caelum*, λιθ. *akmu* = ὀξύτης, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *kamy* = λίθος, ἀρχ. γερμ. *hamar*, νεογερμ. *Hammer* = σφυρόν, «σφυρόν· περαιτέρω ἴσως συγγ. τῇ ρ. **ak-* = αἰχμηρός, ὀξύς, πρ. ἀκμή. ἀκροῖτις, ἡ *ἡ σύζυγος*, ἀκροῖτης, ὁ *ὁ σύζυγος*: **ak-* (d- ἀντὶ d-) + κροῖτη *συζυγικὴ κλίση, φωνεῖα, κροῖτη*, βλ. *κείμαι*.

ἀκρολος, ὁ *βλωμός, «μπουκιὰ», τεμάχιον μικρότατον ἄρτου*: ἴσως ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης καὶ τὸ ἀκυλος, ἡ *εἰδος βαλάνου, τὸ «βελανίδιον» (ὡς τροφή)³, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *akāti* = τρώγει.

ἀκρόλουθος, ὁ *ὁ ἀκολουθῶν, ἀκόλουθος*: **ak-* (d- ἀντὶ τοῦ d-) + κλέυθος - ἡ ἀτραπός, δρόμος⁴.

ἀκρόνη, ἡ *πέτρα πρὸς ἀκόνειν, «ἀκόνις», βλ. ἀκραινα.

ἀκρόνιτον, τὸ (καὶ -ος, -ῆ) *δηλητηριῶδες τι φυτόν*: μᾶλλον, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀρχαίων, προήλθεν ἐκ τοῦ ἀκρονίτι *ἄνευ κονιορτοῦ τῆς κονίστρας, ἄνευ κόνεως τῆς παλαιστρας > ἀκατανύκτετος⁵: προσέτι τὸ μτγν. ἐπίθ. ἀκρόνιτος *ὁ μὴ καταβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ θανατηφόρου δηλητηρίου τοῦ φυτοῦ ἀκρόνιτος⁶.

ἀκρος, -ους, τὸ *φαρμακευτικὸν μέσον, «γιατρικόν», ἀκρόμαι *θεραπεύω*, ἀκρόταιρ, ἀκροστήρ, ὁ *ὁ σωτήρ, ὁ θεραπεύων, ὁ ἰατρός*: ἐκ τοῦ **jak-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱβλ. *hās* = θεραπεία, πληρωμή, *tsalm* = θεραπεύω (**jaos-*).

ἀκροστή, ἡ *κρίθῃ*, ἐκ τοῦ **akros-tē** ὡς σημαῖνον *ἡ ἔχουσα στάχυν ἐμὲ γένεια (ἀγανα)⁷*, εἶναι συγγ. τοῖς: λατ. *acua*, -*aris* = ἀχυρον, γοτθ. *aha*, ἀρχ. γερμ. *ah*, *ahir* (νεογερμ. *Ähre* = στάχυς).

ἀκρούω *ἀντιλαμβάνομαι (πληροφοροῦμαι) διὰ τῆς ἀκοῆς, ἀκούω*, ἀκουή, ἀκοή, ἡ *ἡ αἰσθησις τῆς ἀκοῆς, ἡ ἀκοή, τὸ ἀκουόμενον*, ὑπήκοος *ὑποτασσόμενος, ὑπήκοος*: ἐκ τοῦ **akrouō*, συγγ. τοῖς: γοτθ. *haujan*, ἀρχ. γερμ. *hōt(e)an*, νεογερμ. *hören* = ἀκούειν, καὶ μᾶλλον, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **(a)k-aus-jō* = ἀκούω ὀξέως, ὡς τὸ ἀκροδομαι *ἀκούω (μετὰ προσοχῆς)⁸, ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ *ἀκρουσα *ὀξεῖα ἀκοή* (βλ. οὗς).

ἀκροῖτης *ὁ ὀξέως (σφοδρῶς) πνέων*: ἐκ τοῦ ἀκρος *αἰχμηρός, ὀξύς* καὶ ἀκροῖ *πνέω, φυσῶ*.

ἀκρομῶν, -ῶνος, ὁ *τὸ ἀκρον τοῦ κλάδου, κλάδος τελευτῶν εἰς μικροτέρους κλαδίσκους, ἡ κορυφή, τὸ ἀκρον*: συγγ. τῷ ἀκρος *ὀξύς, αἰχμηρός*.

ἀκροῖβης *ὁ μετ' ἀκριβείας γινόμενος, ἀκριβής, προσεκτικός*: ἴσως ἐκ τοῦ *ἀκρο-κροῖβης, συγγ. τοῖς: ἀκρος *ὀξύς* καὶ κροῖνω *χωρίζω, ἐκλέγω, ἐκφέρω κρίσιν, ἀποφασίζω*.

ἀκροδομαι *ἀκούω (μετὰ προσοχῆς)⁹, βλ. ἀκρούω.

ἀκρος *ὀξύς, ὕψιστος*, ἀκρον, τό, ἀκρῶ, ἀκρεῖς, ἡ *τὸ ὕψιστον ἢ ἀπώτατον σημείου, κορυφή*, ἀκρεῖς, -ίδος, ἡ *ἡ «ἀκρίδαν», ἀκρωτήριον, τὸ *πᾶν ὕψηλόν ἢ ἐξέχον μέρος, προεξοχή, ἀκρωτήριον ἐν τῇ θαλάσῃ*: τύποι σχηματισθέντες μετὰ τοῦ r ἐκ τῆς ρ. **ak-* = ὀξύς, ὡς ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *akṛi* = ἡ γωνία, ἄκρα, τὸ τέμνον μέρος, ἡ «κόφνη», λατ. *acra* = ὀξύς κ.τ.λ. (ο ἡτεροεικμ. β., βλ. ἀκρεῖς). Πβ. ἀκροῖτης, ἀκρομῶν, ἀκροῖβης, ἀκροδομαι.

ἀκρῆ, ἡ *ἀπόκρημνος παραλία, ἄκρα γῆ εἰσθύουσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἀκρω-

- τῆριον³ : συγγ. τῆ ρ. *āk- "ὀξύς", τύπος σχηματισθεῖς μετὰ τοῦ t, ὡς τὸ ἀρχ. γερμ. *egida* = ὁ βωλοκόπος.
- ἀκτίς, -ῖνος, ἡ "ἡ ἀκτίνα", ἐκ τοῦ *nkt-, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *aktāh* ἀρσ. = τὸ λυκαυγές, ἡ νύξ, τὸ φῶς (βασ. σημ. : ἀκτινοβολία), γοτθ. *ūtiwō* = ὁ ὀρθρος, ὁ ὀλίγον πρὸ τῆς πρωίας χρόνος· *nkt- συνεσταλ. β. τοῦ *nokti-, βλ. νύξ.
- ἀκυλος, ἡ "εἶδος βαλάνου, τὸ «βελανίδου» (ὡς τροφή)", βλ. ἀκολος.
- ἀκωκή, ἡ "αἰχμή, τὸ ὅξυ ἔχον παντὸς τέμνοντος ὄργανου, ἡ κορόμφη", βλ. ἀκή.
- ἄκων, ποιητ. ἄκων "ὁ παρὰ τὴν θέλησίν του ποιῶν τι, ὁ μὴ θέλων" : *d-fékon, βλ. ἐκόν, ἐνεκα.
- ἀλάβαστος, ἀλάβαστρος, ὁ "ἀγγεῖον ἐξ ἀλαβάστρου, ἀλάβαστρος" : ξένη λέξις (ἀραβ. ;).
- ἀλαζών, -όνος, ὁ, ἡ "κομπαστής, καυχηματίας" : τοῦτο συσχετίζεται πρὸς τὸ θρακ. ἐθν. ὄν. Ἀλαζῶνες, ὅπερ ἐγένετο προσηγορικόν, ὡς τὸ γαλλ. *bohémien* κ.τ.λ.
- ἀλαλάζω "ἐκβάλλω κραυγὴν κατὰ τὴν μάχην, ἐγείρω πολεμικὴν κραυγὴν" : ἐκ τοῦ ἐπιφ. ἀλαλά, ἀλαλαί "ἤχηρὰ κραυγὴ ἀλαλά", πολεμικὴ κραυγὴ", ἀρχ. ἰνδ. *alalā*, *alā* = ἐπιφ. προσφωνήσεως κ.τ.λ.
- ἀλαός "τυφλός" : ὡς σημαίνει "ὁ μὴ βλέπων (φέγγων)", εἶναι συγγ. τοῖς : ἰδῶ "βλέπω", ἀρχ. ἰνδ. *lámati* = λέμπει. Πβ. ἀλαστος.
- ἀλαπάζω "κενῶ, ἀδειάζω, ἐξαντλῶ", λαπάζω "λεηλατῶ", λαπάσσω "κενῶ, ἀδειάζω" (ἰδίᾳ ἐπὶ περιττωμάτων), ἀλαπαδνός "ἀδύνατος", λαπαρός "ισχνός, λεπτός", λαπαρῶ, ἡ "ἡ λαγών, τὸ μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τοῦ ἰσχίου μαλακὸν μέρος τοῦ σώματος" : συγγ. τῷ λεπτός "ψιλός, λεπτός, ἰσχνός". Πβ. λάπαθος.
- ἀλαστος "ἀφόρητος, σφοδρός", ἀλάστωρ, ὁ "ἐκδικητικὴ θεότης, κακὸς βαίμων" : μᾶλλον, ὡς σημαίνει "ὅν δὲν δύναται τις νὰ ἱδῇ (χωρὶς νὰ θεαθῇ ὑπὸ ἀγρίου βλέμματος)", εἶναι συγγ. τῷ ἰδῶ "βλέπω". Πβ. ἀλαός.
- ἀλαος, τὸ "πόνος, θλίψις" : ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. *ilki* = πένια. Πβ. ἀργαλός.
- ἀλθαίνω "κάμνω τι νὰ αὐξηθῇ, αὐξάνω, ἐνισχύω", ἀλθῆσκω "αὐξάνομαι", ἀλδομαι "παράγω" : ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης καὶ τά : ἀλθαίνω "θεραπεύω", ἀλθομαι "αὐξάνομαι", συγγ. τοῖς : ἀν-αλτος "ἀκόρεστος, ἀπληστος", λατ. *alō* = τρέφω· ρ. *al-d-, al-dh- (πβ. ἀρχ. σκανθ.-ἰσλ. *aldin* = καρπὸς δένδρου, ἀρχ. ἰνδ. *ṛdhaōti* = εὐδοκίμει), ἐπεκτετ. τύποι τῆς ρ. *al- = αὐξάνειν, τρέφειν. Πβ. ἀλσος.
- ἀλθα, ἡ "ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότης, ἡλιακὴ θερμότης", ἀλθαίνω "θερμαίνω", ἀλσεινός "θερμός" : ἐκ τοῦ *uḡsi-, πβ. ἀγγλοσαξ. *swelan* = βραδέως καίειν, ὑποκαίειν (νεογερμ. *schweilen* = διογκοῦν, «φουσκώνει»). Βλ. εἰλη, ἐλάνη, ἥλιος, σέλας.
- ἀλέγω "φροντίζω, μεριμνῶ περὶ τινος" : ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *g-λέγω (ἀ- = *g = ἐν, εἰς), εἶναι συγγ. τοῖς : λέγω, λατ. *legō* = συλλέγω, ἀναγινώσκω. Πβ. θυσ-ηλεγής κ.τ.λ.
- ἀλέη (ἰων.), ἡ "διαφυγὴ, ἀπόδρασις, προστασία, σκέπη", ἀλέομαι, ἀλεαίνω (*ἀλεF-) "ἀποφεύγω", ἀλέω καὶ ἀλύσκω (*ἀλυσκω), ἀλῶσσω "εἶμαι συγχευμένος (τεταραγμένος), εἶμαι ἀνήσυχος", ἀλύσκάζω "ἀποφεύγω", ἀλεωρῶ

(*dīeFaulē), ἡ ἄμυνα, ἀπόκρουσις: συγγ. τῷ ἀλάσμαι "περιφέρομαι, πλανῶμαι, παραπλανῶμαι" κ.τ.λ., βλ. ἀλῆ.

ἀλεισον, τὸ "δοχεῖον οἴνου, ποτήριον": ἐκ τοῦ *ἀλειτF-ος, συγγ. τῷ γοτθ. leiþu (πικ.) = ὁ μελίτης (οἶνος).

ἀλείτης καὶ ἀλοιτός, ὁ ἄνθρωπος, κακοῦργος*, ἀλισταῖνος ἄνοσιουργῶ, κακούργῶ*, ἀλιτήμων, ἀλιτρός, ὁ ἄνθρωπος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. leid = δυσάρεστος, νεογερμ. Leid = πόνος, θλίψις.

ἀλείτρω *χρίω, ἐπιχρίω, ἀλείφω*, ἀλειφαρ, ὑστερογ. τύπος ἀλειφα, τὸ (> λατ. aders) "πᾶν χρησιμεῖον πρὸς ἐπίχρισιν, ἀλοιφή": μετὰ τοῦ ὑστερογ. φ ἀντὶ τοῦ π, συγγ. τῷ λίπος, τὸ "τὸ ἐξύγκω, λίπος, πέχος" κ.τ.λ.

ἀλέκτωρ, -ορος, ἀλεκτρυών, -όνος, ὁ "πετεινός, κοκόραξ", ἀλέκτωρ*: ἐκ τῶν κυρ. ὄν. Ἀλέκτωρ, Ἀλεκτρυών (βλ. ἀλέξω), χρησιμοποιηθέντων μεταφορικῶς καὶ διὰ τὴν ὀνομασίαν τοῦ πτηνοῦ, ἕνεκα τοῦ πολεμικοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ.

ἀλέξω ἄπομακρύνω, ἀποκρούω, υπερασπίζω, βοηθῶ*, Ἀλέκτωρ, Ἀλεκτρυών (κυρ.: ὁ ἀποκρούων, υπερασπιστής*, βασ. τύπος *Ἀλέξτωρ): = ἀρχ. ἰνδ. rāksāti = προφυλάττει, προστατεύει, διαφυλάττει· προστί τι: ἀλαλκεῖν ἄπομακρύνειν, ἀποκρούειν*, ἀλσασ, τὸ "προπύργιον, ἄμυνα, βοήθεια", ἐπαλῆς (*-αλν-τις), ἡ "μέσον ἄμυνης, προστασία, υπεράσπισις, βοήθεια", ἀλκή, ἡ ἄμυνα, υπεράσπισις· ἰσχύς, δύναμις* πρ. ἀγγλοσάξ. calgia = προστατεύειν, υπερασπίζειν.

ἀλέω *ἀλέθω*, ἀλέται λίθοι, οἱ ὁ μολίας λίθος, ἡ μολόπετρα*, ἀλετρούω *ἀλέθω*, ἀλεσας, τὸ "ἄλευρον" (*dīeF-ας), ἀλευρον (*dīeF-ος), τὸ "ἄλευρον ἐκ σίτου": ἀρχ. αἰαν (*aīaon) = ἀλέθω, αἰωντ = ἄλευρον (= ἀλεσας)* πρ. ἀρχ. ἰνδ. āraṇ (*ai-pu-) = λεπτός, ἰσχνός.

ἀλῆ, ἡ "περιπλάνησις, παραφροσύνη", ἀλάσμαι καὶ ἀλαῖνω "περιφέρομαι, πλανῶμαι", ἀλήτης, ὁ ἑπαίτης, ἀγύρτης* μεταπτ. τύποι (*Ἄ-) ἡλάσσω, ἡλασπάζω "πλανῶμαι, περιφέρομαι", ἡλαῖνω "εἶμαι παράφρων, παραπλανῶμαι, μωραίνω", ἡλέματος ἄφρων, μάταιος*, ἡλθιος "μηδαμινός, μάταιος, ἀνόητος", ἡλέος "συγκεχμημένος, ὁ συγγένων (διατεράττων) τὰς φρένας" (ἐκ τοῦ δωρ. ἡλέος προῆλθε τὸ λατ. alia πρ. ὁμ. ἄλλα φρονέων = φρένας ἡλέος): συγγ. τῷ λατ. alia = περιφρεσθαι, περιπλανᾶσθαι. Ἠλ καὶ ἀλή, ἀλιος, ἀλίο.

ἀληθής ὁ μὴ λησιμονῶν, ἀληθινός, ἀληθής*, ἀλήθεια (*-θεσια), ἡ "τὸ μὴ ψευδές, τὸ μὴ πλαστόν, ἡ ἀλήθεια": ὁ μὴ διερχόμενος τὸ στάδιον τῆς ἀμνημοσύνης, ἀπληρομοσύνης (*ἄλθος), ὁ μὴ ἐκ παρασιωπῶν (ἀποκαρύπτων)* βλ. λαμβάνω.

² ἀλῆς (ἰων.) ἡ ἄβροιομένος*, ἀλή, δωρ. ἀλλᾶ, ἡ "συνάβροισις, συνέλευσις τοῦ λαοῦ": ἐκ τοῦ *dFalu-ης = αἰολ. δολλής), κυρ. "συνμπετυσιμένος" (ἀλλᾶ ἐκ τοῦ *d-Falu-iā) βλ. ἀλις, 1 εἰλέω, εἰλλω, πρ. ἡλιαῖα.

ἀλίγκιος ὁμοιος, ὁμοιάζων*: ἀβεβ. ἱτυμολ.

ἀλίνδω (ἀττ. ἀλινδῶ*) ἰστρέφω, τυρῶζω, κυλῶ*: συγγ. τοῖς: εἰλίσσω, 2 εἰλέω, εἰλέω κ.τ.λ.* πρ. ἰστρέφειν (διὰ τὸ -ωδ- πρ. ἀλινδῶ).

1. Δεόν ἐκ σημειωθῆναι ὅτι πάντα τὰ λεξιμέ, πλὴν τῶν λεξιμῶν τῶν Βαίσιου καὶ Ηοφμπερ, παρέχουν τὴν γραφὴν ἀλινδῶ, μετὰ φιλῆς.

ἄλιος *μάταιος, ἀνωφελής*, ἄλιος *ματαιῶ*: συγγ. τοῖς: ἡλέματος *μά-
ταιος*, ἡλίθιος *μηδαμινός, μάταιος, ἀνόητος* κ.τ.λ. (βλ. ἄλη· ἀ- ἀντί ἀ-).

ἄλις ἐπίρ. *σωρηθόν, ἀφθόνως, ἀρκετά*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *velj-mi*
= πολὺ ρ. *mel- = ὠθεῖν, πιέζειν ἐν τοῖς: ἄλης, εἰλλω (πρ. γάμ. *ικανόν*
‘Ἡσύχ. καὶ σὺλαμός’). Τὸ θαστὸ πνεῦμα προέρχεται ἐκ τοῦ παραλλήλου τύ-
που *mel-, πρ. ἑλλ. (μεσοσπ.) σάλω *ἀρκεῖ παρὰ ‘Ρίνθωνι’ Ἡσύχ.

ἀλίσκομαι *συλλαμβάνομαι*, ἀλαντός *ὅν δύναται τις νὰ συλλάβῃ ἢ νικήσῃ,
ἐφικτός, κατορθωτός*: ἐκ τοῦ *Fαλίσκομαι (ἀ- ἀντί d-, κατὰ τὸ αἰρεῖν,
ἔλκιν·), συγγ. τοῖς: σὺλή, ἡ *τραῦμα, πληγή*, λατ. *vello* = τύλλω, γοτθ.
willan = ἀρπάζειν, ἀφαιρεῖν. Πρ. εἰλωτες.

ἀλική, ἡ *ἄμυνα, ὑπεράσπισις· λοχύς, θύναμις*, βλ. ἀλέξω.

ἀλκυών, -όνος, ἡ *θαλάσσιον ἰχθυοφάγον πτηνόν* (> λατ. *alcedo*): ἄβεβ. ἐτυ-
μολ., ἴσως ξένη λέξις.

ἀλλά ἀντιθ. σύνθ. *ἀλλά, δέ*, βλ. ἄλλος.

ἀλλᾶς, -ᾶντος, ὁ *κεκομμένον κρέας ἐντὸς ἐντέρου, «λουκάνικον»*: *ἀλλᾶ-
Fεντς* θωρ. ἀλλᾶ, θάνειον ἐκ τῆς ἀρχ. Ἰταλ., πρ. λατ. *allium*.

ἀλλάττω (καὶ -σσω) *ἀλλάζω, μεταβάλλω*, βλ. ἄλλος.

ἀλλοδ-απὸς *ὁ ἐξ ἄλλου τόπου, ὁ ἀνήκων εἰς ἄλλην χώραν, ξένος*: ἄλλος +
-απὸς ἐκ τοῦ *pḡos, πρ. λατ. *longinquus*.

ἄλλομαι (ἀόρ. ἄλτο) *πηδῶ, σκιρτῶ*: ἐκ τοῦ *saljo = λατ. *salio*.

ἄλλος *διάφορος, ὅχι ἐκεῖνος, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἄλλος*, ἀλλήλων, θωρ. ἀλλᾶ-
λων *ὁ εἰς τὸν ἄλλον* (ἀλλᾶλ- ἐκ τοῦ ἀλλᾶ-ἀλλᾶ), ἀλλοπρόσαλλος *ὁ πότε
εἰς τὸν ἑκα πότε εἰς τὸν ἄλλον ἀποκλίνων, εὐμεταβλητός, ἀσταθής* (ἐκ
τοῦ ἄλλο πρὸς ἄλλον, ἔν. λέγειν), ἀλλότριος *ὁ ἐκ ξένης χώρας, ξένος,
παράδοξος, ἄλλος* (*ἀλλοτρο-, ἡ κατάληξις κατὰ τὸ ἴδιος), ἀλλάττω *ἀλ-
λάζω, μεταβάλλω*: ἐκ τοῦ *aljos = λατ. *alius*, ἀρχ. ἱρλ. *alje* (gall. *Allo-bro-
ges*), γοτθ. *aljja*, ἀρμ. *ail* Πρ. ἀλλοδαπός.

ἀλόη, ἡ *εἰδος φυτοῦ*: θάνειον ἐκ τοῦ ἑβρ. *ahālim = ξυλαλόη, τὸ ὅποιον
προήλθεν ἐκ τοῦ ἀρχ. ἰνδ. *agatu*, ἐξ οὗ ἀγνάλλοχον, τὸ *ἡ πικρὰ ξυλαλόη*.

ἄλοξ, αὐλαξ, ὅμ. ὠλξ (ὀρθότ. ὁολξ), ἡ *ἡ κατὰ τὴν ἀροσιν σχηματιζομένη
αὐλαξ, ἡ «αὐλακίον»*, λακ. εὐλάκα *ἀροτρον, «ἐλέτρω»*: ἐκ τοῦ *ἀ-Flακ-ς
(= αὐλαξ, ἀττ. ἄλοξ κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ *ὁολξ)· εὐλάκα ἐκ τοῦ *ε-
Flακ-α· συγγ. τοῖς: λιθ. *velkū*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *vlěky* = ἔλκω, σύρω.

ἄλοσύδνη, ἡ: ἄβεβ. σημ.· ἂν σημαίνῃ *θαλάσσιον κύμα*, προέρχεται ἐκ τοῦ
ἀλς καὶ ὕδν- (: λατ. *unda*, βλ. ὕδωρ).

ἄλπιστος· *λίαν ἐπιθυμητός (ποθητός), ἡδιστος*, ὑπερθ. τοῦ ἀλπιλέος, ἀρ-
παλέος (κατ’ ἀνομ. ἐκ τοῦ *ἀλπ-) *ἐπιθυμητός, ποθητός, θαυκατικός*, πρ.
ἐπαλσενος *ἐπιθυμητός, ποθητός*: συννεσταλ. β. *μῆρ- τοῦ *χεῖρ- ἐν τῇ λ.
ἐλτομαι *ἐλπίζω*.

ἄλς, γεν. ἄλός, ὁ *τὸ ἄλας, «ἄλάτι»*, ἄλς, ἡ *πλήμυρα θαλασσίου ὕδατος,

1. Ὁ Hofmann, ἀκολουθῶν τὴν γνώμην τοῦ Wackernagel, δέχεται τὴν γρα-
φὴν ἄλπιστος· πάντα τὰ ἄλλα λεξικά, ἀντιθέτως, παρέχουν τὸν τύπον ἄλ-
πιστος.

ἡ παρὰ τὴν ἀκτὴν θάλασσα, ἡ θάλασσα*, ἀλι-εὺς, ὁ "ναύτης, ναυτικός, ἀλιεύς, «φαράς», ἀλ-μη, ἡ "θαλάσσιον ὕδωρ, ἄλμη, «ἄρμη», ἀλμυρός, ἀλυ-κός "κάρμυρός», ἀλμυρός*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. *ai*, λατ. *sal*, ἀρχ. ἱρλ. *salann*, γοτθ. *salt*, ἀρχ. γερμ. *salz*, νεογερμ. *Salz* = ἄλας, ἀρχ. ἐκκλ. *salz*. *solis* = ἄλας. Πβ. ἀλοσύδνη

ἄλσος, τὸ "τόπος κατέφυτος ἐκ δένδρων καὶ χλόης, δάσος, ἱερὸν ἄλσος*: ἐκ τοῦ *ἀλτιος, πβ. "Ἀλ-τις, ἡ "ἱερὸν ἄλσος τοῦ Διὸς ἐν "Ολυμπίᾳ, ἄλμα, τὸ "ἄλσος" (*ἀλσμα: ἀλθομαι "αὐξάνω")· ρ. *al- = αὐξάνειν, βλ. ἀλ-δαίνα.

ἀλυκταπέδη, ἡ, συνήθ. ἐν τῷ πληθ. **ἀλυκταπέδες**, αἱ "ἀθραυστα (ἄλυτα) δεσμά, δεσμοί, οὓς δὲν θύναται τις νὰ λύσῃ*: ἀ-+λυκτός "τεθραυσμένος" (: ἀρχ. Ἰνδ. *rujāti* = θραύει, βλ. *λυγρός*) + πέδη (βλ. *πούς*)· διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. *ἰστοπέδη*.

ἄλυσις, -εως, ἡ "ἀλυσίδας, κόσμημα γυναικός*, ἡλ. ἀλύτας, ὁ *ὁ κατὰ τοὺς "Ολυμπιακοὺς ἀγῶνας φυλάττων τὴν τάξιν*: ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **al-uti-*, εἶναι συγγ. τῷ ἀλβ. *galme* = σχοινίον. Κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν: μέλλον, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *ἀλυ-τις "συστροφή, ἐλιγμός", εἶναι συγγ. τῷ εἰλύ-ω "στρέφω, ἐλίσσω" (βλ. *Frisk*, *Eranos*, 45, 225 κ.έ.).

ἀλύω (*ἀλυσιω) "εἶμαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ, εἶμαι ἀνήσυχος (τεταραγμένος)", ἄλυσ, -ος, ἡ "περιπλάνησις, πλῆξις, ἀνία", ἀλύσκω (*ἀλυκ-σκω) "ἀποφεύγω, διαφεύγω": συγγ. τῷ ἀλη.

ἀλφή, ἡ "κτῆσις, κέρδος", ἀλφαίνω "κερδίζω": ἐκ τοῦ **algʰā* = λιθ. *algā* = μισθός, πβ. ἀρχ. Ἰνδ. *arghāh* = ἀξία, *ārhati* = κερδίζει.

ἀλφι, **ἀλφειτον**, τὸ "χονδροκοπανισμένη κριθή, «πληγούρι», κριθάλευρον*: συγγ. τῷ ἀλβ. *el'p* = κριθή· ἡ ὀνομασία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ λευκὸν χροῖμα, βλ. ἀλφός.

ἀλφός, ὁ "ὕπόλευκος λέπρος" (ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ προσώπου), ἀλφούς "λευκοὺς" "Ἰσυχ.: ἐκ τοῦ **albhos* = λατ. *albus* = λευκός· πβ. ἀρχ. γερμ. *albis* = κίρκινος.

ἀλωή, ἀττ. **ἄλωος**, -ω, ἡ "τὸ ἀλώνιον, «ἀλώνιον, ἀμπελος, ἀμπελότοπος, κῆπος δένδρων": ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. *lunāti* = ἀποκόπτει, ἀρχ. σουηδ. *lo* = ἀλώνιον, σιτοβολών, ἀχυρών.

ἀλώπηξ, -εκός (αιολ. **ἀλώπηα**, **ἀλωπόξ**), ἡ "ἀλεποῦς, ἀλώπηξ": συγγ. τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. *lōpāśh* ἀρσ. = «τσακάλι», ἀλώπηξ, ἀρμ. *alaps* = ἀλώπηξ, λατ. *volpēs* = ἀλώπηξ, λιθ. *lāpō* = ἀλώπηξ, *vilpāys* = ἡ ἀγρία γαλῆ.

ἄμμα "ὄμοῦ, «μαζί», συγχρόνως": ἐκ τοῦ **ama*, βλ. 2 ἀ-, εἰς, ὄμος.

ἄμμαθος, ἡ "ἡ ἄμμος, ἀμμῶδες ἔδαφος", ἄμμος, ἡ = ὡς. (πβ. *ψάμμαθος* παρὰ τῷ *ψάμμος*): ἐκ τοῦ **sammaθος*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. *sant*, νεογερμ. *Sand* = ἄμμος. Πβ. *ψάμμαθος*.

ἄμαιμάκετος "ἀκατάσχετος, ἀκαταμάχητος": ἀβεβ. σημ.· ἂν σημαίνῃ "πολύ μακρός", ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ ἀ-μαι-μάκετος, εἶναι συγγ. τοῖς: *μα-κεδνός* "μακρός, ὑψηλός", *περι-μήκετος* "πολύ μακρός".

ἄμαλλα, ἡ "δέσμη (θράγμα) σταχυῶν θερισθέντων", βλ. 2 ἄμη.

ἄμαλός (καὶ ἄμ-) "ἀδύνατος, τρυφερός, ἀπαλός", ἄμαλῶς, ἄμαλδύνω "ἐξασθενίζω, καταστρέφω", ἄμβλός (*ἄμλυσ) "ἀνίσχυρος, ἀδύνατος, ὁ μὴ δέξυς":

συγγ. τοῖς : μαλακός, μαλθακός *μαλακός, τρυφερός, μαλθακός, ἥπιος*, μέλθω *τήκω*, ἀρχ. ἰνδ. mṛdāh = μαλακός, ἥπιος (πβ. δμαλθόνω ἐκ τοῦ *[ā]-μαλθός = mṛdāh), λατ. mollis (*moldmīs) = μαλακός κ.τ.λ. Πβ. βλαθαρός, βλάξ, μῶλυς.

δμαξα, ἡ *τετράτροχον ὄχημα* : ἐκ τοῦ *ἀμ-αξος* ὁ ἔχων ἀξονα, ὁ μετ' ἀξονας*, συγγ. τοῖς : ἄξων, ἀρχ. ἰνδ. aksah κ.τ.λ., βλ. ἄξων.

δμάομαι *συνάγω ἐπὶ τὸ αὐτό, συναθροίζω, μαζεύω*, βλ. 2 δμη.

δμάρα, ἰων. δμάρη, ἡ *τάφρος, ὀχετός, αὐλαξ*, βλ. 1 δμη.

δμάρακος, ὁ (καί -ον, τὸ) *τὸ φυτὸν ἢ «μαντζουράνα» : ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης καὶ τὸ μακεθ. ἄραρῦ, δάνειον ἐκ τινος λέξεως (τῆς δραβιδικῆς γλώσσης ;), συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. maruṇa(ka)-.

δμαρτάνω (ἀόρ. β' ἤμαρτον, ἐπικ. ἤμβροτον) *ἀποτυγχάνω, σφάλλομαι, ἀμαρτάνω*, ἀμαρτία, ἡ *σφάλμα, ἀμαρτήμα, ἀποτυχία* : ἴσως ἐκ τινος ἐπιθ. *ἀ-μαρτος* *ἀμέτοχος*, πβ. κῆσμορος *δυστηνος* Ἡσύχ. κ.τ.τ., βλ. μείρομαι.

δμαρτή' *συγχνώνω, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον* : ὄργαν. πτώσις τοῦ *ἀμ-αρ-τός* *συμπίπτων* (δμα + ἀραρίσκω).

δμαρύσσω (*δμαρυκίου) *σπινθηροβολῶ, στίλβω, λάμπω*, δμαρύνμα, τό, δμαρυνή, ἡ *λάμψις, ἀκτινοβολήσις, σπινθηρισμός* : βλ. μαρμαίρω.

δμαυρός *ἀμυδρός, ἀσαφής, σκοτεινός*, βλ. μαυρός, πβ. ἀμυδρός.

δμβλακίσκω (δωρ.), δμβλακίσκω *ἀποτυγχάνω, ἀστοχῶ, σφάλλω, πλανῶμαι* : ἴσως συγγ. τῷ δμβλίσκω.

δμβλίσκω *προξενῶ ἐξάμβλωσιν (ἀποβολήν, ἔκτρωσιν), κάμνω ἔκτρωσιν, ἀποβάλλω* : συγγ. τοῖς : μέλη, ἡ *ἐξάμβλωμα, ἔκτρωμα* (> λατ. mola), μέλεος *ἀναφελής, μάταιος* κ.τ.λ.

δμβλὺς *ἀνίσχυρος, ἀδύνατος, ὁ μὴ ὀξύς*, βλ. δμαλός.

δμβων, -ωνος, ὁ *γωνία, ἄκρα, χεῖλος* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

δμέθυστος, ὁ *ὁ ἄνευ μέθης, φάρμακον κατὰ τῆς μέθης, εἶδος βοτάνης, πολύτιμος λίθος* : ὡς σημαίνουν *ἐνεργῶν κατὰ τῆς μέθης*, εἶναι συγγ. τῷ μεθύω (ἐπὶ τῇ βάσει ὁμοιοκαταληκτικῆς ἀντιλήψεως, πβ. οἰκωπὸν τῇ χροά παρὰ Θεοφρ.).

δμείβω *ἀλλάσσω, ἀνταλλάσσω*, δμοιβή, ἡ *ἀλλαγῇ, ἀνταλλαγῇ* : συγγ. τῷ λατ. mīgō = μεταβαίνω, μετοικῶ, ρ. *meigō*.

δμείνων *καλύτερος* : οὐδ. ἀ-μει-ωνος *οὐχὶ ὀλιγώτερον, οὐχὶ μικρότερον* βλ. μέων, μινύθω.

δμείρω καὶ μείρω *ἀποστερῶ, ἀφαιρῶ*, δμέρθω *ἀποστερῶ, τυφλώνω, ἀμαυρώνω, μαυρίζω* (πβ. μέρθει *καλύει*, μαρθεῖσα *στερηθεῖσα* Ἡσύχ.) : συγγ. τοῖς : μαραίνω *ἀφανίζω, σβεννύω, μαραίνω*, ἀρχ. ἰνδ. mṛdāti = κατασυντρίβει, ἐκμηδενίζει, mṛdāti, mṛdāti = συντρίβει, κοπανίζει. Πβ. βραδύς.

δμέλγω *ἀφμέγω*, βου-μολγός, ὁ *ὁ τὰς βοῦς ἀμέλγων*, δμολγός, δμελκτής, ὁ *ἀγγεῖον πρὸς δμελξιν, ἡ ἰκαρδάρη* : συγγ. τοῖς : λατ. mulgeo, ἀρχ.

1. Τὴν γραφὴν ταύτην δέχεται ὁ Ἀρίσταρχος. Τὰ ἡμέτερα λεξικά παρέχουν τὴν ἐσφαλμένην γραφὴν δμαρτή καὶ -ῃ (πβ. Fick, Griech. etym. Wörterb. σ. 87, λ. δμαρτή).

ἱβλ. blikim, ἀρχ. γερμ. milchen, λιθ. mēlxi, ἐκκλ. σλαβ. mlēzo = ἀμέλγω.
Πβ. ἀμολγῶ.

ἀμέργω *δρέπω σύρων, κόπτω*, ἀμοργός *ὁ ἐκθλίβων, συνθλίβων, ἀποστραγγίζων, ἐκμυζῶν*, ἀμόργη, ἡ *ἡ ὑποστάθμη ἐκ τῆς ἐκπιέσεως τῶν ἐλαιῶν* (ἀντὶ *ἀμόργα, πβ. λατ. δάκειον amurca;), ἀμόργνημι *ἀποστογγίζω, ἐκθλίβω* (-ορ- ἐκ τοῦ g, πβ. μόρξαντο;): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. mṛjāti = ἀποστογγίζει, λατ. mersare = θεριατικὸν δίκρανον.

ἀμεύσασθαι (ἀπρφ. ἀορ.) *ὑπερβάλλειν, ὑπερτερεῖν, νικᾶν*, ἀμύνω (*ἀμυνῶ) *ἀποκρούω*, μύνομαι *προφασίζομαι*: συγγ. τοῖς: λατ. moneo = κινῶ, λιθ. mēuji = ἀναστρέφω, ἀναδιπλώνω· ρ. *meu-.

1 **ἀμη**, ἡ *πτύον, «φτυάρι», σκαπάνη*, δι-αμᾶω *ἀνασκάπτω, διασκάπτω, κατακόπτω*, ἀμάρᾳ, ἡ *τάφος, ὄχετός, διῶρυξ, αὐλαξ*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. jama = λάκος.

2 **ἀμη**, ἡ *ὑδρία, καθίσκος πρὸς ἀντλησιν ὕδατος*, ἀμῖς, ἡ *οὐροδοχεῖον*, ἀμνίον, τὸ *φιᾶλη πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ αἵματος τῶν θυμάτων*, ἀμόδομαι *συναίγω ἐπὶ τὸ αὐτό, συναθροίζω*, ἀμαλλα, ἡ *δέσμη (δράγμα) σταχῶν θερισθέντων*, ἀντλος (*ἀμ-θλος), ὁ *σωρεῖα, σιτηρά, σωρὸς σίτου «ἐλωνισμένου» μετὰ τῶν ἀχύρων* (ἐπίσης *καθίσκος πρὸς ἀντλησιν, «κουβέξ», βλ. ἀντλος, ἀντλέω): συγγ. τοῖς: λατ. ventina θηλ. = τὸ ἐν τῷ πλοίῳ συρρέον δυσώδες ὕδωρ καὶ ὁ τόπος, ἐνθα τοῦτο συρρέει, λιθ. ventia = ἀντλῶ· ρ. *sem- = ἀντλεῖν, ἴσως ταυτότημος τῇ *sem- = ἐν, ἐνεκα τῆς σημ. τοῦ *συλλέγειν, συναθροίζειν*. Πβ. ἀντλος.

ἀμη *κατὰ τινα τρόπον, «κάπως», βλ. ἀμός.

ἀμιλλα, ἡ *ἀγών*, ἀμιλλᾶμαι *ἀγωνίζομαι*: ἐκ τοῦ *ἀμιλῆα (IE **a₂*mil-ja), καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ἀμα, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. samatāḥ ἀρσ. - συνάντησις, ἀγών κ.τ.λ.· ρ. *sem- = ἐν, πβ. δμῖ-λος.

ἀμιχθαλάσσαν (ὁμ.) ἐπίθ. τῆς Λήμνου: ἐκ τοῦ *ἀμίχθαλος* ἀβεβ. σημ. (ἴσως, ὡς σημαίνουν *ὀμιχλώδης*, εἶναι συγγ. τῷ ὀμίχλη).

ἀμμα, τὸ *κόμβος*, βλ. ἀπτω.

ἀμμος, ἡ *ἀμμῶδες ἔδαφος, ἄμμος*, βλ. ἀμαθος.

ἀμνίον, τὸ *φιᾶλη πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ αἵματος τῶν θυμάτων*, βλ. 2 ἀμη.

ἀμνός, ὁ *ἀρνίον, «ἀρνί», ἀμνός*: ἐκ τοῦ *ἀβνος (IE **ag^h*nos) = λατ. agnus ἀρσ. = ἀρνίον, πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. jagnę = ἀρνίον· ἀρχ. ἱβλ. ūan = ἀρνίον (*og^hhnos), ἀγγλοσαξ. eanian = ἀμνούς τίττειν (ὅπερ προϋποθέτει τὸ *auna-, IE **ag^h*hno- = ἀρνίον).

ἀμολγῶ (ἐν νυκτός δ. *κατὰ τὸ σκοτεινότητον μέρος τῆς νυκτός, ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός* παρ' Ὀμ.): συγγ. τῷ ἀμέλγω ἴσως, ὡς σημαίνουν *χρόνος ἀμέλειως (ἀμέλγματος) > ὕψιστον σημείον, ἀκμή*, εἶναι συγγ. καὶ τῷ ἀκμή.

ἀμορβός, ὁ *ἐκόλουθος, βοσκός, ποιμήν*, ἀμορβεύς, ὁ *ποιμήν*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἀμόργη, ἡ *ἡ ὑποστάθμη ἐκ τῆς ἐκπιέσεως τῶν ἐλαιῶν*, βλ. ἀμέργω.

ἀμοτος *ἀκαταπύνητος*: συγγ. τοῖς: μῶλος, ὁ *κόπος, μόχος*, λατ. mīlēs θηλ. = βάρος.

ἀμπελος, ἡ *κλήμα φέρον σταφυλές, ἀμπελος*: μᾶλλον προελλ.-αἶγ.

ἀμπτυξ, -υκος, ὁ ¹ "τὸ διάδημα τῆς κεφαλῆς τὸ ἀναδέον ἢ συνέχον τὴν κόμην καὶ κοσμοῦν τὸ μέτωπον τῶν γυναικῶν, κύκλος, τροχός": ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *ἀνα-πτυξ, εἶναι συγγ. τοῖς: πυκάζω *περικαλύπτω*, ἀβεστ. *rušā-θηλ.* = διάδημα (**ruḱā*).

ἀμπωτις, -εως, ἡ ² "ἡ πτώσις τῆς στάθμης τῶν ὑδάτων": ἀπὸ καὶ πίνω (πῶνω) *ὅ,τι καὶ νῦν, πίνω*, κυρ. *τὸ ἀποκρίναι, πίνειν τελείως*.

ἀμυγδάλη, ἡ ³ "ἀμύγδαλον" (> λατ. *amygdala* > νεογερμ. *Mandel* = ἀμύγδαλον)· ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης καὶ ἡ λ. μύκηρος *ἀμυγδάλη, κάρυσιν* ⁴ Ἡσυχ., δάνειον ἐκ τινος μικρασιατ. γλώσσης.

ἀμυδρός *σκοτεινός, δυσδιάκριτος, ἀδύνατος*, ἀμυδρόω *καθιστῶ τι ἀμυδρόν, σκοτεινόν*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἐοικλ. ολαβ. *iz-mēdāi* = γίνεσθαι ἀδύνατον, περριτέρω ἴσως συγγ. τῷ ἀμαυρός.

ἀμυμων *ἀμεμπτος, ἀψογος*: ἐκ τοῦ *δ-μῶμος* ὁ ἀνευ μομφῆς, μεταπτ. τύπος τοῦ μῶμος, ὁ, μῶμαρ, τὸ *μομφή, ψόγος* (αἰολ. *μῶμαρ*).

ἀμύσσω, ἀττ. ἀμύττω (*ἀμυκίω) *κατασχίζω, ἔξεσχίζω, γρατσουνίζω, ἔζυω*, ἀμυχή, ἡ *αγρατσουνιά, ἀμυχή*, ἀμυκαλαί *αὐ ἀκίδες τῶν βελῶν* ⁵ Ἡσυχ.: συγγ. τῷ λατ. *muc-tō* ἀρσ. = αἰχμή ὀξεῖα.

ἀμυσχρός *ἀκηλίδωτος, ἀμίαντος*, βλ. ἀπομύσσω, μύξα.

ἀμφαδόν ἐπίρ. *ἀναφανδόν, δημοσίᾳ, φανερά*: ἐκ τοῦ ἀνά + φα-, βλ. φαίνομ. ἀμφασίη (ἀπέων), ἡ *ἀφασία, ἀφωνία, ἀπώλεια τῆς ἰκανότητος τοῦ ὁμιλεῖν*: = ἀφασίη (κατὰ μετρ. ἔκτασιν).

ἀμφην, -ενος, ὁ (αἰολ., Θόκυρ.) *αὐχὴν*: ἐκ τοῦ *ἀμφF-ήν* "τὸ στενότερον μέρος τὸ μεταξὺ κεφαλῆς καὶ ὤμων τοῦ σώματος", συγγ. τῷ γοτθ. *aggwus* = στενὸς κ.τ.λ., βλ. ὄγγω. Πιβ. *σῶχήν*.

ἀμφί πρόθ. *πῆριξ* (ἀμφίς *ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, κατ' ἀμφοτέρας τὰ μέρη, κεχωρισμένως, χωριστά, μακρὰν ἀπὸ*, πβ. ἀμφοσθητέω): ἐκ τοῦ *am-bhi = λατ. *amb(i)*-, απ-, απ-, ἀλβ. *mhi* = κατὰ, ἐπὶ, πρὸς πβ. *pmbhi ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. *abhi-iaḥ* = ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, gall. *ambi*-, ἀρχ. ἰρλ. *imb*- = περί, πῆριξ, ἀρχ. γερμ. *umbi* = ὥσ. Πιβ. *δμφω*.

ἀμφιλύκη, ἡ ⁶ "τὸ λυκαυγές, λυκόφως, χαράματα", βλ. λεινός.

ἀμφίπολος, ὁ ⁷ "ὕπηρετης" = λατ. *apulus*, ἀρχ. ἰνδ. *abhicaraḥ* = ὑπηρετής (κυρ. *citravanarsana* = ὁ πῆριξ εὐρισκόμενος, ἀσχολούμενος περὶ τι, ἀμφί + πέλομαι).

ἀμφισβητέω (ἰων., αἰολ.-ροδ. -βᾶτέω) *φιλονικῶ, διαφωνῶ*: ὡς σημαῖνον *βαίνειν κεχωρισμένως (αχωριστόν)*, προέρχεται ἐκ τοῦ ἀμφίς + *βᾶtā *βάδισις, βάδισμα*, βλ. βαίνω.

ἀμφιτάπης, βλ. τάπης.

ἀμφορεύς, ὁ ⁸ *ἀγγεῖον ἔχον δύο λαβὰς, εἶδος ὕδριας μετὰ στενοῦ λαίμου* (> λατ. *amphora*, *amphulla*): καθ' ἀπλολογίαν ἐκ τοῦ ἀμφορεὺς (ὅμ.)· ἀμφί + φέρω.

ἀμφω *καὶ οἱ δύο ὁμοῦ, ἀμφοτέροι*: ἐκ τοῦ *am-bh[ū] = λατ. *ambō* = ἀμφοτέροι· πβ. ἀρχ. ἰνδ. *ubhāu*, λιθ. *abā*, ἀρχ. ἐοικλ. ολαβ. *oba* = ἀμφοτέροι.

ἀνευ προθεματ. φων. (ὡς τὸ γοῦθ. bi = περί, περίξ : ἀμφί) γοῦθ. hai, ἀρχ. γεμ., νεογεμ. beide = ἀμφοτέροι.

ἀμωμον, τὸ «ἰνδικὸν τι ἀρωματικὸν φυτὸν» : ξένη λέξις (μαλακική) ;. Πβ. κιν-
νώμων.

ἀμῶς, ἀττ. ἀμῶς «κατὰ τινα τρόπον, «καέπως», οὐδαμῶς «οὐδὲ εἰς, οὐδεὶς», οὐδαμῶς «κατ' οὐδένα τρόπον» : ἀμῶς «τίς, «καάποιοις» (ἐπίσης ἀμῆ «κατὰ τινα τρόπον, «καέπως», ἀμῶθεν «ἀπὸ τινος μέρους ἢ τόπου» κ.τ.λ.) = ἀρχ. ἰνδ. samāh, γοῦθ. sama = τίς, «καάποιοις».

ἀν σύνδ. ὑποθ. καὶ μόριον δυνητ. : = λατ. an, γοῦθ. an ἐρωτημ. μόριον. Πβ. ἐάν. ἀνά, ἀνα (δωρ. κ.τ.λ. αν, ον) πρόθ. «ἐπὶ, ἐπάνω, ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὴν κορυφὴν, κατὰ μῆκος τινος, κατὰ τὴν διάρκειάν τινος», ἀνω «πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰ ἐπάνω, πρὸς ὑψηλότερα» : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. ānu = πρὸς τι, πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἀβεστ. ana = ὑπεράνω, πρὸς τὰ ἐκεῖ, λατ. an[te]r, γοῦθ. ana = ἐπὶ, πρὸς, κατὰ, ἐναντίον, λιθ. nuō = ἀπὸ κάτω, κάτωθεν.

ἀνάγκη, ἰων. ἀναγκαίη (ἐκ τοῦ ἀναγκαῖος «ὁ ἐξ ἀνάγκης ὢν, ἀναγκαῖος»), ἢ «ἀνάγκη, ἀναγκασμός» : ἐκ τοῦ *an-ank- (μετὰ διπλασ.), συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἱρλ. eceen, κυμβρ. angen = ἀνάγκη, ἀναγκαιότης, πεπρωμένον, ἀρχ. γεμ. āchta = ἐχθρική καταδίωξις (νεογεμ. Achi = προγραφή, ἐξορία)· πβ. χεττ. henkan = πεπρωμένον, θάνατος, πανώλης.

ἀναίνομαι «ἀρνούμαι, δὲν ἀποδέχομαι τι» : ἀνά (ἐν ἀρνητικῇ ἐννοίᾳ, ὡς ἐν τῷ ἀνεύχομαι) + αἶνος (δὲ ἰδέ).

ἀναλίσκω «θαπνῶ, καταναλίσκω», βλ. ἀλίσκομαι.

ἀναλίσκω (γαστήρ) «ἐκδρεστος (γαστήρ)» : ἀν- στερ. + *ἀλτός «τεθραμμένος» = λατ. alius = ὑψηλός, ἀρχ. γεμ., νεογεμ. al = ἡλικιωμένος, παλαιός· πβ. λατ. alō = τρέφω, γοῦθ. alan = αὐξάνειν. Ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης καὶ τὸ νεῶ-
λῆς «ὁ ἔχων νεανικὴν δύναμιν, ζωηρός, ἰσχυρός» (νέος + αλ-). Πβ. ἀλδαί-
νω, ἀλσος.

ἀναξ (Ἰάναξ), -κτος, ὁ «ἄρχων, βασιλεὺς, κύριος», ἀνασσα (*Fanaxja), ἢ «κυ-
ρια, δέσποινα, βασίλισσα» : ἀβεβ. ἑτυμολ., ἴσως ξένη λέξις. — Τὸ φρυγ.
vanaktei προέρχεται ἐκ τῆς Ἑλλ.

ἀναρρύω «ἀνέλλω, «τραβῶ» πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν
τοῦ πρὸς σφαγὴν θύματος», βλ. ἔρῶ.

ἀναυρος «ὁ ἀνευ ὕδατος, ἀνυδρὸς» (ἐπὶ φυάκων) : ἀν- στερ. + ἀδρᾶ «ὕδωρ»,
συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανθ.-ἰαλ. awt=ὕγρὸς, ὕδωρ, ār = λεπτή βροχή, λατ. uī-
na θηλ. = τὸ ὄδρον. Πβ. ἀρώω, 2 ἀδρᾶ.

ἀνδάνω (ἀόρ. ὁμ. εὐᾶδε, πικ. εἰᾶδα) «ἀρέσω τινί», ἰων. ἄδος, τὸ «ψήφι-
σμα» : συγγ. τοῖς : ἡδονή (*Fādonā), ἢ «εὐχαρίστησις, τέρψις, ἐπιθυμία,
ἡδονή», ἀρχ. ἰνδ. anādati = καθιστᾷ τι εὐχάριστον (ēāda : ἀρχ. ἰνδ. anavad)·
ρ. *euād-, βλ. ἡδομαι, ἡδές, αἰδῶδης.

ἀνδράποδον, τὸ «δοῦλος, αἰχμάλωτος πωληθεὶς ὡς δοῦλος», πληθ. ἀνδρά-ποδα,
νέος σχηματισμὸς κατὰ τὸ τετραπόδα.

ἀνδριάς, -άντος, ὁ «εἰκὼν, ὁμοίωμα ἀνδρός, ἀνδριάς, ἀγαλμα» : συγγ. τῷ
«ἀνδραῖνω» «ἔχω ἀνδρικὴν ὑπόστασιν», βλ. ἀνῆρ.

ἀνδρόμεος «ὁ ἀνήλικος εἰς τὸν ἀνθρωπινον, ἀνθρώπινος» : ἀνῆρ + *μειο- : ἀρχ.
ἰνδ. -māyah.

ἀνέδην ἐπίρ. *ἀνέτως, ἐλευθέρως*: ἐκ τοῦ ἀν-έ-δην, βλ. ἱημι.

ἀνεμος, ὁ *πνοή, ρεῦμα ἀέρος, ἀνεμος*, ἀν-ήνεμος, νήνεμος *ὁ ἀνευ ἀνέμου, γαλήνιος, ἥσυχος*, ἡμεῖοις *ὁ πλήρης ἀνέμου, ἀνεμώδης*, ἀνεμώλιος (κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ -ώνιος)· *ἀνεμώδης > μηδαμινός, ἀνωφελής* (πβ. μεταμώνιος): = λατ. *anipua** πβ. ἀρχ. ἰνδ. *anī-lāh* = ἀναπνοή, πνοή, ἀνεμος, ἀρχ. ἰρλ. *anal* = ἀναπνοή (**an-s-ilo-*), *anipam* = ψυχὴ (**aša-mou-*). Ρημ.: ἀρχ. ἰνδ. *āniti* = ἀναπνέει, λατ. *hālō*, γοτθ. *uz-asan* = ἐκπνέειν.

ἀνεμώννη, ἡ *τὸ ἀνθος ἢ ἀνεμώνη*: μᾶλλον κατὰ μετασχημ. ἐνὸς σημ. ἐπωνύμου τοῦ Ἀδώνιδος, κατὰ τὸ ἀνεμος.

ἀνευ, ἀνευθεν (δωρ. ἀνευν, ἡλ. ἀνευς, μεγάρ. ἀνις) *χωρίς, ἀνευ*: ἐκ τοῦ **an-u*, συγγ. τῷ γοτθ. *ianu* (**eanu*), μετακτ. τύποι: ἀρχ. γερμ. *āno* (**ēnu*), νεογερμ. *ohne* = ἀνευ.

ἀνεψιός, ὁ *ὁ «ἀνιψιός», ἐξαδελφος*, ἀνεψιά, ἡ *ἡ «ἀνιψιά», ἐξαδέλφη*: ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **an-p-erisios*, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *nāpāt* = ἔγγονος, ἀπόγονος, λατ. *perōs* = ἔγγονος, ἀρχ. γερμ. *nevo* = ἀνεψιός, συγγενής, ἀρχ. λιθ. *perōtis* = ἔγγονος.

ἀνεω (καὶ ἀνεω) ἐπίρ. *ἀλάλως, ἀφάνως, σιωπηλῶς, ἐν σιγῇ*: ἴσως ἐκ τοῦ **an-ef-os* *ὁ καταλείπων, μετριάζων, χαλαρώνειν*, συγγ. τῷ ἀνίημι.

ἀνηθον, τὸ *τὸ φυτὸν ὁ ἀνηθος*: ἔστη λέξις.

ἀνηλεγής, βλ. ταπηλεγής.

ἀνὴρ (γεν. ἀνδρός, ὁμ. ἀνέρος, αἰτ. ἀνέρα), ὁ *ὁ «ἀνδρας», ἀνὴρ*, ἡγορέη (ὁμ.), ἡ *ἀνδρεία, ἀνδρική δύναμις*, ἀνδρείος *ἀνδρικός, ἀνδρείος, γενναῖος*, ἀν-ήνωρ *ὁ ἄγαν ἀνὴρ, ἀνδρείος, γενναῖος, μεγαλοκρεπής*: = ἀρμ. αἰτ = ἀνὴρ, ἀνθρωπος, νεοφρυγ. *anar** πβ. ἀρχ. ἰνδ. *nār-* = ἀνὴρ, ἀνθρωπος, λατ. (παρὰ τοῖς Σαβίνουσι) *Nerō* = *fortis* = ἰσχυρός, ὁμβρ. *nerf* = λατ. *principes*, gall. *Nerto-* (ἀρχ. ἰρλ. *neri*) = ἀνδρεία, ἀνδρική δύναμις. Πβ. ἀνδράποδον, ἀνδριάς, ἀνδρόμεος, ἀνθρωπος (δρώψ).

ἀνθήριξ, ὁ *τὸ γένειον τοῦ στάχυος. ὁ ἀθήρ τοῦ στάχυος*, βλ. ἀθήρ.

ἀνθος, τὸ *τὸ κλουλούδιν, ἀνθος*: = ἀρχ. ἰνδ. *āndhas-* οὐδ. = χόρτον, ἀχανον.

ἀνθραξ, -ακος, ὁ *ὁ ξυλάνθραξ, τὸ «κάρβουνον»: ἴσως συγγ. τῷ ἀρμ. *anī'ot* = πεπυρακτωμένος ἀνθραξ.

ἀνθηρδών, ἡ *μέλισσα δασῶν, ἀγρία μέλισσα*, βλ. ἀθήρ.

ἀνθρωπος, ὁ *ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ἐν πάσῃ ἡλικίᾳ* (ὡς ὄνομα εἰδους): ἀβεβ. ἐτυμολ. *Ἄν τὸ θ ἀντικαθιστᾷ τὸ δ, προέρχεται ἐκ τινος πρωίμου δασυντικῆς διαλέκτου, εἴτα ἴσως ἐκ τῆς σημ. *ὁ ἔχων πρόσωπον ἀνδρός*, συγγ. τῷ ἀνὴρ + ὦψ πβ. δρώψ *ἀνθρωπος* Ἡσυχ. (**we-ωψ*).

ἀνίᾱ, ἡ *βάσσανος, θλίψις, στενοχωρία, αἰτία ἐνοχλήσεως*, ἀνιος, ἀνιαρός *ὁ προξενῶν ἀνίαν, ἐνοχλητικός*: ἴσως συγγ. τῷ λατ. *onus* οὐδ. = βάρος, φορτίον (= ἀρχ. ἰνδ. *ānas-* οὐδ. = φορτηγὸς ἄμαξα).

ἀνιγρός *ἀνιάθαρτος*: ἴσως συγγ. τῷ λατ. *niger*.

ἀννίς (Ἡσυχ.), ἡ *μάμμη, «γιαγιά»*: λέξις τῆς νηπ. γλώσσης, πβ. λατ. *anna*, *anus*, ἀρχ. γερμ. *anno*, νεογερμ. *Ahn* = πρόγονος.

ἀνσικωχή, ἡ *ἡ ἀνσικωχή, διακοπὴ τῶν ἐχθροπραξιῶν, παύσις, ἀνάπαυλα*: ἐκ τοῦ ἀν-έχω μετὰ διπλασ., ὡς ἀγωγή: ἄνω.

ἀνόπαιος (ἴλδ. α 320 ὡς ἀνόπαια) : ἀβεβ. σημ. (ἐκ τοῦ ἀνὰ τῇ ἀπῇ *ἀνω εἰς τὴν ὀπὴν τῆς στέγης, ἔνω εἰς τὸν φεγγίτην ;).

ἄντα, ἄντην ἐπὶρ. *ἀπέναντι*, κατ' ἄντησαν *ἀντικρύ*, ἀπαντάω *συναντῶ, ἀπαντῶ*, ἀντικρύ (ἀττ. ἀντικρυς) *ἀπέναντι, ἀντικρύ* : συγγ. τῷ ἀντί.

ἀντηρίς, -ίδος, ἡ *ἀντερεῖδον ξύλον, ἔρεισμα, ὑποστήριγμα* : ἀντί + ἐρεῖδω.

ἀντί *ἐνώπιον, ἀπέναντι, πρό, ἀντί* : ἀρχ. ἰνδ. anti = ἀπέναντι, λατ ante = πρό, πρόσθεν· πβ. γοτθ. and = ἐπὶ τι, πρὸς τι (νεογερμ. ant-, ent-, ἐν συνθέσει), λιθ. ant = ἐπὶ, εἰς. — ἀντίος *ὁ ἀπέναντι εὐρισκόμενος*, κατὰ τὸν τύπον = λατ. antiae, ἀρχ. γερμ. enpi οὐδ. = μέτωπον. Πβ. ἄντα.

ἀντικρύ *ἀπέναντι, ἀντικρύ*, βλ. ἄντα.

ἀντλος, ὁ *καθίσκος πρὸς ἀντλησιν ὕδατος, εκουβαῖον*, ἀντλέω *ἀνασύρω ὕδωρ, ἀντλῶ* : ἐκ τοῦ *an-tlos, πβ. λατ. antilla θηλ. = τὸ ἐν τῷ πλοίῳ συρρεὼν δυσώδης ὕδωρ καὶ ὁ τόπος, ἐνθα τοῦτο συρρεῖ. Βλ. 2 ἀμη.

ἀντρον, τὸ *σπήλαιον* : ἰσως, ὡς σημαῖνον *ἀεραγωγὸς ὀπή*, εἶναι συγγ. τῷ ἀνεμος.

ἀντυξ, -υγος, ἡ *τὸ χεῖλος τῆς κυκλοτεροῦς ἀσπίδος* : ἰσως συγγ. τοῖς : ἀνά + τεύχω, πβ. καταίτυξ.

ἀνυμα, ἀνώμα, ἄνω (*anFw) *ἐπιτελῶ, τελειώνω*, ἤνεσα (ἀόρ.) *ἐπετέλεσα, ἐξετέλεσα, διέπραξα, κατάρθωσα* : συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. anōti = καρδίζει, ρ. *an-(u)-. Πβ. σὺθέντης, ἔναρα, ἐνεοσιεργός.¹

ἀνωγα πρκ., ἐξ οὗ κατὰ μετασχημ. καὶ ἐνεστ. ἀνώγω *διατάσσω, παραγγέλλω* : ἐκ τοῦ ἀν-ωγα *λέγω τι μεγαλοφώνως* (ἀνά ὡς ἐν τῇ λ. ἀνακαλεῖν κ.τ.λ.) : συγγ. τῷ ἡ *εἶπεν αὐτὸς* (*eg-i), λατ. aiō (*agjō) = λέγω.

ἀξίνη, ἡ *ἡ ἀξίνα*, τὸ «(ἀ)ξιόφρου», εἶδος πελέκεως πολεμικοῦ, πέλεκυς πρὸς κοπὴν ξύλων ἢ δένδρων : ἐκ τοῦ *aksī-nā, συγγ. τοῖς : λατ. ascia θηλ. = τὸ σκέπαρνον τῶν ξυλουργῶν (*ascia), γοτθ. aqizi, ἀρχ. γερμ. ackus, νεογερμ. Axt = πέλεκυς.

ἄξων, -ονος, ὁ *ὁ ἀξονας*, ἄξων : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. aksah = ἄξων, λατ. axis (= λιθ. axis, ἀρχ. βοκλ. σλαβ. oso), ἀρχ. γερμ. ahas, νεογερμ. Achse = ἄξων· ρ. *aks-, συγγ. τῷ ὄγω (ὁ ἄξων ὡς σημαῖνον περιστροφῆς). Πβ. ὁμ-αξα.

ἄζος *ἀκόλουθος, ὑπηρέτης*, βλ. 2 ὄζος.

ἄοιδῆ, ἡ, ἄοιδός, ὁ, βλ. ἀείδω.

ἄολλῆς *«συνωστισμένος», συμπεπυκνωμένος, συνηθροισμένος* : ἐκ τοῦ *d-Fallns (αἰολ. al- ἐκ τοῦ j) = ἰων. ἄλλῃς (δὲ ἰδέ).

ἄορ, γεν. ἄορος, τὸ *πᾶν τὸ κρεμύμενον ἢ ἐξαρτώμενον (δύλον) πρὸς ἄμυαν*, μτγν. *ἔλφος* : ὡς σημαῖνον *τὸ ἐξηρητημένον, τὸ κρεμασθέν*, συγγ. τῷ ἀείρω.

δορτή, ἡ *γυλῖος, σπακίδιον κρεμύμενον ἐκ τῶν ὀμων* (> λατ. avetia), δορτήρ, ὁ *ἱμάς ἢ σχοινίον, ἐξ οὗ κρέμαται, ἡ δι' οὗ αἵρεται ὁ γυλῖος (τὸ σπακίδιον), ἱμάς, ἐξ οὗ κρέμαται τὸ ἔλφος* : συγγ. τῷ ἀείρω.

1. Διῶρθωσα τὸν ἐσφαλμένον τύπον ἐνεοσιεργός τοῦ Hofmann εἰς ἐνεοσιεργός (πβ. Ed. Schwyzek, Griechische Grammatik. München 1959², τόμ. Α', σ. 438²·*), δ. ἰδέ.

δοστέω *βοηθῶ, ἐπικουρῶ*, δοσσητήρ, ὁ *βοηθός, ἐπίκουρος*: ἐκ τοῦ **ap-*soq*jejō < **soq**ies = λατ. *socius* = σύμμαχος' βλ. *ἐπομαι*.

ἀπάλαμνος *ἀβοήθητος* ('Ιλ. Ε 597): κυρ. *ὁ ἄνευ παλαμῶν, ἄνευ χειρῶν*, ἐκ τίνος *πάλαμα* *ἔκτασις, ἐπέκτασις, παλάμη* (βλ. *παλάμη*).

ἀπαλός *τρυφερός, μαλακός*: ἴσως, ὡς σημαίνει *πλήρης ὁποῦ, χυμώδης*, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀπός, ὁ *χυμός, ὁπός*, λιθ. *akakē* = χυμός σταφυλῶν (**amaq**ο-, **ymoq**ο-).

ἀπαντάω *συναντῶ, ἀπαντῶ*, βλ. *ἀντα*.

ἀπαξ ἐπίρ. *μίαν φοράν*: δ- ἐκ τοῦ **ap-* (πβ. *εἰς*) + -*παξ*, συγγ. τῷ *πῆγνυμι*.

ἀπᾶς *πᾶς, ὅλος ὁμοῦ, ὁλόκληρος*, βλ. *πᾶς*.

ἀπάτη, ἡ *δόλος, ἀπάτη, ἐξαπάτησις*, ἀπατῶ *ἐξαπατῶ, ἀπατῶ*: ἴσως, ὡς προσελθὼν ἐκ τοῦ *ἀποπατῶν* *ἀπομακρύνω τι ἀπὸ τοῦ δρόμου*, εἶναι συγγ. τοῖς: πάτος, ὁ *ἡ πεπατημένη ὁδός, ἀτραπός*, γοτθ. *firþan* = εὐρίσκω.

ἀπατούρεια, τὰ *ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς πλείοσιν τῶν ἰωνικῶν πόλεων κατὰ μῆνα Πυανεψιώνα, διαρκοῦσα τρεῖς ἡμέρας*: ἐκ τοῦ **ap-*πατορ-*εια*, πβ. *δμοπάτωρ καὶ πατρώιος*' βλ. *πατήρ*.

ἀπαρίσκω (ἀόρ. *ἤπαρπον*) *ἐξαπατῶ*: ἴσως συγγ. τῷ ἀπτω *ἐγγίζω τι, ψαύω* (πβ. *iangere* παρὰ Πλάτωνα).

ἀπειλή, ἡ *ἡ «φοβέρα», ἀπειλή*: ἂν προέρχεται ἐκ τοῦ *ἀπελνῆ*, εἶναι συγγ. τοῖς: γοτθ. *spill* οὐδ. = διήγησις, λεττ. *reite* = κακολογεῖν.

ἀπειριτος (ὁμ.): ἐκ τοῦ *ἀ-περ-ιτος* *ἔκκει πού δὲν μπορεῖ νὰ πᾶ κανεῖς*, εἰς ὃ σημεῖον δὲν δύναται τις νὰ μεταβῇ, ὅν δὲν δύναται τις νὰ προσεγγίσῃ, ἀπρόσιτος*.

ἀπείρων, -ονός *ἀτελείωτος*, βλ. *πεῖραρ*.

ἀπελλα, ἡ *ἐκκλησία τοῦ δήμου, συνέλευσις τῶν πολιτῶν*: ἴσως, ὡς προσελθὼν ἐκ τοῦ **u-*pellā (δ- = *in* = εἰς, ἐν) = τόπος, εἰς ὃν εἰσελαύνει τις, εἰσελάσεις, εἰσελεύσεις, συγγ. τῷ λατ. *pellō*.

ἀπ-εράω *ἐκχέω ὕγρον τι, ἐξεμῶ* (ἐξεράω *ἐκκενῶ, ἐκχέω*, κατεράω *καταχέω* κ.τ.τ.): μᾶλλον συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *rāsati* = χυμός, ὕγρον, λατ. *rōs* = δρόσος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *rosa* = δρόσος. Πβ. *ἄρσην*.

ἀπερείσιος *ὁ ἄνευ πέρατος, ἀπειρος, ἀτελείωτος*, βλ. *πεῖραρ, πείρω*.

ἀπεστῶ, ἡ *ἀπουσία*, βλ. *ἐστώ*.

ἀπεχθάνομαι, βλ. *ἔχθος*.

ἀπήμων, ἀπηρός, βλ. *πῆμα*.

ἀπήνη, θεοσ. *καπῆνᾶ*, ἡ *φορτηγὸς ἄμαξα*: ἴσως, ὡς σημαίνει *κεκαλυμμένη δι' ἐνὸς σκεπάσματος*, εἶναι συγγ. τοῖς: πῆνος, ὁ *ὑφασμα*, λατ. *raupus* = ὑφασμα.

ἀπηγής *τραχύς, αὐστηρός, σκληρός*, προσ-ηγής *φιλόφρων, εὖνους, πρῆος*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ἀπ- (προσ-) -αγής, συγγ. τοῖς: γοτθ. *ansta* = εὖνους, εὐμένεια, ἀρχ. γερμ. *abanset, aburset* = δυσμένεια.

ἀπιον, τὸ *ἀπίδιον, ἀπίδι, ἀχλάδιον*, ἀπιος, ἡ *ἡ ἀπιδέα, ἀπιδία, ἀχλαδία*: ἐκ τοῦ **apiso-** ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης καὶ τὸ λατ. *pirus* = ἀπιδέα, δάνειον ἐκ τίνος μεσογ. γλώσσης.

ἀπλός, ἀττ. ἀπλοῦς *εἰς μόνος, «μόνος, ἀπλός», ἀπλοῦς*: ἀ- (ἐκ τοῦ **api-**) + *πλός*, βλ. *ὀπλός*.

ἀπο (ἀπό) πρόθ. *ρακράν τινος, ἀπό, ἐκ* : = ἀρχ. ἰνδ. āpa = μακράν ἀπό, ἰκίπω, λατ. ab (abs = ἔλλ. ἄφ μετὰ τοῦ ς, ὡς ἐν τῷ ἀμφίς κ.τ.λ.), γοτθ. af, ἀρχ. γερμ. ab = ἀπό, μακράν τινος. Ἐξ αὐτοῦ τά : ἀπιός *ὁ μακράν εὐρισκόμενος (ἀπέχων), μακροκρυσιμένος, μακρινός*, ἀπωτέρως *πορρωτέρως, εἰς μεγαλυτέραν ἀπόστασιν ἀπό τινος*.

ἀποδιδρασκω (ἀόρ. ἔδρᾶν) *ἐκφεύγω, φεύγω κρυφίως, δραπετεύω*, δρᾶσμός, ὁ *ἀποδράσις, φυγή*, δδρᾶστος *ὁ μὴ ἐπιδιώκων (διατεθειμένος) νὰ ἀποδράσῃ* (*Ἀδραῖστος, ἡ *ἦν δὲν δύναται τις νὰ διαφύγῃ, ἀναπόδραστος, ἡ Νέμεσις*), δρᾶπέτης, ὁ *ὁ δραπετεύων, δραπέτης, φυγάς* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. drāti = τρέχει, daridraṭi = περιφέρεται τῇδε κάκεισε, ἀρχ. γερμ. zītaŕōm (*di-dra-mi) = τρέμω ρ. *drā-, προσέτι *drem- ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. drāmati = τρέχει, ἔλλ. δραμεῖν, πρκ. δέδρομα *τρέχειν*, δρόμος, ὁ *τὸ «τρέξιμον, ὁ δρόμος*.

ἀπόθεστος *καταπεφρονημένος*, βλ. θέσσαισθαι.

ἀποινα, τὰ *χρήματα ἢ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, δι' ὧν ἐξαγοράζεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν αἰχμαλώτων, τὰ λύτρα, ἡ ἐξιλέωσις, ἀποζημίωσις, ἀνταμοιβή*, βλ. ποιή.

ἀπολαύω *ἀπολαμβάνω* : ὡς σημαῖνον *ἔλκω πρὸς ἑμαυτὸν τὴν θεραπευτικὴν ὤλην (τροφὴν)*, εἶναι συγγ. τοῖς : λεία, ἡ *πᾶν ὅ, τι προέρχεται ἐκ τῆς διαρπαγῆς, λάφυρον, λεία*, λήϊον, τὸ *ἀγρὸς (σπαρτὸν) πρὸ τοῦ θερισμοῦ* κ.τ.λ., βλ. λεία.

Ἀπόλλων (*Ἀπέλλων, θεοσ. Ἀελουν), -ωνος, ὁ *θεὸς τοῦ ἡλίου καὶ φωτός* : δὲν πρόκειται περὶ κληρον. λέξεως, εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. σκανθ.-ισλ. afī = ἡ ἰσχύς ὡς δυνατὸς θεός (πβ. ὀλιγηπελέων)· ἐν τούτοις, τὸ ὄνομα φαίνεται ὅτι παραλήφθη ἐκ τῆς γλώσσης τῶν πρώτων κατοίκων τοῦ Αἰγαίου, πβ. λυθ. Rīdāna = Ἀπόλλων.

ἀπομύσσω *ἀφαιρῶ ἐκ τῆς ρινὸς τὴν βλένναν, «βγάζω τὴ μύξα μου, φυσῶ τὴ μύτη μου»*, βλ. μύξα.

ἀπορος, βλ. παῖροι.

ἀπορρώξ *ἀπεσπασμένος, ἀπόκρημνος*, βλ. φήγγωμι.

ἀπορύπς (ὁμ.) *ἀποσπᾶσαι, ἀφαιρέσαι*, ἀπηρόψ *ἀπέσπασε* : ἐκ τοῦ *ἀπό-φρᾶς καὶ *ἀπ-ή-φρᾶ, πβ. ἐρύω.

ἀπορῳλιός *ἀπατηλός, δόλιος* : ἴσως συγγ. τοῖς : φηλός *ἀπατεῶν, ἀπατηλός, πανούργος*, λατ. fallō. Βλ. φηλός.

ἀπτοεπής (*Ἰλ. Θ 209) : ἀβεβ. σημ. (*ὁ μετὰ θράσους ὁμιλῶν, ὁ θρασὺς τὴν γλώσσαν;), ἴσως ἐκ τοῦ *ἀπτοεπής = λατ. non dicenda dicens = ὁ λέγων πράγματα, τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ λέγωνται.

ἀπτω *ἐγγίζω τι, ψάω, «κινᾶνω» ἀνάπτω*, ἀφή, ἡ *ψαύσις, ψηλάφησης*, ἄμμα, τὸ *κόμβος*, ἀπράω *ψάω, ἀπτομαι, ψηλαπῶ*, ὁμ. ἀσπαρίσκω, ἀόρ. ἤσπαρον *ἀπατῶ, ἐξαπατῶ* : ρ. *iabh- ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. yābhati = λατ. futuit* συνεσταλ. β. *ibh- ἐν τῇ λ. οἶρω (β. ἰδέ). Πβ. κατηφής.

ἀπαφά, ἀπφα θωπευτικὴ προσαγόρευσις *πατήρ, «πάππα»*, ἀπαφία *(<ἀ)δεληφής ἡ ἀδελφοῦ (ὑποκόρησις)* *Ἡσύχ. : λέξις τῆς νηπ. γλώσσης, πβ. γοτθ. aba = ὁ σύζυγος, ἀνὴρ.

ἄρα, ἄρ', ῥα, ἄρα, λεσβ. **ἦρα** (*ἦ ἄρα) ἐρωτημ. μόριον : συγγ. τοῖς : λιθ. **ir** = καί, ἐπίσης, αἶ ἐρωτημ. μόριον. Πβ. **ἀραρίσκω**.

ἄρᾶ, ὅμ. **ἀρή,** ἡ *εὐχή, προσευχή*, **ἀράσμαι** *εὐχομαι, προσεύχομαι, καταρῶμαι*, **ἀρεύει** *ἀντιλέγει, βοᾷ* **Ἠούχ.** : ἐκ τοῦ ***ἀρῆα** (πβ. **ἀρκ.** **κάταρτος** *κατάρατος, κατηραμένος*), συγγ. τῷ χεττ. **arawa(i)** = λατρεύειν, σέβεισθαι : ἐκτετ. β. **ἀρχ.** **Ἰνδ.** **araya** = ὡμεῖ, λατ. **oro** = λέγω.

ἀραβος (ὅμ.), ὁ *τριγμός (ατρίξιμος) τῶν ὀδόντων*, **ἀράζω** *κοῦρλιάζω* (*ἐπὶ κυνός) : ἡχοιμ. λέξις.

ἀραιός *λεπτός, ἀδύνατος*, **ἀραῖωμα,** τὸ *τὸ μεταξὺ δύο πραγμάτων μένον κενὸν διάστημα, τὸ χάσμα μεταξὺ πραγμάτων* : ἐκ τοῦ ***Φαρασιός**. *Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

ἀρακος, ὁ *εἶδος ὀσπρίου, ὁ «ἀρακάς» : ἴσως συγγ. τῷ λατ. **arinea** θηλ. = εἶδος σίτου.

ἀραρίσκω (πρκ. **Ἀρᾶρα**) *συνάπτω, συναρμόζω, συναρμολογῶ, προσαρμόζω*, **ἀρμενος** *προσηρμοσμένος, προσηρτημένος*, **ἄρμα,** τὸ *ὄχημα*, **ἀρμός,** ὁ *τὸ μέρος, ἐνθα συναρμόζονται πρὸς ἄλληλα δύο ἀντικείμενα, συναρμογή, ὁ ἀρμός τοῦ ὧμου, ὠμοπλάτη*, **ἀρ-τύς,** ἡ καὶ **ἀρ-θμός,** ὁ *σύνδεσις, σύνδεσμος, συμμαχία, φιλία*, **ἀρ-θρον,** τὸ *μέλος (ἀρθρον) τοῦ σώματος, ἀρθρωσις, κλείδωσις*, **ἀρῆ-σκω** *κάμνω καλόν, ἐπανορθῶ τὸ ἄτοπον, ὅπερ ἐπραξα, ἱκανοποιῶ*, **ἀρῆ-τή,** ἡ *ἱκανότης, τελειότης, ὑπεροχή, ἀγαθότης, ἀρετή* **ἀρείων** *καλύτερος, ἰσχυρότερος, γενναϊότερος* : συγγ. τοῖς : **ἀρχ.** **Ἰνδ.** **arāh** = ἀκτίς τροχοῦ, **ἀρμ.** **arpm** = κάμνω (ἀρ. **arar** = ἔλλ. **ἀραρε**), λατ. **arma, artus, ars** κ.τ.λ. ρ. ***ar-** = συνάπτειν, προσαρμόζειν. Πβ. **ἀμαρτή, ἄρα, ἀραίω, ἀρι-, ἀριστέρος, ἀρι, ἀρετός, δάμαρ, εἰρήνη, ὁμηρος, δαρ.**

ἀράχνη, ἡ (**ἀράχνης, ἀραχνός,** ὁ) *τὸ ἐντομον τῆς ἀράχνης καὶ ὁ ἴστος αὐτῆς* : ***arā-k-anā,** πβ. λατ. **arāneus, -a** = **ἀράχνη** (ἴσως δάνειον ἐκ τῆς Ἑλλ.) περαιτέρω ἴσως συγγ. τῷ **ἀρκος**.

ἀρβηλος, ὁ *κυκλωτέρες σκυτοτομικὸν μαχαίριον*, **ἀρβύλη,** ἡ *στερεὸν ὑπόδημα καλύπτον ὅλον τὸν πόδα μέχρι τῶν σφυρῶν* : ἴσως συγγ. τῷ λιθ. **arbiti** = τρυπᾶν, **ruōti** = κοιλιᾶναι.

ἀργαλιός *ὀδυνηρός, ἀλγεῖνός, ἀνακρός* : κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ ***ἀλγαλιος,** βλ. **ἄλλος**.

ἀργεμῶνη, ἡ *φυτὸν ὁμοιάζον πρὸς μήκωνα, «ἀγριοπαπαρούνα» : ἴσως ἐκ τοῦ ἔβρ. **argēman** = ἐρυθρὰ πορφύρα, ὅπερ προήλθεν ἐκ τῆς Ἰνδ.

ἀργής, -ητος *ὁ ἐκπέμπων λάμψιν λευκὴν, ἀπαστρέπτων, λευκός*, βλ. 1 **ἀργός**.

ἀργιλία, ἡ *ὀπόγειον οἶκημα τῶν Κυμμερίων* : συγγ. τῷ **ἀργλοσαξ.** **recod** = οἰκοδόμημα.

ἀργιλός (καὶ **-ῖλος**), ἡ *λευκὸν χῶμα* : συγγ. τῷ 1 **ἀργός**.

1 **ἀργός** *λευκός, λαμπρός, στιλπνός*, **ἀργεμον,** τὸ *ἡ λευκότης τοῦ ὑφθαλμοῦ (νόσος τῶν ὀφθαλμῶν)*, **ἀργής** *ὁ ἐκπέμπων λάμψιν λευκὴν, στίλβων*, **ἐναργής** *σαφής*, **ἀργέστης,** ὁ *ὁ αἰθρίαν ποιῶν* (ἐπὶ ἀνέμων), **ἀργικίρατος** : *ὁ ἔχων λάμποντας κεραυνούς*, **ἀργινόεις** (ἐκ τοῦ ***ἀργινός**) *ὁ ἐκπέμπων λάμψιν λευκὴν*, **ἀργαῖνος** *εἶμαι λευκός* : **ἀργός** ἐκ τοῦ ***ἀργρός** : — **ἀρχ.** **Ἰνδ.** **arjāh** ἐν τῇ σημ. = ὁ ἀκτινοβολῶν, **arju-nah** = φωτεινός, **λεῦκος, γαῖατᾶ**

= ὑπόλευκος, λατ. *argus* κ.τ.λ. ρ. **arg-* = λάμπων. Πβ. *ἀργύλλος*, *ἀργυρός*.

- 2 *ἀργός* «ταχύς»: ἐκ τοῦ **ἀργρός* = ἀρχ. ἰνδ. *ḡṛāh* = ταχύς περαιτέρω μᾶλλον συγγ. τοῖς: *ἀρέγω* «ἀπλώνω, ἐκτείνω», λατ. *regō*, ἂν δὲν εἶναι ταυτόσημον τῷ 1 *ἀργός*.

- 3 *ἄργός* «ὀκνηρός»: ἐκ τοῦ **ā-Fargós*, βλ. *ἔργον*.

ἀργυρός, ὁ «τὸ γνωστὸν λευκὸν μέταλλον ὁ ἀργυρός, τὸ «ἀσήμι»: ὡς σημαῖνον «μέταλλον ἐκπέμπον λευκὴν λάμψιν», προέρχεται ἐκ τοῦ *ἀργυ-ρος* (θέμα υ, ὡς ἐν τοῖς: *ἀργό-φρος*, *ἀργυ-φρος* «ὁ ἐκπέμπων λάμψιν λευκὴν»): πβ. τὰ ἔχοντα διάφορον σχηματισμὸν: ἀρχ. ἰνδ. *rajatām*, ἀρμ. *argat*, λατ. *argentum*, ἀρχ. ἱρλ. *argat* = ἀργυρός.

ἄρδα, ἡ, *ἄρδαλος*, ὁ «ρύπος, ἀκαθαρσία»: ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **Fardja*, εἶναι συγγ. τῷ *ἄρδω*.

ἄρδεις, -εως, ἡ «ἡ αἰχμὴ τοῦ βέλους, τὸ κέντρον, «κεντρί»»: ἴσως συγγ. τοῖς: μσν. ἰνδ. *alīh* = μέλισσα, ἀρχ. ἱρλ. *aird* = ὅσημιον.

ἄρδω «βρέχω, ὑγραίνω, ἄρδεύω, ποτίζω», *ἄρδμός*, ὁ «τόπος, ἐνθα ποτίζονται τὰ κτήνη», νεο-αρδής «ὁ πρὸ ὀλίγου ποτισθεὶς»: ἐκ τοῦ **aFardw*, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *vair* ἠγλ. = ὕδωρ πβ. *ἄρνω*.

ἀρείη, ἡ «λοιθορία, κακολογία»: ἐκ τοῦ **eres-jā* (= ἀρχ. ἰνδ. *irasyā* = δυσμένεια) πβ. *ἐπ-ήρεια*, ἡ «ἐχθρική ἐνέργεια, βία πρᾶξις» (ἐκ τοῦ **ἐπ-ηρης*). Βλ. *ἀρή*.

ἀρείων «καλύτερος, ισχυρότερος, γενναιότερος», *ἀρίστος* «κάλλιστος, ὑπέρτοχος, ὁ ἐξέχων, ἀρίστος»: συγγ. τοῖς: *ἀρέσκω*, *ἀρετή*, βλ. *ἀραρίσκω*.

ἀρέσκω (ἀόρ. *ἤρεσα*) «κάμνω καλόν, ἱκανοποιῶ, ἐπανορθῶ τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον ἐπραξα», *ἀρετή*, ἡ «ικανότης, τελειότης, ὑπεροχή, ἀγαθότης, ἀρετή»: συγγ. τῷ *ἀρε-ῖων*, βλ. *ἀραρίσκω*.

ἀρή, ἡ «βλάβη, καταστροφή, ὀλεθρος, βικαιοπραγία», *ἄρημένος* «καταπλαγείς, συντεταραγμένος, βεβλαμμένος, καταπεποννημένος, βεβασανισμένος», *ἄρος* «...βλάβος ἀκούσιον» Ἡσύχ., **ἀρης* (κλιτ. ὁμ. *ἀρές* «βλαπτικέ, βλαβερό») Ἐρως, ὁ «ὁ θεὸς τοῦ πολέμου ὡς βλάπτων (καταστροφεὺς) καὶ ἐκδικητὴς» (ἀρχ. θέμα ε-;): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *irasyāti* = ὀργίζεται, ἀρμ. *heř* = ὀργή, φθόνος, ἀγγλοσαξ. *eorste*, *yrte* = ὀργίλος πβ. *ἀρείη*.

ἀρήγω «βοηθῶ», *ἄρωγός*, ὁ «ὁ βοηθῶν, βοηθός»: ὡς σημαῖνον «ἀνορθοῦν», εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. *geruohhen* = φροντίζειν, μσν. γερμ. *ruochlōs* (νεογερμ. *ruchlos*) = ἀφροντις, ἀμέριμος, περαιτέρω συγγ. τοῖς: *ἀρέγω*, λατ. *regō*.

ἀρήν (γεν. *ἀρνός*), ἡ «ἀμνός, «ἀρνί»»: ὡς σημαῖνον «ἐριφόρον ζῷον», προέρχεται ἐκ τοῦ **ḡat-* (πβ. γορτ. *Farah* καὶ *βάρειχοι* «ἄρνες» Ἡσύχ.), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *urabhrāh* ἀρσ. = κριός, *urā* ἠγλ. = πρόβατον, ἀρμ. *gān* = ἀμνός, λατ. *vern-ek* συνεσταλ. β. **Frah* ἐν τῷ ὁμ. *πολύ-ερεν* «πλούσιος εἰς ἀμνούς». Πβ. *εἶρος*, *ἐρεφος*.

ἄρθμός, *ἄρθρον*, βλ. *ἀραρίσκω*.

ἀρι- «λίαν, πολύ»: συγγ. τοῖς: *ἀρείων*, *ἀρίστος*, βλ. *ἀραρίσκω* ἴσως = ἀρχ. ἰνδ. *āri-* (ἐν τούτοις βλ. *ἐρι-*). Πβ. *ἀρίζηλος*.

ἀριζήλος = λίαν δῆλος, πολὺ ἐναργής*: *ἀρι-δῆη-λός, συγγ. τοῖς: δέελος, δῆλος, ἐκ τοῦ *δεjeλος.

ἀριθμός, ὁ ἀριθμός, ἀρίθμησις, διάστημα χρόνου*, νῆριτος *ἀναριθμητος*, ἀριθμίζει *ἀρμόζει* *Ἡσύχ.*: συγγ. τοῖς: λατ. p̄-tus = ἔθιμον, συνήθεια, ἀρχ. ἱβλ. rīm = ἀριθμός, ἀρχ. γερμ. rīm = σειρά, ἀριθμός* ρ. *(a)rf- ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *ar-, βλ. ἀραρίσκω.

ἀριστερός *ἀριστερός, «ξερβός», θυσοίλωνος*: μέλλον ἐκ τοῦ ἀριστος *κάλ-λιαστος, ἔξοχος, ἀριστος* (διότι οἱ ἐξ ἀριστερῶν ἐρχόμενοι ὠανοὶ ἐστήμαι-νον εὐνοϊκὴν ἐκβασιν).

ἄριστον, τὸ *πρωϊνὸν φαγητόν, πρόγευμα*: ἐκ τῆς τοπ. πτώσεως *ā(i)δρι- *τὴν πρωϊαν, τὸ πρωϊ* = γοτθ. aig = τὸ πρωϊ (πβ. ἀβεστ. ayaṛ = ἡμέρα) καὶ -στο-, ἐκ τοῦ *d-istm, συνεστχλ. β. τοῦ εἶδωμαι *ἐσθίω, τρώγω* (πβ. τὸ μετ' ἐκτάσεως σύνθετον δευτηρηστός, ὁ *ἡ ὥρχ τοῦ δείπνου*) πβ. ἐκτετ. β. *ā(j)ερι ἐν τοῖς: ἤρι, ἡέριος.

ἀρκευθος, ἡ *δένδρον τι ἀκανθώδες, εἶδος κέδρου*: ἴσως συγγ. τῷ ἀρκυς, ἡ *θηρευτικὸν δίκτυον (ἐκ τῶν πρὸς πλέξιν χρησίμων κλάδων)*.

ἀρκίω, ἀόρ. ἤρκεσ(σ)α *ἀποκρούω, ἀποσοβῶ, προφυλάττω, ὑπερασπίζω, βοη-θῶ· ἀρκῶ, ἐπαρκῶ, εἶμαι ἐπαρκής*, ἀρκος, τὸ *μέσον πρὸς ἄμυναν ἢ ὑπερ-ἀσπισιν, ἀμυντήριον*: αὐτ-ἀρκης *ὁ ἐαυτῷ ἀρκῶν, αὐτὸς καθ' ἐαυτὸν ἐπαρκής*: συγγ. τοῖς: λατ. arceo = ἐγκατακλείω, κωλύω, ἀποκρούω, ἀρμ. argei = ἐμπόδιον, argelium = ἀποκρούω.

ἀρκτος (ἀρκος, ἀρκίλος), ὁ καὶ ἡ* *ἡ «ἀρκούδα», ἀρκτυς*: = ἀρχ. ἰνδ. ἱκῆῃ, ἀρμ. arj, ἀρχ. ἱβλ. art, πβ. λατ. ursus = ἀρκτος· ἴσως περαιτέρω, ὡς σημαῖνον *καταστροφεὺς (τῶν κρηθρῶν;)*, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. tākṣas = καταστροφή.

ἀρκυς, -υος, ἡ *δίκτυον, θηρευτικόν*, ἀρκάση, ἡ *ξύλον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δέ-νονται τὰ νήματα τοῦ στήμονος* (*ράμμα, φὶ τὸν στήμονα ἐγκαταπλέκου-σιν αἱ διαζόμεναι* *Ἡσύχ.*): ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρκευθος, ἀράχη.

ἀρμα, τὸ *ὄχημα*, ἀρμός, ὁ *τὸ μέρος, ἐνθα συναρμολογῶνται πρὸς ἄλληλα δύο ἀντικείμενα, συναρμογή, ἀρθρωσις*, ἀρμόζω *συνδέω*, ἀρμονία, ἡ *σύνδε-σμος, σύνδεσις, συμφωνία, ἀρμονία*, ἀρμαλιά, ἡ *τὸ ὠρισμένον ποσὸν τρο-φῆς (διδομένης εἰς τοὺς δούλους ἢ τὰ κτήνη), σιτηρέσιον*: τύποι σχημα-τισθέντες μετὰ τοῦ m- ἐκ τῆς ρ. *ar- = συνάπτειν, προσαρμόζειν (βλ. ἀραρίσκω), ὡς τὰ: λατ. arma, armentum, ἀρμ. γ-arma = ἀρμόζων, προσ-ήκων.

ἀρνεῖός (ὁμ.· ὀρθότ. ἀρνη[F]ός), ἀττ. ἀρνεώς, ὁ *κρίός*, ἀρνεύω *πηδῶ, σκιρτῶ, κυβιστῶ, καταδύομαι, «βουτῶ»* (κυρ. *σκιρτῶ ὡς ἀν τὸ ἀρνίον*), ἀρνευτήρ, ὁ *ὁ σκιρτῶν («χοροπηδῶν») ὡς ἀν τὸ ἀρνίον, ὁ πίπτων κατακέ-φαλα ἀπὸ πύργου ἢ ὀχήματος*: ἐκ τοῦ *ἀρσηΓός, συγγ. τῷ: ἀρσην (ἄρσην) *ἀρσενικός, ἀνδρικός*.

ἀρνεόμαι *λέγω ὄχι, δὲν θέλω, δὲν ἀποδέχομαι τι, ἀρνοῦμαι*: ἴσως συγγ. τῷ ἀρμ. arnam = ἀρνοῦμαι, λέγω ὄχι.

1. Ὁ Hofmann, ὡς καὶ ὁ Boissac, παρέχει εἰς τὰς ἀνωτέρω λέξεις τὴν ἑνδειξιν τοῦ ἀρσ. μόνον γένους.

ἀρνεύω "πῆδῶ, σαρπῶ, καταδύομαι", βλ. ἀρνεύς.

ἀρνυμαι (ἀόρ. ἡράμην) "ἤζητῶ ἢ προσπαθῶ νὰ ἀποκτήσω, κτῶμαι, λαμβάνω δι' ἐμαυτόν", ἄρως, τὸ "ὕφελος, ὠφέλεια": συγγ. τῷ ἀρμ. aṛnuṃti = λαμβάνω (κυρ. *παρέγω εἰς ἐμαυτόν).

ἄρον, τὸ "φυτὸν ὁμοιάζον πρὸς τὸ ἀρίσκαρον καὶ δρακόντιον, εἶδος καλάμου": ἴσως συγγ. τῷ λατ. haṛundō.

ἀρόω (ἀόρ. ἤροσα) *ἀροτριῶ, γεωργῶ, καλλιεργῶ, ἀρότης, ἀροτήρ, ὁ "ὁ ἀροτριῶν, ὀργάνων, γεωργός", ἄροτος, ὁ "ἀροτρίασις, ὄργωμα, ἀγρός καλλιεργούμενος, ἐποχὴ πρὸς καλλιέργειαν, ἐσοδεία, παιδογονία", ἄρωμα, τὸ "ἡ ἄρουρα, ὁ ἀγρός": ἀρῶω ὕστερογ. τύπος ἐντὶ *ἀρῶω (ἡρακλ. ἀρῶσσοντι) = λατ. arō, ἀρχ. ἐκκλ. οὐαβ. orati, πβ. μσν. ἱρλ. airim, γοτθ. arjan, λιθ. arti = ἀροτριῶ, ὀργάνω. — ἄροτρον, κρητ. ἄρατρον, τὸ "τὸ «ἀλέτριον, ἄροτρον" = ἀρμ. araur, ἱρλ. arathar, πβ. λατ. arētum. — ἄρουρα, ἡ "ἀγρός", ἴσως ἐκ τοῦ *ar-ṃ-ra, *āro-f-ra, πβ. λατ. arnum οὐδ. = πεδίον, μσν. ἱρλ. arbor = σῖτος.

ἀρπάζω "βιαίως ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ διὰ τῆς βίας, ἀρπάζω, λεηλατῶ", ἀρπαγή, ἡ "ἡ διαρπαγή, λεηλασία", ἀρπάγη, ἡ "ἀγκιστροφόρον ἐργαλεῖον πρὸς σύλληψιν ἢ ἀνάρτησιν πραγμάτων, «γάντζος, τσουγκρένα», ἀρπαξ "διαρπάζων, ἀρπακτικός, ληστροικός", ἀρπη, ἡ "δρέπανον, δρεπανοειδὲς ξίφος" πτηνὸν ἀρπακτικόν": ἴσως, ὡς προσελθὼν ἐκ τοῦ *ar-, εἶναι συγγ. τῷ λατ. arpiō = περικλύπτω, περιτέμνω, κλαδεύω.

ἀρπεδόνη, ἡ "σχοινίον πρὸς στερέωσιν τοῦ θώρακος, νῆμα, κλωστή πρὸς ὑφανσιν" σχοινίον θηρευτικὸν πρὸς παγίδευσιν ἀγρίων ζώων": ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. arpāyati = στερεώνει *ar-p- ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *ar-, βλ. ἀραρίσκω.

ἀρπη, ἡ "δρέπανον ἀρπακτικὸν πτηνόν", βλ. ἀρπάζω.

ἀρπυια (διαλ. ἀρέπυια), ἡ "μήτηρ τῶν ἱππων τοῦ Ἀχιλλέως, ἡ ταχεῖα", ἐν τῷ πλῆθ. "Ἀρπυιαί, αἱ "θεαὶ τῶν θυελλῶν, πτερωτὰ τέρατα": συγγ. τοῖς: ἐρπετομαι *ἀποσπῶ, τρώγω", λατ. rapiō (ἀ- κατὰ τὸ ἀρπάζω).

ἄρρατος *ἀκαμπτος, ἀμετάστροφος": συγγ. τοῖς: ἡλ. βρατάνα, αἰολ. ῥοτά-ρια, λατ. vertō.

ἀρριχάομαι (ἀν-), ἀναρριχάομαι *πρὸς τὰ ἄνω ἀναβαίνω διὰ χειρῶν καὶ ποδῶν, «σκαρφαλώνω μὲ χεῖρα καὶ μὲ πόδια», ἀναρριχώμαι": συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. rīgati = ἔρπει.

ἀρριχος (καὶ ἀρσ-), ὁ, ἡ "κόφινος": ἐκ τοῦ *r̥ai-, συγγ. τῷ λιθ. rēgis = ὦσ. ἀρρωδέω (ἰων., αἰολ., κρητ. ἔρσην, λακ. ἄρσης) *ἀρσενικός, ἀνδρικός": ὡς σημαίνει *ὁ ἐκχύνων σπέρμα", εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ar̥ati = ῥέει, χύνεται, r̥abdhāḥ = ταῦρος, ἄβεστ., ἀρχ. περσ. ar̥an = ἀνὴρ, ἄρρεν ζῶον, περαιτέρω συγγ. τοῖς: ἀπ-ἀρῶω, λατ. rēo.

ἀρσενικόν, τὸ "κίτρινον θειοῦχον ἀρσενικόν": ἐκ τοῦ σαρ. zarīg, ὅπερ ἐκ τοῦ περσ. *zarīka- = ὁ ἔχων χρῶμα χρυσοῦν.

ἄρσην, ἄρρην (ἰων., αἰολ., κρητ. ἔρσην, λακ. ἄρσης) *ἀρσενικός, ἀνδρικός": ὡς σημαίνει *ὁ ἐκχύνων σπέρμα", εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ar̥ati = ῥέει, χύνεται, r̥abdhāḥ = ταῦρος, ἄβεστ., ἀρχ. περσ. ar̥an = ἀνὴρ, ἄρρεν ζῶον, περαιτέρω συγγ. τοῖς: ἀπ-ἀρῶω, λατ. rēo.

ἄρσιος *δίκαιος", βλ. ἀρσι.

ἄρταμος, ὁ "ὁ σφάζων, σφαγύς, φονεύς", ἀρταμέω *κατακλύπτω, σφάζω":

ἀρεβ. ἐτυμολ. ἂν πρόκειται περὶ κληρον. λέξεως, ἴσως ἐκ τοῦ *ἀρτι-ταμος *ὁ εἰς ἀρτια τέμνων, ὁ ἐπιθεξίως κατατέμνων» (*μάγειρος» παρὰ Ξεν.)· βλ. ἀρτι, ἀραρίσκω καὶ τέμνω. — *Ἀρτεμις, ὡς σημαίνουν *ἡ σφάζουσα», δυσκόλως εἶναι δυνατόν νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν ρίζαν ταύτην, ἀλλ' εἶναι μικρο-σικατ. προελεύσεως.

ἀρτεμής *νέος (*κράσκειον) καὶ ὑγιής»: ἴσως ἐκ τοῦ *ἀρτι-δεμής *ὁ ἔχων σῶμα καλῶς κατεσκευασμένον».

ἀρτι ἐπίρ. *μόλις πρὸ ὀλίγου, ἀκριβῶς τώρα», ἀρτιος *ἀκριβής, σωστός, τέλειος, πρόπων», ἀρσιος *βίσιος» (ἀνδρσιος *ἐχθρικός»), ἐπαρτής *παρεσκευασμένος»: συγγ. τῷ ἀρμ. ard = μόλις πρὸ ὀλίγου, ἀκριβῶς τώρα (ἀρτι-γενής: ἀρμ. ard-a-cin = ὁ νεωστὶ γεννηθείς): τύποι σχηματισθέντες μετὰ τοῦ i, συγγ. τῇ ρ. *ar- = συνάπτειν, προσαρμόζειν (βλ. ἀραρίσκω), πβ. ἀρταμος, ἀρτεμής καὶ ἀμαρτή, ἀρτός, δάμαρ.

ἄρτος, ὁ *τὸ «ψωμί», ὁ ἄρτος», ἀρτοκόπος, ὁ *ἀρτοποιός» (*-q^o opo: πέσσω, λατ. coquus): ἀρεβ. ἐτυμολ. ἂν δὲν εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρτύω, ἀραρίσκω, ὡς σημαίνουν *τὸ παρεσκευασμένον».

ἀρτός, -ύος, ἡ *συνένωσις, σύνδεσις», ἀρτύω, ἀρτύνω *ἐτοιμάζω, παρασκευάζω», ἀρτύνῃς, ἀρτύνος, ἀρτυτήρ, ὁ *τίτλος ἀξιωματος ἐν Ἀργεῖ, Ἐπιδαύρῳ καὶ Θήρῃ»: θέμα lu- ἐκ τῆς ο. *ar- = συνάπτειν, προσαρμόζειν (βλ. ἀραρίσκω)· πβ. ἀρχ. ινδ. itāh = ὠρισμένη ὥρα, τακτὸς χρόνος, ἀρμ. ard = στολισμός, διακόσμησις, λατ. artus = ἄρθρον, μέρος τοῦ σώματος.

ἀρύβαλ(λ)ος, ὁ *βαλλάντιον, ἀγγεῖον ἔχον στεγνὸν λαίμυον»: ἀρύω + βάλλω; ἀρύω *ἀντλῶ, ἐξάγω ὕδωρ ἢ ἄλλο ὑγρόν», ἀρυστήρ, ὁ *σκευὸς (ἀγγεῖον), δι' οὗ ἀρύει (ἀντλεῖ) τι, ἀγγεῖον πρὸς μέτρησιν ὑγρῶν»: ἴσως ἐκ τοῦ *Fār (: ἀρχ. ινδ. vāi = ὕδωρ, πβ. ἄρδω) + *θ[σ]ω *ἀντλῶ ὕδωρ» (πβ. ἀφ-ύω *ἀντλῶ, αὔω = ὤω). Βλ. ἀρύσσω.

ἀρχός, ὁ *ἀρχηγός, ἡγεμὼν», ἀρχω *προηγούμεναι, εἰμαι πρῶτος, εἰμαι ὀδηγός, κυβερνῶ, διοικῶ», ἀρχομαι *ἀρχίζω», ἀρχή, ἡ *ἐκαρξίς, ἀρχή», ἀρχαμος, ὁ *ὁ πρῶτος, ἀρχηγός»: ἀρεβ. ἐτυμολ.

1 ἄρωμα, τό, βλ. ἀρόω.

2 ἄρωμα, τὸ *ἀρωματικὴ (εὐοσμος) βοτάνη»: ἀρεβ. ἐτυμολ.

ἄσαι ἀπρφ. ἀορ., βλ. (ἀθην) ἀεται.

ἀσάμινθος, ἡ *λουτήρ, λεκάνη, σκάφη»: προελλ.-αἶγ.

ἀσβολος, ὁ, ἡ *ἡ ἀσβόλη, αἰθάλη, «καπνιά»»: ἴσως συγγ. τοῖς: ἀζα, ἡ, γοτθ. asgō = τέφρα, λατ. āspō.

ἀσελγής *ὁ ἄγαν φιλήθερος, ἀκόλαστος, ἀσελγής»: ἀρεβ. ἐτυμολ.

ἄσις, -ιος, ἡ *ἰλὺς, πηλός, «λάσπη», ἄσιος *πηλώδης, «λασπώδης»: μᾶλλον, ὡς προεβλῆθ' ἐκ τοῦ *ἡσις, εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. āsitah = μέλας.

ἀσκαλῶπας, βλ. σκολόπας.

ἀσκαρίζω *πηδῶ, σκιρτῶ, ἀσπαίρω», ἀσκαρίς, -ίδος, ἡ *μικρὸς σκώληξ τῶν ἐντέρων»: συγγ. τῷ σκαίρω *σκιρτῶ».

ἀσκειλής *ὁ ἄνευ θυνάμεως δι' ἀντίστασιν, καταβεβλημένος, ἀδιέλειπτος, συνεχής, ἀπίμονος, λοχυρογνώμων»: συγγ. τοῖς: σκέλλω *ἀποξηραίνω», σκληρός *ξηρός».

ἀσκέω *ἐπεξεργάζομαι τι ἐπιμελῶς, ἐξασκῶ, γυμνάζω»: ἀρεβ. ἐτυμολ.

ἀσκηθῆς *ἀβλαβῆς, ἀκέραιος, ὁ καλῶς διατηρούμενος* : ὡς σημαῖνον *ὁ ἔνευ βλάβης* (ἐκ τοῦ *σκήθος, τό), εἶναι συγγ. τοῖς : γοτθ. *skæþjan* = βλάπτειν, ἀρχ. γερμ. *scadōn*, νεογερμ. *schaden* = βλάπτειν, ἱβλ. *scathaim* = ἀκρωτηριάζω, κάμνω τι κολοβόν, καθιστῶ τινα παρέλυτον.

ἀσκός, ὁ *ὀλόκληρον δέρμα ζώου, καταλλήλως κατεπιγασμένον πρὸς ὑποδοχὴν καὶ μεταφορὰν ὑγρῶν, τὸ «ἀσκή» : ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἱβλ. *átakā* = κάλυμμα, ἐνδυμα, ἐσθῆς.

ἄσμενος *χαίρων, «χαρούμενος», λίαν εὐχαριστημένος* : ἐκ τοῦ *Fad-σ-μενος, μτχ. ἀορ. τοῦ ἦσατο, βλ. ἤδομαι.

ἀσπάζομαι *χαιρετίζω, ὑποδέχομαι φιλοφρόνως, ἐναγκαλίζομαι τινα*, ἀσπασίος *εὐπρόσδεκτος, ἐπιθυμητός* : ἐκ τοῦ *ἀσπ-αδ-ζομαι (ἀ- = *ἡ = ἐν, εἰς ;), συγγ. τοῖς : ἀσπετος, ἐνέπω ρ. *soq*- = λέγειν.

ἀσπαίρω, βλ. σπαίρω.

ἀσπάλαξ, βλ. σπάλαξ.

ἀσπάραγος (ἀττ. ἀσφ-), ὁ *τρυφερὸς βλαστός, «σπαράγγιον» : βλ. σπαργάω.

ἀσπετος *ἄρρητος, ἀνέκφραστος, ἀπεριγράπτως μέγας, ἀπειρος, ἀναρίθμητος* : ἀ-σπε-τος *ἄρρητος, ἀνεκδιήγητος*, συγγ. τοῖς : ἐν(ν)έπω, ἐν-σπεῖν, ὡς τὸ ἀσχετος συγγ. τῷ σχεῖν. Πβ θεσπέσιος.

ἀσπίς, -ίδος, ἡ *τὸ γνωστὸν ἀμυντικὸν ὄπλον τῶν ἀρχαίων, ἡ «ἀσπίδα» : ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *ἀν-σπιδ- *ἐπιφάνεια ἐκτεταμένη κατὰ μῆκος τοῦ σώματος*, εἶναι συγγ. τῷ ἀσπιδῆς *ὁ ἔχων εὐρυχωρίαν (μεγάλην ἑκτασιν)* βλ. σπιδίος.

ἀστακός, ὁ *εἶδος καρκίνου, ἀστακίς*, βλ. δστακός.

ἀσταφίς, βλ. σταφίς.

ἀστεμφής *ἀδιάσειστος, ἀκλόνητος, σταθερός* : κυρ. *ὅ,τι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πιεσθῇ* πβ. *στέμφυλον*, τὸ *αἷ ἐκτεθλιμμέναι ἐλατῆι, τὰ ἀποπιέσματα τῶν ἐλαίων* καὶ ἀρχ. ἱβλ. *stabhāti* = στήριζει, *stambhaiṣ* = γίνεται ἀκαμπτον, σταθεροποιεῖται, χεττ *īkar-* = στερεῶς κλείνειν, λιθ. *stēmbti* = κυλὸν ἐκβλαστάνειν. Πβ. σταφυλὴ καὶ (κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ h : bh) *στέμβω*.

ἀστήρ, -έρος, ὁ *ἄστρον, «ἀστέριον», ἄστρον, τὸ *τὸ «ἀστέριον, ἄστρον» : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἱβλ. *stār-*, πληθ. *tāraḥ*, τοχ. *āre-n* πληθ. = ἄστρον, ἀρμ. *astē*, λατ. *stella*, βρετ. *stereum*, γοτθ. *stairnō*, νεογερμ. *stern* = ἀστήρ. Πβ. ἀστραπή, τεῖρεα.

ἀστράγαλος, ὁ *εἷς τῶν σπονδύλων, τὸ ὁστοῦν τῶν σφυρῶν, ὁ ἀστράγαλος, τὸ «κότσι» : κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ *ἀστράγαλος* *ast(h)ra- συγγ. τοῖς : ὁστέον, τὸ *ὁστοῦν, κόκαλον*, λατ. os. Πβ. δστακός.

ἀστραπή, (ἀ)στεροπή, ἡ *λάμψις ἀστραπῆς, ἀστραπή, λάμψις φωτός*, στέρον *ἀστράπτων ὡς ἀστήρ*, ἀστεροπητής, ὁ *ὁ ἐκσφενδονίζων ἀστραπάς, ὁ ρίπτων κεραυνούς* : συγγ. τῷ ἀστήρ (ἀστεροπή κυρ. *ὁφθαλμὸς ἀστέρος*). Πβ. στράπτω.

ἄστυ (Fἄστυ), -ος (-εως), τὸ *πόλις*, ἀστός, θεσσ. *FastFós*, ὁ *ὁ ἐν τῷ ἀστεί οἰκῶν, ὁ τῆς πόλεως κάτοικος*, ἀστείος *ὁ ἐκ τοῦ ἀστεως, ὁ ἐκ τῆς πόλεως*, ἀστικὸς *ὁ τοῦ ἀστεως, ὁ εἰς ἄστυ ἀνήκων* : = ἀρχ. ἱβλ. *vāsta* οὐδ. = ἔδρα, θέσις, τόπος, πρᾶγμα (ἐκτετ. β. *vāsta* = θέσις, τόπος,

οἰκία), τοχ. A wari = οἰκία, μεσσπ. vasti· ρ. *xes- = οἰκεῖν, κατοικεῖν, πβ. *ἄεσα, ἔστια*.

ἀσύφηλος (ὅμ.): ἄβεβ. σημ. καὶ ἔτυμολ. (συγγ. τῷ σοφός·);

ἀσφαλτος, ἡ (καὶ **ἀσφαλτον**, τὸ) *ρευστός ἐκ κοιτασμάτων προερχόμενος ὑδρογονάνθραξ φαιομέλας, ἡ ἀσφαλτος, τὸ «κατράμι»: = μέσον συνδετικόν, ἐξασφαλίζον τὴν στερεότητα τῶν τειχῶν, συγγ. τῷ σφάλλω.

ἀσφόδελος, ὁ *εἶδος φυτοῦ κρινοειδοῦς: ἄβεβ. ἔτυμολ.

ἀσχαλάω, ἀσχάλλω *χαλεπαίνω, εἶμαι ὠργισμένος, ἀγανακτῶ: ἐκ τινος *ἀσχαλος *ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συγκρατηθῇ, βλ. *ἔχω*; Πβ. *σχολή*.

ἀτάλαντος, Ἀταλάντη, βλ. *τάλαντον*.

ἀταλὸς *νεαρός, νεανικός, παιδικός, ἀτάλλω, ἀτιτάλλω *ἀνατρέφω: ἴσως συγγ. τῷ *τάλις*, ἃν ἡ λέξις δὲν ἀνῆκε εἰς τὴν νηπ. γλῶσσαν (πβ. *ἄττα*, λατ. *atta* = πατήρ.).

ἀτάρ *ἀλλά, ὅμως: μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀτ-αρ (πβ. αὐτὰρ ἐκ τοῦ αὐτ' ἀρ), συγγ. τοῖς: λατ. *αι*, γοτθ. *aþ-þan* = ἀλλά.

ἀτάρμυκτος, βλ. *ταρμύσσω*.

ἀτάσθαλος *ἀνόσιος, ἀκόλαστος, ὑβριστικός, ἀτασθάλλω *πράττω ἀνόσια, φέρομαι ἀλαζονικῶς: μᾶλλον ἐκ τινος *ἀτασθος, κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ *ἄθαρστος = ἀρχ. ἰνδ. *dharṣat* = θρασύς, αὐθάδης, θαρραλέος, βλ. *θάρσος*.

ἀτειρής (ὅμ.) *ἄφθαρτος, ἀδάμαστος: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ἀ-τερεῖης, συγγ. τοῖς: *τεῖρω, τέρευς, τρέω*.

ἄτελής, βλ. 3 *τέλος*.

ἀτέμνω *βλάπτω, μεταχειρίζομαι τι κακῶς, ἀποστερῶ, ἀπατῶ: ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *dabhñōti* = βλάπτει, ἐξαπατᾷ.

ἀτενής *λίαν τεταμένος, «τεντωμένος», ὁ μὴ καμπτόμενος, ἐπίμονος, ἀτενίζω *ἔχω τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τι, βλέπω ἀτενῶς, παρατηρῶ ἀσκαρδαμυκτῶς: *d-* (ἀθροιστ. = **am-*) + *τένος *ταινία, χορδὴ τεταμένη* (= λατ. *tenuis*), βλ. *τέλω*.

ἄτερ (ὅμ.) *μακρὰν ἀπό, ἄνευ, χωρὶς: ἐκ τοῦ **ag-ter*, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *aspu-tar* = παρεκτός, μακρὰν ἀπό, ἀρχ. γερμ. *sunder* = κεχωρισμένως, χωρὶς, ἀλλά, νεογερμ. *sondern* = ἀλλά, χωρίζειν.

ἀτέραμνος, ἀτεράμων *ὠμός, σκληρός, ὁ μὴ μαλακυνθείς: ἐκ τοῦ *τέραμα *ἐπί-τριψις, τριβή (βλ. *τέρην*), ἄνευ τριβῆς, μαλάκυνσις.

ἄτερος, βλ. *ἕτερος*.

ἄτη, ἡ *συμφορὰ, βλάβη (κυρ. *κτύπημα προερχόμενον ἐκ τῶν δαιμόνων, σύγχυσις, νάρκησις, ἀναισθησία), δάται *βλάπτει, ἀ-δάτος *ὁ μὴ ὑποστάς βλάβην, ἄθικτος, ἀασίφρων ὅμ. (παραδεδομένος τύπος *ἀασίφρων*) *ἀσύνετος, ἄφρων, ἀνόητος, κυρ. *φρενοβλαβής, «ἀποτυφλωμένος»: συγγ. τοῖς: λεττ. *vāis* = πληγὴ, λευκοφρωσ. *vada* = βλάβη, ἀναπηρία, ἐλάττωμα. Πβ. *σθάζω, ὠτειλή*.

ἀτίετος, βλ. *τίω*.

1. Κατὰ τὸν Ἡσύχ. *ἀσύφηλος* σημαίνει *ἀπαίδευτον, κακόν, ἁμαρτωλόν, ἀδόκιμον, μηδενὸς ἀξίον*.

ἀτίζω *δὲν δίδω προσοχήν, περιφρονῶ : ἐκ τινος *ἀ-τιτ- *ὁ μὴ προσέχων, ὁ μὴ τιμῶν : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. cit θηλ. = λογικόν, νοῦς, φρυγ. κίμε-ρος *αἰσθησις, νοῦς* ρ. *q*ei-, πβ. τηρέω.

ἀτῆμος, βλ. τῆμή.

ἀτιτάλλω *ἀνατρέφω*, βλ. ἀταλός.

ἄτμος, ὁ *ὁ ἀχνός*, ἀτμός, ἀναθυμίασις, καπνός*, συνεσταλ. β. ὅμ. ἀτμή, ἡ, ἀτμήν, ὁ *ἀναπνοή, πνοή, φύσημα, ἀτμός, καπνός* (*yei- : *ui-) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. vātaḥ = ἄνεμος, λατ. vaneus = εὐρύ κάνιστρον, ἐν ᾧ ἐτίθετο ὁ σῖτος ἐκ τοῦ ἄλωνιου, πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ σίτου ἀπὸ τοῦ ἀχύρου «μὲ τὸ λίχνησιν» καὶ ἄημι

ἄτοπος, βλ. τόπος.

ἄτρακτος, ὁ, ἡ *τὸ ἀδράχτιν* βέλος*, ἀτρεκής *ἀπροκάλυπτος, ἀληθής* (κυρ. *ὁ μὴ περιστραμμένος*) : ὡς σημαῖνον *ἐυλάριον πρὸς περιτύλιξιν* (ἀ- = ἐν, εἰς :), συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. iarkāḥ = ἄτρακτος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. iarks = ταινία, ζώνη, λατ. torquē = στρέφω.

ἄτραπός, ὅμ. ἀταρπός, ἡ *δρόμος στενός, ἀτραπός, κμονοπάτιν* : ὡς σημαῖνον *πεπατημένη ὁδός*, εἶναι συγγ. τοῖς : τραπέω *πατῶ σταφυλάς*, λατ. treditus, μον. γερμ. draben (νεογερμ. iraben = τριποδίζειν [ἐπὶ ἵππου]) κ.τ.λ.

ἀτρεκής *ἀπροκάλυπτος, ἀληθής*, βλ. ἄτρακτος.

ἀτρέμα καὶ ἀτρέμας ἐπὶρ. *ἀνευ τρόμου*, βλ. τρέμω.

ἀτρυγετός (ὅμ.) : ἀβεβ. σημ. (*ἀκαταπόνητος, ἀκτινοβολῶν, λάμπων*) : ἴσως ἐκ τοῦ *ἀτρυγέω* *ἀθόλωτον εἶναι*, συγγ. τῷ τρέξ, γεν. τρυγός, ἡ *ὑποστάθμη, κλάσπη τοῦ κρασιοῦ*.

ἄττα *πατήρ* : = λατ. attā, γοθθ. attā, ἀρχ. γερμ. attō = πατήρ· λέξεις τῆς νηπ. γλώσσης, ὡς αἱ λ. : ἄττα, κάττα, τέττα. Πβ. ἀταλός.

ἄτταγᾶς, ὁ *εἶδος πέρδικος, «λιβαδοπέρδικα» : ἤχοιμμ. λέξις.

ἄττομαι (*ἀττομαι) *τοποθετῶ τὸν στήμονα (τὸ «στημόνιον») εἰς τὸν ἱστὸν («ἀργαλειόν»)*, διαζομαι *ὑφαίνω*, ἄσμα, ὄλασμα, τὸ *στήμων, «στημόνιον» : ἴσως συγγ. τοῖς : ἥτριον, δωρ. ἄτριον, τὸ *στήμων ὑφάσματος*, ἀρχ. ἰνδ. aikāḥ ἄρο. = ἐσθής.

ἄτύζω *ἐμβάλλω τινὰ εἰς ἀγωνίαν, ἐμποῶ εἰς τινα φόβον, τρομάζω τινά*, ἀτυζήλός *τρομερός, φοβερός* : μᾶλλον συγγ. τῷ χεττ. hatukis = τρομερός, φοβερός.

αὐ *ἀφ' ἐτέρου, πάλιν, ἐκ νέου. τούναντίον*, αὐτί-κα *«στὴ στιγμῇ», τὴν αὐτὴν στιγμὴν, ἀμέσως, παραχρῆμα*, αὐ-θι *αὐτόθι, αὐτοῦ, ἐκεῖ*, αὐ-τε *πάλιν, προσέτι, πρὸς τούτοις* (αὐτάρ *ἀλλά*, ἐκ τοῦ *αὐτ' ἄρ) : συγγ. τοῖς : λατ. aut (*au-ti) = ἤ, autem = πάλιν, ἀλλά· ἴσως συγγ. καὶ τοῖς : γοθθ. auk = λοιπόν, ἀλλά, νεογερμ. auch = ἐπίσης, προσέτι. Πβ. δεῦρο, οὗτος καὶ αὐτός.

αὐγή, ἡ *λάμψις, φῶς τῆς ἡμέρας, φῶς τοῦ ἡλίου, ὀφθαλμός*, αὐγάζω *ἀκτινοβολῶ, καταλάμπω, βλέπω, παρατηρῶ* : συγγ. τῷ ἄλβ. agóǝ = ὑπολάμπω, ὑποφώσκω· ἴσως συγγ. καὶ τῷ ἐκκλ. σλαβ. juǝ = νότος.

αὐδῆ, ἡ *ἤχος, φθόγγος, φωνή, λαλιά, ὁμιλία*, αὐδάω *φωνάζω, κραυγάζω, λέγω, ὁμιλῶ*, αὐδήεις, -εσσα, -εν *ὁ ἔχων λαλιάν ἀνθρωπίνην, ὁ ποιούμενος χρῆσιν ἀνθρωπίνης γλώσσης*. Ἀντὶ τοῦ αὐδήεσσα ἐν τῷ χωρίῳ Ὁδ. ε 334 ἔχομεν καὶ τὴν γραφὴν αὐδήεσσα *κατοικοῦσα ἐπὶ τῆς γῆς* : ἐκ τοῦ

*d-uð- (πρ. *úðaw* **ēðaw*, *úmunā**), συγγ. τοῖς: ἀρχ. *inð. vādati* = ἐκβάλλει φωνήν (μτχ. *uditāh*), λιθ. *vadinti* = καλεῖν, ὀνομάζειν. Πβ. *áeidaw*, ἀηδών, οὐδήςεσσα.

αὐερύω **Éuaw* πρὸς τὰ ὀπίστω, ἀνασύρω*, βλ. *érew*.

αὐθιάδης (ἰων. αὐτιώδης) **φίλαυτος*, θρασύς, διαζών, ὑπερήφανος*: ἐκ τοῦ **αὐτο-Γαδής*, πρ. αὐτός καὶ ἀνθάω, *ádein*.

αὐθέντης, -ου, ὁ *ἀπεριόριστος κύριος (δυναστής), φονεὺς* (κατ' ἀρχὰς ἐπὶ συγγενῶν), *συσ-έντης* **συνεργός** **Ἡσύχ.*: ὡς σημαίνουν *ὁ ἐκτελὼν ἰδίᾳ χειρί*, εἶναι συγγ. τοῖς: *έντα*, τὰ *ὄπλα, πανοπλία*, *ένυμι* **διαπράττω*, ἐκτελῶ*, ἀρχ. *inð. eandē* = κερδίζει κ.τ.λ.

αὐθι, αὐτίκα, βλ. *αὐ*.

αὐλίαχος *ὁ ὁμοῦ φωνάζων, ὁ μεγαλοφώνως κραυγάζων*, βλ. *ήχη*.

αὐλαξ, -ακος, ἡ *ἡ κατὰ τὴν ἀρσιν σχηματιζομένη «αὐλακιά», τὸ «αὐλά-κω», βλ. *ἀλοξ*.

αὐλή, ἡ *ὁ πρὸ τῆς οἰκίας ἀνοικτὸς χώρος, αὐλή, κατοικία, οἴκημα*, *αὐλις*, -δος, ἡ *κατάλυμα, κοίτη*: συγγ. τοῖς: *ιάω*, *έντα* καὶ *άρμ.* *aganim* = διανυκτερεύω, *αὐτ* = κατάλυμα (**au-thi-**) ρ. **au-*, **hes-*. Πβ. *άωρος* (*άωρος*), ὁ *ὑπνος*, *ένιαυτός*.

αὐλός, ὁ *ἡ «φλογέρα», πᾶν ἐπίμηκες κοῖλον, πᾶς σωλήν*, *ένταυλος*, ὁ *κοίτη στενοῦ ποταμοῦ*, *αὐλών*, -ώνος, ὁ *πᾶν κοίλωμα μεταξὺ βουνῶν ἢ ὑψωμάτων, κοιλάς, χαράδρα, διώρυξ, ὄχετός*: συγγ. τοῖς: *λατ.* *alveus*, *alveus*, *λιθ.* *auīys* = κυψέλη μελισσῶν, *άρμ.* *uē* = δρόμος.

αὐξω, αὐξάνω **κάμνω* τι νά αὐξήσῃ, αὐξάνω, *ένυψῶ*, *ένισχύω**, ὁμ. *άέξω* **αὐξάνω*, *πολλαπλασιάζω**: ρ. **ay(e)q-* (πρ. *θέμα es-*: ἀρχ. *inð. éjes-* = *ίσχυς*, *δύναμις*, *λατ.* *augustus*) ἐν τοῖς: *λατ.* *auxilium*, ἀρχ. *inð. vákranam* οὐδ. = ἐπίρρωσις, *ένίσχυσις*, *vakrayati* = *κάμνει* τι νά αὐξηθῇ, *γοτθ.* *wahsjan*, ἀρχ. *γερμ.* *wahsan*, *νεογερμ.* *wachsen* = αὐξάνειν πρ. **aug-* ἐν τοῖς: *λατ.* *augeo*, *γοτθ.* *aukan* = αὐξάνεσθαι, *πληθύνεσθαι*, *λιθ.* *áugu* = αὐξάνω.

αὐός, ὁμ. αὐός **Ξηρός*, *άπεξηραμμένος*, *μεμαραμμένος**, *αὐαίνω* **Ξηραίνω*, *μαραίνω**, *αὐονή*, ἡ **Ξηρασία*, *Ξηρότης*, *μαρασμός**, *αὐω* **Ξηραίνω*, *μαραίνω**, *αὐστηρός* *ὁ Ξηραίνων, τραχύων τὴν γλῶσσαν (ἐπὶ γεύσεως), *δριμύς*, *όξύς*, *αὐστηρός**, *αὐσταλέος* **ρυπαρός*, *άκάθαρτος** (κυρ. **Ξηρός*, *ήλιοκαής* [ἐπὶ σώματος ἀνθρώπου]): ἐκ τοῦ **aeuos* = *λιθ.* *aeūas* = *Ξηρός*, ἀρχ. *inð. éðeah* = ὁ καθιστὼν τι Ξηρόν, *άγγλοσαξ.* *eāar*, ἀρχ. *έοκλ.* *σλαβ.* *auchē* = *Ξηρός* πρ. ἀρχ. *inð. éuēkah* = *Ξηρός*. Βλ. καὶ *αὐχμός*.

1 αὐρῶ, ἡ **πνοή ἀνέμου*, *άήρ* ἐν κινήσει, ὁ *δρoσερός* *άήρ* τῆς *πρωίας*, ἡ *δρoσερῶ* *πνοή* ἐκ *θαλάσσης* ἢ ἐκ *ποταμῶν έρχομένη** (> *λατ.* *aurea*): συγγ. τοῖς: *λιθ.* *óras* = *άήρ*, *καιρός*, *άήρ*, πρ. *άημι*.

2 αὐρῶ, ἡ **ὕδωρ** ἐν τοῖς: *κυρ.* *όν.* *Ávra*, *άναυρος* *ὁ *άνευ ὕδατος*, *άλυδρος**, *άγλ-αυρος* *ὁ *έχων διακρυγές ὕδωρ** κ.τ.λ. βλ. *άναυρος* πρ. *θησαυρός*.

αὐριον ἐπίρ. **τὴν άμέσως έπομένην άπό σήμερον ήμέραν*, *αὐριον**, *άγχ-αυρος* *ὁ *έγγυς τῆς αὐριον**: ἐκ τοῦ **άύσρ-*, συγγ. τῷ *λιθ.* *aušra* = *αὐγή*, ἀρχ. *γερμ.* *ösi(a)ra*, *νεογερμ.* *Ostern* = *Πάσχα*, *«Λαμπρή»*, ἀρχ. *inð. usráh* = *πρωινός*, *usre-* = *αὐγή*. Πβ. 1 *έως*.

αὐσιος **μάταιος*, *άνωφελής**, βλ. *αὐτως*.

ἀφῶνεια «φωνάζω, κραυγάζω», ἀφῶνῆ, ἡ «κραυγῆ, φωνή»: ἴσως ἐκ τοῦ *ā-jū-, συγγ. τοῖς: ἱβῆνῆ, ἡ «φωνή, κραυγῆ», λατ. iubilum.

αὐτότεια «οὐκ στιγμὴ», ἀμέσως, βλ. αὐ.

ἀφῶνεια, ἡ «ἀναπνοή», ἀφῶνεια, ὁ «ἀναπνοή», βλ. ἀφῶνεια.

αὐτόδιδιον ἐπίρ. (Ὁδ. θ 449) «ἀμέσως, παραχρῆμα»: ἐκ τοῦ *αὐτο-δι-φον, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. sā-dīvaḥ=εὐθύς, ἀμέσως, λατ. diēs· πβ. αὐτῆμαρ ἐπίρ. «αὐθημερόν, τὴν ἰδίαν ἡμέραν».

αὐτόματος «ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ πράττων τι, ὁ ἐνεργὼν ἐξ οἰκείας βουλήσεως»: αὐτός + *ματῖός=σκιεπτόμενος (βλ. μέμικα, μίμνησκω).

αὐτός αὐτός ὁ ἴδιος, ὁ ἴδιος: ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ αὐ-τός *ὁ ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἀφ' ἑαυτοῦ*, εἶναι συγγ. τῷ αὐ.

αὐτῶς ἐπίρ. «μάτην, ματαίως», αὐσιος «μάταιος, ἀνωφελές»: ἐκ τοῦ *au-(i)ο-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. ūdi, νεογερμ. ūde=ἐρημος, κενός· παράγωγα μετὰ τοῦ i ἐκ τῆς ρ. *au- =ἐκποδών, μακρὰν ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. āva=πρὸς τὰ κάτω, ἀφῶνεια «ἀναχωρεῖν» Ἡσύχ., λατ. au-fugio· μεταπτ. β. *met- ἐν τῷ ἑτὸς (δ ἰδῆ).

αὐχὴ (καὶ αὐχῆ), ἡ «καύχησης, ὑπερηφάνεια, ἀλαζονεία», αὐχέω «κομπάζω, ὑπερηφανεύομαι», μεγαλ-αυχέω «μεγάλως καυχῶμαι»: ἴσως συγγ. τῷ αὐχὴν (πβ. ὕψ-αυχέω: ὕψ-αυχένω).

αὐχὴν, -ένος, ὁ «τράχηλος, αὐχὴν, «σβέρκος», λαίμω, φάρυγξ»: συγγ. τῷ ἀρχ. αυj- =λαίμω ἐν τῷ αυj-i-k' =περιδέλαιον. Πβ. ἀμφη, ὁ «αὐχὴν, τράχηλος» (καθ' ὃ μετεσχηματίσθη τὸ αἰολ. αὐφην «αὐχὴν»).

αὐχμός, ὁ «ξηρασία», αὐχμηρός «ξηρός»: συγγ. τῷ αὐχός «ξηρός» (ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ *αὐκ-σμ-, ΓΕ *sauk-s-m-).

αὐω «ἀντλῶ» (Ὁδ. ε 490 «λαμβάνω πῦρ, ἀνέπτω», ἐν-σάω «ἀνάπτω» κ.τ.λ.), ἐξαστήρ, ὁ «ἡ κρεάτωρ»: ἐκ τοῦ *αὐσζω, συγγ. τοῖς: λατ. hauriō, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. auser=ἀντλεῖν· συνεσταλ. β. *us- ἐν τοῖς: ἀφῶν, ἀφῶν.

ἄφρων ἐπίρ. «ἀμέσως, εὐθύς», ἄφρων, ἄφρων «αἰφνιδίως, ἐξαίφνης»: ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. āhhaṃ=εὐθύς, παραχρῆμα (ἀν προέρχεται ἐκ τοῦ *āhhaṃ).

ἄφρων «ψαύω, ἀπτομαι, ψηλαφῶ», βλ. ἀφρων.

ἄφρωνος (ὁμ.) «ἀδύνατος, ἀσθενής»: ἀφρων, ἐτυμολ.

ἄφρωνος «ὁ ἀνευ ἀνωμαλίας, ὁμαλός, ἐπίπεδος, ἀπλοῦς, ἀπέρितτος»: ἐκ τοῦ ἀ-στερ. + *φείλος «οἶδημα», πβ. φελλεύς, ὁ «πετρώδες ἔδαφος».

ἄφρωνος, ἄφρωνος, τὸ «ἀφθονον ἀποταμίευμα, πλοῦτος», ἀφρωνός «πλούσιος»: ἀφρων, ἐτυμολ., ἀν δὲν εἶναι συγγ. τῷ εὐθύνεια κ.τ.λ.

ἄφρωνος, -φρων (ὁμ.) «ὁ τὰ βέλη ρίπτων», ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος: συγγ. τῷ ἀφρων.

ἄφρωνος, τὸ «ἡ καμπύλη πρόμνη τοῦ πλοίου μετὰ τῶν κοσμημάτων αὐτῆς» () λατ. arlante): ἴσως, ὡς σημαίνει «πᾶν ὅ,τι ἀποσοβεῖ (ἀποτρέπεται) τὴν συντριβήν», εἶναι συγγ. τοῖς: φλάζω, παφλάζω.

ἄφρωνος, ὁ «ἄφρωνος, ἀφρων τοῦ στόματος»: συγγ. τῷ φλῶν «εἶμαι, πλήρης (γέμω) ὕδατος, εἶμαι κλῆυρος», δ ἰδῆ.

ἄφρων(ς) ἐπίρ. «αἰφνιδίως, ἐξαίφνης», βλ. ἄφρων.

ἀφρός, ὁ ἀφρός θαλάσσης, ἀφρός στόματος, ἀφρώδες αἷμα*: ἴσως ἐκ τοῦ *phhrós=ἀρχ. ἰνδ. abhrāh āro.=νεφελώδης καιρός, σύννεφα, λατ. imber (θέμα i) āro.=ὄμβρος, βροχή.

ἀφουσγετός, ὁ ἰλός, βόρβορος, «λάσπη» (*Ἴλ. Α 495): ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἀφύσσω (τὰ δύο -σσ- ἐκ τοῦ ἄφρ. ἀφ-ύσ-σαι, πβ. ἐξ-αφύσσοντες Ὁδ. ο 95): ἀπό + *uis, συννεσταλ. β. τοῦ *aus=ἐντλεῖν, βλ. ἀρύω, αἶω.

ἀχερδος, ἡ ἢ ἀγρία ἀπιδέα, «ἀγριαπιδιά», βλ. ἀχράς.

ἀχερούσια, τὰ ἐλώδη (λιμνάζοντα) ὕδατα*: ἐκ τοῦ *aḡhezo-, συγγ. τοῖς: ἐκκλ σλαβ. jezero=λίμνη, Ὀλυν. Ozeristea. — Ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης ἴσως καὶ τὰ: Ἀχέρων, -οντος, ὁ *ποταμός τοῦ κάτω κόσμου, ἀχεραίς, -ίδος, ἡ *τὸ δένδρον ἢ λεύκη, ἢ λεύκα*.

¹ ἀχῆν, -ῆνος ἐνδεής, πτωχός*: συγγ. τοῖς: ἰχανάσ *ἐπιθυμῶ σφοδρῶς, πο-
θῶ*, ἰχαρ (καὶ ἰχαρ), τὸ *σφοδρὰ ἐπιθυμία, πόθος*, ἀβεστ. ἱαῖ=πόθος, ἀρχ.
ἰνδ. ihaṭe=ἐπιδιώκει, ἐπιθυμεῖ (μεταπτ. β. *ḥ(i)ḡh-: *ḡh-).

ἀχθος, τὸ φόρτωμα, φορτίον, βάρος, θλίψις, ταλαιπωρία*, ἀχθομαι *βαρύνο-
μαι διὰ φορτίου, εἶμαι *φορτωμένος*, στενοχωροῦμαι, λυποῦμαι, δυσκνα-
σχετῶ*: ἴσως συγγ. τῷ ἀγειν *ἀπάγειν, ἀποκομίζειν, μεταφέρειν*.

ἀχλὺς, -ύος, ἡ ἢ ὁμιχλώδης κατάστασις ἐν τῇ ἀτμοσφαίρῃ, ὁμίχλη, σιό-
τος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. πρωσσ. aḡlo οὐδ.=βροχή, ἀρμ. *aḡ- ἐν τῷ aḡa-
muḡk*=σιότος.

ἀχυρῆ, ἡ ἀχυρον λεπτόν, χνοῦς, δρόσος, πάχνη, ἀφρός*: μᾶλλον ἐκ τοῦ
*ak-s-nā, συγγ. τοῖς: λατ. acus οὐδ.=ἀχυρον, ἀρχ. γερμ. agana=ἀχυρον
κ.τ.λ. βλ. ἀκαινα, ἀχυρον.

ἀχος, τὸ ἀγωνία, ἄλγος, θλίψις, πένθος, λύπη*, ἀχνομαι, ἀχομαι *θλίβομαι,
λυποῦμαι* (ἴμ. ἀχέων, ἀχούων *ὁ θλιβόμενος, πενθῶν, στενάζων*, ἀκαχίζω
θλίβω, λυπῶ): συγγ. τοῖς: γοτθ. aḡis οὐδ.=φόβος, ἀγωνία, ἀρχ. γερμ.
aḡiso=τρόμος, γοτθ. ὄg (ἐνεστωτ. praestitutum)=φοβοῦμαι, ἀρχ. ἱρλ. āgor
=φοβοῦμαι.

ἀχράς, -άδος, ἡ ἀγρία ἀπιδέα, «ἀγριαπιδιά», ἀχερδος, ἡ=ὥς: συγγ. τῷ
ἀλβ. darde=ἀπιδέα, «ἀχλαδιά».

ἀχρεῖον ἐπίρ. (*Ἴλ. Β 269): ἀβεβ. σημ. (*ἐν πλήρει συγχύσει, λίαν τετρα-
γμένως*;) καὶ ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἀχρι καὶ ἀχρις ἕως, μέχρι*: μᾶλλον εἶναι μεταπτ. τύπος τοῦ μέχρι ἕως,
μέχρι* (ἀ- ἐκ τοῦ *ḡh-).

ἀχυρον, τὸ ἢ πεπατημένη καὶ εἰς λεπτά τεμάχια κεκομμένη καλὰμη τῶν
σιτηρῶν μετὰ τὸ ἀλώνισμα, ἀχυρον*: ἴσως, ἐν πρώτοις, συγγ. τῷ ἀχωρ, ὁ
ἐλκος μικρὸν ἐν τῷ δέρματι τῆς κεφαλῆς, πιτυρίασις, σκαπίδαν, ἐν δὲν
προέρχεται κατὰ μετασχημ. ἐκ τοῦ *āchuron, κατὰ τὸ ἀχνη (βλ. ἰδέ).

ἀψ ἐπίρ. ὀπίσω, πρὸς τὸ ὀπίσω, πάλιν*, βλ. ἀπό πβ. ἀψ-ορρος.

ἀψίνθιον, τὸ φυτόν ποῦδες, ἡ ἀψιθιά*: δάνειον ἐκ τῆς ἀρχ. Περσ.

ἀψίς, -ίδος, ἡ *κόμβος (*θηλειὰ) δίκτυου ἢ ἄλλου τινὸς δικτυωτοῦ κλέγμα-
τος, τόξον, καμάρα, ἀψίς*, ἀψος, τὸ *ἀρμός, ἀρθρώσις, κλειδίσκος*: συγγ.
τῷ ἄπτω.

ἀψ-ορρος *ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐρχόμενος, καλινδρομικός*, βλ. ἄρρος, ἀρσοθήνη
πβ. παλινόρρος.

ἄωροι (πόλις), οἱ *πύθεις ἄνευ γαστροκνημίας («γάμπας»); * ('Οδ. μ 89) : ἄβεβ. σημ. : συγγ. τῷ ᾠρη, ἰων. ᾠρη (= λατ. eūra ;), ἡ *μέρος τοῦ σώματος*.

ἄωρος *ὁ παρὰ τὴν ᾠραν, ἄκαιρος, ἄωρος, ἀνώριμος* : ἀ- στερ. + ᾠρα, ἡ *ᾠρα τοῦ ἔτους, ἐποχή*.

ἄωρος (Σαπφώ), συντρ. ᾠρος, ὁ *ὑπνος*, ἀστέως *κοιμῶμαι* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. wuotag=μεθύων, μεθυσμένος, ἀγγλοσαξ. wōrig=καταπεπνημένος, «κουρασμένος», ἰαῶν *κοιμῶμαι* (ρ. *au-, *aχδ-).

ἄωτέως *κοιμῶμαι*, βλ. ἄωρος.

ἄωτος, ὁ (καὶ ἄωτον, τὸ) *τεμάχιον ἐρίου, λεπτότατος χνούς ἐρίου, «χνούδι», τὸ ἄνθος, τ. ἔ. τὸ ἀριστον παντὸς πράγματος* : ἐκ τοῦ *dFωτος* ἴσως, ὡς σημαίνουν *τὸ ὑπὸ τοῦ ἄερος φερόμενον πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν*, εἶναι συγγ. τῷ ἀημι *πνέω, φυσῶ* (*αχδ- μεταπτ. β. τοῦ *αχδ-).

B

βαβαί ἐπιφ. *ἄμπά, μπά!, πώ, πώ !» (> λατ. babae), βαβάζω (καὶ βαβίζω, -ύζω) *ὁμιλῶ ἀσαφῶς, ἐκβάλλω ἀνθρώπους φωνάς*, βάβαξ, ὁ *φλύαρος*, βαβράζω *τερετίζω, τρίζω* : μετὰ διπλασ. λέξεις τῆς νηπ. γλώσσης· πβ. ἀρχ. ἰνδ. bababā karoti=ψοφεῖ, τρίζει (ἐπὶ πυρός), λατ. babie=γαυριεῖ· ἐπίσης ἐπὶ προσώπων : ἀγγλ. baby=παιδίον, μsn. γερμ. bābe=μήτηρ, buobe=παῖς, παιδάριον, λιθ. boba=ἡ γραῖα κ.τ.λ. Βλ. παπαί, βαμβαίνω, βάββαρος· πβ. βάζω.

βαβράζω *τερετίζω, τρίζω*, βλ. βαβαί.

βάζω *λέγω, ὁμιλῶ, λαλῶ, φλυαρῶ*, βάξας, -ας, ἡ *λόγος, φήμη, ἀγγελία*, βάσκειν *λέγειν*· Ἡσυχ. : ἐκ τοῦ *bakjaw* ἴσως, ἐν πρώτοις, συγγ. τοῖς : βάσκανος, βασκάνω· δυσκόλως ὅμως εἶναι δυνατόν νά ἀναχθῇ εἰς τὴν λ. βαβαί τῆς νηπ. γλώσσης.

βάθρον, τὸ *βάσις, ὑπόβαθρον, βάθρον*, βλ. βαίνω.

βαθύς *ὁ ἔχων βάθος, βαθύς*, βάθος, βένθος, τὸ *βάθος* : βλ. βήσσα.

βαίνω *βαδίζω, περιπατῶ* : ἐκ τοῦ *bamjow (IE *g^h-p^h-jō)=λατ. veniō· πβ. βάσκε προστ. *ἐπήγαγε, ἔλα, φύγε* (: ἀρχ. ἰνδ. gācchati=αὐτὸς βαδίζει, ἐπηγαίνειν, IE *g^h-pakēti), βατὸς *διαβατὸς* (=ἀρχ. ἰνδ. gatāh=πορευθεῖς, λατ. -ventus, IE *g^h-p^h-tōs), βάσις, ἡ *βῆμα, βάδις, περιπάτημα* (=γοτθ. ga-gumþs=συννηθροισμένος, συννηγμένος, πβ. λατ. in-venti-ō, IE *g^h-p^h-tia)· θεματ. ἀρχ. ἰνδ. gāmati=βαδίζει, λατ. ὑποτ. advenam, γοτθ. qiman, ἀρχ. γερμ. queman (συνεσταλ. β. coman, νεογερμ. kommen=ἐρχεσθαι), λιθ. gepā, gīpati=γεννᾶσθαι (εἰς τὸν κόσμον ἐρχεσθαι) — ρ. *g^h-em-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *g^h-ē- ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. hīpati=βαδίζει (=βίβησι, πβ. ὁμ. μτχ. βιβᾶς *ὁ βαδίζων μὲ μεγάλα βήματα, ὁ κάμνων μεγάλα βήματα*, ἄττ. βιβάζω), ἀόρ. āgati=ἀρκενεῖται, φθάνει (: ἔβηρ, ἄωρ. ἔβαν, πβ. ἀπρφ. βήμεσαι), βῆμα, τὸ *βάδισμα, περιπάτημα, βῆμα*, βηλός, ὁ *ὁ οὐδός,

τὸ κατώφλιον (τὸ ἐφ' οὗ βαδίζει τις, ὅ,τι πατεῖ τις)*, βέβηλος *ὅν ἐπιτρέπεται νὰ πατήσῃ τις, ὁ βατὸς τοῖς πᾶσιν, ὁ μὴ ἡγιασμένος, ὁ μὴ μεμυημένος, ἀκαθάριστος*, μετὰ διπλασ. *πρκ., ὡς ἐν τῷ βέβαιος· βλ. καὶ ἀμφισβητέω, βητάρμων* μεταπτ. τύποι : βω-μός, ὁ *πᾶν ὑψωμένον ἔδαφος, ἐφ' οὗ δύναται τις νὰ θέσῃ τι, βάθρον, ὑποστήριγμα, θυσιαστήριον μετὰ βάσεως, βωμός (τὸ ὑψούμενον)*, λεττ. gāja=ἐβάδιζον.— Συνεσταλ. β. *gʷj- ἐν τοῖς : βέβαιος *ὁ μετὰ βεβαιότητος, σταθερός, ἀσφαλής* (κυρ. *εὐδιάβατος*, σχηματισθὲν κατὰ τὸ βεβαῖος), βάδην ἐπίρ. *βῆμα πρὸς βῆμα, βάδην, πεζῇ*, βάθος, ὁ *δρόμος, ὁδός*, βαδίζω *περιπατῶ, πορεύομαι, βαδίζω*, βαθμός, ὁ *βαθμὸς, κατώφλιον, βάδισμα*, βάθρον, τὸ *βάσις, ὑπόβαθρον, βάθρον*, ἐμβάτης, ὁ *ἀνδρικὸν ὑπόδημα*.

βαίος *μικρός, ὀλίγος, ἀδύνατος, χαμηλός, ταπεινός*, ὁμ. ἡβαίος *μικρός, ὀλίγος* : μάλλον ἐκ τοῦ *βαισος (τὸ ἡ- ἐν τῷ ἡβαίος δηλοῖ *προσέγγισιν*, ὡς ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. b-nīsa = ὑπομέλας;) *Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

βαίτη, ἡ *δέρμα αἰγός, σκηνή ἢ ἐνδυμα ἐκ δέρματος* : δάνειον ἐκ τοῦ ἱλλυρ. *baĩtā* πβ. γοτθ. paída=χιτῶν, ἀρχ. γερμ. pfeit (βαυαρ. Pfleid)=ὑποκάμισον, ἀλβ. poške=ἐνδυμασία, ἱματισμός.

βάκτρον, τό, βακτηρία, ἡ, βακτήριον, τὸ *ράβδος, βακτηρία, «μπαστούνου» : ἐκ τοῦ *βακ-τρον *μέσον (ὄργανον) πρὸς διάνοιξιν διὰ κρούσεως ἢ δι' ὠθήσεως* (πβ. βάκται *ισχυροί* Ἡσύχ., κυρ. *δυνατοὶ εἰς τὸ κτύπημα*), πβ. λατ. baculum=βακτηρία, ράβδος (*bak-tlom), imbecillus=ἀδύνατος, ἀσθενής.

βαλανεύς, -έως, ὁ *ὁ ἐπιστάτης ἢ ὁ ὑπρέτης τοῦ λουτροῦ*, βαλανεῖον, τὸ *λουτήρ, λουτρῶν, λουτρὸν* (> λατ. balneum) : ἂν πρόκειται περὶ κληρον. λέξεως, ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. galanah=ὁ στάζων, πίπτων κάτω κατὰ σταγόνας· ὡς οὖο. οὐδ.=τὸ στάζειν, ἡ ροή· πβ. βλύω.

βάλανος, ἡ *ὁ καρπὸς τῆς θρυός, βαλανίδιον «βελανίδι» : ἐκ τοῦ *gʷ, lepo- = ἄρμ. kaĩna=βάλανος· πβ. λιθ. gñe, gylē=βάλανος καὶ τοὺς μετὰ τοῦ d ἐπεκτετ. τύπους : λατ. glāns, -dis, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. želzda=ὦο.

βαλάντιον (καὶ βαλλ-), τὸ *σκιζίδιον χρησιμεῖον πρὸς φύλαξιν χρημάτων, «πορτοφόλιον» : ἴσως συγγ. τῷ γυλιός (γυλιος) *εἶδος στρατιωτικῆς πήρας, ὁ γυλιός*.

βάλει (ὦ βάλε, ἃ βάλε) *εἴθε, μακάρι* : μάλλον συγγ. τῷ βάλλω (βαλεῖν).

βαλιός *λευκός, ὁ ἔχων λευκὰ στίγματα, «παρδαλός» : συγγ. τῷ ἀγγλο-σαξ. pōi=ἑλος, διός, ἡ, ἂν εἶναι δάνειον ἐκ τῆς Φρυγ.,=φαλιός (μετὰ τοῦ b ἀντὶ bh).

βαλλήν, ὁ *βασιλεὺς* : λέξις φρυγ., πβ. βασιλεύς.

βαλλίζω *χαρεῖω, σκιρτῶ* (> λατ. ballō) : συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. balbaliñi=συστρέφεται.

βάλλω (ἀόρ. ἔβαλον, παθ. ἔβλην, πρκ. βέ-βλη-κα) *ρίπτω, ἐξακοντίζω, πλήττω, κτυπῶ (ἐξ ἀποστάσεως)*, βλήμα, τὸ *βολή, ρίψιμον, τραῦμα προερχόμενον ἐκ βλήματος*, βολή, ἡ *ρίψιμον, βολή, πλήγμα ἐκ βλήματος*, βόλος, ὁ *βολή, ρίψις, ρίψιμον* : ἐκ τοῦ *gʷ, eljō (μεταπτ. τύπος ἀρχ. -δέλλω ἐκ τοῦ *gʷ, eljō), συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. gālati=στάζει, πίπτει κάτω κατὰ σταγόνας (πβ. βαλανεύς, βλύω), ἀρχ. γερμ. quellan=ἀναβλύζειν.

κατὰ τὴν σήμ. τοῦτο ἔχει μεγαλύτεραν συγγένειαν πρὸς τὸ ἀρχ. ἰνδ. *apa-gūṅga-* = ἐξ ἀρχῆς ἀφηγούμενος, ὁ πάλλων, κραδαίνων, σείων. Πβ. *βάλε*, *βίλος*, *βούλομαι*.

βαμβαίνω, βαμβαλίζω *τραυλίζω, ψελλίζω, κτυπῶ, συγκροῶ τοὺς ὀδόντας, τρέμω*: συγγ. τῷ *βαβαί*.

βάνουσσας, ὁ *μικρὸς ἀνθρώπος περιωρισμένης ἀντιλήψεως*: ἴσως, ὡς σημαῖνον *ὁ κερωρισμένως βαίνων, μόνος διάγων, ἀπομεμονωμένος*, κατ' ἄνομ. ἐκ τοῦ **μαναυσσος* (ἐκ τινος **μαναίω* [-aFjω] ἢ **μαναῖω*, πβ. *μανάετα* *παρέλκεται* 'Ἡσύχ.), εἶναι συγγ. τῷ *μᾶνός*, ἀττ. *μᾶνός* *λεπτός, ἀραιός*, μεταπτ. τύπος *μόνος* (**μονFος*) *ἄνευ ἄλλου, μοναχός, μόνος.*

βάπτω *βυθίζω τι εἰς τι, ἐμβαπτίζω, «βουτῶν»*, βαφεύς, ὁ *ὁ βάπτων ἐνδύματα κ.τ.τ.*: ἐκ τοῦ **gʷabh-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. *σκωνδ.-ἰσλ.* *knafja* = καταβυθίζειν, ἐμβαπτίζειν, καταπιέζειν, *knafna* = πνίγεσθαι, *knēfa* = πνίγειν.

βάραθρον, ὁμ. **βέρεθρον**, ἀρχ. **ζέρεθρον**, τὸ *χάσμα βαθύ, χαράδρα*: συγγ. τῷ *βαρά* ρ. **gʷer-* = καταβροχθίζειν, καταπίνειν.

βάρβαρος *ὁ μὴ ἐλληνικός, ὁ λαλῶν δυσνόητον γλῶσσαν* (> λατ. *barbarus*): = ἀρχ. ἰνδ. *barbarah* = ὁ τραυλίζων, ἐν τῷ πληθ. = οἱ μὴ ἄριοι λαοί· πβ. *βαβύργας* *ὁ παράμωρος* 'Ἡσύχ. καὶ τὸ λατ. *babuŕtus*. 'Ἠχομμ. λέξις, ὡς ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. *balbala kar-* = τραυλίζειν (λατ. *babulus, balbus*), *βαμβαίνω* κ.τ.λ., βλ. *βαβαί*.

βάρβιτος, ἡ (ὁ), **βάρμος**, ὁ *μουσικὸν ὄργανον (ἔχον πολλὰς χορδὰς)*: ξένη λέξις, ἴσως φρυγ.

βᾶρις, -ιδος, ἡ *σκάφος, πλοῖον ἔχον πυθμένα εὐρύν* (> λατ. *bāris, bāra*): δάνειον ἐκ τῆς Αἰγυπτ., πβ. κοπτ. *bari*.

βαρύς, -εῖα, -ὺ *ὁ ἔχων μέγα βάρος, βαρύς*, **βάρος**, τὸ *φορτίον, βάρος*, βαρύνω *θίβω βάρος, πιέζω διὰ τοῦ βάρους, καταπονῶ, καταθλίβω*: ἐκ τοῦ **gʷrey-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *garūh* = βαρύς, σπουδαῖος (συγκρ. *gáŕiṅha*, ὑπερθ. *gáŕiṣṭah*), λατ. *gravis*, γοτθ. *kaŕtus* = βαρύς· πβ. **gʷrū-* ἐν τῷ λατ. (δανείω ἐκ τῆς 'Οσκ.-'Ομβρ.) *brūtus* = λεττ. *grūtis* = βαρύς, ἀναίσθητος. Πβ. τύπον ρ. **gʷrī-*, βλ. *βριαρός*.

βάσανος, ἡ *ἡ Λυδία λίθος, δι' ἧς ἐδοκιμάζετο ἡ γνησιότης τοῦ χρυσοῦ*: δάνειον ἐκ τοῦ αἰγυπτ. *bḥn-w* = ὦσ.

βασιλεύς, ὁ *ὁ ἡγεμὼν ἔθνους, βασιλεύς*, *βασιλεῖα*, ἡ **βασιλείον*, βασιλικὴ ἐξουσία, βασιλεία*, *βασιλῆιον*, τὸ *ἀνάκτορον*, *βασιλίσσα* (καὶ *βασίλινα*) ἡ *ἡ σύζυγος τοῦ βασιλέως, ἀνασσα, βασιλίσσα*: ἴσως δάνειον ἐκ τινος μικρασιατ. γλῶσσης (πβ. ἰνδ. *βάττος* **βασιλεύς**)· πβ. καὶ φρυγ. *βαλλήν*, καφ. *νέλαν*, βερβερ. *a-gellid* = βασιλεύς.

βάσκανος *ὁ κραυγάζων ἐναντίον τινός, δυσφημῶν, βασκαίνων, γοητεύων, μάγος, κακολόγος, συκοφάντης, φθονέρος*, *βασκαίνω* *μαγεύω τινὰ διὰ βασκανίας, «ματιάζω», συκοφαντῶ, φθονῶ*, *ἀβάσκαντος* *ὁ μὴ ὑποκειμένος εἰς βασκανίαν, ὁ μὴ φθονούμενος*: ὡς σημαίνει *ὁ κραυγάζων ἐναντίον τινός, δυσφημῶν*, προέρχεται ἐκ τοῦ *βάσκειν* *λέγειν, κακολογεῖν* 'Ἡσύχ. (πβ. ἐπίσης *βάζω* *λέγω, ὁμιλῶ, φλυαρῶ*)· λόγῳ τοῦ β ἀντὶ φ (ΙΕ) **bha-* *akō* = συζητῶ, ὁμιλῶ περὶ τινος: λατ. *fāŕi*) ἢ λ. *βάσκανος* εἶναι δάνειον ἐκ τῆς Θρακ. ἢ 'Ἰλλυρ., ἐξ οὗ προέρχονται μᾶλλον καὶ τὰ: λατ.

fascinum οὐδ. = βασκανία, γοητεία, ἀνδρικὸν αἰδοῖον, fascinō = γοητεύω, βασκαίνω.

βασσάρα, ἡ «δέρμα δλώπεκος (ἐσθής, ἣν ἐφόρουσι αἱ βασκαί ἐν Θράκη)», βάσσαρος, ὁ «βάσκος»: ἀφρικ.-ιβηρ. λέξις (βασσάρα «δλώπηξ παρὰ Κυρηναίους» Ἡσύχ.), πβ. βασκ. asari = δλώπηξ.

βαστάζω «βαστῶ», βαστάζω, φέρω, «κουβαλῶ», βάσταγμα, τὸ «φορτίον»: *βα-στάζω· πβ. βιδάζω;

βάτος, ἡ (ὁ) «ἀκανθώδης θάμνος, βάτος»: ἀβεβ. ἐτυμολ.

βάτραχος (ἰων. βρόταχος, βάθρακος κ.τ.τ.), ὁ «τὸ «βατράχου, ὁ βάτραχος»: ἀβεβ. τύπου· ἀν. προέρχεται ἐκ τοῦ *βράθ(ε)αχος, ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. krota, krota, νεογερμ. Kröte = εἶδος βατράχου, ὁ φρύνος.

βατταρίζω «τραυλίζω, φελλίζω», βαττολογέω «ἀναρθρα καὶ ἀνωφελῆ λέγω, ὁμιλῶ τραυλίζων»: ἤχοιμι. λέξις· πβ. ἀρχ. ινδ. bata ἔμφ. = «χί, οὐαί, ἀλλοίμονον!», λατ. buttabatta.

βαυβάω «πίπτω εἰς ὕπνον, καθιῶδω, ἀποκοιμῶμαι· κοιμίζω τινά», βαυβών, ὁ «δερμάτινον ἀνδρικὸν αἰδοῖον»: μᾶλλον, ἀρχικῶς, ἦτο λέξις τῆς νηπ. γλώσσης, πβ. βαυκαλέω, βαυκαλλίζω «ἀποκοιμίζω».

βαύνεαις, -ιδος, ἡ «ἀγγεῖον πρὸς ψύχρανσιν ὕδατος ἢ οἴνου, ψυκτήρ»: δάνειον ἐκ τῆς Αἰγυπτ., ὡς ἐπίσης μᾶλλον καὶ ἡ λ. βίκος, ὁ «δοχεῖον ἔχον λαβὰς («γερούλια»)».

βδέλλα, ἡ «σκώληξ ἐκμυζῶν τὸ αἷμα τῶν ζώων, ἡ «ἐβδέλλα», βδῶλλον «ἐκμυζῶ, θηλάζω, βυζαίνω» (καὶ «ἀμέλγω, ἀκρμέγω» ἀγελάδας): ἀβεβ. ἐτυμολ. ἴσως συγγ. τῷ νεογερμ. kullen = μυζᾶν, βυzaίνειν.

βδελυρός «ἀηδής, ἀποστροφῆς ἄξιος, «σιχαμερός», βδελύσσομαι «ἀποστρέφομαι, αἰσθάνομαι ἀηδῶν, «σιχαίνομαι», βδελόντροπος «ὁ ἄξιος μίσους, μισητός, ἀποτρόπαιος, βδελυρός»: ἐπεκτετ. τύποι μετὰ τοῦ λ, συγγ. τῷ βδέω «ἐκπέμπω φύσημα ἐκ τῆς κοιλίας, «οιλάνω», πβ. βδόλος, ὁ «δυσωδία» καὶ βδύλλας «φοβοῦμαι», κυρ. «πέρδομαι ἐκ φόβου, «οιλάνω ἀπὸ φόβου».

βδέω «ἐκπέμπω φύσημα ἐκ τῆς κοιλίας, «οιλάνω»» (ἐναντι τοῦ πέρδομαι «οιλάνω» δυνατά, πέρδομαι): ἐκ τοῦ *βδέω, συγγ. τοῖς: λατ. rēdō (*resdō), λιθ. besdā, besdėti, μικρορωσ. resd'ity = ἀφίνειν τινά νά ψαύσῃ ἐλαφρῶς· ἡχητικὴ παράστασις *rē, *bē.

βέβαιος «ὁ μετὰ βεβαιότητος, σταθερός, ἀσφαλής», βέβηλος «ὅν ἐπιτρέπεται νά πατήσῃ τις, ὁ βατὸς τοῖς πᾶσι», βλ. βαινῶ.

βείομαι, βέομαι «θά ζήσω», βλ. βίος.

βέλος, τὸ «πᾶν τὸ βαλλόμενον, βλήμα, βέλος», βέλεμον, τὸ «βέλος», βελόνη, ἡ «πᾶσα ὀξεῖα αἰχμή, «φελόνα, βελόνη»: μᾶλλον, ἐν πρώτοις, συγγ. τοῖς: λιθ. geliuonis = «κεντρί», ἀκανθα, gēiti = κεντεῖν, κεντρίζειν, ἀν. ἡ λ. βέλος δὲν ἀνάγεται ἀμέσως εἰς τὸ βῆλλω (δ. ιδε).

βελτίων, βέλτερος συγκρ. «καλύτερος», βέλτιστος, βέλτατος ὑπερβ. «κάλλιςτος, ἀριστος»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. bālam οὐδ. = δύναμις, ἰσχύς, bālīyān = ἰσχυρότερος, bālīghah = ἰσχυρότατος, λατ. dē-bilis = ἀσθενής. — βέλτερος συγγ. τῷ ἀρχαιοτ. *βελίων (= ἀρχ. ινδ. bālīyān), κατὰ τὸ φέρτερος· βελτίων κατὰ συμφυρμὸν τῶν *βελίων καὶ βέλτερος.

βέμβηξ, -ίως, ἡ «ἡ «σβούρα», περιστροφή τοῦ (θαλασσίου) ὕδατος, δίνη·

ἐντομόν τι βομβοῦν: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. himbaḥ=βίοςκος, σφαῖρα, λιθ. hāmba=ὁμπαλός, λαττ. hamba=σφαῖρα, «μπαλά» κ.τ.λ. ἡχομιμ. ρ. *hamb=ἐξογκῶν, «φουσκώνειν» (ἐπίσης ἐν τοῖς: βάμβαλον, βάβαλον «αἰδοῖον» Ἰησὺχ.), ζῆτις δὲν χωρίζεται σαφῶς ἀπὸ τῶν: *hamb-, *homb- =μίμησις βαθός καὶ ὑποκάφου ἤχου, ἐν τῇ λ. βόμβος, ὁ (> λατ. bombus) ἤχος συνεχῆς καὶ ὑπόκαφος, βόμβυξ, -ῖκος, ὁ «εἶδος αὐλοῦ», βομβήλη, ἡ «εἶδος μελίσσης, ἀγγεῖον στενόλαιμον (ὅπερ κενοῦμενον παράγει ἤχον)», βομβηλός, ὁ «ἐντομόν τι βομβοῦν (πρ. βέμβυξ), ἀγγεῖον στενόλαιμον», πρ. λιθ. hambēti=«μουρμουρίζειν», hāmbaia=ἱπποκάνθαρος, κοπροκάνθαρος κ.τ.λ. βένθος, τὸ «βάθος», βλ. βαθύς.

βεῦδος, τὸ «πολυτελὲς ἱμάτιον γυναικείον» (Σαπφώ): ἐν πρόκειται περὶ κληρον. λέξεως, ἴσως εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. chosco (νεογερμ. Kotzen)=χονδρὸν μάλλινον ὕφασμα.

βηλός, ὁ «οὐδός, κατώφλιον», βῆμα, τὸ «πάτημα, βῆμα», βλ. βαῖνω.

βήξ, γεν. βηχός, ὁ, ἡ «ὁ βήχας», βήσσω «βήχω»: συγγ. τοῖς: μιν. κάτω γερμ. cochen, νεογερμ. keuchen (*gumēgh-)=πνευστιᾶν, ἀσθμαίνειν.

βῆσσα, δωρ. βῆσσα (*βῆθjā), ἡ «κοιλιά, φάραγξ, χαράδρα», βάσσος, τὸ (*βασσος)=ὥσ: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. gāhāt=βυθίζει, gāhāḥ=βάθος, τὸ ἐσωτερικόν, gādhāḥ=ἀβαθής, μεταπτ. τύποι: gāhapaḥ, gāhapaḥ=βαθύς, πυκνός, ἀρχ. ιρλ. bāidim=καταβυθίζω ρ. *gūdh- =ἐμβαπτίζειν, καταδύεσθαι, καταβυθίζεσθαι. Ἄλλα συγγενῇ μᾶλλον εἶναι καὶ τὰ: βαθύς «ὁ ἔχων βάθος, βαθύς», βάθος, τὸ «ἡ πρὸς τὰ κάτω ἀπόστασις μετρουμένη ἐκ τῶν ἄνω, βάθος» (πρὶ ἀγχιβαθής «ὁ βαθύς μέχρι καὶ τῆς ἀκτῆς» βένθος, τὸ «βάθος», δευτερ. τύπος, σχηματισθεὶς ἀναλογικῶς πρὸς τὸ πένθος:), ἴσως καὶ αἱ λ.: βυθός, ὁ «βάθος, πυθμὴν», βύθιος «ὁ ἐν τῷ βυθῷ ἐυρισκόμενος, βαθύς», βυσσός, ὁ «βυθός, βάθος» (ἄβυσσος «ὁ ἄνευ βυθοῦ», κυρ. «εἰς ὃν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ κατάδυσις»:).

βητάσμων, -σμος, ὁ «χορευτής, ὀρχηστής» (Ἰλ. Θ 250' 383): ἐκ τοῦ *βη-τος ἡ *βητη «βῆμα» + ἄσμος, ἡ «ἀρμογή, ἐνότης», ὅθεν «ὅστις βαίνει χορεύων, ὁ διὰ τῶν ποδῶν ὀρχούμενος» (Ἡσὺχ.): βλ. βαῖνω καὶ ἀραρίσκω.

βία, ἡ «σωματικὴ δύναμις, ἰσχύς, βιαιότης, βίαιος τρόπος, βία», βιάω, βιάζω «ἐκβιάζω, ἐξαναγκάζω», βίαιος «ὁ μεταχειριζόμενος βίαν, ὁ ἐνεργῶν βιαιῶς, βίαιος»: ἐκ τοῦ *gūiā=ἀρχ. ινδ. jyā, jiyā=ὑπερβάλλουσα βία, jyāyā=κραταῖος, ἰσχυρός, jyāyāḥ=ἰσχυρότατος, jiyati=νικά, jipāti=ἐπικρατεῖ. ἴσως συγγ. καὶ τῷ βίνειν=λατ. future (=συνέρχεσθαι εἰς συνουσίαν διὰ τῆς βίας), πρ. ζάει «βινεῖ» Ἡσὺχ.

βιβᾶς, βιβάζω, βλ. βαῖνω.

βίβλος, ἡ «βιβλίον, τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα ἦσαν πεποικημένα ἐκ τοῦ φλοιοῦ τοῦ παύρου, βιβλίον», βόβλος, ἡ «ὁ πάπυρος»: ἐκ τοῦ ἑβρ. g'baḥ βόβλος ἐκ τοῦ Gubla.

βιβρώσκω «κατατρώγω, καταναλίσκω», βλ. βορᾶ.

βίσιος, ὁ «δοχεῖον ἔχον λαβὰς (αἰεροῦλια)», βλ. βασίλειος.

βίνειν=λατ. future (=συνέρχεσθαι εἰς συνουσίαν διὰ τῆς βίας), βλ. βία.

βίος, ὁ «ἡ κευρὰ (χορδή) τόξου, τὸ τόξον»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. jyā=χορδή (τόξου), ἴσως λιθ. gijā=νήμα, ἀρχ. ἐκκλ. slaβ. kī-ca=χορδή.

βίος, ὁ *ζωή*, βίωτος, ὁ *ζωή*, βίος*, ὁμ. βίομαι, βέομαι (*βειεσσομαι) *θα ζήσω*, βίωω *ζῶ* (ἀόρ. ἐβίωον ἐκ τοῦ *g^hiō- πρ. ἐπικ. ζῶω, ἀττ. ζῶ *ὁπάρχω ἐν τῇ ζωῇ, ζῶ*, βλ. ζῆν) : βίος ἐκ τοῦ *βι-For (IE *g^hiyo) = γοτθ. gīus = ζωτικός, ζῶν, ἀρχ. ἱρλ. bīu, beo = ζῶν, ζωτικός βίωτος ἐκ τοῦ *g^hiyo-toe, πρ. ἀρχ. ἐοικλ. ολαβ. ξίνωτ = ζωή πρ. ἀρχ. ἰνδ. jīvāh = ζῶν (= λατ. vīvus, λιθ. gyvas, ἀρχ. ἐοικλ. ολαβ. ξίνω), ἐξ οὗ τὸ παρώνυμον (ἀρχικῶς ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) ἀρχ. ἰνδ. jīvati = ζῇ (= λατ. vīvō, λεττ. dāivū, ἀρχ. ἐοικλ. ολαβ. ξίνω, ἀπρω. xiti) ρ. *g^hejō-, *g^hi- πρ. ἀρμ. keam = ζῶ, τοχ. kuy- = ζῆν. Βλ. καὶ ζῆν, ὄνις.

βλάβη, ἡ, βλάβος, τὸ *ζημία, φθορά, βλάβη*, βλάπτω *καθιστῶ τι(να) ἄχρηστον ἢ ἀνίκανον, ἐξασθενίζω, ἐμποδίζω, προξενῶ βλάβην*, βλαβερὸς *ὁ ἐπιφέρων βλάβην, βλαπτικός, ἐπιβλαβής* : λόγῳ τοῦ κρητ. ἀβλαπὸς *ἀβλαβὲς* Ἡσυχ. πρόφραται μᾶλλον ἐκ τοῦ *βλαπ- (κατ' ἀφομ.). "Αλλὰ συγγενῇ ἐλλείπουν (συγγ. τῷ λατ. multa ;).

βλαβερὸς *χαλαρὸς, μαλακὸς, χαῦνος* : *μλαδ-, πρ. ἀμαλδύνω, βλ. ἀμαλός. **βλάξ** (δωρ.), γεν. βλάκός, ὁ, ἡ *μαλθακός, χαῦνος, νωθρός, μωρός, ἡλίθιος, «βλάκας», βλάκεσθαι *εἶμαι μαλθακός, χαῦνος, νωθρός*, βληχρός, ὁμ. ἀβληχρός *ἀδύνατος, ἀσθενής, ἥπιος, μαλακός* : ἐκ τοῦ *mlāx- (βληχρός ἐκ τοῦ *mlāxeros) συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. mlāti, mlāyati = χαλαροῦνται, μαραινεταί, ἀρχ. ἱρλ. mlāith = ἥπιος, πρῶτος, λείος κ.τ.λ. βλ. ἀμαλός, ἀμβλός, μαλακός, μαλάχη, μόλη, μῶλος.

βλαστάνω (ἀόρ. βλαστεῖν) *ἐκβάλλω βλαστὸν, βλαστάνω, φυτρώνω*, βλαστός, ὁ *τὸ «βλαστᾶν», ὁ βλαστός* : βλαστός ἴσως ἐκ τοῦ *mlādh-íos, συγγ. τῷ βλωθρός (δ ἰδῆ).

βλάσφημος *ὁ ἐκστομιζὼν ἀπρεπεῖς καὶ ἀσεβεῖς λόγους, ὁ ἀσεβῶς ὁμιλῶν, ὕβριστικός, «βλάστημος», βλασφημία, ἡ *ἀσεβῆς ὁμιλία, κακολογία, βλασφημία, «βλαστήμια», βλασφημῶ *ὁμιλῶ ἀσεβῶς, ἐξυβρίζω τὰ θεῖα, «βλαστημῶ» : μᾶλλον ἐκ τοῦ *mlas- (IE *mls-, μηθενισμ. β. τοῦ *melos-, βλ. μέλος *μάταιος, ἀνωφαλής*, πρ. κυμβρ. mall = κακός, ἀσχημος, ἐκ τοῦ *mls) καὶ φήμη.

βλαύτη, ἡ *ἡ «παντόφλα», τὸ σανδάλιον*, ὑπακορ. βλαυτίον, τό, ἀβλαυτος *ἀνυπόδητος, ὁ ἔχων γυμνοὺς τοὺς πόδας* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

βλαμεσίνω (*blemes-n-) *εἶμαι δυνατός, εἶμαι πλήρης τινός, σφριγῶ, ἀβλεμής *ἀσθενής* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

βλέννος, τό, βλέννα, ἡ *γλοιώδης ὕλη ἐκ τῆς ρινὸς καταρρέουσα, μύξα*, βλεννός *νωθρός (ἀμβλός) τὸν νοῦν, μωρός, ἐμυξιδόρην*, βλεννώδης *ὅμοιος πρὸς βλένναν* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *mled-sno-, πρ. ἀρχ. ἰνδ. mṛtana- ἀρσ., οὐδ. = κονιορτός, κόνης ρ. *mled-, *mled-, βλ. ἀμαλδύνω, βλαδαρός, βλίτον, μέλδω.

βλέπω (δωρ. γλέπω) *ἔχω τὴν δύναμιν τοῦ ὁρᾶν, βλέπω, στρέφω τὸ βλέμμα πρὸς τι, «κοιτάζω», βλέπος, βλέμμα, τὸ *ἡ «ματιά», τὸ «κοίταγμα», βλέμ-

1. Κατὰ τὸν Ἡσυχ. βλαμεσίνειν σημαίνει *γαυριᾶν, ἐπαίρεσθαι, πεποιθέσθαι, εὐθυμεῖν, χαίρειν, πιστεῦσιν, ἀφρίζειν, ὀργίζεσθαι*.

μα*, βλέφαρον (δωρ. γλέφαρον), τὸ "τὸ αὐκτόφυλλον, βλέφαρον": ἀβεβ. ἐτυμολ.

βλημμα, τό, βλ. βάλλω.

βληχή, ἡ "τὸ «βέλασμα»", βληχάομαι "«βελάζω»": ἤχοιμ. λέξις· πβ. μιν. κάτω γερμ. bleken (νεογερμ. bläken)=βληχᾶσθαι, ρωσ. blekati=ὤσ. κ.τ.λ.

βληχρός "ἀδύνατος, ἄσθενής, μαλακός", βλ. βλάψ.

βλίτον, τὸ "λάχανόν τι, τὸ βλίτον", βλιτο-μάμμας, ὁ "εὐήθης, ἀνόητος": ἐκ τοῦ *μλι-τον, συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. melita, νεογερμ. Melde=βλίτον (*mel-dh-)· ἡ ὀνομασία αὕτη προήλθεν ἐκ τῆς μαλακότητος τῶν φύλλων, πβ. βλαδάρος, βλέντος, μέλδω.

βλίττω "κόπτω τὰς κηρήθρας καὶ ἀφαιρῶ ἐξ αὐτῶν τὸ μέλι, τρυγῶ τὸ μέλι", βλ. μέλι.

βλοσυρός "φοβερός, τρομακτικός, αὐστηρός", βλοσυρ-ῶπις, -ίδος "ἡ ἔχουσα ἄγριον καὶ φοβερόν πρόσωπον, ἡ ἔχουσα βλοσυράν ὄψιν": ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ λατ. vultus ;).

βλύω, **βλύζω** "ἀναβλύζω, ἀναπηδῶ", βλύδιον "ὕγρον, ζέον" Ἡσύχ.: συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. quellan=ἀναβλύζειν· ἴσως συγγ. καὶ τοῖς: βαλανεύς, ὁ "ἐπιστάτης ἡ ὑπηρέτης τοῦ λουτροῦ", βάλλω "ρίπτω" (πβ. ἀμβολάδην ἐπὶρ. *μετά-κοχλασμοῦ)· τὸ βλύω ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ φλύω.

βλωθρός "ὁ ὑψηλὸς ἐκβλαστάνων, ὑψηλός, ραδινός": ἐκ τοῦ *mliðh-τός, συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. mūrdhān- ἄρσ.=κεφαλὴ· πβ. βλαστάνω.

βλωμός, ὁ "τεμάχιον ἄρτου, «μπουκιάν»", βλ. δέλεαρ.

βλώσκω (ἀόρ. μολεῖν, πρκ. μέμβλωκα) "ἐρχομαι, πορεύομαι, ὑπάγω, «πηγαίνω»": ἐκ τοῦ *πλωσκω, συγγ. τῷ τοχ. A mlusk καὶ mlusk=ἐκφεύγειν, διαφεύγειν· ρ. *melō=προέρχεσθαι, ἀναδύεσθαι· πβ. μολεῖν, μολεῦν.

βοή, ἡ "κραυγὴ, βοή", βοάω "κραυγάζω, φωνάζω" (> λατ. boāre), βωστρέω (*βοφαστρέω) "ἐπικαλοῦμαι, καλῶ εἰς βοήθειαν": ἴσως ἐκ τῆς ἤχοιμ. ρ. *bu (πβ. βύζω "φωνάζω ὡς τὸ πτηνὸν ὁ βόας [«μποῦφος»]])· βοή, βοάω ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὰ γοή, γοάω, ὡς ὁμοιοκατάληκτα.

βοηθός (ὁμ.), **βοηθός** "ὁ σπεύδων εἰς βοήθειαν", βοηθέας (*βοηθοέας) "σπεύδω εἰς βοήθειαν, παρέχω βοήθειαν, βοηθῶ", βοηθία, ἡ "ἐπικουρία, βοήθεια, προστασία": βοή + θός, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς φράσεως βοήν θέει, κυρ. "ὁ σπεύδων εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἀνάγκης, τρέχων πρὸς τὸν ἐπικαλούμενον βοήθειαν" (πβ. βοηδορμεῖν, βοιωτ. ἰνυγοδρομεῖν "σπεύδειν πρὸς βοήθειαν, βοηθεῖν").

βόθρος, ὁ, **βόθυνος**, ὁ "λάκκος, ὕδρυμα ἐντὸς τοῦ ἐδάφους": συγγ. τοῖς: λατ. fodiō=ὀρύσσω, σκάπτω, κυμβρ. bodd=τάφος, λιθ. bedù, hēsti=σκάπτω, ὀρύσσω, ladau, badyti=διὰ τῶν κεράτων ὠθεῖν τὸ β ἂντι π κατὰ τὸ βαθὺς ἢ ἐκ τινος παρηλλαγμένου τύπου *bedh- παρὰ τῷ *bhedh-.

βόλβιτος, ὁ (καὶ **βόλβιτον**, τὸ) "κόπρος (βοῶν)": μάλλον συγγ. τῷ βολβός.

βολβός, ὁ "ρίζα κρομμυοειδής, βολβός, «βορβός»" (> λατ. bulbos): συγγ.

1. Τῶν τύπων τούτων ἔχομεν καὶ γραφὴν βόλιτος, ὁ, βόλιτον, τὸ "ἡ κόπρος".
Πβ. καὶ βολίτινος "ὁ ἐκ κόπρου βοῶν κατεπακνωμένος" (Ἰ. Λισιτοφ.)

τοῖς: ἀρμ. *paia*=λατ. *rustia*=φυσκάλλης, φλύκτειν· πβ. τὰ μετὰ τοῦ u: βυλλῆ "βεβυσμένα" Ἡσίογ., βομβηλῆς, ἡ "πομφόλυξ ὕδατος", λατ. *bulia*=φυσκάλλης, λιθ. *bulbē*=γεώμηλον, «πατάτα» κ.τ.λ. Βλ. βῶλος.

βολή, βόλος, βλ. βάλω.

βόμβος, ὁ "ἤχος τινεχῆς καὶ ὑπόκωφος", βλ. βέμβιξ.

βορᾶ, ἡ "τροφή" (κυρ. τῶν σαρκοφάγων ζώων)· γενικῶς "τροφή, φαγητόν", βορός: ἀδελφάγος, πολυφάγος, λαίμαργος, σαρκο-βόρος "σαρκοφάγος", βιβρώσκω "κατὰ τρώγω", βρώμα, τό, βρώσις, ἡ "τροφή, φαγητόν": βορᾶ ἐκ τοῦ *gʷorā (πβ. λατ. *vorāre* ἐκ τοῦ *vorā)· βορός=λατ. -vorus, ἀρχ. ἰνδ. -vraṭh. Πβ. ἀρχ. ἰνδ. *gīrāti*, *gīrāti*=καταβροχθίζει, ἀρμ. *ker*=βορά, τροφή, φαγητόν, *keri*=ἐγὼ ἔτρωγον, ἀρχ. γερμ. *querden* (νεογερμ. *Köder*)=δέλεαρ, δόλωμα, λιθ. *geriū*, *gēti*=πίνειν. Πβ. βάραθρον.

βόρβορος, ὁ "δυσώδους ὕλης (λάσπη), βόρβορος, ἀκαθαρσία" βορβορούδης "ὁ πλήρης βορβόρου, ἀκάθαρτος": ἴσως συγγ. τῷ ἀρμ. *korik*=ἀκαθαρσία.

βορέης (ὄμ.), βορέας, βορρᾶς (ἀττ.), ὁ "βόρειος ἄνεμος, βορρᾶς, «βοριάς», βόρειος, ἰων. βορήιος "ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βορρᾶν, βορεινός, βόρειος": ἴσως, ὡς σημαίνει "ἄνεμος τῶν ὀρέων (βουνῶν)" καὶ προσελθὼν ἐκ τοῦ *gʷorē-jās, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *gīrīh* ἀρσ.=ὄρος, βουνόν, ἀλβ. *gur*=λίθος, λιθ. *gizē*=θάσος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *gora*=ὄρος· πβ. ἑλλ. (θρακ.) Ὑπερ-βόρειοι καὶ Ὑπερ-βόρειοι, οἱ "οἱ πέραν τοῦ ὄρους (*βορις) κατοικοῦντες". Πβ. δειράς.

βόσκιω "ὁδηγῶ εἰς τὴν βοσκὴν τὰ ζῶα, βόσκω, τρέφω", βοσκῆ, βόσις, ἡ "τροφή τῶν ζώων, χορτάριον, νομή, βοσκή", βόσκημα, τό "τὸ ἐκ τῆς βοσκῆς τρεφόμενον· τροφή", ἐν τῷ πληθ. "ζῶα τεθρομμένα, ἀγέλη κτηνῶν", βοτάνη, ἡ "τροφή τῶν ζώων, χορτάριον, φορβή, πόα, φυτόν", βοτήρ, -ήρος, βιώτωρ, -ορος, ὁ "βοσκός", συν-βώτης, ὁ "χοιροβοσκός", βωτι-δνεῖρα "ἡ τρέφουσα ἄνδρας": συγγ. τοῖς: λιθ. *gauja*=ἀγέλη, «κοπάδι», *gujū*, *gūiti*=ἐλαύνειν, ἐκδιώκειν· ρ. *gʷō-, περαιτέρω ἴσως συγγ. τῷ βοῦς (IE *gʷōus).

βόσπορος, ὁ "στενὸν πέρασμα θαλάσσης, πορθμός, ὁ Βόσπορος", βοσπόριος "ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Βόσπορον": καθ' ὑφαίρεσιν ἐκ τοῦ *Βοός-πορος, μυθολογικῶς συσχετιζόμενον πρὸς τὸν βοῦν, τὴν ἀγελάδα.

βόστρυχος, ὁ "τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων, τὸ ἐλικοειδὲς φύτρον τοῦ κλήματος, ἡ ἐλιξ, πᾶν ὅ,τι εἶναι συνεστραμμένον ἢ συμπεπλεγμένον ἐλικοειδῶς, πλέγμα τριχῶν, πλόκαμος, κπλεξίδα, κοτσίδα": ἐκ τοῦ *gʷhos-t-, πβ. ἀρχ. γερμ. *quasta*, μιν. γερμ. *quast*=δέσμη φύλλων, «ραντιστήριον»· πβ. *gʷhesp- ἐν τοῖς: λατ. *vespica*=πικνὸς θάμνος, ἀρχ. ἰνδ. *gṛāṣīśh*=περιπεπλεγμένος, «μπερδεμένος».

βότρυς, -υος, ὁ "ἡ σταφυλή, τὸ «σταφύλιον», βότρυχος, ὁ "τὸ ξυλῶδες μέρος τοῦ βότρυος": ἀβεβ. ἐτυμολ., ἴσως ξένη λέξις.

βούβαλος, ὁ "εἶδος ἀντιλόπης τῆς Ἀφρικῆς, βούβαλος, «βουβάδιον», βούβαλις, -ιος καὶ βουβαλῆς, -ίδος, ἡ "εἶδος ἀντιλόπης ἢ αἰγάγρου τῆς Ἀφρικῆς" (> λατ. *bubalus*): πβ. λατ. *bubulus* καὶ *būbō*.

βουβών, -ῶνος, ὁ "οἱ περὶ τὰ αἰδοῖα ἀδένες, ὁ μεταξὺ τῶν μηρῶν καὶ αἰδοίων τόπος, ἡ βουβωνικὴ χώρα, οἰδημα", βουβωνιάω "ὑποφέρω ἐξ ἐξογκώσεως τῶν βουβώνων": ἴσως ἄλλα συγγενῆ: βουνός, ὁ "λόφος, βουνόν",

βοῦνις, -ίης *βουνώδης, λοφώδης*, βοσπιάς, -άδης, ἡ *φυτόν τι, εἶδος γογγύλης*, βοῖνιον, τὸ *φυτόν τι, εἶδος ἀνήθου*, συγγ. τοῖς: βῦ *μέγα*, βίβα *μεστ-ά*· ρ' *hu- = φουσᾶν, ἐμφουσᾶν, φουσκῶναι, ἐξογκῶναι, πβ. *hu- = ἐν τοῖς: βύω (*βυσω), βύνω (*βυστέω) *φράττω, κλείω ἐντελῶς, «στρουπῶναι».

βουγάιος, ὁ *ὁ ὑπερβολικῶς δι' ἑαυτὸν χαίρων, καυχηματίας, ἀλαζών, μεγαλαυχών*: ἐπιτατ. πρόθημα βου- (ὡς ἐν τοῖς: βοῖλίμος, ὁ *ἡ μεγάλη [ὑπερβολικῇ] παῖνα*, βοηλίμια, ἡ=ὡς., βοικέρις, ἡ *ἡ μεγάλη κόρυς, ὁ ἰσχυρὸς κατάρρους τῆς ρινός* κ.τ.τ.: συγγ. τῷ βούς, ὁ, ἡ *τὸ «βόδι»*) καὶ *γάιος. πβ. γαίω.

βοσκός, ὁ *βοσκὸς ἀγέλης βοῶν, «γελαδάρης»*: βοῆς + *κόλος, ὅπερ, ὡς τὸ αἰ-πόλος, ὁ *αἰγοβοσκός, βοσκὸς αἰγῶν*, εἶναι συγγ. τοῖς: πέλω, λατ. colō (κατ' ἀπώλειαν τῆς χειλικῆς προφορᾶς τοῦ φθόγγου π μετὰ τὸ υ' πβ. καὶ θεοκόλος, θεοπόλος, ὁ *ὑπηρέτης τοῦ θεοῦ, ἱερεὺς* κ.τ.λ.).

βούλωμαι (δωρ. **δήλωμαι**, λοκρ., δελφ. **δε(λω)μαι**) *θέλω*, βουλή, δωρ. βουλᾶ, ἡ *βούλησις, θέλησις, ἀπόφασις, συμβουλή, σχέδιον*, βουλευῶ (δωρ. βουλῶ) *συσκέπτομαι, συμβουλευῶ*: ἐκ τοῦ *βόλσομαι* μᾶλλον, ὡς σημαίνει *τῇ διανοῇ ρίπτεται ἑαυτὸν εἰς τι, νοερώς ἀσχολεῖσθαι εἰς τι*, εἶναι συγγ. τῷ βάλλω. Πβ. βάλε.

βουλῦτός, ὁ *ὁ καιρὸς τῆς ἀποξεύξεως τῶν βοῶν, ἡ ἐσπέρα*, βουλυντόδε ἐπὶρ. *πρὸς τὴν δύσιν, πρὸς τὴν ἐσπέραν*: βούς + λύω, πβ. λατ. eo-lūsus.

βουνιάς, -άδης, ἡ *φυτόν τι, εἶδος γογγύλης*, βουνός, ὁ *λόφος, βουνόν*, βλ. βουβάν.

βούς (γεν. βο(φ)ός), ὁ, ἡ *τὸ «βόδι», ἡ ἀγελάς*: ἐκ τοῦ *g^hōus = ἀρχ. ἰνδ. gāh ἀρσ., θηλ. = βούς, λατ. (ὀσκ.-ὀμβρ.) bō = βούς, ἀρχ. ἱρλ. bō = ἀγελάς, ἀρχ. γερμ. chuo, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. kýt = ἀγελάς, λαττ. gūons = ἀγελάς συνεσταλ. β. ἐκατόμ.-βη. ἡ *θυσία συγκειμένη ἐξ ἐκατὸν βοῶν*, πβ. ἀρχ. ἰνδ. śata-gu- = ὁ κατέχων ἐκατὸν ἀγελάδας. Βλ. καὶ βουγάιος, βουνόλος, βουλῦτός, βούτυρον πβ. βόσκει.

βούτυρον, τὸ *λιπαρὰ ἐδώδιμος ὕλη, ἐξαγομένη ἐκ τοῦ γάλακτος, βούτυρον* (> λατ. butyrum > νεογερμ. Butter = βούτυρον): κυρ. σημαίνει *τυρὸς βοδὸς (ἀγελάδος)*, βοδὸς + τυρός.

βραβεύς, -έως, ὁ *ὁ δικατητής, διευθετῶν καὶ κρίνων τοὺς ἀγῶνας, ἀπονέμων τὰ βραβεῖα ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ἀρχηγός, ὀδηγός*, βραβεῖον, τὸ *τὸ ἀθλον ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ἐπαθλον*, βραβεύω *διευθετῶ τοὺς ἀγῶνας καὶ ἀπονέμω τὰ βραβεῖα εἰς τοὺς νικητὰς*, βραβεῖα, ἡ *δικατησία, κρίσις*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

βράβυλον, τὸ *εἶδος ἀγρίου θαυμαστήνου, «ἀγριοθαμίσκηνο, κορόμηλον», βράβυλος, ἡ *εἶδος ἀγρίας θαυμαστήνης*: ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. eriebhouni = ἡ θαυμαστήνα.

βραγχάω εἶμαι βραγχνός, βράγχος, ὁ *πάθησις τοῦ λαίμοῦ, κρυολόγημα τοῦ λαίμοῦ, ἡ «βραχνάδα»*: συγγ. τοῖς: μιν. ἱρλ. brangidi = λατ. rauco, ὁμ. βραχε *ἐκρότησεν, ἤχησεν, ἐτρεξεν, ἀνεκραύγασεν, αἰμούργησεν*: πβ. βράγχος.

βραδύς *ὁ μὴ ταχύς, βραδύς, ἀργός, νωθρός*, βραδυτής, -ήτος, ἡ *ἡ ἔλλει-

ψις τάχους, βραδύτης, νωθρότης*, βραδύνω *πράττω τι βραδέως, επιβραδύνω, αναβάλλω*, ἀμτβ. *βαίνω βραδέως, ἀργοπορώ*: ἐκ τοῦ *g^hrudus= λιθ. gurdus=ἐκνηρός, διστάζων, ἀργοπορῶν, βραδύς, ὀλιγόλογος.

βράσσω, ἀττ. **βράττω**, ἀόρ. **ἐβράσσα** *ζέω, βράζω, αναβράζω, εκβράζω (ἐπὶ τῆς θαλάσσης), χωρίζω τὸν σῖταν ἀπὸ τοῦ ἀχύρου διὰ τῆς λικμήσεως, «λιχνίζω»*: ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *murāθ-jaw, εἶναι συγγ. τῷ λεττ. murdēt=ἀναβλύζειν.

βραχίων, -ονος, ὁ *τὸ ἀπὸ τοῦ ὤμου μέχρι τοῦ ἀγκῶνος μέρος τῆς χειρός, «μπράτσο»* (> λατ. brachium): συγγ. τῷ βραχύς, ἐπειδὴ ὁ βραχίων εἶναι τοῦ πῆχεως βραχύτερος.

βραχύς, συγκρ. **βράσσων** (*βραχίων) *κοντός, σύντομος*, βράχεια, τὰ *τὰ ἀβαθὴ ὕδατα, «ρηχὰ νερά»*: ἐκ τοῦ *mirkhus, συγγ. τοῖς: λατ. brevis=βραχύς, ἀβεστ. mēreju-ji-ti- =ὁ ἔχων βραχὺν βίον, γοτθ. ga-maurgjan=βραχύνειν. Πβ. βραχίον.

βρέμω *παταγῶ, ροχθῶ, θορυβῶ, παράγω κρότον*, μέσ. **βρέμομαι** *κλαίω, θρηνῶ*, βρόμος, ὁ *μέγας θόρυβος, πάταγος*, βροντή, ἡ *ὁ ἐκ τοῦ κεραυνοῦ ἢ ὁ ἐκ τῆς ἀστραπῆς προερχόμενος κρότος, τὸ «μπομπουνητό»* (*βρομ-τᾱ, πβ. ἐτρουσκ.-λατ. frontēsia): μᾶλλον, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *brem- μετὰ παρηλλαγμένου τοῦ ἀρκτικού φθόγγου, εἶναι συγγ. τοῖς: λατ. fremō, ἀρχ. γερμ. brēman=τονθορῶν, γογγύζειν, μυκᾶσθαι, «μουγγρίζειν», νεογερμ. brummen=τονθορῶν, γογγύζειν, «μουγγρίζειν» (*bbrēm-).

βρένθος, ὁ *ἄλαζονεῖα, ὑπερηφάνεια*, βρενθόσμαι *συμπεριφέρομαι ὑπεροπτικῶς, ἀλαζονεύομαι, ὑπερηφανεύομαι*: ἐκ τοῦ *g^hrendh-, συγγ. τοῖς: λατ. grandis=μέγας, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. grѣdъ=στῆθος.

βρέτας, τὸ *ξύλινον ἀγαλμα, ξόανον, ξύλινον ὁμοίωμα θεοῦ*: προελλ.

βρέφος, τὸ *ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας, τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐμβρυον, τὸ ἀρτι γεννηθὲν παιδίον, νεογόνον*: ἐκ τοῦ *g^hreubhos, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. brēbe=πῶλος, μιν. ἱρλ. bremmach=πῶλος (*g^hrombh-ākos).

βρεχμός, ὁ, **βρέχμα**, τὸ *τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ κρανίου ὑπὲρ τὸ μέτωπον, τὸ ἄνω μέρος τῆς κεφαλῆς*: ἐκ τοῦ *mreghmo-, συγγ. τῷ ἀγγλοσαξ. hregea (ἀγγλ. brain)=ἐγκέφαλος.

βρέχω *ὑγραίνω τι, «μουσκεύω», διαβρέχω, βρέχω, πέμπω βροχήν*, βροχή, ἡ, βροχετός, ὁ *βροχή*: ἐκ τοῦ *mregh-, συγγ. τοῖς: λεττ. merguōt=ἐλαφρῶς βρέχειν, ρωσ. morgatъ=θολὸν γίνεσθαι.

βριαρὸς *στερεός, ισχυρός*, ἐν συνθέσει βρι- (π.χ. βρι-ήπιος *ὁ δυνατὰ φωνάζων*· πβ. χαλῖ-φραν παρὰ τῷ χαλαρός· βρεῖ *βριαρὸν*· Ἡσύχ., προελθὼν μᾶλλον, τὸ πρῶτον, διὰ χωρισμοῦ ἐκ τῶν συνθέτων), βρεῖ-θω (πβ. βαρύ-θω) *εἶμαι «βαριὰ φορτωμένος», εἶμαι κατάφορτος*, βρεῖθις *στιβαρός, βαρύς*, βρεῖθουσῆ, ἡ *βάρος, βαρύτης*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. συγκρ.

1. Ἡ λ. βρένθος σημαίνει προσέτι *εἶδος τι θαλασσοῖο πτηνοῦ, ἔχοντος μεταλλοπρεπές τὸ ἀνάστημα*· εἶδος ὠδικοῦ πτηνοῦ* (Ἀριστ.).

2. Οἱ τύποι οὗτοι παραδίδονται καὶ διὰ τοῦ -γμ- ἀντὶ -χμ-.

gāp-yān=βαρύτερος, ἀρχ. ἱρλ. bāt̪g=δύναμις, ἰσχύς, ἀξία ρ. *g^h(e)t̪-ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *g^her- =βαρύνω, βλ. βαρύνω.

βρίζω (*βρειγζω), ἀόρ. **ἔβριξα** «κοιμῶμαι, ἀπρακτῶ, ἀδρανῶ»: ἀβεβ. ἐτυμολ. βρίθω, βλ. βριαρός.

βρόγχος, ὁ «ἡ τραχεῖα ἀρτηρία, λάρυγξ» (βράγχια, τὰ «αἱ διακλαδῶσεις τῆς τραχείας ἀρτηρίας», μετὰ τοῦ α κατὰ τὸ βρόγχος): μᾶλλον συγγ. τῷ βρόχθος.

βροντή, ἡ «ὁ ἐκ τοῦ κεραυνοῦ ἢ ὁ ἐκ τῆς ἀστραπῆς προερχόμενος κρότος, τὸ «μπουμπουνητό»», βλ. βρέμω.

βροτός «θητός, φθαρτός», ὡς οὐσ. «ἄνθρωπος», ἀμβροτός «ἀθάνατος», ἀμφιβρότη (ἀσπίς), ἡ «ἡ καλύπτουσα ὀλόγυρα (περιβάλλουσα) τὸν θνητόν», βροτήσιος (*βροτοτήσιος) «ὁ εἰς τοὺς βροτοὺς ἀνήκων, ἀνθρώπινος», βρότεος καὶ βρότειος=ὦσ.: ἐκ τοῦ *μβροτός (ἀντί *μορτός=ἀρχ. ἱνδ. mṛtāḥ=νεκρός, ἀρμ. mard=ἄνθρωπος, πβ. λατ. mortuus, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. mrtivъ=νεκρός· τὸ ρο εἶναι αἰολισμός·) μεταπτ. τύπος ἀρχ. ἱνδ. mārtaḥ=ἄνθρωπος=ἕλλ. μορτός «ἄνθρωπος, θνητός» Ἡσύχ. ρ. *mer- =ἀποθνήσκειν (φθείρεσθαι) ἐν τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. mārātē, mṛiyātē=ἀποθνήσκει, λατ. mortior=ἀποθνήσκω.

βρότος, ὁ «αἷμα πηκτόν, ρεῦσαν ἐκ πληγῆς», βροτόεις «καθημαγμένος, κεκληιδωμένος μετ' ἀνθρώπινον αἷμα», βροτόω «κληιδώνω μετ' ἀνθρώπινον αἷμα»: συγγ. τῷ ἀρχ. ἱνδ. mṛtōchati=πηγνυται, ναρκοῦται (μτχ. mṛtāḥ=πεπηγμένος, πηκτός).

βροῦκος (βραῦκος, βρεῦκος), ὁ «ἡ ἀκρίς, «ἀκρίδα»»: μᾶλλον συγγ. τῷ ρωσ. brykātē =κυτπεῖν διὰ τῆς πτέρνης, λακτιζειν.

βρόχθος, ὁ «φάρυγξ, λάρυγξ, ἀόρ. ἔβροξε» «κατέπιεν, ἐρρόφησεν» (ὁμ. ἀναβρόξαι, καταβρόξαι): ἐκ τοῦ *g^hrog^h-, συγγ. τῷ μιν. γερμ. kragen=λαίμμος, λάρυγξ, τράχηλος, νεογερμ. Kragen=αὐχὴν (*g^hrog^hsa-), ἀρχ. ἱρλ. brāgne=λαίμμος, αὐχὴν (*g^hrog^h-). Πβ. βρόγχος, βρύχα.

βρόχος, ὁ «σχοινίον, «θηλειά» πρὸς ἀπαγχονισμόν, ἀγχόνη, βρόχος», βροχίς, -ίδος, ἡ «θηλειά»: ἐκ τοῦ *μροχος (πβ. μόροτος «ἐκ φλοιοῦ πλέγμα τι» Ἡσύχ.), συγγ. τοῖς: ἱρλ. braig=άλυσις (*mrog^hi-), ρωσ. mrožā=δικτυωτὸς σάκος. Πβ. μέρμις, σμήριθος.

βρύκω «δάκνω, δαγκάνω» (βρῦγδην ἐπίρ. «διὰ δηγμάτων, «δαγκωτά», διὰ συσφίξεως τῶν ὀδόντων»), βρύχω «τρίζω τοὺς ὀδόντας», βρύχετός, ὁ «ὁ μετὰ ρίγους πυρετός» (κυρ. «κύτπημα [τριγμός] τῶν ὀδόντων»): ἐκ τοῦ *g^htūg^h- συγγ. τοῖς: λιθ. grāukti, grāukti=περιτρώγειν, «ροκανίζειν», ἀρμ. kresm=περιτρώγω, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. gryzō, grysti=περιτρώγειν. — βρύκω μετὰ τοῦ κ ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ *βρυχω μετὰ τοῦ χ, ἀναλογικῶς πρὸς τὰ βρύξω, ἔβρυξα.

βρύχα αἰτ. «τὸ βάθος τῆς θαλάσσης», βρύχιος «ὁ ἐκ τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης, ὑποβρύχιος, βαθύς»: μᾶλλον συγγ. τῷ βρόχθος.

1. Τοῦ ἀρχ. ἐνεστ. βρόχω.

2. Τοῦ ἀρχ. ὄν. βρύξω, γεν. βρυχός, ἡ.

βρυχάομαι *ἐκβάλλω βρυχηθῆναι, «μουγγρίζω» δυνατά, «σκούζω»: μάλλον εἶναι ἤχοιμι. λέξις (ἀν δὲν εἶναι συγγ. τῷ βρέχω).

βρύχιος *ὑποβρύχιος, βλ. βρύχα.

βρύχω *τρίζω τοὺς ὀδόντας, βλ. βρύκω, πβ. βρυχάομαι.

βρύω *εἶμαι κατὰμεστος, ἔχω ἀφθονίαν τινός (ἐπὶ τῶν θαλλόντων φυτῶν), εἶμαι πλήρης τινός, παράγω ἐν ἀφθονίᾳ, βρύσθ, τὸ *εἶδος λεπτοῦ φυτοῦ ἢ χόρτου ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων καὶ ἐπὶ τῶν πετρῶν καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ φυομένου, χνοῶδες χόρτον, βρυοειδὲς ἄνθος πολλῶν φυτῶν, βρυόεις *πλήρης βρύων, θαλερός, ἀκμάζων, βρυάζω *βρίθω, εἶμαι κατὰμεστος, ἐγκυμονῶ, ἐπαίρομαι, αἰσθάνομαι μεγάλην εὐχαρίστησιν, ἐμβρυον, τὸ *ὁ καρπὸς τῆς μήτρας πρὸ τοῦ τοκετοῦ, τὸ νεογέννητον: ἴσως εἰς τὴν αὐτὴν ρίζαν ἀνήκει καὶ τὸ βαρῶς *δένδρα *Ἡσύχ., συγγ. τοῖς: λατ. vorū = ὀβερός, «σούβλα», δόρυ, γοῦθ. qeitu = πάσσαλος.

βρώμος (ὀρθότ. βρόμος), ὁ *δυσωδία, δυσσομία, βρωμέω, βρωμάομαι *ἀναθίδω δυσάρεστον ὁσμὴν, μυρίζω ἄσχημα, βρομῶ* (> λατ. exbrōmāre): ταυτόσημον τῷ βρόμος, ὁ *τονθορυσμός, μέγας θόρυβος (πβ. τὸ ἔλλ. κρούειν *πλήττειν, κρούειν, ἐπέρδεσθαι, βρομᾶν).

βύας, ὁ, **βύζα**, ἡ *εἶδος μεγάλης γλαυκός, «μπούφος», βύζειν *φωνάζειν ὡς ὁ βύας: συγγ. τοῖς: λατ. būbō = βύας, ἀρμ. bu = γλαυξ, βουλγ. buh = βύας ἤχοιμι. ρ. *bu-, πβ. βύκτης.

βυθός, ὁ *βάθος, πυθμῆν, βλ. βῆσσα.

βύκτης *ὁ ἡχῶν, ἡχητικός, παταγώδης, ὡς οὐα. βύκτης, ὁ *ἄνεμος, θύελλα: συγγ. τοῖς: κυμβρ. bugad (*bouketa-) = λατ. boetus, mugitus, ρωσ.-ἑκκλ. слаβ. bucati = κτυπεῖν δυνατά, κροτεῖν κ.τ.λ. ἤχοιμι. ρ. *bu-k-, πβ. βύας.

βυνέω (*βυσνέω), βύνω (ρημ. ἐπίθ. βυστῶς) *φράττω, κλείω ἐντελῶς, «στουπώνω, βουιλῶνω», βύστρεθ, ἡ, βύσμα, τὸ *τὸ «στούπωμα, βούλλωμα», πῶμα, βύζην (*βυσ-θην) ἐπίρ. *πεπυκνωμένως, πυκνῶς, στενωῶς, πλήρως, ἀθρόως: συγγ. τοῖς: ἀλβ. mbuž = γεμίζω ἐντελῶς, πληρῶς, ἀρχ. σικανθ.-ισλ. rūse = θυλάκιον, «τσέπη», βαλλάντιον ἤχοιμι. ρ. *bu-s- = φουσᾶν, ἐμφουσᾶν, «φουσκάνειν», ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *bu-, βλ. βουβών.

βύρσα, ἡ *τὸ ἐκδαρὲν δέρμα, δορά, δέρμα, βύρσινος *ὁ ἐκ βύρσης, δερμάτινος: ἀβεβ. ἐτυμολ., ἴσως ξένη λέξις.

βυσσός, ὁ *βάθος, βυθός, βυσσόθεν ἐπίρ. *ἐκ τοῦ βυθοῦ, βλ. βῆσσα.

βύσσος, ἡ *λεπτὸν ἰνδικὸν λίνον καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ κατασκευαζόμενον ὕφασμα: δάνειον ἐκ τῆς Αἰγυπτ. (πβ. ἔβρ., ἀραμ. būš = ὕφασμα).

βύνω *φράττω, κλείω ἐντελῶς, «στουπώνω, βουιλῶνω», βλ. βυνέω.

βῶλος, ὁ, ἡ, **βῶλαξ**, -ακος, ἡ *μικρὸς ὄγκος γῆς, μάλα χρώματος, «σβῶλος»: ἴσως συγγ. τοῖς: βαλβός, ὁ *ρίζα κρομμυσειδῆς, «βορβός», λατ. bulla = φουσαλλίς, πομφόλυξ.

βωμός, ὁ *πᾶν ὑψωμένον ἔδαφος, ἐφ' οὗ δύναται τις νὰ θέσῃ τι, βάθρον, ὑποστήριγμα, θυσιαστήριον μετὰ βάσεως, βωμός, βλ. βαῖνω.

βωστρέω *ἐπικαλοῦμαι, καλῶ εἰς βοήθειαν, βλ. βοή.

βώτωρ, -ορος, ὁ *βοσκός, βλ. βόσκω.

Γ

γαγγλίον, τὸ *οἶδημα (ὑπὸ τὸ δέρμα παρὰ τοὺς τένοντας καὶ συνδέσμους), γάγγλιον*, γαγγάλιον *νεύρου συστροφή* Ἡσύχ.: κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *γαλ-γλ-ιον, συγγ. τῷ λατ. galla=κηκίς* ρ. *gei- = ποιεῖν τι σφαιρικὸν ἐν τοῖς: γέλιγς, ἢ *βολβός ἢ σκελὶς σκοροῦδου* (γέλη, τὰ εὐτελῆ ἐμπορεύματα, κηλικῶν*), ἀ-γλῖς, -ίθος, ἢ *κεφαλὴ τοῦ σκοροῦδου*.

γάγγραινα, ἢ *ἀπόστημα διαβρωτικόν*: ἐκ τοῦ *γαν-γρασ-εja (πβ. φασγέ-δαινα, ἢ *διαβρωτικὴ νόσος, καρκινώδες ἔλκος*), ἐκ τοῦ *γαγγρεών* ὁ κατα-τρώγων* ἢ *γαγγρεῶν* *κατατρώγειν*· βλ. γρεῶν.

γαῖα, ἢ *γῆ, τόπος, χώρα*, βλ. γῆ.

γαίηχος ὁ κινῶν (σεῖων) τὴν γῆν*, βλ. αἰγίς.

γαίω *χαίρω, ἡδομαι, εὐφραίνομαι, γαυριῶ*, βλ. γηθέω· πβ. βουγάτος.

γάλα, γεν. γάλακτος, τὸ *δ, τι καὶ νῦν, τὸ γάλα*: ἐκ τοῦ *γλάκτ, *γλάν, *γλᾶ=λατ. lac, γεν. lactis=γάλα· ἐπεκτετ. τύπος ὅμ. γλάγος, τὸ *γάλα*, ἐξ οὗ, κατὰ μετὰθεσιν, κρητ. κλάγος.

γαλαθηνός ὁ θηλάζων (βυζαίνων), νέος*, βλ. θῆσθαι.

γαλέη, ἀττ. γαλή, ἢ *ἡ «κυρίτσα», ἱκτίς* (> λατ. galea): ὡς σημαίνουν ἡ ὁμοιάζουσα πρὸς ποντικὸν* καὶ προελθὼν ἐκ τοῦ *galej-ā, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. girīḥ, girikā=μῦς, ποντικός. Ἄλλα συγγενή: γαλεόβολον, τὸ, γαλήσaris, ἢ *φυτόν τι ὅμοιον πρὸς κνίδην («τσουκινίδα»)*.

γαλήνη, αἰολ. γέλανα, ἢ *ἡρεμία τῆς θαλάσσης, ἡσυχία*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. ceh, γεν. cehu=ὁ γέλως (πβ. ἄλλ. γέλως), βλ. γελᾶω.

γάλιον, τὸ *εἶδος βοτάνης, τὸ γάλιον τὸ γνήσιον*: μᾶλλον συγγ. τοῖς: γαλα-τμόν (*γαλακτ-μόν;) *λάχανον ἀγριον* Ἡσύχ., γάλα. Βλ. τάμνος.

γάλως, γεν. γάλω (ἀττ.), ἢ *ἀδελφὴ τοῦ συζύγου*, ὅμ. δοτ. ἐν. γαλόω (ἐκ τοῦ *γάλωφος): συγγ. τοῖς: λατ. gēō=συζύγου ἀδελφῇ, γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ, ἀρμ. tēi=ἀδελφῇ τοῦ συζύγου, φρυγ. γέλαρος (γάλλαρος) *ἀδελφοῦ γυνῆ*, ἀρχ. τασχ. seina=συζύγου ἀδελφῇ.

γαμβρός, ὁ ὁ σύζυγος τῆς θυγατρὸς τινος, «γαμπρός»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. jēpāt- = ὁ τῆς θυγατρὸς ἀνὴρ, λατ. gesser=γαμβρός (-a- ἀντὶ -m- κατὰ τὸ gessu), λιθ. jēntas, ἀρχ. ἐκκλ. αλαβ. zēt, ἀλβ., τασκ. deander=γαμβρός· περαιτέρω συγγ. τῷ γάμος.

γάμος, ὁ *ἡ τελετὴ τῆς συζύξεως ἀνδρὸς καὶ γυναικός, στέφης, γάμος*, γα-μῶ *λαμβάνω γυναῖκα ὡς σύζυγον, νυμφεύομαι*, γαμέτης, ὁ ὁ σύζυγος*, γαμετή, ἢ ὁ σύζυγος*, γαμήλιος ὁ ἀνῆκεν εἰς τὸν γάμον, νυμφικός: συγγ. τῷ γαμβρός.

γαμφηλαί (οὗ ὑποχωρητ. σχηματισμὸς τὸ γαμφαί), αἱ *σισαγόνες, γνάθοι ζώων*: συγγ. τοῖς: ρωσ. губа=τὸ χεῖλος, τασχ. губа=στόμα ζώου, στόμα. γαμφός *καμπύλος, κυρτός, γαμφός*, γαμφῶνυξ, -υχος ὁ ἔχων γαμφούς ὀνυχας*: ἴσως συγγ. τῷ γνάμπτω, ἀντὶ *γαμφός κατὰ τὸ καμφός *καμ-πύλος*.

γάνος, τὸ *λάμψης, λαμπρότης, στιλπνότης*, βλ. ἀγανός, πβ. γηθέω.

γάρ *ναί, βεβαίως, δηλαδὴ, λοιπόν, διότι, ἐπειδὴ*: ἐκ τοῦ γε ἀρ.

γάργαλος, ὁ *γαργαλισμός, κνησμός*, γαργαλίζω, γαργαλίζω *γαργαλίσω, γαργαλέω, γαργαλλέω*: ἤχοιμι λέξιν.

γάργαρα, τὰ *πλῆθος, ἀφθονία, σωρός*, βλ. ἀγείρω.

γαργαρεύω, ὁ *ἡ σταφυλή ἐν τῷ στόματι, τὸ ἐν τῇ ὑπερφύε μεταξὺ στόματος καὶ λάρυγγος ἐπικρατούμενον γλωσσίδιον*, γαργαρίζω *κούκω γαργάρα*, γάργερος *βρόγχος* Ἡσύχ.: συγγ. τῷ ἀρμ. kekkeřim=γίνομαι βραγχνός, «βραχνάζω» ρ. *geř- παρὰ τῇ *g^her-, βλ. βορέ, βόραθρον.

γάρος, ὁ, γάρων, τὸ *ἄλμυρὸν ὕδωρ χρησιμοποιοῦμενον πρὸς διατήρησιν τῶν περιχυτῶν ἰχθύων, ἡ «ῥιμη», ζωμός ἢ ἐμβαμμα ἐξ ἁλμῆς καὶ ἐκ μικρῶν ἰχθύων, περιχυτὰ ἐντόσθια τῶν ἰχθύων* (> λατ. garum): ἀρεβ. ἐτυμολ.

γαστήρ, γεν. γαστρός, ἡ *κοιλία, ὑπογάστριον*: ἰσως ἐκ τοῦ *γα-σ-τήρ, ὡς σημαίνει δὲ *ἡ περιλαμβανούσα τὰ ἐντόσθια*, εἶναι συγγ. τοῖς: γέντα, τὰ *ἐντόσθια, ἔντερα*, γέμος, τὸ *τεμάχια κρέατος πληροῦντα τὴν κοιλίαν*, βλ. γέμω.

γαυλός, ὁ *δοχεῖον χρησιμοποιοῦμενον κατὰ τὸ ἀμάλγμα, «καρδάρα», κάδος χρησιμεύων πρὸς ἀντίλησιν ὕδατος, ὁ «κουβάρι», ἡ κυψέλη μελισσῶν*: ἰσως θάνειον ἐκ τῆς Φοινίκ., ὡς καὶ ἡ λ. γαβλός, ὁ *στρογγύλον ἐμπορευθὲν πλοῖον*.

γαῦρος *ὑπερήφανος, καυχώμενος*, γαῦρᾱξ, ὁ *ἀλαζών, κομπαστής*, γαυρίζω *εἶμαι ὑπερήφανος, ἐπαίρομαι*: συγγ. τῷ γαίω *χαίρω, ἡδομαι, εὐφραίνομαι, γαυριῶ*, βλ. γηθέω.

γαυστός *κυρτός, ὁ πρὸς τὰ ἔξω κακαυμένος, «στραβός» (ἐπὶ ποδῶν)*: ἰσως συγγ. τοῖς: γύσης, γυῖον.

γε εἵκται. μόριον (ἐν τοῖς: ὄγε, ἔγωγε κ.τ.λ.): = γοῦθ. -k, ἀρχ. γεμ. -h (ἐμέ-γε = γοῦθ. mi-k, ἀρχ. γεμ. mi-h, πρ. βενετ. mego) πρ. -χι (IE *ǵh₁) ἐν τοῖς: σῆ-χι, μη-χι *ὄχι, μή*, καί-χι *μέλισσα, ναί*, ἡ-χι *ἔπου*, ἀρχ. lnd. kar-hi= πότε κ.τ.λ.

γέγωνα *φρονέζω δυνατὰ, ὥστε νὰ γίνωμαι ἀκουστός, εἶμαι ἀκουστός*, γε-γωνίσκω *μεγαλοφώνως κράζω, διακηρύττω*, βλ. γιγνώσκω.

γεία(σ)ον, τὸ *τὸ προέχον μέρος τῆς ὁροφῆς, τὸ κρᾶσπεδον, ἡ παρυφὴ ἱματίου*: ἀρεβ. ἐτυμολ.

γείτων, -ονος, ὁ, ἡ *ὁ πλησίον τινός. εὐρισκόμενος, γειτνάζων, «γείτονας»*, γειτονία, ἡ *τὸ νὰ εἶναι τις γείτων ἄλλου, γειτνᾶσις*, γειτονεῖν *εἶμαι γείτων, γειτονεῖω*: ἀρεβ. ἐτυμολ.

γέλω, ἀόρ. ἐγέλασα, ἐπικ. ἐγέλασσα *ὁ, τι καὶ νῦν, γελῶ*, γελαστός *ἄξιος γέλωτος, γελοῖος*, ἄωρ. γελᾶτης (*γελασ-της) *ὁ γελῶν, γελαστικός, εὐθυμός*, γέλως, -ωτος (καὶ ἀττ. γέλω), ὁ *τὸ «γέλιον», γαλήνιος (*γαλασ-νός) *παιδρός, αἰθρίας, ἥσυχος, ἥρεμος*, γαλήνη, ἡ *ἡσυχία (ἥρεμία) τῆς θαλάσσης, γαλήνη*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. cehr, γεν. cehu=γέλως, ci-cařim= γελῶ (πρ. γαλήνη) ρ. *gei- πρ. *ǵlei- ἐν τῷ γλαῖνοι *τὰ λαμπρόσματα τῶν περιεφελαιῶν, ὅσον ἀστέρης* Ἡσύχ. (συγγ. τοῖς: ἀρχ. γεμ. kicinī=λάμπων, χαρίεις, λεπτός. νεογεμ. kicin=μικρός), πρ. γλή-σος, τὸ *πολυτελές ἀντικείμενον, λάμπων κόσμημα*, γλήνη, ἡ *ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ*. Ηλ. καὶ ἁγιάδος, γαλήνη, γλαῖνός.

γέλυγ, τὰ *ἐντελῆ παλαιὰ ἐμπορεύματα, «ψυλικά», γέλυγς, ἡ *βουλῆς ἢ σκελὴς σκορδίου*, βλ. γαγγλίον.

γέμω *εἶμαι πλήρης, «γεμάτος, φορτωμένος», γεμίζω *πληρῶ έντελῶς, γεμίζω, «γιομίζω», φορτώνω», γέμος, τὸ *τεμάχια κρέατος πληροῦντα τὴν κοιλίαν, έντόσθια* : = λατ. *gemō* = άναστανάζω (κυρ. *εἶμαι καταταπεινωμένος, άδύημονῶ, άγωνιῶ*), πβ. άρμ. *čimicm* = συμπίεζω, λαττ. *gūmisti*, *gūmti* = δράτ- τεσθαι, λαμβάνειν, ύποχωρεῖν, «βουλιάζειν», άρχ. έουλ. ολαβ. *šepw* = συμ- πιέζω. Βλ. καὶ γέντο, πβ. γαστήρ.

γέννα, ἡ *γέννησις, καταγωγή, προέλευσις, άρχή*, γενναῖος *ὁ άνήμιων εἰς τὸ γένος, ὁ ύψηλῆς καταγωγῆς, ὁ εὐγενῆς τὴν καταγωγήν*, γενναϊότης, ἡ *ἡ ιδιότης τοῦ γενναίου, εὐγενῆς καταγωγή* : ύποχωρητ. σχηματισμός τοῦ γεν- νῶ *τεκνοποιῶ, «αἰένω παιδιῶν, γεννῶ, παράγω* (*gēnā-nā-mi ;). Βλ. γί- γνομαι.

γένος, τὸ *σύνολον ὁμογενῶν άτομων, γένος, γενεά*, βλ. γίνομαι.

γέντο (άόρ. άμ.) *εἰπιασεν, έλαβε*, κυпр. άπό-γεμε *άφελκε*, σαλαμ. *ihge- mos* «συλλαβή» *Ήσυχ. : εκ τοῦ *γεμ-το, βλ. γέμος.

γένυς, -υος, ἡ *ἡ κάτω σιαγών, ὁ πώγων*, γένειον, τὸ (*γενεF-ιον) *τὸ άκρον τῆς κάτω σιαγόνος, «πηγούνη», γένειον*, γενηίς, άττ. γενής, ἡ *ἡ άνωκῆ (τὸ κοίτερον) τοῦ πέλαικος* : συγγ. τοῖς : άρχ. ινδ. *hānuh* θηλ. = σιαγών, λατ. *gena* = παρειά (*dentēs genatiā* = οἱ γομφιοί), άρχ. έρλ. *gin*, *giun* = στόμα, γοῦθ. *kinpus* = παρειά, γνάθος (άρχ. γερμ. *kinni*, νεογερμ. *Kinn* = πώγων), άρμ. *cpaut* = σιαγών, παρειά (**cin-aut*), τοχ. *A šanwet* = σιαγών, φρυγ. *džēn* *γέ- νειον*. Πβ. γνάθος, πώγων.

γέρανος, ἡ (ὁ) *τὸ πτηνὸν ὁ γέρανος, «γερανός» : συγγ. τοῖς : gall. *ianvos* *tri-garanos* = ταῦρος μετὰ τριῶν γεράνων, λιθ. *garlys* = έρωδιός, πελαργός, άρχ. γερμ. *kranuh* (νεογερμ. *Kranich* = γέρανος), άρμ. *křunk* = γέρανος (*gō- rōng-) πβ. λατ. *grūs*, λιθ. *gėrnė*, άρχ. έουλ. ολαβ. *šepaw* = γέρανος ρ. *ger- = βραχχυνά φωνάζειν, έπεκτετ. τύποι : *geren-, *g(e)rdū.

γέρας, τὸ *τιμητικὸν δῶρον, τιμητικὴ θέσις, προνόμιον αποδιδόμενον εἰς βα- σιλεῖς ἢ εὐγενεῖς ὡς τιμῇ, άμοιβῇ*, γεραρός *ἀξιος σεβασμοῦ, σεβάσμιος, μεγαλοπρεπής*, γεραίρω *τιμῶ, δοξάζω* : συγγ. τῷ γέρας (κυρ. σημαίνει *γῆρας, δῶρον τιμητικὸν αποδιδόμενον εἰς τοὺς πρεσβυτέρους, δικαίωμα τοῦ πρεσβυτέρου κατὰ τὴν ἡλικίαν, προνόμιον τοῦ γῆρατος*).

γεργέριμος *ὁ άφ' έαυτοῦ πίπτων, ὁ παρὰ πολὺ ώριμος* (ἐπὶ ώρίμων καρ- πῶν [εφρούτων]) : συγγ. τῷ άρχ. ινδ. *jagjāta* = εὐθραυστος, έτοιμόρρο- πος, βλ. γέρας.

γέρρον, τὸ *πλεκτὴ άσπίς, πλεκτὸν σῶμα άμάξης*, ἐν τῷ πληθ. *περιφράγμα- τα πλεκτά ἐν τῇ 'Αθηναϊκῇ άγορᾷ, είδος παραπηγμάτων* (> λατ. *gera*), γάρρα *ράβδος* *Ήσυχ. : εκ τοῦ *γερωσιον, συγγ. τοῖς : άρμ. *cař* = δένδρον, άρχ. σκανδ.-ισλ. *kjart* = λόχη, θάμνοι ρ. *gēra- = κάμπτειν, λυγίζειν.

γέρων, -οντος, ὁ *ὁ ἡλικιωμένος, γέρων, «γέροντας», γερονσίᾳ, ἡ *συνέ- δριον τῶν γερόντων*, γεραῖός *ἡλικιωμένος, γέρων* (*γερασ-ιος, βλ. γέρας καὶ διὰ τὴν σημ. γῆρας) : = άρχ. ινδ. *jārant* = ἡλικιωμένος, ὁ γέρων, ὅσοσε. *šārand* πβ. γηράω *γηράσκω, γίνομαι γέρων* (άντι *γῆρᾱ-μι, πβ. μετχ. ένεστ. γηράς, άπρφ. γηράναι, άόρ. *gēhērasa*), γῆρας, τὸ *ἡ γεροντικὴ ἡλικία, τὸ γῆρας*, γηράσκω *γίνομαι γέρων, εἰσέρχομαι εἰς τὸ γῆρας* : άρχ. ινδ. *jīyati* = εἰσθθενεῖ, γηράσκει, *jagimān* οὐδ. = τὸ γῆρας, ἡ γεροντι-

κτ ἀδυναμία, *jārah*=γῆράσκων, *jīrah*=ἀδύνατος, ἡλικιωμένος, ἀρμ. *cep*=ἡλικιωμένος, ὁ γέρων, ἑσλ. *olab*, *krēti*=ὀρμιάζειν. Πβ. *γέρας*, *γραῦς*.
γεύομαι *δοκιμάζω τι ὡς πρὸς τὴν γεῦσιν, δοκιμάζω τὴν γεῦσιν ἐδέσματος ἢ ποτοῦ, ἀπολαύω* (γεῦω *παρέχω γεῦσιν, προσφέρω πρὸς γεῦσιν, δίδω εἰς τινα τὴν γεῦσιν πράγματός τινος*) : = γοτθ. *kīpanan*=ἐξετάζειν, ἀρχ. γερμ. *kiesen*=γεύεσθαι, ἐξετάζειν, ἐκλέγειν (μον. γερμ. *kiesen*, *kāren*), πβ. ἀρχ. ἰνδ. *jāsati*, *juṣātē*=γεύεται, ἀπολαύει, ἀγαπᾷ, λατ. *gustō*=γεύομαι, ἀπολαύω (=ἀρχ. γερμ. *kostēn*, νεογερμ. *kosten*=γεύεσθαι, πειρᾶσθαι, δοκιμάζειν), ἀρχ. ἱρλ. *do-goa*=αὐτὸς ἐκλέγει.

γέφυρα, βοιωτ. **βέφυρα**, κρητ. γοτθ. **δέφυρα**, ἡ *ἡ γέφυρα, τὸ «γεφύριον» : ἀβεβ. ἐτυμολ. (προελλ. ;)

γῆ, δωρ. **γᾶ**, κυπρ. **ζᾶ**, ὁμ. **γαῖα** (*γᾶFja), ἡ *ἔδαφος, χώρα, γῆ* (ὡς *ἔν μητρικόν, παρέχον ἀγαθὰ*, γῆδιον, τὸ *μικρὸν ἀγρόκτημα, «χωροσφάκι», γῆθεν ἐπίρ. *ἐκ τῆς γῆς*, γηγενῆς *ὁ ἐκ τῆς γῆς γεννηθεὶς, αὐτόχθων*, γῆπεδον, τὸ *τεμάχιον γῆς*, γεωργός, ὁ *ἀγρότης, χωρικός, γεωργός* (*γᾶFαργός, πβ. λακ. γᾶFαργός *οὐ μισθωτός* 'Ἡσύχ.) : ἀβεβ. ἐτυμολ. Πβ. *γαίηχος*.

γῆθῶ, δωρ. **γᾶθῶ** *χαίρω, εὐφραίνομαι*, **γῆθοσύνη**, ἡ *χαρά, εὐφροσύνη*, **γῆθόσυτος** *ὁ πλήρης χαρᾶς* : ἐκ τοῦ *γᾶFεῶω=λατ. *gaudeō* (*gāyideō) =χαίρω πβ. *γαίω* (*γᾶF-jōw) *χαίρω, εὐφραίνομαι, γαυριῶ*, γάνυμαι *χαίρω, ἐγάλλομαι* (ΙΕ *ga-pé-u-mi, ἐρρίνου ἐνεστωτ. θ. μετὰ τοῦ π' ἄλλα συγγενῇ : γανυρὸς *φαιδρός, λαμπρός*, γάνος, τὸ *φαιδρότης, λαμπρότης*, πβ. ἀγανός). Βλ. καὶ γαῖρος.

γῆράω *γῆράσκω*, βλ. *γέρας*.

γῆρυς, δωρ. **γᾶρυς**, -υος, ἡ *φονή, ὀμιλία* : ἄλλα συγγενῇ : γαρριώμεθα *λοιδορούμεθα* (συγγ. τῷ λατ. *garriō*=φλυαρῶ ἡ παρουσία τῶν δύο τι δι' ἐκφραστικῶν λόγων ;) καὶ γαργαλὶς *θύρυος* 'Ἡσύχ., συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἱρλ. *gāir*=κραυγὴ, βοή, ἀρχ. γερμ. *kara*=θρήνος, ὀλοφυρμός (νεογερμ. *Kar-wache*=ἡ Μεγάλη 'Εβδομάς) κ.τ.λ. ἥχοιμι. ρ. *gar-.

γίγαρτον, τὸ *ὁ πυρὴν (τὸ «κουκούτσι») τῆς σταφυλῆς*, **γιγαρτίς** *σταφίς* 'Ἡσύχ. : ἴσως ξένη λέξις.

γίγας, -αντος, ὁ, **συνγῆσος**. κατὰ πληθ. **γίγαντες**, οἱ *μυθικὰ ἀνθρωπόμορφα ὄντα ὑπερφυσικοῦ σώματος καὶ μεγάλης θυνάμεως*, ὡς ἐπίθ. *ὁ πειλαρίου ἀναστήματος, μεγαλόσωμος ὡς γίγας* : ἔν πρόκειται περὶ κληρον. λέξεως, ἴσως εἶναι συγγ. τῷ λεττ. *gigante*=μακρὸν σκευόν, γίγας.

γίγγις, -ίδος, ἡ *φυτὸν τι, εἶδος γογγύλης* : ἴσως ἐκ τοῦ *γεργίς, συγγ. τοῖς : γογγύλος, γόγγρος.

γίγγλυμος, ὁ *ἄρθρωσις, κλειδώσις* : μάλλον, ὡς προσλθὼν ἐκ τοῦ *γιν-γλί-μος, εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. ἱρλ. *glūp*=γόνυ (*glū-pō-).

γίγγρᾱς, ὁ, **γίγγρος**, ὁ, **γίγγρα**, ἡ *εἶδος μικροῦ αὐλοῦ ἔχοντος ὀξεῖαν φωνὴν καὶ θρηνώδη* : *γινγρ- κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *γινγρ-, πβ. λατ. *cingrite*=παράγειν ἤχον ὀξύν καὶ διαπεραστικόν ἥχοιμι. ρ. *ger-, βλ. *γέρας*.

γίνομαι *γεννώμαι, γίνομαι* : = λατ. *gi-gn-ō*=γεννώ. ἀόρ. γ' πληθ. *ἐγένοντο*=ἀρχ. ἰνδ. *ajananā* (προσέτι *ἐγένετο* ἐκ τοῦ *ἐγενε-, ρϋζ. ἀόρ. *ἐγεντο*), πρκ. *γέγονα* (: ἀρχ. ἰνδ. *jājāna*) -γενητος *γεννηθεὶς* (*ḡnē-, πβ. *γενήσιος* :

ό εκ νομ(ί)μου γάμου γεννηθείς, ἀληθής, γνήσιος *gen- -tos ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. jātāh, λατ. nātus, γοθθ. -kunds* ἰσχ. β. λατ. genitus), γνωτός, ὁ "συγγενής, ἀδελφός" (: ἀρχ. ἰνδ. jātāh = συγγενής, λεττ. knuōts = γαμβρός, ὁ τοῦ ἀνδρός ἢ τῆς γυναίκας ἀδελφός, «κοινιάδος»), γενετή, ἡ "γέννησις, τοκετός" : ὅσοι Genetāi, λατ. genitilis* γένεσις, ἡ "ἀρχή", πβ. λατ. genetivus, gēns, nātī-ō* γενετήρ, -ήρος, γενέτωρ, -ορος, γενέτης, -ου, ὁ "ὁ γεννήσας, γεννήτωρ, πατήρ" (: ἀρχ. ἰνδ. janitār-, λατ. genitor)* γένος, τὸ "τὸ σύνολον ὁμογενῶν ἀτόμων, γένος, γενεά" (= ἀρχ. ἰνδ. jānas- οὗδ., λατ. genus)* γόνος, ὁ "γέννησις, καταγωγή" (= ἀρχ. ἰνδ. jānāh ἄρσ.)* νεο-γνός "ὁ νεωστὶ γεννηθείς, νεογέννητος" (: γοθθ. niu-kla-hs = ὦσ., πβ. λατ. nepi-gnus κ.τ.λ.), παύγονος, νεογενής "ὁ ἄρτι (πρὸ ὀλίγου) γεννηθείς* ὁμό-γνιος "ὁ εκ τοῦ αὐτοῦ γένους" (: γοθθ. kenna-kunjans αἰτ. πληθ. = εκ τοῦ αὐτοῦ γένους)* πβ. καὶ νεοσά, γενέθλις, ἡ "καταγωγή, γένος, γενεά", γοτεύς, ὁ "ὁ γεννῶν, πατήρ* ρ. *gen-. *genē- = γεννᾶν, πβ. γέννα, ἔνις.

γιγνώσκω, ἡπειρ. γνώσκω "λαμβάνω γνώσιν, γνωρίζω, διακρίνω, ἀναγνωρίζω" (ἀόρ. ἔγνω, πρκ. ἔγνωκα, πβ. ἀρχ. ἰνδ. jaiñāu, λατ. pñvi) : ἐνεστ. μετ' ἐπιθήματος ἔκο-, ὡς τά : λατ. nescō, ἀρχ. περσ. xēnādiy = πρέπει νὰ αἰσθάνωνται, ὀφείλουν νὰ παρατηρήσουν, ἑλβ. āoh = γνωρίζω (*gñē-ekō)* πρκ. γέγνω "φωνάξω δυνατά, ὥστε νὰ γίνωμαι ἀκουστός, εἶμαι ἀκουστός, λέγω" (ἔξ οὗ ὁ νέος ἐνεστ. γεγνῆσθαι)* γνωτός "γνωστός" (= λατ. nātus, ἀρχ. ἰρλ. gnāth)* γνώσις, ἡ "τὸ γινώσκειν, ἡ γνώσις, «γνώση», τὸ γνωρίζειν" (πβ. λατ. pñti-ō, ἀρχ. γερμ. kunnē, νεογερμ. Kunnē = τέχνη), γνώμα, τὸ "σημεῖον, δι' οὗ γινώσκεται τι, γνώρισμα, τεκμήριον, γνώμων" (> λατ. grōma, nōtione)* γνώμη, ἡ "διανόημα, διάνοια, κρίσις, διάθεσις, γνώμη", ἐν τῇ πληθ. "ἀποφθέγματα, γνωμικά* γνώριμος "ὁ,τι καὶ νῦν, γνώριμος, γνωστός, διακεκριμένος" (πβ. λατ. ignōtē, μεταπτ. τύπος gnātus). Πβ. ἀρχ. ἰνδ. jñānīm = γνωρίζω, λιθ. žinoti, žinoti = γνωρίζειν, ἀρχ. ἰρλ. itargnínim = λατ. sapīō, γοθθ. kunnān = διακρίνειν, ἀναγνωρίζειν ἀρχ. γερμ. knāu = διακρίνω, ἀναγνωρίζω (*gñē-ō), ἀρχ. βοοθ. slaβ. spazj, spati = γνωρίζειν, γινώσκειν (*gñē-ō). Πβ. καὶ dygnōsā "δὲν γνωρίζω, ἀγνοῶ" (ἐκ τοῦ *ā-γνοο-ς, *-γνο-For).

γλάγος, τὸ "γάλα", βλ. γάλα.

γλάζω "ἔβω μεγαλοφώνως" : ἐκ τοῦ *glas-γω, συγγ. τῷ ἀρχ. σκανθ.-ισλ. klaka = τερετίζειν ἡχοιμ. ρ. *glas-, πβ. κλάζω.

γλάμων, -ονος "ὁ ἔχων λήμμας («τοιμπλας») εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, λημάθης, «τοιμπλιάρης» (γλαμῶν «εἶμαι «τοιμπλιάρης»»), γλήμη, ἡ, γλημίον, τὸ "λήμη, «τοιμπλας" : συγγ. τοῖς : λιθ. glēpės = γλοιώδης βλέννα, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. klēm = ἀσχρολογία, ἀγγλ. clauamy = κολλώδης, γλοιώδης ρ. *glēm-, *glēm-, πβ. λατ. glomus.

γλαυκός "ὁ ἐκπέμπων λάμψιν κυανοπρασίνην, γαλανός, γαλάζιος, ἀπαστράπτων", διαγλαύσσω "λάμπω φωτεινῶς, ἀπαστράπτω λαμπρῶς", γλαυκ-ών, -άπος, γλαυκ-ώπης, -ίος "ὁ ἔχων γλαυκοὺς (ἀπαστράπτοντας) ὀφθαλμούς" (προσέτι καὶ βραχύτ. τύπος γλαυξ, ἄττ. γλαυξ, -κός, ἡ "ἡ «κοκουοβάγαν»", κληθεῖσα οὕτως ἐκ τῶν ἀπαστραπτόντων αὐτῆς ὀφθαλμῶν) : μᾶλλον, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ γλαυκός (κατὰ τὸ λευκός ;), εἶναι ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *gel- = φωτεινῶς λάμπειν, βλ. γαλάω.

γλάρω *κοιλάινω, ἀνασκάπτω, ἐκσκάπτω, γλύφω (σκαλίζω) διὰ τῆς γλυφίδος*, γλάρω, τὸ *κοιλίωμα, σπήλαιον*, γλαφυρός *ὁ κοῖλος, «βαθυλόος», ἔχων κομψήν κοιλότητα (καμπυλότητα), λελαξευμένος, ἐξεσμένος, λεῖος, λεπτός, κομψός*, γλαφυρία, ἡ *λειότης, στιλπνότης*, γλαφυρότης, ἡ *ἀκριβεία, λεπτότης, κομψότης*: συγγ. τοῖς: πολων. wy-głobić=κοιλαίνειν, βουλγ. glob άρσ.=ὀφθαλμικὴ κόγχη, κοιλίωμα τοῦ ὀφθαλμοῦ.

γλήμη, ἡ *λήμη, «τόσιπλα», βλ. γλάμων.

γλίᾱ, ἡ *ἡ κόλλα* κ.τ.λ., βλ. γλοιός.

γλοιός, ὁ *κολλῶδες ὑγρόν, γλοιώδης οὐσία*, ὡς ἐπίθ. *κολλώδης, γλοιώδης, ὑγρός ὀλισθηρός, πανούργος*, γλοιώδης *κολλώδης, ἰξώδης*: ἐκ τοῦ *γλοι-φός = λαττ. gliens = χαλαρός, ἄτονος, πρ. λατ. gliis, -tis = κόλλα (*glois-), ἀρχ. γερμ. kleso=τρίφυλλον, «τριφύλλω» (*gloio-*) ρ. *ghe- = κολλᾶν πρ. καὶ γλίᾱ, ἡ *κόλλα* (: ρωσ. glij = ἡ ἀργίλος, ὁ πηλός), γλίση, ἡ *κολλώδης οὐσία, κόλλα* (: ρωσ. ёкол. σλαβ. gļēn = βλεῖνα, φλέγμα, πρ. ἀρχ. ἱρλ. gleinim=προσκολλῶμαι, ἐκ τοῦ *gli-nā-mi, ἀρχ. γερμ. kleian = κολλᾶν), γλιττόν *γλοιόν* Ἡσύχ. (*γλιτ-φός: λιθ. gliūta=λεῖος, ὀλισθηρός, γλοιώδης, κολλώδης), γλίχομαι *προσκολλῶμαι εἰς τι, προσπαθῶ νὰ ἀπολαύσω τι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ), γλίσχος *κολλώδης, ὀλισθηρός* (σχηματισθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ *γλίχ-σκω;).

γλουτός, ὁ *ὁ πρωκτός, τὰ ὀπίσθια, ἡ ἔδρα* (κυρ. σφαῖρα, στρογγύλον σῶμα): συγγ. τοῖς: σλοβεν. glāta=οἶδημα, ἐξόγκωμα, ἀγγλ. clout=νέφος τύποι ἀνευ τοῦ i: ἀρχ. ἰνδ. glāh=δεσμός, σφαῖρα, ἀρχ. ἱρλ. glō-nāthe=λατ. linea, πορτα. ἀρχ. γερμ. kliuwa, νεογερμ. Kneuel=τολύπη, «κουβάρι», ἀρχ. γερμ. klāwa, νεογερμ. Klauē=ὄνυξ ζῶου κ.τ.λ. ρ. *gl-eu- = ποιεῖν τι σφαιρικόν.

γλυκός *ὁ ἡδύς τὴν γεῦσιν, «γλυκός», γλυκύτης, ἡ *ἡ ἡδύς γεῦσις, «γλυκάδα», γλύκων, ὁ *γλυκός, εὐήθης*, γλυκαίνω *καθιστῶ τι γλυκύ*, γλεθμός, τὸ *ὁ γλυκὺς χυμὸς τῶν σταφυλῶν, νέος οἶνος μήπω ζυμωθεὶς, «μυσσοτός»: ἐκ τοῦ *ὀλκυς, συγγ. τῷ λατ. dulcis=γλυκός, ἡδύς (μᾶλλον ἐκ τοῦ *d[ʰ]kuis).

γλύφω *λαξεύω, σκαλίζω διὰ γλυφίδος, κόπτω διὰ μαχαίριου, χαράττω*, γλιφίς, -ίδος, ἡ *τὸ κεχαρταγμένον ἄκρον τοῦ βέλους, χάραγμα, ἐγκοπὴ*, γλύφανος, ὁ *ἐργαλεῖον γλυφῆς, σμίλη*: συγγ. τοῖς: λατ. gliūbō=ἀποφλοιῶ, ἀρχ. γερμ. kliban (νεογερμ. klieben)=σχίζειν, klibūn=ἀποφυλλίζειν, τιλλεῖν, κατασπαράττειν (νεογερμ. klauben=περιτρώγειν), klurpa (νεογερμ. Klurpe)=λαβίς, «τανάλια, τσιμπίδα» κ.τ.λ. ρ. *gleubh- = κόπτειν.

γλώσσα, ἀττ. γλῶττα, ἰων. γλάσσα, ἡ *ἡ γλώσσα ὡς ὄργανον τοῦ σώματος τῶν ἀνθρώπων καὶ ζῴων ἡ γλώσσα ὡς ὄργανον τοῦ λόγου, ἡ γλώσσα, ἦν λαλεῖ τις*: ἐκ τοῦ *γλῶχ-ja (ἀρχικῶς ἡ κλίσις τοῦ ὄν.: γλάσσα, *γλασσᾱς) πρ. γλῶχες, αἰ (τοῦ ἄχρ. ὄν. γλῶξ) αἰ κορυφαί (τὰ γένεια) τῶν σταχῶν, τὰ «γῶνα», γλῶχις, -ίτος, ἡ *αἰχμή, ἀκμὴ, τὸ ἄκρον τοῦ λωρίου τοῦ ζυγοῦ*: εἰς τὴν αὐτὴν ρίζαν ἀνήκει ἴσως καὶ τὸ ἀρχ. ἐκλ. σλαβ. glogъ = ἔκτανθα.

γνάθος, ἡ, γναθμός, ὁ *σιαγών, γνάθος*, κάραθοι *σιαγόνες, γνάθοι* Ἡσύχ.

(μικροδ.) : συγγ. τῷ λιθ. *šindas* = σιχνών (**šēnadh-*). περαιτέρω συγγ. τῷ *γένυς*.

γνάμπω *κάμπω, λυγίζω*, γναμπτός *κακαμμένος, κυρτός, καμπύλος* : ἴσως συγγ. τοῖς : πολλών. *gnābīc* = πιεῖν, νεογερμ. *knahtern* = δάκνειν, δαγκάνειν· κατὰ τὸν τύπον καὶ τὴν σημ. ἐσχηματίσθη κατ' ἐπίδρασιν τοῦ κάμπω.

γνάπτω *ξέω*, βλ. κνάπτω.

γνήσιος *ὁ ἐκ νομίμου γάμου γεννηθείς, γνήσιος*, βλ. γίνομαι.

γνίφων, ὁ *ὁ φιλάργυρος, φιλοχρήματος* : ὁ τύπος οὗτος προήλθεν ἐκ τοῦ ἀρχαίот. *Кнѣвъ*, βλ' ὑπερογ. τροπῆς τοῦ ἀρκτικού ἀήχου φθόγγου κ εἰς ἡχηρόν γ, συγγ. τῷ ἀρχ. σκανθ.-ιολ. *knírra* = ἐμπηγνύειν.

γνόφος, ὁ *σκοτός*, γνωφερός *σκοτεινός*, γνωφώδης *ὁ πλήρης γνώφου, ζοφώδης*, βλ. δνόφος.

γνόθος, τὸ *κοίλωμα, σπήλαιον* : ἴσως συγγ. τῷ νεογερμ. *Knoeten* = κόμβος.

γνύξ ἐπίρ. *μέ κεκλιμένον γόνυ, εἰς τὰ γόνατα, «γονατιστάς», βλ. γόνυ.

γνώριμος *ὅ,τι καὶ νῦν, γνώριμος, γνωστός, διακεκριμένος*, βλ. γιγνώσκω.

γνωτός, ὁ *σύγγενής, ἀδελφός*, βλ. γίνομαι.

γούω *θρηνώ, ὀδύρομαι*, βλ. γόος.

γόγγρος, ὁ *ἔγχελος τῆς θαλάσσης, ἔκφυσις ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων*, βλ. γογγύλος.

γογγύζω *ἐκδηλῶ τὴν ἀγανάκτησιν ἢ δυσφορίαν μου διὰ γογγυσμῶν, τονθορύζω, «μουρμουρίζω», γογγυσμός, ὁ *τὸ «μουρμούρισμα»* : μᾶλλον εἶναι ἡχοιμμ. λέξις, ὡς τὸ ἀρχ. Ἰνδ. *gāṇjati* = βομβεῖ, τονθορύζει.

γογγύλος *στρογγύλος, κυκλοτερής, σφαιρικός*, γογγυλός, -ίλος, γογγύλη, ἡ *εἰδος λαχάνου, τὸ «γογγύλιον», γογγυλίω *εὐστρέφω* *Ἡσυχ.* : μᾶλλον, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ γογγ-ύλος (ἐσχηματίσθη ὡς τὸ στρογγ-ύλος), εἶναι συγγ. τῷ γόγγ-ρος, ὁ *ἔκφυσις ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων, ἔγχελος τῆς θαλάσσης* (> λατ. *gonger*, *conger*), γογγυράνη, ἡ *ἀπόστημα εἰς τὸν φάρυγγα, ὄζος, «ρόζος»*. Πβ. γιγνίς.

γόςης, -ητος, ὁ *ὁ γούων, θρηνῶν, μαγείας ποιῶν, μάγος, θαυμαστοποιός, ἀπατεῶν*, γοητεύω *μαγεύω, ἐξαπατῶ*, γοητεία, ἡ *μαγεία, ἀπάτη*, βλ. γόος.

γόμφος, ὁ *ἥλος ἐκ ξύλου ἢ μετάλλου, σφήν, «καρφί», ὀδούς* : = ἀρχ. Ἰνδ. *jāmbhah* (*jambhaya* = τραπέζιτης ὀδούς = ἑλλ. γομφίος, ἑνν. ὀδούς), τοχ. *A kam*, ἀλβ. *žemp*, λεττ. *kāobs*, ἀρχ. ἱοκλ. σλαβ. *žbъ* = ὀδούς· ἐν ἀλλῇ σημ. αἱ λ. : ἀρχ. γερμ. *kamh*, νεογερμ. *Kamm* = κτένιον, «χτένα» (κυρ. *ὀδοντωτός, ὁ ἔχων ὀδόντας*), λιθ. *žambas* = ἐξέχουσα γωνία δοκοῦ, τὸ ἄκρον τῆς δοκοῦ (ὁ ὀξείως ὀδοντωτός). Πβ. **gombhos* = ὀδούς (ὡς *μασῶν, δαγκάνων*· ἐξ αὐτοῦ, ἐν συνεχείᾳ, ἡ σημ. τοῦ *πάσσαλος, ὄνυξ, ἥλος, «καρφί» ;), ρημ. **gombh-* = κατασχίζειν ἐν τῷ ἀρχ. Ἰνδ. *jāmbhahat* = ἀρπάζει προθύμως τὸ ριπτόμενον διὰ τοῦ στόματος, «χάφτει» κ.τ.λ.

γόνος, ὁ *γέννησις, καταγωγή*, γονή, ἡ *γόνος, τέκνον, γενεά*, γονεὺς, ὁ *γεννήτωρ, πατήρ, γενάρχης*, βλ. γίνομαι.

γόνυ, γεν. *γουνός* (**γονφός*) καὶ *γούνατος*, ἀττ. *γόνατος* (**γονφάτος*), τό, πληθ. αἰολ. *γόννα*, ἐκ τοῦ **γονja*, (ὡς τὸ ἕσπος ἐκ τοῦ **ξενjos*) *τὸ ἐγκύατον*,

γόνυ*, γωνία (*γωνF-lā), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ γωνία*: συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. jānu=γόνυ (α < ὀ ὡς ἐν τῇ λ. γωνία· διὰ τὸν ἐπεκτετ. τύπον μετὰ τοῦ π ἐν τῷ γόνατος [*γονF-γτος] πβ. ἀρχ. ινδ. jānuī=ἀμφότερα τὰ γόνατα), ἀρμ. cunp=γόνυ (*ḡōnu-r-), πληθ. cunp-k' (*ḡon-g-o-, πβ. γυνέ), λατ. genu=γόνυ, γοτθ. kniu, ἀρχ. γερμ. knio, νεογερμ. Knie=γόνυ. — Ἑφαινισμ. β. *ḡna- (πβ. Knie=γόνυ): γνυ-πετεῖν *πίπτειν εἰς τὰ γόνατα, γονυ-πετεῖν*, γνέπετος *ὁ πίπτων εἰς τὰ γόνατα, γονυπετής*, γνέβ' ἐπὶρ. *μὲ κεκλιμένοι γόνυ, εἰς τὰ γόνατα, ἄγονατιστά* (*ḡnu-g-, πβ. ἀρμ. cunp-k'), ἰγνύη, ἰγνός, ἡ *τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ γόνατος, ὁ ὑπὸ τὸ γόνυ τόπος* (*ἐν-γνύα), πρόγνυ ἐπὶρ. *εἰς τὰ γόνατα, ἄγονατιστά* (ἀντὶ *πρόγνυ=ἀρχ. ινδ. pra-jñāḥ=ἔχων τὰ γόνατα πρὸς τὰ ἑμπρός).

γῶος, ὁ *θρήνος, ὀδυρμός*, γῶας *θρηνώ, ὀδύρομαι*, γῶης, -ητος, ὁ *ὁ γῶων, θρηνῶν, μαγείας ποιῶν, μάγος, θαυματοποιός, ἀπατεῶν*: ἐκ τοῦ *γῶF-ος, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. jōgūnē=ἡχῶ, δυνατά, ἀρχ. γερμ. gikewon=καλεῖν, ὀνομάζειν, ὀνομάζεσθαι, kūma=θρήνος, ὀδυρμός, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. gonow=θάρυβος· ρ. *gou-, *gū-.

γοργός *ὁ προκαλῶν φόβον, τρομερός, φοικτός, ἄγριος*, Γοργώ, ἡ *ἡ «Γοργόνα», τέρας φοικτὸν τὴν θέαν*, γοργόομαι *γίνομαι ἄγριος* (ἐπὶ ἱππων), γοργ-ὦν καὶ γοργωπός *ὁ ἔχων φοβερόν (ἄγριον) βλέμμα*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. kercr=σκληρός, ἀρχ. ἱρλ. garg=τραχύς, ἄγριος, μον. ἱρλ. grēin=ἀσχημοσύνη, δυσμορφία, ἀηδία· (*gragnie), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. grosa=φρίκη, φοικτίαςις.

γῶργυρα, ἡ *ὑπόγειος εἰρκτή, φυλακή, δεσμωτήριο*, γῶργυρα, ἡ *φυλακή, ὑπόγειος ἀγωγὸς ὑδάτων ἢ ἀκαθαρσιῶν, ὑπόνομος*: ἴσως τύπος σχηματισθεῖς μετὰ διπλασ., συγγ. τῷ γῶρός *στορογγύλος*.

γῶσος, ὁ *ἡ δυσσομία τοῦ τράγου*, γῶσων *ὁ δυσωθίαν ἀποπνέων ὡς ὁ τράγος*: ἐκ τοῦ *γῶσ-ος, συγγ. τῷ γῶω *τρώγω, «ροκανίζω»* (σημαῖνον ἀρχικῶς: *ὁ τράγος ὡς τρωκτικὸν ζῷον*).

γῶυς, γεν. γῶός (*γῶFja), ὅμ. γῶῦς, ἡ *ἡ γῶα, «γῶα», γῶα (*γῶFja), γῶίς, ἡ=ὦς: συγγ. τῷ γῶω, ρ. *ḡer-āu-· πβ. *ḡeru- ἐν τοῖς: γῶυς *γῶρων* Ἡούχ., ἀβεστ. saurvan= γερωντικὴ ἡλικία, γῶρας, ἀρμ. ceroit= ἡλικία, γῶρας.

γράφω *χαράσσω, ἑγχαράσσω, γράφω*, γράμμα, τὸ *τὸ κεχαραγμένον, τὸ γεγραμμένον, τὸ στοιχεῖον τοῦ ἀλφαβήτου*, γραμμή, ἡ *ἡ διὰ τοῦ κονδυλίου γραφομένη συνεχὴς σειρὰ, γραμμή*, γραφεύς, ὁ *γραμματεύς, γραφεύς, ζωγράφος*, γραπτύς, ἡ *πλήγωμα τῆς ἐπιδερμίδος, ἀμυχή*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. kerban=ἐντέμνειν, ἑγχαράσσειν (νεογερμ. kerben=ὦς.), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kŕbъ=κλῆρος, λαχεῖον (ὡς *κεχαραγμένον ραβδίον*).

γῶω *τρώγω, «ροκανίζω»*, γῶστις (ἀττ. κῶστις), ἡ *ἡ χλωρὸς χόρτος, «γῶσιδω»*, γῶσιζω καὶ κατὰ μετάθεσιν γαστριζω *παρέχω εἰς τινα τροφήν, τρέφω τινά*, γῶστεις, ὁ *ἀδελφός, λαίμαργος, γαστρίμαργος*: ἐκ τοῦ *ḡrōē, συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. grāsati=κατατρώγει, καταβροχθίζει, καταπίνει, πβ. ἀρχ. σκανδ.-ισλ. krās=ὀρεκτικὸν φαγητόν, «λιχουδιά» (*ḡrōso-). Βλ. καὶ γάγγραινα, γῶσος, γῶωνος.

γῶιφος, ὁ *σχοίνινον καλάθιον, ἀλειυτικὸν δίκτυον, γῶιφος, αἰνιγμα* (ὡς *περιπλυνον*), νεώτ. γῶιπος, ὁ *δίκτυον τῶν ἀλιέων*, γῶιπές, γῶιπος, ὁ

ἀλιεύς: ἐκ τοῦ *gr-f-bhōa, συγγ. τῷ μόν. γερμ. kräbe ἀρσ.=κάνιστρον, καλάβιον, ἐντόσθια· ρ. *gre-bh-, ἐπτεκτετ. τύπος τοῦ *ger-, πβ. γέρον.

γρομφάς, -άδος, ἡ *ἡ κγουρούνα*, γρομφίς καὶ γρόμφις, ἡ=ὥσ.: ἀβεβ. ἐτυμολ.

γρόνθος, ὁ *ἡ καλεισμένη καλάμη τῆς χειρός, κροθιά, μπουριά*: ἐκ τοῦ *gram-dhōa, συγγ. τοῖς: λιθ. grāmdau, -yti=ἐκ τῶν ἄνω βαικίως ὠθῶν καὶ διὰ τῶν ποδῶν κτυπὼν ἐμφράσσω, λατ. graminum κ.τ.λ.· ρ. *gr-am-, ἐπτεκτετ. τύπος τοῦ *ger-, βλ. ἀγείρω.

- 1 γρῦ δελ. *ἡ φωνὴ τῶν χοίρων, ὁ γρυλισμός*, γρεῖζω (*γρυδζω) *ἐκβάλλω γρυλισμόν, γρυλλίζω*, γρεῖλος, γρύλλος, ὁ *χοῖρος*, γρεῦλλίζω *ἐκβάλλω γρυλισμόν*: συγγ. τοῖς: λατ. grundiō (grunniō)=ἀρχ. γερμ. grunziem, νεογερμ. grunzen=γρυλλίζειν· ἡχομμ. ρ. *gru-, *gru-d-.
- 2 γρῦ *ὁ ὑπὸ τῷ ὄνυχι ρύπος*, βλ. γρεῦμέα.

γρῦμέα (καὶ γρῦμαῖα), ἡ *μικρά καὶ οὐθενὸς ἄξια πράγματα, πλῆθος εὐτελῶν πραγμάτων, μικρά, εὐτελῆ ἰχθύδια, σάκιος* (> λατ. grūpina): συγγ. τοῖς: λατ. grūpius=σπαρὸς χρώματος (ὡς *τὸ διὰ σκαλισματος συνηθροισμένον*), νεογερμ. Krume=ἡ «ψίχα» (ὡς *τὸ διὰ τῶν ὀνύχων ἐξαχθέν*)· πβ. γρῦ *ὁ ὑπὸ τῷ ὄνυχι ρύπος*, γρεῦτή, ἡ *μικρά καὶ οὐθενὸς ἄξια πράγματα, πλῆθος εὐτελῶν πραγμάτων, μικρά, εὐτελῆ ἰχθύδια, θήκη (κιβώτιον) κοσμημάτων (γυναικειῶν)*, γρεῦτοδόκη, ἡ *κυτίον, κιβώτιον (ἀποθήκη) εὐτελῶν πραγμάτων*.

γρῦπός *κεκυρτωμένος, κυρτός, καμπύλος, ὁ ἔχων ἀέτειον τὴν ρῖνα (κμύτη)*, γρεῦπότης, ἡ *κυρτότης, καμπυλότης*, γρεῦπαίνω *γίνομαι κυρτός*, γρεῦφ, γεν. γρυπός, ὁ *μυθολογικὸν ζῶον ἔχον κεφαλὴν καὶ πτέρυγας ἀετοῦ*, γρυμπαίνειν *γρυποῦσθαι, συγκάμπτειν*· Ἡσύχ.: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. krumm, νεογερμ. krumm=κυρτός.

γρῶνος *καταφαγωμένος, κοῖλος*, γρῶνη, ἡ *κοιλὴ πέτρα, σπήλαιον, κοῖλον ἀγγεῖον*: ἐκ τοῦ *graw-nos, συγγ. τῷ γρῶα *κατατρῶγω*.

γῦαλον, τὸ *κοιλότης, κοίλωμα, θόλος, καμάρα, χαράδρα*, μεγάρ. γυῖλῶς, ὁ *εἶδος ποτηρίου*, ἐγγυαλλίζω *ἐγχειρίζω, θέτω εἰς τὴν παλάμην* (πβ. ἐγγυάω): εἰς τὴν αὐτὴν ρίζαν ἀνήκει καὶ τὸ γύλιος (καὶ γυλός), ὁ *εἶδος πήρας, ὁ γυλός*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ḡḷiḥ, gūḷiḥ=σφαῖρα, ἀρχ. γερμ. kiol=όχημα, kiulla=πήρα, θυλάκιον κ.τ.λ.· ρ. *geu- = κάμπτειν, λυγίζειν, βλ. γαυσός, γῆης, γυῖον, γῦρός, γυαλός, ἐγγυάω.

γύγης, ὁ *εἶδος ἐνόδρου πτηνοῦ*: ἴσως συγγ. τῷ λιθ. gužytys=πελαργός.

γύης, -αυ, ὁ *τὸ κεκυρτωμένον ξύλον τοῦ ἀρότρου, εἰς δ' ἡρμόζετο τὸ ὄνιον*, ἀροτρον αὐτόγυον *ἀροτρον, τοῦ ὁποῖου τὸ κεκαμμένον ξύλον ἀποτελεῖ ἔν σῶμα μετὰ τοῦ σιδηροῦ μέρους αὐτοῦ, κμονόξυλον ἀλέτρου*, γύα, ἡ *ἀγρός, πεδῖον*: ἴσως ἐκ τοῦ *γυσσ-, συγγ. τῷ λατ. hūta, hūtis=τὸ κεκαμμένον ξύλον τοῦ ὀπισθοῦ μέρους τοῦ ἀρότρου (*gūhōs, δάνειον ἐκ τῆς Ὀσκ.-Ὀμβρ.)· ρ. *geu- = κάμπτειν, λυγίζειν, βλ. γαυσός, γῦαλον, γῆης.

γυῖον, τὸ *μέλος τοῦ σώματος (βραχίων καὶ ποὺς), ὁ κόλπος, ἡ μήτρα (τῆς μητρός)*, γυῖα *καθιστῶ τινα χαλὸν* (ἐξ οὗ γυῖός *χαλός, ἀνάπηρος*): ἐκ τοῦ *γυf-jon ἢ *γυσ-jon (πβ. γύης)· ρ. *geu- = κάμπτειν, λυγίζειν, βλ. γαυσός, γῦαλον, γῆης.

γυλιός (καὶ γύλιος), ὁ *εἶδος πήρας, ὁ γυλιός*, βλ. γύalon.

γυμνός *ὁ οὐδενίαν περὶ τὸ σῶμα ἀμφίεσιν ἔχων, ὁ ἀνευ περιβολῆς, γυμνός, «γυμνός», γυμνός *ὁ ἀσκούμενος γυμνῶς, γυμνασμένος*, γυμνάζω *ἀσκῶ ἑμαυτὸν εἰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις γυμνῶς, ἀσκῶ τινα γυμνόν*, γυμνάσιον, τὸ *ὁ τόπος, ἐνθα ἡσχοῦντο εἰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις, γυμναστήριον*, γυμνασία, ἡ *τὸ γύμνασμα, ἡ ἀσκήσις*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *γυμμός, κατὰ μετὰθεσιν *γυμμός, γυμνός, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. nagráh, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. nakinn, χεττ. nekumanna, λατ. nūdas, γοτθ. naqarþe, ἀρχ. γερμ. nackut, νεογερμ. nackt, ἀρχ. ἱρλ. nochu=γυμνός (*nog*odhbos, -(e)tos).

γυνή, γεν. γυναικέες, βοιωτ. βανᾶ, ἡ *ἡ «γυναικά»*: ἐκ τοῦ *g^hunā, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. gṛā́, grā́=ἡ θεοῦ γυνή, οὐρανία γυνή, jānīh=γυνή, ἀρμ. kin=ἡ σύζυγος, μεσοαπ. gusakhai, ἀρχ. ἱρλ. ben=ἡ κυρία, γυνή (*g^henā=ἀρμ. kin), γοτθ. qinþ=γυνή, ἡ σύζυγος, qēns=γυνή, ἀρχ. πρωσσ. gepna, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. žena=ὦσ., τοχ. Α ḡam, Β ḡno=ἡ σύζυγος. — γύναιον, τὸ *ἡ «γυναικούλα»*, γύναιος *ὁ ἀνήκειν εἰς γυναῖκας, γυναικεῖος*, γυναικεῖος=ὦσ., γυναικών, ὁ, γυναικωνίτις, ἡ *τὸ διὰ τὰς γυναῖκας προωρισμένον διαμέρισμα τοῦ οἴκου*. Πβ. μάδομαι.

γύπη, ἡ *θόλος, καμάρα, κοίλωμα γῆς, σπήλαιον, φωλεὰ γυπῶν*, βλ. γύφ. γυργαθός, ὁ *κάλαθος (κόφινος) ἐξ ἱτέας, ἀλιευτικός κάλαθος*: ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. kraeco=ἀγκιστροειδὲς ἐργαλεῖον, εἶδος ἀρπάγης.

γυρίνος, ὁ *τὸ ἄπουν καὶ κυκλοτερές τὸ σχῆμα νεογόνου τοῦ βατράχου*, βλ. γυρός.

γύρις, -εως, ἡ *τὸ λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου, ἡ ἄχνη ἀλεύρου*, γυρίτη, ἡ *εἶδος πλακοῦντος, γλῶκισμά τι*, γυρίτης (ἀρετος), ὁ *ἄρετος παρασκευασθεὶς ἐκ γύρεως*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

γυρός *στρογγύλος, κυρτός, καμπύλος*, γῆρος, ὁ *στρογγυλότης, περίμετρος, κύκλος*, γυρῶν *κάμπτω, λυγίζω τι*, γυρίνος, ὁ *τὸ ἄπουν καὶ κυκλοτερές τὸ σχῆμα νεογόνου τοῦ βατράχου*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. kor=κεκυρτωμένος, κεκαμμένος (*gom-eto-), kuġra=ἡ ῥάχις, ἡ πλάτη, kr-ukn=ἡ πτέρνα (*gūto-). ρ. *geu- = κάμπτειν, βλ. γύalon, γύης, γυῖον, γύφ.

γύψ, γεν. γυπός, ὁ *ἀρπακτικόν τι πτηνόν, ὁ ἀγύπας*: ὡς σημαίνουν *πτηνόν ἔχον κυρτοὺς ὀνυχας* (πβ. [γρυπός] γρύψ), εἶναι συγγ. τοῖς: γύπη, ἡ, γυπάριον, τὸ *θόλος, καμάρα, κοίλωμα γῆς, σπήλαιον, φωλεὰ γυπῶν*, νεογερμ. Koben=ὁ «στῆβλος» χοίρων, τὸ χοιροστάσιον κ.τ.λ. ρ. *geu- = κάμπτειν.

γύψος, ἡ *κιμωλία γῆ, γύψος*: δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ.

γώλεος, ὁ *σπήλαιον, λάκκος*: ἴσως συγγ. τοῖς: γύλιος, γῆρος. Κατ' ἀλλην ἐκδοχὴν (Speech): συγγ. τῷ λιθ. guōlis=κοίτη ἀγρίων ζώων.

γωνία, ἡ, βλ. γόνυ.

γώρυγος, ὁ *ἡ θήκη τοῦ τάξου, ἡ φαρέτρα*: δάνειον ἐκ τῆς Σκυθ. (ἀρχικῶς ἐσημαίνειν *ἀντικείμενον ἐκ βοείου δέρματος*, πβ. ἱραν. Γω- ἐν τῇ λ. Γω-βάρης καὶ περσ. rūda=ἐντερον, ἐντόσθια).

Δ

δα- έπιτατ. προθεματ. μόριον "πολύ, λίαν" έν τῇ λ. δάσκιος "ὁ έν πυκνῇ σκιᾷ, ἔχων πυκνήν σκιάν, θασύσκιος, πολύ σκιερός, πολύσκιος", δαφονός "βαθέως έρυθρός, κατέρυθος, «κατακόκκινος»": εκ τοῦ *σθα-, *δja- = αιολ. ζα- (δάσκιος εκ τοῦ *σθα-σκιο; κατ' άνομ.).

δαίρα *ἡ γιγνώσκουσα, εμπειρος ἢ θαυματουργός; (έπίθ. τῆς Περσεφόνης): εκ τοῦ *δασερα, συγγ. τῷ άρχ. ινδ. dāsāh (*dha-rā) = θαυματουργός ρ. *dapa-, βλ. δέδαιε, δαήμων, άδούης· πβ. δαίφρων.

δαήμων "ειδήμων, εμπειρος", βλ. δέδαιε.

δότηρ, αίτ. **δῶρα**, ὁ "άδελφός τοῦ συζύγου, άνδράδελφος, «κουνιάδος»": εκ τοῦ *δαιFήρ = άρχ. ινδ. dhātár-, άρμ. iaiṛ, λατ. lēvis (τὸ τέμα τῆς λέξεως κατὰ τὸ νίτ), άρχ. γερμ. zaihuar, άγγλοσαξ. tēcor, λιθ. dieverti-, άρχ. έκκλ. ολαβ. dēver-.

δαί τοπ. πτώσις "έν τῇ μάχῃ", βλ. δήιος.

δαί (άττ.), βλ. δέ.

δαιδάλλω "εργάζομαι τεχνικῶς, κατασκευάζω τι έν τέχνῳ, κοσμῶ, στολίζω", δαίθαλος, δαιδάλεος "ὁ τεχνηέντως εἰργασμένος, τεχνικῶς κατεσκευασμένος, περίτεχνος, κομψός", δάλλει "κακουργεῖ" Ἡσυχ.: εκ τοῦ *δαι-δαλῶ (μετ' έπιτατ. διπλασ., πβ. δαιδύσσεσθαι κ.τ.λ.), συγγ. τοῖς: άρχ. ινδ. dādayati = σχίζει, κάμνει τι νά διαρραγῇ, dālati = διαρρήγνυται, dalaṃ οὐδ. = μέρος, τμήμα, τεμάχιον, άρμ. iai = έγγάραξις, σημείον, λατ. dolō = πελεκῶ, άρχ. ιρλ. delb = μορφή, σχῆμα, fodālim = χωρίζω, λιθ. dalli = μέρος, τμήμα, dailijū, dailýti = διακνέμειν, μοιράζειν, ρωσ. dolja = μέρος, τμήμα. Πβ. δέλτος, δηλόομαι.

δαιδύσσεσθαι "εἰλεσθαι" Ἡσυχ.: συγγ. τοῖς: λατ. dūcō (άρχαιότ. doucō) = εἰλω, άγω = γοτθ. iuihan (νεογερμ. ziehen = εἰλειν), πβ. άλβ. dūk = μαδῶ («ξεριζώνω») τάς τρίχας. Βλ. άδευκός, ένδυκός.

δαίζω "διαχωρίζω, τεμαχίζω, κατακόπτω, καταστρέφω", βλ. δαίωμα.

δαίμων, -ονος, ὁ, ἡ "θεός, θεά, μοῖρα, εἰμαρμένη", δαιμόνιον, τὸ "θεία δύναμις, θεότης": συγγ. τῷ δαίωμα (έπειδὴ άρχικῶς δαίμων ἦτο ὁ θεός τῶν νεκρῶν (τοῦ "Άδου), ίσως ὡς ὁ κατασχίζων τὰ πτώματα").

δαίνυμι "παρέχω γεῦμα, ἡ συμπόσιον", βλ. δαίωμα.

δαίωμα "διαίρω, διαμοιράζω, διανέμω", δαίς (γεν. δαιτός), δαίτη, δαιτήs, -ύος, ἡ "μερίς, μερίδιον, γεῦμα, δείπνον, θυσία", δαιτυμόν, -όνος, ὁ "ὁ προσκεκλημένος εἰς γεῦμα, φιλοξενούμενος", έν τῷ πληθ. "οἱ συνδαιτυμόνες, ὁμοτραπέζιοι", δαιτρός, ὁ "ὁ κατατίνων (διανέμων)", δαιτρός, τὸ "μερίδιον", κρητ. δαίσις, ἡ "διαίρεσις, διανομή", δαίνυμι "παρέχω γεῦμα ἡ συμπόσιον", δαίζω (άόρ. δάδίζα) "διαχωρίζω, τεμαχίζω, κατακόπτω, καταστρέφω" (έκ τινος *δᾱ-Fός "κατακεκομμένος"): αντί *δόμοις (μετὰ τοῦ ι, διατηρηθέντος καί εἰς τὸν ένεστ., κατὰ τὸν μέλλ. δαίσω), πβ. άρχ. ινδ. dāti, dyāti = αποκόπτει, χωρίζει, διανέμει, dāyatē = διανέμει, λαμβάνει μέρος, μετέχει, καταστρέφει, ditiḥ = τὸ διανέμειν, dātu- = μέρος, dātar- = θειριστής, dāttram = δρέπανον· πβ. έπίσης άρμ. ti = ηλικία, χρόνος, άρχ. γερμ. zai, νεογερμ. Zeite =

χρόνος, ἀγγλοσαξ. *tīma*, ἀγγλ. *time* ρ. **dā[i]*-, **dā*-, **də*- βλ. καὶ δαίος, δατέσμαι, δῆμος.

δαίος «βασανισμένος», δυστυχής, εὐαίνος, βλ. δῆλος.

δαίφρων, -ονος ὁ ἔχων δαήμονα φρένα, ἔχων σοφὸν τὸ φρόνημα, συνετός, ἐμπειρός: μάλλον προέρχεται ἐκ τοῦ **δασσι*-, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *dasatā* = θαυματουργός (βλ. δαίειρα), ὡς τὸ κῦδι-άνειρα, συγγ. τῷ κῦδι-ρός.

δαίω (**δαF-jw*) ἀνάπτω, κάμνω τι νὰ καίῃ, πρκ. *δέδηε* «ἔχει ἀνάψει», μτχ. πρκ. *δεδουμένος*: δάος, τό, δαίς, -ίδος, ἀττ. *δάς*, γεν. *δαδός*, ἡ **δαυλός*, πυρός ἐκ δαδίου, λαμπάς: δᾶσός (**δαFes-ros*) **εὐκαυστος*, καύσιμος, ξηρός, δᾶλός, ὁ **τεμάχιον* ξύλου φλεγόμενου, δαυλός (**δαFελός* = λακ. *δαβελός*): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *duṇōti* = καίει, βουσνίζει, ταλαιπωρεῖ, *dūnāh* = κεκαυμένος, *dānāh* (*danaḥ*) ἀρσ. = πυρκαϊά, *dōman-* = πυρκαϊά, βάσανος, ταλαιπωρία, ἀρχ. ἱρλ. *dōim* = ἐπικαίω, καίω, κυμβρ. *dowy*, *deifio* = ἀνάπτειν, ἀρχ. γερμ. *zuocen* = καίειν ρ. **dāu*-, **dəu*-, **dū*- = καίειν, πβ. δῆλος, δύη.

δάκνω (ἀόρ. *ἔδακον*, μέλλ. *θήξομαι*) **δαγκάω*, δῆγμα, τὸ **δάγκαμα*, *δακτόν*, δάκος, τὸ **ζῶον*, τοῦ ὁποίου τὸ δῆγμα εἶναι ἐπικίνδυνον, δᾶξ ἐπίρ. **δαγκάνων*, αἵ τὰ δόντια»: ἐκ τοῦ **daḡk*-πό, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *dāśati* = *δαγκάνει* (**daḡkēti*), πρκ. *dadāśa* (εἶτα ἐνεστ. *dāśati*, πβ. *dāśāh* ἀρσ. = δῆγμα, *dāśtrah* = κυνόδους), ἀρχ. γερμ. *zangar* = *θηκτικός*, *δέξ*, *zanga*, νεογερμ. *Zange* = λαβίς, «τανάλια, τομπίδα» (κυρ. ἡ συνδάκνουσα), ἄλβ. *dane* = λαβίς, «τανάλια, τομπίδα» ρ. **denk*- = *δαγκάνειν* (οἱ ἔκτετ. τύποι *θήξομαι*, δῆγμα εἶναι νέοι σχηματισμοί).

δάκρυ, νεώτ. *δάκρυον*, τὸ **δ*, τι καὶ νῦν, τὸ *δάκρυ* (ἑλληνιστ. *δάκρυμα* > λατ. *lacrima*): IE **daḡru*, πβ. ἀρχ. ἱρλ. *dēr* = *δάκρυ*, γοιθ. *tagr* οὐδ., ἀρχ. γερμ. *zahr* ἀρσ. (νεογερμ. *Zähre* = *δάκρυ*): **draḡ*- ἐν τοῖς: ἀρμ. *artasuk* = *δάκρυα* (**draḡu*), ἀρχ. γερμ. *trahan* (νεογερμ. *Träne* = *δάκρυ*): πβ. τὴν ὁμοιοκατάληκτον λ. **akru* ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. *ákru* = *δάκρυ* = τοχ. Α *ākēṛ*, πβ. λιθ. *aḡarā* = *δάκρυ*.

δάκτυλος, ὁ **δ*, τι καὶ νῦν, ὁ δάκτυλος, τὸ «δάκτυλον»: ἐκ τοῦ **δατκίλος* (πβ. βουλγ. *δουκνίλος*), ἱσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **dḡt-ku-lo*-, συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. *zinku* (νεογερμ. *Zinke*) = γλῶχις, ὀδούς, «διχάλιν». — δάκτυλος ἡ «χουρμαδιά» εἶναι δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ.

δαμάλη, -ου, ὁ **νεαρός* (εἶτι πολὺ ἡμερος) ταῦρος, «δαμαλάκι»: ὡς ἐπίθ. **καταβάλλων*, καθυποτάσσων, *δαμάζων* (δ. *Ἔρωσ παρ' Ἀνακρ.*), *δαμάλη*, *δαμαίς*, ἡ **νεαρά ἀγελάς*, *δαμάλος*, ὁ **μόσχος*, «μοσχάρι»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. *dam* = βούς (**damos*), κυμβρ. *daſad* = πρόβατον (**damato*- λατ. *damma* = αἰγας, βορκάς, δάνειον ἐκ τῆς Κελτ.)· περαιτέρω συγγ. τῷ *δαμάω*.

δάμαρ, γεν. δάμαρτος (λεσβ. μετεσχηματισμένος τύπος *δόμορτις*), ἡ ἡ σί-ζυγός: ὡς σημαίνουν ἡ διωκοῦσα τὸν οἶκον (λέξις τῶν εὐπατριδῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σόλωνος), προήλθεν ἐκ τοῦ **dam*- = οἶκος (συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *dam-patiḥ* = δεσπότης, αὐθέντης, πβ. *δεσπότης*) καὶ *αρ*, ἐκ τοῦ **ti(i)*, πβ. λατ. αἰτ. *artem*, ἑλλ. *ἀρτέν*.

δαμάω (ἀντί **δάμα-μι*, πβ. ἀόρ. ἰμ. *δάμα-σσα*), δάμνημι, δαμνάω, δαμάζω **καταβάλλω*, ἐπικρατῶ, τιθασέω, *δαμάζω*, *δημῶς*, *δωρ*, *δηατῆς* **δωμα-*

σθείς, ἀδμής, -ῆτος, ὁ, ἡ, ἀδμητός, -ον *ἀδάμαστος, ἀγαμος*, ἀμήσις, ἡ *δά-
μασις, καταδάμασις*, ἀμητήρ, ὁ *δαμαστής*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. dāmyātī
= εἶναι ἡμέρος, τιθασεύει (*d_{am}-jetī), dāntāh=δαμασθείς (=δμητός),
μεταβιβ. damāyati (*domējō=γοτθ. gataujan, ἀρχ. γερμ. zommen), damāyati=
δαμάζει, τιθασεύει, καθυποτάσσει (*domā-jō=λατ. domo, νεογερμ. zähmen
=ἡμερώνειν, τιθασεύειν), ἀρχ. ιρλ. damnaim=δέκα σφιγκτά, δαμάζω (=
δάμνημι), ni deim=λατ. non patitur ρ. *domā-, *dema- = ἡμερώνειν, δα-
μάζειν. Πβ. δαμάλης.

δάνος, ὁ *χρήματα διδόμενα ἐπὶ τόκῳ, δάνειον, χρέος* δῶρον*, δανείζω *δ,τι
καὶ νῦν, δανείζω*, δάνειον, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, δάνειον*: ἐκ τινος ρημ. ἐπιθ.
*dēnós=ἀρχ. ινδ. dānāh=δεκρημένος, «μοιρασμένος», συγγ. τῷ δαίωμα
διαίρω, διανέμω, πβ. δατέομαι, δαπάνη.

δᾶξ ἐπίρ. *δαγκάνων, «μὲ τὰ δόντια»*, βλ. δάκνω.

δαπάνη, ἡ *ἐξοδόν, ἀνάλωμα, δαπάνη*, δάπανος, -ον *δαπανηρός, πολυέξοδος,
πολυδάπανος, σπάταλος*, δαπανηρός=ὦς, δαπανῶ *ἐξοδεύω, ἀναλίσκω
χρήματα, δαπανῶ* { > λατ. dapnō=προσφέρω δαίπων, φιλοξενῶ), δάπτω
(*δαπῶ) «κατασχιζῶ, σπαράττω, «ἐσχίζω», κατατρώγω, καταβροχθίζω»
(μετ' ἐπιτατ. διπλασ. δαρδάπτω *ἐσχίζω», καταβροχθίζω*), δαμῆλης *ἀ-
φθονός, πλουσιπάροχος, δαμῆλης* (κυρ. *δαπανηρός, πολυδάπανος*), δαμῆ-
λεια, ἡ *ἀφθονία*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. dāpayatō=διαίρει, μοιράζει, λατ.
dapa θηλ.=δαίπων, συμπόσιον (κυρ. *μερίς, μερίδιον*), damnum=δαπάνη,
πρόστιμον, ζημία, ἀπώλεια (*dap-nom=ἀρχ. σκανδ.-ισλ. tafa=σφάλγιον, θύ-
μα, τὸ μετὰ τὴν θυσίαν δαίπων, πβ. ἀρμ. taun=τορτή, ἐκ τοῦ *dap-ni-, καὶ
δαπάνη) ρ. *dāp-, *dēp-, ἐπικτετ. τύποι τοῦ *dā[i]- = διαίρειν, διανέμειν,
βλ. δαίωμα, δάνος, δατέομαι.

δάπεδον, ἰων. ζάπεδον, τὸ *ἔδαφος, δάπεδον*: ἐκ τοῦ *dāp-pedom=ἔδαφος
(πάτωμα) τῆς οἰκίας, πβ. σουηδ. tomt, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. topt=πλατεῖα διὰ
δένδρα (κοινὸν γερμ. *tum-fetiz*) βλ. δῶ, δόμος (δάμαρ, δεσπότης), ἐνδόν
καὶ πέδον.

δαρδάπτω *ἐσχίζω», καταβροχθίζω», βλ. δαπάνη.

δαρείκος, δαρῖνός, ὁ *χρυσὸν νόμισμα*: δάνειον ἐκ τῆς Περσ., πβ. ἀρεστ.
zairi- = κίτρινος, zaratya- = ὁ χρυσός (ᾧ κατὰ παρετυμολ. συσχετισμὸν πρὸς
τὴν λ. Δαρείος).

δαρδάνω (συνήθ. ἐν συνθέσει: κατα-, ἐπικατα-, συγκατα-) *κοιμῶμαι*: νέος
σηματισμός κατὰ τὸν ὁμ. ἀόρ. ἔδραθον, νεώτ. ἔδραθον (ἐκ τινος ἐνεστ.
*dā-dh-ὁ ἡ *dāp-dh-ὁ), πβ. ἀρχ. ινδ. dātī, dāyātō=κοιμᾶται, λατ. dormiō
=κοιμῶμαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. dremati=κοιμᾶσθαι ἐλαφρῶς,

δαῖς, γεν. δαδός, ἡ *δαυλός, πυρσός ἐκ θαλίου, λαμπάς», βλ. δαίω.

δασπληγίς (ἐρῶνς 'Οδ. ο 234), ἡ καὶ δασπληγής, -ῆτος, ὁ, ἡ *πολύ (ισχυρῶς)
ὀρμητικός, βίαιος, φρενικός*: ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. τευχισπληγίς (κλητ.,
ἐπιθ. τοῦ Ἄρεως) *πορθητής (καταστροφεὺς) τῶν τευχῶν», ἴσως συγγ. τῷ
σπολάς, ἡ *δέρμα κατεργασμένον, διφθέρα* κ.τ.λ., βλ. σπάλαξ.

δασύς *πυκνός, παχύς, δασύς*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *dāsús=λατ. dēvus=δασύς,
πυκνός.

δατέομαι (ὁμ. ἀόρ. δάσασθαι, ἀττ. δάσασθαι) *χαρίζω, διαίρω, σχίζω εἰς

τεμάχια, κατατρώγω*, δασμός (*δατ-σμός-ς), ὁ *δικαίρεσις, διανομή*, δάσμα, τὸ *μερίδιον*, δατήριος (*δατητήριος) *δικαιρῶν, διαμοιράζων*: ἐκ τοῦ *da-t- (πρ. ἀδατος *ἀδαιφάτος* Ἡσύχ. καὶ ἀρχ. ἰνδ. diāh=διηρημένος), συγγ. τοῖς: ἀρχ. γεμ. seitien=ἐξαπλώνειν, ἐκτείνειν, νεογερμ. verzeile(!)=κατασπαταλᾶν, διασκορπίζειν· βλ. δαίωμα, δάνος, δῆμος.

δουλός (καὶ δαῦλος), ὁ *ὁ πυκνῶς πεφυτευμένος (κατάφυτος), δασύς, πυκνός*: ἴσως ἐκ τοῦ *δα-υλος, σχηματισθὲν κατὰ τὸ δάσκιος *δασύσκιος*· βλ. δα-καὶ εἰλη.

δάφνη, περγαμ. λάφνη, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ δάφνη*: ἐνταῦθα ἀνέγκουν καὶ αἱ λ.: κυπρ., θεσσ. δαύχτα (δανχυμός παρὰ Νικ.), λατ. laurum, δάνειον ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης.

δαψιλής *αφθονός, πλουσιοπάροχος, δαψιλής*, βλ. δαπάνη.

δα *ἀλλά*: = -δε ἀχώριστον ἐγκλιτ. μόριον ἐν τοῖς: ὅδε, οἰκόνδε, οἰκαδε κ.τ.λ., μεταπτ. τύπος δὴ *ἡτώρα δα*, ἀκριβῶς, βεβαίως*, οἶαι (ἀτ.) χρησιμοποιοῦμενον κατόπιν ἐρωτήμ. λέξεων, π.χ. τί οἶαι; *τί λοιπόν*; πῶς οἶαι; *πῶς λοιπόν*·

δέατο ὁμ. πρτ.=λατ. videbatur=ἐφαίνετο, δέαμην *ἐδοκίμαζον, ἐδόξαζον* Ἡσύχ., ὁμ. ἀόρ. δοάσσατο *ἐφάνη* (ἀντὶ *ὀδεάσσατο, κατὰ τὸ δοκεῖν); συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. dī-dē-ti=φαίνεται* ρ. *deā-, *deja- = φαίνεσθαι, βλ. δῆλος, πρ. δίος, Ζεὺς κ.τ.λ.

δέδαε ὁμ. ἀόρ. *ἐδίδαξε*, παθ. δαῆναι, δαήμεναι *μανθάνειν*, μτχ. πρκ. δε-δαῶς *πεπαιδευμένος, λόγιος*, ἀδαῆς *ὁ μὴ γνωρίζων, ἀπειρος*, δαίμην *εἰδήμων, ἐμπειρος* (δαίμων παρ' Ἀρχιλ., μετασχηματισθὲν κατὰ τὸ δαίμων *θεῖον ὄν, θεότης*); μᾶλλον ἐκ τοῦ *de-dāne-i. ἐκ τινος ἐνεστ. *dānō =διδάσκω, πρ. ἀβεστ. dīdaihē=διδάσκομαι καὶ ἀρχ. ἰνδ. dastāh=θαυμα-τοποιός (*δραπός), dastāh=θαυμάσιος τὴν δύναμιν· βλ. δάειρα, δαίφρων, δῆνεα.

δέελος *δῆλος, φανερός*, βλ. δῆλος.

δειδήμων, -ονος *πλήρης φόβου, δειλός*, βλ. δειδω.

δειδισκομαι *χαίρειζω ἐκτείνων τὴν χεῖρα, χαίρειζω, ὑποδέχομαι φιλοφρό-νως*, βλ. ἀηδέχεται.

δειδισσομαι (ὁμ.), δεδίττομαι (*δε-δFαισσομαι) *ἐκφοβίζω, τρομάζω τινά*, δεδίσκομαι (μεθομ.) = ὥσ. (*δε-δFαι-σσομαι): συγγ. τῷ δειδω *φοβοῦμαι*· ἐπεκτετ. τύποι μετὰ τοῦ κ, ὡς ὁ ὁμ. πρκ. δειδουκα, ἀττ. δέδουκα (*δεδFουκα).

δείδω *φοβοῦμαι*: ἐκ τοῦ *δε-δFoj-α (ἀρχ. πρκ.), πληθ. ὁμ. δειδόμεν, ἀττ. δέδιμεν (*δέδFιμεν) εἴτα νεώτ. ἐν. δειδία, ἀττ. δέδια, ὁμ. ἀόρ. ἐδδαιεσιν, ὁμ. δτε *ἐφοβεῖτο*, πρ. ὁμ. δειδήμων *πλήρης φόβου, δειλός* (*δε-δFαι-ήμων), διερός (*δFι-ερός) *φοβερός*: συγγ. τοῖς: ἀβεστ. dnavēh=ἀπειλή, ἀρμ. erkleži=φοβοῦμαι, λατ. dī-gas=δεινός, φορικτός, φοβερός ρ. *dhei- = φο-φείσθαι, πρ. δέος, δειλός, δεινός.

δειελός (ὁμ.) *δειλινός, ἐσπερινός*, ὡς οὐσ. δειελός, ὁ *τὸ δειλινόν, ἡ ἐσπέ-ρα*, ἰων., ἀττ. δειλή. ἡ *τὸ ἀπόγευμα, δειλινόν, βράδυ, ἡ ἐσπέρα*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *δειελός, *δευσελός, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. dōṣa θηλ.=ἐσπέρα ρ. *deu-, βλ. 2 δόκυ.

1. Τὴν γραφὴν ταύτην δέχεται ὁ Ἡρωδιανός. Τὰ λεξικά παρέχουν καὶ τὸν τύπον δειέλος.

δεικνύοντο, βλ. *δηδέχεται*.

δείκνυμι καὶ **δεικνύω** *δ,τι καὶ νῦν, δεικνύω, «δείκνω», *δείξεις*, ἡ *τὸ δεικνύειν, τρόπος ἀποδείξεως, ἐπίδειξις, παράστασις*, *δείκηλος** *δεικνύων, μιμούμενος*, *δείκηλον*, τὸ *παράστασις, ἐπίδειξις, ὁμοίωμα, εἰκών*, *δέκη*, ἡ *τὸ δίκαιον* (δίκαιος *δ,τι καὶ νῦν, δίκαιος*, *δίκως*, *ὁ μὴ δίκαιος, ἀδικος*, *δικάζω* *ἐκδίδω ἀπόφασιν διὰ τι, δικάζω*): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *dīśati*, *dīdṛṣti*=δεικνύει, ἐπιδεικνύει, μτχ. πρκ. *diśāṇ* (=λατ. *dictus*), *diś*=ἐνδείξει, ὁδηγία, *diśā*=κατεύθυνσις (=ἐλλ. *δείκη*, πβ. λατ. *dicis causā*), λατ. *dicō*, -ere=λέγω, *dicō*, -ere=ἐγγέλλω, ἐφιερώνω, *dicidō* θηλ.=κυριαρχία, ἐξουσία, *iū-dex*=ὁ δεικνύων τὸ δίκαιον, δικαστής, γοτθ. *gairihhan*=ἀναγγέλλειν, ἀρχ. γερμ. *zēhan* (νεογερμ. *zeihen*)=κατηγορεῖν, *zeigōn* (νεογερμ. *zeigen*)=δεικνύειν ρ. **deik-*, **dik-*=δεικνύειν.

δείλη, ἡ *τὸ ἀπόγευμα, δειλινόν, βράδυ, ἡ ἐσπέρα*, βλ. *δειλός*.

δειλός *ὁ πλήρης θένους (φόβου), δειλός, δυστυχής, ἀξιοθρήνητος*, *δειλία*, ἡ *ἀτολία, ἀνανδρία, δειλία*: ἐκ τοῦ **ḍfei-*ελος, συγγ. τῷ *δεῖδω*.

δεῖμα, τὸ *φόβος, τρόμος*, *δεῖμος* (καὶ *δειμός*), ὁ=ὦς., πβ. *δεῖδω*.

δεῖνα, ὁ, ἡ, τὸ *τοιοῦτός τις, «ἐνας τέτοιος, κάποιος»*: τοῦτο, ἐν ἄλλῃ σημ., προήλθεν ἐκ τοῦ ταδεῖνα, ὅπερ ἐκ τοῦ *τάδε ἔνα αὐτὰ ἐδῶ καὶ ἐκεῖνα* (**ἔνος* *ἐκεῖνος ἐκαί*, βλ. *ἐκεῖνος*): εἶτα ὁ τύπος ταδεῖνα ἐξεληφθῆ ὡς ἀποτελούμενος ἐκ δύο λ. τὰ δεῖνα, διὸ καὶ ἐχωρίσθη. Ἐντεῦθεν ἡ γεν. τοῦ *δεῖνα*, ἀκολουθῶν δὲ ἡ κλίσις: ὁ *δεῖνα*, τοῦ *δεῖνος*, τῷ *δεῖν* κ.τ.λ.

δεινός *φοβερός, τρομερός, φοικτός*, *δεινότης*, ἡ *φοβερότης, δεινότης, τραχύτης, αὐστηρότης, δεξιότης*: ἐκ τοῦ **ḍfei-*νος, συγγ. τῷ *δεῖδω*.

δεῖπνον, τὸ *τὸ φαγητὸν ἢ ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, τὸ πρωινὸν φαγητόν, πρόγευμα, γεῦμα, δεῖπνον*, *δειπνάω* *παρασκευάζω δεῖπνον, προγευματίζω, γευματίζω, τρώγω τὸ κύριον φαγητόν τῆς ἡμέρας*, *δειπνηστός* (καὶ *δεῖπνηστος*), ὁ *ἡ ὥρα τοῦ δεῖπνου*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

δεῖρας, κρητ. *δηράς*, -άδος, ἡ *λόφος, ράχης βουνοῦ, ὕψωμα*: ἴσως ἐκ τοῦ **g^herio-*, συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. *giriḥ* ἀρσ.=βουνόν, ὄρος κ.τ.λ. βλ. *βορέης*.

δεῖρή, βλ. *δέρη*.

δεῖρω *ἀφαιρῶ τὸ δέριμα, ἐκδέρω, «γδέρνω», βλ. *δέρω*.

δεῖσα, ἡ *ἀκαθαρσία, βόρβορος*: ἴσως ἐκ τοῦ **g^hendh-ja*, συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. *gandhā* ἀρσ.=ὀσμὴ, εὐωδία πβ. *δέννος*.

δέκα *δ,τι καὶ νῦν, δέκα*: ἐκ τοῦ **dek-*=ἀρχ. ινδ. *dāśa*, λατ. *decem*, ἀρχ. ἱρλ. *deichn-*, γοτθ. *talhun*, ἀρχ. γερμ. *zehen*, νεογερμ. *zehn*=δέκα, ἀρμ. *taśn* πβ. ἀλβ. *djete*, λιθ. *dēšimt*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *deset*=δέκα (**dek-*τ πβ. ἀρχ. ινδ. *daśa*, ἐλλ. *δεκάς*, -άδος, ἡ *ὁμὰς ἐκ δέκα ἀνδρῶν, ὁ ἀριθμὸς δέκα, ἡ «δεκάδα»*). — *δέκατος* *ὁ δέκατος κατὰ σειράν*, ἐκ τοῦ **dekat-*, συγγ. τοῖς: γοτθ. *talhundā*, ἀρχ. γερμ. *zehanto*, λιθ. *dēšimtas*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *deset* πβ. **dek-*τος ἐν τοῖς: ἀρχ. ινδ. *daśamāḥ*, λατ. *decimus*, ἀρχ. ἱρλ. *dechm-ad*. — Ἐνταῦθα ἀντίκειναι καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῶν δεκαδῶν: βιοιωτ. *Ἔκατι* (**[d]kāt-*), *τριάκοντα* (**[d]komit-*) κ.τ.λ. (βλ. *εἴκοσι*).

δέχομαι, δευτερ. τύπος άττ. **δέχομαι** "λαμβάνω, παραλαμβάνω, δέχομαι, αποδέχομαι" (άθém. όμ. γ' πληθ. *δέχεται, άόρ. δέκτα*), *δεξαμενή*, ή "δοχείον δι' ύδωρ, τόπος, ένθα συνάγεται τó ύδωρ, δεξαμενή, «στέρνα»" (άρχ. μτχ. άορ.), *δοκός*. ή "δ,τι καί νύν, τó «δοκάρν», ή δοκός" (ώς "δεχομένη [ύποβαστάζουσα] τήν στέγην"), *δοκάνη* "θήκη" 'Ησύχ.: συγγ. τοίς: άρχ. έοικλ. ολαβ. *desiti*=εύρίσκειν, άρχ. ινδ. *dāti*=αποδίδει τιμήν κ.τ.λ.' ρ. **dek-* = αίρειν, αναλαμβάνειν, δέχεσθαι, δεξιούσθαι, χαιρετίζειν, βλ. *δεξιός*, *δηδέχεται*, *δοκεύω*.

δέλεαρ, -ατος, τó "δóλωμα, δέλεαρ": εκ τού **dele-Far* (πβ. έπικ. *δειλαρ*, εκ τού **del-Far*, αιολ. *βλήρ*, εκ τού **βλη-Far*)· *δέλε-τρον* καί *δέλος*, τó "δέλεαρ, δόλωμα", *δελεάζω* "βάλλω τι εις δέλεαρ, συλλαμβάνω διά δολώματος, εξαπατώ διά δολώματος" μεταπτ. τύποι: *βλωμός*, ó "τεμάχιον άρτου, «μπουκιά»" (**g^hlō-*), *κα-βλέει* καί *κατα-βλέθει* "καταπίνει", *βλέ-τυες* "αί βδέλλαι" 'Ησύχ. (**g^hlō-*) ρ. **g^hel-* = καταπίνειν, καταβροχθίζειν (ίσως έν τοίς: λατ. *gula*, άρμ. *klapem* = καταπίνω κ.τ.λ.), πβ. παράλληλον ρ. **g^her-*, βλ. *βορέ*.

δέλτος, μεταπτ. τύπος κυпр. **δάλτος**, ή "μικρός πίναξ, έφ' ού έγραφον, «πλάκα», έπιστολή", *δελτίον*, τó "μικρά δέλτος": ως σημαίνον "λεία καί διά γλυφής σχηματισθεΐσα ξυλίνη επιφάνεια", εΐναι συγγ. τοίς: *δαιδάλλω* "εργάζομαι τεχνικώς, κατασκευάζω τι έντέχνως", λατ. *dolō*=πελεκώ· διά τó έπιθήμα ι πβ. άρχ. γερμ. *zelt*, νεογερμ. *Zelt*=σπηή, «τέντα», κυρ. «τεντωμένο» σκέπασμα".

δελφίς, -ίνος, ó "τό «δελφίνν»": συγγ. τῷ δελφύς (ó ίδέ), όνομασία τῆς μήτρας τού θήλυος.

δελφύς, -ύος (δωρ. *δελφύα*), ή "ή μήτρα", *δέλφαξ*, -ακος, ό, ή "χοιρίδιον, «γουρουνάκι», δολφός "ή μήτρα" 'Ησύχ. (πβ. έπίσης *άδελφεός*): εκ τού **g^helbhus* (άρχ. ούδ.), συγγ. τοίς: άρχ. ινδ. *garbhaḥ*=ή τῆς μητρός κοιλά, μήτρα, *άβεστ. gərəbuš* ούδ.=νεαρόν ζῶν· πβ. **gelbhus* έν τοίς: άρχ. γερμ. *kilbur* ούδ., *chilburra* θηλ.=ή «άμνάδα, άρνάδα», καί τῇ μεσολαβήσει ήττειρωμ. τύπου (πβ. νεογερμ. *Kolben*=ρόπαλον) *έχομεν* νεογερμ. *Kalb*=μόσχος.

δέμας, τó "ή κατασκευή (μορφή) τού σώματος, τó άνάστημα, σῶμα", βλ. *δέμο*.

δέμνιον, τό, κατá τó πλείστον έν τῷ πληθ. **δέμνια**, τά "κλίνη, στρωμή, στρώματα": ίσως συγγ. τῷ *δέω* "δένω", πβ. *κρη-δεμνον*, τó "κεφαλόδεμος".

δέμω «κτιζώ, οίκοδομῶ» (μτχ. *δεδομημένος*, δωρ. *νέο-δμάτος* "νεόκτιστος"), *δέμας*, τó "ή κατασκευή (μορφή) τού σώματος, τó άνάστημα, σῶμα": συγγ. τοίς: άρχ. γερμ. *simber*=ξύλεια οίκοδομής, κατοικία (νεογερμ. *Zimmer*=δωμάτιον), γοτθ. *timjan*=άνεγείρειν, οίκοδομείν ρ. **dein-*, βλ. *δόμος*· πβ. *μεσόδμη*.

δενδιλίω "στρέφω τούς όφθαλμούς ταχέως, «ρίχνω ματιές έδῶ καί κεῖν»": *άβεβ. έτυμολ.*

δένδρεσν, άττ. **δένδρον**, τó "δ,τι καί νύν, δένδρον, «έντρον»": κατ' ένομ. εκ τού **der-dreF-on*, συγγ. τοίς: *δάρω*, *δρῦς*, *δρῦμός* ρ. **deuey-* = δένδρον.

δένωος, ὁ *λοιδορία, κακολογία, ὕβρις, ὄνειδος*, *δεννίζω* *ὕβριζω, λοιδορῶ, κακολογῶ*: ἴσως ἐκ τοῦ *g^handh-no-, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. gandhāh ἀρσ. = ὁσμή, εὐωδία* πβ. *δείσα*.

δεξαμενή, ἡ *δοχεῖον δι' ὕδαρ, τόπος, ἐνθα συνάγεται τὸ ὕδαρ, δεξαμενή, «στέρνα», βλ. *δέκομαι*.

δεξιός *ὅ, τι καὶ νῦν, ὁ δεξιός, «δεξιός» προμηνῶν καλόν, αἰσιος, εὐτυχής· ἐπιδέξιος, ἱκανός*, *δεξιτερός* *ὁ πρὸς τὴν δεξιάν χεῖρα ἢ πλευράν εὐρισκόμενος*: ἐκ τοῦ *δεξι-ός ἢ *δεξι-Fός (= gall. Dextina dea· πβ. *deks-vo- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. dessa, γοτθ. tathwa, ἀρχ. γερμ. zeso=δεξιός)*· *deksi-no- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. dāksinaḥ, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. desno=δεξιός, λιθ. dešinė=ἡ δεξιὰ χεὶρ· λατ. dexter=δεξιός=ἐλλ. *δεξιτερός*. — *deksi καὶ *doka ἀνήκουν εἰς τὸ θέμα es, *dekos (=λατ. decus)· ρ. *dek- = δέχεσθαι, βλ. *δέκομαι*.

δόςος, γεν. *δέουος*, τὸ *φόβος*: ἐκ τοῦ *δφειος, πβ. *δεῖμα*, τό, *δειμός*, ὁ *φόβος*, ὅμ. θεουθής *ὁ φοβούμενος τὸν θεόν (ἡ γραφή αὕτη διὰ μετρ. λόγους ἀντὶ θεοδφής, ἐκ τοῦ *δφειης)· ρ. *dhei- = φοβεῖσθαι, βλ. *δειδήμων*, *δεῖδω*, *δειλός*, *δεινός*.

δέπας, τό, *δέπαστρον*, τὸ *ποτήριον, κύπελλον, φιάλη*: μᾶλλον ξένη λέξις.

δέρη, ἰων. *δερή*, λεοβ. *δέρρα*, δωρ. *δῆρα*, ἀρκ. *δέρφα*, ἡ *λαιμός, τράχηλος*, ἐν τῷ πληθ. *κοιλάς*, πολυδαιράς, -άδος, ὁ, ἡ *ὁ ἔχων πολλοὺς τραχήλους, ὁ ἔχων πολλὰς κορυφάς*: ἐκ τοῦ IE *g^her-ua, πβ. *g^hri-ua ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. grīva=αὐχέν, τράχηλος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. grīva=χαίτη· ρ. *g^her- = καταβροχθίζειν, φάρυγξ, βλ. βορᾶ, βρόχθος.

δέρκομαι (ἀόρ. *ἔδρακον*, πρκ. *δέδορκα*) *βλέπω, κοιτάζω, παρατηρῶ*, *δέρξαι*, ἡ *δρασις*, *δέργμα*, τὸ *βλέμμα, θέα*, *δεργμός*, ὁ *βλέμμα, «ματιά»*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. dadārá=ἔχω ἴδει, εἶδον, dr̥ṣ- θηλ.=θέα, ἀρχ. ἱρλ. ad-con-dark=ἔχω ἴδει, εἶδον, droch θηλ.=πρόσωπον (*dr̥k̥ā), γοτθ. gatarehan=σημειώνειν (=ἀρχ. ἰνδ. darśayati=κάνει νά ἴδῃ), ἀλβ. dr̥ite=φῶς (*dr̥k̥ā)· ρ. *derk- = βλέπειν, ἐμβλέπειν, ὅθεν ἀρχικῶς ἔνευ ἔνεστ. (ἀνθ' οὗ ἀρχ. ἰνδ. r̥áyati, βλ. *σκέπτομαι*· πβ. ἀρμ. tesianem=βλέπω, κατὰ συμφυρμόν τῶν ρ. *derk- καὶ *[e]pek-). Παρὰ τῇ *der-k- ὑπάρχει ἡ ρ. *derer- =βλέπειν ἐν τοῖς: δρώπτω, δρωπάζω *βλέπω* *Ἡσύχ. (: ἀρχ. ἰνδ. dārpanaḥ=κάτοπτρον)· Πβ. *δορκάς*, *δράκων*, *ὑπόδρα*.

δέρω καὶ *δαίρω* (παθ. ἀόρ. *ἔδάρην*) *ἀφαιρῶ τὸ δέρμα, ἐκδέρω, «γδέρνω», κτυπῶ, μαστιγώνω*, *δέρας*, τό, *δέρος*, τό, *δέρμα*, τὸ *ἡ δορά, τὸ δέρμα, «τομάρι», *δάρις*, ἡ *ἡ ἀφαίρεσις τοῦ δέρματος, ἐκδορά*, ἀττ. *δέρρις*, ἡ *δέρμα, δορά, δερμάτινον κάλυμμα*, *δέρτρον*, τὸ *ἡ μεμβράνη ἡ περιβάλλουσα τὰ ἐντόσθια*, *δορά*, ἡ *δέρμα ζώου, δορά*, *δορός*, ὁ *δερμάτινος σάκος, ἀσκής*, ἐκτετ. τύπος *δῆρις*, -ιος, ἡ *ἀγών, μάχη, συμπλοκή*: ἐκ τοῦ *derō=γοτθ. gataran=κατασχίζειν, ἀρχ. γερμ. zeran, fir-zeran=κατασχίζειν (νεογερμ. verzehren=κατατρῶγειν, καταναλίσκειν)· πβ. ἰνδ. ἀρχ. dārti, βάσις set: dr̥pāti=σχίζει, ρημ. ἐπὶθ. dr̥tāḥ (=ἐλλ. *δρατός*, *δαρτός*), darah ἀρσ.=ὀπή εἰς τὴν γῆν, σχισμή, ρωγμή (κατὰ τὸν τύπον=ἐλλ. *δορός*), ἀρμ. tereṁ=ἀφαιρῶ τὸ δέρμα, ἐκδέρω, «γδέρνω» (*der-s-), κυμβρ. (κ.τ.λ.) darn τεμάχιον, τιμήμα, γοτθ. af-tārnan=κατασχίζεσθαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. derę, d̥rati=σχίζειν, ἐκδέρειν. Πβ. *δρῆμός*.

Δεσπότης, -ου, ὁ *ὁ κύριος τοῦ οἴκου, οἰκογενειάρχης, κυρίαρχος, κάτοχος*, δέσποινα, ἡ *ἡ κυρία τοῦ οἴκου, οἰκοδέσποινα, οἰκοκυρά, ἡγεμονίς, βασιλισσα*, δεσποτέω, δεσπόζω *εἶμαι δεσπότης ἡ κύριός τινος, κυριαρχῶ ἐπὶ τινος*: δεσπότης ἐκ τοῦ *dēma-rot-ā, γεν. τῆς ὀνοματ. ρ. *dēm- (πβ. δάμαρ, δάπεδον, δόμος) καὶ πόσις, ὁ *κύριος, σύζυγος*, πβ. ἀρχ. ινδ. pátiḥ dān, μετεσχηματισμένον εἰς dām-patiḥ=δεσπότης, αὐθέντης, κυρίαρχος* δέσποινα ἐκ τοῦ *δεσποτινα, *δεσπονῖα, πβ. πότινα, ἡ *ἡ κυρία τοῦ οἴκου, σύζυγος*, ἀρχ. ινδ. pátnī=κυρία.

Δετή, ἡ *ἡ ἐκ δεδεμένων δέδων λαμπάς*, βλ. 1 δέω.

Δεῦμαι *μοῦ λείπει τι, ἔχω ἀνάγκην, στεροῦμαι τινος*, βλ. 2 δέω, δεύτερος.

Δεῦρο, δευτερ. πληθ. δεῦτε *πρὸς τὰ ἐδῶ, εἰς τοῦτο τὸ μέρος*: ἐκ τοῦ *δέ-uro *πρὸς τὴν ἄλλην πλευράν* πβ. δέ καὶ λιθ. austr=ἐκεῖ, εἰς τὸ ἐξῆς, εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *au-, βλ. αῖ).

Δεύτερος *ὅ,τι καὶ νῦν, δεύτερος*, ὅμ. δεύτατος *τελευταῖος, ἔσχατος*: μᾶλλον, ὡς σημαῖνον *μένων ὑπίσω, ὑπολειπόμενος* ἀντὶ τοῦ ἀρχαιот. *δευ[σ-]ων, συγγ. τῷ ὅμ. δεῦμαι *μοῦ λείπει τι, ἔχω ἀνάγκην, στεροῦμαι τινος*, βλ. 2 δέω.

Δεῦω *βρέχω, ὑγραίνω «μουσκεύω», μαλάσσω*, διαίνω (*διφανῶ) *ὑγραίνω, «μουσκεύω», διερός *ὑγρός*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

Δέφω *καθιστῶ τι μαλακὸν τρίβων διὰ τῆς χειρός, κατεργάζομαι, βυρσοδεψῶ*, ἐπεκτετ. τύπος μετὰ τοῦ ε δέφω *μαλάσσω, βυρσοδεψῶ* (> λατ. derēo): συγγ. τοῖς: ἀρμ. tor'etm=κτυπῶ, σερβοχρoατ. dēpati=ὠθεῖν, κτυπεῖν, Πβ. διφθέρα.

Δέχομαι *λαμβάνω, παραλαμβάνω, δέχομαι, ἀποδέχομαι*, βλ. δέκομαι.

- 1 **Δέω** *δένω*, δετή, ἡ *ἡ ἐκ δεδεμένων δέδων λαμπάς* (ὡς σημαῖνον *συνδε-μένον τι*), δέσις, ἡ *τὸ δένειν, «δέσιμο», ἡ σύνδεσις*, δεσμός, ὁ *ταινία, δεσμός*, κρή-δε-μνοг, τὸ *ὁ κεφαλόδεσμος*, ἐτό-θημα, τὸ *σανδάλιον, ὑπόδημα* διά-θημα, τὸ *περιπελεγμένη ταινία (περιδένουσα τὴν κόμην), διά-θημα* πβ. αἰολ. ὀίθημι *δένω* (δευτερ. τύπος κατὰ τὸ τίθημι): ἐκ τοῦ *dē-jō, συγγ. τοῖς: dy-ái=δένει (ditéh=δεδεμένος=ἐλλ. δετός), dēman-ούδ=δεσμός, ταινία (=ἐλλ. -θημα), ἀλβ. duai=δεμάτιον (*dēn-), del=ὁ τένων, τὸ νεῦρον (*dēlo-) ρ. *dē[i]-, *dē- = δένειν.

- 2 **Δέω** (μέλλ. δεήσω, ὅμ. ἀόρ. ἐδεύησα, λεοβ. δεῦω) *ἔχω ἔλλειψιν, ἔχω ἀνάγκην, στεροῦμαι τινος* (δεῖ μοί τινος κ.τ.λ. *ὑπάρχει εἰς ἐμέ ἀνάγκη πράγματός τινος*), δέομαι, ὅμ. δεῖσθαι *μοῦ λείπει τι, ἔχω ἀνάγκην, στεροῦμαι τινος*, ἐπιδεής, ὅμ. ἐπιδευής *ὁ ἔχων χρεῖαν ἢ ἔλλειψιν τινος, ἐνδεής, ἔλλειπής, ὑπολειπόμενος εἰς τι*, ἐνδεής *ὁ ἔχων ἔλλειψιν, ἔχων ἀνάγκην τινος, ἐνδεής, ὑποδεέστερός τινος*, ἐνδεια, ἡ *ἔλλειψις, στερήσις, χρεῖα, ἀνάγκη*, δέησις, ἡ *παράκλησις*: ἐκ τοῦ *δεισω, συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. dōṣhḥ ἀρσ. =ἔλλειψις, σφάλμα, ἐλάττωμα* ρ. *deus-. Πβ. δεύτερος, δισ-, ὑπερδεής

δῆ *«τώρα δά», νῦν, ἀκριβῶς, βεβαίως», ἡ-θη *πλέον, ῥῆθ*, ἐπει-δῆ *ἐπει-δῆ μάλιστα*, δῆγα *ναί, μάλιστα, βεβαίως* (δῆ) + -τα, πβ. εἶτα): 1E *dē, μεταπτ. β. *de, βλ. δέ.

δηδέχεται (ὅμ. γ' πληθ. ἐνεστ.) *χαιρετίζων ἐκτείνοντες τὴν χεῖρα, ὑπο-

δέχονται φιλοφρόνως* (πρτ. γ' ἐν. δῆδεκτο, γ' πληθ. δηδέχατο), ὁμ. δη-
 ἵσκομαι (καὶ δει-) *χαιρετίζω ἐκτείνων τὴν χεῖρα, ὑποδέχομαι φιλοφρό-
 νως* (ἀντι *δηδε[κ]-σκομαι), ὁμ. δηκνύμενος *χαιρετίζων*, δηκανόωντο
 ἐχαιρετίζον ἐκτείνοντες τὴν χεῖρα, ὑπεδέχοντο φιλοφρόνως (παραδεδομέ-
 νος τύπος δεικ-): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. dāhati, dāti, dāpōti=προσφέρει θυ-
 σίαν, ἀποδίδει τιμὴν, dadasyāti=ἀποδίδει τιμὴν, εἶναι εὐνους* ρ. *dāk- =
 αἶρειν, ἀναλαμβάνειν, δέχεσθαι, δεξιόσθαι, χαιρετίζειν, βλ. δέκομαι, δοκεύω*
 πβ. δεξιός.

δηθά *ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἐπὶ πολὺ*, βλ. δῆν.

δήιος *ἐθρικός, ὀλέθριος, καταστρεπτικός*, θωρ. (παρὰ Τραγ.) δάιος, δθιος
 «βασανισμένος», θυσυγής, ἐλεινός, ὁμ. δηίω (*δηφίω) *φονεύω, σφά-
 ζω, ἐρημύνω, λεηλατῶ* (ἀττ. δηόω *ἐρημύνω, λεηλατῶ*), δηιοτής, -ήτος, ἡ
 ἡ ταραχὴ τοῦ πολέμου, ὁ ἀγὼν τῆς μάχης, ἡ σφαγὴ, μάχη, ὁ πόλεμος,
 ὁμ. δαι τοπ. πτώσις *ἐν τῇ μάχῃ* (δαι-κτάμενος *φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ*):
 συγγ. τοῖς: λατ. du-ellum, bellum=πόλεμος, δαίω *ἀνάπτω, κάμνω τι καὶ
 καίη, καίω* (ρ. *dāu-) πβ. δύη.

δηκνύμενος *χαιρετίζων*, βλ. δηδέχαται.

δηλέομαι *καταστρέφω, βλάπτω, φθείρω*, λεοβ. ζδ-δηλος *ὀλοσχερῶς κατε-
 στραμμένος* συνεσταλ. β.: ἰων. παν-δάλητος *ἡφανισμένος, μηδενισμένος*,
 φρενο-δάλῃς *ὁ καταστρέφων (βλάπτων) τὰς φρένας*, δάλλει *κακουργεῖ*
 Ἡούχ.: προελλ. δāl- (βλ. Wackernagel, Glotta 14,51) συγγ. τοῖς: λατ. dēlŭ
 =βασανίζειν, ταλαιπωρεῖν, λατ. doloŭ=αἰσθάνομαι πόνον, dolŭ=πελεκῶ, dō-
 lium οὐδ.=πίθος, ἀρχ. ἰρλ. fodālim=λατ. discerno (=διακρίνω), ōiungo
 (=διακρυγνύω)* ρ. *dēl-, *dōl-, βλ. δαιδάλλω, δέλτος.

δηλόμαι (θωρ.) *θέλω*, βλ. βούλομαι.

δηλος, ὁμ. (Ἰλ. K 466) δέελος *δηλος, φανερός, ὁρατός*, δηλόω *καθιστῶ
 τι·δηλον, φανερόνως*: ἐκ τοῦ *δεj-ελος, συγγ. τῷ δέατο, πβ. δελίζηλος.

δημός, ὁ *λίπος, πάχος ζώων καὶ ἀνθρώπων*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. tamuk=
 ὑγρός, «βρεγμένος», tamkanam=ὕγραίνομαι, ἀλβ. dhame=λίπος, «ἐύγκω»,
 στέαρ* πβ. ἀρχ. ἰνδ. dāmu- οὐδ.=σταγόν, δρόσος, ἀβεσ. dāmu- θηλ.=πο-
 ταμός, ρε μια ποταμοῦ.

δημός, θωρ. δῆμος, ὁ *λαός, ὄχλος, πλῆθος, περιοχὴ, χώρα, κοινότης, δη-
 μός*, δημότης, ὁ *ὁ ἀνθρώπος τοῦ δήμου, ἐκ τοῦ ὄχλου*: ἐκ τοῦ *dā-mos=
 τμήμα λαοῦ=ἀρχ. ἰρλ. dām=ὁμάς ἀνθρώπων πειθαρχούντων εἰς ἓνα ἀρχη-
 γόν, ὁμιλος, πλῆθος* ρ. *dā[i]- =διαίρειν εἰς μέρη, διανέμειν, βλ. δαίομαι,
 δατέομαι, δάνος.

δῆν, ἡλ. δᾶν, θωρ. δῶν *ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἐπὶ πολὺ*: ἐκ τῶν *δFᾶν,
 *δoFᾶν (αἰτ. τῶν *δFᾶ, *δoFᾶ *δᾶρμεια*) πβ. δηρόν, θωρ. δᾶρόν (ἀρχι-
 κῶς: δηρόν χρόνος) *ἐπὶ πολὺν χρόνον, μακρὸν χρόνον*, πβ. δηθά *ἐπὶ μα-
 κρὸν χρόνον, ἐπὶ πολὺ*, δηθύνω *χρονίζω, βραδύνω, ἀργοπορῶ*: συγγ.
 τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. dūrāh=ἀπομεμακρυσμένος, μακρός, μακράν, ἀρμ. etkar=
 ἐπὶ μακρὸν χρόνον (=δηρόν), tenem=διαρκῶ, ὑπομένω, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ.
 daně=πάλα, ἄλλοτε.

δῆνεα, τὰ ὁμ. *συμβουλαί, σχέδια, τεχνάσματα*, πολυδήνεα *πολύβουλον*,
 ἰων. δδηήης *δικακός* Ἡούχ.: δῆνος (παρ' Ἡούχ.) ἐκ τοῦ *δανος (ἀντι

*δεσας, κατὰ τὸ *δασ-, ἐν τοῖς : ἀδασής, δασήμων κ.τ.λ.), πβ. ἀρχ. ινδ. dāmaḥ οὐδ.=θαυματουργὸς δύναμις· ρ. *depa-, *dga-, βλ. δέσας, δάιτιρα, δαίφρων, ἀδασής.

δηρις, -ιος, ἡ *ἀγών, μέχη, συμπλοκή, ἀμύλλα, βλ. δέρω.

δηρὸν *ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἐπὶ πολὺ, βλ. δῆρ.

δήτα *ναί, μάλιστα, βεβαίως, βλ. δῆ.

δήω (ἄμ.) ἐνεστ. μετὰ σημ. μέλλ. *θὰ εὖρω, θὰ συναντήσω* (ἔδμεν *εὖρεν* Ἡφύχ.): ἐκ τοῦ *dēd, ἰσως συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. desiti=εὐρίσκειν, ἀλβ. ndē=συναντᾶν, τοχ. B tasepase=ὅμοιος πρὸς τι.

δι-, βλ. δίς.

διά (θεοσ. διέ, λεοβ. ζέ, πβ. δα- *πολύ, λίαν*, ποιητ. διαί) πρόθ. *διά, διὰ μέσου* (κυρ. *διχα ἐν τῷ μέσῳ τινός, ἐντελῶς διὰ μέσου*): ἐκ τοῦ *di[σ]a (ἀντὶ *δισ, κατὰ τὸ μετd), συγγ. τοῖς : λατ. dis-, γοτθ. dis=δίχα, κεχωρισμένως, ἀρχ. γερμ. zi-, ze-, zet-, ἀλβ. iz- IE *dis-, δευτερ. τύπος τοῦ *dhis=δίχα, κεχωρισμένως, ἐν τῷ γοτθ. twis- (twis-wandan=χωρίζεσθαι), ταυτόσημον τῷ *dhis=δισ, δύο φορές (ἀρχ. γερμ. zwiek=διπλοῦς, νεογερμ. zwischen=μεταξύ). βλ. δίς, πβ. 1 δύνω.

διάζομαι *τοποθετῶ τὸν στήμονα εἰς τὸν ἰστόν, διάζομαι*, διασμα, τὸ *ὁ στήμων, τὸ *κστημόν*: συγγ. τῷ ἄττομαι (*ἀττομαι) *διάζομαι, ἀρχίζω νὰ ὑφαίνω*, περαιτέρω ἰσως συγγ. τῷ ἤτρισον, δωρ. ἄτρισον, τὸ *ὁ στήμων, τὸ *κστημόν* ὑφάσματος*.

διαίνω *βρέχω, ὑγραίνω, «μουσκεύω»· μέσ. κλαίω*, βλ. δύνω.

διαίτα, ἡ *ἡ διαιτησία, τὸ ἔργον ἢ ἀξίωμα τοῦ διαιτητοῦ, ὁ τρόπος ζωῆς, τρόπος ζωῆς προδιαγεγραμμένος, ἡ ρύθμισις τοῦ βίου, κατοικία, τὸ οἶκημα*, διαιτάω *εἶμαι διαιτητής, διευθύνω, κυβερνῶ, ρυθμίζω τὴν ζωὴν*, διαιτητής, ὁ *ὁ κριτής, μεσολαβῶν πρὸς λύσιν διαφορᾶς, διαιτητής*: βλ. αἶσα.

δικάκονος, ἰων. διήκονος, ὁ, ἡ *ὕπνρητης, θεράπων*, διακονέος *ὕπνρητῶ, προσφέρω ὑπηρεσίας*, διακονία, ἡ *ἡ ὑπηρεσία, τὸ ἔργον ἢ ἀξίωμα τοῦ διακόνου*: συγγ. τοῖς : κορεῖν *ἐπιείχεσθαι*, κορηται *θεράποντες* Ἡφύχ. (βλ. ἐγκονέω) διᾶ-, διη- κατὰ τέ : δοῦκελής, διήνεμος κ.λ.

δικάκωσιαι, ἰων. διηκώσιαι, δωρ. διᾶκᾶτιαι, -αι, -α *ὄνο ἐκατοντάδες, διακώσιαι* (διακοσία ἵππος *διακώσιαι ἵππεῖς*): -καται ἐκ τοῦ *kai- (βλ. ἐκατόν)· -κοσιο- κατὰ τέ : -κοστη, -κοστός διᾶ-, διη- ἀντὶ *di-, κατὰ τέ : τριᾶ-, τριη-.

διάκτορος (καὶ διάκτωρ, -ρος), ὁ *ὁ συνοδεύων, ἀκόλουθος*, βλ. κτέρας.

διαμπερῆς *διαπεραστικός*, διαμπερές ἐπὶρ. *ἐντελῶς διὰ μέσου, ἑπέρα γιὰ πέρα», συνεχῶς, αἰωνίως*: ἐκ τοῦ *di-an(a)-παίρω πβ. διαμπαῖς ἐπὶρ. *ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, κτέρα γιὰ πέρα», ἐκ τοῦ *di-an(a)-παῖ, βλ. πῆγγημι.

διαπρύσιος *διαπεραστικός, δξύς*: *δια πρύ-τιος, ἐκ τοῦ διαπρῶ=διαπρό, πβ. πρηγνός.

διαττάω (ἀττ.) *κοσκινίζω*, διαττος, ὁ *κόσκινον*: ἐκ τοῦ *dia-τFajω, πβ. ἰων. σάω καὶ σήθω *κοσκινίζω*, ἐττημένα *σσεσημένα* Ἡφύχ. ρ. *tegm- = κοσκινίζειν ἐν τοῖς : ἀρχ. ινδ. titau (ἐκ τοῦ *titanu-)—κόσκινον, λίκνον τῶν σιτηρῶν, λιθ. tnojū=ξύλοκαπῶ.

διδάσκω (μέλλ. διδάξω) *ᾶ, τι καὶ νῦν, διδάσκω*, διδάσκαλος, ὁ *ὁ εἰδόςκα-

λογος, διδάσκαλος*, διδάχῃ, ἡ *διδασκαλία, διδάγμα*: ἴσως ἐκ τοῦ *di-d^hk-akō, συγγ. τῷ λατ. discō=διδάσκωμαι, μαθησίνω, ἐκ τοῦ *di-d^hk-akō ρ. *dek- ἐν τοῖς: λατ. doceō, ἐλλ. δοκέω, βλ. δέχομαι. Κατὰ τὸν Debrunner, Mel. Boissac I 251 κ.ε.: συγγ. τῷ εἶδον καὶ οὐχὶ τῷ λατ. discō.

δίδημι *δένω*, βλ. 1 δέω.

διδρασκεῖν, βλ. ἀποδιδρασκεῖν.

δίδυμος *διπλοῦς, διδυμος*, διδυμῶν, -ονος, ὁ, ἡ *δίδυμος ἀδελφός* (ὁμ. διδυμ. διδυμῶν, πβ. διδυμ-άνωρ, -ονος, ὁ, ἡ *ὁ ἀναφερόμενος εἰς δύο ἀνδράς*, ἀμφι-δύμιος *ὁ ἔχων διπλῆν φύσιν, διπλοῦς*): ἐκ τοῦ *δι- (πβ. δις *δύο φορές, δις*) + δι-μος, συγγ. τῷ δύο.

δίδωμι (μέλλ. δώσω, ἴμ. διδώσω, ἀόρ. δίδωκα, ἀόρ. μέσ. δέδοτο) *δίδω*, δωτήρ, -ῆρος, δώτωρ, -ορος, δώτης, -ον, ὁ *ὁ δίδων*, ὁσίς, -εως, δώς, δωτήνη, ἰων. δωτής, -ύς, ἡ *τὸ δίδειν, ἡ δόσις, δωρεά, τὸ δῶρον*: ἐκ τοῦ *di-dō-mi=ἀρχ. ἰνδ. dádamī=δίδω, πβ. λατ. re-dō (*redidō), dedit, ὁσκ. deŕed κ.τ.λ. (δέδοτο=ἀρχ. ἰνδ. ádita, δοτός=ἀρχ. ἰνδ. diáh, λατ. datus, ἀπρφ. ὁόμεναι: ἀρχ. ἰνδ. dámanē) πβ. ἀρμ. iam=δίδω (*dē-), ἀόρ. εἰν (*e-dōm=ἀρχ. ἰνδ. á-dām), λατ. dō (*dē-jō), dō θηλ.=προλξ (πβ. ἐλλ. δώς, δωτήνη), latini=τὸ δίδειν, ἡ δόσις (πβ. ἐλλ. δόσις), λιθ. dúomi=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. dam=δίδω (ἐκ τοῦ *dad-mē, IE *dō-dē-mi) ρ. *dō-, *dē-=δίδειν *doui- ἐν τοῖς: κυпр. εὐκτ. duFánoi *ἔθελε δώσει*, ἀπρφ. duFénoi (ἴσως ἐπίσης ὁμ.-ἀττ. δοῦναι) πβ. ἀρχ. λατ. duim, duam, λιθ. daviau=ἐγὼ εἶδον, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. davanī=δίδειν. Βλ. καὶ 1 δῶρον.

δίωμαι *σπεύδω*, βλ. 1 δίω, πβ. δίζημαι.

1 **διερὸς** *εὐκλήντος, ταχύς*, βλ. 1 δίω.

2 **διερὸς** *φοβερός*, βλ. δειδω.

3 **διερὸς** *ὑγρός, «βρεγμένος», βλ. δαίνω, δεύω.

δίζημαι (ἰων. μέλλ. ὁμ. διζήσομαι) *ταῖνω πρὸς τι, ἐπιδιώκω, ἐπιζητῶ, προσπαθῶ νά ἀνείρω τι, ζητῶ, ἀναζητῶ, ἐρευνῶ*, δίζησις, ἡ *ἐξέτασις, ἔρευνα*: ἐκ τοῦ *δι-δζα-μαι, πβ. ζητέω (αἰολ. ζήτημι, δωρ. ζήτην) *ὁ, τι καὶ νῦν, ζητῶ, ἀναζητῶ, ἐρευνῶ, ἐπιζητῶ, ἐπιθυμῶ* (*δζα-τεῖω, σχηματισθὲν ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς ρημ. ἐπιθ. δζα-το-) ρ. *deja-, *diā-, di- = περιφέρεσθαι, σπεύδειν, προσπαθεῖν ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. dīyati=ἵπταται, αἰωρεῖται, ἀρχ. ἱρλ. diān=ταχύς, λατ. deju, diē=χορεύειν. Πβ. καὶ δίνοσ, 1 δίω, ζάλη, ζήλος, ζήμια, ζητρός.

δίξω *ἀμφιβάλλω*: ἐκ τοῦ δις (ὁ ἰδέ, πβ. διά), ὡς τὸ διστάζω *ἀμφιβάλλω*, ἐκ τοῦ *διστος (πβ. ἀρχ. ἰνδ. dvistah=διφορούμενος=ἀρχ. σκανθ.-ισλ. tvist=ὁ ἔχων διάφορον γνώμην) καὶ διαιζω *ἀμφιβάλλω, σκέπτομαι κατὰ δύο τρόπους*, ἐκ τοῦ διαιός, ὁ ἰδέ.

διηγεκῆς (ἰων.), διειγεκῆς (ἀττ.) *ἀδιάκοπος, συνεχής, ἀταλεύτητος, αἰώνιος* (κυρ. *ὁ φερόμενος [διερχόμενος] διὰ μιᾶς ὁδοῦ*): ἐκ τοῦ *δια-ηγεκῆς (ῆ-σσεκῆς), συγγ. τῷ ἐνγεκῆν *φέρειν* (ρ. *enēk-) πβ. ποδ-ηγεκῆς *ὁ φερόμενος (φθάνων) μέχρι τῶν ποδῶν*, δουρ-ηγεκῆς *ὁ ὑπὸ τοῦ δόρατος ἐπιτυγχανόμενος, ὁ εἰς ἀπόστασιν βολῆς δόρατος*, κεντρ-ηγεκῆς *ὁ διὰ κέντρου ἐλαυνόμενος, κεντούμενος, παροτρυνόμενος*.

διθύραμβος, ὁ *εἶδος λυρικῆς ποίησεως, ὁ διθύραμβος* ἐπιθ. τοῦ Βάκχου:

μᾶλλον εἶναι προελλ., ὡς ἡ λ. *θρίαμβος* (ἴσως ἐκ τοῦ *τιτύρ-αμβος *τέσ-παρὰ βήματα, μετ' αἰγ. φωνητικῆς ἀποδόσεως).

δικασπόλος, ὁ ὁ ἐπαρμόζων τοὺς νόμους, δικαστής, δικασπολία, ἡ *κρίσις, δίκη*: ἐκ τοῦ *δ:ανς αἰτ. πληθ. (πβ. λεσβ. δικασκόπος *ὄνομα ἀρχῆς τινος ἐν Μυτιλήνῃ*) + -πολος, πβ. αἰ-πόλος (βλ. βουκόλος).

δικεῖν ἀόρ. *ρίπτειν*, δέκτυον, τὸ *δ.τι καὶ νῦν, δίκτυον, ἀδίχτυο* (*dik-tyno-), δικτηβόλος, ὁ *ἀλιεύς*, δίσκος, ὁ *στρογγύλη πλάξ κατὰλληλος πρὸς ρῖψιν, δίσκος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

δικεῖλλα, ἡ *σκαπάνη ἔχουσα δύο χηλὰς ἢ ὀδόντας*, δικελλίτης, ὁ *ὁ σκάπτων διὰ δικελλῆς*: ἐκ τοῦ *δι-κελja* ρ. *q^hei-, πβ. κελεῖς *ἀξίνη* *Ἡσύχ. καὶ κῆλος, κέλω, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν λ. σκαλῖς, ἡ *σκαπάνη, ἀξίνη* (ρ. *q^hei-).

δίκη, ἡ *τὸ δίκαιον, ἡ κρίσις, ἀπόφασις, διαδικασία, δίκη*, βλ. δεικνῶμι.

δικιλίδες (θύραι), αἱ *αἱ ἔχουσαι δύο φύλλα, διφυλλοί*: ἐκ τοῦ δι + κλίτω.

δίνος, ὁ *περιδίνησις, δίνη, περιστροφή, στρόβιλος, μέγα στρογγύλον ποτήριον, κυκλωτερῆς χώρος, ἀλώνιον*, δίνη (ὁμ.), αἰολ. δίννα, ἡ *περιδίνησις, περιστροφή, δίνη, στρόβιλος*, δίννω *περιστρέφομαι*, δίννω *στροβιλίζω, περιστρέφω*, φερφ. δίνέμεν *ἀλωνίζεω*: συγγ. τῷ 1 δῖω (ρ. *deiā-, πβ. δέμαι, ὀλζημαι, διῶνω).

δικωκχή, ἡ *παῦσις, λήξις*, βλ. ἀνοκωχή.

δίομαι *κυνηγῶ μακράν, ἀποδιώκω*, βλ. 1 δῖω.

δίοπος, ὁ *δουικητής, κυβερνήτης*: συγγ. τῷ δῖω.

δῖος *θεῖος, ἔξοχος*, θηλ. δῖα: ἐκ τοῦ *diu^hos=ἀρχ. ινδ. div(i)γάh=οὐράνιος, λατ. dius=θεῖος πβ. τὸ ἑλλ. ἐνδῖος ἐν τῇ σημ. *ὁ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡμέρας* (*ἐνδιFος, ἐκ τοῦ **de* διFί, πβ. ἐννύχιος), εἰδῖος (**ed*-διFος) *γαλήνιος, καθαρὸς, λαμπρὸς, φαεινός* (δ ἰδέ): ρ. *diu^h- (πβ. ἀρχ. ινδ. divā=κατὰ τὴν ἡμέραν, ἀρμ. τιν=ἡμέρα, λατ. diuina=δύο ἡμέραι), συνεσταλ. β. τοῦ IE *deiuos=ὁ θεός, οὐράνιος ἐν τοῖς: ἀρχ. ινδ. dēuāh=θεός, λατ. deus=ὦσα, ἀρχ. ἱρλ. dīa, ἀρχ. γερμ. Zīo, λιθ. diēnas πβ. θέατο, Ζεύς.

διδόσφυρος, ὁ (καὶ -ον, τὸ) *ἐν εἶδος καρποῦ σιτηρῶν*: ἐκ τοῦ Διδός, γεν. τοῦ δν. Ζεύς (πβ. Διδός βάλαρος, λατ. iuglāna) καὶ πυρός, ὁ *σῖτος*.

δίπλαξ, -ασις, ὁ, ἡ *ὁ ἔχων δύο πτυχάς, ἀδιπλωμένους, διπλοῦς*: ἐκ τοῦ *δι-πλακ-, συγγ. τοῖς: ὁμβρ. tu-plak, λατ. du-plex=διπλοῦς τὸ β' συνθετ. μᾶλλον συγγ. τῇ ρ. *pel- = συμπτύσσειν, διπλώνειν (βλ. [διπλάσιος] διπλός) καὶ τῇ *plek- = πλέκειν (ἑλλ. πλέκω), πβ. γοτθ. ainfalþa=ἀπλοῦς.

διπλάσιος, ποιητ. **δίπλατος** *δ.τι καὶ νῦν, διπλάσιος*: ἐκ τοῦ *δι-πλα-τος (πβ. ὀφωτος παρὰ τῷ δεράσιος ἀνάλογον καὶ τὸ τριπλάσιος), IE *pl-to-, ἐκ τοῦ *pel- = συμπτύσσειν, διπλώνειν διὰ τὴν μετὰ τοῦ ε παραγωγήν πβ. γοτθ. ainfalþa (βλ. δίπλαξ). — Ἐκ τῆς αὐτῆς ρ.: διπλός, ἀττ. διπλοῦς, ποιητ. διπλός *δ.τι καὶ νῦν, διπλοῦς, διπλός* (πβ. ἀπλός, τριπλός): συγγ. τῷ λατ. duplus (πβ. simplicius, triplus), πβ. γοτθ. twēi-fla, νεογερμ. Zweifel=ἀμφιβολία.

δῖς *δύο φορές, δῖς*: IE *dhis=ἀρχ. ινδ. dvīh, λατ. bis, μον. γερμ. zwīn=δῖς ἐν συνθέσει δι- = ἀρχ. ινδ. dvi-, λατ. bi-, ἀγγλοσαξ. dwi-, ἀρχ. γερμ. awi-, λιθ. dvi- (π.χ. ἀρχ. ινδ. dvīpād-, ἑλλ. δίπους, λατ. bipēs).

δισσός, άττ. **διττός** *διπλοῦς, διπλός*: ἐκ τοῦ *διχ-ιος, συγγ. τῷ δίχα· ἰων. διξός, ἐκ τοῦ *διχ-θιος, συγγ. τῷ διχθά. Ἀνάλογα καί τά: τρισσός, τριξός.

διστάζω *ἀμφιβάλλω*, βλ. **δίζω**.

διράσιος *διπλάσιος, διπλοῦς*, **δίφατον** *διφάσιον* Ἡσύχ.: ἐκ τοῦ *δι-φατ-ιο-, μέλλον συγγ. τῷ φαίνω.

διρέω, ἰων. **διρέω** *ζητῶ, ἀναζητῶ, ἐρευνῶ*, ἀστροδίφης, ὁ *ἀστρονόμος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

διρθάρᾱ, ἡ *ἄεσμα κατεργασμένον, θερμάτινον ἱμάτιον, πήρα, σάκος*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ **ἄρω** [ἄρω]);).

διρρος, ὁ *τὸ μέρος τοῦ ἄρματος, ἐφ' οὗ ἦσαν ὁ ὀδηγῶν (ἡνίοχος) καὶ ὁ πολεμιστῆς (παρὰβάτης), πολεμικὸν ἄρμα, κάθισμα, ἡ ἔδρα*, **δίρραξ**, -ακος, ἡ ποιητ.-ώς., **διρρῖσιος**, ὁ, ὑποκορ. τοῦ **δίρρος**: *δι- + φρ-, ἡφανισμ. β. τῆς ρ. *bher- (ἐλλ. φέρω)=φέρειν (κυρ. σημαίνει ἀπλεκτὸν κάθισμα ἔχον δύο λαβάς*, πβ. νεογερμ. Zuber=δοχεῖον ἔχον δύο λαβάς).

δίχα *διττῶς, χωριστά, εἰς δύο μέρη· ἀνευ, χωρὶς*, **διχῆ**, θωρ. **διχᾶ** *εἰς δύο, χωριστά*, **διχάς**, -άδος, ἡ *τὸ ἡμισυ*, **διχόμησις**, -ιδος, ὁ, ἡ, **διχόμητος**, -ον *ὁ ἀνήκων εἰς τὴν πανσέληνον*, ὡς οὐσ. **διχόμησις**, **διχόμητος**, ἡ *ἡ πανσέληνος*: ἐκ τοῦ *di-gē-, διὰ τὸ τέρμα τῆς λέξεως πβ. ἀρχ. ἰνδ. vīṇa-ha=ἀείποτε. — **διχθά** *δίχα, εἰς δύο* (διχθάδιος *διπλοῦς, διηρημένος εἰς δύο* πβ. **τριχθά**, **τετραχθά**): ἴσως κατὰ συμφυρμὸν τῶν **δίχα** καὶ ***διθᾶ** (=ἀρχ. ἰνδ. dvi-dhā=δίχα, εἰς δύο). Πβ. **δισσός** (**διξός**).

δίψα, ἡ, **δίψος**, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, δίψα, σφοδρὰ ἐπιθυμία*, ὅμ. **διψᾶω** *ὅ,τι καὶ νῦν, διψᾶ*, **διφαλέος**, **δίφιος** *ὁ ἔχων δίψαν, «διψασμένος»· ξηρός*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

- 1 **δίω** (ὅμ.) *φεύγω μακράν, τρέπομαι εἰς φυγὴν*, **δίομαι** *κυνηγῶ μακράν*, ὅμ. **δίονται** *σπεύδουν* (κατὰ μετασχημ. ἐκ τοῦ ***δίονται**, κατὰ τὸ ἴενται), **διερὸς** *εὐκίνητος, ταχύς*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. dīyati=ἵπταται, αἰωρεῖται κ.τ.λ. βλ. **δίζημαι**, πβ. **δίωκος**, **διώκω**, **ζητέω**.

- II **δίω** (**δίο**) *φοβοῦμαι*, βλ. **δείδω**.

διωβελία, ἡ *ἡ διὰ τὸ θέατρον καθημερινὴ χορηγία δύο ὀβολῶν εἰς ἑκαστον πολίτην κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐορτῶν ἐν Ἀθήναις*, βλ. **ὀβελός**.

διώκω *κάμνω τινὰ νὰ φεύγῃ, διώκω, «διώχνω», καταδιώκω, κυνηγῶ, διώκω δικαστικῶς, κατηγορῶ*, **δίωξις**, -εως, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, διώξις, καταδιώξις, κυνήγιον, κατηγορία*, **δίωγμα**, τὸ *καταδιώξις, κυνήγιον, θήραμα*, **διωγμός**, ὁ *κυνήγιον, καταδιώξις*: ἴσως ἐσχηματίσθῃ ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς πρκ. *δε-δίωκ-α· ἐκ τινος ***δίημι** *διώκω*, **διεμαι** *φεύγω μακράν, σπεύδω*, βλ. I **δίω**.

διώρυξ, -υχος (καὶ μτγν. -υρός), ἡ *αὐλάξ, τάφρος, διώρυξ*, βλ. **ὀρύσσω**.

δμησις, εως, ἡ *ἡ θάμασις, καταδάμασις*, **δμητός** *θαμασθεῖς*, βλ. **δαμάω**.

δμῶς, γέν. **δμῶδες** (ἰων.), ὁ *ὁ αἰχμαλωτισθεὶς ἐν πολέμῳ, δοῦλος, ὑπηρέτης*, **δμοή**, ἡ *ἡ δοῦλη, ὑπηρέτρια*, κρητ. **μωρή**, ἡ *τάξις δοῦλων ἢ δουλοπαροίκων ἐν Κρήτῃ*, μωρται, οἱ *εὐγενεῖς δοῦλοι ἐν Κρήτῃ*: ἴσως ἕξην λέξις.

δυναπαλίζω (ὅμ.) *αἰώω βιαίως, τινάσσω εἰς τὸν ἀέρα, ἀνατρέπω*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

δυνάφρος, νεώτ. **γυνάφρος**, ὁ "ζόφος, σκότος, «μυρτιά»", **δυναφρός**, **δυνάφρος**, **δυναφρός** "ζοφερός, σκοτεινός", ὁμ. **Ιοδνεφής** "ὁ ἔχων χρώμα σκοτεινόν ὡς τὸ ἰόν": **ἀβεβ.** ἐτυμολ. ἰσως ἐσχηματίσθη κατ' ἐπίδρασιν τῆς ὁμοήχου καὶ ταυτοσήμου λ. **ζόφος**, ὁ "σκότος" καὶ τῶν λ. **κνέφας**, **φέφας**, **φέφος**, τὸ (> λατ. *creper*;) "σκότος".

δοάν ἐπίρ. "ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἐπὶ πολὺ", βλ. **δῆν**.

δοάσσατο (ἀόρ.) "ἐφάνη, ἐθεωρήθη", βλ. **δέατο**.

δοθιήν, -**ῆνος**, ὁ "μικρὸν ἐξοίδημα, ἐξάνθημα": **ἀβεβ.** ἐτυμολ.

δοιάζω "ἀμφιβάλλω, διστάζω, σκέπτομαι κατὰ δύο τρόπους· μέσ. εὐρίσκομαι ἐν ἀμφιβολίᾳ, νομίζω", βλ. **δοιός**.

δοίδυε, -**ῦκος**, ὁ "κόπανος, «γουδοχέρι»", ἀναδοιούκαζω "ἀναπαράσσω, συγχέω": **ἀβεβ.** ἐτυμολ.

δοιός "διπλοῦς", **δοιοί** "δύο, ἀμφοτέροι", **δοιή**, ἡ "ἀμφιβολία, ἀπορία", ὁμ. ἐν **δοιῇ** εἶναι "ἐν ἀμφιβολίᾳ εἶναι", **δοιάζω** "ἀμφιβάλλω, διστάζω, σκέπτομαι κατὰ δύο τρόπους· μέσ. εὐρίσκομαι ἐν ἀμφιβολίᾳ, νομίζω": ἐκ τοῦ ***dyoi-jros** (***dyoi** ὄνομ. καὶ αὐτ. πληθ. οὐδ.=δύο), συγγ. τοῖς: ἀρχ. **ινδ.** *dvayāb* =διπλοῦς, **λιθ.** *dvaji*=δύο, ἀρχ. **ἐκκλ.** *slab. dvoje* =διπλοῦς, **δύο**, **γοτθ.** *gen. πληθ. twaddje*, ἀρχ. **γερμ.** *zwei*= (τῶν) δύο· **πβ.** ἐπίσης **γοτθ.** *zweifla-*, **νεογερμ.** *Zweifel*=ἀμφιβολία καὶ **ἐλλ.** *δεῖδω*.

δοκεύω "παρατηρῶ, παραφυλάττω, παραμονεύω" (προσδοκῶ "ἀναμένω, περιμένω, προσδοκῶ"), **δοκεῖ** μοι "μοῦ φαίνεται, μοῦ φαίνεται καλόν" (κυρ. "μοῦ εἶναι ἀποδεκτόν"), **δοκέω** (δόξω, **δοξα**) "νομίζω, φαντάζομαι, διανοοῦμαι, σκέπτομαι, φαίνομαι", **δόξα** (***δοκ**-σα), ἡ "γνώμη, **ἰδέα**, **προσδοκία**, **εἰκασία**, **δόξα**, **φήμη**", **δόκιμος** "ἀξιόλογος, **δεδοκιμασμένος**, **ἐξετασθεὶς**", **δόκησις**, ἡ "δοξασία, φαντασία, ὑπόψια, **δραμα**, ὑπόληψις", **δόγμα**, τὸ "γνώμη, ἀπόφασις, ψήφισμα" (**πβ.** ἐπίσης **δοκάνη**, **δοκός**, βλ. **δέκομαι**)· **ρ.** ***dek-**=δέχεσθαι, λαμβάνειν ἐν τοῖς: **λατ.** *deceit*=προσθήκη, ἀρμόζει, πρέπει, *decus* οὐδ.=ὅ, τι ἀρμόζει, στόλισμα (=μον. **ἱρλ.** *doeh*=κάλλιστος), *dignus*=ἄξιος, **ἐλλ.** *ἀρι-δείκετος* "ἐξαίρετος, ἐνδοξότατος" (κατὰ μετρ. ἔκτασιν ἀντὶ -**δέκετος**)· **βλ.** **δέκομαι**, **δηδέχεται**, **πβ.** **διδόσκω**, **δεξιός**.

δόλιος "ἀπατηλός, πανουργός", βλ. **δόλος**.

δολιχός "μακρός", **δόλιχος**, ὁ "μακρὸς ὁρόμος ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ", ὁμ. **δο-λιχόσκιον** (**ἄγχος** τοῦ β' συνθετ. ἢ σημ. καὶ ἐτυμολ. **ἀβεβ.**¹): "Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ἐν-**δελεχής** (κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ -**δελαχής**;) "συνεχῆς, διαρκής", συγγ. τοῖς: ἀρχ. **ινδ.** *dīghāh*, ἀρχ. **ἐκκλ.** *slab. dlęęę*, **λιθ.** *ilgas*, **χεττ.** *daluga* =μακρὸς (**πβ.** **λατ.** *indulgeō*)· **ρ.** ***delegh-** (παρὰ τῇ *[d]lon-ghos ἐν τοῖς: **λατ.** *longus*, ἀρχ. **ἱρλ.** *long*, **γοτθ.** *lagga*, **νεογερμ.** *lang*=μακρός), **ἐπεκτετ.** τύπος τοῦ ***dei** ἐν τῷ ἀρχ. **ἐκκλ.** *slab. pro-dēliti*=παραιτεῖν.

δόλος, ὁ "ἀπάτη, πανουργία, **δόλος**, **δόλωμα** πρὸς ἀλλευσιν **ιχθύων**, **δέλεαρ**,

1. Κατὰ τινες **δολιχόσκιος** ἐκ τοῦ **δολιχός**+**σκιά** "ὁ ρίπτων μακρὰν σκιάν". Κατ' ἄλλους ἐκ τοῦ **δολιχ-όσχιος** (**δολιχός**+**σχος**) "ὁ ἔχων μακρὸν ξύλον (κοντάρην)".

πᾶν τέχνασμα ἢ στρατήγημα^α, δολόω *ἐξαπατῶ δια δόλου, δολιάζω, παγιδεύω, μετασχηματίζω, τροποποιῶ, νοθεύω^α δόλωμα, τὸ *δόλος, τέχνασμα^α, δόλωσις, ἢ *ἐξαπάτησις^α, δόλων, -ωσις, ὁ *τὸ «στιλέτω», μικρὸν ἐγχειρίδιον τῶν δολοφόνων^α μικρὸν προφραῖον ἱστίον^α: λατ. dolus=δόλος, ἀπάτη (δάνειον ἐκ τῆς Ἑλλ. :)- πβ. ἀρχ. σκανθ.- ἱσλ. tal οὐδ.=λογαριασμός, ἀριθμός, λόγος, ἀρχ. γερμ. zala (νεογερμ. Zahl)=ἀριθμός, διήγησις, ἐκτετ. τύπος ἀρχ. σκανθ.- ἱσλ. tal θηλ.=ἀπάτη, δολιότης.

δόμος, ὁ *οἰκία, θάλαμος, δωμάτιον, οἶκος, οἰκογένεια^α (δομή *τεῖχος^α Ἡσύχ., οἶκο-δόμος, ὁ *κτίσσης, οἰκοδόμος^α): - ἀρχ. ἰνδ. dāmaḥ, λατ. domus (θ μετὰ τοῦ ο, παρὰ τῷ θ. μετὰ τοῦ u=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. domъ)=οἰκία^α πβ. λιθ. nāmas=οἰκία, κατοικία. **IE *domos** (*domus)=οἰκία, παρὰ ταῖς ὀνοματ. ρ.: *dēm-, *dōm-, *dm-, *dm- ἐν τῇ λ. δῶ (δμ. ἐμόν δῶ κ.δ.) *δῶμα^α, ἐκ τοῦ *dō[m] (πβ. δῶμα, -ατος, τὸ *οἰκία, δωμάτιον, οἶκος, οἰκογένεια^α, μᾶλλον ἐκ τοῦ *dōm-m, ἀρχικῶς αἰτ. ἀρσ., δευτερ. τύπος οὐδ. κατὰ τὸ στρωμα κ.τ.λ. πβ. ἀρμ. tun=οἰκία, ἐκ τοῦ *dō[m]-m). **Πβ. καὶ Δριῶ, Μριῶ, Δαμιῶ** (κυρ. σημαίνει *οἰκοδόποινα^α) καὶ δάμαρ, δεσπότης, δάπεδον, ἐνδον ρ. *dem-, *dema- = κτίζειν, οἰκοδομεῖν βλ. δέμα.

δόναξ, δωρ. δῶναξ, ἰων. δοῦναξ, -ακος, ὁ *κάλαμος (ὑπὸ τοῦ ἀνέμου σαλευόμενος), «καλάμι», βέλος, αὐλὸς ποιμενικός^α, δονακίς *πλήρης καλάμων^α, δονακοτρόφος *ὁ τρέφων (τ.ἔ. παράγων) καλάμους^α, δονακόχλος, -ον καὶ συνηρ. -χλους, -ον *ὁ ἔχων χλοερούς δονακας, πράσινος ἐκ τῶν καλάμων^α, δονακώδης *πλήρης καλάμων^α: ἴσως συγγ. τοῖς: γοτθ. taino=κλάδος, λεττ. duonis=ὁ κάλαμος, οἱ σχοῖνοι, ἑλλ. δονέα *σεῖω, τινάσσω^α, ἀλλ-δονος *ὁ «παραδέρνων» εἰς τὴν θάλασσαν, ὑπὸ τῆς θαλάσσης περιδινόμενος^α (ἂν ἢ βασι. σημ. αὐτοῦ εἶναι *σειεῖν^α κ.τ.τ.).

δονέα *σεῖω, τινάσσω^α, βλ. δόναξ.

δόξα, ἡ *γνώμη, ἰδέα, προσδοκία, εἰκασία, δόξα, φήμη^α, βλ. δοκεῖν.

δορά, ἡ *δέρμα ζῴου, δορά^α, βλ. δέρω.

δορκάς, -άδος, ἡ, **δορκός**, ὁ, **δόρξ**, γεν. **δορκός**, ἡ *ἔλαφος, «ζαρκάδι»^α: κατὰ παρετυμολ., τύποι σχηματισθέντες κατὰ τὸ δέркоμαι ἀντὶ τῶν σπανιωτέρων τύπων ζορκάς, ζόρξ, ἐκ τοῦ *jork-s=κυμβρ. iwrch, κορν. yorch=ἔλαφος (*jorkos), πβ. κύρ. ὄν. Jurca. — **AI λ. Ιορκος** (παρ' Ὀππ.), Ιορκες *τῶν δορκάδων ζῴων^α, Ιορκες *αἰγες ἄγριαι^α (Ἡσύχ.) εἶναι δάνεια ἐκ τῆς Κελτ.

δόρπον, τὸ *τὸ δεῖπνον, ἐσπερινὴ φαγητόν, ἡ τροφή, τὸ φαγητόν^α, δορπέω *τρώγω τὸ ἐσπερινὸν φαγητόν, δεῖπνῶ^α, δορπηστός, ὁ *ὁ καιρὸς τοῦ ἐσπερινοῦ φαγητοῦ, ἡ ἐσπέρα^α (πβ. δεῖπνηστός, ὁ *ἡ ὥρα τοῦ δεῖπνου^α καὶ ἔδομαι *τρώγω^α): ὡς σημαῖνον *ἀποκεκομμένον μέρος, μέρος^α, εἶναι συγγ. τῷ ὁρέπω *ἀποκόπτω, ἀποσπῶ^α, ἴσως συγγ. καὶ τοῖς: ἀλβ. darke=ἐσπερινὸν φαγητόν, ἐσπέρα, dreke=γεῦμα.

δόρυ, ὁμ. γεν. **δουρός** (*dōrōs), **δούρατος** (*dōrFatos, *dōrFgτος), ἀττ. **δόρατος**, τὸ *ὁ κορμὸς δένδρου, τὸ ξύλον, ὁ στελεχὸς τοῦ δόρατος, τὸ δόρυ, ἡ θηρευτικὴ λόγχη^α, δουράτης, δοῦρειος *ξύλινος, ὁ ἐκ σανίδων ἢ δοκῶν κατεσκευασμένος^α: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. dāra οὐδ.=ξύλον, χεττ. taṛu- δένδρον, ξύλον, τοχ. or=ξύλον **IE *dōra-** = τὸ σκληρόν, δένδρον,

ξύλον, ειδικώτερον : ἡ δρυς, «βαλανιδία» (βλ. δρυς). IIβ. σικελ. *dashdon-*ρος, ὁ «ὁ κάπρος» (**an-sche-dorFos* «ὁ ἀντέχων εἰς τὸ δόρυ»), Δωριεὺς, -έως, ὁ «ὁ ἀπύγονος τοῦ Δώρου», ἐν τῷ πληθ. Δωριεῖς, οἱ «ἡ γνωστὴ φυλὴ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, οἱ Δωριεῖς» (μᾶλλον ἐκ τοῦ Δωρῆς, -ίδος, ἡ «χώ-ρα ἔχουσα δάση, σύνθετος τύπος»), ἰων. Δοῖρις (**dorF-*). IIβ. καὶ δέν-δρεον, δρυμά.

δοῦλος (δωρ. δῶλος), ὁ «ὁ ἐκ γενετῆς δοῦλος, δοῦλος, «σκλάβος», ὡς ἐπ(θ). «δουλικός, ὑπόδουλος, ὑπήκοος», δοῦλη, δωρ. δάλα, ἡ «ὁ, τι καὶ νῦν, δοῦλη, «σκλάβος», δουλικός, δούλιος «δουλικός, δουλοπρεπής», δουλειᾶ, ἡ «ὑποδο-ύλωση, δουλεία, «σκλαβιά», δουλεύω «εἶμαι δοῦλος, ὑπηρετῶ ὡς δοῦλος» : δάνειον ἐκ τινος μικρασιατ. γλώσσης (Λυδ. ;).

δοῦπος, ὁ «βαρύς, ὑπόκωφος ἤχος, «γδοῦπος», κρότος, ψόφος, θόρυβος, «βρουητόν», δουπέω «ἐκβάλλω βαρὺν ἤχον, ἡχῶ βαρέως, πίπτω ἐν πολέ-μῳ» : ἀρχικῶς οἱ ἀρκτικοὶ φθόγγοι ἦσαν γδ- ἔνεκα τῶν ὁμ. τύπων : ἐρ-γδου-πος «ὁ ἰσχυρῶς βροντῶν, βροντώδης», ἐγδοῦπησαν Ἰλ. Α 45 (δπως, ἴσως, ἡ λ. κτύπος, ὁ «ἰσχυρὸς θόρυβος, κρότος, κτύπημα» ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ τύπον)· πβ. λεττ. *durpūtēis* = βαρέως ἡχεῖν, ολοβεν. *dāraiti* = ὑποκώφως θο-ρυβεῖν.

δοχμός, δόχμιος «λοξός, πλάγιος», *δοχμόλοφος* «ὁ ἔχων λόφον (περικεφε-λαίας) κλίνοντα πρὸς τὰ πλάγια, ὁ ἔχων λοξὸν λόφον», *δοχμόμοι* «κλίνω πρὸς τὰ πλάγια, κυρτοῦμαι» : κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ **doxmos* = ἀρχ. ἰνδ. *jihmāh* = ἐγκάρσιος, ἐστραμμένος πρὸς τὰ κάτω, λοξός (IE **doxh-mōs*).

δράκων, -οντος, ὁ «μέγας ὄφις, δράκων, «δράκος, ὄφις» (ἀρχ. θ. μετὰ τοῦ η, πβ. *drakaina*, ἡ καὶ λέων, ὁ) : ἐκ τοῦ δρακ- (IE **dr̥k-*) = ἀρχ. ἰνδ. *dr̥k-* θηλ. = θέα, ὄψις ἡ ὀνομασία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ βλέμμα τοῦ ζώου, τὸ ὁποῖον, ἔνεκα τῆς ἀγριότητος αὐτοῦ, καθηλώνει καὶ παραλύει, βλ. *δέρ-νομαι*.

δράμα, τό, βλ. *δράω*.

δραμεῖν, δραπέτης, δρασμός, βλ. ἀποδιδράσκειν.

δράσσομαι, ἀττ. δράττομαι «λαμβάνω διὰ τῆς χειρός, «πιάνω», δράττομαι», *δράσθην* ἐπέρ. «σφιγντά διὰ τῆς χειρός, «ἀρπαχτά», *δράγμα*, τὸ «δσον δύναται τις νὰ περιλάβῃ διὰ τῆς χειρός, «χεροῦβολο», δερμάτιον», *δράξ*, γεν. *δρακός*, ἡ «δράγμα, «φούχτω», *παλάμη* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. *zarga* = τὸ κράσπεδον ἐνὸς χώρου, ἄκρον, χεῖλος, ἀρχ. σκανδ. - ἰσλ. *zarga*, ἀγγλο-σαξ. *zarge* θηλ. = ἀσπίς (> γαλλ. *targete* > νεογερμ. *Tartsche* = ὦσ.), ἀρμ. *trgak* = θέσμη ξηρῶν ξύλων· ρ. **dergh-* = λαμβάνειν, «πιάνειν», πβ. *δραχμή*.

δραχμή, ἀρχ. ἡλ. δραχμή, γοτθ. *drahna*, ἡ «ἀρχαῖον νόμισμα, ἡ δραχμή» (σασαννίδ. **drahm* > ἀραβ. *dirham*, ἀρμ. *drām*) : ὡς σημαίνει «δράξ ἐκ με-ταλλίνων ράβδων», εἶναι συγγ. τῷ *δράσσομαι*.

δράω, δρῶ (**dra-jō*) «πράττω, ἐνεργῶ, δρῶ, κατορθώνω», *δράμα*, τὸ «πρᾶ-ξις, ἐνέργεια, ἔργον, δράμα», ἀδραχῆς «ὁ μὴ δρῶν, ἀργός, ἀσθενής», ὁμ. ὀλιγο-δραχέων «ὁ δυνάμενος νὰ πράξῃ ὀλίγα, ἀδύνατος, ἀσθενής», ὁμ. *δραῖνω* (**dran-jō*) «θέλω (εἶμαι ἔτοιμος, πρόθυμος) νὰ πράξω τι» : συγγ. τοῖς : λιθ. *darau*, *dar̃ti* = δρᾶν, πράττειν.

δράπω «ἀποσπῶ, ἀποκόπτω, συλλέγω, καρποῦμαι», *δρέπανον, τό, δρεπάνη, ἡ*

*κυρτὸν θεωριστικὸν ἐργαλεῖον, δρέπανον, «δρεπάνω», ἐκτετ. β. μετὰ τοῦ ὁ: δρώπτω *διακόπτω* Ἡσύχ., δραπανίζω *ἀποσπῶ (μαδῶ) τὰς τρίχας*, δρώπαξ, -ακος, ὁ *ἐμπλαστρον ἐκ πίστεως χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἀπόσπασιν τῶν τριχῶν*: συγγ. τοῖς: ρωσ. drépa-ju=ξύνω, ἀποσπῶ, πολῶν. drapad=ξύνειν, «γρατσοῦν/λύνειν» ρ. *dre-p-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *der- (βλ. δέρω), πβ. δάρεον.

δρίλας, ὁ *ὁ σκόληξ τῆς γῆς, ἔλιμνος, περιτετηγμένος, ἔχων τὴν βάλανον τοῦ αἰδοῦλου γυμνῆς*, δρίλακος *βδέλλαι. Ἡλαῖοι* Ἡσύχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ., ἴσως προελλ. Πβ. κροκόθιλος.

δριμύς *διαπεραστικός, δέξυς, τραχύς, αὐστηρός, πικρός, ἀγχίνους, πανοῦργος*, δριμύτης, -ητος, ἡ *ὁξύτης, αὐστηρότης, δριμύτης, δξύνοια, πανουργία*: ὡς σημαίνειν *κατασχίζων, διαρρηγνύων* καὶ προελθὼν ἐκ τοῦ *δρι-μύς ἢ *δρισ-μύς (ἢ καὶ ἐκ τοῦ *δρι-μός, κατὰ τὸ δέξυς κ.τ.λ.), εἶναι συγγ. τῷ λεττ. dréme=ρωγμή, σχισμή, ἀμυχή ρ. *dr-I-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *der- (βλ. δέρω).

δριος, τό, πληθ. **δρία**, τὰ *θαμνώδης τόπος, λόχη, σύνδεστρος τόπος, δάσος*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἱρλ. driss=λατ. verbes=ἄκανθα, βάτος, περαιτέρω ἴσως συγγ. τῷ δρεῖς.

δριότη, ἡ *ξύλινος λουτήρ, ἐπιμήκης σκάφη, πύελος, σαρκοφάγος* (> λατ. dureta), δοῖτρον *πύελον, σκάφη* Ἡσύχ.: μᾶλλον ἐκ τοῦ *δροF-Itā, πβ. ἀγγλοσαξ. tīf, ἀγγλ. tray=ἀβαθὴς σκάφη, λεκάνη (*drou-jo-, κοινὸν γερμ. trauja-) καὶ δροὸν *ισχυρόν. Ἀργεῖοι*, ἐνδρεια *καρδία δένδρου καὶ τὸ μέσον* Ἡσύχ. Βλ. δρεῖς, πβ. δρυμά.

δρόμος, ὁ *τὸ «τρέξιμον», ὁ δρόμος*, δρομάς, -άδος, ὁ, ἡ *δρομαῖος, τρέχων*, βλ. ἀποδιδράσκειν.

δρόσος, ἡ *ἡ «δροσία», δρόσος*, δροσάεις, δροσερός *κλήρης δρόσου, δροσερός, πρόσφατος*, δροσίω *ραντίζω, δροσίω*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

δρωτήτα αἰτ. (Ἰλ. Π 857 κ.τ.λ.):=ἀνδρωτήτα *ἀνδρείαν, ἀνδρισμόν*:

δρυμά, τὰ (δμ.), μεθომ. **δρυμάς**, ὁ, πληθ. **δρυμαί**, οἱ *δάσος ἐκ δρυῶν, δρυμῶν, δάσος* (μετὰ τοῦ -I- κατὰ τὸ δρεῖς): ἐκ τοῦ *drū-mós=ἀρχ. ἰνδ. drumāḥ=δένδρον, ρωσ. drom=σύνδεστρος τόπος, παρθένον δάσος, ἀγγλοσαξ. trum=στερεός, δυνατός πβ. ἀρχ. ἰνδ. su-drah=καλὸν ξύλον, drupī=ὕδρια, κάδος, gall. Druides, ἀρχ. ἱρλ. drūi=Druide=ιερεὺς τῶν Κελτῶν (*dru-uid- = σοφώτατος, πάνσοφος), drom=στερεός (*dru-nos), ἀρχ. γερμ. trog (νεογερμ. Fros)=σκάφη (*dru-kō-). Βλ. δόρυ, δρεῖς.

δρύπτω *σχίζω, σπαράττω, «εἰσχίζω» (δμ. ἀποδρῦψω=ῶσ., μετὰ ὕστερογ. φ), δρυπίς, -ίδος, ἡ *εἶδος ἀκάνθης*: ἴσως συγγ. τῷ λεττ. drupi=διαλύεσθαι, συντρίβεσθαι (ἀν δὲν συσχετίζεται πρὸς τὸ ἑλλ. θρύπτω) ρ. *dru-p- (ὡς *dre-p-, βλ. δρύπω), ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *der- (βλ. δέρω).

δρυς, γεν. **δρυός** (*δρυFος), ἡ *ἡ «βαλανιδία», δρυς, δένδρον*, δρύϊνος *ὁ ἐκ δρυός, κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου δρυός, δρύϊνος*, ἀκρό-δρυα, τὰ *ὁπωροφόρα δένδρα, ὁπωραί, καρποὶ δένδρων*, δρυ-τόμος, ὁ *ὁ τέμνων (κόπτων) τὰς δρυς, ξυλοκόπος*, δρύ-φακτος, ὁ *ὁ ἐκ δρυός φραγμός, κιγκλιδωτός φράκτης, περίφραγμ., κιγκλίδες* (ἐκ τοῦ *δρυ-φρακτος [κατ' ἀνομ.], συγγ. τῷ φράσσω): ἐκ τύπου, ὅστις ἀρχικῶς ἦτο *dru ἢ *doru οὐδ. (πβ. δόρυ),

γεν. *druuós, πβ. ἀρχ. ινδ. dru- οὐδ. και ἀρσ. = ξύλον, ἀλβ. dru θηλ. = ξύλον, δένδρον, ἰκοντάριον, dru-k = δρύς (θ. μετὰ τοῦ εν)· πβ. *dreu- ἐν τῷ γοτθ. triu = ξύλον, δένδρον· *deu- ἐν τοῖς : gall. τοπων. Derwns = δρυμῶν, κυμβρ. derwen = δρύς, κοινῶ γερμ. ἔθν. ὄν. Tervingi, ἀγγλοσαξ. teoru, νεογερμ. Teer = ὑγρόπισσα, λιθ. deru = θαλασσοῦχον ξύλον, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. drēno = δένδρον· *deu- ἐν τοῖς : μακεδ. δάριλλος, ἡ *δρύς*, ἀρχ. ἱρλ. daur = ὥσ· *dru- ἐν τῷ ἀρχ. σκανδ.-ισλ. τυπ = πρύκη. IE *deru(o) = δένδρον, δρύς· πβ. και δένδρεον, δάρεν, δάριος.

δρύφακτος, ὁ *ὁ ἐκ δρυὸς φραγμός, κιγκλιδωτὸς φράκτης, περίφραγμα, κιγκλίδες*, βλ. δρεός.

δρώπτω *βλέπω*, βλ. δέρομαι.

δρώψ, γεν. **δρωπός**, ὁ = δρωποπος. ὁ ἰδῆ.

δύη, ἡ *δυστυχία, συμφορά, ἄλγος, ὀδύνη, ταλαιπωρία*, οὐσία (γ' πληθ. ὀσύναι)· *βυθίζω εἰς δυστυχίαν, καθιστῶ τινα δυστυχῆ*, οὐερὸς *ἄθλιος, δυστυχῆς* : συγγ. τοῖς : ἀρμ. eika = οἱ πόνοι τοῦ τοκετοῦ, ἀρχ. ινδ. dunōti = καίει, βλ. δαίω.

δύναμαι (γοτθ. **νύναμαι** κατ' ἀφομ.) *εἶμαι ἱκανός, «(ῆ)μπορῶ», δύναμαι* (κυρ. *ἔχω δύναμιν, ἰσχύον*), **δύναμις**, -εως, ἡ *ἰσχύς, ρώμη, ἱκανότης, δύναμις* (ἀντὶ *θύνει, κατὰ τὸ δύ-να-σθαι), οὐνύστη-, -ον, ὁ *ὁ ἔχων τὴν δύναμιν (ἐξουσίαν), κυρίαρχος, κύριος, κυβερνήτης*, οὐαστεῦς *εἶμαι οὐνάστης, ἔχω τὴν δύναμιν (ἐξουσίαν), εἶμαι κυρίαρχός τις*, οὐαστεία, ἡ *κυριαρχία, ἐξουσία, ὀλιγαρχία*, οὐνατός *ἰσχυρός, οὐνατός, ἱκανός*, ἀδύνατος *ὁ μὴ ἔχων δύναμιν, ἀνευ ἰσχύος, ἀδύνατος, ἀνίκανος* : ἀμεβ. ἐτυμολ.

δύρομαι *ὀδύρομαι, θρηνῶ*, βλ. δῆρομαι.

δυσ- ἀχώριστον προθεματ. μόριον μετὰ τῆς σημ. *τῆς δυσκολίας, δυστυχίας, τοῦ κακοῦ* κ.τ.λ., ἀναιροῦν τὴν καλὴν σημ. τῆς λέξεως ἢ ἐπαυξάνον τὴν κακὴν (π.χ. **δυσ-μενής** = ἀρχ. ινδ. dur-manāh) : ἀρχ. ινδ. du-, dur- = δυσ-, κακο-, ἀρμ. t- = ἀ-, ἀν- στερητ., ἀρχ. ἱρλ. do-, du- = δυσ-, κακο-, γοτθ. twa-, ἀρχ. γερμ. swt- = ἀ-, ἀν- στερητ. ἴσως συγγ. τῷ δυνόμαι, βλ. 2 δέω.

δυσαῖς *ὁ ἐναντίως πνέων, κακῶς πνέων, θελλώδης* βλ. ἀήρ.

δυσηλεγής ἐπίθ. τοῦ θανάτου καὶ πολέμου, βλ. ταηλεγής *ἀλγεινός*, βλ. ἀλέγω.

δύσκολος *δύστροπος, ἰδιότροπος, δύσκολος*, βλ. εὐκολος.

δύστηνος, δωρ. **δύστᾱνος** *δυστυχῆς, ἀτυχῆς, ἄθλιος* : ἐκ τοῦ *δυσ-στᾱνος *ὁ εὐρισκόμενος εἰς κακὴν κατάστασιν* (*εἰᾱ- = ἴστασθαι, βλ. ἴστημι), πβ. ἀρχ. ινδ. sthānam οὐδ. = σταθμός, διαμονή, τόπος, πλατεῖα, θέσις, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. stano = στάσις, κατάστασις, κοίτη. — **δύστος** *δυστυχῆς*, ἐκ τοῦ *δυσ-στ-ος, πβ. ἀρχ. ινδ. duh-stah καὶ ἑλλ. **δύστηνος** *δυστυχῆς* παρὰ τῷ **δύστηνος** *ταλαιπώροι, δυστυχεῖς* Ἡσύχ.

δυσχερής *ὁν δυσκόλως μεταχειρίζεται τις, δυσμεταχειρίστος, δύσκολος, ἐνοχλητικός*, **δυσχερεία**, ἡ *δυσκολία, ἐνόχλησις, στενοχωρία, ἀηδία, δυστροπία*, **δυσχερεῖν** *καθιστῶ τι δυσχερὲς (δύσκολον), παρέχω δυσκολίας* : ἀμεβ. μετὰ δυσκολίας ὑπομένω τι, **δυσχερεῖσθαι**, βλ. χεῖρ (εὐχερής).

δύτης, -ου, ὁ *ὁ καταδύομενος εἰς τὴν θάλασσαν ἢ τὸ ὕδωρ, δύτης*, βλ. 2 δύνω.

- 1 δύνω, γεν. καὶ δοτ. **δυσίν**, προσέτι **δύο** ἀκλ. (ἴσως ἐκ τοῦ δύνω πρὸ ἐπομέ-
νου φων.) *δύ,τι καὶ νῦν, δύο*, δυνάς, -άδος, ἢ *ὁ ἀριθμὸς δύο*, **δυνάεις** ἐπίρ.
θίς:=ἀρχ. ἰνδ. **dyā** (*δFω- ἐν τῷ δύνω-δεκα-: ἀρχ. ἰνδ. **dyā**), ἀρμ. **dyku**,
λατ. **duo**, ἀρχ. ἱρλ. **dāu**, **dā**, **dā**, λιθ. **dū**, ἀρχ. ἐκκλ. **σλαβ.** **два**, ἀλβ. **dy**
=δύο, πβ. γοτθ. **iwai**, νεογερμ. **zwei**=δύο. IE *d(u)wō(u)=δύο, προσέτι
*dμi-, *dμoi-, βλ. **δίς**, **δοῖός**: πβ. **δίθυμος**.

- 2 δύνω (ἀττ. **δύνω**), ἀόρ. **ἐδύν** *εἰσδύνω, εἰσέρχομαι, εἰσχωρῶ, χώνομαι, ἐπέρ-
χομαι, ἐνδύομαι (π.χ. ἐνδύματα: ὁμοίως ἐν συνθέσει: ἐν-, ἀπο-, περι-δύνω),
καταδύομαι, βυθίζομαι* (κυρ. *«βουτῶ» εἰς τὴν θάλασσαν*), μέσ. **δύομαι**,
ἀττ. **δύνω**, **δύπτω** (κατὰ τὸ βάπτω) *καταδύομαι, «βουτῶ»*, ἀλιβιδύνω *βυ-
θίζω τι εἰς τὴν θάλασσαν*, **δέσις**, ἢ, **δυσμαί**, καὶ *δύσις, κατὰδυσίς, «βασι-
λεμα»* (ἐπὶ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων), **ἀδντος** *τόπος, εἰς ὃν δὲν εἰναι
ἐπιτετραμμένον νὰ εἰσέρχεται πᾶς τις*, **ἀδντος**, **τό**, **ἀδντος**, ὁ *τὸ ἐσώτατον
μέρος τοῦ ναοῦ*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. **urā-du-** = ἐνδύεσθαι, περραιτέρω ἴσως
συγγ. καὶ τῷ **dṛgā** θηλ.=ἐσπέρα, γκόντος, βλ. **δριγός**.

δῶ *οἰκία*, βλ. **δόμος**.

δῶδεκα *ἔ,τι καὶ νῦν, δῶδεκα*, **δωδεκάς**, -άδος, ἢ *ὁ ἀριθμὸς δῶδεκα, ἢ
«δωδεκάδα»*, βλ. 1 δύνω.

δῶμα, -ατος, τὸ *οἰκία, δωμάτιον, οἶκος, οἰκογένεια*, **δωμάτιον**, **τό**, ὕποκορ.
τοῦ **δῶμα**, βλ. **δόμος**.

Δωριεύς, ὁ *ὁ ἀπόγονος τοῦ Δῶρου*, ἐν τῷ πληθ. **Δωριεῖς**, οἱ *ἢ γνωστὴ
φυλὴ τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, οἱ Δωριεῖς*, βλ. **δόρυ**.

- 1 **δῶρον**, τό, ἰων. **δωρεή**, ἀττ. **δωρεά**, ἢ *χάρισμα, δῶρον, δωρεά*, **δωρέω**
δίδω δῶρα, δωρίζω, χαρίζω, **δύρημα**, τὸ *δῶρον*: ἐκ τοῦ *dō-rum*=τὸ
δεδομένον=ἀρμ. **iur**, ἀρχ. ἐκκλ. **σλαβ.** **daru**=δύσις: πβ. *dō-nom=δῶρον
=ἀρχ. ἰνδ. **dānam**, λατ. **dōnum**, ἀρχ. ἱρλ. **dān** (*dō-ni- ἐν τοῖς: λιθ.
duōnis=δύσις, ἀρχ. ἐκκλ. **σλαβ.** **dans**=ἀπόδοσις, παράδοσις, εἰσφορά, δα-
σμός): ρ. *dō- = δίδειν, βλ. **δίδομι**.

- 2 **δῶρον**, τὸ *ἢ σπιθαμὴ, παλάμη* (*Ἡσίχ.), ὁμ. **ἐκαυδεκάδωρος** *ὁ ἔχων μῆ-
κος δεκαῖξ παλαμών*, συνεσταλ. β. **λακ.** **δάρειρ** (*δαρεσις) *τὸ ἀπὸ τοῦ
μεγάλου δακτύλου ἐπὶ τὸν μικρὸν διάστημα* *Ἡσίχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ.

E

ε-, ἢ- αὔξησις ρημ., π.χ. **ε-θης**, ὁμ. ἢ-[F]είθη: =ἀρχ. ἰνδ. **a-**, **ā-**, ἀρμ. **e-**
(π.χ. **e-lik'**=ἔλλ. **ε-λιπε**). IE *ē- = ἔπειτα, τότε, ταυτόσημον τῷ δεικτικῷ
μορίῳ *e- ἐν τοῖς: ἔλλ. **ε-κεῖ** **ε-κεῖνος**, **ε-χθές**, ἀρχ. ἰνδ. **a-ṣāu**=ἐκεῖνος,
ὅσκι. **e-tanto**=λατ. **tanta**, **e-kas**=λατ. **haec** κ.τ.λ.

ε (παμφυλ. **Fhē**, λεσβ. **Fē**) αὐτοπαθὴς ἀντων. *ἐαυτὸν (αὐτόν), -ήν, -ό*: ἐκ
τοῦ *σFe, προσέτι ὁμ. **έέ**, ἐκ τοῦ *σεFe: πβ. γεν. ὁμ. **έο**, **είο**, **εὔ**, ἀττ. **οὐ**
(***μηεῖο**), δοτ. **οί**, **οί**, λεσβ. **Foi** (*σFoi) παρὰ τῷ ὁμ. **έοῖ** (*σεFoi), κτητ.

ός, δωρ. *ῥός* *ἰδικός του* (*σῥος=ἀρχ. ἰνδ. *snáhi*, *snayám*, πβ. ἀρμ. *in-k'n*, ἀλβ. *ve-te=ó* ἱίκος) παρὰ τῷ ὁμ. *έός*, βουιωτ. *ῥῥός* (*σεῖρος=ἀρχ. λατ. *sonos*=λατ. *sums*, ἀβεστ. *hava-*, λιθ. *sāno*=λατ. *sui*). — IE *seue-, *seue- προσέτι *se- ἐν τοῖς: σφέ, σφίν κ.τ.λ. (βλ. σφεῖς), ἴσως καί ἐν τοῖς ὁμ. ἀνευ τοῦ δίγαμμα: *ε*, οἶ (ἀν ταῦτα προέρχονται ἐκ τῶν: *σε, *σοι), πβ. λατ. *sibi*, *aē*, γοτθ. *sik*, ἀρχ. γερμ. *sih* (*se-ge), ἀρχ. πρωσσ. *sehbēi*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *sebd=*λατ. *sibi*. Βλ. καί *έθος*, *έκός*, *έκαστος*, *ήλιε*, *σφός*.

ἐάν (ἰων., ἀττ.) *άν, *έάν**: ἐκ τοῦ *εἰ-αν ἰων., ἀττ. *ήν*, ἐκ τοῦ *ή-αν ἰων., ἀττ. *άν*, ἐκ τοῦ *αἰ-αν τὸ ἀττ. *έάν* κατὰ συμφυρμὸν τῶν *έάν* καὶ *άν*. Πβ. *άν*.

ἐάνος, ὁ *γυναικεῖος πέπλος*: ἐκ τοῦ *ῥεσανος, βλ. *έννυμι*. — Τὸ ὁμ. ἐπίθ. *έάνος* (μετὰ τῶν λ. *πέπλος*, *κασσίτερος* κ.τ.τ.) εἶναι ἀβεβ. ἐτυμολ. καὶ σημ. (ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *ήανός *λάμπων, ἀκτινοβολῶν*, εἶναι συγγ. τῷ *ήός*, ἡ *αὐγή, χαραινγή*).

1 *ἐαρ* (καὶ *εἶαρ*, *ἥαρ*), γεν. *εἶαρος*, τὸ *τὸ αἶμα*: ἐκ τοῦ *ῥεα, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *ásrk*, γεν. *asráh*, λατ. *as(s)er*, λαττ. *asins*, χεττ. *ēhar*, ἀρμ. *arum*=αἶμα (ἀρχ. θ. μετὰ τῶν *ε/η*).

2 *ἐαρ* (δωρ. *ῥῥαρ*, ἰων. *ῥαρ*), γεν. ὁμ. *ῥαρος*, ἀττ. *ῥρος*, τὸ *ἀνοιξίς, *ῥαρ**: ἐκ τοῦ *ῥεσαρ (IE *ῥεσγ), συγγ. τῇ ἐν. τοπ. πτώσει τοῦ ἀβεστ. *vaarī* (*vaar-i)=τὴν ἀνοιξιν, κατὰ τὸ *ῥαρ*, ἀρμ. *garun=ῥαρ*, λατ. *vēr=ώσ*. (*ῥεα=ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *vār* οὐδ.=*ῥαρ*), λιθ. *vaasār*=τὸ θέρος (*veesara, πβ. ἑλλ. *ἡμέρῃ*: *ἡμαρ*), ἀρχ. ἱρλ. *eirach*, ἀρχ. ἰνδ. *vaasatāh* ἀρσ.=*ῥαρ*. IE *ῥεσγ, *ῥεσ(ε)ρ (ἀρχ. θ. μετὰ τῶν *ε/η*). Πβ. ὁμ. *εἰαρινός*, ἀττ. *δαρινός* *ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ῥαρ, *ῥαρινός*, «ἀνοιξιάτικος» καὶ λατ. *vērnus*, λιθ. *vaasarinis*=θερινός.

ἐαυτῷ (ἀττ.), *ἐαυτῷ* (ἰων.) αὐτοπαθὴς ἀντων. *ὅ,τι καὶ νῦν, *ἐαυτῷ*, αὐτῷ, εἰς τὸν ἐαυτόν του*: ἐκ τοῦ *έο[ι]* αὐτῷ, ἀττ. *αὐτῷ*, ἐκ τοῦ *ho[T]* αὐτῷ· εἴτα ἀναλογικῶς ἐσχηματίσθησαν καὶ οἱ ἀττ. τύποι: *ἐμαυτοῦ*, *σεαυτοῦ*, *ἐαυτοῦ* κ.τ.λ. (ὁμ. *ἐμοί* αὐτῷ, *ἐο* αὐτοῦ).

ἐάφθῃ (Ἰλ. Ν 543) *ἐβυθίσθῃ, ἐπεσεν* (ἀσπίς): ἐκ τοῦ *ῥεσαφθῃ (IE *ῥεσγ^h-), συγγ. τοῖς: ἀρμ. *ankanim*=πίπτω, ὑποχωρῶ, μειοῦμαι, γοτθ. *aizgan*, νεογερμ. *sinken*=βυθίζεσθαι.

έάω (μέλλ. *έάσω*, ἀόρ. *εἰάσω*) *ἀφίνω, ἐπιτρέπω, ἀνέχομαι, παραμελῶ*: ἐκ τοῦ *σεῖαω (πβ. *εἶα* *...έα* Ἡσίοχ.), ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *snāti*, *snāti*=παρορμῆ, παροτρύνει, ἀρχ. γερμ. *vix-sūmen*, νεογερμ. *versūmen*=ἀμελεῖν, παραμελεῖν (ἐκ τοῦ *sū-mos=καταλείπων, χαλαρώνων).

έβδομος (διαλ. *έβδοεμ-*) *ὅ,τι καὶ νῦν, *έβδομος**, *έβδομήκοντα* *«έβδομήκοντα», *έβδομήκοντα**, *έβδομαίος* *τὴν έβδομὴν ἡμέραν*, *έβδομάς*, -άδος, ἡ *ὁ ἀριθμὸς ἐπὶ τὰ ἡμερῶν, *έβδομάς**: ἐκ τοῦ *έβδμος, IE *sebdmos=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *sedmъ*, ἀρχ. λιθ. *sēkmas* πβ. *septēmos ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *sapta-māh*, λατ. *septimus*, ἀρχ. ἱρλ. *sechtmad* (*septēm-etos).

έβνεος, ἡ *τὸ δένδρον τῆς έβένου· τὸ ξύλον τῆς έβένου*: δάνειον ἐκ τοῦ αἰγυπτ. *hbnj*.

έγγυαλίζω *έγχειρίζω, θέτω εἰς τὴν παλάμην*, βλ. *γύαλον*.

έγγυάω *έγχειρίζω, δίδω τι ὡς ἐνέχυρον, ἐνεχυριάζω, ἀρραβωνίζω· μέσ. δίδω ἐγγύησιν, *έγγυάμαι**, *έγγύη*, ἡ *έγγύησις* (κυρ. *τὸ δεδομένον εἰς

τὴν χεῖρά τινος, ἐνέχυρον*), ἐγγυητής, ὁ *ὁ ἐγγυώμενος, ἐγγυητής*, ἐγγυήσεις -εως, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, ἡ ἐγγυήσεις, ἀρραβών*, ὑποχωρητ. σχηματισμός ἐγγυος, -ον *ὁ παρέχων ἐγγυήσιν*, ὡς οὐς. ἐγγυος, ὁ *ὁ ἐγγυητής*, ὑπόγυος* *πρόχειρος, πρόσφατος* (κυρ. *ὁ ὑπὸ τὰς χεῖρας, ὑποχείριος*), ὁμ. ἀμφήνυος *εὐμεταχείριστος*, ἀμφεγγυήεις *ὁ ἔχων δεξιότητα, ἐπιδέξιος* (ἐκ τοῦ *ἀμφεγγυή, ἡ. *τὸ εὐμεταχείριστον*): ἐκ τοῦ ἐν+*γυά *χείρ*, συγγ. τῷ ἀβεστ. gava duik.=δύο χεῖρες, περαιτέρω ἴσως συγγ. τῷ γυάλον. Πβ. ἐγγύς.

ἐγγύς *πλησίον, ἐγγύς, κατὰ προσέγγισιν, περίπου* (ἐγγύθεν *ἐκ τοῦ πλησίον*, ἐγγύθι *πλησίον, ἐγγύς, ἀκοντάς*): ἴσως, ὡς σημαίνουν *ἐν τῇ χειρὶ* (πβ. λατ. compinus : manus). εἶναι συγγ. τῷ ἐγγυάω* ἀνάλογον καὶ τὸ μεσσηγῶ (-ύς) καὶ μεσηγῶ (-ύς) *ἐν τῷ μέσῳ, ἐν τῷ μεταξὺ* (κυρ. *μεταξὺ τῶν χειρῶν*).

ἐγειρίω (ἀόρ. ἐγρετο, ἐγρέσθαι, πρκ. ἐ-γρή-γορα ἀντί *ἐ-γη-γορα, κατὰ τὸ ἐγρέσθαι, μέσ. πρκ. ἐ-γρή-γαρ-μαι) *ἐξεγειρω, σηκώνω, ἀφυπνίζω, διεγειρίω, παροξύνω*, ἐγρήσσω *εἶμαι ἀγρυπνος, ἀγρυπνῶ* (*ἐγρησκῶ): ἐκ τοῦ *e-ger-jō (τὸ ἐ- εἶναι, ὡς ἐν τῷ ἐ-θέλω, μόριον); συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. jāraiṭ=ἐγείρεται ἐκ τοῦ ὕπνου, jā-gā-ti=ἀγρυπνεῖ (πρκ. jā-gāra : ἐγρήγορα), ἀβεστ. ā-garayeiti=ἐξεγείρει, λατ. exprogerescor=ἐγειρόμαι ἐκ τοῦ ὕπνου (ἐκ τοῦ *-per-geri-scor), ἀλβ. ngre=ἀνυψῶ, ἀφυπνίζω.

ἐγκάρως, ὁ *ὁ ἐντὸς τῆς κάρας (κεφαλῆς), ἐγκέφαλος, μυελός*, βλ. κάρ. **ἐγκάρσιος**, ἐπι-κάρσιος *λοξός, πλάγιος, ἐγκάρσιος* (κάρσιον *πλάγιον* 'Ἡσύχ.): ἴσως συγγ. τοῖς: λιθ. akēmas=πλάγιος, λοξός, ἀρχ. πρωσσ. kīras, kerscha=ὑπέρ, ρωσ. čeraz=διά, πέραν.

ἐγκατα, δοτ. ἐγκασι, τά, ἐγκατον, τὸ (παρὰ Λουκι.), λακ. ἐγκυτον *ἐγκατον* ('Ἡσύχ.) *τά ἐντόσθια, ἔντερα*: ἀβεσ. ἐτυμολ.

ἐγκονέω *σπεύδω, πράττω τι μετὰ σπουδῆς, εἶμαι ταχύς καὶ δραστήριος*, ἐγκονίς, -ίδος, ἡ *ὀπηρέτρια*, ἀ-κονίτι ἐπίρ. *ἄνευ ταλαιπωρίας (μόχθων)*, κωνηταὶ *θεράποντες*, ἀγκόνους *διακόνους, δούλους* 'Ἡσύχ.: συγγ. τῷ λατ. cōno=ταλαιπωροῦμαι, ἀγωνίζομαι, ὁμῶς ἐπὶ τι, ἐπιχειρῶ, προσπαθῶ (ἐκτετ. τύπος ὡς τὸ τροπῶ παρὰ τῷ τροπέω κ.ἄ.). Πβ. διακονος.

ἐγκυτί ἐπίρ. *μέχρι τοῦ δέρματος*, βλ. κύτος.

ἐγρήσσω *εἶμαι ἀγρυπνος, ἀγρυπνῶ*, βλ. ἐγείρω.

ἐγγελευς, -υος, ἡ (ὅ), πληθ. ὁμ. ἐγγέλυες, ἀττ. ἐγγέλεις, αἱ (οἱ), *τὸ ἐχέλι*: ἴσως κατὰ συμφορμὸν τῶν ἸΕ *ang(h)is=ὄφις (=λατ. anguis, λιθ. angis, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. æf, ἀρμ. αυj, τοχ. В аук=ὄφις) καὶ *eghis (βλ. ἐχίς): πβ. λατ. anguilla=ἐγγελευς, μιν. ἱρλ. eow-ung=ὦς. (κατὰ λέξιν *ἐνυδρος ὄφις, ἀνερόφιδος*), λιθ. ungurys, ρωσ. ugor*=ἐγγελευς καὶ ἱμβήρις *ἐγγελευς. Μεθυμναῖοι* 'Ἡσύχ.

ἐγχεσί-μωρος (ὁμ.) *ὁ περίφημος διὰ τὸ ἔγχος, διακρινόμενος εἰς τὸ δόρυ*: ἐκ τοῦ ἔγχος + -μωρος *μέγας, μεγαλοπρεπής, ἀξιόλογος* (ἐπίσης ἐν τῷ ἰδ-μωρος *περίφημος διὰ τὰ βέλη* κ.ἄ.)=ἀρχ. ἱρλ. mōr, mār=μέγας, gall.

māros ἐν κυρ. ὄν. ὡς Nerto-māros, μετὰ τοῦ ē ἀρχ. γερμ. -mār ἐν κυρ. ὄν. ὡς Volk-mār, σλαβ. -mār ἐν κυρ. ὄν. ὡς Vladi-mār. IE *mēros, *mō-ros = μέγας, πρ. συγγρ. *mō-jes (*mā-jes κ.τ.λ.) = μεγαλύτερος ἐν τοῖς : ὅσκι. mais = πλεόν, περισσότερον, ἀρχ. ἱρλ. māu, mō = πλεόν, γοτθ. mais = ὦσ., maiza = μεγαλύτερος.

ἔγχος, τό, ὅμι. **ἔγγειν**, ἡ *δόρυ, λόγχη* (ἐγγέσ-τιλος *ὁ πάλλων τὸ δόρυ*) : ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἐγὼ (διαλ. ἐγών, βοιωτ. ἐών, λακ. ταραντ. ἐγώνη) *ὁ, τι καὶ νῦν, ἐγώ* : = λατ. ego· πρ. ἀρχ. ἰνδ. aham, γοτθ. ik, νεογερμ. ich = ἐγώ, λιθ. aš, ἀρχ. λιθ. eš, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. aš, χεττ. uk, ug. IE *eǵ(h)om κ.τ.τ.

1 **ἐδανός** (Ἰλ. Ξ 172) : ἀβεβ. σημ.· ἂν σημαίνει *εὐδοσμος, εὐώδης*, εἶναι συγγ. τῷ μιν. γερμ. wäsen = πνέειν, φουσᾶν.

2 **ἐδανός** *ἐδώδιμος, φαγώσιμος*, βλ. **ἔδω**.

ἔδαφος, τὸ *ὁ πυθμῆν, ἡ βάσις παντός πράγματος, τὸ θεμέλιον, ἔδαφος*, **ἐθεθλον**, τὸ *βάσις*, **ἐδαφίζω** ἰσοπεδῶναι, καθιστῶ τι ἐπίπεδον, κατεδαφίζω : ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *sed-g-bho-, εἶναι συγγ. τῷ ἔδος, τὸ *ἔδρα, κάθισμα*· ρ. *sed- = καθῆσθαι, βλ. **ἔζομαι**.

ἔδνον (γορτ. **ἔδνον**, ὅμι. πλ. **ἔδνα**), τὸ *γαμήλια δῶρα ἐκ μέρους τοῦ μνηστῆρος πρὸς τὴν μνηστῆν, ἡ εἰς τὴν μνηστῆν διδομένη ὑπὸ τῶν γονέων προίξ, γαμήλια δῶρα διδόμενα εἰς τοὺς νεονύμφους ὑπὸ τῶν κεκλημένων*, **ἐδνόω**, ὅμι. **ἐδνόω** *προικίζω*, μέσ. *προικίζω τὴν θυγατέρα μου (ἐπὶ πατρός)· νυμφεύομαι*, **ἐδνωτής**, ὁ *ὁ πατὴρ ὁ προικίζων τὴν θυγατέρα, πατὴρ τῆς νύμφης, προικοδότης*, ἀνδ-εδνος, ἡ *ἡ ἀνευ δῶρων ἐκ μέρους τοῦ γαμβροῦ, ἀνευ νυμφικῶν δῶρων* : ἐκ τοῦ *Fédnon (μετὰ δασέος πνεύματος, κατὰ τὸ *Fhādus *ἡδός, εὐχάριστος*) : συγγ. τοῖς ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. vĕno (*vĕdno-), ἀρχ. γερμ. widomo, widemo = προίξ, πρ. ἀλβ. vīge = τρόφιμα ὡς γαμήλια δῶρα (*medlo-)· ρ. *medh- = ὀδηγεῖν τὴν νύμφην εἰς τὸν οἶκον τοῦ γαμβροῦ, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἱρλ. fedid = ὀδηγεῖ, λιθ. vedu, vesti = ἄγειν, ὀδηγεῖν, νυμφεύσθαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. vedr, vesti = ὀδηγεῖν, νυμφεύσθαι, χεττ. vesti = ὀδηγεῖν, πρ. ἀρχ. ἰνδ. vadhih = νύμφη, νεόγαμος γυνή, σύζυγος τοῦ υἱοῦ, ἐνύμφη.

ἔδος, τό, **ἔδρα**, ἡ, **ἔδρανον**, τὸ *κάθισμα, ἔδρα*, **ἐδῶλιον**, τὸ *κάθισμα τῶν κωπηλατῶν, κάθισμα*, ἐν τῷ κληθ. *ἐνδιαιτήματα, οἰκητήρια* : ἔδος ἐκ τοῦ *sedos = ἀρχ. ἰνδ. sáda- οὐδ. = κάθισμα, τόπος, διαμονή· πρ. ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. ætr (κοινὸν γερμ. *sēiz) οὐδ. = θερινὴ νομὴ τοῦ ζώου, λατ. sedes, -is ὀηλ. = ἔδρα, κάθισμα. — **ἔδρα** συγγ. τῷ ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. ætr οὐδ. = ἔδρα, κάθισμα. — λακ. **ἔλλα** *καθέδρα* Ἡσύχ., ἐκ τοῦ *sed-lā = λατ. sella = ἔδρα, καθέκλα, κάθισμα, πρ. gall. -sedlon = ἔδρα, κάθισμα, γοτθ. sitls, ἀρχ. γερμ. kessal ἀρσ. = ἔδρα, καθέκλα, κάθισμα· ρ. *sed- = καθῆσθαι, βλ. **ἔζομαι**, πρ. **ἔδαφος** ἴζω, ἰδρίκω.

ἔδω (ἀρχαῖντ. **ἔθέμι**. *ἔδομι, πρ. ἀπρφ. ὅμι. **ἔδμεναι**, μέλλ. **ἔδομαι**), ὅμι. πρκ. **ἔδηδώς**, **ἔδηδο-ται** (κατὰ τὸ **πέπο-ται**), ἀττ. **ἔδηδοκα** *ἐσθίω, τρώγω*, **ἐδ-ωδή**, ἡ *φαγντόν, τροφή*, **ἔδητής**, -ύος, ἡ, **ἔδεσμα**, τὸ *τροφή, φαγντόν*. **ἔδεστής**, ὁ *ὁ τρώγων*, **ἐδώδιμος** *φαγώσιμος*, **ἐδώδιμα**, τὰ *αἰ ζωοτροφία, τροφαί, προμηθεύεται* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. ádmi = τρώγω, λιθ. ėmi

(*ēdmi), άρχ. έκκλ. σλαβ. jamъ = τρώγω· θεματ. (πβ. έδω) άρχ. ινδ. ada-ana, λατ. edō, γοτθ. itan. νεογερμ. essen = τρώγειν, άρμ. utem = τρώγω (*ōd-). ρ. *ed- = τρώγειν, πβ. έσθίω, είδα, όδοός, όδότη, ώς επίσης και τά: άριστος, δογηστικός, νήσις.

έζομαι (άόρ. όμ. εΐσα) *κάθημαι, καθίζω έμαυτόν*: έκ του *έδjomai = άρχ. γερμ. sitzen, άρχ. σκανδ.-ισλ. sitja = κάθημαι, πβ. γοτθ. sitan = καθίζομαι· πβ. άρχ. ινδ. sáti, asadati = εκάθητο, μεταβιβ. sādāyati = καθίζει τινά, λατ. sedeo, -ēre = καθίζομαι (πβ. λιθ. sėdėti, άρχ. έκκλ. σλαβ. sěděti), άρχ. ιρλ. saidim = κάθημαι, adauidi αναβάλλει (*sođejō = γοτθ. satjan, νεογερμ. setzen = καθίζειν), λιθ. sėdmi, άρχ. έκκλ. σλαβ. sědo = κάθημαι, άρμ. natim = ώς· ρ. *sođ- = καθίζομαι, πβ. έδος, έζω, ίδρύω.

έθειρα, ή *ή θρίξ*, έν τῷ πληθ. έθειραι, αι *αι τρίχες, ή χαίτη του ίππου, λέοντος κ.τ.τ., ό έξ ίππειών τριχών λόφος της περικεφαλαίας*, έθειράδες, αι *γενειάδες*, έθειράζω *τρέφω (φέρω) μακράν κόμην*: μάλλον, ώς προσελθόν έκ του *Feth-er-ia, είναι συγγ. τῷ έλλ. ώθέω *αππρώχνω», ώθω* κ.τ.λ.· ρ. *wedh- = σείειν, τινάσσειν.

είπειω (Ίλ. Φ 347): άβεβ. σημ.· και έτυμολ.

είλω (και θέλω) *δ,τι και νῦν, θέλω*, έθειλημός, -ών, όμ. έθειλοντήρ, -ήρος, έθειλοντής, -οῦ, ό *δ εκουσίως προσφερόμενος νά πράξει τι, εκούσιος, έθειλοντής*: έκ του *gʷhelō (μεταπτ. τύπος φαλάζει *θέλει* 'Hσύχ.), συγγ. τοίς: άρχ. έκκλ. σλαβ. žēleti = επιθυμείν, εύχεσθαι, μακεδ. ιζέλα *άγαθή τύχη* 'Hσύχ., άρμ. geš- = επιθυμία, εύχή, τοχ. yelme = άγάπη, έφσεις, επιθυμία. Πβ. έπιζάφελος.

έθνος, τό *σύνολον ατόμων, όμάς ανθρώπων, λαός, έθνος*, έθνικός *δ άνήκων εις τό έθνος, ό του έθνους, έθνικός, είδωλολάτρης*: ίσως συγγ. τῷ χεττ. udne = χώρα, και ένδεχ., ώς σημαίνουν *συγγένεια, σύνολον ατόμων*, συγγ. τῷ έθος.

έθος, τό *συνήθεια, έθιμον* (θεματ. βεσόν *έθος. Λάκωνες* 'Hσύχ.), μτχ. όμ. έθων *συνηθισμένος*, πρκ. εΐωθα, λεσβ. εΐωθα (*seuēdha) *είμαι συνηθισμένος*, έθός, -άθος, ό, ή *συνηθισμένος, συνήθης*, έθίζω *συνηθίζω τινά, κάμνω τινά νά συνηθίση*, έκτετ. τύποι: ήθος, -εος, τό *συνήθεια, χρήσις, έθιμον, ψυχική διάθεσις, χαρακτήρ του ανθρώπου, συνήθης δικιμονή, ένδιαίτημα*, έν τῷ πληθ. *τρώγεται, κατοικία: οι τρόποι και τά έθιμα των ανθρώπων*, ήθείος, άωρ. ήθαίος *προσηλής, σεβαστός*, ήθός, -άθος, ό, ή *συνηθισμένος, οικείος, έμπειρος*: έκ του *σFethos, συγγ. τῷ άρχ. ινδ. svadhā = ίδιος τρόπος, ίδιορρυθμία, συνήθεια, κατοικία, πβ. γοτθ. sidus θηλ., νεογερμ. Sitte = έθιμον, λατ. sud-ālis = συνάδελφος, σύντροφος, έταίρος (*amedhālis), euēscō = συνηθίζω (*amedh-σθ ή *emē-scō)· ρ. *s(y)e-dh-, έκ του θ. αύτοπαθούς άντων. *s(y)e- (βλ. f) + ρ. *dhē- = καθίζειν, εθεν οικειοποιεΐσθαι, σφετεριζεσθαι. Πβ. *s(y)e-i- έν τοίς: έτης, έταρος (έταιρος).

έθων *ώθων, «σπρώχνων», βλ. έτους.

el (λων., άττ., άρκ.) *ούτω, έν τῇ περιπτώσει τάυτῃ, άν, εάν*: τοπ. πτώ-

σις ἐν. οὐδ. τοῦ ἀντων. θ. ε/ο- (=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. i=καί, ἐπίσης, γοτθ. ἀναφορ. μόριον -ei), ὡς τὸ δωρ. αἰ *ἄν, ἐάν*, τοπ. πτώσις ἐν. θηλ., καὶ δωρ. ἡ *ἄν, ἐάν*, ὄργαν. πτώσις ἐν. θηλ. — Πβ. ἐπ-εἰ (ἡλ. ἐπ-ῆ) *ἐπειδὴ*· εἰ-θε, δωρ. αἰ-θε *εἰμακάρι νάν, εἴθε*· εἰ-τα, ἰων. εἰ-τεν, ἐπ-εἰτα, ἰων. ἐπ-εἰτε, -τεν *μετὰ ταῦτα, ἐπειτα*· εἴτε... εἴτε *ὅ,τι καὶ νῦν, εἴτε... εἴτε* (εἰ + τε, ἐκ τοῦ *qwe).

εἶα *Ἐλα λοιπόν!, ἐμπρός!* (> λατ. eia): ἐπιφ. παρακαλευσματικόν, ὡς τὸ ἀττ. εἰεν *ἔχει καλῶς!, πολὺ καλὰ!, καλὰ!*

εἰαμένη (ὁμ.), ἡ *ἐνυδρος τόπος ἔχων πόαν, λεμῶν* (ἱαμνοί, οἱ παρὰ Νικ.): ἴσως συγγ. τῷ αἰονάω *ὑγραίνω, περιχέω*, ὁ ἰδέ.

εἶβω *στάζω, ἀφίνω νά στάζῃ, ἀφίνω νά πίπτουν σταγόνες* (καταίβω *ἀφίνω τι νά ρεύσῃ κάτω, ἀφίνω τι νά στάξῃ κάτω, χύνω κάτω), ἰβάνη *κάδος, ἀντλητήριον* Ἡσύχ.: διὰ τὸ ὁμοιοτέλευτον συγγ. τῷ λείβω ἴσως κατὰ συμφυρμὸν τῶν *εἶκω (συγγ. τῷ ἱκμάς, ἡ *ὑγρασία*, ρ. *seik-) καὶ λείβω.

εἶδαρ, -ατος, τὸ *τροφή, φαγητόν*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ēdFar, πβ. ἴδαρ *βρῶμα* Ἡσύχ. Βλ. ἔδω.

εἶδομαι *εἶμαι ὁρατός, φαίνομαι, ἐμφανίζομαι*: ἐκ τοῦ *Feid-, πβ. ἀρχ. ἱρλ. ad-fiaidat=δηγοῦνται· σχηματισμὸς μετ' ἑρρίνου ἰνδάλλομαι *φαίνομαι, γίνομαι ὁρατός, ἐμφανίζομαι, δεικνύω ἑμαυτόν, ὁμοιάζω* (: ἀρχ. ἰνδ. vindati=εὐρίσκει, ἀρχ. ἱρλ. nād-finnatar=δὲν γνωρίζουν, ἀγνοοῦν)· ρ. *heid=βλέπειν, ὁρᾶν, βλ. οἶδα (ἰδεῖν), πβ. εἶδος.

εἶδος, τὸ *ἡ ὄψις, τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ μορφή, τὸ σχῆμα*: ἐκ τοῦ *heidēs= ἀρχ. ἰνδ. vēdas= οὐδ.=γνώσις, σύνεσις, ἱερὰ γραφή, λιθ. vēidas=πρόσωπον, ὄψις, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. vid*=ὄψις, μορφή. — ἰδεῖα, ἡ *ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνις, μορφή, ὄψις* (μᾶλλον ἐκ τοῦ *Fιδέσῶ), πβ. γοτθ. unweisan=ἀγνοῶν, ἀρχ. γερμ. wīe, νεογερμ. weise=σοφός (*heid-s-o-), ἀρχ. γερμ. wīe=eἶδος, τρόπος. — ἰδρις, -ιος *εἰδήμων, ἐμπειρος, πεπειραμένος, ἐπιδέξιος*=ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. vitr=σώφρων. — εἰδάλιμος (ὁμ.) *εὐμορφος, κομψός, χαριεὺς*, εἰδάλλεται *φαίνεται* Ἡσύχ. (*εἰδαλο-), αἰθελος *ἀόρατος* (πβ. λιθ. vaidalas=ἐμφάνις, ἐκ τοῦ *heid-eio-), εἰδωλον, τὸ *μορφή, ὁμοίωμα* (ἀρχ. οὐδ. μετὰ τοῦ l), εἰδυλός, -ῖδος *εἰδυῖα, ἐπιστήμων*, εἰδυλλομαι *γνωρίζω* (πβ. ἀρχ. ἰνδ. vidurāh=ἔξυπνος, νοήμων, σώφρων, vidvalāh=ἔξυπνος, νοήμων, γοτθ. fair-weit! θέαμα, θεατρικὸν ἔργον). — ἰδμων, -ονος *εἰδήμων, ἐμπειρος* (ἀρχ. ἰνδ. vidmān- ἀρσ.=σοφία, πβ. ἀπρφ. ἰδμεναι *γνωρίζειν*=ἀρχ. ἰνδ. vidmānē). — ἰστωρ, ἀττ. ἰστωρ, βιωτ. Ἰστωρ, -ορος, ὁ, ἡ *ὁ γινώσκων, εἰδήμων, ἐμπειρος, συνेतός, κριτής* (ξυνίστωρ, -ορος, ὁ *μάρτυς*), ἰστορέω *ἐρευνῶ, ἐξετάζω, μανθάνω ἐρευνῶν ἢ ἐξετάζων, ζητῶ πληροφορίας, ἐρωτῶ*, Ἰστορίᾱ, ἡ *ἡ γνώσις ἢ μάθησις δι' ἐρωτήσεων ἢ ἐρεύνης προσγινομένη, πληροφορία, διήγησις, ἱστορία* (*Fιδ-τορ-)· ρ. *heid= βλέπειν, ὁρᾶν, βλ. ἰδεῖν, οἶδα, πβ. εἶδομαι.

εἶεν *ἔχει καλῶς!, πολὺ καλὰ!, καλὰ!*, βλ. εἶα.

εἶθαρ ἐπίρ. *ἐν τῷ ἅμα, ἀμέσως, πάραυτα*: μᾶλλον συγγ. τῷ εἶός.

εἴθε, δωρ. αἴθε *μακάρι νά, εἴθε*, βλ. εἰ.

εἶκε *ἐφαίνεται καλός, ἦτο ὅμοιος ἢ πιθανός*, εἶκελος *ὅμοιος κατὰ τὸν τρό-

πον τινός, ὁμοίος*, εἰκῇ ἐπὶρ. *ἀπερισκέπτως, ἄνευ σχεδίου ἢ σκοποῦ, ἀσκοπῶς, ματαίως*, βλ. εἰκῶν.

εἴκοσι (ἰων., ἀττ., λεσβ., ἀρκ.), ὁμ. εἴκοσι καὶ δεῖκοσι (τ.ξ. εἴκοσι), δυτ. ἔλλ. **Ἔκατι** (-ῑ-), δελφ. **Ἰκατι** *δ,τι καὶ νῦν, εἴκοσι*: ἐκ τοῦ *ῥῑ-κῡῖτι (ὄνομ. δυτκ. οὐδ.—δύο δεκάδες, ἀρχαῖον. ἰσως *dḡi-dḡῡti, πβ. δέκα)= ἀρχ. ἰνδ. vimśatīḥ, ἀρκ. k'san, λατ. vīginti, ἱρλ. fiche, ἄλβ. κατ. Πβ. ἀττ. εἰκοστός, βοιωτ. **Ἐκαστός** *δ,τι καὶ νῦν, εἰκοστός κατὰ σειράν* (ἀττ. εἴκοσι, εἰκοστός μετὰ τοῦ σ ἀντὶ τοῦ σ, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ -κοντα, ἐκ τοῦ *dḡkomis, βλ. δέκα), ἀττ. εἰκάς, -άδος (βοιωτ. **Ἐκάς**), ἢ *ἡ εἰκοστή τοῦ μηνός (ἐνν. ἡμέρα)*.

εἴκω (ἀόρ. **ἔειξε** παρ' Ἀλκιμ.) *ὕποχωρῶ, ἐνδίδω, εἰμαι κατώτερός τινος, ὑπείκω, ὑποτάσσομαι*, βοιωτ. γίξαι *χωρῆσαι* Ἡσύχ. (τ.ξ. **Ἐῖξαι**): συγγ. τῇ ρ. *ῡεῖ-k- = κάμπτειν, κλίνειν, ἀλλάσσειν ἐν τοῖς: λατ. vincio=περιδένω, περιελίσσω, vicis γεν.=ἀλλαγῆς, ἐναλλαγῆς, λεττ. wīkt=κάμπτεσθαι πβ. *ῡεῖ-g- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vėjaiḥ, vėjaiḥ=τινάσσεται ὀπίσω, ἀναπηδᾷ, ἐκτινάσσεται βιαίως, ἀγγλοσαξ. wīcan, νεογερμ. weichen=ὕποχωρεῖν κ.τ.λ.

εἴκω (βιωρ.) *ἔρχομαι*, βλ. ἴσω.

εἰκῶν, -όνομος, ἢ (κυπρ. αἰτ. **Ἐικῶνα**) *ὁμοίωμα, εἰκῶν*, ὁμ. πρτ. εἶκε *ἐφαίνετο καλόν, ἐφαίνετο καλός, ἦτο ὁμοίος*, ἥρακλ. ἀόρ. εἶξαν *ἐθεώρησαν καλόν, ἐρρύθμισαν*, ὁμ. δοικε *προσθήκει, πρέπει, ἀρμόζει* (*Ἐφοικε), δοικώς, ἀττ. εἰκῶς *πρέπων, προσθήκων, ἀρμόζων, κατέλληλος*, ὁμ. εἶσκω (*Ἐ-Ἐικ-σκω), ἴσκω (*Ἐικ-σκω) *καθιστῶ τι ὁμοιον, παρομοιάζω, συγκρίνω*, εἶκελος (*Ἐικ-), ἰκελος (*Ἐικ-) *ὁμοίος*, ἐπεικῆς *ἀρμόδιος, πρέπων, προσθήκων, κατέλληλος, δίκαιος, ἀγαθός*, εἰκάζω (*Ἐ-Ἐικαζώ) *ἀπεικονίζω, συγκρίνω, συμπεραίνω, εἰκάζω*, εἰκῇ ἐπὶρ. *ἀπερισκέπτως, ἄνευ σχεδίου ἢ σκοποῦ, ματαίως*, εἰκαῖος *ἀσκοπος, μάταιος, κοῦφος*: ἰσως συγγ. τοῖς: λιθ. i-vykti=ἀρικνεῖσθαι, ἀπαντᾷν, συμβαίνειν, ra-vėikias=παράδειγμα. Πβ. αἰκῆς.

εἰλαπίνῃ (ὁμ.), αἰολ. **Ἐλλαπινῆ**, ἢ *ἐορτή, πολυτελὲς συμπόσιον*, εἰλαπινιστής, ὁ *ὁμοτράπεζος, συνδαιτυμῶν*, εἰλαπινάζω *εὐωχοῦμαι, συμποσιάζω*: ἰσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *Ἐ-Ἐλαπ-ινᾶ, εἶναι συγγ. τοῖς: ἔλπω *κάμνω τινὰ νὰ ἐλπίζῃ*, λατ. volup=ἡδέως, τερπνῶς.

εἶλαρ, -ατος, τὸ *φραγμός, ὀχύρωμα, καταφύγιον, προστασία*: ἐκ τοῦ *ἘλFαρ, κατ' ὄνομ. *ἘλFαρ (πβ. **Ἐλαρ** *βοήθεια* Ἡσύχ.), μᾶλλον συγγ. τῷ εἰλῶν (ἂν ἢ βασ. αὐτοῦ σημ. εἶναι *φραγμός ἐκ περιπεπλεγμένων κεκομμένων κλάδων*).

εἰλέος, ὁ *νόσος δεινὴ τῶν ἐντέρων, προερχομένη ἐκ περιπλοκῆς αὐτῶν, ἰσχυρὸς κωλικόπονος, ὀφειλόμενος εἰς συστροφήν τῶν ἐντέρων* (> λατ. Uenis) εἶδος περιελισσομένης ἀμπέλου, εἶδος κλήματος*: ἐκ τοῦ *Ἐ-Ἐλ-εFος ἢ *Ἐλν-εFος, συγγ. τῷ εἰλέω *κυλινδῶ, περιτυλίσσω, περικαλύπτω* πβ. **Ἐλεξ**, ἢ *ἔντερον*, γάλλια *ἔντερα* Ἡσύχ. (*ῡῑ-πο-) ρ. *ῡεῖ- = στρέφειν, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *ῡεῖ-u- βλ. 2 εἰλέω, εἰλιγῆ, εἰλῶν. — εἰλέος μετὰ τῆς σημ. *τρώγλη (φωλεά) θηρίου* εἶναι ὕστερογ. τύπος διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ υ εἰς ε.

1 εἰλέω (ὁμ., ἐκ τοῦ *Ἐλ-πέω) καὶ εἰλω (ἐκ τοῦ *Ἐλ-νω ἀρκφ. ἀορ. ἔλωαι

τύλιξις)· *Flū- ἐν τοῖς: πέλλντρον, τό, συνήθ. ἐν τῇ πληθ. πέλλντρα, τὰ *ποδεῖα, οἱ δεσμοὶ οἱ περὶ τὰ σφυρὰ καὶ τοὺς ἀστραγάλους τῶν δρομέων περιελισσόμενοι*, πρκ. εἰλῦμαι (ἐκ τοῦ *FeFlῦμαι), εἰλῦμένος *κακαλυμμένος*. Πβ. ἀρχ. ἰνδ. vṛṣṭi, āpṛṣṭi=περικαλύπτει, σκεπάζει, varāttram οὐδ.=ἐπένδυμα, ἐπαναφόριον, ἀρμ. galum=στρέφω, ἀλβ. vjei=ἐξεμῶ (*μεμῶ), λατ. volnō=κυλῖω, κυλινδῶ, συστρέφω, γρτθ. waiwjan=κυλινδεῖν ρ. *xelū-ἐπικτετ. τύπος τοῦ *yei- = στρέφειν, κυλινδεῖν, βλ. 2 εἰλέω.

εἰλωτες, εἰλῶται (ἰων., ἀττ.), οἱ *οἱ δοῦλοι ἐν Σπάρτῃ, εἰλωτες*, εἰλωτοῦ *εἶμαι εἰλως ἡ δοῦλος*, εἰλωταῖα, ἡ *ἡ κατέστασις τοῦ εἰλωτος, δουλεία*: ἐκ τοῦ λακ. *ἡλωτες (ἀντὶ *ē-Fel-ω-ν-ες), συγγ. τοῖς: *Falloσκομαι, *Fal-ω-τός, βλ. ἀλλοσκομαι.

εἶμα, -ατος, τὸ *ἔνδυμα, φόρεμα*, βλ. ἐνθῆμι.

εἰμαρμένος *ὁ ὑπὸ τῆς μοίρας ὀρισμένος, προωρισμένος, πεπρωμένος*, βλ. μέρομαι.

εἶμι (ἰων., ἀττ.), θωρ. ἔμαι, λεσβ. θεσσ. ἐμαι *εἶμαι, ὑπάρχω*: ἐκ τοῦ *eamī=ἀρχ. ἰνδ. āmi, ἀρμ. om, ἀλβ. jam, ἀρχ. ἰρλ. am, γοτθ. im, λιθ. esmi, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. jesam*, πβ. λατ. sum (κατὰ τὸ sumus)· ἀττ. εἶ ἐκ τοῦ *esi=ἀρχ. ἰνδ. āi, ἀλβ. jē (ὁμ., συρακ. ἐσσί ἐκ τοῦ *esai=ἀρμ. es, ἀρχ. λατ. esa, es)· ἐστί, ἐστι=ἀρχ. ἰνδ. āsti, λατ. est, ἀρχ. ἰρλ. ia, γοτθ., ἀρχ. γερμ. ist, λιθ. ėsti, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. jest* ἰων. εἶμέν, θωρ. εἶμές: ἀρχ. ἰνδ. amāh, λιθ. ēamo, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. jesam* ἀττ. εἶσι, θωρ. ἐνί=ἀρχ. ἰνδ. ānāi, ὁμβρ. sent, ἀρχ. ἰρλ. it, γοτθ., νεογερμ. eind* πρτ. ὁμ. ἦα, ἀττ. ἦ, ἐκ τοῦ *ē-ω=ἀρχ. ἰνδ. āmam (ἦμεν=ἀρχ. ἰνδ. āma κ.τ.λ.)· προστ. ἴσθε, ἰων. ἐσθι=ἀρχ. ἰνδ. ēdhi· εἴωτ. εἶην (*ἐσῆην), εἶμεν (*ἐσῆμεν): ἀρχ. ἰνδ. syāt, λατ. eiō, εἶμια· ἀπρφ. ὁμ. ἔμμεν, θωρ. ἦμεν, ἐκ τοῦ *ἔσμεν (ἀττ. εἶναι ἐκ τοῦ *έσσαι), μτχ. ἀττ. ὦν (θωρ. κ.τ.λ. έών), θηλ. θωρ. εἶασσα, πληθ. ἐντες: ἀρχ. ἰνδ. smti-, λατ. -ēma, -ēma (IE *sent-, *kont-). Πβ. καὶ ἐτά (δσσιος), ἐσθλός.

εἶμι ὑπάγω, «πηγαῖνα», ἔρχομαι* (ἀνευ ἀορ. καὶ πρκ.): = ἀρχ. ἰνδ. έπι, λιθ. eimi, πβ. λατ. eō ἐκ τοῦ *eiō, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. iāp, iāi=ὑπάγειν (εἶ ἐκ τοῦ *ei-[σ]=ἀρχ. ἰνδ. έpi, λατ. Ia, λιθ. eiai· εἶσι=ἀρχ. ἰνδ. έti, ἀρχ. λατ. It, λιθ. eiti· ἴμεν: ἀρχ. ἰνδ. imāh κ.τ.λ.· πρτ. ἦα=ἀρχ. ἰνδ. έyam, προστ. ἴθι=ἀρχ. ἰνδ. ihi). Πβ. ἀμαξ-ιτός *διαβατός δι' ἀμαξῶν* (: ἀρχ. ἰνδ. dur-itāh=δυσκόλως προσιτός κ.τ.λ.), ἱταμός, ἱτης *θρασύς, τολμηρός, ριψοκίνδυνος* (κυρ. *ὁ ἐρχόμενος ἐπὶ τι*), ἱθμα, τὸ *βῆμα, βάδισμα*, ὁμ. εἰσ-έθμη, ἡ *εἰσοδος*· θαμνοτ. *i-tā-jō ἐν τοῖς: ἄλλ. ἰτητόν, ἰτητικός, λατ. iū, ἀρχ. ἰρλ. eithaim· ρ. *ei-ὑπάγειν· πβ. ἰσθμός, οἶτος, φατῶν.

εἰνατέρες, αἱ *αἱ σύζυγοι τῶν ἀδελφῶν, «συννυφάδες», βλ. ἐνάτηρ.

εἶπον (ἀόρ.), ἀπρφ. εἶπειν, λεσβ. φαίτην, γορτ. φαίμαι *ὁ,τι καὶ νῦν, εἶπον, εἶπα*: *ἔφειπον ἐκ τοῦ *ἔ-Feu-πον (τὸ -FeF- κατ' ἀνομ. εἰς -Fei-), IE *e-ye-uq*-om=ἀρχ. ἰνδ. é-vōcam=εἶπον· ρ. *yeuq*, βλ. ἔπος.

εἶργω *ἐργαίω*, βλ. ἔργον.

εἶραρον αἰτ. ἀρσ. (Ίλ. Θ 529) *αἰχμαλωσία, δουλεία*: μάλλον συγγ. τῇ ρ. *ser- = δένειν, συνδέειν, βλ. 1· εἶρω.

εἶραση, ἡ (ἰων.) *κωπηλασία* βλ. ἐρέτης.

εἰρεσιώνη, ἡ *κλάδος θαλάσσης ἢ δάφνης ἐστολισμένος, περιφερόμενος ὑπὸ παιδων φέροντων κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Πυρραϊσίων καὶ Θαιργηλίων οὕτως ἐκκαλεῖτο καὶ τὸ φάσμα: ἂν δὲν πρόκειται περὶ προελλ. λέξεως, ἴσως συγγ. τῷ εἰρεῶ *συνάπτω, συνδέω, συνείρω*.

εἰρήνη (αιολ. εἰρηνα, δωρ. ἱρῆνῃ, εἰρῆνῃ), ἡ *κατάστασις εἰρήνης, εἰρήνη, καιρὸς εἰρήνης*, νεώτ. *σύμβασις εἰρήνης, συνθήκη* (ἀρχικῶς ἴσως *ὄνομα θεᾶς*), εἰρηνεύς *τηρῶ εἰρήνην, διαγῶ εἰρηνικῶς*, εἰρηνικός *ὁ συντελὼν εἰς τὴν εἰρήνην, ἀνῆκων εἰς τὴν εἰρήνην, εἰρηνικός*: ἴσως ἐνταῦθα ἀντρέπει καὶ τὸ λακκ. ἱρήν, -ένος (καὶ εἰρην, -ενος), ὁ *Λακκαδαίμονιος νεανίας συμπληρώσας τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του* (ἴσως *ὁ ἐπιτήδειος, κατέλληλος*), ὡς προελλθὼν δὲ ἐκ τοῦ *i-ετ-, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀριστος *κάλιστος*, ἀραρίσκω *συνάπτω, συναρμύζω*.

εἰρομαι *κάννω, ὥστε νὰ λαχθῇ εἰς ἐμέ τι, ἐρωτῶ, ζητῶ*, βλ. ἐρεῶ.

εἶρος (δμ., ἰων.), τὸ *ἔριον, κμαλλίον*, ἀττ. εἶ-ερος *πλούσιος εἰς ἔρια*, αιολ. ἐπ-ερος, ὁ *κρίδος* (κυρ. *ὁ φέρον ἔριον*), δμ., ἰων. εἰριον, ἀττ., αιολ. ἔριον, τὸ *τὸ κμαλλίον, ἔριον*, ἰων. εἰρένιος, ἀττ. ἀρίνιος, ἐρεσὸς *μᾶλλον*: ἐκ τοῦ *ἔρφος* μᾶλλον κατ' ὄνομα. ἐκ τοῦ *ἔρφος* καὶ συγγ. τοῖς: ἀρήν, γεν. ἀρνός, ἡ *ἄμνος, κέρνιος*, λατ. vernēx=ἐκτομίας κριάς, ἀρχ. ἱρλ. forb=ἀγελάς.

1 **εἶρω** (ἀόρ. εἶρα, μτχ. παθ. πρκ. ἐερμαίνω, ὑπερσ. ἐερτω) *συνάπτω, συνδέω, συνείρω, ἐαρμαθιάζω*, ἔρμα τὸ *ἐνώτιον, «σκοιλαρῖον», ὄρμος, ὁ *ἄλις (κόσμημα) τοῦ λαίμου, περιδέβαιον*, ὄρμαϊδ, ἡ *λεπτὸν σχοινίον τῶν ἀλιέων, «πετονιά», ὄρμος, ὁ *σιρῶ, ἐαρμαθιά, ἄλις*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. sarai- = νῆμα (Γραμμ.), λατ. serō=συνάπτω, συνείρω, συμπλέκω, γοτθ. sarwa οὐδ. πληθ.=ὀπλισμός, ὅπλα, ἀρχ. λιθ. saria=κλασστή, νῆμα διὰ πίστεως κεχρισμένον ρ. *ser- = συνδέειν, συνάπτειν, συμπλέκειν, πβ. εἰρερον.

2 **εἶρω** *λέγω, ὁμιλῶ* (*Ἐρῖω), μέλλ. ἐρέω, ἀττ. ἐρῶ, παθ. ἀόρ. ἰων. εἰρέσθην (*Ἐρεσθην), ἀττ. ἐρρήσθην (*Ἐρησθην), πρκ. εἰρηνα, εἰρημαι (κατ' ὄνομα. ἐκ τοῦ *Ἐρεση-), δητὸς *συμπεφωνημένος*, ἐρήτωρ, αιολ. ἐρήτωρ, -ορος, ὁ *ὁ κρήτορας, ρήτωρ*, ἐρήτῳ, αιολ. ἡλ. ἐρήτῳ, ἡ *ῥήσις, λόγος, ἀπόφθεγμα, συμφωνία, συνθήκη*, ἐρήμα, τὸ *λέξις*, ἐρήσις, ἀρχ. ἐρησίς, ἡ *λόγος, ῥήσις*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vṛtāms οὐδ.=ἐντολή, διαταγή, θεσμός, ἀρχ. ἑκαλ. slaβ. rota=ὄρκος, ρωσ. vtu, vta*=διορθοῦσθαι ἐν τῷ λόγῳ ρ. *wer- = ὁμιλεῖν, λέγειν (ἐκτετετ. τύπος *wer-dh- ἐν τοῖς: λατ. vortum, γοτθ. waurd, νεογερμ. Wort=λέξις, λιθ. vādas=ὄνομα). Πβ. εἰρωσ, ἐρηνησείς.

εἰρων, -ονος, ὁ *ὁ πανοῦργος, κρυψίνους, προσποιούμενος*, εἰρωνεῖσθαι, ἡ *προσποίησις, κρυψίνουα, ὑποκρισία*, εἰρωνεύομαι *προσποιοῦμαι ἄνοιαν, προσποιοῦμαι*: ἐκ τοῦ *Ἐερ-jaw* *ὁ λέγων (ὁ ἄλλα λέγων καὶ ἄλλα φρονῶν)*, συγγ. τῷ 2 εἶρω *λέγω*.

εἰς καὶ ἐς πρόθ. (μετὰ αἰτ.) *ὅ,τι καὶ νῦν, εἰς*: ἐκ τοῦ ἐνς (κρητ., ἀργ. ἐς κρητ.), τὸ -ς κατὰ τὸ ἐξ βλ. ἐν πβ. ἐστε.

εἰς (γορτ. ἐως, δωρ. ἤς) *ὅ,τι καὶ νῦν, εἰς, «ἐν»*: ἐκ τοῦ *ἐμ-ς, IE *sem-s, οὐδ. ἐν ἐκ τοῦ *sem (=λατ. sem- ἐν τῷ sem-per=πάντοτε, διηνεκῶς), θηλ. μία (*σμ-α, IE *saijā=ἀρμ. mia- ἐν τῷ mia-in=μόνη), γεν. ἐνός (ἐντὶ *ἑμός κατὰ τὸ *ἐν-ς ἐν) ρ. *sem- = ἐν ἐν τοῖς: λατ. simul=ἀπαιξ (simul

= ἄμα, ὁμοῦ, similis=ὅμοιος, πβ. ὁμαλός), singul=εἰς ἕκαστος (πβ. ἰγγια "εἰς. Πάφιοι" Ἡσύχ., ἐκ τοῦ *ἐν-για). — IE *sem- ἐν τοῖς: ἄρμ. mi=εἰς (πβ. μία ἄνωτ.), ἑλλ. μῶνυξ "ὁ ἔχων μίαν ὀπλήν, μονώνυχος", λατ. mille IE *sem ἐν τοῖς: ἑλλ. ἀ-θρόος, ἀ-παξ, ἀ-πλός, ἄταρος (πβ. ἐπίσης ἑκατόν), λατ. sim-plex=ἀπλοῦς κ.τ.λ. IE *som- ἐν τοῖς: ἑλλ. ἄμα, θωρ. ἀμά, *ὁμοῦ, «μαζῶ», συγχρόνως», κρητ. ἀμάκις, ταρσντ. ἀμάτις «παξ», ἀμῆ καὶ ἀμῆ *κατά τινα τρόπον, «κάπως», οὐδ-αμός *οὐδὲ εἰς, οὐδεῖς», γοτθ. sumps=«κάποιος», τις IE *som- ἐν τοῖς: ἑλλ. ὁμάς, ὁμαλός *ἴσος, ἴσου ἢ ὁμοίου βαθμοῦ», γοτθ. sa sama=ὁ αὐτὸς κ.τ.λ. — ρ. *sem- = ἐν, ὁμοῦ, μετὰ. (βλ. 2 ἀ-, ἀθρόος, ἀμα. ἀπαξ, ἄταρος, ἑκατόν, μῶνυξ, ὁμός κ.τ.λ.). Τὸ ὁμ., αἰολ. ἰα *μία» (εἶτα κατ' ἀναλογίαν καὶ τὸ ὁμ., θωρ. ἰδς *εἰς»), ὡς σημαίνουν *αὐτὴ ἀκριβῶς», ἀνήκει μόνον εἰς τὸ θέμα δεικτικῆς ἀντων. *ο-, i- ἐν τοῖς: κυπρ. In (=λατ. sum, sam), λατ. is=αὐτός, οὗτος, λιθ. jis=ὥς.

εἶσατο *ὥρμησε», βλ. ἐκείσσομαι.

εἶσω *καθιστῶ τι ὅμοιον, παρομοιάζω, συγκρίνω, συμπεραίνω», βλ. εἰκών.

εἶσω, ἰων., ἀττ. ἔσω *μέσα εἰς, ἐντός»: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ἐν-τῆω, πβ. ἔξω.

εἶτα, ἰων. εἶταν *μετὰ ταῦτα, ἔπειτα», βλ. εἶ.

εἶτε, βλ. εἶ.

εἴωθα *εἶμαι συνηθισμένος», βλ. ἔθος.

ἐκ πρόθ. *ὅ,τι καὶ νῦν, ἐκ, ἀπό», βλ. ἐξ.

ἐκέρργας *ὁ κατ' ἰδίαν βούλησιν (ἐκουσίως) ἐκεργῶν», ἐκρητι, θωρ. ἐκᾶτι *ἐνεκά τινος, ἐξ αἰτίας τινός, τῇ θελήσει»: βλ. ἐκάν.

ἐκάς (βεκάς *μακράν» Ἡσύχ.) *μακράν», ἐκασθεν *ἀπὸ μακράν, μακρόθεν»: ἐκ τοῦ *σφε-κας, IE *sge-kʰs=καθ' ἑαυτὸν, κεχωρισμένως, ἐκ τοῦ *σφε- (βλ. 2) + κας ἐν τοῖς: ἀνδρα-κας *κατ' ἀνδρα, «ἕνας-ἕνας», κεχωρισμένως», ἀρχ. ἰνδ. eka-śāh=μεμονωμένως κ.τ.λ. πβ. μεσσαπ. σεκάνας *πόρρωθεν» Ἡσύχ. Βλ. ἐκαστος.

ἐκαστος (γοτθ., ἡλ. Γέκαστος) *καθεῖς, «καθένας», ἕκαστος»: ἐκ τοῦ ἐκάς τις, τσο, τῳ κ.τ.λ. (ἐκάστω ἐκάστοις ὡς δ-τω δ-τοις)· εἶτα ἐκά-τερος (γοτθ. Γεκάτερος) *ἕκαστος ἐκ τῶν δύο», κατὰ τὸν ἀντίστοιχον σχηματισμὸν τῶν: ῥήϊ-τερος, ῥήϊστος.

ἐκνηθόλος, ἐκνηθελέτης, ὁ: ἀβαβ. σημ.· μᾶλλον, ὡς σημαίνουν *ὁ ἐπι-τυγχάνων ἑκατόν», εἶναι συγγ. τοῖς: ἑκατόν καὶ βάλλω.

ἐκατόν (ἀρκ. ἐκατόν) *ὅ,τι καὶ νῦν, ἑκατόν»: ἐκ τοῦ ἐ+κατόν (IE *[dʰkʰr̥tóm, βλ. δέκα)=λατ. centum, ἀρχ. ἰρλ. ceit, γοτθ. hund (δελ.), ἀρχ. ἰνδ. catām, λιθ. šimtas, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. saito (χιλίων)· τὸ ἐ- ἐκ τοῦ IE *so-, ἂν δὲν πρόκειται περὶ τοῦ δ- (IE *so-, πβ. ἀρχ. ἰνδ. sahasram=μία χιλιάς), κατὰ τὸ εἰς.

ἐκεῖ (ἰων. κεῖ, αἰολ. κῆ), ἐκεῖ-θε, ἐκεῖ-σε *εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἐκεῖ», ἐκεῖ-θεν *ἐξ ἐκεῖνου τοῦ τόπου, ἀπὸ ἐκεῖ»: ἐκ τοῦ δεικτικοῦ μορίου *ο- (ἐν τοῖς: δ-κεῖνος, δ-χθές κ.τ.λ., βλ. 2 ἀβζήσιν)+τοπ. πτώσις (πβ. θωρ. τουτῆι, κεί-δε, κεί κ.τ.λ.) τοῦ ἀντων. θ. *ko- = οὗτος ἐν τοῖς: ἄρμ. sa (*so-ay)=οὗτος, φρυγ. σεμου(ν) *τούτῳ· πβ. λατ. co-, -se μόνον ἐν τοῖς: co-dō=δός, φέρε, ceterus=ὁ ἕτερος, ἄλλος (*co-stero-), hī-c(e), sic (sio-i-ne),

- illū-c, tun-c, nun-c κ.τ.λ., eoce=ίδού (*ed-oe), δσκ. e-kā-, όμβρ. esmī-k= λατ. huic, άρχ. γερμ. hē, her=αὐτός, οὗτος· προσέτι *ki- έν τοῖς: άρμ. -s=άρθρον (π.χ. tē-s=ό κύριος έδω, αὐτός ό κύριος), λατ. cis=έντεϋθεν, γοτθ. hi- έν τοῖς: himma daga δοτ.=τήν ήμέραν αὐτήν, hidrē=πρός τά έδω (: λατ. ci-ter), λιθ. šia, άρχ. έκκλ. σλαβ. se=οὗτος· *kjo- έν τῷ λων. σήμερον, άττ. τήμερον *δ,τι καί νῦν, σήμερον, *σήμερον· (*k[ο]+āμερον, εἴτα λων. σήτες, άττ. τήτε, δωρ. σάτες *έφétος*, έκ τοῦ *kiāFete-, πβ. άρχ. γερμ. hin-ta=σήμερον, hin-tu έκ τοῦ *hin-jāru=έφétος). Πβ. **ἐκεῖνος**. **ἐκεῖνος**, λων. καίνος, δωρ., λαοβ. κήνος *δ,τι καί νῦν, **ἐκεῖνος**: έκ τοῦ *ke (βλ. **ἐκεῖ**) + *enos *ἐκεῖνος*, άντων. θ. *ono-, *ono- έν τοῖς: άρχ. ινδ. anāh=οὗτος, άρχ. γερμ. anēr, νεογερμ. joner=ἐκεῖνος (πβ. άρχ. σκανδ. ισλ. hāpn=αὐτός, οὗτος, έκ τοῦ *kēnos), λιθ. anas, anas, άρχ. έκκλ. σλαβ. onas=ἐκεῖνος· βλ. **ἐνη** *ή τρίτη ήμέρα* (πβ. **δείνα**). Πβ. δωρ. τήνος *ἐκεῖνος*, έκ τοῦ *te- (δεικτικοῦ άντων. θ. *to-)+ *enos.
- ἐκ χειρῶ**, ή *διακοπή έχθροπραξιών, άνακοχή*: κατ' άνωμ. έκ τοῦ *έχε- χειρῶ (έχω, χείρ).
- ἐκ ηλος**, δωρ. **ἐκῆλος**, όμ. **εὐκηλος**, δωρ. **εὐκῆλος** *ό εύρισκόμενος εἰς άσάλευτον εύχάριστον κατέστασιν, έν άναπαύσει, ήσυχος, άτάραχος*: έκ τοῦ *Fek- ή *ευκ- (έκ δισυλλάβου ρ. *oheq-), μάλλον συγγ. τοῖς: άρχ. ινδ. ékas- οὐδ.=τέρψις, χάρις, κατωκημένος τόπος, ácyati=εύρίσκει εύχαρίστησιν, άρμ. usapim=μανθάνω, συνηθίζω έμπαυτόν, γοτθ. bi-āhts=συνηθισμένος, λιθ. jūnkeim, jūnkti=συνηθίζεσθαι, άρχ. έκκλ. σλαβ. učiti=διδάσκειν.
- ἐκπαγλος** *τρομερός, φρικτός, έκπληκτικός*: κατ' άνωμ. έκ τοῦ *έκ-παγλ-ος, πβ. **ἐκπλαγῆναι** (παθ. άόρ. τοῦ **ἐκπλήσσομαι** *τρομάζω, **ἐκπλήττομαι**).
- ἐκποδών** *έξω τῶν ποδῶν, έξω (μάκρην) τῆς όδοῦ*, βλ. **πός**.
- ἐκτοικός** *έτοιμος, έπιδέξιος, ήσκημένος· φθισικός*: συγγ. τῷ **έχω**, πβ. **έξις**, ή *κατέστασις, συνήθεια*.
- έκτός** (λων., άττ.) *έξωθεν, έξω, έκτός, έξω από*: κατὰ τὸ έν-τός *μέσα εἰς, έντός*, άντί **έχθός** (λοκρ., πβ. **έπιδ. έχθω, έχθου**) έκ τοῦ *égnathos, *égha-tos, βλ. **έξ**.
- έκτος** *δ,τι καί νῦν, έκτος*, βλ. **έξ**.
- έκυρός**, ό *πενθερός (πατήρ τοῦ συζύγου)*: έκ τοῦ *σFekuros (IE *srek₂uros, πβ. 'Il. Γ 172 FFekurē)=άρχ. ινδ. **ánāburaš**, άρχ. γερμ. swether, λιθ. še-luras, άρχ. έκκλ. σλαβ. svekrō, διλβ. vjebeš=πενθερός. — IE *srek₂r₂s=πενθερά έν τοῖς: έλλ. **έσπρά** (-u- καί θ. μετά τοῦ α̅ εἶναι δευτέρ., όμοίως άρμ. akceur έκ τοῦ *k₂mek₂r₂), λατ. socrus, κυμβρ. chwegr, άρχ. γερμ. swiger, νεογερμ. Schwieger, άρχ. έκκλ. σλαβ. svekry (πβ. γοτθ. swaihuš=πενθερά, έξ οὗ νέος σχηματισμός γοτθ. swaihta=πενθερός, ως άρμ. akers-air=κυρ. σημαίνει *ό σύζυγος τῆς πενθεράς*, κυμβρ. chwegrwa).
- έκφυλαινω** (μόνον άόρ. **έκφυλῆναι**) *άναβλύζω, **έκρέω, έξορμῶ**: συγγ. τοῖς: **φλήναρος**, ό *ή φυλαρία, άνοησία· ό φλύαρος*, **φλήναρδω** (καί -φείω) *είμαι φλύαρος, φυλαρῶ, φληναρῶ· ρ. *hhl₂-. έπεκτετ. τύπος τοῦ *hbel- = φυ-sān (βλ. **φαλλός**) έν τοῖς: λατ. flōmina=οἰδημα φλεβῶν, φλεγμονή (πβ. **φλιμέλια** *φλεγμονή*), flō, -āre=φυσῶ.
- έκφυλυνθάνω** *άνοίγω, σπάω* έπί **έλύων**, βλ. **φλέω**.

ἐλαῖον (κρητ. *Ελαίων*), ἐκουσίως *ἐκούσιος, θαληματικός· ἐκουσίως, ἐπίτηδες*,
 ἐλαῖον, ἐλαῖον *ὁ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ ποιῶν τι, ὁ μὴ θέλων ἄκουσίως* :
 μυχ. (ἀντὶ *ὠκυῶν, ἀρχ. ἰνδ. *uáti-*) ἐνὸς ἀπολεσθέντος ῥήμι. **mek-mi*=ἐπι-
 θυμῷ, εὐχομαι (=ἀρχ. ἰνδ. *uáti*=θέλω, ἐπιθυμῶ, εὐχομαι, χεττ. *wek-*
 =ἐρωτῶ, παρακαλῶ). θ. θηλ. γένους **Ελαῖα-* (ἀρχ. ἰνδ. *uáti*=πρόθυμος,
 ΠΚ **χελῖα-*) ἐν τῷ θαρ. θηλ. ἐλαῖσσα· πβ. ὁμ. ἐλα-εργος *ὁ κατ' ἰδίαν
 βούλησιν (ἐκουσίως) ἐνεργῶν*, ἐλα-βόλος· *ὁ κατ' ἰδίαν βούλησιν (ἐκουσίως)
 ἐπιτυγχάνων* (κατὰ ματρ. ἔκτασιν ἀντὶ *ἐκαβόλος), ἐκητι, θαρ. ἐκάτι *τῇ
 θέλει, ἐνεκά τινος, ἐξ αἰτίας τινος* (καθ' ἀπολογίαν, ἐκ τοῦ **Εκαῖ-α-τι*),
 ἐκαυζόμενος *ὁ μὴ θέλων, δίκων, ἀνθεσταμένος*. (**δ-Εκαῖ-*). Πβ. *ἐνεκα*.

ἐλαίῃ (ἰων. ἐλαίη, ἀττ. ἐλάϊ), ἡ *τὸ δένδρον ἢ ἐλαία, ἐλάϊον· ὁ καρπὸς τοῦ
 ἐλαιοδένδρου* (*ἐλαίῃ· ἐλαῖος, ὁ *ἡ ἀγρία ἐλαία, ἀγριελιά*, ἐλαιον, τὸ
 *ἐλαιόλαδον, ἐλαιον· *ἐλαίῃ > λατ. *oliua*, *ἐλαίῃ > λατ. *olivum*, *oleum*) :
 ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἀρμ. *oai*=ἐλαιον, δάνειον ἐκ τινος αἰγ. γλώσσης
 (Κρητ. :).

ἐλάτνη, ἡ *λαμπάς*, βλ. εἰλη.

ἐλάτνη, ἡ *πεύκη, ἐλάτνη, ἐλατος, ἐλάτι· κώπη ἐλατίνη· πλοῖον ἢ λέμβος ἐκ
 ξύλου ἐλάτης* : ἰσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **el-y-tā*, εἶναι συγγ. τοῖς : ἀρμ.
elēni=κέδρος, ρωσ. *jelenos*=εἰδος ἀκανθώδους κέδρου, ἢ ἀρκευθος.

ἐλαφος, ὁ, ἡ *τὸ «ἐλάφι, λάφω, ἡ ἐλαφος* : ἐκ τοῦ **el-y-bhos* (πβ. ἐλλός
 *νεφρός, νεκρά ἐλαφος, «ἐλαφάκι», ἐκ τοῦ **elpos*), συγγ. τοῖς : λιθ. *elais*,
elēni=εἰδος ἐλάφου, ἢ ἀλικη, ἀρχ. ἐκκλ. *elais*. *jeleno*=ἐλαφος, ἀρχ. ἰρλ.
elhi=δορυκὸς (**elg-tia*), gall. *Elomdiu*=ὄνομα μὴνός (πβ. ἑλλ. ἐλαφροβελίον,
 -ῶνος, ὁ *ὁ θάνατος μὴν τοῦ ἀττικοῦ ἔτους*), ἀρμ. *elā*=ἡ ἐλαφος· προσέτι
 ἰσως καὶ τοῖς : γοτθ. *lamh*=πρόβατον, ἀρχ. γερμ. *lamh*=ἀρνίον (**i-ou-bhos*).

ἐλαφρός *ὁ ἔχων ὀλίγον βέρος, ἐλαφρός, εὐκόλος, εὐκίνητος, ταχύς, θρα-
 στήριος* : μᾶλλον ἐκ τοῦ **lagh-ros*=ἀρχ. γερμ. *lunget*=ταχύς, πβ. ἀρχ.
 ἰνδ. *raṭhā*=ταχύς, «γρήγορος» ρ. **lagh-ḥ* ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *raṭhātē*,
raṭhātē=ρεῖν τρέχει, σπεύδει, Πβ. ἐλαχός, λαφάω.

ἐλαχός, θηλ. ἐλάχεια *μικρός, ὀλίγος, συγκρ. ἰων. ἐλάσσων, ἀττ. ἐλάττω
 (*ἀντὶ *ἐλογχισθῆκατὰ τὸ ταχὺ : θάσσων), ὑπερβ. ἐλάχιστος : μᾶλλον ἐκ τοῦ
 **lagh-ros*=ἀρχ. ἰνδ. *laghāḥ*, *raghāḥ*=ὁ τρέχων ταχέως, ἐλαφρός, ὀλίγος, ἀρχ.
 ἐκκλ. *elais*. *lagh-ros*=ἐλαφρός, ἀρχ. ἰρλ. *lagh-ros*=μικρότερος, χειρό-
 τερος πβ. ἀλβ. *l'eh*=ἐλαφρός, λατ. *levis*=ὥσ., γοτθ. *leiths*, ἀρχ. γερμ.
lhi, νεογερμ. *leicht*=ἐλαφρός, εὐκόλος (**lagh-ḥ-ta*), λιθ. *leṅvas*, *leṅvūs*
 =ἐλαφρός (προσέτι ἀρχ. γερμ. *lunke*, νεογερμ. *Lunke*=πνεύμων, ὡς ἐλα-
 φρός πβ. ἀγγλ. *lights*=πνεύμονες ζώου). — ρ. **lagh-ḥ*, **lagh-ḥ*=ἐλαφρός,
 ταχύς, «γρήγορος» πβ. ἐλαφρός.

ἐλάω (ἀρχαῖοι. *ἐλαμ, πβ. ἀρχ. ποτ-ελάτω, ἀόρ. ὁμ. ἐλα-σαι), ἀττ. μέλλ.
 ἐλάω, παθ. κρκ. ὁμ. ἐλάφεται *ὥθῃ εἰς κίνησιν, ἐκδιώκω* : συγγ. τοῖς :
 ἀρμ. *ela-nam*=ἐξέρχομαι, ἀναβαίνω, *elanim*=γίνομαι. — ἐλαύνω *ὥθῃ εἰς
 κίνησιν, ἐκδιώκω, ἀπάγω· ἱππεύω, πορεύομαι ἐπ' ἀμάξης, πλέω· πληττω*,
 ἐκ τοῦ *ἐλαυν-*jaw*, ὅπερ ἐκ τινος οὖο. *ἐλαπτος, *ἐλα-*Fro*-ς *ὁ ἐλαύνων,
 ἐκδιώκων, ὀδηγός*. — Ἐνταῦθα, μᾶλλον, ἀνήκει ἐπίσης καὶ τὸ ἰδῆλιν (ἀόρ.
 ὁμ. ἱηλα) *πέμπω, στέλλω, ρίπτω* (ἐκ τοῦ **i-nal-jaw*).

Ελδομαι, ὁμ. ἐέλδομαι *ἐπιθυμῶ σφόδρα, ποθῶ, εὐχομαι, ἐπιδιώκω τι*, ἐέλ-
δωσθ, τὸ (ἀελ.) *ἐπιθυμία, πόθος, εὐχή*: ἐκ τοῦ *xel-d-, ἐπεκτετ. τύπου
τοῦ *uel- = θέλειν, ἐκλέγειν, ἐν. τοῖς: ἀρχ. ινδ. vṛṇāṣṭi, vṛṇāti, vṛṇōti=ἐπι-
θυμεῖ, ἐκλέγει, λατ. volo (*velō), velle=θέλειν, γοτθ. willan, ἀρχ. γερμ.
wellan=θέλειν, λιθ. pa-veĩmĩ=θέλω, ἀρχ. ἐσλ. slaβ. voljo=διατάσσω.
— *Ἐτερος ἐπεκτετ. τύπος *xel-p-, βλ. ἔλω.

ἐλάει, ἡ *μικρὸν πτηνὸν ζῶν εἰς τὰ ἐλα*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἐλεγος, ὁ *θρηνητικὸν ᾄσμα φθόμιμον συνοδείᾳ αὐλοῦ*, ἐλεγείον, τὸ *διστιχὸν
ἐξ ἐνὸς ἐξαμέτρου καὶ ἐνὸς πενταμέτρου στίχου*, ἐλεγεία, τά, ἐλεγείδ, ἡ
ἐλεγειακὸν ποίημα, ἐλεγείος. ἐλεγειώδης *ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἐλεγείαν*:
ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἀρμ. elegn- = αὐλὸς ἀισατ. (φρυγ.): προσελύσεως.

ἐλέγχω *ὀνειδίζω, ὀβριζώ, ἀτιμάζω, καταισχύνω, μέμφομαι, κατηγορῶ,
ἐξελέγχω, φέρω εἰς ἀποδείξιν, ἀποδεικνύω* νικῶ, καταβάλλω*, ἐλεγχος, τὸ
μομφή, ὀνειδος, ἀτιμία, αἰσχύνη, ἐλεγχος, ὁ *μέσον ἐλέγχου (ἀποδείξεως),
δοκιμή, πείραγμα, βάσανος, ἀνασκευή, ἀναιρέσις*, ἐλεγχῆς *ἄξιος ἐλέγχου,
ἐπαίσχυντος, ἐπονείδιστος*, ἐλεγχίη, ἡ *ὀνειδος, αἰσχύνη, ὀβρις*: συγγ.
τῷ λατ. langāt=ὀβριζέειν, πβ. ἀρχ. γερμ. lahan=μέμφομαι, laiat=ὀβρις,
σφέλμα.

ἐλαῖν ἄορ. β' τοῦ αἰρέω *λαμβάνω διὰ τῆς βίας, ἀρπάζω, καταλαμβάνω,
κυριεύω*, ἔλωρ, ἐλώριον, τὸ *λεία, λάφυρον, ἀρπᾶγμα, ἄγρα*: συγγ. τοῖς:
ἀρχ. ἱρλ. ealb θηλ.=κτῆσις, κατοχή (*eal-γο-); γοτθ. sailjan=προσφέρειν, ὀ-
σιάζειν (μέταβιβ.=ποιεῖν τι λαμβάνειν), ἀρχ. γερμ. sellen=παραδίδειν, ἐγ-
χειρίζειν (ἀγγλ. sell=πωλεῖν).

1 ἐλελίζω, ἐλελόζω *κραυγάζω ἐλελεσθ, ἐγείρω τὴν πολεμικὴν κραυγὴν, ἐγεί-
ρω ἰσχυρὰν κραυγὴν*: ἤχοιμ. λέξις, ὡς τὸ ἀλαλέζω.

2 ἐλελίζω (ἄορ. ἐλέλιξα) *κάννω τινὰ νὰ τρέμῃ ἢ νὰ σείηται, σείω, περι-
στρέφω*, ἐλελί-χθων *ὁ σείων τὴν γῆν* (Ποσειδών. Ἑδάχος· ἐκ τοῦ *ἐλελιγ-):
συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. ṛjajati=σείει, γοτθ. laika=σκιρτᾶν, πηδᾶν, λιθ. la-
gyti=ἀγρίως περιφέρεισθαι· ρ. *leig- = σκιρτᾶν, ποιεῖν τι τρέμειν, σείειν.
ἐλένιον, τὸ *φυτόν τι ἢ λάχανον, βοτάνη τις* (> λατ. fenua): μᾶλλον ἐκ τοῦ
ἐλένη, ἡ *πλεκτὸν κἀνιστρον ἢ καλᾶθιον* (ρ. *xel-, βλ. 2 εἰλέω)· ἡ ὀνομα-
σία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὰ στεφανιαῖα πέταλα.

1 ἐλεός, ὁ (ὁμ.), ἐλεόν, τὸ (ἀντ.) *μαγειρικὴ τράπεζα*: ἐκ τοῦ *eleFos, συγγ.
τοῖς: λιθ. lóna=κλίνη, ρωσ. lán=τράπεζα, θρανίον, ἀρχ. σκανδ.-ἱσλ. lðfi=
ἀλάνιον, σιτοβολών.

2 ἐλεός, ὁ *εἶδος γλαυκός*: ἴσως ἤχοιμ. λέξις (πβ. ἔλεος, 1 ἐλελίζω;).

ἔλεος, ὁ (καὶ ἔλεος, -έους, τὸ) *οἶκτος, ἔλεος, συμπάθεια*, ἐλεεινός *ἄξιος
ἐλέους, ἀξιολύπητος, ἐλεεινός*, ἐλέος *αἰσθάνομαι ἔλεος (οἶκτον) διὰ τινα,
ὀκτεῖρω τινά*, ἐλεημοσύνη, ἡ *οἶκτος, ἔλεος, ἐλεημοσύνη, εὐσπλαγχνία*,
ἐλεήμων, -σος *οἰκτῶμων, εὐσπλαγχνικός*: μᾶλλον ἤχοιμ. λέξις (πβ. 1
ἐλελίζω).

ἐλεύθερος (κρητ. ἐλούθερος) *ὁ, τι καὶ νῦν, ἐλεύθερος*: ἐκ τοῦ *leudheros=
λατ. liber=ἐλεύθερος (liber=παῖδες, τέκνα, liber=θεὸς τῆς βλαστήσεως
καὶ τῆς γεννήσεως ἐν Ἰταλίᾳ)· βασ. σημ. *ὁ ἀνήκων εἰς τὸν λαόν*, πβ.
ἀρχ. γερμ. liut (νεογερμ. leute=ἐνθροῦται)=λαός, βουργ. leudis, ἀρχ. ἐσλ.

σλαβ. *ljuditi* = κοινός ἐλεύθερος ἄνθρωπος κατωτέρας τάξεως, *ljudeje* πληθ. = οἱ ἄνθρωποι (κυρ. ἢ αὐξανόμενη γενεά, πρ. ἀρχ. *ljūdhati*, *rōdhati* = ἀναβαίνει, αὐξάνει, γοτθ. *liudan*, ἀρχ. γερμ. *liotan* = αὐξάνει). Πβ. ἐλεύσομαι.

ἐλεύσομαι μέλλ. *θα ἔλθω*, ὁμ. πρκ. *εἰλήλουθα*, *εἰλήλουθμεν*, ἀττ. *εἰλήλυθα*, -αμεν, ἀόρ. *ἤλυσον* (δευτερ. τύπος *ἤλυσον*) *ἤλυσον, «ἤλυσαν»*, πρβ. *ἐλεύθω* *ἐρχομαι*, θωρ. *ἐλευσίω* *οἶσω* *Ἡσύχ.* ἄνευ -θ- : ἀττ. πρκ. *εἰλήλυ-μεν* καὶ αἱ λ. : ἐπ-ἤλυτος, ἐπ-ἤλυτης, ὁ *ὁ ἐλθὼν εἰς τινα τόπον, ὁ νεωστὶ ἐλθὼν, ἐπη-λυς*, προσ-ἤλυτος, ὁ *ὁ ἐλθὼν εἰς τινα τόπον ξένος, πάροικος* ὁ προσελθὼν εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν*, ἐπ-ἡλως, -ἡλῶδος, ὁ, ἡ *ὁ ἄλλοθεν ἐλθὼν, ἐπη-λυς, ξένος* : *ἤλυσον* = ἀρχ. *ἱρλ. α' ἐν. lod* = «ἐπῆγα» ἴσως περαιτέρω, ὡς σημαίνειν *πρᾶρχεσθαι > ἐρχεσθαι*, εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. *ljūdhati* = ἀναβαίνει, αὐξάνει κ.τ.λ. (βλ. *ἐλεύθερος*). — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : *Διόνυσος* *Ἐλεύθερος, Ἐλευθεραί, Ἐλευθήρ, -ῆρος, ὁ *ὁν. ἤρωος* υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ιδρυτῆς τῶν Ἐλευθερῶν τῆς Ἀττικῆς*, *Ἐλευθρία, Ε[ἰ]λείθρια, ἡ *ἡ θεὰ τῶν τοκετῶν**.

ἐλεφαίρομαι *ἐξαπατῶ διὰ ματαίων ἐλπιδων, δι' ἀπάτης βλάπτω, καταστρέφω*, ἀλοφῶλος *ἀπατηλός, ἀπατεῶν, δολέθριος* : συγγ. τῷ λιθ. *villipiti* = δολοφῶ, ἐμπαίζειν, σκώπτειν (ρ. **yeilēh*-, ἐπευτετ. τύπος τοῦ **yei-* ἐν τῷ λιθ. *ap-villiti* = ἐξαπατᾶν).

ἐλέφας, -αντος, ὁ *ἐλεφαντοστοῦν, ὁδοῦς τοῦ ἐλέφαντος, ἐλέφας* : *ἐλ-έφας* -έφας καὶ λατ. *ebur* = ἐλεφαντοστοῦν, δάνειον ἐκ τοῦ αἰγυπτ. *ebw* (κοπτ. *ebou*) = ἐλέφας* τὸ *ἐλ-* ἴσως σημαίνει *κέρας* (πρβ. *ἐλαφος* :).

1 **ἐλίκη**, ἡ *ἡ ἰτέα, «ἰτιά»* : ἐνεκα τῆς βοιωτ. λ. *ἑλικῶν* (ἀττ. *Ἑλικῶν, -ῶνος*, ὁ *ὄρος τῆς Βοιωτίας*), μᾶλλον εἶναι συγγ. τῷ ἀγγλοσαξ. *welig* = ἰτέα, πρβ. χεττ. *welku* = ὄν. φυτοῦ.

2 **ἐλίκη**, ἡ *ἡ ἐλιξ, σπείρα, τὸ ἐλικοειδές μέρος τοῦ κοχλίου, τῶν ἐντοσθίων*, βλ. *ἐλιξ*.

ἐλικωψ, -ωπος, ὁ, ἡ (ὁμ.). *ἐλικώστις, -ιος*, ἡ : ἀβεβ. σημ.· ἂν σημαίνει *μελανόφθαλμος* (κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀρχαίων Γραμμ.), τότε πρβ. *ἐλιξ* *...μέλας* Ἡσύχ.

ἐλινος, ὁ, ἡ *κλάδος ἀμπέλου, ἀμπελος* : συγγ. τῷ 2 *εἰλέω* ρ. **yei-* = στρέφειν.

ἐλινύω *ἀναπαύομαι, ἡσυχάζω, εἶμαι ἀργός (δυστηρός)*, *ἐλινύς*, αἱ *ἡμέραι ἀναπαύσεως* : ἴσως συγγ. τοῖς : ἀρχ. *ljūd*. *pra-lina* = παραλειπόμενος, «κουρασμένος», ἀρχ. γερμ. *bi-linana* (*-linu-) = καταλείπειν, ὑποχωρεῖν.

ἐλιξ, -ικος, ὁ, ἡ *συνεστραμμένος, κεκαμμένος, περιεστραμμένος*, ὡς οὖσ. *ἐλιξ*, ποιητ. *εἰλιξ*, -ικος, ἡ *πᾶν τὸ ἐλικοειδές, τὸ περιεστραμμένον, ἡ ἐλιξ*, *ἐλίκη*, ἡ *ἐλιξ, σπείρα, τὸ ἐλικοειδές μέρος τοῦ κοχλίου, τῶν ἐντοσθίων*, *ἐλίσσω*, ἀττ. *ἐλίσσω* καὶ μετὰ προθεματ. *ἐ-εἰλίσσω* (*ἐ*ἑλίσσω*) *στρέφω πέριξ, τυλίσσω, κυλίω*, *ἐλμ-τροχος* *ὁ περιστρέφει τοὺς τροχοὺς* : συγγ. τῷ 2 *εἰλέω* *κυλινθῶ, κυλίω* πρβ. ἀγγλοσαξ. *wiluc* = ὁ κοχλίας τῆς σάλπιγγος.

ἐλίχρυσος, ὁ *φυτὸν ἐκ τῶν ἀναρριχωμένων, μετὰ κυτρίνου ἀνθους* : *ἐλι-* (ἀττ. *ἐλει-*, *ἐλειο-*) ἀβεβ. ἐτυμολ. + χρῦσός.

ἐλλος, τὸ *πληγὴ, τραῦμα, ἀπόστημα* (*ἐλλοσα* *τραύματα* Ἡσύχ., *ἐλλαίνω*

*ἔχω ἔλκος, εἶμαι «πληγώμενος», ἑλκός «πληγώνω», ἑλκώθης, *ὅμοιος πρὸς ἔλκος, πλήρης· πληγώνω* : = ἀρχ. ινδ. *akṣa-* οὐδ. = αἰμορροΐδες, λατ. *ulcus*, -eris οὐδ. = ἔλκος.

Ελκω (πρτ. *ἐλκων*, ἀόρ. *ἐλκυσαι*), ὁμ. *ἐλκείω* «σύρω, «τραβῶ», *Ελκω**, ὁλκός, ὁ «μηχανή, δι' ἧς ἀνεσύροντο τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν ἱμάς, λωρίον πρὸς ἑλξιν, γραμμὴ, ὑψαλξ», ὁλκός, -ή, -όν *ὁ ἔλκων πρὸς ἑαυτὸν, ἐλκυστικός*, ὁλκή, ἡ «τὸ ἔλκειν, ἡ ἑλξις, τὸ βάρος», ὁλκός, -άδος, ἡ «πλοῖον συρόμενον, ἐμπορικὸν πλοῖον» : ἐκ τοῦ **kelqō*, συγγ. τοῖς : λατ. *uolcare* = *αὐλαξ* (= ἑλλ. ὁλκός), ἀλβ. *helk'* = ἔλκω, ἀποσπῶ (**soikejē*), ἀρμ. *helg* = βραβύς, ἀργός, ὀκνηρός· συννεσταλ. β. ἀγγλοσπ. *uilk* = *αὐλαξ*, ἀροτρον.

ἐλλά *καθ' ἑδρα* Ἡσυχ., βλ. *ἔδος*.

ἐλλέβορος (καὶ *ἐλλέ-*), ὁ *βοτάνη χρησιμοποιοιμένη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς φάρμακον*, ἐλλεβορίδας *ἔχω χρειαὶ ἐλλεβόρου, δηλ. εἶμαι παρὰ φρων*, ἐλλεβορίζω *θίβω εἰς τινα ἢ πῆρ ἐλλέβορον, φέρω τινὰ εἰς τὰς αἰσθήσεις του, σωφρονίζω* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἐλλεθανός, ὁ *σχοινίον (θεσμός), δι' οὗ ἐδέοντο τὰ δράγματα τῶν θεριζομένων σπαρτῶν* : ἐκ τοῦ **Feljedanos* ἢ **Feljedanos*, συγγ. τοῖς : 2 *εἰλέω*, ἀττ. *εἰλλοι* «κυλινδῶ, κυλέω».

ἐλλός, ὁ *νεβρός, νεκρὰ ἑαφος, «ἐλαφάκι», βλ. *ἐλαφος*.

Ελλοψ, γεν. -οπος, **ἐλλός**, **ἐλλοπος** ἐπίθ. τῶν ἰχθύων «ἔφρωνος, ἐλαλος» : ἐκ τοῦ **en-lop*, ὡς σημαίνειν *ὁ εὐρισκόμενος μέσα εἰς τὰ λείπια, κεκαλυμμένος μετ' ἰχθύος*, συγγ. τοῖς : *λοπός*, *λοπός*, -ίδος, ἡ «τὸ «λείπειν, ὁ φλοιός», βλ. *λέτω*.

Ελμεις (καὶ *Ελμινες*, γεν. -ινθος), ἡ, πληθ. *Ελμεις* (καὶ *Ελμυγγες*, *Ελμινθος*), αἱ *σκώληξ τῶν ἐντέρων* : ἐκ τοῦ **Felm-*, βλ. 2 *εἰλέω* «κυλινδῶ, κυλέω», πβ. *εἰλέφ*.

Ελος, τὸ *χαμηλὸς τόπος πλησίον ποταμῶν, βαλτώδης λαμῶν, «βάλτος», *Ελος**, *ἑλος* *ὁ ἐκ τοῦ *Ελους*, ὁ φυόμενος εἰς τὸ ἑλος, κατοικῶν εἰς τὰ ἑλη*, *ἑλοσ[σ]τής*, -ίδος, ἡ «τόπος ἐλώδης, λαμῶν», *ἐλώδης* «βαλτώδης», *ἐλώδης**, *ἑλορέων*, ὁ *θασοφύλαξ* : *Ελος* ἐκ τοῦ **selos* = ἀρχ. ινδ. *akṣa-* οὐδ. = δεξαμενὴ, τεχνητὴ λίμνη, λίμνη (*ἑλεος* = ἀρχ. ινδ. *akṣa*).

Ελοπος, τὸ *ἑλαιον, λίπος*, ὀλη, λωβ. *δλεις*, -ίδος καὶ -ιος, ἡ *ἀγγεῖον ἢ φιάλη ἑλαίου, λίρουθος (δερματίνη), φιάλη οἴνου* : ἐκ τοῦ **selp-*, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ινδ. *akṣa-* οὐδ. = πάχος, *ελοψή*, ἀλβ. *el'pe* = βούτυρον, ἀρχ. γερμ. *elbe*, νεογερμ. *Salbe* = *ελοψή*, τοχ. *A elyp*, *B elyp* = λίπος, βούτυρον, *Ελαιον*.

Ελπω (ὁμ.) *κάμνω τινὰ ἢ ἐλπίζω*, *ἐλπομαι*, ποιητ. *ἐέλπομαι* *ἐλπίζω, προσδοκῶ*, *ἐλπός*, -ίδος, ἡ *προδοκία, ἐλπός, ἐέλπιδα*, *ἐλπίζω* *ὅ,τι καὶ νῦν, ἐλπίζω, ἀναμένω* : ρ. **xel-p-* (πβ. **xel-d-*, βλ. *ἐλδομαι*), ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **xel-* = θέλειν ἐν τῇ λατ. *velo* κ.τ.λ. Πβ. *ἐλυστος*, *ἐλυστή*.

Ελυμος (*Ελε-μος*, *ἐλι-μαρ* παρ' Ἡσυχ.), ὁ *εἶδος δημητριακοῦ καρποῦ, «καχρίω» : μάλλον ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : ὀλ-ῶρα, ἡ *εἶδος σίτου, ζιάν*, ὁμ. *ὀλῶρα*, ἀττ. *ὀλαι* (**olF-*), αἱ *ἐκοπανισμένον σίτος, σχαντρούλεσμένο κριθάριον*, ὁμ.-ἡλυσος, ἡ *ἐμπλαστρον ἢ κατάπλασμα ἐξ ἀλευροῦ κριθῆς (ἢ σίτου)*, συγγ. τῷ *ἀλεῖν* «ἀλέθειν», ὡς σημαίνειν *ἐλέσμος καρπός* (πβ. *μελίση*).

ἔλωρ, τὸ (ἀκλ.) *λεία, λάφυρον, ἀρπαγμα, ἄγρα*, βλ. εἰλῆν.

ἐμβάς, -άδος, ἡ *εἰδος ἀνδρικών ὑποδημάτων ἐκ πλίου ἢ δέρματος*, ἐμβάτης, -ου, ὁ *εἰδος ὑποδημάτων ἐκ πλίου, κόθορνος*, ἐμβασθὼν ἐπὶρ. *πεζῇ, κρετὰ πόδιον*: ἐν + *βα-, βλ. βαῖνω.

ἐμβρυον, τό, βλ. βρώω.

ἐμέ, με *ὅ, τι καὶ νῦν, ἐμέ, «ἐμένα»*: ἐμέ-γε=γοῖθ. μι-k, ἀρχ. γερμ. μι-h, νεογερμ. mich=ἐμέ· γεν. ὅμ. ἐμεῖο, ἐμέο, ἐμεῦ, μεθ, ἀττ. ἐμοῦ, ἐκ τοῦ *eme-o καὶ *eme-o (πβ. γεν. ἀρμ. im, ἀλβ. im ἐκ τοῦ *eme)· δοτ. (τοπ.) ἐμοί, μοι=ἀρχ. ἰνδ. mē, mē (πβ. δωρ. ἐμὴν κατὰ τὸ ἄμην)· κτητ. ἐπίθ. ἐμός: ἀβεστ. me= λατ. meus.

ἐμέω (ἀόρ. ἤμασαι) *ἐξεμῶ, «ξερνῶ»*, ἐμετος, ὁ, ἐμεσις, ἡ *τὸ ἐξεμῆν, ὁ ἐμετος, ἐμετός*: ἐκ τοῦ *Femei (ἀπαλεσθέντος τοῦ δασέος πνεύματος κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἤδη χρόνους), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vāmiti (*hame-), vāmati=ἐξεμεῖ, λατ. vomō, λιθ. vemti, vėmti=ἐξεμῆν, ἀρχ. σκανδ.-λαλ. vama=ἀηδία, ναυτία. Πβ. ἐμός.

ἐμπατίως ἐπὶρ. *εὐθύς, ἀμέσως, ταχέως, μετὰ σπουδῆς*, βλ. μαπέειν.

ἐμπατίζομαι *φροντίζω περὶ τινος, μεριμνῶ, ἀποβλέπω εἰς τι, προσέχω εἰς τι*: ἴσως ἐνταῦθα ἀνῆκουν καὶ αἱ λ.: κατεμπαῖω *συλλαμβάνω, καταλαμβάνω, ἐπιτίθεμαι*, ὅμ. ἐμπαιος *ἐμπειρος, εἰδήμων* (ὡς σημαίνουν *κατέχων τι*), συγγ. τῷ δωρ. ἀόρ. πάσασθαι *λαμβάνειν (ἔχειν) ἐξουσίαν ἐπὶ τινος· ρ. *ἐμῆ-, βλ. ἐμπης, πᾶς, πάσασθαι.

ἐμπαθεὸς *ὁ ἐν τῷ πεδίῳ (ἐδάφει) ὢν, ὁ στερεῶς ἰστάμενος, σταθερός*, ἐμπαθεῶν *καθιστῶ τι σταθερόν, ἐπιβεβαιῶ, ἐπικυρῶ*, βλ. πέθον.

ἐμπαιρος *ὁ ἔχων πείραν, πεπειραμένος, ἐμπειρος*, βλ. πείρα.

ἐμπης (ἰων.), ἐμπῆς (δωρ.) *πράγματι, ὄντως, ἀληθῶς, καθ' ὅλοκληρίαν, ἐντελῶς, ἐν γένει, ἐν τούτοις, ἀλλ' ὅμως*, ἡλ. ἐμπάιο *ἐπικυρῶ, ἐκτελῶ (ἐπὶ ποινῆς)*: συγγ. τῷ δωρ. πάσασθαι *κατέχειν, κύριον εἶναι* (πβ. ἐμπατίζομαι)· ρ. *ἐμῆ-, πβ. πᾶς.

ἐμπίς, -ίδος, ἡ *εἰδος κώνωπος*: μᾶλλον συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. imbi (νεογερμ. Impe)=σμήνος μελισσῶν, ἐκ τοῦ *embihi-o.

ἐμπληγν *ἐκτός, ἐξαίρεσι τινός*, βλ. -πλήν.

ἐμπεδῶν *ἐν ποσὶν ὢν, πρὸ τῶν ποδῶν, ἐμῆα εἰς τὰ πόδια, παρέχων ἐμπόδιον*, βλ. ποός, πβ. ἐν.

ἐμπολή, ἡ *ἐμπόριον, ἐμπόρευμα*, βλ. πέλω.

ἐμπορος, -ον *ὁ ἐν πόρῳ ὢν, ταξιδεύων κατὰ γῆν ἢ θάλασσαν*, ἐμπορος, ὁ *ὁ ταξιδεύων πρὸς ἐμπύριαν, ἐμπορος*, βλ. πείρω (πᾶρος).

ἐμπροσθεν *ἐμπρός, «μπροστά», ἐμπροσθεν, ἐνώπιόν τινος· πρότερον*, βλ. πρόσθεν.

ἐμός, -όδος, ἡ *χελώνη τῶν γλυκίων ὕδατων*: ἴσως ἐκ τοῦ *Fmús, συγγ. τῇ ἐμέω (ἐνωκα τῶν φυσικῶν ἀέρος, τὰς ὁποίας ἐκπέμπει τὸ ζῶον εὐρισκόμενον ἐντὸς τοῦ ὕδατος).

ἐμπερῆς *ὅμοιος, ὁμοιάζων*, πβ. παρεμπερῆς: ὡς σημαίνουν *εἰς ἐν φερόμενος*, εἶναι συγγ. τῷ φέρω.

ἐν, ποιητ. ἐνί, ἀττ. ἐνι, ἀρχ. κυπρ., κρητ. ἐν *ἐν, ἐντός, εἰς· ἐν πρὸθ. μετ' αἰτ. (διαλ., ἄλλως ἐν χρήσει ἢ πρὸθ. εἰς, ὁ ἰδέ), μετὰ τοπ.-δοτ. (π.χ.

ἐνὶ φρεσὶ) καὶ μετὰ γεν. (π.χ. ἐν *Λείδω, ἐμποδοῖν <ἐν ποδῶν> := ἀρμ. i, n- = ἐν (*en), λατ. en, in, ἀρχ. ιρλ. in- (*eni), γοτθ., ἀρχ. γερμ. in (*eni), ἀλβ. in = έως, μέχρι (*eni)· συνεσταλ. β. *n ἐν τοῖς: λιθ. j = ἐν, ἐλλ. d- (βλ. ἀλέγω, πβ. 3 d-).

ἑναρα, τὰ ὁ ἐπλισμός τοῦ φονευθέντος ἐχθροῦ, λάφυρα*, ἐναίρω, ἐναρίζω *ἀφαιρῶ τὸν ἐπλισμὸν φονευθέντος ἐχθροῦ, φονεύω τινά εἰς τὴν μάχην*, ἐναρσφόρος = τὰ ἑναρα φέρων, ἐπιθ. τοῦ Ἄρεως: Ἰσως, ὡς σημαίνουν *ἡ λεία τοῦ ἀγῶνος, τὰ λάφυρα τῆς μάχης*, εἶναι συγγ. τοῖς: ἐννεσιεργός, ἀνὺς ρ. *nen- = κερδίζειν, λαμβάνειν ἀπὸ τινος, πβ. ἐντος.

ἐναργής *σαφής, ἐμφανής, λαμπρός*, βλ. 1 ἀργός.

ἐνάτηρ, ἡ, ὅμ. πληθ. εἰνατέρες, ἐν ἐπιγρ. δοτ. ἐνατρί *ἡ σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ συζύγου, «συννυφάδευ»*: ἐκ τοῦ *jeŋatier-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. yātār-, ἀρμ. ner, nēt, γεν. niri = αἱ ἀνδραδέλφαι, γυναικαδέλφαι, φρυγ. αἰτ. ιανταρα, λατ. ianetīcēs = αἱ σύζυγοι ἀδελφῶν (τὸ -ŋc- κατὰ τὸ geneitīx κ.τ.λ.), ἀρχ. λιθ. jētiē, -etē, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. jęty, -ene (τὸ τέρμα τῆς λέξεως κατὰ τὸ eneky = πενθερά).

ἐνδελσχής *συνεχής, διαρκής*, βλ. δαλιχός.

ἐνδῖνα (τὸ -ī- κατὰ μέτρ. ἑκτασιν), τὰ *τὰ ἐντόσθια*: συγγ. τῷ ἐνδον μετὰ τοῦ ἐπιθήματος -ŋno-, κατὰ τὸ πεδινός κ.τ.λ.

ἐνδῖος *ὁ περὶ τὴν μεσημβρίαν, μέσημβρινός*, βλ. δῖος.

ἐνδον (συγκρ. ἐνδοτέρω, ὑπερβ. ἐνδοτάτω) *ἐντός, «μέσα», ἐσωτερικῶς*: = χεττ. endan = ἐντός ἐν + τοπ. *dom (πβ. ὁδ-πεδον, δεσ-πότης) *ἐντός τῆς οἰκίας, ἐν τῇ οἰκίᾳ* (πβ. Ἰλ. Φ 13 Διὸς ἐνδον). — Τὰ ὅμ. ἐνδοσι *ἐντός, «μέσα», ἐνδοθεν *ἐσωθεν, «ἀπὸ μέσα», ἐντός* ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὰ οἰκοθι, οἰκοθεν* θελφ. ἐνδω, ἐνδός ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὰ ἐξω καὶ ἐντός: λαοβι, θεωρ. ἐνδοι κατὰ τὸ οἶκοι.

ἐνδυκῶς *ἐπιμελῶς, μετὰ προσοχῆς*, βλ. ἀδουκῆς.

ἐνεγκεῖν ἀπρφ. δορ. (τοῦ φέρω), πρκ. ενεργ. ἐνήνοχα, μέσ. ἐνήνεγμαι, ἀόρ. παθ. ἡνέχθην *φέρειν*: ρ. *enēk- (*nek-, *enk-) = ἀρκεῖν, φθάνειν, φέρειν ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. añāti = ἀφικνεῖται εἰς τι, ἐξαρκεῖ, ἐπιτυγχάνει (*gk-), πᾶσιati = ἐπιτυγχάνει, φθάνει (*nek-), ἀρμ. balanemi = ἀφικνούμαι, φθάνω, τοχ. B enk- = φέρειν, χεττ. ninikāi = αἰρεῖ, λατ. nanciscor, nactus sum = τυγχάνω, ἐπιτυγχάνω, καταλαμβάνω, (*nēk-), ἀρχ. ιρλ. ro-ŋo = ἐπιτυγχάνει, φθάνει (*-ŋnk-ii), γοτθ. ma-nah = φθάνει, ἀρκεῖ (ma-pōna, ἀρχ. γερμ. gi-nuog = ἀρκετά), λιθ. nēti, nēti, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. nęty, nęti = φέρειν. Βλ. καὶ διηνεκής (*enēk-, πβ. ἡνέχθην, ἐνήνεγμαι), ὀγκος, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, ὀγκος, βάρος (*enēk- ὡς ἐν τῷ ἐν-εγκ-εῖν). — Οἱ ἄττ. τύποι ἡνεγκαι, ἡνεγκαι ἐσχηματίσθησαν κατὰ συμφυρμόν τοῦ ἡνεγκαι καὶ τοῦ ἐπικ. ἰων. ἡνεικα, τὸ ὁποῖον, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ ἐν-εικ-, ἀνήκει εἰς τὸ ἴκω *ἔρχομαι* (ρ. *oik-).

ἐνεκα καὶ ἐνεκεν (ἰων. εἴνεκα καὶ εἴνεκεν, αἰολ. ἐννεκα) *ἕξ αἰτίας τινός, ἐνεκα, χάριν τινός*: ἐκ τοῦ *ἐν Fέκα *ἐν τῇ θάλῃσει, κατὰ τὴν θάλῃσιν* (πβ. τοῦνεκα ἐκ τοῦ *τοῦ ἐν Fέκα *τούτου ἐνεκα*)· ρ. *enēk- = θέλειν, βλ. ἐκόν.

ἐνενήμεντα (ὅμ. ἐννήμεντα) *ὁ, τι καὶ νῦν, ἐνενήμεντα, «ἐνενήμεντα»: ἐκ τοῦ

*ένFεν- (*εαμπεο-, πβ. λατ. nōpius ἐκ τοῦ *noimpeo-;) + -ήκοντα κατὰ τὸ πεντήκοντα. Βλ. ἐντέα.

ἐνεός *θάλαλος, βωβός, κωφάλαλος*: ἀβεβ, ἐτυμολ.

ἐνεροι, οἱ *οἱ ἐντός τῆς γῆς, οἱ ὑπὸ τὴν γῆν, ὑποχθόνιοι, νεκροί*: ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: ἐνερεθε(ρ), νέρεθε(ρ) *ἐκ τῶν κάτω, κάτωθεν, ὑποκάτω* (πβ. ὑπερ-θεν *ἐκ τῶν ἀνω, ἀνωθεν*), ἐνέρετερος, νέρετερος *κατώτερος, βαθύτερος, ὑποχθόνιος*, κειρός *τελευταίος, ἐσχατος* (*nef-jo-) συγγ. τοῖς: ἀρμ. neṛē'in=ὁ κατώτερος, ὅσκι. neṛtaḥ, ὁμβρ. neṛtu ἀραιρ. ἐν.=λατ. cūpietro (=ἐλλ. νέρετερος), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. ποῖτε οὐδ.=borrās ρ. *ne- = κάτω.

ἐνέχυρον, τὸ *ἐγγύησις, ἀσφάλεια, ἐνέχυρον*: ἐν + ἐχυρός *ὀχυρός, ἰσχυρός, στερεός, ἀσφαλής*.

ἐνη, ἡ (ἐν. ἡμέρᾳ) *ἡ τρίτη ἡμέρα* (γεν. ἐνης, λακ. ἐναρ, δωρ. ἐνᾶς *ὅς τρίτην*): *οπο-, *οπο- = ἐκεῖνος, βλ. ἐκεῖνος, ἐνοι.

ἐνηῆς (γεν. ἐνηέας, αἰτ. ἐνηέας) *εὐμενῆς, προσπνῆς, κρῆος*, ἐνηείη, ἡ *πράοτης, προσήνεια*: βλ. αἰτᾶς.

ἐν-ήνωθεν πικ. ('Οδ. ρ 270) *ἔχει ἐγερθῆ (ὕψωθῆ)*, ἐπ-εν-ήνωθε ('Ιλ. Β 219) *ἔχει ἀναπτυχθῆ (μεγαλῶσαι)*, ἀν-ήνωθεν ('Ιλ. Α 266) *ἀνέβλυσεν (ἀνεπήδησεν)*: ἰσως συγγ. τοῖς: δωρ. ἤνωθον *ἦλθον*, ἀπρφ. ἐνωεῖν, ἀρχ. ἰνδ. ādhvan-ārṣa.=δρόμος, Pāli andhati=ὀπάγει, «πηγαίνει».

ἐνωθαι *ἐκεῖ, αὐτοῦ, ὅπου*, ἐνωθεν *ἐκεῖθεν, ἀπὸ ἐκεῖ*: ἰσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἰρλ. and=ἐκεῖ, αὐτοῦ. — Κατὰ τὰ ἐνωθαι, ἐνωθεν ἐσχηματίσθησαν καὶ τὰ ἰων. ἐνωθαῖτα, ἐνωθεῖται (ἀττ. ἐνταῦθα, ἐντεῦθεν διὰ μεταθέσεως τοῦ δασεὸς φθόγγου).

ἐνωθουσιᾶω, ἐνωθουσιᾶζω *ἐμπνέομαι ὑπὸ τῆς θεότητος, εἶμαι ἐνθεος, κατέχομαι ὑπὸ θεοῦ, εὐρίσκομαι ἐν ἐκστάσει*, ἐνωθουσιασμός, ὁ *θεία ἐμπνευσις, ἐκστασις ψυχῆς, ἐνωθουσιασμός*: ἐκ τοῦ ἐν-θεος *ὁ ἔχων ἐν ἐαυτῷ τὸν θεόν, πλήρης θεοῦ, θεόπνευστος*.

ἐνι (ὅμ., ἀττ.) *εἶναι ἐπιτετραμμένον, εἶναι θυνατόν*, κορινθ. ἐνι *ἐστί, εἶναι* (νεοελλ. εἶναι): προρρημ. (βλ. ἐν)=ἐνεστι.

ἐνιαυτός, ὁ *ἡ ἐπέτειος ἡμέρα, ἔτος, πᾶς πλήρης κύκλος (περίοδος) χρόνου*, ἐνιαύσιος *ὁ ἡλικίας ἐνὸς ἔτους, ἐτήσιος*: συγγ. τοῖς: ἐνος *ἐνιαυτός* 'Ησύχ., λιθ. pēn-n-ai=τὸ παρελθὸν ἔτος, πέρυσι, γοτθ. fram fair-n-in jēta πβ. ἡνις, ἰσάω.

ἐνοι *τινές, μερικοί*: ἐπεκτετ. τύπος διὰ τοῦ jo, συγγ. τῷ *ἐνος *ἐκεῖνος*, βλ. ἐνη, ἐκεῖνος. — ἐνόστα *ὅ,τι καὶ νῦν, ἐνόστε, κοῦάποτε* συγγ. τῷ ἐνιοι, κατὰ τὰ ὅτε, πότε: ἐνιαχῆ, ἐνιαχοῦ *εἰς τινα μέρος*, κατὰ τὰ πολλαχῆ, πολλαχοῦ.

ἐνίπη, ἡ *μέμφις μομφή, ἐπίπληξις, ἐπιτίμησις, λοιδορία, ἀπειλή, ὄνειδος* (*īq^hā), ὅμ. ἐν-ῖσσω (*īq^hiō), ἀόρ. ἡνῖσπαον, ἐνέπῃον (εἰτα ἐσχηματίσθη νέος ἐνεστ. ἐνίπτω) *ἐπιτιμῶ, ἐπιπλήττω, ὀνειδίζω, τιμωρῶ λέγω, ἀγγέλλω*, ἀόρ. ἡραο *ἐπέπληξας*: ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἀνείπειν *καχηνῶς ἀποβλέπω εἰς τι, παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς, παραμονεύω*, ἐκ τοῦ *īq^h- (ἐκ τοῦ μετὰ διπλασ. τύπου *ī_oq^h-), πβ. ὄπας, -αός, ἡ *ὁ μετὰ σεβασμοῦ φόβος,

θηραιοκυτικός φόβος, σεβασμός, θεδίκησις, τιμωρία, ἀνταμοιβή*, πρκ. *δουαπα* "έχω ἰδεῖν" ἐπίσης πβ. τὸ μετὰ διπλασ. ἀρχ. ἰνδ. *ἡραιε* = βλέπει.

έννέα "ὅ, τι καὶ νῦν, ένέα, έννέα": ἐκ τοῦ *έννέFa πβ. *ένFa- ἐν τοῖς: ὅμ. *ένν-ετες* ἐπέρ. *ἐπὶ ένέα ἔτη*, βουωτ. *έν-α-πη-δεκάτη* "ἡ δεκάτη ένάτη", ἰων. *έν-α-δέσιοι*, ἀττ. *έν-α-δέσιοι* "έννεαδέσιοι, έννεαδέσιοι", ἀρμ. *inə* = έν-νέα (*ένnan) πβ. *νόμῃ ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *nava*, λατ. *novem* (ἀντὶ *νονεn, κατὰ τὸ *septem* κ.τ.λ.), ἀρχ. ἰρλ. *nōi n-*, γοτθ. *nīun*, λιθ. *devyni*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *devet* = έννέα. Ἡ λ. *ένέα* ἐσχηματίσθη μᾶλλον κατὰ συμφορμὸν τοῦ *ένFa (πβ. *ένν-ετες*) καὶ τοῦ *νέFa (πβ. ἀρχ. ἰνδ. *nava* κ.τ.λ.). — *έννατος*, ἀττ. *έν-α-τος* "ὁ κατὰ σκαρὲν έν-ατος", ἐκ τοῦ *έννητος, πβ. *νεμντος ἐν τοῖς: γοτθ. *nīunda*, ἀρχ. γερμ. *nīunto*, ἀρχ. ἰρλ. *nōmānd*, λιθ. *devīhtas*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *devetu*. Πβ. *έννηκοντα*.

έννέπω καὶ ένέπω, ὅμ. μᾶλλ. *ένι-σπῆσω*, φόρ. *ένι-σπον*, προστ. *ένι-σπες*, β' πληθ. *έσπετε* (ἐκ τοῦ *έν-σπετε) "λέγω, διηγούμαι": ἐκ τοῦ *έν-σος* = λατ. *insequis* = *persequis* = διηγέσθαι (*insequam* = λέγω, ἐκ τοῦ *έν-σος* = *sequam*) πβ. ἀρχ. κυμβρ. *hepp* = λατ. *inquit*, ἀρχ. ἰρλ. *in-cho-aig* = σημαίνει, λιθ. *sekti* = διηγέσθαι, *sekti*, *sekti* = λέγειν, ἀρμ. *ogem* = λέγω πβ. ἴσως καὶ τὸ ἀρχ. γερμ. *sagēn* (νοογερμ. *sagen*) = λέγειν. — Ἐνταῦθα *ένήριον* καὶ αἱ λ.: *άσπιδζομαι*, *άσπιδσιος*, *άσπιδέσιος* (βλ. *θέσις*) πβ. καὶ πρόσ-σφς "πρόσπαγό-ρευσις" Ἡσύχ. (: λατ. *insectiō*).

έννεισιργός (παραδεδομένος τύπος *έντεσσιργός*), βλ. *έντος*.

έννεσιγῆ, ἡ (δοτ. πληθ. *έννεσίγησιν*) "συμβουλή, προτροπή, εἰσήγησις": συγγ. τῇ *έν-ήμι* "ἐμβάλλω, παραινῶ, πορορμῶ".

έννυμι, ἰων. *έννυμι* (μᾶλλ. *έσσω*, ἀττ. *προσαμφιῶ*, ὅμ. φόρ. *έσσω*, *έσά*) "ένδύω", *έννυμαι* "ένδύω ἑμαυτόν": ἰων. *έννυμι* (ἀττ. *έννυμι* μετὰ τοῦ ἀποκατασθέντος σ κατὰ τὸ *έσσω* κ.τ.λ.) ἐκ τοῦ *Fέννυμι = ἀρμ. *z-gesam* = ένδύω ἑμαυτόν (*z-ges-am-m, IE *ghe-nu-), πβ. ἀρχ. ἰνδ. *νάπῆ*, πρκ. *navasē* = ένδύει, ἄλβ. *vef* = ένδύω (*gheō), γοτθ. *wasjan*, ἀρχ. γερμ. *wasjan* = ένδύειν. — Ἐνταῦθα *ένήριον* καὶ αἱ λ.: *ένθος*, τὸ (*ghe-dheō-), *ένθης*, -ήτος, ἡ "ένδυμα, ένδυμασία", ὅμ. *ένθός*, ὁ "γυναικεῖος πέπλος" (*Fένανος, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *νά-nanam* οὐδ. = ένδυμασία), ἰων., ἀττ. *είμα*, *δωρ*. *Fῆμα*, τὸ "ἱμάτιον, ένδυμα" (*Fένμα = ἀρχ. ἰνδ. *νά-nam* οὐδ. = κάλυμμα, σκέπασμα πβ. *εὐ-είμων* "ὁ καλῶς ένδεδυμένος"), *δωρ*. *Fέστρα* "ένθης", *έφ-σστράς*, -ίος, ἡ "στρατιωτικός μανδύας" (: ἀρχ. ἰνδ. *νά-ntram* = ἱμάτιον, ένδυμα, μων. γερμ. *weite* = βαπτιστικὸν ένδυμα πβ. *θεσι* "στολή" (*Fέν-), *ένστώα* "ἱματισμός" Ἡσύχ., λατ. *vestis* θηλ. = ένθης, ένδυμα, ἀρμ. *z-geit* = ένδυμα (*ghe-it-), γοτθ. *wa-eti* θηλ. = ένδυμα. — IE *ghe- ἐπειτατ. τύπος τοῦ *eu- ἐν τοῖς: λατ. *ind-uō* (*-euh) = ένδύω, λιθ. *anā*, *αντί* = φέρω ὑπόδεσιν, ἀρμ. *ag-anim* = ένδύω ἑμαυτόν.

ένόπαι, αἱ "τὰ ένότια", βλ. *άσπῆ*.

1. Πάντα τὰ λεξικά παρέχουν τὸν τύπον *έντεσσιργός*, ἐκ τοῦ *έντα*, τὰ *έρ-γαλῆα, σκεύη, ὅπλα, πανοπλία, ἐξοπλισμός* + *έργον*, *έργάζομαι*, ὅπερ σημαίνει "ὁ κατασκευάζων ὅπλα, κατασκευαστὴς ἱπποσκευῶν, ὁ ἐν τῇ (ἱππείᾳ) σκευῇ ἐργαζόμενος, *έκων ἀμαξαν*, ὑποζύγιος".

έντυπός, ἡ φωνή, κραυγή*, βλ. έπος.

έντος *παλαιός, περυσινός* (ένη και τέα, ένν. σείδη, ἡ *ἡ ημέρα πρό της νέας σελήνης και ἡ πρώτη τοῦ άρχομένου σελήνιακού μηνός*): έκ τοῦ *εσπα= άρχ. ινδ. áśah, άρμ. hia, άρχ. ιρλ. sen, λιθ. sēpas=παλαιός* πρ. λατ. senex, γεν. senis=γηραίος, συγκρ. senior=γηραιότερος, πρεσβύτερος, γοτθ. sineis=παλαιότης, ήλκία, sinista=παλαιότατος, λαν γέρων* πρ. κοινόν γεγμ.-λατ. sinī-scalus, νεογερμ. Seneschalk=τιτλούχος της αὐλής κατά τόν μεσαιώνα. έντος, -εως, ἡ *αἰώς, σεισμός, κλόνησις* (κυρ. *τό ώθεΐν, συγκρούειν*), ποιητ. έννοι-χθων, έννοι-γαιος, διαρ. έννοι-δῆς *ό αἰών την γῆν*, όμ. έννοι-φυλλος (τό ει- κατά μετρ. έκτασιν) *ό κινών τά φύλλα*: έκ τοῦ *εσ-μοdη-tia, ήτεριωμ. τύπου, συγκγ. τοίς: όμ. έδω* *ώθειν, άνασκάπτειν*, έδω *φθείρει, έρεθίζει*, έδρε *τομίας κριός* *Ήσυχ. (=άρχ. ινδ. vādhti=έκτομίας, εύνουχισμένος), έκτατ. β. ώθῶ *ό,τι και νῦν, ώθῶ, «σπρώχνω»*, άως, ἡ *ώθησις, «σπρώξιμος»* ρ. *μοdη- έν τοίς: άρχ. ινδ. vadhati, μεταβιβ. vadhayati=πλήττει, κτυπεί, ώθει, έμπαθει, άβειστ. vādāya=ώθειν προς τά όπίσω (: ώθῶ), λιθ. vadega=είδος πελίκειος.

έντοχερός επίρ. *συνεχώς, κατά σιράν*, βλ. έντοχερός.

ένταυθα *έδῶ, ένταυθα, έταί*, βλ. ένθα.

έντελέχεια, ἡ *τό έν ένεργεία ύπάρχον, ἡ ένέργεια*: ός σημαίνει *κατάστασις τοῦ έχειν την τελείωσις*, προέρχεται έκ τοῦ έντελεχής *τέλειος*, ύπαρ έσχηματίσθη κατά τό συνεχές.

έντερον (κατά τό πλείστον έν τῷ πληθ. έντερα), τό *τό αἷντερον, έντερόν*: έκ τοῦ *εσ-ιστο- = έσωτερικός, συγκγ. τοίς: άρχ. ινδ. antāra, βελ. antāra=έντερα, έντόσθια, άρμ. sander-k'=ώσ., πρ. άρχ. σιανδ.-ισλ. idar πληθ. (*iauras)=έντερα, άρχ. έουλ. σλαβ. jgten=ήπαρ, «συναίτω, εἰτοba=έντερα, έντόσθια* πρ. και άρχ. ινδ. antār=μεταξύ, έν μέσῳ, ántara=έσωτερικός, λατ. enter, inter=μεταξύ, έν μέσῳ, ínterus=έσωτερικός, άρχ. ιρλ. eter=μεταξύ, έν μέσῳ.

έντός *μέσα εις, έντός*: = λατ. íntus *εσ + το (τοῦτο ύποθηλοι την προέλευσιν, πρ. άρχ. ινδ. i-tāh=έν-πέθεν, λατ. caeli-itus=ούρανόθεν κ.τ.λ.): — Ένταυθα ένίρουν και ει λ.: έντος-θε(ν), έντος-θε *έκ τῶν έσω, έντός*, έξ-ού έντόσθια, έντοσθία, τά *ό,τι και νῦν, έντόσθια*.

έντος (κατά τό πλείστον έν τῷ πληθ. έντες), τό *όπλα, ποικιλία, έξοικλισμός, έργαλειά, οικιή*: συγκγ. τοίς: έντα, τά *όπλισμός φονευθέντος έχθρού, τά λάφυρα*, άόρ. ήρεσα *έπιτέλεσα, έξετέλεσα, διαπραξα, κατάρθωσα*, έρεσα-εργός (Ίλ. Ω 277) *έργα άνύων* (παρεδεδωμένος τύπος έντασεργός), παρατέρω συγκγ. τῷ άνός (και άνομι, άνω) *έπιτελώ, τελειώνω* ρ. *εσ- έν τῷ άρχ. ινδ. sapōti=καρδίζει. — Έκ τινος *έν-τός* *παρσικεμή, έξάρτυσις* κατάγονται τά έντύω, έντύω *έτοιμάζω, έξαρτία, έξοπλίζω, παρασκευάζω*. Πβ. και αὐθ-άτης *ό έκτελών ιδία χειρί, φονεύς*, συνέτης *συνεργός* *Ήσυχ..

έντυπος επίρ. (Ίλ. Ω 163): άβιβ. σημα. και έτυμολ.

1. Κατά τά ήμέτερα λεξιμό έντυπος σημαίνει *ύποτυπωδώς, έντετυπωμένος, σφιστά*.

ἐνφθεῖον (ἀττ.), τὸ ἐνφθιον² : ἐκ τοῦ *ἐν-ω[φθ]ιέειον, συγγ. τῷ οὖς, τὸ *ὠ-
τίον, ἀφρτίω, οὖς²· πρβ. ἰων. ἐρώτιω, τὸ *ὀ,τι καὶ νῦν, ἐνώτιον, σπουλαφρί-
κιω², ἐκ τοῦ ἐν ὠτί.

ἐνῶπα (κατενῶπα· ὑπάρχει καὶ ἡ ἐσφαλμένη γρ. κατένωπα) *κατὰ πρόσω-
πον², ὁμ. ἐνωπῇ *ἐν ὀφει, φανερώς², ἐνώπια, τὰ *οἱ ἐσωτερικοὶ τοῖχοι,
οἱ κείμενοι ἐναντι τῶν εἰσερχομένων εἰς οἰκοδόμημά τι, ἐνωπαδίως ('Οδ.
ψ 94) *κατ' ὀψιν, κατὰ πρόσωπον, φανερώς² : ἐν + *ὀq²- = βλέπειν, ὁρᾶν
(βλ. ὀπαῖα, ὀφμαι), πρβ. ἀρχ. ἰνδ. anikam=πρόσωπον (*anī-qam), grāfi-
kam=ὤσ. (*proti-qam : πρόσωπον), ἀρχ. ἰρλ. enech, ainech=πρόσωπον.

ἐξ (βοιωτ. ἐας, ἐς) πρόθ. πρὸ φων., ἐκ (διαλ. ἐς) πρὸ συμφ. *ἐκ, ἀπό² : =
λατ. ex (ē- πρὸ d-, m- κ.τ.λ., ex- πρὸ f-), gall. ex, ἀρχ. ἰρλ. ese- ase-, ἀρχ.
πρωσσ. esse· πρβ. λιθ. ill, ἀρχ. ἐκούλ. slaβ. is-, is- = ἐκ, ἀμ. i=ἀπό· ἸΕ
*ek², ἐκ τοῦ *ek²-s (πρβ. ὁσχτος, ἐχθός², ἐχθος [ἐχθρός ;]). Πβ. ἐκτός.

ἐξ (διαλ. Fέξ) *ὀ,τι καὶ νῦν, ἐξ² : ἐκ τοῦ *σφεξ, ἸΕ *s²eks=ἀρχ. ἰρλ. s²-
προσέτι ἸΕ *s²eks ἐν τοῖς : βοιωτ. ἐξ, λατ. ex, s²-, γοτθ. saíha, ἀρχ. γερμ.
sehs, ἀλβ. shite, λιθ. šai-i, ἀρχ. ἰνδ. sat=ξ²· ἸΕ *s²eks ἐν τοῖς : ἀμ. ves,
συνεσταλ. β. ἀρχ. πρωσσ. uschta. Πβ. ἐξήκοντα *ὀ,τι καὶ νῦν, ἐξήκοντα,
ἐξήκοντα², κατὰ τὸ πεντήκοντα· ἐξακόσιοι *ὀ,τι καὶ νῦν, ἐξακόσιοι², κατὰ
τὸ τετρακόσιοι. — ἐκτός *ὀ κατὰ σιγὰν ἐκτός², ἐκ τοῦ ἸΕ *s²ek²tos=ἀρχ.
ἰνδ. s²ak²ś, λατ. sextus (-s κατὰ τὸ sex, ἐπίσης ἐν τοῖς : γοτθ. saíhsta, ἀρχ.
γερμ. sechsto), ἀρχ. ἰρλ. sesed, λιθ. šéšas, ἀρχ. ἐκούλ. slaβ. šeste.

ἐξακτος *ἐκλεκτός, ἐπικεκτος², βλ. αἰνμαι.

ἐξαίφνης ἐπίρ. *αἰφνιδίως, *ἐξαφνης², βλ. αἰφνης, αἶφρα.

ἐξάντης *ὀ ἐκτός νόσου, ὑγής² : ἰσως ἐκ τοῦ *άντεσ- (*ām-tes-) *νόσος²,
συγγ. τοῖς : ὁμοίως *ὀλέθριος², ἀρχ. ἰνδ. āpiti=βασανίζει, τυραννεί, κατα-
τρέπει.

ἐξαπίνης (ἰων. ἐξάπινον) ἐπίρ. *αἰφνιδίως, *ἐξαφνης² : ἰσως, ὡς προελθὼν
ἐκ τοῦ *ἐξ d-πφινης *ἀπροσδοκῆτως, ἀπροόπτως², συγγ. τῷ ἰηπύτιος κ.τ.λ.
(βλ. πινυτός).

ἐξαστις, -ιος, ἡ (ἰων.) *αἰ εἰς τὰ ἄκρα ὑψώματος προεξήχουσι κλισταί,
τὸ *ἐξέρπισμα· σχισθέντος ὑψώματος² : ἐκ τοῦ *ἐξ-αν-στις, ρ. *στῆ- *ἰστα-
σθαι², πρβ. ἀρχ. ἰνδ. prati-mihīh=ἐντίστασις.

ἐξαυστήρ, -ήρος, ὁ *ἡ κρεάγγρα, λαβίς, δι' ἧς ἐλαμβάνετο τὸ κρέας ἐκ τῆς
χύτρας², βλ. αὖω.

ἐξαυτής ἐπίρ. *ἀμέσως, παρευθὺς, πάραυτα² : ἐξ αὐτῆς (ἐνν. τῆς ὁδοῦ).

ἐξῆς (καὶ ἐξείης) ἐπίρ. *κατὰ σιγὰν, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον² : γεν. ἐνός ἐπιθ.
*ἐξός ἢ ἐνός οὖς. *ἐξο (ἐξείης γεν. θηλ. τοῦ ἐξείος)· πρβ. ἀττ. ἐφ-εξῆς, ἰων.
ἐπεξῆς *κατὰ σιγὰν, διαδοχικῶς, μετὰ ταῦτα, ἀμέσως², διαλ. ἐς τὸν ἐπεχῆς
ἐκταυτὸν κ.τ.τ.

ἐξουλή, ἡ *ἡ ἐξωσις (ἐκτόπισις) ἐκ τῶν δικαιοματίων κατοχῆς² : ἰσως ἐκ τοῦ
ἐξ + *Folnā, συγγ. τῷ ὁμ. οὐλαμός, ὁ *συνωστισμός, πληθὺς πυκνόν, στί-
φος πολεμιστῶν ἐν μάχῃ², βλ. εἰλέω, εἰλω.

ἐξοχος, βλ. ἔχω.

ἐξω *ὀ,τι καὶ νῦν, ἐξω, πρὸς τὰ ἐξω, ἐκτός² : ἐξ + ω (ἸΕ *ō=πρός, κατέ),
πρβ. ἄν-ω, πρόσω, ἐκ τοῦ *προτj-ω.

ἐοικα *ὁμοιάζω, εἶμι ὁμοιος*, βλ. εἰκάν.

δορ *θυγάτηρ. ἀντιφύς* Ἡσύχ.: κλητ. (ὄνομ. *δορ), ΙΕ *sweot=δορ. Ινδ. svātar-, λατ. soror, ἀρμ. k'oîr, ἀρχ. ἱβλ. aiur, γοτθ. swistar, ἀρχ. γερμ. swester, λιθ. sesaot=ἀδελφή.

δορτή (ἰων. δορτή, δωρ. δορτῆ, αἰολ. δορτεις), ἡ *πκνήγυρις, δορτή, θρησκευτική δορτή*: δορτή ἐκ τοῦ *Fe-For-tā (ἐροτις ἐκ τοῦ *Fera-τις), συγγ. τοῖς: ἔρανος, ὁ *τὸ διὰ κοινῆς συνεισφορᾶς δαίπνον, συνεισφορὰ γινομένη ὑπὸ φίλων πρὸς βοήθειάν τινος, φιλοφροσύνη, χάρις, ἐταιρεία ἀνθρώπων, σύλλογος*, ἀρχ. γερμ. weitea, givetea=παρέχειν εἰς τινά τι· ἐκτετ. β. ὄνοματ. ρ. *mē- ἐν τοῖς: ὁμ. ἤρα φέρειν *προσφέρειν εἰς τινά τι εἶναι ἀρεστόν, κάμνειν χάριν εἰς τινά*, ἐπιήρανος *εὐάρεστος*, ἐρήρηες ὄνομ. πληθ. *ἀγαπητοί, ἐμπιστοί*· δορτή (ἐνν. τοῦ θεοῦ) ἀρχικῶς ἐσήμικινε *χάρις ἀποδοδομένη εἰς τὸν θεόν*. ΙΙβ. καὶ λατ. venēus, vēus.

δοός *ἰδικός του*, βλ. δ.

ἐπαλπιος *εὐχάριστος*, βλ. ἀλπιστος.

ἐπασσύταρος *ὁ ρικτόμενος ἐπάνω εἰς τὸν ἄλλον, ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ὁ ἀκολουθῶν ταχέως, ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ἐπ-αν-συ-τό-τε-ρος, συγγ. τῷ σεύω *θέτω εἰς ταχέϊαν κίνησιν*, πβ. ἀρχ. Ινδ. cyutāḥ=κακινημένος, δεδιωγμένος· ρ. *qjex. ΙΙβ. ἐπίσσυτος, σεύω.

ἐπαυρισκω (ἀόρ. ἐπηύρον) *ἐγγίζω, ἐπιψύω, λαμβάνω, ἀπολαύω*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἐπει *ἐπειδή, μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ, ὅτε*: συγγ. τοῖς: εἰ *οὕτω, ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἂν, ἐάν*, εἰ-τα *μετὰ ταῦτα, ἔπειτα*· ὁμ. ἐπει-ῆ *ἐπειδὴ πράγματι* (πβ. ἡ *τῇ ἀληθείᾳ, πράγματι*, ἡ-τοι, ἀρχ. γερμ. ihh-ā=ἐγὼ καί, πεία-ā=ὀχι, ΙΕ *ē)· ἐπει-δῆ *διότι, ἐπειδὴ* (πβ. δῆ, δῆτα, ἡ-δι)· ἄττ. ἐπειδᾶν ἐκ τοῦ ἐπειδὴ ἂν.

ἐπειγώ *θέτω εἰς ταχέϊαν κίνησιν, πιάζω, καταπιέζω, ὠθῶ, ἐπισπεύδω, ἐπιταχύνω*: μᾶλλον συγγ. τῷ οἶσθωμι *ἀνοίγω* (ἂν προέρχεται ἐκ τοῦ *F-eiy-)· ἄλλα συγγενῆ ἐλλείπουν.

ἐπειτα *μετὰ ταῦτα, ἔπειτα*, βλ. εἰ.

ἐπενήνοθε *ἔχει ἀναπτυχθῆ (μεγαλῶσαι)*, βλ. ἐνήνοθε.

ἐπερος, ὁ *κρίος, κυριάριος*, βλ. εἶρος.

ἐπεσβάλος *ὁ ρίπτων λόγους αὐθιγίαις, θρασέως ὑμνῶν, ἀναιδής, κακολόγος, ὕβριστικός*, ἐπεσβολία, ἡ *θρασεία ὁμιλία, λοιδορία*: ἔπος (θ. ἐπεσ-) + βόλος, ὁ *ρίψιμον, ριπή, βολή*.

ἐπεφνον *ἐκτύπησα, ἐπληξα, ἐφόνευσα*, βλ. θείνω.

ἐπήβολος *ὁ ἐπιτυχῶν τινος, μέτοχος, κάτοχος*: συγγ. τῷ ἐπιβάλλω, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἐπήκοος, ἐπημοιβός κ.τ.λ.

ἐπηγεκνίδες, αἱ *αἱ μακραι σκνίδες αἱ προσηρμοσμέναι ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου*, βλ. ἀγκών.

ἐπηεταυνός *ὁ διαρκῶν ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἐπαρκής, ἀφθονός*: ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπ' ἔτος *ἐπὶ ἐν ἔτος*, ἐκ τοῦ ἐπι-Feto-ταρος (πβ. ση-τάν-ιος *ἐρετινός*, ἐκ τοῦ σῆτες *τοῦτο τὸ ἔτος, ἐφέτος*)· -ταρος ἐκ τοῦ *tepo- = ἐκτεννόμενος (ρ. *tea-), ἐν τοῖς: ἀρχ. Ινδ. dīnātanaḥ, λατ. diurnus, diūtīnus κ.τ.λ.

ἑπῆλυς, -υδος, ὁ, ἡ *ὁ διλλοθεν ἐλθὼν, ἑπῆλυς, ξένος*, βλ. ἐλεῖσθαι (ἐλεῖσθαι).
ἐπῆρεια, ἡ *ἐχθρὰ ἐπῆρεια, βία πρᾶξις, περιφρόνησις, ὕβρις*, βλ. ἀρετή.
ἐπῆρετος (ὁμ.) *ὁ ἔχων κώπας* ὁ καθήμενος παρὰ τὴν κώπην καὶ ἔτοιμος
 νὰ κωπληατήσῃ: ἀντὶ *ἐπ-ερετος κατὰ τὸ ὁμ. δολεχῆρετος *ὁ ἔχων μα-
 κρὰς κώπας* (*δολεχο-ερετος).

ἐπητής (ὁμ.): ἀβεβ. σημ. (*προσιτός, εὐμενής, προσήνης, φρόνιμος, συνετός*;) καὶ ἐτυμολ.

ἐπήτριμος *ὁ κατὰ σειράν τεθειμένος (ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον), ὡς τὰ νήματα τοῦ στήμονος, πυκνῶς συνυφασμένοι, πυκνός, ἐπᾶλληλος*: ἐπὶ+ήτριον, τὸ *ὁ στήμων (τὸ «στημόν») ὑφάσματος*.

ἐπὶ (καὶ ἐπτα) πρόθ. καὶ ἐπίρ. *ἐπάνω εἰς τι, ἐπὶ*=ἀρχ. ἰνδ. ἐπί=ἐπίσης, προσ-
 ἐτι' παρά, ἀρμ. εν=καί, ἐπίσης' πβ. ἐπισσαι, αἱ αἱ ὕστερον γεννηθεῖσαι (νεώτεροι) θυγατέρες* (*ἐπί-τιο-, ἀν δὲν ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ ὁμ. μέτασ-
 σαι, αἱ ἀμνάδες μεσαιαι, ἦτοι αἱ γεννηθεῖσαι μεταξὺ τῶν προέμων καὶ τῶν ὀπίμων, αἱ μέσης ηλικίας*), ἀρχ. ἰρλ. eithech=ἐπιτορία (*ἐπί-τεγο-).
 *ἐπί. — Πβ. IE *ἐπί- ἐν τοῖς: δπε-θε(ν) *ἐπισθεν*, ὀπίσ(σ)ω *πρὸς τὰ ὀ-
 πίσω, ὀπίσω, «πίσω», ὀπ-ώρᾱ, ἡ *φθινόπωρον* (πβ. καὶ ὀπῆτεω, ὀφε),
 λατ. ob=πρὸς, κατὰ, λιθ. ap-, apī- = παρὶ, πέριξ: *ἐπί ἐν τοῖς: πτ-υχή, ἡ
 ὅ, τι καὶ νῦν, ἡ πτυχῇ (*πῆ-υχᾱ), ἀρχ. ἰνδ. pī-, τοχ. -pī, λιθ. pī.

ἐπιβδαι (καὶ ἐπίβδαι), αἱ *ἡ ἐπομένη ἡμέρα ἐορτῆς τινος, τὰ ἡμεθεώρτια*:
 ὡς σημεινόν *ὁ ἀκολουθῶν κατὰ πόδας*, ἐκ τῶν: ἐπὶ+βδ-, ἡφανισμ. β.
 τοῦ *ped- = πός, πβ. ἀρχ. ἰνδ. pra-bdāḥ=ποδοκτύπημα πβ. διαλ. πεδα
 μετά.

ἐπίεικτος (ὁμ. οὐκ ἐπίεικτος *ἀήτητος, ἀκατανίκητος*): ἐκ τοῦ *ἐπι-*, συγγ.
 τοῖς: λατ. vīcoδ=νικῶ, ἀρχ. ἰρλ. fichim=ἀγωνίζομαι, γοτθ. weihan=μά-
 χεσθαι, λιθ. ap-veikiū=θριαμβεύω.

ἐπιείσομαι (ὁμ.) μέλλ. *θα καταδιώξω* θᾶ ἐπισκεφθῶ*, μτχ. ἀορ. ἐπεισο-
 μένη, γ' ἐν. ἀορ. εἰσοτο (F-), εἰέσοτο (d-F-) *μετέβη, ἐφώρμησε*, γ' βουλ.
 εἰσοσθήν: ρ. *ἐπι- = ἐφορμῆν ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vṛī=καταδιώκει, ἐπιδιώ-
 κει, καταγίνεται, κυβερνᾷ, νῆεῖ=καταδιωγμένος, ἐπιθυμητός: ὁ ἐπὶ τῆς
 εὐθείας γραμμῆς (λατ. la-vītas=παρὰ τὴν θέλησιν, ἀκων), ἑλλ. ἴς, ἡ *ἰσχύς,
 δύναμις* (=λατ. vīs), λατ. vīa=ὁδὸς κ.τ.λ. βλ. ἔρμαι, ἰακή, οἶκος.

ἐπιζαφείω *ἐφορμῶ, ἐπιπίπτω, πῆζω τινά*: μέλλον ἐκ τοῦ *dijē-r-, συγγ.
 τοῖς: ἰδ-λη, ἡ *θῆλλα, καταγίς, τρυκυμία, θλίψις* (*dijē-l-), ζω-ρδ: *ὀξύς,
 θυνάτος* ρ. *dijē-, *dijē- = σπυδαίνει, βλ. δῶκο.

ἐπιζαφείλος *ὁρμητικός, βίαιος, σφοδρὸς* (ἐπίρ. ἐπιζαφείλως ἐκ τοῦ *ἐπι-ζα-
 φείλῃς, πβ. ζαφείλῃς: *...ἄγριον. θυμῶδες* *Ἡσυχ.): ζαφείλος μέλλον ἐκ τοῦ
 αἰολ. ζα- (βλ. σα-)+αἰολ. *φελ- ἐκ τοῦ *gkel-, βλ. δ-θέλω.

ἐπιήρανος *ἀρεστός, εὐχάριστος*, βλ. ἥρα.

ἐπικάρσιος *λοξός, ἐγκάρσιος, πλάγιος*, βλ. ἐγκάρσιος.

ἐπικούρος *ὁ σπυδαίνων εἰς βοήθειαν, παρέχων βοήθειαν, βοηθῶν*, ὡς οὐσ.
 ἐπικούρος, ὁ *βοηθός, σύμμαχος, στρατιωτής*, ἐπικουρέω *σπυδαίνω εἰς βοή-
 θειαν, βοηθῶ* (κυρ. *συντρέχω*): ἐπὶ+*κοῦρος ἐκ τοῦ *κοῦρος *σπυδαίνω*,
 συγγ. τοῖς: λατ. caitō (*kītō)=τρέχω, gall. caitus=ἀμαξα, ὄχημα (*kītus),
 διλυρ. σάρεσαι *ἀμαξαί* *Ἡσυχ. (βλ. λατ. sarrācio)* συγγ. ἰσως καὶ τοῖς:

μον. γερμ. *hasten* = ταχέως κινεῖσθαι, ἀρχ. γερμ. *hros*, νεογερμ. *Ross* (**hru-*sa-) = ἵππος.

ἐπιούσιος (ἀρτος), ὁ *ὁ ἄρτος τῆς ἡμέρας, καθημερινὸς ἄρτος* (Ματθ. 1,11) : μᾶλλον ἐοχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπὶ τὴν οὐρανὸν (ἐνν. ἡμέραν).

ἐπιπλεον (συνηθέος κατὰ πληθ. **ἐπιπλεα**, τά), τό, **ἐπίπλεα**, ἡπειρ. **ἐπίπλεα**, τὰ *σκεῦη, ἐπιπλεα*, ἑλληνιστ. **ἐπιπολή**, ἡ *ἐπιφάνεια* (ἰων., ἀπτ. **ἐπιπολῆς** ἐπὶρ. *ἐπιφανειακῶς, ἐπιπολαίως*) : **ἐπι**+**πέλομαι** *εἶμαι ἐν κινήσει*.

ἐπίπλοος (καὶ **ἐπίπλους**), ὁ, **ἐπίπλοον**, τὸ *τὸ λεπτότατον δέρμα τὸ περιβάλλον καὶ συγκρατοῦν τὴν κοιλίαν καὶ τὰ ἔντερα* : ἐκ τοῦ *ἐπι-πλοος, συγγ. τῷ λιθ. **plēnē** = πολὺ λεπτὸν δέρμα· βλ. **πέλμα**.

ἐπίπροθος *ὁ σπεύδων εἰς βοήθειαν* : ὡς σημαίνουν *ὁ κάμνων ρόθον (ρόχθον, θόρυβον)*, προήλθεν ἐκ τῆς **ἐπι**+**ρόθος** *ρόχθος (βοή) τῶν κυμάτων* (ρ. **pro-ith-*). Πβ. **ἐπιτάροθος**.

ἐπίσκοπος, ὁ () λατ. *episcopus*, ἀρχ. γερμ. *bischof*, νεογερμ. *Bischof* : δημῶδ. ἄλλ. τύπος **ἐβίσκοπος** (βλ. P. Kretschmer, *Bischof*, *Glotta* 31,1951,103 κ.ε.),

ἐπισκόνιον, τὸ *τὸ δέρμα τοῦ μετώπου τὸ ἄνωθεν τῶν ὀφρύων ἢ ὑπερηφάνεια, σεμνότης* : συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *ekunōti* = καλύπτει, σκεπάζει· βλ. **σκῶλον**.

ἐπισσαι, αἱ *αἱ ὕστερον γεννηθεῖσαι (νέωτεραι) θυγατέρες*, βλ. **ἐπί**.

ἐπίσσυτος *ὁ ἑξορμῶν, ἀναβλύζων μεθ' ὁρμῆς, σφοδρὸς, βίαιος* : συγγ. τῷ σένω, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *cyutāh* = τεθειμένος εἰς κίνησιν καὶ ἐκασσύντερος.

ἐπί(σ)ωτρον, τὸ *ἡ μεταλλίνη στεφάνη ἡ τιθεμένη ἐπὶ τοῦ τροχοῦ ἀμάξης*, **ἐθ-σωτρος** *ὁ ἔχων καλοὺς τροχοὺς*, **σῶτρον**, τὸ *ἡ ξυλίνη (ἢ μεταλλίνη) στεφάνη τοῦ τροχοῦ* : *σῶτρον ἐκ τοῦ *IE* *q^hh₂ō(u)-tro-, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *cyūtātm* = κόπος, μόχθος καὶ σένω.

ἐπίσταμαι (μῆλλ. **ἐπιστήσομαι**, ἀόρ. **ἐπιστήθη**) *γνωρίζω*, **ἐπιστήμη**, ἡ *τὸ ἐπίστασθαι, ἡ ἀκριβὴς καὶ πλήρης γνώσις θεματός τινος, ἐπιστημονικὴ γνώσις, ἐπιστήμη* : **ἐπι**+**ίσταμαι**, καὶ μάλιστα πρόκειται μᾶλλον περὶ νέου σχηματισμοῦ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν ἀόρ. **ἐπι-στάμην** ἡ βασ. σημ. αὐτοῦ εἶναι *ίσταμαι ἐπάνω εἰς τι, τοποθετοῦμαι καταλλήλως εἰς τι*.

ἐπισχερῶ *συνεχῶς, κατὰ σειρὰν, ἀλλεπαλλήλως* (**ἐνσχερῶ** = ὥς.) : ἐκ τοῦ *ἐπὶ σχερῶ (ὄργαν.), πβ. **σχερός** *ἀδιάκοπος, συνεχής*, ὅμ. **Σχερή**, ἡ *ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων*, κυρ. *ἡ συνεχὴς ἀκτὴ, ξηρά*, ἑλληνιστ. **ὄλο-σχερῆς** *ἐντελῶς πλήρης, ὁλόκληρος, ὁλοσχερῆς*· ρ. **σχε-* *κρατεῖν* (βλ. **ἔχω**) + **ἐπί**-**θημα** -ρο-.

ἐπιτάροθος *ὁ σπεύδων εἰς· βοήθειαν, βοηθός, ὑπερασπιστής* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *ἐπ-ιθα-ροθος* *ὁ πρὸς τὰ κάτω (πρὸς τὴν γῆν) σπεύδων*. Πβ. **ἐπίρροθος**.

ἐπιτηδῆς (ἀπτ. **ἐπίτηδες**) *ἐκ προθέσεως, σκοπίμως, ἐπίτηδες* (μεθομ. **ἐπιτηδεῖος** *κατέλληλος δι' ὠρισμένον σκοπόν, ἀρμόδιος, ἀπαραίτητος*, **ἐπιτηδεύω** *ἀσχολοῦμαι εἰς τι ἐκ σκοπιμότητος, καταγίνομαι εἰς τι, ἔχω τι ὡς ἐπάγγελμα, ἐπαγγέλλομαι*) : συγγ. τῷ ὁσχ. *tadait* = λατ. *censeat*· ρ. **tād-*.

ἐπιωγαί, αἱ ('Οδ. ε 404) *τόποι ὑπήνεμοι, κατάλληλοι πρὸς ἀγκυροβόλησιν καὶ προφύλαξιν τῶν πλοίων* : ἴσως ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. **ισογῆ** ('Οδ. ξ

533), ἡ *καταφύγιον, σκέπη (προστασία) ἀπὸ τοῦ ἀνέμου* (*FīFawā), συγγ. τῷ ἄνυμι, ὡς τόπος, ἐνθα κοπάζει ὁ ἄνεμος.

ἐπομαι (πρτ. εἰπόμην, ὁμ. ἐπόμην, ἄορ. ἐσπόμην) *ἀκολουθῶ* : = ἄρχ. ἰνδ. aścatē=ἀκολουθεῖ, συνοδεύει (ἄορ. ἔ-σσε-το : ἄρχ. ἰνδ. śś-ścati, IE *so-sqʰe-)· πρ. λατ. sequor=ἄρχ. ἱρλ. secht=ἀκολουθῶ, λιθ. secht, sekti=ἐπεσθαι· ρ. *soqʰ-. Πβ. καὶ ἀσσεύω, ὀπᾶω.

ἐπος (ἡλ., κυπρ. ἑέπος), τὸ *λέξις* : = ἄρχ. ἰνδ. vācas- οὐδ.=λόγος, λέξις· ἡ-τεροισμ. β. : ἀπα (αἰτ. ὄνομ. *δφ), ὅσα (*μοqʰja), ἡ *φωνή*, ἐν-οπή, ἡ *φωνή, πολεμικὴ κρυγὴ* (*ep-μοqʰā), πρ. λατ. vōx θηλ.=φωνή, λέξις (=ἄρχ. ἰνδ. vāk=ὥσ.), vocō=καλῶ, μsn. ἱρλ. fuaime=θόρυβος (*μοqʰ-ame), ἄρχ. γερμ. gi-wahanes=ἀνιφέρειν, μνημονεύειν, ἄρχ. πρωσσ. wackītwei=ἐκ-λεάξειν· ρ. *μοqʰ- → λέγειν, ὀμλεῖν. Πβ. ἀποσπής, εἶπον.

ἐποψ, οπος, ὁ *ὁ ἀγριοπετεινός, «τσαλαπετεινός»* (ἐπίσης ἐπαπος, ὁ, ἐπωπα αἰτ., ἀπαφός παρ' Ἡσυχ.) : συγγ. τῷ λατ. urupa=ἄγριοπετεινός· ἡχομim. λ., πρ. ἐποποι ποπολι *κρυγὴ τοῦ ἀγριοπετεινοῦ*, ἄρμ. porop, λεττ. purukis=ἄγριοπετεινός.

ἐπτά *ὅ, τι καὶ νῦν, ἐπτά, «ἐφτά»* : IE *septm=ἄρχ. ἰνδ. aṛtá, ἄρμ. ενί'η, λατ. septem, ἄρχ. ἱρλ. secht-n, γοθ., ἄρχ. γερμ. sibun (τὸ -t- ἀπωλέσθη κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ τακτικὸν *septytiós καὶ κατ' ἄνομ. εἰς *septytiós), λιθ. septyni, ἄρχ. ἐκκλ. σλαβ. sedm(κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ τακτικόν), ἄλβ. štate (*[e]ptm-ti-), τοχ. A špāt, B šukl. Πβ. ἐβδόμος.

ἐπω (ἄμφι-, δι-, ἐφ-, μεθ-, περι-), πρτ. -εἶπον, ἄορ. ἐπ-έσπον *φροντί-ζω, ἐτοιμάζω, παρασκευάζω, ἐπεξεργάζομαι* : = ἄρχ. ἰνδ. śarati=θωπεύει, ἀνακινεῖ, ἐπιμελεῖται, καταγίνεται εἰς τι (πρ. ἐπίσης śaragati=σέβεται, τιμᾷ, βλ. λατ. sereliō)· ρ. *sep- = ἐνασχολεῖσθαι, φροντίζειν. — Ἐνταῦθα ἀνήρουν καὶ αἱ λ. : δειπτός ('Ομ. "Υμν. Ἀπόλλ. 91) *ἀνίκητος, σκληρός, ἀκατέσχετος*· ἡτεροισμ. β. : ὄπλον, τὸ *πᾶν τὸ χρησιμοποιούμενον ὡς ἐργαλεῖον (ὄργανον), σκεῦος, ὄπλον* (*sor-lom), ὀπλομαι *ἐτοιμάζω τι δι' ἑμαυτόν, ἐτοιμάζομαι*, ὀπλίζω *ἐτοιμάζω, παρασκευάζω*, ὀπλέω *ζευγνύω, ἐτοιμάζω, παρασκευάζω*, ὀπλίτης, ὁ *ἔνοπλος, ὀπλίτης*.

ἐπώχαστο ('Ιλ. M 340) γ' πληθ. ὑπερσ. *(αἱ πόλιν) ἦσαν κεκλεισμέναι* : ἐκτετ. β. ψχ- (IE *sdgh-) συγγ. τῷ ἔχω *κρατῶ*· πρ. εὐαχέω *προσφέρω εἰς τινα γεῦμα, φιλοξενῶ*, συν-ωχαδόν ἐπείρ. *ἐδιαλείπτως, συνεχῶς*, ἀττ. ὀκαχῇ (ἀν-, δι-, κατ-, συν-), ἡ *στήριγμα, ὑποστήριξις κ.τ.τ.*, ὁμ. ὤμω συν-ακα-χότε ('Ιλ. B 218) *ὄσο ὥμοι συμφυεῖς*.

ἐραμαι, θεματ. ἐράομαι, ἀττ. ἐράω *ἀγαπῶ, ἐπιθυμῶ πολὺ, ποθῶ*, ἐρατός *ἀγαπητός, προσφιλέας*, ἐρατεινός *ἀρεστός, εὐχάριστος* (κατὰ τὸ ποθεινός);, ἐρας, -ατος, ὁ *ἀγάπη, ἐρας, «ἐρωτικος»* (τὸ ἀρχικῶς θ. μετὰ τοῦ ε, πρ. ἐρασ-τός, ἐρατρός *ἀγαπητός*· ὁμ. ἐρος, θ. μετὰ τοῦ ο, κατὰ τὸ γέλος) : ἴσως συγγ. τοῖς : ἄρχ. ἰνδ. pásatē=ἡσυχάζει, μένει σιωπηλός, εὐρίσκει εὐχα-

1. Ὁ Hofmann ὡς περὶ ἐρμηνεύει τὸ ἐπίθ. δειπτός τοῦ ἀνωτέρω χωρίου διὰ τοῦ Schanckel=ἡ αἰώρα. Σημειωτέον δ' ὅτι ἡ γρ. δειπτός *ἀρρη-τός*, ἐκ τοῦ ἐπος, εἶναι διόρθωσις τοῦ Wackernagel ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῶν κωδi-κων παρεχομένου τύπου δειπτός *ὁ ἀνευ ἐλπίδος, ἀνελπιστός*.

ρίστησιν, ἔλλ ἀρά-μεται *ἡσυχάζειν* Ἡσυχ., ἐρεσι (πολέμου), ἡ *ἡσυχία*, κατάπαυσις, ἀποχή*.

ἔρανος, ὁ *συμπόσιον ἐκ συνεισφορᾶς, δεῖπνον, ἐορτή, βοήθεια, εὔνοια, φιλοφροσύνη*, βλ. ἐορτή.

ἔρας, τὸ (ἔρε, ἡ;) *γῆ*, ὅμ. ἔραζε *κατὰ γῆς, εἰς τὴν γῆν, εἰς τὸ ἔδαφος* (*ἔρασ-θε), πολύηρος *πολυάρουρος. πλούσιος* Ἡσυχ., ἐρεσι-μήτηρην *γεωμετρίαν* Ἡσυχ. (*ere-tis): συγγ. τοῖς: γοτθ. aitra (νεογερμ. Erde=γῆ), μόν. ἱρλ. ert = γῆ, ἔδαφος, βάσις (*er-i-), ἀρχ. γερμ. ero=γῆ (*er-mo-: κυμβρ. erw=ἀγρός, πεδῖον, ἀρχ. σκανδ.-ισ). jǣrī=ἑμμώδης ὕψαλος ἔκτασις, ἐκ τοῦ *er-mo-) συγγ. ἰσως καὶ τῷ ἀρμ. erkie=γῆ.

ἔργον (διαλ. **ἑρργον**, **ἑάρργον**), τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἔργον, ἐργασία*: ἐκ τοῦ *ἔργ-om=ἀρχ. γερμ. werc, werah, νεογερμ. Werk=ἔργον, πρβ. ἀβεστ. varəta- = ἐνέργεια, ἐνεργητικότητα (*ἔργ-om ἢ *ἔργ-om-), ἀρμ. goic=ἔργον (*ἔργ-om- τὸ -o- κατὰ τὸ goicem=ἐνεργῶ), gall. vergo-breuias=ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία τῶν Αἰδούων (cuius iudicium efficax est). — Ἐνταῦθα ἀνήκουσιν καὶ αἱ λ.: ἐργάζομαι (ἀργ., κρητ. **ἑργ-ν**) *ὅτι καὶ νῦν, ἐργάζομαι, δουλεύω*, ἐργαστήρ, -ήρος καὶ ἐργάτης, ὁ (ἀντί *ἐργόντης) *ὅ,τι καὶ νῦν, ἐργάτης*, ἐργαστήριον, τὸ *τὸ ἐργαστήριον, ἐργαστήριον* (πρβ. λατ. ergastulum): ἔρδω (μέλλ. ἔρξω, ἀόρ. ἔρξα, πρκ. ἔρρα) *κάνω, ποιῶ, πράττω, θυσιάζω*: ἐκ τοῦ *ἑρεδω, ἸΕ *ἔρεḡ-ḡ (τὸ φων. e ἐκ τοῦ ἀορ. :), πρβ. ἀρχ. γερμ. wircian=ἐνεργῶ ῥέζω (ἀόρ. ἔρρεξα) *κάνω, ποιῶ, πράττω*, ὅμ. ἀρεκτος (ἀντί ἀρεκτο-ς) *ἀνεκτέλεστος, ἀτελείωτος*: ἰσως εἶναι νέος σχηματισμός ἐκ τοῦ ῥέζει, ἂν δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ *ἑρέζω, πρβ. ἀβεστ. varəkyaiti=ἐνεργεῖ, πράττει=γοτθ. waatkeiþ=ἐνεργεῖ ὄργια, τὰ *μυστικῇ λατρείᾳ θεοῦ, μυστικῇ τελετῇ*, ὀργιόζω *ὀροτάζω τὰ ὄργια, τελῶ τὰ ἱερὰ μυστήρια*, ὀργεῶν, -ῶνος, ὁ *μέλος θρησκευτικῆς ἀδελφότητος (ἐπιτελείας), ὁ τελῶν τὰ ἱερὰ μυστήρια*, ὀργανον, τὸ *ἐργαλεῖον, «σύνεργον», ὄργανον*, ὀργίζω, ὀργάω καὶ ὀργάζω *ζυμῶνω, μαλάσσω, κατεργάζομαι*, ὄρηγ, ἡ *μέγα μαγευρικὸν κοχλιάριον, κκου-τάλα, ξυλοκτυτάλα* (*Fe-Forγā).

ἔργω, **ἐργάθω** (*ἑργ-ν) καὶ (μετὰ προθιματ. ἐ-) **ἐέργω** (*ἑἑέργω), ἀττ. εἰργω (καὶ εἰργω) *ἐγκλείω, περιορίζω, κλείω ἔξω, ἀποκλείω, ἐμποδίζω, συγκρατῶ*, ἀττ. εἰρκτή, ἰων. ἐρατή, ἡ *θεομωτήριον, εἰρκτή, φυλακή*, ἀττ. εἰργμός, ὁ *εἰρκτή, φυλακή, κάθειρξις, φυλάκισις*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vṛjāhḥ ἀρσ.=μάνδρα, φραγμός, περίφραγμα, vṛjānam οὐδ.=περίφραξις, περίβολος, ἀρχ. ἱρλ. fraig=τύχος* ρ. *ἔρεḡ- (πρβ. *ἔρεḡh-, βλ. ἐρχατάω).

ἐρέβινθος, ὁ *τὸ δσπριον ἐρέβινθος, τὸ «ρεβινθ», ὄρεβος, ὁ *εἶδος ὀσπρίου, τὸ πῖσον, ἐμπιζέλιον, ὁ «ἀρακῆς» ἐκ τοῦ *ἔρεβος κατ' ἀφομ., κατὰ τὸ ὄρεβου κ.τ.λ.): συγγ. τοῖς: λατ. ervum=πῖσον (*erevom ἢ *ereḡvom), μόν. ἱρλ. orbaínd=κόκκοι, σιτηρὰ (*orḡ=ind-), ἀρχ. γερμ. araweiz (νεογερμ. Erbbe=πῖσον, ἐμπιζέλιον). Πρόκειται πρβ. περὶ κοινῶν δανείων ἐκ τινος ἀνατολικῆς εὐρωπαϊκῆς πηγῆς, ἐξ ἧς προέρχεται ἐπίσης καὶ τὸ ἀρχ. ἰνδ. aravindam=ἀνθος λευτοῦ.

ἔρεβος, τὸ *τὸ σκότος τοῦ Ἄδου, ὁ ὑπὸ τὴν γῆν ἀπολύτως σκοτεινὸς τόπος, δι' οὗ διήρχοντο οἱ νεκροὶ μεταβαίνοντες εἰς τὸν Ἄδην* (ποιητ. ἔρεβενός, ἔρεμνός *σκοτεινός, ζοφερός*): ἀντί *ἔρεβος (τὸ ἐ- εἶναι προθιματ. φων.)=

ἀρχ. ἰνδ. rája- οὐδ.=σκότος, ἀτμός, ἀεμ. erek=ἐσπέρα, γοτθ. ríqis οὐδ.=σκότος· πβ. ἀλβ. eī(e)=σκοτεινότης (*erǵ-). Πβ. ὀρφνός.

ἔρεγμα, τὸ *τετριμμένα (ακοπανισμένα) ὁσπρια*, βλ. **ἐρείκω**.

ἐρεῖνω *ἔρωτῶ περὶ τινος, ἔρωτῶν ἐξετάζω νὰ μάθω, ἐρευνῶ*, βλ. **ἐρέω**.

ἐρέθω, ἀττ. **ἐρεθίζω**, ποιητ. **δροθυῖνω** *διεγείρω, ἐρεθίζω, παροργίζω, παροξύνω, θάλλω*: ἐκτεττ. τύπος μετὰ τοῦ dh, συγγ. τῷ δροῦμι *διεγείρω, ἐξεγείρω*· πβ. καὶ ἀρή, ἔρις, ἔρος, δρμενος.

ἐρείδω, ἐνεργ. πρκ. **ἤρεικα**, **ἐρήρεικα** (ὁμ. γ' πληθ. παθ. πρκ. **ἐρηρέδαται**, ὑπερσ. **ἐρηρέδατο**, τύποι ἦττον ὁρθοὶ ἀντὶ **ἐρηρίδαται**, -**ίδατο**) *στηρίζω*, **ἔρεισμα**, τὸ *στήριγμα, ὑποστήριγμα*, ἀντ-ηρίς, -ίλος, ἡ *ἐντερεῖδον ξύλον, ἀντιστήριγμα, δοκὸς χρησιμεύουσα πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐξωτερικῶν δοκῶν τῆς πύρας πλοίου*: ἴσως συγγ. τῷ λατ. rídica=ράβδος διχαλωτῇ χρησιμεύουσα πρὸς ὑποστήριξιν τῶν κλημάτων ἀμπέλου· ρ. *reid-.

ἐρείκη, ἡ *θαμνώδες φυτὸν, τὸ κρείκω*: ἐκ τοῦ *Fareikā, συγγ. τῷ ἀρχ. ἱρλ. frosch (*ufoikos)=ἐρείκη· πβ. λιθ. virkis=ἐρείκη (*uǵhis)· ρ. *xer (-ǵh-)=στρέφειν, πβ. ἔρχαται.

ἐρείκω (παθ. πρκ. **ἐρήριγμαι**, ἀόρ. ὁμ. **ἤρῳκα**) *θραύω, συντρίβω, σχίζω*, **ἔρεγμα**, τὸ (ἐν χρῆσει μόνον εἰς πληθ.), **ἔρεγμός**, ὁ *τετριμμένα (ακοπανισμένα) ὁσπρια*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rikhāti, hikhāti=ἀμύσσει, σχίζει (μετὰ οὐρανικοῦ ríáti, líáti=ἀποσπᾷ, σχίζει), λιθ. riekiù, riekti=κόπτειν ἄρτον, ἀρχ. γερμ. rīga=γραμμὴ, σωλὴν (νεογερμ. Reihe=σειρά), ἴσως συγγ. καὶ τοῖς: λατ. ricius=κρότων, «ταμπόριον, rixa=ἔρις, rīpa=ῥήγμα, σχισμὴ, σχίσμα» ρ. *rei-q- (πβ. *rei-p-, βλ. **ἐρείπω**).

ἐρείπω (ὁμ. ἀόρ. **ἐριπαῖν**, παθ. πρκ. **ἐρέριπτο**) *καταρρίπτω, καταδαφίζω, μεταβάλλω εἰς ἐρείπια*, καὶ ἀμτβ. *πίπτω, καταπίπτω*, **ἐρείπια**, τὰ *ὅ, τι καὶ νῦν, ἐρείπια*, **ἐρύπη**, ἡ *ἀπότομος βράχος, κρημνός, πᾶσα ἀνωφερὴς ἀνάβασις*: λατ. rīpa=ὄχθη (κυρ. *ἀπότομος κρημνός πλησίον ποταμοῦ κείμενος*), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. rīp=ἡ ἀνωτάτη κώχη ἐνὸς πλοίου, μον. γερμ. rīf=ὄχθη, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. rīfa=κατασχίζειν· ρ. *rei-p-, πβ. **ἐρείκω**.

ἐρέπτομαι *ἀποσπῶ, ἀφαιρῶ βιαίως, ἀρπάζω, τρώγω, καταβροχθίζω*: λατ. rēpiō=ἀρπάζω, λαμβάνω διὰ τῆς βίας, ἀλβ. rjer=ἀφαιρῶ, ἀρπάζω, ἀρχ. λιθ. ar-rerpi=λαμβάνειν, συλλαμβάνειν, κατανοεῖν, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. rēisa, ἀρχ. γερμ. reisen=κολάζειν, τιμωρεῖν· συγγ. ἴσως καὶ τῷ ἀρχ. ἰνδ. raras-οὐδ.=ἐλάττωμα, τραυματισμός· ρ. *rep-. Πβ. **ἀρπυια**.

ἐρέπτω *καλύπτω διὰ στέγης, ἐπιστέφω*, βλ. **ἐρέφω**.

ἐρεσχηλέω *χλευάζω, σκώπτω τινά, πειράζω τινά ἀστενεύόμενος ὁμιλῶ ἐπιπολαίως, φλυαρῶ*: μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐρεσ- (συγγ. τοῖς: ὁμ. ἀρές *βλεπτική*, λατ. eitor) + **χηλέω**, πβ. **χηλεύει** *ῥάπτει, πλέκει*· Ἡούχ.

ἐρέτης, ὁ *κωπηλάτης*, **ἐρέσσω**, ἀττ. **ἐρέττω** *κωπηλατῶ* (ἀντὶ τοῦ ἀρχικῶς *ἔρεττω), ἐρε-τ-μός, ὁ, ἐρετμός, τὰ *κώπη*, ὁμ. **ἐρεσίη**, ἡ *κωπηλασία*· (εἰ- κατὰ μετρ. ἑκτασιν), **ἐπηρέτης**, ὁ *δοῦλος, ὑπηρέτης* (κυρ. *ὁ ὑπὸ τὸν ἐρέτην*, πβ. **ἐπηρέσιον**, τὸ *ὑπόστρωμα (προσκεφάλιον), ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ ἐρέτης*, **ἐπηρεσιᾶ**, ἡ *ἡ ὑπὸ τῶν κωπηλατῶν γινόμενη ἐργασία*), **τρήτης**, ἡ *πλοῖον ἔχον ἐκατέρωθεν τρεῖς ἐκαλλήλους σκιρὰς κωπῶν*, ἀλι-ήρης ὁ *χρησιμοποιούμενος πρὸς κωπηλασίαν ἐν τῇ θαλάσῃ*, ἀμφ-ήρης ὁ *ἔχων

κώπας εἰς ἀμφοτέρας τὰς πλευράς*, εἰκόσσορος *ὁ ἔχων εἴκοσι κώπας* (τραυ-
κοντ- κ.τ.λ., -ορος κατ' ἄφωμ. ἐκ τοῦ *-ερος): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. arī-
tṛaḥ ἄρσ.=κώπη, arītram arītram=πυθόλιον, arītr- ἄρσ.=κωπηλάτης (IE
*erə-), λατ. rēmus ἄρσ.=κώπη (*rē-σμο-), ἀρχ. ἱβλ. rā = κωπηλατεῖν, rāme
=κώπη, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. rāa=κωπηλατεῖν, ἀρχ. γερμ. ruodar οὐδ.=κώ-
πη, λιθ. ieiū, ieti=κωπηλατεῖν, ieklas=κώπη· ρ. *erō (*ers-, *rē-)=κω-
πηλατεῖν.

ἐρεύγομαι *ἀποβάλλω ἐκ τοῦ στομάχου ἄερια ἢ καὶ μέρος τῆς τροφῆς, ἐξ-
εμῶ, «ξερνῶ», «ρεύομαι», ἐρυγάνω *ἐξεμῶ, «ρεύομαι», ἐρυγή, ἢ *ἐρευ-
γμός, «ρέψιμο»: συγγ. τοῖς: λατ. ē-rūgō, -ere=ἐξερεύγομαι, «ρεύομαι»,
ructō, -āre=ἐρεύγεσθαι, ἀρμ. orcam=ἐξεμῶ (*o-ruc-am), ἀρχ. γερμ. it-ru-
chen>ἀναμασῶν, ἀναχαράζειν, μηρυκάζειν, λιθ. rėjungti, raugiū, rūgiū=ἐ-
ρεύγομαι, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. rygaiz re=ἐρεύγομαι· ἡχομ. ρ. *reug-.

ἐρεύθω *κάμνω τι ἐρυθρόν, κοκκινίζω*, ἀμτβ. *εἶμαι ἐρυθρός, κοκκινίζω*
(ἐρευθος, τὸ *ἢ ἐρυθρότης, «κοκκινάδα», ἐρευθιάω *γίνομαι ἐρυθρός*): =
ἀρχ. σκανθ.-ισλ. rīða=καθιστᾶν αἱματηρόν, δι' αἵματος κηλιδούν, ἀγγλο-
σαξ. rēoðan=βάπτειν ἐρυθρόν πβ. μεταπτ. τύπους: ἀμτβ. λατ. rubēre=εἶ-
ναι ἐρυθρόν=ἀρχ. γερμ. roīen=ἐρυθριᾶν, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. rōdēti re=γι-
νεσθαι ἐρυθρόν, κοκκινίζειν. — ἐρυθρός *κόκκινος, ἐρυθρός* (κύρ. ὄν. Ἐρυ-
θραί, Ἐρυθρίνοι· ἐρευθιάω *γίνομαι ἐρυθρός, κοκκινίζω*)=λατ. ruber, ἀρχ.
ἑκκλ. σλαβ. rōditi, τοχ. A rītram, B rītre=ἐρυθρός, πβ. ἀρχ. ἰνδ. rudhirāḥ
=ἐρυθρός· πβ. *roudhos=ἐρυθρός ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rīdhāḥ=ἐρυθρωπός,
κοκκινωπός, λατ. rufus (ἐκ διαλ. *rūfos· γνήσιον λατ. rūbi-dus, πβ. rōbus,
rōbus=ἐρυθρός), ἀρχ. ἱβλ. ruad (gall. Roudus), γοτθ. rauþs (νεογερμ. rot=
ἐρυθρός), λιθ. raudas, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. ruðe=ἐρυθρός. Πβ. καὶ ἑλλ. ἐρυ-
σίβη, ἢ *νόσος τῶν φυτῶν καὶ τῶν καρπῶν, ἰδίᾳ τοῦ σίτου*, ἐρυσί-πελας, τὸ
ἰσχυρὰ φλόγῳσις τοῦ δέρματος (*ἐρυσσι-, IE *rudh-s-), ἀρχ. γερμ. rost=
σιωρία (*rudh-s-to-), λιθ. rustas=μελανόχρους (*rudh-s-to-), rūnas=πυρ-
ρός, μαυροκίτρινος, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. rus=πυρρόχρους (*roudh-so-).

ἐρευνάω *ἀνιχνεύω, ἀναζητῶ, ἐρευνῶ*, βλ. ἐρέω.

ἐρέφω καὶ **ἐρέπτω** *καλύπτω διὰ στέγης, στεγάζω, σκεπάζω, ἐπιστέφω,
στεφανώνω*, ὤφ-ηρεφής *ὁ ἔχων ὤψηλὴν στέγην (ὄροφην)*, ὄροφος, ὁ *κά-
λαμος χρησιμοποιούμενος πρὸς στέγασιν οἰκίας, καλαμοσκεπή· ὄροφή, στέγη
οἰκήματος*, ὄροφή, ἢ *στέγη οἰκίας, «ταβάνω»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ.
hirni-reba=κρανίον (κυρ. *σκέπασμα [κάλυμμα] τοῦ ἐγκεφάλου*), ἀρχ. γερμ.
rippe, νεογερμ. Rippe=πλευρὰ τοῦ σώματος (*rebhjo- = σκέπασμα τοῦ θώ-
ρακος), ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. rerro=πλευρὰ τοῦ σώματος· ρ. *rebh- = καλύπτειν
διὰ θέλου.

ἐρέχθω *σύρω τῇδε κάμεισε, σχίζω, διαρρηγνύω, κατασχίζω* (Ἐρεχθεύς, ὁ
ὁ σείων τὴν γῆν): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rākha- οὐδ.=βάσανον, βασαν-
στής, ἀβεστ. rābah- = βλάβη, rābeyeiti=βλάπτει· ρ. *rēkþ- = εἰλεῖν, σύρειν.
ἐρέω (*ἐρέφω, αἰολ. ἐρεῦω), **ἐρέομαι** (*ἐρέφομαι), **εἰρομαι** (*ἐρφομαι) *ἐ-
ρωτῶ, ζητῶ* (κρητ. ἐρευται *ζητηταί, πράκτορες*), ἀρχαιότ. ἀθέμ. *ἐρευ-
μι, *ἐρυμεν ἐν ὑποτ. ὄμ. ἐρείομεν *ἄς ἐρωτήσωμεν*, ἐρευνάω *ἀνιχνεύω,
ἀναζητῶ, ἐρευνῶ* (ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ θ. ea-*ἐρέφ-ων ἢ *ἐρέφ-ης), ὄμ. ἐρε-

εἶναι ἑρευνῶ, ἐρωτῶ (*ἐρε-*Fen*-*jaw*), ἰων. εἰρωτάω, ἀττ. ἐρωτάω *ζητῶ νά μάθω τι, ἐρωτῶ* (*ἐρ-*Fwt*-): συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. gauþ θηλ.=προσπάθεια, δοκιμή, ἐξέτασις, *reyra*=ἐξετάζειν, πληροφορεῖσθαι ρ. **reu*-=ἀναζητεῖν, ἐρευνᾶν.

ἐρῆμος (ὁμ.), **ἐρημος** (ἀττ.) *ἑσπερημένος ἀνθρώπων, μεμονωμένος, ἐγκαταλειπόμενος*, *ἐρημίᾱ*, ἡ *ἀκατοίκητος τόπος, ἡ ἐρημος, «μοναξιά»*, *ἐρημός* *καθιστῶ τι ἐρημον, καταστρέφω*: βλ. ἀραιός.

ἐρητύω (δωρ. *ἐρατύω*) *συγκρατῶ, ἀναχαιτίζω, ἀποτρέπω*: ἴσως συγγ. τῷ *ἐρύκω*.

ἐρι- ἀχώρ. μόριον ἐπιτεῖνον τὴν ἔννοιαν λέξεώς τινος *λίαν, πολὺ* (*ἐρι-αύχη*, -*ενος*, ὁ, ἡ *ὁ ἔχων μέγαν [ὑψηλόν.] αὐχένα, ὑπερήφανος*, *ἐρι-συνῆς* *λίαν λαμπρός, φωτεινός, ἰσχυρός* κ.τ.λ.): μᾶλλον συγγ. τῷ *δενῶμι* πβ. *ἀρι-*.

ἐρίθως, ὁ, ἡ *ὑπέρτης, δοῦλος, ὑπηρέτρια, δοῦλη*: ἴσως ξένη λ. (μικρασιατ.);

ἐρίνεός, **ἐρίνός**, ἀττ. *ἐρίνεως*, ὁ, *ἐρίνας*, -*άδος*, ἡ *ἡ ἀγρία συκῆ, «αγριοσυκιά»*: ἐκ τοῦ **eri-inos*=ὁ ἔχων τὸν τρόπον (τὸ εἶδος) τοῦ κριοῦ, πβ. μεσσην. τράγος *ἀγρία συκῆ* καὶ λατ. *caprificus* ρ. **er*-=τράγος, βλ. *ε-*ριφος.

Ἐρινύς, -*ύος*, ἡ *θεύτης τιμωρὸς τῶν κακῶν πράξεων κατάρα* (κυρ. *ἡ ὀργισμένη ψυχὴ τοῦ δολοφονηθέντος*, πβ. ἀρκ. *ἐρινύειν* *ὀργίζεσθαι*): μᾶλλον συγγ. τοῖς: *ἐρις*, -*ιδος*, ἡ *διένεξις, φιλονικία, ἐρις*, *ορίτω* (**ορι-ν*-*τω*) *διεγείρω, ἐξεγείρω*, λατ. *ir-ē-tō*=ἐξοργίζω, παροξύνω ρ. **erei*-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **er*-, βλ. *δενῶμι*.

ἐριον, τὸ *τὸ «μαλλί», ἐριον*, βλ. εἶδος.

ἐριούνης, **ἐριούνης** (ὁμ., ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ): ἀβεβ. σημ. καὶ ἐτυμολ.

ἐρις, -*ιδος*, ἡ *διένεξις, φιλονικία, ἐρις, ἀνταγωνισμός, ἀμιλλα*, *ορίζω* *φιλονικῶ, «μαλώνω», ἀνταγωνίζομαι, ἀμιλλῶμαι*: μᾶλλον συγγ. τῇ ρ. **erei*- ἐν τοῖς: *Ἐρινύς*, *ορίτω* πβ. **er*- ἐν τῷ ἐρεθῶ *διεγείρω, ἐξοργίζω, ἐρεθίζω*.

ἐριφος, ὁ, ἡ *νεαρὸς τράγος, νεαρὰ αἰξ, «κατσίκι»*: ἐκ τοῦ **eri-bhos* (ἐπίθημα οἶον ἐν τῇ λ. *ἐλα-φος*), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱερλ. *heirp*=θῆλεια ἐλαφος (**er-bhos*), λατ. *arīēs*, -*etis* ἀρσ.=κρίδος (**eri*-), ἀρμ. *oroj*=ἀρνίον, ἀμνός (ἐκ τοῦ **eroj*), *erinj*=λατ. *vitula*, *iuvencus*. Πβ. *ἐρίνεός*.

ἐριώλη, ἡ *ἐνεμοστρόβιλος, καταιγίς*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἐρκος, τὸ *περίβολος, περίφρακτος χώρος, μάνδρα, φράκτης, πρόχωμα, προμαχών, μέσον ὑπερασπίσεως, βρόχος, δίκτυον πρὸς σύλληψιν ζώων ἢ πτηνῶν*, *ορκάνη*, ἡ *περίφραγμα, φραγμός, θηρευτικὸν δίκτυον*: μᾶλλον, ὡς σημαίνει *πλεκτὸν ἔργον*, εἶναι συγγ. τοῖς: λατ. *sarcīa*=ἐπισκευάζω, ἐπιδιορθῶ, «μπαλῶν» *sarcīna*=δέσμη, *φάκας*, *δέμα*, ἀποσκευαί.

- ἔρμα**, τὸ *ἔρεισμα, στήριγμα, ὑποστήριγμα*, ὁμ. αἰτ. *ἐρμίνα*, τόν, δοτ. πληθ. *ἐρμίσι* *τὸ στήριγμα τῆς κλίνης, ὁ ποὺς τῆς κλίνης*: μᾶλλον συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *enānu*- ἀρσ.=πάσσαλος, διπλοῦς στύλος, ἀγγλοσαξ. *swea*=πάσσαλος, στύλος, λατ. *sueta*=κλάδος, βλαστός, πάσσαλος.

1. Κατὰ τὰ ἡμέτερα λεξικά αἱ λ. *ἐριούνης*, *ἐριούνης* σημαίνουν *λίαν ὠφέλιμος, βοηθός* πολὺ νοήμων, εὐφυής.

2 ἔρμα, τὸ *σκέπελος, ὕψος ἐν τῇ θαλάσῃ, σωρὸς χώματος ἢ λίθων* : ἐκ τοῦ *Γερμα, IE *gera-mh = ἀρχ. Ἰνδ. gármān- οὐδ. = τὸ ὕψος, ἡ κορυφή τῆς κεφαλῆς, ἀρχ. ἱρλ. leit = καλύπτερος (ἐκ τῶν ἀνωτέρων), λιθ. nišūn = ἀνώτερος, λατ. verrē-ca = ἡ κυρματοελιά, θηλῆ. Πβ. έλον.

3 ἔρμα, τὸ *ἐνώτιον, «σκουλαρίκι», βλ. 1 εἶρω.

ἔρμαιον, τὸ *εὖρημα, ἀνέλιπτον κέρβος* : κυρ. *δῶρον τοῦ Ἑρμοῦ*, παράγωγον ἐκ τῆς λ. Ἑρμῆς (πιθ. ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. εἶρω, τὸ *σωρὸς λίθων*, μικρασιατ. προελεύσεως).

ἐρμηνεύς, ὁ *ἐξηγητής, ἐρμηνευτής, διερμηνεύς*, ἐρμηνεύς *διὰ λέξεων ἐκφράζω τὰς σκέψεις μου, διασαφηνίζω, ἐρμηνεύω, διερμηνεύω, μεταγλωττίζω* : ἴσως ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ *ἔρμα ἢ *ἔρμός, συγγ. τῇ ρ. *ger- = λέγειν, ὁμιλεῖν, βλ. 2 εἶρω.

ἔρως, τὸ *νεαρὸς τρυφερὸς βλαστός, «βλαστέρι», γόνος, τέκνον*, ἐν τῷ πληθ. ἔρωτα, τὰ *οἱ στέφανοι* : συγγ. τῷ νορβ. runne, runne = κλάδος (ὡς τείνων πρὸς τὰ ἄνω, ἀνυψούμενος, πβ. ἀρχ. σκανδ.-ισλ. renna = τείνειν πρὸς τὰ ἄνω, ἀνυψοῦσθαι : ἔρως κατὰ τὸν τύπον = ἀρχ. Ἰνδ. árasa- οὐδ. = κύμα, πλημμυρίς, ρεῦμα, ροὺς) : ρ. *er- = ἐγείρειν, ἐξεγείρειν, βλ. δρῦμι.

ἔρος, ὁ ποιητ. τύπος ἀντὶ ἔρωτος *ἀγάπη, ἔρως*, βλ. ἔρμαι.

ἔρπω *σύρομαι*, ποιητ. καὶ δωρ. *βαδίζω*, ἐρπούω *βαδίζω σύρων τοὺς πόδας, σύρομαι, «σέρνομαι», ἐρπετόν, τὸ *πᾶν τὸ συρόμενον, τὸ ἐρπετόν, ὁ ὄφις* (ἡτεροκωμ. β. λεοβ. δραπετον *ζῶον* ἐκ τοῦ *ap-), ἐρπήλη, ἡ *σκώληξ*, ἔρπηξ, -ητος, ὁ καὶ ἐρπήν, -ητος, ὁ *χαλεπὸν νόσημα τοῦ δέρματος, ἐξ-απλούμενον κατὰ μῆκος καὶ πλάτος, ἀπόστημα*, ἐρπούλος, ὁ *εἶδος ἐρπυστικοῦ φυτοῦ, ὁ θύμος* (> λατ. serpullum) : ἔρπω = ἀρχ. Ἰνδ. árapati, λατ. serpō = ἔρπω, σύρομαι, πβ. ἀρχ. Ἰνδ. saṛáḥ, λατ. serpens, ἀλβ. šarper (*ser-p,so-) = ὄφις.

ἔρρας, ὁ *κρίος· κάπρος, ἀγριόχοιρος* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἔρρω *βαδίζω βραδέως καὶ μετὰ κόπου, σύρομαι ἐπιπόνως, βαίνω εἰς τὸν ὀλεθρον, χάνομαι, καταστρέφομαι*, ἀόρ. ἀπό(F)ερσε *παρέσυρεν*, ἡλ. ἔρρη, ἔρρη, ἔρρη *ἐξορίζεσθαι* : ἐκ τοῦ *Γερσω, συγγ. τοῖς : λατ. verrē, verrē = σύρομαι, σαρώω, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. vrěch, vrěti = ἀλυνίζειν (ἀρχικῶς διὰ τοῦ σύρειν) : ἴσως συγγ. καὶ τῷ ἀρχ. γερμ. wētan = συγχέειν, ταρέσσειν : ρ. *ger-, πβ. *geru-, βλ. ἔρως.

ἔρραι, αἱ *οἱ νεογέννητοι ἄνθρωποι, τὰ ὄψιμα «ἄρνια»* (᾽Οδ. ι 222) : ταυτόσημον τῷ ἔρρη, ἡ *δρόσος*· πβ. δρόσοι *νεογνὰ ζῶων* (: δρόσος, ἡ *ὄ, τι καὶ νῦν, δρόσος, «δροσιάν»), φάκαλος, ὁ, φάκαλον, τὸ *νεογνὸν ζῶον* (: φανάς, ἄθος, ἡ *λεπτὴ [ψιλὴ] βροχή, μικρὰ σταγῶν βροχῆς).

ἔρρη (καὶ ἔρρη), ὁμ. ἔρρη, δωρ. ἔρρη, ἡ *δρόσος* (ἔρρηεις, ἔρρηεις *μὲ δρόσον κεκαλυμμένος, πλήρης δρόσου, δροσερός*, Λιτυένης, ὁ *θαίμων ἀναγκάζων τοὺς διαβάτας νὰ θερίζουν μετ' αὐτοῦ· ἔρρη τι τῶν θεριστῶν) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. Ἰνδ. varṣam οὐδ. = βροχή, varṣati = βρέχει, μιν. ἱρλ. grass = βροχή (ἀρχαίот. grass ἐκ τοῦ *uros-iā) : ρ. *ger-s-· πβ. σάρεω *ὄ, τι καὶ νῦν, οὐρῶ, κατοικῶ καὶ ἔρραι.

ἔρρη, -ανος *ἄρσενικός, ἀνδρικός*, βλ. ἔρρη.

ἀφυγόντα (αἰτ. ἐν. ἀρσ. μετχ. ἀορ.) *βρυχώμενον, μυκώμενον*, ἐρδύμηλος *δυ-

νατὰ μυκώμενος* (ἐπὶ ταύρων), ἐρυθήτωρ *βοητής* Ἡσύχ. : συγγ. τοῖς : λατ. tūgīō=μυκῶμαι (ἐπὶ λεόντων), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. rēati=χρεμετίζειν. Πβ. καὶ ἄλλ. θύζω *εὐαθγίζω*, ὕλακτῶ*(*θύζω ;), δρυμαγδός, ὁ *μέγας θόρυβος, ἰσχυρὸς κρότος* (ἀντὶ *δρυμᾶδος, πβ. δρυμᾶδες *θόρυβοι* Ἡσύχ. ;), ὠρύγη, ἡ. ὠρύγμα, τό, ὠρύγμος, ὁ *τὸ κοῦρλιασμαν* (ὡ- οἶον ἐν τῇ λ. ὠ-ρῶμαι)· ἡχομμ. ρ. *reu-g-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *teu-, βλ. ὠρύομαι.

ἐρυθρός *κόκκινος, ἐρυθρός*, βλ. ἐρεῦθω.

ἐρύκω (ὅμ. ἀόρ. ἐρύκασιν) καὶ ἐρύκάνω, ἐρύκωνάω *συγκρατῶ, ἀναχαιτίζω, κωλύω, περιορίζω* : ἐπεκτετ. τύπος μετὰ τοῦ κ συγγ. τῷ ἐρυσθαι.

ἐρυσθαι (ὅμ. ἀπρφ. ἐνεστ.) *ἀποκρούειν, σφῆζειν, διασφῆζειν, διατρεῖν, φυλάττειν*, πρτ. ἐρῦ-σο, ἐρῦ-το, θεματ. ἐρύετο, πρκ. εἶρυμαι (*Fe-Fερύμαι), ἰων. εἰρύομαι (*ἐFeρύομαι) *συγκρατῶ, διαφυλάττω*, ἔρωμα, τὸ *προστασία, ἀμυντικὸν μέσον, ἰσχύρωμα*, ἐρυμνός *ὠχυρωμένος, ἰχυρός, ἀσφαλής*, ἐρυσί-πιτολις, ἡ *ἡ προστατεύουσα (ὑπερασπίζουσα) τὴν πόλιν, πολιοῦχος* (*ἐFeρυ-) ἀνευ τοῦ προθεματ. φων. ε- ὅμ. ἰων. ἔρβομαι *προστατεύω, σφῆζω, συγκρατῶ* (ὅμ. ἀπρφ. θύσθαι) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. apī-virōti=κλείει (πβ. λατ. ap-, oreiō), νιπῶτι=καλύπτει, σκεπάζει, περικλείει περιστοιχίζει, κωλύει, ἀναχαιτίζει, γαμπάν-οὐδ.=ἀμυντικὸν μέσον, ὀχύρωμα, varūtār-ārs=προστατής, ὑπερασπιστής, γοτθ. warjan=κωλύειν, ἀναχαιτίζειν ρ. *xer(-ū)- = κλείειν, σκεπάζειν καὶ (διὰ τοῦ κλείειν) σφῆζειν, διασφῆζειν, ἀποκρούειν. Πβ. εὐρώς, ἐρεῦθω.

ἐρυσίβη, ἡ *νόσος τῶν φυτῶν καὶ τῶν καρπῶν, ἰδίᾳ τοῦ σίτου*, βλ. ἐρεῦθω.

ἐρυσίπελας, τὸ *ἰσχυρὰ φλόγῳσις τοῦ δέρματος*, βλ. ἐρεῦθω.

ἐρυσίχθων *ὁ ἀνασκάπτων (σχιζὼν) τὴν γῆν* : συγγ. τοῖς : λατ. ruō=διαρρηγνύω, τέμνω, ἀνασκαλεύω, σκαλίζω, λιθ. rūju, rūti=ἀποσπᾶν, ἐκρίζω-ναι, βοτανίζειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. ryzъ, ryti=σκάπτειν, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. rýja=ἀποσπᾶν τὸ ἔριον ἐκ τῶν προβάτων, μιν. ἱρλ. ruam=σκαπάνη, ἀξι-να ρ. *reu- = διαρρηγνύειν, τέμνειν (πβ. *ereu-, βλ. 1 ὄρος, οὐροί).

ἐρύω *ἔλκω, σύρω* (*Feρύω ἀντὶ τοῦ ἀθεμ. *Fέρεθ-μι, πβ. ἀπρφ. εἰρύμεναι παρ' Ἡσιόδῳ), ὅμ. πρκ. εἰρύμαι (*FeFερῶ-μαι), ἰων. εἰρύω (*ε-Fερύω), ῥυ-τά, τὰ *ὁ χαλινός, τὰ ἥνια*, ῥυτήρ, ὁ *ὁ τεινων (ατεντώνων) τὸ τόξον*, ῥυμός, ὁ *τὸ ξύλινον «τιμόνι» τῆς ἀμάξης*, ῥυστάζω *σύρω τι βιαίως*, ῥυστακτής, ἡ *σφοδρότης* (ἴσως καὶ τὸ ὅμ. ῥυτοῖσι λίσσαι Ὅδ. ζ 267 *μετὰ μεγάλων σεσυρμένων λίθων)· ἀναρρύω (*-Fερύω) *σφάζω ζῶον πρὸς θυσίαν (ἀνέλικον τὴν κεφαλὴν τοῦ θύματος πρὸς τὰ ὀπίσω, διὰ τὴν ἀποκόψω)*, ἀερεύω *ἔλκω (σύρω) τι πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω* (*ἀν-Fερύω) : ἴσως συγγ. τῷ λατ. rūdēns=χονδρὸν σχοινίον πλοίου ρ. *xeru-(s)-, *xru- πβ. *xeru- = σύρειν, βλ. ἔρρω.

ἐρχατάω *περιφράσσω, περικλείω, ἐγκλείω* (ἐρχατος *φραγμός* Ἡσύχ., τοπων. Ὁρχομενός, ἀρχαῖοτ. Ἐρχομενός), ἐρχατος, ὁ *περιπεφραγμένος τόπος διὰ φυτά, κήπος*, ἐρχάμη, ἡ, ἐρχάς, ἡ *περίβολος, φραγμός* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανδ.-ισλ. virgill = σχοινίον, ἀλβ. x-vjeθ=ἀπεθίζω, «ἐξευνηθί-ζω» τινὰ (κυρ.=λύω), λιθ. verkiū, verkti=καθιστᾶν τι στενόν, πιάζειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. -vrъzъ, -vrъsti=δέειν ρ. *xer-ḡh- (πβ. ἐρείκη καὶ *xer-g-, βλ. ἔργω). Πβ. ἐρχαμος.

ἐρχομαι *δ,τι καὶ νῦν, ἐρχομαι*: ἴσως ἐκ τοῦ *ἐρ-σκο-μαι, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. rochāti=συναντῆ, ἐπιτυγχάνει* πβ. ἀρμ. eri'am=ἐρχομαι* ρ. *er-, βλ. dṛuṃi.

ἐρωδιδός (ῥωδιδός παρ' Ἰππώνωνται), ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ ἐρωδιδός, «ψαροφάγος»*: συγγ. τοῖς: λατ. ardea=ἐρωδιδός, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. arta=πτηνόν τι, εἶδος μικρᾶς ἀγρίας νήσσης; σερβοκροατ. rōda=πελαργός.

1 **ἐρωή**, ἡ *ταχεῖα καὶ ὁρμητικὴ κίνησις, φορὰ, ὁρμή* (ἐξ οὗ ἐρωέω *ρέω, συρρέω, χύνομαι, σπεύδω*): ἐκ τοῦ *ἐρωσᾶ, συγγ. τοῖς: λατ. rōgātī=οἱ ἐλαφρῶς ὠπλισμένοι στρατιῶται, ἀκροβολισταὶ (ἐκ τοῦ *rōsᾶ=ταχεῖα καὶ ὁρμητικὴ κίνησις, φορὰ), ἀγγλοσάξ. rōs ἀρσ.=δρόμος, τρέξιμον, ἐπίθεσις (*rōs-), μαν. γερμ. rāsen, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. rās οὐδ.=σπουδὴ, τάχος (*rēs-), πβ. ἀρμ. eṛam=βράζω, βρίθω, ἐρεθίζομαι, ἐξεγείρομαι (*erāijō) ρ. *erās-ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *er-=θέτειν εἰς κίνησιν, κινεῖν.

2 **ἐρωή**, ἡ *ἡσυχία, ἀνάπαυσις* (*ἐρωFā), ἐρωέω *παύω, ἀποσύρομαι*: =ἀρχ. σκανδ.-ισλ. rō, ἀρχ. γερμ. ruowa (νεογερμ. Ruhe=ἡσυχία), μεταπτ. β. ἀρχ. γερμ. rāwa=ἡσυχία (*rōhā) πβ. ἀβεστ. airimo ἐπίρ.=σιωπηλῶς, ἡσύχως (*erə-mo-), κυμβρ. araf=ἡσυχος, πρῆος (*erə-mo-).

ἔρω, -ωτος, ὁ *ἀγάπη, ἔρω, «ἔρωτας»* βλ. ἔραμαι.

ἔρωτάω *ζητῶ νά μάθω τι, ἐρωτῶ*, βλ. ἐρέω.

ἐσθής, -ῆτος, ἡ *ἐνδυμα, φόρεμα, ἐσθῆς*, βλ. ἐνῆμι.

ἐσθίω (καὶ ἐσθω) *τρώγω*: ἐκ τινος προστ. *ἐσθι=ἀρχ. ἰνδ. addhi=τρώγε* βλ. ἔδω.

ἐσθλός (δωρ. ἐσλός) *ἀνδρείος, γενναῖος, καλός, εὐγενής*: *ἐσ-θλο-, συγγ. τῇ ρ. *es- = εἶναι (βλ. εἰμί) πβ. εὖς.

ἐσκειν (ὁμ. πρτ.) *ἡμην*, ἔσκε: *es-(s)ko-, σχηματισμός οἷος τῶν εἰς -σκω (λατ. -sko) ἐναρκτικῶν ρημάτων, ἐκ τῆς ρ. *es- = εἶναι (βλ. εἰμί) = λατ. escit, escunt=erit, erunt.

ἐσμός, ὁ *σμήνος μελισσῶν, πᾶν σμήνος, πληθός, ἀγέλη, ὁμάς*: ἀντὶ *ἐθ-μος, συγγ. τῷ ἱημι* πβ. ἀφασμός, ὁ, ἀφασίς, ἡ=ὥς.

ἐσπερος, ὁ *ἡ ἐσπέρα, τὸ «βράδυ», ὡς ἐπίθ. *ἐσπερινός, ἐσπερά, ἡ *τὸ «βράδυ», ἡ ἐσπέρα, αἱ θυτικαὶ χῶραι, ὁ θυτικὸς κόσμος*, ἐσπερίος, ἐσπερινός *βραδινός, ἐσπερινός*, λοκρ. *Ἑσπερίων* (γεν. πληθ.): ἐκ τοῦ *Ἑσπερος=λατ. vesper=ὁ Ἑσπερος, ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη, ἡ ἐσπέρα* *hes-peros ἴσως συγγ. τῷ νεογερμ. West=Δύσις (*hes-, συγγ. τῷ ἑλλ. αὐ.=ἐκποδών, μακράν, ὅσα τοῦ θύοντος ἡλίου πβ. *hes-kego-s ἐν τοῖς: λιθ. vākara, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. vožer=ἐσπέρα).

ἐσπετε προστ. *εἶπετε*, βλ. ἐνέπω.

ἐσθῆν, -ῆνος, ὁ *βασιλεύς*, μτρο. *ὁ βασιλεὺς τῶν μελισσῶν*: μάλλον προελλ. (φρυγ. :).

ἔστε (ἰων., ἀττ.), ἔττε (βουωτ.), ἔντε (λοκρ., θελφ.) *ἔως, μέχρι, ἔως οὗτο*: μάλλον ἐκ τοῦ *ἐν(c)+τε.

ἐστία, ἡ *ἡ «γωνία», τὸ «τῆξίσι», ἡ ἐστία τῆς οἰκίας* (διαλ. ἰστιά), ἀνέστιος *ὁ ἀνευ ἐστίας (οἰκίας)*, ἐστιάω *ἔρχομαι τινα εἰς τὴν ἐστίαν μου, φιλοξενῶ, περιποιῶμαι*: μάλλον ἐκ τοῦ *hes-ti- = οἰκία, πβ. ἰρλ. feise=δια-

μονή, ἀνάπαυλα, ἀνάπαυσις (*hes-ti-), fass=διαμονή, ἡσυχία (*hes-to-), ἀρχ. ἰνδ. vāsati=διαμένει, κατοικεῖ, ἴσως καὶ τὸ λατ. Vesta.

ἑστῶ, -οῦς, ἡ *οὔσια, ὑπαρξίς* (ἀπεστῶ, ἡ *ἡ ἀπουσία*, εὐεστῶ, ἡ *ἡ καλὴ οἰκονομικὴ κατάστασις, εὐδαιμονία, εὐημερία*): ἐκ τῆς ρ. *es- = εἶναι, βλ. εἰμί.

ἑστωρ, -ορος, ὁ (Ἰλ. Ω 272) *πάσσαλος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ρυμβοῦ (κτιμονιοῦ) τοῦ ζυγοῦ, φέρων δύο κρήκους* (πβ. θοταξ *πάσσαλος κεράτινος* Ἡσύχ.): ἀβεβ. ἐτυμολ. ἴσως ἀντι ἑκτωρ *ὁ κρατῶν*, κατὰ τὸ *σχεῖν*.

ἑσχάρᾱ, ἡ *ὁ τόπος, ἐνθα ἐκαίετο ἡ πυρά, ἐστία, ἀγωνιά, πύρκακον, «μαγκάλω»: ἴσως ἐκ τοῦ *jescharā, συγγ. τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. iskra=σπινθήρ, σπῖθα.

ἑσχατος *ἐξώτατος, ἀπώτατος, τελευταῖος, ἑσχατος*: ἐκ τοῦ ἑσχο-, ὅπερ ἐκ τοῦ *esgcho-, *eshs-qs-, βλ. ἐξ.

ἐτάζω (συνήθ. **ἐξ-ἐτάζω**) *ἐξετάζω, ἀναζητῶ, δοκιμάζω*: ἐκ τοῦ ἐτός *ἀληθής* (ἐτά *ἀληθῆ. ἀγαθὰ* Ἡσύχ.), ΙΕ *se-tós=ὦν (ἐλλ. ἐσ-τι, βλ. εἰμί) πβ. ἐτός (*eteFos) καὶ ἐτυμος *ἀληθής, ἀληθινός, πραγματικός* (ἐτήτυμος=ὦσ., ἐκ τοῦ ἐτός+ἐτυμος). Προσέτι οἷσις *ὀρθός, δίκαιος, ἐπιτρεπόμενος, ἐπιτετραμμένος, ἐνάρετος, καθαρός, ἀγνός* (ἐκ τοῦ *eotu-) πβ. ἀρχ. ἰνδ. aiyāh=ἀληθής, ὀρθός, δίκαιος (*aig-jōs), γοτθ. auija=ἀληθής ἱσχ.β. (μτχ. *eant- ἐκ τῆς ρ. *es- = εἶναι) ἀρχ. ἰνδ. eant- = ὦν, καλός, ἐλλ. ὦν, εὖν, θωρ. πλθβ. ἐντ-ες, λατ. ab-, ptae-sēps, sōps=τιμωρίας ἀξίος, τιμωρητέος. Πβ. ἐτοῖμος.

ἐταλον, τὸ *τὸ ἐνὸς ἔτους, «χρονιαδίκιον», ἐπὶ κάτοικιδίον ζῶων, βλ. ἐτος.

ἐταρος, νεώτ. **ἐταῖρος** καὶ **ἐταιρος**, ὁ ὁ σύντροφος*, **ἐταῖρᾱ**, ἡ *ἡ σύντροφος* (ἀντί *ἐταῖρᾱ, ἐκ τοῦ *ἐταῖra): ἐκ τοῦ *set-eto-s, συγγ. τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *setu=ὁ φιλοξενούμενος (*set-o-) ἐν τῇ λ. po-pēiti=ἐπισκέπτεσθαι πβ. *sme-t- ἐν τοῖς: ἐλλ. ἐτης (Ἑτάς), ὁ *ὁ οἰκεῖος, συγγενής, φίλος*, λιθ. svēciais, svētis=ὁ φιλοξενούμενος (κυρ.=ὁ ξένος, ΙΕ *sme-tjos=καθ' ἑαυτὸν (μόνος) ἱστάμενος, πβ. διὰ τὴν σημ. ἐλλ. ἐκάς), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. svats=ὁ συγγενής (*smā-toe). ΙΕ *s(m)e-t- συγγ. τῷ θ. αὐτοπαθοῦς ἀντων. *se-, *sme- πβ. *sme-dh-, βλ. ἔθος.

ἐτελῖς, ὁ *εἶδος ἰχθύος, ὁ χρύσοφρυς*: ἴσως συγγ. τοῖς: λατ. (gall. ;) attilus=εἶδος ἰχθύος (ἀρχ. ὁ ἀντακαῖος), λιθ. ōtas=εἶδος ἰχθύος, ἡ ψῆττα (γλῶσσα).

ἐτεός *ἀληθής, πραγματικός*, βλ. ἐτάζω.

ἐτερος (λεσβ. **ἄτερος**, κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ ἀτ-), θωρ. **ἄτερος** *ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο, δεύτερος, ἄλλος*: ἐκ τοῦ *sm-tero- (πβ. θ-σαξ *μίαν φοράν, ἀπαξ*) πβ. μηδότερος, μηδέτερος: μηδεῖς καὶ ἀρχ. ἰνδ. ōka-taraḥ, λιθ. vienaštras=ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο.

ἐτης (Ἑτάς), ὁ *ὁ οἰκεῖος, συγγενής, φίλος*, βλ. ἐταρος.

ἐτήτυμος *ἀληθής, πραγματικός*, βλ. ἐτάζω.

ἐτι *ἐκτός τούτου, προσέτι, ἀκόμη*: =φρυγ. *eti-*, λατ. *et*=καί, γοτθ. *if*=καί, *id*=πάλιν, ἀρχ. ἰνδ. *āti*=ὑπέρ, *ἑπέκεινά* τινος ΙΕ *e-ti=πέραν τινός (-ti ὡς ἐν τῇ λ. *ad-ti* κ.τ.λ.).

ἐτνος, τὸ *χυλὸς ἐξ ὀσπρίων*: συγγ. τῷ μιν. ἱρλ. *eitne*=κόκκος, πυρήν πβ. ἀρμ. *und*=χυλός, κόκκος (*onto-).

ἐτοιμός, νεώτ. **ἔτοιμος** *ὁ κατάλληλος δι' ἄμεσον χρῆσιν, ἡτοιασμένος, ἐτοιμός* : **ἐτοι-μός**, ἴσως ἐκ τῆς τοπ. πτώσεως *αετοί-, καὶ ὡς σημαίνουσας *ὁ ὢν (ὕπαρχων) ἐκεῖ, κείμενος (ἐυρισκόμενος) ἤδη, παρεσκευασμένος ἤδη*, εἶναι συγγ. τοῖς : **ἐτός**, **ἐτάς** (βλ. ἐτάζω).

ἐτός ἐπίρ., μόνον μετὰ τῆς ἀνήσεως : **οὐκ ἐνός** *οὐχὶ ματαίως, οὐχὶ ἀσκόπως, οὐχὶ ἄνευ λόγου*, **ἐτώσιος** (Fet- παρ' Ὀμ.) *μάταιος, ἀσκοπος, ἀχρηστός, ἀνωφελής*, **ἐτωσίως** *ματαίως, ἀσκόπως* : *γε-τος- (*γε- = ἐκποδών, μακράν, μεταπτ. β. *au- ἐν τῇ λ. αὐ-τως *μάτην, ματαίως*).

ἔτος (διαλ. **ἑάτος**), τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἔτος, χρόνος «χρονιά»*, **ἐτήσιος** *ὁ διαρκῶν ἐν ἔτος, ὁ ὑπάρχων ἐπὶ ἐν ἔτος, ὁ κατ' ἔτος γινόμενος*, **δι-ετής** *ὁ διαρκῶν ἐπὶ δύο ἔτη, ὁ ἔχων ἡλικίαν δύο ἐτῶν*, **λῶκρ. ἐπίτατες** ἐπίρ. *τὸ ἐπόμενον ἔτος* (*ἐπιαιτ-(F)ιτές=ἐπιαιοντ-) : **ἔτος**=**ἄλβ.** vjet=ἔτος, **λατ.** vetus=παλαιός (vitulus=μόσχος, κυρ. τὸ ἐνὸς ἔτους, «χρονιάτικο»=αἰολ. **ἑταλον**, τὸ *τὸ ἐνὸς ἔτους, «χρονιάτικο»*, ἐπὶ κατοιικιδίων ζώων), **χεττ.** weti=ἔτος, **πβ.** μεσσαπ. atavetes (=αὐτότετες ἐπίρ. *κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος*); ἕτεροι σχηματισμοί : **ἀρχ.** **ινδ.** vatsāh, vatsarāh=ἔτος, **ἱβλ.** leis=ἡ θήλεια τοῦ χοίρου, «γουρούνα» (*χαι-ai-), **γοτθ.** wiþrus=ἐνὸς ἔτους ἄμνος (νεογερμ. Widder=κρίος), **ἀρχ.** **λιθ.** vetuðes, **ἀρχ.** **ἐκκλ.** σλαβ. vetuχh=παλαιός (*χαιuso-). — **Πβ.** **ἀττ.** εἰς νέωτα, **δελφ.** ἐν νῆατα, *εἰς τὸ ἐπόμενον ἔτος* (μᾶλλον ἐκ τοῦ *νεῦά-Feta). **βλ.** καὶ ἐπηγεατός, οἰετέας, πέρυσι, σῆτες.

ἐτυμός *ἀληθής, ἀληθινός, πραγματικός*, **βλ.** ἐτάζω.

εὖ ἐπίρ. *καλῶς, ὀρθῶς, εὐτυχῶς, εὐνοικῶς*, **βλ.** εὖς.

εὐάζω *φωνάζω εὖα πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου, ἐκβάλλω κραυγὴν χαρᾶς* : ἡχομι. **λ.** ἐκ τοῦ εὖα (εὐᾶν εὐαῖ εὐοῖ), **συγγ.** τῷ **λατ.** ονδ=ἀγάλλομαι, ἐκβάλλω κραυγὴν χαρᾶς (*εῦᾱjō).

εὐδῖος *γαλήνιος, καθαρός, λαμπρός, φαιδρός, αἰθριός* (εὐδίᾱ, ἡ *καλὸς καιρός, καλοκαιρία*, **εὐδῖαιος**, ὁ *ὁπῇ ἐπὶ τῆς τρόπιδος τοῦ πλοίου πρὸς ἐκροὴν τοῦ ἐν τῷ πυθμένει ἀθροϊζομένου ἀκαθάρτου ὕδατος*, **κυρ.** *ὁπῇ καλοῦ καιροῦ*) : ἐκ τοῦ *εὐ-δι-φος, **συγγ.** τοῖς : **ἀρχ.** **ινδ.** sudināh=ὁ ἔχων μίαν ὥραιαν ἡμέραν, **λατ.** iſt-duom (*-dijom)· ἐκ τοῦ θ. es- : ὑπερθ. **εὐδιέστατος** καὶ **εὐδαινός** *ἡσυχος, γαλήνιος* (εὐ-δι-φes-τός), **πβ.** **ἀρχ.** **ινδ.** dinasāh ἀρσ.=ἡμέρα. **βλ.** Ζεύς.

εὐδῶ (ἀττ. **καθεὐδῶ**) *κοιμῶμαι, κοιμάζω, παύω, ἡσυχάζω, ἀναπαύομαι, εἶμαι ἀδρανής* : **ἀβεβ.** ἐτυμολ.

εὐεστώ, -σῶς, ἡ *ἡ καλὴ οικονομικὴ κατάστασις, εὐδαιμονία, εὐημερία*, **βλ.** εἰστώ.

εὐθένεια, ἡ *ἀφθονία, ἐφοδιασμός, ἀνθηρὰ κατάστασις, καλὴ σωματικὴ κατάστασις, εὐρωστία* (εὐθενής *εὐπαθοῦσα, ἰσχυρά* Ἡσυχ.). **ἐκτετ.** **β.** : **ἰων.** εὐθηνής *ἀφθονος, θαψιλής*, **ἰων.**, **ἀττ.** εὐθηνέω *εὐδοκιμῶ, θάλλω, ἀκμαίζω, εὐημερῶ*, **εὐθηνία**, ἡ *ἀφθονία, θαψίλεια, ἐφοδιασμός* : **θ.** **θερεσ-**, **ΙΕ** *εῦᾱhen- = ἐξογκοῦσθαι, «φουσκώνειν» ἐν τοῖς : **ἀρχ.** **ινδ.** ā-hanās- = ἐξογκούμενος, σφριγών, θαψιλής, ghanāh=συμπαγής, πυκνός· ἡτεροιωμ. **β.** **Κρεσ-φόντης** (*Κρετ-σ- κυρ. *ὁ πλήρης θυνάμεως*)· **Πολν.**, **Κλεσ-φόντης**· **πβ.** ἀρμ. **γορν**=πολύ (*o-εῦᾱhen- ἢ *o-εῦᾱhno-), **λιθ.** **gna**=ἀρκετά, **ἀρχ.** **ἐκκλ.** σλαβ. **goněti**=ἀρκεῖν. **Πβ.** **ἀρενος**, **παρθένος**.

εὐθύς, -εἶα, -ὦ *ἴσος, εὐθύς* (ἐπίρ. εὐθύς καὶ εὐθὺ *κατ' εὐθείαν, ἀμέσως*, εὐθύνω *ὁδηγῶ κατ' εὐθείαν, διευθύνω, διοικῶ, ποιῶ τι εὐθὺ, διορθώνω* : ἀβεβ., ἐτυμολ. Πβ. εὐθύωρον.

εὐθύωρον ἐπίρ. *κατ' εὐθείαν διευθύνουσιν*, εὐθυωρίᾱ, ἡ *ἢ κατ' εὐθείαν διευθύνουσιν πορεία, εὐθεία διευθύνσεις* : ἐκ τοῦ εὐθύς· τὸ β' συνθετ. ἀβεβ. ἐτυμολ.

εὐκηλος *ἡσυχος, ἀπηλλαγμένος φροντίδων, ἀμέριμνος, ἀτάραχος, πρῶτος*, βλ. ἐκηλος.

εὐκολος *ὁ εὖνους, εὐμενής, εὐνοϊκός, ἐπιεικής*, δύσκολος *δύστροπος, ἰδιότροπος, δυσάρεστος, προκαλῶν δυσχερείας, δύσκολος* : ἴσως, ὡς σημαίνουν *εὐκολος (ἢ δύσκολος) πρὸς μεταχειρίσιν*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. *q^uel- = στρέφειν (βλ. πέλω, βουκόλος· κατ' ἀπώλειαν τῆς προφορᾶς τοῦ χειλικοῦ φθόγγου π μετὰ τὸ εὐ-, εἶτα καὶ μετὰ τὸ δυ-).

εὐλή, ἡ *σκάληξ* : *d-F-l-ā, ρ. *uel- = στρέφειν, βλ. 3 εἰλέω, ἐλμυς.

εὐληρα (δωρ. αὐληρα), τὰ *ἡνία, χαλινός* : ἐκ τοῦ *d-F-lh-ro- (*d-F-lh-ro-), IE *h₁leto, συγγ. τοῖς : λατ. lētum = ἰμάς, λωρίον (*h₁leto), ἀρμ. lar = σχοινίον, κοπάγκος* (*h₁leto-) ρ. *uel- = στρέφειν, βλ. 2 εἰλέω.

εὐμαρής *εὐχερής, εὐκολος, πρόχειρος*, βλ. μάρη.

εὐνή, ἡ *κλίνη, κοίτη, φωλεά* (παρ' Ὁμ. εὐναί, αἱ *λίθοι χρησιμοποιοούμενοι ὡς ἀγκυρα*), εὐνάζω *τοποθετῶ τινὰ που χάριν ἐνέδρας, βάλλω τινὰ νὰ κοιμηθῇ, καταβάλλω, καταπραύνω*, εὐνάζομαι *κατακλίνομαι, κοιμυριάζω*, ἔρχομαι εἰς συνουσίαν*, εὐνέτης, ὁ, εὐνήτης, ὁ, εὐνήτης, -ῆρος, ὁ *ὁ σύζυγος*, ἀρμ. χαμαι-εὐνης *ὁ κοιμώμενος κατὰ γῆς* : ἴσως συγγ. τοῖς : ἀρμ. unīn = ἔχω, κρατῶ, λαμβάνω, δράττομαι (*eun-ēnī), oya = συνήθεια, ἀρχ. γερμ. wonēn = συνηθισμένον εἶναι, κατοικεῖν.

- 1 εὐνις, -ιδος *ἐστερημένος τινός, ἀπεστερημένος, ἔρημος* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. unāh = ἀνεπαρκής, ἐλλιπής, ἀρμ. unēin = κενός, λατ. vānus = κενός, γοτθ. wasp = ἐλλιπής, ἀτελής ρ. *u(h)- = κούλος, κενός, ἐλλιπής.

- 2 εὐνις, -ιδος, ἡ *ἡ σύζυγος*, βλ. εὐνή.

εὐνοῦχος, ὁ *ὁ ἐκτομίας ἀνὴρ, εὐνοῦχος*, εὐνουχίζω *ποιῶ τινα εὐνοῦχον, ἀποκόπτω τὰ γεννητικὰ μόριά τινος* : δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ.

εὐσχος *ὁ ἔχων καλὰς ὀχθας, γόνυμος, εὐφορος, ἀφθονος, θαψιλής*, εὐσχθέω *ἔχω ἀφθονίαν ἀγαθῶν, εὐήμερῶ*, βλ. (ὀχθη) ὀχθος.

εὐπέμπελος *ὁ εὐκόλως ἀποπεμπόμενος, μαλακός, πρῶτος*, βλ. πέμπω.

εὐπετής *ὁ πίπτων καλῶς, εὐχερής, εὐκολος, εὐνοϊκός*, βλ. πέπτω.

εὐράξ (παρ' Ὁμ. μόνον ἐν τῇ φράσει στῆ δ' εὐράξ, ἐκ τοῦ στῆ δέ Φράξ· παρ' Ἀριστοφ. ὅμως ἀπαντᾷ αὐτοτελῶς ἢ λ. εὐράξ *ἐκτυπώνοντας*) : μάλλον συγγ. τῷ ῥάσσω, ἀττ. ῥάττω καὶ ῥάττω, ἰων. ῥήσσω *πλήττω, τύπτω, κτυπῶ τὸ ἔδαφος διὰ τῶν ποδῶν* ρ. *u^hēh-.

εὐρίπας, ὁ *στενὸν θαλάσσης, πορθμός, διώρυξ* (Εὐρίπιδης, ὁ *ὄνομα ἀνέμου πνέοντος ἐκ τοῦ Εὐρίπου πορθμοῦ*) : ἴσως συγγ. τῷ λιθ. kiauṛas = τὸ στενόν, ἡ στενότης *Ἱρ- μεταπτ. β. τοῦ *Ἱρ- = ὕδωρ.

1. Κατὰ τὰ ἡμέτερα λεξικά τὸ ἐπίρ. εὐράξ σημαίνει *ἐκ τοῦ πλαγίου, πλαγίως, ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς*.

εὐρίσκω (μέλλ. εὐρήσιω, ἀόρ. β' εὐρον, πρκ. εὐρηται ἐκ τοῦ *Fe-Ferh-) *δ, τι καὶ νῦν, εὐρίσκω, ἀπαντῶ, συναντῶ, ἐφευρίσκω, ἐπινοῶ, θεωρῶ, νομίζω*, εὐρεσις, ἤ, εὐρημα (νεώτ. εὐρεμα), τὸ *ἐφευρεσις, ἀνακάλυψις*: ἐκ τοῦ *d-Fer-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. fūar=λατ. invenī (*ye-mr-a), fīrth=λατ. inventum est (*yff-to- ἢ *yrt-to-), ἀρμ. gereta=συλλαμβάνω, ἀφαιρῶ (*yer-)· συγγ. ἰσως καὶ τῷ ἀρχ. ἐκαλ. ολαβ. ob-reñā (*yrt-t-)=εὐρίσκω.

Εὖρος, ὁ *νοτισσασνατολικὸς ἀνεμος*: ἰσως ἐκ τοῦ *eōs-ρος, συγγ. τῷ εὖω *καίω, ἀκαψαλλίζω* (ἡ ψιλὴ ἀντὶ τῆς ἀναμενομένης θαλασσίας ὀφείλεται εἰς ἀναλογίαν πρὸς τὸ εὐρᾶ;).

εὐρύς, -εῖα, -ὸ *πλατύς, «φαρδύς», ἔχων ἔκτασιν, ἐκτεταμένος, εὐρύς*, εὖρος, τὸ *πλάτος*, ὅμ. εὐρυάγνια ἐπίθ. *ἢ ἔχουσα εὐρείας ἀγυιάς, τ.ξ. ὀδοὺς, εὐρύχωρος*, εὐρυόδεια ἐπίθ. τῆς γῆς *ἢ ἔχουσα εὐρείας ὁδοὺς*, εὐρύσιπ (κλητ., ἀλλὰ καὶ ὄνομ.) ἐπίθ. τοῦ Διὸς *ὁ εἰς μακρὰν ἔκτασιν βλέπων*: ἐκ τοῦ *Farús (εὖ- κατὰ τὸ εὖρος;), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. urāh=εὐρύς, ἐκτεταμένος, μακρὸς (*metā-), νέτα- οὐδ.=πλάτος, χῶρος (: εὖρος).

εὐρύς, -ῶτος, ὁ *ὁ ἐκ τῆς ὑγρασίας σχηματιζόμενος εὐρύς, ἡ «μουχλα»*: ἰσως, ὡς σημαίνουν *ὁ καλύπτων, σκεπάζων* (*d-Ferwt-), εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. vāraḥ ἄρσ.=περιβολή, κάλυμμα, χρῶμα, απρ-τῆ- = ὁ τὴν πλῆμυραν περικλείων, ἀρχ. ἱρλ. feru=ἀσπίς· ρ. *yer- = καλύπτειν, σκεπάζειν, βλ. ἔρυσθαι.

εὖς καὶ ἥος (γεν. ἑῆος), οὐδ. ἡὺ *καλός, ἱκνός, ἀνδρείος, γενναῖος, εὖ ἐπίρ. *καλῶς, εὐνοικῶς*, μετ' ἐπιθ., μετχ. ἢ ἐπίρ. *ἄγαν, λίαν, πολὺ*: μέλλον=χεττ. eāwā=καλός. — *Ἡ ὅμ. γεν. πληθ. εἰσων *τῶν ἀγαθῶν, τοῦ καλοῦ* (λόγῳ τοῦ F-, πβ. ἱλ. Ω 528) μέλλον συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. vā-suh=καλός, ἱρλ. *fob=τὸ ἐξαίρετον, ἀριστον (*yeam-ā).

εὖτε *εὐθύς ὡς, ὅτε, καθ' ὃν χρόνον, ὅταν, ὁσάκις ἐπειδὴ*: ἐκ τοῦ εἰ ἢ ἢ + *υτε=ἀρχ. ἱνδ. u-tā=ἐπίσης (υιᾶ-υιᾶ=καί... καί), ἀρχικῶς=ἀφ' ἐτέρου, ἐξ ἄλλου, εὐθύς, ἀκριβῶς. — ἥτε ποιητ. *ὡς, καθὼς, ἀκριβῶς ὅπως*, ἐκ τοῦ *ἡF(e) + υτε *ὡς ἐξ ἄλλου*.

εὐφρόνη, ἡ *ἡ εὐνοική, καλὴ ὥρα* (κατ' εὐφημισμὸν *ἡ νύξ*), βλ. φρήν.

εὐχερής *ὃν εὐκόλως χειρίζεται τις, εὐμεταχειρίστος, εὐκόλος, ὁ ἐπιπολαίως ἐνεργῶν, ἐπιδέξιος*, βλ. χαίρ.

εὐχομαι *βίβω τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι, τάξω, προσεύχομαι, εὐχομαι, ἐπιθυμῶ, καυχῶμαι, ὑπερφηφάνεομαι· ἰσχυρίζομαι, ὁμολογῶ* (ἀόρ. εἴξατο, ἀρχαιότ. εἴκτο), εὐχος, τὸ *βόξα, ὑπόληψις, φήμη· τὸ ποθοῦμενον, ἡ χάρις, τὸ ἀφιέρωμα*, εὐχή, ἡ *ὑπόσχεσις, προσευχή, εὐχή*, εὐχολή, ἡ *καύχημα, μεγαλαυχία· ὑπόσχεσις*, εὐχετάομαι *ἐκτεῶω, δέομαι, προσεύχομαι· καυχῶμαι, μεγαλαυχῶ, κομπορημονῶ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. ὅχαιε=ἐπαινεῖ, βοξά-ζει, ἀβεστ. sog- = ἀγγέλλειν, λέγειν, ἀρμ. uzeem=θέλω· ρ. *eugh-, προσέτι *yehh- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. vāghāt- = ὁ ὑποσχεόμενος, προσευχόμενος, ἀρμ. sog=λέγω, λατ. noveo=τάξω (*yogh-heiō).

εὖω *περικαίως, «ἀκαψαλλίζω»* (εὐστρα, ἡ *λάσκος, ἐν ᾧ «ἀκαψαλλίζον» τὰς τρίχας ἐσφαγμένων χοίρων): ἐκ τοῦ *eue-ō=λατ. uir, ἀρχ. ἱνδ. ὄρα-ti=καίει· πβ. ἀρχ. σιανδ.-ισλ. ueti ἄρσ., μιν. γερμ. uale θηλ.=διάπυρος τέφρα, ἀλβ. εδο θηλ.=πυρετός.

εὐωχάω *προσφέρω εἰς τινα γεῦμα, φιλοξενῶ, θαυμάως παρέχω*, εὐωχία, ἡ *πλούσιον γεῦμα, ἑορτή, εὐθυμία, ἰδίᾳ ἐν συμποσίῳ*: εὐ- + οχ-, συγγ. τῷ ἔχω (ἐκτασις τοῦ -οχ- εἰς -ωχ- λόγω τῆς συνθέσεως).

ἐπιάλτης, -ου (αἰολ. **ἐπιάλτης** καὶ **ἐπιάλος**), ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ ἐπιάλτης*: κατὰ παρετυμολ. ἡ λ. ἡπιάλος, ὁ *πυρετός μετὰ ῥίγους* μετασηματίσθη εἰς *ἐπι-ἡαλτης *ὁ ἀλλόμενος (πηδῶν) ἐπὶ τι* (ἐπι + ἄλλομαι).

ἐχεπνευκὲς (ὁμ.) καὶ **περι-πνευκὲς** ἐπίθ. *τὸ ἔχον αἰχμὴν, αἰχμηρόν, δξύ*: ἐχε- (βλ. ἔχω) + *πνεῦκος, τὸ *αἰχμή, *κεντρίον, *ἀκανθᾶ*, συγγ. τοῖς: πεύκη, ἡ *τὸ δένδρον ἢ πεύκη, τὸ ἀπεύκων*, λιθ. rušis, ἀρχ. γερμ. fichte=πύκη ρ. *rouk- = κεντεῖν, κεντρίζειν παρὰ τῇ *reuğ- ἐν τῷ λατ. rungo. Πβ. πνευσθανός *ὁ κεντῶν, δξύς, τιτρώσκων, ὀλέθριος*, μετγ. *πικρός*, πνευκάλιμος *ὁξύς, ἐμβριθής, συνετός*.

ἐχέτλη, ἡ *ἡ λαβὴ τοῦ ἀρότρου*: = κυμβρ. haeddel=ὦσ. IE *seh₂h-e-dhlā (χ-τ κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ χ-θ), συγγ. τῷ ἔχω.

ἐχθᾶς ἐπίρ. *δ,τι καὶ νῦν, ἐχθᾶς, χθᾶς*, βλ. χθᾶς.

ἐχθος, τὸ *ἡ ἔχθρα, ἀδιάλλακτον μῖσος* (ἐνθ μῖσος, τὸ ἀποστροφή, ἀπέχθεια*), ἐχθρός *μισητός, ἀπεχθής, ἐχθρικῶς διακείμενος πρὸς τινα*, ὡς οὖσ. ἐχθρός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ἐχθρός, πολέμιος* (συγκρ. ἐχθίων, ὑπερθ. ἐχθιστος), ἐχθαίρω *ἐχθρεύομαι τινα, μισῶ*, ἐχθρῶ, ἡ *ἐχθρική διάθεσις, ἐχθρότης, μῖσος*, ἐχθῶ *μισῶ*, ἀπεχθάνομαι *γίνομαι μισητός, μισοῦμαι τρέφω μῖσος, ἀποστρέφομαι, ἀπεχθάνομαι*, ὁμ. ἀόρ. ἐχθοδοπῆσαι τοῦ ἐχθοδοπέω *φέρομαι ἐχθρικῶς πρὸς τινα*, ὁμ., ἀττ. ἐχθοδοπῶς *ἐχθρικός, μισητός*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῇ προθ. ἐξ:).

ἐχίνος, ὁ *ἀκανθόχοιρος, *σκαντζόχοιρος* *ἐχίνος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. igil, ἀρχ. ἐκελ. ολαβ. ješ, λιθ. cēva, ἀρμ. okpi, φρυγ. εἰς ἀκανθόχοιρος* ἐχίνος συγγ. τῷ ἐχis *ἐχιδνα, ἰοβόλος ὄφις*, ὡς σημαίνειν *ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ὄφιν, τρώγων τοὺς ὄφεις*, εἶναι δὲ λ. «ταμποῦν, ἀντὶ *gheer- (βλ. χήρ).

ἐχis, -εως (ἰων. -ιος), ὁ (ἡ) *ἐχιδνα, ἰοβόλος ὄφις, «όχια»*, ἐχιδνα, ἡ *ἰοβόλος ὄφις, «όχια»* (ἀντὶ *ἐχιδνα): συγγ. τοῖς: κυμβρ. euod=σκώληκες προβάτων, ἀρχ. γερμ. euga=ἡ βδέλλα. IE *eghi- (πβ. ἀρχ. ἰνδ. áhih=ὄφις, ἐκ τοῦ *eghis ἢ *oghis, βλ. ὄφης). Πβ. ἐχίνος.

ἐχυρός, νεώτ. ὀχυρός *δ,τι καὶ νῦν, ὀχυρός, στερεός, ἰσχυρός, ἀσφαλής* ἀξιόπιστος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. áhutiḥ=σφοδρός, βίσιος, ἀρχ. γερμ. sigu ἀρσ.=νίκη (ἀρχ. οὐδ. εἰς -us) ἐκ τοῦ *seh₂u-, βλ. ἔχω.

ἐχω (μέλλ. **ἔξω** καὶ **οχῆσω**, ἀόρ. β' **ἔσχον**, πρκ. **ἔσχηκα**) *κρατῶ, ἔχω, κατέχω, κατακρατῶ, λαμβάνω, ἐπιτηρῶ, διευθύνω, περιλαμβάνω, περιβάλλω, προστατεύω, συγκατατῶ, ἀναχαιτίζω*: ἐκ τοῦ *heχw, IE *seh₂h=ἀρχ. ἰνδ. áhatac=δεσπότης, κυριαρχῶ πβ. λαβ. ἐκτῶρ (ὁμ. **ἔκτωρ**, ὁ) *ὁ ἰσχυρῶς κρατῶν, συγκατατῶν, ἀνακόπτων, ἀποκρούων*, ἐχε-νηίς, -ίδης (καὶ συνηρ. **ἐχενῆς**, -ῆδος) *ἡ ἀνακόπτουσα τὰς ναῦς, συγκατατοῦσα τὰ πλοῖα* (κύρ. ὄν. **Ἐχέ-νηος**, ὁ *ὁ κυβερνῶν τὸ πλοῖον*) κ.τ.λ. (βλ. **ἐκχειρίει**, **ἐχεπνευκὲς**, **ἐχέτλη**) πβ. *seh₂h=ἰσχυρός ἐν τοῖς: gall. éθν. ὄν. Sego-vellauni κ.τ.λ., κυμβρ. hael=ἐγκάρδιος (*seh₂h-to-), haer=πιάζων, βιάζων (*seh₂h-ro- πβ. **ἐχυρός** καὶ τὸ μετὰ τοῦ es- θ. *seh₂h(e)s- ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. áhaa- οὐδ.=

νικηφόρος δύναμις=γοτθ. *eigis* οὐδ., νεογερμ. *Sieg*=νίκη, ἐπίσης ἐν τοῖς : *sed-ezia*, ἡ *ἡ καλὴ κατάστασις τοῦ σώματος, εὐρωστία, ρώμη*, ἐξῆς, ὁ *lisk*). — Συμμεταλ. β. **ēþa* ἐν τοῖς : ὁμ. ὁ-σχετος *ἀκράτητος, ἀκατέσχετος, ἀκαταμάχητος*, *laxa* *κρατῶ* (**ai-ēþa*), *laxas*, -δόος, ἡ *ἄγκυρα*, σχ-όσις, ἡ *ὁ τρόπος τινός, ἡ κατάστασις*· στάσις, συγγένεια, συγκράτησις, παρεμπόδισις*, ἀπρφ. ἀορ. *scheðein*, *scheðmen*, *scheðēn* *κρατῆσαι*, σκευθός (***sche-ðros*) *ἀκριβής*, *schétilos* *καρτερινός*· ἐλεεινός, ἀθλίος, δυστυχής*, *scharos* *συνεχής*. σχ-ῆ-μα (ἐλληνοιστ. *σχέμα*), τὸ *ὁ τρόπος τινός, ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις, ἡ μορφή τοῦ προσώπου, μορφή, τύπος, πρόσχημα, πρόφασις· ἡματισμός, περιβολή· ρητορικὸν σχῆμα* (*σχηματίζω* *δίδω σχῆμα εἰς τι, διαμορφώνω*, ἀμτβ. *λαμβάνω ὠρισμένον σχῆμα, λαμβάνω διαφόρους στάσεις*), σχολή, ἡ *ἀργία, ἀπραξία, ἀνάπαυσις* (πβ. καὶ *laxus*)· ἡτρωοίμ. β. **ēþa* ἐν τοῖς : ὁμ. *ðxa* ἐπὶ. *λίαν, πολὺ, τὰ μάλιστα, ἐξόχως* (**óχ** ἀριστος *Ἰλ. Α 69*), *ðxochos* *ὁ ἐξέχων, ὑπέροχος, ἐξοχος*, *ðxéw* *φέρω, βασιτάζω*, *ðxoi*, οἱ *οἱ κρατοῦντες, προφυλάσσοντες, προστατεύοντες* (*ἸΟδ. π 404*), ἰων. *ðxē*, ἡ *σπῆλαιον*, *ðxéis*, ὁ *ἱμάς χρησιμεύων πρὸς θέσιν τῆς περικεφαλίας ὑπὸ τὸν πώγωννα, πόρπη, μοχλός, σύρτης*. Πβ. *ἐκτικός, ἔστωρ, ἐξῆς, ἐχυρός laxós*.

ἐψίᾱ (ἰων. ἐψίῃ), ἡ *τέρψις, ψυχαγωγία, παίγιον*, ἐψιδόμαι *παίζω, τέρπομαι, διασκεδάζω* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἐψω (μετρ. ἐψέω καὶ ἐψάω) *βράζω, μαγειρεύω* : συγγ. τῷ ἀρμ. *er'epn* =ῶσ. (*p'* ἐκ τοῦ *-pe*).

- 1 **ἔως** (ἀττ., γεν. *ἔω*), ὁμ. *ἥως* (γεν. *ἥως* ἐκ τοῦ **-o[σ]os*), αἰολ. *αἰῶας*, ἡ *ἡ αὐγή, τὰ «χαράματα», ἔφος καὶ ἡῶς *ἑωθινός, ὁ κατὰ τὴν ἑω γινόμενος, πρωινός*, *ἔωθεν* *«ἐκ τὰ χαράματα», ἑωθινός *ὁ ἀνέκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἑω, πρωινός* : *IE* **h₂usō*, πβ. λατ. *autōr-a*=ἥως, αὐγή (*ἔπεκτετ*. τύπος οἷος *Flōra* : *flōs*), ἀσθ. β. *uēþē* θηλ.=ἥως, αὐγή· πβ. **ausro-* ἐν τοῖς : *ðyx-σρος* κ.τ.λ. (βλ. αἶμαρ), λιθ. *auštā*=ἥως, αὐγή (σχηματισμός οἷος λατ. *auštā*), λατ. *ausiet*=ὁ νότιος ἄνεμος, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *austr*, ἀρχ. γερμ. *ūst(a)ra*=ἡ ἀνατολή, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *uist*=λατ. *aestivus*, πβ. ἀσθ. β. : ἀρχ. ἰνδ. *uṣat-lihuit*=ὁ ἐγειρόμενος τὴν αὐγὴν, *uṣāh*=τὴν πρωϊαν, τὸ πρωϊ· ρημ. : ἀρχ. ἰνδ. *uṣchāti*, λιθ. *aušta*=ἡ ἡμέρα ὑποφώσκει, ἀρχίζει νὰ φέγγῃ, «ξημερώνει». Πβ. καὶ ἀρχ. ἱρλ. *fáir*=ἥως, αὐγή (**h₂us-ri-*), 2 *ðar*. — Ἐνταῦθα ἀνέκων καὶ αἱ λ. : *ἑωσ-φόρος*, *ðωρ*, *ἑωσφόρος*, ὁ *τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς, ὁ Αὐγερινός (ὁ φέρων τὴν αὐγὴν)*, *ἑωλος*, -ον *ὁ ἐκ τῆς προηγουμένης ἡμέρας, χθεσινός, παλαιός* (συγγ. τῷ εἰς *ἔω*).

- 2 **ἔως** (ἀττ.), *εἰῶας*, *εἰος* καὶ *ἥος* (ποιητ.), *ἔος* (αἰολ.), *ἔς* (ἑωρ.) *μέχρις ὅτου, ἔως ὅτου, ἐπ' ὅσον, ἐνῶ· τέως, καθ' ὅλον τὸ διάστημα, συνεχῶς* : ἐκ τοῦ **d̥fōs*, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *yāvat*=μέχρις ὅτου, *ἔως ὅτου* (μετὰ τοῦ *-Fos*, ἐκ τοῦ **-Fet*).

ζα- αἰολ. ἐπιτατ. προθεματ. μόριον ἀντὶ δια- *λίαν, πολύ*, βλ. ὁμ. ζήης *ὁ ἰσχυρῶς πνέων, σφοδρός*, ζάθεος *πολύ θεός, ἱερός*, ζάκοτος *λίαν ὠργισμένος*, ζατρεφής *καλῶς τεθραμμένος, παχύς*, ζαφλεγής *πλήρης φλογών*, ζαχερής *ὁ βιαίως ἐφορμῶν, σφοδρός, ἀνδρείος* (πβ. ἐπίσης κύρ. ὄν. Ζάλευκος: λευκός καὶ ἐπιζάφελος *ὁρμητικός, σφοδρός*). Πβ. τὸν παράλληλον τύπον θα- (ἐκ τοῦ *σθα-σ-) ἐν τῇ λ. θα-σκίος κ.τ.λ. (βλ. θα-, πβ. ζακόρος).

ζαής *ὁ ἰσχυρῶς πνέων*: κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *ζήης ζα- + ρ. *αἰῶ- ἐν τῇ λ. ἀημι *πνέω*.

ζακόρος¹ (ἰων.) ὁ, ἡ *ὀυπρέτης τοῦ νεοῦ, νεωκόρος*: [ὡς ἀντὶ τοῦ ἀπολεσθέντος *θακορός (ἐκ τοῦ *ἀνα-κόρος *ὁ ἀπρώνων [καθαρίζων] τὴν οἰκίαν*, πβ. κορέω *σπρώνω*), ὡς τὸ νεώτ. ζάπεδον ἀντὶ θαπέδον, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν παράλληλον χρῆσιν τῶν ἐπιτατ. προθεματ. μορίων θα- καὶ ζα-.

ζάλη, ἡ *ὁ σάλος τῆς θαλάσσης, ἡ τρικυμία, θύελλα, θλίψις* (ζάλος, ὁ *δίνη, στρόβιλος*): ἐκ τοῦ *δῆλᾱ, συγγ. τοῖς: δῆ-ση, ἡ *περιστροφικὴ κίνησις τοῦ ὕδατος, στρόβιλος, δίνη*, διε-ρός *ταχύς, βιαστικός*, δίεμαι *σπεύδω, φεύγω βρομαίως*, διώ-κω *ὁ, τι καὶ νῦν, διώκω*, ζη-τέω *ὁ, τι καὶ νῦν, ζητῶ* ρ. *dǵā-, *dǵs-, *dǵf-.

ζάπεδον, τὸ *θάπεδον, ἔδαφος*, βλ. θαπέδον, ζακόρος.

ζαχερής *ὁ βιαίως ἐπιπύπτων, ἐφορμῶν, σφοδρός, ὁρμητικός, ἰσχυρός, ἀνδρείος*: ἐκ. τοῦ ζα- + *χηρF-ής, πβ. ὁμ. ἀόρ. ἐχερῶ[F]ον *ἐπέπεσον, ἐφώρμησα*, λατ. in-greō, ρ. *għreū-.

ζάψ, ἡ *ὁ σάλος τῆς θαλάσσης, ἡ τρικυμία, θύελλα*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ζεαί, αἱ, νεώτ. Ζεαί, ἡ *εἶδος οἴτου, τὸ «ἀσπροσίτι» (πβ. ὁμ. φῶσι-ζο[F]ος αἶα καὶ ζεῖ-δαρος [*ζ(F)]e-] ἄσπρα, ἡ *γῆ παρέχουσα ζεαίς, γόνιμος γῆ*): ἐκ τοῦ *ἰευ-ία, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. γάναη ἀρσ.=σίτος, λιθ. janaī πληθ.=σίτηρά, ἀρχ. ἰρλ. cōpa=κριθὴ.

ζεύγνυμι (παθ. ἀόρ. ἐζύγην), νεώτ. ζευγνύω *θέτω ὑπὸ τὸν ζυγόν, ζευγνύω, ἐτοιμάζω πρὸς ἵππασίαν, θένω, σπρώχνω, συνδέω, συνάπτω, συνδέω διὰ γάμου*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. yugākti, θεματ. yugja-ti=ζευγνύει, λατ. iungō, λιθ. jungia, jungti=ώσ. (-ει- ἀντὶ -ι- ἐκ τοῦ ἀορ. ζεύξαι). Πβ. ζεύγος, τὸ *δύο κτήνη ἐζευγμένα εἰς τὸν αὐτὸν ζυγόν ἢ συνάμενα νά ζευθῶσι, ζεύγος κτηνῶν, «ζευγάρι» (=λατ. iūgata=τὸ πλῆθρον [=μέτρον ἐπιφανείας γῆς], μιν. γερμ. juch οὐδ.=ζυγός, «ζευγάρι»), ζεύξις, ἡ *ἡ θέσις κτηνῶν ὑπὸ τὸν ζυγόν, σύζευξις* (-ει- ἀναλογικῶς, πβ. ἀρχ. ἰνδ. yaktiḥ=ζεύξις, λατ. iūctiō) λ. ἐκ τῆς ὀνοματ. ρ.: σῆ-ζιτῆ, ἡ *ἡ σύζυγος*, πβ. λατ. con-iux, ἀρχ. ἰνδ. sam-yāj- βλ. καὶ ζιγόν. — ρ. *ἰευ-κ- = συνδέειν, ἐπεκτετ. τύπος τῆς *ἰευ- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. jāti, yunāti=προσδένει, ζευγνύει (πβ. ἐπίσης *ἰδω=ζωννύειν, «περιζώννειν», ἀν προέρχεται ἐκ τοῦ *ἰδω[α]e-, βλ. ζώννυμι).

1. Ὑπάρχει καὶ ὁ ἐσφαλμένος τύπος ζάκορος.

Ζεύς (λαοβ. *Zeūs*, βοιωτ., λακ. *Δεύς*), ὁ *ὁ ὑπέρτατος θεὸς τῶν Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων*: ἐκ τοῦ *IE* *d̥yēws=ἀρχ. *ινδ.* dyāw=οὐρανός, ἡμέρα (πβ. λατ. *Iūpiter*=Ζεὺ πάτερ, ὄνομ. ἀρχ. *ινδ.* dyāwritā=πατήρ οὐρανός, λατ. *Dīspiter*, μετὰ νεωτ. ὄνομ. *diēs*=ἡμέρα, καὶ Ἰλλυρ. *Δειπάτρος*): γεν. *Δι(φ)ός*=ἀρχ. *ινδ.* divāh (καὶ *Διός* ἐν τῇ λ. *Δισκουρίδης*, ἀμοργ. *Διεύου-σος*), δοτ. *Δι*=ἀρχ. *ινδ.* τοπ. πτώσις *divi*, αἰτ. ὅμ. *Ζῆς* (διαλ. *Ζᾶν*, νεώτ. *Ζῆνα*, *Ζηνός*, κατὰ τὸ *μήν, μηνός* κ.τ.λ.), προσέτι *Δία*=ἀρχ. *ινδ.* divātm. *ΙΙβ.* καὶ ἀρχ. ἱρλ. *diē*=ἡμέρα, *in-diū*=σήμερον, ἀρμ. τίν=ἡμέρα, ἀρχ. γερμ. *Zio* *Zio*, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *Týt*=θεὸς τοῦ πολέμου, θεὸς (μᾶλλον **deigōs*=λατ. *dīvōs*, λιθ. *diēnas*=θεός). Βλ. *δέατο*, *δέος*, *ἐπιδός*, *ἐπιδος*.

ζέφυρος, ὁ *ὁ ἐκ δυσιμῶν πνέων ἄνεμος, δυτικὸς ἄνεμος*: πβ. συγγ. τῷ *ζόφος*, ὁ *τὸ σκότος, σκοτεινὸν μέρος τοῦ ὁρίζοντος, ἡ θύσις*. Ἄλλα συγγενή ἔλλειπουν.

ζέω (ὅμ. ἀόρ. *ζέσσαν*) *βράζω, κοχλάζω* (*ζέσμα*, νεώτ. *ζέμα*, τὸ *ἀφρέψ-μα*, *ζόη*, ἡ *τὸ ἐπάνω τοῦ μέλιτος* *Ἡσύχ.*, *ὁ ἀφρός*): ἐκ τοῦ **jeō*=ἀρχ. *ινδ.* yāsaī (ἀοθ. β. μετὰ διπλασ. *yēsaī*=βράζει, ἀναβράζει, ἐκ τοῦ **je-is*), ἀρχ. γερμ. *jēsan* (νεογερμ. *gären*=ἀναβράζειν, ζυμοῦσθαι), *τοχ.* *A yā-*=βράζειν.

ζήλος (δωρ. *ζᾶλος*), ὁ *προθυμία πρὸς μίμησιν τινος, εὐγενὴς ἐμιλία, ζήλος, ζηλοτυπία, «ζήλεια», φθόνος*, *ζηλῶν* *ποθῶ τι μετὰ ζήλου, ἐμιλλῶμαι πρὸς τινα, ζηλεύω, φθονῶ*: μᾶλλον ἐκ τοῦ **d̥jē-los** ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ *ζητέω* (**d̥jē-to-*) συγγ. τοῖς: *δίζημαι*, *ἰ δέω*, *διάωω*. Πβ. *ζη-μιᾶ*.

ζημιᾶ (δωρ. *ζῆμιᾶ*), ἡ *τιμωρία, ποινὴ, βλάβη, ζημία, ἀπώλεια*, *ζημιῶω* *ἐπιβάλλω εἰς τινα χρηματικὴν ποινὴν, τιμωρῶ, καταδικάζω, ἐπιφέρω εἰς τινα ζημίαν*: μᾶλλον ἐκ τοῦ **d̥jē-miā*, πβ. *ζητρός*, ὁ *ὁ δήμεος* (ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ **ζητρός** *κολασμός, τιμωρία, σωφρονισμός*, ἐκ τοῦ **d̥jē-trom*) καὶ *ζήλος*.

ζῆν *εἶναι ἐν ζῳῇ, ζῆν*, γ' ἐν. *ζῆ* ἐκ τοῦ **ζη*ι. *ΙΙ* **g̥je-*, πβ. ἀόρ. *ἐβίων*, ἀρχ. *ινδ.* jīnati=ζῆ, βλ. *βίος*. — Τὸ ἀττ. *ζῶ* ἐκ τοῦ **ζη-jaw* πβ. ὅμ. *ζῶω*, γορτ. *δαῶω*, μᾶλλον ἐκ τοῦ *ζω-jaw*, *IE* **g̥je-jō*.*

ζητέω *ὁ,τι καὶ νῦν, ζητῶ*, βλ. *δίζημαι*.

ζητρός, ὁ *ὁ δήμεος*, βλ. *ζημιᾶ*.

ζιγγίβαρις, -εως, ἡ *φυτὸν τι, τοῦ ὁποίου ἡ ρίζα ἐχρησίμευσεν ὡς φάρμακον* (> λατ. *gingiber* > νεογερμ. *Ingwer*=ῶσ.): δάνειον ἐκ τῆς *Pāli* *siṅghivera* (ἀρχ. *ινδ.* *śṛṅganvēsa*)=ῶσ. (κυρ. **κερχατοειδής**).

ζιζάνιον, τὸ *ἀγριόχορτον φυόμενον ἐν μέσῳ σιτηρῶν, ἡ αἶρα*: δάνειον ἐκ τῆς *Σημιτ.*

ζορξ *δορκάς, «ζαρκάδι», βλ. *δορκάς*.

ζόφος, ὁ *τὸ σκότος, ἡ σκοτεινότης, «σκοτεινιά»*, *ζοφερός*: **σκοτεινός**: πβ.

ζέφυρος καὶ τὰς ὁμοιοτελεύτους λ. *θνόφος*: *γνόφος*, *φέφος*: *κνέφος* κ.τ.τ.

ζυγία, ἡ *τὸ φυτὸν ἡ πτελέα, «πτελιά»*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ζυγόν (βοιωτ. *δυγόν*), τό, μτγν. **ζυγός**, ὁ *τὸ ζευγνίσον δύο πράγματα, ὁ ζυγός, ἡ κατάστασις τοῦ ἐζευγμένου, ἡ δουλεία*: = ἀρχ. *ινδ.* *yugām*, χεττ. *jugan* (*juga*=ὁ ἐνός ἑτους, ἐτήσιος), λατ. *iugum*, γοτθ. *juk*, ἀρχ. ἐκκλ.

σλαβ. igo=ζυγός· πβ. αρχ. ιρλ. cuing (*kom-jug-), λιθ. jūngas, άρμ. luo=ζυγός. Πβ. άμο-, ά-, σβ-ζοξ, βλ. ζούγνυμι.

ζῦθος (και ζύθος), τὸ "εἶδος αἰγυπτιακοῦ πόματος ἐκ κριθῆς, ὁ ζῦθος, ἡ κμπίρπ»: ἴσως, ὡς δημιουργήμα τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνικῆς, εἶναι συγγ. τῷ ζῦμη.

ζῦμη, ἡ "τὸ «προζύμιον, ἡ αμικιά», ζύμη": ἐκ τοῦ *jūa-mā ἢ *jū-mā ζωμός, ὁ "τὸ «ζουμί», ὁ ζωμός, ἡ «σούπα», ἐκ τοῦ *jū[u]-mos ἢ *jū[u]-mos, πβ. τὸ θ. μετὰ τοῦ α *jū- ἐν τοῖς: αρχ. ινδ. yūh=ζωμός, λατ. iūs οὐδ.=ζωμός, «σούπα», λιθ. jālė=«σούπα» κακῆς ποιότητος ἐκ ζύμης καὶ ὕδατος, αρχ. ἐκκλ. σλαβ. juča=ζωμός, «σούπα»· πβ. λατ. (gall.) iutta, αρχ. κυμβρ. iot=ζωμός, χυλός (*ja-to-)· ρ. *jeu- = ἀναμειγνύειν (ἴσως ταυτόσημος τῇ *jeu- = συνθεῖν, βλ. ζούγνυμι) ἐν τοῖς: αρχ. ινδ. yūti, yuvati=ἀναμειγνύει, λιθ. jauoti, jauoti=χύνειν θερμὸν ὕδωρ εἰς τι. Πβ. ζῦθος.

ζῶ "εἶμαι ἐν ζωῇ, ζῶ", βλ. ζῆν.

ζωγράφω "συλλαμβάνω ζῶντα, αἰχμαλωτίζω τινά": ζωός "ὁ ἐν τῇ ζωῇ, ζῶν, ζωντανός" + άγράφω. Ἐξ αὐτοῦ τὸ ὅμ. ζωόγραμμα, τὰ "ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν διάσωσιν τῆς ζωῆς τινος".

ζώννυμι (ἀρχαῖοτ. *ζώνωμι;), μέλλ. ζώσω "περιβάλλω τὴν ὀσφύν διὰ ζώνης ἢ ζωστήρος, «ζώνω»", ρημ. ἐπιθ. ζωστός "ἐζωσμένος", ζωστήρ, -ήρος, ὁ, ζῶμα, τό, ζώνη (*ζωσ-νᾶ), ἡ "ὁ ζωστήρ, «ζωστήρας», ἡ ζώνη": συγγ. τοῖς: άβεστ. yāhayaoyiti=περιβάλλει τὴν ὀσφύν διὰ ζώνης (yāsta- = ζωστός, λιθ. jāostas), ἀλβ. p-že=ζώννυμι (*jōs-jō ἢ *jōs-θ), λιθ. jāosiū, jāosti=ζωννύειν (ἀρχαῖοτ. άθῆμ. jāosmi, πβ. ζούσθω [τ.ε. *ζωσ-σθω] "ζώννυσθω" Ἡσύχ.), αρχ. ἐκκλ. σλαβ. ro-jas=ἱμάς, ζώνη· ρ. *jōs- = ζωννύειν, ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *jū[u]-, συγγ. τῷ ζούγνυμι.

ζωρός "φλογερός, σφοδρός, θύνατος" (ἀττ. πῦλωρος "καθαρός, άκρατός" ἐπὶ οἴνου): = αρχ. ἐκκλ. σλαβ. jas=ὀρμητικός, κεκυστικός, αὐστηρός· μεταπτ. τύπος ἐπι-άρόξω "έφυρμῶ, ἐπιπίπτω, πιέζω, στενοχωρῶ" (δ ἰδέ).

ζῶω "ζῶ", βλ. ζῆν.

Η

- 1 ἡ εὐφαντικὸν καὶ ἔρωτηματικὸν "ἀληθῶς, ὥντως, πράγματι" (ἐπίσης ἐν τοῖς: ἡ-τοι, ἐπει-ἡ, ἡ-μέν- ἡ-θέ, ἡ-θη· ταυτόσημον τοῦτω τὸ ὄρω. ἡ "ἔν, ἐάν", βλ. εἶ): = αρχ. ινδ. h=εὐφαντικὸν μόριον, αρχ. γερμ. -ā ἐν τῷ ihhā=ἐγὼ μάλιστα (πβ. έγών-η;). — ἡ (κατὰ προκλιτικὸν τονισμόν), ὅμ. ἡ' (ἐκ τοῦ *ἡ-Fe) διαζευκτικὸς σύνδ. *ἡ' (ἀρχικῶς εἰς τὰ δύο μέλη τῆς διπλῆς ἔρωτησεως, κυρ. σημαίνει "οὕτως — ἢ οὕτως"): ἐκ τοῦ *θ + με=ἡ (λατ. ne, αρχ. ινδ. i-na=ὥσπερ, ἀκριβῶς οὕτω, αρχ. ινδ. vā-vā=ἡ-ἡ): ἐπίσης μετὰ συγκρ.=ὥς, ἡ, παρὰ (πβ. αρχ. ινδ. i-na καὶ αἶ), ὡς ἦσθε "ὥς, καθὼς, ὥσπερ", ἐκ τοῦ *ἡ[F]é + υτε=αρχ. ινδ. utá=ὁμοίως, ὥσπερ (IF *u-te).

- 2 ἡ "εἴτε", βλ. ἡμέ.

ἡβαιός *μικρός, ὀλίγος*, βλ. βαιός.

ἡβη (δωρ. ἡβῆ), ἡ *ἡ νεανική ρώμη, τὸ σφρίγος τῆς νεανικῆς ἡλικίας, ἡ ἀκμή τοῦ νέου εἰσερχομένου εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ἡβη*, ἡβῆς *εἶμαι εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας μου, φθάνω εἰς τὴν ἡβην, εἶμαι ἀκμαίος, εἶμαι ζωνηρός*, ἐφηβος, ὁ *ὁ εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, νεανίας, ἐφηβος* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *jēg-a=λαττ. jēga=λογικόν, σύνεσις, λιθ. puo-jēgā=δύναμις, παρουσία.

ἡγάθεος, δωρ. (παρὰ Πινδ.) ἡγάθεος *ἀγῶν θεῖος, ἀγιώτατος, ιερώτατος* : ἀγα- + θεός μετὰ μετρ. ἐκτάσεως τοῦ ἀρχικοῦ φων.

ἡγέομαι (δωρ. ἡγ-) *προπορεύομαι, προηγούμεναι, ὁδηγῶ, εἶμαι ἀρχηγός, εἶμαι ἡγεμών, ἐξουσιάζω, κυβερνῶ*, μεθομ. *νομίζω, φρονῶ, πιστεύω*, ἡγήτωρ, -ορος, ὁ, ἡγεμὼν, -όνος, ὁ *ὁ δεικνύων τὴν ὁδόν, προπορευόμενος, ἀρχηγός, ἀρχων, κυβερνήτης, διοικητής, στρατηγός*, ἡγεμονεύω *εἶμαι ἡγεμὼν, προπορεύομαι, ὁδηγῶ, ἔχω τὴν ἀρχηγίαν* (μᾶλλον ἀντὶ ἀγ-, κατὰ τὸ ἡγεῖσθαι) : ἐκ τοῦ *ἡγ-, συγγ. τοῖς .ατ. ἡγῖο=ζητῶ τὰ ἴχνη διὰ τῆς δοσφρήσεως, ἀκολουθῶ τὰ ἴχνη, ἀνιχνεύω, προαισθάνομαι, ἀρχ. ἱρλ. aigim=ἀκολουθῶ τὰ ἴχνη τινός, ὁσφραίνομαι, γοτθ. aōkjan, ἀρχ. γερμ. suohhan=ζητεῖν.

ἡγερέσθαι (ὁμ.) *συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι* (ἐν χρήσει μόνον οἱ τύποι ἡγερέσονται, ἡγερέσονται) : ἀγερ- (βλ. ἀγείρω) + ἐπιθήματι -εθο-, μετὰ μετρ. ἐκτάσεως τοῦ ἀρχικοῦ φων. τοῦ α' συνθετ.

ἡδέ *καί* (ἡμέν — ἡδέ *καί... καί*) : βλ. 1 ἡ.

ἡδη *νῦν, ἀτώρα, πλὴν, ἡδη, μέχρι τοῦ νῦν, ἔκτοτε, τότε, ἔπειτα* : ἡ + δη, βλ. 1 ἡ.

ἡδομαι (βοιωτ. ἡδῶ[μη]), ἀόρ. ἡσθην *εὐχαριστοῦμαι, τέρπομαι, εὐφραίνομαι, ἀπολαύω, γεύομαι* : = ἀρχ. ἰνδ. anādati=χαίρει, ἀπολαύει, πβ. λατ. suādat=συμβουλεύω βλ. ἀνδάνω (μετὰ πλειύνων). — ἡδός, -εία (ἐκ τοῦ *-efja, πβ. ἀρχ. ἰνδ. anādāti), -ῶ (δωρ. ἡδῶ) *γλυκίς, εὐάρεστος εἰς τὴν γαῖαν, εὐχάριστος* : = ἀρχ. ἰνδ. anādāti=γλυκίς συγγρ. ἡδῶν=ἀρχ. ἰνδ. anādāti, ὑπερθ. ἡδιστος=ἀρχ. ἰνδ. anādāti, πβ. λατ. suavis=γλυκὺς (*anādnis), gall. suādu-ris, ἀρχ. γερμ. suai=γλυκίς, μετ.απτ. β. γοτθ. autis=ἡσυχος, πρέπων, ἀνεκτός, λιθ. aūdzi=ἀρτίζειν, καρκεύειν, ἀλατίζειν. Ἐνταῦθα ἀνέχουν καὶ αἱ λ. : ἡδ-μος (καρινθ. ἡδῶμος) *γλυκὺς, εὐχάριστος*, ἡδῶν *ἀρτίζω, καθιστῶ τι νόστιμον, καθιστῶ τι εὐχάριστον* (ἡδυσμα, τὸ *τὸ ἀρτυμα, τὸ ποιεῖν τὸ φηγητὸν νόστιμον*). θ. μετὰ τοῦ -es : ἡδος, τὸ *τὸ ὄξος, ἐξίδω ὡς καρύκεμα*, μελι-ἡδῆς *ἡδὺς ὡς μέλι* (πβ. ἀρχ. ἰνδ. prā-anādati=πολύ εὐχάριστος), ἀηδῆς *δυσαρέστος* (*ā-Fādhῆς), ἐξ οὗ τὸ ὁμ. ἡδῶν (τ.ἑ. ἀηδῶν) *εἶμαι δ'ἡσυχος, αἰσθάνομαι ἀηδῶν. ἱβ. καὶ ἡδονή, ἡ *εὐχαρίστησις, τέρψις, ἀπόλαυσις, ἡδονή* : ἀρχ. ἰνδ. anādanasi οὐδ.-ὡς. — ρ. *ἡδῶν = ἡδὺς, γλυκίς, εὐρίσκειν τι εὐγευστον πβ. ἡδῶν, (αὐθῶδης) αὐθῶδης.

ἡδος, τὸ *ὄφελος, ὠφέλεια, κέρδος, συμφέρον* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἡῆ *ἡ*, βλ. 1 ἡ.

ἡέριος *πρωινός, ἐωθινός* : ἐκ τοῦ *h(i)er-, βλ. ἡέριος, ἡμ.

ἡεφέις *ὀμιχλώδης, νεφελώδης, σκοτεινός*, βλ. ἡῆ καὶ 1 αἶμα.

ἥθος, -εος καὶ -ους, τὸ «συνήθεια, χρῆσις. ἔθιμον, ψυχικὴ διάθεσις, χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου, συνήθης διαμονή, ἐνδιαίτημα», ἐν τῷ πληθ. «τρώγλαι, κατοικαίαι» οἱ τρόποι καὶ τὰ ἔθιμα τῶν ἀνθρώπων», βλ. ἔθος.

ἥθω (ἀόρ. ἥσα) καὶ ἥθω «διυλίζω, στραγγίζω, «φιλτράρω», καθαρίζω», ἡθμός, ὁ «ὄργανον (σκεῦος) διέτρητον πρὸς στράγγισιν, διυλιστήρ, «στραγγιστήριον»: συγγ. τοῖς: μιν. ἱρλ. aithlad=τὸ κοσκίνισμα, κυμβρ. hidl=κόσκινον (*ā-tlo- = ἀρχ. σκανθ.-ισλ. aild=κόσκινον), λιθ. sietas=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. sito=κόσκινον (*ōi-to-), ἀλβ. loł=κοσκινίζω. — 'Ενταῦθα μᾶλλον ἀνήκει καὶ ὁ μεταπτ. τύπος ἱμαλλς, -ίδος, ἡ «ἡ προστάτις θεὰ τῶν μύλων», πβ. ἱμαλιά «τὸ ἐπιμετρον τῶν ἀλεύρων» 'Ἡσύχ.

1 ἥϊα, ἥα (τ.ξ. *ἥεια), τὰ «προμήθειαι διὰ τὴν πορείαν, ἐφόδια τροφῇ, λεία»: ἰσως συγγ. τῷ εἶμι «πορεύομαι», πβ. ἥιος «πορεύσιμος» 'Ἡσύχ.

2 ἥϊα, ἥα, τὰ «ἄχυρα σιτηρῶν, σκύβαλα, φλοιοὶ λαχάνων ἢ ὀσπρίων, ἀλευρον»: ἄβεβ. ἐτυμολ.

ἥϊσος, ἀττ. ἥσος «ἄγαμος, ὁ μήπω νυμφευθεὶς νέος»: ἡ- (μᾶλλον ὡς ἐν τῇ λ. ἡβαιοῖς) + *FisFos=λατ. viduus=ἀστερημένος, ἔρημος, χήρος, κενός πβ. IE *xidhoxā θηλ.=χήρα ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vidhānā, λατ. viduus, ἀρχ. ἱρλ. fedb, ἀρχ. πρωσσ. widdewū, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. wədona, γοτθ. wi-duwō, νεογερμ. Witwe (*xidhuwā)=χήρα ρ. *xidh- = χωρίζειν ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vidhyati=διαπερᾶ, διατρυπᾶ, vidhātē=κενοῦται, στερεῖται.

ἥϊσανός «ἀλέκτωρ, «πτερινός», βλ. κανόσσω.

ἥϊσκις ('Ἰλ. E 36): ἄβεβ. σημ. καὶ ἐτυμολ.

ἥϊος (ἥϊε Φοῖβε 'Ἰλ. O 365): ἰσως, ὡς σημαίνουν «ὁ κατὰ τὴν πρῶταν ἀσπράπτων» καὶ προσελθὼν ἐκ τοῦ *āusios, εἶναι συγγ. τῷ ἰ ἔως.

ἥϊων, -όνος (ἀττ. ἥϊων, αἰολ. ἄϊων, δωρ. ἄϊών), ἡ «ἡ ἀκτὴ θαλάσσης, παράλια, αἰγιαλός, ἀκτὴ λίμνης, ὄχθη ποταμοῦ»: ἐκ τοῦ *ā[s]iaw, συγγ. τῷ λατ. āra (*āsa):

ἥμα ἐπὶρ. «ἡσυχως, ἡρέμα, πρέως, ἡπίως, ἐλαφρῶς, ἀσθενῶς, βραδέως», ἡμιστος «βραδύτατος, ἀσθενέστατος», ἀττ. ἡμιστα ἐπὶρ. «ἐλάχιστα, οὐδένως, οὐδαμῶς, καθόλου», ὁμ. ἡσσω (*ἡκίω), ἀττ. ἥττω «ἀσθενέστερος, ὀλιγώτερος, ὑποδεέστερος» (ἐξ οὗ ἥττωμαι ἀντὶ *ἥτασθαι [πβ. ἐλάττω: ἐλάττωσθαι] «ὑποτάσσομαι, νικῶμαι», ἐξ οὗ ὁ ὑποχωρητ. σχηματισμὸς ἥττω καὶ ἥσσα, ἡ «ἡ ἐν τῷ πολέμῳ ἀποτυχία, ἀτυχὴς ἐκβασίς μέγης, ἥττω»): συγγ. τῷ λατ. aegnis=βραδύς, νωθρός, ὀκνηρός (*āc-nia) ἰσως συγγ. καὶ τοῖς: κάτω γερμ. aucken=θέτειν τι ἐντὸς σάκκου, καταποντίζειν, ἀγγλ. to sag=βυθίζεσθαι ρ. *āc- = ποιεῖν τι χαλαρόν, καταλείπειν, ὑποχωρεῖν (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *āc[i]-, βλ. ἡσυχω-). Πβ. τὰ μεταπτ. β. ἀκίων, ἀκισσα, ἀκαλα-ρρεῖτης (ἀ ἰδέ).

ἡκὴ «ἀκωκὴ ..., ἀκική» (ἰων., παρ. Ἀρχιλ.), ἡκός «ὀξύ» 'Ἡσύχ., ἀμφ-ἡκίς: «ὁ ἔχων δύο κόψεις, δίκωπος», παρ-ἡκίς «ὁ ἔχων πυρίνην (παιπαροκτωμέ-

1. Κατὰ τὰ ἡμέτερα λεξικά ἡϊόδει: σημαίνει «ὁ ἔχων ἀποκρήμνους (ὕψηλās) ὄχθας: ὁ πλήρης καλῶμων, πλούσιος εἰς καλῶμνας» ὁ παρὰ τὴν ἀκτὴν κείμενος ἢ ἐρχόμενος: ὁ φοιτῶν εἰς τὴν ὄχθην».

ντη) ἀκὴν (αἰχμήν)*, τανυ-ήκης *ὁ ἔχων μακρὰν ἀκὴν, αἰχμηρός*, ἡκεστος (καὶ ἡκεστός) *ἀδάμαστος* (κυρ. *ὁ ἀντελῶς ὥριμος*, πρ. ἀκμή καὶ ἡρεῖα *ἡνδρωμένην γυναῖκα* *Ἡσύχ.*;): ρ. *ἥκ- = αἰχμηρός, ὀξύς, βλ. ἀκαινα, ἀκή, ἀκρος.

ἦκω *ἔχω εἶδει*: IE *^h₂e(i)q-, πρ. δωρ. εἶκω (*^h₂eiq-). ἀττ., ἰων. ἰκέσθαι *ἐλθεῖν* (*^h₂eiq-, βλ. ἔκω).

ἡλεκάστη (νεώτ. ἡλεκάστη), ἡ *λεπτή ράβδος φέρουσα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τὴν πρὸς νῆσιν τολύπην ἐρίου ἢ βάμβακος, κοινῶς ἡ «ρόκα»*: ἰσως συγγ. τῷ λιθ. leaktuné=ἡ τροχαλία, «ἀνέμη».

ἡλέσκω, βλ. ἀλη.

ἡλέκτωρ, -ορος *ὁ λάμπων, ἀκτινοβολῶν*, ἡλεκτρον, τὸ (καὶ ἡλεκτρος, ὁ) *μείγμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου* ἡλεκτρον, «εκεχρημάρω»: ἐνεκα τοῦ κυρ. ἀφλάε *λαμπρῶς* *Ἡσύχ.*, ἐκ τοῦ ἡ- (μετ' ἐκτάσεως τοῦ προθεματ. φων;) + *^h₂lek-, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. ulkā θηλ.=πυροειδὲς φαίνόμενον, μετέωρον, θαυλός.

ἡλέος, βλ. ἀλη.

ἡλιαῖα, ἡ *δημόσιος τόπος ἐν Ἀθήναις, ἐν ᾧ συνεδρίαζε τὸ μέγιστον δικαστήριον, ἀποτελούμενον ἐξ ἐξ χιλιάδων δικαστῶν*, βλ. ἀλής.

ἡλίβατος (δωρ. ἥλ-): ἀβαβ. σημ.¹ καὶ ἑτυμολ.

ἡλίσθα ἐπίρ. *ὑπερμέτρως, ἰκανῶς, ἀρκούντως, ἐν ἀφθονίᾳ* (παρ' Ὀμ.): ἰσως συγγ. τῷ ἡλίσθιος, βλ. ἡλίσσω (ὑπὸ τὸ λ. ἀλη).

ἡλίσθιος (πρ. ἡλίσθα), βλ. ἀλη.

ἡλίκος (δωρ. ἥλ-) *ὁμῆλιξ, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίαν μετὰ τινος, τόσον μέγας τὴν ἡλικίαν ὅσον*: ἐκ τοῦ *^h₂li-li-ko (συγγ. τῷ ἀντων. θ. *^h₂lo-, βλ. ὅς· διὰ τὸ *^h₂li-k- πρ. ἡλιξ), ὅπως τηλέκος *τόσος τὴν ἡλικίαν, τόσον μέγας τὴν ἡλικίαν, τόσον νέος ἢ ἡλικιωμένος*, πηλέκος *πόσον μέγας, ποίας ἡλικίας, πόσων ἐξῶν*;, συγγ. τῷ ἀντων. θ. *^h₂eo-, *^h₂qo-.

ἡλιξ, -ικος (δωρ. ἥλ-) *ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίαν μετὰ τινος, ὁμῆλιξ, συνομήλικος, σύντροφος, ἐταῖρος*: ἐκ τοῦ *^h₂mli-k- = τοιοῦτος (οἶος περὶ οὗ ὁ λόγος γίνεται): IE *^h₂mli- = οὕτω ἐν τῷ σερβοκροατ. snak (*^h₂nakš)=ἐτεροθαλὴς ἀδελφός, πρ. ἀρχ. ἰνδ. snakeh (*^h₂sxo-koš)=συγγενής, ἐνάῃ (*^h₂moš)=γορτ. Φός=λατ. amos (βλ. ἔ)· διὰ τὸ -li- πρ. λατ. quē-lia, tā-lia, ἑκατ. slaβ. kolē, iolē=πόσον, τόσον, — Ἐξ αὐτοῦ: ἡλικία, ἡ* ἡ κατέστασις (σχέσις) τῶν ὁμῆλικων, ἡ αὐτὴ (ὁμοία) ἡλικία, οἱ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχοντες ὁ ἀπὸ γεννήσεως μέχρι δεδομένης στιγμῆς χρόνος τινός, ἡλικία*, ἡλικιώτης, ὁ *ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίαν μετὰ τινος, ὁμῆλιξ, συνομήλικος, σύγχρονος*.

ἡλιος (ἀττ.), ἡλίος (ὁμ.), ἡλιος, ἡλιος (δωρ.), ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ ἡλιος*: ἐκ τοῦ *^h₂el-^h₂io- (περαιτέρω σχηματισμός μετὰ τοῦ -jo- ἐκ τοῦ IE *^h₂el^h₂io).

1. Κατὰ τὰ ἡμέτερα λεξιμὰ ἡλίβατος σημαίνει *ἀπάτητος, δυσπρόσιτος, βραχέστερος, ἀπόκρημνος, ὑψηλός βαθὺς μέγας, παλιόριος, ὑπέρτονος, ὑπέρμετρος*.

ὅπως ἀρχ. ἰνδ. *śūryaś* = ἥλιος, ἐκ τοῦ *śū-*· πρ. λατ. *sōl* ἀρσ. = ἥλιος (**śāyel*, **śāyól*), κυμβρ. *haui* = ἥλιος (**śāyel*), ἀρχ. ἱρλ. *uīl* θηλ. = ὀφθαλμός (**uīli-*), γοτθ. *saui* οὐδ. = ἥλιος (**śūwīla-*), λιθ. *auilē*, λεττ. *saule* = ἥλιος (**saue-*), ἀλβ. *hij*, ἠλ = ἀστὴρ (**suil-*)· θ. μετὰ τοῦ -*en*- **s(u)ren-* ἐν τῇ ἀβεστ. γεν. *knōng* = ἡλίου, γοτθ. *sunno* θηλ. (**sun-ōn*, τὰ -*no*- κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν γεν. **sunn-ea*), ἀρχ. γερμ. *sunna*, νεογερμ. *Sonne* = ἥλιος, gall. *sonno-cingos* = ὀν. μὴνός (πορεία [τροχιά] τοῦ ἡλίου;), πρ. τὸ -*el/-en*- μαικτόν θ. ἐν τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *slēnsoce* = ἥλιος. Περαιτέρω μᾶλλον συγγ. τῇ ρ. **yei-* = καίειν βραδέως, «σιγοκαίειν», καίειν, πρ. *σέλας*.

Ἥλιος, -ίδος, δωρ. **Ἄλις**, ἡ «βορειοδυτικὸν τμήμα τῆς Πελοποννήσου»: ἐκ τοῦ **Fālis* = λατ. *vallis*, *vallis* = κοιλὰς (**galeis*)· περαιτέρω συγγ. τοῖς: ἥλος, λατ. *vallus*.

ἡλιτόμηνος (Ἰλ. T 118) «ὁ ἀστοχῆσας εἰς τὸν μῆνα τῆς γεννήσεως, προώρως γεννηθεὶς»: ἐκ τοῦ **ἡλιτέ-μηνος*, ἀόρ. β' ἀλιτεῖν «ἀμαρτεῖν, ἀστοχεῖν, ἀποτυχεῖν» + *μήν* «ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ μῆν, «μῆνας»».

ἥλος (δωρ. *ἄλος*, αἰολ. πληθ. *ἑάλλοι*), ὁ «τὸ «καρφί», ὁ ἥλος»: ἐκ τοῦ **yal-nos* = λατ. *vallus* ἀρσ. = πέσσας, *vallum* οὐδ. = χαράκιωμα, περίφραξις διὰ πασσάλων.

ἡλύγη, ἡ «σκοτός, σκοτεινὸν σημεῖον, σκιά», ἐπ-ἡλγέ, -υγος «ὁ παρτέχων σκιάν, προκαλύπτων», ἐπηλυγάζομαι, ἐπηλυγίζομαι «ἐπισυαίζω, σκεπάζω, καλύπτω, κρύπτω, ἀποκρύπτω»: ἡ- (πρόθημα σημαίνει «προσέγγισιν», ὡς ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. *ē-nīla-* = ὑπομέλας, ὁ ἔχων ἐλφρῶς μέλαιναν χροιάν) + *λυγ-*, συγγ. τοῖς: *lūga* «σκοτεινός, σκυώδης», Ἰλιν. *luga* = ἔλος (ἀλβ. *lëgaite* = τέλμα, ἔλος), λιθ. *liūgas* = ἰλύς, πηλός, βόρβορος, ρωσ.-ἐκκλ. σλαβ. *luz* = ἔλος, τέλμα.

ἡλύσιον (πεδίσον), τὸ «τόπος φανταστικὸς εἰς τὴν δυτικὴν ἐσχατιάν τῆς γῆς (ὡς ἐφαντάζοντο αὐτὴν οἱ ἀρχαῖοι), ἐνθα ἔξω βίον τερπνὸν καὶ εὐδαίμονα οἱ ἥρωες, παράδεισος» (Ὁδ. δ 563): μᾶλλον προελλ.

ἡμα, -ατος, τὸ «ἡ βολή, τὸ ριπτόμενον βλήμα, ἀκόντισμα», βλ. *ἴημι*.

ἡμαι (γ' ἐν. ἦσται, γ' πληθ. ὅμ. εἴσται) «κάθημαι, εἵμαι ἐστρατοπεδευμένος»: ἐκ τοῦ **hō-*μαι, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *āi-* = αὐτὸς κάθηται (= ἦσται), πρ. χεττ. *esai* (ti) = αὐτὸς κάθηται, *esai* = αὐτὸς θέτει· ρ. **sed-* = καθῆσθαι, βλ. *ἴζω*.

ἡμαρ, -ατος (αἰολ. ;), τὸ «ἡ ἡμέρα», διαλ. *ἡμέρᾱ*, ἀττ. *ἡμέρᾱ*, ἰων. *ἡμέρη* (τὸ δασύ πνεῦμα κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *ἔως* ἢ *ἐσπερᾱ*· θηλ. τοῦ ἡμαρ, ὅπως *πίερα* τοῦ *πῖαρ* κ.τ.τ.), ἡμέτιος «ὁ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας γινόμενος, καθ' ἐκάστην ἡμέραν γινόμενος, ἡμερήσιος»: συγγ. τῷ ἀρμ. *aur-* = ἡμέρα (**amur*, IE **am̥ōr*). Πρ. *μεσημβριᾶ*, *τῆμος*.

ἡμεῖς (ἰων., ἀττ.) «ὁ, τι καὶ νῦν, ἡμεῖς, «ἐμμεῖς»»: μᾶλλον ἐκ τοῦ **ḥmēes*· λεσβ. *ἄμμες*, δωρ., βοιωτ. *ἄμές* = αἰτ. *ἄμμε*, *ἄμέ* + -ς τῆς ὀνομ. πληθ. (ὅμ. ἡμέας, ἀττ. ἡμᾶς μετὰ τῆς καταλ. τῶν συμφων. θ.)· γεν. ὅμ. ἡμεῶν, ἰων. ἡμέων, ἀττ. ἡμῶν, λεσβ. *ἄμμεῶν*, δωρ. *ἄμέων*, ὁ πληθ. τῶν **ασμειο*, **ασμεο*, τοπ. λεσβ. *ἄμμι(ν)*, δωρ. *ἄμίν*, ἰων., ἀττ. *ἡμίν*, *ἡμιν*. — αἰτ. λεσβ. *ἄμμε*, δωρ. *ἄμέ* = ἀβεστ. *ahma*, IE **am̥é*, πρ. ἀρχ. ἰνδ. *asamā*· **as* μετακτ. β. τῶν IE **nēs*, **nōs* = ἡμεῖς ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *naḥ*, ἀλβ. *na* (**nos*), λατ.

nōs, άρχ. ίρλ. ní, ar n-, γοτθ., άρχ. γερμ. uns (*ps), άρχ. έσλ. σ. xβ. nas γεν., άρχ. πρωσσ. nouson (*nōs-aōm). Πβ. θυε. νό. — Κτητ. άντωι: λεσβ. άμμος, δωρ. άμός=άβεστ. aham- ιων., άττ. ήμέ-τερος.— ήμε-δατός *ό έκ της ήμετέρας χώρας, έγχώριος*: έκ του *άσμεθ=άρχ. ινδ. asmad- (IE *smed) + -ατος (IE *-sod)· βλ. άλλοδατός.

ήμερος *ό,τι και νύν, ήμερος, έξημερωθείς, γλυκύς, ήπιος, πρῆος*, ήμερόω *καθιστώ τιν- ήμερον, έξημερώ, ήμερώνω, τιθατεύω, θαμάζω*, ήμερότης, -ητος, ή *τό ήπιον του χαρακτήρος, ή ήπιότης*: άν άρχικώς έστήμινεν *ήσυχος, ήρεμος*, ίσως τότε έκ του *hēm-ero-, συγγ. τοίς: άρχ. γερμ. jē-mat=πλήρης λύπης (νεογερμ. Jammer=θρήνος, όδυμός), άγγλοσαξ. gēomor=τεθλιμμένος, λυπηρός.

ήμι *φημί, λέγω*, ήσι *λέγει*, ήν *έγώ έλεγον*: κατά τό πρότυπον του φη-μί, φησί, έφη: τό έφη έσχηματίσθη έν συνεχείς κατά τό ή *έλεγεν, εί-πεν*, έκ του *ήηκ (πβ. άν-ωνια *καλεύω, παραγγέλλω, διατάσσω, συμβου-λεύω, προτρέπω*), συγγ. τοίς: λατ. είδ (είδ έκ του *eīd) =καταφάσκω, λέγω ναί, λέγω, άρμ. asen =λέγω(άντι *acem, IE *sē-).

ήμι- α' συνθετ. πολλών λέξεων, δηλούν *τήν έλλειψιν, άτέλειαν, τό ήμισυ*: =άρχ. ινδ. mīti-, λατ. mīti-, άρχ. γερμ. mīti-=ήμισυ. — ήμισυς *ό,τι και νύν, ήμισυς, «μισός»*, έκ του *ήμι-τυς (άρχ., δελφ. ήμισσον, τό *τό ήμι-συ*, έκ του *-συ-ον, *-σμον)· κρητ. ήμίνω, ή *ή ήμίσεια, τό ήμισυ* (> λατ. hēmīna άρχικώς=ή ήμίσεια, τ.έ. μοίρα).

ήμιτύβιον, τό *λιπόν ύφασμα, χειρόμακτρον, προσόφιον, επετοτέτα*: αί-γυπτ. λ., κατά παρτυμολ. σχηματισθείσα επί τη βάσει του ήμι-.

ήμορις, -ίλος, ή *έστερημένη* ('Ησύχ.): έκ του *ά-σμορις, πβ. κάσμορος *δύστηνος* 'Ησύχ. και μέρομαι, μέρος.

ήμος, δωρ. άμος *ότε, όταν, καθ' έν χρόνον*, βλ. τήμος.

ήμύω *κλίνω, κύπτω, «γέρνω», θυθίζομαι, καταπίπτω, καταρρέω*: άβεβ. έτυμολ. Πβ. ύπερμήμυσε.

1 ήν *ίδέ, ίδού*: =λατ. έn=έμπρός λοιπόν, καλώς, λοιπόν, ιδέ, ίδού (ήνίθε *ίδού, ιδέ, κοίτα εκεί*=ήν+ιδε *ιδέ*, πβ. λατ. έn aspicce κ.τ.τ.).

2 ήν *έν*, βλ. έν.

ήνία (δωρ. ένία), ή, ήνία, τά *ό χαλινός, τό λωρίον του χαλινού*: έκ του *άnsia, συγγ. τοίς: λατ. έna=λαβή, «χερούλι» άγγείου (χύτρας), όπῃ δια πόρπην (=λαβ. έna=λαβή, «χερούλι» άγγείου), μον. ίρλ. έai πληθ.=χαλι-νός (*ansio-), άρχ. σκανδ.-ισλ. as θηλ.=δατή, δι' ής διέρχονται οι ιμάντες (τά λωρία), νεογερμ. Όse=όπῃ δια πόρπην.

ήνικα (δωρ. ένίκα) *ότε, όποτε, όσάκις*: ή-νί-κα (πβ. τά συσχετικῶς πη-νί-κα, τη-νί-κα)· τό ή- έκ του άνωτων. θ. *ja- (βλ. ός), πβ. ήλίος· τό -κα οίον έν τοίς: αντί-κα, δωρ. ό-κα, τό-κα κ.τ.λ.

ήνις (αίτ. ήνιν) επίθ. *ό ήλικίας ένός έτους*: συγγ. τῶ έτος, ό *έτος, χρό-νος* (βλ. έπισυτός).

ήνορέη (όμ.), ή *άνδρεία, άνδρική δύναμις, γενναιότης, άνδρική καλλονή*, βλ. άνήρ.

ήνοψ, οπος (όμ.) *άκαστρέπτων, λάμπων*: ίσως έκ του *hēn-op-, συγγ. τῶ άβεστ. xntag γεν.=του ήλιου, βλ. ήλιος.

ήνυστρον, τὸ *ὁ τέταρτος στόμαχος τῶν μηρυκασιμῶν, ἐν ᾧ συντελεῖται ἡ πέψις· ἀγαπητὸν ἐν Ἀθήναις φαγητόν, ὁ «κατοᾶς»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vaniṣṭhāḥ ἄρσ.=τὸ ἀπὸ τοῦ τυφλοῦ ἐντέρου μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀπενθυσιμένου τμήμα τοῦ παχέος ἐντέρου, νορβ. διαλ. vīnestr=ήνυστρον, ἀρχ. γερμ. wānast, νεογερμ. Wanst ἄρσ.=γαστήρ, κοιλία.

ήπαρ, γεν. ήπατος, τὸ *τὸ «συνώτιον», ήπαρ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. yākt, γεν. yaknāḥ, ἄβεστ. yākan- (-ā- ὡς ἐν τῷ ήπαρ), λατ. iecur, iecoris καὶ iocineris, λιθ. jākno, ἀρχ. jekno (*jekn- = ήπαρ· I.E. *jekn- (t), γεν. *jekn- nés. II.B. καὶ τὰ (μετεσχηματισμένα πως) ἄρμ. leard, ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. lifr θηλ., ἀρχ. γερμ. lebara=ήπαρ.

ήπείω *βελτιώνω, ἐπιδιορθώνω, ἐπισκευάζω, «μπαλώνω», θεραπεύω*: ἰσως συγγ. τῷ ήπιος.

ήπεθενός *ἀδύνατος, ἀσθενής, ἀνέπνηρος, χωλός*: ἰσως συγγ. τοῖς: λιθ. orūs=ἀδύνατος, ἀρχ. ἰνδ. apñ θηλ.=ἀσθένεια, νόσος.

ήπειρος (δωρ. ήπειρος, αἰολ. ήπερος), ἡ *ἡ γῆ, ζηρά, «στεριά», ήπειρος*: ἐκ τοῦ *ἀπερ-ιος, συγγ. τοῖς: ἀγγλοσκιθ. ofer ἄρσ., μιν. γερμ. uoner οὐδ. =ἐχθρῇ, ἀκτὴ ἰσως συγγ. καὶ τῷ ἄρμ. ap'm=ὕρηνιον, τράπεζα, αἰγιάδος, παραλία.

ήπεροπεύς, ὁ, ήπεροπευτής, ὁ *ὁ ἀπατεῶν, ἐξαπατῶν, δολιχῶν δι' ἀπατηλῶν λόγων, «ξεμουλιζών», ήπεροπειθε *δολιχῶν δι' ἀπατηλῶν λόγων, «ξεμουλιζών», ήπαπειθῶ*: ἀν πρὶοκεται περὶ κληρον. λέξεως, ἰσως συγγ. τοῖς: ἀπτετ, ἡ *θόλος, ἀπάτη*, ἰάπτω *βάλλω, ρίπτω, ἐκτοξεύω, ἐκσπενδονίζω, προσβάλλω τινά διὰ λόγων, καταδίδωκω, ἐπιτυγχάνω, τρυματίζω, βλάπτω*.

ήπίαιλος, ὁ *ἰσχυρὸς πυρετός, πυρετός μετὰ ρίγους, «κρυάδες» ἐπιδάτης*, ήπιείλης, -ητος, ὁ, ήπιόλης, -ον, ὁ *ἐπιδάτης, «βραχνᾶς»: ἰσως ἐντάϋθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ήπίαιλος, ὁ *τὸ περὶ τὴν λύχνον πετόμενον ἐντομον («πεταλούδιον» τοῦ φωτός, ψυχῇ, «ψυχούλα», ἡ ὅποια κατὰ τὴν λαϊκὴν ἀντίληψιν προκαλεῖ πυρετόν καὶ ἐπιδάτην)*, συγγ. τῷ λατ. uirgō=ζῷον τὸ ἔχον πτέρυγας. II.B. ἐπιδάτης.

ήπιος *πρῶτος, πρωστης, μαλακός, γλυκύς, ἡμερος, ήπιος*: ἰσως ἐντάϋθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ήπίος, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. apīḥ=φίλος, σύμμαχος.

ήπύω (δωρ. ήπύω) *καλῶ, προσκαλῶ, φωνάζω, ἐπικαλοῦμαι, βοῶ*, ὁμ. ήπύω (κλητ. ἀντί ὀνομ.) *ὁ καλῶν, φωνάζων, κρᾶκτες*: ἰσως συγγ. τῷ γοτθ. wörjan=καλεῖν, φωνάζειν.

ήρα (ὁμ. ήρα φέρειν τίσι Ἰλ. A 222 κ.τ.λ. *πράττειν τι εὐάρεστον εἰς τινα, προσφέρειν εἰς τινα ὅ,τι εἶναι ἀρεστόν, κάμνειν καλὸν εἰς τινα, φέρεσθαι φιλικῶς*): ἐκ τίνος ὀνοματ. ρ. *Fηρ *προστασία, κλίσις, συμπαθεία* (πβ. βράηρον *μεγάλως κεχαρισμένον* Ἰησίχ., λεσβ. ήρῖστα, ἡ *φιλοφροσύνη, εὐπροσηγορία*), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. -vāra- ἄρσ., ἄβεστ. vāra- οὐδ.=προστασία, πβ. ἀρχ. ἰνδ. vṛṛāci=σκαπάζει, καὶ τὰ ὑπὸ τὸ λ. φέρσθαι. — Ἐν

1. Διωρθώσα τὸν ἀνύπαρκτον ἐσφαλμένον τύπον ήρῶιᾶ τοῦ Hofmann εἰς ήρώνα, ἡ (πβ. Fr. Bechtel, Die griechischen Dialekte. Berlin 1921, τόμ. Α', σ. 120).

ταῦθα ἀνθήκουν καὶ αἱ λ. : ἐπι-ήρατος *εὐχάριστος, εὐάρεστος, εὐπρόσδεκτος*, ἡρατος, ὁ *προστέτης, φύλαξ*, πβ. ἀρχ. ινδ. *nāṛakaḥ*—ὑπερασπιστής, κυμβρ. *gwan*—ἡρας (**nāros*). Βλ. ἡρίον.

ἡρέμα ἐπίρ. *ἡσύχως, ἡρέμα, σιγά, ἐλαφρῶς, βαθμηδόν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, βραδέως*, ἡρεμαῖος *ἡσυχος*, ἡρεμέω *εἶμαι ἡρεμος, ἡσυχάζω, ἀναπαύομαι*, ἡρεμίζω *καθιστῶ τινα ἡρεμον*, ἀμτβ. *ἡρεμῶ* : συγγ. τοῖς : γοτθ. *ripiis* οὐδ.—ἡρεμία, ἡσυχία, λιθ. *ripieti*—ἡρεμεῖν, ἡσυχάζειν, ρωθιτ.—ὑποστηρίζειν, ἀρχ. ινδ. *tāpaiti*—κάθεται ἡσυχος, ἀπολαύει, ἀρχ. ἱβλ. *fo-rimaim*—ταποθετῶ. ἡρι ἐπίρ. *ἑνωρίς, πρῶι* : τοπ. πτώσις *ἄ(ι)ερι (πβ. **Harī-voia*), βλ. ἡέριος, ἄριστον.

ἡρινός *ἐαρινός*, βλ. 2 ἡρ.

ἡρίον, τὸ *λόφος ἐκ χώματος, γήλοφος, τύμβος, τάφος, μνημεῖον* : ἰσως συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. *nr̥ṣṭi*—σκαπάζει, περικαλύπτει, βλ. ἡρα.

ἡριος, γεν. ἡρωός (*ἡρωF-ος), ὁ *ὁ κύριος ἡρας, «ἡραςος», ἡρωίση, ἡ, ἡρωίς, -ίος (δωρ. ἡρῶις), ἡ *ἡ ἡρωίς* : κυρ. *προστέτης, ὑπερασπιστής* (πβ. ἀρχ. **Hrō*, ἀττ. **Hρη*, ἐκ τοῦ **HrFā*), συγγ. τῷ ἄβεστ. *haurvaiti*—φρουρεῖ, ἐπιτηρεῖ, φυλάττει.

ἡσων, ἀττ. ἡτων *ἀσθενέστερος, ὀλιγώτερος, ὑποδεέστερος*, βλ. ἡνα.

ἡσυχος, -ων *ἡρεμος, γαλήνιος, ἡσυχος*, ἡσυχῇ ἐπίρ. *ἡσύχως, ἡρέμα*, ἡσυχίζω *καθιστῶ τι ἡσυχον, καθησυχάζω*, ἀμτβ. *εὐρίσκομαι ἐν ἡσυχίᾳ, ἡσυχάζω, ἀδρανῶ, κατεκλίνομαι, σιωπῶ, ἡρεμῶ*, ἡσυχία, ἡ *ἡρεμία, γαλήνη, σιωπή, ἡσυχία* : ἰσως ἐκ τοῦ **ai-tu-ghos*, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ινδ. *aiyām*—ἑσπέρα, ἀνα-*ayati*—παύει, λατ. *aiuas*—εὐήμιος, βραδύς, *aiñō*—ἀφίνω, ἀρχ. ἱβλ. *aiñ*—μακρός, γοτθ. *aiþius*—εὐήμιος, βραδύς ρ. **ai(i)-*, **ai-*. Πβ. ἡνα. ἡσρ, τὸ *ἡ καρδία (αἰολ. τόπος ἀντὶ *ἡσρ), ἡσρον, τὸ *τὸ μεταξὺ ὁμφαλοῦ καὶ αἰθόλου μέρος, ὑπογάστριον* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. *ādera* θηλ. (νεογερμ. *Ader*)—ἡ φλέψ, κφλάβαν, *imn-ādrī*—ἐντόσθια, ἔντερα, ἱβλ. *in-aihar*—ἐντόσθια (**ai(i)-etro-*);).

ἡτριον, δωρ. ἡτριον, τὸ *στήμιον (σστημόνιον) ὑπόστατος*, βλ. δτταμαι.

ἡττω, ἡττων, βλ. ἡνα, ἡσων.

ἡῶτε *ὥς, καθὼς, ὥσπερ*, βλ. 1 ἡ, ἡῶ.

ἡχῇ (δωρ. ἡχῆ), ἡ *ἡχος, θόρυβος, βοή, κραυγὴ ὁδίνης*, ἡχώ, -οῦς, ἡ *ἡχος, κρότος, βοή, φέμη, ἀντήχησις, ἀντίκλος, ἡχώ*, ἡχος (ἀρκ. *Fāchos*), ὁ *θόρυβος, κρότος, βοή, ἡχος*, ἡχέω *παράγω ἡχον, ἡχώ, κροτῶ, ἀντηχῶ*, ἡχέτῃ, ἡχέτης ὁ παράγων καθαρὸν ἡχον, εὐἡχος, ἡχηρός, ὀξύφωνος*, δσο-*ηχῆς* ὁ κακῶς ἡχῶν, δυσάρεστος, θλιβερός*, μετακτ. β. ἀμφιαχρία (Ἰλ. B 316) *φρονέζουσα περί τινας*, *iaxḥ* (**FiFaxḥ*) καὶ *iaxḥī*, ἡ *κραυγῇ, ἀλαλαγμός, θρήνος, βοή, θόρυβος, κρότος*, *iāxw* (**FiFaxw*), *iaxéw* *κραυγάζω, βῶω, φωνάζω, ἡχῶ, θορυβῶ, παράγω ἡχον, συρίζω*, ἀνάχος (Ἰλ. N 41) ὁ ὁμοῦ φωνάζων (**dFiFaxos*) : ἰσως συγγ. τοῖς : ἀγγλοσαξ. *swōgan*, *swēgan*—ἡχεῖν, γοτθ. *ga-swōgan*—ἀναστυνάζειν, λιθ. *swagiā*, *swagēti*—ἀντηχεῖν.

ἡώς, γεν. ἡωός, ἡ *τὸ λυκαυγές, ἡ αὐγή, τὰ «χαράματα», τὸ «γλυκοχαράμα», ἡ πρωία, ἡμέρα*, ἡφος, ἀττ. ἑφος ὁ ἀνέμων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἡώ, πρωινός, ἀνατολικός*, βλ. 1 ἡως.

Θαίρος, ὁ *ἡ στρόφιγξ τῆς θύρας, ἡ πρὸς τὸν τοῖχον παραστάς τῆς θύρας μετὰ τῶν στροφένων: ἴσως ἐκ τοῦ *d^hmg-jo- = ὁ πρὸς τὴν θύραν πορευόμενος (κινούμενος), κινῶν τὴν θύραν, συγγ. τῷ θέα + *ei- = ἰέναι, πορεύεσθαι (βλ. εἶμι).

θάκος, ὁ *ἔδρα, κάθισμα*, βλ. θάσσω.

θάλαμος, ὁ *τὸ ἐσώτατον μέρος οικίας, νυμφικὸς κοιτῶν, θάλαμος, δωμάτιον* (ἀρχικῶς *τὸ εἰς τὴν αὐλὴν στρογγύλον οἰκοδόμημα χρησιμοποιοῦμενον ὡς κοιτῶν καὶ ἀποθήκη*), θαλάμη, ἡ *κοίτη, φωλεά, ὀπή, σπήλαιον, ἐν ᾧ δικαίνονται ζῷα, κοίλωμα τοῦ ἐδάφους*: πβ. θόλος (προελλ. ;).

θάλασσα, ἀττ. **θάλαττα**, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, θάλασσα*, μακεδ. θαλάγγαν *θάλασσαν* *Ἡσύχ.*: μᾶλλον προελλ.

θάλλω (πρκ. τέθηλα, δωρ. τέθλλα) *πρασινίζω, βλαστάνω, θάλλω, ἀνθῶ, ἀκμαίω, εὐδαιμονῶ· ἀφθονῶ*, θάλος, τὸ *νεαρὸς βλαστὸς, τρυφερὸς κλάδος, κλάδος εἰλαίας* (θαλός, ὁ = ὦσ.), θαλερός *ἀνθηρός, ἀκμαίος, ισχυρός, ζωνρός, ἀφθονός*, ὅμ. ἀμφι-θαλής *ὁ ἔχων ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἐν ζωῇ*, εὐ-θαλής *ὁ καλῶς θάλλον, ἀνθῶν, βλαστάνων, ἀνθηρός, ἀκμαίζων*, ἐρι-θηλής *ὁ πλουσίως θάλλον, ἀφθόνως βλαστάνων, ἔχων ἀφθονον βλάστησιν, εὐθαλής* (πβ. ἐριθαλής, ἡ *εἰδος φυτοῦ*): ἐκ τοῦ *dhal-n-, συγγ. τοῖς: ἀρμ. dalar=πράσινος, δροσερός, ἀλβ. dal' (*dailō), δωρ. doth (*dāl-) =ἐξέρχομαι, βλαστάνω, ἐκπιδῶ. — *Ἐνταῦθα ἀνθήκουν καὶ αἱ λ.: θαλίᾱ, ἡ *ἀνθήσις, ἀκμή, εὐδαιμονία*, ἐν τῷ πληθ. *εὐωνχία, συμπόσιον, πανήγυρις*, δαῖς θάλεια *πλούσιον γεῦμα, ἀφθονός εὐωνχία*. Πβ. θάλλω.

θάλλω *θερμαίνω, ζεσταίνω· φλέγω, ἀνάπτω, διεγείρω, παρηγορῶ, ἐμψυχῶ, περιθάλλω*, θάλλος, τὸ *θερμότης, ζέστη· θερμὴ, πυρετός, ἄλγος*, ὅμ. δυσθαλής *ὁ κακῶς θάλλων, δυσκόλως θερμαίνων, παγερός*, θαλπωρή, ἡ *παρηγορία, στοργή, θαλπωρή*, θαλνερὸς *θερμός*: συγγ. τῷ θάλλω ;

θαμιά (καὶ θαμινά, θαμινάκις, θαμνάκις) ἐπίρ. *συχνά, συχνάκις, πολλάκις*, ὅμ. πληθ. θαμέες, θαμειαί *σεσωρευμένοι, συχνοί, πυκνοί, πεπικνωμένοι*, θαμίζω *ἔρχομαι συχνάκις, συχνάζω, συνηθίζω*, θάμνος, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, θάμνος, «χαμόκλαδος»: θαμιά ἐκ τοῦ *dham-n-, μεταπτ. τύποι: θαμός, ὁ, θημών, -ῶνος, ὁ *σωρός, πλήθος*· ρ. *dhē-, βλ. τίθημι, πβ. θέμεθλα.

θάμβος, τὸ *ἐκπληξίς, θαυμασμός, κατάπληξις, λαμπρότης προκαλοῦσα κατάπληξιν ἢ θαυμασμόν*, θαμβέω *κατέχομαι ὑπὸ θάμβους, ἐκπλήσσομαι, μένω κατάπληκτος*: ὡς τύπος μετ' ἑρρίνου εἶναι συγγ. τοῖς: ὅμ. τάφος, τὸ *θάμβος, ἐκπληξίς, θαυμασμός*, πρκ. ἐπικ. ἰων. τέθηλα, δωρ. ἔταρον *εἶμαι ἐκθαμβος, ἐκπεπληγμένος*· μᾶλλον συγγ. καὶ τοῖς: θῶψ, γεν. θωπός, ὁ *ὁ κόλαξ, ἀνειλικρινὴς ἐγκωμιάζων*, ὡς ἐπίθ. *ἐγκωμιαστικός, κολακευτικός*, θάπτω, θαπείω *κολακεύω, καθ' ὑπερβολὴν περιποιούμαι· ἐλαφρῶς ψάύω, «χαϊδεύω», θαπτέω* (κυρ. *παρατηρῶ τι[να] μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως*), θαπειῖα, ἡ *κολακεία, ὑπερβολικὴ περιποίησις*, περαιτέρω συγγ. τῷ γοτθ. afdōbn=γίνομαι ἄφρων· ρ. *dhābh- = ἐκπλήττεσθαι, θαυμάζειν, ἄφρων εἶναι (ἀρχικῶς μᾶλλον=πλήττεσθαι).

θάμνος, ὁ *θ,τι καὶ νῦν, ὁ θάμνος, τὸ «χαμόκλαδον», βλ. *θαμά*.

θάνατος ὁ *θ,τι καὶ νῦν, ὁ θάνατος, *θητός*, *θωρ.* *θνατός* *ὁ ὑποκείμενος εἰς τὸν θάνατον, *θητός* (*ἀθάνατος *ὁ μὴ ἀποθνήσκων, ἀθάνατος, ἀφθι-
τος*), *θωρ.* *θνασκω*, ἀττ. (ἀπο)θνήσκω, *λεσβ.* *θναίσκω* (μετασχηματισθὲν
κατὰ τὰ ρήμ. εἰς -ίσκω), *μέλλ.* ἀττ. -θανοῦμαι, ἀόρ. -θανεῖν *«πεθαίνω»,
ἀποθνήσκω*: ἐκ τοῦ *dhn-patos, *συγγ.* τῷ ἀρχ. *lnð.* *édhvaniti*=ἀπεσβέ-
σθη, ἐξηφανίσθη ρ. *dhn-en- = διασκορπίζεσθαι, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *dheu-,
βλ. 1 *θέω*.

θάπτω (ἀόρ. *ἐτάφην*) *κηδεύω, ἐνταφιάζω, θάπτω*, *ἀθαιπτος* *ὁ μὴ τεθαμ-
μένος, ἀταφος, ἀθαιπτος*, *τάφος*, ὁ *ἡ ταφή, κηδεα, τέλετή τοῦ ἐνταφια-
σμοῦ, τὸ πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν περίδειπνον, ἡ «παρηγοριά», ὁ τάφος,
τύμβος, τὸ μνημα*, *ταφή*, ἡ *ἐνταφιασμός, ταφή*, *τάφρος*, ἡ *δρυγμα,
«χαντάκι», *τάφρος**: μᾶλλον ἐκ τοῦ *dhnphhō (τάφρος ἐκ τοῦ *dhnphh-r-os),
συγγ. τοῖς: ἀρμ. *damban*=τάφος, μνημα, τύμβος, *dambatan*=ὦσ.

θάργηλος ἀρτος, ὁ *ἄρτος παρεσκευασμένος ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς συγκομι-
δῆς*, *λων.*, ἀττ. *Θαργήλια*, τὰ *ἐορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος
τελουμένη κατὰ τὸν μῆνα *Θαργηλιῶνα*, *Θαργηλιών*, -ῶνος, ὁ *ὁ ἐνδέκατος
μῆν τοῦ ἀττ. ἔτους*: μᾶλλον *προελλ*.

θάρσος (*λων.*, ἀρχ. ἀττ.), **θάρρος** (*νεοαττ.*); **θάρσος** (*λεσβ.*, *θεσσ.*), τὸ *θάρ-
ρος; τόλμη, τολμηρότης, ἀποφασιστικότητα; θρασύτης, αὐθάδεια*, ὅμ. *Θερ-
σίτης*, ὁ κύρ. ὄν. ἐν Ἰλ. (κυρ. σημαίνει *ὁ θρασύς, ἀναιδής, αὐθάδης*), ἀττ.
θράσος, τὸ *θάρρος, τόλμη Ἰταμότης, αὐθάδεια, θράσος*, *θαρσύς*, *θρασύς*
θαρραλέος, τολμηρός, παράτολμος, ριψοκίνδυνος, ἀναιδής, θρασύς, *θαρ-
σέω*, *θαρρέω* *εἶμαι θαρραλέος, ἔχω θάρρος* ὅν φοβοῦμαι, ριψοκινδυνεύω
ἔχω πεποιθῆσιν*, *θαρραλῆος*, *θαρραλέος* *ὁ πλήρης θάρρους, τολμηρός, θαρ-
ραλῆος*, ὅμ. *θάρσυνος* *θαρραλῆος, εὐθαρσῆς, ὁ ἔχων πεποιθῆσιν εἰς τι,
πεποιθώς* (*θαρσο-συνος;), *θαρσένω* *ἐμβάλλω θάρρος*, ἀμτβ. *ἔχω θάρρος*,
θαρσύνω *μετὰ θάρρους*: *θρασύς*=ἀρχ. *lnð.* *dhrasūh* (Γραμμ. συνήθ.
dhrasūh κατὰ τὸ *dhrasūti*), ἀρχ. *lnð.* *dhrasūh*=θαρραλῆος (νεώτ. *dhrasūh* ἐκ
τοῦ *dhrasōs-) πβ. ἀρχ. *lnð.* *dhrasūti*, *dhrasūti*=εἶναι θαρραλῆος, *τολμᾷ*,
dhrasūti=θαρραλῆος, *τολμηρός*, *γοτθ.* *ga-dars*, ἀπρφ. *gadaurēan*, ἀρχ. *γερμ.*
gi-tar=τολμῶ, *lnð.* *dhrasū*, *dhrasū*=τολμῶ, *συγγ.* μᾶλλον καὶ τῷ ἀρχ. ἐκκλ.
σλαβ. *dars*=τολμηρός, παράτολμος, ριψοκίνδυνος (μετ' ἐναλλαγῆς τοῦ
φθύγγου s ἀντὶ τοῦ s).

θάσσω (ὅμ. *θαάσσω*) *κάθημαι, ἡσυχάζω*, ἀττ.-*θωρ.* *θῶκος*, *θωρ.* *θῶκος*,
ὅμ. *θῶκος* καὶ *θύωκος* (ἀντὶ *θω[F]ακος καὶ κτ' ἀφομ. *θω[F]ακος), ὁ
ἔδρα, κάθισμα, θέσις, συνέδριον, βουλή ἀπόπατος, ἀττ. *θοάζω* *κάθη-
μαι*: *συγγ.* τῷ *lnð.* *dénia*, *dénia*=ἐνδύεσθαι ρ. *dhē-y- παρὰ τῇ *dhē-,
βλ. *τίθημι*.

θάσσων, ἀττ. *θάττων* *ταχύτερος*, βλ. *ταχύς*.

θαύμα, τὸ *πᾶν ὃ, τι βλέπει τις μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπληξέως, ἀντικείμε-
νον θαυμασμοῦ· θαυμάσιος, ἐκπληξίς*: ἐκ τοῦ *dha-u-ma, *ισχ. β.* *θῶμα*
(Ἡσύχ.), πβ. *θωρ.* *Θαυμάσιος* κ.τ.τ. Ἐξ αὐτοῦ: *θαυμάζω* *ἐκπληττομαι,
μένω ἐκθαμβος, βλέπω τι μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπληξέως, θαυμάζω* (ἀντὶ
*θαυμάσσω). Πβ. *θέα*.

λιον*, πβ. θαμέλιοι λίθοι, ὁμ. θαμείλια (τὸ -ει- κατὰ μετρ. ἔκτασιν), τὰ *τὰ θαμέλια, ἡ βάσις*: συγγ. τῷ τίθημι, πβ. θαμά, θέμις, θερμόν.

Θέμερος *σεμνός, σοβαρός*, θερμε-ῶπις, -ίδος, ἡ *ἡ βλέπουσα σκυθρωπῶς, ἔχουσα σεμνὸν βλέμμα*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. timber=σκοτεινός, κατηφής, μον. ἱρλ. dem=μαῦρος, σκοτεινός, πβ. ἀρχ. γερμ. dunkel, νεογερμ. dunkel (*dhengho-)=σκοτεινός.

Θέμις, γεν. (ἀρχικῶς **Θέμιστος**) -ίδος, -ιτος, -ιος, ἡ *ὄν. Οὐκᾶς (ἡ σταθερὸς καὶ βεβαίως ἱσταμένη)* δικαιοσύνη, δίκαιον, νόμος, ἔθιμον, συνήθεια* (ἄκλ. εἴτα οὐδ., θηλ.): θέμ-ι ὡς α' συνθετ. (πβ. θέμερος *σεμνός, σοβαρός* καὶ θαμὴρ *βεβαία, εὐσταθής* 'Ἠσύχ.)+ὄνοματ. ρ. *στᾱ=ἱστάμενος.

Θεμάω ('Οδ. ι 486) *καταφέρω τι πρὸ σταθῆ, κάμνω τι πρὸ ἐγγίστη εἰς τὴν ξηράν*: συγγ. τῷ τίθημι, πβ. θεμοῦς *διαθέσεις* 'Ἠσύχ.

Θέλαρ, -ατος, τὸ *ἡ παλάμη, τὸ πέλμα τοῦ ποδός, ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης, ἡ ἀναπεπταμένη θάλασσα, τὸ πέλμας τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ βωμοῦ, τὸ κοίλωμα, ἐν ᾧ ἐτίθεντο τὰ θύματα*, ὀπίσθεαρ (*ὀπισθο-θεαρ*), τὸ *τὸ ὀπισθεν τῆς παλάμης*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. ienar ἀρσ., ienra θηλ.=παλάμη, ἱρλ. degnu=τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χειρός, πβ. λιθ. dēlna=παλάμη* ρ. *dhen- = ἐπίπεδος, τὸ ἐπίπεδον, ἐπιφάνεια.

Θεοπρότος, ὁ *μάντις, προφήτης*, θεοπροπία, ἡ, θεοπροπίαιον, τὸ *θέσφατον, προφητεία*, θεοπροπῶ *μαντεύω ἐκ θείας ἐμπνεύσεως, προφητεύω*: μᾶλλον ἐκ τοῦ θεός + πρέπω *ἐναργῶς διακρίνωμαι, κατάδηλος γίνομαι, φαίνομαι*, ὡς σημαῖνον *ὁ θεὸς ἐμπνεύσει καθιστῶν ἐκ τούτων ἔξακουστών (διακρίπων)*.

Θεός, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, ὁ θεός*, θεός (νεώτ. θεῶ, ἀρχ. θέασι), ἡ *ἡ Οὐκᾶ*: ἐκ τοῦ *dhesia, συγγ. τοῖς: ἀρμ. dik πληθ.=θεοὶ (*dihēsa), ἀρχ. ἰνδ. dhiṣ-nyaḥ=εὐλαβής, εὐσεβής, λατ. fētime=ἐορτάσιμοι ἡμέραι, fētiui=ἐορτάσιμος, πανηγυρικός* περικίτρω (ὥς συγγ. τῇ ρ. *dhē- =θέτειν [βλ. τίθημι]). Πβ. θεουδής, θέσκελος κ.τ.λ.

Θεουδής *ὁ φοβούμενος τὸν θεόν, θεοσεβής, εὐσεβής*, θεοῦδεια, ἡ *ὁ φόβος τοῦ θεοῦ, ἡ εὐσεβεία*: ἐκ τοῦ *θεο-δφείης *ὁ φοβούμενος τοὺς θεοὺς*, βλ. λέος, δεῖδω.

Θέπτεινος *ἀπτόμενος* 'Ἠσύχ., βλ. τέφρα.

Θεράπων, -οντος, ὁ (ἀρχ.θ. μετὰ τοῦ ρ. πβ. **θεράπεινα**, ἡ) *ὀηρέτης, ἐταῖρος, σύντροφος, ἀκόλουθος*, θέραψ, -υπος, ὁ=ὥς., **θεράπειν**, ἡ *ὀηρέτρια, δούλη κατοικία, διαμονή*, **θεραπεύω** *ὀηρεῖν, ζυγνύειν, περιποιεῖμαι, καταπραΰνω, περιθάλπω, λατρεύω, θεραπεύω*, **θεραπεύω**, ἡ *περιποιήσις, ἐπιμέλεια*: (ὥς μετὰ τοῦ π ἔκτετ. τύπος τῆς ρ. *dhetē-, *dhetē- ἐν τοῖς: **θερήσκω** *νοῶ* 'Ἠσύχ., **θεήσκω** *εὐσεβής*, **θεησκεῖν**, ἡ *λατρεῖα τοῦ Θεοῦ, θεησκευτικὴ λατρεία*, **θεησκεῖν** *τηρῶ θεησκευτικὰς λατρείας ἢ συνθηκὰς, ἐκτελῶ θεησκευτικὰς τύπους, τιμῶ τὸ θεῖον μετὰ πολλῶν τελετῶν* βλ. θράνος.

Θερμός *ζεστός, θερμός*, **θέρμη**, ἡ *θερμότης, κάψων, πυρετός, θέρμη*, **θερμαίνω**, ὁμ. β' πληθ. προστ. **θέρμετε** (***θερμ-ιο***) *καθιστῶ τι θερμόν, ζεσταίνω, θερμαίνω* ἐνισχύω, ζωονύω, ἐμψυχώνω*, **θέρμιασμα**, ἡ *ἡ κάμινος*: **θερμός** ἐκ τοῦ *g^hthermos=ἀρμ. **ἔρμη**, θρακ.-φρυγ. **gēmo-** = θερ-

μός, πβ. ἄλβ. *xjaɣm*=θερμότης, καύσων· **ΙΕ** **ǵʰh₂ormos* ἐν τοῖς: ἀρχ. *lvð. għaɣmāh*=θερμότης, καύσων, λατ. *foɣma*=θερμός, ἀρχ. γερμ., νεογερμ. *waɣm*=θερμός, ἀρχ. πρωσσ. *goɣme*=θερμότης, καύσων, *Ισως* καὶ ἐν τῷ ἱρλ. *goɣm*=κυανοῦς (ἀρχικῶς: ἔχων τὸ χρώμα τοῦ πυρός;)* ρ. **ǵʰher-*=θερμός, ζεστός, βλ. *θέρω*.

Θέρμος, ὁ **εἶδος* ὁσπερίου, τὸ «λουύνισον»: *Ισως* συγγ. τῷ *livð. kurlē*=φυτὸν τῆς οἰκογενείας τῶν βατραχοειδῶν, φυτὸν κληματῶδες.

Θέρος, τὸ *ὁ θερινὸς καύσων, τὸ θέρος, «καλοκαίρι», ἡ συγκομιδὴ, οἱ θερινοὶ καρποί*, θερινός *ὁ ἀνήκειν ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ θέρος, καλοκαιρινός, θερινός*, *θερίζω* *ἀποκόπτω διὰ θρεπάνου τὰ σιτηρά, *θερίζω*, ἀποκομιζῶ, κόπτω, ἐξολοθρεύω*: ἐκ τοῦ **ǵʰh₂erme-* = ἀρχ. *lvð. háta-* οὐδ.—ἡ πυρά, ὁ καύσων, ἀρμ. *ȝer*=θερμότης, ὥρατος καίφες* πβ. *θέρωμαι* *γίνεμαι θερμός, θερμαίνομαι*, ἀρμ. *ȝeipum* = θερμαίνομαι, ἄλβ. *ngroh*=θερμαίνω (**ǵʰh₂er-*, πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *gřějъ*, *gřěti*=θερμαίνειν), μον. ἱρλ. *gorim*=διαθερμαίνω, *livð. garas*=ἀτμός* πβ. καὶ ἀρχ. *lvð. għaɣmāh* ἀρσ.—ἡ πυρά, ὁ καύσων, ἄλβ. *xjaɣ*=πῦρ, λατ. *foɣma*, *foɣmāx*=ἡ κάμινος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *gɣos*=λέβης. **Πβ.** *θερμός*.

Θέσις, -εως, ἡ *τοποθέτησις, κατέταξις, τακτοποίησις, κατάθεσις*: = ἀρχ. *lvð. -dhitih*=θέσις, λατ. *oon-diti-on*=μεταπτ. β. **dhitis* ἐν τοῖς: γοτθ. *ga-dēþa*, ἀρχ. γερμ. *iðt*=ἐνέργεια, πράξις, *livð. dēþis*=βάρος, φορτίον, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *blago-děte*=εὐεργεσία ρ. **dēd-* = θέτειν, τοποθετεῖν.

Θέσκελος *λαμπρός, θαυμάσιος*: κυρ. *ὁ ὑπὸ τῆς θεότητος παρορμώμενος, ὑπὸ θεοῦ κινούμενος (ἐμπνεόμενος)*· *θεσ-* ἐκ τοῦ **θε(σ)ός* *ἐκ θεοῦ* + *κέλομαι* *παραινῶ, παροτρύνω, παρορμῶ*. **Πβ.** *θεσπέσιος*, *θείσφατος*.

Θεσμός, ὁ *ὅ, τι καὶ νῦν, θεσμός, νόμος, κανὼν, διάταξις, ἔθος, συνήθεια* (διαλ. *θεθμός*, *τεθμός*): **dhedh₂mós*, συγγ. τῷ *τίθημι* (τὸ -σ- ἀντὶ τοῦ -θ- τίθεται ἀναλογικῶς).

Θεσπέσιος *θαυμάσιος, ἐξαιρετός, θεῖος*: ἀρχικῶς *ὁ ὑπὸ τῆς θεότητος ἀποκακαλυμμένος, ἐξαγγελθεὶς (λαχθεὶς)* (πβ. *θείσφατος*) ἢ *ὁ κατὰ θεῖον ἐμπνευσιν ὁμιλῶν*, ἐκ τοῦ *θεσ-* (βλ. *θέσκελος*) + **σπέ-τιος*, συγγ. τοῖς: *d-spe-tos*, *d-spási-os** γ. **seq**, βλ. *ἐνέπει*. — Ἡ λ. *θείσις*, -εως καὶ -ίδος, ὁ, ἡ *θεόπνευστος, προφητεύων, χρησιμοδοτῶν ὑπερμεγέθης, τρομερός* (*θεσπίζω* *χρησιμοδοτῶ, προφητεύω*) εἶναι μᾶλλον βραχυτέ. τύπος τοῦ *θεσπέσιος*.

Θέσσεσθαι (ἀόρ.) *ζητῆσαι διὰ προσευχῆς, ἰκετεῦσαι, προσεύξασθαι* (μτχ. *θεσάμενος*, γ' πληθ. *θέσσαντο*), ἀπό-θεστος *κατηραμένος, καταπεφρονημένος*, πολυ-θεστος *λίαν ἐπιθυμητός, πολυπόθητος*, κύρ. *ὅν. θεό-θεστος* κ.τ.λ. (βοιωτ. -*φειστος*, -*φειστος*): ἐκ τοῦ **ǵʰh₂edh-**, συγγ. τοῖς: πόθος, ὁ, ποθή, ἡ *σοφοδρά ἐπιθυμία, πόθος* (**ǵʰh₂odh-*), *ποθέω* *σοφδρά ἐπιθυμῶ, ποθῶ*, ἀρχ. περσ. *ȝadīȝamīy*=παρακαλῶ, ἀρχ. ἱρλ. *guidim*=παρακαλῶ (=ποθέω), *livð. godāu-ja*, *godā*=ποθῶ, μετ' ἐπρίνου *raieigendā*=ποθῶ. ἐπι-ζητῶ, στεροῦμαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *izědъ*=ἐπιθυμῶ.

Θείσφατος *ὁ ὑπὸ τῆς θεότητος ἀποκακαλυμμένος, ἐξαγγελθεὶς (λαχθεὶς)*: *θεσ-* (βλ. *θέσκελος*, *θεσπέσιος*) + *φάτος*, βλ. *φαίω*, *φημί*.

Θέω (μέλλ. *θεύσομαι*) *τρέχω*, *θεός* *ταχύς*, *βοη-θέος* *ὁ σπεύδων προς

βοήθειαν*, βοάζω *θέτω εἰς ταχεῖαν κίνησιν, κινῶ ταχέως, ἐπισπεύδω, καταβροχθίζω λαυμάργως*, ἀμτβ. *ἐπείγομαι, κινούμαι ταχέως, σπεύδω, ὁρμῶ*: θέω=ἀρχ. ἰνδ. dhānati=τρέχει, ρέει (θής Ἰλ. Ζ 507=ἀρχ. ἰνδ. dhānati=ὥσ.), dhāutīh=πηγή, ρυάκιον, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. dggg, ἀρχ. γερμ. του, νεογερμ. Tau=δρόσος (*dhozē), φρυγ. (;) dōdee *ἐπείγου* Ἡσυχ. ρ. *dheu=τρέχειν, ρεῖν.

θεωρός (ἰων. θεωρός, θεωρός, δωρ. θεῶρός), ὁ *θεατής, παρατηρητής, ὁ ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀποστελλόμενος, ὅπως ἐρωτήσῃ τὸ μαντεῖον, ἢ ὅπως προσφέρῃ θυσίαν ἢ ἀνάθημά τι, πρεσβευτής, ἀπεσταλμένος*, θεωρίῃ, ἢ *τὸ θεᾶσθαι, θεωρία, θέα, θέαμα, παρατήρησις, πανήγυρις, ἐορτή, τὸ ἀξίωμα τοῦ θεωροῦ, ἢ ἐκπλήρωσις τοῦ ἔργου αὐτοῦ, πρεσβεία πεμπομένη ὑπὸ τῶν ἐλληνηκῶν πόλεων, ὅπως μετέχῃ τῶν ἐθνικῶν πανηγύρεων, ἢ πρέσβεις ἀποστελλόμενοι εἰς μαντεῖον* θεωρέω *θεῶμαι, παρατηρῶ, ἐπιθεωρῶ, λογίζομαι, εἶμαι πρεσβευτής*: ἐκ τοῦ *θεᾶ-ορός, -φορός, συγγ. τῷ ὄραω *βλέπω*, πβ. ἀγγλοσάξ. warōn=παρατηρεῖν (νεογερμ. wahrēn=τηρεῖν, φυλάττειν).

θήγω (δωρ. θῆγω), **θηγάνω** *δικονίζω, ὀξύνω, παροξύνω, ἐρεθίζω, παρορμῶ, παροτρύνω*, **θηγάη**, ἢ *ἡ ἀκόνη, τὸ «ἀκόνι», ὁ ἐρεθισμός, παροξυσμός*, τέθωνται *τεθύμωται* Ἡσυχ.: συγγ. τῷ ἀρμ. daku (*dhāgu-)=ἀξίνῃ, πέλεικος ρ. *dhāg-=-δικονίζειν.

θήκη, ἢ *ὅ, τι καὶ νῦν, θήκη, κιβώτιον· σαρκοφάγος, τάφος*, βλ. τίθημι.

θηλέω *πρασινίζω, βλαστάνω, θάλλω, ἀκμάζω*, βλ. θάλλω.

θηλή, ἢ *ἡ ὑποστρόγγυλος προεξοχή τοῦ μαστοῦ, «ρώγα», θηλή*, **θηλαμών**, -όνος, ἢ *ἡ θηλάζουσα, τροφός*, **θηλάζω** *παρέχω τὴν θηλήν τοῦ μαστοῦ πρὸς θηλασμόν, βυζαίνω*, ἀμτβ. *ροφῶ ἐκ τῆς θηλῆς γάλα, βυζαίνω, θηλάζω*: συγγ. τοῖς· λατ. fēd=θηλάζω, fīlius=υἱός (*τὸ θηλάζον βρέφος), λεττ. dēls=υἱός, ἸΕ *dhē(i)- μεταπτ. β. ἀρμ. dail=τὸ πρῶτον μετὰ τὸν τοκετὸν γάλα, ἢ κοιλιάστραχ (*dhāi-li-), ἀλβ. del'e=πρόβατον (*dhāi-l-), μον. ἰρλ. del=θηλή (*dhēl-lo-), ἀρχ. γερμ. tīla θηλ.=τὸ στήθος τοῦ θήλεος. Πβ. θήλυς (θηλ. θήλεια καὶ θήλυς, οὐδ. θήλυ) *ὁ θηλάζων, τρέφειν, θηλυκός*=ἀρχ. ἰνδ. dhārāh=θηλάζων, ἀπομυζών, θηλύνω *κάμνω τινὰ θηλυπρεπῆ, ἐκθηλύνω*. Βλ. θήσθαι.

θηλὺς *θηλυκός*, βλ. θηλή.

θην ἐγκλιτ. μόριον *βεβαίως, ἀναμφισβητήτως* (πβ. οἷ θην *βεβαίως οὐχί*, ἢ θην *κατ' ἀλήθειαν* κ.τ.λ.): ἀβεβ. ἐτυμολ.

θήρ, γεν. **θηρός** (λεοβ. φήρ, θεσσ. φείρ), ὁ *θηρίον, ἄγριον ζῷον*, **θηρίον**, τὸ *ἄγριον ζῷον, ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν θηρευομένων, κτήνος, ζῷον*, **θήρεᾶ**, ἢ *κυνήγιον ἀγρίων ζῳων, ἄγρα, λεία· ἐπιμελὴς ἐπιδιώξις πάντος πράγματος*: ὄνοματ. ρ. *āhāēr* πβ. λατ. ferus=ἄγριος (*bhākeros), λιθ. ĩvēti, ἀρχ. ἐκκλ. slaβ. nēnēs=ἄγριον ζῷον (δευτερ. θ. μετὰ τοῦ i).

θής, γεν. **θητός** (θῆτᾱς *θηῖτας, τοὺς δοῦλους. Κύπριοι* Ἡσυχ.), ὁ μισθωτὸς ἐργάτης, δουλοπάροικος καλλιερῶν τοὺς ἀγρούς, ἢ τετάρτη καὶ ἐσχάτη τάξις κατὰ τὸ πολίτευμα τοῦ Σόλωνος*, **θήσσα**, ἀττ. **θηῖττα**, ἢ *πτωχὴ κόρη ἐργαζομένη ἐπὶ μισθῷ, ὥς ἐπὶ θ. *δουλική, λιτή*, **θητεῖον** *ἐργάζομαι (δουλεύω) ἐπὶ μισθῷ*, **θητεία**, ἢ *ἡ ἐπὶ μισθῷ ὑπηρεσία*: μέλλον προελλ.,

θησαυρός, ὁ "τὸ ἀποταμειυθὲν καὶ ἐν ἀποθήκῃ φυλαττόμενον, θησαυρός, θησαυροφυλάκιον" (> λατ. thes[au]rarius), **θησαυρίζω** "ἀποθηκεύω, ἀποθέτω, διατηρῶ", **θησαύρισμα**, τὸ "θησαυρός": ἀβεβ. ἐτυμολ. (ὡς σήματινον "ἀποθήκη [θεξαμενὴ] ὕδατος" ἐκ τοῦ θησ- + αυρᾶ, ἢ *ὑδωρ*; [δὲ ἰδέ]).

θῆσθαι ἀπρφ. ἐνεστ., ὁμ. ἀόρ. **θῆσατο** "ἀμείλγειν, ἐκμυζᾶν, θηλάζειν", ἀπρφ. ἐνεργ. ἀορ. **θῆσαι** "θρέψαι, θηλάσαι" Ἡσύχ.: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. τελικῶ ἀπρφ. dhātānē=θηλάζειν, dhāyah—ὁ διατρέφων, περιποιούμενος, dhātī=ἡ τροφός, dhāyati=ἐκμυζᾷ (ἀντί *dhayāti, IE *dhe-jé-ti=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. dojz=ἐκμυζῶ, γοτθ. daddjan=ἐκμυζᾶν), dhēnāh=γαλακτοφόρος, dhinōti=κορενύει, χορταίνεται, ἀρμ. diem=ἐκμυζῶ, dayeak=ἡ τροφός, λατ. fēmina=τὸ θῆλυ, ἡ γυνή, ἀρχ. ἰρλ. dhū=ἀρνίον, demaid=ἐκμυζᾷ, ἀρχ. πρωσσ. dadan=γάλα, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. dēta=κοράσιον· ρ. *dhēi-, *dhī- = θηλάζειν, βυζαίνειν, βλ. θηλή· πβ. καὶ θήνισσ, τὸ "γάλα", γαλα-θηρὸς "ὁ βυζαίνων γάλα, θηλάζων ἔτι", τιθήνη, ἡ "ἡ τροφός" (βλ. καὶ τίθη, τιθασός).

θίασος, ὁ "ὁμιλος ἀνθρώπων διερχόμενος τὰς ὁδοὺς ἐν χοροῖς καὶ ἔσμασι πρὸς τιμὴν θεότητος τινος· συμπόσιον, ἐορτή" πληθὸς ἀνθρώπων, ὁμάς ἀνθρώπων, ἐταιρεία", **θιασεύω** "εἰσάγω τινὰ εἰς θίασον, μετέχω τοῦ θιάσου, παρευρίσκομαι εἰς πανηγυρικὴν πομπήν" (πβ. θιάσαι "χορεύσαι", λακ. σιάδες "θυσία" Ἡσύχ.): ἀβεβ. ἐτυμολ.

θιβρός "θερμός, ζεστός": ἴσως ἐκ τοῦ *g^hig^h-to-, συγγ. τῷ φοῖβος "λαμπρός, διαυγής".

θιγγάνω (ἀπρφ. ἀορ. β' **θιγεῖν**, λακ. **σιγῆν**) "ψάω τι διὰ τῆς χειρός, θγγίζω, λαμβάνω μέρος εἰς τι, προσβάλλω, εὐρίσκω": συγγ. τοῖς: λατ. fingō=διαμορφώνω, πλάττω, σχηματίζω, ἀρχ. ἰνδ. dhimi=ἀλείφω, συγκολλῶ, ἀρμ. dizanem=ἐπισωρεύω, ἀρχ. ἰρλ. digen=στερεός, γοτθ. þamma digandin δοτ.=ζυμωτής, μαλάσσω, daigs=τὸ φύραμα, ἡ ζύμη, λιθ. dieḥti=ραπίζειν, θέρειν τινὰ διὰ ξύλου (κυρ.=ζυμώνειν τι τελείως)· ρ. *dheig^h- = μαλάσσειν, ζυμώνειν· βλ. πλείονα ὑπὸ τὸ λ. τεῖχος.

θίξ, γεν. **θίνος**, ὁ, ἡ "σωρὸς ἄμμου, ἀμμώδης ἀκτὴ τῆς θαλάσσης, αἰγιαλός, ἀμμώδης ὕφαλος ἑκτασίς, ἀμμώδης στέπνη, ἄμμος ἡ ὕψος ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης": μᾶλλον ἐκ τοῦ *θF-i-, συγγ. τῷ νεογερμ. Düne=σωρὸς ἄμμου, ἀμμώδης ἀκτὴ θαλάσσης (ἐκ τοῦ μsn. κάτω γερμ. dūne)· ρ. *dheu=περιφέρεσθαι, διασκορπίζεσθαι, βλ. ἰ θῆω.

θλάω (ὁμ. ἀόρ. γ' ἐν. **θλάσσει**) "θραύω, σπάζω, συντρίβω, «τσακίζω», θλάσις, ἡ "θραύσις, θλάσις, «σπάσμοι»": ἐκ τοῦ IE *dhlaseō ἢ *dhlēō, μᾶλλον συγγ. τοῖς: τοεχ. dlasmati=πιέζειν, ἀρχ. ἰνδ. dhlāsā- = μολόπετρα. — Τὸ ἰων., ἀττ., δωρ. **φλάω** "θραύω, σπάζω, συντρίβω" ἐσχηματίσθη κατὰ συμφωρμὸν τῶν **θλάω** καὶ **φλίβω**, ὡς συμβαίνει τὸ ἀντιθετὸν ἐν τῷ θλίβω "πιέζω, σφίγγω, συνθλίβω, στενοχωρῶ", τοῦ ὁποίου τὸ θ παρελήφθη ἐκ τοῦ **θλάω**.

θυήσκω "ἀποθνήσκω, «πεθαίνω», βλ. θάνατος.

1 **θοάζω** "κάθηναι", βλ. θάσσω.

2 **θοάζω** "θέτω εἰς ταχέαν κίνησιν, κινῶ ταχέως, ἐπισπεύδω, καταβροχθίζω λαιμάργως", ἀμτφ. "ἐπείγομαι, κινεῖμαι ταχέως, σπεύδω, ὀρμῶ", βλ. θέω.

θοῖνη, ἡ "συμπόσιον, εὐωχία, δεῖπνον· τέρψις, διζσκέδασις· τροφή, φαγητόν",

θουάσω *τρώγω, ἐστῶ, θίδω συμπόσιον*, μέσ.-παθ. *εὐωχοῦμαι, τρώγω ἐν εὐωχίᾳ*, θουατήρ, -ήρος, ὁ *ὁ παρέχων συμπόσιον*, θουάτωρ, -ορος, ὁ *ὁ εὐωχοῦμενος*, θουατήριον, τὸ *εὐωχία, συμπόσιον*: μᾶλλον ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *θαι-νᾶ, συγγ. τῷ θῶσθαι (*θωζεσθαι) *εὐωχεῖσθαι*, πβ. θῶται *θουάται* *Ἡσύχ.

θόλος, ἡ *θολωτὴν κατασκευάσμα, στέγη ἡμισφαίρειδος ἔχουσα καμάραν, ἐν ᾗ Ἀθήνας κυκλικὸν οἰκοδόμημα, ἐν ᾧ παρέμενον καὶ ἐπιτίζοντο οἱ πρυτάνεις*: θόλος, ὡς καὶ ἡ λ. θάλαμος (δὲ ἰδέ), συγγ. τοῖς: γοτθ. *dal*, ἀρχ. γερμ. *tal* οὐδ., νεογερμ. *Tal*=κοιλίς, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *dolъ*=ὀπή, λάκκος, κοιλίς.

θολός, ὁ *πηλός, λάσπη, ἀκαθαρσία, τὸ μέλαν ὑγρόν, τὸ ὅποῖον ἐκχέουσι τὰ κεφαλόποδα (π.χ. ἡ σπηλία [κουσιπιά]), τὸ εὐαλαμέριον κ.τ.τ.)*, θολῶ *καθιστῶ τι θολόν, θολώνω, ταρέσσω*, θολερός *βορβορώδης, λασπώδης, θολός, σκοτεινός, τεταραγμένος, συγκεχυμένος*: ἐκ τοῦ *θφολός, κατὰ τὸν τύπον=γοτθ. *dwale*=μωρός, ἀνόητος (μεταπτ. τύποι: ἀγγλοσαξ. *dol*, ἀρχ. γερμ. *tol*=μωρός, ἀνόητος), ἀρχ. ἱρλ. *dall*=τυφλός (παλ. κελτ. **dhmalnos*)* ρ. **dhmel-*, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **dheu-*=περιφέρεσθαι, διασκορπίζεσθαι, βλ. θῦμός, θῦμος κ.τ.λ.

θοός *ταχύς, εὐκίνητος, δραστήριος*, βλ. θέω.

θορός, ὁ, **θορή**, ἡ *τὸ σπέρμα τοῦ ἄρρενος*, θορίσκομαι *δέχομαι σπέρμα, συλλαμβάνω*, ποιητ. θρώσκω, ἀττ. θρήσκω (ἀόρ. *ἐθωρον*) *ἄλλομαι, πηδῶ, ἀναπηδῶ, κινουμαι αἰφνιδίως κατὰ τινος, ἐφορμῶ, ὀχεύω, βατεύω* (θρα-ἐκ τοῦ **dhert-*)* ἐκ τῆς βάσεως **dhereu-*=θέρνυμι, θορνύομαι *πηδῶ, ὀχεύω, βατεύω*: συγγ. τῷ μιν. ἱρλ. *daireim*=πηδῶ ἐπάνω, βατεύω. Πβ. θούρος.

θόρυβος, ὁ *συγκεχυμένη βοή, ταραχή, θόρυβος, σύγχυσις*, θορυβέω *κάμνω (προκαλῶ) θόρυβον, ἐγείρω ταραχήν, ἐπευφημῶ, ἐπικροτῶ, περιάγω τινὰ εἰς σύγχυσιν, καταπλήσσω, διαταράσσω*: συγγ. τῷ θρέομαι *φωνάζω δυνατά, κραυγάζω μεγαλοφώνως* (δὲ ἰδέ).

θοῦρος, **θούριος** *ἐφορμῶν, ὁρμητικός, σφοδρός, ἀκάθεκτος, πολεμικός*: ἐκ τοῦ *θορFος, συγγ. τῷ θορός.

θῶκος καὶ **θῶκος** (ὅμ.), ὁ *ἔδρα, κάθισμα, θέσις*, βλ. θᾶσσω.

θράνος, ὁ *ἔδρα, κάθισμα, θρόνος, ὑποπόδιον, «σκαμνάκι», σάνις ἐπὶ θύρου, κάθισμα ἀποπάτου*, θρανίον, τὸ ὑποκορ. τοῦ θράνος, ὅμ. (ἰων.) *θρήνυς*, -ος, ὁ *ὑποπόδιον, «σκαμνάκι», ἐπὶ τοῦ ὁποίου βάλλει τοὺς πόδας του ὁ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος, τὸ σανίδιον, ἐφ' οὗ ἐκάθηντο οἱ κωπηλάται*, ἰων. *θρήνυξ*, βοιωτ. *θράνυξ*, -κος, ὁ *ἔδρα, κάθισμα* (θρα- ἐκ τοῦ **dhert-*), ἰων. ἀπρφ. ἀορ. θρήσασθαι *καθησθαι*: ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ **dhere-* ἐσχηματίσθησαν τὰ: θρόνος, ὁ *ἔδρα ὑψηλὴ καὶ πολυτελής, ἐν ᾗ ἐκάθηντο οἱ ἄρχοντες ἢ τιμητικῶς οἱ ξένοι, ἔδρα τοῦ διδασκάλου*, κυπρ. λακ. *θάραξ* *ὑποπόδιον* *Ἡσύχ.* μετὰ τῆς σημ. *διὰ τῶν αἰσθησεων κρατεῖν (κατέχειν)* τὰ: ἐν-θρεῖν *φυλάσσειν* *Ἡσύχ., θρήσκω *νοῶ* *Ἡσύχ., ἰων. *θρησκηγι*, ἑλληνιστ. *θρησκαῖα*, ἡ *ἡ λατρεία τοῦ θεοῦ, θρησκευτικὴ λατρεία*, θρήσκος *ὁ τηρῶν τὰ τῆς θρησκείας, εὐσεβής* (πβ. καὶ *θεράτων*): ρ. **dher-*=κρατεῖν, ἐξ ἧς ἐσχηματίσθη τινὰ: ἀρχ. ἰνδ. *dhārayati*=κρατεῖ, φέρει, βα-

στάζει, ὑποστηρίζει, λατ. *fiō-tus*=ἑστηριγμένος ἐπὶ τινος, πεποιθώς εἰς τι, *fiōtē*=σχεδόν, *firmus*=στερεός (**dhargh-mos*), λιθ. *deriū*, *derēti*=ἐνοικιάζειν (κυρ. *στερεώνειν*).

θρανώσσω (παρὰ Λυκόφρ.), **συν-θρανώω** (παρ' Εὐρ.) *θραύω εἰς τεμάχια, συντρίβω*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *θραῖνός, ὅπερ ἐκ τοῦ *θραυσ-ανός, συγγ. τῷ θραύω *συντρίβω, θραύω*.

θράσος, τὸ *θάρρος, τόλμη: ἱταμότης, αὐθάδεια, θράσος*. βλ. θάρσος.

θράσσω, ἀττ. **θράττω** (ὁμ. πρκ. **τέτρηχα** ἀμτβ.) *ταράσσω, διαταράσσω, συγχέω, ἀνησυχῶ, ἐνοχλῶ*, **ταραχή**, ἡ *σύγχυσις, **ταραχή***, **ταράσσω**, ἀττ. **ταράττω** *προκαλῶ **ταραχήν**, **ταράσσω**, **συγχέω*** (**dharghā*), **τρεχύς**, ἰων. **τρηχύς** *σκληρός, τραχύς, ὁ μὴ ὁμαλὸς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, μὴ λείος, ἀνώμαλος ἰσχυρός, σφοδρός, ὀξύς, βίαιος, ὁμητικὸς, βάνευσος, ἄγριος, βραγχυνός* (**dharghūs*): σύγγ. τοῖς: λιθ. *dirgatu*, *dirgti*=εἰς ἀταξίαν περιέρχεσθαι, ἀρχ. λιθ. *dragēs* πληθ.=ἡ ὑποστάθμη, «λάσπη» τοῦ οἴνου, ἀλβ. *drē*=ὑποστάθμη, «μουόργω» τοῦ ἐλαίου, «λάσπη» τοῦ οἴνου (**dhroghā*), ἀρχ. γερμ. *trastir* πληθ.=τὰ στέμφυλα, «τσιπούρα» ρ. **dhargh-*.

θράττα, ἡ *μικρὸς θαλάσσιος ἰχθύς*: ἴσως συγγ. τῷ **τρεχύς**.

θραύω (παθ. πρκ. **τέθραυσμαι**) *σπάζω, κομματιάζω, θραύω, συντρίβω καταβάλλω*, **θραυστός**, **θραυλός** (**θραυσ-λός*) *ὅν δύναται τις νὰ θραύσῃ, εὐθραυστος*, **θραῦσμα**, τὸ *τεμάχιον ἀποσπασθὲν διὰ θραύσεως, τεμάχιον, πηγή, κάταγμα*: μεταπτ. τύπος **θρυλίχθη** ἀόρ. παθ. ('Ἰλ. Ψ' 396) ***ἐθραύσθη**, **συνετρίβη*** (ἐκ τοῦ **θρεῖλίζω*): συγγ. τοῖς: κυμβρ. *dryll*=τεμάχιον τεθραυσμένον (**dhru-s-lío-*), λιθ. *druskā*=ἄλας (κυρ.=ψυχίον, «ψίχουλοι»), γοτθ. *drauhēnōs* θηλ. πληθ.=θρύμματα, ψυχία, *drisann*=πίπτειν ρ. **dhreus-*, πβ. **θρανώσσω**.

θρέομαι (**θρεΐομαι*) *φρονάζω δυνατά, κραυγάζω μεγαλοφώνως*, ὁμ. **θρόος** (*θροΐος*), ἀττ. **θροός**, ὁ *δυνατὴ βοή, κραυγή, θόρυβος γογγυσμός, φήμη, διάδοσις*, **θροέω** *φρονάζω δυνατά, θορυβῶ*, **θρύλος**, ὁ *συγκεχυμένος θόρυβος, ψίθυρος, βοή*, **θρύλέω** *τονθορύζω, γογγύζω, «μουρμουρίζω», διαδίδω*: συγγ. τοῖς: ἀγγλοσαξ. *drēam* ἀρσ.=εὐχάριστος θόρυβος, ἐπευφημῖαι, ἀρμ. *erdum*=ὀρκίζομαι (**dhrepu-mi*) ἤχοιμ. λέξις ἐκ ρ. **dh(e)reu-*, ἐπεκτετ. τύπου τῆς ρ. **dhre-* ἐν τοῖς: **θόρυβος**, ὁ *συγκεχυμένη βοή, **ταραχή**, **θόρυβος**, **σύγχυσις***, **τερθεῖα**, ἡ *ἀνότης ὁμιλία, φλυαρία, τερατολογία, χρήσις τεχνασμάτων καὶ ἀπάτης*, **τερθεύομαι** *λέγω πράγματα ἀνόητα, φλυαρῶ, ποιῶμαι χρῆσιν τεχνασμάτων, ἀπάτης καὶ ἀγρυπτίας*, **τονθορύζω** *λέγω τι μετὰ γογγυσμοῦ, «μουρμουρίζω», **τονθορύζω*** (**tor-thor-*), ἀγγλοσαξ. *doza* ἀρσ.=εἶδος ἐντόμου βομβοῦντος, ἀγριομέλισσα (κοινὸν γερμ. **drum-*), ἴσως καὶ ἐν τῷ λεττ. *dunduris*=εἶδος ἐντόμου βομβοῦντος, ἀγριομέλισσα κ.τ.λ. (ἀν δὲν πρόκειται περὶ τῆς ρ. **der-*) πβ. τὸν ἐπεκτετ. τύπον **dhren-* ἐν τοῖς: **θεῖνος**, ὁ *ἐπικρίθειον ἄσμα, ὄδυρμός, ὀλοφυρμός, «μοιρολόγιον», **θηρῆω** *ὀλοφύρομαι, θρηνῶ, «μοιρολογῶ», λακ. **θρώνει**, ὁ *κηφῆν* Ἡούχ. **τερθήρη**, ἡ *εἶδος σφηκὸς κατασκευάζοντος τὴν φωλεάν του ἐν τῇ γῇ*, **ἀνθήρη**, ἡ *ἀγριομέλισσα* (**άνθο-θηρή*);, ἀρχ. ἰνδ. *dhra-nati*=ἡχεῖ, ἀρχ. γερμ. *trono*=κηφῆν ἐκτετ. β. ἀγγλοσαξ. *drēn*=ὦσ., ἀσθ.

β. γοτθ. *drumbus*=ἤχος, μον. κάτω γερμ. *dröben*, νεογερμ. *dröhnen*=κροτεῖν, ποιεῖν θόρυβον.

θρήνυς, θρήσασθαι, βλ. *θράνος*.

θρησκεία, θρησκός, βλ. *θεράπων, θράνος*. Πβ. *δόξω*.

θρίαί, αἱ *νόμφοι, τροφοὶ τοῦ *Ἀπόλλωνος*, *θριάζειν* *ἐνθουσιᾶν, ἐνθουσιάζειν*, *θριάσθαι* *μαντεύεσθαι*· Ἡσύχ. : ἀβεβ. ἐτυμολ.

θρίαμβος, ὁ *θρησκευτικὴ πομπή μετὰ φσμάτων καὶ χοροῦ*, *θριαμβεύω* *τελῶ θρίαμβον, ἄγω τινὰ ἐν θριάμβῳ* : ἴσως ἐκ τοῦ *εἰρ-αμβος* *ὁ ἐκ τριῶν βημάτων ἀποτελούμενος*, μετ' αἰγ. φωνητικῆς ἀποδόσεως· πβ. *ἰ-αμβος, διθύρ-αμβος*.

θριγκός, νεώτ. θριγγός, θριγχός, ὁ *ἡ ἀνωτάτη σειρά λίθων τοίχου, ἐξέχουσα τῶν λοιπῶν, ἐφ' ἧς κεῖται ἡ στέγη· τὸ ἀνώτατον ἄκρον, ἡ κορυφὴ πρᾶγματις τινος, κορωνίς· τὸ τεῖχος, περίφραγμα, ὁ περίβολος*, *θριγκῶς* *περιστέφω διὰ θριγκοῦ, συμπληρώνω* : ἴσως ξένη λέξις.

θρίδαξ, -ακος, ἡ, θριδακίνη, ἡ *τὸ αἵμαρούλιον* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

θρίναξ, -ακος, ὁ *γεωργικὸν ἐργαλεῖον ἔχον τρεῖς αἰχμάς καὶ χρησιμεῖον διὰ τὸ «λίχνισμα» τοῦ αἵτου, «τρικράνιον» : ἴσως ἐκ τοῦ *τριση-ακ-, συγγ. τῷ λατ. *terai* (*tris-ai)=ἀνά τρεῖς, ἐκάστοτε τρεῖς +ἀκ- αἰχμηρός, ὀξύς*.

θρίξ, γεν. *τριχός*, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ θρίξ, «τρίχων κόμης ἀνθρώπου ἢ ζώου» : συγγ. τῷ ἱρλ. *gaib-driuch*=σκληρὰ θρίξ ζώου, οἷα ἡ τοῦ χοίρου (*-driugu-). Ἰσοσέτι *θρίσσα*, ἀττ. *θρίττα*, ἡ *εἶδος ἰχθύος, κοινῶς ἡ φρίσσα*, *τριχίδς, -ου, ὁ, τριχίς, -ίδος, ἡ* *μικρὸς ἰχθύς, εἶδος σαρκέλλας*.

θρίων, τὸ *φύλλον συκῆς, φαγητόν τι περιτυλισσόμενον ἐντὸς φύλλων συκῆς*, χρητ. *θρινία*, ἡ *ἄμπελος*· Ἡσύχ. : μάλλον αἰγ.

θρίψ, γεν. *θρίπος*, ὁ *σκόληξ διαβιβρώσκων τὰ ξύλα, σῆς* : ἴσως, ὡς σημαῖνον *ὁ τρυπῶν*, εἶναι συγγ. τοῖς : γοτθ. *dreiban*, ἀρχ. γερμ. *iriban*=ὠθεῖν, διώκειν, ἐξωθεῖν.

θροάω *φρονάζω δυνατά, βοᾷ μεγαλοφώνως, θορυβῶ*, βλ. *θρέσμαι*.

θρόμβος, ὁ *πεπηγυῖα μᾶζα, βῶλος, ὄγκος, τεμάχιον, πεπηγυῖα σταγῶν αἵματος, γάλα πηκτόν*, *θρομβόσμαι* *πῆγνυμαι εἰς βῶλους, γίνομαι θρομβώδης, σχηματίζω θρόμβους*, *θρομβεῖον*, τὸ *μικρὸς θρόμβος (βῶλος)*, *θρομβώδης* *ὁ πλήρης θρόμβων, ὁ εἰς βῶλους πεπηγώς* : μετ' ἔρρινου καὶ μετὰ τοῦ b (μετὰ τὸ ἔρρινον), συγγ. τοῖς : *τρέφομαι*, πρκ. *τέτροφα* *συμπῆγνυμαι, συμπυκνῶμαι, γίνομαι στερεός, πῆζω*, *τρέφω* (μέλλ. *θρέψω*, ἀόρ. *ἔθρεφα*). *κάμνω τι νὰ πῆξῃ, καθιστῶ τι πηκτόν ἢ στερεόν· παρέχω τροφήν εἰς τινα, τρέφω (κυρ. καθιστῶ τι παχύ), τροφοδοτῶ, καλλιεργῶ, ἀνατρέφω, ἐκπαιδεύω*, *τροφός* *ὁ τρέφων, ἀνατρέφων*, ὡς οὖς. *τροφός*, ἡ *ἡ θηλάζουσα ξένον βρέφος, παραμάνα, τροφός*, *θρέμμα*, τὸ *τὸ τραφέν (ἀνατραφέν), νεογνόν, τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τρεφόμενον ζῶον, βόσκημα, τέκνον*, *τρόφισ, -ιος, ὁ, ἡ* *ὁ καλῶς τεθραμμένος, εὐτραφής, ἰσχυρός, ὀγκώδης* (τρόφι κῦμα *πελώριον κῦμα*), μεταπτ. β. *ταρφός* *πυκνός, συμπυκνωμένος*, *ταρφέα* ἐπίρ. *συχνάκις*, *τάρφεα*, τὰ *πυκνόν τι φύλλωμα, λόχη*, λιθ. *drebiti, drebti*=κηλιδώνειν· μάλλον καὶ τὰ μετ' ἔρρινου : λιθ. *dramblye*=ὁ ἔχων μεγάλην κοιλίαν, γάστρων, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *dramb* οὐδ' =ὑπερβολικῇ ἑκπαρσίς, *drumbr*=καρμός, «κούτσουρον» ρ. **drebh*=

- ποιεῖν τι πῆγνυσθαι, καθιστᾶν τι στερεόν, κατασκευάζειν τι σφαιρικόν.
- 1 **θρόνος**, ὁ *ἔδρα ὑψηλή καὶ πολυτελής, ἐν ᾗ ἐκάθηντο οἱ ἄρχοντες ἢ τιμητικῶς οἱ ξένοι, ἔδρα τοῦ διδασκαλέου*, βλ. **θρόνος**.
- 2 **θρόνος** *ποικιλος*, θεσσ. **θρόνα** *πεποικιμένον ζῶα* : συγγ. τοῖς : ἑλλυρ. **θρόνις** (ἀρ- παραδεδομένον) *ἐλαφος* : *Ἡσύχ., ἀλβ. **drē**, -ri=ἐλαφος.
- θρόος**, ἀττ. **θροῦς**, ὁ *θυνακτὴ βσῆ, κραυγὴ, θάρυος* γογγυσμός, φῆμη, διὰ-δοσις*, βλ. **θρέομαι**.
- θρυαλλίς**, -ἴδος, ἡ *εἶδος φυτοῦ καταλλήλου πρὸς κατασκευὴν ἐλλυχνίων, «φριτλι», **θρυαλλίς***, βλ. **θρέων**.
- θρύλιχθη** παθ. ἀόρ. (Ἰλ. Ψ 396) *ἐθραύσθη, συντρίβη*, βλ. **θραύω**.
- θρύλος**, **θρύλέω**, βλ. **θρέομαι**.
- θρύων**, τὸ *τὸ φυτὸν «βοῦρλω»*, **θρυαλλίς**, ἡ *εἶδος φυτοῦ καταλλήλου πρὸς κατασκευὴν ἐλλυχνίων, «φριτλι», **θρυαλλίς*** : ἴσως ἐκ τοῦ *truosm, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. **trēte**, λιθ. **tr(i)uše**=κάλαμος.
- θρύπτω** (παθ. ἀόρ. **ἐθρύφην**) *θραύω εἰς μικρὰ τεμάχια, συντρίβω, καθιστῶ τι ἀσθενές, ἐκθλύνω*, **θρύμμα** καὶ **τρύφος**, τὸ *τεμάχιον ἀπεσπασμένον, «κομμάτι», **θρύμμα***, **τρυφή**, ἡ *μαλθακότης, ἡδυσπάθεια* φιληθονία, ἀσέλγεια, ἔπαρσις, **ἀλαζονεία***, **τρυφερός** *μαλακός, μαλθακός*, **τρυφάω** *δι-άγω βίον μαλθακότητος καὶ ἀπολαύσεων, ζῶ τρυφηλῶς, ἄγω βίον ἀκόλαστον (ἄσωτον)* : συγγ. τῷ λεττ. **drubaža**=μέγα τεμάχιον, ρ. ***dhrēubh-*** πβ. τὰ μετὰ τοῦ -b- : ἀρχ. σκανδ.-ισλ. **drīþra**, ἀρχ. γερμ. **trīufan**, νεογερμ. **triefen**=στάζειν, σταλάζειν, ἄγγλοσλαβ. **droga**, ἀρχ. γερμ. **troffo**, **troffo**, νεογερμ. **Tropfen**=σταγὼν μετὰ τοῦ -p- λεττ. **drupu**, **drupr**=θραύεσθαι εἰς μικρὰ τεμάχια, διαλύεσθαι ἔπεκτετ. τύπος διὰ τοῦ χειλικοῦ ***dhrēu-bh-*** πβ. ***dhrēu-e-**, βλ. **θραύω**.
- θρώσκω** ποιητ., **θρόσκειω** ἀττ. *ἄλλομαι, πηδῶ, ἀναπηδῶ, κινουῖμαι αἰφνιδίως κατὰ τινος, ἐφορμῶ, ὀχεύω, βατεύω*, βλ. **θρός**.
- θυγάτηρ**, -τρός, ἡ *τὸ θῆλυ τέκνον, ἡ «θυγατέρα», κόρη*, **θυγατρεῖδῃ**, ἡ *θυγάτηρ θυγατρός, ἔγγονη* : ἀντὶ ***θηγατήρ**=ἀρχ. ἰνδ. **duhitā**, ἀρμ. **dustr** (γεν. **dster**), τοχ. A **ikāčar**, B **ikāčar**, γοτθ. **daūhtar**, ἀρχ. γερμ. **tochter**, νεογερμ. **Tochter**=θυγάτηρ, λιθ. **duktē**, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. **dehtī** IE ***dhug(h)ster-**=θυγάτηρ.
- θυσία**, ἰων. **θυσιή**, ἡ *ἱγθίον, «γούβιν» ἄγγειον κοττάβου*, **θυέστης**, -ου, ὁ *τὸ «γουδοχέρι», ὁ κόπανος* : μᾶλλον συγγ. τῷ θύος, τὸ ***θυμίαμα*** (ὅπερ ἀρχικῶς ἐσθίμαιεν ὅ,τι περιέχει τὸ θυμίαμα*, εἴτα ἐγενικεύθη).
- θύελλα**, ἡ *καταιγίς, σφοδρὸς ἄνεμος, ἀνεμοστρόβιλος, θύελλα* παραχῇ, σύγ-χυσις* : **θύελλα** ὡς θηλ. ἐνὸς ἐπιθ. ***θύελος** *θυελλώδης, ὁρμητικός, τρικυμώδης* (πβ. **δέλλα**, ἡ *θύελλα, σφοδρὸς ἄνεμος* ἐκ τοῦ ***dfelos**).
- θυηλή**, ἡ *προσφορά διὰ θυσίαν, ἡ πρώτη προσφορά, θυσία*, ἰων. **θυαλήματα**, ἀττ. **θυλήματα**, τὰ *προσφοραὶ διὰ θυσίαν, θυσίαι* : συγγ. τῷ 2 θύω ***θυσιάζω***,
- θυῖα**, **θυιάς**, **θυιάζω**, βλ. 1 **θύω**.
- θύλακος**, ὁ *μικρὸς σάκος, πῆρα διὰ τροφάς, «σακκούλι», **θυλλίς**, **θυλάς**, ἡ =ὦσ., **γη-θυλλίς**, ἡ *εἶδος κρομμίου, πράσιν* (παρὰ τῷ γήθουν, τὸ *εἶδος πράσιν*) : ἴσως συγγ. τῷ λιθ. **dundūlis**=ὁ ἔχων μεγάλην κοιλίαν, γάστρων.

θύμβρα, ἡ *εὐοσμον φυτόν, ἡ εὐροῦμπερ, λατ. *Satureja thymbra* : συγγ. τοῖς : θύον, τὸ *θένδρον, τοῦ ὁποίου τὸ ξύλον ἔκατετο ὡς ἀρωματικόν*, θύμος, ὁ *τὸ «θυμάριον»*.

θυμέλη, ἡ *τόπος θυσιῶν, θυσιαστήριον, ἐστία τοῦ οἴκου, βωμός, ἱερὸς τόπος*, βλ. 2 θύω.

θύμος, ὁ *ψυχικὸς ἀναβρασμός, ὀργή, πάθος, ἀγανακτήσεις, τόλμη, θάρρος : ἡ καρδιά ὡς ἔδρα τῶν ἡπιωτέρων αἰσθημάτων, χαρὰς ἡ λύπη*, θάλησις, διάθεσις : ἔδρα τῆς σκέψεως, νοῦς, ψυχὴ· φρόνημα*, θυμικός *ὀξύς, ὀρμητικὸς, ὀργίλος*, θυμίζω *ὀργίζομαι, θυμῶνα*, θυμός *παροξύνω*, θυμόομαι *ὀργίζομαι, ἀγανακτῶ* : ἐκ τοῦ *dhū-mós=ἀρχ. ἰνδ. dhūpāh̥ ἀρα.=καπνός, ἀτμός, λατ. fūmus=καπνός, λιθ. dámai πληθ., ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. dýmas=καπνός, βασ. σημ. μάλλον=ἀναπνοή, πνοή τῆς ψυχῆς· μία κλέον αἰσθητὴ βασ. σημ. ὑπάρχει καὶ ἐν τοῖς : θυμῶς *ἐκβάλλω καπνόν, καπνίζω*, θυμάλας, -απος, ὁ *τεμάχιον ξύλου ἢ ἀνθρακὸς ἀνημμένον, καίον ἀνθραξ, θαυλός* (πβ. καὶ θύμβρα· θύμος)· ρ. *dheu- = περιφέρεσθαι, διασκορπίζεσθαι ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. dhūnóti=στελεῖ, τινάσσει, βλ. 1 θύω, 2 θύω, θύος κ.τ.λ.

θύμον, ὁ, θυμόν, τὸ *τὸ «θυμάριον» : συγγ. τοῖς : θύον, θύμβρα, πβ. θύμός.

θύνέω, βλ. θύω.

θύννος, ὁ *εἶδος μεγάλου ἰχθύος, ὁ τόννος* : ἐκ τῆς Αἰγ., ἐξ οὗ καὶ τὸ ἔβρ.

θύνω, θυνέω *φέρομαι ὀρμητικῶς, ἐφορμῶ*, βλ. 1 θύω.

θύον, τὸ *θένδρον, τοῦ ὁποίου τὸ ξύλον ἔκατετο ὡς ἀρωματικόν* : βλ. θύμβρα, θύμός καὶ 2 θύω.

θύος, τὸ *προσφορὰ διὰ θυσίαν, θυσία, θυμίαμα*, θύεις, θύεις *ὁ ἐκπέμπων εὐάρεστον ὁσμὴν ἐκ καπνοῦ θυμιάματος ἢ θυσίας, εὐώδης*, τεθυωμένος *πλήρης εὐωδίας, εὐώδης* : βλ. θύμός, 2 θύω, πβ. θυο-σκόος.

θυοσκόος, ὁ, ἡ *ὁ ἱερεὺς θυσιῶν, ὁ τὴν θυσίαν τελών*, θύτης, ὁ *ὁ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ θυμιάματος ἢ ἐκ τῶν σπλάγγχνων τῶν θυμάτων προμαντεύων τὸ μέλλον* : ἐκ τοῦ θεο- (βλ. θύος, 2 θύω) + *σκοφος, συγγ. τοῖς : γοθθ. us-akaws=προβλέπων, ἀρχ. γερμ. sooken=θεᾶσθαι, βλέπειν ρ. *(s)qēu-, βλ. κούω.

θύρα, ἰων. θύρη, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, θύρα, «πόρταν, εἰσόδος· κατοικία, ἐντευκτήριον· κατασκευάσμα ἐκ σκελετῶν, σχεδία» (θιρετός, ὁ *μέγας λίθος τεθειμένος ὀπισθεν τῆς θύρας, ἵνα κρατῇ αὐτὴν κεκλεισμένην· μεγάλη ἐπιμήκης ἀσπίς ἐν σχήματι θύρας*, θύρετρον, τὸ *θύρα, πύλη*, θυρίς, -ίος, ἡ *μικρὰ θύρα, θυρίς, παράθυρον*) : ἐκ τοῦ *dhuirā. συγγ. τοῖς : λατ. forēs=πρὸς τὰ ἔξω, ἔξω τῆς θύρας, forēs=ἔξω (ἐκ τοῦ *forā ἀντὶ *furā), κυμβρ. dor θηλ.=θύρα (*dhuirā ἢ *dhuirā) : *dhurom ἐν τοῖς : ἑλλ. πρόσθυρον, τὸ *ἡ θύρα τῆς εἰσόδου εἰς τὸ μέγαρον, ἡ πρὸ τῆς οἰκίας πλατεῖα, τὸ προαύλιον, ἡ θύρα τῆς αὐλῆς*, ἀρχ. ἰνδ. śatā-duram=τόπος κεκλεισμένος δι' ἑκατὸν θυρῶν, πβ. dūrāgam οὐδ.=θύρα, γοθθ. dāur οὐδ., ἀρχ. γερμ. tor, νεογερμ. Tor (*dhurom)=θύρα, πύλη, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. dvor=αὐλὴ (*dhuromos)· συμφων. θ. *dhuor-, *dhuir- (πβ. θαρρός καὶ θύρα· ἔξω· Ἡσύχ.) ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. ὄνομα. πληθ. dūrāb, αἰτ. πληθ. durāb (τὸ d- ὕστερογ. ἀντὶ dh-), ἀρμ. dur-k

πληθ.=θύρα, δλβ. *dece* θηλ., πληθ. *dūet*=θύρα, οὐκία (**dhyōr*-), λατ. *forēs*, -ium=θύρα (δευτερ. θ. μετά τοῦ i), ἀρχ. γερμ. *turi*, νεογερμ. *Türe*=θύρα, λιθ. *dārys* θηλ. πληθ.=θύρα (δευτερ. θ. μετά τοῦ i), ἀρχ. ἐσκλ. σλαβ. *dvire* θηλ. πληθ.=θύρα. Πβ. θυρωρός.

θύρα, ὁ *ράβδος περιτετυλιγμένη διὰ φύλλων κισσοῦ ἢ ἀμπέλου, ἔχουσα κώνον πίτυος εἰς ἄνω ἄκρον, τὴν ὁποῖαν ἔφερον κατὰ τὰς πανηγυρικὰς πομπὰς οἱ λάτρες τοῦ Βάκχου*, θυραδέω, θυραφορῶ *φέρω θύρασαν*: μᾶλλον μικρασιατ. προεκλύσεως.

θυρωρός (ὁμ. *θυρῶρος*), ὁ, ἡ *φύλαξ τῆς θύρας (εἰσόδου), θυρωρός*: ἐκ τοῦ *thērā* *εἰσοδος, κπόρτα», θύρα*+*ōrā* (**Fōrā*), ἡ *φροντίς, μέριμνα*, πβ. ὁμ. *πυλῶρος*, ὁ *φρουρῶν τὴν πόλιν*, *θυραρέω* *ἐκτελεῶ ἐπίπικρον ὑπερρεσίαν φρουροῦ, καταποντοῦμαι κατὰ τὴν φρουρήσιν*, ἀττ. ἀρκυαρός, ὁ *φύλαξ τῶν δικτύων*, *κηπαρός*, ὁ *φύλαξ τοῦ κήπου, κηπουρός*, *σκευαρός*, ὁ *φύλαξ τῶν ἀποσκευῶν* κ.τ.λ.

θύσ(σ)ανος, ὁ *κροσσός, «φόνις», θύσανος*, *θυσ(σ)ανός*, -εσσα, -εν *ὁ μετὰ θυσάνων, κροσσωτός*, *θυσανωτός* *κροσσωτός*: ἐκ τοῦ **thudja* (IE **dhudhja*)=λαττ. *duxa*=δέσμη ρ. **dheu-dh-* ἐπακτετ. τύπος τοῦ **dheu*=περιφέρεισθαι, δισκορπίζεσθαι (βλ. *θύμός*, 2 *θύω*) ἐν τῷ ἀρχ. ινδ. *dā-dhīr*=ὀρμητικὸς, σφοδρὸς κ.τ.λ. (πβ. καὶ *τευθίς*, ἡ *τὸ «ἐντίθω» ἢ σηπία, τὸ «καλαμάρι» καὶ *πῆμμα πλακουντῶδες* 'Ἡσύχ.).

1 **θύω** (ἀόρ. *θύωσα*), λεοβ. *θυῖω* *φέρομαι ὀρμητικῶς, ἐφορῶ, κίνω θυρῶν ἢ κρότον, παφλάζω, κίνομαι, φυσῶ, κλυθευίζομαι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ*: ἐκ τοῦ **dhu-yō* (τὸ *y* ἐκ τοῦ *th*σω, *θύωσα*), πβ. *θύω* (**thūfō*;) καὶ *θύνέω* (**thūnéfō*;) *φέρομαι ὀρμητικῶς, ἐφορῶ*, ἀρχ. ινδ. *dhyāoti*=οἰεῖται, τινέσσει, *dhyāyati*=οἰεῖται, *dhyāyati* (=θύνέω;) =κινεῖ τῇδε κἀκείσε, ἀρμ. *de-dev-im*=ταλαντεύομαι, αἰωροῦμαι τὸ *θύω* σημαίνει *μαίνομαι* ἴσως ἐκ τοῦ **dhu-yō*, πβ. **dhu-* ἐν τοῖς: *θυῖα* (**dhu-yā*), *θυῖας*, -άδος, ἡ *γυνὴ μαινομένη, Βάκχη*, *θυάω* *καταλαμβάνομαι ὑπὸ βακχικῆς μανίας* (πβ. *θυστάδες* *Βάκχαι* 'Ἡσύχ. κ.τ.λ.). Πβ. 2 *θύω*.

2 **θύω** (μέλλ. *θύσω*, πρκ. *θύσσω*) *προσφέρω θυσίαν, σφάζω εἰς θυσίαν, θυσιάζω, διὰ θυσιῶν ἐορτάζω τι* (ἀρχικῶς ἐπὶ θυσίας διὰ θυσιμῆτος), *θυσιᾶ*, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, θυσία*, *θυσιάζω* *προσφέρω τι ὡς θυσίαν, προσφέρω εἰς τινα θυσίαν*, *θύμα*, τὸ *τὸ θυσιάζομενον ἢ προσφερόμενον, πᾶν ὅ,τι προσφέρεται ὡς θυσία, ἡ θυσία*: τὸ *θύω* προῆλθεν ἐκ τοῦ 1 *θύω*, λαβὼν ἰδίαν σημ. *καπνίζω*, πβ. *θυῖα* (θύα), ἡ *εὐώδεις δένδρον τῆς Ἀφροκῆς, Οὐαλή, ἡ *προσφορά διὰ θυσίαν, ἡ πρώτη προσφορά, θυσία* (ὁ ἰδὲ), *θυμέλι*, ἡ *τόπος θυσιῶν, θυσιαστήριον, ἐστία τοῦ οἴκου, βωμός, κερὸς τόπος* καὶ λατ. *suffitō*=καπνίζω (*-*dhy-ijō*). Βλ. *θυωρός*.

θυωρός (*τράπεζα*), ἡ *τράπεζα θυσιῶν*: ὡς σημαίνει *τράπεζα τὰ *θύη* (τ. ἔ. τὰ πρὸς θυσίαν) φέρουσα* προῆλθεν ἐκ τοῦ *θύος*+**Fōrōs* (συγγ. τῷ *ἀέρω*).

θυή (ἀττ. *θυῖα*), ἡ *ποινὴ, τιμωρία, πρόστιμον*, ἀθῶς *ὁ μὴ ἄξιος ποινῆς, μὴ τιμωρηθεὶς, ἀθῶς*: συγγ. τῷ *τίθημι*, ρ. **dhō-*, μετακτ. τύπος τοῦ **dhō-*.

θύωτος, βλ. *θύσσω*, *θύωτος*.

Θῶμι(γ)Ξ, -ιγγος, ἡ *λεπτὸν σχοινίον, «σπάγκος», ταινία, νευρά, χορδή τόξου: θῶμιγξ περαιτέρω σχηματισμός τοῦ *θω-μός ἢ *θω-μῶ, ἴσως συγγ. τῷ λατ. fū-nis ἀρσ.=σχοινίον, κάλως.

Θωμός, ὁ *σπαρός, «στοίβα», πληθος: κατὰ τὸν τύπον=γοτθ. dōms=κρίσις, ἔννοια, νοός, ἀρχ. γερμ. thuom=κρίσις, πρᾶξις, ἔθιμον: ρ. *dhō-, με-ταπτ. τύπος τοῦ *dhē- (βλ. θέω)· πβ. ἀρχ. ινδ. dhāman- οὐδ.=τόπος, θέσις, ὁμάς, ἑλλ. θέμις, θαμῶ.

Θωπεύω, βλ. θάμβος.

ΘῶρῶΞ, -θικος (ἰων. θῶρηΞ, -ηκος), ὁ *μετάλλινον ἢ δερμάτινον περίβλημα προφυλάσσον τὸ στήθος καὶ τὰ νῶτα τῶν πολεμιστῶν· τὸ μέρος τοῦ σώματος τὸ ὑπὸ τοῦ θώρακος καλυπτόμενον, στήθος· ἑκαλεις τεύχους, ἀμυντικὸν προτείχισμα, θαυρήσω *ὀπλίζω διὰ θώρακος, ἐτοιμάζω πρὸς πόλεμον· μεθῶ τινα, θαυρηκτής, ὁ *διὰ θώρακος ὀπλισμένος: ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. dhātakaḥ=ὁ κρατῶν, τὸ δοχεῖον, ἡ θήκη, dhātayati=κρατεῖ: ρ. *dher-, βλ. θρόνος.

Θῶς, γεν. **Θω(φ)ός**, ὁ *τὸ «τσαοῦλι»: ὡς σημαῖνον *ὁ πνίγων, στραγγαλιστής, συγγ. τῷ Ζεὺς θαύλιος (θεοσ.), λυδ. Kau-δούλις (*ὁ στραγγαλίζων τοὺς κύνας), Ἰλνρ. κύρ. ὄν. Daunus (=λατ. Faunus:), γοτθ. af-daufrs=βεβασανισμένος, ταλαιπωρος, ἀρχ. ἐοικλ. σλαβ. danijr, daniti=πνίγειν, στραγγαλίζειν.

Θῶσθαι *ἐύωχεῖσθαι, βλ. θοίνη.

Θωύσσω *ὀλακτῶ, «γαβγίζω», βομβῶ, κραυγάζω, φωνάζω, καλῶ τινα, ἐπικαλοῦμαι, θαυήκτηρ, -ήρος, ὁ *ὁ κραυγάζων: ἡχοιμη λέξις.

Θῶψ, γεν. **Θωπός**, ὁ *ὁ κόλαξ, ἀνειλικρινῶς ἐγκωμιάζων, ὡς ἐπίθ. *ἐγκωμιαστικός, κολακευτικός, βλ. θάμβος.

I

-ῖ ἀντων. δεικτ. μόριον ἐν τοῖς: οὔτοσ-ῖ, νου-ῖ κ.τ.λ. (παρὰ τῷ -ῖν, οὔτοσῖν κ.τ.λ.): πβ. ἀρχ. ινδ. Ἱ, Ἱπὶ μόρις προσκολλώμενα εἰς τὸ τέλος λέξεων πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἔννοιας αὐτῶν, ὁμβρ. ro-ei=λατ. qui: IE *Ἱ, *Ἱπ.

Ἱ, ἰων. ἰή, ἡ *φωνή, βοή, κραυγή, ἥχος, τόνος, ἰαί, ἰή ἐπιφ. *Ἱ!/: ἡχοιμη. λέξις. — Ἐνταῦθα ἀνέχουν καὶ αἱ λ.: ἰήτις ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος (τὸν ὁποῖον προσεφώνουν διὰ τῆς κραυγῆς ἰή παιῶν, πβ. εἰς ἐπίθ. τοῦ Βάκχου: εἶδα εἶδαι), ἰά-μωροι ἐπίθ. τῶν Ἀργεῖων (Ἱλ. Δ 242=βοήν ἀγαθαί), Ἱάφονες, Ἱωνες, οἱ *μία τῶν τεσσάρων φυλῶν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους=λάτρες τοῦ Ἀπόλλωνος, ἰήτις, Ἱάλεμος (ἰων. ἰήλεμος) *Ἰέλιος οἴκτου, ἀξιοθρήνητος, θλιβερός.

Ἱα *μία, βλ. εἶς.

ΙΑΙΝΩ (ὁμ. ἀόρ. Ἱηνα, θωρ. Ἱᾶνα, παθ. ἀόρ. ἰάνθην) *δροσίζω, ἀναζωογονῶ, θερμαίνω, ζεσταίνω: ἐκ τοῦ *Ἱ[σ]ανιω (IE *isniō)=ἀρχ. ινδ. isanyati=προτρέπει, διεγείρει, πβ. Ἱᾷγατι=εἶναι δροσερός, δραστήριος, Ἱᾷσι, Ἱᾷᾷτι,

ἰγστὶ=θέτει εἰς ταχέϊον κίνησιν, τινάσσει, πάλλει, ἱε- θηλ.=ἀνάψυξις, ἀναψυχή, ἀνακούφισις, ἰγίτῃ=ἀναψυκτικώς, δροσερός, ισχυρός (=1 ἱερός, ὁ ἰδέ), λατ. ἱτα θηλ.=ὀργή (*eisē), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. eisa=ἐφορμᾶν, ἀγγλοσαξ. ofosa=τὸ τάχος, ἡ σπουδή, ὁ ζήλος (*oðaise). — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: ἰάομαι, ἰῶμαι, *θεραπεύω* (*iē-jō: ἰαίνω=διδῶ [διδάω]: δαίνω), ἰάτρος, ὁ *ὁ «γιατρός», ἱατρός* (ὅπερ προϋποθέτει *ιατρός, τὸ *ἱασις, θεραπεία*). ρ. *eis- = κινεῖν ταχέως, προτρέπειν, παρορμᾶν πρ. καὶ ἰνῶν, 1 ἰός (διδιστός), οἶμα, δῖα, οἰστρος.

ἰάλεμος *ἀξιος οἰκτου, ἀξιοθρήνητος, θλιβερός*, βλ. ἰά.

ἰάλλω, ὁμ. ἀόρ. ἱηλαί *πέμπω, στέλλω, βάλλω, ρίπτω, ἐκτοξεύω*, βλ. ἰλάω.

ἱαμβος, ὁ *μετρικὸς ποὺς ἀποτελούμενος ἐκ βραχέας καὶ μακρᾶς συλλαβῆς (υ-), ἱαμβικὸς στίχος, ποίημα ἐξ ἱάμβων, ἱαμβικὸν ποίημα*: ἴσως ἐκ τοῦ *Ἔϊ-αμβος* ὁ ἐκ δύο βημάτων (ἢ χρόνων) ἀποτελούμενος*, μετ' αἰγ. φωνητικῆς ἀποδόσεως πρ. θρι-, διθύραμβος

ἰάνθινος *ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ἴου, «μενεξεδένιος»*, βλ. ἰον.

ἰάομαι, ἰῶμαι *θεραπεύω*, ἱασις, -σις, ἡ *θεραπεία*, βλ. ἰαίνω.

ἰάπτω (μέλλ. ἰάψω) *βάλλω, ρίπτω, ἐκτοξεύω, ἐκσφενδονίζω, προσβάλλω τινὰ διὰ λόγων, καταδιώκω, ἐπιτυγχάνω, τραυματίζω, βλάπτω*: ἀβεβ. ἐτυμολ. βλ. ἡπεροσεύς.

ἱασσις, -ἰδς, ἡ *εἶδος πολυτίμου λίθου*: ἐκ τῆς Ἑβρ. (ἀρχικῶς αἰγυπτ.).

ἰαύω *κοιμῶμαι, διαλυκτερεύω*: ἐκ τοῦ μετὰ διπλασ. τύπου *ἰ-af-jaw (ὅπερ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν ἀόρ. ἰ-αῦσαι ἐγένετο ἰαύω)* ἰαυθμός, ὁ *τόπος, ἐν ᾧ κοιμῶνται, κοίτη, φωλεὰ θηρίων, σπήλαιον*, μνησιανθμός, ὁ *μάνδρα προβάτων*, ἐναιυθμός, ὁ *τόπος διαμονῆς* (ἐπίσης ἐναιυτός, ὁ *ἔτος*, ὁ ἰδέ)* ἀνευ διπλασ. σήλη, ἡ *ἔ, τι καὶ νῦν, αὐλή* κ.τ.λ. (ὁ ἰδέ).

ἱαχή, ἱακχή, ἡ *κραυγή, ἀλαλαγμός, θρήνος, βοή, θόρυβος, κρότος*, ἰδχω, ἱαχέω *κραυγάζω, βοῶ, φωνάζω, ἡχῶ, θορυβῶ, ἐκβάλλω κλαγγήν, συρίζω*, βλ. ἡχῆ.

ἱβανός, ὁ, **ἱβάνη**, ἡ *κάδος, στάμνα*, ἱβδης, ὁ *πῶμα πρὸς ἐμφραξίν τῆς ἐν τῷ πυθμένι τοῦ πλοίου ὁπῆς διὰ τὴν ἐκροτὴν τοῦ ὕδατος*: μᾶλλον συγγ. τῷ εἶβω.

ἱβύω *βοῶ*, βλ. ἰῶγῃ.

ἱγδς, -ιος, ἱγδης, ἡ *τὸ ἱγδῖον, «γουδῖ» εἶδος ὀρχήσεως*: μᾶλλον ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: ἱκταρ ἐπὶρ. *ἑγγός, πλησίον, πλησιέστατα (κυρ. «προσ-κροδόντας», διὰ κτυπήματος);) συγχρόνως, ὁμοῦ, ἰς, ἡ, πληθ. ἱκες (ἐξ οὗ ἱπες κατὰ τὸ κτίπες κ.τ.λ.) *εἶδος σκώληκος καταστρέφοντος τὰς ἀμπέλους, ἀμπελοφάγος*, συγγ. τοῖς: αἰχμή, ἡ *τὸ ὀξύ ἄκρον τοῦ δόρατος, δόρυ*, λατ. ἱδ=ἐπιτυγχάνω, πλήττω, πληγώνω ρ. *aiē-, ἱκ-.

ἱγνύη (ἰων. ἄλλημιστ. ἱγνύᾱ) καὶ ἱγνύς, -ύας, ἡ *τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ γόνατος, ὁ ὑπὸ τὸ γόνυ τόπος*: ἐκ τοῦ *ἑν-γνύᾱ, *γ-γνύς* ὁ ἐντὸς τοῦ γόνατος εὐρισκόμενος* (βλ. γόνυ)* διὰ τὴν σημ. πρ. τὸ ρωσ. podkolē'pok=ἱγνύᾱ (ὁ ὑπὸ τὸ γόνυ εὐρισκόμενος).

ἱδανός *εὐειδής, εὐμορφος, ὠραῖος, κομψός*, πρ. εἶδος, οἶδα.

ἰδᾶ σύνδ. *καί*: τὸ *ἰ- εἶναι δεικτ. μόριον (πρ. ἀρχ. ἰδ. ἰ-va = πῶς, ὅπως καὶ -ἱ ἐν τῷ οὔτοσ-ἱ κ.τ.λ.) + -δέ, πρ. ἡ-δέ.

ἰδέα, ἰδεῖν, βλ. *εἶδος, οἶδα*.

ἰδη, ἡ "θάλασσα, ἄλσος, ξυλεία κατέλληλος πρὸς ναυπήγησιν πλοίων": ἴσως δά-
νειον ἐκ τῆς Μικρασιατ., πβ. καρ. *Ἰδυμα*.

ἰδιος (διαλ. *Φίδιος, ἡλιδιος*) "ἰδικίτερος, ἰδιωτικός, ἀνήκων εἰς ἕνα, ἰδικός, ἀτο-
μικός": ἀρχαίωτ. τύπος **Φεδῖος* (πβ. ἀργ. *Φεδυέστας*=ἰδιώτης): ἐκ τοῦ
**sed-jos*, ὅπερ ἐγένετο ἐπιθ. ἐκ τινος **sed*=καχωρισμένως (=λατ. *sol*,
μετ' ἐκτάσεως *sed, se*).

ἰδμεναι ἀπρφ. ἐπικ. ἀντὶ *εἰδέναι*, βλ. *εἶδος, οἶδα*.

ἰδμων, -ονος "εἰδήμων, ἐμπειρός", βλ. *εἶδος*.

ἰδνόμεμαι "κἀμπτομαι, κυρτοῦμαι· συσπειροῦμαι": ἴσως ἐκ τοῦ **χιδνος*=κα-
κυρτωμένος, κυρτός, συγγ. τῷ λατ. *vīdulus*=καλάθιον πλεκτόν.

ἰδος (ὁρθότ. *εἶδος*), τὸ "θερμότης, καύμα· ἰδρώς", *ἰδῖω* (ἀττ. *ἰδῖω*) "ἰδρώνω"
(μᾶλλον κατὰ μετασχημ. ἐνὸς **εἶδω*=ἀρχ. ἰνδ. *enḍatō*=ἰδρώνει), *ἰδρῶς*
(μετρικῶς *ῖ*), -ῶτος, ὁ "ὁ «ἰδρώτας», ἰδρώς", *ἰδρώω* (**ιδρωσ-jaω*) "ἰδρώνω"
(θ. μετὰ τοῦ -ῶα, νῶντ. θ. μετὰ τοῦ -ι-, τὸ -ρ- μᾶλλον ὕστερογ.): συγγ.
τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *enīdyati* (=ἀρχ. γερμ. *switzen*), νεογερμ. *schwitzen*=ἰδρώνω,
ἀρμ. *k'itpa*=ἰδρώς, λατ. *sudor*=ἰδρώς (**sepidōs*), κυμβρ. *chwys*, ἀρχ. γερμ.
aweiz, νεογερμ. *Schweiss*=ἰδρώς, λεττ. *swīdēti* πληθ.,=ἰδρώς.

ἰδρις, -ιος (ἀττ. -εως) "εἰδήμων, ἐμπειρός, πεπειραμένος, ἐπιδέξιος": = ἀρχ.
σκανδ.-ισλ. *vītr*=σοφός, βλ. *εἶδος*.

ἰδρύω "βάλλω τινά νά καθίσῃ, τοποθετῶ, ἐγκαθιστῶ, καθιστῶ, ἀνεγείρω,
ἰδρύω, ἐγκαθιδρύω", *ἰδρυμα*, τὸ "ἱερόν, ναός, ἀγαλμα, προπύργιον, οἰκοδό-
μημα", *ἰδρυσις, -εως*, ἡ "ἀνέγερσις, ἰδρυσις, κατοικία": ἐκ τοῦ **sedrujō*
μετὰ τοῦ ι ἀντὶ ε, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἰζω· ρ. **sed-*, βλ. *εἶζομαι*.

ἰδρώς, -ῶτος, ὁ "ὁ «ἰδρώτας», ἰδρώς", βλ. *ἰδος*.

ἰδυῖοι, οἱ "συνίστορες, μάρτυρες" (Σόλων): ὡς σημαῖνον "οἱ γνωρίζοντες",
συγγ. τῷ (F) *ιδυῖα* (μτχ. τοῦ *εἰδέναι*), ἐξ οὗ καὶ ἐσχηματίσθη (πβ. *ἰστορε*,
ἐνίστωρ, -ορος "μάρτυς", βλ. *εἶδος*).

ἰεμαι "κινεῖσθαι πρὸς τὰ ἑμπρός, σπεύδω, τείνω εἰς τι, ἐπιδιώκω τι, ἐπιθυμῶ
πολύ, ποθῶ", *ἰέμενος* "ἐπιθυμῶν", ἀόρ. [F] *είσατο*, [F] *είσατο* "ἠρώρησε, ἐφώρ-
μησε": ἀντὶ **Fī-jomai*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *véti*=διώκει, ἐπιδιώκει, λατ.
vīs=θέλει, ἰν-*vītus*=ἄκων, *vīs*=δρόμος, λιθ. *vejū, vŕti*=κυνηγεῖν, χεττ.
viyā-=κυνηγεῖν, ἀποπέμπειν, στέλλειν ὀπίσω. Πβ. *ἰέρῳῤ, ῖς, ἰωκή, οἶμος*.

ἰέρῳῤ, -ῳς, ἰων. *ἱρηῤ, -ηρος*, ὁ "ἀρπακτικὸν ὄρνεον, τὸ «γεράκι», ὁ ἰε-
ραῤ": ὡς σημαῖνον "ὁ ταχύς", συγγ. τῷ *ἰεμαι* "σπεύδω". *ἰε-* ἀντὶ *ῖ* κατὰ
τὸ ἱερός, δωρ. *ἱῖαρός* "ἐλαφρός, εὐκίνητος, ταχύς".

1 **ἱερός** "δυνατός, ἰσχυρός": = ἀρχ. ἰνδ. *igīśh*=ἀναζωπυρῶν, ἀναψυκτικός, ἰσχυ-
ρός, συγγ. τῷ *ἱάηω* ταυτόσημον τούτῳ εἶναι τὸ 2 *ἱερός*.

2 **ἱερός** (δυτ. ἄλλ. *ἱαρός*, ἰων. *ἱρός, αἰολ. ἱρος*) "καθιερωμένος, καθηγιασμένος,
ἱερός· σεβαστός, σεπτός": ὡς σημαῖνον "πλήρης (θείας) δυνάμειος, ἐμπνευ-
σμένος"=1 *ἱερός* "δυνατός, ἰσχυρός", ἀρχ. ἰνδ. *igīśh*=ἀναζωπυρῶν, ἀνα-
ψυκτικός, ἰσχυρός, δυ. ποταμοῦ *Isara* (κεлт.), "Ἰστρος (θρακ.)· πβ. ἔτρουσκ.
ais=θεός (ἐξ οὗ τὸ πελινγ. *aīsē*=λατ. *dīs* κ.τ.λ.).

3 **ἱερός** "ἐλαφρός, εὐκίνητος, ταχύς", βλ. *ἰέρῳῤ*.

ἰζω "καθίζω ἑμαυτόν, κάθημαι· βάλλω τινά νά καθίσῃ, καθίζω τινά, τοπο-

θετῶ, ἐγκαθιδρύω*: ἐκ τοῦ *ai-zdo* ρ. *aed-, βλ. ἔζομαι, πβ. ἰδρύω.

Ιήιος ἐπιθ. τοῦ Ἀπόλλωνος (τὸν ὁποῖον προσεφώνουν διὰ τῆς κραυγῆς ἡ παιὼν) *ἄξιος ἑλέους, ἀξιοθρήνητος, θλιβερός*, βλ. ἰά.

ἱημι (ἀπρφ. ἰέναι, μῆλλ. ἦσω, ἀόρ. ἔηκα, ἦκα) *θέτω εἰς κίνησιν, βάλλω, ρίπτω, πέμπω, στέλλω*, ἦμα, τὸ *ἀκόντισμα*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *xi-jē-mi, συγγ. τοῖς: λατ. ia-c-iō=ρίπτω, βάλλω, ἐκσφενδονίζω (ἦκα=λατ. iēcī), χεττ. ije-mi=ποιῶ, κάμνω.

ἰθαγενής (δευτερ. ἐπικ. τύπος ἰθαγενής) *αὐτόχθων, ἐντόπιος, ἐγχώριος, ὁ γεννηθεὶς ἐκ νομίμου γάμου, νόμιμος, γνήσιος*: κύρ. *ὁ ἐνταῦθα γεννηθεὶς* (πβ. αὐθι-γενής): ἰθα- = ἀρχ. ἰθ. ihá=ἐνταῦθα, πβ. λατ. i-hī=αὐτοῦ, ἐκεῖ ἄντων. θ. *i-. Πβ. ἐπιτάφιος.

ἱθμα, -ατος, τὸ *βῆμα, βάδισμα*, βλ. εἶμι.

ἰθός, -εῖα, -ὸ *ὁ κατ' εὐθείαν ἐστραμμένος πρὸς τινα σκοπὸν, κατ' εὐθείαν βαίνων, εὐθύς, δίκαιος, ὀρθός, εὐκρινής*, ἰθός, -ός, ἡ *ἡ κατ' εὐθείαν γραμμὴν πορεία, ἐπίθεσις, ἐπιχειρήσις: κλίσις, διάθεσις, ἐπιθυμία*, ἰθύνω *προχωρῶ κατ' εὐθείαν, ὁρμῶ κατ' εὐθείαν*, ἰθύνω *καθιστῶ τι εὐθύ, εὐθυγραμμίζω, διευθύνω, κατευθύνω κατὰ τινος, διοικῶ, κυβερνῶ*: ἐκ τοῦ *aidhna, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰθ. aidhnh=εὐθύς, ὀρθός, ἐπιδέξις, ἱκανός, πβ. aidhhati=φθάνει (φέρει) εἰς τὸν σκοπὸν του, aidhyati=φθάνει εἰς τὸν σκοπὸν του, ἐπιτυγχάνει, ἀρμ. aj=δεξιός, ὀρθός (*aidhjo-) ρ. *ai[i]dh-, *aidb-.

ἱκανός, ἱκάνω, βλ. ἴκω.

ἱκάς, ἱκαστός, ἱκατι, βλ. εἴκοσι.

ἱκαλός *ὅμοιος*, βλ. εἰκῶν.

ἱκέτης, ὁ *ἐρχόμενος, ὅπως ζητήσῃ βοήθειαν ἢ προστασίαν, ἱκέτης*, ἱκετεύω *προσέρχομαι ὡς ἱκέτης, ζητῶ τὴν βοήθειαν ἢ προστασίαν τινός, θερμῶς παρακαλῶ, ἱκετεύω*, ἱκετεία, ἡ *θερμὴ πρᾶξις, ἱκεσία, δέησις*, ἱκεσία, ἡ *ζήτησις βοηθείας ἢ προστασίας*, ἱκέσιος: *ὁ ἀνέκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἱκέτην, ἱκετευτικός, ἱκετήριος*, βλ. ἴκω.

ἱκμάς, -άθος, ἡ *ὕγρασία*, ἱκμαλέα: *ὕγρος*, ἱκμαίνω *ὕγραίνω, βρέχω*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰθ. iikcāti, eēcatē=ἐκχέει, ἀρχ. γερμ. eihan=διυλίζειν, eigan=πίπτειν κατὰ σταγόνας, βυθίζεσθαι, ἀρχ. ἐκκλ. olaβ. nccati=οὐρεῖν ρ. *aeik-, πβ. εἶβω.

ἱκνέομαι *ἔρχομαι, φθάνω εἰς τι, ἀφικνούμαι*, βλ. ἴκω.

ἱκριον, τό, ἐν χρήσει κατὰ τὸ πλεῖστον ὁ πληθ. ἱκρια, τὰ *σανίδες, τὸ κατὰ τὴν πρῶμαν καὶ πρῶραν σανιδωμα τὸ ἀποτελοῦν τὸ κατάστρωμα τῶν πλοίων, αἱ πλευραὶ τοῦ πλοίου ἢ αἱ σανίδες αἱ ἀποτελοῦσαι τὸ ἀνώτατον χεῖλος τῶν παρειῶν τοῦ πλοίου, δοκοί*: ἴσως δάνειον ἐκ τῆς Λίγ.

ἱκαρ ἐπίρ. *ἐγγύς, πλησίον, πλησιέστατα, συγχρόνως, ὁμοῦ*, βλ. ἱγdis.

ἱκερος, ὁ *ἡ νόσος ἱκερος, ἡ «χερσὶς»: συγγ. τοῖς: ἱκεῖρος, ἱκτις: τὸ ἐπίθημα -ερός κατὰ τὸ ἴδιον:

ἱκτινος, ὁ *ἀρπακτικὸν τι πτηνόν, εἶδος ἱέρακος*: = ἀρμ. cin=ὦς. (τὸ ἰ-εἶναι προθεματ., πβ. ἰ-χθῆς) πβ. ἀρχ. ἰθ. dyēnāh=ἀετός, ἱέραξ.

ἱκτίς, -(δος (καὶ ἱκτις, -ιδος), ἡ *τὸ «κουνάβη», ἡ «συφίστα» (κτίς Ἰπσύχ.), κτιδέη κυνέη, ἡ *κάλυμμα κεφαλῆς (περικεφαλαίχ) ἐκ δέρματος ἱκτίδος* (Ἰλ. K 335): ἀρεβ. ἐτυμολ.

ἔκω (*aḱō), δωρ. **εἰκω** (*seiḱō) *ἔρχομαι, ἀφικνούμαι, φθάνω εἰς τι, ἢ μέχρ' ἑνός, ἐπὶ ψυχικῶν διαθέσεων, καταλαμβάνω*, ἰων., ἀττ. ἀπρρ. ἀορ. ἰκέσθαι (*aḱ-), ἐνεστ. ἰκνέομαι, ὁμ. ἰκάνω (*ikaṇFω)=ώσ., ἰκανός *ὁ ἐξαρκῶν εἰς τι, ἐπαρκής, ἀρκετός, πολὺς, μακρός* ἐπιτήδειος, κατέλληλος, ἰκανός*, ἰκέτης, ἰκτωρ, ἰκτήρ, ὁ *ὁ ἐρχόμενος, ὅπως ζητήσῃ βοήθειαν ἢ προστασίαν, ἰκέτης*, προΐσσομαι *ζητῶ δῶρον, ἐπαιτῶ* (βλ. προίξ), ἰκμενος οὖρος, ὁ *εὐνοϊκός (οὐριος) ἄνεμος* (κυρ. *ὁ ἄνεμος, μεθ' οὗ τις ἀφικνεῖται*): συγγ. τοῖς: λιθ. siékiu, siékti=ἐκτείνω τὴν χεῖρα, ὀρκίζομαι, ἐλλ. ἦκα *ἔχω ἔλθει, ἔχω φθάσει* (*aḱ[i]k-).

ἔλαος, -ον, ἀττ. **ἐλαως**, -ων *εὐμένης, εὐνους*, βλ. *ἔλημι.

ἐλαρός *φαιδρός, εὐθυμός*, βλ. *ἔλημι.

ἐλάσκομαι, βλ. *ἔλημι.

ἔλη (δωρ. **ἔλα**), ἡ *ὄμιλος, ὁμάς, πλῆθος, στράτευμα*: ἐκ τοῦ *Filān, συγγ. τῷ εἰλλω *ὠθῶ, πιέζω, συμπιέζω*, βλ. 1 εἰλέω.

***ἔλημι** (*σ(ι)-σλη-μι) *εἶμαι εὐμένης, εὐνους*, ὁμ. προστ. ἔληθι (*σ(ι)-σλη-θι), θεοκρ. ἔλαθι, αἰολ. ἔλλαθι (*σε-σλᾶθι), **ἐλάσσομαι** (*σι-σλᾶ-σσομαι) *ἐξελείνω, καταπραῖνω, ἐξευμενίζω*, ἐπικ. ἔλαμαι=ώσ., ὁμ. ἔλα[F]ος, λεσβ. ἔλλαος, λακ. ἔληφος, ἀττ. ἐλαως *εὐμένης, εὐνους* (*ἔλᾶ- καὶ ἔλη-), ἐλαρός (ἐκ τοῦ *ἐλαρός) *φαιδρός, εὐθυμός* (> λατ. hilaris=ώσ.): συγγ. τοῖς: λατ. solior =παράμυθουμαι, παρηγορῶ, καταπραῖνω, γοτθ. sēla, ἀρχ. γερμ. sēlig=εὐτυχής, εὐδαίμων, μακάριος ρ. sel-, *s(e)lō-.

ἐλιγγιάω, ἐλιγγομαι, ἐλιγξ, βλ. εἰλιγξ.

ἐλω *κυλινδῶ, τυλίσσω, συστρέφω*, βλ. 2 εἰλέω.

ἐλύς, -ύος, ἡ *πηλός, «λάσπη»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. ilz=Dύς, λεττ. lile=σκοτεινότητα.

ἐμαλῖα *τὸ ἐπιμετρον τῶν ἄλεσων* *Ἡσίχ., βλ. ἦθου.

ἐμάς, -άντος (ἦ), ὁ *δερμάτινον λαρίον, «λουρί», ἐμάς* (ἡ λ. ἰμάς προϋποθέτει ῥῆμα *ἰμάσσω *δένω* καὶ κυρ. ὡς δραστηκόν ὄν. σημαίνει *ὁ δένων*), ἰμάσω *ἀνασύρω τὸ σχοινίον φρέατος, ἀντλῶ ἐκ τοῦ φρέατος ὕδωρ* (ἐκ τοῦ *ἰμος), ἰμοσιᾶ, ἡ *σχοινίον, δι' οὗ ἀντλοῦν ἐκ φρέατος ὕδωρ* (ἐκ τοῦ *ἰμωγ), ἰμάσσω *κτυπῶ διὰ τῆς μάστιγος, μαστίζω, μαστιγώνω*, ἰμάσθη, ἡ *τὸ λαρίον τῆς μάστιγος, ἡ μάστιξ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. sīma ὅηλ.=ἡ κορυφή τῆς κεφαλῆς, ὕριον, σύνορον, ἀρχ. σκινδ.-ισλ. sīmi ἄρο.=σχοινίον, «σπάγκος» πβ. ἀρχ. γερμ. seil, νεογερμ. Seil=καλώδιον, σχοινίον, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. silo=σχοινίον (*sei-dhlu-), λατ. saeta=ὀρίξ χοίρου, «γουργου-νότριχα», τρίχωμα ζώου, ἀρχ. γερμ. seito ἄρο.=σχοινίον, χορδή, λιθ. saĩtas=ταῖνία, δεσμός ρ. *sēi-, *sai-, *sāi- = δένειν ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ayāti, sināti, sināti=δένει.

ἐμάτιον, τὸ *ἐσθής, ἐνδυμα, ἐμάτιον*: ἐκ τοῦ εἶμα, ὕπερ ἐκ τοῦ *Fes-μα, βλ. ἐννῦμι· ἦ- ἀντὶ εἰ- ἐξ ὠτακτισμοῦ ἢ ἐκ τινος ἰων. διαλέκτου.

ἡμέρος, ὁ *πόθος, σφοδρὰ ἐπιθυμία, ἔρως*, ἡμεροίς, -εσσα, -εν *ὁ διεγείρων πόθον, θελκτικὸς, ἀγαπητός*, ἡμείρω *ποθῶ, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ*, μέσ. ἡμείρομαι *ἐπιθυμῶ, ὀρέγομαι*, ἡμερτός *ποθητός, ἐπιθυμητός, ἀγαπητός*: ἐκ τοῦ *isam-eros, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. ἡμαή-ὁ θεὸς τοῦ ἔρωτος, πβ. ἔφατι=ζητεῖ, ischāti=ζητεῖ, ἐπιθυμεῖ (*is-ḱō), ἀρμ. aie=ἀναζητήσις, ἔρευνα

(ais-ēkē), ἀρχ. γερμ. eiscōn=ἀναζητεῖν, ἐρευνᾶν, ἐρωτᾶν, ἀπαιτεῖν, λιθ. iekkau, iekkoti=ζητεῖν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. iskati=ζητεῖν. Πβ. *Ιότης*.

lv ἀντὶ ἐν, βλ. ἐν.

lv, βλ. εἶς.

lvα ἐκεῖ· ὅπου· διὰ νά, ὅπως, lvα* : ἐσχηματίσθη κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἐξαφανισθῆναι *τίνα (θεωτ. καὶ ἐρωτημ. -να ἐπίθημα ὄργαν. πτώσεως).

lvάω, lvάω *ἐκπέμπω, ἀποστέλλω, κενῶ, ἀδειάζω* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *lv-, *lvn-, συγγ. τῷ ἀρχ. lvδ. iēpāti=θέτει εἰς κίνησιν, βλ. *λαίω*. Πβ. ὑπέρ-
lvος.

lvδᾶλλομαι *ἐμφανίζομαι, φαίνομαι, ὁμοιάζω*, lvθαλμα, τὸ *μορφή, εἰκὼν, ὁμοίωμα* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. lvδ. vindāti=εὐρίσκει, ἀρμ. gtanem=εὐρίσκω, ἀρχ. ἱρλ. -finnaim=εὐρίσκω, καλτ. *vindo=λευκός (gall. Vindo-bona κ.τ.λ.)· ρ. *veid=βλέπειν, ὁρᾶν, βλ. *εἶδομαι, οἶδα*.

lvίον, τὸ *ὁ μῦθον ὁ εὐρίσκόμενος εἰς τὸ ἔπισθεν μέρος τοῦ τραχήλου, τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς, τὸ lvιακὸν ὅσπου*, βλ. *ἴς*.

lvις, αἰτ. lvιν, ὁ, ἡ *υἱός, θυγάτηρ* (παρὰ Τραγ., δάνειον ἐκ τῆς κυπρ. ποιήσεως) : ἐκ τοῦ *lv-γνις, πβ. ἀρχ. ἱρλ. ingen (ὄγαμ. epigena)=κοράσιον· βλ. ἐν καὶ γίνωμαι.

lvνος, ὁ *νεαρὸς ἡμίονος* (> λατ. hīnnus) : δάνειον ἐκ τοῦ ποντ. *lvno-, πβ. ἀρμ. lv, πληθ. lvan-k'=ἕνος.

lvξ, ἡ, πληθ. lvας *εἶδος σκώληκος καταστρέφοντος τὰς ἀμπέλους, ἀμπελοφάγος* : βλ. *lvδες*.

lvξαλος, ὁ *ὁ ἐκτομίας τρέγος* ('lv Δ 105), lvαλῆ, ἡ *δέρμα (δωρά) αἰγός* : δάνειον ἐκ τῆς Μικρασιατ.

lvξός, ὁ *παρασιτικὸν φυτὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς θρυῶς καὶ ἄλλων θένδρων· κολώθης οὐσία περιβάλλουσα τὸν καρπὸν τοῦ φυτοῦ καὶ χρησιμοποιοιμένη εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν lvοβεργῶν πρὸς σύλληψιν μικρῶν πτηνῶν*, lvξῖα, ἡ *τὸ φυτὸν ὁ lvξός* : ἐκ τοῦ *lvξος=λατ. viscum (καὶ -us)=ῶσ., πβ. ἀρχ. γερμ. wilsela=ἀγριοκέρασον, ρωσ. vixja=κεράσιον.

lvξός, -ῶος, ἡ *αἰ λαγόνες, ἡ ὀσφύς, «μέση», ἡβικὴ χώρα* : lvως συγγ. τῷ lvχίον, τὸ *ἡ κλειδίσις τοῦ γόμφου, ὀσφύς, τὸ lvχίον· τὰ ἄνω μέρη τῶν μηρῶν, τὰ νῶτα*.

lvμωροι *βοτὴν ἀγαθοί, θορυβῶδεις*, βλ. *lvα*.

lvον, τὸ *ὁ «μενεξές», ἡ «βιολέττα», τὸ lvον*, lvώδης *ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ lvου*, lv-δρεφής *σκοτεινός ὡς τὰ lv, βαθὺς lvχρους*, lvαθος, ὁ, lvανθον, τὸ *lvον*, lvανθινός *ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ lvου* : ἐνταῦθα ἀντὶ καὶ τὸ λατ. viola=lvον, δάνειον ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης.

1 lvός, ὁ *βέλος* (lvοχέαιρα ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος· ἡ lvος χέουσα, ἐκτοξεύουσα βέλη*, πβ. χέω :) : ἐκ τοῦ *lv-ος, συγγ. τῷ ἀρχ. lvδ. lvh=βέλος, πβ. d-iv-tós.

2 lvός, ὁ *δλητήριον· μοχθηρία, κακία· σκωρία*, lvώδης *ὁ ἔχων χρῶμα σκωρίας, δλητηριώδης* : ἐκ τοῦ *lvός=λατ. vltus=φλέγμα, χυμός, δλητήριον, ἀρχ. ἱρλ. lv=δλητήριον, πβ. ἀρχ. lvδ. lvāpi=δλητήριον ρ. *lvie-, πβ. ἀρχ. lvδ. lvāti=διαρρέει, τήκεται, διαλύεται.

3 lvός *εἶς, «έναν», βλ. *εἶς*.

Ιότης, -**τητος**, ἡ *ἐπιθυμία, βούλησις, θέλησις*: ἐκ τοῦ *Isoat-, ἴσως ἐκ τοῦ *ιδς *ἐπιθυμῶν*, βλ. *ἡμερος*.

Ιουλας, ὁ *τὸ κατὰ πρῶτον φυόμενον χνουῶδες γένειον, τὸ «χνουῖδι» δράγμα (δέσμη) σταχύων· ἔντομόν τι*: ἐκ τοῦ *F/-Fol-τος, πβ. οὖλος *ἐλικοειδῶς συνεστραμμένος, «κατασάρξ», «σγουράς» ἐριούχος, μάλλινος, πυκνός*.

Ἰοχέαιρα ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος *ἡ τοὺς χέουσα, ἐκτοξεύουσα βέλη*, βλ. 1 *ιδς*.

Ἰπνός, ὁ *κλίβανος, κάμινος, «φοῦρνος», Ἰπνός *φρύγω τι εἰς τὸν ἱπνόν, ξηραίνω, ψήνω*, παθ. Ἰπνόμαι *πιέζομαι*, Ἰπνο-πλάθος, ὁ *κεραμεύς*: ἴσως ἐκ τοῦ *μεη*²πός=ἀρχ. γερμ. ανα=κάμινος, πβ. γοτθ. αύηη=κάμινος (*uq²nos)· προσέτι ἀρχ. ἰνδ. ukhāh² āra=ἡ χύτρα, λατ. aul(ī)a=ὦσ.

Ἰπος, ὁ, ἡ *βάρος, ὅπερ πιέζει τι, φορτίον*, Ἰπός *πιέζω, καταπιέζω, καταθλίβω*, Ἰπωσις, ἡ *ἰσχυρά πίεσις, θλίψις*, Ἰπομαι *πιέζω ἰσχυρῶς, καταπιέζω*: ἀβεβ. ἐτιμολ.

Ἰππος, ὁ, ἡ (δικλ. Ἰππος) *τὸ ἄλογον, ὁ ἵππος· ἡ «φοράδω» τὸ ἱππικόν*, ἱππικός *ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἵππον*, Ἰππειος *ὁ ἀνήκων εἰς ἱππους ἢ ἵππον, ὁ ἐξ ἵππου προερχόμενος*, Ἰππεύς, -έως, ὁ *ὁ ἐλαύνων ἐπὶ ἵππου*, ἰππεύω *εἶμαι ἱππεύς ἢ ἔφιππος, ὑπηρετῶ ἐν τῷ ἱππικῷ*: ἐκ τοῦ *ekhoi=ἀρχ. ἰνδ. ἁνάη, λατ. equus, ἀρχ. ἱρλ. eoh, gall. epo- (π.χ. Eporēdia), ἀγγλοσασξ. eoh, τοχ. A yuk, B yakwe=ἵππος· τὸ εἰ ἀντί εἰ καὶ ἡ ἐναλλαγή τῶν κκ-ππ ὑποδηλοῦν ἴσως Ἰλνρ. προέλευσιν. — Ἡ λ. ἱππότης, -ου, ὁ *ὁ ἱππεύων ἱππους, ἱππεύς* προῦλθεν ἐκ τινος θηλ. ὄν. *ἱππό-τῆ, ἸΕ *ekuo-tā=τὸ ἱππικόν.

Ἰπτομαι *πιέζω ἰσχυρῶς, καταπιέζω*, βλ. *ἵπος*.

Ἰρήν, -ένος (καὶ εἰρήν, -ένος), ὁ *Λακεδαιμόνιος νεκρῆς συμπληρώσας τὸ δέκατον ἔγδυον ἔτος τῆς ἡλικίας του*, βλ. *εἰρήνη*.

Ἰρις, -ιδος (καὶ -εως), ἡ *τὸ οὐράνιον τόξον, ὅπερ φαίνεται εἰς τὸν αἰθέρα μετὰ τὴν βροχὴν* = *Ἰρις* (*FἸρις) καὶ *ἨἸρις* (*FἨἸρις), ἡ *τὸ οὐράνιον τόξον ὡς προσωποποιηθεὶς ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν· ὡς σημαίνει *τόξον*, εἶναι συγγ. τῆ ρ. *μεί- = κάμπτειν (βλ. *Ἰρις*), πβ. λατ. viriāo=εἰδός τι κοσμηματος τοῦ βραχίονος, ἀγγλὸσασξ. wīr=μεταλλικὸν ἔλασμα, ἀρχ. γερμ. wīrte=χρυσοὺν ἢ ἀργυροὺν ἔλασμα.

1 *ιδς*, ἡ *δύναμις, ἰσχύς*, Ἰφι (ὄργαν.) *ἀμὲ δύναμις, ἰσχυρῶς, κραταιῶς* (ἐξ οὗ ἴφιος *ἰσχυρός, παχύς, εὐτραφής*) = λατ. vīs (vīni, vī² πληθ. vīres ἐκ 1θ. μετὰ τοῦ ca, ἀρχ. ἰνδ. vayas=οὐδ.=ζωτικότης)=βία, δύναμις· ρ. *μεί- = ὀρμῆν· βλ. *ἵεμαι*.

2 *ιδς* (Ἰνός, Ἰνα), ἡ, πληθ. Ἰνας *ὁ τένων, τὸ νεῦρον· τοῦτο μᾶλλον εἶναι διάφορον τοῦ 1 *ιδς* *δύναμις, ἰσχύς*, ὡς προελθόν δ' ἐκ τοῦ *Fιστ-, ἀνήκει εἰς τὴν ρ. *μεί- = κάμπτειν (βλ. *Ἰρις*, *Ἰτις*)· πβ. Ἰνίον (ὀρθότ. Ἰνίον), τὸ *ὁ μυὼν ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὸ ὑπίσθεν μέρος τοῦ τραχήλου, τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς, τὸ ἰσχυρὸν ὀστούν*, ἐκ τοῦ *Fιστ-ιστ.

Ισάτις, -ιδος, ἡ *φυτόν τι, ἐκ τῶν φύλλων τοῦ ὁποίου γίνεται βαφὴ βυβλίου κυανοῦ χρώματος*, Ἰσανιώδης *ὁ ὅμοιος πρὸς ἰσάτιδα*: μᾶλλον ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: λατ. vitruui=ισάτις, ἀρχ. γερμ. weit, νεογερμ. Waid=ὦσ., γοτθ. *wīdila, ἐξ ἀγνώστου πηγῆς.

Ισθμός, ὁ *στενὴ διάβασις, λαϊκὸς γῆς μεταξὺ δύο θαλασσῶν, ἰσθμός, λαϊ-
μός*, ἰσθμός *δ' ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἰσθμόν*: ἰσως ἐκ τοῦ
*idh-dhmos, πβ. εἰς-ἰ-σθμη, ἢ *εἰσοδος*, ἰ-σθμα, τὸ *βῆμα, βάδισμα*, βλ.
εἶμι.

Ισκιώ (*Fικ-σκω) *κάμνω τι ὅμοιον πρὸς ἄλλο, ἐξομοιῶ, παρομοιάζω, συγ-
κρίνω, θεωρῶ*, βλ. εἰκάν.

ἴσος (ὅμ. ἴσος, αἰολ. ἴσος, ἀρκ., κρητ. ἴσος) *ὅμοιος, ἴσος ὁμαλός,
ἐπίπεδος δίκαιος, ὁρθός*, ἰσότης, -ητος, ἢ *ὁμοιότης, ταυτότης, ἰσότης*,
ἴσάω *καθιστῶ τι ἴσον πρὸς ἄλλο τι, ἐξισῶ*: ἰσως ἐκ τοῦ *Fιτς-Fo-ς,
συγγ. τῷ μετὰ τοῦ θ. εω-εἶδος, τὸ *ὀψις, θέα, θέαμα*.

ἰσάνω (ἐν χρῆσει μόνον ὁ ἐνεστ.) *τοποθετῶ τι ὀρθιον, ἴστημι, «στήνω»*,
κρητ. στανύω *ἴστημι*: συγγ. τοῖς: ἀρκ. stanam=ἀνίσταμαι, λατ. dē-stinō
=καθίστημι, συνδέω, ob-stinō=σφόδρα ἐπιμένω εἰς τι, pte-stinō=ὀρίζω
τὴν τιμὴν ἐκ τῶν προτέρων, ἀλβ. kōh=πληθύνω, ἀρκ. ἐκκλ. slaβ. stanq
=τοποθετοῦμαι· ρ. *σιδ- = ἴστασθαι, βλ. ἴστημι· διὰ τὸ ἐπιθηματ. ν- πβ.
δύσ-[σ]τηνος.

ἴστημι (δωρ. ἰστῆμι) *τοποθετῶ τι ὀρθιον, «στήνω»*, ἀόρ. ἔστην (=ἀρχ.
ἰνδ. āsthām), ρημ. ἐπίθ. στατός (=ἀρχ. ἰνδ. sthātā, λατ. status): συγγ.
τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. isthati=τοποθετεῖ, λατ. σιδ=ἴσταμαι (*σιδῶ=ἀρχ. ἰρλ.
-tāu=εἶμαι), εἰ-σιδ=ἴστημι, ἀρκ. ἰρλ. ist-(i)stir=ἴσταμαι, ἀρκ. γερμ. stān,
stēn, νεογερμ. stehen=ἴστασθαι, γοτθ. standan=ἴστασθαι, λιθ. stōju, stōti
=πατεῖν, ἀρκ. ἐκκλ. slaβ. stajr, stati=τοποθετεῖσθαι, stojr (*stajō), stojati
=ἴστασθαι· ρ. *σιδ=ἴστασθαι, βλ. ἰσάνω, ἰσός, στάσις, στατήρ, σταθμός,
στάμος, στήλη, στοά (στοιὰ), στῆλος.

ἱστορεῖν, ἱστορία, βλ. εἶδος.

ἰστός, ὁ *πᾶν τὸ στηθὲν καὶ παραμένον ὑρθιον, ῥάβδος μακρά, ἰστὸς πλοίου,
«κατάρτις» ἢ δοκὸς τοῦ ἰστοῦ («ἀργαλειοῦ»), ἥτις ἴστατο ὀρθίῳ, ὁ στήμων,
τὸ «στημόνιον», αὐτὸ τὸ ὑφανόμενον ὕφανμα*: συγγ. τῷ ἴστημι, κυρ. ση-
μαίνει μᾶλλον *ὁ «στήμων», τοποθετῶν*· πβ. ἰστῖον, τὸ *τὸ (ἐξ ὑφάσματος
κατεσκευασμένον) ἰστῖον πλοίου», στήμων, -ορος, ὁ, λατ. stāmen οὐδ=τὸ
«στημόνιον» τοῦ «ἀργαλειοῦ».

ἴστωρ, -ορος, ὁ, ἢ *ὁ γινώσκων, εἰδήμων, ἐμπειρος, συνετός, κριτής*, βλ.
εἶδος, πβ. ἰδύοι.

ἰσχίον, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἰσχίον, ὀσφύς*: ἐπεκτετ. μετὰ τοῦ ο τύπος τοῦ
ἰσχι (=ὀσφύς *Ἡσύχ.), ἐκ τοῦ *i-skthijom, συγγ. τῷ ἀρκ. ἰνδ. śakhi οὐδ.
=μηρός, σκέλος.

ἰσχνός *ξηρός, μεπαρμημένος, «ζαρωμένος», λιπόσρκος, λεπτός, ἀδύνατος,
ἰσχνός*, ἰσχαλός *ἀπεξηραμμένος, ξηρός*, ἰσχάς, -άδω, ἢ *ξηρὸν σῆκον*,
ἰσχνάινω *(ἀπο)ξηραίνω, καθιστῶ τινα ἰσχνόν (λιπόσρκον), ἀδυνατίζω τινα,
λεπτύνω*: ἰσως ἐκ τοῦ *siq-sno-s, συγγ. τοῖς: ἀβεστ. hiiku-, μων. ἰρλ.
secc=ξηρός (*si-sk-us).

ἰσχός, -ός, ἢ *δύναμις, εὐρωστία, ρώμη, ἰσχός*, ἰσχυρός *δυνατός, ρωμα-
λέος, ἰσχυρός*, ἰσχύω *εἶμαι ἰσχυρὸς κατὰ τὸ σῶμα, ἔγω δύναμιν (ἰσχύν)
ἀναλαμβάνω δύναμεις, ἀναρρωνύω*: ἐκ τοῦ *Fi-σχός, Fi- συγγ. τῷ ἀρκ.
ἰνδ. visah- = ἐξουσιάζειν· *xh- συγγ. τῇ ρ. *acgh-κρατεῖν, βλ. ἔχω.

Ισχω *κρατῶ, ἐμποδίζω, ἔχω ὑπὸ τὴν κατοχὴν μου, συγκρατῶ ἐν νῶι, προκαλῶ, βλ. ἔχω.

Ιτέα, ἡ *τὸ θένδρον ἰτέα, «ἰτέα» ἀσπίς ἐκ κλώνων ἰτέας πεπλεγμένη, βλ. ἰτυς.

Ιτης, -ου, ὁ *ὀρμητικὸς, ριψοκίνδυνος, τολμηρὸς, θρασύς, αὐθάδης, ἀναισχυντος, ἰταμός *τολμηρὸς, ζωηρὸς, αὐθάδης, ἰταμότης, -ότητος, ἡ *τολμηρότης, θάρρος, θρασύτης: συγγ. τῇ ρ. *ei- = πορεύεσθαι, ὑπάγειν, βλ. εἶμι· πβ. ἰτητέον: λατ. itē, -āre.

ἰτρίαν, τὸ *εἶδος ἄρτου ἐξ ἀλεύρου καὶ ἐκ σπασάμου, εἶδος πλακοῦντος ἐκ σπασάμου καὶ μέλιτος: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἰτυς (αἰολ. **Ἰτύς**), -ως, ἡ *ἡ περιφέρεια (ὁ γῦρος) τοῦ τροχοῦ, ἡ περιφέρεια τῆς ἀσπίδος, ἀσπίς· τὸ κύρτωμα, ἡ καμπυλότης· ἡ ἰτέα, «ἰτιά»: ἐκ τοῦ *γι-itus=λατ. vitus (ἀραιφ. -ū)=ἡ περιφέρεια (ὁ γῦρος) τοῦ τροχοῦ, πβ. ἀρχ. πρωσσ. witwan=ἰτέα, μᾶλλον ὁρθότ. *εἰτέα*, ἡ *τὸ θένδρον ἡ ἰτέα, «ἰτιά», οἰσία, ἡ, οἶσος, τὸ *λύγος, «λυγαριά» (*μοίτη-), οἶσος, ὁ *εἶδος ἰτέας ἢ λύγου. Πβ. λατ. vitis=κλήμα ἀμπέλου, vitex=εἶδος ἰτέας ἢ λύγου, ἀρχ. γερμ. wīda, νεογερμ. Weide=ἰτέα, λιθ. vytis=«βέργα ἰτιά», ρωσ. vilivina=κλάδος, κλών· ρ. *xci- = στρέφειν ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vāyati=ὑφαίνει, λατ. vītō=δένω, πλῆκω, λιθ. vejti, vītī=στρέφειν, βλ. ἰρις.

ἰυγή (Ἰ), ἡ *κραυγὴ ὁλοφυγῆς ἢ ὁλοφυρμοῦ, ἰυγμός, ὁ *κραυγὴ ρυθμικῶς ἐπαναλαμβανομένη κατὰ τὸν χορόν, κραυγὴ χαρᾶς· κραυγὴ ὀδύνης, ἰύζω *κραυγάζω, βοῶ: ἐκ τοῦ ἰῶ ἐπιφ. θαυμασμοῦ, ἐκπλήξεως, πβ. ἰαῶ *κραυγὴ, δι' ἧς ἀποκρίνεται τις καλούμενος, κἀδῶ εἶμαι, ὁρίστω, ὅμοιον τὸ ἰβή *κραυγὴ, ἀναφώνησις, ἰβέι *βοῆ· Ἡσυχ., κρητ. ἰβικτήρ, ὁ *ὁ ἀοιδός, ἀρχόμενος πολεμικοῦ ὕμνου.

ἰυγί, -γγος, ἡ *τὸ πτηνὸν ἢ σπαιοπυγίς, «σουσουράδα», λατ. J, nx torquilla· φίλτρον, γοητεία· σφοδρὰ ἐπιθυμία: μᾶλλον προελλ.

ἰφθίμος *δυνατός, ἰσχυρός, εὐρωστος, εὐπρεπής: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ἰφιος *ἰσχυρός, παχύς, εὐτραφής, βλ. ἴς.

ἰχανάω *ἐπιθυμῶ σφοδρῶς, ποθῶ, ἰχαρ καὶ ἰχαρ, τὸ *σφοδρὰ ἐπιθυμία, πόθος, βλ. ἀχῆν.

ἰχθύς, -ῶς, ὁ *τὸ ψάριον, ὁ ἰχθύς, ἰχθυῖον, τὸ *μικρὸς ἰχθύς, «ψαράκι», ἰχθυηρὸς *ρυπαρὸς, δυσώδης, ἰχθυῖον *ἀλιεῖον, «ψαρεύσιον»· παίζω ὡς ἰχθύς: συγγ. τοῖς: ἀρμ. juka, λιθ. žuvie=ἰχθύς (προβαλτ. *žūš)· ἰ-· προθεματ. (πβ. ἰκτίνοφ), -χθ- ἐκ τοῦ -gjh-.

ἰχνος, τὸ *ἰχνος ποδός, «πατησιά», «ἄχναρι», ἰχνος τροχοῦ, ἰχνος, ὑπόλειμμα, πούς: ἰσως, ὡς σημαίνουν *βάδισμα, πάτημα, εἶναι συγγ. τῷ οἰχομαι *πορεύομαι, ἀπέρχομαι, ἔχω ἐξαφανισθῆ· ρ. *ei-gh- = πορεύεσθαι, ὑπάγειν. — Ἐνταῦθα ἀνέχουν καὶ αἱ λ.: ἰχνοσ, τὸ *τὸ ἰχνος τοῦ ποδός, «πατησιά», ἰχνεός *ζητῶ τὰ ἰχνη, ἀνιχνεύω, ἀναζητῶ, παρακολουθεῶ τὰ ἰχνη, μιμεῖμαι, ἰχνεύωμαι, -οσος, ὁ *ζῶν τὴν τῆς Αἰγύπτου ὅμοιον ἰκτίδι, τὸ

1. Ὁ Hofmann τὸν ἰχθὺς ἀκολουθεῖ προφανῶς τὴν γνώμην τοῦ Ἡρωδιανοῦ (Γραμμ. 2,936). Τὴν αὐτὴν γραφὴν εὐρίσκομεν ἐπίσης ἐν τισι κώδιξι.

ὅποιον ἀνιχνεύει καὶ τρώγει τὰ ῥά τοῦ κροκοδείλου* (κυρ. *ὁ ἀνιχνεύων*, πβ. ἰχνευτής, ὁ *ἀνιχνεύων κύων*).

ἰχώρ, -ῶρος, ὁ *ὁ χυμὸς ὁ ρέων εἰς τὰς φλέβας τῶν θεῶν, τὸ αἷμα τῶν θεῶν, τὸ αἷμα, τὸ ὑδατῶδες μέρος τῶν ζωικῶν χυμῶν, ὅλον τοῦ αἵματος, ἔμπτυον, πύον, ὁ ὀρός*: μᾶλλον ξένη λέξις.

ἱψ, γεν. **ἱπός**, ὁ, πληθ. ἱπες *σεκώληξ καταστρέφων κέρατα, ξύλα καὶ ἀμπέλους*, βλ. ἱνδ. **ἱξ**.

ἰωγή, ἡ, βλ. **ἰγνῶμι, ἐπιωγαί**.

ἰωή, ἡ *κραυγή, βοή, θόρυβος, ἦχος*: ἄβεβ. ἐτυμολ.

ἰωκή, ἡ, ἀρχαιοτ. αἰτ. **ἰῶκα** (Ἰλ. Λ 601) *διώξις ἐν τῇ μάχῃ, καταδίωξις*,

ἰωχμός, ὁ *διώξις ἐν τῇ μάχῃ, θόρυβος τῆς μάχης*, ὁμ. **καλίωξις**, ἡ *ἡ τῶν διωκομένων στροφή πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ διώξις τῶν διωκόντων, ἀντεπίθεσις* (*παλι-Ἰώξις): ἐκ τοῦ *χιῶκ-, συγγ. τῷ **ἰεμαι** (*Fī-jomai) ὡς διώνω: **διεμαι**.

ἰωρός, ὁ *φύλαξ (τῆς πόλεως), φρουρός*: ἐκ τοῦ *Fi-Fωρός, συγγ. τῷ ὁμ. ὄρος, ὁ *φύλαξ, φρουρός*, βλ. ὄρσιν.

ἰωψ (βοιωτ. **Ἰωψ**), γεν. -ωπος, ὁ *εἶδος ἰχθύος*. ἄβεβ. ἐτυμολ.

K

καβάλλης, ὁ *ἵππος χρησιμοποιοῦμενος δι' ἐργασίαν, εὐνουχισμένος ἵππος, γενικῶς ἵππος*: μᾶλλον ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. caballus ἀρσ.=ῶς, ἀμφότερα δὲ εἶναι δάνεια ἐκ τινος βαλκανικῆς (ἱλλυρ.): γλώσσης.

κάγκανος ξηρός, κατάξηρος, κατάλληλος πρὸς καύσιν*, **πολινκαγκή**: *ὁ πολὺ καίων, φλογερός, λίαν ξηρός*: συγγ. τῷ **κίγκει** *πεινᾷ* (Φώτ.), ἀρχ. ἰνδ. **kaukala-** ἀρσ. καὶ οὐδ.=σκελετός, γοτθ. **hūhtus**, ἀρχ. γερμ. **hungar**, νεογερμ. **Hunger**=πεινά.

καγχάζω, βλ. **καχάζω**.

κάδος, ὁ *δοχεῖον οἴκου ᾧ ὕδατος* (> λατ. **cadus**), **καδίσκο**, ὁ *ἡ κάπη*: δάνειον ἐκ τοῦ ἑβρ. **kad**=κάδος.

καθαρός (διαλ. **καθ-**) *ἀπηλλαγμένος ρύπου, καθαρός, διανυγής, ἄγνός, ἄθῳς*, **καθαρότης**, -ητος, ἡ *διαύγεια, λαμπρότης, ἄγνότης*, **καθαρεῖω** *εἶμι καθαρός*, **καθάρειος** *καθαρός*, **καθαρείτης**, ἡ *καθαριότης*: ἄβεβ. ἐτυμολ. καὶ σύνθ. συμπλεκτικὸς *καί· ἐπίσης· ἂν καί*: ἴσως=ἀρχ. ἐκκλ. **σλαβ.** **сѣ** ἐν τοῖς: **сѣ**, **сѣ** **і**=καίτοι, **καίπερ**, **εἰπερ**.

καιάδας, -ου, ὄν. **-ᾶ**, ὁ *μέγα βάραθρον ἐν Σπάρτῃ*, **καίαια** *ὀρύγματα Ἡούχ., ὁμ. **καιετέσσα** (**Λακεδαιμών** ὁ Ζηνόδοτος ἀνέγνωσεν κητιέσσα)

πλήρης χασμάτων γῆ: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. **kēnataḥ** ἀρσ.=λάκκος, τάφος.

καικιῶς, -ου, ὁ *βορειοανατολικὸς ἄνεμος*: ἴσως, ὡς σημάζον *ὁ συσκοτίζων*, συγγ. τῷ λατ. **caecus**=ἀρχ. ἱρλ. **cēch**, γοτθ. **hāihs**=τυφλός.

καινός *νέος, πρόσφατος, καινούργιος*, παράδοξος, ἀνήκουστος, ἀπροσδόκητος, **καινός** *καθιστῶ τι νέον, μεταβάλλω*: ἐκ τοῦ *qen-jra, συγγ.

τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kaṇīpaḥ=νέος, νεαρός, kaṇā, kaṇyā=κοράσιον, λατ. teotus=πρόσφατος, νέος, «καινούργιος» (*te-qri-, κυρ.=ὁ ἀπὸ τῆς γεννήσεως, ὁ ἀρτι γενόμενος), μιν. ἱρλ. ciaiṁ=ἐκπηθῶ, προέρχομαι, ἀρχ. ἱρλ. ceṇēl=γένος, φύλον, κυμβρ. cnyw=νεογνόν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. koṇe=ἀρχή, πα-
 ῥεσθ, -ῥεῖ=ἀρχίζεῖν. Πβ. κασίγνητος.

καίνυμαι (ὁμ. πρκ. κέκασμαι, δωρ. κακαδμένος) *διακρίνομαι εἰς τι, ὑπερ-
 έχω, ὑπερτερῶ : ἴσως εἶναι νέος σχηματισμός τοῦ κέκασμαι κατὰ τὸ δαί-
 νυμαι : δόδαμαι.

καίνω (ἀόρ. β' ἔειπον, πρκ. κέκονα) *φουεύω, σφάζω : ἴσως συγγ. τῷ
 κτείνω, κατ' ἀνομ. τοῦ τ, ὅπερ ἠφανίσθη λόγῳ τῆς ὑπάρξεως, εὐθὺς μετ'
 αὐτό, καὶ τοῦ τ τῆς προθ. κατὰ ἐν τοῖς : κατέκασον, κατακέκονα, καθ' ἃ
 ἐσχηματίσθη τὸ ἀπλοῦν καίτω (ἔκασον, κέκονα).

καιρός, ὁ *ἡ κατάλληλος στιγμή, κατάλληλος περίστασις, ὁ προσήκων χρό-
 νος, τὸ κατάλληλον μέρος, χρονικὸν διάστημα, ὁ χρόνος*, καιρία *ὁ γινόμε-
 νος εἰς κατάλληλον περίστασιν, ὁ ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ τελούμενος, κατάλ-
 ληλος, ἐπιτυχής· κρίσιμος, ἐπικίνδυνος*, καιρία, τὰ *εὐκαιρία*, καιρία
 ἐν τῷ προσήκοντι χρόνῳ, ἐπικαίρως· θανασιμῶς : ἐκ τοῦ *καρ-ιος, συγγ.
 τῷ κῆρ *συναντῶ, ἐπιτυγχάνω*. ἡ ὡς σημαῖν *τιμήμα χρόνου* συγγ.
 τῷ κέρω *κόπτω τὴν κόμην, κουρεύω, ἀποκόπτω, ἀποτέμνω*.

καιρός, ὁ, καιρώμα, τὸ *λεπτὰ σχοινία συνδεόμενα μετ' ὁ ἀντὶ τοῦ ἀργα-
 λειοῦ καὶ χρησιμοποιούμενα πρὸς διαχώρισιν τῶν κλωστῶν τοῦ στήμονος,
 ὕψισμα*, καιρώω *συνδέω τὸν στήμονα*, ὁμ. γεν. πληθ. ('Οδ. η 107) και-
 ροῖων (*πυκνῶς ὑφασμένον*) : ἐκ τοῦ *καρ-ιος, συγγ. τοῖς : καιρία, ἡ *ἰμάς
 ἡ σχοινίον τῆς κλίνης*, ἀρχ. ἰνδ. kṛi-kha-lā=ἀλυσίς, δεσμός, ἀρμ. sarik'
 πληθ.=ταῖνια, «σπάγκος» (*kṛi-jā).

καίω (ἰων.), καῖω (ἀττ.) ἐκ τοῦ *καF-ιω *ἀνάπτω, «βάζω φωτιά», καίω*,
 ὁμ. ἀόρ. ἐκη(φα), ἀρχ. ἀττ. μτχ. γεν. ἐν. κέαντος (*κηFant-), νεοαττ.
 έκανουσα, ἐπικ. μέσ. κημένη, παθ. ἐκείνη, ἐκαύθη, ρημ. ἐπίθ. καυστός· καυ-
 σίς, ἡ, καῖμα, τὸ *καύσιμον, καίουσα θερμότης, καύσαν*, καῖον, τὸ *ἐξηρὸν
 ξύλον κατέλληλον πρὸς καύσιν* (*καF-ελον), ὁμ. κηώτης, κηώεις *εὐώδης,
 εὐωδιάζων ἐκ τοῦ θυμιάματος* (ἐκ τινος *κηFος *πυρκαϊά, καύσιμον, θυ-
 μιάμα*), ὁμ. κήλεος καὶ κήλειος *καίων, καυστικός* (*κηF-αλ-εος) : συγγ.
 τοῖς : λιθ. kālē=νόσος τῶν σιτηρῶν, «καπνία», kālthi=προσβάλλεσθαι
 ὑπὸ τῆς νόσου «καπνιάς» (ἐκ τινος *kū-los=κατακαυμένος)· ρ. *kēu-
 (*kēu-), *kū-.

κακάλα, τὰ *τείχη* (Αἰσχύλ.), ποδο-κάκ(κ)η, ἡ *ξύλινον ὄργανον βασανισμοῦ,
 δι' οὗ ἐβεσμεύοντο οἱ πόδες τῶν κακούργων*, κηκλός, -λός (ἐκ τοῦ *κηκ-),
 ἡ (συνήθ. κατὰ πληθ.) *ἡ κηκλιωτὴ θύρα, περίφραγμα, «κἀγκέλλα» : συγγ.
 τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kaṇcatē (Dhātup.)=δένει, kaṇcukāḥ=θύραξ, λατ. cingō, -ere
 =ζωννύω (g ἀντὶ c κατὰ τὰ cīnāī, cīnatum, ἔχοντα διττὴν σημ.), λιθ. kinkau,
 -fij=ἱππους ζευγνύειν.

- 1 **κακαίβη**, ἡ καὶ **κακαίβις**, -ίδος, ἡ *πέρδιξ*, κακαίβιζω *φωνάζω ὡς ἡ
 πέρδιξ, «κακαρίζω» (> λατ. cacabāre), κακαίβω *κακαρίζω* (ἐπὶ ὀρνί-
 θων) : συγγ. τοῖς : λατ. cacillō=κακαρίζω (ἐπὶ πέρδικος), νεογερμ. gackern
 =ῶσ· ἤχομι. λ. ὡς τὸ λατ. coo coo ἐκ τῆς φωνῆς τῶν ὀρνίθων, ἀρχ.

εοκλ. ολαβ. kakotse=ή θρως, κόττα· λατ. cacatire=λαλεῖν (ἐπὶ ἀλέκτορος)· κίκιρος (> λατ. ciciurus), κακός, ὁ *ἀλέκτωρ, «πατεινός».

- 2 κακουέβη, ἡ, κακουέβος, ὁ, ἡ (> λατ. cacabus) *εἶδος χύτρας ἢ χαλκίνου λέβητος· δένειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. άσσυρ. kukuḫu=εἶδος δοχείου.

κακουάω *χέζω, «κάνω τὰ κακὰ μου» (ἐπὶ νηπίων), κακέη, ἡ *ἡ κόπρος τοῦ ἀνθρώπου, τὰ κακὰ· συγγ. τοῖς· άρμ. k'akor=κόπρος (-kk-), μιν. ιρλ. caccaim=λατ. caco=άποπατῶ, νεογερμ. kakken=ώσ· άνω διπλασ. τοῦ c(k)· λατ. cacite, ρωσ. kakais. Λέξις τῆς νηπ. γλώσσης. Πβ. κακός.

κακός *ὅ,τι καὶ νῦν, κακός, δυσειδής, άσθμος, πρόστυχος, φαῦλος, πονηρός, δειλός, κακῆδ, ἡ, κακότης, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, κακία, φαυλότης, άχρειότης, άθλιότης, κακότης, κακός *κακῶς μεταχειρίζομαι, βλέπω, καταστρέφω, κάκωσις, ἡ *κακή μεταχειρίσις, βλέβη, δυστύχημα· άν ἡ λ. άνήκη εἰς τὴν νηπ. γλώσσαν, ίσως εἶναι συγγ. τῷ κακός.

κάκτος, ἡ *φυτὸν άκυνθώδες, άκυνθίς, εἶδος «άγκυνέρας» (> λατ. cactus), κάκτος, ὁ *ὁ καρπὸς τῆς κάκτου· μέλλον προελλ.

κακχάζω, βλ. καχάζω.

κάλαθος, ὁ *πλεκτός κόφινος, κάλιστρον, κάλαθος (> λατ. calathus), καλαθίσκος, ὁ *καλάθιον· ίσως συγγ. τῷ κλώθω *νήθω, «γνέθω», κλώθω·.

καλαμίνθη, ἡ *εὐόσμον φυτὸν, ἡ «μέντα»· ἐκ τοῦ *καλαμο-μίνθη;

κάλαμος, ὁ, καλάμη, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, κάλαμος, καλάμη, «καλάμη», στῆλεχος τοῦ σίτου, άχυρον (> λατ. calamus)· μέλλον κατ' άφομ. ἐκ τοῦ *καλ-, συγγ. τῷ λατ. culpas (*kols-mos)=άρχ. γερμ. hal(s)en, νεογερμ. Halen=κάλαμος, καλάμη, πβ. λεττ. halms=ἡ «καλαμή». Βλ. καὶ καλαμίνθη.

κάλανδρος, ὁ, καλάνδρη, ἡ *εἶδος κορυδαλλοῦ· μέλλον προελλ.

καλαύροψ, -οπος, ἡ *ποιμενική ράβδος κεκαμμένη κατὰ τὸ άνω άκρον· ἐκ τοῦ *καλα-φροπ-, πβ. ρόπαλον, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, ρόπαλον, ράβδος, ῥέπω *κλίνω πρὸς τὰ κάτω, ῥέπω, ῥοπή, ἡ *κλίνει πρὸς τι, ροπή· βλ. κήλον καὶ ῥέπω.

καλέω (μέλλ. άττ. καλῶ, μετν. καλέσω, πρκ. κέκλημαι) *ὅ,τι καὶ νῦν, καλῶ, προσκαλῶ, άνομάζω, καλήτωρ, -ορος, ὁ *ὁ καλῶν, συγκαλῶν, κήρυξ, άμο-κλή, ἡ *κραυγὴ πολλῶν, κοινὴ βοή, ἐπίκληξις, άπειλή, παρότρυνσις, συμφωνία, άμοσελῶ *καλῶ ὁμοῦ, φωνάζω πρὸς τίνα παροτρύνων ἢ άπειλῶν, κελήσκει *καλῶ, προσφωνῶ, άνομάζω, προσκαλῶ, ἐπικαλοῦμαι, καλῶ τίνα εἰς βοήθειαν, κληίζω καὶ κληζῶ *άνομάζω (ἐκ τοῦ *κληγός)· =λεττ. kal'oidi=φλυαρεῖν, ὁμβρ. kařetu=λατ. προστ. calatō, calendae=Καλένδαι, νομυηνία, ίσως άρχ. γερμ. halōn=φέρειν πβ. λατ. calare=καλεῖν, clāmor=βοή, κραυγὴ, clāpō=βοῶ, κραυγάζω, clārus=κλεινός, περίφρος, άρχ. ιρλ. cailloch=άλέκτωρ, άρχ. γερμ. (h)lōjan=βρυχᾶσθαι, μυκᾶσθαι πβ. έπίσης άρχ. ινδ. uṛā-kalah=άλέκτωρ, άρχ. εοκλ. ολαβ. kīakole=κώδων, «καμπάνα». Βλ. καὶ κέλαθος.

καλιᾶ, ἡ *καλύβη, φωλεά· άποθήκη, καλιάς, -άθος, ἡ *μικρά καλύβη· ἐκ τοῦ *kel-ijā, συγγ. τοῖς· άρχ. ινδ. kalā θηλ=καλύβη, «στάβλος», λατ. cella=οἰκίσκος, «κελλία», άρχ. ιρλ. cuile=ύπόγειον, άποθήκη, κατάστημα, άρχ. γερμ. halle (νεογερμ. Halle)=στοά, hella=κόλπος, «θῆς» ρ. *kel- =κρύπτειν ἐν τῷ λατ. oc-culō=κρύπτω=άρχ. ιρλ. celim=ώσ., πβ. γοτθ. huljan

=καλύπτειν· ἔχτετ. β. ἐν τῷ λατ. cōlō=κρύπτω, ἀποκρύπτω. Βλ. καλύπτω, κέλυφος.

κάλλαιον, τὸ (κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ.) *ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀλέκτορος σαρκώδης λόφος, τὸ «λειρὶν», ὁ σαρκώδης αὐτοῦ πώγων, τὰ ποικίλα τὸ χρῶμα οὐραῖα πτερὰ τοῦ ἀλέκτορος*: ἴσως, ὡς καλλωπιστικὸν στοιχεῖον, συγγ. τῷ κάλλος.

κάλ(λ)αῖς, -εῖος, ὁ *πολύτιμος λίθος πρασινίζοντος κυανοῦ χρώματος*: ξένη λέξις (περσ. ;).

καλλιῖς, -ου, ὁ *εἶδος πιθήκου*: συγγ. τῷ κάλλος (κατ' ἀντίφρασιν ἢ εὐφημισμὸν).

κάλλον, τὸ *ξηρὸν ξύλον κατάλληλον πρὸς καύσιν*, κάλα, τὰ *πλοῖα*, ἔρρει τὰ κάλα *κατεστράφησαν τὰ πλοῖα*, βλ. καίω.

κάλλος (ὅμ.=βοιωτ. καλφός), **κάλλος** (ἀττ.) *ώραῖος, εὐμορφος, εὐειδής, ἐνάρητος, χρηστός*, κάλλος, τὸ *ώραιότης, εὐμορφία, κάλλος*, καλλι- ὡς βάσις τῶν: συγκρ. καλλίων, κάλλιον, ὑπερβ. κάλλιστος, καλλιστεῖν, κάλλιόω, καλλῖναι *καθιστῶ τι καλόν, καλλωπίζω, ἐξωρατίζω, παρουσιάζω τι ὡς καλόν*, καλλωπίζω *καθιστῶ τι ὥραιον, εὐπρεπίζω, στολίζω*, καλλωπισμός, ὁ *ἐξωραϊσμός, στολισμός, καλλωπισμός*, καλλι- ὡς α' συνθετ. πολλῶν λέξεων (π.χ. καλλιβλέφαρος *ὁ ἔχων ὥραια βλέφαρα*, καλλιβάς, ὁ *ὁ ἔχων καλὴν βοήν (καλὸν ἦχον)* κ.τ.λ.): συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. kalayā=ὕγις· ἴσως συγγ. καὶ τοῖς: ἀγγλοσαξ. hœleð, νεογέρμ. Held=ἥρωας. Πβ. κάλλαιον, καλλιῖς.

1 **κάληπ**, ἡ *τὸ «τρέξιμον» τοῦ ἵππου διὰ κηδημάτων, καλπασμός*, καλπάζω *τρέχω ἐν καλπασμῷ* (ἐπὶ ἵππων): ἐκ τοῦ *qalpā, συγγ. τοῖς: ἀρχ. πρωσσ. ro-quelbia=γυνατίζων, λιθ. kīlpti=γόνυπετεῖν.

2 **κάληπ**, ἡ καὶ **κάληπις, -εῖος**, ἡ *ἀγγεῖον χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἀντλησιν ὕδατος, στάμνος, δοχεῖον, εἰς ὃ ρίπτουν οἱ ἐκλογεῖς τὰς ψήφους, ἀγγεῖον χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἐναπόθεσιν τῆς τέφρας τοῦ νεκροῦ* (> λατ. calpat οὐδ.=δοχεῖον [εβαρέλιον] οἴνου): ἐκ τοῦ *kīp-, συγγ. τῷ ἀρχ. ἱβλ. ciltornn=λατ. urna.

κάλυξ, -υκος, ἡ (ὁ) *τὸ ἐξωτερικὸν περίβλημα τοῦ ἀνθους τὸ συγκρατοῦν συνήθως τὰ πέταλα αὐτοῦ, ἐξωτερικὸν περίβλημα τοῦ καρποῦ, «μπουμπούκι» τοῦ ἀνθους*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. kalikā=κάλυξ, ὀφθαλμὸς ἀνθους, kalāśah=χύτρα, ὕδρια, φλοιός, λατ. calix, -icis ἀρσ.=φλοιός, κύπελλον, κάλυξ (μετὰ τοῦ s- ὁμβρ. calisi=e=λατ. in patetā=ἐν φιάλῃ, σκαλλίον, τὸ *μικρὸν ποτήριον*, σκαλῖς, -ίδος, ἡ=ῶσ. Ἠσύχ.). Ἐνταῦθα ἀνήκουσιν καὶ αἱ λ.: κύλιξ, -υκος, ἡ *ποτήριον*, ὑποκυρ. καλίχη, ἡ (*κνικα-σᾶ > λατ. culigna) *μικρὰ κύλιξ*.

καλύπτω *ὁ, τι καὶ νῦν, καλύπτω, σκεπάζω, περιβάλλω, κρύπτω, ἀποκρύπτω* (*καλυπῶ, Καλυπῶ, -ους, ἡ *θεά* (ἐκ τινος ἐφετικοῦ τύπου), καλύβη, ἡ *σκέπη, στέγη, καλύβη*, κέλυφος, τὸ *φλοιός, «σιώφλι», περικάρπιον, κέλυφος*: ἴσως συγγ. τῷ μων. γερμ. hulft=φαρέτρα, οἰστοθήκη· ἐπικτετ. τύπος μετὰ τοῦ u τῆς ρ. *kel=κρύπτειν, βλ. καλῖς).

καλχαίνω *συλλογίζομαι, ἐξετάζω τι κατὰ βάθος, στοχάζομαι*, Κάλχυς,

-αντος, ὁ κύρ. ὄν. ("Ἐλλήν μάντις" κυρ. σημαίνει "στοχαστής"): ἴσως συγγ. τῷ ἀγγλοσαξ. *geahe*=τεθλιμμένος, κατηφής, σκοτεινός.

κάληη (χάληη, χάλχη), ἡ "ὁ κοχλίας τῆς πορφύρας, τὸ χρῶμα τῆς πορφύρας": ἴσως (ὁμοῦ καὶ τὸ χαλκός;) προέρχεται ἐκ τινος ξένης γλώσσης. **κάλως**, -ω (καὶ κάλος, -ου), ὁ "χονδρὸν σχοινίον, «καταβόσκαινον», καλῶδισον, τὸ ὑποκορ. "ὁ μικρὸς κάλως": μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

κάμαξ, -ακος, ὁ, ἡ "ξύλον ἐπιμηκες, πάσσαλος, κοντὸς (ξύλινον στέλεχος) τοῦ δόρατος": συγγ. τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. *śamya* θηλ.=ράβδος, ἔμβολον, ἥλος ἐκ ξύλου, ἀρμ. *samik* πληθ.=δύο ξύλα τοῦ ζυγοῦ, μιν. γερμ. *hamel*=ξύλον ἐπιμηκες, ράβδος, κορμός.

καμάρα, ἡ "πᾶν πρᾶγμα ἔχον θολωτὴν στέγην ἢ θολωτὸν σκέπασμα, καμάρα, κλίνη ἔχουσα ὀροφὴν θικὴν οὐρανοῦ, σκεπαστὴ ἀμαξα" (> λατ. *camera* καὶ *camata* θηλ.=καμάρα): συγγ. τοῖς: λατ. *camur(us)*=κυρτός, ἀρχ. Ἰνδ. *kamarati* (Γραμμ.)=εἶναι κυρτός.—Ἐνταῦθα μᾶλλον ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: **κάμιμος**, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, κάμιμος, «καμίνι», κλιβανός, «φοῦρνος»" (> λατ. *campinus*), **κμέλεθρον**, τὸ "ὀροφὴ (στέγη) δωματίου, δοκός" (κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ **κμεθ*·)· ρ. **qam*·.

κάμαρος, ὁ "τὸ θηλητηριῶδες φυτὸν θαλφύριον", **κάμμαρον** (καὶ **κάμιμορον**), τὸ "τὸ φυτὸν ἀκόνιτον": συγγ. τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. *kamalam*=λωτός, ἀρχ. γερμ. *hemera*=ἐλλέβορος, ρωσ. *čemerika*=ῶσ., λιθ. *kemečiai* πληθ.=«ρίγανη».

κάματος, ὁ, βλ. **κάμνω**.

κάμηλος, ὁ, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, κάμηλος, «καμήλα»" (> λατ. *camelus*): δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἕβρ. *gēmil*=κάμηλος.

κάμινος, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, κάμιμος, «καμίνι», κλιβανός, «φοῦρνος»", βλ. **καμάρα**.

κάμμαρον, τὸ "τὸ φυτὸν ἀκόνιτον", βλ. **κάμαρος**.

κάμμαρος, ὁ, **καμμαρίς**, -ίδος, ἡ "εἶδος καρκίνου, ἡ «γαρίδα»": συγγ. τῷ ἀρχ. σκανθ.-ἰσλ. *humarr*, νεογερμ. *Hammer*=ἀστράκτος.

κάμμορον, τό, βλ. **κάμαρος**.

κάμμορος, -ον "ὁ ἔχων κακὴν μοῖραν, κακόμοιρος" (ὁμ.): ἐκ τοῦ **κατ-μορος*, βλ. **μέρος**.

κάμνω (μέλλ. **καμοῦμαι**, ἀόρ. β' **ἐκαμον**, πρκ. **κάμητρα**) "κουράζομαι πράττων τι, καταπονοῦμαι, ἀποκάμνω, κατασπαράζω τι μετὰ κόπου", **καμητός** "πεπονημένος" (πολύ-**καμητός** "ὁ μετὰ πολλοῦ κόπου κατειργασμένος, τελειῶς ἐπεξεργασμένος"), **κάματος**, ὁ "ἐπίπυνος ἐργασία, κόπος, μόχθος, κόπωσης, πόνος, ἀσθένεια", ἁ-**καμής**, -ῆτος, ὁ, ἡ, ἁ-**κάμης** -αντος, ὁ "ἀκαταπόνητος, ἀκούραστος, ζωηρός, ἀκατάπαυστος": ἐκ τοῦ **κη-n-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. *śamñtē* (**κη-n-*), *śamati*=μοχθεῖ, ἐργάζεται, ἐτοιμάζει, παρασκευάζει, *śamitāh*=παρασκευασμένος, μιν. ἱβλ. *euma*, νεογερμ. *Kummer*=φροντίς, λύπη, μιν. ἱβλ. *eumai*=θούλη· ρ. **kem-*, **kemā-* πβ. **κομῆω**, **κῶμα**.

κάμπη, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, κάμπη, «κάμπικα»": ἴσως συγγ. τῷ **κάμπτω** ἥβ. ἀρχ. Ἰνδ. *kapañā*=σκάληξ, κάμπη.

κάμπτω "κυρτώνω, λυγρίζω, κάμπτω", **καμπή**, ἡ "λύγισμα, στροφή, κάμψις", **καμπύλος** "κυρτός, καμπύλος": συγγ. τοῖς: λατ. *camius*=πεδίον, πεδιάς

(ἀρχικῶς=καμπή, καθίζησις=λιθ. *kaĩpas*=γωνία, μυχός), λιθ. *kuĩpti*=κυρτοῦσθαι· ἴσως συγγ. καὶ τῷ γοτθ. *hamfs*=ἡκρωτρησιασμένος· ρ. **qampr* (ἴσως ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **qam-*, βλ. *καμάρα*). Πβ. *κάμψη*.

κανάσσω (ἀόρ. *κανάξαι*)· «μετὰ θορύβου χύνω, καταπίνω μετὰ θορύβου», *καναχή*, ἡ «ὀξύς ἤχος, κρότος, θόρυβος, τριγμός», *καναχέω*, *καναχίζω* «ἤχῳ, ἀντηχῶ, θορυβῶ, λαλῶ», *καναχής*, -ές «ὁ μετὰ στεναγμῶν καὶ θρήνων συν-οδευόμενος»· συγγ. τοῖς· λατ. *canō* (=ἀρχ. ἱρλ. *canim*=ἔδω, ψάλλω), *car-men*=ᾠσμα, *cicōpis*=πελαργός, γοτθ. *hana*, ἀρχ. γερμ. *hano* (νεογερμ. *Hahn*)=ἀλέκτωρ, *huon*=ἡ ὄρνις· πβ. ἡτ-*κανός* «ἀλέκτωρ, «πετεινός»» ('*Ἡσύχ.*), *κυρ*. «ὁ ἔδων κατὰ τὴν ἔω (αὐγὴν)». Πβ. *κόναβος*.

κάνθαρος, ὁ, *κάνθαρις*, ἡ «ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ κύνθαρος, τὸ «σκαθάριον»· εἶδος πλοίου· εἶδος ποτηρίου· γυναικεῖον κόσμημα· εἶδος θαλασσίου ἰχθύος»· μᾶλλον εἶναι προελλ.

κανθός, ὁ «ἡ γωνία τοῦ ὀφθαλμοῦ», *κανθώδης*· «κυρτός, καμπύλος»· = ἀρχ. ἐκκλ. *σλαβ.* **kan-*=γωνία, μυχός. — Ἡ λ. *κανθός*, ὁ «ἡ μεταλλίνη στεφάνη τοῦ τροχοῦ» εἶναι δάνειον ἐκ τοῦ λατ. (*gall.*) *cantus*, -ῖ=ὦσ.

κανθύλη, ἡ «ἀπόστημα, οἰδημα, ἐξόγκωμα»· συγγ. τῷ γοτθ. *gunds*=καρκινώδες ἀπόστημα.

κάνθων, -ωνος, ὁ «ὄνος», *κανθήλιος*, ὁ «εἶδος μεγάλου ὕνου χρησίμου πρὸς φόρτωσιν», *κανθήλια*, τὰ «τὰ σάγματα τῶν ὕνων, οἱ ἐκατέρωθεν τοῦ σάγματος κάλαθοι»· ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. *canthēgium* ἀρσ.=ἐννουχισμένος ἵππος· ξένη λέξις ἀγνωστου προελεύσεως.

κάννα, ἡ «κάλαμος, πλέγμα ἐκ καλέμου» (> λατ. *canna*)· δάνειον ἐκ τοῦ σουμ. -*ἄκααδ.* *gin*=κάλαμος. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : ὅμ. *κάνειον*, *κάνειον*, ἀττ. *κανοῦν*, τὸ «κάνιστρον, «κάνειον», *κάνιστρον*, τὸ=ὦσ. (> λατ. *canistrum*), *κάν(ν)ης*, -ητος, ὁ «πλέγμα ἐκ ψιάθου, ἡ «καλαματιά», «ψάθρα», *κάν(ν)αβος*, *κίναβος*, ὁ «ὁμοίωμα ἀνθρωπίνου σώματος»· πβ. *κανών*, -όνος, ὁ «γνώμων, κανών, πᾶν τὸ χρησιμεύον ὡς μέτρον (πρότυπον) διὰ τὴν ἐκτίμησιν πραγμάτων»· προέρχεται ἐκ τοῦ ἑβρ. *qāne*=σωλὴν χρησιμεύον ὡς μέτρον, *κανών*, *ζυγός*.

κάνναβις, -έως, ἰων. -ιος, ἡ «τὸ φυτὸν «κιννάβιν» (> λατ. *cannabis*)· ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ· ἀρχ. ἰνδ. *śaṇah*=εἶδος κιννάβεως, ἀρμ. *kanar*, ρωσ.-ἐκκλ. *σλαβ.* *konoplj*, ἀρχ. γερμ. *hanaf*, νεογερμ. *Hanf*=κάνναβις· δάνειον ἐκ τινος γλώσσης τῆς ἀνατολ. Εὐρώπης (Σκυθ. ;).

καπέτις, -ιος, ἡ «μέτρον χωρητικότητος», *κάπη*, *καπαῖη*, ἡ «φάτνη»· συγγ. τοῖς· λατ. *capulus*=σορός, σαρκοφάγος, *carpa*=θήκη, κάψα, κυτίον (> ἑλλ. *κάψα*, *κάμψα*), μιν. ἱρλ. *car(p)*=ὄχημα, φέρετρον, ἄλβ. *karape*=δοχεῖον ἐλαίου· ρ. **qap-*=λαμβάνειν, «πιάνειν», βλ. *κάπτω*.

κάπετος, ἡ «λίκεος, τάφος, τάφος», βλ. *σκάπετος*.

κάπηλος, ὁ «μικρέμπορος, μικροπωλητής, μεταπράτης εἰς τὴν ἀγοράν, ὁ διατηρῶν καπηλεῖον, «ταβερνιάρην», ἐκμεταλλευόμενός τι, ἀπατεών», *καπηλεῖα*, ἡ «μικρὸν ἐμπόριον, πώλησις τροφίμων καὶ ποτῶν», *καπηλεύω* «μετέρχομαι καπηλείαν, εἶμαι μικρέμπορος, ἐμπορευόμενος κτῶμαι κέρδος, ἐμπορικῶς ἐκμεταλλεύομαι τι, ἐξευτελίζω, διαφθείρω»· ἴσως ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. *caupō* ἀρσ.=κάπηλος, «ταβερνιάρην» (> γοτθ. *kaupōn*, ἀρχ.

γερμ. kaufen, νεογερμ. kaufen=ἀγοράζειν· δάνειον ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης.

καπνός, ὁ *ὅ, τι καὶ νῦν, καπνός*, καπνιάω *ἐμφυσῶ καταλλήλας καπνὸν εἰς τὴν κυψέλην τῶν μελισσῶν, ἵνα καταστήσω αὐτάς ἀκινδύνους, ἀναδίδω καπνόν*, καπνίζω *εἰβάζω φωτιάς· γίνομαι μέλας ἐκ τοῦ καπνοῦ*, κάπνη, ἡ *καπνοδόχη*, ὅμ. ἀποκαπῶ (ἀόρ. ἀκάπτυσεν *ἐξέπνευσεν* Ἡσίχ.) *ἐκπνέω* (πβ. κάπυς *πνεῦμα* Ἡσίχ.), ὅμ. μτχ. πρκ. κεκαπῆότα *ἐκπνέοντα* (κέκῃφε *τέθνηκεν* Ἡσίχ.), καπυρός *Ξηρός, ἀποξηραίνων, κατακαυμένος, διάπυρος, ἔντονος*· ἐκ τοῦ *κFαπρός (IE *qur-por) συγγ. τοῖς: λιθ. kvāras = πνοή, ἀτμός, εὐωδία, κverpiū, -ēti = εὐωδιάζειν, kvūriū, kvērti = πνέειν, φυσᾶν, γοῦθ. af-harjan = σβεννύειν, ἐξαλείφειν, af-harpan = σβέννυσθαι, ἐξαλείφασθαι (IE *qurab- παρὰ τῷ *qurp-) συγγ. μᾶλλον καὶ τοῖς: λατ. varor, -oris ἀρσ. -ἀναθυμίασις θερμοῦ ἀερίου, ἀτμός, ἀχνός, varra = οἶνος καλυπτόμενος ὑπ' ἀφροῦ, *χαλασμένο κρασί* μεταπτ. β. ἀρχ. ἰνδ. kūrpati = περιέχεται εἰς βρασμόν, ὀργίζεται = λατ. cupiō = ἐπιθυμῶ, κυρ. *εὐρίσκομαι ἐν ἀναβρασμῷ* ρ. *qurp-, *qūr- = διανοκορπίζεσθαι, βράζειν, κοχλάζειν.

κάππαρις, -εως, ἡ *τὸ φυτὸν καὶ ὁ καρπὸς κάππαρις* (> λατ. capparis): ξένη λέξις ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης.

κάπρος, ὁ *ἀγριόχοιρος, κίπρος* = λατ. caper ἀρσ. = τράγος (capra θηλ. = αἰξ, γάιδαρος), ἀρχ. σιανθ.-ἰολ. hafr, ἀγγλοσξ. hafet = ὦς., πβ. νεογερμ. Habergeiss = εἶδος σκολόπακος, «μπενκατόν», «μπενκατόν».

κάπτω *ἀνοίγων τὸ ρύγχος ἢ τὸ ράμφος ἀρπάζω τι, καταπίνω*, κάπη, ἡ *λαβή, πᾶν εἶδος λαβῆς, ξύλινος μοχλός, δι' οὗ κινεῖται λέμβος ἢ πλοῖον, κώπη*· ἐκ τοῦ *qar-jb = λατ. capio = ἐπιάνω, λαμβάνω, συλλαμβάνω (capit = ἀρχ. ἰρλ. cacht, ἀρχ. γερμ. haft = συλληφθεῖς), γοῦθ. hafjan, ἀρχ. γερμ. heffan, νεογερμ. heben = αἶρειν, σηκώνειν, ἀλβ. kap = ἐπιάνω, συλλαμβάνω, k'er = ράπτω (κυρ. *κάμνω τι νά προσκολληθῇ*), λεττ. kàmpri = συλλαμβάνειν πβ. ἀρχ. ἰνδ. karaṭi = δ'ιο δράγματα. Πβ. κάπη (βλ. καπέτις). **καπυρός** *Ξηρός, ἀποξηραίνων, κατακαυμένος, διάπυρος, ἔντονος*, βλ. καπνός.

κάρ, γεν. **καρός**, τὸ *κεφαλῇ* (ὅμ. ἐπὶ κάρ *κατὰ κεφαλῆς, κατακέφαλα*, ἰων. ἀνάκαρ ἐπίρ. *πρὸς τὰ ἄνω*): ἀσχημον θ. ὡς ἐν τοῖς: ἔγ-κρος, ἱγ-κρος *ἐγκέφαλος* (πβ. ἀρχ. ἰνδ. ḥītan = ἄς γεν. ἐν. = κεφαλῆς)· βλ. κάθηνα. **κάρᾱ**, ἰων. **κάρη**, τὸ *κεφαλῇ*, βλ. κίρηνα.

κᾱραβος, ὁ *θαλάσσιος καρκίνος, ὀστρακόδερμον ἀκανθωτόν· εἶδος κανθάρου· εἶδος ἐλαφροῦ πλοίου* (> λατ. cārabus): λόγῳ τοῦ -βο- προέρχεται ἐκ τοῦ IE *-bho- (πβ. κᾱραβίς, -ίδος, ἡ παρὰ τῷ κηραφίς, -ίλος, ἡ *εἶδος καρκίνου*), ἴσως μακεδ. λέξις· μᾶλλον συγγ. τῷ κᾱρίς.

κάρβᾱνος, καρβᾱν, -ἄνος, ὁ *βάρβαρος, ξένος*· ἀβεβ. ἐτυμολ.

καρβᾱτίνος *ὁ ἐξ ἀκατεργάστου δέρματος κατεσκευασμένος*, καρβατίνη, ἡ *ὀπόδημα ἐξ ἀκατεργάστου δέρματος, «τσιρούγι»* (> λατ. carpatinus): συγγ. τοῖς: κρηπίς, λατ. carpiculum = εἶδος ὑπόδημάτων.

κάρδαμον, τὸ *τὸ φυτὸν κάρδαμον, λατ. Lepidium sativum*, καρδαμίζω *ὀμιλῶ περὶ καρδάμων, λέγω ἀνοησίαις*: μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

καρδίᾱ (ἰων. καρδίη, ἐπικ. κραδίη, λεοβ. κάρζᾱ), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ καρδία, «καρδιά», ἔδρα τῶν συναισθημάτων καὶ τῶν παθῶν, σφοδρὰ ἐπιθυμία, τὸ φρόνημα, ὁ νοῦς, στόμαχος*, καρδιάσσω καὶ -ττω *ἔχω πόνους τοῦ στομάχου, ἔχω ὑπερβολικὴν πείναν*: ἐκ τοῦ *krdiā, ποιητ. κῆρ, -ος, δοτ. κῆρι (τὸ κῆρ παρὰ Πινδ. εἶναι ψευδαρχαίσιμος κατὰ τὸ ἄρ: ἦρ), τὸ *καρδία*, ἐκ τοῦ *kērd, συγγ. τοῖς: ἀρμ. kirdi (*kērdi-), χεττ. kark, γεν. kardīā, λατ. cor (*cord) = καρδία, ἀρχ. ἱρλ. cride, γοτθ. haitrē, ἀρχ. γερμ. herza (*kērd-on-), νεογερμ. Herz = καρδία, λιθ. kirdis = καρδία, μυελός, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. serdce = καρδία.

κάρδοπος, ἡ *σκάφη πρὸς ζύμωσιν (ζύμωμα) ἀρτου, σκάφη, ξύλινον ἀγγεῖον, ἰγδίον*, καρδόπη, ἡ *σκάφη*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

κάρηνα (ὁμ.), τὰ *κεφαλαί, κορυφαὶ δρους, ἀκρόπολεις*, ἰων. κάρηνον, ἀττ. (πβ. Ξεν. Ἑλλ. 1, 4, 3 Κύρον κάρηνον *ἀρχηγόν*), δωρ. κάρηνον, αἰολ. (μακεδ.) κάρηνο- (πβ. κύρ. ὄν. Κόραντος): ἐκ τοῦ *καρασνο- ἀττ. κάρᾱ, τὸ *κεφαλή, ἄκρον, κορυφή, ἄνθρωπος παρὰ Τραγ.* (προσέτι καρδόκειν *παρρηρεῖν μετὰ προτεταμένης τῆς κεφαλῆς, ἀποβλέπειν πρὸς τινα*, καρηβαρίᾱ, ἡ *κεφαλαγία, ὑπονοκέφαλος*) > λατ. caribaria, καρηβαρέω *ἔχω βάρος εἰς τὴν κεφαλὴν, ἔχω «υπονοκέφαλον»*: γεν. κάρητος (*καρᾱ-σα, -ατος, κατὰ τὸ ὄνομα, -ατος κ.τ.λ.) καὶ καρῆατος μετὰ μετρ. ἐκτάσεως, ἐκ τοῦ *καρᾱ[σ]ατος, ὁμ. κερῆτος (κρῆατος) ἐκ τοῦ *κρᾱστος* καρᾱνόω *φέρω τι μέχρι τῆς κορυφῆς, ἀποτελειώνω*, παθ. *συγκεφαλαιοῦμαι* καρᾱῖ *κεφαλή* Ἡσύχ. (*καρᾱσ-ρο-, πβ. λατ. cerebrum = ἐγκέφαλος, ἐκ τοῦ *cetes-ro-).

κῆρις, -ίδος (ἰων.), -ίδος (ἀττ.), κουρίς καὶ κωρίς (δωρ.), ἡ *μικρὸν ὀστρακοδερμον, ἡ ἀγαρίδα*: ἴσως συγγ. τῷ κῆρ *κεφαλή* πβ. ἐπίσης κουριῖ ἐπίρ. *ἐκ τῆς κόμης, ἀπὸ τὰ μαλλιά* (*Ὁδ. χ 188), ἐγκουράς, -άδος, ἡ *ἡ ἐν τῇ ὀροφῇ ζωγραφία* (σχηματισθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ *ἐγκουρος). Πβ. κῆρασος

καρκαίρω *ἀν-τηγῶ, δονοῦμαι, σείσμαι*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. carkarti = ἀναφέρει ἐγκωμιάζων, carkrih = δόξα, ἐγκώμιον, ἔπαινος, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. hrōdr = δόξα, ἔπαινος, ἀρχ. γερμ. (h)ruod = δόξα* μεταπτ. β. κῆρῶ, δωρ. κῆρῶ, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, κῆρυξ*, κηρέκειον, δωρ. κῆρῶκειον, τὸ *ἡ ράβδος τοῦ κῆρυκος* (> λατ. cēdūceum), πβ. ἀρχ. ἰνδ. kēruh = δοῦδος.

καρκίνος, ὁ *ὁ «καβούρας», τὸ «καβούρι», ὁ κερκίνος*, καρκίνιον, τὸ ὑποκορ. *ὁ μικρὸς καρκίνος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. karakaṇah ἀρσ., λατ. cancer, -crī ἀρσ. (κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *carcto-) = καρκίνος πβ. ἀρχ. ἰνδ. karakaṇah = τραχύς, σκληρὸς, κάρκαροι *τραχεῖς* Ἡσύχ. Πβ. κρανάς, κάρηνον, κρῆτος.

κάρων (καὶ κάρος), τὸ *κύμινον*: ἴσως συγγ. τοῖς: κάρης, κῆρ (*Ἡσύχ.) *φθεῖρ*, ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ κόκαου τοῦ κυμίνου. — Ἐνταῦθα (συγγ. τῷ κῆρ *φθεῖρ*) ἀνήκει καὶ ἡ γεν. κερὸς *μηδέν, οὐδέν* (*Ἰλ. Ι 378), πβ. κῆρις *ὁ «κοριός»*.

καρδομαι *ἔχω βάρος εἰς τὴν κεφαλὴν, ἔχω «υπονοκέφαλον» (ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη τὸ κάρος, ὁ *βαρὺς ὕπνος, ὑπνηλία*, πβ. καρῶν *βυθίζω τινὰ εἰς βαθὺν ὕπνον*): ἐκ τοῦ *κάρος, τὸ *κεφαλή* πβ. τὰ ταυτόσημα: καραι-, καρηβαρεῖν, καρηβαρίαν, καρηβαρίαν καὶ κραιπάλην.

κάρπασος, ἡ *εἶδος λεπτοῦ λίνου* δηλητηριώδες φυτόν*, κάρπασον, τὸ *τὸ

φυτὸν ὁ λευκὸς ἑλλέβορος¹: ἐνταῦθα ἀνέχουν καὶ αἱ λ.: λατ. *carthamus*=λεπτόν λινὸν ὕψωμα (πβ. ἐπίσης *carthamus*=δηλητηριώδες φυτόν, ἑλλ. τοπων. *Κάρπαθος*), δένειον ἐκ τινος αἰγ. γλώσσης (ἢ καὶ ἐκ τῆς Μικρασιατικ.), καὶ ἀρχ. ἰνδ. *karṣāṇa*=βάμβαξ.

- 1 **καρπός**, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, καρπός² (**qarōs*), καρπίζομαι, καρπόδομαι *λαμβάνω τὸν καρπὸν, συλλέγω τοὺς καρπούς, θερίζω, καρποῦμαι, κτώμαι³, κρώπιον, τὸ *δρέπανον⁴ (**qarōp-*): ὡς σημαῖνον *τὸ ἀποκεκομμένον⁵, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *krāṇa*=ξίφος, λατ. *carpō*=μαδῶ, δρέπω, συλλέγω, μιν. ἱρλ. *carṣen*=δρέπανον, *carrim*=ἀποκόπτω, τινάζω τοὺς καρπούς, ἀρχ. γερμ. *herbst*=ἡ ἐποχὴ τῆς συγκομιδῆς, τὸ φθινόπωρον (**qaristōs*), λιθ. *karṣa*, *kiṛpi*=διὰ ψαλίδος κόπτειν, ψαλιδίζειν, χεττ. *karṣ*=λαμβάνειν, συλλέγειν ρ. *(s)*qar-* (πβ. *σκορπίος*), ἐκκετετ. τύπος τοῦ *(s)*qar-*, βλ. *κείρω*.

- 2 **καρπός**, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ καρπὸς τῆς χειρός, ἀρμός τοῦ πήχεως μετὰ τῆς ἄκρας χειρός⁶, καρπάλιμος *ταχύς, εὐκίνητος, εὐστροφος⁷ πρόθυμος⁸: ὡς σημαῖνον *περιστρεφόμενον σημαῖον τῆς χειρός⁹ προέρχεται ἐκ τοῦ **kar-* (μετ' ἀπωλείας τοῦ *h* κατ' ἀνομ. λόγω τῆς ὑπάρξεως τοῦ *p*), συγγ. τοῖς: γοτθ. *hwaifhan*=περικατεῖν, ἀρχ. γερμ. *hweifhan*, *hweifan*=στρέφεσθαι, ἐπιστρέφειν, *wirbil*, νεογερμ. *Wirbel*=δίην, στρόβιλος¹⁰ ἴσως συγγ. καὶ τῷ ἀρχ. ἰνδ. *śūtra* οὐδ.=εὐρὸ κένιστρον, δι' οὗ ἐλέγχοντο τὰ σιτηρὰ πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ ἀχύρου, πβ. **kṛet-* ἐν τῷ ἑλλ. κῆρυς, ἡ *καρυστρεφόμενη στήλη, ἐρ' ἥς ἦσαν γεγραμμένοι νόμοι.

κάρτα ἐπίρ. *Ισχυρῶς, λίαν, σφόδρα¹¹, βλ. *κρῆτος*.

κάρταλ(λος), ὁ *κάλυθος ἔχων ὀξεῖάν τινα βάσιν, κόφινος¹² (> λατ. *cartallus*, -um), κροτώση, ἡ *ὄζος (**orōzōs*) κλάδων, ὀζώδης ἐπόφους δένδρου¹³ (ἐκ τοῦ **krat-*), μετρητ. β. κάρτης, ὁ, κάρτη, ἡ *πλέγμα ἐκ σχοίνων, κάλυθος ἀλιευτικὸς μετὰ στενοῦ λαιμοῦ, κλωβίον (κοιλοβίβη)¹⁴, *κιντρία*, ἡ *ἔργον πλεκτόν, πλέγμα¹⁵: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *krāṇi*=κλωθεῖν, νήθει, λατ. *crātis* θηλ.=ἔργον πλεκτόν, πλέγμα, *κιντρίς*, μάνδρα, ἔσχαρα (**qariti-*), *crassus*=στερεός, παχύς, πυκνός, συμπαγῆς (**qarē-īdōs*), *cartilāgō* θηλ.=τὸ τραγανὸν τοῦ σώματος τοῦ ζώου, ὁ χόνδρος (ἴσως ἐκ τοῦ **cartilis*=ἐμπλεκόμενος), μιν. ἱρλ. *ceirtle*=τολύπη, *καουβέρια*, γοτθ. *hards*=θύρα (ἀρχ. γερμ. *hard*, νεογερμ. *Härde*=μάνδρα), λιθ. *krōtai*=κιγυλίδωμα, ρωσ. *ἐκκλ. ολαβ. ἔσπετε*=στερεός, στιβαρός, ἀκραφνής, γνήσιος ρ. **qart-*, **qartā-*=στρέφειν, ἐκκετετ. τύπος τοῦ **qar-*, βλ. *καρπός*.

κάρυον, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, κάρυον, *καρύδιον*¹⁶, *καρία*, ἡ *τὸ δένδρον ἡ *καρυδιά*, *καρυδιάς*¹⁷: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *karaka*=ἰνδικὸν κάρυον, λατ. *carina* θηλ.=ἡ τρόπις, *καρίνα*, τὸ κάλυφος καρύου (> *καρύτινος* ;). Πβ. *καρύκινος*.

κάρφος, τὸ *λεπτόν ξηρὸν ξύλον, τεμάχιον ξηροῦ χόρτου, φρύγανον, ἀχυρον¹⁸, κάρφη, ἡ *ξηρὸν ξύλον, ξηρὸς χόρτος¹⁹, κάρφω *ἐρίνω (κάμνω) τι καὶ ξηρανθῆ (μαρανθῆ, «ζαρώσῃ»), ξηραίνω, μαραίνω²⁰, καρφαλέος *ξηρός, κατάξηρος, βραχνός²¹: ἐκ τοῦ **qarh-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκηνδ.-ἰαλ. *herpak*=σπασιμωδικῶς συστέλλεσθαι, μετ' ἐρίνου ἀρχ. γερμ. (h)*rimfan* (νεογερμ. *rumpfen*=μικτηρίζειν), λιθ. *akrēti*=ξηραίνεσθαι²² συγγ. ἴσως καὶ τῷ λατ.

corbis θηλ. = κάλαθος, κόφινος (ὡς πλεκτόν)· ρ. **(s)qetebh* = συγκαμπτείν, συσπειροῦσθαι. Πβ. κράμβος.

καρχαλέος "τραχύς, ξηρός", βλ. *κάρχαρος*.

κάρχαρος "δξύς, αχμηρός, δηκτικός, τραχύς", *καρχαρόδων*, -οντος και *καρχαρόδους*, -οντος, ὁ, ἡ, *καρχαρόδουν*, τὸ "ὅ ἔχω δέξεις ὀδόντας", *καρχαρέος* "δηκτικός", *καρχαλέος* "τραχύς, ξηρός" (μετασχηματισθὲν κατὰ τὸ *ισχαλέος* κ.τ.λ.), *καρχαρίδης*, ὁ "ὅ, τι και νῦν, *καρχαρίας*, «σκυλόψαρον»: συγγ. τῷ ἀρχ. *kbārah* = τραχύς, σκληρός, δξύς· συγγ. *ίσως* και τῷ τοχ. *A tsār* = τραχύς, δξύς.

καρχήσιον, τὸ "εἶδος ποτηρίου· τὸ ἀνω ἄκρον τοῦ ἴστοῦ τῶν πλοίων": μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

καρωτόν, τὸ "τὸ φυτόν «καρωτόν»" (> λατ. *carota*): μᾶλλον ἐκ τοῦ **κάρως*, τὸ "κεφαλή", βλ. *καρόμαι*.

-**κας** ἐν τῷ ἀνδρα-**κας** ἐπίρ. "κατ' ἀνδρα, «ένας-ένας»": = ἀρχ. *ινδ.* -*śah* ἐν τῷ *raṅga-śah* = κατὰ μέλη κ.τ.λ.

κασθεῖς (και *κασσθεῖς*), ὁ "δέρμα ἢ ὕφασμα χρησιμοποιούμενον ὡς σάγμα ἢ ὑπόσαγμα τῶν ἵππων" (κας "...δέρμα", *κασσος* "ἱμάτιον παχύ" 'Hσύχ.): ξένη λέξις, *ίσως* σημ. — 'Ενταῦθα μᾶλλον ἀνήκουν και αἱ λ.: *κασσαλβός*, *κασσα*, *κασσάρα*, *κασσαρίς*, ἡ "ἡ ἐταίρα, πόρνη" (πβ. διὰ τὴν σημ. τὸ λατ. *scortum*).

κασίᾱ (και *κασσιᾱ*), ἰων. *κασίη*, ἡ "φυτόν, τοῦ ὁποίου ὁ φλοιὸς και οἱ καρποὶ εἶναι ἀρωματικοί, τὸ κιννάμωμον" (> λατ. *casia*): ξένη λέξις (κινεζ. ;).

κασίγνητος (θεσσ. *κατίγναιτος*), ὁ "ἀδελφός", *κασίγνητη*, ἡ "ἀδελφή", ὅμ. *αὐτοκασίγνητος* "ὁ ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων ἀδελφός, αὐτάδελφος", *αὐτοκασίγνητη*, ἡ "ἡ ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων ἀδελφή, αὐτάδελφη": *ίσως*, ὡς σημαῖνον *eodem conceptu genitus* (*κασίγνητος* κατὰ τὸ *αὐτοκασίγνητος*), συγγ. τοῖς: *καινός*, λατ. *novus*. — 'H λ. *κασίς*, ὁ, ἡ "ἀδελφός, ἀδελφή" ὁ τῆς ὁμοίας φύσεως ἢ προελεύσεως· *ίσως* ὑποκορ. τοῦ *κασίγνητος*.

κασσίτερος, ἀττ. *κατίτερος*, ὁ "ὅ, τι και νῦν, ὁ *κασσίτερος*, τὸ «καλῶν»" (> λατ. *casiternum*, ἀρχ. *ινδ.* *kasitram*): μᾶλλον ἐκ τοῦ ἑλαμ. **kasai-ti-ra*, ἐκ τῆς χώρας τῶν *Κασσιτῶν* (τ.ἔ. τῶν *Κουσσίων*), ἐξ οὗ κατάγεται και τὸ μέταλλον· πβ. *Κασσιτερίδες νῆσοι* ἐν τῷ περσικῷ κόλπῳ.

κασσύω, ἀττ. *καττώ* "«σουλίζω», «μπαλώνω», ἐπιδιορθώνω, συρράπτω, σκευαῶ", *κασσύμα*, ἀττ. *κατῦμα*, τὸ "πέλμα ὑποδήματος ἐκ σκληροῦ δέρματος, «σόλαν»· εἶδος μελωδίας": ἐκ τοῦ *κατῦς*, ἡ "τεμάχιον δέρματος"· ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

κάστανον, τὸ "ὁ καρπὸς τῆς *καστανέας*, τὸ *κάστανον*", *καστανῆᾱ*, ἡ "τὸ δένδρον ἢ *καστανέα*, «καστανῆς»" (> λατ. *castanea*): δένειον ἐκ τινος μικρασιατ. γλώσσης, πβ. ἀρμ. *kaek* = *κάστανον*, *kaekeni* = ἡ *καστανέα*.

Κάστωρ, -ορος, ὁ "εἰς τῶν *Διοσκουράων*": κυρ. "ὁ *λαμπρός*", βλ. *κέκασμαι*· *Καστόρειος*, -ον "ὁ ἀνῆκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν *Κάστωρ*". — Προσέτι *κάστωρ*, -ορος, ὁ "τὸ γνωστὸν ἀμφίβιον ζῷον *κάστωρ*", *καστόρειος*, -ον "ὁ ἀνῆκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν *κάστωρ*" (*καστόρειος*, τὸ "ἔκκριμα ἀδένων εὐρισκόμενον εἰς τὰ γεννητικὰ ὄργανα τοῦ *κάστωρος*" > ἀρχ. *ινδ.* *kasūti* θηλ. = ἐλαιώδες ἀρωματικὸν ὑγρὸν λαμβανόμενον ἐκ τοῦ *μόσχου*). Κατ' ἐπέκ-

τασιν ὁ κάστωρ ἐθεωρεῖτο προστάτης καὶ σωτὴρ τῶν γυναικῶν λόγῳ τῆς λαματικῆς ἐνεργείας τοῦ ἑκακίστου αὐτοῦ, τοῦ καστορίου, ὅπερ ἐχρησιμοποιοῖτο διὰ τὰς ἀσθενείας τῆς μήτρας τῶν γυναικῶν.

κατά (κατ' ἀναστροφὴν **κάτω** ὄργαν.), ὁμ. **καταί** (δοτ.) ἐπίρ. *πρὸς τὰ κάτω*, πρὸθ. *κατὰ μῆκος, κατ' ἐκτασιν τόπου τινός, ἀπέναντι, καταντικρὺ κατὰ, ἐντός, εἰς, κατὰ τὸν χρόνον τινός, σχεδόν, περίπου, ἔνεκα, διὰ* : ἐκ τοῦ *kṛta gall. cantis-, ἀρχ. ἱρλ. cā- = μετά, σύν, παρά, κατὰ μῆκος* *kṛta ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *kom = μετά, σύν, βλ. κοινός. Πβ. καταιτύξ.

καταίτιυξ, -υγος, ἡ *χαμηλὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ἐκ δέρματος, χαμηλὴ περικεφαλαία* : **καταί** (βλ. **κατά**) + **τεύχω**, ὁρ. **τετυκεῖν** βλ. **ἀντυξ**.

κατηλιψ, -ιφος, ἡ *τὸ ἄνω πάτωμα οἰκίας* ἡ δοκὸς ἡ ὑποβαστάζουσα τὴν οἰκίαν* ('Αριστοφ.) : ἀβεβ. ἐτυμολ.

κατηφής ὁ ἔχων τὰ βλέμματα ἐστραμμένα πρὸς τὰ κάτω, περίλυπος, σκυθρωπός, κατηφής, σκοτεινός*, ὁμ. **κατηφείη**, ἀττ. **κατηφεία**, ἡ *σκυθρωπότης, λύπη, κατήφεια*, **κατηφέω** εἰμαι **κατηφής** (σκυθρωπός), **κατεβάζω** τὰ μάτια μου*, εἰμαι **συγκεχυμένος, στενοχωροῦμαι***, **κατηφών**, -όνος, ὁ ὁ πρόξενος θλίψεως ἢ πείνης* : ἴσως, ὡς σημαίνουν ὁ ἔχων τὰ βλέμματα ἐστραμμένα πρὸς τὰ κάτω*, εἶναι συγγ. τοῖς : ἀφάω, ἀπτω *ἐγγίζω, ψαύω*. Πβ. ὑπερέφρατος.

καυῶξ, -ἄμος (ἰων. -ῆξ), ὁ, ὁμ. **κῆξ**, γεν. **κημός**, ἡ, **κῆυξ**, -υκος, ὁ *πτηνὸν τι θαλάσσιον (ὁ «γλάρος»);*, **καυκαλίς**, **καυκαλίης**, ὁ *εἶδος πτηνοῦ* : ἡχομμ. λ. ὡς τὸ **κω-κῦ-ω** *κραυγάζω, ὀδύρομαι, θρηνῶ* (κατ' ἀνθρ. ἐκ τοῦ *κῦ-κῦ-ω), συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. **kāuti** = κραυγάζει, **kāka** = χῆν, ἀρμ. **k'ak'** = στεναγμός, λατ. (gall.) **cavanus** = γλαυξ, ἀρχ. γερμ. **hāwo** = γλαυξ, **hū-wila** = γλαυξ, λιθ. **kaukalō** = εἶδος ὑδροβίου πτηνοῦ. 'Επίσης πβ. **κικκάβη**, ἡ *γλαυξ* καὶ **κόκκωξ**.

καυκαλῖς, -ίθος, ἡ *εἶδος ἀγρίου λαχίνου, ὁμοίου πρὸς τὸ ἀγρίον σέλινον, ἡ «καυκαλίδα»* : προσελ., πβ. τὰ ὁμοίως σχηματισθέντα : **βαυκαλῖς** καὶ **ἀνακαλῖς** *θάμνου καρπός* 'Ησυχ.

καυλός, ὁ *στέλεχος, βλαστός, «κοτσάνη», στέλεχος σωληνοειδοῦς μορφῆς, καυλὸς πτεροῦ, στέλεχος τοῦ δόρατος, τὸ μετάλλινον μέρος τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους* : συγγ. τοῖς : λατ. **caulis** (cōlis) ἀρσ. = καυλός, μίσχος, λιθ. **kāulas** ἀρσ. = ὁστοῦν, πυρὴν τῶν ὀπωρικῶν, συννεσπλ. β. ἀρχ. ἰνδ. **kālyam** οὐδ. = ὁστοῦν, ἀρχ. γερμ. **hol**, νεογερμ. **kohl** = κοῖλος.

καῦμα, βλ. **καίω**.

καυνάτης, ὁ *ἀνατολίτικο γουναρικόν, χονδρὸν ἐπανωφόριον* : ξένη λέξις, πβ. ρωσ. **kuná**, **kunica** = ἑντίς, «καυνάβη».

καύσις, -σις, ἡ *καύσιμον, καίουσα θερμότης, καύσιον*, βλ. **καίω**.

καυχάομαι *μεγαλαυχῶ, κόμπωρημονῶ, καυχῶμαι*, **καύχη**, ἡ *καύχημα, κομπασμός*, **καύχημα**, τὸ *μεγαλαυχία, καύχημα* : ἐκ τοῦ *ghaugh-, πβ. ἀρχ. ἰνδ. **hānati** = καλεῖ, φωνάζει, λιθ. **hānti** = γοητεύειν, μαγεύειν, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. **zvati** = καλεῖν, φωνάζειν.

καχάζω (καὶ **καυχ-**, **καγχ-**) *ὅ, τι καὶ νῦν, καγχάζω, γελῶ μετὰ καγχα-σμοῦ, γελῶ σαρκαστικῶς, σκώπτω, χλευάζω*, **καχασμός**, ὁ *θορυβώδης γέ-

λων· ἡχομμ. λ. ὡς τὸ ἀρχ. ἰνδ. kákhati (Γραμμ.)=γελᾷ, ἀρμ. kachank' =λατ. cachinnus, cachinnō, -āre=καγχάζω, ἀρχ. γερμ. κ.τ.λ. kachassen, kichassen=καγχάζειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. chochotati=ὦσ. Πβ. καχλάζω.

καχλάζω (δωρ. πρμ. κέχλῃδα) *ψοφῶ, παταγῶ, παφλάζω· ἴσως κατὰ συμφορμὸν τῶν καχάζω καὶ φλάζω.

κάχληξ, -ηκος, ὁ *χάλιξ, «χαλίκι», «βότσαλο»· ἐκ τίνος *κάχλος=ἀρχ. γερμ. hagel, νεογερμ. Hagel=χάλαζα.

κάχρυς, -υος, ἡ, κάχρυ, τὸ *πεφυγμένη κριθή· ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *ghrghru-, εἶναι συγγ. τῷ κέγχρος, ὁ *τὸ «κεχρί», ὁ κόκκος (*ghen-ghro-κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *gher-ghro-)· πβ. λατ. furfur ἄρσ.=πίτυρον, λιθ. grūdas =κόκκος (*ghrūd-)· ρ. *gher- = τρίβειν, βλ. χέραςος.

κε (ὁμ., λεοβ., θεοσ.), κεν (ὁμ.), κεα (δωρ., βοιωτ., ἡλ.), κῆ (δωρ.) *δν· μάλλον συγγ. τοῖς· ἀρχ. ἰνδ. kām (ἐν τῷ kāmāi kām πρὸς χάριν τίνος λοιπόν·), ρουσ. -ko, -ka (mōd-ko, mōd-ka=δι' ἐμέ)· συγγ. ἴσως καὶ τῷ χεττ. -kan.

κέδω (ἀόρ. κέωσ[σ]ε) *σχίζω, τέμνω, θραύω, συντρίβω*, μτχ. ἐνεστ. κείων ('Οδ. ξ 425) *σχίζων* (μᾶλλον κέων, τ.ε. *κεάω, πρέπει νὰ ἀναγνώσωμεν), εὐκείατος ὁ εὐκόλως σχιζόμενος*, κέαρα *σίδηρα τεκτονικὰ ἢ σκυτικὰ· Ἡσύχ. (σχηματισθὲν κατὰ τὸ σκέπαρσος)· συγγ. τοῖς· ἀρχ. ἰνδ. kēsatī, kēstī=κόπτει, kēstah=κατεσφαγμένος, kēstām οὐδ.=μάχαιρα, ἐγχειρίδιον, ξιφίδιον, λατ. castrō, -āre=ἀποκόπτω, εὐνουχίζω (ἐκ τοῦ *kas-trom =ἐργαλεῖον ράπτου), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kosa=δρέπανον, «δρεπάνι»· ρ. *kes- =κόπτειν.

κέγχρος, ὁ *τὸ «κεχρί», ὁ κόκκος*, βλ. κέχεριτ.

κεδάννυμι, κέδμα, βλ. σκεδάννυμι.

κεδνός *προσεκτικός, ἐπιμελής, εὐγενής, καλός, ἀξιόπιστος, σεβαστός, ἀξιότιμος, συνετός, φρόνιμος· ἀβεβ. ἐτυμολ.

κέδρος, ἡ *τὸ δένδρον κέδρος, «κέδρος»· πᾶν τῷ κατεσκευασμένον ἐξ ξύλου κέδρου, ἡ κεδρίνη θήκη νεκροῦ, κυψέλη τῶν μελισσῶν ἡ ρητίνη ἐκ κέδρου (> λατ. cedrus θηλ.), κέδριος· ὁ ἐκ κέδρου προερχόμενος, κέδρινος· συγγ. τῷ λιθ. kadagys=κέδρος· περαιτέρω, ὡς σημαῖνον *ξύλον χρήσιμον δι' ἀρωματικὰς ἀναθυμιάσεις*, εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kaditi=καπνίζειν, «λιβανίζειν».

καίμαι (γ' ἐν. καίτοι, γ' πληθ. κέσται ἐκ τοῦ *κειται, ἀττ. καίνται· δευτερ. θεματ. τύπος κέωνται) ὅ,τι καὶ νῦν, καίμαι, εἰμαι «ἐκπλωμένος», κοιμῶμαι, ἀναπαύομαι, μένω ἀργός, εὐρίσκομαι νεκρός· ἀρχ. ἰνδ. kēte=αὐτὸς κεῖται (=κείται), δευτερ. τύπος kēyate=καίται, ἀναπαύεται, χεττ. keta, ketate=αὐτὸς κεῖται· πβ. ὁμ. κείοντες *ἐπιθυμοῦντες νὰ κοιμηθῶσι*, νεώτ. ('Οδ.) κείω θέλω (ἐπιθυμῶ) νὰ κοιμηθῶ (ἐκ τοῦ *κει ἰόντες), κέσκετο *έκειτο* (ἀντὶ *κήσκετο=*κε[ι]εσκετο)· ἡτεροιαμ. β. κοῖτος, ὁ *τόπος πρὸς κατέκλισιν, κλίνη, «κερεβάτι»· ὕπνος, ἡ διὰ τοῦ ὕπνου ἀναύπνους*, κοίτη, ἡ *τὸ μέρος, ἐνθα κατακλίνεται τις, κλίνη, «κερεβάτι»· φωλαά, τρώγη ζώου κιβώτιον*, κοιτίς, -ίος, ἡ *μικρὸν κιβώτιον, κάλαθος, κένιστρον* (ὡς μέρος διαφυλάξεως· πβ. ἀ-κοιτίς, -ιος, ἡ *ἡ έχουσα τὴν αὐτὴν κοίτην, οὐζυγός* καὶ βρετ. argud=ἐλαφρὸς ὕπνος)· μετ' ἐπιθήματος -m·

κοιμάω *ἄγω τινα εἰς τὴν κλίνην, «τὸν βάζω στὸ κρεβάτι», κοιμίζω, ἀπο-
κοιμίζω τινά· καταπραύνω*, κοιμάσθαι *κεῖμαι ἐπὶ τῆς κλίνης, κοιμῶμαι,
ἀδρανῶ* (ἐκ τινος *κοίμη *κλίνη, κοίτη*· πβ. ἀρχ. ἱβλ. cōim=ἀγαπητός,
γοθθ. haíms θηλ.=χωρίον, ἀρχ. γερμ. heim, νεογερμ. Heim=οἶκος, κατοι-
κία, λαττ. sáime=οἱ οἰκᾶται, ὑπηρέται τῆς οἰκίας, ἀρχ. ἐκκλ. ὁλαβ. sē-
pija=ὑπηρέται). Πβ. καὶ ἀρμ. sēr=κλίσεις, ἀγάπη (*ἔειρο-), λατ. cūnis=
πολίτης· ρ. *ἔει- = κεῖσθαι· βλ. κειμήλιον, κώμη, νεοσσός, ὠκεανός.

κειμήλιον, τὸ *πρᾶγμα πολύτιμον τεθὲν κατὰ μέρος πρὸς διαφύλαξιν, θησαυ-
ρός, κειμήλιον*: συγγ. τῷ κεῖμαι, μᾶλλον ἐκ τινος *κεῖμα, τὸ *κλίνη,
ἀποθήκη*.

κειρίᾱ, ἡ *ἱμάς ἢ σχοῖνιον τῆς κλίνης*, βλ. καίρος.

κείρω (μᾶλλ. κερῶ, παθ. δόρ. ἐκέρην, πρκ. κέκερμαι) *ἀποκόπτω, ψαλι-
δίζω, κόπτω τὴν κόμην, κουρεύω*, κέρμα, τὸ *κοκομάτιν, τεμάχιον· μικρὸν
νόμισμα*, κορμός, ὁ *τὸ στέλεχος δένδρου, τοῦ ὁποῦν ἀπεκόπησαν οἱ κλά-
δοι, ἀκούτσορον, ὁ κορμός*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱβλ. kηrāti, kηrōti=πλη-
γῶναι, φονεῦναι, χεττ. karīai=ἀποκόπτω, λατ. carō, carnis θηλ.=κρέας (κυρ.
κοκομάτιν, τεμάχιον, τμήμα), ὁμβρ. karu=λατ. distribuito, ἀρχ. ἱβλ.
scaraim=χωρίζω, ἀρχ. γερμ. scetan, νεογερμ. scheren=ψαλιδίζειν, ἀποκό-
πτειν, λιθ. skiriū, skirti=χωρίζω, διαχωρίζω, ἀλβ. k'ēg=διασπῶ· ρ.
*(s)ger= κόπτειν, πβ. κέρνος *φθεῖρ* (καρὸς *μηδέν, οὐδέν*), ἀκαρής,
κέρτομος, κέρης, ἡ καρπός.

κεῖω *θέλω (ἐπιθυμῶ) νὰ κοιμηθῶ*, βλ. κείμαι.

κεῖων *σχίζων*, βλ. κεδῶ.

κεκαδῶν (ὁμ.) *διαρπάζων, ἀποστερῶν*, κεκαδήσω *θα διαρπάξω, ἀποστε-
ρήσω*, μέσ. ἐπικ. δόρ. β' κεκαδῶστο *ὑπεχώρησαν*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἱβλ.
kadanam οὐδ.=ἐκμηδένεις, καταστροφή· ρ. *qad-, πβ. κήδω *βλάπτω*;
κέκασμαι, ὑπερσ. ἐκεκάσμεν, μτχ. κεκασμένος (-καδ- παρὰ Πινδ.) *δια-
κρίνομαι εἰς τι, ὑπερέχω, ὑπερτερῶ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱβλ. πρκ. kēkadāh,
μτχ. kēkadānah=διακρίνεσθαι, ἐξέχειν· ἴσως συγγ. καὶ τῷ μsn. ἱβλ. cād=
ἀγιος. Πβ. καίνιμι, Κόστωρ.

κεικαφητότα *ἐκπνέοντα*, βλ. καπνός.

κεικρύφαλος (ῥ), ὁ *ὁ δικτυοειδὲς πεπλεγμένος κεφαλόδεσμος, χρησιμοποιο-
ύμενος πρὸς συγκράτησιν τῆς κόμης τῶν γυναικῶν*: ἴσως ἔνῃ λέξις,
ἀσιατ. προελεύσεως, σχηματισθεῖσα κατὰ τὸ κρύφα, κρύπτω.

κέλαθος, ὁ *ὑπόκωφος ἦχος, θόρυβος, βοή, κραυγὴ, φωνή*, κελάδων μτχ.
ὁ ἦχων, θορυβῶν, κελადεινός· *ὁ προξενῶν κέλαδον, ἡχηρός, θορυβώδης*,
κελαδέω *προξενῶ ὑπόκωφον ἦχον, ἦχῶ, κραυγάζω, φωνάζω δυνατὰ, ἐξυ-
μνῶ*, κελάθημα, τὸ *μέγας θόρυβος, ἦχος*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *qelnd- (ἐκεκ-
τετ. τύπος μετὰ τοῦ d τῆς ρ. *qel-, βλ. καλέω, κελαρῶ), πβ. ἀρχ. ἱβλ.
krandati=φωνάζει, θορυβεῖ.

κελαινός *μέλας, μαῦρος, σκοτεινός, δισάρεστος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱβλ. kē-
lusañ=ρυπαρός, ἀκάθαρτος, kalmañh ἀρσ.=κηλός, ἀκαθαρσία, νεογερμ., ἐλ-
βετ. helm=λευκὴ κηλὶς ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ζώου· ρ. *qel- = ὁ ἔχων
κηλίδας, πλήρης στίγμάτων, πβ. κιλός, κόλαμβος· προσέτι ρ. *qāl-, βλ.
κηλός.

κελαρύζω ἤχῳ, βοῇ, κελαρύζω (ἐπὶ ρέοντος ὕδατος)· ῥέω, ἀναβλύζω: ἐκ τινος *κέλαρ (πβ. κέλαρ "φωνή" Ἡσύχ.), συγγ. τοῖς: καλέω, κέλαδος. **κελέβη**, ἡ "ἀγγεῖον (δοχεῖον) ἔχον εὐρύ στόμιον, ὕδρια, κάδος": ξένη λέξις (σημιτ. :).

κελευντες, οἱ *αἱ δοκοὶ τοῦ ὀρθίου ἱστοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων «ἐτεντώνετο» τὸ ὄρασμα: συγγ. τοῖς: καλωπός, ὁ *ὕψωμα γῆς, λόφος· σωρός, λατ. cel-sus=ἐξέχων, ὕψηλός, λιθ. kēiti=αἰρεῖν, σηκώνειν.

κελεύς, ὁ *πράσινος θρυοκαλάπτης: ἰσῶς ἀνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: κελεις· ἀξίνη· Ἡσύχ., δι-κέλλα, ἡ *ἀξίνη ἔχουσα τὸ ἄκρον διχαιωτόν, δι-κέλλα, τὸ «δικέλλω»: ρ. *qel- = κτυπεῖν, τύπτειν, βλ κλάω, κέλος.

κέλευθος, ἡ (πληθ. κέλευθοι, αἱ καὶ κέλευθα, τὰ) *δρόμος, ὁδός· ἐκστρατεία, βάδισμα, ἵππο-κέλευθος *ὁ ἐπ' ἵππου κινούμενος, ταξιδεύων ἐν μέσῳ ἵππων, ἀ-κέλευθος, ὁ *ὁ ἀκολουθεῖν, συνοδεύων, ἀκόλουθος: συγγ. τῷ λιθ. kelíu-ta=δρόμος (παρὰ τῷ kelí-as=ὥσ.), πβ. kelíu-ti=ταξιδεύειν· περαιτέρω συγγ. τῷ κέλλω, πβ. κολεῖν· ἐλθεῖν· Ἡσύχ.

κελεύω *ὥθῳ πρὸς τὰ ἐμπρός, παροτρύνω, παρακινῶ, παραγγέλλω, διατάσσω, κέλευσμα καὶ κέλευμα, τὸ *παρότρυνσις, προτροπή, διαταγή, προσταγή, παραγγελμα, ἐντολή, κελευστής, ὁ *ὁ δίδων τὸ παραγγέλμα εἰς τοὺς κωπηλάτας, ὁμ. κελευτῶων μτχ. *ὁ παροτρύνων συνεχῶς: συγγ. τοῖς: κέλλω, κέλωμαι· ἀνεμῆν. ὁ σχηματισμός.

κελερός, ὁ *ὁ λεπρός, κελερῖα, ἡ *ἡ λέπρα: μέλλον ξένη λέξις (σημιτ. :).

κέλης, -ητος, ὁ *ὁ δρομικός ἵππος, ὁ προωρισμένος δι' ἵππασίαν, ἱστοφόρον ταχύπλοον πλοῖον, κελήτιον, τὸ *πλοῖον ταχύπλοον, κελητίζω *πηδῶ ἐκ τοῦ ἐνὸς ἵππου εἰς τὸν ἄλλον, ἵππεύω· συνουσιάζομαι: συγγ. τῷ κέλλω· κατὰ τὸν τύπον=ἀβεστ. kēhēf- = κοράσιον (περὶ τῆς σημ. βλ. λατ. celer).

κέλλω (μέλλ. κέλω, ὁρ. κελσα· ἐν ἀττ. ἐκστ. ὁ-κέλλω, ὁρ. ὠκειλα) *κατευθύνω τὸ πλοῖον πρὸς τὴν θετήν, τὸ ὀδηγῶ εἰς τὴν ξηράν· προσορμίζομαι, προσλιμενίζομαι, ὁμ. κελλ. κέλωμαι *ὥθῳ διὰ παραινέσεως, παροτρύνω, προτρέπω· διατάσσω· συμβουλεύω· προσφωνῶ, ὀνομάζω (ὁμ. ὁρ. [ἐ]κέμετο, δωρ. κέντο=[ἐ]κελτο): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. kēlāyati=ὠθεῖ, λατ. celat=ταχύς, celebrer=ἐπὶ τόπου, ἐν ἐπισκέπτονται πολλοί, ἀπολυσιγχετορ, πλήρης κινήσεως, πολυάριθμος, περίφημος, γοτθ. haldan=βόσκαιεν κτήνη (νεογεμ. halten=κρατεῖν, διατηρεῖν), ἀλβ. k'el=φέρω, βαστάζω· ρ. *qel- = ὠθεῖν, πβ. κέλευθος, κελύω, κέλης, κέλος.

κέλυφος, τὸ *περίβλημα, περικάλυμμα, περικάρπιον, φλοιός: βλ. καλύπτω.

1 **κέλωρ**, -ωρος, ὁ *οὐός, ἀπόγονος: ἰσῶς, ὡς καλ. οὐδ. *οἱ ἀπόγονοι, προέρχεται ἐκ τοῦ *kēw, ρ. *ker- = αὐξάνειν, ἀναπτύσσεσθαι, ἐν τῇ λ. καθ-ρος, ἀττ. κῶρος, ὁ *παῖς, νέος (δὲ ἰδῆ).

2 **κέλωρ** "φωνή" Ἡσύχ., βλ. κελαρύζω.

κεμός, -άθος, ἡ *ἡ μικρά (νεαρά) θίαφος: ἐκ τινος *κεμός *ὁ ἀνευ κεράτων (=ἀρχ. ἱνδ. kamaḥ, πβ. λιθ. kem. km-ālas=ὥσ.) ἐκ τοῦ *kem-ye- συγγ. τῷ ἀρχ. γεμ. hinta, νεογεμ. Hinde=ἡ θίαφος πβ. λατ. capox=αἰγαγρος, ἀγρίογιθακ (δάνειον ἐκ τινος γλώσσῃς τῆς ἀλπίνης φυλῆς).

κενέβρεια, τὰ *τὰ πτώματα ζώων, «ψοφίμια», κενέβρεα, ἡ *ἡ δυσουμία τῶν

τράγων*, κενωβράσι *έχω την δυσουμίαν του τράγου*: άβεβ. έτυμολ. κενέος (άμ., *κενεFός), ιων. κενός, άττ. κενός (*κενFός) *αδειος*, κενός, μάταιος*, κενεών, -ώτος, ό *ή κοιλότης, τó μεταξύ τών πλευρών και του ισχίου κοίλωμα, οι λαγόνες (κενόν μέρος)*, κενάω *καθιστώ τι κενόν, αδειάζω* τι, έγκαταλείπω*, κενότης, -ητος, ή *ματαιότης, μηδαμινότης*: συγγ. τῷ άρμ. ειπ=κενός, μάταιος (*ken-xos=άττ. κενός).

κεντέω, άρχαίότ. *κέντω (φόρ. κένωμαι 'Ιλ. Ψ' 337) *δ,τι και νύν, κεντώ, κεντρίζω, πληγώνω*, κέντρον, τó *όξυ άκρον, κεντρία, όργανον χρησιμοποιούμενον προς βασανισμόν, περόνη* (άντι *κέντ-τρον, *κέντρον), κέντωρ, -ορος, ό *ό κεντών, ήνίοχος*, κεντός *κεντητός, πεποιταλμένος*, κεντός, ό *ό ζωστήρ* (*κεντ-τός), κέντρον, τó *αίχιμηρόν κείθερον*, κέντρος, ό *είδος βέλους*, κέντρος, ή *είδος σφυρίου*, ήτεροωμ. τύπος κοντός, ό *ράβδος, επιμήκης ράβδος έφωδιασμένη δια μεταλλίνου άγκίστρου, ήτις έχρησιμοποιείτο προς έλξιν ή άπωσιν της λάμβου, τó ξύλον του θόρακος* (> λατ. conius, perconior): συγγ. τοίς: βρετ. kenit=περτιστήρ, «σπιρούνι», άρχ. γερμ. hantag=αίχιμηρός, όξυς, λαττ. eis=ακόντιον κυνηγίου, situ, sicut=κυττείν' ρ. *keni=κεντείν,

κέντρον, -ωνος, ό *ένδομα συνερραμμένον εκ πολλών τεμαχίων*: εκ του λατ. conio=ώσ., όπκ έσχηματίσθη επί. τῇ βάσει του κέντρον, -ωνος, ό *ό φέρων στίγματα κέντρου, άνθρωπος πανούργος ύποβληθείς εις βασανιστήρια* (: κεντέω).

κέντρος, ό *είδος πτηνού άφελής (άνόητος) άνθρωπος*, κεντρώ *έξαπατώ*, κεντρώμαι *έξαπατώμαι, παγιδεύομαι εύκόλως ως κέντρος γίνομαι άνόητος*: άβεβ. έτυμολ.

κεραίζω *έρημάνω, λεηλατώ, διαρπάζω, καταστρέφω, φονεύω*, κεραϊσμός, ό *καταστροφή, έλεθος*, κεραϊστής, ό *ό έρημάνων, ληστής*: εκ του *κεραF-ίζω (εκ τινος *κεραF-ος) ένταύθα άνθρουν και ει λ.: κεραυνός, ό *δ,τι και νύν, ό κεραυνός*, κήρ, γεν. κήρός, ή *θάνατος, καταστροφή* θεά του θανάτου (όλέθρου)*, έν τῷ πληθ. κήρες, αι *έλαττώματα, σφάλματα, πταίσματα*, κήραίνω *βλάπτω, καταστρέφω*, ά-κήρατος *άβλαβής*, συγγ. τοίς: άρχ. ινδ. kṛāti=συνθραύει, συντρίβει, kṛiyati, kṛiyati=διαλύεται, kṛiyati=συντετριμμένος, λατ caritō θηλ.=σαπρότης, σήψις, άρχ. ιρλ. ar-a-chrinim=διαλύομαι' ρ. *ker-, kērā=βλάπτειν, λυμαίνεσθαι, βλ. κεραυνός, κήρ.

κεράεις, αίτ. κεράειν, ή *ράφανος άγρία, λατ. Cochlearia Arvensis*, κεραΐτις, -ίδος, ή *τό φυτόν Trigopella fœnum Graecum*, κεράμβυξ, -υκος, ό *είδος κανθάρου έχοντος μακράς πτέρυγας και κεραίας*: εκ του κέρας *τό κέρατον*.

κέραμος, ό *χώμα ή πηλός του κεραμέως, «κεραμιδόχωμα», «κεραμίδι», πήλινον άγγείον, χύτρα, στάμνος, στάμνα*, κεραμεύς, -εύς, ό *ό έργαζόμενος τόν πηλόν (τό κειραμιδόχωμα)», κεραμεύς*, κεραμευικός *ό εις τόν κεραμέα άνήκων*, κεραμεία, ή *ή τέχνη του κεραμέως, κεραμευτική*, κεραμεύω *είμαι κεραμεύς, κατασκευάζω πήλινα άγγεία*, κεράμιον, τó *άγγείον εκ κεράμου, ύδρια*, κεραμής, -ίδος, ή *ή «κεραμίδα», τó «κεραμίδι»: δένειον εκ τινος προελλ.-μικρασιατ. γλώσσης.

κεράννυμι, νεώτ. κεραννύω, ποιητ. κεράω (μέλλ. κεράσω, άττ. κερώ,

δόρ. **κέρασσα**, ὁμ. **κέρασσα**, παθ. πρκ. **κέρασμα**) *μειγνύω, ἀναμειγνύω, «ἀνακατώνω», συνάπτω, συνδυάζω, συναρμολογῶ, ρυθμίζω, κανονίζω», ἀ-κράτος, ἰων. **ἀαρητος** *ἀμιγής, καθαρός*, ὁμ. **κέρημι**, **κισάω** (μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *μειγνύω, ἀναμειγνύω*, ἀκέραιος *ἀμιγής, καθαρός, ἀγνός, ἀκέραιος, ἀθικτος*, κρήσις, -εως, ἢ *μειξίς, ἀνάμειξις* κατάστασις, θερμοκρασία τοῦ αἵματος*, κρητήρ, ἰων. κρητήρ, -ήρως, ὁ *μέγα καὶ εὐρύ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἀναμειγνύετο ὁ οἶνος μετὰ τοῦ ὕδατος* κοίλωμα ἐντὸς βράχου ἔχον τὸ σχῆμα κρατῆρος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. **kr̥gati**=μειγνύει, ψήνει, **kr̥gati**=μειγνύει, μειγνύει, **kr̥gati**=ἀναμειγνύμενος (=ἄλλ. -κρητός), **kr̥gati**, ἐπίτλη=ἐψημένους, «μειγνύμενους» ἴσως συγγ. καὶ τῷ ἀρχ. γερμ. [h]tugen=ἀναμεινύν, ταράσσειν ρ. ***ker(āi)-**=μειγνύειν.

κεράτος *ὁ φέρων κέρατα, κερασφόρος* ὁ ἐκ κέρατος κατεσκευασμένος*: ἐκ τοῦ ***ker-** (IE ***ker-**)=λατ. **cernas** ἀφρ.=ἐλαφρός, μεταπτ. β. κυμβρ. **caru**=ἐλαφρός, ἄλλ. **ka**=βούς (***k̥u-**), λιθ. **kanē**, ρουσ. **čakl** σλαβ. **kpena**=ἀγέλας (***kōg-**) πβ. καὶ τὸ μετὰ τοῦ u: ἀρχ. γερμ. **hirus**=ἐλαφρός, βλ. **κόροδος**, **κόρος**, **κοριφή** ρ. ***ker-**=δέχεσθαι, ὑπερέχειν, «κέραιον», βλ. **κέρας**. Πβ. **κρῶς**.

κέρας, γεν. ὁμ. **κέρως**, ἀττ. **κέρως**, νεώτ. **κέρατος**, μτγν. ἐπικ. **κεράστος**, τὸ *κέρας, «κέραιον», ποτήριον ἐκ κέρατος βοός ἢ ἐκ μετάλλου ἢ ἔχοντος τὸ σχῆμα κέρατος, πᾶν ἀντικείμενον κατεσκευασμένον ἐκ κέρατος ζώου ἢ ὁμοιάζον πρὸς αὐτό, βραχίων ποταμοῦ, πτέρυξ παρατάξεως στρατοῦ ἢ στόλου*: ἐκ τοῦ ***ker-**, πβ. ἀρχ. ἰνδ. **kr̥gam** οὐδ.=κέρας (***k̥u-g-**, πβ. **κραγγών**), λατ. **cornu** οὐδ.=κέρας, γοτθ. **harn**, ἀρχ. γερμ. **horn**, νεογερμ. **Horn**=κέρας, gall.-λατ. **capitatus**=κερασφόρος, **κέρων** *τὴν σάλπιγγα Ἰαλάται*: Ἡσύχ., **κέρων**, ἢ *σάλπιγξ*, κυμβρ. **caru**=ὀπλή (χηλὴ ἢ σχιστὸς ὄνυξ) τῶν μονακῶν ζώων. Πβ. IE ***ker-** (ἄλλ. ***k̥er-**) ἐν τοῖς: **κέρων**, τὸ ***κέρων**, ἢ ***κεφαλή** Ἡσύχ. (βλ. **κέρων**), ***k̥er-** ἐν τοῖς: **κέρων**, τὸ *ἡ ἀκρα, **κερυφή**, τὸ **κέρων**, τὰ ὅρια χώρας τινός, αἱ πρόποδες, αἱ ὑπώρειαι, τὰ **ἀκρα** στρατοπέδου*, **κέρων**, τὸ *τὸ ἀνώτερον καὶ ὀπίσθιον κοῖλον μέρος τοῦ σκελετοῦ τῆς κεφαλῆς, **κρανίον**, «καύκαλον» (***k̥er-**), κατ' ἀφρ., ὁ ***κρηγός** τοῦ πλοίου, κυβερνήτης, **κροίαρχος** (-**κρο-**), **κράρα**, ἢ ***κεφαλή**, **κερυφή** (ὁ ἰδὲ πβ. ἐπίσης **κρη-δερμιν** καὶ **κέρση**, **κράνος**). Πβ. ἀρχ. ἰνδ. **kr̥gati**, **kr̥gati** οὐδ.=κεφαλή, ἀρμ. **kar**=ὄψος, **κερυφή**, **κερυφή** (***k̥er-**), λατ. **cerebrum** οὐδ.=ἐγκέφαλος (***k̥er-**), **ceru**=ὁ βαίνων τὴν κεφαλὴν ἔχων κάτω καὶ τοὺς πόδας πρὸς τὰ ἄνω (***k̥er-**), **cerni** θηλ.=αὐχὴν, **κρηγός** (***k̥er-**), **kr̥gati** ἀφρ.=ἀγρίος σφῆξ (***k̥er-**), ἀρχ. γερμ. **hirm**, νεογερμ. **Hirm**=ἐγκέφαλος (***k̥er-**). — Παράγωγα ἐκ τοῦ **κέρας**: **κεράτιον**, τὸ *μικρὸν κέρας, «κερατόκιον», **κερατίζω** *κτυπῶ τινα διὰ τῶν κεράτων, **κτυπῶ**, **καταβάλλω**, **κεράτινος** *ὁ ἐκ κεράτων κατεσκευασμένος* ὡς α' συνθετ.: **κερασφόρος** *ὁ φέρων κέρατα*, **κεραστός** *ὁ ἔχων κέρατα, ὁ κατασκευάζων ἐκ κεράτων τόξα καὶ ἄλλα σκεύη*, πβ. **κεράεις**, **κεράστης** *ὁ ἔχων κέρατα, **κερασφόρος*** ὡς β' συνθετ.: **αἰγὸ-κερας**, τὸ ***faenum** **gracum**, εἶδος μαράθου*, **αἰγὸ-κέρας** (καὶ **αἰγὸ-**), **αἰγὸ-κερέας**, ὁ ***Capricornus**=αἰγώκερος κ.τ.λ. (βλ. καὶ **κεραστίδης**).

κέρασος, ὁ (ή) *ή κερασεία, κερασσία* (> λατ. *cerasus*), *κερασσία*, ή=ώσ., *κεράσιον*, τὸ *ὁ καρπὸς τῆς κερασείας, τὸ «κεράσιον»* (> λατ. *cerasium*, *ceresia*): δάνειον ἐκ τῆς Μικρασιατ. (Θρακ.-Φρυγ.): ἐνταῦθα μᾶλλον ἀνήκει καὶ ἡ λ. κράνος.

κεραυνός, ὁ *τὸ «ἀστροπελέκι», ὁ κεραυνός*, κεραυνώω *πλήττω διὰ κεραυνοῦ, κεραυνοβολῶ*: ἐκ τοῦ *κερα-F(s)-ος, κυρ. σημαίνει *ὁ κατασυντρίβων*· βλ. *κεραῖω*.

Κέρβερος, ὁ *κύων φύλαξ τῶν πυλῶν τοῦ "Αἰδου": ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ ἀρχ. λυδ.: *karbatah*, *karnatah*, *karbatah*—ἐστιγμένος, ποικίλος, ἐξ ἀγνώστου πηγῆς.

κέρδος, τὸ *ὠφέλεια, κέρδος, φιλοκέρδεια*, ἐν τῷ πληθ. *κέρδη* καὶ *κέρδεα*, τὰ *πρόσοδοι, ὠφέλειαι, πλεονέκτημα, τεχνάσματα, πανουργίαι*, *κερδίον*, *κέρδιον*, -ονος συγгр. *ὠφελιμώτερος, συμφορώτερος*, *κέρδιστος* ὑπερβ. *ὠφελιμώτατος· λίαν πανούργος*, *κερδαλέος* *ἐπικερδής, ἐπωφελής· πονηρός, πανούργος, δόλιος*, *κερδαλέη* καὶ *κερδῶ*, ἡ *ἐλώπηξ*, *κερδαίω* *κερδίζω, ὠφελοῦμαι, καρποῦμαι* (ἐκ τοῦ *κέρδων· ἐσχηματίσθη τὸ λατ. *cerdō*=ὁ χειρῶναξ): συγγ. τῷ ἀρχ. ἱρλ. *cerd*=τέχνη, χειροτεχνία (**kerdā*), *cerd*=λατ. *artarius*, *figulus*, *poeta*.

κέρκαξ, **κέρκυνος**, **καρκιθαλὶς**, βλ. *κρέξ*.

κερκίς, -ίδος, ἡ *ράβδος, δι' ἧς ἐκρούοντο τὰ νήματα τοῦ ὑφαιδίου καὶ τὸ ὑφασμα καθίστατο πυκνόν*: ἴσως ὑποκορ. τοῦ *κέρκος*, ἡ *ἡ οὐρά τοῦ ζώου*.

κέρκουρος, ὁ *ἐλαφρὸν πλοῖον τῶν Κυπρίων· εἶδος θαλασσίου ἰχθύος*: ἴσως ξένη λέξις (σημιτ.): σχηματισθεῖσα ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν λ.: *κέρκος* (βλ. *κερκίς*) καὶ οὐρά.

κέρκωψ, -ωπος, ὁ *πίθηκος ἔχων μακρὰν οὐράν· μῦθρ. ἄνθρωπος δόλιος, πανούργος*, *κερκώπειος* *δόλιος*: *κέρκος* *οὐρά ζώου* (βλ. *κερκίς*) + -ωψ *πρόσωπον* (πβ. *γλαυκ-ώπις*, *ἀνθρ-ώπος*, λατ. *vir-ōs*).

κέρμα, τὸ *τεμάχιον, κομμάτιον, μικρὸν νόμισμα*, *κερματίζω* *κόπτω εἰς μικρὰ τεμάχια, κατακόπτω*, βλ. *κείρω*.

κέρνος, τό, πληθ. **κέρνα**, τὰ *μέγα πῆλινον ἀγγεῖον χρησιμοποιοῦμενον κατὰ τὰς τελετὰς τῶν Κορυβαντῶν πρὸς τιμὴν τῆς Κυβέλης*: μᾶλλον ξένη λέξις (λυδ.:).

κερουτιδῶ *ἔχω τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ, ἀνυψῶ τὴν κεφαλὴν, ὑπερηφανεύομαι, ἐπαίρομαι*, *κερουτιασμός*, ὁ *ὑψηλοφροσύνη, ἔπαρσις*: ὡς σημαίνειν *συμπεριφέρομαι ὡπὼς ἡ ἑλπεος, ἥτις κρατεῖ ὑψηλὰ τὰ κέρατα*, προέρχεται ἐκ τοῦ *κερδεσσα*, συνηρ. *κεροῦσσα*, ἀττ. *κεροῦττα ἐπὶ θ. τῆς ἐλάφου.

κέρτομος, **κερτόμιος** *σκωπτικός, χλευάζων, ὑβριστικός*, *κερτομέω* *σκώπτω, ἐμπαίζω, χλευάζω, ὑβρίζω, κακολογῶ*, *κερτομία*, ἡ, *κερτόμησις*, ἡ *σκώμμα, ἐμπαιγμός, χλευασμός*: ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *κερ-στομος· ὁ ἔχων βλάσφημον στόμα*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. *(s)qer-, ἐξ ἧς *κείρω*, πβ. *σκερβόλλω* *ὑβρίζω, κακολογῶ χυδαίως*, *σκερβολεῖ* *ἀπατᾷ· Ἡσύχ. κ.τ.τ.

κέρχνος, ὁ *ἡ τραχύτης, «βραχνάδα», *κέρχνω* (κέρχω) *εἶμαι βραγχνός*, *κερχ(ν)αλός* *ἐξηρός, τραχύς, βραγχνός*, *κερχ(ν)ώδης* *τραχύς, βραγχνός*, *κερχητής*, ἡ *εἶδος πτηνοῦ (ἰέρακος)*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *κερκ-σνος, συγγ. τῇ

ήχομιμ. ρ. *qeq-, *qteq-, ἐξ ἧς κέρκαξ κ.τ.λ. (βλ. κρέξ)· πβ. λατ. scōciō = κρώζω, κράζω (βλ. κρώζω), κυμβρ. crychudd = ἐρωδιός, λιθ. kirkū, kirkī = κράζειν, τριζειν κ.τ.λ.· πβ. τὴν ἀνευ διπλασ. ρ. *qet-, βλ. κόραξ.

κεσκέον, κεσκίον, τό, *τό στυππεῖον· τὸ ἀποκτένισμα τοῦ λινοῦ· Ἡσύχ.: ἐκ τοῦ *κεσ-κεσ-, συγγ. τοῖς: μιν. ἱρλ. cīr θηλ. = κτένιον (*qēs-gā), λιθ. kassā, -yti = συνεχῶς καὶ ἐλαφρῶς ξύνειν, kassā, kasti = ἀνασκάπτειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kōkq, česati = κτενίζειν, ἀπομάσσειν ρ. *qes- = ξύνειν, πβ. τὰς ἐπεκτετ. ρ. *qs-es-, *qs-ep-, *qs-eu- ἐν τοῖς λ. ξέω, φαίνω, ξύω.

κεστός, κέστρα, κέστρον, κέστρος, βλ. κεντέω.

κεύθω (μέλλ. κεύσω, ὁμ. δόρ. κύθε, ὑποτ. μετὰ διπλασ. κεκύθω, πρκ. κέκευθα) *καλύπτω ἐντελῶς, κρύπτω, ἀποκρύπτω· περιέχω, περιλαμβάνω· ἀμτβ. εἶμαι κεκρυμμένος*, κεύθος, τό, *κευθμών*, -ῶτος, ὁ, *κευθμός*, ὁ *τόπος πρὸς ἀπόκρυψιν, κρύπτη, «κρυψίωνα»· βάθη, ἄδυτον*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. kuharam = κοιλότης, σπήλαιον, λατ. cūdō ἀρσ. = κράνος, περικεφαλαία ἐκ δέρματος (cuistōs ἀρσ. = φρουρός, φύλαξ:), ἀγγλοσαξ. hýðan = κρύπτειν, μιν. ἱρλ. cothal θηλ. = δέσμα· ρ. *seuudh- = καλύπτειν, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *(s)geu-, βλ. σκόλον· πβ. *(s)geu-a-, βλ. κίσθος.

κεφαλή, ἀλεξανδρ. **κεβλή** (ἐπίσης ἐν τοῖς: *κεβλήπιους* *εἶδος πτηνοῦ*, *κεβλήγονος* *ὁ ἔχων τὸν γόνον [τὸ σπέρμα] ἐν τῇ κεφαλῇ· ὁ ἐκ τῆς κεφαλῆς γεννηθεὶς*), μακεδ. **κεβαλή**, ἡ *κεφαλή, «κεφάλι», *κέφαλος*, ὁ *θαλάσσιος ἰχθύς ἔχων μεγάλην κεφαλὴν*, *κεφαλαιόω* *συγκεφαλαιώνω, συλακτοῦμαι· τραυματίζω τινὰ εἰς τὴν κεφαλὴν*, *κεφάλαιος* *ὁ ἀνήκων εἰς τὴν κεφαλὴν*, *κεφάλαιον*, τὸ *τὸ κυριώτατον, σπουδαιότατον, ἡ ἀνακεφαλαιώσις· τὸ κεφάλαιον (χρηματικὸν ποσὸν δι' ἐπιχείρησιν, τὸ σύνολον τῶν περιουσιακῶν στοιχείων)*: ἐκ τοῦ *ghebh-geā συγγ. τοῖς: τοχ. A ēpāl- = κεφαλή, γοτθ. gibla = προεξοχή, ταίχους, ἐπαλξίς, ἀρχ. γερμ. gibil ἀρσ., νεογερμ. Giebel = δάτωμα, κορυφή.

κῆδος καὶ **κῆπος**, ὁ *εἶδος πιθήκου ἔχοντος μακρὰν οὐράν*: θάινειν ἐκ τοῦ αἰγυπτ. kīf = πίθηκος τῆς χώρας Πούντ.

κῆδος (δωρ. **κῆδος**), τὸ *φροντίς, ἐνδιαφέρον· λύπη, θλίψις· κηδεῖα, πένθος, ἐπικηδεῖος τελετή· συναίσθησις οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ, συγγένεια ἐκ γάμου (ἐξ ἐπιγαμίας), *κηδεστία**, *κηδιστος* *ὁ πλείστης φροντίδος καὶ ἐπιμελείας ἀξίος, προσφιλέστατος*· *κηδιστοι*, οἱ *οἱ πλησιέστατοι διὰ γάμου συγγενεῖοντες*, *κηδεῖα*, ἡ *φροντίς, ἡ περὶ τὸν νεκρὸν φροντίς, κηδεῖα, ἐκφορά, συγγένεια ἐκ γάμου, κηδεστία*, *κηδεστής* (κητ. κῆδο-), ὁ *ὁ ἐκ γάμου (ἐξ ἐπιγαμίας) συγγενής*, *κηδεύω* *φροντίζω, περιποιεῖμαι, θάπτω τὸν νεκρὸν, ἐνταφιάζω, συνάπτω συγγένειαν δι' ἐπιγαμίας, «συμπεθερεύω»*, *κηδεμῖον*, -όνος, ὁ *ὁ φροντίζων, μεριμνῶν, προστάτης, κηδεμών· ὁ ἐπιμελούμενος τῆς κηδεῖας τῶν νεκρῶν· ὁ ἐκ γάμου συγγενής, κηδεστής*, *κηδεστής* *ὁ μὴ τυχὼν φροντίδος, ἡμελημένος, ἀπεριποίητος· ἀκηδευτος, ἀταφος· ὁ μὴ ἔχων φροντίδας, ἀμέριμνος, ἀφροντής· ὁ μὴ φροντίζων περὶ τινος, ἀμελής* (*ἀκηδέω* *εἶμαι ἀκηδέης, δὲν φροντίζω, παραμελῶ*), *ἀκηδέστος* *ὁ μὴ τυχὼν φροντίδος, ἀταφος*: συγγ. τοῖς: ἀβεστ. aēda- οὐδ. = ἄλγος, πόνος, θλίψις, κακόν, συμφορά, ὅσκι. cādeis γεν. = λατ. īnīpīteitīne, μιν. ἱρλ. cāine = μίσος

(^κeda-i-), γοτθ. *hætis*, ἀρχ. γερμ. *has*, νεογερμ. *Ham*=μῆτος· ρ. **kād-* = φροντίς, λύπη, πρ. κῆδω.

κῆδω (δωρ. *κᾰῖδω*) *καθίστῶ τινα περίφροντιν (ἀνήσυχον), στενοχωρῶ, λυπῶ, θυσσερεσθῶ, ἐνοχλῶ*, κῆδομαι *ἐνδιαιρέομαι, μεριμνῶ, φροντίζω*: συγγ. τῷ κῆδος *φροντίς*· τὸ ἐν λόγῳ κῆδος δυσκόλως δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ συγγ. τῷ κακῶν (ὁ *idē*) ἐν τῇ σημ. τοῦ *πληγώνω, βλάπτω*.

κῆθίς, -ίδος, ἡ *δοχεῖον ἢ κιβώτιον, εἰς ὃ ἔρριπτον αἱ ψηφοφόροι τὰς ψήφους*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

κῆκάζω *λοιδορῶ, κακολογῶ, ὑβρίζω, χλευάζω*, κηκάς, -άδος (ἡ) *κακῆ, κακοήθης· ὑβριστικῆ*, κηκασμός, ὁ *ὑβρις, κακολογία*: συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. *huothōn*=σκώπτειν, χλευάζειν· ρ. **kak-*, ἴσως συγγ. τῷ κακάζω.

κῆκίω (λακ. *κᾰῖκίω*) *ἐκπηδῶ, ἀναβλύζω, ἐκρέω μετ' ἀντικ. ἀναπέμπω*, κηκίς, -ίδος (δωρ. *κᾰῖκίς*), ἡ *ἡ κηκίς αἵματος, τὸ αἷμα, ὁ χυλὸς τῆς πορφύρας χρησιμοποιοῦμενος πρὸς βαφήν, τὸ λίπος, ὁ ἄτμος (καχνός)*, λεοσβ. *καγκύλας* *κηκίδας*· *Ἡσυχ.*: συγγ. τοῖς: λιθ. *κόκτι*=πηδᾶν, χορεύειν, μετ' ἔρριπου (πρ. *καγκύλας*) *kaekūs*=εὐκίνητος, *kaekinti*=ποιεῖν τι πηδᾶν, ἀρχ. γερμ. *hengist*, νεογερμ. *Hengst*=ὁ ἐνορχος ἵππος· ρ. **kak-*, **kak-*· ἀν ἀρχικῶς εἰχόμεν ρ. **ka(i)q-*, **kik-*, τότε εἶναι συγγ. καὶ τοῖς: *κίκυς*, -υος, ἡ *δύναμις, ἰσχύς, ἐνεργητικότης*, *κᾰῖκυς*, -ιος *ἀδύνατος, ἀσθενής· ὁ ἐξασθενῶν, ἐξαντλῶν*, ἴσως καὶ τῷ *σίκιν(ν)ις* (θρακ.-φρυγ.), ἡ *ὄρχησις τῶν Σατύρων χορευόντων· εἰς *σπειρέν*·.

κῆλαστρος, ἡ, κῆλαστρον, τὸ *δείθαλές τι δένδρον, ἴσως ὁ πρίνος*: ἐνταῦθα ἀνῆκει καὶ τὸ βοσκ. *geotisi*=ὦσ., δάνειον ἐκ τινος αἰγ. γλώσσης.

κῆλεος (καὶ κῆλειος) *καυστικός, καίων*, βλ. καίω.

κῆλέω *θέλω, μαγεύω, σκηπτεύω, ἐξαπατῶ, ἀποπλανῶ*, κηληθμός, ὁ *θέλεις, καταγοήτευσις*, κηληθόνες, αἱ *ψδικὰ θελκτικὰ δαιμόνια, ὡς αἱ Σειρήνες*, κῆλημα, τὸ *γοητεία, μαγεία*, κῆλησις, ἡ *θέλεις, καταγοήτευσις*, κηλητήριος, ὁ *καταθέλων, καταπραΰνων*: συγγ. τοῖς: λατ. *calvor*, J=ἀπατῶ, ἐξαπατῶ, *calumniā* θηλ.=συκοφαντία, ἀπάτη, γοτθ. *hōlōn*=συκοφαντεῖν, ἀρχ. γερμ. *huolen*=ἀπατᾶν· ρ. **kēl-*, **kōl-*, **kəl-*. Πβ. κόλαξ.

κῆλη, ἄττ. *κᾰῖλη*, ἡ *οἰδημα, ὄγκος, σωματικὴ βλάβη, κῆλη, ἐντεροκῆλη*, κηλήτης (ἄττ. *κᾰῖλήτης*), ὁ *ὁ πάσχων ἐκ κῆλης*: ἐκ τοῦ **kōfelā* (ἄττ. *κᾰῖλη* ἐκ τοῦ **kōfelā*);, συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανθ.-ισλ. *haull*, ἀρχ. γερμ. *hōla*=ἡ βουβωνοκῆλη (**qūuill*), ἀσθ. β. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *kyla*=ὦσ.

κῆλῖς (δωρ. *κᾰῖλῖς*, -ίδος), ἡ *ρύπος, στίγμα, κηλῖς*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. *ινδ. kēli* θηλ.=μαῦρον χρῶμα, νέφος, λατ. *cillidus*=ὁ ἔχων λευκὸν στίγμα εἰς τὸ μέτωπον (ἐπὶ ζώων), *cilligō*, -inis θηλ.=ζόφος, σκότος, ἀρχ. *ισλ. caile*=κηλῖς, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *kalē*=κόπρος, βόρβορος, «λάσπη»· ρ. **qel-*, παρὰ τῇ **qel-*, βλ. κελαιός.

κῆλων, τὸ *τὸ ξύλον τοῦ βέλους, βέλος, βλήμα*, κῆλεα, τὰ *ξύλεια πρὸς κατασκευὴν πλοίων*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. *ινδ. kalāh*=ράβδος, *ἀκάνθα* (κέντρον) τοῦ ἀκανθοχόρου, μιν. *ισλ. calil*=ἀκόντιον, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. *hali*=ἡ αἰχμὴ τοῦ ἀκοντίου· ρ. **kēl-*. Πβ. κήλων.

κῆλων, -ωνος, ὁ *ὁ ἀρρην (ἐπιβήτωρ) ἵππος ἢ ὄνος*: ἴσως ἐκ τοῦ κῆλον ἐν τῇ (μὴ μαρτυρουμένῃ) σημ. *ἡ πόσθη, τὰ γεννητικὰ ὄργανα ἀνδρός*.

κημός (*kāmós), ὁ *πλέγμα τιθέμενον περὶ τὸ στόμα τοῦ ἱππου, ἵνα μὴ δάκνῃ ἢ τρώγῃ, ἀλειυντικός κάλαθος περιέχων δάλωμα, τὸ ἐν εἴδει χωνίου ἕνα μέρος τῆς κάλης, δι' οὗ οἱ δικασταὶ ἔρριπτον τὰς ψήφους εἰς αὐτὴν φέμωτρον, ὕφασμα χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν ἀρτοποιῶν πρὸς κάλυψιν τῆς ρινὸς καὶ τοῦ στόματος· δεσμωτήριον, περιορισμός· (> λατ. cāmus) : ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ κῶμος ;).

κῆξ, γεν. **κηκός**, ἡ *θαλάσσιον τι πτηνόν, ἴσως ὁ «γλάρος», βλ. καύξ.

- 1 **κῆπος** (δωρ. **κῆπος** *ἀκαλλιέργητον κτῆμα), ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, κῆπος, «περιβόλι», κηπουρικός *ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς τὸν κῆπον· συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. huoba, νεογερμ. Hube=μέτρον ἐπιφανείας ἀγρῶν, πλέθρον, ἀλβ. korëte=κῆπος.

- 2 **κῆπος**, ὁ *εἶδος πίθηκος ἔχοντος μακρὰν οὐράν·, βλ. κῆβος.

κῆρ, γεν. **κηρός**, ἡ *θάνατος, ὀλεθρος, καταστροφή, θεὰ τοῦ θανάτου, δαίμονες (πνεύματα) τοῦ θανάτου· σφάλματα, ἀμαρτήματα*, κηραίνω *φθειρώ, καταστρέφω, βλάπτω· : ἴσως ἀρχικῶς ἡ λ. ἦτο κῆρ : *κῆρός, πβ. τὸν μεταπτ. τύπον καθιῶσαι *ἀποκτείναι· *Ἡσύχ. καὶ τὴν ρῆσιν θίραζε κῆρες· ρ. *ker-, βλ. κεραῖω.

κῆρ (καὶ κῆρρ), δοτ. **κῆρα**, τὸ *καρδία, «καρδιά», βλ. καρδίᾱ.

κηραφίς, -ίδος, ἡ *καρκίνος θαλάσσης, βλ. κῆραβος.

κηρός, ὁ *τὸ κηρίον τῶν μελισσῶν, «κερί» (> λατ. cēra θηλ.), κηρίον, τὸ *κηρήθρα, κήριμος, ὁ *ἡ τροφή τῶν μελισσῶν, κήριμα, τὸ *πρᾶγμα ἐπι-κακαλυμμένον διὰ κηροῦ, κηρωτὸν ἐμπλαστρον, κηραλοιφή· (> λατ. cērtoma), κηρώ *ἐπικαλύπτω τι διὰ κηροῦ, κηρωτή, ἡ *ἀλοιφή ἐκ κηροῦ· : συγγ. τοῖς : λιθ. korġa=μέλι κηρήθρας (*kārīos), λεττ. käre=κηρήθρα.

κηρύλος (ἄττ. **κείρ**-), ὁ *ἡ κυανόχρους ἀλκυών· : ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. kārīr=πουκίλος.

κῆρυξ, -υκος, ὁ *δημόσιος ἀγγελιοφόρος, κῆρυξ*, βλ. κερκαίρω.

κῆτος, -ους, τὸ *μέγας θαλάσσιος ἰχθύς, θαλάσσιον θῆριον, κῆτος*, κητεία, ἡ *ἡ ἀλιεῖα μεγάλων ἰχθύων· τὸ μέρος, ἐνθα ἀλιεύουν μεγάλους ἰχθύς· : ἴσως ἀρχικῶς ἐσθμαίνε *κοιλότης, βίραθρον*, πβ. ὅμ. κητεύεσσαν Λακεδαιμόνα ('Ιλ. Β 581) *πλήρη χαραδρῶν Λακεδαιμόνα*, μετακῆτης (δελφίς, κῆς, πόντος) *ὁ ἔχων μεγάλην κοιλίαν, εὐρύχωρος, ὁ ἔχων μέγα βάθος· κ.τ.τ. *Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

κητήν, -ῆνος, ὁ *ὁ ἄρην τῶν μελισσῶν, κητήν· ἀδύνατος, ἀνίσχυρος, ἐξησθενωμένος· ὀκητὸς καὶ ἀεργὸς ἀνθρώπος*, κητήσιοι, τὸ *ὁ κητήν εἰς κατάστασιν ἐμβρύου· ἡ κυψέλη τοῦ κητῆνος*, κητηνώδης *ὁ ὅμοιος πρὸς κητῆνα· : τὸ οὖς. κητήν εἶναι συγγ. τῷ κωφός *ἀμβλύς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς αἰσθήσεις, βωβός, ἀλαλος, κωφάλαλος, κωφός, «κουφός».

κητώδης, κητώεις *εὐώδης*, βλ. καίω.

κίβδος, ὁ, **κίβδηλις**, ἡ *σκωρία μετάλλου, δι' ἧς ἐνοθεῖτο ὁ χρυσός ἢ ὁ ἀργυρός, κίβδηλειῶ *ἀναμειγνύω σκωρίαν εἰς τὸν χρυσόν ἢ τὸν ἀργυρον, νοθεύω, δαλίως ἐνεργῶ, ἐξαπατῶ*, κίβδηλεία, ἡ *διαφθορά, μοιχεία*, κίβδηλος *ἐνοθευμένος*, νόθος, ὁ μὴ γνήσιος, ψευδής, ἀπατηλός, κίβδηλος*, κίβδηλια, ἡ *κακία, μοχθηρία, δαλιότης· : ἀν ἡ λ. κίβδος μετὰ τῶν -βδ- προέρχεται ἐκ τῶν -βδ-, ἴσως εἶναι συγγ. τοῖς : κίδαφος *δόλιος, πανούρ-

γας", σκιδάφη, ἡ "ἀλώπηξ" (πβ. καὶ κέρσος, ὁ "ἀλώπηξ"), δάνειον ἐκ τινος προελλ. γλώσσης (σημτ. ;).

κίβισις, ἡ "σάκος, σσακούλιον": ξένη λέξις (σημτ. ;)· πβ. κέρβα, ἡ=ὦσ. (νεοελλ. κερβάλλα, ἡ "μικρὸς σάκος").

κιβώριον, τὸ "ὁ καρπὸς τοῦ αἰγυπτίου καύμου": ξένη λέξις.

κιβωτός, ἡ "κιβώτιον, θήκη", ὑπακορ. κιβώτιον, τό: ξένη λέξις (σημτ. ;).

κιγκιλίς, ἰδος, ἡ "κιγκιλιωτὴ θύρα, κιγκιλιδωμα, καάγκελλαν", βλ. κάκαλα.

κιγκιλος, ὁ "τὸ πτηνὸν ἡ σεισσυγίς, σσουσουράδα": ἀβεβ. ἐτυμολ.

κίδαφος "δόλιος, πανοῦργος", βλ. κίβδος.

κιδναμαι "ἐξαπλοῦμαι, σκορπεῖζομαι", βλ. σκεδάννυμι.

κίθαρις, αἰτ. κίθαριν, ἡ, κισάρῃ, ἰων. κισάρῃ, ἡ "εἶδος ἐγχόρδου μουσικοῦ ὄργανου, κισάρα, κισαρίζω "παίζω κισάραν", κισάρισις, ἡ "ἡ κροῦσις (τὸ κισαρίζεσθαι) τῆς κισάρας", κισάρισμα, τὸ "μελωδία ἐκτελούμενη διὰ κισάρας": ξένη λέξις.

κίκι (καὶ κίκι), -εως, τὸ (κικία, ἡ) "τὸ φυτὸν κίκι· ὁ καρπὸς τοῦ κίκιως, ἐξ οὗ παράγεται τὸ κικινέλαιον (καρτσινόλαδον), λατ. Ricinus": αἰγυπτ. λέξις.

κίκιννος, ὁ "βόστρυχος, «μπούδαλα»" (> λατ. cincinnus): μάλλον εἶναι ξένη λέξις (μικρασιατ. -αἰγ. ;).

κικιάβη, ἡ "γλαῦξ, «κουκουβάγια»", κικιαβασ "κραυγὴ κατ' ἀπομίμησιν τῆς φωνῆς τῆς γλαυκῆς", βλ. καύδε.

κίκκος (διόρθ. τοῦ τύπου κικαίος "παρ' Ἡσυχ. "τὸ τῶν καρπῶν λέπος"), ὁ "κόκκος ροιδῆς, σπέρμα αροδιοῦ"· μετρ. οὐδέν, πρᾶγμα τι ἄνευ ἀξίας" (> λατ. ciccum), κικκαβος ὁ "μικρὸν νέμισμα": μάλλον, ὡς τὸ κόκκος, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, κόκκος καρπῶν δένδρων, «σπυρί» φυτῶν", ἰδίᾳ "ὁ κόκκος τῆς ροιδῆς", εἶναι ξένη λέξις.

κικλήσκω, βλ. καλέω.

κίκως, -ως, ἡ "δύναμις, ἰσχὺς, ἐνεργητικότης", βλ. κηκίω.

κιλλίβας, -αντος, ὁ "τρίπους, ὑπόβαθρον ἔχον τρεῖς πόδας": συγγ. τῷ κίλλος, ὁ "ὄνος" + βας, βλ. βαίνω.

κιλλός "φαίος, «γκρίζος»", κίλλος, ὁ "ὄνος τέτιξ" (Ἡσυχ.): ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ "κίλ-νός, συγγ. τῷ κελαινός. Πβ. κιλλίβας.

κίμβιξ, -ίως, ὁ "φιλόγυρος, «τσιγκούνης», μικρολόγος": ἀβεβ. ἐτυμολ.

κινάβρα, ἡ "ἡ δυσσομία τῶν τράγων" ἡ ἐκ τοῦ ἰδρώτος δυσσομία", βλ. κενέβρεια.

κίναδος, -ας, τὸ "ἀλώπηξ, πανοῦργον ζῶον· ἐπὶ προσ. δόλιος, πανοῦργος", βλ. κινώδων.

κινάθισμα, τὸ "θόρυβος": ἴσως συγγ. τῷ κινερός.

κίναιδος, βιωτ. κίνηθος, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, κίναιδος, ἀσελγής, ἀκόλαστος ἄνθρωπος" (> λατ. cinsedus): ὡς σημαίνειν prūtiāns προέρχεται ἐκ τινος ἐπιρ. *κιναι-δόν (ὡς βάιδος, ὁ "πορεία, ὁδός" συγγ. τῷ βαδόν)· κιναι- παρὰ τῷ κραι-, βλ. κινάω.

κινδύνος, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, κίνδυνος· τόλμημα, μάχη, πόλεμος", κινδυνεύω

εὐρίσκομαι εἰς κίνδυνον, κινδυνεύω, ἐπιχειρῶ πράζειν ἐπικίνδυνον, ἀποτολμῶ, κινδυνεύομαι *ἐκτίθεμαι εἰς κίνδυνον*, κινδυνεύω, τὸ *τολμηρὸν καὶ ἐπικίνδυνον ἐπιχείρημα, τόλμημα*, κινδυνεύω, ὁ *ὁ ριψοκίνδυνος, τολμηρὸς*: ὡς λέξις ἀρχαῖως σημαίνουσα *ῥίψις κύβων ἢ ἀγών (παλίνιον) κύβων, κυβεία* ἐκ τοῦ *κύν-θου-ρος, τ.β. ἐκ τοῦ κύων *σκύλος* (ὡς χαρρακτηρισμὸς ἀτυχοῦς ρίψεως), κατ' ἀνομ., βλ. κύων (τὸ β' μέρος [-θου-ρος] ἀνερμήν.).

κινῶ, ὁρ. **ἐκίνησα** *θέτω εἰς κίνησιν, κινῶ, μετατοπίζω, μετακινῶ, μεταβάλλω, διεγείρω, διαταράσσω, προτρέπω, παροικνῶ, προκαλῶ*, ὁμ. κίνεσθαι *κινεῖσθαι, θέτω ἐμυτὸν εἰς κίνησιν*, κινῶσθαι *αἰωροῦμαι τῇδε κάκεισε, ταλαντεύομαι*, κίνημα, τὸ *τὸ αἰωρούμενον τῇδε κάκεισε, ταλαντεύομενον*: ἐκ τοῦ *κινέF-ω, θεματ. σχηματισμὸς ἀντὶ τοῦ *κίνεσθαι (πβ. κίνημαι)* *qī-yeu- παρὰ τῷ *qī-ye- (βλ. σένω) ὡς ἀχνομαι παρὰ τῷ ἀχένω. Πβ. κίω.

κιννάβαρι, -εως, τό, **κιννάβαρις**, -εως, ὁ *αἶμα δρώοντος (ὀφθαλμοῦ), ὀρυκτὸν μεταλλοῦχον περιέχον θεῖον καὶ ὑδράργυρον, ἐρυθρὸν χρῶμα χρησιμοποιοῦμενον πρὸς βαφὴν* (> λατ. cinnabaris), **κινναβάριος** *ὁ ἔχων χρῶμα ὁμοῖον πρὸς τὸ τοῦ κινναβάρεως*, **κινναβαρίζω**, *ἔχω τὸ χρῶμα τοῦ κινναβάρεως, εἶμαι ἐρυθρὸς ὡς κιννάβαρις*: ξένη λέξις προσερχομένη ἐκ τῶν ἀνατολ. χωρῶν.

κιν(ν)άμωμον, κιν(ν)άμιον, τὸ *ἡ «ικανέλλα»* εἶδος μυθικοῦ πτηνοῦ κατασκευάζοντος τὴν φωνὴν ἐκ ξύλων κινναμώμου*: δάνειον ἐκ τοῦ ἑβρ. qinnāmon=ὦσ. (τελευταία πηγὴ μαλακική;). Πβ. ἄμωμον.

κινύρα, ἡ *μουσικὸν ὄργανον ἔχον δέκα χορδὰς*: ἐκ τοῦ ἑβρ. kinnor=κιθάρα.

κινυρὸς *θρηνώδης, γοερός*, **κινύρομαι** *θρηνῶ, ὀδύρομαι*: ἀβεβ. ἐτυμολ., πβ. κινάθισμα.

κινώπατον, τὸ *ἐπικίνδυνον (δηλητηριώδες) ζῷον*, βλ. κινῶψ.

κίραρος, ὁ *ἀλώπηξ* *Ἡσύχ., βλ. κίβδος.

1 **κίρκος**, ὁ *εἶδος ἱέρακος, τὸ «ικρικνέζι»*, βλ. κρέξ.

2 **κίρκος**, συνηθέστ. (ὁμ., ἀττ.) **κρίκος**, ὁ *δακτύλιος, κύκλος, ἱππόδρομος, ἀμφιδάκτυλον, παλαιόστρα*, **κικρῶ** καὶ **κικρῶς** *θέτω διὰ κρίκου*: συγγ. τῷ λατ. circus ἀρσ.=κύκλος, ἱππόδρομος (ἀν δὲν εἶναι δάνειον ἐκ τοῦ κίρκος)* περαιτέρω (σως συγγ. τῷ *qī-q- ἐκ τῆς βασ. ρ. μετὰ τοῦ i * (q) qer- =στρέφειν (βλ. κυρτός, κυρτός), πβ. λιθ. kreivas=λοξός, πλάγιος, ρωσ. kīnъ=καμπύλος, κυρτός.

κίρνημι καὶ **κινῶ** *μειγνύω, ἀναμειγνύω*, βλ. κεράννημι.

-**κίς** ἐπίθημα πρὸς σχηματισμὸν τῶν πολλαπλασιαστικῶν ἐπιρρημάτων ἐν τῇ ἰων. καὶ ἀττ. ὡς τετράκις κ.τ.λ. (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ διαλ. -άκι, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ: ὀκίς, τρεῖς)* τὸ -ακι προήλθεν ἐκ τοῦ πολλα-κι κ.τ.λ. -κι=ἀρχ. ἰνδ. cit, συγγ. τῷ ἀντων. θ. *qī- ἐν τῷ τίς.

κίς, γεν. κίός, αἰτ. κίν, ὁ *συνάληξ τοῦ ξύλου καὶ τοῦ σίτου*: ἀβεβ. ἐτυμολ. **κίσθαρος** καὶ **κίσθος** (κίστος), ὁ *θάμνος παρέχων κόμμι, λάβδανον*: μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

1 **κίσσα**, ἀττ. κίσσα, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, τὸ πτηνὸν κίσσα*: ἐκ τοῦ *kissa, συγγ.

τοῖς: ἀρχ. ινδ. kikiḥ, kikiḍṇīḥ=κυανῇ κίσσα, ἀρχ. γερμ. behaue=κίσσα· ἡχομμ. ρ. *kik-.

- 2 κίσσα, ἀττ. κίττα, ἡ *νοσηρά ἐπιθυμία (διαστροφή τῆς ὀρέξεως) ἐγκύων γυναικῶν (πρὸς ἀσυνήθη ἐδέσματα)*, κισσάω καὶ κιττάω *ὀρέγομαι ἀσυνήθων καὶ παραδόξων ἐδεσμάτων, ποθῶ*, μεταπτ. β. κοῖται *γυναικῶν ἐπιθυμία* Ἡσύχ.: ἐκ τοῦ *κιττα, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. kēṣaḥ ἀρσ.=θέλησις, ἐπιθυμία, πρόθεσις, σκοπός, πρόσκλησις, λιθ. knieṣti, knieṣti=προσκαλεῖν, ἀρχ. πρωσα. quoiṣti=θέλειν.

κισσός, ἀττ. κιττός, ὁ, κίσσαυρος, ὁ *ὄ,τι καὶ νῦν, κισσός*, κισσάω *κοσμῶ (στέφω) διὰ κισσοῦ*, κισσήρης· *ὁ κεκαλυμμένος (περιβεβλημένος) διὰ κισσοῦ*, κίσσιος *ὁ ἐκ κισσοῦ, ἐκ ξύλου κισσοῦ*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

κισσύβιον, τὸ *ξύλινον ποτήριον (τῶν ἀγροτῶν)*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

κίστη, ἡ *κάνιστρον, καλάθιον, κιβώτιον* (> λατ. cista), κιστίς, -ίδος, ἡ *μικρὸν κάνιστρον, κιβώτιον*: ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἱρλ. cessa, ciss ἡλ.=καλάθιον, κάνιστρον.

κίτρον, κίτριον, τὸ *ὁ καρπὸς τῆς κιτράας, τὸ κίτρον*, κιτρά, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, τὸ δένδρον ἢ κιτρέα, σκατριά*, κίτριος *ὁ ἐκ τῆς κιτράας ὃ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ κίτρου*: δάνειον ἐκ τοῦ λατ. citreus=ἡ κιτρέα (αἰγυπτ.), ὅπερ ἐν τῇ σημ. *δένδρον εὐώδες, ἡ θυία* φαίνεται ὅτι προήλθε (τῇ μεσολαβήσῃ τῶν Ἑτρούσκων, παρὰ τῷ cedrus;) ἐκ τοῦ ἑλλ. κέδρο:, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, κέδρος, κέδρον*.

κίφος, τὸ *στέφανος*, βλ. κόφινος.

κίχάνω (*κίχσῶ), ἀττ. κίχάνω, ὁμ. μετχ. ἐνεστ. κίχεις, ἀπφ. κίχήμεναι (ἐκ τοῦ κίχημι) *ἐπιτυγχάνω, συναντῶ, εὐρίσκω, καταλαμβάνω, προφθάνω*: ἐκ τοῦ *ḡhṣan-μ-, συγγ. τῇ ρ. *ḡhṣ[i]-, *ḡhṣ- = ἐγκαταλείπειν, ὑποχωρεῖν, ἐξ οὗ ἐσχηματίσθησαν τὰ: χάζομαι *ὑποχωρῶ*, χαλάω *χαλαρώνω, λύω πράγμα τι δεδεμένον, ἀφίνω τι νά πείσῃ, καταβιβάζω, ἀνοίγω*, ἀρχ. ινδ. jāhṣai=ἐγκαταλείπει, ἀφίνει, ἀρχ. γερμ. ghan=ὑπάγειν, πορεύεσθαι· τούτοις ταυτότημος ἡ ρ. *ḡhṣ[i]- = ἐλλείπειν, κενουῖσθαι, ἐξ οὗ ἐσχηματίσθησαν τὰ: χατέω *ἔχω ἀνάγκην τινός, χρειάζομαι τι*, χήτος, τὸ *ἐλλειψίς, ἐνδεία, ἀπορία*, χήρος *ὁ ἐστερημένος τινός, κενός* (πβ. λατ. hētes), χῶρος, ὁ *κενὸς τόπος, χῶρος, θέσις* κ.τ.λ. βλ. χάζω, χάος, χήτος, χῶρος.

κίχλη, συρακ. κίχλή, νεώτ. κίχλῃ, ἡ *τὸ πτηνὸν ἢ κίχλη, «τοῖχλα», κίχλιζω *φωνάζω ὡς ἡ κίχλη*: μετὰ διπλασ. ρ. *ghel-, συγγ. τῷ χελιδών (*χελιδ-φών), ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, ἡ χελιδών, τὸ «χελιδόν», ἀρχ. γερμ. gellan, νεογερμ. geilen=ἤχεῖν, φωνάζειν.

κίχορα, κίχόρεια, κίχώρη, ἡ *λατ. Cichorium Intybus, τὸ «ἀντίδι», «κράδι»*: ξένη λέξις, ἀγνώστου προελεύσεως.

κίχρημι *θανέλω*, μέσ. κίχραμαι *θανέλλομαι*, βλ. χερή.

κίω, πρτ. ἐκίον *πορεύομαι, βαδίζω, ἀπηγαίνω, ταξιδεύω*, ὁμ. πρτ. μετέπιαθε, μετ-ἐκίαθον (τὸ ἰ κατὰ μετρ. ἐκτασιν) *ἠκολούθουν κατόπιν τινός, κατεδίωκον*, κίναξ, -ακος, ὁ, ἡ *εὐκίνητος*, ὄνο-κίνητος, ὁ *ὀνηλάτης*: συγγ. τοῖς: λατ. ciō=θέτω εἰς κίνησιν, citus=γοργός, ταχύς· ρ. *qī-, πβ. *qī- (qī-neu-), ἐξ ἧς ἐσχηματίσθησαν τὰ: κίναω, κίνεσθαι, λατ. ac-citus, καὶ

*qjeu-, ἐξ ἧς τὸ ἀρχ. ἰνδ. cyāvatē=κινεῖται, ἀναχωρεῖ καὶ τὸ ἑλλ. σεύω *θέτω εἰς ταχείαν κίνησιν*.

κίων, -ονος, ὁ, ἡ *στῦλος, στήλη, κίων* : ἐκ τοῦ *kīs-on- = ἀρμ. siun, γεν. sean=ὦσ.

κλάγξ, ἐν χρήσει μόνον ἡ δοτ. κλαγγί, ἡ *κραυγή, ἀναθροῦς φωνή*, κλαγγή, ἡ *ἤχος, βοή, συγκεχυμένος θόρυβος*, κλαγγάζω, κλαγγαίνω, κλαγγάνω *ἐκβάλλω ἀνθρώπους φωνάς, κραυγάζω, ὑλακτῶ*, κλάζω (*κλαγγῆναι), μέλλ. κλάγξω, πρκ. κέκλαγγα, ὁμ. μτχ. πρκ. κελληγῶς *ἤχῳ, παράγω ὁζύν ἤχον, κράζω, κραυγάζω, ὑλακτῶ* : συγγ. τοῖς : λατ. clangō=κραυγάζω, κράζω (=ἀρχ. σκανθ.-ισλ. blakka=ὦσ.), λιθ. klagēti=κακαρίζω (μετὰ τοῦ e λιθ. klegēti=γαλᾶν θινάτ)· ἀπαθής β. κλώζω *κακαρίζω (ἐπὶ κλωσσῶν), κρώζω, συρίζω ἀποδοκιμαζῶν τι* (*κλωγῆναι), πβ. κλώσσω (Σοῦδα)=ὦσ. (μᾶλλον εἶναι ὑποχωρητ. σχηματισμός ἐκ τοῦ κλαγγμός, ὁ *ἡ φωνή τῆς ὀρνιθός, τὸ κακάρισμα*, οὐχὶ *κλωκῆναι* πβ. *qlok-, ἐξ οὗ τά : γοτθ. blahjan =γαλᾶν καὶ μον. ἱρλ. clocc=κώδων)· ρ. *qlēq-, *qlōg-, *qlēq-, *qlang-ἐπεκτετ. τύποι τοῦ *qai- = καλεῖν, φωνάζειν, βλ. καλέω.

κλαδάρης ὁ εὐκόλως θραυόμενος, εὐθραστός, ἀσθενής* (*qlade-tos), κλαδᾶσαι *σεισαι* Ἡσυχ. : συγγ. τοῖς : λατ. clādēs θηλ.=τρυμματισμός, συμφορά, ἥττα, per-cellō=ἀνατρέπω, διατείω, τύπτω, μον. ἱρλ. claidim=ὀρύσσω, σκάπτω, ἀρχ. ἱρλ. claidib=ξίφος, ἑκκλ. σλαβ. kladiwo=σφύρα, «σφυρίν» ρ. *qelēd- ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *qelē- = κτυπεῖν, βλ. κλέω, κλήρος, κολοβός. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ κλάδος.

κλάδος, ὁ (ποιητ. συμφων. θ. *κλάς, ἐξ οὗ δοτ. πληθ. κλάδεσι κ.τ.λ.) *κλώ-νος, κλάδος, κλαδίον, βλαστός*, κλαδεύω *ἀποκόπτω τοὺς περιττοὺς κλάδους, κλαδεύω* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *qldos=ἀρχ. γερμ. holz, νεογερμ. Holz=ξύλον, πβ. ἀρχ. βουλγ. klada=ἡ δοκός. Βλ. κλαδάρης· πβ. διὰ τὴν σημ. τὰ (ἐκ τῆς κῆ) ἐπεκτετ. ρίζης) κλήμα, κλών.

κλαίω, ἀττ. κλάω *δ, τι καὶ νῦν, κλαίω, θρηνῶ* : ἐκ τοῦ *klaF-jaw (πβ. μέλλ. κλαύσμαι, ἀόρ. ἐκλαυσα, κλασμαι, τό, κλασθμός, ὁ *κλαύμα, «κλάψιμον», θρήνος*, κλαστός καὶ κλαυστός ὁ δέξιος κλαυθμοῦ, δέξιοθρήνητος*), συγγ. τῷ ἑλβ. klāb, k'āb=κλαίω (*qīau-ηῖδ).

κλαμβός *ἡκρωτηριασμένος, κολοβός* : συγγ. τῷ λιθ. klumbas=χωλός, ἴσως καὶ τῷ κολάπτω (βλ. κόλαφος).

κλάω, μέλλ. κλάσω, ἀόρ. ἐκλάσσω *θραύω, σπάζω, ἀποκόπτω*, κλάσις, -εως, ἡ *θραῦσις, «σπάσιμον», κλάσμα, τὸ *θραῦσμα, τεμάχιον, κλάσμα* : συγγ. τοῖς : λατ. clāva=ρόπαλον, λιθ. klāb, klāti=κτυπεῖν, ἀρχ. βουλγ. koljō, klati=κέντεϊν, κεντρίζειν, σφάζειν· ρ. *qelā- = κτυπεῖν, τύπτειν (ἐξ ἧς ἐσχηματίσθησαν ἐπίσης καὶ τά : κλήμα, κλήρος, κλώμαξ, κλών· πβ. *qel-, βλ. κελεύς, κόλος, καὶ *qelad-, βλ. κλαδάρης, κλάδος).

κλεηδών, βλ. κληδών.

κλεινός *περίφημος, ὀνομαστός, ἐξακουστός, διάσημος*, βλ. κλέος.

κλείς, γεν. κλειδός, ἀρχ. ἀττ. κλής, αἰτ. κλείν (ἐκ τοῦ *κλήιν, *κλαFιν=λατ. clēvis), ἰων. κληίς, δωρ. κλῆίς, -ίδος, ἡ *τὸ «κλειδί», ὁ μοχλός, δι' οὗ κλείεται ἡ θύρα, ὁ σύρτης, ἡ κλείς*, ἀττ. κλείω, ἀρχ. ἀττ. κλήω, ἰων. κληίω (ὁμ. ἀόρ. ἐκλήισ[σ]α ἐκ τοῦ *κλήϊζω;) *κλείω (κλείνω) τι διὰ δο-

κοῦ ἢ σύρτου, κλείω διὰ τῆς κλειδός, κλειδώνω, ἐμποδίζω τὴν εἰσοδὸν ἢ τὴν ἐξοδὸν, ἀποκλείω, περικλείω*, κλειῖθρον, ἀρχ. ἀττ. κληῖθρον, ἰων. κληῖθρον, τὸ (> λατ. clāui) *ἡ ἐκλειδωνιά*, τὸ κλειστρον, ἡ ἐκλειδαριά*, ὁ μοχλός, δι' οὗ κλείεται ἡ θύρα, ὁ σύρτης*: συγγ. τοῖς: λατ. clāvis θηλ.= κλείς, σύρτης, clāvus ἀρσ.=καρφίον, ἥλος ἐκ ξύλου ἢ μεταλλοῦ χρησιμεύων πρὸς σύνδεσιν, γόμφος, claudō=κλείω, ἀρχ. ἱρλ. clō=καρφίον ρ. *qlāu-, πβ. *(a)qlēu-, ἐξ οὗ τὰ: ἀρχ. γερμ. aliozan (νεογερμ. schliessen)=κλείειν, aluail=κλείς, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kljūts=κλείς.

κλειτορίς, -ίδας, ἡ *τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γυναικείου αἰδοίου μικρὸν σαρκίον, ἡ κλειτορίς*: ἔσση λέξις (σημ.ι.).

κλειτός *περίφημος, ἐνδοξος, λαμπρός, ἔξοχος*: ἐκ τοῦ *κλεFe-τός, βλ. κλέος.

1 **κλείω** *ἐγκωμιάζω, ἐξυμῶ, δοξάζω*: ἐκ τοῦ *κλείω, *κλε[F]ε[σ]-ιω, ἐκ τοῦ θ. μετὰ τοῦ -σο- τῆς λ. κλέος (ὁ ἰδέ) πβ. κλήζω, ἰων. κληίζω, θεωρ. κλείζω *ἐγκωμιάζω, ἐξυμῶ, δοξάζω*, ἐκ τοῦ *κλε[F]ε[σ]-ίζω (κλήζω ἐν τῇ σημ. *ὀνομάζω* ἴσως ἐκ τοῦ *κλη-τός, συγγ. τῷ καλέω).

2 **κλείω** *κλείνω τι διὰ δοκοῦ ἢ σύρτου, κλείω διὰ τῆς κλειδός, κλειδώνω, ἐμποδίζω τὴν εἰσοδὸν ἢ τὴν ἐξοδὸν, ἀποκλείω, περικλείω*, βλ. κλείς.

κλέμμα, τὸ *τὸ κλοπιμαῖον, ἐκλεμμένο*, ἡ κλοπή, τὸ στρατήγημα, ἡ ἀπάτη, ὁ δόλος*, βλ. κλέπτω.

κλέος (διαλ. κλέφος), -ους, τὸ *φήμη, δόξα· ἀγγελία, εἰδησις*: ἐκ τοῦ *kleuos=ἀρχ. ἰνδ. ékvas=οὐδ.=ἐπαινος, δόξα, φήμη, ὑπόληψις, κύρος, ἀβεστ. avah=λέξις, ἀρχ. ἱρλ. clū=δόξα, φήμη, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. alōno=λέξις, πβ. Ὀλυρ. κύρ. ὄν. Ves-clenesis πβ. τὴν ἐπεκτετ. ρ. μετὰ τοῦ -s- *kleus=ἀκούειν, ἐξ ἧς ἐσχηματίσθησαν τὰ: ἀρχ. ἰνδ. ékvasi=ἀκούει, ὑπακούει, ἀρμ. lūi=σῶζων, σιωπηρὸς (*klusri-), ἀρχ. ἱρλ. cluas=οὐς (*kluisti), ἀρχ. γερμ. hloeti=ἀκούει μετὰ προσσχζς, ἀκροᾶσθαι, lūstēn=ὦς., νεογερμ. lauschen=ὠτακουστέιν (*hlīsa-ekēn), λιθ. klausai, -yti=ἀκούειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. slykati, sluhati=ἀκούειν. — Πρὸς τούτοις τὰ κύρ. ὄν. τὰ ἔχοντα β' συνθετ. -κλέης, -κλής (διαλ. -κλεFης), π.χ. Τίμοκλής, καὶ τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ Κλε-, Κλει-, Κλεο-, Κλεσ- προσέτι κλεινός, αἰολ. κλέενος (καὶ κλεενός) *περίφημος, ὀνομαστός, ἐξακουστός, διάσημος*, ἐκ τοῦ *κλεFeo-τος.

Πβ. κλειτός, 1 κλείω, κλέω, κληδών.

κλέπτω (*κλεπω), μέλλ. κλέψω, πρκ. κέκλεφα *λαμβάνω τι κρυφίως, κλέπτω, ἀπάγω, ἀποκρύπτω, ἐξαπατῶ*, κλέπος, τό, κλοπή, ἡ *ἡ ἐκλεψιά, κλοπή*, κλέπτης, ὁ, κλέψ, γεν. κλεπός, ὁ *κλέπτης· ἀπατεών, πανορθός*, κλεψ-όδρα, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, κλεψύδρα* (κλεψι- + ἰδωρ), κλέμμις, τὸ *τὸ κλοπιμαῖον, ἐκλεμμένο*, ἡ κλοπή, τὸ στρατήγημα, ἡ ἀπάτη, ὁ δόλος*: συγγ. τοῖς: λατ. clerō=κλέπτω=γοτθ. hlifan=κλέπτειν, πβ. μων. ἱρλ. cluain=ἀπάτη (*klor-pi-), καὶ τὸ μετὰ τοῦ n- λιθ. alerid, alērti (*aklor-) =ἀποκρύπτειν.

κλεψύδρα, ἡ, βλ. κλέπτω.

κλέω (*κλέFω) *φημίζω τινά, ἐγκωμιάζω, φέλλω, ὀνομάζω* (κυρ. *γνωστοποιῶ, ἀγγέλλω*), κλέομαι *φημίζομαι, ἐγκωμιάζομαι, ἐπαινοῦμαι*, ὁμ. προστ. ἀορ. κλέθι (ἀντι *κλέθι), κέκλυθι *ἀκουσον*, ἐκλειον *ἤκουσα* (προσ-

- έτι δευτερ. τύπος κλίνω), κλινότος *ἐξακουστός, περίφημος* (=ἀρχ. ἰνδ. *śrutāh*, ἀρμ. *lu*=γνωστός, λατ. *in-clutus*, κοινὸν γερμ. **hluōa*-, ἐξ οὗ τὸ ἀρχ. γερμ. *Hlothari*): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *śrudhī*=ἀκούει (*śrudhī*=*κλύθι), ἀρχ. ἱρλ. *roclui-neithar*=ἀκούει (γ' πρόσ. *piarph. cūa[h]a*)e=ἔχει ἀκούσει, ἤκουσεν, ἐκ τοῦ **klu-kloue*), ἀρμ. *laem*, ἀορ. *luaj*=ἀκούω (**klu-ke-*), τοχ. *A kaklyu*=περίφημος, λατ. *clueō*, νεώτ. *clueō*=καλοῦμαι, ὀνομάζομαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *sloug*, *sluti*=ὀνομάζεσθαι, *slana*=δόξα, κλέος· μετ' οὐρανισκοφώνου μεσσαπ. *klohi*=ἀκούω, ἀλβ. *k'uhem*=ὀνομάζομαι. IΘ **kļu-*=ἀκούειν, γνωστοποιεῖν, ἐξυμνεῖν, ἐγκωμιάζειν, βλ. 1 κλείω, κλέος, κληδών κ.τ.λ.
- κληδών**, ὅμ. **κληθδών**, -όνος, ἡ *κλῆσις, φωνή, μήνυμα, ἀγγελία, φήμη, ὄνομα, ὀνομασία: ἐκ τοῦ **kleF-η-δών*, βλ. κλέος, κλέω.
- κλήζω** *ἐγκωμιάζω, ἐξυμνῶ, δοξάζω, βλ. 1 κλείω.
- κλήθρα**, ὅμ. **κλήθρη**, ἡ *τὸ δένδρον ἢ «σκληθρα»: ἐκ τοῦ **klēdhra*=νεογερμ. *lutter, ludere, ludern*=κλήθρα τῶν Ἀλπεων.
- κλήμα**, τὸ *τριφυερὸς κλάδος δένδρου, κλάδος ἀμπέλου, κλήμα· τὸ φυτὸν τὸ πολύγονον, κληματὶς, ἡ *ἐξίλα πρὸς καῦσιν, φρύγανα· μικρὸν κλήμα: συγγ. τῷ κλάω, πβ. κλήρος, κλών.
- κλήρος**, δωρ. **κλέρος**, ὁ *μικρὸν τεμάχιον ξύλου ἢ πέτρας χρησιμοποιοῦμενον ὡς λαχνός, κλήρος, τὸ διὰ κλήρου ἀπονεμόμενον, ἡ διὰ κλήρου ἀπονομή γῆς εἰς τοὺς πολίτας, τὸ μερίδιον, ἡ κληρονομία, κληρώω *ἐκλέγω διὰ κλήρου, διορίζω, κληροῦμαι *ἐκλέγομαι, διορίζομαι, κλήρωσις, ἡ *ἡ διὰ κλήρου ἐκλογή: ἐκ τοῦ **qlēra*=ἀρχ. ἱρλ. *clār*=σανίς, πίναι: συγγ. τῷ κλάω, πβ. κλήμα.
- κλήσις**, -εως, ἡ *τὸ καλεῖν τινα ὀνομασί, ὀνομασία· κλήσις, πρόσκλησις, κλητήρ, -ήρος, ὁ, κλήτωρ -ορος, ὁ *ὁ καλῶν τινα εἰς τὸ δικαστήριον, δικαστικὸς κλητήρ, κήρυξ, κλητεῖω *καλῶ τινα ὡς μάρτυρα εἰς τὸ δικαστήριον, μαρτυρῶ, βλ. καλέω.
- κλίβανος**, ὁ, **κρίβανος**, ὁ *πήλινον ἢ σιδηρεὺς ἀγγεῖον χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ὕπνησιν τοῦ ἄρτου, ἀφούρνος, κλίβανος, κλίβανεύς, ὁ *ἄρτοποιός: μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις (πλγ. :).
- κλίνω**, λεοβ. **κλίννω** (**κλίννω*), μέλλ. **κλίνω**, ἀορ. **ἐκλῖνα**, μέσ. πρκ. **κλῖμαι** *κάμνω τι νὰ λάβῃ λοζὴν θέσιν, κλίνω, κάμπτω, στηρίζω, κλιντήρ, -ήρος, ὁ, κλισμός, ὁ *ἀνάκλιντρον, πολυθρόνα, κλίνη, ἡ *τὸ ἀκρεβάτι, ἡ κλίνη, κλειτός (καὶ κλιτός), -ίος, ἡ *κατωφέρεια, κλιτός, λόφος, κλίσια, ἡ *τόπος πρὸς κατάνκισιν, καλὶβη, ἀνάκλιντρον, πολυθρόνα· συζυγικὴ κλίνη· πρόδομος, προθάλαμος, ὅμ. **κλίσιον**, τὸ *οἶκωμα περὶ τὴν κατοικίαν τοῦ δεσπότου, ἐν ᾧ κατῴκουν οἱ ὑπῆρέται, ἀλλ' ὑπόστεγος (ἐκ τοῦ **κλίτον**, τό, **κλίτα** *στοαί, ἢ σέλλας εἰς τὸ κατακλίνεσθαι **Ἡσύχ.*), *δι-κλίδες*, *κλίσια* ἔχουσαι δύο φύλλα, **κλίμαξ**, ἡ *ἡ «σκάλα», κλίμαξ, κλίμα, ἑλληνιστ. **κλίμα**, τὸ *κλίσια, περιοχὴ, μέρος τῆς γῆς (> λατ. *clima*), **κλείτος**, -ἑλλητιστ. **κλίτος**, τὸ *ἡ κατωφέρεια, κλιτός, ὁ κρημνός, λόφος: συγγ. τοῖς: λατ. *clivō*, *-āre*=κάμπτω, λυγίζω, κλίνω (μετγν., ἀρχαϊότ. ἀπαντᾷ *μόνον* ἐν συνθέσει, πβ. *aspernāti* παρὰ τῷ *aspernere*), ἀρχ. γερμ. (h)linēn=στηρίζεσθαι, (h)leinen, νεογερμ. *leihen*=στηρίζειν, λεττ. *slieņu* (παρὰ τῷ *slieju*), *sliei*=στηρίζειν, ὑποστηρίζειν ρ. **klei-*, ἐξ ἧς ἐσχηματίσθησαν τὰ: ἀρχ.

ινδ. árayati=στηρίζει, ἐπικλίνει (=λιθ. klejũ, λαττ. eleju), árayati=στηρίζεται, áritáh=ἐστηριγμένος (=ἑλλ. κλιτός), λατ. clivus árs.=τὸ ἐπικλινές (τοῦ λόφου), ὁ λόφος (=γοτθ. hlaiw=τύμβος, τάφος), clivius=ὁ φέρων (ἀγγέλλων) τὴν συμφορὰν, ἀπαίσιος, ἀρχ. ἱρλ. clois=ἐπικλινής, λοξός, μυν. ἱρλ. klō=ἀριστορὸς (*kli-jos), ἀρχ. γερμ. Ita (νεογερμ. Leite)=κλιτός, κατωφέρεια, lit=κάλυμμα, σκέπασμα (νεογερμ. Lid=βλέφαρον), hleitara (νεογερμ. Leiter)=κλίμαξ (*klei-dhuz), λιθ. Kleivias=ραιβόπους, «στραβοπόδης».

κλιός, κλωός, ὁ (πληθ. -οί, οἱ καὶ κλωιά, τὰ) *σιδηροῦς περὶ τὸν τράχηλον δεσμός, εἶδος βασανιστηρίου ὀργάνου, σιδηροῦς ἢ ξύλινος δεσμός τοῦ λαίμου τῶν κυνῶν: ἀβεβ. ἐτυμολ.

κλόνης, -ιος, ὁ *τὸ ἱερὸν ὁστοῦν, τὸ κατώτατον ἀκράϊον καὶ μέγιστον ὁστοῦν τῆς σπονδυλωτῆς στήλης τοῦ ἀνθρώπου*, κλόσιον, τὸ *ἰσχίον, ράχης, ὀσφύς* Ἡσύχ.: ἴσως κατὰ συμφορμὴν τοῦ *κλόνης (=ἀρχ. ἱνδ. kṛōpīh=γλουτός, ἰσχίον, λατ. clivus θηλ.=γλουτός, λιθ. Msonis=ἰσχίον) καὶ τοῦ κλόνος, ὁ *βιαία κίνησης*.

κλόνος, ὁ *βιαία κίνησις, θόρυβος τῆς μάχης*, κλόνω *κινῶ (σειῶ) τι πρὸ ἐμοῦ βιαίως, ταράσσω, διαταράσσω, συνταράσσω, κλονίζω, τρέπω εἰς φυγὴν*, κλονέομαι *ὀρμῶ ἀγρίως, ἀνατινάσσομαι, χοροπηδῶ*: συγγ. τοῖς: κέλης, κέλλω ἢ λ. κλόνος ἐσχηματίσθη ὡς τὰ θρ-όνος, χρ-όνος.

κλοπή, ἡ *ἡ κλεψιά, κλοπή*, κλοπαῖος *ὁ ἐκ κλοπῆς προερχόμενος, λαθραῖος, δόλιος*, κλοπικός *ὁ ἀνήκειν ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν κλοπὴν*, κλοπός, ὁ *κλέπτης*, βλ. κλέπτω.

κλοτοπεύω (Ἰλ. T 149): ἀβεβ. σημ. * καὶ ἐτυμολ. * πβ. κλοτοπεύειν *παρὰ λογίζεσθαι, ἀπατᾶν, κλεψιγαμεῖν, στραγγεῖσθαι*, κλοτοπειντής *ἐξαλλοκτής, ἀλαζών* Ἡσύχ.

κλύζω (*κλυζω) *ἀποπλύνω, «ξεπλένω», καθαρίζω*, κλύζομαι *ὀψοῦμαι (ἐπὶ τῆς θαλάσσης)· βρέχομαι ὑπὸ θαλάσσης*, κλύδων, -ωνος, ὁ *κύμανσις, σάλος τῆς θαλάσσης, τρικυμία, θαλασσοταραχὴ· πλήμυρά, πλήθος· συμφορὰ· ταραχὴ, ἀνωμαλία*, κλύσμα, τό, κλυσμός, ὁ *τὸ ὑγρὸν τὸ εἰσαγόμενον διὰ τοῦ κλυστήρος εἰς κοιλότητα τοῦ σώματος πρὸς πλύσιν καὶ κάθαρσιν· τόπος κατακλυζόμενος ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἀκτὴ*, κλυστήρ, -ήρος, ὁ *εἰδικὴ συσκευή πρὸς εἰσαγωγὴν ὑγρῶν ἐντὸς κοιλοτήτων τοῦ σώματος πρὸς πλύσιν καὶ κάθαρσιν*: συγγ. τοῖς: γοτθ. hlūtra, ἀρχ. γερμ. hlūtter=φωτεινός, καθαρὸς (νεογερμ. lauter=καθαρός, ἀμύγης)· μὴ ἐπεκτετ. τύπος *kleu-, ἐξ ἧς ἐσχηματίσθησαν τὰ: λατ. cluō=κλύζω, καθαρίζω, cloāca θηλ.=ὑπόγειος ὀχετός, ὑπόνομος, κυμβρ. clir=φωτεινός, καθαρός, σφής, λιθ. Klauju, Klauoi=καθαρίζειν, σαρώνειν.

κλύω *ἀκούω· γνωρίζω, παρατηρῶ, ἐννοῶ*, βλ. κλέω.

κλωβός, ὁ *κλωβίον πτηνῶν ἢ ἄλλων ζώων*: ξέντ, λέξιν (σημιτ. :).

κλώζω *κακαρίζω, συρίζω*, βλ. κλέγξ.

1. Κατὰ τὰ ἡμέτερα λεξικά κλοτοπεύω σημαίνει *διαπραγματεύομαι κατὰ τρόπον πονηρόν, πράττω τι δολίως, χάνω τὸν κυρίον μου εἰς ματαίας διαπραγματεύσεις, κομπᾶω*.

κλώθω, παθ. πρκ. **κέκλωσμαι** "νήθω, «γνέθω», κλώθω", *Κλωθώ*, ἡ "μία τῶν τριῶν Μοιρῶν", *κλωστήρ*, -ήρος, ὁ "κλωστή, νῆμα, ἀτρακτος, ἀδράχτιον": ἴσως συγγ. τῷ *κάλαθος*, ὁ "κύφινος, κάνιστρον, κάλαθος".

κλώμαξ, -ακος, ὁ "σῶρος λίθων, πετρώδης τόπος, βράχος", *κλωμακέσσα* ἐπιθ. (Ἰλ. Β 729) "βραχώδης, πετρώδης, ὑρεϊνός", *κλωμακόν* "κρημνώδες, δύσβατον" Ἡσυχ.: συγγ. τοῖς: *κλάω*, *κλών*.

κλών, -ωνός, ὁ "κλάδος, κλώνος, κλωνάριον": ἐκ τοῦ "κλάω", συγγ. τοῖς: *κλάδος*, *κλάω*, *κλήμα*.

κλώσσω "κακαρίζω, κλωσσῶ", βλ. *κλάγξ*.

κλώψ, γεν. *κλωπός*, ὁ "κλέπτης", βλ. *κλέπτω*.

κμέλεθρον, τὸ "ἡ δοκός, σκεπή θωμπτίου", βλ. *καμάρῃ*.

κναίω (ἀπο-, δια-, ἐκ-*κναίω* "κατατρίβω"), νεώτ. *κνήθω* "ξύνω, ἀποξέω", *κνήσις*, ἡ "τὸ «ξύσιμον», ὁ ἐρεθισμὸς τοῦ δέρματος, ἡ «φαγούρα», *κνησμός*, ὁ=ὦς, *κνηστήρ*, -ήρος, ὁ, *κνηστρον*, τό, *κνήστις*, ἡ "ξύστρα, ξυστική μάχαιρα": μᾶλλον ἐκ τοῦ **κνδ̥ι-ω* (κνῆ ἐκ τοῦ **κνήζει*), συγγ. τοῖς: λιθ. *knóti*=ἀφαιρεῖσθαι τὸν φλοιόν, ἀρχ. γερμ. *nuoen*=διὰ ξύστως λειαίνειν ρ. **qenē(i)*· πβ. *κνάμιδος*, *κνάπτω*, *κνίζω*, *κνίσση*, *κνίψ*, *κνώθων*.

κνάπτω (**κναφ-ιω* ἐπίσης *γνάπτω*) "ξάινω, «λαναρίζω», κατασχίζω, σπαράσσω", *κνάφος*, ὁ "ἀκανθώδες φυτόν, δι' οὗ ξύουν τὰ ἱμάτια πρὸς καθαρισμόν, κτένιον λαναρίσματος, ὄργανον διμοιάζον πρὸς κτένιον καὶ χρησιμοποιοῦμενον πρὸς βασανισμόν", *κναφεύς*, ὁ "ὁ κατεργαζόμενος ἡ λευκαίνων ὑφάσματα ἐξ ἐρίου", *κνίφαλον*, τὸ "λεπτὸν ἔριον (αχνούδιον) ἀπορριφθὲν κατὰ τὴν κατεργασίαν τῶν «μαλλιών» ἢ τῶν ὑφασμάτων", *κνήφη*, ἡ "ψώρα, ψωρίαις": συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. *cnas*=δορὰ προβάτου, κυμβρ. *cnaf*=ἡ τῶν προβάτων κουρά, ἀρχ. γερμ. *hnaffzen*=κοιμάσθαι ἐλαφρῶς ρ. **qenēbh-*, πβ. **qenēp-*, βλ. *κνώψ*.

κνέφας, νεώτ. **κνέφος**, γεν. -ους καὶ -ατος, τὸ "σκότος, «σουροῦπωμα», λυκαυγές", *κνεφαίος* "σκοτεινός, ὁ ἐν τῷ σκότει", *κνεφίζω* "σκοτιζῶ": ἴσως συγγ. τοῖς: λατ. *creper*=ζοφερός, σκοτεινός, *crepusculum* οὐδ.=λυκόφως, «χαράματα» ἐν τούτοις πβ. καὶ *νέφας*, *θρόφος*, *ζόφος*.

κνέωρος, ὁ καὶ **κνέωρον**, τὸ "εἶδος «τσουκνίδας»": μᾶλλον ἐκ τοῦ **κησορο-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ki-kna-kaf*=χόνδρος, «πλιγούρι», χονδρὴ ἄμμος, γοθθ. *hnasqu*=μαλακός, ἀρχ. γερμ. *pancōn*, νεογερμ. *panken*=λείχειν, τρώγειν γλυκά ρ. **qenen-*.

κνήκος, ἡ, ὁ "τὸ φυτὸν ἀτρακτυλὶς ἢ βαφικῆ", *κνηκός*, δῖορ. *κνῆκος* "ὁ ἔχων τὸ χρώμα τῆς κνήκου, κιτρινωπός": συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *kn̥canam*=χρυσός, ἀρχ. γερμ. *honag*, νεογερμ. *Honig*=μέλι.

κνήμη, ἡ "τὸ μεταξὺ τοῦ γόνατος καὶ τῶν σφυρῶν μέρος τοῦ ποδός, ἡ κνήμη, «γάμπα», ἀκτίς τροχοῦ", *κνημῖς*, -ίδος, ἡ "δερμάτινον ἢ μεταλλικὸν κάλυμμα τῆς κνήμης, περικνημὶς ἀκτίς τροχοῦ", ὅμ. *κνημοί*, οἱ "κατάφυτος κατωφερὴς πλευρὰ ὁρους": ἐκ τοῦ **κνᾱmā*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. *cnāim*=πούς, ὁστοῦν, ἀρχ. γερμ. *hamma* τὸ ὀπίσθιον σκέλος, τὸ ὀπίσθιν μέρος τοῦ γόνατος.

κνήν ἀπρφ. τοῦ *κνάω* "ἀποξέω, ξύνω", *κνήσις*, ἡ "τὸ «ξύσιμον», ὁ ἐρεθισμὸς τοῦ δέρματος, ἡ «φαγούρα», βλ. *κναίω*.

κνίζω, μέλλ. κνίσω *ξέω, ξίνω, γαργαλίζω, έρεθίζω, προκαλώ, προξενώ, ταράσσω*, κνισμός, ό *ή «φαγούρα» του δέρματος, ό εξερεθισμός· ή έρις*, κνίση, ή *ή «τσουκνίδα» θαλάσσιον ζών*: συγγ. τοίς: μιν. Ιρλ. cned=πληγή, άρχ. σκανδ.-Ισλ. hnīla=προσπερούειν, λεττ. kniððed=καρφώνειν, κστηλώνειν· ρ. *qenei-d-, πβ. κήση.

κνίση και κνίσα, ή *ή «μυροβίδα» και ό λιπαρός άτμός του καιομένου κρέατος, ή «τσίκνα», τó προξενούν την όσμη και τόν άτμόν, λιπαρόν επικάλυμμα, δι' ού παριετυλίσσεται τó καιόμενον σφάγιον, ό πυκνός καπνός*, κνισήεις και κνισάεις, -εσσα, -εν *ό πλήρης κνίσης*, κνισάω *πληρώ τι διά της κνίσης, γεμίζω (πληρώ) τι διά της κνίσης θυμάτων*: εκ του *κνιδ-σ-α, συγγ. τοίς: λατ. nīdor (*cnid-ðe) άρσ.=κνίσα, «τσίκνα», πυκνός καπνός, άρχ. σκανδ.-Ισλ. hnīssa θηλ.=άτμός (καπνός) του μαγειρείου· περαιτέρω, ώς σημαίνουν *ερεθίζουσα όσμη*, είνει συγγ. τῷ κνίζω.

κνίψ, γεν. κνίπός, ό, πληθ. κνίπες, οι *είδος μύρμηκος (μικρού έντόμου) τρώγοντος τó μέλι ή τά σύκα· έντομον ζών υπό τόν φλοιόν των δένδρων*, σκνίψ, ή *μικρός σκώληξ του ξύλου*, (σ)κνίπός *φιλάργυρος*, σκνίπτω, σκνιπτιω, σκηνιπτιω *κνίζω, «τσιμπώ»: συγγ. τοίς: άρχ. σκανδ.-Ισλ. hnīppa=ώθειν, νεογερμ. bauap. nīrpen=nīrpen=πίνειν μικράν ποσότητα, δοκιμάζειν, γεύεσθαι· ρ. *qenei-p-, πβ. κνίζω κ.τ.λ.

κνόςος (*κνοFος), κνούς, ό *ή τρίζουσα τριβή του τροχού του άξονος της άμάξης· ό θόρυβος των ποδών κατά τó βάδισμα, κρότος βημάτων*, κνύω *ξέω έλαφρώς, ψηλαφώ, κτυπώ έλαφρώς*, κνίος, τó *ψωρίασις προκαλούσα την πτώσιν των τριχών της κεφαλής*, κνύ *τó έλάχιστον*· *Hσύχ.: συγγ. τοίς: άρχ. γερμ. hniūwan=συντρίβειν, μιν. γερμ. nou=στενός, άκριβής (νεογερμ. genau=άκριβής), λεττ. knūdu και knūsti, knūt=κνίζειν· ρ. *qeneu-, πβ. κνύζα, κνίζα, βλ. κόνυζα.

κνυζάω και κνυζέω (κνυζάομαι, -έομαι) *κούριλιάζω», κλαυθυρίζω*, κνυζήθμός, ό *ή φωνή των κινών, τó «κούρικισμα», ό μυκηθμός, κλαυθυρισμός*, κνύζημα, τó *κλαυθυρισμός*: ήχομιμ. λέξεις, πβ. λιθ. knisūkti=«κνιουρίζει».

κνώδων, -οντος, ό *ξίφος», κνώδοντες, οι *όσο προεξέχοντες όδόντες επί της λόγχης του δόρατος, δίστομον ξίφος*, κνώδαξ, -άκος, ό *στροφήξ άξονος, άξων, περίξ του όποιου στρέφεται μηχανή» (κυρ. *όδούς*), κνώδαλον, τó *πάν άγριον και επικίνδυνον ζών· φραγμός έξ άκανθών· μτρ. ό μωρός, άνάξιος, τιποτένιος*, άσθ. β. κναδύλλεται *κνήθεται*· *Hσύχ., κινάθος, -ος, τó *άλώπηξ*: συγγ. τοίς: λιθ. kándu, kásti=δαγκάνειν (*qenod-)· ίσως συγγ. και τῷ άρχ. ινδ. khādati=κόπτει διά των όδόντων, μασά, τρώγει· ρ. *qenod-, πβ. κνισάθος.

κνώσσω *κοιμώμαι*: άβεβ. έτυμολ.

κνώψ, -ωπός, ό *δηγμακόν ζών*, κνωπεός (μακροθ. κνωπύες) *άρκτος*· *Hσύχ., κινώπετον, τó *ζών δηλητηριώδες, ίδιξ επί όφρων και σκωλήκων (έρπετων)*: συγγ. τῷ άρχ. σκανδ.-Ισλ. *hnafa, παρωχ. hnōf=διατρύπῶν· ρ. *qenod-p-, πβ. *qenod-, βλ. κνώδων.

κνώλεμος, ό *αίς εκ των δαιμόνων (θεών) της κωμωδίας· ήλίθιος, άνόητος,

βλάξ· ἐκ τοῦ *κοF·, πβ. φρυγ. *Kabaleis, Kabhāleis*, ἐπιγρ. *καυαληναι* (*kaF·)· περὶ τοῦ β' μέρους (-αλεμος) πβ. *ἰάλεμος*. Βλ. *κόβαλος*.

κοῦξ *κωμικὴ λέξις δηλοῦσα τὴν φωνὴν τῶν βατράχων· ἤχοιμι. λέξις, πβ. λατ. *coaxāre*=φωνάζειν κοῦξ κοῦξ, νεογερμ. *quack, quacken*=ὦσ., χεττ. *akuwakuwā*=βέτραχος.

κόβαλος, ὁ *κακοποιὸν φάντασμα, πανούργος, δόλιος, ἀπατεὼν* (> λατ. *cobā-lus* > νεογερμ. *Kobold*=ὦσ.), *κοβᾶλεία*, ἡ, *κοβᾶλινεσμα*, τὸ *φανακισμός, ἀπάτη, ἡ παρὰ πονηροῦ ἀνθρώπου κολακεία, κόβαντρα *κοβαλεῦματα, πανουργήματα· Ἡσύχ.: πιθ., ὡς τὸ κοῦλαμος, εἶναι θρακ.-φρυγ.

κόγχος, ὁ, *κόγχη*, ἡ *τὸ μετὰ διφθοῦς ὁστράκου κογχύλιον, τὸ «κοχύλιον», μέτρον μικρὸν δι' ὕγρα, μικρὸν ἀγγεῖον, τὸ κοίλωμα τῶν ὀφθαλμῶν* (> λατ. *concha, conchine*), ὑποκορ. *κογχύλιον*, τὸ (> λατ. *conchylion*): συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *kākhā*=κογχύλιον. Αἱ λ. *κόχλος* καὶ *κοχλῖας*, ὁ *ὁστρακοῦδερμον θαλάσσιον μετὰ ἐλικοειδοῦς ὁστράκου, τὸ «σαλιγκάρι», ὁ «σαλιγκαροσ», *κοχλίας** (> λατ. *coch[il]lea*) μάλλον προήλθεν ἐκ τοῦ *κογχλ-.

κοῦω *παρατηρῶ, αἰσθάνομαι, ἀκούω· = λατ. *caveō*=προφυλάσσομαι, προνοῶ, παρέχω βοήθειαν, συγγ. τοῖς ἀρχ. ἰνδ. *kanīh*=συνετός, ἔξυπνος, σοφός, μέντις, *kanīh*=φιλάργυρος, *k-kuvatē*=προτίθεται, σκοπεύει, ἀγγλο-σαξ. *hāwian*=θεᾶσθαι, ἀρχ. *ἐκκλ.* αλαβ. *ẓuip, ẓuti*=αἰσθάνεσθαι, παρατηρεῖν μετ' ἀρχικοῦ φθόγγου *z*: ἑλλ. *θεο-σκόος* ὁ ἐκ τῶν σπλάγγων τῶν θυμάτων προμαντεύων τὸ μέλλον, ἀρμ. *zəzanep*=δεικνύω (**seu-skō*), ἀρχ. γερμ. *scouwēn*=θεᾶσθαι, *scōpi*=ὥραϊος· ρ. *(**se*)*qēu*·, **qomē*=ἀντιλαμβάνεσθαι, παρατηρεῖν, προσέχειν. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν προσέτι καὶ αἱ λ.: *ἀμνο-κῶς*, ὁ *φύλαξ ἀμνῶν, βοσκὴς προβάτων (κατὰ τὸν Σχολ. *μαρὸς καὶ ἡλίθιος*)·, ποιητ. *εὐρο-κῶσσα*, ἡ *ἥν ἀκούει τις εἰς μακρὰν ἀπόστασιν·, *Λῆο-κοῖ[F]ων*, *Λῆο-κῶσσα* κ.τ.λ. Πβ. *κῶδος*.

κόθορνος, ὁ *συμπαγῇ καὶ χονδρᾷ ὑποδήματα καλύπτοντα τοὺς πόδας καὶ τὰς κνήμας μέχρι σχεδὸν τῶν γονάτων τῶν κυνηγῶν καὶ μαχητῶν ἱππέων, ὁ κόθορνος τῶν τῆς τραγῳδίας ὑποκριτῶν ἐπὶ ἀνθρώπων μὴ ἔχόντων χαρρακτῆρα·: ἔσση λέξις (λυδ.·).

κόθουρος ὁ μὴ ἔχων κέντρον (οὐράν), ὁ τὴν οὐράν βεβλαμμένος (ἑκέντρος καὶ ἀργός Ἡσύχ.)· Ἡσιόδ. Ἔργα 302: μάλλον ἐκ τοῦ κοῦῶ *βλάβη· Ἡσύχ. + οὐρά.

κοῖζω *φανάζω κοῖ κοῖ, κραυγάζω ὡς χοιριδίον·, κοῖ *κωμικὴ ἀπομίμησις τῆς κραυγῆς τῶν χοιριδίων·: ἤχοιμι. λέξις ὡς τὰ: νεογερμ. *quieken, quiekken, quiekchen*=κοῖζειν, τρίζειν, ρωσ. *knizāts*=τρίζειν, χρεματίζειν.

κοικύλλω *βλέπω περίε χάσεων, κοιτάζω ὀλόγυρα «σὴν χάχα»·, *Κοικυλίαν*, ὁ *κυρ. ὁ «χάχα»·: συγγ. τοῖς: *κύλλα* *τὰ ὑποκάτω τῶν βλεφάρων κοιλώματα· Ἡσύχ., *κυλάδες, κυλίδες*, αἰ=ὦσ., *κυλοιδίω* ἔχω τὰ κύλα ὠθηρότα, ἔχω «τὰ μέτρια πρησμένα»·, παραιτέρω συγγ. τοῖς: *κοῖλος, κῶεω*.

κοῖλος ὁ ἔχων βάθος (καμπυλότητα), κοῖλος, βαθύς, κενός·, *κοιλίαινα* *καθιστῶ τι κοῖλον, αβασουλώνω·, *κοιλός, -άθος*, ἡ *κοίλωμα, κοιλότης, *κοιλές*·, *κοιλόω* *καθιστῶ τι κοῖλον·, *κοιλίᾱ*, ἡ *ἡ κοιλότης τοῦ σώματος ἀνθρώπων καὶ ζώων, *κοιλία, «κοιλία», στόμαχος*, ἔντερα, ἐντόσθια· περιτώματα, *κόπρος*· *κοίλωμα, κοιλότης γῆς*·: ἐκ τοῦ *κόφιλος, συγγ. τοῖς:

λατ. *cunus*=κοῖλος, κοῖνος (**cunus*=κόος *κοιλεματα* Ἡσύχ.), μον. ἱρλ. *cūa*=κοῖλος (**kou-io-*), ἀλβ. *thek*=βαθός (**kouilo-*) ρ. **kou(e)-*, **kerā-*=ἐξογκώνειν, κυρτώνειν, βλ. *κοικέλλω*, *κύαθ*, *κύνω*, *κῆμα*, *κῆρος* (ἀκέρως), *κῆος*.
κοιμάω *κοιμίζω (ἀποκοιμίζω) τινά*, βλ. *κείμαι*.

κοινός *ὁ ἀνήκων εἰς πολλούς, κοινός, δημόσιος, προσητής, ἐμιλητικός, ὁ ἐν πολέμῳ τερῶν οὐδετερότητας*, κοινότης, -ητος, ἢ *τὸ κοινῇ μετέχειν τινός, ταυτότης, προσηνεια*, κοινῶ *ποιῶ τι κοινὸν μετὰ τινος, γνωστοποιῶ, καθιστῶ γνωστόν*, κοινωνία, ἢ *ἐπικοινωνία, συναναστροφή, σχέσις, συμμετοχή, σύνολον ἀνθρώπων, κοινωνία*, κοινοπός *μέτοχος, σύντροφος, συνένοχος*, κοινωνικός *ὁ τῆς κοινωνίας*: ἐκ τοῦ *κοιν-ία, συγγ. τοῖς: λατ. *com-*, *cum*, ἀρχ. ἱρλ. *com*=μετά, σὺν (πρὶ. κατά) -*jus* ἴσως συγγ. τῷ εἶμι *κορεύομαι*, πρ. λατ. *compes*=ἀεδολουθός, συνοδοιπόρος, ἐκ τοῦ **com-i-i-** κατὰ τὸ κοινός καὶ τὸ ξητός ἐκ τοῦ *ξην-ός

κοίρανος, ὁ *ἀρχηγός στρατοῦ, βασιλεὺς, δεσπότης, κύριος, ἀρχων*, κοιρανέω *εἶμαι κοίρανος, κυβερνῶ, διεκθύνω, διατάσσω, εἶμαι κύριός τινος*, κοιρατιός, ὁ *μέλος ἡγεμονικοῦ οἴκου*: ἐκ τινος *κοίρα, ὅπερ ἐκ τοῦ **korja* *στρατός* (πρ. μακεδ. κύρ. ὄν. Κόρρ-αγο; *κυρ. ἀρχηγός στρατοῦ*), συγγ. τοῖς: μον. ἱρλ. *cuire*=ὀμάς, ἐμιλος (gall. ἔθν. ὄν. *Tri-, Reiru-corii* οἱ τρεῖς, τέσσαρες στρατοί), γοτθ. *harija*, ἀρχ. γερμ. *heri*, νεογερμ. *Heer*=στρατός, λιθ. *kārija*=στρατός, ἀνευ τοῦ *jo-* ἀρχ. περσ. *kāra*=στρατός, λαός.

κοίται *γυναικῶν ἐπιθυμία* Ἡσύχ., βλ. 2 *κίσσα*.

κοίτη, ἡ *τὸ μέρος, ἐνθα κατακλίνεται τις. κλίνη, φασαβή, τρώγλη ζέφου, κιβώτιον*, βλ. *κείμαι*, *κοιμάω*.

κόκυρος, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, κόκυρος, «σπουργις», βλ. *κίκερος*.

κόκυρος *ἡ κραυγὴ τοῦ κόκυρος (κοοκούκου), ἐμπρός, γρήγορα!*, *κόκυρξ*, -ῦρος, ὁ *ὁ κοοκούκος*, κοοκούζω *κράζω κοοκούκου, λαλῶ*. ἡχοιμ. λ. συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. *kṛkīlāh*=ὁ ἱνδικὸς κόκυρξ, *kṛkrah*=κόκυρξ, λατ. *cuculus*=κόκυρξ, πυρρούλας, μον. ἱρλ. *cūach*, νεογερμ. *Kuckuck*=κόκυρξ, λιθ. *kūoti*=κράζειν κοοκούκου, ρωσ. *kukāka*=κόκυρξ.

κοκοκύμηλον, τὸ *δαμάσκηνον*, *κοκοκυμήλας*, ἢ *δαμασκηφέας*: μέλλον συγγ. τῷ *κόκυρος* + *μήλον*.

κολάξω *ἀποκόπτω, κολοβώνω, κλαδεύω, τιμωρῶ*, βλ. *κόλος*.

κόλαξ, -ακος, ὁ *ὁ θωπύων, κολακεύων, κόλαξ*, κολακεύω *εἶμαι κόλαξ*, κολακαῖα, ἢ *ὁ,τι καὶ νῦν, κολακεῖα*, κολακευτικός, κολακευτός *ὁ ἀνήκων εἰς τὴν κολακεῖαν, κολακευτικός*: ἴσως συγγ. τῷ *κλήω*.

κόλαφος, ὁ *ράπτισμα* (> λατ. *colap[h]us, colpus*), κολάπτω *κτυπῶ, σκαλίζω, λαξύνω, πελεκῶ*: ἐκ τοῦ **kolh-hhe-*, ρ. **kolē-*, βλ. *κλάω*.

κόλαθος (**kolēFός*), ὁμ. *κοιλαθός* (τὸ -*ου-* κατὰ μετρ. ἔκτασιν), ὁ *ἡ θήκη τοῦ ξίφους τὸ κάλυμμα τῶν πτερόγων τῶν ἐντόμων τὸ περιεάρθριον*, κόλυθρος, ὁ *σάκκος, θυλάκιον*: συγγ. τῷ λατ. *cullaeus*=δερμάτινος σάκκος, δασκός, μέτρον ὕγρων (δάνειον:).

κολατρῶω *καταπατῶ*: συγγ. τοῖς: λιθ. *kālān, kāliti*=ἀλυνίζω, ἑλλ. *κλάω*, *κλαθερός*.

κόλλω, ἢ *ὁ,τι καὶ νῦν, ἢ κόλλα*, *κολλῶω* *ὁ,τι καὶ νῦν, κολλῶ, συγκολλῶ,

- συνδέω, συνάπτω*, κολλητός *συγκολλημένος, καλῶς κατασκευασμένος* :
 ἐκ τοῦ *κόλλα, συγγ. τοῖς : μsn. ὄλλ, μsn. κάτω γερμ. heben—κολλᾶν
 (κοινὸν γερμ. *haljan), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kŭlŭje, kŭleje=κόλλα.
- κόλλωψ, -ωπος**, ὁ *τὸ χονδρὸν δέρμα κατὰ τὸ ἑνὸς μέρους τοῦ αὐχένος τῶν
 βοῶν καὶ τῶν χοίρων* τὸ «στριφτάρι», δι' οὗ αἱ χορδαὶ τῆς λύρας ἐντείν-
 νοντο* : ἀβεβ. ἐτυμολ.
- κόλλυβος**, ὁ *μικρὸν νόμισμα* τὸ κέρδος, τὸ ὅποσον λαμβάνει ὁ ἀργυραμοι-
 βὸς κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν νομισμάτων* μικρὸν βάρος χρυσοῦ*, κόλλυβα,
 τὰ *μικρὰ στρογγύλα πλακούντια*, κολλυβιστής, ὁ *ἀργυραμοιβὸς μικρός* :
 προελλ.
- κόλλυρα**, ἡ *πιθ. (ὡς τὸ κόλλιξ, -ικος, ὁ) ἄρτος ἐκ χονδροῦ ἀλεύρου, ἡ ἀκου-
 λούρα*, κολλύριον, τὸ *ἐμπλαστρον, ἀλοιφή* : ἀβεβ. ἐτυμολ.
- κολοβός** *ἡκρωτηριασμένος, κολοβός*, κολοβόω *κάμνω τι κολοβόν, ἀποκό-
 πτω*, βλ. κόλος.
- κολοιός**, ὁ *λατ. Cornus monedula, ἡ «καλουκακούδα»* : μάλλον εἶναι ἡχομμ.
 λέξις.
- κολοσύμα, -ατος**, τὸ *μέγα κύμα, «φουσκοθαλασσιά»* : τὸ α' συνθετ. κολο-
 ἀβεβ. ἐτυμ.
- κολοκύνθη (καὶ -ώνη)**, ἡ *ἡ «κολοκύθα», τὸ «κολοκύθιον», κολοκύνθιος *πε-
 ποιημένος ἐκ κολοκύνθης*, κολοκυνθίς, -ίδος, ἡ *ἡ κολοκύνθη καὶ ὁ καρπὸς
 αὐτῆς* : ἀβεβ. ἐτυμολ.
- κόλον**, τὸ *τὸ κάτω μέρος τοῦ πεχέος ἐντέρου* τροφή, φαγητόν* : ἐνταῦθα
 ἀγῆκει καὶ ἡ κυπρ. λ. καλίθια *ἔντερα* *Ἡσύχ., συγγ. τοῖς : ἀρμ. k'atrid
 =ἐντόσθια, λιθ. ekŭnia=κοιλία.
- κόλος** *κολοβός, βραχύς, κοντός*, κολλάω *ἀποκόπτω, κολοβῶναι, κλαδεύω,
 τιμωρῶ*, κολοῦναι *ἀποκόπτω, κολοβῶναι* ταπεινῶναι*, κολ-ερὸς *ὁ ἔχων
 βραχὺ ἔριον* (πβ. εἶρος), κόλ-ουρος *ὁ ἔχων κολοβὴν οὐράν, κολοβός* (πβ.
 οὐρά) : συγγ. τοῖς : κλάω, κλασθρός, πβ. γοτθ. halts=χωλός, παρῆλυτος,
 ρωσ. kolŭka=χωλός.
- κολοσσός**, ὁ *ὁ ἀνδριάς, τὸ ἀγαλμα, γιγαντιαῖον ἀγαλμα, ὁ κολοσσός*, κολοσ-
 σιαίος *ὁ ἔχων μέγεθος κολοσσού* : ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. κολοφών,
 -ώιος, ὁ *ἡ κορυφή, τὸ ὑψιστον σημεῖον, τὸ ἀνώτατον μέρος ἐνὸς οἰκο-
 δομήματος*, δάνειον ἐκ τινος αἰγ. γλώσσης.
- κολοσυρτός**, ὁ *βοή, θόρυβος, παραχή*, κολοσυρτεῖ *θορυβεῖ, ταράσσει*
 *Ἡσύχ. : ἀβεβ. ἐτυμολ.
- κολοφών, -ώνος**, ὁ *ἡ κορυφή, τὸ ὑψιστον σημεῖον, τὸ ἀνώτατον μέρος
 ἐνὸς οἰκοδομήματος*, βλ. κολοσσός.
- κόλπος**, ὁ *κυρτότης, κοίλασμα ὅμοιον πρὸς κόλπον, ὁ κόλπος θηλάσης,
 κόλπος τοῦ στήθους* ἡ κοιλία ἢ μήτρα* πτυχή ἐσθῆτος* κοιλιάς*, κολ-
 πίας, ὁ *ὁ ἐξογκούμενος καὶ σχηματίζων κόλπους*, κολπόω *κάμνω τι νὰ
 ἐξογκωθῇ*, κολπέθης *ὁ ἔχων κόλπον* : ἐκ τοῦ *qŭlpos, κατ' ἀνομ. εἰς
 *qolpos (πβ. 2 καρπός), συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. (h)weiban=κυρτοῦν, ἀρχ.
 σκανδ.-ισλ. hualf=κύρτωμα* ἴσως συγγ. καὶ τῷ λατ. culcita θηλ.=προσ-
 κεφάλαιον, στρώμα.
- κόλυμβος**, ὁ *μικρὸς θύτης, κολυμβητής*, κολυμβίς, -ίδος καὶ κολυμβάς,

-άδος, ἡ *εἰδος νήσσης*, κολυμβάω *«βουτῶ», κολυμβῶ*, κολυμβητήρ, -ήρος καὶ κολυμβητής, -οῦ, ὁ *ἔ, τι καὶ νῦν, ὁ κολυμβητής*, κολυμβητικός *ὁ ἀνῆκων εἰς τὴν κολύμβησιν*, κολυμβήθρα, ἡ *τόπος διὰ κολύμβησιν* : συγγ. τῷ λατ. columbus=τὸ ἀρσενικὸν «καριστέρω», columna=ἡ περιστέρα· περαιτέρω συγγ. καὶ τῷ κελαινός.

κολωνός, ὁ, **κολώνη**, ἡ *λόφος, ὄψωμα* : IE *qolō[n]-, συγγ. τοῖς : λατ. collis ἀρσ.=λόφος (μᾶλλον ἐκ τοῦ *qol-nia), ἀγγλοσαξ. hyl=λόφος (*qj-nia).

κολῳός, ὁ *θόρυβος, ἀταξία, ταραχή*, **κολῳάω** *προκαλῶ ταραχήν, κάμνω θόρυβον, ἐρίζω μεγαλοφώνως*, **κολοιή** *φωνή* Ἡσύχ. : ἄβεβ. ἐτυμολ.

κόμαρος, ἡ *ἡ «κουμαρίον», κόμαρον, τὸ *τὸ «κούμαρον», κομαροφάγος, -ον *ὁ τρώγων «κούμαρα» : μᾶλλον εἶναι προελλ.-αίγ.

κόμβος, ὁ *δεσμός, «κόμπος», κόμβος*, **κομβῶω** *«κουμπώνω» : συγγ. τοῖς : λιθ. kibbū, kibti=«δὲ ἀγκίστρου στερεοῦν, ἔλλ. σκαμβός *κεκαμμένος, στραβός* ρ. *(s)qamb-, *(s)qe(m)b-.

κομῶω *περιποιοῦμαι, φροντίζω*, **κομίζω** *ἐπιμελοῦμαι, περιποιοῦμαι, κομίζω τι πρὸς φύλαξιν, διασφάζω, φέρω, μεταφέρω*, **κομιδή**, ἡ *περιποίησις, φροντίς, μεταφορά, ἀνάκτησις*, **εἶρε-κόμος**, -ον *ὁ κατεργαζόμενος εἶρα, ἐρίουργός* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kṛmāḥ=ἐργαζόμενος (*kṛmoḥ), ἔλλ. κάμνω.

κόμη, ἡ *αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς, ἡ κόμη* (> λατ. coma), **κομῶω** *φέρω μακρὰν κόμην*, **κομήτης**, ὁ *ὁ φέρων μακράν κόμην, ὁ ἔχων τρίχας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς*, μετὰ τῆς λ. ἀσθήρ ἡ ἀνευ αὐτῆς *ὁ κομήτης* : ἴσως προελλ.

κόμμα, **κομμός**, βλ. κόπτω.

κόμμι ἀκλ. ἡ μετὰ γεν. καὶ δοτ. κόμμεως, -ει καὶ -ίδι, τὸ *ἡ «γόμμα» (> λατ. cummi, gummi) : ἐκ τοῦ αἰγυπτ. kmj-t.

κομμόω *καλλύνω, καλλωπίζω, στολίζω*, **κόμμαμα**, τό, **κόμμιωσις**, ἡ *καλλώπισμα, διακόσμησις*, **κομμοτικός** *ὁ ἀνῆκων τῷ ἀρμόζων εἰς καλλωπισμόν*, **κομμοτής**, ὁ *καλλωπιστής*, **κομμοῦτρια**, ἡ *καλλωπιστρια* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *κομμός, *κομπμός, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ *kṛmoqj-m-ος, συγγ. τοῖς : **κομψός** *ὁ εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος, κεκαλλωπισμένος, εὐπρεπής, εὐφυής, κομψός*, ἐκ τοῦ *kṛmoqj-s-ος, λιθ. kṛmākus=λεπτός, κομψός, εὐάρμοστος.

κόμπος, ὁ *ἰσχυρὸς θόρυβος, κρότος, καύχησις, κομπορημοσύνη*, **κομπός**, **κόμπασος** (*κόμπαθ-σος), **κομπαστής**, ὁ *ὁ καυχηματίας, ἀλαζών, κομπαστής*, **κομπάζω** *καυχῶμαι, μεγαλαυχῶ*, **κομπίω** *κροτῶ, ἀντηχῶ· καυχῶμαι*, **κομπώδης** *κομπαστικός, κενόδοξος* : ἴσως ἐκ τοῦ *κον-πος, συγγ. τῷ κόννα-βος.

κομψός *ὁ εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος, κεκαλλωπισμένος, εὐπρεπής, εὐφυής, κομψός*, **κομψεύω** *ὀμιλῶ περὶ τινος κομψῶς, σφριζομαι*, **κομψεία**, ἡ *κομψότης, λεπτότης*, **κομψότης**, -ητος, ἡ *λεπτότης, χάρις, γλαφυρότης*, βλ. κομμόω.

κόνναβος, ὁ *θόρυβος, κρότος, πάταγος*, **κοναβῶω**, **κοναβίζω** *κροτῶ, ἤχῶ*, **κοναβηδόν** ἐπίρ. *μετὰ κρότου* : ἤχοιμι. λέξις, ἴσως συγγ. τῷ κισάσσω. Πβ. κόμπος.

κόνδυλος, ὁ *ἡ κλείδωσις, κεκλεισμένη παλάμη, πυγμή, «γροθιάς», κονδύλωμα, τὸ *ὄγκος, τυλῶδες οἶδημα* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kandah=βολβός, κρόμμυον, kandakah=σφαῖρα, «ἐπάλλας», kandukam=προσκεφάλαιον.

κοιλία, ἡ *φυτόν τι ἐκ τοῦ εἰδους τοῦ ὀριγάνου* (> λατ. *cunila* > νεογερμ. *Queudel*=ὦσ.): μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

κόνις, -ιος καὶ ἄττ. -αιος, ἡ *ἡ «σκόννη», κόνις*, *κονίω* *καλύπτω διὰ κό-
νεως, «σκιονίζω», κόνιστρα, ἡ *τόπος κακαλυμμένος ὑπὸ κόνεως, ἡ κόνι-
στρα τῆς παλαιστρας*, κονιστὸς (κόνις+δυστημι), ὁ *κόνις ἐγχειρομένη ἡ τα-
ρασσομένη, νέφος κόνεως* (β. μετὰ τοῦ -ισ-, πβ. *κονίς-σαλις*, ὁ *νέφος κο-
νιστοῦ*, *κονίη*, ἡ *κόνις*, ἐκ τοῦ *κονισ-α): συγγ. τῷ λατ. *cinis*, -eris
ἀρσ.=τέφρα (*cenia), περαιτέρω συγγ. καὶ τῷ κνήν *ξύειν*.

κόνις, -ιδος, ἡ, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. *κονίδες*, αἱ *φᾶ τῶν φθειρῶν
καὶ ψύλλων, κόνιδες*: μᾶλλον ἀντὶ *κνίς (πβ. *κνίδη*) κατ' ἐπίδρασιν τῆς
λ. κόνις *ἡ «σκόννη», συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. (h)nis (νεογερμ. *Niss*)=κόνι-
δες, ἱρλ. *anod*=ὦσ., ἀρμ. *aníc*=φθεῖρ, ἀλβ. *bení*=ὦσ. πβ. λατ. *lëna*, -dis
θηλ.=κόνιδες, λιθ. *glinda*=ὦσ. ρ. *qnið-, βλ. *κνίζω*.

κόνναρος, ὁ *ἀειθαλὲς ἀκανθώδης δένδρον*: ἀβεβ. ἔτυμολ.

κοντός, ὁ *τὸ «κοντάρω», βλ. *κοντώ*.

κόνυζα (*σκόνυζα*, *κνύζα*), ἡ *φυτόν τι ἔχον βαρεῖαν ὁσμὴν, «θιρούμψη», τὸ
λατ. *Erigeron viscosum*: ἐκ τοῦ *(σ)κονυγ-ja, συγγ. τῷ ἀρχ. σκανθ.-ισλ.
hnykr (*hnyki-)=δυσωδία· ἡ ἐκ τοῦ *(σ)κονυδ-ja, συγγ. τῷ κνύζα, ἡ *ψώρα*.

κόπας, -εως, ὁ *φλύαρος, ψεύστης*: ὡς σημαίνουν ὁ *ὠτοκοπῶν* ὁ *ζακλίζων* τὰ
ὅπλα ὁμιλῶν*, εἶναι συγγ. τῷ *κόπτω*.

κόπρος, ἡ *περιττώματα ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, κόπρος, ρύπος, ἀκαθαρσία*,
κοπράν, -ώνος, ὁ *ἀπόπατος*, *κοπράδης*, -ες *ὅμοιος πρὸς κόπρον, πλήρης
περιττωμάτων, ρυπαρὸς, ἀκάθαρτος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ákṛti*, γεν.
ákṛtēh=κόπρος, λιθ. *kikā*, *kiktī*=λατ. *caecare*=ἀποδεύειν.

κόπτω *ὠθῶ, κτυπῶ, κρούω, πλήττω, καταπονῶ, κουράζω*, κόπος, ὁ *κτύ-
πημα, κτύπος· μόχθος, ταλαιπωρία, κόπωσης*, *κοπάζω* *κοπιᾶζω, ἀποκά-
μνω· καταπίπτω*, *κόπασον*, τὸ *ἄξινη, πέλεκυς, ἐργαλεῖον πρὸς κοπάνισμα*,
κοπεύς, ὁ *σμίλη, «κοπιδία», *κοπάς*, -άδος *ἐπικακοποιημένη, «κλαδευμένη»,
κόμμα, τὸ *τύπωσις, χάραγμα νομίσματος, χάραξις, τὸ διὰ κτυπήματος ἀπο-
χωριζόμενον ἢ ἀποσπώμενον, τεμάχιον*, *κομμός*, ὁ *κτύπημα, πλήξις, κτύ-
πημα τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ στήθους, θρῆνος ἐν τῷ δράματι*: ἐνταῦθα ἀνή-
κουσ καὶ αἱ λ. *σκόπτω*, *σκέπαρσον*, *σκόσιελος*, συγγ. τῇ ρ. *(s)qēp- καὶ
*(s)qēp- = κόπτειν, πλήττειν ἐν τοῖς: λατ. *cāpiu*, *cāpō*=κάπων, *capulāre*=
scindere=(δια)σχίζειν, ἀρχ. γερμ. *hammōt*=περικακοποιημένος, κολοβός, λιθ.
akariā, *akōrti*=κοιλαίνειν κοχλιάριον, ἀρχ. ἑσλ. *alaβ. akoriti*=κατατέμνειν,
ἀλβ. *kop*=πέλεκυς λίθους, *ak'ep*=γωνία, ράμφος.

κοράλλιον, ἰων. *κουράλιον*, τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, κοράλλιον* (> λατ. *corallium*,
cūallium): μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις (σημτ.);, σχηματισθεῖσα κατὰ προσέγ-
γισιν τῶν τύπων *κόρα* *ἀλός*.

κόραξ, -ακος, ὁ *ὅ, τι καὶ νῦν, ὁ κόραξ, ἡ κορώνη («κουρούνα»)*, *κοραξός*
μέλας ὡς κόραξ: ἐκ τοῦ *qor-raq-, πβ. λατ. *corax*=κορώνη, «κουρούνα»·
κορώνη, ἡ *ἡ «κουρούνα», πβ. λατ. *cūciō*=κράζω, κράζω ἡχομαι. ρ. *qor-,
*qor- ἐν τοῖς: λατ. *cōrux*=κόραξ, μιν. ἱρλ. *cū*=ὦσ. (πβ. *qraug-, βλ.
κρουγή). Ἐπεκτετ. τύπους τῆς ρ. ταύτης εὐρίσκωμεν ἐν ταῖς λ. κρέξ, κρήγῃ.
κόρδαξ, -ακος, ὁ *εὐθύμος ὀρχησις τῆς ἀρχαίας κομμηδίας*, *κορδόλη*, ἡ *ρό-

παλον, οἶθημα, ὄγκωμα, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, κεφαλόδεσμος" (κυρ. "τὸ περιστραμμένον, περιτετυλιγμένον"): ἐνταῦθα ἀνέκουν καὶ αἱ λ.: κραδάω, κραδαίνω "σειώ, πάλλω, ταράττω", κράθη, ἡ "τὰ ἐλαφρῶς σειόμενα ἄκρα τῶν κλάδων (κυρ. τῶν συκῶν), ὁ κλάδος ἡ κλών τῆς συκῆς, ἡ συκῆ", συγγ. τοῖς: λατ. cardō ἀρσ.=ὁ στρόφιγξ, στροφεὺς τῆς θύρας, μων. ἱρλ. ceird=τὸ βάδισμα, ἀρχ. ἱρλ. fo-cardaím=ρίπτω, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. hrata=ταλαντεύεσθαι, κλονίζεσθαι, λιθ. ism. rakīnaiti=ἐκ τοῦ θπνου ἐγείρεσθαι: ρ. *(*s)qatā-, ἐπακτετ. τύπος τοῦ *(*s)qet= στρέφειν, βλ. σκαίρω, σκιρτάω.

Πβ. σκαρδινόμαι.

κορδύλη, ἡ "ρόπαλον, οἶθημα, ὄγκωμα, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, κεφαλόδεσμος", βλ. κρόδαξ.

κορέννυμι (μέλλ. κορ-έσω, ὁμ. -έω, ἀόρ. ἐκόρεσ[σ]α, πρκ. κεκόρεσμαι, ἰων. κεκόρημαι) "πληρῶ τινά τινος, χορταίνω", κόρος, ὁ "πλησμονή, χορτασμός, κόρος": συγγ. τοῖς: λατ. Cerēs θηλ.=θεότης τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ βίου, λιθ. keris, kerti=τρέφω, «ταίζω» ρ. *ker(ē)-=αὐξάνειν. Πλεόνα βλ. ἐν τῇ λ. 3 κόρος.

κορέω "σαρῶνω, «σκουπίζω», καθαρίζω· ἐρημώνω", κόρος, ὁ "σάρωθρον, «σκουίπα», κόρημα, τὸ "τὸ σκουπιῖδι", κόρηθρον, τὸ "σάρωθρον", νεωκόρος, ὁ "ὁ καθαρίζων τὸν ναόν, φύλαξ καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ ναοῦ, νεωκόρος", σηκο-κόρος, ὁ "ὁ καθαρίζων τὴν μένδραν, ὑπηρέτης τοῦ ἐστάβλου, βουκόλος": ἀβεβ. ἐτυμολ.

κόρη, ἡ "παρθένος, κοράσιον, νεάνις, κόρη, νύμφη", βλ. 3 κόρος.

κόρθυς, -υος, ἡ "σπαρὸς σίτου", κορθύομαι "ἀνυψοῦμαι, ἐγείρομαι", κορθύνω "ἀνυψῶ, αὐξάνω, ἐγείρω": ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. kárdhaḥ ἀρσ.=ἀγέλη, ὁμάς, ἀρχ. γερμ. heria (νεογερμ. Herde)=ἀγέλη, ἀλλαγή.

κόρις, -ιος καὶ -ίδος, ἀττ. -εως, ὁ (ἡ), πληθ. κόριες, οἱ "ὁ «κοριδόν» εἶδος ἰχθύος", κορίαννον, κορίανδρον, τὸ "τὸ λατ. Coriandrum sativum, βοτάνη καὶ σπόρος αὐτῆς (ἐκ τῆς ὁσμῆς)· γυναικεῖόν τι κόσμημα" (> λατ. coriandrum): συγγ. τοῖς: κόρον, τὸ "κύμινον", κόρ "φθαίρ" Ἡσύχ., βλ. κείρω.

κορκορυγή, ἡ, κορκορυγμός, ὁ "τὸ «εὐουργοῦρισμα» τῆς κοιλίας, ὁ ὑπόκωφος θόρυβος, βοή" (> λατ. corcus): ἤχοιμι. λ. οἷα βορβορύγη.

κορμός, ὁ "δ.τι καὶ νῦν, κορμὸς δένδρου", βλ. κείρω.

1 κόρος, ὁ "πλησμονή, χορτασμός, κόρος", βλ. κορέννυμι.

2 κόρος, ὁ "σάρωθρον, «σκουίπα», βλ. κορέω.

3 κόρος, ὁμ. κοῦρος, θωρ. κῶρος, ὁ "παιδίον, παῖς, νεανίσκος, υἱός· βλαστός, παραφυάς, κλωνάριον", ἀττ. κόρη, ὁμ. κόρη, λαοβ. κόρᾱ, θωρ. κούρᾱ, ἡ "κοράσιον, παρθένος, θυγάτηρ, νύμφη" ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ", ὁμ. κοῦρητες, οἱ "νεαροὶ πολεμισταί", κουρίδιος "νέος ἔγγαμος, νομίμως συνεζευγμένος", κουρίζω "εἶμαι νεανίας" μτβτ. ἀνατρέφω τινά ἐκ τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἰς τὴν ἀνδρικὴν: ἐκ τοῦ *κορ-F-ος (πβ. κόρῃ-ξ "νεανίσκος" Ἡσύχ. καὶ κέλαρ, -αρος, ὁ "υἱός, ἀπόγονος, ἔγγονος", κόρῃ "νεανίσκος" Ἡσύχ.), συγγ. τοῖς: ἀρμ. sei=γένος, φύλον, seipm=σπέρμα, ἐπερχομένη γενεά, ἀπόγονοι, λατ. creō=δημιουργῶ (ἐκ τοῦ *krēā=αὐξήσις), creascō=αὐξάνομαι, φέομαι, crē-ber=συχνός (*krē-dhros), prō-cērus=εὐμήρης, μακρός ρ. *ker(ē)-=αὐξάνειν, βλ. κορέννυμι.

κόρη, ἀττ. **κόρη**, δαρ. **κόρη**, ἡ *τὸ παρὰ τὸ μέτωπον πλαγίως κείμενον μέρος, ὁ κρόταφος, ἡ κεφαλὴ, αἱ παρὰ τοὺς κροτάφους τρίχες: ἐκ τοῦ ***kora**, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. **kṛtāp**=κεφαλὴ (***kṛtām**), χεττ. **karān**=κεφαλὴ· πβ. ***keṛa**- ἐν τῇ λ. **κέρας**, τὸ *δ, τι καὶ νῦν, **κέρας**, «κέρατο», καὶ ***k_{er}-** *a- ἐν τῇ λ. **κόρανον** (κόρηνον), τὸ *κεφαλὴ*.

κόρυθος, ὁ, ἡ *πτηνὸν ἔχον ἐπὶ τῆς κορυφῆς λοφίον πτερῶν, ὁ κορυθαλλός: συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. **hīruz**=εἰλαφος (κοινὸν γερμ. ***keuz**-), ἀνευ τοῦ -d- **καρ[F]**-ός *κερασφόρος* (=λατ. **ceruus**): βλ. **κέρας**.

κόρυζα (*-υδ-ja), ἡ *ἡ καταρροή τῆς ρινός· μωρία*, κορυζάω *ἔχω κατάρρουν τῆς ρινός*, κορυζώδης *ὁ πάσχων ἐκ κορύζης*, κορυζᾶς, ὁ *ὁ ἀμυξιάδης*: συγγ. τοῖς: ἀγγλοσαξ. **hrot**=βλέμμα, φλέγμα, ἀρχ. γερμ. (**h**)**roa** (νεογερμ. **Rote**)=μύξα, **hrtzan**=ρέγγειν, φασὲν διὰ τῶν μυκτῆρων ἡχηρῶς· θ. μετὰ τοῦ -a- ἐπίσης ἐν τοῖς: κορύ-ναι *μύξαι* καὶ κορύμαι *μύξαι*· Ἡσύχ., ἀρχ. γερμ. **hozo**=ἔλος, ἀκαθαρσία.

κόρυμβος, ὁ *τὸ ἀνώτατον σημεῖον, κορυφή, πλέγμα τριχῶν ἀνηγμένον ἐπὶ τὴν κορυφὴν καὶ ἀποτελοῦν εἶδος κόμβου· ὁ βότρυς τοῦ ἄνθους ἢ τοῦ καρποῦ τοῦ κισσοῦ*: ἄν ἡ λ. προέρχεται ἐκ κληρονομίας, τότε ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ ὁμ. λ. **κορήν**, ἡ *ρόπαλον, συχνάκις περικεκαλυμμένον διὰ σιδήρου, ποιμενικὴ ράβδος, στρεπτός, βλάστημα ὁμοιον πρὸς κορύνην*, συγγ. τῇ ρ. ***k_{er}-** = κεφαλὴ, πβ. **κορύπτω**, **κόρυς**, **κορυφή**.

κορύνη, ἡ *ρόπαλον, συχνάκις περικεκαλυμμένον διὰ σιδήρου, ποιμενικὴ ράβδος, στρεπτός, βλάστημα ὁμοιον πρὸς κορύνην*, **κορυνάω** *αἰσθάνω βλαστάρια ἢ μπουμπούκια* ὁμοια πρὸς ρόπαλα*, **κορύνησις**, ἡ *βλάστησις κορυνοειδούς βλαστοῦ ἢ κάλυκος*, **κορυνήτης**, ὁ *ὁ φέρων ρόπαλον*, βλ. **κόρυμβος**.

κορύπτω *κτυπῶ διὰ τῆς κεφαλῆς, κτυπῶ διὰ τῶν κεράτων*, **κορυπτίλος**, ὁ *ὁ διὰ τῶν κεράτων κτυπὼν κριός*: συγγ. τῇ ρ. ***k_{er}-** = κεφαλὴ, πβ. **κόρυμβος**, **κορίττω** καὶ **κορυγγεῖν** *κερατίζειν*· Ἡσύχ.

κόρυς, -υθος, αἷτ. **κόρυθα** καὶ **κόρυς**, ἡ *κράνος, περικεφαλαία*, ὁμ. **κοροστής**, ὁ *ἀνὴρ ὠπλισμένος διὰ περικεφαλαίας, ἐνοπλος πολεμιστής* (χαλκοκοροστής ἐπίθ. *ἀνὴρ φέρων χαλκίνην περικεφαλαίαν*, ἱπποκοροστής ἐπίθ. *ἀνὴρ φέρων περικεφαλαίαν ἐξ ἱππέων τριχῶν*¹, ἀντὶ *χαλκός*, *ἱπκόκορυς), **κορύσσει** (*κορυθ-ja) *ἐφοδιάζω (ὀπλίζω) τινὰ μὲ περικεφαλαίαν, παρασκευάζω, διεγείρω εἰς μάχην, προμηθεύω, ὀφώνω· μέσ. ὀφύομαι, κορυφοῦμαι*, **κορύθων** *ἀλεκτρυών*, **κορυθαλία** *θάφνη ἐστεμμένη*· Ἡσύχ.: ἂν ἡ λ. προέρχεται ἐκ κληρονομίας, τότε εἶναι συγγ. τῇ ρ. ***k_{er}-** = κεφαλὴ, πβ. **κόρυμβος**, **κορίττω**, **κορυφή**.

κορυφή, ἡ *τὸ ἀνώτατον μέρος, ὀψιστον σημεῖον, ἡ ἄκρα, κορυφή*, **κόρυφος** *κόρυμβος γυναικεῖος*· Ἡσύχ., **κορυφαῖος**, ὁ *ὁ ἐπὶ κεφαλῆς, ὁ πρῶτος, ἀρχηγός*, ὡς ἐπίθ. *ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς*, **κορυφῶ** *φέρω εἰς τὴν κορυφὴν, φέρω εἰς πέρας, τελειώνω· μέσ. ὀφύομαι, κορυφοῦμαι*: ἂν ἡ λ. προέρ-

1. Κατ' ἄλλους μὲν ἱπποκοροστής σημαίνει *ὁ ἀφ' ἑκτοῦ μαχόμενος*, κατ' ἄλλους δὲ *ὁ ἔχων μεγάλην περικεφαλαίαν*.

χρηται ἐκ κληρονομίας, ὡς προσελθοῦσα ἐκ τοῦ **koru-bho-*, εἶναι συγγ. τοῖς : *κόρυμβος*, *κορέπτω*, *κόρυ-δος*, *κόρυ-ς*· βλ. *καράς*.

κορώνη, ἡ *ἡ «κουρούνα», *κορώνη**, βλ. *κόραξ*.

κοριωνός **καμπύλος*, *κυρτός**, *κορώνη*, ἡ *πᾶν πρᾶγμα ἀγκιστροειδές, κυρτόν ἢ καμπύλον ὡς τὸ ράμφος τοῦ κόρακος, τὸ κυρτόν ἄκρον τοῦ τόξου, εἰς ὃ ἐδέετο ἡ νευρὰ* (> λατ. *corōna* = στέφανος, στεφάνη), *κορωνίς*, -*ίδος*, ἡ *κυρτὴ γραμμὴ*, ὡς ἐπίθ. *κυρτὴ, κακαμμένη* : ἡ λ. αὕτη μετὰ τοῦ *δ* ἐκ τοῦ *ου-*, ἐκ τῆς βασ. ρ. μετὰ τοῦ *υ-* **(s)qerou-* = κάμπτειν, ἐν τοῖς : λατ. *cui-v-us* = κυρτός, καμπύλος, μιν. ἱρλ. *cruind* = στρογγύλος (**qru-mdi-*), λαττ. *krau-jā* = ἀπότομος, ἀπόκρημνος· βλ. *κυρτός*.

κόσκινον, τὸ *ἔ, τι καὶ νῦν, *κόσαινον**, *κοσκινεύω* **κοσκινίζω**, *κοσμινηδόν* ἐπίρ. **καθ'* ὃν τρόπον κοσκινίζει τις : ἀβεβ. ἐτυμολ.

κοσσυλιμάτια, τὰ *ἀποκόμματα ἄχρηστα δερμάτων, «κοψίδια»* (> λατ. *quies-quiliac* = σκύβαλα, «σκουπίδια») : ἐκ τοῦ **sko-skul-*, συγγ. τῷ σκύλλω *ἐκδέρω, σπαράττω, «ξεσχίζω», μαδῶ*.

κόσμος, ὁ *τάξις, εὐταξία, εὐπρέπεια, κόσμημα, στολισμός, τιμή, ἔπαινος*, *κοσμέω* *τακτοποιῶ, διευθετῶ, ἐτοιμάζω, στολίζω, κοσμῶ*, *κόσμιος* *ὁ καλῶς διατεταγμένος, κανονικός, καλῶς διάγων, φρόνιμος, μετρίφρων*, *κόσμιον*, τό, *κοσμιότης*, ἡ *τάξις, εὐταξία, εὐπρέπεια*, *κόσμημα*, τὸ *τὸ κοτολίδιον*, *κόσμησις*, ἡ *διευθέτησις, διάταξις, στολισμός*, *κοσμητής*, ὁ *ὁ κοσμών, διευθυντής*, *κοσμήτωρ*, -ορος, ὁ *ὁ παρατάσων στρατόν, ἡγεμὼν* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

κόσσυφος, ἄττ. *κόττυφος*, ὁ *τὸ ὠδικὸν πτηνὸν ὁ κόσσυφος, «κόττυφαρ»· εἶδος θαλασσίου ἰχθύος* : ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. *κόρυ-χος*, ὁ *κόσσυφος*, ἐκ τινος ἤχοιμμ. ρ. **kor-*.

κοσύμβη (καὶ *κοσσ-*), ἡ, *κόσυμβος*, ὁ *ἡ ἄκρα, τὸ κράσπεδον ἱματίου, ποιμενικὸν δασύμαλλον ἐπανωφόριον* : μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

κότινος, ὁ, ἡ *ἀγρία ἐλαία*, *κοτινάς*, -άδος, ἡ *ὁ καρπὸς τοῦ κοτίνου*, *κοτινοτράχος* *ὁ τρώγων τὸν καρπὸν τῆς ἀγρίας ἐλαίας* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

κότος, ὁ *μῆνις, ὀργή, ἔχθρα*, *κοτέω*, *κοταίω* *ὀργίζομαι*, *κοτήεις* *ὀργίλως διακειμενός, «θυμωμένος»* : ἴσως συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἱρλ. *cath* = ἄγων (= ἀρχ. γερμ. *hadu*· ἐν τῇ λ. *Hadu-brand* κ.τ.λ.), μιν. γερμ. *hadet* = ἔρις, φιλονικία, ἀρχ. βοκλ. σλαβ. *koioa* = ἔρις, ἄγων.

κότταβος, ἰων. *κόσσαβός*, ὁ *Σικελικὸν παιγνίδιον, καθ' ὃ ἕκαστος τῶν συμποτιῶν ἔχυνε τὸν οἶνον τὸν ἐναπολειφθέντα ἐν τῷ ποτηρίῳ αὐτοῦ εἰς λεκάνην ἐκ μετάλλου* (> λατ. *cottabus*), *κοτταβίζω* *παίζω τὸν κότταβον*, *κοτταβίον*, τὸ *τὸ δῆλον τῆς παιδιᾶς κότταβος* : ἴσως ἐκ τοῦ **qotq-irhos*, συγγ. τοῖς : *κοτύλη*, *κοτίς*.

κοτίς, -*ίδος*, ἡ *κεφαλή*, βλ. *κοτύλη*.

κοτύλη, ἡ, *κότυλος*, ὁ *κοιλότης, κοῖλον δοχεῖον, λεκάνη, μικρὸν ἀγγεῖον, μέτρον ὑγρῶν*, *κοτυλίσκος*, ὁ *μικρὸν ποτήριον*, *κοτυλίζω* *κωλῶ μετὰ τῇν κοτύλην, πωλῶ «λειανκῶς»* : ἴσως ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : *δωρ. κοτίς*, -*ίδος*, ἡ, *κόττα*, *κόττη*, ἡ (ὑποκορ. *κοττάριον*, τὸ) *κεφαλή* (ἐν προέρχεται ἐκ τοῦ **kotF-*), *κότταβος* (**kotF-*), ὁ (ὁ ἰδέ), συγγ. τῷ λατ. *caupus* ἀρσ. = πινάκιον, ποτήριον.

κουράζω, ἰων. **κουρή**, ἡ *τὸ κούρειμα*, **κουρεύς** -έως, ὁ *ὁ κόπτων τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, κουρεύς*, **κουρίς**, -ίδος, ἡ *ξυράφιον*, **κούριμος** *ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς τὴν κουράν, κεκαρμένος, «κουρευμένος»*, **κουρίδις**, -ου, ὁ *ὁ ἔχων βραχεῖαν κόμην, κεκαρμένος*, **κουρεῖον**, τὸ *τὸ ἐργαστήριον κουρέως, κουρεῖον*, **κούρειαν**, τὸ *πᾶν ζῷον προσφερόμενον πρὸς θυσίαν*, **κουρίζομαι** *κουρεύομαι, κλαθεύομαι*, **κουρικὸς** *κατάλληλος πρὸς κουράν*, **αἷμα-κουρίαι**, αἱ *θυσίαι αἱματηρὰ γινόμεναι ἐπὶ τάφων πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν ψυχῶν*: ἐκ τοῦ *κωρ-, *κωρσ-, πβ. **κωρσῶω** *κεῖρω, κουρεύω*, **κωρσωτός** *κεκαρμένος*, **κωρσωτήρ**, -ήρως, ὁ *κουρεύς*, ὁμ. **ἀ-κωρσε-κόμης** *ὁ ἔχων τὴν κόμην μὴ κεκαρμένην, δει νέος*· ρ. *(a)qer-s-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *(a)qer-, βλ. **κεῖρω**. Πβ. **κουρίζε**.

κουρῖον, τὸ *πᾶν ζῷον προσφερόμενον πρὸς θυσίαν*, βλ. **κουρά**.

κουριδίος *νέος ἑγγαμος, νομίμως συνευγμένους*, βλ. 3 **κόρος**.

κουρίζε ἐπὶ. *ἐκ τῆς κόμης, «ἐπὶ τὰ μαλλιά»* ('Οδ. χ 188): μάλλον, ὡς σημαῖνον *ἐπιένοντας τὴν τούφα τῶν μαλλιών*, ὅπως γίνεται κατὰ τὸ κούρειμα, εἶναι συγγ. τῷ **κουρά**.

κοῦρος, ὁ *παιδίον, παῖς, νεανίσκος, υἱός βλαστός, παραφύας, κλωνάριον*, βλ. 3 **κόρος**.

κοῦφος *ἐλαφρὸς, εὐκίνητος, ζωηρὸς, εὐκολος, κενός, μάταιος, φαντασιώδης, ἀνυπαρκτος, μικρὸς, ὀλίγος*, **κουφίζω** *κάμνω τι ἐλαφρόν, ἐλαφρύνω, ἀνακουφίζω, καταπραύνω*, **κουφότης**, -ητος, ἡ *ἐλαφρότης, ἀνακούφισις*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

κόφινος, ὁ *κάλαθος, κόφινος, «κοφίν»*, **μέτρον χωρητικότητος** (> λατ. *capillus* > μιν. γερμ. *koffer*): ἴσως εἶναι ξένη λέξις (δυσκόλως εἶναι θυνατὴν αὕτη νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὸ **κόφος**, τὸ *στέρνος*).

κόχλος, ὁ *«σαλίνγκας» μετὰ ἐλικοειδοῦς ὀστράκου, κοχλίας*, **κοχλίας**, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, κοχλίας, «σαλίνγκας» ἐλικοειδὲς μηχανὴ κατάλληλος πρὸς ἀνύψωσιν ὕδατος*, βλ. **κόγχος**.

κοχυθεῶ *ἐκρέω ἀφθόνως*, **κόχυ** *πολύ, πλήρες* 'Ησυχ.: συγγ. τῷ **χέ[F]ω** *«χύνω»*, **χύθη** ἐπὶ. *«κεχυμένος»*.

κοχώνη, ἡ *τὸ μέρος τὸ μεταξὺ τῶν αἰδοίων καὶ τῆς ἑδρας*: μάλλον ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. **προ-χώνη**, ἡ=ὦσ., ἐκ τοῦ *«κοχώνη» χαράδρα, χάσμα*, συγγ. τῷ **χάσκω**.

κόψιχος, ὁ *ὁ κοτόσφαρς*, βλ. **κόσσιφος**.

κραγγών, -όνος, ἡ *μικρὸν ὀστρακώδες, «γαρίδαν»*: μάλλον ἐκ τοῦ *κῆγγο-, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *krangati* οὐδ.—τὸ «κράτω» καὶ ἑλλ. **κέρως**.

κράδη, ἡ *τὰ ἐλαφρῶς στείμενα ἄκρα τῶν κλάδων (κυρ. τῶν συκῶν), ὁ κλάδος ἢ κλάν τῆς συκῆς, ἡ συκῆ*, **κρεθηφορέα**, ἡ *τὸ φέρειν κλάδους συκῆς ἐν ἑορτῇ τινι*, βλ. **κράδα**.

κραδίη, ἡ *καρδία, «καρδιά»*, βλ. **καρδίᾱ**.

κράζω (ἀόρ. β' **ἐκραγον**, πρκ. **κέρραζα**) *κράζω, κράζω (ἐπὶ κόρακος), κραυγάζω, φωνάζω δυνατὰ*, **κράζω** *κράζω ὡς ὁ κόραξ ἢ ἡ κορώνη*, **κρεάτης**, ὁ *ὁ κραυγάζων, κρέατης*, **κρεαγμα**, τό, **κρεαγμός**, ὁ *κραυγὴ, φωνὴ ὀξεῖα*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *kharjati*=τρίζει, ἀρχ. γερμ. *hrueh*=κορώνη, «κουρούνα», *rachitōn*=ἀποχρέμπεσθαι, βήχειν καὶ ἐμβάλλειν φλέ-

γματς, *raħho*=φάρυγγ, λιθ. *krajiũ*=ψυχορραγῶ, γρυλίζω· ρ. **qrag-*, **grāg-* (προσέτι **qrōq-* ἐν τῷ λατ. *crēcid*=κρώζω), ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **qar-*, βλ. *κώραξ*, *κραυγή*.

κραιαίνω *στέφω, τελειώνω, ἐκπληρῶ*, βλ. *κράινω*.

κράινω (μέλλ. *κρανένω*, *κρανοῦμαι*) *στέφω, τελειώνω, ἐκπληρῶ, ἐκτελῶ, ἀρχώ, βασιλεύω, ἡμιμονεύω, διοικῶ*, *κράντωρ*, -ορος, ὁ *ὁ ἐκπληρῶν, ἐκτελῶν, κυβερνήτης, ἀρχων*, *κραντήρ*, -ήρος, ὁ *ὁ ἐκτελῶν* (*κραντήρες*, οἱ *οἱ σωφρονιστῆρες ὀδόντες*), αὐτόκρατος *ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκτελῶν, αὐτοτελής*: ἐκ τοῦ **krān-jaw** πβ. ὁμ. *κραιαίνω* *στέφω, τελειώνω, ἐκπληρῶ* (τ. ἔ. **krāaínō*) καὶ *κρανῶν* *φέρω τι μέχρι τῆς κορυφῆς, ἀποτελειώνω* (βλ. *κάρηνα*)· θ. μετὰ τοῦ *en-* **kei(e)n-* = κεφαλῇ, ἐπίσης ἐν τοῖς: *κραγγών*, *κράνος*, πβ. *κέρναι*, αἱ, *κέρνα*, τὰ *αἱ δύο ὁστέωδεις προεξοχαὶ ἐκάστου τῶν ραχιαίων σπονδύλων*.

κραιπάλη, ἡ *ἡ ἐκ τῆς οἰνοποσίας μέθη, κεφαλαλγία* (> λατ. *crēpula*), *κραιπαλάω* *ἔχω κεφαλαλγίαν ἐκ τῆς οἰνοποσίας*, *κραιπαλιώδης* *θεδομένος εἰς μέθην*, *κραιπαλόκαμος* *περιφερόμενος ἐν καταστάσει μέθης, ὁ ἐν κραιπάλῃ κωμιάζων*: μᾶλλον ἐκ τοῦ **krēp[σ]e-* = κεφαλῇ + ρ. **rel-* = πᾶλλειν, *κραδαίνειν*, βλ. *πάλλω*.

κραιπνός *ταχύς, ὀρμητικός, ὀξύς*, *κραιπνό-συτος* *ὁ ταχέως ὀρμών*, *κραιπνο-φόρος* *ὁ ταχέως φέρων*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

κραιρα, ἡ *κεφαλῇ*, ἡμί-*κραιρα*, ἡ *τὸ ἡμισυ τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ προσώπου*, ὀρθό-*κραιρος* *ὁ ἔχων ὀρθὰ κέρατα· ὁ ἔχων ὀρθὴν πρύμναν καὶ πρῶραν (ἐπὶ πλοίου)*: μᾶλλον ἐκ τοῦ **krēšer-ja*, πβ. *κρανίσον*, *κράσπεδον*.

κράμβος *ἀπεξηραμμένος, ξηρός, στεγνός· ἡχηρός, διαυγής*, *κράμβη*, ἡ *λάχανον*, *κραμβάλος* *ἀπεξηραμμένος, κατάξηρος, πεφρυγμένος*, *κρομβώω* *ὀπτῶ, ψήνω* (κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ **κραμβ-*): συγγ. τοῖς: ἱρλ. *croim*=κυρτός, ἀρχ. γερμ. (h)rimfan=ἔλκειν ὁμοῦ, συστέλλειν, λιθ. *krambilyš*=εἶδος μύκητος («μανταριοῦ»). Πβ. *κάρφος*.

κραναός *σκληρός, τραχύς, αὐστηρός, πετρώδης, βραχώδης*, *κραναήπειδος* *ὁ ἔχων ἰθαφός τραχὺ καὶ πετρώδες*: ἐκ τοῦ **κραναός*, συγγ. τοῖς: *κάρνον*, *καρκίνος*, γοτθ. *hargāis*, νεογερμ. *hart*=σκληρός· ρ. **qar-* = σκληρός.

κράνιον, τὸ *τὸ ἀνώτατον μέρος τῆς κεφαλῆς, κρανίον*, *κιδ-κράνον* (καὶ *μγν. κισνὸ-κράνον*), τὸ *ἡ κεφαλὴ τοῦ κλονος, κισνόκρανον*, ὁλέ-*κράνον* (καὶ ὠλέ-*κράνον*) καθ' ἀπαιολογίαν ἐκ τοῦ ὁλενό-*κράνον*, τὸ *ἡ κεφαλὴ ἢ τὸ ἄκρον τοῦ πήχεως, ὁ ἀγκών*: ἐκ τοῦ **κρασ-ν-*, πβ. *κρανίξαι* *ἐπὶ κεφαλὴν ἀπορρῖψαι*, ἰσχ. β. *κρανίξαι* *κολυμβήσαι*· Ἰϊσὺχ. Βλ. *κέρας*, πβ. *κράσπεδον*, *κρήδεμνον*.

1. **κράνος**, -ους, τὸ *περικεφαλαία, κράνος*, *κραναποιέω* *κατασκευάζω περικεφαλαίας*: μᾶλλον εἶναι συγγ. τοῖς: *κράνον*, *κράινω*, *κράνιον* διὰ τὴν σημ. πβ. *κόρυς*.

2. **κράνος**, -ου, ἡ *τὸ δένδρον ἢ «κρανεῖα»· ὁ καρπὸς αὐτῆς ἐχρησίμευεν εἰς τροφήν τῶν χοίρων· τὸ σκληρὸν ἄμα καὶ εἰλαστικὸν αὐτῆς ξύλον ἐχρησίμευεν εἰς κατασκευὴν δοράτων καὶ τόξων* (ὁμ. *κρανεῖα*, ἀττ. *κράσεια*, ἡ=ῶς.), *κράνον*, τὸ *ἡ «κρανεῖα»*, *κρανένιος* *πεποιημένος ἐκ ξύλου κρανεῖας*: *κράνος*=λατ. *cornus*, -ī θηλ.=ἡ «κρανεῖα», *κράνον*=λατ. *cornum*· πβ. λιθ. **kirnas*

= ἡ κερασά ἐν τῇ λ. Kirais (*Kirišas) = λατ. deus cerasorum. Πβ. κέραςος. κράσπεδον, τὸ *ἡ ἄκρα, τὸ περιθώριον, κράσπεδον, ἡ πτέρυξ τοῦ στρατοῦ*, κρασπεδέτης, -ου, ὁ *ὁ ἑσχατος τοῦ χοροῦ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν κορυφαῖον*, κρασπεδόμαι *περιβάλλομαι ὡς ὑπὸ κρασπέδου* : ὡς σημαίνειν *τεῖμα τῆς κεφαλῆς*, προέρχεται ἐκ τοῦ *κράσ- (πβ. κρᾶνιον κ.τ.λ.) + πέδον *ἔδαφος, γῆ*.

κραταιγός, ὁ, κραταιγών, -όνος, ὁ *εἶδος ἀκάνθης* : μέλλον ἐκ τοῦ κρατὺς *ἰσχυρός, δυνατός* † αἶγ-, πβ. σῆγι-λαγ.

κρατευταί (ἐν ἐπιγρ. κραθ-), -ών, οἱ *βάσεις λίθιναι, ἐφ' ὧν στηρίζονται οἱ ὀβελοὶ περιστροφόμενοι κατὰ τὴν ὀπιτησιν* : μέλλον συγγ. τῷ κράτος.

κρατήρ, βλ. κεράννυμι.

κράτος ποιητ., ἰων. κάρτος, αἰολ. κρέτοξ, τὸ *ἰσχύς, δύναμις, ἐξουσία, κυβέρνησις, ὑπεροχή*, ὅμ. κρατὺς *ἰσχυρός, δυνατός*, συγкр. ἰων. -δωρ. κρέσσων (*κρετjων), ἀττ. κρείττων (τὸ -ει- κατὰ τὸ χεῖρων), ὑπερθ. κρᾶτιστος (ποιητ. κάρτιστος), ἰων., τραγ. κάρτα ἐπίρ. *ἄλιν, σφόδρα, ἐντελῶς* (σχηματισθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ *καρτός, πβ. καρτύνω *ἐνισχύω*, ὡς τὸ τάχα : ταχύς), κρατέω εἶμαι ἰσχυρός, ἔχω ἰσχύν, βασιλεύω, εἶμαι κύριός τινος, νικῶ, ὑπερισχύω, εἶμαι ἀνώτερος*, κραταιός *ἰσχυρός, δυνατός* (πβ. κραται- ἐν τοῖς : κραταί-βολος *ὁ μεθ' ὁρμῆς ἐξακυντισθεὶς*, κραται-γυῖαλος *ὁ ἔχων ἰσχυρὰ γύαλα [= κοιλώματα], ἰσχυρός*, κραταί-λειος *ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ἰσχυρῶν λίθων, βραχῶδης* κ.τ.λ.), κρατερός καὶ καρτερός *ἰσχυρός, δυνατός*· ἀκρατής *ἀνίσχυρος, ἀδύνατος, ὁ μὴ ἔχων δύναμιν ἢ ἐξουσίαν ἐπὶ τινος πράγματος, ἀνύκανος, ὁ μὴ ὢν κύριος ἑαυτοῦ, ἀκράτητος, ἀχαλίνωτος*, ἀκράτεια, ἡ *ἐλλείψις αὐτοκυβερνήσεως, ἀδυναμία*, αὐτοκράτωρ, -ορος (ἀντὶ *κρᾶτητωρ) *ὁ κρατῶν ἑαυτοῦ, κύριος ἑαυτοῦ, αὐτεξούσιος, ἀνεξάρτητος, ἀπόλυτος*, αὐτοκρατής *ὁ κυβερνῶν κατὰ τὴν ἰδίαν του θέλησιν, αὐτεξούσιος, κύριος, ἀπόλυτος* : ἐκ τοῦ ΙΕ *qre-t-, *qr̥t- (συγγ. τῷ *qar-, βλ. κραναός), συγγ. τοῖς γοτθ. hardna=σκληρός, αὐστηρός, ἀρχ. γερμ. hart (=νεο-γερμ.), heiti=σκληρός, σταθερός, στερεός, δύσκολος (ΙΕ *qar-tā-).

κράτος (γεν., κρᾶτι δοτ., κρᾶτα αἰ.) ἐν τοῖς πλείστοις χωρίοις τὸ γένος μένει ἀόριστον *κεφαλὴ, κορυφή*, βλ. κάρηνα.

κραυγή, ἡ *δυνατὴ φωνή, κραυγὴ*, κραυγάζω *φωνάζω δυνατά, κραυγάζω, ὕλακτῶ, κρᾶζω* : συγγ. τοῖς γοτθ. hrukjan=κράζειν, hruk αἰτ.=τὸ κρᾶζειν, ΙΕ *qraug-· προσέτι *qraug- ἐν τοῖς : λιθ. krauklỹs=χορώνη, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kruk=κόραξ καὶ *qrauĭk- ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kr̥ḥati=κράζει, kr̥ḥati ἀρσ.=κραυγὴ. Πβ. *qreĭ-, *qr̥ōg-, βλ. κρᾶζω (κρᾶίω), πβ. κρηγή.

κραυρός *κατάληρος, εὐθραυστος*, εὐθρυπιος*, κραυρόω *ἀποξηραίνω, κάμνω τι εὐθραυστον*, κραυρότης, -ητος, ἡ *τὸ εὐθραυστον*, κραυρα, ἡ *ἐμπύρετος νόσος τῶν κτηνῶν* : ἀρββ. ἐτυμολ.

κρέας, μεγαρ. κρής, γεν. ἀττ. κρέως, πληθ. κρέα, γεν. κρεῶν, δοτ. κρέασι, ἰων. κρέασι, τὸ *τεμάχιον σαρκός, κρέας*, κρεῖον, τὸ *τράπεζα μαγειρικὴ, ἐφ' ἧς παρεσκευάζοντο τὰ κρέατα*, κρεα-νόμος, ὁ *ὁ διανέμων τὸ κρέας τῶν θυμάτων* : ἐκ τοῦ *κρέας, ΙΕ *qreus-· ἀρχ. ἰνδ. kranis- οὐδ.=ὠμὸν κρέας, πβ. kranvam οὐδ.=αἷμα, ἀβεστ. αἰτ. kṛm (τ.ἑ. kṛnam)=τεμάχιον κρέατος πληρὲς αἵματος, μιν. ἱρλ. crū, εἰθ. γεν. crāa ἀρσ.=αἷμα (*kṛis, γεν.

*κρονος), λατ. cunctus ἀρσ.=ὥμόν αιμα (*qreṃdo), cunctus=αἱματηρός, cū-
dus=ὥμός, δωρος, ὁ μὴ ὥριμος (πρ. ἀρχ. ινδ. kṛāṇā=τετραωμένος, ὥμός,
αἱματηρός), ἀρχ. γερμ. (h)itō, (h)itawē=ὥμός, ἀμαγείρευτος, λιθ. kraiṃas
ἀρσ.=αἷμα (=ἀρχ. ινδ. kṛasyas), λατ. krene=πηκτὸν αἷμα' ρ. *qreṃa-, ἦτις,
ὡς σημαίνουσα *αἷμα πηκτὸν*, εἶναι συγγ. καὶ τῷ κρέος.

κρείττων συγγρ. ἐπιθ. *ισχυρότερος, δυνατώτερος, ἀνώτερος, ὑπέρτερος, κα-
λύτερος, ἐξοχώτερος*, βλ. κράτος.

κρείων, κρέων, -οντος, ὁ *εὐγενής, ἡγεμονικός, κύριος, ἀρχων*: ἐκ τοῦ
*κρε(j)-οντ- (ἀρχικῶς μτχ. *ὁ ἐκλάμπων, διαλάμπων, διαπρέπων* τὸ ὁμ.
-ει-, ἐπίσης ἐν τῇ λ. σόρων κρέων *ὁ ἔχων εὐρύ καὶ μέγα κράτος, μέγας βα-
σιλεὺς* κ.τ.λ., κατὰ μετρ. ἔκτασιν), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. kṛīṭh =
ὠραιότης, κόσμημα, kṛīṭāḥ=ὠραιός, συγγρ. kṛīṭā=ὠραιώτερος, ὑπερθ.
kṛīṭhah=ὠραιότατος, kṛīṭā=ἀρσ.=σημείωσις, διάκρισις' ρ. *krei- = ἐκ-
λάμπειν, διαλάμπειν, διαπρέπειν.

κρέωω *πλήττω, κτυπῶ δυνατὰ τὸ ὄφασμα διὰ τῆς κεραιδος, κρούω τὰς
χορδὰς μουσικοῦ ὄργανου, παίζω ολονδήποτε ὄργανον*, κρεκτός *πληττό-
μενος ἢ κρουόμενος πρὸς ἤχησιν*, κρεδξ (πληθ. κρόκες), ἢ, ἐπεκτετ. τύπος
αὐτοῦ κρόκη, ἢ *ὀφάδιον, κλωστή, ὄφασμα*, κροκόω *ὀφείνω*, κροκός,
-όδος, ἢ *ὁ χνοὺς ἐκρούχου ὀφάσματος, τοιότη ἐρίων*: συγγ. τοῖς: ἀρχ.
σκανθ.-ισλ. hraell (κοινὸν γερμ. *hrabilas)=κερκίς, δι' ἧς ἐκρούοντο τὰ
νῆματα τοῦ ὀφადίου καὶ τὸ ὄφασμα καθίστατο πυκνόν, ἀρχ. γερμ. regil
οὐδ.=λατ. indumentum, srolium' ἴσως συγγ. καὶ τῷ ρωσ. kpeṃō, kpeṃōte
=διὰ χαλυβδίνου πυρεῖου κτυπῶ καὶ παρῶγω πῦρ' ρ. *qrek- = κτυπεῖν,
πλήττειν.

κρεμάννυμι (μέλλ. ἄττ. κρεμάω), ποιητ. κρήμνημι {κρέμ-) *κρεμῶ, ἀναρ-
τῶ*, κρέμαμαι καὶ κρήμαμαι *κρεμῶμαι, ἀναρτῶμαι, αἰωροῦμαι, ἀπαγχον-
νίζομαι*, κρεμάσθῃ, νεώτ. κρεμάστῃ, ἢ *αἰώρα, κρεμάστρα, εἶδος καλα-
θίου κρεμαστοῦ, ἐν ᾧ ἐτίθεντο τὰ περισσεύοντα φαγητά*, κρημνός, ὁ *δ.τι
καὶ νῦν, κρημνός, ἀπόκρημνος καὶ προέχων βράχος* (*krēmōnos): ἴσως
ἐπεκτετ. τύπος *qreṃa- τῆς ρ. *qre- = κρεμᾶν ἐν τοῖς: λιθ. kariṃ, kanti=
διὰ σχοινίου ἀπαγχονίζειν, λατ. rakats=ἀγκιστρον χρήσιμον πρὸς ἀνάρ-
τησιν.

κρέμβαλα, τὰ *κρόταλα, ἀπερ εἶχον εἰς τοὺς δακτύλους των οἱ ὀρχοῦμενοι
καὶ συνέκρουον αὐτὰ μετ' ἀναλόγου πρὸς τὴν ὀρχησιν ρυθμοῦ*, κρεμβαλιά-
ζω *κρούω τὰ κρέμβαλα κρατῶ τὸν χρόνον κατὰ τὴν ὀρχησιν*, κρεμβα-
λιστός, -όος, ἢ *ὁ διὰ τῶν κρεμβάλων παραγόμενος κρότος πρὸς δῆλωσιν
τοῦ χρόνου κατὰ τὴν ὀρχησιν*: ὡς τύπος μετ' ἑρρίνου εἶναι συγγ. τοῖς:
λιθ. akrebiči=προκαλεῖν ἐλαφρὸν θόρυβον, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. akroboite=θό-
ρυβος, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. akrap=θροῦς, ἐλαφρὸς θόρυβος' ρ. *(a)qre-b-, προσ-
έτι *(a)qre-p- ἐν τοῖς: λατ. crespō=κροτῶ, crespundia=κρόταλα, ἀρχ. σκανθ.-
ισλ. akrafa=φλυαρεῖν.

κρέξ, γεν. κρεκός, ἢ, κρεκός, -άδος, ἢ *πιτηνόν τι ἔχον ὀξύ καὶ ὀδοντωτὸν
ράμφος, ἴσως τὸ λατ. Rallus crex*, κέρμαξ, κέρκος, κέρκος, ὁ (*Ὁδ. ο 526)
εἶδος ἰέρακος, κοαρυνέζω, κρεκόςος *δρυς. Παργαῖοι* 'Ἡσύχ.: συγγ.
τοῖς: ἀρχ. ινδ. kṛakarā=εἶδος κέρδικος, ἀλβ. k'irake=δρυς, k'irake=

πέρδιξ· ἡχομμ. ρ. *qet-q-, ἐπίσης καὶ ἐν τῇ λ. κεραυθαλῖς, -ίδος, ἡ *ἔρω-
δός, βλ. κέρχτος· πβ. *qet-g-, *qet-g- ἐν ταῖς λ. κρῶζω, κρῶζω.

κρήγυος *χορηστός, καλός (Ἰλ. Α 106) : ἴσως, ὡς σημαίνουν ὁ ἔχων κεφα-
λὴν καὶ χεῖρα, προέρχεται ἐκ τοῦ κρη- *κεφαλῆ (πβ. κρήδεμνον) + γνίον
*μέλος τοῦ σώματος.

κρήδεμνον (δωρ. κρᾶ-), τὸ *κεφαλόδεσμος, γυναικεῖον κάλυμμα τῆς κεφα-
λῆς ἐν τῷ πληθ. αἱ ἐπάλξεις αἱ ἐπιστέφουσαι τὰ τεῖχη πόλεως τινος· τὸ
πῶμα ἀγγείου οἴνου : ἐκ τοῦ κρη- (ἐκ τοῦ αἰγίμου θ. *ketə-, ὡς τὸ ὅμ.
κρήθεν ἐπὶρ. *ἐκ τῆς κεφαλῆς (H capite), ἐκ τῆς κορυφῆς, ἀπὸ κορυφῆς μέ-
χρι ποδῶν· δυσκόλως εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρήσωμεν ὅτι τοῦτο προέρχεται
ἐκ τοῦ *κρᾶνο-, βλ. κρᾶνιον) + *δέμνον *δεσμός, βλ. δέω.

κρήθεν ἐπὶρ. *ἐκ τῆς κεφαλῆς (H capite), ἐκ τῆς κορυφῆς, ἀπὸ κορυφῆς μέ-
χρι ποδῶν, βλ. κρήδεμνον, πβ. κρήγυος.

κρήμνιμαι, κρημνός, βλ. κρεμάννμι.

κρήνη, δωρ. κρᾶνα, λεσβ. κρᾶννα, ἡ *πηγή, «βρύση», κρήνη, κρήνηθεν ἐπὶρ.
*ἐκ κρήνης, κρήνηθεν ἐπὶρ. *εἰς κρήνην, κρηναῖος *ὁ ἐκ πηγῆς, πηγαῖος,
κρουνός, ὁ ἡ πρώτη πηγή, ἐξ ἧς λαμβάνουν τὴν ἀρχὴν αἱ πηγαί, τὸ «κε-
φαλαίον» ρεύματα «λάβας», χεῖμαρρος λόγων· ὁχετὸς ὕδατος (*κρονο-,
*κροστο-;) : ἀβεβ. ἐτυμολ.

κρηπίς, -ίδος, ἡ *εἰδὸς ἀνδρικοῦ ὑποδήματος ὡς ἡλὰ ἔχοντος τὰ κατῴματα·
θεμέλιον, θεμέλια οἰκοδομήματος· ἡ τειχισθεῖσα ὁχθη ποταμοῦ () λατ.
crepidula θηλ.) : συγγ. τοῖς : λατ. crepidulium οὐδ. = ὑποδήματα (πβ. κρη-
βίτινος), ἀρχ. ἱρλ. cairne = ὑποδηματοποιός (*καρῖαμο-), λιθ. karpé = ὑπό-
δημα, ἐκκλ. σλαβ. krapa = ράκος, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. hriflingr = ὑπόδημα· ρ.
*qete-p-, πβ. ἡ καρπός, κρώπιον.

κρησάρῃ, ἡ *κόσκινον λεπτόν, κρησάρᾱ, κρησερίτης (ἄρτος), ὁ *ἄρτος ἐκ κο-
σκινισμένου ἀλεύρου : ἐκ τοῦ *κρήσις *τὸ κοσκίνισμα (πλήρης β., ὡς ἐν
τῷ λατ. cret-vī, cretus), βλ. κρήνω.

κρησφύγετον, τὸ *καταφύγιον : ἴσως, ὡς σημαίνει *τόπος, εἰς ἐν κατα-
φύγει τις διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἢ σωτηρίαν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, προέρχε-
ται ἐκ τοῦ κρησ- (βλ. κρήσα) + φεύγω.

κρίβανος, ὁ *πῆλινον ἀγγεῖον, χύτρα, ἐν ᾗ ἐψήνετο ὁ ἄρτος, ἀγγεῖον χωνυ-
εἶδὸς χρησιμεῖον πρὸς ἀνέλθειν ὕδατος ἐκ φρέατος, κοιλότης ἐντὸς βρά-
χου, βλ. κλίβανος.

κριγῆ, ἡ *σύριγμα· τριγμός (τῶν ὀδόντων), κρηγῆ *γλαυξ· Ἰσιχ., κρῶζω
(ἀόρ. κρῆσαι, πρκ. κ'κρηγῶ) *κρυγάζω, «ξεφωνίζω», τρίζω : συγγ. τῷ
ἀρχ. σκανθ.-ισλ. *hrikja = τρίζειν, hrikta = κρυγάζειν, τρίζειν· IE *qrlg-,
πβ. *qrlq- ἐν τοῖς : ἀόρ. β' κρῆξε (Ἰλ. II 470) *ἔτριζεν (ὁ ζυγός), λιθ.
krykkti = κρυγάζειν, τρίζειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. krik = κρυγῆ, krikati = κρυ-
γάζειν, φωνάζειν, ἀρχ. γερμ. heigato, (h)reigato (νεογερμ. Reiher ἔρωδός).
Πβ. κρῶζω, κρυγῆ, κρῶζω.

κρήθη, ἡ *τὸ κρηθαῖον, ἡ κρήθῃ (πληθ.), ὁ κόκκος κρήθης (ἐν.), ὅμ. κρή, τὸ
*κρήθῃ (*κρήθ-, IE *ghetdh-;), κρήθινος *πεποιημένος ἐκ κρήθης, κρηθαῖον
*τρέφομαι διὰ κρήθης πολλῆς, σφριγῶ ἐκ τῆς πολλῆς τροφῆς, κρηθίζω *τρέ-
φω διὰ κρήθης, κρηθώδης *ὅμοιος πρὸς κρήθην, ὁ ἐκ κρήθης, κρηθοτρά-

γος *ὁ τρώγων κριθάς, κριθοφάγος* : συγγ. τοῖς : λατ. hordeum οὐδ. = κριθή (*għr̥sdejom), ἀρχ. γερμ. gersta (*għeradā), νεογερμ. Gerste = κριθή, ἀλβ. drit, drithe ἀρσ., οὐδ. = σίτος, κριθή (*għr̥srad-). Ὀνομασία τῶν μακρῶν νυττόντων ἀθέρων (ἀγάνων) — IE *għere- = εἶναι ἀκαμπτον, βλ. χέρσος — τελευταία πηγή φαίνεται νὰ εἶναι καυκάσια τις γλῶσσα (πβ. γεωργ. krtili = χειμερινή κριθή καὶ ἀρμ. garî = κριθή, ἐκ τοῦ gr̥s̥ia, qerî = ὦσ.).

κρίσις, ὁ *κύκλος, θακτύλιος, κρίσις*, βλ. 2 κρίσις.

κρίμνον, τὸ ἄλευρον ἐκ «χοντροαλεσμένης» κριθῆς, ἄρτος ἐκ τοιοῦτου ἀλεύρου*, κριμνώδης *ὅμοιος πρὸς χονδρὸν ἄλευρον* : ὡς σημαίνουν *τὸ κοσκινισμένον*, εἶναι συγγ. τῷ κρίνω (-π[ε]πο- μτχ.).

κρίνον, τό, πληθ. κρίνεα, τὰ *ὅ, τι καὶ νῦν, τὸ κρίνον*, κρίνινος *παρεσκευασμένος ἐκ κρίνων*, κρισιώδης *ὅμοιος πρὸς κρίνον* : ξένη λέξις ἀγνώστου πηγῆς.

κρίνω, λεοβ. κρίννω (*κρήνω), μέλλ. κρινῶ, δόρ. κερῖνω, πρκ. κερῖνω *χωρίζω, ἀποχωρίζω, θέτω κατὰ μέρος, ἐκλέγω, ἀποφασίζω, κρίνω, ἐρμηνεύω*, ρημ. ἐπιθ. κριτός *ἐκλεκτός, ἐξοχος, διακεκριμένος* (= λατ. certus, μεσοαπ. καλτ. Krita- ἐν κυρ. ὄν.), κριτής, ὁ *ὁ κρίνων, ἀποφασίζων, κριτής, ἐρμηνευτής*, κρίσις, -εως, ἡ *χωρισμός, ἐκλογή, κρίσις, ἀπόφασις*, κρισμα (καὶ κρίμα, ἐλληνιστ. κρίμα), τὸ *κρίσις, ἀπόφασις*, κριτικός *ὁ ἔχων τὴν ιδιότητα νὰ κρίνῃ (διακρίνῃ), ἀνέκων ἢ ἀρμόζων εἰς κρίσιν*, κριτήριον, τὸ *μέσον πρὸς κρίσιν, μέτρον ἢ γνώμων· δικαστήριον*, διακρίδόν ἐπίρ. *ἀποκαχωρισμένος, ἐξόχως, πρὸ πάντων· σαφῶς* : ἐκ τοῦ *κρίν-ω, συγγ. τοῖς : λατ. certō (*cī-τῶ), πρκ. cī-νī = κρίνω, ἐκλέγω, χωρίζω, διακρίνω, excrementum = ἐκκρίσις, περιττώματα, cībnum = κόσκινον (*qī-δh-τοm = ἀρχ. γερμ. rīta, νεογερμ. Reiter = χονδρὸν κόσκινον, πβ. ἀρχ. ἱβλ. crīathar = κόσκινον, ἐκ τοῦ *qī-τῶ-), dis-cīmen = διακρίσις, μsn. ἱβλ. cīth = διαίρεσις, cīch = ὄριον, γοτθ. hraina, ἀρχ. γερμ. reidi (νεογερμ. reia) = καθαρὸς (*qoi-pi-), λιθ. krljes ἀρσ. = ἡ στεφάνη κοσκίνου, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. krlje = ἄκρον, ὄχθη· ρ. *(s)qerē(i) = χωρίζειν, ἐκτετετ. τύπος τοῦ *(s)qer- = κόπτειν (βλ. κρίω)· πβ. κρίνον, κρησέρῶ.

1 κρίσις, ὁ *τὸ «κρίμα», ὁ κρίσις· κρίσις πολιορκητικὸς*, κρισιέρωπος *ὁ ἔχων πρόσωπον κριοῦ*, κρισιέρως *ὁ φέρων πολιορκητικὸν κρίσις* : ἐκ τοῦ *κρίσις, συγγ. τῷ κρισίς *κρισιέρως* (δὲ λέξ.).

2 κρίσις, ὁ *εἶδος ἐρεβίνθου* : κατ' ἄνομα. ἐκ τοῦ *κικριός, πβ. κικερροι *ὠχροί, Μακεδόνες· Ἡσίοχ., ἀρμ. sisein = εἶδος ἐρεβίνθου, λατ. cicor = ὦσ. (> νεογερμ. Kicher, Zieser).

κροαίνω, κροαίος, βλ. κροαίος.

1 κρόκη, ἡ *ὕψαιον, κλωστή, ὕφασμα*, βλ. κρένω.

2 κρόκη, κροαίη, ἡ *λίθος ἀπεστρωγγυλωμένος, χάλις ἐπὶ τῆς παραλίας* : μέλλον συγγ. τῷ ἀρχ. Ἰνδ. śarkarāḥ śarkarā = χονδρὴ ἄμμος, σωρὸς λίθων εἰς τὴν κοίτην χειμάρρου, χάλις (πβ. σάκχαρ). Βλ. κροκόδιλος.

κροκόδιλος, ὁ *σαύρα, κροκόδειλος* (> λατ. crocodilus, crocodilus) : ἐκ τοῦ *κροκό-δριλος *σεκάλῃ τῶν λίθων*, βλ. 2 κρόκη + δριλος. Πβ. ἀλβ. harð-eje = σαύρα.

κρόκος, ὁ *τὸ φυτὸν ὁ κρόκος*, κρόκος *ὁ ἔχων τὸ χρῶμα κρόκου*: δά-
νειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἑβρ. *karḳōm*=κρόκος.

κρομβόω *ὀπτῶ, φήνω*, βλ. κρόμβος.

κρόμ(μ)υσον, τὸ *τὸ «κρομιμύδι, κρεμμύδι», κρόμμυον*: κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ
κρέμυον (*Ἡσύχ.), ΙΕ **qrepmuom*, συγγ. τοῖς: ἱρλ. *crem*, κυμβρ. *crat*=
κρόμμυον, ἀγγλοσαξ. *hræmas*=κρόμμυον φυόμενον εἰς τὰ δάση (βαλτ., ἀρχ.
ἱρλ. *raps*), λιθ. *kerpiūde*=ἀγριον κρόμμυον, ρωσ. *čerepica*=τὸ πρᾶσον τῆς
ἀρχαίου, εἶδος κρομμύου φυόμενου εἰς ὕγρα δάση.

κρόσσαι, αἱ *αἱ ἐπάλξεις τῶν τειχῶν, κλίμακες πρὸς ἀνάβασιν*, ὁμ. πρό-
κροσσοι, οἱ *τεταγμένοι κατὰ σπειράς, ὅσον αἱ βαθμίδες ἢ ἐπάλξεις τῶν τει-
χῶν*, κροσσοί, οἱ *θύσαντοι, προεξέχοντα νήματα διέκην θυσάνων, «κρόσσαια»
(κυρ. *προεξέχον νῆμα*): ἐκ τοῦ **qroqā*, συγγ. τοῖς: μιν. γερμ. *rasen*,
ρωσ. *krokna*=ράβδος, δοκοὶ πρὸς στήριξιν τῆς στέγης· ρ. **qroq-*=προ-
εξέχουσα δοκός, κ.τ.τ.

κρότος, ὁ *κτύπημα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν*, κροτέω *χειροκροτῶ, κτυ-
πῶ, κρούω, πλήττω*, κρόταλον, τὸ *ὄργανον πρὸς κρότησιν, κρόταλον* ἀν-
θρώπος φλόαρος*, κροταλίζω *ποιῶ κρότον διὰ τῆς συγκρούσεως κροτά-
λων, κροταλίζω*, κρόταφος, ὁ *τὸ πλάγιον μέρος τοῦ μετώπου, ὁ κρόταφος*
(κυρ. *κτύπημα, θέσις κτυπήματος*), κροταφίς, -ίδος, ἡ *σφυρίον εἰς δξύ
ἀπολῆγον*: ρ. **qre-* μετ' ἐρρίνου ἐν ταῖς λ.: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *hrinda*, *hratt*,
ἀγγλοσαξ. *hrindan*, *hrand*=ῥάβδον. — Ἐνταῦθα ἴσως ἀνήκει καὶ ἡ λ. κρόταν,
-αρος, ὁ *τὸ «τσιμπούρω»*.

κροτώνη, ἡ *κυλώδης ἀπόφυσις δένδρου, κρόζος*, βλ. κρόταλος.

κρουνός, ὁ *ἡ πρώτη πηγὴ, ἐξ ἧς λαμβάνουν τὴν ἀρχὴν αἱ πηγαί, τὸ «κε-
φαλάρω» ρεύματα «λάβας», βλ. κρήνη.

κρούπεισαι, αἱ *ὑψηλὰ ξύλινα ὑποδήματα κατέλληλα πρὸς πάτησιν ἐλαίων,
φορούμενα δὲ ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῆς σιτηνῆς αὐλητῶν ἐκρούοντο εἰς ρύθμισιν τοῦ
χρόνου*: ἴσως ἐκ τοῦ **κρουσ-πεῖσαι*, συγγ. τῇ κρούω+πέσαι, ἢ *ὁ πούς*.

κρούω *ῥάβδω, κτυπῶ, πλήττω, κρούω* (**κρούω*, πβ. παθ. ἄορ. ἐκρούσθην,
ρῆμ. ἐπίθ. κρουστέος), ὁμ. κροαίνω *κτυπῶ διὰ τῶν ποδῶν (ἐπὶ ἵππου),
λακτιζῶ* (μᾶλλον ἐκ τοῦ **κρουσαν-jaw*), κροῖς *ἀπεσπασμένος, ἀποκεκομ-
μένος, βεβλαμμένος* (**κρουσίος*): συγγ. τοῖς: λιθ. *kruði*, *kruðiti*=λακτί-
ζειν, συντρίβειν, *kruði*=χάλαξα, ἐκκλ. σλαβ. *kruče*=κλάσμα, τεμάχιον,
θρύμμα· ρ. **qreus-*. Πβ. κρόπτεσαι.

κρότος, -ους (**κρόσος* ἢ **κρόφος*), τὸ *τὸ ψῦχος, κρούω*, κρούεις, κρουερός
παγετώδης, ψυχρός, φρενός, κρούμος (**κρουσ-μός*), ὁ *μέγα ψῦχος, παγε-
τός*, κρούσταλλον (**-σπλος*), ὁ *πάγος, «κρούσταλλον, κρούσταλλος»: συγγ.
τοῖς: λατ. *crusta* θηλ.=ἡ ἐφλούδα, κόρα, πέτσα, ἀρχ. γερμ. (*h*)*roso*, (*h*)*roso*
=πάγος, «κόρα, πέτσα», λεττ. *kruvesis*=πεπτημένη κόπρος ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ,
λιθ. *ai-kruðiti*=ἀναγενναῖσθαι, ζωντανεύειν (ἐπὶ «παγωμένων»). Περαιτέρω
συγγ. τοῖς ὑπὸ τὸ λ. κρέας.

κρόπτω (**κρουφῶ*) *καλύπτω, σκεπάζω, κρύπτω*, κρόφα, κρουφή (ὄργαν.),
κρουφιδόν, κρούβην, κρούβα ἐπίρ. *μυστικῶς, κρυφά, λάθρα*, κεκρόφαλος, ὁ
*δικτυωτὸς κεφαλόδεσμος τῶν γυναικῶν μέρος τοῦ χαλινοῦ τῶν ἵππων,
ὁ πρὸς τὸ μέτωπον ἱμᾶς ὁ δεύτερος στόμαχος τῶν μηρυκαστικῶν* (: κρό-

κρωφα) : ἀπεκτετ. τύπος μετά χειλικού (*qrū-hh-) τῆς ρ. *qrū- ἐν τοῖς : λιθ. krāju, króniaw, krāpi=θέτειν τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, συσσωρεύειν, συσκαυάζειν· πρ. τὰ μετὰ τοῦ ρ : λαττ. krārju, krāri, λιθ. krórti=κλέπτειν.

κρωβύλας, ὁ *τὸ πλάγμα τῆς κόμης, καθ' ὃ σχηματίζεται εἶδος κόμβου εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς, ὁ ἐκότερος· λοφίον τριχῶν τῆς περικεφαλαιας : ἀβεβ. ἐτυμολ.

κρώζω *κράζω ὡς ὁ κόραξ ἢ ἡ κορώνη*, κρωγμός, ὁ *ἡ κραυγὴ κόρακος ἢ κορώνης*, βλ. κρέζω.

κρώπιον, τὸ *δρέπανον* : ἐκ τοῦ *qr̥p-, συγγ. τοῖς : μιν. Ιρλ. caitān=δρέπανον καὶ 1 καρπός.

κρωσός, ὁ *ὕδρια, στάμνος, χύτρα*, κρωσίον, τὸ ὑποκορ. *μικρὰ στάμνος* : ἐκ τοῦ *qr̥k-jas, Ισως συγγ. τοῖς : μιν. Ιρλ. crosān=χύτρα, ἀρχ. γερμ. crog, νεογερμ. Krug=στάμνος, λάγυνος.

κτάσμαι λαμβάνω εἰς τὴν κατοχὴν μου, πορίζομαι, ἀποκτῶ*, πρκ. κέκτημαι *κατέχω, κέκτημαι*, κτέανον, τὸ *κτῆμα, ἰδιοκτησία, περιουσία*, ποιητ. κτέαρ, δοτ. πληθ. κτεάτεσσιν=ὥς., κτῆμα, τὸ *πᾶν τὸ κτηθέν, κτῆμα, ἰδιοκτησία*, ἐκτῆμαον, -ον *ὃ ἔχων πολλὰ καὶ καλὰ κτῆματα, πλοῦσιος*, κτῆνος, τὸ *ἐν ζῶον, ὅλον βεῦς ἢ πρόβατον*, ἐν τῷ πληθ. κτήνα καὶ κτήνη, τὰ *κτῆματα, περιουσία, ἰδιοκτησία, ἀγέλαι καὶ ποίμνια ἀποτελοῦντα τὸν πλοῦτον*, κτηνηδόν ἐπίρ. *ὡς κτῆνος*, κτήσις, ἡ *ἀπόκτησις, κτῆμα, περιουσία*, κτήσιος *ὃ ἀνήκων εἰς περιουσίαν, οἰκείος*, κτητός *ὃν δύναται τις νὰ ἀποκτήσῃ· ἔξιος ἀποκτήσεως, ἐπιθυμητός, ἀποκτηθείς*, κτησιμός *ὃ ἔχων τάσιν πρὸς κτήσιν, ἐπιτήδειος ἢ ἐμπειρος· εἰς τὸ κτῆσθαι*, κτήτωρ, -ορος, ὁ *ὃ κατέχων, κάτοχος, κύριος, κτήτωρ* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kṛtyati=κατέχει, κυριαρχεῖ (=κτάσμαι), kṛtyāna οὐδ.=κυριαρχία ρ. *qr̥(i)-, *qr̥(i)-=κτῆσθαι, πορίζεσθαι· πρ. πῶσασθαι.

κτέανον, κτέαρ, τὸ *κτῆμα, ἰδιοκτησία, περιουσία*, κτεαρίζω *καρδίζω, ἀποκτῶ*, σκτέανος, *πλούσιος*, κτεάτεια, ἡ *καθηστώσά τινα κάτοχος, χορηγός*, βλ. κτάσμαι.

κτείνω (μέλλ. κτενῶ, ποιητ. κτενίω καὶ κτενίω, ἀόρ. α' ἐκτεῖνα, β' ἐκτεῖνον, ὁμ. ἐκτεῖν, μέσ. ἐκτεῖμην, παθ. ἐκτεῖσθην, πρκ. ἀπ-ἐκτεῖνα) *φονεῶ, ἀποκτείνω*, ἀττ. κτείνωμι=ὥς. (ἐντὶ *κτείνωμι, κατὰ τὸ κτείνω), ἀνδρο-κτεσίη, ἢ *ἀνδροφονία, ἀνθρωποκτονία*, πατρο-κτεσίας, ὁ *ὃ ἀποκτείνων τὸν πατέρα αὐτοῦ, πατροκτόνος, πατραλολός* : ἐκ τοῦ *κτενίω (λεσβ. κτείνω), συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kṛatōti=πληγώνει, τραυματίζει, μτχ. kṛatāh=«τραυματισμένος» ρ. *qr̥ap-, πρ. κῆνω.

κτεῖς, γεν. κτενός, ὁ *τὸ ἐκτείνω*, κτενίζω *δ, τι καὶ νῦν, κτενίζω*, κτείνω, τὸ ὑποκορ. τοῦ κτεῖς *τὸ ἐκτείνω* : μᾶλλον συγγ. τῷ λατ. pectus, -iatis οὐδ.=«εκτείνω (κτενός ἐντὶ *κτενός· κτεῖς δευτερ. τύπος ἐντὶ *κτεῖς)· βλ. πέσσω.

κτεράς, τὸ *δῶρον, κτῆμα, περιουσία*, πληθ. κτέρα, τὰ *τιμὰ ἀπονέμονται εἰς τοὺς νεκρούς, ἐπιχθῆδεις τιμαί· σάβαντα*, ἔμ. κταρίζω, κταρρίζω *ἀπονέμω τὰς τελευταίας τιμὰς εἰς τὸν νεκρόν, θέπτω (κηδεύω) μετὰ τῶν νενομισμένων τιμῶν, ἐνταφίζω*, κταρίσματα, τὰ *ἐπιχθῆδεις τιμαί*, ἀπ-κτε-

- ρος, ὁ *ὁ προπομπὸς τῶν νεκρῶν, ὁ συνοδεύων τοὺς νεκροὺς (ἐπίθ. τοῦ Ἑρμού)*, ὁμ. κύρ. ὄν. Παλὸ-κτωρ, -ορος, ὁ: ἄβεβ. ἐτυμολ.
- κτηδών, -όνος, ἡ *ἱνες ξύλου, συγκεντρωτικοὶ κύνιοι τοῦ ξύλου, πλάκες ἡ στρώματα σχιστολίθου*, ἐκτῆδαν, -ονος *ὁ ἔχων εὐθείας ἴνας* ἐντεῦθεν, ὁ εὐκόλως σχιζόμενος*: ἄβεβ. ἐτυμολ.
- κτιθεας *ὁ ἐκ δέρματος ἐκτίθος*, βλ. ἰατίς.
- κτιζω (μέλλ. κτίσω) *οικοδομῶ, ἀνεγείρω, ἰδρύω, δημιουργῶ*, ἐκτίμενος, ἐκτεκίτος *ὁ καλῶς ἐκτισμένος, καλῶς κατεσκευασμένος, καλῶς καλλιεργημένος*, κτίσις, -εως, ἡ *ἰδρύσις, θεμελίωσις, δημιουργία*, κτίσμα, τὸ *ἀπουκία, ἰδρύσις*, κτίστης, κτίσταρ, -ορος, ὁ *ὁ ἰδρυτής, ἀνορθωτής, ἐκπνορθωτής*, κτοίᾱ, ἡ *κατοικία, τοπικὴ τις διαίρεσις, δῆμος*, Ἀμφι-κτίονες καὶ -κτύονες, οἱ *ὁ, τι καὶ νῦν, οἱ Ἀμφικτύονες*, παρι-κτίονες καὶ -κτίται, οἱ *οἱ περὶ οἰκοῦντες, περίοικοι, γείτονες*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. κṛṣṭi, κṛṣṭi = διακρίνει, κατοικεῖ, κṛṣṭi = τόπος κατοικίας, οἰκισμός, κṛṣṭam = γαιοκτησία, τόπος κατοικίας, ἀρμ. ἰṣṭ (=-κτοίᾱ), γεν. ἰṣṭi = κατωκημένος, κεκαλυμμένος δι' οἰκοδομῶν, χωρίον ρ. *ἔκρει = ἐγκαθίστασθαι ἐν τινι τόπῳ καὶ ἰδρύνει νέον οἰκισμὸν. Πβ. κτίλος.
- κτίλος *ἡσυχος, ἡμερος, πρῶτος*, ὁμ. ὡς οὐσ. κτίλος, ὁ *κρίος*, πβ. κτιλῶν *ἡμερώνων*, ἐκτιλῶσαντο (Ἡρόδ. 4, 113) *ἐξημέρωσαν*, κτιλῶν *ἡμερώνων*: μᾶλλον, ὡς σημαίνειν *προσηρτημένος εἰς τὸν οἰκισμὸν, ἐξημερωμένος*, εἶναι συγγ. τῷ κτιζῶ.
- κτύπος, ὁ *μέγας θόρυβος ἡ ἥχος, ἰσχυρὸς κρότος*, κτυπέω *κάμνω νὰ ἡχῇ-ση τι, προξενῶ θόρυβον, κροτῶ, καταπέρω ἰσχυρὸν κτύπημα*, κτύπημα, τὸ *μέγας θόρυβος, ἰσχυρὸς κρότος*: ἄβεβ. ἐτυμολ.
- κύαθος, ὁ *κοτήριον, δι' οὗ ἦντιλον οἶνον ἐκ τοῦ κρατῆρος* μέτρον χωρητικότητος* ἡ σκύα, *βεντούζα*, βλ. κύα.
- κύαμος, ὁ *τὸ κύαμα, ὁ κύαμος* ὁ κλῆρος, δι' οὗ ἐξελέγοντο δημόσιοι ἀρχόντες ἐν Ἀθήναις (διότι οἱ σύροντες λευκοὺς κύαμους ἐπετύγχανον ἐν τῇ ἐκλογῇ)*, κυάμενός *ἐκλέγω διὰ κλήρου* παθ. ἐκλέγομαι διὰ κλήρου*, κυάμενός *ἐκλεγόμενος διὰ κλήρου*, κυάμιος *ὁ ἔχων μέγεθος κύαμου*, κυάμιος *ὁ ἐκ κύαμων*, κυάμιος, -ώτος, ὁ *ἀγρὸς πλήρης κύαμων*: ἴσως εἶναι ξένη λέξις.
- κύανος, ὁ *ὅλη τις ἔχουσα χρῶμα βαθύ κυανοῦν, χρησιμοποιοιμένη πρὸς καλλωπισμὸν ὀφθαλμῶν κ.τ.τ.*, κύαντος (τὸ -ῶ κατὰ μετρ. ἔκτασιν) *ὁ κυανοὺς τὸ χρῶμα, βαθύς κυανός*, σκοτεινός, μαῦρος*: μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.
- κύαρ, γεν. κύαρος, τὸ *κοιλότης, ὀπή, ὡς ἡ τῆς βελόνης*, ἰων. ἔγκυαρ *ἐγκυαρ* (ἐκ τοῦ κύαρ *ἐμβρυσον*): συγγ. τῷ κύα, πβ. τὸ θ. μετὰ τοῦ γ ἐν τοῖς: ἀρμ. sor = στήλαιον (*ἔκονετο-), λατ. canepa = καλωμα, ἄντρον.
- κυβερνάω (κυπρ. ἀπρφ. κυμαρημαι) *ὁ, τι καὶ νῦν, κυβερνῶ, ὁδηγῶ, διευθύνω*, κυβερνητής, νεώτ. κυβερνήτης, ὁ *ὁ κυβερνήτης πλοίου, πηδαλιούχος, κυβερνῶν πόλιν*, κυβέρησις, ἡ *διοίκησις, κυβέρνησις*, κυβερνητικός *ἡκανόος εἰς τὸ κυβερνῆν πλοῖον*: μᾶλλον δάνειον ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ λατ. gubernā, -āre = κυβερνῶ (πλοῖον), ὅπερ εἶναι ἴσως ἀναξάρτητον τοῦ ἄλλ. κυβερῶ.
- κυβιστάω *κηδὺ ἐπὶ κεφαλῇ καὶ ἀναστρέφομαι, ἐοικέναι τοῦμπερ, περιπα-

τῷ ἐπὶ τῶν χειρῶν*, καθιστητῆρ, -ήρος, ὁ *ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὸ κυβιστῆν, θαυμαστοποιός, κολυμβητῆς, θύτης*: ἴσως μετὰ τοῦ β' (ἀντὶ τοῦ φ) ἐκ τῆς γλώσσης τῶν βορείων (Θρακ., Μακεδ.) ἀγυρτῶν* πρ. κύβη *καφαλή*, κύβηθος, *ὁ κατακύψας* Μέγ. Ἐτυμ., κυβηθᾶν *μαίνεσθαι ἐξ ἐνθουσιασμοῦ*, κυβηθῆ *θεοφορεῖται, κορυβαντιῶ* Ἡσύχ. καὶ ἀρχ. ἰνδ. kubha-pyāh=χορεύων βλ. κύπτω, κύφός, πρ. κύμβαχος ὑπὸ τὸ λ. κύμβη.
 κύβιτον, τὸ *ἀγκών, ὠλέκρανον*, κυβιτίζω *ὠθῶ (κυπῶ) διὰ τοῦ ἀγκῶνος*: δάνειον ἐκ τοῦ λατ. cubitum=ἀγκών (πρ. κύβος).

- 1 κύβος, ὁ *κοιλωμά τι πρὸ τοῦ ἰσχίου τῶν κτηνῶν, σπόνδυλος λεκάνη*: συγγ. τοῖς: λατ. cubitus, -um=ἀγκών, πῆχυς, cubō=κείμει, cubō=κατακλίνωμαι, γοτθ. hupa ἄρσ. (θ. μετὰ τοῦ i), ἀρχ. γερμ. huf θηλ.=ἰσχίον, ἀρχ. ἰνδ. kubram οὐδ.=κοιλότης τῆς γῆς, λάκκος, ἐνώτιον ρ. *qeu-b-, *qu-b-=κάμπτειν.

- 2 κύβος, ὁ *στερεὸν τετράγωνον ἔχον ἕξ πλευράς, κύβος, «ζάβυς» (> λατ. cubus), κυβεύω *παίζω τοὺς κύβους, διακινδυνεύω ἀπατῶ*, κυβεῖν, ἡ *τὸ παίζειν τοὺς κύβους*, κυβεῖος, τὸ *τόπος, εἰς ὃν μετέβαινον οἱ κυβεύοντες καὶ ἔπαιζον τοὺς κύβους*, κυβευτής, ὁ *ὁ παίζων τοὺς κύβους*, κυβευτικός *ὁ ἀνῆκων ἢ ἀρμόζων εἰς τὴν κυβεῖαν, ἑμπειρος εἰς τὸ κυβεύειν*: φαίνεται νὰ εἶναι λέξις μικρασιατ. προελεύσεως.

κυδάζω, κυδάζομαι ὑβρίζω, λοιδορῶ, θνειδίζω παθ. ἐμπαιζομαι, ἐξυβρίζομαι*, κύδος, -ου, ὁ *ἔβρις, λοιδορία, θνειδος*, κυδόνγας *μάχας. λοιδορίας* Ἡσύχ., κυδοιμός, ὁ *ταραχὴ τῆς μάχης, θόρυβος, σύγχυσις* (ἐκ τοῦ θ. μετὰ τοῦ οι), κυδοιμέω *ἐγείρω ταραχὴν, ἐμβάλλω τινὰ εἰς ταραχὴν, ταρασσώ*, κυδοιδοπέω *ἐγείρω θόρυβον, θορυβῶ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. kutaśyati=ὑβρίζει, λοιδορεῖ, ψέγει, ἀγγλοσαξ. hūeo (*qūd-eko-), ἀρχ. γερμ. hose (*qūd-eko-)=ἔβρις, ἐμπαιγμός, σκῶμμα, μον. γερμ. hūsen=αὐθάδης, gehüsen=θόρυβος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kŭdŭr, kuditi=καταστρέφειν, ὑβρίζειν ρ. *qeu-d-=κραυγάζειν, ἐπιπλήττειν, λοιδορεῖν.

- 1 κύδος, ὁ *ἔβρις, λοιδορία, θνειδος*, βλ. κυδάζω.

- 2 κύδος, -ους, τὸ *δόξα, φήμη, τιμή*, κύδορος *ἐνδοξος, περίφημος, εὐγενής*, κύδιον, -ον, γεν. -ονος συγκρ. *ἐνδοξότερος*, κύδιστος ὑπερθ. *ἐνδοξότατος, μεγάλως τιμώμενος, μέγιστος*, κύδιμος, κύδαλιμος *ἐνδοξος, πεφημισμένος, εὐγενής* (πρ. κύδι-ἀνεια θηλ. ἐπίθ. *ἡ ἔχουσα ἐνδόξους θυδρας*), κύδιον *καυχῶμαι, ὑπερηφανεύομαι*, κύδαίνω, κύδισκω *δοξάζω, τιμῶ, εὐφραίνω, λαμπρύνω* κολακεύω*: ἐκ τοῦ *qūdos, μάλλον, ὡς σημαίνουν *ὁπόθεν (ἐξ οὗ) τις ἀκούει*, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. čudo, -se=θαῦμα (*qūdōs), ἑλλ. κοῶν *παρατηρῶ*.

κυδώνιον μάλον, τὸ *κυδώνιον, «κυδώνη»: κατὰ παρετυμολ. ἐσφαλμένως συσχετίζεται πρὸς τὴν πόλιν τῆς Κρήτης Κυδωνία, ἡ ἀρχαίот. τύπος κοδό-μάλον, τὸ παρ' Ἀλκμ., δισατ. προελεύσεως, πρ. κοδώνια *οὔνα χειμερινά* Ἡσύχ. καὶ Κετώσιον, τὸ ὄν. πόλεως κειμένης ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Λυδίας. Ἡ λατ. λ. cotōneum οὐδ.=κυδώνιον προέρχεται ἐκ τοῦ ἑλλ. κυδώνιον ἢ μάλλον ἀμέσως ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης (> ἀλβ. fta, ἀρχ. γερμ. chutina, νεογερμ. Quiste=κυδώνιον).

κύβη, κυῶ καὶ κύω (ἀόρ. κυῶσα) *εἶμαι ἔγκυος, ἔγκυμονῶ, κυοφορῶ*, κύ-

ος, -ους, τὸ *ἐμβρυον*, ἐγ-κίος, ἐγ-κύμων *ἔγκυος*, κύαθος, ὁ *ποτήριον*, δι' οὗ φητὸν οἶνον ἐκ τοῦ κρατῆρος μέτρον χωρητικότητος ἢ σικία, «βεντούζα»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *énáyatē* = ἐξογκοῦται, λατ. *inpiēns* = ἔγκυος (**en-ky-jent-a*), κυμβρ. *cym* = τὸ νεογνὸν (: κτός)· ρ. **keu-* = θολωτός, κοῖλος, ὀγκουσθαι, βλ. κοῖλος· προσέτι βλ. κοικύλλω, κύαθ, κύμα, κύρος. κύκλω *ἀνακατέωμαι, ταράσσω, ἀναμειγνύω*, κυκλών, -ώτος, ὁμ. αἰτ. κυκλώ καὶ κυκείω (**κυκῶσαι*), ὁ *ἀνάμεικτόν τι ποτὸν (δι' ἀναμίξεως κριθίνου ἀλεύρου, τετριμμένου τυροῦ καὶ Πραμνείου οἶνου)*, κύκῃθρον, τὸ *μέγα κοχλιάριον χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἀνάμειξιν, μεγάλη εκουτάλα γιὰ ἀνακάτωμα*· ἄνθρωπος ταραξίας*, κίκησις, -εως, ἡ *ἀνάμειξις, ἀνακάτωμα*: ἀβεβ. ἐτυμολ. Πβ. *κυρκανάω*.

κύκλος, ὁ *ὁ γῆρος πράγματός τινος, κύκλος*, πληθ. κύκλοι, οἱ καὶ κύκλα, τὰ *τροχοί*, κυκλῆς, -άδος (ἡ) *στρογγύλη, κυκλική*, κύκλιος *κυκλικός, στρογγύλος, κυκλοτερής*, κυκλικός *κυκλοτερής, κυκλικός*, κυκλέω *μεταφέρω δι' ἀμάξης, κινῶ τι ἐν κύκλῳ μέσ. περικυκλώνω· περιστρέφομαι*: μετὰ διπλασ. ΙΕ **q^he-q^hios* ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *cakrá-* ἀρο., οὐδ. = τροχός, τοχ. Α *kukál*, Β *kokale* = τροχός, ἀγγλοσαξ. *hwēol* (ἀγγλ. *wheel*) = τροχός· πβ. φρυγ. *κύκλην* *ὁ ἀστερισμός ἡ μεγάλη ἀρκτος (τ.ξ. ἄμαξα)*· ρ. **q^hel-* = στρέφειν, βλ. *πέλωμαι, πόλος*. Πβ. *κυκλοτερής*.

κυκλοτερής *κατεσκευασμένος στρογγύλος, κυκλικός*: ἐκ τοῦ κύκλος + *τεῖρω, τόρος*.

κύκνος, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, κύκνος· δοῖδός*, κύκνειος *ὁ ἀνήκων εἰς κύκνον*, κύδνος *κύκνος*· Ἡσύχ.: ἰσως ἤχοιμ. λέξις, πβ. ρωσ. *kyke* = ἡ φωνὴ τοῦ κύκνου. κύκνουν *τὸν σικυδν* (Ἡσύχ.), βλ. σίκις (σίκτος).

κύλα, τὰ *τὰ ὑποκάτω τῶν βλεφάρων κοιλώματα*· Ἡσύχ., βλ. *κοικύλλω*.

κυλίνδω, ἀττ. κυλινθέω, κυλίω (ὑποχωρητ. σχηματισμός ἐκ τοῦ ἀορ. *ἐκίλῃσα* [*-ινδ-σα]) *κυλίω· μέσ. κυλίομαι, περιπλανῶμαι*, κύλινδρος, ὁ *κυονίσκος στρογγύλος ἔχων ἐκατέραν βάσιν ἐπίπεδον, ὀρόλος*, κύλινδρος* (> λατ. *cylindrus*), ἰων., ἀττ. *καλινθέομαι* (**q^hl-*) *κυλίομαι, συνεχῶς ἀσχολοῦμαι εἰς τι*: ἐκ τοῦ θ. μετὰ τοῦ *ε* *κυλι-* (πβ. **Fali-* ἐν τῇ λ. *ἀλίνδω*), συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *kurḍalānt* = δακτύλιος· ρ. **(s)qel-* = κάμπτειν, βλ. *κυλός*. κύλιξ, -ικος, ἡ *ποτήριον*, *κυλίχνη*, ἡ ὑποκορ. *τὸ ποτηράκιον, πινάκιον διὰ φαγητόν*, βλ. *κάλυξ*.

κυλλός *κεκαμμένος, κεκυρτωμένος, χαλός, παραλυτικός*, *κυλλο-ποδῖων*, ὁ *ὁ ἔχων τοὺς πόδας στραβούς*, ἐπίθ. τοῦ Ἡφαίστου, *κυλλός* *στρεβλῶνος*: ἐκ τοῦ **κυλ-νός* (-ν- ὡς ἐν τῷ *κυλίνδω*), κανον. β. *κελλόν* (**qel-no-*) *στρεβλόν, πλάγιον*· Ἡσύχ. Πβ. *κῶλον, σκέλος*.

κύμα, -ατος, τὸ *πᾶν τὸ ἐξωγκωμένον, τὸ ἀφούσκωμα τῆς θαλάσσης, κύμα· ἐμβρυον· ὁ καρπὸς τῆς γῆς, τὸ νέον βλάστημα τῶν φυτῶν*, *κῆμαίνω* *ἐξογκοῦμαι ὡς κύμα, ἀφουσκῶμαι, ἀναβράζω, εἶμαι ἔγκυος, κυοφορῶ*, *κῆματίας*, ἰων. -ίης, ὁ *ὁ κυμαίνόμενος, πλήρης κυμάτων· τρικυμιώδης, θυελλώδης*, *κυματόω* *καλύπτω διὰ τῶν κυμάτων· παθ. ὑψοῦμαι εἰς κύματα*, *κῆματαγῆ*, ἡ *μέρος, ἐνθα θραύονται τὰ κύματα, ἀκτή*, *ἐγκήμαιν* *ἔγκυος*: ὡς σημαῖνον *τὸ ἐξωγκωμένον*, εἶναι συγγ. τῷ κινέω, πβ. λατ. *cum-ulua* ἀρσ. = σαρδός (**kū-mo-los*).

κύμβαλον, τὸ *μουσικὸν ὄργανον συνιστάμενον ἐκ δύο μεταλλίνων κοίλων ἡμισφαιρίων, τὰ ὅποια συνέκρουον πρὸς ἄλληλα*, βλ. κύμβη.

κύμβαχος ἐπίρ. *ἐπὶ κεφαλῇ, κατακεφάλαια*, ὡς οὖς. κύμβαχος, ὁ *ἡ κορυφή περικεφαλαίας*, βλ. κύμβη.

κύμβη, ἡ *λακάνη, κοῖλον ἄγγειον, ποτήριον, λέμβος, πλοάριον* (> λατ. *cymba*), κύμβος, ὁ, τὸ *ἄγγειον, ποτήριον*, κύμβαλον, τὸ *μουσικὸν ὄργανον συνιστάμενον ἐκ δύο μεταλλίνων κοίλων ἡμισφαιρίων, τὰ ὅποια συνέκρουον πρὸς ἄλληλα* (ἀνακηρυβαλιεύω *ἀνατρέπομαι μετὰ κρότου, ἐπὶ ὁχμήματος*): ρ. *qumb- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *kumbah* = τὸ χονδρὸν δοκον τοῦ ὁστού, γυναικεῖος καλλωπισμὸς τῆς κεφαλῆς (= κίρβος), μον. ἰβλ. *cymba* = ἄγγειον, πβ. λατ. *-cumbō* καὶ τὸ ἀνευ ἑρρίνου ἑλλ. κήβος *...Πάφιοι δὲ τὸ τρύβλιον*. Ἡ λ. κύμβαχος ἐπίρ. *ἐπὶ κεφαλῇ, κατακεφάλαια*, ὡς οὖς. κύμβαχος, ὁ *ἡ κορυφή περικεφαλαίας*, ἐν πρώτοις εἶναι δυνατόν νά ἀνήκῃ εἰς τὸ κίβη, ἡ *κεφαλὴ* (βλ. κυβιστάω).

κύμινδις, -ιος καὶ -ιδος, ὁ *εἶδος ἱέρακος*: μάλλον εἶναι ἡχομμ. λ., ὡς κίμβος, κέκυμος, κυκμῶς, ἡ *γλαυξ*.

κύμινον, τὸ *ὄ, τι καὶ νῦν, κύμινον* (> λατ. *cuminum* > νεογερμ. *Kümmel*): ἐκ τῆς Σημίτι, πβ. ἑβρ. *kammōn* = κύμινον (ἐξ οὗ ἐπ' εὐθείας προήλθε τὸ κάμιν, ὁ *φυτὸν τι* παρὰ Νικ., πβ. σλαβωνιστῶν, ἡ *εἶδος βοτάνης, ἐκ τῶν ριζῶν τῆς ὁποίας παρεσκευάζετο φάρμακον καθαρτικόν*).

κυνάμναια, -ᾶς, ἡ *ἡ «σκυλόμυγα», ἐπιθ. ὕβριστικὸν ἀναιδῶν γυναικῶν*: ἀντι *κνα- (μετὰ τοῦ * ἐκ τοῦ κινῶς κ.τ.λ.), βλ. κίνωρ καὶ μυῖα πβ. λιθ. *knep-enuē* = ὥς.

κυνέη, συνηρ. κυνή (ἐνν. δορά), ἡ *ἄεσμα κινῶς χρησιμοποιούμενον πρὸς κατασκευὴν στρατιωτικῶν πύλων, πῶν θερμάτινον κέλυμμα τῆς κεφαλῆς*, βλ. κύνων.

κυνέω, ἐπικ. δόρ. ἔκυσσε *φιλῶ, ἀσπάζομαι*: (ῥωσ ἐκ τοῦ *κινέσσω ἀντι *κυ-νε-σ-με μετὰ τοῦ ἐπιθήματος -νε- πβ. ἀρχ. ἰνδ. *cunvati* = φιλεῖ (ἀντι **cunvati*;) καὶ γοτθ. *kukjan* = φιλεῖν, ἀρχ. γερμ. *kun*, νεογερμ. *Kunen* = τὸ «φιλεῖν» ρ. *qu-, *qus- (ἐν ταῖς γερμ. γλώσσαις ἡ λ. ὡς ἡχομμ. παρέμεινεν, ὡς ἀρχικῶς ἐσχηματίσθη, θελ. μετὰ τοῦ ριζ. *k*, ἀλλ' ἀνευ ἐπιθήματος).

κύος, -ους, τὸ *ἔμβρυον*, βλ. κύεω.

κυπάρισσος, ἀττ. -ττος, ἡ *τὸ «κυπαρίσσω», κυπαρίσσιος *ὁ ἐκ ξύλου κυπαρίσσου*: δάεινον ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης, ἐξ ἧς κατὰγονται ἐπίσης καὶ τὰ: λατ. *cypripissus* (ἀν δὲν προῆλθεν ἐπ' εὐθείας ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς), ἑβρ. *gofet*, περσ. *ben* = κυπάρισσος.

κύπαιρος, ὁ (ἡ) καὶ κύπαιρον, τό, δωρ. κύπαιρος, ἰων. κύπαρος, ὁ *φυτὸν τι εὐώδες τῶν ἐλῶν, χρησιμεύον ὡς τροφή τῶν ἱππῶν, λατ. *Cyperus*: ἐνταῦθα μάλλον ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: κύπερος, ἡ *δένδρον τι φυόμενον ἐν Κύπρῳ, τὸ λατ. *Lawsonia alba*, κύπειον, τὸ *εἶδος βοτάνης*, δάεινον ἐκ τῆς Σημίτι, πβ. ἑβρ. *kōper* = ρητίνη.

κύπελλον, τὸ *ὄ, τι καὶ νῦν, κύπελλον, ποτήριον*, κύπη *τρώγλη* Ἡσίχ.: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *kūpaḥ* οὐδ. = λάκκος, σπήλαιον, φρέαρ, κρήνη, λατ. *cūpa* θηλ. = κάδος, πίθος (> νεογερμ. *Kufe*, *Kübel*), *cyppe* θηλ. = ἄγγειον, ἀγγλοσλαβ. *hŭf* = κοφῆλη, ἀρχ. σλαβ. -ἰβλ. *hūft* = ὁ κορμὸς (σκαλετὸς) τοῦ

πλοίου· ρ. *qeu-p- = ποιεῖν θόλον, κυρτοῦν, ἐπίσης ἐν τοῖς : ἀρχ. γεμ. hubil=λόφος, λιθ. kōreia=λόφος, κάσπ=σωρός, κυοῖν=ἐπισωρεύειν, συν-άγειν· πβ. ρ. *qeu-b-, *qeu-bh-, βλ. κύθος, κόμθη, κῶφος.

κυπρίνος, ὁ *εἶδος λιμναίου καὶ ποταμίου ἰχθύος* : ἴσως συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. āpharaḥ=λατ. Cyprinus porpho, λιθ. kōraia=λατ. Cyprinus dohuia· περαιτέρω συγγ. τῷ μτγν. λατ. castra=κυπρίνος (βάνειον ἐκ τῶν γεμ. γλωσσῶν)· μᾶλλον εἶναι ἀρχαία λέξις προερχομένη ἐκ τοῦ νομαδικοῦ βίου.

1 κύπρος, κύπριον, βλ. κύπειρος.

2 κύπρος, ὁ *μέτρον σίτου* : ἂν δὲν εἶναι λ. ξένη, τότε συγγ. τῷ κύπαλλον. κύπτω *κλίνει πρὸς τὰ ἑμπερός, κύπτω*, κινττάζω θαμιστ· *ἐξακολουθεῖ νὰ κύπτω, κύπτω καὶ περιεργάζομαι, ἐξετάζω ἐκ τοῦ πλησίον, ἐρευνῶ*, βλ. κύφρος.

κύρβις, ἡ *περιστρεφόμενη στήλη, ἔχουσα πῖνακας, ἐφ' ὧν ἦσαν γεγραμμένοι οἱ ἀρχαιότατοι νόμοι*, βλ. 2 καρπός.

κυρέω *συναντῶ κατὰ τύχην, ἐπιτυγχάνω, εὐρίσκω*, βλ. κῆρω.

κυρήβια, τὰ *πίτυρα κριθῶν, «φλούδια, τσόφλια» : ἀβεβ. ἐτυμολ.

κυρίττω, κυρηθάζω *κυττώ διὰ τῶν κεράτων, ἐπιτίθεμαι διὰ τῶν κεράτων ὡς κρίς* : συγγ. τῇ ρ. *kēp- = κεφαλὴ, βλ. κορήπτω.

κυρκαίνω *ἀναμειγνύω, ὑποκινῶ, παρασκευάζω* : ἀβεβ. ἐτυμολ· ἴσως κατὰ συμφωρὸν τῶν κυρκαῖω καὶ τύρβη κ.τ.τ. Πβ. κυκάω.

κύρμα, βλ. κῆρω.

κύρος, -ους, τὸ *δύναμις, ἰσχύς, ἀξίωμα, ἐπιρροή, κύρος, ἐπικύρωσις, ἀπόφασις* (μᾶλλον εἶναι ὑποχωρητ. σχηματισμός ἐκ τινος *κύρός *δυνατός, ἰσχυρός*), κύριος, -α, -ον ὁ ἔχων δύναμιν ἢ ἐξουσίαν· ἀποφασιστικός, ἐγκυρος, ἀνώτατος, κῆρος, ὁ *δεσπότης, κύριος· ἐπίτροπος*, κύριος *κανονικῶς, νομίμως, ἀκριβῶς*, κῆρος *κάμνω τι ἔγυρον, ἐπιβεβαιῶ, ἐπικυρῶ, ἐκτελῶ, ὀρίζω*, κῆρωσις, ἢ *ἐπικύρωσις*, ἀ-κύρος ὁ ἄνευ κύρους, μὴ ἰσχύων πλέον, ἀκυρος* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kṛtaḥ=ἰσχυρός, ἀνδρείος, ἥρας, kṛntaḥ=δυνατός, ἰσχυρός, gall. κυρ. ὄν. Κούρος, κυμβρ. sawt=γίγας, πβ. Κυρήη ἢ Ἀθηναῖ Ἡσύχ· ρ. *kēyā-, βλ. κῆω.

κύρτος, ὁ, κύρτης, ἡ *πλέγμα ἐκ σχοίνων, κάλαθος ἀλιευτικὸς μετὰ στενοῦ λαίμου, κλωβίον (κολουβίον)*, κηρία, ἡ *ἔργον πλεκτόν, πλέγμα, ἀσπίς πλεκτή*, βλ. κύρταλ(λ)ος.

κυρτός *κεκυρτωμένος, κυρτός, θολωτός*, κηριότης, ἡ *τὸ κύρτωμα*, κυρτόω *κάμνω τι κυρτόν, κυρτώνω*, κύρτωμα, τὸ *κυρτότης, κιμπή* : συγγ. τοῖς : λατ. curvus=κυρτός, corūba=στρογγύλον ἄγγειον, λέβης, τρίπους λέβης τῆς Πυθίας, τρίπους ὡς ἀνάθημα (ἐκ τοῦ *qṛ-τός=ἐστραμμένος, «γυρισμένος»), ρωσ. κότотки θηλ. πληθ.=ἡ ὀκλαδὸν θέσις· ρ. *(s)qer- = στρέφειν, βλ. κορωός.

κύρω (μέλλ. κύρωω, ἀόρ. ἔκυρω), νεώτ. κυρέω *συναντῶ κατὰ τύχην, ἐπιτυγχάνω, εὐρίσκω*, κῆρω, τὸ *ὅ, τι τις συναντᾷ, εἶρημα, λαΐα, λάφυρον* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

κύσθος, ὁ *τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *kue-dho-, καὶ τοῦτο ἐκ τῆς ρ. *qeu-s- = καλύπτειν, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kōṣtha- ἀρσ., οὐδ.=δοχεῖον,

ὕπαρστροιον, κυμβρ. *ewtāh* = ὁ πρωκτός, τὸ παχὺ ἔντερόν (**quādhro-*), γοτθ. *huald*, ἀρχ. γερμ. *hoet* = θησαυρός, καταφύγιον (κατὰ τὸν τύπον = κούσθος). Πβ. ρ. *(s)qem-i- ἐν τοῖς : κύστος, -ους, τὸ ἄδερμα, ἄγγειον, κοιλώμα, κοιλότης, κύρτωσις*, κυτίς, -ίδες, ἡ ἡμικρὸν καβώτιον, κυτίον, κοκουτάκιον*, κισός ἢ πυγὴ, ἡ γυναικεῖον αἰδοῖον* Ἡσυχ. (**κνίτος* :), κέτ(τ)αρος, ὁ ἡμικρὸν, θόλος τοῦ οὐρανοῦ, κυφὴλη κηρήθρας, ἐν ἣ κατατίθενται τὰ ἔμβρυα τῶν μελισσῶν ὁ κάλυξ τοῦ καρποῦ τῆς δρυός, ὁ θάλλων κῶνος τῆς πίτυος*, κύσσαρος, ὁ τὸ λατ. *anus*, πρωκτός* (**κντ-φαρος*), λατ. *cutis* = δερμα, *cunnius* = γυναικεῖον αἰδοῖον (**κντ-pas* :), κυμβρ. *owd* = θύλακος τῶν ὀρχεων, ἀρχ. γερμ. *hūt* = δερμα (**qūai-*), *hoio* (νεογερμ. *Hode*) = ὄρχις (**qut-em-*), ἀρχ. λιθ. *kuifō* = βαλλάντιον. Πβ. κίστις.

κύστις, -εως καὶ -ίδος, ἡ ὁδ. τι καὶ νῦν, ἡ κίστις (ἡ οὐροδόχος), κρούσικον, τὸ βαλλάντιον ἢ θυλάκιον ἐκ κύστεως χοίρου, ὁ ἀσπίς* : μᾶλλον συγγ. τῷ κίσθος. Πβ. ἐπίσης κύστη ἄριστος σπογγίτης* Ἡσυχ.

κύστις, ἡ (ὁ) φυτόν τι, τὸ λατ. *Medicago arhorea** : ἴσως εἶναι ξένη λέξις.

κύτος, -ους, τὸ ἡμικρὸν, κυρτότης, ἄγγειον, ὠρία, ἄδερμα*, βλ. κύσθος.

κύτ(τ)αρος, ὁ, βλ. κίσθος.

κύφελλα, τὰ αἰ κοιλότητες τῶν ὠτων*, βλ. κῆρός.

κύφός, ἡ κεκλιμένος πρὸς τὰ ἔμπρός, κεκυρτωμένος, «καμπύλωσης», κῆφος, -ους, τὸ ἡ «καμπύρως», τὸ κύρτωμα, κύφωμα*, κῆφός «κάμπτω πρὸς τὰ ἔμπρός, κυρτώνω», κύττω «κάμπτωμαι, σκύβω», κυττός «ταπεινός», κῆβος ἐπίρ. *μέ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἔμπρός, σκυφτός* : ρ. **qneidh-* (ὡς ἐπίσης καὶ ἐν τῷ κῆτος κ.τ.λ.) ἐν τοῖς : ἀρχ. λιθ. *kuhheah* = λίαν κυρτός, κυφός (πβ. καὶ *kuhheanyāh* = χορεύων, βλ. *κυβιστάω*), ἀρχ. γερμ. *hūba* = γυναικεῖος πῖλος, ρωσ. *kubare* = «σβούρα», ἥτις στρεφόμενη παράγει βόμβον. — Ἐνταῦθα μᾶλλον ἀνήκουν καὶ τὰ : ἑλληνιστ. κύφελλα, τὰ αἰ κοιλότητες τῶν ὠτων, τὰ ὠτ*, κυφὴλη (ἐκ τίνος ἐπεκτετ. θ. μετὰ τοῦ κ, **quhhe-s-elē* ἢ **quib-*, **qur-*), ἡ ἡμικρὸν, θήκη, κυφὴλη μελισσῶν, κοιλότης τοῦ ὠτός*, κύφελος, ὁ ἡ ἐν ὀπαῖς τῆς γῆς φωλεύουσα χελιδὼν τῶν ἀκτῶν, τὸ σκετροχελιδόνα*.

κύχρῆμος (καὶ κῆ-; κύχχ-), ὁ αἰδος πτηνοῦ, ἴσως τὸ λατ. *Callus cren** : μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

κυφὴλη, ἡ ἡμικρὸν, θήκη, κυφὴλη μελισσῶν, κοιλότης τοῦ ὠτός*, βλ. κῆφός.

κύων, βλ. κυῖον.

κύων, γεν. κυνός, αἰτ. κύων, τοπ. κληθ. κυσί, ὁ ἡ σκύλος, σκύλα, κύων* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. λιθ. *ánaw*, βελ. *ánaw*, μηδ. *onáwa* «τὴν κύων» Ἡρόδ. 1, 110 (> ρωσ. *soháka*), ἀρμ. *kuu*, γεν. *kuu* = σκύλος, (**khōn*), τοχ. *A ku* = σκύλος, λιθ. (Διλυρ.) *Καν-δαύλης*, ὁ ὁ πνίγων τοὺς σκύλους*, λατ. *canis* (ἀρχ. λατ. *canēs*) = σκύλος, σκύλα, ἀρχ. ἱβλ. *cā*, γεν. *can* = σκύλος, γοτθ. *hund*, ἀρχ. γερμ. *huni* (νεογερμ. *Hund*) ἀρσ. = σκύλος (**khun-to-*), λιθ. *hūw*, γεν. *hūnē* = σκύλος. ΙΕ **kuwon-*, **khwon-*. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ : ὁμ. κύντερος «ἀναιδέστερος, θρασύτερος», κύντερος «ἀναιδέστατος, θρασύτατος», κυνός, -άδος ἐπίθ. «ἀνέγκουσα εἰς κύνα, κυνική», ὡς οὖς. κυνός ἢ «κύωνος κυνός», ὁμ. κυνέη (δογῆ), ἡ ἡμικρὸς πῖλος ἐκ δερμάτος κυνός, πᾶν κάλυμμα τῆς κεφα-

λῆς θερμάτινον*, κύνειος καὶ κύνεος, κυνικός *ὅμοιος πρὸς κύνα, ἀνθικων εἰς κύνα, «σκυλήσιος», κυνικός*, κυνίδιον, τό, κυνίσκος, ὁ (κυνίσκη, ἡ) *μικρὸς κύων, «σκυλάκιον». Πβ. καὶ κύνωνος, κυνάνευα.

κώας, τό, πληθ. κώαα, δοτ. κώασι *δέρμα προβάτου*, ὑποκορ. κώδιον, κωδάριον, τό *δορά προβάτου μετὰ τοῦ ἐρίου χρησιμεύουσα ὡς στρωμνή*: ἴσως ἐκ τοῦ *κῶφας, ΙΕ *qōwəs—κάλυμμα, σκέπασμα, ρ. *(s)qeu—καλύπτειν, σκεπάζειν, βλ. κύσθος (κύτος), σκῆλον, σκῆτος.

κωβιδός (κωβίδος), ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ ἰχθὺς κωβιδός* (> λατ. gōbius, gōbiō), κωβίτης, -ου, ὁ, κωβίτης, -ιδος (ἡ), κωβιδώθης *ὅμοιος πρὸς κωβιδόν*: μάλλον εἶναι δάνειον ἐκ τινος μεσσυγ. γλώσσης.

κώδεια, κώδυ(ι)α, ἄττ. κωδιδᾶ, κωδιδᾶ, ἡ, κώδυον (Θεόφρ.), τό *ἡ κεφαλὴ μήκωνος (καπαπαρούνας)*: μάλλον ἐκ τοῦ κῶος, ὁ *κοιλότης, στήλαιον*. Πβ. κώδων.

κώδιον, -ωνος, ὁ, ἡ *τὸ κοινοδοῦναι, ὁ κώδιον, ἡ ὁπὴ τῆς σάλπιγγος, ἐξ ἧς ἐξέρχεται ὁ ἦχος, σάλπιγξ*, κωδωνίζω *δοκιμάζω διὰ κωδωνίσματος ἡ κρούσεως (ἐπὶ νομίσματος)*, κωδωνο-φορέω *περιφέρω τὸν κώδιονα, ἐπιθε-ῶρῶ τοὺς φρουροὺς*: ἐκ τοῦ κῶος, πβ. κώδεια.

κώθειον, -ωνος, ὁ *Λακωνικὸν ποτήριον*: ἴσως ἐκ τοῦ *κῶφθων, συγγ. τῶ κῶθος* πβ. κῶθα *ποτήριον* *Ἡσυχ.

κωκυῶ (-ῶ-) *κραυγάζω, θρηνῶ, ὀδυρόμαι*, κῶκυμα, τό, κωκυτός, ὁ *κραυγῇ, θρήνος*: κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *κῶ-κῦ-ω, συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. hūwila=γλαυξ, ἀρχ. ινδ. kṛiṣi=κραυγάζει, βλ. κῶαξ.

κωλακρέτης, -ου, ὁ *ὁ ἔχων τὴν ἐποπτεῖαν τῆς δημοσίας τραπέζης ἐν τῷ Πρυτανεῖῳ καὶ φρονιζὼν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δικαστῶν, κυρ. ὁ σὺλλέγων τὰ τεμάχια κατὰ τὰς θυσίας*: κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ *κωλ-αγρέτης, κῶλα + ἀγείρω.

κῶλον, τό *μέλος τοῦ σώματος, σκέλος*, κωλῆ, ἄττ. κωλῆ, ἡ καὶ κωλήν, -ῆρος, ὁ *ὁσποῦν τοῦ μηροῦ μετὰ τῆς σαρκός, τὸ «μπούτι», χοιρομήριον*, κῶλην, -ῆρος, ἡ *τὸ ὀπίσω τοῦ γόνατος μέρος, ὁ ὑπὸ τὸ γόνυ τόπος* ἀστράγαλος* (-ῆρ-: λατ. apud, apius), κωλώτης, -ου, ὁ *σάυρα, κυρ. ὁ ἔχων μέλη*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. kṛālḥ (*qol-i-o-)=λοχίον, λιθ. kalfs, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. kolēno=γόνυ, μικρορρως. kolēn=μέλος τοῦ σώματος* ρ. *(s)qei=κάμπτειν, βλ. σκέλος, πβ. κυλλός.

κωλύω (ἄττ. -ῶ-) *ἐκωλύω, «σταματῶ», ἐμποδίζω, κωλύω, παρακωλύω*, κῶλυμα, τό *ἐμποδίων, κώλυμα*, κωλύμη, ἡ *κώλυμα* (Θουκ.), κῶλυσις, ἡ *ἐμποδίων, κώλυμα*, κωλυτής, -ου, ὁ *ὁ ἐμποδίζων, κωλύων*, κωλυτικός *ἐμποδίζων, κωλύων*: ἀβεβ. ἔτυμολ.

κῶμα, -ατος, τό *ἡσυχος καὶ βαθὺς ὕπνος, λήθαργος*, κωμαίνω *διαρκῶς νυστάζω*, κωματίζομαι *εὐρίσκωμαι ἐν καταστάσει κώματος*, κωματώδης *νυσταλέος*: ἂν δὲν ἀνέγνηται εἰς τὸ κῶμα, τότε μετὰ τοῦ ω, ἐκ τοῦ *ῶ(i) παρὰ τῶ οι ἐν τῇ λ. κῶτη (*κωι-τᾶ), εἶναι συγγ. τῶ κῶμαι.

κῶμη, ἡ *χωρίον, μικρὰ πόλις ἐπαρχιακῇ συνοικίᾳ πόλεως*, κωμήτης, -ου, ὁ *χωρικός, ἀγρότης* ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς συνοικίας, κωμήτης, -ιδος, ἡ *χωρική*, κωμηδόν ἐπίρ. *κατὰ κῶμας*: ἂν τοῦτο δὲν ἀνέγνηται εἰς τὸ κῶμος, ὡς σημαίνουν *συνέθροισις ἀνθρώπων*, ἴσως, μετὰ τοῦ ω, ἐκ τοῦ *ῶ(i)

(πρὶ. κῶμου), εἶναι συγγ. τοῖς: γοῖθ. *keime* θηλ. = χαρίων, ἀρχ. γερμ. *keini* ἀρσ., οὐθ. = πατρίς, λιθ. *keimā* = οἰκογένεια, ρωσ. - *koil* σλαβ. *keimja* = ὦσ. (πρ. καὶ λιθ. *keipma* = χαρίων, μᾶλλον δάνειον ἐκ τῶν γερμ. γλωσσῶν)· βλ. *keimai*, *κοιμῶμαι*.

κῶμος, ὁ *κλήθος, ὁμιλος (εὐθυμούντων ἀνθρώπων διερχομένων ἐν πομπῇ τὰς ὁδοῦς), φαιδρὰ πανήγυρις μετὰ μουσικῆς καὶ χοροῦ, ὥδῃ ψαλλομένη κατὰ τοιαύτην τινὰ πομπήν, εὐωχία, διασκεδάσις, ἀγλέντις*, *κοιμωδός*, ὁ *ὁ φοιδὸς κῶμου, ᾄδων (ψάλλον) κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πανηγύρεως ἢ διασκεδάσεως, *κοιμικός* ὑποκριτής, ἡθοποιός, *κοιμικός ποιητής**, *κοιμωδῶν* *παριστάνων ἐν κοιμωδίᾳ, διακοιμωδῶν*, *κοιμωδία*, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ *κοιμωδία**, *κοιμωδικός* *ὁ ἀνήκων εἰς τὴν κοιμωδίαν, *κοιμικός**: ἐν ἀρχαίᾳ σημειωθῇ *κλήθος ἀνθρώπων*, ἴσως τότε εἶναι συγγ. τῇ ρ. **qom-* = συμπιέζειν, συμπυκνῶν ἐν τῇ λ. *κημός*, δὲ ἰδὲ (πρ. *κῶμη*, *κῶμος*).

κῶμος, -ῦθος, ἡ *δέμα, δεμάτων χόρτος*, ὡς ἀρσ. *κῶμος*, ὁ *ἐλώδης τόπος, ἐνθα οἱ κάλαμοι φύονται λίαν πυκνοί, ἔχοντες περιπεπλεγμένας τὰς ρίζας*: μᾶλλον (ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. *κῶμος*, ἐνδεχ. καὶ ἡ λ. *κῶμη*) εἶναι συγγ. τοῖς: λιθ. *kapuoliya* = τολύπη, «κουβέρια», ρωσ. *kompe* = σφαιροειδὴς βῆλος· ρ. **qem-* = συμπιέζειν, συμπυκνῶν, πρὶ. *κημός*.

κῶνειον, τὸ *τὸ «βρομόχορτος» ὁ ὁπὸς τοῦ δηλητηριώδους φυτοῦ *κωνείου*, τὸ δηλητηρίον, δι' οὗ ἐφρονεῖοντο οἱ κατὰδικοι ἐν Ἀθήναις*: ἴσως συγγ. τῷ *κῶνος*, ὁ *ὁ καρπὸς τῆς πεύκης, ἡ *κοινοκουινάρα* (ὡς θηλ. *κῶνος*, ἡ *τὸ δένδρον ἡ πέτυς*)· τὸ γεωμετρικὸν σχῆμα ὁ *κῶνος**· ἡ ὀνομασία αὕτη ὁφείλεται εἰς τὰς λεπτὰς καὶ αἰχμηρὰς ἐξοχὰς τῆς ὀδοντωτῆς καὶ ἀκονόεως περιφερείας τῶν πυκνῶς φουμένων φύλλων.

κῶνος, ὁ *ὁ καρπὸς τῆς πεύκης ἢ ἐλάτης, ἡ *κοινοκουινάρα*, τὸ *κοινοκουινέριον* (ὡς θηλ. *κῶνος*, ἡ *τὸ δένδρον ἡ πέτυς*)· τὸ γεωμετρικὸν σχῆμα ὁ *κῶνος*, ἡ κορυφὴ τῆς περικεφαλίας, «σβοῦρα»*, *κωνικός* *ὁ ἔχων σχῆμα κώνου, *κωνικός**: = ἀρχ. ἰνδ. *āpāh* ἀρσ. (μετ' ἡλαττ. β. p ἀντὶ n) = ἀκόνη, Λυδία λίθος· πρ. *ā-ā-ti* = ὀξύει, ἀκονίζει (ἐιτέη = ἀκονισμένος = λατ. *cautus* = ὀξὺς, ὀξύπους, μιν. ἰρλ. *caib* = σφοδρός), ἀρμ. *cau* = ὀξύς (**kō-ro-*), *cau*, γεν. *cau* = ἔξιος, μάχαιρα, *cau* = τὸ τέμνον μέρος, ἡ «κόψη» (**kō-ti-*), λατ. *cau*, γεν. *cau* = ἀκόνη, «ἀκονόπετρα», *cau*, *cau* = αἰχμηρὸς βράχος, μιν. γερμ. *hāt* = ἐργαλεῖον χρησιμοποιούμενον πρὸς ὀξύσιν (ἀκονίσιν) τοῦ δρεπάνου, ἀρχ. σκανθ. - *loal*. *heia* θηλ., ἀγγλοσαξ. *hēa* = «ἀκονόπετρα»· ρ. **kō(i)-*, **kō(i)-*, **kōi-* ὕστερον τύποι τοῦ **ak-* = αἰχμηρὸς, ὀξύς, βλ. *ἀκων*. Πρ. *κῶσειον*.

κῶνωψ, -ωπος, ὁ *ὁ, τι καὶ γῦν, κῶνωψ, «κωνούπι»*, ἐξ οὗ *κωνωπεῖον*, τὸ (καὶ *κωνωπεῖον*, -ῶνος, ὁ) *κλίνη ἢ ἀνάκλιντρον μετὰ λεπτῶν δικτυωτῶν παραπετασμάτων διὰ τοὺς κῶνωπας, «κωνουπίερα»* (ἐκ τοῦ **κων-*, καὶ τοῦτο ἐκ τῆς αἰγυπτ. πόλεως *Camōria* > λατ. *camōrium*, -*ium*): ἔσθη λέξις. **κῶος**, ὁ *εἰρκτή, φυλακὴ (κυρ. κοιλότης, σπήλαιον)*, βλ. *κοῖλος*, πρὶ. *κῶοεις*, *κῶοειν*.

κῶπη, ἡ *λαβή (ἐξίφους, κῶπης, κλειδός, λαμπάδος), κῶπη, «κοουπί»*, *κῶπης* *ὁ ἔχων λαβήν*, *κῶπῶς*, ἡ *ἡ ῥάβδος, ἣν ἔφερον κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς ἀσκητοφροσύνης*, *κῶπῆς*, -ες *ὁ ἔχων κῶπας, ἐφοδιασμένος μὲ κῶπας*:

ἐκ τοῦ *qōrā, ἤτεροιωμ. β. τῆς ρ. *qōr- = ἀπτεσθαι, λαμβάνειν (λατ. cōrī), πβ. λατ. carulus=λαβή, φέρετρον, ἀρχ. γερμ. haba, νεογερμ. Handhabe=χειρολαβή. Βλ. κάπτω.

κώρυκος, ὁ *δερμάτινος σάκκος, πήρα δερματίνη, «ταγάριον», κωρυκάδης, -ες *ὅμοιος πρὸς κώρυκον*: μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις (κυλικ.);.

κωτίλος *φλύαρος* ζωνρός, ἐκφραστικός*, κωτίλλω *φλυαρώ* κολακεύω, ἐξαπατῶ διὰ κολακευτικῶν λόγων*: μᾶλλον εἶναι ἠχομμ. λέξις. Ἄλλα συγγενῇ ἑλλείπουν.

κωφός *βωβός, ἀλαλος, κωφός, «κουφός» ἡλίθιος, βλάξ*, κωφότης, -ητος, ἡ *ἡ ἰδιότης τοῦ κωφοῦ* «κωφότης», κωφάω, κωφός *κάμνω τινὰ νὰ σιωπήσῃ* παθ. γίνομαι κωφός*, κώφωσις, ἡ *κωφότης* ἀδυναμία*, βλ. κηφήν. κωψ *εἶδος γλαυκός*, βλ. σκώψ.

Λ

λα ἐπιτατ. μόριον *λίαν, πολύ*, βλ. λασηγρός, λίαν.

λαβας (ὅμ.), γεν. **λάβας**, ἀττ. **λάβας** καὶ **λάβας**, ὁ *λίθος* (μᾶλλον παλ. οὐδ. *λή[F]ας, *λᾶ[F]ᾶ[σ]-ος), ὁμ. λᾶγξ, ἡ, πληθ. λᾶγγες, αἱ *μικροὶ λίθοι*, κραταί-λεως, -λεων *ὁ ἀποτελούμενος ἐκ σκληρῶν λίθων, βραχώδης* (*-ληFος), ἀττ. λένω *λιθοβολῶ, φονεύω διὰ λίθων*, λενστήρ, -ήρος, ὁ *ὁ λιθοβολῶν, φονεύς* (*-ληνσ-, ΙΕ *lēus-) μεταπτ. τύποι (*-leus-): λανστήρ, ὁ *λιθοξόος*· δέβλιος, ἐπίπνοος* λιθόστρωτος διάδρομος οἰκίας*, λανστράων *τινὲς λύκων*· τινὲς φρέατος ἀρπαγὰ *Ἡσύχ., ἀττ. λαντᾶ, ἰων. λαντή, ἡ *πετρώδης στενωπός, λιθόστρωτος ὁδός, ἀπόπατος*, λαθρον *μέταλλον ἀργύρου παρ' Ἀθηναίους*· Ἡσύχ. (-αρ- θ. *λᾶFar): συγγ. τοῖς: ἰλυρ. κυρ. ὄν. λανο (ἐκ τινος *lana=λίθος, βράχος), ἄλβ. lete, -a=πέτρας, σωρός λίθων, πτωσίς βράχου (*lāgē, πβ. λαντᾶ), λατ. (καλτ.) lausiae=αἱ κατὰ τὴν λατόμησιν ἀποσπόμεναι λίθιναι πλάκες, δίκην σφηγῶν (σχιζῶν), [σως ἀρχ. παξ. leia=λιθίνη πλάξ, μον. γερμ. leie=σχιστόλιθος (*lāhēn;)]· ρ. *lēu-, *leu- = λίθος, [σως ταυτοσχημ. τῇ *lēu-, *leu- = ἀπρυόπτειν (βλ. λύω).

λάβρος *βίαιος, ὀρμητικός, σφοδρός, λαίμαργος, ἀπληστος*, λάβραξ, ὁ *ἀθηναῖος τις θαλάσσιος ἰχθύς, τὸ «λαβράκιον»*, βωιωτ. λάβριχος, ὁ *ἰχθύς τις*, ὁμ. λαβρευομαι *κομπορρημονῶ, ἀλαζονεύομαι* (κατὰ τὸ μαμνέω κ.τ.λ.), λαβρ-αγρότης, ὁ *ὁ ἀγορεύων αὐθαδῶς, κομπορρήμων*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *le-g*· τοις, συγγ. τοῖς: λάζομαι *λαμβάνω, δράττομαι, «πιάνω», ἀρπάζω, συλλαμβάνω», ἀορ. β' λαβεῖν (τοῦ λαμβάνω *δ,τι καὶ νῦν, λαμβάνω, «πιάνω», ἀρπάζω»), ρ. *(s)lēg*·.

λαβρώνιον, τό, **λαβρώνιος**, ὁ *εἶδος περαιοῦ ποτηρίου (ἀγγείου), ἔχοντος λαβάς (ὥτια)*: ξένη λέξις.

λαβύρινθος, ὁ *μέγα οὐροδόμημα ἔχον πολλὰς αἰθούσας καὶ συγκοινωνοῦν διὰ πολυπλόκων διόδων καὶ στοῶν*, λαβυρινθώδης *ὅμοιος πρὸς λαβύρινθον, πολύπλοκος*: λυδ. λέξις κατὰ Πλούτ., πβ. λυδ. λάβρις, ἡ *πέλεκυς*

(Πλούτ.)· σημ. *βασιλική ἔκτασις, ἀνάκτορον, κυρ. οἶκος διπλοῦ πελέκειως ὡς βασιλικὸν ἐμβλημα*.

λάγανον, τὸ *λεπτόν καὶ εὐρὺ πλακοῦντιον ἐξ ἀλεύρου καὶ ἐλαίου, ἢ ἐλαγάνου* (> λατ. lagnum) : συγγ. τοῖς : λαγαρός, λαγγάζω· κατὰ τὸν τύπον = ἀρχ. σαξ. lakan=ὄφρασμα (νεογερμ. Laken=σινδών).

λαγαρός (*elag-) *χαλαρός, ἱσχνός, λεπτός, στενός, κοῖλος, λαγών, ἢ, συνήθ. ἐν τῷ πληθ. λαγόνες, αἱ (οἱ) *τὸ ἐκπύρωθεν ὑπὸ τὰς πλευρὰς κοῖλον μέρος τοῦ σώματος, ἐλαγγόνα· τὰ πλευρά, αἱ ὀσφύες, πλευραὶ* (κατὰ τὸν τύπον=νορβ. lake=ράκος), λήγνος *ἀσελγής, ἀκόλαστος, λήγνος*, λαγνεία, ἢ *ἀκόλασις· συνουσία*, ἐκτετ. β. λαγνίσον, τὸ *τὸ ἐκ τοῦ λαίμου τῶν βοῶν κρεμώμενον μετὰ λίπους*, λαγός *πόρνη* Ἡσύχ., ὁμ. ἀλλήκτος (*-el-) *ἄλληκτος, ὁ μὴ λήγων, ἀκατάπαυστος, ἀκαμπτος, ἀνένδοτος*, λήγω (ἐπικ. δόρ. ἑλληξα) *καταπαύω, γαταπέλλω· ἀμτβ. τελειώνω, λήγω, καταλήγω*, λαγόσσαι *ἀφαιναί* Ἡσύχ. : συγγ. τοῖς ἀρχ. lkaim=εἶμαι ἀχαλίνωτος, ζωηρός (*lög-, πβ. λαγός κ.τ.λ.), λατ. laeus=χαλαρός, ἀνεμμένος, languet=εἶμαι χαλαρός, ἀτονῶ, μαραίνομαι, ἀρχ. ἱρλ. laec=χαλαρός, ἀδύνατος, ἀρχ. γερμ. slah (νεογερμ. schlaff)=χαλαρός· ρ. *(s)lög-, *(s)lög-, *(s)lag-=χαλαρὸν εἶναι· πβ. λάγανον, λαγγάζω, λαγώς, λήγνον.

λαγγάζω *ἐνδίδω, ὑποχωρῶ, ὀκνῶ*, λήγων *μετάβολος* Ἔτυμ. Μάγ. : μᾶλλον συγγ. τοῖς : λατ. languet=εἶμαι χαλαρός, ἀτονῶ, μαραίνομαι, λαγαρός (δὲ ἰδέ).

λήγνος *ἀσελγής, ἀκόλαστος, λήγνος*, βλ. λαγαρός.

λήγυνος, ὁ (ἡ) *φειδῆ ἔχουσα στενὸν λαίμον καὶ εὐρεῖαν κοιλίαν, ἢ λήγυνος· μέτρον περιέχον 12 κοτύλας* (> λατ. laguna, -ūna, νεογερμ. Lakei=ἡ ἀβαρέλεια) : μᾶλλον εἶναι ἔσθνη λέξις.

λαγχάνω, μέλλ. λήξομαι, δόρ. β' λαχον, πρκ. λέλογχα, ἀττ. εἰληχα (κατὰ τὸ εἰληχα) *λαμβάνω διὰ κλήρου (ἢ παρὰ τῆς τύχης ἢ παρὰ τῶν θεῶν), λαμβάνω ὡς μερίδιον, γίνομαι κάτοχος πράγματός τινος*, λήχος, τὸ *τὸ διὰ κλήρου ὀριζόμενον μερίδιον, ὁ κλήρος, τὸ μερίδιον, ἢ μοῖρα*, λάχσεις, ἢ *μία τῶν τριῶν Μοιρῶν, ἢ διαθέτουσα τοὺς κλήρους τῶν ἀνθρώπων· κληρός, προορισμός (=μεσσαι. *logetia, δοτ. πληθ. logetidas)*, λήξεις, ἢ *καθορισμός ἢ διορισμός διὰ κλήρου, μέρος ἀπονεμόμενον διὰ κλήρου* : ἀβεβ. ἔτυμολ.

λαγώς (ὁμ.), ἀττ. λαγῶς καὶ λαγῶς, γεν. λαγῶ καὶ λαγῶ, ἰων., κορινθ. λαγός, γεν. -ῶ, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, ὁ λαγός*, λαγῶς ὁ ἀνήκειν εἰς τὸν λαγόν, ὁ τοῦ λαγῶς : ἐκ τοῦ *(s)lag-ō(u)s-os=ὁ ἔχων χαλαρά (κρεμώμενα) ὦτα (ἐκ τινος οὐδ. σημαίνοντος *τὸ ἔχον χαλαρά ὦτα*), πβ. λαγαρός καὶ ὀδς.

λάβανον, τὸ *τὸ κόμμι τοῦ θάμνου λήδου, εἶδος ἀρωματικῆς ρητίνης*, βλ. λήδον, λήδος.

λάζομαι (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *λαμβάνω, δράττομαι, ἐπιάω, ἀρπάζω, συλλαμβάνω*, πωότ. (κατὰ τὸ αἰσιναι) ἰων., ἀττ. λάζομαι =ῶσ. : ἐκ τοῦ *lagh-jō-μαι (=ἀγγλοσαξ. laccan=δράττεσθαι, συλλαμβάνειν) ἢ ἐκ τοῦ *lagh-jō-μαι· πβ. ὁμ. δόρ. ἑ-λαβε ἐκ τοῦ *ἐ-σλαβ-, βλ. λαμβάνω πβ. λάβρος.

λαθραῖος, λάθριος, λάθρος "μυστικός, κρύβιος, λαθραῖος", ἰων. λάθρη καὶ λάθρη, θωρ. λάθρε καὶ λάθρε ἐπίρ. "κρυφίως, λάθρᾳ, λαθραῖως, ἡσυχῶς, ἐν ἀγνοίᾳ", ὁμ. λαθι-κηδής "ὁ κείμενος νὰ λησμονῇ τις τὴν θλίψιν, παυσίλυπος, παυσίπνοος", λαθί-πνοος "ὁ λησμονῶν τὸν πόνον": συγγ. τῷ λαπ-θάνω (λῆθω).

λάθυρος, ὁ "εἶδος ὀσπρίου, τὸ «λαθούρω», λαθιρίς, ἡ "φυτὸν τι καθαρτικόν": ἐνταῦθα μᾶλλον ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: λατ. lēns, -tis=φακῆ (πβ. ἀρχ. γερμ. lins, νεογερμ. Linse=φακῆ) καὶ ἐκκλ. σλαβ. lъѣн=φακῆ, δάνειον ἐκ τινος ἀγνώστου πηγῆς.

λαίγιξ, βλ. λάας.

λαϊδρός "τολμηρός, θρασύς, ἀναιδής": = Ὀλυρ. κυρ. ὄν. Ledrus "ἴσως συγγ. τῷ 2 λαιμός "ἄγριος, ἀχαλίνωτος, ἀναιδής" (βλ. 1 λαιμός).

λαίθαργος "ὁ δάκνων κρυφίως, ὑπουλος, δόλιος", λιβ-αργος "ἐπιλήσιμων, νο-θρός", ὡς οὖσ. λήθαργος, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ ληθαργικὴ κατάστασις, ὁ λή-θαργος", ληθαργικός "ὁ πάσχων ἐκ ληθαργίας": IF. *l[e]i[ɪ]dh-, *l[e]idh-, βλ. λαπθάνω.

λαικάζω "πορνεύω, λαικαστής, -οῦ, ὁ "πόρνος, λαικός, -ίδος, ἡ "πόρνη": ἴσως συγγ. τοῖς: ληκῶ, -οῦς, ἡ "τὸ ἀνδρικὸν μέρος", ληκάω, ἐπρφ. ἀορ. ληκῆσαι "ἔρχομαι εἰς παράνομον συνουσίαν".

λαίλαψ, -απος, ἡ "θύελλα, καταιγίς, λαίλαψ", λαίλαπιδής "θυελλώδης, τρι-κυμώδης": ἴσως μετ' ἐπίτατ. διπλοσ. (πβ. μαι-μῶω, παι-φάσσω) συγγ. τῷ λαπίζω "συμπεριφέρομαι ἀλαζονικῶς, κομπάζω, μεγαλαυχῶ".

- 1 **λαιμός**, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, λαιμός, φάρυγξ, λάρυγξ", ἰων. λαιμῖσσω, ἄττ. λαι-μῶττω "εἶμαι λαιμαργος ἢ πειναλός", λαιμαργος "ἀδηνάργος, ἀπληστος, λαιμαργος" (*λαιμο-μαργος:), λαίτμα (*λαι-τ-μα, πβ. ἄ-ε-τμα), τὸ "ὁ βυ-θός, τὸ βάθος τῆς θαλάσσης": μᾶλλον ἐκ τοῦ *l[e]i-mōs "ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: λαιμός "ἄγριος, ἀχαλίνωτος, ἀναιδής", λαιδρός "τολμηρός, θρα-σύς, ἀναιδής" (*l[e]id-ros), μεταπτ. τύπος λῆρός "ἀναιδής, θρασύς, ἀκόλαστος, φιλήθενος" συγγ. τῇ ρ. *l[e]i- καὶ *l[e]i- = θέλειν ἐν τῷ θωρ. λῆν "θέλειν" (πβ. ἐπίσης λιλαιόμαι, λίαν).

- 2 **λαιμός** "ἄγριος, ἀχαλίνωτος, ἀναιδής", βλ. 1 λαιμός.

λαῖον, τὸ "μέρος ὀχήματος, δρέπανον": ἀβεβ. σπμ. καὶ ἐτυμολ.

λαῖος "ἀριστερός": ἐκ τοῦ *λαῖός=λατ. laevis, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. lъѣс (πβ. Ὀλυρ. κύρ. ὄν. Leas, Levo κ.τ.λ.).

λαισηθίων, τὸ "δέρμα χρησιμεῖον ὡς ἀσπίς, εἶδος ἀσπίδος ἐλαφροτέρης τῆς συνήθους": μᾶλλον εἶναι προελλ.-μικρκσιατ. λέξις.

λαίτμα, τὸ "ὁ βυθός, τὸ βάθος τῆς θαλάσσης", βλ. 1 λαιμός.

λαίφος, τὸ "ἱμάτιον πεπαλαιωμένον καὶ ρακῶδες, ἐσθῆς, ὕφασμα, ἱστίον", λαίφια "ράκη" Ἡσυχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ.

λαιψηρός "ὀρμητικός, ταχύς, εὐκίνητος, ἐλαφρός", λαιψηρο-ὁρόμος "ὁ τα-χύως τρέχων": ἐκ τοῦ λᾶ-(ὁ ἰδὲ) "λίαν, πολὺ" (βλ. λᾶν) + αἰψηρός "τα-χύς, ὀρμητικός" (βλ. αἶψα).

λαπερός, λαπερύζος, βλ. λάσκω.

λακίς, -ίδος, ἡ, λάκος, τὸ "ράκος, σχίσμα, σκουρέλιον", λακίζω "κατασχίζω, σπαράσσω", λάκισμα, τὸ (πληθ.) "ράκη": συγγ. τοῖς: λατ. lacet=ρακώδης,

κατεσχισμένος, ἡκρωτηριασμένος, *lacēdō*=σπαράττω, συντρίβω, διαφθείρω, *lacinia*=ἀποκειομένη ἄκρα ὑφάσματος, ράκος, *lacina*=σπαράσσω, κατασχίζω, ἄλβ. *l'akit*=γυμνός.

λάσεις, ὁ *κοίλωμα γῆς, ὀπή, λάσεις, φρέαρ, δεξαμενὴ, λίμνη, ἐνθα διετηροῦντο πτηνὰ ὑδροβία*, *λακαίος* *ὁ ἐκ τοῦ λάκκου, ἐκ τῆς δεξαμενῆς*· ἐκ τοῦ *λακχος, συγγ. τοῖς· λατ. *lacus*=λίμνη, ἀρχ. ἱβλ. *loch*=λίμνη, τεχνητὴ λίμνη, ἀγγλοσάξ. *lagu*=λίμνη, ποταμός, ὕδωρ· πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *loky*, γεν. *lokyne*=τέλμα, λάκκος, δεξαμενὴ.

λασιτίζω *κτυπῶ διὰ τῆς πτέρνης τοῦ ποδός, «κλωτοῦ», κινεῖμαι σπασμωδικῶς*, βλ. *λάξ*.

λάλος *φλύαρος* (συγκρ. *λαλιότερος*, ὑπερθ. *λαλιστατος*), *λαλιᾶ*, ἡ *ὁμιλία, λόγος, φλυαρία*, *λαλέω* *ὁμιλῶ, λέγω, φλυαρῶ, πολυλογῶ*, *λαλαγέω* *φλυαρῶ· τερετιζῶ*, *λαλαγή*, ἡ *ἐλαφρὸς ψίδυρος, βόμβος*· ἤχοιμι. λ. (σχηματισθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει ἐνός ἐπιφ. *laia*) ὡς τά· ἀρχ. ἱνδ. *lalallā*=φθόγγος χωρίς λόγια», «κινουρίζω» νῆπιον, *lallus*=τὸ ἥσιμα τῆς τροφῆς, νεογερμ. *lallen*=φελλίζειν, λιθ. *lalioti*=φελλίζειν. Πβ. *ἀλαλή*· ἀνευ ἀναδιπλ. *λαλεῖν* καὶ *λαήμεναι* *φθέγγεσθαι*· Ἡσίοχ., βλ. *λήρος*.

λαμβάνω *ὁ,τι καὶ νῦν, λαμβάνω, «παίρνω, πιάνω», ἀρπάζω, συλλαμβάνω, καταλαμβάνω, δέχομαι* (νέος σχηματισμός κατὰ τὸν ἀόρ. *ἐ-λαβον*, ὡς τὸ *μαθάνω*· ἔμαθον), μέλλ. ἀττ. *λήφομαι*, ἰων. *λάμφομαι*, δωρ. *λαφσμαι*, ὁμ. ἀόρ. *ἐ-λλαβε* (**ἐ-σλαβ-*), ἀττ. πρκ. *εἴληφα* (**σε-σλαφ-α*· ἀντὶ *εἴληφα*), ἰων. *λελάβηνα*, κρητ. *λέλομβα* (τὸ *λε-* κατὰ τὸ *λέ-λοιπα* κ.τ.λ.), παθ. πρκ. ἀττ. *εἴλημμαι*, ἰων. *λέλημμαι* καὶ *λέλαμμαι*· *λήμα*, τὸ *πᾶν τὸ λαμβανόμενον, εἰσόδημα, κέρδος*, *λήμμις*, -εως, ἡ *τὸ λαμβάνειν, ἀρπάζειν, ἡ λήψις*, ρημ. ἐπιθ. *ληπτέος* *ὅν δεῖ λαμβάνειν*, *ληπτός* *ὅν δύναται τις νὰ λάβῃ*· ρ. *(*η*)*lē-** = δράττεσθαι, λαμβάνειν, συλλαμβάνειν (βλ. *λάζομαι*)· ἐν τισὶ καὶ ρ. **labh-** = λαμβάνειν ἀπὸ τινος, ἀρπάζειν (βλ. *λάβρον*).

λαμός, ὁ *βάρανθρον, σπήλαιον*, *λάμια*, ἡ *ἀδηφάγος ἰχθύς τῆς θαλάσσης· μυθώδης τι τέρας, ὅπερ ἐτρέφετο ἐξ ἀνθρωπίνων σαρκῶν* () λατ. *lamia*, *λάμια*, τὰ *χάσματα γῆς, ρήγμα γῆς* () λατ. *lamium*=εἶδος φυτοῦ ὁμοίου πρὸς κνίδην), *λαμυρός* *ἄπληστος, ἀκόρεστος, λαίμαργος, θρασύς, ἀναιδής*, *λαμυρία*, ἡ *θρασύτης, ἀναιδεια*· συγγ. τοῖς· λατ. *lempitēs*=πνεύματα νυκτός, φαντάσματα, ψυχὰ νεκρῶν, λιθ. *lempoti*=καίεσθαι ὑπὸ δίψης, ποθεῖν τι διακαῶς, λεττ. *lamata*=παγίς χρησιμοποιουμένη πρὸς σύλληψιν ποταμῶν.

λάμπη, ἡ *ἄφρὸς σχηματιζόμενος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας στεγσίμων ὑγρῶν, ἡ «φούχλα», σικωρία*, *λάπη*, ἡ *φλέγμα, μύξα*· δβεβ. ἐτυμολ.

λάμπουρις, -ίδος, ἡ *ἀλώπηξ*, βλ. *λάμπα*.

λάμπω (ποιητ. μτχ. ἐνεστ. *λαμπεύω*) *παρέχω φῶς, ἐκπέμπω λάμψιν, ἀκτινοβολῶ, λάμπω* (**lemp-*), *λαμπός*, -άδος, ἡ *ἰσχύς, πυρός, λαμπάς*, *λαμπτήρ*, -ήρος, ὁ=ῶς, *λαμπρός* *φέγγων, φωτεινός, ἀκτινοβόλος, λαμπρός, διαυγής, σαφής, φαιδρός, μεγαλοπρεπής*, *λαμπρότης*, -ητος, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ λαμπρότης*, *λαμπεῖν* *κάμνει τι λαμπρὸν*, *λαμπεύομαι* *ὑπερ-ηφανεύομαι διὰ τι, διακρίνομαι εἰς τι*, *λαμπευός*, -ίδος, ἡ *ἡ πυγολαμπίς,

κοινοφωτίζω*, λαμπροί, -ίδος, ἡ *ἐλώπηξ* (κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *λαμπροῦ-): συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. leiptr ἀρσ.=ἀστραπή, λιθ. liepsnā θηλ.=φλόξ, lóre θηλ.=φῶς, θέση, σχίζω ἐκ ξύλου χρησιμοποιοῦμεναι πρὸς παραγωγὴν φωτός, ἀρχ. ιρλ. lampaíon=φλέγομαι (*lape-) ρ. *l[i]p-, *leip-, *larp-=λάμπειν, φωτίζειν.

λαμυρός *ἀπλητος, ἀκόρεστος λαίμαργος, ἀναίδης*, βλ. λαμός.

λαυθάνω, μέλλ. λήσω, δωρ. λάσω, ενεργ. ἀόρ. β' εἰσθον, πρκ. λέληθα *διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινος, μένω ἀγνώστος, ἀόρατος, ἀπαράτηρητος*, λήθη, δωρ. λάθη, ἡ *λητισμός*, λήθη*, λήσις, λητισμός, λήσις, ἡ *λήθη*, ι-ληθής, δωρ. ἀ-λάθης *ὁ μὴ ἀποκρυπτόμενος, πραγματικός, ἀληθής, ἀληθινός*, ἀλήθεια, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, ἀλήθεια*, ἀληθεία *λέγω τὴν ἀλήθειαν, εἶμαι ἀληθής*, ἀληθινός *φιλαλήθης, ἀξίопιστος, ἀληθής, γνήσιος*, λήθω, δωρ. λάθω *διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινος, μένω κεκρυμμένος (ἀπαράτηρητος), λησιμονῶ*: ἐκ τοῦ *lā-dh-, *lā-dh- (dh-, ἐξ ἧς μᾶλλον ὁ σχηματισμός τοῦ ἐνεστ. πβ. *lāidh- ἐν τῇ λ. λαίμαργος), συγγ. τῷ λατ. lateo=διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινος, κρύπτομαι (ἐκ τοῦ ρημ. ἐπιθ. *lā-lā-); συγγ. ἰσως καὶ τῷ ἀρχ. ινδ. rāhāḥ=δαίμων, ὅστις ἐπισκοπίζει τὴν σελήνην καὶ τὸν ἥλιον πβ. ἑλλ. λήτο, λήτο *ἐπελάθετο* Ἡσυχ., ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. lajati=καταδύσκειν, ἐνεδρεύειν (ἐκ τοῦ *lā-jō-), ἀρχ. τσεχ. lakati=ἐνέδρας ἐτοιμάζειν (ἐκ τοῦ *lā-qā-). IIβ. λαιργός.

λάξ, λάγδην (πβ. δαγδόν) ἐπίρ. *διὰ τῆς πτέρνης τοῦ ποδὸς λακτίζων*, λακτίζω *κτυπῶ διὰ τῆς πτέρνης τοῦ ποδός, κοιλοταῶν* εἰρίσκομαι ἐν ἀγωνίᾳ (ἐπὶ ἀποθνήσκοντος ἀνθρώπου)*, ἀρχ. λακτιστής, -οῦ, ὁ *ὁ λακτίζων, πτεῶν τὰ σταφύλια*, λάκτις, -ιος, ἡ *ὁ ὑπερος, τὸ ἐγυδοχέρι*, λαχμός (*λακ-σμός), ὁ *τὸ κτύπημα διὰ τῆς πτέρνης τοῦ ποδός, λάκτισμα*, *λάξω, ἀόρ. λήξας *ἀνατρέψας διὰ τοῦ ποδός*, μεταπτ. τύποι: ληγῶν *τὸ πρὸς ῥῆθην ὀρχεῖσθαι*, λικερίττειν *σκιρτῶν* Ἡσυχ.: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. lakṣaḥ=ρόπαλον, «μαγικούρα», kṣāṣ=ἡ κλεῖθρις τῶν ποδῶν τῶν μονοχέλων ζώων, λατ. lacertus ἀρσ.=μῦς τοῦ ἀνω μέρους τοῦ βραχίονος, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. leggr=τὸ κάτω μέρος τοῦ ποδός, πάλμα, ὁστούν, laeg=μηρός, ἐγγλοσαξ. Pira=τὸ παχὺ κρέας τῆς κνήμης καὶ τοῦ μηροῦ, μαν. γερμ. locken (πρώμιον νεογερμ. locken)=ὀπισθεν κτυπεῖν, λακτίζειν (κοινὸν γερμ. *lakjan), λιθ. lokiū, lēkti=λατῶσθαι ρ. *lāq-, *lāq-=κάμπτειν, λυγίζειν προσετι αἱ δισύλλαβοι ρ. *ōlāq-, *ēlāq- ἐν ταῖς λ.: ἀλαξ *πῆχυς, Ἀθαμάνων* Ἡσυχ., ἀρμ. olak=κνήμη, λιθ. uolektis θηλ.=ὁ πῆχυς, alkāpō θηλ.=ἀγκών, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. lakui=τὸ κάτω τμήμα τοῦ βραχίονος.

λάδς (ὁμ.), ιων. ληός, ἀττ. λείος, ὁ *ἄθροισμα ἀνθρώπων, πλήθος, λαός*, λήϊτος, δωρ. λῆϊτος *ὁ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐσχηματισμένος, δημόσιος*, λήϊτον, δωρ. λῆϊτον, τὸ *δημόσιον ἀρχεῖον*, λητουργός, ἀττ. λειτουργός, ὁ *ὁ ἔχων δημοσίαν ὑπηρεσίαν, δημόσιος ὑπηρέτης*, λητουργέω καὶ λειτουργέω *ἐκτελεῶ δημοσία καθήκοντα, ὑπηρετῶ τὸν λαόν*, λητουργία καὶ λειτουργία, ἡ *βαρὺ τι δημοσίως ἔργον ἢ καθήκον τῶν κλουσιωτάτων Ἀθηναίων πολιτῶν, πᾶσα ὑπηρεσία*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (Ἐνὴν λέξις:)

1 λάπαθος, ὁ, λάπαθον, τὸ *λάκκος, ὄρυγμα (χρησιμοποιοῦμενον ὡς παγὶς ἀγρίων ζώων)*: συγγ. τῷ λαπάσας, βλ. ἀλαπίξω.

- 2 **λάπαθος**, ὁ, ἡ, **λαπάθη**, ἡ, **λάπαθον**, τὸ *λάχανον ἀγριον ἐδώδιμον, τὸ ἀλάπατον*: ἴσως, ὡς σημαίνουν *λάχανον κενωτικὸν τοῦ σώματος*, εἶναι ἐπίσης συγγ. τῷ **λαπίσσω** (ἀν δὲν συσχετίζεται πρὸς τὸ λατ. *lappa*=εἶδος βοτάνης)· πβ. καὶ **λάφα**, **λα(μ)ψάνη**, ἡ *λάχανον ἐδώδιμον, ἡ «λαψάνα».
- λαπάσσω** *ἐκενῶ, ἀδείξω*, **λαπαρός** *ισχνός, λεπτός, χαλαρός, μαλακός, εὐκόλιος*, βλ. **ἀλαπάξω**.
- λαπιζῶ** *ἐλαζονικῶς φέρομαι, ἐλαζονεύομαι, μεγαλυχῶ*, **λαπιστής**, ὁ *κομπαστής, ἐλαζών*: ἤχομμ. **λέξεις**, ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *lāpati*=φλυαρεῖ, ψιθυρίζει, ρωσ. *lōpátis*=τραυλίζειν, *lōpatits*=καλαροῦζειν ρ. **lōp-*: Πβ. **λαίλαρ**.
- λάπτω** *πίνω ὕδωρ διὰ τῆς γλώσσης, ἀγλείφω*, πίνω ἀπλήστως, ροφῶ*, βλ. **λαφῶσσω**.
- λάρινός** *καλῶς τεθραμμένος, σιτευτός, παχύς*, **λάρνειομαι** *τρέφομαι καλῶς, σιτίζομαι, γίνομαι παχύς*: ἐκ τοῦ **lājes*-εἶπος, συγγ. τῷ λατ. *lār(i)-dum* οὐδ.=τὸ παστόν, «λαρδία» (**lājes*-ιδιόμ.)· περαιτέρω ἴσως συγγ. τοῖς: λατ. *lārgus*=ἀφθονός, θαψιλής (**lājes*=*argos*);, *lactus*=θαψιλής, ἀφθονός, εὐφορός· αἴσιος, εὐθυμός.
- λάρκος**, ὁ *κόφινος χρησιμοποιοῦμενος πρὸς μεταφορὰν ἀνθρώπων*, βλ. **λάρναξ**.
- λάρναξ**, -ακος, ἡ (δ) *θήκη, κιβώτιον, τροφοδόχος κάληπη, σορός, δοχεῖον*: κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ **λάρναξ** *κιβωτός* ***Ἡσύχ.*** εἶτα καὶ τὸ **λάρκος**, ὁ *κόφινος χρησιμοποιοῦμενος πρὸς μεταφορὰν ἀνθρώπων* ἀντὶ *νόρκος, πβ. **ναρκίον** *ἀσκός* ***Ἡσύχ.*** ρ. *(s)per-(q)- = στρέφειν, βλ. **νάρκη**.
- λάρος** *εὐχάριστος τὴν γεῦσιν, ἡδύς, γλυκύς, εὐχάριστος*, ὑπερθ. **λάρωτατος** (χάριν τοῦ μέτρου ἀντὶ **λάρωτατος**): ἐκ τοῦ ***λαφάρος** ἢ ***λαφερός**, συγγ. τοῖς: ἀπολαύω *ὅ,τι καὶ νῦν, ἀπολαύω*, **λεῖθ**, ἡ *λάφυρα, λεία*.
- λάρος**, ὁ, **λαρίς**, -ίδος, ἡ *τὸ θαλάσσιον πτηνὸν ὁ «γλάρος»*: μάλλον σι γ. τῷ **λῆρος**.
- λάρυγξ**, -υγγος, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, λάρυγξ*, **λαρυγγίζω** *κραυγάζω δυνατὰ, κατασιγάζω τινά*: μάλλον συγγ. τοῖς: λατ. *lureo*, -are καὶ *lureor*, -ari=«καλοτρώγω», καταβροχθίζω, *lureo*, -onis ἀρσ.=ὁ φαγᾶς, λαίμαργος (ἐκ τινος **lurgios*=ὁ ροφῶν), μιν. γερμ. *lurec*=λάρυγξ, *lurken*, νεογερμ. *schlucken*=καταπίνειν ἤχομμ. ρ. *(s)lrg-.
- λάσανα**, τὰ *τρίπους ἐσχάρα, ἐφ' ἧς ἐτοκοθετεῖτο ἡ χύτρα, μαγειρικὸν σκεῦος, ἔδρα πρὸς ἀποπάτησιν, «καθόικα», **λάσσα** *τρέπεζα πληρεστάτη* ***Ἡσύχ.***: ἐκ τοῦ **lādh-ja*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *lāndh-* = μαγειρεύειν, ἱβλ. *lann*=τὸ «τηγάνω» (**landhā*).
- λάσθη**, ἡ *περιγέλως, σκῶμμα, χλεύη*, **λασθαίνω** *περιπαίζω, περιγελῶ, κακολογῶ*, **λάσθαι** (***λάσ**-εσθαι) *παίζειν, λοδορεῖν*, **λάστη** *πόρνη* ***Ἡσύχ.**, **λάσταυρος** *κύναιδος*: ρ. **lās-* = ἀπλήστον (ἀδηνάγον) εἶναι, ἐπιθυμεῖν, βλ. **λαίλαμαι**.
- λάσιος** *θαυότριχος, πυκνόμελλος, δασύς, θημνώδης, κατάφυτος* (πβ. **τοπων.** **Λασιών**, ὁ), **λάσιον**, τὸ *δαυὸ λινὸν ὕψωμα*, **λασι-σύχη**, -eros *ὁ ἔχων δαυὸν τὸν αὐχένα*: ἐκ τοῦ ***Ἑλάντιος**, **ΙΕ** **ml̥t*-ιος, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱβλ. *fol̥t*=θρίξ (**hōl̥tos*), **μικρορρῶς**. **νολεῖς**=ἡ κατὰ τὴν ἀνθησιν βλάστησις εἰς

τὸν κύριον δέξονα τῆς σταφυλῆς καὶ ἄλλων μικροτέρων σταφυλῶν, λιθ. *valis* = τὸ ἄνθος τῆς βρώμης· **xel-i-* ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **xel-* = θρίξ, ἔριον, βλ. *λῆνος*.

λάσκω (**λακ-σκω*), ἀόρ. β' *ἐλασκον*, πρκ. *λέλτκα*, θωρ. *λέλκω* *ὀμιλῶ δυνατά, φωνάζω μεγαλοφώνως, κραυγάζω· κροτῶ, ἤχῳ*, *ληκέω*, θωρ. *λέκτω* *ἤχῳ, φωνάζω*, *λακερός* (**Πούχ.*), *λακερός* *φλύαρος* (*λακερός* α, ἡ *ἡ κραυγάζουσα, κρίζουσα, ὠλαετούσα*), *λακερόω* *θορυβῶ*, *λακέτας*, ὁ *ὁ κραυγάζων (τέταξ)* : συγγ. τῷ ἀλβ. *l'ekatis* = καλακεύω, καταπειθῶ διὰ τῆς πολυλογίας· ρ. **lek-*, **lek-*, ἴσως ἐπεκτετ. τύπος τῆς ἡχομμ. ρ. **le-*, βλ. *λῆρος*.

λάσταυρος, λάστη, βλ. *λάσθη*.

λάταξ, -αγος, ἡ, *λατάγη*, ἡ *σταγών· ἐν τῷ πληθ. αἱ σταγόνες οἴνου αἱ ἀπομεινάσαι μετὰ τὴν πόσιν ἐν τῷ πυθμένι τοῦ ποτηρίου, τὰς ὁποίας οἱ παίζοντες τὸν κότταβον ἔρριπτον εἰς τὸ λαταγεῖον (*χαλκίνην φιάλην*), *λαταγέω*, *λατάσσω* (**λατακ-*), *λατόσσω* *ρίπτω μεθ' ὁρμῆς τὰς σταγόνας οἴνου τὰς ἀπομεινάσας μετὰ τὴν πόσιν ἐν τῷ πυθμένι τοῦ ποτηρίου εἰς τὸ λαταγεῖον* : συγγ. τοῖς : μιν. ἱρλ. *lathach* = βόρβορος, *λάσπη* (**latākā*), ἀρχ. γερμ. *letto* (νεογερμ. *Letten*) = ἀργιλῶδες ἔδαφος (κοινὸν γερμ. **lethja-*). — Ἐκ τῆς ἐν Σικελίᾳ Ἑλληνικῆς κατάγεται τὸ λατ. *latex*, *icis* θηλ. = πᾶν ὑγρόν.

λάτρων, τὸ *πληρωμή, μισθός*, *λάτρις*, -ιος, ὁ, ἡ καὶ *λατρεύς*, -έως, ὁ *ὁ μισθωτὸς ἐργάτης, ὑπηρέτης, θεράπων*, *λάτριος*, -α, -ον *ὁ ἀνήκων εἰς ὑπηρετίην ἢ εἰς ὑπηρεσίαν*, *λατρεύω* *ἐργάζομαι ἐπὶ μισθῷ, εἶμαι ἐν δουλείᾳ, ὑπηρετῶ, λατρεύω τοὺς θεοὺς διὰ προσευχῶν καὶ θυσιῶν*, *λατρεῖα*, ἡ *ἐργασία ἐπὶ μισθῷ, ὑπηρεσία, δουλεία, λατρεία* (ἐκ τοῦ *λάτρων προήλθε τὸ λατ. *latro* ἀρσ. = μισθωτὸς στρατιώτης, μισθοφόρος, πειρατής, ληστής, λαφυραγωγός) : τὸ μετὰ τοῦ *λα-* ἐκ τοῦ **lo-*, συγγ. τῇ ρ. **le(i)-* = παρέχειν, παραχωρεῖν, πορίζεσθαι, κτᾶσθαι, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *ráti* = δανεῖζει, παρέχει, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *lětiša* = ἄδεια, ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. *lǽ* = γαιοκτησία, γοτθ. *un-lēþa* = πτωχός (*ἡ-*lēto* = ἄνευ γαιοκτησίας).

λαυκανίη, ἰων. *λαυκανίη*, ἡ *λαϊμός, φάρυγξ, *λέρυγξ** : συγγ. τοῖς : λιθ. *ra-laūkis* = τὸ χαλαρὸν δέρμα, ὅπερ κρέμαται ἀπὸ τοῦ *λαίμου* τοῦ βόδς, *λευκορρῶσ*. *ἐκέ* = καταπίπεν.

λαύρα, ἰων. *λαύρη*, ἡ *πετρώδης στενωπός, λιθόστρωτος ὁδός, διάδρομος, ἀπόπατος*, βλ. *λάας*.

λάφυρον, τὸ *λεία ληφθεῖσα ἐν πολέμῳ, λάφυρον*, *λαφύραγωγέω* *λαμβάνω τι ὡς λείαν, λεηλατῶ*, *λαφύρεω* *λαφυραγωγῶ, λεηλατῶ*, ἀμφι-*λαφής* *ὁ πανταχόθεν περιβάλλων, ὑπερμεγέθης, πειλώριος, ἀφθονός, ἐξαισιός* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *lābhaitē*, *lambhaitē*, *rābhaitē* = λαμβάνει, συλλαμβάνει, λιθ. *lōbis* = τὸ ἀγαθόν, κτήμα, ἡ περιουσία, ὁ πλοῦτος, *lēbas* = καλός· ρ. **(s)lēbh-*, πβ. *εἰληρα* ἐκ τοῦ **σέ-σλάφα*, βλ. *λαμβάνω*.

λαφρόσσω *ἀπλήστως καταπίνω, καταβροχθίζω· σπαράσσω, ἀφανίζω, κατακαίω* (**larbuk-jo* ἢ **lebhuk-jo*), *λαφρόστιος*, -α, -ον **λα(μ)αργός, ἄθρηφός, κατασπαρχθεις**, *λάπτω* *πίνω ὕδωρ διὰ τῆς γλώσσης, πίνω ἀπλήστως, «γλείφω», ροφῶ* (ἀρχ. μόνον *λάφειν, λάφαι*· τὸ χειλικὸν ἀκαθόριστον) :

συγγ. τοῖς : ἀρμ. *lap'ei*=λείχειν, «γλείφειν», ἀλβ. *l'ap*=πίνω διὰ τῆς γλώσσης ὕδωρ, πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *lobzestati*=φιλεῖν προσέτι ρ. **lab-* ἐν τῷ λατ. *lambō*=λείχω κ.τ.λ.

λαχαίνω (᾽Οδ. ω 242 ἀμφοτέρωθεν) *σκάπτω, ὀρύσσω*, λαχή, ἡ *ἡ σκαφή*, λάχανον, τὸ *χόρτον τοῦ κήπου, λάχανον*, λαχανεύομαι *χρησιμεύω πρὸς φύτευσιν λαχάνων (ἐπὶ πεδίου)* τρώγομαι ὡς λάχανον· συλλέγω λάχανα*, λαχανεῖα, ἡ *ἡ καλλιέργεια τῶν λαχάνων, τὸ κόπτειν (συλλέγειν) λάχανα*, λαχανισμός, ὁ *τὸ κόπτειν (συλλέγειν) λάχανα*, λαχανηρός, λαχανικός, λαχανώδης *ὁ ἐκ τοῦ λαχάνου*, λαχανηρός, τὸ *λάχανα, λαχανικά* : συγγ. τοῖς ἀρχ. ἱρλ. *laige*=σκαπάνη (**laigē*), *laigēn*=θόρυ, λόγχη (**laigīnā*). Πβ. λόγχη.

λάχεια (ἠΐσος, ἀκτὴ) ἐπίθ. *χαμηλή, μικρά* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *laeg*=χαμηλός (ἐξ οὗ τὸ φγγλ. *low*=χαμηλός), μον. γερμ. *laege*=ἐπίπεδος. Πβ. λέχος.

Λάχσεις, λάχος, βλ. λαχάσω.

λάχνη, ἡ *χυνώδεις τρίχες, τρίχες ζώων, θασεῖα κόμη*, λαχνήεις *πλήρης ἐρίων, τριχωτός, μαλλιαρός*, λάχνος, τὸ *ἔριον*, λαχνώδης *χυνώδης*, λαχνόσμαι *γίνομαι χυνώδης*, λαχνό-γυιος *ὁ ἔχων θασεῖα μέλη* : ἐκ τοῦ **laksonā*, -σος, IE **ml̥k-sē* (-σος) συγγ. τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *vlase*=τρίχες, κόμη (**moik-s-*), ἡ IE **ml̥k-sē* συγγ. τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *vlakno*=ἡ ἴς ρ. **mel-q-* (πβ. **mel-t-*, βλ. λάσιος) ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **mel-*, βλ. λήνος.

1 **λάω** (ἐν χρήσει μόνον ἡ μτχ. ἐνεστ. *λάων* καὶ τὸ γ' ἐν. πρόσ. πρτ. *λάω*) *βλέπω, παρατηρῶ*, ἀλαός *ὁ μὴ βλέπων, τυφλός* (ὁ ἰδῆ) : ἐκ τοῦ **lāsw*, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *laśati*=φαίνεται, φέγγει, ἀκτινοβολεῖ. Πβ. δλαστος.

2 **λάω** *θέλω, ἐπιθυμῶ*, βλ. 1 *λαίμος, λίαν*. Πβ. *λαίσιμαι*.

λάαινα, βλ. *λάων*.

1 **λεβηρίς**, -ἰδος, ἡ *τὸ λέπος τοῦ κυάμου (Ἡσύχ.), δέρμα ὀρεως, «φιθοπουκάμισο», λέβρινοι, οἱ *ἐράβινθοι* : συγγ. τῷ *λεβός*.

2 **λεβηρίς**, -ἰδος (μασσαλιωτ.), ἡ *κόκυκλος, κοκυμέλιον*· ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ : σικελ. *λέπαρις*, ὁ **λαγός**, λατ. *lepus*=λαγός, θάλειον ἐκ τῆς Ἰβηρ. *λέβης*, -ητος, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, λέβης, «καζάνι», λεκένη, τέφροδοχος, πόρκευον*, *λεβητιζῶ* *βόλλω ἢ βράζω ἐντὸς λέβητος*, *λεβητώδης*, *λεβητωειδής* *ὁμοῖος πρὸς λέβητα ἢ λεκένην* : μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

λέγνον, τό, **λέγνη**, ἡ *ἡ παρυφή τοῦ ἱματίου, ὁ «ποδογυροσ», τὸ ἄκρον*, *λογνωτός* *ὁ ἔχων χρωματιστὴν παρυφήν* : ἴσως συγγ. τῷ *λαγαρός*.

λέγω, μέλλ. *λέξω*, ἀττ. ἐρῶ, ἀόρ. *ἐλεξα*, β' εἶπον καὶ α' εἶπα, πρκ. εἶρηκα· *εἰλοχα* ἀριθμῶ, ἀπαριθμῶ, καταλέγω, συλλέγω, συναθροίζω, «μαζεύω», λογαριάζω, ὑπολογίζω, θεωρῶ, λέγω, ὁμιλῶ, λέξις, -εις, ἡ *ὁμιλία, τὸ λέγειν, λέξις*, λόγος, ὁ **λέξις*, ὁμιλία, λόγος, ἰσχυρισμός, δικαιολογία, λογισμός, λογαριασμός*, *λογίζομαι* *λογαρεύω, ὑπολογίζω, θεωρῶ, συμπεραίνω συλλογισόμενος*, *λογός*, ὁ, ἡ *ἐκλεκτός, διαλεκτός, συνειλεγμένος, συνηθροισμένος* (πβ. σύλλογος, ὁ **συνάθροισις ἀνθρώπων**, συλλογή, ἡ *τὸ συλλέγειν, ἡ συλλογή*), ἔκτετ. β. *λάγη* *συναγωγὴ σίτου*, *δωρ. ἐλώ-*

γη "ἔλεγεν" Ἑσυχ.: = λατ. legō=ἀναγινώσκω, συλλέγω, ἀλβ. mb-l'ob, παρωχ. χρόνος mb-l'oda=συνάλλω, θερίζω ρ. *leǵ-.

λειᾶ ἀττ., λῆιδ, δωρ., ληϊη (*λῆFιδ) ἰων., ληϊε, -ιδος, ἡ ἰων., ἀττ. "λάφυρα, λεία, λαφυραγωγῆσι", ληϊζομαι, ἀττ. λῆζομαι "λαμβάνω ὡς λάφυρον, λεηλατῶ, λαφυραγωγῶ, λαμβάνω διὰ τῆς βίας", ληϊσταυρ, -στος, ληϊστήρ, -ῆρος, ὁ, ληϊστής, δωρ. ληϊστός, ὁ "ὁ διαρπάζων, ληϊστής, πειρατής", ληϊστεῖν "εἶμαι ληϊστής ἢ πειρατής, λεηλατῶ", ληϊστεῖα, ἡ "βίος ληϊστοῦ, ληϊστεία, πειρατεία", ληϊστήριον, τὸ "συμμορία ληϊστῶν, καταφύγιον ληϊστῶν", ὁμ. ληϊτις, -ιδος, ἡ "ἡ τῆς λείας προϊσταμένη, θιανέμουσα τὴν λείαν" (ἐκτῆς τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλαχοῦ ἀγελείη "ἡ ἀγούσα τὴν λείαν"): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. lōttram=λεία, λατ. lucrum=κέρδος, ἑλλ. ἀπολόσις "ὅ,τι καὶ νῦν, ἀπολαύς" (ὁ ἰδέ) πβ. λῆϊον, τὸ "τὸ ἀκαλλιεργημένο χωράφι πρὸ τοῦ θερισμοῦ, τὰ σπαρτά, ἀγρὸς ἐσπαρμένος μὲ σῖτον" καὶ λῆρὸς "ὁ εὐχάριστος τὴν γεῦσιν, γλυκύς, ἡδύς, εὐχάριστος".

λειβω (ἀόρ. λειψω" ὁ ἀρχαῖος φθόγγος τοῦ θ. *ai-) "ἀφίνει τι νὰ στάζῃ, χέω, χύνω, κάμνω σπονδὴν", ἡτεροειμ. τύποι: λειβή, ἡ "ἡ σπονδὴ, ἡ δι' ὑγρῶν θυσία", λειβεῖον, τὸ "ἀγγεῖον χρησιμεῖον πρὸς σπονδὴν", λειβαῖος "ὁ ἀνήκων εἰς λειβήν" συναστ. β. λῆβει "σπένδει" Ἑσυχ., λῆβος, τὸ "σταγὼν, δάκρυ", λῆβός, -άδος, ἡ "πηγὴ, ρύαξ", λῆψ, γεν. λῆβός, ὁ "ὁ ΝΔ ἀνεμος, λίβας", λῆψ, γεν. λῆβός, ἡ "ἡ σταγὼν, ἡ δι' ὑγρῶν θυσία, σπονδὴ": συγγ. τοῖς: λατ. Pbō=ἐκχέω, κάμνω σπονδὴν, θυσιάζω (ἐκ τοῦ *loibh=σπονδὴ=ἑλλ. λειβή, πβ. λειβεῖται "σπένδει, θύει" Ἑσυχ.), dēibūtus, -a, -um=περικεχυμένος ρ. *(s)lēib=χύνειν, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *lēi- ἐν τῷ λιθ. lēiju, lēiti=χύνειν, βλ. ἄλλισον.

1 λειμᾶξ, -άκος, ὁ, ἡ "γυνὸς κοχλίας (κοιλίγαρος) ἀνθρ. ἐλικοειδοῦς ὁστράκου" (> λατ. Pālā) = ρωσ. elimāks=κοχλίας πβ. τὸ μετὰ τοῦ q ἐπιθήματος λιθ. eliekas ἀρσ.=σκέληξ ἐμφανιζόμενος κατὰ τὴν βροχὴν ρ. *alei=βλεπνῶδης ἐν τῷ μυν. γερμ. alim=βλέπων, φλέγμα, πηλός, βόρβορος πβ. λίγδην, λίπος.

2 λειμᾶξ, -άκος, ἡ (ὁ) "νοτερὸς καὶ ποώδης τόπος, λιβάδιον", λειμῶν, -ῶνος, ὁ "λιβάδιον, λειμῶν", λειμῶνιος, -a, -on "ὁ ἀνήκων εἰς λειμῶνα, ὁ ἐκ λειμῶνος", λειμῆν, -ένος, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ λειμῆν, τὸ ἐλμάνιον, καταφύγιον, ταμεῖον, ἡ μήτρα" ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Πάφῳ ἐσημαίνειν "ἀγορὰ" (κυρ. "κόλπος, ὅρμος"), λειμῆ, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, λειμῆ σχηματισθεῖσα ἐκ τῆς θαλάσσης ἢ ἐκ τοῦ ποταμοῦ, θάλασσα ἐλώδης λειμῆ, «βάλτος», λειμᾶϊος, -a, -on "ὁ ἀνήκων εἰς λειμῆν, ὁ ἐκ λειμῆς", λειμῆρος, -α, -ον "ὁ ἔχων καλὸν λειμῆνα", λειμῶδης, -ος "ὁμοιος πρὸς λειμῆν ἢ ἕλος, ἐλώδης": μᾶλλον συγγ. τοῖς: λατ. Pimus=λοξός, Pimes, -itis ἀρσ.=πλάγιος ὁρμός, ἀτραπός, αὐλαξ χωρίζουσα δύο ἀγρούς, τὰ ὅρια χώρας τινός, Pimeu, -iuis οὐδ.=διάζωμα θύρας, κατώφλιον ρ. *lei=κάμπτειν, ἐν τῷ λαττ. leja=κοιλός, χαμηλὴ τοποθεσία.

λειμμα, τὸ "τὸ ὑπόλοιπον, κατάλοιπον", βλ. λείω.

λειμῶν, -ῶνος, ὁ "νοτερὸς καὶ ποώδης τόπος, λιβάδιον", βλ. 2 λειμᾶξ.

λαῖος "ὁμαλός, λαῖος, μαλακός, ἥσυχος", λαϊότης, -ητος, ἡ "ὁμαλότης ἐπιφανείας", λαῖω "καθιστῶ τι λαῖον (ὁμαλόν), τρέβω, κοκκνίζω" (> λατ. Pbō,

Pāculum) : ἐκ τοῦ *λειFος (IE *lei-mu-), συγγ. τῷ λατ. *lāvis*=ὀμαλός, λαῖος (*lei-mia) ρ. *(s)lei- = ὀλισθηρός, ὀμαλός, λαῖος, βλ. *λίσιπος* (λίσσος, λίFτος *ἀπλοῦς, λαῖος, λιτός*) καὶ ἡ *λείμωξ*.

λείπω *ἀφίνω, ἐγκαταλείπω* ἀμτβ. εἶμαι ἀπών, δὲν ὑπάρχω, λείπω, ἐλλείπω* (ἀόρ. β' *ἔλειπε*=ἀρχ. *lūd. 'elicat*, ἀρμ. *elik'*, ἀρχ. γέρμ. *liwi*, πρκ. *lé-loipa*=ἀρχ. *lūd. rīčca*, γοτθ. *leihu*), *λείπαινα* *ἀφίνω*, *λείμμα*, *λείψανον*, τὸ *τὸ ὑπόλοιπον, κατάλοιπον*, *λείπτεον* ρημ. ἐπίθ. *δεῖ λείπειν*, *λοιπός* *ὑπόλοιπος* (=ἀρχ. *lūd. -tēka*, λιθ. *-leikas*) : *λείπω* ἐκ τοῦ *lei^qō=γοτθ. *leihan*, ἀρχ. γερμ. *lhan*, νεογερμ. *leihen*=δανείζω, πβ. ἀρχ. *lūd. rīrākti*, πληθ. *rīncanti*=ἀπολύει, τοποθετεῖ, ἀρμ. *lk'anem*=ἀφίνω, λατ. *linquō*=ἀφίνω (*li-n-qō), ἀρχ. *lrl. lēiciw*=ἀπολύω, λιθ. *liekū*, ἀρχ. λιθ. *liekti*, ἀπρφ. *likti*=ἀφίναί, ἐγκαταλείπειν, μένειν (ἀντι τοῦ παλαιότερου *linkmi).

λείριον, τὸ *κρίνον*, *λειριδαίς*, -ισσα, -ον, *λείριος*, -ον, *λειριώδης*, -ες *ὅμοιος πρὸς κρίνον* : ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. *lilium* (> ἀρχ. γερμ. *lilja*), δάνειον ἐκ τοῦ αἰγυπτ. *hrt-t* (κοπτ. *hrti*, *hilei*).

λειτουργία, λειτουργός, βλ. *λῆδς*.

λείτωρ, -ορος, ὁ θεός. *ιερεύς*, βλ. *λιτή*.

λειχήν, -ήνος, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, λειχνηοειδὲς ἐξάνθημα ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος, ἡ «λειχήνα» εἶδος βρύου φουμένου ἐπὶ τῶν δένδρων*, *λειχηνώδης*, -ες *ὅμοιος πρὸς λειχήνα*, *λειχηνάω* *ἔχω λειχήνα* (ἐπὶ δένδρων) : μᾶλλον, ὡς σημαῖνον *ὁ λειχών*, εἶναι συγγ. τῷ *λεῖχω*.

λεῖχω *ὅ,τι καὶ νῦν, λείχω, «γλείφω», λίχος *«λεχυοειδής, λιχυοειδής», λαιμαργός, περιεργός*, *λιχρῶω*, *λιχμῶω*, *λιχμῶζω* *λεῖχω, «γλείφω» τι ἐντελῶς*, *λιχανός*, ὁ (μετὰ τῆς λ. ὀστέυλος ἢ ἀνευ αὐτῆς) *ὁ μετὰ τὸν ἀντίχειρα δάκτυλος, ὁ δάκτυλος, δι' οὗ λείχει τις*, *λιχνεῖα*, ἡ *ἡ «λεχυοειδής, λαιμαργία» : συγγ. τοῖς : ἀρχ. *lūd. lēfhi* (*lei^h-ti), νεώτ. θεματ. *lihati*=λείχει, ἀρμ. *lium*, *lihanem*=λείχω (*lei^h-), λατ. *lingō*=λείχω, *liguriō*=λείχω τι ἐντελῶς, γυόμαί τινας, *ligula*=κοχλιάριον, ἀρχ. *lrl. ligim*=λείχω, γοτθ. *blai^gū*=λείχειν τι ἐντελῶς (*lei^h-), ἀρχ. γερμ. *leechō*, νεογερμ. *lecken*=λείχειν, λιθ. *liekū*, *liekti*=λείχειν, ἀρχ. *τωλ. slaβ. ližr*, *li^zati*=ὦσ' ρ. *lei^h-, πβ. τὰ μετὰ τοῦ s- : μιν. γερμ. *elacken*, νεογερμ. *schlecken*=λείχειν τι ἐντελῶς. Πβ. *λειχήν*.

λείψανον, βλ. *λείπω*.

λείω, βλ. *λίαν*.

λακάνη, βλ. *λέκος*.

λάκισθος, ὁ *τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τῶν ὀσπρίων* κυλὸς ἐξ ὀσπρίων μετὰ λίπους*, *λάκισθος*, ἡ *ὁ κρόκος φού*, *λακισθώδης*, -ες *ὁ ἔχων χρῶμα κρόκου φού* : μᾶλλον εἶναι ἑξῆς λέξις.

λέκος, τό, ὑποκορ. *λακίς*, -ίδης, ἡ. *λακίσκος*, ὁ, *λακίσκιον*, τό, ἀττ. *λακάνη* (νεώτ. *λακάνη*), ἡ *πινάκιον, χύτρα, λακάνη* : συγγ. τῷ λατ. *lapp*, -cis θηλ.=πῆλινον σκεῦός, εἰς ὃ ἐτίθετο τροφή, εἶδος χύτρας, πινάκιον (*leak-s) ρ. *lēq- = κάμπτεται, βλ. *ἡλακάνη*, *λέχριος*, *λοβός*.

λεκτός, -α, -ον *περὶ οὗ πρέπει τις νὰ εἴπῃ ἢ ὁμιλήσῃ*, *λεκτιμός*, -ή, -όν *ἱκανὸς περὶ τὸ λέγειν, ἀρμόδιος εἰς τὴν ὁμιλίαν*, *λεκτός*, -ή, -όν *συνειλεγμένος, ἐκλεκτός, διαλεκτός* ὃν δύνανται τις νὰ εἴπῃ*, βλ. *λέγω*.

λέκτρον, τὸ ἑνέκλιντρον, κλίνη ἐν τῇ πληθ. ἢ νυμφικῇ κλίνη*, βλ. λέχος. λελίσμαι, βλ. λιλαισμαι.

λέμβος, ὁ ἄμικρον ταχύπλοον πλοῖον, ἄλιευτικὸν πλοῖον* (> λατ. lemp- bus), λεμβόδης, -ες ὁ ἔχων σχῆμα λέμβου*: ἴσως δάνειον ἐκ τῆς Ἰλλυρ.

λέμμα, τὸ τὸ ἀφαιρούμενον κατὰ τὴν ἀπολέπσιν, ὁ φλοιός*, βλ. λέπω.

λέμπος, ὁ (τό): ὁ κόρυθα, μύξα*, ὡς ἐπίθ. ὁ ἔχων κόρυζαν, μυζώδης, ἡμυ- ζιάρης*: ἴσως συγγ. τῇ νεογερμ. Schlamme=πηλός, βόρβορος (κοινὸν γερμ. *slamha-).

λέξας, -εως ἡ ἄλγος, ὀμλία*, βλ. λέγω.

λέπαδνον (μγγ. λέπαμνον), τό, συνηθέστ. ἐν τῇ πληθ. λέπαδνα, τὰ ὅλ- ῖμάντες οἱ τιθέμενοι περὶ τὸν τράχηλον καὶ τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου καὶ συγκρατοῦντες τὸν ζυγόν*: ἀβεβ. ἔτυμον.

λέπας, τὸ ὀγκωδὸς βράχος, ἀπόρητος πέτρα, βουδόν*, λεπαῖος, -α, -ον ὁ ἀπόρητος πετρώδης*: συγγ. τῇ λατ. lapia, -idis ἀρα.=λίθος (*lap- =)· περαιτέρω συγγ. τῇ λέπα· πρ. λεπός.

λεπός, -έδος, ἡ ὁστρακόδερμον προσκολλώμενον ἐπὶ βράχου, ἡ «πεταλίδα»: συγγ. τοῖς: λέπας, λέπος, Ἐνταῦθα ἀνέκει καὶ ἡ λ. λεπαστή, ἡ «εἶδος πο- τηρίου ἔχοντος τὸ σχῆμα λεκέδος, μέγα κυλινδρικὸν ποτήριον» (> λατ. le- pium).

λεπιδωτός, -ης, -ὸν ὁ κατελυμμένος διὰ λεπίων*, λεπός, -έδος, ἡ ὁ λεπὸν, κέ- λυφος, φλοιός, ἀφλούδης*, βλ. λέπω.

λέπρῃ, ἡ ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ λέπρα*, λεπρῶς ἔχει λέπραν, γίνεται λεπρός*, λε- πρός, -ά, -α ὁ ἔχων λέπραν*: βλ. λέπω.

λεπτός ὁκαλεπιομένος, ἡ ἀφλουδισμένος, λεπτός, ἰσχνός, ἀδυνάτος, μι- κρός, ἀπαρτός· ἱκανός, εὐφυής*, λεπτότης ἡ ἡσυχία, ἡ ὁ, τι καὶ νῦν, λεπτό- της, ἰσχνότης, ἀδυναμία· εὐφυής*, λεπτότης ὁ ἀφαιρῶ τὸ λεπτόν (τὸν φλοιόν), καθεστὸς τι λεπτὸν ἢ ἰσχνόν*: ρημ. ἐπίθ. τοῦ ρ. λέπω ἀφαιρῶ τὸ λεπτόν (τὸν φλοιόν) ἢ τὸ κέλυφος, ἡ ἀφλουδίζω*, πρ. λατ. lepidae=χαβίαις, κομ- φός, εὐάρεστος, λεπτός, εὐφυής, λιθ. lepina, λεπία=ἀκαλὴς, μαλθακός.

λέπος ἀφαιρῶ τὸ λεπτόν (τὸν φλοιόν) ἢ τὸ κέλυφος, ἡ ἀφλουδίζω, ἐκδέρω, δέρω, ζυλίσσω*, λέπος, τό, λεπός, ὁ ὁ λεπός, λεπτόν, φλοιός, ἀφλούδης, κέ- λυφος, ἡ ἡσυχία, λεπός, λεπός, -έδος, ἡ ὁ λεπτόν, κέλυφος, φλοιός, ἀφλούδης, λεπός, -έδος, ἡ ὁ κατὰ σκεῆς, πινάκιον, εὐάρεστος, χυτρά*, λεπτόν, τὸ ὁ φλοιός, κέλυφος, ἀσφάλιν*, λέπρῃ, ἡ ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ λέπρα* (κύρ. ὁ, τι ἀπολεπίζεται), ἡ λ-λογ. -σος ἐπίθ. τῶν ἰχθύων ὁ ἡσυχός* (κύρ. ὁ ἐν ἡ- πίοις, μετὰ λεπτιαν*), ἐκτετ. β. λέπη, ἡ, λέπος, τὸ ὁ κέλυφος, ἡ ἡσυχία, δερ- μάτινος μανθός* (κύρ. τὸ καλὸς ἐκδερν ἡ ἡσυχία): συγγ. τοῖς: λατ. le- pides (βλ. λεπτός), lepiti=dolore afficit (*lap-), ἀβ. l'epi=σμιλῶ, λιθ. l'epi=ἐπιδιδόσκει, ἐπιδιδόμας, ῥάκος, γερμ. l'epi=ἐπιδόμας, τιμά- χιον ρ. *lep- = ἐκλεπίζω, ἀφαιρῶ τὸν φλοιόν, βλ. λέπας, λεπός, λεπτός, λεπτός πρ. καὶ ρ. *lep- βλ. λεβός.

λέσχη (ἐν Ρόδῳ λέσχη ὁ τόπος ἀναπαύσεως, τόπος*), ἡ ὁ κτήριον ἢ τόπος, ἐνθα συνήρχοντο κυρίως οἱ ἀργαὶ καὶ οἱ ἀπείροι πρὸς συνομιλίαν, πᾶσα δημοσία στοὰ ἢ δίοδος χρησαμένης εἰς συνάντησιν καὶ συνομιλίαν τῶν πολιτῶν, στοὰ γυμνασίου, ἐντευκτήριον, τόπος ἀναφυγῆς, λαμπρὰ οἰκοδο-

μη ἀπειρωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα· ἀδολεσχία, μαυρολογία, φλυαρία· συν-
διάλεξις, συνομιλία*, λεσχίζω, λεσχαίνω *μαυρολογῶ, πολυλογῶ, φλυαρῶ*,
λέσχημα, τό, λεσχηνεῖσθαι, ἡ *καυτολογία, φλυαρία*, λεσχηνεύω *ὁμιλῶ, συν-
διαλέγομαι μετὰ τινος*, λεσχηνεύτης, -οῦ, ὁ *φλύαρος*, λέσχη, -ου, ὁ *λέ-
λος, φλύαρος*, ἔλ-λεσχος, -αν *ὁ χρησιμεύων ὡς θέμα ὁμιλίας ἐν ταῖς λέ-
σχαις, περὶ οὗ ὅλος ὁ κόσμος ὁμιλεῖ*, πρό-λεσχος *ὁ ρέπων εἰς ἀδολεσχίαν,
πρόθυμος νὰ ἀρχίσῃ ὁμιλίαν*, ἄδο-λέσχος, ὁ *δυσάρεστος φλύαρος, ὁ καθι-
στῶν τὴν ὁμιλίαν δυσάρεστον, λάλος, φλύαρος* (ὁ ἰδέ), ἀδολεσχέω *φλυ-
αρῶ, ἀδολεσχῶ*, ἀδολεσχία, ἡ *πολυλογία, φλυαρία· ἀδυναμία τῶν γερόν-
των, ὀξύτης, λεπτότης*, ἀδολεσχεύω, τό *παυλολογία*: ἐκ τοῦ *leghe-qā,
*leghehā, συγγ. τῷ λέχος *κλίνη*· πρ. ἀρχ. ἱβ. lece=νωθρός, ὀκνηρός
(*leghe-qo-).

λευγαλίας *δυστυχής, ἐλαεινός, οἰκτρός, λυπηρός, θλιβερός*, λυγρός *χαλε-
πός, λυπηρός, ἐλαεινός, θλιβός, ἐπίκονος, ὀλέθριος, ἐπιβλαβής*, λυγρό, τό
δυστυχία, ἀθλιότης, ἐλεθος, καταστροφή, δ-λεκτο-πέδαι, αἱ *ἐθρουστα
(ἐλυτα) δεσμά, δεσμοί, οὓς δὲν δύνανται τις νὰ λύσῃ* (ὁ ἰδέ): συγγ. τοῖς:
ἀρχ. ἰνδ. rajāti=θραύει, βασιανίλει, rajāh=τεθραυμένος, rājāh=ἐλάττω-
μα, νόσος, ἀρμ. lucem, lucanem=ἀπολύω, λατ. lūgō=πενθῶ, ὀδύρομαι
(*lougehā), ἀρχ. ἱβ. luce=μέρος, ὁμάς, πληθος (*luktu-), ἀρχ. γερμ. lollen
=ἀποσπᾶν, ἐκρίζουν, λιθ. lākti=θραύεσθαι, lūkyti=θραύειν, lūdis, lūdis
=θραύσμα, κλέσμα· ρ. *loug- (βαλτ.), *leug- = θραύειν καὶ πονεῖν (πρ.
*lou-p- ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. lumprāti=θραύει: ἔλλ. λύπη, ἡ *πόνος, λύπη*).

λευκαίνει, ἡ *λαίμος, λάφυγξ, φέφυγξ*, βλ. λαίκαινή.
λευκός *λαμπρός, στιλπνός, φωτεινός, καθαρός, σπυγής, εὐκρινής, λευκός,
«ἀσπρος, ὠραίος», λέση, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, τὸ ἐνδρον ἢ λείκη, λεύκα*,
λεῖκος, ὁ *εἶδος ἰχθύος*, λευκός, λευκαίνω *κάνω τι λευκόν, «ἀσπρίζω»,
λαμπρύνω*, λευκός, -ητος, ἡ *τὸ λευκὸν χρῶμα*, λευκός, -άθος ποιητ.
θηλ. *λευκή, στιλπνή*, ὡς οὖο. *εἶδος ἄνθους*, λευκοθίζω *εἶμαι λευκός*,
(Ἡρόδ. 8, 27), λευκαθός, νεώτ. λευκάζω *εἶμαι λευκός*, ὁμ. λεύσω *βλέ-
πω εἰς τι, παρατηρῶ, θεωρῶ, ἀντιζῶ, θαῶμαι* (ὁ ἰδέ)· ἐξήσθενομ. β. *lou-
ἐν τοῖς: ἀμφι-λέση, ἡ *τὸ λευκαγές, λευκόφως, τὰ «χαράματα», λόγος, ἡ
λευκὸν μέριμνον, λου-σπυγής, -ές *ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ λευκόφως*, λου-σπυγής, τὸ
*πύγξ, «χαράματα», λουό-φως, τὸ *τὸ λευκαγές, λευκόφως, τὰ «χαράματα»,
λόγος, ὁ *τὸ λευκαγές, ὁ λυχνός* (ὁ ἰδέ)· ἡτρουκωμ. β. *louq- ἐν τῇ
λ. λεύσω, τὸ *ὁ λευκός πυρὴν τοῦ ξύλου τῆς ἐλάτης, ἡ ρητινώδης ἐντερπύ-
νη, τὸ «δρῦλο τῆς ἐλάτης» (*louqhom): λευκός ἐκ τοῦ *leuqō=ἀρχ. ἰνδ.
rōcāh=φύγων, φωτίζων, λιθ. lēkka=ὁ ἔχων λευκὸν στίγμα ἐπὶ τοῦ με-
τώπου (λέση κατὰ τὸν τύπον=λιθ. lēkka=ἀδήν)· πρ. ἀρχ. ἰνδ. rōcāh=
φύγει, φωτίζει, λάμπει, rōcāyati=κάνει τι νὰ φωτίζηται, ρίπτει φῶς
(*louqhā=λατ. lūcō=φύγω, φωτίζω, λάμπω), rucāh=φωτεινός (: ἔλλ.
louq-, ἀρχ. σπανδ.-ισλ. log oð.=φλέξ), ἀρμ. loia=φῶς, lucanem=ἀνάπτω,
τοχ. A luk=φύγειν, φωτίζειν, χεττ. lukai=εἶναι φωτεινόν, φύγει, λατ.
lūc=φῶς (*louk-a), lūcō (βλ. ἀνωτ.), lūcam=ἑρὸν εἶδος (κυρ. τὸ ἐνδρον
μέρος δένους=λιθ. lēkka=ἀγρός, πεδῖον, ἀρχ. ἰνδ. lūcāh=ἐλεύθερος [ἀ-
νωκτός] χῆρος, ἀρχ. γερμ. lūh=γεννός τέπος περιβαλλόμενος ὑπὸ δά-

σους, ἡ ἐλάττωσι), *lūenānō* = ἐργάζομαι ὑπὸ φῶς (σὺν τῷ λυχνάρῳ), *lūnen* οὐδ. = φῶς (**louan*-*nem*), *lūatnō* = καθαρίζω, ἀγνίζω, ἐξελαιώνω, gall. *lencio*-*ius*, ἀρχ. ἱρλ. *lōche* = ἀστραπή (**loukeme*-), γοτθ. *lūahēp*, ἀρχ. γερμ. *lūohi* = φῶς, *loug* = φλόξ, *pūr* (μον. γερμ. *lohe*, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *logi* ἀρα. = φλόξ, *Loki* = ὁ θεὸς τοῦ πυρός), ἀρχ. ἑσκλ. σλαβ. *loča* = δάκτις (**louqā*, πρ. *lošs*-*son*)· ρ. **leuq* = φέγγειν, φωτίζειν προσέτι **leuk*-, βλ. *λίγξ*. Πιβ. *λεύσσω*, *λύσσα*, *λύχνος*.

λευρός *ἀνοικτός (ἐπὶ ἐδάφους), ἐπίπεδος, ὁμαλός, ἐκτεταμένος, λεῖος, ἐπιτλ-
βωμένος· ἀβεβ. ἐτυμολ.

λευσίμας, -ον **λιθοβολών*, *λεπτός*, -ῶ, ὁ **λιθοβολία**, βλ. *λάας*, *λείω*.

λεῦσσις (διαρκ., ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *βλέπω εἰς τι, παρα-
τηρῶ, θεωρῶ, ἀτενίζω, θεῶμαι*, τοπων. *Λεῦκτρον*, τό, *Λεῦκτρα*, τὰ (κυρ.
σημαίνει *ἐξέχων τόπος, ἐξ οὗ θεώμαθ' αὐτ'· ἐκ τοῦ **λεπίας*, συγγ. τοῖς·
ἀρχ. ἱσθ. *lōkaiē*, *lōkaiē* = βλέπει, παρατηρεῖ, διακρίνει, *lōkaiati*, *lōkaiati* =
θεᾶται, τοχ. Α *lik*-, Β *lyk*- = βλέπειν, κυμβρ. *am-lwg* = ὁρατός, καταφανής,
λιθ. *léukti* = περιμένειν, μικρορροῶ. *lūžty* = σκοπεύειν ρ. **leuq* = βλέπειν,
ταυτόσημος τῇ **leuq* = φέγγειν, φωτίζειν, βλ. *λευκός*.

λευστήρ, -ῆρος, ὁ *ὁ λιθοβολῶν, φονεύς*, ὡς ἐπιθ. *λευστήρ* μόρος, ὁ *ὁ διὰ
λιθοβολίας θάνατος*, βλ. *λείω*.

λεύω **λιθοβολῶ*, φονεύω διὰ λίθων*, βλ. *λάας*.

λέχος, -ους, τὸ *ἀνάκλιντρον, κλίνη, στρωμνὴ, γαμήλιος εὐνὴ, συζυγική
κλίνη, νεκρική κλίνη, φιλὰς πτηνοῦ*, *λεχαίος*, -α, -ον *ὁ ἀνέκειναι ἢ ἀρμό-
ζων εἰς ἀνάκλιντρον ἢ κλίνην, ὁ ἐντός ἢ ἐπὶ τῆς κλίνης*, *λεχθήρης*, -ες **κλι-
νήρης**, *λέχουσι* ἐπίρ. *εἰς τὴν κλίνην*, ὁμ. δ-*λοχος*, ἡ *ἡ συμμετέχουσα
τῆς αὐτῆς κλίνης μετὰ τινος, ἡ σύζυγος, γυνή· παλλακίς (κυρ. ἢ κατακλι-
νομένη μετὰ τινος)*, *ἄλοχος* (δ-στερ.), ἡ *ἡ στερουμένη (συζυγικῆς) κλί-
νης, ἄγαμος*, *λόχος*, ὁ *τόπος ἐνέδρας* (ὁ ἱδρ.), ὁμ. *λόρ*. *ἔλεφα*, προστ.
λέξον, μέσ. (δ) *λέξαιτο*, ἀρχαϊστ. *ἄθῆμ*. *λέκτο* *κατακλιθῆ*, πρ. *λέχεται* **κοι-
μᾶται**· Ἡσύχ.: ρ. **legh*- = κεῖσθαι, ἐν τοῖς· μον. ἱρλ. *leigid* = κατακλίνε-
ται, fo-*algiem* = καταρρίπτω (**loghējo* = γοτθ. *lagjan*, ἀρχ. ἑσκλ. σλαβ. *lokti*
= τοποθετεῖν), γοτθ. *likan*, ἀρχ. γερμ. *liggeran*, νεογερμ. *liegen* = κεῖσθαι,
ἀρχ. ἑσκλ. σλαβ. *leō*, *lešati* = κεῖσθαι, ἱερρ. *lekti* = κατακλίνεσθαι. — Ἐνταῦ-
θα ἀνέκειναι καὶ αἱ λ.: *λεχῶ*, -ός, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ *λεχῶ*, *ελεχῶνας**
(ἵσως βραχύτ. τύπος τοῦ **λεχέτεκος*), *λεχῶας*, -ον, *ὁ ἀνέκειναι ἢ ἀρμόζων
εἰς *λεχῶ**· *λέκτρον*, τὸ *ἀνάκλιντρον, κλίνη· νυμφική κλίνη* (κατὰ τὸν
τύπον = ἀρχ. γερμ. *lektar* = ἡ μήτρα, ἡ μετὰ τὸν τοκετὸν ρύσις, τὸ ὑστε-
ρον, πρ. μεταπτ. β. ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *litr* οὐδ. = κοίτη τῶν ζώων, ἐκ τοῦ
**lok-tro*-, καὶ λατ. *lectus* ἀρα. = κλίνη, ἵσως ἐκ τοῦ **lok-tlo-s*). Πιβ. καὶ
ἀρχ. ἱρλ. *lige* = κλίνη, τάφος (**leghjom*), fo-*lach* = ἡ κρύπτη, γοτθ. *ligis* ἀρα.,
ἀρχ. γερμ. *legar* οὐδ. = κοίτη, κλίνη, ἀρχ. γερμ. *līga*, νεογερμ. *Lage* = θέ-
σις, κατέστας, ἀγγλοσαξ. *līg* = θέσις, πλατεῖα, λιθ. *pū-līgis* = ἡ κατέστα-
σις τοῦ κληνῆρους, ἀρχ. ἑσκλ. σλαβ. *leše* = κοίτη, κλίνη. Ρλ. καὶ *λέχων*,
λέσχη, *λέχος*.

λέχτριος **λοξός*, κλέτριος, ἐγχεύριος* (**leuo*-*trios*), *λέχτρις* ἐπίρ. **κλαγίως*,
ὁμ. *λεγοφίς* ἐπίρ. *εἰς τὰ κλέτρια, κλαγίως* (ἀντί **λεγοφίς*, μᾶλλον κατ'

ἀφου. ἐκ τοῦ λεκ-· ἐν τούτοις πρ. λεκροί παρὰ τῷ λεκροί, οἱ *οἱ ὄζοι, ἦτοι κλάδοι τῶν ἐλαφείων κέραιων* (Ἡσυχ.), ἡτερονομ. β. λοξός *κακαμμένος, πεκυρτωμένος πρὸς τὰ πλάγια, κλάγιος, λοξός, ἐγκάρσιος, ὑποπτος, ἀμφίβολος, ἀσαφής* (*λοξ-ός*) πρ. gall. ἔθν. ὄν. Λεονοῖ, Λίκονοῖ, βλ. λέκος. λέων, γεν. λέοντος, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, λέων, αλεοντάρια* (ἀρχαίότ. θ. μετὰ τοῦ η, πρ. λέαινα, ἡ *δ, τι καὶ νῦν, ἡ λέαινα*), λεοντέη, συνηρ. -ῆ, ἡ *θέρμα λέοντος*, λεόντειος, -α, -ον *ὁ ἀνθρώπων εἰς λέοντα*, λεοντώδης, -ες *ὁμοιος πρὸς λέοντα*: ἔξη λέξις, ἴσως σημιτ., ὡς τὸ ὅμ. λίς, αἰτ. λίν, ὁ *λέων* μετὰ βεβαιότητος προέρχεται ἐκ τοῦ ἑβρ. leijā. — Ἐκ τῆς ἑλλ. λ. λέων προήλθον τὰ: λατ. leō, -ωνία, ἀρχ. γερμ. lēwa, νεογερμ. Löwe, μόν. ἰρλ. leo κ.τ.λ.

λεωφρόν *ὁ πράττων ἔργα κακά, ἐνόσιος, βίαιος*: ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *ληFo-Feghós *ὁ πράττων τι λάθρᾳ, ἐργαζόμενος λαθραίως*, εἶναι συγγ. τοῖς: λαοθάνω, λήθω.

λέως ἐπίρ. *ἐντελώς, ὁλοσχερῶς, παντελῶς*, βλ. λίαν.

λήγω *καταπαύω, κατασιτέλλω* ἀμτβ. τελειώω, λήγω, καταλήγω*, λήξις, -ους, ἡ *παύσις, λήξις*, βλ. λαγαρός.

λήθανον, τὸ *τὸ κόμμι τοῦ θάμνου λήθω, εἶδος ἀρωματικῆς ρητίνης*, βλ. λάθανον, λήθω, λήθος.

ληθάριον καὶ ληθάριον, λήθιον καὶ λήθιον, τὸ (ὑποκορ., πρ. βοιωτ. λάθος, τὸ) *ἐλαφρὸν ἱμάτιον θερινόν*: ἀβεβ. ἔτυμολ.

λήθω, τὸ καὶ λήθος, ὁ *εἶδος θάμνου τῆς Ἀνατολῆς, τὸ λατ. Cistus cyrius* (> λατ. lēda θηλ.), λήθανον καὶ λάθανον, τὸ *τὸ κόμμι τοῦ θάμνου λήθω, εἶδος ἀρωματικῆς ρητίνης* (> λατ. lēdanum, ladanum): ἔξη λέξις ἐκ τῆς Σημιτ., πρ. ἀραβ. lēdan, ἄσσυρ. ladanu καὶ ἑλλ. λωτός.

λήθαργος *ἐπιλήσιμος, νωθρός*, ὡς οὖα. λήθαργος, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, ἡ ληθαργική κατάσταση, ὁ λήθαργος*, λήθαργικός *ὁ πάσχων ἐκ ληθαργίας*, βλ. λαιθαργός.

λήθη, ἡ *λησιμοσύνη, λήθη*, λήθω *διαφεύγω τῇ προσοχῇ τινος, μένω καχυμμένος (ἀπερατῆρητός), λησιμονῶ*, ληθεάω, -άω, ἡ, λήθος, θωρ. λᾶθος, τὸ *ἡ λήθη*, ληθεαῖος *ὁ προξενῶν λήθην*, βλ. λαοθάνω.

ληϊάς, -άδος *αἰχμάλωτος*, ληϊη, ληϊτη, ἡ *λάφυρα, λεία, λαφυρῶν γῆσις*, ληϊς, -ίδος, ἡ *λεία, περιουσία εἰς κτήνη*, ληϊτις, -ίδος, ἡ *ἡ τῆς λείας προϊσταμένη, διακείμευσα τῇν λείαν*, βλ. λειᾶ.

λήϊον, θωρ. λαϊόν, λᾶϊον, τὸ *τὸ καλλυεργημένο χωράφι* πρὸ τοῦ θωρισμοῦ, τὰ σπαρτά, ἀγρός ἀσπαρμένος μὲ σῖτον*: ἐκ τοῦ *λᾶϊον* μᾶλλον, ὡς σημιτῶν *κέρδος, εἰσούδημα*, εἶναι συγγ. τῷ ἀπολαῖω, πρ. λᾶρός. — Ἐνταῦθα μᾶλλον ἀνήκουν καὶ τὰ: ἀ-λήϊος *ὁ μὴ ἔχων λήϊα (χωράφια), ἀκτῆμων, πτωχός*, πολυ-λήϊος *ὁ ἔχων πολλὰ λήϊα (χωράφια), ἔχων πολλὰ κτήματα* (ἐν ἀρχαίᾳ ἀναφέρετο εἰς τοὺς ἀγρούς).

λήϊτον, τὸ *θιμώσιον ἀρχεῖον*, βλ. λᾶός.

ληκῆω *ἔρχομαι εἰς παρόνομον συνουσίαν*, βλ. λακνέω.

ληκῆω, θωρ. λᾶκῆω *ἔχῳ, φανέζω*, βλ. λᾶσκω.

ληκυθος, ἡ *ἀγγεῖον ἐλαίου, κλαδικόν, μυροδοχεῖον* ἐν τῷ πληθ. ρητορικά σχήματα, ρητορικός καλλωπισμός*, ληκῆθιον, τὸ *μικρὸν ἀγγεῖον ἐλαίου*,

ληκνυθίζω "κοσμίῳ ρητορικῶς, μεγαλοποιῶ, κομπάζω": μάλλον εἶναι ζήτην λέξις.

λήμμα, τὸ "θέλησις, ἐπιθυμία, ἀπόφασις, σκοπός, σκέψις, θρασύτης, αὐθάδεια", ληματιῶ "ἔχω θέρος, εἶμαι ἀποφασιστικός, μεγαλοφρονῶ", βλ. 2 λῆσι.

λήμη, ἡ "ἢ περὶ τοὺς κανθοὺς τῶν ὀφθαλμῶν συγκεντρουμένη πηκτὴ ὕλη, «τοίμπλα»", λημαῖος "ἔχω τοίμπλας", λημηρός. λημαλέος, λημαῶδης "πλήρης λήμης, «τοίμπλιάρης»": ἴσως συγγ. τῇ ρ. *l̥e(i)- = ἀλείφειν, ἐπαλείφειν ἐν τοῖς: ἀλίνω "ἀλείφω", λείος, λῆτός κβ. ρ. *lei-p- ἐν τοῖς: λίπος, τὸ "στάειρ, πάχος, «λίγδα», λίπος", λατ. lipus=λημῶδης, «τοίμπλιάρης», ἀλβ. qī'ep=λήμη, «τοίμπλα» (*k[e]-loirā).

λήμμα, τὸ "πᾶν τὸ λαμβανόμενον, εἰσὸδήμα, κέρδος, ὠφέλεια", βλ. λαμβάνω.

Λήναια, τὰ, Ληναιῶν, ὁ, βλ. ληνός.

ληνίς, -ίδος, ἡ "ἢ βακχεύουσα, Βάκχη", βλ. λιλαιόμαι.

ληνός, δωρ. λῆνός, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, ληνός, τὸ μέρος, ἐνθα πατοῦν τὰ σταφύλια, πατητήριον, ἡ σκέπη ζυμώματος, σκέπη, ἐνθα πίνουν τὰ κτήνη, σορός, νεκροθήκη", ληνός, ὁ "τὸ μέρος, ὅπου ὑποδέχεται τὸν ἱστὸν τοῦ πλοίου", Λήναια, τὰ "ἐορτὴ ἐν Ἀθήναις ἀγομένη κατὰ τὸν μῆνα Ληναιῶνα πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου", Ληναιῶν, -ῶνος, ὁ "ὅν. μηνός, καθ' ὃν ἐορτάζοντο ἐν Ἀθήναις τὰ Λήναια": ἀβεβ. ἐτυμολ.

λήνος, δωρ. λῆνος, τὸ "ἔριον, «μαλλίον»": ἐκ τοῦ *ulānos- (θ. μετὰ τοῦ es- κατὰ τὸ πέος "δέριμα, δορά"), κβ. IE *ul̥e-nā=ἀρχ. ἰνδ. ul̥nā=ἔριον, λατ. lana, ἀρχ. γερμ. wolle, νεογερμ. Wolle=ἔριον, λιθ. vilna=μικρὰ θρίξ ἐρίου, ρωσ.-εὐκλ. олава. vlna=ἔριον κβ. μιν. ἱρλ. oileann=ἔριον (*ul̥-nā), ἱσχ. β. λατ. vellus οὐδ.=ἔριον προβάτου, δέρας (*uel̥-nes-).

1 λῆξις, -εως, ἡ "καθορισμός ἢ διορισμός διὰ κλήρου, μέρος ἀπονεμόμενον διὰ κλήρου", βλ. λαγχάνω.

2 λῆξις, -εως, ἡ "παύσις, λήξις", βλ. λήγω.

ληπτός, ληπτός, βλ. λαμβάνω.

λήρος, ὁ "ἀνόητος ὁμιλία, φλυαρία, παραλήρημα, ἀνοησία, πρᾶγμα τι οὐδενὸς ἄξιον", ληρέω, ληραίνο "φλυαρῶ, εἶμαι ἀνόητος, παραληρῶ", λήρημα, τὸ "φλυαρία, ἀνοησία", ληρώδης "φλύαρος, μωρολόγος, ἀνόητος": μετὰ τοῦ πρωτοελλ. *λη- ἢ *λῆ-, συγγ. τοῖς: λαίειν, λαήμεται "φθέγγεσθαι" Ἡσύχ., λατ. l̥ementum=βρῆνος, ὀδυρός, l̥aitō=ὕλακτῶ, λιθ. lōju, ἀρχ. εὐκλ. ολαβ. laju=ὕλακτῶ. Πβ. λάλος, λῆρος.

λήσις, λησιμοσύνη, βλ. λαθάνω, λήθω.

ληστήρ, -ήρος, ὁ, ληστής, ὁ "ὁ διαρπάζων, ληστής, πειρατής", ληστεύω "εἶμαι ληστής ἢ πειρατής, λεηλατῶ, λαφυραγωγῶ, ἀρπάζω", ληστεῖα, ἡ "βίος ληστοῦ, ληστεία, πειρατεία", ληστήριον, τὸ "συμμορία ληστῶν, καταφύγιον ληστῶν", ληστικός (δ. γρ. λῆστρ-) "ὁ ἔχων ὡς ἔργον τὴν ληστείαν, πειρατικός", ληστικόν, τὸ "ἢ πειρατεία", ληστρὴς, -ίδος (ἢ) "πειρατικὴ", βλ. λείω.

ληστις, ἡ "λήθη", βλ. λανθάνω, λήθω.

λητουργός, ὁ "ὁ ἔχων δημοσίαν ὑπηρεσίαν, δημόσιος ὑπηρέτης", βλ. λῶός, λειτουργός.

Λητώ, δωρ. Λᾶτώ, -εύς, ἡ "θυγάτηρ τοῦ Τιτᾶνος Κόλου καὶ τῆς Φοίβης"

(> λατ. *Lēdāna*), *Λητώος*, -α, -ον *ὁ ἀνήκειν εἰς τὴν Λητώ ἢ γεννημένος ἐκ τῆς Λητούς*, *Λητοῖδης*, *δαρ.* *Lūtoidēs*, ὁ *ὁ υἱὸς τῆς Λητούς, δηλ. ὁ 'Απόλλων*, *Λητο-γενής*, *δαρ.* *Lāto-γeñēs*, -ές *γεννηθεὶς ἐκ τῆς Λητούς* ἐπιθ. τοῦ 'Απόλλωνος καὶ τῆς 'Αρτέμιδος: *Ξένη λέξις*, πρ. *λυκ.* *lēda*=σύζυγος.

λήψις, -εως, ἡ *τὸ λαμβάνειν, ἀρπάζειν, ἢ λήψις, σύλληψις, κατάληψις, παραλαβή*, βλ. *λαμβάνω*.

λήζομαι *παρεκλίνω, ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι, ἀπομακρύνομαι*, *λίσσμαι* *τρέπομαι* 'Ησύχ. (πρ. *δαμιάζω*: *δάμνημι*): *ἴσως* συγγ. τοῖς: γοτθ. *af-līssanan*=φεύγειν, ὑποχωρεῖν (*-līssō) *παραίτερος ἴσως συγγ. τοῖς: *ἀλίττω* *ἀλείφω, ἐπαλείφω*, λατ. *B-nō*=ἀλείφω, *χρίω*.

λίθω, *ἰων.* *λίθω* (ἴ) ἐπίρ. *πολύ, παρὰ πολύ, καθ' ὑπερβολήν*, *λί* ('Επίχ.), *λίη* ('Ησύχ.)=ὥς., *λαι-* ἐπιτατ. *μόριον* (*λαισποδιᾶς*, -ον, ὁ *ὁ λίαν ἀσελγῆς, ἀκόλαστος*), *λι-* (*λεπότηρος* *λίαν πονηρός* 'Ησύχ.), *λᾶ-* (*λᾶκατάρᾱτος* *λίαν κατηραμένος* κατὰ μετρ. ἔκτισται ἐντὶ *λα-*), ἐπίρ. *λίως* (*'ληφός), *ἰων.* *λείως* *ἐντελῶς, ὁλοσχερῶς, παντελῶς* (*λεω-κάρητος* *παντελῶς ἐξωλοθρευμένος*): *ἴσως*, ὡς σημαίνειν *κατ' ἐπιθυμίαν, εἰς τὸν μέγιστον βαθμὸν τοῦ ἐπιθυμεῖν*, εἶναι συγγ. τῷ *δαρ.* *λίη* *θέλειν* (βλ. *λοιῶν*, πρ. ἰ *λαίμος*).

λιπρός *ἥπιος, ἥσυχος, ἥρεμος, ὑπόθερμος, χλιπρός*: *ἴσως* ἐκ τοῦ **lis*, τόα, συγγ. τοῖς: *ἀρχ.* γερμ. *lisse*, μιν. γερμ. *lisse*=μόλις αἰσθητός, πρῶτος, ἀδυνατος (νεογερμ. *leise*=σιγηλός, χαμηλός [ἐπὶ φωνῆς], σιγά), *λιθ.* *lyeti*=γίνεσθαι *ισχνόν*, ἀδυνατίζειν' ρ. **leise*-, βλ. *λοισθος*.

λιβανός, ὁ (ἡ) *τὸ δένδρον τὸ παράγει τὸν λιβανωτόν, ὁ λιβανωτός, ἡ ρητινώδης οὐσία τοῦ δένδρου, τὸ «λιβάν», θυμίαμα*, *λιβανωτός*, ὁ *τὸ «λιβάν»*: ἐκ τοῦ ἑβρ. *lōbānā*=ὁ λιβανωτός, τὸ θυμίαμα.

λιβάς, -άδος, ἡ, βλ. *λαβέω*.

λίγα, *λιγαίνω*, βλ. *λίγης*.

λίγθην ἐπίρ. ('Οδ. χ 278) *ἀπορθηγῶς, ἐξυστάς, ἐπαπολαίως*, *λίγθος*, ὁ *τὸ ἰγθίον, «γουθίς», *λίγθα*, ἡ *ἄκονη* ('Ησύχ.): συγγ. τοῖς: *ἀρχ.* ἱρλ. *elischted*=λείανσις, *ἀρχ.* σικανθ.-ἱολ. *elikt*=λείος, *ἀρχ.* γερμ. *elichen*, νεογερμ. *esleichen*=έρπειν, παρεσθῆναι (τ.ἔ. ὀλισθαίνειν), ρωσ. *eliskij*=ὀλισθηρός' ρ. **aleiŭ*-, ἐπικτετ. τύπος τοῦ **alei*-, πρ. ἰ *λοιμῶξ*.

λιγνός, -ός, αἰτ. *λιγνόν*, ἡ *πικνὸς καπνὸς μεμειγμένος μετὰ φλογόν, καπνός*, *λιγνοῖς*, *λιγνώδης* *πλήρης καπνοῦ*: *ἴσως* (ἢν προσήλθε κατ' ἄνομ. ἐκ τοῦ **λογνός*) συγγ. τῷ *ἀργαῖος* *σκοτεινός*.

λίγος, *λίγεις*, *λιγύ* *συρίζων, συριστικός, διαπεραστικός, ὀξύς, εὐκρινής*, *λιγυρός* *συρίζων, ὀξύς, εὐκρινής, καθαρός, μαλακός, εὐκαμπτος*, ὁμ. *λίγα*, *λιγέως* ἐπίρ. *ὀξέως, εὐκρινῶς*, *λιγαίνω* *καλῶ μεγαλοφώνως, κραυγάζω με φωνὴν ἤχηρὰν καὶ εὐκρινή, παράγω καθαρὸν ἦχον διὰ μουσικοῦ ὄργανου, παίζω φόρμιγγα*, ὁμ. *ἀόρ.* *λίγξε* (ἐκ τοῦ **λίγγω*) *ἐσφρίζε*, *λιγυρίζω* *ἄδω μεγαλοφώνως ἢ δι' εὐκρινούς φωνῆς*, *λιγυ-πνέω*, -οντος *ὁ συρίζων*, *λιγύ-φθογος*, -ον, *λιγύ-φανος*, -ον *ὁ ἔχων καθαρὸν καὶ διαπεραστικὴν φωνήν, ὀξύφωνος*: ἀρεθ. ἐτιμολ., *ἴσως* ἤχομαι *λέξις*.

λίθος, ὁ (ἡ) *πέτρα, αλιθάριον, λίθος, βράχος*, *λιθός*, -άδος, ἡ *μικρὰ πέτρα*,

λίθαξ, -ακος, ὁ, ἡ *λιθώδης, πετρώδης*, ὡς οὖσ. λίθαξ, ἡ *χάλιξ, χαλίκιον*, πολύτιμος λίθος*, λιθίδιον, τὸ *τὸ χαλίκι, λιθάριον*, λίθος, λίθινος *πεποιημένος ἐκ λίθου, ἀνήμων εἰς λίθον*, λιθινός *ἀνήκειν ἢ ἀρμύζων εἰς λίθους*, λιθίασις, ἡ *νόσος τῆς κύστεως, καθ' ἣν σχηματίζεται λίθος ἐν αὐτῇ*, λιθίαω *πάσχω ἐκ λιθιάσεως*, λιθο-βόλος, -ον *ὁ ρίπτων λίθους*, λιθο-βόλος, -ον *ὁ βληθεὶς διὰ λίθων*, λιθο-δόμος, ὁ *κτίστης*, λιθο-λόγος, -ον *ὁ συλλέγων λίθους πρὸς οἰκοδομήν, οἰκοδομῶν διὰ λίθων*, λιθοουργός, ὁ *ὁ ἐργαζόμενος τὸν λίθον, λιθοξόος*: ἀβαβ. ἐτυμολ.

λιμνάω *χωρίζω τὸν σῖτον ἀπὸ τοῦ ἀχόρου μὲ τὸ λίχνισμα, λιχνίζω*, λιμνός, ὁ *τὸ ἐλιχνιστῆριον*, λιμνητῆρ, -ῆρος, ὁ *ὁ λιχνίζων τὸν σῖτον*, λίκνον (καὶ λίκνον), τὸ *εὐρὺ κένιστρον, διὰ τοῦ ὁποῖου οἱ ἀρχαῖοι ἐλίχνιζον τὸν σῖτον, τὸ λίκνον, τὸ *αἰκονία*: κατ' ὄνομα. ἐκ τοῦ *νικμός, *νίκσων, πβ. νεῖκλον, νίκλον *Ἡσύχ., νεικητῆρ *λιμνητῆρ. Μεγαρεῖς* καὶ νικῶ *λικμῶ* *Ἡσύχ., ὡς ἐπίσης καὶ τὸ λιθ. πικρότι=λιχνίζειν τὸν σῖτον ἐντὸς κένιστρου* ρ. *πικ-.

λιμνιφίς ἐπίρ., βλ. λέχνιος.

λιλαίνομαι (*λι-λασσομαι), πρκ. λαλίτμαι (κατὰ τὸ τετίημαι;) *σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, ποθῶ τι διακαῶς*, ληναι *βάσχει* *Ἡσύχ. (> λατ. lēnē), ληνός, -ίθος, ἡ *ἡ βακχεύουσα, Βάκχη* (*λῆσ-ν-): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. lānati=ἐπιθυμῶ (*la-la-ati), lānaseh=ἐπιθυμητικός, ὁρμητικός, λατ. lasevius=ἐχθρὸς, ἀνέμενος, ἀνέμενος, εὐθυμος (ἐκ τοῦ *las-kos), ἀρχ. ἰρλ. lāinn=ἐπληστος, ἀνέμενος (*las-nis), ἀρχ. γερμ. lunt ἀσ., θηλ., νεογερμ. lunt=ὄρεξις, ἐπιθυμία (*ja-tu-), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. lasketi=ἐξαπατῶν ρ. *lā- πβ. λάσθη.

λιμαίνω *ὑποφέρω ἐκ λιμοῦ (πείνης)*, βλ. λιμός.

λίμβος *ἐλιχούδης*, λαίμαργος*, λιμβεύω *λαίμαργως ἐπιθυμῶ, ἐλιχουδίζομαι*, λιμβεύω, ἡ *ἡ ἐλιχουδία*, λαίμαργία*: ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ὀλιβρός *ὀλισθηρός, λεῖος*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. elīfen=ὀλισθαίνειν (νεογερμ. schleifen=σῶρειν, ἀκονίζειν), μον. ἰρλ. elemun=λεῖος (*elīb-no-) ρ. *(s)leib-.

λιμήν, -ένος, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ λιμήν, τὸ ἐλιμένον, καταφύγιον, ταμεῖον, ἡ μήτρα*, βλ. 2 λείμαξ, λειμών.

λίμνη, λιμναῖος, λιμνώδης, βλ. 2 λείμαξ.

λίμος, ὁ (ἡ) *πείνα, ἐλλειψὶς τροφῆς, λιμός* (> ὅσκι. līmu=λατ. famem=πείναν), λειμῶν, λειμῶσσω, ἀττ. λειμῶντες *πάσχω ἐκ λιμοῦ (πείνης)*, λειμώδης, -ες *πειναλέος*, λειμο-κτονέω *ἀποκτείνω διὰ τῆς πείνης*, λειμο-κτονία, ἡ *τὸ ἀποκτείνειν διὰ τῆς πείνης ἢ δι' ἀποχῆς ἀπὸ τροφῆς*, λοιμός, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, λοιμός, πᾶσα ἐπιδημικὴ νόσος, ἀπανούκλια* ἐπὶ ἀνθρώπων, ὀλέθριος*, λοιμώδης, -ες *ὁμοῖος πρὸς λοιμόν, ὀλέθριος*, λοιμώσσω (ἀττ. -ττω) *πάσχω ἐκ λοιμοῦ*, λειρῶς (-ός;) *ὁ ἰσχνός καὶ ὠχρός*. Ἡσύχ.: μᾶλλον, ὡς σημαίνει *φθίσις, μαρasmus*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. *lī-, *lī- = ἀφαιρεῖν, ἐλαττωθῆναι ἐν τοῖς: λιθ. lēlās=λεπτός, ἰσχνός (=λειρός), lēssas=ἰσχνός, lēl-pas, lēl-pas=λεπτός, ἰσχνός, lēbas, lēbas=λεπτός, ἰσχνός, ἀθάνατος. Πβ. λογός.

λιμπεύω *λαίπω, ἀφίνω, ἐγκαταλείπω*, βλ. λείπω.

λίθος, ὁ *ἀραγματικόν τι φυτόν*: ἔβη λέξις (ἀσικτ. :).

λίανον, τὸ *τὸ φυτόν, ἐξ οὗ παράγεται τὸ ελαιόπετρο, ἡ κλειστή ἐκ λίανου· τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὅποιον κλέθουν αἱ Μοῖραι· ἡ σκευή τῶν ἀλίων, ἀλιευτῶν δίκτυον, ὄρασμα ἐκ λίανου χρησιμοποιοῦμενον ὡς σινδών*, λισσά, ἡ *σχοινίον, σκοινίον*, λίσκος, -α, -ον, συνηρ. λισός, -ῆ, -όν *ὁ ἐκ λίανου, λινός*, λισέω *ἐλιεύω*: ἐνταῦθα φησὶ καὶ τὸ λατ. Pannu οὐδ.= τὸ λίανον, ελινάριον, ὄρασμα ἐκ λίανου, ὁθόνη (Pannu οὐδ.= ὄρασμα ἐκ λίανου, ὁθόνη), δάνειον ἐξ ἀγνώστου πηγῆς πρ. καὶ ἀρχ. γερμ. Lin, νεογερμ. Lein = λίανον, λιθ. lina (πληθ.)=λίανον, ελινάριον, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. lene = ὁ ἐκ λίανου (ἀνθ' ὧν εἶναι δάνειον ἐκ τῆς λατ. ἢ ἐκ τῶν γερμ. γλωσσῶν).

λίπαρής, -ές *ὁ ἐπιμένων, πρόθυμος, ἐνθερμος*, λίσκαρος *ἐπιμένω, ἐμμένω, ἐπιμόνας παρακαλῶ, ἐκατεύω*, λίσκαρία, ἡ *ἐπιμονή, ἐμμένη*, βλ. λίσκος. λίσκος, -ους, τὸ *δ, τι καὶ νῦν, λίσκος, πάχος*, λίσσα ὅμ. ἐπίρ. (τὸ -α ἐκ τοῦ *-p) *λιπαρός*, λίσκαρος *ἐλαιώδης, λιπαρός, ἐλαιμμένος μεθ' ὅλαιον ἢ λίτος, λιπαρός, παχύς, λαμπρός, ἔξοχος, γόνιμος*, λίσκαρος *ἐλείφω δι' ὅλαιον, χρίω* παχύνω, κλουτίζω τι*, λίσκαρός, -ητος, ἡ *πάχος* λαμπρότης*, λίσσασμα, τὸ *παχύτης, οὐσία παχύνουσα, ἐλοιφή*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. liparati = ἐλείφει, ἡρᾶν = ὁ κολλῶν, ἡρᾶν ἀρσ., ῥῥας = οὐδ. = καθαρισία, λατ. liprus = κτισμ. πλάτης (*lipra, τὰ -pp- δι' ἐκφραστικούς λόγους), ἀρχ. γερμ. bi-liphan = μένιν, λιθ. lipra, ἡρῆ = κολλῶν, lipinti = ποιεῖν τι κολληθῆναι (: λίσκαρος), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. relikazeti = κολληθῆναι, ἀλβ. l'ararë = ρυπαίνω (*λοιρ-), χεττ. liprakai = ἐπαλείφουν· ρ. *lei-p- = ἐλείφω πρ. (τὸ μετὰ τροπῆς τοῦ ριζ. συμφ. π εἰς φ) ἐλείφω *δ, τι καὶ νῦν, ἐλείφω* βλ. καὶ λήμη.

λίττω *οροδρῶς ἐπιθυμῶ*, μετ. μέσ. πρκ. λελιμμένος *ὁ ποθὼν διακινῶς*, ἤλκεν *ἐπιθυμητικῶς ἥσθην*, λίρ *ἐπιθυμία* *Ἡσυχ.* Ἐνταῦθα μᾶλλον φησὶ καὶ τὰ: λίσκαρος *ὁ ἐπιμένων, πρόθυμος, ἐνθερμος*, λίσκαρος *ἐπιμένω, ἐμμένω, ἐπιμόνας παρακαλῶ, ἐκατεύω*: συγγ. τῷ λιθ. lipra, ἡρῆ = διατάσσειν.

λίρως *ἐνικήτης, θρασύς, ἐκλόαστος, φιλήθονος*, βλ. 1 λαιμός.

1 λίς, αἰτ. λίν, ὁ ἐπικ. *λίαν, αλειοντάριον*, βλ. λίσαν.

2 λίς, γεν. λίτῶς ἡ *λεῖον (μαλακὸν) ὄρασμα, λεπτὸν λινὸν ὄρασμα χρησιμοποιοῦμενον ὡς σινδών*, βλ. λίσκος.

λίσχος, ὁ *σιδηροῦν βελονέον ἐργαλεῖον τῶν κηπουρῶν, σιακίνη*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *λεδ-σχος ἢ *λεδ-γος, συγγ. τοῖς: λίστρον, τὸ *ἐργαλεῖον χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἐξομάλυνσιν ἢ ἰσοπέδωσιν τοῦ ἔδαφους, σιακίνη, κοχλιάριον* (*λεδ-τρον), λίστριον, τὸ *κοχλιάριον*, λίστρον *περιστάπτω*, λίστρον *ισοπεδῶν* παρακέραι συγγ. τῷ λατ. lida, lat = καθάριον τὴν γῆν, ἐκρίζουν.

λίσπος, ἀττ. λίσπος (*[s]līq-sq[h]os;) *λεῖος, ἐστρωμέντος, στρωμνός*, λίσπος *λεῖος, ὁμαλός* (λίσκος ἐκ τοῦ θηλ. λίσσα, *λίττα* *ῥυθμιμένος, ὥριμος*), λίσσις, -άδος (θηλ. τοῦ λίσσος), λίσσασμα, τό, λίσσασσις, ἡ *ἡ λειότης, τὸ σημεῖον τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ τοῦ ὅπου αἱ τρίχες χωρίζονται καὶ πίπτουν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, τὸ χώρισμα τῶν τριχῶν*, λίτος *λεῖος, ἀπλοῦς, ἀπείριτος, λιτός*, λίς, γεν. λίτῶς, ἡ *λεῖον (μαλακὸν) ὄρασμα, λεπτὸν λινὸν ὄρασμα χρησιμοποιοῦμενον ὡς σινδών* (ὅμ. λίτι βοτ., λίτα αἰτ. *ἐσθής*): συγγ. τοῖς: 1 λειμῶξ, λείως.

λίσσομαι, βλ. λιτή.

λίσσός, βλ. λίσπος.

λίστρον, τὸ *εργαλεῖον χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἐξομάλυνσιν ἢ ἱσοπέδωσιν τοῦ ἐδάφους, σιαπάνη, κοχλιάριον*, βλ. λίσπος.

λιτή, ἡ *δέησις, ἱκεσία, παρακλήσις, προσευχή*, λίσσομαι (*λιτjο-), ὑστερογ. τύπος λίστομαι (μέλλ. λίσσομαι, ἀόρ. α' ἐλίσσῃην, β' ἐλίστόμην) *ἱκετεύω, παρακαλῶ*, λιτός, -ή, -όν, λίτσος *ἱκετευτικός*, λιτάνεω, λιταίνω, μτγν. λιτάζομαι *ἱκετεύω*, λιτανείῃ, ἡ *δέησις, ἱκεσία*, τρίλλιστος (ἐκ τοῦ τριολ-) *τρίς παρακληθείς, καλυπτόμενος*: ὡς σημαίνει ἀρχικῶς *ἱκετεύειν διὰ θαλασσίας*, εἶναι συγγ. τοῖς: λιθ. lytēti=ἀπτεσθαι, ἐγγίζειν, lieēti, lieēti=ἀπτεσθαι, ἐγγίζειν, ἀποταίνεσθαι* ρ. *liti- = ἀλείφειν, βλ. λιδίζομαι (ἀλίσσω), λήμη.—Τὸ λατ. litō (=θυσιάζω μετὰ καλῶν οἰωνῶν, ἔχω εὐόαινα σημεῖα κατὰ τὴν θυσίαν) εἶναι παρώνυμον ἐκ τοῦ *litē, ὅπερ εἶναι δάνειον ἐκ τοῦ ἑλλ. λιτή. Ἐνταῦθα μᾶλλον ἀνήκει καὶ τὸ θεοσ. λείτωρ, -ορος, ὁ *λε-ρετός*.

1 λῖτός *λείος, ἀπλοῦς, ἀπέριτος, λιτός*, λιτότης, -ητος, ἡ *ἡ ἀπλότης, λιτότης, τὸ ἀπέριτον*, βλ. λίσπος.

2 λιτός *ἱκετευτικός*, βλ. λιτή.

λίτρῃ (οικελ.), νεώτ. λίτρῃ, ἡ *νόμισμα ἔχον 12 οὔγγιας*, λιτραῖος (καὶ λιτραῖος), -α, -ον *ὁ ζυγίζων ἢ ἀξιζων μίαν λίτραν*: ἐκ τινος (μεσογ. ;) *litrā, ἐξ οὗ καὶ τὸ λατ. litra=ζυγός, στάθμη, λίτρα.

λιχνός, ὁ (μετὰ τῆς λ. δάκτυλος ἢ ἀντι αὐτῆς) *ὁ μετὰ τὸν ἀντίχειρα δάκτυλος, ὁ δείκτης, δι' οὗ λείπει τις*, βλ. λείχω.

λιχνέω, λιχνεῖν, λιχνεύω, λείχνας, βλ. λείχω.

1 λίψ, γεν. λιβός, ὁ *ὁ ΝΔ ἄνεμος, λίβας*, βλ. λείβω.

2 λίψ, γεν. λιβός, ἡ *ἡ σταγὼν, τὸ ρυάκιον, ἡ δι' ὀφθαλμῶν θυσία, σπουδή*, βλ. λείβω.

λοβός, ὁ *τὸ πέλμας τῶν δακτύλων, κατώτατον μέρος τοῦ ὠτός, ὁ λοβός τοῦ ἥπατος, εἰς τὸν ὅποιον ἔβιδον ἰδιαιτέραν προσοχὴν κατὰ τὴν μαντείαν*, ἐλ-λοβός *ὁ ἐντὸς τοῦ λοβοῦ, φέρων καρπὸν ἐντὸς λοβῶν*, ἐλ-λόβιον, τὸ *τὸ τιθέμενον εἰς τὸν λοβὸν τοῦ ὠτός, ἐνώτιον*: συγγ. τοῖς: 1 λεβηρίς, λέβηθοι *ἐρέβηθοι* (ἢ ἰβή). Πβ. λέτω.

λογός, -άθος, ὁ, ἡ *ἐκλεκτός, διαλεκτός, συλλεγμένος, συνηθροισμένος*, λόγος, ὁ *λόγος, ὁμιλία, λόγος*, λογίζομαι *λογαρίζω, ὑπολογίζω, θεωρῶ, συμπεραίνω συλλογίζομαι*, λογισμός, ὁ *λογαριασμός, ὑπολογισμός, ἐκτίμησις, συμπεράσμα, λογικόν*, βλ. λόγος.

λόγχη, ἡ *ἡ αἰχμή τοῦ δόρατος, λόγχη, τὸ δόρυ, ἀκόντιον* σῆμα λογχοφόρων*, λογχήτης, -ες *ὁπλισμένος διὰ λόγχης*, λόγχιμος, -ον *ὁ ἀνήκων εἰς λόγχην*, λογχωτός, -ή, -όν *ὁ ἔχων αἰχμήν (κορυφήν) λογχοειδῆ*: ἴσως δάνειον ἐκ τῆς Κελτ., κβ. ἱρλ. loichu=ἀκόντιον, δόρυ (*loghā ρ. *logh-, βλ. λοχαῖνος) δάνειον ἐκ τῆς Κελτ. ἢ τῆς Ἑλλ. (ἴσως τῇ μεσολαβήσει τῶν Ἰλλυριῶν) εἶναι τὸ λατ. lancea θηλ.=λόγχη, δόρυ.

λοβαῖος, λοβαῖον, λοβός, βλ. λείβω.

λογός, ὁ *καταστροφή, βλάβη, διαθροός, ἀπώλεια, θάνατος*, λογίος *ὁλόθριος, θανατηφόρος*: ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ὀλόγος *μικρός, ὀλίγος* (δ

ιδέ) συγγ. τοῖς : λαβ. ligā=νόσος, ἀλβ. l'ik (*ligus)=κακός, ισχνός ρ. *leig-, μάλλον ἐπικτετ. τύπος τοῦ *lei- ἐν ταῖς λ. λίμος, λοιμός.

λοιδορέω ὀβριζέω, ἐπικληττω, κακολογῶ, λοιδορεῖ*, λοιδορος ὀβριστικός, ὀνειδιστικός, κακολόγος*, λοιδορημα, τὸ ὄβρις, κακολογία, σκάμμα*, λοιδορήσεις, λοιδορία, ἡ, λοιδορησμός, ὁ ὄβρις, ὀνειδισμός*, μεταπτ. τύπος λίζει· παλίζω* Ἡσύχ. (*λειθῆναι, πβ. λίνθεσθαι=ἀμιλλᾶσθαι* Ἡσύχ.) : μάλλον εἶναι συγγ. τοῖς : λατ. lūdas=παίγιον (*loidos), lūdō=παίζω (*loidō), μιν. ἱρλ. lúidim=παραινῶ, προτρέπω.

λοιμός, ὁ ὄ,τι καὶ νῦν, λοιμός, πᾶσα ἐπιδημικὴ νόσος, «στανοῦκλα» ἐπὶ ἀνθρώπων, ὀλέθριος*, λοιμώδης, -ες ὅμοιος πρὸς λοιμόν, ὀλέθριος*, λοιμώσσει (ἀττ. -ττω) *πέσχω ἐκ λοιμοῦ*, βλ. λίμος.

λοιπός ὁ ὑπολειπόμενος, ὑπόλοιπος, λοιπός*, βλ. λείπω.

λοίσθος ὁ μένων ὀπίσω, ἔσχατος, τελευταῖος, ὅσκατος*, λοισθήιος, λοίσθιος=ώσ., λοίσθιον ἐπίρ. *τελευταῖον*, λοισθότατος ἔσχατος πάντων*, λοίσθημα=τέλος, πέρας* Ἡσύχ. : ἴσως ἐκ τοῦ *λοιμιστος, ὑπερθ. συγγ. τῷ κοινῷ γερμ. *kaiis=ἤττον, ὀλιγώτερον, ἐν τοῖς : ἀγγλ. lose (ἀγγλ. loss) ἐπίρ., ἀρχ. γερμ. liso, νεογερμ. löse=σιγηλός, σιγὰ κ.τ.λ., ρ. *lois-, *lō-, βλ. λιμός.

λοξός *κλάγιος, ἐγκέροιος, λοξός*, λοξότης, -ητος, ἡ ὄ,τι καὶ νῦν, λοξότης, πλαγία διεύθυνσις, ἀσάφεια*, λοξόν *κάμνω τι λοξόν*, βλ. λέχριος.

λοπός, λοιπός, λοιπός, βλ. λείπω.

λορδός ὁ ἔχων τὸ ἔνω σῶμα κυρτὸν πρὸς τὰ ἑμπρός, «καρδωτός», λορδῶν καὶ λορδῶμαι *κοιρδῶναι* τὸ σῶμά μου, ὥστε νὰ ἐξέχη τὸ στήθος καὶ ἡ κοιλία πρὸς τὰ ἑμπρός*, λορδῶμα, τὸ *τὸ κύρτωμα πρὸς τὰ ἑμπρός*, λορδῶσις, ἡ *τὸ πρὸς τὰ ἑμπρός κύρτωμα τοῦ ἔνω σώματος* : συγγ. τοῖς : ἀρμ. loz-k' πληθ.=oānuaiāo partium in rostriōda (*lord-āko-), γκαελ. loirc θηλ.=πούς ἐλαττωματικὸς (*lord-āā), μιν. γερμ. lort, lurt=ἀριστερός (κυρ. κυρτός).

λοῦσον, τὸ ἡ ρητινώδης ἐντεριώνη, τὸ «αἰδίον» τῆς ἐλάτης*, βλ. λεπτός.

λουτήρ, λουτιῶν, λουτρών, βλ. λούω.

λουῶ (ὁμ. λό[F]ω) καὶ λουέω *πλύνω, λούω τὸ σῶμα, «λούζω» (παλ. *λόFω, *λοFέσαι, εἴτε ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ λούσαι τὸ λούω, καὶ τὸ λούω κατὰ τὸ *λοFέσαι), λουτήρ, -ήρος, ὁ *μέγα ἀγγεῖον χρησιμοποιοῦμενον πρὸς λούσιν, λουτρών*, λουτιῶν *ἐπιθυμῶ νὰ λουθῶ*, ὁμ. λο[F]ετρών, ἀττ. λουτρών, τὸ ὄ,τι καὶ νῦν, λουτρών, τὸ μέρος, ἐνθα λούεται τις, ὕδωρ πρὸς λούσιν*, λουτρών, -ῶτος, ὁ ὀσμώτιον λουτροῦ, οἰκοδόμημα, ἐν ᾧ ὑπῆρχον λουτήρες* : συγγ. τοῖς : λατ. lavō, lavi, lavare (=ὁμ. λούω)=λούω, πλύνω καὶ lavō, lavi, lavātum, -āre=λούομαι, lavas, lavis=λελουμένος, καθαρός, κομψός, διαπρεπής, lūventum=ἀπορρυπαντικὸν μέσον, μείγμα τι, δι' οὗ αἱ Ρωμαῖαι διετήρουν τὴν τρυφερότητα τοῦ δέρματος, dēlūdum=ιερόν, νός, rothrum=λεκέλη πλύσεως, aluvitō=πρόσχωσις, ἀρμ. lozanam=λούομαι (*loz-ἡ*), ἀρχ. ἱρλ. lōthar=λεκέλη (=λουτρών), lūath=tέφρα (*lou-tai-), ἀγγλ. lose=ἀπρὸς σάπινος (*lou-tro-), ἀρχ. γερμ. luga (νεογερμ. Lange=ἡ ἀλυσίβρα)=ὕδωρ πρὸς λούσιν (*lou-tā).

λοφῶν *ἔχω λόφον (ἐπὶ κορυθαλλοῦ)*, λοφεῖν, τὸ ὀθῆναι, εἰς ἣν ἔθετον τὸν

λόφον, πᾶσα θήκη*, λοφιδ, ἰων. -ή, ἡ *ἡ χαίτη ἡ ἡ τριχοφόρος ράχis ζώων τινῶν*, βλ. λόφος.

λοφνίς, -ίδος, ἡ *λαμπάς ἐκ τοῦ φλοιοῦ κλήματος (ἀμπέλου)*: ἐκ τοῦ *λοπ-σ-ίς, μᾶλλον συγγ. τῷ λέπω *ἀφαιρῶ τὸν φλοιὸν ἢ τὸ κέλυφος, «ξεφλοιδίζω»*.

λόφος, ὁ *ὁ τράχηλος (αὐχὴν) τῶν ὑποζυγίων κτηνῶν, ἡ χαίτη ἵππου, τὸ «λειρί» τοῦ πετεινοῦ, ὁ θύσανος ἐκ πτερῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν πτηνῶν, τὸ δέρμα, ἡ θορά· ὁ θύσανος τριχῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς ἀνθρώπου, λόφος περιεσφαλταίας, λόφος βουνοῦ, ἡ ράχis*, βλ. λοφάω: ἀβεβ. ἐτυμολ. (πρ. μακεδ. τοπων. Otiolobus, Bilubium).

λόχος, ὁ *ἐνέδρα, ἐνοπλιον σῶμα στρατιωτῶν, σιματεῖον πολιτικόν· τοκετός, γέννα*, λοχίζω *τοποθετῶ εἰς ἐνέδραν, «στήνω» ἐνέδραν, διαμοιράζω ἀνθρώπους εἰς λόχους, παρατάσσω αὐτοὺς εἰς μάχην*, λοχίτης, ὁ *ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόχου στρατιώτης*, λοχῆγός, ὁ *ὁ ἀρχηγὸς λόχου, ἀρχηγὸς ἐνόπλιου σώματος*, λοχάω *ἐνεθρεύω, παραφυλάττω*, λοχεῖα, ἡ *τοκετός, γέννα, κλίνη τοκετοῦ*, λοχεύω *γεννῶ, τίκτω, βοηθῶ εἰς τὸν τοκετὸν (ἐπὶ μαίας)*, λόχευμα, τὸ *τὸ τεχθέν, τέκνον*, ἐν τῷ πληθ. λοχεύματα, τὰ *τοκετός*: ὡς σημαίνειν *κλίνη, κοίτη, ἀποθήκη, στρατόπεδον*, εἶναι συγγ. τῷ ἄλλ. lag's = ὁμάς, σμήνος, κόμμα, συνοικία, συμμορία· πρ. ἐπίσης ὁ-λοχος ἐν λ. λόχος.

λύγαίος *σκοτεινός, σκιερός, σκιώδης*, βλ. ἡλόγη· πρ. λυγνός.

λύγθην, βλ. λέζω.

λύγθος, ἡ *λευκὸν μάρμαρον*, λυγθέος καὶ λέγθιος *ὁ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, λευκὸς ὡς μάρμαρον*, βλ. λευκός.

λυγίζω *ὁ, τι καὶ νῦν, λυγίζω, κάμπτω, στρέφω, συστρέφω, καταβάλλω*, λογισμός, ὁ *κάλπικος, στροφή (ἐπὶ παιαιστών)*, λόγος, ἡ (ὁ) *εὐλόγιτος κλάδος, ἡ «λυγαριών», λόγιος *ὁ ἐκ λόγου, πεπλεγμένος*, λυγιστής, ὁ *ὁ κατασκευάζων καλὰθια ἐκ λόγου*: συγγ. τοῖς: λατ. lucio (-or) = καλῶς, ἀγωνίζομαι (ἐκ τοῦ *luc-ίος = καμπτόμενος, λυγίζόμενος), ἡκυα, -α, -απ = ἐξηθροωμένος (*lug-sōs), ἡκυα, -ίος = κραυγῆ, τρυφή, μεγαλοπρέπεια, ἀρχ. γερμ. loc, νεογερμ. Locke = βόστρυχος, ἀρχ. γερμ. louh, νεογερμ. laueh = τὸ πρέσον, λιθ. lög-mas = εὐλόγιστος, εὐκαμπτος· ρ. *lug- = κάμπτειν, λυγίζειν.

λυγμός, ὁ *λύγξ, ἀλόξυγας*, βλ. λύζω.

1 λύγξ, γεν. λυγγός, ἡ *σπασμωδικόν τι πάθος τοῦ ἀερυγγοῦ, ἀλόξυγας*, βλ. λέζω.

2 λύγξ, γεν. λυγνός, ὁ, ἡ *ζῷον τι σαρκοφάγον, λύγξ*, λυγκίον, τὸ ὑποκορ. *μικρὸς λύγξ*, λόγκιος, λυγκικός *ὁ τοῦ λυγκός, ὀξυδερκής*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. luakun-k' πληθ., ἀρχ. γερμ. luha, νεογερμ. Lache = λύγξ, ἀρχ. σουηδ. lō (κοινῶ γερμ. *luha-, *luha-), λιθ. lūdis (ἕρμ. lūdis) = λύγξ, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. gys = πένθηρ· ρ. *louk- ἐν τῷ ἀρχ. λιθ. gālai = φωτεινός, λαμπρός (παρὰ τῷ *louq-, βλ. λευκός)· ὀνομασία μᾶλλον τῶν σπινθηροβόλων ὀφθαλμῶν ἢ τῆς πόσθητότητος τοῦ προσώπου.

λύγος, βλ. λυγίζω.

λυγρός *χαλεπός, ἐπίκονος, λυπηρός, δθλιος, ἐλαεινός, ὀλέθριος, ἐπιβλαβής*, λυγρῶ, τὰ *θυστηρία, δθλιότης, ὀλεθρος, καταστροφή*, βλ. λευγαλός.

λύζω (*λύγγω, δόρ. **λυγγα**) *έχω λύγγα (αλόξυγγα), εκ φόβου ή ψυχους άφένω τραχείαν φωνήν όμοιάζουσαν πρός λύγγα, λύγξ, γεν. λυγγός, ή, λυγγός, ό *σπασμαδικόν τι πάθος τοῦ λάρυγγος, λύγξ, αλόξυγγας*, λύγδην έπίρ. *μετά λυγμών*, λυγγώδης *συνοδευόμενος υπό λυγγός*: συγγ. τοίς: μιν. γερμ. *schluch*=λάρυγξ, φάρυγξ, άβυσσος, βάραθρον, κρημνός, *slucken* (νεογερμ. *schlucken*)=καταβροχθίζειν, καταπίνειν, όλολύζειν: ρ. *(*s)leug-, πβ. τό μετά τοῦ -g- άρχ. *lucium*=καταπίνω (**sluckē*).

λύθρος, ό και λύθρον, τό *μολυσμός, ρύπος έξ αίματος, τό εκ τών πληγών αίμα, φονικόν αίμα* τό έν τή γυναικεία μήτρα έκάθαρτον αίμα*, λιθρώδης, -ες *μεμολυσμένος δι' αίματος*, βλ. *lēmā*.

λυκάβας, -αντος, ό *τό έτος*, *λυκαβαντίδης* (άδραι), αι *αι άποτελοῦσαι τό έτος άδραι*: άβεβ. σημ. και έτυμολ. μάλλον είναι ξένη λέξις (αιγ. :).

λυκαυγές, βλ. *λευκός*.

λύκος, ό *δ,τι και νῦν, ό λύκος*, *λυκή* (συνηρ. *λυκή*), ή, *λυκαῖα*, ή *δέρμα, θορά λύκου*, *λύκειος*, (-α), -ον *ό εκ λύκου, άνήκων εις λύκον*, *λυκιδεύς*, -έως, ό *νεογόνν λύκου*, *λυκός* *κατασπαράσσω ως λύκος*: IE **lókʷos*, **h₁lqʷos*=άρχ. *ινδ. vṛkaḥ*, γοτθ. *wulfa*, άρχ. γερμ. *wolf*, νεογερμ. *Wolf*=λύκος, λατ. *lupus*, λιθ. *vilkas*, άρχ. *εικλ. slaβ. vŭlkъ*, *άλβ. ul'k* (όλυρ. κύρ. *δν. Uikos* κ.τ.λ.), άρμ. *gail*=λύκος: προσέτι θηλ. **h₁lqʷis*=άρχ. *ινδ. vṛkī*, άρχ. *σκανδ.-ισλ. ylgr*, άρχ. γερμ. *wulpa*, λατ. *lupa*=λύκαινα, λιθ. *vilkā*=ώσ. (έλλ. *λύκαινα*, ή ύστερογ. τύπος κατά τό *λέαινα*). IE **h₁lqʷ-*, ένταῦθα *lous* άνήκουν και αι ρ. **h₁lqʷ-*, **leu-* (βλ. *άλωπξ*)· ως σημαίνουν *ό κατασχίζων*, είναι συγγ. τή ρ. **h₁lqʷ-* = κατασχίζειν, έν τῷ λατ. *vellō*.

λυκόφως, -ωτος, τό *δ,τι και νῦν, *λυκόφως* σκιάφως*, βλ. *λευκός*.

λύμα, -ατος, τό *έκκαθαρία, ρύπος, καταισχύνη, θνείδος, έλεθρος*, *λήμη*, ή *ύβριστική μεταχείρισις, κακοποίησης, έλεθρος, άτίμιωσις*, *λῆμα* (λῆ-;), -ατος, ό *έρείπια, έκκαθαρία*, *λυμαίνομαι* *κακομεταχειρίζομαι, κακοποιῶ, βλέπω, καταστρέφω, άτιμάζω*, *λυμαντήρ*, -ήρος, ό *ό καταστρέφων τι*, *λυμαντήρος*, -α, -ον *βλαπτικός, κατastreπτικός, άφανίζων*, *λυμεών*, -ώτος, ό *καταστροφεύς, διαφθορεύς*, *έξησθενωμ. β. λύθρος*, ό και *λύθρον*, τό *μολυσμός, ρύπος έξ αίματος* (δ *lθέ*): συγγ. τοίς: λατ. *lutum* οὐδ.=βόρβορος, λάσπη, πηλός, άργιλος, *lutrum* οὐδ.=τέλμα, *polluō*=μολύνω, *ευνπαίνω* (**por-luō*), άρχ. *ισλ. loth*=έκκαθαρία (**lu-iaom*=λατ. *lutum*), *κυμβρ. ludedic*=βορβορώδης, πηλώδης, λιθ. *lutynas*=άργιλώδες τέλμα, *άλβ. lum*=λάσπη, περιτώματα (όλυρ. τοπων. *lutrum*=έλλ. *λύθρον*): ρ. **leu-* = λάσπη, πηλός, βόρβορος* περαιτέρω *lous* συγγ. και τή ρ. **leu-* = πλύνειν, βλ. *λούω*.

λύπη, ή *πόνος σωματικός, κακή κατάστασις, δυστυχία, πόνος ψυχής*, *λύπέω* *προξενῶ λύπην, θλίβω, ένοχλώ, ταράσσω, βλέπω στράτευμά τι διὰ συνέχων επίθεσεων*, *λύπηρός* *έλγεινός, θλιβερός, λύπηρός, προξενών λύπην, ένοχλητικός*, *λύπηρός* *λυπηρός, θλιβερός, έλαεινός, έθλιος, προξενών λύπην (πόνον)* *έκαρπος, άγονος (έπι γής)*: συγγ. τοίς: άρχ. *ινδ. lupatī*=θραύει, βλέπτει, *lṛkayati*=τραυματίζει, λιθ. *lupa*, *lūpti*=έκδέρειν, αποβάλλειν τό δέρμα, άφαιρείν τόν φλοιόν, *laupyti*=αποφλοιούσιν, άφαιρείν, *κλέπτειν*.

καταβράζειν, ρωσ. *lupljá, lupítz* = ἀφαιρεῖν τὸν φλοιόν, δέρειν, κτυπεῖν ρ. **leup-* = ἀποφλοιούν, βλάπτειν πρ. **lep-*, βλ. *λέπω*.

λύρα, ἰων. *λύρη*, ἡ ἑλληνικὸν μουσικὸν ὄργανον ὅμοιον πρὸς κιθάραν, ἡ λύρα { > λατ. *lyra* > νεογερμ. *Leier*}, λυραῖος *ὁ ἀνῆκων εἰς τὴν λύραν*, ὡς οὖς. λυρικὸς, ὁ *ὁ παίζων τὴν λύραν* λυρικὸς ποιητής, λυράεις, -εσσα, -εν ὅμοιος πρὸς τὴν λύραν, ἀρμύζων εἰς τὴν λύραν, λυρικὸς: *μαλλον, ὡς ἡ λ. κιθάρᾳ, εἶναι ἔξη λέξις (αἰγ.:)*.

λύσιμος, λύσιος, λύσις, βλ. *λύω*.

λυσitelēs *χρήσιμος, ἐπωφελής, ὠφέλιμος, συμφέρων, ἐπικερδής, εὐθηνός* (κυρ. *ὁ πληρώνων τὰ τέλη*), λυσitelēs *παρέχω ὠφέλειαν, παρέχω κέρδος, ὠφελέω*, λυσitelēs* τῶς ἐπὶ. *χρησίμως, ὠφελίμως, ἐπωφελέως*, λυσitelēs, ἡ *κέρδος, ὠφέλεια*: *λύω* + *τέλος*.

λύσσα, ἀττ. *λύττα*, ἡ *μανία, ὀργή, ὀρμή, παραφροσύνη, κυνική μανία, λύσσα*, λυσσάω, ἀττ. *λυττάω* *εἶμαι πλήρης μανίας ἢ ὀρμῆς ἐν τῇ μάχῃ, εἶμαι λυσσώδης (μανιώδης)*, λυσσάς, -άδος, ἡ *λυσσώδης, μανιώδης*, λυσσημα, τὸ *μανιώδης κίνησις*, λυσσητής, -ήρος, ὁ *λυσσώδης, μανιώδης*, λυσσαίνω *εἶμαι εὐλυσσαμένους*, λυσσώδης, -ες ὅμοιος πρὸς λυσσῶντα, μανιώδης, μαινόμενος (ἐπὶ πολεμικῆς ὀρμῆς): ὁ ἀνῆκων εἰς μανίαν: ἐκ τοῦ **λυκία*, ἵσως συγγ. τῷ *λευκός* ἐν τῇ σημ. *μανιώδης, λυσσώδης* πρ. *λευκεῖον* *φοβερόν* Ἡσυχ., μορμολυκεῖον, τὸ *φόβητρον, φάντασμα* (δυομασία ἀνθρώπων ἐχόντων λευκὸν ἄφρον εἰς τὸ στέμα ἢ σπινθηροβόλους ὀφθαλμούς).

λυτήρ, -ήρος, ὁ, θηλ. *λύττειρα*, ἡ *ὁ λύων, ἀπαλλάσσων, διαιτητής*, λυτήριος, (-α), -ος *ὁ λύων, ἀπολύων, ἀπαλλάσσων, ἀνακουφίζων*, βλ. *λύω*.

λύτρον, λυτρώω, βλ. *λύω*.

λύχνος, ὁ, πληθ. *λύχνοι*, οἱ καὶ *λύχνοι*, τὰ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ λύχνος, τὸ εὐχάριον*, ἐν τῷ πληθ. *λύχνοι*, οἱ, *λύχνα*, τὰ *τὸ μέρος τῆς ἀγορᾶς, ἐνθα ἐπαυλοῦντο οἱ λύχνοι*, λυχνεῖον, τὸ *στήριγμα λύχνου, λυχνοστάτης*, λυχνία, ἡ = ὥσ., λυχνιαῖος, -α, -ος *ὁ ἀνῆκων εἰς λύχνον*, λυχνίδιον, τὸ *μικρὸς λυχνοστάτης*, λυχνίτης, ὁ *ὄνομα τοῦ Παρίου μαρμαρέου, περὶ ἐλατόμουν ὑπὸ τὸ φῶς λύχνων, κολύτιμος τις λίθος ἐρυθροῦ χρώματος*: ἐκ τοῦ *IE* **luq-**, πρ. ἀρχ. *luq-* *luq-* *luq-* = λάμπων, λατ. *lūna* = σελήνη (**louq-* *luq-* > μιν. γερμ. *lūne*, νεογερμ. *Leune* = ψυχικὴ διάθεσις), μιν. *lūn* *lūn* = φῶς (**louq-* *luq-*). Βλ. *λεπτός*.

λύω (ὕστερογ. ἀττ. *-ῶ*) *ὁ, τι καὶ νῦν, λύω, ἀφαιρῶ τοὺς δεσμοὺς, εὐλύω, ἐλευθερώνω, ἀπαλλάσσω, ἀπολύω, ἀπελευθερώνω, παραχωρῶ, διαλύω, καθίστω τι ἀσθενές (ἄτονον), καταβάλλω, καταστρέφω, καταργῶ*, λύσις, -εως, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, λύσις, εὐλύσις, ἀπελευθέρωσις, ἀπαλλαγὴ, ἀπολύτρωσις, ἀπόλυσις*, λύσιμος, -ος *ἵκανός καὶ λύη ἢ ἀνακουφίζη, ὅν θύναται τις καὶ ἐξαγοράσθαι*, λύσιος *ὁ ἀπολύων, ἀπολυτρώων*, λυτήρ, -ήρος, ὁ *ὁ λύων, ἀπαλλάσσων, διαιτητής*, λυτήριος (-α), -ος *ὁ λύων, ἀπολύων, ἀπαλλάσσων, ἀνακουφίζων*, λυτρεῖν, τὸ *τὸ καταβαλλόμενον ποσὸν χρημάτων πρὸς ἀπελευθέρωσιν τινος, ἐξιδέωσις, ἀμοιβή, ἀνταμοιβή*, βου-λυτός, ὁ *ὁ ὅρα τῆς ἀποζεύξεως τῶν βοῶν, ἱστέρα*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. *lu-* *lu-* *lu-* = ἀποκρίνεται, *lu-* *lu-* *lu-* = ὁδὸς, *lu-* *lu-* *lu-* = ἔρπικον, λατ. *lū*, *lū*, *lūne* = πλη-

ρώνω τὰ ἀντίκοινα, ἀποτίνω ζημίαν, πληρώνω, σοίνω (*ae-lwō)=λύω, γοτθ. *salwans*=λύτρωναις, φλβ. *Γ'aj*=πληρώνω (**lajmijō*)· ρ. **lew-*, **lwi-*, **lu-*=ἀποχωρίζειν· πβ. *λῶς*.

λώβη, ἡ *αἰσχρά μεταχειρίσεις, ἀτίμως, ὕβρις, ὄνειδος, ἀτιμία, κακοποίησης, ἀφρωτηγιασμός, ἀπειροπῆ μέλους, βλάβη, φθορά, ἀπώλεια, ὀλεθρός*, *λωβόμοι* *κακομεταχειρίζομαι, κακοποιῶ, ἀτιμάζω, ὕβριζω, βλάπτω, ἀφρωτηρίζω, λαφυραγωγῶ*, *λωβήκο* *μεταχειρίζομαι τινα αἰσχρῶς, περιπαίζω*, *λωβητήρ*, -ήρος, ὁ (λωβήτειρα, ἡ), *λωβητής*, -ος, ὁ, *λωβήτωρ*, -ορος, ὁ *ὑβριστής, ὀλέθριος, καταστροφεὺς, ἐλαυνός, ἄβλιος*, *λωβητός*, -όν *ἡτιμασμένος, βεβλαμμένος, ὕβριστικός, ὀνειδιστικός*: ἐκ τοῦ **alōgkō*, συγγ. τοῖς: λιθ. *eloga*=βάσανον, μάλιστα τοῦ τόπου, *eloginti*=βασανίζειν, *alēgiu*, *alēgti*=καταβλίσαι, πιέζειν.

λώγη, θωρ. *Δλώγη*, βλ. *λέγω*.

λώων, ἀττ. *λῶων*, ὁμ. *λωβτερόν*, συγκρ. *καλύτερος*, ὑπερθ. *λώϊστος*, ἀττ. *λῶστος* *ἐξαίρετος, βέλτιστος* (διάφορον σημ. ἔχει τὸ οὐδ. *λώϊον* τοῦ ἐπιθ. *λώϊος* *ἐξαίσιος, ἔξοχος*): ἐκ τοῦ **λώϊος* *ἐπιθυμητός, ποθητός*, συγγ. τῷ θωρ. *λῆρ* *θέλειν* (πβ. *ζῶϊος* συγγ. τῷ *ζῆρ*), ἢ λ. *λωϊτῶν* *ἐθελοίτην*, γοτθ. *λωϊο* κ.τ.λ., ἰων. *λῆμα*, τὸ *ἐπιθυμία, θέλησις*· ρ. **lō(i)-*, **lei*=θέλειν, πβ. *λαιδρός*, 1 *λαϊμός*, *λίτν*.

λώμα, τὸ *τὸ κράσπεδον, ἡ προεξοχή, ῥα, ἄκρα τοῦ ἐνδύματος*, ἀσύλλωτοι (ῥωμοί), οἱ *οἱ ἀκάλυκτοι ῥωμοὶ ὑπὸ τοῦ χιτῶνος*, ἐλλασσοί *εὐφρεῖς*· Ἡσύχ.: συγγ. τοῖς: λατ. *lōrum* (**lōro-*) οὐδ.=ιμάς, λωρίον, ἑλλ. *ἐλλῆρα* (**lōro-*), τὰ *χαλινοί, ἡλία*· ρ. **lōi*=στρέφειν, πλέκειν, βλ. 2 *εἰλέω*.

λώπη, ἡ *ἐσθῆς, ἱμάτιον*, *λῶπος*, ὁ=ῥω., *λώπιον*, τὸ *μικρὰ ἐσθῆς*, *λωπίζω* *ἐκδύω, γυμνῶναι*, *λωπο-δότης*, -ου, ὁ *ὁ τὰ ἱμάτια ἀποδύων, κλέπτων τὰ ἱμάτια τῶν λουομένων ἢ τῶν ὁδοιπορούντων, κλέπτης, ληστής*, *λωπο-δοτῶν* *κλέπτω τὰ ἐνδύματα, ἰδίως τῶν λουομένων ἢ ὁδοιπορούντων κλέπτω, ληστεύω*, βλ. *λέπω*.

λωτός, ὁ *εἶδος τριφυλλίου· τὸ δένδρον ὁ λωτός καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ*, *λώτιος*, -η, -ον *ὁ ἐκ τοῦ δένδρου λωτοῦ, πεποιημένος ἐκ λωτοῦ*, *λωτίζομαι* *ἐκλέγω δι' ἑμαυτὸν, δρέπω τὸ ἀριστον*, *λώτωμα*, τὸ *τὸ δένθος, τὸ ὠραιότατον, ἀριστον*, *λωτο-τρόφος*, -ου *ὁ παράγων λωτόν*, *λωτο-φάγοι*, οἱ *οἱ τρώγοντες τὸν λωτόν*: δάνειον ἐκ τοῦ ἔβρ. *lōi*=ἑλλ. *στακτῆ*· ἐκ συγγ. πηγῆς μάλλον καὶ αἱ λ.: *λῆθος*, *λῆσαν*.

λωφῶς *ἀναπαύομαι, ἡσυχάζω, καταπραΰνομαι, λήγω, κοπάζω· μετβ. ἀνακουφίζω, ἐλαφρύνω, ἀπαλλάσσω*, *λῶφος*, *λῶφημα* *ἀνάπαυσις, ἡσυχία* (Ἡσύχ.), *λωφήσιος*, -α, -ον *ὁ ἀνακουφίζων, ὑλαστήριος*, *λῶφησις*, -εως, ἡ *παύσις λῆξις*: ἴσως συγγ. τοῖς: *ἐλαφρός*, *ἐλαχός*, λατ. *lonis*=ἐλαφρός.

λῶων, *λῶστος*, βλ. *λώων*.

M

μά (ἰων., ἀττ.) βεβαιωτικὸν μόριον χρησιμοποιοῦμενον ἐπὶ ὀρων (π.χ. Ἰλ. Α 86 οὐ μά γάρ Ἀπόλλωνα), θεσσ. μά ἄλλ᾽=ἀρχ. ἰνδ. sma (παρὰ τῷ sma) μόριον χρησιμοποιοῦμενον ἐπὶ ἐξάρσεως δι. (μόνον πρὸ συμφ.) μὲν μόριον χρησιμοποιοῦμενον ἐπὶ ἐξάρσεως ἰων., ἀττ. μήν, δι., λαοβ., δωρ. μᾶν ὄντως, πράγματι, ὁμοίως· μήν, δωρ. μᾶν ἐπακτετ. τύπος τοῦ *μά=ἀρχ. ἰνδ. sma, πβ. κέν : κέ, νέν : νέ.

μά συντετριμμένος αἰολ. καὶ δωρ. τύπος ἀντὶ μέτρη. μήτρη, βλ. μαῖα. μάγαιδες, -ίδες, καὶ -ιας, ἡ ἁλιδικὸν ἔγχορδον ὄργανον*, μαγός, -όδες, ἡ *ἡ γέφυρα τῆς λύρας ἡ τὰς χορδὰς ὑποβαστάζουσα* : ἕστη λέξις μικρασιατ. καταγωγῆς.

μάγγανον, τὸ ἴμεσον, δι' οὗ θέλει ἡ μαγεία τις ἡ ἐξαπατῆ τινα· ἄλιν τροχαλίας· λιθοβόλος μηχανή* (> λατ. mangonium > νεογερμ. Mange, Mangel=μάγγανον), μαγγανεύω ἑξαπατῶ διὰ τεχυδοκτυλουργίας, μεταχειρίζομαι θέλγητρα ἡ τεχνάσματα μαγευτικά, νοθεύω*, μαγγανείᾳ, ἡ *μαγεία, γοητεία*, μαγγάνισμα, τὸ ἔργον μαγγανείας, μαγεία, γοητεία, ἀπάτη* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. mañjāḥ, mañjāḥi=ῥαίος, χαρίεις, θελκτικός, γοητευτικός, mañ-kalām=σοιτηρία, τύχη, τυχ Α mañk=χρέος, σφάλμα, μόν. ἰρλ. mang=ἀπάτη, ἐτοιμότης, δόλος, mangach=προδοτικός ῥ. *mag- ἢ *mag-, ἴσως δευτερ. ἔρρινος τύπος τῆς ρ. *mag- ἐν τῷ ἀρχ. γερμ. mahtōn=ποιεῖν (ἀρχικῶς ἑζυμάνειν, μελίσσειν). — Τὸ λατ. magō, -ōis ἀρσ. — ἔμπορος, ὅστις στολίζει τὰ ἐμπορεύματα τοῦ διὰ τεχνητῶν μέσων, μεταπράτης (magō-nium οὐδ.=ὁ στολισμὸς τῶν ἐμπορευμάτων) εἶναι μᾶλλον δάνειον ἐκ τῆς Ἑλλ. (ἐκ τοῦ *μάγγων ;).

μαγιά, βλ. μάγος.

μάγειρος (ὁρδᾷ. μάγῑρος), ὁ (μαγεύεσθαι, ἡ) *ὁ, τι καὶ νῦν, μάγειρος, ἐμάγειρας, μάγερας* ὁ σφάζων τὰ πρὸς τροφήν ζῷα καὶ διαμελλῶν αὐτά*, μαγειρικός, -ή, -ον *κατέλληλος (ἀρμόζων) εἰς τὸν μάγειρον ἢ τὴν μαγειρικὴν, ἐμπειρος εἰς τὴν μαγειρικὴν*, μαγειρικῶς *μετὰ μαγειρικῆς ἐμπειρίας, ἐπαιότητος*, μαγειρεῖν *ὁ, τι καὶ νῦν, μαγειρεῖν, ἐμαγεύεσθαι* κόπτω τὰ κρέατα ὡς κρεοπώλης*, μαγειρεῖον, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, τὸ μαγειρεῖον τὸ μέρος, ἐνθα κατόικουν οἱ δημόσιοι μάγειροι* : ἀπειθὴ ἡ ἀρχαὴ σημασία φαίνεται νὰ ἦτο *ὁ σφάζων τὰ πρὸς θυσίαν ζῷα, κρεοπώλης*, ἴσως, ὡς μακεδ. (μετὰ τοῦ γ ἀντὶ τοῦ χ) λέξις, εἶναι συγγ. τῷ μάχαιρα, ἡ ἕλκος, μάχαιρα* (> λατ. machaena). — Αἱ λ. : μαγῆσαι, μαμαγμένη (συγγ. τῷ μάσσω ἑζυμάνειν), μαγός, ὁ ἑζυμάντης*, μαγίς, -ίδες, ἡ ἑζυμαρκόος*, μαγθαλίᾳ, ἡ ἑταμέριον ἄρτου χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἀπόμειν τῶν χειρῶν μετὰ τὸν δεῖπνον*, μάγισσα, ἡ ἑακάτη ζυμώματος* ἀνήκειν εἰς τὴν ρ. *mag- =ζυμάνειν, μελίσσειν, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰρλ. maiste=κάδος βουτύρου, ἀρχ. ἑσπ. ολαβ. mañr, mañzi=ἀλείφειν, χρίειν, νεογερμ. machon=ποιεῖν (βλ. μάγγανον, πβ. μάζα) πβ. μάσσω, ματτόν.

μαγεύς, βλ. μάγιστρος.

μαγευτικὸς, μαγεύω, βλ. μάγος.

μαγίς, βλ. μάγιστρος.

μάγος, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, μάγος, γόης, ἀπατεῶν*, μαγεύω *γοητεύω, θέλω* εἶμαι μάγος ἢ ἑμπειρος εἰς μαγικὴν σοφίαν, μεταχειρίζομαι μαγικὰ τεχνάσματα*, μαγιά, ἡ *μαγικὴ τέχνη, θεολογία τῶν μάγων, μαγεία, γοητεία*, μαγευτικὸς, -ή, -όν *μαγικὸς*, μαγεύματα, τὰ θέληγτρα, ἀπάτη μαγικῇ*, μαγικός, -ή, -όν *δ ἀνθρώπων ἢ ἀρμύζων εἰς τοὺς μάγους, μαγικός*: δάκνιον ἐκ τῆς Ἰραν., πρ. ἀρχ. παρσ. maguš=μάγος καὶ τὴν λ. μάγοι, οἱ *οἱ ἀνθρώποι εἰς τὴν μεθικὴν φυλὴν τῶν μάγων*.

μαδάω *εἶμαι ὑγρὸς ἢ μαλακὸς (ἐπὶ νόσου τινὸς τῶν σκευῶν), διαρρέω, διαλύομαι, μαδῶ, πίπτω (ἐπὶ τριχῶν), εἶμαι φαλακρὸς*, μαδῶ *μαδῶ, πίπτω (ἐπὶ τριχῶν)*, μᾶθσις, ἡ *ἡ πτῆσις τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, φαλάκρωσις*, μαδαράω *μαδῶ, πίπτω (ἐπὶ τριχῶν)*, μαδαρός *ὑγρὸς, μαλακός, πλαδαρός, φαλακρὸς*, μαδαρότης, -ητος, ἡ *φαλακρότης*: συγγ. τοῖς: λατ. madid=εἶμαι ὑγρὸς, στάζω, ὑπερεκχειλλῶ, εἶμαι πλήρης (=ἀρχ. ἱρλ. mādaim=θραύω, συντρίβομαι), maitus=μεθυσιμένος, ἀρχ. ἱνδ. mādati, mādai=μεθεῖναι, ἀπολαστανεῖν, mādai, mādai=ῶν., ἀλβ. mād=σιτεῖναι, λιπαίνειν, ἀρμ. macaia=sυνεδομαὶ καλῶς, πῆζω, γοῖθ. mātē āro, ἀρχ. γερμ. mas oūd=φαγητόν, maso=μεμαγειρευμένον κυλῶδες φαγητόν (*mād-so-) ρ. *mād=ὑγρὸς, στάζων. — Ἐντοῦθα ἀνέκουν καὶ τὰ: μαζός, ὁ *μαστός, θηλή, «βυζία» (*mad-dōa, κατὰ τὸν τύπον=ἀρχ. γερμ. mas, νεογερμ. Mast=σιτευσίς, πᾶχυσις, πρ. ἀρχ. ἱνδ. mādāa=λίπος), μαστός (*mad-toe), μαστός (*mad-dōa), ὁ *ὁ μαστός, τὸ «βυζία».

μάζω (καὶ μάζω), ἡ *κρίθινος ἄρτος, πλακοῦντιον ἐκ κρίθης* (γλατ. masā): ἐκ τοῦ *mag-ja ἢ *magjā, συγγ. τῷ μάσσω *ζυμέναι* ἀρ. μαγεῖναι, βλ. μάγιστρος.

μαζός, ὁ *μαστός, θηλή, «βυζία», βλ. μαδάω.

μάθημα, μάθησις, μάθος, βλ. μαθήτω.

μαῖα, ἡ *μήτηρ, θηλάστρια, τροφός «μαίμη», μαῖα παρὰ τοῖς Διοσκουδοῖς: ἡ μάμη, «γιαγιά», μαίεσθαι *βοηθεῖ γυναικα νὰ γεννήσῃ, ὑπηρετῶ ὡς μαῖα παθ. ἀρχομαι εἰς τὸν κόσμον*, μαῖα, ἡ *τὸ ἔργον τῆς μαίας*, μαίωμα, τὸ *τὸ ὑπὸ τῆς μαίας ἐλαχθὲν βρέφος, τὸ πρότερον τῆς τέχνης τῆς μαίας*, μαίευσις, -ή, -όν *ὁ ἀνθρώπων εἰς τὸ μαίεσθαι*: ὡς καὶ ἡ κλητ. μά (Διοσκ. Ἰαντ. 890 καὶ 900 μά Γῆ *ὁ μήτηρ γῆ* πρ. ἀρχ. ἱνδ. mā=μήτηρ) εἶναι συγγ. τῇ ἡχομ. λ. *mā, ἥτις εἶναι ἡ βῆσις τῶν λ. μάμη καὶ μήτηρ πρ. γαλκ. παρὰ τῷ γῆ, ἀσσυριακῇ παρὰ τῷ δαδγῆ.

μαμαρῆτης, -ου, ὁ *ὁ θυλακίδης, βίαιος, σφοδρὸς (ἐπιθ. τοῦ Διός)*, μαμαρῆτης, -ου, ὁ *ὁ πᾶντος ἀντιπῶς μῆν*, μαμάσσω *εἶμαι λίαν ἐξερθεσίμως*, μάμας *παρεχόμενος* Ἡρόδ.: μετ' ἐπὶ τὰς. δικλ. ὡς τὰ λατ. μαρ, μαρ-μαρ ἐκ ἀρχαίων ἐστῆκεν *ὁ ἐπὶ τὴν ἐκτετολεμμένος, πολὺ ἀνατεταμένος*, ὡς εἶναι συγγ. τοῖς: μαμάς, μάμας. Πρ. ἀμαμαρῆτης. μαμαρῆς ἐπὶ τὸν σφοδρὸν, «μαμά» μετ' ἀφ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν ποθυμένον: ἐκ τοῦ *μαρ-μαρ-ω, μετ' ἐπὶ τὰς, δικλ. συγγ. τῷ μάμαρ (δ. ἰδ.).

μαίνας, βλ. *μαίνομαι*.

μαίνη, ἡ (> λατ. *maena*), *μαίνης*, -ίδος, ἡ *μικρὸς θαλάσσιος ἰχθύς, εἶδος πέριχης*, *μαίνιδος*, τὸ ὑπακορ. *μικρὰ μαίνη*: ἐκ τοῦ **maĩnē*, συγγ. τοῖς: λιθ. *maenkē*=εἶδος βακαλάου, ρουσ. *maenē*=θαλασσία ἔγχελης, ἡ μύραινα, ἐγγλοσαξ. *myne*, νεογερμ. *Mäppe*.

μαινῶλης, -ου, ὁ (θηλ. *μαινῶλης*, ἡ) *ὁ μαρινόμενος, παράφρων*, βλ. *μαίνομαι*.

μαίνομαι (ἀόρ. *ἐμηνάμην*, *ἐμάνην*, πρκ. *μέμηναι*) *εἶμαι μαρινώδης, μαίνομαι ἐξ ὀργῆς, εἶμαι παράφρων, εὐρίσκομαι ἐν ἐκστάσει*: ἐκ τοῦ **maĩnō*=ἀρχ. ἰνδ. *mañyati*=σκέπτεται, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *mañjъ*=νομίζω, πιστεύω, ἀρχ. ἰρλ. *domoipniur*=πιστεύω, νομίζω, κβ. γοτθ. *maian*=σκοπεῖν (ποιεῖν τι)· ρ. **maen-*, βλ. *μένος*, *μέμνηται*. — Ἐντιπῶδα ἀνέκουν καὶ τὰ: *μαινός*, -άδος, ἡ *ἡ μαρινομένη, μαρινώδης, παράφρων*, *μαινῶλης*, ὁ *ὁ μαρινόμενος, παράφρων*, *μαινῶ*, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, μαίνια, παραφροσύνη, ἐτρέλας*, *μαρινός* *ὁ ἀνέκουν εἰς τὴν μαρινίαν, παράφρων*.

μαίνομαι (μέλλω·*μάσσομαι*, ἀόρ. *μάσσει*) *ἐπιδιώκω, προσπαθῶ, ζητῶ*: ἐκ τοῦ **ma-s-jo-* ἢ *mañs-*, συγγ. τῷ μεταπτ. τύπῳ **ma-* ἐν τοῖς: *μάσσει* *ἐπιζητεῖν* (μτχ. *μάμενος*, *μάται* *ζητεῖ, τεχνάζεται*· Ἡσύχ.), λατ. *mañs*, γεν. *mañis* ἀρα.=εἶδος, συνήθεια, γοτθ. *mañs*=θάρος, ὀργή, ἀρχ. γερμ. *mañs*=δύναμις τοῦ αἰσθάνεσθαι, πνεῦμα, θάρος, ἐπιθυμία. — Αἱ λ.: *μαίνομαι* *ἀπτομαι, ἐρευνῶ*, ἀπρωτίμαστος *ἀδικτος, ἐμὸλυντος*, *ἐπίμαστος* *ἐψαυσμένος, μεμολυσμένος*, *μαστήρ*, -ῆρος, ὁ, *μαστρός*, ὁ *ὁ ζητῶν, ἐρευνήτης*, *μαστήριος* *ἐπιτηδελος εἰς τὴν ζήτησιν ἢ ἐρευναν*, *μαστροπός*, ὁ, ἡ *προαγωγός* φαίνεται καὶ ἀνέκουν μετὰ τῆς λ. *μάστιξ*, -γος, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, μάστιξ· κληγὴ, κατάρα, τιμωρία* εἰς διάφορον ρ. **ma-*=νέειν (μετὰ τοῦ *s-* ἐπικτετ. τύπος **ma-s-*), ἥτις ὑπάρχει ἐν τοῖς: λιθ. *mañs*, πωλί=νέειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *ma-majъ* **mañati*=νέειν· βλ. *μάστιξ*. — Πβ. *μαστρεύω*, *μαστεύω*.

μαῖρα, ἡ *ὁ Σείριος ἀστὴρ*, βλ. *μαρμαίρω*.

μάραρ, -αρος, τὸ *εὐδαιμονία, μακαριότης*, *μάραρ*, *μάραρς*. -αρος (θηλ. *μακαίρα*) *εὐδαίμων, εὐτυχής, μακάριος*, *μακαρίζω* *θεωρῶ ἢ ὀνομάζω τινὰ εὐτυχῆ*, *μαράριος* *ἄξιος μακαρισμοῦ, καλοτύχος, πλούσιος*, *μακαριότης*, -ητος, ἡ *εὐδαιμονία, εὐτυχία, μακαριότης*, *μακαρισμός*, ὁ *τὸ μακαρίζειν*, *μακαριστός*, -ή, -ον *ὁ θεωρούμενος ἢ δυνάμενος καὶ θεωρηθῆ μακάριος, ἐπὶ ζῆλος, ζήλευτός*, *μακαρίτης*, -ου, ὁ *ὁ μακάριος γινόμενος, τῆς μακαριότητος ἀπολαύων, ἀποθενών*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (*μάραρ* [ως ἀρχαῖος ἐσθίμηναι *μέγεθος ἢ πλοῦτος* συγγ. τῷ *μακρός*];).

μακροδόνος *μικρός, ὀψήλός*, βλ. *μακρός*.

μάκελλα, *μακέλη*, ἡ *ἄξιη, αὐτάρα, σκαπάνη*, *μάκη* *ἄκελλα*· Ἡσύχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ.

μάκελλον, τὸ *περιπεφρυγμένος τύπος, φράγμα, κυκλίς, κρεοπαλεῖον* (> λατ. *macellum*), *μακέλ(λ)εῖον*, τὸ *σφαγεῖον*, *μάκελος* *δρυφακτός*· Ἡσύχ.: δένειον ἐκ τοῦ ἔβρ. *maikē*=μένδρα, περίφραξις.

μασικοῦ *εἶμαι ἡλίδιος, ἀνοηταῖνος*, *Μασκού*, ἡ *ὄνομα ἀνοήτου γυναικός*: ἐκ τοῦ **μάσικος* (> λατ. *masena*), ἀβεβ. ἐτυμολ.

μακρός *δ,τι καὶ νῦν, μακρός, ὕψλης, μέγας, πολὺς* : = λατ. *maior* = ἰσχνός, λεπτός (*maior* = εἶμαι ἰσχνός), ἀρχ. γερμ. *magar*, νεογερμ. *maget* = ἰσχνός, ΙΕ **maḱrós*, πρ. τὸ μετὰ τοῦ l- χαττ. *maklaasa* = λεπτός, ἰσχνός καὶ τὸ μετὰ τοῦ ἐπιθήματος -δω- ἔλλ. μακρόδός, μεθωμ. *μηκιδανός* *μακρός, ὕψλης* (πρ. *Μακιδανός*, οἱ, κυρ. *οἱ κατοικοῦντες εἰς ὕψηλὴν [ὄρεινὴν] χώραν)*. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ : ἰων. *μῆσσαν* (**μακ-jan*) *μακρότερος* (προσέτι *μῆσσαν* κατὰ τὸ *θάσσαν*), *μήκιστος* *μακρότατος*, *μήκος*, δωρ. *μάκος*, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, μήκος*, *περιμήκης*, *περιμήκετος* *ὁ πολὺ μακρός, πολὺ ὕψλης*, ἀφαστ. *mas* = μακρός, *masah* οὐδ. = μήκος, μέγεθος, *masyā* = μεγαλύτερος. Πβ. *μαιμάτης*, *μάσαρ*.

μάκτρα, ἡ *σκέπη ζυμώματος*, βλ. *μάγειρος*, πρ. *μάσσω*.

μέλα ἐπίρ. *λίαν, πολὺ*, *μέλλω* *δ,τι καὶ νῦν, μέλλω, περισσότερον* (ἀντι **μέλλω* [= λατ. *melius*] κατὰ τὸ *θάσσαν*), *μέλιστα* *εἰς μέγιστον βαθμὸν, πλείστον, κατ' ἐξοχήν* : συγγ. τοῖς : λατ. *melior*, -ius (= **μέλλω*) = καλύτερος, *palitas* (**μήλο*) = πολὺς, λαττ. *milns* = παρὰ πολὺ ρ. **mai* = ἰσχυρός, μέγας.

μαλακός *δ,τι καὶ νῦν, μαλακός, ἥσυχος, ἥπιος, ἐλαφρὸς*, *μαλάσσω*, ἀττ. -ττω (**-mjā*) *καθιστῶ τι μαλακόν, καταπραΰνω, ἀνακουφίζω, καθησυχάζω*, *μάλαγμα*, τὸ *μαλακτικὸν φάρμακον, κατὰπλάσμα*, *μαλακία*, ἡ *μαλακότης, ἐκθλίψις, λεπτότης*, *μαλακίζομαι* *ἐκθλίβομαι, δεκνύω ἀδυναμίαν ἢ δειλίαν* : ἐκ τοῦ **mal-ā-gā*, πρ. βλᾶξ *μαλθακός, χαῖνος, νωθρός, μωρός, βλᾶξ, «βλᾶκας», βλῆχρός *ἀδύνατος, ἀσθενής, ἥπιος, μαλακός* (**μλᾶκ-σρός*) ρ. **malāq*-, πρ. ἱβλ. *malcaim* = σήπτομαι, μυν. ἱβλ. *biān* = αἱ λαγόνες μὴ ἐπικτετ. τύπος **mai* = συντρίβειν, βλ. *μέλλω*. Πβ. καὶ *μαλθακός, μέλιτη*.

μαλάχη (μαλᾶχη, μαλῶχη), ἡ *μαλόχη, «μαλόχα», βοτάνη χρησιμεύουσα ὡς τροφή, μέλιστα τῶν πτωχῶν* : ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. *malva*, δάνειον ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης (πρ. ἔβρ. *malikūh* = λαχανικὰ χρησιμοποιούμενα διὰ «σαλάτας»).

μάλευρον, τὸ *ἄλευρον* : ἐκ τοῦ *μήλη*, ἡ *μύλος* καὶ *ἄλευρον*, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, ἄλευρον, «ἀλεύριον», βλ. 1 *μήλη*.

μάλη, ἡ (ἐν τῇ φράσει ὑπὸ μάλης ὑπὸ τὴν μασχάλην, λάθρᾳ, κρυφίως) : *μέλλον* εἶναι βραχύτ. τύπος τῆς λ. *μασχάλη*.

μαλθακός *μαλακός, ἀπαλός, ὁμαλός, ἥπιος, ἥσυχος, ἀσθενής*, *μάλθων*, -ωνος, ὁ *ἐκτεθλιμμένος, μαλακός* (ἔξ οὗ *μαλθαίνω* «κάμνω τι μαλακόν»), *μαλθίσσω* «κάμνω τι μαλακόν, καθησυχάζω», *μαλθίσω* *μαλακώσω* «*Ἡσύχ., μάλθη*, ἡ *μαλακὸν μεῖγμα κηροῦ καὶ πίστεως χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἐπιχρῖσιν ἀντικειμένων* (> λατ. *mal(h)a*), *μαλθαρίζομαι* *γίνομαι μαλθακός, καταπραΰνομαι, γίνομαι χαῖνος* : ἐκ τοῦ **mal(h)-*, συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. *milti* = ἥπιος, προσσηγής, γοτθ. *mildīfa* = ἡπιότης, πραότης ρ. **mal-dh* (πρ. **malāq*-, βλ. *μαλακός*).

μάλθη, ἡ *μαλακὸν μεῖγμα κηροῦ καὶ πίστεως χρησιμοποιοῦμενον πρὸς ἐπιχρῖσιν ἀντικειμένων*, βλ. *μαλθακός*.

μέλιστα, βλ. *μέλα*.

μέλιτη, ἡ *ἡ ἐκ ψύχους νάρκη, τὸ «ξεπέγισμα», *μαλκίω* «ναρκοῦμαι ἐκ τοῦ

ψύχους, παγώνω*: ἐκ τοῦ *mīq-ā, ἴσως συγγ. τοῖς: λιθ. mīlkiš=ἀνότητος, ἐκκλ. σλαβ. mītežati=σιωπᾶν· εἶτα ἴσως συγγ. καὶ τῷ μαλακός.
μᾶλλον ἐπίρ. *περισσότερον, μᾶλλον*, βλ. μάλα.

μαλλός, ὁ *τὸ «μαλλί» τοῦ προβάτου, τολύπη ἢ βόστρυχος «μαλλιών»*, μαλλωντός *ὁ ἔχων «μαλλί», «μαλλιαρός»*: ἴσως ἐκ τοῦ *māj-*nós*, συγγ. τῷ λιθ. milas=ὕφασμα.

μάμη (τύπος προελθὼν ἐκ τῆς κλητ. **μάμμη**, λέξεως τῆς νηπ. γλώσσης), ἡ *μήτηρ, «μαμά», μάμη, προμήτωρ, «γιαγιά»· μαστός τῆς μητρός*, **μαμμή**, ἡ *μήτηρ*, **μαμμίον**, **μαμμίδιον**, τὸ *ἡ «μαμνούλα, μητερούλα»*: =κατ. *mamma*=μήτηρ, τροφός, μάμη· μαστός τῆς μητρός, ἱρλ. *mam*=μήτηρ, λιθ. *mama*, *momā*, ρωσ. *máma*=μήτηρ, ἄλβ. *memē*, μεταπτ. τύποι: ἀρχ. γερμ. *muoma*, νεογερμ. *Muhme*=ἀδελφὴ μητρός· πβ. τὸ μικρασιατ. *Μήμη*, νεοελλ. *μάννα*, ἡ *μήτηρ*.

μάνδαλος, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, μάνδαλος, «σύρτης» τῆς θύρας*, βλ. **μάνδρα**.

μάνδρα (ἰων. -η), ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, μάνδρα, «μαντρί, στάβλος», μονή* (πβ. ἀρχιμανδρίτης, ὁ), **μάνδαλος**, ὁ *ὁ «σύρτης» τῆς θύρας, μάνδαλος* (μανδαλόω *«μανταλώνω»*, πβ. ἀμανδαλόω *ἀφανίζω*· Ἡσύχ.), θρακ. *μανδάκης*, -ου, ὁ *δεσμός, δι' οὗ δένουν τὰ θεμάτια*: ἴσως εἶναι ξένη λ. (θρακ.)· πβ. ἀρχ. ἰνδ. *mandatā* θηλ.=«στάβλος» ἱππων, ἱπποστάσιον, *mandarā* οὐδ.=κατοικία, θάλαμος.

μανδραγόρας, γεν. -ου καὶ -ᾶ, ἰων. -ης, ὁ *ναρκωτικὸν φυτὸν*: ἴσως τὸ φυτὸν ὠνομάσθη οὕτως ἐκ τινος λατροῦ ἔχοντος τὸ αὐτὸ ὄνομα.

μανθύα, ἡ καὶ **μανθύας**, ὁ *περσικὴ ἐσθῆς, ἐπακωφόριον ἐξ ἐρίου*: ξένη λ. (περσ. ∴).

μάνης, -ου, ὁ *μικρὸν χάλκινον ἀγαλμάτιον χρησιμοποιοῦμενον κατὰ τὸ παιγνίδιον τοῦ κοιτάβου· εἶδος ποτηρίου*: =φρυγ. *Μάνης*, ὁ ὄνομα δοῦλου, εἶτα (ὡς ἡ λ. *Φρεξ*) ἐσήμεινε *δοῦλος*.

μανθάνω (ὁ ἐνεστ. προελθὼν ἐκ τοῦ θ. τοῦ ἀορ. *ἔ-μαθ-ον* καὶ μέλλ. *μαθήσομαι*) *ὁ,τι καὶ νῦν, μανθάνω, «μαθαίνω», αἰσθάνομαι, παρατηρῶ, ἐννοῶ, καταλαμβάνω*, θεωρ., αἰολ. *μάθᾱ*, ἡ, ἰων. *μάθος*, τό, ἰων. ἀττ. *μάθησις*, ἡ *ἡ πρᾶξις τοῦ μανθάνειν, μάθησις, γνώσις, παιδευσις, διδασκαλία*, *μάθημα*, τὸ *ἐκεῖνο, ὅπερ μανθάνει τις, παιδεία, γνώσις, ἐπιστήμη*, *μαθήματα*, τὰ *αἱ μαθηματικαὶ ἐπιστήμαι, τὰ μαθηματικά*, *μαθητής*, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, ὁ μανθάνων, διδασκόμενος, μαθητής*, *μαθητέος* *ὅν πρέπει τις νὰ μάθῃ ἢ ἐννοήσῃ*, *μαθητιδών* *ἐπιθυμῶ νὰ γίνω μαθητής*, *μαθητικός*, -ή, -όν *ὁ ἐπιθυμῶν νὰ μάθῃ, ἐνδόξως μανθάνων*, *μαθητός*, -ή, -όν *ὅν δύναται νὰ μάθῃ τις*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *mādhā* θηλ.=σοφία, σύνεσις, λογικόν· ἄλβ. *mund*=δύναμαι, νικῶ, γοτθ. *mundōa* eis=παρατηρεῖν τινα, ἀρχ. γερμ. *munten*=ἐνθέρμος, ἐμμανής, ἐπιδέξιος, φαιδρός, λιθ. *mundrūs*, *mandrūs*=σοφός, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *mařdъ*=σοφός· ρ. **mādh-*, **men-dh-*, ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **men-*=σκέπτεσθαι, βλ. μένος. Πβ. *μανθήρη*, *μουσα*.

μανιά, **μανικός**, βλ. *μαίνομαι*.

μάννος (μόννος), ὁ *περιδέραιον* (*μαννοφόρος* *ὁ φορῶν περιδέραιον*· Θεόδωρ.): gall., πβ. *μανιάκης*, ὁ, *μαννόκον*, τὸ *περιδέραιον καλτικῶν λαῶν*· πβ. λατ. *monile* οὐδ.=περιδέραιον, ἀρχ. κυμβρ. *minei*=κρίκος περὶ τὸν τράχηλον

τῶν ἱππων, ἀρχ. γερμ. manni=κόσμημα τοῦ λαίμου, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. monisto=περιδέραιον· πάντες οἱ τύποι οὗτοι προῆλθον ἐκ τινος ΙΕ *moni (monos :) =λαίμος, αὐχὴν, πβ. ἀρχ. ἰνδ. mānṣā θηλ.=αὐχὴν, ἀρχ. ἱρλ. *muin=λαίμος (muinitorc=ἐλυσίς τοῦ λαίμου), ἀρχ. γερμ. manu, νεογερμ. Mähne=χαίτη.

μᾶνδς, ἀττ. μᾶνδς (*μανδός) *λεπτός, χαλαρός, ἀραιός, γλίσχρος*, μάνυ-ζα *μονοκέφαλον σκόροδον* Ἡσύχ. (πβ. μάλυ-ζα), μανότης, -ητος, ἡ *χαλαρότης συστάσεως, σπάνις*, μανώω *καθιστῶ τι ἀραιόν, χαλαρώνω*, μάνωσις, ἡ *ἀραιώσις*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. maar, γεν. manau=μικρός, λεπτός, ἀβρός, manuk=παιδίον, παῖς, ὑπηρέτης· πβ. καὶ βάνασος. — β. μετὰ τοῦ ο: ἰων. μῶνος, δωρ. μῶνος, ἀττ. μόνος (*μόνδος) *μόνος, μεμονωμένος*, μοναχός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, μοναχός, ἐρημίτης, καλόγηρος*· πβ. ἀρχ. ἱρλ. manb=μικρός καὶ τὰ μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου q: ἀρχ. ἰνδ. manāka=ὀλίγον, τοχ. B meāki=ὀλιγώτερος, κατώτερος, λιθ. meṽkas=μικρός, εὐτελής. **μάντις**, γεν. ἰων. -ιος, ἀττ. -εως, ὁ, ἡ *ὁ προλέγων, προφητεύων, προφητής, μάντις, προφήτης, μάντισσα*, μαντεύομαι *παρέχω χρησμόν, προφητεύω, προαγγέλλω· συμβουλευόμεαι μαντεῖον, ζητῶ χρησμόν*, μαντεῖα, ἡ, μαντεῖον, τὸ *προφητεία, μαντικὴ δύναμις, χρησμός, μαντεῖον*, μαντεῖος, μαντικός *προφητικός, μαντικός*, μάντευμα, τὸ *χρησμός*: συγγ. τῷ μαινομαι, πβ. ἀρχ. ἰνδ. mānīh ἀρσ.=ὁ ἐνθουσιώδης, μάντις, γοτθ. muna=οκέψις. Ἡ λ. μάντις μᾶλλον ἀντὶ τοῦ *μάτις (=ἀρχ. ἰνδ. mātiḥ, λατ. mōns=νοῦς), εἶλαβε δὲ τὸ » ἀναλογικῶς πρὸς τὸ μαινομαι.

μαπίειν (ἀπρφ. ἀορ.) *δράξασθαι, ἀρπάσαι*, βλ. μάψ.

μάραγδος, ὁ *παιδίτιμος λίθος ἀνοικτοῦ πρασίνου χρώματος, σμάραγδος*, βλ. σμάραγδος.

μάραγμα, ἡ *μάστιξ, μαστίγιον*: δάνειον ἐκ τῆς Περσ.

μάραθρον (μάραθρον), τὸ *δ,τι καὶ νῦν, μάραθρον* (πιθ. ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. Μαράθων, -ῶνος, ὁ, ἰσως κληθεὶς οὕτως ὡς σημαίνων *τόπος κατὰ φυτὸς ἐκ μαράθου*): μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις.

μαραίνω (μέλλ. μαραινῶ) *φθείρω, ἀφανίζω, σθενύω, μαραίνω, ἐξασθενίζω· παθ. ἐκλείπω, φθείρομαι, ἀποθνήσκω, ξηραίνομαι*, μαρασμός, ὁ, μάρανσις, ἡ *μαρασμός, φθορά*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. māṛiṇā=κατασυντετριμμένος, ἡφανισμένος, λατ. marāgium οὐδ.=ἰγδίων (ἐκ τοῦ *maros=συντετριμμένος), μιν. ἱρλ. meirb=χαλαρός, ἀδύνατος (*mer-mi-), ἀρχ. γερμ. maro, marawi=τρυφερός, ὥριμος (νεογερμ. mairbe=εὐθραυστος, μαλακός), ολοβεν. perva=φιχίον· p.*mer=συντρίβειν, φθείρειν, ἀφανίζειν πβ. *mer-q· ἐν τῷ λατ. marco=εἶμαι μεμαραμμένος κ.τ.λ., βλ. ἀμάργη, μάρατος. Πβ. μάραμος, μάραμαι.

μαργαίνω, βλ. μάργος.

μάργαρον, τό, μαργαρίτης (ἐνν. λίθος), ὁ, μαργαρίτης, μαργαρίς, ἡ *ὁ πολύτιμος λίθος μαργαρίτης, τὸ μαργαρίτριον* (> λατ. margarita): δάνειον ἐκ τοῦ ἀρχ. ἰνδ. māṛjama οὐδ., māṛjati θηλ.=κάλυξ ἀνθους, μαργαρίτης.

μάργος, ὁ *ἀνόητος, ἐμμανής, μανόμενος, ἀπόροτος, ἀπληστος, λαίμαργος, ἀσελγής*, μαργάω, μαργαίω *μαίνομαι, μανιωδῶς ἐφορμῶ*, μαργότης, -ητος, μαργοσύνη, ἡ *ἀφροσύνη, μανιώδης ὀργή, ἀπληστία, λαίμαργία, ἀ-

σέλγεια", μέγχιζε "ἀνθρώως ἔσθιε" Ἡσύχ., αἰολ. μόργος "ἄπληστος" Ἡσύχ. : ἄβεβ. ἐτυμολ.

μάρη, ἡ "χείρ", εὐμαρής "εὐχερής, εὐκολός" (πβ. εὐχερής), μάρις, -εως, ὁ "μέτρον ὕγρων περιλαμβάνον ἐξ κοτύλας" : συγγ. τῷ ἄλβ. πατ=λαμβάνω, κρατῶ, πιάνω (*πατῶ, κυρ. *λαμβάνω τι ἀνὰ χεῖρας*). Ὡς βάσις ὑπάρχει ἐν ἑτερόκλητον /n θ. *πατ: *πα-πέσ (συγγ. τῷ *απ- = λαμβάνειν, λατ. amplius κ.τ.λ.)· πβ. λατ. manus, -us θηλ.=χείρ, ἀρχ. γερμ. muot=χείρ, προστασία (*muht-).

μαρίλη, ἡ "ἡ μὴ καεῖσα κόνις τῶν ἀνθρώκων", βλ. μαρμαίρω.

μαρμαίρω, **μαρμαρίζω** "λάμπω, ἀστράπτω, ἀκτινοβολῶ, σπινθηροβολῶ", μαρμαίρεος "λάμπων, ἀπαστράπτων, ἀκτινοβολῶν", μαρίλη, ἡ "ἡ μὴ καεῖσα κόνις τῶν ἀνθρώκων", μαῖρα, ἰων. μαίρη, ἡ "ὁ σπινθηροβόλος Σείριος ἀστήρ, ἀστερισμὸς τοῦ κυνός", μαρμαρυγή, ἡ "λάμψις, ἀκτινοβολία, ταχεῖα κίνησις", ἀμαρυγή, ἡ=ὥσ. (ἐπικ. -ῦ-), ἀμαρύσσω (*-κῖω) "σπινθηροβολῶ, σιτῶ", λάμπω*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. māṛīcih, māṛīci=ἀκτὶς φωτός, ἀντικατοπτρισμὸς (πβ. μαρτ-λη, μαῖρα), λατ. merus=καθαρός, ἀνόθευτος, ἀκήρατος, ἀρχ. ἱρλ. ē-mer=ὁ μὴ λάμπων, μὴ φωτεινός. Πβ. ἀμαρύσσω.

μάρμαρος, ὁ "λίθος, πέτρα κρυσταλλώδους φύσεως, ἀκατέργαστον πέτρωμα" μτγν. (κατὰ τὸ μαρμαίρω) λευκὸς λίθος, μάρμαρον* (> λατ. marmoreus): συγγ. τοῖς: μαραίνω, μόρναμαι· διὰ τὴν σημ. πβ. λατ. tūpā: tūpō.

μόρναμαι "ἀγωνίζομαι, μάχομαι, πολεμῶ": κυρ. *κτυπούμαι, πβ. ἀρμ. mart=ἀγών (*mrd-) καὶ μαραίνω, μόρμαρος.

μόρπτω (ἀόρ. ἔμαρψα) "συλλαμβάνω, πιάνω, ἀρπάζω, φθίνω, προφθάνω" (κατὰ μετὰθεσιν βράττειν "ἐσθλεῖν" Ἡσύχ.), μόρπτις, -ιος, ὁ "ὁ ἀρπαξ": ρ. *mer-qʷ-, πβ. *merk- ἐν τῷ βράττειν "πληθύνειν, βαρύνειν", βράξαι "συλλαβεῖν" Ἡσύχ., ἀρχ. ἰνδ. mṛṣāti=ἀπτεται, πιάνει, ἴσως καὶ ἐν τοῖς λατ. merk, γεν. mercis θηλ.=ἐμπόρευμα, mercor, -ēti=ἀγοράζω.

μόρσιπος (καὶ -ιπ-, -υπ-), ὁ "σάκκος χρημάτων, βαλλάντιον", ὑποκορ. μαροῖς(π)ισ, τὸ (> λατ. marseppium): ἔκτη λέξις ἀγνώστου προελεύσεως.

μάρτυς (*-ρς), -ρος, ὁμ. **μάρτυρος**, -ου, γορτ. **μαίτυς**, ὁ "ὁ,τι καὶ νῦν, μάρτυς, ἐμάρτυρας", μαρτυρεῖω "δίδωμι μαρτυρίαν, μαρτυρῶ", μαρτύρομαι "καλῶ εἰς μαρτυρίαν, διαμαρτύρομαι, δυσχυρίζομαι", μαρτυρία, ἡ "ὁ,τι καὶ νῦν, μαρτυρία, ὁμολογία, κατάθεσις", μαρτύριον, τὸ "μαρτυρία, ἀπόδειξις", μαρτύρημα, τὸ "μαρτυρία": ἐκ τοῦ *mṛtu-, συγγ. τοῖς: μέρμηρξ, ἡ "φροντίς, σκέψις, βουλή", μέρμερος "ὁ πολλὴν φροντίδα καὶ ἀνησυχίαν προξενῶν, πλήρης μεριμνῶν, ὀλέθριος, φρικτός", μερμηρίζω "φροντίζω, διαλογίζομαι, σκέπτομαι· ἐπινοῶ, μηχανῶμαι", μεριμνάω "φροντίζω, σκέπτομαι σοβαρῶς περὶ τίνος" (πλείονα ἰδὲ ἐν λ. μεριμνάω).

μασθόμαι (*μασθῖόμαι, ἐκ τοῦ *μασθῖα, IE *msth-ja, πβ. μάθναι "γνῶθαι" Ἡσύχ.) "μασῶ, τρώγω", μαστάζω=ὦσ., μάσταξ, -ακος, ὁ, ἡ "στόμα, ἐμασημένη" τροφή, ἣν προσφέρουν τὰ πτηνὰ εἰς τοὺς νεοσσούς (ἐκ τοῦ *μασ-το-, IE *msth-to-), μαστιχάω "τριβῶ τοὺς ὀδόντας" (> λατ. masticō), μαστίχη, ἡ "ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ μαστίχη, μαστίχα" (> λατ. masticē, mastix), παρμασάντης, ὁ "παράσιτος", μοσσύνειν "μασθῶναι βραδέως" Ἡσύχ.: συγγ. τοῖς: λατ. mandō, -ere=μασῶ, manducō, -āre=ὦσ., ἀρχ. γερμ. mindil=

τὸ ἐπιστόμιον τοῦ χαλινοῦ, συνεσταλ. β. γοθ. *manþs* ἀρσ., ἀρχ. γερμ., νεογερμ. *Manē* = στόμα (**mātho*-)· ρ. **menth* = μασθῆσαι.

μάσθλη, ἡ *μάστιξ, μαστιγίον*, βλ. **μάστιξ**.

μασθός, βλ. **μαθός**.

μάσσω (λων., ἀττ. **μάττω**) *ζυμώνω, πιέζω, ψηλαφῶ, ἀπτομαι, σπογγίζω* (παθ. ἀόρ. *μαγῆναι*, βλ. *μάγειρος*), *μακαρία* *βρώμα ἐκ ζωμοῦ καὶ ἀλφίτων* Ἡσυχ., *μάκτρε*, ἡ *σκάφη ζυμώματος* (τὸ -κ- ἀσφές, πβ. *μάγειρος*): *μᾶλλον* ἐκ τοῦ **māq-jo*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *mācatē*, *mancatē* = συντρίβει, «λειανίζει», ἀγγλοσαξ. *menigan*, νεογερμ. *menigen* = ἀναμειγνύειν, λιθ. *milpau*, -yti = ζυμώνειν φύραμα, ἀρχ. ἐσολ. σλαβ. *mekaroti* = γίνεσθαι μαλακόν· ρ. **menq-* = ζυμώνειν. Πβ. **ματτή**.

μασθάζω, βλ. **μασδομαι**.

μάσταξ, ὁ, ἡ *στόμα, «μασημένη» τροφή, ἣν προσφέρουν τὰ πτηνὰ εἰς τοὺς νεοσσούς*, βλ. **μασδομαι**.

μαστεύω *ζητῶ, ἐρευνῶ· ἐπιθυμῶ, ἀγωνίζομαι κτλ...*, βλ. **ματεύω**.

μάστιξ, -ίγος καὶ *μάστις (δοτ. *μάστῃ*, αἰτ. *μάστιν*), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, μάστιξ, μαστιγίον· πληγὴ, κατάρρα, τιμωρία*, **μάσθλη**, ἡ, **μάσθλης** καὶ **μάσλης**, -ητος, ὁ *μάστιξ· πκνοῦργος*, **μαστίω**, **μαστιζω**, **μαστιγῶν** *κτυπῶ διὰ τῆς μάστιγος, μαστιζω, μαστιγῶν*: συγγ. τῷ *μαίωμαι* *ἀπτομαι, ζητῶ, ἐρευνῶ* (**μασ-*), πβ. λιθ. *māstieguoti* = ποιεῖν ἀσκόπους κινήσεις.

μαστιχάω, **μαστιχῶ**, βλ. **μασδομαι**.

μαστός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, **μαστός**, «βυζόν», βλ. **μαθός**.

μαστροπός, ὁ, ἡ *προχωγός*, **μαστροπεύω** *ἐκτελῶ ἔργον προαγωγοῦ*, *μαστροπεῖα*, ἡ *τὸ ἔργον τοῦ μαστροποῦ*, βλ. **μαίωμαι**.

μασχάλη, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ **μασχάλη**, (ἀ)μασκάλη· τὸ ὑπὸ νέον βλαστὸν ὑπάρχον κοίλωμα (ἐπὶ δένδρων καὶ φυτῶν)· μικρὸς κόλπος*, **μασχαλίζω** *θέτω ὑπὸ τὰς μασχάλας, ἀκρωτηριάζω πτῶμα*, **μασχαλῖς**, -ίδος, ἡ *μασχάλη*: ἀβεβ. ἐτυμολ· πβ. **μάλη**.

ματῆζω, **ματάω**, βλ. **μάτη**.

μάτεισαι (Σαπφώ 56,3) *πατοῦσαι, βαδίζουσαι* (ὄνομ. πληθ. θηλ. ἐκ τοῦ *μάτημι), *ματεῖ* *πατεῖ* Ἡσυχ.: παρώνυμον ἐκ τινος **mā*-τός = πεπατημένος, πβ. λιθ. *minti*, *minti* = πατεῖν, βαδίζειν, ξαίνειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *maneg*, *meti* = συμπίεζειν, κυμβρ. *mathreu* = καταπατεῖν (**mpti-*), gall. **mantalon* = δρόμος, ἐν τοπων., ὡς Petro-mantalon. Πβ. **μνίον**.

ματεύω *ζητῶ, ἐπιζητῶ, ἐρευνῶ, ἐξετάζω*, **μάτος**, τὸ *ζήτησις, ἐξερεύνησις*, *ματεῖ* *ζητεῖ* καὶ **μάσσαι** *ζητῆσαι* Ἡσυχ. (ρημ. ἐπιθ. ***μαστός**, καθ' ὃ ἐσχηματίσθη μᾶλλον καὶ τὸ **μαστεύω** **ματεύω**, *ματήρ* *ἐπίσκοπος*, *ματηγεύειν* *μαστεύειν, *ματήν** Ἡσυχ.: ἐκ τινος ρημ. ἐπιθ. ***ματός**, *IE* **mā*-τός, συγγ. τοῖς: *μαμάω*, *μαίωμαι*, *μῶσθαι*.

μάτη, ἡ ***ματαία** προσπάθεια, ἀποτυχία, σφάλμα* (**mā*-*tē*), **μάτην** (δωρ. -*ān*) ἐπίρ. ***ματαίως**, ἀσκόπως, ἀνωφελῶς*, **μάταιος** *δ,τι καὶ νῦν, **μάταιος**, ἀνωφελής, ἀσήμαντος, κενός, ἀπερίσκεπτος, ἀσεβής*, **ματῆζω** *ἐνεργῶ ἢ σκέπτομαι ἀνωφελῶς, ἐμιλῶ ἢ πράττω ἀνοήτως*, **ματός** *εἶμαι ἀνωφελής, ἐνεργῶ ἀνευ ἀποτελέσματος*, **ματή**, ἡ ***ματαία** ἐπιχειρήσις, κλάνη*: ἴσως συγγ.

τῇ ρ. *mā- = ναίνειν, ἐξαπατῆν, ἐν τοῖς: σερβοκραστ. *matam*, -ati=λατ. *alliscere*, τοσχ. *matoha*=φάντισμα, πβ. *μαίωμαι*, *μάστιξ*, *μητώ*.

ματτύη, ἡ *ἔδεσμα ἐκ κεκοιμημένου κρέατος μετὰ καρυκευμάτων καὶ χόρτων* (> λατ. *mattea*=ἄλλας, «λουκένας», ἐντερον): θεσσ. λ., Ἰωῶς ἐπεκτετ. τύπος μετὰ τοῦ -ᾱ-ἐκ τοῦ *ματτός (πβ. ἰγνότη: ἰγνός), ὅπερ ἐκ τοῦ *μακτός, συγγ. τῷ μάσσω «ζυμώνω».

μάττω, βλ. *μάσσω*.

μαύλις, -ιδος καὶ -ιος, ἡ *γυνή, ἥτις παραδίδεται ἐπὶ χρήμασι πρὸς συνουσίαν εἰς ἄνδρας*, πβ. *μαυλιστήριον* *παρ' Ἰππώνακτι Λύδιον νόμισμα λεπτὸν τι* Ἡσύχ. λυθ. *man-lis* (=νόμισμα) τῆς θεᾶς τοῦ πολέμου *πανή* (=Magna Mater, Mās). — **μαῦλις**, -ιδος, ἡ *μάχαιρα, ξίφος*, τ. ἔ. ὅπλον τῆς *πανή*.

μαυρός *ἄμυδρός, ἀσπής, σκοτεινός, μαῦρος*, *μαυρώω* *σκοτίζω, μαυρίζω, τυφλώνω, κέμνω τι σκοτεινόν* παθ. γίνομαι σκοτεινός*, βλ. *ἀμαυρός*, *ἀμυδρός*.

μαφόρτ(ι)ον, τό, *μαφόρτης*, ὁ *πέπλος τῶν γυναικῶν, βραχὺς μανθῦας τῶν μοναχῶν* (> λατ. *mafortium*, *maforte*): δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἔβρ. *ma'aforet*=περιβολὴ μετὰ καλύπτρας («οικουκούλλα»).

μάχαιρα, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, μάχαιρα, ξίφος*, *μαχάριον*, *μαχαιρίδιον*, τὸ ὑποκορ. *ὄ,τι καὶ νῦν, μαχάριον* χειρουργικὸν *μαχάριον**, *μαχαιρίς*, -ίδος, ἡ ὑποκορ. *Ξυράριον*, βλ. *μάγειρος*.

μάχη, *μαχητής*, *μάχημος*, βλ. *μάχομαι*.

μάχλος *λάγνος, ἀκόλαστος, ἀσελγής, πλήρης ὀργασμοῦ, σφριγῶν*, *μαχλοσύνη*, ἡ *ἀκόλαστια, ἀσελγεία, λαγνεία*, *μαχλάς*, -άδος, ἡ *ὁ σφριγῶσα, ἀκόλαστος, ζωηρά, θαυμά*, *μαχλάω*, *μαχλεύω* *εἶμαι ἀσελγής, ἀκόλασταίνω*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *makāh*=φαιδρός, εὐθυμος, ζωηρός, θαλίνωτος.

μάχομαι (μέλλ. ὁμ. *μαχήσομαι*, ἀττ. *μαχοῦμαι*) *ὄ,τι καὶ νῦν, μάχομαι, συνάπτω μάχην, πολεμῶ, ἐρίζω, λογομαχῶ, λοιδορῶ τινα*, *μάχη*, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, μάχη, ἀγών, πείδιον μάχης*, *μαχητής*, διωρ. *μαχῆτης*. ὁ *ὁ ἀνδρείως μαχόμενος, πολεμιστής, μαχητής*, *μαχητός*, -ή, -όν *πρὸς ὃν δύναται τις νὰ πολεμήσῃ*, *μάχημος*, (-ή), -ον *κατάλληλος πρὸς μάχην, πολεμικός*, *μάχημοι*, οἱ *οἱ μαχηταί, στρατιῶται*, *μάχημον*, τὸ *ὡς τακτικὴ στρατιωτικὴ δύναμις*: συγγ. τῷ ἱσπ. *mae=μάχεσθαι, ἐν τῷ *ha-maezan=πολεμιστής (ἐξ οὗ τῇ μεσολαβήσει τῶν Αἰολέων ἢ Ἰώνων ἔχομεν τὸ Ἀμαζών, -όνος, ἡ)· πβ. *ἀμαζαράων* *πολεμεῖν. Πέρσιν* Ἡσύχ. (: ἔρ. *kar*=ποιεῖν) καὶ *ἀμαζανίδες* *αἱ μηλέαι* (μᾶλλον ἐκ τοῦ ἔθν. ὄν. *Hamazan*-τῇ μεσολαβήσει τῶν Δωριέων).

μάψ ἐπίρ. *ματσίως, ἀπερισκέπτως, ἀνοήτως* (μᾶλλον πρόκειται περὶ ὀνομ. ἐν ἀρσ., ἥτις κατέστη ἐπίρ.), *μαψίδιος*, -ον *μάταιος, ψευδής*, *μαψίδιος* (ὁμ.) *ἀπερισκέπτως, ἀνοήτως*, *μαψι-λόγος*, -ον *ματαιολόγος*: συγγ. τῷ ἀπρφ. ἀορ. *μαπέιν* *συλλαβεῖν, ἀρπάσσει*.

μάω, βλ. *μαιώω*, *μαίωμαι*.

μέγα, βλ. *μέγας*.

μεγαίρω (μέλλ. *μεγαρώ*) *φθονῶ τινα διὰ τι, ὅπερ θεωρῶ ὡς μέγα δι' αὐτόν, ἐκ φθόνου δὲν ἀφίνω αὐτόν νὰ τὸ ἔχῃ, ἀρνούμαι τι ἐννοεζομένης ζήλοτυκίας*:

ἐκ τοῦ *μεγαρ-jaw, δπερ, ὡς σημαίνουν *εἰκτιμῆν (θεωρεῖν) τι ὡς μέγα κ.τ.τ.* εἶναι συγγ. τῷ ἀρμ. *mearetem*=ἐξυμνῶ πολύ, βλ. *μέγας*.

μεγαλαυχέω *μεγάλως καυχῶμαι*, *μεγαλαυχής*, -ές, *μεγάλαυχος*, -ον *ὁ μεγάλως καυχώμενος, λίαν ἐνδοξος*, *μεγαλαυχία*, ἡ *μεγάλη καύχησις, ἀλαζονεία*, βλ. *αὔχης*.

μεγαλειός, μεγάλη, μεγαλίζομαι, μεγαλύνω, βλ. *μέγας*.

μέγαρον, τὸ *μέγα δωμάτιον, αἵθουσα, «σάλας, κοιτῶν, θάλαμος ὕπνου, οἰκία, ἀνάκτορον, μέγαρον*, *μεγαρόνδε* ἐπίρ. *οἰκαδε* : ξένη λ. (μικρασιατ. :), πβ. τὸ τοπων. *Μέγαρο*. — Καὶ ἡ λ. *μέγαρο* (ἀττ. *μάγαρο*), τὰ *ὑπόγεια σπήλαια (ἰερὰ τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης), εἰς ἃ ἔρριπτον ζωντανούς χοίρους κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Θεοδοφορίων* φαίνεται νὰ κατὰγεται ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς.

μέγας, μεγάλη, μέγα (=ἀρχ. ἰνδ. *māhi*, ἸΕ **maǵ[h]s*, εἴτα *μέγας*, -αν καὶ ἔπειτα *μέγας* μετὰ τοῦ -λο-) *ὅ,τι καὶ νῦν, μέγας, «μεγάλος», ὑψηλός, εὐρύς, μακρός, ἰσχυρός*, συγγρ. διαλ. *μῆζω* (**μεγῶν*), ἀττ. *μῆζω* (κατὰ τὸ χεῖρον ἢ ἀμείνων) *μεγαλύτερος*, ὑπερθ. *μέγιστος* *ὅ,τι καὶ νῦν, μέγιστος*, *μεγαλειός*, -α, -ον *μεγαλοπρεπής, λαμπρός*, *μεγαλείω* ἐπίρ. *μεγάλως, λαμπρῶς*, *μεγαλίζομαι* *ἐπαίρομαι, ὑπερηφανεύομαι*, *μεγαλύνω* *καθιστῶ τι μέγα, ἐνισχύω, ἐπαινῶ, δοξάζω* μέσ. *ἐπαίρομαι, καυχῶμαι**, *μέγεθος*, ἰων. *μέγαθος*, τὸ *μέγεθος, ὄγκος*, *μεγεθύνω* *μεγαλύνω* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *mah-*, *mahāt-* = μέγας, *mahan-* = μέγεθος, ἀρμ. *meo*=μέγας, γοτθ. *mikils*, ἀρχ. γερμ. *mihhi*=μέγας, τοχ. Α *mak*=μέγας, πολὺς, χεττ. *mekkil*=μέγας συνεσταλ. β. (**maǵ-*) ἐν τοῖς : λατ. *magnum*=μέγας (*maius*=δεδοξασμένος, ἐξυμνημένος), μιν. ἱρλ. *mag*=μέγας, *māi*=ἐγγενής, εὐπατριδής, ἀλβ. *maθ*=μέγας : πβ. *ἐξηθενωμ*. β. (**maǵ-*) ἐν τοῖς : δγα. *λίαν, πολὺ*, δγα. Πβ. *μεγαίρω*.

μέδων, μέδιμνος, βλ. *μέδω*.

μέδω (ἐν χρήσει μόνον ὁ ἐνεστ.) *ἀρχω, κυβερνῶ, προστατεύω*, *μέδομαι* (ἐνεστ., πρτ., μέλλ.) *προνοῶ, φροντίζω, σκέπτομαι περὶ τινος, ἐνθυμοῦμαι, ἐπινοῶ*, *μέδων, μέδων* *ὁ βασιλεύων, κυβερνῶν, ἀρχων, κύριος, προστάτης*, *μέδιμνος* (ἀρχαίωτ. *μεδίμνος*), ὁ *τὸ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μέτρον σιτηρῶν (κυρ. μετρητής)*, *μέτρον*, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, μέτρον* : συγγ. τοῖς : λατ. *modior*=σκέπτομαι, συλλογίζομαι, μελετῶ, ἀσχοῦμαι, *modus* ἀρσ.=μέτρον (*modestus*=μέτριος, σώφρων, ταπεινός, *modior*=μετρίάζω, συστήλλω, διευθύνω), *modius* ἀρσ.=μέδιμνος, ἀρχ. ἱρλ. *midian*=σκέπτομαι, κρίνω, *aimed*=μέτρον, γοτθ. *mitan*, ἀρχ. γερμ. *meian*, νεογερμ. *meissen*=μετρεῖν, γοτθ. *mitōn*, ἀρχ. γερμ. *meiōn*=ἀναμετρεῖν. — Ἐκτετ. β. *μήδομαι* *σκέπτομαι, ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω, σχεδιάζω, μηχανῶμαι, ἔχω κατὰ νοῦν, ἐτοιμάζω, ἐκτελῶ*, *μήδεα*, τὰ *φροντίδες, μέριμναι, σκέψεις, σχέδια, συμβουλαί*, *μήσταρ* (*-dt-), -αρος, ὁ *σοφὸς σύμβουλος, ἐπόπτης, προνοητής, ἐπινοητής, μηχανώμενός τι* (πβ. *Κλυταμήστρεδ*, ἡ), ἀρμ. *mit*=σκέψις, ἀρχ. ἱρλ. *mtch*, *to-pūdar*=κεκρινός, μιν. γερμ. *mās* ἀρσ., νεογερμ. *Mass* οὐδ.=μέτρον, ἀρχ. γερμ. *māsa*=μέτρον, γηγενός, ὑπόθεσις. — ρ. **mōd*- ἔπαιτα. τύπος τοῦ **mō*- = μετρεῖν (βλ. *μήτις*). Πβ. *μέτρον*.

μέζω (**Hoioδ.*, **mod-do*), **μέδεα** (**Αρχιλ.*), τὰ *μήδεα* (φωτός), τὰ *τὰ αἰ-

δοίκα, ἀνδρικά γυνητικά μέρια (ἸΟμ. τὸ -η- κατὰ μετρ. ἔκτασιν, ἢ μέ-
ζα καὶ γραφή), μεστός (*med-tós) *πλήρης, ἐμπλεὺς, κεκορεσμένος: συγγ.
τῷ μιν. ἱρλ. mome=ἡ βάλανος, τὸ «βαλανίδι» (*med-tu-) ρ. *med- = ἐξογ-
κοῦσθαι πῶς, ἴσως διάφορος τοῦ *med- = στάζειν (βλ. μάδω).

μέθυ, -υος, τὸ *μεθυστικὸν ποτόν, αἶνος*, μεθύω *εἶμαι μεθυσμένος* εἶμαι
διάβροχος, πλήρης ὑγροῦ (μεθύσκω *κάμνω τινὰ νὰ μεθύσῃ*, μεθυναῖος
[ἐκ τοῦ *μέθυ-μος] ἐπίθ. τοῦ Διονύσου), μέθη, μέθους, ἡ *ἢ μέθη, τὸ
μεθύσκειν*: οὐδ. τοῦ *medhús=ἡδύς, γλυκύς, ὅπερ κατέστη οὐς.=ἀρχ. ἰνδ.
mádhu οὐδ.=μέλι, εἶδος ποτοῦ ἐκ μέλιτος μετὰ ὕδατος καὶ ἀρώματος με-
μειγμένου, ὕδρμελι, τοχ. B mīd=μέλι, ἀρχ. ἱρλ. mid=ὕδρμελι, ἀρχ. σκανδ.-
loal. mjǫðr, ἀρχ. γερμ. metu, νεογερμ. Met=ὕδρμελι, λιθ. medūs=μέλι,
ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. medu, -u καὶ -a=μέλι. — IΕ *medhu=μέλι (ἐξ οὗ δάντια: φιλ-
λανθ. mesi, οὔγγ. mea, κινεζ. *mie, λαπων. mītsu=μέλι), εἰς τὴν Ἑλλ. δὲ
περιορίσθη μόνον ἐν τῇ στήμ. τοῦ *μεθυστικὸν ποτόν*, ἔκτασι τοῦ *melit=
μέλι (βλ. μέλι).

μειγνύμι *μειγνύω, ἀναμειγνύω*, βλ. μίγνυμι.

μειδᾶω (ἐν χρῆσει μόνον ἀόρ. **μειδῶσι**) καὶ **μειδῖαι** *εὐχαμογεῶν*, μειδιῶ*,
μειδῆμα, μειδίημα, τὸ *τὸ εὐχαμόγελον, μειδίημα*, **μειδός** *γέλως* Ἡσυχ.,
ὁμ. φιλο-μειδής (-μμ- ἐκ τοῦ -sm-) *ὁ ἀγαπῶν τὸ μειδίημα, εὐχαρίστως γε-
λῶν*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. smāyatē, -ati=μειδιῶ, smitah=μειδιῶν, smayah
=ἐκκληξίς, smāyayati=κάμνει τινὰ νὰ ἐκκληξοῦνται, smētah=μειδιῶν (*smēi-
ros=λατ. mīrus), τοχ. A smīpāp=μειδιῶν, λατ. mīrus=θαυμαστός, θαυμά-
σιος (=ἀρχ. ἰνδ. smētah), μιν. ἀγγλ. smilen (ἀγγλ. to smile)=μειδιᾶν, λεττ.
smiju, smiēt=περιγεῖν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. smēja, smijati se=γεῖν, smēche
=ὁ γέλως ρ. *smēi-, *smi(s)- = (μετ' ἀμνηστίας, ἐκπληξέως) μειδιᾶν.

μείζων *μεγαλύτερος*, βλ. μέγας.

μείλιον, τὸ *ὁ θησαυρὸς τῆς νύμφης, ἡ προίξ*, βλ. μέλιχος.

μείλιχος, **μειλίχιος** (ἰων.), λεοβ. **μέλλιχος**, κρητ. **μηλίχιος**, ἀττ., βοιωτ.
(διὰ μεταβολὴς τοῦ -ἐλι- εἰς -ἰλι-) **μῖλιχιος** *χαροποιός, χαρμόσυνος, πλή-
ρης ἀγάπης, γλυκύς, πρῆος, ἥπιος, μειλίχιος*, ἰων. **μείλιον**, τό, συνηθέστ.
πληθ. **μείλια**, τὰ *χαροποιὰ δῶρα, θησαυρὸς τῆς νύμφης, γαμήλιος προίξ,
ἀντικείμενα καλλωπισμοῦ, ἱλαστήρια δῶρα*, **μειλίσσω** *καταπραῖνω, ἐξι-
λεῶμαι*, **μείλιγμα**, τὸ *πᾶν ὃ, τι χρησιμεῖει πρὸς κατακράνυσιν* ἐν τῷ πληθ.
ἱλαστήριοι προσφοραὶ πρὸς τοὺς νεκρούς*, **μειλικτήριος**, -ον *πραϋντικός*:
*μελ-ν-, IΕ *mel-n-, συγγ. τῷ λιθ. melōnē=χάρις· ἀν ἀρχικῶς ἦτο IΕ
*mel(i)-l- (δευτερ. τύπος *mel-l-), ἴσως περαιτέρω συγγ. τῷ *mel- = πρῆος,
ἥπιος ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. māyaa- οὐδ.=ἀναψυχή, λατ. mī-tia=ἥπιος, πρῆος,
ἀρχ. ἱρλ. mīn=πρῆος, μαλακός, λιθ. mīelas=ἀγαπητός.

μείδω, βλ. μέινω.

μείραξ, -ωκος, ὁ, ἡ *παῖς, νεανίας, κοράσιον, νεῆνις*, ὕποκορ. **μειράκιον**, τό,
μειρακίσκος, ὁ, **μειρακίσκη**, ἡ, **μειρακύλλον**, τό, **μειρακιδόμαι** *γίνομαι μει-
ράκιον*, **μειρακιδής**, -ες *νεανικός, παιδαριώδης*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ.
mayakāh ἄρσ.=ἀνδράριον, māyāh ἄρσ.=ἀνὴρ, ἑραστής συγγ. ἴσως καὶ τῷ
λατ. mīritus=γαμήλιος, ἑγγαμος, σῖζυγος μετὰ τοῦ ἐπιθήματος g λιθ.

mergà=χοράσιον, μετὰ τοῦ -ῃ λιθ. marti=νόμῳ, πβ. Βριτό-μαρτις, ἡ, ὄνομα τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Κρήτῃ.

μείρομαι (*σμερ-ζομαι) *λαμβάνω τὸ ἀνήκον εἰς ἐμὲ μέρος, συμμετέχω*, γ' ἐν. ἐνεργ. πρκ. ὁμ. δ-μμορε *ἔχει μερίδιον, μετέχει, τυγχάνει*, παθ. πρκ. εἰ-μαρται *εἶναι δεδομένον (προωρισμένον) ὑπὸ τῆς μοίρας, εἶναι πεπρωμένον* (*σέ-σμερ-ται, ΙΕ *se-smer-, μέρος, τό, μερίς, -ίδος, ἡ *μερίδιον, μέρος, τε-μάχιον*, μερίζω *διακρίβω εἰς μέρη, χωρίζω, διανέμω*, μοῖρα (*μόρια), ἡ *μερίς, μέρος, μερίδιον* τὸ πεπρωμένον, ἡ μοῖρα* ('Ομ. 'Ιλ. Π 367 κατὰ μοῖραν), μόρος, ὁ *ἡ τύχη, μοῖρα, τὸ πεπρωμένον* (ὁμ. ἄμμορος *ἄμοιρος, ἀμέτοχος* ἐκ τοῦ *ἄ-σμορ-, πβ. κάσμορος *δυστήνος* 'Ἡσυχ.' μόρσιμος, μόριμος, μόριος *ὁ ὑπὸ τῆς μοίρας προωρισμένος*), λακ. μόρᾱ, ἡ *στρατιωτικὸν τμήμα*: συγγ. τοῖς: λατ. pectus=λαμβάνω μερίδιον, μετέχω, κερδίζω, ὑπηρετῶ, στρατεύομαι (pectore=λαμβάνω δι' ἐμαυτὸν μερίδιόν τι, πορίζομαι), χεττ. par-k- = (θύμα) μερίζειν (διανέμειν)* ρ. *(s)mer- = ἀπονέμειν, παρέχειν.

μεῖς, ὁ *ὁ μήν, «μήνας»*, βλ. μήν.

μεῖων, ὁ, ἡ, **μείων**, τὸ *μικρότερος, ὀλιγώτερος*: κατὰ τὸ πλείων ἀντὶ τῶν ἀρχαιοτ. *μείων*, *μείων* (διασωθέντων ἐν τοῖς: ἀ-μείων, ἀ-μεινον *οὐχὶ μικρότερος, οὐχὶ ὀλιγώτερος, καλύτερος*. *μει-νο-ν ἀρχικῶς οὐδ. *σμί-κρυνσις*, εἶτα ἐκ τοῦ οὐσ. μετέστη εἰς τὴν κλίσιν τῶν συγερ.) ρ. *mei- = ἐλαττώνειν, μειώνει, βλ. μεινύω. — 'Εξ αὐτοῦ: μειώω *ἐλαττώνω, μειώνω, ὑποβιβάζω, ταπεινώνω*, μειώσις, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, μειώσις, ἐλάττωσις, σμίκρυνσις*, μειονεκτέω *ἔχω παλὺ ὀλίγον, δὲν εὐπορῶ, εἶμαι ὑποδεέστερος τῶν ἄλλων, ὑστερῶ εἰς τι*, μειονεξία, ἡ *τὸ ἔχειν ὀλιγώτερον τοῦ ἄλλου, ἡ μειονεξία*, μείουρος *ὁ ἔχων περιεκομμένην τὴν οὐράν*. Τὸ ὑπερβ. μείστος *ἐλάχιστος* εἶναι νεώτ. σχηματισμὸς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ πλείστος ἀντὶ *μίστος, *μει-ιστος.

μέλαθρον, τὸ *ἡ ἐσωτερικὴ ὄψις τῆς στέγης, ἡ κυρία δοκὸς ἡ ὑποβαστάζουσα τὴν στέγην, ὀροφή, στέγη, οἰκία, κατοικία*, μελαθρόω *συνθεῖα διὰ δοκῶν, στερεώνω*: ἴσως ἐκ τοῦ *mel-s-dh-rom, συγγ. τοῖς: ὁμ. βλωθρός (*μλω-θ-ρος) *ὕψηλός καὶ λεπτός*, ἀρχ. ἰνδ. mūrdhān- ἀρσ.=κεφαλὴ, κορυφή (*mēldh-), ἀγγλοσαξ. mōlda=κεφαλὴ· εἶτα περιωρίσθη ἡ σημασία κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ὁμοιοκατέληκτον κμέλεθρον, τὸ *ἡ δοκὸς ἡ ὑποβαστάζουσα τὴν στέγην, σκεπὴ δωματίου*.

μέλας (μᾶλλον ἀντὶ *μέλατος), **μέλαινα** (=ἀρχ. ἰνδ. malinī), **μέλαιν** *μελανός, μαῦρος, μέλας, σκοτεινός, ζοφερός*, **μελαίνω** *ποιῶ τι μέλαν, μαυρίζω*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. malināh=ρυπαρός, ἀκαθάρτος, μέλας, mīlanah=μέλας, mala- ἀρσ., οὐδ.=ἀκαθαρσία, ἀμαρτία, γοτθ. mēla πληθ.=σημεῖα γραφῆς, ἀρχ. γερμ. māl οὐδ.=σημεῖον, στιγμὴ, λιθ. mēlynas=κυανοῦς, ἄλβ. mef-ene=ἡ πετέα («φτελίδα»)* ρ. *mel- = σκοτεινός, ἀκαθάρτος* πβ. *mol- ἐν τοῖς: μολύνω *ὁ, τι καὶ νῦν, μολύνω, «λερύνω»*, μόλυσμα, τό, μόλυσμός, ὁ *μόλυσμα, μίσημα*. *mol- ἐν τῷ μώλων, -ατος, ὁ *ὑπόλειμμα τραύματος, «πρήξιμο», σημεῖον πληγῆς, ἐξ οὗ ῥέει αἷμα* (πβ. ρωσ. malina=εἶδος μόρου, «βατόμουρο», ἐκ τοῦ *mol-)* συνεσταλ. β. μίλτος, ἡ *ἐρυθρὰ γῆ, «κυκαιοπόχωμα», ἐρυθρός μόλυβδος* (*mēltos ὁμ. μίλτο-πάγρος

*ὁ ἔχων ἐρυθρὰς παρειάς, ἐπίθ. πλοίου, τοῦ ὁποίου αἱ πλευраὶ ἦσαν ἐρυθροβαφεῖς), μετὰ τοῦ α· : μέλλος, ὁ *ἐδῶδιμος θαλάσσιος ἰχθύς ἐρυθροῦ χρώματος* (> λατ. *mallus*), πβ. λατ. *mallens* (*caicous*)=ὑπόδημα ἐρυθροῦ χρώματος (**m*°] *nejos*);, λιθ. *malvas*=ὑπερυθρός, κατρινωπός.

μέλλω *τῆκω, λειώνω τι (νεώτ.)· μέσ. ἀμτβ. τήρομαι, λειώνω* : = ἀγγλο-σαξ. *meitan*=διαλύεσθαι, τήκεσθαι, λειώνειν, γοτθ. *ga-malteins*=διάλυσις, ἀρχ. σκανθ.-ιολ. *maltr*=σσηπώς, «σέπιος», ἀρχ. γερμ. *malz*=ὑποκαίμενος εἰς τῆξιν, ἀδύνατος, οὐσ. *male*, νεογερμ. *Maß*=ἡ πρὸς ζυθοποιίαν παρεσκευασμένη κριθή· ρ. **meid*-, πβ. ἀμαλδόνω, ἀμαλός, βλαδορός, βλενός.

μέλλε (ὡ μέλε) *καλέ μου, ἀγαπητέ μου* : ἐκ τοῦ *μέλεε* *θυστυχός*, καθ' ὑφαίρεσιν, βλ. μέλεος.

μελεαγρίς, -ίδος, ἡ *εἶδος Νουμειδικῆς δρυϊδος κατοικαδίου (πατρὶς ἡ Ἀφρικῆ)* : Ἰσως ἔτινῃ λ. σχετιζομένη κατὰ παρετυμολ. πρὸς τὸ ὄν. Μελείαγρος.

μελεδαίνω, μελεδόνμα, μελεδών, μελεδιωνός, βλ. μέλω.

μέλεος (*μέλεος) *μάταιος, ἀχρηστος, ἀνωφελής, εὐτελής, θυστυχός, ἀθλιος, ἐλαεινός*, μελεο-παθής, -ές *ὁ πολλὰ θυστυχήματα παθών*, μελεό-πονος, -ον *ὁ ἐλαεινὰ πράξας*, μελεό-φρων, ὁ, ἡ *ὁ λύπης ἀξία φρονῶν, θυστυχός* : συγγ. τοῖς : μιν. ἱρλ. *meil*=ἀμαρτία (**meleios*), *meileim*=ἀπατῶ, λιθ. *mi-las*=ψεύδος, λαττ. *maldit*=ἀπατᾶσθαι, ἐξαπατᾶσθαι, *muldēt*=τῆδε κἀκεῖσε πλανᾶσθαι· ρ. **mei*-=ἀποτυγχάνειν, ἀστοχεῖν, πβ. ἀμβλίσκω, βλάσφημος.

μελετάω, μελέτη, μελέτωρ, βλ. μέλω.

μέλνγω, βλ. μέλω.

μέλι, γεν. μέλιτος, τὸ *ὁ,τι καὶ νῦν, τὸ μέλι*, μελι-ηδής, -ές *ἡδὺς ὡς τὸ μέλι, γλυκύς, προσφιλέης*, μελί-κητος, τὸ *κρέμα ἐκ μέλιτος καὶ γάλακτος προσφερόμενον ὡς σπονδὴ εἰς τοὺς καταχθονίους θεούς* : συγγ. τοῖς : ἀρμ. *meit*, γεν. *meit*=μέλι (θ. μετὰ τοῦ α κατὰ τὸ **medhu*, βλ. μέθυ), χεττ. *milīt*=μέλι, λατ. *mel*, γεν. *mellis* οὐδ.=μέλι, ἀρχ. ἱρλ. *mil*=ὦσ. (**melie*), γοτθ. *milīþ*=μέλι (**melitōm* =ἀλβ. *mjal'te*=ὦσ.). — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τέ : μέλισσα, ἀττ. -ττα, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ μέλισσα* (**μελιτja* *ζῶον τοῦ μέλιτος*), βλέττω *κόπτω τὰς κηρήθρας καὶ ἀπαιρῶ ἐξ αὐτῶν τὸ μέλι, τρυγῶ τὸ μέλι* (**mlitjō*). Πβ. μέθυ.

μελιζω *ἔδεω μέλος, ἤχῳ μελωδικῶς, ψάλλω· μετρ. ἐξυμνῶ· κόπτω εἰς τεμάχια, διαμελιζω*, βλ. μέλος.

μελίη, ἀττ. -ίῃ, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, τὸ δένδρον ἡ μελία· δόρυ ἐκ ξύλου μελίας*, ὁμ. ἐθμμελής *ὁ ὠκλισμένος μὲ καλὸν δόρυ ἐκ μελίας*, μέλιος, μέλινος, ἀττ. μελέινος *ὁ ἐκ ξύλου μελίας* : ἐκ τοῦ *σμελFεῖα* (*σμελFινος)· ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

μελίη, ἡ *εἶδος κέγγρου, τὸ καχερίε* : συγγ. τοῖς : λατ. *milium* οὐδ.=κέγχρος (**melium*), λιθ. *malpas* θηλ. πληθ.=ὦσ.· Ἰσως, ὡς σημαίνειν *ἐδῶδιμος, ἀλέσιμος καρπός*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. **mei*-=ἀλέθειν (λατ. *molō*).

μέλλω (μέλλ. μαλλήσω) *θιστάζω, βραδύνω, ἔχω κατὰ νοῦν καὶ πράξω τι, ὀφείλω νά...*, μέλλημα, τό, μέλλησις, ἡ *βραδύτης, ἀργοπορία, ἀναβολή*, μελλήτης, -οῦ, ὁ *ὁ βραδύνων, ἀργοπορῶν, θιστάζων* : συγγ. τοῖς : λατ.

prōmellere (-li- εκ τοῦ *la-) = libere prōponere, remelligō = remogātīx· περι-
τέρω, ὡς σημαίνειν *σκέπτομαι, εἶμαι ἐμπροντίας*, εἶναι συγγ. τῷ μέλω.

μέλος, -ους, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, μέλος τοῦ σώματος, σῶμα· μελωδία, ᾠσμα,
ῶδη* (ἐξ οὗ μελίω *ᾤδω μέλος, ψάλλω· μέσ. ποιῶ μέλος δι' ὄργανον, παί-
ζω μουσικὸν ὄργανον*, μελίω (μετγν.) *κόπτω εἰς ταμῆα, διαμελίω*,
μελωδέω *ᾤδω μελωδικῶς*, μελωδία, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, μελωδία, ψαλμοδία,
ᾠσμα χορικόν*, μελωδικός *ὁ ᾄδων μελωδικῶς, μουσικός, μελωδικός*·
συγγ. τοῖς· βρετ. mell, κορν. mal=ἀσπράγαλος, ιουδαϊκῶς, κυμβρ. cym-mal
=μέλος τοῦ σώματος, ἀρθρωσίς (καλτ. *mois), ἀρχ. ινδ. māṣṭan- οὐδ.=
μέλος τοῦ σώματος, λιθ. maspaō=ἡ σπονδυλικὴ στήλη.

μέλπω *ᾤδω, ἐξυμῶ τινα ἐν ᾠμασι καὶ χορῶ· μέσ. ᾄδω πρὸς λύραν ἢ κι-
θάραν*, μέλπηρα, τὰ *παίγνυν*, μελή, ἡ *ᾠσμα, ῶδη*, μοιπός *ῶδός*·
Ἑσυχ.: ἀρεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ μέλος *ᾠσμα, μελωδία*, ἐν τοῦτο ἀρχι-
κῶς εἶναι διάφορον τοῦ μέλος *μέλος τοῦ σώματος*·).

μέλλω (μέλλ. μελήσω, πρκ. μέμηλα καὶ μεμέληνα), πκθ. μέλωμαι (γ' ἐν.
πρκ. μέμβλεται) *εἶμαι ἀντικείμενον φροντίδος ἢ σκέψεως, φροντίζω, ἐν-
διαφέρωμαι περὶ τινος*· (μέλλει μοι *φροντίζω, ἐνδιαφέρωμαι*), μέλημα, τὸ
δ,τι καὶ νῦν, μέλημα, φροντίς, μέριμνα, καθήκον, μελέτη, ἡ, μελεδών,
-ωνος, ἡ, μελέδημα, τὸ *φροντίς, μέριμνα, μέλημα*, μελεδωνός, ὁ, ἡ *ὁ φρον-
τίζων περὶ τινος*, μελέτη, ἡ *φροντίς, ἐπιμέλεια, ἀσκήσις*, μελετάω *φρον-
τίζω περὶ τινος, διδάω προσοχὴν εἰς τι, ἐνασχολοῦμαι εἰς τι, σπουδάζω,
μελετῶ*, μελέτωρ, -ορος, ὁ *ὁ φροντίζων περὶ τινος, τιμαυρός*· ἰσως συγγ.
τῷ μέλλω, πβ. κυμβρ. difal=προσεκτικός, περιποιητικός, gofal=φροντίς.

μελωδέω, μελωδία, βλ. μέλος.

μέμηλα, μεμέληνα, βλ. μέλω.

μέμνημαι *εἶμαι μνήμων, ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου, ἐνθυμούμαι*, βλ.
μέμνη.

1 **μέμνων, -ονος**, ὁ *δνος*, βλ. μένω.

2 **-μέμνων** ἐν τοῖς· ὅμ. θρασυ-μέμνων, -ονος *τολμηρός*, Ἄγα-μέμνων, -ονος,
ὁ, ἰσως ἐκ τοῦ *μέσμων, συγγ. τῇ ρ.*mod-, βλ. μέδομαι.

μέμνη *διανοοῦμαι, προτίθεμαι, ἐπιθυμῶ πολύ, ποθῶ*· παλ. πρκ. μετ'
ἀναδικλ. (μετὰ σημ. ἐνεστ., ὡς τὸ μέμνημαι)=λατ. meminī (*me-mo-nai)=
ἀναμνησκομαι, ἐνθυμούμαι (μέμνηται ἐκ τοῦ *me-mn-, μεμῶτω=λατ. me-
mepiō, IE *me-mnōd· μετγ. μεμῶς, πληθ. κατὰ μετρ. ἑκτασις μεμῶτες)·
ἀνευ διπλασ. γοτθ. man, πληθ. munum=νομίζω, πιστεύω, ἀρχ. σκανδ.-ισλ.,
ἀγγλοσαξ. man=διανοοῦμαι, προτίθεμαι· ρ. *man- = σκέπτεσθαι, πνευμα-
τικῶς ἡρεθισμένον εἶναι, ἐν τοῖς· ἀρχ. ινδ. māṇyatī=σκέπτεται (=ἔλλ. μαί-
νομαι, βλ. κατωτ.), mānati=μνημονεύει, māṇayati=τιμᾷ (πβ. λατ. monēō,
ἀρχ. γερμ. manōn, νεογερμ. mahnen=ὀνειδυμίζειν), mānas- = αἰσθησις,
νοῦς (βλ. μένος), ἀρμ. i-manam=ἐννοῶ, ἀρχ. ἱερλ. ro-mēnais=ἐσκέφθη, διε-
λογίσθη, ἀρχ. γερμ. minn(e)s (νεογερμ. Minne)=ἀγάπη, ἔρως (*menjō),
γοτθ. gamunda, ἀρχ. γερμ. ginnunt=ἀνάμνησις, μνήμη, λιθ. menā, miñti=
συμβουλεύω, menā (δευτερ. τύπος miniti), mināti=διανοοῦμαι, προτίθεμαι,
ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. menjō, menāti=νομίζω, πιστεύω. — Ἐνταῦθα ἀνέχονται καὶ
τὰ ἐκ τῆς μετὰ τοῦ ᾠ βάσεως *m(e)nā- (πβ. ἀρχ. ινδ. manā-tāḥ=μνημο-

νευθεῖς, *παῖγιάε* = μνημονεύεται) : μέμνημαι (δωρ. -ᾱ-) *εἶμαι μνήμων, ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου, ἐνθυμούμαι*, *μνῶμαι* *ἐνθυμούμαι* (ἐν τοῖς ὁμιλουμένοις, *μνῶστω*), *μνήσις*, ἢ *ἀνάμνησις*, *μνήμη*, ἢ *ἐνθύμησις, ἀνάμνησις, *μνήμη**, *μνήμων*, ὁ, ἢ, *μνήμων*, τό, γεν. -ουος *ὁ ἐνθυμούμενός τι, μνήμων*, *μνήμα* (δωρ. -ᾱ-), τὸ *πράγμα πρὸς ἀνάμνησιν, μνημεῖον, τάφος*, *μνημονεύω* *ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου, ἐνθυμούμαι, μνημονεύω τι*, *μνημοσύνη*, ἢ *ἐνθύμησις, μνήμη*, *μνημόσυτον*, τὸ *πράγμα πρὸς ἀνάμνησιν, μνημεῖον*. Βλ. καὶ *μαίνομαι*, μένος, μιμνήσκω.

μὲν μῆριον χρησιμοποιούμενον ἐπὶ ἐξάρσεως, βλ. μᾶ.

μενεσίνω *θευνύω προθυμίαν νὰ πράξω τι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, ὀργίζομαι*, βλ. μένος.

μενθήρη*, ἢ *φροντίς* *Ἡσυχ* : μέλλον συγγ. τῷ *μασθίνω*, πβ. *μοῦσα*.

μενοινῶ *ἔχω ἐν νῷ, συλλογίζομαι, σκοπεύω, μελετῶ, ἐπιζητῶ, φροντίζω, ἐπιθυμῶ*, *μενοινή*, ἢ *ἐπιθυμία*, βλ. μένος.

μένος, -ους, τὸ *πνεῦμα, θάρρος, τόλμη, ὀργή, δύναμις, ἰσχύς, ὁρμή* : = ἄρχ. ἰνδ. *māpas-* οὐδ. = αἰσθησις, νοῦς (*dur-māpas* = *δυσμενής*), λιθ. *mešas* ἀρσ. = τέχνη. — Ἐξ αὐτοῦ ἀμενηνός *ὁ ἄνευ μένους, ἀδύνατος, ἀσθενής* (**a-me-pes-āpos*), ἀμενηνῶ *ἐξασθενίζω, ἀπαμβλύνω τὴν ὁρμὴν ἢ τὴν δύναμιν πράγματός τινος*, *μενοεικής*, -ές (: [F]εἶκω) *ἀνάλογος πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν, ἀφθονός*, *μενοαῖνω* *θευνύω προθυμίαν νὰ πράξω τι, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ, ὀργίζομαι* (**me-pes-p-*), *μενοινῶ* (ὁ ἰδέ), *μενοινή*, ἢ *ἐπιθυμία* (ἐκ τινος **μενο-*ων [-β. *μεριμνῶ* ἐκ τοῦ **μερίμων*]* *ὁ ἀρσιούμενος εἰς τι*, ὅπερ ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς οὗς. **μενώ* [ι], πβ. ἡχώ, τὸ γυναικεῖον δν. *Μενῶ* καὶ τὰ παράγωγα *Μενάτης*, *Μενοίτιος*).

μέντοι *ἀλλ' ὅμως, ἐν τούτοις* τῷ ὄντι, ἀληθῶς : μέν + τοι, πβ. καί-τοι, τοί-σιν, τοιγάρ, ἄντων. θ. **τω*.*

μένω, μί-μν-ω (περὶ τοῦ σχηματισμοῦ πβ. τὸ λατ. *gī-gn-ō*), πρκ. *μαμένημα* *ὅ, τι καὶ νῦν, μένω, διαμένω, παραμένω, χρονотριβῶ, μένω σταθερὸς εἰς τινὰ γνώμην ἢ πεποίθησιν* *περιμένω*, *προσδοκῶ τι**, *μονή*, ἢ *τὸ μένειν, παραμένειν, βραδύνειν*, *μόσιμος* *ὁ μένων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, μόσιμος, σταθερός, ἀμετάβλητος*, *μέμνων*, -ουος, ὁ *ἄνους* (διὰ τὴν ὑπομονητικὴν αὐτοῦ φύσιν) : συγγ. τοῖς : ἄρχ. ἰνδ. *man-* = *διστάζειν, ἀκίνητείν*, ἄρμ. *manam* (**mēnā-* ἢ **mōnā-*) = *μένω, περιμένω*, λατ. *maneo* = *μένω* (**m, nē-* : *μαμένημα*, *mānē* : *ἐμμενα*), τοχ. *Λ māek-* = *εἶναι*. — ρ. **meu-* = *μένειν*, ὡς σημαίνουσα δὲ ἀρχικῶς **διστάζειν, συλλογίζεσθαι ἢ κατέστιν σκέψασθαι* ἵστασθαι* εἶναι συγγ. τῷ **man-* = *σκέπτεσθαι*.

μερίζω, μερίς, βλ. *μείρομαι*.

μεριμνῶ (ἐκ τινος **μερίμων*, πβ. *μενοινῶ*) *φροντίζω, μεριμνῶ, εἶμαι ἀνήσυχος ἢ ἐμφροντις περὶ τινος, σκέπτομαι σοβαρῶς περὶ τινος*, ὑποχωρητ. *σχηματισμὸς μέριμνῶ*, ἢ *φροντίς, μέριμνα, σκέψις*, μετ' ἐπιτατ. δι-

1. Κατὰ τὸν Hofmann καὶ τὸν J. Pokorny (Indogermanisches etymologisches Wörterbuch, I Bern 1959, σ. 780) ἡ λ. *μενθήρη* σημαίνει προσέτι **Stirn**, τ. ἔ. **μετώπον**. Τὴν σημασίαν ὅμως ταύτης τὰ λοιπὰ λεξικά οὐδόλως ἀναφέρουν.

πλασ. : μέρμερος *ὁ πλήρης σκέψεων, πολλὴν φροντίδα καὶ ἀνησυχίαν προ-
 ξενῶν*, μέρμηρξ, ἡ *φροντίς, σκέψις*, μερμηρίζω, μερμαίρω *μεριμνῶ,
 φροντίζω, σκέπτομαι, διαλογίζομαι, διστάζω, ἀμφιβάλλω*, ἐξησθενωμ. β.
 μάρτυς, ὁ, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, μάρτυς, κμάρτυρας* (ὁ ἰδέ) : συγγ. τοῖς : ἀρχ.
 ἰνδ. mārtaṭi=ἐνθυμεῖται, ἀρμ. mormok=λύπη, θλίψις, φροντίς, λατ. me-
 mor=μνήμων, ποστ. θηλ.=χρονотрибή, ἀναβολή, ἀρχ. ἱρλ. maṛaim=μένω,
 κυμβρ. marth=θλίψις, φροντίς, γοῦθ. mārtaian, ἀρχ. γερμ. mormen=φρον-
 τίζειν, ἀνησυχεῖν, σερβοκροατ. māriti=μεριμνᾶν ρ. *(a)mec- = ἐνθυμεῖσθαι,
 προτίθεσθαι, φροντίζειν καὶ διστάζειν, μένειν (περὶ τῆς σημ. πβ. τὴν ρ.
 *men- = σκέπτεσθαι καὶ μένειν, βλ. μένω).

μερμαίρω, μέρμερος, μέρμηρα, μερμηρίζω, βλ. μάρτυς, μεριμνῶ.

μέρμις, -ίθος, ἡ, μερμίθη (μέρμιθα), ἡ καὶ μέρμιθος, ὁ *λεπτὸν σχοινίον,
 «σπάγκος», ἐκτετ. β. μηρόμαι *συστέλλω, «μαζεύω», τυλίσσω, ἀνασύρω*
 (μᾶρνεται Θεόφρ. 1,29 ὑπερβαρισμός ;), μέρμηθος, ἡ *κλωστή, σχοινίον, σπάγ-
 γος* (σμήρηθος, ἡ Πλάτ., μετὰ δευτέρ. σ.) : ἀν ἡ λ. προέρχεται ἐκ κλη-
 ρονομίας, ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. σκανδ.-ισλ. mer=εἶδος ἀλιευτικοῦ καλάρου ρ.
 *mer-, πβ. ἐκτετ. τύπον *merēgh- ἐν τῇ βρόχος (*μρόχος), ὁ *σχοι-
 νίον, «θηλειὰ» πρὸς ἀπαγχονισμόν, ἀγχόνη, βρόχος» (ὁ ἰδέ). Πβ. σμήρηθος.
 μέρπος, -ων (ἐν ταῖς φράσεσι : μέρπος ἀνθρώποι, μ. βροτοί) : ἀβεβ. σημ.
 καὶ ἐτυμολ. ἴσως, ἀπὸ διανοητικῆς ἀπόψεως, εἶναι συγγ. τῷ μεριμνῶ.
 — Προσέτι μέρψ, -οπος, ὁ *μελισσοφάγος, εἶδος πτηνοῦ ἐπωάζοντος εἰς
 τὰς κοιλότητας τῆς γῆς* (οἱ Μέρπος τῆς Κῆ ἐθεωροῦντο γηγενεῖς).

μέρος, τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, μέρος, μερίδιον*, βλ. μοίραμαι.

μέρψ, -οπος, ὁ, βλ. μέρπος.

μέσσαβον καὶ μέσσαβον, τὸ *ἡμᾶς δερμάτινος, συνδέων τὸ ζεύγος βοῶν μετὰ
 τοῦ ζυγοῦ* : μέσ(ο)ς + βοδς (-βον ἐκ τοῦ *βFon, *gʷhont, πβ. ἐκατόμ-βη) :

μεσάζω, μεσαιπόλιος, βλ. μέσος.

μεσηγύ(ς), βλ. μεσσηγύ.

μεσημβρία, ἰων. μεσημβρία, ἡ (ἰωρ. μεσημέριον, τὸ) *τὸ «μεσημέριον, ἡ
 μεσημβρία», μεσημβρινός *ὁ ἀνέμων εἰς τὴν μεσημβρίαν, ὁ κατὰ τὴν με-
 σημβρίαν, μεσημβρινός νότιος*, μεσημβριάζω, μεσημβριῶ, μεσημβρίζω
 διέρχομαι τὴν μεσημβρίαν : μέσος + ἡμαρ, ἡμέρᾱ.

μεσόδημη (ἐν ἀττ. ἐπιγρ. μεσόμνη), ἡ *ἡ ἐγκαρσίως καμμένη δοκός, ἥτις ὑπο-
 βαστάζει τὸ μέσον τοῦ οἰκοδομήματος* : μέσος + δόμος (θηλ. ἐνδ. *dē-mē ;).

μέσος, βλ. μέσος.

μεσπίλον, τό, μεσπίλη, ἡ *τὸ δένδρον καὶ ὁ καρπὸς ἡ «μουσμουλιῶν, τὸ
 «μουσμουλον», μεσπιδόης, -ες *ὅμοιος πρὸς μεσπίλην* : ξένη λέξις.

μέσσατος, βλ. μέσος.

μεσηγύ καὶ μεσηγύς ἐπίρ. *ἐν τῷ μέσῳ, μετὰξὺ*, βλ. ἐγγός.

μέσος ἐπικ., μέρος ἀττ. *ὁ ἐν τῷ μέσῳ, μεσσίος, μέσος, μέτριος*, μεσ-
 (σ)ότης, -ητος, ἡ *ἡ κεντρικὴ (μεσσία) θέσις, τὸ μέσον*, μεσῶ, μεσάζω
 εἶμαι εἰς τὸ μέσον, εὐρίσκομαι ἐν τῷ μέσῳ τινός, μεσαιπόλιος *ὁ κατὰ

1. Κατὰ τὰ ἡμέτερα λεξικά ἡ λ. μέρπος σημαίνει *οἱ ἄνθρωποις ὁμιλοῦν-
 τες, πεπρωκισμένοι μὲ ἑαυθρον φωνήν, ἄνθρωποι, θνητοί*.

τὸ ἡμισυ πολιὸς (φαρός)», μέσσητος «ὃ ἐν τῷ μέσῳ» (ἀνώμαλον ὑπερβ. τοῦ μέσου, πβ. νέος : νέατος, τρίτος : τρίτατος) : ἐκ τοῦ *medhjos=ἀρχ. ἰνδ. mādhyah, λατ. medius=μέσος, gall. medio- (π.χ. Medio-lanum), ἀρχ. ἱρλ. mid=μέσος, γοτθ. midja, ἀρχ. γερμ. mīti=μέσος, ἀλβ. mijet=μέσον· πβ. ἀρμ. mēj=μέσον, λιθ. mēdis ārs.=ξένδρον, ἀρχ. ἑσουλ. ολαβ. mešda=ὁδός. **ΙΕ** *me-dhi=ἐν μέσῳ, πβ. μετά.

μεστός «πλήρης, ἐμπλεως, κακορεσμένος», μεστός «πληρῶ τι ἐντελώς», βλ. μέζα.

μετά και κατ' ἀναστροφὴν μέτα (σύν δοτ. τοπ., εἴτα σύν γεν.) ἐν μέσῳ, μεταξύ, μετά, ἐμέ» : με- + -τα (ὡς ἐν τῷ κατῷ), συγγ. τοῖς : γοτθ. mīþ, ἀρχ. γερμ. mit(i), νεογερμ. mit =μετά (**ΙΕ** *me-ti ἢ *mē-dhi), ἱλλυρ. *me-tu-, *met- (π.χ. ὄν. νήσου Metubarbis=μεταξὺ τῶν ἰλῶν, Met-ara=ὁ μετασῆος ποταμός). **ΙΕ** *me-ti (*me-tu κ. τ. λ.) μᾶλλον συγγ. τῷ *me-dhi, τῇ βάζει τοῦ μέσ(σ)ος. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ : μέταζε ἐπίρ. *μεταξύ, μετά ταῦτα* (τὸ -ζε κατὰ τὸ θίραζε κ. τ. λ.), μεταξύ ἐπίρ. *ὅ,τι καὶ νῦν, μεταξύ, ἐν τῷ μέσῳ, «ἀνάμεσαι» (μετά + ἐύ, συγγ. τῷ ἐέν, πβ. εν : νόν κ. τ. λ.).

μέταλλον, τὸ *μεταλλεῖον, λατομεῖον, φρέαρ (ὑπόνομος) ἐν πολιορκίᾳ, ἐργασία* (> λατ. metallum), μεταλλῶ «διαρευνῶ, ἐξετάζω μετὰ προσοχῆς, ἀνακρίνω, ζητῶ πληροφορίας, ἐρωτῶ περὶ τινος», μεταλλεύς, μεταλλευτής, ὁ «ὁ ἀναζητῶν μέταλλα, μεταλλουργός», μεταλλεῖα, ἡ «τὸ ἀναζητεῖν μέταλλα, ἡ ἐκμετάλλευσις· ὑπόγειος ὀχετός», μεταλλεῖα «λαμβάνω διὰ μεταλλείας» : ἀβεβ. ἐτυμολ., μᾶλλον ξένη λέξις.

μεταμῶνιος «οὐτιδανός, μάταιος, ἀνευ ἀποτελέσματος» : μᾶλλον ἐκ τοῦ *μεταμεῶνιος (πβ. ἀνεμῶνιος ἐκ τοῦ *-μῶνιος «ἀνωφελής», βλ. ἀνεμος).

μετανέστης, ὁ «ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ ἐκ τῆς πατρίδος του εἰς ξένην χώραν μεταναστεύσας, μετανάστης, μέτοικος», βλ. σάω.

μεταξὺ, βλ. μετά.

μέτασσαι, αἱ «ἀνάδες μεσαιῖαι, ἦτοι αἱ γεννηθεῖσαι μεταξύ τῶν πρωίμων καὶ τῶν ὀψίμων, αἱ μέσης ἡλικίας», βλ. ἐπισσαι (ἐν λ. ἐπί).

μετεκίαθον, βλ. κίω.

μετεωρίζω, μετέωρος, βλ. μετήρορ.

μετήρορ, ἀττ. μετέωρος (δωρ. πεδ-ἄρορ) «ὁ ὑψούμενος ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους, ἐν τῷ ὑψεῖ εὐρισκόμενος, αἰωρούμενος εἰς τὸν ἀέρα, ἔξω εἰς τὸ πέλαγος, ἐν ἀβεβαιότητι», μετεωρίζω «ὕψωνω, ἐπαιρῶ, ἐπαινῶ» : μετά (αἰολ., δωρ. πεδῶ) ἐν μέσῳ + *ἄφορς (συγγ. τῷ αἰείρω «ὕψωνω, σηκώνω») «ὁ ἐν τῷ μέσῳ ἐλευθέρως αἰωρούμενος».

μετόπη, ἡ «ὅ,τι καὶ νῦν, μετόπη» : μετά + ὀπή «θέσις μεταξύ δύο κενῶν εἰς τὸ διάζωμα χρησιμεύουσα πρὸς ἄρσιν τοῦ ἄκρου τῶν δοκῶν».

μέτρον, τὸ «ὅ,τι καὶ νῦν, μέτρον, διάστημα, μῆκος», μέτρος «ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ ἐν μέτρῳ, μέτριος, μὴ ὑπερβολικός», μετρέω «ὅ,τι καὶ νῦν, μετρῶ», μετρητής, ὁ «ὁ μετρῶν, μετρητής» μέτρον ὑγρῶν, μετριάζω «εἶμαι μέτριος, φέρομαι μετὰ μετριοτήτος» μετριάζω, ρυθμίζω τι» : μᾶλλον ἐκ τοῦ *med-iotai (βλ. μέδω), ἢ συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. mātram, mātr̥=μέτρον, ρ. *mē-, βλ. μετεις.

μέτωπον, τὸ *τὸ μεταξὺ τῶν ὀφθαλμῶν διάστημα, μέτωπον, πρόσωπον, ἡ πρόσφυς, κατὰ μέτωπον γραμμὴ στρατοῦ (στόλου)*, μετωπηδὸν ἐπὶρ.
κατὰ μέτωπον: μετὰ + ὦψ.

μέχρι (καὶ **μέχρις** 'Ιλ. Ω 128) *ἕως, μέχρι*: ἐκ τοῦ *meḡhari=ἀρμ. meḡj=παρὰ (ἐκ τοῦ *meḡr) πβ. *μες (ἐκ τοῦ *μετ[a] + ς, ὡς τὸ λατ. ab-e:), βάσις τοῦ κρητ. μέστα, ἀρκ. μέστ' ὄν, θεσσ. μέσποδι (*ποδ=λατ. quod + τῷ μορίῳ -i), γορτ. μετ' ἐς (ἐκ τοῦ μεστ' ἐς) *μέχρι, ἕως*, ὁμ. ('Ιλ. Θ 508) μέσφ' *μέχρι τινός, ἕως*. Πβ. με-τά.

μή (ἰων., ἀττ., δωρ.), ἡλ. **μή** *ὅ, τι καὶ νῦν, μή, «ὄχι», ἵνα μή (ἀπαγορευτικόν)*: =ἀρχ. ἰνδ. mā, ἀρμ. mī, τοχ. A mā, μεσσαπ. ma, ἀλβ. mo (*mō + a).

1 **μήδεα** (φουτός), τὰ *τὰ ἀνδρικὰ γεννητικὰ μόρια, αἰδοῖα*, βλ. μέζα.

2 **μήδεα**, τὰ *φροντίδες, μέριμναι, σκέψεις, σχέδια, συμβουλαι*, **μήδομαι** *σκέπτομαι, ἐπινοῶ, μηχανῶμαι, ἐτοιμάζω, ἐκτελῶ*, βλ. μέθο.

μηκάσμαι (μτχ. ἀορ. β' **μῆκυν**, πρκ. **μαμηκῶς, μαμέκυντα**) *βελάζω, ἐκπέμπω ὁξύν μυκηθμόν, φωνάζω*, **μηκάς**, -άδος, ἡ *ἡ αἰξ, τὸ πρόβατον, ὁ ταῦρος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. makamakāyatē=μυκάται, mēkaḥ ἀρσ.=τράγος, ἀρμ. mak'i=πρόβατον, λατ. miccīd, -īte=κοάζω, μsn. γερμ. mechezen, νεογερμ. meckern (ἀρχαιοτ. mecken)=μυκάσθαι, λιθ. mekenū, -enti=μυκάσθαι, τρφυλίζειν, μικρορρωσ. mēkaty=μυκάσθαι ἡχοιμ. ρ. *mēq-.

μηρεδανός, μήκιστος, μήκος, μηκύνω, βλ. μακρός.

μήκων (δωρ. **μῆκων**), -ωνος, ἡ (ὁ) *ὅ, τι καὶ νῦν, μήκων, «παπαρούνα», **μηκωνικός** *ὁ ἀνήκων εἰς μήκωνα ἢ ὁμοίος πρὸς μήκωνα*, **μηκῶνιον**, τὸ *ὁ ὁπὸς τοῦ μήκωνος*: συγγ. τοῖς: μsn. γερμ., μsn. κάτω γερμ. mēn (ἀρχαιοτ. mēhen), ἀγγλοσαξ. mēho (κοινῇ γερμ. *mēhan-), μεταπτ. τύποις (μετ' ἐναλλαγῆς φωνηέντων): ἀρχ. γερμ. mēgo (νεογερμ. βαυαρ. Magen)=μήκων, «παπαρούνα», ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. maks=ὦσ. ΙΕ *māq(en)-=μήκων, ἀρχ. λέξις νομαδικοῦ βίου, ἀγνώστου προελεύσεως.

μηλέα, μήλιος, βλ. 1 **μήλον**.

μήλαιος, βλ. 2 **μήλον**.

μηλολόνη (καὶ **μηλολόνη**), ἡ *ὁ χρυσοκάνθαρος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

1 **μήλον** (δωρ. **μῆλον**), τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, τὸ μήλον, ὁ καρπὸς δένδρου* (> λατ. pēlum, mēlum), **μηλέα**, ἡ *τὸ δένδρον ἡ μηλέα, ἀμηλιά*, **μήλιος** *ὁ ἀνήκων εἰς μηλέαν, κατεσκευασμένος ἐκ μήλων*, **μηλῖς** (δωρ. **μῆλῖς**), -ίδος, ἡ *μηλέα*, **ἐπιμηλῖς**, ἡ *εἰδος ἡμουσμουλιάς*, **μήλωφ**, -οπος *ὁ ἔχων τὴν ὄψιν (τὸ χρῶμα) τοῦ μήλου, κίτρινος*: δάνειον ἐκ μεσογ. χώρας, πβ. τὴν νῆσον τοῦ Αἰγαίου **Μήλος**.

2 **μήλον**, βοιωτ. **μῆλον**, τὸ *μικρὸν ζῷον, πρόβατον*, **μήλειος** *ὁ ἀνήκων εἰς πρόβατον, πρόβειος*: = ἀρχ. ἰρλ. mīl οὐδ.=ζῷον, ἀρχ. σκανθ.-ισλ.-φαιρ. mēla=ἀγελάς, μεταπτ. τύποι: ἀρμ. mal=πρόβατον, κριός, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. malē=μικρός, ὀλίγος (*mōlōs), ἐξησθενωμ. β. ἀρχ. γερμ. mal=μικρός, ὀλίγος (amalaī vīhu=μικρὸν ζῷον) ἴσως ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. malus=κακός (*[s]mō-los).

1 **μήν** (**μῆν**) *ἀληθῶς, τῷ ὄντι, βεβαίως, ὁμῶς*, βλ. μά.

2 **μήν** (ἀττ.), γεν. **μηνός** (λεσβ. **μῆννος**), ἰων., ἀρχ. ἀττ. **μῆς** (*μηνς), ὁ *ὅ, τι καὶ νῦν, ὁ μήν, «μήνας», **μήνη**, ἡ *σελήνη* (*mōnā ἢ *mōnēnā),

μηνιαῖος, -α, -ον *ὁ κατὰ μῆνα συμβαίνων, μηνιαῖος* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. mās-, māsaḥ=μῆν, σελήνη, ἀρμ. apis, γεν. apasoy=μῆν, τοχ. A mañ=σελήνη, μῆν, B mañe=μῆν, λατ. mēnsis ἀρσ.=μῆν, ἀρχ. ἱρλ. mī=μῆν (*mās-), γοτθ. mēnōþs, ἀρχ. γερμ. mēnōt ἀρσ.=μῆν (*mēnōt-), γοτθ. mēna, ἀρχ. γερμ. māno ἀρσ.=σελήνη, λιθ. mēnais καὶ mēnuo ἀρσ.=σελήνη, μῆν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. mēsers=σελήνη, μῆν (*mēs-ḡ-ko-), ἀλβ. muai=μῆν (*mēnot- ἢ *mēn[o]e-). IE κλίσις *mēnōt-, γεν. mēneses- ἢ σημ. *σελήνη*, πιθ. ὡς μέτρησης χρόνου, εἶναι συγγ. τῇ ρ. *mē- = μετρεῖν, βλ. μῆτις.

μηνάς, -άδος, ἡ *σελήνη*, μῆνη, ἡ=ὥσ., μηνίσκος, ὁ ὑποκορ. τοῦ μῆνης *ἡ σελήνη πρὶν συμπληρώσῃ τὸ πρῶτον τέταρτον, κάλυμμα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν ἀνδριάντων*, βλ. μῆν.

μηνιάω, βλ. μῆτις.

μηνιγέ, -ιγος, ἡ *ἐπιδερμὶς, ὑμένες τῆς σαρκός, ὕμνη τοῦ ἐγκεφάλου* : ἐκ τοῦ *mēno- ἢ *mēnsno-, συγγ. τῷ μηρός (βλ. ἰδέ).

μηνις, -ιος καὶ (νεώτ.) -ιδος, δωρ. μῆνις (κρητ. ἐμμῆνιαις αἰτ. *ἐμμῆνεις, μαινομένους*), ἡ *ἡ διαρκὴς ψυχικὴ διέγερσις ἐναντίον τινός, ὀργή*, μηνίω *εἶμαι ὠργισμένος ἐναντίον τινός, μνησικακῶς, ἐκχέω τὴν ὀργὴν μου κατὰ τινος, ὀργίζομαι (μῆνιμα, τό, μνηθμός, ὁ *θυμός, ὀργή* ἐνοχὴ φόβου*), μηνιάω, μηνίζω, μηνιάω=ὥσ. : ἀβεβ. ἐτυμολ.

μηνύω, δωρ. μῆνύω *καθιστῶ τι γνωστόν, ἀναγγέλλω, φανερώνω, προδίδω, καταγγέλλω, εἰσάγω καταγγελλίαν ἐναντίον τινός*, μῆνυμα, τὸ *κατηγορία κατὰ τινος*, μῆνυσις, ἡ *τὸ παρέχειν πληροφορίας*, μνηνυτήρ, -ῆρος, ὁ *ὁ παρέχων πληροφορίας, ὁδηγός*, μνηνυτής, -οῦ, ὁ *ὁ φέρων τι εἰς φῶς, ἀναγγέλλων, μηνύων*, μῆνυτρον, τὸ *ἄμοιβή ἐπὶ μηνύσει* : ἴσως, ὡς προσελθὼν ἀρχικῶς ἐκ τοῦ *mā-nū-μι, εἶναι συγγ. τῷ λιθ. mōjmu, mōti=νεύειν.

μῆρα, μῆρία, βλ. μηρός.

μῆρινθος, ἡ *κλωστή, σχοινίον, «σπάγκος» ἀπετονιά*, βλ. μέρμις.

μηρός (ὅμ. μῆρα καὶ μῆρία, τά), ὁ *τὸ ἄνω παχύτερον μέρος τοῦ σκέλους τοῦ ἀνθρώπου ἢ ζώου*, μῆραια, αἱ *οἱ μῆροί τοῦ ἵππου ἢ τοῦ κυνός* : ἐκ τοῦ *mēns-ro- ἢ *mēs-ro-, συγγ. τοῖς : λατ. membrum οὐδ.=ἄρθρον, μέλος τοῦ σώματος (*mēns-rom), mem-brāna θηλ.=μεμβράνα, ἐπιδερμὶς, ἀρχ. ἱρλ. mīr = τεμάχιον, βλωμός, «μπουκιὰ» (*mēns-ro- ἢ *mēs-ro-)· πβ. *mēnsno- ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. mēnāra οὐδ.=κρέας, ἀρμ. mīs, γεν. masoy=κρέας, τοχ. B mīsa οὐδ. κληθ.-ὥσ., γοτθ. mīms οὐδ.=ὥσ., λαττ. mīesa, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. mēs=ὥσ., ἀλβ. mīs=ὥσ. (πβ. ρωσ.-ἑσολ. σλαβ. mē-dica=ἡ μεμβράνα τοῦ φού, σερβοκροατ. mēdica=μικρὴ μεμβράνα, «πέτσας», ἐκ τοῦ *memedhica· πβ. καὶ ἀρχ. ἰνδ. mās οὐδ.=κρέας (σμφων. θ. *mēs ἐκ τοῦ *mēns). Πβ. μῆνιγέ.

μηρυκάσμαι, μηρυκάζω, μηρυκίζω *ἀναμασῶ, μηρυκάζω*, μῆρῆκισμός, ὁ *τὸ μηρυκάζειν* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

μηρύομαι *συστέλλω, «μαζεύω», τυλίσσω, ἀνασύρω*, βλ. μέρμις.

μῆτωρ, -ωρος, ὁ, βλ. μέδω.

μήτηρ (δωρ. μῆτηρ), γεν. μητρός, αἰτ. μῆτέρα, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ μήτηρ, «μητέρα, μάννα» : =ἀρχ. ἰνδ. mātēr-, ἀρμ. mair (γεν. maur), τοχ. A mā-cai, B mācer, λατ. māter, ἀρχ. ἱρλ. mātīr, ἀρχ. γερμ. muoter, νεογερμ.

Mutter=μήτηρ, λιθ. motė=ἡ γυνή, σύζυγος, ἀρχ. έικλ. ολαβ. matī=μήτηρ, ἀλβ. motite=ἀδελφή. ΙΕ *māter, σχηματισθὲν ἐκ τοῦ *mā, λέξεως τῆς νηπ. γλώσσης (βλ. maia, μάμη). Πβ. mētrā, μήτραις.

μητιάω, μητιόεις, μητιόμαι, βλ. μήτις.

μήτις, -ιος (ἀττ. -ιδος), ἡ ἱκανότης περὶ τὸ συμβουλευεῖν, συμβουλὴ, σχέδιον, σύνεσις, σοφία, εὐφυΐα, **μητιάω** ἡ διαβουλευόμεαι, μελετῶ, ἐπινοῶ (=ιδόμαι ἡ ἐπινοῶ), **μητιόμαι** ἡ μηχανῶμαι, ἐπινοῶ, σχεδιάζω, **μητίετ'α** (Ζεὺς, Zeū) ἡ σύμβουλος, πάνσοφος (ἀντὶ -ίτα), **μητιόεις, -εσσα, -εσ** ἡ πλήρης συνέσεως ὡφέλιμος· προσέτι τὰ ἔχοντα ὡς β' συνθετ. τὸ -μήτης (π.χ. ἀγκυλο-μήτης ὁ λοξὸς σκεπτόμενος, κρυφίνους, πανοῦργος) : = ἀρχ. ινδ. mātiḥ=μέτρον, ὁρθὴ γνώσις, ἀγγλοσαξ. mēð ārs., θηλ.=μέτρον, μερίδιον, πβ. λατ. mētiol, mēssus sum, -itī=μετρῶ ρ. *mē- = μετρεῖν ἐν τοῖς : ἀρχ. ινδ. māti, mīpmāti=μετρεῖ, mātāḥ=μεμετρημένος, māttram=μέτρον (πβ. μέτρον), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. mēla=μετρεῖν, γοτθ. mēl=χρόνος, ἀρχ. γερμ. māl=χρονικὸν σημεῖον, γεῦμα, λιθ. mētas=χρόνος, ἔτος, ἀρχ. έικλ. ολαβ. mēta=μέτρον, mētpiti=μετρεῖν, ἀλβ. mat, mas (*matid)=μετρῶ, mate=μέτρον, mase=ἡ γενεά (*maijā), mēi (*mēi-)=ἔτος ρ. *mē- = μετρεῖν, πβ. μέτρον, μήν.

μήτρα, ιων. μήτηρ, ἡ ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ μήτρα· ἡ κοιλία τοῦ χοίρου, βασιλισσα τῶν σφηκῶν, ἐντεριώνη τῶν φυτῶν : συγγ. τῇ μήτηρ (ὡς τὸ γάστρ'α : γαστήρ κ.τ.λ.), πβ. λατ. mātrix θηλ.=ἡ μήτηρ τῶν ζώων, μήτρα, ἀρχ. γερμ. moadar=ἡ κοιλία ὄρεως (νεογερμ. Mieder=στηθόδεσμος).

μήτρως, -ω(Γ)ος, δωρ. μῆτρως, ὁ ὁ πρὸς μητρός θεῖος ἢ πάππος, συγγενὴς πρὸς μητρός, **μητρώιος καὶ μητρεφός** ὁ τῆς μητρός, ἀνῆκων εἰς τὴν μητέρα, μητρικός (πβ. πάτρως : πατήρ καὶ λατ. mātrō(u)-nē), **μητρειά** (ιων. -ή), **δωρ. μῆτρουιά, ἡ** ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ μητρουιά : = ἀρμ. mairu, γεν. mairui=πενθερά (*mātruyā), ἀγγλοσαξ. mōdrige=ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρός.

μηχανῶμαι, μηχανή, μηχανή, βλ. μήχος.

μήχος, δωρ. μῆχος, τὸ ὁ βοηθητικὸν μέσον, τρόπος θεραπείας, **μηχανή, δαΐφ. μᾶχανά, ἡ** ὁ βοηθητικὸν μέσον, τέχνησιν, τρόπος, δι' οὗ τις ἐκτελεῖ ἢ ἀποκτεῖ τι, **μηχανήμα** πρὸς ἀνύψωσιν πραγμάτων τινος, **μηχανή** (> λατ. mēchina), **μηχανῶμαι** ἡ κατασκευάζω τι διὰ τέχνης, ἐπινοῶ, τεχνάζομαι, **μηχανεύομαι, προξενῶ, ἐπιφέρω** ἡ προμηθεύω δι' ἑαυτόν, **μηχανικός ἡ φερετικός, εὐφυής, μηχανή, τὸ** (Αἰολοῦλ.) ὁ βοηθητικὸν μέσον, τρόπος θεραπείας, **ἀμῆχανος, -ον** ὁ μὴ ἔχων μέσα ἢ πόρους, ἀεὶσχυρος, ἀδύνατος, ἀπειρος : συγγ. τοῖς : γοτθ. mah (ἀκρφ. magan, παρφφ. χρόνω mahia)=εἶμαι εἰς θέσιν νά, δύναμαι, ἀρχ. γερμ. mag=ῶσ., γοτθ. mahia, ἀρχ. γερμ. mahit (νεογερμ. Macht)=δύναμις, ἰσχύς, magan, ἀγγλ. main=δύνασθαι, ἀρχ. έικλ. ολαβ. moeg, moēti=δύνασθαι, εἶναι εἰς θέσιν νά ρ. *mēgh-, *mēgh- = δύνασθαι.

μία, βλ. εἷς.

μιάνω (ἀδρ. μᾶίνω καὶ μᾶίνω) ἡ βάπτω, κηλιδῶναι, «λερώνω», μολύνω, **μιάνω, μίασμα, τὸ** ὁ,τι καὶ νῦν, **μίσμα, μόλυσμα, ἀμίστος** ὁ μὴ μεμιασμένος, καθαρός, ἀγνός, **μιαρός** (*māigros), νεώτ. **μιερός** ἡ μεμιασμένος, μεμολυσμένος, ἀκάθαρτος, συγγενός, βδελυρός, **μιάστωρ, -ορος, ὁ** ἡ μεμια-

σμένος δι' ἐγολήματος καὶ μολύνων τοὺς ἄλλους, ἐνοχος, κακοῦργος*, μαι-
φός *ὁ διὰ φόνου μεμιασμένος* : μαι- μᾶλλον ἐκ τοῦ *μῑfa- (μῑαίνω :
μῑαρός, ὡς λαίνομ : ἱερός), ἴσως συγγ. τοῖς : λιθ. mēina=ἔλος ἐν τινι λαι-
μῶνι, ἀρχ. γερμ. meil, meila=κηλὶς, μῑασμα, λιθ. mēiles πληθ.=ἡ εὐά-
σπη τοῦ κρασιοῦ· ρ. *mei- (*mai-) = ρυπαίνειν, προσέτι *meu- (πρὸς τὴν
ὁποῖαν θὰ ἦτο δυνατόν ἐνδεχ. νά συσχετισθῇ καὶ τὸ *μῑfa-), βλ. μῑδος.
μῑγνῶμι (ὀρθότ. μῑγνῶμι· μέλλ. μῑξῶ, ἀόρ. ἐμῑξα, ἐμῑκτο, ἐμῑκτο,
ἐμῑγην) *μῑγνῶω, ἀναμῑγνῶω*, μῑσγω (*μῑγ-σκω;) *μῑγνῶω, «σμῑγω»*,
μῑγα, μῑγδα ἐπὶ ρ. *ἀναμῑξ, μεμῑγμένως*, μῑγός, -άδος, ὁ, ἡ *ὁ μεμῑ-
γμένος, σύμμῑκτος, μῑγός*, μῑγάζομαι *μῑγνῶσθαι*, μῑκτός, -ή, -όν *με-
μῑγμένος, μῑκτός, σύμμῑκτος* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. mikṣ- = μῑγνῶσθαι,
mēkṣyati=«ἀνακατεῖναι», mēkṣ- = ἀναμῑγνόμενος, λατ. mīscō=μῑγνῶω (ἀρ-
χικῶς *mīk-akō), ἀρχ. ἱρλ. comiscant (=λατ. miscantur)=ἀναμῑγνύονται,
ἀπρφ. mīscad (*mīk-akō, δευτερ. κλίσις μετὰ τοῦ ῥ), ἀρχ. γερμ. mīscan
(νεογερμ. mīschen)=μῑγνῶσθαι (δάνειον ἐκ τοῦ λατ. mīscō;), λιθ. mēiāu,
-yti=μῑγνῶσθαι, ἀναμῑγνύειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. mēti, mēiti=μῑγνύειν· ρ.
*mēi- = μῑγνύειν.

μῑκρός *ὁ, τι καὶ νῦν, μικρός*, βλ. σμῑκρός.

μῑλαξ, ἡ (ὁ) *θάνδρον τι ἐκ τοῦ εἵδους τοῦ πρίνου*, βλ. σμῑλαξ.

μῑλτος, ἡ *ἐρυθρὰ γῆ, «κοκκινόχρωμα», ἐρυθρός μῑλυβδος, σχοινίον. βεβαμ-
μένον διὰ μῑλτου», βλ. μέλως.

μῑμῑστυλον (καὶ με-), τὸ *ὁ καρπὸς τῆς «κουμαριᾶς», τὸ «κούμαρον» :
προεκλ.-αίγ.

μῑμαρνω, -ως, ἡ *ἐντερα καὶ ἐντόσθια ἀσφαγμένον ζῶων μεθ' αἵματος
παρεσκευασμένα* : συγγ. τῷ ἀγγλοσαξ. mearh=«λουκάνικον» (κοινῶ γερμ.
*maru-)· ρ. *mar- = τρίβειν, συντρίβειν ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. marśyati=
διακινδυνεύει, λατ. marcor=κολοβός, ἀνέπηρος· πρ. μαράσιν.

μῑμῑσμαι, μῑμῑσις, μῑμῑτής, βλ. μῑμος.

μῑμῑζω *χρεμετίζω*, βλ. μῑνυρός.

μῑμῑνῶ *μένω, περιμένω, προσδοκῶ*, βλ. μένω, μένω.

μῑμῑνῶσκω (μέλλ. μῑνῶσω) *ὕπενθυμιζω, ὑπομῑμῑσκω· μέσ. ἀνακαλῶ εἰς τὴν
μνήμην μου, ἐνθυμούμαι, ἀναμῑμῑσκομαι* : συγγ. τοῖς : λατ. commemorare
=ἐπινοῶ, ἀξυρίσκει, remīniscor=ἐνθυμούμαι, ἀναμῑμῑσκομαι, λιθ. mēiti
=μῑμῑμονεύειν, σκοπεύειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. mēiti=νομίζειν, πιστεύειν·
ριζ. τύπος *mēti-· πρ. μῑμῑνῶμαι, βλ. μέμνηται.

μῑμῑνω *μένω, διαμένω, ἐνθίσταμαι, βραδύνω*, βλ. μένω.

μῑμος, -ου, ὁ *θαυμαστοποιός, τερατοουργός, τερατουργία, γοητεία, μῑμος, μι-
μητής, μῑμησις*, μῑμῑσμαι *ὁ, τι καὶ νῦν, μιμούμαι, παριστάνω, εἰκονίζω,
ἐκφράζω διὰ μῑμῑσεως*, μῑμῑσις, ἡ *τὸ μιμῑσθαι, ἡ μῑμησις· ἡ διὰ τῆς
τέχνης παράστασις, εἰκῶν, τὸ ὁμοίωμα*, μῑμητής, -ος, ὁ *ὁ μιμούμενός τι,
μῑμητής, ὑποκριτής, ἀπατεῶν* : ἐκ τοῦ *mīmōs, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. mīmā
=μεταβολή, μεταμόρφωσις, φάντασμα, ἀπάτη, κλάνη, ἀρχ. γερμ. mīmā=
ψευδής, ἀπατηλός· ρ. *mīmā-, *mīm-· περαιτέρω μᾶλλον συγγ. καὶ τῷ ἀρχ.
ἰνδ. mīmāyaḥ ἀρσ.=ἐνταλλαγή κ.τ.λ., ρ. *mīm- =ἐνταλλάσσειν.

μίν (ἄμ., λεσβ.), **νίν** (δωρ.) ἀείποτε ἐγκλιτ. *αὐτόν, αὐτήν, αὐτό*: πρ. τὸ κύπρ. *ἰν* *αὐτόν, αὐτήν, αὐτό*. Ἰσως συγγ. τῷ *ἱμ-ιμ, *ἱσ-ιμ.

μίνθη, **μίνθᾶ** καὶ **μίνθος**, ἡ *ὁ ἡδύσμος, *εὐδύσμος*: ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. *menta*=ἡδύσμος, ἐκ ξένης πηγῆς (μικρασιατ. ;).

μίνθος, ὁ *κόπρος ἀνθρώπου*, μινθῶν *ἀλείφω διὰ κόπρου, μολύνω τι διὰ τῆς κόπρου, καταφρονῶ*: ἰσως ξένη λέξις.

μινύθω *ἐλαττώνω, σμικρύνω· ἀμτβ. γίνομαι μικρότερος, ἐκμηδενίζομαι, φθειρόμαι* (ἐκ τοῦ *μινύς, κατὰ τὸ φθινύθω), ἐπίθ. *μινύ-ς ἐν τοῖς: μινύ-ζην *ἄλιγόςβιον* *Ἡσύχ., μινύ-ωριος *βραχυχρόνιος, βραχύβιος*, μινυνθα ἐπίρ. *ἐπ' ὀλίγον χρόνον, πρὸ ὀλίγου, «μόλις τώρα»* (αἰτ. *μινυν, ἐπεκτετ. τύπος κατὰ τὸ δη-θά· μινυνθά-διος *βραχυχρόνιος, βραχύβιος*, συγκρ. μινυνθα-διώτερος (ἄμ.), μινύθησις, ἡ *ἐλάττωσις, σμικρυνσις*, μινυνθῆσις, -ες *μικρός, ἀδύνατος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *mināti*, νεωτ. *minōti*=ἐλαττώνει, βλάπτει, ἐμποδίζει, *minyati*, *minyāte*=ἐλαττοῦται, παρέρχεται, λατ. *minius* (**ne-minis*)=ὁ ὑπερβάλλον, ὑπέρμετρος, *minis* ἐπίρ.=ὑπερβαλλόντως, *minor* συγκρ.=μικρότερος, *minus* συγκρ. οὐδ. καὶ ἐπίρ.=ἥττον, μείον (ἀρχικῶς *mi-nus*, ἐνν. *pari* ἀρσ., θηλ., εἴτα οὐδ. κατὰ τὸ *plūs*), *minimus* ὑπερβ.=μικρότατος, ἐλάχιστος (**minu-mus*), *minu-ō*=ἐλαττώνω, μειώνω, σμικρύνω (παρώνυμον ἐκ τοῦ **minus*), μιν. ἰρλ. *meab*=μικρός (**map-cho*), κορν. *minow*=σμικρύνειν, ἀγγλοσαξ. *mindōm*=μικροφυχία (IE **minās*=ἐλλ. *μινύς), συγκρ. γοτθ. *minniza*, ἀρχ. γερμ. *minnigo*=μικρότερος, ὑπερβ. γοτθ. *minnista*, ἀρχ. γερμ. *minnist*=μικρότατος (-*na*- ἐκ τοῦ *-*na*-, IE **minu-* + -*ison-*, -*ista-*), ἀρχ. ἐοικλ. σλαβ. *mesēje*=μικρότερος (**mesanjē-jē*)· ρ. **mai-*, **mi-nu-*, βλ. *μείων*.

μινυρός *ὁ παραπονούμενος χαμηλοφώνως, θρηνῶν μὲ σιγανὴν φωνήν*, μινυρίζω, ἀττ. *μινύρομαι* *παραπονοῦμαι χαμηλοφώνως, κλαίω μὲ σιγανὴν καὶ οὐκ ἐντὴν φωνήν, θρηνῶ, ὀδύρομαι· «τραγουδῶ» μὲ λεπτὴν φωνήν, ὑποτονοῦρίζω φθόν*, *μμιζώ* *χρεμετίζω* (μμιχμός, ὁ *ὁ χρεμετισμός τοῦ ἱππου*, μμμάσσα *χρεμετίσσα* *Ἡσύχ.): ἤχομμ. λέξις, πρ. ἀρχ. ἰνδ. *mi-pāti*=βελάζει, μυκᾶται, *mir-mirah*=ὁ ὀμιλῶν διὰ τῆς ρινὸς μὴ εὐκρινῶς, λατ. *mirat(r)is*=τερετίζω, ψιθυρίζω (δάνειον ἐκ τῆς *Ἑλλ. ;), *miratris*=συρίζω, πιπιλίζω. *Ομοίαν ἤχομμ. ρ. βλ. ἐν λ. *μηκάομαι*.

μίσγω *μειγνύω*, βλ. *μίνγνμι*.

μίσθω, **μισητός**, βλ. *μίσος*.

μισθός, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, μισθός, ἀμοιβή, ἀνταμοιβή, ἀπληρωμή*, μισθῶν *δί-δω ἐπὶ μισθῷ, ἐνοικιάζω*, *μισθωμα*, τὸ *ἡ συμπεφωνημένη τῆς μισθώσεως τιμή, ἐνοίκιον*, *μισθωσις*, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, μίσθωσις, ἐνοίκιον*, *μισθωτός*, -ή, -όν *ὁ ἐπὶ μισθῷ πράττων τι*, ὡς οὐσ. *ὁ ἐπὶ μισθῷ ὑπηρετῶν, ὑπηρέτης, μισθοφόρος*: ἐκ τοῦ **miśdhās*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *mīdhām* οὐδ. =ἀμοιβή ἀγωνίσματος, ἐπαθλον, ἀγών, γοτθ. *miśdō* θηλ.=μισθός, ἀγγλοσαξ. *meord* θηλ.=μισθός καὶ *mōd*, ἀρχ. γερμ. *mēta* (νεογερμ. *Miete*=ἐνοίκιον), ἀρχ. ἐοικλ. σλαβ. *mesda*=μισθός.

μίσος, -ους, τὸ *ὁ,τι καὶ νῦν, μίσος, ἀπέχθεια, ἀποστρεφή*, *μῖσέω* *ὁ,τι καὶ νῦν, μισῶ, ἐχθρεύομαι, ἀπεχθάνομαι*, *μίσημα*, τὸ *ἀντικείμενον μίσους*, *μισητός*, -ή, -όν *ὁ μισούμενος, μίσους ἀξίος, ἀπεχθής*: ἀβαβ. ἐτυμολ.

μιστύλη, ἡ *τεμάχιον ἄρτου κεκοιλωμένον εἰς τὸ ἄκρον ὡς κοχλιέριον, δι' οὗ ἔτρωγον τὸ φαγγτόν*, βλ. μυστίλη.

μιστύλλω *κόπτω εἰς τεμάχια τὸ κρέας*, «λειανίζω» τὸ κρέας* (ἐκ τινος *μυστο-, *μιτ-το- + ἐπιθήματι -υλο-), μίτυλος *περικκοιμημένος, κολοβός, ἀνευ κεράτων, ἀδύνατος* (μύτιλος Ἡσύχ. κατὰ μετάθεσιν.): συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *meiða* = περικόπτειν, ἀκρωτηριάζειν, τραυματίζειν, γοῖθ. *gamaidans* αἰτ. πληθ. = ἀναπήρους, ἡκρωτηριασμένους, ἀρχ. λιθ. *arpmaitinti* = τραυματίζειν p. *maĩ-t- = κτυπεῖν, κόπτειν.

μίσχος, ὁ *ὄ,τι καὶ νῦν, ὁ μίσχος τῶν φύλλων καὶ τῶν καρπῶν, ὁ λοβός (τὸ κέλυφος) τῶν καρπῶν*: ἄβεβ. ἐτυμολ.

μίτος, ὁ *ἡ κλωστή τοῦ στήμονος, τὸ νῆμα ἡ χορδὴ λύρας*, μίτοσμαι *περὶ τὰ νήματα διὰ τῶν μιταρίων, μιτώνω*, μιτώδης, -ες *ἀποτελούμενος ἐκ μίτων (κλωστῶν)*, δι-μίτος, τρι-μίτος *ὁ ἐκ δύο ἢ τριῶν μίτων (κλωστῶν) συγκείμενος*, ὡς οὖο. ἀρσ. *ὄφασμα (ἡ ἐνδυμα), τοῦ ὁποίου ἡ ὕφανσις σύγκειται ἐκ δύο ἢ τριῶν κλωστῶν*: συγγ. τῷ χεττ. *mitē* = ταινία, «σπάγκος».

μίτρα, ἰων. **μίτρη**, ἡ *ζώνη κεκαλυμμένη διὰ μετάλλου, κεφαλόδεσμος, ταινία, δι' ἧς αἱ γυναῖκες ἀνέδενον τὴν κόμην αὐτῶν, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ὁ τοῦ νικητοῦ στέφανος εἰς τοὺς ἀγῶνας*, **μιτρεῶ** *περιβάλλω ὡς διὰ ζώνης* μέσ. περιβένω διὰ μίτρας*, **μιτρο-φορέω** *φορῶ μίτραν*: μᾶλλον εἶναι ξένη λέξις, συγγ. τῷ ἀρχ. περσ. *Mitra* = ὄνομα θεοῦ.

μνᾶ (ἰων. πληθ. **μνάει**), ἡ *ὡς βᾶρος καὶ νόμισμα ἴσον πρὸς 100 δραχμάς*, **μναῖος**, -α, -ον *ὁ ἔχων τὸ βᾶρος μιᾶς μνᾶς*: δάνειον ἐκ τοῦ ἑβρ. *manē*.

1 **μνάομαι** *σκέπτομαι περὶ τινος, ἐνθυμούμαι*, βλ. μέμονα.

2 **μνῄομαι** *ζητῶ τὴν ἀγάπην γυναικὸς τινος, ζητῶ γυναῖκα εἰς γάμον προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω εὐνοίας ἢ ἀξιώματος*: ἐκ τοῦ *βνᾶ *γυνή* = ἀρχ. ἰνδ. βεδ. *gnā* = γυνή τῶν θεῶν (*g^hnā), ἀρχ. ἰρλ. γεν. *pnā* (*g^hnā), πβ. βοιωτ. *βανᾶ* (*g^hpnā), γυνή (*g^hpnā). — Ἐξ αὐτοῦ τὰ: ὁμ. **μνηστήρ**, -ῆρος, ὁ *ὁ ἐπιζητῶν τὴν ἀγάπην γυναικὸς, ἐραστὴς, μνηστήρ*, **μνηστὴ ἄλοχος**, ἡ *νόμιμος σύζυγος*, **μνηστῆς**, -ύος, ἡ *ζήτησις εἰς γάμον, μνηστεία*, **μνηστεύω** *ἐπιζητῶ τὴν ἀγάπην γυναικὸς, ζητῶ αὐτὴν εἰς γάμον, ἀρραβωνίζω* (ἀντι *μνᾶτῆρ κ.τ.λ., μετὰ τοῦ σ κατὰ τὰ πρωτόθετα ρήματα).

μνήμα, τὸ *πρᾶγμα πρὸς ἀνάμνησιν τινος, μνημεῖον, τάφος*, **μνημεῖον**, -ὸ *πρᾶγμα ἀνακαλοῦν εἰς τὴν μνήμην πρόσωπον ἢ πρᾶγμα τι, μνημεῖον*, **μνήμη**, ἡ *ἀνάμνησις, μνήμη*, **μνημονεύω** *ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην, μνημονεύω τι*, **μνημοσύνη**, ἡ *μνήμη, ἐνθύμησις*, **μνημόσυνον**, τὸ *μνημεῖον, μνήμα*, **μνήμων**, -οος, ὁ, ἡ, **μνήμιος**, τὸ *ὁ ἐνθυμούμενός τι*, βλ. μέμονα.

μνηστεύω, **μνηστή**, **μνηστήρ**, **μνηστῆς**, βλ. 2 μνάομαι.

μνίον (καὶ **μνίον**), τὸ *τὸ βρύον, θαλάσσιον μικρὸν φυτὸν μὲ φύλλα ὡς τὸ ἔριον*, **μνιαρός**, **μνίδεις**, **μνιώδης** *πλήρης βρύων*, **μνός**, ἄττ. **μνοῦς**, ὁ *ὁ λεπτός χνοῦς, τὸ «χνούδι»* (*μνόF-ος): συγγ. τῷ λιθ. *miniana* = χλόη ἔχουσα λεπτότατον τρίχωμα περαιτέρω ἴσως συγγ. τῇ ρ. *mnen- = πατεῖν, βλ. μάτειςαι.

μόγος, ὁ *κόπος, μόθος, ταλαιπωρία, κακοπάθεια*, **μογερός** (σμογ- Ἡσύχ.) *κοπιᾶζων, ἀθλιός, κοπιώδης, βαρὺς*, **μογέω** *κοπιᾶζω, μοχθῶ, ὑποφέρω, πονῶ, θλίβομαι*, **μόγισ** ἐπίρ. *μετὰ κόπου, μετὰ δυσκολίας, μόλις* (ἀρχι-

κῶς ἦτο ἐπίθ. *ὁ κοπιᾶζων, μοχθῶν*), μόχθος (*μοξτος), ὁ *κόπος, ταλαιπωρία, μέγθος* (μοχθέω *κοπιᾶζω, ταλαιπωροῦμαι, μοχθῶ, εἶμαι κατάκοπος*, μοχθηρός *ὁ κοπιᾶζων, ἐν δυσχερεῖαις διατελὼν, κακοπαθής, ἀθλιος, κακός, φύλος*), μοχλός (*μοξλος), ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ μοχλός, αλοστὸς* (μοχλέω, μοχλεῖω *ἀνυψῶναι ἢ μετακινεῖν διὰ μοχλοῦ, ἀναμοχλεύω*): συγγ. τῷ λεττ. *spaga, spagati*=βαρὺς, βαρύνων ρ. **anog*—

μόθος, ὁ *ὁ θόρυβος τῆς μάχης*, μόθορα (*μοθορφα), ἡ *ἡ λαβὴ κόπης* *Ἡσύχ., δαρ. μόθαι, -ωτος, ὁ *τίκνον μετόικων (εἰλώτων)*· αὐθάδης, θρασὺς· ἀκλόαστος τις ὀρηγίσις* (λακ. μόθακες· ἐξ αὐτοῦ μοθωνία *ἀλαζονεία* *Ἡσύχ.)*· συγγ. τῷ ρωσ. *μοιτάς*=πηνίξεν, τυλίσσειν, σείειν ρ. **meth*—ἀνακινεῖν, ἀνακατεῖναι· μετ' ἐρρίνου **menth*—ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *māthati*, *māthati*, *mathati*=ἀνακινεῖ, σαλεύει, ταρασσει, σείει, ἑλλ. *μονθυλεύειν* *τὰ μολύνοντα ταραττεῖν*· Φρόν. (καλυτέρα παράδοσις *δοθ-*);, λατ. *manphur* (-f-)=ἐν τεμάχιον τοῦ τόρνου (ἐκ τοῦ ὀσκ. **maifur*), γερμ. *mandel*=κύλινδρος χρησιμεύων πρὸς λείανσιν καὶ στιλβασιν τῶν ὑφασμάτων, λιθ. *mentūris*=πλατὺ κοχλιάριον, δι' οὗ «ἀνακατεῖναι» τις, *mentū*, *mentū*=ἀνακινεῖν, ἀναταράσσειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *perio*, *periti*=ταράσσειν.

μοῖρα, ἡ *μέρος, μερίς, μερίδιον, κλήρος, τύχη, μοῖρα*, μοιραῖος, -α, -ον *ὁ ὀρίζων τὴν μοῖραν τῶν ἀνθρώπων*, μοιράω *μοιράζω, διανέμω*, μοιρίδιος, -α, -ον *ὁ ὑπὸ τῆς μοῖρας ὠρισμένος, προωρισμένος*, βλ. *μείρομαι*.

μοιχάω, μοιχεύω *διαφθείρω γυναῖκα, μοιχεύω*, μοιχός, ὁ (θῆλ. μοιχάς, -άδος, ἡ) *ὁ διαφθείρων τὴν γυναῖκα ἄλλου*, βλ. *ὀμείχω*.

μολγός, ὁ *ἀσκιός (σάκιος) ἐκ δέρματος βοός*, μάλγος *παιποιημένος ἐκ δέρματος βοός*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. *malaha* οὐδ.=δερματίνος σάκιος, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *malr*=σάκιος (τὸ ἑλλ. -γ- ἀντὶ -κ- συνεπιτὰ θανεισμοῦ);).

μολεῖν ἀπρφ. ἀπρ. β' τοῦ βλώσκειν (ὁ ἰβὲ) *πορεύομαι, ὑπάγω, «πηγαίνω», ἔρχομαι*, σὺν-μολος, ὁ *ὁ δραπετεύων ἐκ τοῦ στρατοῦ καὶ καταφεύγων εἰς τὸν ἐχθρὸν (κυρ. ὁ ἀφ' αὐτοῦ ἐρχόμενος)*, σὺν-μολέω *ὁ, τι καὶ νῦν, ἐγκαταλείπω τὸν στρατὸν μου καὶ καταφεύγω εἰς τὸν ἐχθρὸν, αὐτομολῶ*, αὐτο-μολία, ἡ *τὸ αὐτομολεῖν*, προ-μολή, ἡ ἐν τῷ πληθ. *αἱ ὑπάρχειι θροῦς, τὸ στόμιον (αἱ ἐκβολαὶ) τοῦ ποταμοῦ*, μολεῖω *ἀποκόπτω καὶ μεταφυτεύω τὰς παραφυάδας τῶν δένδρων* (ἐκ τίνος *μόλος* *παραφυὰς φυτοῦ*): συγγ. τῷ σερβοκροατ. *lampoiti*, *lampoiti*=ἀναδενκνέειν (κυρ. ἀφίνειν, ὅπως προέλθῃ ἢ ἀναφανῇ τι· βλ. βλώσκειν).

μόλιβος, βλ. *μόλυβδος*.

μόλις ἐπίρ. *μετὰ κόπου, μετὰ δυσκολίας, μόλις*: μέλλον συγγ. τῷ μῶλος, ὁ *ὁ κόπος, μόχθος, ἀγών τοῦ πολέμου* (τὸ ο κατ' ἀναλογία πρὸς τὸ *μόγης*);).

μολόβριον, τὸ (Αἰλ.), *μολοβρίτης* ὅς, ὁ (*Ἰπκῶν.) *νεογνὸν ἀγρίου χοίρου*, ὄμ. *μολοβρός*, ὁ *ἀσώρευτος, λαίμαργος ἄνθρωπος· παράστος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

μολπή, ἡ *ἔσμα, ὠδή, χορός, ἦχος· διασκεδάσις, παιδιὰ*, μολπάζω *ἔξω*, *μολπηδόν* ἐπίρ. *ὡς μολπή*, βλ. *μέλω*.

μόλυβδος (ἐν ἀττ. ἐπιγρ. *βάλυβδος*), *μόλιβος* (ὄμ.), *μόλιβδος* (ἐλληνιστ.), *βόλιμος* (ἐπιδ.), ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ μόλυβδος, τὸ *μολύβιον**, *μολύβδαινα*, ἐπικ. *μολυβδαίη*, ἡ, *μολυβδός*, -ίδος, ἡ *τεμάχιον μολύβδου προσερπύμενον εἰς τὸ

ἀγκιστρον τοῦ ἀλιεύου*, μολύβδινος, -η, -ον *ὁ ἐκ μολύβδου*: ἐνταῦθα ἀνή-
κει καὶ τὸ λατ. plumbum=μόλυβδος, ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης, μᾶλλον εἶ-
ναι δάνειον ἐκ τῆς Ἰβήρ.* πβ. βασκ. hezur =μόλυβδος.

μολύνω *δ,τι καὶ νῦν, μολύνω, «λερώνω»*, βλ. μέλῳ.

μονή, ἡ *τὸ μένειν, βραδύνειν, ἡ παραμονή*, **μόνιμος** *ὁ μένων ἐν τῷ τόπῳ
αὐτοῦ, σταθερός, ἀμετάβλητος*, βλ. μένω.

μόνος, ἐπικ. καὶ ἰων. **μοῦνος**, -η, -ον *δ,τι καὶ νῦν, **μόνος**, μοναχός, ἐστα-
ρημένος τινός*, βλ. μῶνός.

μορμολυκεῖον, τό, βλ. λόσσα, μορμώ.

μορμύρος (καὶ **μορμύλος**), ὁ *εἶδος θαλασσίου ἰχθύος, ἡ «μουρμούρα»
(> λατ. murmillō ἀρσ.=μονομάχος μετὰ γαλατικοῦ κρένους, ἐπὶ τῆς κορυ-
φῆς τοῦ ὅποιοι ἔφερον εἰκόνα ἰχθύος): μᾶλλον εἶναι δάνειον ἐκ τῆς Αἰγ.

μορμύρω (*-urjā) *παράγω ἤχον, παφλάζω (ἐπὶ ρέοντος ὕδατος)*: συγγ.
τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. murmurati = πῦρ παράγον λεπτὸν ἤχον, marmaraḥ = παφλάζων,
ἀρμ. mīrpiāt = βομβῶ, «μουρμουρίζω», μυκῶμαι, λατ. murmur οὐδ.=ψι-
θυρισμός, γογγυσμός, λεπτὸς ἤχος (θόρυβος), murmurō = παράγω ἤχον, βομ-
βῶ, ψιθυρίζω, γογγύζω, ἀρχ. γερμ. murmurōn (-ulōn), νεογερμ. murmeln =
παράγειν λεπτὸν ἤχον, «μουρμουρίζειν» (δάνειον ἐκ τῆς Λατ. ;), λιθ. murpi-
lēpti, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *murmurati = παράγειν λεπτὸν ἤχον, «μουρμουρί-
ζειν» ἤχοιμα. ρ. *murmur-, *mormor-.

μορμώ (γεν. -όος καὶ -ούς), ἡ *φοβερὸν φάντασμα* ὡς ἐπιφ. πρὸς ἐκφρόθη-
σιν τῶν παιδίων* (ἐπίσης **μομβρώ**, **μομμά**), **μορμύν**, -όντος καὶ -ῶτος, ἡ
θῆλυς δαίμων, φόβητρον, **μορμο-λυκεῖον**, τὸ *φόβητρον, φάντασμα*, **μόρ-
μορος** *φόβος* Ἡσυχ. (**μορμολύττομαι**, **μορμύνω** *ἐκφοβίζω, τρομάζω*),
μεταπτ. τύποι: **μόρμος**, ὁ *φόβος*, ἐθν. ὄν. **Μορμιδόνες**, οἱ *λαὸς τῶν φο-
βερῶν φαντασμάτων*: *morimo-, *morimoro- = φοβίη, συγγ. τῷ λατ. for-
mido, -idinis = φάντασμα, φόβητρον («κυκιάχτρο») τῶν πτηνῶν* μέγας φόβος.

μορφίς, -εσσα, -εν (ὁμ.) ἐπιθ. τῶν ἐνωτίων: ἂν σημαίνῃ *ὁ ἔχων τὸ χρῶμα
τοῦ «μούρου»*, εἶναι συγγ. τῷ μόρον.

μόρον (**μῶρον** Ἡσυχ.), τὸ *τὸ «μούρον», συκάμινον*, **μορέα**, ἡ *δ,τι καὶ νῦν,
ἡ **μορέα**, «μουριά», συκαμινέα*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. mor, mori, morēpi = μό-
ρον, συκάμινον, λατ. mōrus, -ī θηλ. = **μορέα**, συκαμινέα, mōrum οὐδ. = μόρον,
συκάμινον (δάνειον ἐκ τῆς Ἑλλ. ;), μsn. ἱρλ. mērepa, κυμβρ. merwydded =
μόρον. ἸΕ *morom = συκάμινον, «βατόμυρον», ἴσως, ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τοῦ
χρώματος, εἶναι συγγ. τῷ ἸΕ *mer- = μέλας, βλ. **μορύσσω**, **μόρφος**. Ἐκ
τοῦ λατ. morum προῦλθε τὸ ἀρχ. γερμ. mūr-, mōrberi = μόρον.

μόρος, ὁ *τὸ πεπρωμένον, ἡ μοῖρα, τύχη, ὁ δαίμων, θάνατος*, βλ. **μείρομαι**.
μόροχθος (Διονσκ.), **μόροξος** (Γαλ.) *λίθος τις μαλακὸς χρησιμοποιοῦμενος
πρὸς λεύκανσιν τῶν ἱματίων*: μᾶλλον ἔζη λέξις.

1 **μορτός** *θνητός*, βλ. βροντός.

2 **μορτός** *μέλας, φαῖδς* Ἡσυχ., βλ. **μορύσσω**.

μορύσσω (*-urjā) κπρ' Ὁμ. Ὀδ. v 435 ἐν χρήσει μόνον ἡ μτχ. παθ. πρκ.
μεμορυχμένος *μαυρισμένος*) *μολύνω, «λερώνω», μαυρίζω*, **μόρυ-χος** *σκο-
τεινός* (πβ. **μορι-φόν** *σκοτεινός*, **μορτός** *μέλας. φαῖδς* Ἡσυχ.): συγγ. τῷ
ρωσ. mārjū, -te = ἀλείφειν, συκοφαντεῖν ρ. *mer-, προσέτι ἴσως καὶ *mer-s-

ἐν τοῖς : ἄρμ. *mīayl* = σκοτός, δμίχλη, σκοτεινός (**muīayl* σχηματισθέντι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ **mor-so-*), λιθ. *mūēšinu* = μολύνειν, ρυπαίνειν. Πβ. *μόρον, μόρφνος*.

μορφή, ἡ *σχῆμα, ἐξωτερικὴ μορφή, παράστημα*, μορφῆεις, -εσσα, -εν *ὁ ἔχων μορφήν (σχῆμα), καλῶς ἐσχηματισμένος*, μορφῶ *ἀπεικονίζω*, μορφῶ *βίδω μορφήν εἰς τι, σχεδιάζω* λαμβάνω μορφήν*, μορφάζω *κάνω μορφασμούς*, μορφώτρια, ἡ *ἡ μεταμορφοῦσα*, ἀμερρές *αἰσχροὺς* *Ἡσύχ., εὐ-μορφος, -ον *ὁ ἔχων ὥραϊαν μορφήν, ὥραϊος, «δμορφος», εὐ-μορφία, ἡ *ὥραιότης μορφῆς, συμμετρία, «ἡμορφιά» : ἴσως συγγ. τῷ λιθ. *mārgas* = ποικίλος, ρ. **meteg** h-. — Τὸ λατ. *forma* = μορφή, σχῆμα, τύπος, εἰκὼν ἴσως εἶναι δάνειον ἐκ τοῦ ἑλλ. *μορφή*, τῇ μεσολαβήσει τῶν Ἑτρούσκων.

μόρφνος *ὁ ἔχων χρῶμα μέλαν, σκοτεινόχρους* (Γλ. Ω 316, ἐπιθ. τοῦ ἀ-τοῦ) : ἐκ τοῦ **mor-bh-nos*, ἥτοι (ἐνεκα τῆς σπανιότητος τοῦ -φνο-) εἶναι συγγ. τῇ ὁμοιοκαταληκτῇ λ. ὄφνός *σκοτεινός* ρ. **met* = μέλας, βλ. *μορύσσω*.

1 **μόσχος**, ὁ *μικρὸς κλάδος φυτοῦ, βλαστός· νέος βοῦς, νέα ἀγελάς, δάμαλις, μόσχος, «μοσχάρι» μτρ. παῖς, πᾶν νέον ζῶον*, μόσχειος, -ον *ὁ εἰς μόσχον ἀνήκων, ἐκ δέρματος μόσχου*, *μοσχίδιον*, τὸ *μικρὰ παραφυάς* : μᾶλλον ἐκ τοῦ **moschos* = λιθ. *mārgas* = ὀφθαλμός, κάλυξ («μπομπουόκι») δένδρου πβ. τὸ μετὰ τοῦ ΙΕ ὄν ἄρμ. *mosi* = νέος βοῦς, μόσχος.

2 **μόσχος**, ὁ *εἶδος ζώου καὶ εὐώδης τις ὕλη ἐξ αὐτοῦ λαμβανομένη, μόσχος* (> λατ. *muscus*) : δάνειον ἐκ τοῦ νεοπερσ. *mušk* = καστόριον, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἰνδ. *muśkāś* = ὄρχις.

μοτός, ὁ, *μοτή*, ἡ, *μότον*, τὸ *νῆματα ἀκοσπώμενα ἐκ λινοῦ ὑφάσματος χρησιμοποιούμενα πρὸς ἐπίδεσιν τραυμάτων*, *μοτόω* *καλύπτω τραῦμα διὰ μοτοῦ*, *μότωσις*, ἡ *ἡ ἐπίδεσις μοτοῦ ἐπὶ τραύματος* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

μοῦνος *μόνος*, βλ. *μῶνός*.

μοῦσα (ἰων., ἀττ.), λεοβ. *μοῖσα*, δωρ. *μῶσα*, ἡ *μοῦσα· μουσική, ᾄσμα, εὐπρέπεια*, *μουσεῖον*, τὸ *ἵκος ἢ ἔδρα τῶν μουσῶν, σχολεῖον τέχνης· ἐν τῷ πληθ. χορός*, *μουσικός*, -ή, -όν *ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς μουσικὴν, ἡμπερος εἰς μουσικὴν, πεπαιδευμένος* : ἴσως ἐκ τοῦ **moshja*, συγγ. τοῖς : *μανθάω, μενθήρη* ρ. **men-dh-* = κατευθύνειν τὸν νοῦν πρὸς τι, ἐπιδιώκειν τι, φροντίζειν περὶ τινος.

μοχθέω *κοπιᾶζω, κουράζομαι, μοχθῶ*, *μοχθηρός* *ὁ κοπιᾶζων, ἐν δυσχερείαις διατελῶν, ἐλεεινός, κακός, φαῦλος*, *μόχθος*, ὁ *κόπος, ταλαιπωρία, μόχθος*, *μοχλός*, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, μοχλός, «λοστός»*, *μοχλεύω* *ἀνυψάω ἢ μετακινῶ διὰ μοχλοῦ*, βλ. *μόγος*.

μῦ (μῦ) ἐπιφ. πόνον· = λατ. *mū* (*mū facere* παρὰ τῷ *mutui* θηλ. = ἐκπέμπειν μόλις ἀκουστὴν φωνήν), νεογερμ. *muh*, μον. γερμ. *much* = ἐπὶ μυκηθμοῦ τοῦ βοός· ἡχομμ. ρ. **mū-*, ἐξ ἧς παράγονται διὰ τῆς συμπίεσεως τῶν χειλέων ὑπόλοιποι ἥχη, εἶναι δὲ ἡ βάσις τῶν λ. : *μύζω, μῦκάομαι, μύλλον, μυνός, μοχθίζω, μῦθω*.

μύαξ, -ακος, ὁ *θαλάσσιον θάλασσαν, τὸ ἐμύδι* : ἂν προέρχηται ἐκ τοῦ **musak-s*, εἶναι συγγ. τῷ λατ. *mūtax*, -icis = πορφύρα, κογχύλιον, πορφυρᾷ βαφῇ, ἀκανθωτὸς κοχλίας, ἀκανθα· περαιτέρω ἴσως συγγ. τῷ μῦς *ποντικός*.

μυάω, βλ. μύω.

μυγαλή, ἡ *ὁ ἀρουραῖος μῦς*: μῦς + γαλή.

μυγμός, βλ. ἰ μύζω.

μύδος, ὁ *ὕγρασία, σήψης προερχομένη ἐκ τῆς ὑγρασίας*, μυδάω *εἶμαι ὑγρός, στάζω, εἶμαι ὑγρός ἐκ σήψεως (ἐπὶ πτώματος)*, μυθαλέος *ὕγρος* (ὁμ. -ῦ- κατὰ μετρ. ἔκτασιν, εἶτα καὶ νεώτ. μῦθαίνω *ὕγραίνω, διαβρέχω*), μύζω (*μυθῶ), νεώτ. μυζάω *ὁ, τι καὶ νῦν, μυζῶ, βυζαίνω*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. mudirāḥ ἀρσ.—νέφος, μιν. ἰρλ. muad (*moudo-) = νέφος, ὅλλ. mot=λεπτὴ βροχὴ, μετ' ἀρχικοῦ s- τά: ἀγγλ. smut—στίγμα ρύπου, «λέρα», νεογερμ. Schmutz=ρύπος, ἀκαθαρσίαι, λιθ. māudyti=λούειν, λεττ. mudas πληθ.=σεσηπυῖα θαλασσία χλόη ρ. *mu-d-, κβ. μύσος.

μύδρος, ὁ *πεπυρακτωμένος ὄγκος σιδήρου, ὄγκος μετάλλου, ὕλη ἐκτινασσομένη κατὰ τὰς ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστειῶν*, μυδρο-κτυπέω *σφυρηλατῶ πεπυρακτωμένον σίδηρον*, σμύδρος *διάπυρος σίδηρος* Ἡσύχ.: ἐκ τοῦ *(s)mud-ro-, κβ. *smeu- ἐν τοῖς: σμύχω, νεογερμ. schmauchen=καπνίζειν, ἀρμ. murk=κεκαυμένος (*smag-ro-).

μυελός (ἀττ. -ῦ-), ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, μυελός, «μυελός» θρεπτικὴ τροφή· ἐντεριών, «καρδιά» τοῦ φυτοῦ*, μυελοίς, -εσσα, -εν *πλήρης μυελού, εὐτραφής*: ἐκ τοῦ *mē-lo-σ συγγ. τῷ μῦών, -ώνος, ὁ *τὸ πλήρες μυῶν μέρος τοῦ σώματος*, βλ. μῦς.

μύω *εἰσάγω εἰς τὰ μυστήρια, κατηχῶ, διδάσκω*, βλ. μύω.

- 1 μύζω (*μυγῶ) *ἔχων κεκλεισμένα τὰ χεῖλη (διὰ τῆς ρινός) ἐκπέμπω ἦχον, βογγῶ θλιβερώς, γογγύζω* (> λατ. mureō), μυγμός, ὁ *ὁ διὰ κεκλεισμένου στόματος ἐκπεμπόμενος ἐκ τῆς ρινός ἦχος, τὸ «μουγγρισμα»*: συγγ. τοῖς: λατ. mugio=μυκῶμαι, βροντῶ, κροτῶ, ἀρχ. γερμ. muckazen (νεογερμ. mucken)=ὀμιλεῖν χαμηλοφώνως, νεογερμ. mucken=ὀμιλεῖν μὲ ἡμιάνοικτον τὸ στόμα, χεττ. mūgā(i)= θρηνεῖν, κβ. ἀρχ. ἰνδ. māḍjati, mōjati=παράγει ἀφ' ἐαυτοῦ ἦχον ρ. *mū-g-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *mū-, βλ. μῦ.

- 2 μύζω, μυζάω *ὁ, τι καὶ νῦν, μυζῶ, βυζαίνω*, βλ. μύδος.
μύθος, ὁ *λόγος, ὁμιλία, συμβουλή, γνώμη, διαταγή, ἀπόφασις, διήγημα, μῦθος*, μῦθόμαι *λέγω, ὁμιλῶ, διηγοῦμαι, σκέπτομαι*, μυθικός *ὁ ἀνήκων εἰς μῦθον, μυθικός*, μυθώδης, -ες *ὅμοιος πρὸς μῦθον, μυθικός*: ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰρλ. smūaíaim=σκέπτομαι (*smoudniō), λιθ. maudži, mausti=δικακῶς ἐπιθυμεῖν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. mysati=σκέψις (*mūd-slio-).

μυῖα (*μυσία), ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, μυῖα, «μύγα»*: συγγ. τοῖς: λατ. musca θηλ. =μυῖα (*mus-kā), σουηδ. dial. musa, λιθ. musė, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. mucha (*moueā)=μυῖα, πεδica (*mus-)=κάνωψ ἡχομι ρ. *mus-, παρὰ τῇ *mu- ἐν τοῖς: ἀρχ. γερμ. mucke, νεογερμ. Mücke=κάνωψ, ἀλβ. mī-ze=κάνωψ, κβ. ἀρμ. mus=ὁ κάνωψ, ἡ «σπινίτα» (*mu-po- ἢ *mus-po-).

μυκᾶσθαι *ὁ, τι καὶ νῦν, μυκῶμαι, «μουγγρίζω», μυκηθμός, ὁ, μύκησις, ἡ, μύκημα, τὸ *μυκηθμός, «μουγγρισμα»*: συγγ. τοῖς: μιν. γερμ. mūhen=μυκᾶσθαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. myke=μυκηθμός, «μουγγρισμα» ρ. *mū-q-, κβ. ἰ μύζω, μυχθίζω.

μύκης, -ητος καὶ -ου (ἰων. -εω), ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, μύκης, «μανιτάρη» τὸ κατὰ τὸ ἄκρον τῆς θήκης ξίφους κομβίον τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῦν*, μυκητήτος

ὁ κατασκευασμένος ἐκ μυκῆτων: ρ. *μου-η- ἐν τῷ μύξῃ, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, μύξα, βλέμμα* (δὲ ἰδέ).

μυκτήρ, -ῆρος, ὁ *ρίς, ἐμύτηρ, ράθων*, μυκτηρίζω *ἐμπαίζω στρέφω τὴν ρίνα· πάσχω αἱμορραγίαν τῆς ρινός*, βλ. μύξα.

- 1 **μύλη**, ἡ, μτην. **μύλος**, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, μύλος· μυλόπετρα*, **μυλῶν**, -ωνος, ὁ *τὸ οἰκημα, ἐν ᾧ λειτουργεῖ ὁ μύλος*, **μυλωνός**, ὁ *ὁ ἐμυλωνῶν*, **μύλας**, -ακος, ὁ *μυλόπετρα· πᾶς μέγας καὶ στρογγύλος λίθος*, **μυλλῶς** (λίθος), ὁ *μυλόπετρα· λίθος, ἐξ οὗ κατασκευάζεται μυλόπετρα*, **μυλωτός**, -ῆς, -όν *ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς τὸν μύλον· ρημ. τύποι μόνον: μύλιόωντες* (Ἡσιόδ. Ἔργα 530) *τρίζοντες τοὺς ὀδόντας*, **μύλλω** *συντριβῶ, συνουσιάζομαι μετὰ γυναικός* (περὶ τοῦ τεχνικοῦ ὄρου· **ἀλέθω** βλ. ἀλέω, πβ. μάλευρον): συγγ. τοῖς: ἱρλ. **meil**=χειρόμυλος (***melīā**), ἀρχ. ἱρλ. **moi**=ὁ κοντός τοῦ μύλου, βρετ. **bleud**=ἄλευρον, ἀρχ. γερμ. **meio** (νεογερμ. **Mehl**)=ἄλευρον (***meiwo**=ἄλβ. **meiō**=ἄλευρον), λιθ. **malūnas**=μύλος, **mltai**=ἄλευρον· ρημ. τύποι: ἀρχ. ἰνδ. **mṛṣāti**=ἀλέθει, λατ. **molō**, -ere=ἀλέθω (***meiō**), ἀρχ. ἱρλ. **melim**=ἀλέθω (***meiō**), **mlith**=δοτ. ἀπρρ. τῷ ἀλέθειν (***ml-ti-**), ἀρχ. γερμ. **malan** (νεογερμ. **mahlen**)=ἀλέθειν (***molō**), λιθ. **malū**, **mlti** (***molō**), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. **meiŕo mēti**=ἀλέθειν (***meiō**), χεττ. **mallanai**=ἀλέθουν· πβ. τὰ μὴ ἔχοντα τεχνικὴν σχη.: ἀρμ. **malom**=συντριβῶ (***ml-**), **ml-ml-em**=τρίβω, τοχ. **A malyn**=πάζειν, καταπατεῖν (: γοτθ. **ga-mal-wjan**=συντριβεῖν), ἀρχ. γερμ. **meim**=κόνις, ἄμμος.

- 2 **μύλη**, ἡ *ἐξάμβλωμα, ἔκτρωμα* (> λατ. **molā**): συγγ. τῷ ἀμβλίσκω (*ἀμβλίσκω) *προξενῶ ἐξάμβλωσιν, κάμνω ἔκτρωσιν* (δὲ ἰδέ).

μύλλον, τὸ *τὸ χεῖλος*, **μύλλω** *συνάγω τὰ χεῖλη πρὸς ἄλληλα, κλείνω τὰ χεῖλη*, **μυλλάω** *κάμνω μορφασμούς διὰ τοῦ στόματος πρὸς ἐμπαιγμόν*: **μυλλός** *στρεβλός, διαστραμμένος*, συγγ. τοῖς: **μῦ**, **μῦω**.

μύλλος, ὁ *ἐδωδιμος θαλάσσιος ἰχθύς*, βλ. **μέλλος**.

- 1 **μύλλω** *συντριβῶ, συνουσιάζομαι μετὰ γυναικός*, βλ. 1 **μύλη**.

- 2 **μύλλω** *συνάγω τὰ χεῖλη πρὸς ἄλληλα, κλείνω τὰ χεῖλη*, βλ. **μύλλον**.

μύλος, **μυλῶν**, βλ. 1 **μύλη**.

μυνός (***μυ-νδ-ος**) *ἄλαλος, βωβός*, **μύδος** *ἄφωνος* Ἡσύχ. (παμφυλ.): συγγ. τῷ **μῦ**, πβ. **μότης** "... ὁ μὴ λαλῶν" (**μότης**, -ιδος, ἡ *τὸ μέρος τῶν μαλακίων τὸ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἥπαρ*), **μυττός** *ἄνεος* Ἡσύχ. (πβ. λατ. **mutuus**), **μυκός** *ἄφωνος*, **μυναρός** *σιωπηλός* Ἡσύχ., προσέτι ἀρχ. ἰνδ. **mūkaś**=ἄλαλος, βωβός, ἀρμ. **munj**=ῶς.

μῦνη, ἡ *πρόφασις*, **μῦνομαι** *προφασίζομαι*, πβ. **ἀ-μῦνω** *ἀπομακρύνω* (***ἀμυνῶ**).

μύξα, ἡ *ἡ ἐκ τῆς ρινὸς καταρρέουσα γλοιώδης ὕλη, βλέμμα, μύξα· ρίς, μυκτήρ· ὁ σωλὴν τοῦ λύχνου, δι' οὗ ἐξέρχεται ἡ θρυαλλίς* (ἐκ τινος ***μυκ-σ-ος** *βλενωδής*), **μύξος**, **μύξιος**, (σ)**μύξων**, -ωνος, ὁ *εἶδος ἰχθύος ἔχοντος γλοιώδεις δέρμα*, **μυκτήρ**, -ῆρος, ὁ *ρίς, ἐμύτηρ, ράθων· ἡ ἐξέχουσα ἄκρα τοῦ λύχνου, ἐνθα ὑπάρχει ἡ θρυαλλίς* (πβ. **μυξωτήρ**, -ῆρος, ὁ=ῶς.), **μύσσομαι**, **ἀπο-μύσσω**, ἀττ. -**μύττω** (***μυκῶ**) *ἀφαιρῶ ἐκ τῆς ρινὸς τὴν μύξην, ἐβγάζω τὴ μύξῃ μου*, **ὀξύνω** τινά, **ἐξαπατῶ** (μετὰ τοῦ σ-: **συνύσσεται**, **συνυκτῆρ** Ἡσύχ.)· **μύσκος** *μίασμα* (***μυκ-σ-ος**), **ἀμυχρός** *ἀμίαντος, ἀμόλυν-

τος* (*μυκ-σ-ρος): συγγ. τοῖς: λατ. mīscra, -ī άρσ.=βλέννα, κόρυζα, μύζα, mīscra άρσ.=εὐρώς, αμούχλα, άφρός λιμνάζοντος ύδατος, άκαθαροίαι επί λιμνάζοντων ύδάτων, ίρλ. mōcht=μαλακός, πρῆος (*mak-to-), κυμβρ. mīga=ή αμούχλα (*mūkino-), άρχ. σκανθ.-ισλ. mygga θηλ.=ή αμούχλα, mugga=λεπτή βροχή, λαττ. mukis=έλώδης ρ. *(s)mieu-qr=όλισθηρός, προσέτι *(s)mieu-g- έν τοῖς: λατ. ē-mungō=άφαιρώ έκ τῆς ρινός τὴν μύζαν, mūgil=εἶδος ίχθύος έχοντος γλοιώδες δέρμα, άρχ. σκανθ.-ισλ. mykr, myki=κόπρος, mījūkr=μαλακός, γοτθ. mūka-mōdei θηλ.=ήπιότης, πραότης. μύραινα (καὶ σμύρ-), ή *θυλασσία έγγελυς, ή αμύρνα* (> λατ. muraena), μύρος (σμ-), ό *εἶδος θαλασσίας έγγέλυος· τὸ άρρεν τῆς μυραίνης*: Ὑως συγγ. τῷ σμύρις, -ιδος, ή *κόνις πέτρας σκληρᾶς χρησιμοποιοιουμένη υπό τῶν λιθοξόων καὶ έπεξεργαζομένων πολυτίμους λίθους*.

μυρίζω *άλείφω διὰ μύρου, χρίω*, βλ. μύρον, σμύρις.

μυρίκη, ή *θάμνος άκμάζων εἰς έλώδη μέρη*, μυρίκος ὄζος, ό *κλάδος μυρίκης*, βλ. μύροβ.

μύριος *παρά πολὺς, άναρίθμητος, άπειρος, άτελεύτητος*, πληθ. μύριοι, -αι, -α=10.000: Ὑως συγγ. τῷ μόν. ίρλ. mūr=άφθονία.

μύρμηξ (δωρ.-βξ), γεν. -ηρος, ό *δ.τι καὶ νῦν, μύρμηξ, «μύρμηγκας»*, μύρμος, ό (Δωκόφρ.), βόρμξ, βόρμξ, ό (*Ήσύχ.)=ώσ. (τὸ β- όφειλεται εἰς γραφικὴν παράστασιν τοῦ F): έκ τοῦ *morm-, *morm- (*marm- κατ' άφομ.), συγγ. τοῖς: λατ. formī-ca=μύρμηξ (έκ τοῦ *morm-), άρχ. ίνδ. valmī-kah=φωλεὰ μυρμηκίων, vamiθ θηλ., vamiθ άρσ.=μύρμηξ, άρχ. ίρλ. mōirb=μύρμηξ (*mormī), άρχ. έουκλ. σλαβ. mirmexi=ώσ. (*mormī), άρμ. mīrma=ώσ. (θ. *murm-), άρχ. σκανθ.-ισλ. maurt=ώσ. (*moura-). ΊΕ *mormo-, *mormo-, *moura- = μύρμηξ.

μύρομαι *ρέω, στάζω*, βλ. μύρον.

μύρον, τὸ *πᾶν παρεσκευασμένον εὐώδες θάιον, βάλαμον· τόπος, ένθα έπωλοῦντο τὰ μύρα, ή τῶν μύρων άγορά, πᾶν θελκτικόν πρᾶγμα*, μυρίζω, μυρώ *άλείφω διὰ μύρου, χρίω*, βλ. σμύρις.

μύροβ, ίων. σμύρνη, έλληνιστ. σμύρνβ, ή *εὐώδης χυμός τῆς άραβ. μύρτου* (> λατ. murra): δάνειον έκ τῆς Σημετ· έκ τῆς αὐτῆς πηγῆς μάλλον προήλθον καὶ τὰ: μυρίκη, ή *θάμνος άκμάζων εἰς έλώδη μέρη*, μύρτος, ή *δ.τι καὶ νῦν, μύρτος, μυρίκη, «μυρτιά»*, μύρτον, τὸ *ό καρπός τῆς μύρτου* (> λατ. murra, murra), μυρίκη, μυρίκη, ή *μύρτος, «μυρτιά», μυρίκη, κλάδος μυρσίνης έν τῷ πληθ. ή άγορά τῶν έκ κλάδων μυρσίνης στεφάνων*, μυρτίτης καὶ μυρσιότης, ό *οἶνος παρεσκευασμένος διὰ μυρσίνης*. μύρω (*μυρίω), μύρομαι *ρέω, στάζω, χύνω δάκρυα, κλαίω, θρηνώ, δάκρυομαι*: συγγ. τοῖς: λιθ. mūrma, mūrta=γίνεσθαι πολύ μαλακόν, ρωσ. muravá=ή πόα, χλάη συγγ. Ὑως καὶ τῷ λατ. muria=άλμη ρ. *mau-r-, συγγ. τῷ *meu- = ύγρός, πβ. μύδος.

μῦς, γεν. μύος, αίτ. μῦν (κατὰ τὸ ὅς, ὅς, ὅν), ό *ποντικός, άποντίκις, μῦς*: συγγ. τοῖς: άρχ. ίνδ. mūs=μῦς, μέγας ποντικός, άρμ. mu-kn=μῦς, λατ. mūs, γεν. mūs άρσ.=μῦς, άρχ. γερμ. mūs (δευτερ. θ. μετά τοῦ i), άρχ. έουκλ. σλαβ. myš, άλβ. mī=μῦς. — Ὑ λ. μῦς σημαίνει έπίσης *μῦς τοῦ σώματος* (μῦς, -άνος, ό *τὸ πλήρες μυῶν μέρος τοῦ σώματος*,

βλ. *μυελός*), ὡς αἰ λ.: ἀρμ. *muken*=μῦς τοῦ σώματος, ἀρχ. γερμ. *muſe*=μῦς τοῦ ἄνω βραχίονος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *myſeca*=βραχίων.

μύσος, τὸ ἀκαθαρσία σώματος καὶ ψυχῆς, μίσημα, βδέλυγμα*, μυσαρὸς ἀκάθαρτος, ρυπαρὸς, μισρὸς, βδελυρὸς, ἐτιμος*, *μυσάιτομαι* αἰσθάνομαι ἀηδία, ἀποστρέφομαι, βδελύττομαι*: ἐκ τοῦ **mysd-s-os*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. *moasach*=ἀκάθαρτος (**mysd-s-āko-*), κάτω γερμ. *muſsig*=ρυπαρὸς, ἀκάθαρτος ρ. **meud-* (**maudes-*), βλ. *μύδος*.

μύσσομαι «βγάζω τὴ μύξα μου», βλ. *μύξα*.

μύσταξ, -ακος (δωρ.), ὁ «τὸ ἄνω χεῖλος, τὸ ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖλους πυκνὸν τρίχωμα, ὁ μύσταξ, τὸ «μουστάκι»*: μᾶλλον ἐσχηματίσθη κατὰ συμφυρμὸν τοῦ μύσταξ, ὁ ἡ «στόμα» καὶ τοῦ βύσταξ, ὁ «μύσταξ».

μυστήριον, τὸ ἀπόκρυφος (μυστικὴ) διδασκαλία, θρησκευτικὴ τις ἱεροτελεστία, μυστικόν, ἀπόρρητον*, μέστης, -ου, ὁ ὁ μεμνημένος, μύστης*, μυστικός, -ή, -όν ἀπόκρυφος, μυστικός*, βλ. *μῦς*.

μυστίλη (ἐσφαλμένη ἢ γραφὴ μιστύλη), ἡ, **μύστρον**, τὸ «τεμάχιον ἄρτου κεκοιλωμένον ὡς κοχλιάριον, δι' οὗ ἔτρωγον τὸ φαγητόν», *μυστίλασμαι* «βρέχω («βουτῶν) ἄρτον εἰς τὸν ζωμὸν καὶ τρώγω»: ἀβεβ. ἐτυμολ.

μυχιζῶ «φυσῶ διὰ τῆς ρινὸς ἔχων κεκλεισμένα τὰ χεῖλη, περιγελῶ, χλευάζω», *μυχθισμός*, ὁ «φύσημα διὰ τῆς ρινὸς, γογγυσμός, σκῶμμα, περιγέλως»: ἤχομιμ. ρ. **mi-*, βλ. *μῦ*, *πβ.* 1 *μύζω*, *μῦκδομαι*.

μύχιος ἐσώτατος, ἐνδόμυχος*, βλ. *μυχός*.

μυχλός, ὁ ὁ ἐπιβήτωρ ὄνος*: ἐκ τοῦ **muſh-olos*=λατ. *mulus*=ἡμίονος, «μουλάριον», *πβ.* ἀλβ. *muſk*=ἡμίονος (**muſh-esos*).

μυχμός, ὁ «στεναγμός», βλ. 1 *μύζω*.

μυχός, ὁ «τὸ ἐνδότετον μέρος, βέθος κόλπος ἐκτεινόμενος βαθέως εἰς τὴν ξηράν», *μυχόθεν* ἐπὶρ. «ἐκ τοῦ μυχοῦ τῆς οἰκίας», *μυχόνθε* ἐπὶρ. «εἰς τὸ ἐνδότετον μέρος», *μύχιος* «ἐν τῷ μυχῷ κείμενος, ἐσώτατος, ἐνδόμυχος», *μύχματος*, *μυχαίματος*, *μυχοίματος* (ἀνώμ. ὑπερβ. τοῦ μύχιος) «ἐνδότετος, ἐσώτατος», *μυχώδης*, -ες «πλήρης μυχῶν (κοιλωμάτων)»: ἴσως συγγ. τῷ ἀρμ. *mxem* (**muexem*)=ἐμπηγνύω, ἐμβαπτίζω, «βουτῶ» ρ. **meuqh-*.

μῦς (**mysō*), ὁρ. *ἔμυσσα* εἶμαι κλειστὸς (ἐπὶ τῶν χεῖλων, τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀφθαλμῶν), κλείω τοὺς ὀφθαλμούς*, *μῦσά* «συμπιέζω (δαγκάνω) τὰ χεῖλη μου», *μύστης*, -ου, ὁ ὁ μεμνημένος, εἰσαχθεὶς εἰς τὰ μυστήρια* (ἐκ τοῦ **mysstos* «ἐξέμυθος»), *μυστήριον*, τὸ «μυστικόν, ἀπόρρητον», *μῦσά* «εἰσάγω εἰς τὰ μυστήρια, κατηγῶ, διδάσκω», *μυστικός* «ἀπόκρυφος, μυστικός»: συγγ. τῷ λαττ. *mysiaſti*=ψιθυρίζειν, ὑποτονθορίζειν ρ. **mi-s-*, *ἐπεκτετ.* τύπος τοῦ **mi-*, βλ. *μῦ*. *Πβ.* 2 *μύσσω*.

μυώδης, -ες ὁ ἀνήκων εἰς τὸν μῦν (ποντικὸν)-πλήρης μυώνων, ρωμαλέος*, *μῦσ*, -ῶνος, ὁ «τὸ πλήρες μυῶν μέρος τοῦ σώματος», βλ. *μῦς*.

μυωξός, ὁ «μικρὸν τρωκτικὸν ὅμοιον πρὸς σκίουρον»: ἀβεβ. ἐτυμολ.

1 **μύωψ**, -ωπος, ὁ «οἷστρος, ἀλλογόμυγα, βοιδόμυγα» κέντρον, πτερνιστήρ, «σπιρούνη», *μυωπιζῶ* «κεντῶ (κτυπῶ) διὰ τοῦ πτερνιστήρος» παθ. ἐνοχλοῦμαι ὑπὸ μύωπος (οἷστρου), ἐπὶ ἱππου καὶ βοός*: συγγ. τῷ *μυῖα*, ἡ «δ,τι καὶ νῦν, μυῖα, «μῦγα»».

2 **μύωψ**, -ωπος, ὁ ἡ ὁ συστέλλων τὰ βλέφαρα, ὅπως ἴδῃ τι, κλείων τοὺς

ὀφθαλμούς, μὴ θυνάμενος νὰ ἴδῃ μακρὸν, μῶψ*, μειοπός, -όν *μῶψ* :
 μῦος + ὤφ *ὀφθαλμός, ὄψις*.

μωκός, ὁ *ἀκόπτης, χλευαστής*, μωκόμαι *περιπαίζω, χλευάζω*, μῶκος, ὁ,
 μωκία, ἡ, μώκημα, τὸ *ἐμπαιγμός, περίγελως* : ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ
 μω-κός, εἶναι συγγ. τῷ μῶ-μος.

μῶλος, ὁ *κόπος, μόχθος, ἀγών* (ἐν Κρήτῃ *δίση*, μωλῆν *διεξάγειν δίσην,
 εἰσάγειν τινὰ εἰς τὸ δικαστήριον*) : ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ μόλις ἐπὶ.
 μετὰ κόπου, μετὰ δυσκολίας, μόλις (δ ἰδέ), συγγ. τοῖς : λατ. molēs θηλ.
 = βάρος, πρόχωμα, κόπος, δυσχέρεια, molestus = ὀχληρός, δυσχερής, λιθ.
 praeimpulsi = βασανίζεσθαι, ταλαιπωρεῖσθαι· ἀνευ τῶν σχηματιστ. στοιχείων
 -lo- καὶ -li- : ἔλλ. δ-μοτος *ἀκαταπόνητος*, ἀρχ. γερμ. muosen = ἐπιβαρό-
 νειν, ἐνοχλεῖν, μοχθεῖν (νεογερμ. sich mühen = μοχθεῖν), muodi = κουρα-
 σμένος (κυρ. ὁ ἔχων μοχθήσει), ρωσ. mǎju, -ats = καταπονεῖν, βασανίζειν·
 ρ. *mō- = μοχθεῖν, ἴσως ἀρχικῶς ὁμοία τοῖς : *mō-, *mo- = ἐπιδιώκειν,
 προσπαθεῖν, βλ. μαίωμαι, μῶσθαι.

μῶλυ (*Οδ. ι 305), τὸ *μυθῶδές τι φυτὸν ἔχον μαγικὴν δύναμιν εἶδος σκο-
 ρόδου, ἔχοντος κίτρινον ἀνθος*, μῶλυζα, ἡ *εἶδος σκορόδου* : ἴσως συγγ. τῷ
 ἀρχ. ἰνδ. mullam οὐδ. = ῥίζα.

μῶλυσ, -υος (δωρ. μῶλυξ, -υκος) *ἐξησθενημένος, ἐξηντλημένος*, μωλύνω
 ἐξαντλῶ, μωλύνω *ἐξασθενῶ, βαθμιαίως ἐξαφανίζω* : συγγ. μᾶλλον τῷ
 μῶλος, ὁ *κόπος, μόχθος*, ὡς σημαίνειν *κατάκοπος, καταβεβλημένος* καὶ
 οὐχὶ τοῖς : ἀμβλὺς ὁ ἀνευ ζωηρότητος, ἀνίσχυρος, ἀμαλός *ἀπαλός, τρυ-
 φερός*.

μῶλωψ, -ωπος, ὁ *ὑπόλειμμα τραύματος, ἐκρήξιμο; σημεῖον πληγῆς, ἐξ
 οὗ ρεῖ αἷμα, μῶλωψ*, μωλωπίζω *τραυματίζω ἰσχυρῶς*, βλ. μέλῳς.

μῶμος, ὁ (μῶμαρ, τὸ Λυκίῳφρ.) *μομφή, ψόγος, σκῶμμα*, μωμόμαι, μω-
 μεύω *ψέγω, μέφομαι, κατηγορῶ*, μεταπτ. τύποι : δ-μῶμων *ἄμεμπος,
 ἀψόγος*, αἰολ. μῶμαρ *αἰσχος, φόβος, ψόγος*, μῶμαρίζει *γελοιάζει* *Ἠσύχ. :
 ἀβεβ. ἐτυμολ.* πβ. μωκός.

μῶνος δωρ. *μόνος*, βλ. μῶνός.

μῶνυξ, -υχος, ὁ, ἡ *ὁ ἔχων ἓνα μόνον ὄνυχα εἰς ἑκαστον πόδα, μονόχηλος* :
 ἐκ τοῦ *σμ-ῶνυξ, σμ- (πβ. μῶ ἐκ τοῦ *σμ-ιά, βλ. εἰς) + ὄνυξ.

1 **μωρός** (ἀττ. μῶρος) *ἀνόητος, ἄφρων, μωρός· νωθρός, ἀγευστος* (> λατ.
 molens), μωρία, ἰων. -ή, ἡ *ἀνοησία, ἀφροσύνη, μωρία*, μωραίνω *εἶμαι
 ἀνόητος (μωρός), ἀνοηταίνω· κάμνω τι μωρόν*, μωρόμαι *γίνομαι μωρός,
 ἀτονῶ* : μᾶλλον συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. mūrā = ἀμβλύνους, βλάξ, ἀνόητος.

2 -μωρος, βλ. ὀρχισί-μωρος.

μῶσα, βλ. μοῦσα.

μῶσθαι *ἐπιζητεῖν*, βλ. μαίωμαι.

N

νᾶβλᾶ, ἡ, νᾶβλᾶς, -ᾶ, ὁ *φοινικὴ λύρα ἔχουσα 10 ἢ 12 χορδὰς* (> λατ. nablium, nablum): δάνειον ἐκ τοῦ ἔβρ. nēbel=ἄρπα.

ναί βεβαιωτικὸν μόριον *ἀληθῶς, βεβαίως, μάλιστα, ναί* (ναί ὅγ', ναί μὴν, ναί μὰ Δία κ.τ.λ.: ναί-χι *βεβαίως, μάλιστα*, πρ. οὐ-χι κ.τ.λ.), νῆ (βοιωτ., ἄρκ. νεί)=ὦς, (νῆ τοῦς θεοῦς κ.τ.λ.): νῆ-λατ. nē=ἀληθῶς, ναί, ἀρχ. ἰνδ. nā-nā=εἰς διαφόρους τόπους, κατὰ διάφορον τρόπον, κυρ. οὕτως (ῆ) οὕτως. IE *nē ὄργαν. ἐνὸς ἄντων. θ. *no- ναί: νῆ, ὡς αἰ: ἡ *ἄν* πβ. -νε ἐν τῷ θεσσ. τό-νε *τόδε*.

ναῖῖς, -ᾶδες, ἡ *κύμῃ πηγῆς ἢ ποταμοῦ*, βλ. νᾶω.

ναιστάω, βλ. νᾶω.

ναῖον, βλ. νᾶω.

ναῖω (μέλλ. νάσσομαι, ἄορ. νάσσαι) *διαμένω, κατοικῶ, ἐνοικῶ διδω εἰς τινα τόπον, ἵνα κατοικήσῃ*, ναιστάω *διαμένω, κατοικῶ, ἐνοικῶ, κείμαι, εὐρίσκομαι, κατοικοῦμαι*, ναίτης, -ου, ναιτήρ, -ῆρος, ὁ *ὁ κάτοικος*, μετα-νάστης, ὁ *ὁ ἐκ τῆς πατρίδος του εἰς ξένην χώραν μεταναστεύσας, μέτοικος, μετανάστης*: ἐκ τοῦ *nasjō (IE *n-s-jō)* ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἄσμενος¹ (*g-) *χαίρειν (κυρ. σὺθεῖς)*, συγγ. τῷ νόμοι (*nos-) *ἔρχομαι, πορεύομαι, ἐπανερχομαι* (ὁ ἰδὲ μετὰ πλειόνων). Πβ. νᾶς.

νάκος, τό, νάκη, ἡ *ἔδρμα μετὰ ἐρίου, δέρας, δορά (ἰδίᾳ προβάτου καὶ αἰγός)*, νακί(δ)ριον *ἔδρμα* Ἡσύχ., κατω-νάκη, ἡ *εὐτελὲς ἐνδυμα θούλων καὶ ἐργατῶν*, ἀρκαίς, -ίδος, ἡ *δορά προβάτου, κροβιάς* (*dgo-*na*κς): συγγ. τοῖς: ἄγγλοσαξ. nosc=ἔδρμα δορκάδος (*nas-g-q-), ἀρχ. πρωσσ. nosnan οὐδ.=ἔδρμα (*nēg-no-). Πβ. νάσσω.

νᾶμα, -ατος, τό *τὸ ρέον ὑγρὸν, ἡ πηγὴ, ὁ ρόαξ, ποταμός*, ναματιαῖος, -α, -ον *ὁ ρέων*, ναματώδης, -ες *πλήρης πηγῶν*, βλ. νᾶω.

νᾶνος (ἐν χειρογρ. νάννος), ὁ *ἄνθρωπος ἐξαιρετικῶς μικρόσωμος, νᾶνος πλακοῦς μετὰ τυροῦ καὶ ἐλαίου* (> λατ. nānus), νανώδης, -ες *ἕμμοιος πρὸς νᾶνον, μικρόσωμος*: συγγ. ταῖς ἡχομμ. ρ. *nann-, *neann-, *nīnn-, πβ. νάννας, νέννος *ἀδελφός πατρός ἢ μητρός, θεῖος, νάννη, ἡ *θεῖα*, νέννη, ἡ *μήμη ἢ πενθερά*.

νᾶς (δωρ., θεσσ.), λακ. νᾶφᾶς, λεοβ. ναῦος (τ. ἔ. vāffos), ἰων. νηός, ἀττ. νεώς (γεν. νεώ), ὁ *οἶκος θεοῦ, ναός, ἱερόν*, γορτ. νᾶεῶς *εἰς ναὸν καταφεύγω*, ἀττ. νεωκόρος, ὁ *ὁ φύλαξ καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ ναοῦ*: ὡς σημαῖνον *κατοικία τοῦ θεοῦ* προέρχεται ἐκ τοῦ *nas-F-ος, συγγ. τῷ νᾶω (ἄορ. νάσ-σαι) *κατοικῶ*.

νάπη, ἡ, νάπος, τό *θασώδης κοιλὰς, φάραγξ*, ναπαῖος, -α, -ον *ὁ ἀνῆκεν εἰς

1. Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ Hofmann ἀντιφάσκει πρὸς τὴν πρώτῃν ἐτυμολ. τῆς λ. ἄσμενος (βλ. ἀνωτ. σ. 29, λ. ἄσμενος: ἐκ τοῦ *Fad-σ-μενος). Ἐνταῦθα προφανῶς δέχεται τὴν γνώμην τοῦ Wackernagel, Vermischte Beiträge σ. 6 (ἄσμενος: συγγ. τῷ νάμαι πβ. Friisk, Griech. etym. Wörterb. σ. 166).

κοιλιάδα διπλώδη*: μάλλον προελλ.-αίγ., πβ. τὸ τοπων. Νάπος ἐν Λέσβῳ. **νάπυ**, -ως, τὸ (> λατ. *nāpus*=εἶδος γογγυλίου), **νάπειον** (Νίκ.), τὸ "τὸ σινάπι", ἑλληνιστ. *σίνᾱπυ*, -ως καὶ *σίνᾱπι*, -ως, τὸ, *σίνᾱπυς*, ὁ "τὸ σινάπι" (> λατ. *sināpi*): μάλλον ἐνταῦθα ἀνέκει καὶ τὸ ἀρχ. ἰνδ. *saṃpara-* ἀνεξάρτητον δέ-νειον ἐκ τινος ἰνδοσιν. διαλ. (μαλαϊκῆς;): ὡς πρὸς τὴν παράλληλον χρῆσιν τοῦ *νάπυ*: *σίνᾱπυ* πβ. π.χ. τὰ: *σίλα*: *σέσζλις*, *σάρι*: *σίσαρον*. Ἡ σημ. *εἶδος γογγυλίου* τοῦ λατ. *nāpus* ὀφείλεται εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὁμοιότητα πρὸς τι θαμνώδες φυτὸν, ὁμοιάζον τῷ *σίνᾱπι* (πβ. καὶ ἀρμ. *pın*=ἄγγριον *γογγυλίω*).

νάρδος, ἡ, **νάρδον**, τὸ *φυτὸν τι ἰνδικὸν χρησιμοποιοῦμενον πρὸς κατασκευὴν εὐώδους βλασάμου ἢ μύρου* τὸ ἔλαιον τῆς νάρδου* (> λατ. *nardus* θηλ., *nardum* οὐδ.), **νάρδιος**, -η, -ον *ὁ ἐκ νάρδου*, **ναρδίω** *ἔχω τὴν ὁσμὴν νάρδου*: δάνειον ἐκ τῆς ἀρχ. Ἰνδ., τῇ μεσολαβήσει τῶν Φοινίκων (ἑβρ. *nērd*, βαβυλ. *lardu*), πβ. ἀρχ. ἰνδ. *naḍāh*, *naḍāh*=κάλαμος, *κακαλάμι* (ἡλαττ. β. ἐκ τοῦ **narda-**) τῆς αὐτῆς μάλλον προελεύσεως εἶναι καὶ τὸ *νάρθη*, ἡ *Ἰνδικὸν τι ἀρωματικὸν φυτὸν*. Πβ. *νάρθηξ*.

νάρθηξ, -ηρος, ὁ *ὀψιπλὸν φυτὸν ἔχον κοῖλον στέλεχος πλήρες ἐντεριώνης, νάρθηξ, ἐνάρθηκος*: μικρὰ θήκη* (πβ. *νάρθαξ* *νάρθηξ* Ἡσυχ.), **ναρθηκία**, ἡ *εἶδος μικροῦ καὶ χαμηλοῦ νάρθηκος*, **ναρθηκίος** *πεποιημένος ἐκ νάρθηκος*, **ναρθηκώδης**, -ες *ὅμοιος πρὸς νάρθηκα*: ἀν ἡ λ. προέρχεται ἐκ κληρονομίας, τότε ἐκ τοῦ **nar-dh-** ἢ **ner-dh-** παρὰ τῷ **nerd-** ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. *naḍāh*=κάλαμος, βλ. *νάρδος*.

νάρκη (**νάρκᾱ** Μένανδρ.), ἡ *ἀναίσθησία, παράλυσις, νέκρωσις, νάρκωσις, νάρκη* πλατὺς ἰχθύς ναρκῶνων καὶ παραλύων τὸν ἐγγίζοντα αὐτόν, ἡ αἰου-διάστρα*, **ναρκᾶω** *ναρκοῦμαι, παραλύομαι*, **ναρκᾶω** *καθιστῶ τινα ἀναι-σθητον, ναρκῶνω*, **ναρκώδης**, -ες *ἀναίσθητος, «μουδιασμένος», νάρκωσις, ἡ *παράλυσις, νάρκωσις*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. *narḡen*=λεπτός, ἰσχνός (κυρ. *αἰζαρωμένος*), ἀρχ. σικανδ.-ἰαλ. *napata* (κοινῶ γερμ. **apathēn**)=στρέφειν, περιπλέκειν, περιβάλλειν, τυλίσσειν, πβ. ἀρχ. γερμ. *narwa*, νεογερμ. *Narbe*=οὐλή· ρ. *(s)*ner-q-*=στρέφειν· πβ. *λάρκος*, *λάρκαξ*.

νάρκισσος, ὁ, ἡ *τὸ φυτὸν νάρκισσος*, **ναρκίσσιος**, -η, -ον *πεποιημένος ἐκ ναρκίσσου*: ἔνεκα τοῦ -σος μάλλον εἶναι αἰγ. προελεύσεως (ἴσως κατὰ παρετυμολ. ἐκ τοῦ *νάρκη*, ἔνεκα τῆς καταπραΰντικῆς [ναρκωτικῆς] ἰδιό-τητος τοῦ φυτοῦ).

νάρως, -ά, ὃν *ρέων, ρευστός*, βλ. *νάω*.

νάρθη, ἡ *Ἰνδικὸν τι ἀρωματικὸν φυτὸν*, βλ. *νάρδος*.

νασμός, ὁ *ροή ὕδατος, ρεῦμα, πηγὴ, ρύαξ*, βλ. *νάω*.

νάσσω, ἀττ. **νάττω** (**naḡḡw*), ἀόρ. **ἐναξα**, παθ. πρκ. **νένασμαι**, νεώτ. **νέ-νυσμαι** *κινῶ ἰσχυρῶς, καταπατῶ, στοιβάζω, γαμίζω ἐντελῶς*, **ναστός**, **ναστός** *συμπεπιεσμένος, πυκνός, στερεός, κλήρης*, **ναστός** (ἐθν. *πλακοῦς*), ὁ *ὁ καλῶς ἐκτυπωμένος κλακοῦς*, **νάγμα**, τὸ *τοίχος ἐκ λίθων*: ἴσως συγγ. τῷ *νάκος*, τὸ *δέρμα μετὰ ἐρίου, δέρας, δορά*. — Ἐκ τοῦ ἑλλ. **νάτης*, ὁ *ὁ κατεργαζόμενος ἔρια, γναφεὺς* φαίνεται ὅτι προήλθε τὸ λατ. *naosa*=ὤσ. **καυαγός** *ὁ παθὼν καυάτιον, καυαγός*, **καυαγέω** *ὁ, τι καὶ νῦν, καυαγῶ*,

ναυῶνα, ἰων. ναυηγία, ἡ *τὸ ναυέγιον*, ναυῶγιον, ἰων. ναυήγια, τὸ *τὸ λείψανον συντριβέντος πλοίου*, βλ. ναῦς.

ναυόκληρος, ὁ *ὁ ἰδιοκτήτης πλοίου, πλοίαρχος*, ναυόκληρέω *εἶμαι ἰδιοκτήτης πλοίου, κυβερνῶ*, ναυόκληρία, ἡ *ὁ βίος καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναυόκληρου, ἡ ναυτιλία, ὁ πλοῦς*, βλ. ναυοκῆρος.

ναυοκῆρος, ναυόκληρος, ὁ *ἀρχηγὸς τοῦ πλοίου, κυβερνήτης, πλοίαρχος* : ναῦς + *κῆρος*, βλ. κῆρας.

ναῦλος, βλ. ναῦς.

ναῦς, ὁμ., ἰων. νηῦς (γεν. νη[Φ]ός, ἀττ. ναῦς=ἀρχ. ἰνδ. nāvāḥ αἰτ. ἐν. νη[Φ]α, πληθ. νη[Φ]ας=ἀρχ. ἰνδ. nāvam, nāvāḥ ὕστερογ. ἀττ. ναῦν, ναῦς), δωρ. νῆς, ἡ *πλοῖον* : ἐκ τοῦ IE *nāus=ἀρχ. ἰνδ. nāvā=πλοῖον, λέμβος, λατ. nāvis θηλ.=πλοῖον, ἀρχ. σκανθ.-ἰολ. nāv=πλοῖον. — Ἐξ αὐτοῦ : ναῦλος, ὁ (ἡ), ναῦλον (κῆρον ναῦσον), τὸ *τὸ ἀντίτιμον τῆς διὰ πλοίου μεταφοράς ἀνθρώπων ἢ ζώων ἢ πραγμάτων, ναῦλος, ναῦλον τὸ φορτίον τῶν πλοίων*, ναυσθάς *μεταφέρω διὰ πλοίου (θαλάσσης)*, ναυστολέω *μεταφέρω διὰ θαλάσσης, ὀδηγῶ, κυβερνῶ ἀμτβ. κλέω*, ναύτης, δωρ. -ας, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ ναύτης* ὁ διὰ θαλάσσης συνταξιζούμενος (> λατ. naute), ναυτιᾶ, ἰων. -ία καὶ ναυσιή, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ ναυτιλία, ναυτίας* (> λατ. nausica), ναυτίλος, ὁ *ναύτης, ναυτικός* (ναυτιλίς, ἡ *θαλασσοπλοία, πλοῦς*, ναυτίλλομαι *ταξιδεύω διὰ θαλάσσης, πλέω*), νήϊος ὁ ἀνήκειν ἢ ἀρμόζων εἰς πλοῖον*, ναυῶγος (ἰων. ναυηγός), -ὄν *ὁ καθὼν ναυέγιον, ναυαγός* (ναῦς + [Φ]άγνυμι) πβ. ναυοκῆρος, ναυλοός, ναῦριον καὶ 2 νέω.

νάφθα, ἡ, τὸ (καὶ νάφθα, ὁ) *εἶδος εὐφλέκτου ἐλαίου, τὸ ἐνέφτω* (> λατ. nap[h]tha θηλ.) : δάνειον ἐκ τῆς Περσ. (ἰραν. *nab-, IE *nebh- = ὑγρός, βλ. νέφος).

νάφω, βλ. νήφω.

νάω (*ναFω), πρτ. ναῖον, αἰολ. ναῖω *ρέω*, νῶρος (*ναFερός) *ρέων, ρευστός*, ἀττ. κλητ. νῆτορ ἀρσ. *ρεῦμα, ροῦς* (*ναFέτορ), νῆμα, τὸ *τὸ ρέον ὑγρόν, ἡ πηγὴ, ὁ ρυαξ, ποταμός* (*ναFεμα), νῆσμός, ὁ *ροὴ ὕδατος, ρεῦμα, πηγὴ, ρυαξ* (*ναFεσμός), ἐκτετ. β. Ζεὺς νῆφιος (ἐν Δαυδῶνῃ ἐθεωρεῖτο ὁ Ζεὺς ὡς ρέων), ἐξ οὗ νῆϊός, ἰων. νηϊός, -όδος καὶ νῆϊς, ἰων. νηίς, -ίδος, ἡ *νόμῃ ρυακός ἢ ποταμοῦ ἢ πηγῆς*, Νηρεΐς, -έως, ὁ *ἀρχαῖός τις θαλάσσιος θεός*, Νηρηίδες, αἱ *νόμῃ τῆς θαλάσσης* (*ναFε-ερω-) : ρ. *ναῖα- ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. nāpati (μτχ. nāpātā)=στῆζω, ἀφίνω νά ρεῦση ὑγρόν τι (IE *nāpā-ti, ἀν δὲν πρόκειται περὶ τοῦ *nāpā-ti). Πβ. *naus- ἐν τοῖς : νέω (*ναFέω) μέλλ. νεύομαι, πρτ. νευεσθ(ν) *κολυμβῶ*, λακ. νόα *πηγὴ* Ἑσούχ., πβ. λατ. nūtīo, -īre=θηλάζω, τρέφω, μsn. ἰρλ. nuasid=ποταμός (*nausud-), ἀρχ. γερμ. nāwan, μsn. καὶ νεογερμ. schmeusen=καθαρίζω τὴν ρίνα ἢ τὴν θρυαλλίδα λύχνου προσέτι ἰσως καὶ τὸ λατ. nūbēs=νέφος. Αἱ ρ. : *nāpā-u- καὶ *na-ou- εἶναι ἐπέκτετ. τύποι τοῦ *nāp-, βλ. νήχω.

1 -νε (θεσφ. τῆ-νε), βλ. ναί.

2 να- *νῶ, μή*, βλ. 1 νη-.

ναῖζω *εἶμαι νέος, σκέπτομαι καὶ κρέττω ὡς νέος*, βλ. νέος.

νεᾶλης «πρόσφατος, «φρέσκο», ισχυρός, εύρωστος»: *neFo-αλής, βλ. νέος + αλ-, πβ. αν-αίτος (έν λ. ἀλδαινω).

νεᾶνιδς, -ου, ιων. νεηνίης, -εω «νέος, «φρέσκο», δραστήριος, τολμηρός, παράτολμος», ώς ούσ. άρσ. «νέος τήν ηλικίαν, νεανίας» (νεᾶνίσκος, ό «νεαρός τήν ηλικίαν, νεανίσκος», άρχικώς έπίθ. «ό όλίγον έπ. νέος»· νεᾶνις, όμ. νεήνις, -ιδος, ή «νεαρά κόρη, νεᾶνις» ώς έπίθ. νέος, νεανικός»): έκ τοῦ *neFānός, όπερ εἶναι σύνθετον έκ τοῦ *neFoano- «νεαρός άσθμαίνων» (βλ. νέος καί άνεμος), κατ' άρχήν έπί θηλάζοντος βρέφους, εἴτα έπί νεανίσκου.

νέατος, βλ. νεός.

νεᾶω «όργώνω νέον άγρόν, άροτριῶ χέρσον γῆν», νεομένη (γῆ), ή «άγρός έκ νέου άροθείς», βλ. νέος.

νεβρός, ό, ή «τό νεογνόν τῆς έλάφου, «έλαφάκι», ώς έμβλημα (σύμβολον) θειλίας», έπίθ. νεβρή, νεβρίς (δορεῖ), ή «δέρμα νεβροῦ»: έκ τοῦ *(s)negʷ-τος= χρωματιστός, ποικιλόχρους=άρμ. nek (γεν. nekoy)=χρῶμα.

νείαιρα, ιων. νειαίρη (γαστήρ), ή «τό κατώτερον μέρος τῆς κοιλίας» ώς ούσ. τό ύπογάστριον», βλ. νεός.

νείατος, βλ. νεός.

νείκος, τό «έρις, φιλονικία, λογομαχία, λοιδόια, μάχη, συμπλοκή», νεϊκέω (άόρ. νεϊκεσ[σ]α) «έρίζω, φιλονικῶ, λογομαχῶ, έπιπλήττω, λοιδορῶ»: συγγ. τοῖς: λιθ. pr-nīkū, -nīkti=προσβάλλειν, έπιτίθεσθαι, λεττ. nīkas=όρμητικός, σφοδρός, κακός, όργίλος, μεταπτ. τύποις: λεττ. nīks=ταχύς, όρμητικός, σφοδρός, άρχ. έκκλ. σλαβ. νεznīkoti=άναλαμβάνειν τάς αἰσθήσεις, συνέρχεσθαι· προσέτι συγγ. τῷ όν. ποταμοῦ Neckar, παλ. Nīcar (λιλυρ. γ), ίσως καί τῷ άγγλοσαξ. ge-nāetan=έρίζειν (*-nāibetan j): ρ. *nēiq-, *nēiq- (nēiq-) = έπιτίπτειν, έπιτίθεσθαι, έφορμᾶν, όρμητικῶς άρχίζειν· προσέτι έλλ. νίκη, -δαρ. νικᾶ, ή «ό,τι καί νῦν, ή νίκη; όπερτέρησις, όπερίσχυσις», νικᾶω «όπερίσχύω, επικρατῶ, όπερτερῶ, νικῶ» (πβ. π.χ. λατ. vīncō=νικῶ: άρχ. ιρλ. fihim, γοτθ. weihsn=άγωνίζεσθαι, μάχεσθαι).

νεϊός (*νεi-Fos), ένν. γῆ, ή «άγρός, «χωράφι» (κυρ. πεδιάς καίμένη εἰς χαμηλόν μέρος ή εἰς παράλιον τόπον)», νείατος (*νεi-Fatos), άττ. νέατος «κατώτατος, χαμηλότατος, έσχατος, τελευταίος, νεώτατος», όμ. έπιρ. νεϊόθεν «κάτωθεν, έκ τοῦ βάθους», νεϊόθι «έν τῷ βάθει, ύποκάτω», νείαιρα, ιων. νειαίρη (γαστήρ), ή (Ίλ. B 539, II 465) «τό κατώτερον μέρος τῆς κοιλίας» ώς ούσ. τό ύπογάστριον», νήιστα «έσχατα, κατώτατα» Ήσυχ.: έκ τοῦ *nei-ros, συγγ. τοῖς: άρχ. έκκλ. σλαβ. nēta=άγρός, ήφανισμ. β. άγγλοσαξ. nīowol=κλίνων τήν κεφαλήν πρὸς τά έμπρός, βαθύς ρ. *nē- = κάτω, χαμηλά, έν τοῖς: άρχ. ινδ. nī=κάτω, χαμηλά, nītapam=πρὸς τά κάτω, nīcah=χαμηλός, άρμ. nī-, n- = κάτω, χαμηλά, άρχ. γερμ. nīdar (νεογερμ. niedar)=ώσ., nīdams=κάτω, nīda πρόθ.=κάτω, ύποκάτω, άρχ. έκκλ. σλαβ. nīse=κάτω, πρὸς τά κάτω, nīse (=άρχ. ινδ. nīcah)=κακλιμένος πρὸς τά έμπρός· πβ. IIE *nī-ad-os (λατ. nīdas)=φωλεά.

νείφει «χιονίζει», βλ. νίφα.

νεκός, -άθος, ή «σωρός νεκρῶν», νεκρός, ό «τό πτώμα, νεκρόν σῶμα, νεκρός», ώς έπίθ. νεκρός, -ά, -όν «ό,τι καί νῦν, νεκρός», βλ. νέκος.

νέκταρ, -αρος, τό «ποτόν τῶν θεῶν, νέκταρ», νεκτέρος, -έα καί ιων. -έη,

-ον ὡς νέκταρ εὐωδιάζων, θεῖος, ἔξοχος: μάλλον ἐκ τοῦ *νεκ-ταρ *ὁ ὑπερνικῶν τὸν θάνατον*, βλ. νέκτις τὸ -ταρ συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *tarāh*=ὁ ὑπερνικῶν ἢ συγγ. τῇ ρ. *tṛd—ὁ καταστρέφων, πβ. *teṛau*.

νότις, -υος, ὁ *νεκρός, σῶμα νεκρόν, πτώμα*, νέκτια, ἡ *θυσία προσφερομένη εἰς τοὺς νεκρούς*, νεκ-δαλ(λ)ος, ὁ *ἡ χρυσαλλίς ἢ νόμφη τοῦ μεταξοσκώληκος (ὁμοιάζουσα πρὸς νεκρόν)*, νεκ-ρός, ὁ *πτώμα, νεκρός*, ἐκτετ. τύπος *νώκαρ*, τὸ *νωθρότης, αἰώνιος ὕπνος*: νέκτις=ἀβεστ. *nasu*=πτώμα, πβ. λατ. *requiēs* ὀνοματ. ρ. *neq̄-s=ἀβεστ. *nas*- θηλ.=ἀνάγκη, ἀτύχημα, λατ. *neq̄*=φόνος, θάνατος, ἐν τῷ ἑλλ. *nékos* *νεκροί* Ἡσύχ. (πβ. νεκάς, -όδος, ἡ *σωρὸς νεκρῶν*, νεκ-ρός, *νέκ-ταρ*)· πβ. ἀρχ. ἰνδ. *nágyati*=ἐξαφανίζεται, χάνεται, *nāhā* ἀρσ.=καταστροφή, λατ. *neō*=φονεύω, *retriciēs*=φθορά, ὀλεθρος, *noxa*=ἐνοχή, βλάβη, *noceō*=βλάπτω, ἀρχ. ἰρλ. *ec*=θάνατος (**ek*-), *ecce*=ἀνάγκη (**ekce*), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *paglar*=πλοῖον νεκρῶν, γεττ. *hekan*=θάνατος (πβ. προσέτι ἀνάγκη)· ρ. *nek- (καὶ *enek-) = θάνατος, ἀνάγκη.

νέμεσις, -εως, ἡ *δικαία ἀγανακτήσις, ὀργή, δικαία μομφή, θεία ἐκδίκησις* (**νέμετις* κυρ. *ἀπονομή, διανομή*), *νέμεσ(σ)άω*, -όμαι, -ίζομαι ὀργίζομαι, ἀγανακτῶ, αἰσχύνομαι, μέφομαι*, *νέμεταρ*, -ορος, ὁ *ὁ ἀπονέμων τὰ δίκαια, ἐκδικητής*: συγγ. τῷ *νέμα*· πβ. τὰ ταυτοσήμα: ἄλβ. *name*, *neime*=κατέρα, ἀναθεματισμός (κατὰ τὸν τύπον=ἑλλ. νόμος), *neimesod*=καταρῶμαι, ἴσως καὶ τὸ ἀρχ. ἰρλ. *nāme*=ἐχθρός.

νέμησις, -εως, ἡ *διανομή, διαίρεσις*, βλ. *νέμο*.

νέμος, -ους, τὸ *δασώδης τόπος, ἄλσος*: =λατ. *nemus*, -oris οὐδ.=ιερόν ἄλσος, δάσος (ἐν ἄλλῃ σημ. ἀρχ. ἰνδ. *nāmas*- οὐδ.=προσκύνησις, κυρ. ὑπόκλισις), πβ. gall. *nemeton* (ἑλλ. *νέμητον*), ἀρχ. ἰρλ. *neved*=ιερόν δάσος, μετακτ. τόποι: gall. *nanto*=λατ. *valle*, κυμβρ. *nant*=κοιλὰς (**ntu*-)· ρ. *nem- = κάμπτειν, λυγίζειν (πβ. ἀρχ. ἰνδ. *nāmati*=κάμπτεται, λυγίζει), κάμψις, στροφή > κοιλὰς, δασώδης κοιλὰς, δάσος, ἄλσος.

νέμω (μέλλ. *νεμῶ*, ἀόρ. *ἐνειμα*, πρκ. *νενέμηται*) *μοιράζω, διανέμω, ἀπονέμω, κατανέμω* τόπον πρὸς νομήν, βόσκω, κυριαρχῶ, κατέχω, κατοικῶ· μέσ. μοιράζομαι τι μετ' ἄλλων, κατέχω τι ὡς μερίδιόν μου, ἀπολαύω, καρποῦμαι, ἐξέρχομαι εἰς νομήν ζῶ, διέρχομαι τὸν βίον*, νομή, ἡ *διαίρεσις, διανομή, τόπος βοσκῆς, νομή, βοσκή, τροφή*, νομάς, -όδος, ὁ, ἡ *ὁ βόσκων, περιπλανώμενος χάριν νομῆς*, νομεύς, -έως, ὁ *βοσκάς, ποιμήν, βουκόλος, διανομεύς*, νομός, ὁ *τόπος βοσκῆς, νομή, βοσκή, τροφή, τόπος διαμονῆς δοθεὶς εἰς τινα, κατοικία, ἐπαρχία*, νόμος, ὁ *ἔθιμον, συνθήβια, νόμος, μουσικὸς ρυθμός, ἦχος (κυρ. τὸ διανεμηθὲν εἰς τινάς)*, νομικός *ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς τοὺς νόμους*, νόμιμος *σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, δίκαιος, ὀρθός, νόμιμος* (πβ. λατ. *nummus*=νόμισμα), νομίζω ἔχω τι ἐν χρήσει, θεωρῶ τι ὡς ἔθιμον ἢ συνθήβειαν ἢ νόμον, ἔχω τὴν συνθήβειαν νά..., τηρῶ, πιστεύω, νομίζω*, νόμισμα, τὸ ἔθος, ἔθιμον, θεσμός· τὸ ἐν χρήσει νόμισμα*, ἐκτετ. β. *nomāi* *διανέμω, μοιράζω, χειρίζομαι τι, διευθύνω, κυβερνῶ*: συγγ. τοῖς: ἀβεστ. *namah*- οὐδ.=δάνειον, λατ. *numerus*=ἀριθμός, γοτθ. *niman*, ἀρχ. γερμ. *numan* (νεογερμ. *nehmen*)=λαμβάνειν, ἐκτετ. β.

άρχ. γερμ. *nāma*=ἀρπαγή, *nāmi*=εὐπρόσδεκτος, λιθ. *nāomas*=τόκος, μίσθωσις. Πβ. *νέμεσις*.

νενήλος ἄφρων, ἀσύνετος, νεός ἄνθρωπος, εὐήθης* (Ἡσύχ.): ἀβεβ. ἐτυμολ. **νέννος, νάννος**, ὁ ὁ ἀδελφός πατρός ἢ μητρός, θεῖος, *νέννα, νάννα*, ἡ ἡ ἀδελφή πατρός ἢ μητρός, θεία, *νέννη*, ἡ ἡ μάμμη, πενθερά*: λέξις τῆς νηπ. γλώσσης ὡς τὰ: ἀρχ. ἰνδ. *nanā*=μήτηρ, «μαννούλα», λατ. *nonna*, *nonna*=μοναχός, καλογραῖα, ἀλβ. *nanë*=μήτηρ, τροφός, κυμβρ. *naia*=μάμμη, ρωσ. *nǎnja*=παιδαγωγός· πβ. καὶ λατ. *ninnum*, νεοελλ. *νινί*, τὸ ὁ τὸ νήπιον, τὸ ἐν τῇ κόρῃ τοῦ ὀφθαλμοῦ σχηματιζόμενον εἶδωλον καὶ αὐτὴ ἡ κόρη* καὶ *νάος*.

νεογίλλος ὁ νεωστὶ θηλάζων, νεογέννητος (ἐπὶ νεογνῶν ζώων)*: νέος + *γιλλός ὁ θηλάζων* (πβ. τὰ κύρ. ὄν. *Γίλλυς, Γιλίς*), συγγ. τῷ λιθ. *šindū, šietī*=θηλάζειν.

νεογνός ὁ νεωστὶ γεννηθείς, ἀρτιγέννητος, νεογέννητος*: νέος + τῇ ρ. *γεν- (βλ. *γίγνομαι*), πβ. γοτθ. *nīu-klahe*=νεογέννητος (ἐκ τοῦ **nīu-kna*=νεογνός)· πβ. *νεογενής, νεογενής, νεόγονος* ὁ ἀρτι γεννηθείς, νεογέννητος* καὶ *νέοτος* ὁ νεωστὶ ἐγεγνηθείς, νεογέννητος* (: νέος + *δενῶμι*).

νέομαι, ἰων. νεύμαι ὁ προσέρχομαι (πλησιάζω) αἰσίως, ὑπάγω, ἔρχομαι, ἐπανερχομαι, ἐπιστρέφω* (*Νέστωρ*, -ορος, ὁ ὁ δει ἐπιστρέφων*), νόστος, ὁ ὁ ἐπ' ἀνέμοδος εἰς τὴν πατρίδα, ἀφιξίς, πλοῦς* (ἀνοστος ὁ ὁ ἀνεπιστροφῆς, μὴ ἐπιστρέφων [ἐπιστρέψας]), ἀνόστιμος ὁ μὴ ἀξιωθείς νὰ ἐπανελθῇ, δι' οὗ δὲν δύναται τις νὰ ἐπανελθῇ), μετὰ διπλ. νόσομαι ὁ ἐπιστρέφω, ἐπανερχομαι, ἔρχομαι, ὑπάγω* (**νι-νσ-ιομαι* ἢ **νι-νσ-ομαι* μετὰ διατηρήσεως τοῦ σ εἰς πρότερον ἀθεμ. τύπους, ὡς εἰς τὸ β' ἐν. πρόσ. **νι-νσ-σαι*, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *nīśasatē*=αὐτοὶ φιλοῦν, ἐκ τοῦ **nī-sa-atē*): ἐκ τοῦ **νέσομαι*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *nāsati*=πλησιάζει φιλοστόργως, συνενεῶται, *śastam* οὐδ.=πατρίς, τόπος κατοικίας (**śastam*, πβ. νόστος), ἀρχ. ἱβλ. *nuinim* (**no-nesō*)=θύω (ἐπὶ ἡλίου), ἀλβ. *kretem*=ἀναλαμβάνω δυνάμεις, ἀναπαύομαι (πρόδημα *k-* + **nes-lo-*), γοτθ. *ganisan*, ἀρχ. γερμ. *ginesan* (νεογερμ. *gesenen*)=ἀναλαμβάνειν ἐκ τῆς νόσου, θεραπεύεσθαι, διασώζεσθαι, γοτθ. *nasjan*, ἀρχ. γερμ. *perian*=διατηρεῖν ἐν ζωῇ, προστατεύειν (νεογερμ. *pāhen*=τρέφειν), *nata*=σωτηρία, διάσωσις, τροφή, *wega-nest*=τὰ ἀναγκαῖα τρόφιμα δι' ἐν ταξίδιον· ρ. **nes-*=αἰσίως φθάνειν καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ εἶναι, πβ. *ασμενος* (ἐν λ. *ναίω*), *ναίω*, *νάος*.

νέος, νέα, νέον ὁ καινός, νέος, πρόσφατος ἀνθρώπινος, παράδοχος νέος, νεανικός*, νέον ἐπὶ. *μόλις πρὸ ὀλίγου, νεωστί*: ἐκ τοῦ **νέφος*, ΙΕ **némos*=ἀρχ. ἰνδ. *nānah*, λατ. *novus*, ἀρχ. λιθ. *navas*, ἀρχ. ἐσκλ. *slav. novu*, τοχ. *A nu*, χεττ. *novas*=νέος, καινός· πβ. **νομίος* ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *nānaya*, ἀρχ. ἱβλ. *nūe*, γοτθ. *nīujis*, ἀρχ. γερμ. *nīuni*, λιθ. *naunas*=νέος, καινός Πβ. *νεαρός* (θῆλ. *νέαιρα*) ὁ, τι καὶ νῦν, νεαρός, νέος, πρόσφατος*, ἀρμ. *nor*, γεν. *noyoy*=νέος (**noyero*- ἢ **-eto-*), λατ. *novex-ia*=μητρικὴ *νοάω* ὁργάνω νέον ἀγρόν, ἀροτριῶ χέρσιν γῆν* (νεωμένη [γῆ], ἡ ὁ ἀγρός ἐκ νέου ἀροθείς)=λατ. *novā*, -*are* *νεότης*, -*ητος*, ἡ ἡ νεανικὴ ἡλικία, νεότης νεανικὴ ὁρμή, θάρρος, τόλμη· ἑξαψς. ἀπερισκεψία=λατ. *novitiās* *νέτις*, -*αιος*, ἰων. *νέηξ*, -*ηρος*, ὁ ὁ νεανίας*, νεωστὶ ἐπὶ. *πρὸ ὀλίγου, νεω-

στί* (ἐπίρ. νέος + αἰτ. τι). IΕ *neŋ-o-, μεταπτ. τύπος *nū-, βλ. νέ, νύν.

IIβ. νεᾱλής, νεᾱνίās, νεογίλλος, νεογνός, νεοσσός, νεοχμός, νέωτα.

νεοσσός, ἄττ. νεοττός, ὁ ἀρτιγέννητον μικρὸν πτηνόν, νεοσσός νέον ζῶον*: ἐκ τοῦ *νε(F)ο-κί-ος ὁ νέος κάτοικος τῆς φωλεᾶς ἢ τῆς κοίτης*, πβ. κεί-μαι, κοίτη καὶ ἐπισσαι, μέτασαι καὶ περισσός ὕπερβόλλων, μέγας, ἔξοχος, περιττός, ἀχρηστος (κυρ. κείμενος ἐπὶ τινος καὶ ἐξέχων αὐτοῦ)*. — Ἐξ αὐτοῦ: νεοττιᾶ, ἡ *φωλεὰ (νεοσσῶν)*, νεοσσεῶ, ἄττ. νεοττεῶν *ἐπιφάξω, κλωσσῶ, ἐκκολάπτω νεοσσός, κατασκευάζω φωλεάν*, νεοττευσίς, ἡ *ἡ κατασκευὴ φωλεᾶς*, νεοττιᾶ, νεοττιᾶ καὶ νεοσσιᾶ, ἡ *φωλεὰ νεοσσῶν*, νεοτ-τίς, -ίλος, ἡ *νέον πτηνόν, μικρὸν ὀρνίθειον νέωστί ἐκκολαφθέν*, νεοσσιον, ἄττ. νεόττιον, τῶ=ὦσ.

νεοχμός *νέος, παράξενος, παράδοξος*, νεοχμός *νεωτερίζω, καινοτομῶ, ἀνκαινίζω, ἀνενεῶ*, νεόχμοσις, ἡ *νεωτερισμός*: νέος + χμ-ος (: χαμαί, χθών) κυρ. σημαίνει *in (οἱ) terra novus*, πβ. ἀρχ. ἰνδ. su-kamāhḥ ἐπίθ. σκοτεινῆς συνθέσεως ὡς τὸ νεόκοτος *παράξενος, παράδοξος, ἀνήκουστος*.

νεποδός, οἱ (*Οδ. β 404) ὡς ἐπίθ. τῶν φωκῶν: ἀβεβ. σημ. καὶ ἐτυμολ. ἂν σημαίνῃ *ἀπόγονοι*, ἴσως κατὰ μετασχημ. μῖθς ἐκ κληρονομίας λ. *νέπως = λατ. nepos, κλινομένης κατὰ τὸ ποῦς, ποδός.

νέρθε(ν) *κάτω, κάτωθεν, ὑποκάτω*, νέρτερος *κατώτερος, ὑποχθόνιος*, βλ. ἐνεροι.

νέτωπον, νετώπιον, τὸ *ἔλαιον ἐκ πυκρῶν ἀμυγδάλεων*: δάπειον ἐκ τῆς Σημιτ. (ἑβρ. nēṭer=σταγών).

νεῦμα, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, νεῦμα, διαταγή*, βλ. νεύω.

νεῦρον, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, νεῦρον, τένων, χορδῇ ἢ σχοινίον ἐκ νεύρων κατασκευασμένον, δύναμις, ἰσχύς*, νευρά, ἰων. -ή, ἡ *χορδῇ τόξου*: ἐκ τοῦ *neṭurom, κατὰ μετασχημ. ἐνὸς παλ. οὐδ. μετὰ τοῦ r, πβ. ἀρχ. ἰνδ. anāvan-sūḥ=ταινία, νεῦρον, τένων (a-anēni-tāh=ἀνευ νεύρου), ἀβεστ. anāvars=τένων, τοχ. B ḡdauza=τένοντες, νεῦρα, ἀρμ. neard=τένων, ἰς (*anēmyr), ἴσως καὶ τὰ: ἀρχ. γερμ. anuot (νεογερμ. Schaur)=σχοινίον (ἂν προήλθεν ἐκ τοῦ *anō(u)ro-, λατ. pinus ἀρσ.=τένων, χορδῇ, μῖς, νεῦρον. IΕ *neṭu-or-, *neṭu-or- ἐκ τοῦ *neṭu- (νήματα) στρέφειν, πλέκειν* πβ. ἄλβ. pue=σχοινίον, *σπάγκος* (*nūtio-), γοτθ. spīwan=σπεύδω.

1 νεύσις, ἡ *ἡ κλίσις γραμμῶν πρὸς τι σημεῖον, ἐπίνευσις*, βλ. νεύω.

2 νεύσις, ἡ *κολύμβημα*, νευστικός ὁ δυνάμενος νά κολυμβᾷ*, βλ. 1 νέω.

νευστάζω, βλ. νεύω.

νεύω *κάνω νεῦμα, ἐγνέφω, νέω διὰ τῆς κεφαλῆς εἰς θήλωσιν συναινέσεως, ἐπινεύω, ὑπόσχομαι, βαβαιῶ, κλίνω πρὸς τὰ ἐμπρός*, νεῦμα (*νευ-μα), τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, νεῦμα*, νευστάζω *κάνω νεύματα, νέω, κλίνω τὴν κεφαλὴν*: ἐκ τοῦ *neṭuow ἢ *neṭuow, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. nānātē, nātī=ἀπευθύνεται, στρέφεται, nānagati=ἀπευθύνει, στρέφει, λατ. nuō=νεύω, ἐγνέφω, nūtō=κλονίζομαι, ταλαντεύομαι, nūtus, -ūs ἀρσ.=νεῦμα, nūmen οὐδ.=νεῦμα, κλέυσμα, θέλησις, ρωσ. ponāgits=καταβιβάζειν, ἀφίνειν τι κρεμάμενον (*neu-ro-, πβ. ἑλλ. νυρεῖ *νύσσει* Ἡσύχ.). — ρ. *neu(s)-=ὠθησιν δίδειν, νέωιν διὰ τῆς κεφαλῆς* πβ. *neu-q(h)- ἐν τοῖς: νύσσει, ἄττ. νύττω (μέλλ. νύξω) ὠθῶ, *σκουντῶ* (π.χ. ἕνα κοιμώμενον, Ὀδ. ξ 485),

τρυνῶ δι' ὀξέος ὀργάνου, κεντῶ, διακερῶ, διατρυνῶ*, νυχεύσας *νύξας* Ἡσυχ., πβ. μόν. γερμ. pucken=νεύειν διὰ τῆς κεφαλῆς, καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ βραχέος καὶ ἐλαφροῦ ὕπνου, ρωσ. nukati, njukati=παρορμαῖν, παροτρύνειν.

νέφος, -ους, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, νέφος, σύννεφον, νεφέλη· πυκνὸν πλήθος ἀνθρώπων* (πβ. *ξυννέφει*, πρι. *ξυννέτοφε* *συνάγει νεφέλας, συννεφιάζει*): ἐκ τοῦ *nebhos=ἀρχ. ἰνδ. nábhas- οὐδ.=νεφέλη, ἀτμός, σύννεφα, οὐρανός, ἀρχ. ἱρλ. neta οὐδ.=οὐρανός, λιθ. debesis=νέφος (δευτερ. θ. μετὰ τοῦ i-, τὸ d- κατὰ τὸ dnegus=οὐρανός), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. nebo, χεττ. periš=οὐρανός. — Μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου l: νεφέλη, ἡ *σύννεφον, νεφέλη· λεπτὸν τι θίκεται διὰ τὰ πτηνά*=λατ. nebula θηλ.=νεφέλη, μόν. κυμβρ. nyfel=νέφος, ἀρχ. γερμ. nebul (νεογερμ. Nebel), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. niðr=νεφέλη, ἸΕ *nebbelā (πβ. καὶ ἀρχ. ἱρλ. nēl ἀρσ.=νέφος, νεφέλη). — ἸΕ *nebh-, *enebh-, πβ. *nebh- (βλ. ἀφρός), *omb(h)- (βλ. ὄμβρος).

νεφρός, ὁ (κατὰ τὸ πλείστον ἐν τῷ πληθ. **νεφροί**, οἱ) *δ,τι καὶ νῦν, ὁ νεφρός, τὸ νεφρόν*, νεφρίδιος, νεφριαῖος *ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς νεφρούς*, νεφρίτις (νόσος), ἡ *ἀσθένεια τῶν νεφρῶν, ἄμμος τῶν νεφρῶν*, νεφρώδης, νεφροειδής, -ές *ὅμοιος πρὸς νεφρόν*: ἐκ τοῦ *negʰh-ros, πβ. λατ. (πραιν.) nefrōnes (*negʰhron-), nebrundinēs (λανουβ.)=νεφροί, ὄρχεις, ἀρχ. γερμ. niero ἀρσ. (νεογερμ. Niere)=νεφρός, ὄρχις (κοινὸν γερμ. *neutran- ἐκ τοῦ *negʰhron-). — Τὰ δόξῃ, ὁ, ἡ *ὁ ἐσθένειας*, λατ. iuguen=οἰδημα, βουβών, ὑπογάστριον, ἀν ἀνήκουν ἐνταῦθα, δευκνύουν ἐν παλαιῶν θ. μετὰ τοῦ r/n.

1 νέω *κολυμβῶ*, βλ. νέω.

2 νέω (ἰων., μόνον ἐν συνθέσει), ἀόρ. **ἐνησα**, παθ. **ἐνή(σ)θην**, ὁμ. **νηῶω** (σχηματισθὲν ἐκ τοῦ ἀορ. **ἐνησα**), ἀόρ. **νήησα**, ὁμ. μετὰ διπλασ. **νη-νέω** (πρτ. **ἐ-νή-νεον**) *σπαιρεύω, ἐπισπαιρεύω, συσσωρεύω, στοιβάζω, φορτώνω*: ἐκ τοῦ *nāF-jaw' ἴσως συγγ. τῷ ναός, ἡ *πλοῖον*.

νεωκόρος, ὁ *ὁ καθαρίζων τὸν ναόν, φύλαξ καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ ναοῦ, νεωκόρος*, νεωκορέω *εἶμαι νεωκόρος, ὑπηρετῶ· καθαρίζω ἐντελῶς, σαφῶς, σιῶ*, βλ. κορέω, νῶός.

νεωλίκος *ὁ ἔλαων (σύρων) πλοῖα εἰς τὴν ξηράν ἢ ἐκ τῆς ξηρᾶς καθέλκων αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν*, νεωλίκωω *ἔλαω (σύρω) πλοῖον εἰς τὴν ξηράν*, νεωλίκία, ἡ *τὸ ἀνέλκειν πλοῖον εἰς τὴν ξηράν ἢ καθέλκειν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν*: ἐκ τοῦ *nāF-olikos, ναῖς + ἔλαω.

νεώριον, τὸ *τόπος ἐν λιμένι, ἐνθα ἐναυπηγοῦντο πλοῖα, διαωρθοῦντο τὰ παλαιὰ καὶ ἀφυλάσσοντο πάντα τὰ εἰς αὐτὰ ἀνήκοντα ἀντικείμενα, ναύσταθμος μετὰ τῶν πρὸς καθέλκυσιν μηχανῶν καὶ ἀποθριῶν*: παράγωγος ἐκ τοῦ νεωρός (*νη[F]-ορος, *nāF-Foros), ὁ *φύλαξ νεωρίου, ἐκόπτης ναυστάθμου*.

νέωτα (εἰς —) ἐπὶρ. *τὸ ἐρχόμενον ἔτος, κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος*: ἐκ τοῦ *neFə-Fat- ἢ *neFə-Fet-· βλ. νέος καὶ ἔτος.

νεωτερίζω *καινοτομῶ, ἐπιχειρῶ μεταβολάς, νεωτερίζω, στασιάζω*, νεωτερισμός, ὁ *κίνησις, στάσις*, νεώτερος, -α, -ον συγκρ. τοῦ νέος (δὲ ἰδέ).

1 **νη-**, δαρ. **νῆ-**: ἀρνητικὸν μόριον γενικῆς χρήσεως προελθὼν ἐκ παλαιῶν συνθέτων ὡς **νηκουστός** (*ne-ακουστός) *ἀνήκουστός, ἀγνωστός*, **νηλῆς** καὶ

νηλής (*νε-ελεος) "ἀνηλετής, ἀσπλαγχνος, σκληρός", νημερτής (*νε-σμερτο-) "ἀναμάρτητος, ἀψευδής, ἀληθής, εὐλακρινής", νῆμεμος (*νε-σμεμος) "ὁ ἀνευ ἀνέμου, ἥρεμος, ἤσυχος", νῆστις (*νε-εδ-τ-) "ὁ μὴ ἐσθίων, νηστεύων" κ.τ.λ., εἶτα καὶ νη-κερδής "ὁ ἀνευ κέρδους, ἀνωφελής", νῆ-ποινος "ὁ ἀνευ ποινηῆς, ἀνεκδιήκτος, ἀτιμώρητος" κ.τ.λ.· νε-μόνον πρὸ λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ φων. (πβ. καὶ νύσσυμος ἐκ τοῦ *νε-σσομα "ὁ μὴ ἔχων ὄνομα, ἀκώλυτος, ἀγνωστος, ἀδόξος", νωδός "ἐσπερημένης ὁδόντων", νώδυτος "ἀνώδυνος", νωθός "ὀκνηρός, νωθρός, βραδύς" (ὁ ἰδέ), νωλεμέας καὶ νωλεμέως ἐπιρ. ὁμ. "ἀκαταπονήτως", νώνη "ἀσθενής τὴν ὄψιν". ἄλλως ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ οὐ), πβ. λατ. ne-fas, ne-sciō, nōlō κ.τ.λ., ἀρχ. ἰνδ. nā, γοτθ. nī, λιθ. nō, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. ne=οὐ, μὴ.

2 νῆ "ναί, ἀληθῶς", βλ. ναί.

νηγάτεος ('Ιλ. Β 43) "νέος (ἐπὶ ἐνδυμάτων)": ἴσως, ὡς σημαίνουν "ὠραῖος" (ἐκ τοῦ *νήγατ-, τό), εἶναι συγγ. τῷ· τοσχ. snaha=καθαριότης. Πβ. λατ. niger;

νήδυμος ἐπίθ. τοῦ ὕπνου "ὁ χέρεν ἀναψυχῆς, γλυκύς, εὐχάριστος": ἐκ τοῦ ἥδυμος "γλυκύς, εὐχάριστος" κατ' ἐσφαλμένην ἀντιγραφὴν, κυρ. τῆς αἰτ. τοπήδυμον (πβ. νήδυμος ἄπρος... ἥδιοςτος 'Οδ. ν 79 κ.ε.).

νηδύς, -ύος, αἰτ. -ύν, μεθομ. καὶ -ύς, -ύν, ἡ "κοιλία, στόμαχος, ὑπογάστριον, μήτρα" νήδουα, τὰ "ἐντόσθια, ἔντερα": ἀβεβ. ἐτυμολ.

νήεω "σωρεύω, ἐπισωρεύω, στοιβάζω, φορτώνω, γεμίζω", βλ. 2 νέω.

νήθω "κλώθω, «γνέθω», νήθω", βλ. νῆθ.

νήϊος "ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς πλοῖον", βλ. ναῦς.

νήϊς, -ιδος, αἰτ. -ίδα, ὁ, ἡ "ὁ μὴ γνωρίζων, ἀδαής, ἀπειρος", βλ. 1 νη- καὶ οἶδα.

νηκερδής "ἀνευ κέρδους, ἀνωφελής", βλ. 1 νη-.

νηκουστέω "δέν ἀκούω, ἀπειθῶ", νήκουστος "ἀνήκουστος, ἀγνωστος", βλ. 1 νη-.

1 νηλετής ἐν τῇ φράσει νηλεῖς ἦμαρ ('Ιλ. Α 484) "ὅν δέν δύνανται τις νά ἀποφύγῃ, ἀναπόφευκτος": μᾶλλον ἐκ τοῦ *nāleFής (: ἀλέσμαι "ἀποφεύγω", πβ. ἀλή "διαφυγή, ἀπόδρασις").

2 νηλετής "ὁ ἀνευ ἐλέους, ἀνηλετής, ἀσπλαγχνος, σκληρός" (*νε-ελεος), βλ. 1 νη-. νηλίπους, -οδος "γυμνόπους, ἀνυπόδητος, «ἐξυπόλυτος»" (Σοφ.): ἐκ τοῦ *νηλικο-ποδ· "ἥλιπος "γυμνόπους, ἀνευ ὑποδημάτων, ἀνυπόδητος", συγγ. τῷ ἡλιφ, -υτος, ὁ "εἶδος ὑποδήματος τῶν Λαωρίων".

νήμα, τὸ "τὸ «γνέμα», νῆμα, ἡ κλωστή", βλ. νῆν.

νημερτής "ἀναμάρτητος, ἀψευδής, ἀληθής, εὐλακρινής", νημέρεια, διωρ. nāmērtēia, ἡ "ἀλήθεια, βεβαιότης", βλ. 1 νη-.

νῆν (*σνηειν), πρτ. ἔ-ννη, μέλλ. νήσω "κλώθω, νήθω" (ἐν-ννητος "τοκαλογνησμένος, καλῶς ὑφασμένος"), νεώτ. νή-θω "κλώθω, «γνέθω», νήθω" (πβ. κνώ [συγγ. τῷ κνάω]: κνήθω), νῆμα, τὸ "τὸ «γνέμα», νῆμα, ἡ κλωστή", νῆσις, ἡ "κλώσις, «γνέσιμον», νῆτρον, τὸ "ἄτρακτος, ἡλακάτη": = ἰνδ. snāyati (ἀχρ. ρήμ.) = περιτυλίσσει, λατ. nēd, nēte=κλώθω, νήθω (*[s]nō-[j]ō), ἀρχ. γερμ. nāw, nāwan=ράπτειν, πβ. μον. ἱρλ. snīid=νήθει, ἐπιδιορθώνει, «μπαλώνει», κυμβρ. nīddu=κλώθειν, νήθειν (*sn[i]dd), λεττ.

enēu = συστρέφω χαλαρώς (*enō-jō)· πρ. ρ. *(e)en- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. enēu
 = περιδεδεμένος (ἐξωσμένος) ὕψισμα, λιθ. nētā, ρωσ. nēts = νῆμα, κλωστή.
 — ρ. *enō-, *enē-, *en- = στρέφειν, εἶτα ράπτειν καὶ νῆθειν, κλώθειν πρ.
 *enou-, βλ. νεύρον.

νήμας *ὁ ἄνευ ἀνέμου, ἥρεμος, ἥσυχος*, νημαία, ἰων. -ή, ἡ *ἐλλειψίς
 ἀνέμου, γαλήνη, εὐδία*, νημαίω *εἰμαι ἥσυχος*, βλ. 1 νη-.

νηνέα *σσωρεύω, ἐπισσωρεύω, συσσωρεύω, στοιβάζω*, βλ. 2 νέω.

νηπείλω (ἰων.) *εἰμαι ἀδύνατος, ἀδυνατώ*, δλιγ-ηπείλη ('Οδ. ε 468), ἡ *ἀ-
 δυναμία, λιποθυμία*, δλιγ-ηπείλων ('Ιλ. Ο 245) *ὁ ἔχων ὀλίγην δύναμιν,
 ἀδύνατος, ἀσθενής*, δλιγ-ηπείλης = ὦσ., ἰων. ἀνηπείλη *ἀσθενεία* ('Ησυχ.),
 σήπ-ηπείλ (Καλλιμ.), ἡ *εὐεξία, προκοπή, εὐδοκίμησις*: ἐκ τοῦ *se (βλ. 1 νη-
 an-, en-) + *apeilo- καὶ ὀλίγος + *apeilo- *δύναμις, ἰσχύς*, συγγ. τοῖς:
 ἀρχ. σκανθ.-ισλ. afi oúð., ἀγγλοσαξ. afoi oúð. = δύναμις, ἰσχύς· ὅθεν *ἀδύ-
 νατος, ἀνίσχυρος, ἔχων ὀλίγην δύναμιν*, ἀντιθ. σήπ-ηπείλης *ὁ ἔχων καλήν
 (μεγάλην) δύναμιν, εὐδοκίμων*.

νήπιος (ὑποκορ. νηπίαχος) *ἀσύνετος, ἀφρων, ἀνόητος, ἀπειλός, ἡλίθιος,
 μωρός, παιδικός*, νηπιή, ἡ *παιδικὴ ἡλικία, ἀνοησία*, νηπιότης, -ητος, ἡ
 ἡ νηπιακὴ ἡλικία, τὸ παιδαριώδες: μᾶλλον ἐκ τοῦ *νη-πF-ιος, πρ. τὸ ταυ-
 τόσημον νη-πύ-τιος *ἀνόητος, μωρός, παιδαριώδης* καὶ βλ. πιτυτός *συνε-
 τός, σώφρων, φρόνιμος*.

νήποινος, -ον *ὁ ἄνευ ποινῆς, ἀνεκδικητος, ἀτιμώρητος*, νήποινον ἐπίρ.
 ἀτιμωρητί, βλ. 1 νη-.

νηπύτιος *ἀνόητος, μωρός, παιδαριώδης*, βλ. νήπιος, πιτυτός.

Νηρεός, Νηρηίδες, βλ. νείω.

νηριθμός, νήριτος *ἀναριθμητος, ἀπειρος*: se- (βλ. 1 νη-) + ἀριθμός.

νήσος, ὠρ. νῆσος, ἡ *τὸ ἀνησίω, ἡ νῆσος*, νησιῆς καὶ ὠρ. νῆσις, -ίδος, ἡ *με-
 κρὰ νῆσος, ἀνησίωσις, νησιός*, νησιός, -α, -ον *ὁ ἀνῆκεν εἰς τὴν νῆσον, νη-
 σιωτικός*, νησιώτης, -ου, ὁ, νησιώτης, -ίδος, ἡ *κάτοικος νήσου*, ὡς ἐπίθ.
 νησιωτικός: μᾶλλον ἐκ τοῦ *nē-σος (πρ. καύσος: καίω κ.τ.λ.) συγγ.
 τοῖς: νή-χω *κολυμβῶ* (ὁ ἰδέ), λατ. nāre, Πβ. νήχω.

νήσσα, ἀττ. νῆσσα, βοιωτ. νῆσσα, ἡ *ἡ κπάκισ*, νῆσσα*, νητάρωσις, τὸ
 ὑποκορ. *ἐκπαπάκις*, ἐν χρῆσει ὡς λέξις τρυφερᾶς ἀγάπης*: ἐκ τοῦ *nātsa,
 συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. nētsa, nētsa = ὑδρόβιον πτηνόν, λατ. nasa, -atis θηλ., ἀρχ.
 γερμ. nase θηλ., λιθ. nētsa, ἀρχ. ἱσλ. αλαβ. nēts θηλ. = νῆσσα.

νήστις, -ίδος, ὁ, ἡ *ὁ μὴ ἐσθίειν, νηστεύων, νηστικός· προξενῶν πείνων*,
 νηστεύω *ἀπέχω τροφῆς, νηστεύω*, νησταῖα, ἡ *ἀποχὴ ἀπὸ τροφῆς, νη-
 στεία*, βλ. 1 νη- καὶ ἴδω.

νήφω, ὠρ. νῆφω *εἰμαι νηφάλιος, ἀπέχω τοῦ οἴνου, εἰμαι σώφρων*, νη-
 φάλιος *ὁ μὴ μεμειγμένος μετ' οἴνου, μὴ ἐν μέθῃ διατελών, νηφάλιος*,
 νῆφρις, ἡ *νηφαλιότης, σωφροσύνη*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *nāg* hō, συγγ. τῷ
 ὀρμ. nauti'i = νηφάλιος.

νήχυνος *ὁ ἀφθόως ρέων, ὑπερκαυχιλλέων*: νη- (βλ. νείω) + χέ(F)ω *χό-
 νω, χέω, ἐκχέω*.

νήχω, συνηθέστ. νήχωμαι *κολυμβῶ*, νῆξις, ἡ *κολύμβημα*: ἐκ τοῦ *nē-ghō
 ἡ *nē-ghō, συγγ. τοῖς: ἄλλ. νείω, λατ. nāre, Πβ. νῆσος, νότος.

νίζω (*nigʰið) «πλύνω, καθαρίζω, αποπλύνω», μέλλ. νίρω (*nigʰ-əð- εἶτα ἐσχηματίσθη ὁ νεώτ. ἐνεστ. νίπτω), δόρ. ἔνωρα· νίπτρον, τὸ «ὕδωρ πρὸς νίψιν», ποδάνυκτρον, τὸ «ὕδωρ πρὸς νίψιν τῶν ποδῶν» (*ποδ-α[πο]νυκτρον), χερ-νιφ, γεν. -νιβος, ἡ «ὕδωρ πρὸς νίψιν τῶν χειρῶν» (ὁ ἰδέ), χερ-νίπτομαι «νίπτω τὰς χεῖράς μου, καθαρίζω τι δι' ἡγιασμένου ὕδατος», ἀ-νυκτος «ὅ, τι καὶ νῦν, ἐνυκτος, ἐκνυκτος, ἀπλυτος» (*nigʰ-τος=ἀρχ. ἰνδ. nīkātā=πεπλυμένος, ἀρχ. ἱρλ. nēcht=καθαρός): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. nēṣkti=πλύνει, καθαρίζει, μεταβιβ. nēṣyati, ἱρλ. nigid=πλύνει (μέλλον=νίζω- μέλλ. -nīyas=ἀρχ. ἰνδ. nīnikṣati), tobach=ἡ πλύσις τῶν νεκρῶν (*to-nigo-), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. nýkr (*nīkwīa-)=δαίμων τῶν ὑδάτων, ἱπποπόταμος, ἀγγλοσαξ. nīcor (*nīkwīa-)=κροκόδειλος, ἀρχ. γερμ. nīhhas=τέρας ποταμῶν, nīhhasa=θηλυς δαίμων τῶν ὑδάτων, νόμῃ τῆς θαλάσσης ἢ τῶν πηγῶν ρ. *neigʰ- =νίπτειν, πλύνειν.

νίκη, ἡ «ὑπερίσχυσις, ὑπερτέρησις, νίκη», νικῶ «ὑπερισχύω, ὑπερτερῶ, ἐπικρατῶ, νικῶ», νικητήριος, -α, -ον «ὁ ἀνήκων εἰς νικητὴν ἢ νίκη», νικητήριον, τὸ «τὸ βραβεῖον τῆς νίκης», νικητήρια, τὰ «ἐορτὴ ἐπὶ νίκῃ», βλ. νείκος. νύκλον, νεύκλον, τὸ «εὐρύ κένυκτρον, διὰ τοῦ ὁποῦ οἱ ἀρχαῖοι ἐλίχμιζον τὸν σῖτον», βλ. λιμνῶν.

νῦν ἐγκλιτ. «αὐτόν, αὐτήν, αὐτό», βλ. μῖν.

*νίξ, γεν. νιφός, ἡ «χιών», βλ. νίφα.

νίπτρον, νίπτω, βλ. νίζω.

νίσσομαι (μέλλ. νίσομαι) «ἐπανερχομαι, ἐπιστρέφω», βλ. νέομαι.

νίτρον, κατ' ἀνομ. ἰων., ἀττ. λίτρον, τὸ «ἀλκαλίον τι ὀρυκτόν, ἀνθρακική «σόδα»» (> λατ. nitrum), νιτρία, ἡ «δρυγμα, ἐξ οὗ ἐξορύσσεται νίτρον»: δά-νειον ἐκ τοῦ ἑβρ. nētr=ὀρυκτόν ἀλκαλικὸν ἕλας, ἢ ἐκ τοῦ αἰγυπτ. nītr.

νίφα αἰτ. ('Ἡσίοδ.) τοῦ *νίξ, -φός, ἡ «χιών» (ὀνοματ. ρ. *neigʰh-, αἱ λοιπαὶ πτώσεις ἐξηλείφθησαν ὑπὸ τῶν τύπων τῆς λ. χιών· πβ. νιφάδες, αἱ «τεμάχια πιπτούσης χιόνος, νιφάδες», νιφετός, ὁ «πίπτουσα χιών, θύελλα χιόνος, χιονιάς», ἀγν-νιφος «ὁ ὑπὸ πυκνῆς χιόνος κακαλυμμένος, χιονοσκεπής»): =λατ. nix μεταπτ. τύποι: (*neigʰhōs) γοτθ. neīwa, ἀρχ. γερμ. neho, νεογερμ. Schnee=χιών, λιθ. snigdas, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. sněgъ=ὥσ. — Ρημ. τύποι: νάφει (*neigʰhōti)=χιονίζει=λατ. nīvit, ἀρχ. γερμ. snīwit, λιθ. snigda (προσέτι λατ. pinguit=λιθ. snigda=χιονίζει, πβ. ἀρχ. ἱρλ. snige=βρέχει, στάζει)· ἐν ἄλλῃ σημ. τὸ ἀρχ. ἰνδ. snīhāti=γίνεται ὑγρὸς, καλ-λώδης, προσκολλᾶται ρ. *neigʰh-, *neigʰh-.

νοερός, νοέω, νόημα, νόημα, βλ. νόος.

νόθος «ὁ μὴ ἐκ νομίμου γάμου υἱός, μὴ γνήσιος, νόθος, πλαστός, κίβδηλος»: ἀβεβ. ἐτυμολ.

νομάς, -άδης, ὁ ἡ «βόσκων, περιφερόμενος χάριν βοσκῆς», νομαῖς, -έως, ἐπικ. -ηος, ὁ «βοσκός, ποιμὴν, βουκόλος, διανομαῖς», βλ. νέμω.

νομίζω, νομιμός, νόμιμος, βλ. νέμω.

νομός, ὁ «τόπος βοσκῆς (νομῆς), βοσκή, κατοικία», νόμος, ὁ «συνήθεια, νόμος», βλ. νέμω.

νόος, ἀττ. νοῦς, ὁ «ἀντιληψίς, νοῦς, νόημα, φρόνησις, λογικόν, σκέψις, διανόημα, καρδιά, σκοπός, σχέδιον, διάθεσις, θέλησις», νοέω «ἀντιλαμβάνομαι

(διὰ τῶν ὀφθαλμῶν), παρατηρῶ, νοῶ, σάπτομαι, ἐπινοῶ, μηχανῶμαι, ἔχω κατὰ νοῦν, σκοπεύω*, νοερός, -ά, -όν *ἀναγόμενος εἰς τὸν νοῦν, διανοητικός*, νόημα, τὸ *δ,τι διανοεῖται τις ἢ βάλλει εἰς τὸν νοῦν του, διανόημα, σκοπός, σχέδιον* διάνοια, νοῦς*, νοήμων, -ον, γεν. -ουος *ὁ ἔχων νοῦν, νοήμων, φρόνιμος, τὸν νοῦν ὑγίης*, νου-θετέω *θέτω τι εἰς τὸν νοῦν τινος, συμβουλεύω, προτρέπω, νουθετῶ*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

νόσος, ὁμ., ἰων. νοῦσος, ἡ *ἀσθένεια, νόσος* θλίψις, ἀθλιότης* πληγὴ, ὀλεθρος* ἀκαταστασία, στάσις*, νοσέω *εἶμαι ἀσθενής, νοσῶ, πάσχω, ὑποφέρω* πάσχω ἐκ στάσεως (ἐπὶ πύλεων ἢ κρατῶν)*, νόσημα, τὸ *ἀσθένεια, λοιμός*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

νοστήω *ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω (εἰς τὸν οἶκόν μου ἢ τὴν πατρίδα μου)*, νόστος, -ον, ὁ *ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν πατρίδα, πλοῦς*, νόστιμος, -ον *ὁ ἀνήκων εἰς νόστον*, νόστιμον ἡμεῶν, τὸ *ἡ ἡμέρα τῆς ἐπάνοδου εἰς τὴν πατρίδα*, βλ. νόμοι.

νόστι(ν) ἐπίρ. *μακρὰν, χωρὶς, ἠχωριστὰν, εἰς ἀπόστασιν, κατὰ μέρος, κρυφίως*, πρόθ. *μακρὰν ἀπὸ ..., πλήν, ἐκτός*, νοσφίδιος *κρύφιος, μυστικός, λαθραῖος, κλοπιμαῖος*, νοσφίζω *ἀπομακρύνω, ἀποχωρίζω, ἀφαιρῶ, ἀποστρέφω, φονεύω*, νοσφίζομαι *ἀποστρέφομαι, ἀποχωρῶ, ἀπομακρύνομαι, ἐγκαταλείπω*: -φι, -φιν ἐκ τοῦ IE *-bhi, *-bhiem (πτωτικοῦ ἐπιθήματος, π.χ. στρατόφι)· τὸ νο- ἴσως συγγ. τῷ λιθ. nuō=μακρὰν ἀπὸ.

νότος, ὁ *ὁ νότιος ἀνεμος (τ.ἔ. ἀνεμος φέρων βροχὴν), τὸ νότιον μέρος τοῦ ὀρίζοντος, ὁ νότος*, νότιος, (σ), -ον *ὕγρος, πλήρης ὑγρασίας, βροχερός*· ὁ πρὸς νότον καίμενος, νότιος*, νοτερός, -ά, -όν *ὕγρος, βροχερός*, νοτερόν, τὸ *ὕγρότης, ὑγρασία*, νοτίς, -ίδος, ἡ *ὕγρασία, ὑγρότης*, νοτίζω *ὕγραίνω, βρέχω* ἀμτβ. εἶμαι ὑγρός*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *anoios, συγγ. τοῖς: λατ. patō=κολυμβῶ (*apo-i-ō), ἀρμ. pay=ὕγρος, ρευστός (*apa-i-).

νουθετῶ, νοῦς, βλ. νόος.

νύ, νῦν *λοιπόν*, νῦν, ἀττ. νῦν-ι (πβ. δό-ι, σύκοσ-ι κ.τ.λ.) *κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον, ἐν τῷ, τώρα, τώρα δά*: νύ *ἀλλά, μετὰ ταῦτα, τότε, ἀκολούθως*=ἀρχ. ἰνδ. nā, nū, τοχ. A nu=ἀλλά, μετὰ ταῦτα, τότε, χεττ. nu=καί, καὶ ἐκεῖ, οὕτω, ἀλλά, λατ. nu-diūs (tertius)=τρίτην ἡδὴ ἡμέραν, προχθές, ἀρχ. γερμ. nū=nῦν, λοιπόν, λιθ. nā=λοιπόν, ἀρχ. ἐσολ. σλαβ. nъ=ἀλλά· νέν, νῦν=τοχ. A nup, ἐνσχυμένος τύπος nupak=πάλιν, ἐκ νέου, ἴσως καὶ λατ. num, num-c.

νύμφη, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, νύμφη, ἐνύμφη, παρθένος, Νύμφη*, νύμφιος καὶ νυμφίδιος, νυμφικός ἐπίθ. *ὁ ἀνήκειν εἰς νύμφην, νυμφικός* νυμφίος, ὁ *γάμβρός, νεόγαμος ἀνὴρ, νεόνυμφος σύζυγος*, νυμφεῖα *δίδω εἰς τινα τὴν θυγατέρα μου εἰς γάμον, μνηστεύω αὐτήν* ὑπανδρεύομαι*: συγγ. τοῖς: λατ. nubō=ὑπανδρεύομαι (ἐπὶ γυναικός), cō-nubium (*cō-nubium) οὐδ.-γάμος, ἀρχ. ἐσολ. σλαβ. snubiti=ἐγαπῶν, ζητεῖν εἰς γάμον p. *aneubh-. Πβ. νυός.

νῦν, νῦν, νυνή, βλ. νύ.

νύξ (*nyk-c), γεν. νυκτός (τὸ -u ἀντι-ο- ἀσπής), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ νύξ, ἐνύκτα*, νύκτωρ ἐπίρ. *ἐν καίρῳ νυκτός* (ἀρχαῖως αἰτ. ἐν.), νύκταρος, -ον, νυκτερινός, -ή, -όν *δ,τι καὶ νῦν, νυκτερινός* (πβ λατ. nocturnus), νυκτερίς, -ίδος, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ νυκτερίς, ἐνυκτερίδα*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. nāk

(ἀντί *nākt) = νύξ, nāktam αἰτ. ἐπίρ. = κατὰ τὴν νύκτα, ἀλβ. natc, λατ. nox, γεν. noctis θηλ. = νύξ (δευτερ. θ. μετὰ τοῦ i, πβ. ἐπίρ. nox = νύκτωρ, ἐκ τοῦ *noct-es), noctū = κατὰ τὴν νύκτα (θ. μετὰ τοῦ u *noqtu-), ἀρχ. ἱρλ. innocht = κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα, γοτθ. nahts, ἀρχ. γερμ. naht, νεογερμ. Nacht = νύξ, λιθ. nakhts, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. nočta = νύξ. IΕ *noqt- (*noqti-, *noqtu-, *noq[ε]r-) προσέτι χεττ. nekua = νύξ (*noq[ε]t-s;). — Οἱ τύποι ἀνευ τοῦ τ: νύχα *νύκτωρ* Ἡσυχ., ἐνυχος, ἐννύχιος *ὁ ἐν νυκτί, νυκτερινός*, παννύχιος *ὁ καθ' ὅλην τὴν νύκτα διαρκῶν, ὁλονύχιος*, παννυχίς, -ίδος, ἡ *ἐορτὴ διαρκοῦσα καθ' ὅλην τὴν νύκτα*, αὐτοσυχί ἐπίρ. *τὴν νύκτα τῆς αὐτῆς ἡμέρας, τὴν αὐτὴν νύκτα*, εἰσένυχος *ἐπὶ ἐννέα νύκτας* εἶναι ἀσαφείς, ἀναμφιβόλως ὁμῶς παρήχθησαν ὑστερογενῶς.

νύξ, -οῦ, ἡ *ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ, νόμφη, γυνὴ ἑγγαμος*: ἐκ τοῦ IΕ *enuēa = ἀρμ. nu, γεν. enuē = ὦσ. πβ. *enuā ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. enuā θηλ. = ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ, ἀρχ. γερμ. enu (νεογερμ. Schenue = ὦσ.), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. enucha = ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ πβ. προσέτι λατ. enus = ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ, νόμφη (θ. μετὰ τοῦ u κατὰ τὸ eocus) καὶ ἀλβ. nuse = νόμφη (*enuaiā). Περαιτέρω συσχετισμὸς πρὸς τὰς ρ. *a(e)neu-, *enuēh- (βλ. νεῦρον, νόμφη) εἶναι δυνατός. νύσσα, -ης, ἡ *οὐτήλη ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ, ἐνθα οἱ ἀρματηλάται ἐστερματίζον τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ δρόμου καὶ στρέφοντες τὸ ἄρμα κατηυθύνοντο πρὸς τὴν ἀφετηρίαν, ἀφετηρία*: ἰσως προελλ.-αίγ.

νύσσω, ἀττ. νύττω ὠθῶ, «σκειντῶ», τρυπῶ δι' ὀξέος ὀργάνου, κεντῶ, διαπερῶ, βλ. νεῶν.

νυστάζω *κοιμῶμαι, εἰμαι νυσταλέος, ἔχω διάθεσιν πρὸς ὕπνον, ὅτε δίδω τὴν προσήκουσαν προσοχήν, εἰμαι ἀμελής καὶ ἀδιάφορος*, νύσταλος, -ον, νυσταλέος, -α, -ον *ὑπναλέος, νυσταλέος*: συγγ. τοῖς: λιθ. enūdāliu = κοιμῶμαι ἑλαφρῶς, enūdālius = νυσταλέος ἄνθρωπος, enūdalyš = ἑλαφρὸς ὕπνος, enūsti, enūsti = ἀποκοιμᾶσθαι ρ. *enuēd(h)-. — Περαιτέρω σχέσις πρὸς τὰ: νυθόν *ἄφωνον, σκοτεινόν*, νυθῶδες *σκοτεινῶδες* Ἡσυχ., λατ. nūbēs = νέφος εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ βασ. σημ. *συγχεχυμένος, ἐσκοτισμένος*.

νύχιος, (-α), -ον *νυκτερινός, ζοφερός*, βλ. νύξ.

νῶ ὄνομ., αἰτ. θυξ. *ἡμεῖς οἱ δύο, ἡμεῖς τοὺς δύο*: = ἀρχ. ἰνδ. nāu (*nā + nu), ἀβεστ. nā, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. na (IΕ *nā) ὁμ. nōi (πβ. σφῶι) ἐκ τοῦ *nu + *F: *dūo*, πβ. διαλ. Fī-κασι, λατ. vī-ginti (βλ. εἴκοσι, ἰδιος)· γεν., βοτ. nōi, nōn ἐκ τοῦ *nu-Fu (πβ. ἀρχ. ἰνδ. vī-śatiḥ)· κτητ. ἄντων. νωίτερος, -α, -ον *ὁ ἀνθρώπος εἰς ἡμᾶς τοὺς δύο, ἡμῶν τῶν δύο*. Πβ. ἡμεῖς.

νώγαλα, τὰ *ὀρεκτικά ἐδέσματα*, νωγαλίζω, νωγαλεύω *τρώγω ὀρεκτικά ἐδέσματα*: ἀβεβ. ἑτυμολ.

νωδός *ὁ ἀνευ ὀδόντων, ἐστερημένος ὀδόντων*, νωδογέρας, ὁ *γέρον ἀνευ ὀδόντων*: ἀντί *νώδων* (*ne-odow) κατὰ τὸ στεράβων: στεράβος. Βλ. 1 νη-.

νώδυνος *ὁ μὴ αἰσθανόμενος ὀδύνην, ἀνώδυνος, καταπραΰνων τὸν πόνον*, νωδυνία, ἡ *ἡ ἑλλειψὶς ὀδύνης, ἀνωδυνία*: ἐκ τοῦ *ne- + ὀδύνη. Βλ. 1 νη-.

νωθής *ὀκνηρός, νωθρός, βραδύς, ἀμβλύς, χαλαρός*, νωθειά, ἡ *ὀκνηρία, νωθρότης, βραδύτης*, νωθρός *ὀκνηρός, δυσκίνητος, νωθρός, χαλαρός*, νωθρότης, -ητος, ἰων. νωθρή, ἡ *χαυνότης, βραδύτης, νωθρότης, ἀδιαφορία*,

νωθεύομαι *εἶμαι νωθρός (βραδύς): ὡς σημαίνουν *ὁ μὴ φροντίζων περὶ
τινος* ἐκ τοῦ *νε-+θδομαι *φροντίζω*. βλ. 1 ηη-.

νωίτερος, βλ. πώ.

νωκάρι, τὸ *νωθρότης, αἰώνιος ὕπνος, θάνατος*, βλ. νέκως.

νωλεμές καὶ νωλεμέως ἐπιρ. *διαταπυνότηας, ἀπαύστως, ἀδιακούπως*:
ἴσως, ὡς σημαίνουν *ὁ μὴ συντριβόμενος (καταπίπτων)*, προήλθεν ἐκ τοῦ
*νε-+*ὄλεμος (τὸ ὁ- πρόθημα, τὸ δὲ λεμο- συγγ. τοῖς: ἀρχ. γεμ. laem,
νεογεμ. laem=χωλός, παράλυτος, ἀρχ. ἐκλ. slaβ. lomljъ, lomiti=θραύειν).
νωμάω *διανέμω, μοιράζω* διευθύνω, κυβερνῶ*, βλ. νέμω.

νώνυμος καὶ νώνυμος *ὁ μὴ ἔχων ὄνομα, ἄνωνυμος, ἄδοξος*: ἐκ τοῦ *νε-
+δνομα (δνομα). Πβ. 1 ηη-.

νωπέομαι *εἶμαι κατηφής*: πῶς *ἀσθενής τῇ ὀψει* *Ἡσύχ. (*νε-+*ὀπτομαι).

νώροψ, -οπος* (μόνον ἐν ταῖς φράσεσι πῶροσι χαλκῷ, πῶροσιν χαλκόν, π.χ.
*Ἰλ. Η 206 καὶ *Οδ. ω 467): ἴσως, ὡς σημαίνουν *ἐνεργὸς θέλησις βλέ-
πουσα*, εἶναι συγγ. τοῖς: κωρεῖ *ἐνεργεῖ* *Ἡσύχ., λιθ. πότιν, ποτέ'τι
=θέλειν.

νώτον, τὸ, νώτος, ὁ *τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ σώματος, ἡ ράχις, «πλάτη»
πᾶσα εὐρεῖα ἐπιφάνεια (ἰδίως τῆς θαλάσσης), μεγάλη ἔκτασις γῆς*, ρω-
τῆσιος, -α, -ον *ὁ ἀνέκων εἰς τὰ νῶτα ἢ τὴν ράχιν*, ρωτίζω *στρέφω τὰ
νῶτα* καλύπτω τὰ νῶτά τινος*: ἐκ τοῦ *νω-ιο-, συγγ. τῷ ἐξησθενωμ.
β. λατ. natia, πληθ. naties=γλουτός (*νω-tis).

νωχελής (καὶ νωχαλής) *ὁ κινούμενος βραδέως, δυσκίνητος, νωθρός, νω-
χελής*, ὁμ. νωχελή (ἐλληνιστ. -ιδ), ἢ *βραδύτης, νωθρότης, νωχέλεια*,
νωχελεύομαι *εἶμαι νωχελής*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

νώψ, βλ. 1 ηη-, νωπέομαι.

Ξ

Ξαίνω (μέλλ. Ξανθός) *ξέω, κτενίζω, «αναρίζω», ξαίνω, κατεργάζομαι ὑφά-
σματα, κτυπῶ, πλήττω*, ξάνιον, τὸ *κτένιον χρησιμοποιοῦμενον διὰ τὸ
«αναρίζω» τῶν ἐρίων*, ξάσμα, τὸ *ἔριον ἔξασμένον («αναρισμένον»)*,
ἐπίξηρον, τὸ *χονδρόν καὶ σκληρὸν ξύλον («κούτσουρον»), ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκα-
πτον εἰς μικρὰ τεμάχια τὸ κρέας, ἢ ἐφ' οὗ ὁ θήμιος ἔκοπτε τὴν κεφαλὴν
τοῦ κτεπδίκου*: ἐκ τοῦ *qasjō, συγγ. τῷ λατ. naties ἀρσ.-ἀκωνθώτης θέ-
μους (*qasn-tia ἢ *qasj-tis)* ρ. *qas-en- = ξάειν, ξύνειν ἐπικτετ. τύπος τοῦ
qas- ἐν τῷ ἀρχ. ἐκλ. slaβ. zoβq, -aii=κτενίζειν κ.τ.λ. (βλ. κωσκέων)
προσέτι ρ. *qas-en- ἐν τῷ ξέω *δ, τι καὶ νῦν, ξέω, ξύω, ξύνω* καὶ *qas-en-
ἐν τῷ ξέω *ξέω, ξύω, ξύνω* (δὲ ἰδὲ).

Ξανθός *δ, τι καὶ νῦν, Ξανθός*, ξανθίζω *κάμνω τι ξανθόν*: ἴσως ἐκ τοῦ

1. Κατὰ τὰ ἡμέτερα λεξικά ἢ λ. νῶροψ σημαίνει *ἀπαστρέπτεον, λαμπρός, στυλινός*.

*ks-ea-dho- (ἀν τὸ ξαν- κατὰ συμφυρμόν τοῦ *ξεν- καὶ *ξα- = *ξη-), παράγωγα τοῦ μετὰ τοῦ π(ο)- θ.: λατ. cānus (*can-pas)=πολιός, ὑπόλευκος, ψαρός, ἀρχ. γερμ. hasan=πολιός, ψαρός, λάμπων, haso, νεογερμ. Hase-λαγός (ὑπόλευκον ζῶον)* ἀνάλογον μᾶλλον εἶναι καὶ τὸ ξουθός *κιτρινωπός, μαυροκίτρινος* ἐκ τοῦ *ks-su-dho-, παράγωγα τοῦ μετὰ τοῦ u-/μo- θ.: ἀγγλοσαξ. hasu, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. hosa (*ksa-μo-)=φαίος.

Ξάντης, ὁ *ὁ ξαίνων ἔρια*, ξαντικός, -ή, -όν *ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς τὸ ξαίνειν τὰ ἔρια*, βλ. ξάινω.

Ξένος, ἰων. ξείνος, δωρ. ξένφος, ὁ *ὁ ἐξ ἄλλης χώρας, ἄλλοδαπός, ξένος, φιλοξενούμενος*, ὡς ἐπίθ. ξένος, -η, -ον *ὁ, τι καὶ νῦν, ξένος, ἀλλότριος, παράδοξος*, ξένιος, ὅμ. (ἰων.) ξεινήιον, τὸ *δῶρον, τὸ ὁποῖον ἐδίδεν ὁ φιλοξενῶν εἰς τὸν ἀπερχόμενον φιλοξενηθέντα*, ξένιος, (-α), -ον, ξενικός, -ή, -όν *ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς ξένον*, ξεινίζω, ὅμ. (ἰων.) ξεινίζω *ὑποδέχομαι ξένον, φιλοξενῶ*: *ξ-εφο-ς (ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς ἐνεστ. *ghs-en-χῶ-; ἀλλὰ μᾶλλον προέρχεται ἐκ τοῦ *ξενjos, πβ. φωνητικῶς τὸν τύπον γόννα), συγγ. τῷ ἐκτετ. β. ἀλβ. hasj=ξένος (*ghsēn-). πβ. IΕ *ghos-tis ἐν τοῖς: λατ. hostis=ξένος, πολέμιος, ἐχθρός, γοτθ. gasts, ἀρχ. γερμ. gasti, νεογερμ. Gast=ὁ φιλοξενούμενος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. gosti=ὁ φιλοξενούμενος.

Ξηρός *ξηρός, ξερός*, βλ. ξηρός.

Ξέω (ὅμ. ἀόρ. ξέσσαι) *ξέω, ξύνω, ξέω, καθιστῶ τι λεῖον, λειαινῶ, στυλβάνω*, ξεστός *ἐξεσμένος, λεῖος ἢ στυλβνός γενόμενος διὰ ξέσεως*: ἐκ τοῦ *qs-ea-ō, ρ. *qs-es- παρὰ τῇ *qs-es- καὶ *qs-eu-, βλ. ξάινω* πβ. ξώστρε (ἐν λ. ξύω).

Ξηρός *Ξηρός, «στεγνός», ξηρός, ισχνός, αὐστηρός, σκληρός*, ξηρά (ἐν. γῆ), ἢ *ἡ «στεριά», γῆ*, ξηρόν, τὸ *ἡ ξηρά*, ξηραίνω *καθιστῶ τι ξηρόν, ξηραίνω, «στεγνάνω», ἀποξηραίνω, ἀφαιρῶ τὸ ὕδωρ*, ξηρότης, -ητος, ἢ *ὁ, τι καὶ νῦν, ξηρότης, ξηρασία* (ἐξησθενωμ. β. ξερός ἐν τῇ ὅμ. φράσει ποτὶ ξερὸν ἡπειροῖο *πρὸς τὴν στερεάν, ξηράν γῆν* 'Οδ. ε 402): συγγ. τῷ λατ. sētipus (*ksere-pas)=ξηρός, αἰθριος, εὐδριος, φωτεινός, θαυγῆς καὶ sētipas=ξηραίνομαι. ἰσῶς συγγ. καὶ τῷ ἀρχ. γερμ. seṭawēn=ξηραίνεσθαι (μυν. γερμ. seṭben, νεογερμ. seṭheia=ἀποξηραίνεσθαι, μαραίνεισθαι)* ρ. *kšē- =ξηρός, ἰσῶς ἐπικτετ. τύπος τοῦ *kšē- (*kšē-;)=καίειν ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. kšāyati=κατακαίει καὶ kšāṣi=καίω, καυστικός (κατὰ τὸν τύπον=ξηρός:).

Ξίφος (σκέφος 'Ἡσύχ.), τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, ξίφος, ασπαθίον, μάχαιρα*, ξιφίς (σκ-), ὁ *μέγα ξίφος* ἰχθύς φέρων μακρὸν ρύγχος ἐν εἶδει ξίφους*, ξίφαι *τὰ ἐν ταῖς ῥυκάναις δρέπανα ἢ σιδήρια* 'Ἡσύχ., ξιφήτης, -ας *ὁ ἔχων ξίφος, ὠπλισμένος μὲ ξίφος*: μᾶλλον εἶναι ξένη λ. (σημιτ. :).

Ξόανον, τὸ *πᾶν τὸ ἐξεσμένον (γεγλυμμένον), εἰδωλον ἐκ ξύλου, ἀγάλμα (ὁμοίωμα) θεοῦ*, βλ. ξύω.

Ξουθός *κιτρινωπός, μαυροκίτρινος*, ξουθό-πτερος, -ον *ὁ ἔχων κιτρινωπὰ πτερά*, βλ. ξανθός.

Ξυήλη, ἢ *ἐργαλείον κατάλληλον πρὸς ξέσιν ξύλου*, βλ. ξύω.

Ξύλον, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, ξύλον, ξυλεία κατάλληλος πρὸς οἰκοδομήν, δοκός, ράβδος, τράπεζα ἀργυραμοιβοῦ, «τραπέζω» ἐν τῷ πληθ. σχίζει, ξύλα πρὸς καύσιν*, ξύλενος, ξυλικός *ὁ ἐκ ξύλου, ξύλινος* (ἐν ἀττ. ἐπιγρ. καὶ σύλον,

σάλευρος), ξυλάζομαι, ξυλεύω *κόπτω ἢ συλλέγω ξύλα*, ὅτι ξύλοχος, ἢ *φωλεὰ ἀγρίου ζώου, τόπος πλήρης δένδρων, πυκνὸν δάσος, λόχημα* (καθ' ἀπολογίαν ἐκ τοῦ *ξύλο-λογος, βλ. λέχος): ἐκ τοῦ *ksulom, μάλλον= λιθ. sula=στύλος, ὀρθοστάτης, σπινθ. βαρελίου, πβ. λευκορροισ. suila=τὸ κοκούτσουρο (*ksenuī), ἴσως καὶ τὰ: ἀρχ. γερμ. sūl=πάσσαλος, κίων, μεταπτ. γοτθ. saula=κίων (ἀρχικὸς φθόγγος *s- ἢ *ks-). Πβ. σέλμα, ὕλη. **Ξύλοχος**, ἢ *φωλεὰ ἀγρίου ζώου, τόπος πλήρης δένδρων, πυκνὸν δάσος, λόχημα*, βλ. ξύλον.

Ξύν *σύν* (ἀττ. μέχρι τοῦ 5ου π.Χ. αἰ., ἀπαντᾷ σχεδὸν μόνον ἐν συνθέτοις), νεώτ. δευτερ. τύπος σὺν, βιωτ. σούν (πβ. ἐπίσης ξὺ ἐν τῇ λ. μετάξ, βλ. μετά): σὺν ὡς πρόθ. *ὁμοῦ, μετά τινος, σὺν*, ὡς ἐπίρ. *ὁμοῦ, ἐν τῷ ἅμα, ἀπὸ κοινοῦ, προσέτι, ὁμοίως*: συσχετισμὸς πρὸς ἄλλας γλώσσας ἀβέβαιος (πβ. Ὀλνρ. ὅν. ποτ. Sy-baris κυρ. σημαίνει *συρροή*;). Βλ. ξυνός, 1 ξυστός. **Ξυνός** (*ξυν-ρός) *κοινός, δημόσιος, καθολικός*, ἰων. ξυνήων, -ήνορος, δωρ. ξυνᾶν, -ᾶνος *μέτοχος* (*ξυν-ᾶων). Πβ. κοινός, κοινόν, δωρ. κοινᾶν (βλ. κοινός).

Ξυρέω, ξύρω *ξυρίζω*, ξυρ-ήτης, -ης *ὀξύς, κοπτερός ὡς ξυράφιον* μέχρι δέρματος ξυρισμένος*, ξυρίς, -ίδος. *φυτόν τι ἐκ τοῦ εἵδους τῆς ἱριδος, ἔχον φύλλα ὁμοιάζοντα πρὸς ξυράφιον*, ξυρόν, τὸ *ξυράφιον*, βλ. ξύω.

Ξυστόν, τὸ *τὸ ἐξεσμένον ξύλον τοῦ δόρατος, δόρου*, βλ. ξύω.

- 1 **Ξυστός**, ὁ *δρόμος πεφραγμένος διὰ δένδρων ἢ θάμνων, ὑπόστεγος στοά*: ἐκ τοῦ ξύν + στ-ος (τὸ -στ- συγγ. τῇ ρ. *sū-, βλ. ἴστημι καὶ δύστος, δύστηνος [ᾱ ἰδέ] ἐκ τοῦ *δυσ-στ-ος, *δυσ-στατος, ἀρχ. ἰνδ. duṣṣtaḥ* πβ. ἐπίσης παστὸς ἐκ τοῦ *παρ-στ-ός, ὁ ἰδέ). Βασ. σημ. τῆς λ. ξυστός εἶναι *ὁ προσηρητημένος εἰς ἄλλο πρᾶγμα, συνδεδεμένος μετ' αὐτοῦ*, πβ. ξυστάδες *αἱ πυκναὶ ἀμπελοὶ* Ἡσύχ.

- 2 **Ξυστός** *ἐξεσμένος, λελειασμένος, τετριμμένος*, βλ. ξύω.

Ξύω (παθ. πρκ. **ἔξυσμαι**) *ξέω, ξύνω, ξύω, τρίβω, λειάνω, στυλβάνω*, ξυστός *ἐξεσμένος, λελειασμένος, τετριμμένος*, ξυστόν, τὸ *τὸ ἐξεσμένον ξύλον τοῦ δόρατος, δόρου*, ξύσμα (καὶ ξύσμα), τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, τὸ ξύσμα, ἀπόξυσμα*, ξύστρα, ἢ *στλεγγίς, «ξυστήρ», ξύστρα*, ξυστίς, -ίδος, ἢ *στλεγγίς, ξύστρα* πολυτελής ἐσθῆς*, ξυστήρ, -ήρος, ὁ *ἐργαλεῖον κατέλληλον πρὸς ξέσιν ξύλου*: ρ. *qs-eu- (πβ. *qs-es-, *qs-es-, βλ. ξάτω, ξέω), πβ. ξυρόν, τὸ *ξυράφιον* καὶ ἀρχ. ἰνδ. kṣurāḥ ἀρσ.=ψαλίδιον, ξυράφιον, ἀκανθώδες φυτόν, νεοπερ. bog, κουρδ. bax=ἀλμυρὸς (ξυρέω *ξυρίζω*, ξυρέομαι *ξυρίζομαι*, ξυρίς, ἢ *φυτόν τι ἐκ τοῦ εἵδους τῆς ἱριδος, ἔχον φύλλα ὁμοιάζοντα πρὸς ξυράφιον, λατ. Iris foetida*) πβ. τὴν μετ' ἑρρίνου ἐπιθήματος ρ. *qs-n-eu- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. kṣurāṭi=τροχιζέει, ἀκονίζει, τρίβει, kṣurāṭra οὐδ.=ἡ ἀκονόπετρα, μυχ. kṣurāṭi, λατ. novacula θηλ.=ψαλίδιον, ξυράφιον (ἐκ τοῦ *novāre, IE *qsnomē-), ἀρχ. σικανδ.-ἰολ. naxggr=ὁ λίαν κτεκαρμένος, αποδεσν=ὁ ἐν χρῶ κτεκαρμένος, «σφριζα κουρεμένος», naxndr=ἀπογεγυμνωμένος, μιν. γερμ. naxode=ὀλίγος, ἀδύνατος (νεογερμ. schäpode=χυδαῖος, περιφρονητικός).—Ἐνταῦθα ἐπίσης ἀνήκει ἡ λ. ξόανον, τὸ *πᾶν τὸ ἐξεσμένον (γεγλυμμένον), εἰδωλὸν ἐκ ξύλου, ἄγαλμα (ὁμοίωμα) θεοῦ* (*qs-eg-eso-mi) τῆς αὐτῆς ρ.

μᾶλλον εἶναι καὶ τὸ ξώστρεῖ ψηκτρὶς, ψήκτρια· Ἡσύχ. (*qso[u]-, ἂν δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ *qsoz-, συγγ. τῷ ξέω).

Ο

δ- πρόθημα ἀθροιστ. *μετά, ὁμοῦ, ὁμοίως· ἐν τοῖς: ὁμ. ἀπατρός *ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός, ὁμοπάτριος, δτριχες ἑπκοι, οἱ ἱπποὶ ἔχοντες ὁμοίαν τρίχα·, δαρ, γεν. δαρος, ἡ *σούχυος (πβ. ολέτεας αἰτ. πληθ. *τούς ἔχοντας τὰ αὐτὰ ἔτη)· τὸ δ- εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι αἰολισμὸς ἀντὶ δ- (πβ. καὶ δαλάζω, προσέτι ὀνάστωρ *ὁμογάστωρ, ὄζυγες *ὁμόζυγες, ὄξυλον *λοξόξυλον· Ἡσύχ)· ἀλλ' ὁμοως, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, εἶναι δυνατὸν ἐπίσης νὰ εἶναι βάσεις αὐτοῦ οἱ μεταπτ. τύποι *so-, *so- *έν, ὁμοῦ (πβ. δ-κατόν καὶ δ-πλή, ἂν σημαίνῃ *εἰς μόνον δυνεζ, ὀπλή)· εἰς λέξεις τινάς, οἷον δ-κέλλω *προτρέπω, ὥθῳ πρὸς τὰ ἑμπρός, δ-τρέπω *παρορμῶ, παροτρύνω, δ-βεῖμος *βίαιος, σφοδρός, δυνατός, ἰσχυρός, δ-λάπτω *ἀποσπῶ, ἀποτίλλω, ἐκλεπίζω, ἀφαιρῶ τι ἀπὸ τινος, δὸδξ ἐπὶρ. *κρατῶν σφιγκτικῶς διὰ τῶν ὀνύχων, νεώτ. ὁμ. (ἸΟδ.) *διὰ τῶν ὀδόντων, δάκνων, ὄζος, ὁ *ὁ συνοδός, ἀκόλουθος· κλάδος, βλαστός, ὄσχη, ἡ, ὄσχος, ὁ *τὸ καλωνάριον, ὁ βλαστός, ὄφρον, τὸ *ἔδεσμα, τροφή, κρέας, πᾶν δ,τι τρώγεται μετὰ τοῦ ἄρτου ἢ τῆς τροφῆς ὡς προσφάγιον, πολυτελές ἔδεσμα, ἰχθύς (*ψάριον) ὡς προσφάγιον, καρύκευμα ἡδυσμα· κ.λ., εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει ἡ σημ. *πρός, παρά, πλησίον, ἡ βάσεις εἶναι τὰ ἄντων. μόρια *ō, *ō (ἀρχικῶς ὄργαν. τοῦ δεικτ. θ. *e- καὶ *o- πβ. ἐ-θίλω, ἡ-βαίος, ἰσως καὶ ὠ-θύομαι)· περὶ τῆς ἐνδεχ. συγγενείας μετὰ τοῦ *Fo- πβ. οἰγνῆμι, ὀφλισκάνω (ὀφείλω).

δ, ἡ, θωρ. ὦ (πληθ. ἀττ. οἱ, αἱ ἀναλογικῶς πρὸς τὸν ἐν. ὁ, ἡ ἀντὶ τῶν θωρ. τύπων τοῖ, ταί· παρ. Ὅμ. ἀπαντῶσι καὶ οἱ θύο τύποι παραλλήλως) δεικτ. ἄντων. καὶ ἄρθρον οὗτος, ἐκεῖνος, αὐτή, ἐκεῖνη· ὁ, ἡ: ἐκ τοῦ *so, *sō=ἀρχ. ἰνδ. sá (sáḥ), sã, ἀρχ. λατ. sa-rea=ipse, soia, sam, sde, sãs=eum, sam, oãs, eãs, gall. so-sin nemeton=hoc sacellum, ἀρχ. ἱρλ. (s)an- οὗδ. τοῦ ἄρθρου, γοτθ. sa, sō=αὐτός, αὐτή, ἀλβ. *so, *sã ἐν τοῖς k-ū=οὗτος, κελό=αὐτή. Πβ. τὸ ἀντὶ οὗτο. χρησιμοποιοῦμενον δς (καὶ δς κ.τ.λ.), βλ. 2 δς καὶ οὗτος ἐκ τοῦ *so-u-. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ δοτ. οἱ, οἱ ἐγκλιτ. *αὐτῶ=ἀβεστ. hōi, ἀρχ. περσ. šaiy.

ὀά ἐπιφ. σχετλιαστικόν, ἀλεξανδρ. οὐά, οὐῶ, οὐαῖ (ἐκ τοῦ λατ. van;) *οὐαῖ, φεῦ!· συγγ. τῷ λατ. vñh· πβ. ΙΕ *χαι=οὐαῖ, φεῦ! ἐν τοῖς: ἀρχ ἰνδ. unē=ὦς., ἀρμ. vay=πόνος, δυστυχία, λατ. vae, μsn. ἱρλ. fñe, γοτθ. wai, ἀρχ. γερμ. wā, νεογερμ. wehe=οὐαῖ, φεῦ!, λαττ. vāi=οὐαῖ, φεῦ, ἀχ! Ὅμοιον εἶναι τὸ ἐπιφ. δτ ἐν τῇ λ. ὀζύς, -θός, ἡ *πόνος. θλιψίς, θρηγνος, ἀθλιότης, δυστυχία· (βλ. ἰδέ).

ὀδ, ἰων. ὀη, οἷη (Θεόφρ.) > ἀλβ. vāde, vōde, ἡ *τὸ δένδρον ἢ «σουρβιά», δον, τὸ *ὁ καρπὸς τῆς «σουρβιάς», τὸ «σοῦρβα»: ἐκ τοῦ *oiuā, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. eo (*iuo-)=τὸ δένδρον ἢ σμιλαξ, ὁ τάξος, ἀρχ. γερμ. īwa, īha,

ἴσο (*ἴμο-) = σμῖλαξ, τίξος, λιθ. ἰετὰ = εἶδος ἀκανθώδους θάμνου, ἡ ράμνος, ρωσ. = ёюл. σλαβ. ινα = ιτέα.

δαρ, γεν. δαρος ('Ἰλ. I 327), ἡ *ἡ συνοδός, σύζυγος*, δαρίζω *οἰκειῶς συν-
αναστρέφομαι τινα, συνομιλῶ μετ' οἰκειότητος, ἐγλυκομιλῶ*, δαρισμός, ὁ
φιλικὴ συνομιλία, δαριστής ('Ὀδ. τ 179), ὁ *ἐμπιστος σύντροφος, οἰκεῖος,
φίλος*, δαριστής, -ός, ἡ *ἐπικοινωνία ἐμπνεύουσα ἐμπιστοσύνην, φιλικὴ συνα-
ναστροφή*, δαρος, ὁ *φιλικαὶ σχέσεις, οἰκεία συναναστροφή, λόγος, ῥῆμα* :
μᾶλλον ἐκ τοῦ δ- + αρ (βλ. ἀραρίσκω)· πβ. χαλκ-οδρᾶς *ὁ μετ' οἰκειότη-
τος χρησιμοποιοῦν τὰ χάλκινα ὅπλα*.

ὀβελός, μεγαρ. ὀδελός, θεσσ. ὀβελλός (ἀττ. ὀβολός· τὸ -ολ- κατ' ἀφομ.
ἀρχαῖον νόμισμα, ὁ ὀβολός = 1 δραχμή), ὁ *ξυλινὴ ἢ σιδηρὰ ράβδος χρη-
σιμοποιουμένη διὰ τὸ «ψήσιμο» κρέατος, «σοῦβλαν», τετράγωνος στήλη ἀπο-
λήγουσα εἰς ὀξύ, ὀβελίσκος (ὑποκορ. ὀβελίσκος, ὁ *μικρὸς ὀβελός, πᾶν ὀξύ
ἐργαλεῖον*), κριτικὸν σημεῖον* : ἀβεβ. ἐτυμολ.· πβ. ὀπτός.

ὀβρια, ὀβρικάλα, ὀβρίκια, τὰ *τὰ νεογνὰ ἀγρίων ζώων* (πβ. ἰβρίκαλοι
χοῖροι 'Ἡσύχ.): ἀβεβ. ἐτυμολ.

ὀβρίμιος *βίαιος, σφοδρὸς, δυνατός, ἰσχυρὸς*, ὀβριμο-εργός, -ὸν *ὁ πράττων
βίαια ἔργα, ἀδικος, ἀνόσιος*, ὀβριμό-θυμος, -ον *ὁ ἔχων ἰσχυρὸν θυμόν,
ὀρμητικὸς* : ἐκ τοῦ δ- (ὡς ἐν τῇ λ. ὁ-κέλλω κ.τ.λ.) + βριῖμη, ἡ *ἐπιθεσις,
προσβολή, ὀργή*, βριῖμιος *μέγας, χαλεπός* 'Ἡσύχ.' βλ. βριαρός, πβ. ὀ-βρις.

ὀγδοος, ὀμ. ὀγδόατος (κατὰ τὸ τέτατος κ.τ.λ.) *ὁ, τι καὶ νῦν, ὀγδοος* : ἐκ
τοῦ *ὀγδοός*, συγγ. τῷ ὀκτώ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὀκτώ*, πβ. λατ. octāvus
(*oktūvus ;)= ὀγδοος, ἀρχ. γερμ. ahtowi, μον. γερμ. ahtower πληθ.=οὗ
ὀγδοοί, πρόσωπα κατέχοντα δημοσίαν ἐξουσίαν, φρυγ. otufai Fates *τῷ
ὀγδῶ ἔτει*· -γδ- ἀντὶ -κτ-, ἰσως κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἑβδαμος.

ὀγκάζομαι *φωνάζω, ἐγκαρίζω*, ἐπὶ ὄνου* (> λατ. oncare)· ὀγκησις, ἡ, ὀγ-
κησμός, ὁ *τὸ ἐγκαρίσμα*, ὀγκος, ὁ *τὸ πτηνὸν ὁ ἐρωδίδος* (*ὀγκνος) :
συγγ. τοῖς : λατ. onco, -are=φωνάζω, ἐπὶ ἀρκτου, ρωσ.-ἐκκλ. σλαβ. jačati
=ἀναστενάζειν, ἀλβ. pekōsh=στενάζω, ἀναστενάζω ἤχοιμι. ρ. *onq-, *onq-
προσέτι *onq· ἐν τοῖς : μον. ἱρλ. onq=στεναγμός, μον. κάτω γερμ. anken
=ἀναστενάζειν.

1 **ὀγκος**, ὁ *τὸ ἀγκιστρον τοῦ βέλους* : =λατ. uncus=ἀγκύλος, κυρτός· ὡς οὖσ.
=ἀγκιστρον· συγγ. τοῖς : ὀγκος, τὸ *κοιλός*, ὀγκών, ὁ *καμπή, πᾶσα γω-
νία, κεκαμμένος βραχίον* κ.τ.λ., ἀρχαῖος φθόγγος α : ο. Πβ. 2 ὀγκος.

2 **ὀγκος**, ὁ *φορτίον, βῆρος, ὀγκος, σπουδαιότης, μεγαλοπρέπεια* (ὀγκηρός *ὀγ-
κώδης, πομπώδης*, συγγ. ὀγκότερος, ὑπερθ. ὀγκότατος *ὀγκωδέστερος,
-έστατος*, ὀγκῶς *καθιστῶ τι ὀγκώδες, ἐπισωρεύω, ἐγείρω, διαστελλῶ,
μεγαλύνω*, ὀγκώδης, -ες *ὁ ἔχων ὀγκον, ὀγκώδης, ἐξωγκωμένος*) : συγγ.
τοῖς : ἐν-εγκεῖν ἀπρρ. ἀορ. β' τοῦ φέρω, διηγεσθῆς *ἀδιδάκτος, συνεχής,
ἀτελεύτητος* (ἀ ἰδέ). ρ. *anek-—. 'Ἡ λ. ὀγκος, τὸ *κιβώτιον (θήκη) ἢ
ἀγγεῖον ἔχον λαβὰς (αἰεροῦλεα), εἰς τὸ ὁποῖον ἐτίθεντο σιδηρὰ ἐργαλεῖα*
(Ὀδ. φ 61) εἶναι δυνατόν νὰ ἀνήκῃ ἐπίσης εἰς τὸ 1 ὀγκος.

ὀγμος, ὁ *ἡ αὐλαξ (αὐλακία) ἢ σχηματιζομένη κατὰ τὴν ἀρσιν, τροχία
(τῆς σελήνης κ.τ.λ.)· ἡ σειρὰ, τὴν ὁποίαν σχηματίζει ὁ θερίζων τὸ χόρτον
ἢ τὸν οἶτον, ἢ κατὰ τὸν θερισμὸν εὐθεία γραμμὴ (σειρὰ) τοῦ θεριστοῦ*

(πβ. Θεοκρ. 10,2 *ὄγγυον ὄγγυον*), ὄγγυος *κινούμαι κατ' εὐθείαν γραμμὴν, κυρ. ἐπὶ γεωργῶν ἀροτριῶντων ἢ θερίζοντων πορεύομαι ἐν γραμμῇ, βαδίζω μετὰ δυσκολίας: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ajmaḥ* ἀρσ.=τροχιά, ἔλλ. *ὄγος* *ὀδηγῶ, μεταφέρω, ἄγω· ἀρχαῖος φθόγγος α: ο.

ὀγγυνη, ἢ *ἡ ἀπιδέα, «ἐχλαδία» τὸ «ἐχλαδίον»: συγγ. τοῖς: *ἀχερός, ἀχρός* (βλ. 184).

ὀδᾶξ ἐπίρ. *κρατῶν σφιγκτικῶς διὰ τῶν ὀνύχων· νεώτ. ὁμ. (᾽Οδ.) *διὰ τῶν ὀδόντων, δάκνων· (κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ὀδῶν καὶ δάκνω): πρόθημα ὁ- *πρός, παρὰ, πλησίον + ρ: **deŋgh-* = σφιγκτικῶς (στερεῶς) ἀρπάζειν ἐν τοῖς ἀρχ. ἰνδ. *daḡhṇōti* = ἐπιτυγχάνει, -*daḡhṇāḥ* = φθάνων μέχρις ἐνὸς σημείου, ἀρχ. ἰρλ. *daingeon* = στερεός, σταθερός, σκληρός. — Ἐνταῦθα ἀνέκουν καὶ αἱ λ.: ὀδᾶξω, ὀδᾶξω (τὸ ἀ- κατ' ἀφομ. πρὸς τὸ ἀκαλουθεῖν -α-), ὀδᾶξω, -ᾶω *ἔλυνω διὰ τῶν ὀνύχων, κνίζω, αἰσθάνομαι «παγούρα», ὀδᾶγμός, ὁ *ὀγγίς, κνησμός, «παγούρα». Πβ. ὀδᾶγμός.

ὀδᾶω, ὀδᾶύω, ὀδῖος, ὀδῖτης, βλ. ὀδός.

ὀδμή; θωρ. **ὀδμᾶ, ἀττ. ὀσμῆ** (*ὀδ-σ-μᾶ), ἢ *ὀσμῆ, «μυρωδιά», ὀδμᾶν (καὶ ὀσμ-), ὀδμᾶσθαι *ὀσφραίνομαι, μυρίζω ὡραῖα· ἐννοῶ, ὀδμαλός *ὁ ἀναδιδῶν ἰσχυρὰν ὀσμὴν, θυσώδης· ὄζω (*ὀδζω), πρκ. ὀδ-ωδα *ἔχω ὀσμὴν, μυρίζω, ἑλληνιστ. ὀδωδή, ἢ *ὀσμῆ· θυσ-ώδης *ὁ ἀναδιδῶν κακίην ὀσμὴν, θυσώδης, ὀδ-ώδης *ὁ ἔχων καλὴν ὀσμὴν, πλήρης εὐωδίας, εὐοσμῶς, -ᾶσφραίνομαι *μυρίζομαι, ὀσφραίνομαι, ἀκχεύω διὰ τῆς ὀσφρήσεως (**ode-*): συγγ. τοῖς: ἀρμ. *hoṣ* = ὀσμῆ, ὀσφρησις, λατ. *odor* ἀρσ. = ὀσμῆ, ὀσφρησις, ὀδε-, οἰ-*faciō* = ὀσφραίνομαι, οἰεῶ = ἔχω ὀσμὴν, ὄζω κακῶς, λιθ. *ōdeisū*, ὀδᾶσι = ὀσφραίνεσθαι (**ōd[ī]*), ἀρχ. ταρχ. *jaḍati* = θίερονεν. Πβ. ὀδύσσομαι.

ὀδοιπορέω, ὀδοιπορία, ὀδοιπόρος, βλ. ὁδός.

- ὁδός**, ἢ *θρόμος, ἀτραπός, ὁδός, ὀδοιπορία, ταξίδιον, μέσση, τρόπος, μέθοδος, ὁδῖτης, -ση, ὁ *ὀδοιπόρος, διαβάτης, ὁδῶν *ὀδοιπορῶ, ὀδεύω, πορεύομαι, ὁδῶν *ἔξάγω τι πρὸς πώλησιν, πωλῶ, ὀδοιπόρος (ὁδοι- τοπ. πτωσις), ὁ *ὀδ,τι καὶ νῦν, ὀδοιπόρος, ταξιδιωτής, ὀδοιπορῶ, ἰων. -ίη, ἢ *ταξίδιον, ὀδοιπορία, θρόμος, ὀδοιπορέω *ὀδεύω, ὀδοιπορῶ, ταξιδεύω, ὁδοιπόριον, τὸ *ὁ ναυῖλος ταξιδίου (ὅστις ἦτο ἐν γεῦμα): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. *chodŭ* = βάδισμα, *choditi* = πορεύεσθαι (τὸ *ch-* ἐκ τοῦ *o-*), μτχ. ἐνεργ. πρκ. *ḥadŭ* = βαδίσας, πορευθεὶς, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *ḥand-* = προσέρχεσθαι, φθάνειν, ἀφιστ. *pra-had-* = ἀπομακρύνεσθαι, μετακινεῖσθαι. Πβ. **sed-* = βαδίζειν, πορεύεσθαι, ὅπερ ἐκ τοῦ **sed-* = καθίσθαι (κυρ. σημαίνει *τοποθετῶ τὸ κάθισμα διὰ τὴν καθίσω, βάλω τὸν πόδα μου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους διὰ τὴν βαδίσω), κατὰ πρῶτον ἐν συνθέσει μετὰ προθημάτων, πβ. *sedō* ἐκ τοῦ **ce-sedō*. Πβ. ὁδός.

- ὁδός**, ὁ *κατώφλιον, βλ. ὁδός.

ὀδούς, -όντος, βλ. ὁδῶν.

ὀδύνῃ, ἢ (συνήθ. ἐν τῷ πληθ.), αἰολ. ὀδύνῃς αἰτ. πληθ. *πόνος, ἄλγος, ὀδύνη, θλίψις, λύπη, ὀδύνῃς *προξενῶ εἰς τινα ὀδύνην, λυπῶ, θλίβω, ὀδύνημα, τὸ *πόνος, ὀδύνῃ, ὀδύνηρός *ἀλγεινός, ὀδυνηρός: συγγ. τοῖς ἀρχ. ἰνδ. -*adnan-* = ἐσθίων, τρώγων, ἀρμ. *ciḡn* = οἱ πόνοι τοῦ τυχετοῦ (**edynēn*

ἡ *odhēn), λιθ. ödhiótis=πονεῖν, ρ. *od- = ἐσθίειν, τρώγειν, βλ. δῶ. Πβ. τούστος, ὀδύρομαι.

ὀδύρομαι *θρηνώ, πονῶ δια τι, ὀδύρομαι*, ὀδυρμα, τό, ὀδυρμός, ὁ *θρηνώς, ὀδυρμός*: συγγ. τῷ δόνη, ἡ *κόνος, ἄλγος, δόνη, θλίψις, λύπη*: *odhēn- μάλλον συγγ. τῷ εἶδω (*odhek-), -ατος, τὸ *φαγητόν, τροφή*: ἡ σιμ. καὶ τὸ τέρας τῆς λ. ὀδύρομαι κατὰ τὸ μῦρομαι *κλαίω*.

*ὀδύσσομαι ἡ *ὀδυ(ι)ομαι (πβ. οὐδέσται *ἐρίζει* *Ἡσύχ.) ἐν τοῖς τύποις: ὀδῶδυσται, ὠδυσάμην, ὀδύσσεσθαι, ὀδυσθήναι *ἀγανακτῶ, ὀργίζομαι*, πβ. κύρ. ὄν. *Ὀδυς(σ)εύς (ἀττ., βοιωτ., κορινθ. *Ὀλ- ἐκ τοῦ *ὀδυς-σας *παρωργισμένος*): συγγ. τοῖς: ἀρμ. aieam=μισῶ, aieii=μισητός, ἀπεχθής, λατ. odi=αἰσθάνομαι ἀηδία, μισῶ, ἀγγλοσαξ. eioi=φοβερός, χεττ. hataga ἐπιρ.=τρομέρως ρ. *od- =ἀηδία, ἀπέχθεια, ἴσως ἀρχαῖως συγγ. τῷ *od- =ὀσφραίνεσθαι, βλ. ὀμῆ.

ὀδῶδα, ὀδῶδη, βλ. δῶ.

ὀδῶν ἰων. ὀδούς ἀττ., -όντος, ὁ (κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ *ὀδοντ-), αἰολ. ὀδοντες, οἱ *τὸ κόντις, ὁ ὀδούς*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. aiamn=ὀδούς (*dri(t)-mān-), ἀρχ. ἰνδ. dān (*dant-), γεν. datāh (*dātās) ἀρσ.=ὀδούς, λατ. dēns, -tis ἀρσ.=ὀδούς (*dnt-), ἀρχ. ἰρλ. dēt οὐδ. (*dnt-), ἀρχ. γερμ. san(i)=ὀδούς (*dant-), νεογερμ. Zahn=ὦς, γοτθ. tunþus=ὦς. (*dnt-), λιθ. dantis ἀρσ., θηλ. (καλ. συμφων. θ. μετὰ δευτερ. ι). — IE *(e)dant-, *dnt- =ὀδούς, ὡς σημαίνουν δὲ *ὁ δάκνων*, μάλλον εἶναι παλ. τύπος μτχ. ἐνεστ. συγγ. τῇ ρ. *od- =ἐσθίειν, τρώγειν. Πβ. αἰμαδία, καδός.

1 δῶς, αἰολ. ὀδῶς, ὁ *τὸ κελανῆριον, ὁ κλάδος, βλαστός, κόμβος ἡ ὀφθαλμὸς δένδρου, ἐξ οὗ φύεται τὸ φύλλον ἡ ὁ κλάδος*, ὀζώδης, -ες *ὁ ἔχων κλάδους, ἔχων κόμβους ἡ ρόζους (ἐπὶ ξύλου)*, ὀζόμαι *φύω δῶς*, ὀζωτός, -ή, -όν *ὁ πλήρης κλάδων, ἔχων κλάδους*: ἐκ τοῦ *odōs=ἀρμ. oai (> ysaig. io)=τὸ κελανῆριον, ὁ κλάδος, γοτθ. aia, ἀρχ. γερμ. aei, νεογερμ. Aai=κλάδος πβ. ἀγγλοσαξ. dai ἀρσ.=κόμβος, ἀπόφυσις, παραφυὰς (*ō-ado-). IE *o-ado- σημαίνουν μάλλον *προσθήκη, προσάρτημα, θέσις, ἔνθα παρακλήθῃται τι*, ἐκ τοῦ προθήματος ο- =παρά, πρὸς, πλησίον (βλ. ὁ-) + *ad- =καθίσθαι. Πβ. 2 δῶς.

2 δῶς, ὁ *ἐταῖρος, ὁπαδός, σύντροφος, θεράπων, ὑπηρέτης* (ὀζαία *θεραπεία* *Ἡσύχ.): ὡς σημαίνουν *πάρεδρος ἡ συνοδοιπόρος*, προέρχεται ἐκ τοῦ *o-ado- ο- =παρά, πλησίον, μετά, σὺν + *ad- =καθίσθαι, πορεύεσθαι, βλ. 1 δῶς. — Τὸ μῦρομ. δῶς *ἀκόλουθος ὑπηρέτης* εἶναι μετασχημ. τοῦ δῶς κατὰ τὸ δασσ- (ὄμ. δασσητήρ, δασσῶν, δ δῶ).

δῶ *ἔχω ὁμῆν, μυρίζω*, βλ. ὀμῆ.

ὀνείος, *ἔηνος, παράδοξος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ὀδομαι (ὄμ., ἐν χρήσει μόνον μετ' ἀρνήσεως) *μεριμνῶ περὶ τινος, φροντίζω*, ὀδέω *φροντίζω*, ὀδέαι *ἀγει, φροντίζει*, ὀδη *φροντίς, ὥρα, φόβος* *Ἡσύχ.: ἐν ἀρχαῖως σημαίνει *φοβεῖσθαι, τρέμειν*, ἴσως εἶναι συγγ. τῷ ὀδεω, ἡ *ὀρίε, χαίτη* (πβ. φόβος: φόβη).

ὀδόνη, ἡ (συνήθ. ἐν τῷ πληθ.) *λαπτὸν λιπὸν ὕψωμα, λαπτὰ λιπὰ ἐνδύματα*, ὀδόνων, τὸ *τεμάχιον λαπτοῦ λινοῦ ὕψωματος, λιπὸν ὕψωμα*: ἴσως δάκναι ἐκ τῆς Σχημ.

ὄθριξ (ὄτριχος ἔπος, οἱ ἴπποι ἔχοντες ὁμοίας τρίχας [ὁμοίαν κόμην]), βλ. ὄ-
οι, ἰων. ὄϊ ἐπιφ. ἄλγους, λύπης, ἐκπλήξεως ἄχ!, οἶμοι ἄλλοίμονον εἰς
ἐμέ! (πβ. ἐπίσης λατ. οἰεῖ)· ἐξ αὐτοῦ: οἰμῶζω ὀθρηνῶ, ὀδυρόμαι, οἰ-
μωγή, ἢ, οἰμωγμα, τό, οἰμωγμός, ὁ ὀθρηνός, ὀδυρμός, δυσ-οἶζω εὐρίσκο-
μαι εἰς ἐλευνὴν κατάστασιν, ὀθρηνῶ μέσ. φοβοῦμαι. Πβ. οἰζύς, οἶκτος.
οἶ, ἐγκλιτ. οἶ ἄντῳ, βλ. ὄ.

οἰκνέω, ἰων. οἰκνέω στρέφω τὸν οἶκα (τὸ πηδάλιον), κυβερνῶ, ὀδηγῶ,
οἶκα-τόμος, ὁ, οἶκω-στρόφος, ὁ πηδαλιούχος, κυβερνήτης, διοικητής, βλ.
οἰδέ.

οἰδέ, -αῖος (*οἰσᾱ-), ἰων. οἰδέ, -ημος, ὁ ἡ λαβὴ τοῦ πηδαλίου, τὸ πηδά-
λιον, αἰδοῖμαι, ὁμ. οἰηκες, οἱ ἡ λαβαί (κρίκοι) ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν
τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης, διὰ τῶν ὁποίων διέρχονται τὰ ἡνία, οἰήιον, τὸ πη-
δάλιον, οἰδνέω, ἰων. οἰκνέω (ὁ ἰδέ): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ἱδᾶ ἡλ. = τὸ
πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐκτεινόμενον ξύλον τῆς ἀμάξης ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ἀξονος
μέχρι τοῦ ζυγοῦ, ὁ ρυμός, τὸ «τιμόνι», σερβοκροατ. oje = ὦσ. (*ojes-), λιθ.
le-na = διπλοῦς ρυμός ἀμάξης, ἀρχ. σκανδ.-ισλ., ἀγγλοσαξ. ān = κόπη, ἰμάς
(κοινῷ γερμ. *airō). ΙΕ *οἰ-(e)w-, *οἰ-om-, *οἰ-ot-, βασι. σημ. *κάμαξ, ξύ-
λον μακρόν, πβ. λιθ. jield-kälie, λαττ. iika = ῥάβδος συνδεαμένη μετὰ τοῦ
ἀρότρου.

οἰγνῶμι (παθ. πρτ. γ' πληθ. ὠἰγνυντο ἰλ. Β 809, ἐνεργ. ἀόρ. ὠἰξα) καὶ
οἰγνῶ (λεσβ. ἀπρφ. οἰγνῶν) ἄνοιγνῶ, ἰγνυντο ἡνοῖγοντο Ἡσύχ.: ἴσως,
ὡς σημαίνει πνέω τι ἰσχυρῶς, ὥστε νὰ ὑποχωρήσῃ, ἀπωθῶ, προήλθεν ἐκ
τοῦ *γο- (βλ. ὄ-φείλω) + -ειγ- ἢ -ιγ-, συγγ. τῷ ἐπ-εἶνω θέτω εἰς ταχεῖαν
κίνησιν, πνέω, καταπνέω, ὠθῶ, ἐπισπεύδω, ἐπιταχύνω (ὁ ἰδέ).

οἶδα, α' πληθ. ἴδμεν ἡγνωρίζω, γινώσκω: ἐκ τοῦ *Foída = ἀρχ. ἰνδ. vṛṣa
(πληθ. vidmá), γοτθ. wait, ἀρχ. γερμ. weis = γνωρίζω, πβ. ἀρχ. ἐκκλ. οἶαβ.
vōdē = ὦσ., ἀρμ. gitem = ὦσ., μιν. κυμβρ. gwenn = ὦσ., ἀρχ. ἱρλ. toflitir =
γνωρίζει. ΙΕ *μοide = γνωρίζει, κυρ. ἔχει ἴδει ρ. *meid- = βλέπειν, ὁρᾶν,
ἐν τῷ ἀορ. εἶδον (*dFidon) ἡεἶδα, εἶδον, ἀπρφ. ἰδεῖν, λατ. vīdē, ἀρχ.
ἐκκλ. οἶαβ. vīdēti = βλέπειν, ὁρᾶν βλ. εἶδομαι, εἶδος, ἰδέα, ἰνδάλλομαι. —
Πβ. προσέτι μτχ. πρκ. εἰδῶς ἡγνωρίζων = γοτθ. waitwōra = μάρτυς (πβ.
ἰδνῖοι: μάρτυρες, βλ. ἰστωρ) ἡἷς, -ιδος ὁ μὴ γνωρίζων, ἀδαής, ἀπειρος
συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vīṣṭa-vid- = ὁ τὰ πάντα γνωρίζων, gall. Dru-ides.

οἶδάω, **οἶδέω**, **οἶδαίνω** ἡφουσκῶνω, πρήσκομαι, οἶδάνω ἡκάμνω τι νὰ
«πρησθῇ», «φουσκῶνω», οἶδος, τό, οἶσμα, τό, οἶδημα, τὸ ἐξόγκωμα, ἀπό-
στημα, «πρήξιμο, φούσκωμα», οἶδᾶξ, -αῖος, ὁ τὸ ἄωρον (ἀγούρον) σῦ-
κον: συγγ. τοῖς: ἀρμ. ait (θ. μετὰ τοῦ i) = ἡ παρειά, ait-nu-m = «πρήσκο-
μαι», aitema = οἶδημα, ἀπόστημα, λατ. sepidus (*aidmo-do-) = lutidus (=
δγκώδης), ἀρχ. γερμ. eitar (*oid-ro-), νεογερμ. Eitar = πύον, ἀρχ. σκανδ.-
ισλ. eima = ὄρχις (*oid-a-to[n]), πβ. οἶδος, λαττ. idra = ἡ «σάπια» ἐντεριώνη
τοῦ φυτοῦ, ἴσως καὶ ἀρχ. ἰνδ. Indraḥ = ὄνομα θεοῦ ρ. *oid- = ἐξογκῶναι.
— Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. Οἶδι-πορς, ὁ ὁ ἔχων ἐξογκωμένους («πρησιμέ-
νους») πόδας.

οἶκος ὁ ἀνθρώπων εἰς πρόβατον, ἐκ προβάτου, βλ. οἶς, οἶς.

οἰέμεός αἰτ. πληθ. (ἰλ. Β 765) ἡτοὺς ἔχοντας τὰ αὐτὰ ἔτη (τὴν αὐτὴν ἡλι-

κίαν)* : =ό-έτας (μετὰ μετρ. ἐκτάσεως τῆς α' συλλαβῆς)· πβ. ὁ- καὶ ὅτος.
 οἷζ'ύς, ἀττ. οἷζ'ύς, -ύος, ἡ *πόνος, θλίψις, ἀθλιότης, δυστυχία*, οἷζ'ύς *θρη-
 νῶ· μετ' αἰτ. ὑποφέρω, πάσχω· ἀπολ. εἶμαι ἐλεεινός, πάσχω*, οἷζ'υρός (ὁμ.
 οἷζ'υρός μετὰ μετρ. ἐκτάσεως) *ἀθλιος, ἐλεεινός* : μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐπιφ. δὶ
 + *ζ'ύς, ζύος *ἀθλιότης*, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. jñtīh=ἀδύνατος, ἔχων ἀνάγ-
 κην βοήθειας, πβ. *jyu=βιαιότης· ρ. *μ'ἰᾱ=ὑπερνωκῆν, καταδυναστεύειν,
 πβ. βῖᾱ.

1 οἶη, ἡ *τὸ θένδρον ἢ «σουρβιάς», βλ. δᾶ.

2 οἶη, ἡ *χωρίον, κώμη*, οἴητης, ὁ *ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου, ἐκ τῆς κώμης*,
 λακ. ὠβῆ, (θεοσ.) οὐαί *φυλαί*, ὡς *τάς κώμας* *Ἡσύχ.* : ἐκ τοῦ *ὄμη*·
 ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

οἶκος, διαλ. Φοῖκος, ὁ *γένος, γενεά, φυλὴ (πβ. τριχάϊκες), οἰκογένεια· οἰ-
 κία, κατοικία, οἶκος, τὰ ἐν τῷ οἴκῳ, παρουσία, ναός*, οἰκίᾱ, ἰων. οἰκή,
 γορτ. Φοικῖᾱ, βοιωτ. Φυκῖᾱ, ἡ *κατοικία, οἰκία, οἶκος*, οἶκαδε (συμφων. θ.
 *Φοικ-, πβ. φύκαδε ;), οἰκόσδε, οἶκοσι ἐπιρ. *πρὸς τὸν οἶκον, εἰς τὴν πατρίδα*,
 οἶκει, οἶκοι ἐπιρ. *ἐν τῷ οἴκῳ*, οἶκοθεν ἐπιρ. *ἐκ τοῦ οἴκου, ἐκ τῆς πα-
 τρίδος*, οἶκοθι ἐπιρ. *ἐν τῷ οἴκῳ, κατ' οἶκον*, οἰκέτης (θεοσ., ἀρχ. Φοι-
 κιάτῆς), ὁ *ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ, σύνδικος, δοῦλος τῆς οἰκίας, ὑπηρέτης*, οἶκος,
 -έως, ὁ *ὁ οἰκέας, συγγενῆς, ὑπηρέτης*, οἶκω *κατοικῶ, διασθίνω, κυ-
 βερνῶ· ἀμτβ. κατοικῶ, διαμένω, κεῖμαι, κυβερνώμαι*, οἰκίζω *κτιζῶ οἰ-
 κίαν, ἰδρύω, ἐγκαθιστῶ* : Φοῖκος=λατ. vicius ἀρσ.=συγκρότημα οἰκίων, χω-
 ρίον, κώμη, τμήμα πόλεως, συνοικία· πβ. ἀρχ. ἰνδ. νῑῑῖῖ ἀρσ.=οἰκία, νῑῖ
 θηλ. (θ. νῑῖ-) =οἰκία, ἀποικία, ὁμάς (νῑῖ-πάτιh=οἰκοδεσπότης), νῑῑῖῖῖ=γείτων
 (πβ. λατ. vicīnus), γοτθ. weihs οὐδ.=χωρίον, πολίχνη (θ. μετὰ τοῦ es),
 λεττ. viciis=ὁ φιλοξενούμενος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. vesi θηλ.=χωρίον, λευτερ. θ.
 μετὰ τοῦ i). Πβ. τριχάϊκες.

οἰκτιζῶ, οἰκτιμῶς, οἰκτίρω, οἰκτισμός, οἰκτιστός, βλ. οἶκος.

οἶκος, ὁ *συμπάθεια, εὐσπλαγχνία, ἔλεος, οἶκος θρήνος, ὀδυρμός*, οἶκρός
 ἀξιοθρήνητος, ἐλεεινός (ὑπερθ. ὁμ. οἰκτιστός [=οἰκρόστατος] *ἐλεεινότη-
 τος* σχηματισθὲν μᾶλλον κατὰ τὸ αἰσχιστός : αἰσχρός), οἰκτίρω (*οἰκτρέω ;),
 αἰαλ. οἰκτίρρω, ὀρ. ὀκτίρω (ὀρθότ. τύπος τοῦ οἰκτεῖρω) *αἰσθάνομαι οἰ-
 κτον διὰ τινα, λυποῦμαι τινα, οἰκτίρω*, οἰκτιρμός, ὁ *εὐσπλαγχνία, οἰκτιρ-
 μός*, οἰκτεῖω *λυποῦμαι τινα, οἰκτίρω· μέσ. αἰσθάνομαι οἰκτον διὰ τινα·
 θρηνώ, πενθῶ*, οἰκτισμα, τὸ *θρήνος, πένθος*, οἰκτισμός, ὁ *θρήνος, ὀδυρ-
 μός* : μᾶλλον συγγ. τοῖς : γοτθ. aihtōn=ζητεῖν μετὰ παρακλήσεως, ἐπαι-
 τεῖν, ἀρχ. ἰρλ. ṑga ἀπρφ. (τοῦ *oikid)=φωνάζειν· ρ. *oi-g-, *oi-g- ἴσως
 ἐπεκτετ. τύποι τοῦ ἐπιφ. *oi- (πβ. ὄσο-οἷζω), βλ. οἷ, δὶ καὶ οἷζ'ύς.

οἶμα, -τος, τὸ *ὀρμητικὴ ἐφοδος, ὀρμή*, οἶμῶς *ἐφορμῶ, «χυμῶ, χυμίζω»
 (ἐπὶ ἀρπακτικῶν πτηνῶν κ.τ.λ.), ὀρμῶ, τρέχω* : ἐκ τοῦ *οἶσμα, συγγ. τοῖς :
 ἄβεστ. aēma=ὀργή, λατ. ira=ὀργή, πβ. ἀρχ. ἰνδ. ṑmati=σπεύδει, ὠθεῖ
 πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐκτοξεύει. Πβ. οἶστρος.

οἶμη, ἡ *ῥῆμα, ῥῆθ, ποίημα, μῦθος, ἀφήγησις*, οἶμος (οἶμος), ὁ *ὁ τρόπος τοῦ
 ῥήματος, ἡ μελωδία*, παρ-οιμῖᾱ, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, παροιμία (ἀρχικῶς, λόγος
 παρὰ τὴν ὁδὸν λεγόμενος ὑπὲρ τοῦ βίου ;)*, προ-οἶμιον, ἀττ. προοῖμιον (*προ-
 οἶμος), τό· *ἡ ἀρχή, (εἰσαγωγή) τοῦ ῥήματος, τὸ προοῖμιον, ἡ εἰσαγωγή,

ὁ ὕμνος*, δοῖμον *ἄρρητον* Ἡσύχ. : ἴσως συγγ. τῇ σῖμος, ὁ *πορεία, τροχιά, δρόμος, ὁδός* (ἐν εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ἀοιδῶν ἐσθίμηνεν *ἐν μοναδικῶν ἔσμα*).

οἶμος, ὁ (νεώτ. ἤ) *πορεία, δρόμος, ὁδός, τροχιά* σπιρά, γραμμή· λωρίς, χώρα* : ἐκ τοῦ *Foί-μος, συγγ. τοῖς : ἵμαι *σπεύδω, ἐπιδιδῶκα, ἐπιθυμῶ*, ὅμ. ἀορ. εἴσατο, ἐ-είσατο *μετέβη, ἐφώρμησε*, βλ. ἐκείσομαι. Πβ. οἶμη.

οἶμαγῆ, ἡ *θρηνώδης κραυγῆ, θρήνος, ὀδυρμός*, οἶμαγμα, τό, οἶμαγμός. ὁ = ὦσ., οἶμῶζω *θρηνῶ, ὀδύρομαι* μτθτ. λυποῦμαι, θρηνῶ τινα*, βλ. σῖ.

1 **οἶνη** (καὶ οἶνή), ἡ *ὁ ἐπὶ τῶν κύβων ἀριθμὸς ἐν*, βλ. οἶνός.

2 **οἶνη**, ἡ *ἡ ἀμπελος*, βλ. οἶνος.

οἶνός, ὁ, οἶνή (καὶ οἶνη), ἡ *ὁ ἐπὶ τῶν κύβων ἀριθμὸς ἐν* (ἄλλως δὲν χρησιμοποιοῦνται ἐκτοπισθῆν ὑπὸ τοῦ εἰς) : ἐκ τοῦ *οἶ-πος=λατ. ūpus (ἀρχ. λατ. oīno), ἀρχ. ἱρλ. ūpa, γοτθ. aīna, ἀρχ. γερμ. eīn, πρ. λιθ. vīnape. Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ : οἶνίζειν *μονάζειν κατὰ γλῶσσαν*, οἶνῶντα *μονήρη* Ἡσύχ. Βλ. 2 οἶος.

οἶνος, αἰολ. Foίνος, ὁ *ὅ, τι καὶ νῦν, ὁ οἶνος, τὸ κραισίν*, οἶνη, ἡ *ἡ ἀμπελος*, οἶνάς, -άδος, ἡ *ἀμπελος, κλήμα, οἶνος εἶδος ἀγρίας περιστερᾶς ἐχούσης τὸ χρῶμα ὠρίμων σταφυλῶν*, οἶνηρός, -ᾶ, -όν *ὁ τοῦ οἶνου, ἀνήκων εἰς τὸν οἶνον, περιέχων οἶνον*, οἶνίζω *ἔχω τὴν ὁσμὴν οἶνου* μέσ. λαμβάνω οἶνον δι' ἀκταλλαχῆς, ἀγοράζω οἶνον, προμηθεύομαι οἶνον*, οἶνόω *πληρῶ τινα οἶνου, μεθῶ τινα* παθ. μεθύω, μεθύω* : ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ : ἀρμ. gini, ἄλβ. vñne, λατ. vīnum=οἶνος, ἐκ τινος μικρασιατ.- καυκ. πηγῆς, ἐξ ἧς κατέγονται καὶ τὰ : ἀβήσυν. wain, ἑβρ. jājīn.

οἶομαι (οἴομαι Ὀδ. κ 193), μεθομ. οἶμαι (μᾶλλον βραχύτ. τύπος τοῦ οἴομαι), πρτ. ὤομαι, ὤομαι, ἀορ. ὤήθη, ὅμ. οἴσασατο, ὠίσθη, προσέτι ἐνεργ. ὅμ. οἴω (ἴ καὶ ἵ), οἴω *νομίζω, διακινεῖμαι, ἔχω κατὰ νοῦν, στοχάζομαι*, ἀνώριστος *ἀπρόσπικτος, ἀπροσδόκητος, ἀκλίπιστος* (Ἰλ. Θ 39) : μᾶλλον ἐκ τοῦ *ὀ-ί(σ)-ω (ἐν τῷ ἴ ὀφείλῃται εἰς μετρ. ἔκτασιν) ἢ ἐκ τοῦ *ὀ-ί(σ)-jau, τ. ἔ. ἐκ τοῦ προθεματ. ο- =παρά, πρὸς, ἐπὶ (πρ. ὀ-κίλλω, βλ. ὀ-) + *οἶ-, *ἱε- =σπετιᾶν πρὸς τι, ἵκτασθαι, ἐκτοξεύειν, ἐν τῷ ἀρχ. ἰνῶ. ἱφᾶτι=πάλλει, κραδαίνει, ἐκτινάσσει* πρ. ἰός, οἶμα, οἰστός, οἰστρος, οἰανός.

1 **οἶος**, οἶα, οἶον ἀναφ. ἀντων. *ὅ, τι καὶ νῦν, οἶος, ὅποιος, τοιοῦτος, ὅπως ὁ..., καθὼς ὁ...* : συγγ. τῷ ὅς (ὁ ἰδέ), ὡς τὸ τοῖος *τοιοῦτος, «τέτοιος»* συγγ. τῷ τός.

2 **οἶος**, οἶη, οἶον, κυпр. οἶFος *μόνος* : ἐκ τοῦ *οἶ-μος=ἄριστ. αἶνα-, ἀρχ. περσ. aīna- =λατ. ūnus* πρ. *οἶ-πος, βλ. οἶνός.

οἶος, ἀρχ. οἶFος, ἀττ. οἶFος, γεν. ὅμ. οἶFος καὶ οἶFος (=ἀρχ. ἰνῶ. ἀνγᾶ), ἀττ. οἶFος, ὁ, ἡ *πρόβατον* (οἶFος *ὁ ἀνήκων εἰς πρόβατον, ἐκ προβάτου*, οἶFα, ὅς, ἐκτετ. β. ὡFος, ἡ *ἔξωμα προβάτου*) : ἐκ τοῦ ἸΕ *oḡhis=ἀρχ. ἰνῶ. ἀνῖθ ἀρα=πρόβατον, λατ. ovīs ἀρα., θηλ. ἀρχ. ἱρλ. oī, λιθ. anis=πρόβατον* πρ. ἀρχ. γερμ. ouwī, ou=πρόβατον (κοινὸν γερμ. *awī), γοτθ. awīair, ἀρχ. γερμ. awīet=μάνδρα προβάτων, λιθ. āvīnas=χρῖός, ἀρχ. ἐκκλ. αλαβ. onvca=πρόβατον (=ἀρχ. ἰνῶ. avīkū). Πβ. οἶσπότη, οἶσπος.

οἶσος, ὁ, οἶσός, ἡ *εἶδος ἱτέας ἢ αλυγαριᾶς*, οἶσός, -ης, -ον *ὁ ἐξ ἱτέας ἢ ἐκ αλυγαριᾶς*, βλ. ἱτος.

οισπώτη (**οισπάτη** Ἡσύχ.), ἡ *ἡ λιπαρά ἀκαθαρσία τῶν ἀπλῶτων ἐρίων τοῦ προβάτου, κόπρος, ἥτις προσκολλᾶται εἰς τὰ ὀπίσθια τῶν προβάτων*: ἐκ τοῦ *οἶς*, ὁ, ἡ *πρόβατον* καὶ τοῦ β' συνθετ. *οισπατή*, ἡ *λεπτὸν ἀποπάτημα, διάρροια, κτσίρλαν* (**οισπατο-τή*, πβ. *τιλάν* *ἀποκατεῖν λεπτὴν καὶ μυζώδη κόπρον, ἔχειν διάρροισαν*). Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

οιστέος, -α, -ον ρημ. ἐπιθ. τοῦ φέρω *ὅν πρέπει τις νὰ φέρῃ*, *οιστός*, -ή, -όν *ὑποφερτός*, βλ. *οἶσω*.

οἰστέος, ἀττ. *οιστός*, ὁ *βέλος*, *οιστεῖω* *ρίπτω βέλη, τοξεύω*: ἐκ τοῦ προθεματ. ο (βλ. δ-) *παρά, πρὸς, ἐπὶ* + *ἰσ- = ἐκτοξεύειν ἐν τῷ ἰός (*ἰσ-ος), ὁ *βέλος* πβ. *οἶομαι*.

οἰστρος, ὁ *μυῖα ἐρεθίζουσα τὰ ζῶα, ἀλογόμυγα, βοιδόμυγα*: ἡ ἐκ τοῦ κεντήματος τοῦ οἰστρου προερχομένη μυρία, παραφροσύνη, μανιώδης πόθος, σφοδρὰ ἐπιθυμία*, *οιστρώω* *καυμιέομαι ὑπὸ μανίας, εἰμαι μανιώδης*: συγγ. τοῖς: λιθ. *αιστὰ*=σφοδρὸν πάθος, λατ. *ipsa* (**eisē*) θηλ.-ὀργή, ἀρχ. *οικανθ*-ἰσλ. *eisa*=ὀρμητικῶς φέρεσθαι πρὸς τὰ ἐμπρός* πβ. ἐπίσης *οἶμα*, τὸ *ὀρμητικὴ ἔφοδος, ὀρμή* καὶ διὰ τὴν σημ. *ιστεῖν* *ὀργίζεται* Ἡσύχ.

οἰσυπος, ὁ, *οἰσύπη*, ἡ *λιπαρὰ ἔρια προβάτων*, *οἰσυπηρός*, -ά, -όν *ὁ ἔχων λιπώδη ρύπον, ρυπαρός*: ἐκ τοῦ *οἶς* *πρόβατον* τὸ β' συνθετ. *ἀβεβ*, ἐτυμολ.

οἶσω (δωρ. *οἰσῶ*) μέλλ. *θὰ φέρω*, ἀόρ. ὁμ. *οἰσέμεναι*, ἰων. *ἀνοῖσαι* *οἰστέος* *ὅν πρέπει τις νὰ φέρῃ*, *οἰστός* *ὑποφερτός* (συμπληρωματικοὶ τύποι τοῦ φέρω): *ἀβεβ*, ἐτυμολ.

οἶτος, ὁ *ἡ μοῖρα (τύχη) τῶν ἀνθρώπων, τὸ πεπραγμένον, ἡ συμφορά*: ἴσως, ὡς σημαίνουν *ἡ πορεία τοῦ κόσμου*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. *οἶ-, βλ. *εἶμι*.

οἶφω ἱατ. *futuō*, *οἶφός* (πβ. *μαινός*) ἱατ. *fututor* (πβ. ἀττ. κύρ. *δν*. *Κόροφος* ἱατ. *virginis fututor*, *ταραντ*-ἱαλ. *φβδίλλετο* *διωθεῖτο*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *yābhati*=λατ. *futuit*, ἀρχ. ἑκκλ. *οἶαβ*. *jēbo*, *jetī* καὶ *jebati*=λατ. *futuere* ρ. **oiebē**, ἡ (ἀν τὸ ἀπὸ πρὸς ἦλθεν ἐκ τοῦ **iebh-*, ἀνήκει ἐνταῦθα) ἐκ τοῦ ο- (προθεματ.) + **ieh-*.

οἶχνέω, βλ. *οἶχομαι*.

οἶχομαι *πορεύομαι, ἔρχομαι, ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ, ὁρμῶ, σπεύδω, ἀφαιρίζομαι, καταστρέφομαι*, *οἶχνέω* *πορεύομαι, ἔρχομαι, ὑπάγω* (πβ. *ὕπνωχέομαι*: ἴσχω): συγγ. τοῖς: ἀρχ. *ieuepe*=κατέρχομαι, καταβαίνω, *ieueat*=ὁ φιλοξενούμενος, ἱρλ. *oegi*=ὁ φιλοξενούμενος, λιθ. *eigā*=βάδισμα, πορεία ρ. **oi-gh-*, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **oi-*, βλ. *εἶμι*.

οἰωνός (ὄϊωνός), ὁ *ἀρπакτικὸν ὄρνειον, μαντικὸν (προφητικὸν) πτηνόν, προφητικὸν σημεῖον, ἀπὸ τῶν πτηνῶν μαντεία, οἰωνός*, *οἰωνίζομαι* *προμαντεύω τι ἐκ τῆς πτήσεως καὶ τῶν κραυγῶν τῶν πτηνῶν, προλέγω*, *οἰωνιστής*, ὁ *ὁ προλέγων τὰ μέλλοντα ἐκ τῆς πτήσεως καὶ τῶν κραυγῶν τῶν πτηνῶν, μάντις, οἰωνοσκόπος*: μᾶλλον ἐκ τοῦ **o-iō[ui]*-σός, σημαίνειν ἀρχικῶς *ἐφορμών, ἐπετών* πρὸς τινα*, ὅπαρ ἐκ τοῦ προθεματ. ο- =πρὸς, ἐπὶ (βλ. δ-) + *ἰω- =βέλος (βλ. ἰός, οἰστός), πβ. ἀρχ. ἰνδ. *ieṛāti*, *ieṛati*=πάλλει, κραδαίνει, ἐκτινέσσει, *ieṛati*=σπεύδει, ὥθει πρὸς τὰ ἐμπρός* πβ. *οἶομαι*. **διέλλω** *κατευθύνω τὸ πλοῖον πρὸς τὴν ἀκτὴν, τὸ ὁδηγῶ εἰς τὴν ξηρὰν ἀμτβ. πίπτω εἰς τὴν ξηρὰν, ἐπὶ πλοῖου*, βλ. *κέλλω*.

ὀκλάζω (ὅμ. **μετ-ὀκλάζω** 'Ιλ. N 281) *πίπτω εἰς τὰ γόνατα, κάμπτω τὰ γόνατα, κάθηναι (στηριζομαι) εἰς τὰ γόνατα, γονατίζω, χαλαροῦμαι, κοπάζω*, **ὀκλαδόν**, **ὀκλάξ** ἐπιρ. *μὲ κεκαμμένα τὰ σκέλη, «γονατιστά», **ὀκλαδόν***: ἴσως, ὡς σημαίνουν (*τὰ σκέλη) **συγκάμπτειν***, εἶναι συγγ. τῷ **κῶλον**, πβ. **σκολιός** *κεκαμμένος, κυρτός*.

- 1 **ὀκνεος**, ὁ *ἐνδοιασμός, δισταγμός, χουνότης, φόβος*, **ὀκνέω** *διστάζω, δὲν ἀποτολμῶ νὰ πράξω τι, δὲν ἀποφασίζω*, **ὀκνηρός** *ὁ διστάζων, μὴ ἀποτολμῶν, δειλός, ὀκνηρός*, **ὀκνεος** *ὁ δὲν δισταγμοῦ, ἀποφασιστικὸς, ἐνεργός*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

- 2 **ὀκνεος**, ὁ *τὸ πτηνὸν ὁ ἐρωδιός*, βλ. **ὀγκύομαι**.

ὀκριόμαι, **ὀκρίβας**, βλ. **ὀκρις**.

ὀκρις, -ιος, ἡ *ἡ ὀξεῖα ἀκρα, κορυφὴ ὄρους, γωνία, ἀνώμαλος προεξοχή*, **ὀκρίς**, -ίδος, ὁ, ἡ *ἀνώμαλος, τραχύς*, **ὀκριόεις**, -εσσα, -εν *ὁ ἔχων πολλὰς προεξοχὰς καὶ ἀνώμαλον ἐπιφάνειαν, ἀνώμαλος, τραχύς*, **ὀκριόμαι** *εἶμαι ἐξηγριωμένος (ἐξωργισμένος)*, **ὀκρί-βῶς**, γεν. -βαντος (: βαίνω), ὁ *ἐξέχον (ὕψηλως κείμενον) βῆμα (κάθισμα)*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. λατ. **ocris**=**opus** **cōnfragōsus** (=δρος δυσδιάβατος), **medi-ocris**=μέτριος, **ocrea** θηλ.=κνημὶς, μσν. ἱρλ. **ochra**=γωνία, ἀκρον, λιθ. **ab(t)ūs**, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. **ostre**=ὀξὺς ρ. *οφ-, ἡτρωίωμ. τύπος τοῦ ***ak-**, βλ. **ὀξείς**.

ὀκρυόεις, -εσσα, -εν *ὁ προξενῶν φρίκην, τρομερός*: **ὀκρυόεις** ἐντὶ κρυόεις, τὸ ὁ-θελ. ὀφείδεται εἰς ἐσφαλμένον συλλαβισμόν τοῦ παραδεδομένου κειμένου (π.χ. 'Ιλ. Z 344 **κακομηχάνω** ὀκρυόεσσης ἐντὶ τοῦ **κακομηχάνω** κρυόεσσης, I 64 **ἐπιδημίου** ὀκρυόεντος ἐντὶ τοῦ **ἐπιδημίου** κρυόεντος).

ὀκτώ (ἡλ. **ὀπτῶ**) *ὁ, τι καὶ νῦν, ὀκτώ*: =ἀρχ. ἰνδ. **apṭā**, **apṭu**, ἀρμ. **ui** (*ορεῖ μετὰ τοῦ **p** ὡς τὸ **ὀπτῶ**), ἀρχ. ἱρλ. **ochu** =, γοτθ. **ahtau**, ἀρχ. γερμ. **ahio**, νεογερμ. **acht**, λιθ. **altau-ai**, ἀλβ. **iota** πβ. ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. **ostre** (κατὰ μετασχημ. ἀναλογικῶς πρὸς τὸ τακτικόν). IE ***oktō(u)** παλ. τύπος **duiti**. — Ἐν συνθέσει **ὀκτα-** (π.χ. **ὀκτώ-ποις**=ἀρχ. ἰνδ. **apṭa-pad-**), προσέτι **ὀκτα-**, **ὀκτ-** (ἀναλογικῶς πρὸς τὰ **ἐπτα-**, **ἐκτ-**). Πβ. **ὄγδοος**.

ὀλαί, αἰ *ἡ «χοντροαλεσμένη» κριθή*, βλ. **σῦλαι**.

ὀλεθρος, ὁ *καταστροφή, ἀπώλεια, θάνατος*, βλ. **ὀλλῶμι**.

ὀλέκρῃνον, τὸ *ἡ κεφαλὴ (τὸ ἀκρον) τοῦ πῆχους, ὁ ἀγκών*, βλ. **ὀλέκρῃνον**.

ὀλιβρός *ὀλισθηρός*, βλ. **ἄμβρος**.

ὀλιγηπελίη, ἡ *ἀδυναμία, λιποθυμία*, **ὀλιγηπελέων**, -έουσα *ὁ ἔχων ὀλίγην δύνανμιν, ἀδύνατος, ἀσθενής*, βλ. **νηπελέω**.

ὀλίγος *μικρός, ὀλίγος*, συγκρ. **ὀλλίζων**, ἐν ἀττ. ἐπιγρ. **ὀλειζων** (κατὰ τὸ **μείζων**), ὑπερθ. **ὀλγιστος**: συγγ. τῷ **λοι-γός** (δ **lōé**).

ὀλισθάνω (μτγν. **ὀλισθαίνω** ἀόρ. β' **ὠλισθον**) *«γλιστῶ», ὀλισθαίνω*, **ὀλισθάνος**, **ὀλισθηρός** *«γλιστερός», **ὀλισθηρός***, **ὀλισθος**, ὁ *ὀλισθηρὸν ἔδαφος, ὀλισθημα' εἶδος ἰχθύος, τ. Ε. ὁ ὀλισθηρός*: ἐκ τίνος ἐκστρωτ. **dih-** ἡ **iō-** καὶ ρ. *(s)leidh- ἐν τοῖς: μσν. ἱρλ. **albei**=παγοδόμιον, ἀγγλοσαξ. **fēdan**, μσν. γερμ. **elben**=ὀλισθαίνειν, «γλιστῶν», ἀρχ. γερμ. **elito**=ὀλκηθρον, λιθ. **elīatu**, **elīati**=ὀλισθαίνειν, **elidus**=ὀλισθηρός, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. **elēdu**=ἐχνος, ἴσως καὶ ἀρχ. ἰνδ. **apdhati**=κατολισθαίνει; ρ. *(s)lei-dh- ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *(s)lei-, βλ. **ἄμβρος**, **ὀλιβρός**.

δλκή, ἡ "τὸ ἔλκεν (σῦρειν), ἡ ἔλξις, τὸ βίαιος, ὁλκάς, ὁ "μηχανή τις, διὰ τῆς ὁποίας ἐσύροντο τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐτροποθετοῦντο ἐπὶ τῶν ξύλων, ἱμάς, λωρίον, γραμμὴ, αὐλάκιον", ὁλκάς, -ή, -ος "ὁ ἔλκεν πρὸς ἐαυτόν, ἐλκτικός", ὁλκάς, -άδος, ἡ "πλοῖον συρόμενον, ἐμπορευτὸν πλοῖον": ὡς σημαίνον "ἡ προσελκυομένη, ἐκτενωμένη"=λατ. *culca*=ὄλκος, ἀδλαξ' πβ. ἀρμ. *heig*=ὀκηρὸς (κυρ. ὁ σῦρειν), ἀγγλοσαξ. *uilih*=ἄροτρον καὶ ἀδλαξ'. Πλείονα ἴδτε ἐν λ. *ἔλκεω*.

δλλῦμι (*δλ-ῡ-μι), μέλλ. ὀλέσω, ἀττ. ὀλώ, πρκ. ὀλώλεκα, ὀλωλα, μέσ. ὀλλῦμαι, ἀόρ. β' ὀλώμεην (μτχ. ὀλόμενος καὶ οὐλόμενος "ὁ εὐχόμενος εἰς τινὰ δλεθρον" ἐκ τοῦ ἐπιφ. δλοιο) "καταστρέφω, ἐξολοθρεύω, φονεύω" «χάνω», δλεθρος, ὁ "καταστροφή, ἀπώλεια, θάνατος", ὀλέθριος "καταστρεπτικός, ὀλέθριος, ἀθλιος", ὀλετήρ, -ήρος, ὁ (ὀλέτειρα, ἡ) "ὁ καταστροφεὺς, φονεὺς", ὀλέσω "καταστρέφω, ἐξολοθρεύω, ἐξαφανίζω, φονεύω": συγγ. τῷ ὀλόος (ὁ ἴδτε) ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν. Πβ. 3 ὀλλος.

δλμος, ὁ "λίθος ἔχων τὸ σχῆμα κυλίνδρου, ἰγθιον", ὀλμο-ποιός, ὁ "ὁ κατασκευάζων ἰγθία": ρ. *χελ- =στρέφειν, βλ. 2 εἰλέω.

δλοίτροχος, βλ. ὀλοοίτροχος.

ὀλόκληρος, -ον "ὁ σωματικῶς ἄρτιος, ἀκέραιος, πλήρης", βλ. ὀλος, κέρως.

ὀλολύζω "ἐκπέμψω θυνάτην φωνήν, φωνάζω μεγαλοφώνως, «σκολύζω», ὀλολύγῃ, ἡ "θυνατὴ θρηνώδης κραυγὴ", ὀλολύγαία (θυνταρίς), ἡ "ἡ ὀλολύζουσα θυνταρίς", ὀλολύς, ὁ "ὁ ἐκπέμπων θυντακτεῖαν κραυγὴν, βλάξ, μωρός": ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ὀλώω "ὀλακτώ, «γαβγίζω», σχηματισθὲν ἐπὶ τῇ βέσει ἐνὸς ἐπιφ. *οἰ(οί), *οἰ-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ululi*, *ulūli*=λατ. *ululilla*, *ululatus* *ululō*=ὀλολύζω κ.τ.λ. (βλ. ὀλέω). — 'Ενταῦθα ἀνήκουν καὶ οἱ μετὰ τοῦ *bh-* ἐπικτετ. τύποι: ὀλοφύρομαι "θρηνώ, ὀδύρομαι, κλαίω" αἰσθάνομαι οἶκτον* (πβ. αἰολ. ὀλόφυς "οἶκτος" Ἡσιόχ.), ὀλοφυθνός "θρηνώδης, οἰκτρός": συγγ. τῷ ἀρμ. *oib*=θρήνος, πβ. λιθ. *ulbūoti*=κραυγάζειν.

ὀλοοίτροχος ('Ἰλ. N 137), ἰων. ὀλοί-, ἀττ. ὀλοοίτροχος, ὁ "ὁ ἐν δίνῃ (κυκλικῶς καὶ ταχέως) τρέχων, λίθος στρογγύλος": ἐκ τοῦ *FoloFo- "δίνῃ, περιστροφή" {τοπ. πτώσεως βλ. εἰλέω} + τρέχω.

ὀλόος, -ής, -όν (ὀλοοὶός 'Ἰλ. A 342, ὀλωῖός Ἡσιόχ. Θουγ. 591) "ὀλέθριος, καταστρεπτικός", ὀλοόφρων, -στος, ὁ, ἡ "ὁ ὀλέθρια φρονῶν, τὸ κακὸν σκοπόμενος, κακοῦργος, φοβερός": ἐκ τοῦ *όλοFος, *όλεF-ος, συγγ. τοῖς: ὀλεθρος, ὀλλῦμι (ὁ ἴδτε).

ὀλόπτιω "ἀπολεπίζω, ἀποσπῶ, ἀποτίλλω": ἐκ τοῦ προθέματ. ὀ- (ὁ ἴδτε) "παρά, πρὸς" + λέπω, λωτός.

ὀλος, ὅμ., ἰων. οὐλος, -ης, -ον "ὀλόκληρος, ὀλος, ἀκέραιος, τέλειος": ἐκ τοῦ *όλFος, ἰΕ *sol-*mos*=ἀρχ. ἰνδ. *sānva*=ἀκέραιος, ἀθικτος, ὀλος, πᾶς, ἔκαστος, ὀλβ. *śāte*=θυνατός, παχύς, φαῖδρος, πβ. τοχ. A *salu*=πλήρης ἀττ. ὀλότης, -ητος, ἡ "ὁ, τι καὶ νῦν, ὀλότης"=ἀρχ. ἰνδ. *sānātā*=ἀκαριαύτης, εὐημερία, σωτηρία πβ. ὀλόος (Σοῦδα) ἐκ τοῦ *όλεFος, λατ. *salvus*=ὁ ἐν καλῇ καταστάσει εὐρισκόμενος, σῶος, ἀβλαβής, σωθίς (**salio*- ἢ **salomo*-). Πβ. καὶ ἀρμ. *oļ*=ύγιης, ὀλόκληρος, πλήρης (μᾶλλον **soljos*, πβ. ἀρχ. ἰρλ. [*h]uile*=ὀλος, πᾶς), λατ. *solius*, ὅσκι. *solio*=ὀλος, πᾶς (**sol-nos*, δυσκόλως ἐκ τοῦ **sol-nos*), λατ. *solī-dus* (ἐκ τοῦ **sollos*)=πυκνός, στερεός, πλήρης,

- ὁλος, ἀκέραιος, κυμβρ., κορν. «ll=ὁλος, πᾶς (*sol-pos). — Ἐνταῦθα ἀνήκοντες καὶ τὰ: ὁλόκληρος, -ον *ὁ σωματικῶς ἄρτιος, ἀκέραιος, πλήρης, ὁλόκληρος», ἐκ τοῦ *ὁλο-κρῶρος *ὁ ἔχων ὅλην (ἀκέραιαν) τὴν κεφαλὴν· ὁλοκότεινος *ὁλος ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ (κατεσκευασμένος): ὁλος + *κόττινος δάκειον ἐκ τοῦ λατ. (aurum) coctum (=ὁλόχρῦσος)· ὁλοσχερής *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁλοσχερής, πλήρης, ἀκέραιος: ὁλος + σχερός, βλ. ἐπίσχερός.
- ὁλός (ὁλός)**, ὁ *θολὸν ὕγρον· τὸ μέλαν τῆς σηπίας: ἄβεβ. ἔτυμολ. Πβ. ὁλοφλυκτίς.
- ὁλοσχερής**, ἐς *ὁλόκληρος, πλήρης, ἀκέραιος, ὁλοσχερής, βλ. ὁλος.
- ὁλοφλυκτίς, -ίδος**, ἡ κατ' ἄνομ. ἐκ τοῦ ὁλοφυκτίς, ὁλοφυγδών, -όνας, ἡ *φλύκταινα, ἀφουσιόλας: ὁλός + φλυκτίς *φλύκταινα».
- ὁλοφυδνός, -ή, -ὸν** *ὁ θρηνῶν, θρηνώσης, οἰκτρός, ὁλοφυγμός, ὁ *θρήνος, ὁδυρμός, ὁλοφύρομαι *θρηνῶ, κλαίω, ὁδύρομαι, αἰσθάνομαι οἰκτον, οἰκτίρω, ἱκετεύω μετὰ θαυρώων καὶ θρήνων, βλ. ὁλολύζω.
- ὁλοφώϊος** *ἀπατηλός, ἀπατεῶν, ὁλέθριος, βλ. ἐλεφαίρομαι.
- ὄλη, ὄλησις, -ίδος καὶ -ιος**, ἡ *ἀγγεῖον ἢ φιάλη ἐλαίου, λήκυθος (δερματίνη), φιάλη οἴνου, βλ. ἔλτος.
- ὄλωνθος**, ὁ *σῦκον ὄψιμον (ἐκφυόμενον τὸν χειμῶνα) καὶ σπανίως ὠριμάζων, ὄλωνθο-φόρος, -ον *ὁ φέρων σῦκα ἄωρα, ὄλωνθο-φορέω *φέρω σῦκα ἄωρα: μάλλον λ. προελλ.-αίγ.
- ὄλυρα**, ἡ *εἶδος σίτου, ἡ ζεία, βλ. ἔλυμος.
- ὄμαδος**, ὁ *θόρυβος (βοή) ἐκ συγκεχυμένων φωνῶν πολλῶν ἀνθρώπων, βοή (θόρυβος) τῆς μάχης, πληθος πολεμιστῶν, ὄχλος, ὁμαδέω *συναθροίζομαι μετὰ θορύβου, κάμνω θόρυβον, θορυβῶ: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. samād- θηλ. =ἔρις, μάχη, ἔγών, ὅπερ μετὰ τοῦ d εἶναι παράγωγον τοῦ sam (IE *som) =ὁμοῦ, «μαζί μέν, βλ. ὁμός.
- ὁμαλός** *ἴσος, ἐπίπεδος, ὁμαλός, λεῖος, μέτριος, ὁμαλότης, -ητος, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁμαλότης, ἰσότης, ἰσοροπία, βλ. ὁμός.
- ὁμαρτή** ἐπὶρ. *ὁμοῦ, «μαζί»: =ἀρχ. ἰνδ. sam-ti- πβ. ὁμαρτέω *συναντῶμαι μετὰ τινος ἐν πολέμῳ, περιπατῶ ὁμοῦ, συνοδεύω, παρακολουθεῶ, καταδιώκω (ἐκ τοῦ *ὁμ-αρτος). Πβ. ὁμηρος.
- ὁμβρος**, ὁ *βροχή, θύελλα μετὰ βροχῆς, καταιγίς, ὁμβρέω *βρέχω· μτβτ. βρέχω ραγδαίως ἐπὶ τινος· ὁρσιζώ, ὁμβρηρός, ὁμβριος *βροχερός, βρόχι-νος: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. amhu οὐδ.=ὕδωρ· πβ. *ombh- ἐν τῷ λακ. ὁμφῶ *ὁσμή, ὁμφῆ *πνοή *Ἡσύχ., εὐοσμος *εὐοσμος· ἐξησθενωμ. β. λατ. imbre=βροχή (*mbhrtas, δευτερ. μετὰ τοῦ i θ.)· ρ. *omb(h)-, πβ. *nebh-, βλ. νέφος.
- ὁμείχω** (*Ἡσύχ.), ἀόρ. ὠμειξω, νεώτ. ὁμῖχέω (κατὰ τὸ οὐρέω καὶ μετὰ τοῦ ἱ ἀντὶ τοῦ αι) *οὐρῶ, καταουρῶ, ὁμειγμα, τὸ *οὐρῆμα, οὐρον, ὁμῖξαι *οὐρῆσαι· Ἡσύχ.: ἐκ τοῦ *-meighō, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. mēhati=οὐρεῖ, μτχ. mīdhāp (=λατ. mictus), ἀρμ. mīzet=οὐρῶ, λατ. meīō (*meighō), πρκ. mīxi (=ὠμειξα) καὶ mingō, mīxi=οὐρῶ, ἀγγλοσαξ. mīgan, μσν. κάτω γερμ. mīgen=οὐρεῖν (*meigh-), ἀρχ. γερμ. mist (νεογερμ. Mist)=κόπρος (*migh-a-tus), λιθ. miēti, νῦν mēti, mēti=οὐρῶ, σερβοκροατ. mlkām=ὦσ. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ: μοιχός, ὁ *ὁ διαφθείρων τὴν γυναῖκα ἄλλου, μοιχός (> λατ. moechus), μοιχός, -άθος καὶ μοιχαλός, -ίδος, ἡ *ἡ μοιχευο-

μένη, ἐνοχος μοιχείας*, μοιχεύω, μοιχεύω *διαφθείρω γυναῖκα ὑπανδρον, εἶμαι μοιχός*: *μοι-χός, πρ. ἀρχ. ἰνδ. mōhah=οἶδρον, ρωσ. moiznet=μικρός δάκτυλος καὶ νεωστὶ γεννηθεὶς υἱός.

δηήγυρις, -ιας, ἡ *συγκέντρωσις, συνέλευσις, συνέδριον, δμῖλος*, ὁμηγυρίζομαι *συναθροίζω, συγκαλῶ*, ὁμηγερές *συνηθροισμένος*: ὁμοθ + ἀνείρεω.

δηήλιξ (αἰολ. ὑμῆλιξ), -ικος, ὁ, ἡ *ὁ τῆς αὐτῆς ἡλικίας, ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίαν*, ὡς οὗτος. *συνομήλικος, σύντροφος*, ὁμηλικῖα, ἰων. -λή, ἡ *ἡ αὐτὴ ἡλικία, ταυτότης (ισότης) ἡλικίας* ὡς περιληπτικόν, οἱ ἔχοντες τὴν αὐτὴν ἡλικίαν, σύντροφοι*, βλ. ἡλιξ.

δηηρος, ὁ (δηηρον, τὸ) *ὅ, τι καὶ νῦν, δηηρος* ἐγγύησις, ἐνέχυρον (κυρ. συνοδός, ὁ ἡναγισμένος νὰ συμπορευθῇ, νὰ περιπατήσῃ ὁμοῦ), ὁμοῦ ἡρμοσμένος*, πρ. δηηρῶν *εἶμαι ἢ χρησιμεύω ὡς δηηρος* μτβτ. παρέχω ὡς δηηρον (ἐγγύησιν)*, δηηρεῖα, ἡ *τὸ δίδειν ὁμήρους ἢ ἐγγυητάς, ἐγγύησις*, δηηρῶν *συναντῶ, χρησιμεύω ὡς δηηρος*, ὁμαρτέω *συναντῶμαι μετὰ τινος ἐν πολέμῳ, περιπατῶ ὁμοῦ, συνοδεύω, παρακολουθῶ*, βλ. ὁμαρτέῃ· προσέτι δηηρος, ὁ σημαίνει *τυφλός (κυρ. ὁ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ ἢ ὁδηγοῦ πορευόμενος)*: ὁμοθ + ρ. *ατ- = συνάπτειν, προσαρμόζειν, βλ. ἀραρίσκω* πρ. συν-ήρης.

δμίλος (αἰολ. δμῖλλος), ὁ *τὸ πυκνὸν πλῆθος, συνηθροισμένον πλῆθος, πλῆθος λαοῦ, ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος τῆς ἐν μάχῃ συμπλοκῆς, ὁ θόρυβος, ἡ σύγχυσις*, δμῖλλῶ, ἡ *συναναστροφή, ἐπικοινωνία, συνουσία, συνομιλία* διδασκαλία* σύλλογος*, δμῖλλῶν *συναναστρέφομαι, συνεθροίζομαι* συνάπτω μάχην μετὰ τινος εἶμαι φίλος*: δμῖ-λος, ἴσως ἐκ τινος θηλ. *μοπῖ (συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. mōp- = ὁμοῦ, εμαῖ), ἄλλ. ὁμός) = συνουσία, ἔκωσις, σωρός, πλῆθος, πρ. ἀρχ. ἰνδ. mōpī-kāma οὐδ. = ἀγών, μάχη, ἴσως καὶ λατ. milia, -ia = στρατιώτης. Ὁμοίως ἐσχηματίσθη καὶ ἡ λ. δμίλλα (δ ἰδὲ) ἐκ τοῦ δμα.

δμίχέω, βλ. ὁμειχέω.

δμίχλη (ἀττ. δμίχλη), ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, δμίχλη, «σταχυά, ἀντάρα», νέφος, σκότος, ἀτμός, ἀχνός*: = λιθ. miglā = δμίχλη, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. mēgla = ὥς. πρ. ἀρχ. ἰνδ. mōghāh ἀρσ. = νέφος, mih- θηλ. = δμίχλη, ἀτμός, ἀρμ. mēg = δμίχλη, ὅλλ. miggele = βρέχειν κατὰ ψεκάδας, «ψιχαλίζειν» ρ. *mēgh- πρ. ἀμυχθαλόεσσας.

δμμα, -ατος, τὸ *ὀφθαλμός, ἡμέτις*, ὁμμάτιον, τὸ *μικρὸς ὀφθαλμός*, ὁμματώ *βάλλω (δίδω) δμματα εἰς τι*: ἐκ τοῦ *ἀπ-μα, ἴσως κατὰ μετασχημ. τοῦ θ. τῆς λ. ὅσπερ κατὰ τὸ δπ-ωπα. Πβ. ἐπίσης λαοβ. ὄμμα (*ὀφθμα) καὶ ὄππα, τὸ *ὀφθαλμός*.

δμνῶμι, δμνῶ, μέλλ. ὁμοῦμαι (δευτερ. ἀττ. -εῖ, -εῖται, ἀπρφ. -εῖσθαι), μτγν. μέλλ. ὁμόςω, ἀόρ. ὁμ. ὠμοσσω, ἀττ. ὠμοσσα, παθ. ὠμόσθην καὶ ὠμόθην, πρμ. ὁμῶμοκα *ὀρκίζομαι, δίδω ὀρκον, βεβαιῶ τι ἐνὸρκως*, συν-ωμοσία, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, συνωμοσία* πολιτικὸς σύλλογος, ὁμοσπονδία*, συν-ωμότης, -ον, ὁ *ὁ δι' ὀρκου συνδεδεμένος, μετέχων εἰς συνωμοσίαν, σύμμαχος*, συν-ώμοτος, -τον, ὁ δι' ὀρκου συνδεδεμένος*, ξυνόματον, τὸ *συνδεσμός δι' ὀρκου γινόμενος, ὁμοσπονδία, συνωμοσία*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. mōp-ṇva προστ. = ὁμοσον, «ὀρκίσου»!, āpīt = ὠρκίσθη, mōpī = πιάζει, στενωχωρεῖ, διαβεβαιῶ, θεματ. mām-amaṇtē = ὀρκίζονται, «τάζουν» (: ἄλλ.

συν-ομόσαι), ἀματράη=στερεός ρ. *omō-, *omē- =ἐφορμᾶν, βασανίζειν, μένειν σταθερῶς εἰς τι· πρ. ὁμοίος, ὁμοκλή.

ὁμόγυνος, -ον *ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς γενεᾶς, ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους, ἐξ αἵματος συγγενής· προστάτης οἰκογενεῖας ἢ γένους (φυλῆς)·, βλ. γήγνομαι.

ὁμοίος *ὁ κατατρώχων, ὀλέθριος, πλήρης πόνου, λυπηρός, ὀδυνηρός·: μᾶλλον κατὰ μετρ. ἔκτεσιν ἐκ τινος *ὁμο-Fā, συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. āpī-vā=δεινόν, πάθημα, δασθένεια, πρ. ἀρχ. σιανδ.-ισλ. āpa=κατατρώχειν, ἐνοχλεῖν, πειράζειν· βλ. δρνῦμι, ὁμοκλή.

ὁμοιος *ὁ,τι καὶ νῦν, ὁμοιος, κοινὸς εἰς ὅλους, ἀμοιβαῖος, ἰσοδύναμος, ἰσόπαλος, σύμφωνος πρὸς τινα·, ὁμοιότης, -ητος, ἢ *ὁ,τι καὶ νῦν, ὁμοιότης, ἰσότης·, ὁμοίω *καθιστῶ τι ὁμοιον, ἐξαμοιώνω, παρομοιάζω, παραβάλλω·, βλ. ὁμός.

ὁμοκλή, ἢ ἐπίπληξις, ἐπιφώνησις, ἀπειλή·, ὁμο-κλέω (καὶ -έω) *καλῶ μεγαλοφώνως, φωνέζω πρὸς τινα ἐμπλήττων ἢ ἀπειλῶν·: ὁμο- (συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. āpah ἀρσ.=ὄρη, ἐφόρμησις) + καλέω, πρκ. κέκληκα.

ὁμόφρυναι *ἀπομάσσω, ἀποσπογγίζω·, βλ. ἀμέργω.

ὁμός *κοινός, ὁμοιος, ὁ αὐτός, ἴσος, ὁμαλός·, ὁμοῦ ἐπίρ. *εμαζίν, ὁμοῦ, συγχρόνως, συνάμα, ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ· μετὰ δοτ. ὁμοῦ μετὰ τινος, εμαζι μέν, πλησιέστατα πρὸς...·, ὁμόθεν ἐπίρ. *ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου, ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, ἐκ τοῦ πλησίον, ἐκ τοῦ συστάδην·, ὁ ὁμόθεν *ἀδελφός·, ὁμός *εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν·, ὁμός ἐπίρ. *ἐξ Ἰσου, ὁμοίως, ὡσπύτως, ὁμοῦ, συγχρόνως· μετὰ δοτ. ὁμοίως (ἀκριβῶς) ὥς·, ὁμός ἀντιθ. σύνθ. *ἀλλ' ὁμως, καὶ ὁμως, ὁμως, ἀν καί·: ἐκ τοῦ ΙΕ *eomōs=ἀρχ. ινδ. eamāh=ἴσος, ὁμαλός, ὁμοιος, ὁ αὐτός, ἀρχ. ιρλ. -eom=λατ. ipse, γοτθ. se same, ἀρχ. γερμ. der same=ὁ αὐτός (θ. μετὰ τοῦ n), τοχ. A zoma-, B eomo· πρ. ἀρχ. ινδ. eim=ὁμοῦ, συγχρόνως μέ, λιθ. sam-, af=μετά, σύν, ἀρχ. ἐκκλ. αλαβ. af=μετά, σύν ἔκτετ. β.: ἀρχ. ινδ. eāmasāh=ἡσυχός, ἀρχ. ιρλ. eāim=ἡσυχός, ἡπῖος (*eōmi-), μιν. γερμ. euoime=εὐχάριστος. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ: ὁμαλός *ἴσος, ἐπίπεδος, λείος, ὁμαλός (κυρ. ὁ ἐνὶ τρόπῳ γινόμενος)·, μεταπτ. τύποι: λατ. similis (semelis)=ὁμοιος (κυρ. *ὁ ἔχων ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον)·, simuli (παλ. λατ. semoli)=συγχρόνως, ἀρχ. ιρλ. samail=εἰκὼν, παραβολή, γοτθ. simbe, ἀρχ. γερμ. simble=ἄλλοτε ὁμοιος, ιων., ἀρχ. ἀττ. ὁμοίος *ὁ,τι καὶ νῦν, ὁμοιος· (ὁ ἰδέ).

ὁμπνη, ἢ *τροφή, σῖτος, σιτηρά, καρποὶ τῆς γῆς, πλοῦτος, κτήσις, ἰδιοκτησία·, ὁμπνιος *ὁ ἐκ σίτου ἢ ἀνήκων εἰς σῖτον, ἔχων σχέσιν πρὸς σῖτον, ἀφθόνως χορηγῶν, πλούσιος, ἀκμαῖος·, Ὅμπνια, ἢ Ἀτμήτηρ·: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. āpna=οὐδ.=εἰσοδήματα, περιουσία, κτήσις, ἰδιοκτησία, λατ. opri θηλ.=περιουσία, πλοῦτος, δύναμις, βοήθεια (Opri=θεὰ τῆς καλῆς συγκομιδῆς), cōpia (*co-opia)=ἀποταμίευμα, τὰ ὑπάρχοντα, ἀφθονία, πληθος, λιθ. āpna=ἀφθονία, ἀποταμίευμα, apaias=ἀφθονός· ρ. *op- =ἐργάζεσθαι (ἐν τῷ ἀρχ. ινδ. āpa=οὐδ.=ἔργον=λατ. opus), αἱ ἐκ τῆς ἐργασίας πρόσδοσι, ὁ πλοῦτος.

ὁμφαλός (ἐπεκτετ. μετὰ τοῦ ο τύπος ἐνὸς συμφων. θ., πρ. ὅν, πληθ. Ὅμφαλες κ.τ.λ.), ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, ὁ ὁμφαλός, «ἀμφαλός», μίσχος τῶν καρπῶν, τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀσπίδος κύρτωμα, κέντρον ἢ κεντρικὸν σημεῖον· ἐν τῷ

πληθ. τὰ ἄκρα τῆς ράβδου, περὶ τὴν ὑποῖαν ἐτυλίσσοντο τὰ βιβλία ἐν σχήματι κυλίνδρου*, ὀμφαλόεις, -εσσα, -εν *ὁ ἔχων ὀμφαλὸν ἢ στρογγύλον κόσμημα*: ἐκ τοῦ *omh-bh-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. nabhyan οὐδ. = ὀμφαλὸς τροχοῦ ἀμάξης, nabhiḥ θηλ. = ὀμφαλός, ὁπῇ τροχοῦ ἀμάξης, εἰς τὴν ὑποῖαν εισέρχεται ὁ ἀξων, συγγένεια, συγγενεῖς, λατ. umbilicus ἀρσ. = ὀμφαλός, umbō ἀρσ. = τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀσπίδος κύρτωμα, ἀρχ. ἱρλ. imbhlu = ὀμφαλός (*imbhlon-), ἀρχ. γερμ. naba = ὀμφαλὸς τροχοῦ ἀμάξης, nabale (νεογερμ. Nabel) = ὀμφαλός, ἀρχ. πρωσσ. nabis = ὀμφαλὸς τροχοῦ ἀμάξης, ὀμφαλός, λαττ. naba = ὀμφαλός ρ. *omh-bh-, *ōbh-bh-, *wbbh- = ὀμφαλός.

ὀμφαξ, -ἄκος, ἡ (νεώτ. ὁ) *ἄκος σταφυλῇ, ἄκος καρπὸς ἐλαίας ἢ κισσοῦ*, ὀμφακίζω *εἶμαι ἄκος, ὀξινός*, ὀμφακίς, -ίδος, ἡ *ἡ κοίλη θήκη τῆς βελάνου τῆς θρυδὸς χρησιμοποιοιμένη ὡς στυπτικὸν φάρμακον*, ὀμφακάς, -ου, ὁ *οἶνος ἐξ ἀώρων σταφυλῶν ὡς ἐπίθ. τραχύς, θριμύς, αὐστηρός, ἄωρος*: ἀβεβ. ἐτυμολ., ἴσως ξένη λέξις.

ὀμφή, ἡ *φωνή θεοῦ, γλυκεῖα καὶ μελωδικὴ φωνή, προφητεία, χρησμός*, παρομφαίος ἐπίθ. τοῦ Διός, ὀμφήεις, -εσσα, -εν *προφητικός*: ἐκ τοῦ *song*²hā, συγγ. τοῖς: κυμβρ. doongl = σημαίνειν, ἐρμηνεύειν (*dī-song-l-), γοτθ. siggwan, ἀρχ. γερμ. singan (νεογερμ. singen) = φθεῖν, ἀναγινώσκειν, γοτθ. saggwa, ἀρχ. γερμ. sang, νεογερμ. Sang = φάσμα, φθῆ.

ὀμῶς, ὀμῶς, βλ. ὀμός.

ὄναρ (ἐν χρῆσει μόνον κατ' ὄνομα καὶ αἰτ. ἐν.), τὸ *ὄνειρον ὡς ἐπίρ. ἐν ὀνειρῷ, καθ' ὅπου*, (*onag), ὄμ. ὄνειρος, ὁ, ὄνειρον, τό, αἰολ. ὄνοιρος, κρητ. ὄναιρος, γεν. ἰων., ἀττ. ὄνείρευτος, πληθ. ὄνείρεα *τὸ ὄνειρον*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. anarj = ὄνειρον (*onag-, πβ. τέκμων: τέκμαρ), ἀλβ. ëndë, τοσκ. endete = ὄνειρον.

ὄνειαρ, τὸ *πᾶν ὃ, τι ὠφελεῖ ἢ συμφέρει, ὄφελος, κέρδος, βοήθημα ὄνειαρ ἡ ἐν τῷ πληθ. τρόφιμα, φαγητά, δῶρα*, βλ. ὀνίημη.

ὄνειδος, τὸ *μομφή, ψόγος, ὄνειδος, ἐπίκληξις*, ὄνειδίζω *ψέγω, μέμφομαι, ὄνειδίζω*, ὄνειδοίς, -ον *πλήρης ὄνειδους, ὄνειδιστικός, ὕβριστικός*, ὄνειδισμα, τὸ *ὄνειδος, μομφή*, ὄνειδιστής, -ήρος, ὁ, ὄνειδιστής, -ου, ὁ *ὁ ὄνειδίζων (ψέγων) τινά* (ὁ, ἀρμ. a- προθεματ.): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. pīdayāt = ὄνειδίζει, μέμφεται, pīd-, pīdā, pīdā, pīdā = ὄνειδισμός, μομφή, ἀρμ. anī-canem = καταρῶμαι (τὸ -c- ἐκ τοῦ -d-), γοτθ. gapanjan = ὄνειδίζειν, ἀρχ. γερμ. neissen = βασιανίζειν, ταλαιπωρεῖν, λαττ. piś, piśai = μισεῖν, piśa = ἔχθρα ρ. *neid-.

ὄνειρον, τό, **ὄνειρος**, ὁ *τὸ ὄνειρον*, ὄνειρώσσω *ὄνειρεύομαι*, βλ. ὄναρ.

ὀνήσιμος, -ον *ὠφέλιμος, χρήσιμος, εὐεργετικός, βοηθῶν*, ὀνήσις, ὄναρ. ὀνάσις, -εως, ἡ *ὠφέλεια, κέρδος, χρησιμότης, ἀπόλαυσις, εὐτυχία*, βλ. ὀνίημη.

ὀνθος, ὁ (μυθ. ἡ) *ἡ κόπρος τῶν ζώων, ἀκαθαρσία*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ὀνίημη, -νᾶμεν, μέλλ. ὀνίη-σῶ *ὠφελῶ, εὐεργετῶ, βοηθῶ*, μέσ. ὀνίημαι, ἀόρ. β' ὀνήμην *ἔχω κέρδος ἢ ὠφέλειαν, εὐφραίνομαι, ἀπολαύω*, ὀνήσις, -εως, ἡ *ὠφέλεια, κέρδος*, ὀνήσιμος, -ον *ὠφέλιμος, χρήσιμος*, ὄνειαρ, ὁρθότ. ὄνηαρ, γεν. ὀνήατος (*ὄνη-Fat-), τὸ *πᾶν ὃ, τι ὠφελεῖ ἢ συμφέρει, ὄφελος, κέρδος*, συγκρ. οὐδ. ὀνήιον *χρησιμώτερον, ὠφελιμώτερον*, ὑπερβ. ἰων. ὀνήιοτος *χρησιμώτατος, ὠφελιμώτατος*: ὁ-ν-ση-μη (ὁ- προθεματ.),

συγγ. τῷ *nā- = βοηθεῖν ἐν τοῖς: ἀρχ. ινδ. nāthām οὐδ. -βοήθειαι, nāthah
ἀρσ. = προστάτης, ὑπερασπιστής.

δυνα, ἡ *ἀντίτιμον, ἀγορά*, βλ. δυνας.

δνοκινδιος, ὁ *ὀνηλάτης*, βλ. κίω, πβ. δυνας.

δνομα, διαλ. δνομα, ὁμ. σδνομα (τὸ σδ- κατὰ μετρ. ἔκτασιν), γεν. -ατος,
τὸ *δ, τι καὶ νῦν, δνομα, δόξα, φήμη· δνομα μόνον, λέξις κενή, ψευδὲς δνο-
μα, πρόφασις, λέξις, φράσις, λόγος, ὁμιλία*, δνομαίωαι, νεώτ. δνομάζω
καλῶ τι(να) δνομαστικῶς, δνομάζω, πῶνυμος, πῶνομος, ἀνώνυμος *ὁ
ἀνευ ὀνόματος, ἀνώνυμος*, πβ. λακ. κύρ. ὄν. *Εὐνομακρατίδης κ.τ.λ. (ἴσως
ἀρχικῶς ἡ κλίσις εἶχεν οὕτως: δνομα, γεν. ὀνίματος): = φρυγ. δνομα·
πβ. ἀρχ. ινδ. nāman- οὐδ. = δνομα, τοχ. Α nōm, Β nēm, χεττ. lāman =
δνομα, ἀρμ. anua, ἀλβ. emen (*eapen), λατ. nōmen οὐδ., ἀρχ. ἱρλ. ainm
οὐδ., γοτθ. namō, ἀρχ. γερμ. namo (νεογερμ. Name) = δνομα (μεταπτ. τύπος
μον. γερμ. bezuomen = δνομάζειν), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. imę, ἀρχ. πρωσσ.
empen = δνομα.

δνομαι *μέφομαι, ψέγω, ἐλέγχω, δνειδίω, περιφρονῶ*, δνοτάζω *μέφο-
μαι, ψέγω, χλευάζω· μέσ. ἀπυστρέφομαι, βδελύττομαι*, δνοτός *ἄξιος
μομφῆς ἢ περιφρονήσεως*: *ono-, προσέτι *ono- ἐν τῷ ὁμ. (Ἰλ. Ρ 25)
δνοτο (πβ. δνοται *ἀτιμάζεται. μέφεται· *Ἡσύχ.), συγγ. τοῖς: μον. ἱρλ.
oa = αἶσχος, anīm = κηλὶς, στίγμα, σφάλμα. — Ἐπικτετ. τύπος *(o)no-d-
ἐν τοῖς: δνοστός (Ἰλ. Ι 164) *ἄξιος μομφῆς ἢ περιφρονήσεως*, δνόσσα-
σθαι *μέμψασθαι, ψέξαι*, βρεστ. nadsntō = δνειδίζουσα, ἴσως καὶ ἀρχ. ινδ.
nī-nd-ati = δνειδίζει, κατηγορεῖ, περιφρονεῖ.

δνομαίνω *δνομάζω*, βλ. δνομα.

δνος, ὁ *ὁ «γάδιαιρος», δνος*: ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τά: λατ. asinus, ἀρμ. zē
= δνος· δνάειον ἐκ τινος μικρασιατ. γλώσσης νοτίως τοῦ Πόντου (πβ. ἐπίσης
Ἰννος ἐκ τοῦ ποντ. Ἰβου).

δνοστός, δνοτός, βλ. δνομαι.

δνομα, βλ. δνομα.

- 1 δνουξ, -υχος, ὁ *τὸ ἐνύχιω, ὁ δνουξ ἀρπακτικοῦ πτηνοῦ, ἡ ὀπλή*, μ-ῶνυξ,
-υχος, ὁ, ἡ *ὁ ἔχων ἓνα μόνον δνουχα εἰς ἑκαστον πόδα, μονόχηλος* (ὁ ἰδέ):
συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. āghriṣh ἀρσ. = πύς, nakhā- ἀρσ., οὐδ. = τὸ ἐνύχιω, ὁ
δνουξ (ἀρ. -kh-), λατ. anqu-is ἀρσ. = δνουξ ἀνθρώπου (καὶ ζώου), ungula θηλ.
= δνουξ ζώου, ὀπλή, ἀρχ. ἱρλ. iagen θηλ. = δνουξ (*nghm-īnā), ἀρχ. γερμ.
nagai, νεογερμ. Nagel = δνουξ, γοτθ. ganagljjan = καθηλώνειν, λιθ. pāgas = δνουξ
ἀνθρώπου καὶ ζώου, nagūtiis = δνουξ δακτύλων, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. nogats =
δνουξ ἀνθρώπου καὶ ζώου, ἴσως καὶ ἀρμ. elunga = δνουξ ἀνθρώπου καὶ ζώου,
σδηγοῦν ἀγκιστρον· ρ. *onogh-, *nogh-, *ngh-.

- 2 δνουξ, ὁ *πολύτιμός τις λίθος*: ἔζη λ. (σημτ. :).
δξινῶ, ἡ *ἐργαλείον γεωργικὸν ἔχον πολλοὺς δδόντας, βωλοκόπος*, βλ. δξός.
δξος, -ος, τὸ *οἶνος δξινος, «ξίβη», δξος* (: δξός = εἶδος: εἰρός), δξαίς,
-ίδος, ἡ *δξεία τρύξ. ἡ δξίνης οἶνος· *Ἡσύχ. καὶ *φυτόν τι*, δξίνης, -ου, ὁ
*δξίνος οἶνος, «ξινὸ κρασί»· μτφρ. ὁ ἔχων δυσάρεστον χαρακτήρα, δυστρο-
πος*, δξίς, -ίδος, ἡ *δοχεῖον «ξιδιῶν»· μτφρ. μικρῶσιμος ἄνθρωπος*: βλ.
δξός.

δξύα, δξύη, νεώτ. δξύα, ἡ *τὸ δένδρον ἢ «δξύα» στέλεχος θόρατος ἐκ ξύλου «δξύα», δόρυ: ἐκ τοῦ *dōx[e]jō- (ἐν δὲν συσχετίζεται πρὸς τὸ δξύς), συγγ. τοῖς: ἀλβ. ah=ἡ «δξύα» (*oska), ἀρμ. haçi=ἡ μελία (*aekhiō-;) ἀρχ. γερμ. ask, νεογερμ. Esche=ἡ μελία (κοινῶ γερμ. *aeki-)· πβ. os(i)no- ἐν τοῖς: λατ. opus θηλ.=ἡ ἀγρία μελία (*osi-no-s), ἀρχ. ἱρλ. uinnias=ἡ μελία, ρωσ. jasep=ἡ μελία· πβ. λιθ. uoia=ἡ μελία;

δξυραγμιά, ἰων. -ίη, ἡ *τὸ ἐρευγεσθαι δξύνα, ἡ «ξυνίνα» τοῦ στομάχου: κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ δξ-εργυμιά.

δξύς, -εία, -ὸ *δ,τι καὶ νῦν, δξύς, αἰχμηρός, κοπτερός, δξινός, «ξινόν», καυστικός, διαπεραστικός, δριμύς, ταχύς, ὀρηκτικός, δξῆνω *καθίστῃσι τι δξύ (αἰχμηρόν)·, δξότης, -ητος, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, δξύτης, δριμύτης, ταχύτης, ὀρηκτικότης, δξύνουα: περαιτέρω σχηματισμός· ἐκ τοῦ μετὰ τοῦ es- θ. εὐρισκομένου ἐν τοῖς: ἀκροσ-τή, ἀμφ-ήτης κ.τ.λ. (πβ. ἡμέας *δξύ· 'Ἡσυχ.') βλ. δξος, πβ. δκεις. — 'Ἡ λ. δξίη, δωρ. -ᾱ, ἡ *ἐργαλεῖον γεωργικόν ἔχον πολλοὺς δδόντας, βωλοκόπος· κατὰ μετασχημ. τοῦ IE *okh₂=βωλοκόπος, ὅπερ εὐφραίνεται ἐν τοῖς: λατ. oca, ἀρχ. γερμ. egiða, ἀρχ. κυμβρ. ocoet, λιθ. akðis =βωλοκόπος.

ὀπάων, -άωνος, ἰων. ὀπέων, -έωνος, ὁ, ἡ *σύντροφος, ἀκόλουθος, θεράπων, ὀπαδός: ἐκ τοῦ *dopāFaw, ὅπερ προήλθεν ἐκ τινος *dopā=ἡ ἐνέργεια τοῦ ἀκολουθεῖν, ἀκολουθία, ὡς σημαίνειν *ὁ μετέχων τῆς ἀκολουθίας· βλ. dosp-σέω, ἐπισμαι. — 'Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τέ: ὁμ. ὀπάζω (*-dja), μέλλ. ἐπικ. ὀπάσσω *κάμνω (ἢ προστάσσω) τινά νῆ ἀκολουθήσῃ, διδω τινά εἰς τινα ὡς ἀκόλουθον· διδω, παρέχω, καταδιδάσκω, ὀπαδός, ἰων. ὀπηδός, ὁ *ὁ συνοδῶν ἢ ἀκολουθῶν, ὀπαδός, ὀπηδός *συνοδῶν, ἀκολουθῶν.

ὀπή, ἡ *ἡ τρύπα, ὀπή, τὸ ἀνοιγμα, ἐπάσαι, αἱ *τὰ ἐνώτια (διδάσαι, αἱ=ὦσ.), μετόπη, ἡ (θ. lā), ὀπάσας (ἀδός), ὁ *αὐλὸς ἔχων δύο ὀπάς, πολυακτὸν (ὀκτυον), τὸ *διδυκτον ἔχον πολλὰς ὀπάς ἢ «θηλειάς»: IE *oq̥= ὀφθαλμός, βλ. dase. — 'Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ὀπας, -ατος, τὸ *τὸ «σουβίλι» τοῦ ὑποδηματοποιοῦ (*dopā-Fat- *ὁ ἐκποδισμένος μὲ μίαν ὀπήν, ἐπὶ τοῦ lāδίζοντος σχήματος τοῦ σουβιλίου ἔχοντος ὀπήν*).

ὀπιθε(ν) καὶ ὀπιθε(ν) *ὀπίσω, εἰς τὸ ὀπίσω μέρος, ὀπισθέν τινος· μετὰ ταῦτα, ἔπειτα, εἰς τὸ μέλλον (πβ. ὀπίστατος *ὁ ὀπίσω πάντων, ἔσχατος· ἀντὶ *ὀπίσθατος· ὀπισθέναρ, τὸ *τὸ ὀπισθεν τῆς χειρὸς· ἐκ τοῦ *ὀπισθό-θέναρ), ὀπίσθιος *ὁ ὀπίσω εὐρισκόμενος, «πιστίνος», ὀπίσθιος, ὁμ. ὀπίσ(σ)ω, ἰων., ἀττ. ὀπίσω *πρὸς τὰ ὀπίσω, ὀπίσω, εἰς τὸ ἔξῃς, εἰς τὸ μέλλον, ἐκ νέου, πάλιν (*ὀπίστω): συγγ. τῷ χεττ. arpiš=νεώτερον, νεωστί· IE *opī (λατ. ob=πρός, ἐναντίον, ἐνεκα, opēua, λιθ. apī-, apī=περί, περί· βλ. ὀπώρα, ὀρέ) μετέπει. τῶν τύπων *epī, *pī, βλ. ἐπί, πβ. πιάζω, πτύσσω. ὀπιπέω *βλέπω τι χάσκων, βλέπω περὶ μετὰ περιεργείας, παραμονεύω, παραφυλάττω, παρθεσιπία ('Δλ. Α 385) κλητ. τοῦ -ίης, -ου, ὁ *ὁ περιβλέπων τὰς παρθένους (μετ' ἐπιθυμίας), ἀποπλανῶν παρθένους: ἴσως τύπος διὰ διπλασ. ἐκ τοῦ *oq̥i-q̥=ἀνοίγειν πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς, βλέπειν μετὰ περιεργείας.

ὀπις, -ίος, ἡ *ὁ μετὰ φόβου σβασμός, ἡ ἐκδίωξις, τιμωρία, ὀπιμασίη, ἀπίζομαι *οἴβομαι, φοβοῦμαι, ἀκιστός *σβαστός, φοβερός: μέλλον συγγ.

τοῖς: ἐν-ᾧ, ἡ "μομφή, ἐπίπληξις, λοιδορία", ἐπίσσω "ἐπιπλήττω, ψέγω" ρ. *oq̃h-.

ὀπλή, ἡ "ὁ ἀσχιτος ὄνυξ τῶν ἱππῶν, βοῶν κ. ἄ., ἡ ὀπλή": ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ ὀ-πλή (ἐνν. χηλή) "μία μόνον ὀπλή, μονῶνυξ", εἶναι μεταπτ. τύπος τοῦ ὀ-πλός=λατ. *simplicius* καὶ συγγ. τῷ ἑ- =ἐν τῷ ἑ-κατόν (πρ. ὀ-). ὀπλων, τὸ "ὅ,τι καὶ νῦν, ὀπλων", ὀπλίτης, -ου, ὁ "ὁ βαρέως ὀπλισμένος, ἐνοπλος", ὀπλιτεύω "ὀπηρετῶ ὡς παλίτης, εἶμαι ὀπλίτης", ὀπλίζω "ἐτοιμάζω, παρασκευάζω, ὀπλιζῶ", ὀπλισιο, -εως. ἡ "ἡ πρὸς πόλεμον ἐτοιμασία, ἐξοπλισμός": βλ. ἔπω.

ὀπλόταρος "νεώτερος", ὀπλότατος "νεώτερος", ὀπρόπλος "ὑπερβολικός": ἄβεβ. ἐτυμολ.

ὀπτός, ὁ "χυμὸς λαμβανόμενος ἐκ τοῦ κορμοῦ δένδρου, εἶδος ρητίνης", ὀπίζω "συλλέγω ὀπὸν δι' ἐγχαράξεως τοῦ καυλοῦ ἢ τῆς ρίζης φυτοῦ τινος", ὀπόεις, -εσσα, -ει "πλήρης ὀποῦ, χυμώδης": μᾶλλον συγγ. τοῖς: λιθ. *saka* καὶ πληθ.=ρητίνη, κόμμι, ἄρχ. ἑκαλ. σλαβ. *soka*=χυμὸς λαμβανόμενος ἐκ φυτῶν καὶ καρπῶν.

ὀπτεύω "βλέπω", ὀπτήρ, -ῆρος, ὁ "ὁ βλέπων τι, κατέσκοπος, αὐτόπτης μάρτυς", ὀπτήρια (ἐνν. δῶρα), τὰ "δῶρα διδόμενα ὅτε τὸ πρῶτον ἐβλεπέ τις τινα", ὀπτός "ὁρατός", βλ. ὄμμα, ὀπασα, ὀσσε.

ὀπτός "ἐψήμένος, ἠψήμενος, ψητός", μαγειρευμένος διὰ πυρὸς ἀνευ ὕδατος (ἀντίθ. ἄψθος)", ὀπτάω "μαγειρεύω διὰ ξηρᾶς θερμότητος (διὰ πυρὸς ἀνευ ὕδατος), «ψήνω» (ἀντίθ. ἔψω)", ὀπταλέος, ὀπτανός "ἐψήμενος, «ψητός", ὀπτάσιον, τὸ "μαγειρεῖον": ἴσως, ὡς σημαῖνον "ἐψήμενος ἐπὶ τοῦ ὀβελοῦ (κοτῇ σοῦβλας)", εἶναι συγγ. τῷ ὀβελός (ὁ ἰδέ).

ὀπύω, ἔπ. ὀπύω (μᾶλλ. ὀπύσω, παθ. πρκ. ὠπυσσάμαι) "λαμβάνω γυναῖκα, νυμφεύομαι (ἐπὶ ἀνδρός)", ὀπύοντες, οἱ "οἱ ἔγγαμοι", ὀπιόμαι παθ. "λαμβάνω ἀνδρα, ὀπανδρεύομαι", ὀπειτής, ὁ "ἔγγαμος, σύζυγος": ἐκ τοῦ *ἀπισ-ῶν ἄβεβ. ἐτυμολ., ἴσως ἔξη λέξις (πρ. ἔπρουσκ. *ruia*=ἡ σύζυγος:).

ὀπασα πρκ. "ἔχω ἰδεῖ", ὄμ. ὀπασή, ἡ "ὄρασις, ὄψις, θέα" ἐν τῷ πληθ. οἱ ὀφθαλμοί", ὀπασιτήρ, -ῆρος, ὁ "ὁ βλέπων (κατοπτρεύων) τι": βλ. ὀσέ, πρ. ὄμμα.

ὀπώρῃ (λακ. ὀπῶραι), ἰων. ὀπώρη, ἡ "τὸ τέλος τοῦ θέρους (τὸ μέρος τοῦ ἔτους τὸ μεταξὺ τῆς ἐπιτολῆς τοῦ Σειρίου καὶ τῆς τοῦ Ἀρκτοῦρου), ἡ ἐποχὴ τῆς ὠριμάνσεως τῶν καρπῶν, ὁ καρπός, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας" (μετ-ὀ-παρον, φθιν-ὀπαρον, τὸ "ὅ,τι καὶ νῦν, τὸ φθινόπωρον"), ὀπαρίζω "συλλέγω καρπούς, δρέπω τοὺς καρπούς δένδρου", ὀπαρίζός "ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ὀπώρας, φθινόπωρινός": ὡς σημαῖνον "ἡ ἐποχὴ τοῦ ἔτους, ἣτις ἀκολουθεῖ μετὰ τὸ θέρος" προέρχεται ἐκ τοῦ *ἀπ- (βλ. ἀπιθεῖν) + *ᾠσ]αρῃ, *-αρῃ, συγγ. τοῖς: γοτθ. *aspa* θηλ.=θερισμός, συγκομιδὴ, θέρος, ἄρχ. γερμ. *aspa*=θερισμός, συγκομιδὴ, σερβοκροατ.-ἑκαλ. σλαβ. *jeseti*, ἄρχ. πρωσλ. *asapais*=φθινόπωρον.

ὀράω (λαοβ. ὀρημι), πρτ. ὀώραν, πρκ. ὀρόρα, μετγν. ὀώρασαι "βλέπω, παρατηρῶ, προσέχω", ὄραμα, τὸ "θέαμα, θεωρία", ὄρασις, -εως, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ ὄρασις, ὀπτασία" ἐν τῷ πληθ. οἱ ὀφθαλμοί", ὄρατός, -ῆ, -όν "ὃν δύνανται τις νᾶ ἰδῆ": παρώνυμον ἐνὸς οὗτο. *Forḗ "παρατήρησις"—ἄρχ. γερμ. *wara*

- προσοχή· πρ. ἀρχ. γερμ. *gitar* = προσεκτικός, προνοητικός (= ἔλλ. **-Fores*), μsn. γερμ. *wet* = προσοχή, προφύλαξις (**wap*), γοτθ. *wardja*, ἀρχ. γερμ. *wart* = φρουρός, φύλαξ, υπερασπιστής, *wartēn* = ἐκτιμᾶν, προσέχειν, ἀντιλαμβάνεσθαι, περιμένειν, λατ. *venere*, -*der* = παρατηρῶ περιδεῶς, σέβομαι, φοβοῦμαι, λατ. *vētu*, *vēti* = θεᾶσθαι, παρατηρεῖν. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ : ὁμ. ἐπὶ ὄρονται *ἐποπτεύουν, ἐπαγρυπνοῦν*, ὁδρος, ὁ *φρουρός* (**Fors* ἢ ἐνδεχ. **d-Fors*), φρουρός, ὁ *δ.τι καὶ νῦν, ὁ φρουρός* (**προ-δρός*), φρουρά, ἰων. -ή, ἡ *προστασία, φύλαξις, φρουρά, φρούρησις, νυκτερινή φρουρά· φυλακή*, φρουράω *εἶμαι φρουρός, φρουρῶ*, τίμαρος, ἰων. τίμηρος, δωρ. τίμᾶρος, ὁ *ὁ φύλαξ τῆς τιμῆς, βοηθός, υπερασπιστής, σωτήρ, ἐκδικητής* (**Fores* = ἀρχ. γερμ. *wara*), ἐκτετ. β. ὠρῶ, ἰων. ὦρη, ἡ *προστασία, υπεράσπισις, μέριμνα, φροντίς* (θυρωρός, ὁ, ἡ *ὁ φύλαξ τῆς θύρας, θυρωρός*), ὠρεῖω *φρουρῶ, μεριμνῶ, φροντίζω*, ὠρον *φύλακος* *Ἡσύχ.* ρ. **per* = παρατηρεῖν.
- ὀργάζω** *καθιστῶ τι μαλακόν, μαλάσσω, ζυμᾶνω* : ὀργῆν *τορύνῃ*, ὀργῆσαι *τορυνῆσαι* Πολυδ. 6,88, ὀργίζεται *τορυνᾶται* *Ἡσύχ.* ρ. **Ferg* (ὀργῆν ἐκ τοῦ **Fe-Forg*-ā), περαιτέρω συγγ. τοῖς : ὀργάζεσθαι, ὀργον, ὀρῶω. ὀργανον, τὸ *ἐργαλεῖον, ὄργανον*, ὄργανος, -η, -ον *ὁ ἐργαζόμενος, κατασκευάζων*, βλ. ὀργον.
- ὀργάς, -άδος** (ἐνν. γῆ), ἡ *πλούσιον (εὐφορον) ἔδαφος*, βλ. ὀργή.
- ὀργή**, ἡ *βίαία ψυχικὴ τάσις, ψυχικὴ διάθεσις, πάθος, ὀργή, θυμός* (ὀργίζω *κάμνω τινὰ νὰ ὀργισθῇ, ἐξοργίζω* παθ. θυμῶνω, ὀργίζομαι*, ὀργίλος, -η, -ον *ὁ κατεχόμενος ὑπὸ ὀργῆς, εὐκόλως ὀργιζόμενος*), ὀργάς, -άδος (ἐνν. γῆ), ἡ *πλούσιον, καρποφόρον (εὐφορον) ἔδαφος, γῆ καλῶς ἀρθευομένη καὶ εὐφορος, μέρος γῆς εὐφορον ἀφιερωμένον εἰς τοὺς θεοὺς, περιλαμβανόν λειμῶνας, ἀγρούς καὶ ἀλση*, ὀργάω *εἶμαι πλήρης ὑγρασίας, πλήρης χυμῶν, ἔχω σφόδρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς συνουσίαν, εἶμαι πρόθυμος (ἔτοιμος)* : ὀργή = ἀρχ. ἰνδ. *urj* θηλ. = χυμός, δύναιμις, τροφή (ἂν προῆλθεν ἐκ τοῦ **urjā* πρ. ὀρθός), πρ. *urj* = ὡς· τύποι μετὰ τοῦ -e- : ἀρχ. ἰρλ. *ferc*, *ferg* = ὀργή ρ. **perg* = βρῖθειν, σφριγᾶν.
- ὀργια**, τὰ *μυστικὰ τελεταί, μυστικὴ λατρεία, λατρεία περιέχουσα τελετάς, θυσίας κ.τ.τ.*, ὀργιζῶ *τελῶ θρησκευτικὰς ἐορτάς*, βλ. ὀργον.
- ὀργυια**, δευτερ. τύπος ὀργυιά, ἰων. ὀργυιή, ἐν ἀττ. ἐπιγρ. ὀργυιά, ποιητ. ὀρέγυια (ἐκ τοῦ *ὀρέγ-), ἡ *τὸ μῆκος τὸ συναποτελούμενον ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν ὀριζοντίως ἐκτεταμένων ἐκατέρωθεν βραχιόνων, ἡ ὀργυιά*, ὀργυιαίος, -α, -ον *ὁ ἔχων μῆκος ἢ ὕψος μῆκος ὀργυιάς*, ὀργυιάομαι *ἔχω ἐκτεταμέναις τὰς χεῖρας*, δεκάοργος *ὁ ἔχων μῆκος δέκα ὀργυῶν* : συγγ. τῷ ὀρέγω περὶ τοῦ σχηματισμοῦ πρ. ὄργια, ὄργεια.
- ὀρέγω** (ὁμ. μτχ. ὀρεγνύς) *ἐκτείνω, ἀπλώνω, δίδω, προσφέρω*, ὀρεγνῶμαι *ἐκτείνω ἑμαυτόν, «τεντώνομαι», ἐκτείνομαι πρὸς τι, ἀποβλέπω εἰς τι, ἐπιθυμῶ*, ὀρεξις, -εως, ἡ *ἡ ἐπιθυμία, ὀρεξις, ὁ πάθος*, ὀρεγμα, τὸ *τὸ ἐκτείνειν, ἀπλωμα, ἀνοιγμα τοῦ βήματος (βαδίσματος)*, ὀρεκτός, -ή, -όν *ὁ διδόμενος (δοθεὶς) δι' ἐκτάσεως τῶν χειρῶν, διὰ τῶν χειρῶν ἐκτενιόμενος, προτεταμένος, ἐπιθυμητός* : = λατ. *regō*, -ere = κατευθύνω, διευθύνω, κυβερνῶ, δεσπόζω (*regius* : ἀρεκτός, νεογερμ. *recht* = ὀρθός, δίκαιος), πρ. ἀρχ. ἰνδ. *ṛjati*, *ṛjāti* = ἐκτείνεται, σπεύδει, λατ. *regō* θηλ. = κατευθύνω; γραμμῆ,

φορά, χώρα, περιοχή, rogus=ἡ πυρά, rogō=ἐρωτῶ, παρακαλῶ, ἀρχ. ἱρλ. rigid=ἐκτείνειν, recht=νόμος (*rekta-), γοτθ. ufrakjan=ἀντείνειν, ἐκτείνειν (νεογερμ. recken=ἐκτείνειν, τανύειν), λιθ. rĩž-aus, -ytis=ἐκτείνεισθαι, τανύεσθαι· ρ. *rēž- =κατευθύνειν, διευθύνειν, κυβερνᾶν. Πβ. ὄργυια.

ὁρεσκιῶς, ὁρεσκιῶς *ὁ ἔχων τὴν κοίτην (κατοικίαν, φωλεάν) εἰς τὰ ὄρη, κείμενος (κατοικῶν) εἰς τὰ ὄρη, ἀγριος, ὀρεινός*: ὄρος + καίμαι.

ὄρευς, -έως, ὁ *ἡμίονος, «μουλάρου», βλ. 2 ὄρος.

ὄρεχθέω *μουῶμαι, ρογγάζω, «ροχαλίζω», βλ. ῥοχθέω (ῥόχθος).

ὄρθός, ὄρθ. **βορθό-** *εὐθύς, αἴσιος, ὀρθιος, ὀρθός, δίκαιος, ἀληθής*, ὀρθότης, -ητος, ἡ *ὀρθία στάσις, εὐθύτης, ὀρθότης*, ὀρθεύω, ὀρθόω *τοποθετῶ τι ὀρθιον, ἀνεγείρω, σηκώνω, καθιστῶ τι εὐθύ*, ὀρθιος *δ, τι καὶ νῦν, ὀρθιος, ὀρθός, ἀνωφερής, ἀνηφορικός, ὀξέφωνος*, ὀρθιδάω *ὕψωνω τὴν φωνήν, ὀμιλῶ μεγαλοφώνως*, ὀρθίσμα, τὸ *ὁ ὕψηλός τόνος φωνῆς, ἡ κραυγὴ* ἐν τῷ πληθ. διαταγαὶ διδόμεναι μεγαλοφώνως*: μάλλον ἐκ τοῦ *Forðfōs=ἀρχ. ἰνδ. ūrdhāh=ὕψηλός (ᾧν προέρχεται ἐκ τοῦ *urdhūsa, πβ. ὄργη), πβ. vārdhātē=ἐπαίρει, ἀνυψώνει, κάμνει τι νὰ αὐξηθῇ, γοτθ. gawtisqandis=καρποφόρος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. ran*=πρωινός· ρ. *yaredh- ἀνευ τοῦ y- (*ered[h-]) ἐν τοῖς: λατ. arduus=ὕψηλός, ἀνωφερής, ἀπόκρημνος, ἀβυσσ. erēda=ὕψηλός, ἀρχ. ἱρλ. ard=ὕψηλός, μέγας, ἀλβ. rit=αὐξάνομαι (*rd[h-]), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. rēso=αὐξάνομαι (*ord[h-]tē), ἱσως καὶ roðs=λατ. partus (=τοκετός, γόνος). Πβ. ὄρθρος.

ὄρθρος, ὁ *ὁ ὀλίγον πρὸ τῆς αὐγῆς χρόνος* ἑλληνιστ. ἡ ἡώς, αὐγή, τὰ ἐξημερώματα*, ὄρθριος, ὄρθριός *ὁ κατὰ τὴν χαρσυγὴν, λίαν ἐνωρίς τὸ πρωί, ἀντήκων εἰς τὴν πρωίαν, ἐωθινός*, ὄρθρεῶν *ἐγείρομαι ἐνωρίς τὸ πρωί, ἐξυπνῶ λίαν πρωί*: ἐκ τοῦ *Forð-ρος, πβ. ὄρθρορίσκος, λακ. βορθ-, ὁ *χοιρίδιον γάλακτος* (ἐκ τοῦ *ὄρθρ-, *ἐκεῖ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται* Ἀθήν.)· βλ. ὄρθός.

ὀρίγανον, τό, ὀρίγανος, ὁ, ἡ *βοτάνη τις ἔχουσα δριμεῖαν καὶ πικρὰν γεῦσιν, ἡ «ρίγανη»* (>λατ. oīganum): ξένη λ. (ἀφρικ. :).

ὀρίγασμαι, βλ. ὀρέγω.

ὀρίζω *χωρίζω τι ἀπὸ τινος, ἀποτελῶ τὸ δριον, καθορίζω δι' ὀρίων, ὀρίζω, διορίζω, τάσσω*, βλ. 2 ὄρος.

ὀρίνδης (ἄρτος), ὁ *(ἄρτος) παρασκευασμένος ἐξ ὀρύζης*: δάνειον ἐκ τινος θυτ. ἱραν. γλώσσης (περσ. birinj, ὁσσετ. brinj) ὡς ἡ λ. δρυζα, ἡ, δρυζον, τὸ *ἡ δρυζα, τὸ «ρύζω» ἐκ τινος ἀνατολ. ἱραν. γλώσσης (ἀφγαν. nrīz, ἀρχ. ἰνδ. nrīhīh=δρυζα)· ἡ ἱραν. αὐτὴ λέξις κατάγεται ἐκ τινος αὐτόχθονος νοτ. ἀσιατ. γλώσσης.

ὀρίνω, λεοβ. ὀρίνω (*ὀρι-rijaw), ἀόρ. ὠρίνα, παθ. ὠρίνθην *θέτω εἰς κίνησιν, ἐγείρω, ἐξεγείρω, διεγείρω, ἐρεθίζω, τρομάζω*: συγγ. τοῖς: λατ. ori-or=ἀνυψοῦμαι, ἀνατέλλω, ἀναφύομαι, γίνομαι, οἰ-γῶ θηλ.=γένεσις, ἀρχ. ἰνδ. rīpāti, rīpāti=ἀφίνει νὰ ρεύσῃ, ἀπολύει, rīyatē=διαλύεται, rīhīh=ρεύμα, ποταμός, ἀρμ. rī=ἀναβαίνω, λατ. rīnus=ρύαξ, ir-rīhō=ἐρεθίζω, ἱρλ. rīan=θέλωσασ (πβ. Rīnos=Pῥινος), ἀρχ. ἱρλ. riathor=καταρράκτης, ἀγγλοσάξ. rīd ārs.=ρεύμα, ποταμός, λιθ. rýtas=τὸ πρωί, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. rēks=ποταμός (*roi-qā), rīnp, -rīti καὶ rējp, rījati=ὠθῶ,

πιέζω, ρέω· ρ. *ereí- (πβ. *Ereús, *ἔρις*), ὡς *erep- (βλ. *δρονῦμι*, *δρούω*), *er-gh- (βλ. *ορχέομαι*) ἐπακτετ. τύποι τοῦ *er- (πβ. *ἐρεθίζω*, *ἐρετο* [βλ. *δρονῦμι*], *ἔρνος*, *δρμενος*).

δρκανή, ἡ «περίφραγμα, φραγμός, θηρευτικὸν δίκετυον, παγίς», βλ. *ἐρκος*.

δρκος, ὁ «τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα (ἢ θεότης ἢ δύναμις), εἰς τὸ ὁποῖον ὀρκίζεται τις, τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται τις ὀρκιζόμενος, ὁ δρκος», *δρκιος* «ὁ ὑπερασπίζων τὸν δρκον, ὠρμισμένος, δι' δρκου δεσμευμένος», *δρκιον*, τὸ «δρκος, ἐγγύησις ἢ βεβαίωσις στηριζομένη ἐπὶ δρκον» ἐν τῷ πλθθ. αἱ θυσίαι καὶ αἱ ἄλλαι τελεταὶ αἱ ἐν χρήσει ἐπὶ ἐπιστήμων δρκων καὶ σπονδῶν, τὸ περὶ οὗ ὀρκίζεται τις, ἡ συμφωνία, συνθήκη», *δρκῶς*, *δρκίζω* «βάλλω τινὰ νὰ ὀρκισθῇ, ὀρκίζω τινά», *δρκωμα*, τὸ «δρκος», *δρκωτής*, -οῦ, ὁ «ὁ ἐπὶ τῶν δρκων, ὀρκίζων», *ἐπιδρκος*, -ον «ὁ ὀρκιζόμενος ψευδῶς, ἐπιδρκος (κυρ. ὁ καταπατῶν τὸν δρκον)», *ἐπιδρκέω* «ὀρκίζομαι ψευδῶς, ἐπιδρκῶ», *ἐπιδρκῆ*, ἡ «ψευδὴς δρκος»· συγγ. τῷ *ἐρκος* (κυρ. σημαίνει «τὸ περιορίζον ἢ ὑποχρεῶνον, ὁ φραγμός»).

δρκῦς, -ῦνος καὶ **δρκῦνος**, -ου, ὁ «εἶδος μεγάλου θύννου (ιχθύος)»· λ. *ξένη*.

δρμαθός, -οῦ, ὁ «σειρά, «ἀρμαθιά», ἄλυσις», βλ. 1 *εἶρω*.

δρμαίνω, **δρμάω**, βλ. *ὄρμη*.

δρμενος, ὁ «βλαστός, καυλός», *δρματος*, ὁ «κλάδος, κωλωνάριον»· κυρ. σημαίνει «ὁ τείνων πρὸς τὰ ἄνω, ἀνυψούμενος», συγγ. τοῖς: *ἔρνος*, τὸ «νεαρός βλαστός, ἀβλαστόριον, γόνος, τέκνον», *ἀρμ.* *αρμ=ρίζα*· ρ. *er-, βλ. *ὄρμη*.

δρμάω «εἶμαι εἰς τὸν δρμον, εἶμαι ἡγκυροβολημένος», βλ. 2 *δρμος*.

ὄρμη, ἡ «ταχεῖα κίνησις πρὸς τὰ ἔμπρός, ἐπίθεσις, ἐφόρμησις· ἡ πρώτη κίνησις δι' ἐν πρᾶγμα, προσπάθεια διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τις τι, ὑπερβολικὴ προθυμία, σφοδρότης, ὁ ζωηρὸς πόθος, ἡ ἐκκίνησις, ἐκστρατεία, αἱ προετοιμασίαι διὰ πορείαν», *ὄρμάω* «παροτρύνω, παρορμῶ» *ἀμτβ.* *ὄρμῶ*, *ἐφορμῶ*, *ὄρμαίνω* «ἀνακινῶ τι κατὰ νοῦν, συλλογίζομαι, σκέπτομαι· παρακινῶ τινά· *ἀμτβ.* εἶμαι πολὺ πρόθυμος, βιάζομαι»· μᾶλλον συγγ. τῷ *ἀρχ.* *ινδ.* *śármāḥ=ροή, ροὺς*, πβ. *śásmi, śásmi=ρέει, σπεύδει*· ρ. *ser- = *ρέειν, εἰσβάλλειν, συρρέειν*, βλ. *ὄρος*. Πβ. 2 *δρμος*.

δρμῆ, ἡ «λεπτὸν σχοινίον τῶν ἁλιέων, ἀπετονιά», βλ. 1 *εἶρω*.

δρμίζω, «ὀδηγῶ (φέρω) τὸ πλοῖον εἰς τὸν δρμον, προσορμίζω, φέρω εἰς λιμένα, «ἀράζω», βλ. 2 *δρμος*.

δρμῖνος, ὁ, **δρμῖνον**, τὸ «ὁσπρίον τι»· συγγ. τοῖς: *ἀβεστ.* *harmēni=προστατεύει, haurm=προστατεύων, ὑπερασπίζων*· ρ. *ser-, πβ. *ἥρως* (ἡ ὀνομασία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν θεραπευτικὴν ἐνέργειαν τοῦ φυτοῦ, οἷα τοῦ *λατ. salvia*).

1 **δρμος**, ὁ «ἄλυσις (κόσμημα) τοῦ λαίμοῦ, περιδέριον», βλ. 1 *εἶρω*.

2 **δρμος**, ὁ «τόπος κατάλληλος πρὸς ἀγκυροβολίαν, δρμος· μτφρ. τόπος ἀσφαλείας, καταφύγιον, λιμὴν σωτηρίας», *δρμάω* «εἶμαι εἰς τὸν δρμον, εἶμαι ἡγκυροβολημένος», *δρμίζω* «ὀδηγῶ (φέρω) τὸ πλοῖον εἰς τὸν δρμον, προσορμίζω, φέρω εἰς λιμένα, «ἀράζω»»· μᾶλλον εἶναι περισσότερον συγγ. τῷ 1 *εἶρω* «συνάπτω, συνδέω, συνείρω, «ἀρμαθιάζω»» παρὰ τῷ *ὄρμη*, ἡ, ὡς σημαῖνον «σημεῖον ἐξορμήσεως»· πβ. *ἀνδρομολιμένες* ('Οδ. ν 195) «λιμένες, εἰς τοὺς ὁποίους τὰ πλοῖα δύνανται νὰ ἀγκυροβολήσων μὲ ὅλους τοὺς καιρούς».

δρῦς, -ῖθος, δωρ. -ῖχος, αἰτ. δρῦθι καὶ δρῦν, πληθ. δρῦθες καὶ δρυνες, αἰτ. δρῦθας καὶ δρυνεις, ὁ, ἡ *τὸ πτηνόν, ὁ ἀλεκτρυών, πετεινός, ἡ «δρυν-θα, κόττα», ὄρεος (*δρυνειος), τὸ *πτηνόν, ὄρεα, τὰ *ἡ ἀγορὰ τῶν πτηνῶν, δρυνθεις ὁ ἀνθρώπων εἰς πτηνόν, δρυνθεις, -ου, ὁ *κυνηγός πτηνῶν, δρυνθεις *συλλαμβάνων διὰ δικτύων (παγίδων) πτηνά: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱβλ. *ilar*=ἀετός (**erit*-), γοθ. *ara*, ἀρχ. γερμ. *aro*, *ara*, πληθ. *arpi* (δευτερ. μετὰ τοῦ *i* θ.)=ἀετός, λιθ. *ar-ēlis*, *er-ēlis*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *orǫi*, χεττ. *haraš*, *haraṇaš*=ἀετός. Ἡ λ. δρυνεῖς εἶναι ἐπεκτετ. τύπος μετὰ τοῦ *i* τοῦ μετὰ τοῦ *n* θ. τῶν λ.: γοθ. *ara*, χεττ. *haraṇaš* ἡ βασις. σημ. αὐτοῦ μάλλον εἶναι *ταχύς, συγγ. τῇ ρ. **er*- = εἰς κίνησιν θέτειν, βλ. *δρμενος*, *δρυνμι*.

δρυνμι (ἡ δρυνύω), μέλλ. δρυνω, ἀόρ. α' ὠρσα, β' ὠρορον (πβ. ἀρχ. ἰνδ. *āl-arti*=ἀνυψοῦται), πρκ. δρυνω (*: ἀρχ. ἰνδ. *āra*) *διεγείρω, ἐξεγείρω, κινῶ, ἀναταράσσω, παρακινῶ, παροτρύνω, ἐγείρω τινά ἐκ τοῦ ὕπνου*, μέσ. δρυνύμαι, μέλλ. ὀρυνύμαι, ἀόρ. γ' ἐν. ἀθέμ. ὄρτο (=ἀρχ. ἰνδ. *rāta*), θεματ. ὄρτο (=ἀρχ. ἰνδ. -*rata*), προστ. ὄρσο, ὄρσο, ἀπρφ. ὄρθαι, μτχ. δρμενος, πρκ. δρυνω *ἐγείρομαι, σηκώνομαι, κινούμαι, ἐφορμῶ*, ὕστερογ. (ἐνεστ., πρκ.) ὀρέομαι, ὀρσῶ (*ὀρσο-) *ἐγείρομαι καὶ ὀρμῶ βιαίως ἐκκινῶ τινός ἢ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐφορμῶ, κινούμαι ταχέως*: δρυνμι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *rñdī* (**ḡ-n-eu-mi*), *rñvāti*=ἐγείρεται, κινεῖται ρ. **ereu*- (πβ. ὀρσῶ ἐκ τοῦ ἐπεκτετ. τύπου **[e]reu-s**) ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ārvan*=σπεύδων, δρμενός, λατ. *ruō*=τρέχω, σπεύδω, ἀγγλοσαξ. *aru*=εὐκίνητος, ταχύς, *rōw*=ἀγριος, τραχύς ρ. **er*- =θέτειν εἰς κίνησιν, ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ārvan*=οὐδ. =τὸ παφλάζον κύμα (κατὰ τὸν τύπον=ἐλλ. *ἔρπος*, *δρμενος*), ἀρμ. *y-aiṇem*=ἀνυψοῦμαι, ἐγείρομαι, ἐλλ. *ἔρσο* *διεγείρου*, *ἔρτο* *ὠρμήθη* Ἡσυχ., -ορτος, ἐν τοῖς: νέορτος ὁ νεωστὶ ἐγερθεὶς (γεννηθεὶς), πρόσφατος*, θόορτος ὁ οὐράνιος, θεῖος*, παλαιορτος ὁ ἐκ νέου αἰρόμενος, ἐγείρομενος*, κομιορτος, ὁ νέος κόνεως ἐν δίνῃ ἐγειρομένης ἐκ παραχῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους* πβ. προσέτι ἀρχ. γερμ. *riṇan*=ρέειν, τρέχειν, *runa*=ροτὴ ὕδατος, ποταμός, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *iz-topiti*=λατ. *effundere*. Πβ. ἐπίσης 2 ὄρος, ὄρρος καὶ τὸν μετὰ τοῦ *eu*- ἐπεκτετ. τύπον 1 ὄρος, ὁ ὁ οὐριος (εὐνοϊκός) ἀνεμος* ρ. **erei*-, βλ. *ὄρθεω*.

δρροβος, ὁ *εἶδος ὀσπρίου, ὁ «ἀρακῆς», τὸ «λαθούρι», βλ. *ἐρέβινθος*. — ὄροβόγχη, ἡ *φυτὸν (παράσιτον), τὸ ὁποῖον πνίγει τὸν ὄροβον* (: *ἀρχω*).

ὄροθύω *ἀναταράσσω, παρορμῶ, παροτρύνω, ἐξάπτω, ἐρεθίζω, διεγείρω*, ὀρόθωμος, ὁ *τὸ «κυλωνάρι», ὁ βλαστός*: βλ. *ἐρεθίζω*, *ἐρέθω* καὶ τοὺς ἐν τῷ λ. ὀρθός ἀναφερομένους τύπους, ἔχοντας ρ. **erod(h)*-, π.χ. ἐν τῷ λατ. *arduus* κ.τ.λ.

δρρμαι (ἐπι-) *ἐπιτηρῶ, φρουρῶ*, βλ. *ὄρθεω*.

ὄρός, ὁ *τὸ ὕδατῶδες μέρος τοῦ γάλακτος τὸ ἀπομένον μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ βουτύρου καὶ τοῦ τυροῦ, τὸ «τυρόγαλλο», τὸ ὕδατῶδες μέρος τοῦ αἰμάτος*: μετὰ ἰων. φιλώσεως συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *arāh*=ρέων, λατ. *seruio* οὐδ.=ὄρος (γάλακτος), «τυρόγαλλο», ἴσως καὶ τῷ ἀλβ. *hīze*=ὀξύγαλα, τυρός ρ. **ser*- =ρέειν, ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. *śāṇati*, *śāṇti*=ρέει, σπεύδει, βλ. *ὄρμη*, *ὄρομαι*.

1 ὄρος, κερκ. *horβος*, ὄρβος, ἡρακλ. ὄρος, ἰων. οὐρος, κρητ. ὠρος, ὁ *ὄριον,

σύνορον (κυρ. αἰλαξ συνόρων, ὁροθετικὴ γραμμὴ)*, οὐραὶς (*ὄρFαίς), ἀττ. ὄρεϊς, -έως, ὁ *ὁ ἡμίονος (κυρ. ὁ χαράσσων αἰλακίας)*, ἀμφοῦριον, τὸ *συμβόλαιον πωλήσεως οἰκοπέδου* (ἐκ τοῦ *ἄμφοτερον *οἰκοπέδον περικεκλεισμένον ὑπὸ συνόρων*), ὀρίζω (δ ἰδέ), κυпр. ἐξορίζω, ἀττ. ἐξαρίζω *στέλλω τινὰ ἐξω τῶν ὁρίων τῆς χώρας, ἐξορίζω*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *FορFος, συγγ. τοῖς: λατ. uenia=circumita civitatis (κυρ. *αἰλαξ, συνόρων*), ὁσκι. uynú=σύνορον (*u^htyu-)* ρ. *uetu=ἐλκεῖν, σύρειν, βλ. ἐρύω* πβ. οὐράϊ.

- 2 **δρος**, ἰων. οὐρος, δαρ. ὠρος, τὸ *τὸ ἐβουλόω, ὄρος*, ὄρειος, ὄρεινός, *ὁ τῶν ὀρέων, ἀνήκων εἰς τὸ ὄρος, βουνήσιος, ὀρεινός*, ὄρεΐτης, ὁ *ὀνομασία λίθου τινός*· εἰδός ἰέρακος*, κύρ. ὄν. *Ὀρέοτης: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. ἡνᾱḥ=ὕψηλός, IE μετὰ τοῦ es θ. *etos=ἀνύψωσις, ρ. *ot-, *ot-, βλ. δρεῦμι* πβ. ὄρρος, οὐράϊ.

δρύσω *ἐγείρομαι καὶ ὁμιῶ βιαίως ἐναντίον τινός*, βλ. δρεῦμι.

δροφοί, δροφος, βλ. ἐρύω.

δρεπηξ, -ηκος, δαρ. δρεπᾶξ, λεοβ. δρεπᾶξ, ὁ *νεαρός βλαστός, μικρὸν δένδρον, κλάδος, πᾶν τὸ ἐκ νεαρῶν βλαστῶν ἢ δένδρων κατεσκευασμένον, βούκεντρον, ράβδος, λόγχη*: ἰσως συγγ. τῷ λιθ. νάτρα=στάχυς.

δρρος, ὁ *τὸ ἄκρον τοῦ ἱεροῦ ὁστοῦ, ὁ πρωκτός, γλουτός*: ὡς σημαῖνον *ἀνύψωσις, προεξέχον μέρος τοῦ σώματος*, προέρχεται ἐκ τοῦ IE *oros (πβ. τὸ μετὰ τοῦ es θ. δρος)=ἀρχ. γερμ. ara, νεογερμ. Arsch=πρωκτός, ἀρμ. οἶ, χεττ. αιταῖ=γλουτός* πβ. τὸ μετὰ τοῦ e ἀρχ. ἰρλ. eir=οὐρά (*eotā). IIβ. ὀρσοθύρη, οὐράϊ.

δρρωδέω *φοβοῦμαι, τρέμω*, ὀρρωδίω, ἰων. ὀρρωδίη, ἡ *φόβος, τρόμος*, βλ. ὀρρωδέω.

δρσοθύρη, ἡ *ὀπισθία θύρα κειμένη ὑψηλά*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. ἡνᾱḥ=ὕψηλός (βλ. 2 δρος, ὄρρος + ἰων. θύρη) πβ. εἰρεθύρη *δρσοθύρα* 'Ἡσύχ. καὶ ἔρσο κ.τ.λ.), βλ. δρεῦμι. — IIβ. ὀρσολόπος, ὁ *ὁ φερόμενος λίαν ἀλαζονικῶς, μέγας κομπαστής* (ἄρσο-+λαπίζω), ὀρροβήλος, ὁ *ὕψηλόν κατώφλιον* ('Ἡσύχ.), ὀρροπύγος, τὸ *τὸ ὀπισθεν ἄκρον τῶν πτηνῶν, ἐνθα φέονται τὰ πτερά τῆς οὐραῖς, ὁ γλουτός παντός ζώου*.

δρσολόπος, ὁ *ὁ φερόμενος λίαν ἀλαζονικῶς*, βλ. ὀρσοθύρη.

δρταλῖς, -ῖδος, ἡ καὶ ὀρτάλιχος, ὁ, ὀρταλιχεύς, ὁ *δρνήθιον, νεοσσός, νεογνὸν ζῶον*: συγγ. τοῖς: ὄρεος, δρεῦμι, -ορτός.

δρτυξ, (-υκος) καὶ -υγος, γόρτυξ (τ.ε. Γόρτυξ) 'Ἡσύχ., ὁ (ἡ) *δ.τι καὶ νῦν, ὄρτυξ, ἐόρτυκος*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. vartakā, vartikā=ὄρτυξ· τὸ -υξ ὀφείλεται μᾶλλον εἰς ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἰβυξ, -υκος (*πτηνὸν τι ἀρπακτικόν*) καὶ κόκορυς, -υγος, ὁ *ὁ κοκορέω*. 'Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ ἰων. λ. *Ὀρτυγίη, ἡ *νήσος τῶν ὀρτύγων, ἀρχ. ὄνομα τῆς Δήλου*.

δρύω, ἡ *ἐντερον, αλουιάνεικος*: ἰσως συγγ. τῷ λατ. aenīna=τὸ λίπος, στέαρ, χοίρινον κρέας καπνιστὸν (ἐν τῷ *aen-ino [=τὸ λίπος τοῦ ἐντέρου] προέρχεται ἐκ τοῦ *aenā=ἐντερον)*· παραιτέρω ἰσως, ὡς σημαῖνον *ὀπή*, εἶναι συγγ. τῷ ὀρύσσω.

δρυζα, ἡ *δ.τι καὶ νῦν, ἡ δρυζα, τὸ ἀρύζω*, βλ. ἀρίσθης.

δρυμαγδός, ὁ *μέγας θόρυβος, ἰσχυρὸς κρότος*, βλ. ἐρρηγόντα.

δρύσσω, ἀττ. δρύττω, μετγν. δρύχω *σκέπτεται, δρύσσω, ἐξορύσσω, θάπτω*,

δρυχή, δρυγή, δρυεις, -εος, ἡ *τὸ «καύψιμος», ἡ σκαφή*, δρυγμα, τὸ «λάκκος, τάφος, ὑπόγειος δρόμος, σκαφή»: δρύσσω μᾶλλον ἐκ τοῦ *δρυχίω (πβ. Ὁδ. ζ 267 κατορθύης *εἰς τὴν γῆν «χλωσμένον», τεθαμμένον*)· δρυ-συγγ. τῷ ὅμ. οἰροί, οἱ *ταφροειδῆ ὀρύγματα, διὰ τῶν ὁποίων ἀνέσθουρον τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν ἢ τὰ καθεῖλκον εἰς τὴν θάλασσαν* (*ὀρφορ, πβ. δρεῖα), ρ. *ερευ- = διαρρηγνύειν, σκάπτειν, ὀρύσσειν· πβ. ρ. *ρευκ- ἐν τοῖς: ρυ-κότη, ἡ *τὸ «ροκάνα», ἡ «εκλάνη», λατ. riuco, -āre = βοτανίζειν, ἱβλ. rucht = χοῖρος, λεττ. rūkē = σκαλίζειν, ἀνασκάπτειν.

ὀρφανός, -ή, -όν *ὁ ἀνευ πατρὸς ἢ μητρός, ὀρφανός*, ὀρφανίζω, ὀρφανώω *καθιστῶ τινα ὀρφανόν*, ὀρφο-βόται *ἐπίτραποι ὀρφανῶν*, ὠρφουσεν *ὠρ-φένεισεν*· Ἡσυχ.: συγγ. τοῖς ἀρμ. ορθ γεν. -ογ = ὀρφανός (*orthos = ἔλλ. ὀρφο-), λατ. orbus = ἐστερημένος τινός, ἔρημος, ὀρφανός, ἀρχ. ἰνδ. arbhah = μικρός, ἀδύνατος, παῖς· πβ. *orth-jo- = τὰ ἀγαθὰ τῶν ὀρφανῶν, ἡ κληρονομία, ἐν τοῖς: ἀρχ. ἱβλ. orbe, orpe ἀρσ., οὐδ. = ὁ κληρονόμος, ἡ κληρονομία, γοτθ. arbi, ἀρχ. γερμ. arbi, erbi = ἡ κληρονομία· πβ. προσέτι γοτθ. arbaibe θηλ., ἀρχ. γερμ. arabeit, νεογερμ. Arbeit = ἐργασία, ἀρμ. arbaneak = ὑπηρέτης, βοηθός, συνεργάτης, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. rabe = δούλος.

ὀρφνός *σκοτεινός*, ὀρφη, δωρ. ὀρφνῶ, ἡ *σκότος, ζόφος*, ὀρφνώδης *σκοτεινός, μελαψός*, ὀρφαῖος *σκοτεινός, μαῦρος*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ὀρψνός, IE *orgn-s-nd-s, συγγ. τῷ τοχ. Aotkēm = σκότος· ρ. *ε(ε)g^h παρὰ τῇ *reg^h- ἐν τῇ λ. ἔρεβος, τὸ *τὸ σκότος τοῦ Ἄδου* (δὲ ἰδέ). Πβ. ὀρφος.

ὀρφος, ἀττ. ὀρφώς, ὁ *θαλάσσιος ἰχθύς σποτεινοῦ χρώματος, ὁ «ροφόρς» (> λατ. orphus) νεογερμ. Orff(e): μᾶλλον συγγ. τῷ ὀρφνός, ἀν εἶναι ὁ βραχύτερ. τύπος τοῦ *ὀρψουρος.

ὀρχαμος, ὁ *ὁ πρῶτος σειρᾶς τινος, ὀρχηγός, κορυφαῖος τοῦ χοροῦ*: συγγ. τῷ ὀρχατάω.

ὀρχατος, ὁ *περιφραγμένος τόπος διὰ φυτά, κήπος*, ὀρχάς, -άδος, ἡ *περίβολος, φραγμός*: συγγ. τῷ ὀρχατάω (δὲ ἰδέ), πβ. δεχαμος.

ὀρχέομαι *χορεύω, σκιρτῶ, πηδῶ* (σπανίως τὸ ἔνεργ. ὀρχέω *θέτω εἰς κίνησιν, βάλλω τινὰ εἰς χορεύσιν*), ὀρχηστὴς, -ῆος, ἡ *ἡ ὀρχησις, ὁ χορός*, ὀρχηστήρ, -ῆρος, ὀρχηστής, ὁ *ὁ χορευτής*, ὀρχήστρᾶ, ἡ *τμῆμα τοῦ θεάτρου, ἐνθα παρέμενε καὶ ἐκινεῖτο ὁ χορός*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. rghāyāti = σείσεται, τρέμει, βροντᾷ, θορυβεῖ, ὀρμᾷ· ρ. *εrgh-, μᾶλλον ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *er-, πβ. δεχομαι *ὁ, τι καὶ νῦν, ἐρχομαι*. Πβ. δεχιλος.

ὀρχιλος (καὶ ὀρχίλος), ὁ *πτηνόν τι, ἴσως ὁ τρυποφρέκτης*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ὀρχις (συγγ. τῷ δεχομαι), πβ. τροχίλος: τροχίς. Πβ. δεχέομαι.

ὀρχις, -ιος, ἀττ. -εως, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὀρχις, «ἀρχίδω», ἐνορχις *ὁ ἔχων ὀρχεις, ἀρσενικός*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. αντί-jjika- = ὁ ἔχων αἰσθητικῶς ἀνεπτυγμένους ὀρχεις, ἀρεστ. araki- ἀρσ. = ὁ θύλακος (σάκος) ὁ περιέχων τοὺς ὀρχεις, ἀρμ. orji-k^h πληθ. = ὀρχεις, ἀλβ. herde θηλ. = ὀρχις, μον. ἱβλ. uirga = ὦσ., λιθ. arilas = ἀνευνοῦχιστος ἵππος· IE *org^hi- (*rgh^hi-) = ὀρχις.

1 δς, ἡ, ὁ ἀναφ. ἀντων. *ὁ ὁποῖος, ὅστις*: IE *jōs, *jē, *jod = ἀρχ. ἰνδ. yāh, yā, yād, φρυγ. ios, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. i-že, jago-žd κ.τ.λ., θηλ. ja-že, jeje-že κ.τ.λ. (βαλτ.-σλαβ. ἐπίσης ἐν τῷ ὀριστικῷ ἐπιθετικῷ τύπῳ: λιθ. gotas-is, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. dohte-jē = ὁ καλός)· jōs παράγωγος ἐκ τοῦ δεικτ. θ. *i-

λατ. *ia*. — Πβ. γορτ. *δαρος* "ποιός ἐκ τῶν δύο" = ἀρχ. ἰνδ. *yatarāb*, βλ. *δασος, δτε*.

2 *δς* (καὶ *δς*, ἢ *δ'* *δς* κ.τ.λ.) *δεικν.* ἀντων. *οὔτος*: ΙΕ **sos* (= ἀρχ. ἰνδ. *sāh* = *δ*, αὐτός, χεττ. *sas*) ἢ **aiśas* (ἀρχ. ἰνδ. *syāh*).

3 *δς* κτητ. ἀντων. *ἰδικός του*, βλ. *ζ*.

δοσιος *ἡγιασμένος, συγκραχωρημένος (ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ κατὰ φύσιν νόμου), εὐσεβής, ἀγνός*, *οσίω* *κάνω τινα δοιον (ἀγιον), ἀγιάζω, ἐξαγνίζω*, *οσιότης, -ητος, ἢ* *εὐοσίβεα, ἀγιότης*, *οσίᾱ, ἰων. οσίη, ἢ* *ὁ θεῖος νόμος, τελεταί, θυσίαι*: μᾶλλον παράγωγον ἐκ τοῦ **sotos* = ὑπάρχων, πραγματικὸς (ρ. **es* = εἶναι, βλ. *εἰμί*), πβ. μεταπτ. τύπους: *ἐτά* *ἀληθῆ. ἀγαθὰ* *Ἡσύχ., ἐτάζω *ἐξετάζω*.

δομή, ἢ *ὁ, τι καὶ νῦν, δομή, «κυρωδιά»*, βλ. *δόμη*.

δοπριον, τὸ (τὸ πλείστον ἐν τῷ πληθ.) *ὁ, τι καὶ νῦν, δοπριον, φασίολος*: ἴσως ἐκ τοῦ **o-sprijo* = μετὰ τοῦ περικαλύμματος, συγγ. τῷ *σπειρον* (**σπεριον*), τὸ *περικάλυμμα, ὕφασμα διὰ περιτύλιγμα*.

δοσα, ἢ *φωνή, φήμη, θεία φωνή*, βλ. *ἔπος*.

δοσε ὄνομ. *δοικ.* *οἱ δύο ὀφθαλμοί* (**oqʰje* μετὰ τοῦ -*e* ἐκ τοῦ ἀρσ. καὶ θηλ. τοῦ *δοικ.*, ἀντὶ **oqʰi* = ἀρχ. ἰνδ. *akṣi*, ἀρχ. ἐκκλ. *σλαβ. oči*, ἀρμ. *ex-k'*), ἀττ. *δτε, πβ. τριστής, ἢ *περιτραχηλίων κόσμημα ἔχον τρεῖς ὀφθαλμούς*: ρ. **oqʰ-* = βλέπειν, ὁρᾶν, **oqʰ(e)s-* = ὀφθαλμός, πβ. μέλλ. *δρωμαι* *θα ἴδω*, πρκ. *δοωπα* *ἔχω ἴδει*, *δμμα*, τὸ *ὀφθαλμός* (**oqʰ-ma*), ὁπῆ, ἢ *ἐνοιγμα, ὁπῆ*, *δοσομαι* *βλέπω, ὁρῶ (**oqʰjo-*), ὀφθαλμός, ὁ (βλ. *ἰδέ*), λακ. *δοπῖλ(λ)ος*, ὁ *ὀφθαλμός*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ākṣi*, γεν. *ākṣāh* = ὀφθαλμός, *ākṣāh* ἀρσ. = κύβος, *prāṭika-* = τετραμμένος· ὡς οὗς. οὔδ. *δψς*, πρόσωπον (**proti-qʰ-*, βλ. *πρόσωπον*), ἱκραῖε = βλέπει (**i-qʰ-*), ἀβεστ. *aiwy-āxayaiati* = αὐτοὶ ἐπιτηροῦν, ἀρμ. *akn*, γεν. *akan* = ὀφθαλμός, ἐνοιγμα, ὁπῆ (τὰ -*kk-* δι' ἐκφραστικούς λόγους, πβ. *δοκον*, *λεσβ. δοπατα*), λατ. *oculus* = ὀφθαλμός, ἀρχ. γερμ. *awi-zogah* = ὀφθαλμοφανής, γοτθ. *augō*, ἀρχ. γερμ. *ouga*, νεογερμ. *Auge* = ὀφθαλμός (τὸ *au-* εἶναι *δυσερμήνευτον*), λιθ. *akis* = ὀφθαλμός, ἀρχ. ἐκκλ. *σλαβ. oko*, γεν. *očese* = ὀφθαλμός, *okno* = παράθυρον, ἀλβ. *sū* = ὀφθαλμός, τοχ. Α *ak*, Β *ek* = ὀφθαλμός. Πβ. ρ. **oqʰ-* ἐν τοῖς: ὁμ. *εἰς ὦπα, ἐνώπα*, προσέτι *μέτωπον, πρόσωπον* πβ. ἐπίσης *ἐνπιή, εδρύσθ, δπιεύω, ὄπις*. Περὶ τῶν -*ων*, -*ων* *ὁ ἔχων τὴν δψιν τινός* πβ. τὰ σύνθετα π.χ. *αἰθων, μῆλων, γλαυκ-ών, -ώπις, εθ-ών, -ώπις* (βλ. ἐπίσης *δρώψ, νώψ*, πβ. *ἀνθρωπος*) καὶ τὰ λατ. *atr-*, *fer-*, *völ-ōk*.

δοσομαι (**oqʰ-jo*) *βλέπω, φαντάζομαι, προκισθάνομαι, προβλέπω*, ἀττ. *δοτεύομαι* *προκισθάνομαι, προβλέπω, φοβούμαι*, *δοτειᾶ*, ἢ *μικτεία, προαίσθησις*: βλ. *δοσε*.

δοσος, *λεσβ. δοσος*, ἀττ. *δοας* *τόσον μέγας ὅσον..., πόσον μέγας, τόσον πολὺς ὅσον..., πόσον πολὺς*: ἐκ τοῦ **ótjo-*, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *yāti* = *δοσι*, *πόσι* καὶ τὰ ὁμ.: *τόσ(σ)ος* (**totjo-*), *πόσσος* (**potjo-*) ἀντων. θ. **jo-* (βλ. 1 *δς*).

δοτακός, *δωρ.*, ἑλληνιστ. *δοτακός*, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ *δοτακός**: ἐκ τοῦ **ostg-kos*, ἐκ τοῦ μετὰ τοῦ *en* θ. ἀρχ. ἰνδ. *asthán* = *δοτοῦν*, πβ. *an-asthakah* =

ἀνευ ὁστοῦ καὶ διὰ τὴν σημ. πβ. Pāli *asāhita*—καρσίνος (**asāhi-tvaca*—ὁ ἀνήκων εἰς τὸ περιόστεον). Εἰλ. *δοτέον*, πβ. *δοτρακον*, *δοτρεον*.

δοτέον, ἔττ. *δοστοῦν*, *δορ*. *δοτέον*, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, *δοστοῦν*, *κόκκαλον** : ἐκ τοῦ **doṣtē-on*, πβ. γεττ. *ḥastā-*—*δοστοῦν* (μετὰ τοῦ *i* θ.), βενετ. *ostiacon*—λατ. *ossuāgium* πβ. ἀρχ. *ἰνδ.* *āsthi*, γεν. *asth-n-āḥ*—σκέλος, *δοστοῦν*, λατ. *oa*, γεν. *oeis*—*δοστοῦν*, *κόκκαλον* (**ost*;) , *ἄλβ.* *ast*, *aste*—*δοστοῦν* ἐπακτετ. τύπος μετὰ τοῦ *ko-* **ost-ko-* ἐν τῷ ἀβαστ. *aspa*—*κνήμη*, μᾶλλον καὶ ἐν τοῖς : ἀρμ. *oakt*—*δοστοῦν*, *κυμβρ.* *asgwa*—ὦσ. Εἰλ. *δοτράνυλος*, *δοτρακον*, *δοτρεον*, *δοτρεός*.

δοτρακον, τὸ *τὸ σκληρὸν περίβλημα τῶν δοτρακοδέρμων, *δοτρακον*, πηλινον ἀγγεῖον*, *δοτρακισμός*, ὁ *ἐξορία δι' *δοτράκων*, ἐξοστρακισμός*, *δοτρακίζω* *ἐξορίζω δι' *δοτράκων*, ἐξοστρακίζω*, *δοτρακός* *συντρίβει εἰς τεμάχια, καθιστῶ τι σκληρὸν ὡς *δοτρακον** : ἐκ τοῦ **ost-r-ko-* ἢ **ost-r-ḡ-ko-* συγγ. τοῖς : *δοτακός*, *δοτέον*.

δοτρεον (καὶ *δοτρειον*), τὸ *εἶδος κογχυλίου, τὸ *στρεῖδω* : συγγ. τοῖς : *δοτέον*, *δοτρακον*.

δοτρεμον, τὸ *ὁ «στάβλος», τὸ «μαντρί» : ἴσως ἐκ τοῦ **doṣtro-* (ΙΕ **odh-tre-*), συγγ. τοῖς : ἀγγλοσαξ. *oedot*, ἀρχ. γερμ. *etaz*—περίφραγμα, περίβολος, *ἄκρον*, ἀρχ. *ἐκκλ.* *oiaβ.* *odtr*—*κλίνη*, *odrina*—*«στάβλος».

δοτρός, -ός, ἡ, *δοτρώ*, ἡ, *δοτρυίς*, -ίς, ἡ **δένδρον* ἔχον σκληρὸν καὶ ἀνοικτοῦ χρώματος ξύλον* : μᾶλλον καθ' ἀπλολογίαν ἐκ τοῦ **doṣtro-dros** πβ. *δοτρεον*, *δοτρακον*, *δοτράνυλος*, προσέτι *δοτέον*, *δοτακός* + *δρός*.

δοφραίνομαι (μῆλλ. *δοφρήσομαι*, ἔδρ. β' ὡσφράμην) *δ,τι καὶ νῦν, *δοφραίνομαι*, «μυρίζομαι» : **doṣ-* (ΙΕ **od(e)-* : *δομή*, λατ. *odor*) + **ḡ^hke-*, πβ. ἀρχ. *ἰνδ.* *jighr-ai*—*δοφραίνονται*, γ' ἐν. *jigha-ti*, *ghā-ti*, *μτχ.* *prk.* *ghātāḥ*.

δοφύς, νεώτ. *δοφός*, -ός, ἡ *τὸ κατὰ τοὺς νεφροὺς μέρος τῶν νάτων, ἡ μέση, τὰ «νεφρά»* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *doṣ-* *ὁ περιέχων *doṣā** τὸ τέρμα τῆς λέξεως εἶναι *δυοσπρήνυτον*.

δοσχός, ὁ, *δοσχῆ*, ἡ, *ῶσχῆ*, ἡ *τὸ «κλωνάριον, ὁ νεαρὸς βλαστός, τὸ νέον κλῆμα ἀμπέλου» (*ἀσχοφόροι*, οἱ *νεανίαι φέροντες μεγάλα νέα κλήματα μετὰ βοτρυῶν κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν **᾽Ασχοφορίων*, τελουμένην πρὸς τιμὴν τῆς Σκιράδος **Ἀθηνᾶς**) : συγγ. τοῖς : *μιν.* *περσ.* *asg*—*κλάδος*, *νεοπερσ.* *asag*—τὸ *κλωνάριον*, ὁ *κάλλυξ*, τὸ *ἐμπουμπούκιον*, ΙΕ **osgho-*.

δοτα, *λεοβ.* *δοτα* *δ,τι καὶ νῦν, *δοτε*, *δοτ*, ἀφ' οὗ, *ἐπειδή** : ἀναφ. θ. **jo-* (βλ. 1 *δς*) + *ἐπιθήματα* **-te* καὶ **-ta-* πβ. *πότα*.

δοτλός, ὁ *πόντος, λύπη, *κακοπάθεια**, ἄλληλυστ. *οτλέω*, *οτλέω* *ὕποφάω, ὕπομῆω, *κακοπαθῶ**, *οτλήμουν* *ἀθλιος* **Ἡσύχ.* : *πρόθημα* *ο-* (βλ. *δ-*) + **teis-*—*φέρειν*, *βαστάζειν*, πβ. **Ατλᾶς*, *τλήσθαι*, *ταλαμῶν*.

δοτρός, ὁ **θόρυβος* (*ισχυρός*), *πάταγος*, *κρότος**, *δοτρώ* **θορυβῶ* (*ἀγγίως*)* : ἡχομμ. *λέξις*, πβ. *δοτοτοῖ* *ἐπιφ.* *ἐλγους* καὶ *βλήθως* **δχ*, *ὥχ*!, *δοτοτζω* **κραυγάζω* *δοτοτοῖ*, *θρηγῶ* *μεγαλοφώνως*, *κλαίω** τὸ -*βο-* οἶον ἐν ταῖς λ. *θόρυβος*, *κόναβος*.

δοτράλος, *δοτρηρός* **γοργός*, *εὐκίνητος*, *πρόθυμος**, βλ. *δοτύνω*.

δοτύνω **παρορμῶ*, *προτορύνω* μέσ. *παροτρύνω* *ἐμαυτὸν*, *σπεύδω**, *δοτρυνός*, -ός, ἡ **παρότρυνσις*, *προτροπή** : **δ-τρυν-τ-ιω*, *πρόθημα* *ο-*—*πρός*, *παρά*

(βλ. d-) + *τεν-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *tvānaitē* — σπεύδει, ἀρχ. γερμ. *dweran* = περιστρέφειν, ἀνακινεῖν, ταράσσειν, ἀναμειγνύειν ρ. **tiŋer-*, μεταπτ. τύποι **iar-*, **tiŋ-* ἐν τοῖς: ὀτραλέος (τ[*F*]ρα = **tiŋ-*), ὀτραλός *γοργός, εὐκίνητος, ταχύς, πρόθυμος*, πβ. *trahōn* «ἐλαφρόν» Ἡσύχ.

οὐ, οὐκ (οὐχ), οὐκι (ὄμ., πάντοτε ἐν τέλει προτάσεως), οὐχι *ὄχι, δέν*: ἴσως ἀρχικῶς ἦτο ἐπιφ. ἀντροπῆς — Τὸ ὄμ. οὐκι (ἐξ οὗ οὐκ κατὰ πρό- κλισιν τοῦ τόνου) ἀντὶ *οὐ-κι (-κι = -ει, ΙΕ **qʷid*, πβ. πολλάκις) κατ' ἀνα- λογίαν πρὸς τὸ οὐχί. — οὐ-χί: πβ. ἀρχ. ἰνδ. *na-hi* = βεβαίως οὐχί, πρὸς τοὺτοις μῆ-χι, καί-χι (βλ. *na*). — οὐδαμός (τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ.) *οὐδὲ εἰς, οὐδεῖς*, οὐδαμῶς *κατ' οὐδένα τρόπον*: οὐδ' + -αμο-, ΙΕ **samo-*, βλ. εἰς. — οὐδέν *τίποτε, οὐδὲμία* (ὄμ. οὐ τις *οὐδεῖς*, νεώτ. οὐδεῖς): ἐκ τοῦ οὐδ' ἐν *οὐτε καὶ ἐν, οὐθέν*. Πβ. οὐτιδασός.

οὐδας, γεν. οὐδαός (ἀντὶ *-ας) τὸ *ἔδαφος, δάπεδον*, οὐδαῖος *ὁ ἐπὶ τῆς γῆς, γήινος, ὑπὸ τὴν γῆν, ὑποχθόνιος, ὑπόγειος*, ὄρρ. προσουδίσαι *καταρ- ρίψαι εἰς τὸ ἔδαφος, ρίψαι χαμαί*, δωρ. ἐποτουδίζε *κατέβαλεν ἐπὶ γῆν* Ἡσύχ.: συγγ. τῷ οὐδός, μᾶλλον καὶ τῷ ἔδαφος (ἐν τούτοις ἰδὲ τοῦτο)· περαιτέρω ἴσως (ἂν ἢ λ. οὐδας προήλθεν ἐκ τοῦ **dfodas*) συγγ. τῷ ἀρμ. *geṭin* = ἔδαφος, δάπεδον (**ged-ino*). Πβ. οὐδός.

οὐδέησασα *κατρωκυόσα ἐπὶ τῆς γῆς*, βλ. αὐδή.

οὐδός, ἀττ., ἐπιθ. ὀδός, δωρ. ὠδός, ὁ *τὸ κατώφλιον (τοῦ οἴκου, τῆς θύρας), ἡ εἰσοδος εἰς οἰκονομία τῶν*: ἴσως (ἂν τοῦτο προήλθεν ἐκ τοῦ **dfodós*) εἶναι συγγ. τῷ οὐδός.

οὐδαρ, -ατος (*-q-i-), τὸ *ὁ μαστός, τὸ «μαστάρια» (κυρ. τῶν ζώων, ὑστερον καὶ τῶν γυναικῶν)· γονιμότης, εὐφορία*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ūdhār*, γεν. *ūdhārā* = μαστός, λατ. *uber*, -eris οὐδ. = ὁ μαστός, τὸ θηλάζον στήθος, ἡ πλησμονή, ἀφθονία, ὡς ἐπιθ. = πλούσιος, καρποφόρος, εὐφορος, ἀρχ. γερμ. *ūtar*, νεογερμ. *Euter* = μαστός, μεταπτ. τύποι: μον. κάτω γερμ. *jeder*, λιθ. *ūdrot-jū*, -ti = παράγειν γάλα, ἔχειν γάλα, κυφορεῖν· πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *vytŋr* = μαστός (**udb-mem-*)· ρ. **ūdth-*, **ṣudh-*, **ūdth-*, παλ. μετὰ τοῦ *r/n* θ.

οὐλαί, ἀττ. ὀλαί (**dlFai*), αἱ *τὸ ἐχοντροαλεσμένο κριθάρι*, ὄμ. οὐλαχό- ται, αἱ (: *χέω*) *τὸ ἐχοντροαλεσμένο κριθάρι, τὸ ὁποῖον ἐπέχεον (ἐρριπτον) ἐπὶ τοῦ θύματος καὶ τοῦ βωμοῦ πρὸ τῆς τελέσεως τῆς θυσίας*, συρακ. ὀλβάχιον (τ.ξ. ὀλF-), τὸ *κάνιστρον περιέχον κριθήν*: συγγ. τοῖς: ὀλῶρα, ἡ *εἶδος σίτου, ἡ ζεῖα*, ἄλευρος, τὸ *τὸ κάλειον*, βλ. ἄλευρος.

οὐλαμός, ὁ *πικρὸν πλῆθος, στίφος παλεμιστῶν ἐν μάχῃ, ἰλη ἱππικοῦ*: ἐκ τοῦ **Fol-* (τὸ οὐ- κατὰ μετρ. ἔκτασιν, πβ. γόλαμος Ἡσύχ.), συγγ. τοῖς: ὀλις, 1 *εἰλέω*, *εἰλω*.

οὐλα προστ. τοῦ οὐλῶ *ὕγαινε, ἡγιέ σου*, βλ. ὀλος.

οὐλή, ἡ *πληγὴ (θεραπευθεῖσα καὶ καλυφθεῖσα ὑπὸ τοῦ δέρματος), «σημάδι» πληγῆς*: ἐκ τοῦ **Folh* ἢ **Folā*, συγγ. τοῖς: κυμβρ. *gweh* θηλ. = πληγὴ (**ghōh*), λατ. *volnus*, -eris οὐδ. = πληγὴ, *vellō* = τίλλω, ἀνασπῶ ρ. **ghel-* = σχίζειν.

οὐλιος *ὀλέθριος, καταστρεπτικός*, βλ. 3 ὀλος.

οὐλον, τὸ (κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. οὐλα, τά), οὐλις, -ιδος, ἡ *ὁ περὶ τοὺς ὀδόντας σάρξ, τὰ οὐλα*: μᾶλλον, ὡς σημαίνειν *ὀγκώδης,

«φουσιωτός», στρογγύλος», εἶναι συγγ. τοῖς : 2 εἰλέω, εἰλύω· πβ. 2 οὐλος.

1 οὐλος = ὄλος, ὀλόκληρος, «οὐλος», βλ. ὄλος.

2 οὐλος = βοστρυχώδης, ἐριούχος, μάλλινος, παχύς, πυκνός, συνεστραμμένος, «στραβός» : μάλλον ἐκ τοῦ *Γολος· ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : οὐλος, ὁ «δεμάτιον σίτου», ἰσουλός, ὁ «τὸ κατὰ πρῶτον φυόμενον χνοῶδες γένειον, «χνοῦδον» δέσμη σταχύων», συγγ. τῷ 2 εἰλέω, ρ. *μελ- = στρέφειν· πβ. οὐλον.

3 οὐλος ἐπίθ. τοῦ ὄνειρου (—ὄνειρος) : ἀβεβ. σημ.· ἂν σημαίνει «ἀπατηλός», εἶναι συγγ. τῷ λιθ. pre-vilhi = ἀπατᾶν· ὡς σημαίνουν ὁμοῦς «ὀλέθριος, καταστρεπτικός», εἶναι συγγ. τοῖς : οὐλος «ὀλέθριος, καταστρεπτικός», ὀλεθρος, ὁ «ἀπώλεια, καταστροφή, ὀλεθρος», ὀλλῦμι «καταστρέφω, ἀφανίζω, χάσκω».

4 οὐλος, ὁ «δεμάτιον σίτου», βλ. 2 οὐλος.

οὐλω «εἶμαι ὀλόκληρος (ἀσέβης), ὑγιαίνω», βλ. ὄλος, οὐλε.

οὐν, ἰων., λεσβ., βιωτ. ὤν «λοιπόν, ἀρα» (γ' οὐν [γοῦν], γὰρ οὐν, ὁ' οὐν, ἀλλ' οὐν, οὐκ οὐν [οὐκοῦν], μὴ οὐν καὶ μῶν, ὅστις οὐν)· βας. σημ. «τῷ ὄντι, πράγματι, τῇ ἀληθείᾳ» (διὰ τοῦ οὐν ὁ λέγων ἐκ νέου ἀποδέχεται καὶ ἐπιβεβαιοῖ τὰ προηγουμένα) : ἴσως προῆλθεν ἐκ τοῦ ὄον (μτχ. τοῦ εἰμί).

οὐνηκα «δι' ὃν λόγον, τούτου ἕνεκα», βλ. ἔνεκα.

οὐρά, ἰων. οὐρή, ἡ «ὄ,τι καὶ νῦν, ἡ οὐρά», οὐραῖος = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν οὐράν», οὐράχος, ὁ «τὸ ἀπισθὲν μέρος τοῦ ὀράτος», οὐραχός, ὁ «ἀκίς, αἰχμή» : μάλλον ἐκ τοῦ *ὄραφς, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. ṛanā = ὀψήγλος, βλ. ὄρος, ὄρσο-θύρη. Πβ. πάγουρος.

οὐρανός, λεσβ. ὠρανος (ὀρθός. ὄρρ-) καὶ ὄρανος, βιωτ., θωρ. λακ. ὠρανός, ὁ «ὄ,τι καὶ νῦν, ὁ οὐρανός», οὐρανίσκος, ὁ «θαλασιδὴς ὀροφὴ δευματίου, σκηνῆς ἢ κλίνης» : ἐκ τοῦ *Γορασάν· ἴσως, ὡς σημαίνουν ὁ ὑγραίνων, διαβρέχων, ποιῶν τι γόνιμον», εἶναι συγγ. τῷ οὐρέας «ὄ,τι καὶ νῦν, οὐρῶ, κατουρῶ».

οὐρέας, -ῆος, ὁ «ὁ ἡμίονος», βλ. ἡ ὄρος.

οὐρέω «ὄ,τι καὶ νῦν, οὐρῶ, κατουρῶ», οὐρον, τὸ (ὀποχωρητ. σχηματισμός) «ὄ,τι καὶ νῦν, οὐρον, «καίτουρα», οὐράνη, ἡ, ὀρό-ὀκη, ἡ «οὐροδοχεῖον», οὐρία, ἡ «ὀδροβιον πιτηνόν» : ἐκ τοῦ *γοραεῖ· ρ. *μερ-· ἐν τοῖς : ἔρση, ἐέρση, ἡ «ὀρόσος» (ὁ ἰδέ), ἀρχ. ἰνδ. varāṃ οὐδ. = βροχή, varāti = βρέχει· πβ. ρ. *μερ- ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. varī θηλ., vār, vāri οὐδ. = ὕδωρ, τοχ. A wār = ὕδωρ, λατ. ūrīna θηλ. = οὐρον, ūrīnos = «βουτῶ», καταβύομαι, ἀρχ. σκανθ.-ἰσλ. ūr = λεπτὴ βροχή, λιθ. járeis, jários θηλ. πληθ. = θάλασσα. Πβ. ἕρδω, ἀρύω, ἀδρανός.

οὐρίζω «φέρω δι' οὐρίου ἀνέμου, ὀδηγῶ τινα εὐτυχῶς», βλ. ἡ ὄρος.

οὐροί, οἱ «ταφροεῖθ ὀρύγματα, διὰ τῶν ὀποίων ἀνέσυρον τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν ἢ τὰ καθεύκον εἰς τὴν θάλασσαν ('Ἰλ. B 158)» : μάλλον ἐκ τοῦ *Γορσφας, συγγ. τοῖς : ἔρύω, ἡ ὄρος. Πβ. ἡ ὄρον.

1 οὐρον, τὸ «τὸ μῆκος μιᾶς ἀλλοδαπῆς ἀρότρου ('Ἰλ. K 351)· ὄριον, σύνορον ('Ἰλ. Φ 405)», ὀλοκουρα (ὀλοκου οὐρα), τὰ «ἡ ἀπόστασις εἰς τὴν ὀποίαν δύναται τις νὰ ρίψῃ τὸν ὀλοκον ('Ἰλ. Ψ 523)» : μάλλον συγγ. τῷ οὐροί (ὁ ἰδέ), βας. σημ. «αὐλαξ».

2 οὐρον, τὸ «ὄ,τι καὶ νῦν, τὸ οὐρον, «καίτουρα», βλ. οὐρέας.

1 οὐρος, ὁ «εὐνοϊκὸς ἀνεμος πρὸς πλοῦν, οὐρίος ἀνεμος», ὀρίος «ὁ πλέων μετ'

εὐνοικοῦ ἀνέμου, ἔχων εὐνοικοῦν ἄνεμον, εὐτυχής, ἐπιτυχής, οὐρίζω *φέρω δι' οὐρίου ἀνέμου, ὀδηγῶ τινα εὐτυχῶς: μάλλον ἐκ τοῦ *ὄρφορ *ὁ (τὸ πλοῖον) κινῶν (ὠπῶν)*, συγγ. τῷ ὄρσῳμι.

2 οὐρος, ὁ *φύλαξ, φρουρός, ἐπιστάτης*, βλ. ὄραω.

3 οὐρος, ὁ *ὄριον, σύνορον*, βλ. 1 ὄρος.

4 οὐρος, τὸ *τὸ ὄρος, «βουνό»*, βλ. 2 ὄρος.

οὐς (*αὐσος, *ὄος), γεν. ὅμ. οὐατος, ἀττ. ὠτός, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, τὸ οὐς, ὠτίον, «ἀφτί»*, θωρ. ὠς (*ὄ[u]s, πβ. ὠFata παρ' Ἀλκμ., ἀμφ-ῶς *μετὰ δύο ὠτίων, μεθ' οὗ λαβάζ* καὶ ἀλβ. veš=οὐς), λακ. αὐρ, πληθ. ταφαντ. ἀτα (*αδσατ-): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. āa, ὁ, ἀρχ. ἐσκλ. σλαβ. ucho, γεν. ušese (*auos=οὐς): θινκ. ἀβεστ. ušī, ἀρχ. ἐσκλ. σλαβ. ušī=τὰ δύο ὠτα, πβ. τὸ μετὰ τοῦ i θ. *auai- ἐν τοῖς: λατ. auris, λιθ. ausis θηλ.=οὐς* θ. μετὰ τοῦ n (πβ. οὐατος ἐκ τοῦ *ous-p-ι- καὶ ὠκίδες *ἐνώτια* Ἡσύχ., ἐκ τοῦ *ὄα-μο-, *ous-p-qo-) ἐν τοῖς: γοτθ. ausō, ἀρχ. γερμ. ōta, νεογερμ. Ohr=οὐς, ἀρμ. uakn=οὐς.—Πβ. προσέτι ὅμ. οὐατοῖς (παραδεδομένον ὠτώεις), ἀμφοῦδεις ἐπίρ. (τ.ἐ. -ωδῖς ἐκ τοῦ *ωFαδῖς) *εἰς τὰ δύο ὠτα*, ἐν ἀττ. ἐπιγρ. ἐνώδιον, τὸ *ἐνώτιον, «σκουλαρίκι» (*-ousidiom). Πβ. καὶ ἀκροάομαι (ἐν λ. ἀκούω), λαγνώς, παρήϊον.

οὐσίᾱ, ἰων. οὐσίη, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, οὐσία, ὑπόστασις, τὸ εἶναι, ὑπαρξίς· περιουσία, ἰδιοκτησία: ἐκ τοῦ οὐσα, θηλ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ εἶμι (ἀρσ. ὦσ, οὐδ. ὄν)· πβ. θωρ. ἐσσιᾱ *οὐσία* (αὐθαίρετος σχηματισμὸς τῆς φιλοσοφικῆς γλώσσης, ὡς ἐστώ, -οὐς, ἡ *οὐσία*, ἐκ τοῦ ἐστί, πβ. ἀπεστώ, ἡ *ἡ *ἀπουσία*, εὐεστώ, ἡ *ἡ καλὴ κατὰστασις, εὐδαίμονία* κ.τ.λ.).

οὐτάω, οὐτάζω (παλ. *οὐτᾱ-μι, πβ. γ' ἐν. ἀορ. οὐτα, παθ. μτχ. οὐτάμενος) *τιτρώσκω, τραυματίζω, πληγώνω*, ἀουτος, ἀουτάτος *ὁ μὴ πληγείς, μὴ τραυεῖς*, νεούτατος *ὁ νεωστὶ τραυματισθεὶς*: μάλλον συγγ. τοῖς: ὠτειλή, ἡ *τραῦμα, πληγὴ*, ἀάτος *ἀβλαβής, ἀπαραβίαστος* (βλ. ἰδῆ).

οὐτίδανος *μηδαμίνος, ἀνάξιος λόγου, δειλός, ἀνίσχυρος*: οὐ-τιδ-ανός· *τιδ=τι *ὁ, τι καὶ νῦν, τι, «κάτι, κάποιον» μετὰ τοῦ διατηρηθέντος ὁ.

οὐτος, αὐτή, τοῦτο *ὁ, τι καὶ νῦν, οὗτος, αὐτός*: οὗτος ἐκ τοῦ *so+u (=ἀρχ. περσ. hauv)+to, αὐτή ἐκ τοῦ *eš-u (πβ. ἀβεστ. hāu, ἀρχ. ἰνδ. asāu=ἐκεῖνος, ἐκείνη), βραχύντ. τύπος πρωτοελλ. ἐκ τοῦ *ᾠτότ.

ὀφείλω, ὅμ. (αἰολ.) ὀφέλλω, κρητ. ὀφῆλλω (*Fοφελω) *ὁ, τι καὶ νῦν, ὀφείλω, χρεωστῶ*, ἀττ. ὀφλισκάνω (μέλλ. ὀφλήσω, ἀόρ. α' ὠφλησα, β' ὠφλον) *ὀφείλω, χρεωστῶ, καταδικάζομαι ἐν τινι δίκῃ, χάνω τὴν δίκην*, ὀφλημα, τό, ὀφλησις, ἡ *ὀφειλὴ, χρέος, πρόστιμον ἐπιβληθὲν κατὰ τὴν δίκην*: πρό-θημα *Fo- (συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. āva, ἑλλ. αὐ-, λατ. au-, ἀρχ. ἱρλ. ō, ua, ἀρχ. ἐσκλ. σλαβ. u, λατ. vč-): πβ. ἀρκ. Fo-φληκός· ἀνερμήν. εἶναι τὸ τέρμα τῆς λέξεως.

1 ὀφέλλω *ὀφείλω, χρεωστῶ*, βλ. ὀφείλω.

2 ὀφέλλω *αὐξάνω τι, μεγαλύνω τι, ὑψώνω*, βλ. ὄφελος.

3 ὀφέλλω *σπάρνω, σκουπίζω*, ὀφλημα, τὸ *σπάρειρον, «σκουπάκι», ὀφελιτρον *κάλλυντρον* Ἡσύχ., ὀφελιτρούς *σπάρωνας*: συγγ. τῷ ἀρμ. anelumi=σπάρωνας ρ. *ohbel-.

ὄφελος, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὄφελος, ὠφέλεια, κέρδος, βοήθεια*, ὠφελῶ *ὁ, τι

καὶ νῦν, ὠφελῶ, εἶμαι χρήσιμος ἢ ὠφέλιμος εἰς τινα, βοηθῶ*, ὠφέλεια, ὠφελιά, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, ὠφέλεια, ὠφελος, συμφέρον, βοήθεια, ὑποστήριξις*, ὠφέλιμος *δ,τι καὶ νῦν, ὠφέλιμος, χρήσιμος* (τὸ ὠ- ὀφείλεται εἰς τὴν συν- ἦθη παρὰ τοῖς συνθέτοις ἔκτισιν, ἥτις ἐξηπλώθη καὶ εἰς ἀπλᾶς λέξεις, πβ. οἰκουφελίη, ἢ [Ὀδ. ξ 223] *ἢ περὶ τοῦ οἴκου μέριμνα*), ὠφέλλω (*δ- φελῶ) *αὐξάνω τι, μεγαλύνω τι, ὑψώνω*, ὠφέλω, τὸ *συμφέρον, πλεονέκτημα*: ὠφελος μᾶλλον ἀρχαίως ἐσθήμενεν *αὐξήσις*· ἐκ τοῦ ο=παρά, πρὸς (βλ. ὁ-) + φελος, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. r̥hálam οὐδ.=καρπός, ἐπιτυχία, κέρδος, συμφέρον, r̥hálati=συμπεκνοῦται, πηγνύται· ρ. *r̥hel=ἐξογκώνει· πβ. ρ. *r̥hel- (πρὸς τὴν ὁποίαν εἶναι δυνατόν ἐπίσης νὰ συσχετισθῇ ἢ λ. ὠφελος) ἐν τῷ φαλλός, ὁ=λατ. rēnis (=ἀνδρικὸν αἰδοῖον), λατ. follis ἀρσ.=δερμάτινος δοκός, φουσητήρ σιδηρουργείου κ.τ.λ.

ὀφθαλμός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὀφθαλμός, «μάτις»: μᾶλλον εἶναι προτιμότερον νὰ ἀναλύσωμεν τὴν λ. εἰς ὀφθ-αλ-μός, ὡς σχινδ-αλ-μός (πβ. βοιωτ. ὀνταλλος) παρὰ εἰς *ὀψο-θαλμός (βλ. θάλαμος)· πβ. ὅσσε.

ὄφρις (παρ' Ὀμ. τὸ φ- = -φρ-, πβ. Ἰλ. Μ 208), γεν. ἰων. -ιος, ἀττ. -εως, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὄφρις, «φιδίον»: ἐκ τοῦ *oghris ἢ *oghis, συγγ. τῷ ἀρμ. if=ὄφρις, ἐχιδνα (*ēghis ἢ *ēghis), πβ. ἀρχ. ἰνδ. āhiṣ=ὄφρις· πλείονα βλ. ἐν λ. ἔχρις, πβ. λατ. anguis.

ὀφρὺς *ὄφρις, ἀρστρον· Ἡσυχ., βλ. ὄφρη, ὄφρις.

ὄφρα *καθ' ὃν χρόνον, ἐνὸς φ· ἕως ὅτου, μέχρι· ἵνα, διὰ νᾶ*: κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *ho-φρα, ἀναφ. θ. *jo=ὁ ὁποῖος+φρα (πβ. τάφρα), ἵσως συγγ. τοῖς: τοχ. Α ku-pte=ἄν, ὅταν, ἀρμ. eṭh=ἄν, ὅταν.

ὀφρύς, αἰτ. ὀφρῦν, γεν. ὀφρύος, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ ὀφρύς, τὸ ὑπεράνω ἐκείνου ὀφθαλμοῦ τοξοειδὲς τρίχωμα, «φρύδιον», ἡ ὀφρύς λόφου ἢ ὄρους, ὁ ἀπόκριμνος βράχος, ἡ ὑπερηφάνεια*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhṛūḥ, αἰτ. bhṛānam=ὀφρύς, ἀφροτ. bhṛat- θηλ. (bhṛū.)=αἱ δύο ὀφρύες, τοχ. Α r̥hṛānam (bhṛū.)=αἱ δύο ὀφρύες, μακισθ. ἀφροτ. bhṛat=ὄσ, ἀρχ. ἰρλ. bhṛ, μων. ἰρλ. bhṛad (γεν. bhṛū.)=τῶν δύο ὀφρύων, ἀγγλοσαξ. bhṛ, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. bhṛn=ὀφρύς, ἀρχ. γερμ. bhṛwa (*bhṛwā)=ὄσ, λιθ. bhṛani, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. bhṛve, σερβοκροατ.- ἐκκλ. σλαβ. ohr̥ve=ὀφρύς. — ΙΕ *bhr̥-ūs, *bhr̥-es (*bhr̥ués)=τὸ «φρύδιον» (ο-, μακισθ. σ- πλήρης ριζ. τύπος:), ὡς σημαίνον *γωνία, ἄκρα (τοῦ μετώπου)*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. *bher=ἐξέχειν (πβ. λατ. fr̥ons=μέτωπον, ἐκ τοῦ *bh̥-rom-t-).

ὄχα, ἔξοχα ἐπὶρ. *ἐξόχως, κατ' ἐξοχήν*, ἔξοχος *ὁ ἐξέχων, ἔξοχος*, ὄχυρός (βλ. ὄχυρός) *στερεός, ἰσχυρός*: βλ. ἔχω.

ὄχετός, ὁ *ἀγωγός, σωλήν, ὄχετός, αὐλαξ*, βλ. ἔχω.

ὄχευω *βατεύω*, ὄχευτής, ὁ *ἐπιβήτωρ ἵππος, ἀνθρωπος ἀσελγής*, ὄχευα, ὄχη, ἢ *ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀχεύειν, τὸ βάτευμα, ἡ συνουσία (ἐπὶ ζῶων)*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. sábatē=καταδυναστεύει, γίνεται κύριος τινος, βλ. ἔχω.

1 ὄχεω *ἄγω, ὀδηγῶ*, βλ. ἔχω.

2 ὄχεω *φέρω, βαστάζω, ὑπομένω*, βλ. ἔχω.

ὄχθεω (ἀόρ. ὄχθησα) *εἶμαι κατατεθλιμμένος («καταλυπημένος»), ἀγανακτῶ, εἶμαι ἐξωργισμένος*: ἴσως συγγ. τῷ ἄχθος, τὸ *βέρος, φορτίον, θλίψις, λύπη*, ἄχθομαι *φορτώνομαι, εἶμαι βεβαρημένος, καταπιέζομαι, λυποῦμαι,

στενοχωροῦμαι, εἰμαι δύσθυμος* (διὰ τὴν ἀντιστοιχίαν τοῦ ἀρχικοῦ φθόγου α: ο πβ. δγω: δγμος).

δχθη (συνήθ. ἐν τῷ πληθ.), ἢ, **δχθος**, ὁ *πᾶν ὕψωμα ἐδάφους, λόφος ἢ πρόχωμα φυσικὸν ἢ τεχνητόν, δχθαι ποταμοῦ ἢ τάφρου, βράχοι ἀπόκρημναι πλησίον ποταμοῦ κείμενοι, λόγοι ἀμυώδεις παρὰ τὴν θάλασσαν*, **εδοχθος** *ὁ ἔχων καλὰς δχθας, γόνιμος, εὐφορος*, **εδοχθέω** *ἔχω ἀφρονίαν ἀγαθῶν, εὐημερῶς*, **δχθηρὸς** *πλήρης ὕψωμάτων, λοφώδης*: συγγ. τοῖς: **δχα**, **δχα** (ἐξοχος κ.τ.λ.).

δχθοιβος, ὁ *στενὴ λωρίς (παρυφή) περὶ τὸ στῆθος τοῦ χιτῶνος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

1 **δχλέω** *κινῶ, μετακινῶ, ἀνυψῶμαι ἢ μετακομίζω τι διὰ μοχλοῦ, κυλῶ*, **δχλίζω** *μετακινῶ ἢ ἀνυψῶμαι τι διὰ μοχλοῦ, κινῶ τι μετὰ κόπου ἢ βίας*, **δχλεύς**, ὁ *μοχλός* (ἐποχλεύς, ὁ *ἢ τροχοπέδη [τὸ «φρένον»] ἀμάξης*): συγγ. τῷ **δχος**, ρ. *μεθ-*, πβ. κατὰ τὸν τύπον τὰ: ἀρχ. σκανθ.-ισλ. vagl=ξύλον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀκουρνιάζοντα αἱ ὀρνιθες, λατ. vesalis=μοχλός, κυρ. ἢ ἀρους, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. vrg. vāg=μοχλός ἢ ἔννοια *τῆς βιαίας μετακομίσεως* βασιζέται ἐπὶ τοῦ μοχλέω. Πβ. 2 **δχλέω**, **δχος**.

2 **δχλέω** *ἐνοχλῶ, ταρασσοῦμαι*, **δχληρὸς** *ἐνοχλητικὸς, προξενῶν ἀνίαν, ταραχώδης*, **δχλος**, ὁ *ταραχῇ, θόρυβος, ἐνόχλησις, μέγα πλῆθος, δχλος*: ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. 1 **δχλέω**, συγγ. τῷ **δχος**, ρ. *μεθ-*, διὰ τὴν σημ. πβ. λατ. turba: turbare, molestus: mōlē.

δχος (καὶ **δοχος**, ὅπερ δι' ἐμφραστικoὺς λόγους χρησιμοποιεῖ ὁ Πίνδ.), τό, συνήθ. ἐν τῷ πληθ. **δχχα**, τὰ *ἄμαξα, ἄρμα, ὄχημα* (ἀντὶ *ἔχος κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἄρσ. δχος, ὁ *ἄμαξα, ἄρμα*, πβ. **ἔχεσφι** *ἄρμασιν*· Ἡσυχ.), **δχέω** *ἄγω, ὀδηγῶ*, **δχέομαι** *φέρομαι, ἐποχοῦμαι, ταξιδεύω, ἱππεύω*, **δχετός**, ὁ *ἀγωγός, σωλὴν, ὀχετός, αὐλάξ*, **δχετεύω** *μεταβιβάζω ὕδωρ δι' ὀχετοῦ ἢ διὰ διώρυγας*, αἰγί-οχο: *ὁ κραδαίνων τὴν αἰγίδα*, γαιή-οχος, ὁ *ὁ κινῶν τὴν γῆν*, μεταπτ. τύποι: κυпр. ἀόρ. **ἔφεξε** *προσθήνηκε, προσήγαγε*, παμφυλ. **Feχέτω** *ἀπαγέτω*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. vāhati=ἄγει, ταξιδεύει, ἔλκει, ἀόρ. **āvēkate** (=λατ. vehō, vēxi κ.τ.λ.), vāhitarān οὐδ.=ὄχημα, πλοῖον (πβ. λατ. vehi-culūm), vāhas=ταξιδεύων (: **δχος**), ἄλβ. vjeθ=κλέπτω, λατ. vehō=ταξιδεύω, ἄγω, φέρω (βλ. ἀνωτ.), vehemēns=σφοδρὸς, ὀρμητικὸς, νεκρ. -āre=βασανίζω, ταλαιπωρῶ, ἀρχ. ἰρλ. fēn=ἄρμα, gall.-λατ. cōvin-pus ἀρσ.=εἶδος βρεπανηφόρου ἄρματος, ἀρχ. ἰρλ. fecht=ἐκστρατεία, ταξιδιον (*χek-tā), γοτθ. gawigan=κινεῖν, ἀρχ. γερμ. wegan=κινεῖσθαι, μεταβιβ. γοτθ. gawagian, ἀρχ. γερμ. weggan, γοτθ. bewegen=κινεῖν (=ὄχέω, ἀρχ. ἐοικλ. σλαβ. voaiti, πβ. ἀρχ. ἰνδ. vāhāyati=ἀφίνει νὰ ἄγῃ τις), γοτθ. wiga, ἀρχ. γερμ. weg, νεογερμ. Weg=δρόμος, ἀγγλοσάξ. wihl, μsn. γερμ. gewilhte, νεογερμ. Gewicht=βάρος, ἀρχ. γερμ. wagōn=κινεῖν· σαλεύειν, waga, wiga (νεογερμ. Wiege)=τὸ λίκνον, ἡ κοιλύνα, wagen (νεογερμ. Wagen)=ἄμαξα, ἄρμα, ὄχημα (*μεθ-*no-*), wāg (νεογερμ. Woge)=κύμα, wāga, νεογερμ. Wange=ὁ ζυγός, ἡ «ζυγαριά», τὸ βάρος, λιθ. vēti, vēti=ταξιδεύειν, ἀρχ. ἐοικλ. σλαβ. vepo, vesti=ταξιδεύειν, veslo=κύπη (*μεθ-*slo-*), νοα*=ἄμαξα, ἄρμα, ὄχημα· ρ. *μεθ-*=κινεῖν, ταξιδεύειν, πβ. 1 καὶ 2 **δχλέω**.

δχυρὸς *στερεός, δυνατός, ἰσχυρὸς, ὀχυρός*, βλ. **δχα**, πβ. **ἐχυρός**.

*δψ (ἐν χρήσει μόνον ἢ αἰτ. **δοπα**, γεν. **δοπς** καὶ **δοτ.** **δοπί**), ἡ *φωνή, ὁμι-

λία, λόγος*: ἐκ τοῦ *Fow. IE *goǵ^h-s, βλ. ἔπος· τὸ ὁμ. Fow ἀνεσχηματισθῇ κατὰ τὸ Fέπος, Fεπειῖν.

διψέ, λεαβ. διψι ἐπίρ. *ἀργά, βραδέως, πολὺ ἀργά, κατὰ τὸ ἐσπέρας*, (ὄψιν ἐν συνθέσει, π.χ. ὀψιγόνος *μετέπειτα γεννηθείς, μεταγενέστερος*), ὄψιος *ὁ γινόμενος ἀργά, ὀψιμος*, συγκρ. ὀψιαίτερος (κατὰ τὸ παλαιότερος), ὀψιμος *βραδύς, ἀργός, ὀψιμος*, ὀψίζω *πράττω τι ἀργά, ὑπάγω ἢ ἔρχομαι ἀργά*: ἐκ τοῦ τοῦ *δψ=λατ. opo- (π.χ. ο[ρ]s-tendē), σχηματισμὸς οἷον τὰ: ὄψ ἐπίρ. *πρὸς τὰ ὀπίσω, πάλιν*, λατ. abo-, ἀμφί-ς κ.τ.λ.)· πβ. ὀπι- ἐν τῷ ὀπι-θεῖν κ.τ.λ., πβ. -ὀπ-ώρᾱ.

ὀψείοντες μτχ. πληθ. *ἐπιθυμοῦντες νὰ ἴδουν* (Ἰλ. Ξ 37): ἐκ τοῦ ὀπει- ἰόντες *πορευόμενοι διὰ νὰ ἴδουν*· ὁ σχηματισμὸς τοῦ τέρματος τῆς λέξεως -αίοντ(-ες) ἀνήκει εἰς τὰ ἀφελτικά ῥήματα, λήγοντα εἰς -οίω.

ὀψομαι (μέλλ. τοῦ ὀράω) *θα ἴδω*, βλ. ὄσσε.

ὀψον, τὸ *πᾶν τὸ τρωγόμενον μετὰ τοῦ ἀρτου ὡς προσφάγιον, κρέας, καρύκευμα, ἰχθύς, «ψάρι»* (πβ. ὑποκορ. ὀψάριον, τὸ *μικρὸς ἰχθύς*, νεοελλ. ψάρι *ἰχθύς, «ψάρι»*), ὀψώνιον, τὸ *ζωοτροφία· ἢ χρήματα πρὸς ἀγορὰν αὐτῶν, προμήθειαι, σιτηρέσιον στρατεύματος (μισθὸς ὁμοῦ καὶ τρῶφιμα), ἀνταμοιβή, μισθός* (< λατ. opōnium), ὀψωνέω *ἀγοράζω τὰ πρὸς τροφήν ἀναγκαῖα, «ψωνίζω»* (> λατ. opōnō): ὁ- *παρά, πλησίον, μετὰ, σὺν* + γῆν *τρίβειν*, ψωμός, ὁ *τεμάχιον ἀρτου ἢ κρέατος, βλωμός, «μπουκιὰ»*.

Π

πάγη, πάγιος, παγίς, βλ. πάγος.

πάγος, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, πάγος, παγετός, πάχνη* (πάγος, τό, ἐν χρήσει μόνον ἢ δοτ. πληθ. πάγεσι), ὁμ. πάγος, ὁ *κορυφὴ βράχου, λόφος, ὄρος*, παγετός, ὁ *πάγος, «παγωνιά», παγετός*, πάχνη (*παγ-σνᾱ), ἢ *ὅ,τι καὶ νῦν, πάχνη, «παγωμένη» νυκτερινὴ ἢ πρωινὴ δρόσος, πηκτὸν αἷμα*, παχνόω *κάμνω τι συμπαγές, παγώνω τι*, πάγη, ἢ *βρόχος, παγίς, θηρευτικὸν δίκτυον*, παγίς, -ίδος, ἢ *ὅ,τι καὶ νῦν, παγίς, «παγίδα», βρόχος, δίκτυον*, πάγιος *στερεός, σταθερός*, πακτώω *στερεώνω, κλείω ἀσφαλῶς, φράσσω, «στοιπώνω»*, πάκτων, -ωνος, ὁ *ἐλαφρὸν ἀκάλτιον, τὸ ὅποῖον δύναται τις νὰ διαλύσῃ εἰς τεμάχια καὶ νὰ συναρμύσῃ αὐτὸ πάλιν*: συγγ. τῷ πῆγνῦμι *πηγνύω, στερεώνω*· ρ. *pāg- (πβ. *pāk-, βλ. πάσσαλος, πῆσσω). Πβ. πάγουρος, πάξ.

πάγουρος, ὁ *εἶδος ζῴου ἔχοντος σκληρὸν καὶ τραχὺ δοτρακόν, ἴσως καρκίνος*: κυρ. ὁ ἔχων σκληρὰν οὐράν*, ἐκ τοῦ πάγος, ὁ *πᾶν τὸ πηκτὸν, σκληρὸν ἀντικείμενον* + οὐρά, ἢ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἢ οὐρά*.

πάγχυ ἐπίρ. *παντελῶς, καθ' ὅλοκληρίαν, ὅλως διόλου*: ἴσως ἀντὶ τοῦ *πᾶν-χι (πβ. ἦ-χι, καί-χι, οὐ-χί, ἀρχ. ἰνδ. hi ἐπιτατ. μόριον, IE *ǵhi) σχηματισθέντος εἰς πάγχυ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ πᾶν-υ.

πάθνη, ἢ (ἐλληνιστ., ἀλλὰ παλ.), μετὰ μεταθέσεως τοῦ δασέος φθόγγου ὁμ., ἀττ. φάτηνη, ἢ *ὅ,τι καὶ νῦν, φάτηνη, «παχνίς» (κυρ. κλειστός κάλα-

θος, ἡ θέσις [τόπος] «στάβλου», όπου προσδένεται τὸ ζῶον): ἐκ τοῦ *bhdh-nā, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. badhāti (*bhdh-) = δένει, δεσμεύει, θρακ. βειθ- *δένειν*, gall.-λατ. benua=τὸ πλεκτὸν τμήμα τῆς ἀμάξης, ἀμαξα πλεκτὴ ἐκ καλάμων ἢ λύγων (*bhdh-nā, πβ. γαλατ. Ζεὺς Βένυος), λατ. offendit=ταῖνια συνδέουσα τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ἱερέως μετὰ τοῦ πώγωνος, μων. ἱρλ. buinne=ταῖνια, κόσμημα τοῦ βραχίονος (*bhdh-), γοτθ. bindan, ἀρχ. γερμ. bindan, νεογερμ. binden=δένειν, γοτθ. banets=ὁ σιτοβολών (*bhdh-s-ti-)· ρ. *bhdh- =δένειν, πβ. πείσμα, πένθερός.

πάθος, τὸ *pān ὁ,τι συμβαίνει εἰς τινα, pān ὁ,τι πάσχει τις, ἀτύχημα, πάθημα, πάθησις, pān ἰσχυρὸν αἰσθημα, πάθος*, πάθη, ἡ *παθητικὴ κατάστασις, πάθημα, συμφορὰ*, πάθημα, τὸ *δυστύχημα, πάθημα, συμφορὰ, προσβολὴ νόσου*: δευτερ. τύπος κατὰ τὸ παθεῖν παρὰ τῷ ἀρχαιοτ. τύπῳ πένθος (δὲ ἰδέ).

Παῖαν (*-āfan), -ἄνος, ἰων. **Παιήαν**, -ονος, ἀττ. **Παιών**, -ῶνος, ὁ *ὁ ἱατρός τῶν θεῶν· ἐπὶ θ. τοῦ Ἀπόλλωνος ὡς ἱατροῦ, ἱατρός, σωτήρ, λυτρωτῆς· ἔσχα θριάμβου μετὰ νίκην, χορικὸν ἔσχα, ὥδῃ (ἔσχα ἀρχόμενον διὰ τοῦ ἰή παιήων)*, παιανίζω, παιανίζω *ἔδω τὸν παιῆνα, ἡ ἐπινίκιον ὕμνον*: ἴσως ὄνομα τοῦ πατρός (προστάτου) θεοῦ τῶν Παιόνων, πβ. Ἰά(F)ονες *οἱ Ἴωνες οἱ τιμῶντες τὸν Ἰήιον Ἀπόλλωνα (Παῖαν: *παιῶν = Ἴων: Ἰάων).

παιγνία, παίγνιον, παίζω, βλ. παῖς.

παιδεύω, παιδεύω, παιδνός, βλ. παῖς.

παιπάλη καὶ πασπάλη (*[σ]πα-σπάλη), ἡ *τὸ λεπτότατον ἄλευρον, ἡ ἄχνη, πασπάλη, λεπτολογία*, παιπάλημα, -στος, τὸ *λεπτότατον πρᾶγμα, πανούργος, παμπόνηρος*: μετὰ διπλασ. ἐκ τοῦ πάλη (ὡς τέ-τανος, κα-σκάδιε κ.τ.λ.), πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. porel*=τέφρα, «στάχτη»· ρ. *pel-, βλ. 2 πάλη.

παιπαλόμες, -εσσα ἐπὶ θ. ὀδῶν, ὀρέων, νήσων *πλούσιος ἐλιγμῶν, στροφῶν, πολύπτυχος*, Φοῖνικες παιπαλαοὶ (*Ὁδ. ο 419), ἴσως σημαίνει *Φοῖνικες πολύτροποι*: μετ' ἐπιτατ. διπλασ. σχηματισμὸς συγγ. τῷ πάλλω *ὁ,τι καὶ νῦν, πάλλω, σείω, κραδαίνω*, πβ. παιπάλλειν *σειεῖν*· Ἡσύχ.

παῖς, κλητ. παῖ, γεν. παιδός, ὁμ. παῖς, παFιδ- (μετὰ τοῦ ι θ. *παFις, ὁ, ἡ καὶ μετὰ τοῦ θ θ. *παFις, παιδός, ἡ) *ὁ,τι καὶ νῦν, ὁ παῖς, τὸ «παιδίον» (παρ' Αἰολεῦσιν ἐπίσης υἱός)*, ἐν ἀττ. ἐπιγρ. παῖς, γεν. παFός (κυπρ., προσέτι ὄνομ. κυπρ. πας), παιδικός *ὁ ἀνῆκων εἰς παιδίον ἢ ἀρμόζων εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pūtaḥ, pūtakah ἄρσ.=νεογνὸν ζῶον, putāḥ ἄρσ.=υἱός, παῖς (*put-ló- = ὁσκ. ruklo- = υἱός, παῖς, πβ. ἕλλ. κύρ. δν. Πῶ-ταλος), λατ. putus, putillus=παιδάριον, pullus=νέος, νεογνὸν ζῶον(μᾶλλον *pulelos), puer=παῖς, παιδάριον, κοράσιον (*puer-), μων. ἱρλ. uithne=λατ. puerperium=τακετός, γέννα, τέκνον, ἀρχ. γερμ. folo, νεογερμ. Fohlen=ὁ πῶλος, τὸ «πουλάριον, λιθ. putytis=νεαρὸν ζῶον, νεαρὸν πτηνόν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pūta, pūtica=πτηνόν· ρ. *pōu- (πβ. πῶ-λος), *pau- (παῖς, παῖς), *pu- =μικρός, τὸ νέον, πβ. παῖ-ρος. — Ἐνταῦθα ἀνῆκουν καὶ τὰ: ὑποκορ. παιδίον, παιδάριον, παιδίσκος· παιδεύω *ἀνατρέφω καὶ διδάσκω παῖδα, ἐκπαιδεύω*, παιδνός, ὁ *παιδίον, «παιδάκιον» ὡς ἐπὶ θ. παιδικός, παιδαριώδης*,

παίζω (ἀττ. μέλλ. παίσομαι) *δ,τι καὶ νῦν, παίζω ὡς παιδίον, διασκεδάζω*, παιδιᾶ, ἢ, παίγνιον, τό, παιγνῖον, ἢ *τό παιγνίδιον, ἢ παιδιᾶ*, φιλοπαιγμων, -ον, γεν. -ονος *ὁ ἀγαπῶν τὰ παίγνια, «παιχνιδιάρης»*.

παιφάσσω (ἐν χρήσει μόνον ὁ ἐνεστ. καὶ πρτ.) *περιβλέπω ἀγρίως, πάλλω, κινουμαι ταχέως* (ἀρχικῶς *σπινθηροβολῶ, φατινοβολῶ, μαρμαίρω, τρέμω*, πβ. παραι-φάσσει *τινάσσει, πηδᾷ, παρακινεῖ* Ἡσύχ.): ἐκ τοῦ *ḡh̥m̥q̥-s̥*, πβ. δια-φάσσειν *διαφαινεῖν* καὶ φῶν *φάος* Ἡσύχ., λατ. fax θηλ.=δφς, πυρός (*ḡh̥m̥q̥-s̥), facies=κομψός, λεπτός, λιθ. fñakē=λαμπάς ἐκ κηροῦ, κερίου.

παίω (βοιωτ. πῆω), μέλλ. παίσω καὶ παιήσω, ἀόρ. παίισα *κτυπῶ*: μέλλον προτιμότερον νᾶ πιστεύσωμεν ὅτι προέρχεται ἐκ τοῦ *paFju=λατ. paviō, -īte=τύπτω, κλήττω, κτυπῶ τὸ ἔξωρος διὰ τῶν ποδῶν (ὁ ἀόρ. παίισα ἀντὶ *ἐκίονσα σχηματισθεὶς μετέπειτα ἐκ τοῦ ἐνεστ.), λιθ. piāju=κόπτω, θερῖζω (*rēm̥j̥) παρὰ ἐκ τοῦ *παισω, συγγ. τῷ λατ. pīnēō, -ete=ἐκλεπίζω, κατασυντρίβω, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pēj=ὠθῶ κ.τ.λ. (βλ. πτίσσαι).

παλάθη, ἢ *εἶδος πλακούντος κατεσκευασμένου ἐκ συμπεπιεσμένων καρπῶν*, ὑποκορ. παλάθιον, παλάσιον, τό, παλαθίς, -ίδος, ἢ: συγγ. τοῖς: παλάμη, πέλαγος, ρ. *pelā- =εὐρύς, ἐπίπεδος.

πάλαι ἐπίρ. *πρὸ πολλοῦ, πρότερον*, παλαιός (*παλαιφός) *δ,τι καὶ νῦν, παλαιός, γηραιός, ἡλικιωμένος, ἀρχαῖος*, συγκρ. παλαιότερος, ὑπερθ. παλαιότατος, παλαιότης, -ητος, ἢ *ἀρχαιότης, ἀπηρχαιωμένος χαρακτήρ*: τὸ πά-λαι εἶναι ἀρχ. τοπ. κτώσις λήγουσα εἰς -αι (πβ. Θηβαι-γενής), συγγ. τοῖς: τῆλε, αἰολ. πῆλνι *μακράν, εἰς μεγάλην ἀπόστασιν* (*q̥h̥-), ἀρχ. ἰνδ. caka-māh=ὁ τελευταῖος, ἔσχατος, κομβρ. pelā=μακράν, pelasf=ὁ ἔσχατος.

παλαίω, αἰολ. πάλαιμι, βοιωτ. παλῆω (ἀόρ. παθ. παλαισθῆναι) *δ,τι καὶ νῦν, παλαίω, «παλεύω», ἀγωνίζομαι πρὸς τι(να)· παθ. καταβάλλομαι, ἡτ-τῶμαι*, πάλη, ἢ, πάλαισμα, τὸ *πάλη, ἀγών*, παλαιστής, ὁ *ὁ παλαίων, πα-λαιστής, ἀντίπαλος, ἐχθρός*, παλαιστῆρ, ἢ *τόπος, ἐνθα ἤσκούντο οἱ παλαι-σταί, σχολεῖον πάλης*: μέλλον συγγ. τῷ πάλλω.

παλάμη, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, ἢ παλάμη τῆς χειρός, χεῖρ, δύναμις τῆς χειρός, βραχίονας, τὸ ἐκτενόμενον, τέχνασμα*: ἐκ τοῦ *pelamā=λατ. palma θηλ.=πα-λάμη, πλάτη, τὸ πλατὺ μέρος τῆς κόπης, φοίνιξ, ἄθλον, βραβεῖον (palms ἀφρ.=ἡ χεῖρ ὡς μέτρον μέτρους), ἀρχ. ἰρλ. lēm=χεῖρ, ἀρχ. γερμ. folma=χεῖρ, πβ. ἀρχ. ἰνδ. pāṇh=χεῖρ ρ. *pelā- =ἐκτείνειν, ἀπλώνειν. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: παλαμάομαι *ἐκτελῶ, μηχανῶμαι*, παλαμαῖος, ὁ *ὁ διὰ τῆς ἰδίας παλάμης φονεύσας τινά, φονεύς*, ἀπάλαμος *ἀσθενής* φαῦλος, ἀξιος μομφῆς* (ἐκ τίνος *παλάμων* *ὁ διὰ τῆς χειρός ποιῶν τι*), ἀπάλα-μος *ὁ μὴ δυνάμενος νᾶ χρησιμοποίησθαι τῆς χεῖρας, ἀδύνατος, ἀξιολύπη-τος*, παλαμῖς, -ίδος, ἢ *ὁ ἀσπάζας*.

παλάσσομαι *πάλλω τοὺς κλήρους (λαχνούς) ἐντὸς περιεφραλαίας*, βλ. πάλλω.

παλάσσω *ραίνω, ραντίζω, μαίνω, μολύνω*: ἐκ τοῦ *παλασῆος (IE *pelak-), συγγ. τοῖς: παλνός *κηλός* Ἡσύχ. (=λιθ. pālān=ὥχρός), λιθ. pālē=ρῆγμα ποσίνθρακος (τυρφάνθρακος), ἰλνός, ἔλος, τέλμα, λαττ. plāsis=ἰλνός. παλαστή (ἐν ἐπιγρ., εἰς τὸ κείμενον τῶν δοκιμωτάτων συγγραφέων ἀπαντᾷ

ὁ τύπος **παλαιστής**, σχηματισθείς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ **παλαίω**), ἡ *ἡ **πάλη** τῆς χειρός· ὡς μέτρον ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ πλάτος τεσσάρων **δακτύλων*** : συγγ. τῷ **παλάμῃ**, εἶναι δὲ μᾶλλον ἐπακτετ. τύπος διὰ τοῦ τ, πβ. **πλάστιγξ**, **πλάτη**.

παλεῖν *συλλαμβάνω πτηνά διὰ πτηνοῦ κεκλεισμένου εἰς κλωβίον (τοῦ ὁποίου τὸ κελᾶδῆμα ἐκλείει ταῦτα εἰς τὴν παγίδα), ἐξαπατῶ*, **παλεστρία** (θρῆνις), ἡ *πτηνὸν θηρευτικὸν (θῆλ. ἐξαπατῶν τὰ ἄλλα πτηνά)*, **παλεστής**, ὁ *πτηνὸν κεκλεισμένον εἰς κλωβίον, τοῦ ὁποίου τὸ κελᾶδῆμα ἐκλείει τὰ ἄλλα πτηνά εἰς τὴν παγίδα* : ἄβεβ. ἐτυμολ.

1 **πάλη**, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, **πάλη**, ἀγών*, βλ. **παλαίω**.

2 **πάλη** (καὶ **παλή**), ἡ *λεπτότατον ἄλευρον, λεπτή κόνις, τέφρα* : ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : **παι-πάλη**, **πασ-πάλη**, ἡ *τὸ λεπτότατον ἄλευρον, ἡ ἄχνη*, συγγ. τοῖς : **παλύνω** *πασπαλλῶ, ἀλείφω, καλύπτω ἐλαφρῶς*, ἀρχ. ἰνδ. **pālani** οὐδ. = τετριμμένοι κόκοι σπασίμου, πολτός, χυλός, διαβαρσία· πβ. τὰ μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου ι : **πάλος**, ὁ *χυλὸς ἐξ ἄλεου, πυκνὸς ζωμός*, λατ. **puls** θηλ. = ὥσ. (ἐκ τῆς *Ἑλλ. θάνειον ;), μιν. ἰρλ. **létiu** = ζωμός ἐξ ἄλεου (***p**línó-)· μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου η : λατ. **pollen** οὐδ. = τὸ λεπτότατον ἄλευρον, ἡ ἄχνη τοῦ ἄλεου, **πασάλη**, ἀρχ. ἰνδ. **pṛṣṇākaḥ** ἀρσ. = εἶδος πλακοῦντος παρεσκευασμένου δι' ἄλειου (***p**ai-n-)· μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου η : λατ. **pulvis**, -etis ἀρσ. = κόνις (***p**ulvis-)· ρ. ***pai-** = κόνις, ἄλευρον· ἴσως, ὡς σημαίνουν *τὸ συντετριμμένον*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. ***pai-** = ὠθεῖν, τύπτειν, ἐν τοῖς : λατ. **pellō**, ἑλλ. **ἀπella**.

πάλιν (ποντ. **πάλι**) *πρὸς τὰ ὀπίσω, ὀπίσω, τούναντιον, ἀντιστρόφως· νεώτ. (ἀπὸ τοῦ 5ου π.Χ.) ἐκ νέου, **πάλιν*** : ἐπιρ. αἰτ. ἐκ τινος ὄν. ***πάλιν** *στροφή*, ἥτις εὐρίσκεται ἐν πρώτοις εἰς περιφράσεις, οἷαι αἱ : **πάλιν** **λέγει**, **χωρεῖν**, **τρέπειν**, **διδόναι** (αἰτ. τοῦ περιεχομένου)· ρ. ***q**ai- = στρέφειν (πβ. **πέλομαι**, **πόλος**, **τέλσον** ἀρούρης, τὸ [**Ἰλ. N 707**] ***σημείον** τοῦ ἀγροῦ, ὅπου τὸ ἀροτρον ἐστρέφετο· ἀδλαξ ἀγροῦ*). Πβ. **παλίσσιν**, -εις, ἡ *ἡ ἀπώσις, ἀπώθησις, ἀπώκουσις* (βλ. **ἰωνή**)· βλ. **παλίνωρος**.

παλίνωρος *ὁ ὀρμῶν (τινασσόμενος) πρὸς τὰ ὀπίσω, ὑποχωρῶν (ἐπιστρέφον)* : ἴσως εἶναι συγγ. μᾶλλον τῷ ὄρρος (ὄρρος) παρὰ τῷ ὀρνῦμι· πβ. **παλιμτῆρῶν** ἐπίρ. ***ἐπιστάλας*** καθ' **Ἡσύχ.** *τὸ εἰς τοῦτίσω ἀναποδί- ζειν*. Βλ. **ἀρ-ορρος**, **ὄρρο-θήρη**.

παλινός *πῆλός· **Ἡσύχ.**, βλ. **παλάσσω**.

παλλακίς, -ῖδος, **παλλακή**, ἡ *ἡ συζῶσα μετὰ τινος ὡς ἐρωμένη, παρανό- μως συνοικοῦσα μετὰ τινος, συνήθ. αἰχμάλωτος ἢ ἀργυρώνητος δούλη*, **παλλακός** *ἐρώμενος· **Ἡσύχ.** (***paljak-** ;), **παλλακεύομαι** *διατηρῶ τινα ὡς παλλακὴν, εἶμαι **παλλακίς***· ἀνευ ἄλλης τινὸς κακῆς ἐννοίας εἶναι τὸ **δωρ**. **πάλλωξ**, ἰων. **πάλληξ**, ὁ, ἡ *ὁ νεανίας, ἡ νεῆνις, τὸ κοράσιον*, πβ. τὸ νεοελλ. **παλληκάρι** (= ἀντίπαλος [= ὁ ἔχων τὴν ἡλικίαν τοῦ παιδός, ὅμοιος πρὸς παῖδα] **μελλέφνηθος**· **Ἡσύχ.**), **πάλλωξ**, -αντος, ὁ ***νέος***, **Παλλάς**, -άδος, ἡ ἐπίθ. τῆς προελλ. θεᾶς **Ἀθηνᾶς** παρὰ **Στράβ.** ἡ λ. αὕτη σημαίνει ***παρθένος** **Ἰέρεια***, **Παλλάδιον**, τὸ *τὸ ἑγχαλμα (ξάνον) τῆς **Παλλάδος** **Ἀθηνᾶς**· μικρὰ κορασὶς, «κουκλίτσκ», γυναικεῖον εἶδωλον· **δικαστήριον** ἐν **Ἀθήναις*** : ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. **palex** θηλ. = **παλλακίς**, θάνειον ἐκ

τινος μικρασιατ. γλώσσης, πβ. άβεστ. *pairikā* = ή διά της έρωτικής τέχνης καθιστώσα τās εδοσβεΐς γυναΐκας ξένας πρὸς τήν πίστιν, μιν. περσ. *parīk*, νεοπερσ. *parī* = *Peri* (**parīkā*)· ὡς συγγ. συσχετίζονται καὶ τὰ : άρχ. ιρλ. *aírech* = ή παλλακίς, έβρ. *pillegeš*, άραμ. *pīleqīā* = ή έταιρα, κόρνη.

πάλλω, άπρφ. άορ. *πᾶλαι* (**παλαί*), μτχ. *ἀμ-πεπᾶλων* ('Ιλ. Γ 355), μέσ.

πάλτο (**παλτο* «έκτόπησε, προσέκρουσε») **σεῖω*, *κρεβαίνω*, *εκουνώ*, *τινάσσω*, *πάλλω*· μέσ. *πάλλω* *ἐμαυτόν*, *ἀνακηδῶ*, *σκιρτῶ*, *δοπαίρω*, *σπαρταρῶ**, *παλτός* *ὁ παλλόμενος, *ἐκτινασόμενος**, *παλτόν*, τὸ **ἐκόντιον*, *δόρυ**, *παλμός*, ὁ **τρομάδης κίνησης*, *κτύπος τῆς καρδίας* ἢ τῶν ἀρτηριῶν, *παλμός τῆς καρδίας**, *ἐγγέσ-παλος* ('Ιλ. Β 131) *ὁ πάλλων τὸ ἔγχος (δόρυ)*, *πάλος*, ὁ *ὁ κλῆρος (ὁ ἐκπηδῶν ἐκ τῆς σιοιμένης περικεφαλαιας), *λαχνός**, *παλάσσομαι* *πάλλω τοὺς κλῆρους ἐντὸς περικεφαλαιας καὶ εἴτα ἐξάγω αὐτούς* : μάλλον εἶναι συγγ. τοῖς : άρχ. έουλ. *plach* = τρόμος (**roiso*·), *plakiti* = *ἐκφοβίζειν*· ρ. **pel* = *σεῖν*, πβ. ρ. **rolem*·, βλ. *πελεμίζω*, *πόλεμος*.

πάλμυς, -ῦ(δ)ος, ὁ **βασιλεὺς* (*Πάλμυς* αἰτ., δν. Τρωὸς 'Ιλ. Ν 792) : δάνειον ἐκ τῆς Λυδ.

πάλος, ὁ *ὁ κλῆρος, *λαχνός**, βλ. *πάλλω*.

παλύνω **πασπαλίζω*, *ἀλείφω*, *καλύπτω* *ἐλαφρῶς**, βλ. 2 *πάλη*.

πάμπαν *ἐπίρ*. *ἔξ ὀλοκληρου, ἐντελῶς· μετ' ἀρνήσεως κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδόλως* : σύνθετον δι' ἐπαναλήψεως τῆς αὐτῆς λέξεως, βλ. *παμπήδη*, *πᾶς*.

παμπήδη, *παμπηδόν*, *παμπηδονίς* *ἐπίρ*. *καθ' ὀλοκληρίαν, ὀλοσχερῶς, ἐντελῶς, τελείως*, ἢλ. *ἐμπᾶς* *ἐπικυρῶ, ἐκτελῶ, ἐκτίως ποιήν*, *ἰων. ἐμπης*, *δωρ. ἐμπῶν* (ἐπίσης *ἐμπᾶ* μάλλον κατὰ τὸ *μίλα* κ.τ.λ.) *πράγματι, ὄντως, ἀληθῶς, καθ' ὀλοκληρίαν, ἐν γένει, ἀλλ' ὁμως, ἐν τούτοις* (ὁ *ἰδέ*), *ἐμπάζομαι* *φροντίζω περὶ τινος* (ὁ *ἰδέ*), *ἐμπαιος* *ἐμπειρος, εἰδῆμενος* : **πᾶ* (ἐπίσης ἐν λ. *πᾶς*) ἐκ τοῦ **ḱhā*· (πβ. ρ. **ḱeu*· ἐν τοῖς : *κνέω*, *κῆρος*) ἐν τοῖς : *δωρ. άορ. πᾶσασθαι* (πρκ. *πέπαμαι* *ἔχω εἰς τὴν κατοχὴν μου, εἰμαι κύριός τινος, κατέχω*), *δωρ. πᾶμα*, τὸ **κτῆμα*, *κτῆσις**, ἀττ. *παμ-πησιᾶ*, ἢ **σύμπασα ἢ περιουσία*·. Πβ. *πᾶς*.

παμφαίνω, μτχ. *ἐνεστ. παμφανώνων*, -όωσα **ἀστράπτω*, *λάμπω*, *στίλβω*, *φέγγω** : μετ' ἐπιτατ. διπλασ. συγγ. τῷ *φαίνω* (**φα-νῶ*) **κάμνω* τι νά *φανῇ*, *φέρω* τι εἰς *φῶς**, ρ. **hñh-*.

παμφαλάω **βλέπω* *πέραξ* μετὰ *δειλίας*, *κοιτάζω* ὀλόγυρα μετὰ φόβου* : συγγ. τοῖς : *φαλός* **λευκός**, *φαλύνει* **λαμπρύνει** 'Ησύχ.' ρ. **bhel-*, βλ. *φαλός*. Διὰ τὴν σημ. πβ. άρχ. *ινδ. sam-*, *nibhālāyati* = *βλέπει* εἰς τι.

Πάν, *Παίων*, άρκ. *Πάων*, ὁ *ὁ θεὸς Πάν, άγροτικός θεός, προστάτης τῶν ποιμένων εἰς τὴν Ἀρκαδίαν* : μάλλον ἐκ τοῦ **Πάωων*, συγγ. τῷ άρχ. *ινδ. Pūān-* άρσ. = ὁ θεὸς τῶν *Βεδῶν*, ὁ προστάτης καὶ ὁ συμβάλλων εἰς τὴν αὐξησιν τῶν ποιμνίων καὶ τῆς ἀνθρωπίνης περιουσίας ἐν γένει.

πανήγυρις, *δωρ. πανήγυρις*, -εως, ἡ **γενικὴ συγκέντρωσις, εορταστικὴ συγκέντρωσις*, *πᾶσα συνέλευσις**, *πανηγυρίζω* **λαμβάνω μέρος* εἰς *δημοσίαν πανήγυριν*, *ἐκφραυνῶ πανηγυρικὸν λόγον** : βλ. *ἀγείρω*.

πάνθηρ, -ηρος, ὁ *τὸ σαρκοφάγον ζῷον ὁ *πάνθηρ** (> *λατ. panthēr, panthēra*) :

μᾶλλον εἶναι δάνειον ἐκ τινος μὴ ΙΕ γλώσσης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πρ. ἀρχ. ἰνδ. mṛdārikah (Γραμμ.) ἀρσ.=τίγρις. Βλ. ἐπίσης πάρδαλις.
παννύχιος, πάννυχος *ὁ διαρκῶν ὅλην τὴν νύκτα, ὀλονύκτιος*, *παννυχίς, -ίδος*, ἢ *ἐορτὴ τελουμένη καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἀγρυπνία*, *παννυχίζω* *ἐορτάζω νυκτερινὴν ἐορτήν, ἀγρυπνῶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα*: πᾶς+νύξ, ὁ ἰδέ.

πάνος, ὁ *ἡ δάς, ὁ δαυλός, πυρσός, φανός*: ἄβεβ. ἐτυμολ.

πανουδίη (καὶ πασσυδίη, ἀττ. *πασσυδίη*) ἐπίρ. *μετὰ πάσης ὁρμῆς, μετὰ πάσης σπουδῆς*: δοτ. (ὄργαν.) τῆς λ. *πονουδίη, πρ. ἀττ. πανουδί, πασσυδί *μετὰ πάσης δυνάμεως, πανστρατιᾷ, παντελῶς*, *πασσυδόν* *ὅλοι ὁμοῦ* παντ-*πν*- (σεύω, ἔσσυτο) *εἰς κίνησιν θέτειν*, πρ. *ἐπασσύτερος*.

παντεῖ (Πίνδ., Τραγ.), ἀττ. *πάντη* (ὄργαν. ἐν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ: πῆ, ταύτη) *παντοῦ, πανταχοῦ, πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν*, *πανταχῇ, -χόθεν, -χόθι, -χοῖ, -χόσε, -χοῦ, -χῶς, πάντοσε* *εἰς ὅλα τὰ μέρη, παντοῦ*, *πάντοσε* *ἐν παντὶ χρόνῳ, πάντοτε*, *παντοῖος* (κατὰ τὸ ποῖος κ.τ.λ.) *ὁ παντὸς εἶδους, ποικίλος*, *παντοδαπός* (κατὰ τὸ ἀλλοδαπός) *ὁ ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν, ἐκ πάσης χώρας, παντὸς εἶδους, ποικίλος*: συγγ. τῷ πᾶς. Πβ. *πάμπαν, παμπήδην, πανουδίη, πάνυ* (πάγχυ).

πάνυ ἐπίρ. *παρὰ πολὺ, λίαν, σφόδρα, ἐντελῶς*: τὸ οὐδ. *πάν+τῷ ἱορίῳ* u (ἀρχ. ἰνδ. u=ἐπίσης, αἰθίς, πάλιν, τοῦναντίον, γατθ. u=ἐρωτημ. μῦριον, πβ. οὔτος). Βλ. πάγχυ.

παῖ ἐπίρ. *ἀρκεῖ, φθάνει «πιά», «σῶναι», ἀρκετά!* (> λατ. *pac* ἐπίρ.=σιωπή!, φθάνει, ἀρκετά!): ἀκλ. ὄνομ. ἐν. μιᾶς ὀνοματ. ρ. *πᾶγ- (συγγ. τῷ πῆγνυμι): πρ. ᾱ-*παῖ* ἐπίρ. *μίαν φοράν, μόνον μίαν φοράν, ἀπαῖ διὰ παντός*.

παξαμάς, ὁ *τὸ «παξιμάδις»: ἡ ὀνομασία αὕτη προήλθεν ἐκ τοῦ ὀνόματος ἀρτοποιοῦ τινος καλουμένου *Πάξαμος*.

παπαῖ ἐπίφ. πόνου καὶ ὀδύνης *ἄχ!, ὦ!, φεῦ!* καὶ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως *«μπά»!* (> λατ. *papee*): πρ. βαβαί καὶ ὁμ. ὦ πόποι.

πάππῃ κλητ. (*Οδ. ζ 57), γεν. -ου, αἰτ. -αν, ὁ *ἡ ὑπὸ τῶν μικρῶν παιδίων προφερομένη λέξις ἀντὶ τῆς λ. πατήρ* (λέξις τῆς νηπ. γλώσσης, πρ. πάπας *πατὴρ ὑποκόρισμα* Ἡσυχ., βλ. πατήρ), *παππάζω* *φωνάζω πάππα*, *πάππος*, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, πάππος, ὁ τοῦ πατρός ἢ τῆς μητρός πατήρ (> λατ. *pappus*), *παπάππος*, ὁ, *παππ-επάππος*, ὁ *ὁ τοῦ πάππου πάππος*, *παππῖας*, ὁ, ὑποκορ. *παππῖδιον*, τὸ *ὁ «πατεροῦλης»*: συγγ. τοῖς: λατ. *pāpa*, *pappa*, λέξις τῆς νηπ. γλώσσης ἀποδιδομένη εἰς τὸ φαγητὸν καὶ τὸν πατέρα, *pappō*, -ἔω=τρώγω, νοσητεμ. *Pappe*=πικνός ζωμός, *pappan*=τρώγειν. Πβ. ἀπαρά.

παπταίνω (ἐπικ. ἀόρ. *πάπτηνα*), *παπταλόμαι* *βλέπω «δόλγυρα» ἀναζητῶν τι, βλέπω μετὰ προσοχῆς, παρατηρῶ μὲ ἀγωνίαν*, αἰολ. *πεπιήνας* *περιβλεψάμενος* Ἡσυχ., ἀνευ ἀναδιπλ. κυпр. *ἱμπάτων* (*ἐμ-πάτῶσον) *ἐμβλεψόν* Ἡσυχ.: ἄβεβ. ἐτυμολ.

πάπυρος, ὁ, ἡ *τὸ φυτὸν ὁ πάπυρος, ὄργανον κατασκευαζόμενον ἐκ παπύρου, χάρτης πρὸς γραφήν* (> λατ. *papyrum*): δάνειον (ἐκ τῆς Αἰγυπτ.).

παρά, πάρα ὡς ρημ. πρόθημα *πλησίον, πρὸς τι*· ὡς πρόθ. μετ' αἰτ. *πρὸς

τὸ μέρος τινός, κατὰ μέγεθος τινος, πλησίον, κατὰ τὴν διάρκειάν τινος·
μετὰ δοτ. (=τοπ.) *παρὰ τὸ πλευρόν τινος, πλησίον τινός, παραπλεύρως
τινός, ἐνώπιον· μετὰ γεν. (=ἀφαιρ.) *κίνησιν ἐκ τινός, κίνησιν ἐκ τοῦ
πλησίον καὶ παραπλεύρως τινός, ἐκ τοῦ πλαγίου, ἐκ μέρους τινός, καὶ (=τοπ.)
πλησίον, παρὰ τινος: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *parā* ἐπὶ. =πρότερον, πρὶν, πρόθ.=πρό, ἔκτε, ἀρμ. *ai*=παρά, πρὸς, πλησίον, γοτθ. *faura*, ἀρχ. γερμ. *fora*=ἔμπροσθεν, πρότερον· κβ. διαλ. *pār*, *par-* (π.χ. ἡλ. *pār* τὸν νόμον)=λατ. *pro-* (*pro-tertio* κ.τ.λ.), γοτθ. *faur*=κατὰ μέγεθος τινός, ΙΕ **pr-*—ἰων., ἀττ. *parai* *παρὰ* (δοτ. τῆς κατευθύνσεως ΙΕ **prai*): συγγ. τοῖς: λατ. *para*, ὅσκι. *prai* (ΙΕ **prai*)=πρό, πρόσθεν. Πβ. *pāros*.

παράδεισος, ὁ *κατάφυτος λευμῶν, περιπετραγμένος τόπος ἀναψυχῆς καὶ διασκαδέσεως, κλήρης ἀγρίων ζώων, παράδεισος* (> λατ. *paradīsa*): δάνειον ἐκ τοῦ μιν. ἱραν. **pardeh* (πβ. ἀρεστ. *pari-daēsa*=κυριότερης περιβολος=ἑλλ. *παρί-τοιχος), ἐξ οὗ καὶ τὰ: ἀρμ. *pardeh*, συρ. *pardēsa*=κήπος. **παρδαλιός** (ἰων. **παρδαλιός**) *ὕγρὸς, κάθυγρος, εὐεργεμένος*: συγγ. τῷ λατ. *pardali*=μόξα.

παρδαλις, -ιος (ἰων.), -εως (ἀττ.), ἡ (ἐπίσης **παρδαλις**), **παρδαλις**, ὁ *ἡ παρδαλις, λεοπαρδαλις, ὁ πάνθηρ*, καμηλο-παρδαλις, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ καμηλοπαρδαλις*: δάνειον ἐκ τινος μὴ ΙΕ γλώσσης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *pardakya* (Γραμμ.) ἀρσ.=ὄφις, πάνθηρ, νεοπερσ. *pardang*=λεοπαρδαλις· ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς προέρχεται τὸ ρωσ. *pardus* καὶ *baras*=πάνθηρ. Πβ. *πάνθηρ*.

παρειά (ἀττ.), ἡ (παρ' Ὁμ. ἐν χρήσει μόνον ὁ πληθ. *παρειαί, αι*), **λεσβ. παρειά**, ἡ, ὅμ. **παρηΐον**, τὸ *τὸ ἐμάγουλον, ἡ παρειά*: ἐκ τοῦ **par-ausa-jā*, μᾶλλον συγγ. τοῖς: ἑλλ. οὖς, λατ. *aureis*=οὖς, «ἀφτί», πβ. ἀρχ. ἱρλ. *ara*=κρόταφος, ἐκ τοῦ **parauaiōs*=θέσις (μέρος) πρὸ τῶν ὠτων.

παρήφορος, δωρ. **παρᾶφορος**, **παρᾶφος** (ἐνν. ἵππος), ὁ *ὁ ἵππος ὁ δεδεμένος πλησίον τοῦ κανονικοῦ ζεύγους τῶν ἵππων (κυρ. ὁ εἰς τὰ πλάγια αἰωρούμενος [συναρτῶμενος])*, ὡς ἐπὶ θ. *ὁ παραπλεύρως κείμενος, ἐξηλαμμένος χαμῆι, ἐκτός τοῦ δρόμου κείμενος, ἀπερίσκεπτος, παρᾶφρον*, **παρηγορέαι, αι** *οἱ ἱμάντες, διὰ τῶν ὁποίων προσεδένετο ὁ παρήφορος ἵππος*: **παρὰ + δείρω**.

παρθενικήτις (Ἰλ. Α 385) κλητ. τοῦ -ἵππος, ὁ *ὁ περιβλέπων τὰς παρθένους (μετ' ἐπιθυμίας), ἀποκλανῶν παρθένους*, βλ. *δωῖπειος*.

παρθένος, ἡ *ἄγαμος κόρη, ἀπαρθένια, παρθένος, καράσιον*, **παρθεναῖος** *ἀνατρέφω τινά ὡς παρθένον* παθ. **διάγω παρθενηκὸν βίον***, **παρθέτειος**, ἰων. -ῆιος, **παρθένιος** *ὁ ἀνήκειν ἢ ἀρμόζων εἰς παρθένον, παρθενηκός*: ἀβαβ. ἐτυμολ.

παρνοψ, βόιωτ., **λεσβ. παρνοψ**, -εως, ὁ *ἡ ἀκρίς, «ἀκρίδα» εἶδος σφηκός*, **κόρνοψ**=**παρνοψ** διαγιν οἱ Οἰταῖοι, **παρνώπιος** *κάνωπιος*· **Πούχ**: ἀβαβ. ἐτυμολ.

πάρος ἐπὶρ. *πρότερον, πρὶν, προηγούμενος, ἔμπρός, ἔμπροσθεν*, **πρόθ.** μετὰ γεν. *πρό, ἐνώπιον*, **πάραιθε(ν)** *ἔμπροσθεν, ἐνώπιον, πρότερον, πρό*, **παροίτατος** *ὁ ἔμπροσθέν τινος εὐρισκόμενος, προηγούμενος κατὰ τὴν σεῖρεν, ἀρχαιότερος*, **παροίτατος** *ὁ εὐρισκόμενος ὅλος διόλου ἔμπρός, ὁ

πρώτος: ἐκ τοῦ *p₁tos (γεν.-ἄφαιρ. μιᾶς ὀνοματ. ρ. *per-) = ἄρχ. ἰνδ. purāḥ = ἐμπροσθεν, πρό, πρ. purā = πρῖν, ἄλλοτε (ὄργαν.). Πβ. παρὰ καὶ βλ. περί (πέρι).

πᾶς, θηλ. πᾶσα, κρητ., θισσ. πανσα, ἀργ. ἀπανσα, λεοβ. παῖσα (*παντή), οὐδ. πᾶν (παρὰ τὰ ἀπᾶν, πρόπᾶν) *ὅ, τι καὶ νῦν, πᾶς, ὅλος, ἑκαστος: πᾶν- ἐκ τοῦ *k₁m̄-nt- (κυρ. μτχ. = «φουσκώνων», ἐξογκούμενος) συγγ. τῷ *k₁eu- = «φουσκώνων», ἐξογκοῦσθαι (ἴσως = ἄρχ. ἰνδ. éa-ávanti- = ἑκαστος κατὰ σειράν, κλήρης, ὀλόκληρος· πρ. ἀρχ. σκανθ.-ἰσλ. hund ἐπιτατ. μόριον ἐκ τοῦ *k₁myi-)· βλ. παμπήδην, πᾶσασθαι.

πᾶσασθαι, πρκ. πᾶσᾶμαι (θεωρ.) *ἔχειν εἰς τὴν ἐξουσίαν, κατέχειν, λαμβάνειν, κτᾶσθαι, πᾶμα, τὸ *πᾶν ὅ, τι διαθέτει τις, κτήμα, ἰδιοκτησία (βιωτ. πᾶματα, τὸ διπλοῦν ππ- ἐκ τοῦ *k₁m̄-, πρ. κύρ. ὄν. Θιοπᾶστος), ἀργ. εἰπᾶστος, κρητ. πᾶστος *κύριος, αἰολ. πολυπᾶμων, -ονος (ἴλ. Δ 433) *ὁ ἔχων πολλὰ κτήματα, πλούσιος (*-πῖσ-μεσ· πρ. πᾶμῶχος *κύριος· Ἡσύχ. κ.τ.τ.), κερκ., μεγαρ. ἐμπᾶσις, ἀρκ. ἱπᾶσις, βιωτ. ἐπᾶσις *ἀπόκτησις: ρ. *k₁m̄- = «φουσκώνων», ἐξογκοῦσθαι, πρ. τὰ τῆς αὐτῆς μεταπτ. β.: ἀρχ. ἰνδ. éntātrā = ὁ προξενῶν τὴν αὐξήσιν, κάμων τινὰ νὰ εὐδοκιμή, δυνατός· ὡς οὖο. οὐδ. = ἡ δύναμις, ἐνίσχυσις, προσέτι ἀρχ. ἰνδ. év-áyatō = «φουσκώνει», ἐξογκοῦται, γίνεται δυνατός (βλ. κῶας, κῶρος)· πρ. παμπήδην, πᾶς.

πασπάλη, ἡ *τὸ λεπτότατον ἄλευρον, ἡ πάσπαλη, βλ. παιπάλη.

πάσσαλος, νεοαττ. πᾶτταλος (> λατ. passulus ἀρσ.) καὶ πάσσαλξ, -ᾰκος, ὁ *ὅ, τι καὶ νῦν, πάσσαλος, «παλούκι», ἥλος, πασσαλεύει *στερεῖ νω διὰ πασσάλου, καρφώνω, ἐμπηγνύω τι ὡς πάσσαλον: ἐκ τοῦ *πακζαλος, πρ. πῆσσω, ἀττ. πῆττω (*pākjō) *πηγνύω, στερεώνω, ἀρχ. ἰνδ. pāśāḥ = σχοινίον, βρόχος, λατ. paciscor = κάμνω συμφωνίαν ἢ συμβόλαιον, συνομολογῶ, pāx, γεν. pacis = εἰρήνην, pālus = πάσσαλος (*pac-ikos)· ρ. *pāk-· προσέτι *pāz-, βλ. πάμος, πῆγνῶμι.

πάσσω, ἀττ. πᾶττω, μέλλ. πᾶσω, ἀόρ. ἐπᾶσσω *πασπαλίζω, ἐπιθίτω τι λεπτῶς τετριμμένον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας πράγματός τινος, περιχύνω, ραντίζω· ἐν τῇ γλῶσσῃ τῶν ὕφαντῶν σημαίνει *ὑφαίνει ὑφάσματα ἔχοντα ποικίλα σχέδια, διακοσμῶ, κεντῶ, πρ. χρυσόπαστος *ὁ πασπαλισμένος μὲ χρυσόκονον, ἐπίχρυσος, κεκοσμημένος μὲ χρυσόν, χρυσοῦφαντος, παστός, ὁ *νυμφικός θάλαμος, νυμφική κλίνη: συγγ. τοῖς: πῆν *πῆ καὶ πῆν ἐπὶ τοῦ κατὰπασσε καὶ καταπάσσειν· Ἡσύχ. (*q₁z-), ἐπιδ. ἐπιπῆν φάρμακον *πασπαλίζειν φάρμακον ἐπὶ τινος, πῆττα *πίτυρα· Ἡσύχ.· περαιτέρω ἴσως, ὡς προελθόν ἐκ τοῦ *q₁z-t-jō, συγγ. καὶ τῷ λατ. quatitō = στέλω, τινάσσω, πρ. μιν. ἱρλ. cith = λατ. furfur = πίτυρον (*q₁ōti-). Βλ. καὶ πῆτῶρον.

παστάς, -άδος, ἡ *εἰδος προπυλαίου ἢ προστόφου ἐμπροσθεν τοῦ οἴκου, κιονοστοιχία, θωμάτιον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἴκου, νυμφικός θάλαμος: ἐκ τοῦ *παρσταδ-, προσέτι παρστάς, -άδος, ἡ (: παρίστημι) *πᾶν τὸ πλησίον ἱστέμενον· τὰ ἐκατέρωθεν τῆς θύρας ὀρθία ξύλα ἢ μάρμαρα· ἐν τῷ πληθ. τὸ προπύλαιον ἢ προστόφον οἰκίας ἢ ναοῦ, στοά, κιονοστοιχία· πρ. ἀρχ. ἰνδ. pṛāśtām = προεξέχοντα νῶτα, προέχουσα ράχις, κορυφή, λατ. postis ἀρσ. = στύλος, παρστάς (*per-stis = προεξέχων), λιθ. pīštās, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pṛestъ = δάκτυλος παρ- + στῶ· ἴστασθαι.

παστός, ὁ "νυμφικός θάλαμος, νυμφική κλίνη", βλ. πάσσω.

πάσχω "δ,τι καὶ νῦν, πάσχω, ὑποφέρω", βλ. πένθος.

πάταγος, ὁ "δ,τι καὶ νῦν, πάταγος, κρότος", παταγέω "κάνω πάταγον, κρο-
τῶ", πατάσσω (μέλλ. πατάξω) "κτυπῶ, κρούω", πατάξ ἐπίρ. (ἔκλ. ὄνομ.
ἐν., πρ. πᾶξ) ἐπίρ. πρὸς ἀποδιώξιν πτηνῶν (σφράξ πατάξ): ἀβεβ. ἐτυμολ.
πατάνη, ἡ "εἶδος ἀβαθοῦς καὶ κεκλατυμένου ἀγγείου" (> λατ. patina): μάλ-
λον κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ *πετάνα, πρ. πέντακτος, πάταχον, κατ' ἀφομ. πά-
ταχον "ποτήριον ἐκπέταλον" Ἡσύχ., καὶ λατ. patena=ἡ πρὸς θυσίαν φιά-
λη, χεττ. pitlar=πινέκιον, ἐπιάτων ρ. *pet=ἐκτείνειν, βλ. πετάνημι,
πέταλον κ.τ.λ.

πατέομαι (μέλλ. παύσονται, ἀόρ. ὁμ. πᾶσ(σ)ασθαι ἐκ τοῦ *πατ(σ)-) "γεύο-
μαι τροφῆς τινος ἢ ποτοῦ, τρώγω", ἀπαστος "ὁ ἀνευ τροφῆς καὶ ποτοῦ, μὴ
φαγῶν, νηστικός": συγγ. τοῖς: γοτθ. fōdjan, ἀρχ. γερμ. fuettan=τρέφειν,
fuotar=τρόφιμα, τροφή ζώων (*pēt-tom), ἀγγλοσαξ. fōstor=τὰ πρὸς τὸ
ζῆν ἀναγκαῖα (*pēt-trom) ρ. *pēt-, *pet- ἐπεκτετ. τύπος τῆς ρ. *pē-
βόσκειν κτήνη, τρέφειν, σιτίζειν, ἐν τοῖς: λατ. pē-ecō=βόσκω, νέμω, τρέ-
φω, pē-bulum (*pē-dhloim)=τροφή ζώων, βοσκή, pēpis, μεσοσπ. πανός "ἄρ-
τος", λατ. pēstor=ποιμήν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pasq (*pē-ecō), panti=βό-
σκω.

πατέω "δ,τι καὶ νῦν, πατέω, περιπατέω, βαδίζω, καταπατέω", βλ. 1 πάτος.

πατήρ (γεν. πατρός, αἰτ. πατέρα), ὁ "δ,τι καὶ νῦν, ὁ πατήρ, ἀπατέρων":
=ἀρχ. ἰνδ. pitā, ἀρμ. hair, πληθ. har-k', λατ. pater, -tris, ἀρχ. ἱρλ. aithir,
γοτθ. fadar, ἀρχ. γερμ. fater, νεογερμ. Vater. IE *pə-tēr προελθὼν ἐκ τῆς
λ. τῶν νηπίων *pa(pa), βλ. πάπα. — Ἐνταῦθα ἀνέγκυν καὶ τὰ: πάτριος
"ὁ ἀνέγκων εἰς τὸν πατέρα, πατρικός"—λατ. patrius, ἀρχ. ἰνδ. pītṛyaḥ πα-
τρως, γεν. -oḥ(F)ος, ὁ "ἀδελφὸς τοῦ πατρός", πατρικός "ὁ ἐκ τῶν προγό-
νων παραληφθεὶς, πατρικός, κληρονομικός": ἀρχ. ἰνδ. pītṛyaḥ, λατ. pa-
trius, ἀρχ. γερμ. faturoo (κοινὸν γερμ. *fahturja)=ἀδελφὸς τοῦ πατρός,
ἀρμ. yauway=μητρικός (προσέτι ἐπικ., ἰων. πατρώιος, ἀττ. πατρός "ὁ
ἀνέγκων εἰς τὸν πατέρα, ἐκ τοῦ πατρός τινος, προελθὼν ἢ κληρονομη-
θεὶς ἐκ τοῦ πατρός" [κυρ. σημαίνει "κληρονομικὴν κτῆσιν, πατρικὴν περι-
ουσίαν", ἐνθ' τὸ πάτριος "κληρονομικούς τρόπους, ἔξεις, συνηθείας"] πρ.
ἐπίσης Ἀπασούρια, τὰ "τρίημερος ἑορτή, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ἐνέγραφον
τοὺς παῖδας αὐτῶν εἰς τοὺς καταλόγους τῶν πολιτῶν", ἐκ τοῦ *ap-
patōr-Fia) ὁμοπάτωρ, ὁμοπάτριος "ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν πατέρα, ἐκ τοῦ
αὐτοῦ πατρός": ἀρχ. περσ. hama-pitar-, ἀρχ. σκανθ.-ἰολ. amfēdē=ὁμο-
πάτριος (πρ. πατήρ "ὁμοπάτριος") ἰων. πάτηρ, ἀττ. πάτρῃ ("πατρίδι";), ἢ
"ἡ πατρίς, χώρα τῶν πατέρων", πατρίς, -ίδος, ἢ=ῶσ. (πρ. λατ. patria)
πατρίδος, ὁ "μητρικός" (σχηματισθὼν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ μητρειά).

1 πάτος, ὁ "ἡ πεπατημένη ὁδός, ἀτραπός, τὸ ἁμονοπάτιον, πάτημα, βάδισμα,
ἀποπάτημα, ἀφόδευμα", πατέω (δ ἰδέ): ἐκ τοῦ *pəto, συγγ. τῷ ἀρχ. πρωσσ.
pintle=δρόμος μετακτ. τύπος *pəntos, βλ. πόντος, ὁ "θάλασσα". — Ἡ λ.
πάτος ἐν τῇ κληρονομηθείσῃ σημ. ἀτραπός, δρόμος" πρωτίτως ἀντικα-
τεστήθη ὑπὸ τῆς λ. ὁδός νέας σημ. ἐλαβεν ἐκ τοῦ πατέω: "κατεπάτησις"

«ἀλωνασιμένους» αἶτος κόνις, ἀπορρίμματα, κόπρος δάπεδον, πᾶνωμα μακρὸν ἐνδυμα, τὸ συρόμενον τμήμα (ἢ «οὐρά») τοῦ ἐνδύματος».

- 2 **πάτος**, τὸ ἔσθῃς, πέπλος, ἐνδυμα² : μᾶλλον ἐκ τοῦ **pr̥*-τος, συγγ. τῇ ρ. **(s)*pen-, ἐν τῷ ἀρχ. γερμ. *spinnen*, νεογερμ. *spinnen*=νῆθαι, κλῶθαι.

παῦλα, -ης, ἡ ἢ παῦσις, ἀνάπαυσις, σημεῖον ἀναπαύσεως², βλ. **πάω**.

παῦρος «μικρός, ὀλίγος, βραχύς, σύντομος» : ἐκ τοῦ **rau*-τος, συγγ. τοῖς : λατ. *parvus*=μικρός, *parum* (**parum*) = παλὸ ὀλίγον, *pauper*=πτωχός (**paio*-*patos*=ὁ κερδίζων ὀλίγα), *paul*(*i*)us, *pan-tus*=ὀλίγος, μικρός (=ἀρχ. γερμ. *fōh*=ὀλίγος), ἀρχ. γερμ. *few*, *fō*=ὀλίγος (ἀγγλ. *few*=ὀλίγοι) ρ. **rōu*-, **rou*-, βλ. **παῖς**.

παυσιωλή, ἡ ἢ ἀνάπαυλα, ἀνάπαυσις, ἀνακούφισις², βλ. **πάω**.

παῦω «κάμνω τι νὰ παύσῃ, παῦω, καταπαῦω, καταπραῖνω» ἀμτβ. (ὥς τὸ παύομαι) παῦω, σταματῶ, τελειώνω², ἀόρ. **παῦσαι** (> λατ. *pausō*, -āre, πβ. *pausa*=παῦσις), **παῦλα**, ἡ (δ *lā*), ὁμ. **παυσιωλή**, ἡ (δ *lā*) : ἴσως συγγ. τοῖς : ἀρχ. πρωσσ. *pausto* θηλ.=ἐγριος, ἀρχ. ἐσλ. *olaβ*, *ruast*=ἐρημιος, χέρος.

παφλάζω *δ,τι καὶ νῦν, **παφλάζω**, ἀναβράζω, κοχλάζω, κομπάζω, θορυβῶ², **πάφλασμα**, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, **πάφλασμα**, κόχλασμα (ἐπὶ βράζοντος ὕδατος)² : ἐκ τοῦ **bhlā*- (μετ' ἀναδιπλ. ὥς τὸ κα-χλάζω, βα-βράζω), συγγ. τοῖς : **φλέθων**, -ος, ὁ, ἡ ἢ **φλύαρος**, **λάλος**², **φλεθών**, -όνος, ἡ ἢ **φλυαρία**, **ματταολογία**², **φληθῶντα** ἢ **ληροῦντα**² ἢ **Ἡσύχ**, ἀρχ. γερμ. *ūs-er-ruhist*=λατ. *ēbullit*=ἀνακοχλάζει, κομπάζει, μεταπτ. τύποις : (**bhlōd*-) ἀρχ. ἱρλ. *indlaidi*=ἀλαζονεύεται, καυχᾶται, λεττ. *bīātu*, *bīāet*=φλυαρεῖν ρ. **bhlōd*-, **bhlā*- μᾶλλον ἐπεκτετ. τύπος τῆς ρ. **bhel*- = φουσῶν. Ἐνταῦθα ἀνήκει μᾶλλον καὶ τὸ **φλαδεῖν** ἀπρφ. ἀορ. β' (τοῦ ρ. **φλάζω**, δ *lā*) «διαρραγῆναι, διασχισθῆναι».

πάχνη, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, **πάχνη**, «παγωμένη» νυκτερινὴ ἢ πρωινὴ δρόσος, πηκτὸν αἶμα², **παχύνω** «παγώνω, κάμνω τι συμπαγές², βλ. **πάγος**, πβ. **πήγνυμι**.

παχύς, -εία, -ὺ *δ,τι καὶ νῦν, **παχύς**, χονδρός, παχύσαρκος, ὀγκώδης, πυκνός², συγκρ. ὁμ. **πάσσων**, ὑπερθ. **πάχιστος** **πάχος**, -εος καὶ -ους, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, **πάχος**² (κατὰ τὸ παχὺς ἀντὶ τοῦ **pl̥g*-χος), **πάχετος** «παχύς», **παχύνω** «καθιστῶ τι παχὺ, χονδρόν, βαρὺ» : ἐκ τοῦ ἸΕ **bhr̥g*-hús=ἀρχ. ἰνδ. *bahūh*=πυκνός, θαψιλής, ἀφθονός, πολὺς, πβ. *bahullā*=παχύς, χονδρός, πυκνός, μέγας (: ἑλλ. **παχυλῶς** ἐπίρ.), ἀβεστ. *bazah*- οὐδ.=ὄψος, βάθος (**bheag*-hos-, πβ. **πάχος**), χεττ. *raakul*=μέγας, ὥς οὐς.=πληθός, ἀρχ. γερμ. *bungo*=ρίζα φυτοῦ διωγκυμένη εἰς σχῆμα κρομμύου, λεττ. *bīāa*=πυκνός, παχύς, χονδρός (**bheag*-hus).

πεδᾶ (αἰολ., δωρ.), **πετᾶ** (δωρ. κατὰ τὸ μετὰ) πρόθ. ἐν συντάξει καὶ ἐν συνθέσει «μετά, ἐμέω² : μᾶλλον εἶναι ὄργαν. (ὥς τὸ λεττ. *pēc*=μετά, ἐκ τοῦ ἐπίρ. *pōdis*=ἐπειτα, ὄργαν. πληθ. τοῦ *pēs*=[χνος ποδός], συγγ. τῷ θ. **πεθ-** (βλ. **ποός**) ἐν τοῖς : **πέδων**, τὸ ἢ **βαρος**, γῆ², **πέζα**, -ης, ἡ ἢ **πούς**², **πεζός** «περιπατῶν, πεζός».

πέδη, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ **πέδη**, **ποδοπέδη**, **δεσμός**, **πέδωλον** «τρόπος θαματοῦ (ἐξημερώσεως) τῶν ἱππῶν², **πεδάω** «δένω διὰ δεσμῶν, δεσμεύω διὰ

πέδης*, *πέδαιον*, -ωνος, ὁ *ὁ συχναίως διὰ πέδης δεδεμένος δοῦλος, ἐν δεσμοῖς ὢν*: συγγ. τοῖς: ἄβεστ. *hibda-* = διπλοῦς δεσμός, λατ. *pedica* = πέδη, βρόχος, *compredēs* πληθ. = πέδαι (δεσμά) τῶν ποδῶν (οοπ-, εκ-, im-pediō), ἀρχ. γερμ. *fessera* = πέδη βασι. σημ. *δεσμός τῶν ποδῶν* (: *ped- = πούς, βλ. *πεδά*, *πέδιλον*), ἔπειτα *διαβε* τὴν ἔννοιαν γενικῶς τοῦ *δεσμοῦ*. *πέδιλον*, τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, τὸ πέδιλον, σανδάλιον*: συγγ. τῷ ποί, μᾶλλον ἐκ τινος θ. *pedi- πβ. κατὰ τὸν τύπον τὸ θρακ. *προ-πέδ-ιλον* = λατ. *pro-pedilla reptans*.

πέδον, τὸ *ἔδαφος, γῆ, τόπος, χώρα* (παρ' Ὀμ. ἐν χρήσει μόνον τὰ ἐπιρ.: *πέδονδε* *πρὸς τὴν γῆν, εἰς τὸ ἔδαφος, πρὸς τὰ κάτω*, *πεδόθεν* *ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τοῦ βυθοῦ, ἐξ ἀρχῆς*, πρὸς τοὺτοις ἀπαντᾷ ἐν συνθέσει: *δό-πεδον*, *θειλό-πεδον*, *ισό-πεδον*, *κραταί-πεδον*, *οἰκό-πεδον*, τὸ *οἰνοφόρος γῆ, ἀμπελών*: ἐκ τοῦ *IE* *pedom- ἀρχ. ινδ. *padāna* οὐδ. = βῆμα, ἴχνος τῶν ποδῶν, χεττ. *pedan* = θέσις, χωρίον, ἀρμ. *het* = ἴχνος ποδῶν, ἴχνος, ὁμβρ. *peřum* = λατ. *solum*, πβ. μιν. ἱρλ. *inad* = ἴχνος, τόπος (**eni-pedo-*)· μετὰ τοῦ *ῖ* θ. ἐν τοῖς: λατ. *peda* = *vestigium hūmānum*, λιθ. *pedā* θηλ. = ἴχνος ποδῶν. — Ὑνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ: *πεδίον*, τὸ *πεδιάς, κοκάμπος*, *πεδίον** (*παδι-νός* *ἐκίπεδος, ὁμαλός, πεδινός* ὁ ἀνήκων εἰς τὴν πεδιάδα* πβ. ἀρχ. σκανθ.-ισλ. *fit* = ὑγροὶ λαμῶνες, ἐκ τοῦ **pedjā*), *ἐμ-πεδος* *σταθερός, μόνιμος, στερεός (κυρ. ὁ τεθμελιωμένος ἐπὶ στερεοῦ ἰσάφους)*, *ἐμπεδόω* *καθιστῶ τι σταθερόν, ἐπιβεβαίω* (πβ. λατ. *oppidō* ἐπιρ. = *παντελῶς καθ'* ὁλοκληρίαν, ἐκ τοῦ **ob-* + **pedom*).

πέζα, -ης, ἡ *ὁ πούς* τὸ κατώτατον ἄκρον παντός πράγματος, κράσπεδον φορέματος* μικρὸν ἀλιευτικὸν δίκτυον*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *pādya* = ὁ ἀφορῶν εἰς τὸν πόδα, λατ. *acu-pedius* = ταχύπους (λιθ. *langva-pēdis* = ὁ ἔχων ἑλαφροὺς πόδας), ἀρχ. γερμ. *fissa* = ἐλιξ, δίκτυον, παγίς (νεογερμ. *Fitze* = βρόχος). — ὁμ. *πεζός* *ὁ περιπατῶν, πεζῇ πορευόμενος, πεζὸς στρατιώτης*, ἐκ τοῦ **ped-jós*, **χ-ος*, **-i-i-* = πορευόμενος, πβ. λατ. *ped-es*, *-i-i-* = ὁ πορευόμενος πεζῇ.

πείθομαι (ἀόρ. β' *ἐπιθόμην*, ὁμ. ἀπρφ. ἀόρ. β' *πεπιθεῖν*, *πιθέ-σθαι*, πρκ. *πέποιθα* *ἔχω πεποίθησιν [*ἐμπιστοσύνην*, *ἐμπιστεύομαι*]*) *ὅ, τι καὶ νῦν, πείθομαι, ὑπακούω*, ἐνεργ. (δευτερ. τύπος) *πείθω* (ἀόρ. *ἐπεισα*) *ὅ, τι καὶ νῦν, πείθω τινά, κάμνω τινά νά δεχθῇ τὴν γνώμην μου, καταπειθῶ τινά*, *πειθῶ*, γεν. -ός καὶ -ός, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, ἡ πειθῶ, πειστικότητα*, *πιθαρός* *πειστικός, καταπειστικός, ἐλκυστικός, ἀξιώσιμος, εὐπιστος*, *πιστός* (ἀντὶ **φιστος*) *ἐμπιστος, ἀξιώσιμος, πιστός* ὁ ἔχων ἐμπιστοσύνην (πεποιθήσιν) εἰς τινα*, *πίσινος* *ὁ ἔχων πίστιν (πεποιθήσιν, ἐμπιστοσύνην) εἰς τινα, πεποιθώς εἰς τινα* (ἐκ τοῦ **πισό-συνος* καθ' ἀπλολογίαν, ἐκ τοῦ **πίσος* *ἐμπιστοσύνη, πεποιθήσις* + *-συνο-* [πβ. *γηθό-συνος*, *εὐ-φρό-συνος*], *IE* **tiupo-*), *πίστις*, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, πίστις, ἐμπιστοσύνη, πεποιθήσις*, ὁμ. (Ὀδ. υ 23) *ἐν πείρῃ* *ἐν ὑπακοῇ, κατακραύονσι* (**πειθ-σ-*, πβ. *εὐ-πειθής* *ὁ προθύμως ὑπακούων, εὐπειθής* καὶ τὰ λατ. ἔχοντα θ. μετὰ τοῦ *-s*: *fīdus* = πιστός, *foedus* = συμμαχία, συνθήκη): ἐκ τοῦ *IE* **bheidhō* = λατ. *fīdō*, *fīsus sum*, *-ere* = θαρρῶ, πέποθα, ἐμπιστεύομαι *fīdūcia* = πίστις, πεποιθήσις, *fīdēs* = πίστις) πβ. ἀλβ. *bē* θηλ. = ὄρκος (**bhoiðhā*), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *bēda* = ἀνάγκη

(*bheidhā), bēdo, bēditi=ἀναγκάζειν (=γοῦθι. baidjan, ἀρχ. γερμ. beiten =ἀναγκάζειν).

πείνη ἰων., παλ. ἀττ., πείνῃ, ἡ νεοαττ. *δ,τι καὶ νῦν, πείνα, λιμός*, πεινώω *ἔχω πείναν, πεινώ*, πειναλός *δ,τι καὶ νῦν, πειναλός, αἰμασμένος, πεινασμένος*, ἰων. γεωπεινης, ὁ *δ πένης εἰς γαίας, κεκτημένος ὀλίγην γῆν* : ἂν προέρχεται ἐκ τοῦ *πεν-jā, ἴσως εἶναι συγγ. τοῖς : πενῖα, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, πενία, πτωχεία, ἔνδεια*, πένης, -ητος *πτωχός, ἀπορός*, πένομαι *ἔχω ἔλλειψιν τινος, εἶμαι ἐνδεής, διατελῶ ἐν πτωχείᾳ, εἶμαι πτωχός* μοχθῶ, ἐτοιμάζω*..

πεῖρᾶ, λεοβ. **πέρρᾶ** (*περjā), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ πείρα, ἐμπειρία, ἀπόπειρα, δοκιμή*, πειράω, πειράζω *ἀποπειρώμαι δοκιμάζω*, ἐμπειρος *ὁ ἔχων πείραν πράγματός τινος, πεπειραμένος, ἡσκημένος εἰς τι, ἐμπειρος* (ἐμπερης, ἐμπέραμος *ἐμπειρος*), ἐμπειρίᾳ, ἡ *ἡ ἐκ τῆς πείρας γνώσις, πείρα, ἐμπειρία*, πειράτης, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, πειρατής, ληστής τῆς θαλάσσης* : συγγ. τοῖς : λατ. perī-tus=ἐμπειρος, ἐπιστήμων, perī-culum=κίνδυνος, comperitō =μανθάνω, πληροφοροῦμαι, experior=ἀποπειρώμαι, δοκιμάζω, ἐξετάζω, orperior=ἀναμένω, περιμένω πβ. καὶ ἀρχ. π'orj=ἀπόπειρα, δοκιμή (τὸ *ph- δι' ἐκφραστικούς λόγους)· ρ. *perēi-, *perī- ἐπεκτετ. τύποι τῆς ρ. *per- = εἰσδύειν, διεισδύειν, διαπερᾶν, βλ. παίρω.

πεῖραρ (*περ-Fg-), Πίνδ. **πείρας**, ἀττ. **πέρας** (δευτερ. τύπος πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ *-ραρ), γεν. **πείρατος** (*περ-Fa-t-) καὶ **πέρατος**, τό, γεν. πληθ. λεοβ. **περράτων** *τέλος, ἄκρον, τέρμα, πέρας*, ὅμ. **ἀπείραν** (Ἡσύχ. **ἀπέραν**), -σος *ὁ ἄνευ πέρατος, ἀπέραντος, ἀτελείωτος* (ἀπειρέσιος καὶ ἀπερείσιος *ἄνευ πέρατος, ἀπέραντος, ἀτελείωτος*, ἐκ τοῦ *ἀπείρετος), πολυπείρων, -σος *ὁ ἔχων πολλὰ πέρατα, ἀμέτρητος, ἀναρίθμητος*, πειραίνω, ἀττ. **περαίνω** *φέρω εἰς πέρας, ἐκτελῶ, συμπληρῶ, τελειώνω* : **IE** *per- = ἀπὸ (πρό) τινος (μέχρι τοῦ τέλους), βλ. **περῖ**, ταυτόσημον τῷ *per- = εἰσδύειν, διεισδύειν, διαπερᾶν, βλ. **παίρω**. — **Τά :** **πειρήσαντα** ('Οδ. χ 175 καὶ 192) *δέσαντες σφιγκτὰ διὰ δεσμοῦ*, **πείρατα**, τὰ *ἄκρα (κόμβοι) σχοινίων* ('Οδ. μ 51) συσχετίζονται πρὸς **τά :** ἀρχ. ἰνδ. bār-van- οὐδ.=κόμβος, ἄρμος, διάρθρωσις, τμήμα, χρονικὸν σημεῖον, rāta- ἀρσ., rātu-q- οὐδ.=κόμβος, διάρθρωσις, μέλος (μᾶλλον ἐξαρτώμενον ἐκ τινος αὐθιποσταίου ἤδη **IE** τύπου). **Πβ.** **παίρω**.

παίρινος (ἐν χρήσει μόνον ἡ αἰτ. **παίρινθα** 'Οδ. ο 131, 'Ιλ. Ω 190), ἡ *κάλαθος φερόμενος ἐπὶ τῆς ἀμάξης καὶ χρησιμοποιοῦμενος διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν τῶν ἐφοδίων (τροφίμων ἢ ἄλλων πραγμάτων)* : μᾶλλον εἶναι προσλ.-αἰγ.

παίρω (*perjā· μτχ. **πεπαρμένος**) *διαπερῶ ἐντελῶς, διατρυνῶ, διασχίζω* : =ἀρχ. κιοκ. σλαβ. na-perjъ, -periti=διατρυνᾶν πβ. **περῶν** *διαπερῶ, διέρχομαι*, **διαμπερῆς** *ὁ διαπερῶν ἐντελῶς (κπέρα γιὰ πέρας)*, **περόνη**, ἡ *πᾶν πρᾶγμα ὀξὺ κατάλληλον πρὸς διατρύπησιν, περόνη, πόρπη, κιαρφέ-τσα*, πόρος, ὁ *ὁδός, διάβασις, πέραμα, κπέρασμα, δέξοδος*, ἐν τῷ πληθ. πόροι, οἱ *δ,τι καὶ νῦν, πόροι, εἰσοδήματα, πρόσοδοι*, ὅμ. **πορεῖν** *προμηθεύειν, παρέχειν* (πέρωται *εἶναι δεδομένον [ῥωσιμένον] ὑπὸ τῆς τύχης ἢ τῆς μοίρας, εἶναι πεπωμένον*, μτχ. **πεπωμένος**), **πορεύω** *ἄγω, φέρω, ἐφοδιάζω, προμηθεύω* μέσ. **πορεύομαι**, **βαδίζω**, **ταξιδεύω**, **πορίζω** *ὁδηγῶ,

φέρειν, μεταφέρειν, προμηθεύειν*, πορθμός, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, πορθμός, διάβασις, πέρασμα, στενὸν θαλάσσης*, πορθμεύς, ὁ *ὁ ἀνθρώπος τοῦ πορθμείου (πέραματος), καύτης*, πορθμεῖον, τὸ *τόπος κατάλληλος πρὸς διαπόρθμεισιν, πόρος, πέραμα, λήμβος ἢ πλοῖον διαπορθμεισσεως*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rīpati=διαπεραιοῖ, συνοδεύει, προάγει, rākāyati=διαπορθμεύει, διαπεραιοῖ, ἀρμ. horidan=ἀπέρχεσθαι, herian=τὸ «τρυπητήρι, σουβλί», λατ. portō=βαστάζω, ἄγω, κομίζω, φέρω (*poritō, συγγ. τῷ ἐπαναληπτικῷ *porējō), γοτθ. farjan, ἀρχ. γερμ. faran (νεογερμ. fahren)=ταξιδεύειν (*porējō), μεταβιβ. ἀρχ. γερμ. fuosen (νεογερμ. fūhren)=ἄγειν, ὀδηγεῖν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pęto, pętati=ἐκτασθαι, ἀλβ. rīṭ(e) θηλ.=κάλαμος (*pētā), rīṭate=ἄκανθα, ἔροϊ, ἔροϊ=διατρυνῶ, διακιντῶ, διαπερῶ (*da-rērejō)· πβ. ΙΕ *rētus=φόβος, πόρος, δόδος, ἐν τοῖς: λατ. portus=θύρα, λιμὴν, ἀβεστ. pęrtuṣ=πόρος, διάβασις, gall. rēu-, ἀρχ. γερμ. furt, νεογερμ. Furt=πόρος, διάβασις· ρ. *pēt=εισοδεύειν, διεισοδεύειν, διαπερᾶν (ταυτόσημος τῇ *por=διά, διὰ μέσου, βλ. περί, πείραρ)· πβ. πείρα.

πέισα, -ης, ἡ *ἡ πειθῶ, ὑπακοή, καταπράνουσις, καθησούχαισις*, βλ. πείθομαι. πέισμα, -ατος, τὸ *καλώδιον, χονδρὸν σχοινίον, «καταβόσκωνον» (ἐκ τοῦ *πενσμα ἀντὶ τοῦ πρωτοελλ. *πενθ-μα): ρ. *hēandh=δένειν, βλ. πάθη, πβ. πενθερός. — πάσμα, τὸ *ὁ μίσχος* ('Ἡσυχ.) ἀντὶ *πάσμα, ΙΕ *hēydhmaz' τὸ πείσμα *μίσχος* ('Ἡσυχ.) κατὰ συμφωρὸν ἐκ τῶν πάσμα καὶ *πέσμα. πέσκος, αἰολ. πέσκος, -οῦς, τὸ *ἔριον προβάτου ἀκατέργαστον, ἔγκος ἐρίου, θορά*: ἐκ τοῦ ΙΕ *pēkos=πᾶν τὸ κεκαρμένον=λατ. pecus, -oris οὐδ.=τὰ κτήνη· πβ. λατ. pecu, -ūs, pecus, -udis θηλ.=τὸ κτήνος, ζῶον, ἀρχ. ἰνδ. pśu, pśu οὐδ., pśāḥ ἄρσ.=κτήνος, γοτθ. faihū=χορῆμα, περιουσία (πβ. λατ. pecū-nia, pecū-lium), ἀρχ. γερμ. fihu=κτήνη, λιθ. pekus (παλ. οὐδ.)=κτήνη. Πβ. πέσκω, πέσκος καὶ διὰ τὴν σημ. πόκος, ὁ *ἔριον προβάτου ἀκατέργαστον*, ἀρμ. aw=τὸ δέρμα προβάτου (*pōku;).

πέσκω (πέσκετε 'Οδ. σ 316 κατὰ μετρ. ἔκτασιν), μετχ. μέσ. ἄρσ. πεζόμενος *κτενίζω, κουρεύω*, πόσκος, ὁ *ἔριον προβάτου ἀκατέργαστον, τολύπη («τουλούπη») ἐρίου*, ποιλῶ *κουρεύω*: ἐκ τοῦ *pēkō=λιθ. pēḥ, pēḥti=τίλω, μαζῶ, ἔλω ἐκ τῆς κόμης, «τραβῶ ἀπὸ τὰ μαλλιά», ἄττ. παντέω *κτενίζω, κουρεύω*, λατ. pectō=κτενίζω, ἀρχ. γερμ. fēhtan, νεογερμ. fēchten=πλέκειν· πβ. καὶ λατ. pecten οὐδ.=τὸ «κτένι» (βλ. κτεῖς), ἀρχ. γερμ. fahs=θρίξ, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. fōht=πρόβατον, ἀλβ. rīht=ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου ζαίνει τις τὸ λίνον, ἴσως ἀρχ. ἰνδ. pākṣman- οὐδ.=βλεφαρίδας, θρίξ, ΙΕ *pēk-, βλ. πέκος, κτεῖς.

πέλαγος, γεν. -ας καὶ -ους, τὸ *ἀνοικτὴ θάλασσα, πέλαγος* (κυρ. *ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης*, πβ. 'Οδ. ε 335 ἀλός ἐν πελάγεσσιν, λατ. equor), πελαγίζω *σχηματίζω πέλαγος, πλημυρῶ διαίρχομαι τὸ πέλαγος*, πελάγιος *ὁ ἀνήκων εἰς τὸ πέλαγος*: συγγ. τοῖς: ἡρακλ. πλάγος, τὸ *ἡ πλευρά, τὸ πλάγιον μέρος*, πλάγια, τὰ *ὅ,τι καὶ νῦν, αἱ πλευраί, τῇ πλάγια μέρη*, πλάγιος *ὅ,τι καὶ νῦν, πλάγιος, λοξός (κυρ. ὁ στρέφων πρὸς τὴν πλευράν)*, λατ. plaga θηλ.=δικτυον, σκέπη, κάλυμμα· χώρα, τοποθεσία, plagula=φύλλον χάρτου, ἀρχ. γερμ. flah, νεογερμ. flach=ἐπίπεδος, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. flōki ἄρσ.=εἶδος πλατέος ἰχθύος, ἡ ἐγλώσσα· ρ. *p(e)lāg=ἐπίπεδος, ἐκ-

τείνειν, ἀπλώνειν, ἐπεκτατ. τύπος τοῦ **pelā-*, βλ. *πέλανος*· πβ. **p(e)lāq-*, βλ. *πλάξ*.

πελάθω, πελάζω *ἔρχομαι πλησίον, πλησιάζω*, βλ. *πέλας*.

πέλανος, ὁ *στρογγύλον πλακοῦντιον ἐκ μείγματος ἀλεύρου, ἐλαίου καὶ ὕδατος προσφερόμενον ὡς θυσία εἰς τοὺς θεούς, πᾶν πυκνὸν ὕγρον οἰασθήποτε συστάσεως, λεπτὸν νόμισμα* (πβ. ὑποκορ. *πελάχνηο*], τὸ *λεπτή, ἀβαθὴς λευάνη*]: συγγ. τοῖς: λατ. *plā-nus*=ὀμαλός, ἐπίπεδος, ἀβαθὴς=λιθ. *plōnus*=ἰσχνός, λεπτός, πβ. gall. **plāno-* ἐν τῇ λ. *Mediolanum*· πβ. **plā-to-* ἐν τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. *lār*=τὸ πρόθυρον, ἔδαφος, μιν. γερμ. *vlug*=ἔδαφος, λειμῶν, ἐσπαρμένος ἀγρός· ρημ. λιθ. *plōju*, *plōti*=πλατύνειν διὰ κτυπήματος τῆς παλάμης, μεταπειθεῖν· ρ. **pelā-*=ἐκτείνειν, ἀπλώνειν, πβ. ἐπεκτατ. τύπους **pelāg-*, **pelāq-*, βλ. *πέλαγος*, *πλάξ* καὶ πβ. *πλάθανον*, *πλάτανος*, *πλατὺς*, *πλήσσω*.

πελαργός, ὁ *ὄ,τι καὶ νῦν, ὁ πελαργός*, ὑποκορ. *πελαργιδεύς*, -έως, ὁ *νεοσὸς πελαργοῦ*: ἐκ τοῦ **pelaf(o)-* *φαιός, ἡκριζοφί* (βλ. *πελιτνός*)+*arg-* *λευκός*.

πέλας ἐπίρ. *ἐγγύς, πλησίον* (**pelas*), *πελάθω* (ἀόρ. *ἐπλάθην*) *ἔρχομαι πλησίον, προσεγγίζω, πλησιάζω*, *πελάζω* (λαοβ. *πλάζω*), ἐπικ. ἀόρ. *πελάσσαι* *ἔρχομαι, πλησιάζω, προσεγγίζω*· φέρω τι πλησίον, κάμνω τι νὰ πλησιάσῃ* (πάντας... *πέλασε χθονί* [Ἰλ. Μ 194] *πάντας ἔρριψε κατὰ γῆς*, ἐ... *ὀδύνησι πελάζειν* [Ἰλ. Ε 766] *φέρειν αὐτὸν εἰς ὀδύνας [πόνους]*], προσέτι ἐν τῇ προϋποτιθεμένῃ βας. σημ. *κτυπεῖν, πλήττειν*), *πελάτης*, ὁ *ὁ πλησιάζων, γείτων, μισθωτός*, *πύλαμαι* (**pel-**) *ἔρχομαι πλησίον, προσεγγίζω*, *πύλνω* *φέρω τι πλησίον τινός*, *πλήσιος* *ὁ ἐγγύς τινος εὐρισκόμενος, γειτονικός*, *πλησίον*, *δωρ. πλάτιον* ἐπίρ. *ἐγγύς, «κοντά», πλησίον* (ἐκ τινος **πλά-*· ἐγγύτης*), *ἀπλητος*, *δωρ. ἀπλάτος* *ὅν οὐδεὶς δύναται νὰ πλησιάσῃ, ἀπροσπείλαστος, τρομερός, φρικώδης*, *πλάτις*, ἡ *ἡ σύζυγος*· ρ. **pelā*=προσκραύειν, πλησιάζειν, ἐγγίζειν, συγγ. τῷ **pel-*=ὠθεῖν, πλήττειν ἐν τοῖς: λατ. *pellō* (**pel-nō*)=ὠθῶ, πλήττω, ἑλλ. *ᾄ-πελλα* (ὁ *lβῆ*).

πέλεθος, ὁ *κόπρος ἀνθρώπου, περίττωμα*, βλ. *σπέλεθος*.

πέλεθρον, πλέθρον (πλήθρον Ἡσύχ.), τὸ *τὸ πλέθρον, μέτρον μήκους περιέχον 100 ἑλλ. πόδας, ἥτοι τὸ ἕκτον τοῦ ἀρχαίου σταδίου, καὶ μέτρον ἐπιφανείας περιέχον 10.000 τετραγωνικούς πόδας, ἥτοι 950 τετραγωνικά μέτρα*, *ᾄ-πέλεθος* (Ἰλ. Α 354) *ἀμέτρητος, ἀπειρος*: ἴσως μετ' αἰολ. π- ἀντὶ τ- συγγ. τῷ *πέλω* *εἶμαι ἐν κινήσει, στρέφομαι*, πβ. ὁμ. *τέλσον ἀρούρης* *ἡ αὐλαξ τῶν συνόρων, τὸ σύνορον (κυρ. τὸ σημεῖον τοῦ ἀγροῦ, ἐνθα ἐστρέφετο τὸ ἄροτρον)*.

πέλεια, πελειάς, -άθος, ἡ *ἡ ἀγρία περιστέρη*: συγγ. τῷ *πελιτνός* (*πελιτνός*) *μαυροκίτρινος*, *κληθεῖσκα* αὐτῷ λόγῳ τοῦ χρώματος, ὡς τὸ λατ. *palumbus* (-us)=ἡ φάσσα (εἶδος μεγάλης ἀγρίας περιστερᾶς). — Ἐνταῦθα ἀνήκουσι ἐπίσης αἱ λ.: *πέλεια*, *πελειάδες*, αἱ *ἕρπαιαι τοῦ ἱεροῦ τῆς Δωδώνης, ἔχουσαι προφητικὰς ἰκανότητας, κυρ. αἱ ἔχουσαι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς πολιάς (τὴν κόμην λευκήν), γραῖαι*, πβ. *πέλειος* *γέρων* (Ἡσύχ.) καὶ ἄλλ. *plak*=ὁ γέρων, πρεσβύτατος.

πελεκάν, -ἄνος, ὁ καὶ πελεκίνος, ὁ "καρυδάτιον πτηνόν, ὁ πελεκάνος", πελεκᾶς, -ἄντος, ὁ "ὁ δρυοκαλάπτης": συγγ. τῷ πέλεκυς.

πέλεκυς, γεν. ἰων. -εως καὶ ἄττ. -εως, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ πέλεκυς, τὸ «τσεκούρι» (λεσβ. "σφύρα", πρ. τὸ ἐν ἐπιγρ. σφύραπέλεκυς, ὁ "πέλεκυς χρησιμοποιούμενος καὶ ὡς σφύρα"): ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ: ἀρχ. ἰνθ. παταύη, παταύη δρσ.=πέλεκυς, δάνειον ἐκ τινος ἀσιατ. γλώσσης, πρ. βαβυλ.-ἀσσυρ. pilaqu=ἐγγχειρίδιον, ξιφίδιον καὶ τοχ. A. rogat, ὁσσετ. farat=πέλεκυς, δάνειον ἐκ τοῦ μων. σογδ. καὶ νοτιοδυτ. παρσ. *pataθ=πέλεκυς. — 'Ενταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: πελεκυάω (*πελεκFάω 'Οδ. ε 244 πελέκκησεν), μεθομ. πελεκάω "λοξεύω διὰ πελέκως, πελεκῶ", ὁμ. πέλεκκον (*πελεκF-ον), τὸ "λαβὴ (αστειλάρια) πελέκως", πελεσκίζω "ἀποκόπτω διὰ πελέκως, ἀποκεφαλίζω". Πρ. πελεκάν.

πελεμίζω (ὁμ. ἀόρ. πελεμίξα, καθ. πελεμίχθην) "θέτω εἰς κίνησιν, πάλ-λω, σείω, κάμνω τι νὰ τρέμῃ" καθ. σείομαι, κλονίζομαι, τρέμω": ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: πόλεμος (καὶ πτόλεμος, πρ. κύρ. ὄν. Τριπτόλεμος, Πτολεμαῖος καὶ π[ι]τόλις), ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, πόλεμος, μάχη", συγγ. τῷ γοτθ. usfilma=πεφοβημένος, «φοβισμένος» καὶ usfilmaei=τρόμος, φόβος, ἐκπληξίς: ρ. *peleam-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *peil-, βλ. πάλλω.

πελιτνός, ἰων. παλιτνός "ὅ,τι καὶ νῦν, πελιτνός, μαυροκίτρινος", πελιός "ἄχρους, ὠχρός, ὑπομέλας μελανοκίτρινος" (*πελι-Fός:), πελλός "σκοτεινόχρωμος, φαιός" (*πελνός:), πολιός "ὑπόλευκος, φαιός, ψαρός, γέρων, σιβάσμιος, λαμπρός" (*πολι-Fός:), πιλνός "φαιόν. Κύπριοι" 'Ησυχ. (μετὰ νεωτ. -νο- κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἀρσνός "σκοτεινός, μέλας" κ.τ.λ.), μακεδ. πέλλης "τεφρώδης" 'Ησυχ.: πελιτνός ἀντὶ *πελιτνός=ἀρχ. ἰνθ. paliatē (θηλ. paliknē ἐκ τοῦ *-τοF- = ἄλλ. *πελιτνια)=πολιός, ψαρός, γέρων, ἀρμ. alik'=λευκὴ θρίξ, λευκὴ κόμη, λατ. pallidus=εἶμαι ὠχρός, pallidus=ὠχρός: palumbus=ἡ φάσσα (εἶδος μεγάλης ἀγρίας περιστερᾶς), pullus=ὑπομέλας, ἀρχ. ἰρλ. Paith=φαιός (*pleitos), ἀρχ. γερμ. falo=πελιτνός, ὠχρός (ΙΕ *pel-γο-), λιθ. palinas=ὠχροκίτρινος, ἀρχ. ἐσκλ. σλαβ. plav=λευκός ρ. *pel-, βλ. πέλεια" πρ. πηλός. — 'Ενταῦθα ἀνήκει ἴσως καὶ ἡ λ. Πέλωψ ὡς σημαίνουσα "ὁ ἔχων σκοτεινὴν ὄψιν" (ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ πρώτου πληθυσμοῦ, ἐχούσης σκοτεινὴν [μαύρην] κόμην).

πελίχνη, ἡ "λεκάνη ἐκ ξύλου, σκαρδάρα", βλ. πέλλα.

πέλλα, ἰων. -ης ἡ "λεκάνη ἐκ ξύλου, κάδος, εἰς τὸν ὅποιον «ἐρμέγουν» τὸ γάλα, σκαρδάρα" (*pelja ἢ *pelFja, *πηλFja:), πελλίς, -ίδος, ἡ "λεκάνη, κάδος" (τὰ δύο -λλ- προήλθον ἐκ τοῦ τύπου πέλλα), πελλίη, ἡ, πέλιξ, ἡ, ὑποκορ. πελίχνη, ἡ "λεκάνη ἐκ ξύλου" (τὸ τέρμα τῆς λ. [-ίχνη] κατὰ τὸ πέλιξ, κυλίχνη), ὁμ. πήληξ, -ηκος, ἡ "ἡ περικεφαλαία, τὸ κράνος" (*πηλF-:); συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνθ. pēlanī=εἶδος σκεύους, λατ. pēlvis=λεκάνη, κάδος (*pēlvis)· σύγγ. ἴσως καὶ τῷ ἀγγλοσαξ. full=ποτήριον. 'Ισως συγγ. τῇ ρ. *pel-=δέρμα (βλ. πέλμα, λατ. pellis), ἀν ἀρχαῖως ἐσθμαινεν "ἀγγεῖον (δοχεῖον) κατασκευαζόμενον ἐκ δέρματος ἢ βύρσης".

πέλλυτρον, τό, συνήθ. ἐν τῷ πληθ. πέλλυτρα, τὰ "ἱμάντες (δεσμοί) περὶ τοὺς πόδας περιελισσόμενοι (δεδεμένοι)": *pelθ- (βλ. πούς, πέδilon) + *Fλθ-τρον: εἰλίσσω.

πέλμα, -ατος, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, τὸ πέλμα, τὸ ὑποκάτω τοῦ ποδὸς ἢ τοῦ ὑποδύματος μέρος*: συγγ. τῷ ἀγγλοσαξ. *filmen*=μικρὸν καὶ λεπτὸν δέριμα, μεμβράνη· πβ. **pel-so-* (**pel-si-*) ἐν τοῖς: αἰτ. κληθ. *πέλλας* *δέρματα*, *πελλο-ράφος* *ὁ συρράπτων δέρματα*, λατ. *pellētius* (δάνειον ἐκ τῆς λατ.:), λατ. *pellis*, ἀρχ. γερμ. *fel*, γεν. *fellea*, νεογερμ. *Fell*=δέριμα, δορά (**pel-no-*). Πβ. προσέτι *ἐρυσίτελας*, *ἐπιπλοος*, *πέλλα*, *πέλτη*. — ρ. **pel-*=δέριμα, ἴσως συγγ. τῷ *(s)*pel-*=σχίζειν (ἀρχ. γερμ. *spalten*, νεογερμ. *spalten*=σχίζειν)· πβ. *πέλλα*.

Πέλοψ, -οπος, ὁ *ὁ ἔχων σκοτεινὴν ὄψιν ἥρως, υἱὸς τοῦ Ταντάλου*, βλ. *πελιτνός*.

πέλτη, ἡ *μικρὰ ἑλαφρὰ ἀσπίς ἀνευ γύρου· σῶμα πελταστῶν· ἀκόντιον; ἰκοντάριον*, *πελτάζω* *ὀπηρετῶ ὡς πελταστής (τ.ἔ. ἑλαφρῶς ὤπλισμένος στρατιώτης)*, *πελταστής*, -οῦ, ὁ *στρατιώτης φέρων πέλτην (τ.ἔ. ἑλαφρὰν ἀσπίδα)*, *πελταστικός* *ὁ ἡσυχῆμένος εἰς τὴν χρῆσιν τῆς πέλτης, ἐμπειρος πελταστής*, *πελταστικός*, τὸ *οἱ πελτασταὶ* (πβ. *πάλη* *γέρον* Ἡσύχ.): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *paṭh*=ἐσθής, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *plato*=λινὸν ὄφασμα, ὀδόνη· ρ. **pel-t-*, συγγ. τῷ **pel-*, βλ. *πέλμα*.

πέλω, *πέλωμαι* (π-αἰολισμός) *εἶραι ἐν κινήσει, στρέφομαι περὶ τι, λατ. *variare**, ἀόρ. *ἐπλετο*, μτχ. *περι-πλόμενος*, ἐνεστ. *περι-τελλόμενος* *περιστρέφόμενος*, κρητ. *τέλωμαι* *ἔσομαι*, κυρηγ. *τῶται* *ἔσται*, ὁμ. *τελέθω* *ἐμφανίζομαι, ἔρχομαι εἰς τὸ εἶναι, εἶμαι, γίνομαι* (βλ. ἐπίσης *τέλος*, *τέλειος*, *τέλειος*, *τέλειος*, *τέλειος*)· ἡττοιμα. τύποι: *πόλος*, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, πόλος, ἄξων, σημεῖον ἀκίνητον, περὶ ὃ στρέφεται τι· γῆ ἀναστρεφόμενη διὰ τοῦ ἀρότρου*, *πολέω* *ἀναστρέφω τὴν γῆν διὰ τοῦ ἀρότρου, ἀροτριῶ· ἀμτβ. περιφέρωμαι, συχναίω, κατοικῶ*, *πολέω* *περιφέρωμαι, διάγω, διατρίβω· μτβτ. ἀνασκευάπτω διὰ τοῦ ἀρότρου, ἀροτριῶ*· *πολέομαι* *περιφέρωμαι εἰς τινα τόπον, συχναίω* (ἐκ τοῦ **πολέομαι*), *ἀμφι-πόλος*, ὁ *ὀπηρετής* (= λατ. *apoulus*· πβ. *αἰπέλος*, *βουπέλος*), *ἐμπολή*, ἡ *ἐμπόρευμα, ἐμπόριον*, *ἐπι-πολής* *ἐπίρ*. *ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, εἰς τὸ ἄνω μέρος* (πβ. *ἐπιπλαν*)· ἐκ τοῦ *IE* **q***aiō*=ἀρχ. ἰνδ. *cāti*=κινεῖται, ὁδοιπορεῖ, ὠθεῖ, δίδωκει, λατ. *colō*=ἐνοικοδομῶ, καλλιεργῶ, κατοικῶ, ἐπιμελοῦμαι, θεραπεύω, λατρεύω, τιμῶ, ἀλβ. *eje*=ἀναστρέφω, στρέφω, φέρω (κ' *et*=φέρω, βασιτάζω=πολέω, *IE* **q***oiēō*)· πβ. ἀρχ. ἰνδ. *cāra*=βάδισμα, ὁδός, *dinv-karā*=ἥλιος, λατ. *inquirāus*=ἐνοικος, κάτοικος, ἀρχ. ἰρλ. *cu*=ὄχημα, ἀρχ. πρωσσ. *kele*=τροχός, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *kolō*, γεν. *koloso*=τροχός· ρ. **q***ei-*=στρέφειν, περιστρέφουσαι· βλ. *κόκλος*, *κόλιν*, *πέλεθρον*, *τέλος*, *τέλειος*.

πέλωρ (ἐν χρήσει μόνον ἢ ὀνομ. καὶ αἰτ.), τό, *πέλωρον*, τὸ *τὸ τέρας, τὸ παρὰ φύσιν μέγα καὶ ὑπερφύς, θηρίον*, *πελώριος*, *πέλωριος* *τερατώδης, ὑπερμεγέθης, πελώριος*: τὸ π-αἰολισμός, πβ. *τέλωρ* *πελώριον, μακρὸν, μέγα* Ἡσύχ.· *πέλωρ* καὶ *τέλωρ* εἶναι κατ' ὄνομ. ἐκ τοῦ **πέλωρ*, *τέλωρ· *IE* **q***aiō*: **q***aiō* ἐν τῷ ἑλλ. *τέρας*, τὸ *ἀσάκινον σημεῖον, ἀσύνθηδες φυσικῶν φαινόμενων, θαῦμα, τέρας* (δ *lō*).

πεμπάζω *ἀριθμῶ (λογαριθμῶ) ἐπὶ τῶν πάντε διακτύλων, ὑπολογίζω*, *πεμπάζω*, -άζος, ἡ *πεντάς· σῶμα ἐκ πάντε στρατιωτῶν*, *πεμπαστής*, -οῦ, ὁ *ὁ ἀριθμῶν (λογαριθμῶν)*, βλ. *πάντε*.

πεμπταῖος ὁ κατὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν*, πέμπτος ὁ,τι καὶ νῦν, ὁ πέμ-
πτος εἰς τὴν σειράν*, βλ. πέντε.

πέμπω (πρκ. πέπομφοι) ὁ,τι καὶ νῦν, πέμπω, στέλλω, ὁδηγῶ, συνοδεύω*,
πομπός, ὁ ὁδηγός, φρουρός, συνοδός*, πομπή, ἡ ἢ ὁδηγία, συνοδεία, τὸ
πέμπειν τινά εἰς τὴν πατρίδα, ἡ ἀποστολή, ἐορταστικὴ (θρησκευτικὴ) πομ-
πῇ* (> λατ. pompa), πομπεύς, ὁ ὁδηγός, συνοδεύων, λαμβάνων μέρος
εἰς πομπήν*, εὐπέμπτος ὁ εὐπεμπτος, εὐκόλως ἀποσταλλόμενος*: ἀβεβ.
ἐτυμολ.

πέμφει, -ίγος, ἡ ἡ πνοή, φύσημα, ψυχὴ (κυρ. πνοή τῆς ψυχῆς), θύελλα, στα-
γών, φλύκταινα, φυσαλλίς*, πεμφίς, -ίδος, ἡ=ὥσ., πομφός, ὁ ἡ φλύκταινα
ἐπὶ τοῦ δέρματος, τὸ κυρτὸν τῆς ἀσπίδος*: συγγ. τῇ ἡχοιμ. ρ. *ba^hmbh-
καὶ *ba^hmbh=ἐξογκοῦσθαι, πρ. βέμβει, προσέτι: λιθ. bambulis=φυσαλ-
λὶς ὕδατος, ρωσ. (παλ.) bubulja=σταγὼν βροχῆς κ.τ.λ. Πβ. πομφόλυξ,
-ίγος, ἡ ὁ,τι καὶ νῦν, πομφόλυξ, φυσαλλίς*.

πεμφρηδών, -όνος, ἡ ἡ εἶδος σφηκὸς σχηματίζοντος τὰς κυφάλας αὐτοῦ ἐν-
τός κοίλων δρυῶν ἢ ὑπὸ τὴν γῆν*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhambarah (ἀχρ.
ὄν.)=μέλισσα, bhambharāḥ=μυῖα, bambhā-ranaḥ=ὁ μυκηθμός τῆς ἀγελά-
δος· ἔνευ διπλασ. ἀρμ. boi=ἀγριομέλισσα· ἡχοιμ. ρ. *bhet- διὰ τὸ τέρμα
τῆς λ. πρ. ἀνθηδών, τεθηδών.

πένης, -ητος ἡ πτωχός, ἄπορος, -ἐστερημένος*, βλ. πένομαι.

πενθερός, ὁ ὁ,τι καὶ νῦν, πενθερός, ἡ πενθερός*, πενθερά, ἡ ἡ ἡ πενθερά*: ὡς
σημαῖνον ὁ ἔχων συνάψει οἰκογενειακὸν δεσμὸν δι' ἐπιγαμίας*, εἶναι συγγ.
τῷ ἀρχ. ἰνδ. bāndhuh ἀρσ.=συγγενής ρ. *bhendh-, βλ. πείσμα.

πένθος, γεν. -εος καὶ -εως, τὸ ὁ θλίψις, λύπη, πένθος, ἀτύχημα, δυστυχία,
συμφορὰ* (*q^hēnthos, μετὰ τοῦ π- ἀντὶ τοῦ τ- κατὰ τὸ παθεῖν), πάθος, τὸ
ἡ πᾶν ὁ,τι πάσχει τις, πάθημα* (ὁ ἰδέ), πάσχω (*παθ-σκω, *πατοχω, ΙΕ
*q^hēth-ekō), μέλλ. πείσομαι, ἀρ. β' ἔπαθον, πρκ. πέπονθα ὁ,τι καὶ νῦν,
πάσχω, ὑποφέρω*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰρλ. cāaim=πάσχω (*q^henth-ēō), λιθ.
kanthā, kēti=ὑπομένειν, ὑποφέρειν, πάσχειν, pa-kanthā=ὑπομονή, kanthā=
ὁξὺς σωματικὸς πόνος.

πένομαι (ἐν χρήσει κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ. μόνον) ἡ κοπιᾶζω, μοχθῶ· ἔχω ἐν-
δεῖαν τινος, εἶμαι πένης, παρασκευάζω, ἐτοιμάζω*, πόνος, ὁ ἡ ἐπίπονος ἐρ-
γασία, κόπος, μόχθος, λύπη*, πονέω, πονέομαι ἡ κοπιᾶζω, μοχθῶ, πάσχω,
ὑποφέρω*, πονηρός ὁ εὐρισκόμενος εἰς κακὴν κατάστασιν, ἄθλιος, κακός,
κακοήθης, πανούργος*, πένης, -ητος ἡ πτωχός, ἄπορος, ἐστερημένος*, πενῶ, ἡ
ὁ,τι καὶ νῦν, πενία, ἐνδεια, πτωχεία*, πενυχτός (-ι-) ἡ πτωχός, ἄπορος, ἐν-
δεής, πενυχτός*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

πέντε, αἰολ. πέμπτε ὁ,τι καὶ νῦν, πέντε*: ἐκ τοῦ ΙΕ *pēnq^he=ἀρχ. ἰνδ.
pāñca, ἀρμ. hīng, τοχ. A pāñ, B piā, λατ. quinq^hue (ὅσμ.-ὅμβρ. *romp^h).
ἀρχ. ἰρλ. cōis, ἀρχ. γερμ. fīnf, νεογερμ. fünf=πέντε, ἀλβ. pesë, λιθ. penki,
ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pęte=πέντε (ἀρχαῖος=ἀρχ. ἰνδ. pṛakṭiḥ=ὁ ἀριθμὸς πέντε).
— Ἐν συνθέσει: πεντε- καὶ πεντα- (κατὰ τὸ τετρα- κ.τ.λ.), πρ. ἐπίσης
πεντώβολον, τὸ ἡ νόμισμα τῶν πέντε ὀβολῶν* παρὰ τῷ πεμπώβολον, ὡς
πεντάς παρὰ τῷ πεμπός (βλ. πεμπάζω). — πενήκοντα ὁ,τι καὶ νῦν, πεν-
τήκοντα, ἡ πενήντα*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pañcā-śat-, ἀρμ. yisun. — πέμ-

πτος *δ,τι καὶ νῦν, πέμπτος* (βλ. πεμπταίος) : IE *penq^htes=λατ. quintus (ὅσκι. *pōntos), ἀρχ. γερμ. fimfto, λιθ. penktas, ἀρχ. έικλ. ολαβ. pēn, τοχ. A panti, πβ. *penq^htes εν τοῖς : ἀρχ. ινδ. pañcatāh (παρά τῷ pañcatāh), ἀρχ. ιρλ. oñiced, ἀλβ. ipēsete μετά τοῦ σχηματιστ. στοιχείου r ἀρμ. hinger-ord=πέμπτος.

πέος, -εος, τὸ *τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον* : ἐκ τοῦ IE *pesos=ἀρχ. ινδ. pásah οὐδ. «ώσ. πόσθη, ἡ *ἀνδρικὸν αἰδοῖον* (διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. σά-θη), πβ. ἀρχ. ινδ. pas- θηλ.=ἡβικὴ χάρα· θ. μετὰ τοῦ l : μιν. γερμ. visel, visellin=λατ. pēnis (=πέος), ἀρχ. γερμ. fassel (=λατ. pēdēs=γένος, γενεά), fassel=λατ. pēnis, νεογερμ. Fasselchwein=χοιρίδιον· ἴσως καὶ λατ. pēnis (*presnis :). πεπαίνω *καθιστῶ τι ὥριμον, ὠριμάζω τι· μαλακῶω, καταπραῖνω*, βλ. 1 καὶ 2 πέπων.

πεπαρεῖν ἀπρφ. δορ. β' (Πινδ.) *ἐνδείξει, σημήναι* ('Ησύχ.), πεπαρευόμενον *εὐφραστον, σαρῆς* 'Ησύχ. : συγγ. τῷ λατ. pāreo=φαίνομαι, εἶμαι ὁρατός. πέπειρα, πέπειρος, βλ. 1 πέπων.

πέπερι, γεν. ἰων. -ιος, ἀττ. -εως, τό, πέπερις, -ιδος, ἡ *τὸ δένδρον ἡ ἐπι-περίω, τὸ ἐπιπέριον* (> λατ. piper) : δάνειον ἐκ τῆς 'Ινδ. (τῇ μεσολαβήσει τῶν Περσῶν), πβ. ἀρχ. ινδ. pīrreñ=κόκκος πεπέρως, pīrpalani=ὁ κόκκος, ἡ κρέτα.

πέπλος, ὁ *μεγάλῃ γυναικείᾳ ἐσθῆτι, πᾶν ὄρασμα χρησιμεῖον πρὸς ἐπικάλυψιν, κάλυμμα ἀμάξης*, πέπλωμα, τὸ *ἐνδυμα, περίβλημα* : ἴσως ἐκ τοῦ *pe(l)-p(e)l-os=πολύπτυχος ἐσθῆς, συγγ. τῇ ρ. *pel- =πτύσσειν, διπλῶναι, βλ. διπλός (διπλόος), πλέω.

πεινύσθαι ἀπρφ. τοῦ πρκ. πέπνυμαι *εἶμαι συνετός (σώφρων)· ἀναπνέω, ἔχω πνοήν, ζῶ*, πεπνυμένος *ὁ πνευματικῶς δραστήριος, σοφός, συνετός*, ὁμ. δμπτυσ ('Δ. X 222) *ἀνάπνευσον, «πάρε ἀνάσαι», δμπτῦτο (κατὰ μετρ. ἔκτασιν φντὶ -ῦ :), δμπτῶθη, δμπνῶθη· πβ. πνῦτός *ἔμφρων, σώφρων* 'Ησύχ. : ἐνταῦθα ἀντίκει καὶ τὸ πινυτός *σοφός, συνετός* (δ ἰδὲ) συγγ. τῷ ἀρχ. έικλ. ολαβ. is-ry-ty=ἐξέτασις, ἔρευνα· ρ. *reu- =διερευνᾶν, ἐννοεῖν, ἀντιλαμβάνεσθαι. Πβ. ποιπνῶ, πνέω.

πέπρωται *εἶναι ὠριμαίνον ὑπὸ τῆς τύχης ἢ τῆς μοίρας*, βλ. παίρω.

- 1 πέπων, γεν. -ονος *ὁ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐφήμετος, ὥριμος, γλυκύς, ἥπιος, μαλακός*, θηλ. πέπειρα (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ πείρα), συγκρ. πεπαίταρος, ὑπερβ. πεπαίτατος· πεπαῖνος *καθιστῶ τι ὥριμον, ὠριμάζω τι*, πόπανον, τό, πέμμα, τὸ *πᾶν εἶδος παρεσκευασμένης (μαγειρευμένης) τροφῆς· ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. πλακοῦντες, γλυκίσματα*, πεπτός *μαγειρευμένος*, πέσσω, ἀττ. πέττω (μέλλ. πέψω, ἀόρ. έπερα) *βράζω, μαγειρεύω, χωνεύω (ἐπὶ τοῦ στομάχου), μαλακῶω, ὠριμάζω τι· ὑποκρίπτω, θεραπεύω* (*ροq^hid), νεώτ. πέττω=ῶσ. (σχηματισθὲν ἐκ τοῦ πέψω κ.τ.λ.), πέψις, ἡ *τὸ μαγειρεῖν τῆς τροφῆς, ἡ χώνευσις τῆς τροφῆς, τὸ ὠρίμασμα*, πέπτρια, ἡ *ἡ μαγειρία*, ἀρτο-κόπος, ὁ, ἡ *ἀρτοποιός* (κατὰ μετέθεσιν ἐντὶ *-κόπος) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ινδ. pácati=βράζει, μαγειρεύει, φῆναι, pácyati=ὠριμάζει (: πέττω), páktiḥ=μαγειρευμένος (=λατ. coctus, κυμβρ. poeth, λιθ. kērtas), páktiḥ=τὸ μαγεῖν (=-ἔλλ. πέψις, λατ. cocti-d, ἀρχ. έικλ. ολαβ. poth=κάμνος, θερμάστρα), páktiḥ=ὁ μαγειρεύων (: ἔλλ. πέπτρια, λατ. coctor),

ἀρμ. has=ἄρτος (*ραχ'-ti-), τοχ. B parakzu=ἐψημένος, μαγειρευμένος, λατ. coquō (=ἀρχ. ἰνδ. pácati, κυμβρ. robi, ἄλβ. rjek, λιθ. kerū, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *pekъ=ψήνω), coquīna, cuīna, διαλ. porīna=μαγειρεῖον, ἐγγλοσαξ. ē-figen=περρυγμένος, κακθουρδισμένος (: πέττω), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. raka=θερμότης, ζέστη, ποτ=ἰδρώς ρ. *ραχ'- (ἰταλ.-καλτ. κατ' ἀφομ. *q'eq'-)=βράζειν, μαγειρεύειν.

- 2 πέπων, γεν. -ονος *μαλακός, μαλθακός, ἀπαλός, δειλός*, κλητ. ὦ πέπων *ἀγαπητέ μου, φίλε μου, καλέ μου*: μάλλον ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ πεπαῖνος *καθιστῶ τι μαλακόν*. Ἡ λ. αὕτη εἶναι διάφορος τοῦ πέπωνος *ὥριμος*, συγγ. τῷ λιθ. peripiti=ἀπαλύνειν, μαλακύνειν, ἐκδηλώνειν.

πῆρ ἐγκλιτ. μόριον καθιστῶν ἰσχυροτέρων καὶ βεβαιωτέρων τὴν λέξιν, εἰς τὴν προστίθεται (μάλα περ, ὅς περ *ὁ ὅποιος ἀκριβώς*, ἀγνύμενός περ *λυπούμενος (θλιβόμενος) βεβαίως*), ὁμοίως τὰ λατ.: ratiun-per=μόνον ὀλίγον τι, torper (*tod-per), rauis-per κ.τ.λ. πῆρ. τὸ ἐνισχύον (ἐπιτατ.) περι-, καὶ τὸ λατ. per- ἐν τοῖς: περι-πέμπλημι, περι-πληθής; λατ. per-videō, per-quam, per-magnus. Πῆρ. περί.

πέρῳ ἐπίρ. *πέρα(ν), ἀπέναντι, ἐπέκεινα, ἐκείθεν*, περαιτέρω *ὅ,τι καὶ νῦν, περαιτέρω, ἀπαρτίως*, περαιτέρος *ὁ περαιτέρω, ὁ ὀπίθι πέραν*, πέρῳθεν (ἰων. πέρηθεν) *ἐκ τοῦ πέραν, ἀπὸ πέραν*, περαιός. *ὁ ἐπὶ τοῦ πέραν μέρους, ἀντικρινός*, ὁμ. πέρατος *ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος* (τῇ περδῇ ἦν. γῇ *κατὰ τὴν ἀπέναντι κειμένην γῆν, κατὰ τὸ θυτικὸν μέρος, πρὸς τὴν θύσιν*): μάλλον εἶναι ὄργαν. πτώσις ἐκ τοῦ θ. *per- (βλ. περί) ἢ ὄργαν. πτώσις ἐν. θηλ. ἐκ τοῦ θ. *pergo- =ἀρχ. ἰνδ. pára=πόρρω, μακράν, ἐμποδών, κατὰ μέρος, παραπλεύρως (πῆρ. pára=περαιτέρω, ἐπέκεινα, ἐνωρίτερον, ἀργότερον, paraṁā=ὁ πορρωτάτω ὢν, τελευταῖος, κέλλιστος) πῆρ. ἀρχ. ἰνδ. parāḥ πρόθ.=πέραν, ἐκείθεν, μακρόθεν (καλ. ὄνομ. ἐν. ἀρο. μετὰ τονισμοῦ ἐπὶ τῆς ληγοῦσης ὡς ἐπίρ.), paraṁ=ἐπέκεινα, πέραν, μετὰ, πρὸς (=ὅσο. perum=ἀνευ), χαττ. par(v)anda=ἐπέκεινα, πέραν, ἔξω (*perom-do). —Τὸ ἑλλ. πέρῳ, ἰων. πέρη *εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, ἀντικρύ, πέραν, ἀπέναντι*, ἦτο ἀρχικῶς καλ. αἰτ. ἐν θηλ. (ἴσως ὁμοίως ἐσχηματίσθη τὸ λατ. per-peram=οὐχὶ ὀρθῶς).

περῳά *διαπερῳά, διέρχομαι, διεισδύω*, βλ. πεῖρω.

πέρας, -ατος, τὸ *τέλος, ἔσρον, τέρμα, πέρας*, βλ. πεῖραρ.

πέρδιξ, -ῖνος, ὁ, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, πέρδιξ, κέρδιξ*, πήριξ *πέρδιξ. Κρήτες* Ἡσύχ.: συγγ. τῷ πέρδομαι *καλάνω*, ὀνομασθῇ δὲ οὕτω ἐκ τοῦ θαρύβου, τὸν ὅποιον δημιουργεῖ κατὰ τὴν πτῆσιν.

πέρδομαι (σπανίως πέρδω), ἐνεργ. ἀόρ. β' ἐπαρδον, πρκ. πέπορδα (πῆρ. δέρομαι, ἔδρακον, δέδορα) *καλάνω*, πορδή, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, πορδή*: συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. paridā=πέρδεται, πῆρ. ἄλβ. rjeṭh=πέρδομαι, rjeṭurh=μολύνω, ρυπαίνω (*reid-), κυμβρ. rhech=πορδή, ἀρχ. γερμ. feran (ves-γερμ. fureten)=πέρδεσθαι, fira, vesoyerm. Fara=πορδή, λιθ. pérda, pérati, λατ. pirat, pirdēt=πέρδεσθαι, ρωσ. perǫets=ᾠσ. ἡχοίμ. ρ. *perd-=θυανά πέρδεσθαι, πῆρ. πέρδιξ, σιληπορδέω.

πέρθω (ἀόρ. β' ἐπαρθον, α' ἐπερσα, πρκ. πέπορθα) *ἐκπορθῶ, καταστρέφω, ἀφανίζω*, πορθέω *κατάστρέφω, ἀφανίζω, ἐρημύνω*: ἴσως συγγ. τῷ

ἀρχ. ἰνδ. *bardhakaḥ* = ἀποκόπτων, κουρεύων ὡς οὖσ. ἀρσ. = ὁ ξυλουργός ρ. **bher-dh-*, ἐπικτετ. τύπος τοῦ **bher-* ἐν τῷ λατ. *feriō* = τύπτω, παίω, *forō* = τρυπῶ.

περί, πέρι, διαλ. ἐπίσης πέρ (μᾶλλον προήλθεν ἐκ τοῦ ἀρχαῖως **peri*) ὡς ἐπίρ. **πέριξ*, «δόλγυρα», *πέραν* παντός μέτρου, ὑπερβαλλόντως, ἑγγύς, ὡς προθήμα **πέραν*, ὑπέρ, *πέριξ* (πρὸ ἐπιθ. **πολύ*, ὑπερμέτρως, καθ' ὑπερβολήν), ὡς πρόθ. συντασσόμενη μετ' αἰτ., τοπ.-δοτ. καὶ γεν. **πέριξ*, *περί*, κύκλω, «δόλγυρα»: ἐκ τοῦ ΙΕ **peri* (**per*) = ἀρχ. ἰνδ. *páti* = κύκλω, *πέριξ*, *πολύ*, ὡς πρόθ. = *πέραν*, *πέριξ* ἔκ τινος, ἀπὸ τινος, ἄλβ. *per* = διά, ἀντί, *περί*, λατ. *per* = διά, ἀρχ. ἰβλ. *ex, ix* = πρό, διά, γοτθ. *fair-*, ἀρχ. γερμ. *fir-* = νεογερμ. *ver-*, ἀρχ. γερμ. *firi-* = ὥσ., λιθ. *pér-*, *per* = διά, διὰ μέσου, ἀρχ. ἐκκλ. *σλαβ. rě-* = διά, πρὸ ἐπιθ. = *πολύ*, *λίαν*. ΙΕ **peri*, **per* τοπ. πτώσεις μᾶς ὀνοματ. ρ. **per*, ταυτοσήμου τῇ ρ. **per* = εἰσθύνειν, διεισδύνειν, διαπερνᾶν, βλ. *πέλω* πβ. τὸ ἐπιτατ. ἐγκλιτ. μόριον *πέρ*. Ἐκ τῆς αὐτῆς ρ. κατὰγονται, ἐκτός τῆς λ. *πέρῃ* (δ ἰδέ), καὶ τὰ: ΙΕ **pr̥* (ἐλλ. *πρό*, *πρω-*), **preti*, *proti* (πρὸτι, πρὸς, λεσβ. *πρές*), **prai* (λατ. *prae*, πβ. *παρά* ἐν λ. *παρά*), **ptos* (πάρος), **rx* (πάρ). — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: *πέριξ* ἐπίρ. καὶ πρόθ. **δ*, τι καὶ νῦν, *πέριξ*, «δόλγυρα», *περισσός*, ἄττ. *περιττός* (**-k-jə-*) ὑπερκειμένος, ὑπερβάλλον, ὑπερέχων (βλ. *νεοσσός*). Πβ. καὶ *περιώσιος* κ.τ.λ., προσέτι *πέρυσσι*, *πέλαρα*.

περιάγνυται (δρ) Ἰλ. Π 78 (*ἡ φωνή) ἡχεῖ *πέριξ*: μᾶλλον, ὡς σημαῖνον ἡραύεται *πέριξ*, *περιρρήγνυται*, εἶναι συγγ. τῷ *(F) *ágn̥mi*.

περιημεκτέω ἀγανακτέω, δυσφορέω, λυποῦμαι: ἔκ τινος **d-* μεκτός ἡδυσάρεστος, δύσθυμος, ἀγανακτῶν, συγγ. τοῖς: λιθ. *mēgatu* καὶ *mēgmi*, *mēgti* = εὐαρεστεῖν ἴσως συγγ. καὶ τῷ ἀρχ. ἰνδ. *maháyati* = εὐφραίνει, τέρπει ρ. **meḡh-*.

περίτνος (ἐνν. πάρος), ὁ, *περίτμιον*, τὸ *ἡ οὐρήθρα (τὸ μεταξὺ τῆς ἔδρας καὶ τῶν ὀρχεων διάστημα), *περίταισι* (ἐνν. πάροι), οἱ *μῦες τῆς οὐρήθρας: *περί* + **ino-* (**ino-*, **ia-no-*), συγγ. τῷ *ἴνας* ἔκτεμνω, ἐκχέω. Πβ. ὑπέρ-ῖνος ὁ ὑποστάς ὑπερβολικὴν ἐκσέκωσιν, ἐξάντλησιν.

περιρρηδής (περι-*Fr̥h̥-*) κλονιζόμενος, ταλαντευόμενος, «τρικλίζων» (Ὅδ. χ 84): ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: *ραδινός*, λεσβ. *βράδινος* (τ.ξ. *Φραδ*) **λεπτός*, *ισχνός*, *ροδανός* **ταλαντευόμενος*, *εὐκόλως δονούμενος*, *ροδάνη*, ἡ *τὸ «ῥοδάδι», *νήμα*, *ροδανέται* **πλανᾷται* καὶ *ροδανίζεται* **τινάσσεται* Ἡσύχ. (λεσβ. *βραδανίζει* **ριπίζει*. *τινάσσει* Ἡσύχ.), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ánradanta* = ἐταλαντεύοντο, γοτθ. *wtatōn* = πορεύεσθαι, ταξιδεύειν, ἀρχ. γερμ. *rāi* = λατ. *vagāns*, *vagāx* ρ. **h(e)rod-* = κλίνειν, ταλαντεύεσθαι.

1 *περισκελής* ὁ *περί* τὸ σκέλος: *περί* + *σκέλος*, τὸ ὁ μῆρος, τὸ σκέλος, βλ. *σκέλος*.

2 *περισκελής* *πολύ ξηρὸς «δόλγυρα», τραχύς, σκληρὸς, ἐπίμονος, ἰσχυρογνώμων, βλ. *σκέλλω*.

περισσός, ἄττ. *περιττός* ὁ ὑπερκειμένος, ὑπερβάλλον, ὑπερέχων, ὑπέρμετρος, μέγας, λαμπρός, *περισσέω*, ἄττ. *περιττέω* ὑπερβαίνειν τὸν ἀριθμὸν, εἶμαι ὑπέρτερος εἰς ἀριθμὸν, εἶμαι ἀρκετός, πληανάζω, εἶμαι *περιττός*, βλ. *περί*, *νεοσσός*.

περιστέρα², ἡ "τὸ «περιστέρι», ἡ περιστέρα², περιστερεῖν, -ώσας, ὁ "τὸ περιστεροτροφεῖον, ὁ «περιστεριώνας»: ἴσως λ. ξένη.

περιώσιος "ὑπέρμετρος, ἀπειρος, ὑπερβολικός, κολοσσαῖος, ἀχανής", ὁμ. περιώσιον ἐπίρ. "ὑπερμέτρως": *περι-ο (: πέρι), πβ. ἐτάσιος: ἐτός.

περικνός "ποικίλος" ὁ ἔχων μαύρα στίγματα, σκοτεινόχρωμος, ὑπομέλας, ἀρχίζων νά ἀπακτῇ μέλαν χρώμα², ὡς οὖσ. περκνός, ὁ "εἶδος ἀετοῦ" (D. Ω 316), πέρκος "κατάστικτος, σκοτεινόχρωμος, μέλας", ὡς οὖσ. πέρκος, ὁ "εἶδος ἰέρακος", περκνόπτερος, ὁ "εἶδος γυπός, ἔχοντος λευκὴν κεφαλὴν", πέρκη, περκίς, -ίδος, ἡ "ὁ ἰχθύς ἡ πέρικα", πάτραξ, -ακος, ὁ "ἰχθύς τις τῆς λίμνης Πρασιάδος ἐν Θράκη" περκάζω, περκαίνω "γίνομαι μέλας, μαυρίζω", πρῶξ, -κός, ἡ, πρῶκός, -άδος, ἡ "εἶδος δορκάδος ἢ ἐλάφου" (πβ. πρῶκας "ἐλαφοί" καὶ πρῶκον "ποικυλόχρουν ἐλαφον" Ἡσύχ., Πρῶκη, ἡ "χελιδών"), ἐκτετ. β. πρῶξ (πλήθ. πρῶκας), ἡ "σταγών": περκνός=μσν. ἱρλ. eac=ποικίλος, ἐρυθρός, νέον ἱρλ. eac=ὁ σολομός, πβ. ἀρχ. ἰνδ. r̥ḡnīh=ἐστιγμένον, κατάστικτος, ποικίλος, σουηδ. fästa=ὁ ἰχθύς κέφαλος (κοινὸν γερμ. *ferh-nōn), ἀρχ. γερμ. forhana=ὁ ἰχθύς ἡ πέστροφα πβ. καὶ λατ. rorcas=ἰχθύς τις ἔχων ἀκανθώδη πτερυγία, ἀρχ. γερμ. fero=χρωματιστός, fawwa=χρώμα (*rofk-ῡδ-). ΙΕ *perk-, *rpek-=ἐστιγμένον, κατάστικτος, ποικίλος.

πέρνημι (μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.: τὸ -ε- ἐκ τοῦ ἐπέρασσα ἀντὶ *πάρνημι, πβ. αἰολ. πάραμεν Ἡσύχ.), περάω, -ῶ (κατὰ τὸν τύπον=περάω "διαπερῶ, διέρχομαι, διεισδύω"), ἀόρ. (1)πέρασσαι "πωλῶ", πιπράσκει (ἰων. πιπρήσκει), μέλλ. περάσω, ἀόρ. ἐπέρασσα, πρκ. πέπρᾱκα "φέρω πρὸς πώλησιν, πωλῶ": συγγ. τῷ ἀρχ. ἱρλ. reipim=πωλῶ (*pṛā-), πβ. λιθ. perku=ἀγοράζω ρ. *per=πωλεῖν, ἀρχικῶς ἦτο τὸ αὐτὸ πρὸς τὴν ρ. *per=διαπερᾶν, εἰσδύειν, διεισδύειν. Πβ. πάρνη.

περόνη, ἡ "πράγμα ὀξὺ κατέλληλον πρὸς διατρύπησιν, περόνη, πόρπη, «καρφίτσκι», περονάω "διατρύπῃ, καρφώνω", περονίς, -ίδος, ἡ "περόνη", βλ. πείρω.

πέρπερος, ὁ "ὁ κενόδοξος, ματαιόδοξος, κομπορρήμιον", περπερεύομαι "κοχυῶμαι, κομπάζω, ἀλαζονεύομαι": ἐκ τοῦ *per-per-ος, συγγ. τῷ λατ. perperam ἐπίρ. =οὐχὶ ὁρθῶς.

πέρυσι(ν), δωρ. πέρυτι(ς) ἐπίρ. *δ,τι καὶ νῦν, πέρυσι, τὸ παρελθὸν ἔτος², περυσινός "ἀπερσινός", περυσινός: ΙΕ *per-uti=ἀρμ. heru, ἀρχ. ἱρλ. on hurid=λατ. ab anno priore, μσν. γερμ. vet, ἀρχ. σκανδ.-ἱσλ. fjord=περυσινός, πβ. ἀρχ. ἰνδ. parāt=ὡσ. per=ἐπέκεινα, πέραν (χρονικῶς) +uti, ut τοπ. πτώσι (ἢ αἰτ. ἐν.), συγγ. τῷ *met=ἔτος, βλ. ἔτος. Πβ. τὰ μετὰ τοῦ πο- ἐπιθήματος: μσν. γερμ. verna=περυσινός, λιθ. rēnai=τὸ παρελθὸν ἔτος.

πέσσημα, πέσος, βλ. πῆπτεω.

πέσκος, τὸ "φλοιός, δέρμα, δορά", ἀπεσκή "ὁ ἀνευ δέρματος, ἀκάλυπτος, γυμνός": ἐκ τοῦ *pek-σκος, συγγ. τῷ πέκος, τὸ "ἔριον προβάτου ἀκατέργαστον, ὄγκος ἐρίου, δορά".

πεσσός, ἀττ. πεττός, ὁ "φοειδὴς λίθος (ψήφος) χρησιμοποιοιμένη κατὰ τὸ παιγνίδιον τῶν πεσσῶν ἐν τῷ πληθ. οἱ πεσσοί, τὸ παιγνίδιον τῶν πεσσῶν,

ἡ σάνις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπαίχζετο τὸ παιγνίδιον, τὸ μέρος, ἐνθα ἐπαίχζετο ἡ παιδιὰ αὐτή, *πεσσεῖω*, ἀττ. *πεττεύω* *παίζω τοὺς πεσσούς*, *πεσσεῖα*, ἀττ. *πετεῖα*, ἡ *τὸ παιγνίδιον τῶν πεσσῶν*, *πεσσευτής*, ὁ *ὁ παίζων τοὺς πεσσούς*: ἴσως ἐκ τοῦ *pek-ko-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pāṣī=λίθος, pāśah=κύβος, «ζάβου», ἀρμ. *yaşan*=ἡ ἀκονόπετρα (*pek-geñ).

πέσσω *βράζω, μαγειρεύω, χωνεύω*, βλ. 1 *πέπων*.

πέταλον, πέταλος, βλ. *πετάννυμι*.

πετάννυμι (μέλλ. *πετάσω*, ἀττ. *πετώ*, καθ. πρκ. *πέπταμαι*), ἐνεστ. *τί-
τνημι* (*pet-) καὶ *πίτνω* *ἀπλώνω, ἐκτείνω, ἀνοίγω*, *πέτασμα*, τὸ *ἀπλω-
μα, ἐνοίγμα* ἐν τῷ πληθ. *παραπέτασμα*, *τάπητες**, *πέτασος*, ὁ *πῖλος ἔχων
πλατὺν «γῦρον», τὸν ὅποιον ἐφόρουν ἰθιῶς οἱ ποιμένες καὶ οἱ κυνηγοὶ διὰ
τὸν ἥλιον καὶ τὴν βροχὴν*, *πέταλον*, ἰων. *πέτηλον*, τὸ *τὸ φύλλον φυτοῦ*,
πέταλος, ἰων. *πέτηλος* *ἀναπεπταμένος, πλατὺς, ἔχων πλήρη ἀνάπτυξιν*:
συγγ. τῷ ἀβεστ. *paṭana*=μακρός, πλατὺς, λατ. *pauid*, -ete=ἀπλώνω,
ἀνοίγω, ἐκτείνω (μετὰ καλ. d ἐκ τοῦ t), *pauid*, -ete=εἶμαι ἀνοικτός, ἀνα-
πεπταμένος, *patulus*=ἀνοικτός (: *πέταλος*, ἀρχ. γερμ. *fedelgold*=φύλλον
χρυσοῦ), *pausa*=ἡ ὀργυιὰ, ἀρχ. κυμβρ. *etep*=λατ. *fastidia*, ἀρχ. γερμ. *fedam*,
νεογερμ. *Faden*=νῆμα, κλωστή, ἰθ. *petys*=ὤμος: ρ. *pet=ἐκτείνειν, ἀ-
πλώνειν* πβ. *πατάνη*.

πέταυρον, πέτευρον, τὸ *σανίς, ἐπὶ τῆς ὁποίας κοιμῶνται (κοιμυριάζουν)
αἱ ὀρνίθες τὴν νύκτα, ἐλαστικὴ σανίς τῶν σχοινοβατῶν, ἰκρίωμα*: βασ.
σημ. *σανίς ἔχουσα πτερὰ, συσκευὴ πτήσεως*, *πετα-*, *πετε-* *ἵπτασθαι* (πβ.
ἄλευρον, τὸ *ὄ,τι καὶ νῦν, ἄλευρον, «ἀλέυρις»: *dle-* *ἀλέθειν*), βλ. *πέτομαι*.

πέταχνον, τὸ *πλατὺ ποτήριον*, βλ. *πατάνη*.

πεταηνός, κατεινός, βλ. *πέτομαι*.

πέτομαι (μέλλ. *πτήσομαι*, ἀόρ. β' *ἐπτόμην*, ἀπρφ. *πτέσθαι*, νεώτ. *ἔπτην*,
ἀπρφ. *πτήναι*, μτχ. *πτήεις*) *ἵπταμαι, ἐπετώ*, ὠκυ-πέτης *ὁ ταχέως ἐπε-
τών*, *ποτή*, ἡ *πτήσις*, *ποτηνός* (δωρ. *ποτᾶνός*) *κατάλληλος πρὸς πτή-
σιν, πτερωτός*, ὅμ. *πετεηνός* (*πετεσᾶνός), νεώτ. *πετεινός* (*πετεσῶνός) *ὁ
δυνάμενος νὰ ἐπετάξῃ*, ἔτοιμος διὰ νὰ ἐπετάξῃ ἐκ τῆς φωλεᾶς, *πτερω-
τός*, *πηνός* (δωρ. *πιᾶνός*) *ὁ ἔχων πτερὰ ἢ πτέρυγας, δυνάμενος νὰ «πε-
τῇ», ὡς οὖς. *πηνός*, τὰ *ὄ,τι καὶ νῦν, τὰ πτηνά, «πουλιά», *πτήσις*,
-εως, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, πτήσις, «πέταγμα», *ποτόμοι, ποτόμοι, πωτόμοι*
πτερυγίζω ἐπείξ, περιίπταμαι, ἐπετώ (πβ. *Ζεὺς Καπιώτας*), *πώτημα*, τὸ
πτήσις, ἀνύψωσις: *πέτομαι*=ἀρχ. ἰνδ. *pāti* (ἀόρ. *apāti*)=ἵπταται, «πε-
τῇ», κατέρχεται, καταπίπτει: *ποτόμοι*=ἀρχ. ἰνδ. *pātayati*=ἵπταται, «πε-
τῇ» (πβ. *pātayati*=ὦς: *πωτόμοι*) πβ. *χεττ. pēta*=ἵπτασθαι, λατ. *pno-res*
=ὁ πρὸς τὰ ἑμπρὸς ἱκτάμενος, ἐπετών, *pepa*=πτερόν, *πέτρνξ*, ἀρχ. ἰρλ.
ēn=πτηνὸν (*pet-po-), ἀρχ. γερμ. *fittāh* (νεογερμ. *Fittich*=πτέρυξ): ρ. *pet=ἵπτασθαι καὶ πίπτειν βλ. *πίπτω*, *πτερόν*, *πτήμα* πβ. *πτήσσω*.

πέτρᾱ, ἰων. *πέτρη*, ἡ *βράχος, κρημνὸς βραχώδης, κρημνὸς ἐξ ὑφάλων* (>
λατ. *petra*), ὅμ. *πέτρος*, ὁ *λίθος*, *πετραίος* *ὁ τοῦ βράχου, βραχώδης*,
πετρήεις, -ασσα, -εν *βραχώδης, πετρώδης*, *πετρώδης*, -ες *ὅμοιος πρὸς
πέτραν ἢ βράχον, πετρώδης, βραχώδης*, *πέτρωμα*, τὸ *ὄγκος λίθου ἢ βρά-
χου τὸ φονεύειν τινὰ διὰ λίθων*: ἀβεβ. ἔτυμολ.

πετύκια, τὰ "μικρὰ τεμάχια δέρματος", βλ. *πέσυχος*.

πεύθομαι καὶ **πυνθάνομαι** (μέλλ. *πύσομαι*, ἀόρ. β' *ἐπυθόμην*, πρκ. *πέπυσμαι*) "ζητῶ νὰ μάθω, μαθηθῶ, πληροφοροῦμαι, ἀκούω", *πυθῆν*, -ῆνος, ὁ "ὁ ἐρευνητής, κατάσκοπος", *πυθῶ*, -οῦς, ἡ, *πύστις*, *πυθίς*, -εως, ἡ "εἰδησις, ἀγγελία, ἐρώτησις", *πυστήριος* "ὁ ζητῶν νὰ μάθῃ, ἐρωτῶν", ἀπενθήσ "ἀνεξέταστος, ἀνερεύνητος", ἀπυστος "ἄγνωστος, ἀπληροφόρητος, ὁ ἀγνοῶν τι": *πυθόμαι*=ἀρχ. *λυθ.* *bōdhati*=ἐγείρεται ἐκ τοῦ ὕπνου, παρατηρεῖ, αἰσθάνεται, γοῦθ. *anabiudan*=διατάσσειν, τακτοποιεῖν, ἀρχ. γερμ. *biotan*=προσφέρειν, παρέχειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *bljudo*, *bljusti*=τηρεῖν, προσφυλάττειν, προσέχειν· *πυνθάνομαι*=ἀρχ. *ιρλ.* *ad-bond*=ἀναγγέλλειν, γνωστοποιεῖν, *λυθ.* *bundā*, *budéti*=ἀγρυπνεῖν· πβ. ἀρχ. *ιρλ.* *buddhá*=ἐξεγερθεὶς, συνετός, ἀνεγνωρισμένος (=ἐλλ. *δ*-πυστος), *buddhī* θηλ.=σύνεσις, λογικὸν (=ἐλλ. *πύστις*), *bōdhāt*-ἀρσ.=εἰδήμων, γνώστης (: ἐλλ. *πυστήρ*-ιος), *bōdhāyati*=ἀγρυπνίζει, διδάσκει, πληροφορεῖ (= *λυθ.* *pasibaudyti*=ἀνυψοῦσθαι, ἐπαίρεσθαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *baŭdo*, *buditi*=ἐγείρειν ἐκ τοῦ ὕπνου), ἀρχ. *ιρλ.* *to bud*=νοθετήσεις, ἀποτροπή, *buide*=εὐχαρίστησις, ἱκανοποίησις, εὐχαριστία, ἀρχ. γερμ. *boio*, *weoγερμ.* *Boio*=ἀγγελιαφόρος, γοῦθ. *anabūaus*=ἐντολή, *λυθ.* *baudhū*, *baūsti*=ἐπιπλήττειν, τιμωρεῖν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *baŭdo*, *budéti*=ἀγρυπνεῖν, *bōditi*=κρόθυμος, ἔτοιμος.

πεικεδανός "ὁ κεντῶν, ὀξύς, τιτρώσκων", βλ. *ἐχεπευκός*.

πεύκη, ἡ "ἡ πεύκη, ὁ κπεύκος", τὸ κπεύκος*, *πεικήεις*, -εσσα, -εν "ὁ ἐκ πεύκης, ἐκ ξύλου πεύκης ὀξύς, διαπεραστικός", *πέυκος* "ὁ ἐκ πεύκης": συγγ. τοῖς: *λυθ.* *puŭis* (ἀρχικῶς συμφων. θ.)=πέυκη, μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου *t* ἀρχ. γερμ. *fiuhta*, μsn. *ιρλ.* *ochlach*=πέυκη· πβ. *ιλλυρ.* *ēhn*, *ēn*. *Peuoeti*, θρακ. *Πεύκη*.

πύσις, **πυστήριος**, βλ. *πύθομαι*.

πύφνειν (ἀπρφ. β' ἀορ.) "φονεύσαι", βλ. *θάνω*.

πήγανον, τὸ "τὸ φυτὸν ὁ ἀπήγανος, λατ. *Rosa graveolens**: μέλλον συγγ. τῷ *πήγνυμι*, ρ. **pāŕ-*· πβ. κατὰ τὸν τύπον λατ. *pāgina*=ταινία φλοιοῦ παύρου, φύλλον χάρτου, σελὶς βιβλίου.

πηγή, θωρ. *πῆγᾱ*, ἡ "ἡ, τι καὶ νῦν, ἡ πηγὴ, κρήνη, «βρύση», *πηγαῖος* "ὁ ἐκ πηγῆς, ἀνήκων εἰς πηγὴν, διαμένων πλησίον πηγῆς", θωρ. *πᾱγάσασθαι* "λούεσθαι εἰς ἱερὰν πηγὴν": ἀβεβ. ἐτυμολ.

πήγνυμι (νεώτ. *πηγνύω*), *πήσσω*, ἀττ. *πῆττω* (**πᾱκῶ*), μέλλ. *πήξω*, θωρ. *πᾱξω*, παθ. ἀόρ. *ἐπάτην*, πρκ. *πέπηγα* "πηγνύω, ἐμπήγω, κερφώνω, στερεώνω, προσηλώνω, συνερμόζω, κάμνω τι νὰ παχύσῃ (νὰ πῆξῃ)", *πηγτός* "ἐμπεπηγμένος, καλῶς συνηρμοσμένος, στερεός, συμπαγής, πηρετός", *πηαίς*, -ίδος, ἡ "συνηρμοσμένον ἀντικείμενον, εἶδος ἀρχαίας ἀρπας ἐχούσης εἴκοσι χορδὰς", *πήγμα*, τὸ "πᾶν πρᾶγμα ἐμπεπηγμένον ἢ συνημμένον, κατασκευάσμα ἐκ ξύλων συνηρμοσμένων εἰς ἓν, ἱκρίωμα, πήγμα", *πηγός* "στερεός, σταθερός, πάγιος, συμπαγής, χονδρός, πυκνός" (πβ. *πηγεσί*-μαλλος "πυκνόμαλλος", κατὰ μετασχημ. τοῦ **πηγόμελλος*), *ναυπηγός*, ὁ "ὁ κατασκευάζων πλοῖα, ναυπηγός", *πηγυλός*, -ίδος, ἡ "παγετώδης, ψυχρὰ", *πῆξις*, -εως, ἡ "σύμπηξις, συναρμογή, στερεότης, πῆξις, πάγωμα", *πάγος*, ὁ "ὁ, τι καὶ νῦν, πάγος, παγετός, πάχυν" (ὁ *ιδέ*): συγγ. τοῖς: ἀρχ. *ιρλ.* *paŕjakam* οὐδ.

= τὸ κλωβίον, «κλουβί», λατ. *pangeth* = πηγνύω, ἐμπηγνύω (διὰ τὸ -n- πβ. ἀρχ. γερμ. *fāhan, fangan*, νεογερμ. *fangen* = συλλαμβάνειν, ἐκ τοῦ **rāk-*), οομ-*rāgēs* = ἀρμός, σύμπηξις, *rāgina* = φύλλον παπύρου, σελίς, *rāgus* = χωρίον, νομός, *rēōrāgō* (-*ēs*) = ἡ καταβολάς, τὸ μόσχειμα, ἡ ἀποφυάς, *rālus* = πάσσαλος (**raxios*), μον. ἱρλ. *āge* = μέλος (**rāgio-*), ἀρχ. γερμ. *fah* = περιβολή, τεῖχος, διαμέρισμα (νεογερμ. *Fach* = θέσις, θήκη, κλάδος, ἐπάγγελμα, *einfach* = ἀπλοῦς)· ρ. **rāg-* = στερεώνειν, παρὰ τῇ ρ. **rāk-*, βλ. *πάσσαλος*.

πηδόν, τὸ *τὸ πλατὺ μέρος τῆς κώπης*, **πηδάλιον**, τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, τὸ πηδάλιον τοῦ πλοίου, «τιμόνιον»*, **πηδάω** *ὅ, τι καὶ νῦν, πηδῶ, σκιρτῶ*, **πήδημα**, τό, **πήδησις**, ἡ, **πήδηθμός**, ὁ *τὸ πήδημα, σκίρτημα, ὁ παλμός τῆς καρδιάς*· **rēd-* (ἐκτετ. β. τοῦ **rod-* ἐν ταῖς λ.: *πέδη, πέδον, πέζα, πούς*), πβ. λιθ. *rodā* = ἵχνος ποδός, *rodāias* = πεζή (**rēd-tjos*), λεττ. *rēc* = πρὸς, μετὰ, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *rodě* = πεζή· πβ. λατ. *rēs*, γεν. *rodīs* = πούς.

πηδός, ὁ *εἶδος δένδρου*, βλ. *πύδω*.

πηλαμύς, -**ύδος** (καὶ -**ις**, -**ίδος**), ἡ *ἡ «καλαμύδα»· μᾶλλον εἶναι προελλ.-αιγ.

πηλίκιος *πόσον μέγας· πόσον πολὺς· ποῖας ἡλικίας*· μᾶλλον ἐκ τοῦ **qāli-* *kos* (ὡς τὸ *τηλίκος* ἐκ τοῦ **tāli-* *ko-s* ἀντων. θ. **qā-* καὶ **to-*), συγγ. τοῖς· λατ. *quā-lis* = ὁποῖος, οἶος, ποῖος, λιθ. *kōlei* = (ἐπὶ) πόσον χρόνον· πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *koli* (= πόσος·), *kolikw* (-*iko-*) = πόσον μέγας· *tolikw* = τόσον μέγας.

πηλός, **δωρ. πᾶλός**, ὁ *ὅ, τι καὶ νῦν, **πηλός**, λάσπη, ἰλύς, βόρβορος*, **πῆλιος** *ὁ ἐκ πηλοῦ, πῆλιος*, **προπηλαινίζω** *ἐπιχρίω (καλύπτω) τι διὰ πηλοῦ, μεταχειρίζομαι τινα ὕβριστικῶς, ὀνειδίζω*· μᾶλλον ἐκ τοῦ **rales* (πβ. *παλός* **πηλός** Ἡσύχ.), συγγ. τοῖς· λατ. *palleō* = εἶμαι ὠχρός, *palūs*, -*udis* = ἔλος, τέλμα, ἑλλ. *παλάσσω* *ραῖνω, ραντίζω, μαῖνω, μολύνω*.

πήμα, -**ατος**, τὸ *πάθημα, δυστύχημα, συμφορά, βλεθρος, καταστροφή, θλίψις* (**rē-pm*), **ἀπήμας**, -**ον**, γεν. -**ονος** *ὁ μὴ παθὼν βλάβην, μὴ βεβλαμμένος, σῶος καὶ ἀβλαβής, μὴ προξενῶν βλάβην, ἀβλαβής*, **πημαίνω** *προξενῶ συμφορὰν, φέρω εἰς ἀθλιότητα, βυθίζω εἰς δυστυχίαν, ἀφανίζω, καταστρέφω, κάμνω κακόν*, **πημονή**, **πημοσύνη**, ἡ *δυστύχημα, συμφορά*, **πηρός** *ὁ βεβλαμμένος κατὰ τι μέρος τοῦ σώματος, ἀνάπηρος, τυφλός* (προσέτι λεοβ. *pāros*, τὸ *ἀπώλεια δυνάμεως, ἐλάττωμα σωματικόν*), **ἀπηρός**, **ἀπηρής** *ὁ μὴ παθὼν σωματικὴν βλάβην, μὴ ἀνάπηρος, ἄρτιος*· συγγ. τοῖς· ἀρχ. ἱνδ. *rāpān-* οὐδ. = ἡ ψώρα (πβ. λατ. *raepimpeus*), *rāpān-* ἀρσ. = συμφορά, βλάβη, κακὴ κατάστασις (**rā-p-* μετὰ συγνικ. διπλασ., ἐφ' ὅσον κατ' ἀρχὴν δὲν εἶναι συγγ. τῷ *rāpān* = κακός, ὁπερ, ἴσως, εἶναι λάξις τῆς νηπ. γλώσσης), λατ. *raepere* = σχεδόν, *raepitit* = ἐπέρχεται μεταμέλεια, *rēpūria* = ἔλλειψις, *patior* = ὑποφέρω, ἀνέχομαι (ἐκ τοῦ ρημ. ἐπιθ. **re-tōs*)· ρ. **rē-* = βλάπτειν.

πήν *καταπάσκειν* Ἡσύχ., βλ. *πάσσω*.

πηνέλουψ (δωρ. *πᾶ-*), -**ατος**, ὁ *εἶδος νήσσης («πάπιας») μετὰ ποικιλοχρώμου λαιμοῦ (μετὰ πορφυρῶν γραμμῶν εἰς τὸ πτέρωμα)*· ἴσως προελλ. προσέτι ὁμ. **Πηνέλ-εως**, ὁ *στρατηγὸς τῶν Βοιωτῶν*, **Πηνελόπεια**, μεθομ. **Πηνελόπη**, ἡ *ἡ σύζυγος τοῦ Ὀδυσσεύς*.

πηνίον, τὸ *νῆμα ὑφάθλου περιτυλιγμένον εἰς τὸ «μασοῦρι», ἀτρακτος, ἐπὶ

τῆς ὁποίας περιτυλίσσετο τὸ νῆμα, ὄφασμα, ἐσθής*, πῆνη, ἡ *τὸ κῦφάδιον, ὄφασμα*, πῆνος, ὁ (*Ἡσύχ.) *ὄφασμα* (> λατ. *pānus*), *πηνίζομαι*, θωρ. *πῆνισδομαι* (Θεόδωρ.) *περιτυλίσσω νῆμα εἰς τὸ κίμασούριον, ἐκαλαμίζω*, ὀφραίνω*, *πηνίτις*, -ίδος, ἡ *ἡ ὑφάντρια*: συγγ. τοῖς: λατ. *pannus* ἀρσ.= τεμάχιον ὀφάσματος, ράκος, ἐκουρέλιον, γοτθ. *fauna* ἀρσ., ἀρχ. γερμ. *fauno*= ὄφασμα, «παννί» ρ. **pān*=ὄφασμα.

πηρός, θωρ. *πῶρος*, ὁ *ὁ συγγενὴς (ἐξ ἀγγιστείας)*, παῶται *συγγενεῖς* Ἡσύχ., *πηροσύνη*, ἡ *συγγένεια (ἐξ ἐπιγαμίας)*: IE **pānos** περαιτέρω ἰσως συγγ. τῷ λατ. *pāricida* (πατρι-)=φονεὺς συγγενοῦς.

πῆρᾱ (ἰων. -ῆ), ἡ *δερμάτινος σάκος διὰ τροφάς, σακκίδιον, «σακκούλιον», *πῆρδιον*, τὸ ὑποκορ.: ἀβεβ. ἐτυμολ.

πηρός *ὁ βεβλαμμένος κατὰ τι μέρος τοῦ σώματος, ἀνάπηρος, τυφλός*, *πηρόω* *καθιστῶ τινα ἀνάπηρον, ἐκρωτηριάζω, καθιστῶ τινα ἀνικανόν*, *πῆρωσις*. ἡ *βλάβη μέρους τινὸς τοῦ σώματος ἢ τῶν αἰσθήσεων*, βλ. *πῆμα*.

πῆχυς, λεοβ., θωρ. *πῆχυς*, -εως, ὁ *τὸ πρόσθιον μέρος τῆς χειρὸς ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ καρπού, ὁ πῆχυς, βραχίων*, *πηχυαῖος* *ὁ ἔχων μῆκος ἐνὸς πῆχους*: IE **bh₂ǵhus*=ἀρχ. ἰνδ. *bhāh*=ὁ βραχίων, πῆχυς, πρόσθιος πούς, τοχ. A *poke*, B *pauke*=βραχίων, ἀρχ. σκανθ.-λαλ. *bǵgt* (αἰετ. πληθ. *bǵgu*)=βραχίων, ὤμος, ἀρχ. γερμ. *huog* (νεογερμ. *Bug*=ἡ καμπή, ὠμοπλάτη, τὸ ἄκρον τοῦ ὤμου)=ὤμος, ἰσχίον.

πίαζ (**piFag**) ἐν χρήσει μόνον κατ' ὄνομα. καὶ αἰετ. ἐν.), τὸ *λίπος, πάχος*, *πίων*, *πικρα*, *πίον* *παχύς, λιπαρός, εὐφορος, γόνιμος, πλούσιος*, συγκρ. *πίοντερος*, ὑπερθ. *πίοντατος*· *πίασμός*, ὁ καὶ *πίασμα*, τὸ *τὸ παχύνον, φέρον πάχος καὶ πλοῦτον, πάχυνσις* (πβ. κυρην. *ποσιπίαμμα*, τὸ *τὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ παραμένειν λίπος*): *πίων*, *πικρα*=ἀρχ. ἰνδ. *pīnas*, *pīnati*=ἐξογκούμενος, πλήρης σφρίγγους, παχύς, λιπαρός (ἐκ τοῦ θηλ. κατὰ μετασχημ. *πίερός*, *πίαρός* *παχύς*=ἀρχ. ἰνδ. *pīnati*· πβ. ἀρχ. ἰνδ. *pīnas*=οὐδ.=λίπος, πάχος, μον. γερμ. *veie*=παχύς κ.τ.λ. (βλ. *πιδόω*) ρ. **poi-*, **pi-** ἐπὶ ὑγρότητος=σφριγγᾶν, ἐξογκοῦσθαι, ἀναβλύζειν, ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *pāyati*=σφριγγῆ, ἐξογκώνει, «φρουσκώνει», κάμνει τι νὰ σφριγγῆ, *pīryati*=σφριγγόν, πλούσιος εἰς γάλα, *pīnati*=λιπαρός, παχύς, χονδρός, *pīyati* καὶ *pīnati*=ἐξογκοῦται, σφριγγῆ, *pīyas*=οὐδ.=χυμός, ὕδωρ, γάλα, *pīyati*, *pīyati*=ὁ κάμνων τι νὰ ἐξογκωθῇ (μετὰ τοῦ I συγγ. τῷ νορβ. *pi*=τὸ παχὺ τοῦ γάλακτος, ἡ μετὰ τοῦ r συγγ. τῷ ἀρμ. *yoir*=παχύς, λιπαρός), λιθ. *pīenas*=γάλα. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου -m- λ.: *πιδμή*, ἡ *τὸ πάχος* (ἐκ τοῦ **pi-mo-s*), λατ. *orpinus*=λιπαρός, παχύς, εὐφορος, γόνιμος, πλούσιος, *orpinus*=παχύς, λιπαρός (**pi-m-g**-). Πβ. *πιδόω*, *πίεως*, *πίσσα*, *πιδά*.

πίγγαλος, ὁ *εἶδος σαύρας*, βλ. *ποικίλος*.

πιδασκίτις, *πιδασκάεις*, *πιδασξ*, βλ. *πιδόω*.

πιδόω (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἑνεστ. καὶ πρτ.) *ἀναβλύζω, ἀναβρύζω, ἀναπηδῶ, ἐκρέω*, *πιδασξ*, -ακος, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, *πιδασξ*, *ἐπιδασαξ*, *πηγή**, *πολιπιδασξ*, -ακος, ὁ, ἡ *ὁ ἔχων πολλοὺς *πιδασαξ* (πολλὰς *πηγὰς*)*, *πιδασκίτις*, -ίδος, ἡ *ἡ *πιδασκίτις* (βοτάνη)*, *πιδασκαίς*, -εσσα, -εν *ὁ ἀναβλύζων ὡς *πιδασξ**, ὅμ. *πιδήεις*, *πιδήεσσα*, *πιδήεν* (*Ἰλ. A 183)

πλούσιος εἰς πηγάς, ἔχων πολλὰς πηγὰς (ἐκ τοῦ *πίδη; δ. γρ. πηδῆσ-σα, ἂν εἶναι ὀρθή, τότε συγγ. τῷ πηδός, ὁ *εἰδος δένδρου*), πῖσος, μό-νον κατ' ὄνομα. πληθ. πῖσσα (*πῖδ-σ-σ-), τὰ ὕγροί τῶποι, λειμῶνες, λιβά-δια*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανθ.-ισλ. fisa θηλ.=πάχος, feitr, μιν. γεμ. veiz =παχύς (*poida-), ἀρχ. γεμ. feizzen=τρέφειν, μτχ. feizit, νεογεμ. feiat =παχύς: ρ. *roi-d-, *pī-d- ἐπικτετ. τύποι τῶν *roi-, *pī- -ἐξογκοῦσθαι, βλ. πῖαρ· πβ. τὸ μετὰ τοῦ -i- ἀρχ. ινδ. pṛēnāḥ āra.=τράγος, εὐνουχισμένος κριὸς (κυρ. παχύς).

πιέζω, δωρ. πιάζω *δ,τι καὶ νῦν, πιέζω, πιέζω ἰσχυρῶς, συνθλίβω, κατα-θλίβω*, πίεσμα, τό, πίεσις, ἡ, πιασμός, ὁ *ἡ πίεσις, τὸ «σφιζιμο»*: ἐκ τοῦ *πι-σεδjos, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. pīḍayati (*pi-sd-ejō)=καταπαύει, κατα-στέλλει, βασανίζει (πρκ. pīḍāḥ), pīḍā θηλ.=πίεσις, ἄλγος, πόνος. IE *pi-s(e)d- =ἐπικαθίσθαι, πιέζειν, *pi- =ἐπί, ἐξησθενωμ. β. τῶν *epi, *ori (βλ. πτυχή) + *sed- (βλ. ἔζομαι).

πιθάκη, βλ. πίθος.

πιθανός, βλ. παίδομαι.

πίθηκος, δωρ. πιθῆκος, ὁ, νεώτ. πίθηξ, πίθων, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ πίθηκος, ἡ ἀμαίμου*: ἐκ τοῦ *πίθος *δυσειδής, δύσμορφος*, IE *bhīdh- (πβ. τὸ κατ' εὐφημισμὸν καλλίδης, ὁ *ὁ ἡμερωμένος πίθηκος*), συγγ. τοῖς: λατ. foedus =δυσειδής, βδελυρὸς (*bhōidhōs), λιθ. baizūs=φοβερὸς, τρομερὸς (*bhōi-dh-s-), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. hōw=διάβολος.

πίθος (*φιδος, IE *bhīdh-), ὁ *δ,τι καὶ νῦν, πίθος, «πιθάρι» χρησιμοποιούμε-νον διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν οἴνου, μέγας κάδος*, πιθάκη (λακ. πισάκῃ), ἀττ. (κατὰ μετὰθεσιν τοῦ θασέος πνεύματος) φιδάκη, ἡ *πίθος οἴνου*: συγγ. τοῖς: λατ. fideles θηλ.=πῆλινον ἀγγεῖον (*fides-lo-), fiscus (*fid-s-co-), fisciua=πλεκτὸς κάλαθος, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. hīda θηλ.=κάδος γάλακτος.

πικρός (-ῖ-) *ὀξύς, μυτερός, διαπεραστικός (ἐπὶ βέλους καὶ ἤχου), δριμύς, πικρὸς (ἐπὶ γεύσεως)· ἀλγεινός, σκληρός, βλοσυρός, ἐχθρικῶς διακείμενος, μισητός*, πικραίνω *καθιστῶ τι πικρόν* λυπῶ, ἐξοργίζω*, πικρότης, -ητος, ἡ *δριμύτης, πικρία, «πικράδα», τραχύτης, σκληρότης*: IE *pīk-τός κυρ. σημαίνει *ὁ κεντῶν, κεντρίζων*, κατὰ τὸν τύπον=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pьstъ =ποικίλος· πβ. ἀρχ. ινδ. pīḥāti=ἐκκόπτεται, κόπτεται ὀρθῶς, σχηματίζει, δια-μορφώνει· ρ. *peik- (πλείονα βλ. ἐν λ. ποικίλος).

πῖλναμαι *ἔρχομαι πλησίον, πλησιάζω, προσεγγίζω*, πῖλναι *φέρω τι πλη-σίον τινός*, βλ. πῖλας.

πίλος, ὁ *ἔρια ἢ τρίχες κατεφρασμέναι διὰ συμπίεσεως εἰς πυκνὸν πῖλημα, τὸ ἐξ αὐτοῦ κατεσκευασμένον κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ὁ πῖλος*, πῖλῶς, πῖλῶς *συμπιέζω ἔρια πρὸς κατασκευὴν πιλήματος, συμπίεζω, συσφίγγω*: ἐκ τοῦ *πῖλος (IE *pīl-s-ός=συμπεπιλημένος), συγγ. τοῖς: λατ. pillus=πῖλος, ὃν ἐφόρουσιν οἱ Ρωμαῖοι ἐν θρησκευτικαῖς τελεταῖς (ἐκ τίνος ἐπιθ. *pīlos, προελθόντος ἐκ τοῦ *pīlos οὐδ.=θρίξ: pīlus ἀρα.=θρίξ), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pьstъ=πῖλος.

πῖμαλή, ἡ *πάχος*, βλ. πῖαρ.

πέμπλημα (πιμπλάνεται 'Ιλ. I 679· ἀρχαῶς μῆλλον ἦτο *πιμπέλο-με, *πέμπλα-μεν), πιμπλάω (-έω), μέλλ. πλῆσω, ἀόρ. καθ. πλῆτο, πλῆντο

πληρῶ, γεμίζω, πληθῶ *εἶμαι πλήρης, γίνομαι πλήρης, πληρούμαι, ἐξογκοῦμαι, πλημυρίζω*, πληθός. -ους, τό, ἰων. πληθός, -θος, ἢ *πληθος* (πβ. λατ. plēbs), πληθύνω *εἶμαι ἢ γίνομαι πλήρης*, ἰων. πληθύνω, ἢ *πλησιμονή, πληθώρα, πληθός, πληθος, κόρος*, περιπληθής *ὁ ἐντελῶς πλήρης, πολυάνθρωπος, πολυπληθής*· πλήρης *αγεμάτος*, πλήρης*, πληρῶν *καθιστῶ τι πλήρες, γεμίζω* (ἐκ τοῦ *plē-tos=λατ. plētus, πβ. ἀρμ. lir=πλησιμονή, πληθώρα, ἐκ τοῦ *plē-ti-)*· πλήρη, ἢ *πλημυρίς, ἐκχειλίσαι τῶν ὕδατων*, πλησιμονή, ἢ *ἢ ἐντελής πλήρωσις, χορτασμός, κόρος*, πλήσσω *ὁ πληρῶν, χορταίνων*· πλήος, -ᾱ, -ον, ὁμ. πλειός, ἀττ. πλέως, -ᾱ, -ων *πλήρης, πεπληρωμένος* (*plē-ia, ἴσως=ἀρμ. li=πλήρης): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pariati (pārīśāh), pṛāti, pṛāti=πληροῖ, γεμίζει, χορταίνει, τρέφει, φιλοδορεῖ, pṛiyati=πληροῦται, ἀορ. pṛīt (: πλήτο), πρκ. pariśu (: λατ. plēti), μτχ. pṛīśāh (=λατ. plētus, ἀβ. pl'oti), pṛīśāh=πλήρης (=λατ. plēnus), pṛīśāh=πλήρης (=ἀρχ. ἰρλ. llin, γοτθ. fulls, λιθ. pilnas, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. plēnъ), ἀρμ. li=πλήρης, lir=πλησιμονή (πβ. πλειός, πλήρης), laum (*plē-mai-mi), ἀορ. elis=γεμίζω, λατ. -plēo, -plēto=γεμίζω, plēbs θηλ.=πλήθος λαοῦ, ὄχλος, λαός (*plē-dh- : πλήθος, πληθός), ἀρχ. ἰρλ. llinaim=πληρῶ (ἐκ τινος ἐπιθ. *līn=λατ. plēnus), comlainur=γεμίζω· ρ. *pel(e)-=πληροῦν, γεμίζειν· πβ. πλέω (πλειστός), πολύς, πλούτος.

πίμπρημι καὶ *πρήθω (πρτ. πῆρηθον Ἰλ. I 589), μέλλ. πρήσω, ἀορ. ἔπρησα *ἀνέπτω, βάλλω *φωτιά*, καίω, πυρπολῶ, φουσῶ, ἐμφουσῶ*, πρηθῶν, -δνος, ἢ *φλόγωσις, φλεγμονή*, πρημαίνω *φουσῶ ἱσχυρῶς*, πρημονάω *θορυβῶ, μαίνομαι*· *πρημάς, -άδος, ἢ *εἶδος θύνου*, πρηστήρ. -ήρος, ὁ *θύελλα μετὰ κεραυνῶν, καταγίγς, λαίλαψ, ὀρμητικὸς χεῖμαρρος*, βοῦ-πρηστις, -ίδος καὶ -εως, ἢ *εἶδος θηλητηριώδους καθαρίδος, ἥτις τραγομένη ὑπὸ βοῶν μετὰ τοῦ χόρτου ἐπιφέρει εἰς αὐτοὺς ἐξοίδησιν τοῦ σώματος καὶ θάνατον εἶδος λαχάνου*: συγγ. τοῖς: χεττ. pṛāti=ἀναρριπίζειν, ἀναφυσᾶν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pṛaṇa=καπνός, ἀτμός, ρωσ. pṛēju, pṛēs=ἰθρῶνειν, βράζειν, μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου s : ἀρχ. σκανδ.-ἰολ. frȳas θηλ.=φύσημα, συριγμός, σουηδ. frusa=θορυβεῖν, τρίζειν· ρ. *per(e)-=σπινθηρίζειν, ραντίζειν· πβ. *pṛeu-ti- ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. pṛūthati=φουσῶ, ἀσθμαίνει, *pṛeu-s ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pṛaṇōti=ραντίζει, ἀρχ. σκανδ.-ἰολ. frūsa=φουσῶν, ἀσθμαίνειν, frusa=ραντίζειν, κάτω γερμ. pṛāsten, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pṛys(k)ati=ραντίζειν.

πίναξ, -ατος, ὁ *μεγάλη δοκός, «δοκάρι», σανίς, πινακίς πρὸς γραφήν, πίναξ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rīṇākam αὐθ.=ράβδος, βακτηρία, ρόπαλον, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pṛap̃=κορμός δένδρου.

πίνη καὶ πίνα, ἢ *εἶδος δασυκαοδέρμου*: προελλ.-αιγ.

πίνος, ὁ *ρύπος, ἀκαθαρσία*, πιναρός *ρυπαρός, ἀκάθαρτος*, πινάεις, -εσσα, -εν *αλερός*, ἀκάθαρτος*: συγγ. τῷ οἰσπῶνι (β' ἰδέ).

πινυτός *νοήμων, συνετός, σάφρων, φρόνιμος*, πινυτή (διαρ. -τός), ἢ *φρόνησις, σύνεσις* (καθ' ἀπλολογίαν ἀντὶ τοῦ *πινυτο-γᾶτ-ς), πίνυσις σύνεσις* καὶ πινυμένην *συνετήν* Ἡσύχ.: ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ *πίνυμαι (βλ. πεπνύσθαι), συγγ. τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. is-ryte=ἐρευνα, καὶ μέλιστα

Εκ τινος ἔνεστ. *πέ-νε-ν-μι ἢ *πό-νῶ-μι ρ. *ρελ-· πβ. πεπνῶσθαι, πνέω, ποιπνέω.

πίνω, λεσβ. πώνω (ἔξ ὀνοματ. θ. *ρῶνο-, πβ. εἰπωτος Ἡούχ.), μέλλ. (ἀρχ. ὑποτ.) πίομαι, ἀόρ. β' ἔπιον, προστ. πίθι, πρκ. πέπωκα, μέσ. πρκ. πίομαι *δ,τι καὶ νῦν, πίνω*, πῶμα, πόμα, τὸ *τὸ ποτόν, «πιτόν»*, πότος, ὁ *τὸ πίνειν, συμπόσιον, ἡ εὐωχία, τὸ «φαγοπότιον»*, πόσις, -ιος καὶ -εως, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ πόσις, τὸ πίνειν, ποτόν, συμπόσιον* (ὁμ. ποτῆς, γεν. ποτῆτος, αἰτ. -τα, ἡ *ἡ πόσις, τὸ πίνειν*, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *ποτῆς), πόσιμος *κατάλληλος (καλῶς) πρὸς πόσιν· δροσερός, εὐάρεστος*, πότης, ὁ (θηλ. πότις, -ιδος) *ὁ πίνων, πότης, φιλοπότης* (ὑπερβ. ποτίστατος· ὁ πίνων καθ' ὑπερβολήν*), ποτήρ. -ῆρος, ὁ, ποτήριον, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, ποτήριον*, πίνον, τὸ *ποτόν παρασκευαζόμενον ἐκ κριθῆς, ζυθος*, πιπίσκω (μέλλ. πίσω) *βίβω εἰς τινα καὶ πίη*, πίστρεθ, ἡ *ἡ ποτίστρα διὰ ζῶα, τὸ ἀγαγεῖν ποτίσματος, ὁ κειουβάς*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pāti=πίνει, pāyati, rāyati=ποτίζει, pānam οὐδ.=πόσις, pātanḍ ἀπρφ.=πίνειν· ἀθέμ. ἀόρ. āpāti=ἔπιε, ā-pipī-ta (πβ. ἔπι-ον, πί-θι, πέ-πομαι κ.τ.λ.)· θεματ. pipati=πίνει (=λατ. bibō ἐκ τοῦ *ribō, ἀρχ. ἰρλ. if=πίνει· πβ. φαλίσκ. pipatō=λατ. bibam=ἔπινον)· πβ. ἀρμ. zaprepi=πίνω, λατ. pōtō=πίνω ἀφρόνως, συμπίνω, pōtus, -a, -um=μεθυσμένος, pōtus, -ūs=ποτόν, pōsca=ἀνάμεικτον ποτόν, pōculum=ποτήριον, pōtor=πότης (=ἀρχ. ἰνδ. pātāt-), ἀλβ. pī=πίνω, ἀρχ. ἰρλ. eul (δοτ.)=τῷ πίνειν, ἀρχ. πρωσσ. poieiti=πίνετε!, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. pījo. pīti=πίνειν, pino=ποτόν ρ. *ρῶ(i)-, *ρī-.

πίσιος, ἡ, πίσιος, ὁ *νεοσσός, νεογέννητον πτηνὸν εἰσέτι πιπιλίζον*, πιπώ, ἡ (ἐπίσης πίσα, πίκος, πίκρη) *εἶδος δρυκολάπτου*, πιπιλίζω *κάμνω (φωνάζω) κί πι*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. piprakā, piprikā=ἐν ὠρισμένον πτηνόν, λατ. pīpīō, mīpīō, pīpō (> νεογεμ. pīfīso=συρίζειν)=πιπιλίζω, νεογεμ. (κάτω γεμ.) pīepen=πιπιλίζειν, λιθ. pīpī=συρίζειν, τασχ. pīpīti=πιπιλίζειν. — ἡχομμ. ρ. *ρίρ-· ὁμοίως ἀρμ. bibem=πιπιλίζω, ἀλβ. bibe=νεοσσός ὕδροβίου πτηνοῦ, ἑλλ. πιφαλλίς, λίφιγξ, ὁ *εἶδος πτηνοῦ*.

πιπρῶσκω *φέρω πρὸς πόλιν· πωλῶ*, βλ. πέρνημι.

πίπτω (ἀντί *πί-πτω κατὰ τὸ ῥῆτον), μέλλ. ἰων. πεσέομαι (*πετομαι), ἀττ. πεσοῦμαι, ἀόρ. β' ἔπεσον, λεσβ., δωρ. ἔπετον, πρκ. πέπτωκα, μτχ. πεπτηώς, ἀττ. πεπτώς *δ,τι καὶ νῦν, πίπτω*, ἀπταῖς, ἀπτης (ἐν δωρ. ἐπιγρ.) *ὁ μὴ πίπτων, μὴ ὑποκαείμενος εἰς πτώσιν*, πέσος (γεν. πέσους), τὸ *τὸ πτώμα*, πέσημα. ἐν ἀττ. ἐπιγρ. πέσωμι, τὸ *πτῶσις*, πτώμα, τὸ, πτώσις, ἡ *τὸ «πέσομα», ἡ πτώσις*, προπετής *ὁ πίπτων ἢ κλίνων πρὸς τὰ ἔμπρος, «σκυφτός», ἐπιρρεπής*, εὑπετής *ὁ πίπτων καλῶς ἢ εὐκόλως, εὐχερής, ἄνετος, εὐνοϊκός*, πότμος, ὁ *πᾶν δ,τι πίπτει εἰς τιν, ὁ κληρος, ἡ μοῖρα*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pra-pai=ἐπιγεσθαι, ὁρμᾶν, καταρρίπτειν, pātman- οὐδ.=πτήσις, ἀτραπός, ὁδός (πβ. πότμος, ποταμός), λατ. puiō=ἐπέρχομαι, ἐπιτίθεμαι, ζητῶ καὶ φθάσω τι, imprecus ἀρσ.=ὁρμή, ὁρμητικὴ κίνησις, ἀλβ. pētrjete (: κροπετής)=κατωφερής, κρημνώδης, ἀπότομος ρ. *pei=πίπτειν καὶ ἵκασθαι, βλ. πέτομαι πβ. πίτυλος, ποταμός.

1 πίσιος, ὁ *εἶδος ὀσπρίου, τὸ πῖσον, «μπιζέλου» (> λατ. pisum): λ. ξένη (θρηκ.-φρυγ. ;).

2 **πίσος**, τὸ (πληθ. **πίσσα**, τὰ) *λειμών*, βλ. **πιδόω**.

πίσσα, ἀττ. **πίττα**, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, ἡ **πίσσα***, πισσάω, ἀττ. **πιττόω** *ἀλείφω τι διὰ πίσεως*, **πιττάκιον**, τὸ *πιννακίδιον πρὸς γραφήν, δελτίον, ἐμπλαστον* (> λατ. *pittacium*): ἐκ τοῦ *πικία, συγγ. τοῖς: λατ. *rix*, γεν. *ricis* θηλ.=πίσσα (> ἀρχ. γερμ. *reih*) λιθ. *rikis*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *psokŭ*, ρωσ.-ἐκκλ. σλαβ. *psokŭ*=πίσσα* ρ. **roi-*, **pi-*=λιπαρός, παχύς, βλ. **πίαρ**, **πίτυς**.

πιστεύω *ἔχω πίστιν, πιστεύω, ἐμπιστεύομαι*, **πίστις**, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, **πίστις**, ἐμπιστοσύνη, πεποίθησις*, **πιστός** *ἐμπιστος, ἀξιόπιστος, πιστός*, βλ. **πείθομαι**.

πίσυγγος (ὀρθότ. **πίσσ-**), ὁ *σκυτοτόμος, ὑποδηματοποιός*, ἀττ. **πεττύμια**, τὰ *μικρὰ τεμάχια δέρματος* (παράγωγον ἐκ τινος *πίσσου*, *πέττυξ), **πίσσυμπτον** *σκυτεῖον* καὶ **πασσύπη** *σκυτεύ(τ)ρια* ***Ἡσύχ.**: ἴσως ἐκ τινος **pekjua*, γεν. **pekjēmos*=βυρσοδέψης.

πίσυνος *ὁ ἔχων πίστιν (πεποίθησιν) εἰς τινα*, βλ. **πείθομαι**.

πίσυρες *τέσσαρες*, **πίσυρα** *τέσσαρα*, βλ. **τέσσαρες**.

πίτνημι *ἐκτείνω, ἐξαπλώνω*, βλ. **πετάσνυμι**.

πίτνω *πίπτω*, βλ. **πίπτω**.

πιττάκιον, τὸ *πιννακίδιον πρὸς γραφήν, δελτίον, ἐμπλαστον*, βλ. **πίσσα**.

πίτυλος, ὁ *ὀρμητικὴ κίνησις, ρυθμικὸν πλατέγημα τῶν κωπῶν*, **πιτυλέω** *κινεῖσθαι ὀρμητικῶς ἐδῶ καὶ ἐκεῖ*, **πιτυλίζω** *ἐκχέω τι μετὰ θορύβου, ἐπιτεσυλίζω*: ἐκ τοῦ **pet-*, συγγ. τοῖς: λατ. *petulāns*=ἱταμός, θρασύς, τολμηρός, ἀνειμένος, ἀκόλαστος, ἀσελγής, *petulcus*=ὁ διὰ τῶν κεράτων ὠθῶν* ρ. **pet-*, βλ. **πέτομαι**, **πίπτω**.

πίτυρον, τὸ **συνήθ.** ἐν τῷ πληθ. *ὄ,τι καὶ νῦν, **πίτυρον**, «πίτουρον», ἀχ. **πίσιρα** *πίτιυρα* ***Ἡσύχ.**, **πῆτσα** (**πηται-σ*) *πίτιυρα* ***Ἡσύχ.**, λακ. *πητίται* *πίτιύρινοι ἄρτοι* ***Ἡσύχ.**: συγγ. τῷ μιν. ἱρλ. *caith*=λατ. *furfur*=πίτυρον (**q̄dēi*)· περαιτέρω συγγ. τοῖς: **πάσσα**, λατ. *quatiō* (τὸ ἄλλ. -i εἶναι δυσερμῆτευτον).

πίτυς, -**υος**, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, ἡ **πίτυς**, **πέυκη**: συγγ. τῷ *pit* τῆς διαλ. *Pamir*=πίτυς· ἀμφοτέρω οἱ τύποι εἶναι συντετιμ., συγγ. τοῖς συνθέτοις, οἷον τῷ ἀρχ. ἰνδ. *pītu-dāru*=εἶδος πίτυος, κυρ. σημαίνει **ρητινώδες δένδρον** (*dāru*: *δόρυ*, *δρῦς*): **IE** **pītu-*=*ρητινή*, *χυμός*, πβ. λατ. *pītu-ita*=βλέννα, μύξα ἐκ συνάγχης, μιν. ἱρλ. *īth*=τὸ *στάειρ*, *λίπος*, ἀρχ. ἰνδ. *pītāh*=χυμός, τροφή* ρ. **roi-*, **pi-*, βλ. **πίαρ**. **Πβ.** ἰθίε καὶ τὸ ἀλβ. *pīte*=πίτυς, *δάς*, *δαδῖον* (**pīt-e-lē*);, λατ. *pīnus*, -*is* (-i) θηλ.=πίτυς, *πέυκη*, ἀγρία *πίτυς* (**pic-epos*);. **Πβ.** **πίσσα**, **πίαρ**.

πιφαλλίς, ἡ *εἶδος πτηνοῦ*, βλ. **πίτος**.

πιφάσκειω *καθιστῶ τι φανερόν, δηλῶ, φανερώνω*, βλ. **φάος**.

πίφρημι (τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ **ἐσ-πιφράναι** **εἰσάγειν, εἰσφέρειν*): συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *bi-bhar-ti*=φέρει (α' πληθ. *bibharmāh*=**πέφραμεν*)· προσέτι μέλλ. -*φρήσω* (πβ. *εἰσφρήσαι* **εἰσάξει** ***Ἡσύχ.**), *δορ. -έφρησα*. **Βλ.** **φάω**.

πίων *παχύς, λιπαρός*, βλ. **πίαρ**.

πλάγιος *ὁ,τι καὶ νῦν, **πλάγιος**, **λοξός**, βλ. **πéλαγος**.

πλάδος, τὸ *ὑγρασία, σῆψις, ἐμούχλιασμα*, *ἀτονία, χαλαρότης*, **πλάδαρος**

ύγρός, υατερός, βροχερός, πλαθάν *είμαι πλαθαρός, ύγρός, χαλαρός, χ.ῡ-
νος, γίνομαι άδρανής*: μάλλον συγγ. τῷ λεττ. *reidu, reidēt*=κολυμβῆν ρ.
**reid-d-*, πβ. **roleu-d-* ἐν τοῖς: λατ. *reūe, -ūdis*=έλος, τέλμα, άρχ. γερμ.
flossen, νεογερμ. fliessen=ρέειν, λιθ. *plaudū, plaueti*=πλύνειν.

πλάζω (**πλαπιδω, *πλαγγιω*), μέλλ. *πλάγξω*, άόρ. παθ. *ἐπλάγχθη*ν *πλή-
τω, κτυπῶ, άποπλανῶ τινα ἐκ τῆς όρθοῦ όδοῦ*, *πλαγκτός* *ό περιπλανώ-
μενος, άκατάστατος, παράφρων* (πβ. *πλαγκταί πέτραι ἡ Πλαγκταί=Συμ-
πληγάδες*): συγγ. τοῖς: λατ. *plangō*=πλήττω, κτυπῶ θρηνώ, όλοφύρομαι
τινα μεγαλοφώνως, άγγλοσαξ. *flacor*=ἐπτάμενος, «πετών» (ἐπὶ βέλους):
ρ. **plæg-*, προσέτι **plēq-*, βλ. *πλήσσω*, IIβ. *πλάσος*.

πλάθανος, ό, *πλαθάνη*, ἡ καὶ *πλάθανον*, τὸ *πλατεῖα σάνις, ἐπὶ τῆς όποίας
ἐπλάθον άρτους, πλακοῦντας κ.τ.τ., «πλαστήρι»*: μάλλον, ὡς σημαῖνον
*βάσις κατάλληλος πρὸς όπτησιν (διὰ «ψήσιμον») ἢ πρὸς σχηματοποίησιν
(διὰ «πλάσιμον»)*, συγγ. ἐνεστῶτί τινε μετὰ τοῦ *dā-* ἐκ τῆς ρ. **plē-*=
ἐκτείνειν, άπλώνειν (βλ. *πέλαος*), πβ. *κορο-*, *πηλο-πλάθος*, ό *ό πλάθων
τὸν πηλόν, κεραμεύς, κατασκευαστῆς πηλίνων άγγείων)* καὶ *πλάσσω* *ό,τι
καὶ νῦν, πλάττω, πλάθω, σχηματίζω* (ό *lđē*).

πλάθω *προσεγγίζω, πλησιάζω*, βλ. *πέλας*.

πλαίσιον, τὸ *ἐπίμηκας τετράπλευρον σχῆμα ἡ σώμα*: συγγ. τοῖς: λιθ.
ai-si-plaitū=καθιστῶ ἐμαυτὸν εὐρύν, κομπάζω, άλαζονεύομαι, μετὰ τοῦ *s-*:
splintū, splisti=εὐρύνεσθαι ρ. **plait-*, **plit-* παρὰ τῷ **plat-*, βλ. I *πλατύς*.

πλάνος, ό, *πλάνη*, ἡ *ἢ περιπλάνησις, παρέκκλασις, παραπλάνησις, άπάτη*,
πλάνος ὡς *ένεργ.* *ό παραπλανῶν, έξαπατών*, ὡς παθ. *ό περιπλανώμε-
νος*, *πλανῶ* *κάμνω τι(νά) νά πλανηθῇ, όδηγῶ τι(να) έξω τοῦ όρθοῦ
δρόμου, άποπλανῶ*, μέσ. *πλανάομαι* *περιπλανώμαι, παραπλανώμαι*, *πλά-
νης, -ητος*, ό, ἡ *ό περιπλανώμενος* (πλάνητες άστέρες, οἱ *οἱ περιπλανώ-
μενοι άστέρες, πλανῆται*, πβ. *άπλανεῖς* *οἱ μὴ περιπλανώμενοι [άπλανεῖς]
άστέρες*: συγγ. τῷ νορβ. *flara*=περιτρέχειν ἐφ' άμάξης ἡ ἱπποῦ μάλλον
εἶναι συγγ. τῇ ρ. **plē-*=ἐκτείνεσθαι, βλ. *πέλαος*, *πλάξ*.

πλάξ, γεν. *πλακός*, ἡ *πᾶν τὸ ἐπίπεδον καὶ άναπεπταμένον πρᾶγμα, ἐπίπε-
δος χώρος, πεδιάς, ἐπιφάνεια θαλάσσης, όκεανός, ἐπίπεδος κορυφή βουνοῦ,
πλάξ, «πλάμα»*, *πλάνιος* *ό κατεσκευασμένος ἐκ πλακῶν*, *πλακός*, -*εσσα*,
-*εν* *πλατύς, ἐπίπεδος*, *πλακοῦς* (έν. άρτος), -*ούντος*, ό *πλατὺ ζυμαρικόν,
σπίττα» (> λατ. *placenta*), *πλακώδης* *πλατύς, ἐπίπεδος*: ἐκ τοῦ **plaq-s*
=άρχ. *σιανθ.-ισλ. flā, πληθ. flōg*=τὸ κατώτατον ἐπίπεδον μέρος άποκρή-
μνου βράχου, πβ. *flō* θηλ.=στρώμα, θέσις άρχ. γερμ. *fluoh* (νεογερμ.
Flühe)=άπόκρημνος βράχος λατ. *placō*=άρέσκω τινί, *placidus*=ἐπίπεδος,
ισόπεδος, όμαλός, ἡσυχος, σιωπηλός, *plēō*=ισοπεδῶν, καταπραῖνω, μον.
lrec=λιθίνη πλάξ (**plq-ak*), ἴσως καὶ λιθ. *plókētiās*=ἐπίπεδος, όμαλός,
άρχ. *εὐκλ. σλαβ. plōek-*=ἐπίπεδος (**plē-sqo-* ἢ **plēq-sqo-*) ρ. **plē-q-*
(πβ. **plēg-*, βλ. *πέλαγος*) ἐκκετετ. τύπος τῆς ρ. **plē-*=ἐκτείνειν, άπλώ-
νειν, βλ. *πέλιος*, πβ. *πλάζω*, *πλάτος*.

πλάσσω (**πλοσθω*, φθογγολογικῶς έξ ἐπιδράσεως τῶν ῥημ. τύπων μετὰ χα-
ρακτῆρος οὐραυικοῦ, ὡς *ταράσσω*: *ταραχή*), άόρ. *ἐπλάσα*, παθ. *ἐπλάσθην*,
πρκ. *πέπλασμαι* *σχηματίζω τι ἐκ μαλακῆς μάξης (έξ εὐπλάστου όλης),

δίδω εἰς τι σχῆμα καὶ μορφήν, πλάθω, διαπλάσσω* (ἀρχικῶς ἐπὶ ἐπαλείψεως ἢ ἐπὶ κτυπήματος τοῦ πηλοῦ [ἢ ἄλλης τινὸς μαλακῆς οὐσίας] διὰ τῆς παλάμης, πβ. κατα-, ἐμ-πλάσσω *ἐπιχρίω, ἐπαλείφω*, ἐμπλαστον, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἐμπλαστον, ἀλοιφή*), πλαστός *ὁ πλασθεὶς, σχηματισμένος, οὐχὶ γνήσιος, πλαστός*, πλάσμα, τὸ *πᾶν τὸ πλασθὲν (σχηματισθὲν) ἐκ πηλοῦ ἢ κηροῦ, εἰκὼν, εἰδωλον, ὁμοίωμα* πλάστης, -ον, ὁ (θηλ. πλάστειρα) *ὁ πλάσσων, σχηματίζων, τεχνίτης ἐργαζόμενος μὲ πηλὸν ἢ κηρόν*: τὸ dh- τοῦ ἐνεστ. ἐκ τῆς ρ. *plē=ἐκτείνειν, ἀπλώνειν, πβ. κορο-πλάθος *ὁ πλάθων προπλάσματα ἀγαλματίων*, πλάθανος, ὁ *πλατεῖα σανίς, ἐφ' ἧς ἐπλαθον ἄρτους, πλακοῦντας κ.τ.τ.* (δὲ ἰδέ)· ὀνόματ. τύπος παλάθης, ἢ *εἰδος πλακοῦντος κατεσκευασμένου ἐκ καρπῶν ὁμοῦ συμπεπιεσμένων*.

πλάσσειν, ἰων. πλάσειν, -γγοσ, ἢ *ἢ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ράβδου τοῦ ζυγοῦ γλωττίς, τὸ δισκέριον τῆς «ζυγαριᾶς», μικρὸν ὁστρακὸν ὁστρέου*: μᾶλλον, ὡς τὸ παλαστή, ἢ *ἢ παλάμη τῆς χειρός*, (δὲ ἰδέ), εἶναι συγγ. τῷ πλάτῃ, ἢ *τὸ πλατὺ μέρος τῆς κόπης*, ρ. *plat- ἐπικτετε. τύπος τοῦ *plē=ἐκτείνειν, ἀπλώνειν, βλ. πλατὺς. — Ἡ λ. πλάσειν ἐν τῇ σημ. τοῦ *μάστιξ* (Λισχύλ.) συσχετίζεται μᾶλλον πρὸς τὸ πληρή, πλῆσσω.

πλαταγή, ἢ, πλαταγών, -ώνος, ἢ *ὁ κρότος, θόρυβος*, πλαταγέω, πλατάσσω *χειροκροτῶ, κροτῶ*, πλαταγώνισον, τὸ *τὸ πλατὺ πέταλον τοῦ μήκωνος ἢ τῆς ἀνεμώνης*, πλαταγίζω, δ. γρ. πλατυγίζω *κτυπῶ τὸ ὕδωρ διὰ τῶν πτερύγων (ἐπὶ τῆς νήσεως)*: κατὰ μετασχημ. ἐκ τοῦ πάταγος (πατάσσω κ.τ.λ.) κατὰ τὸ πλῆσσω, πληρή.

πλάτῃ (δωρ. πλάτῃ), ἢ *τὸ πλατὺ μέρος τῆς κόπης, ἢ κόπη, τὸ πλοῖον* (ὠμο-πλάτῃ, ἢ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἢ ὁμοπλάτῃ*): συγγ. τοῖς: πλάτος, πλατὺς. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: πλάτανος, ἢ *τὸ ἐπλατύνειν, ἢ πλάτανος* (μᾶλλον ὡς σημαίνειν *ὁ ἔχων πλατεῖς κλάδους, πλατεῖα φύλλα*· ἐπίσης πλατάνιστος, ἢ *ἢ πλάτανος* καὶ τὰ περιεκτικά: πλατανιστής, ὁ, πλατανών, ὁ *θάλασς ἐκ πλατάνων*)· πλαταμών, -ώνος, ὁ *πᾶν πλατὺ σῶμα*: ἀρχ. ἰνδ. prathimān- ἀρσ.=πλάτος, ἔκτασις.

πλάτεις, -ιδος (δωρ.), ἢ *ἢ σύζυγος* (Ἀριστοφ.): μᾶλλον εἶναι συγγ. τοῖς: πελότης, ὁ, πελότης, ἢ, πλησίος (βλ. πέλας).

πλάτος, -εος, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, τὸ πλάτος* (ἀντὶ τοῦ *πλέτος κατὰ τὸ πλατὺς):=ἀρχ. ἰνδ. prāthas- οὐδ.=πλάτος, κυμβρ. lled=ὤσ· πβ. ἀρχ. ἐουκ. σλαβ. plesna=πέλμα ποδὸς (*plet-s-nā). Βλ. 1 πλατὺς.

πλατυγίζω, δ. γρ. πλαταγίζω *κτυπῶ τὸ ὕδωρ διὰ τῶν πτερύγων (ἐπὶ τῆς νήσεως)*, βλ. πλαταγή.

- 1 πλατὺς, -εῖα (ἰων. -έα), -ὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, πλατὺς, εὐρύς, ἐπίπεδος*, πλατύτης, -ητος, ἢ *εὐρύς, πλάτος*, πλατύνω *ποιῶ τι πλατὺ, εὐρύνω*: ἐκ τοῦ *pl̥t(h)as=ἀρχ. ἰνδ. pṛthāh=μακρός, πλατὺς, εὐρύς, εὐρύχωρος, gall. litu-, πβ. λιθ. platūs=πλατὺς· τοπων. Πλάτανα, Πλατεῖα: ἀρχ. ἰνδ. pṛthivī θηλ.=γῆ (κυρ. ἢ εὐρεῖα), gall. Letavia· πβ. ἀρχ. ἰνδ. prāthati=ἐκτείνειν, ἀπλώνειν, pṛthāh ἀρσ.=ἢ παλάμη, ἀρμ. laia=πλατὺς (*pl̥t-no-), ἀρχ. ἱρλ. leithaim=ἐκτείνω, letha=πλατύτερος, θετ. lethan=πλατὺς (=ἀρμ. laia), leithe=ὤμος (*pl̥tē), ἀρχ. γερμ. flado=πλακοῦς χρησιμοποιούμενος κατὰ τὰς θυσίας (νεογερμ. Fladen), μsn. γερμ. vlander, νεογερμ. Flander=ἰχθύς τις

ἔχων σῶμα πεπλατυσμένον, λιθ. plotyti=πτύσσειν, συμπτύσσειν, plantō, planti=πλατύτερον (εὐρύτερον) γίνεσθαι, pleioti=ἐκτείνειν ρ. *plāi- (*plēi-)=ἐκτείνειν (πβ. *plait-, βλ. πλαίσιον). Βλ. πλάτη, πλάτος, πλήσσω.

- 2 πλατὺς *ἀλμυρός, ὑφάλμυρος, γλυφός, πικρός*: ἐκ τοῦ *phtús=ἀρχ. ἰνδ. rauhi=ὄξος, κεντρῴων, (ἐπὶ ἤχου) εὐκρινής, διαπεραστικός (ἤλαττ. β. ἐκ τοῦ ἀρχ. ἰνδ. pṛu-)· περαιτέρω ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. raiati=σχιζέται, βλ. σπάλαξ.

πλέθρον, τὸ *μέτρον μήκους καὶ ἐπιφανείας*, πλεθρεῖαιος *ὁ ἔχων τὸ μέγεθος ἑνὸς πλέθρου*, βλ. πέλεθρον.

Πλειάδες (ὁμ. Πληγιάδες κατὰ μετρ. ἑκτασιν), αἱ *αἱ ἑπτὰ θυγατέρες τοῦ Ἀτλαντος καὶ τῆς Πληγίονης, τὰς ὁποίας ὁ Ζεὺς μετεμόρφωσεν εἰς ἀστέρας, ὁ ἀστερισμὸς Πλειάδες, ἡ «πούλια» (φθογγολογικῶς σχηματισθὲν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πλέω· τὸ τέρμα τῆς λέξεως κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ Ὑάδες· ἐπίσης Πλειιάδες, αἱ, πελειαί, αἱ, κατὰ τὸ πέλειαι, αἱ *περιστεραι*): συγγ. τῷ νεοπερσ. ravīn=αἱ Πλειάδες, πβ. ἀβεστ. ravinyādiyas αἱτ. πληθ.=ἀστερισμός.

πλειών, -ῶνος, ὁ *ἡ χρονικὴ διάρκεια ἑνὸς ἔτους, τὸ ἔτος*: συγγ. τῷ πίμπλημι.

πλειών *περισσότερος*, βλ. πλέω.

πλέω *ὅ,τι καὶ νῦν, πλέω*, ρημ. ἐπίθ. πλεκτός· πλεκτή, ἡ *σπείρα, σχοινίον, δίκτυον*, πλέγμα καὶ πλέκος, τό, πλόκανον. τὸ *πᾶν τὸ πεπλεγμένον, πλέγμα, πλεκτόν*, πλοκή, ἡ *πλέξις, πλέγμα· πλεκτάνη, ἀπάτη*, πλόκος, πλοχμός (*πλοκομός), πλόκαμος, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ πλόκαμος, ἡ ἐπλεξιδα*, ὁ βόστροχος*: =λατ. plicō=πτύσσω, διπλώνω (μετὰ τοῦ -i-, ἀντὶ *plicō, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ σύνθετα ap-, ex-, im-plicō), ἀλβ. pl'af=ποικιλόχρουν μάλλινον κάλυμμα (*ploḱ-sqo-), ἀρχ. γερμ. flach οὐδ., νεογερμ. Flach=τὸ λίνον· ἀνεστ. μετὰ τοῦ -i-: λατ. plicō, -ere (=πλέω)=ἀρχ. γερμ. flehtan, νεογερμ. flechten=πλέκειν, πβ. ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. pletō, pletī=πλέκειν (*pleq-sḡ;)* ρ. *plek-*=πλέκειν, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *pel-*=πτύσσειν, διπλώνειν, ἐν τοῖς: ἑλλ. ἀκαλτος, γοτθ. falþan, νεογερμ. falten=πτύσσειν, διπλώνειν.

πλεονεκτέω *ἔχω μεγαλύτερον μερίδιον ἐκ τίνος πράγματος, εἰμαι ὑπέρτερος τίνος, ὑπερέχω, ὑπερβάλλω*, πλεονέκτης, ὁ *ὁ πλέον ἔχων, ἐπιζητῶν ἢ ἐπιθυμῶν νὰ ἔχη πλεονεξία ἢ οἱ ἄλλοι, ἀπληστος, ἀλαζονικός*, πλεονεξία, ἡ *ἡ ἰδιότης τοῦ πλεονέκτου, τὸ πλεονέκτημα, κέρδος, ἡ ὠφέλεια, ἐπιθυμία πρὸς κτήσιν τοῦ μὴ ἀνήκοντος, ἀπληστία*: ἐκ τοῦ πλέω+ἐκτός *ὁ δύναται τις νὰ ἔχη* (: ἔχω).

πλέος *πλήρης*, βλ. πίμπλημι.

πλεύμων, -ονος (καὶ πνεύμων, ὅπερ παρήχθη ἐκ τοῦ πνέω), ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ πνεύμων, «πνεύμονας», τὸ «πλεμόνω»*: =ἀρχ. ἰνδ. klōman-ἀρσ., οὐδ. =ὁ δεξιὸς πνεύμων (*pl-m κατ' ὄνομ. εἰς kl-m), πβ. λατ. pulmō ἀρσ. (κατὰ τὸ πλείστον ἐν τῷ πληθ.)=πνεύμων (ἐκ τοῦ *plumōnēs) μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου -o-: ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. pluḡa οὐδ. πληθ. (*pleutiḡ), λιθ. plaūčiai ἀρσ. πληθ.=πνεύμονες. IĖ *pleu-mon- (*plu-mon-) κ.τ.λ.,

συγγ. τῇ ρ. *pleu=κολυμβᾶν, βλ. πλέω (ὅθεν πλεύμων σημαίνει *πνεύμων ἐπιπλέων ἐπὶ τοῦ ὕδατος*).

πλευρόν (κατὰ τὸ πλείστον ἐν τῷ πληθ. πλευρά), τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ πλευρά, τὸ πλευρόν*, πλευρά, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ πλευρά, τὸ πλευρόν*: μέλλον ἐκ τοῦ *πλε-φρο-, συγγ. τῇ ρ. *pei=ἐκτείνειν, ἀπλώνειν, βλ. 1 πλατύς.

πλέω (μέλλ. πλεύσομαι, πλεύσομαι, ἀόρ. ἐπλευσα) *ταξιδεύω διὰ θαλάσσης, ναυσιπλοῶ, πλέω*: ἐκ τοῦ *plēfω=ἀρχ. ἰνδ. plānati=ναυσιπλοεῖ, κολυμβᾷ, ἵπταται, λατ. plui=βρέχει (ἐκ τοῦ *plonit κατὰ τὰ σύνθετα), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. plonъ, pluti=κολυμβᾶν, ναυσιπλοεῖν· πβ. ἀρχ. ἰνδ. plānāti=ἀφίνει τινὰ νὰ κολυμβήσῃ, κατακλύζει, πλημυρίζει (=ἀρχ. γερμ. Pluene, fiewen=πλύνειν, ἀποπλύνειν, σερβοκροατ. plōniti=βάλλειν τὸν ἵππον εἰς τὸ ὕδωρ νὰ κολυμβήσῃ, φέρειν εἰς τὸ ὕδωρ πρὸς πλύσιν, κολυμβᾶν), ἐκτετ. β. ἀρχ. ἰνδ. plānāti=ἀφίνει τινὰ νὰ κολυμβήσῃ, ἐπιχέει (: λιθ. plānu=κολυμβᾷ, πλύνω (*plōmō), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. plānjo, plāniti=βάλλω τὸν ἵππον εἰς τὸ ὕδωρ νὰ κολυμβήσῃ, φέρω εἰς τὸ ὕδωρ πρὸς πλύσιν, πβ. πλώω). — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : ἰων. πλόος, ἀττ. πλοῦς, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, πλοῦς, ταξιδεῖον διὰ θαλάσσης*=μικρορρωσ. plon=λατ. pluiti=πλοῖον, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, τὸ πλοῖον* (*plōgion)=ἀρχ. σκανδ.-ισλ. fley οὐδ. =ὥσ., πβ. τοχ. B plēwe=πλοῖον. — ρ. *pleu-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *pei=ρέειν (ἀρχικῶς ἦτο ἡ αὐτὴ ρ. μετὰ τῆς *pei(ou)=πληροῦν, γαμίζειν, πβ. πολὺς, πλούτος κ.τ.λ.). Βλ. προσέτι πλάθος, πλεύμων, πλῦνω, πλώω.

πλέων, πλέον (ὁμ.), **πλείων, πλείον** (ἀττ. τὸ -ει- κατὰ τὸ πλείστος καὶ μέλιον), αἰολ., δωρ. **πλήων** (*plēiōn-) *περισσότερος* (συγκρ. τοῦ πολὺς), πληθ. ὁμ., λεσβ. **πλέες** (αἰτ. πλέας), κρητ. **πλέες** (*plē-is-, -is-, ὡς ἐν τῷ λατ. mag-is πβ. ἀττ. πλεῖν *πλέον, περισσότερον* ἀντὶ τοῦ *πλεῖς, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ πλέω· ὑπερθ. πλείστος *παρὰ πολὺς, πλείστος* (*plēis-to-s): IE συγκρ. *plē-ja-, -is-, πβ. ἀρχ. ἰνδ. prāyaḥ ἐπὶρ.=κατὰ τὸ πλείστον, συνήθως, λατ. plūs=πλέον, περισσότερον (*plōs) *plūs, *plūs κατὰ τὸ minus), ἀρχ. ἱβλ. līs=λατ. plūs, plūta (*plē-is), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. fleiri=πλέον, περισσότερον· IE ὑπερθ. *plē-is-tōs=ἀβεστ. frašta-, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. fleistr=παρὰ πολὺς· ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον (ἐλλ. πλείστος, *πλή-ιστος ἀντὶ *πλή-ιστος κατὰ τὸ *πλή-ιστος)· ρ. *pel-, βλ. πῆμπλημι, πολὺς.

πλέως *πλήρης, πεπληρωμένος*, βλ. πῆμπλημι.

πληγή, ἡ *κτύπημα, πληγμα, τραῦμα, πληγή*, **πληγμα**, τὸ *κτύπημα, πληγμα, πληγή*, βλ. πλήσσω.

πληθος, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, πληθος, μέγας ἀριθμός, ὄχλος, λαός· ὄγκος, ποσότης· μήκος*, **πληθύνω** *καθιστῶ τι πολὺ, αὐξάνω*, **πληθύνω**, -ύς, ἡ *πληθος*, **πληθύνω** *εἶμαι ἢ γίνομαι πλήρης· αὐξάνομαι, ἐκτείνομαι, ἐπικρατῶ· ἀφθονῶ*, **πλήθω** *εἶμαι ἢ γίνομαι πλήρης, ἐξογκοῦμαι*, **πληθύνω**, ἡ ἰων. *πλησιμονή, πληθώρα, πληθος· κορεσμός*, βλ. πῆμπλημι.

πλήρης, **πληρετής**, **πληρετής**, βλ. πλήσσω.

πλημμελής *ἐλαττωματικός, πλημμελής, ἐσφαλμένος, θυσάρεστος, κακός* (κυρ. *ὁ παρὰ τὸ μέλος, διαπράττειν μουσικὸν σφάλμα, παράφρωνος*, ἀντιθ. ἐμμελής), **πλημμελέω** *διαπράττω σφάλμα ἐξ ἀμελείας, σφάλλομαι*, **πλημμελέω**, ἡ *παραφρονία, σφάλμα, λάθος*, **πλημμέλημα**, τό, **πλημμέλεις**, ἡ

ἡσφάλμα, παράπτωμα, ἁμαρτία: ἐκ τοῦ πλῆν+μέλος ἡπαρά τὸ μέλος, κατὰ τῆς ἁρμονίας».

πλήμνη, ἡ ἡ τὸ μέσον, ὁ ὁμφαλὸς τοῦ τροχοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσέρχεται ἡ ἁερα τοῦ ἄξονος, κυρ. ἡ πλήρωσις (τὸ γέμισμα) τοῦ θρόνου: συγγ. τῷ πέμπλημι.

πλημύρις, -ἰδος, ἡ ἡ ὕψους τῶν ὕδατων τῆς θαλάσσης, πλημύρα, πλημυρίς, πλήμυρα (*-μύρις), ἡ ἡ ὑπερχείλις τῶν ὕδατων τῆς θαλάσσης, πλήμυρα, πλημύρα: ἐκ τοῦ πλῆν- (μεταπτ. τύπος τοῦ *plō-, βλ. πλώω) +-μυρις, -μύρις, πβ. μύρομαι.

πλήν, δωρ. πλῆν ἐπίρ. καὶ πρόθ. ἡἐκτός, πλήν: κυρ. σημαίνει ἡπλησίον, παρά, εἶναι δὲ αἰτ. μιᾶς ὀνοματ. ρ. *plā-, πβ. ὁμ. ἐμπλήν ἐπίρ. ἡπολύ εκοντά», πλησίον, ἐγγύς», πλησίον ἐπίρ. ἡδ,τι καὶ νῦν, πλησίον, ἐγγύς», βλ. πέλας.

πλήρης ἡγεμέτορ», πλήρης, πεπληρωμένος», πληρώω ἡκαθιστῶ τι πλήρες, γεμίζω», πλήρωμα, τὸ ἡγέμισμα: πλήρωμα πλοίου: σύνολον», πλήρωσις, ἡ ἡγέμισμα, πλήρωσις, συμπλήρωσις», βλ. πέμπλημι.

πλησίος ἡἐγγύς τινος εὐρισκόμενος, γειτονικός», πλησίον ἐπίρ. ἡἐγγύς, εκοντά», πλησίον», πλησιάζω ἡέρχομαι πλησίον τινός, ἐγγίζω, πλησιάζω: συναναστρέφομαι, συνουσιάζομαι», βλ. πέλας.

πλήση, πλήσημιος, πλησημένη, βλ. πέμπλημι.

πλήσω (*plāsjō), ἀττ. πλήττω (ἀπρφ. παθ. ἐκπλήγυσθαι), μέλλ. πλήξω, πρκ. πέπληχα, πέπληγα, ἀόρ. παθ. πληγῆναι καὶ δωρ. πλᾶγῆναι ἡτύπτω, κτυπῶ, πατάσσω, πλήττω, τραυματίζω, πληγώνω», πληγή, δωρ. πλᾶγῆ, ἡ ἡκτύπημα, πλήγμα, πληγή, τραῦμα» (> λατ. plēga), πλήγμα, τὸ ἡκτύπημα, πλήγμα, πληγή», πλήκτρον, τὸ ἡὄργανον, διὰ τοῦ ὁποῖου πλήττει τίς τι, πλήκτρον μουσικοῦ ὄργανου, κώπη», πλήκτης, ὁ ἡπλήττων, κτυπῶν, διαπληκτιζόμενος, φιλαρς», πληκτίζω ἡκαταπλήττω, «ἐκκουφάινω», ζαλίζω: μέσ. διαπληκτίζομαι, μάχομαι, ἐρίζω, παίζω ἐρωτικῶς: συγγ. τοῖς: λατ. plangō, plēxī=πλήττω (διὰ τῆς χειρός) τὸ στῆθος μου, θρηνη, μsn. ἱρλ. lēn=ὀδυρμός, θρήνος (*plēkno-), lēssaim=κτυπῶ ὀρμητικῶς (*plang-sō), γοτθ. faiflōkun=αὐτοὶ ἐπένθουν, ὠθύροντο, ἀρχ. γερμ. fluohhōn=ἀπεύχεσθαι, καταρᾶσθαι, flnoh=βλασφημία, κατάρα, λιθ. plākū, plākti=πλήττειν, κολάζειν, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. plēz (*plēkijō), plakati=πλήττειν τὸ στῆθος, κλαίειν, θρηνεῖν, μεψιμοιρεῖν ρ. *plēg-, *plēg=πλήττειν, τύπτειν (ἴσως, ὡς σημαίνουν ἡκατύνειν διὰ κτυπήματος τῆς παλάμης», ἀρχικῶς ἦτο ἐπεκτετ. τύπος τῆς ρ. *plē=πλατός, εὐρύς, βλ. πέλαος): παραπλήτως πρὸς αὐτάς ἔχομεν καὶ τὴν ρ. *plēg- ἐν τοῖς: λατ. plēto=τιμωρῶ, κολάζω, λιθ. plēkiu, plēkti=πλήττειν, ραβδίζειν. Πβ. πλᾶζω, δέπλαξ.

πλίνθος, ἡ ἡδ,τι καὶ νῦν, πλίνθος, ἐπλίθω», πλινθεύω ἡμετασκευάζω τι εἰς πλίνθους, κατασκευάζω πλίνθους, κατασκευάζω διὰ πλίνθων, κτίζω», πλινθεῖον, τὸ ἡὸ τόπος, ἐν ᾧ πλίνθοι πλάττονται: μάλλον εἶναι (προελεύσεως μὴ ΙΕ) αἰγ.

πλίσσομαι ἡκάνω μεγάλα βήματα, βηματίζω ζωηρῶς (*Οδ. ζ 318), διαπλίσσω ἡβαδίζω ἔχων τὰ σκέλη (ἀνοικτά), διασκελίζω», ἐκπλίσσομαι ἡμένω ἀνοικτός, χαίνω, ἀνοίγω (ἐπὶ τραύματος), πλῆξας, -άδος, ἡ ἡτὸ μεταξὺ

τῶν βουβώνων μέρος", στόμα διαπεπλιχός, τὸ ἐντελὲς χαῖνον (ἀνοικτόν) στόμα", πλέγμα, τό, πλίξ, ἡ βῆμα", ἀμφι-πλίξ ἐπὶρ. *μὲ ἀπομεμακρυσμένα τὰ σκέλη, μὲ μεγάλα βήματα": Ἰσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. plāṣat= πορεύεται, κινεῖται, ἱρλ. alíassai=σκέλος, μηρός, alíass=ἡ πλευρά· ρ. *(s)pleigh-.

πλοῖον, τὸ "τὸ ἐπιπλέον σκάφος, πλοῖον", βλ. πλέω.

πλόκαμος, ὁ "ἡ ἐκπεξίδα μαλλιών", ὁ πλόκαμος", βλ. πλέω.

πλόος ἰων., πλοῦς ἀττ., ὁ "ταξίδιον διὰ θαλάσσης, πλοῦς", βλ. πλέω.

πλοῦτος, ὁ ἀφθονία ἀγαθῶν, πλοῦτος", πλούσιος "ὁ ἔχων πλοῦτον, πλούσιος, ἀφθονος", πλουτέω "εἶμαι πλούσιος, ἔχω πλοῦτον", πλουτήρ "ὁ πλουτίζων τι(νά)", πλουτίζω "κάμνω τινὰ πλούσιον": συγγ. τοῖς: ἑλλ. πολός, ἀρχ. ἰνδ. riyāḥ=παλός, περαιτέρω, ὡς σημαίνει ἀφθονία, περίσσειμα", εἶναι συγγ. τοῖς: πλέω, λατ. pluit· πρ. κατὰ τὸν τύπον τὰ: ἀρχ. ἰνδ. plutāḥ=πλημυρισμένος (βλ. πλέω), πολων. obfiły, ἀρχαίот. opłwity=ἀφθονος, θαψιλής.

πλύνω, μέλλ. πλύνω, παθ. ἀόρ. ἐπλύθη, πρκ. πέπλυμαι "καθαρίζω διὰ πλύσεως, πλύνω", πλυτός "πεπλυμένος" (=ἀρχ. ἰνδ. plutāḥ=πλημυρισμένος), πλύσις, -σις, ἡ "ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ πλύσις, τὸ πλύνειν" (=ἀρχ. ἰνδ. plutiḥ=ὑπερχεῖλσις), πλύμα, τὸ "ὄδωρ, ἐν ᾧ ἔχει πλυθῇ τι, ἀπόπλυμα", πλυτός, ὁ "λάκκος (κοίλωμα) ἐν μαρμαρώ, ἐνθα ἔπλυνον, σκάφη πλύσεως": ἐκ τοῦ *πλυ-ν-ιω (πρ. κρῖνω ἐκ τοῦ *κρῖ-ν-ιω)· ρ. *plu-, ἐξήσθενωμ. β. τοῦ *pleu-, βλ. πλέω. Πβ. πύλος.

πλώω (ἀόρ. ἔπλων), ἰων., ἀττ. πλωέζω "πλέω ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μεταχειρίζομαι πλοῖα, ἐπιβίδομαι εἰς τὴν ναυτιλίαν", πλωτός "ὁ πλέων, κολυμβῶν" ὡς παθ. ὅν δύναται τις νὰ διαπλεύσῃ, πλωτός", πλώιμος "ὁ κατὰλληλος πρὸς πλοῦν, θυνάμενος νὰ πλεύσῃ", πλωτήρ, -ήρος, ὁ "ναύτης, θαλασσοπόρος", θαλασσοπλῶειν ("Ὁδ. τ 122) "πλέειν (κολυμβῶν) εἰς τὰ θάλασσα" (ἐκ τοῦ *θαλασσοπλῶς): συγγ. τοῖς: γοτθ. flōdas, ἀρχ. γερμ. flōt, fluoit, νεογερμ. flut=πλημυρίς, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. flōa, ἀγγλοσαξ. flōwan=ὑπερχεῖλίζειν· ἸΕ *plō(u)-, μεταπτ. τύπος τοῦ *plō(u)-, βλ. πλημυρίς.

πνεῦμα, τὸ "πνοή, φύσημα ἀνέμου, ἀναπνοή, ψυχή", βλ. πνέω.

πνεύμων, βλ. πλέωμων.

πνέω (ὁμ. πνεῖω κατὰ μετρ. ἔκτασιν), ἀπρφ. ἀορ. πνεῖσαι "ὁ, τι καὶ νῦν, πνέω, φυσῶ (ἐπὶ ἀνέμου), ἀναδίδω ὁσμὴν, ἀναπνέω", πνεῖμα, τὸ "πνοή, φύσημα ἀνέμου, ἀναπνοή, πνοή ζωῆς", πνοή, ὁμ., ἰων. πνοή, θωρ. πνο(ι)ά, ἡ "ὁ, τι καὶ νῦν, πνοή, φύσημα, ἐπὶ ζώων (ἱππων) ἰσχυρά (βαθεῖα) ἀναπνοή, φρύαγμα": ἐκ τοῦ *πνεF-ω (θ. πνε-, πρ. πνεῦσαι, πνεῖμα)· περαιτέρω, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *π-ne-u (μετ' ἐρρίνου ἐνθῆματος) εἶναι συγγ. τοῖς: πεπνῦμένος "σοφός, συνετός", ἀμπνε "ἀνάπνευσον, κτάρε ἀνάσαι" (βλ. πεπνῦσθαι), πεπνός "σοφός, συνετός, σόφρων, νοήμων" (ὁ ἰβέ). "Ἄλλα συγγενή ἐλλείπουν.

πνίγω (παθ. ἀόρ. ἐπνίγη) "ὁ, τι καὶ νῦν, πνίγω, ἀποπνίγω, στραγγαλίζω, μαγερεύω ἐντὸς κλειστοῦ ἀγγείου, βράζω ἢ ψήνω", πνίγος, τό, πνίγμα, τό, πνίγμός, ὁ "τὸ ἀπνίξμας, ὁ πνιγμός", πνίξ, -ίγος, ἡ "πνιγμός, αἰσθησις πνιγμοῦ", πνίγηρός "ὁ πνίγων, ἀποπνίγων, πνιγηρός, στενόχωρος": ἀβεβ. ἐτυμολ.

πνοή, ὁμ., ἰων. πνοή, δωρ. πνο(ι)ά, ἥ, βλ. πνέω.

Πνύξ, γεν. Πυνκός, ἡ "τόπος ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἐγίνοντο αἱ συνελεύσεις (ἐκκλησίαι) τοῦ λαοῦ (δήμου)": μᾶλλον εἶναι προέλλ.

πόα, ὁμ., ἰων. ποιη, δωρ. ποίᾱ, ἡ "χλόη, χόρτον, «χορτάρι», «γρασιδί», χλαερὸς τόπος, πρασινάδα, λειμὼν": ἐκ τοῦ *ποιFā=λιθ. pīena=λειμών· πβ. τὸ μετὰ τοῦ -ν λακ. ποισά *ποιά=Ἡσίχ. καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐπεκτετ. ρ. *pī-d- σχηματισθέντα: πίδαξ, -ακος, ἡ "ὁ «πίδακας», ἡ πηγὴ", πίσσα, τὰ "κάθυγροι τόποι, λειμῶνες, λιβάδια".

ποδαπός "ἐκ τίνος χώρας, πόθεν καταγόμενος, ἀπὸ ποῦ, ὁποῖός τις, «τί λογῆς»;": ἐκ τοῦ ποδ- (IE *q^hod=τί, βλ. πόθεν)+-απός (IE *-p^hos), βλ. ἀλλοδ-απός.

ποδεῖν, ποδεών, ποδήρης, ποδιαίος, ποδίζω, βλ. ποός.

ποδοκάκ(η)η, ἡ "ξύλινον ὄργανον βασανισμοῦ, δι' οὗ ἐδραμεύοντο οἱ πόδες τῶν κακούργων", βλ. μάκαλα.

ποδώκης, -ες "ὁ ταχύς τοὺς πόδας, ταχύπους, «γρήγορος», ταχύς", ποδώκεια (δοτ. πληθ. ποδωκίησι· Ἰλ. B 792), ἡ "ἡ ταχύτης τῶν ποδῶν, ταχυποδία": ποὺς+ώκης, ἀ ἰδέ.

πόθεν, ἰων. κόθεν "ἀπὸ ποῖον μέρος, ἀπὸ ποῦ, πόθεν;"; ὁμ. πόθι, ἰων. κόθι *ποῦ;*, ἀττ. ποθ, ἰων. κοθ *ὅ,τι καὶ νῦν, ποῦ;*, ἀττ. ποῖ *πρὸς ποῖον μέρος;*, (ὁμ. πόσις *πρὸς ποῖον μέρος;*, πρὸς ποῦ;*, μετὰ τοῦ -σε ἐκ τοῦ -τε=γοτθ. ἢ αῖ=πρὸς ποῖον μέρος;), ἀττ. πῆ, δωρ. πῆ, ἰων. κῆ *εἰς ποῖον μέρος;*, πρὸς τί;*, πρὸς τίνα σκοπὸν;*, πῶς;*, κατὰ ποῖον τρόπον;*, πῶς, ἰων. κῶς *ὅ,τι καὶ νῦν, πῶς;*: τύποι τοῦ ἐρωτήμ. θ. *q^ho-, *q^ho-, *q^hā-· πβ. ἀρχ. ἰνθ. κάρ, θηλ. κᾶ (=τίς;), ἀρμ. ο (=τίς;), ἀόρ. ο-κ="ὅστις ὁποτε, ὁμ. τέο, ἀττ. τοῦ "τίνος;*" (=ἀρχ. γερμ. hwas, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. cesso), ἀλβ. κε=τίνα;*, ποῖον;*, (*q^hom), λατ. qui (παλ. λατ. quoi), quao, quod (=ὅς· ρυῖ, ρεῖ, ράδ)=δοτις, quom=ὅτε, ὅταν, ἀρχ. ἰρλ. cis=τίς (*q^hei), noch=τις (*no-q^ho-a), γοτθ. ἢ as=τίς, ἢ a, ἀρχ. γερμ. hwas=τίς, λιθ. kās (=τίς;), kad=ἐν, ὅταν, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. cesso=τίς; Πβ. πηλίκος, ποῖος, πότε, πότερος, πόσος, πῶς.

ποθέω *σφόδρα ἐπιθυμῶ, ποθῶ, λυποῦμαι διὰ τὴν στέρησιν (ἀπώλειαν ἢ ἔλλειψιν) προσώπου ἢ πράγματός τινος, «λαχταρῶ» διὰ τι(να)", πόθος, ὁ, πόθη, ἡ "σφοδρᾶ ἐπιθυμία, πόθος, «λαχταρῶ» διὰ τι(να), ἔλλειψις τινος", ποθεινός "λίαν ἐπιθυμητός, ποθητός, περιπόθητος", βλ. θέσσασθαι.

ποῖ *πρὸς (εἰς) ποῖον μέρος;*, πρὸς τίνα σκοπὸν;*, ἐπὶ πόσον χρόνον;*, ἕως πότε;*, βλ. πόθεν.

ποῖ (διαλ.) πρόθ. καὶ προθεματ. *εἰς, πρὸς": μᾶλλον εἶναι μεταπτ. τύπος τῆς λ. ἐπί.

ποιέω, ἀόρ. διαλ. ἐποίησε καὶ ἐποίησε *ὅ,τι καὶ νῦν, ποιῶ, κατασκευάζω, δημιουργῶ, παράγω, συγγράφω, γράφω ποιήματα", ποίημα, τὸ ἔργον, ποιητικὸν ἔργον, ποίημα, πρῆξις, ποιήσις, ἡ "κατασκευὴ, δημιουργία, παραγωγή, σύνθεσις ποιητικῆ, ποιήσις, ποίημα", ποιητής, ὁ "ὁ ποιῶν, συγγραφεύς, καλλιτέχνης, ποιητής": ἐκ τίνος *ποι-Fός "ὁ ποιῶν" (πβ. ἀρτο-ποιός, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ ἀρτοποιός"), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνθ. cīnōti, cāyati=ἐπισωρεύει, τάσσει κατὰ σειρὰν, συναθροίζει, οἰκοδομεῖ, cāyah ἄρσ.=ἐπισώρευσις, kāyah

=σῶμα, δέμας, εἰτὴ θηλ.=ἐπισώρευσις, στρώμα, εἰτὴ=συλλογή, συνάθροισις, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *ѣти*=τάξις, σειρά, ἀξίωμα, *ѣтити*=τακτοποιεῖν, τάσσειν κατὰ σειράν, σχηματίζειν' ρ. *q²ei=ἐπισωρεύειν, οἰκοδομεῖν, ποιεῖν. **ποίη**, ἡ *πόα, χλόη, χόρτον, πρασινάδα, «γρασίδω», ποιήεις, -εσσα, -εν ὁ ἔχων ἀφθονον πόαν, ποώδης', βλ. *πόα*.

ποικίλος *δ,τι καὶ νῦν, ποικίλος, πεποικιλμένος, πολύχρωμος, πολύπλοκος', *ποικίλλω* *ποιῶ τι ποικίλον, διαποικίλλω, ἐργάζομαι τι διὰ ποικίλων χρωμάτων, ζωγραφίζω, κεντῶ', *ποικίλωμα*, τὸ *ὄφασμα κεντημένον, κέντημα, *ποικίλλα*': *ποικί-λος* ἢ *ποικί-λος* (ἐκ τοῦ **ποίκις* καὶ **ποίκος*) συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *rēśalāh*=κεκοσμημένος, χαρίεις, *rēśāh* ἀρσ.=μορφή, τύπος, χρῶμα, ἀρχ. γερμ. *fēh*=ποικίλος, λιθ. *raišas* (**roikos*)=κηλὶς, ρύπος' πβ. ἀρχ. ινδ. *riśāti*=ἐκδέπτεται, κόπτεται κανονικῶς, στολίζει, *riśāh* ἀρσ.=ἡ δορκάς, *riśāgaḥ*=ὑπέρυθρος, πυρρόχρους, τοχ. Α *rikiñc*=γράφουν, ζωγραφίζουν, λιθ. *riešiū*, *riešiti*=δι' ἀνθρακος («μετὰ κάρβουνον») σημειώνει γραμμάς, γράφειν, ζωγραφίζειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *rišr*, *rišati*=γράφειν' ρ. **reiḱ-*=χρωματίζειν διὰ ποικίλων χρωμάτων, κεντεῖν (πβ. *πικρός*)· παραλλήλως ὑπάρχει καὶ ἡ ρ. **reig-* ἐν τοῖς: ἀρχ. ινδ. *riṁkīś* (ἀρχ. ρήμ.)=ζωγραφίζει, *riṁgaḥ*, *riṁga-lāh*=ὁ ἔχων τὸ ὑπέρυθρον χρῶμα πυρός (πβ. *πίγγαλος*, ὁ *εἶδος σαύρας', *πίγγαν* *νεόσσιον. Ἀμερίας. *γλαυκόν* **Ἡσύχ.*), λατ. *pingō*, *riñkī*, *pictum*, -ate=ζωγραφίζω.

ποιμήν, -ένος, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ ποιμήν, βοσκός', *ποιμνη*, ἡ, νεώτ. *ποιμνιον*, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, *ποιμνιον*, ἀγέλη κτηνῶν, «κοιπάδιον», *ποιμαίνω* *ὀδηγῶ εἰς τὴν βοσκὴν τὸ ποιμνιον, βόσκω *ποιμνην*, εἶμαι *ποιμήν*, φυλάσσω, προφυλάσσω, τρέφω, διατρέφω, διευθύνω, καταπραΰνω, ἐξαπατῶ', *ποιμάνωρ*, -αρος, ὁ *ὁ ποιμήν (ἀρχηγός, ἡγεμών) λαοῦ (κατὰ τὸ *ποιμήν* ἀνδρῶν)': ἐκ τοῦ **πωμήν* (ΙΕ **rōimēn*), συγγ. τῷ λιθ. *rieptuō*=*ποιμήν*' πβ. ἀρχ. ινδ. *rēti*=προφυλάσσει, φρουρεῖ, προστατεύει, *gō-rāh* ἀρσ.=*ποιμήν*, *rāyāh*=ὁ προφυλάσσειν, *rāhāh* ἀρσ.=φρουρός, *ποιμήν*, *pr-rītiḥ*=προστασία ἀνδρῶν, *pr-rāh*=προστάτης ἀνδρῶν, βασιλεὺς, ἀρμ. *haupan*=*ποιμνιον* (**pr-tro-* ἢ **rā-tro-*), *hovin*=*ποιμήν* (**oim-rā-*). — Ἐντρυθα ἀνέκουν καὶ αἱ λ.: *πῶν*, γεν. *πῶσος*, τὸ **ποιμνιον* προβάτων, *ποιμνη* (**rōim*=πᾶν δ,τι προφυλάσσεται, πβ. ἀρχ. ινδ. *rāyāh*=ὁ προφυλάσσειν) *πῶμα*, -ατος, τὸ *κάλυμμα, σκέπασμα, *πῶμα** ἐκ τοῦ **ρδ-πρ*, πβ. ἀρχ. ινδ. *pātram* οὐδ.=δοχεῖον, θήκη=γοτθ. *fōdr* οὐδ.=ὁ καλεός, ἡ θήκη, ἀρχ. γερμ. *fōtar*=κάλυμμα, περίβλημα (νεογερμ. *Futter*=ὑπόβραγμα, «φόδρα» τροφή)' ρ. **ρδ(i)-*, **ρῖ-*=βόσκειν κτήνη, προφυλάσσειν, προστατεύειν.

ποινή, ἡ *πρόστιμον πληρωνόμενον ὑπὸ τοῦ φονέως εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ φονευθέντος, ὅπερ ἀπὴλλασσεν αὐτὸν παντὸς διωγμοῦ, ἀνταπόδοσις, ἀνταμοιβή, τιμωρία, ἐκδίκησις' (> λατ. *poena*): ἐκ τοῦ ΙΕ **q²oipā*=ἀβεστ. *kaēpā*=τιμωρία, ἐκδίκησις, λιθ. *kaipna*=δέξια, τιμὴ, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *čepa*=τιμὴ, πβ. μον. ἱρλ. *cin*, γεν. *cinad*=χρέος (**q²ipu-t-s*)' ρ. **q²ei*=πληρῶναι, λαμβάνειν ἐκδίκησιν, ἐν τῷ ἀρχ. ινδ. *śāyāt*=λαμβάνει ἐκδίκησιν, ἐκδικεῖται, τιμωρεῖ, βλ. *τίσις*, *τίμη*. — Ἐντρυθα ἀνέκουν καὶ αἱ λ.: *ἀποινα*, τὰ *τὰ λύτρα, ἡ ἀνταμοιβή, ἀποζημίωσις' (δὲ *ιδέ*), ὁμ. *νήποιος* *ἀτιμώρητος, ἀνεκδίκητος'.

ποιός, ἰων. **κοίος** *όποιός τις, ποίου εἶδους, «τί λογῆς»; , ποιότης, -ητος, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ποιότης*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ποιFος (IE *q^hοίμος, *q^hι-οίμος ἐκ τοῦ *q^hο-+οίμος=βάθισμα, πορεία, θρόμος, πρ. τοῖος, ἄλλοιος, ὁμοῖος): ἀντίστοιχον εἶναι τὸ γοτθ. *h¹aiwa* ἐπίρ.=πῶς;

ποιπνύω (ἀόρ. **ἔποιπνυσα**) *ἀσθμαίνω, πνευστιῶ, λαχανιάζω, σπεύδω, ἐνεργῶ δραστηρίως*: συγγ. τοῖς: πνέω, πεπνυσθαι (μετ' ἐπιτατ. διπλασ., ὡς τέ: ποιφύσσω, δαιδάλλω).

ποιφύσσω *πνέω, φυσῶ δυνατά, ρωθωνίζω, σροχαλίζω*, **ποιφύγμα**, τὸ *δυνατὸν φύσημα, αρουθούνισμα, ροχάλισμα*, βλ. *φύσα*.

πόκος, ὁ ἔριον προβάτου ἀκατέργαστον, τολύπη ἐρίου*, βλ. *πέκω*.

πόλεμος καὶ **πτόλεμος**, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, πόλεμος, μάχη*, **πολεμέω** *ἔχω πόλεμον, διεξάγω πόλεμον, μάχομαι, πολεμῶ*, **πολεμίζω** καὶ **ποτολεμίζω** *πολεμῶ*, **πολεμικός** *ὁ ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς τὸν πόλεμον, πολεμικός, ἱκανός (ἐπιτήδειος) εἰς τὸν πόλεμον, ἐχθρικός*, **πολέμιος** *ὁ ἀνήκων εἰς τὸν πόλεμον, ἐχθρικός, πολέμιος*, **πολεμόω** *καθιστῶ τινα πολέμιον (ἐχθρικόν)*, βλ. *πολεμίζω*.

πολέω, **πολέω**, βλ. *πέλω*.

πολίζω *ἰδρύω (κτίζω) πόλιν, ἰδρύω ἀποικίαν εἰς τινα χώραν κτίζων πόλιν*, βλ. *πόλις*.

πολιός *ὁπόλευκος, φαῖός, ψαρός, γέρων*, βλ. *πελιτός*.

πόλις, γεν. ἰων., δωρ. **-ιος**, ἀττ. **-εως**, ἡ, ὁμ., κυπρ. **πτόλις**, ἡ (πρ. θεσσ. *πτολίεθροι* καὶ *π(τ)όλεμος*: οἱ ἀρχικοὶ φθόγγοι *πτ-* ἴσως ἐχρησιμοποιοῦντο ἀρχικῶς μετὰ φωνῆς) *δ,τι καὶ νῦν, πόλις, πολιτεία*, **πολίτης**, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, πολίτης*, *π(τ)ολίπορθος* καὶ *πτολίπορθης* *ὁ πορθῶν (κυριεύων, καταστρέφων) πόλεις*, *πολιοῦχος*, δωρ. *πολιόχος* *ὁ ἔχων (προστατεύων) πόλιν τινά, πολιοῦχος*, ὑποκορ. *πολίχνη*, ἡ *μικρά πόλις*, *πολίχριον*, τὸ *πολὺ μικρά πόλις*, *πτολίεθρον*, τὸ (ἀντὶ *-εθλον;) *πόλις, ὀχυρά θέσις, φρούριον τῆς πόλεως*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *pūr* θηλ., *rātam* οὐδ., *ruṣiḥ* θηλ.=φρούριον, ἀκρόπολις, πόλις, λιθ. *pilis* θηλ.=φρούριον, μέγαρον, ἀνάκτορον· ἀρχικῶς ἐσήμαινε μᾶλλον *ὀψήλδς ὀχυρὸς τόπος·εἰς ὃν καταφεύγει τις πρὸς ἀσφάλειαν*· ὡς σημαίνουν δὲ *ὀχυρωματικὸν ἔργον κατασκευαζόμενον πρὸ τινος θέσεως διὰ συσσωρεύσεως χωμάτων* εἶναι συγγ. τῷ λιθ. *piliti* =πληροῦν, γεμίζειν.

πόλος, ὁ *σημεῖον ἀκίνητον, περὶ ὃ στρέφεται τι, ἀξων, πόλος· γῆ ἀνοιγομένη διὰ τοῦ ἀρότρου*, βλ. *πέλω*.

πόλτος, ὁ *χυλὸς ἐξ ἀλεύρου, πυκνὸς ζωμός*, βλ. 2 *πάλη*.

πολύς, **πολλή** (*πόλFja· εἴτα ἐσχηματίσθη καὶ τὸ ἰων. **πολλάς**, πληθ. **πολλοί**), **πολὺ** (ὁμ. *πολυ-*, π.χ. *πολύποδος* 'Οδ. ε 432, κατὰ μετρ. ἔκτασιν) *δ,τι καὶ νῦν, πολὺς, πολυάριθμος, συχνός, ἰσχυρός, σφοδρός, μακρός*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ruṣāh*=πολὺς, ἀρχ. ἱρλ. *il*, γοτθ. *filu*, ἀρχ. γερμ. *filu*, *filo* (**polu-*), νεογερμ. *viel*=πολὺς, λιθ. *pilius*=πλήρης, πλούσιος. IE **peu-*=πληθός, εἰς μεμονωμένας δὲ γλώσσας ἐξετέλεσθη εἰς ἐπίθ.· τὸ *πολὺς* ἴσως κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ **παλὺς*=ἀρχ. ἰνδ. *ruṣāh*· *πολλή*=ἀρχ. ἰνδ. *pūnī*. — Συγγρ. *πλέω*, *πλείω*, ὑπερβ. *πλείστος*, & ἰδὲ.

ποληρός (συνήθ. κατὰ πληθ. **ποληροί**, οἱ), ὁ *εἶδος ὄψου ἢ ζυμαρικοῦ ὁμοιά-

ζοντος πρὸς τὰ λεπτὰ εἰμακρόνιας ἢ τὸν κριδέα*, πολυφορένη, ἡ ἑδεσμά τι ἐκ πολφοῦ καὶ ὑπρίων*: ἀβεβ. ἐτμολ.

πομπεύς, πομπή, πομπός, βλ. πέμτω.

πομφόλυξ, -υγος, ἡ *ὄ, τι καὶ νῦν, πομφόλυξ, φυσαλλίς*: μῆλλον συγγ. τῷ πέμφιξ· τὸ τέμα τῆς λέξεως κατὰ τὸ *φλιξ (οἶντο-φλιξ, -υγος, ὁ, ἡ) ὁ ἐκδοτος εἰς τὸν οἶνον, μέθυρος*: ρ. *hlihm*- συγγ. τῷ λατ. flau-ρέω, μεταπτ. τύπος *hliexK-, βλ. φλέψ.

πόντος, ὁ *ἡ θάλασσα* (ἀρχαίως ἐπῆμαινον *ἀτραπός, αἰμυνοπάτιω*, πβ. ὅμ. ἰγρὰ κέλευθα καὶ ἱλ. τοπων. Ἰουπόντιος, πόντιος, πορτικῶς *ὁ ἀντήκων εἰς τὸν πόντον (τὴν θάλασσαν), ἐκ τῆς θαλάσσης προερχόμενος, ἐν τῇ θαλάσῃ ὢν (ζῶν)*, πορτίζω *βλῆζω εἰς τὴν θάλασσαν*, συνεστὰ β.: πότος, ὁ (*ρπος) *ἡ πεπατημένη ἕδος, ἀτραπός, τὸ αἰμυνοπάτιω, πάτημα, ἀφῶδευμα*, πατέω *ὄ, τι καὶ νῦν, πατώ, περιπατῶ, βαδίζω, καταπατῶ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pāthāh, γεν. pāthāh, ὄργαν. κληθ. pāthilihih-ἡρόμος, ἀτραπός, pāthiā ὅγλ.=ἡρόμος, pāthes- οὐδ., pāthih ὅγλ.=τόπος, ἀτραπός, ἀρμ. hun-ἀβαθὺς διάβασις, πέρασμα, ἡρόμος (*m'on-i'is), λατ. pōns, γεν. pōnis-ἀρσ.=γέφυρα (δεύτερ. θ. μετὰ τοῦ i), πβ. μιν. ἱρλ. āit-τόπος, θέσις (*pāthni-), ἀρχ. πρωςσ. pāntia, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. pōte=ἡρόμος (δεύτερ. θ. μετὰ τοῦ i) ρ. *penti(h)- πατεῖν, εὐρίσκειν, ἐν τῷ γοτθ. finþan, ἀρχ. γερμ. finlan, νεογερμ. finden=εὐρίσκειν κ.τ.λ.

πόπανον, τὸ *πλάκους χρησιμοποιούμενος κατὰ τὰς θυσίας*, βλ. 1 πέτωρ.

πόποι (ὅμ. ὁ πόποι) ἐπιρ. *ὦ' πό' πό'!, χίλος!*, βλ. παυί.

ποπιζῶ *συρίζω διὰ τῆς γλώσσης, σφυρίζω διὰ συγκεκλεισμένων τῶν χειλέων· ἐπευφημῶ, ἐπιθυνομᾶζω, φωνάζω σιωπῇ*, πόπισημα, τό, ποπισημός, ὁ *τὸ σφύριγμα, σφύριγμα, ὁ σφυρίγμός*: λ. ἡχομα.

πορεῖν *προμηθεύειν, πορίζειν, παρέχειν*, πορεῖος *φάρω*, βλ. πέρω.

πορθέω *καταστρέφω, ἀρπάζω, ἐρημώων· πολιορκῶ πόλιν*, πόρθησις, ἡ *ἐκπόρθησις (λατλοσία) μιᾶς πόλεως*, πορθήτης, ὁ, πορθήτης, -ορος, ὁ *ὁ καταστρέφων, λατλοτῆς*, βλ. πέρθω.

πορθμεῖον, πορθμεύς, πορθμός, πορίζω, βλ. πέρω.

πόρις, -ιος, ἡ *θάλας· νεκρά κόρη, κορασίς*, πόρις, -ιος, ἡ *θάμαλις, νεκρά κόρη, κορασίς*, πόρις, -ιος, ὁ *νεκρὸς υἱός*, πόρις, -ακος, ἡ *θάμαλις*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pṛithakā=μόσχος, βλῆς, πῶν ζῶν νεκρὰς ἡλικίας, ἀρμ. ort=τὸ νεογόν τῆς ἀγελάδος ἢ τῆς ἐλάφου (*pṛ-iu-), ἀρχ. γερμ. far, fargo, νεογερμ. Färge=θάμαλις, μόσχος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. zargawies=ἀβάτευτον φόν ρ. *pet=γεννᾶν, ἐν τοῖς: λατ. parit=γεννᾶν, ἱνδ. peritū=ἐπιάζω· κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ λατ. ferō ἐσχηματίσθη τὸ νεογερμ. gebären=γεννᾶν· ἴσως ἀρχαίως ἦτο ἡ αὐτὴ ρ. μετὰ τῆς *pet=προσκομίζειν, προσάγειν, πορίζειν, προμηθεύειν, ἐν τοῖς: πορεῖν, πέπρωται κ.τ.λ.

πόρηξ, -ου, ὁ *χρυσὸς δακτύλιος (κρίκος) κείμενος ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ ξυλίνου στελέχους τοῦ δόρατος, ὁ ὁποῖος συνάγει τὴν σιδηρὰν αἰχμὴν πρὸς τὸν κοντὴν τοῦ δόρατος*: ἴσως συγγ. τοῖς: λατ. parē=φείδομαι, comprecō=χαλιναγωγῶ, διὰ τῆς βίας κατέχω ρ. *petK- πβ. πόρεας, πόρηξ.

πόρκος, ὁ *εἶδος ἀλιευτικοῦ δικτύου· χοῖρος*: συγγ. τῷ ἀρμ. ops=εἶδος ἀ-

λευκτικῶς δικτύου, βρόχος· περριτέρω μᾶλλον συγγ. καὶ τοῖς: πόρκης, πόρπη.

πόρνη, ἡ *ἡ «πουνάνα», πόρνη, νεώτ. πόρτας, ὁ *μοιχός, πόρνος: συγγ. τῷ πόρνημι.

πόρος, ὁ *ῥιόδος, διέβασις, πέραμα, διέξοδος, βλ. πείρω.

πόρπη, ἡ *ῥ.τι καὶ νῦν, πόρπη, περόνη, σκαρπίνισμα, πορπίω «συνάπτω (στερεώνω) διὰ πόρπη:», πόρπαξ, -ῶνος, ὁ *λαβὴ ἀσπίδος· μέρος τοῦ ὅπλου τοῦ τῆς κεφαλῆς ἵππου: πηθ. προήλθεν ἐκ τοῦ *portk-mā, συγγ. τοῖς: πόρκης, πόρκος.

πόρρω (ἰλινδ.), ἄττ. **πόρρω** ἐπίρ. *πρός τὰ ἑμπρός, περριτέρω, μακρὰν ἀπὸ τινος* (πορσαίτω, πορσάτω *παρέχω, προσφέρω, προμηθεύω, ἐφοδιάζω): ἐκ τοῦ *portō(d)=λατ. portō=πρός τούτοις, εἰς τὸ ἐξῆς, τοῦ λατιν. *περριτέρω, πρὸς τὰ ἑμπρός, συγγ. τῷ IE *per-, βλ. πηθ.

πόρταξ, -ῶνος, ἡ *θάμαλις, βλ. πόρτα.

πορφύρεα, ἰων. -ης ἡ *τὸ κογγύλιον, εἰς τὸ παρεσκευάζετο ἡ πορφύρεα ἡ πορφύρα βερδὴ ἡ λαμβανομένη ἐκ τοῦ κογγυλίου* () λατ. purpurea, πορφύρεος, ἄττ. σινερ. πορφυροῦς: *πορφυρόχρωμος, πορφυροῦς* () λατ. purpureus): προελλ.-μικρασιατ., πβ. τὰ τοπων. Πορφυροῦς. Πορφυρεῖον κ.ἄ. Πβ. πορφύρεω.

πορφύρω (*-φύρω) *ἀναβράζω, ἐξογκοῦμαι ὡς κύμα, κυμαίνομαι, κινεῖται ἀνυσύχως, εἶμαι τεταραγμένος· μεθωμ. (ἐξ ἐπιδράσεως τῆς σιμ. τῆς λ. πορφύρεα) σημαίνει *γίνομαι πορφυρόν, κοκκινίω*: μετ' ἐπιτατ. διπλασ. συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. jar-lhnaṛhi=κινεῖται, σφαδάζει, κινεῖται ταχέως ἐδῶ καὶ ἐκεῖ· βλ. φύρω.

πός (ἀρκ., κυπρ.), ποτι. (δωρ.) *πρός: IE *pos=λαθ. pās=πρός, παρά· πβ. λατ. post=μετά, ὅπουθεν (*pos-ti, πβ. ante=ἀντί), ἀρχ. ἰνδ. pāsā=ἐπίσω, ἀργότερον (*pos-ῥο-) τὸ ὅμ., δωρ. ποτι ἴσως κατὰ συμφωνίαν τῶν ἡροτι καὶ πός. Πβ. πόος.

Ποσειδῶν, γεν. -ῶνος, ἰων. Ποσειδῶν, αἰολ. -ῆων (δωρ. Ποτειδῶν, -ῶν, ἀρκ. Ποσειδῶν, δωρ. Ποτιδῆς κ.τ.λ.), ὁ *ὁ Ποτειδῶν, υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ρέας, ἀδελφὸς τοῦ Διὸς, θεὸς τῆς θαλάσσης: ἴσως ἐκ τινος κλητ. *Πότει Διῖ; ἢ *Πότει ἰῆ; *κύριε τῆς γῆς.

πόσθη, ἡ *τὸ γεννητικὸν μέρος τοῦ ἀνδρός, πέος· πβ. ἀκρο-βιστία, ἡ *ἡ ἑκρά τοῦ δέρματος τοῦ ἀνδρικοῦ αἰδείου· ἀντὶ τοῦ ἀκρο-ποσθία. Πβ. πέος.

1 **πόσις**, -ιος, ὁ *ὁ σύζυγος, ἀνὴρ, ὄμιμος σύζυγος: ἐκ τοῦ *potis=ἀρχ. ἰνδ. pātīh=κύριος, δεσπότης, σύζυγος, τοχ. A patis=ὁ σύζυγος, λατ. potis=ὁ δυνάστης, ἰσχυρὸς (hospes=ὁ φιλοξενούμενος, ἐκ τοῦ *ghosti-potis, πβ. ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. gospod=κύριος), γοτθ. hōfi-faþs=γυμνός, hunda-faþs=ὁ διολκὺν πλείονας τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν, ἐκπτόνταρχος, λιθ. patis, pātis=ὁ σύζυγος, ἰεῖ-pat(i)s=ὁ κύριος. Πβ. δεσπότης, Ποσειδῶν, πότνια.

2 **πόσις**, -ιος, ἄττ. -ῶσις, ἡ *ῥ.τι καὶ νῦν, ἡ πόσις, τὸ πίνειν, ποτόν, συμπόσιον, βλ. πείρω.

πόσος, ἰων. κόσος, λεσβ. πόσοςος (ὅμ. ποσὺ-ῥμαρ ἐπίρ. *εἰς (ἐπὶ) πόσος ἡμέρας:*) *ὁ,τι καὶ νῦν, πόσος: πόσον μέγας; πόσον πολὺς: ἐκ τοῦ *potjo-, μετὰ τοῦ ο, συγγ. τῷ IE *q̥oti=πόσοι: ἀρχ. ἰνδ. kāti, λατ. quot· πβ. *q̥oti ἐν τοῖς: ἀβερ. kati=πόσοι; βρετ. rex=ὥς· ἀντων. θ. *q̥ko- (βλ.

πόθεν), πβ. δο(σ)ος. — Τὸ ὅμ., ἀττ. πόσος *ποῖος κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν σφαιράν, πόσος κατὰ τὸν ἀριθμὸν; * ἐκ τοῦ *ποσ(σ)οστής, πβ. πολλοστής, ὀλιγοστής κ.τ.λ.

ποταίνιος *νωπός, πρόσφατος, νέος, ἀπρόσφατος: ἀββ. ἐτυμολ.

ποταμός, λεοβ. πόταμος, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ποταμός, «ποτάμιον», πρεῖμιος *ὁ ἀνήκων εἰς ποταμὸν, ἐκ ποταμοῦ λαμβανόμενος*: συγγ. τοῖς: πίπτω, δωρ. ἄορ. ἔπειτον *ὅ,τι καὶ νῦν, πίπτω*, πέτομαι *ἵκτεμαι, «κετῶν»*: ποταμός κυρ. σημαίνει *ρεῦμα ὕδατος ὁρμητικῶς κατακίπτον*.

ποταφομαι ποιητ. ἐντὶ πέτομαι *«κετῶν, πτερυγίζω, εἶμαι ἑτοιμος γὰ πετάξω, «κλωροῦμαι», βλ. πέτομαι.

πότα, δωρ. πότα, ἰων. κότα *ὅ,τι καὶ νῦν, πότε; εἰς (κατὰ) ποῖον χρόνον;*, ποτέ, ἰων. ποτέ, λεοβ. πότα *κατὰ τινα χρόνον, «κάποτε», ἄλλοτε*: συγγ. τῷ ἄντων. θ. *q*o-, βλ. πόθεν, πόσος, πότερος: *Ἐνταῦθα μᾶλλον ἀνέκει καὶ ἡ λ. τί-ποτε ἐπὶ, *δικτι ἀρά γε; τί τάχα*, ἐπικ. τύπος κατὰ συγκοπήν τοῦ τί ποτε.

πότερος, ἰων. κότερος *ποῖος ἐκ τῶν δύο; τίς ἐκ τῶν δύο;*: ἐκ τοῦ *q*ho-tero-s=ἀρχ. ἰνδ. καταρή=πότερος, ὅσκ. rāteerīpā τοπ. ἐν.=λατ. in utroque, γοτθ. katehtar=πότερος (πβ. ἀρχ. γερμ. hwedat), λιθ. katrās (=ποῖος;), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. koteгыje=ὅστις: πβ. λατ. uiter=πότερος, ποῖος ἐκ τῶν δύο; καὶ τὸ ὑπερβ. ἀρχ. ἰνδ. katepāh=ποῖος ἐκ τῶν περισσοτέρων.

ποτή, ἡ, πότμημα, τὸ *πτῆσις, «πέταγμα», ποτηρά; δωρ. ποτᾶν; *ὁ κεκτημένος πτερυγας, πτερωτός, «κετῶν», βλ. πέτομαι.

ποτήρ, ποτήριον, ποτής, πότης, βλ. κύων.

ποτί *πρός, παρά, βλ. πός.

ποτίζω *βίβω εἰς τινα γὰ πῆν, ποτίζω*, πότιμος *κατέλληλος (καλῶς) πρὸς πόσιν* δροσερός, γλυκύς, εὐάρεστος*, βλ. πίνω.

πότιμος, ἡ *πῆν ὅ,τι πίπται εἰς τινα, ὁ κλῆρος, ἡ μοῖρα, τύχη*, βλ. ἀπῆτω.

πότινα (ὅμ. ὄνομ. καὶ κλητ. πότινα ἐκ τοῦ *ποτινα), ἡ *ἡ κυρία (τοῦ οἴκου), ἡ σύζυγος*: =ἀρχ. ἰνδ. pātī=ἡ κυρία, ἡ σύζυγος, πβ. δέσποινα καὶ λιθ. vīš-patni=ἡ κυρία, οἰκοδέσποινα. Βλ. 1 πόσις, δεσπότης.

πούς, γεν. ποδός, δωρ. πῶς, λακ. πόρ, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ πούς, τὸ πτόδι*: ἐκ τοῦ *pōd-s (ἀττ. πούς κατὰ τὸ οὗς=ἀρχ. ἰνδ. pās (γεν. padāh), πβ. γοτθ. fōwe (τὸ u κατὰ τὴν κλίσιν ἐκ τῆς εἰτ. ἐν. fōwa, 1E *pōdaz κ.τ.λ.), ἀρχ. γερμ. fuoz, νεογερμ. Fuss=πούς, ἀρμ. oik' πλῆθ. =οἱ πόδες (ὄνομ. ἐν. οἱ ἐκ τοῦ *podh, ὡς μετέστη εἰς τὴν κλίσιν τὴν μετὰ τοῦ n), τοχ. A pe, B paī=πούς, λατ. pēs, γεν. pedis=πούς. — Ἐνταῦθα ἀνέκουν καὶ αἱ λ.: ποδίσκος, ὁ, ποδῖον, τὸ *μικρὸς πούς*, ποδίσκον, πόδιον, τὸ *κάλυμμα (ταινία) τῶν ποδῶν*, ποδεῶν, -ῶνος, ὁ *ὁ λαίμυς ἢ τὸ στόμιον ἀσκού* ἐν τῇ κληθ. τὰ ἄκρα τοῦ δέρματος ζώνων*, πόδιωμα, τὸ *ἔδαφος, «πάτωμα», ποδιώτης: *ὁ ταχύς τοὺς πόδας, ταχύπους*, ποδιήτης, -ες *ὁ φθάνων μέχρι τῶν ποδῶν*, ποδιαῖος *ὁ ἔχων μῆκος (ἢ πλάτος ἢ ὕψος) ἐνὸς ποδός*, ποδίζω *ἔτινω τοὺς πόδας*, ἀπους *ὁ ἄνευ ποδός ἢ ποδῶν, χωλός*, τρέπους (ὅμ. τρίπος) *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ τρίπους, ἔχων τρεῖς πόδας*. — ρ. *pod- μεταπτ. β. τοῦ *pod- (πβ. ἐκατόν-πεδος=ἐκατόμπεδος *ὁ ἔχων μῆκος ἐκατὸν ποδῶν* κ.τ.λ., βλ. πεδός, πέδη, πέδιλον, πέδον, πέζα, πεζός, πηδός, επιβδαί.

πρόμος, ὁ *ὁ προηγούμενος, προϊστάμενος, ἀρχηγός*, βλ. πρόμος.

πρόν ἐπίρ. *πρό ὀλίγου, πρίν, πρότερον*, βλ. προελ.

πρόντης *ὁ κακλιμένος πρὸς τὰ ἐμπρός*, βλ. προνήτης.

πρόος *ἤπιος, μαλακός, πρόος*, βλ. προός.

πραπίς, -ίδος (συνθ. ἐν τῷ πληθ. πραπίδες, αἱ), ἡ *τὸ μεταξὺ θώρακος καὶ κοιλίας διάφραγμα, ὁ νοῦς, ἡ καρδιά*: ἀβελ. προελεύσεως: ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. kṛp=μορφή, σχῆμα, λατ. corpus οὐδ.=σῶμα ἀνθρώπων καὶ ζώων (*qḥpre-), ἀρχ. γερμ. (h)erf=σῶμα, κοιλία (ἀγγλοσαξ. mid-hrif=τὸ μεταξὺ θώρακος καὶ κοιλίας διάφραγμα), ἐν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποτεθῇ ἡ ρ. *qḥterp- (καὶ οὐχὶ *qterp-).

πράσον, τὸ *δ.τι καὶ νῦν, πράσον*, πρασιᾶ, ἰων. -ή, ἡ *ἡ βραγιά*, πρασιᾶ*, πράσιος, πράσιος *ὁ ἔχων τὸ χρώμα τοῦ πράσου, πράσιος*: ἐκ τοῦ *pṛasa=λατ. prouta=ὥσ.

πράσσω, ἄττ. πράττω, ἰων. πρήσσω, μάλλ. πράξω, πρκ. πῆπράχκα καὶ πῆπράχα *παρῶ, «περνώ», διέρχομαι: πράττω, διαπράττω, ἐπιτελῶ, ἐκτελῶ, πραγματοποιῶ*, πράγμα, πράγος, τὸ *τὸ πεπραγμένον ἔργον, ἡ πράξις, τὸ πῆγμα*, πρακτῆρ, ἰων. προκτῆρ, -ήρος, ὁ, πράκτωρ, -αρος, ὁ *ὁ πράττων τι, ἐκτελεστής*, πράξις, -εως, ἰων. προήξις, -ιος, ἡ *δ.τι καὶ νῦν, πράξις, ἐνέργεια, ἐκτέλεισις*: ἐκ τινος *πρᾶ-νο- *ὁ διεκιδῶν, διαβιβάζων* (συγγ. τῷ πῆρδ, πῆρδν), πβ. δελφ. πράκος, ὁ *ὁ καταδικασθεὶς εἰς χρηματικὸν πρόστιμον*.

πρῶος (*πρῶος), πρῶα, πρῶθ, νεώτ. (τὸ ὅποιον μετέστη εἰς τὴν κλίσει τὴν μετὰ τοῦ ο) πρῶος, πρῶον *ἤπιος, μαλακός, πρῶος, ἡμερος*, συγκρ. πρῶοτερος, ὑπερθ. πρῶοτατος: ἄττ. πρῶότης, ἡ *δ.τι καὶ νῦν, πρῶότης, ἡπιότης*, πρῶονω (ἰων. προη-) *καθιστῶ τι πρῶον, καταπραίνω*, πρηνυμένης *πρῶος κατὰ τὴν ψυχικὴν διάθεσιν, ἤπιος, φιλικός* (ἐκ τοῦ ἰων. *πρηυ-μενής: μένος), πρηνυμένα, ἡ *πραότης, ἡπιότης, εὐμένεια*: ὡς σημαίνουν ἀποδεικνυόμενος (παρουσιάζομενος) ὡς πλήρης ἀγάπης*, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. prīṇai=εὐφραίνει, τέρει, prīṇai=εἶναι διασκεδαστικός, ἀγαπᾷ, prīṇai=διασκεδαστικός, prīṇai=μεταχειρίζεται τινα φιλοφρόνως, prīṇai=ἀγαπητὸς (prīṇai [=ἡ σύζυγος]=ἀρχ. γερμ. Frija=ἡ σύζυγος Weib), prīṇai=εὐνοια, prīṇai=ὁ ἀραστής, prīṇai, βεδ. prīṇai=ὁ φιλιτατος (*prī-), γοθ. frijōn=ἀγαπᾷ, frijōn, ἀρχ. γερμ. friani=φίλος, friel=ὁ ἐρῶμενος, friel=ἐλθὲν, προστασία, ἀρχ. ἑκκλ. ολαβ. prējo (δεύτερ. τύπος κατὰ τὸ pēj x.t.λ. :), prījaj=εἶμαι εὐνοϊκός ρ. *prīj-, *prī-, *prī=ἀγαπᾷ, ἀρέσκειν.

πρόμων, τὸ *τὸ κατώτατον μέρος τοῦ κορμοῦ δένδρου, ὁ κορμός*: ἴσως συγγ. τοῖς: λιθ. kōtas=σαθρὸς (ασάπιος) κορμὸς δένδρου, kōtas=ταμῖα ἐξ ἱτέας χρησιμοποιοιμένη πρὸς δέσιν θάμνων, καλ. βουλγ. kotas=ρίζα.

πρόσω *εἶμαι περίοπος, εἶμαι πανταχόθεν καταφανής, φαίνομαι, ἔξχω, διακρίνομαι εἰς τι, διαπρίνω: ὁμοιάζω, ἀμύζω*, ἀρι-, δια-, ἐν-, ἐθ-, μετα-πρεπής *διαπρεπής, διακρινόμενος μεταξὺ ἄλλων, μεγαλοπρεπής*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. etewim=γίνομαι ὁρατός, φαίνομαι, etevak=μορφή, εἰκὼν, etes=πρόσωπον, ὅψεις (*prepe-), ἀρχ. ἱβλ. rika=τύπος, μορφή (*preu-), ἀρχ. γερμ. furben=καθαίρειν, καθαρίζειν, στολίζειν ρ. *prep-.

πρέβους, -ους και -εως *παλαιός, μέγας τὴν ἡλικίαν*, πληθ. **πρέβεις**, οἱ (θ. *πρεσβηF-) *οἱ γέροντες, διακεκριμένοι, ἄρχοντες, ἀπεσταλμένοι, πρεσβευταί*, συγγκρ. **πρεσβύτερος**: ὁ μεγαλύτερος κατὰ τὴν ἡλικίαν, πρεσβύτερος, περισσότερον τιμώμενος, σεβασμιώτερος*, ὑπερθ. **πρεσβύτατος**: καὶ **πρέσβιστος**: ὁ γηραιότατος, τὰ μάλιστα τιμώμενος, σεβασμιώτατος* (> λατ. presbyter=ιερέας), ὁμ. **πρέσβα**: -ης, ἢ *ἡ σεβαστή, ἐντιμὸς, τετιμημένη* (κατὰ τὸ πόσις), **πρέσβειρα**, ἢ *σεβαστή, τετιμημένη, σεβασμία* (θηλ. τοῦ ἐν ἐπιγρ. **πρέσβωρ**, πβ. **πίειρα**: **πίων**), **πρεσβιδά**, ἢ *ἡλικία πρεσβύτου, γῆρας, ἀποστολὴ πρέσβων, πρέσβεις, ἀπεσταλμένοι*, **πρεσβεῖον**, τὸ *ἄδωρον προσφερόμενον εἰς πρεσβύτερον εἰς ἐνδειξιν τιμῆς, ἀριστεῖον, πρόνομιον (δικαιώμα) τῆς πρεσβυτικῆς ἡλικίας*, **πρεσβεύω** *εἶμαι πρεσβύτερος (μεγαλύτερος) κατὰ τὴν ἡλικίαν, εἶμαι πρεσβύτερος ὧτων, εἶμαι πρεσβευτής* τιμῶ, λατρεύω*, **πρεσβευτής**, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, πρεσβευτής*, **πρεσβέτης**, ὁ *γέρον ἀνὴρ, γέρον*, **πρεσβότης**, -ῆος, ἢ *γυνὴ ἡλικιωμένη, γράϊα*, **πρέσβος**, τὸ *ἀντικείμενον σεβασμοῦ*, κατὰ **πρέσβιν** *κατὰ τὴν ἡλικίαν*: μᾶλλον, ὡς σημαίνει ὁ προπορευόμενος κατὰ τὴν ἡλικίαν*, **προέρχεται** ἐκ τοῦ *πρεσ-: πάρος, ἄρχ. ἰνδ. **ruṣāh**=πρό, πρόσθεν, ἐμπροσθεν, ἐμπρός, ἄρχ. γερμ. **frist**, νεογερμ. **Frist**=χρόνος, προθεσμία (*pres-sti-), + -βης, διαλ. -γος, συγγ. τῷ βοός; **IE** *gʷōs* πβ. ἄρχ. ἰνδ. **ruṣā-ganāh**=ὁ προπορευόμενος, ὁδηγός, κυρ. σημαίνει ὁ τῶν βοῶν (ταύρων) ὁδηγός*.

πρηγορών, -ώνος, ὁ *ὁ πρόλοβος τῶν πτηνῶν*: **πρό**+**αγείρω**, κυρ. σημαίνει *μέρος, ἐνθα συγκεντροῦται ἡ τροφὴ τῶν ὀρνέων, πρὶν κατέλθῃ εἰς τὸν στόμαχον (πρὸ τῆς πέψεως)*.

πρήϊος *καίως, κατακαίως, πυρπολῶ, φουῶ*, βλ. **λίμπερημ**.

πρηγής ἰων., ὅωρ. καὶ ἄττ. **πρήνης** ὁ κεκλιμένος πρὸς τὰ ἐμπρός, μὲ τὸ πρόσωπον πρὸς τὰ κάτω, ἀπρούμυτα, κατηφορικός*, **πρηγίζω** *ρίπτω τινὰ πρηγῇ, καταστρέφω*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *πρεῖ-νο-, ἐπίρ. *πρεῖ- (: πρῶ-ιος)+ -νο-, ὡς τὸ λατ. **pre-no-s** (=πρηγῆς, καταφερῆς) ἐκ τοῦ *preῖ-.

πρητήν, -ήνος, ὁ *ἄμυνος ἡλικίας ἐνὸς ἔτους*, βλ. **πρῶτος**.

πρηών, -ώνος, **πρῶν**, -όνος, ὁμ., ἄττ. **πρών**, γεν. **πρώνος**, ὁ, ὁμ. πληθ.

πρώονες, οἱ *προεξέχον βράχος, κορυφὴ ὄρους, ἀκρωτήριον*: ἄβεβ. ἐτυμολ.

πρίσμαι, ἐν χρήσει μόνον ὁ ἄδρ. **ἐπριάμην** *ἀγοράζω*: συγγ. τοῖς: ἄρχ. ἰνδ. **kṛīṣāti**=ἀγοράζει, ἄρχ. ἱρλ. **crenaím**=ἀγοράζω, ρωσ.-ἐκκλ. **ошлб. krasuti**=ἀγοράζειν ρ. *qʷrīa-: *qʷrī-.

πρίπτος, ἰων. **Πρίπτος**, ὁ *ὁ θεὸς τῶν κήπων καὶ τῶν ἐμπελώνων καὶ καθόλου τοῦ ἀγροτικοῦ βίου*: μᾶλλον εἶναι ἔφη λ. (ἀσπκ. :).

πρὶν (παρ' Ὀμ. καὶ **πρῖν**) *πρότερον, πρό, ἄλλοτε, πρὶν*: κατὰ μετασχημ. τοῦ *πρῖς (ἐκ τοῦ *pri-is), συγγ. τοῖς: λατ. **prīscus**=σεβαστός διὰ τὴν ἡλικίαν, παλαιός, ἀρχαῖος (*pri-is-), **prīor** (*pri-jō)=πρότερος* ἀντίστοιχον τὸ κρητ. **πρεῖς** ἀντὶ *πρεῖς.

πρίνος, ἢ *ἡ ἀειθαλὴς δρυς, ὁ πρίνος, τὸ «πουρνάρι»*, **πρινίδιον**, τὸ ὑποκορ., **πρίνινος**, -η, -ον ὁ κατεσκευασμένος ἐκ πρίνου, σκληρός, ἰσχυρός, τραχύς ὡς ὁ πρίνος*, **πρινώδης**, -ες ὁμοῖος πρὸς πρίνον, σκληρὸς ὡς ὁ πρίνος*: μᾶλλον εἶναι **πρελλ-μικρασιατ.** πβ. **καρ. τοπων. Πρίναςσος**.

πρίω *πριονίζω, διὰ πριονίου χωρίζω εἰς δύο, διαχωρίζω, κόπτω εἰς δύο,

τρίκλις τούς ὀδόντας, δάκνω, δένω στερεῶς*, πρῶτον, -τος, ὁ *τὸ πρίονιον, κπρίονιον*, πρῶσιμα, τὸ *τὸ πριονισθέν, κπριννίδιον* τὸ γεωμετρικὸν πρίσμα*, πρῶσιμα, -ου, ὁ *μέγας τις ἔχθρις, πῶθ. ἐκ τοῦ εἶδους τῆς φαλλαίνης*: ἴσως συγγ. τῷ ἄλβ. *pril*=φθαίρα, θραύει, κατὰσπῆφω.

πρό *ἐμπροσθεν, ἐμπρός, ἐνώπιόν τινος* πρότερον, πρό*, *προ-πέρησι* *προπέ-
ρυσσι, κπρόπερυσσι* (κατὰ ρυθμωσὴν [μετρ.] ἔκτασιν) := ἄρχ. ἰνδ. *prá-*=πρό,
ἐμπρός, πρὸς τὰ ἐμπρός, περικιτέρω, πάλιν (ἡμέτερα=ἔλλ. *προ-πρό* *πάντοτε
ἐμπρός, ὅπως διόλου ἐμπρός, ἀκριβῶς πρότερον, ἰλυσχερῶς*), λατ. *pro* καὶ ἐν
συνθέσει *pro-* (παρὰ τῷ *pro-*), ἄρχ. ἱβλ. *pu-*, γοτθ. *fra-*, ἄρχ. γερμ. *fir-*
(νευγερμ. *vet-*), λιθ. *pra-*, ἄρχ. ἐκκλ. *slazb. pro-, pra-*. IE **pr̥h₂-*=πρό, ἐμ-
πρῶθεν* βλ. *πρόκα, πρόμος, πρότεμος* κ.τ.λ. καὶ πβ. *πρωί*.

πρόαρον, τὸ *ἀγγεῖον (δοχεῖον), δι' οὗ ἔρρυντο οἶνον*: *πρό+αίριον*.

πρόβατον, τὸ (δευτέρ. τύπος, πβ. δοτ. πληθ. **πρόβασι**) *ζῶον, κτήνος, πρό-
βατον*, *προβάτιον*, τὸ *μικρὸν πρόβατον, κπρὸβατικάκι*, *προβατικός*: ὁ ἀ-
νήμων εἰς πρόβατα*: συγγ. τῷ *προβαίνω* *πρόβατον* κυρ. σημαίνει *πᾶν τὸ
προβαῖνον, τὸ βαῖνον πρὸς τὰ ἐμπρός (ἐπὶ κινήτων ὄντων, ἀντιθ. *κρημύλιον*)*.
πβ. τοχ. A *šepal*=μικρὸν ζῶον, ρ. **gʷem-*.

προβοσκίς, -ιδος, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ προβοσκίς* (> λατ. *probuascia*): ἐκ τοῦ
πρό+βόσκω, κυρ. σημαίνει: *μέσιν πρὸς εὐρεσιν ἢ λήψιν τροφῆς*.

προῖξ, γεν. **προϊκός**, ἡ *τὸ δῶρον, ἡ δωρεά, τὸ κατὰ τούς γάμους διδόμενον
μερίδιον, ἡ προῖξ, κπροῖκα* (ἀττ. *προῖκα* ἐπὶρ. αἰτ. *ὡς δῶρον, δωρεάν*),
προῖσσομαι *ζητῶ δῶρον, ἀπαίτῶ*, *προῖκτις*, -ου, ὁ *ὁ ζητῶν νὰ λάβῃ τι
δωρεάν, ἀπαίτης*: ἐκ τοῦ *πρό+ρ. *ειη-*=ταῖναι τὴν χεῖρα, βλ. *ῖκω, ἰκέτης*.

πρόκα ἐπὶρ. *εὐχὴς, ἀμέσως, παραχρῆμα, ἐξαίφνης, αἰφνιδίως*: κυρ. εἶναι
οὐδ. πληθ. τοῦ **pro-qo-*, πβ. λατ. *procirocus*=ὁ κατεπιδυνόμενος πρὸς τὰ
ὀπίσω καὶ πρὸς τὰ ἐμπρός (**re-cu-*+**pro-co-*), *prociēa*, γεν. πληθ. ἄρχ.
λατ. *prociui*=οἱ πρωτεύοντες ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἄριστοι, ἄρχ. ἐκκλ. *slazb.*
prok=πόρρω, μακρῶν.

προμηθής, δωρ. **προμήθης** *ὁ προνοῶν, προνοητικός, φρονιζῶν περὶ τινος,
ἀνισχυῶν διὰ τι, σώφρων*, *προμήθεια* (δωρ. *προμήθειᾶ*, ἰων. *προμηθίη*), ἡ
πρόνοια, πρόβλεψις, φρόνησις, σύνεσις, *προμηθεύς* (δωρ. *προμηθεύς*), ὁ
ὁ προνοητικός, προσεκτικός (πβ. *Προ-, Ἐπι-μηθεύς*): ἐκ τινος **mēthos*,
δωρ. **māthos*, τὸ *φροντίς, μέριμνα*, IE **mā-dh-* παρὰ τῷ **men-dh-*, ἐν τοῖς:
μανθαίνω, μενθίζω.

προμηνηστίναι, -αι (*Οδ. λ 233, φ 230) *ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ἀλλεπάλ-
ληλοι*: κυρ. σημαίνει *κατὰ τὸν τρόπον τῶν προμηνηστῶν (=προξενι-
τριῶν)*· ἡ ἀνωτέρω σγμ. δηλ. πρέπει νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν ἀρχαίαν συνθήκειαν,
καθ' ἣν πολλὰ γυναικες, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, παρήλαυνον πρὸ τοῦ προ-
ξενιτοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν γενομένην πρὸ τῆς πραγματικῆς μνη-
στῆς.

πρόμος *ὁ προηγούμενος, πρῶτος*, ὡς οὖν. *πρόμος*, ὁ *ὁ πρόμαχος, ἀρχη-
γός*, μεταπτ. β. *πρόμος*: (**Ἀριστοφ. Θεσμ. 50*)=ὡς.: *πρόμος* ἐκ τοῦ
**pro-mo-s*=ὄσκι. *pro-mo-s*=λατ. *primus*, γοτθ. *friam* ἐπὶρ.=μακρότερον, πε-
ραιτέρω (λατ.-κοινὸν γερμ. *friamea*=δένρον)· *πρόμος* ἐκ τοῦ **pr̥emo-s*=γοτθ.
friuma=πρῶτος, πρότερος, μsn. γερμ. *friam*=δεινός, ἐπιτήδειος, νεογερμ.

forma=εὐσεβής· πβ. ἀγγλοσαξ. forma, λιθ. pīemas=πρώτος (*p₂re-m-), λατ. prandium οὐδ.=πρόγευμα, γαῖμα (*p₂riam-od-iōm) -mo- επίσης ἐν τῷ λατ. pīmus=πρώτος (*p₂ri-s-mos, πβ. p₂re-cua, p₂ri-tinus, βλ. πρίν).

προνομήτης ὁ κεκλιμένος πρὸς τὰ ἑμπρός, ἐπικλινής, ἐπιρρεπής, προνώπιος ὁ πρὸ τοῦ τοίχου, ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου, ἔξω τῆς οἰκίας, ἔξωτερικός, προνώπια, τὰ ὡς ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας, πρόθυρα· πβ. γεννώπεται ὡς πεύλωται (Ἡσύχ.), καταπέπληται (Φώτ.): ἴσως συγγ. τῇ ρ. *pe-i=κάτω (βλ. νεός, νεάτος) καὶ *pe-t=κάτω (βλ. ἐνεργον, ἐρθεν).

πρόξ, γεν. προκάς, ἡ, προκάς, -άδος, ἡ *εἰδος δορυκάδος δειλός, βλ. περκνός.

πρὸς πρόθ. ὅ,τι καὶ νῦν, πρὸς, εἰς, κατὰ, ἐναντίον, βλ. προτί.

προσάντης ὁ ἀνωφερής, ἀπότομος, ἀπόκρημνος, σκληρός, τραχύς, ἀνιάρος, ἐχθρικός: πρὸς+δεντα, ἀντην.

πρόσθε(ν) ἰων., ἀττ., πρόσθε μεγ., λαοβ., πρόσθε αἰολ., δωρ. ὡς πρό τινας, ἔμπροσθεν, ἔμπρός, πρὸς τὰ ἔμπρός, ἄλλοτε, πρότερον, ἔμπροσθε(ν) ὅ,τι καὶ νῦν, ἔμπροσθεν, ἐνώπιόν τινας, πρότερον, ἐπίπροσθε(ν) ἐνώπιον, ἔμπρός, ἔμπροσθεν: συγγ. τῷ ὅμ. πρόσ(σ)ω (ἰων., ἀττ. πρόσω) ὡς ἔμπρός, πρὸς τὰ ἔμπρός, περαιτέρω, (πολύ) μακρύν, ἐκ τοῦ *προσω, IE *t₂-xor, πβ. ἀρχ. ἰνδ. āra-tya=οἱ ἐπίγονοι κ.τ.λ. καὶ ἀπι-θε(ν), ὀπιθε(ν).

πρόσφατος ὁ ὥπικός, νέος, καινούργιος, πρόσφατος: ἴσως ἀρχικῶς ἐσθμαίνεν ὁ νεωστὶ σφαγείς ἢ φονευθεὶς (πβ. Ἰλ. Ω 757) ἐκ τοῦ πρὸς+φατός, IE *g^hhr-ios, βλ. θάινω, φόνος.

πρόσ(σ)ω ἐπίρ. ὡς ἔμπρός, περαιτέρω, (πολύ) μακρύν, βλ. πρόσθε(ν).

προταίνι (Εὐρ. Ρῆσ. 523), βοιωτ. προτηνί ἐπίρ. ὡς ἔμπροσθεν τινας: ἴσως ἐκ τοῦ *πρόταινος (ὅπερ ἐκ τοῦ *προταμός, ἐπίθημα *-τερο-), *-τιω-, πβ. ἀρχ. ἰνδ. pra-tiāh=πρὸ τοῦ, πάλαι, πρότερον, παλαιά.

πρότερος ὡς ἔμπρόσθιος, ἔμπροσθινός, πρότερος, προηγούμενος, προγενέστερος, συγχαρ. προτεράϊτερος· προτεράϊος ὁ τῆς προηγούμενης ἡμέρας: ἐκ τοῦ *pro-terio (συγχαρ. τοῦ *pro-, βλ. πρὸ)=ἀφαστ. fratafa=ὁ ἔμπρόσθιος, πρότερος, ἀρχ. ἰνδ. pratarām ἐπίρ.=περαιτέρω, μελλοντικῶς, τοῦ λοιποῦ· πβ. τὰ ἐκ τοῦ *pre: ἀρχ. ἰνδ. p₂riāt=ἐνωρίς, τὸ πρῶι (βλ. πρωί), ὅσο, gruter ran=λατ. p₂riusquam.

προτί (κρητ. πορτί) καὶ πρὸς (ὅμ.), πρὸς (ἰων., ἀττ., αἰολ.) ἐπίρ. ὡς προσέτι, πρὸς τούτους, ἐπὶ πλέον, ἐπιπροσθέτως, ὡς πρὸθ. μετ' αἰτ. ὡς πρὸς, ἐναντίον, κατὰ τινας· μετὰ τοπ. (δοτ.) ὡς πλῆστον, ἐγγός, ἐπὶ τινας, μετὰ γεν. ὡς πρὸς τι(να), ἐπὶ τι(να), παρὰ τινα, ἐνώπιόν τινας, μετ' ἀφαιρ. (γεν.) ὡς πρὸς τόπου, ἐκ μέρους τινός: ἐκ τοῦ *pro-ti=ἀρχ. ἰνδ. p₂ri-ti=πρὸς, κατὰ, ἐναντίον, πβ. φρυγ. προτις ὡς ἀπέναντι (μετὰ τοῦ s ὡς ἐν τοῖς: ὅψ [[δ ἰδέ], λατ. ab-s), ἀρχ. ἐκκλ. αλαβ. protiva=ἐναντίον μετακτ. β. ὡς πρὸς ἐν τοῖς: παμφυλ. περτί (κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ *προτί), λαοβ. πρὸς: λατ. pret=κατὰ, ἐναντίον, πβ. λατ. preti-um οὐδ.=ἀξία, τιμή. — Τὸ πρὸς μέλλον κατὰ συμφυρὸν τῶν προτί καὶ πός.

προϋμένος (νεώτ. προϋνός), ἡ ὡς θαμνίσκη, προϋμνον, τὸ ὡς θαμνίσκη-νον (> λατ. p₂rius, -um) νεογερμ. P₂riume=θαμνίσκη-νον: δάνειον ἐκ τῆς Προελλ.-μικρασιατ., πβ. τὸ φρυγ. τοπων. Προμηνησός.

προουσελέω "ὀνειδίζω, καταγελῶ, ἐμπαίζω, προσβάλλω": ἀβεβ. ἔτυμολ.

πρόφρων, -ονος "ὃ ἔχων τὴν καρδίαν (ψυχὴν) κλίνουσαν πρὸς τὰ ἐμπρός, πρόθυμος, εὐμενής, εὐνοῦς", προφρονέως καὶ προφρόνως "προθύμως, εὐμενῶς, εὐχαρίστως": πρὸ+φρήν πρόφρασσα, ἡ (ἴλ. K 290 κ.τ.λ.) "ἡ πρόθυμος, εὐνοῦς, εὐμενής" μᾶλλον ἐκ τοῦ *φρη-τῆ.

προχάνη, ἡ "πρόφρασις, πρόσχημα": πρὸ+χαίνω.

προχείρος, -ον "ὃ πρὸ τῶν χειρῶν τινος εὐρισκόμενος, πρόχειρος, ἑτοίμος, πρόθυμος, συνήθης, κοινός", προχείρως "ἐκ τοῦ προχείρου, ἔκκευ προμελέτης, ἀπερισκέπτως", προχειρίζω "βάλλω εἰς χεῖράς τινος, παραδίδω· μέσ. λαμβάνω εἰς χεῖράς μου, προετοιμάζω δι' ἑμαυτόν, ἐκλέγω": ἐκ τοῦ πρὸ χειρῶν.

πρόχην ἐπίρ. "εἰς τὰ γόνατα, ἑγονατιστά", γονυπετιῶς, βλ. γόνυ.

προχώναι, αἰ "τὰ ἰσχία, οἱ γλουτοί": μᾶλλον κατὰ συμφυρμόν τῶν πρῶκτός καὶ κοχώνη.

πρὸνέες, -έων, οἱ "οἱ βαρέως ὠπλισμένοι πολεμισταί, παῖδοι ὀπλῖται", κυπρ. πρὸνίς, -εως, ἡ "ὄρχησις ἐν ὀπλοῖς", πβ. προνίσει "πρὸνίς ὀπλῖταις" Ἡσυχ.: ἀβεβ. ἔτυμολ.

πρυμνός "ὃ ἔσχατος, τελευταῖος, ὅπως διόλου τελευταῖος", πρὸμνη, νέων. ἀττ. πρὸμνῶ, ἡ "τὸ ὑποσθεν μέρος τοῦ πλοίου, ἡ πρύμνη, ἀπρύμνη" (ἐκ τοῦ πρυμνή νηὶς ἴλ. H 883· πβ. πρὸμνηθεν ἐπίρ "ἐκ τῆς πρύμνης", πρυμνήτης, ὃ "ὃ κυβερνήτης, πηδαλιούχος"): ἴσως συγγ. τῇ ρ. *pna (δευτερ. τίπος τοῦ *pro, βλ. πρὸ) ἐν τῷ διω-πρὺ-σιος "διαπαραστικός", παράγωγον οἶον ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. pi-pamāḥ=ὃ κείμενος εἰς τὸ βάθος, κείμενος ἐν κοιῳματι (κάτω): pi=κάτω.

πρύτανις, ἐν. ἀττ. ἐπίγρ., λεοβ. πρῶτανις, -εως, ὃ "ἀρχων, κυβερνήτης, πρῶτος, ἡγεμὼν, πρύτανις (ἀξίωμα πολιτικὸν ἐν Ἀθήναις)", πρῶτατειδ, ἰων. -η/η, ἡ "προεδρία, δημόσιον ἀξίωμα ἔχον ὠρισμένην χρονικὴν διάρκειαν", πρῶτατειδῶν "ἐξῆναι πρῶταίνης, κυβερνῶν": δάνειον ἐκ τῆς Προελλ.-μικρασιατ., πβ. λικ. erpiti=σατράπης, ἐτρουσκ. ruzba, oruba=ὀπάλληλος.

πρωῖ (ὅμ.), ἀττ. πρῶ ἐπίρ. "ὅ,τι καὶ νῦν, πρωί, ἐνωρίς τὴν πρωίαν", ἰων. πρῶιος, ἀττ. πρῶος "ὃ πρωϊνός, ἐνωρίς τὸ πρωί, κατὰ τὴν πρωίαν, πρωίμος", συγκρ. πρῶαίτερος (κατὰ τὰ παλαιότερος), ὑπερβ. πρῶαίτατος. ὅμ., ἀττ. πρῶην (*πρωFιδῶν, ὅαρ. πρῶδῶν, πρῶν (*πρωFδῶν, ἐνν. ἡμέραν) "πρὸ ὀλίγου, νεωστί, προχθές", ἐπίρ. ὅμ. πρῶιζά (οὐδ. πληθ. ὡς ἐπίρ.) "προχθές" (κατὰ τὸ χθιζά "χθές"): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. prā-tāt=ἐνωρίς, πρωί, ἀρχ. γερμ. fruoī, νεογερμ. fröh=ἐνωρίς, πρωί (=πρῶος). Βλ. πρὸ.

πρωκτός, ὃ "ὃ κῶλος, πρωκτός": ἴσως συγγ. τῷ ἀρμ. erastank' πληθ.=τὰ ὑπίσθια τοῦ ἀνθρώπου, ὃ κῶλος (*praktio-).

πρών, γεν. πρῶνος, ὃ "προεχέων βράχος, κορυφὴ ὄρους", βλ. πρῶν.

πρώξ, γεν. πρῶκός, ἡ, πληθ. πρῶκεις, αἰ "σταγών, σταγόνες", βλ. πρῶκός.

πρωπέρουσι ἐπίρ. "προπέρουσι, ἐπρέπερουσι", βλ. πρὸ.

πρῶρα (ἰων. πρῶρη κατὰ τὸ πρῶμνη), ἡ "τὸ πρόσθεν μέρος τοῦ πλοίου, ἡ πρῶρα, ἀπλώρη" (> λατ. prora, προραθεν, ἰων. -ηθεν ἐπίρ. "ἐκ τῆς πρῶρας τοῦ πλοίου, ἐκ τοῦ προσθίου μέρους", προράτης, -ου, ὃ, προράτης, -έως, ὃ "ὃ ἐπὶ τῆς πρῶρας τοῦ πλοίου ἱστάμενος ἀξιωματικός ἢ ναύτης πρὸς ἡλεγ-

χιν τοῦ καλάρχου*: ἐκ τοῦ **prəFaurə*, *prəFaurə*, IE **pr̥d̥-y-ri-*, πβ. ἀρχ. ινδ. *pranapāh*—κατηφορικός, κατωφερής, γοτθ. *fruma*=ὁ κύριος, μsn. κάτω γερμ. *frūwe* (νεογερμ. *Freu*)=γυνή.

πρώτος, δωρ., βοιωτ. **πρῶτος** *δ,τι καὶ νῦν, **πρώτος***, ὑπερβ. ὁμ. **πρώτιστος**, δωρ. **πρώτιστος**· **πρωτεύω** *εἶμαι **πρώτος**, **προέχω**, εἶμαι ἀνώτερός τινος*, **πρωτεύειν**, τὸ *ἢ πρώτη τάξις (θέσεις)*: ἐκ τοῦ **pre-atos* (κατὰ τὸ *δέκα-τος* κ.τ.λ.), ἐκ τοῦ **pre-* (βλ. *πρῶ*), ὡς τὰ: ἀρχ. ινδ. *prathamaḥ*—πρώτος, *prathamaḥ*=κατὰ προτίμῃσιν, κατ' ἐξοχήν. — Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἰων. *πρητήρ*, -ῆνος, ὁ *ἀμνὸς ἡλικίας ἐνὸς ἔτους*.

πταίρω *παταρνίζομαι, *εἰπαρνίζομαι*, βλ. **πτάσθηναι**.

πταίω, μέλλ. **πταίσω**, ἀόρ. **ἔκταισα**, καθ. **ἔκταίσθην** *προσκόπτω, προσκρούω, *εἰσπνέφτω, σφάλλομαι, ἀποτυγχάνω· μτβ. κάμνω τινά νά προσκόψῃ (νά *εἰσπνέψῃ*) ἢ νά πέσῃ*, **πταίσμα**, τὸ *πρόσκομμα, περπατένμα, λάθος, σφάλμα, ἀπώλεια, ἀτύχημα, δυστύχημα, ἀτυχία*, ὁμ. *ἴθι-πτήν* (τὸ -ἴ- κατὰ μετρ. ἔκτασιν) *ἔκταμένος κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ἐπὶ δόρατος*, **πτίλον**, τὸ *χτυοῦσθαι τὸν πετρὸν, πτίλον, *εἰσπνέουσα*: ἴσως ἐκ τινος **ἔπεκτετ**. ρ. **ptēi-*, **pti-*, συγγ. τῷ **pti-*—ἔκτασθαι, βλ. *πέτομαι*, *πτερόν*.

πτάξ, γεν. **πτακάς**, αἰτ. **πτάκα**, ὁ, ἢ *ὁ ἐκ φόβου συσπτελλόμενος, βλαυός*, βλ. **πτοῖα**.

πτέρνυμαι (Ξεν. Ἀν. 3, 2, 9) καὶ **πταίρω**, μέλλ. **πταρῶ**, ἀόρ. β' **ἔπταρον** *παταρνίζομαι, *εἰπαρνίζομαι*, **πταρμός**, ὁ, **πτάρος**, ὁ *τὸ φτέρνισμα*, ὁ **πταρμός**: ἡχομιμ. ρ. **ptier-* (**ptieren-*) ἐν τοῖς: ἀρμ. *p'tieram*, *p'tierem*=πταρνίζομαι, λατ. *ptierui*, -ere=πταρνίζομαι, ἀρχ. ἱρλ. *ptios*=πταρμός.

πτελάς (πτελός Ἡσυχ.), ὁ *κάπρος, ἀγριόχοιρος*, **πτελέα** *οὗς ὑπὸ Λακωνῶν*· Ἡσυχ.: ἄβρ. ἀτυμολ.

πτελέα, ἰων. **πτελέα**, ἐπιδ. **καλέα**, ἡ *τὸ δένδρον ἢ *εἰπελίον, πτελέα* (> ἀρμ. *t'eli*=ὦσ.): ἴσως συγγ. τῷ λατ. *tilia* θηλ.=τὸ δένδρον ἢ φύλλον (> ἀγγλ. *teal* > ἱρλ. *teile*=ὦσ.)· ἀν ἀρχαίως ἦτο **ptel-ejē*, τότε, ὡς σημαίνειν *τούς κλάδους ἐκτείνουσα*, εἶναι συγγ. τοῖς: **πέταλος**, λατ. *palulus*.

πτέρις, -εως, αἰτ. -ιν, ἡ, ὄνομ. πληθ. **πτέριες**, αἱ *ἡ εἰσπνέρη*: συγγ. τῷ **πτερόν**, ὠνομάσθη δὲ οὕτω λόγω τῆς ὁμοιότητος τῶν φύλλων τοῦ φυτοῦ πρὸς πτερὰ πτέρυγος (*εἰσπνέουσα*)· πβ. ἀρχ. ινδ. *patrām* οὐδ.=πτέρυξ, πτερόν, φύλλον=ἀρχ. γερμ. *far(a)s*, νεογερμ. *Farn*=ἡ εἰσπνέρη, λιθ. *praiṭas*=πτέρυξ, πτερόν γιν. πβ. τὰ μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου i: ἱρλ. *raith*=ἡ εἰσπνέρη (**pre-ti-s*), λιθ. *paraitis*, ρωσ. *párotois*=ἡ εἰσπνέρη.

πτέρνη, εἶτα **πτέρνῃ**, ἡ *ἡ εἰσπνέρη*, **πτέρνα**, τὸ κατώτατον μέρος παντὸς πρῶγματος· ὁ **μηρός**, τὸ *εἰσπνέτι* ἢ **χοιρομήριον**: ἐκ τοῦ **ptērnon*, συγγ. τοῖς: λατ. *perna* (**p'ternā*) θηλ.=μηρός, εἰσπνέτι, χοιρομήριον, ἀρχ. ινδ. *p'tērñi* (*p'tērñi*)=πτέρνα, γοτθ. *fakerna*, -ἀρχ. γερμ. *feterna*, νεογερμ. *Ferne*=πτέρνα· πβ. χεττ. *parama:ka*=γονατίζει, κάμπτεται, κυρτοῦται.

πτερόν, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, τὸ πτερόν, εἰσπνέρη, ἡ πτέρυξ, εἰσπνέουσα*, **πτέρυξ**, -υγος, ἡ *ἡ εἰσπνέουσα*, **πτέρυξ**: **πτερόν** **μᾶλλον**=ἀρχ. ἱσπλ. *olaβ. preo*=πτερόν· πβ. ἀρχ. ινδ. *pátana* οὐδ.=πτέρυξ, πτερόν, χεττ. *petlar*=πτέρυξ, ἀρμ. *t'ix*=πτήσις, *t'ast*=φύλλον, φύλλωμα (**ptor-*), λατ. *accipiter* ἀρο.=ἰέραξ (πβ. *perna* θηλ.=πτερόν, πτέρυξ, ἐκ τοῦ **pre-nā*, ἀρχ. ἱρλ. *en*

=πτηνόν, ἐκ τοῦ *pet-*nos*), ἀρχ. κριβρ. *ceteris*=πτηνόν, ἀρχ. γερμ. *fedara* (νεογερμ. *Feder*)=πτερόν (**petā*), ινδ. *darah*=πτερυξ.— IΕ **peter-* (**peten-*)=πτέρυξ· ἄλλ. πτέρωξ μετὰ τοῦ -*n*- ἴσως ἐκ τινος θ. μετὰ τοῦ υ **p(e)teru-*, πβ. ἀρχ. ινδ. *raīdāy*=ἐπτάμενος (παρὰ τῷ *raīdāh*).— Τὸ πτερόσσομοι *κινῶ τὰς πτέρυγας καὶ κρούω αὐτάς μετὰ ταχύτητος, πτερυγίζω· ἐσχηματίσθη κατ' ἀναλογίαν μᾶλλον πρὸς τὸ αἰθίσσω *πείω, σπείνω, θέτω τι εἰς βίαιαν κίνησιν, ἀνακινῶ, ἐξάπτω*. — IIβ. πτέρως, πταίω.

πτήμα, -ατος, τὸ (Σοῦδα), πτήσις, -εως, ἡ *τὸ «πέταγμα», ἡ πτήσις*, πτηνός; (δωρ. *ptānós*)· ὁ ἔχων πτερὰ ἢ πτέρυγας, δυνάμενος νὰ «πέτῃ»: συγγ. τῷ πέτομαι· ρ. **pet(e)-*, **petā-*.

πτήσσω *κάμπτω, ἐμβάλλω φόβον, ἐκφοβίζω· ἀμτβ. κύπτω, συμπτύσσομαι, συστέλλομαι, «ζαρώνω»· ἐνεκα φόβου*, βλ. πτοῖᾶ.

πτίλον, τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, πτίλον, χνουδωτὸν πτερόν, «πούπουλον», πτίλωσις, ἡ *πτέρωσις*, πτίλωτο· ὁ ἔχων πτέρυγας*, βλ. πταίω.

πιτῶσω, ἀττ. πτίττω, ἀόρ. ἐπιτῶσα, παθ. ἀόρ. ἐπιτίσθην, πρκ. ἐπιτισμαι· ἐκλεπίζω, ἀποφλοιῶ («ξεφλουδίζω») δημητριακοὺς καρποὺς διὰ συνθλίψεως (κοπανίσματος), κοπανίζω, κονιοποιῶ*, πτίσμα, τό, πτισάνη, ἡ *ἡ ἐκλεπισμένη («ξεφλουδισμένη») κριθή, ἀφύημα λαμβανόμενον ἐκ τῆς τοιαύτης κριθῆς χρησιμοποιοῦμενον ὡς ρόφημα*, πτίσις, ἡ, πτισμός, ὁ *ἡ ἐκλεπισίς, ἀφαίρεσις τοῦ φλοιοῦ τῶν δημητριακῶν καρπῶν, τὸ «ξεφλουδίσμα»*, περιπίσματα, τὰ *τὰ ὑπολείμματα ἐκ τῆς ἀποπίσεως τῶν σταφυλῶν, «τσιπούρα»* (κατ' ἄνομ. ἐκ τοῦ **petr-* πτίσματος): μᾶλλον προήλθεν ἐκ τοῦ **ptin-*σω, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *pitāṣi*=συντρίβει, κονιοποιεῖ, *pitāḥ*=ἀλεσμένος, ὡς οὖσα. οὐδ.=τὸ ἄλετρον, λατ. *pīas*, *pīas*, -ete=ἀλέθω, συντρίβω, κοπανίζω, *pitare* ἀρο.=ἐργαλεῖον, δι' οὗ κοπανίζει τις τοὺς κόκκους, μυλωθρός, ἀροτοποιός, *pila* (**pīla*-*lā*) θηλ., *pīas* ἀρο.=ιγδίων, «γουδί», *pīlum* οὐδ.=κόπανος χρησιμοποιοῦμενος πρὸς κονιοποίησιν, «γουδοχέρον», ἀκόντιον, *pītilium* οὐδ.=ἐργαλεῖον, δι' οὗ τρίβει τις, «γουδοχέρον», μὴν κάτω γερμ. *vīsel*=ιγδίων, λιβ. *raieyti*=διὰ κτυπήματος ἀφαιρεῖν τὴν κόκκον ἐκ τῆς κριθῆς, καθαρίζειν τὴν κριθήν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *peser* καὶ *peschajr*, *peschati*=ώθειν, κρούειν, *peseno*=ἄλετρον· ρ. **pis-*· πβ. παίω.

πτοῖᾶ, ἰων. πτοῖη (ἀττ. **ptōā*), ἡ *φόβος, τρόμος, «τρομέραν», ταραχή, ἐκ πτῶ-*ν*· ἡ ἐκ φόβου* (**ptw*Fiδ, πβ. *Λητώ Πτῶς*, *Ἀπόλλων Πτῶς*), πτο(ι)έω (ἀντ. λεσβ. *ἐπτοῖσεν*)· ὅ, τι καὶ νῦν, πτοῶ, καταπτέω, ἐμποῶ τρόμον, ἐκφοβίζω, ταράσσω*, παθ. πτο(ι)εῖσθαι (ἀόρ. ἐπτοῖσθης Εὐρ.¹ I. A. 586)· καταλαμβάνεσθαι ὑπὸ φόβου, φοβεῖσθαι, διατρεῖν ἐν ταραχῇ, ταράσσεσθαι*: **ptw-*, μετὰ πτ. τύπος τοῦ **ptā-* τοῦ ἐν τῷ ὅμ. (Ίλ. Θ 136) γ' οὐκ. ἀορ. (τῶ δ' ἔπλω δέσσαντες) καταπτήτην· «οἱ οὗο δὲ ἱπποὶ φοβηθέντες» ἐξέβρωσαν» ἐνεκα φόβου*, μετχ. πρκ. *πτητῶς*, -ῶτος· *κακυφώς, συνεσταλμένος, «ζαρωμένος»· (Ίδ. ε 354· χ 362)· **ptā-*=καταπτεῖν > κύπτειν, συστέλλομαι ἐνεκα φόβου, ἀθυμεῖν, ἡ κυρ. βάσις τῆς ρ. **pet*=ἵστασθαι, πίπτειν, βλ. πέτομαι, πέπτω.— IIβ. τὸν διὰ τοῦ οὐρανικοῦ συμφ. ἐπεκτετ. τύπον πτήσσω (**ptāw*-*jw*, πβ. μέλλ. πτήξω, ἀόρ. ἐπτήξα, δωρ. ἐπτάξα)· ἐμβάλλω φόβον, ἐκφοβίζω· ἀμτβ. κύπτω, συμπτύσσομαι, συστέλλομαι, «ζαρώνω»· ἐνεκα φόβου*, ἐξησθεναι. β. (**ptā-*): μετχ. ἀορ. β' καταπτακῶν

(Αισχύλ. Εὐμ. 252), πτώξ, γεν. πτωκός, αἰτ. πτώξ, ὁ, ἡ *δειλός* (Αἰσχύλ. Ἀγ. 137)· μεταπτ. β.: πτώξ, γεν. πτωκός *ὁ φεύγων ἔνεκα φόβου, δειλός*, ὡς οὐσ. πτώξ, ὁ *λαγρός, λαγός*, πτωκός, -άθος, ἡ *ἡ ἔνεκα φόβου «εἰρωμένη» (συσταλλομένη), περίτρομος*, ὁμ. πτώσσω (*πτωσκω) *συστελλομαι («εἰρώνω») ἔνεκα φόβου, φοβοῦμαι, τρέπομαι εἰς φυγὴν*, πτωσκέω (*πτωκ-σκ-αίω) *συστελλομαι ἔνεκα φόβου, φοβοῦμαι, τρέπομαι εἰς φυγὴν* (Ἰλ. Δ 372 πτωσκαζέμεν ἀπρφ., β. γρ. πτωκαζέμεν), πτωχός *ὁ συσταλλόμενος, «εἰρώνων» ἔνεκα φόβου, ταπεινός, πτωχρός*, ὡς οὐσ. πτωχός, ὁ *ὁ κύπτων > ἐπαιτής*, πτωχεία, ἰων. πτωχηή, ἡ *τὸ ἐπαιτεῖν, ἡ ἐπαιτεία*, πτωχεύω *ἐπαιτῶ, εἶμαι ἐπαιτής, εἶμαι πτωχός*. Συγγ. εἶναι μᾶλλον τῷ ἀρμ. t'ak'-zim, ἀρμ. t'ak'-ay=κρύπτομαι.

πτολεμίζω, πτόλεμος, βλ. κτολεμίζω.

πτολίπαρχος, πτολίθερον, πτολίπορθος, πτόλις, βλ. πόλις.

πτόρθος, ὁ *νέος βλαστός, «βλαστοῦ», παραφθός, νέος κλάδος, κλάδος*: Ἰωῆ (ὅν οἱ ἀρχικοὶ φθόγγοι [πτ-] δὲν προσηύθουν ἀρχικὸν τύπον μετὰ τοῦ πτ-, πβ. π[τ]όλεμος, π[τ]όλις) εἶναι συγγ. τῷ ἀρμ. oet' (θ. μετὰ τοῦ ο) =ἀμπτελος, κλῆμα.

πτύγμα, τὸ *διπλωμα, πτυχή*, πτυκτός *διπλωτός, διπλωμένος*, πτύξ, γεν. πτυχός, ἡ *ἡ πτυχή*, βλ. πτεχῆ.

πτύον, νεώτ. ἀττ. πτύον, τὸ *τὸ «πτύει λιχνίσματος», πτύον*: Ἰωῆς συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. fowen (κοινῶ γερμ. *fawjan)=κοσμεῖν, σῖτον καθαρίζειν, ἀρχ. ἰνδ. rānati, rānāti=καθαρίζει, ἀποκαθαίρει, rānasm οὐδ.=κόσκειν.

πτύρεω (*πτῆρην) *καταπτοῦ, τρομοκρατέω, ἐκφοβίζω* παθ. πτοῦμαι, φοβοῦμαι, τρομάζω*, πτυρτικός *ὁ ἐκδίδως καταπτοούμενος*, πτέρημα, τό, πτερμός: ὁ *ἡ πτόσης, φρίκη*: ἀσπράς: Ἰωῆς προέκυψεν ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου ἐκ χειρονομιών, οἷον τὸ γερμ. ruht.

πτύσσω *διπλάνω, πτύσσω, περιβάλλω*, βλ. πτυχῆ.

πτυχή (μεθομ.), ἡ, ἀρχαῖστ. *πτύξ, γεν. πτυχός, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, πτυχῆ, «διπλῆ», διπλωμα, στρώμα, φύλλον (ἐκ μετάλλου), πινυκίς φάραγξ; «εὐαγκάδιον, χαράδρα, πτυχαὶ τῶν νεφῶν εἰς τὸ στερέωμα*, πτύσσω (μᾶλλ. πτύξω) *ὁ, τι καὶ νῦν, πτύσσω, διπλάνω, περιβάλλω*, πτυκτός (κατ' ἀνομ. πτυκτός), τὸ *πινυκίς πρὸς γραφὴν, πτυσσόμενον (διπλωμένον) βιβλίον*: Ἰωῆς ἐκ τοῦ *pṭ-ughī (πτύσσει ἐκ τοῦ *pṭ-ughī-ṭ), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pṭ-āghra=ἐπιπλάττω (θήκη) τόξου (*pṭ=ἐπί: IE *epi, *opi, βλ. ἐπί, διθεῖν), πβ. πύξω, ṭhasti=ῶθει, σχηματίζει ραβδώσεις.

πτύω (μᾶλλ. πτύσω καὶ πτύσσωμαι, ἀόρ. ἔπτυσαι) *ὁ, τι καὶ νῦν, πτύω, «πτύνω», πτύειλον, πτέειλον, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, τὸ πτέειλον*, πτύξω (κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *πτύειζω) *συνεχῶς πτύω, ἀποπτύω ὅσων ἐκ τοῦ στόματός μου* (> λατ. ptyiaō): ἐκ τοῦ *pṭh-ṭh (πβ. τὴν τροπὴν τῶν φθόγγων πτεῖς φθ- καὶ ψ- ἐν τοῖς: δωρ. ἐπι-φθόσθω *πτύω πρὸς τι* Θωόκρ., γότται *πτύει* Ἡρόκλ.), συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pṭhāti, kṛhāti (Dhātup.)=πτύει, ἀποπτύει, ἀρμ. t'uk'=πτύειλον, t'k'anem=πτύω, ἀποπτύω, λατ. ptyō, ptyō=πτύω, ἀποπτύω, γοτθ. pteihan, ἀρχ. γερμ. pṭhan=πτύειν, λιθ. ptyaḡu, ptyaḡi=πτύειν, ἀρχ. ἐκκλ. οὐαβ. pṭhja, pṭhjaḡi=ᾠσ. — Ἠχομμ. θ.

*ap(h)ēu-, *apū-, *apū-, ἄπειρα ὀφείλονται εἰς τὸν ἤχον τὸν ἐκ τοῦ πύειν παραγόμενον πβ. σάλον.

πτῶμα, τὸ *τὸ «πέσιμο», ἡ πτώσις ἀτυχία, συμφορὰ τὸ νεκρὸν σῶμα, πτώμα², βλ. πῆτω.

πτῶξ *δειλός², πτωχός *ἐπαίτης², βλ. πτοῖθ.

πύανος, ὁ, πύανον, τὸ *κῆμος, «κουκκίς», Πυσαν-ερία, ἡ (καὶ Πυσανέφια, τὰ) ἑορτὴ τελομένη ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὸν μῆνα Πυανεψιώνα, πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος (Πυανεψιών, -ώνος, ὁ *ὁ τέταρτος μῆνς τοῦ ἀττικοῦ ἡμερολογίου): μᾶλλον κατὰ συμφορὴν τῶν κῆμος, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, κῆμος, «κουκκίς» (καὶ *πανο- ἐκ τοῦ *κυστο-, πβ. Πανόφια=Πυσανέφια) καὶ κῆτος, ὁ (*κυσνοῦς) χάλυψ².

πύαρ, γεν. πύατος, τὸ *τὸ πρῶτον γάλα μετὰ τὸν τοκετόν², βλ. πῆος.

πύγι, ἡ *ὁ γλουτός, πρωκτός, τὰ ὀπίσθια², πῆγίσιον, τὸ *ἰσχνὰ ὀπίσθια², καλλι-πῆρος *ὁ ἔχων ὠραίαν πυγὴν (ὠραίους γλουτούς): ὡς σημαίνουν *οἰδημα, ἐξόγκωμα, ὄγκος κ.τ.τ.² (ἐκ τοῦ *pū-g-ā) εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pūgaḥ=σωρός, πλῆθος, ὁμάς, σύλλογος, ruñjaḥ=σωρός, βῶλος, ὄγκος, πλῆθος, λιθ. rūga=θύελλα, καταιγίς, λεττ. ruuga=στιβάς, στρώμα, προσκεφάλαιον πβ. τὰ μετὰ τοῦ -i-: ἀρχ. ἰνδ. rūtāu, rūtāu (μὴ παραδεδομένον) ἀρσ. ὄυκ. =οἱ δύο γλουτοί, ruṃṛataḥ=οἰδημα ἐπὶ τοῦ εὐρηνίσκου καὶ τοῦ οὐλοῦ, λιθ. rūtas=ὥν μετὰ τοῦ -n-: κένος *ὁ πρωκτός² Ἡσίχ. (τὰ δύο -ni- δι' ἀσφαρστικούς λόγους:), λακ. πουνιδζεις *παιδικοὺς χρῆσθαι. πούνιον γὰρ ὁ δακτύλιος² Ἡσίχ., λεττ. ruṃa=οἰδημα, ἐξόγκωμα ρ. *reu-, *rū=φυσῶν, διαγοῦν, μετὰ διαφορῶν ἐπεκτετ. τύπων.

πυγμή, ἡ *γρόνθος, «γροθιά», πυγμή πυγμαχία², πυγ-μάχος, ὁ *ὁ διὰ τῆς πυγμῆς μαχόμενος, πυγμαχός², πυγών, -όνος, ἡ *ὁ ἀγκών ἢ πῆχυς τῆς χειρός² ὡς μέτρον μήκους, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ πρώτου ἄρμου τῶν δακτύλων ἀπόστασις², πυρσοῖος, -α, -ον *ὁ ἔχων μῆκος πῆχυνος, πηχυαῖος², βλ. πῆξ.

πύλας (μτγν. πύαλας), ἡ *ἐπιμήκης σκάφη, ἐν ἣ ἐτίθετο τροφή διὰ τὰ ζῶα, λουτήρ, λεκάνη, λέβης μαγειρείου σαρκοφάγος²: κατ' ἄνομ. ἐκ τοῦ *πλάελας, συγγ. τῷ πλέτω *ὁ, τι καὶ νῦν, πλύνω².

πυθμήν, -ένος, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ πυθμήν, τὸ κατώτατον μέρος οἰουδήποτε δοχείου, ὁ πάτος κορμός, τὸ στέλεχος δένδρου, ἡ ρίζα δένδρου ὁ βυθός (πάτος) τῆς θαλάσσης² (*φθμηρ), πύδαξ, -ακος, ὁ *ὁ πυθμήν (πάτος) ἀγγεῖον² (ἴσως δάνειον ἐκ τῆς Μακεδ., πβ. μακεδ. τοπων. Πύθνα): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. budhāḥ ἀρσ.=βάσις, πυθμήν, τὸ κάτω μέρος (ἐνὸς δένδρου), ἀβεστ. hūpa=βάσις, πυθμήν (*bhadno-), λατ. fundus ἀρσ.=πυθμήν ἀγγείου, βυθός (πάτος) ποταμῶν καὶ θαλασσῶν, γήπεδον, οἰκόπεδον, θεμέλιον οἰκοδομημάτων, μον. ἰβλ. bonā, boan=πέλμα τοῦ ποδός, ἀρχ. γερμ. bodam, νεογερμ. Boden=πυθμήν, ἔδαφος, δάπεδον. IE *bhadh-no-, *bhadh-mo-, *bhadh-(n)o- κ.τ.τ.

πύσις ἐπίρ. (Ἰλ. I 588) *πυκνῶς, στερεῶς, σταθερῶς συνετῶς, σωφρόνως (—φροεῖν Ἰλ. I 554 κ.τ.λ.) ἐπιμελῶς (—τρέφειν Ἰλ. E 70)², πυκν- ἐν συνθέσει (πυκν-μήτης² *συνετός, σώφρων²), ἐξ οὗ πυκν-νός, νεώτ. πυκνός *ὁ, τι καὶ νῦν, πυκνός, συμπεπυκνωμένος, στερεός καλῶς συνηρμοσμένος, κεκοι-

σμένος, συμπαγής συχνός, πολύς, ισχυρός, δεινός, εὐφυής, συνετός*, πικρὸς *καθίστω τι πυκνόν ἢ στερεόν, περικαλύπτω πυκνῶς, περιβάλλω στενῶς, στεφανώνω*: ἐνταῦθα ἀνέκει καὶ ἡ λ. ἄμ-πυξ, ὁ *διάδημα τῆς κεφαλῆς περιθένον ἢ συνέχον τὴν κόμην καὶ κοσμοῦν τὸ μέτωπον τῶν γυναικῶν* (πρ. ἄμ-πικρῶς *περιθένω τὴν κόμην διὰ ταινίας*) συγγ. τοῖς: ἄβυστ. πυκ- θηλ.=διάδημα, ἀλβ. πυθ=φίλῳ, κυρ. ἐναγκαλίζομαι, περικλείω στερεῶς (*πυκῆ), ἰσως καὶ τοχ. πυκ=θεσπύς ρ. *πυκ=συνωθεῖν, συνάγειν. πυκνότης *εἶμαι πυγμάχος, πυγμαχῶ*, πύκτης, ὁ *ἐκ διὰ τῆς πυγμῆς μαχόμενος, πυγμαχός*, πυκτικός *ὁ ἀνέκων ἢ ἀρμόζων εἰς πυγμαχούς ἐμπειρός (ἡσυχασμένος) εἰς τὴν πυγμαχίαν*, βλ. πύξ.

πυκτίον, τὸ *πινυκίς πρὸς γρατὴν, πυκτομένον βιβλίον*, βλ. πυκτῆ. πυλεών, -ώνος, ὁ *στέφανος*: συγγ. τοῖς: πύλινος: καὶ ἐν τῇ ἑδρῇ τρίχες. καὶ ἰουλοι, βόστρυχοι, κίκωνες *Ἡσύχ., ἀρχ. ἰνδ. πυλεκαθ=αὶ ἐπὶ τοῦ σώματος ἀσηκωμένους μικραὶ τρίχες, πυλεσιθ=ὁ φέρων ἀπλῆν (ἀπέριττον) κόμην, ἀρχ. ἰρλ. uiche=ἡ γενεάς, τὸ γένειον.

πύλη, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ πύλη πόλεως* ἐν τῷ πλ.θ. θύραι ἔχουσαι δύο φύλλα, θύραι οἰκίας*, πυλόν, -ώνος, ὁ *πύλη (μεγέρος, ναοῦ, πόργου κ.τ.λ.) μετὰ τοῦ περὶ αὐτὴν χώρου, προπύλαια*, ἔττ. πυλωρός, ἑμ. πυλῶρος, ἰων. πυλινός, ὁ *ὁ φρουρῶν (φυλάττων) τὴν πύλην, θυρωρός, φύλαξ* (βλ. θυρωρός), πυλὼς *ἐφοδιάζω με πύλας, ἀσφαλίζω διὰ πυλῶν*, πύλωμα, τὸ *ἡ πύλη, ὁ περὶ τὴν πύλην τόπος, ἡ εἰσοδος*: ἰσως ἐκ τοῦ *πυλῆ, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. ghrutata (gḥ- μεγαθυρικὸν πρόθυμα:).

πύματος *ἑσχατος, τελευταῖος*, πύματος καὶ πόματα ἐπιρ. *ἡ δὲ τελευταία φερέν, εἰς τὸ τέλος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. pumat=πάλιν, ἐπίσω, ἀρχ. γερμ. fona, fon, νεογερμ. fon=ἀπὸ, ἐκ *pu- ἔφαινεσθαι. β. τοῦ IΕ *apu, ἀρχ., κυρ., λαβ., θεοσ. ἀπὶ (=ἀπὸ), ἀρχ. γερμ. eho (=eis).

πύμαξ, -αξος, ὁ *ὁ πυθμῆν (πάτος) ἀγγεῖον*, βλ. πυθμῆν.

πυνθάνομαι *ζητῶ νὰ μάθω, μανθάνω, πληροφοροῦμαι, ἀκούω*, βλ. πείθομαι.

πύννος, ὁ *ὁ πρωκτός*, βλ. πῆνι.

πύξ ἐπιρ. *διὰ τῆς πυγμῆς. μετὰ τὴν πυγμῆν, ἐν πυγμαχίᾳ, αὐτὸς γροθιάς* (κυρ. εἶναι ὄνομα. ἐν ἀπαιτωθεῖσα εἰς ἐπέρ., πρ. πύξ *πυγμῆ* *Ἡσύχ. καὶ ἀνέξ, ἀνέξ, πύξ), πύμη (δωρ. πύμη), ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, πυγμῆ, γρόνθος, ἐφελιάν, πυγμαχία*, πύμων, -ώνος, ἡ *ὁ ἀγκών ἢ ὁ πῆχυς: τῆς χειρός*, πύμνος, ὁ καὶ πύκτης. -ον, ὁ *ὁ πυγμαχῶν, πυγμαχός*: συγγ. τοῖς: λατ. pugna ἀρσ.=πυγμῆ, γρόνθος, pugna, -ate=ἀγωνίζομαι, μάχομαι (pugna θηλ.=πυγμαχία, μάχη), pugil ἀρσ.=πυγμαχός ρ. *pugn=κεντεῖν δι' ὀξείας ὀργάνου, κεντρίζειν (ἐπὶ πυγμαχίας ὡς κέντησις διὰ τῆς πυγμῆς [κροθιάς]) ὄντος τοῦ κεντύλου προτετάμενου), ἐν τοῖς: λατ. pugil, pugil, pugnare, -ere=κεντεῖν δι' ὀξείας ὀργάνου, pugil ἀρσ.=ἐγγχειρίδιον, ἐπιφίλιον πρ. *pugn= ἐν τοῖς: πεικτεθάρως, πύκην.

πύξος, ἡ *τὸ δένδρον πύξος, *πυξάρια*, πύξινος *ὁ ἐκ ξύλου πύξου κατασκευασμένος*, πυξίς, -ίδος, ἡ *μικρὸν κιβώτιον (θήκη) ἐκ ξύλου πύξου* (> λατ. pyxis, buxis): μᾶλλον ἐνταῦθα ἀνέκει καὶ ἡ λατ. λ. buxus θηλ.=ἡ πύξος, δένδιον ἐκ τινος μεσογ. γλώσσης.

πύον, τό, **πύος** -**ος**, τό *δ,τι καὶ νῦν, τό πύον*, πύη, ἡ καὶ πύησις, ἡ *ἡ διαπύησις, ὁ σχηματισμός πύου, ἡ τῶν πνευμένων φθίσις*, πύω καὶ διαπύω *γίνομαι πύον*, πύθω (μέλλ. πύσω) *κάμνω τι νά σαπίσῃ, ἐπιφέρω σήψιν* παθ. σήπομαι, σαπίζω*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rūyati=σῆπεται, «βρομάει», rūya- ἀρσ., οὐδ.=πύον, rūtīh=σαπρός, «σάπιος», ἀπόζων, ἀρμ. hu=πυώδες αἷμα, λατ. rūa, γεν. rūris οὐδ.=πύον, rūteō=σῆπομαι, rūtidus=σαπρός, puter=σαπρός, σαθρός, εὐθρυπτος, μισ. ἱρλ. othrach=σαυρός κόπρου, ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. fūina=σαπρός, γοτθ. fūla, ἀρχ. γερμ. fūl, νεογερμ. faul=σαπρός, ὀκνηρός, λιθ. rūti=σῆπεσθαι, rūliai=πύον, rūliai πληθ.=σαπρὸν («σάπιος») ξύλον ρ. *rū=σῆπεσθαι, ἀπόζειν (ἴσως προϋλθεν ἐκ τινος ἐπιφ. ru=φεῦ).

πῦός, ὁ, **πῦαρ** (γεν. πῦατος), τό, **πῦετιᾶ** (πῦετιᾶ), ἡ *τὸ πρῶτον γάλα μετὰ τὸν τοκετόν*: ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rūyati=εὐδοκίμετ, ἐκφυλάσσεται, rūyāh=εὐτραφής, ἀφθονός, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. ruchaŭi=φουσῖν, o-ruchnati=«φρουσκώνειν», λιγυρ. (;) ruia=τὸ πρῶτον γάλα μετὰ τὸν τοκετόν ρ. *reus-, *rūa=ἐξογκώνειν, «φρουσκώνειν».

πῦρ, γεν. **πῦρός**, τό *δ,τι καὶ νῦν, πῦρ, «φωτιάς»: συγγ. τοῖς: ἀρμ. hūr (γεν. hūoy)=πῦρ (*rūr ἢ *rūrē, δευτερ. θ. μετὰ τοῦ ο), hu-ος=κάμινος, «φουρνος» (*hūn- ἐκ τοῦ *rūrē), τοχ. A rof, ruwar (*rowōr)=πῦρ, χεττ. rāhhu-, γεν. rāhhuena=πῦρ, ὁμβρ. rūt=πῦρ (*rūr), ἀρχ. γερμ. fūr (*reyōr), fūr, ἀγγλ./σαξ. fȳr, γοτθ. fōr (*rūrē-i), γεν. fūnna=πῦρ, τοσχ. pyr=ἡ διάπυρος τέφρα. IE *rūrē, *rūrēa, ἐνθα ἔχομεν θ μετ' ἐναλλαγῆς τῶν r/n. — Ἐνταῦθα ἀνέχουν καὶ αἱ λ.: πινά, ἐπικ. ἰων. πινῆ, ἡ *τὸ μέρος, ἐνθα ἀνάπτεται τὸ πῦρ, ἡ ἐστία, νεκρικὴ πυρά, ἐφ' ἧς ἔκειον τοὺς νεκρούς, ὁ τύμβος, βωμός, ἐφ' οὗ ἐταλύνοντο ἑμπυροὶ θυσίαι*, πινά, ἡ *λουτρόν δι' ἀτμοῦ*, πινάτης, -όν, ἡ *ὁ ἐκ τοῦ πυρός, περὶ τὸ πῦρ καταγινόμενος*, πύμινα *ὁ ἐκ πυρός*, πινά *καίω τι διὰ πυρός, καταστρέφω διὰ τοῦ πυρός, πυρπολῶ*, πινά, ὁ *καίονσα θερμότης, ζέστη, θερμὴ, πυρετός*, πινός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, πυρός, ὁξ. φλεγόμενῃ, δουλός, λαμπρός*, πινός, ποιητ. πινός *ὁ ἔχων τὸ χρώμα πυρός (φλογός), πυρρόχρους, ἐρυθροκίτρινος* (*πυρρός, πβ. κορινθ. Πινρός: ὅν. ἱππου [διὰ τὸ πυρρόχρουν χρώμα]).

πύραμις, -**ίδος**, ἡ *γωνισθῆς πλακοῦς ἐκ σίτου καὶ μέλιτος* τὸ γεωμετρικὸν σχῆμα τῆς πυραμίδος*, πύραμος, -οῦτος, ὁ *εἶδος πλακοῦτος ἐκ σίτου καὶ μέλιτος* ἄθλον νίκης, βραβεῖον*: ἂν ἡ λ. αὕτη εἴναι ἕλλ. καταγωγῆς, τότε προέρχεται ἐκ τοῦ πύραμος, ὁ *εἶδος πλακοῦτος ἐκ σίτου καὶ μέλιτος* (πβ. πύραμος "...χόρον οὕτω καλοῦσι" Ἡσύχ.), ὅπερ ἴσως ἐκ τοῦ πύρος, ὁ *σίτος, «σιτάρι» καὶ ἰμῖα *θερίζω*, δηλ. σημαίνει *ὁ θερισμός τῶν πυρῶν (τοῦ σίτου)*.

πύργος, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, πύργος, φρούριον, ὕψιλον καὶ ὄχυρον οἰκοδόμημα, κατέλληλον πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πόλεως, ὄχυρωμα, ἰσχυρὰ ὑπεράσπισις, προπύργιον, τμήμα στρατοῦ παρατεταγμένον εἰς πικρὴν φάλαγγα*, πυργός *περιβάλλον διὰ πύργων, ὄχυρόν τε διὰ πύργων, ἀνυψῶ εἰς μέγα ὕψος*, περγώδης, -ε: *ὁμοῖος πρὸς πύργον*, πύργωμα, τὸ *τόπος ἐφωδιασμένος διὰ πύργων*: μάλλον δάνειον ἐκ τοῦ κοινοῦ γερμ. *burg (γοτθ. hadrja, ἀρχ. γερμ. burg, νεογερμ. Burg=πύργος, φρούριον) τῇ μεσολαβήσει βορείαι

βαλκανικῆς τινος γλώσσης (μακεδ. ;), ὡς ἐπίσης φαίνεται νά κατάγεται τὸ μικρασιατ. *Πέργαμον*, τὸ *πύργος, φρούριον* (*πέργαμα Τροίας Στήσιχ.*) τῇ μεσολαβήσει τῶν Καλτῶν ἢ τῶν Μακεδόνων· πρ. καὶ φύγκος *τείχος* *Ἡσύχ.*· περαιτέρω συγγ. τοῖς : ἀρχ. *lvð*. *hphant* = μέγας, ἀρχ. γερμ. *berg*. νεογερμ. *Berg* = ὄρος κ.τ.λ. (ρ. **bhaegh* = ὑψηλός).

πύρρον, τὸ ('Οδ. ρ 12) *στίνος ἄρτος, σπειράειο ψωμίον, πᾶν τὸ κατάλληλον πρὸς βρώσιν*, πύρνος *ψωμός*· *Ἡσύχ.* : ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ τορὼν *στεινός* τι· *Ἡσύχ.* (κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ *τερώνῃ), συγγ. τῷ ἀρχ. *lvð*. *hant* = μασηθὲς καλῶς, κακιστρώγει, συντρίβει· ρ. **q̃teu*·.

πῦρρος, δωρ. **σπῦρρος**, ὁ *κόκκος σίτου, σπειράειον*, *πῦρρῃν*, -ῆνος, ὁ *τὸ ἐντὸς καρπῶν τινων ἢ ὀσπερικῶν ὀσπεῶδες μέρος, κορυκοῦται*, διός-πυρος, ὁ (-ον, τὸ) *ὀπώρα ὁμοία πρὸς κεράσιον* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. *lvð*. *rūpah* = πλακοῦς, γλόκυσμα, λιθ. *rūpāi* = σῖτος ἐσπαρμένος ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἀρχ. πρωσσ. *rupe* ὁθλ. = ζιζάνιον, ἀρχ. ἐκκλ. *slab*. *pyto* = εἶδος σίτου, ἡ ζειά, τοσχ. *pyt* = εἶδος βοτάνης, ἡ ἀγρωστis (ἀγριάδα), μετὰ τοῦ *a*· ἐπεκτετ. τύπη ἀγγλοσαξ. *fyte* = ἀγρωστis.

πυρράζω *εἶμαι πυρρὸς (ἐρυθρὸς), κοκκινίζω ὡς τὸ πῦρ*, *πυρράνης*, -ου, ὁ *κόκκινος*, *πυρράω* *εἶμαι κοκκινωπός*, *πυρρός* *ὁ ἔχων τὸ χρῶμα πυρρὸς (φλογός), πυρρόχρους, ἐρυθροκίτρινος*, βλ. *πῦρ*.

1 **πυρρὸς** ποιητ. ἀντὶ *πυρρὸς* *ὁ ἔχων τὸ χρῶμα πυρρὸς (φλογός), ἐρυθροκίτρινος*, *πυρραῖνα* *καθιστῶ τι(να) πυρρὸν (ἐρυθρόν)*, βλ. *πῦρ*.

2 **πυρρὸς**, ὁ *θῆς φλεγόμενη, θαυλός, λαμπρός, πυρρὸς*, *πυρρῶν* *βάλλω πῦρ, ἀνάπτω πυρσούς, κάμνω νά λάμψῃ τι διὰ πυρσῶν, μεταδίδω εἰδήσεις διὰ πυρσῶν*, βλ. *πῦρ*.

πῦτιζω *συνεχῶς πῦμα, ἀποπτύω ὕδωρ ἐκ τοῦ στόματός μου*, βλ. *πτῦν*.

πῦτινη, ἡ *λάγνυος οἴνου κεκαλυμμένη διὰ πλέγματος ἐκ κλάδων ἱτέας (κλυγαριῶς) ἢ φιλύρας (αφλαμουριῶς)*, *πῦτιναιος* *ὁ ἐκ κλάδων ἱτέας (κλυγαριῶς) πεπλεγμένος* : σκοτεινῆς ἐτυμολ. ἴσως τὰ π-τ- κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ β-τ-, πρ. *βυτινή* *λάγνυος ἢ ἀμῆς. Ταραντῖνοι* *Ἡσύχ.*

πῶς, ἰων. *πῶς* ἐγκλιτ. μόριον, ὄργαν. *μέχρι τινὸς χρόνου, μέχρι τοῦδε > ἀκόμη, κατὰ τινα τρόπον, ἐκάπως*, κατὰ τὸ πλείστον μετ' ἀνρήσεως : οὐ πω *ὄχι ἀκόμη, κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδόπως*, ἀττ. οὐ πᾶποτε *οὐδέποτε ἕως τώρα, οὐδέποτε ἀκόμη* (δωρ. *πῶ-ποκα* Ἐπίχ., λακ. *πῆ-ποκα*), πρ. γοτθ. *hvð* ὄργαν. = διέ τινος, δι' οὗ, μεθ' οὗ, πάντοτε θ. **q̃tho*·, πρ. *lōðen*, πῶς.

πῶγων, -ωνος, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, πῶγων, γενεάς, γένειον* : ἴσως, ὡς σημαῖνον *ὅ,τι εὐρίσκεται ἐπάνω εἰς τὸ «πηγούνη», ἐκ τοῦ πῶς + -γων, συγγ. τοῖς : ἔλλ. *γένος*, ἢ *ἢ κάτω σιαγῶν*, λατ. *gena* = ἡ παρειά.

πωλέομαι, ἰων. *πωλεῖμαι* *περιφέρομαι εἰς τινα τόπον, συχνάζω*, βλ. *πέλω*.

πῶλευσις, ἡ *τὸ θαμάζειν (ἡμερώνειν) πάλους*, *πωλεῖω* *θαμάζω καὶ ἐκχυμνάζω νέους ἱππους*, βλ. *πῶλος*.

πωλᾶν *προσφέρειν πρὸς πώλησιν, πωλᾶν*, δωρ. *πωλᾶ* (Σάφρων), ἀττ. *πωλῆ* ('Αρτοκρ., Φώτ.), ἢ *πῶλησις*, *πῶλης*, -ου, ὁ *ὁ πωλητής, πωλῶν*, *πωλητής*, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, πωλητής· ἐν Ἀθήναις οἱ πωλῆται ἦσαν δέκα ἄρχοντες, οἵτινες ἐξεμίσθουν εἰς τοὺς πλειοδότας τοὺς φόρους καὶ ἄλλας προσόδους τοῦ δημοσίου καὶ ἐπώλουν τὴν δημευομένην περιουσίαν* : συγγ. τοῖς :

ἀρχ. γερμ. *filī* = ὁ πρὸς πώλησιν, ὠνητὸς (**rēlio-*), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *fāl* = ὦσ. (**rolo-* προσέτι ἀρχ. γερμ. *feili*, νεογερμ. *feil* = ὠνητὸς, ἐκ τοῦ **rēlio-*;)· πβ. ἀρχ. ινδ. *rāpatī* (**r̥pātī* ἐκ τοῦ **r̥p-*) = κερδίζει ἐμπορευόμενος, ἀνταλλάσσει, ἀγοράζει, *rāpat* = στοίχημα, λιθ. *reĩnas* = κέρδος, μισθός, *reĩnaũ*, -*yti* = κερδίζειν, ἀρχ. ἐκκλ. οὐκβ. *riēpē* = ἡ λεία· ρ. **reĩ-* = πωλεῖν.

πῶλος, ὁ **δ*, τι καὶ νῦν, πῶλος, «πουλάριον, μικρὸς ἢ νέος ἵππος· νεαρὸν ζῷον· παρὰ ποιηταῖς, νεανίας, νέος, νεᾶνις, μικρὰ κέρη, κοράσιον», πωλίον, τὸ **μικρὸς πῶλος, «πουλάριον», πωλεῖν, πώλεσις, ἡ ἰδέ, πωλο-δαμνέω *δαμάζω καὶ ἐγευμαίνω νέους ἵππους· παιδαγωγῶ*·: ΙΕ **rō(u)los*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *ul* = ἡ αἰξ, *amul* = ἄγονος, ἄκαρπος (**an-rōlo-*), ἀλβ. *rāl'e* = ἡ φορβὰς (**rōlnā*), μεταπτ. τύποι: γοτθ. *fula*, ἀρχ. γερμ. *folo*, νεογερμ. *Fohlen* = πῶλος, ἴσως καὶ λατ. *pullus* ἀρσ. = νεογνὸν ζῷον (**pulelos*;)· ρ. **rō(u)-*: **rō-*, βλ. παῖς.

πῶλυπος (καὶ πωλύπος· δωρ.), πῶλυψ (Δίφιλος), πολῦπους ἀττ., πωλύπους ἰων., ὁμ., ὁ **δ* πολῦπους τῆς θαλάσσης, ὀκτάπους, τὸ «ἑξαπόδιον» (> λατ. *polypus*): πολὺς + ποὺς (ἐκτὸς ἐκν κρύνεται περὶ ἀπλῆς παρετυμολ.).

1 πῶμα, τὸ **ποτόν**, βλ. πῖμα.

2 πῶμα, τὸ **κάλυμμα, σκέπασμα, «βούλωμα», πῶμα*, πωμάζω, πωματίζω «σκεπάζω διὰ πώματος», βλ. ποιμήν.*

πῶρος, ὁ **δ*, τι καὶ νῦν, πῶρος, «πουρί», εἶδος μαριμέρου ὁμοίου πρὸς τὸ Πάριον κατὰ τὸ χρῶμα καὶ τὴν πυκνότητά, ἀλλ' ἑλαφρότερον· νοσώθης ἀπόφυσις τῶν ὀστέων, πῶρινος **δ* ἐκ τοῦ πῶρου, πῶρινος*, πωρώω **μεταβάλλω* τι εἰς πῶρον (λίθον), ἀπολιθώνω, σκληρύνω τι·: ἀβεβ. ἐτυμολ.

πῶς, ἰων. κῶς; **κατὰ ποῖον τρόπον, πῶς*·, βλ. πόθεν.

πωτάσθαι **πτερυγίζω* πέρει, περιπτάμαι, «πετῶ», πώτημα, τὸ **πτῆσις**, βλ. πέτομαι.

πῶυ, -εος, τὸ **ποιμνιον* προβάτων, ποιμήν, «κοπάδιον», βλ. ποιμήν.

πῶυξ, πῶυγξ, -υγγος, ὁ **πτηνόν* τι περυθάτιον, εἶδος ἐρωθίου*, βλ. φῶυξ.

P

1 ρά ἐγκλιτ. ἐρωτημ. μόριον, βλ. ἀρα.

2 ρά (Σοφ., Ἀλκιμ.), ποιητ. *ρεῖα* (τ.ε. **εῖα*), *ρέα*, αἰολ. *ρεῖα* (**Frē(a)*;) ἐπίρ. **εὐκόλως, εὐχερῶς**, *εῖρεθμος* **δ* ἔχων εὐκόλον (ἐλαφρὸν) τὴν ψυχὴν, εὐθυμος, εὐκόλος, ἀμέριμος, ἀφροντις, ἀδιάφορος, ὀκνηρὸς* (**Frēai-*), συγκρ. ἀττ. *εῖσαν*, ὁμ. *εῖριτερος*, ὑπερβ. ἀττ. *εῖστος*, ὁμ. *εῖριτατος*, ἀττ. *εῖριζω* **καθίσταμαι* εὐκόλωτερος (ἐλαφρότερος), γίνομαι περισσώτερον ἥσυχος, ἀναλαμβάνω ἐκ νόσου, ἀνιπύομαι* (πβ. ἡλ. βραχίδει **ραῖζει* ἀπὸ νόσου. Ἡλείου· Ἡούχ.), ἀττ. *εῖριος*, ἰων. *εῖριος* **εὐκόλος, ἔτοιμος, πρόθυμος**, ἐπίρ. *εῖριος*, αἰολ. *βεῖριος* **εὐκόλως, εὐχερῶς, προθύμως, ἀπερισκεπτικῶς*·: ρ. **re-*· ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπονται.

ράβδος, ἡ **δ*, τι καὶ νῦν, ράβδος, «ραβδί», «μικροῦρον», μαγικὴ ράβδος, ἀλι-

ευτική ράβδος, σκηπτρον* : ἴσως ἐκ τοῦ *yrb-do-, συγγ. τοῖς : ῥάμνος, ἡ *είδος ἀκανθώδους θάμνου, ὁ παλιουρος* (δ ἰδέ), λατ. verbera, οὐδ.=ράβδοι, ἡ ἐκ τοῦ *yrb-do-, συγγ. τῷ ῥαπίς, -ίδος, ἡ *ράβδος, «ραβδί» κ.τ.λ.* ρ. *yer-b- (*yer-p-) ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *yer=στρέφειν.

βαγή (ἰων.), ἑλλητιστ. **βαγάς, -άθος**, ἡ *ρωγμή, ρήγμα, σχισμή, χάσμα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους*, ῥάγδην ἐπὶ. *βιαίως, ὀρμητικῶς, σφοδρῶς*, ῥαγδαίος *δ, τι καὶ νῦν, ραγδαίος, βίαιος, ὀρμητικός, σφοδρὸς* : συγγ. τῷ ῥήγνυμι ρ. *yreb-, *yreb-.

ράδαμνος, ὁ *νεκρὸς κλάδος, κλών, βλαστός*, ῥάδιξ, -ίδος, ὁ *κλών, κλάδος, ράβδος, «βέργα» ραφάνις* (θάμνιον ἢ κατὰ τὴν σημ. θάμνιον ἐκ τοῦ λατ. rādix :), ὅμ. ῥάμ, λεοβ. βράδα (*Fraxina), ἡ *δ, τι καὶ νῦν, ἡ ρίζα* : λατ. rādix, -icis θηλ.=ρίζα, κυμβρ. gweiddyn=λατ. rādix, nigra=πρέμνον, στέλεχος, ρίζα (*yrb-), ἀρχ. ἱβλ. rēn=ρίζα (*yrb-), γοθ. waurta, ἀρχ. γερμ. wurt, νεογερμ. Wurzel=ρίζα, φυτόν (θ. μετὰ τοῦ i, ἀρχαιοτ. τοῦ θ. μετὰ τοῦ i), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. rōt=ρίζα (*yrb-), τοχ. B witaako=ρίζα πβ. καὶ τὸ λατ. rāpin=κλάδος, κλών (*yrb-), ἴσως καὶ τὸ radius ἀρσ.=ράβδος, ραβδίων, ἀκτὶς τροχοῦ ρ. *y(e)rēi-, *y.rēd-.

ραδίνος, λεοβ. **βράδινος** (τ.ἑ. Fraxinus) *ὁ εὐκόλως θονοούμενος, λεπτός, ἱσχνός, εὐλύγιστος, ἀπαλός, ἐπιμήκης, εὐκίνητος*, ῥαδανίσμαι, ῥαδανίσμαι, πλανώμαι*, ῥαδάλος, *λεπτός, ἀπαλός, λεπτοφυής*, ῥαδανός *ὁ εὐκόλως θονοούμενος, ταλιντευόμενος*, ῥαδάνη, ἡ *ἡ κρήνη, τὸ νῆμα, «ῥαδί»*, ῥαδανίζω *καλαμίζω, «μασουρίζω»* : ρ. *y(e)re-d- ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *yer=στρέφειν (πβ. *yer-t-, βλ. ῥατάνη), βλ. περιρρηδής.

ράδιος *εὐκόλος, ἔτοιμος, πρόθυμος*, βλ. 2 ῥά

ράζω *ὕλακτῶ, «γαβγίζω», ἀντιλέγω* : ἡχοιμ. λ., ὡς τὸ ἀράζω (βλ. ἀραβο-) πβ. ῥάζω.

ραθαμίγξ, -γγος, ἡ *σταγών, ρανίς, κήκος κόνεως, σίτου κ.τ.τ.*, ῥαθαίνω, ῥαθαμίζω *ραίνω, ραντίζω, πασπαλίζω* : IE *yrbh- συγγ. τῷ ῥαίνω *δ, τι καὶ νῦν, ραίνω, ραντίζω* ρ. *yreb-dh-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *yreb- (βλ. ῥαίνω), πβ. *yreb-d- ἐν τῷ ὅμ. κρη. ἐρράδαται. Πβ. ῥαίνω.

ραθαπυγίζω *κυτῶν τινα διὰ τῆς παλάμης ἢ τοῦ ποδὸς εἰς τὰ ὑπίσθια καὶ ἐκδιώκω αὐτόν* : ἐκ τοῦ *ῥαθαγο-πῆγίζω, πβ. ῥάθαγος *τάραχος, ἡχος, θόρυβος, ὥφος* *Ἡσύχ. (βλ. ῥάθος) καὶ πῆγῃ, ἡ *τὰ ὑπίσθια, ὁ γλουτός, πρωκτός*.

ραθυμέω *εἶμαι ῥέθυμος (ἀμέρμιμος), ἀμελῶ, μένω ἀργός*, ῥαθυμία, ἡ *εὐθυμία, διασκέδασις, ἀδιαφορία, ἀφροντισία, ἀμέλεια, ὀκνηρία*, ῥέθυμος *ἀμέρμιμος, εὐθυμος, ὀκνηρός*, βλ. 2 ῥά.

ραιβός *καμπύλος, κυρτός, κακαμμένος πρὸς τὰ ἔσω, στρεβλός, αστραβός* : ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *yraig-ῥωα, εἶναι συγγ. τῷ γοθ. wraiga (*yrb-ῥωα) =κυρτός, λοξός, πλάγιος.

ραίζω, ἰων. **ρηίζω** *γίνομαι περισσότερον ἥσυχος, ἀναλαβάνω ἐκ νόσου, ἀναπαύομαι*, βλ. 2 ῥά.

ραίνω (μέλλ. **φανῶ**, ἀόρ. **ῥρηναι**) *δ, τι καὶ νῦν, ραίνω, ραντίζω, διασκορπίζω, πασπαλίζω*, ῥανίς, -ίδος, ἡ *σταγών, ρανίς*, ῥάμα, τὸ *ράντισμα* : ῥαίνω ἐκ τοῦ *yrbh-, συγγ. τῷ ῥαθαμίγξ, -γγος, ἡ *σταγών* (δ ἰδέ) πε-

ραιτέρω (ως συγγ. καὶ τῷ ἀρχ. ἐκυλ. σλαβ. *iz-touiti* = χύνειν δάκρυα· ρ. **grop-*, ἐπεκτετ. τύπος **grop-d-* ἐν τῷ ὁμ. πρκ. ἐρράδαται, ὑπερσ. ἐρράδατο, προστ. ἐνεργ. ἀορ. ἐράσατε (πβ. **grop-dh-*, βλ. ῥαθάμυξ).

ραίω (παθ. ἀορ. ἐρραίσθην) *συντρίβω, θραύω, κατασυντρίβω, κατακερματίζω, καταστρέφω*, ῥαιστήρ, -ήρος, ὁ (ἦ, ἐν Ἰλ. Σ 477) *ἡ σφύρα, τὸ «σφυρί» (κυρ. ὁ κατασυντρίβων)*, ὁμ. κυνο-(ρ)ραιστής, ὁ *τὸ «τοιμπούρι» κυνὸς (σκύλου)*, ὅθυμα-ραίστης, ὁ *ὁ φθείρων τὴν ψυχὴν, καταστρέφων τὴν ζωὴν*: (ως ἐκ τοῦ *σρασος (IE **arps-jō*);, συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. *stathasatē* = κατακίπται, διαλύεται, κομματιάζεται.

ράκος, αἰολ. βράκος, τὸ ἐσχισμένον καὶ ἐφθαρμένον ἐνδυμα, σκουρέλιον, ῥάκος· ἐν τῷ πληθ. ῥάκεα, ἀττ. ῥάκη, τὰ *τὰ «κουρέλια» αἱ ρυτίδες προσώπου*, ῥακῶω *σχίζω εἰς ράκην καθιστῶ τι ρυτιδῶδες*, ῥάκερον (αἰολ. βρώκετον *δρέπανον* Ἡσυχ.), τὸ ἐργαλεῖον μαγειρικόν*, αἰολ. βράκαλον *ρόπαλον* Ἡσυχ.: ἐκ τοῦ IE **ar-q-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *vr̥cātī* (**vr̥-k-ak-*) = ἀποκόπτει, σχίζει, πίπτει (μτχ. *vr̥krah* = ἐσχισμένος), σλοβεν. *vr̥čkaiti* = μετὰ πατάγου θραύειν, συντρίβειν (**vr̥ek-*, IE **vr̥ek-sq-*). IE **vr̥ek-*, **vr̥ek-* ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **vr̥ek-* = σχίζειν, χαράσσειν, ἐν τοῖς: ἄλβ. *vaŕe* = πληγὴ (**uor̥nā* = ρωσ. *voronā* = ἀνοιγμα [ὀπή] εἰς τὸ ὀπισθεν τμήμα τοῦ πλοίου), ἀρχ. ἰνδ. *vr̥atā* ἀρσ., οὐδ. = πληγὴ, ρωγμὴ, σχίσμα (**vr̥epo-*), ἀρμ. *gir*, ἀπρρ. *grōl* = γράφειν (**gr̥t-* πβ. **vr̥ei-d-* ἐν τοῖς: ἀγγλοσαξ. *writan* = σχίζειν, χαράσσειν, γράφειν, ἀγγλ. *write* = γράφω).

ρακτός *κατωφερής, κρημνώδης, ἀπότομος, τραχύς* (ῥακτοὶ *φάρμαγγες. πέτραι, χαράδραι* Ἡσυχ.): μᾶλλον εἶναι ρημ. ἐπὶ (β. τοῦ ῥήγνυμι.

ράβκος, ἡ *εἰδος ἀκανθώδους θάμνου, ὁ παλιούρος (Rhamnus paliurus λατ.)*: ἐκ τοῦ *ῥάβκος (IE **rh̥bhos* πβ. ῥάβδος, ἡ *τὸ «ραβδίον, ἡ ῥάβδος», ἃν προέρχεται ἐκ τοῦ **rh̥bhos*), συγγ. τοῖς: λιθ. *vir̥bas* = κλών, ῥάβδος, φέरणω, *vir̥bais* = λαπτὸν ραβδίον, βελόνη χρησιμοποιοιούμενη πρὸς πλέξιν δικτύων, *vir̥bais* = βρόχος, «θηλιεύς», ἀρχ. ἐκυλ. σλαβ. *vr̥bha* = ἰτέα, ρωσ. *vr̥bha* = κλάδος ἰτέας, νοτόβα = σχοῖνος, λατ. *verbera* οὐδ. πληθ. = ῥάβδοι, «βέργες», *ver̥bhas* = φύλλα καὶ κλάδοι δάφνης κ.τ.λ. ὡς ἱερὰ φυτὰ ἢ δένδρα (**vr̥ebes-nā*, πβ. *subver̥bustus*), γοτθ. *vaifran*, ἀρχ. γερμ. *werfan*, νεογερμ. *werfen* = ρίπτειν (κυρ. διὰ περιστροφικῆς κινήσεως ἐκσφενδονίζειν, πβ. λατ. *torquere*). — ρ. **vr̥ek-b-* (μετ' ἐρρίνου **vr̥epb-*, βλ. ῥέμβω) ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **vr̥ek-* = στρέφειν, κάμπτειν πβ. **vr̥ek-bh-*, **vr̥epb-bh-* (βλ. ῥάμβος), **vr̥ek-p-*, **vr̥ep-p-* (βλ. ῥέπω, ῥάπτω, ῥαπίς), **vr̥ek-d-*, **vr̥ep-d-* (βλ. ῥαδρός), **vr̥ek-t-* (βλ. ῥατόση), **vr̥ek-k-* (βλ. ῥοικός), **vr̥ek-p-* (βλ. ῥέπτω) πβ. καὶ **vr̥ek-g-* (βλ. ῥερω), **vr̥ek-gh-* (βλ. ῥεχατάω).

ράμβος, -ους, τὸ *τὸ κυρτὸν ῥάμβος τῶν πτηνῶν, ἡ «κύρτη» πτηνοῦ*, ῥαμφή, ἡ *κυρτὴ (δρεπανοειδῆς) μάχαιρα*, ῥαμφίς, -ίδος, ἡ *κυρτὸν ἀγκιστρον*, ῥαμφὺν *καμπύλον, βλαστόν* Ἡσυχ. (σχηματισμὸς ὡς τὸ γαμφός, καμφός): ρ. **vr̥embh-* (μετ' ἐρρίνου ὡς τὸ **vr̥epb-b-*, βλ. ῥέμβω), πβ. ῥάμβος *τὸ στόμα. ἢ ῥίς* Ἡσυχ., ὡς ἐπίσης ῥαφή, ἡ *δ.τι καὶ νῦν, ραφή, ἀράψιμος*, ῥαφίς, -ίδος (παρὰ τῷ ῥαπίς), ἡ *βελόνη* (ἃν τὸ -φ δὲν ὀφείλεται εἰς ἀνωμαλίαν).

ρανίς, -ίδος, ἡ *σταγὼν βροχῆς, «σταλαγματιά», ρανίς*, βλ. ῥαίτω.

ῥάξ, γεν. ῥάγος, ἡ *ἡ «ρώγας» τῆς σταφυλῆς ὁ κόκκος· εἶδος θηλητηριώδους ἀράχνης*, ῥάγίζω «συλλέγω ῥάγας (αρώγας σταφυλῶν), ραγολογῶ», ῥάξ, γεν. ῥώγος, ἡ (δ) *ἡ «ρώγας» σταφυλῆς· εἶδος ἀράχνης*· μᾶλλον ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : μακεδ. ῥάματα *βοτρυδία σταφυλῆς. Μακεδόνες*· Ἡσύχ. (*ῥαγμ-), λατ. racemus ἀρσ. = Ἐλιξ (ψαλῖς) τῆς ἀμπέλου· ῥάγες, βότρυς σταφυλῆς, δάνειον ἐκ τινος μεσογ. γλώσσας.

ῥαπίς, -ίδος, ἡ *ῥάβδος, «ραβδίον, «ῥέγγας» δειρ. (Ἐπίχ.) βελόνη* (πβ. ῥαφίς), ῥαπίζω *κυττώ τινα διὰ ραβδίου, ραβδίζω, μαστιγώνω, δέρω», ὁμ. χρῆσθ-(ε)ραπίς, -ίδος, ὁ, ἡ *ὁ ἔχων χρυσὴν ραπίδα, τ.ἔ. ῥάβδον* (ἐπιθ. τοῦ Ἑρμοῦ), ῥόπαλον, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, ρόπαλον, ῥάβδος ἰσχυρὰ μὲ πυχότερον τὸ ἐν ἄκρον*, ῥόπτρον, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, ρόπτρον, ρόπαλον, βακτηρία· μικρὸν τύμπανον, εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου τῶν Κορυβάντων κ.τ.τ.*, ὁμ. καλα-ὄρσφ, -οπος, ἡ *ῥάβδος ποικιλική* (δ ἰδῆ), ἔκτετ. β. : ὁμ. ῥόφω, γεν. ῥοπίος, ἡ, ἐν χρῆσει μόνον ἐν τῇ πληθ. ῥώπες, αἱ *θάμνοι, χαμόκλαδα, φρύγανα, ξηρὰ ξύλα πρὸς καῦσιν*, ὁμ. (ἰων.) ῥωπήτιον, τὸ *λόχημα· ἐν τῇ πληθ. θάμνοι, χαμόκλαδα*· ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ῥάβδος (ἀν προέρχεται ἐκ τοῦ *μῆρδος), δ ἰδῆ, συγγ. τοῖς : ἀρχ. σικανθ.-ἰσλ. ofi, νεογερμ. διαλ. Wort = ἡ λαβὴ τοῦ δρεπάνου (*μῆρδ-), ἴσως καὶ λατ. verēti θηλ. πληθ. = εἶδος ἀκανθώδους θάμνου (ἀν πρόκειται περὶ ἀνομ. ἐκ τοῦ *ντερτῆς)· ρ. *μερ-ρ-, *μερ-ρ- = στρέφειν προσέτι βλ. τὰ ἔχοντα διάφορον σημ. : ῥάπτω, ῥέπω. Πβ. ῥάμος.

ῥάπτω (*μῆρ-ῥδ), ἀόρ. ῥραψα, παθ. ῥράφην *ὅ,τι καὶ νῦν, ῥάπτω, συμ-ράπτω, «μπαλώνω»· ἐπινοῶ, μηχανεύομαι, μηχανορραφῶ· συναμολογῶ*, ῥαφή, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ραφή, «ράψιμον», ῥαφίς, -ίδος, ἡ *βελόνη* (τὸ -φ-κατ' ἀναλογίαν, ἀν δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ *μερ-βη-, βλ. ῥάμος) : συγγ. τοῖς : λιθ. νεγρία, νεγρί=νῆθαι, κλώθειν, νεραιῆ=πηνίον, «μασσούρι», ἀτρακτος, «ἀδράχτι», λαττ. νεργα=τὸ ἄκρον τῆς κεφαλῆς, ἡ «χλωρίστρα», νεργα=ἡ δίνη (συστροφὴ) τῶν ὀδόντων, νεργα=δίνη ἀφρός, ἀνεμοστρόβιλος, λιθ. νιργία, -ῆτι καὶ νίρη, -τι=ταλαντεύεσθαι, τρέμειν, αἰετέσθαι, ἴσως καὶ ἀρχ. ἰνδ. νάργα=οὐδ.=πανουργία, δόλος, τέχνησιμα (ἀρχικῶς ἐστήμαιεν *παρέκβασις, ὑπεκφυγὴ, στροφή*) : ρ. *μερ-ρ-, *μερ-ρ- = στρέφειν καὶ ράπτειν, νῆθαι, κλώθειν· πβ. ῥαπίς, ῥέπω.

ῥάπτης καὶ ῥάφτης, -υας, ἡ *ραφανίς, «γογγύλια», ῥάφτης, ὁ *ραφανίς, «ραπάνω» (παρ' Ἀττ. κράμνη, λαχανον)*, ῥαφήνη, ἡ, ῥαφανίς, -ίδος, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ραφανίς, «ραπάνω» : πελ. λέξις νομαδικοῦ βίου, ἀγνώστου προελεύσεως, πβ. λατ. ῥαφαν οὐδ., ῥαφα θηλ.=ραφανίς, «γογγύλια» (> ἀλβ. rere =ραφανίς), ἡρίστειν οὐδ.=ἀγρία ραφανίς, ἄγριον «γογγύλια», ῥαρίνα θηλ.=ἀγρὸς γογγυλίων, γογγύλια, ραφανίδες (: λιθ. τορίεπα=ἀγρὸς γογγυλίων, ροφανίδων), κυμβρ. erfa πληθ.=γογγύλια, ραφανίδες (*arbitro-), ἀρχ. γερμ. ruoba, raba (raba :), νεογερμ. Rabe=ραφανίς, «γογγύλια» (βαυαρ. Kohlraben), -λιθ. rāp=ραφανίς, «γογγύλια», ἀρχ. ἑκκλ. εἰλαβ. rāp=ὠσ.

ῥάσσω, ἀττ. ῥάττω (ῥαφ-, συφ-), ἀόρ. ῥραξα, παθ. ῥράχην *κυττώ, τύπτω, ὥδω*, ἰων. ῥήσσω, ἀττ. ῥήττω *κατάσσω, κυττώ τὸ ἔδαφος διὰ τῶν ποδῶν, καταρρίπτω, ρίπτω μεθ' ὀρμῆς*, κατα(ε)ῤῥάτης, -ον *κατωφερής, ἀπότομος, ὀρμητικὸς*, ὡς οὐσ. κατα(ε)ῤῥάτης, ὁ *ἡ πτεροῖς ὤκτος

πίπτοντος ἀπὸ ὕψους ἐπιπίπτει εἰς χαμηλότερον ἀποτόμιος, ὁ καταρράκτης· ἡ καταπακτή· θαλάσσιον τι πτηνὸν (ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τῆς ὀρμῆς, μεθ' ἧς ἐπιπίπτει κατὰ τῆς λείας αὐτοῦ)*, ῥάχλῳ, ἰων. ῥηχίη, ἡ ἡ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς θραύσις τῶν θαλασσιῶν κυμάτων, ὁ κρότος τῶν κυμάτων θραυομένων ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἡ πλημύρα· ἀκτὴ, ἐφ' ἧς ἐκσπῶσι τὰ κύματα, ὁ πετρώδης αἰγιαλός, ἡ ῥάχης δρους*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. u-rasiti=πληγώνειν, ρωσ. rask, τσεχ. rás=κτύπημα, πολων. rasić=τραυματίζειν· ρ. *mrāgh-, *mrāgh=ὠθεῖν, κρούειν, τύπτειν.

ῥατάνη, ἡ *μέγα κοχλιάριον, μεγάλη «ουυτάλα» χρησιμοποιοιούμενη διὰ τὸ «ἀνακάτωμα» τῶν ἐν τῇ χύτρᾳ μαγειρευομένων, «ἐξυλοκουτάλα»* (πβ. δωρ. ῥατάναν *τορύννη* καὶ ἡλ. βρατάναν *τορύννη* Ἡσύχ.), αἰολ. ῥοτάρια *τορύνιον* Ἡσύχ.: IE *urt-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. vartatē=στρέφεται, λατ. vertō, -ere=γυρίζω, στρέφω, τρέπω, vortex, vertex=ἡ κορυφή, τὸ ἄκρον τῆς κεφαλῆς, ἀρχ. ἱρλ. di-fort=ἐκχέειν, γοτθ. waifran, ἀρχ. γερμ. werden, νεογερμ. werden=γίνεσθαι (κυρ. στρέφειν ἑαυτὸν, στρέφεσθαι), λιθ. veritiū, veĩsti=γυρίζειν, στρέφειν, τρέπειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. vrteti=στρέφειν, γυρίζειν, τρυπᾶν. IE *get-t-, *gre-i- ἐπεκτετ. τύποι τοῦ *xer-, βλ. τὰ ἐν τῷ λ. ῥάμνος.

ῥάφανος, **ῥαφάνη**, βλ. ῥάφης.

ῥαιφή, **ῥαφίς**, βλ. ῥάμφος, ῥάπτω.

ῥαχίζω, **ῥάχης**, βλ. ῥάχος.

ῥάχος (**ῥάχος**), ἰων. ῥηχός, ἡ ἀκανθώδης κλάδος, θάμνος ἀκανθώδης, φραγμός (φράκτης) ἐξ ἀκανθῶν*, μεταπτ. β. ῥάχης, -ίος, ἀττ. -εως, ἡ ἡ, τι καὶ νῦν, ῥάχης, σπονδυλικὴ στήλη, «ραχοκόκαλος», ῥάχίζω *θραύω τὴν σπονδυλικὴν στήλην, κόπτω κατὰ μήκος τῆς ῥάχεως· διατέμνω, διασχιζῶ εἰς δύο, διχάζω, κόπτω εἰς τεμάχια· κομπάζω*: συγγ. τοῖς: λιθ. rāžas=ὁ ξηρὸς κλάδος, ἡ καλέμη, ὁ κορμός τοῦ σαρώθρου, ὁδοὺς διακρίνου, τὸ εἶδόντι τοῦ πιρουσσίου (*mrāgho-), rāhis=ἡ καλέμη, ἰσως καὶ μsn. ἱρλ. fracc=βερόνη (*mrāghnā:)* ρ. *mrāgh-, *mrāgh=ἀκάνθα, κεντεῖν, κεντρίζειν (πβ. τὴν ὁμόνυμον ρ. *mrāgh=ὠθεῖν, κρούειν, τύπτειν, βλ. ῥάσσω).

ῥαψωδός, ὁ ὁ ῥάπτων (συνθέτων) ᾠδὰς, ἀπαγγέλλον ἐπικά ποιήματα, ραψωδός*: ῥάπτω + δέιδω (πβ. ῥάψαντες δοιδὴν Ἡσιόδ.), ἂν δὲν εἶναι κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *ῥαβδωδός· ὁ φέρων ῥάβδον* (πβ. κατὰ ῥάβδον ἔφρασαν Πίνδ.).

Ῥέῤ, ἐπικ., ἰων. Ῥεῖη, Ῥέη, ἡ ἡ θεὰ, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γαίας, σύζυγος τοῦ Κρόνου, μήτηρ τοῦ Διὸς καὶ ἄλλων θεῶν*: ἰσως ἐκ τοῦ *greu-, συγγ. τῷ εὐρὸς *πλατὺς, εὐρύς*.

ῥέγκω (**ῥέγκω**), μέλλ. ῥέγκω ἡ, τι καὶ νῦν, ῥέγκω, «ροχαλίζω»· φουσῶ, ρωθωνίζω, φρυάττω*, ῥέγκος, τό, ῥέγκις, ἡ ἡ τὸ «ροχαλίσμα», ῥόγκος (ῥόγκος), ῥογκός, ὁ=ὥς: ἐκ τοῦ *arenkō, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. arennim=ῥέγκω, «ροχαλίζω» (*arenk-nā-mi), arēimaw=«ροχαλίσμα» (*arenk-smen). Ἡχοιμα. ρ. *arenk-, πβ. ῥόγκος.

1 **ῥάζω** ῥπράττω, κάμνω, ἐνεργῶ, ἐκτελῶ*, βλ. ἔργον.

2 **ῥάζω** (ἀπρρ. δωρ. ῥάσαι) ῥάπτω, «βάφω», ῥαγίζω, ῥογεός, ὁ (παρὰ Γραμμ.) ῥαφεύς, ῥέγμα, τὸ τὸ βεβαμμένον («χρωματισμένον») ὑφασμα*, χρυσο-ῥαγές· χρυσοβαφές· Ἡσύχ., ῥήγος (ῥέγος Ἀνακρ.), τὸ ὁ βεβαμμένος τάτης,

κάλυμμα, σκέπασμα*, ῥήγευς *βαφεύς* Ἡσύχ.: μέλλον συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rājyati=βάπτεται, χρωματίζεται, κοκκινίζει, rāgaḥ ἄρσ.=ὁ χρωματισμός, ἡ βαφή, τὸ χρῶμα, ἡ ἐρυθρότης· ρ. *teḡ=βάπτειν, χρωματίζειν (τὸ ῥέζω προήλθεν ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ ἀρχικοῦ φθόγγου, ἥτοι ἐκ τοῦ *wregiō ἐναλλαγῇ τῶν ἀρχικῶν φθόγγων *w-: r-:).

ῥέθος, τὸ *μέλος τοῦ σώματος· πρόσωπον, ὥψος· σῶμα*, λεσβ. *ῥεθομιλίδας*, ὁ *ὁ ἔχων ὠραίας παρειάς* (*μᾶλον *μῆλον*=*παρειά*:): ἂν ἀρχικῶς ἐσήμεινεν *αὐξήσις μορφή, σχῆμα*, τότε ἴσως προέρχεται ἐκ τοῦ *ḡredhoḥ, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. roiti=λατ. partus, generatio, gens, natura, γοῖθ. ga-wrisganda=ὁ φέρων καρπὸν, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. roskinn=ἀνεπτυγμένος· ρ. *ḡredh-, παρὰ τῇ *ḡredh- ἐν τῇ λ. ἀρθός (*ForðFός) *εὐθύς, ἴσιον*, ὁρθός* (ὁ ἰδέ).

ῥέμβω (Ἡσύχ.) *στρέφω ὀλόγυρα, περιστρέφω*, συνήθ. τὸ μέσ. *ῥέμβομαι* *περιστρέφομαι, περιφέρομαι τῇδε κἀκεῖσε, περιπλανῶμαι*, ῥόμβος (ἀττ. ῥύμβος), ὁ *περιστροφικὴ κίνησις, κυκλικὴ (κυκλοτερῆς) κίνησις, ὁρμή, φορά, ἐκσπινδύλιος, στρέβιλος, «σβούρα»*: συγγ. τοῖς: μιν. κάτω γερμ. wripen, wriepen=(τὸ πρόσωπον) συσπᾶν, συστέλλειν, στρέφειν τὴν ρῖνα κατὰ τρόπον δηλοῦντα ἐμπαικτικὴν διάθεσιν· ρ. *ḡremh- μετ' ἐρρίνου παρὰ ταῖς: *ḡerh-, *ḡreb-, βλ. ῥάμνος (πβ. *ḡrembh-, βλ. ῥάμπος).

ῥέπω (πρτ. *ῥρεπον*) *ἔχω ροπὴν πρὸς τι, κλίνω πρὸς τι, ῥέπω πρὸς τι, κλίνω («γέρνω») πρὸς τὰ κάτω, κλίνω πρὸς τὸ ἐν μέρος ἢ πρὸς τὸ ἔτερον*, ῥοπή, ῥ, *ἡ πρὸς τὰ κάτω κλίσις (φορά), κρίσιμος στιγμὴ*, ἀντί-ῥροπος: ἰσόρροπος, ἰσοβαρὴς*, ἔτερο-ῥρηγῆς *ὁ κλίνων πρὸς τὴν μίαν ἐκ τῶν δύο πλευρῶν, ῥέπων (κλίνων) πρὸς τὸ ἕτερον μέρος*: ἐκ τοῦ *Ḥρέπω, συγγ. τῷ ἀλβ. vrap=ταχὺ βᾶδισμα, ἴσως καὶ λατ. rēpēs=αἰφνίδιος, ταχύς· ρ. *nerp-, *ḡrep- πβ. τὰς λ.: ῥαπίς, ῥάπτω, ἔχουσας σημ. διάφορον.

ῥέω (*ῥεFω), μέλλ. *ῥεύσομαι*, ἀπρφ. ἀορ. *ῥυῆναι* *ὁ,τι καὶ νῦν, ῥέω, ἐκρέω, τρέχω*: =ἀρχ. ἰνδ. *anāti*=ρέει, τρέχει, λιθ. ἀρχ. *etanū* (νεώτ. *ananiā*), *etanēti*=ἡσύχως ῥεῖν, διακρῖναι κατὰ σταγόνας, πβ. ἀρμ. *atoganein*, *otoganein*=ἀρδεύω, ὑγραίνω, ραντίζω (*ετογ-): ῥόος (κυпр. ῥόFος), ἀττ. ῥοός, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, ροὺς, ροή, ρεῦμα, ροὴ τῶν κυμάτων*: =ἀρχ. ἰνδ. *anataḥ*=ροή, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *o-mgon*=νήσος (τ.ξ. τὸ περίρρυτον, περιβαλλόμενον ὑπὸ ὕδατων, περιβεχόμενον): ῥοή (κερκ. δοτ. πληθ. *rhofoisai*), ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ροή, ρεῦσις, ροὺς, ρεῦμα*: =ἀρχ. ἰνδ. (*aiti-*)*etanā*=ὁ (ἐκ τῶν ὀρέων) ροὺς, χεῖμαρρος, λιθ. *etanā*=ροή: ῥυτός *ὁ ῥέων, τρέχων, ρευστός*: =ἀρχ. ἰνδ. *aitāḥ*=ῥέων, κεχυμένος, χυθείς, πβ. λιθ. *aitā*=πυώδης ὕλη δύσοσμος, ἐκρέουσα ἐκ τῶν ἑλκῶν ἢ τῶν τραυμάτων (περὶ-ῥρυτος *περιβαλλόμενος ὑπὸ ὕδατων, ῥέων πέριξ*=ἀρχ. ἰνδ. *parisutaḥ*): ῥύσις, -εως, ἡ *ῥεῦσις, ρύσις, ροή*: =ἀρχ. ἰνδ. *aitāḥ*=ρεῦσις, ροή, πβ. ῥύς, -άδος *ῥέων, ρευστός, ὑγρός*, ῥύαξ, -ῶκος, ὁ *ὀρμητικὸν ρεῦμα προερχόμενον ἐκ τῶν ὀρέων καὶ ἐξογκούμενον ἐκ τῶν βροχῶν, ρεῦμα λάβας ῥέον ἐξ ἡφαιστείου*, ῥύθηρ, ὅμ. ῥυθὸν ἐπιρ. *ῥευστός, κεχυμένος, ἀφθόνως*: ῥεῦμα, -ατος, τὸ *τὸ ῥέον, ρεῦμα, ρεῦμα λάβας, ρεῦμα ποταμοῦ, πλημύρα*: ἀρχ. ἱβλ. *arūaim*=ποταμός, ἀρχ. γερμ. *arūm*, νεογερμ. *Strom*=ρεῦμα, ποταμός, λαττ. *arūm*=ρεῦμα, ποταμός, πβ. τὸ θρακ. ὄν. ποταμοῦ *Στρυμών*,

-ότος, ὁ καὶ τὸ τοπων. Στροῦμη· ὁμ. ἀναλο-ρεείτης *ὁ ἡρέμα, ἡσύχως ρέων*, βαθυ-ρεείτης *ὁ ἔχων βαθύ ρεῦμα*, ἐν-ρεείτης *ὁ καλῶς (ἀρθύνως) ρέων* : ἐκ τοῦ *ρεφε-της, πβ. ἀρχ. ἰνδ. ἀνανά=ποταμός ἰων. ῥέεθρον, ἀττ. ρεῖθρον, τὸ *ρεῦμα, ρεῖθρον, ποταμός, κοίτη ποταμοῦ* (*ερεμ-). Πβ. καὶ ἀρχ. ἰνδ. μεταβιβ. ἀνάναγati=κάμνει νὰ ρέῃ, ἀπ᾿ναῖ=ἡ ρεῖσις, ροή, ἀότασ- οὐδ.=ποταμός, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. αἰγυα=ροῦς, ρεῦμα· ρ. *ερεν=ρέειν, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *εε- (βλ. ὁρμή). Προσέτι πβ. ῥεθμός, ῥέωμοι καὶ ῥητήνη.

ῥήγνυμι, μέλλ. ῥήξω, παθ. ὀρό. ῥεράγην, πρκ. ῥερωγα (βλ. δευτερ. τύπος ῥεργα) καὶ (σπανιότ.) ῥήσσω *διαρρηγνύω, θραύω*, ῥήξεις, λεοβ. ῤεῖξεις, ἡ *διαρρηξίς, «σπασίμιον», σχίσμα, σχισμή*, ὁμ. ῥηξ-ήνωρ, -ορος (ἐπίθ. τοῦ Ἀχλλέως) *ὁ διαρρηγνύων (διασπών) τοὺς ἀνδρας ἢ τὰς τάξεις τῶν ἐνόπλων ἀνδρῶν*, ὁμ. ῥώξ, γεν. ῥωγός, ἡ *ῥήγμα, ἀνοιγμα, σχισμή, στενὸν πέρασμα, στενὴ διόδος*, ῥωγή, ῥωγμή, ἡ, ῥωγμός, ῥωχμός (*ῥωκ-σμός), ὁ *ῥωγμή, σχισμή*, ῥωγαλέος *διαρρηγμένος, διεσχισμένος, ρακώδης, κοκυρελισμένος*, δια-ῥεῶξ, -ῶγος *διαρρηγμένος, διεσχισμένος, διεσπαρμένος*, ῥηγμῖν, -ῖνος, ὁ *τὸ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς θραυόμενον κύμα, ἡ κορυφή τοῦ ἀνερχομένου καὶ ἀφρίζοντος κύματος, ὁ τόπος, ἐνθα θραύονται τὰ κύματα, ἡ ἀκτὴ, ὁ αἰγιαλός*, ἀσθ. β. ἰων. ῥογή, ἡ *ῥωγμή, ῥήγμα, σχισμή* (ὁ ἰδέ) : ρ. *ῤεξ-, *ῤεξ-, *ῤεξ- ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν, πβ. ἄννυμι.

ῥήγος, τὸ *ὁ βεβαμμένος (χρωματιστός) τάπης, τὸ σκέπασμα*, βλ. 2 ῥέξω. ῥήμα, βλ. 2 εἶρω.

ῥήν (ἐν χρήσει μόνον οἱ τύποι : ῥηνός, ῥήνα, ῥήνεσαι), ἡ (ὁ) *πρόβατον, ἀρνίον*, ῥηνικός *ὁ ἐκ προβάτου, ἀνήκων εἰς πρόβατον*, ῥήνιξ, -ικος, ἡ *δορὰ (ῥέριμα) προβάτου, ἐκροβιάς*, ὑστερογ. σχηματισμοὶ προελθόντες ἐκ τοῦ ὁμ. πολυ-ῥην *ὁ ἔχων πολλὰ ἀρνία, πλούσιος εἰς πρόβατα* (βλ. ῥήν).

1 ῥήσσω, ἀττ. ῥάπτω *κετυπῶ τὸ ἔδαφος διὰ τῶν ποδῶν*, βλ. ῥάσσω.

2 ῥήσσω *διαρρηγνύω, θραύω*, βλ. ῥήννυμι.

ρητήνη, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ρητίνη, «ρετσίνω» (> λατ. rēina), μτχ. παθ. πρκ. ῥρητίνωμένος *ἀναμειγνύμενος μετὰ ρητίνης*, μεταπτ. β. *ῥόσις (IE *ερε-ις ;) > λατ. resia θηλ.=ἀκατέργαστος πίσσα (ρητίνη), εἰς κόκκιν κατὰ τετρίμηνον, ἣτις ἀναμείχθη εἰς τὸν οἶνον : ἂν ἡ λέξις αὕτη προέρχεται ἐκ κληρονομίας, τότε παράγεται ἐκ τοῦ *ερε-ις, *ερε-ti-, συγγ. τῇ ρ. *ερε=ρέειν, πβ. ῥέω.

ρίγος, -ους, τὸ *ὁ,τι καὶ νῦν, ρίγος, παγετός, ψύχος. τὸ τρέμειν ἐκ τοῦ ψύχους, μετὰ τοῦ πυρετοῦ ρίγος* : ἐκ τοῦ *εῤῥιγος=λατ. frigus, -oris οὐδ.=ρίγος, ψύχος· ῥεγῶν, πρκ. ῥεῤῥα *τρέμω ἐκ τοῦ ψύχους, αἰσθάνομαι ρίγος, κρυώνω, φρίττω, ἀνατριχιάζω, παγάνω*=λατ. frigeō, -ēre=τρέμω ἐκ τοῦ ψύχους, κρυώνω· πβ. καὶ ῥεγῶν, ἀπρφ. ῥεγῶν *ἔχω ρίγος, τρέμω ἐκ τοῦ ψύχους*, ῥεγῶνός *φρικτός, φοβερός*. Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

ρίζα, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ρίζα*, βλ. ῥάδαμος.

ρικνός *ὁ ἔχων τραχεῖαν ἐπιφάνειαν, κατάρχηρος, ρικνός, «ἔλαρωμένος» ἐκ τοῦ ψύχους, κεκυρτωμένος* : μουν. γερμ. ricke οὐδ.=ταινία, δασμός, ἐμπλοκή (IE *ῤῥικνός)· μεταπτ. β. ροικός (ὁ ἰδέ).

ρίματα ἐπίρ. *γοργῶς, ταχέως, εὐχερῶς, εὐκινήτως*, ῥιμαλέος *ταχύς, εὐκίνητος, ἑλαφρός* : μᾶλλον ἐκ τοῦ *ῥέγγα (πβ. τάχα : ταχύς κ.τ.λ.), συγγ.

τοίς : ἀρχ. γερμ. ringē=ἐλαφρός, μιν. γερμ. ringe, geringe=ὁ εὐκόλως καὶ ταχέως παρεσκευασμένος, εὐχερής ὀλίγος, ἰσως καὶ λιθ. reinginōs, reingtis=παρασκευάζεσθαι, τρέπεσθαι, κύπτειν, re-rangūs=εὐκαμπτος, εὐκίνητος, εὐστοφος.

ρίνη (ἐλλημιστ. ῥῖνα), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ ρίνη, «λίμαν· εἶδος μεγάλου ἰχθύος ἔχοντος δέρμα σκληρόν, ὅπερ χρησιμεύει πρὸς ἐπιζέσιν (λαίανσιν) ἐύλων ἢ μαρμάρων» : IE *μῑ-πᾶ, πβ. τὸν μετὰ τοῦ d ἀγγλοσσεξ ἔπεκτετ. τύπον wripan=διαρρηγνύειν, κατασχίζειν, ἐπιχαράσσειν, γράφειν (ἀγγλ. write)· ρ. *μῑ-ει-, *μῑ- ἔπεκτετ. τύποι τοῦ *μῑ- =κατασχίζειν, ἐπιχαράσσειν (βλ. ῥάκος). Πβ. ῥῖνός.

ῥῖνός, ἡ (νεώτ. ὁ) *δέρμα ζῶντος ἀνθρώπου, δέρμα ζώου, κυρ. βοός, ἀσπίς ἐκ βοείου δέρματος*, ὁμ. ταλαύριτος *ὁ φέρων ἀσπίδα ἐκ σκληροῦ δέρματος ταύρου* (ὁ ἰδέ), ῥῖνόν, τὸ *δέρμα, δορά, δέρμα βοός, ἀσπίς* : ἐκ τοῦ *μῑ-πος (ὡς τὸ ῥῖνη ἐκ τοῦ *μῑ-πᾶ, ὁ ἰδέ), πβ. (αἰθλ.) γρίπος (τ.β. Γρίπος) *δέρμα*· Ἡσύχ.· ταυτόσημον τῷ δέρμα, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, δέρμα* : ἤθην ρ. *μῑ- ἔπεκτετ. τύπος τοῦ *μῑ- =κατασχίζειν, ἐπιχαράσσειν, πβ. ῥῖνη.

ρίον, τὸ *ἡ κορυφή ὄρους, τὸ ἐξέχον μέρος τοῦ ὄρους, τὸ ἀκρωτήριον* : ἰσως ἐκ τοῦ *Γρίσον, συγγ. τοῖς : παλ. φραγκ. wriail=γίγας, ἀρχ. γερμ. riao, νεογερμ. Riese=γίγας (ἀν ἀρχικῶς τοῦτο ἐσθήμενεν *ὁ κατοικῶν εἰς τὰ ὄρη ἢ ἀνθρώπος οἰονεὶ ὄρος)*· ρ. *μῑ-ει-, *μῑ-ει- παρὰ τῇ *μῑ-ει-, ἐν τῇ λ. ἔρμα, τὸ *σκόπελος, ὄφαλος*.

ῥῖπῃ, ῥῖπιζω, ῥίπις, ῥίπος, βλ. ῥῖπτω.

ῥίπτω (*Γρίπ-jaw), πρτ. ὁμ. ῥίπτασκον, νεώτ. ῥίπτέω *δ,τι καὶ νῦν, ῥίπτω, ἐκσπενδονίζω*, ῥίπτάζω θαμιστ. *ρίπτω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐκσπενδονίζω τῇδε καὶ ἐκεῖσε*, ῥῖπῃ, δωρ. ῥῖπᾶ (Πίνδ.), ἡ *περιστροφικὴ κίνησις, ὁρμητικὴ κίνησις, ὁρμή, φορά, ῥίψις*, ῥίπις, -ίδος, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ρίπις, ριπίδιον, «βεντάλις», φυσητήρ*, ῥῖπιζω *θέτω τι εἰς ὁρμητικὴν κίνησιν, ἀερίζω, ἀνεμίζω τὴν φλόγα, φυσῶ*, ῥίψ, γεν. ῥῖτός, ἡ καὶ ἰων. ῥίτος, -εος, τὸ (Ἡρόδ.), ῥίπος, ὁ (Διοσκ.) *πλέγμα ἐκ λεπτῶν κλάδων, πλέγμα ἐκ καλάμων ἢ «βούρλων», ψάθος, «ψάθαν», καλαμωτή*, ῥίπις, -εως, ἡ *ρίψιμον, ῥίψις, ἐξακόντισις* : συγγ. τοῖς : μιν. κάτω γερμ. wripen=τρίβειν, ἀπομάσσειν, σπογγίζειν, μιν. γερμ. riben=διὰ τῆς τριβῆς γυρίζειν ἢ στρέφειν (νεογερμ. βαυαρ. reiben=στρέφειν, γυρίζειν, πβ. Tütreiber=ὁ στρέφων τὴν θύραν)*· ρ. *μῑ-ρ-, ἔπεκτετ. τύπος τοῦ *μ(ε)rei-, *μῑ- =στρέφειν διὰ τὴν σημ. τοῦ ῥῖπτω πβ. ῥόμβος (βλ. ῥέμβω) καὶ ἀρχ. γερμ. wripan, νεογερμ. wripen=ρίπτειν (βλ. ῥόμνος).

ῥίς, γεν. ῥῖνός, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ρίς, «μύτη» (πληθ. ῥῖνες, αἱ *ῥώθωνες, μυκτῆρες*) : ἰσως, ὡς σημαίνειν *ἡ ῥέουσα, τρέχουσα*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. *set=ῥέειν (ἀρχ. ἰνδ. sāpati, sāpati=ῥέει, βλ. ὄρος, πβ. ῥόθος), ἔπεκτετ. τύπος τοῦ *seti-, *seti-.

ῥίσκος, ὁ *θήκη, κιβώτιον* (> λατ. risca) : μῖλλον τῇ μεσολαβήσει τῶν Φρυγῶν (ἐνεκα τῆς μετατροπῆς τοῦ u εἰς i) ὡς δάνειον προῆλθεν ἐκ τῆς Γαλατ., πβ. ἀρχ. ἰρλ. rīasc=φλοιός, κάλαθος ἐκ φλοιοῦ.

ῥίψ, γεν. ῥῖπός, ἡ *πλέγμα ἐκ καλάμων ἢ «βούρλων», ψάθος*, βλ. ῥῖπτω. **ῥοδάνη**, ἡ *τὸ «ῥόδιον, νῆμα, ἡ κλωστή», βλ. ῥοδινός.

ρόδον, αἰολ. **βρόδον** (τ.ἔ. *Fródōn*), τὸ *δ,τι καὶ νῦν, **ρόδον**, τριαντάφυλλον (ὁμ. *ρόδοεις* *ὁ ἐκ **ρόδων***, *ρόδο-δάκτυλος*, -ον *ἡ ἔχουσα *ροδίνους* δακτύλους): δάνειον (οἶον τὸ ἀρμ. *vard*, ἀραμ. *vardā*=ρόδον) ἐκ τοῦ ἱραν. **ruđa-* (IE **ruđho-*), ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος νεοπερσ. *gul*=ρόδον (> τουρκ. *gül*), πβ. ἀγγλοσαξ. *word*=ἀκανθώδης θάμνος, νορβ. *ör*, *öl*=τὸ «φραγκοστάφυλον». — Τὸ λατ. *rosa* (> νεογερμ. *Rose*=ρόδον) φαίνεται νὰ εἶναι ἀνεξάρτητον δάνειον ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς.

ροή, ἡ *ρεῦμα, ρεῖθρον, ροή, ποταμός*, βλ. *ῥέω*.

ρόθος, ὁ *ὁ θορυβώδης ἡχος τῶν κυμάτων, ρόχθος τῶν κυμάτων, τὸ πλατάγισμα τῆς κώπης πληττούσης τὴν θάλασσαν ὁ συγκεχυμένος (ἀναρθρος) ἡχος*, ἀλλ-*ροθος* *ὁ ὑπὸ τοῦ ρόχθου τῶν θαλασσιῶν κυμάτων περιβαλλόμενος ἡ προσβαλλόμενος*, ταχύ-*ροθος* *ὁ τρέχων μετὰ μεγάλης ὁρμῆς, ταχύς*, ἐπι-*ροθος*, ἐπιτάρροθος *ὁ θορυβωδῶς σπεύδων εἰς βοήθειαν, ἐπίκουρος, βοηθός*, ὁμ. *ρόθιος* *ὁ μετὰ ψόφου γινόμενος, θορυβώδης*, κατ' ἀφομ. *ρόθαγος* *τάραχος* Ἡσύχ. (βλ. *ῥοθατῆνίζω*): ἐκ τοῦ **stodhos*, συγγ. τοῖς: παλ. κορν. *stret* (Γλωσσονγρ.)=λατ. *latex*, μsn. κορν. *streth*=ποταμός, μsn. ἱρλ. *srithide fol*=ροαὶ (ποταμοὶ) αἵματος, πβ. ἀρχ. γερμ. *stredan* (**stret*-)=παφλάζειν, συστρέφασθαι, βράζειν, ἰσως καὶ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *strada*=τὸ ὑγρόν, *streda*, τσεχ. *stred*=μέλι· ρ. **ar-edh-*, **ar-et-* ἰσως ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **ser*-=ρέειν, τρέχειν, βλ. *ῥεός*, πβ. *ῥίς*. Βλ. καὶ *ῥώθων*.

ροῖβδος (*-*g*dos*), ὁ *ὁρμητικὸς θόρυβος, βιαία κίνησις, θόρυβος δημιουργούμενος ἐκ τῆς βιαίας κινήσεως τῶν πτερύγων*, *ροῖβδέω* *ροφῶ μετὰ θορύβου, καταβροχθίζω λαυμάργως, κραδαίνω τι μετὰ θορύβου, κάμνω τι νὰ θορυβῇ (νὰ ἐξορμηθῇ)*, *ροῖζος* (*-*g*ios*), ὁ *θόρυβος, πάταγος, συριστικὸς ἡχος, συριγμός, σύριγμα*, *ροῖζέω* *θορυβῶ, συρίζω, ασφυρίζω*: λ. ἡχομιμ.

ροϊκός *κεκυρτωμένος, κυρτός, καμπύλος*: ἐκ τοῦ IE **ruioikos*=ἀβεστ. *urvaēsa-* ἀρσ.=στροφή, δίνη, στρόβιλος, περιστροφή, ὅλλ. *wreeg*=ἀκαμπτος· κάμψις τοῦ ποδός, λιθ. *raĩšas*=χωλός, παραλύτος πβ. λατ. *rica* θηλ.=κάλυμμα τῆς κεφαλῆς (**ruieikā*, πβ. μsn. γερμ. *rigel*=κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, τὸ ὁποῖον περιδένει τις), μsn. κάτω γερμ. *wřch*=κεκυρτωμένος, στρεβλός, ἀκαμπτος· παράφρων (**ruieiko-*), ἀβεστ. *urviayeiti*=στρέφεται (**ruieik-*), ἀρχ. γερμ. *riho*=λατ. *sura*, locus corrigiae (νεογερμ. *Reihen*=ὁ χορός ἐν κύκλῳ), λιθ. *rišũ*, *rišti*=δένειν (**ruiko-*) κ.τ.λ.· πβ. μεταπτ. τύπον *ῥικνός* (ὁ *lδē*)· ρ. **ruieik-*, **ruik-* ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **ru(e)rei*=στρέφειν (βλ. *ῥαίμιος*, πβ. *ῥαιβός*).

ρόμβος, ὁ *κίνησις περιστροφική, στρόβιλος, «σβούρα»*, βλ. *ῥέμβω*.

ρόμος (παρζεδεδομένος -*ος*), ὁ *σκόληξ τρώγων ξύλα* ('Αρκάδ. καὶ Ἡσύχ.): ἐκ τοῦ **Frōmos*, συγγ. τοῖς: λατ. *vermis* ἀρσ.=σκόληξ (**ruimis*=βιωειν. κύρ. ἵν. *Farumi-xos*), ἀρχ. γερμ. *wurm*, νεογερμ. *Wurm*=σκόληξ· πβ. λιθ. *vaĩmas*=ἐντομον, κώνωψ, ἀρχ. ρωσ. *vermie* πληθ. =ἐντομα, ἀρχ. πρωςσ. *normyan*, μικρορρως. *vermjányj*=ἐρυθρός (κυρ. ὁ ἔχων τὸ χρώμα τοῦ σκώληκος, πβ. γαλλ. *vermeil*=ροδόχρους)· ρ. **uer-*=στρέφειν (πβ. *ῥλμις*, ἡ *σκόληξ τῶν ἐντέρων*, ἐκ τῆς παραλλήλου ρ. **uel-*=στρέφειν).

ρόπαλον, τὸ *ράβδος ἰσχυρά μὲ παχύτερον τὸ ἐν ἄκρον, ρόπαλον*, βλ. *ῥαπίς*.

βοπή, ἡ *ἡ πρὸς τὰ κάτω κλίσεις· κρίσιμος στιγμή*, βλ. **ρέπω**.

βοῦς, ὁ *ροή, ρεῦμα, ροῦς*, βλ. **ρέω**.

βούσιος, **βου(σ)αῖος** *ξανθοκόκκινος, υπέρυθρος, κοκκινωπός* (Διουσ.), **βουσίω** *φαίνομαι ξανθοκόκκινος, εἶμαι κοκκινωπός*: δάνειον ἐκ τοῦ λατ. *russus, russeus*.

ροφέω, ἰων. **βυφέω** (**ρόφω** ἐν **Μεγ. Έτυμ.**, πβ. **ροπτός** *ροφητός*, **ρόμμα**, τὸ *ρόφημα* Γαλ.), **ρόφημα** (ἰων. **ρύφ-**), τὸ καὶ **ρόφος**, ὁ *πυκνὴ καὶ ρευστὴ τροφή, τὴν ὁποῖαν ροφεῖ τις, πυκνὸς πολτώδης ζωμός*: ἐκ τοῦ **IE** *arbh-, συγγ. τοῖς: ἀρμ. *arbi*=ἐγὼ ἔπινον (**arbh-*), λατ. *sorbeo* (**arbh-*)=ροφῶ, μsn. **ἱρλ.** *arub*=ρύγχος (**arubu-*, μᾶλλον ἐκ τοῦ **arobu-*), λιθ. *arēbiu*, *arēbti*=ροφεῖν, *arēbiu*, *arēbti*=μυζᾶν, θηλάζειν, ροφεῖν, ἀρχ. **ἐκκλ.** **ολαβ.** *arehati*=ροφεῖν, **δλβ.** *gerp* (**arēbhō*)=ροφῶ· ἴσως συγγ. καὶ τοῖς: μsn. γερμ. *sürfele*=ροφεῖν, νορβ. *slurpe*, ὅλλ. *slorpen*, νεογερμ. *schlürfen*=ροφεῖν (ἀν τὸ | εἶναι κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *schlucken*=καταπίνειν)· ρ. **arbh-*, **arebh-*=ροφεῖν.

ρόχθος, ὁ *ῥ,τι καὶ νῦν, **ρόχθος**, πάταγος, **ροή** (κυρ. ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης), **ρόχθέω** *ἐκσιπῶ (κτυπῶ) μετὰ **ρόχθου**, **πεφλάζω*** (παρὰ τῷ ὀρεχθέω, ὁ **ἰδέ**): μᾶλλον εἶναι ἡχομμ. λέξις.

ρύαξ, -ακος, ὁ *ρεῦμα ὀρμητικῶς ρέον, χεῖμαρρος σχηματιζόμενος μεταξὺ ὀρέων καὶ ἐξογκούμενος ἐκ τῶν βροχῶν· ρεῦμα ἐλάβρις· ἡφαισταίου*, **ρύαξ**, -αδος, ὁ, ἡ, τὸ *ρευστός, ὑγρός*, βλ. **ρέω**.

ρύγχος, τὸ *ἡ μούρη· τοῦ χοίρου, τὸ **ρύγχος**, **ράμπος** (ἡ «μύτη») τῶν πτηνῶν, ὑποκορ. **ρύγχιον**, τό: συγγ. τῷ ἀρμ. *ṛagun-k'*, *ṛagun-k'* πληθ.=ρῶ-θωνες, ρίς (ἀν δὲν εἶναι δάνειον ἐκ τοῦ **ρύγχος**)· ἴσως λ. ἡχομμ., ὁμοίᾳ ὡς τὸ **ρέγκω** *ρέγγω, **προχαλίζω***.

ρύθην, **ρυθόν**, βλ. **ρέω**.

ρύζω *γρυλίζω, **γαβγίζω**, ὡλακτῶ*, βλ. **εργάζομαι**.

ρυθμός, ἰων. **βυσμός**, ὁ *κίνησις ἐπικαναλαβανημένη κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, ρυθμικὴ κίνησις, χρόνος, ρυθμός (ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ, ἐν τῇ ποιήσει καὶ μουσικῇ): συμμετρία, εὐρυθμία· κατὰστασις τῆς ψυχῆς, ψυχικὴ διάθεσις· ἀναλογία*, **ρυθμίζω** *φέρω τι εἰς ρυθμόν, ἐναρμονίζω, ρυθμίζω, διευθετῶ*, **ρυθμικός** *ὁ ἐν ρυθμῷ ἢ κατὰ ρυθμόν γινόμενος*: μᾶλλον συγγ. τῷ **ρέω** *ῥ,τι καὶ νῦν, **ρέω**, **τρέχω***· ρ. **areu-*.

ρυκάνη, ἡ *τὸ «ροκάνη», ἡ «πλάνη»* (> λατ. *rucina*), **ρυκάνίζω** *«ροκινίζω»*: συγγ. τοῖς: ὀρίσσω *σκάπτω* (τὸ ἀρχικὸν φωνῆεν ἐξέπεσε κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ: ῥυστάζω, ῥῦσιδίζω κ.τ.τ.), ἀρχ. **ἰνθ.** *luṛcāti*=τίλλει, ἀποσπᾷ, ἐκλεπίζει, λατ. *rupo*, -āre=βοτανίζω, *rupo*, -ōnis=δικέλλα, σκαπάνη κατὰλληλος πρὸς ἐκρίζωσιν τῶν ἀγρίων χόρτων, **ἱρλ.** *ruchi*=χοῖρος (κυρ. ὁ ἀνασκάπτων, παρχυποικός, νεωτεριστής)· ρ. **renk-*, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **reu-*=διαρρηγνύειν, διασπᾶν (βλ. **εἰρσιχθῶν**).

- 1** **ρύμα** (***Frē-**), τὸ *ἡ ἑλῖς, χορδὴ τόξου, τὸ διὰ τοῦ τόξου ριπτόμενον, ἡ ἀπόστασις, ὅσῃν διατρέχει τὸ ἐκτοξευόμενον βέλος· τὸ σχοινίον πρὸς ρυμούλκῃσιν, **ρύμη**, ἡ *ὄρμη (φορὰ) σώματος ἐν κινήσει εὐρισκομένου, ἐφοδος, ἐπιθεσις*, **ῥῦμός**, ὁ *τὸ εὐλίον «τιμόνι» τῆς ἀμάξης, μακρὸν εὐλόν, ἐκατέρωθεν τοῦ ὁποίου ζευγυσιζόμενα τὰ ὑποζύγια σύρουν τὴν ἀμαξάν, τὸ πρὸς

τὰ ἐμπρὸς ἐκτεινόμενον ξύλον τῆς ἀμάξης ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ἄξονος μέχρι τοῦ ζυγοῦ· ἱμάς (λαορίον), δι' οὗ ὁ ἵππος σύρει τὴν ἀμαξάν· οὐρά*, ῥύσιον, τὸ «τὸ ἀρπαζόμενον καὶ συρόμενον διὰ τῆς βίας, λάφυρον, ἡ λεία, τὸ ἐνέχυρον, τὸ λαμβανόμενον ὡς ἀποζημίωσις, ἡ καὶ αὐτὴ ἡ ἀποζημίωσις», ῥυτήρ, -ῆρος, ὁ «ὁ τείνων (κεντώνων)» τὸ τόξον ἱμάς (λαορίον), δι' οὗ ὁ ἵππος σύρει τὴν ἀμαξάν· τὰ ἡνία τοῦ ἵππου*, ῥύτωρ, -ορος, ὁ «ὁ ἔλκων, σύρων, τανύων», ῥυτά, τὰ «τὰ ἡνία, οἱ χαλινοί», ῥυστάζω «σύρω τι(νά) τῇδε κἀκεῖσε συνεχῶς, σύρω τι(νὰ) βιαίως, «σέρνω» (*μῦν-σ-ιο-), ῥυστακτός, ὅς, ἡ ('Οδ. σ 224) «τὸ σύρειν τῇδε κἀκεῖσε, ὁ βιαίος ἔλκυσμός, ἡ κακομεταχειρίσις»: ρ. *μῦν-(s)-, *μῦν-, βλ. ῥεῦω.

- 2 ῥύμα (*Fῥῡ-), τὸ «σωτηρία, προστασία, ὑπεράσπισις», ῥύσιος «ὁ σφύζων, προστατεύων, ἀπελευθερών» (ῥύσια, τὰ «βοήθεια, προστασία», ῥύτωρ, -ορος, ὁ «σωτήρ, προστατής», ῥυσί-πολις, -εως, ὁ, ἡ «σωτήρ ἢ ὑπερασπιστής τῆς πόλεως»: συγγ. τοῖς: ὁμ. ῥύομαι (ἡ μακρότης τοῦ π ἐγενικεύθη), ἀπρφ. ἐνεστ. ῥύσθαι, πρτ. θαμιστ. β' ἐν. ῥύσκει, μέλλ. ῥύσομαι «προφυλάσσω, προστατεύω, σφύζω, λυτρώνω, θεραπεύω, καλύπτω, κρατῶ ὀπίσω, ἀναχαιτίζω»: ρ. *μ(ε)νῡ-, βλ. ῥευσθαι.

ῥύπος, ὁ (ῥύπα, τὰ 'Οδ. ζ 93) «ἀκαθαρσία, ἀλέρα», ρυπαρότης· κτηρὸς πρὸς σφράγισιν*, ρυπάω «εἶμαι ρυπαρός, εἶμαι ἀκάθαρτος», ῥυπόω, νεώτ. ῥυπαίνω «κάνω τι ρυπαρόν, «λερώνω», ρυπαίνω», ῥυπαρός «ὅ,τι καὶ νῦν, ρυπαρός, ἀκάθαρτος, εὐτελής, χυδαῖος», ῥύσιος, ὅς, τὸ «τὸ ὑδατῶδες μέρος τοῦ γάλακτος, ἀκάθαρτον μέρος τυροῦ», ῥύπτω «καθαρρίζω· μέσ. λούομαι, πλύνομαι, νίπτομαι»: ἀβεβ. ἐτυμολ., ἴσως συγγ. τῷ ρωσ. стирь=ἐξάνθημα τῆς κεφαλῆς, τὸ ἐπὶ τῆς πληγῆς σχηματιζόμενον σκληρὸν ἐπίστρωμα, ἡ «πέτσας» μὲ πύον (ἐν προέρχεται ἐκ τοῦ *στευρος).

ῥύσος «συνεσταλμένος, «ρυπιδωμένος, ζαρωμένος», βλ. ῥύτις.

ῥύτη, ἡ «τὸ φυτὸν πήγανον» (> λατ. πῦτα, νεογεμ. Raute=πήγανον): ἀβεβ. ἐτυμολ.

ῥύτις, -ίδος (χιολ. βρυτιδες, αἰ' ἐν Μεγ. Ἑτυμ.), ἡ «ὅ,τι καὶ νῦν, ρυτίς, «ρυτίδα», πτυχή, «ζάρα», ῥυτιδῶ καὶ ῥυτίζω «καθιστῶ τι ρυτιδῶδες, ρυτιδῶν», ὁμ. ῥύσος ««ρυτιδωμένος, ζαρωμένος»» (κυρ. «συνελκυσμένος, συνεσταλμένος», πβ. ῥύτός «ἐλκυσμένος, ἐλκυστός, σεσυρμένος, συρτός»), ῥύσαινω «καθιστῶ τι ρυτιδῶδες, ρυτιδῶν»: συγγ. τῷ ῥεῦω, πβ. 1 ῥύμα· ρ. *μῦνῡ-.

ῥυτός, βλ. ῥέω.

ῥώθων, -ωνος, ὁ «μυκτήρ, «κρουθούνη», ρώθων» (συνήθ. κατὰ πληθ. ῥώθωνες, οἱ «ὅ,τι καὶ νῦν, ρώθωνες, «κρουθούνη», μυκτήρες», πβ. ῥώθωνες «μυκτήρες» 'Ησ'χ.): ἴσως ἕκτετ. β. τοῦ ῥόθος, ὁ «θορυβώδης ἤχος, ρόθος τῶν κυμάτων, πάππος», ρ. *ar-odh- ἕπεκτετ. τύπος τοῦ *ser=ρέειν· πβ. διὰ τὴν σημ. («ρὶς [ἀμύτη], ὡς ρέουσα, τρέχουσα») τὰ ἐν τῷ λ. ῥίς, ἡ «ἡ ἀμύτη».

ῥώννυμι (κατὰ τὸ ζώννυμι), ῥωννύω «καθιστῶ τι(να) ρωμαλέον (ισχυρόν), δυναμῶν, ἐπιρραινῶ» πιβ. εἶμαι ρωμαλέος (ισχυρός), ἔχω ἰσχύν» (ἀόρ. παθ. ἐρρώσθην), ἀττ. ῥώμη, ἡ «δύναμις, ἰσχύς», ῥωμαλέος «ὅ,τι καὶ νῦν, ρωμαλέος, ἰσχυρός, δυνατός», ῥωστήριος «ὁ ἐνισχύων», ῥώσταξ, -ακος, ὁ «ῥρει-

σμα, ὑπόβαθρον, ὑποστήριγμα, βάθρον, ἐπ' οὗ τίθεται τι, ἄ-ερωστος ἡδύ-
νατος, ἀσθενής, ἄρρωστος, ῥωρός *σφοδρός* Ἡσύχ.: ἄβεβ. ἔτυμολ. (συγγ.
τῷ ῥώομαι *κινούμαι μεθ' ὁρμῆς*);).

1 **ῥώξ**, γεν. ῥωγός, ἡ *ῥ' κρώγα* σταφυλῆς· εἶδος θηλητηριώδους ἀράχνης*,
βλ. ῥάξ.

2 **ῥώξ**, γεν. ῥωγός, ἡ *ῥῆγμα, ρωγμή, ἀνογμα, σχισμή*, βλ. ῥήγνυμι.
ῥώομαι *κινούμαι μεθ' ὁρμῆς, κινούμαι ταχέως, ἐφορμῶ, σπεύδω*: ἐκ τοῦ
*ῥω-ἰδ, συγγ. τῇ ρ. *ῥε-=-ρέειν, ἀν δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ *ῥω-*, συγγ.
τῷ ἐπεκτετ. τύπῳ *ῥε- (βλ. ῥέω).

ῥώπος, ὁ *μικρά καὶ παντοειδῆ εὐτελῆ ἐμπορεύματα, εὐθηνά στολίδια (κοσμή-
ματα), εὐτελες (μηδαμινὺν) πράγμα*, ῥωπικός *ὁ ἀνθῶν (ἀρμόζων) εἰς μι-
κρά ἐμπορεύματα, ὅμοιος πρὸς εὐτελῆ πράγματα· κιβδηλός, εὐτελής, μηδα-
μινός*, ῥωπο-πώλης, ὁ *πωλητὴς μικρῶν καὶ ποικίλων πραγμάτων, μικρέμ-
πορος*: ἄβεβ. ἔτυμολ. (συγγ. τῷ ῥώψ;).

ῥώψ, γεν. ῥωπός, ἡ *θάμνος, χαμαίκλαδον, «χαμύδεντρον», βλ. ῥαπίς.

Σ

σα (μεγαρ.) οὐδ. πληθ. *τίνα, quae (=ποῖα, τίνος εἶδους;)*: ἐκ τοῦ *κja, IE
*q^uiə, πβ. ἰων. ἄ-σσα, ἀττ. ἄ-ττα *τινά* (προῆλθεν ἐξ ἐσφαλμένου χωρι-
σμοῦ τῶν λ. ὑποῖα σσα εἰς ὑποῖ' ἄσσα· πβ. τὸ ἀναφ. ἄσσα, ἀττ. ἄττα ἐκ
τοῦ *ἄ-tja ἡτίνα*)· ἀντων. θ. *q^ui, ιβ. λατ. quia=διότι (ἀρχ. λατ. quia-
nam=διὰτι;). Πβ. σάιτρος.

σαβακός *ὁ ἔχων ἐν ἐσωτερικῶν ὄργανον βεβλαμμένον (Ἰπποκρ.)· σαθρός,
συντετριμμένος (παρὰ τοῖς Χίοις κατὰ τὸν Ἡσύχ.)*, σαβάκτης, -ου, ὁ *ὁ
συντρίβων (ἵνομα κακοποιῶν δαιμονίου συντρίβοντος τὰ σκεύη)*, σαβάξω
συντρίβω Ἡσύχ.): ἄβεβ. ἔτυμολ.

σάβανον, τὸ *λίνοῦν ὄφασμα πρὸς ἀπόμαξιν (ἀποσπόγγισιν)*: δάνειον ἐκ τῆς
Σημιτ., πβ. ἀραβ. sabanijjat=εἶδος ὄφασματος κατασκευαζομένου ἐν Sabau
(παρὰ τῇ Βαγδάτῃ).

σάγη, ἡ *σκεύη, ἐπιπλα, σάγμα, «σαμάρι», ὀπλισμός, ἀποσκευαί, ἱματισμός·
σάγμα, τὸ *σκέπασμα, σάγμα, «σαμάρι», ἐπικάλυμμα, ἐπένδυμα* (> λατ.
sagma, δημῶδ. λατ. sauma) ἀρχ. γερμ. soum, νεογερμ. Saumtier=τὸ ὑπο-
ζύγιον, φορτηγὸν ζῷον): μετὰ δευτερ. γ συγγ. τῷ σάττω *συσκευάζω,
φορτώνω, «σαμαρώνω», ὑπερπληρῶ, συσσωρεύω, συμπτέζω* (ὁ ἰδὲ)· πβ.
σαγήνη.

σαγήνη, ἡ *μέγα ἀλιευτικὸν δίκτυον, καθέτως συρόμενον ἐπὶ τοῦ βυθοῦ* (>
λατ. sagēna), σαγηναῖον *περικλείω καὶ ἀγρεύω ἰχθύς διὰ τοῦ συρομένου δι-
κτύου· μτφρ. ἐκδιώκω πάντας τοὺς κατοίκους χώρας τινός, ἐρημύνω χώ-
ραν τινὰ ἀπὸ ἀνθρώπων*, σαγίς *πῆρα*, σάγουρον *γυργάθιον* Ἡσύχ.:
ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. σάγη, ἡ *σκεύη, σάγμα* (ὁ ἰδὲ) μετὰ δευτερ. γ
συγγ. τῷ σάττω *συσκευάζω, φορτώνω, «σαμαρώνω», ὑπερπληρῶ, συμ-

πέζω* (δὲ ἰδέ). Πβ. ἐπίσης τὸ λατ. *sagana* θηλ.=φαρμακέντρια, μάγισσα (ἐκ τοῦ ἑλλ. *σαγάνη διὰ τὴν σημ. πβ. τὸ θηβ. (βουατ.) σάκτας, ὁ *ἱατρός*). σάγος, ὁ *μανθῶας στρατιωτικὸς, ἐπανωφόριον*: δάνειον ἐκ τοῦ λατ. (γαλατ.) *sagum*=ὤσ.

σάθη, ἡ *τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον, πέος*, σάθων, -ωνος, ὁ *πόσθων*, ἀνδροσάθων, ἀνδροσάθης (ἐπιθ. τοῦ Πριάπου)=*qui magnam membrum virile habet* (=ὁ ἔχων μέγα ἀνδρικὸν αἰδοῖον): συγγ. τῷ σαίτω (σα- ἐκ τοῦ ΙΕ *ἱμ-), σχηματισμὸς ὡς τὸ πόσ-θη: πέος.

σαθρός *σαπρός, σεσηκός, «σάπιος», σαθρός, ἀσθενής, ἐπισφαλής, νοσηρός*, σάθραξ *φθαίρ* Ἡσύχ.: μᾶλλον συγγ. τῷ ψαθυρός *εὐθραυστος, τρυφερός*.

σαίνω (*σαν-νω, ΙΕ *ἱμ-ῖδ), ἀόρ. ἔσθνα, θωρ. ἔσθνω *σεῖω τὴν οὐράν, κολακεύω, θαυμάζω, περιποιῶμαι*: συγγ. τοῖς: λιθ. *in[te]u, in[te]ni* -ἐξογ-κοῦσθαι, «φουσκώνειν», ἐπὶ ὕδατος, *in[te]nas*=πλημμυρίς. ΙΕ *ἱμ-ῖθ: *im, n[is]*, *ἱμ-ῖθ=*φαλλός*, συγγ. τῇ ρ. *ἱεμ-ῖθ, *ἱῖθ=*φουσκώνειν, βλ. σάνας, πβ. σάνις, σάος, τας, τέλη κ.τ.λ.

- 1 σαίρω (μᾶλλ. σαρώ, ἀόρ. ἔσθρα) *σαρώνω, «σκουπίζω», καθαρίζω*, σάρον, τό, σάρος, ὁ *σάρωθρον, «σκουπάριον, σκουπίδιον», σάσματα, τὰ *τὰ σκουπίδια», σαρώω *σαρώνω, «σκουπίζω», καθαρίζω*, λεσβ. σάραπος, ὁ *ὁ διὰ τῶν ποδῶν σαρώνων, θηλ. ὁ ἔχων πόδας στρεβλοὺς καὶ σύρων αὐτοὺς κατὰ γῆς, ἐν ᾧ βαδίζει, πλατύπους (κυρ. ἐκείνος, τοῦ ὁποῦ τοῦ ποὺ εἶναι εἰς σάρος)*: ἐκ τοῦ *ἱμ-ῖδ, συγγ. τῷ σάρω *ὅ, τι καὶ νῦν, σύρω, «σάρνω», ἔλκω, «τραβῶ» (*ἱμ-ῖδ) ρ. *ἱμερ-στέφειν, στροβιλίζειν (βλ. στρέφω, τέρβη), ἀνδρ. προέρχεται ἐκ τοῦ *ἱμ-ῖδ (σύρω ἐκ τοῦ *ἱμ-ῖδ), ρ. *ἱμερ-bh- ἐν τοῖς: σύρφος (δὲ ἰδέ), γοτθ. *afswairban*=ἀπομάσσειν, σπογγίζειν.

- 2 σαίρω (ἐν χρήσει μόνον ὁ πρκ. σείσθρα, μτχ. σεσηκώς, θηλ. σεσάρις) *σεικνύω τοὺς δδόντας, σύρω πρὸς τὰ ὀπίσω τὰ χεῖλη καὶ σεικνύω τοὺς δδόντας (εἰς ἐνδειξιν θυμοῦ ἢ ἀγανακτήσεως), μειδιῶ ἔχων τὰ χεῖλη διεσταλμένα*, σάσμα, τὸ *σχισμὴ τοῦ ἰσθμοῦ, χάσμα*, σήραγγ, -αγγελος, ἡ *κοίλος βράχος, σπήλαιον*, σάρα-βος *τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον* καὶ σάραν *...τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον* Ἡσύχ.: ἀββ. ἐτυμολ.

σάκκος, ἄττ. σάκ(κ)ος, ὁ *χονδρὸν ὑφασμα ἐκ τριχῶν αἰγός, χονδρὸς μανθῶας, τραχὺ ἐνδυμα, ὅπερ ἐνεθύνοντο οἱ Ἰουδαῖοι περθεύοντες, σάκκος, σάκκιον, κόσμινον λεπτόν, στραγγιστήριον* (> λατ. *saccus* > ἀρχ. γερμ. *sac*, νεογερμ. *Sack*=σάκος): δάνειον ἐκ τοῦ ἔβρ. (φοινικ.) *saq*=ὑφασμα ἐκ τριχῶν, σάκκος, πένθιμον ἐνδυμα.

σάκος, -ος, -ους, τὸ *ἀσπίς* (ὁμ. *σακός-παλός* *ὁ πᾶλλον τὴν ἀσπίδα*, *σακός-φόρος*, *φερε-σάκης* *ὁ φέρων σάκος (τ.ἑ. ἀσπίδα), ἀσπιδοφόρος*): ἐκ τοῦ *ῥσάκος, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *snák* θηλ.=δέρμα, φλοιός, *hiranya-tvasas*=ὁ ἔχων χρυσοῦν δέρμα. ΙΕ *ῥσάκος=δέρμα (ἴσως περαιτέρω συγγ. τῷ σάτω:).

σάκχαρ, -αρος, τὸ (Γαλ.), σάκχαρι, τὸ (Ἀρρ.), σάκχαρις, ἡ καὶ σάκχαρον, τὸ (Διοσκ.) *ἡ ζάχαρις, «ζάχαρη» (> νεογερμ. *Saccharin*=ζάχαριν): ἐκ τοῦ Pāli *sakkharā* (=ἀρχ. ἰνδ. *sákṣarā*=χονδρὰ ἄμμος, χάλιξ, κόκκοι ζαχαρέως, βλ. κρόση), περσ. *šakar* (> ἀββ. *sukka*) ἰταλ. *zucchero* > ἀρχ. γερμ. *zucara*, νεογερμ. *Zucker*=ζάχαρις).

σαλαμάνδρᾱ, ἡ *εἶδος σαύρας, μικρὰ ἡγουστέρας*: μᾶλλον εἶναι λ. ξέντ.

σαλά(μ)βη, ἡ *ὀπή, φεγγίτης, καπνοδόχῃ*: ἴσως εἶναι λ. ξέντ (πβ. Σαλαμβώ, Σαλαμβός, ὄνομα τῆς Ἀφροδίτης, καὶ Σαλαβαγχώ, ὄνομα πόλης παρ' Ἀριστοφ.).

σάλος, ὁ *ἡ φουσκοθαλασσίᾳ, ἀνίσχυς κίνησις (ἀναταραχὴ) τῆς θαλάσσης ἀνοικτῇ θάλασσᾳ, τὸ πέλαγος· ὁ κλυδωνισμὸς τοῦ σκάφους, ἡ ταραχὴ, ἀνησυχία*, **σαλόμαι** *σχιρῶ*, **σαλιῶ** *κάνω τι νὰ κινηθῇ, κραδαίνω, σείω, κλονίζω ἀμτβ. τάλαντεύομαι*, **σάλη**, **δωρ. σάλα**, ἡ *κίνησις, ἀνησυχία*, **σαλαῖζω** *εἰμαι συγκεκινημένος, κραυγάζω θρηνηδῶς*, **σάλαξ**, -ακος, ὁ (σάλαγξ Ἡσύχ.) *κόσκινον τῶν μεταλλουργῶν*, **σαλόων**, -ατος, ὁ *ἐλαζών, κομπαστής* (κυρ. *ὁ κἀμων βιαίας κινήσεις κατὰ τὸ βᾶδισμα* > λατ. salacō drc.), **σαλάσσω** (*-κῆω) *σειῶ, τινάσσω*, **σαλαγεῖ** *ταράσσει* Ἡσύχ., ὁμ. **κωῖσ-σαλος**, ὁ *ἄφρος κοινοροῦ*: ἂν ἐρχομῶς ἐσημεινέει *πληθώρα, ὄγκος (ἐπὶ κυμάτων ἢ πλῆθους κοινοροῦ)*, τότε ἔχει τὴν σημ. τοῦ *πᾶσα ἀνήσυχος κίνησις (ἀναταραχὴ)*, ἴσως ἐκ τοῦ ΙΕ *ιμᾱι- (ιγᾱι-)=φουσκώνειν* ἐν τοῖς: μsn. ἱρλ. iel, iui=τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀσπίδος προεξέχον κύρτωμα, ielach, iulach=λόφος, πβ. *iul- ἐν τῇ λ. τύπος, ὁ *ὁκλήρον ἐξόγκωμα τοῦ δέρματος, «κάλος»* (ὁ ἰδέ), ἀγγλοσᾶξ. geðyl=αὔρα, ρεῦμα ἀέρος, ἀρχ. σκανδ.-ἱσλ. fimbol-ful=εἰς ἐκ τῶν ποταμῶν τῶν ἐκπηγάζοντων ἐκ τοῦ φρέατος Hvergelmer ρ. *iðu-, *ieyð-, *iū=ἐξογκοῦν, φουσκώνειν. — Τὸ λατ. salum, -ī οὐδ. (-us drc.)=ὁ ἐν ἀναταραχῇ πλοῦς καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς πρὺερχόμενος κλυδωνισμὸς τοῦ πλοίου· πέλαγος, ἴσως εἶναι δάνειον ἐκ τοῦ ἑλλ. σάλος.

σάλη, ἡ (> λατ. salpe), **σάλη**, -ου, ὁ, **σάπη**, ἡ (*Ἀριστ., ἐπίσης σάληπιγξ σχηματισμὸς κατὰ παρετυμολ.) *θαλάσσιος ἰχθὺς*: μᾶλλον εἶναι λ. ξέντ (αἰγ. :).

σάληπιγξ, -γγος, ἡ (*σφαῖα-) *ὅ,τι καὶ νῦν, σάληπιγξ, πολεμικὸν (μουσικὸν) ὄργανον, δι' οὗ δίδονται παραγγέλματα*, **σαληπίζω** (ἀφρ. ἐσάλη(γ)ξα) *φυσῶ τὴν σάληπιγγα, σαληπίζω*, **σαληπ(γ)κτής**, -ου, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, σαληπικτής*: ἴσως συγγ. τοῖς: λιθ. snilpiū, snilpti=διὰ τῶν χειλέων συρίζειν («σφυρίζειν»), λατ. snilpiū=φθόκον πτηνόν, κιθ. ὁ πυρρούλας (ἐν δὲν εἶναι νεώτ. ἔχοιμ. λέξεις).

σαμβούκη (ζαμ- Ἡσύχ.), ἡ *τριγωνικὸν μουσικὸν ὄργανον ἔχον τέσσαρας χορδὰς· πολιορχητικὴ μηχανή* (> λατ. sambuca): σημ. λ. (πβ. ἔβρ. s-bāke=κιγκλῖς, περίφραγμα).

σάμος, ἡ *λόφος παρὰ τὴν ἀκτὴν* (Στράβ.): προσλ., πβ. τὰ ὀνόματα νήσων: **Σάμος**, **Σάμη**.

σάμψυχον, τὸ *ἡ «μαντζουράνα»* (> λατ. sampscium): ξέντ λ. (σημ. :).

σάμβαλον, **λεοβ. σάμβαλον**, τὸ *ξύλινον πέλμα (ὑπόδημα) προσδεδεμένον διὰ λωρίων κατὰ τὸ ἄνω μέρος τοῦ ποδός, σανδάλιον, πέδιλον*, **σανδάλιον**, τὸ ὑποκορ., ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. *πέδιλον, σανδάλιον* (> νεοπερ. sandal, λατ. sandaliū): δάνειον ἐκ τῆς Ἀσιατ. (ἴσως Ἰραν., πβ. σαγγάριος *σενταῖς* Ἡσύχ.=κατωσκαυστῆς τῶν παρθικῶν **sapce** [=ὑποδημάτων]).

σανδαράκη καὶ -άχη, ἡ *ἀροστικοῦχον ὀρυκτόν, ἐρυθρὸν θειοῦχον ἀροστικόν

χρῶμα ἐρυθρόχρυσον παρχόμενον ἐκ τῆς σανδαράκης: δάνειον ἐκ τῆς Ἀσιατ., πβ. ἀρχ. Ἰνδ. candia-tāga=ὁ ἔχων τὴν λάμψιν τῆς σελήνης (candriā=φωτίζων, φέγγων, ὡς οὐσ.=σελήνη, συγγ. τοῖς: κάνδαρος ἄνθραξ Ἡσύχ., λατ. candeo=λάμπω, ac-, in-candō=ἀνάπτω, δλβ. γκεγκ. hane=σελήνη). Πβ. σάνταλον.

σάνδυξ, -υκος, σάνδιξ, -υκος, ἡ ἡλαμπρόν ἐρυθρὸν χρῶμα (> λατ. sandyx): δάνειον ἐκ τῆς Ἀσιατ., πβ. ἀρχ. Ἰνδ. sinduram=σάνδυξ.

σανίς, -ίδος, ἡ «σανίδα», «μαδέρι», ξύλινον ἱκρίωμα ἢ πάτωμα ἐν εἶδει σκηνῆς· δίφυλλος θύρα· ξύλινον κατάστρωμα πλοίου· κιγκλίδες (περίφραγμα) τοῦ δικαστηρίου, ξύλιναι πινακίδες χρησιμοποιούμεναι πρὸς γραφὴν· σανίς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐδέοντο οἱ κατάδικοι ἢ καὶ προσελθόντο ὡς εἰς σταυρὸν: μᾶλλον συγγ. τῷ σάινω, ὁ ἰδὲ (ΙΕ *tug-), πβ. διὰ τὴν σημ. φάλαγξ: φαλός. Πβ. σάνης.

σάννης, -ου, ὁ, σαννίων, -ωνος, σάννορος (παρὰ Ρίνδιον), ὁ *ὁ μωρός, παράφρων, ἡλίθιος, γελωτοποιεὺς (> λατ. sanus θηλ.=ὁ μορφασμός, sanio ἄρσ.=γελωποιεῖς· πβ. κύρ. ὄν. Σάνης, Σανταῖος, Σάννιος, Σαννίων κ.τ.λ.): συγγ. τῷ σάινω (πβ. ἐπίσης σανίς)· ἡ λ. σαννίαν (τὰ δύο -nn- δι' ἐκφραστικούς λόγους) ἀρχικῶς ἐσθμαίνειν *ἐκείνος, ὅστις χαρακτηρίζεται διὰ τοῦ σαννίου, πβ. σάννιον *τὸ αἰδοῖον καὶ σαννάδος *τὰς ἀγρίας αἰγας Ἡσύχ. (ἐκ τινος *σάννης ἢ *σάννος *τράγος).

σάνταλον, τὸ *ξένδρον εὐώδες (Ἰνδικὸν ἔχον χρωστικὰς ἰδιότητας), σαντάλιος *ὁ ἐκ τοιοῦτου ξύλου κατεσκευασμένος: δάνειον ἐκ τοῦ ἀραβ. sandal, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ἀρχ. Ἰνδ. candanaḥ, -am=σάνταλον (συγγ. τοῖς: cand-, ścandh=φωτίζειν, φέγγειν, candriā=λαμπρός, φωτεινός, βλ. σανδαράκη).

σάος (*σάφος, πβ. κυпр. Safo-κλέτης), συγγρ. σωώτερος, ἰων., ἀττ. σώος, σώς *ὅ,τι καὶ νῦν, σώος, ἀβλαβής, ἀκέραιος· ἀσφαλής, βέβαιος (κυρ. πλήρης κατὰ τὸ σῶμα): ἐκ τοῦ *tuo-γος ἢ *tuo-γος, συγγ. τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. tēti, taniti=εἶναι ἰσχυρός, ἔχει δύναμιν, τινίμασαḥ=ἰσχυρότατος, ἰσως καὶ γοτθ. þwasitfa=ἀσφάλεια (ἐκ τοῦ *tuo-ei-;· ρ. *tuoḍ-, *tuoḥ=«φρουσώνειν», βλ. σάλος, τὰς, τύλη κ.τ.λ. — Ἐκ τούτου τὸ ὅμ. σαῶω (*σαφῶω), ὅμ., ἀττ. σῶζω (*σωῖζω), μέλλ. σῶσω, ἐν ἀττ. ἐπιγρ. σωω (τ.ἔ. σωῶ) *σῶζω, διασῶζω, διατηρῶ, σωτήρ. -ῆρος *ὁ σῶζων, σωτήριος· ὡς οὐσ. ὁ σωτήρ, λυτρωτής (ἐκ τοῦ *σῶω *σῶζω). σωτήριος *ὅ,τι καὶ νῦν, σωτήριος, σωστικός, σῶζων· ὁ σωθεὶς, σωσασμένος, διασωθεὶς, σωτηρία, ἰων. -ία, ἢ *ὅ,τι καὶ νῦν, σωτηρία, διάσωσις, λύτρωσις, σωστρα, τὰ ἀφιέρωμα (εὐχαριστήριος προσφορά) εἰς τοὺς θεοὺς ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ (διασώσει) τινός (Ἡρόδ., πβ. τὸ ἐν ἐπιγρ. σωαστρεῖν=deo dedicare aliquid pro salute), σῶ-φρων, -ονος (=σῶφ-φρων) *ὁ ὑγιής τὰς φρένας, ἔχων σώας τὰς φρένας, σῶφρων, νουνεχής, συνετός, λογικός, γοτθ. σω-μελες *εἰς ἀκέραια (ἀθηκτα) μέλη. Πβ. σῶμα.

σαπρός *ὅ,τι καὶ νῦν, σαπρός, «σάπιος», σαπηκός, σαθρός, «μουςχλιασμένος», πεπαλιωμένος, σήπαι *σάπινω τι νὰ σαπίσῃ, ἐπιφέρω σήψιν, καθ. σήπτομαι, ἀόρ. ἐσάπην, πρκ. σέσπηα *σαπίζω, εἰμαι «σάπιος», ἀποσυντίθεμαι, σήψις, -εως, ἢ *σάπισμα, σήψις, ζύμωσις, σήψ, -πός, ἢ *ὕμιος διαβιβρώσων ὡς

ἀρσ. καὶ θηλ. δηλητηριώδης ὄφις* : ἴσως συγγ. τῷ λιθ. *surā, šārti*=σάπι-
ζειν ρ. *kšp-. Πβ. *σηπῶ*.

σάπφειρος, ἡ *πολύτιμος λίθος* { > λατ. *sapphirus* > μιν. γερμ. *saffir* } : δά-
νειον ἐκ τοῦ ἔβρ. *sappir*, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ἀρχ. Ἰνδ. *śani-priyama*=σάπφει-
ρος, κυρ. ἀγαπητὸς ὑπὸ τοῦ πλανήτου Κρόνου (*śaniḥ*).

σαργάνη, ἡ, σαργανίς, -ίδος, ἡ *καλέθιον πλεκτόν, πλέγμα*, πβ. (ἀττ.) ταρ-
γάναι *πλοκαί, συνδέσεις, πίδαί* Ἡσύχ. : ἴσως συγγ. τοῖς : λιθ. *inertā*,
inérti=λαμβάνειν, ἐκπίπτειν, περιφράσσειν, περικλείειν, ἑλλ. σορός, ἡ *τε-
φροδόχος, φέρετρον, νεκροθήκη* ρ. *tyet=-λαμβάνειν, ἐκπίπτειν, ἐπεκτετ.
τύπος *tyet-g-, πβ. *tyet-p- ἐν τῷ τάφῳ, ἡ *μέγας κόφινος πλεκτὸς* (ἐν
ἐνταῦθα ἡ ρ. *ty-p- εἶναι συγγ. τῷ i-p κατ' ἀνομ. καὶ εἶτα ἐπίσης ταργ-
παρὰ τῷ σαργ-).

σαρδάνιος (γάλας) *πικρὸς ἢ εἰρωνεὺς καὶ χλευαστικὸς (γέλως)*, μετέθεσε
δὲ θυμῷ *σαρδάνιον* ('Οδ. υ 302), νεώτ. *σαρδόνιος* (ὅπερ ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ
βάσει τῶν λ. : *Σαρδόνιος* *ὁ ἀνήκειν εἰς τὴν Σαρδινίαν*, *Σαρδῶ*, ἡ *ἡ Σαρ-
δινία*) : ἐν μετὰ τοῦ σ- προέρχεται ἐκ τοῦ *sm-, ἴσως εἶναι συγγ. τῷ κυμβρ.
chwareddu=γέλω (ὁ συσχετισμὸς τούτου πρὸς τὸ 2 *σαῖρω*, ὅστις ἐγένετο ὑπὸ
τῶν Ἀρχαίων, φαίνεται ὅτι εἶναι κατὰ παρετυμολ.).

σάρδιον, τό, σάρδιος, ὁ *πολύτιμος λίθος, ὁ Σάρδιος λίθος*, *σαρδ-όνυξ*, -υχος, ὁ
εἶδος πολυτίμου λίθου : μᾶλλον εἶναι λ. ξένη (συγγ. τῷ λιθ. *sn*, πόλεως
Σάρδει ;).

σαρδῶν, -όνας, ἡ, ὕποκορ. *σαρδόνιον*, τὸ *σχολίον, ὅπερ συγκρατεῖ τὸ ἄνω
μέρος κυνηγετικοῦ δικτύου* : ἀβεβ. ἐτυμολ. (εἶναι συγγ. τῷ 2 *σαῖρω* ;).

σάρι, τὸ *φυτὸν παρυδάτιον*, βλ. *σίσαρον*.

σαρκάζω *κατασχιζῶ, κατασπαράσσω σάρκα, ὡς αἱ κύνες, ἐκρίζω τὸν χόρ-
τον, κόπτω καὶ τρώγω χόρτον διὰ τῶν χειλέων κακλεισμένων δάκναι τὰ
χειλῇ μου ἐνεκα ὀργῆς, περιπαίζω, χλευάζω τινά* (πβ. *σαρκασμός*, ὁ *ἔμπαι-
γμός, χλευασμός*) : μᾶλλον ὅλαι αἱ σημ. ἐκ τοῦ σάρξ (δὲ ἰδέ).

σάρμα, τὸ *σχηματὴ τοῦ ἐδάφους, χάσμα*, βλ. 2 *σαῖρω*.

σάρξ, -κέξ, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, σάρξ, «σάρκα, κρέας, μέρος σαρκὸς» ἐν τῷ
πληθ. *σάρκες* (αἰολ. *σέρκες*), αἱ *τεμάχια κρέατος, ὅλαι αἱ σάρκες ἢ οἱ μύες
τοῦ σώματος* : ἐν ἀρχικῶς ἐσθίμηναι *τὸ ἀποκακοποιημένον -τεμάχιον* (πβ.
λατ. *carō* : κείρω), ἴσως προέρχεται ἐκ τοῦ ἸΕ **terh₂k-* συγγ. τῷ ἀβεστ.
θωαα-=κόπτειν. — Ἐκ τούτου *σαρκάζω* (δὲ ἰδέ), *σάρκατος* *ὁ ἐκ σαρκὸς ἢ
ὁμοιος πρὸς σάρκα, σαρκώδης, κρεάτινος*, *σαρκῶν* *κάμνω τινὰ σαρκῶδη
(εὐσαρκον), ἐνδυσαμένω*, *σάρκαμα*, τὸ *ὄγκος τῆς σαρκὸς, σάρκωμα*,
σαρκο-φάγος *ὁ τρώγων σάρκα, κροφάγος*, *σαρκοφύγος* (λίθος) *εἶδος
λίθου ἔχοντος τὴν ἰδιότητα νὰ κατατρώγῃ (ἀποσυνθέτῃ) τὴν σάρκα τῶν ἐν
αὐτῷ ἐγκλεισμένων νεκρῶν*, ὡς οὗτ. *σαρκοφάγος*, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, σαρκο-
φάγος, φέρετρον νεκροθήκη* { > λατ. *scorophagus* } ἀρχ. γερμ. *scarch*, νεο-
γερμ. *Sarg*=σαρκοφάγος).

σάτιν, ἡ *πολεμικὸν ἄρμα, πολεμικὴ θύαξ*, σάτιλλα *πλεπὴς τὸ ἄστρον*
Ἡσύχ. : δάνειον ἐκ τῆς Θρυγ., πβ. ἄρμ. *sayl*=θύαξ, μεγάλη ἄρκτος (θ.
μετὰ τοῦ i : ἄρμ.-φρυγ. **sailli*). Περαιτέρω ἀνάλυσις ἀβέβαιος (πβ. ἐπίσης
τὸ γωργ. *ēli*=θύαξ, ἄστρον, ἀστερισμός).

σατράπης, -ου (Ξεν.), εξεστράπης (Θεόπ.), ξεστράπης ('Ησύχ.), αλολ. σα-
δραπᾶς, *λων*. εξεστράπης, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, σατράπης, ἀντιβασιλεὺς ἢ κυ-
βερνήτης καὶ διοικητὴς ἐπαρχίας τῆς Περσίας (> λατ. satrapa) : δάνειον ἐκ
τοῦ ἀρχ. περσ. xšθra-pāvan=λατ. regni tutor (xšθra=κυριαρχία=ἀρχ. *ινδ*.
kṛtṛiṣṭa, βλ. κτάσμαι, καὶ *rē(y)=προστα-τῦται=ἀρχ. *ινδ*. rēti, βλ. ποι-
μῆν).—Ἐκ τούτου σατραπειᾶ, *λων*. σατραπειή, ἡ *τὸ ἐξέλιμα τοῦ σατρέ-
που ἢ περιφέρεια τῆς δικαιοδοσίας τοῦ σατράπου (> λατ. satrapia), σα-
τραπεύω, ἐν ἐπιγρ. ἐξαστραπεύω, ἐξαστραπεύω *εἰμαι σατράπης, ἐνεργῶ ὡς
σατράπης, κυβερνῶ ὡς σατράπης χώραν τινά*.

σάτω, *λων*. σάσω, γορτ. σαδδῶ, μέλλ. *λων*. σάσω, φόρ. ἔσαξα, *λων*. ἔσα-
σα, παθ. ὑπερσ. γ' πληθ. *λων*. ἀσασάχατο *συσκευάζω, ἐξοπλίζω, ἐρο-
διάζω· φορτώνω, «σπαράνω»· γεμίζω καλῶς, ὑπερπληρῶ, χορταίνω· συν-
θίβω, συμπίεζω* : ἐκ τοῦ *saks, *IE* *sḡs-q-ḡ· πρ. *sḡs-q-, βλ. σῆκος, ὁ
ἡ μένδρα (πρ. ἐπίσης σῆκος *ισχυρός, δυνατός*) καὶ τὰ μετὰ τοῦ γ (ἀν-
τικανονικῶς) : σάγη, ἡ *σκεύη, ἐκικλα*, σάγμα, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, σάγμα
ἵππου, «σπάρω»· κάλυμμα, ἐκπνοφόριον κ.τ.λ.* (βλ. σάγη, σαγήνη)· ρημ.
ἐπιθ. σῆκος *γεμῖτός*, σάκτας, -ου, ὁ *σάκος*, σάκτωρ, -ορος, ὁ *ὁ γεμί-
ζων, φορτώνων*. Προσέτι *IE* *sḡs-q-· ἴσως ἐν τῷ ἀρχ. *ινδ*. tṛasakti (Γραμμ.)
=συσπῆ, συστέλλει. Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

Σάτυρος, ὁ *σύντροφος καὶ ἀκόλουθος τοῦ Βάκχου, ἔχων μακρά καὶ εἰς ὀξὺ
ἀπολήγοντα ὦτα, ῥίνω σιμῆν, οὐρὰν τράγου καὶ κέρατα πολὺ μικρά· λά-
γνος, ἀσελγὴς ἀνθρωπος· εἶδος πιθήκου· τὸ στυρικὸν δρᾶμα (> λατ. sa-
tyrus) : ἀν εἶναι ἄλλ. καταγωγῆς, ὡς σημαίνουν : ἐπὶ reus turget (=τοῦ ὁ-
ποίου τὸ πῆος εἶναι διωγκαμένον), εἶναι συγγ. τῷ τίτυρος, ὁ *τράγος, σά-
τυρος*· τὸ σα- ἐκ τοῦ *IE* *sḡs- (βλ. σάτω, σάθη) ἢ (ἀν ἡ λ. ὡς δά-
νειον ἐκ τῆς Δωρ. εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἀττ.) ἐκ τοῦ *sja *τίς, ποῖος, τί εἰ-
δους*· προτιμότερον ὅμως νὰ θεωρηθῇ δάνειον ἐκ τῆς Ἰλλυρ., ἐκ τοῦ *IE*
*sater (λατ. sator=ὁ σπεύρων, σπορέας, φυτευτής), διὰ τὸ τέρας τῆς λέξεως
πρ. τὸ Ἰλλυρ. Δαι-πάτυρος : λατ. Diēs-piter.

σαύλος *τρυφερός, θηλυπρεπής, ἐκτεθλυμμένος (κυρ. ὁ κινούμενος κεικοσμη-
μένως [κεκαλλωπισμένος, προσποιητῶς]*, σαυλόμαι *κινῶμαι θηλυπρε-
πῶς, προσποιεῖμαι τὸν ἐπιφανῆ, μεγαλύνομαι, θαυρίζομαι*, σαυλο-προακτιδῶ
περιπατῶ σείων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὸν προκτὸν (τὴ ὀπίσθια) μου· σαύρος, ὁ
ἡ σάυρα· θαλάσσιος ἰχθύς, σαύρᾱ, *λων*. σάφρη, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ σάυρα,
αἰγυστέρα*, τὸ αἰδοῖον τῶν κείθεν θαλάσσιος ἰχθύος· εἶδος φυτοῦ· σαυ-
νός *θηλυπρεπής, τρυφερός*· σαυκός *ἄβρος* ('Ησύχ.), σαυκός-πους *ὁ
ἔχων ἄβρους πόδας*, σαυκός *ἔξηρὸν. Συρακοῖσι*· καὶ σαυχνός *σαχνός*
'Ησύχ. : μετὰ τοῦ σ- ἐκ τοῦ φ- συγγ. τοῖς : ψαυκός *δραστήριος, εὐκίνη-
τος, ταχύς, ἀλαφρός*, ψαύω *δ,τι καὶ νῦν, ψαύω, ἐγγίζω, ἐφάπτομαι* (ρ.
*hhesu-, βλ. ψῆν)· πρ. σαχνός.

στυρωτήρ, -ήρας, ὁ *εἶδος σωληνοειδοῦς σιδηρᾶς πλινθῆς προσηρμοσμένης
εἰς τὸ κάτω ἄκρον τοῦ δόρατος* (ἐκ τοῦ *στυρῶς *ἐροδιάζω τι μεθ' ἐνὸς
σωλήνος*, πρ. στυρωτοῖς δόρασι *τοῖς στυρωτήρας ἔχουσι κατὰ τῆς ἐπι-
δορατίδος καὶ στυροβελῆδός ἔγχος* ἐκ τοῦ στυρωτήρος βαρὺ 'Ησύχ.
*σῶρος ἢ *σῶρᾱ, *IE* *sḡs-u-sos=σωλήν), μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου

σ: σπυρίον, τὸ ὄδον, ἀκόντισον ἀνδρικὸν αἰδοῖον* (ἐκ τοῦ *σπῶ-πον ἢ *σπῶ-πῶ *σπῶλῆν): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ἰσπᾶῃ, ἰπῆῖ, ἰπῆῃ=θήκη βελῶν, φαρέτρα, ἰσπᾶναῃ=σὺλλος (*ἰσπᾶ-, ἐκ τοῦ ἸΕ θ. μετὰ τοῦ en *tūl-en-, ἢ μετὰ τοῦ ἡλαττ. β. ἢ ἐκ τοῦ ἸΕ *tū-mo-), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. тулѣ=φαρέτρα* μεταπτ. τύποι: σπῶλῆν, -ήσος, ὁ ὅ, τι καὶ νῦν, σπῶλῆν, «σπῶλῆσαι», ὀχετός* (*ἰμο[υ]-l-, ὁ ἰδέ), σπῶ-εγῆ, -ιγγος, ἢ *σπῶλῆν, σὺλλος* (ἐκ τοῦ *σπῶ-ρος ἢ *σπῶ-ρῆ, ἸΕ *tū-mo-, ὁ ἰδέ, πβ. σπῶλῆν).

οὐρα ἐπίρ. *σπῶρως, φανερώς, εὐκρινῶς, «σπῶρως», βεβαίως, ἀσφαλῶς*, σπῶ-φῆς, -ές ὁ, τι καὶ νῦν, σπῶφῆς, καθαρός, φανερός, εὐδιάκριτος, πρόδηλος, ἀσφαλῆς, βεβαίος, ἀληθής*, σπῶφῆς, ἄφω, -σῶφῆς=ὥσ., σπῶφῆζω *καθιστῶ τι σπῶφές, ἀποσπῶφῆζω, ἐξηγουμαι σπῶφός, ἐρμηνεύω*, σπῶφῆτωρ, -ορος, ὁ ἑρμηνευτής* ('Ἡσύχ.), σπῶφῆσια, ἢ εὐκρινεῖα, καθαρότης, διαύγεια*: ἐκ τοῦ *σπῶ-φῆς, συγγ. τῷ ἸΕ *spṛ-, *spṛa-=-φαίνεσθαι, φέγγειν (βλ. φαίνω, φῶ[F]ος κ.τ.λ.): σπῶ-ἰσως συγγ. τῷ σῶος, ἸΕ *sṓs-=-φρουσκύνειν, μετὰ τῆς βασ. σημ. ἄλαν σπῶφῆς*.

σπῶνός *μαλακός, ἀπαλός* (Γαλ.), σπῶνός *ἀσθενής* χαῦνον! 'Ἡσύχ.: συγγ. τῷ σῶχω *συντρέβω* (ὁ ἰδέ, πβ. ψάχω ἸΕ -s-: ὁ-) πβ. τὸ ἐκ τῆς ρ. μετὰ τοῦ υ σπῶνός *σπῶνός* 'Ἡσύχ. (βλ. σῶλος).

σῶω (ἐν χρήσει μόνον τὸ γ' πληθ. σῶωσι), σῶθῶ *κοσκινίζω*, βλ. δια-ττάω.

σπῶννῶμι, -νῶ (ἀντὶ τοῦ ἀρχαιοτ. *σπῶννῶμι, ἸΕ *spṛ-en-neu-mi, πβ. ζεῖνα-μεν *σπῶννῶμι* 'Ἡσύχ.), μέλλ. σπῶννῶμι, ἀπρφ. ἀορ. σπῶννῶμι, ἀμτβ. ἀορ. σπῶννῶμι (κατὰ τὸ σπῶννῶμι, ἐκ τοῦ *e-spṛ-en- κ.τ.λ.), μέσ. πρκ. σπῶννῶμι *σπῶννῶμι, «σπῶννῶμι», ἐξαλείφω, ἡσυχάζω, καταπραῖνω, κατευνάζω, κατα-πνίγω παθ. «σπῶννῶμι», «χάνομαι», ἐξαφανίζομαι, ἀποξηραίνομαι, κοπάζω, παύω, ἡσυχάζω*, σπῶννῶμι *ὁ μὴ σπῶννῶμι, ἀσπῶννῶμι, μεταπτ. ἰων. τύ-πος κατα-σπῶννῶμι ('Ἡρώδ.), *κατασπῶννῶμι* (ἐκ τοῦ *σπῶννῶμι, ὑπερ ἐκ τοῦ ἐνεστ. *σπῶννῶμι): ἄλλ. spṛ-en- (ὁ ἀρχαῖος φθόγγος e- εἶναι δυσερμηνευτός), ἸΕ *spṛ-en-=-σπῶννῶμι, ἐν τοῖς: λιθ. geseu, geseu, geseu=«σπῶννῶμι» (ἐπὶ πυ-ρός), μεταβ. geseu, geseu=(τὸ πῦρ) σπῶννῶμι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. geseu, geseu=«σπῶννῶμι», ἐξέρχεσθαι, u-geseu=σπῶννῶμι, ἐξαλείφειν, γερμ. kiesel=«σπῶν-νῶμι», ἐξαλείφειν: τοχ. A kse-, B kse-, kse=«σπῶννῶμι», παρέρχεσθαι, A kselune, B kselne=νερβάνη, ἰσως καὶ ἀρχ. ἰνδ. jāsati, jasyati=εἶναι ἐξην-τλημένος, jāsati=σπῶννῶμι, ἐξαντλεῖ.

σπῶν (ἐν χρήσει μόνον ὁ ἐνεστ. καὶ πρτ.), ὁμ. σπῶννῶμι *αἰσθάνομαι φόβον ἑνώπιον τοῦ θεοῦ, φοβοῦμαι, αἰδοῦμαι, ἐντρέπομαι: σπῶννῶμι, λατρεύω, τι-μῶ, εὐλαβοῦμαι*, σπῶννῶμι *σπῶννῶμι, σπῶννῶμι, ἰερός* (=ἀρχ. ἰνδ. tyaktāḥ), θεο-σπῶννῶμι, -ορος, ὁ ὁ σπῶννῶμι τὸν θεόν, θεοσπῶννῶμι* (=ἀρχ. ἰνδ. tyaktar-), σπῶννῶμι, τὸ, πληθ. σπῶννῶμι, τὰ ὀρθοσκευτικὸς φόβος, σπῶννῶμι, σπῶννῶμι, τιμὴ με-γάλη* μεθομ. ἀγνότης, μεγαλοπρέπεια*, ὁμ. ἀορ. σπῶννῶμι τοῦ σπῶννῶμι *αἰσθάνομαι σπῶννῶμι, φοβοῦμαι*, σπῶννῶμι *σπῶννῶμι, ἄξιος σπῶννῶμι, σπῶννῶμι, σπῶννῶμι *λατρεύω, τιμῶ*, εὐ-σπῶννῶμι ὁ, τι καὶ νῦν, εὐσπῶννῶμι, σπῶννῶμι (*σπῶννῶμι) *σπῶννῶμι, σπῶννῶμι* (ὁ ἰδέ), μεταβ. σπῶννῶμι *σπῶννῶμι καὶ ἀποδίδωμι τι, ἀποσπῶννῶμι* (ὁ ἰδέ): σπῶννῶμι ἐκ τοῦ ἸΕ *spṛ-en- (κυρ. σημαίνει ὁπισθοχωρῶ ἑνώπιόν τινος*)=ἀρχ. ἰνδ. tyajati=μεταβαίνει μα-

κράν τινος, ἐγκαταλείπει, παραιτεῖται τινος, τραῖα- οὐδ.=ἐγκατάλειψις, ἀνάγκη, κίνδυνος.

σειρή, ἐπικ., ἰων. **σειρή**, ἡ *σχοινίον, λωρίον, σχοινίον ἀπολήγον εἰς βρόχον, δεσμός, ἀλυσίς*, **σειραῖος**, **σειρᾶ-φόρος**, παρὰ-σειρος (ἵππος) *ὁ προσδεδεμένος διὰ σχοινίου ἵππος (μὴ ἐξευγμένος ἀλλ' εὐρισκόμενος εἰς τὰ πλάγια τοῦ ζεύγους ἵππων συρόντων ὄχημά τι*: **ΙΕ** *tseṛā, συγγ. τῷ λιθ. ineti, inēti=λαμβάνειν, ἐπιένειν, περιφράσσειν, πβ. **σερίδες** *σειραῖ* καὶ **σερί(ς)** *ζωστήρ* *Ἡσίχ.* ἡτρεῖωμ. τύπος σορός, ἡ *τετροδόχος, φέρετρον, νεκροθήρη*· (δὲ **ιδέ**). Πβ. **σαργάνη**, **σάρεση**, **Σειρήν**.

Σειρήν, -ήνος (**Σηρηνίδας** *Ἀλκι., **Σειρηνίδων** *Ἐπίχ.), ἡ, πληθ. **Σειρήνες**, αἱ *νόμφοι ἐπὶ τῆς νοτίου παραλίας τῆς Ἰταλίας, αἰνιγες διὰ τῆς γλυκύτητος τῆς φωνῆς των ἐγοήτευον τοὺς παραπλέοντας καὶ τοὺς ἐφόνευον* γυνὴ γοητευτικὴ ἀποπλανῶσα τοὺς ἀνδρας· ἡ γοητεία καὶ τὰ θάλαττα τῆς εὐγλωττίας· εἶδος ἀγρίας μελλίσσης μικροῦ ψευκὸν πτηνόν*: ἴσως, ὡς σημαίνουν *ἡ περιπλέκουσα*, εἶναι συγγ. τῷ **σειρᾶ**, ἡ *σχοινίον, λωρίον*.

σείριος *ὁ κατακαίων, καυστικός, θερμός*, ὡς οὐσ. **σείριος**, ὁ *ὁ ἀστερισμὸς τοῦ κυνὸς (Σείριος), ἀστήρ*, **σερός** *θερμός, καυστικός*: **σειρᾶ**, ἡ, **σειρόν**, τὸ *ἐλαφρὸν θερμὸν ἔνδυμα*, **σειρόω** *ἀποξηραίνω, κατεγνώσκω*· πβ. **σείρ**, **σερός** *ὁ ἥλιος καὶ Σείριος* Σούδα (δευτερ. συμφων. θ.): ἐκ τοῦ *σειε-ρο-, **ΙΕ** *tseis-*roa=ὁ στίβειν, σπινθηρίζων, συγγ. τῷ **σεῖω** (παθ. πρκ. σέ-σειο-ται), δὲ **ιδέ**.*

σεῖω (μτχ. ἐπι-**σεῖω**ν *Ἰλ. Ο 230, μεταπτ. τύπος μτχ. ἀορ. **σεῖοντα** *Ἀνακρ.), πρκ. **σέσειω** (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν μέλλ. **σεῖσω** καὶ ἀορ. **ἔσειω**), παθ. πρκ. **σέσειμαι** *ὁ, τι καὶ νῦν, σεῖω, κινῶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πάλιν, τινάσσω, ταρασσω· κατηγορῶ ψευδῶς, συκοφαντῶ*: ἐκ τοῦ **ΙΕ** *tseisō=ἀρχ. **ινδ.** **inēti** (Γραμμ.)=εἶμαι σφόδρα συγκεκαυμημένος, πβ. **inēti**, **inēyati**=διεγείρεσθαι, σπινθηρίζειν, λάμπειν, **ινέμή**=βίαιος, σφοδρὸς, ὀρμητικὸς· ὁ σπινθηρίζων, λάμπων. — **ΙΕ** *tseis-, ἐπικτετ. τύπος τοῦ *tseis- ἐν τῷ ἀβεστ. **θway**=ἐγείρειν τὸν φόβον. Ἐκ τούτου **σεῖσμα**, τὸ *σεισμός, σεισμὸς (ἀντὶ *σειμός), ὁ *δόνησις τῆς γῆς, σεισμικὴ κίνησις, σεισμός*, **σεῖστρον**, τὸ *ὄργανον τι κρότον παράγον* (> λατ. **seisrum**), **σεισ-ἀχθεῖα**, ἡ *ἡ ἀπόσεισις ἀχθους (βάρους)*. Πβ. **σείριος**, **σῖγαλόεις**.

σεῖλας, ἐπικ. γεν. **σεῖλας**, δοτ. **σεῖλαί** καὶ συνηρ. **σεῖλα**, τὸ *λαμπρότης, λάμψις, φῶς, λαμπρὰ φλόξ πυρός, ἀστραπή, πυρός, λαμπράς*, **σελαγέω** *φωτίζω, λάμπω, φεγγαβολῶ*, ἰων., ἀπτ. **σελήνη**, **σερ**, **σελῆνα**, **λεσβ.** **σελάνω** (***σελασ-νῶ**), ἡ *τὸ φεγγάριον, ἡ σελήνη*, **σελάχος**, -ος, τὸ *εἶδος ἰχθύος μετὰ χόνδρων ἐκπέμποντος φωσφορικῆν τινα λάμψιν*: μᾶλλον ἐκ τοῦ ***sefal**, **ΙΕ** *selei- (***selei-**)=καίειν, συγγ. τοῖς: ἀρχ. **ινδ.** **savagā**=οὐρανός (: **σελαγέω**); **λιθ.** **seilā**, **seilī**=καίειν ὀλόγυρα (ἀμετβ.) κ.τ.λ. βλ. **ἀλέα**, **εἰλη** (**ἐλάνη**), **ἡλῶς**.

σελήνη, ἡ *τὸ φεγγάριον, ἡ σελήνη*, βλ. **σεῖλας**.

σελίον, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, σέλιον* (λατ. **Apium graveolens** καὶ **Apium petroselinum**), **πετρο-σέλιον**, τὸ *σέλιον τῶν βράχων* (> λατ. **petroselinum** > ἀρχ. γερμ. **petrasile**, νεογερμ. **Petersilie**=**πετροσέλιον**): μᾶλλον εἶναι προελλ., πβ. τὸ ὄν. ποτ. **Σελενοῦς**.

σελῖς, -ίδος, ἡ "τὸ διέσθημα τὸ μεταξὺ τῶν καθισμάτων τῶν κωπηλατῶν ἢ τῶν ἐν θεάτρῳ καθισμάτων" ἢ σπινός· σελῖς βιβλίου, τὸ βιβλίον*, βλ. *σέλλα*.

σέλλα, -ατος (ἑλματα Ἡσύχ.), τὸ *δοκός, ξυλεία, πᾶν ξύλινον κατασκευάσµα, ἐξέδρα, ἱκρίωμα· τὸ κατάστρωµα τοῦ πλοίου, τὰ καθίσματα τῶν κωπηλατῶν*, ὅµ. *ἐθ-σελμος* (-σσ- ἐκ τοῦ *σF-) *ὁ ἔχων καλὰ σέλλατα (τ.ἑ. καλὰ καθίσματα διὰ τοὺς κωπηλάτας)*, *σελῖς, -ίδος*, ἡ (βλ. *ιδέ*): *σέλλα* ἐκ τοῦ *ΙΕ* **seh₂l-m₂*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερµ. *swelli*=δοκός, βασικὴ δοκός (νεογερµ. *Schwelle*=κατώφλιον), ἀγγλοσαξ. *syll*=βασικὴ δοκός· πβ. (μετὰ τοῦ *s*- παρὰ τῷ **sh*-) ἀγγλοσαξ. *seþma*=κλίνη (κυρ. ὁ ξύλινος σκελετὸς τῆς κλίνης), λιθ. *suðlas*=θρανίον, *sylē*=ἡ σκάφη, ἰσως καὶ λατ. *solium* οὐδ.=κἀθισµα, θρόνος, λουτήρ. *ΙΕ* **seh₂l-*, ἰσως περαιτέρω ὡς **seh₂l-*, **seul-* (πβ. γοτθ. *saule*, ἀρχ. γερµ. *ouli*=κίων), **keuhel-* (βλ. *ξύλον*). Πβ. καὶ ὅλη.

σεμίδαλις, -ιος καὶ -εως, ἡ *λεπτότατον σίτινον ἄλευρον* (> γεωργ. *semi[n]-dali*): ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ: λατ. *simila* θηλ., *similiŕgō* θηλ.=λεπτὸν σίτινον ἄλευρον, δάνεια ἐκ τινος ἀνατολ. πηγῆς (πβ. *ἀσσυρ. semiḍu*=λεπτὸν ἄλευρον, συρ. *semiḍā*), ἐκ τῆς ὁποίας προέρχονται ἐπίσης καὶ αἱ λ.: *ἀρµ. simindr*, γεωργ. *simindoſ*, ἀρχ. ἰνδ. *semiṭha*=ἄλευρον, *semiḍha*=σίτος.

σεμνός *σεβάσμιος, σεβαστός, σεπτός, ὁ ἐξέχων, μεγαλοπρεπής, ἄγιος· σοβαρός, λαμπρός, μεγαλειώδης, σπουδαῖος, ὑπερόπτης, ἀλαζών, ἐπιδεικτικός*, *σεμνότης, -ητος*, ἡ *ἀξιοπρέπεια, μεγαλοπρέπεια, σοβαρότης*, *σεμνόν* *καθιστῶ τι ἀξίον ἢ σεβαστόν, μεγαλύνω, ἐξυψώνω, τιμῶ, κοσµῶ*, *σεμνόνω* *καθιστῶ τι μεγαλοπρεπές, μεγαλύνω, ἐξυμνῶ, ἐπαινῶ· μέσ. προσποιούµαι τὸν σοβαρόν καὶ τὸν σπουδαῖον, μεγαλαυχῶ*: *ΙΕ* **sejg**-πος, βλ. *σέβω*.

σεπτός *σεβαστός, σεβάσμιος, σεπτός*, βλ. *σέβω*.

σέρις, -ίδος, ἡ *εἶδος φυτοῦ (χόρτου), ἡ επικραλίδα*, *σέριφος*, ἡ, *σέριφον*, τὸ "τὸ ἀψίλον": μάλλον εἶναι λ. ξένη.

σέριφος, ὁ *μικρὸν πτερωτὸν ἔντομον εἶδος μύρμηκος ἔχοντος πτέρυγας*, *σέριφος*, ὁ, *σερίφη*, ἡ *εἶδος ἀκριδος*, *σέριφος* *θηρίδιον μικρόν, ὁποῖον ἐμπίς* Ἡσύχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σέσελι, τό, σέσελις, ἡ *εἶδος φυτοῦ (χόρτου)*, *σίλι*, τὸ=ῶσ., *σιλ(λ)ι-κίτριον*, τὸ *αἰγυπτ. φαρμακευτικὸν φυτόν*: ξένη λ. (αἰγυπτ. :).

σέσηρα, σεσηρώς, βλ. 2 *σαῖρα*.

σέσυφος, Σίσυφος, βλ. *σοφός*.

σεῦτλον, ἀττ. τεῦτλαν, τὸ "τὸ «σέσκουλον, τεῦτλον": ἀβεβ. ἐτυμολ.

σεύω, ἀόρ. ἐπικ. ἑ-σσευ[σ]α, σεῦα (εὐκτ. *ὅτε σσεύαιτο* Ἰλ. P 463), μέσ. *σεύομαι* (ἀθέμ. *σεύται* Σοφ. Τραχ. 645), ἀόρ. *ἑ-σσυτε*, σύτο (πβ. σύθι *ἐλθῆ· Ἡσύχ.), παθ. πρκ. *ἑσσυμαι*, μτχ. *ἑσσυμένος* (ἑσσύμενος) *ὅτεω εἰς ταχέϊαν, βιαίαν κίνησιν, διώκω, κυνηγῶ, ἀπομακρύνω, ρίπτω, ἔξακοντιζῶ παρορµῶ, ἔξερεθίζω· μέσ. τίθεμαι εἰς ταχέϊαν κίνησιν, ἔξορµῶ, ἐκτινάσσομαι, σπεύδω νά., εἶμαι πρόθυμος, ποθῶ*, *αὐτό-σσυτος* *ὁ ἀπ' ἑαυτοῦ ἔξορµῶν (κινούµενος)*, *ἐπί-σσυτος* *ὁ ἐξορµῶν, ἀναβλύζων µεθ' ὁρµῆς, ὁρμητικὸς, βίαιος* (=ἀρχ. ἰνδ. *cyatāh*=κεκινήµενος, δεδιωγµένος, βλ. *ἐπασσύτερος*), *σοῦς* (*σός), ὁ *ὁρμητικὴ κίνησις*, ἀττ. *σοῦμαι, σοῦται*

(*σοφέομαι ἢ *σοφόομαι) *κινούμαι ταχέως, βιάζομαι, ἐφορμῶ* (σώομαι ἔφορμῶ* Ἀπολλ. Ρόδ., πβ. σση ἑξορμῆ* Ἡσύχ.), γ' ἐν. πρτ. σόει (Βακχυλ. 16,90) *ἐώθει, ἐξεδίωκε* (πβ. ἐσσημένον* τεθορυβημένον, ὠρμημένον* Ἡσύχ.), ποιητ. ὄρου-σόςος *ὁ σείων (πάλλων) τῷ ὄρου*, ὁμ. λῶσ-σόςος *ὁ παροτρύνων (ἐξεγείρων) τοὺς λαοὺς εἰς μάχην* : σῶω ἐκ τοῦ *σεύ-ω, ΙΕ *q̄jeu- (δυσκολίως εἶναι δυνατόν νὰ προῆλθεν ἐκ τοῦ *σευ-σ-ω) τὸ -ευ- κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ : σῦται, ἐσσενα κ.τ.λ.)=ἀρχ. ἰνδ. cṛnati=θέτω εἰς κίνησιν, διασκίω, κλονίζω, ἀβεστ. H(y)anaite=τίθεται εἰς πορείαν (κίνησιν), ἀρχ. περσ. aḍiγanaṁ=ἐβάδιζεν, ἀρμ. ξυ=ἐκκίνησις, ἀναχώρησις (=ἀρχ. ἰνδ. cyutiḥ, ΙΕ *q̄juti-), ξειπ=ἐκκινῶ, ἀναχωρῶ, ἀόρ. ξοgay=ἐπορεύθην (*q̄jou-). ΙΕ *q̄jeu- (μετ' ἐρρίνου ἐνθιμάτος *q̄-p-eu-, βλ. κινέω) ἐπακτετ. τύπος τῆς ρ. *q̄ēi-, βλ. κῶα. Πβ. ἐπασσύτερος, ἐπίσσω-τρον, πανσυδήν τευμῶμαι (τευμάζω).

σῆθω *κοσκινίζω*, βλ. δια-ττάω.

σηκός, δωρ. σῆκός, ὁ *μάνδρα, «μαντρε» περικεικλισμένος ἱερὸς τόπος, ἱερὸς περίβολος*, σηκάω *ὀδηγῶ καὶ ἐγκλείω εἰς μάνδραν, περικλείω*, σηκός, -ίδος, ἢ *δοῦλη τῆς οἰκίας (κλειδοῦχος, θυρωρός)*, δωρ. σῆκίτης, ὁ *ὁ ἐν τῷ σηκῷ («σταβλῷ») τρεφόμενος ἄμνος* (Θεόκρ.). σηκῶ *σταθμίζω, ζυγίζω*, σῆκωμα, -ατος, τὸ *βάρος χρησιμοποιοούμενον εἰς τὸ ζύγισμα* ἀντιστάθμισμα, ἀνταπόδοσις, ἀμοιβή* (σημ. ἐν ἐξαλλείᾳ *περιβάλλειν ἢ πιέζειν > ζυγίζειν*) : ΙΕ. *tyāg-, βλ. σάτω* πβ. *tyōg-, βλ. σωκός.

σῆμα, δωρ. σῆμα, -ατος, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, σῆμα, «σημάδω, σημείον, γνώρισμα, τεκμήριον, ἐνδειξίς, σύμβολον» τύμβος, σῆμα πρὸς ἀναγνώρισιν τάφου* ζωγραφιστὸν συμβολικὸν σημείον, γραπτὸν σημείον* βοιωτ. κόρ. ὄν. Σῆμιχος* δσημος, δωρ., βοιωτ. δσημος *ὁ ἄνευ σημείου, ἀσήμαντος*, σημαίτω (μέλλ. σημανῶ) *δεικνύω διὰ τινος σημείου, ἐμφαίνω, δίδω σημείον (σύνθημα) νὰ εἴπῃ τις ἢ νὰ πράξῃ τι, δίδω διαταγὰς, διοικῶ, δηλῶ, ἀγγέλλω, διακηρύττω, ἐρμηνεύω*, σημάντωρ, -ορος, ὁ *ὁ δίδων τὸ σημείον (σύνθημα), ἀρχηγός, στρατηγός, κύριος, ὀδηγός*, σημείον, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, σημείον, «σημάδω, σημείον ἐκ μέρους τῶν θεῶν, ὁλωνός, σημείον (σύνθημα) μάχης (πρὸς ἐναρξιν ἢ λήξιν αὐτῆς), σημαία* : σῆμα ἐκ τοῦ ΙΕ *dhjā-mṛ=ἀρχ. ἰνδ. dhyāman- οὐδ. (Γραμμ.)=οκέφισ, πβ. ἀρχ. ἰνδ. dhyāti, dhyāyati=στοχάζεται, σκέπτεται, διανοεῖται, ádidhēi=ἰθεῖτο, πληθ. dīdhimāḥ, μέσ. dīdhyē=παρατηρῶ, σκέπτομαι, dhīḥ (αἰν. dhiyam)=οκέφισ, παράστασις, λογικόν, προσευχή, εὐλόγεια* ρ. *dhāi- (*dhaīj-), *dhi=θεῖσθαι, πβ. *dhāu-, *dhu-, βλ. θέω, θαῦμα.

σῆμερον, ἀττ. τῆμερον ἐπίρ. *ὅ,τι καὶ νῦν, σῆμερον, «σήμερον» : ἐκ τοῦ κῆμερον, ΙΕ *kio=οὗτος (πβ. *ke ἐν τοῖς : κείνος, ἐ-κεῖ, καί-θε) + ἡμέρῃ. Πβ. σῆτες.

σηπίδ, ἢ *ῆ «σουπίδα», σηπία* (> λατ. sēpia) : συγγ. τῷ σῆπω (λόγω τοῦ λαμπυρίζοντος μέλανος ὕγρου, ὅπερ ἐπατέμναι διωκομένην).

σῆπω *κάμνω τι νὰ σαπίσῃ*, βλ. σαπρός.

σῆρ, γεν. σηρός, ὁ *ὁ βόμβυξ, μεταξοσκώληξ*, ἐν τῷ πληθ. σῆρες, οἱ *ἡμέταξα, τὰ «μετάξιω», Σῆρ, Σηρός, ὁ, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. Σῆρες, οἱ *ἀσιατικὸς λαός*, σηρωός *ὁ ἐκ μετάξης, μετάξιμος*, σηρικόν, τὸ

μεταξίνη ἐσθής () λατ. *sticium* > ἀγγλ. *stik* : δάνειον ἐκ τοῦ κινεζ. *se* = μέταξα.

σῆραγξ, -αγγός, ἡ *κοῖλος βράχος, σπήλαιον*, βλ. 2 σάβω.

σῆς, γεν. *σεός*, πληθ. ὄν. *σέας*, γεν. *σέων*, αἰτ. *σέας* (γεν. ἐν. *σητός*, ὄν. πληθ. *σητες* κ.τ.λ. ὀφείλονται εἰς ἀναλογίαν ;), ὁ *ὁ σπώληξ ὁ κατατρώγων τὰ μάλλινα ἐνδύματα, σκαρόρος*, σπώληξ τῶν βιβλίων*, σπητό-βρωτος, σπητό-κοπος *ὁ ὑπὸ σπητῶν κατατρωγόμενος, σκαληροβρωτος* : ἂν ἡ λ. προέρχεται ἐκ κληρονομίας, ἐκ τοῦ **syx(i)-s*, εἶναι συγγ. τῷ *σῖσμαι* (**syx-p-jō-*) *βλάπτω, φθείρω* (ὁ *idē*)· μάλλον ὁμως εἶναι προτιμότερον νὰ θεωρήσωμεν ταύτην ὡς δάνειον ἐκ τοῦ συρ. *šēš*=σῆς, «σκάρος», πβ. ἀρμ. *res*=τὸ ἀκαρί.

σησάμη, ἡ *τὸ φυτὸν ἢ «σουσαμίδες», σῆσμον, δωρ. *σῆσamon*, λακ. *σῆsamon*, τὸ *ὁ μίσχος ἢ καρπὸς (σπῆρος) τῆς «σουσαμίδος», τὸ σῆσμον, «σουσαμίς» () λατ. *sēsamum* : δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἀσσυρ. *šamšamtu*, ἀραμ. *šūmšē* *mš*=σῆσμεν.

σητες, δωρ. *σῆτες*, ἀττ. *τήτες* *τοῦτο τὸ ἔτος, «ἐφέτος» : ἐκ τοῦ **sjāfetes* (παλ. αἰτ.) κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *σήμερον* (ὁ *idē*). Ἐκ τούτου : σῆτειος, ἀττ. *τήτειος*, ἀττ. *τήτειος*, δωρ. *σῆτειος* (παρὰ Γραμμ.), ἰων. *σητ-άν-ιος*, σπητάνειος, σπητανώδης *ὁ τούτου τοῦ ἔτους, «ἐφετινός, φετινός».

σθένος, -ος, -ους, τὸ *δύναμις, ἰσχύς*, σθένος (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *εἰμαι δυνατός, ἰσχυρός, ἔχω ἰσχόν*, σθεναρός *δυνατός, ἰσχυρός, κρατερός* (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *βειαρός* ;), λαβ. κῆρ. ὄν. *Σθενειδς* : ἰσως ἐκ τοῦ **stēh-esō-s*, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰωδ. *stēhōdi*=εἶναι ἀντάξιος, ἀνεπτυγμένος, δέχεται, ἀναλαμβάνει, ἀρχ. ἐκκλ. *stēhōdi*=ἐκτείνειν τὸν βραχίονα· ρ. **stēh*·

σιγῶν (ἰων. *σιγηῶν*), -θνος, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ σιγαῶν, τὸ «σιγόνιον» : συγγ. τῷ ρῖν (ἀόρ. *πίσαι*) *συντρίβω, μεσθὶ τι καλῶς*.

σίεalon, ἰων. *σίεalon*, τὸ *ὁ,τι καὶ νῦν, σίεalon, «σάλιο», σίεalos, ἀφρός ἐκ τοῦ στόματος*, πβ. κυπρ. *σίαι* (**σι-σαι*) *πτύσσει (πτῆσσει παραδεδομένον). Πάφιοι· Ἡσίχ· : συγγ. τῷ πτῶσι *ὁ,τι καὶ νῦν, πτῶσι, «πτῶσις» κ.τ.λ.* (ὁ *idē*· τὸ σ- προέβηεν ἐκ τῶν ὁμοήχων φθόγγων πτ-, ψ-).

σίεalos, ὁ *παχὺς χοῖρος (σῆς σίεalos Ὁ. I 208, Ὁ8. ξ 41), πάχος, λίπος* : ἰσως κατὰ συμφωνίαν τῶν σῆς καὶ πῆσος *παχὺς*.—Ἡ λακ. λ. *σίκα* *ῥς* Ἡσίχ. φαίνεται νὰ εἶναι ἥχομιμ. ἐκ τοῦ γρύ (γρυλισμοῦ) τῶν χοίρων.

σιβῶνη (καὶ ζι-), ἡ *θρησκευτικὴ λόγχη, θόρυ· () λατ. *hibna*, *hibna* : κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ *σιβῆνη*, ἡ=ὦσι· δάνειον ἐκ τῆς Θρακ.-φρυγ. (τῇ μεσολαβήσει τῶν Ἰλλυριῶν), πβ. περσ. *šōrīn*, *šōbīn*, ἀρμ. *švīn*, *švīn* (παλ. **švīn*), συρ. *švīn*=ὦσι.—Ἡ λ. *σιγῶνης* (σίγνης), ὁ *λόγχη, θόρυ· φαίνεται νὰ εἶναι διάφορος, προερχομένη ἐκ τοῦ ακυθ. ἔθν. ὄν. *Σιγῶνης*.

σιγαλόεις *ὁ σπινθηροβόλων, στιλπνός, λαμπρός*, σιγαλόος *λαμπρὸς, καθιστῶ τι στιλπνόν· : ἐκ τοῦ **si-galos*, συγγ. τοῖς : *γαλήση*, *ἀγλαός*, *γείλαος*, *γλήνη* (ὁ *idē*)· τὸ πρῶτον μέρος τῆς λέξεως (σι-) εἶναι ἀσαφές (συγγ. τῷ σείω *ὁ,τι καὶ νῦν, σείω, πάλιν, τινάσσω·).

σιγή, δωρ. *σιγῆ*, ἡ *σιωπή, σιγή, ἡσυχία*, σιγῶς *εἰμαι σιωπηλός, σιωπῶς*, ἰων., ἀττ. *σιγηλός*, δωρ. *σιγαλός* *σιωπηλός, ἡσυχος· : ἐκ τοῦ **si-gē* (πβ.

ρίγα [τ.ξ. *Fīgā] "σιώπα" 'Ησύχ.), συγγ. τῷ ἀγγλοσασξ. *swīcan* = ὑποχωρεῖν, παύειν, καταλείπειν, «χαλαρώνειν»· πβ. **swī-k-* ἐν τῷ ἀρχ. γερμ. *swīgen* (νεογερμ. *schweigen*) = σιγᾶν, σιωπᾶν καὶ **swī-p-* ἐν τῷ γοτθ. *swēiban* = παύειν, καταλείπειν, «χαλαρώνειν» (πβ. *σιωπάω*).

σίγλος, σίκλος, ὁ "βάρος καὶ νόμισμα": δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἕβρ. *seqel* = βάρος.

σιγύννης, σίγυνος, βλ. *σιβύνη*.

σίδη, σίβδη, ἡ "τὸ δένδρον ροιᾶ, κροιδιά, ροδιά", ὁ καρπὸς τῆς ροιᾶς, τὸ «ρόιδο», ξίμβρι **ροιαί*. Αἰολεῖς: 'Ησύχ.: μυκραιοστ. *Ξένη* λ., πβ. τὸ λυκ. τοπων. *Σίδυμα*.

σίδηρος, δωρ. **σίδδρος**, ὁ "δ, τι καὶ νῦν, σίδηρος, «σίδηρον», χάλυψ' ἐργαλείον, σκευὸς, ξίφος, μάχαιρα, μαχαιροπωλείον", *σιδήρεος*, ἀττ. *συνηρ. σιδηροῦς*, -ᾶ, -οῦν, ἐπικ. *σιδήρειος*: "ὁ ἐκ σιδήρου, «σιδερένιος», *σιδηρεύς*, -έως, ὁ "ὁ σιδηρουργός", *σιδήριον*, τὸ "ἐργαλείον ἐκ σιδήρου", *σιδηρόν* "ἐπικαλύπτω διὰ σιδήρου": λ. *Ξένη* ἀγνώστου προελεύσεως.

σίζω, δόρ. **σιεῖα** "ἐκπέπω συριγμόν, συρίζω", *σιγμός*, ὁ, *σίεις*, -εως, ἡ "τὸ σύριγμα, ὁ συριγμός": ἡχομμ. λ.: ὁμοίως τὰ: λαττ. *eiki* = συρίζειν, λατ. *sihilō*, -ire = συρίζειν, «συρίζειν».

σίκιν(υ)ς, -ιδος, ἡ "ἀρχησις (χορδὸς) τῶν σατύρων (ἐν τῷ σατυρικῷ δράματι)", βλ. *κηκίω*.

σίκυς, -υος, ὁ, **σίκυος**, -ου, ὁ "τὸ «ἀγγούρι», *σικυῶ* (*σεκ-* 'Ησύχ.), ἰων. *σικυή*, ἡ "καρπὸς τις ὁμοῖος πρὸς τὸ «ἀγγούρι», τρωγόμενος μόνον ὥριμος, ἴσως ὁ πέπων ὑάκινθον ὀχεῖον, ἔχον τὸ σχῆμα κολοκύνθης, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται πρὸς ἀφαίρεσιν αἵματος, ἡ «βεντούζα», ὅν. πόλεως *Σικυνών* ('*Σεκ-*), ἡ κυρ. σημαίνει "πόλις τῶν «ἀγγουριῶν»" (*σικυ-*, *σεκυ-* κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ **σुक-*, πβ. *Λιβή*, *Λεβ-* ἐκ τοῦ **Λυβ-*): ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: *κύκυος* "τὸν σικυόν", *κυκύνζα* "γλυκεῖα κολοκύντα" 'Ησύχ.' αἱ λ.: λατ. *eucomis*, -eīs ἀρσ. = «ἀγγούρι», πέπων, ἀρχ. ἐκκλ. *αλαβ. iky* = κολοκύνθη, εἶναι δάνεια ἐξ ἀγνώστου πηγῆς (πβ. ἐπίσης ἕβρ. *qibbu* = «ἀγγούρι»).

σικχός "ὁ σικχινόμενος, δύσκολος εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ φαγητοῦ, δύστροπος" ὁ τὰ πάντα μεμφόμενος", *σικχαῖνω* "ἀισθάνομαι ἀηδίαν (βδελυγμίαν), σικχαίνομαι", *σικχαζομαι* = ὦσ. (*σικχαζόμενος* "σικωπτόμενος" 'Ησύχ.): ἀβεβ. ἐτυμολ. (**σῑ-χός*, πβ. *σῑ-μός*);).

Σιλῆνός, δωρ. **Σιλᾶνός**, ὁ "ὁ ἀχώριστος σύντροφος τοῦ Βάχχου, ἀρχηγὸς τῶν σατύρων": μέλλον εἶναι *Ξένη* λ. (πβ. *θρακ. *ζιλα-οῖνος*);). Πβ. *σιληπορέω*, *σίλλος*.

σιληπορέω (δωρ. **σιλᾶ-**) "πέρδομαι («σιλάνω») ἔμπρὸς εἰς τὴν ρινά τινας πρὸς χλευασμόν, μεταχειρίζομαι τινα ὑπεροπτικῶς, φέρομαι χυδαίως καὶ ἀναιδῶς, «τσιληπουρδῶ»" (πβ. λατ. *oppēdō*): συγγ. τῷ *πέρδομαι* "«σιλάνω», *πέρδομαι*", ὡς *λαϊκή* (χυδαία) ἔκφρασις: τὸ πρῶτον μέρος τῆς λ. (*σιλη-*) εἶναι ἀσαφές (βραχύτ. τύπος τοῦ *Σιλᾶνός*);).

σίλλος, ὁ "χλευασμός, σκῶμμα, ἐμπαιγμός: ποίημα σικωπτικόν" (ἐκ τινοῦ ἐπιθ. **σιλλός*: "ὁ σκώπτων, ἐμπαίζων"), *σιλλαῖνω*, *σιλλῶ* "ἐμπαίζω, χλευάζω, σκώπτω, φέρομαι ὑβριστικῶς πρὸς τινα", *ἀνά-σίλλος*, ὁ "μέρος τῶν τρι-

χών της κεφαλῆς, αἱ ὁποῖαι ἱστανται ὀρθαί* : ἀβεβ. ἐτυμολ. (εἶναι ὑποκοριστικὸς βραχυτέ. τύπος τοῦ Σίληρος ;).

σίλλυβος, ὁ *λωρίς (ταῖνια) περιγαμνηῆς προσηρτημένη ἐξωθεν τοῦ βιβλίου καὶ περιέχουσα τὸν τίτλον αὐτοῦ* (> λατ. *sillybus* ἀρσ.), *σίλλυβα*, τὰ *θύσανοι, κερδύσια*, *σίλ(λ)υβος*, ὁ (-ον, τό ;) *εἶδος ἀκάνθου, τῆς ὁποίας οἱ βλαστοὶ ἐτρῶγοντο* : ἀβεβ. ἐτυμολ. Πβ. *σίττυρος*.

σίλουρος, ὁ *ποτάμιος ἰχθύς* (> λατ. *silurus* ἀρσ.=ὦς.) : συγγ. τῷ σὺρᾶ, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, οὐρά* (πβ. *σπίουρος*), τὸ πρῶτον μέρος τῆς λέξεως (σίλ-) εἶναι ἀσαφές.

σίληρ, ἡ *δύσοσιμον ἐντομον, ἡ ἐβρομούσα*· βιβλιοφάγος σκώληξ, «σκόρος», *τίληρ*, ἡ *βιβλιοφάγος σκώληξ* (Λουκ.) : ἀβεβ. ἐτυμολ. (οἱ ἐν ἀρχῇ φθόγγοι *σιλ-*, *τιλ-* παριστῶσιν ἀρχικὴν συλλαβὴν *tj- ;).

σίλφιον, τὸ *φυτόν, τοῦ ὁποίου τὸν χυμὸν μεταχειρίζοντο εἰς κατασκευὴν τροφίμων καὶ εἰς τὴν φαρμακευτικὴν, ἀφρικανικὸν φυτόν* : ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ : λατ. *silpe* οὐδ., *laseerficium* (ἐκ τοῦ *lac siferficium*)=γάλα (τ.ξ. τὸ γαλακτώδες ὑγρὸν) τοῦ φυτοῦ σιλφίου, *las(e)er* οὐδ.=ὦς., δάνεια ἐκ τινος ἀφρικ. γλώσσης, ἧτις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῇ ἐπακριβῶς.

σίμβλος, ὁ *κυψέλη μελισσῶν, κόφινος μελισσῶν ἀποθήκη, ταμεῖον*, *σιμβλέω* *θάτω τὰς μελίσσας εἰς κοφίνους (κυψέλας)*, *σιμβλήιος* *ὁ ἐκ τῆς κυψέλης* : μάλλον εἶναι ξένη λ. (λυδ. ;).

σίμος *ὁ ἔχων τὴν ρῖνα σιμὴν (τ.ξ. πεπλατυσμένην), «πλατυσμότης», σκωπτικός· κεκλιμένος πρὸς τὰ ἄνω, ἀνωφερῆς, ἀνηφορικός· κεκαμμένος πρὸς τὰ ἔσω, κοίλος*, *σίμως* *ποιῶ τὴν ρῖνα σιμὴν, «ζαρώνω» τὴν ρῖνα, ἐμπαιζω, περιγελῶ· κάμπτω πρὸς τὰ ἄνω, κυρτώνω* (ἀπο-, ἐπι-σίμως *καθιστῶ τι σιμόν, κάμπτω τι πρὸς τὰ ἔσω, ὀδηγῶ τι κυκλοτερῶς, στρέφω τι ἐκτὸς τῆς γραμμῆς, ἐπιχειρῶ κίνησιν πρὸς τὰ πλάγια διὰ νὰ ἀποφύγω τὴν κατὰ μέτωπον σύγκρουσιν*) : συγγ. τοῖς : ἀγγλοσάξ. *swīpa*=Γαίγγος, σκοτοδίνη, *swīteīlpa*=Γαίγγυν, πάσχειν ἐκ σκοτοδίνης, *ζαλίζεσθαι*· μάλλον συγγ. καὶ τῷ ἀρχ. γερμ. *swīpan*=μαραίνεισθαι, ἀφανίζεσθαι, καταβυθίζεσθαι, καταδύεσθαι· ρ. **smēi*=κάμπτειν, στρέφειν, πβ. *σικχός*, *σῆρός*.

σινᾶπι, -εως, *σινᾶπυ*, -ως, τὸ *ὄ,τι καὶ νῦν, τὸ σινάπι, ἡ «μουστάρδα»*, βλ. *νᾶπυ*.

σινδών, -όνης, ἡ *Ἰνδικὸν λεπτὸν ὄφασμα ἐκ λίνου ἢ βάμβακος* (> νεογερμ. *Zindel*) : ξένη λ. ἀσιατ. (ινδ. ;).

σινίον, τὸ *κόσκιον, κρησάρα*, *σινιδέω* *κοσκινίζω* : μάλλον εἶναι λ. ξένη, ἔνεκα τοῦ ὅτι αὕτη ἀπαντᾷ μόνον εἰς μεταγενεστέρους συγγραφεῖς.

σίνομαι (**sinjōmai*) *βλάπτω, ἀρπάζω, λεηλατῶ*, *σίνος*, τὸ *βλάβη, φθορά, πληγὴ, συμφορὰ, ἀ-σινής* ὁ μὴ ὑποστάς βλάβην, ἀβλαβής*, *σίνις*, -ίδος, ὁ *ὁ κατερημῶνων, καταστροφεὺς*, *σίντης*, ὁ *ὁ ἀρπακτικός, κατασπαράσσων (ἐπιθ. τοῦ λέοντος καὶ λύκου)*, *σιναρός*, *σινθρός* (**sin-ros**) *βλαβερός* : Πβ. **tjī-p-** ἄλλα συγγενῆ ἁλλήλων.

σῆρός, συνηθ. *σῆρός*, ὁ *λάκκος, ἐν ᾧ διατηρεῖται (ἐναποθηκεύεται) ὁ σῆτος, λάκκος, βάθρος ὡς παγίς (διὰ λύκους καὶ ἄλλα ζῶα)* : ἂν ἀρχικῶς ἐσήμαινε *καμπή*, ἵσως τότε εἶναι συγγ. τῷ *σῆμος*.

σίσαρον, τὸ *φυτόν τι ἔχον ἐδάδιμον ρίζαν* (> λατ. *siser*): ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ *σάρι*, τὸ *καρυδάτιόν τι φυτόν*, Ἑβρ. λ. (αἰγυπτ. :).

σίσυρᾶ, **σίσυρνᾶ**, ἢ. **σίσυρος**, ὁ (-ον, τὸ) καὶ **σίσυς**, ὁ (*Ἡσύχ.) *ἐπανωφόριον (ἐπενδύτης) ἐξ αἰγείου τριχῶν, φορούμενον τὴν ἡμέραν καὶ χρησιμεύον ὡς σκέπασμα τὴν νύκτα, ἐνδυμα ἐκ δέρματος*: μᾶλλον εἶναι προελλ.-αἰγ.

σίτος, ὁ, πληθ. **σίτα**, τὰ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ σίτος, τὸ «σιτάρι», τὰ σιτηρά, τροφή παρασκευαζομένη ἐκ σίτου, ἄρτος*, **σίτιον**, τό, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. **σίτια**, τὰ *σίτος, τροφή παρασκευαζομένη ἐκ σίτου, ἄρτος, τροφή, τρόφιμα, ζωοτροφία*, **σίτέω** *παρέχω εἰς τινα τροφήν, τρέφω*, **σίτέομαι** *λαμβάνω τροφήν, τρώω, τρέφομαι*, **σίτίζω** *τρέφω, παχύνω*, **σίτηρός** *ὁ ἀνθρώπων εἰς τὸν σίτον, ἐκ σίτου*: ἄβεβ. ἐτυμολ. (ἐκ τοῦ *φίτος, συγγ. τῷ φῖω *συντριβῶ, μακρῶ τι καλῶς*, πβ. *σιτῶν* :).

σίττη, ἡ *εἶδος δρυκολάπτου ἢ ἀναρριχητικοῦ (ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων) πτηνοῦ* (> λατ. *sitta*): ἄβεβ. ἐτυμολ.

σίτυρος, ὁ *πῆλινον μαγειρικὸν σκεῦος*, **σιττύβη**, ἡ *ἐνδυμα θερμάτινον*, **σίτυβον**, τὸ *τεμάχιον δέρματος*: ἄβεβ. ἐτυμολ. πβ. *σίσυροι* *κροσσοί· λιμάντες· Φώτ. (κατὰ συγκερασμὸν μετὰ τῆς λ. σίλλυρος :).

σιφλός *ἀνέπηρος, χαλός, μύωψ· κοῖλος, κενός, κοιούφιος*, ὁ ἔχων κενὸν τὸν στόμαχον, πειναλός*, **σιφλῶ** *ἀκρωτηριάζω, τραυματίζω, βλάπτω, ἐμβάλλω πινά εἰς δυστυχίαν*, **σίφλος**, ὁ *χλευασμός, θνείδος*: ἐν ἀρχικῶς ἐσθίμηναι *κοῖλος, «κοιούφιος» (ὡς ὁ σωλήν)*, τότε προέρχεται ἐκ τοῦ *iyibh-lo-s (διὰ τὸ τέμα τῆς λ. πβ. *σιφλός*), συγγ. τῷ *σῖφω*; Πβ. ἐπίσης *σιπαλός* *ἀνέπηρος, ἀκρωτηριασμένος, μύωψ* (ἐναλλαγῇ τοῦ p: bh :).

σιφνεύς, -έως, ὁ *ἀσπάλαξ, «τυφλοπόντικας»*: μᾶλλον, ὡς σημαίνειν *ἀνορύσσων (ἀνασκάπτων) ὑπογίους διόδους, σποδὲς κ.τ.τ.*, εἶναι συγγ. τῷ *σῖφω* (ἐσχηματίσθη ὡς τὸ *ποιμνή* παρὰ τῷ *ποιμήν*).

σῖφω, -ωνες, ὁ *ἀναρροφητικὸς σωλήν, κεκαμμένος σωλήν, δι' οὗ ἐξήγον οἶνον ἀπὸ ἐνὸς δοχείου εἰς ἄλλο, πυροσβεστικὴ μηχανή (ἀντλία), ἀσπὺς οἶνου* (> λατ. *siphō*), **σῖφωρίζω** *ἀντλῶ ἐκ τοῦ πίθου οἶνον διὰ σῖφωρος· πβ. *σιφνός* *κενός* καὶ *σιφνεύς* *κενοί· Ἡσύχ.: ΙΕ *iyibh-, ἰσως συγγ. τῷ λατ. *iibia* θηλ. = τὸ *κνημαῖον ὁστοῦν* εὐθεῖα σῦριγγ, αὐλός. Πβ. *σιφλός*, *σιφνεύς*.

σιωπή, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, *σιωπή*, *σιγή*, ἡσυχία*, **σιωπέω** *ὅ,τι καὶ νῦν, *σιωπῶ*, εἶμαι *σιωπηλός*· μτρ. *τηρῶ* τι ἐν σιγῇ, *τηρῶ* τι μυστικόν, ἀποσιωπῶ· πβ. *σιωπ-* ἐν τοῖς: *διασιωπῶσθαι, σεσιωπῶμενον* (Πίνδ.), *εὐσιωπία* *ἡσυχία· Ἡσύχ.: ἐν ἀρχικῶς ἦτο *σφι-σφωπ- καὶ *σφωπ-, ἰσως τότε εἶναι ἡ ἐκτετ. β. τοῦ *σφι-p- = καταλείπειν, «χαλαρώνειν», ἐν τοῖς: γοτθ. *sweiban* = παύειν, «χαλαρώνειν», ἀρχ. γερμ. *giswifizen* = ἀποσιωπῶσθαι, ἀφωνον γίνεσθαι, νεογερμ. *beschwichigen* = παρηγορεῖν, καθησυχάζειν, καταπραύνειν· πβ. *μεσσαπ. σίτα* *σιώπα· Ἡσύχ. καὶ ρ. *σφι-g-, βλ. *σίγη*.

σκάζω (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *χωλαίνω, «εκουσιώνω»*: ΙΕ *skag-jō, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *kṣājeti* = χωλαίνει, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *skakke* = λοξός, πλάγιος, χαλός, ἀρχ. γερμ. *hinkan* (νεογερμ. *hinken* = χωλαίνειν).

σκαϊδός *ἀριστερός· θυτικὸς· δυσμενής, δυσολώνος· ἀριστερόχειρ, δυσκίνητος, ἀδέξιος*: ἐκ τοῦ *σκαϊφός = λατ. *caevus* = ἀριστερός (-γο- ἐκίθ., πβ. *λαϊδός*

= λατ. *laevus*), σκαϊότης, -ητος, ἡ *ἀριστεροχειρία, ἀλεξιότης* = λατ. *scavenitās* (= ὥσ.). IE **sqǵirow* (ὡς περαιτέρω συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *skelfir* = λοξός, πλάγιος, νεογερμ. *schief* = ὥσ. (**sqǵi-*: **sqǵi-* πβ. σκιμβός).

σκαίρω (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *σκιρτῶ, πηδῶ, χορεύω*, σκάρος, τὸ, σκαρβμός, ὁ *πῆδημα, σκίρτημα* (πβ. καρθμοὶ *κινήσεις* 'Ἡσύχ.)· σκάρος, ὁ *θαλάσσιος ἰχθύς (κυρ. ὁ σκιρτῶν)*· σκαρεῖς, -ίδος, ἡ *εἰδος ἐλμίνθων* 'Ἡσύχ. (= ἀσκαρεῖς, βλ. ἀσκαρίζω), μεταπτ. β. σκιρτάω *δ,τι καὶ νῦν, σκιρτῶ, πηδῶ, ἀναπηδῶ*: συγγ. τῷ κόρδαξ, ρ. *(s)qer- = πηδᾶν διὰ τὴν σημ. τοῦ σκάρος, σκαρεῖς (ἀσκαρεῖς) πβ. ἀγγλοσαξ. *scere-scete* = ἀκρίς, λιθ. *skėrys* = ὥσ.

σκαληνός *κυφός, λοξός, κυρτός, στρεβλός, ἀνσος*, βλ. σκέλος.

σκάλλω (**sqǵ-jō*) *ἀνακινῶ, σκαλίζω, σκάπτω*, σκαλῖς, -ίδος, ἡ *σκαπᾶνη, δικέλλα*, σκαλεύς, -έως, ὁ *ὁ σκαλίζων, σκάπτων*, σκαλεύς *σκαλίζω*, σκάλευθρον, τὸ *ὄργανον, δι' οὗ ἀνασκαλεύει (ἀνακινεῖ) τις τὸ πῦρ*, σκαλμός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ σκαλμός, πάσσαλος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προσηρμόζετο ἡ κώπη διὰ τοῦ τραπωτῆρος (τ.ἐ. λωρίου), *σκαρμός* (δὲ ἰδέ): συγγ. τοῖς: ἀρμ. *reium* = σχίζω (**sk-*), δελ' *em* = σχίζω, κατακόπτω, χεττ. *iskallē(i)* = θραύειν, κατασυντρίβειν, ἀλβ. *hal's* = τὸ λείπειν, ἡ πιτυρίς, ἀκάνθα ἰχθύος (κῦραρονόκακαλον), λεπτὴ σχίζα (**sqoljā* = γοτθ. *skalja* = ἡ πλίνθος, ὁ κέραμος), λατ. *siliqua* θηλ. = τὸ κέλυφος (κτώφλιον) τῶν ὀσπρίων (κατ' ἄνομο, ἐκ τοῦ **scil-*), *silex*, -icis ἀρσ. = χάλιξ, *χαλίκαι* (**scilic-*), μων. ἱρλ. *scáilim* = ἀφίνω τι ἐλευθέρον, ἀπολύω, διασπείρω, διασκορπίζω, *scailt* = σχίσμα, ρωγμὴ, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *skilja* = χωρίζειν, ἀποχωρίζειν, γοτθ. *skilja* = κρεοπώλης, ἀρχ. γερμ. *scala* = τὸ κέλυφος, ὁ λοβός, *scāla* = πλατὺ ποτήριον, φιάλη (νεογερμ. *Schale* = κέλυφος, φιάλη), ἀρχ. γερμ. *scolla* (νεογερμ. *Scholle*) = βῶλος γῆς κ.τ.λ., λιθ. *skeliū* = σχίζω· ἀνευ τοῦ σ-: καλεῖς *ἀξίνη* 'Ἡσύχ., *δικέλλα*, ἡ *σκαπᾶνη ἔχουσα δύο ὀδόντας (χηλὰς), δικέλλα* (δὲ ἰδέ), κόλος *κολοβός, ἡκρωτηριασμένος* (δὲ ἰδέ) ρ. *(s)qel- = κόπτειν, βλ. σκαλμός, σκάλωψ (σκόλωψ), σκολόντω, σκύλλω, σκῶλος, σχαλῖς.

σκαλμός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, σκαλμός, πάσσαλος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προσηρμόζετο ἡ κώπη διὰ τοῦ τραπωτῆρος (τ.ἐ. λωρίου), *σκαρμός*: IE **sqǵ-mo-*, συγγ. τοῖς: θρακ. *σκόλμη*, ἡ *Ξίφος, μάχαιρα* (**sqol-mā* = ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *skalm* θηλ. = βραχὺ ξίφος, ξιφίδιον, μάχαιρα), ἀρχ. γερμ. *scalim* = πλοῖον, λιθ. *kālpas* = ὁ κορμός (τὸ πρέμνον) δένδρου, ρωσ. *sklps* = ἡ λέμβος, κερκίς (*σκαῖττα)· πβ. χεττ. *kalmis* = σχίζαι (ξηρὰ ξύλα), διὰ τῶν ὁποίων ἀνάπτομεν πῦρ.

σκάλωψ, -σπος, ὁ *ὁ ἀσπάλαξ, «τυφλοπόντικας» (κυρ. ὁ σκαλίζων, σκάπτων)*, σκόλωψ, -σπος, ὁ *πᾶν σῶμα ἐπιμνησας, εἰς δεξιὰ ἀπολῆγον, πάσσαλος, σκαλούκιον*: συγγ. τοῖς: λατ. *scalpō* = ξίω, ξύνω, ἐπιχαράσσω, σμιλεύω, *scalpō* (ἀρχικῶς ἐν συνθέσει ἐκ τοῦ *scalpō*) = κατακόπτω, κερματίζω, γλύφω, σμιλεύω, ἀρχ. γερμ. *scelifa* = τεμάχιον ξύλου, τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα ἀφηρέθησαν (νεογερμ. διαλ. *schelfe*), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *scēlf* = θρανίον, τράπεζα, λιθ. *sklempriū*, *sklempri* = ἀποξύνειν, στυλβάνειν· ἀνευ τοῦ σ- ἀρχ. γερμ. καὶ νεογερμ. *halb* = ἡμισὺς (κυρ. διηρημένος) ρ. *(s)qel(e)-p- ἐπαικτετ. τύπος τοῦ *(s)qel-, βλ. σκάλλω.

σκαμβός *κυρτός, κακαμμένος, στραβός, «στρεβλός, στραβοπόδης»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. camm=κυρτός (gall. τοπων. Cambo-dūnam), σουηδ. skumpa=χαλαίνειν, ekimpra=σπαρτῶν, πηδῶν (πβ. ἐπίσης ἑλλ. κύρ. ὄν. Σκόμβος, ἂν προέρχεται ἐκ τοῦ *σκέμβω *χαλαίνω). ρ. *(s)kamb- (*skemb-)=κυρτοῦν, κάμπτειν.

σκαμμωνία, ἡ *εἶδος βοτάνης, ἐκ τῶν ριζῶν τῆς ὁποίας παρεσκευάζετο φάρμακον καθαρτικόν, βλ. κόμψιν.

σκανδάλιστρον, τὸ *τὸ κακαμμένον ξύλον τῆς παγίδος, ἐφ' οὗ τίθεται τὸ δόλωμα καὶ τὸ ὁποῖον, μόλις ἠγγιζέτο ὑπὸ τοῦ ζώου, ἀντινέσσεται καὶ ἐκλείει τὴν παγίδα (κυρ. τὸ ἐκσπενδονιζόμενον), σκάνδαλον, τὸ *βρόχος, παγίς· σκάνδαλον, πρόσκομμα, πειρασμός (> λατ. scandalum): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. skādati=ἐξοργώνει, «φουσκώνει», πηδῶ, ἀναπηδῶ, λατ. scandō, -ere=ἀναβαίνω, scēla (*scand-slē) θηλ.=κλίμαξ, «σκάλα», μιν. ἱρλ. πρκ. seiscailnd=αὐτὸς ἐπήδησε, ἔνεστ. sceppim=πηδῶ, κυμβρ. cy-chwynnu=ἀνέρχεσθαι, ἐκινεῖν (καλτ. -e- ὕστερογ. ;). ρ. *scand- =ἐκσπενδονίζεσθαι.

σκαπέρδα, ἡ *παυγίδιον (παιδιά) τῶν νεανίων ἐν τοῖς Διονυσίοις (ἤτοι εἰς τὸ ἄνω μέρος ὁρθίως τοποθετημένου πασσάλου κατεσκευάζετο ὁπή, διὰ τῆς ὁποίας διήρχετο σχοινίον, δύο δὲ νεανίαι [ἐκπύρηνον κρατοῦντες τὰ ἄκρα καὶ] ἔχοντες τὰ νῶτα ἀμοιβαίως ὁτραμμένα πρὸς τοὺς ἀντιπάλους προσεκθύνον νὰ ἔλθουν ἀλλήλους πρὸς τὸ ὕψος τοῦ πασσάλου), σκαπερδέω *πειράζω, σκώπτω, χλευάζω: ἂν ἡ λ. σκαπέρδα ἀρχικῶς ἐσήμαινε *σχοινίον κ.τ.τ., τὸ σκαπερδέω εἶναι παράγωγον (πβ. διασπῆραι, νεογερμ. durch-, auf-ziehen).

σκάπτω (*σκαπ-jai) *ὁ,τι καὶ νῦν, σκάπτω, σκαλίζω, σκαπάνη, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, σκαπάνη, «τσίπα», θυτ. ἑλλ. σκάπτος, ὅμ., ἱων. κάπτος, ἡ *τάφος, τάφος, βέθος, λέκακος, σκαπαεύς, -έως, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν σκαπανεύς, σκαφεύς (πβ. κύρ. ὄν. Καπανεύς): συγγ. τοῖς: νεοπερσ. kēfāš=σκάπτει, ἄλβ. ker=πελεκῶ λίθους, λατ. carv=κάπναι, ἐκτομίας ἀλέκτωρ, «καπόναι» (κυρ. κολοβός, περιτετηγμένος, εὐνοχησιμένος), carulō, concipulō, -ite=κόπτω εἰς μικρὰ τεμάχια, scarulae θηλ.=ῥινοπλάττ, ὥμος (κυρ. τὸ πτύον, «φτυάρι»), ἀρχ. γερμ. hammoē, hamal (νεογερμ. Hammel=ὁ εὐνοχησθεὶς κριὸς)=ἀνάπνους, κολοβός, λιθ. karoti=κόπτειν εἰς μικρὰ τεμάχια, kēras=τάφος, karlys=σκαπάνη. ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. korati=σκάπτειν κ.τ.λ.—Αἱ λ.: παθ. ἀόρ. ἐσκάφην, σκάφος, τὸ *ἐργαλεῖον σκαφῆς, σκαπάνη· ἡ κοιλία πλοίου, τὸ πλοῖον, σκάφη, ἡ, σκαφίς, -ίδος, ἡ, σκάφισον, τὸ *τὸ «σκαφίδι», ἡ σκάφη· ληκάνη, μικρὸς κάδος, κατα-σκαφή, ἡ *καταστροφή· τάφος, σκαφεύς, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, σκαφεύς, σκάπτων, σκαφεῖον, τὸ *τὸ ἐργαλεῖον πρὸς σκαφῆν, ἡ σκαπάνη· λέκάνη, σκαφετός (-ητ-), ὁ *τάφος, σκάφαλος *ἀντλητήρ (*Ἡσυχ.) εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουν τὸ φ ἀναλογικῶς πρὸς τὸ θάπτω, ἐτάφην, τάφος κ.τ.λ. (δυσκόλως εἶναι δυνατόν, ὡς προελθόντα ἐκ τοῦ *sqāh-, *sqobh-, νὰ θεωρηθοῦν συγγ. τοῖς: λατ. scabō=ἔξω, ξύνω scobis=ρίνισμα, ξύσμα, ἀρχ. γερμ. scaban, νεογερμ. schaben=ἔξεν, ξύνειν) ρ. *(s)qāp-, *(s)qēp-, *(s)qōp-—κόπτειν, σκάπτειν, ξύνειν, ἐκκετεῖ. τύποι τοῦ *seq-, *seq-—κόπτειν πβ. κόπτω, σκέπαρος, σκήπτρον.

σκαριφάομαι καὶ σκαριφάω *ξύνω, ἐπιχαράσσω, ἐγχαράσσω, πράττω τι ἐπιπολαιῶς, σκάραρος, ὁ *γραφίς (κουνάριον) πρὸς ἐγχαράξιν ἱχθυογράφη-

μα, σχεδίων*, σκαφεῖσμός, ὁ *ἐπιτολαία ἐγγράφαις* φλυαρία*: συγγ. τῷ λατ. *scribō*, -ere=σκαλίζω, χαράσσω διὰ τῆς γραφίδος, σχεδιάζω, γράφω (> ἀρχ. ἱρλ. *scribaim*=γράφω, ἀρχ. γερμ. *scriban*, νεογερμ. *schreiben*=γράφειν): πβ. ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *hrifa*=ξέειν, σκαλίζειν (IE *-bh- ἢ *-p-), λεττ. *skriptāt*=ξύνειν, ἐπιχαράσσειν, γράφειν κακῶς, ἐγγράφειν (IE *-p-): ρ. **sqeribh*: (*[s]qerip-) ἔπικτετε. τύπος τοῦ **sqer*- (βλ. *καίρω*).

σκάφη, ἡ. **σκαφίς**, -ίδος, ἡ *τὸ σκαφιθεῖν, λεκάνη κ.τ.λ.*, βλ. *σκάπτω*.

σκαδάννυμι, μέλλ. **σκαδάσω**, ἀττ. **σκαδῶ**, ἀόρ. **ἐσκάδασα**, παθ. **ἐσκαδάσθην** (ἐπίσης ἄνευ τοῦ σ- **ἐκέδασα**, **κέδμα** κ.τ.λ.) *καταθραύω, κατακόπτω, σκορπίζω, διασκορπίζω, διασπείρω*, μεταπτ. β. (πβ. *πίττημι*: *πετάννυμι* κ.τ.λ.) **σκόδνημι** *(δια)σκορπίζω*, μέσ. **σκόδνημαι**, **κίδνημαι** *σκορπίζομαι, διασπ. ρπίζομαι*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. *keri*=σχίζω, **τεμάχιον** ἐσχισμένου ξύλου (**sqhedri*-), ἀλβ. *iesan*, *iesaj*=σχίζω, **κατασχίζω**, ἀροτριῶ (**sqed-njō*), ἀγγλοσαξ. *scaterian*=διασκορπίζειν (ἀγγλ. *scatter*=ώσ., *shatter*=καταθραύειν), λεττ. *skedžeti*=μικρὸν ἀποκεκομμένον τεμάχιον ξύλου, λιθ. *kedėti*=διαρρηγνύεσθαι, ρωσ. *skedtyj*=ἐλευθέριος, γενναϊδωρός (κυρ. **καταθραύων**, **κατασπαταλῶν**), ἱσως καὶ ἀρχ. ἱνδ. *skadhātē* (Dhātup.)=σχίζει (**sqhed-* ἢ **sqhṛd-*) ρ. *(s)q(h)ed-=κατασχίζειν, πβ. **sq(h)eid-* (βλ. *σχίζω*).

σκαθρός *καλῶς προσηρμοσμένος, συνεσφιγμένος, στενός, ἀκριβής, ἐπιμελής*, βλ. *έχω*.

σκέλλω (μέλλ. **σκαλῶ**, ἀόρ. **ἐσκληα**) μεβτ. *Ξηραίνω, ἀποξηραίνω, «στεγνώνω»*: ἀμτβ. (ἀόρ. *ξσκλην*, πρκ. *ξσκληκα*) *Ξηραίνομαι, ἀποξηραίνομαι, εἶμαι κατὰ ξηρος, στεγνός*, **σκαλετός** *ἀπεξηραμμένος, κατὰ ξηρος*, ὡς οὐς. **σκαλετός**, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ σκαλετός*, ὡς οὐδ. **σκαλετόν** (ένν. σῶμα), τὸ *τὸ ἀπεξηραμμένον σῶμα, τεταριχυμένον σῶμα, ἡ ἡμούμια*, **σκληρός** *Ξηρός, κατὰ ξηρος, σκληρός, τραχύς, θαμπετός, ἀλύγιστος*, **σκαλιφρός** *ἀπεξηραμμένος, κατὰ ξηρος, κάπισχνος*, **σκληφρός** *ισχνός, λεπτός, ἐλαφρός*, **σκαλιής** *ὁ ἄνευ δυνάμεως δι' ἀντίστασιν, καταβεβλημένος ἀδύναμις, ἀκατάπαυστος* (ὁ ἰδέ), **περι-σκαλής** *λίαν ξηρός, σκληρός, τραχύς, ξηρός καὶ εὐθραυστος, σκληροτράχηλος, ἰσχυρογνώμων*, **περισκέλεια**, ἡ *ἰσχυρογνωμοσύνη*: συγγ. τοῖς: σουηδ. *skäll*=ισχνός, λεπτός, ἀηδής, ἀνούσιος, μόν. γερμ. *schal*=θολός, ἀσφαλής (νεογερμ. *schal*=ἔωλος, ἐμπαγιάτικος): ἄνευ τοῦ σ-: μόν. γερμ. *heil*=ἀδύνατος, ἀσθενής, ὅλλ. *haal*=ξηρός, λεττ. *kāle*=ισχνός, *kālistu*, *kālist*=καταξηραίνεσθαι: ρ. *(s)qel-=ἀποξηραίνειν.

σκέλος, -εος, -ους, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, σκέλος, ἑκαστον ἐκ τῶν δύο κάτω ἀκρων*, **σκαλός**, -ίδος, ἡ *ὁ ὀπίσθιος πούς, τὸ ὀπίσθιον σκέλος, τὰ πλευρὰ ζώων, ἐπιμήκη τεμάχια κρεάτων (ἀττ. *σχελός*)*, **σκαλλός** *ὁ ἔχων τὰ σκέλη στρεβλά, «στραβοπόδη»* ('Ἡσύχ.), **σκολός** *κυρτός, κεκαμμένος, «στραβός» ψευδής, διεστραμμένος, ἄδικος, κακοήθης*, **σκαληνός** *κυφός, λοξός κυρτός*, **σκόληξ**, -ηρος, ὁ *τὸ «σκούληκ», ὁ σκόληξ* (ὁ ἰδέ): **σκέλος** κατὰ τὸν τύπον=λατ. *scelus*, -eris=κακοήθεια, κακότης, κακούργημα, ἀνοσιούργημα, ἀρχ. γερμ. *scēlah*, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *skjalgr*=λοξός (νεογερμ. *schel*=εἰσλήθωρος, *στραβός*): ρ. **sqel*=κλίνειν, κάμπτειν ἄνευ τοῦ σ- βλ. *κυλός*, *κῶλον* (μετὰ πλειόνων).

σκέπαρνος, ὁ, **σκέπαρνον**, τὸ *τὸ «σκεπάρν»*, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ξυλουργὸς πελεκᾷ ἐξομαλίζων τὸ ξύλον, **σκέπαρνον***: ἐκ τοῦ *σκεπ-αρνος*, συγγ. τοῖς: ρωσ. *škerát*=σχιζειν, ἀρχ. γερμ. *hamptēr, skamptēr*=ἡκρωτηριασμένος, ἀνέπηρος, ἀσθενής (**karp-*, **skarp-mōs*), *hamal*=κολοβὸς (νεογερμ. *Hammei*=ὁ ἐκτομίας κριός)· ρ. *(s)qer=κόπτειν, βλ. **σκάπτω**, **σκόπελος**, πβ. **κόπτω** (δυσκόλως εἶναι δυνατόν νὰ προήλθε τοῦτο κατὰ μετέθεσιν ἐκ τοῦ *σκέρε-ανος, συγγ. τῷ 1 **καρπός**, ὁ *ὄ,τι καὶ νῦν, **καρπός**)*. Πβ. **σκόπελος**.

σκέπαρς, -ας, τὸ *σκέπαρσιν*, **κάλυμμα**, **σκέπη***, ἰων., ἀττ. **σκέπη**, ἡ *σκέπαρσιν*, **κάλυμμα**, ὑπεράσπισις, προστασία, προφύλαξις*, ὁμ. **σκεπάω**, ἀττ. **σκεπάω** *καλύπτω, **σκεπάζω**, προστατεύω, προφυλάσσω, συγκαλύπτω*, **σκέπω**=ὦσ., ὁμ. **περί-σκεπος** *ἐ καλυπτόμενος πέριξ, πανταχόθεν φυλασσόμενος*: ἰσως συγγ. τοῖς: λιθ. *kerūgē*=πίλος, ρωσ. *šerēs*=καλύπτρα, κεφαλῶδες μέρος· ρ. *(s)qer=καλύπτειν, **σκεπάζειν**.

σκέπτομαι *βλέπω ὁλόγυρα, παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς, κατασκοπεύω, παρατηρῶ διὰ τοῦ νοῦ, ἐξετάζω, σκέπτομαι*, **σκοπός**, ὁ, ἡ *ὁ παρατηρῶν, κατασκοπεύων, κατάσκοπος, ἀγρύπνως ἐπιτηρῶν τι, ἀγρυπνὸς φύλαξ, φρουρός, σκοπός*, **σκοπός**, ὁ *ὄ,τι καὶ νῦν, σκοπός, ἀντικείμενον ἐνεργείας, στόχος*, **σκοπέω** *παρατηρῶ, θεωρῶ, ἐρευνῶ, ἐξετάζω*, **σκοπή**, ἡ, **σκοπιὰ** (ἰων. -ή), ἡ *κατασκοπεύσις, σκοπιὰ, τόπος ὑψηλός, ἐξ οὗ δύναται τις νὰ παρατηρῇ ἢ νὰ κατασκοπεύῃ*, **σκοπιάζω** *κατασκοπεύω ἀπὸ σκοπιᾶς, καταπτεύω, ἀνιχνεύω τι μετὰ προσοχῆς, παρατηρῶ, ἐξετάζω*, **σκέψις**, -εως, ἡ *παρατήρησις διὰ τῶν αἰσθήσεων, λογισμός, στοχασμός, σκέψις, ἐξέτασις*, **σκέμμα** (*σκεπ-μα), τὸ *ἀντικείμενον σκέψεως, ζήτημα, σκέψις*: ἐκ τοῦ *σπεκ-ομαι (σκεπ- κατὰ μετέθεσιν ἐκ τοῦ *σπεκ-)=λατ. *speciō*, -ere=θεῶμαι, βλέπω, ἀρχ. ἰνδ. *pśyati*=βλέπει (μτχ. πρι. *spṛāh*=λατ. *specius*· *spṛā* [=κατάσκοπος]=λατ. *au-*, *hau-spek*)· πβ. ἀρχ. ἰνδ. *spṛāsi* (Dhātup.)=βλέπει, ἀρχ. γερμ. *speha* θηλ.=κατασκοπεύσις, ἔρευνα, *spehōn*, νεογερμ. *spähen*=κατασκοπεύειν, κατοπτρεύειν, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *spā*=προφητεία, χρησμός, ἀρχ. γερμ. *spēhi*=νοήμων, ἔξυπνος, ἐπιδέξιος· ρ. *spek-=-κατοπτρεύειν, κατασκοπεύειν (διαρκ., ἀρχικῶς μόνον ἐν τῷ θ. τοῦ ἐνεστώτος).

σκερβόλλω *κακολογῶ, μεταχειρίζομαι ὕβρεις χυδαίας*, βλ. **κέρτομος**.

σκεύος, -ους, τὸ (κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. **σκεύη**, τὰ) *ἀγγεῖον ἢ ἐργαλεῖον παντὸς εἶδους· ἐν τῷ πληθ. **σκεύη**, **ἐπιπλα**, ἐργαλεῖα παντὸς εἶδους, ἀποσκευαί*, **σκευή**, ἡ *παρασκευή, ἐτοιμασία, ἱματισμός, ἐνδυμασία, τρόπος τοῦ ἐνδύεσθαι*, **σκευίζω** *παρασκευάζω, ἐτοιμάζω, μαγειρεύω· ἐνδύω, στολίζω· ὀπλιζῶ, ἐφοδιάζω, χορηγῶ μέσ. παρασκευάζω δι' ἐμαυτὸν, μηχανεύομαι, ἐπινοῶ*: μέλλον συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *hœyia*, ἀγγλοσαξ. *hægan*=ἐκτελεῖν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *prēkatiti*=κοσμεῖν, στολίζεν· ρ. *(s)qeu-παρασκευάζειν.

σκηνή, θωρ. **σκῆνᾱ**, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, **σκηνή**, «τέντα», παράπηγμα· **σκηνή** θεάτρου, **Ξυλίνη σκηνή** (ἢ παράπηγμα) χρησιμοποιοιμένη ὡς θέατρον, **σκηνή**, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔδρων οἱ ὑποκριταί* (> λατ. *scenae*), **σκηνέω** *εἶμαι ἢ κατοικῶ ἐν σκηνῇ*, **σκήνος**, θωρ. **σκῆνος**, -ους, τὸ *σκηνή, «τέντα»· σῶμα τοῦ ἀνθρώπου (ὡς κατοικία τῆς ψυχῆς)*, **σκήσθ** *ὁ τινες μὲν ψυχὴν, τινὲς δὲ φάλακρον· Ἡσούχ. (τ.ἔ. ἡ θήκη ἢ τὸ βομβύκιον [περίβλημα] τοῦ λεπι-

δοπτέρου ἐντόμου [τῆς ψυχῆς], εἶτα αὐτὴ ἡ «ψυχὴ»· σκάνορ, τὸ «σῶμα»· σκαῖός «σκιερός» (*skai-jos ἢ *skai-mos, πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. sēpa = σκαῖά, ἐκ τοῦ *skai-nis;): σκαῖσά ἐκ τοῦ ΙΕ *skā(i)- ἐν τῷ ἀρχ. ινδ. chāyā θηλ. = λάμψις, ἀκτινοβολία, σκαῖά κ.τ.λ., βλ. σκαῖά.

σκήπτρον, τὸ «ράβδος, βακτηρία, βασιλικὴ ἐξουσία», βωρ. (Πίνδ.) σκάπτρον (=ἰων. σκήπτρον ἐν τοῖς: σκηπτοεχὺς «ὁ φέρον [κρατῶν] σκήπτρον», σκηπτο-βασιλεὺς «ὁ ἐπὶ τοῦ σκήπτρου καθήμενος [στηριζόμενος]», σκάπτος «κλέδας» Ἡσυχ., σκηπάδιον (βωρ. σκαπ- Ἡσυχ.)· «ράβδος, σκήπτρον» (ὕποκορ. τοῦ σκηπάδι, ἡ=ὥσ.)· ὅμ. σκήπτω «στηρίζω, ὑποστηρίζω, πάλω μετὰ δυνάμεως, ἐκτοξεύω» ἀμτβ. ἐπιπύπτω, προσπύπτω, ὕμω· μέσ. καὶ παθ. στηρίζομαι, ἐμπιστεύομαι εἰς τινα· δυσχυρίζομαι, προσποιοῦμαι, σκηπτάς, ὁ «ὁ αἰφνιδίως καὶ βιαίως ἐνσκήπτων θυελλώδης ἄνεμος, κεραυνός, ἡ αἰφνιδίως ἐνσκήπτουσα συμφορὰ»: φηγγ. τοῖς: λατ. scēpus ἀρσ. = στέλεχος, μίσχος, καυλός, κερμός· εκόρα θηλ. = κλών, κλέδος, εκορίθ, ὅπλις ἀρσ. = τὸ στέλεχος τοῦ δασπαρέου, λαττ. sk'ēra ἀρσ. = δόρυ, δρόντιον, δλβ. tēpe = κέντρον, κεντρίω, διακνθι (*ker-), ἀρχ. γερμ. akaft, νεογερμ. schaft = τὸ στέλεχος τοῦ δόρατος, δόρυ, ἡ λόγχη· ρ. *(s)qār-, *(s)qēr-, *(s)qār- (βλ. κόπτω, σκάπτω)· πβ. *skēip-, βλ. σκῆπτω.

σκηρίπτω «στηρίζω, στερεώνω» μέσ. (Ὀδ. λ 593, ρ 196) στηρίζω ἐμαυτόν, στηρίζομαι, ἐρείδομαι: ἰσως κατ' ἀνομα. ἐκ τοῦ *στηρίπτω (τ-τ > κ-τ), συγγ. τῷ στηρίζω «δ,τι καὶ νῦν, σκῆριζω».

σκαῖά, ἡ «δ,τι καὶ νῦν, σκαῖά, ἡσυχία», σκιερός, σκιαρός, ὅμ. σκαῖεῖς «σκιερός, σίσκιος, σκοτεινός», σκιάω, σκαῖζω «ρίπτω σκιάν, ἐπισκαῖζω, σκαπάζω»: ἐκ τοῦ *skij-ā, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. chāyā θηλ. = λάμψις, ἀκτινοβολία, σκαῖά, δλβ. hē = σκαῖά (*skējā), γωσκ. hōpa = σκαῖά (*skā(i)n-;): πβ. ἀρχ. γερμ. skēmo = λάμψις, ἀκτινοβολία, μον. γερμ. scheme = σκαῖά (νεογερμ. Schein = φάντασμα, σκαῖά), γοτθ. skēinan = φέγγειν, φωτίζειν, λάμπειν (νεογερμ. scheinen = φέγγειν, φαίνεται), skēins = διαυγής, σαφής, λαττ. skjs = σκαῖά, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. skst = σκαῖά, sijati, sijati = λάμπειν, φέγγειν ρ. *skā(i)-, *skai-, *skī- = ἀμυδρῶς φέγγειν, σκαῖά (ὡς ἀπαύγασμα, ἀνταύγεια). Πβ. σκηνή, σκίρυρος, σκίγορ.

σκιδάφῃ, ἡ «ἀλώπηξ», βλ. κίβδος.

σκιδναμαι «σκορπίζομαι, διασκορπίζομαι», βλ. σκεδάννμι.

σκίλλα, ἡ «τὸ «σκαλλοκρόμμυον» (> λατ. scilla, squilla): δβεβ. ἐτυμολ.

σκιμβλίζω «κυτῶ τινα ἀπαφρῶς εἰς τὴν κρύτην, «πρασινώτω, μουτζώνω», μεταχειρίζομαι τινα ὕβριστικῶς, ἐμπαιζώ», σκινθαρίζω (Ἡσυχ.), σκινθαρίζω (Πολυδ.) = ὥσ, δβεβ. ἐτυμολ.

σκιμβός «χλωρός, οὐκ αἰζών», σκιμβάζω «χλωαίνω, οὐκ αἰζώ», κινμβάζει «στραγγύεται» Ἡσυχ. (ἐπίσης κινμβάζω κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ οὐκ αἰζών Φεύτ.)· πβ. σκίφαι «οὐκ αἰζει». Ἀχαιοί· Ἡσυχ.: συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκινβ.-ισλ. skēif = πλάγιος, λοξός, λαττ. sk'ib = ὥσ. (*skēibhos)· πβ. μον. γερμ., νεογερμ. schief = πλάγιος, λοξός (*skēibros;). ΙΕ *skī-m-b(h)- παρὰ τῷ *skēibh-.

σκίμπους, -οδος, ὁ «σκιμνὸς διπλωτόν, εἶδος χαμηλοῦ καὶ ἀναπνευστικοῦ κρεβάτου (φορέου) χρησιμοποιοιμένου κατὰ τὴν μεταφορὰν ἀσθενῶν», σκίμπω (καὶ σκίμπτω) «προσαρμόζω, ἐμπαιζώ, ἐμπήγγω», βλ. σκῆπτω.

- σκίναξ**, -ακος *διαφρός, εὐκίνητος, ταχύς· ὡς οὖσ. σκίναξ, ὁ *ὁ λαγῶδς, λαγός· ἀβεβ. ἔτυμολ.
- σκινδάλαμος**, ἄττ. **σχιנדάλαμος**, ὁ *ἐσχισμένον τεμάχιον ξύλου, λεπτή σχίζα, ξυλάριον, βλ. **σχίζω**.
- σκινδαυφός**, ὁ *ἐγχορδον ὄργανον μετ' ἀκανθοειδῶν προσθηκῶν (προσαρτημάτων), μουσικὸν ὄργανον ἔχον τέσσαρες χορδάς· ἀκανθοειδὲς φυτόν· ἀβεβ. ἔτυμολ.
- σκινθός**, ὁ *ὁ δύτης, καλυμβητής· συγγ. τῷ λιθ. *akentū, skendaū, akenti* = καταδύεσθαι, βυθίζεσθαι, πνίγεσθαι· ρ. **skendh-*.
- σκίουρος**, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, σκίουρος· ἐκ τοῦ σκιᾶ + οὐρά, κυρ. σημαίνει *ὁ διὰ τῆς οὐρᾶς κέμων (ρίπτων) εἰς αὐτὸν σκιά·.
- σκίπτων**, -ωνος, ὁ *ράβδος, βακτηρία (κυρ. ἀπεσχισμένος [ἀποκεκομμένος] κλάδος), **σκιμπος** καὶ **σκιμπω** *προσαρμόζω, ἐμπιζῶ, ἐμπήγω, ἄττ. **σκιμπος**, -ποδος, ὁ *σκαμνία διπλωτόν, εἶδος χαμηλοῦ καὶ ἀναπαυτικοῦ κρεβάτου (φορείου) χρησιμοποιουμένου κατὰ τὴν μεταφορὰν ἀσθενῶν (*σκιμπε-πους), μεταπτ. τύπος σκυῖπος, ὁ *ἡ ἐξοχή τῶν ξύλων ἐφ' ὧν εἰσιν οἱ κέρατοι· Ἡσύχ.: συγγ. τοῖς· λατ. *scīptō, -ōnis* ἀρσ. = ράβδος, ἀρχ. γερμ. *scīnato* = σχίζω ξύλου ἢ λίθου (γεογερμ. *Schiefer* = σχιστόλιθος, πλῆξ ἐκ σχιστολίθου), *scība*, γεογερμ. *Scheibe* = πλάξ, δίσκος· ρ. **skēip-* (προσέτι **skēip-*, **skēp-*, βλ. **σκηπτρον**)· πβ. **skēip-* ἐν τοῖς· λατ. *cippus* ἀρσ. = πάσσαλος προχώματος, κίων ἀπολήγων εἰς αἰχμηρὸν ἄκρον, ἀλβ. *ther* = αἰχμηρὸς βράχος.
- σκίρον**, τὸ *λευκὸν ἀλεξήλιον (ἀμπρέλλα· ἥλιου), τὸ ὅποσον ἐκράτουν αἱ λέραι τῆς Ἀθηνᾶς· συγγ. τῷ σκιᾶ (ὁ ἰδὲ· πβ. τὸ κατὰ τὸν τύπον ὅμοιον γοτθ. *skēits* = διαυγής, σαφής).
- σκίρος (σκίρρος)**, ὁ *ὁ γύφος, ἡ μαρμαρακονία· μάλλον εἶναι λ. ζήτη.
- σκιρρός** *σκληρός, ἀπεσχισημένος, **σκίρρος**, ὁ, **σκιρρῶ**, **σκίρῶ**, ἡ *ἀποσκληρυνσις, σκληρώμα, οὐθημα σκληρυθέν, **σκιρρῶ** *σκληρύνω· πβ. **σκέιρος** *ἄλσος καὶ θρυμὸς. Φιλητῆς δὲ τὴν βυζῶδη γῆν· Ἡσύχ.: ἀβεβ. ἔτυμολ.
- σκιρτάω** *ἀναπηδῶ, τινάσσομαι, σκιρτῶ, *στεινῶ, βλ. **σκαίρω**.
- σκιτάλαι**, οἱ *δαίμονες τῆς ἀκολασίας, λάγνα πρόσωπα μνημονευόμενα ὡς κακοποιοὶ δαίμονες (παρ' Ἀριστοφ. Ἰππ. 634), **σκιτάλλω** *ἔχω ἐπιθυμίαν πρὸς λαγνείαν (ἀκολασίαν), εἶμαι λάγνος· ἀβεβ. ἔτυμολ.
- σκληρός** *ὁ, τι καὶ νῦν, σκληρός, τραχύς, ἀκαμπτος, **σκληρῶ**· *μικρὸς καὶ εὐκίνητος, λεπτός, ισχνός, **σκληρότης**, -ητος, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, σκληρότης, τραχύτης, δυσκαμψία, βλ. **σκέλλω**.
- σκινίψ**, γεν. **σκινίπος**, ὁ (ἡ) *ἐντομον (ὁμοιάζον πρὸς κώνωπα καὶ) εὐρισκόμενον ὑπὸ τὸν φλοιὸν τῶν δένδρων, ὅπερ τρώγει ὁ δρυσοκαπάπτης, βλ. **κνίψ**.
- σκούπος**, ὁ (Ἡσύχ.), βλ. **σπίπων**.
- σκούλιος** *κακαμμένος, κυρτός, λοξός, διεστραμμένος, βλ. **σκέλος**.
- σκούλοπαξ**, -ακος, ὁ *εἶδος «μπεκάτσου», ἴσως ἡ ξυλόκοττα, ἀσκαλῶνῆς, ὁ = ὡσ.: ἀβεβ. ἔτυμολ. (μάλλον εἶναι θυματὸν νὰ συσχετισθῇ μόνον πρὸς τὸ σκόλον κατὰ παρτυμολογίαν).
- σκούλοπενδρα**, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, σκούλοπενδρα, *σπαρταποδερῶσα· θαλασσία σκούλοπενδρα, θαλάσσιος σκώληξ· μάλλον εἶναι λ. ζήτη.
- σκόλος**, -ατος, ὁ *πάσσαλος, *σκαλόσις, βλ. **σκέλος**.

- σκόλυθρον, τό, ὑποκορ. σκολύθριον, τὸ "κάθισμα χαμηλόν, ἐδάλιον, σκαμνίον": συγγ. τῷ σκολύπτω (πβ. διὰ τὴν σῆμ. τὸ λατ. *scamni*: *scabō*).
- σκόλυμος, ὁ (ῆ) "εἶδος ἀκάνθου ἐδαλίου, ἀνθοῦντος κατὰ τὸ θέρος, ἡ ἀγκυράρα": ἀβεβ. ἐτυμολ.
- σκολύπτω "περιτέμνω, ἀκρωτηριάζω, κολοβώνω, ἀποκόπτω", ἀποσκολύπτω "ἐκνούχιζω": συγγ. τοῖς: κολῶν "ἀποκόπτω, κολοβώνω", κόλος "κόλοβος" (ὁ ἰδὲ), σκόλλω "σκαλλίζω, σκέπτω" (ὁ ἰδὲ μετὰ κλειόνων). Πβ. σκόλυθρον.
- σκόμβρος, ὁ "εἶδος θαλασσίου ἰχθύος ζώντος κατ' ἀγέλας, τὸ σκουμπρίον" (> λατ. *scomber*): ἀβεβ. ἐτυμολ.
- σκόνηζα, ἡ "φυτόν τι ἔχον βαρεῖαν ὁσμὴν, αἰθοῦμπη", βλ. κόνυζα.
- σκόπελος, ὁ "βράχος, σκόπελος": ἀρχικῶς ἐσθίμαινε "τεμάχιον βράχου ἀπολήγοντος εἰς ὁξύ, πέτρωμα κακομένον καλῶς" (ρ. **scop-*, **scop-*=κόπτειν), βλ. σκέπατος.
- σκοπέω "βλέπω πρὸς τι, θεῖμαι, παρατηρῶ, θεωρῶ, ἐξετάζω, προσέχω εἰς τι, σκέπτομαι", σκοπός, ὁ "ὁ παρατηρῶν, παραφυλάττων, κατάσκοπος στόχος, σσημάδιον, ἀντικειμενικὸς σκοπός", βλ. σκέπτομαι.
- σκορακίζω "ἀποπέμπω μετὰ περιφρονήσεως, μεταχειρίζομαι περιφρονητικῶς, ὀνειδίζω, περιφρανῶ": ἐκ τοῦ (δ)ς κόρακας κυρ. σημαίνει "στέλλω τινὰ ἐς κόρακας".
- σκορδινάομαι, ἰων. -όμαι "ἐκτείνω τὰ μέλη μου, ἐτενάζομαι, χασιμάμαι, αἰσθάνομαι ὑπερβολικὴν κόπωσιν ἢ χυνῶσιν (ἐπὶ ἀνθρώπων ἢ κύνων ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγερθέντων)": συγγ. τῷ κόρδαξ (ὁ ἰδὲ).
- σκορδύλη (κορδ-), ἡ "νεκρὸς (μικρὸς) ἰχθύς ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ θύνου", σκορδύλος (κορδ-) ὁ "σκόρα τοῦ ἔλους, ἐνδρος σαλαμένδρα": μᾶλλον εἶναι ταυτοσημὸν τῷ κορδύλη, ἡ "ρόπαλον, οἰσημα, ὄγκωμα, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, κεφαλόδεσμος" (βλ. κόρδαξ).
- σκόρδον, σκόρδον, τὸ "δ, τι καὶ νῦν, σκόρδον": συγγ. τῷ ἀβ. *harde*=σκόρδον (**harud*, IE **qard-*).
- σκορπίος, ὁ, σκορπίων, -ωνος, ὁ "σχορπίος" ἀκντοφόρος θαλάσσιος ἰχθύς ἀκντοβάδες τι φυτόν πολεμικὴ τις μηχανὴ (χρησιμοποιουμένη πρὸς ἐκτόξευσιν βελῶν (πβ. σκορπίζω "δ, τι καὶ νῦν, σκορπίζω, διασκορπίζω") πλέγμα κόμης τῶν παίδων" (> λατ. *scorpiō*, *scorpius*): συγγ. τοῖς: ἀγγλοσαξ. *scorfan*=σκέπτειν πρὸς εὐρεσιν μετάλλου, χαράσσειν, ἀρχ. γερμ. *scirbi* (νεογερμ. *Scherbe*)=θραύσμα, σύντριμμα, κεφαλὴ, ἀγγλοσαξ. *scorfan*, ἀρχ. γερμ. *scirbēn*=ξύνειν, ξύνειν, κατεσχίζειν εἰς μικρὰ τεμάχια, λέττ. *sch'irp*=μάχαιρα ἐπὶ εἰδικοῦ ἀρότρου, κόπτουσα τὸ χόρτον κ.τ.λ. (ἴσως ἐπίσης σκέπατος, ἐν προέχρηται ἐκ τοῦ *σκέπατος): ρ. *(s)qer(s)p-, πβ. τὰ ἀνευ τοῦ s- ἐν τῷ λ. 1 καρπός.
- σκότος, -ου, ὁ, νεώτ. σκότος, -ους, τὸ "τὸ σκοτάδιον, σκότος", ἀττ. σκοτεινός "δ, τι καὶ νῦν, σκοτεινός", σκότιος "σκοτεινός, κρυφός, μυστικός", σκοτώ "ποιῶ τι σκοτεινόν, σκοτίζω, τυφλώνω": συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. (ἐκτετ. β.) *scith*=σκά, γοτθ. *akadus*=σκότος, σκατάειν, ἀρχ. γερμ. *scoto*=σκά: *ρ. *skot-*=σκά, σκότος.
- σκόβαλον, τὸ "κόπρος, περίττωμα, ἀπόρριμμα, σκουκίδιον, σκόβαλον", σκυ-

βαλίζω *θεωρῶ τι ὡς σκύβαλον, μεταχειρίζομαι τι περιφρονητικῶς: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σκυδαίνω (Ἰλ. Ω 592), σκυζομαι (*σκοδζομαι) *ὀργίζομαι, ἀγανακτῶ, σκυθρὸς ὠργισμένος, θυσηρεστημένος, κατηφής, θύσθυμος (κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *σκυθ-θρὸς), σκυθρῶπός *ὁ ἔχων ὄψιν ὠργισμένην ἢ τεθλιμμένην, σκυθρῶπός, κατηφής, λυπηρὸς, μελαγχολικός*, σκυθράζω, σκυθρῶπάζω *εἶμαι σκυθρῶπός, ἔχω ὄψιν κατηφῆ*: συγγ. τοῖς: λιθ. pra-skundb-, -skundaũ, -akũsti=τὸν πόνον ἀργίζειν (ἀμτβ.), skundā=κατηγορία, skundkia, skũti=παροπνοεῖσθαι, skunda=ὀδυνηρὸς, θυσηρής, skũsta=ἀλγεῖ, πονεῖ τι' ρ. *skund-.

σκούζα, ἡ *ὀργασμός, σφοδρὰ σαρκικὴ ἐπιθυμία*, σκούζω *κατέχομαι ὑπὸ ὀργασμοῦ, ἔχω σφοδρὰν σαρκικὴν ἐπιθυμίαν*: συγγ. τῷ σκῶζει *σκυζῶ. Ἄ-χαιοι* Ἰσχύ· ρ. *sqũd-: *sqũd-.

σκύζομαι *ὀργίζομαι, ἀγανακτῶ, βλ. σκυδαίνω.

σκυθράζω, σκυθρὸς, σκυθρῶπάζω, σκυθρῶπός, βλ. σκυδαίνω.

σκύλαξ, -ακος, ὁ, ἡ *τὸ νεογνὸν τοῦ κυνός, τὸ «σκυλάκι» τὸ νεογνὸν οἰουδῆποτε ζώου*, σκύλα *σκύλαξ. Ἡλείοι* Ἰσχύ· μᾶλλον καὶ ἡ λ. σκύλειον, τὸ *εἶδος καρχαρίου, «σκυλόφακος» (λατ. canisula): μᾶλλον ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. σκύμνος, ὁ *νεογνόν, νεογέννητον ζώου καὶ ἀνθρώπου*, συγγ. τῷ ἀρμ. cui=ταῦρος (*skula-).

σκύλειον, τὸ *εἶδος καρχαρίου, «σκυλόφακος», βλ. σκύλαξ.

σκύλλω *σπαράσσω, «ἔσχιζω», ἐκδέρω, ἐγδέρω, ταλαιπωρῶ, ἐνοχλῶ, βασκνίζω*, σκύλμα, τὸ *τὸ ἀποσπασθὲν (ἐκρίζοσθαι) τεμάχιον, ἡ τίσις (τὸ «ξεριζοῦμαι») τῆς κόμης*, σκυλμός, ὁ *σπαργμός, ἐξέσχισμος, ταλαιπωρία, ἐνόχλησις, βασάνισμα*, σκυλμάτια, τὰ *ἀποσπασματὰ («κοφίδια»). δερμάτων* (ὁ ἰδέ): ἐκ τοῦ *sqũdũ, μετακτ. β. τοῦ σκύλλω (ὁ ἰδέ).

σκύλλον, τό, κατὰ τὸ πλείστον ἐν τῷ πληθ. σκύλλα, τὰ *ἡ ἀποσπασθεῖσα πανοπλία, τὰ ὄπλα, τὰ ὅποια ὁ νικητὴς λαμβάνει ἀπὸ τοῦ νεκροῦ τοῦ ἡττηθέντος ἐχθροῦ, λάφυρα, ἡ λεία*, σκύλλον, τό, σκύλλος, ὁ *τὸ ἀραιρεθὲν ἔρμα ζώου, ἡ θορὰ λέοντος*, ἐπισκύνειον, τὸ *τὸ ἔρμα τοῦ μετώπου τὸ σκεπάζον τὸν περὶ τὰς ὀφθαλμοὺς (τὰ βλέφαρα) ὑψῶρον, ἡ ὑπερσηφάνεια* (ὁ ἰδέ, πβ. σκύμια, τὰ *τὰ κρυθία*): συγγ. τῇ ρ. *sqũ-, *sqũ=καλύπτειν, βλ. σκῦτος, πβ. κῦτος.

σκύμνος, ὁ *νεογνόν, νεογέννητον ζώου καὶ ἀνθρώπου*, βλ. σκύλαξ.

σκυρβάλλω *νεανίσκος*, σκῦρβαξ *μεῖραξ, ἔφηβος* Ἰσχύ·, λακ. κυρσάνιος, ὁ *νέος ἀνὴρ, νεανίας* (σ=θ, πβ. κυρσάνος *μευράμιον* Ἰσχύ·): ἐκ τοῦ *sqũdh-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. kũdhũh=συντετμημένος, ἀνέκτρος, κολοβός, á-skũdhũyũh=ὁ μὴ συντετμημένος' ρ. *sqũt-dh- ἐπικτετ. τύπος τοῦ *(s)qũt-—κρύπτειν (βλ. κῦρος).

σκῦρος (καὶ σκῦρος), ὁ *καὶ σχίζει λίθου, τὰ κατὰ τὴν ἀδείυσιν τῶν λίθων ἐκπίπτοντα τεμάχια*, σκῦρῶς *λιθοστρώμα*, σκῦρῶτῃ ὁδός, ἡ (Πίνδ.)=λατ. via strata (=λιθοστρωτος δρόμος), σκῦρῶδης *πετρώδης*: συγγ. τοῖς: λιθ. skianũ=λέμβος διάντητος χρησιμεύουσα ὡς ἑχθροτροφεῖον, ἀρχ. γερμ. scota=πτόον, μsn. γερμ. schũra, νεογερμ. schũren=ἀνασκαλεῖσθαι, ἀναζωπυροῦν, λαττ. skurĩnũ=τίλλειν, μαθεῖν, ἀνευ τοῦ s= λιθ. kũrũra=διάντητος, εἰς θῦο

μέρη τεθραυσμένους (ἐσχισμένους)· ρ.*(s)qēu=κόπτειν (ἀρχ. ἰνδ. akṣati, akṣoti=τεράσσει, ἐνοχλεῖ, σκαλίζει κ.τ.λ.) ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *aeq- (πρ. διὰ τὸ σχηματιστ. στοιχείου τ. τὸ λατ. accūs=πέλεκυς)· πρ. ρ. *aeu-i-, βλ. συντάλη.

συντάλη (δωρ. -ā), ἡ *ρόπαλον, ράβδος, βακτηρία^α, σκύνταλον, τὸ=ῶσ., σκυνταλός, -ίδος, ἡ *ραβδίων, ρόπαλον, κλινδρος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κυλιόμενα μεχάλα βάρη μετακινούνται^α: ἂν ἀρχικῶς ἐστῆμαινον *ἀπεσχισμένος κλάδος*, ἴσως ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ τὸ σκυντίζει *σπαράσσει*· Ἡούχ., συγγ. τοῖς: λιθ. skuti, skuti=ἔδειν, ξύνειν, skiatas=τεμάχιον πράγματος (ἐργαλείου), ἴσως λατ. acutillum: tepuo et moctum ρ. *aeu-i- ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *aeu-, βλ. σκῦρος.—Ἐνταῦθα ἀνήκει μᾶλλον καὶ ἡ λ. σκύνταλον, τὸ *λαίμας, αὐχὴν, τράχηλος* (σκαλ., πρ. σκύντη *κεφαλὴ*, σκύντα *τὸν τράχηλον. Σικελοί· Ἡούχ.).

σκύντος, -εως καὶ -ους, τὸ *δέρμα, σκεταί, τιμάριον, μάστιξ, λωρίον*, σκύντης, -ῶος, *ὁ ἐργαζόμενος εἰς δέρματα, ὑποδηματοποιός*: συγγ. τῷ μαν. κυμβρ., κορν. eskim=ὑπόδημα (*pod-skūto-). ἸΕ *aeu-i-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *(s)qēu=καλύπτειν, σκεπάζειν, ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. skunēti, skunōti, skēti=καλύπτει, σκεπάζει, ἑλλ. σκύνλον, τὸ *ἡ ἀποσπασθεῖσα πανοπλία* (ὁ ἰδὲ), λατ. obscurus=σκοτεινός κ.τ.λ.· πρ. τὸ θنعυ τοῦ σ- κύντος, τὸ *δέρμα* (ὁ ἰδὲ μετὰ πλειόνων ἐν λ. κύνθος)· προσέτι ἐπεκτετ. τύπος *(s)qeu-dh-, βλ. κύνθω.

σκύνφος, -ου, ὁ, -εως καὶ -ους, τὸ *ποτήριον, ακούπα, ξύλινον ποτήριον*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ σκάπτω *σκαμβέω, σκάπτω, σκαλίζω*·).

σκάλληξ, -ηρος, ὁ *τὸ σκαυλήριον, ὁ ρούλληξ, τὰ ἐμβρυα τῶν ἐντόμων*, σκαυληρόμαι *γίνομαι σκαυληρόβρωτος, σκαυληρούμενος*, σκαυλίσσεται *κάμπω, κυρτώνω, λυγίζω, κινῶ (σείω) ἐδῶ καὶ ἐκεῖ*: σκαυλ- εἶναι ἐκτετ. β. τῆς ρ. *aei=-κάμπτειν, λυγίζειν, βλ. σκῆλος.

σκάλλος, ὁ *σάσσαλος ἀπυλῆγων εἰς ὀξύ, «καλούσι», ξυανθα^α, σκῶλον, τὸ *πρόσκομμα, κώλυμα, ἐμπόδιον*: σκαυλ- εἶναι ἐκτετ. β. τῆς ρ. *(s)qei=κόπτειν, βλ. σκάλ· ρ. πρ. λιθ. kuōlas=πέσσυλος.

σκῶμμα, σκῶπτῆς, σκῶπτέλης, σκῶπτω, βλ. σκῶψ.

σκῶψ, γεν. σκῶπτός, τὸ *κόπρος, περίττωμα, ἀποπύημα, «σκατόν», σκαυτῶ, ἡ *ἡ «σκαφισία», σκαυρία^α (> λατ. scōria): συγγ. τοῖς: χεττ. šakar, γεν. šakraš=ρίπος, ἀκαθαρσία (*skor, *skopos·), šaknuwani=ἀκάθαρτος, φωφ. soxi=κόπρος, ἀβεστ. sairya=ῶσ., ἴσως καὶ λατ. pūs-corda=κόπρος ποντικῶν.

σκῶψ (καὶ κῶψ Ἀριστ.), γεν. σκῶπτός, ὁ *εἶδος γλευκός («καυκουβάγιον»), σκῶπτω (*σκαυ-ju) *ὅ, τι καὶ νῦν, σκῶπτω, ἐμπαίζω, χλευάζω, ἀστείζομαι*, σκῶμμα, -ατος, τὸ *ἐμπαιγμός, ἀστεϊσμός, ἀπειραγμα^α, σκῶπτῆς, -ου, ὁ, σκαυταλός, ὁ *ὁ σκῶπτων*, σκαυπαλῆς, -ου, ὁ *ὁ σκῶπτων, χλευαστής, ἀστεῖος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σμάραγθος, ὁ, ἡ, σμάραγθος, ὁ *παλύτιμος λίθος, ἔχων χρῶμα ἀντικτὸν πράσινον, «σμαράγδιν» (> πρακριν. smaragd-, σανακρ. smarakaṣṭa, λατ. smaragdus πρ. ἐπίσης ἔβρ. smaragd, ἀικαδ. šmarḡta): ἀβεβ. ἐτυμολ., μᾶλλον εἶναι λ. ξένη (ἡ συσχέτισις πρὸς τὸ σμοραγέω φαίνεται νὰ εἶναι μό-

νον παρτυμολ.). Πβ. ἐπίσης νεοπερσ. *kumrud* > τουρκ. *kümrüd* > ρωσ. *kümrud* = σμέραγδος.

σμέραγέω, -ίξω (σμεράσσω, μαράσσω παρὰ Γραμμ.) *ἡχῶ ἰσχυρῶς, κροτῶ, παταγῶ, βροντῶ, βοῶξω*, σμέραγος, ὁ *ὑποχθόνιος θεότης, δαίμων τις, θορυβώδεις φάντασμα (κυρ. ὁ βροντῶν)* : λ. ἤχαμι.

σμέραγνα, ἡ *μέστιξ*, βλ. *μάραγνα*.

σμερίς, -ίδος, ἡ *μικρὸς θαλάσσιος ἰχθύς, ἡ «μαρίδα»* : ἀβεβ., ἐτυμολ.

σμερδαλέος *τρομερός, φοβητός, φοβερός*, σμερδόνος = ὦσ. : κυρ. σημαίνει *ὁ κατατρίβων, συντρίβων*, συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. *smerten*, νεογερμ. *schmetzen* = προξενεῖν πόνοους, πονεῖν (κυρ. θαγκάινειν, πβ. ἀγγλ. *smarti* = θηρτικὸς, θριμύς, δξύς)· ἀνευ τοῦ σ- : ἑλλ. *σμέρδω* = ἀποστερῶ, τυφλώνω* (ὁ *ἰδὲ ἐν λ. σμέρω*), ἀρχ. ἰνδ. *smṛdati*, *smṛdayati* = συντρίβει, *mṛdāti* = πιτίζει, τρίβει, λατ. *mordeo* = θαγκάινω, κάτω γερμ. *murten* = καταπίπτειν, καταρρέειν, λατ. *merdēt* = ἀθυνατίζειν· ρ. *(s)mer-d-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *(s)mer-, βλ. *μαραίνω*.

σμήν (ἀπρφ.) *τρίβειν*, βλ. *σμῶ*.

σμήνος, -ος καὶ -ους, θρω. *σμήνος*, τὸ *κυφάλη μελισσῶν, «μελισσοκόφινον»· σμήνος μελισσῶν, σμήνος, μέγα πλῆθος*, πβ. *σμήναι* *τῶν μελισσῶν οἱ κηροδόχοι, ἦτοι αἱ θῆραι*· Ἡσύχ. : ἀβεβ. βασ. σημ. καὶ ἐτυμολ.

σμήριγξ, -γγος, ἡ *θρίξ σκληρὰ καὶ ἀνωρθωμένη ὡς ἀκανθα*, *μήριγξ* *ἀκανθα γενομένη ἐν τοῖς ἐρίοις τῶν προβάτων*· Ἡσύχ. : ἀβεβ. ἐτυμολ.

σμήρινθος, *μήρινθος*, ἡ *κλωστή, σχοινίον* : ἀν τὸ σ- δὲν ἀνήκει ὀργανικῶς ἐνταῦθα καὶ τὸ -ινθ- εἶναι ἀπλῶς προελλ. ἐπιθήμα, ἴσως εἶναι συγγ. τῷ βρόχος, ὁ *σχοινίον πρὸς ἀπαιγχοισμὸν ἢ στεργγαλισμὸν, βρόχος, σθλησιᾶν κ.τ.λ.* (βλ. τὰ ἐν τῷ λ. *μέρις*).

σμήριω *τρίβω, σπογγίζω, καθαρίζω*, βλ. *σμῶ*.

σμήριος (ἰλ. P 757), ἰων., ἀττ. *μῆριος*, θρω. *μειριός* (τὰ κκ- δι' ἐκκρηστικὸς λόγους) : *ὅ,τι καὶ νῦν, μικρός, ὀλίγος, βραχύς* (πβ. κύρ. ἔν. *Μήριος*, *Μήριον* κ.τ.λ.) : συγγ. τοῖς : λατ. *meis* θηλ. = τετραμμένον ψυχλόν, μόριον, *meisius* = ἐλθίστος, ἀρχ. γερμ. *mehi* = μικρός, ὀλίγος, χαμηλός, εὐτελής, *meihen* = συμκρίνειν, ἐλαττώνειν (νεογερμ. *schmeihen* = ὑβρίζειν, λοιδορεῖν), *gemeihen* = φθίνειν, μαραίνεισθαι (νεογερμ. *schmachten* = κλειώειν, μαραίνεισθαι)· ρ. **mei[i]k-*, **meik-*, ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **mei-* = ἀλείφειν, ἐπιχρίειν, βλ. *σμῶ*.

σμίλαξ, ἀττ. *μίλαξ*, -ακος, ἡ (ὁ) *τὸ δένδρον σμίλαξ, τάξος δένδρον ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ πρίνου (τῆς δρυός) ἐν Ἀρκαδίᾳ· κηπαῖον φυτόν φέρον ὑσπρια*, *σμίλος*, *μίλος*, ὁ *σμίλαξ, τάξος* : μάλλον, *εὐκα* τῆς καταλλήλότητος τοῦ ξύλου διὰ γλυφῆν (σκαλισμα, σκαλιστὸν ἔργον), εἶναι συγγ. τῷ *σμίλη*. Πβ. *σμίλη*.

σμίλη, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, σμίλη, μαχαίριον πρὸς γλυφῆν, ἐργαλεῖον γλύπτου, μαχαίριδιον*, *σμήνη*, *σμήνός* (:), ἡ *σκαπάνη ἔχουσα δύο μακροὺς ὀδόντας πρὸς σκαφήν, «τσάπα», *δικάλλα** : συγγ. τοῖς : γοτθ. *aiza-smiða* = σιδηρουργός, χαλκεός, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *smidr* = ξυλουργός ἢ μεταλλουργός (σιδηρουργός), γερμ. *smid* (νεογερμ. *Schmied*) = σιδηρουργός, *smida* = μέταλλον, *smeidat* = μεταλλοτεχνίτης· ρ. **smēi-*, **smi-* = γλύφειν, σμιλεῖν.

σμίθος, ὁ *ὁ κτοικίδιος μῦς, ποντικὸς*, σμίθη *ὁ κτοικίδιος μῦς* Ἡσύχ., σμῖς *μῦς* Ἡσύχ. : δάνειον ἐκ τῆς Προελλ.-μικρασιατ., πρ. ἔτρουσκ. *iamin-diana*.

σμοῖς (καὶ σμοῖες), σμοῖς, σμοῖς (παρὰ Γραμμ.) *ὁ ἀγανακτῶν, ὀργιζόμενος, δούθυμος* : ἀρεβ. ἔτυμολ.

σμόρεινα, βλ. *μόρενα*.

σμόρις, -ίος, ἡ *κόνης ἐκ πέτρας σκληρᾶς σιδηροχάλκου, χρησιμοποιουμένη (ὑπὸ τῶν λιθοξόνων καὶ τῶν ἐπεξεργαζομένων πολυτίμους λίθους) πρὸς τριβὴν καὶ στίλβασιν*, (σ)μυρίζω *στίλβωμι τι διὰ τῆς τριβῆς, ἀλείφω διὰ μύρου, μυρώνω*, μόρον, τὸ *εὐώδες θλαίμμα (ἔλαιον), εὐώδης χυμὸς ἐκκρινόμενος ἐκ φυτῶν* : IE *sm̥r-, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἱρλ. sm̥(u)z=μυελός, ἐντεριώνη, γοτθ. sm̥r̥z, ἀρχ. γερμ. smerz (νεογερμ. Schmer)=λίπος, σμίρνω (νεογερμ. schmirren)=ἀλείφειν, ἴσως καὶ λατ. medulla θηλ.=ὁ μυελὸς τῶν ὀστέων, τὸ μεμβροῦλον, ἡ ἐντεριώνη τῶν φυτῶν.

σμόρνη, ἡ, ἑλληνιστ. σμόρνη, ἡ *ἡ μύρρα, ὁ εὐώδης χυμὸς τῆς ἀραβικῆς μύρου, τὸ ρητινώδες κόμμι τὸ χρησιμοποιούμενον κατὰ τὴν ταρίχευσιν τῶν νεκρῶν*, βλ. *μόρρα*.

σμόρος, βλ. *μόραινα*.

σμούχω (*sm̥u-ghō ἡ *sm̥u-ghō* παθ. ὁρ. *σμούχην*) *καίω διὰ πυρὸς ἔνευ μεγάλης φλογός, καίω διὰ βραδέος καὶ ἡσυχίου πυρός, κάμνω ὥστε νὰ καῇ τι ὀλίγον κατ' ὀλίγον, κοιμφοβράζω*, φθείρω μικρὸν κατὰ μικρὸν βραδέως καίόμενος φθείρομαι, «λειάνω» ὀλίγον κατ' ὀλίγον* : συγγ. τοῖς : ἀρμ. sm̥x, γεν. sm̥ox=καπνός, ἀρχ. ἱρλ. sm̥ch, κυμβρ. sm̥g=καπνός, IE *sm̥uqh- ἡ *sm̥uqh- πρ. *sm̥uq- ἐν τοῖς : ἑλλ. *σμούχην*, ἀρμ. sm̥rk, γεν. sm̥rkoy=περικαίων, «καθαλίζω» (*sm̥uqto-), ἀγγλοσax. sm̥ocian, sm̥ocian (ἀγγλ. smoke)=καπνίζειν, «θυμιάζειν», μον. γερμ. sm̥ouche=καπνός, ἀτμός (νεογερμ. schmauchen=καπνίζειν).

σμού (*σμη-ιω* σμού παρὰ Γραμμ.), ἀπρ. ἔνεστ. σμῖν, ὁρ. σμῖσαι *χρίω, ἀλείφω, σπογγίζω, ἀποσπογγίζω, τρίβω, καθαρίζω, πλύνω*, σμήχω (ὁρ. σμήσαι)=ὥς., σμῶχω *κατετρίβω, «λειανίζω», σμήλη, ἡ, σμήμα, τὸ *καθαρτικὴ ἀλοιφή, σάπων*, σμῶδιξ, -ιγνος, ἡ *οἶδημα (ἐπρήξιμα) προξενούμενον ἐκ κτυπήματος, μῶλωψ*, σμῶς, ἡ, σμῶνη, ἡ *ἡ ἀέμου καταφορὰ, καταιγίς* : συγγ. τῷ λατ. macula θηλ.=κηλὶς, στίγμα (ἂν προέρχεται ἐκ τοῦ *sm̥u-tiā) IE *sm̥(i)-=χρίειν, ἀλείφειν, πρ. *sm̥ai-d- ἐν τοῖς : γοτθ. h̥ismaitan=ἐπιχρίειν, ἀγγλοσax. sm̥ian=ρίπτειν, κτυπεῖν (ἀγγλ. sm̥ite), ἀρχ. γερμ. sm̥ian=ψαδεῖν, θωπεύειν, χρίειν, ἀλείφειν (νεογερμ. schmeißen=κτυπεῖν, ρίπτειν, ἐκσπενθονίζειν), ἴσως καὶ λατ. sm̥alidit=κολακεύειν, θωπεύειν (ἂν ἀρχικῶς ἐσθμαίνει *ψαδεῖν, ψηλαφᾷ*).

σμούδιξ, σμούχω, βλ. *σμού*.

σφέω *βάλλω (θέτω) τι μακρὸν ἐμοῦ, ἀπομακρύνω ταχέως, ἀποδιώκω, ἀποσοβῶ ἀμτβ. βαδίζω ἐσπευσμένως, βαίνω ὑπερηφάνως καὶ μεγαλοπρεπῶς*, σφοδρός *ὁρμητικὸς, σφοδρός, ταχύς, ὑπεροπτικὸς, ὑπερήφανος, ἐπιδεικτικὸς*, σφός, -άθος, ἡ *ὁρμητικὴ, σφοδρά, αὐθάδης, ἀπειθής, ματαία, κενή*, σφβη, ἡ *οὐρά τοῦ ἵππου*, ἀσφούβη, ἡ *θέρμερος, παρὰ, σύγχευσις* : σφέω=ἀρχ. ἱνδ. tyāyati=κάμνει τινὰ νὰ παραιτηθῇ βλ. *σέβω*.

σφάλματος *ὁ ὁμιλῶν οὐχὶ ὀρθῶς, διαπράττειν σφάλματα περὶ τὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης, ἀθέμιος, ἀτρούκος τοὺς τρόπους*, σολομαζω *ὁμιλῶ ἢ γράφω οὐχὶ ὀρθῶς, ὁμιλῶ κακῶς γλώσσῃ τινα*, σολοικισμός, ὁ *ἀμάρτημα (σφάλμα) περὶ τὴν σύνταξιν τῶν προτάσεων, συντακτικὸν σφάλμα, ἀπρεπὴς συμπεριφορά* (> λατ. solocismus): μᾶλλον εἶναι λ. ξένη (πρ. τοπων. Σάλοι, οἱ *πάλις ἐν Κιλικίᾳ;).

σάλος, ὁ *ὄγκος σιδήρου, σιδηροῦς (χυτός) βίσκος ριπτόμενος κατὰ τοὺς ἀγῶνας*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σπαρφός *σπογγώδης, ἀραιός, πορώδης· βαθύφωνος, βραχνός*: IE *sḡmhbhos = ἀρχ. γερμ. swamp, -hee ἀρσ. = σπόνγγος· ἀρχ. σκανθ.-ισλ. suorpr = σπόνγγος, σφαῖρα (*sḡmhu-), γοτθ. swampr αἰτ. ἐν., νεογερμ. Schwamm = σπόνγγος (*sḡmhbh-mo-); ἐνταῦθα ἀντίκειται ἐνδεχ. καὶ τὸ ἀγγλ. swamp = ἕλος, μεταπτ. β. μιν. γερμ. swampf, νεογερμ. Swampf = ἕλος.

1 σόος *σῶος, ὑγιής σωματικῶς, ἀκέραιος*, βλ. σός.

2 *σός, σοός, ὁ *ὀρμητικὴ κίνησις, ταχεῖα ὁρμή*, βλ. σείω.

σπαρέλλη, ἡ *συναπτικὸν ὄν. γέροντος ἔχοντος τὸν ἑνα πόδα εἰς τὸν τάφον, γέρον*, βλ. σορός.

σορός, ἡ *ῥόδρια, σκαβός (ἀγγεῖον) πρὸς διαφύλαξιν τέφρας νεκροῦ, τεφροδόχος, σαρκοφάγος, φέρετρον, σορός· μτρ. σορεκ δασεπίτις (= γέροντες ἔχοντες τὸν ἑνα πόδα εἰς τὸν τάφον ὁμοίως τὰ: σπαρέλλη, ἡ, σοροδαίμων, ὁ)*, σορο-αργός, σορο-πηγός, ὁ *ὁ κατασκευάζων σορούς (σαρκοφάγους)*: ἐκ τοῦ *ἱεροῦ συγγ. τῷ λιθ. iveřia, ivérti = ἀπτεσθαι, λαμβάνειν, περιφράσσειν, βλ. σειρῶ, ἡ *σχοινίον*, σαργάνη, ἡ *πλακτὸν καλῶδιον*.

σός, σή, σόν (*τFσ-, *τFσ-) *ὁ ἰδικός σου κ.τ.λ.*, βλ. σέ.

σοῦμαι *τίθεμαι εἰς ταχεῖαν κίνησιν, σπεύδω*, βλ. σείω.

σοῦσον, τὸ *τὸ κρίνον*: δάκνειν ἐκ τῆς Σημιτ., πρ. ἔβρ. šūšam = κρίνον.

σοφός *ἐπιδέξιος, ἐπιτήδειος, εἰδήμων, σοφός, συνετός, φρόνιμος, ἐμπειρος, ἡσκημένος, πανοῦργος*, σοφῶ, ἰων. -ίη, ἡ *θεξιότης, ἐμπειρία, σοφία, πονηρία, κωπουργία*, σοφίζω *ποιῶ τινα σοφόν, ἐκπαιδεύω, διδάσκω· μέσ. ὁμιλῶ καὶ πρᾶττω τι σοφῶς, ἐπινοῶ τι ἐπιδεξιῶς, μηχανώμαι τεχνάσματα εὐφυῶς*: ἐκ τοῦ IE *sḡmǵh₂os, πρ. διαλ. (θῆρ.) ἐπί-σοφος, ὁ *ἐπόπτης, ἐπιστάτης*, αἰσυφος *πανοῦργος*· Ἡσύχ. (μετ' ἀναδικλ., πρ. κύρ. ἐν. Σί-σοφος), Ἰσως καὶ ὁμ. δ-σύφηλος (ἐν σημαίνῃ *ἀνακτῆς, ἀσπῆς κ.τ.τ.*, ὁ ἰδῆ). Ἄλλα συγγενῇ ἔλλειπουν.

σπαδίξ, -ίκος, ἡ *ἀπτεσκαμένος κλάδος*, ἰων. σπαδίξω (μτχ. ἀορ. σπαδίξας) *ἀπτεσπῶ, ἐκδέρω*, σπαδῶν, -ωντος καὶ -ωνος, ὁ *εὐνοῦχος, εὐνοχημένος, ἐκτομίας*: συγγ. τῷ σπῆος *ἔλω, σύρω, ἐτραβῶ*.

σπαδίον (ἀργ.), τὸ *στάδιον, ἀγῶν δρόμου*, βλ. στάδιον.

σπάθη, ἡ *πλατὺ καὶ ἀπίκετον ξίφος τῶν ὑφαντῶν· τὸ πλατὺ μέρος τῆς κόπης· πλατεῖαι πλευραὶ, ὠμοπλατῆ· ἡ ξύστρα (τὸ «ξυστρί» τῶν ἱππεων) (> λατ. spatula, spatula > νεογερμ. Spatel = πλατὺ κοχλιάριον), σπαθάς *ὑφάνων κυττῶ πρὸς τὰ κάτω τὸ ὑπάδιον διὰ τῆς σπάθης ἢ διὰ τοῦ κτενίου (διὰ καὶ κατὰ τὴν τὸ ὑφασμα πυκνόν) διασκορπίζω, κατασπαταλῶ, διαπνῶ εἰς ἡδονὰς καὶ πολυτέλειαν· ἀσπεύω, φέρομαι ἀσελγῶς· ἐξυραίνω, σκευωρῶ, μηχανορραφῶ*, σπαθίζω *ἀναταράσσω (ἀνάσκαπτόμενος) διὰ τοῦ κοχλιαρίου*:

συγγ. τοῖς : ἀρχ. σαξ. *spara*, ἀγγλ. *saw*, νεογερμ. *Sparen* = σπαπένη· περαιτέρω μᾶλλον εἶναι συγγ. τῇ ρ. **spē(i)* = τείνειν, τανύειν (βλ. *σπᾶω*, *σπίδιος*· πβ. τὸ μετὰ τοῦ αὐτοῦ *dh-* σχηματιστ. στοιχείου *σπιθαμή*, ἡ **δ*, τι καὶ νῦν, ἡ σπιθαμή, σπιθαμή, τὸ διάστημα τὸ περιλαμβανόμενον μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ μικροῦ δακτύλου·).

σπαίρω (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνέστ.) *κινεῖμαι σπασμοδικῶς, «σπαστρῶ», σπασάζω· ἀντιπαλαίω, ἀνθίσταμαι, διατάζω*, *δσπαίρω*, *δσπαρίζω* = ὦσ. (ἀ-προθεματ.) : ἐκ τοῦ **σπαρ-ζω*, ΙΕ **sp̥r-jō* = λιθ. *spiriū*, *spirti* = διὰ τοῦ ποδὸς ὠθεῖν, τὰ ὀπίσθια λακτίζειν· πβ. ἀρχ. ἰνδ. *spṛuṣati* = ἀπωθεῖ διὰ τοῦ ποδός, κινεῖται σπασμοδικῶς, σπασάζει, *sra-sṛuṣe* = ὁ ἀπωθῶν (πβ. λατ. *speret* = τραχύς, στρυφνός, δριμύς, ἐν ἀρχικῶς ἐσήμεινεν *ὁ ἀπωθῶν*), λατ. *spernō*, *spernī*, -*ere* = ἀπωθῶ, ἀποκρούω, ἀπαξιδῶ, καταφρονῶ, ἱρλ. *seir* = πτέρνα (**speret* = *s*), ἀρχ. σκανθ.-ἰολ. *sperna*, ἀγγλ. *saw*, *sprogan* = διὰ τοῦ ποδός ἀπωθεῖν, ἀρχ. γερμ. *sprognō*, *spruhen* = ὦσ., *sprogn* = πτερνιστήρ, «σπινθῶν», λιθ. *spāda*, -*yti* = συνεχῶς ὠθεῖν διὰ τοῦ ποδός, ἴσως καὶ ἀρμ. *sparinam* = ἀπειλῶ· ρ. **sp(h)er* = δσπαίρειν, σπασάζειν, πβ. *σπύραθος* (σπυρῶς), *σπείρα*, σφυρόν (σφῆρα) καὶ *σπέρχω*· πρὸς τὴν ρ. ταύτην ἀρχικῶς μᾶλλον ἐταυτίζετο καὶ ἡ ρ. **sp(h)er* = σπείρειν, βλ. *σπαίρω*.

σπάλαξ, -*ωνος*, ἡ (ὁ), **δσπάλαξ** (παρ' Ἀριστ.), **σφάλαξ** (παρὰ Πλουτ.), **δσφάλαξ** (παρὰ Βασίλ.)· ὁ δσπάλαξ, «τυφλοπόντικας» (κυρ. σημαίνει ὁ διαρρηγνύων τὴν γῆν*, πβ. *σφαλάσσειν* *τέμνειν, κεντεῖν* Ἡσυχ.), *δσπάλαθος*, ὁ *θάμνος ἀκανθώδης* (σφάλαξ, ὁ = ὦσ.· κυρ. σημαίνει ὁ ἀνασπῶν, σπαράσσων, διαρρηγνύων*), *σπάλαθρον* (σφάλαθρον), τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποῦ ἀνασκαλεῖται τις τὸ πῦρ, ἡ «τομακίδα τῆς φωτιάς», *δσπαλον* *συν-τος* Ἡσυχ., *σπαλίσσεται* *σπαράσσεται, τερπύσσεται*, Ἡσυχ., *σπάλα* = τὰ παρατιλλόμενα ἐρίδια ἀπὸ τῶν σκελῶν τῶν προβάτων* Ἡσυχ., ἀττ. *σπαλάς*, -*άδος*, ἡ *ἀφαιρεθὲν (ἀποσπασθὲν) δέρμα, διαθῆρα, ἱμάτιον δερμάτινον, βύρσινος θώραξ, χιτωνίσκος βεθὺς σκύτινος* (Ἡσυχ.), ἀπανωφόριον*, αἰολ. *σπαλός*, ἀτν. *σπαλός*, -*άδος*, ἡ **δ*, τι καὶ νῦν, *σπαλός*, «σφαλίσ» : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *sphasati* (Dhātup.) = σχίζει, διαρρηγνύει, ἀναπηδᾷ, *sphāṣyati* = σχίζει, *sphuṣati* = σχίζεται, ἀναπηδᾷ, *sphasī* = σχίζεται, *sphasyati* = σχίζει, *sphāṣati* = ἐκρήγνυται, «σκάζει», *sphālakam* = σάνις, πινυκίς, δσπός, λατ. *sprolium* οὐδ. = ἀφαιρεθὲν δέρμα ζώου, δορά, λεία, λάφυρον, ἀρχ. γερμ. *sphalan*, νεογερμ. *sphalten* = σχίζειν, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. *sphaliti* = σχίζειν κ.τ.λ.· ρ. **(s)p(h)el* = σχίζειν, πβ. *δσσπλήτης*, σφαλός, σφέλλω, σφέλας.

σπᾶνεις, -*εως* (δοτ. ἰων. σπᾶνι), ἡ **δ*, τι καὶ νῦν, σπᾶνεις, ἑλλειψας, σπᾶνιότης*, *σπᾶνιος* **δ*, τι καὶ νῦν, σπᾶνιος, ὀλιγοστός*, *σπαρίζω* *εἶμαι σπᾶνιος, εἶμαι ὀλιγοστός, σπαρίζω, ἔχω ἑλλειψίν τινας, ἔχω ἀνάγκην τινός*, *σπᾶνός* *σπᾶνιος, ὀλιγοστός, ὁ ἔχων ἑλλειψίν τινας* : ἴσως εἶναι συγγ. τῇ ρ. **spē(i)* = τείνειν, τανύειν, βλ. *σπᾶω*.

σπαράσσω (μᾶλλον κατ' ἀναλογίαν ἀντὶ -ζω), ἀττ. -*ττω* **δ*, τι καὶ νῦν, σπαράσσω, κατασχίζω, χωρίζω εἰς δύο, ἑλκω, τήλλω, μαθῶ*, *σπαράγμα*, τὸ *ἀποσπασμένον (ἐσχισμένον) τεμάχιον, λειρίς, ἀπόκομμα*, *σπαράγμος*, ὁ **δ*, τι καὶ νῦν, σπαράγμος, τὸ κατασπαράσσειν, τὸ ἀποσπᾶν βιαίως, τὸ σχίζειν, ὁ σπασμός* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανθ.-ἰολ. *spira* θηλ. = ράκος (κοινῇ γερμ.

spretō*), ἀρμ. *p'et'* = ἀπεσπασμένον (ἐσχισμένον) τεμάχιον (spretō-to-*)· ρ. **spret(əg)* = σχίζειν (ἴσως ταυτίζεται πρὸς τὴν ρ. **sp(h)eteg* = σφαδάζειν, ἐκφύεσθαι, ἀναβλαστάνειν, βλ. *σπαργάος*).

σπαργάω *εἰμαι πλήρης μέχρι διαρρήξεως, γέμω, «φουσκώνω», εἰμαι ἐξωγ-
κωμένος· εἰμαι πλήρης ἐπιθυμίας ἢ πάθους, ἐπιθυμῶ σφοδρῶς, σπαργαί
*ὄργαι. ὄρμαι· Ἡσύχ., *σποργαί* *ἐρεθισμοὶ εἰς τὸ τακτεῖν· Ἡσύχ., *δσπά-*
ργαος, ὁ *τὸ «σπαρέγγυ» (ὁ ἰβέ): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *spṛāṅjati* = ἐξορμᾷ,
ἐκπηδᾷ, ἀβεστ. *fra-sparəgh-* = βλαστός, κλάδος, λατ. *sparḡd* = σπείρω, ραίνω,
ραιτίζω, κυμβρ. *ffraeth* (**spraktos*) = εὐγλωττος, ἀρχ. γερμ. *sprechan*, νεο-
γερμ. *sprechen* = ὁμιλεῖν, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *sparke* = ζωηρός, ἐνεργητικός, ἀγ-
γλοσαξ. *spearca* = σπινθήρ (ἀγγλ. *spark*), *spracc* = βλαστός, κλάδος, λιθ. *sprē-*
gas = βλαστός, *sprogais* = ὦσ., *sprōg-stu*, -ti = σχίζεισθαι, ἐκρηγνύεσθαι, κρο-
τεῖν, ἐξανθεῖν, ἐκβλαστάνειν, *spragh*, -ti = κροτεῖν κ.τ.λ.· ρ. **sp(h)eteg* =
σφαδάζειν, σπείρειν, ἐκφύεσθαι, ἀναβλαστάνειν. Βλ. καὶ *σφαργέομαι*, πρ.
σπαράσσω.

σπάργω (ἀόρ. γ' πληθ. *σπάρξαν*) *περιτυλίσσω εἰς σπάργαν, σπαργανώνω,
«φασκιώνω», *σπάρσανον*, τὸ *ἡ φασκιά, τὸ σπάργανον, σπαργανῶν *φα-
σκιώνω», *σπαργανώνω*: συγγ. τῷ λιθ. *sprāngsti*, *sprīngti* = πνίγεσθαι (κατὰ
τὴν κατάποσιν)· ρ. **spreḡ-*, **spreng-*, ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **spret* = στρέφειν,
τυλίσσειν, βλ. *σπείρα*.

σπαρνός *ὁ δραιοῦς ἐσπαρμένος, δραιοός, σπάκος*, βλ. *σπείρω*.

σπάρος, ὁ *ὅ, τι καὶ νῦν, ὁ ἰχθύς σπάρος*: ὡς τὰ λατ. *sparus*, *sparulus* = θα-
λάσσιός τις ἰχθύς κατὰ μῆτρον. χρῆσιν εἶναι ταυτόσημα τοῖς: *sparus* ἀρσ.,
sparum οὐδ. = ὄρου, ἀκόντιον (**spero-to-*), πρ. ἀρχ. γερμ. *sper*, νεογερμ. *Speer*
= ὄρου, ἀκόντιον.

σπάρτος, ὁ (ῥ) *θάμνος χρησιμοποιοῦμενος πρὸς κατασκευὴν σχοινίων ἢ ἄλ-
λων πλεγμάτων, τὸ σπάρτον*, *σπάρτη*, ἡ, *σπάρτον*, τὸ *συνεστραμμένον
(κοστριμμένον) σχοινίον, καλωδίον, κυρ. τὸ κατασκευασμένον ἐκ τοῦ θά-
μνου σπάρτου* (προσέτι τὸ τοπων. Σπάρτη:), σπηρίς (ἰων. σπ-), -ίδος, ἡ,
ὑποκορ. *σπυρίδιον*, τὸ *κόφινος κυκλοτερῶς πεπλεγμένος* (**sperid-*· τὸ λατ.
sperita, τῇ μεσολαβήσει τῶν Ἑτρούσκων, εἶναι δάνειον ἐκ τοῦ ἑλλ. *σπυρί-*
δα [αἰτ.]): συγγ. τῷ ἀρχ. λιθ. *sparias* = δεσμός, ταινία, ἴσως καὶ ἀρμ. *p'aram*
= περιελίω· ρ. **sper-* = στρέφειν, βλ. *σπείρα*, πρ. *σπάργω*.

σπῆτάγγης (-ῆ:), -ου, ὁ (*σπῆταγγ[γ]ος*, ὁ) *εἶδος θαλασσίου ἔχινου*: μάλλον
εἶναι λ. *ἔχνη*.

σπαταλός (καὶ *σπάταλος*) *ἀκόλαστος, ἔσωτος, φιλήδονος*, *σπατάλη*, ἡ *ἀκο-
λασία, τρυφή, ἔσωτία, ὑπερβολικὴ δαπάνη, σπατάλη*, *σπαταλάω* *ζῶ ἀκο-
λάτως (ἀσώτως)*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σπατίλη, ἡ *λεπτὸν ἀποπάτημα, «τοῖσρα», κόπρος*: ἐκ τοῦ **σπατο-τίλη*,
συγγ. τῷ *τίλιάω*, -ᾶν *ρευστὸν (λεπτὸν) ἀποπάτημα (τ.ἔ. διάρροιν) ἔχειν*·
περὶ τοῦ α' μέρους τῆς λέξεως βλ. *οἰσπότη*.

σπάω, *σπῶ* (μᾶλλον ἐκ τοῦ **spra-jō*, οὐχὶ ἐκ τοῦ **spra-sō*), ἀόρ. *ἔσπασα*,
πθ. πρκ. *ἔσπασμαι* *ἔλκω, σύρω, «τραβῶ», ἀνασύρω, ἀνασπῶ, ἀποσπῶ,
ἀποχωρίζω βιαίως, σύρω βιαίως, διαστρέφω, σύρων συστρέφω, προξενῶ
σπασμὸν, ροφῶ, βυζαίνω, θηλάζω· παθ. *συσπῶμαι*, *σπασμωδικῶς* κινεῖμαι*,

σπασμός, ὁ *ἔλκε, σπασμός, σπασμοδική κήνησις, «τέντωμα»*, σπάσμα, τὸ *σπασμός* ἀποσπασθὲν τεμάχιον, ράκος, «λαορίδα»*, σπαθών, -όνος, ἡ *σπασμός, σύσπασος*, σπάδων, -ωνος καὶ -οντος, ὁ *εὐνοῦχος, ἐκτομίας*, παρὰ-σπός, -άδος, ἡ *παρὰφυκς ἀποσπασθεῖσα πρὸς φύτευσιν*, ἀργ. σπάδιον, τὸ *στάδιον* (βλ. στάδιον), σπάτος, τὸ *ἔδρημα (κυρ. τὸ ἀπείσπασμένον)*: συγγ. τοῖς: ἀβεστ. *spā* = ἀποκομίζειν, ἀφανίζειν (ἂν ἀρχικῶς ἐσημαίνεν *ἀποσπᾶν, ἔλκεν διὰ τῆς βίας*), ἀρχ. γερμ. *spapen* = ἔλκεν διὰ θαλασσοτικῶν μέσων, θέλγειν (**spa-nē* κυρ. σημαίνει *ἔλκεν πρὸς τι, προσελκύειν*), *spapnen*, νεογερμ. *spapnen* = τείνειν, τανύειν (**spa-nhē* κ.τ.λ. ρ. **spē(i)* = ἔλκεν, τείνειν, «τεντώνειν» (ἀρχικῶς ἐπτευτίζετο πρὸς τὰς ρ. **spē*-, **spī* = ἐκτείνεσθαι, βλ. στάδιον, σπιδίος). Πβ. σπείρος, σπαδάξω.

σπείρα, ἡ *ἐλιγμός, ἐλικοειδὴς συστροφὴ, πᾶν τὸ ἐλικοειδῶς συνεστραμμένον ἢ περιτετυλιγμένον, ἐλιξ· δίκτυον, σχοινίον, καλῶδιον, κόμβος (ρόζος) ξύλου, σῶμα ἐνόπλων ἀνδρῶν*, σπειρώω *στρέφω, περιελίσσω, τυλίσσω, συσπειρώ*, σπειράμα, ἰων. -ημα, τὸ *ἐλιγμός, ἐλικοειδὴς συστροφὴ, σπείρα, σπάρργανον, «φασκιά»*, σπείρον, τὸ *περιτύλιγμα, περικάλυμμα, περιτυλίссον ὕφασμα, σάβανον, ἱστίον πλοίου (κακαραβόπανον)*, σπειραῖα, ἡ *εἶδος θάμνου (= λατ. *Spissae uimaria*)*: ἐκ τοῦ *σπερ-ja, ρ. **sp(h)er* = στρέφειν, ἐλίσσειν, τυλίσσειν, βλ. σπάρτος, πβ. σπάργω.

σπείρω (μέλλ. σπερώ, πρκ. *σπαρῶμαι*, παθ. ἀόρ. β' *σπερήην*, ρημ. ἐπιθ. *σπαρτός*) *ὁ, τι καὶ νῦν, σπείρω, «σπέρνω», ρίπτω σπόρον, γεννῶ τέκνα, ραντίζω, περιρραίνω, διασπείρω, ἐξαπλώνω*, σπέρμα, τό, σπέρματος, -ους, τὸ *ὁ σπόρος, τὸ σπέρμα*, σπέρτος, ὁ, σπορῶ, ἡ *τὸ σπείρειν, ἡ σπορά, τὸ σπαρὲν σπέρμα, ὁ σπόρος*, σπορός, -άδος, ὁ, ἡ *διασπαρμένος, διασκορπισμένος*, σπαρτός *ὁ ἀραιῶς ἐσπαρμένος, ἀραιός, σπάνος* (σπαρτοπόλιος *ὀλιγοπόλιος* Ἡσυχ.): συγγ. τοῖς: ἀρμ. *sparnam* = ἀπειλῶ, μιν. γερμ. *spēti* = τὸ ραντίζειν, ράντισμα, ἡ διασπορά (**spēti*), νεογερμ. *sprihen* (**spēti*) = διασπείρειν, σπινθηρίζειν. Ἡ ρ. **sp(h)er* = σπείρειν, διασπείρειν (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **spreu*· ἐν τῷ ἀρχ. γερμ. *spriu*, νεογερμ. *Spren* = ἔχυρον κ.τ.λ.) ἀρχικῶς μᾶλλον ἐταυτίζετο πρὸς τὴν ρ. **sp(h)er* = κυνέισθαι σπασμοδικῶς, σπαδάζειν (βλ. σφοδρῶν).

σπέλειθος (καὶ πέλι-), ὁ *περίττωμα, κόπρος*, ὑσπέλειθος, ὁ *κόπρος χοίρου*, σπέλληθι *σπελίθιος* Ἡσυχ., πελλία *σπέλειθος* Ἡσυχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σπένδω (μέλλ. σπείσω, παθ. πρκ. *σπενδίσμαι*) *προσφέρω σπονδὴν (τ.ἔ. προτοῦ πινε οἶνον, χύνω ἐκ τοῦ ποτηρίου ὡς προσφοράν εἰς τινα θεόν), χύνω ὑπισχνούμαι, ὑπόσχομαι (γορτ.)· μέσ. κάμνω συνθήκην, συνθηκολογῶ ὑπισχνούμαι, ὑπόσχομαι*, σπονδή, ἡ *τὸ προσφερόμενον ποτὸν, ἡ σπονδή*· ἐν τῷ πληθ. *σπονδαί*, αἱ *συνθήκη, ἀνακωχή*: συγγ. τοῖς: χεττ. *spant* = χύνειν ἐκ τοῦ ποτηρίου ὡς προσφοράν εἰς τινα θεόν, θυσιάζειν, λατ. *spendē* (μεταβιβ.-ἀνακληπτικόν) = ἐπιστήμης ὑπισχνούμαι, ὑπόσχομαι, πίστιν δίδω, ἐγγυῶμαι, *respondeo* = ὑπόσχομαι ἀνταπόδοσιν, ἀπαντῶ, ἀποκρίνομαι, *dēspendo* ἀπικνωθῆναι = εἰς ἀθύριον ἐμπίπτω, ἀθύριος ἔχω ρ. **spend*·

σπείρος, τὸ *σπῆλαιον, ἄντρον*, βλ. σπῆλαιον.

σπέρχω *βιάζω, θέτω τὴν εἰς κίνησιν, παροτρύνω ἀμετβ. καὶ παθ. κινούμαι μεθ' ὁρμῆς, φέρομαι ὁρμητικῶς, σπεύδω, βιάζομαι (σπερχόμενος *βιαστι-

κός, σπεύδων, ὀρμητικός*)· εἶμαι σφοδρός (ὀρμητικός), ἐξωργισμένος*, σπαρχνός *ταχύς, ὀρμητικός, βιαστικός*, ὁμ. δ-σπαρχός ἐπὶ ρ. *ὀρμητικός, σφοδρός, θερμός, ἐμμανώς*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *sr̥hagati* = πρᾶττει τι μετὰ σπουδῆς, ἔχει ζήλον, σφόδρα ἐπιθυμῶ, αἰσθάνεται φθόνον, ἀβυστ. *ḥ-sr̥gati* = ἦτο πρόθυμος, προσπαθεῖ, ἀρχ. γερμ. *springen* (νεογερμ. *springen* = πηδᾶν), μεταβιβ. ἀρχ. γερμ. *springen* = ποιεῖν πηδᾶν (ἐνα ἵππον), ἀνακινεῖσθαι, διασκορπίζειν, ραντίζειν (νεογερμ. *springen* = ὥσ.) ρ. **sreigh-*, **sreigh-* ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **sre-* = κινεῖσθαι σπασμαδικῶς, σφαδάζειν, βλ. *σπαίρω*.

σπεύδω βιάζομαι, ἐπιέγομαι, σπεύδω· εἶμαι πρόθυμος, ἀγωνίζομαι, καταβάλλω προσπαθείας· μτβτ. παροτρύνω, ἐπισπεύδω, ἐπιταχύνω* (βασ. σημ. *ὥθω, βιάζω, πιέζω*, πβ. σπουδαῖ *ἀλετρίβανος* Ἡσυχ. [= αἰγουδοχέρην], τ.ε. ὁ συμπίδων, συνθλίβων), σπουδή, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, σπουδή, βιασμένη, ζήλος, προσπαθεῖα* (σπουδῇ *μετὰ ζήλου, προθύμως ἐσπευσμένως μετὰ μεγάλων κόπων καὶ βασάνων, μόλις καὶ μετὰ βίας*), σπουδαῖος *ὁ σπεύδων, ταχύς, πρόθυμος, ἐπιμελής, δραστήριος*, σπουδάζω *σπεύδω, ἐπιέγομαι, ἐπιδιώκω τι μετὰ ζήλου*: συγγ. τοῖς: λιθ. *sprūditi*, *sprūti* = πιέζειν, *sprūdinti* = σπεύδειν, *pa-sprūdi* = κατατρώχεσθαι, βασανίζεσθαι, δλβ. *runa* = ἐργασία, ἀσχολία, κατάσταση (**sprūdā*) ρ. **sreu-d-*, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **sreū-* (ἴσως ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. *sr̥hagati* = παχύνει, τρέφει, πβ. *ἐσφουδαμένος* *πλήρης φαγητοῦ*, ἐκ τοῦ *σφουδάω), σφουδών *ισχυρός, εὐρωστος, σκληρός*, δια-σφουδάσαι *αὐξήσαι* Ἡσυχ. Πβ. καὶ σφύζω.

σπῆλαιον, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, σπῆλαιον, ἄντρον, κοιλότης γῆς*, σπῆλαιον, -υγος. ἡ = ὥσ. (> λατ. *spelunca*), ὁμ. σπείος, γεν. σπείους (τ.ε. *σπείος), βοτ. ἐν. σπῆι, πληθ. σπῆσσι καὶ σπείσσι = ὥσ. (*σπῆ[σ]ος;): βασ. σημ. μέλλον *ὀπή, δι' ἧς εἰσέρχεται ἀήρ* (πβ. ἄντρον: ἀνεμός). Ἄλλα συγγενῇ ἑλλείπουν.

σπίδιος *ἐκτεταμένος, μακρός, ἀχανής, ἐπίπεδος*, σπιδόεις, σπιδόνος (Ἡσυχ.) = ὥσ., σπιδόθεν *μακρόθεν*, ἔλεσ-[σ]πίς, -ίδος, ἡ *βαλτάδης πεδιάς*, σπίζω *ἐκτείνω*, ὁμ. δ-σπιδός (Ἰλ. Α 754) *ὁ ἔχων εὐρυχωρίαν, ἐκτενής* (βλ. δ-σπίς, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἀσπίς, ἀσπίδας*): συγγ. τοῖς: λατ. *spissus* = ἐκτενόμενος, μνημονόμενος· πυκνός, παχύς (**spid-so-* ἡ **spid-to-*), λαττ. *spidu*, *spiēs* = πιέζειν, ἐκτείνειν, βιάζειν, ἀναγκάζειν, *spidō* = ἀνάγκη, ἐλλειψίς, *speids* = πίσις, ταλαιπωρία, στενοχωρία ρ. **spei-d-*, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **spe(i)-*, **spe(i)-* = ἐκτείνεσθαι (ταυτόσημος τῇ ρ. **spe(i)-* = τανύειν, ἐκτείνειν, βλ. *σπάω*) ἐν τῷ λατ. *spatium* = χώρος, διάστημα κ.τ.λ. (βλ. *στάδιον*). Πβ. *σπιθαμή*.

σπιθαμή, ἡ *τὸ διάστημα τὸ περιλαμβανόμενον μεταξύ τοῦ ὀνίχτιρος καὶ τοῦ μικροῦ δακτύλου, ἡ σπιθαμή*, σπιθαμή*: συγγ. τῷ σπιδίος (κατ' ἀνάλογον τοῦ *dh*: d· πβ. *σπίθαι* ἐν λ. 1 *σπίλος*).

- 1 **σπίλος**, ἡ, **σπαλάς**, -άθος, ἡ *βράχος, βραχώδης ἀκτὴ, σκόπελος, πλάξ, κοίλος βράχος*, μακεδ. *σπαίλος* *χεύμαρος* Ἡσυχ. (**asp[os]-spilos*): συγγ. τοῖς βράχος*. γερμ. *spil* = αἰχμή τοῦ δόρατος (νεογερμ. *Spil* = σχίζα, κάρφος, ἀγχιθία, σφήν), ἀρχ. σπανδ.-ισθ. *spila* = λεπτὸν καὶ στενὸν τεμάχιον ξύλου, τοσχ. *spile* = καρφίς, βελόνη ρ. **spei* = ὀξύς (ἴσως ταυτίζεται πρὸς τὴν ρ. **spe(i)-* = εὐκριν, σύρειν, βλ. *σπάω*) ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *sr̥hagati* = σχίζα ξύλου, ράβδος, λατ. *spina* = ἀκανθὰ (πβ. ἀρχ. γερμ. *spina* = καρφίς,

βελόνη), ερίσα θηλ., ερίεω άρσ.=σπάχος, ερίculam ούδ.=αίχμη, δειόντιον, βέλος (πρ. άρμ. p'k'in=βέλος, δειόντιον, εκ του *ερίξιμο-), άρχ. γερμ. speißha (νεογερμ. Speichha)=άκτις τροχού, άκτις, άγγλοσαξ. eρίt=μέγας βλαστός, μιν. γερμ. eridei, νεογερμ. διαλ. Speidei=κάρφος, *ερίκιδαν (κοινόν γερμ. *ερί-βία-), λιθ. eritaiys=κηλός επί του μετώπου των ζώων έχουσα τὸ σχήμα διστέρος, eritai=έκκενθα επί της πόρτης κ.τ.λ. πρ. τὸ μετὰ τὸ ΙΕ dh (βλ. σπιθαμή) σπιθαίαι *σπινδές τώας* Ἡούχ.

2 σπίλος (καί στίλος), ὁ *ρύπος, διασπαρσία, κηλός, στίγμα*, σπιλόω *ρυπαίνω, μικίνω, κηλιδώνω*, βλ. οί-σπαίτη, πρ. σπατίλη.

σπινθήρ, -ήρος, ὁ *ἔ,τι καί νῦν, σπινθήρ, κοπίθαν*, σπινθέρουξ, -υγος, ἡ, σπινθαρίς, -ίδος, ἡ=ῶς.: συγγ. τοῖς: λιθ. erindēiu, erindēti=λάμπειν, άκτινοβολεῖν, μεταπτ. β. λεττ. erudēte=λαμπρός, καθαρός (*erandēte).

σπινθές *ισχνός, λεπτός*: κυρ. σημαίνει *δισσπασμένος* (πρ. λατ. tepuis=λεπτός, συγγ. τῇ ρ. *iwm=τείνειν, τανύειν) συγγ. τῷ άρχ. ιρλ. nēim=λατ. exilia, macer (*ερί-αι-), ΙΕ *ερί-τείνειν, τανύειν (βλ. σπείω). Πβ. τοὺς μετὰ οὐρανιῶν συμφ. έπαιτεῖται. τύποις: σπείσκων *σπάνιον*, σπινθών *μικρόν, βραχύ* Ἡούχ. πρ. σουηδ. διαλ. erikja=λεπτός, δδύνατος, ισχνός, erikn=δδύνατος (ισχνός) άνθρωπος.

σπίνος, ὁ (σπίνω, σπινθών, σπίνγας, σπόνγας, πίνγας Ἡούχ.) *ἔ,τι καί νῦν, τὸ πτηνόν ὁ σπίνος*, σπίζα (*σπινγία), ἡ *εἶδος σπίνου*, σπίζίτης, -ου, ὁ *πτηνόν τι, λατ. Pagus maior*, σπίζλας, -ου, ὁ *εἶδος λέρακιος (κυρ. ὁ καταδιώκων τοὺς σπίνους καί τὰ στρουθία)*, άρσ.-σπίζης, ὁ *σπίνος τῶν άρέων*, σπίζω (*σπινγίω) *καλαδῶ ὡς ὁ σπίνος, πιπνίζω*: συγγ. τοῖς: σουηδ. διαλ. erink, erikke=μικρόν τι πτηνόν, στρουθίον, άγγλ. (δάνειον εκ του Barrd) erink=οχίνος άνευ του s.: άρχ. γερμ. fincho, άγγλ. finch, νεογερμ. Flak=σπίνος. ΙΕ *(s)ringo=σπίνος, στρουθίον* μάλλον εἶναι λ. ήχομαι. (πρ. *ρίρ=πιπνίζειν, εν τῷ λατ. rīrīd κ.τ.λ.).

σπλάγγων, τό, κατὰ τὸ πλεῖστον εν τῷ πληθ. σπλάγγωα, τὰ *τὰ έντόσθια, σπλάγγωα*, σπλάγγωνά *τρώγω τὰ σπλάγγωα του θύματος μετὰ την θυσιάν*, βλ. σπλήν.

σπληνός, ὁ (σπληνός, ἡ Ἡούχ.) *τέφρα, σπάκτη*: μάλλον προέρχεται εκ του *ερίδ-άα, συγγ. τοῖς: λατ. splendēs=λάμπω, στίβω, μιν. ιρλ. laian=λαμπρός (*plandia), hō=φώς (*plandia-), παραιτέρω συγγ. καί τοῖς: άρχ. ινδ. vi-sphulīngah=σπινθήρ, άρμ. p'syl=λάμψας, μαρμαρυγή, λεττ. spluade=λάμπειν, σπινθηρίζειν, άστράπτειν.

σπλήν (*σπλήγγ), γεν. σπληνός, ὁ *ἔ,τι καί νῦν, ὁ σπλήν, ἡ κοσπλήνα* (> λατ. splēn), σπλάγγωα, τὰ *ἔ,τι καί νῦν, σπλάγγωα, έντόσθια*: συγγ. τοῖς: άρχ. ινδ. pīhān- άρσ.=σπλήν, άρεστ. splēna-, άρμ. p'aigala, λατ. Hēn, γεν. Hēnia, άρχ. ιρλ. eolg, λιθ. bīdāis, άρχ. έικλ. όλαβ. eleena=ῶς. ΙΕ *sp(h)elēh(en), *splēnēh, *ερίlēh- (άνευ ένιαίου βασι. τύπου εν τῇ θημώδει λ.). Πβ. σπληνών.

σπληνέων, τό *έπίδεσμος πλγγής, κατάπλωσμος*: κυρ. σημαίνει *έπίδεσμος διά τὸν σπλήνα*, συγγ. τῷ σπλήν.

σπόνγγος (άττ. καί σπρόγγος), ὁ *ἔ,τι καί νῦν, σπόνγγος, κοφουγγάρις (πρὸς καθαρισμόν, άποσπόνγγισιν)* οἱ κατὰ τὸν λαμβάν άδένες*, σπογγία, ἡ *σπόνγγος*

{ } λατ. *spongia*: μᾶλλον ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἀρμ. *sung, sunk*=σπόνγος, τὸ δένδρον τὸ παράγει τὸν φελλόν, ἢ ἐλαφρότερον, δένειον ἐξ ἀγνώστου πηγῆς. — Τὸ λατ. *fungus* ἀρσ. (=ὁ μύκης, τὸ «μανιτᾶρι», ἢ «ψευδα») προήλθεν ὡς δένειον μᾶλλον ἀμέσως ἐκ τοῦ σπόνγος.

σποδός, ἡ *τέφρα, στάκτη, ἡμίσειστος τέφρα, ἐχθρόληπ, ὀξείδιον τῶν μετάλλων, κόνη*, ἀποδοῖ (ἰων. -ει), ἡ *σπαρὸς τέφρας*, σποδός, τὸ *τὸ ὀξείδιον τῶν μετάλλων* { } λατ. *sprodium*, σποδίζω, σποδόω *αἰθήνω* ἐντὸς σποδοῦ, φρύγω (αἰθεροφύγω) τι ἐντὸς τῆς στάκτης*, σποδόω *πιάσσω τὴν σποδὸν (κόνην) ἀπὸ τινος, αἰεσιονίζω», ἀφαιρῶ κοκκινίζω, τρίβω, κτυπῶ· τρώγω ἀπλήστως, κατατρώγω*: ἀβεβ. ἐτυμολ. περὶ τοῦ τέφματος τῆς λ. πρ. σπληδός.

σπολάς, -άδος, ἡ *ἀφαιρεθῆν (ἀποσπασθῆν) δέρμα, θυφάρα, θερμάτινον ἱμάτιον*, βλ. σπλάξ.

σπονδή, ἡ *τὸ προσφερόμενον ποτόν, ἡ σπονδή*, βλ. σπένδω.

σπονδυλῆ (ἀττ. σφονδυλῆ), ἡ *ἐντομόν τι ζῶν ἐντὸς τῆς γῆς (καὶ τρεφόμενον ἐκ φυτικῶν ριζῶν), εἶδος κανθάρου ἐκπέμποντος λίαν ἰσχυρὰν ὀσμὴν, ὁπόταν διωχθῇ*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σπόνδυλος (ἀττ. σφόνδυλος), ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, σπόνδυλος, ὅστων τῆς σπονδυλικῆς στήλης*, βλ. σπαδίζω.

σπορά, ἡ, σπαράς, -άδος, ὁ, ἡ, βλ. σπαίρω.

σποργίλας, ὁ *στρουθίον, σποργίτης*, πρ. σπέργουλος (λακ. πέργ-) *ὀρνυθάριον ἄγριον* Ἡσύχ., πυργίτης, ὁ *τὸ ἐν τοῖς πύργοις στρουθίον* (κατὰ τὸ πύργος): συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. *sperk, sperch*=στρουθίον, ἀρχ. πρωσ. *sprugla*=ὄσ., *spergla-wanagis*=εἶδος ἱέρακος (πυρ. ὁ γύψ [αἰγύπαρ] θῶκων τὰ στρουθία): ἀνευ οὐρανικοῦ: ἑλλ. σπαρσίσιον (*σπαρ-*g*-*ilom*) *ὄρνειον ἐμπερές στρουθίον* Ἡσύχ., γοτθ. *sparwa*, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *spratt*, ἀρχ. γερμ. *sparo*=στρουθίον (ΙΕ **sparjo*(*n*)- πρ. νεογερμ. *Sperling*=στρουθίον, *Sperber*=εἶδος ἱέρακος), κορν. *spau* (**sparjo*-), ἱσως καὶ λατ. *parra* (ὄμβρ. *par-fam* αἰτ.)=θυσάλινον πτηνὸν (**parra*), μιν. ἱρλ. *spar-sach*=γύψ (**parra*). Πρ. καὶ *par*.

σπονδαίω, σπονδαίος, σπονδή, βλ. σπένδω.

σπύραιος (πύρ-), ὁ { } *σφαιρίδιον κόπρου τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων*, σπυράς (ἀττ. σπυρ-), -άδος, ἡ *σφαιρίδιον κόπρου, καταπότιον ἱατρικόν*: ἐκ τοῦ *(*s*)*p*(*h*),*r*-, συγγ. τοῖς: λιθ. *anīu spira*=κόπρος προβάτου, λαττ. *spira*=σφαιρίδιον κόπρου τῶν προβάτων κ.τ.λ.· περαιτέρω μᾶλλον εἶναι συγγ. τῷ σφαῖρα, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ σφαῖρα*· ρ. **sp*(*h*)*r*-=κινεῖσθαι σπασμαδικῶς, σπαδάζειν (βλ. σπαίρω). Πρ. τὸν ἑλλ. ἔπαιτετ. τύπον μετὰ τοῦ *dh*-: σπορ-θύγμια *τρίβωλα. τὰ διαχωρήματα τῶν αἰγῶν, ἃ τινες στυράδας καλοῦσιν* Ἡσύχ., νεοῖσλ. *sparā*=κόπρος προβάτου.

στυράζω *ἀνακηδῶ, χοροκηδῶ, σπαδίζω, κινούμαι ὁρμητικῶς*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *spradka*, ἀρχ. γερμ. *spradlon*=σπαδίζειν, μετ' ἐρρίνου: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *spretta*=ἀνέρχεσθαι, ραντίζειν, μιν. γερμ. *sprins*=ἡ στυλινότης τῶν χρωμάτων, *sprinkel*=μικρὸν στίγμα τοῦ δέρματος· ἀνευ τοῦ *s*-: ἀρχ. ἑσκλ. σλαβ. *pradaję*, -*ati*=πηδῶν, τρέμειν· ρ. **spredeh*-, **sprwadh*-, ἔπαιτετ. τύποι τοῦ **sp*(*h*)*r*-=κινεῖσθαι σπασμαδικῶς, σπαδάζειν, βλ. σπαίρω.

στυρίς (στυρ-, -ίς, ἡ "κόφους κυλιωτέρως πεπλεγμένος", βλ. σπάρτος, σταγών, -όος, ἡ "ὅ, τι καὶ νῦν, σταγών, εὐσταγών, σταλαγματιά, στάλα" (κυρ. ἡ στάλῃσα)^α, στάγες, αἰ=ώσ., στάζω (μέλλ. στάξω, παθ. ἀόρ. σταγήσῃ) "ρίπτω (χύνω) κατὰ σταγόνας, ἀφίνω τι νὰ στάξῃ" ἀμτβ. στάζω, πίπτω κατὰ σταγόνας, πίπτω^α, στακτός "ὁ στάζων, πίπτων κατὰ σταγόνας" (στακτή, ἡ "τὸ ἄλιον τὸ κατασταλάζον ἐκ νεφθῆς μύρρας", στακτά, τὰ "ρητίνη"): συγγ. τοῖς: λατ. *stagnare* εὐθ.=τὸ ὑπερχεῖλιζον ἢ τὸ βραδέως ρέον ὕδωρ, μικρὰ λίμνη, ἑλος ("stag-n-on, ἐπεκτετ. τύπος μετὰ τοῦ ὁ ἐνός θ. ἐν ἡφανισμ. β.), ἀρχ. βρετ. *stae*=ρούς, ρίαξ ("stag-rā), κυμβρ. *taen*=λατ. *cōnspersio*=ρηντισμός ("tag-nā).

στάδιον, τὸ (πληθ. στάδια, τά, καὶ στάδιοι, οἱ) "μέτρον μήκους ἴσον πρὸς 100 ὀργυίας ἢ 6 πλέθρα ἢ 600 ἄλλ. πόδος" δρόμος ἢ ἀγών δρόμου· πᾶς τόπος ἐπίπαδος καὶ ἀνοικτός (> λατ. *stadium*): ἀρχαιοτ. τύπος ἀργ. σπιδιον, βλ. σπιδά (τὸ σπ- κατ' ἐπίδρασιν τοῦ στάδιος "ὁ ἰστάμενος")· βας. σμ. "τὸ μηχανθέν, διδαστήριον χώρου ἢ τεταμένου σχοινίου πρὸς μέτρησιν".

στάδιος "ὁ ἰστάμενος, σταθερός, ἐκίνητος, εὐσταθής, ἀκαμπτος, ἀκλόνητος, ἰσχυρός, ἐχυγισμένος", στάδιον ἐπὶρ. "ἐν ὁρίε: στάσει, ὁρίως", σταθερός "ὁ στερεῶς ἰστάμενος, σταθερός, ἀμετακίνητος, ἥρεμος, στερεός", στάθμη, ἡ "ὅ, τι καὶ νῦν, ἡ στάθμη, ὁ γνώμων, κανὼν τοῦ τέκτονος ἢ κτίστου, τὸ «ἀλφάδι», σταθμός, ὁ (κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. σταθμοί, οἱ, καὶ σταθμά, τὰ) "σταθερὸς τόπος διμεμονής, μένδρα, κοτάβηλος, στῦλος ὁρθὸς ἰστάμενος, στῦλος ὑποκατάζων τὴν στήλην, παραστάδας (παραστάται) τῆς θύρας, ζυγός, ἐζυγαρία, βέρος": συγγ. τῷ ἰσθμῷ.

στάζω "χύνω κατὰ σταγόνας, ἀφίνω τι νὰ στάξῃ" ἀμτβ. πίπτω κατὰ σταγόνας, στάζω^α, βλ. σταγών.

σταθερός "ὁ στερεῶς ἰστάμενος, ἀμετακίνητος, σταθερός, ἥρεμος, στερεός", βλ. στάδιος.

σταθεῖω (στατ-) "διαθερμαίνω, ἀψήνω, καφαλίζω, τηγανίζω": ἀβεβ. ἐτυμολ.

στάθμη, σταθμός, βλ. στάδιος.

σταῖς (σταῖς;), γεν. σταιτός, τὸ "ἄλευρον ἐκ σίτου ἀναμειγμένον μεθ' ὕδατος καὶ εἰς φύραμα πεποιημένον, «ζυμάρι», σταίτινος "ὁ ἐξ ἀλεόρου ἢ ἐκ φυράματος ζειᾶς": μέλλον ἀντὶ τοῦ *ταιστ- (κατὰ μετάθεσιν κατὰ τὸ στάθ) συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱολ. *stais*, κυμβρ. *taes*=φύραμα, ζύμη, ἀρχ. γερμ. *theisimo*=ἡ ζύμη, ἀρχ. ἐκκλ. οἰαβ. *tēsto*=φύραμα ρ. *tēi-, *tēi- =τῆρειν, «λειώνειν» βλ. τήνω.

στακτή, στακτός, βλ. σταγών.

σταλάσσω (ἀττ. -ττω) "ἀφίνω τι νὰ στάξῃ (νὰ πέσῃ κατὰ σταγόνας)" ἀμτβ. σταλάζω, στάζω, πίπτω κατὰ σταγόνας (μέλλον ἐσχηματίσθαι ἀναλογικῶς ἀντὶ -άζω), μτγν. σταλάω, -άζω=ώσ., στάλαγμα, τὸ "τὸ πίπτων κατὰ σταγόνας, σταγών", σταλαγμός, ὁ "στάλαξις, «στάξιμος», σταλύζω "κλαίω" (νεοστάλιξ "νεοδάκρυτος" Ἡσυχ., λαοβ. στάλαγμος, ὁ "κλαῖμα"): ἀντιπῶθα ἀνήρουν καὶ αἱ λ.: τέλας, τὸ "πηλός, βόρβορος, ὠδὸς λιμνάζοντος ὕδατος, τέλας, ἑλος, «βάλτος, βούρμος» πηλὸς χρησιμοποιούμενος ὑπὸ τῶν κτιστῶν, «λάσπη» (> ἀρχ. *telan*=πηλός, βόρβορος;), τελαίς, -ῆος, ὁ "ἡ ἀμούχλα", ὁ ἐκ τῶν τελαμάτων πηλός (Ἡσυχ.), συγγ. τοῖς: ἀγγλ. *stale*=οὔρον,

το σταλ=οὐραίν (μσν. κάτω γεμ., νεογεμ. stellen=οὐραίν), μσν. βρετ. stant=οὐρον (δένειον ἐκ τῆς κοιν. Γερμ. ;) ρ. *stai=στέζαν, σταλάζειν.
στάλις, -ιας, ἡ (Θεάμρ.), **σταλίσ**, -ιδας, ἡ ('Ἡσύχ.) *πάσσαλος, εἰς τὸν ὁποῖον προσδένονται τὰ δίκτυα κυνηγῶν: ἐκ τοῦ *st(h)al-, συγγ. τῇ ἱσθημ *asthāw, τοποθετῶ, ἢ ἐκ τοῦ *st(h)al- συγγ. τῇ ρ. *st(h)al=πθένει, θέτειν, τοποθετεῖν, βλ. στέλλω.

σταμῖνας, αἱ (δοτ. πληθ. σταμῖναςσι 'Οδ. ε 252) *τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου, τὰ πλάγια ξύλα ἐπὶ τοῦ πλοίου, τὰ ὅποια ἐγείρονται ἐκπτέρωθεν στηριζόμενα ἐπὶ τῆς τρόπιδος: ὡς σημαίνουν *στῦλοι, ὀρθοστάται, εἶναι συγγ. τῇ ἱσθημ. πβ. μσν. ἱβλ. sapaigim=τοποθετῶ, «στήνω», θέτω, ἀρχ. ἱβλ. tapan=κορμός δένδρου, ἀρχ. γεμ. am, νεογεμ. Stammen=κορμός βλ. στάμνος, στήμων.

στάμνος, ὁ καὶ ἡ *πῆλινον ἀγγεῖον, εἰς τὸ ὅποιον μετηγγίζετο οἶνος πρὸς καθαρισμόν, στάμνος, «στάμνω», **σταμνίον**, τὸ ὅπου. *μικρὸ στάμνος οἶνου, «σταμνίω»: συγγ. τῇ ἱσθημ. πβ. κατὰ τὸν τύπον: σταμῖνας, στήμων καὶ διὰ τὴν σημ.: ἀρχ. γεμ. stapa=«βαρέλιν» κατάλληλον διὰ τὴν ζύμωσιν («βράση») τοῦ αμοδοτού, λιθ. stapiš=μεγάλῃ ξυλῇ σκάφῃ.

στάσις, -εως, ἡ *«στήσιμον, τοποθέτησις, θέσις, κατάστασις, κόμμα, φατρία, συμμορία, ἐπαναστασις, πολιτικὴ ἀναταραχὴ» (στασιάζω «δ, τι καὶ νῦν, στασιάζω, κέμνω στάσι, ἐπαναστατῶ», στασιώτης, -ου, ὁ «ὁ ἀνῆκων εἰς φατρίαν, ὁπαδὸς πολιτικοῦ κόμματος, μέλος ἐπαναστατικῆς τινος πολιτικῆς ὁργανώσεως, συνακόμτης»), **στατικός** «ὁ «στήνων» τινὰ ὄρθιον, ἀναγκάζων τινὰ νὰ σταθῇ ἀκίνητος, ζυγίζων, ἔμκειρος εἰς τὸ ζύγισμα», **στάσιμος** «ὁ κέμνων τι καὶ σταθῇ, περιερχόμενος εἰς στάσι, στάσιμος, ἀκίνητος, σταθερός, εὐσταθής, ἐν δὴναται τις καὶ ζυγίσῃ»: ἱε *st(h)is-tis=ἀρχ. ἰνδ. sthiti=στάσις, κατάστασις, ὑπόστασις, ὑπερξίς, γοτθ. stafs ἀρσ., ἀρχ. γεμ. stai θηλ.=θέσις, τόπος, χωρίον (νεογεμ. Stadt=πόλις, Stadt=θέσις, τόπος), πβ. λατ. stail-ē θηλ.=σταθμός, στάσις (staiim ἐπίρ.=στέδην, ἐν ὁρίῳ στάσι, παρυσθῆς, ἀμέσως) ἱσθ. β. ἱε *st-tis ἐν τοῖς: ἀβεστ. sthiti=θέσις, τάξις, κατάστασις, τοποθέτησις, ἀρχ. ἑκκλ. ολαβ. ro-stati=ὀρισμός, προσδιορισμός. Πβ. στατὸς «τοποθετημένος, αστημένος, ἱσάμενος, διαρκῶς παραμένων ἀργὸς εἰς τὸν «στάβλον» καὶ τρεφόμενος (ἐπὶ ἱππου)»=ἀρχ. ἰνδ. sthiti, λατ. status κ.τ.λ. (βλ. ἱσθημ). Πβ. στατήρ.

στατήρ, -ήρος, ὁ *βῆρος εἰς νόμισμα ὀρισμένου βάρους ἐξ ἀργύρου ἢ ἐκ χρυσοῦ (> λατ. statera): κυρ. σημαίνει «ὁ ζυγίζων» (πβ. στατικός «ὁ ζυγίζων, ἔμκειρος εἰς τὸ ζύγισμα», βλ. στάσις), συγγ. τῇ ἀρχ. ἰνδ. sthitar-ἀρσ.=ὁ διεκθύνων, ἡγεμών, κυβερνήτης, sthiti-ούδ.=τὸ ἱσάμενον, λατ. Stator ρ. *st(h)al-, βλ. ἱσθημ.

σταυρός, ὁ «ὄρθιος πάσσαλος, σκόλοψ, σταυρός», σταυρός «περιφράσσει διὰ πασάτων, περιχαραινῶν τύπον τινά, σταυρώνω, ἀνασκευάζω», **σταυρῶμα**, τὸ «περίφραγμα διὰ πασάτων, χαράκιμα»: ἱε *stau-rós=ἀρχ. σκηνδ.-ἱβλ. stauit=πάσσαλος, λατ. *stau-ros ἐν τῇ ἱνδαυτῇ=ἀνακινεῖν, ἀνανεῶναι, παρασκευάζω, κατασκευάζω μεταπτ. τύποι: νορβ. dial. styt=μακρὰ ράβδος, ἀκαμπτος (σκληρὸς) ἄνθρωπος, ἀρχ. σκηνδ.-ἱβλ. st̥gi=πηδάλιον, ἀρχ. γεμ. stissa=πηδάλιον, «τιμόνι», παράδοσις, διακός, φῶρος (*st̥uro-).

πβ. ἀρχ. ινδ. sthāvanāh = χονδρός, σταθερός, sthāvinah = εύρος, χονδρός, sthāh = δυνατός, πυκνός, ἀρμ. sthān = χονδρός, ἀρχ. γερμ. sthān = ισχυρός, μεγαλοκρεπής. — IE *st(h)au-ro- (*st(h)h₂u-ro-), *st(h)h₂u- = στερεός, σταθερός, στῦλος, ἐκ τῆς βάσεως μετὰ τοῦ u-: *st(h)h₂u-, *st(h)h₂- ἐν τοῖς: ἄλλ. στήου *stōu τι σταρεόν (σκληρόν), κάμνω τι νά σταρεθῇ (νά σταθῇ ὄρθιον), τὸ «κορδώνω» καθ. ἔχω στῦσιν (ἐρεθισμέν) τοῦ πέους; στῦμα, τὸ = λατ. erectio penis (= ὀρθώσις [ἐντασις] τοῦ ἀνδρικοῦ αἵματος, στῦσις, πριαπισμός), στῆλος, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, στῦλος, στήλη, κίον, εἶδος γραφίδος*, στύραξ, -ακος, ὁ *τὸ ὀπίσθιον ὀξὺ ἄκρον τοῦ ὀστέου*, ἀρχ. ινδ. sthūh = κίον, στῦλος (ἡλαττ. β. η ἐκ τοῦ π), ἀρχ. σκαυδ.-ισλ. stūpi = γίγας (*st(h)h₂-). ἰσχ. β.: γοτθ. stōjan = τρέπειν, διασθύνειν (κυρ. τέσσειν, ὀρῖσιν), ἀρχ. γερμ. stapan = πᾶναι, ἀναστέλλειν (νεογερμ. stauen = ὥσ.), λιθ. stōniu, -ti = ἵστασθαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. stāni = θέτειν, τοποθετεῖν. Πβ. σταῖ.

σταφίς, ἡ *δ, τι καὶ νῦν, ἡ σταφίς, «σταφίδα», ἀπεξηραμμένη σταφυλή* (ἀσταφίς, -ίος, ἡ = ὥσ., ἐκ τοῦ *stō-); σταφιδάω «ξηραίνω σταφυλάς»: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σταφυλή, ἡ *ὁ καρπὸς τῆς ἀμπέλου, βότρυς, τὸ «σταφύλιον (κυρ. ἡ πεπατημένη, ἐκτεθλιμμένη), ἡ ἀμπέλος» ἡ πρὸ τοῦ φάρυγγος σταφυλή τοῦ στόματος: IE *stegh-, πβ. stēmphala, τὰ *αἱ ἐκτεθλιμμένοι ἐλαῖαι ἡ σταφυλαί, τὰ ἀποπίσματα τῶν ἐλαίων ἡ σταφυλῆν*, d-stegh- «ἀδιδάσκοντος, διδόνοντος» (ὁ ἰδῆ), καθ' ἑτεροίαν: στόμφος, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, στόμφος, κομπῶδες ὄφος, κομπορημοσύνη*, στόμφοξ, -ᾶκος, ὁ, ἡ *ὁ χρησιμοποιοῦν λέξεις πληρούσας τὸ στόμα, ὀμιλῶν μετὰ στόμφου, μεγαλορήμιον, κομπαστής*, σταμφάζω «ὀμιλῶ μετὰ στόμφου, κομπάζω, κευχῶμαι» προεῖτι: ἀρχ. ινδ. stabhuyāh, stabhuyāpāh = ὁ μὴ κινούμενος ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, ἀρχ. περσ. stabana = ἀντίστασις, νά ἀντισταθῇ! Πβ. σταφίλη, stēmbo.

σταφυλή, ἡ *λεπτὸν σχοινίον ἔχον μολύβδινον βέλος εἰς τὸ ἄκρον, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ τέκτονες ὀρῖσιν τὴν κἀθετοὶ εὐθεῖαν, τ.ἐ. τὴν κατακόρυφον γραμμὴν, τὸ «μολύβι (βαρίδι)» τῆς στάθμης* ('Ἰλ. B 785): μᾶλλον εἶναι συγγ. τῇ σταφυλῇ, ἐνεκα τῆς ὁμοιότητος ταύτης πρὸς τὴν σταφυλῆν.

στάχυς, -ως, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, ὁ στάχυς, στάχυς σίτου, τὸ «στάχυς», ἀσταχυς, ὁ = ὥσ. ('Ἰλ. B 149): IE *stegh-, πβ. ἀγγλοσλ. stīgan = κεντεῖν, κεντρίζειν (ἀγγλ. to sting), γοτθ. us-stagg = ἐξέρυσσον!, ἀρχ. γερμ. stanga = ῥάβδος, πᾶσσαλος, κάμαξ (νεογερμ. Stange = ὥσ.), stengil, νεογερμ. Stängel = καυλός, ἐκτοσένον (= μικρὰ ῥάβδος)· ρ. *stegh- = κεντεῖν, κεντρίζειν, ῥάβδος, κάμαξ· ἐκεῖ ἐρρίνου: στόχος, ὁ *ὁ ἀντικειμενικός σκοπός, στήμαδιον, στόχος· στοχασμός* (ὁ ἰδῆ). Πβ. καὶ στένιξ.

στάβη, γεν. ὁμ. stābōs (διουλλάβως ἐν 'Οδ. φ 178·183), τὸ *τὸ ἰσθμῶνον, σταθόν, στερεόν, πεπηγός λίθος, πάχος, «ζύγκη» στακτάδης οἰσθίμα· φύραμα ἐξ αἰθέρος ζεῦξ* (ἡ σημ. αὕτη κατὰ τὸ στοῖς, ὁ ἰδῆ): ἐκ τοῦ *stāh₂ar, *stāh₂ar, συγγ. τοῖς: ἀβαστ. stā(y)- = σωρός, ἔγκος, μέζα, ἀρχ. ινδ. stāh₂a = ἀκάρπτον, στέπαιον ὕδωρ, stāh₂a = πῆξαι, σκληρύνεται, μτχ. stāh₂a = πεπηγμένος, stāh₂a = νεθρός (κυρ. συγκρατημένος, ἀνακακομένος), vi-stāh₂a = πυκνός, μισ. γερμ. stāh, stāh = πᾶναι, πᾶναι, τὸρῆν, ὀρύβος, γοτθ. stāh, ἀρχ. γερμ. stāh, νεογερμ. Stāh = λίθος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. stāh = τοῖχος, τεῖχος· ρ. *stāh-, *stāh-, *stāh- = πυκνώνειν, πᾶναι, πᾶναι,

πῆζειν (ἰσως συγγ. τῇ ρ. *stā=ἵστασθαι). — Ἐνταῦθα μᾶλλον ἐνῆκει καὶ τὸ ὅμ. ἀγχι-στίνος *ἐγγύς τινος, κολλητός, πυκνός*. Πβ. καὶ στίᾱ, στίλῃ. **στέγων** *σκεπάζω τελείως, καλύπτω, στεγάζω, προφυλάσσω, προστατεύω· ἀποκρούω, ἀπωθῶ· συγχερᾶν τὸ ὕδωρ· ἀντέχω, ὑπομένω*, **στέγος** (ὅμ. τέγος), -ους, τὸ *στέγη, σκεπή*, οἰκία*, **στέγη** (τέγη), ἡ=ὥσ. () λατ. *stega*, στεγανός ὡς σκεπάζων, καλύπτων, προφυλάσσων, προστατεύων· ἐστεγασμένος, κεκαλυμμένος, κελῶς κεκλεισμένος, ἀδιάβροχος, προσεκτικός· συμπαγής, στερεός, πυκνός*, **στεγνός** *ἐστεγασμένος, κεκαλυμμένος, ἀδιάβροχος, στεγνός*, **στεκτικός** *ὁ σκεπάζων, καλύπτων, στεγανός*, **στέγαστρον**, τὸ *σκέπασμα, κάλυμμα* () λατ. *stegestrut, tegestrut*: **στέγων**=ἀρχ. ἰνδ. *sthasati* (Γραμμ.· προσέτι *sthasyati*)=ἐπικαλύπτει, ἀποκρούεται, λατ. *tegō*=σκεπάζω, στεγάζω· πβ. λιθ. *stegiti, stiegiti*=καλύπτειν στέγην, ἀρχ. ἰρλ. *-tuigiuir*=καλύπτω, σκεπάζω (μεταβιβ. **tegeiō*=ἀρχ. γερμ. *deck(h)en*=σκεπάζω)· (σ)τέγος=ἀρχ. ἰρλ. *teoh*=οἰκία. Πβ. λατ. *tectum*=στέγη (=στακτός), *tegulum* οὐδ., *tegus* θηλ.=στέγη, σκέπασμα, *tegulum* οὐδ.=στέγη, *tegula*, -ας θηλ.=κέρamos, κεραμίδιον στέγης () νεογερμ. *Ziegel*=κέρamos· διὰ τὴν ἑκτετ. β. πβ. ἀρχ. κρωςσ. *steges*=ὁ σιτοβολών, καθ' ἑτεροίως. *stegis*, λιθ. *stegos*=στέγη, *stega* θηλ.=τὸ κάλυμμα, ἡ τήβεννος, τὸ τῶν Ῥωμαίων ἱμάτιον (παλ. περιληπτικόν, πβ. ἀρχ. γερμ. *dach*, νεογερμ. *Dach*=στέγη)· ρ. *(s)teg=στεγάζειν, σκεπάζειν, καλύπτειν.

στειβω (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἑκστ. καὶ πρτ.) *κάμνω τι πυκνόν, πυκνώνω, καταπατῶ, «πτακαπατῶ», πατῶ ὁδόν τινα, βαδίζω· μέσ. βαδίζω ἐπὶ τὰ ἴχνη· τινός, περκαλουθῶ, ἀνιχνεύω*, **στιπτός** *πεπατημένος, συμπεπιεσμένος, στερεός, σφικτός, συμπαγής· τραχύς, σκληρός*, **στιβαρός** *πεπατημένος, συμπεπιεσμένος, πυκνός, παχύς, βαμάλφους, δυνατός*, **στίβος**, ὁ *πεπατημένη· ὁδός, ἀτραπός, ἴχνος, κἀτῆμα τοῦ πυθός*, **στιβάς**, -άδος, ἡ *στραμένη, ὑπόστρωμα ἐξ ἀχύρων, ἐκ σπάρτων ἢ ἐκ φύλλων*, ὅμ. **στίβη**, ἡ *ἡ πεπηγυῖα· θρόνος, πύχνη* (πβ. *πύχνη*: *πύχνημι*), **στειβή**, ἡ *γέμισμα, παρατέμισμα, συμπλήρωμα, λέξις τιθεμένη μόνον διὰ νὰ κατέχη τόπον ('Αριστοφ. Βᾶτρ. 1178)· προσεφέλαιον, στρωμένον· θαμνῶδες φυτόν, τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα ἔχρησιμαποιοῦντο πρὸς ἐμφραξιν ὑπῶν ἢ πρὸς γέμισμα σφραμιγῶν ἢ πρὸς κατασκευὴν σαρῶδρων*, **στειβάζω** *ἐπιστρωτεύω, συστρωτεύω, στειβάζω*: συγγ. τοῖς· ἀρχ. *stēp*=συχρός, συνεχής, ἀδιάλειπτος· ὡς ἐπὶρ, συχναίς, *stīpan*, *stīpon*=βαστικός, πρόσθυμος, *stīpan*=ὠδῶ, πύζω· ἀναγκάζω, ἐξαναγκάζω· ρ. **stēib*-, **stēib*-=ἐκκαμptos, σκληρός, συμπαγής· προσέτι **stēibh*· ἐν τοῖς· ἑλλ. *stīpos*, -ας καὶ -ος, τὸ *πλήθος πυκνῶς συνηθροισμένου, σῆμα ἀνδρῶν ἐν πυκνῇ παρατέλει, *stīpos**, *stīphrōs* *πυκνός, συμπεπυκνωμένος· στερεός, σχυρός*, ἀρχ. ἰνδ. *stībhiḥ*=θυσοσπειδής βλάστησις, δέσμη (b ἢ bh ἐν τοῖς· λιθ. *stēibis*=πάσσαλος, στῦλος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *stēbis*=καυλός, σκοτσάννα)· **stēip*· ἐν τοῖς· λατ. *stīpra*=στέλεχος, κορμός, πάσσαλος, σκόλοψ, *stēpō*=συμπέζω, ὑπερπληρῶ, συστρωτεύω, *stīps*=θερεά, πρόσεδρος, εἰσόδημα, *stīpula* θηλ.=κάρφος, καλάμη, ἀχυρον, ἀγγλοσαξ. *stīf*=ἐκκαμptos, σκληρός, λιθ. *stīpra*, *stīpti*=ἀποναρκοῦσθαι, ἀποθεῖσθαι. Ἡ ρ. **stēp*· (**stēibh*· κ.τ.λ.) ἰσως εἶναι ἐκτετ. τύπος τοῦ **stēi*-, **stēi*=πῆγνυσθαι, πῆζειν, βλ. *στέαρ*.

στεινός, στείνος, βλ. στενός.

1 στείνω *καθιστώ τι στενόν, «στενωόμαι», βλ. στενός.

2 στείνω *στενάζω, ἀνωστενάζω, θρηγνύω, βλ. στένω.

1 στείρω, ἡ *ἡ μὴ γεννώσκει (βοῦς, γυνή κ.τ.λ.), στείρω* ὁσπερ γ. τύπος στείρωος *στερεός, σκληρός, δοκιμύτος, στείρος, ἄγονος*, στέρι-φος *στερεός, δοκιμύτος, σταθερός* ἄκαρπος, ἄγονος, ἀστέρι-φος* (πρ. στέρι-φος, στέρι-φος* σκληρός, δοκιμύτος, στερεός* [Ἡεύχ.]): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. σταῖρη θηλ.=ἡ μὴ γεννώσκει βοῦς, στείρω, λατ. steri-lis=ἄγονος, ἄκαρπος πρ. ἀρμ. steri=ἄκαρπος, ἄγονος, ἐπὶ ζῴων (*sterēlho-), ἀλβ. lëjorë=νεκρὰ ἀγαλάς, ἀμνός, γοῖθ. staid θηλ.=ἄγονος, ἀρχ. γερμ. steir=κοιός, νεογερμ. Steirke=βοῦς μὴ εἰσέτι τεκοῦσα, ισλ. stirtla=βοῦς μὴ τεκοῦσα (*stard-), βουλγ. stierica=σκαῖος χρησιμοποιοῦμενος κατὰ τὸ ἀμάλγμα τῶν προβάτων, κάδος. Ἡ ρ. *ster- (=ἄγονος, ἄκαρπος) τυπίζεται πρὸς τὴν ρ. *ster- =στερεός, σκληρός, ἀκίνητος, βλ. 2 στείρω, στερεός πρ. στερεός.

2 στείρω (ὁμ. δοτ. στείρη Ἰλ. Α 483), ἡ *ἡ κυρία δοκὸς τῆς τρύπης (κακρί-νας) τοῦ κλοῦου: συγγ. τοῖς: στερεός, στήριζω πρ. ἀρχ. γερμ. steirto=κορμός δένδρου, κρέμινος.

στείχω, ἀδρ. β' στείχων *βαδίζω, περιπατῶ, πορεύομαι, βαίνο, ὑπάγω ἢ ἔρχομαι*, στίξ (ἐν χρήσει μόνον ἢ γεν. στίχος καὶ οἱ τύποι τοῦ πληθ.: στίχας, -ας), ἡ *σειρά, γραμμή, στίχος, ἀράδεια*, στίχος, ὁ *σειρά, γραμμή, ἀράδεια, στίχος, τάξις*, στίχομαι *κατὰ τακτὴν σειρὰν μετ' ἄλλων ὑπάγω ἢ ἔρχομαι, βαδίζω (πορεύομαι, προχωρῶ) κατὰ σειρὰς ἢ κατὰ τάξεις*, στίχος, ὁ *σειρά, γραμμή, στίχος*, στίχος, -άδος, ὁ, ἡ *ὁ κατὰ σειρὰν (ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον) τεταγμένος ἢ καίμενος*, στείχων, τὸ *κάμει, ρέβδος, στίλος τοῦ ἡλιακοῦ ὥρολογίου, ὅστις ρίπτειν σκὰν δεικνύει τῆς ὥρας τῆς ἡμέρας, μέρος τι σειρῆς, στείχων, τὸ πρῶτον πειρατικὸν σώματος τινος, ἡ πρωταρχικὴ ὅλη σώματος τινος ἐν τῇ πληθ. τὰ μακρομένω γραμμῶν (στείχων), τὰ ὅποια κελύει ἐν τάξει τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλον καὶ ἀποταλοῦν μένω σειρὰν*: γοῖθ. stiegan, ἀρχ. γερμ. stiegan, νεογερμ. steigen=ἀναβαίνειν πρ. ἀρχ. ινδ. stighati=ἀναβαίνει (Dhātvar), stī-ghāham āpṛa.=ὑπερβαίνειν, ἀλβ. stek=ἡ διάβασος, δόδος, σ'σος, σ'χωρίστρα τῶν μαλλιών (=στείχος), ἀρχ. ισλ. tagna=βαδίζω, βαίνο, πορεύομαι, secht=τὸ βάδισμα, ἡ πορεία, ὁ ἀγγελιαφόρος, κυμβρ. taitn=ταξίδιον (*tik-tē), ἀρχ. γερμ. steg (νεογερμ. Steig)=ἡ ἀτραπός, ὁδός, steg=δρόμος, stegan, νεογερμ. Steigen=ἡ κλίμαξ, λαθ. stigh=εἰσφυσίως, stighen, -yish=σκαρδαῖον, ἀπειγέσθαι, ἰσως καὶ λατ. tasciūm=ἔχρας ποδός, σ'χάρις ρ. *stigh=βαδίζω, ἀναβαίνειν.

στελεός (ἰων. -ή), ἡ, στελεός, τὸ (ὁμ. στελεός, ἡ, στελεείον, τό, κατὰ μετρ. ἐνέσκον τῆς α' συλλαβῆς), ἀττ. στελεός, ὁ *τὸ ξύλον, διὰ τοῦ ὅποιου κρεταίνται ὁ πέλκευς, ἀστέλιος τοῦ πέλκεως*: ἐναιθέα ἀνθρώπων καὶ αἱ λ.: στέλεχος, -ος καὶ -ος, τὸ *ἡ κορυφή (στεφάνη) τῆς ρίζης, ἐκ τῆς ὁποίας ἀρχίζει καὶ φύεται τὸ πρέμνον ἢ ὁ κορμός, τὸ στέλεχος, ὁ κορμός* μετρ. ἐνδρωπος βλάξ, ακούτσουρος*, στέλες, ὁ *προεξέχουσα δοκός, πείσευλος* (βλ. στέλλω), στήλη, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, στήλη κίων* (ὁ ἰδὲ) συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. sthād=ἡ ἰστέμενος, ἀκίνητος ὡς οὗο. βακτηρία, ρέβδος, κορμός,

«κοῦτσουρου» (*sthalnus), ἀρμ. stela=κορμός, στέλαχος, καυλός, «κοτσάνι», κλών, κλάδος, βλαστός, λατ. colō, -ōnis=τὸ ἀπὸ τῆς ρίζης τοῦ δένδρου βλαστάνον, ἡ παραφυάς, colidus=βλάξ, ἡλίθιος, etilius=ἄφρων, μωρός, ἀγγλοσλαβ. stela=λαβή, «στειλάρν», λεττ. stelpas=κορμός δένδρου, βραχίον, στέλος, πούς· ρ. *st(h)el=θέτειν, τοποθετεῖν, (κορμός), ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *sthal=ἵστασθαι (βλ. ἱστημι), πρ. στέλλω (μετὰ πλειόνων).

στέλλω (*stel-jō), μέλλ. ἐπικ. **στελέω**, ἀττ. **στελῶ**, ἀόρ. **λεσβ. ἔσταλλα**, ἀττ. **ἔσταυλα**, πρμ. **ἔσταλκα**, μέσ. **ἔσταλμαι**, καθ. ἀόρ. **ἔστάλην** «στήνω (τοποθετῶ) ἐν τάξει, διευθετῶ, τακτοποιῶ· ἐξαρτῶ, ἐξοπλίζω, ἐτοιμάζω, ἐφοδιάζω, ἐνδύω, ἐπιχειρῶ ἔργον· μέσ. στέλλω καὶ προσκαλῶ τινα», στόλος, ὁ «ἐτοιμασία, ἐξοπλισμός, πορεῖα, ταξίδιον, ἐκστρατεία κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλασσαν, στρατιὰ, στρατός, στόλος· προεξέχουσα δοκός, πάσσαλος, ἐμβολὸν πλοίου κεκαλυμμένον διὰ χαλκίνων πλακῶν, κώπη· ἦλος κ.τ.λ.» (βλ. στελεᾶ), στολή, ἡ «παρασκευή, ἐτοιμασία, ἐνδυμασία, ἐξοπλισμός, στρατιὰ ἀποστελλομένη εἰς ἐκστρατεῖαν, στόλος», στολίζω «παρασκευάζω, ἐξοπλίζω, ἐφοδιάζω, ἐτοιμάζω, ἐνδύω, καλλωπίζω, στολίζω», στολμός, ὁ, στολισμός, ὁ «ἐνδυμασία, στολισμός», στολίζ, -ίδος, ἡ «ἐνδυμα, ἐσθῆς», σταλτικός «ὁ θυνάμενος νῆ συσταίχ, συσταλτικός»· μάλλον εἶναι συγγ. τοῖς ἀρχ. ἰνδ. sthātam, sthāp=ἀνύψωσις, ὕψωμα, ξηρά, ἔπειρος, ἔδαφος, γῆ, ἀρμ. stēcanem, ἀόρ. (e)stēc=δημιουργῶ, ἀλβ. kējet (*stēl-pō)=περιτυλίσσω, ἀρχ. πρωσ. stailp=ἵστασθαι, λεττ. stalts=εὐπρεπής, μεγαλοπρεπής κ.τ.λ.· ρ. *st(h)el=θέτειν, τοποθετεῖν (βλ. καὶ στελεᾶ, στήλη μετὰ πλειόνων).—Θὰ ᾔτο δυνατόν τὰ: **λεσβ. σπελλάμεναι** «στειλάμεναι», **σπολεῖσα** «σταλεῖσα», **κασπέλλει** «στορνύει», εὐσπολον «εὐείμονα, εὐσταλέα»· **Ἡσυχ.** νά συσχετίσωμεν πρὸς τὸ στέλλω εἰς τὴν περίπτωσιν μόνον, καθ' ἣν θὰ εἴχομεν μίαν ρ. *st(h)el-, διὸ καὶ εἶναι μάλλον ἐτυμολογικῶς διάφορα. II3. **στάλιξ**.

στέμβω «καταπατῶ, «σταλαπατῶ», κακῶς μεταχειρίζομαι, λοιδορῶ, κακολογῶ», **στεμβάζειν** «λοιδορεῖν, χλευάζειν»· **Ἡσυχ.**, **ἀστέμβαντος** «ἀνύβριστος, ἀλόιδόρητος»· ἀνευ ἐπρίνου: **στόβος**, ὁ «λοιδορία, ἀλαζονεία», **στοβέω**, **στοβάζω** «λοιδορῶ, ὑβρίζω»: συγγ. τοῖς ἀρχ. ἰνδ. stambāh=θάμνος, δέσμη, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. stappa, ἀρχ. γερμ. stampfōn=κυτυπεῖν τὸ ἔδωρος διὰ τῶν ποδῶν, καταπατεῖν, κυτυπεῖν, κατακόπτειν, χαράσσειν (νεογερμ. stampfen=κυτυπεῖν τὸ ἔδωρος διὰ τῶν ποδῶν, καταπατεῖν, συντρίβειν), λιθ. stambas=τὸ στέλεχος τῆς κράμης· ρ. *stemb- προσέτι *nemh- ἐν τοῖς: **ἀστεμφής** «ἀδίκαστος, ἀκίνητος», **στέμφυλα**, τὰ «αἱ ἐκτεθλιμμένα ἑλαῖα, τὰ ἀποπιέσματα τῶν ἑλαίων», **στόμφορ**, ὁ «ὅ,τι καὶ νῦν, στόμφορ, πυμπῶδες ὕφους, κομπορρυσμένη κ.τ.λ.» (βλ. σταφυλή).

στέμφυλα, τὰ «αἱ ἐκτεθλιμμένα ἑλαῖα, τὰ ἀποπιέσματα τῶν ἑλαίων», βλ. **ἀστεμφής**, **σταφυλή**, πρ. **στέμβω**.

στενός, ἰων. **στεινός**, αἰολ. **στέννος** (*stēn-fo-) «ὅ,τι καὶ νῦν, στενός, στενὸς χωρὸς, περιωρισμένος, ὀλιγοστός», ὁμ. **στεινός**, -ος. τὸ «μέρος στενόν, στενὸς χώρος, στενωπός· στενωχωρία, δυσκολία, δυσχέρεια, ταλαιπωρία» (=ἀττ. **στένος**, -ου, τὸ «στενότης, στενωχωρία, δυσχέρεια»), ἐπικ. **στεινῶ** «καθιπτῶ τι στενόν, τὸ «στενωύω, περιορίζω» μέσ. εἰμαι ἢ γίνομαι πλήρης, πληθύνομαι, στενωχωροῦμαι», **στενωκτός**, ἀττ. **στενωτός** «ὁ περιω-

ρισμένος τοπικῶς, στενός* ὡς οὖσ. στενωπός, ἰων. στενωπός, ἡ *στενή διόδος, στενὸν πέρασμα, στενωπός*, στενε-γ-ρός *στενός*(θ. μετὰ τοῦ -ν-, πβ. κύρ. ὄν. Στενό-κλήρος), στάνει *(ς)ταίνεται. συμβέβηται* Ἡσύχ.; ἰσως εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. σικανθ.-ισλ. sinne, ἀγγλοσάξ. siðr=ἄκαμπτος, στερεός, σκληρός, ισχυρός (*sien-to-).

στένω (ἰων. **στεινώ**, IE *sien-ǵh=ἀρχ. ἑοκλ. σλαβ. sienjw=ἀναστενάζω) *στενάζω, ἀναστενάζω, γογγίζω, θρηνῶ, κλαίω, πενθῶ*, στενίχω (στεναχίζω, στενίζω) *στενάζω, ἀναστενάζω, θρηνῶ*, στεναγμός, ὁ, **στεναγμα**, τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, στεναγμός, ἀναστεναγμός, **στέναγμα**, ἀναστέναγμα*, ὡμ. κύρ. ὄν. Στένωρ, -ορος, ὁ (*ἰλ. E 785) ἡτεροῖωμ. τίποι: στόνος, ὁ, στοναχή, ἡ (ἀν-τὶ *στονί, κατὰ τὸ στενίχω) *στεναγμός, γογγυσμός, θρηνός*, ἀν-στονος *ὁ ἄγαν (βαρέως) στενάζων, ἡχῶν, θρηνῶν* (*Ὁδ. μ 97), στοναίης, -εσσα, -εν *πλήρης στεναγμῶν, θρηνώδης, αἷτιος στεναγμῶν*: **στένω**=ἀρχ. ἰνδ. stāpati (προσέτι stāpiti, stāpāyati)=βροντᾷ, κροτεῖ, βρυχᾷται, μυκᾷται, ἀγγλοσάξ. stanap=στενάζειν, λιθ. sienū, -ti=στενάζειν, ἀναστενάζειν, ὀρνεῖν πβ. ἀρχ. ἰνδ. abhi-stanah=θόρυβος, πάταγος, μυκηθμός (: στόνος. ρωσ. ston=στεναγμός, ἀναστεναγμός), ἀρχ. σικανθ.-ισλ. stana, νεογερμ. stöhnen=στενάζειν, ἀρχ. σικανθ.-ισλ. stanke=ὦσ., ἀγγλοσάξ. menecian=ἀσθμαίνειν (πβ. στεναγμός)· ἀνευ τοῦ s-: ἀρχ. ἰνδ. stanyati=θορυβεῖ, βομβεῖ, ἤχει, βροντᾷ (=αἰολ. τέττει *στέτει. βρύχεται* Ἡσύχ.), stanyūh=ὁ βομβῶν, θορυβῶν, ἡχῶν, λατ. sonō -āre=βροντῶ, rall. ὄν. ποτ. Tanatos, ἀγγλοσάξ. swanien=ἡχεῖν, ἀρχ. γερμ. donnen, νεογερμ. Donnen=βροντᾷ, καρπυνός.

στέργω (πρξ. β' **ἐστοργα**) *ἀγαπῶ, αἰσθάνομαι στοργὴν πρὸς τι(να)· εἰμαι εὐχарιστημένος ᾧ, ἱκανοποιημένος, ἀκούμαι*, **στέργω**· **στοργή**, τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, στοργή, ἀγάπη, εὐνοία, συμπάθεια, ἀμοιβαία φυσικὴ στοργὴ μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων*: ἀφελ. ἴτ μολ. (συγγ. τῷ ἀρχ. ἑοκλ. σλαβ. stergo, stěhiti=φυλάττειν, προφ. ἄτ ...:)

στερεός, ἄττ. καὶ **στερρός** (*στερρός) *ὅ, τι καὶ νῦν, στερεός, σταθερός, ἄκαμπτος, σκληρός*, **στερέμνω**, **στέριφος**=ὦσ. (τὸ τελευταῖον σημαίνει καὶ *ἄγανος, *αστέριφος*, βλ. I **στεῖρα**): συγγ. τοῖς: λατ. cōnsistere, -āre=ἐκπλήττω, διατερίσσω, συγγέω, ἀρχ. ἰρλ. seiri=δύναμις, ισχύς(*steriti-), κυκβρ. seirh=ἄκαμπτος, στερεός (*sterio-), ἀρχ. γερμ. starēn=ἀνεως (ἄγριως) βλεπεῖν, ὑποβλέπειν, ἀρχ. σικανθ.-ισλ. starf=ἄκαμπτος, ἀκίνητος, στερεός, μον. γερμ. starpen=ἄκαμπτον (ἀκίνητον) εἶναι, ἀρχ. γερμ. stotēn=ἀκάμπτως (στερεῶς) ἐξέχειν, νεογερμ. störrisch=ἀνυπότακτος, ἀπειθής, τυχ. B stire=σκληρός, στερεός, ἄκαμπτος ρ. *ster=ἄκαμπτος, ἀκίνητος, στερεός* πβ. τὸν ἐπεκτετ. τύπον *ster-gh- ἐν τοῖς: ἄλλ. στορχίζειν *εἰς σηκὸς κατακλείειν τὰ βοσκήματα* Ἡσύχ., ρωσ. stoga, ostoga=φρουρά, ostog=φυλακή, δεσμωτήριον. Πβ. 2 **στεῖρα**, **στηρίζω**.

στερέω (ἄττ. ἐνεστ. **στερίσκω**, παθ. **στέρομαι**), μέλλ. **στερήσω** καὶ **στερῶ**, ἀόρ. **ἐστέρησα** (καὶ -εσα), μτχ. παθ. **στερῶς** *ὅ, τι καὶ νῦν, στερῶ, ἀποστερῶ, ἀφαίρῶ, ἀρπάζω*, **στέρεσις**, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, στέρησις, ἀποστέρησις, ἀφαίρεσις*: συγγ. τῷ μον. ἰρλ. serbh=κλοπὴ (*ster-gh-) πβ. γοτθ.

stilan, ἀρχ. γερμ. steilan, νεογερμ. stehlen=κλέπτειν (μᾶλλον μετὰ τοῦ 1 ἀντὶ τοῦ ε κατὰ τὸ hehlen=κρύπτειν, ἀποκρύπτειν).

στέρνον, τὸ *τὸ ἐμπροσθεν μέρος τοῦ θώρακος, στῆθος, στέρνον*, ποιητ. εὐ-
ρύ-στερνος *ὁ ἔχων εὐρέα στέρνα, πλατύστερνος*: ἐκ τοῦ *sternom, ὡς ση-
μαῖνον *ἐκτεταμένη ἐπιφάνεια*, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. sterna, νεο-
γερμ. Stern (*sternā)=μέτωπον, ἐξησθενωμ. β. ἀρχ. ἰνδ. stīrnā=διεσκορ-
πισμένος, κυμβρ. sarn=λατ. stratum, rannimentum, μετὰ τοῦ ο ἀρχ. ἐκκλ.
σλαβ. strana=πλευρά, τόπος (*sternā) ρ. *ster=ἐκτείνειν, ἀπλώνειν, βλ.
στέρνυμι.

στέρομαι *εἰμι ἄνευ πράγματός τινος, ἔχω ἐντεῦθεν τινος, στεροῦμαι*, βλ.
στερέω.

στεροπή, ἡ *ἀστραπή, λάμψις φωτός, ἀκτινοβολία*, βλ. ἀστραπή.

στέρφος (τέρφος), θωρ. στέρφος, -ος, τὸ *τὸ δέρμα τοῦ ὀπισθοῦς μέρους
τοῦ σώματος τῶν ζώων, δέρμα, ἡ δορά, βύρσα*, στέρφονιον *οὐληρόν, στε-
ρεόν* Ἡσυχ.: συγγ. τῷ μιν. ἱρλ. uasarb=θάνατος (*ud-sternhā, πβ. ἀρχ.
γερμ. sterban, νεογερμ. sterben=ἀποθνήσκειν, κυρ. ἀποναρκουσθαι), κυμβρ.
serfyll=ἄσφατος, ἐπισφαλής, σαθρός, φθαρτός ρ. *sterb=ἐπεκτετ. τύπος τοῦ
*ster=εἶναι ἀκαμπτον, εἶναι εἰς κατὰστασιν νάρκης (πβ. στέριφος; ἐν λ. 1
στεῖρα, στερεός καὶ στειφρός) πβ. *(s)terg=ἐν τοῖς: λατ. tergus, tergum
οὐδ.=τὸ δέρμα τοῦ ὀπισθοῦς μέρους τοῦ σώματος, ἡ δορά, τὸ νῶτον* *(s)terg-
ἐν τοῖς: λατ. tergeb=εἰμαι εἰς κατὰστασιν νάρκης, εἰμαι ἀκαμπτos (δυσκί-
νητος, νωθρός), λιθ. tigrēti, tigrēti=ἀποναρκουσθαι, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. u-ter-
peli=ὥσ.

στευῖμαι (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *ὕποσχομαι κομπάζων ἢ ἀ-
πειλῶν*: ἐν ἀρχικῶς ἐσήμεινε *θῆλῶ τι ἐπιστήμως*, τότε ἴσως εἶναι συγγ.
τῷ ἀρχ. ἰνδ. stēti, manati=ἐπαίρει, ἐξυμνεῖ (στεῖτο κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ
*stewa-to, εἶτα στεῖται).

στέφω *θέτω τὴ γύρω ἢ περίξ ὡς στέφανον, περιβάλλω, περικλείω, πέρικυ-
κλώνω, στεφανώνω, δτέφω*, στέφος, -ους, τό, στέφανος, ὁ *ἔλ,τι κατ' νῦν,
στέφανος, «στεφάνος», στεφανή, ἡ *ὁ γῦρος (τὸ χεῖλος) τῆς περικεφαλαίας,
ἡ περικεφαλαία γυναικείον κόσμημα τῆς κεφαλῆς ὡς τμήμα τοῦ κεφαλο-
δέσμου, διάδημα, στέμμα: τὸ χεῖλος κρημνοῦ, ἄκρον τοῦ τείχους*, στεφύ-
κῶ *θέτω τι περίξ τινός ὡς στέφανον, περικλείω, στεφανώνω*: συγγ. τῷ
νεοπερσ. tāj=στέμμα, βασιλικὸν διάδημα ρ. *stegh=.

στῆθος, -ος καὶ -ους, τὸ *τὸ πρόσθεν μέρος τοῦ θώρακος, στῆθος, σπρ-
κῶδες μέρος τῆς παλάμης τῆς χειρός, τοῦ ποδός τὸ ἔνθεν προέχον μέρος
τὸ πρὸς τὴν κνήμην, ὁ σωρός ἔχων σχῆμα στήθους ἐκ συσσωρεύσεως ἱμνου
ἢ χώματος παρὰ ποταμὸν ἢ παρὰ τὴν θάλασσαν τὸ στῆθος ὡς ἔδρα τῶν
συναισθημάτων, ὡς ἔδρα τῆς φωνῆς, τῆς πνοῆς καὶ τῆς καρδίας*. συγγ.
τοῖς: στήριος *στῆθος* Ἡσυχ. (στήρια, τὰ *ἢ ἐν Ἀθήναις τελευμένη ἐνρ-
τὴ πρὸς τιμὴν τῆς Διμήτρος*), ἀρχ. ἰνδ. stānā=θιλή, μαστός, γυναικεῖον
στήθος, ἄβεστ. stāna=ὥσ. (*stāna-), ἀρμ. stin=ὥσ. (*stēno-). 1H *(p)stēn-
προσέτι *stēn= ἐν τοῖς: ἀρχ. σχανδ.-ἰσλ. speni=θιλή, μαστός, ἀγγλοσax.
erane=μαστός (νεογερμ. Spansenkel=χοιρίδιον «βουζωνάριον»), ἀρχ. ἱρλ. sine
=θιλή, λιθ. spenys=θιλή ἢ πρὸ τοῦ φάρυγγος σιφυλὴ τοῦ στόματος.

στήλη, λαοβ.-θεοσ. **στάλλα**, δωρ. **στάλλᾱ**, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, στήλη, κίων, κολόνα, ὁρθὸς λίθος* (> λικ. *stale*) : ἐκ τοῦ *σταλ-σῆ (IE *s₁l-*stā*), πβ. ἀρχ. γερμ. *stōlle*=στήριγμα, ὑπόβαθρον, στάλος, παραστάς (νεογερμ. *Stelle*, *Stollen*=εἶδος πλακούντος, ὑπόνομος), μεταπρ. β. ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *stalli-, stallr*=ὑπόβαθρον. Βλ. *σταλεῖ* (μετὰ κλειόνων).

στήμων, -ονος, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ στήμων, τὸ στήμονα τοῦ ἀρχαίου ἱστοῦ («ἀργαλειοῦ»), νῆμα, ἡ κλωστή* : συγγ. τῷ λατ. *stamen*, -inis οὐδ.=ὦσ., πβ. διὰ τὴν σημ. ἱστός, ὁ *ἡ δοκὸς τοῦ «ἀργαλειοῦ», ὁ «ἀργαλειός» στήμων εἰς τὸν ἱστὸν προσηρμοσμένος, τὸ ὕφασμα*, λαττ. *stēni*=ὁ ἱστός, «ἀργαλειός» κατὰ τὸν τύπον (ἐκτός τοῦ στόματος, ὁ ἰδὲ) ἀρχ. ἰνδ. *stāman-* οὐδ.=τόπος διαμονῆς, δύναμις, γοτθ. *stama*=ὑπόστασις, βέσις, ὀλη, λιθ. *stomuð*=ἀνάστημα (προσέτι *stomuð*, πβ. *stāmf* *δοκὸς ξυλίνης* 'Ἡσύχ.), ρωσ. διαλ. *stamika*=εἶδος ξυλίνου κίονος.

στηρίζω (μέλλ. *στηρίξω*) *δ,τι καὶ νῦν, στηρίζω ἀσφαλῶς, καθιστῶ τι δι' ὑποστήριγματος στερεόν, στήνω ὄρθιον, τοποθετῶ, ὑποστηρίζω* μέσ. *στηρίζομαι*, τοποθετοῦμαι στερεῶς, ἵσταμαι στερεῶς ἢ εὐσταθῶς*, *στήριγμα*, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, στήριγμα, ὑποστήριγμα*, *στήρηξ*, -αγγος, ἡ *ὑποστήριγμα, ἀντήρεια*, *στήρε* *τὰ λίθινα πρόθυρα* 'Ἡσύχ. : συγγ. τοῖς : *στερεός*, 2 *στεῖρα** πβ. *σκηρῖπτος*.

στῆλῃ, ἡ, **στῆλον**, τὸ *μικρὸς λίθος*, πολὺστῖος *ὁ ἔχων πολλοὺς μικροὺς λίθους, πετρώδης* : συγγ. τῷ *στάδρ** ρ. **stāj-*, **stī-** πβ. *στήλη*.

στιβαρός, **στιβάς**, **στίβη**, βλ. *στείβω*.

στιβί, **στιβίμι**, τό, **στιβίμις**, -ιδος καὶ -ειως, ἡ *ἀντιμόχιον μετὰ θεοῦ, μελάνθι τι χρώμα, δι' οὗ αἱ γυναῖκες ἔβαπτον τὰ βλεφάρη* : δάνειον ἐκ τοῦ αἰγυπτ. *stbt*, δημῶδ. *stbtm*.

στιγμός, **στίγμα**, **στιγματίας**, **στιγμή**, βλ. *στίζω*.

στίζω (**στιγίω*), μέλλ. **στίξω** *κάνω στίγμα δι' ὀξέος ὀργάνου, κεντῶ, κεντρίζω, στίξω, στιγματίζω*, **στίγμα**, τὸ *τὸ κέντημα ὀξέος ἐργαλείου, στίγμα, σημεῖον, «σημάδιον, κηλὶς», *στιγμή*, ἡ *κέντημα, σημεῖον (στίγμα) γενόμενον δι' ὀξέος ὀργάνου, σημεῖον, ὡς σημεῖον στίξεως, ἡ τελεία*, *στιγμός*, ὁ *κέντημα, κέντησις*, *στιγματίῳς*, -ου, ὁ, *στίγων*, -ωνος, ὁ *ὁ φέρων στίγματα διὰ καυτηριασμοῦ, ἐστιγμένος κακοῦργος, δραπετὴς βούλος*, *στεγεί**, -έως, ὁ *ὁ ποιῶν στίγματα, στίζων διὰ καυτηριασμοῦ*, στικτός *ποικίλος (κυρ. ἐστιγμένος)* : συγγ. τοῖς : λατ. *stingō*=κεντῶ, κεντρίζω, παροξύνω, παρορμῶ, *stinguo*=ἐρεθίζω, παρορμῶ, *distinguo*=διακρίνω, τακτοποιῶ, κοσμῶ, γοτθ. *stika*, ἀρχ. γερμ. *stih*=κέντημα, κέντρισμα, σημεῖον, *στιγμή*, *sticken*, νεογερμ. *sticken*=κεντεῖν, ἀρχ. γερμ. *stehhan* (νεογερμ. *stehen*)=κεντεῖν, κεντρίζειν, *stahhula*=κέντρον, «κεντρίω, ἀκινυθα, λιθ. *stikhō*, *stichti*=διακρίνω ἡσύχως ἐν τινι τάττω (κυρ. προσκολλᾶσθαι εἰς τι) : ἔκκευ τοῦ *s-* : ἀρχ. ἰνδ. *stajati*=εἶναι ὀξὺς, ὀξύνει, *tajati*=ὀξύνει, *tajma-* οὐδ.=ὀξύτης, λάμψις, *tiktāh*=ὀξὺς, ἀρχ. περσ. *stiga-*=ὀξὺς, ἀρχ. γερμ. *distil*, νεογερμ. *Distel*=εἶδος ἀκάνθης ρ. *(s)teig-=κεντεῖν, κεντρίζειν, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **stei-* **sti-*, ἐν τοῖς : λατ. *stilus* ἀρσ.=ὀξὺς πᾶσσαλος, «στειλάριον, καυλός, «κοκοτσάνιον» (**sti-lo-*), *sti-mu-lus* ἀρσ.=κέντρον, «κεντρίω, ἀκινυθα.

στολβω *δ,τι καὶ νῦν, **στολβω**, **λάμπω**, **φαινοβολῶ**, **στείβη**, ἡ ***λάμψις**, **στείλνός** *δ,τι καὶ: νῦν, **στοιλπνός**, **λαμπρός**, **λάμπων**, **φαινοβολῶν**: ἴσως εἶναι συγγ. τοῖς: ἱβλ. **soil**=ὀφθαλμός, **soilaima**=βλέπω πρὸς τι, παρατηρῶ, κυμβη ἀπρφ. **syllu**=θεῖσθαι (ἐν προέρχεται ἐκ τοῦ ***silipn**).

στολή, ἡ ***σταγών**, ***στόλας**: ἐκ τοῦ ***stj-lā**, συγγ. τοῖς: λατ. **stria** θηλ.=παγεῖσα σταγών, πηγμα κρυστάλλου, ὁπαικορ. **stilla** θηλ.=σταγών (***stī(e)lā**), ἀρχ. σκανθ.-ισλ. **stīta**=εἶναι εἰς κατάστασιν νάρκης, βλέπειν ἀγρίως, ὑποβλέπειν (νεογαερμ. **stier**=ταῦρος, **stier**=ἀτενής, **stieren**=βλέπειν ἀγρίως), λιθ. **stýgas āky**=ἀτενὴ βλέμματα, κτγνὰ, **stýti**=ἀποναρκουῖσθαι, **stýtas**, -oti=ἴστασθαι ἀκάμπτως.

στίμμι, **στίμμεις**, βλ. **στίβι**.

στιπτός *πεπατημένος, συμπεπιεσμένος, στερεός, σκληρός, βλ. **στείβω**.

στίφος, -εος καὶ -ους, τὸ *πληθὺς πυκνῶς συνηθροισμένον, σῶμα ἀνδρῶν ἐν πυκνῇ παρατάξει, **στίφος**, **στιφρός** *πυκνός, συμπεπιεσμένος στερεός, ἰσχυρός, βλ. **απειβω**.

στίχος, ὁ *σειρά, γραμμή, ***ἐράδαν**, **στίχας**, **τάξις**, βλ. **στείχω**.

στολεγγίς, -ίδος; ἡ (σπανιώτ. **στολεγίς**, **στρεγγίς**, **στεργίς** κ.τ.τ.) *εἶδος ξύστρας (***ξυστρίω**), διὰ τῆς ὁποίας ἀπέλεον τὸ ἔλαιον μετὰ τοῦ κονιορτοῦ ἀπὸ τοῦ δέρματος εἰς τὸ λουτρόν ἢ μετὰ τὰς ἀσκήσεις· εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐχρησιμοποιοῦτο ἡ στολεγγίς-ὡς βραβεῖον*, **στολέγγισμα** (καὶ **στέλγ-**), τὸ *τὸ ἔλαιον καὶ ὁ ρόπος, τὰ ἀποξέσματα διὰ τῆς στολεγγίδος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

στοά, **στοιὰ** (παρ' Ἀριστοφ.), αἰολ. **στοῖα**, ἡ *ἐστεγνωσμένος τόπος μετὰ κίωνων, ὑπόστατος περίπατος, κιονοστοιχία, στοά· ἀποθήκη τροφίμων, δικαστήριον, ἐνθα ἤδρευεν ὁ ἀρχὼν βασιλεὺς· παράπηγμα ἐστεγνωσμένον πρὸς προφύλαξιν τῶν πολιορκούντων*, **στοῖδιον**, τὸ *ἡ μικρὰ στοά*, **στοιικός** *ὁ ἀνήκων εἰς στοάν, ὁμοιάζων πρὸς στοάν ὡς οὗς. ὁ ἐκ τῆς στοᾶς, στωικός φιλόσοφος*, **πρόστωον** (-στοον), τὸ *τὸ πρὸ τῆς στοᾶς μέρος οἰκοδομημάτων*: ἐκ τοῦ ***stowF-iā** *σειρά κίωνων*, ἐκ τινος ***stowF-ος** *κίωνι. IE ***st(h)u-**, ***st(h)u-**, ***st(h)u-**, πβ. ἀρχ. ἰνδ. **stibhā** θηλ.=κίων, ἑλλ. **στῦλος**, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, **στῦλος**, **κίων** κ.τ.λ.* (βλ. τὰ ἐν τῷ λ. **σταυρός**)· καὶ μετὰ τοῦ δ β. ἐν τῷ **στώμις** (βλ. ἐν λ. **στήμων**).

στοβάζω, **στοβέω**, **στόβας**, βλ. **στέμβω**.

στοιβάζω, **στοιβή**, βλ. **στείβω**.

στοιχεῖον, **στοίχος**, βλ. **στείχω**.

στολή, **στολίζω**, **στολμός**, βλ. **στέλλω**.

στόλακρος (παρὰ Γραμμ.): συγγ. τῷ λατ. **cal-vrus**=φαλακρός, γυμνός κ.τ.λ. (βλ. Fr. Spöcht, *Glossa* 31, 1951, 128).

στόμα (αἰολ. **στόμα**), -ατος, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, τὸ στόμα· στόμιον (αἱ ἐκβολαὶ) τοῦ ποταμοῦ, ἡ ἔξοδος, εἴσοδος· τὸ ἄκρον, ἡ κορυφή, αἰχμή, ἀκμή (κόψις) τοῦ ξίφους· μέτωπον, πρόσωπον*, **στομάς** *κλείω τὸ στόμα, ἐμφράττω, στομώνω· σχηματίζω ἀνοιγμα· ὀξύτω, σκληρύνω*, **στόμαγμα**, τὸ *στόμιον· τὸ ὀξύθην, ἀκονηθέν, σκληρότης*: συγγ. τοῖς: ἀβεστ. **stapan**-ούδ.=στόμα σκύλου, χεττ. **stapan**=στόμα, κυμβρ. **stafa**=σιγῶν, κορν. **stefenic**=εὐρανίσκος, ἴσως καὶ γοτθ. **stibna**, ἀρχ. γερμ. **stimma**, νεογαερμ. **Stimme**=φωνή. Πβ. **στόμαχος**, **στομύλος**.

στόμαχος, ὁ *δ' λαιμός, φάρυγξ· τὸ στόμιον τῆς οὐροδόχου κύστεως, τῆς μήτρας· τὸ στόμιον (ἀνοιγμα) τοῦ στομάχου, ὁ στόμαχος· συγγ. τῷ στόμα· τὸ -αχο- ἐκ τοῦ ΙΕ **-ghe-* ἢ **-gkhe*.

στόμφορ, ὁ *δ' τι καὶ νῦν, στόμφορ*, βλ. *στέμβω*.

στοναχή, στονόεις, στένος, βλ. *στένω*.

στόνυξ, -υχος, ὁ *δ' εἴπα αἰχμή (ἀκασκή), δέξ' ἄκρον (λίθου, βράχου), τὰ ἄκρα τῶν ὀνύχων, τὸ κέντρον ἰχθύος· ἐν τῷ πληθ. ψαλὶς, *μπαχίριον** (πβ. *στόνυξ*· **κέρχσι**· *Ἰούχ.*)· ἐκ τοῦ **stonaqh-* (κατὰ μεταθέσιν ἐκ τοῦ **stonghu-*·), συγγ. τῷ *στάχης*, ὁ *δ' τι καὶ νῦν, ὁ *στάχυς** (**stgsh-*, ὁ *ιδέ*).

στορέννυμι, στορεστής, στορεύς, βλ. *στόρενμι*.

στόρθυξ, -υγρος, ὁ (ῥ) *δ' εἴ' ἄκρον, αἰχμή, ἀκασκή· τὸ ἐδόντιον τοῦ κέρατος τῆς ἐλάφου, ὁ χαυλιόδους τοῦ ἀγριοχοίρου, ἡ ἄκρα ἢ γλῶσσα γῆς· κόσμημα κόμης*, *στόρθη** τὸ δέξ' τοῦ δόρατος καὶ ἐπιδορατίς· *Ἰούχ.*· ἐκ τοῦ **stordh-*· συγγ. τοῖς· ἀρχ. *stetj*=ἄγονος ἄκρπος (**sterdhjo-*, βλ. *1 στέρω*), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *stirðr*=ἄκαμπτος (ἀν δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ **ster-to-*)· πβ. **sterd-* ἐν τοῖς· ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *stert*=οὐρά πτηνοῦ, ἀρχ. γερμ. *stete*=οὐρά (νεογερμ. *Stete*=ὦσ.), μsn. γερμ. *stirpe*=ὁ κυνός, τὸ εκποσάνιον κ.τ.λ. (πβ. καὶ *τόρρ'ιλον*, τὸ *κορυμβοφόρον τι φυτόν*).

στόρνυμι, στορέννυμι (νεώτ. σχηματισμός κατὰ τὸν ἀόρ. *ἐστόρεσα*, πρκ. *ἐστόρεσαι*), μεθsm. *στρώννυμι* (κατὰ τὸ *στρώνειν*, πβ. *ζώννυμι*· *ζῶσαι*), μτγν. *στρωννύω* (πρκ. αἰολ. *ἐστέρνεται*)· **στρώνω*, *ἀπλώνω*, *καταστρώνω*· *ἐξαπλώνω*, *ἐκτείνω*, *ἰσοπεδώνω*, *ἐξομαλύνω* τὴν ἐπιφάνειαν· *καταπραύνω*, *καθησυχάζω*· *καταβάλλω* εἰς τὸ ἔδαφος, *καταρρίπτω*, *κωλύ**, *ρημ.* *ἐπιθ.* *στρωτῆς*· **ἐξηπλωμένος*, *ἐκτεταμένος*, *ἐστρωμένος**, *στρώμα*, τὸ *πᾶν τὸ ἐξαπλούμενον, πᾶν ὅ, τι στρώνεται, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κοιμᾶται ῥ, κείμεναί τις, **στρωσίδω*, *στρωμνή*, *κοίτη*, *τάπητς*, *κάλυμμα*, *σκεπάσμα*· ἐν τῷ πληθ. *στρώματα*, *σκεπάσματα* τῆς κλίνης, ῥ, καὶ ἀνακλίντρων πρὸς *δειπνον**, *στρωμνή*, ἢ **ἐστρωμένη κλίνη*, *κλίνη*, *ἀνάκλιντρον*, *στρωμνή*, *στρώμα*, *σκεπάσματά**, *στορεῖς*, -έως, ὁ *ὁ καταστρώνων, σκεπάζων, καταπραύνων· ὅλη διὰ τῆς τριβῆς τῆς ὑποῖας παράγεται πῦρ*, *στορεστής*, ὁ *ὁ καταστρώνων, καταπραύνων*· συγγ. τοῖς· ἀρχ. ἰνδ. *stṛāti*, *stṛāti*, νεώτ. *stara*=σπεῖρει, *πασπαλίζει*, *στρώνει*, *καταρρίπτει*, *μτγ.* *stīāh*, *stīāh*=ἐκτεταμένος, *ἐξηπλωμένος*, *ἐκτεταμένος*· οὐδ. =ἐπέκτασις, διασπορά, ἄλβ. *stīā*=ἐπεκτείνει (**stīā*), λκτ. *stīānō*, *stīānī*, *stīānum*, -ete=στρώνω, ἐξαπλώνω, *καταβάλλω*, *καταρρίπτω*, *stīāmen* οὐδ.=ἀχυρόστρωμα, χορτόστρωμα, *stīāh*-θῆλ.=κατάκτασις, ἀνατροπή, ἐρήμωσις, *καταστροφή*, ἀρχ. ἰρλ. *seath*=ἐκτείνω, μsn. ἰρλ. *seath*=ἐκτείνω, ἀρχ. γερμ. *stīān*, νεογερμ. *Stīān*=μέτωπον (βλ. *στέφανος*), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *pro-stīto*, *stīeti*=ἐξαπλώνειν, ἐπεκτείνειν· ρ. **stīer*=ἐξαπλώνειν, ἐπεκτείνειν· πβ. **stīeu-* ἐν τοῖς· λατ. *stīuō*, -ere=ἐπιωρεῖω, γοτθ. *stīaujan*, ἀρχ. γερμ. *stīewen*=διασπείρειν, *στρώνειν* κ.τ.λ. *Πβ.* *στέρνον*, *στρατός*.

στορχάζω· *κατωκλείω*, *συγκλείω** (*Ἰούχ.*)· βλ. *στερεός*, πβ. *τορχέω*.

στόχος, ὁ *σκοπός, **σημάδιον*, *στόχος*· εὐκασία, *στοχασμός**, *στοχάζομαι*· *σκοπεύω* τι, **σημαδεύω**, *πυροβολῶ*, *ζητῶ* νὰ ἐπιτύχω τι, *ἐπιδιώκω*, *εὐκάζω*,

μυνηΐα τι", στοχασμός, ὁ *εἰκασία, προσπίπτει", στόχασμα, τὸ *βέλος ἢ ἀκόντιον ριπτόμενον ἐναντίον στόχου τινός", στοχαστικός *ἐπιτήδειος (ἱκανός) εἰς τὸ νὰ σκοπεύῃ (ἐπιτυγχάνῃ), βικνός εἰς τὸ νὰ εἰκάζῃ (συμπεραίνει), διορατικός, εὐφυής, ἐπιτυχής": συγγ. τοῖς· σσηγδ. stagg=σκληρὸν καὶ ἀκανθώδες χόρτον, διελ. εἶδος ἰχθύος τρώγοντος φύκη, Ἰσως καὶ πρωςσ.-λιθ. stegē=εἶδος ἰχθύος τρώγοντος φύκη ρ. *stegh-, μετ' ἀρρήνου *stegh-, βλ. στῆχη, στόνη.

στρεβός *διστραμμένος, ἑστραβλωμένος, λοξός, στραβός", βλ. στρεβλός.

στράγγε, γεν. **στραγγός**, ἡ *τὸ διὰ στραγγίσεως (πίσεως ἢ ἐκθλίψεως) λαμβανόμενον, ἡ σταγών", **στραγγός**: *συνεστραμμένος, διστραμμένος, στρεβλός", **στραγγιέσθαι** *συστρέφωμαι, συμπιέζομαι, βραδύνω, βραδυνοῦμαι, χρονοτριβῶ", **στραγγάλη**, ἡ, **στραγγαλὶς**, -ίδος, ἡ *σχοινίον, ἀγγόνη, βρόχος", **στραγγαλῶ**, -εῖω, -ίζω, -όω (> λατ. stranguis) *δι' ἀγγόνος πύλω, ἀπαγγονίζω, **στραγγαλίζω**", **στραγγύλος** (ἐκ τοῦ *στραγγ-) *περιεστραμμένος, *στριμμένος, *τρογγύλος, *τρογγυλός, κυλιωτέρης, σφαιρικός": συγγ. τοῖς: μιν. Ιρλ. strengim=ἔλκω, σῖρω, *τραβῶ, λατ. stringu, stringi=γίνεσθαι ἀλύγιστον (ἀκαμπτον), ἀποξηραίνεσθαι (κυρ. σημαίνει μᾶλλον *συστέλλεσθαι), Ἰσως καὶ λατ. stringo=σφίγγω, συσφίγγω ρ. *streng=ἀκαμπτος, τεταμένος, περιωρισμένος, *στενεμένος" πβ. ρ. *strenk- ἐν τοῖς: ἀρχ. σκανθ.-ἰσλ. strengt, ἀρχ. γερμ. stranc=ταμῖς, σχοινίον, καλῶδιον (νεογερμ. Strang=ῶς.), strengi=δέξυς, δυνατός, σκληρὸς (νεογερμ. streng=αὐστηρός) κ.τ.λ.

στράπτω (καὶ **ἀστράπτω**) *ἐκπέμπω ἀστραπὴς, ἀστράπτω, *ἀστράπτω": συγγ. τῷ ἀστρατῇ (ὁ ἰδέ).

στρατός, κίολ. **στρότος**, βοιωτ. **στροτός**, ὁ *ὁμίς, ὁμίλος, τίσις λαοῦ (πβ. κρητ. στατό: *ὁποδιαίρεσις τῆς φυλῆς", Ἰσως *gens)"· **στρατός**, **στράτευμα**, **δύναμις στρατιωτικῇ**: **στρατόπεδον**: **ΙΕ** *στρός=ἀρχ. ἰνδ. στρίθ=ἔξτεπλόμενος, ἐπεκτεταμένος, μυχ. τῆς Ἀρῆ βάσεως *stet=ἔξτεπλύνειν, ἐπεκτείνειν (βλ. στῶφρημ).—Ἐκ τούτου: **στρατιᾶ**, ἰων. -ή, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, **στρατιά**, **στρατός**: **ἐκστρατεῖα**", **στρατεῖα**, ἰων. -η, ἡ *ἐκστρατεῖα", **στρατεύω** *εἰμι στρατιώτης, ὑπηρετῶ εἰς τὸν στρατόν, **ἐκστρατεύω**", ὁμ. **στρατῶμαι** (πρτ. **ἐστρατόω**ντο Ἰλ. Γ 187) *εὐρίσκομαι ἐστρατοπεδούμενος", **στρατιώτης**, -ον, ὁ *πολίτης ὑπηρετῶν εἰς τὸν στρατόν, **στρατιώτης**", **στρατόπεδος**, τὸ *ἔδραφος (τόπος), ὅπου ἐγκαθίσταται ὁ στρατός, **στρατόπεδον** **στράτευμα**, **στρατός**·

στρεβλός *συνεστραμμένος, διστραμμένος, κυρτός, καμπύλος, λοξός, **στραβός**, **πανοῦργος**", **στρεβλός** *συστρέφω, ἐκτείνω, *τεντώνω", **στρεβλῶνα**, **βασανίζω**", **στρέβλη**, ἡ *ὄργανον κατέλληλον πρὸς στρέβλωσιν (συστροφῇ, περιστροφῇ), **στροφεῖον**, **τροχός**, **ὄργανον βραχυστήριον**", **στρόβος**, ὁ *συστροφῇ, κυλιωτέρης περιστροφῇ, **δίνα**, **τετμη** ἐπὶ τῆς δερματίνης ζώνης", **στρόβιλος**, ὁ *πᾶν τὸ συνεστραμμένον, περιστρεφόμενον, **ρόμβος**, **ασβούρα**, **δίνα**, **στρόβιλος**, **ἀνεμοστρόβιλος**, **κῶνος** τῆς πίτυος, **κοκουκοινάρα**", **στροφίλλος**: *συνεστραμμένος, περιστρεφόμενος κυλιωτέρως", **στροφῶ** *περιστρέφω, **συστρέφω**, **ἐνοχλῶ**, **ἀνησυχῶ**, **δυσχερεῶ**", **στρόμβος**, ὁ *σῶμα κυλιωτέρως, **ασβούρα**, **ἀνεμοστρόβιλος**, **κῶνος** τῆς πίτυος, **κοκουκοινάρα**, **ἀτρακτος**", **στραβός**: *διστραμμένος, ἑστραβλωμένος, λοξός, **στραβός** (*stb-),

στράβον, -ωτος, ὁ *διστραμμένος, λοξῶς βλέπων, «ἀλλήθωρος» (> λατ. strabus, strambus, strabō· πβ. κύρ. ὄν. Στράβων, Στράβαξ), στράβηλος, ὁ (ῆ) *ὁ κοχλίας*, ἀ-στραβή: *ὁ μὴ στρεφόμενος ἢ μὴ ἐστραμμένος, εὐθύς, ἀλύγιστος, ἀδιάσπιστος* (προσέτι ἴσως καὶ: ἀστράβη, ἢ *ἐπίσκαμμα, σάγμα, «σαμάρι», ἀστραβένυ *ἐπ' ἀστράβη: ὀχοῦμαι, ὀχοῦμαι ἐπὶ ὑποζυγίου*): ἴσως εἶναι συγγ. τῷ λατ. (ὁμβρ.) strēbula οὐδ. πληθ. = τὸ κρέας ἐπὶ τῶν μηρῶν τῶν σφαγίων· ρ. *streb- = στρέφειν, περιστρέφειν, συστρέφειν· πβ. ρ. *strebh-, βλ. στρέφω.

στρέμμα, στραπτικός, στραπτός, βλ. στρέφω.

στρεῦγομαι (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *ἐξεντλοῦμαι, χάνω τὰς δυνάμεις μου, φθίνω*, στρευνεῖν, -όνο:, ἢ *στενωχωρία, θλίψις*: ἂν ἀρχικῶς ἐστῆκαμεν *κατατρίβεσθαι, κατακονεῖσθαι*, τότε εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. strjúka = τρίβειν, ἐπιψύχειν, θωπεύειν, λειαίνειν, ἐμαλύνειν, λαττ. strũgũno = ὁ ἔχων ραβδώσεις, ραβδωτός, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. stružh, stragati = ξύνειν, ψαλιδίζειν, περικύπτειν, «κουρεύειν» ἄνευ τοῦ σ· ἀρχ. ἱερλ. strũg = ἄθλιος, ἐλεεινός). Ἡ ρ. *streu-g- (πβ. *strei-g-, βλ. 2 στρίγγε) μάλλον εἶναι ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *streu- = ἐπεκτείνειν, ἀπλώνειν, βλ. στόρνυμι.

στρέφω (πρκ. **ἑστροφω**, παθ. πρκ. **ἑστραμμαι**) *ὁ,τι καὶ νῦν, στρέφω, «στρίβω», γυρίζω, λυγρίζω· ἀμτβ. περιστρέφομαι μέσ. καὶ παθ. στρέφομαι, περιφέρομαι τῇδε κάκεισε, προσκολλῶμαι, προσάπτομαι, πειρώμαι νὰ ἐξαπατήσω τινά, προσπαθῶ νὰ ὑπεκφύγω*, στρέφεις, -εως, ῆ *στροφή, στρέφεις, περιστροφή, συστροφή*, **στρέμμα**, τὸ *τὸ συνεστραμμένον (ἐξερθρωμένον), ἐξέρθρωσις, «στραμπούλισμα», στραπτικός *ὁ ἀνέκων ῆ ἀρμόζων εἰς στροφήν*, στραπτικός, τὸ *μέρος τῆς ὑφαντικῆς*, στραπτός: *ὁ εὐκόλως στρεφόμενος, εὐκαμπτος, πλεκτός, εὐστροφος, κακαμμένος, κυρτός*, στραπτός, ὁ *περιλαίμειον, περιδέραιον, κόσμημα τοῦ λαιμοῦ*, στροφή, ἢ *ὁ,τι καὶ νῦν, στροφή, περιστροφή, συστροφή, ἐλιγμός, τέχνασμα χρησιμοποιοῦμενον ἐν πολέμῳ πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ ἀντιπάλου*, στρόφος, ὁ *συνεστραμμένος ἱμάς, ζώνη, «φασκιά», σχοινίον, συστροφή τῶν ἐντέρων, κωλικόπους», στρόφιγγ, -ιγγος, ὁ (ῆ) *ὁ ἄξων, περὶ τὸν ὁποῖον στρέφεται τι, τὸ σημεῖον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου περιστρέφεται τι, ἢ στρόφιγγ, τὸ πῶμα σωλήνος ὕδατος, ἢ «κάνου-λα βαρελιοῦ», δίνη· μτφρ. εὐχέρεια (ἐπὶ γλώσσης): ἐν τῷ πληθ. μοχλίσκοι στρεφόμενοι ἐντὸς θηκῶν (κοιλοτήτων) ἀκινήτων εἰς τὸ ἔνω καὶ κάτω μέρος τῆς θύρας, ἐπὶ τῶν ὁποίων αὕτη ἐστρέφετο· οἱ σπόνδυλοι, θεωρούμενοι ὡς στρόφιγγες, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ σῶμα στηριζόμενον κινεῖται*, στροφίλιγγ, -ιγγος, ῆ *δίνη, περιστροφή, στρόβιλος· καμπή· στρόφιγγ, θύρας*, στροφεύς, -εύς, ὁ *σπόνδυλος, θήκη, ἐν ᾗ περιστρέφεται ἢ στρόφιγγ, τῆς θύρας*, στροφαλίζω *στρέφω, γυρίζω*, στροφάω *στρέφω συνεχῶς μέσ. περιστρέφομαι, ἐπισκέπτομαι διαφόρους πόλεις καὶ μένω ἐν αὐταῖς, διαμείνω, κατοικῶ*: 1Ε *strebh-, προσέτι *streb-, βλ. στρεβλός.

στρηνής, -ές καὶ **στρηνός** *αὐστηρός, σκληρός, ὀξύς, τραχύς, δυσάρεστος, ἰσχυρός*, στρηνός, ὁ, στρηνός, -τος καὶ -της, τὸ *δύναμις, ἀλαζονεία, ὑπερηφάνεια, σφοδρὰ ἐπιθυμία, πόθος*, στρηνόφωτος *ὁ ἔχων τραχεῖαν ἢ ὀξεῖαν φωνήν* (στρηνίζω *φωνάζω τραχέως*), στρηνίδω *εἶμαι ἀλαζών, κομπάζω, ὑπερηφανεύομαι, ἀσώτῶμαι, ἀκολασταίνω*: συγγ. τοῖς: λατ.

stē-*puus*=φιλόπνοος, φιλεργός, δραστήριος, ισχυρός, κυμβρ. *itīn* θηλ.=μόχθος, άγών [**(s)*iēpā], άγγλοσαξ. *stierne*=σοβαρός, σκληρός, αύστηρός, λαττ. *stetiga*=φιλεργός, δραστήριος, επιμελής, ρωσ. *stetaitaja*=καταπονείσθαι, μοχθεῖν, μετά τοῦ *d(h)* άρχ. έκκλ. σλαβ. *stada*=σκληρά έργασία, μόχθος ρ. **stetē(i)*=εργάζεσθαι έντατικώς, άσχολεῖσθαι δραστηρίως, έπεκτετ. τύπος τοῦ **ster-*, βλ. στερεός.

- 1 **στρίγξ**, γεν. **στριγγός**, ή (και **στρίξ**, **στλίξ**, πβ. **στρίγλος** 'Ήσυχ.) *νυκτερινόν τι πτηνόν: συγγ. τοῖς: λατ. *strix*, *strigis* θηλ.=«μπούφορ», νυκτοκόραξ, *striga* θηλ.=μάγισσα, «στρίγγλα», έλλ. τρίζω *δ,τι και νῦν, τρίζω* (δ ίδέ). 'Ηχομιμ. ρ. *(s)trig-, προσέτι **stīd(h)*- έν τῷ λατ. *stīdeō*=συρίζω, τρίζω.

- 2 **στρίγξ**, γεν. **στριγγός**, ή *σειρά, στίχος: συγγ. τοῖς: λατ. *striga* θηλ.=ή γραμμή, ό στίχος, ή σειρά, τήν όποίαν σχηματίζει τό θεριζόμενον χόρτον, σειρά σκηνών, ή κατά τήν άρσιν σχηματιζόμενη αῦλαξ, «αὐλακιά», *stringōus*=ισχυρός, λεπτός, άδύνατος, άσαρκος, *stris* (**strigā*;) θηλ.=αῦλαξ, πτυχή, *stringō*, -*ere*=άποσπῶ, δέρπω, τρίβω, επιψάω, *strigilis* θηλ.=στλεγγίς, ξύστρα (> νεογερμ. *Striegel*=ώσ.), άρχ. γερμ. *strīlhan* (νεογερμ. *streichēn*)=τρίβειν, επιψάειν, γοτθ. *striks*=σχονίον, άρχ. γερμ. *stiri* (νεογερμ. *Strich*)=γραμμή, ταινία, λωρίς, ράβδωσις, άρχ. πρωσ. *strigli*=άκανθα, «γαϊθουράκιπθα», άρχ. έκκλ. σλαβ. *strigrō*, *stristi*=ψαλιδίζειν, περικόπτειν, «κουρεύειν» ρ. **strei-* έπεκτετ. τύπος τοῦ **st(e)rei-* έν τῷ άρχ. γερμ. *stīlmo*- (νεογερμ. *Strichen*=μῶλωψ) κ.τ.λ. πβ. **streu-*, βλ. στρεβύνομαι.

- στριφνός** (Ιων.) *σκληρός, σταθερός, στερεός: IE **stir-i-bh-* (πβ. **stet-i-bh*=στέριφα:, **stet-bh-* έν τῷ στέρφος, δ ίδέ): συγγ. τοῖς: μιν. κάτω γερμ. *stirf*, *stref*=άκαμπτος, άλύγιτος, τεταμένος, στερεός, μιν. γερμ. *streben*=άνορθοῦσθαι, καταπονείσθαι, μοχθεῖν (νεογερμ. *streben*=προσπαθεῖν, επιδιώκειν), άλλ. *strijven*=προσπαθεῖν, επιδιώκειν, ερίζειν.

- στροβέω**, **στρόβιλος**, **στρόβος**, βλ. **στρεβλός**.

- στρογγύλος** *δ,τι και νῦν, στρογγύλος, στρογγυλός*, βλ. **στράγγξ**.

- στρέμβος**, ό *στρόβιλος, «σβούρα», άνεμοστρόβιλος, σπειροειδές όστρακον κοιλίου, κοιλίης, άτρακτος*, βλ. **στρεβλός**.

- στρουθός**, άττ. **στρουθος**, ό, ή *μικρόν πτηνόν, σπουργίτης· ή στρουθοκάμηλος (άντί τούτου χρησιμοποieiται επίσης ή λ. *στρουθοκάμηλος*, ή)· είδος βοτάνης* πβ. *στροθς* *ό στρουθος και τό όσπριον· 'Ήσυχ., *στρουθείος* *ό άνήκων ή άρμύζων εις στρουθός*, *στρουθίος*, τό ύποκορ. *δ,τι και νῦν, στρουθίον, σπουργίτης*: άν προέρχεται έκ τοῦ **streu*σθος, τότε ίσως είναι συγγ. τῷ IE **tr̥dos*=ή κίχλη, «τοιχλα», ό «κότσουφας» (λατ. *turdus*, άρχ. σκανδ.-ισλ. *þrugas*, λιθ. *stūkadas*, ρωσ. *drud*, νεοίρλ. *tuuid*=τό «ψαρόνι»)· πβ. τό θ. μετά τοῦ u έν τοῖς: άγγλοσαξ. *þryscas*, άρχ. γερμ. *drōka*=ή κίχλη, «τοιχλα», ό «κότσουφας», προσέτι ίσως και τά έχοντα θ. μετά τοῦ n: λατ. *sturnus*, άρχ. γερμ. *stara*=τό «ψαρόνι» ρ. *(s)ter- (ήχομιμ.) μετά διαφόρων έπέκτάσεων.

- στροφάλιγξ**, **στροφαλίξω**, **στροφεύς**, **στροφίγξ**, **στροφός**, βλ. **στρέφω**. **στρυφνός** *δριμύς τήν γεῦσιν, στυφός, στρυφνός, στυπτικός, «ξινός» σταθερός, αύστηρός, δύσκαμπτος, τραχύς, δύστροπος*, *στρυφνότης*, -*ητος*, ή

στρυφή γεῦσις, «στρυφάδα» τραχύτης ὕφους, σκυθρωπὸν ὤν : συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. strüheln=γίνεσθαι ἄκαμπτον, δυσκίνητον (νεογερμ. sträuben=ἀνορθοῦν), μον. γερμ. struppe, νεογερμ. Gestrüpp=λόχημα. ΙΕ *streubh-, *strühb- (πβ. παράλληλον *streihb-, βλ. στρίφνός)· προσέτι *streup-, *strüpr- ἐν τῷ λαττ. strupreis=πρέμνον, ἀκούσσουρον, κοντός καὶ χονδρὸς ἄνθρωπος, ἴσως καὶ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. strupiti=τραχύτης.

στράχνας (καὶ τρύχνας), ὁ, ἡ, **στράχνη**, ἡ, **στρύχνον**, τὸ *οἰκογένεια φυτῶν, δηλαχ-τεριῶδες τι φυτόν, φυτόν τι φέρων καρπὸν ἐδώδιμον* : ἂν προέρχεται ἐκ τοῦ *struk-ano-, ἴσως εἶναι συγγ. τοῖς : μον. γερμ. strüch (*strügo-), νεογερμ. Strauch=θάμνος.

στρώμα, **στρωμένη**, **στρώννυμι**, βλ. στρόνῃμι.

στρωφάω *στρέφω (γυρίζω) συνεχῶς*, βλ. στρέφω.

στυγία, ἄρ. **ἐστύγησα** (μεταβιβ. **ἐστυξα** *κατέστησα τι μισητὸν ἢ φοικτόν*), β' **ἐστυγον** *μισῶ, βδελύσσομαι, ἀποστρέφομαι, φοβοῦμαι (κυρ. φοίττω)*, στήγας, -ας, τὸ *μίσος, ἀποστροφή, ἀπέχθεια*, **στυγερός**, **στυγνός** *μισητός, ἀπεχθής*, στίξ, γεν. στιγός, ἡ *μισητή, πᾶν τὸ στυγερόν, παγερὸν ψύχος* (πβ. ὁν. ποτ. Στίξ, ἡ), **ψευσί-στιξ**, -ιγος, ὁ, ἡ *ὁ μισῶν τὸ ψεύδος* : συγγ. τῇ ρωσ. istygniti, istygnite=πήγνυσθαι ὑπὸ τοῦ ψύχους, παγώνειν ρ. *stīg- =συμπυκνοῦσθαι, ἐπικτετ. τύπος τοῦ *st(h)ū-, βλ. στίξω πβ. τὸ μετὰ τοῦ d- ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. stiti=ψύχος.

στῦλος, ὁ *ὑποστήριγμα, στήλη, στῦλος, εἶδος γραφίδος*, βλ. σταιρός.

στύπος, -ος καὶ -ου, τὸ *κορμός, στέλεχος, μίσχος, κούλος*, πβ. **στιπνί-ζει** *βροντᾷ, ψυφεῖ. ὠθεῖ* **Ἰσχύ** (ἀποσταπνίζω *ἀθιόχων μετὰ τὸ ξύλον*) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκινθ. -ισλ. stīfr=κορμός, ἀκούσσουρον, λαττ. stipe, stipes=ὁ κορμός τοῦ σκρώθρου, stipes πλαθ.=ρίζαι πετρῶν, μικραὶ ράβδοι (ἀβέργεες) ρ. *(s)teup- =ὠθεῖν, βλ. τίττω.

στυππη, ἡ *τὸ «στυππιε»* (> λατ. stuppe), **στυππιεῖον**, τὸ *ὄ, τι καὶ νῦν, στυππιεῖον, «στυππιε»*, **στυππιεο-πύλη**, -ον, ὁ, **ατίππαξ**, -άκος, ὁ *ὁ πωλῶν σχοινία ἐκ στυππιεῶν, ἔμπορος σχοινίων* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. Ἰνδ. stīraḥ ἄρσ.=κορυφή, λόφος, «τοῦφα» τριχῶν κεφαλῆς, stīraḥ ἄρσ.=κορυφή, λόφος κεφαλῆς, πβ. stā-k-ah ἄρσ., stūkī ἄρσ.=βόστρυχος, «πλαξίδα», stītu-stīuḥ =ὁ ἔχων πλατὺν βόστρυχον ρ. *stū-p- =συμπυκνοῦσθαι, σχηματίζειν σφαίρας, ποιεῖν τι σφαιρικόν (ἐπικτετ. τύπος τοῦ *st(h)ū- =ἰσχυεσθαι, βλ. σταυρός)· πβ. *stū-bh-, βλ. στίφω.

1 **στύραξ**, -ακος, ὁ *τὸ ἀπώσιον ὀξύ ἄκρον τοῦ δόρατος*, βλ. σταιρός.

2 **στύραξ**, -ακος, ἡ (ὁ) *θάμνος ἢ δένδρον, ἐξ οὗ παράγεται ἡδυσμὸν τι ρητινώδες κόμμι* (> λατ. storax) : μᾶλλον εἶναι λ. ξάνη (σχημν. ;) καὶ κατὰ παρετυμολ. βασίζεται ἐπὶ τοῦ 1 στίραξ.

στυφαλός, **στυφλός** *τραχύς, στερεός, σκληρός, αὐστηρός, ἀπάνθρωπος* στυφός, «ξινός», **στυφαλίζω** (γ' ἐν ἀορ. **στυφάμιξ** **Ἰλ. Η 261**) *ὠθῶ, «σπρώχνω», διασείω, κλονίζω, κτυπῶ, μεταχειρίζομαι τι κακῶς* : ΙΕ *stu-bh- πβ. *(s)tap- ἐν τῷ λατ. stuprum=αἴσχος, αἰσχρὴ κ.τ.λ. (βλ. τύπτω), *(s)tud- ἐν τοῖς : ἑλλ. κυρ. ὄν. : Τυδεύς, Τυδάρως, λατ. tudē=κρούω, κτυπῶ κ.τ.λ.

στύφω *συστέλλω, συμμαζεύω, «στύβω», στύφω*, **στυμμα**, τὸ *τὸ στυπτικόν*, **στυψις**, ἡ *ὄ, τι καὶ νῦν, ἡ στυψις, «στρυφάδα», στυπτήρεος *στυπτι-

κός, στυφός*, στυπτικός* ὁ ἔχων τὴν δύναμιν νά στύφῃ, στυπτικός*, στυφός* ὅ,τι καὶ νῦν, στυφός* : βλ. στύππη.

στύω* ποιῶ τι στερεόν, κείμενα τι νά στερεωθῇ (νά σταθῇ ὀρθιον), τὸ «κορδεύω», βλ. σταυρός.

στωῖα, στωῖδιον, στωϊκός, βλ. στοῖα.

στωμβύλος (-η), -ον* λάλος, πολυλόγος, φλύαρος εὐστομος, εὐγλωττος, εὐφραδής*, στωμβύλλω, συνηθέστ. στωμβύλλωμαι* εἶμαι λάλος, λέγω πολλά, φλυαρῶ* ἡμιλῶ ἐν ἐκτάσει*, στωμβολία (ιων. -η), ἡ* πολυλογία, φλυαρία*, στώμυλμα, τὸ* φλυαρία* λάλος, φλύαρος (ἐπὶ προσώπων)* : μᾶλλον εἶναι ἐκτετ. β. τοῦ στόμα, τὸ ὅ,τι καὶ νῦν, τὸ στόμα* (ὁ ἰδὲ πβ. ἀρχ. ἰνδ. σιπμάῃ, ἂν σημαίνῃ ὁ ἔχων, ἀναστεινάζων*).

σύ (τὸ σ- προέρχεται ἐκ τῶν κλαγίων πτώσεων, ἔνθα τὸ σ- ἐκ τοῦ* ἰγ-), δωρ. τῦ (βιωτ. τούν, ὅμ. τύνη, λακ. τούνη μᾶλλον κατὰ τὰ ἐνύ-ν, ἐνύ-νη) ὅ,τι καὶ νῦν, σύ, κέσω* : IE* sy ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. sy , sy ἐπιτατ. μορίω, ἀβεστ. sy (ἐγκλιτ.)=σύ (ἐπὶ δὲ ἀρ. * syam κατὰ τὸ ἀρχ. ἰνδ. syam ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. syam , syam , ἀβεστ. syam , ἀρχ. περσ. syam), ἀρμ. du , ἀλβ. ti (* ty), λατ. ty , ἀρχ. ἰρλ. ty , ty - su , γοτθ. su , ἀρχ. γερμ. du , du , νεογερμ. du , λιθ. ty ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. ty . — Αἰτ. ὅμ., ἰων., ἀττ., λεσβ. sy (* tye), δωρ. ty (* tye) καὶ ty (ἀρχ. ὄνομα βιωτ. ty). — Γεν. ὅμ. sy (* tye), sy , sy , ἀττ. sy , δωρ. ty , ty , ἐπίσης ty , ty , ty . — Δοτ. sy (* tye =ἀρχ. ἰνδ. ty), δωρ. ty , ἐγκλιτ. ty (ἀττ. *ἐλθὼς, βεβαίως*)=ἀρχ. ἰνδ. ty , πβ. χεττ. ty , ty πβ. δωρ. ty , ὅμ. ty (* tye), ταραντ. ty . — Κτητ. IE* ty , ty : ὅμ., ἰων., ἀττ. ty , ὅμ., λεσβ., δωρ. ty , βιωτ. ty (* tye) ἰδικός σου*, ἀρχ. ἰνδ. ty , ἀλβ. ty . ὅ-ι, λατ. ty (ἐκ τοῦ* ty), λιθ. ty , πβ. χεττ. ty =ἰδικός σου.

συβάσιον, τὸ ἀγάλη χοίρων*, συμβώτης, -ου, ὁ ὅ βοσκὸς χοίρων, χοιροβοσκός*, βλ. βόσκει.

σύβην ἐπίρ. *ταχέως, ὁρμητικῶς, μετὰ σπουδῆς*, βλ. σείω.

σύβιος* χοίρειος, χοίρινος*, βλ. σύς.

συκάμινον, τὸ* τὸ συκόμορον, συκάμινον, «μουῖρα», σὺκάμινος, ἡ (ὁ)* συκομορέα, «μουριά» : δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ. (πβ. ἔβρ. sykma =ἡ συκομορέα) ὑποστάν καὶ τὴν ἐπίθρασιν τῆς λ. sykma .

σύκον, βιωτ. sykma , τὸ ὅ,τι καὶ νῦν, σύκον*, sykma , sykma , ἡ ὅ,τι καὶ νῦν, sykma , «συκιά», sykma ὅ ἐκ sykma , ἐκ sykma κατεσκευασμένος* : ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : λατ. sykma , sykma (ἡ) sykma , τὸ σύκον () ἀρχ. γερμ. sykma , νεογερμ. sykma =σύκον), ἀρμ. sykma =σύκον (* sykma), δάνεια ἐκ τίνος εἰγ. ἡ μικροσιατ. γλώσσης. Βλ. sykma , πβ. sykma .

συκοφάντης, -ου, ὁ ὅ ψευδῶς κατηγορῶν, καταγγέλλον ψευδῶς, διαβάλλων, συκοφάντης* () λατ. sykophanta , sykophante εἶμαι συκοφάντης* κατηγορῶ ψευδῶς, συκοφαντῶ τινα*, sykophante , ἡ* ψευδῆς κατηγορία, διαβολή, συκοφαντία* : ὡς σημαίνει ὅ τὰ sykma δεικνύων, φανεράνων τὰ sykma (ἀποτρόπαιος χειρονομία, πβ. ἰταλ. far lo fico), εἶναι συγγ. τῷ sykma +φαίω.

σύλον (ἐν χρήσει μόνον κατὰ πληθ.) τὸ ἡ λεηλασία, λεία*, σύλη, ἡ (ἐν χρήσει μόνον κατὰ πληθ.) ἡ λεηλασία, λεία, κατάσχσεις*, σύλῳ, ἐπικ. sykma .

λείω, ποιητ. διαλ. σιλέω *ἀφαιρῶ, ἀρπάζω, λεηλατῶ, διαρπάζω* (πρ. πρτ. ἐ-σύλλα *ἀφῆρει*, ὑλάται *ἐστερήθη. ἀπέβλεπεν* Ἡσυχ.): ἀβεβ. ἐτυμολ.

σύν *ὁμοῦ μετά τινος, ὁμοῦ, κμαζ[ω]*, βλ. ξύν.

συνεσχυμός, ὁ *σύνδεσις, σύνδεσμος, ἀρθρωσις, συνοχή* ('Ἰλ. Ξ 465): συγγ. τῷ ἔχω (πρ. συνοχή, ἡ=ὥσ.)· ἀντὶ τοῦ *συνεσχυμός*, πύρισκόμενον ἐν-τέλει στίχου, κατὰ τὸ δοῦκα: σέκα κ.τ.λ.

σύρβα, σύρβη, συρβηνεός, βλ. τύρβη.

σύριγγ, -ιγγος, ἡ *σωλήν, αὐλός, «φυλαγέτω»· θήκη δόρατος· τὸ κοίλον μέρος σπράγγου θύρας ἡ ὁπή ἡ ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ τροχοῦ εὐρισκαμένη κ.τ.τ.* (> ἀρχ. ἰνδ. surigāḥ, πρ. ἀρμ. sring), σύριζω, ἀττ. -ιται, δωρ. -ισθα, μέλλ. σφρίξομαι *ὁ,τι καὶ νῦν, συρίζω, «σφριζέω»*, σύριγγός, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, συριγγμός, «σφριγγμός»*, σφρίγμα, τὸ *ὁ ἥχος σύριγγος, τὸ σύριγμα*: σφ-ρ-ιγγ (διὰ τὸ τέρμα τῆς λέξεως πρ. σφριγγ) ἐκ τινος *σφρον ἢ *σφριθ *σωλήν*, πρ. ἀρχ. ἰνδ. sūrah (*t(y)ā-l-no-), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. sūh = ἡ φαρέτρα, θήκη βελῶν· ριζ. τύπος *t(y)ā- ἤφανισμ. β. πρὸ ἐξασθενήσεως. *ισσα ἐν τῷ συναρτηρ (ὁ ἰδέ) καὶ ισχ. β. *ισχ[υ]- ἐν τῷ σωλήν, -ήτος, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, σωλήν, «σωλήν», ὀχετός* (ὁ ἰδέ).

σύριχος, ὁ *πλεκτὸν καλῶδες*, σφρίσσις (καὶ ὕρσις), ὁ=ὥσ.: ἀβεβ. ἐτυμολ. (διὰ τὸ τέρμα τῆς λέξεως πρ. ἀρριχος).

σύρμα, συρμαῖα, συρμός, σύρτης, σύρτις, συρφετός, βλ. σφρίξω.

σύρω (μέλλ. σύρω) *ὁ,τι καὶ νῦν, σύρω, «σέρνω», ἔλκω, «τραβῶ», σερῶνω, καθαρίζω, πλύνω*, συρμός, ὁ *πᾶσα κίνησις σερῶνους ἢ σύρουσα, κίνησις μακρὰ διὰ τοῦ σύρειν ἢ σύρεσθαι γινομένη, ἡ συρτὴ πορεία τοῦ ὄψεως, τροχία τῶν καταπιπτόντων μετεώρων, ὁ ἔμετος ἢ ἡ λατρικὴ κάθαρσις*, συρμαῖα, ἰων. -η, ἡ *καθαρικτὸν φυτόν, ἔμετικόν ἢ καθαρικτὸν ποτὸν, καθάρσιον*, σύρμα, τὸ *ἐσθῆς ὑποκριτῶν θεάτρου μετὰ μακρῆς οὐρᾶς, γυναικίον ἐνδυμα μακρόν, σωρός ἀχύρων ἢ χόρτων χρησιμευόντων ὡς στρωμνῇ*, σύρτης, -ου, ὁ *σχοινίον, δὲ οὐ σύρει τις, χαλινός, τροχαλία, περὶ τὴν ὁπερὶ γυρίζει τὸ σχοινίον*, σύρτις, -ίδος (καὶ -εως, ἰων. -ιες), ἡ *ἀμμώδης τέρας θαλάσσης· σωρός ἐπὶ τῆς ἀκτῆς σχηματιζόμενος ἐκ κινουμένης ἀμμῶς· δίνη*: μᾶλλον προέρχεται ἐκ τοῦ *σφρ[ω], συγγ. τῷ 1 σείρω *καθαρίζω διὰ σκρῶθρου, σερῶνω*, ἐκ τοῦ *σφρ[ω]· ρ. *σφρ[ω]· πρ. *σφρ[ω]· ἐν ταῖς: σφρ[ω]· σφρ[ω]·, συρφετός, ὁ *πᾶν τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου συρόμενον καὶ φερόμενον ἐπὶ τὸ αὐτό, ξηρὰ φύλλα, ἄχυρα, σωρός φρυγάνων, «σκουπίδια», ἀνάμεικτον πληθός, ὄχλος*, σύρφαξ, -άκος, ὁ *συρφετός, ἀνάμεικτον πληθός, ὄχλος*, κυμβρ. chwefu=συστρέφειν, περιστρέφειν, στρέφειν πρὸς τὰ ὀπίσω, γοτθ. af-, bi-swaiban=σπογγίζειν, ἀρχ. γερμ. swetan, swetan=στροβιλίζειν, συστρέφειν, σπογγίζειν.

σῆς, γεν. σῆός, ὁ, ἡ *χοῖρος, «γουρούνο», κέπρος*: τοῦτο δὲν πρέπει νὰ χωρίσωμεν ἀπὸ τοῦ τύπου ὅς, γεν. ὅός=ὥσ. (σῆς εἶναι ὁ ἡχομμητικῶς διατηρηθεὶς τύπος, ὅς ὁ φωνητικῶς ἀναμενόμενος:). — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: συῆλαι *τόποι βορβορώδεις* Ἡσυχ· συφείος, συφός, συφός, ὁ=μάνδρα (κοτάβλος) χοίρων* (*-φειος εἶναι συγγ. τῷ φῶν, IE *h₂h₂-:).

σῆμα, τὸ (ἀκλ.) *τεμάχιον καλαίου καὶ ἐρρυτιδωμένου δέρματος, ἐνδυμα ἢ ὑπακμίσον τοῦ ὄψεως, ἐρρυτιδωμένος (λίαν γεγηρακώς) ἄνθρωπος*: μέλλ.

λον=λατ. *sūber*, -*ēis* οὐδ. =φελλός, δένδρον ἀειθαλές ἀκλυρότερον τοῦ πρί-
νου (τὸ σ- ἐνταῦθα εἶναι δυσερμηνεύτον).

συχνός *πυκνός, συχνός, πολυάριθμος ἐπὶ χρόνου, μακρός, ἀδιάκοπος: ἐκ
τοῦ **τυκ-σνός* ρ. **τυκ-*, ἡφανισμ. β. τοῦ **ιγδ-*, βλ. σάττω πβ. *σηκός*.

σφαδάζω *δ,τι καὶ νῦν, σφαδάζω, «σπαρταρῶ», κινούμαι σπασμωδικῶς:
ἐκ τοῦ *σφρδ-, συγγ. αὐτοῖς: ἀρχ. *ινδ. spradati*=σφαδάζει, λακτίζει, *sprad-*
ad-=σπασμός, κίνησις ρ. **σρ(η)εμδ-* καὶ ἐν τῷ ἑλλ. σφόνδυλος (καὶ σπόνδ-), ὁ
*δ,τι καὶ νῦν, σπόνδυλος, τμήμα τοῦ κλονοκράτους, σπόνδυλος κλονος, κεφα-
λὴ ἀγριανάρας*, *Ισως καὶ ἐν τῷ σφενδόσῃ, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, σφενδόν**: ἀνευ
-ἐρρίνου: σφενδόνος, σφροδός *δρμητικός, βίαιος, σφοδρός, δραστήριος, ἐνθερ-
μος, πρόθυμος ρ. **σρ(η)σ(η)δ-*, *Ισως ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *σρδ(i)-=ἐλκειν,*
σύρειν, βλ. σπάρω.

σφάζω (*σφργ-*ιος*), ἀττ. σφάττω (κατὰ τὸ φράττω), μέλλ. σφάξω *δ,τι
καὶ νῦν, σφάζω φονεύω*, σφαγή, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, σφαγή, «σφάξιμος», θυσία,
φόνος, πληγὴ, τραῦμα: λάρυγξ, λαίμος*, σφάγιος *ὁ σφάζων, φονεύων,
θανατηφόρος, δολοφόνος*, σφάγιον, τὸ *τὸ σφαζόμενον πρὸς θυσίαν ζῷον,
θύρα*, σφαγεῖς, -έως, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, σφαγεύς, φονεύς, δολοφόνος*:
μέλλον συγγ. τῷ φρμ. *spranaset*=φονεύω: ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν. Πβ.
φρόσανον.

σφαίρα, *ιων.-σφαίρη* (*σρῆ-), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, σφαῖρα, «τόπι» οὐράνιος
σφαῖρα, ὑδρόγειος σφαῖρα*, σφαιρῶν *ποιῶ τι σφαιρικόν (σφαιροειδές),
στρογγυλεύω, ἐφοδμάζω τὸ ἄκρον μὲ σφαῖραν ἢ μὲ κομβίον ἀντὶ ἀιχμῆς*:
τοῦτο, ὡς σημαίνει τὸ ἀνακηδών, ἐκτινασσόμενον*, εἶναι συγγ. τῷ σπείρω
κινεῖσθαι σπασμωδικῶς, «σπαρταρῶ», σφαδάζω, ἀν δὲν θεωρηθῇ ἐν περὶ
τοῖς συγγ. τῷ σφωρᾶς (καὶ σφρ-), -άθος, ἡ *σφαιρίδιον (κόπρου)*, σπύρα-
θος, ὁ (ἡ;) *σφαιρίδιον κόπρου αἰγῶν καὶ προβάτων* (ὁ *ιδέ*).

σφακέλος, ὁ *σπασμωδικὴ κίνησις, σπασμός, σφαδασμός, σπασμώδης πόνος,
γάγγραινα*, σφαικέλλω *πάσχω ἐκ σφακέλου, πάσχω γάγγραιναν, αἰσθάν-
νομαι ἰσχυρόν πόνον*: *Ισως προέρχεται ἐκ τοῦ *σρ(η)εκ-* (ἐπεκτετ. τύπου
τοῦ *σρδ(i)-=ἐλκειν, σύρειν;), συγγ. τῷ νεογερμ. *sprachten*=αἰσθάνε-
σθαι ἐντασιν τῶν φλεβῶν (*σρ(η)ε-). Πβ. σφάκος, σφακέλος, σφύζω.

σφάκος, ὁ *πὸ φυτῶν ἡ σπασκομηλιάς*: *Ισως συγγ. τῷ σφακέλος: ἡ ὀνομα-*
σία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὰς στυπτικὰς ἰδιότητας τοῦ φυτοῦ.

σφάλαιε, σφαλίσσω, βλ. σφάλαιε.

σφάλλω (μέλλ. σφαλῶ) *ρίπτω, καταρρίπτω, ὥθω, κάμνω τινά νά πέσῃ,
«βάζω τρικλοποδιᾶς, παρεμβάλλω τὸν πόδα μου εἰς τινα καὶ τὸν κάμω νά
πέσῃ, ἀνατρέπω» καταβάλλω, νικῶ τινα, καταστρατηγῶ τι, βιάπτω, ἀπ-
τῶ, ἐξαπατῶ: μέσ. σφάλλομαι, ἀποτυγχάνω, πλανῶμαι, ἐξαπατῶμαι*, σφάλ-
μα, τὸ *πτῶσις, ἀποτυχία, παραπάτημα, βλάβη, κλάνη, σφάλμα, λάθος, ἀ-
μάρτημα*, σφαλρός *ὀλισθηρός, ἀπατηλός, σφαλρός*, ἀσφαλής *δ,τι καὶ
νῦν, ἀσφαλής, βέβαιος (κυρ. ἀδιάσειστος, ἀσάλευτος, ἐκ τινος *σφάλος, τό)*
προσέτι σφαλός, ὁ *στρογγύλον ξύλον ἔχον δύο ὀπὰς, ἐν αἷς ἐνεκλείοντο οἱ
πόδες τῶν κρατουμένων: δίσκος ριπτόμενος εἰς τοὺς ἀγῶνας*, σφέλας, τὸ
ὀκαπόδιον, κοῖλον τεμάχιον ξύλου κ.τ.λ. (ὁ *ιδέ*), σφαλίσσειν *τέμνειν, κεν-
τεῖν* *Ἡσιῶς*, συγγ. τῷ ἀρχ. *ινδ. phālai*=ἐκρήγνυται, ἀνοίγει (τέμνεται)

εἰς δύο κ.τ.λ.· ρ. *(s)p(h)el=σχιζέιν, βλ. σφέλας (βασ. σημ. τοῦ σφέλλω *ρίπτω τι διὰ ροπάλου*). Πβ. σφαλῆτος.

σφαλός, ὁ *στρογγύλον ξύλον ἔχον δύο ὁπές, ἐν αἷς ἐνεκλείοντο οἱ πόδες τῶν κρατουμένων· δίσκος ριπτόμενος· εἰς τοὺς ἀγῶνας*, βλ. σφέλας, πβ. σφέλλω.

σφαραγίσμαι *σφριγῶ, εἶμαι πλήρης μέχρι διαρρήξεως· τρίζω, κροτῶ, σίζω μετὰ βρασμοῦ τινος, ἐκπέμπω συριγμόν*, σφαραγίζω *διεγείρω παραγῆν μετὰ δυνατοῦ θορύβου, μετὰ ψόφου ἤχῳ, δονῶ*, σφάραγος, ὁ *θόρυβος, ἑκρηξίς μετὰ θορύβου, κρότος, συριγμός, τριγμός* (βαρυ-, ἐρι-σφάραγος): συγγ. τῷ ἀρχ. Ἰνδ. sphaṛjati=ἐξορμῇ, ἐκπηδᾷ κ.τ.λ. (βλ. τὰ ἐν τῷ λ. σπαργάω).

σφάραγος *βρόγχος, τράχηλος, λαίμηδς· Ἡούχ., ὁμ. σφάραγος, ὁ *λάρυγξ, φάρυγξ, οἰσοφάγος*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ σφάουγξ;).

σφεδανός *σφοδρός, ὀρμητικός*, βλ. σφαιδίζω· πβ. σφενδόνη.

σφείς, οὐδ. σφέε· αὐτοί, αὐταί, αὐτά, ἐαυτῶν· γεν. σφῶν, ἐπικ., ἰων. σφέων, σφείων· βοτ. σφίσαι(ν), ἐπικ., ἰων. σφί(ν) καὶ κατ' ἐκθλιψίν σφ· αἶψα ἀττ. σφᾶς, ἐπικ., ἰων. σφέας, σφᾶς, σφέ καὶ κατ' ἐκθλιψίν σφ' (σφίν, σφέ χρησιμοποιοῦνται ἐπίσης καὶ ὡς τύποι ἐν.)· θυικ. ἐπικ. σφωέ, σφωίτ· κτητ. ἀντων. σφέτερος (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἡμέτερος, ὁμέτερος), ἐπικ. σφός *ιδιός των, ὁ ἀνήκων εἰς αὐτούς, ὁ ἐαυτῶν* (σπανίως *ιδιός του, ιδιός μου, ιδιός σου, ιδιός σας*), σφετερίζω, σφετερίζομαι *ἰδιοποιοῦμαι, οἰκειοποιοῦμαι, σφετερίζομαι τι*: ἀφορμὴ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν τύπων· αὐτῶν φαίνεται νὰ εἶναι ἡ ἀρχ. ὀργαν. σ-φί(ν)· τὸ σ- εἶναι ἠφανισμ. β. τοῦ *se-, ἐν τοῖς: λατ. si-bi, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. se-bē· τὸ σφ- ἰδεωρήθη ὡς θεματ. στοιχείον (σφέ[ν]: ἄρμυ[ν], ὕμυ[ν] κ.τ.λ.), καὶ ἐσχηματίσθη τὸ σφέ (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ μέ, ὅμμε), εἴτα τὸ σφείς κ.τ.λ. (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἡμεῖς ἡμεῖς κ.τ.λ.). — Οἱ δωρ. τύποι σφέ, σφίν ἐσχηματίσθησαν κατὰ μετάθεσιν μᾶλλον ἐκ τοῦ σφέ, σφίν.

σφέλας, βοτ. σφέλαϊ, σφέλας, αἰτ. πληθ. σφέλα (Ὁδ. ρ 231), τὸ *σχιζα ξύλου, ρόπαλον· κοῖλον τεμάχιον ξύλου χρησιμεῖον ὡς θήκη, βάσις ἀγάλματος, ὑποπόδιον, *σκαμνὸς· τιθέμενον ἑμπροσθεν τῶν ἔδρων τῶν ἀνδρῶν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐρείδονται οἱ πόδες αὐτῶν*, σφαλός, ὁ *στρογγύλον ξύλον ἔχον δύο ὁπές, ἐν αἷς ἐνεκλείοντο οἱ πόδες τῶν κρατουμένων· δίσκος ριπτόμενος εἰς τοὺς ἀγῶνας*: συγγ. τοῖς: γοτθ. spilda=πικαῖς γραφῆς, ἀρχ. σκανδ.-λολ. spjalld=σανίς, ἀρχ. γερμ., νεογερμ. spalten=σχιζέιν, λεττ. spals=λαβή, χειρολαβή· ἀνεν τοῦ α·: ἀρχ. σκανδ.-λολ. fjel=σανίς (*rhehl), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. polica=σανίς κ.τ.λ.· ρ. *(s)rheh-, *(s)rheh-t=σχιζέιν, βλ. σπάλαξ, σφέλλω.

σφένδαμνος, ἡ *τὸ δένδρον σφένδαμνος, *αφεντάμι, λατ. Acer creticum*, σφενδάμντος· ὁ κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου σφενδάμνου· μτφρ. σκληρός, τραχύς, ισχυρός: μᾶλλον εἶναι δένδρον ἐκ τῆς Μικρασιατ.· πβ. παμφυλ. τοπων. Ἀσπενός; (ἡ).

σφενδόνη, ἡ *ὄτι καὶ νῦν, σφενδόνη, *αφεντόνα· δερματίνη λωρίς χρησιμεύουσα ὡς ἐπίδεσμος· ὁπὴ δακτυλίου, ἐν ᾗ ἐτίθετο ὁ πολύτιμος λίθος· ὁ διὰ σφενδόνης ριπτόμενος λίθος*, σφενδονάω *σφενδονίζω, ρίπτω διὰ τῆς σφενδόνης· κινῶ τι ὡς σφενδόνην, περιστρέφω, τινάζω*, σφενδονίτης, -ου, ὁ

ὁ ἐκσφενδονίζων λίθους διὰ σφενδόνης, ὠπλισμένος διὰ σφενδόνης: ἴσως συγγ. τῷ σφόνδυλος, ὁ *σφόνδυλος κ.τ.λ.* (βλ. σφραδᾶζω). — Τὸ λατ. funda θηλ. (=σφενδόνη) φαίνεται ὅτι προῆλθεν ὡς δάνειον ἐκ τοῦ ἑλλ. σφενδόνη. **σφήν**, γεν. **σφηνός**, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ σφήν, ἡ «σφήνα»*, σφηνός *ποιῶ τι σφηνοειδές, δίδω εἰς τι σχῆμα σφηνός, σφηνώνω*: πρωτοελλ. *σπιπῖν* ἂν προέρχηται ἐκ τοῦ *σφῆνσ- (IE *sphnēs-), ἴσως τότε εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. spān (*spē-nus), νεογερμ. Späns=σχίζα (ἀγγλ. spash=κοχλίστριον)* πβ. τὰ μετὰ τοῦ d: ἀρχ. σαξ. spado, νεογερμ. Spaten=σκαπάνη, μετὰ τοῦ κ νεογερμ. Dial. Sprach=σχίζα κ.τ.λ. (πβ. σπάθη ρ. *spō-, *spē- =τεμάχιον ξύλου ἔχον ἐπίπεδον [ὀμαλὴν] ἐπιφάνειαν).

σφήξ, γεν. **σφηκός**, δαρ. **σφᾶξ**, γεν. **σφᾶκός**, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ σφήξ, ἡ «σφήκα»*, σφηκός *περισφίγγω (δένω) λοχρῶς* ('Il. P 52), σφήκωμα, τὸ *ἡ κορυφὴ τῆς περικεφαλαίας*, σφηκιάδης: *ὅμοιος πρὸς σφῆκα, συνεσφιγμένους περὶ τὴν ὀσφύν ὡς ὁ σφήξ*, σφηκιάδ, ἡ, σφηκῶν, -ώνος, ὁ *φωλεὰ σφηκῶν, «σφηκοφωλιά»*, σφηκίσκος, ὁ *ξύλον μακρὸν ἀπολῆγον εἰς ὀξὺ ὡς ἡ οὐρά τοῦ σφηκός, αἰχμηρὸς πάσσαλος, ξύλα τῆς ὀροφῆς*: ἴσως, ὡς προερχόμενον ἐκ τοῦ *σφ-η-κ-ς, εἶναι συγγ. τῷ ψήν (*spā-nē), γεν. ψηνός, ὁ *μικρὸν ἔντομον ἀναπτυσσόμενον ἐν τῷ καρπῷ τοῦ ἄρρενος φοίνικος καὶ τῆς ἀγρίας συκῆς* (ὁ ἰδῆ).

σφιγγω (μέλλ. **σφίγγω**) *ὁ, τι καὶ νῦν, σφιγγω, δένω σφιγκτά, περισφίγγω, κρατῶ σφιγκτά, συμπίεζω, συνθλίβω, πνίγω*, σφιγκτῆρ, -ήρως, ὁ *τὸ λοχρῶς ἢ σφιγκτῶς δένον, ὁ δεσμός, ἡ ταινία, ὁ σφιγκτῆρ, μῦς* (> λατ. mīnī(h)er οὐδ.), σφίγμα, τὸ *τὸ λοχρῶς δεδεμένον ἢ συνεσφιγμένον, ἡ σφίγγις, συμπίεσις διὰ μηχανῶν*, Σφίγξ, γεν. Σφίγγος, ἡ (βλ. ωτ. Φίξ, κίτ. Φίκα, ἡ) *ὁθλὺ τέρας, ἡ μυθολογικὴ Σφίγξ* (κυρ. σημαίνει ἡ συνεσφιγγούσα [ἀποπνίγουσα] δαίμων θανάτου): ἴσως συγγ. τῷ λατ. mīnīa, spāigle=δισχιδὴς ράβδος χρησιμεύουσα πρὸς θῆραν καρκίνων, πβ. ἀρχ. σκανθ.-ισλ. mīkt=ῥιλος, «καρφί», μιν. ἱρλ. spēn=δίκτυον (*spīn-pn-:) ρ. *spheim-, *spheig-, πβ. *sp(h)id-, *sp(h)idh-, βλ. σπίδιος, σπιθυμή.

σφόνγγος, ὁ *σπόνγγος, «σφονγγάριον, σφόνγγος», βλ. σπόνγγος.

σφοδρός *ὁ, τι καὶ νῦν, σφοδρός, ὁρμητικός, βίαιος, δραστήριος, ἐνθουσιαστικός*, σφοδρότης, ὁ *ὁ σφόνδυλος*, βλ. σφραδᾶζω.

σφονδύλη, ἡ, βλ. σπονδοῦλη.

σφραγίς, ἰων. **σφρηγίς**, -ίδος (καὶ νεώτ. -ίδος), ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ σφραγίς, ὁ σφραγιδοῦχος, τὸ ἀποτύπωμα τῆς σφραγίδος, δακτύλιος μετὰ σφραγιδοῦχου*, σφραγίζω, ἰων. σφρηγίζω *ὁ, τι καὶ νῦν, σφραγίζω, ἐπιθέτω σφραγίδα, ἐπικυρῶ, ἐπιβεβαιώνω*, σφραγίσμα, τὸ *ἡ ἐπιθεσις τῆς σφραγίδος, τὸ σφράγισμα, ἀποτύπωμα τῆς σφραγίδος, ἡ σφραγίς*: ἄβεβ. ἐτυμολ.

σφριγᾶω *ὁ, τι καὶ νῦν, σφριγῶ, εἶμαι πλήρης σφρίγγους, γέμω ζωτικῶν χυμῶν, εἶμαι ἐν πλήρει ζωτικότητι, εἶμαι ἀκατίος, εἶμαι πλήρης πόνου διὰ τι, ἐπιθυμῶ τι διακαῶς*, σφρίγγος, -ους, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, σφρίγγος, πλήρης ἰσχύος, ἀκατί*, σφριγγαρός *ὁ σφριγγών, ἀκατέζων, ἀκατίος*: συγγ. τοῖς: νορβ. διαλ. sriika=ἐκτείνειν, ἑξαπλώνειν, ἀμτβ. ἐκτείνεσθαι, ἑξαπλῶσθαι, σφριγᾶν, ἑξογκᾶσθαι, σφρηγδ. διαλ. sriika=ἀπλώνειν, ἐκτείνειν ρ. *sprei-g-, πβ. *spre(e)g-, βλ. σπαραγᾶω, σφραγίζεσθαι.

σφυδῶν ἰσχυρός, εὐρωστος, σκληρός Ἰσχύ., σφυδωμένος πλῆρης φηγῆτοῦ, ἀκόρεστος, βλ. σπεύδω.

σφυῶμαι (μέλλ. σφυῶμαι) πάλλομαι, τινάσσομαι, κτυπῶ ὀρμητικῶς, κτυπῶ κανονικῶς (ἐπὶ τοῦ σφυγμοῦ τῶν ἀρτηριῶν), κινεῖμαι ὀρμητικῶς, πυρέσσω, ἐπιδιώκω τι μετὰ ζήλου, ὀρμῶ, σφυγμός, ὁ, σφυγίς, -εως, ἡ *ὁ τινάγμος, σφυγμός, παλμός τῆς καρδίας ἢ καὶ ἀρτηρίας ἢ φλεβός, ἀσφυκτεύω *ὅθεν ἔχω σφυγμόν*: ΙΕ *sruh₂g- ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν· ἴσως ὡς βάσις μετὰ τοῦ u εἶναι παράλληλος τύπος τοῦ *sr(h)ek-, *sr(h)eg- ἐν τῷ σφάκελῳ, ὁ *σπασμός κ.τ.λ.* (ὁ ἰδέ).

σφυράς, -άδος, ἡ *σφαυρίδιον, κόπρος αἰγῶν καὶ προβάτων, βλ. σπύρεθος.

σφυρίς, -ίδος, ἡ *κόφινος πεπλεγμένος, βλ. σπάρτος.

σφυρόν, τὸ *ὄ,τι καὶ νῦν, τὸ σφυρόν, ἐκότεσι τοῦ ποδός τὸ κατώτερον μέρος ἢ ἡ βάσις ἐνὸς πρᾶγματος, οἱ πρόποδες ὁροῦσιν: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. sruṇatī (*sru, té-) = ἀπωθεῖ διὰ τοῦ ποδός, λακτίζει, ἐκτινάσσει, ἀρχ. γερμ. sruṇi-haft = ἡλῶδες τὸν πόδα (κυρ. ὁ ἔχων παρὰ λυτὰ τὰ σφυρά), sruoto, νεο-γερμ. Spross = πτερινστήρ, «σπυροῦν» κ.τ.λ. (βλ. σπαίρω). — Ἐνταῦθα ἀνέκουν καὶ αἱ λ.: ὅμ. σφύρα (*σφύρ-ja), ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, ἡ σφύρα, τὸ «σφυρί» γεωργικὸν ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ὁποῦ συνέτριβον τοὺς βῶλους τῆς γῆς, σφυρ-ήλατος: *ὁ διὰ τῆς σφύρας κατεργασμένος, σφυρηλατημένος, σφίρειναι, ἡ *εἶδος ἰχθύος*.

σφῶϊ καὶ **σφῶ** δουκ. ὄνομ. καὶ αἰτ., **σφῶϊν** καὶ **σφῶν** γεν. καὶ δοτ. ὕμεις οἱ δύο, ἀμφοτέρω ὕμεις, «οἱ δύο», σφῶντερος: κτητ. ἀντων. ὕμῶν τῶν δύο, ὁ ἀνῆκων εἰς ὕμᾶς τοὺς δύο: συγγ. τῷ ἀντων. θ. *σφ-, βλ. σφεῖς.

σχαδῶν (καὶ **σχαδῶν**), -όνος, ἡ *τὸ ἐμβρυον ἢ ὁ σκώληξ τῶν μελισσῶν ἢ σφηκῶν τὸ καλλίον τῆς κερήθρας, ἐν ᾧ τρέφεται καὶ ἀυξάνεται τὸ ἐμβρυον τῶν μελισσῶν, ἡ κερήθρα: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ σχάω:).

σχαῶ *σχίζω, ἀνοίγω, ἀφίνω τι νὰ πέσῃ, παραμελῶ, ἐμποδίζω, βλ. σχάω.

σχαλῖς, -ίδος, ἡ *διχαλωτὸς πάσσαλος χρησιμοποιούμενος πρὸς ὑποστρίβειν τῶν ἀπλουμένων πρὸς ἀερισμὸν δικτύων, σχαλίδωμα, τὸ ὁρθὸς διχαλωτὸς πάσσαλος χρησιμοποιούμενος ὡς στήριγμα: συγγ. τῷ σκαλῖς, -ίδος, ἡ *σκαπάνη* τὸ σχ- κατὰ τὸ σχάω *σχίζω, ἀνοίγω*, ὁμοίως καὶ ἡ σημασία αὐτοῦ.

σχαῶ (πρτ. σσχων, ἀπρρ. κατα-σχαῶν *skhaṓ), **σχαῶω** (*skhaḍjō) *σχίζω, ἀνοίγω· ἀφίνω τι νὰ πέσῃ, ἀφίνω τι ἐλεύθερον, τὸ χαλαρώνω, ἀναχαίτιζω, ἐμποδίζω, συγκατῶ, μένω ἀνοικτός· μτφρ. παραμελῶ, ἐγκαταλείπω, σχάσις, -εως, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, σχάσις, διάνοξις, χάριγμα, φλεβοτομία· χαλάρωσις, σχάσμα, τό, σχασμός, ὁ *ἐγκοπὴ, ἐντομή*, σχαστηρίῳ, ἡ *σχοινίον, τὸ ὅποιον χαλαρώνουν κατὰ τὴν ἐνκρίν τοῦ ἄγῶνος ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ ἢ τῷ σταθίῳ τροχλία*, σχαστήριον, τὸ *μυχιρίδιον χειρουργικόν, ἐνυστέρη*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. chyāti = ἀποκόπτει, μτχ. chātah, chitāh, μεταβιβ. chāyati, ἀβεστ. fra-sānəm = καταστροφὴ, λат. scīō, scīre γνωρίζω (κυρ. χωρίζω, διακρίνω), scīscō, -ere = ἐπικυρῶ, ζητῶ νὰ μάθω, βουλεύομαι (ἀποφασίζω διὰ ὑποφορίας), dē-scīscō, -ere = ἀφίσταμαι, ἀποστατῶ, μιν. ἱρλ. scian = μάχαίρα, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. skeggia = πέλεκυς (*skoḡā), skēina = ἐλαφρῶς τραυ-

ματίζειν ρ. **sq(h)ō* (= **skēō*) = κόπτειν, χωρίζειν, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **seq*- (λατ. *secō* = κόπτω, τέμνω κ.τ.λ.).

σχέδην ἐπίρ. *βράδην, ἡρέμα, ἡσυχως, ἀργά, βλ. *σχεδόν*.

σχεδιά, λων. -η, ἡ **δ*, τι καὶ νῦν, σχεδία, προχειρώς κατασκευασθὲν πλοῖον, ἐλαφρὸν σκάφος, πλεοντὴ γέφυρα, ἐκρίμα*: Ἰσως θηλ. τοῦ ἐπιθ. *σχέδιος* *ὁ πλησίον, ἐγγὺς εὐρισκόμενος, αἰφνίδιος, ἀπροσδόκητος* (βλ. *σχεδόν*), ὡς σημαίνει *ἐλαφρὰ κατασκευὴ συντελεσθεῖσα ἐπευσμένως*: — Ἡ λ. *σχεδία*, ἡ **δ*ασμός, συνθετήρ, ἐγάντζος*: εἶναι συγγ. τοῖς: *σχεδόν*, ἀπρρ. ἀορ. β' *σχεῖν* ἐν τῇ σημ. *κρατεῖν στερεὰ (σφιγκτά)*.

σχεδόν ἐπίρ. *πλησίον, ἐγγὺς, «κοντά» *σχεδόν*, περίπου, κατὰ προσέγγισιν (κυρ. ἔχον στενὴν σχέσιν πρὸς τι)*, *σχεδόνθεν* ἐπίρ. *ἐκ τοῦ πλησίον, ἐκ τοῦ σύγγυς*, *σχέδην* ἐπίρ. *βράδην, ἀργά (κυρ. κατὰ τρόπον κεκρατημένον)*, *σχέδιος* *ὁ πλησίον, ἐγγὺς εὐρισκόμενος, αἰφνίδιος, ἀπροσδόκητος, πρόχειρος*, *σχεδὴν* ἐπίρ. (αἰτ. θηλ.) *ἐκ τοῦ πλησίον, ἐγγὺς, πλησίον ἀμέσως*, *αὐτοσχεδόν* ἐπίρ. *ἐκ τοῦ συστάδην, ἐκ τοῦ πλησίον*, *αὐτοσχέδιος* *ὁ ἐκ τοῦ προχείρου γινόμενος* (αὐτοσχέδην Ἰλ. Ο 510 *ἡ ἐκ τοῦ συστάδην μάχη, συμπλοκή*, αὐτοσχέδην Μ 192 *ἐκ τοῦ σύγγυς*, ἐξ αὐτοσχεδίας, ἐκ τοῦ αὐτοσχεδίου *ἐκ τοῦ προχείρου*): συγγ. τῷ ἀπρρ. ἀορ. β' *σχεῖν*, βλ. *ἔχω*.

σχελίζ, -ίδος, ἡ *ὁ ὀπίσθιος πούς, τὸ ὀπίσθιον σκέλος, τὰ πλευρὰ ζώων, ἐπιμήκη τεμάχια κρατάν*, βλ. *σκέλος*.

σχενοβυλῆ (καὶ *σχένδυλα*), ἡ *ἐργαλεῖον ξυλουργοῦ καὶ σιδηρουργοῦ, Ἰσως λαβίς, «τανάλια», πυράγγρα, «μασιάς», ὅπακορ. *σκενοβύλιον* (καὶ *σχενοβ*), τὸ *μικρὰ λαβίς*, *σχενοβύλιον* *λαμβάνει διὰ τῆς λαβίδος*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

σχερός *ἀδύνατος, συνεχής*, ἐν *σχερῷ* *ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, διαδοχικῶς, ἀδυνατώως, ἀδυναλείτως*, βλ. *ἐπισχερῷ*.

σχέσις, **σχέσιος**, **σχῆμα**, **σχηματίζω**, βλ. *ἔχω*.

σχίζω *ὁ, τι καὶ νῦν, σχίζω, «σκιζω», χωρίζω, διαχωρίζω, διακιδῶ, σχιστό: *ὁ, τι καὶ νῦν, σχιστός, ἐσχισμένος, διηρημένος, κεχωρισμένος, διακεττός (= ἀρχ. ἰνδ. *schista*, λατ. *scissus*), *σχίζα*, λων. -η, ἡ *τεμάχιον ἐσχισμένου ξύλου, *σχίζα*, *σκιζα**, *σχίδαξ*, -ακος, ὁ *τεμάχιον ξύλου ἐσχισμένου, *σχίζα*, *ἐπελευκούδι**, *σχινοδαλμός* (τύπος τῆς Κοινῆς *σκινοδ*), νεώτ. (κατὰ τὸ κλάμας) *σχινοδαλμός* (καὶ *σκινοδ*), ὁ *σχίζα ξύλου, λεπτὴ σχίζα, ξυλάριον*, *ἀντοσχινοδένω* *ἐκασκοποῖζω*, *σκινοδάριον*, τὸ *εἶδος ἰχθύος*, *σχίσθη*, ἡ (πβ. αἰτ. *σχίδα* παρ' Ἡσυχ.) *ἐσχισμένον τεμάχιον ξύλου, σχίζα* { } λατ. *scheda*, *schedula* > νεογερμ. *Zettel* = δελτίον ἐκ τοῦ λατ. *scheda* ὡς δάνειον προηλθε τὸ ἄλλ. *σχέδη*, ἡ *πίναξ, πινακίς*, *σχεδάριον*, τὸ *μικρὸς πίναξ, μικρὸν καὶ πρόχειρον σχέδιον*, *σκιδαρόν* *ἀραιόν* Ἡσυχ., μακεδ. *σχοῖδος*, ὁ *διοικητής ἢ ταμίης*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *chināti*, *chintitē* = ἀποκόπτεται, *σχίζει*, μεταββ. *chōdayati*, *chidráh* = διατρύγεται (πβ. *σκιδαρός*), ἀρμ. *ctim* = κατασχίζομαι (**cit-im*), λατ. *scindō*, πρμ. *scidī*, -ere = σχίζω, κατασχίζω, διασχίζω, ἀρχ. ἰρλ. *scith* = ὠμοπλάτη, ἀρχ. γερμ. *scīsan*, νεογερμ. *scheissen* = ἀποκατεῖν, χέζειν (κυρ. ἀποχωρίζειν, ἐκκρίνειν), λιθ. *skiedžiū*, *skiesti* = χωρίζειν, κόπτειν, *skiedrà* = σχίζα ρ. **sqeid-* (ἀφ., ἀρμ. **skid-*) = σχίζειν, χωρίζειν (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **sqēi-*, βλ. *σχάω*) προσέτι **sqēit-* ἐν τοῖς: ἀρχ.

ισλ. *scēith*—λύσις, παράλυσις, *scēith*=ἀσπίς, ἀρχ. γερμ. *scēth*, νεογερμ. *Scheit*=σχίζα, γοτθ. *skaidan*, ἀρχ. γερμ. *sceidan*, νεογερμ. *scheiden*=χωρίζω. ΙΙβ. **aqed-*, βλ. *σκαδάνωμι*.

σχίνος, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, σχίνος, «σκίνος», μαστιχόδενδρον, αμψισχινά· ὁ καρπὸς τῆς σχίνου (Ἡρόδ. 4, 177)· σκαλλοκρόμμυον· ἀβεβ. ἐτυμολ.

σχοῖνος, ὁ (ῆ) *τὸ φυτὸν «βοῦρλο», τόπος, ἐνθα φύεται ὁ σχοῖνος, τόπος κατάφυτος ἐκ σχοίνων, πᾶν τὸ πεπλεγμένον ἐκ σχοίνων, *σχοινίον*· ἀβεβ. ἐτυμολ.

σχολή, ἡ *τὸ σχολάζειν, τὸ μὴ ἔχειν ἀσχολίαν τινά, ἡσυχία, ἀπραξία, ἀνεσις, ἀνάπαυσις· ἔργον, εἰς ὃ ἀφιερῶναι τις τὴν ὥραν τῆς σχολῆς, σπουδαία μελέτη, τόπος, ἐνθα ἐγίνοντο σπουδαῖαι συζητήσεις ἢ ἐγίνοντο μαθήματα, σχολή, σχολεῖον· ἀργία, ὀκνηρία, σχολάζω *οὐδεμίαν ἔχω ἀσχολίαν, ἀναπαύομαι, χρονοτριβῶ, βραδυπορῶ, ἀργοπορῶ, ἀναβάλλω· ἀρροιστοῦμαι εἰς τινα, καταγίνομαι εἰς τι, σχολαῖος *ὁ μετὰ σχολῆς (ἐν ἀνέσει) ποῶν τι, ἡρεμος, βραδύς, ἀργός, ὀκνηρός, νωθρός, ἀσχολία, ἡ *ὀλλειψίς σχολῆς (ἀναπαύλας, ἀναπαύσεως), ἐκασχολήσις, ἀσχολία· παρεμπόδις, ἐμπόδιον· συγγ. τῷ ἔχω· πβ. τὸν μεταπτ. τύπον ἀσχαλάω *ἀδμησῶν, ἀγανακτῶ, ἀγωνιῶ.

σῶζω *δ, τι καὶ νῦν, σῶζω, διασῶζω, διατηρῶ, διαφυλάττω, βλ. *σῶς*.

σωκός *ισχυρός, θυνετός, σωματώδης (ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ Ἰλ. Υ 72), *σωκῆω* *εἶμαι ἰσχυρός, ἔχω θῦναμιν ἢ ἰσχύ· εἶμαι ἱκανὸς νὰ πράξω τι· ἰσως ἡτεροκωμ. τύπος τοῦ σηκός, ὁ *μίνδρα, «μυντρία» περικεκλεισμένος ἱερός τόπος· ρ. **iyāq*—στερεῶς περικλείειν, πβ. *σάττω*.

σωλήν, -ῆνος, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, σωλήν, «σωλήνα, σωληνέρι», ὀχετός· ἐκ τοῦ **iyō-l-ēn* *ισχ-* β, συγγ. τοῖς μεταπτ. τύποις· *σθ-ρ-ιγέ*, ἡ *ποιμενικός αὐλός, «φλογέρα» (δ ἰδὲ), *σασρεωτήρ*, -ῆρος, ὁ *τὸ κάτω ὀξὺ ἄκρον τοῦ δόρατος (δ ἰδὲ).

σῶμα, -ατος, τὸ *δ, τι καὶ νῦν, τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, πᾶν ζῶν σῶμα· νεκρὸν σῶμα, πτῶμα (παρ' Ὀμ.)· *σωμάτιον*, τὸ ὑποκορ. *μικρὸν σῶμα, «κορμάκι», *σωματόω* *ποιῶ τι συμπαγές, *σωματοποιῶ*· μέλλον, ὡς σημαῖνον *τὸ συμπεπικνωμένον, ὄγκωμα, προέρχεται ἐκ τοῦ **iyō-mq*, πβ. λατ. *idmentum* οὐδ.=γάμισμα στρωμάτων καὶ προσκεφαλαιῶν (**toxmentum*)· ρ. **teu-*, **iyō-*=«φουσκώνειν», ἐξογκοῦσθαι, βλ. *σῶς*, *ταῖς*, *τέλει* κ.τ.λ. ΙΙβ. *σωρός*.

σώομαι *ἐφορμῶ, βλ. *σέω*.

σῶος *δ, τι καὶ νῦν, σῶος, ὁ μὴ παθὼν βλάβην, ὑγιής, ὁλόκληρος, ἀσέριος· ἀσφαλής, βέβαιος, βλ. *σῶς*.

σωπ- (σεσωπῶμενον παρὰ Πινδ.), βλ. *σιωπή*.

σωρός, ὁ *δ, τι καὶ νῦν, σωρός, σωρὸς σίτου, μεγάλη ποσότης, ἀποθήκη· σωρός χύματος, ὕψωμα γῆς, σῶρατος, ὁ *κιβώτιον (καλάθιον) χρησιμοποιοῦμενον πρὸς διαφύλαξιν τῶν σύκων καὶ φοινίκων· ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἐτοποθετοῦντο τὰ σκεύη τῶν ὑποκριτῶν· μέλλον προέρχεται ἐκ τοῦ **iyō-tōs* (πβ. **iyō-mq*, βλ. *σῶμα*)· μεταπτ. τύπος **teu-tōs*=ἐξωγκωμένος, ἐν τῷ λατ. *ob-tūto*=ἐμφοράσσω, «βουλόμην» (πβ. ἑλλ. *Τερό*, ἡ *ἡρώϊς τις, ἀν ἀρχικῶς ἐσήμεινεν *ἡ πλήρης σφρίγγους)· ρ. **teuō*=«φουσκώνειν», ἐξογκοῦσθαι.

σῶς, ὁ, ἡ, σῶν, τὸ *δ, τι καὶ νῦν, σῶος, ὁ μὴ παθὼν βλάβην, ἀσέριος· βέ-

βαιος», σώστρα, τὰ ἄμοιβή διὰ τὴν διάσωσιν τῆς ζωῆς τινος, εὐχαριστήριος προσφορὰ ἢ θυσία ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἀπὸ τινος κινδύνου», βλ. σάος.
σώτεια, ἡ ἡ σφίζουσα, διαφυλάττουσα», σωτήρ, -ῆρος, ὁ ὁ σφίζων, σωτήρ, λυτρωτής», σωτηριά, ἡ ὁ, τι καὶ νῦν, σωτηρία, διάσωσις, λύτρωσις», σωτήριος ὁ σωτικὸς, σωτήριος, ἀπελευθερῶν», βλ. σάος.
σώτρον, τὸ ἡ ξυλὴν περιφέρεια τοῦ τροχοῦ», βλ. ἐπίσ(σ)ωτρον.
σωφρονέω, ποιητ. **σωφρονέω** ἔμαι σῶφρων, ἔχω σῶας τὰς φρένας, σωφρονῶ», σωφρονίζω ἡ καθιστῶ τινα σῶφρονα, σωφρονίζω, τιμωρῶ», σωφροσύνη, ὁμ. σωφροσύνη, ἡ ἡ φρόνησις, σωφροσύνη», σῶφρων, ὁμ. σῶφρων, -οιος, ὁ, ἡ, σῶφρον, τὸ ὁ ἔχων σῶας τὰς φρένας, συνετός, σῶφρων, φρόνιμος, νηφάλιος, ἡρεμος», βλ. σάος.
σώχω (κατα-σώχω παρ' Ἡρόδ.) ἡ τρίβω, συντρίβω, κομματιάζω», πῶχω= ὦσα. (βλ. τὰ ἐν τῷ λ. πῶ)· πβ. σαχνός ἡ μαλακός».

T

ταγγή, ἡ (τάγγος, -ους; τὸ, ταγγίσις, -εως, ἡ) ἡ ἡ ταγγάδα, ταγγίλα, τσαγγάδα, τσαγγίλα», ταγγός ὁ, τι καὶ νῦν, ταγγός, «ταγγός», ταγγίζω ὁ, τι καὶ νῦν, ταγγίζω, εἶμαι ταγγός, «ταγγίζω»· ἔχω ἀπόστημά τι : ἴσως, ὡς προσερχόμενον ἐκ τοῦ *tag-, εἶναι συγγ. τῷ κοινῷ γερμ. *tekeja-, ἐν τοῖς : λαλ. teck=ὁ ἔχων κακὴν ὁσμὴν, δυσώδης, νορβ. διαλ. teck=πικρός, ταγγός, teckja=ὀζειν κακῶς, ἀναπέμπειν κακὴν ὁσμὴν.
ταγείδ, ταγεύω, ταγέω, βλ. ταγός.
ταγή, ἡ ἡ διατάξις, παράταξις, διαθετικὴς διαταγή», βλ. τάσσω.
τάγησον, τὸ τὸ «ταγήσω», κατὰ μετὰθεσιν ἐκ τοῦ ἰων., ἀττ. τήγανον, τὸ= ὦσα : συγγ. τοῖς ἀγγλοσαξ. þeccan=καίειν, ἀρχ. γερμ. dahlhessen=ἐκβάλλειν φλόγας· ρ. *teg-, *tag-=καίειν.
τάγμα, τὸ ἡ διατάξις, διαταγή· τμήμα στρατεύ», βλ. τάσσω.
τάγος, ὁ ὁ διατάσων, κυβερνῶν, κυβερνήτης, ἀρχηγός, ἡγεμών· διοικητής (ἐν Δελφοῖς), ἐπώνυμον τοῦ ἀρχοντος τῶν Θεσσαλῶν», ταγεύω, ταγέω ἡ εἶμαι ἀρχων (κυβερνήτης), ἀρχω, κυβερνῶ», ταγεῖδ, ἡ ἡ τὸ ἀξίωμα ἡ ὑποῦργημα τοῦ ἀρχηγοῦ, ἀρχηγία, ἡγεμονία : συγγ. τῷ τάσσω ἡ βάλλω (θέτω) εἰς τάξιν, τακτοποιῶ» (ὁ ἰδέ)· τὸ -α- κατὰ τὸ στρατῶνς ;
τάγυρι, τὸ θύλ. ὁ δάγρον, ἐλάχιστον τι» (μηδὲ τάγυρι οὐδ' ἐλάχιστον»), ταγύριον, τὸ τὸ τὸ ἐλάχιστον» (Ἡσυχ.) : ἀβεβ. ἐτυμολ.
ταυνίω, ἡ ὁ, τι καὶ νῦν, ταίνω, ἐπίδεσμος, κεφαλόδεσμος φορούμενος ὡς ἐμβλημα νίκης, στενὴ καὶ ἐπιμήκης σημαία πλοίου» (> λατ. teupia), ταυνίω ἡ δένω διὰ ταυνίας, περιδένω (στέρω) τὴν κεφαλὴν τινος : συγγ. τῷ τείνω ὁ, τι καὶ νῦν, ταίνω, ἐκτείνω, ἀπλώνω, «τεντώνω», σχηματισθέντι ἐπὶ τῇ βίᾳ ἐνὸς ἐπιθ. *ταυνός ἡ τεταμένος, μακρός» (*τανός, IE *tḡ-jó-s).
ταπεινός ὁ ὁ υποκειμένος εἰς τῆξιν, ρευστός, ἀπαλός, τρυφερός», τάνωνες, οἱ ἡ ἡ ὁ ἀλυσσάνων», βλ. τήνω.

ταλα- ἐν συνθέσει, π.χ. **ταλα-[F]εργός** "ὁ ἀντέχων εἰς τὴν ἐργασίαν, δυνάμενος νὰ ὑπομένῃ τοὺς κόπους, ὑπομονητικός, καρτερικός", **ταλα-καρδίας** "ὁ ἔχων ὑπομονητικὴν τὴν καρδίαν, μεγαλόκαρδος· ἑλεεινός", **ταλα-πέριος** "ὁ ὑποστάς πολλὰς δοκιμασίας, πολλὰ παθὼν· τυχοδιώκτης, ἀλῆτης", **ταλα-πεινῆς** "ὁ πολλὰ πένθη (θλίψεις, συμφορὰς) ὑποστάς, ὑπομονητικός ἐν δυστυχίαις", **ταλά-φρων** "ὁ καρτερικὸς τὰς φρένας, ἔχων ἀπτόητον τὴν ψυχὴν (τὸ φρόνημα), ὑπομονητικός· πβ. **ταλαός** "καρτερικός, ὑπομονητικός, **ταλαίπωρος**, **δυστυχής**" : συγγ. τῷ **ταλάσσει**, πβ. **ταλαί-ποιρος**.

ταλαίπωρος "ὅ,τι καὶ νῦν, **ταλαίπωρος**, ὁ ὑπερβολικὰ μοχθῶν, **δυστυχής**, ἀθλιός", **ταλαίπωρῶς** "ὀφίσταμαι **ταλαίπωρίας**, ὑποφέρω βάσανα· μτβ. **κουράζω**, **κατατρίχω**, **ταλαίπωρῶ** τινα", **ταλαίπωρῶ**, ἰων. -ῆ, ἢ "ὅ,τι καὶ νῦν, **ταλαίπωρία**, βραβεῖα καὶ ἐπιμοχθος ἐργασία, πολὺς κόπος, κακοπάθεια, σωματικὸν ἄλγος, ἀθλιότης" : κυρ. σημαίνει "ὁ κινδύνους (κόπους) ὑπομένων, δίδωμι ὀφιστάμενος", **προερχόμενον** ἐκ τοῦ **ταλαί-** (ἐκ τινος ***ταλαρός**, πβ. **κῦδι-άνειρα** παρὰ τῷ **κῦδρός**· ἐπίσης ἐν τοῖς : **Ταλαί-μένης**, ὁ 'Ιλ. B 865, **ταλαί-φρων** "ὁ καρτερικὸς τὰς φρένας, ἀπτόητον ἔχων τὸ φρόνημα· παρὰ τῷ **ταλασί-φρων**) καὶ -**πωρο-** "κόπος, μόχθος, πόνος, κίνδυνος", συγγ. τῷ ἀρχ. γερμ. **lāta** (IE ***reṭa-**)=κίνδυνος, πβ. **πεῖρα**.

τάλαντον, τὸ "ζυγός, «ζυγαριὰ» (ἐν τῷ πληθ. ἀμφότεροι οἱ δίσκοι τοῦ ζυγοῦ, **ζεῦγος** δίσκων διπλοῦ ζυγοῦ, **πλάστιγγες**)· ὠρισμένον τι βάρος, πάλαντον ὡς βάρος· **τάλαντον** ὡς χρῆμα, ὅπερ ἰσοῦτο πρὸς 60 ἀττ. **μνᾶς**, ἐκάστη δὲ **μνᾶ** πρὸς 100 ἀττ. **δραχμάς** (> λατ. **talentum**), **ταλαντεύω** "ὅτι καὶ νῦν, **ταλαντεύω** τι, **κινῶ** τι τῇδε κἀκεῖσε, **κινῶ** τι εἰς τὸν ἄερα ἔμπρὸς καὶ ὀπίσω, **ζυγίζω**, **σταθμίζω**", ἀ-**τάλαντος** "ἴσος κατὰ τὸ βάρος, ἰσοβαρής, ἰσοδύναμος, ἰσάξιός, ὅμοιος", **Ἀταλάντη**, ἢ **Ἰση** πρὸς ἄνδρα, ἰσοπαλὸς πρὸς ἄνδρα, ἄρρην" (πβ. ὅμ. **ἀντιάνειρα** ἐπιθ. **θηλ.**=ὥς.) : **τάλαντα** ἀρχικῶς ἦτο ὁ πληθ. τοῦ ἐπιθ. **τάλαν**, γεν. **τάλαντος**, οὐδ. τοῦ **τάλῆς** "ὁ ὑποφύων"· ὁ ἐν. **τάλαντον** εἶναι ἑτερόκλ.· βλ. **ταλα-**, **ταλάσσει**, **τάλαρος**.

τάλαρος, ταλαπείριος, ταλαπενθής, βλ. **ταλα-**.

τάλαρος, ὁ "πλεκτός κάλαθος, **καλάβιον** πρὸς ἐναπόθεσιν καρπῶν, κάλαθος πλεκτός ἐκ κλυγκριᾶς, ἐν ᾧ ἐτίθετο ὁ νέος τυρὸς πρὸς ἀποστράγγισιν ἐκ τοῦ τυρογάλακτος" (> λατ. **talaeus**) : τοῦτο, ὡς σημαίνειν ἀντικείμενον κατὰληλθον πρὸς μεταφορὰν, εἶναι συγγ. τῷ **ταλάσσει**, **λῆραι**.

τάλῆς, τάλαινα, τάλαν, γεν. **τάλαντος** καὶ **τάλανος, ταλαίνης** "ὁ ὑποφύων, ὑπομένων, πάσχων, **δυστυχής**, ἀθλιός· **θρασύς, ἀναιδής**", συγκρ. **ταλάντερος**, ὑπερθ. **ταλάντατος** : συγγ. τῷ **ταλάσσει**, **λῆραι**· **τάλῆς** εἶναι ἀρχ. **μτχ.** ἐνεστ., ἐπηρεασμένη ἐκ τοῦ **μέλῆς, -αῖνα, -αν**. Πβ. **τάλαντον, τάν (τᾶν)**.

ταλάσιος "ὁ ἀνήκων εἰς τὴν κλώσιν καὶ λοιπὴν κατεργασίαν τῶν ἐρίων", **ταλασίᾳ**, ἢ "τὸ κλώθειν ἔρια, ἢ τῶν ἐρίων κατεργασία", **ταλασιουργός** "ὁ κλώθειν ἔρια, κατεργαζόμενος ἔρια· ὡς οὐς ὁ κλώστης, ὀφαντὴς **μαλλίνων**", **ταλασιουργίᾳ**, ἢ "ἡ κατεργασία τῶν ἐρίων" : ἐκ τινος ***ταλάτης** "ὁ ἔχων νὰ φέρῃ εἰς πέρας ἐπιμοχθον ἐργασίαν, κοπιᾷζων, **μοχθῶν**", εἰδικώτερον ἐπὶ τῆς κλωστικῆς (τ.ε. τῆς τέχνης τοῦ κλώθειν), δεδομένου ὅτι ἡ κατεργασία τῶν ἐρίων ἦτο ἡ κυρίως ἀσχολία καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν μόχθος τῶν Ἑλληνίδων τῆς Ἀρχαιότητος. Πβ. **ταλάσσει**.

ταλάσσαι (ἀπρφ. ἐπικ. ἀορ. α'· ταλάσσαι Ἡούχ.) καὶ τλῆναι (ἀπρφ. ἀορ. β', ἐπικ., τραγ.· τλῆμεναι παρὰ Θεοκρ. καὶ Κοίντῳ Σμυρναίῳ, τοῦ ἀορ. β' ἐτλην, δωρ. ἐτλᾶν), μτχ. τλᾶς, τλᾶσα, μέλλ. τλήσομαι, δωρ. τλᾶσομαι, πρκ. τέτλᾶμεν Ὁδ. υ 311, προστ. τέτλᾶθι Ἰλ. Ε 382, μτχ. τετληώς, γεν. τετληότος, θηλ. τετληοῖα ὑποφέρειν, ὑπομένειν κόπους, καρτερεῖν, ἀνέχεσθαι, τολμᾶν*, τλητός, δωρ. τλᾶτός *ὁ ὑποφέρων, ὑπομένων, ὑπομονητικός, καρτερικός, σταθερός εἰς τὰ παθήματα καὶ τοὺς πόνους* ὃν δύναται τις νᾶ ὑποφέρειν, ἀνεκτός* (=λατ. *latus*, κυμβρ. *lāwā*=πτωχός, 1Ε *ε.1α-1α), πολὺ-τλᾶς *ὁ πολλὰ ὑπομένοντας (ὑποστάς), πολὺ κακοπαθήσας (παρ' Ὀμ.)· ὁ πολὺ ὑπομονητικός* (παρὰ Σοφ.), ὁμ. Ἄ-τλᾶς, -αντος, ὁ *ὁ υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ, βασιτάζων τοὺς κίονας τοῦ οὐρανοῦ*, τλήμων, δωρ. τλᾶμων, -αντος *ὁ ὑποφέρων, ὑπομένων, πάσχων, ὑπομονητικός, καρτερικός, τολμηρός, ἀθλίας*, ταλαός=ὦς. (βλ. ταλα-) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *tuḷā* θηλ.=ζυγός, «ζυγαριάν, πλάσσειγξ (διὰ τὴν σημ. πβ. τάλαντον)», *tuḷayati*=ἀνυψώνει, ζυγίζει, ἀρμ. *t'otum*=ἀφίνω, ὑπομένω, ὑποφέρω, λατ. *tollo* (*i)πῶ, *sustulī*, *sublātum*, *tolle*=αἶρω, ἀνατείνω, *tuī* (ἀρχ. *tuī*) πρκ. τοῦ *ferō* (μτχ. *latus*), ἀρχ. λατ. *tuāam*, *tuāte*=βαστάζειν, φέρειν, *tolleō* (-εσσῶ) ἀρσ.=μακρὰ ξυλίνῃ δοκός, τῇ βοήθειᾳ τῆς ὁποίας ἀντλοῦν ὕδωρ ἐκ φρέατος, μτχανῇ πρὸς ἀνύψωσιν βαρῶν, «γερανός», *toīerō*=φέρω, ὑπομένω, ὑποφέρω, ἀνέχομαι, ἀρχ. ἱβλ. *tol* θηλ.=θέλῃσις (**tolā*), ἴσως καὶ μsn. ἱβλ. *teḥaīm*=διαφεύγω, γοτθ. *tuāan*, -aids, ἀρχ. γερμ. *doīen*=ὑποφέρειν, ὑπομένειν, λεττ. *iz-tiā*=ὑποφέρειν, ἐμμένειν, ἀντέχειν ρ. **teī*=αἶρειν, ἀνυψώνειν, φέρειν, ὑπομένειν. 11β. ὅτελος, ταλα-, ταλαίπωρος, τάλαντον, τάλαρος, ταλάσιος, τελαμών, 1 τέλλω, τόλμη, ταλαύρητος.

ταλαύρητος *ὁ φέρων ἀσπίδα ἐκ σκληροῦ δέρματος ταύρου κατὰ τὸν ἀγῶνα· καρτερικός, ἀκαταμάχητος* : ἐκ τοῦ ταλα- (βλ. ταλάσσαι) + **Fr̥inos*, βλ. ρήνός, ἡ (ὁ) *δέρμα ζῶντος ἀνθρώπου, δέρμα ζώου, κυρ. βούς, ἀσπίς ἐκ βοείου δέρματος*.

τᾶλῖς, -ίδος, ἡ *κόρη οὖσα εἰς ἡλικίαν γάμου, ὥριμος διὰ γάμον, νύμφη*, τῆλῖς, -εως, ἰων. -ιος, ἡ *εἰδος φυτοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ καρπὸς ὁμοιάζει πρὸς ὄσπριον, «μυσοκοσίταρον», τηλεθῖος *πρασινίζω, θάλλω, εἶμαι ἐν πλήρει ἀνθήσει, βλαστάνω, ἀμαίζω* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *tālā*=οἰνοφόρος φοῖνιξ, *tālī*, *tālīśā*, *tālīśā*=δένδρον τι, λατ. *tālea* θηλ.=ραβδίων, μόσχευμα, παραφυές, καταβολάς, βραχὺς σιδηροῦς πάσσαλος, *tālā*=ὁ φλοιὸς τοῦ κρομμύου (διαλ. ἀντὶ **tālīa*), λιθ. *ai(t)ōlas*=ὄψιμον χόρτον, *talōkas*=ἐφηβος, ὥριμος πρὸς γάμον (ἀρχ. λιθ. ἀρσ.=νεαρά κόρη) ρ. **tāl*=αὐξάνεσθαι, βλαστάνειν πβ. ἀταλός, τηλύνετος.

ταμίᾱ, ἰων. -η, ἡ *ὁ οἰκονόμος, τὸν οἶκον διευθύνουσα, διαχειριζομένη τὰ οἰκονομικά τοῦ οἴκου*, ταμίᾱς (ἰων. -ίης), -ου, ὁ *ὁ διευθυντής τῶν τοῦ οἴκου οἰκονόμος· θησαυροφύλαξ, διοικητής, διευθυντής* (ἐκ τοῦ θηλ. ταμίᾱ ἐσχηματίσθη ὑστερογενῶς καὶ τὸ ἀρσ. ταμίᾱς), ταμείον, τὸ *ἀποθήκη, θησαυροφυλάκιον, ταμείον*, ταμειύω *εἶμαι ταμίης, εἶμαι θησαυροφύλαξ, διευθύνω τὰ οἰκονομικά, διαχειρίζομαι, διοικῶ, διευθύνω* : τοῦτο, ὡς σημαίνειν *τέμνων τὰς μερίδας, διανέμω, εἴτα κατανέμω τὴν ἐργασίαν*, εἶναι συγγ. τῷ τέμνω *κόπτω, τέμνω*. 11β. τάμισος.

τάμισος, ἡ *ἡ πυτία, «πυτιάς», ταμίσσης τῆρος, ὁ *ὁ διὰ πυτίας παρασκευαζόμενος τυρός: συγγ. τῷ τέμνω *κόπτω, τέμνω», πβ. γαλατμόν *λάχανον ἄγριον· Ἡσύχ. (προσέτι ὁ βραχύτ. τύπος γάλιον, τὸ *εἶδος βοτάνης, ἡ «γαλατσίδα»· γάλα+τέμνω).

τέμνω παλ. ὁμ., ἰων., δωρ. *κόπτω, κοιμματιάζω, σχίζω», βλ. τέμνω. τάν (καὶ τάν), ἀττ. ἐν τῇ φράσει: ὦ τάν, ὦ τάν ὦ φίλε, φίλε μου, ἀγαπητέ μου: κατὰ βράχυνσιν τοῦ ὦ τάλαν (βλ. τάλανς).

ταναήκης *ὁ ἔχων μακρὰν καὶ ἡμονημένην τὴν ἀκωκὴν (αἰχμὴν)», βλ. τανυ-.

ταναός *τεταμένος, ἐκτεταμένος, ἐπιμήκης, μακρός, ὑψηλός», βλ. τανυ-.

ταναίαι, αἱ *δοκοί, «δοκάρια»: ἰσως θηλ. ἐνὸς ἐπιθ. *τανός=ἀρχ. ἰνδ. tanūh=λεπτός (πβ. τανυ- ἐν συνθέσει).

τανηλεγής ἐπιθ. τοῦ θανάτου ('Ιλ. Θ 70 κ.τ.λ.): ἀβεβ. σημ. καὶ ἐτυμολ. ἰσως πρόκειται περὶ τοῦ τύπου ἀνηλεγής, σημαίνοντος *ἀσπλαγχνος, ἀπτηνής, σκληρῆς· ὅθεν πρέπει νὰ συσχετίσωμεν τοῦτο πρὸς τὸ ἀλέγω *φροντίζω», ὡς τὸ δυσηλεγής (ἐπιθ. τοῦ θανάτου) *ὁ κακῶς φροντίζων διὰ τοὺς ἀνθρώπους».

τανηθυόζω *τρέμω, φοβοῦμαι, ἀσπαίρω, σείομαι (ἐκτανθυόζω, δωρ. τανθαλύζω=ὦσ. Ἡσύχ.), τανθαρυστής, ὁ *ὁ σείων, συνταράσσων, ἐμποιῶν τρόμον», τανθαρυόσσειν *σείειν», τανθαρυόκτημα *ἡ τοὺς σεισμοὺς ποιοῦσα» Ἡσύχ.: τοῦτα, μετ' ἐπιτατ. διπλασ., εἶναι συγγ. τοῖς: λιθ. drugys=πυρετός, ρωσ. дрогъ, -аге=τρέμειν, σείσθαι· ρ. *dh(e)reug(h)=τρέμειν.

Τάνταλος, ὁ *ὁ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας, πρόγονος τῶν Πελοπιδῶν: μετ' ἐπιτατ. διπλασ. (τανταλ- κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *ταλ-ταλ-) ἐκ τοῦ ἸΕ *tei(ā)=βασιτάζειν, φέρειν· πβ. τανταλέω, -ίω, -όω *αἰωρῶ, μεταωρίζω, ταλαντεύω, στείω, δονῶ, τινάσσω» καὶ τάλαντον.

τανυ- ἐν συνθέσει π.χ. ἐν τοῖς ὁμ.: τανυ-γλωσσος *ὁ ἔχων μακρὰν γλῶσσαν, φλύαρος», τανυ-γλώχῃ *ὁ ἔχων μακρὰν αἰχμὴν», τανυ-ήκης *ὁ ἔχων μακρὰν ἀκτὴν, κόψιν, αἰχμὴν» (παρὰ τῷ τανα-ήκης), τανυ-φυλλος *ὁ ἔχων μακρὰ (ἐπιμήκη) φύλλα» (πρὸς τὸ τάνυται συσχετίζονται τά: τανυ-πεπλος *ἡ ἔχουσα [φοροῦσα] μακρὸν πέπλον», τανυ-πίτερος, τανυ-πτέρυγος καὶ τανυ-πτέρυξ *ὁ ἔχων ἐκτεταμένους [μακράς] πτέρυγας», πβ. τανυσπίτερος), ὁμ. ταναός (-[F]ός) *τεταμένος, ἐπιμήκης, ἐκτεταμένος, μακρός, ὑψηλός», ταναύ-πους (μῆλα ταναύποδα *πρόβατα ἔχοντα μακροὺς πόδας») *ὁ ἔχων ἐκτεταμένους τοὺς πόδας, ἔχων μακροὺς πόδας, μακροσκελὴς: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. tanūh (θηλ. tanūh)=λεπτός, τρυφερός, ἰσχνός, ἀσήμεντος, λατ. tenuis=λεπτός, ἰσχνός, τρυφερός, ἀρχ. ἱρλ. tanne=λεπτός (*tanaimo-), ἀρχ. γερμ. dunni, νεογερμ. dünn=λεπτός, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. tanakъ=λεπτός (=ἀρχ. ἰνδ. tānukeḥ). ἸΕ *t₂nús=λεπτός, κυρ. ὁ εἰς μῆκος τεταμένος, βλ. τανύω, τείνω.

τανύω, μέλλ. τανύσεται ('Οδ. φ 176) *ὁ,τι καὶ νῦν, τανύω, ἐκτείνω, ἐκτανύω»: ἀρχ. *tānūmi, πβ. τάνυ-ται ('Ιλ. Ρ 393)=ἀρχ. ἰνδ. tanutē (*t₂nu-)' ὑστερογ. εἶναι τὸ θ. μετὰ τοῦ -σ- τοῦ μέλλ., ἀορ. καὶ πρκ. τανυσ-, π.χ. ἐπικ. ἐτάνυσσα. βλ. τείνω, πβ. τανυ-.

τάξις, -εως, ἰων. -ιος, ἡ *ἡ τακτοποίησις, κατὰ σειρὰν παράταξις στρατεύματος, παράταξις μάχης, θέσις, τάξις», βλ. τάσσω.

ταπεινός *ὁ κείμενος χαμηλά, χαμηλός, ποταπός, ταπεινός, ταπεινόφρων· ὁ διπτελὼν ἐν ἀθυμίᾳ (ἀπογνώσει)*, ταπεινότης, -ητος, ἢ *χαμηλότης, ταπεινὴ κατάστασις, εὐτέλεια, ἀθυμία*, ταπεινός *καθιστῶ τι χαμηλόν, μειώνω, ἐλαττώνω, ταπεινώνω*, ταπεινώσεις, ἢ *χαμηλώσεις, καταβίβασεις, ταπεινώσεις, μείώσεις, κατὰπτώσεις*: ἀρχικῶς ἐσήμαινε *κεκτεσμένος*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. vi-tarati=πιέζει κεχωρισμένως, sam-tarati=συμπιέζει, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. þefja=κυτεῖν τὴν γῆν διὰ τῶν ποδῶν, καταπατεῖν, συντρίβειν, ἥδ' οὐδ. =συνώθησις, στενοχωρία, ἥδε ἀρσ.=τὸ πῖλημα, ὁ πῖλος ρ. *tar=πιέζειν.

τάτης, -ητος, ὁ, τάτης (καὶ δάτης), -ιδος, ἢ *σκέπασμα, ἐπικάλυμμα, ὑπόστραγμα, «χαλί», τάτης* (> λατ. tarēto > νεογερμ. Terrich=τάτης): λ. ξένη (πβ. τὴν διάφορον ἀπόδοσιν τοῦ ἀρχικοῦ φθόγγου τ- ἢ δ-), ἴσως ἐκ τῆς Ἰραν., πβ. νεοπερσ. tāb-aš, ἀπρφ. tāštan, tāb-i-dan=στρέφειν, γυρίζειν, νήθειν, κλῶθειν· ἀμτβ. στρέφεσθαι (ἐκ τινος συγγ. τῷ *tar=IE *tarp-, ἀναλογικῶς σχηματισθέντος μεταβιβ. ἱραν. τύπου *tārayati), πβ. λιθ. tempriū, tēp̃rti=δε' ἐλξεως τείνειν, iimprai, iim̃rti=τανύεσθαι, iimpra=ὁ τέκνον, τὸ νεῦρον, tempriūna=χορδὴ τῆς (=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. tērina=ὁ τέκνον, τὸ νεῦρον), ρωσ. διαλ. tarati=ἐντείνειν, «τεντώνειν», ἀρχ. σκανδ.-ισλ. þomb=χοινός, ἔγκυος· ὡς οὐσ. ὁ «φουσκωμένος» στόμαχος, ἀρμ. t'amh=σάγμα (κυρ. παραγεμισθὲν προσκεφάλαιον, χρησιμοποιοῦμενον ὡς σάγμα)· μαλακὸν κρέας ἐπὶ τῶν ποδῶν τῶν ζώων (*tarpā), ἴσως καὶ λατ. tempus οὐδ. =κρόταφος, tempus οὐδ.=χρόνος, tempium οὐδ.=ιερός τόπος, τέμενος, ἱερὸν ρ. *temp=τείνειν, τανύειν, ἐπεκτετ. τόπος τοῦ *tem-, βλ. τείνω. — Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ἀμφι-τάτης, ὁ (ἀμφι-τάτης, ἢ, ἀμφι-ταπος, ὁ) *τάτης μάλλινος εἰς ἀμφοτέρους τὰς πλευράς*.

τάρανδος, ὁ *κερασφόρον ζῷον τῶν βορείων χωρῶν*: δάνειον (τῇ μεσολαβήσει τῶν Σκυθῶν, πβ. Ἡσύχ.) ἐκ τινος γλώσσης τῶν βορείων λαῶν· περαιτέρω ἴσως συγγ. τῷ ταῖρος.

ταράσσω, ἀττ. -ττω *ὁ, τι καὶ νῦν, ταράσσω, «ταράζω», προκαλῶ ταρχῆν (σύγχυσιν)*, ταρχή (καὶ κατὰ συνηκτὴν παρ' Ἡσύχ. τάρχη), ἢ *ὁ, τι καὶ νῦν, ταρχή, σύγχυσις, ἀνταρχαχῆ, ἀνησυχία*, τάραχος, ὁ *ταρχή*, βλ. θοῶσσω.

τάρβος, -εος καὶ -ους, τὸ *τρόμος, φόβος, ἀνταρχαχῆ, σεβασμός*, ταρβέω *κατέχομαι ὑπὸ φόβου, τρομάζω, τρέμω, φοβοῦμαι*, ταρβαλέος *πεφοβημένος, πλήρης φόβου, φοβερός, τρομερός*, ταρβοσύνη, ἢ *τρόμος, φόβος*, ταρβόσυντος *δεινός, τρομερός*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. tarjati=ἀπειλεῖ, ἐξυβρίζει, ἐκφοβίζει, κυμβρ. targa=ἐκδιώκειν ρ. *terg=, *targh=ἀπειλεῖν, τρομάζειν.

τάργανον (*targ-), τὸ *τὸ «χαλασμένο, ξινισμένο κρασί», ὄξος, «ξίδιον», ταργασθῆναι *ἀδικατείνω*· γίνομαι ὄξος, «ξινίζω», ἐπὶ οἴνου* (πβ. ταραγαίνειν *ταράσσειν* Ἡσύχ.), στεργάνος *κόπρων* Ἡσύχ.· κατὰ μετὰττ. τρῆξ (*terg-), γεν. τρηνός, ἢ *νέος οἶνος μὴ ὑποστὰς ἀκόμη τὴν ζύμωσιν καὶ μὴ στραγγισθεὶς (βολός), ἢ ὑποστάθμη, ἐλάσπη* τοῦ οἴνου, τὸ καθίζημα ὑγρῶν, ἢ «μούργα», τὰ «κατεκρήνη», ἀποτρυννίζω *στραγγίζω κερασίν*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. þrekkr, μιν. γερμ. drec-, -cke-, νεογερμ. Dreck=διαθαροῖς, ἐλάσπη* (*tergā- ἢ *terknō-), ἴσως καὶ λατ. troia θηλ.=ἡ

«γουργούνα» ρ. *^(s)te(^e)reg- (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *^(s)ter- = κόπρος)· προσέτι *^(s)terk- ἐν τοῖς : λατ. stercus, -oris = περιττώματα, κόπρος, «κοπρίδα», κυμβρ. trwnc, troeth = τὸ οὐδρον, λιθ. trethā, trethū, trēthi = (κατα)σῆπτεσθαι, trāka-pas = πύον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

τάριχος, -ος καὶ -ους, τὸ καὶ -ος, -ου, ὁ, **τάριχον**, τὸ *πᾶν νεκρὸν σῶμα διατηρούμενον διὰ ταριχεύσεως (βαλσαμώματος), ἡ «μνήμα»· ἰχθύς διατηρούμενος δι' ἀλατισματος (ἢ καὶ δι' ἀποξηράνσεως ἢ διὰ καπνίσματος), κρέας παστὸν* (> σύρ. iatīchā, ἀρμ. iatēx), ταριχεύω *δ, τι καὶ νῦν, ταριχεύω, βαλσαμώνω· ἀλατίζω, βάλλω εἰς τὴν ἄλμη, «παστάνω», καπνίζω· ἀποξηραίνω*, ταριχεῖα, ἡ, ταριχευσις, ἡ *τὸ βαλσάμωμα, ἡ ταριχευσις* : ἀρεβ. ἑτυμολ. (συγγ. τῷ ταρχύω ;).

ταρμύσω *ἐμβάλλω εἰς φόβον, ἐκφοβίζω, τρομοκρατῶ*, ταρμύσασθαι *φοβηθῆναι*· Ἑσούχ., ἀ-τάρμυκτος *ἄφοβος* : ἀρεβ. ἑτυμολ. (ἐκ τοῦ *tarm- συγγ. τῷ τρέμω *δ, τι καὶ νῦν, τρέμω, φοβοῦμαι* ;).

τάρπη, ἡ, **ταρπάνη**, ἡ, **ταρπός**, ὁ *μέγας κόφινος πλεκτός ἐκ λύγων* : μᾶλλον **ΙΕ** *targ-r- (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *targ- = περιβάλλειν, βλ. σορός)· πβ. *targ-r- μᾶλλον ἐν τῷ ἰων. *σαργάνη* (ἀττ. *ταργ-*), ἡ *καλάθιον πλεκτόν, πλέγμα* (ὁ ἰδέ· πβ. τὴν ὁμοιοτέλευτον λ. *δόραπη* *σαργίνη, κόφινος*· Ἑσούχ.).

ταρσός, ἀττ. **ταρρός**, ὁ, πληθ. **ταρσοί**, οἱ, σπανιώτ. **ταρσά**, τὰ *πλέγμα ἐκ καλῶμων, «καλαμωτή», καλάθιον, κάλαθος πλεκτός· τὸ πλατὺ μέρος τοῦ ποδός, τὸ μεταξὺ τῶν δακτύλων καὶ τῆς πτέρυγος μέρος τοῦ ποδός, ὁ πούς· τὸ πλατὺ μέρος τῆς ἀναπεπταμένης πτέρυγος, ἡ πτέρυξ· ἐν τῷ πληθ. τὸ πλατὺ μέρος τῶν κωπῶν, ἡ κώπη· ἡ σειρά τῶν ὀδόντων τοῦ «κρινοῦς», ταρσός (ἀττ. *ταρρ-*) *ξηραίνει τι ἐπὶ τῆς «καλαμωτή», σχηματίζω πλέγμα τι, ἐμπλέκω* (σινταρρῶ *συμπλέκω*, σίνταρρος *σομπεπλεγμένος, περίπλοκος*), τρσιᾶ (ἰων. *ταρσιή· τερσιᾶ* παρ' Ἰουλ.), ἡ *πλέγμα ἐκ καλῶμων, ἐφ' οὗ ἐξηραίνον τὰ σῦκα, ἢ ἀπλῶς τόπος, ἐνθα τὰ σῦκα ξηραίνονται, πλέγμα χρησιμεῖον εἰς τὴν ἀποξηράνσιν καρπῶν, ἀλώνιον* : **ΙΕ** *tars-, συγγ. τοῖς : ἀρμ. t'at = ῥάβδος, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνήρτων τὰς πρὸς ξήρανσιν σταφυλὰς κ.τ.τ. (*tarsā ἢ *tarsjā = τρσιᾶ), ἀρχ. γερμ. *darsta*, νεογερμ. *Darste* (*tarsā) = πλέγμα ἢ τόπος, ἐνθα ξηραίνονται καρποὶ κ.τ.τ.· ρ. *tars- = ξηραίνειν, βλ. *τέρσομαι* (μετὰ πλειόνων).

τάρφος, -ος, τό, πληθ. **τάρφεα**, τὰ *λόχη, πυκνὸν φύλλωμα*, ταρφός *πυκνός, συμπεπυκνωμένος*, ταρφέα ἐπίρ. *συχναίς, καλλάκας*, βλ. *θρόμβος*. **ταρχύω** *θάπτω (κηδεύω, ἐνταφιάζω) σεμνοπρεπῶς*, ἀ-τάρχυτος· **ἄταφος***, **τάρχος**, τό, πληθ. **τάρχα**, τὰ *ταφή, κηδεῖα*, ταρχάσις *ἐντάφιον*· Ἑσούχ. : ἂν δὲν εἶναι λ. *ξένη* (πβ. *τάριχος* ;), τότε ἴσως συγγ. τοῖς : *τάρχα* *ἐντάφια*· Ἑσούχ., μετὰ τοῦ σ- ἐν ἀρχῇ *στέρχα* *περίδευκνον· Ἠλείοι· Ἑσούχ., περαιτέρω συγγ. καὶ τῷ *στορχάζω* (Ἑσούχ.) *ἐγκλείω* (βλ. *στορός*)· ρ. *mer-gh- = ἐγκλείειν, διαφυλάττειν (θάπτειν, οἰονεῖ κρύπτειν).

τάσις, -εως, ἡ *δ, τι καὶ νῦν, τάσις, ἔντασις, ἔκτασις, ἐνέντωμα* : **ΙΕ** *tatis = ἀρχ. ἰνδ. *tatih* = σειρά, ὁρμαθός, «σπάγκος», θυσία, λατ. *-enti* ἐν συνθέσει con-, *intentio* θηλ. = ἔντασις προσπάθεια, κατεπόνησις· λαχ. β. ἀρχ. ἰνδ. *tāntih* = «σπάγκος, χορδή, σειρά (*tentie). Βλ. *ταίως*.

τάσσω, άττ. τάττω (μέλλ. τάξω, καθ. άόρ. β' έτάγημ, ρημ. έπίθ. τακτός)
 *θέτω (βάλλω) τι εις ώρισμένην θέσιν, βάλλω εις τάξιν, τακτοποιώ, παρα-
 τάσσω, κατατάσσω, όρτζω, διορτζω, παραγγέλλω* (ό ένεστ. τάσσω έσχημα-
 τίσθη μέλλον άναλογικώς άντί *τάζω), ταγή, ή *καράταξις, διευθέτησις,
 διαταγή*, τάγμα, τό *τιμήμα στρατοῦ, σάμα στρατιωτών* διάταξις, διατα-
 γή*, τάξις -εως, ή *θεάταξις, διευθέτησις, τακτοποιήσις, καράταξις μάχης,
 θέσις, άξιωμα, τάξις*, τακτοός *ό άρμόζων (κατάλληλος) εις την τακτο-
 ποιήσιν ή διάταξιν, ικανός εις τό παρατάσσειν στρατεύμα πρός μάχην*,
 τῶός, ό *ό διατάσσων, ήγεμών* (ό ίδέ): συγγ. τοίς: λιθ. pa-ioris=πρέ-
 πων, άρμόζων, εύθετος, άνετος, επ-iorgi=συμβάλλασθαι μετά τινος: ρ.
 *iġg-.

τάταλιζω *καλώ, φωνάζω τινά δια θεωπευτικῶ (αχαϊρευτικῶς) όνόματος,
 κολακεύω*, βλ. τέττα.

ταῦρος, ό *δ,τι καί νῦν, ό ταῦρος, άρρην βούς* τό άνδρικών αίδοιον*: =λατ.
 taurus, λιθ. taūpa=ό βόνασος, βούβαλος, άρχ. έκαλ. σλαβ. tuw=ώσ., άρχ.
 σκανδ.-ισλ. þiorr=ταῦρος (διά φθογγικῆς μεταλλαγῆς κατá τό άρχ. γεμ.
 stior=ταῦρος κ.τ.λ.): πβ. gall. Tarvos (=θεότης), μsn. Ιρλ. tarb=ταῦρος (*ta-
 rros), Όλλυρ. τοπων. Tarvisium. IE *tuw-ros=ταῦρος ώς σφριγών συγγ. τῆ ρ.
 *tāu=«φουσκώνειν», έξογκοῦσθαι: Άλλά δυνατόν νά ἦτο άρχικώς *tauros
 (κελτ., Όλλυρ. πβ. τάρ-ανδρος), έξ οὗ *tauros διά τῆς έπενθέσεως τοῦ μ. Έκ
 τοῦ IE *tauros θεωροῦνται μέλλον ώς θάνειαι τά σημν.: άρχμ. iōr, έβρ. šur,
 πρωτοσημν. tauru.

ταῦς *μέγας, πολός* Ἡούχ. (IE *tāu-ús), τοίσας *μεγαλύνας, πλεονάσας*
 Ἡούχ.: συγγ. τοίς: άρχ. ινδ. tāuti, tanhi=είναι ισχυρός, έχει ισχύν, ά-
 ξίαν, tanāh=ισχυρός, ρωμαικός, tanīhamah=ισχυρότατος, tánihamant=ισχυ-
 ρός, δυνατός, tanīmah=ισχυρός, tániśiθηλ.=ισχύς, tui- (έν συνθέσει)=λίαν,
 ισχυρώς, γοτθ. þisunði, άρχ. γεμ. dūsunt, νεογεμ. tausenð=χίλιοι, λιθ.
 táksiantis, άρχ. έκαλ. σλαβ. tyveta=ώσ., άρχ. έκαλ. σλαβ. tyio, tyti=πα-
 χύνειν ρ. *tāu-, *tā=έξογκοῦσθαι, «φουσκώνειν»: βλ. κλειόνα έν τοίς:
 σόος, σάτυρος, σάμα, ταῦρος, Τευταμίδης, τίτυρος, τύλη, τύμβος.

1 τάφος, ό *ταφή, ένταφιασμός, κηδεία: τάφος, μνημεϊον, τύμβος*, ταφή, ή
 ένταφιασμός, ταφή, τάφος, ή *δρυγμα, κχαντάκω, τάφος*, βλ. θάπτω.

2 τάφος, -εος, τό *θάμβος, έκκληξίς*, βλ. θάμβος.

ταχύς, -εία, -ύ *δ,τι καί νῦν, ταχύς, «γρήγορος», γοργός, αϊφνίδιος, όρμη-
 τικός*, συγκρ. ιων. θάσσαν, άττ. θάπταν *ταχύτερος*, υπερθ. τάχιστος
 ταχύτατος, τάχιστος, τάχα έπίρ. *ταχέως, άμέσως: ίσως, πιθανώς, δυνα-
 τόν* (έκ τοῦ -y:), ταχινός *ταχύς, γοργός*, τάχος, -εος καί -ου-, τό *ταχύ-
 της*: ταχύς μάλλον έκ τοῦ IE *dhrgh-ú-a, πβ. θάσσαν έκ τοῦ *θάγχ-ζων*
 άλλα συγγενῆ έλλείπουν.

ταῶς (ταῶς, ταῶς), γεν. ταῶ καί ταῶ (προσέτι ταῶν, -ώνος), ό, πληθ.
 ταῶ καί ταοί, οί *δ,τι καί νῦν, ό ταῶς, τό «παγώνυμ», ταῶνεις *ό άνήκων
 εις ταῶν*: έταῶθα άνήκουν καί τά λατ.: pāw, -ōnis, pāwa, -ī άρσ.=ταῶς
 (> άρχ. γεμ. rhāwo, νεογεμ. Pfaue) δάνειον έξ άγνώστου (ινδ.):) πηγῆς
 (πιθ. κατ' άρχήν, ήχομμ. λέξις πάντως εις τινας γλώσσας τοῦτο μετε-
 σχηματίσθη, πβ. λατ. paupulō, -āre=κρώζω, επί ταῶνων).

τῆ (ἑγκλιτ.) *καί^α : ἐκ τοῦ ΙΕ *q^he=ἀρχ. ἰνδ. ca, φρυγ. ke, λατ. -que, ἀρχ. ἱρλ. -ch (na-ch=οὐχί), γοτθ. -h (ni-h [=οὐχί]=λατ. ne-que), βουλγ. de=ἄλλά, καί. ΙΕ *q^he=καί, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὰ ἄντων. θ. *q^he-o-, *q^he-tōn ἐρωτημ. καὶ ἀορ. ἄντων. ἀρχαιοστ. σημ. *δωκω^α, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. káśa=οἰοσθῆποτε, ἑλλ. ὅς-τε, λατ. quis-que=ἕκαστος, γοτθ. hwasu-h=πᾶς τις, ὁ πρῶτος τυχών. — Τὸ -τε ἐν τοῖς : τότε *δ,τι καὶ νῦν, τότε^α, ὅτε *δ,τι καὶ νῦν, ὅτε, ὅταν^α (λασβ. ὅτα, δωρ. τάκα, ὅκα) εἶναι ἀπλοῦν πρόσφυμα καὶ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ μόριον τῆ *καί^α.

τέγγω, μέλλ. τέγγω *βρέχω, ὑγραίνω, «μουσκεύω»· χύνω· μαλακώνω· βάπτω^α : =λατ. tingō (tinguō κατὰ τὸ unguō), ἱπκλ. -ere=βρέχω, ὑγραίνω, βάπτω, χρωματίζω, πβ. ἀρχ. γερμ. ihunkōn, νεογερμ. tunken=ἐμβάπτειν. **τέγος**, -ον *ὃ ἔχων στέγην, ἐστεγασμένος, πλησίον τῆς στέγης (ὁροφῆς)^α, τέγος, -εος, τὸ *στέγη, ὁροφή, σκεπὴ (οἰκίας ἢ θαλάμου)· θάλαμος, ὑπερῶ-ον^α, βλ. στέγη.

τέθηπα *εἶμαι κατὰπληκτος, μένω ἐκθαμβος, θαυμάζω^α, βλ. θάμβος.

τέθμιος, -α (καὶ -ος), -ον *τεθειμένος, ὠρισμένος, νόμιμος, κανονικός^α, τεθμός, ὁ (διαλ.) *θεσμός, νόμος, ἔθιμον^α, βλ. θεσμός.

τείνω, μέλλ. τενώ, ἀορ. **ἔτεινα**, μέσ. πρκ. **τέταμαι** (*te-ig-· εἶτα ἐνεργ. πρκ. **τέτακα**) *ὃ,τι καὶ νῦν, τείνω, ἐκτείνω, ἀπλώνω, «τεντώνω»· ἀμτβ. ἐκτείνομαι, ἀπλώνομαι· φθάνω μέχρι τινός, ἀναφέρομαι εἰς τι, ἐπιδιώκω (νὰ κάμω τι...)^α, ρημ. ἐπίθ. τατός (=ἀρχ. ἰνδ. tatāh, λατ. tepius), ὁμ., ἐπικ. τιταίω, ἀορ. ἐτίτηρα *τείνω, «τεντώνω», ἐκτείνω^α, τάνυ-μαι, τανύω=ῶσ. (δ ἰδέ), ταταός *τεταμένος, ἐκτεταμένος, ἐπιμήκης^α, ταταίαι, αἱ *ἐπιμήκη ζύλα (δοκάρια), χρήσιμα εἰς τὴν ναυπηγικὴν καὶ τὴν οἰκοδομικὴν, δοκοί^α, ταινῶ, ἡ *ὃ,τι καὶ νῦν, ταινία^α (δ ἰδέ), τάσις, -εως, ἡ *ὃ,τι καὶ νῦν, τάσις, ἔντασις^α (δ ἰδέ), τεταρός *τεταμένος, «τεντωμένος», λαῖος, ὁμαλός^α, τέταρος, ὁ *τάσις, «τέντωμα», σπασμοειδὴς κίνησις τοῦ σώματος ἢ μέλους αὐτοῦ, συνοδευομένη ὑπὸ ἀκαμψίας^α, **τένων**, -οντος, ὁ *ισχυρὸν καὶ τεταμένον νεῦρον, πλέγμα νεύρων, **τένων^α**, **τένος**, τὸ *τένων, νεῦρον, νευρά, λίαν τεταμένη ταινία^α (=λατ. tensa, -oris=«σπάγκος» μετὰ βρόχου [«θηλιᾶς»], πβ. ἀρχ. ἰνδ. tāna=οὐδ.=οἱ ἀπόγονοι), ἀ-τενής *ὁ λίαν τεταμένος^α (δ ἰδέ) πβ. εἰλι-τενής· ὁ *ἐκτεινόμενος (ἐξαπλούμενος) δι' ἐλιγμών^α· καθ' ἑτεροίως : τόνος, ὁ *τάσις, «τέντωμα», ἔντασις· ἐπὶ ἤχων, ἔντασις, ὤψωσις τῆς φωνῆς· ἐν τῇ Μερικῇ, ὁ τόνος ὁ πίπτων ἐπὶ μιᾶς συλλαβῆς ἐν τῷ στίχῳ, μουσικὸς τόνος^α (πβ. ἀρχ. ἰνδ. tānaḥ ἀρσ.=νῆμα, τόνος) : **τείνω** ἐκ τοῦ *τεν-ιω, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. tapāi (πρκ. tatāna, μέσ. tatāh)=τείνει· ἐντείνει, ἐκτείνεται, διαρκεῖ, tan- θηλ. -εκτασις, ἐξάπλωσις, μεταφύτευσις, tānaḥ=ἀπόγονος, tapraṇa=δελτίον, στήμων, «στημόνι τοῦ ἀργαλειοῦ», ἀλβ. ndēh=ἐξαπλώνω, ἔλκω, ἐκτείνω (*n-tenjō), λατ. tendō, -ere=τείνω, ἐκτείνω, «τεντώνω» (ἐνεστ. μετὰ τοῦ d), tenet, -ere=κρατῶ, tenor, -oris ἀρσ.=συνεχῆς κίνησις, ἐξακολουθήσις, ἐνδελέχεια, ἀρχ. ἱρλ. tan=χρόνος (*t, nā· κυρ. σημαίνει *συνεχῆς κίνησις, διάρκεια^α), γοτθ. uf-þanjan=ἐκτείνεσθαι, ἀρχ. γερμ. deuen, νεογερμ. dehnen=τείνειν, τανύειν, ἀρχ. γερμ. donen=ἐκτεταμένον εἶναι (: λατ. tendere), λιθ. tinau, tina=ἐξογκουσθαι, «φουσιώνεσθαι»,

tiōklas=δέκτυον, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. temeto, temetu=σχοινίον· ρ. *ten-=-ταίνειν, τανύειν.

τείρεα, τὰ (Ἰλ. Σ 485) *τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ σημεῖα, οὐράνια σώματα, ἄστρα, οἱ ἀστερισμοί: κατὰ μετρ. ἔκτασιν (πρ. λεοβ. *τερέων* παρ' Ἀλκαίῳ) συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *iaṛā* θηλ.=ἀστήρ, βεδ. πληθ. *tārah* ἀρσ.=ἄστρα, περαιτέρω συγγ. τῷ ἀστήρ.

τείρω (**terjō*· μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *τρίβω, προστρίβω, κατατρίβω, κατατρίχω, καταπονῶ, ἐξαντλῶ, πιέζω, βασανίζω, θλίβω, λυπῶ*, *τέρετρον*, τὸ *τρύπανον, «τρυπάνον», *τερηδών*, -όνος, ἢ *σκόληξ τρώγων ξύλα* (ἀντὶ **τερηδ*-), **τίτρημι*, *τιτρώ* *κατασυντρίβω, διατρυπῶ* (μέλλ. *τερήσω* ρημ. ἐπίθ. *τερητός* *διατρητός, ὁ ἔχων ὀπήν, πλήρης ὀπῶν, *τερήμα*, τὸ *ὀπή, ἀνοίγμα*), *τετραῖνω* (ἀόρ. *ἐτέτερηνα* καὶ -*ᾶνα*) *διατρυπῶ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *turāh*=τετραυματισμένος, ἀπληγώμενος, λατ. *terō*, *trī-vī*, *trī-tum*, -*ere*=τρίβω (οἱ μὴ ἐνεστωτ. τύποι ἐκ τοῦ **terī*-, πρ. *dē-trī-mentum* οὐδ.=βλάβη κ.τ.λ., βλ. *πλείονα ἐν λ. τρέβω*), *terebra* θηλ.=τρύπανον, ἀρχ. ἱρλ. *taṛa-thar*=τρύπανον, ἀρχ. γερμ. *dreien*=στρέφειν, *τορνεύειν* (ἀγγλ. *throw*=ρίπτειν, *νεογερμ. drehen*=στρέφειν), ἀρχ. γερμ. *drāt*, *νεογερμ. Draht*=σύρμα, λιθ. *trīnū*, *trīnati*=τρίβειν (πρ. *te-τραῖνω*), *tiriū*, *tirti*=διαρευνᾶν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *teṛo*, *trēti*=τρίβειν· ρ. **ter*-=τρίβειν, στρέφειν, *τρυπᾶν*, ἀρχικῶς ἴσως ταυτοσχημασμός τῇ ρ. **ter*-=περᾶν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος (βλ. *τέρμα*, *τερῶνής*). Πρ. *τέρηη*, *τέρως*, *τόρμος*, *τόρνος*, *τορός*, *τορέω*, *τιτρώσκω*· βλ. *ἐπίσης τρέβω*, *τρέγων*.

τειχεσιπλῆτα (κλητ., ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως) *ὁ πορθητής, καταστροφεύς τῶν τειχῶν*, βλ. *σπάλαξ*.

τείχος, -*εος* καὶ -*ους*, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, *τείχος*, καὶ κυρ. *τείχος* πόλεως (ἀρχικῶς ἐκ *πηλοῦ*)· πᾶς τόπος ὠχυρωμένος, ὀχύρωμα καὶ τάφος, φρούριον*, *τειχίζω* (ἰων. *τειχίω*) *ἐγείρω *τείχος*, *τειχίζω*, *περιβάλλω* διὰ *τείχους*, *περιτειχίζω*, ὀχυρώνω*, ὁμ. *τειχίσεις* *ὁ τετειχισμένος, ὠχυρωμένος διὰ *τειχῶν** (πρ. τὸ *τοπων. Τειχιούσα* πλησίον τῆς Μιλήτου), *τοῖχος*, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ τοῖχος οἰκίας ἢ αὐλῆς, ἢ πλευρὰ τοῦ πλοίου· ἐν τῷ πληθ. τὰ πλάγια τοῦ πλοίου*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *dēhāh* ἀρσ., -*am* οὐδ.=σῶμα (κατὰ τὸν τύπον=*τοῖχος*), *dēhī*=περιτείχισμα, πρόχωμα, ἀνάχωμα, *dēhmi*=ἀλείφω, ἐπιχρίω, ἀβεστ. *paīri-daēsa*=κυκλικὸς περίβολος, *περίφραξις* (βλ. *παράδεισος*), ἀρχ. περσ. *didā*=ὀχύρωμα, φρούριον (πρ. *θερκ. -διζος*, -*διζα* *φρούριον, ἀκρόπολις*), *τοχ. A teke*=ἀνδριάς, ἀρχ. ἱρλ. *digen*=στερεός (κυρ. πικνωδὲς ἔχυρωμένος), *γοτθ. daige*, ἀρχ. γερμ. *teig*, *νεογερμ. Teig*=τὸ φύραμα, ἡ ζύμη, ἀρχ. ρωσ. *dēta*=σκάφη ζυμώματος, «σκαφίδι» (**dhoigh-jā*)· κατὰ μετάθεσιν (**ǵheidh*-) *λιθ. žiedaiū*, *līcāti*=σχηματίζειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *zīdōr*, *līdāti*=οικοδομεῖν· ρ. **dheiǵh*-, βλ. *θηγγάνω* (μετὰ *πλείονων*).

τέκμαρ, νεώτ. (κατὰ τὸ *τεκμαίρομαι*) **τέκμαρ**, τὸ ἐκκλ. *ὠρισμένον σημεῖον, γνώρισμα, ἀπόδειξις, *τεκμήριον*, *τεκμαίρω* (ἀόρ. *ἐτέκμηρα*) *δεικνύω διὰ τινος σημείου, δηλώνω, φανερώω· *συνήθ. ἐν χρήσει τὸ μέσ. τεκμαίρομαι* *καθορίζω διὰ σημείου ἢ ὁρίου, ὀρίζω, διατάσσω, ἀποφαρίζω*, *μεθόμ. τεκμήριον* (τὸ -*η*- κατὰ τὸ *ἐτέκμηρα*), τὸ *βέβαιον σημεῖον, ἀσφαλὲς ἀπόδειξις, χαρακτηριστικὸν γνώρισμα*: ἐκ τοῦ *IE *q^uek^u-mōr* (ἢ **q^uek^u-mōr*);),

συγγ. τοῖς: ἄβεστ. *tsamap-* οὐδ.=ὀφθαλμός (*q^uak^a-men-), ἀρχ. ἰνδ. *kāśaiṣ* =φαίνεται, λάμπει, φέγγει, ἄβεστ. *ākasaṣ*=εἶδε, παρατήρησεν, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. *kaśo*, *kaśati*=δεικνύειν, ὑπενθυμίζειν, παροτρύνειν (*q^ues^h-:).

τέκνον, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, τέκνον, υἱὸς ἢ θυγάτηρ· ὡς. καὶ ἐπὶ ζώων, τὸ μικρόν τοῦ ζώου· γόνος, βλαστός*, τεκνῶω *παρέχω τέκνα, ἐροδιάζω τινὰ μὲ τέκνα, τεκνοποιῶ*, τέκνωσις, ἢ *ἢ γέννησις τέκνων*: =ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *þegn*=ἐλεύθερος ὑπῆκοος, ἀπελεύθερος, ἐλεύθερος ἄνθρωπος, ἀγγλοσαξ. *þeg(e)n*, *þēn*=ὁ εὐγενής, εὐπαιτρίδης, πολεμιστής, ἥρωας, ὑπὲρτης, ἀρχ. γερμ. *degan*, νεογερμ. *Degen*=ἐκπότης, ἀκόλουθος, ἥρωας· ἑλλ. *ἐξίφος*, πρ. ἀρχ. ἰνδ. *takman-* οὐδ. (παρὰ Γραμμ.)=ἀπόγονος, τέκνον· ὡς σημαίνουν *τὸ γεννηθέν, γεννώμενον* εἶναι συγγ. τῷ *τίκτω* (δὲ ἰδέ).

τέκος, -εος καὶ -ους, τὸ *τέκνον*, βλ. *τίκτω*.

τέκτων, -ονος, ὁ *ξύλουργός, οἰκοδόμος, ἀρχιτέκτων, πᾶς ἐργάτης· ποιητ. δημιουργός, αἵτιος*, *τεκταίνομαι* *κατασκευάζω, κτίζω, κυρ. ἐπὶ τέκτονας· ἐπινοῶ, μηχανώμαι*, *τεκτονέω*, τὸ *τὸ ἐργαστήριον τοῦ τέκτονος, ξυλουργεῖον*, *τεκτονικός* *ὁ ἀνέκων ἢ ἀρμόζων εἰς τέκτονα, ἡσκημένος εἰς τὸ οἰκοδομεῖν*, *τεκτοσύνη*, ἢ *ἡ τέχνη τοῦ τέκτονος*: =ἀρχ. ἰνδ. *tákman-* ἀρσ.=ξύλουργός, ἄβεστ. *tsan-*=ἐργαματοποιός, δημιουργός· πρ. ἀρχ. ἰνδ. *tákṣati*, *tákṣi* (*tākṣ-*ti*)=κελεῖσθαι, καταργάζεται, κατασκευάζει, οἰκοδομεῖ, *tsakar-* ἀρσ.=ξύλουργός (=λατ. *texior*), ἄβεστ. *tsak-* ἀρσ.=πέλεκκος, χεῖρ. *takḥ-*=συνδέειν, οἰκοδομεῖν, λατ. *texo*, -uī, *texium*, -ore=ὀφθαλμός, πλέκω, οἰκοδομῶ (=ἀρχ. ἰνδ. *tákṣati*), *tēḥ* θηλ.=ὄφρασμα (*tēksā=ἀρχ. γερμ. *dehsala*=δζίνη, πέλεκκος, ρωσ.-ἑκκλ. σλαβ. *tesla*=πέλεκκος), *aub-tēmen* οὐδ.=τὸ ὑψάδω, *tesa* θηλ.=μαγειρική σκευή, ἀρχ. ἰρλ. *tāl*=πέλεκκος (*tōksle-), μsn. γερμ. *dehsen*=κοπανίζειν (θραύειν) τὸ λίθον, λιθ. *tsakū*, -yīi=πέλεκκον, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. *tefo*, *tsati*=κτυπεῖν, σχίζειν. — Ἐκ τούτου τά: *τέκταινα*, ἢ (παρὰ Γραμμ.) *ἢ ἀρχιτέκτων* (: ἀρχ. ἰνδ. *takṣi* θηλ.), *τέχνη*, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, τέχνη, ἐπιτηδεύτης (δεξιότης) εἰς τὴν ἐργασίαν, τρόπος, μέθοδος, ἐπάγγελμα, ἔργον τέχνης, χειροτέχνημα· τέχνασμα, πανουργία, δόλος* (*τεκονά·) ρ. *tākṣ-*=τεκταίνεσθαι, πρ. τόξον.

τελαμών, -ώνος, ὁ *ἡμᾶς χρησιμεύων εἰς ἐξάρτησίν τινος, λεωρίον, ζώνη, ἐξ ἧς ἐκρέματο ἢ ἀσπίς ἢ τὸ ξίφος· ἐπίδεσμος χρήσιμος διὰ τραύματα· μακρόν στενὸν λινὸν ὄφρασμα (εἶδος ἀφασκιδῆς), δι' οὗ περιτυλίσσοντο τὰ νεκρὰ σώματα (αἱ «μούμαι») τῶν Αἰγυπτίων ἐν τῇ Ἀρχιτεκτονικῇ, κολοσσάια ἀγάλματα ἀνδρῶν χρησιμεύοντα ἀντὶ κινήσεων (> λατ. *telamō* παρὰ Βιτρούβιω, πρ. *Telamō*=Αἴλας παρ' Ἑννίω): συγγ. τῷ *τελάσσει* (περὶ τῆς β. μετὰ τοῦ -ε- πρ. ἐπίσης 1 *τέλλω*, 3 *τέλος*).

τελέθω ἔρχομαι εἰς τὸ εἶναι, γίνομαι, εἶμαι, ὑπάρχω*, βλ. *πέλω*.

τέλειος, *τέλειος*, *τελετή*, *τελευτή*, *τελέω*, *τελήεις*, βλ. 1 *τέλος*.

τέλθος, -εος, τὸ *εἰσφορά, θυσία*: ἴσως συγγ. τῷ 3 *τέλος*, τὸ *φόρος*, τῇ μεσολαμβάνει ἐνὸς ρήμ. *τέλ-θω.

τέλλις (αἰτ. *τέλλιν*), ἢ, *τελλίνη* (-ῖνα;), ἢ *εἶδος ὀστρακοδέρμου*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

1 **τέλλω** ἀνατέλλω, ἐγείρομαι, ὑψώνομαι (ἐπὶ ἀστέρων· συχνότ. ἐν συνθέσει: ἀνα-, ἔξανα-, ὑπερτέλλειν, ἐπιτέλλεσθαι)· μτβτ. *ἐντέλλειν*, -εσθαι, *ἐπιτέλλειν*,

-εσθαι *διατάσσειν, προστάσσειν, ἐντέλλεσθαι (κυρ. αἰρεῖν, ὑφώνειν, ἐπιφορτίζειν) : συγγ. τῷ τελάσσαι *φέρειν* (βλ. ταλάσσαι), ρ. *telē-. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ἀνατολή, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ ἀνατολή τῶν ἀστέρων* (πρ. ντογεμμ. Anatolien). Πβ. 1 τέλος.

- 2 **τέλλω**, *ἐκτελῶ, συμπληρῶ*, μτχ. ἐνεστ. περι-τελλόμενος (ἐναιυτός, ἔτος, ὥρα) *ὁ συμπληρῶν τὴν πορείαν (τὸν κύκλον) αὐτοῦ, συμπληρούμενος, ὁλοκληρούμενος* (πρ. Ὁδ. α 16 περι-πλόμενος) : συγγ. τῷ πέλω.

τέλμα, -ατος, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, τὸ τέλμα, λιμνάζον ὕδωρ, ἔλος, ἡ λάσπη, ὁ πρὸς οἰκοδομήν χρήσιμος πηλός*, βλ. σταλάσσω.

- 1 **τέλος**, -εος καὶ -ους, τὸ *τὸ συμπληρωθὲν (ἐκτελεσθέν, ἀποτελεσθέν), ἡ συμπλήρωσις (ἐκπλήρωσις) παντὸς πράγματος, τὸ τέλος, πέρας, τέρμα, ἀποτελεσμα, σκοπός* : ὡς σημαῖνον *σημεῖον τροπῆς ἢ στροφῆς (θέσις, ἐνθα τις ἐπιστρέφει)* προῆλθεν ἐκ τοῦ IE *q^helə- συγγ. τῷ πέλω. Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ : τελέω (λεσβ. -είω) *φέρω εἰς τέλος, ἐκπληρῶ, συμπληρῶ, ἐκτελῶ*, τέλειος, μεθμο. τέλειος, κρητ. τέληος *ὁ φθάσας εἰς τὸ ὠρισμένον τέλος, τέλειος, ἀκέραιος, ὥριμος τὴν ἡλικίαν, ἀκμαίος* (*τελεσ-For- ἢ *τελεσ-ιο-ς), τελέηεις, μεθμο. τελέεις *τέλειος, πλήρης* (*τελεσ-Fert-), τελετή, ἡ *τελεῖωσις, τελειοποιήσις, μύησις εἰς τὰ μυστήρια, πᾶσα θρησκευτικὴ ἐορτή*, τελευτή, ἡ *ἐκτέλεισις, συμπλήρωσις, τέλος, τέρμα* ἀποτελεσμα, ἐκβασις*, τελευταῖος, -α, -ον *ὁ πρὸς τὸ τέλος, τελευταῖος*, τελευτάω *φέρω εἰς τέλος, τελεῖωνω, ἐκτελῶ, συμπληρῶ* ἀμτβ. φθάνω εἰς τὸ τέλος, τελεῖωνω, ἀποθνήσκω*. Πβ. τέλουν.

- 2 **τέλος**, -εος καὶ -ους, τὸ *τμήμα (ὁμάς) στρατοῦ, στρατός, στίφος* : ἐκ τοῦ IE *q^helə-, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kálam (*q^helo-) οὗδ = ποίμνιον, σμήνος, πλήθος, γένος, οἰκογένεια, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. keljadē = οἱ ὑπηρετὰι μιᾶς οἰκογενείας.

- 3 **τέλος**, -εος καὶ -ους, τὸ *πληρωμὴ χρέους ἢ φόρου, δασμός, φόρος, δαπάνη, ἐξοδα*, ἐπ-τελής *εὐθηνός, εὐενος, ἀνάξιος λόγου, οἰκονομικός*, πολυ-τελής *ὁ πολὺ δαπανηρός*, ἀ-τελής *ὁ ἀπληραγμένος τελῶν (φόρων τοῦ δημοσίου) ἢ εἰσφορῶν* : ὡς σημαῖνον *ἐπιβολή, ἐπιφόρτισις* εἶναι συγγ. τῷ τελάσσαι διὰ τὴν σημ. πρ. φόρος, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, φόρος, δασμός* : φέρω.

τέλουν (ἀροῦρης Ἰλ. N 707, νεοῖο Σ 547), τὸ *μεθόριος αὐλαξ, ὄριον, σύνορον* (πρ. τέλεις *στροφάς, τέλη, πέρατα* Ἡσυχ.) : μάλλον, ὡς σημαῖνον *αὐλαξ (σημεῖον τοῦ ἀγροῦ, ἐνθα ἔστρεφε τὸ ἀροτρον)*, εἶναι συγγ. τοῖς : 1 τέλος, τὸ *τέρμα, πέρας, σκοπός*, πάλιν *ὀπίσω* (ἐκ τοῦ *πάλις* *στροφή, τροπή* ρ. *q^hel- = στρέφειν, βλ. πέλω.

τέλωρ *τελώριον*, τελώριος *τελώριος*, βλ. πέλωρ.

τέμαχος, τέμενος, βλ. τέμνω.

τέμνω, ἀρχαιότ. ὁμ., ἰων., δωρ. τέμνω (ἀντὶ *τα-νω ἐκ τοῦ *τη-νω μετὰ τοῦ -μ- παραληφθέντος ἐκ τοῦ ὁμ. τέμαι Ἰλ. N 707, μέλλ. τεμῶ, ἀόρ. ἔταμον κ.τ.λ.), ἀόρ. ἔταμον καὶ ἔταμον, πρκ. τέμνημα, ρημ. ἐπιθ. τιμη-τός *κόπτω, κομματίζω, σχίζω, τέμνω*, τμήνω, αἰολ. τμάγω, γ' πληθ. παθ. ἀόρ. τμάγεν Ἰλ. II 374 *κόπτω, ἀποχωρίζω*, τμήσις, -εως, ἡ *τὸ τέμνειν, ἡ τομή, τμήσις, δῆλωσις, καταστροφή, ἐρήμωσις, τμήμα*, τομή, ἡ *τὸ τέμνειν, ἐκόψιμος, ἡ τομή*, τομός *ὁ τέμνων, ὀξός*, τόμος, ὁ *τομή, ἐκό-

ψιμων, τεμάχιον, σκομομάτιον, μέρος τόμος βιβλίου*, τέμαχος (*tema-), -ος και -ους, τὸ ἀποκεκομμένον τεμάχιον τεταρτιχομένου ἰχθύος*, τέματος, -ος και -ους, τὸ *τεῖμα γῆς ἀνῆκον εἰς βασιλέα ἢ ἀριερωμένον εἰς θεόν (κυρ. ἀποκεκομμένον, ἀποκεχωρισμένον)*, τόμαρος, οἱ ἱερεῖς τοῦ Διὸς ἐν Δωδώνῃ (κυρ. ξυλουργοί, τ.έ. δρυκολάπται:): συγγ. τοῖς: λατ. tempo, -are = περιφρονῶ, ἐνειδίξω, aes-timo = διατιμῶ, ἐκτιμῶ (ἐν παράγῃται ἐκ τοῦ *ais-temos = ὁ τὸν χαλκὸν τεμαχίζων), μιν. ἱρλ. tamnaim = ἀποκόπτω, λιθ. timi, timi = ὀξύνειν (τροχίζειν) τὸ δρέπανον, ἀρχ. ρωσ. tsnu, tjati = κτυπεῖν (= τάνω) ρ. *tem- = κόπτειν, τέμνειν, βλ. καὶ ταμίᾱ, τάμισος· πβ. τένδω. **τέναγος**, -ος και -ους, τὸ *ἀβαθὴ ὕδατα, κρηχὰν μέρος εἴτε ἐν τῇ θαλάσῃ εἴτε ἐν ποταμοῖς, **τέναγος***, **τεταγίζω** *εἶμαι κρηχός*, **ἔχω κρηχὰ νερά***: ἐκ τοῦ *tenagos, συγγ. τῷ λατ. tigas (*tingas) = βάθος μεταξὺ δύο ἀβαθῶν μερῶν.

τένδω (*Ἡσιόδ. Ἔργα κ. Ἡμ. 524) *περιτρώω, ροκανίζω*, ἀττ. **τένθω** = ὦσ. (δ ἰδέ): συγγ. τοῖς: λατ. tondē, tondē, -ēre = κόπτω, κουρεύω, ξυρίζω, μιν. ἱρλ. to-s-teind = τὸ ἔθραυσε αὐτὸ (τὸ κικαρύδι), te-tbendsaiar = οἱ ὅποιοι ἀπέσχιζαν, κυμβρ., κορν. tam = βλωμός, τεμάχιον (*tḡdamen-). ρ. *ten-d- (ἀρχικῶς ἐνεστ. μετὰ τοῦ d) συγγ. τῷ *tem- (βλ. τέμνω), πβ. τένθω.

τενθρήνη, ἡ *εἰδος σφηκὸς κατασκευάζοντος τὴν φωλεάν αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, ἀγρία μέλισσα*, **τενθρηδών**, -όνος, ἡ = ὦσ.: μᾶλλον συγγ. τοῖς: **θρήνος**, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, θρήνος, ὀδυρμός*, λακ. θρώνῳ, -ακος, ὁ *κηφὴν. Λάκωνες* Ἡσύχ. (βλ. τὰ ἐν τῷ λ. θρέσμαι), ἰσως καὶ **ἀνθρήνη**, ἡ *ἀγρία μέλισσα* (βλ. τὰ ἐν τῷ λ. ἀθήρ): τὸ μὲν **τενθρηδών** ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ περιφρηδών, ἡ *εἰδος σφηκὸς σχηματίζοντος τὰς κυφάλας αὐτοῦ ἐντὸς κοίλων δρυῶν ἢ ὑπὸ τὴν γῆν*, τὸ δὲ **ἀνθρηδών**, ἡ κατὰ τὸ **τενθρηδών**.

τένθω *περιτρώω, ροκανίζω*, **τένθης**, -ου, ὁ *ὁ ἀλιχοῦδης*, **λαίμαργος***, **τενθεῖα**, ἡ *ἀλιχοῦδιά*, **λαίμαργια***, **τενθεῖα** *εἶμαι ἀλιχοῦδης*, τρώγω ἀπλήτως, **λαίμαργος***: **IE** *ten-dh- (ἀρχικῶς ἐνεστ. μετὰ τοῦ dh)· πβ. *tem-d- (βλ. τένδω) καὶ *tem- (βλ. τέμνω).

τένω, -οντος, ὁ *ἰσχυρὸν καὶ τεταμένον νεῦρον, πλέγμα νεύρων* βλ. **τείνω**.

τέραμα (*terah-no-), κατ' ἀφομ. **τέραμα**, τὰ *θάλαμος, οἶκος, οἶκημα, κατοικία*: συγγ. τοῖς: λατ. traba καὶ trabē θηλ. = δοκός, taberna (*trab-) θηλ. = σκηνή ἐκ σκελῶν, καλύβη, καπηλεῖον, ἀρχ. κυμβρ. treb = κατοικία, ἀρχ. ἱρλ. a-treba = κατέχει, κατοικεῖ, gall. tñn, ὄν. A-trebaies (κυρ. σημαίνει *οἱ ἐγκατεστημένοι*:), γοτθ. trair = ἀγρός, πεδῖον, ἀρχ. γερμ. dorf, νεογερμ. Dorf = κώμη, χωρίον, λιθ. trobà = οἶκος, οἰκοδόμημα, ἰσως καὶ ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. trěpa = πύργος ρ. *t(e)trēb-.

τεράμων, -ον, γεν. -ονος *τροφερός*, βλ. **τέρη**.

τέρας, πληθ. ὁμ. **τέρατα**, γεν. ἐν. **τέρεος** καὶ ὕστερογ. τύπος **τέρατος**, τὸ *σπάνιον σημεῖον, ἀσύνηθες φυσικὸν φαινόμενον, θαῦμα, πᾶν τὸ χρησιμεῖον ὡς προγνωστικόν, **τέρας***: ἐν ἀρχαίῳ ἐσθμαίνε **βασκανία, μαγεία***, τότε προέρχεται ἐκ τοῦ **IE** *q*eg-ze, συγγ. τῷ ὁμ. (αἰολ.) **πέλαρ**, τὸ *τέρας* (*q*egēd), δ ἰδέ: συγγ. ἰσως καὶ τοῖς μετὰ τοῦ e- τύποις: ἀρχ. ἰνδ. ā-śca-ryah = παράξενος, θαυμάσιος, ὡς οὐσ. οὐδ. = θαῦμα, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. akars

οὐδ. = τέρας· ὑπερμεγέθους γυνή, ἀκγτσε οὐδ. = κακὸς οἰωνός, φάντασμα (**oqʰ*-*sjom*), λιθ. *ketas* (**qʰeros*) = γοητεία, μαγεία, *keriū*, *kerēti* = καταγοητεύειν, μαγγανεύειν, θυσημίζειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *četa* = μαγεία· ρ. **qʰer-* (ἀρχ. ινδ. *karṣṭi*, *krṣṭi* = ποιεῖ κ.τ.λ.) = ποιεῖν, ιδίεζ μαγγανεύειν, βασκαίνειν.

τερέβινθος, ἡ *τὸ δένδρον τερέβινθος*, βλ. *τέρμινθος*.

τερετίζω *δ.τι καὶ νῦν, τερετίζω, μιμοῦμαι τὸ κελᾶδῆμα τέττιγος ἢ χελιδόνος*· ἤχοιμμ. λέξις.

τέρετρον, τὸ *τρύπανον, ατρυπάνιον*, *τερηδών*, -όνος, ἡ *σκόληξ τρώγων ξύλα*, βλ. *τείρω*.

τέρην, τέρεινα, τέρεν *τρυφερός* (κυρ. *τετριμμένος, ὁ ἐκ τῆς τριβῆς λειανθεὶς, λεπτός*, πβ. *τέρεν*, βλ. *τέρευς*), *τερά-μων* *τρυφερός, ὁ διὰ τοῦ βρυσμοῦ εὐκόλως μαλακὸς γινόμενος*, ἀτερᾶμων *σκληρὸς, τραχύς*, ὁμ. ἀτέραμνος *σκληρὸς, ἀδυσώπητος, ἀκαμπτος* (ὁ ιδέ)· συγγ. τοῖς: σαρβιν. *tere-pum* = μαλακόν, λατ. *terere* = τρυφερός, μαλακός (ἀντί **terepo-* κατὰ τὸ *teruis*), ἀρχ. ινδ. *táruha* = νέος, τρυφερός· ὡς οὐσ. ἀρσ., θηλ. = νεανίας, κοράσιον, οὐδ. = ἡ καλᾶμένη· πβ. ἐπίσης ἀρχ. ινδ. *taruḥa* = νεογνὸν ζῷον, μόσχος, θριανόν *ἐξαμνηνὸν πρόβατον*· Ἰσχύ. (**igno-*); ἀρμ. *t'arim* = νέος, νωπός, πράσινος· τὸ -*men*- εἶναι σχηματιστ. στοιχείον, ὅπερ ἀπαντᾷ ἐν τοῖς ἄλλ.· *τεράμων*, ἀ-*τεράμων* κ.τ.λ. (βλ. ἀνωτ.)· ρ. **ter-* = τρυφερός, ἀδύνατος, συγγ. τῷ **ter-* = τρίβειν, βλ. *τείρω*, *τόρνος*.

τερθρεῖα, ἡ *ἀνόητος ὁμιλία, φλυαρία, τερατολογία*, βλ. *θρέσμαι*.

τέρθρον, τὸ *τέλος, τέρμα, κορυφή, ἄκρον*, *τέρθροι* (κάλαες), οἱ *τὰ σχοινία τὰ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς κεραίας τοῦ ἱστίου, τὰ χρησιμοποιούμενα διὰ τὴν ἀναπέτασιν ἢ τὴν συστολὴν τοῦ ἱστίου*, *τερθρωτήρ*, -ήρος, ὁ *τὸ ἄκρον τῆς πρῶρας τοῦ πλοίου, ἐξ οὗ ὁ πρῶρεὺς ἐφύλαττεν ἀγρυπνῶν (ὅπου ὁ πρῶρεὺς προοῖ τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ παρ' Ἰἶσυχ.)*, *τερθρών* (**τερ-θρη-*) *πρῶρεὺς*· Ἰσχύ.: συγγ. τοῖς: *τέρμα*, τὸ *τέλος, πέρας, τέρμα* (ὁ ιδέ), *τέρμων*, ὁ *τέρμα, ὄριον, σύνορον, τέλος* κ.τ.λ.

τέρμα, -ατος, τὸ *δ.τι καὶ νῦν, τέρμα, τέλος, ἄκρον, ὄριον, σύνορον· τὸ ὁψιστον σημεῖον, ἡ ὑψίστη ἐξουσία, ἡγεμονία*, *τέρμων*, -ονος, ὁ *τέρμα, τέλος, ὄριον*, *τέρμιος* *ὁ ἐπὶ τοῦ τέρματος εὐρισκόμενος, ἐσχάτος, τελευταῖος* (τερμιόεις, -εσσα, -εν *ὁ φθάνων μέχρι τοῦ τέρματος, μέχρι τῶν ποδῶν ἐκτεινόμενος, ποδῆρης*· Ἰλ. Π 803, Ὀδ. τ 242): συγγ. τοῖς: λατ. *terminus*, -inis οὐδ. (= *τέρμα*), *terminō* ἀρσ. (= *τέρμων*), *terminus* ἀρσ. = ὄρος, ὄριον, σειρὰ λίθων ἢ πασσάλων χρησιμοποιοιμένων ὡς σύνορον, ἀρχ. ινδ. *tármam*- (παρὰ Γραμμ.) = ἡ αἰχμὴ τοῦ ὀβελοῦ θυσίας, *sutármam* = ὁ περὶ καλῶς εἰς τὴν ἄλλην πλευράν· ρ. **ter-* = φθάνειν εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ἐν τοῖς: ἀρχ. ινδ. *táratī* (*tíratī*, *títartī*, *tīrgatē*, *tarutē*) = περῖ εἰς τὴν ἄλλην πλευράν, ἐπεξέρχεται, ὑπερνικᾷ, καταβάλλει, *tarantíh* = θάλασσα, ἀλβ. *z-tit* = ἐπερνώ ἐνα ποτάμι κ.τ.λ.* (πβ. ἐπίσης ἀρχ. ινδ. *tisāh* ἐπὶρ. = ἐκποδὼν· ὡς πρόθ. = διὰ [μέσου], ἐκεῖσε, πέραν, λατ. *trans* = πέραν, ἐκείθεν τινος, γοτθ. *fráith* (**ter-qʰe*), ἀρχ. γερμ. *durh*, νεογερμ. *durch* = διὰ (**tr-qʰe*). Πβ. *τέρθρον*, *τέρμιος*. **τέρμινθος**, νεώτ. *τερέβινθος*, *τρέμῖθος*, ἡ *τὸ δένδρον τερέβινθος*: προελλ.-αἰγ., πβ. τοπων. *Τερμ-ησός* (ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ· ὅν. ποτ. Βοιωτίας), *Τρεμι-θοῦς* (ἐν Κύπρῳ).

τερμίδεις, τέρμιος, τέρμιον, βλ. *τέρμα*.

τέρναξ, -ακος, (ό) *καυλός (στέλεχος) του φυτού κάκτου, τ.ε. είδους ἀγκινάρας* (Ἡσυχ.): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *tṛṇam* = ἡ καλάμη χλόης, τὸ ἄχυρον, χόρτον, γοτθ. *bráitpus*, ἀρχ. γερμ. *dorn*, νεογερμ. *Dorn* (**tṛnu-*) = ἀκανθα, ἀρχ. εκκλ. σλαβ. *trъnъ* = ἀκανθα ρ. *(s)tek = ἀκαμπτος, σκληρός, μάλλον συγγ. τῷ στερεός, πβ. *τόρδυλον*.

τέρπω *κορενύω, «χορταίνω» τινά, παρέχω τέρψιν, εὐφραίνω, τέρπω μᾶς. «χορταίνω», ἀπολαύω, εὐφραίνομαι, διασκεδάζω*, *τερπολή*, ἡ *τέρψις, διασκεδάσις*, μεθωμ. *τέρψις*, -εως, ἡ *κορεσμός, ἀπόλαυσις, τέρψις, ἡδονή, χαρά*, *τερπιμέρανος* (ἐπὶθ. τοῦ Διὸς) *ὁ τερπόμενος ἐπὶ τῷ κεραυνῷ (ἐπὶ τῇ βροντῇ καὶ ἀστραπῇ)*, *τερπνός* *ὁ προξενῶν τέρψιν, εὐχάριστος, τερπνός, εὐφρόσυτος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *tṛpyati*, *tṛpōti*, *tṛpātī*, *tarpati* = «χορταίνω», *likano*ποιεῖται, μεταβιβ. *tarṇyati* = «χορταίνω», *ἐπαινεῖ*, *tṛptih*, *tṛptih* = κορεσμός, κόρος λιθ. *tarā* = εὐδοκίμησις, αὐξήσις, *tarpatī*, *tarpti* = εὐδοκίμαῖν, ἴσως καὶ γοτθ. *bráistjan* = παρηγορεῖν ρ. *terp- = «χορταίνω».

τέρσσομαι, ἀόρ. β' *ἐτέρσην* (ἀντὶ **ἐτάρσην*;) *γίνομαι ξηρός, ξηραίνομαι*, *τερσαίνω* (ἀόρ. ἐπικ. γ' ἐν. *τέρσῃ*) *ξηραίνω, ἀποξηραίνω, «στεγνάνω»*: = γοτθ. *garfaisan* = ἀποξηραίνεσθαι πβ. ἀρχ. ινδ. *tṛṣyati* = διψᾷ, καίεται ὑπὸ δίψης, *tarṇyati* = ἀφίνει τινά νά διψάσῃ, κάμνει τινά νά ὑποφέρῃ ἐκ δίψης, *tarṇah*, *tṛṇā* = δίψα, *tṛṇāh* = ἀπληστος, καίόμενος ὑπὸ δίψης, ἀρμ. *t'atamim*, *t'atamimim* = μαραίνομαι, *etati* = ξηρασία, ξηρότης, ἀλβ. *ter* = ξηραίνω εἰς τὸν ἄερα, λατ. *torreo* = ξηραίνω, φρύγω, ὁπτῶ τι (= ἀρχ. ινδ. *tarṇyati*, ἀρχ. γερμ. *derren*, νεογερμ. *dörren* = ξηραίνειν, φρύγειν λατ. *torreo* μάλλον = ἀρχ. ινδ. *tarṇitah*), *torrie* = θαυλός, κακιομένη σχίζα, ἀρχ. ιρλ. *tar* = δίψα, γοτθ. *bráutsjan* = ἔχειν δίψαν, διψῆν (= ἀρχ. ινδ. *tṛṣyati*), ἀρχ. γερμ. *dorren* = ἀποξηραίνεσθαι, *durst*, νεογερμ. *Durst* = δίψα, ἀρχ. γερμ. *dursti*, νεογερμ. *dürr* = ξηρός, μάλλον καὶ λατ. *terra* θηλ. = γῆ ρ. *ter- = ξηραίνειν, διψῆν, πβ. *ταρσός*.

τέρως, -ως, ὁ, ἡ *τετριμμένος, ἀδύνατος, ἀσθενής, λεπτός* (*τέρω* *ἀσθενής, λεπτόν* Ἡσυχ., *τέρως* ἵπποι, οἱ *ἀσθενεῖς, κατὰκοποι ἵπποι* [Ἡσυχ.]), *τέρωνης* *τετριμμένος ὄνος. καὶ γέρων* Ἡσυχ., *τερύσκετο* *ἐταίρετο* Ἡσυχ. (συγγ. τῷ *τέρω*, πβ. *μεθύ-σκω*: *μέθυ*): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *tāruṇah* = νέος, τρυφερὸς (βλ. *τέρην*), τοχ. Α *teru* = ὀλίγος ριζ. τύπος **tereu-*, βλ. *τρεῖχω*, *τρεῖω*, πβ. *τετρώσκω*.

τέρφος, τὸ *δορά, δέρμα, ἐπικάλυμμα*, βλ. *στέρφος*.

τέρχνος, *τρέχνος*, -ος καὶ -ους, τὸ *βλαστός, κλάδος ἐν τῷ πληθ. νέος θάμνος*, κυпр. *τέρχνισ*, τὰ *καρποί*: ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ιρλ. *draigen* = ἡ ἀγρία δαμασκηνέα, ἀγρία ἀπιδέα (**dhraghino-*), λιθ. *drigūas* πληθ. = εἶδος δηλητηριώδους μαύρου φυτοῦ ρ. **dhergh-*, **dhergh-*.

τέρψις, -εως καὶ -ιος, ἡ *κορεσμός, ἀπόλαυσις, τέρψις, χαρά*, βλ. *τέρμα*. **τέσσαρες**, *τέσσαρα*, ἀττ. *τέτταρες*, βοιωτ. *πέτταρες* (τὸ -α- κατὰ τὸ ὅμ. *τέτρατος* κ.τ.λ.), ἰων. ἀρχ., ἑλληκστ. *τέσσαρες*, δωρ. καὶ θυν. ἑλλ. *τέτορες* (IE **q̥wéiyo-*, -τ- ἀντὶ -ττ- κατὰ τὴν τοπ. *τέτρασι* κ.τ.λ.), ὅμ. (αιολ.) *πίσυρες*, λεοβ. *πέσυρες* (IE **q̥wéiyo-*) τοπ. *τέτρασι* (Πίνδ.) *ὁ,τι καὶ νῦν, *τέσσαρες*, *τέσσερες*, *τετρακόσιοι* *ὁ,τι καὶ νῦν, *τετρακόσιοι*, *τετράκυκλος* *ὁ ἔχων τέσσαρας κύκλους, *τετράτροχος* (**tettra-*, IE **q̥wéiyo-*):

συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. catvārah ἀρσ. (αἰτ. catūrah), catvāri οὐδ., ἀρμ. čotk' (αἰτ. čora), τοχ. A čtwar, B čtwar, λατ. quattuor, ὀσκ. peiora, ἀρχ. ἱβλ. cethir, γοτθ. fidwōr, ἀρχ. γερμ. four, fior, λιθ. keturi, ἀρχ. ἑσουλ. slaβ. četyre=τέσσαρες. — ὅμ. τέτρατος *τέταρτος* (κατὰ μετάθεσιν τοῦ -α-, ἀττ. τέταρτος)=λιθ. ketvītas, ΙΕ *qʷetw- (πρ. καὶ τετορταῖος Θεόκρ., ἐκ τοῦ *τέτορτος): ἀττ. τετταράκοντα, ἰων. τεσσαράκοντα, βοιωτ. πετταράκοντα, δωρ., δελφ., ἰων. τετρώκοντα *τεσσαράκοντα, ἐσαράντα*: πρ. λατ. quadraginta: τετρακτός, -όος, ἢ *ὁ ἀριθμὸς 4, κατὰ τοὺς Πυθαγορείους, τὸ ἄθροισμα τῶν τεσσάρων πρώτων ἀριθμῶν, ἦτοι ὁ ἀριθμὸς 10 (=1+2+3+4)*: μέλλον ἐκ τοῦ *τετρακο-, πρ. τρικτός: ὅμ. τετραχθά (κατὰ τὸ δι-χθά κ.τ.λ.), ἀττ. τέτραχα (κατὰ τὸ δίχα κ.τ.λ.) *εἰς τέσσαρα μέρη, κατὰ τέσσαρας τρόπους* (τετραβός *τετραπλοῦς*, ἐκ τοῦ *τετραχθ-jo-, πρ. διβός κ.τ.λ.). Πρ. τράπεζα, τρωφάεια.

τεταγών, -όντος *λαβών, ἐκιάσας, ἀρπάσας* (μτχ. ἀορ. β', ἐκ θ. ταν-, 'Ιλ. Α 591, Ο 23): συγγ. τοῖς: λατ. tangō, πρμ. te-tig-i (: τεταγών), tectum, tangere=ἐγγίζω ἐλαφρῶς, ἄπτομαι (ἀρχ. λατ. ἐπίσης tagam' integer=ἀκέ-ρατος, ἀθικτος, tagāx=ἀρπαξ, κλεπτομανής), ἀγγλοσαξ. þaccian=μαλακῶς ἄπτεσθαι, ἐγγίζειν ἀπαλά, θεραπεύειν, ἴσως καὶ ἱβλ. taia=μαλακός, ἡπιος, ἀλβ. ndoθ, ndoθem=εὐρίσκομαι τυχαίως (ἂν σημαίνει *ἄπτομαι, προσ-κρούειν*: *tēg-: ρ. *tag=ἄπτεσθαι, ψαύειν.

τετανός *τεταμένος*, τέτανος, ὁ ἰτάσις, «τέντωμα», σπασμωδικὴ κίνησις τοῦ σώματος ἢ μέλους αὐτοῦ, ἐξ ἧς τοῦτο γίνεται ἀκαμπτον*, βλ. τείνω.

τετίημαι *εἶμαι περίλυπος (τεθλιμμένος)*, μτχ. πρμ. τετιήως, -ότος καὶ τε-τιημένος *δειλός, περίλυπος, τεθλιμμένος*: ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. cēyati=παρατηρεῖ, ἔχει φόβον, ἔχει ἀνησυχίας, ἀρχ. ἐκκλ. slaβ. čajo=περιμένω, ἐλπίζω ρ. *qʷēi-, βλ. τηρέω.

τέτμεν (καὶ ἔτετμεν) ἀορ. β' (ὅμ., ποιητ.) *συνήντησα, εὔρον, κατέλαβον, ἐ-φθασα, κατέφθασα: μετέσχον, ἔλαβον μερίδιον* (ὅπου. τέτμερς, ἀπρφ. τε-τμεῖν): ἀορ. μετ' ἀναδιπλ., ὡς τὸ ἔ-πε-φνον ρ. *tem-. Περαιτέρω συσχε-τισμὸς ἀβέβαιος (ἢ ρ. *tem- εἶναι ἢ αὐτὴ πρὸς τὴν *tem=τέμνειν, κό-πτειν, βλ. τέμνω:).

τετραίνω *τρυπῶ, διατρυπῶ, διαπερῶ*, βλ. τείρω.

τέτραξ, -αγος καὶ -ακος, ὁ, ἢ *πιθ. ὁ φασιανός* (> λατ. tetrax), τετράζω *κράζω ὡς τὸ ὄρνειον τέτραξ, ὅταν φέτοικῃ, «κακκαρίζω», τέτρεξ, -ιγος, ἢ *πτηνὸν τι*, τετράδων *ὄρνειόν τι. 'Αλμαῖος' 'Ήσυχ., τετραῖον *ὄρνιθάριον τι. Λάκωνες' 'Ήσυχ., τετράων, -ωνος, ὁ *ἴσως ὁ ἀγριοπετεινός, ξυλοπετει-νός* (> λατ. tetraō): ἐκ τινος ἤχοιμι. θ. *ter-i(e)r- (ὡς ἐπίσης ἐν τῇ λατ. tur-tur=τρυγών, πρ. ἀρχ. ινδ. tittirah, tittiriḥ=πέρδιξ, νεοπερσ. taḡar=φασιανός: τὰ ἑλλ.: τατόρας, τάτυρος εἶναι δάνεια ἐκ τῆς Μήδ.=ὦσ.), λατ. tetripitiō, tetrisseitō=κράζω (ἐπὶ νησῶν), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. þrīfuit=ἀγριοπε-τεινός, ξυλοπετεινός, λιθ. tetetna=«τοσαλαπετεινός», tētervinas=«τοσαλαπε-τεινός», ἀγριοπετεινός, ρωσ.-ἐκκλ. slaβ. tetēni αἰτ. πληθ.=φασιανός, ἴσως καὶ ἀρμ. tetrak=τρυγών.

τετρεμαίνω μετ' ἀναδιπλ. τύπος *τρέμω, σείομαι*, βλ. τρέμω.

τέττα κλητ. ἀρσ. ('Ιλ. Δ 412), τατῆ ἀρσ. *ὦ πάτερ, «κατέραι» (μου)!,

τάταλίζω «καλῶ τινα διὰ θαυματοῦς ὀνόματος, κολακεύω» ('Ηρώνδ. 1, 60' 6, 27' πβ. tāti κλητ. «εμμανούλα» 'Ηρώνδ. 5, 69) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. tatāh=πατήρ, tātah=πατήρ, υἱός, ἀγαπητός, λατ. tata=πατήρ' τροφός, κορν. tai=πατήρ, hendat=πάππος, λιθ. tētis, tēta, tētītis=πατήρ, ρωσ. tata=πατήρ, ρωσ.-έκκλ. σλαβ. tata=θεία' ἡχομιμ. λ. *tata, *tēta (λ. τῆς νηπ. γλώσσας)· πβ. ἄττα.

τέττιξ, -ίγος, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ τέττιξ, ατζιτζικαξ, τὸ ατζι-τζίκα· ἡχομιμ. λ. (*τεττι).

τευθίς, -ίδος καὶ -ίδος, ἡ *ἡ βοτάνη ἢ «κυκραιλίδα», τὸ «ἀντίδι» ἢ σηπία, τὸ «καλαμάρι», τεῦθος, -ου καὶ τεθός, -οῦ, ὁ *ἰχθύς τις μεγάλυτερος τῆς σηπίας : ἀν ἡ λ. προέρχεται ἐκ κληρονομίας, ἴσως συγγ. τῷ θύσ(σ)ανος, ὁ *κροσσός, «φούντα», θύσανος· εἶναι ὅμως προτιμότερον μᾶλλον νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ λ. εἶναι προελλ.-αίγ., πβ. τοπων. Τευθέα (ἐν Ἀχαΐα), Τευθίς (ἐν Ἀρκαδίᾳ).

τευμάωμαι *ἐξασκῶ, καταγίνομαι, ἀσχολοῦμαι εἰς τι, ἄττ. τευτάζω *ἐπὶ μακρὸν ἀσχολοῦμαι περὶ τὰ αὐτὰ πράγματα, ἐξακολουθῶ νὰ καταγίνομαι εἰς τι : συγγ. τοῖς : ἀβεστ. θγαdman- οὐδ.=πρᾶξις, ἔργον, ἀρχ. ἰνδ. cṛyānatō=κινεῖται, ἐξεγείρεται, ἀπέρχεται, ἑλλ. σενῶ *θέτω εἰς ταχεῖαν κίνησιν* (ὁ ἰδῆ ἄττ. -τ- ἐκ τοῦ *ττ-, ΙΕ *qj-).

Τευταμίδης, -ᾱς, ὁ *υἱὸς τοῦ Τευταμίου, ὁ Αἰθῆος* (Τευταμίδης, ὁ βασιλεὺς τῆς Λαρίσης*, ἐκ τοῦ *Τευτᾱ-ταμιῶς) 'Ιλ. Β 843, Τευτί-απλος *δν. Ἡλείου τινός* (Θουκ. 3, 29, 2' περὶ τοῦ β' συνθετ. βλ. νηπελῶν) : ΙΕ *teutā (=λαός) =ὁσκ. τουτό, ὁμβρ. αἰτ. iotam=civitatem (=πολιτεῖαν), gall. Teuto- (ἐν τῷ Teuto-matus κ.τ.λ.), ἀρχ. ἰρλ. tuath=λαός, γοτθ. þiuda, ἀνγ. γερμ. diot(a)=ὥσ., λαττ. tauta=ὥσ., λιθ. Tauta=ἡ ἄνω χώρα, Γερμανί.

τεῦτλον, τὸ *τὸ «σέσκουλο», τεῦτλον*, ὑποκορ. τευτλίον, βλ. σετλίον.

τεύχω, μέλλ. τεύξω, ἀόρ. α' εἰτευξα, ὁμ. β' τετυκαῖν, μέσ. τετύκοντο, τετυκίσθαι (μετ' ὀστερογ. κ), πρκ. ὁμ. τετευχώς ('Οδ. μ 423), τέτυκται (γ' πληθ. τετεύχεται 'Ιλ. Ν 22) *παρασκευάζω καταλλήλως, κατασκευάζω, προξενῶ, δημιουργῶ, παράγω*, τετύσκομαι *ἐτοιμάζω, τακτοποιῶ, σημαδεύω καὶ κτυπῶ, σκοπεύω*, τεύχος, -ος καὶ -ους, τὸ *σκεῦος, ἐργαλεῖον, ὄργανον, ἰδίᾳ πανοπλία, «σύνεργα» πολεμικά, ὅπλα· ὄργανα (σκεύη) τοῦ πλοίου· ἀγγεῖον, ὕδρια (καὶ μτγν. βιβλίον) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰρλ. dūan=ποίημα (*dhughnā), dūal=ἀρμόζων(*dhughlō-), γοτθ. dauḡ, ἀρχ. γερμ. toug (νεο-γερμ. es taugt)=ἀξίζει, χρησιμεύει, ὠφελεῖ, tuht=ἰκανότης, ἐπιδεξιότης, δύναμις, λιθ. dauḡ=πολός· ρ. *dheugh=ἀξίζει, χρησιμεύειν, εὐτυχεῖν, εὐημερεῖν· πβ. τυγχάνω.

τέφρα, ἰων. -η, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, τέφρα, σποδός, «στάκτης» : ἐκ τοῦ *θεφρᾱ, ΙΕ *dhegʰh-rā, πβ. θέπτανος *ἀπτόμενος* 'Ησυχ. (=λιθ. dēgtinas=ὁ πρὸς καῦσιν)· ρ. *dhegʰh=καίειν, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. dāhati, μεταβιβ. dāhāyati=καίει, τοχ. A tsik=καίειν, B teki=νόσος, ἀλβ. djek=κατακαίω, μεταβιβ. n-dez=ἀνάπτω, λατ. favilla θηλ.=«χόβολη», τέφρα (*fovilla), foveā, -are=θερμαίνω (*dhegʰhējō), focium οὐδ.=τὸ πύραινον, «αἰγκάλι», fomentum οὐδ.=θερμὸν περιάλυμμα, fomes ἀρσ.=εὐφλεκτός ὅλη, ἔνκαυμα, febris θηλ.=πυρετός (*dhegʰhria), μον. ἰρλ. daig=πῦρ, νόσος, λιθ. degā, dēgti=καίειν,

dāgas=τὸ θερινὸν καῦμα, ὁ καύσων, θερισμός, ἢ συγκομιδὴ, dagā=συγκομιδὴ.

τεχνάζω "μεταχειρίζομαι τέχνην, χρησιμοποιοῦν τεχνάσματα, ἐπινοῶ τρόπους πρὸς ἐξάπασιν", τεχνάσμαι "κατασκευάζω τι μετὰ τέχνης· ἐπινοῶ τεχνάσματα, μηχανεύομαι", τέχνη, ἢ "ὅ,τι καὶ νῦν, τέχνη, δεξιότης, ἐπιτηδεύτης, ἐπιτηδεύμα, ἔργον τέχνης, τέχνασμα", βλ. τέκτων.

τείως, ὅμ. τείως, τεῖος (ὁρθότ. τῆος), δωρ. τῆς ἐπὶρ. *ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ἕως τότε, μέχρι τοῦδε· ἐπὶ τινα χρόνον· ἐκ τοῦ πρωτοελλ. *tā-Fos=ἀρχ. ἰνδ. tāvat (ἐπὶρ. αἰτ. ἐν. τοῦ *tā-vant-)=ἐπὶ τοσοῦτον (ἂν εἶναι μετὰ τοῦ -Fos, τότε προέρχεται ἐκ τοῦ *Fot· ἀντίστοιχον τὸ ἕως "μέχρι, ἕως", δ ἰδέ). Πβ. τῆμος.

τῆ ('Ἰλ. Ω 287 κ.τ.λ.) *ἰδοῦ, νά, λαβέ!*=λιθ. τὸ=ὦσ· συγγ. τῷ ἀντων. δεικτ. θ. *to- (βλ. to-), πβ. μεγαρ. τῆ-δε *ἐνταῦθα·.

τῆβεννος, ἢ (τῆβεννος καὶ -ίς τῆμενος, -ίς, ἢ) *ἐνδυμα (εἶδος χλαμύδος ἢ μανδύου) τῶν εὐγενῶν· μάλλον εἶναι λ. ξένη.

τῆγανον, τὸ *τὸ «τηγάνιον», βλ. τᾶγνον.

τῆθη, ἢ *μάμμη, προμήτωρ, τροφός, τηθίς, -ίδος, ἢ *ἡ θεία, βλ. θεῖος.

τῆθος, -ος, τό, πληθ. τῆθια, τὰ *ὄστρεον, «στρεῖδω» ('Ἰλ. Π 747), τῆθια, -ύων, τὰ *εἶδος μαλακίων· ἄβεβ. ἐτυμολ. (ἂν τὸ τῆθος ἐσχηματίσθῃ ὅστερογενῶς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τῆθιον, τότε προέρχεται ἴσως ἐκ τοῦ *θη-θιον «ἀπορροφητικὸς σάκκος», συγγ. τῷ θῆσθαι «θηλάζειν»· διὰ τὸ β' μέρος τῆς λέξεως πβ. γῆ-θιον, τὸ *εἶδος πράσου [κρομμύου] ἐν τῷ λ. θύλακος).

τῆκω, δωρ. τᾶκω, μέλλ. τῆξω, ἀμ.τβ. πρκ. τέτηκα, παθ. μέλλ. τακῆσομαι, ἀόρ. β' ἐτάκην *ὅ,τι καὶ νῦν, τῆκω, «λειώνω», διαλύω, διασκορπίζω, κατατρώγω· παθ. διαλύομαι, «λειώνω», φθίνω, φθειρομαι, ἐξαφανίζομαι, καταπνέω εἰς τὸ μηδέν, τηκεῖν, -ότος, ἢ *τῆξις, διάλυσις, φθίσις, μακρυσμός, τακερός *ὕποκειμενος εἰς τῆξιν, μαλακός, τρυφερός, συντελὼν εἰς τὴν τῆξιν, τάκωνες, οἱ *εἶδος «λουκάνικου» ἢ ἔδεσμα ἐκ κρέατος· μετὰ τοῦ κ ἐπεκτετ. τύπος συγγ. τῆ ρ. *tē-, *tēi- [*tēi-, *tēi- πβ. ἐπίσης *tēu- ἐν τοῖς: ἀρχ. γερμ. donwen, νεογερμ. tauen=καταπίπτειν δρόσον, διαλύεσθαι, «λειώνειν» τὸν πάγον=τῆκειν, ἐν τοῖς: ὅσπερ. tēyunt=καταπίπτειν δρόσον, διαλύεσθαι, «λειώνειν» τὸν πάγον, τῆκειν (*tējō), ἀρμ. t'anaam=βρέχω, ὑγραίνω· γίνομαι ὑγρός, ἀρχ. ἱρλ. tāim=λατ. tābēs (=τῆξις, διάλυσις, σήψις), toddi=λατ. liquescere=(διαλύεσθαι, «λειώνειν»), ἀρχ. ἑσκιλ. slaβ. tajō, tajati=τῆκειν (*tējō). Πβ. καὶ τοὺς μετὰ τοῦ bh ἐπεκτετ. τύπους (πβ. tī-φ-ος): λατ. tābēs θηλ.=ἡ τῆξις, διάλυσις, σήψις, tābum οὐδ.=σέσηπός ὑγρόν, tābeō, -ēre=«λειώνειν», διαλύεσθαι, φθίνειν καὶ τὰ ἐκ τοῦ ρζ. τύπου *tī-: τίλος, ὁ *ὑγρόν ἀποπάτημα, ὕδαρς κόπρος, «ταίριαν», τίφος, τὸ ἐλῶδες ἢ κάθυγρος τόπος, ἔλος» (δ ἰδέ).

τῆλε, αἰολ. πῆλυι (βοιωτ. Πειλο-στροτίδης) ἐπὶρ. *μακράν, πόρρω μετὰ γεν. μακράν τινος, τηλόθε(ν) *μακρόθεν, πόρρωθεν, ἐκ ξένης χώρας, τηλόθι *ἐν τινι τόπῳ μακράν ἀπέχοντι, τηλόσε *εἰς μακράν ἀπόστασιν, εἰς σημεῖον μακράν ἀπέχον, τηλοῦ *μακράν, συγκρ. τηλοτέρω, ὑπερβ. τηλοτάτω, ὅμ. τηλεπατός *ὁ ἐκ μακρινῆς χώρας καταγόμενος, ξένος, μακράν εὐρισκόμενος, ἀπομακρυσμένος» (κατὰ τὰ: ποδ-απός, ἀλλοδ-απός):

συγγ. τῷ κυμβρ., κορν., βρετ. pell=μακρὰν (*q^uel-e-o-;)- πβ. 1 τέλος, πάλαι.

τηλεθάω *πρασινίζω, θάλλω, βλαστάνω, θαμάζω*, βλ. τάλις.

- 1 **τηλιᾶ**, ἡ *πῶμα ἢ σκέπασμα καπνοδόχου· τράπεζα ἢ σάνις, ἐφ' ἧς ἐπαιζον τοὺς κύβους· εἶδος σκηνῆς, ἐφ' ἧς πετεινοὶ μαχητικοὶ ἢ ὀρύκρια ἐτίθεντο, διὰ τὰ ἀγωνισθῶν*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. talam οὐδ.=ἐπίπεδος ἐπιφάνεια, πεδιάς, παλάμη χειρός, πέλμα ποδός, taliman- οὐδ.=δάπεδον, ἀρμ. t'at=περιοχή, t'adar=πῆλινον ἀγγεῖον, t'atam=ἐνταφιάζω, λατ. tellūs, -iūs θηλ.=γῆ, meditullium οὐδ.=ἡ μεσόγειος (χώρα), ἀρχ. ἱρλ. talem, γεν. talman=γῆ, μιν. ἱρλ. tel, tuil, tul=μέτωπον, ἀρχ. γερμ. dilla=σάνις, προθάλαμος, δάπεδον (νεογερμ. Diele=σάνις, προθάλαμος), λιθ. tilės θηλ. πληθ.=σάνιδες πατώματος λέμβου, tiltas ἀρσ.=γέφυρα, pā-talas ἀρσ.=ὁ σκελετὸς τῆς κλίνης, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. talo=δάπεδον, ἱσως καὶ τοχ. A talram=ἀμφοτέρω τὰ πέλματα τῶν ποδῶν, θρακ. τιλέαν *ὀδῶν*; (πβ. ἐπίσης ἱλλυρ. τοπων. Talia, Tilurium)* ρ. *tel=ἐπίπεδος, σάνις (ἱσως ταυτοσχημ. τῇ ρ. *atel=ἐπεκτείνειν, ἐξαπλώνειν, ἐν τῷ λατ. latua, -eius=πλευρὰ κ.τ.λ.).

- 2 **τηλιᾶ**, ἡ, ἑλληνιστ. **σηλιᾶ**, ἡ *στεφάνη κοσκίνου*: συγγ. τῷ σήθω *κοσκινίζω* (ὁ ἰδέ).

τηλικός *τόσος τὴν ἡλικίαν, τόσον νέος ἢ τόσον ἡλικιωμένος, τόσον μέγας*: συγγ. τοῖς: λατ. illis=τοιοῦτος, κατὰ μετάπτ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. tols=τοσοῦτος, τόσον πολὺς· πβ. **πηλίκος**.

τῆλις -εως, ἰων. -ιος, ἡ *εἶδος φυτοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ καρπὸς ὁμοιάζει πρὸς ὄσπριον, ἀμοσκοσίταρος*, βλ. τάλις.

τηλόθε(ν), τηλόθι, τηλόσε, τηλοῦ, βλ. τῆλε.

τηλύγετος ('Ιλ. I 143 κ.τ.λ.): ἀβεβ. σημ. (*ἵκαν ἀγαπητός, «χαϊδεμένος»; εἰρωνικῶς ἀμοσκαναθρεμμένο παιδί* 'Ιλ. N 470) καὶ ἐτυμολ. (συγγ. τῷ τάλις καὶ -υγ- ἐπιθήματι);

τημελέω *ἐπιμελοῦμαι, φροντίζω, ἐπιβλέπω, ἐπιτηρῶ*, τημελής *ἐπιμελής, προσεκτικός*, τημέλεια, τημελιᾶ, τημέλη, ἡ *ἐπιμέλεια, φροντίς, μέριμνα*: μᾶλλον συγγ. τῷ τη-ρέω *ἐπιτηρῶ, φροντίζω, παρατηρῶ* (ὁ ἰδέ).

τῆμερα, τῆμερον *σήμερον, σήμερα*, βλ. σήμερον.

τῆμος, δωρ. τᾶμος ἐπίρ. *τότε, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, εὐθὺς μετὰ ταῦτα*, ἐπεκτετ. τύποι: τημόσδε, τημοῦτος ('Ἡσιόδ. Ἔργα κ. Ἦμ. 576· πβ. τηλικοῦτος)· πβ. ἰων., ποιητ. ἥμος, δωρ. ᾄμος *ὅτε, ὁπότε, καθ' ὃν χρόνον, ἐνὸςφ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἑοκλ. σλαβ. iamo=πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἀρχ. ινδ. ἐπιθ. εἰς -mant-, ὡς τὸ τέως (τῆος) *ἐπὶ τοσοῦτον (χρόνον)*, ἐκ τοῦ *tā-For, συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. ἐπιθ. εἰς -vant-. — Τὸ θεσσ. τὸ τᾶμον ψάφισμα *τὸ ψήφισμα τῆς σήμερον* κατὰ μετοσχημ. ἐκ τοῦ τᾶμος (τῆμος *σήμερον* 'Απολλ. Ρόδ.). ἡ σημ. αὕτη ἐξ ἐπιδράσεως τῶν ἡμαρ, ἡμέρᾱ.

τῆνος (δωρ.) *ἐκεῖνος, ὁ γνωστὸς ἐκεῖνος, ὁ διαβόητος*, βλ. ἐκεῖνος.

τηρέω *ὁ,τι καὶ νῦν, τηρῶ, ἐπι.τηρῶ, φροντίζω, θίβω προσοχὴν εἰς τι, διαφυλάττω, παρατηρῶ, προσέχω, καιροφυλακτῶ, παραμονεύω, ἐνεδρεύω*, τηρός *ὁ φυλάττων, ἐπιτηρητής, φύλαξ, φρουρός*: ἐκ τοῦ IE *q^uer[i]-to-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. cāyati=ἀνταλαμβάνεται, παρατηρεῖ, φοβεῖται, ἀρχ. ἑοκλ. σλαβ. čajr, čajeti=ἀναμένω, ἐλπίζω· ρ. *q^uei-, *quē=παρατηρεῖν (πβ. ἐπί-

(: λατ. con-ditor), *θήκη*, ἡ *μέρος, ἐν ᾧ θέτει τίς τι, κιβώτιον, *θήκη*, τό-
φος" > νεογερμ. Zieche=σκέπασμα κλίνης, κάλυμμα (: ἀρχ. ινδ. dhāklāḥ
ἀρσ.=ὦσ., πβ. *δ-θηκ-α*, λατ. fēc-ī), ἡλ. *συν-θηναι* πληθ. *συμβόλαιον, σύμ-
βασις" (*dhē-no-, πβ. ἀρχ. ινδ. dhānam οὐδ.=θήκη, ἀρχ. γερμ. gi-tān, ἀρχ.
έκκλ. σλαβ. o-dēn=ἐνδεδυμένος)· ρ. *dhē=θέτειν, τοποθετεῖν, βάλ्लειν·
βλ. καὶ θαμά, θέμεθλα, θέμις, θεμόω, θέσις, θεσμός, θαή, θαμός.

τιθηνέω, τιθήνη, τιθός, βλ. θήσθαι, τιθασός.

τιθύμαλλος, ὁ, ἑπερόκλ. πληθ. τιθύμαλλα, τά, τιθυμαλλίς, -ίδος, ἡ *εἶδος
φυτοῦ, ἡ «γαλακτοῖδα» : ἀβεβ. ἐτυμολ.

τίκτω (*τι-τωω), μέλλ. τίξομαι καὶ τίξω, ἀόρ. β' ἔτακον, πρκ. τέτοκα
*φέρω εἰς τὴν ζωὴν, γεννῶ, παράγω, προξενῶ", τέκος, -ος καὶ -ους, τὸ
*τέκνον· τὸ μικρὸν ζῷον, νεογνὸν γέννημα, βλαστός", τόκος, ὁ *ὁ τοκετός,
ἡ γέννα, τὸ τεχθέν, τέκνον, ὁ υἱός, τὸ προῖον (δηλ. τὸ κέρδος) τὸ προερ-
χόμενον ἐκ δανεισθέντων χρημάτων, ὁ τόκος", τοκίζω *ὅ,τι καὶ νῦν, τοκί-
ζω χρήματα", τοκεός, -έως, ὁ *ὁ γεννῶν, πατήρ, ἡ μήτηρ", πληθ. τοκεῖς, ἰων.
τοκῆες, οἱ *οἱ γονεῖς", ἰων. ἐπί-τεξ, αἰτ. -τεκα, ἡ *ἡ ἐγγύς τοῦ τεκεῖν, μέλ-
λουσα νὰ γεννησῇ, ἐπίτοκος" (πβ. ἐπίτοκος=ὦσ. καὶ dyxí-teξ=ὦσ.): συγγ. τῷ
ἀρχ. ινδ. takman- οὐδ. (Γραμμ.)=ἀπόγονος, τέκνον· κλείωνε βλ. ἐν λ. τέκνον.

**τίλλω, ἀόρ. ἔτλα *ὅ,τι καὶ νῦν, τίλλω, μαζῶ, ἀποσπῶ τὴν κόμην εἰς ἐκ-
δήλωσιν λύπης, θρηνῶ, πενθῶ", τίλημα, τὸ *πᾶν ὅ,τι ἀπεσπᾶσθαι, νήματα
ἀποσπώμενα ἐκ λινοῦ ὑφάσματος διὰ τὴν ἐπίδεσιν τραυμάτων", τίλαις,
-εως, ἡ *τὸ μάθημα" : ἀβεβ. ἐτυμολ.**

**τίλος, ὁ *ὕγρον ἀποπάτημα, ὑδαρὴς κόπρος, «τσιόλα»", τίλημα, τὸ=ὦσ.,
τίλιδος *ἀποπατῶ λεπτὴν καὶ μυξώδη κόπρον" : συγγ. τοῖς : ἀρχ. έκκλ.
σλαβ. telja=ἀποσύνθεσις, σήψις, teliti=σήπεσθαι· πβ. ἀρχ. σκανδ.-ισλ.
bjdr (*tí-to-a)=«λειωμένος», διαλελυμένος, ἀρμ. t'rik'=κόπρος, t'rem=ζυ-
μῶνως ἀλευρον, ζύμη (*tí-to-, κυρ. καθιστῶ μαλακὴν μέζαν ζύμης), λιθ.
týtas, týté=πολτός, χυλός, týtai=τέλημα πλήρες ὕδρου βίων φυτῶν, ἐρημος
πεδιάς, ἀρχ. έκκλ. σλαβ. tinea=λάσπη, βόρβορος (πβ. ἐπίσης ἀγγλοσσεξ.
bjnan=γίνεσθαι ὑγρὸν καὶ λατ. tinea=εἶδος ἀγρίας δάφνης, tinea θηλ.=εἶ-
δος ἰχθύος, tinea θηλ.=σῆς, σκῶρος, σκώληξ κακωτρόγων τῶ ξύλα), ἀρχ.
γερμ. theisk, deisk=λατ. stercus, fīnus, rudera· ρ. *tāi-, *tāi-, *tī=τῆ-
κειν, «λειώνειν», βλ. τήνω. Πβ. τίφος.**

τίληρη, ἡ *δύσοσμον ἐντομον, ἡ «βρομοούσα»", βλ. σίληρη.

**τίμη, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ τιμή, ἐκτίμησις, ἀξία ἑνὸς πράγματος, ὑπόληψις,
διάκρισις, ἀξίωμα, ἐξουσία· ἀποζημίωσις, ποινή", τίμω *ὅ,τι καὶ νῦν, τι-
μῶ, ἐκτιμῶ, σέβομαι· τιμωρῶ μέσ. ἐκτιμῶ ὀρίζων τὴν εἰς τὸν ὑπόδικον
ἐπιβλητέαν ποινήν, ἐπιβάλλω· ποινήν", τίμηεις, -ήσασα, -ῆεν, δωρ. τίμαεις
*ὁ ἐν τιμῇ ὢν, ἐκτιμώμενος, τετιμημένος, ἐντιμος· πολῦτιμος, δαπανηρός",
τίμιος *ἐκτιμώμενος, ἐντιμος, πολῦτιμος, πολυτελής· ὁ ἐκτιμῶν, παρέχων
τιμήν", ἀ-τίμος *ὁ μὴ τιμώμενος, θεωρούμενος ἀνάξιος· πολίτης στερηθεὶς
τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων· ὁ ἀνευ ἀγοραστικῆς τιμῆς ἢ ἀξίας· ἀτι-
μώρητος"· ρ. *q*ei-, *q*ti=πληρώνειν, ἐπανορθώνειν, ἀποζημιώνειν, τιμω-
ρεῖν, βλ. τίω, πβ. τίμωρος.**

τίμωρος (*τίμω-ρος), δωρ. τίμω[F]ρος, ἰων. τίμηρος, ὁ *ὁ φύλαξ τῆς τι-

·μῆς· ἐκτιμητής, βοηθῶν τὸν ἀδικηθέντα, βοηθός, ἐκδικητής*, τῆμαρῶν *ἐρχομαι εἰς βοήθειαν, ἐπικουρῶ, λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ λογαριασμόν τινος· μέσ. ἐκδικουμαι τινα διὰ τι, τιμαρῶ τινα ἐκδικουόμενος αὐτὸν διὰ τι*, τῆμαρῶ, ἰων. -ίη, ἡ *βοήθεια, συνδρομή· τιμαρία*: τῆμη + ὄραω (δὲ ἰδέ).

τινάσσω, μέλλ. τινάξω *δ, τι καὶ νῦν, τινάσσω, «τινάξω», πάλλω, σείω*, τινάττωρ, -ορος, ὁ *δὲ τινάσσω, σείων* (θηλ. τινάττωρ), τιναγμός, ὁ, τῆμαρ, τὸ *κλονισμός, τῆμαρ*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

Τυνδαρίδαι (καὶ Τυνδ-), Τυνδαρείως (καὶ Τυντ-): προσελλ., ἀρχικῶς ἐσθῆμαι-
υν *οἱ υἱοὶ τοῦ Διὸς*, ἐκ τοῦ *Τίν-θεες, πρ. ἐτρουσκ. tinia=Ζεὺς + θαι,
tur=υἱός;

τινθός *διάκυρος, θερμός*, τινθαλέος=ῶσ.: μάλλον προσελλ.-αίγ.

τίνω (ἄμ.), ἀττ. τίνω (*τινω), μέλλ. τείσω, ἄορ. ἔτεισα (θεσσ. ἀπρφ. πείσαι, προστ. παισάτου, βουαιτ. ποτ-απο-πῆσάτω), πρκ. τέτειμα, παθ. πρκ. τέτεισμαι *καταβάλλω τὸ ἀντίτιμον πράγματός τινος, πληρώνω, ἀποζημιώνω*, μέσ. τίνομαι (-ῖ-), τείνομαι *πληρώνομαι, ἀποζημιώνομαι, λαμβάνω παρὰ τινος ἀνταμοιβήν, τιμαρῶ*, τίσις, -ιος καὶ -εως, ἡ *πληρωμὴ γενομένη πρὸς ἀνταμοιβήν, ἀπότις, ἀνταπόδοσις, τιμαρία, ἐκδίκησις*: συγγ. τῷ τίω (δὲ ἰδὲ μετὰ κλειόνων).

τίπτε ἐπικ. συγκακ. τύπος τοῦ τί ποτε *διὰ τί ἄρά γε; τί τάχα;*, βλ. πότα.

τίς (θεσσ. κας, ἦλ. τῆς, κυπρ., ἀρκαδ. σις), τί οὐδ., γεν. τινός, ἄορ. ἀντων. ἐγκλιτ. *δ, τι καὶ νῦν, τις, «καίποιος», τίς, τί, γεν. τίςος ἐρωτημ. ἀντων. *δ, τι καὶ νῦν, τίς, ποῖος, «καίποιος»: ἐκ τοῦ *q^his, *q^hid=λατ. quis, quid (ὅσκι. ris, rid)=τίς, τί; πρ. ἀρχ. ἰνδ. cit (*q^hid) μόριον γενικευτικὸν (kim=τί; μετὰ k ἀντὶ c, ὁμοίως ká-kih=οὐδεὶς), ἀβεστ. iik=τίς; ἀρμ. -c ἐν τῷ in-c=καίτις, πρᾶγμα τι (=ἀρχ. ἰνδ. kim-cid), ἀρχ. ἰρλ. cid=τί; γοτθ. hi-loika=ποῖος; ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. ó-to=τί, ἀλβ. ai=πῶς; (*q^hei;).—Ἡ αἰτ. τινά, τίνα εἶναι ἐπικαιτετ. τύπος τοῦ *τιν (IE *q^hkim=λατ. quem· εἰτα τί-νος, τίσι), πῆθ. κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἐρα· πρ. προσέτι ἰων. ἄ-σσα, ἀττ. ἄ-ττα οὐδ. πληθ. καὶ τινα ἄλλα ἐν τῷ λ. σά.

τίσις, ἡ *πληρωμὴ γενομένη πρὸς ἀνταμοιβήν ἢ ἀνταπόδοσιν, ἀπότις, ἐκδίκησις, τιμαρία, ποινή, πρόστιμον*, βλ. τίνω.

τιταίνω *ταῖνω, «τεντώνω», τανύω, ἐκτείνω*, βλ. ταῖνω.

Τίτῆν, -ἄνος, ὁ *ὁ θεὸς Ἥλιος*, βλ. τίτῶ.

τίτανος, ἡ (δ) *λευκὸν χῶμα, ἄσβεστος, γύψος· κιμαλία, κόνις ἐκ ξυομένων ἢ τριβομένων μαρμάρων*, τέταπος *κονία, χρῆσμα, ἄσβεστος· Ἡσύχ.: μέλλον συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. títasa=ὀπάλευκος.

τίτῃ, τιτθός, βλ. τιθασός.

τιτρώω *διατρύω, διατρύω*, τρήμα, τὸ *ὀπή, τρύπημα*, βλ. τείρω.

τιτρώσκω, μέλλ. τρώσω, ἄορ. ἔτρωσα *καταβάλλω, βλάπτω, τραυματίζω, πληγώνω*, τρώω (*τρωφω) *διατρύω, πληγώνω, τραυματίζω*, ἰων., δωρ. τρώμα, ἀττ. τρώμα (*τρω-, ἡ κατὰ συμφωνίαν τοῦ θραύσμα *τεμάχιον*); -ατος, τὸ *ἡ πληγὴ, τὸ τραῦμα*, δωρ. τρώμῃ, ἡ *πληγὴ*, τρώσις, -ιος καὶ -ατος, ἡ *τραυματισμός*: ρ. *τι(ε)τρω- (τὸ τρω- ἐκ τοῦ *τιδω-), πρ. τρώω. τιτυβίζω *κάμνω τιτῷ (ἐπὶ τῆς φωνῆς τῶν περδίων), τερετίζω, καλαδῶ

(ἐπὶ χελιδόνων καὶ ἄλλων μικρῶν πτηνῶν): λ. ἡχοιμ., πβ. ἀρχ. ινδ. *ḥitibhah* = πιτῦνόν τι, *Patta* = *jacana*, λατ. *titio*, -*āre* = τερετίζω, ἐπὶ στρουθίου, λιθ. *tilvikas* = ἡ ξυλόκοττα, «μπακάσσα», λεττ. *tiilbis* = τὸ «νεροπούλι».

τίτυρος (τὸ -*tū*- κατὰ μετρ. ἔκτασιν), ὁ «τράγος, κριὸς προπορευόμενος τοῦ ποιμνίου (λακ.)· Σάτυρος» βραχυρούρος πίθηκος: συγγ. τῇ ρ. **tū-*, **tū^x*- = «φρουσκώνειν» (ἦτις ὑπάρχει καὶ ἐν τοῖς: *tūrōs*, ὁ «τὸ «τυρί»», *Tūrō*, ἡ «ἔν. ἡρώιδος», ἐν ἀρχικῶς ἐσήμαινεν «ἡ σφριγῶσα»): ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν μετὰ τοῦ -*ρ*- πβ. προσέτι: ἀρχ. ινδ. *tuṣāh* = *locharōs*, δυνατός, λατ. *obtūgō* = ἐμφράσσω (ἐκ τοῦ **tūros* = ἐξωγκωμένος) ὡς πρὸς τὴν ἀναδίπλ. πβ. ἑλλ. *Τι-τυός*, ὁ «υἱὸς τῆς Γῆς, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἡπαρ διαρκῶς κατέτρωγον δύο γῦπες εἰς τὸν Ἄδην πρὸς τιμωρίαν αὐτοῦ ἐπὶ ἀποπειρὰ βιασμοῦ τῆς Λη-τοῦς». Πβ. *σάτυρος*.

τιτύσκομαι «κατασκευάζω, παρασκευάζω, ἐτοιμάζω», βλ. *τεύχω*.

τίτω, -*οῦς*, ἡ «ἡμέρα, ἡλιος», *Τίτῶν*, -*ἄνος*, ιων. *Τίτην*, -*ἦνος*, ὁ «ἡλικιὸς θεός» (κυρ. «κυρίαρχος», πβ. *τίταξ* «δυναστής» Ἡσύχ.): μᾶλλον προελλ.-μικρασιατ.

τίφη, ἡ «εἶδος ἐντόμου, ἴσως ἡ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν λιμναζόντων ὕδατων ἀράχνη» εἶδος γεννήματος ἡ οἴτου: ἀβεβ. ἐτυμολ.

τίφος, -*εος* καὶ -*ους*, τὸ «ἐλώδης τόπος, κάθυγρον ἔδαφος, ἔλος»: ἐκ τοῦ **tī-bh-* (πβ. *tī-λος*, ὁ «ὕγρὸν ἀποπάτημα, αἰσίρλα», ὕδατος κόπρος», περὶ τοῦ σχηματιστ. δὲ στοιχείου -*bh-* πβ. λατ. *tībēs* θηλ. = τῆξις, σῆψις, *tibum* οὐδ. = σεσηπὸς ὕγρον): προσέτι ἴσως καὶ τὰ: *Τιβίσκος*, ὁ «ἔν. ποτ. τῆς Δακίας», λατ. καὶ ἰταλ. ὄν. ποτ. *Tiberis*, *Tifernus*.

τίω (-*ῖ*- ἐν ἐνεσ. καὶ πρτ. παρ' Ὁμ., -*ῖ*- παρὰ τοῖς ἀπτ. ποιηταῖς ἀρχ. τείω κατὰ τὸ *τείσω*, *ἔτεισα*), μέλλ. *τίσω*, ἐπικ. ἀόρ. *ἔτισα*, πρκ. *τετί-μένος* «ἀπονέμω τιμὴν εἰς τινα, θεωρῶ τινα ἄξιον τιμῆς, ἐκτιμῶ, τιμῶ, σέβομαι», πολὺ-τίτος «ὁ πολλῆς τιμῆς τυγχάνων, πολὺ τιμώμενος», ἀτίετος «ὁ μὴ τιμηθεὶς, ἀτίμητος, μὴ τιμῶν»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *cikāti*, *cikāti* = ἀντιλαμβάνεται, παρατηρεῖ, *cāyati* = ἀντιλαμβάνεται, θεωρεῖ, προσέχει, φοβεῖται, *cāyāh* = ὁ δεικνύων σεβασμόν, *cāyātē* = ἐκδικεῖται, τιμωρεῖ, *āra-citih* = ἀμοιβή, ἀνταπόδοσις (**q*itih* = ἑλλ. *τίσις*), ἀβεστ. *kāy-* = ἀνταποδίδειν, πληρῶνειν πρόστιμον, ἀποζημιώνειν ρ. **q*oi-* = παρατηρεῖν, θεωρεῖν, θεᾶσθαι, τιμᾶν· πληρῶνειν, ἀποζημιώνειν, τιμωρεῖν, ἐκδικεῖσθαι· πβ. *ἀτίζω*, *τίνω*, *πῆμῃ* καὶ *ποιῆῃ*.

τλήμων, **τλητός**, **τλήναι**, βλ. *ταλάσσαι*.

τμήγω «οὐρίζω, κόπτω, τέμνω», *τμήσις*, ἡ «τὸ τέμνειν ἢ κόπτειν, ἡ καταστροφή, διαίρεσις», *τμήδην* ἐπίρ. «αγρατζουνιστὰν, ἀκροθιγῶς», *τμήμα*, τὸ «τεμάχιον, ἀπόκομμα, μέρος, τμήμα» ἐγκοπτή, τραῦμα», *τμητικός* «κοπτε-ρός», βλ. *τέμνω*.

το-, *tā-* δεικν. θ. ἐν τῇ αἰτ. *τόν*, *τήν*, δωρ. *τῆν*, τὸ (**tod*) = ἀρχ. ινδ. *ta-*, *tā-* (αἰτ. *tām*, *tāp*, *tād*), ἀφμ. -*d* (π.χ. *tā-d* = ἰδοὺ ὁ Κύριος!), *da* = οὗτος, αὐτὸς ἐδῶ, *dogh* = ὁ ἴδιος, *t'e*, *et'e* = ὅτι, ἔάν, μεσοσκ. *tan* (= *τόν*), ἀλβ. *ka-ta* = τοῦτο (**tpd*), *te* = ἔάν, *tē* (**tōd*) = ὅπου, λατ. *is-tum*, *ie-tam*, *ie-tud*, *tam* = οὕτω (**tām*· ἐξ αὐτοῦ *ianitus* = τοσοῦτος), *tum* = τότε, *eita* (**toim*), ἀρχ. λατ.

topper (*tod + per) = ταχέως, τυφλώς, άρχ. Ιρλ. -d (us-d = λατ. ab eo κ.τ.λ.), γοτθ. bat-a οὐδ., ban-a άρσ. αίτ., άρχ. γερμ. der, diu, das, λιθ. iāa, iā, iai, άρχ. έκκλ. σαβ iā, iā, iā' άντων. θ. *to-, *tā-, πβ. τέως, τῇ, τῆμος, τηλίκος. τοί' έγκλιτ. δωρ., ίων. και έπικ. τύπος άντί τοῦ σοφ, δοτ. έν. *είς σέ* := άρχ. Ινδ. δοτ. iā, βλ. σύ. Ή σμ. *τῇ αληθείᾳ, τῷ έντι, αληθώς, βεβαίως, άνκμ-φιβόλως* (τὸ τοι μετ' άλλων μορίων έπιτεινει τὴν έννοιαν αὐτῶν : τοιγάρα, τοιγαροῦν, τοιγάροτοι, τόνυν) προέκυψεν εκ τῆς βραχύνσεως τῆς άρχικῶς χρησιμοποιουμένης φράσεως λέγω τοι *λέγω σοι (εις σέ)*.

τοιθορύκτρια, τοιθορύσσειν, βλ. τανθαρούζω.

τοίχος, ό *δ,τι και νῦν, ό τοίχος οικίας ἢ αὐλῆς*, βλ. τείχος.

τοκεύς, τοκίζω, τόκος, βλ. τίκτω.

τόλμη, δωρ. τάλμᾱ, ύποχώρητ. σχηματισμός τόλμᾱ, ἢ *δ,τι και νῦν, τόλμη, θάρρος*, τολμῆεις *ό ύπομένων, καρτερικός, τολμηρός, θαρραλέος*, τολμάω *ύποφέρω, ύφίσταμαι, ύπομένω, τολμῶ* : ήτεροισμ. β. τοῦ ταλάσσαι *ύπομένειν, ύποφέρειν* (δ. Ιδέ).

τολύπη, ἢ *δ,τι και νῦν, τολύπη («τουλούπα») έριων, όγκος κατειργασμένου έριου, έτοιμος πρὸς κλώσειν, νῆμα, κλωστή*, τολυπεύω *άποσπῶ μέρος έξασμένων έριων και τυλίσσω όμοῦ εις ένα όγκον πρὸς κλώσειν, παρασκευάζω τολύπην, κάμνω «τουλούπα», παρασκευάζω, επιδιώκω διὰ τεχνασμάτων, έπινοῶ, φέρω εις πέρας δυσχερές τι έργον, κατορθώνω επί πολέμου, διεξάγω μέχρι τέλους πόλεμον* : ίσως εκ τοῦ *τυλυπεύω, συγγ. τοῖς : τυλίσσω *δ,τι και νῦν, τυλίσσω*, τύλη, ἢ *πᾶν όγκωμα (οἶδημα, «φούσκωμα»), τύλος, σάγμα, προσκεφάλαιον* (βλ. τύλος).

τόμαροι, οἱ *Ιερεῖς τοῦ Διὸς έν Δωδώνῃ*, βλ. τέμνω.

τονθορούζω *λέγω τι μετά γογγυσμοῦ, «μουμουρίζω», ψιθυρίζω, τονθορούζω*, βλ. θρέομαι.

τόξον, τό *δ,τι και νῦν, τόξον, «δοξάρι» έν τῷ πληθ. βέλη*, τοξοσύνη, ἢ *ἡ τέχνη τοῦ τοξεύειν, έμπειρία εις τὸ τοξεύειν*, τοξότης, -ου, ό *ό φέρων τόξον, ώπλισμένος διὰ τόξου, τοξότης*, τοξεύω, όμ. τοξάζομαι *βάλλω διὰ τόξου, τοξεύω* : δάνειον εκ τοῦ σκυθ. *taxā- (πβ. τὰ σκυθ. κύρ. έν. Τόξαις, Τάξαις και τὸ νεοπερσ. taxā=τόξον) τὸ σκυθ. *taxā- δυνατὸν νά ταυτισθῇ μετά τοῦ λατ. taxus θηλ.=τὸ δένδρον τάξος, ἢ σμίλαξ (πβ. τὸ μτγν. άρχ. Ινδ. takṣaka- =έν. δένδρου).

τόπος, ό *δ,τι και νῦν, τόπος, θέσις, μέρος*, τοπάζω *στοχάζομαι, εικάζω, ύπονοῶ, ύποπτεύω*, τοπίσθ, τὸ *τὸ καλῶδιον, σχοινίον*, τοπικός *ό άνήκων ἢ άρμόζων εις τόπον, άναφερόμενος εις τὸν τόπον*, α-τοπος *ό εκτὸς τόπου, άλλόκοτος, θαυμαστός, άτοπος, παράλογος* : συγγ. τοῖς : άγγλοσαξ. þafian=συμφωνεῖν, έπιτρέπειν, ύποφέρειν (κυρ. δημιουργεῖν θέσιν, παρέχειν τόπον), λιθ. iārti (iāpū) =γίνεσθαι, pri-iārti=συναντᾶν, πληροπορεῖσθαι, λαττ. iārti (iāoru) =γίνεσθαι, συμβαίνειν, αποβαίνειν, καταντᾶν, pa-iārti=αφικνεῖσθαι, φθάνειν, εύκαιρεῖν, aa-iārti=συναντᾶν ρ. *ior- =φθάνειν που, συναντᾶν τι.

τόργος, ό *γύψ· κύκνος* : ίσως συγγ. τοῖς : άρχ. σκανδ.-ισλ. storkr, άρχ. γερμ. storah, νεογερμ. Storch=πελαργός (ΙΕ *stergos, συγγ. τῷ άρχ. γερμ.

atare=μέγας, κυρ. τὸ ἀκαμπτον, σκληρόν, μέγα πτηνόν ρ. *ster-g-, πβ. *ster-, βλ. στερεός).

τόρδῦλον, -ῦλιον, τὸ *εἶδος φυτοῦ φέροντος κόρυμβον (θύσανον)*: μᾶλλον συγγ. τῷ νορβ. tuft=ὄρεινόν τι φυτόν, λατ. Sonchus alpinus ρ. *(s)ter-d-, παρ' ἥ και *ster-dh-, ἐν τῷ ἑλλ. στόθθυγέ, -ηγος, ὁ (ῆ) *ὀξύ ἄκρον, αἰχμή, ἀκωκή· τὸ «δόντι» τοῦ κέρατος τῆς ἐλάφου, ὁ χαυλιόδους τοῦ ἀγριοχοίρου, ἡ ἄκρα ἡ γλῶσσα γῆς· κόσμημα κόμης* (δὲ ἰδέ).

τορεῖᾶ, **τορεύς**, **τορεύω**, βλ. τόρνος.

τορέω (ἐν χρήσει μόνον ἡ μτχ. ἐνεστ. ἀντιτορεῦντα, ἐν τῷ 'Ομ. "Τμνω εἰς 'Ερμ. 283), ἀόρ. β' ἔτορον, ἀπρφ. τορεῖν, α' τορήσαι (πβ. τέτορον ἔτρωσεν" 'Ἡσύχ.), παθρ. μτχ. πρκ. τετορημένος (τετελ. μέλλ. τετορήσω *θα ἔχω διακηρύξει μετ' ὀξείας καὶ διαπεραστικῆς φωνῆς, θα ἔχω ὁμιλήσει ἐντόνως [δυνατά] καὶ σαφώς*) *τρυπῶ, διατρυπῶ, διαπερῶ*: συγγ. τῷ τείρω (δὲ ἰδέ). Πβ. τορός.

τόρμος, ὁ *ὀπή ἡ κοιλότης, εἰς ἣν προσαρμόζεται ἔμβολον ἡ πᾶσσαλος· κοιλότης, εἰς ἣν εἰσέρχεται ὁ ἄξων τοῦ τροχοῦ, ὀπή, εἰς ἣν εἰσέρχεται ἡ στρόφιγξ θύρας*, τόρμα (κατὰ τὸ τόλμα· τόρμη 'Ἡσύχ.), ἡ *ἡ καμπτή ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ, τὸ σημεῖον, ἐνθα κάμπτουν οἱ ἵπποι*: =ἀρχ. σκανδ.-λατ. *bagm*, ἀρχ. γερμ. *dagam*, νεογερμ. *Darm*=ἔντερον (κυρ. ὀπή). Πβ. τράμις.

τόρνος, ὁ *ἐργαλεῖον τοῦ ξυλουργοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐσχηματίζετο κύκλος, ἐργαλεῖον τοῦ ξυλουργοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ξύλινόν τι ἀντικείμενον ἀποστρογγυλοῦται, τὸ σιδηροῦν ἐργαλεῖον τῶν τορνευτῶν, ὁ τόρνος· τὸ κέντρον κύκλου, ἡ ἐν κύκλῳ κίνησις* (> λατ. *tornea* πβ. τόρονος *τόρνος. Ταραντῖνοι* 'Ἡσύχ., λακ. *τορνευτός*), τορνεύω *ὁ, τι καὶ νῦν, τορνεύω, ἐργάζομαι διὰ τοῦ τόρνου, κατασκευάζω τι διὰ τοῦ τόρνου, καθιστῶ τι κυκλοτερές διὰ τοῦ τόρνου, περιστρέφω· μτφρ. ἐξεργάζομαι τι μετὰ δεξιότητος καὶ φιλοκαλίας, φιλοτεχνῶ*, τόρνευμα, τό, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. τορνεύματα, τὰ *τὰ ἐκ τοῦ τόρνου πίπτοντα ξύσματα*, τορνήσκος, ὁ, ὑποκορ. τοῦ τόρνος, *μικρὸς τόρνος*, ὁμ. τορνόμαι *σημειῶν ἡ χαράσσω διὰ τοῦ τόρνου (διαβήτητος), διαγράφω ἐν κύκλῳ, ποιῶ τι στρογγύλον*: συγγ. τῷ τείρω (δὲ ἰδέ), πβ. τόρος *ἐργαλεῖον φρεωρυχικόν* 'Ἡσύχ., τορεύς, -εύς, ὁ *ἡ γλυφίς τοῦ γλύπτου, τὸ τρύπανον*, τορεῖᾶ, ἡ *ἡ κατασκευὴ ἐξόχων ἀναγλύφων ἐπὶ λίθου, μετάλλου ἢ ξύλου*, τορεύω *ἐγγλύφω, σκαλίζω διὰ τῆς γλυφίδος*, κυκλο-τερός *ὁ κατασκευασμένος στρογγύλος, κυκλικός, στρογγύλος*, λατ. *teres*, -*atis*=στρογγύλος καὶ περιμήκης, περιφερῆς (κυρ. ὁ λείως τετριμμένος).

τορός *ὁ διαπερῶν, διαπεραστικός, διατρυπῶν ἐπὶ φωνῆς, ὀξύς, δυνατός, ἡχηρός, διαπεραστικός· μτφρ. καθαρός, εὐνόητος, σαφής· ταχύς, εὐκίνητος, ἔτοιμος, πρόθυμος* (πβ. ἐπίσης τετορήσω ἐν λ. τορέω): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *tāra*=ὁ διαπερῶν, ἡχῶν διαπεραστικῶς, ὀξύς, λιγυρός, *taṛā*=γοργός, ταχύς, διαπεραστικός, μsn. ἰρλ. *tairn*=θόρυβος, λιθ. *taris*, *taṛti*=λέγειν, ρωσ. *torotórits*=φλυαρεῖν, μετ' ἀναδιπλ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *trstors*=λατ. *sonus*. Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν (συγγ. τῇ ρ. *ter-=τρίβειν, βλ. τείρω· ἡ συγγ. τῇ ρ. *ter-=φθάνειν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, βλ. τρεῖνς;),

1 **τορύνη** (-ῦ-), ἡ *μέγα μαγευικὸν κοχλιάριον χρησιμεῦον διὰ τὸ ἀνακατάτω-

μα» τῶν ἐν τῇ χύτρᾳ μαγειρευομένων, ἡ «ξυλοκουτάλα», τορῆνω, -άω, -έω «ἀναταράσσω διὰ τοῦ κοχλιαρίου, ἀνακατεύω μὲ τὴν κουτάλα» : μάλλον προέρχεται ἐκ τοῦ *τορῆνη, συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανδ.-ισλ. þræta, þryill, ἀρχ. γερμ. drwēil, νεογερμ. Quirl=«κουτάλα», ράβδος χρησιμεύουσα δι' ἀνάκατάωμα», λατ. trua=πλατὺ διέτρητον κοχλιαρίον χρησιμεῖον διὰ τὸ «ἐξάφρισμα» τῶν φαγητῶν· περαιτέρω εἶναι συγγ. τοῖς : ἀρχ. ινδ. tvāratē, -ti=σπεύδει, ἑλλ. δ-τρύνω «παρακινῶ, παρορμῶ, παροτρύνω» (δὲ ἰδέ). Πβ. ἐπίσης τῆρβη.

2 **τορύνη** «σιτῶδές τι» Ἑσύχ. : συγγ. τῷ ὁμ. πύρεος, ὁ, πληθ. πύρεα, τὰ «βλωμός, πᾶν τὸ κατάλληλον πρὸς βρώσιν, σίτινος ἄρτος».

τόσσαι (αιολ.) ἀπρφ. ἀορ. *τυχεῖν, συναντήσαι*, μετχ. ἀρσ. ἐν. τόσσαις, ἐπι-τόσσαις, ὁριστ. γ' ἐν. ἐπ-έτοσσε (Πίνδ.) : ἀβεβ. ἐτυμολ.

τόσσοις, ἀττ. **τόσσοις** «ὅ,τι καὶ νῦν, τόσσοι, τόσον μέγας, τόσον πολὺς» : ἐκ τοῦ *τοῖχ-ος, πβ. ἀρχ. ινδ. tatī=λατ. tot (*τοῖσι)=τόσοι, τοσοῦτοι, ἀντων. θ. *to- βλ. ὅσσοις. — Τὸ τοσοῦτος (Θεόκρ.) ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τῆρος, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ οὔτος : τοσοοὔτος.

τότε, δωρ., ἡλ. τόκα «ὅ,τι καὶ νῦν, τότε, κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, πρότερον», τοτέ «ἄλλοτε, ἐνίστε» : ἀντων. θ. *to-+ἐπιθήμασι -τε καὶ -κα.

τόφρα «ἕως τότε, μέχρι τότε (μετὰ τοῦ θφρα, ἕως κ.τ.λ.)» ἐν τῷ μεταξὺ* : βλ. θφρα· συγγ. τῷ -φρα, πβ. ἴσως καὶ τοχ. A ku-pre=ὅταν, πότε, tā-pæk, tā-pæt, tā-præ=νῦν, τώρα.

τράγος, ὁ «ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ τράγος» ἡ δυσσομία τῶν τράγων, ἡ ὁσμὴ τῶν μασχάλων ἡ ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν τοῦ τράγου· ἡ λαγνεία, ἀσέλγεια· θαλάσσιός τις ἰχθύς· μεῖγμά τι «χοντροαλεσμένου» σίτου· ὄν. φυτῶν, εἶδος σπόγγου* : ὡς σημαίνει «ὁ περιτρώγων, ροκανίζων, «λιχουδιάρης», λαίμαργος», εἶναι συγγ. τῷ τρώγω «ὅ,τι καὶ νῦν, τρώγω, ροκανίζω», ἀορ. β' ἐτραγον, IE *treg-. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : τράγειος, τράγεος «ὁ ἐκ τράγου, ἀνήκων εἰς τράγον, «τραγῆσιος», τράγειος», τραγάω, τραγίζω «ὀζω (μυρίζω) ὡς ὁ τράγος»· εἶμαι ἐν ὀργασμῷ, σφριγῶ*, τραγωδός, ὁ «ὁ ἔδων φῶδας τράγων, ἔδων τραγωδίας, τραγικός ποιητὴς καὶ ἀοιδός» (τραγωδία, ἡ «ὅ,τι καὶ νῦν, τραγωδία, ἡρωικὸν δράμα ἐπινοηθὲν ὑπὸ τῶν Δωριέων» : τράγος+φθῆ· προσέτι τραγικός «ὁ ὅμοιος πρὸς τράγον, ἀνήκων ἢ ἀρμόζων εἰς τράγον, τραγικός, μεγαλοπρεπής, πλήρης πάθους, πομπώδης, κομπαστικός», πβ. κομικός : κομωδία).

τράμις, ἡ (καὶ τράμη, ἡ) «ὁ στενὸς χώρος μεταξὺ τῶν σκελῶν ἀπὸ τοῦ πρῶκτοῦ μέχρι τῶν αἰδίων» : ἐκ τοῦ IE *tṛ-mi-a, συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανδ.-ισλ. þarmr, ἀρχ. γερμ. dar(a)m, νεογερμ. Darm=ἐντερον (*tor-mos=ἑλλ. τόρμος, δὲ ἰδέ)· πβ. ἀρμ. arm=τὸ τελευταῖον τεμάχιον (*te-mo-), μsn. γερμ. drum=τὸ τελευταῖον τεμάχιον (νεογερμ. Trumm, Trümmer=ἐρείπια), ἴσως καὶ ἀρχ. ἱρλ. druimm, γεν. druimmo=ἡ ράχις, τὰ νῶτα.

τρᾶνῆς, -ές (καὶ τρᾶνός, -όν) «ὁ διαπερὼν, διατρυπῶν, δξύς, διαχυγής, σφῆς, εὐκρινής» : συγγ. τῷ τορὸς «διαπεραστικός, δξύς, ἰσχυρός, ἡχηρὸς» (*tṛā- παρὰ τῇ ρ. *tor-)· ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν (συγγ. τῇ ρ. *ter- =τρίβειν, ἡ συγγ. τῇ *ter- =φθάνειν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, πβ. ἀρχ. ινδ. trā-, ἀβεστ. θiā=ὑπερασπίζειν, προστατεύειν, προφυλάττειν ;).

τράπεζα, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, τράπεζα, «τραπέζι», φαγητόν, δείπνον, πινακίς, τράπεζα ἀργυραμοιβοῦ, χρηματιστοῦ ἢ τραπεζίτου*, τραπεζεύς, -έως, ὁ *δ τῆς τραπέζης, παρὰ τὴν τράπεζαν*, τραπεζῆες κύνες, οἱ *κύνες τρεφόμενοι ἐκ τῆς τραπέζης*, τραπεζιτεῖν *ἀσχυλοῦμαι εἰς τραπεζιτικὰς ἐργασίας* : ὡς σημαίνουν *ἡ ἔχουσα τέσσαρας πόδας* (πβ. τετράπους), προέρχεται ἐκ τοῦ *πτρα-, IE *q^her- (βλ. τέτταρες, πβ. τρυφάλεια) + πούς, πέζα πβ. τρί-πους, βοιωτ. τρί-πεζα.

τραπέω *ἀποπιέζω (ἐκθλίβω) τι εἰς τὸν ληνόν (κυρ. πατῶ σταφυλάς)*, τραπητός *ὁ οἶνος* Ἡσύχ., (ποιητ.) τραπεόντο *ἐπάτουν* Ἡσύχ., Οἰνοτρόποι, αἱ *θεαὶ προστάτιδες τῆς ἀμπελοκαλλιέργειας* : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. τῖρᾱḥ, τῖρᾱḥ=ὁ σπεύδων, ταχύς (ἀρχικῶς ἐσθίμηναι μᾶλλον *ὁ βαδίζων μετὰ μικρὰ βήματα*), ἀλβ. š-tip, š-tip=καταπατῶ, κατασυντρίβω, λατ. trepidus=ὁ βαδίζων μετὰ μικρὰ βήματα, ἀγγλοσαξ. brafian=πιέζειν, ὠθεῖν, ἀπωθεῖν, μιν. γερμ. draben, νεογερμ. traben=τριποδίζειν (κυρ. διὰ τοῦ κέντρου ἀναγκάζειν τὸν ἵππον νὰ τρέχη), λιθ. trėpti, trypti=ποδοκροτεῖν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. tpereti=ὁ τρόμος, tperetati=τρέμειν, ρωσ. tropats=κυτεῖν διὰ τῶν ποδῶν, ποδοκροτεῖν ρ. *tre-p=τρέμειν, πβ. *tre-m- (βλ. τρέμω), *tre-s- (βλ. τρέω). Πβ. καὶ ἀτραπός (ὁμ. ἀτραπός), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἀτραπός, «μονοπάτιον» (ὁ ἰδὲ).

τράπηξ (ἐν ἀττ. ἐπιγρ. τράφηξ· αἰολ. τρόπηξ, τρόφηξ Ἡσύχ.) -ηκος, ὁ *ὁ πάσσαλος, ἡ δοκός, σάνις, πλευρὰ τοῦ πλοίου* : ἴσως συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανδ.-ισλ. þref (παρὰ τῷ þref, þrefi) οὐδ.=ἀνυψωμένον βάθρον ρ. *trep- παρὰ τῇ συχνοτέρᾳ ρ. *treb- ἐν τοῖς : λατ. traba θηλ.=δοκός, ἀγγλοσαξ. þorp, νεογερμ. Dorf=χωρίον, λιθ. trobà=οἰκία κ.τ.λ. (βλ. τέραμνον).

τρασιᾶ, ἡ *πλέγμα ἐκ καλάμων, ἐφ' οὗ ἐξήραινον τὰ σῦκα*, βλ. ταρσός.

τραυλός *δ,τι καὶ νῦν, ὁ τραυλός, τραυλίζων*, τραυλίζω *δ,τι καὶ νῦν, τραυλίζω, εἶμαι τραυλός, προφέρω γράμμα τι μὴ εὐκρινῶς*, τραυλισμός, ὁ *τὸ τραυλίζειν* : ἀβεβ. ἐτυμολ. (ἴσως ἐκ τινος *τρα[σ]ός=ἀρχ. ἰνδ. τῖρᾱḥ=ἀπληστός, ἀκόρεστος, ἀπειξηραμμένος, καιόμενος ὑπὸ δίψης, γοτθ. þrágsus=ξηρὸς [βλ. τέρσσομαι] κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ θραυλός *θραυστός, εὐθραυστος*, βλ. θραύω).

τραῦμα, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, τραῦμα, πληγὴ*, τραυματίας, -ου, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, τραυματίας*, τραυματίζω *πληγώνω, τραυματίζω*, βλ. τιτρώσσω.

τραφερὸς *καλῶς τεθραμμένος, «καλοθρεμμένος», παχύς*, βλ. τρέφω.

τράφηξ, τρόφηξ (καὶ τρόπηξ), βλ. τρέπτει.

τράχηλος (μεθομ., ἰων., ἀττ.), ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ τράχηλος, αὐχὴν μετὰ τοῦ λαιμοῦ, λαιμός, «σβέρκος» κεφαλῇ*, τραχηλίζω *λαμβάνω τινὰ ἐκ τοῦ τραχήλου* : ἴσως συγγ. τῷ τροχός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ τροχός ἐμάξης, ἡ «ρόδα»*, βλ. τρέχω (πβ. ὡς παράλληλα παραδείγματα : λατ. collus καὶ collum=λαιμός, τράχηλος, νεογερμ. Hals=λαιμός, τράχηλος, κυρ. ὁ στρέφων).

τράχυς (ἰων. τρηχύς), -εία, -ὺ *δ,τι καὶ νῦν, τραχύς, σκληρός, ἀνώμαλος, ἀγrios* (ἀρχικῶς ἐχρησιμοποιοῖτο μᾶλλον ἐπὶ πεπτηγυίας καὶ στερεᾶς ὅλης σχηματιζομένης ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ἀκαθαρσιῶν, πβ. τάραχη *τάραξις*,

ἀταρχον *ἀχείμαστον* Ἡσύχ.) : συγγ. τῷ θράσσω *ταράσσω, συγγέω* (δὲ ἰδέ, ἐνθα πλείονα). Πβ. θραύττα.

τρεῖς, λεσβ. τρής, γοτθ. *treēs* οἱ, αἱ *δ,τι καὶ νῦν, τρεῖς* : ἐκ τοῦ ΙΕ *trej-es = ἀρχ. ἰνδ. tríyah, ἀρμ. *erek*, τοχ. *A tre*, χεττ. *tri*, ἀλβ. *trë*, λατ. *trës*, ἀρχ. ἰρλ. *tri*, *tri*, γοτθ. *þreis (αἰτ. þrins), ἀρχ. γερμ. *dri*, νεογερμ. *drei*, λιθ. *trīs*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *tręj*· *tręs*, τὰ=λατ. *tria*, γοτθ. *þrins*, πβ. ἀρχ. ἰνδ., βεδ. *tri*, ἀλβ. *tri* θηλ., λατ. *tri-gintā* (=τριάκοντα), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *tri*, λιθ. *trýlika*=δέκα τρία· γεν. *triōn*=λατ. *trium*· τοπ. *trioi* (τριοῖσι Ἰηπεῶν, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ λύκοισι κ.τ.λ.) : ἀρχ. ἰνδ. τοπ. *tri-sū*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. τοπ. *tre-chs*· αἰτ. *trēs* (γοτθ. *treus* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ τριῶν κ.τ.λ.)=ἀρχ. ἰνδ. *trīn*, ἀρμ. *eris*, ὁμβρ. *trif*, γοτθ. *þrins*· ΙΕ *trins· ἐν συνθέσει *tri- ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *tri-pád-*, λατ. *tri-pēs*, ἑλλ. *τρί-πους*, -ποδος, ὁ, ἡ, -ποιν, τό, ἀγγλοσαξ. *þri-fēte*, λιθ. *tri-kojis*=ὁ ἔχων τρεῖς πόδας, ἀρμ. *ero-am*=ὁ ἡλικίας τριῶν ἐτῶν, gall *tri-garapus*=ὁ ἔχων τρεῖς γεράνους, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *tre-sabz*=ἡ τρίαῖνα· *trīs* *δ,τι καὶ νῦν, τρίς, τρεῖς φο-ράς*=ἀρχ. ἰνδ. *trīh*, λατ. *ter* (τεττ. παρὰ Πλαύτω ἐκ τοῦ *ters, *tris), ἀρχ. ἰρλ. *fo-thri*, πβ. ἀρχ. σκανδ.-ιολ. *þrienar*, ἀρχ. γερμ. *drītor*=τρίς· τρισσός, νεοακτ. *τριττός* *τριπλοῦς* (**trīx-jos* : *trēxa* *εἰς τρία μέρη*), ἰων. *τριζός* *τριπλοῦς* (**τριχθ-jos* : *τριχθά*)· τρίτος, λεσβ. *τέρτος* *δ,τι καὶ νῦν, τρίτος, τρίτος εἰς τὴν σειράν* : ἀβεστ. *θritya-* (ἀρχ. ἰνδ. *trītyah*), λατ. *tertius* (**triti-us*), κυμβρ. *tyridd*, γοτθ. *þridja*, ἀρχ. γερμ. *drītto*, πβ. λιθ. *trēdīas*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *trjetij* (πβ. ἐπίσης *τρίτο-πάτωρ*, -ορος, ὁ *πατὴρ ἐν τῷ τρίτῳ βαθμῷ, πρόπαππος*, ὁμ. *τρίτο-γενής*, *Τρίτο-γένεια*, ἡ *δν. τῆς Ἀθηνᾶς*, κατὰ μετρ. ἔκτασιν ὁ ὁμ. κ.τ.λ. *τρίτατος* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ τέτατος κ.τ.λ.)· ὁμ., ἀττ., λεσβ. *τρισκαίδεκα* *δέκα τρία*, μετ' αἰτ. *τρίς* ἢ *τρίς* (τύπος χρησιμοποιοῦμενος πρὸ συμφώνου)· *τριάκοντα*, ἰων. *τρήκοντα* *«τριάκοντα, τριάκοντα»* (τὸ *α* μάλλον κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ : *τετρώ-κοντα*, *πεντή-κοντα*· ἀντιθέτως ἐν τῇ μίτν. ποιήσει *τριάκοντα* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *τεσσαράκοντα*· περὶ τοῦ -κοντα βλ. *δέκα*, *εἰκοσι*· *τριάκοντα*, ἰων. *τρηκόντα*, δωρ. *τριάκοντα*· *τριάκοντα* (ἀντὶ **τρι-κόντα* ἢ **τριά* κατὰ). Πβ. θρέναξ, *τριάξω*, *τρίαινα*, *τριετής*, *τρίορχος*, *τριοτής*.

τρέμω (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *δ,τι καὶ νῦν, τρέμω, σείομαι, φοβοῦμαι*, *τρόμος*, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, τρόμος, «τρομάρα»*, *τρομέω* *τρέμω, τρομάζω*, *τρομερός* *ὁ τρέμων, περίφοβος, τρομερός, φοβερός*, *ἀτρέμας*, *ἀτρέμα* ἐπίρ. *ἄνευ τρόμου, ἀσαλεύτως, ἡσύχως, ἡρέμως*, *ἀτρεμής* *ὁ μὴ τρέμων, ἀφοβος, ἀκίνητος, ἥρεμος*, μετ' ἀναδιπλ. *τετρεμαίνω* *τρέμω*, *τέτρομος*, ὁ *ὁ τρόμος* : =λατ. *trepid*=τρέμω· πβ. τοχ. *A trēm*=τρέμειν, *B tremem*=ὁ τρόμος, ἀλβ., τοσκ. *tremp*, γκεγκ. *tremp*=τρομάζω, παλ. σαξ. *thrimman*=πηδᾶν, σκιρτᾶν, λιθ. *trímā*, *trímāti*=ἐνεκα ψύχους τρέμειν, *trēmīti*, *trēmīti*=ἀνατρέπειν, φυγαδεύειν, ἐξορίζειν. Αἱ ρ. **tre-m-*, **tre-p-* (βλ. *τραπέω*) καὶ **tre-s-* (βλ. *τρέω*) εἶναι διάφοροι ἐπεκτετ. τύποι τῆς ρ. **ter*=ἀσπαίρειν, σφαδάζειν (πβ. ἀρχ. ἰνδ. *taṛalāh*=τρέμων, σπασμῶδης)· κατὰ συμφωνίαν τοῦ **tre-m-* καὶ **tre-s-* οἱ τύποι : γοτθ. *þramstai*=ἀκρίς, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *tręs*, *tręsti*=σελεῖν, διασελεῖν, τινάσσειν.

τρέπω, δωρ., ἰων. *τράπω*· ὁδρ. β' *ἐτραπον*, καθ. *ἐτράπην*, πρκ. *τέτροφα*,

παθ. **τέτραμμαι** *δ,τι καὶ νῦν, **τρέπω**, **στρέφω***, **τροπή**, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, **τραπή**, **μετατροπή**, **μεταστροφή***, **τρόπος**, ὁ ***τροπή**, **στροφή**, **τρόπος**, **τρόπος** ζωῆς, **ἔξις**, **ἔθιμον**, **χαρακτήρ**· ἐν τῇ μουσικῇ, **ἁρμονία**, τὸ ποῖον τοῦ ἤχου· ἐν τῇ ρητορικῇ, **τρόπος** τοῦ λέγειν ἢ γράφειν, **ὕφος**, **σχῆμα λόγου***, **τρόπος**, -ιος καὶ -εως ἢ -ιδος, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, ἢ **τρόπος** πλοίου, «**καρίνα**» (κυρ. ἢ **τρέπουσα**, **στρέφουσα**)*, **τροπός**, ὁ, **τροπαιτῆρ**, -ῆρος, ὁ *ὁ συνεστραμμένος **δερμάτινος ἱμάς**, δι' οὗ αἱ κῶπαι προσεδένοντο εἰς τὸν σκαλόν*, **τρωπῶν** *τρέπω, μετατρέπω, μεταβάλλω· μέσ. **τρέπομαι**, **μεταστρέφομαι**, **γυρίζω***, **εὐτρόπελος** *εὐστροφος, εὐκίνητος (κυρ. ὁ εὐκόλως **τρεπόμενος**)· συγγ. τοῖς : ἀρχ. **ινδ. tṛapaś** = ἐντρέπεται, εὐρίσκεται ἐν ἀμνηχανίᾳ (κυρ. ἀποστρέφει ἑαυτὸν πρὸ τῆς αἰδοῦς), **tṛapā** = ἐντροπή, αἰδώς, **χett. trep-** = ἐργάζεσθαι, **λατ. trepit** = vertit (=στρέφει)· ρ. ***trep-** = τρέπειν, **στρέφειν**. **Πβ. τρέπαλις**.

τρέφω, **δωρ. τράφω**, μέλλ. **θρέψω**, **ἀόρ. θῆρεψα**, **πρκ. τέτροφα**, **παθ. ἀόρ. ἐτρέφην** *κάνω τι νά ἐπῆξῃ, καθιστῶ τι στερεὸν (πβ. ὅμ. **τρέφεισθαι**, **πρκ. τετροφέναι** *συμπήγνυσθαι, συμπυκνωθῆναι, «ἐπῆζειν», στερεὸν εἶναι*)· **παρέχω τροφήν**, **τρέφω** (κυρ. καθιστῶ τι παχύ)· **ἀνατρέφω**, **ἐκταί-δεύω**· **περιποιῶμαι***, **τροφός** *ὁ τρέφων, **ἀνατρέφων***, **τροφός**, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, ἢ **τροφός**, «**παραμάννα**, **βυζάστρα**» (ἡ αὐτοτέλεια τοῦ ὁποίου ὀφείλεται εἰς τὸ **κουροτρόφος** *ὁ τρέφων [ἀνατρέφων] υἱός*)· **ρόδ. τροφῶ** = ὦσα. (κατὰ τὸ **λεχῶ**), **τροφή**, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, **τροφή***, **τροφεύς**, -έως, ὁ *ὁ τρέφων, **ἀνατρέφων**, **θετὸς πατήρ***, **θρέπτρα** καὶ **θρεπτήρια**, τὰ *ἢ διὰ τὴν (ἀνα)τροφὴν ἀμοιβή (ἀνταπόδοσις)*, **διο-τροφής**, -έως *ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς (ἀνα)τετραμμένος*, **τροφαλῖς**, -ίδος, ἢ *χλωρός (νωπός) τυρός, πηκτὸν γάλα· ρ. ***dhrebbh-** = «ἐπῆζειν», βλ. **θρόμβος** (μετὰ **κλειόνων**).

τρέχω, **δωρ. τράχω**, μέλλ. **ἀπο-θρέξομαι**, **δωρ. θραξίται** (***Ἡσύχ.**), **θρέξω** (**Λυκόφρ.**), **ἀόρ. ποιητ. θῆρεξα** *δ,τι καὶ νῦν, **τρέχω**, **κινεῖμαι ταχέως***, **τροχός**, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, **τροχὸς ἀμάξης**, «**ρόδα**»*, **τρόχος**, ὁ *τὸ **τρέχειν**, «**τρέξιμον**», ὁ **δρόμος***, **τρόχις**, ὁ *ὁ τρέχων, **δρομεύς**, **ἀγγελιαφόρος***, **τροχαστήρ**, -ῆρος, ὁ *ὁ τρέχων· **στρογγύλη προεξοχή** (**ἔκφυσις**, **ἀπόφυσις**) **κατὰ τὸ ἰσχίον***, **τροχάζω** *τρέχω ταχέως· συγγ. τοῖς : ἀρχ. **ἱρλ. droch** = **τροχὸς** (**πρωτοκελτ. *drogon**), ἀρμ. **dragn**, γέν. **dragan** = **τροχὸς κεραμέως** (***dhrōgh-** ἢ ***dhrōgh-**)· ρ. ***dhregh-** = **τρέχειν**· πβ. τὰς παραλλαγὰς ὡς πρὸς τὸν ἀρχικὸν φθόγγον ***tṛāgh-**, ***tṛegh-** = **ἔλκειν**, **τρέχειν**, ἐν τοῖς : **λατ. trahō** = **ἔλκω**, **gall. ver-trague** = **ταχύς κυνηγετικὸς κόων κ.τ.λ.** **βλ. καὶ τρέχης**.

τρέω, ἐπικ. **ἀόρ. τρέσσαι** *τρέμω, **τρομάζω**, **πιτοῦμαι**, **τρέπομαι** εἰς **φυγὴν**, **φοβοῦμαι** **τινα**, **ἀποφεύγω** **τινὰ** ἐκ φόβου*, **ἔταρσεν** ***ἐφόβησεν***· **Ἡσύχ.**, **ἀ-τρεστός** ***ἀτρόμητος**, **ἀφοβός*** : **ΠΕ** ***tresd** = ἀρχ. **ινδ. trāṣati** = **τρέμει**, **λιθ. trāiti** = **κατέχεσθαι** ὑπὸ ὀργασμοῦ (ἐπὶ σκύλας)· πβ. ἀρχ. **ινδ. trastāh** = **τρέμων** (: **ἀ-τρεστός**), **ἀβεστ. tṛasaiti** = **φοβεῖται** (***tṛe-[s]kō** = **λιθ. trīṣā** = **τρέμω**), **λατ. terreo** (***terreō**) = **φοβίζω**, **τρομάζω** **τινὰ**, **terror** ἀρσ. = **τρόμος**, **φόβος**, **μυν. ἱρλ. tarrach** = **δειλὸς** (***tṛe-āko-**), **ἀγγλοσαξ. frēas** = **κροσσός**, **θύσανος**· ρ. ***(e)re-s** = **τρέμειν**, **ἐπικτετ. τύπος** **παρὰ τῷ** ***tṛe-m-** (**βλ. τρέμω**) καὶ ***tṛe-p-** (**βλ. τραπέω**)· πβ. ***tṛemas-** (γοτθ. **framstei**, ἀρχ. **ἑοκλ. ολαβ. tress**) ἐν **λ. τρέμω**. **Πβ. τρήρων**.

τρήμα, τὸ ὀπή, ἀνοιγμα, τρύπημα, βλ. τείρω.

τρήρων, -ωνος, ὁ, ἡ *δειλός, περιδεής, περίτρομος, φυγός· τρήρων, ἡ *ἡ περιστερὰ, πβ. τρηρὸν *...δειλὸν· Ἡσυχ.: ἐκ τοῦ *τρασ-ρων (*τρασ-ρος), ΙΕ *tra-to- τῆς αὐτῆς β. ὡς ἐν τοῖς: ἀβεστ. terešaii, μιν. ἱρλ. tartash (βλ. τρέω). — Τὸ ἰων. τρηρός, δωρ. τρερός *ταχύς, ἐλαφρός, εὐκίνητος· (Ἡσυχ.) ἀνήκει εἰς τὸ ὀτραλέος *ἐλαφρός, γοργός, ταχύς (βλ. στρένω).

τρητός *ὁ διάτρητος, ἔχων ὀπήν, βλ. τείρω.

τριάζω (καὶ τριάσσω, -άττω παρὰ Γραμμ.) *νικῶ (κυρ. παλαιῶν καταβάλ-
λω τινὰ τρίς)*, τριακτῆρ, -ῆρας, ὁ *νικητής, τριαγμός, ὁ *νίκη, ἀ-τρία-
κτος *ἀήτητος*: συγγ. τῷ τρίς *ὅ,τι καὶ νῦν, τρίς, τρεῖς φορές (ὡς καὶ
ἐκ τοῦ τριάζω *τριπλασιάζω, πολλαπλασιάζω ἐπὶ τρία*), βλ. τρεῖς.

τρίαινα, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ τρίαινα, τὸ ἔβλημα τοῦ Ποσειδῶνος· δόρυ ἔχον
τρεῖς αἰχμές, ἀλιευτικὸν «καμάκι» ἔχον τρεῖς ὀδόντας, τριαινώ *κινῶ
(σεῖω) διὰ τῆς τριάνης, ἀνατρέπω, ἀναποδογυρίζω*: ἐκ τοῦ *τριανα, τρι-
(βλ. τρεῖς)· τὸ τέρμα τῆς λέξεως ἀσαφές.

τριάδας, ἐπικ., ἰων. τριακάς, -άδος, ἡ *ὁ ἀριθμὸς τριάκοντα· ἡ τριακοστὴ
ἡμέρα τοῦ μηνός, τριάκοντα, ἐπικ., ἰων. τρηκοντα *ατρίαντα, τριάκον-
τα, βλ. τρεῖς.

τρίβω, μέλλ. τρέψω, καθ. δόρ. ἐτρέβην *ὅ,τι καὶ νῦν, τρίβω, ἀλωνίζω σῖ-
τον, κοπανίζω, φθείρω, καταστρέφω, παραλύω· ἐπὶ χρόνου, διάγω, «περνῶ»
τὸν καιρὸν μου· ἀμτβ. βραδύνω, ἀναβάλλω, τρέβῃ. ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, τριβή,
φθορά· ἀνασχόλησις, ἀσκήσις, σπατάλη χρόνου, βραδύτης, ἀναβολή, τρέ-
βος, ἡ (ὁ) *τετριμμένη ἢ πεπατημένη ὁδὸς ἢ ἀτραπός, τρίβος, «μονοπάτι»,
δημοσία ἢ μεγάλη ὁδός· τριβή, προστριβή, διαμονή, ἀναβολή, διατριβή,
συναναστροφή, ὡς β' συνθετ. -τρέβης, ὁ (π.χ. παιδο-τρέβης, ὁ *ὁ διδάσκων
τοὺς παῖδας τὴν πόλιν καὶ ἄλλας γυμναστικὰς ἀσκήσεις, διδάσκαλος τῆς
γυμναστικῆς*)· λατ. -triba ἀρσ., π.χ. ulmi-triba λ. καμ. [Πλάυτος]=ὁ τὴν
πτελέαν τρίβων, εἰς τὴν πλάτην τοῦ ὁποῦ συντρίβει («σπάζει») τις πτε-
λέας· ὁ μαστιγούμενος μὲ ράβδους ἐκ πτελέας, τρίμμα, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν,
τὸ τρίμμα· πεπειραμένος, πανούργος· εἶδος ζωμοῦ, ἀρωματικόν τι πόμα·
βάσις μετὰ τοῦ i *teř-, *terei- ἐν τοῖς: λατ. trī-nī, trī-tus (τοῦ terō=τρί-
βω), dē-trī-menium οὐδ.=ἀποτριβή, βλάβη (κ.τ.λ., βλ. τείρω), τοχ. B te-
trivnu=κατασυντετριμμένος, μιν. ἱρλ. tēth=dύνατος· ἐπίσης ἐν τῷ ἀρχ.
ἰνδ. tartarīti (ἐπιτατ.), trī-ya=ὁ εὐκόλως διαπερῶν (εἰσδύων) κ.τ.λ· τὸ
ἑλλ. -β- δυνατόν νά ἀνάγεται εἰς τὸ ΙΕ *g^h-, *g^h- ἢ -b- ἂν ἀναχθῇ εἰς
τὸ -b-, τότε ἴσως εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. trēhiti=καθαρίζειν,
μικρορρωσ. terebyti=ἀφαιρεῖν τὸν φλοιόν, ἀπολεπίζειν (πρωτοσλαβ. *terb-).

τρέγλη, δωρ. τρέγλα, ἑλληνιστ. τρέγλα, ἡ *εἶδος ἰχθύος, τὸ «τριγλί, μπαρ-
μπούνι»: συγγ. τῷ τρεγνόλης, δωρ. -ας, ὁ *εἶδος ἰχθύος, περαιτέρω συγγ.
τῷ τρίζω *ὅ,τι καὶ νῦν, τρίζω, ἐκπέμπω τριγμόν, «τσυρίζω» (ἐκ τοῦ
ἡχου, τὸν ὁποῖον ἐκπέμπουν οἱ ἰχθύες, ὅταν οὗτοι ἐξέχωνται ἐκ τοῦ ὕ-
δατος).

τρίζω, πρκ. τέτριγα *ὅ,τι καὶ νῦν, τρίζω, ἐκπέμπω τριγμόν, «τσυρίζω»,
τριγμός (Ἀριστ.), τρισμός (Θεόφρ.), ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, τριγμός, «τρίζιμο,
τούρισμα», ὀξεῖα κραυγὴ (ἐπὶ πέρδικας): ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. τρέγλη

(ὁ ἰδέ), συγγ. τῷ στρέγξ, -γγός, ἡ *νωκτερινόν τι πτηνόν* (βλ. 1 στρέγξ)· ἡχομμ. ρ. *(s)trīg-, παρὰ τῇ *strid(h)-, ἐν τῷ λατ. strideo, -ēre=παράγω δέξιν ἤχον, ἐκπέμπω συριγμόν, συρίζω, τρίζω.

τριπτός (παρὰ Σώφρ.), ἀττ. **τριττός**, -τός, ἡ (ἐν ἀττ. ἐπιγρ. **τριττο(ι)α** ἐκ τοῦ *τρεττοfja) *ὁ ἀριθμὸς τρία, τριάς* θυσία ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν ζώων (κάπρου, τράγου καὶ κριοῦ)· ἐν Ἀθήναις, τὸ τρίτον τῆς φυλῆς· ἐκ τοῦ τρίχα ἐπίρ. *εἰς τρία μέρη* ἢ ἐκ τοῦ *τρι-κο κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἀφηρημένα οὐσ., οἷον τὸ ἀρετός, ἀρπακτός (ἀνάλογον τὸ τετρακτός, βλ. τέσσαρες· ἀττ. τριττός κατὰ τὸ τριτός).

τρίμμα, τὸ *ὅ,τι ἔχει τριβή, τὸ τετριμμένον, τρίμμα· πεπειραμένος, πανοῦργος, πόμα ἀρωματικόν*, **τριμμός**, ὁ *τετριμμένη (πεπατημένη) ὁδός, πολυσύχναστος δρόμος*, βλ. τρίζω.

τρίορχος, ὁ, **τρίορχης**, -ου, ὁ *εἶδος ἱέρακος· ἴσως κατὰ παρετυμολ. ἀναγόμενον εἰς τὸ τρι-+ορχις, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ορχις*, πβ. **τρίορχης**, ὁ *ὁ ἔχων τρεῖς ορχεῖς· λίαν ἀσελγής, λάγνος*.

τριοττίς, -ίδος, ἡ (ἐπίσης **τριοττής**, ὁ, **τριοπίς**, ἡ) *κόσμημά τι ἔχον τρία προσαρτήματα, κυρ. ἔχον τρεῖς ὀφθαλμούς· βλ. ὄσσε.

τρίς, **τρισός**, **τρίτος**, **τριττός**, **τριττός**, βλ. τρεῖς.

Τρίτων, -ωνος, ὁ *θαλάσσιος θεός, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἢ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης*, Ἀμφι-τρίτη, ἡ *θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ σύζυγος τοῦ Ποσειδῶνος*, **Τρῖτωνίς**, ἡ *λίμνη ἐν Λιβύῃ ἐπὶ θ. τῆς Ἀθηνᾶς* (πβ. **τριτῶ** *ῥέυμα* Ἡσυχ.)· συγγ. τῷ ἀρχ. ἱρλ. triath, γεν. triethan=θάλασσα (πρωτοκελτ. *triaton-). — Ἡ λ. **Τρίτογένεια** ἐπὶ θ. τῆς Ἀθηνᾶς· μᾶλλον εἰναι προτιμότερον νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὸ τρίτος (βλ. τρεῖς).

τριχᾶϊκες, οἱ *οἱ εἰς τρεῖς φυλάς διηρημένοι* (ἐπὶ θ. τῶν Δωριέων, πβ. Ὀδ. τ 177, Ἡσιόδ. ἀποσπ. 191[8]): **τριχᾶϊκες** μᾶλλον διὰ μετρ. λόγους ἐκ τοῦ *τρι-χᾶϊκες, ὅπερ ἐκ τοῦ *τριχᾶfεικες (τρίχα *εἰς τρία μέρη, κατὰ τρεῖς τρόπους*+*Fεικ-, ἸΕ *weik=κορμός, φυλή· βλ. οἶκος).

τρομερός *ὁ τρέμων, περίφοβος, τρομερός, φοβερός*, **τρομέω** *τρέμω, τρομάζω*, **τρόμος**, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, τρόμος, «τρομάρα»*, βλ. τρέμω.

τρόπαλις, -ιδος (δωρ.), ἡ *δέσμη, «δεμάτι»* (Ἀριστοφ. Ἀχ. 818)· συγγ. τῷ **τρέπω**· πβ. **τροπαλίζει** *στρέφει*, **τροπαλισμός** *μεταβολή* Ἡσυχ.

τροπή, **τρόπις**, **τροπός**, **τρόπος**, **τροπωτήρ**, βλ. **τρέπω**.

τροφαλῖς, -ίδος, ἡ *χλωρὸς (νωπὸς) τυρὸς, πηκτὸν γάλα*, βλ. **τρέφω** **τρέφω** **τρέφω**, ὁ, ἡ, **τρέφω**, τὸ *ὁ καλῶς τεθραμμένος, εὐτραφής, παχύς, μέγας, πελώριος*, βλ. **θρόμβος**.

τροφεύς, **τροφή**, **τρόφισ**, **τροφός**, βλ. **τρέφω**, **τροφαλῖς**.

τροχαῖζω *τρέχω ταχέως*, **τροχαῖος** *ὁ τρέχων, ταχύς*, ὡς οὐσ. **τροχαῖος**, ὁ *μετρικὸς ποὺς συγκείμενος ἐκ μακροῦ καὶ βραχεῖας συλλαβῆς*, **τρόχις**, ὁ *ὁ τρέχων, ἀγγελιαφόρος*, **τροχός**, ὁ *πάν τὸ τρέχον κυκλικῶς, ὁ τροχὸς ἀμάξης*, **τρέχος**, ὁ *ὁ «τρέξιμο», ὁ δρόμος*, βλ. **τρέχω**.

τρύβλιον, τὸ *πινάκιον, κοκούπα, ποτήριον, φιάλη*· ἀβεβ. ἐτυμολ.

τρυγή, ἡ *συγκομιδὴ, ἐσοδεία γεννημάτων (σιτηρῶν), θερисμός, τρυγητός· ξηρασία*, **τρυγᾶω** *ὅ,τι καὶ νῦν, τρυγῶ, συγκομίζω τὴν ἐσοδεῖαν ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ δένδρου*, **τρυγητός** (καὶ **τρυγητός**), ὁ *ἡ συγκομιδὴ καρπῶν

(κυρ. σταφυλῶν), ἐποχὴ τοῦ τρυγητοῦ (τῆς συγκομιδῆς)*, *τρυγητῆρ*, -ῆρος, ὁ ἢ τρυγῶν, συγκομιζὼν ὠρίμους καρπούς (κυρ. σταφυλᾶς), *τρυγητῆς** (τὸ -ῆ- κατὰ μετρ. ἔκτασιν), *τρυγεῖ* *ξηραίνει*, *τρώσκει* *...ξηραίνει* Ἡσύχ., *διατρυγιός* (*Οδ. ω 342) *ὁ διαδοχικῶς ὠριμάζων*: ἀβεβ. ἔτυμολ.

τρύγοιπος, ὁ *ὄφασμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐστράγγιζον τὸν οἶνον, «στραγγιστήριον»: ἐκ τοῦ τρώξ, γεν. *τρυγός*, ἡ *ὁ νέος οἶνος μὴ ὑποστάς εἰσέτι τὴν ζύμωσιν καὶ μὴ στραγγισθεὶς, «μοῦστος» *+ οὐτο-, μετὰ ψιλώσεως (αἰολ. ἢ ἰων.), *ΙΕ* *soiro-, συγγ. τῇ ρ. *seir- = διυλίζειν, στραγγίζειν, ρέειν, ἐν τοῖς: ἀρχ. γερμ. *sib*, νεογερμ. *Sieb* = κόσκινον, ἀρχ. γερμ. *seina* = φλέγμα, βλάννα, σιαλός, ἀφρός, σερβοκροατ. *sipiti* = ρέειν ἡρέμα, βρέχειν κατὰ ψεκάδας, «ψιλοβρέχειν»· πβ. *seib- ἐν τῷ ἀγγλοσαξ. *sirpan* = κατὰ σταγόνας πίπτειν, ρέειν ἡρέμα (βλ. καὶ λατ. *sarbo* = σάπων). *Πβ.* *sei-q- (βλ. *λεμάς*), *seign- (βλ. *εἶβω*).

τρυγόνιον, τὸ *μικρὰ τρυγών*, *τρυγών*, -όνος, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, τρυγών, «τρυγόνιον», βλ. *τρώζω*.

τρώζω (καὶ *στρώζω*), ἀόρ. *ἔτρουξα* *ἐκπέμπω ψιθυριστὸν ἤχον, ψιθυρίζω, γογγύζω, τερετιζῶ· πολυλογῶ*, *τρυγών*, -όνος, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, τρυγών, «τρυγόνιον»: ἤχοιμμ. λ., ὡς τὸ πολλῶν. *trukea* = τρυγών, μον. βρετ. *troue* = θόρυβος· πβ. παράλληλον ρ. *(s)triġ- (βλ. *τρίζω*) καὶ βλ. *στρουθός*, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, στρουθός, «σπουργιτήρ».

τρυήλη, ἡ, ἡ *τρυήλης*, ὁ *ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνακατώνουν τι, ἡ κοκιντάλα*, πβ. *τρυηλὶς* *ζωμήρησις* Ἡσύχ.: δάνειον ἐκ τοῦ λατ. *truelle* θηλ. = ὦσ., μετ' ἐπιδράσεως τοῦ τρεῦς *κατατρίβω, φθείρω, καταστρέφω* καὶ τῆς συνήθους εἰς ὀνόματα ἐργαλείων καταλήξεως -ήλη, πβ. *ξυήλη*, ἡ *ἐργαλεῖον κατάλληλον πρὸς ξέσιν ἢ πρὸς ρίνισμα ξύλου, «ροκάνη, πλάνη»*, *τρῦμα*, τό, *τρῦμη*, ἡ, *τρῦμαλιᾶ*, ἡ *ὁπή, τρῦπα· πανοῦργος*: συγγ. τῷ λιθ. *trupiā*, -ῆτι = σήπεσθαι, σαπίζειν (κυρ. τρίζεσθαι) κ.τ.λ.· ρ. *tereu-, βλ. *τέρες*, πβ. *εἰτέδνη*.

τρώξ, γεν. *τρυγός*, ἡ *νέος οἶνος μὴ ὑποστάς εἰσέτι τὴν ζύμωσιν καὶ μὴ στραγγισθεὶς, ὁ «μοῦστος», ἡ ὑποστάθμη (κλάσπη) τοῦ οἶνου*, βλ. *τάρσανον*. *τρῦπᾶω* *ὁ, τι καὶ νῦν, τρυπᾶω, διατρυπᾶω, διαπερῶ*, *τρεῖπη*, ἡ, *τρεῖπημα*, τὸ *ἡ ὁπή, τὸ τρύπημα*, *τρεῖπανον*, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, τρύπανον, «τρυπάνι», ἐργαλεῖον, δι' οὗ ὁ ξυλουργὸς ἀνοίγει ὁπές*: συγγ. τοῖς: λιθ. *trupiā*, -ῆτι = θρυμματίζειν, συντρίβειν, *trupiā* = εὐθρυπτος, εὐθραυστος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *trupi* = κοῖλος, ρωσ.-ἐκκλ. σλαβ. *trupe* = κορμὸς δένδρου· ὁ νεκρός, τὸ πτώμα· ρ. *treu-p-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *(i(e)reu-, βλ. *τέρες*, *τρῦμα*, *τρεῖπ*· πβ. *treu-gh-, βλ. *τρεῖχω*.

τρῦσάνωρ, *τρῦσίβιος*, βλ. *τρεῖω*.

τρῦτάνη, ἡ *ἡ γλωττίς τοῦ ζυγοῦ (τῆς πλάστιγγος), ὁ ζυγός, ἡ «ζυγαριὰ», πλάστιγγη* (> λατ. *trutina*): ἐκ τοῦ *trū-¹, *trē*, συγγ. τοῖς: *τέρες*, *τείρω*, *τρεῖμα*, *τρεῖω* (ἀρχικῶς ἐσθήμεινεν *ἡ κοιλότης, ἐντὸς τῆς ὁποίας κινεῖται ἡ γλῶσσα*).

τρυφάλεια (ἐνν. κόρυς), ἡ *ἡ περικεφαλαία*: ἐκ τοῦ *trēu-, *ΙΕ* *q¹tru- (βλ. *τέσσαρες*) + *φάλος*, ὁ *μεταλλίνη προεξοχή τῆς περικεφαλαίας* (ὁ *βέ*), κυρ. σημαίνει *ἡ ἔχουσα τέσσαρας φάλους, ἔτσι τέσσαρας μεταλλινὰς προεξο-

χός*, πβ. ὁμ. τετρά-φαλος, τετρα-φάληρος=ὥσ. συγγ. τῷ IE *q*(e)tru= τέσσαρα, πβ. ἄβεστ. ἐσθτυ- (π.χ. ἐσθτυ-γαοθα-), λατ. quadru- (π.χ. quadru-pēs=τετράπους), gall. petru- (π.χ. Petru-corius).

τρυφάω *ζῶ πολυτελῶς (τρυφηλῶς), εἶμαι ἀκόλαστος· ὑπερηφανεύομαι*, τρυφεραίνομαι *γίνομαι τρυφερός, κάμνω ἰδιοτροπίας, ἀκάνω νάζια*, τρυφερός *μαλακός, ἀπαλός, τρυφερός, ἀβροβίαιτος*, τρυφή, ἡ *ἀβρότης, λεπτότης, ἀπαλότης· ἀσέλγεια, φιληθονία, ἀλαζονεία, ὑπερηφάνεια*, τρύφος, τὸ *θρύμμα, τεμάχιον*, βλ. θρόπτω.

τρύχω, μέλλ. τρύξω *κατατρίβω, φθείρω, καταστρέφω, καταναλίσκω, κατατρύχω, βιάπτω, ἐπιβαρύνω, ἐνοχλῶ*, τρύχος, -ους, τὸ *τὸ κατεσχιμμένον, ρήγμα, ἱμάτιον τετριμμένον καὶ ρακῶδες, ράκος, ἀκουρέλιω*, τρύχηρός *κατεσχιμμένος, ρακώδης, ἀκουρελιασμένος*: [ῥως συγγ. τῷ ἀρχ. ἱρλ. trūg, trīag=ἀλεινός, ἀθλιός, δυστυχής (ἀν ἀρχικῶς ἐσθμαίνει *κατατετριμμένος*)· ρ. *trou-gn-, πβ. *trou-q- ἐν τοῖς: λιθ. trūk-siu, trūkīti=σχίζειν, θραυεῖν, trūkis=σχισμή, ρήγμα, θραύσμα.

τρύω *κατατρίβω, φθείρω, κατατρύχω, ταλαιπωρῶ*, τρύσ-άνωρ, -ορος *ὁ κατατρύχων (καταπονών, βασανίζων) ἄνδρα* (Σοφ.), τρύσι-βιος *ὁ κατατρύχων (καταπονών) τὸν βίον* ('Αριστοφ.): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. tryjo, tryti=τρίβειν, μεταπτ. β. trono, truti=ἐξασθενίζειν, θραυανῶν, καταναλίσκειν· ρ. *trou-, βλ. τέρω· πβ. τρέχω.

τρώγω, μέλλ. τρώξομαι, ἄρ. β' ἐτρωγον (σπανίως α' ἐτρωξα) *κροκανίζω*, μασῶ, τρώγω τι ὡμὸν (δοκρία, καρπούς κ.τ.λ.),*, τρωγάδια, τὰ *καρποὶ τρωγόμενοι κατὰ τὸ τέλος τοῦ δεῖπνου, οἷον σῦκα, καρύδια, ἀμύγδαλα κ.τ.τ. ὡς ἐπιδόρπια*, τρωκτὸς *ἀδωδαιμος. ὁ τρωγόμενος ὡμός* (τρωκτὰ, τὰ *ξηροὶ καρποὶ τρωγόμενοι ὡς ἐπιδόρπιον*), τρώκτης, -ου, ὁ *ὁ τρώγων, κροκανίζων*, λαίμαργος, ἀπληστος· θαλάσσιος ἰχθύς ἔχων ὀξεῖς ὀδόντας* (> λατ. trūcta), τρώγλη, ἡ *διαβεβρωμένον (τετρυπημένον) μέρος, ὁπή, κοιλότης, τρώγλη, σπήλαιον*, τρωγλο-θύτης, -ου, ὁ *ὁ εἰσδύων εἰς τρώγλας (ὀπὰς)· εἶδος πτηνοῦ*, τρωγλίτης, -ου, ὁ *εἶδος χελιδόνος κατοικοῦσης ἐν ὀπαῖς γῆς, τὸ ἀπετροχελιδόνα*, τρώξ, γεν. τρωγός, ὁ *ὁ τῶν ὀσπρίων σωλήξ*, τρώξασον, τὸ *ἀπότριμμα, ἀπόξυσμα, θρύμμα, ξηρὸν ξύλον, λεπτὸν κλωνάριον* (ἐπίσης: τρουξ-, τρουσ-, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ θραύσμα, τὸ *τὸ τεμάχιον*); τρωξαλλίς, -δος, ἡ *εἶδος ἐντόμου· κατατρώγοντος τὰ λάχανα, εἶδος κάμπης ἢ ἀκρίδος*: [ῥως συγγ. τοῖς: ἀρμ. t'raw, γεν. t'roy=σκαγών (ἀν ἀρχικῶς ἐσθμαίνειν *ὁ μασῶν*, ἀντὶ *t'raw ἐκ τοῦ *trūg- κατ' ἀνωμαλίαν), атаcam=βόσκω (*trag-)· ρ. *trō-g-, *tra-g- (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *ter-, βλ. τείρω), προσέτι *ter-g- ἐν τῷ λατ. tergō, -are=ἀποτρίβω, ἀποσπογγίζω· γοτθ. þailekō=ὁπή. IIβ. τρώγος.

τρώμα, τό, τρώμα, ἡ *τραῦμα, πληγή*, βλ. τιτρώσκω.

τρωπάω *τρέπω, στρέφω, μεταβάλλω*, βλ. τρέπω.

τρώσις, -εως, ἡ *τραυματισμός, ἀπλήγωμα· βλάβη*, τρωτός *ὅν δύναται τις νὰ τραυματίσῃ, τρωτός*, βλ. τιτρώσκω.

τρωχάω *τρέχω, καλπάζω*, βλ. τρέχω.

τρώω *τραυματίζω*, βλ. τιτρώσκω.

τὸ δωρ. *σύ, σέ*, βλ. σύ.

τύβαρις, αἰτ. -ιν (δωρ.), ὁ *εἶδος ἀρτύματος (καλάταρ) ἐκ σελίνων ἐν ὄξει*: προσλλ., πρ. τοπων. Σύβαρις καὶ διὰ τὴν σημ. Σελίνους: σέλιον, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, σέλιον*.

τυγχάνω, μέλλ. τεύξομαι, ἀόρ. β' ἐτυχον, ἐπικ. α' ἐτύχησα, πρκ. τετύχησα *ἐπιτυγχάνω, εὐρίσκω, συναντῶ, εὐρίσκω κατὰ τύχην* κτυπῶ, σημαδεύω, ἐπιτυγχάνω τοῦ σκοποῦ, φθάνω εἰς τὸν σκοπόν, «βρίσκω τὸ στόχος» ἀμτβ. συμβαίνει κατὰ τύχην ἢ εὐρίσκομαι ἐν τινι τόπῳ, εὐρίσκομαι ἐν τινι τόπῳ κατὰ σύμπτωσιν* ἐπὶ γεγονότων καὶ πραγμάτων, συμβαίνω κατὰ τύχην, συμβαίνω εἰς τινα, «τυχαίνω»*, τύχη, ἡ *δ,τι συμβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον, συμβάν, συντυχία, περιστατικόν, τύχη, μοῖρα, κληρὸς*: ἐνταῦθα ἀνθρῆαι καὶ τὸ τεύχω (δ ἰδέ), συγγ. τοῖς: χεττ. tukka=συμβαίνειν εἰς τι(να), ἱρλ. dūai=προσέμων, ἀρμόζων (*dhaighio-), ἀρχ. σκανθ.-ἱσλ. ἐνεστ. ἀπρω. duga, ὀριστ. dugi=ὠφέλιμον εἶναι, ἀξίζειν, γοτθ. daug, ἀρχ. γερμ. toug=ἀξίζει, χρησιμεύει, ὠφελεῖ κ.τ.λ., λιθ. daug=πολύς ρ.*dheugh=εἶναι χρήσιμον, ἀξίζειν, ἔχειν τύχην* ἐπιτηδεύω παρασκευάζειν (πλείονα βλ. ἐν τῷ λ. τεύχω).

τυῖ *ὦδε. Κρήτες* Ἡσύχ., λεσβ. τυῖ-δε (Σαπφώ) *ἐνταῦθα, ἀέθω*: ἐσχηματίσθη κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν τοπ. *τυῖ (πρ. κρητ. δ-πυι) ἐκ τοῦ ἸΕ *q^hū=ποῦ, ὅπου (π- ἀντὶ κ- κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ παράγωγα τοῦ θ. πο-), πρ. ἀρχ. ἰνδ. kū=ποῦ; kūtra=ποῦ; εἰς (πρὸς) ποῖον μέρος; ὅση. ruḥ, ὁμβρ. ruhe=λατ. ubi (=ὅπου) κ.τ.λ.* κατὰ μετάπτ. τοῦ τι εἰς ῥ καὶ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἐπιρ. -ς προήλθον τά: πῦς (Σῶφρ.), ροδ. δ-πῦς, ἀργ. ῥς κ.τ.λ.

τύπος, ὁ *σφύρα, «σφυρί», σμίλη, ἐργαλεῖον πρὸς κατεργασίαν λίθων* πέλεκυς χρήσιμος ἐν μάχῃ, πολεμικὸς πέλεκυς*, τεκίζω *κατεργάζομαι (πελεκῶ) λίθους*, τεκάνη (καὶ τυτ- Ἡσύχ. κατ' ἀφομ.), ἡ *ἀλωιστική σανίς*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱρλ. toll=κοίλος, toll (γεν. tuill)=κοιλότης, ὀπή, ἀρχ. ἑκαλ. σλαβ. tьknati=λατ. pungere (=στίζειν, κεντεῖν), ruissare (=κρούειν, ὠύειν), ἱσως καὶ ἀρχ. γερμ. dūban=καταπιέζειν ρ. *(a)teu-q-—ὠβεῖν, κεντεῖν, κεντρίζειν.

τύλος, ὁ *σκληρὸν ἐξόγκωμα τοῦ δέρματος, «οἰδῶς», κόμβος, «εῤῥόζον» πᾶσαλος, ξύλινος ἥλος μετὰ κεφαλῆς, ἀνδρικοὺν μόριον*, τῆλη (καὶ -ῶ ἐν Ἀνθολ. Παλ.), ἡ *πᾶν ἐξόγκωμα, οἰδημα, τύλος, «οἰδῶς», σάγμα, ἐφ' οὗ οἱ ἀχθοφόροι φέρουν τὰ βάρη, προσκεφάλαιον*, τυλώω *καθίστημι τι ὅμοιον πρὸς τύλον, σκληρύνω, τραχύνω* παθ. καθίσταμαι τυλώδης, σκληρύνομαι, ἔχω τύλους*, τυλίσσω *δ,τι καὶ νῦν, τυλίσσω, «τυλίγω»*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. tūlam οὐδ.=ἡ «φούρτα», ριπίς, δεσμός, ὁ βάμβαξ, τιλλῆ, τιπ θηλ.=ἡ θρυαλλίς, τὸ «φουτίλι», ἀγγλοσαξ. þoll=ὁ σκαλμός (νεογερμ. Doll=σκαλμός), ἄνω γερμ. Dollfuss=ραϊσόπους, τυρολ. doll=χονδρός, παχὺς, λιθ. tūlas=πολύς, ἀρχ. ἑκαλ. σλαβ. tyli=αὐχὴν, τράχηλος, ἱσως καὶ λατ. tu-tulus ἱρσ.=τὸ πλέγμα τῆς κόμης, καθ' ὃ σχηματίζεται εἶδος κόμβου εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν ρ. *tū-l- (πρ. καὶ *tyel-, βλ. σάλος) *tū-m- (πρ. κερκ. tūμος, βλ. 1 τόμβος) ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. tūmatā=ὁ σφριγῶν, λυπαρός, συμπαγής, στερεός, δυνατός, tū-tumāh=ἀφθονός, λατ. tumēd, ἔρε=ὀγκοῦμαι, εἶμαι ἐξωγκωμένος (οἰδαλέος), tumidus=οἰδα-

λέος, ὀγκώδης, tumultus=σωρός χώματος, γήλοφος, tumultus=θόρυβος (πβ. ἀρχ. ινδ. tumalaḥ, tumulaḥ=θορυβώδης), κυμβρ. twf=ισχύς, ρώμη, tyfu=αὐξάνεσθαι (*tūm-), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. þumall, ἀρχ. γερμ. dūmo, νεογερμ. Daumen = ὁ ἀντίχειρ, πβ. ἀρχ. ινδ. tumdām οὐδ. = προτεταμένη κοιλία (*tumdo-). Πβ. *teu-q- ἐν τοῖς: gall.-λατ. tucca θηλ. = παχύς ζωμός, tuco-tum οὐδ. = «λουκάνικο» διατηρούμενον ἐπὶ μακρὸν χρόνον, λιθ. taukaī = λίθος, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. tukte=ὦσ. κ.τ.λ. Βλ. προσέτι σῶος (*tFa-Fos), σῶος (*tFā-Fos), σῶμα, σωρός, τσῆς, τίτυρος, 1 τύμβος, τῦρός.

- 1 **τύμβος** (ἰων., ἀττ.), ὁ *τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου σωρευόμενον χῶμα, τὸ σχηματίζον λόφον, ὁ τόπος, ἐνθα εἶναι τεθαμμένον τὸ σῶμα νεκροῦ, ὁ τύμβος, τάφος*, κερκ. τῦμος, ὁ=ὦσ.: μᾶλλον εἶναι=μον. ἱρλ. toim=λοφίσκος, θάμνος, κυμβρ. toim=γήλοφος, κόπρος τοῦ ἱππου, σωρός κόπρου, πβ. ἀρχ. ινδ. tumbaḥ=εἶδος «ἀγγουριού» ρ. *tumh- ἔρρινος τύπος παρὰ τῷ *tubh- (βλ. τύφη), ἀν δὲν ἀναλύσωμεν τοῦτο εἰς *tumh- (πβ. κερκ. τῦμος καὶ τὰ ἐν τῷ λ. τύλος).

- 2 **τύμβος** (ὡ τύμβε Ἀριστοφ. Λυσ. 372, γέροντα τύμβον Εὐρ. Μήδ. 1209) = τυμβογέραν *ἐσχατογήρων καὶ παρηλλαγμένος τῇ διανοίᾳ* Ἡσύχ., πβ. παρτετύμβει *παραφρονεῖ, ἡμάρτηκεν* Ἡσύχ.: μᾶλλον ἢ λ. τύμβος μετὰ τοῦ μέσου φθόγγου (β) μετὰ τὸ ἔρρινον (μ) εἶναι συγγ. τῷ λατ. aiureb, -ēre=ἵσταμαι ἀκίνητος, εἶμαι ἔκθαμβος (ἐκπεπληγμένος), ἴσως καὶ ἀρμ. t'mbhiē=κωφότης, ἀναισθησία (*tumh-;). Πβ. τύμπανον, τύπτω.

τύμπανον (καὶ τυπ-), τὸ *δ,τι καὶ νῦν, τὸ τύμπανον, «τούμπανον» τὸ ξύλον, δι' οὗ κρούεται τὸ τύμπανον, πληκτρον, ρόπαλον, ἡ ἀβέβδος*, τυμπανίζω *κρούω τύμπανον, ξυλοκοπῶ, ραβδίζω*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *tumr-, πο-, συγγ. τῷ τύπτω *κτυπῶ* (δ ἰδέ)· τὸ -μ- ἀνεπτύχθη ὡς ἐν τῷ ἀρχ. ινδ. gra-stumpati (παρὰ Γραμμ.), tāmpati=ὠθεῖ, κρούει.

τυννός *μικρός, ὀλίγος*, τυννοτός (πβ. τηλικ-οτός) *τόσον μικρός, τόσον ὀλίγος* (Ἀριστοφ.): μᾶλλον, ὡς τύπος μετὰ τῶν θῶο -nn- καὶ ἔχων ὑποκορ. δύναμιν, εἶναι συγγ. τῷ τυτθός *πολύ νέος, μικρός, ὀλίγος*.

τύντλος, ὁ *κόπρος, βόρβορος, πηλός, «λάσπηρ»*: ἴσως συγγ. τοῖς: λιθ. tuntas=σωρός, πληθός, tnapas=πλήμυρα, tñstu, tñpati=«φουσκῶνειν», ἐξογκῶνειν ρ. *tye-p-, *tu-p- = «φουσκῶνειν», ἐξογκῶνειν.

τύπτω, μέλλ. τυπτήσω, ἀόρ. β' ἔτυπον, α' ἔτυψα, παθ. ἀόρ. ἐτύπην *δ,τι καὶ νῦν, τύπτω, κτυπῶ, πατάσσω, τραυματίζω*, τύπος, ὁ *κτύπος, κτύπημα, σημεῖον, τὸ ὁποῖον ἀφίνει ἢ σφραγίς, ἐντύπωσις, ἀρχέτυπον, σχέδιον*, τυπῶ *ἐκτυπῶνω, σχηματίζω διὰ πίεσεως, ἐγγαράσσω, σχηματίζω, πλάττω*, τυπός, -άθος, ἡ *τὸ ρόπτρον, ἡ σφύρα, τὸ «σφυρί»*, τυπή, ἡ, τόμμα, τὸ *κτύπημα, πληγμή, πληγή*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. tñpati, tupaṭi, tāsi-pati, tupaṭi, gra-stumpati (παρὰ Γραμμ.)=κρούει, ὠθεῖ, λατ. stuprum οὐδ. = αἰσχυνή, δνειδος, stupē, -ēre=ἵσταμαι ἀκίνητος, εἶμαι ἔκθαμβος (ἐκπεπληγμένος), ἀρχ. γερμ. stocharē=λατ. obstupere, ἀρχ. ἑοκλ. σλαβ. tupaṭi =λατ. palpitare κ.τ.λ. ρ. *(s)tea-p- = ὠθεῖν, κρούειν προσέτι ρ. *steubh-, βλ. στυφελίζω. Πβ. τύμπανον, 2 τύμβος.

τύραννος, ὁ (ῆ) *δ,τι καὶ νῦν, τύραννος, ἀπόλυτος ἀρχων, κύριος, δεσπότης, ἐξουσιαστής* ὡς ἐπὶθ. δεσποτικός, τυραννικός* (> λατ. tyrannus), τυραν-

νίς, -ίδος, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ τυραννίς, ἐξουσία τοῦ τυράννου, δεσποτεία*, τυραννέω καὶ τυραννεύω *εἶμαι τύραννος, κυβερνῶ ἀπολυταρχικῶς*: δάνειον ἐκ τῆς Μικρασιατ. (Λυδ. ;), πβ. ἐτρουσκ. *turan*=ἡ κυρία (ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης), κυρ. σημαίνει *ἡ ἀστυκή*, ἐπίθ. τῆς ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ μητρικῆς θεότητος προστατευούσης τὰς πόλεις. Βλ. *τύρσις*.

τύρβη (ἀττ.), ἰων. **σύρβη**, ἡ *θόρυβος, ἀταξία, παραχῇ, σύγχυσις*, *τύρβῃ*, συνθῆ. *σύρβῃ* ἐπίρ. *συγκυχυμένως, ἀναμείξ*, *συρβηνεύς*, ὁ *ὁ θορυβοποιός*, *συρβηνός* (Γραμμ.). *θορυβώδης, παραχώδης*: συγγ. τοῖς: λατ. *turba* θηλ.=παραχῇ, σύγχυσις, θόρυβος, πλήθος, *turbid*, -āre=συγχέω, ταραττώ, *turbid*, -inis ἀρσ.=στρόβιλος, δίνη, περιστροφή, ξύλινος στρόμβος, ρόμβος, «σβούρα», ἀρχ. σκανθ.-ισλ. *þorg*=πλήθος ἀνθρώπων, *þytra*=ὠθεῖν, πιέζειν. Πβ. τὰ μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου -m-: λατ. *turma* θηλ.=σωρός, ὄχλος, πλήθος, ἀρχ. σκανθ.-ισλ. *þrymt*=θόρυβος, ἀγγλοσαξ. *þrymman*=πλήθος, δύναμις, ἰσχύς ρ. *tyer-, *tur=-στρέφειν, στροβιλίζειν, βλ. 1 *τορβή*.

τύρός, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, τυρός, «τυρί» τόπος, ἐνθα ἐπωλεῖτο ὁ τυρός*, *τύρέω*, -εύω, -ώω *ἐπῆζω* τὸ γάλα καὶ παρασκευάζω τυρόν, τυροκομῶ ἀναμειγνύω, ἀναταράσσω, μηχανεύομαι, μηχανορραφῶ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *tīraḥ*, ἀβεστ. *tīri-* οὐδ.=γάλα γενόμενον τυροειδές, τυρόγαλα· ἴσως συγγ. καὶ τῷ ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *ivaroḡ*=λατ. *lac coagulatum* (> νεογερμ. *Quark*=ὀξύγαλα)· περαιτέρω μᾶλλον συγγ. τῇ ρ. *teu-*=«φουσκῶναι», ἐξογκῶναι· πβ. τὰ μετὰ τοῦ αὐτοῦ σχηματιστ. στοιχείου ἐν ἄλλῃ σημ.: τῆ-τυρος, ὁ *τράγος, σάτυρος* (ὁ ἰδῆ), *Τῦρώ*, ἡ *ἡρώϊς τις*, *Τῦρίλλος*, *Τῦρων* κ.τ.λ. (βλ. *τίτυρος* μετὰ πλειόνων, πβ. *σάτυρος*).

τύρσις, -ιος, ἡ *ἡ ὠχυρωμένη πόλις, τετειχισμένη οἰκία, ὁ ἐπὶ τοῦ τείχους πύργος, ὀχύρωμα*, πβ. *τύρσις* *τὸ ἐν ὅφει οἰκοδόμημα*· Ἡσύχ., *τύρσις* *πύργος, ἐπαλξις, προμαχών*· Ἡσύχ.: ἐνταῦθα ἀνῆκει καὶ τὸ λατ. *turris* θηλ.=πύργος (> ἀρχ. γερμ. *turri*, νεογερμ. *Turm*=πύργος) ἐκ τινος αἰγ. ἢ μικρασιατ. πηγῆς (ἐντεῦθεν *τύραννος* καὶ *Τυρρηνός*, *Τυρσηνός*· Ἐτρούσκος ὡς κατασκευαστὴς πύργων πόλεων·:).

τυτθός, -όν *μικρός, ὀλίγος, πολὺ νέος* (ἐν ἐπιγρ. τὸ *τυτθόν* *ὁ μικρὸς παῖς*), ὅμ. ἐπίρ. *τυτθόν* *ὀλίγου*, *τυτθα* *εἰς μικρά τεμάχια*: μᾶλλον εἶναι λ. τῆς νηπ. γλώσσης, ὡς τὸ ἀρχ. γερμ. *tutta*, *tuta*=ἡ θηλή, ὁ μαστός κ.τ.λ. (βλ. *τέττα*). Πβ. *τυνός*.

τυτώ *ἡ γλαυξ*· Ἡσύχ.: ἤχοιμι. λ, πβ. Πλαῦτ. *Men.* 654 *noctuanam, quae tu tu usque dicat dibi?*, λιβ. *tūtātōti*=σαλπίζειν, *tūtīfē*, *tūtūtis*=ὁ «τοσαυταπεινός», πβ. ἀγγλοσαξ. *þūtan*=ἐκπέμπειν ἤχον, ἤχεῖν, νεογερμ. *tuten*=σαλπίζειν κ.τ.τ.· ὁμοίως τὰ ἑλλ.: τοστίς *ὁ κόσσυφος*· Ἡσύχ., ταῦτα-σος *ὄρνις ποιός*· Ἡσύχ., ταυτέας *αὐλάς μεγάλας*· Ἡσύχ.

τύφρεδανός *κούφος, μωρός, ἀφρων*, βλ. *τύφος*.

τύφη (-ῦ-), ἡ *εἰδὸς χόρτου χρησιμοποιοιμένου πρὸς παραγέμισμα ἀνακλίντρων, κλινωστρωμάτων κ.τ.τ.*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανθ.-ισλ. *þūfa*=ὄψωμα ἐπὶ τῆς γῆς, λοφίσκος, ἔνω γερμ. *därrfel*=ὄγκωμα, οἰδήμα, «πρήξιμο»· ἐν ἄλλῃ σημ. τὰ: ἀγγλοσαξ. *þūf*=δέσμη φύλλων, σημαία ἐκ δέσμης (θυσάνου) πτερῶν, *þūfel*=θάμνος, λόχη, δασύφυλλον φυτὸν (ἐκ τῆς κοινῆς Γερμ. δάνειον τὸ λατ. *tūfa* θηλ.=λόφος περικεφαλαίας, πβ. καὶ ἀλβ. *tufe*=θά-

μνος, λόχη, μν. έλλ. τούφα, ή "λόφος περικεφαλαίας" νεοελλ. ή "τούφα", πυκνή δέσμη χλόης": ρ. *tū-bh=«φουσκώνειν», έκκετετ. τύπος του *tū-, βλ. τύλος.

τυφλός (κατ' άνομο. έκ του *θυφλός) *δ,τι και νύν, ό τυφλός, μή βλέπων, άόμματος, σκοτεινός, άόρατος, έβηλος, άμβλύς τον νούν", τυφλώω "καθιστώ τινα τυφλόν, τυφλώνω, άμβλύνω, ματαιώνω", τυφλώω, -ώπος "τυφλός τούς όφθαλμούς", τυφλώττω "είμαι τυφλός": συγγ. τοίς: άρχ. ιρλ. dub=μέλας, μαῦρος (*dhubu-, πβ. gall. έν. ποτ. Dubis, κυρ. σημαίνει "μέλαν ύδωρ, μέλας ποταμός"), γοτθ. daufo=κωφός, άναίσθητος, πεπωρωμένος (άρχ. γερμ. iouf, νεογερμ. iauh=κωφός), άρχ. γερμ. tūba, νεογερμ. Taube=περιστερή (τό όνομα όφείλεται εις τό σκοτεινόν χρώμα, πβ. έλλ. πέλεια: πελός), μετ' έρρίνου: γοτθ. dumba=διалος, άρχ. γερμ. iumh, νεογερμ. dumpe=άνητος": ρ. *dheubh=διασκορπίζεσθαι, καπνίζειν, άμυχλώδης, βλ. τύφω.

τύφο-γέρων, -οντος, ό "άνήτος (έξεκουτιασμένος) γέρον", βλ. τύφω.

τύφοι "σφήνες" 'Ησύχ.: συγγ. τοίς: μν. γερμ. tübel, μν. κάτω γερμ. dövel=πρέμων, στίλεχος, πάσσαλος, έπιστόμιον, έμβολον, όνυξ, ήλος (νεογερμ. Döbel, Dübel), μν. κάτω γερμ. dönicke=έπιστόμιον, έμβολον, σουηδ. dubb=πάσσαλος κ.τ.λ.' IE *dhubh=πάσσαλος, σφήν.

τύφω (κατ' άνομο. έκ του *θύφω), άόρ. θύψαι, παθ. -τύφηναι "δημιουργώ (έγείρω) καπνόν, άτμόν, πυκνόν καπνόν" καπνίζω τι, περιβάλλω τι διά καπνού, καιώ τι δι' ήσυχού (καπνίζοντος) πυρός" παθ. καπνίζω, καιόμαι όλίγον κατ' όλίγον, ύποκαιόμαι", τύφος, ό "καπνός, άτμός, πυκνός καπνός" έπισκόττις (τύφλωσις) του νοῦ προσερχομένη έκ της ματαιοφροσύνης, άνοησία, άνήτος ύπερηφάνεια, ματαιοδοξία", τύφω "δημιουργώ καπνόν, περιβάλλω τι διά καπνού, έπισκοτίζω την διάνοιάν τινος, καθιστώ τινα άνόητον" (τετύφωμαι "είμαι πλήρης τύφου [άλαζονείας], είμαι παράφρων"), τύφως, -ώ, ό, τύφών, -ώνος, ό "άνεμοστρόβιλος, θύελλα, καταιγίς", Τύφωv, -ώνος (αιτ. Τύφωνα), Τύφωτός, -ός και Τύφός, -ώ, ό "ό Τυφών, εις των Γιγάντων" πατήρ των άνέμων", τυφωτός "κοῦφος, μωρός, άφρων", τυφογέρον. -οντος, ό "άνήτος γέρον, του όποίου ό νοῦς είναι έσκοτισμένος και συγκεχυμένος λόγω της ήλικίας": συγγ. τη ρ. *dheu-bh=διασκορπίζεσθαι, καπνίζειν, άμυχλώδης, έσκοτισμένος, βλ. τυφλός (μετά πλειόνων)" πβ. *dheu-p- έν τῷ άρχ. ένδ. dhūrah=τό θυμίαμα" μετά του σχηματιστ. στοιχείου -m- λατ. fūmus=καπνός κ.τ.λ., βλ. θύμός, θύμος.

τύχη, ή *δ,τι και νύν, τύχη, μοίρα", τυχερός "ό έχων τύχην, άτυχερός" τυχαίος, τυχινός "ό κατά τύχην συμβαίνων, τυχαίος", βλ. τυγχάνω.

τωθάζω, μέλλ. τωθάσσομαι, άόρ. έτώθασα "έμπαιζω, περιπαίζω, σκώπτω, περιγελώ, χλευάζω, έρεθίζω", τωθασμός, ό, τωθειά, ή "έμπαιγμός, χλευασμός, μυκτηρισμός", θωτάζει "έμπαιζει, χλευάζει" 'Ησύχ.: άβεβ. έτυμώλ.

Υ

ὕαινα, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ὕαινα· θαλάσσιος ἰχθύς* (> λατ. *hysama*), ὕαις, -ίδος, ἡ=ὥς.: ἐκ τοῦ ὕς, γεν. ὕός, ὁ, ἡ *χοῖρος (ἄρρη· ἢ θήλυς)*, διὰ τὸ ἐπίθημα πβ. *λέαινα*, *λύκαινα* κ.τ.λ.

ὕακινθος, ὁ, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, τὸ ἄνθος ὑάκινθος· ὡς θηλ. πολύτιμος λίθος κυανοῦ χρώματος* (> λατ. *hyacinthus*, κατὰ μετασχημ. *vacatium* ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ *vacca*): ἐκ τοῦ *Ῥάκινθος (πβ. κρητ. *Βάκινθος* *ὄν. μη-νός*), ὅπερ ὑπέστη φθογγολογ. ἀλλοίωσιν ἐν τῇ ἀρχικῇ συλλαβῇ ἰδιόζουσαν εἰς τὴν *λων*. διὰ λ. (ὡς ὁμοίως συμβαίνει εἰς τὸ ὅμ. *Οἰλός παρὰ τῷ *Πλός [Ἡσιόδ.]· ἡ λ. εἶναι προελλ.-αίγ).

ὕαλος, μτγν. *δαλος*, ἡ *πᾶς διαφανὴς λίθος, π.χ. ἀλάβεστρος, κρύσταλλος, ἤλεκτρον· μτγν. *αγυάλις*, ὕαλος* (ἀντὶ τούτου χρησιμοποιεῖ ὁ Ἡρόδ. *χυτή λίθος*), ὕάλεος, συνηρ. ὕαλοῦς, ὕαλιος *ὁ ἐξ ὕαλου κατασκευασμένος, ὕα-λινος, *αγυάλινος**, ὕαλοις, -ώδης *ὅμοιος πρὸς ὕαλον*: μᾶλλον ἐκ τοῦ *εαλο- (=διαφανὴς λίθος), πβ. *εαλι-τεπίκωμ*=ὄν. τοῦ ἤλεκτρον (κατὰ Πλίν. πατ. 37, 33 εἶναι σκυθ., τ. 8. βόρ. εὐρώπ.).

ὕβος *ὁ ἔχων καυρτωμένα τὰ νῶτα, κυρτός, καμπούρης*, ὄβος, ὁ *τὸ κύρ-τωμα, τὸ ἐπὶ τῆς ράχεως καμῆλου*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ λιθ. *εὐβία* =ὁ πρῶκτός, ἂν προέρχεται ἐκ τινος *εὐbas=τὰ ὀπίσθια, ὁ ἐπισινός, κυρ. σημαίνει *κύρτωσις, καμῆρα*;).

ὕβρις, -ιος, -εος καὶ -εως, ἡ *αὐθάδης βία, ἀσελγεία, ἀσελγῆς πράξις, ὕβρι-στικὴ ἐνέργεια, κακὴ μεταχειρίσις, σωματικὴ κάκωσις, διαφθορά παρθένου*, ὕβριζω *φέρομαι αὐθαδῶς, ἀσελγῶ, ἀκολασταίνω· μτβ. συμπεριφέρομαι προσβλητικῶς πρὸς τινα, φέρομαι μετὰ περιφρονησεως, κακομεταχειρίζο-μαί τινα, προσβάλλω, ὕβριζω*, ὕβριστής, -ος, ὁ *ὁ βίαιος, αὐθάδης, ἀσελγῆς, ἀκόλαστος*, ὕβρις, -ίδος, ἡ *ἐνυκτερινὸν ἀρπακτικὸν (σαρκοβόρον) πτηνόν*: μᾶλλον ἐκ τοῦ ὁ *ἐπί* (ροδ., κυπρ. ὁ-, βοιωτ. ἰον-, π.χ. κυπρ. ὁ-χρησ *προκαταβολή*=ἀρχ. ἰνδ. ὀι-, ud=πρὸς τὰ ἄνω, πβ. ὁσ-τριξ, ὁσπληξ) + ρ. *gʷ(e)ti=βαρύς, βλ. βριαρός· κατὰ ταῦτα ἡ βασ. σημ. τῆς λ. ὕβρις εἶναι *ἡ κατὰ κράτος ἐφόρμησις ἐναντίον τινός, βαρεῖα πίεσις κατὰ τῆος*.

ὕγγιμος (*Ἡσύχ.), βλ. γέτος.

ὕγιης *δ,τι καὶ νῦν, ὁ ὑγιής, ἔχων ὑγίαν, ἔχων σωματικὴν εὐεξίαν, εὐρε-στος*, ὕγεια (καὶ -εία, ἰων. -η), ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ὑγεία, ὑγιεινὴ κατάστασις τοῦ σώματος*, ὕγιενός *δ,τι καὶ νῦν, ὑγιενός, ὑγιής*, ὕγιαίνω *εἶμαι ὑγιής, ὑγιαίνω*, ὕγιζω *κάμνω τινὰ ὑγιᾶ, θεραπεύω*, ὕγιρως *καλῶς καὶ ὀφείλμιος διὰ τὴν ὑγίαν, ὑγιενός*: ἐκ τοῦ *su-gʷijēs=ὁ ὤν καλῶς· *su=ἀρχ. ἰνδ. su-, ἀρχ. ἰρλ. su-, so=καλῶς· *gʷijēs συγγ. τοῖς: βίος, ζῆν.

ὕγρως *δ,τι καὶ νῦν, ὑγρός, νοτερός, ἀβρεγμένος, ρευστός· μαλακός*, ὑγρό-της, -ητος, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ὑγρότης, ὑγρασία, μαλακότης*, ὕγραζω, ὕγρασ-σω *εἶμαι ὑγρός (ἀβρεγμένος)*, ὕγραίνω *καθιστῶ τι ὑγρόν, βρέχω, ὑγραίνω, ποτίζω*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανθ.-ἰολ. γρκε (αἰτ. γρkuan)=ὕγρος, λατ. *humidus* (ἡδus)=ὕγρος, νοτερός, ἔνυκ. ἀρσ.=ὕγρασία, ἡνέσσο=καθίσταμαι ὑγρός, βρέχομαι, ἡνέσα=νοτερός, ἀβρεγμένος (ἐκ τινος *ugʷas ἢ *uqʷas

=ὕγρος). *ὑπεδ*=εἶμαι ὑγρός, *ὑπεο* ἀρσ.=ὑγρασία (ἐκ τοῦ **uq^hamos*), ἴσως καὶ ἀρχ. ἱρλ. *fual*=οὐρον (**uoglo-*;)· ἐπεκτετ. τύπος μετὰ τοῦ *s* (πβ. ἀνωτ. *ὑπεδ*) ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ukráti*=ραντίζει, *ukrán-* ἀρσ.=ταῦρος, κυμβρ. *ych*=βοῦς, ἀρχ. γερμ. *ohao*, νεογερμ. *Ochae*=βοῦς (ΙΕ **uksep-* [=ταῦρος]=γονιμοποιός)· ρ. **uog^h*-(*)*uog-u-*;) =ὑγρός.

ὁδάλιος, ὁδαρής, ὁδάτιον, ὁδερφαίνω, βλ. *ὕδωρ*.

ὁδέω (καὶ *ὀδεω*) **ḡdew*, ὁμνῶ, ἐγκωμιάζω, καθιστῶ τι(να) λαμπρὸν (ὀνομαστόν), λέγω, ὀνομάζω*, ὕδῃ (ὕδῃ;) **q^hdm^h*. *ῥδῃ**, ὕδης **sunetós*, ἢ ποιητῆς **Hód^h*·: συγγ. τοῖς: *deidw*, *adidh* (ἀ ἰδέ· πβ. καὶ οὐδῆσσαι **h^h* καλῶς [ὠραῖα] *ḡdousa*·). Βλ. κατ' *ὕδλος*.

ὀδον (καὶ *οἰδνον*), τὸ **g^hénos* ὑπογείων ἐδεσδίων μυκήτων, φυομένων ἰδία παρὰ τὰς ρίζας θρυῶν*: ὁ τύπος ἀσφῆς καὶ ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ *ὕδωρ*, ὡς σημαίνει **χουμάδης**, ἢ προτιμότερον νὰ συσχετισθῇ τοῦτο πρὸς τὸ *οἰδάω* συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην τῶν Ἀρχαίων;).

ὀδος, -*ος*, τὸ **ūdaw*, *ανερόω**, βλ. *ὕδωρ*.

ὀδρεῖ, ἰων. *ὀδρη*, ἢ **ōf^his* ὑδρόβιος, *ανεροφίδα**, βλ. *ὕδρος*.

ὀδερφαίνω **ūgrāinaw*, βρέχω, ραντίζω, ποτίζω*, ὕδρεῖν, ἢ **tó* ἀντλεῖν ὕδωρ, ἢ ὕδρευσις, τὸ πότισμα*, ὕδρεῖον, τὸ **καθίσκος* πρὸς ἀντλησιν ὕδατος· δεξαμενὴ ὕδατος*, ὕδρεῖον **ἀντλῶ* ὕδωρ, ποτίζω*, ὕδρεῖν, ἢ **ἀγγεῖον* ὕδατος, ὕδρια*, βλ. *ὕδωρ*.

ὀδρος, ὁ, *ὀδρεῖ* (ἰων. -*η*), ἢ **ōf^his* ὑδρόβιος, ἢ *ανεροφίδα**, *ἐνυδρίς*, -*ιος* καὶ *ἐνυδρίς*, -*ιδος*, ἢ **ζῶων* ἀμφίβιον, *δφίς* ὑδρόβιος, *ανεροφίδα**, ὕδλος, ὁ **δφίς* ὑδρόβιος· τὸ ζῶον ὁ ἰχθυόμων* (**ūd-*λος, πβ. λακ. *έλλε*: *έδρε* κ.τ.λ.); ἐκ τοῦ **udróes*=ὁ ἐν τῷ ὕδατι εὐρισκόμενος, ὑδρόβιον ζῶον (βλ. *ὕδωρ*)=ἀρχ. ἰνδ. *udráh*=ὑδρόβιον ζῶον, ἀβεστ. *udra*=ἐνυδρίς, ἀρχ. γερμ. *otter*, νεογερμ. *Otter*=ἡ *ἐχίδνα*, ἐνυδρίς, πβ. λατ. *lutra* θηλ.=ἐνυδρίς (**udrā*, τὸ ἰ μᾶλλον κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *lutum*), ἱρλ. *odan*=σκοτεινὸς· μετὰ τοῦ *ū* λιθ. *udra*=ἐνυδρίς, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *vydra*=ὦς.

ὀδωρ (κατὰ τὸ *ὕει*;)· γεν. *ὕδατος* (τὸ *α* ἐκ τοῦ *g^h*), τό, *ὕδος*, -*ος*, τὸ (**H-*σίος.) **ō*, τι καὶ νῦν, ὕδωρ, *ανερόω**, ὕδάτιον, τό, ὑποκορ. τοῦ *ὕδωρ* *ὀλίγον ὕδωρ, μικρὸν ρεῦμα, ρυάκιον*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *udán-* (γεν. *udán-áh*, τοπ. *udān*), ὀνομ., αἰτ. *udakām* (**ud-g-kom*)=ὕδωρ, χεττ. *water*, γεν. *wet(e)naš*, ἀρμ. *get*=ροή, ρεῦμα, ποταμός (**uēdō*), φρυγ. (;) *βεδν* ὕδωρ (προτιμότερον θρακ.-βιθυν., πβ. τοπων. *Βεδούσιρος* **Ἐδεσσα*), ἀλβ. *ujë*=ὕδωρ (**udē*);, λατ. *unda* θηλ.=κύμα, κυμα θαλάσσης, ὁμβρ. *utur* (=ὕδωρ), ἀφαιρ. *une*=ὕδωρ, ἀρχ. ἱρλ. *u(i)scu*=ὕδωρ (**utskīā*, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *útsah*=πηγή καὶ τὸ θ. μετὰ τοῦ -*es*- ἐν τῷ ὕδρῳ), γοτθ. *waīd*, -*ina*, ἀρχ. γερμ. *wasser*, νεογερμ. *Wasser*=ὕδωρ, ἀρχ. σκανδ.-λολ. *unnr*, ἀρχ. γερμ. *undea*=κύμα θαλάσσης, κύμα, λιθ. *vanduo*, -*ēns*=ὕδωρ, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *voda*, γεν. *vodý*=ὦς. (**uodōr*, **uodóns*). ΙΕ **uodōr* (**uodōr*), γεν. **udnēs*· ρημ. τύποι: ἀρχ. ἰνδ. *unātti*, *undati*=πηγάζει, ἀναβλύζει, ὑγραίνει (πβ. λατ. *u-n-da*, λιθ. *vanduo* κ.τ.λ.), πβ. ἀρχ. σκανδ.-λολ. *vātr*, ἀγγλοσαξ. *wāt*=νοτερός, «βρεγμένος», «κάθυγρος»· β. **udn-* ἐπίσης ἐν τῷ ὕμ. **Ἀλοσ-ὕδῃ*, ἢ **ἐπιθ.* τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ τῆς Θέτιδος* (κυρ. σημαίνει **κύμα* θαλάσσης· πβ. *ὕδων*). — Ἐνταῦθα ἀντίκειναι καὶ τὰ: ἐλλ. *δν-υδρος* ὁ στεροόμενος ὕδατος*

(: ἀρχ. ἰνδ. *apudrāh* = ὥσ., πβ. κατὰ τὸν τύπον ὕδρος καὶ Ἰλλυρ. τοπων. *Odrantium* ἐν Καλαβρία), ὕδαρης, ὕδαρός, ὕδαλέος *ανερουλός, ὕδαρης, ὕδατωδης*, ὕδραϊνω *ὕγραϊνω, βρέχω, ραντίζω, πλύνω*, ὕδρος, ὁ καὶ ὁ δρωρ, -απος, ὁ *ἡ ὕδρωπικία*, ὕδραϊνω, ὕδραϊνά *πάσχω ἐξ ὕδρωπικίας* (πβ. γάδαρος *γαστήρ* Ἡσυχ. καὶ ἀρχ. ἰνδ. *udāram* οὐδ. = κοιλία, ὕδρωπικία), ὕδρεα, ἡ *ὕδ,τι καὶ νῦν, ὕδρια, ἀγγεῖον ὕδατος* (: λατ. *uter, utris* θηλ. = ἀσκάς, ἐκ τοῦ **udris*). Βλ. καὶ ὕδρος.

ὕει *βρέχει*, ὅς *στέλλει βροχήν, βρέχω, ποτίζω*, ὑετός (ὕ), ὁ *ραγδαία βροχή* (**aurētós*, πβ. *ἤρ-ετός*) : συγγ. τοῖς : τοχ. *A swase*, *B swese* = βροχή, *B suwarp* = βρέχουν, ἀλβ. *uē* = βροχή (**uē-**) πβ. ἀρχ. ἰνδ. *sunōti* = ἐκθάλβει, διὰ πίσεως στραγγίζει, κατεῖ σταφυλὰς εἰς τὸν ληνόν, αὐτή = πεπατημένος εἰς τὸν ληνόν, *asman* ἀρσ. = σῶμα, ἀρχ. ἰρλ. *uth* = χυμός, γάλα (**su-tus*), ἀρχ. γερμ. *son*, ἀγγλοσάξ. *asun* = χυμός ρ. **seu* = χυμός, βρέχειν πβ. **seu-a**, **seu-g** ἐν τοῖς : λατ. *sucus* ἀρσ. = χυμός, *sugō* = θηλάζω, μυζῶ, ροφῶ, ἀρχ. ἰρλ. *sūgim* = μυζῶ, ἀρχ. γερμ. *sūgan*, νεογερμ. *saugen* = θηλάζειν, ροφεῖν κ.τ.λ. Πβ. ὕβλος, 2 ὕλη.

ὕειός, ὕειος *ὁ ἀνήκων εἰς χοίρους, χοίρειος, χοιρινός*, βλ. ὅς.

ὕβλος (καὶ ὕσθλος, ὕσλος παρὰ Γραιμ.), ὁ *ἀνόητος ὁμιλία, φλυαρία, μωρολογία*, ὕβλέω *λέγω ἀνοησίας, φλυαρῶ* : ἴσως ἐκ τοῦ **u(d)-dhlos*, συγγ. τοῖς : *a-είδω*, αὐδή, ὕδέω (**ā* ἰδέ, πβ. ὕλλει *θρυλλεῖ, λέγει* Ἡσυχ., ἐκ τοῦ **ūdlei**) : δυσκόλως εἶναι δυνατόν νὰ πιστεῦσωμεν ὅτι τοῦτο, ὡς σημαῖνον *ὁ μονότονος ἤχος τῶν πιπτουσῶν σταγόνων*, προήλθεν ἐκ τοῦ **su-dhlos*, συγγ. τῷ ὕει.

ὕιός (ἰων., ἀττ. γεν. ὅμ. *υἱός*, *υἱός*, αἰτ. *υἱά* κ.τ.λ.), λακ. *υἱός*, γορτ. *υἱός*, ὄνομ. ἐπίσης *ὕις* (Σίμων., ἐν ἐπιγρ.), ἀττ. ἐπίσης *ὕός*, ἐν ἐπιγρ. *huς* ὕστερογ. τύπος *υἱός*, ὁ *ὕ,τι καὶ νῦν, υἱός, ἄρρεν τέκνον, ἐγίδος* : ἐκ τοῦ **su(u)-hás* (κυρ. σημαίνει *γέννησις, τοκετός), συγγ. τοῖς : τοχ. *A se*, *B soya* = υἱός, ἀρμ. *uast* = υἱός (κατὰ μετασχημ. ἀναλογικῶς πρὸς τὸ *dust* = θυγάτηρ) προσέτι ἸΕ **uē-nás* = υἱός, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *uñh*, *uñh*, γοτθ. *sunus*, ἀρχ. γερμ. *sunu*, νεογερμ. *Sohn* = υἱός, λιθ. *uñus*, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *synu* = υἱός πβ. ἀλβ. *hūi* = πάππος (**uē-a-jo*-, κυρ. σημαίνει *γεννήτωρ*) καὶ ἀρχ. ἰνδ. *uñtē* (*uñti*), *uñate*, *savati* = τεκνοποιεῖ, γεννᾷ, αὐτή = υἱός, ἀρχ. ἰρλ. *uth* (**su-tus*) = γέννησις, καρπός. — Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. *υἱανός*, ὁ *ἐγγονός* (**su[u]-nos*).

ὕλακόμεωρος *ὁ δυνατόν ὕλακτῶν (εἰς ἀβγίζων)*, βλ. ὕλαω.

ὕλαω *ὕλακτῶ, εἰς ἀβγίζω*, ὕλακτέω, ὕλασσω, ὕλασκει *εἰς ἀβγίζω, ὕλακτῶ*, ὕλαξ, -ακος, ὁ *ὁ ὕλακτῶν* (= κύρ. ὄν. *Hylax* παρὰ Βεργ.), ὕλαγμα, τὸ ὕλαγμα, ὁ, ὕλακῃ, ἡ *τὸ εἰς ἀβγίζω*, ἡ ὕλακῃ, ὕλακόμεωρος (τὸ ὅ κατὰ μετρ. ἔκτασιν) *ὁ ὕλακτῶν δυνατόν* (βλ. *εἰς ἀβγίζω*) : ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς ἐπιφ. **u(u)lā*, ὁμοίως τὸ ὕλακίζω (ὁ ἰδὲ μετὰ πλειόνων).

- 1 ὕλη, ἡ *θάσος, ἄλος, θρυμός, ξύλα, καύσιμος ὕλη ὕλικόν, ὕλη*, ὅμ. ὕλῃς, ἀττ. ὕλώδης *θάσώδης*, ὕλο-τόμος, ὁ *ὁ τέμνων ὕλην, κόπτων ξύλα εἰς τὸ θάσος, ξυλοκόπος* : ἴσως συγγ. τοῖς : λιθ. *hiles* = ὀρθοστάτης, στῦλος, ἀρχ. γερμ. *hül* = στῦλος, πάσσαλος, στήλη, κίων, *hölön*, τὸ *ὕ,τι καὶ νῦν, ξύλον* (ὁ ἰδὲ μετὰ πλειόνων πβ. *σέλα*).

- 2 ὕλη, ἡ ἑλώς, πηλός, βόρβορος, «λάσπη» καθίζημα*, ὑλώδης *πηλώδης, βορβορώδης, θαλός*, ἑλλίζω *δουλιζώ, «στραγγίζω»*, ὑλιστήρ, -ῆρος, ὁ, ὑλιστήριον, ὑλιστεριον, τὸ *τὸ δουλιστήριον, «στραγγιστήριον»*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *aiṭah* = μεθυστικὸν ποτόν, *sāpā* = τὸ «ρακί» (= λιθ. *sulā* = ἐκρέων χυμός [ρητινή] δένδρεον), ἀρχ. γερμ. *sol* = βόρβορος, ἀκαθαροσία, νεογερμ. *süßlen, süßeln* = κυλίεσθαι εἰς τὸν βόρβορον· ρ. **sā-l-*, συγγ. τῷ **seu-* = χυμός, βρέχειν, βλ. *sei*.

ὄλλος, ὁ *ὄφιος ὑδρόβιος, τὸ ζῷον ὁ ἰχνεύμων*, βλ. ὄδρος.

- ὁμαῖς (ἰων., ἀττ.) *ὄ,τι καὶ νῦν, ὁμαῖς, «σεῖς»*: ἐκ τοῦ **ōmaes* μάλλον κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν γεν. *ōméōn* (εἶτα καὶ αἰτ. ἰων. *ōméas*, ἀττ. *ōmās*). Πβ. ὄνομ. λεοβ. *ōmmes*, δωρ. *ōmēs*, βοιωτ. *ōmmes* (μετὰ τοῦ -ς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν ὄνομ. πληθ. τῶν ὀνομάτων τῶν ληγόντων εἰς -ς, πβ. τὸ ἀντίστοιχον λεοβ. *āmme* κ.τ.λ., βλ. *ήμεις*): αἰτ. λεοβ. *ōmme*, δωρ. *ōmé*, βοιωτ. *ōmē*· γεν. ὁμ. *ōmēōn*, λεοβ. *ōmméōn*, βοιωτ. *ōmmeōn*, δωρ. ἰων. *ōméōn*, ἀττ. *ōmēōn*, ὁμ. *ōmēōn*: θ. ΙΕ **uamo-* ἐκ τοῦ **ue-sa(e)-* ἐξησθενωμ. β. **ua-*, συγγ. τῷ ΙΕ **uā*, **uōs* = ὁμαῖς, ἐν τοῖς: ἀρχ. ινδ. *vaḥ*, ἀβεστ. *vō* (ἐγκλιτ. διὰ τὴν αἰτ., γεν., δοτ.), αἰτ. πληθ. *vā* (= λατ. *vōs*, πβ. ἀλβ. *ju* = ὁμαῖς), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *vy, vao, vapi, vami*· πβ. ἀρχ. ινδ. *yamān* αἰτ. (κ.τ.λ.) μετὰ τοῦ *y* ἐκ τῆς ὀνομ. *yūyān* = ὁμαῖς (πβ. γοτθ. *jūs*, λιθ. *jūs* = ὁμαῖς, ΙΕ **ju-*). — Κτητικά: λεοβ. *ōmmos*, δωρ. *ōmós*, ἰων., ἀττ. *ōmé-teros*. — Ἀττ. *ōmēd-após* *ὁ ἐκ τῆς ὁματέρας χώρας*: πβ. *hēmed-após* (βλ. *ήμεις*), *ἀλλοδ-απός*.

- 1 ὁμήν (ὅ), -ένος, ὁ *λεπτὸν δέρμα, μεμβράνη, τένων*: μάλλον ἐκ τοῦ **ōjumen-*, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. *syūman-* οὐδ. = δεσμός, ἰμάς, χαλινός, ραφή, *syūmāh* = ἐρραμμένος, ἀρχ. γερμ. *siula* = τὸ «σουβλί» (**ōjū-dhlī*), λιθ. *siunā*, αἰδί, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *iijr, iiti* = ράπτειν, λατ. *suō, -ere* = ὦσ· ρ. **ōjū-* (**ōjū-*), **ōjū-* = ράπτειν.

- 2 ὁμήν, -ένος, ὁ *γαμήλιος ἀναφώνησις ὑπὸ μορφῇν ἔσματος* (ὁμήν ὁμήν, ὁμήν ὁμέναι, ὦ, ὁμήν ὦ Ὑμέναιε· τὸ ὦ κατὰ μετρ. ἔκτασιν), ὁμέναιος, ὁ *γαμήλιον ἔσμα· γάμος*, ὁμετήσιος *ἐπιθ. τοῦ Βάκχου*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ ὅμνος; δυσκόλως εἶναι δυνατόν νὰ ταυτισθῇ πρὸς τὸ 1 ὁμήν).

ὁμνος, ὁ *ὥδῃ, ἔσμα· ὥδῃ πρὸς τιμὴν θεοῦ ἢ ἥρωος, ὕμνος, θρηνώδης ἔσμα*, ὁμνέω *ὄ,τι καὶ νῦν, ὁμνῶ, ἐξυμνῶ, ἐγκωμιάζω, ἐπαινῶ· λέγω ἐπαινετημένως, ἀπαγγέλλω τι στερεοτύπως· ἀμτβ. *ἔδω, ὁμνῶ**, ὁμνητήρ, -ῆρος, ὁ, ὁμνητής, -οῦ, ὁ *ὁ ἐξυμνῶν, ἐπαινῶν*, ὁμνοφδέω *ἔδω ὕμνον ἢ ὥδῃν ἐπαινετικήν*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (ἀν δὲν εἶναι συγγ. τῷ 2 ὁμήν, ἴσως προήλθεν ἐκ τοῦ **ōd-mos* συγγ. τῷ ὁδέω *ἔδω, ὁμνῶ*, ὁ ἰδέ).

ὄννη, ἡ, ὄνις, ὄννις, ἡ *τὸ «ὄν» τοῦ ἀρότρου*: ἴσως ἐκ τοῦ **Fothes-* (μετὰ τοῦ θ ἐκ τοῦ ΙΕ **g^h*), συγγ. τοῖς: ὄφνις *ὄννις, ἀρότρον* Ὑσού. (**hog^hhnis*), ὄφατα *δεσμοὶ ἀρότρων. Ἀκαρνᾶνες* Ὑσού., λατ. *vōnis, -eris* ἀρσ. = «ὄν» (**hog^hh-nis*), ἀρχ. γερμ. *wagan-so* = ὦσ., ἀρχ. πρωσσ. *wagnis* = κοπίς (αὐν) τοῦ ἀρότρου (= ὄφνις): πβ. ἀρχ. γερμ. *wecki* = σφήν (**hog^hhjo* = λιθ. *vāgis* = σφήν, ἥλος, ὄνυξ): περαιτέρω συγγ. τῇ ρ. **meg^hh-* = κεντεῖν, κεντρίζειν, ἐν τῷ ἀρχ. περσ. *ud-anašam* = ἐγὼ ἐξέβαλλον, ἐξώρυσσον.

ὄπαρ, τὸ ἐκκλ. *ἀληθινή, αἰσθητὴ ἐμφάνισις παρουσιαζομένη ἐν ἐγρηγόρσει,

πραγματικὸν δράμα, τὸ ὅποῖον βλέπει τις ἐν ἐγρηγόρσει· ὡς ἐπὶρ. ἐν καταστάσει ἐγρηγόρσεως, ἐν ἐγρηγόρσει, ἀληθῶς, ὄντως, πράγματι*: ἴσως εἶναι συγγ. τῷ *ἄσφαρ*, τὸ *δναιρον, ἐνύπνιον, καθ' ὅνους ὀπτασία* (τὸ ὅποῖον ἐν τῇ αἰολ. διαλέκτῳ κατὰ παρετυμολ. συνεσχετίσθη πρὸς τὴν πρόθ. ἀνά *ἐπί τινος, ἐπάνω εἰς τι*), ἐπειδὴ ὡς πυρὴν τοῦ σχηματισμοῦ αὐτοῦ θεωρεῖται ἡ σημασιολογικὴ ἀντίθεσις τῶν λέξεων τούτων (πβ. οὐκ *ἄσφαρ*, ἀλλ' *ὑσφαρ*).

Ὑπατος *ἀνώτατος, ὑπέρτατος, ὑψιστος*: ἀντὶ *ὑπαμος (=ἀρχ. ἰνδ. *uramāh*, ἀγγλοσαξ. *ufemeat*=ὦς., πβ. λατ. *summus*=ἀνώτατος, ὑψιστος, ἐκ τοῦ **sur-mos*), ὡς τὸ ὁμ. μέσσωτος (ἀντὶ *μεσάσματος=ἀρχ. ἰνδ. *madhyamāh*) κατὰ μετασχημ. ἀναλογικῶς πρὸς τὰ: τέτρατος, ἑνατος, δέκατος.

Ὑπεμνήμυκε (Ἰλ. Χ 491) *ἔχει ἀκατεβασμένο τὸ κεφάλι* ἕνεκα συστολῆς (ἐντροπῆς), ἔχει τὴν κεφαλὴν ὅλως χαμηλωμένην καὶ βλέπει κάτω ἄθυμος*: *ὕπεμνήμυκε* εἶναι μτγν. μετατροπὴ ἐνὸς *ὕπειμήμυκε* ἢ *ὕπεμμήμυκε* (κατὰ μετρ. ἔκτασιν ἀντὶ *ὑπ-εμ-ήμυκε)· βλ. *ἡμύω*.

Ὑπερ, ὑπέρ (ὁμ. *ὕπειρ* κατὰ μετρ. ἔκτασιν· παμφυλ. *ὕπαρ* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *πάρ*) ἐπὶρ. *παρὰ πολὺ, ὑπερμέτρως, καθ' ὑπερβολὴν· ἐν συνθέσει: ὑπεράνω, πέραν· ὡς πρόθ. μετ' αἰτ. ὑπεράνω, πέραν, ἐπὶ πλέον τοῦ, ὑπεραπάνω ἀπό· μετὰ γεν. ὑπέρ, ὑπεράνω· ὑπέρ τινος, πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ ὑποστήριξιν τινος, πρὸς ὠφέλειάν τινος, διὰ τὸ καλὸν τινος*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *urāti* (μετὰ αἰτ., γεν., δοτ.)=ὑπέρ, ὑπεράνω, πέραν, ἀρμ. *i ver*=ἐπάνω, ἀνω (**uper*), *i veroy*=ἀνω, ἀνωθεν, λατ. *super* ἐπὶρ.=ὑπερθεν, ἐπάνω, ἀνωθεν, πρὸς τούτοις· ὡς πρόθ. μετ' αἰτ. ὑπέρ τινος, ἐπὶ τινος, ὑπέρ τι(να), ἐπὶ τι(να)· μετ' ἀφαιρ. ὑπέρ τινος, περὶ τινος, περὶ τι, ἀρχ. ἰβλ. *for*, *for*=ὑπέρ, ὑπεράνω, πέραν, γοτθ. *ufar*, ἀρχ. γερμ. *uber* (**urēti*), νεογερμ. *über*=ὑπέρ, ὑπεράνω, μέσφ. διὰ τινος. **IE** **uper(i)*=ὑπέρ, ἀνωθεν, ὑπεράνω, συγγ. τῷ **uro*, βλ. *ὑπό*. — Ἐκ τούτου τὰ: ὑπερος, ὁ (καὶ -ον, τὸ) *κόπανος, «γουδοχέρι», *ρόπαλον** (: ἀρχ. ἰνδ., βεδ. *urapa*=ὦς.), *ὑπέραι* ('**Oδ.** ε 260), αἰ *τὰ σχοινία τὰ προσδεδεμένα εἰς τὰ ἄκρα τῶν κεραιῶν, δι' ὧν τὰ ἱστία μετακινουῦντο κατὰ τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου* (δν. *μηχαναί*);. **Πβ.** *ὕπερφιδ*, *ὕπερφον*.

Ὑπερδεής (μόνον κατ' αἰτ. ἐν. **ὕπερδέει** Ἰλ. Ρ 330) *ὁ ὑπερβαλλόντως ἐνδεής, ὑπολειπόμενος κατὰ πολὺ, πολὺ κατώτερος*: συγγ. τῷ *δέομαι* *ἔχω ἀνάγκην, χρειάζομαι, ἔχω ἑλλειψιν* (βλ. 2 *δῶν*).

Ὑπερήφανος (-*ās*- παρὰ Πινδ. καὶ Βακχουλ.) *ὁ ἐξέχων, λαμπρὸς ὑπερήφανος, ὑπερόπτης, ἀλαζών*, *ὕπερηφανιά*, ἢ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὑπερηφάνεια, ὑπερφία*, *ὕπερηφανέω* *εἶμαι ὑπερήφανος, ὑπεροπτικός, κομπάζω, ἀλαζονεύομαι*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (ἐκ τινος **ὕπερηφαν*, ἀντιθέτου τοῦ *κατήφω*, πβ. *κατηφής*);.

Ὑπέρβινος *ἐξησθενημένος, ἐξηντλημένος*: ὡς σημαῖνον *ὁ ὑπερκεκνωμένος, ὑπερμέτρως ἐκκεκνωμένος*, εἶναι συγγ. τῷ ἰνδ. **ἔκκενω** (δ *lā*).

Ὑπέροπλος *αὐθάδης, θρασύς, ὑπεροπτικός· τρομερός*, βλ. *ἀπλότερος*.

Ὑπερος, ὁ, **Ὑπερον**, τὸ *κόπανος, «γουδοχέρι», *ρόπαλον**, βλ. *ὑπέρ*.

Ὑπερφίαλος *ὁ ὑπερμέτρως δυνατός, ὑπερέχων εἰς δύναμιν, ἀγέρωχος, ὑπερήφανος, ὑπερφίαλος, ἀλαζών, βέλαιος*: ἐκ τοῦ **ὕπερ-φF-ιαλο-*, πβ. *ὕπερ-*

φύης "ἐκτακτος, ἐξαιρετικός, θαυμάσιος, παράδοξος", λατ. *super-bus* (*-bhu-os) = ὑπερήφανος, ὑπεροπτικός, ἐξοχος.

ὑπερφῶ (ἰων. -ῆ), ἡ "ὁ οὐρανίσιος τοῦ στόματος", *ὑπερφῶν*, ἰων. (δμ.) *ὑπερώ-ισαν*, τὸ "τὸ ἀνώτατον μέρος τῆς οἰκίας (ἐνθα αἱ γυναῖκες διέμενον), ὑπερφῶν" : συγγ. τῷ *ὑπέρ* τὸ τέρμα τῆς λέξεως (-φῶ) ἀσαφές.

ὑπήκοος "ὁ ὑπακούων εἰς τινα, «ὑπάκουος», εὐπειθής, ὑποτασσόμενος εἰς τινα, ὑπήκοος" (> μεσσαι. *hōrakōos*), λακ. *ἐπάκοος* "μάρτυς" : συγγ. τοῖς : ἀκοή, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, ἀκοή", ἀκούω "ὅ,τι καὶ νῦν, ἀκούω" (ὁ ἰδέ).

ὑπήνη, ἡ "αἱ ὑπὲρ τὸ ἄνω χεῖλος τρίχες, ὁ μύσταξ, ἡ γενειάς, τὸ γένειον", *ὑπηνήτης*, -ου, ὁ "ὁ ἔχων γενειάδα" : ἐκ τῆς προθ. *ὑπό* τὸ τέρμα τῆς λ. (-ήνη) ἀσαφές.

ὑπηρέτης, ὁ "ὁ ὑπὸ ἄλλον ἐρέτην κωπηλάτης, ὑπηρετῶν ἐν τῷ πλοίῳ· δοῦλος, ὑπηρέτης", *ὑπηρετέω* "εἰμαι ὑπηρέτης, ὑπηρετῶ, βοηθῶ", *ὑπηρεσιᾶ*, ἡ "ἡ ὑπὸ τῶν κωπηλατῶν γινομένη ἐργασία, ὑπηρεσία" τὸ σύνολον τῶν κωπηλατῶν καὶ αὐτῶν, πλήρωμα τοῦ πλοίου", βλ. *ἐρέτης*.

ὑπιοσχέομαι, μέλλ. ὑποσχέσθαι, ἀόρ. β' ὑποσχόμενῃ "δίδω ὑπόσχεσιν, ὑπόσχομαι, ἀναλαμβάνω, «τάζω»" : τὸ πρῶτον μεθομ. ἀντὶ τοῦ *ὑπίσχομαι* (δμ.) = ὦσ. (πρ. *ἴσχω* "κρατῶ", ἐν λ. *ἔχω*), ὥς σχηματισμὸς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἀντίθετον αὐτοῦ *ἀρνεόμαι*.

ὑπνος, ὁ "ὅ,τι καὶ νῦν, ὕπνος" : IE **h₂up-no-s* = ἀρχ. ἐκκλ. *sepe*, ἀλβ. *gume* = ὦσ. πρ. ἀρχ. ἰνδ. *anāpnaḥ* = ὑπνος, *ὄνειρον* (**h₂uerno* ἢ **h₂uorno*), ἀρμ. *k'up*, γεν. *k'ouy* = ὑπνος (**h₂uorno*), τοχ. A *brām*, B *brāne* = ὑπνος, λατ. *somnus* = ὦσ. (**h₂uerno* ἢ **h₂uorno*), ἀρχ. ἰρλ. *aūas*, κυμβρ. *hun* = ὦσ. (**uorno*), ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. *svefn*, ἀγγλοσαξ. *swefn* = ὑπνος, *ὄνειρον* (**h₂uerno*), λιθ. *sāpnas* = *ὄνειρον* (**uorno*). Ρημ. ρ. **h₂up-*, **h₂up-* = κοιμᾶσθαι, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. *anāpiti*, *anāpati* = κοιμᾶται (ἀποκοιμᾶται), *surpāḥ* = ἀποκοιμημένος, λατ. *sōpiō*, -*īte* = κοιμίζω τινά (*sopor* ἀρσ. = βαθὺς ὑπνος), ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. *sōfa* = κοιμᾶσθαι, μεταβιβ. *svefja* = κοιμίζειν, *sōfa* = φονεύειν, ἀρχ. ἐκκλ. *sepe*, *surati* = κοιμᾶσθαι. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : *ὑπνός* "ὅ,τι καὶ νῦν, ὑπνός" (ἀρχ. ἰνδ. *anāpnaḥ*, λατ. *insomnis* = ὦσ.), *ὑπνίᾶ*, ἡ "ὅ,τι καὶ νῦν, ὑπνία" (: λατ. *insomnia* θηλ., κυμβρ. *anhunedd* = ὦσ.), *ἐνύπσιον*, τὸ "ὄνειρον" (ἐνν. *ὄναρ*· ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν *ὑπνῳ* κατὰ τὸ ἐνύπσιον ἐσχηματίσθη καὶ τὸ λατ. *insomniūm* = ὦσ.), *ὑπναλέος*, *ὑπνηλός*, *ὑπνηρὸς* "ὁ καταλαμβάνόμενος ὑπὸ ὑπνηλίας, νυσταλέος" *ὑπνός* "ἀποκοιμίζω" ἀμτβ. *ἀποκοιμῶμαι* (μτχ. αἰτ. πληθ. *ὑπνώστας* "κοιμωμένους, νυσταλέους" κατὰ μετρ. ἔκτασιν Ἰλ. Ω 346, Ὀδ. ε 48), *ὑπνώσσω*, ἀττ. -ττω "εἰμαι ὑπναλέος (νυσταλέος), αἰσθάνομαι ὑπνηλίαν, κοιμῶμαι".

ὑπο ἐπίρ. "κάτω, ὑποκάτω, ὑπίσω", πρόθ. *ὑπό* (ἐπικ., ποιητ. *ὑπά*, πρ. ὅμ. *ὑπαῖθα* ἐπίρ. "κάτωθεν, πρὸς τὰ πλάγια" ὡς πρόθ. ὑποκάτω, κάτωθεν, πλαγίως τινός· ἡλ., λεσβ. *ὑπά* μᾶλλον κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἀνά, κατὰ κ.τ.λ.) μετ' αἰτ. ἐπὶ τόπου, εἰς θήλωσιν κινήσεως : πρὸς τι καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ, ὀπισθεν, ὑποκάτω τινός, ὑπὸ τι, μετὰ δοτ. (τοπ.) ὑπὸ τι, ὑποκάτω τινός, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν, ὑπὸ τὴν συνοδείαν, ἐν συνοδείᾳ τινός· μετὰ γεν. (ἀφαιρ.) ἐκ τῶν κάτω πραγμάτων τινος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔρχεται ἢ ἐξέρχεται τι, ὑποκάτω τινός (γεν. δηλοῦσθς τοπ. ἔκτασιν), ὑπὸ τι-

νος (μετὰ παθ. ρημ. πρὸς δῆλωσιν τοῦ ποιητ. αἰτίου), ἐκ τινος, διὰ μέσου τινός, πρὸς δῆλωσιν τῆς αἰτίας, ἐννοία τινος: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ἴρα προρρημ. καὶ πρόθ.=πρὸς (αἰτ.), παρὰ, πλησίον, ἐν (τοπ.), κατὰ τι, συμφώνως πρὸς τι, ἐν συνοδείᾳ τινός (ὄργαν.), λατ. s-uh προρρημ. καὶ πρόθ. μετ' αἰτ. καὶ ἀφαιρ.=ὑπὸ τι, ὑποκάτω, κάτωθεν τινος, ὑπὸ τινι, ἀρχ. ἰρλ. fo προρρημ. καὶ πρόθ.=ὑπὸ τινι, ὑποκάτω τινός (gall. vo-, π.χ. κύρ. ὄν. Vo-zetus), γοτθ. uf=ἐπὶ ὑπὸ τι(νι), ἀρχ. γερμ. oba, νεογερμ. oben=άνω, ὑπέρ, ἀρχ. γερμ. uf, νεογερμ. auf=ἐπὶ (ισχ. β. γοτθ. i:r=πρὸς τὰ ἄνω). IE *upo=πρὸς τι καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ, ἀπὸ κάτω πρὸς τὰ ἄνω· βλ. καὶ ὑπέρ, ὀπίσσω, ὄρι.

ὕποβρυχα ἐπίρ. *ὑπὸ τὸ ὕδωρ: συγγ. τοῖς: βρύχα (βρύχιος), ὁ ἰδὲ.

ὕπαυτος *ὑποχείριος, πρόχειρος, πρόσφατος, βλ. ἔγγυος.

ὕποδρα ἰδὼν ἐπίρ. *κάτωθεν, ἐκ τῶν πλαγίων (τ.ἑ. σκυθρωπῶς) ἰδὼν, ρίψας λοξὸν καὶ βλοσυρὸν βλέμμα: ἐκ τοῦ *δρακ οὐδ. (IE *dʰr̥k, βλ. δέρκομαι), πβ. ἀρχ. ἰνδ. upa-dgr̥- θηλ.=ὄψις, θέα, ahar-dgr̥- =τὴν ἡμέραν θεώμενος. — Μῦθ. ὑποδράξ (παρὰ Καλλιμ.) κατ' ἀκαλογίαν πρὸς τὸ ἀναμαλῆ κ.τ.λ.

ὕπολαις, -ίδος, ἡ *μοιρὸν τι πτηνόν, πιθ. ἡ «ποταμίδα»: συγγ. τῷ λάας, ὁ *βράχος.

ὕπτιος *ὁ ἐξηπλωμένος «ἀνάσκελα», ὕπτιος, ἀνεστραμμένος, λοξῶς κείμενος, παρουσιάζων ὁμαλὴν κλίσιν πρὸς ὠρισμένην κατεύθυνσιν, ὁμαλός, πεδινός: ἐκ τοῦ *ὑπτος, ὅπερ ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς προθ. ὑπό· πβ. λατ. supīnus=ὁ ἐπὶ νῶτον κείμενος, ὕπτιος, πρὸς τὰ ὀπίσω κακλιμένος, μετρίως ἀνωφερής, ἐπικλινής, suprus (συντετμ. τύπος)=ὦσ., μον. ἰρλ. fthen=πρὸς τὰ ὀπίσω τεταμένος (*sup-ino-).

ὕραξ, -ακος, ὁ *μῦς ὁ ἀρουραῖος, ποντικός: ἐκ τοῦ *surak-, συγγ. τῷ λατ. sorex, -icis ἀρσ.=ὦσ. (*surdak-) ρ. *suxet-=βομβεῖν ὀξέως· πβ. κρητ. ὕρον *σμήνος· Ἡσύχ., ἀρχ. ἰνδ. anāraṭi=ἡχεῖ, ἀντηχεῖ, ἀφίνει νά ἀντηχήσῃ, λατ. susuritus ἀρσ.=συριγμός, ψιθύρος, susurītō=ἐκπέμπω συριγμόν, ψιθυρίζω, βομβῶ, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. svarta=θορυβεῖν, παφλάζειν, ἀρχ. γερμ. swarim=σμήνος μελισσῶν, νεογερμ. Schwarm=ὦσ. (πβ. καὶ νεογερμ. schwirren=ἐκπέμπειν τριγμόν, συρίζειν, surren=βομβεῖν ὀξέως), ἀρχ. ἑκακλ. slaβ. svirati=συρίζειν.

ὕρχη (αἰολ. ὕρχη), ἡ *πῆλινον ἀγγεῖον πρὸς παρίχευσιν ἰχθύων: μάλλον εἶναι προελλ.-αίγ., ὥς ἐπίσης τὰ ἐκ τοῦ ὕρχη (τῇ μεσολαβήσει τῶν Ἑτρούσκων;) προελθόντα ἢ προτιμότερον ἀνεξάρτητα δάνεια ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς: λατ. orca θηλ.=πίθος, «πιθάρι», urca θηλ.=κάδος, στάμνος, ὕδρια περιέχουσα τὴν τέφραν τοῦ νεκροῦ, urceus ἀρσ.=στάμνος, ὕδρια.

ὕς, γεν. ὕός, αἰτ. ὕν, ὁ *ὁ κάπρος, χοῖρος, ἡ «γουρούνα»: =λατ. sus, γεν. suis ἀρσ., θηλ.=χοῖρος, ἀβεστ. hū- (*huno)=ὦσ., τοχ. B suwo, ἀλβ. θί, ἀρχ. γερμ. sū, νεογερμ. Sau=ἡ «γουρούνα»· πβ. λεττ. suvëna, siveņa=χοιρίδιον μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου -k- ἀρχ. ἰνδ. sūkaraḥ=κάπρος, χοῖρος, κυμβρ. hucc=χοῖρος, ἀρχ. ἰρλ. soce=ρύγχος, «όνις», ἀγγλοσαξ. suca, νεογερμ. (περιοχή Σιτουτγάρδης) suge=«γουρούνα». — Ἐκ τούτου τὰ: **ὕθιος** *ὁ ἐκ χοίρου προερχόμενος, χοίρινος, ρυπαρός, ἀγροῖκος (μῦθ. καὶ ἀπαξ

εἰρημένον [παρὰ Ζωναρῆ], δεικός, θεός, ὑψός *ὁ ἀνέκων ἢ ἀρμόζων εἰς τὸν χοῖρον, χοῖρινος, «γοιουρονήσιος»· πβ. IE *suīno- ἐν τῷ λατ. suīnus [=χοῖρινος]=ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. svins=ῶσ. ὡς οὐσ. τὸ γοῦθ. sweia, νεο-γερμ. Schwein=χοῖρος). IE *sūs, *suḡs ἀρχικῶς μᾶλλον εἶναι ἡχομιμ. λ. (πβ. τὸν παράλληλον τύπον οὐς). Βλ. καὶ ὅσα.

ὁσμήνη, ἡ (ἑτεροκλ. 3ος. ὁσμήνι 'Ιλ. B 863, Θ 56 κατὰ τὸ ἀγγαίνει;) *ἡ συμπλοκή, μάχη, ὁ ἀγών, θόρυβος τῶν μαχομένων: ἐκ τινος *ὁσμός (IE *judh-a-moa), ἐν πρώτοις συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. yudhamāḥ=πολεμικός· ὡς οὐσ. ἀρσ.=ἀγωνιστής· πβ. ἀβεστ. yaozi=εὐκνησία, δραστηριότης (*jeudh-a-ti-), yaozaiti=περιπίπτει εἰς ἀνήσυχον κίνησιν· ἀνευ s: ἀρχ. ἰνδ. yūdhyati, yūd-hati=ἀγωνίζεται, ud-yōdhati=ἀναβράζει, yūd- ἀρσ.=ἀγωνιστής, θηλ.=ἀγών, λατ. iubeo, -ere=διατέσσα, καλεῖω (κυρ. θέτω εἰς κίνησιν), λιθ. judū, judėti=κινεῖσθαι τρέμων, ἐρίζω, διαμάχομαι, πολύν. judėiė=ἀνεγείρειν, ἐμβάλλειν εἰς στάσιν· ρ. *jeudh=εἶναι (εὐρίσκεισθαι) ἐν βιαίᾳ (ταχείᾳ) κινήσει, ἴσως ἐπακτετ. τύπος τοῦ *jeu=ἀναμειγνύειν, βλ. ζῆμη.

ὁσπλη(γ)ῆ, -η(γ)ος, 3ος. ὁσπλᾶ(γ)ῆ, -αγγος, ὁσπλᾶγίς, -ίδος, ἡ *σχοινίον τεταμένον ὀριζοντίως καὶ εὐρισκόμενον εἰς ὠρισμένον σημεῖον τοῦ σταδίου, τὸ ὅποσον ἀφίετο ἐλεύθερον νὰ πέσῃ, εὐθὺς ὡς ἐδίδοτο τὸ σύνθημα τῆς ἐκκινήσεως τῶν δρομέων, ἀφετηρία, ὅριον· παγίς (β. ὄχος): τὸ ὅσ- εἶναι συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. ὠι-, ud=πρὸς τὰ ἄνω, ἐπάνω (βλ. ὠ-βρις· τὸ ὠσ- μᾶλλον ἐγενικεύθη κατὰ τὸ ὕστερος ἐκ τοῦ -d-i-, δυσκόλως εἶναι δυνατόν νὰ προέρχηται ἐκ τοῦ *ud-a, πβ. ἀβεστ., ἀρχ. περσ. ua=πρὸς τὰ ἄνω)· τὸ πλσγ(γ)- εἶναι συγγ. τῷ πλδζω (*πλδγγω) *πλήτω, κτυπῶ.

ὁσσαῖ, -αίος (ἐν χρήσει μόνον ἡ γεν. πληθ. ὁσσαίων παρ' Ἀρ. στοφ. Λυσ. 1001), ὁ *τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ὁσσός, ὁ *ἀκόντιον: δάνειον ἐκ τῆς Μικρασιατ., πβ. καρ. τοπων. Ὑσσις, Ὑσσώλος κ.τ.λ.

ὁσωπος, ἡ, ὁσωπον, τὸ *δραματικὸν φυτόν, ἡ «μαντζουράνα», ὁσωπὶς *ἡ σάμφυλος· Ἡσύχ.: δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἑβρ. עֵשֶׂב.

ὁστέρεᾶ, ἰων. ὁστέρη (ἐνν. μήτρα;), ἡ *ἡ μήτρα, ἡ τῆς μητρὸς κοιλία: μᾶλλον ἐκ τοῦ *ud-tero- (ἀρχ. ἰνδ. ud=πρὸς τὰ ἄνω, ἐπάνω, βλ. ὠ-βρις, ὠσ-πλη(γ)ῆ), κυρ. σημαίνει *τὸ προεξέχον μέρος τοῦ σώματος (πβ. ὕστος *γαστήρ· Ἡσύχ., ἐκ τοῦ *ud-tero=προεξέχων)· πβ. καὶ ἀρχ. ἰνδ. udāraṃ οὐδ.=ἡ κοιλία, τὸ κοίλωμα, ἡ κοιλότης, τὸ ἐσωτερικόν, an-udāraḥ=ὁ ἄνευ κοιλίας, ὀδερὸς *γαστήρ· Ἡσύχ. (*ὀδερὸς;), λατ. uterus=τὸ ὑπογάστριον, ἡ κοιλία, μήτρα (*uderos).

ὕστερος, -α, -ον *ὁ ἐρχόμενος ἔπειτα, εὐρισκόμενος ὀπίσω, μεταγενέστερος, ὕστεραίος, -α, -ον *ὁ κατὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν, μεταγενέστερος, ὕστερέω *μένω ὀπίσω, ἔρχομαι ἀργότερον, καθυστερῶ, ἔρχομαι βραδύτερόν τινος· εἶμαι κατώτερος τινος, ὕστερίζω *ἔρχομαι ἔπειτα (βραδύτερον), μένω ὀπίσω, καθυστερῶ: ἐκ τοῦ *ud-tero-s=ἀρχ. ἰνδ. utāraḥ=ὁ ὑψηλότερος, ἀνώτερος, μεταγενέστερος, ὀπίσω εὐρισκόμενος· ὕστατος *ἔσχατος, τελευταῖος, ὕστατος: ἀντὶ *ὕσταμος, πβ. ἀρχ. ἰνδ. utāraḥ=ὑψηλότατος, ἀνώτατος, κάλλιστος.

ὕστριξ, -ιχος (καὶ ὕστριγξ, ὕσθριξ), ὁ, ἡ *ἀκανθόχοιρος, «σκαντζόχοι-

ροα», *δοτριχες*, αἱ «αἱ τραχεῖαι τρίχες τοῦ χοίρου», *δοτριχίς*, -ίδος, ἡ, *δοτριχος*, ὁ «μαστίγιον (εὐσούδουλας)», δι' οὗ ἐμαστίγωνον τοὺς δούλους: ἀβεβ. ἐτυμολ. (ὑσ- «πρὸς τὰ ἄνω, ἐπάνω», βλ. ὑσ-πλη[γ]ξ+θελξ, ἡ «δ,τι καὶ νῦν, ἡ θριξ, «τρίχω»:).

ὕφαίνω «δ,τι καὶ νῦν, ὑφαίνω, ἐφευρίσκω, κατασκευάζω», βλ. ὕφή.

ὕφεαρ, τὸ «ὅ ἐπὶ τῶν πευκῶν καὶ ἐλατῶν φυόμενος ἕξος (ἐν Ἀρκαδίᾳ): μᾶλλον, ὡς σημαῖνον «τὸ ἐπιφυόμενον», προέρχεται ἐκ τοῦ ὕ- (κυпр. ὕ=ἐπι) + *φεFar «τὸ πεφυκός, ἀνεπτυγμένον, ἠύξημένον», πβ. φύω.

ὕφή, ἡ «τὸ ὑφασμένον, ὑφασμα, ὁ ἱστός τῆς ἀράχνης», ὕφασσι ('Οδ. η 105), ἀλλαχοῦ ὕφαίνω «δ,τι καὶ νῦν, ὑφαίνω, σχεδιάζω, μηχανῶμαι, ἐφευρίσκω, κατασκευάζω, δημιουργῶ», ὕφος, -ους, τὸ «τὸ ὑφασμα: μτφρ. τὸ ὕφος ἐν τῷ λόγῳ» (ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου. *Fέφος): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ubhāñī, umbhāñī, unāñti=συσπίγγει, ὕππa-vāñhiñ=ἀράχνη (κυпр. ἡ ὑφαίνουσα μάλλινα ὑφάσματα), ἀβεστ. ubdāñna=κατεσκευασμένος ἐξ ὑφάσματος (ἐκ τοῦ *ubda=τὸ ὑφασμένον, ΙΕ *ubh-τό-), ἐλβ. νεά=ὕφαίνω (*uebhñjō), ἀρχ. γερμ. weban (νεογερμ. weben)=ὕφαίνειν, πλέκειν, νήθειν, κλώθειν, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. vefja (*uobhñjō)=περιελίσσειν, καλύπτειν, vaf=σπάργανον, veftr=ὕφασμα, ἱστός, ἀρχ. γερμ. waba (νεογερμ. Wabe)=κηρήθρα κ.τ.λ. ρ. *uebh=ὕφαίνειν, πλέκειν.

ὕψι ἐπίρ. «εἰς ὕψος, εἰς τὰ ὕψη, ὑψηλά, πρὸς τὰ ἄνω, εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος», ὁμ. ὕψος, ὕψος ἐπίρ. «ἐν ὕψει, ὑψηλά, ἄνω, ἐπάνω», ὕψοσε ἐπίρ. «πρὸς τὰ ὕψη, πρὸς τὰ ἄνω, ὑψηλά», ὕψοθεν ἐπίρ. «ἐκ τοῦ ὕψους, ἀπὸ ὕψηλά, ἄνωθεν», συγκρ. ὑψίτερος, ὑψίων ὑψηλότερος, ἀνώτερος», ὑπερθ. θριστος «δ,τι καὶ νῦν, ὕψιστος, ὑψηλότερος, ὑψίστατος» (μεβομ. ἀντὶ τοῦ ἑπαιτος, ἐπείτατος), ὕφος, -ους, τὸ «δ,τι καὶ νῦν, τὸ ὕψος, ὑψηλότερον σημεῖον, ἡ κορυφή» (κατὰ τὰ: ὕψων, θριστος), ὁμ. κ.τ.λ. ὕψηλός «δ,τι καὶ νῦν, ὑψηλός»: θρι ἐκ τοῦ *ὕπ-σι, παλ. τοπ., πβ. ἀρχ. ἰρλ. ūa, ūas=ἄνω, ὕψος (*oupr-σι-): πβ. λατ. suba- (subino), sus- (susque dēque ferō), ἀρχ. ἰρλ. ūasal=ὕψηλός, ōchtar=τὸ ἀνώτερον, uall=ὑπερηφάνεια, ὑπεροψία (*oupr-añ), gall. τοπων. Οἰξέλλον (: ἑλλ. ὕψηλός), ἀρχ. ἐσκλ. σλαβ. vyzokъ=ὕψηλός (*ŭrsoko-): πβ. καὶ γοτθ. ubika, ἀρχ. γερμ. obisa=πρόδομος, προπύλαια.

ὕω «πέμπω βροχήν, βρέχω, ποτίζω», βλ. ὕει.

Φ

φαγεῖν ἀπρρ. τοῦ ἐφαγον (λαμβανόμενου ὡς ἀορ. β' τοῦ δοθίω «τρώγω» ὕστερογ. ἑλληνιστ. τύπος φάγομαι «τρώγω» καὶ φάγος, ὁ «ὁ φαγᾶς, λαίμαργος, ἀδηνάργος ἀνθρωπος», ἐκ τοῦ β' συνθετ. -φάγος), φαγᾶς, γεν. -ᾶ ἢ -οῦ, ὁ «δ,τι καὶ νῦν, φαγᾶς, λαίμαργος», φαγέδαινα, ἡ «καρκινώδης ἑλκος» (ἐκ τινος *φαγεδαίν), λοκρ. πᾶματοφαγεῖν «δημεύειν», φαγόνες «σιαγόνες, γνάθοι» Ἡσύχ. (κυпр. σημαίνει «ἀδηνάργοι», συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. bakko, kizni-

bakko, νεογερμ. Backe=παρειά): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhājati, -īḥ=κατα-
νέμει, bhāgaḥ=διανομεύς, κύριος (=ἄβεστ. baḡa=κύριος, θεός, ἑλλ. -φά-
γος ἐν συνθέσει, πβ. φρυγ. Bagaíos *Ζεύς:), ἀρχ. ἰνδ. bhāgaḥ=τὸ ἀ-
γαθόν, ἡ εὐτυχία, bhakīam οὐδ.=γεῦμα, bhāksati=καταβροχθίζει, κατανα-
λίσκει, ἀπολαύει, ἀρχ. ἐκκλ. οὐαβ. u-bogw, ne-bogw=πτωχός, bogatiw=πλού-
σιος, bogw=θεός. IE *bhag=διανέμειν. Πβ. φάγιλος.

φάγιλος, ὁ *ἀρνίον ἢ ἐρίφιον, ὅταν καταστῇ ἐθώδιμον («φαγώσιμον»): συγγ.
τῷ φαγεῖν.

φάγρος, ὁ *ἡ ἀκόννη*, πβ. φορός (κατ' ἀφομ. ἐκ τοῦ *φαρός:) *ὁ ἀπολήγων
εἰς ὀξύ, ὀξύς, «μυτερός» (δευκέφαλος, ἐπίθ. τοῦ Θεορσίτου Ἰλ. Β 219):
ἄβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ ἀρμ. bark=δριμύς, πυκρός, ὀξύς, σφοδρός, ἂν προέρ-
χεται ἐκ τοῦ *bhag-to- ἢ *bhag-to-:). — Τὸ φάγρος, ὁ *εἶδος ἰχθύος, τὸ
«φαγγρίλ» (> λατ. pagrus, pager φάγρος «ἰχθύς ποιδός» Ἡσυχ., κατ' ἀνομ.
ἐκ τοῦ *φαγρωρος, πβ. φαργώριος παρὰ Στράβ.) μᾶλλον ταυτίζεται πρὸς τὸ
φάγρος (ἡ ὀνομασία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος αὐτοῦ
πρὸς τὸ τῆς ἀκόννης).

φάε, φαίθων, φαεινός, φαίνω, φαεινός, βλ. φάος.

φαιδρός *ὁ διαυγής, ἀκτινοβολῶν, ἀποστιβλῶν, λάμπων· ὁ ἀκτινοβολῶν ἐκ
χαρᾶς, εὐθυμος, φαιδρός*, φαιδρῶν, φαιδρῶν *καθιστῶ τι λαμπρόν, κάμνω
τι νὰ λάμπῃ, λαμπρύνω, καθαρίζω*, ὁμ. φαίδι-μος (φαιδιμοῖς Ἰλ. Ν 686)
ὁ λάμπων, ἀποστιβλῶν, λαμπρός, περιφανής, μεγαλοπρεπής, ἐνδοξος (πβ.
κῦδι-: κῦδρός κ.τ.λ.): φαιδρός=λιθ. giōdras (παρὰ τῷ gaidrās)=φαιδρός,
εὐθυμος, διαυγής, πβ. Ἰλνρ. κύρ. ὄν. Baedarus* ρ. *g^hai-d- (*g^hai-d-),
πβ. φαίος.

φαινόλης, ὁ *βαρὺ ἐπανωφόριον, χονδρὸς μανθύας* (> λατ. praenula θηλ.=
εἶδος ἐπανωφορίου μετὰ καλύπτρας [«κουκούλας»]: πβ. charta θηλ. ἐκ τοῦ
χάρτης, ὁ κ.τ.λ.): συγγ. τῷ φαίνω, πβ. φαινός (ἡώς), ἢ *ἡ φωσφόρος
(φῶς φέρουσα), φέγγουσα, λαμπρά* (Ὅμ. Ἦμν. εἰς Δῆμ. 51, Σαπφώ 95).

φαίνω, μέλλ. φανῶ, ἀόρ. φήνηα, παθ. φάνην *κάμνω τι νὰ φανῇ, φέρω
εἰς φῶς, δεκνύω, φανερώνω* μέσ. γίνομαι ὁρατός, ἐμφανίζομαι, φαίνομαι*,
φανερός *ὁ, τι καὶ νῦν, φανερός, ὁρατός, ἐμφανής, κατὰδῆλος, ἐπιφανής, ἐν-
δοξος*, φανή, ἢ *φανός, πυρσός, λαμπάς*, φαντῶ *καθιστῶ τι ὁρατόν
(φανερόν), παρουσιάζω, ἐμφανίζω τι* μέσ. δεκνύω (ἐμφανίζω) ἐμαυτόν,
γίνομαι ὁρατός, ἐμφανίζομαι, φαίνομαι, θεωροῦμαι*, φαντασίᾱ, ἢ *δύσις, ἐξω-
τερικὴ ἐμφάνισις, παράστασις (ἢ ἐντύπωσις) δημιουργουμένη εἰς τὸν νοῦν
τινος*: φαίνω ἐκ τοῦ φανῶ, IE *bhənjō=ἄλβ. γκαγκ. baj, τοσκ. beā=
κάμνω, πβ. ἀρμ. banam, ἀόρ. ba-ci=ἀνόγω, ἀποκαλύπτω (*bhān-)· πβ.
ἀρχ. ἰνδ. bhānāḥ=φῶς, ἀκτίς, bhānam=λάμψις, φέγγος, ἐμφάνισις, ἀρχ.
ἱρλ. bān=λευκός, μιν. κάτω γερμ. bōnen, νεογερμ. bohnen=τρίβειν, στογ-
γίζειν.—Ἐκ ρ. *bhā- (ἀρχ. ἰνδ. bhāti=φέγγει, λάμπει, ἐμφανίζεται, *bhā-
ἐν συνθέσει=φέγγος, φῶς, λάμψις, bhātīḥ=φῶς): τετελ. μέλλ. πε-φήσε-
ται (Ἰλ. Ρ 155) *θα ἔχη ἐμφανισθῇ*· πβ. φαίνω: χή-μη κ.τ.λ.)· προσέτι
ἀργύ-φεος, ἀργυ-φος *ὁ λάμπων ὡς ἀργυρός, ἔχων λευκὴν λάμψιν* (κατὰ
μετάπτ. κρητ. Ἀγησί-φεος)· ἐκ τῆς μετχ. πρκ. πεφασμένος (πβ. φαίνω:
χάσμα) τά: φάσις, ἢ *καταγγελλία, κατηγορία· ἐμφάνισις (ἀνατολή) ἀστέρος*,

φάσμα, τὸ *ἐμφάνεισις, μορφή, φάντασμα, σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ, οἰωνός, τέρας*. Πβ. προσέτι φάστα *λάμποντα* Ἡσύχ. (ἐκ τοῦ *φῶμι*); ὁμ. φαάντατος *φαινώτατος, λαμπρότατος* (κατὰ τὸ *μελάντατος*); κύρ. ὧν. Πολύ-φῶς παρὰ τῷ -φάντῳ κ.τ.τ. Πβ. ἐπεκτετ. τύπους· *bheū-, βλ. φάος. *bhel-, βλ. φαλός. Βλ. καὶ ἀμφαδόν, φαινόλης, φημί.

φαιός *δ,τι καὶ νῦν, φαιός, σκοτεινόχρους, αἰμουντός, σκοῦρος*, τεφρόχρους* (*φαι-φός ἢ -σός), φαιόν *λαμπρόν* Ἡσύχ., φαιός, -άθος, ἢ, ὑποκορ. φαι-κάσιον, τὸ *εἶδος λευκοῦ ὑποδήματος* (> λατ. rhaecasiūm), μεταπτ. β. φαιρόν *λαμπρόν* Ἡσύχ. (*g*^hhis-ero-): συγγ. τῷ λιθ. gāssas=φωτεινὸν σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ (*g*^hhai-sos ἢ *g*^hheid-s-os). Πλείονα βλ. ἐν λ. φαδρός.

φάκελος, ὁ *δέσμη, δεσμός, ἀδεμάτιον*: ἂν ἀρχικῶς ἐσήμαινεν *ὁ ὁμοῦ συνδεδεμένος, συνεσφιγμένος*, ἰσως εἶναι συγγ. τῷ σφάκελος, ὁ *σπασμός, σφαδασμός* (δ. ἰδέ).

φακέος, ὁ *τὸ φυτὸν καὶ ὁ καρπὸς τῆς φακῆς*· πλατὺ ἀγγεῖον εἰς σχῆμα φακοῦ (πρὸς θέρμανσιν χρῆσιμον)· κηλὶς ἐπὶ τοῦ σώματος, ἢ *ἐλκίον*, φακῆ (*φακέα), ἰων. φακέη, ἢ *δ,τι καὶ νῦν, ἢ φακῆ, ὁ καρπὸς τῆς φακῆς*· φαγῆτὸν παρεσκευασμένον ἐκ φακῶν, ἀφάκη, ἢ *εἶδος ὀσπρίου*: συγγ. τῷ ἄλβ. hahe θηλ.=κύαμος βάλτου (*bhakē)· ὁμοίως (μετ' ἀναδιπλ.) τά: λατ. faha θηλ., ρουσ. beb ἀρσ., ἀρχ. πρωσσ. habo=φασιόλος (ΙΕ λ. τῆς νηκ. γλώσσης *bhahē=τὸ «φουσκῶνον», ἐξωγκωμένον σῶμα· πβ. ἐπίσης ἀρχ. σκανδ.-ισλ. haun, ἀρχ. γερμ. hōma, νεογερμ. Bohne=κύαμος, φασιόλος). — Ἐνταῦθα ἰσως ἀνήκει καὶ ἡ λ. φάσηλος, ὁ *τὸ φυτὸν ἢ «φασουλιά», τὸ ὀσπριον φασιόλος, φασούλιον· ἐλαφρόν κλοιόριον, μικρὰ λέμβος* (> λατ. rhaesilus, haesilus), ἂν εἶναι δάνειον ἐκ τινος Saism γλώσσης μετὰ τοῦ s ἐκ τοῦ k (ὁλυσ. ;).

φάλαγγ, -αγγος, ἡ *κόλινδρος, στρογγυλὸν τεμάχιον ξύλου, κορμός, δοκός· παράταξις στρατευμάτων πρὸς μάχην, τάξις μάχης*, φάλαγγαι, αἱ *στρογγύλαι δοκοί, ξόλινοι κολινδροὶ χρησιμοποιούμενοι πρὸς μετακίνησιν βαρῶν* (> λατ. phalanga, δημῶδ. λατ. p[ə]lansa) νεογερμ. Planke=στρογγύλη δοκός): ἐκ τοῦ ΙΕ *bhelan-g-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhurtjāu δυικ.=οἱ δύο βραχίονες, βραχίονες «τιμονίου», λατ. sufflāmen οὐδ.=δοκὸς χρησιμοποιοῦμένη πρὸς φραγμὸν, τροχοπέδη (μᾶλλον ἐκ τοῦ *sub-bhlag-stem), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. hjalki ἀρσ.=δοκός, ἀρχ. γερμ. balko, νεογερμ. Balken=δοκός, ἀρχ. γερμ. bleh, νεογερμ. Block=κορμός, συμπαγὲς ὄγκος, ὁμάς (*bhlg-), ἰσως καὶ λιθ. beħhena=μικρὰ δοκὸς εἰς τὴν γωνίαν, balħhenas=ἐγκαρσία δοκὸς κ.τ.λ.· πβ. τὰ μετὰ τοῦ -κ-: φάλης, ὁ *δοκός, κεκαμμένον ξόλον πλοίου. κλειρά*, λατ. fulciō, -īre (*bhlgjō)=στηρίζω (ἀρχικῶς διὰ δοκοῦ, ὑποστηρίγματος κ.τ.τ.)· τὸν μὴ ἐπεκτετ. μsn. γερμ. τύπον bole (νεογερμ. Bohle)=σπίς· ρ. *bhel-(=g)-, (*bhel-k-)=δοκός, ἀρχικῶς μᾶλλον ἐταυτίζετο πρὸς τὴν ρ. *bhelgħ=ὀγκοῦσθαι, «φουσκῶναι», ἐν τοῖς: γοτθ. halga, νεογερμ. Balg=τὸ δέριμα, ὁ φουσητήρ, gall.-λατ. balga (πβ. φαλλός).

φαλακρός *«κακροφός», φαλακρός*, φαλακρός *κάμνω τινὰ φαλακρόν*, βλ. φαλός.

φαληγρία, φαλίδας, βλ. φαλός.

φάλαγξ, ὁ *δοκός, κακαμμένον ξύλον κλοίου, κλειρά*, βλ. φάλαγξ.

φάλλαινα, ἡ *ἐ,τι καὶ νῦν, ἡ φάλαινα* πᾶν ἀθηγάγον θηρίον* (> λατ. bal-laeus τῇ μεσολαβήσει τῶν Ἰλλυριῶν), φάλλη, ἡ *ἡ φάλαινα* (παρὰ Λυκόφρ.): συγγ. τῇ φαλλός (μετὰ τοῦ προσφύματος -αινα, οἷον ἐν τοῖς: δράκαινα, λέαινα κ.τ.λ.) λόγῳ τοῦ παχέος, ὀγκώδους σχήματος τοῦ σώματος τοῦ ζώου (ρ. *bhel=«φουσκάνειν», ὀγκοῦσθαι: πβ. μιν. γερμ. hullich, holch=μέγας ἰχθύς, ἡ «μουρούνα». — Ἡ λ. φάλλαινα, ἡ *χρυσάλλις (απειταλούδα, ψυχτή) περὶ τὸν λύχον πτερυγίζουσα* (παρὰ Νικ.) ταυτίζεται πρὸς τὸ φάλλαινα. φάλλος, ὁ *ἀνδρικὸν αἰδοῖον*, φάλης, -ητος, ὁ=ὦσ., Φαλλήν, -ῆρος, ὁ *ἐπιθ. τοῦ Βάκχου*: ἐκ τοῦ ἸΕ *bh₂lno-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἱβλ. ball ἀρσ.=μέλος τοῦ σώματος, διαλ. Ἑσσης bille=πέος, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. boli (νεογερμ. Bulle)=ταῦρος, ἀρχ. γερμ. ballo, -a (νεογερμ. Ball, Ballen=σφαῖρα, δε-σμός), ἀγγλοσαξ. bealluc=ὄρχις, φρυγ. (:) βαλλίον *πέος* (πβ. κύρ. ὅν. Balliō παρὰ Πλαύτῳ), θρακ. ἔθν. ὅν. Τρι-βαλλοί, οἱ ρ. *bhel=«φουσκά-νειν», ἔξογκοῦσθαι, βλ. φάλλαινα, φάλερ, φάλεω, φάλος, φύλλον κ.τ.λ. πβ. *bhel-g-, *bhel-k-, βλ. φάλαγξ.

φαλός *λευκός* Ἡσύχ., φαλίνει *λαμπρύνει* Ἡσύχ. (ἐκ τοῦ *φαλός), φά-λανθον *πολὺν* Ἡσύχ., φαλός (*φαλ-φόρ) *φωτεινός, λάμπων, λευκός* (παρὰ Καλλιμ.), φαλίσσεται *λευκαίνεται. ἀφρίζει* Ἡσύχ., ὅμ. ἀμφι-φαλος *ὁ φωτίζων καὶ εἰς τὰ δύο μέρη*, ἰων., ἀττ. φαλακρός *ἐ,τι καὶ νῦν, φα-λακρός, «κακαφλόος», φάλ-κ-η *ὁ τῆς κόμης αὐχμὸς* Ἡσύχ., φαληρός, δωρ. φαλῆρος *λευκός, φωτεινός, λάμπων*, ὅμ. φαληριόοντα (κύματα Ἰλ. N 799) *λευκάζοντα κύματα (ἔχοντα λευκοὺς ἀφρούς)*, ἰων. φαληρίς, δωρ. φαλῆρίς, -ίδος, ἡ *πτηνὸν λευκαῖον, ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τῆς φαλακρᾶς λευκῆς κε-φαλῆς αὐτοῦ*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhālam=λάμψας, μέτωπον, ἀβ. baie=μέτωπον (=ἀρχ. πρωσσ. ballo=ὦσ.), λατ. fulica (*bhōli-kā) θηλ.=ἡ φα-λαρίς (πβ. φαληρίς καὶ ἀρχ. γερμ. belihha, νεογερμ. Belch, Belche=φαλα-ρίς), gall. Belenos, γοθ. bala ἀρσ.=λευκὴ κηλὶς (εἰς τὸ μέτωπον ἵππ.) Βελισαρίου), λιθ. bālmas, bálmas=λευκός, ἀρχ. ἐσκλ. σλαβ. bēto=ὦσ. (*bhōlo=ἀρχ. ἰνδ. bhālam) ρ. *bhel=λάμπειν (: *bhā-, βλ. φαῖνω).

φάλας, ὁ *ἡ σωληνοειδὴς προεξοχὴ τῆς περικεφαλαίας, τὸ πρόσθιον προεξέ-χον μετάλλινον μέρος τῆς περικεφαλαίας*, πβ. φαλόν *τὸ στερεὸν κύκλωμα τοῦ στέρνου. οἱ δὲ τὸν μωρὸν (=ὁ παρεκκλίνων ἐκ τῆς κατευθύνσεως)* Ἡσύχ., φαλωθεῖς *παρατραπείς*, φαλίπτει *μωραίνει* Ἡσύχ., τετρά-φα-λος, τετρα-φάληρος (κυνέη, κόρυς), ἡ *περικεφαλαία ἔχουσα τέσσαρας με-ταλλίνας προεξοχάς* (βλ. τρυφάλεια), φάλαρα, τὰ *κρίκοι τῶν παρειῶν τῆς περικεφαλαίας, εἰς τοὺς ὁποίους προσεδέοντο οἱ ὑπὸ τὴν σιαγόνα διερχό-μενοι ἱμάντες, διακοσμητικὰ μετάλλινα κλακίδια κοσμοῦντα καὶ ἐνισχύον-τα τὸ μέτωπον καὶ τὰς γνάθους τῆς κεφαλῆς ἵππου* (> λατ. phalaras θηλ.), φάλαρον, τὸ *κόσμημα τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν*, ἴσως καὶ φολός (ἐπιθ. τοῦ Θεορίτου Ἰλ. B 217) *ραιβόπους, στρεβλόπους, «στρα-βοπόδης», χωλός*: μᾶλλον εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. hvalaṣ, hvalati=πορεύεται λοξῶς (πλαγίως), λιθ. pa-švilkti=κύπτειν, hvaloti=ταλαντεύειν. ἀρχ. ἐσκλ. σλαβ. svie=κακός, φαῦλος, μοχθηρός ρ. *bhul=κάμπτεσθαι. Ἰβ. τρυφάλεια, φηλός (φηλός).

τὸ δρόσισιν) *ἀροτριῶ, ὀργάνω*, ἀρ. φάρσαι *σχίσαι* παρὰ Γραμμ., φά-
ραγέ, -αγνος, ἡ *βράχος μετὰ σηγμάτων (χασμάτων), φάραγέ, *φαράγγι*,
χαράδρα* (πβ. ρωμαν. *bah[er]apca=ώσ.), φάρσος, -ος καὶ -ους, τὸ *ἀπεσπα-
σμένον (ἀποκεκομμένον) τεμάχιον, τμήμα, μέρος* (μᾶλλον ἐκ τινος ἐπιθ.
*φασ-σός μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου -σο-, ἀλλὰ βλ. καὶ φάσκος) : συγγ.
τοῖς : ἀρχ. Ἰνδ. bharāti (Γραμμ.)=βλάπτει, λυμάνεται, ἀβεστ. tisi-bāra=ὁ
ἐχων ὀξεῖαν κόφην, ἀρμ. -bis=ἀνασκάπτων, brean (*birean)=ἀνασκάπτω,
beran=στόμα (κυρ. ἀνοιγμα, ὀπή), bor=ξηρὰ βλέννα σχηματιζομένη ἐπὶ
πληγῶν κ.τ.λ. (*bhoros), ἀλβ. bis=κρούω, κτυπῶ, πίπτω, bite=ὀπή (*bhātā),
brime=ώσ. (*bhj-mā), λατ. ferit=ὠθῶ, παίω, τύπτω, πλήττω, κτυπῶ,
for=τρυπῶ (ἐκ τοῦ *bhorā=ράπισμα), ἀρχ. ἱρλ. bare=ὀργή, μαν. ἱρλ.
bairean=τεμάχιον βράχου, ἀρχ. γερμ. berjan=κτυπεῖν, τύπτειν, κρούειν,
πατεῖν, boṛa (νεογερμ. bohren)=τρυπᾶν, bare=δοκός, φράγμα, bar(u)g=
εὐνοῦχος (ἐκτομίας) κάπρος (νεογερμ. Barch=ώσ.), λιθ. bāras=ἡ γραμμὴ
(σειρὰ) τῶν θεριστῶν κατὰ τὸν θερισμὸν τοῦ σίτου, barū (bariū), bārti=
ἐπιπλήττειν, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. barje, brati=ἀγωνίζεσθαι, ἐρίζειν, ρωσ. bo-
ronā=βουλοκόπος κ.τ.λ. ρ. *bher=κόπτειν, τρυπᾶν, πβ. φασκός, φάρυγξ.
φάρσος, τὸ *ἀπεσπασμένον (ἀποκεκομμένον) τεμάχιον, τμήμα, μέρος*, βλ. 2
φάρος* πβ. φάσκος.

φάρυγξ, -υγος καὶ -μην. (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ λάρυγξ) -υγος, ὁ, ἡ
ὅ, τι καὶ νῦν, φάρυγξ, λάρυγξ, λαίμωξ τὸ ὑπὸ τὸν λαίμωξ τοῦ βοῦς κρε-
μαμένον λιπῶδες δέρμα· ἄβυσσος, βάραθρον, χαράδρα* : συγγ. τοῖς : ἀρμ.
erbuc=στήθος, μέρος τοῦ στήθους (*bhrūgo-), λατ. frūmen (*frug-men ἢ
*frūg-men) οὐδ.=λάρυγξ, φάρυγξ, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. barki=λαίμωξ, λάρυγξ,
φάρυγξ, κυρ. σχισμὴ, ἀνοιγμα, ὀπή (*bhorg-, κατὰ τὸν τύπον πλησιέστερον
πρὸς τὸ φάραγέ, ἢ *χαράδρα, *φαράγγι*, βλ. 2 φάρος)· ρ. *bharg-, *bhrūg-
=φάρυγξ, ἐπεκτετ. τύπος τῆς ρ. *bher=κόπτειν, βλ. 2 φάρος.

φάσανον, τὸ *μάχαιρα, κοπτερὸν ἐργαλεῖον, ἐγχειρίδιον, ξίφος* φυτὸν τι ὡς
τὸ ξιφίον* φασγάσεται *ξίφει ἀναιρεῖται* Ἡσυχ. : ἐκ τοῦ *φασ-σπ-ανο-
συγγ. τῷ σφάζω (*σφαγῶ) *ὅ, τι καὶ νῦν, σφάζω* (δὲ ἰδέ).

φάσηλος, ὁ *ἡ φασουλιά*, τὸ ὑσπριον φασίολος, φασούλου*, βλ. φασός.

1 φάσις, -εως, ἡ *καταγγελία, κατηγορία· πληροφορία· ἐμφάνισις, ἀνατολὴ ἀ-
στέρος*, βλ. φαῖνω.

2 φάσις, -εως, ἡ *λόγος, ὁμιλία, γλώσσα· ἀπόφασις, πρότασις· βεβαίωσις*, βλ.
φημί.

φάσιος, ὁ *πλόκαμος βρύων κρεμαμένων ἐκ τοῦ κορμοῦ δρυός* : ἐκ τοῦ
*φασ-σος=κάτω γερμ. (ἐξ οὗ καὶ νεογερμ.) batesch=τραχύς, ὀξύς, σκληρός,
αὐστηρός, πβ. ἀρχ. ἱρλ. bart=τραχύς, ὀξύς, σκληρός, αὐστηρός, λατ. fastidium
οὐδ.=αἰχμή, ἀκίς, κορυφή, ὕψος (ἐκ τοῦ *fasti-, ἸΕ *bhāsti- ἢ *bharsti-),
ἀρχ. Ἰνδ. bharīti θηλ.=ἀκικὴ, αἰχμή, κορυφή, γωνία κ.τ.λ. ἡ ἐνδεχ. ἐκ τοῦ
*φασ-σος συγγ. τῷ φάρο-ος, -ους, τὸ *τὸ ἀπεσπασμένον (ἀποκεκομμένον)
τεμάχιον* (ἀλλὰ βλ. καὶ τὰ ἐν λ. 2 φάρος). Πβ. φάσκαλος.

φάσκω *λέγω, βεβαῖω, διαβεβαῖω· νομίζω, ἐλπίζω· ὑπόσχομαι*, βλ. φημί.
φάσκιλος, ὁ καὶ -ον, τὸ *μικρὸς δερμάτινος σάκος, *σασκίλου*, σασκίδιον*
(> λατ. phasculum, ἀρχαίот. pascoulus, διὰ τὸ ἐπιθήμα πβ. baceolus : βιά-

κηλος), ὑποκορ. φασκόλιον, τό: [ως συγγ. τῇ φάσκος, ὁ *πλόκαμος βρύων κρεμασμένων ἐκ τοῦ κορμοῦ δρυός· ἀρχικῶς ἐσθίμηναι *πυκνόμαλλον δέρμα, ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν ἀφῆρθέσαν αἱ τρίχες· διὰ τὸ ἐπιθήμα πβ. φειδωλός, ἀμαρτωλός, διὰ τὸν τονισμόν πβ. ἐδωλον, τὸ *κάθισμα, ἐδώλιον*, κύβωλον, τὸ *κύβιτον* Πολυδ.

φάσμα, -ατος, τὸ *ἐμφάνισις, μορφή, φάντασμα, σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ, οὐ-
νός, τέρας*, βλ. φαίνω.

φαιτεῖς *δνομαστός*, φατίζω *λέγω, ἀγγέλλω, διαφημίζω, ὑπόσχομαι, ἀρ-
ραβωνίζω, μνηστεύω*, φάτις, -εως καὶ -ιος, ἡ *λόγος, φήμη, χρησμός*, βλ.
φημί.

φάτην, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, φάτην, ἀπαχνίς*, βλ. πάθη.

φάυλος *ἐλαφρός, εὐκολός, ἐσθίμαντος, μηδαμινός, ἀνάξιος λόγου* πρόστυ-
χος, κακός· ἀμέριμος, ἀπερίσκεπτος, ἀδιάφορος*, φαυλότης, -ητος, ἡ *μη-
δαιμνότης, εὐτέλεια, πενηρότης· φαυλότης, κοταπότης· ἑλλειψὶς ἱκανότη-
τος*, βλ. φλαύρος.

φάυσιγξ, -ιγγος καὶ **φάυστιγξ**, -ιγγος, ἡ (παρὰ Πολυδ.) *φλύκταινα κυ-
ρίως ἐπὶ τῶν σκελῶν καὶ κνημῶν προξενουμένη ἐκ πυρός, φλύκταινα, «φου-
σκάλας»: μᾶλλον ἐκ τοῦ IE *bh̥su-, συγγ. τοῖς: φῶις, -ίδος, ἀττ. φῶς,
γεν. φῶδος, ἡ *φλύκταινα ἡ οἰδημα ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος συνεπέξ ἑγκαύ-
ματος, «φουσκάλας» (*bh̥du-), φῶσιγξ, -ιγγος, ἡ *ὁ φλυκταίνωδης κοῖλος
(κεαύφιος) καυλός σχορόδου καὶ ἄλλων φυτῶν ὁμοιαζόντων πρὸς τὸ κρόμ-
μυον· βλ. φῶσα.

φασαίμβροτος (Πίνδ.) *ὁ φωτίζων τοὺς θνητούς*, βλ. φάος.

φάψ, γεν. **φαβός**, ἡ *ἀγρία περιστέρα*, φάσσα, ἀττ. φάττα (*φανία), ἡ *δ,τι
καὶ νῦν, φάσσα, εἶδος μεγάλης ἀγρίας περιστερᾶς*, φαβο-τύπος, ὁ *ὁ τύ-
πων (κτυπῶν) περιστερᾶς, ὅν. εἶδους ἱέρακος*, φαβο-κτόνος (*Ἡσύχ.),
φασσο-φόνος (*Ἰλ. Ο 238) *ὁ φονεύων φάσσας (ἀγρίας περιστερᾶς)*: ἀβεβ.
ἐτυμολ. (συγγ. τοῖς: παυφάσσω *περιβλάπτω ἀγρίως· πέλλω· κινεῖσθαι τα-
χείας*, φῶν *φάος* *Ἡσύχ.·).

φέβομαι (ἐν χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *φεύγω ἔντρομος, τρέπομαι
εἰς φυγὴν*, φόβος, ὁ *φυγὴ, τροπὴ εἰς φυγὴν, φόβος*, φοβέω *ἐκφοβίζω,
τρομοκρατῶ, τρέπω εἰς φυγὴν· παθ. φεύγω ἔντρομος, τρέπομαι εἰς φυγὴν,
φοβοῦμαι*, φοβερός *ὁ ἐμποῖν (προξενῶν) φόβον, φοβερός, τρομερός*,
μεθομ. φόβη, ἡ *μακρὰ κόμη, βόστρυχος, χαίτη· τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων·
δέσμη ἀνθέων* (συγγ. τοῖς: φοβέω, φέβομαι κατὰ τὸ σύβη: σοβέω, σέβο-
μαι): συγγ. τοῖς: λιθ. bēgu, bēgti=τρέχειν, φεύγειν, τρέπεσθαι εἰς φυγὴν,
bēga, bēgis=ἄρμος, φυγὴ, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. bēguo, bēgnati καὶ bēto, bē-
zati=τρέχειν, φεύγειν, τρέπεσθαι εἰς φυγὴν· ρ. *bheg*·-.

φέγγος, -εος καὶ -ους, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, φέγγος, φῶς, λάμψις*, φέγγω (ἐν
χρήσει μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ πρτ.) *δ,τι καὶ νῦν, φέγγω, φωτίζω· ἀμτβ.
φέγγω, λάμπω*: [ως συγγ. τοῖς: λιθ. springu, springēti=λάμπειν, λεττ.
spruoguoι=ὥσ· ρ. *sp(h)eng=λάμπειν, πβ. *sprem-dh-, βλ. σπινθήρ.

φείβομαι (μετὰ γεν.), μέλλ. φείσομαι, ἐπικ. τεταλ. **πεφιδήσομαι**, ἀόρ. α'
ἐφεισάμην, β' ὁμ. **πε-φιδ-έσθαι** *δ,τι καὶ νῦν, φείβομαι, μεταχειρίζομαι
μετὰ φειδοῦς, εἶμαι φειδωλός· οἰκονομῶ, κάμνω μετρίαν (οἰκονομικὴν) χρῆ-

σιν πράγματός τινος· ἀποχωρῶ, ἀπομακρύνομαι ἐκ τινος, ἀπέχω ἀπὸ τοῦ νὰ πράξω τι, ἀποφεύγω νὰ πράττω τι*, φειδός, φειδωλός *δ, τι καὶ νῦν, φειδωλός, φιλέργυρος, φειδόμενος*, φειδῶ, -όος καὶ -οὺς, ἡ, φειδωλή, ἡ, φειδωλίᾱ, ἡ *φειδῶ, φιλαργυρία, φειδωλία*: μᾶλλον, ὡς σημαίνουν *χωρίζομαι ἀπὸ τινος ἢ ἀποσπῶ δι' ἐμέ τι ἀπὸ τινος*, εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. *lvð. bhinádmi, bhidhmi*=σχιζω, γλύφω, ξέω, λατ. *findo, -ere*=σχιζω, γοτθ. *beitan*, ἀρχ. γερμ. *hizan*, νεογερμ. *heissen*=δάκνειν, δαγκάνειν ρ. **bheid*=σχιζειν, ἴσως ἐπικτετ. τύπος τοῦ **bhei*=σχιζειν, βλ. *φίτρος*.

φελγύνε(τα)ι *ἀσυνετῇ, ληρεῖ* *Ἡσύχ.*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. *lvð. rhaigūh*=ἐλάχιστος, ἀδύνατος, μηδαμινός, λιθ. *ra-spilga*=λεπτὰ ἄχυρα (σίτου).

φελλεύς, -άως, ὁ (*Ἡσύχ.), γῆ **φελλῖς** (παρὰ Πολυδ.), **φελλία**, τὰ (παρὰ Ξεν.) *ἀνώμαλον πετρώδες ἔδαφος, πετρώδης τόπος, βραχώδης γῆ*, *φελῖς* *ὁ ἄνευ ἀνωμαλίας (λίθων), ὁμαλός, λείος, ἀπλοῦς, ἀπλοϊκός, ἀφελής, ἀπέριτος* (δὲ *ιδέ*): θ. *φello-, φelloσ-, πβ. ἀρχ. σκανδ.-ισλ. bali*=ὀψωμα τοῦ ἐδάφους· περαιτέρω μᾶλλον συγγ. τῷ *φελός*.

φελλός (**φελ-ρος*), ὁ *ὁ φλοιός τοῦ δένδρου, φελός, τὸ δένδρον τὸ παράγον τὸν φελλόν* (παρὰ Θεοφρ., ἐπίσης *φελλό-δρυς, -ῦος, ἡ*), *φολίς, -ίδος, ἡ* *τὸ φολιδωτὸν δέρμα τῶν ὄφρων*: συγγ. τοῖς: ρωσ. *boloná*=ἐξογκώματα τῶν δένδρων, τσεχ. *blána*=τὸ ὑπὸ τὸν φλοιὸν μαλακὸν ξύλον, δέρμα, περγαμινῇ· περαιτέρω μᾶλλον συγγ. τῇ ρ. **bhei*=ἐξογκοῦσθαι, «φουσκῶναι» (πβ. **bhleu-*, βλ. *φλοιός*). Πβ. *φελλεύς*.

φέναῖ, -ᾱκος, ὁ *ὁ ἀπατεῶν, ἀγύρτης, ψεύστης*, *φενᾱκίζω* *φέρομαι ὡς ἀπατεῶν, ἀπατῶ, ἐξαπατῶ, ψεύδομαι*, *φενᾱκισμός, ὁ* *ἀπάτη, ἐξαπάτησις*: *ἀβεβ. ἐτυμολ.*

φέρβω (ἰων., ποιητ.), γ' ἐν. ὑπερσ. **ἐπεφρόρβει** *βόσκω, φυλάττω, διαφυλάττω, παρέχω τροφήν, τρέφω· παθ. τρέφομαι· τρώγω, καταναλίσκω*, *φορβή, δωρ. -ῆ, ἡ* *βοσκή, νομή, χάρτον, τροφή* (ἀρκ. *lvφορβίεν* *ἐπιβάλλειν πρόσταμον ἔνεκα νομῆς*), *φορβός, -άδος, ὁ, ἡ* *ὁ νέμων, βόσκων, τρέφων*, *φορβεῖᾱ, ἡ* *νομή· σχοινίον, δι' οὗ προσδένεται ὁ ἵππος ἢ ὁ ὄνος εἰς τὴν φάτην, τὸ «καπίστριν» δερμάτινον περιστόμιον, τὸ ὁποῖον οἱ αὐληταὶ προσέδενον περὶ τὸ στόμα καὶ τὰς παρεῖας, διὰ νὰ ρυθμίζουν κατὰ βούλησιν τὸν ἦχον τοῦ αὐλοῦ· τὸ ἐπιστόμιον τοῦ χαλινοῦ* (πβ. λατ. *forbes* ἐκ τοῦ **φορβαia*): μᾶλλον ἐκ τοῦ *IE* **bher-b-** πβ. **bher-gh-* ἐν τοῖς: ἀρχ. *σκανδ.-ισλ. bergrja* (κοινῶ γερμ. **bergian*), ἀρχ. γερμ. *byrgan*=γυεσθαι.

φερέσβιος *ὁ φέρων (παρέχων) τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, δίδουν τροφήν*: ἀντὶ **φερέ-βιος* κατὰ τὰ: *ἐπεσ-βόλος, ἐγγέσ-παλος* κ.τ.λ.

φερεοσακῆς *ὁ φέρων σάκος (ἀσπίδα), ἀσπιδοφόρος*, βλ. *σάκος*.

φέρετρον, ὅμ. κατὰ συγκοπὴν φέρτρον, τὸ *νεκροφόρος κλίνη, φέρετρον*, βλ. *φέρω*.

φέριστος *κάλιστος, ἀριστος, κράτιστος, γενναϊότατος*: =*ἀβεστ. bairišta* (κλιτ.)=κάλιστος, ἀριστος ρ. **bher*=βαστάζειν, φέρειν, βλ. *φέρω* (πβ. τὸ ἐκ τοῦ *φερός* *ὅν δύναται τις νὰ φέρῃ [ὑποφέρῃ], ὑποφερτός· *φερετάζει* *φέρει· Ἡσύχ.): ἡ βας. σημ. ἦτο *ὁ ἰσχυρότατος εἰς τὸ φέρειν ἢ ὁ προσφορώτατος, ὠφελιμώτατος*, πβ. *φόριμος* *λυσιτελής· Ἡσύχ., ἀβεστ. *aibī-bairišta*=ὁ προσφορώτατος, τὰ μάλιστα ὠφελῶν. — Τὸ *φέρτερος* *καλύτε-

ρος, ἀνώτερος, γενναιότερος" ἐσχηματίσθη ἀναλογικῶς πρὸς τὰ : ὑπέρτερος, νέτερος (ἀντὶ *φείρων ἢ *φερίων)· κατὰ τὸ φέρτερος ἐσχηματίσθη εἰτα καὶ τὸ ὑπερθ. φέρτατος *γενναιότατος, κράτιστος, ἀριστος, ἀνώτατος".

φέρμα, -ατος, τὸ *τὸ φερόμενον, ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας ἢ τῆς γῆς", βλ. φέρω. **φερινή** (αἰολ. **φέρενα** μετὰ θεματ. φων.), ἡ *δ,τι φέρει ἢ σύζυγος εἰς τὸν ἄνδρα, ἡ προίξ·: **ΙΕ** *bher-n̥=ἀρμ. beina, γεν. bein=φορτίον, βάρος· πβ. λιθ. hērnas=ὁ νεαρός, ὑπηρέτης, μετὰ τοῦ **ΙΕ** ο γοθθ. harn οὐδ.=παιδίον (κυρ. τὸ γεννηθέν). — *Εξ αὐτοῦ λακ. (Ἰλλυρ.) βερνώμεθα *κληρωσώμεθα" *Ἡσύχ. Βλ. φέρω.

φέρτατος, φέρτερος, φερτός, βλ. φέριστος, φέρω.

φέρω (ἐν χρήσει μόνον ὁ ἐνεστ. καὶ πρτ· ἀόρ. β' ἤνεγκον [βλ. ἐνεγκεῖν]· ὑστερογ. τύπος **ἐφερον** *ἐκύησεν" *Ἡσύχ.) *δ,τι καὶ νῦν, φέρω, «φέρνω, βαστῶ», φέρω τι κατὰ μήκος, προσφέρω, φέρω μακράν, ἀποκομίζω, ἀπομακρύνω, ὑποφέρω, ὑπομένω κ.τ.λ." = ἀρχ. **ινδ.** bhārti (bharti=λατ. fert, πβ. ὁμ. προστ. φέρετε **Ἰλ.** I 171)=βαστάζει, φέρει, bibhārti, bibharti, πληθθ. bibhṛtāh=ὦσ. (=ἐλλ. *πι-φρα-μεν, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ ἐσ-πι-φράναι *εἰσφέρειν*), ἀρμ. berem=βαστάζω, φέρω, φρυγ. αβ-βερετ *προσέφερε, προσεκόμεζε", τοχ. A pāe=βαστάζειν, φέρειν, κομίζειν, χεττ. barhāi=θηρεύει, ἀλβ. bie (*bheṛō)=ἄγω, ὀδηγῶ, φέρω, λατ. ferō, ferre=φέρω, κομίζω, παράγω, ὑποφέρω, ἀρχ. **ἱρλ.** bīru=φέρω, γοθθ. bairan, ἀρχ. γερμ. beran=βαστάζειν, φέρειν, γεννᾶν, ἀρχ. **ἐκκλ.** σλαβ. berq, b̥erati=συλλέγειν, λαμβάνειν. — ρ. *bher=φέρειν, βαστάζειν, κομίζειν (βάσις Set: *bheṛō, βλ. -φρήσω). — *Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: **φέρμα, -ατος**, τὸ *τὸ φερόμενον, ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας ἢ τῆς γῆς" (=ἀρχ. **ινδ.** bhārtan- οὐδ.=διατήρησις, φροντίς, βάρος, ἀρχ. **ἐκκλ.** σλαβ. br̥eme=βάρος, φορτίον)· **φέρετρον**, ὁμ. **φέρτρον**, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, **φέρετρον**" (=λατ. feretrum=τὸ φέρετρον, φορεῖον, πινάκιον ἐδεσμάτων, πβ. ferculum=ὦσ., ἀν δὲν προέρχηται ἐκ τοῦ *bhere-tlom)· **φόρος**, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, ὁ **φόρος**", **φορὸς** *δ φέρων, ὠδῶν πρὸς τὰ ἐμπρός, προάγων, εὐνοϊκός, εὐφορός" **κεκομισμένος**" : ἀρχ. **ινδ.** bhārah=ἀπόκτησις, λεία, λάφυρον, φορτίον, ἀρχ. **ἐκκλ.** σλαβ. se-bor=συνάθροισις (πβ. -φορος ἐν συνθέσει=ἀρχ. **ινδ.** -bharāh=φέρων, π.χ. δύσ-φορος=ἀρχ. **ινδ.** durbharah, λευκο-φόρος: ἀρμ. lusa-vor, πβ. λατ. Lūci-fer)· **φορᾶ**, ἡ *τὸ φέρειν, ἡ μεταφορά, εἰσφορά, καταβολὴ χρημάτων, παραγωγὴ· ὀρμητικὴ κίνησις, ὁρμή· τὸ φερόμενον, φορτίον", **φορέω** *φέρω, μεταφέρω διαρκῶς, παρασύρω" (: ἀλβ. mhar, har=φέρω, κομίζω, σύρω), **φόρτος**, ὁ *δ,τι καὶ νῦν, **φόρτος**, φορτίον, **βάρος**"· **ἐκτετ. β.** **φώρ**, γεν. **φωρός**, ὁ *κλέπτης" (δ **ἰδέ**). **Πβ.** καὶ ἀμφορεύς, **φωρέτρα**, **φωρέσβιος**, **φωρεσσαικής**, **φέριστος**, **φερινή**, -φρήσω.

φεῦ σχετλιαστικὸν ἐπιφ. *δ,τι καὶ νῦν, **φεῦ**!, ἀλλοίμονον!, **ἔχ**!, **ἄ**!, **φείζω** *φωνάζω **φεῦ**!, ὑπέρφεν **ἐπάρ.** *ὑπερμέτρως, ὑπερβαλλόντως": ἠμισικὸν ἐπιφ. (δὲν προῆλθεν ἐκ τοῦ *φενγ=φενγε), ὡς τὸ **φῦ** ἐπιφ. δυσπρεσκειας καὶ ἀηθίας ***ἔχ**!, **οὐφ**! (> λατ. rhy" κλασσικὸν λατ. fū=ἄχ!, οὐφ!).

φεύγω, μέλλ. **φεύξομαι**, ἀόρ. β' **ἐφυγον**, πρκ. **πέφευγα** *δ,τι καὶ νῦν, **φεύγω**, **τρέπομαι** εἰς φυγὴν", **φυγὴ**, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, **φυγὴ**· **ἐξορία**", ὁμ.

φύζα (*φυγζα), ἡ=ὥσ. (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ φύζα ἐσχηματίσθη εἶτα τὸ πεφυζότες *τραπέντες· κατὰ κράτος εἰς φυγὴν*, ἀντὶ πεφεσγότες), αἰτ. φύγζα-δε *εἰς φυγὴν, πρὸς τὴν φυγὴν* (ἐκ τίνος συμφων. θ. *φείξ): συγγ. τοῖς: λατ. fugiō, fūgī, -ere=τρέπομαι εἰς φυγὴν, λιθ. būgsta, būgti=πτοεῖσθαι, τρομάζειν, φοβεῖσθαι, μεταβιβ. baugisti=τρομάζειν, ἐφοβεῖσθαι τινά· ἢ ρ. *bheug=φεύγειν, τρέπεσθαι εἰς φυγὴν, ὡς σημαίνουσα *παρεκκλίνειν ἢ συγκάμπτεσθαι*, ταυτίζεται πρὸς τὸ *bheug(h)=κάμπτειν, κλίνειν, ἐν τοῖς: ἀρχ. ινδ. bhujāti=κάμπτεται, μετακινεῖ, ἀκωθεῖ, bhuktāh, bhuḡnāh (=ἰσλ. bocca=μαλακός)=κακαμμένος, κεκυρτωμένος, γοτθ. biugan, ἀρχ. γερμ. biugan, νεογερμ. biegen=κλίνειν, κάμπτεται, λυγίζειν, μεταπτ. τύποις: ἀγγλοσαξ. būgan=κάμπτεσθαι, τρέπεσθαι εἰς φυγὴν (μετὰ τοῦ frans), μεταβιβ. ἀρχ. γερμ. bougen, νεογερμ. beugen=κάμπτεται, κυρτώνειν, λυγίζειν.

φεύζω *φωνάζω φεῦ*, βλ. φεῦ.

φείψαλος, ὁ *πυκνὸς καπνὸς ἀνάμεικτος μετὰ φλογῶν, καπνός, σπινθήρ, ἀσπί-
θαν*, φεφάλυξ, -υγος, ὁ=ὥσ., φεφαλός *μεταβάλλω εἰς τέφραν, κατακαίω*: ἐκ τοῦ ΙΕ *bhe-bhaalo-s, προσέτι τὰ: ψάλος, ὁ *αἰθάλη, καπνός*, ψολάος *πλήρης αἰθάλης ἢ καπνοῦ, καπνώδης*, ψελός *αἰθαλός*· Ἡσύχ.: συγγ. τῷ ἀρχ. ινδ. bhāman=τέφρα, περαιτέρω μᾶλλον συγγ. τῇ, ρ. *bhes=συν-
τρίβειν (τέφρα *τὸ εἰς κόνιν συντετριμμένον, τὸ κοινοποιημένον*).

φῆ ὥς, καθῶς, ὅπως* (Ἰλ. Β 144, Ξ 499, ἀναγνωσθέν ὑπὸ τοῦ Ζηνοδότου): συγγ. τοῖς: ἀβεστ. bē=ἀληθῶς, τῷ ὄντι, ἀρμ. be=βεβαιωτικὸν μόριον, λιθ. bā=μάλιστα, βεβαίως, ἀρχ. ἑσλ. ολαβ. be=διότι, τσεχ., πολων. be=ἀλη-
θῶς, ἴσως καὶ χεττ. -pe ὁμοιωματικὸν μόριον. Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπειται.
φηγός, δωρ. φῆγός, ἡ *εἶδος θρυλὸς παραγούσης ἐξώδιμον βέλαντον, ἡ βέλαν-
τος τοῦ αὐτοῦ δένδρου*, φήγιμος, φηγίμος *ὁ ἐκ ξύλου φηγοῦ, δρόνος* (> fāginus, -ineus): ἐκ τοῦ ΙΕ *bhīgō=λατ. fīgus, -i θηλ. -ή ἐόξωξ, κβ. ἀρχ. γερμ. buohha=ἡ ἐόξωξ (κοινὸν γερμ. *būkōn· κβ. αἶντα būcōn=ρη-
τίνη), ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. bōk, ἀρχ. γερμ. buoh, νεογερμ. Buch=βιβλίον (γοτθ. bōkōs θηλ. πληθ.=στοιχεῖα, μικραὶ ράβδοι πρὸς ἐγγράφειν τῶν ρούνων, τ.ἔ. τῶν ἀρχαιοτάτων τευτονικῶν σημείων γραφῆς): *bhū- ἐν τοῖς: μον. γερμ. būchen=βράζειν τι εἰς ἀλυσίβαν, νεογερμ. bauchen=πλύνειν τι διὰ σάπωνος ἢ ἀλυσίβας, κουρδ. bûe=εἶδος πτελέας (αφτελιάς), ἴσως καὶ μυσ. (λυδ.) μυσόν *τὴν ὀξύτην. Μύσοις*· Ἡσύχ., λατ. Moesia *ἡ Μυσία, κυρ. χόρα ὀξυῶν* (*bhūgo-), ρωσ. bux=ἡ κορυφοξύλια (μεταπτ. β. ρωσ. διαλ. bux=ὥσ., ἐκ τοῦ *bhūg-). Ἡ ἀλλαγὴ τῆς σημ. τῆς λ. φηγός ὑφελίσταται εἰς τὸ ὅτι τὸ δένδρον φηγός δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα.

φῆληξ, -ηρος, ὁ *ἄγριον οὔκον*, βλ. φηλός (φηλός).

φηλός (καὶ φήλος) *ἀπατηλός, ἀπατῶν, πανούργος*, φηλός, δωρ. φῆλός *ἀπατῶ, ἐξαπατῶ*, φηλητής, ὁ *ὁ ἀπατῶν, δόλιος, κλέπτης*, φήληξ, -ηρος, ὁ *ἄγριον οὔκον, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὠρεμον, ἐν ᾧ πρᾶγματι δὲν εἶναι*: μᾶλλον προέρχεται ἐκ τοῦ ΙΕ *ghuelo-, συγγ. τοῖς: λατ. fallō (*ghrelo-)=ἀπατῶ, ἐξαπατῶ, fallō=ἀπατηλός (=ἐλλ. φήληξ): ρ. *ghrei=κάμπτεται, κυρτώνειν, ἐν τῷ ἀρχ. ινδ. bhāreṭi=κλίνει τι πρὸς ὀλίγην κατεύθυνσιν, ἀπο-
κλίνει, πορεύεται λοξῶς κ.τ.λ. (βλ. τὰ ἐν λ. ψάλος). Εἶναι ἀβέβαιον, ἐν τῷ μετὰ τῆς ὁ β. ὁμ. ἀποφάσιος *μάταιος, ἀνωφελές, ἀπατηλός* (ὁ lā) ἀνέ-

και ἐνταῦθα (ἴσως εἶναι προτιμότερον νὰ συσχετίσωμεν τοῦτο πρὸς τὸν ὁμ. ᾄορ. β' ἀπαφείν "ἐξαπατήσαι").

φημί, **θωρ.** φῶμί, **πληθ.** φῶμέν, **μέλλ.** φήσομαι, **ᾄορ.** β' φῶ, **ἔφατε**, **πρκ.** πεφάσθω, **πεφασμένος**, **ρhm.** ἐπίθ. φατός "λέγω, εἶμαι τῆς γνώμης, νομίζω, δισχυρίζομαι, διαβεβαιῶ", φάσκω "λέγω, βεβαιῶ, διαβεβαιῶ, νομίζω, ἐλπίζω" ὑπόσχομαι": **IE** *bh̥mi=ᾄορ. **ham** (**haa**, **hay**), **μόριον** χρησιμοποιοῦμενον εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ εὐθέος λόγου (**ἄν** ἀρχικῶς ἐσθμαίνε "λέγω, λέγεις, λέγει"): **πβ.** **λατ.** **fābula** **θηλ.**=λόγος, **φήμη**, **ὑπόθεσις**, **μῦθος**, **fācundus**=εὐφραδής, **εὐγλωττος**, **for** (παρὰ **Γραμμ**), **fāti**=ὁμιλεῖν, **λέγειν** (*fāiō[ε]=ἄγγλοσας. **bōian**=κομπάζειν, ἀλαζονεύεσθαι, **ρωσ.-ἐκκλ.** **σλαβ.** **haju**, **hajatī**=διηγοῦμαι, **συζητῶ**, **θεραπεύω**), **fateor**, **fessus sum**, **-ēti**=ὁμολογῶ (**ἐκ** **τινος** **ρhm.** ἐπίθ. *fatos=ἔλλ. **φατός**, **πβ.** **infītiās** **θηλ.**=ἄρνησις, **ἐκ** τοῦ *infītos=ἔλλ. **ᾄ-φατος**), **fā** οὐδ.=τὸ θεῖον δίκαιον, ὁ θεὸς νόμος (**πο-ῖās**=τὸ ἀδικον, ἀθέμιτον, ἀνόσιον): **ᾄορ.** **han**, **γεν.** **hani**=λέξις, **λόγος**, **λαγικόν**, **κρίσις** (*bhānis), **ἀρχ.** **σκανθ.-ισλ.** **bōn**, **ἄγγλοσας.** **bēn**=παρακλήσις, **προσευχὴ** (*bhānis; ἡ *bhōnis): **πβ.** *bhen- ἐν τοῖς: **ἀρχ.** **ισθ.** **bhānati**=λέγει, ὁμιλεῖ, ἔχει, παράγει ἔχον, **ἀρχ.** **γερμ.** **bannan**=διατάσσειν, **han**=ἐντολὴ, **ἀπαγόρευσις** (**νεογερμ.** **Bann**=ἀναθεματισμός, **γοητεία**, **μαγεία**, **bannan**=ἐξορίζειν διὰ δημοσίας προκηρύξεως, **γοητεύειν**, **μαγεύειν**). — **Ἐνταῦθα** ἀνήκουν καὶ αἱ **λ.**: **φήμη**, **θωρ.** φῶμῶ, ἡ "λόγος, ἄγγελία, εἰδησις, φήμη, διᾶδοσις, μῦθος, ἀποκάλυψις, προφητικὴ φωνή, χρησμός" (=λατ. **fāma** **θηλ.**=μῦθος, **φήμη**, **ἄγγελία**, **εἰδησις**, **καλὴ φήμη**, **καλὸν ὄνομα**, **δόξα**), **φήμις**, **-ιος**, ἡ "λόγος, φωνή, ὁμιλία, φήμη, δημοσία (κοινὴ) γνώμη, ὑπόληψις" (**πβ.** **ᾄφημοι** "ἀνώνυμοι, ἀκλειεῖς" **Ἡσύχ.**, **ᾄφημονες** "ἄρρηται, οὐκ ὀνομαζόμενοι" **Ἡσύχ.**, **κρητ.** **φῶμιώται** "οἰκίεται ἀγροῖκοι" **Ἡσύχ.**=ὁ ζῶν [εὐρισκόμενος] εἰς τὴν κατάστασιν τῆς *ᾄφῶμιός, **πβ.** **λατ.** **infāmis**, **-as** **θηλ.**=**δυσφημία**, **ἄδοξία**, **infāmis**=**δύσφημος**, **ἄδοξος**), **φάτις**, **-ιος** καὶ **-εως**, ἡ "λόγος, λέξις" ἡ ὑπάρχουσα περὶ **τινος** **καλὴ** ἢ **κακὴ** φήμη, **ὑπόληψις**, **φάσις**, **-εως**, ἡ "λόγος, ὁμιλία, γλῶσσα, δήλωσις, πρότασις, κατάφασις, βεβαίωσις, δισχυρισμός" (ἀρχικῶς εἶχομεν τὸ παράδειγμα **φάτις** **φάσιος**, εἴτα ἐγένετο χωρισμός τῶν **λ.** τούτων **IE** *bhā-tis=ᾄορ. **hay**, **γεν.** **hayi**=λέξις, **ἐκφρασις**) **κατὰ** **μετάπτ.** τοῦ **ῖ**: **ῖ** τὸ **φωνή**, **θωρ.** **φωνῆ**, ἡ **ῖ**, **τι** καὶ **nūn**, **φωνή** (πβ. **ᾄορ.** **han**, **ἀρχ.** **σκανθ.-ισλ.** **bōn** **ἀνωτ.**). **Ἡ** **ρ.** *bhā- (=λέγειν, ὁμιλεῖν) ἀρχικῶς (ἀλλ' ἤδη εἰς τὴν **IE** ἀπέκτησε τὴν αὐτοτέλειαν αὐτῆς) ἦτο ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν *bhā- λάμπειν, **φέγγειν**, **φαίνεσθαι** (βλ. **φαίνω**) ὡς σημαίνουσα "φέρειν τι εἰς φῶς, δηλώνειν, φανερώνειν, ἀποσαφηνίζειν. **Πβ.** καὶ **βάσκω**).

φήνη, ἡ "βαλάνσιος ἀετός, **πιθ.** **Vultur monachus** **λατ.**": ὡς **προελθὼν** ἐκ τοῦ *bhān-**nā** ἢ *bhān-**nā** εἶναι **συγγ.** τῷ **ἀρχ.** **ισθ.** **bhānah**=ἀρπακτικὸν ὄρνεον.

Φήρες (**Ἰλ.** **A** 268, **B** 743), οἱ "ὄν. ἀγρίας φυλῆς κατοικοῦσης εἰς τὰ ὄρη τῆς **Θεσσαλίας**", **πβ.** **αἰολ.** **Φήρες** "οἱ **Κένταυροι**" **Ἡσύχ.**, **φηρία** "θηρία", **φῆρα** "θήρα" **Ἡσύχ.**, ἐν **θεσσ.** **ἑπιγρ.** **φειρ**=**ἰων.**, **ᾄττ.** **θῆρ** (ὁ **ἰδῆ**).

φθάνω, **ᾄττ.** **φθάνω** (*φθανFω), **μέλλ.** **φθήσομαι**, **ᾄορ.** β' **ἔφθην**, α' **ἔφθασα** "ἔρχομαι πρῶτος, **φθάνω** πρὸ τῶν ἄλλων, πράττω τι πρῶτος, **προφθάνω**, **προλαμβάνω**", **πβ.** **φατῶσθαι** "προκαταλαμβάνειν", **φατῆσαι** "προσε-

πεῖν*, ψάειν (*q^hhā-sapai;) *φθάσαι* Ἡσύχ.: ἀρχικοί φθόγγοι ΙΕ *q^hh- (πβ. πρόσφατος) ἀβέβ. συσχετισμός (συγγ. τῷ ἀρχ. ἰνδ. kṛyati=κυβαρνῆ, κυριαρχεῖ, ἢ τῷ χεττ. ka[i]-=διέρχεται πλησίον, παρέρχεται, ποιεῖν τι ἐλλείπειν;).

φθέγγομαι ἐκπέμπω φθόγγον (ἐναρθρον φωνήν), ὁμιλῶ δυνατὰ καὶ καθαρά, φωνάζω, κραυγάζω, προφέρω, ὀνομάζω, ἐξυμνῶ*, **φθέγμα**, τὸ *φθόγγος, φωνή, γλώσσα, ἦχος*, **φθογγή**, ἡ, **φθόγγος**, ὁ *φωνή, ἦχος*: ἀβεβ. ἐτυμολ. **φθεῖρ**, γεν. **φθειρός**, ὁ (ἡ) *ἡ «φείρα» ἀνθρώπων καὶ ζώων θαλάσσιος ἰχθύος· ὁ μικρὸς κῶνος εἰδους πίτυος*: συγγ. τῷ φθεῖρω (πβ. π.χ. κόρις, -ιος καὶ -εως, ὁ *ὁ «κοριός»*: κείρω)· πρωταρχ. κλίσις *φθερ-ς, *φθερός.

φθεῖρω, λεσβ. **φθέρρω**, ἀρκ. **φθῆρω** (*φθερ-ρω), δωρ. **φθαῖρω** (*φθγ-ρω), μέλλ. **φθερῶ**, ἀόρ. **ἔφθειρα**, παθ. **ἐφθάρην**, πρκ. **ἔφθορα**, **ἔφθαρκα** *δ, τι καὶ νῦν, φθεῖρω, καταστρέφω, ἀφανίζω* (πβ. φείρει *φθεῖρει* Ἡσύχ.), **φθόρος**, ὁ *καταστροφή, ὄλεθρος, ἀφανισμός*, **φθορᾶ**, ἡ *δ, τι καὶ νῦν, φθορά, διαφθορά, ἀφανισμός, καταστροφή, ὄλεθρος· διαφθορά παρθένου, διακόρευσις· ἀνάμειξις τῶν καθαρῶν χρωμάτων μετ' ἄλλων* (πβ. συμ-φθεῖρω *φθεῖρω [καταστρέφω] ὁμοῦ ἢ ἐντελῶς· κάμνω νὰ ρέῃ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο, συγχωνεύω*): συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. kṛyati=ρέει, συρρέει, διαρρέει, διαλύεται, ἐξαφανίζεται, kṛyati=ἀφίνει τι νὰ ρέῃ, kṛyati=ἀποπλύνει, ἀβεστ. yā-tati=συρρέει, yā-tati=ἀφίνει (κάμνει) τι νὰ ρέῃ, ἴσως καὶ ἀρμ. ju, γεν. juo=ὕδωρ (*g^hh^hdo-) ρ. *g^hh^hde=τρέχειν, ρεῖν, ποιεῖν τι ἐξαφανίζεσθαι. Πβ. **φθεῖρ**.

φθίω (*φθι-ω), πρτ. **ἔφθισα** (μόνον κατ' ἐκεστ. καὶ πρτ. παρ' Ὀμ. Ἰλ. Σ 446, Ὀδ. β 368) *φθίνω, μαραίνομαι, φθειρομαι, καταστρέφομαι, χάνομαι, παρέρχομαι*, μέλλ. **φθίσω**, ἀόρ. **ἔφθισα** (ὀρθότ. **φθίσσω**, **ἔφθισσα**; πβ. ἀπ-**ἔφθισεν** Αἰσχύλ. Ἀγ. 1454), ἀθέμ. ἀόρ. **ἔφθιμην**, **φθίμενος** *ἀφανίζω, καταστρέφω, φονεύω· παθ. ἀφανίζομαι, καταστρέφομαι, ἀποθνήσκω*, **φθίμενος**, οἱ *οἱ νεκροί*, ρημ. ἐπίθ. **φθιτός** *ὁ φθαρτός, ὑποκειμενός εἰς φθοράν, θνητός, ἡφανισμένος, ἐφθαρτός, νεκρός* (=ἀρχ. ἰνδ. kṛitāḥ· ἀφθιτός *ὁ μὴ φθίνων, ἀφθαρτός*=ἀρχ. ἰνδ. ākṛitāḥ), ἐπικ. **φθίω**, ἀττ. καὶ παρὰ Πινδ. **φθίω** (*φθίνω) *δ, τι καὶ νῦν, φθίνω, μαραίνομαι, φθειρομαι, ἐξαφανίζομαι, χάνομαι*, ἐπικ. **φθινόθω** *φθεῖρω, καταστρέφω, καταναλίσκω· ἀμτβ. φθειρομαι, μαραίνομαι, καταστρέφομαι* (ἀντι *φθινόθμι), **φθίσις**, -εως, ἡ *ἐξασθένησις, ἐξάντλησις, μαρasmus, παρακμή, φθίσις*, **φθῆ** (*φθοῖ-α), ἡ=ὥς, **φθεισί-μβροτος** *ὁ φθειρῶν (καταστρέφων) βροτοῦς (ἀνθρώπου)*, **φθισι-ήνωρ** *ὁ φθειρῶν (καταστρέφων) τοὺς ἀνδρας*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. kṛitāti, kṛitāti (: *φθίνω-ω, πληθ. kṛitānāḥ: φθινό-θω), kṛyati=ἐξολοθρεύει, kṛyati=ἐξαφανίζεται, kṛyati=ἐλάττωσις, μείωσις, ἀφανισμός (: φθῆ), kṛitāti=φθορά, ἀπώλεια (=φθίσις, λατ. citis θηλ.=δίψα, ἀν ἀρχικῶς ἐσθήμινε *μαρasmus, φθίσις, ἀφανισμός*), λατ. sitis, -is ἀρσ.=ἀκαθαρσία πλήρης «μούχλας», «μούχλα» ρ. *q^hh^hrei=φθίνειν, μαραίνεισθαι.

φθογγή, **φθόγγος**, βλ. **φθέγγομαι**.

φθόνος, ὁ *ζηλότυπος μείωσις ἢ ταπείνωσις (ἐξευτελισμός)· φθόνος, «ζήλεια», **ζηλοτυπία***, **φθονέω** *δ, τι καὶ νῦν, φθονῶ, εἰμαι ζηλότυπος, αἰσθάνομαι φθόνον ἢ ζηλοτυπίαν, ζηλεύω· ἀποποιούμαι, ἀρνούμαι*, **φθονερός**

δ,τι καὶ νῦν, φθονερός, ζηλότυπος, δ-φθονος *δ μὴ ἔχων φθόνον, μὴ φθονούμενος* ἀφθονος, θαφίλης*, ἀφθονία, ἡ *ἡ ἑλλειψις φθόνου* ἀφθονία, θαφίλεια*: συγγ. τῷ ἀρεστ. α-γανανανηα=δ μὴ ἔλαττούμενος (σημειοῦμενος)* ρ. *g*^hdean-.

φιάλη, τύπος τῆς Κοινῆς φρέλη, ἡ *πλατὺ καὶ ἀβαθὲς ἀγγεῖον, εἶδος λέβητος*· εὐρύ καὶ ἀβαθὲς κοτήριον τεφροδόχος ὑδρία· ἀσπίς· σκαλιστὴ ἐργασία, κόσμημα κοῖλον τῆς ὀροφῆς*, φιαλόω *κοιλαίνω (σκάπτω) τι εἰς σχῆμα φιάλης*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (λ. ξένη;).

φίλος *ἀγαπητός, πεφιλημένος, ἡγαπημένος, προσφιλής, φίλος, φιλικός, ἐνοικίος, εὐάρεστος, τερπνός* (βασ. σημ. παρ' Ὀμ. *ὁ πλησιέστατος συγγενής, οικεῖος, ἀνήκων εἰς τινα*, συγερ. φίλτερος (κατὰ τὸ βέλτερος;), φιλαίτερος (παρὰ Ξεν.), φιλόων (παρ' Ὀμ.), ὑπερβ. φίλτατος (δωρ. φίντατος) κατὰ τὸ βέλτατος;), φιλαίτατος· φιλέω *ἀγαπῶ, ἀσπάζομαι, φιῶ, φέρομαι φιλοφρόνως, ὑποδέχομαι φιλοξένως, ἀγαπῶ (ἀρέσκομαι) νὰ πράττω τι, συνηθίζω νὰ πράττω τι* (ἀόρ. ἐφίλατο Ἰλ. E 61, φίλατο Ὑ 304, φίλαι E 117), φίλημα, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, φίλημα, ἀφίλω, ἀσπασμός*· πβ. *φιλ-τός ἐν τοῖς κυρ. ὄν.: Φιλτο-γένης, Φιλτιάς, Φιντίας κ.τ.λ., φίλ-τρον, τὸ *δ,τι καὶ νῦν, φίλτρον, μαγικὸν μέσον ἢ μαγικὸν φάρμακον διεγείρον τὸν ἔρωτα ἢ διατηροῦν ἢ ἐπαναφέρειν αὐτόν, ἀγάπη, στοργή*: ὁ IE ἀρχικός φθόγγος *bh-ἐμφανίζεται ἐν τῷ μακεδ. Βίλιππος (=Φίλιππος) κ.τ.λ.* περαιτέρω συσχετισμός ἀβεβ. (ἴσως συγγ. τῷ λακ. φίν=σφίν, σφός *ιδιικός του*, βλ. σφεῖς· ἐπίθημα -l- ἐν κτητ. σημ., πβ. λιθ. δάνειον bilis=ιδιικός του;).

φιλύρα, ἰων. -η, ἡ *τὸ δένδρον φιλύρα, ἡ «φλαμουριά»*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

φιμός, ὁ, ἑτερόκλ. πληθ. **φιμά**, τὰ *πᾶν ἐργαλεῖον ἢ ὄργανον, δι' οὗ κλείεται τὸ στόμα, φλωτρον, τὸ ἐπὶ τῆς ρινὸς στηριζόμενον μέρος τοῦ χαλινοῦ τοῦ ἵππου*, φιμός *κλείω ὡς διὰ φιμώτρου, συσφιγγω*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

φιτρός, ὁ *κορμός δένδρου, στέλεχος, πρέμνον, «κούτσουρο», σχίζα, τεμάχιον ξύλου· θαυλός*: συγγ. τοῖς: ἀρμ. bir=ράβδος, ρόπαλον (*bhi-ros), λατ. (Fest.) per-finde=perfringere, gall.-λατ. vidu-bium οὐδ.=σκαπάνη, ἀξίνη (κυρ. πέλεκυς χρησιμεύων διὰ τὴν κοπὴν ξύλων [δένδρων]), ἀρχ. ἱρλ. bhinim (*bhinami)=κόπτω, τύπτω, κτυπῶ, ἀρχ. γερμ. bīhal (*bhei-ilo- νεογερμ. Beil=πέλεκυς), bil=ὀξύς πέλεκυς, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. bjeŕ, bitī=τύπτειν, κτυπεῖν ρ. *bhei- κτυπεῖν, πβ. *bhei-d-, βλ. φείδομαι.

φῖτυ, τό, **φῖτῦμα**, τὸ *κλάδος, παραφυάς, βλαστός· υἱός, ἀπόγονος*, φῖτυς, -υος, ὁ *ὁ φυτεύων, γεννητὴρ, πατήρ*, φῖτύω *σπεῖρω, φυτεύω, παράγω, γεννῶ*: ἐκ τοῦ *φFī-τυ-, IE *bhūfī-τω-, συγγ. τοῖς: λατ. fīō (ἐκ τοῦ *fīō, IE *bhū-ijō, κατὰ τὸ fīe κ.τ.λ.)=γίνομαι, ἀρχ. ἱρλ. bīu=φροντίζω νὰ εἶμαι, συνηθίζω νὰ εἶμαι (*bhūfīe-), ἀγγλοσαξ. bēo (*bhūijō), προσέτι bēom, ἀρχ. γερμ. bīn, νεογερμ. bīn=εἶμαι (κατὰ τὸ *im ἐκ τοῦ *es=εἶναι), λεττ. bīju=ἦμην, λιθ. α' καὶ β' προσ. πληθ. -bīme, -bite=θα ἤμεθα, θα ἦσθε, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. β' καὶ γ' προσ. ἐν. bi=bī ἦσο, θα ἦτο, νεοκερσ. προστ. bī-d=ἔστε, ἄς εἴσθε· παρὰ τῆ ρ. *bhū-ijō ὑπάρχει τὸ *bhūjō ἐν τῷ ἑλλ. φῦω, λεοβ. φυῶ κ.τ.λ. (δ. ἰδέ).

φλάζω (ἐν χρήσει μόνον ὁ ἀόρ. β' **ἐφλαδον** Αἰσχόλ. Χο. 28) *διασχίζομαι,

διαρρηγνύομαι: συγγ. τῷ πα-φλάζω *δ.τι καὶ νῦν, παφλάζω, ἀφρίζω, ἀναβράζω, φυσᾷ θορυβεσθῆς κ.τ.λ.* (δ 184).

φλαβρος *φαῦλος, κακός, εὐτελής, μηδαμνός, ἀνωφελής, ἀνάξιος λόγου, ποταπός*, ἰων., ἀττ. φαῦλος (κατ' ἀνομι. ἐκ τοῦ *φλαῦλος)=ὥσ. : συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανθ.-ισλ. blaufg=δουλός, ἀτολμος, διστακτικός, ἀγγλοσαξ. blæf=αἰδύμων, ἐντροπαλός, ἀρχ. γερμ. blödi=εὐθραυστος, ἀδύνατος, ἀσθενής, ἀτολμος, διστακτικός, νεογερμ. blöde=ἀμβλύς, ἀνόητος, συνεσταλμένος, γοτθ. blaufjan=καταργεῖν, ἐξαλείφειν (κυρ. καθιστᾷν τι ἀσθενές, ἀδρανές).

φλάω *συντρίβω, κοπανίζω*, βλ. βλέω.

φλέγω *καίω, καταφλέγω, κατακαίω, ἀνάπτω*, φλεγέθω (ἐν χρήσει κατ' ἐνεστ. μόνον) *ἀναφλέγω, καίω, καταφλέγω, κατακαίω* ἀμτβ. φλέγομαι, καίομαι, φλέγμα, τὸ *καύσις, πῦρ, ἀνάφλεξις* φλεγμονή, ἐσωτερικὴ φλόγωσις τὸ φλέγμα, νοσώδης τις καὶ μυζώδης ὕλη ἐν τῷ ἀνθρώπινῳ σώματι, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ὕλη καὶ εἰτία πολλῶν νοσημάτων*, φλεγμονή, ἡ *δ.τι καὶ νῦν, φλεγμονή, φλόγωσις, οἴδημα προελθὼν ἐκ φλογώσεως, πάθος* (> λατ. flamma οὐδ.=οἴδημα φλεβῶν ;), φλογυρός *ὁ φλέγων, καίων*, φλεγύας *ἀετὸς ξανθός* Ἡσυχ., φλόξ, γεν. φλογός, ἡ *δ.τι καὶ νῦν, ἡ φλόξ, κφλόγας*, φλογμός, ὁ=ὥσ., φλόγεος, ποιητ. φλογερός *ὁ καίων, φλογερός, λάμπων* : συγγ. τοῖς : λατ. flagrō=καίομαι, φλέγομαι (ἐκ τινος *flag-ro, IE *bhl_g-roa=καίων), flamma θηλ.=φλόξ (*flagma), fulgō, fulgeō=ἀστράπτω, λάμπω (*bhlg-), fulgor ἀρσ.=ἀστραπή, λάμψις, fulgur (ἀρχ. fulgur) οὐδ.=ἀστραπή, fulmen (*fulgmen) οὐδ.=ἀστραπή, κεραυνός, ἀρχ. γερμ. blöchen (νεογερμ. blocken)=φανερὸν γίνεσθαι, φωτίζειν, blöchen=ἀστράπτειν, blah=μέλας, blanch, νεογερμ. blank=στύβων, λαμπρός, λιθ. blagnytis=εἶναι ἢ γίνεσθαι αἰθριον, φωτίζεσθαι, blägas=ἀσθενής, ἀδύνατος* ρ. *bhleg- (προσέτι *bhelg- ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. bhārgah=λάμψις), ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *bhel- (βλ. φαλός). ἱβ. *φλεσώ.

φλέδων, -ονος, ὁ, ἡ *φλόδαρος*, φλεδών, -όνος, ἡ *φλυαρία*, βλ. παφλάζω (πβ. φλόζω).

*φλεῦω (ἀπαντῇ μόνον ἐν τοῖς συνθέτοις : *περιφλεῦω, μτχ. πρκ. περιπεφλευσμένος παρ' Ἡροδ. 5, 77) *καίω ὀλόγυρα, περικαίω, κατακαίω*, περιφλεῦω=ὥσ. ('Αριστοφ. Νεφ. 396) : IE *bhleu-a-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *bhel- =λάμπειν (βλ. φαλός, φλέγω) πβ. *bhleu-k- ἐν τοῖς : ἀρχ. γερμ. bliuhenti=λατ. flagrans, μιν. γερμ. bliechen=καίόμενον φέγγειν (λάμπειν).

φλέψ, γεν. φλεβός, ἡ *δ.τι καὶ νῦν, ἡ φλέψ, κφλέβας*, φλεβάζοντες *βρῦοντες* Φώτ. : συγγ. τοῖς : ἀρχ. γερμ. bolca, bulchunna=λατ. bulla (=πομπόλυξ, φυσάλλις) IE *bhleg- =ἐξογκουῖσθαι, «φουσκώνειν», ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *bhel- =φυσᾷν, «φουσκώνειν», βλ. πομ-φόλυξ, πβ. παφλάζω, φλιδάω, φλιδάω, φλῖω (βλ. τὰ ἐν τῷ λ. φλέω).

φλάω (ἐν χρήσει μόνον ὁ ἐνεστ.) *γέμω, βρίθω, ἔχω ὑπεραφθονίαν*, Φλάος (*Φληος), ἐφέσ. Φλάος (*Φληρος), ὁ *ἐπιθ. τοῦ Διονύσου ὡς θεοῦ τῆς βλαστήσεως*, ἀττ. φλάω, γεν. -ω, ἰων. φλοῦς, ὁ *εἶδος φυτοῦ φουμένου πλησίον τῶν ὕδατων, εἶδος ἀνθοῦντος σπάρτου ἢ καλάμου*, φλοῖός, ὁ *ἡ κφλοῖα τῶν δένδρων, ὁ φλοῖός*, φλόος, φλοῦς, ὁ *φλοῖός, ἀνθήσας, δομή* (ἀρχαῖως ἐσθμακεν *ἐξόγκωμα, οἴδημα, παραφύς κ.τ.τ.*, πβ. φλόον αἶτ.

"τὴν χλωρότητα καὶ τὸ ἄνθος τῶν καρπῶν" Πλούτ.), φλοῖω (*φλοFω)
 "πηγάξω, ἀναβλύζω, «φουσκώνω», εἶμαι ἐν πλήρει ἀμυγῇ φυτικῆς γονιμότητος, σφριγῶ", ὑπέρ-φλοῖος "ὁ ἔχων χονδρὸν φλοῖον (ἐπὶ μήλων)", Φλοῖος, ὁ, Φλοῖδ, ἡ *ἐπίθ. τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Περσεφόνης ὡς θεοτήτων τῆς βλαστήσεως*, μεταπτ. τύποι: φλόω *βράζω ὑπερβολικά, ἀναβράζω, ὑπερχεῖλιζω, ἀναβλύζω, κατακλύζω διὰ λόγων, φλουαῶ φέρω πολλὸν καρπὸν* (ἀποφλύειν *ἀπερείγεται* "Ἡσυχ."), φλοῖξ, -ῶς, ὁ *φλουαρία, εἶδος κωμικοῦ ποιήματος* γαλωταποῖός, ἀστεῖος* (πβ. κύρ. ὄν. Φλόφαξ), θωρ. φλύῶρος (ἰων. φλύηρος) *ὁ λέγων ἀνοησίας, μωρός, εὐήθης, φλύαρος*· ὡς οὐα. φλύῶρος, ὁ *μωρολογία, φλουαρία*, φλυῶρέω (ἰων. -ηρέω) *ὁ,τι καὶ νῦν, φλουαῶ, λέγω φλουαρίας, λέγω ἀνοησίας*, φλύος, τὸ *ἡ φλουαρία*: συγγ. τοῖς: λιθ. bljau, bljauti=μυκᾶσθαι, βρυχᾶσθαι, ἀβελάζειν (ἀν δὲν εἶναι συγγ. τοῖς: λαττ. blēju, ρουσ.-ἐκκλ. σλαβ. blēju, blējati=ἀβελάζειν κ.τ.λ.), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. bljuje, bl'ε vati=πτύειν. — ρ. *bhleu- (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *bhel- =φυσᾶν, «φουσκώνειν», βλ. φλέψ). Πβ. τὸν μετὰ τοῦ -d- ἐπεκτετ. τύπον *bhleu-d- ἐν τοῖς: φλυδᾶω ὑπερχεῖλιζω, ἔχω μεγάλην ὑγρασίαν*, φλυδαρός *ὕγρός, νοτερός*, ἐκ-φλυδᾶσω ἀνολίγω, ἀσπάζω (ἐπὶ ἐλκῶν)*: συγγ. τῷ ἀρχ. σκανδ.-ισλ. blautr=διάβροχος, κάθυγρος, ἀπαλός· μαλθακός, θειλός· ἐπεκτετ. τύπος μετὰ οὐρανικοῦ *bhleu-g*- (πβ. *bhleg*- , βλ. φλέψ) ἐν τοῖς: φλέζω (μέλλ. φλύξω, ἀόρ. φλυξο) ἀναβράζω, ὑπερχεῖλιζω ἐκ τῆς θερμότητος* (βλ. ἀνωτ.), φλυκίς, -ίδος, ἡ, φλύκταινα, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, φλύκταινα, «φουσκάλα, φουσκάλιδα» ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος, σχηματιζομένη ἐκ καύματος ἢ ἐξ ἄλλης αἰτίας, πυώδες ἐξάνθημα*, φόνεθλον (κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *φλυγ-), τὸ *φλεγμονή, ἐξόγκωσις τῶν ἀδένων*, οἰνό-φλυξ, -υγος, ὁ, ἡ *μεθυσμένος, μέθυσος*: συγγ. τοῖς: λατ. fluō, flūxi, -ere=ρέω (*bhleu-g*δ), flūctus, -ūs ἀρσ.=ρούς, κύμα, flūmen, -inis οὐδ.=ρεῦμα, ποταμός (*bhleug*-men), fluvius ἀρσ.=ῶα, fluita οὐδ. πληθ.=ννεμία θαλάσσης (*bhlu-g*-a-tro-), cōnflūgēs θηλ. πληθ.=συρρέοντα ὑδάτινα ρεύματα (ἐξ ὀνοματ. ρ. *bhlu-g*-a, πβ. οἰνό-φλυξ). Βλ. καὶ φλυδᾶω, φλοῖσθος.
 φλῆναφος, ὁ *φλουαρία, ἀνοησία· ὡς ἐπίθ. ὁ φλύαρος*, φλῆναφᾶω, φληνῶ, -ύσσω *φλυαῶ* (κυρ. σημαίνει ἀναβλύζω*, πβ. ἐκφλαῖναι [ἐ σχηματίσθη ὡς τὸ φαῖναι ἐκ τῆς ρ. *bhā-], ἀπρφ. ἀορ. ἐκφλήσθαι ἐκρεῦσαι, ἀναβλύσαι*): συγγ. τοῖς: λατ. flō, flāre=φυσᾶν (*bhā-:), ἀρχ. γερμ. blēan, νεογερμ. blēben=φυσᾶν, «φουσκώνειν», ἀγγλοσαξ. blēwan (ἀγγλ. to blow), ἀρχ. γερμ. blēatara, νεογερμ. Blätter=ἐξάνθημα, μετὰ τοῦ -a-: γοτθ. uf-blēan= (ἐμ)φυσᾶν, ἀρχ. γερμ. blēan, νεογερμ. blāsen=φυσᾶν κ.τ.λ.· ρ. *bhā- (συγγ. τῷ *bhel- =φυσᾶν, ἐμφυσᾶν, βλ. παφιάζω, φλέψ)· πβ. διὰ τὴν σημ. καὶ φληνῶντα *ληροῦντα* "Ἡσυχ. παρὰ τῷ φλόδω *φλύαρος* (βλ. παφιάζω).
 φλίβω, ἰων. -ῆ, ἡ, συνήθ. ἐν τῷ πληθ. φλίβαι, αἱ *αἱ παραστάδες τῶν θυρῶν, αἱ παραστάται (τὰ ἐκτερέρευθεν ὀρθὰ ξύλα) τῶν θυρῶν ('Οδ. ρ 221)· τὰ ὀρθὰ ξύλα, ἐν οἷς κινεῖται μηχανὴ πρὸς ἄνοιον βαρύν*: ἀβεβ. ἐτυμολ.
 φλίβω (αἰολ., ἰων.· ἐν χρήσει μόνον ὁ ἀνεστ.) *πιέζω, θλίβω, συμπιέζω, συνθλίβω, συντριβω*: ΙΕ *bhlig*δ (ἡ *bhlig-γδ), συγγ. τοῖς: λατ. flēbō=κτυπῶ, πλήττω (μᾶλλον *bhlig*δ), κυμβρ. blif=καταπείλτης, hliffald=τρυχός, λαττ. blāht=συνθλίβειν, κατασυντριβειν, blāht=κτυπεῖν, ἀρχ. ἐκκλ.σλαβ. blis=

πλησίον, ἐγγύς, ρωσ. *blisnā*—τιήσις («κόψιμο») τῆς κλωστῆς τοῦ στήμονος· ρ. **bhlīg-* (ἐλλ.-κελτ. **bhlīg-*· ἢ **bhlīg-m-*)=κτυπεῖν, πληττεῖν.

φλιδάω «εἶμαι πλήρης ὑγρασίας, εἶμαι κάθυγρος, ἐξογκοῦμαι, σαπίζω ἐκ τῆς ὑγρασίας, σήπομαι», πβ. *ἐφλιδεν* «διέρρεεν», *φλιδάει* «διαρρεῖ», *διαπέφλιδεν* «διακéchυται», *πεφλοιδέναι* «φλυκτανοῦσθαι» Ἡσύχ., *φλοιδάω*, -άω καὶ -ιδάω «φουσκώνω», ὑφίσταμαι ζύμωσιν», ἀ-φλοισμός, ὁ «ἀφρισμα, ἀφρός ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ στόματος ἐξωργισμένου ἀνθρώπου» (ὁ ἰδέ· ἀ= **g*=*h*ν); συγγ. τοῖς: ἀγγλ. *blow*=«φουσκώνειν, πρήσκεσθαι» (**blaitōn*=*φλοι-δάω*), λεττ. *bľidu*, *bľiat*=γίνεσθαι χονδρόν· ρ. **bhleī-d-* ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **bhleī-* (συγγ. τῇ ρ. **bhel-*=φυσᾶν, ἐμφυσᾶν) ἐν τῷ ἀγγλοταξ. *blegen* (ἀγγλ. *blain*) κ.τ.λ. Πβ. *φλέω*, *φλιμέλια*, *φλοιῖστος*.

φλιμέλια, τὰ «αἵματὸς οἰδήματα τῶν ποδῶν τῶν ἱππῶν»: συγγ. τοῖς: ἀγγλοσαξ. *blegen* θηλ. (ἀγγλ. *blain*), ἀρχ. σουηδ. *blēna*=μικρὰ φλύκταινα, φουσαλλίς, «φουσκαλλίδα»· ρ. **bhleī-*, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **bhel-*=φυσᾶν, ἐμφυσᾶν, «φουσκώνειν», πβ. *φλιδάω*.

φλόγεος, φλογερός, φλογμός, βλ. φλέγω.

φλοῖός, Φλοῖος, βλ. φλέω.

φλοῖστος, ὁ «τὸ ἀφρισμα καὶ ἡ ὕψωσις εἰς κόματα τῆς θαλάσσης, ὁ μαλακὸς θόρυβος θραυομένων ἐπὶ τῆς ἀκτῆς κυμάτων· θόρυβος ἢ συγκεχυμένη βοή τῆς μάχης, ταραχὴ τῆς μάχης, συγκεχυμένος καὶ ὑπόκωφος θόρυβος πληθούσων ἀνθρώπων», ὁμ. πολύφλοιστος «ὁ πολὺν φλοῖστον ποιῶν, πολυτάραχος, θορυβώδης (ἐπὶ θαλάσσης)»: [ῥως ἐκ τοῦ **φλοῖσ-σ-τος* (τὸ ἐπιθήμα κατὰ τὸ κόνατος κ.τ.λ.); συγγ. τοῖς: ἀφλοισμός, *φλοιδάω*, *φλιδάω* (ὁ ἰδέ)].

φλόμος (καὶ *φλόμος*), ὁ, *φλομῖς, -ῖδος*, ἡ «φυτὸν τι ἔχον παχέα καὶ χυμώδη φύλλα, ὁ φλόμος»: ῥως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ **bhlio-mo-*, εἶναι συγγ. τῇ ρ. **bhel-*=«φουσκώνειν», βλ. *φύλλος*.

φλύαξ, φλυαρεύω, φλύαρος, βλ. φλέω.

φλυδάω, φλύζω, φλύκταινα, φλυκτίς, φλύω, βλ. φλέω.

φοβέρος, φοβέω, φόβη, φόβος, βλ. φόβομαι.

φοῖβος «καθαρός, διαυγής, ἀγνός, λάμπων, λαμπρὸς» (ὁμ. *Φοῖβος* Ἀπόλλων), *φοιβάζω*, *φοιβάω* «καθαρίζω, ἐξαγνίζω», ἀ-φοίβαντος «ἀκάθαρτος, ἀκαθάριτος»: ἀν προέρχεται ἐκ τοῦ **φοιγ-μος*, εἶναι συγγ. τοῖς: *ἀφικτον* «ἀκάθαρτον. μισητόν», *ἀφικτρος* «ἀκάθαρτος. μιαιφόνος» Ἡσύχ. Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν (συγγ. τῷ ἀρχ. περσ. ὄν. *bagh-bighn-*, πβ. Ἀριαβίγνης, ἀν προέρχεται ἐκ τινος **bighna*=λάμψις;).

φοῖνιξ (καὶ *φοῖνιξ*), -ῖκος, ὁ, ἡ «πορφυροῦς, πορφυρόχρους, κόκκινος, ἐρυθρός» ὡς οὐσ. ἀρσ. τὸ βαθύ κόκκινον χρώμα, ἡ πορφυρᾶ βαφή, πορφύρα (πβ. κύρ. ὄν. *Φοινῖκες*, οἱ κύρ. σημαίνει «οἱ ἀλιεῖς πορφύρας, βάφοντες διὰ φοινικοῦ χρώματος»· πβ. ἐπιθ. *φοινῖσσα*, ἡ «ἡ πορφυρᾶ, πορφυρόχρους, ἐρυθρὰ» παρὰ Πινδ.) τὸ δένδρον φοῖνιξ, ἡ «χουρμαδιά» ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου τούτου ὁ «χουρμαδῶς» μουσικὸν ὄργανον ὁμοῖον πρὸς κιθάραν, ἐπινοηθὲν ὑπὸ τῶν Φοινίκων· μυθικὸν πτηνὸν τῆς Αἰγύπτου, ὁ φοῖνιξ», *φοινῖσσω* «κάμνω τι κόκκινον, κοκκινίζω, βάπτω ἐρυθρόν, ἀλείφω διὰ ψιμυθίου· διμετρ. γίνομαι κόκκινος»: μᾶλλον προέρχεται ἐκ τοῦ φοινός «ἐρυθρός ὡς

τὸ αἷμα, αἱματώδης*, εἴτα ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὸ Φοίνικες, οἱ *οἱ κάτοιικοι τῆς Φοινίκης* (πβ. *Αἰθῆνες* 'Ιλ. Β 744 ἐκ τοῦ αἰθός)· ἐν μέρει δυνατόν νὰ ὑπάρχη ξένη ἐπίδρασις, οὕτω διὰ τὸ φοίνιξ, ὁ *τὸ πτηνὸν φοίνιξ*, πβ. αἰγυπτ. *h3n-w=έν*. τοῦ μυθικοῦ τούτου πτηνοῦ. — Τὸ λατ. *Roenus* (=Καρχηδόσιος) προέρχεται ἐκ τοῦ ἑλλ. *Φοῖνος, Ρῶνικος=Καρχηδόσιος, ἐκ τοῦ *Ροιν-ikos.

φοινός *κόκκινος ὡς αἷμα, αἱματώδης ('Ιλ. Π 159)· ὁ διψῶν δι' αἷμα, αἰμοχαρής, φοινικός*, ὁα-φοινός, ὁα-φοινεός *κατακόκκινος ὡς τὸ αἷμα, αἱματηρός*, φοίνιος *ἐρυθρός ὡς αἷμα, φοινικός*, φοινήεις *ἐρυθρός ὡς αἷμα, κατακόκκινος, αἱματηρός*, φοινώδης *ὁ ἔχων ὄψιν ἐρυθρὰν ὡς τὸ αἷμα*: φοινός ἐκ τοῦ *φόν-ος, συγγ. τῷ φόνος, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, φόνος, «φονικόν» (ὁ ἰδέ). Πβ. φοίνιξ, 2 φόνος.

φοιτάω *ὑπάγω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἄνω καὶ κάτω, περιπλανῶμαι (περιφέρομαι) ἀγρίως ἄνω καὶ κάτω, ἐπισκέπτομαι τινα, συχνάζω*, φοίτος, ὁ *παραφροσύνη, κανίς*, φοιτάς, -άδος, ἡ *ἡ ἀσκόπως περιφερομένη γυνή, μαινομένη*, φοιταλός *ὁ περιφερόμενος ἀνησύχως, περιπλανώμενος τῇδε κἀκεῖσε ὡς τρελός· μτβ. ὁ κάμων τούς ἄλλους νὰ περιφέρωνται ὡς μαινόμενοι, προξενῶν μανίαν*: ἴσως προέρχεται ἐκ τοῦ *φοι- (=ἀρ. ἰνδ. bhṛ- ἐν τῷ bhṛ-ḥajá=ὁ θεραπεύων, συγγ. τοῖς: γοτθ. ἀρχ. γερμ. hi-, ἀρχ. ἰνδ. bhi-ḥaj=θεραπεύειν)+ίταω ὑπάγω, «πηγαίνω», βλ. ἰτητέον ἐν λ. εἰμι.

φολῖς, -ίδος, ἡ *τὸ φολιδωτὸν δέρμα τῶν ὄφειων, «λέπις», βλ. φελός.

φολκός *ραιβόπους, χωλός*, βλ. φάλος.

1 **φόνος**, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, φόνος, «φονικόν», φονή, ἡ *φόνος, σφαγή*, φονεύς, -έως, ὁ *ὁ,τι καὶ νῦν, φονεύς, «φονιάς», ἀνθρωποκτόνος*, φονεύω *ὁ,τι καὶ νῦν, φονεύω, «σκοτώνω»*: ἐκ τοῦ *gʰh3nos, συγγ. τῷ θείνω (ὁ ἰδέ). Πβ. φοινός.

II **φόνος** (αἵματος 'Ιλ. Π 162), ὁ: ἂν σημαίνῃ *πλήθος αἵματος*, τότε εἶναι συγγ. τῷ Πολυφόντης κ.τ.λ. (βλ. εὐθένεια)· ἐν τούτοις εἶναι προτιμότερον νὰ πιστεῦσάμεν ὅτι τοῦτο μᾶλλον τίθεται ἀντὶ τοῦ αἵμα φόνου *αἷμα τῆς φονευθείσης ἐλάφου*.

φοξός *ὁ ἀπολήγων εἰς ὄξύ, «μυτερός», ὄξύς, ὄξυκέφαλος*, βλ. φάγρος.

φορέω, **φορέω**, βλ. φέρω.

φορβάς, φορβεία, φορβή, βλ. φέρβω.

φορίνη, ἡ *σκληρόν, τραχὺ δέρμα, δορά παχυδέρμων ζώων, καὶ ἰδίως τοῦ χοίρου· ἐνδυμα ἐκ τοιοῦτου δέρματος κατασκευασμένον*: ἴσως συγγ. τῷ ἀρχ. σκανδ.-ισλ. bǫrni=τραχεῖα λωρίς ἐπὶ ἐπιφανείας πράγματός τινος, κ.χ. ἡ «κερούστα» τοῦ τυροῦ· ρ. *bher=προεξέχειν· πβ. *bherg- (πβ. τὰ ἐν λ. φρεῖ) ἐν τῷ νορβ. brok=χλόη ἔχουσα φύλλα ὁμοιάζοντα αὐτῇ γουρουνότριχες, ἴσως καὶ ἀρχ. σκανδ.-ισλ. borkr, νεογερμ. Borke=φλοιός.

φορκός *πολὺς ἢ λευκός γινόμενος* (παρὰ Λυκόφρ.), φορκόν *λευκόν, πολὺν* 'Ησύχ.: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhr̥k̥sātē (Γραμμ.)=φλογίζει, φέγγει, φωτίζει, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. br̥k̥, br̥ (κοινῶ γερμ. *brehōn)=ἀναλάμπειν, ἀγγλοσαξ. hreġdan=ταχέως κινεῖν, πάλλειν, δονεῖν κ.τ.λ., ρ. *bherek=λάμπειν προσέτι *bhereg- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhr̥k̥sātē=λάμπει, ἀκτινοβολεῖ, λιθ. br̥k̥sātē, br̥k̥sātē=ὑποφώσκειν (ἐπὶ φωτός τῆς ἡμέρας), ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. pre-br̥k̥sātē=αὐγή, λυκαυγής· γοτθ. baigēts=φωτεινός, εὐκρινής, ἀγγλοσαξ. beorht=ὁ λάμπων,

λαμπρός (ἄγγλ. bright), ἀρχ. γερμ. heralt=ὤσ. (Bert-, -bert, -brocht ἐν τοῖς κυρ. ὄν.), κυμβρ. herth=ὁ λάμπων, λαμπρός, ὠραίος, διβ. herth=λευκός (*bh₂ertho-) πβ. τά: ἀρχ. ινδ. bhūtiśa, ἀρχ. γερμ. biritha, λιθ. bėrtas σημαίνοντα "τὸ δένδρον ἢ σημύδα" (λατ. farnus, fraxinus=τὸ δένδρον ἢ μέλις κ.τ.λ.). Ἡ ρ. *bheretk- καὶ *bheretg- (=λάμπειν) εἶναι ἴσως ἐπικτετ. τύποι τοῦ *bher(o)=φαιός, σκοτεινόχρους, βλ. φέρση.

φορμιγγή, -ιγγος, ἢ "εἶδος κιθάρας", φορμίζω (ἐν χρήσει μόνον ὁ ἐπεστ.) *παίζω τὴν φόρμιγγα, παίζω κιθάραν, κιθαρίζω: ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. bhramasāh=μέλισσα, λατ. fremō=βρουχῶμαι, γογγύζω, θορυβῶ (=ἀρχ. γερμ. breaman=τονθορύζειν, γογγύζειν), ἀρχ. γερμ. breamo=οἶστρος, κέλο-γόμυα, πολων. brzmieć=ἤχειν, θημουργεῖν φόφον (θόρυβον), βομβεῖν, ρωσ.-εουλ. σλαβ. brzjadati=ἤχεῖν ρ. *bhrēma- πβ. βρέμω.

φορμός, ὁ "πλεκτός κόφινος, στρώμα πλεκτόν", βλ. 1 φάρος.

φόρος, **φορός**, **φόρτος**, βλ. φέρω.

φορβύνω "ζυμώνω, ἀναμειγνύω, «ἀνακατώνω», μαίνω, μολύνω", φορβύσσω (ἢ -ύζω;) =ὥσ., φορυτός, ὁ "μεῖγμα διαφόρων ἐχρήστων πραγμάτων, φρύγαννα, «σκουπιδία», ἄχυρα, σурфетός, βόρβωρος, διαβαροία", φόρος "θεοκύλιος ὁ κατὰ τὴν ἔδραν" Ἡσύχ., κατὰ μετέπτ. φορβύσσωμαι "τολμηρῶς, θρασὺς" Ἡσύχ. (πβ. διὰ τὴν σημ. φορβύσσωμαι): ἐν πρώτοις μάλλον συγγ. τοῖς: πορφύρεω, φύρεω (ἢ ἰδέ) ρ. *bheru-, ἐπικτετ. τύπος τοῦ *bher- =βρέζειν, κοχλάζειν, πβ. φρέρε, φορβύσσωμαι.

φράζω, **δός**. α' **φράσσα**, β' (ἰ) **πέφραθον**, πρκ. πέφρασσα "δεικνύω, ὑποδεικνύω, δηλῶ, λέγω, προστάσσω τινά νά...". μέσ. σκέπτομαι, συλλογίζομαι, κρίνω, ἀποφασίζω, νομίζω, παρτηρῶ, φραθή, ἢ "φρόνησις, σύνεσις, ἥρω-εἰδοποιήσις, συμβουλὴ", φραθῆς "συνετός, νοήμων, φρόνιμος", φραθμων, -σος=ὥσ., φραθμοσύνη, ἢ "νόησις, εὐφυΐα, σύνεσις, δεξιότης", φρασίς, -εως ("φράσεις"), ἢ "ἡ ὁμιλία, ὁ τρόπος τοῦ λαλεῖν ἢ ἐκφράζεσθαι, ἢ γλῶσσο", φραστήρ, -ῆρος, ὁ, φράσταρ, -ορος, ὁ "ὁ δεικνύων, ὁδηγός", φραστός, -ύος, ἢ "σκέψις, ἐννοια" (Ἡσύχ.): ἄβεβ. ἐτυμολ.

φράσσω ("φρακίω), **ἐνεργ.** **δός**. **φραξα**, καθ. β' **φραγγην** (ἐπίσης **φράγγυμι**, **φράγγυμι** παρὰ Γραμμ.) "ἐγκλείω, περικλείω διὰ φράγματος, περιφράσσω, κλείω, ἀσφαλίζω, ὀχυρώνω, προστατεύω" (φράσκειναι "τὸ φράττεσθαι" Φώτ.), φρακτός "πεφραγμένος, ἐγκατακλεισμένος", φραγμός, ὁ "δ, τι καὶ νῦν, ὁ φραγμός, τὸ «φράξιμον», ἐπιθ. φράγμα ("φραγ-σμα), τό, φράξεις, ἡ=ὥσ., δρύ-φακτος, ὁ "περίφραξις ἐκ ξύλου θρυός, κιγκλιδωτός φράκτης" (βλ. θρύς), φράκος "τείχος" Ἡσύχ.: ἴσως συγγ. τοῖς: λατ. farscō (*bh₂erq-) =πληρῶ τι, στοιβάζω τι εἰς τι, σιτεύω, freguētia (*bheretq-) =πλήρως πεπλεγμένος, μεστός τινος, πολυάριθμος. συχνός, μιν. ἱρλ. harr, γεν. hāirce=δχέρωμα ἐκ ξύλου ρ. *bh(e)terq- =πληροῦν τί τινος, στοιβάζειν.

φραστήρ, -ῆρος, ὁ, **φράστωρ**, -ορος, ὁ "ὁ δεικνύων, ὁδηγός", βλ. φράζω. **φράττωρ**, -ορος, ὁ, ἄττ. **φράττηρ**, -ερος, **δωρ.** **φραττήρ**, ὁ "μέλος πατρίας (ἀδελφότητος), ὁ ἀνθρώπων εἰς τὴν αὐτὴν πατρίαν" (ἢ λ. αὐτὴ ἐν τῇ σημ. "ἀδελφός" ἐξουδετερώθη ὑπὸ τῆς λ. ἀδελφός πβ. καὶ ἰων. φρήτηρ "ἀδελφός" Ἡσύχ.), **φρήτηρ** (καὶ **φραττηρ**), **φρατριά**, ἢ "μερὶς ἀνθρώπων συνθεομένων διὰ φυλετικῆς ἢ οἰκογενειακῆς συγγενείας, ἀδελφότης, γένος, φυλὴ":

IE *bhrāter- (*bhrātor-) = ἀδελφός = ἀρχ. ἰνδ. bhrātā- (bhrātryam = ἀδελφότης : φράτερᾱ, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. bratεja = ἀδελφοί πβ. μυσ. -φρυγ. braterais = φράτεραις ;), δασκευ. ārtād, ἀρμ. eibayr, γεν. eibaur, νεοφρυγ. βρατερε = λατ. frātrī, τοχ. A pracar, B procer, βενετ. vhrateri (= λατ. frātrī), λατ. frāter, ἀρχ. ἱρλ. brāthir, γοτθ. brōþar, ἀρχ. γερμ. bruder, νεογερμ. Bruder = ἀδελφός, ἀρχ. πρωσσ. brāti (λιθ. broterēlis, brōlis), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. bratrs, bratv.

φρέαρ, -ᾱτος (*φρήFar, -ᾱτος), ὅμ. πληθ. φρήῃτα (ἐσφαλμένη γρ. φρεῖα-τα), τὸ *δ, τι καὶ νῦν, τὸ φρέαρ, «πηγάδι», ἡ κρήνη, «βρύση» * = ἀρμ. at-hiur, γεν. at-hec = ὄσ. (*bhrēuz), πβ. γοτθ. brunna, ἀρχ. γερμ. brunno, νεογερμ. Brunnen = φρέαρ, κρήνη (κοινὸν γερμ. θ. μετὰ τοῦ en *brunō, *brun[e]n- πβ. τὰ -θεν στενοτέρως σχετῶς : γοτθ., ἀρχ. γερμ. brinnan, νεογερμ. brennen = καίειν, ἐκ τινος *bhrēn-a-uz). IE *bhrēuz, γεν. bhrunés = πηγή (ὡς σημαίνον «τὸ ἀναβλύζον») ρ. *bhrēu-, *bhrū- = βράζειν, ἀναβράζειν, ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. bhrutāh = ἀνήσυχος, ἄγριος, λατ. fernō, ferneō = ζέω, βράζω, ἀναβράζω, dhrutām οὐδ. = γλεῦκνος χυμός, «κρασί βραστό» (πβ. θρακ. βρῦτος, βρῦτον *εἶδος ζύθου ἐκ κριθῆς*, ἑλλυρ.-λατ. brisa = τὰ ὑπολείμματα τῶν σταφυλῶν μετὰ τὴν ἐσθλίψιν τοῦ οἴνου, «ταίπιουρα», ἀρχ. ἱρλ. bruth = ὁ καύσων, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. broð, ἀρχ. γερμ. brod = ζωμός), ἀλβ. brum = ἡ ζύμη, mbruj = ζυμώνω, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. brudr, ἀρχ. γερμ. brōt, νεογερμ. Brot = ἄρτος (παρασκευαζόμενος διὰ ζύμης [ζυμώσεως]), ἀρχ. γερμ. brüwan, νεογερμ. brauen = παρασκευάζειν ζῦθον, λιθ. br(i)aujuos, br(i)autis = μετὰ σκληρῆς βίας ὠθεῖσθαι πρὸς τὰ ἐμπρός (*bhrēu-), ρωσ. brujá = ρεῦμα, ροὺς. ἑλ. καὶ φορέτω, φρενίσσομαι.

φρήν, γεν. φρενός, δασκ. πληθ. ἐν ἀττ. ἐπιγρ. καὶ παρὰ Πινδ. φρεσί (*φρησί), ὑστερογ. τύπος φρεσί (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ φρένας κ.τ.λ.), ἡ *ὁ κυκλωτῆρς μῦς ὁ διαχωρίζων τὴν θωρακικὴν κοιλότητα, ἐν ἣ ἡ καρδία καὶ οἱ πνεύμονες, ἀπὸ τῆς κοιλότητος τῆς κοιλίας, ἐνθα τὰ λοιπὰ σπλάγχνα παρ' Ὁμ. ἡ καρδία καὶ τὰ περὶ αὐτήν, τὸ στῆθος, τὰ περὶ τὸ ἥπαρ μέρη ψυχῆ, πνεῦμα, λογικόν, νοῦς, καρδία : ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανδ.-ισλ. : grunr = ὑπόνοια, ὑποψία, gruna = ὑποπτεύειν, grunag mlk = μοῦ φαίνεται, νομίζω, εὐαίρω, ρ. *gʷhren- ;). — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : φρενός *σκέπτομαι, ἔχω φρόνησιν*, φροντίς, -ίδος, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, φροντίς, σκέψις, μέριμνα*, ἀ-φρων *ὁ στερούμενος φρενῶν, ἀνότητος, ἀφρων, μαρρός, παράφρων*, πρὸ-φρων, θηλ. πρὸ-φρασσα *μετὰ τῆς καρδίας (ψυχῆς) κλινούσης πρὸς τὰ ἐμπρός, εὖνους, πρόθυμος*, σῶ-φρων *ὁ ἔχων σώας τὰς φρένας, σῶφρων, συνετός*, εὖ-φρων *ὁ ἔχων καλὴν φρένα (καρδίαν), εὖθυμος, εὐμενής* (εὐφρόνη, ἡ *ἡ εὐμενής [εὖνους], ποιητ. ἡ νύξ*), εὐφραίνω *κακιστῶ τι εὖθυμον, προξενῶ εὐφροσύνην (χαράν), φαιδρύνω, εὐφραίνω τινά*, φρατίζειν *σωφρονίζειν* Ἡσυχ.

-φρήσω μέλλ. (δια-φρήσω *θὰ ἀφήσω τι νὰ διέλθῃ*, ἐκ- *θὰ ἐξαγάγω*, εἰσ- *θὰ ἀφήσω τι νὰ εἰσέλθῃ εἰς..., θὰ εἰσαγάγω*, ἐπεισ- *θὰ εἰσαγάγω ἔξωθεν, θὰ εἰσαγάγω ἐπὶ πλέον*), ἀόρ. -έφρησα, ὑποτ. -φρήση, ἀπρφ. -φρήναι, μετχ. -φρεῖς : τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς βάσεως Set *bhrē-, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπιφρεῖναι ἀπρφ. ἐνεστ. *εἰσάγειν, εἰσφέρειν* (βλ. τὰ ἐν λ. φέρω).

πβ. ἀρχ. ἰνδ. bhari-tram=βραχίων (=δι' οὗ τις φέρει τι), bharī-man- (παρὰ τῷ bhārtman- οὐδ.=ἑλλ. φέρμα) οὐδ.=διατήρησις, φροντίς (πβ. ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. brěti=βάρος, φορτίον), ἀρχ. ἱρλ. brith=δικαστήριον (*bh₂re-tu-), λιθ. bėrtas=νεανίας, δοῦλος, ἐκκλ. σλαβ. brěda=ὁ φέρων, ἔργον (*bhero-djē). Πβ. φέρω.

φρίκη, φρίκτος, φρίκωδης, βλ. φρίξ.

φριμάσσομαι *κινεῖμαι ἀνυσύχως, φυσῶ διὰ τῶν μυκτήρων, πηδῶ, σαρτῶ· ἀκολασταίνω*, φριμάω=ὥσ. : μᾶλλον συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανδ.-ἱολ. brimi=πῦρ, μιν. ἀγγλ. brim=καύσων, πβ. ἀρχ. ἰνδ. ἐπιτατ. jān-bharī-ti=κινεῖται σπασμωδικῶς, σφιδάζει, κινεῖται ἀνυσύχως ρ. *bh(e)nti-, *bharī- (παράλληλοι τύποι τῶν : *bhre-, *bhri-, βλ. φράσθαι), πβ. φέρω.

φρίξ, γεν. φριξός, ἡ *φρικίαισις, ἐλαφρὰ κυματοειδὴς κίνησις ὁμαλῆς ἐπιφανείας, ἐλαφρὸς κυματισμός, τὸν ὅποτον προκαλεῖ ἡ πνοὴ ἀνέμου ἐπὶ τὴν ὁμαλὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἀνατριχίαισις, ἀνρόθωσις τῶν τριχῶν, παροξυσμὸς ρίγους*, φρίκη, ἡ *ἀνωμαλία, τραχύτης, ἐλαφρὸς κυματισμὸς τῆς θαλάσσης, φρικίαισις, ἀνατριχίαισις, ρίγος, ὁλοσθέντοτε φόβος προκαλῶν ἀνατριχίαισιν*, φριξός *ὁ προξενῶν φρίκην, φρικώδης, φοβερός*, φριξώδης, -ες *ὁ προκαλῶν τρόμον καὶ φρικίαν, φρικτός, τρομερός, φρικώδης, συνοδευόμενος ὑπὸ φριμάσεως ἢ φρίκης*, φρίσσω, ἐπ. φρίττω, πρ. κ. φρίκω *ἀνορθῶνω τι· ἀμτβ. ἀνορθοῦμαι, «ἀνατριχιάζω, τρεμουλιάζω», φρικῶ : ΙΕ *bhrēi-k- πβ. *bhrei-g-, (ὥς ἐν τῷ νορβ. brikja=ὑψηλῶς ὑπερέχειν, διαπρέπειν, λάμπειν καὶ *bhreḡ- ἐν τῷ νορβ. brok=χλόη ἔχουσα φύλλα ὁμοιάζοντα αὐτῇ γουρουνότριχεσσι (βλ. τὰ ἐν λ. φρεῖν)).

φροίμιον, τὸ *εἰσαγωγή, πρόλογος, προαίμιον, προανέκρουσις, προανέκρουσμα, ἀρχή· παρὰ τοῖς Ἀττ., εἶδος ποιήσεως, ὕμνος=*προαίμιον=ὥσ. (*προ-βοίμιον κατὰ μετέθεσιν τοῦ πνεύματος· πβ. φροῦδος, φρουρά).

φρονέω *σκεπτομαι, συλλογίζομαι, ἔχω φρόνησιν, εἰμαι συνετός, μελετῶ· εἰμαι διατεθειμένος κατὰ τινα τρόπον πρὸς τινα· προσέχω, φροντίζω*, φρόνημα, τὸ *νοῦς, σκέψις, διέθεσις, φρόνημα, ὑψηλοφροσύνη, θάρρος, ἀλαζονεία*, φρόνιμος, -ον *ὁ ἔχων σώας τὰς φρένας, συνετός, φρόνιμος*, φρόνις, -εως, ἡ *φρόνησις, σύνεσις, σοφία*, βλ. φρήν.

φροντίζω *σκεπτομαι, προσέχω, μεριμνῶ, φροντίζω*, φροντίς, -ίδος, ἡ *σκέψις, μελέτη, μέριμνα, φροντίς*, φροντιστής, -οῦ, ὁ *ὁ σκεπτόμενος, ἐρευνῶν ἐπιστατέμενος, μελετητῆς προβλημάτων*, βλ. φρήν.

φροῦδος, (-η), -ον *ὁ προχωρήσας, φυγών, ἀπελθών, ἐξαφανισθείς, κατεστραμμένος : ἐκ τοῦ *προ-ἡδός, πβ. πρὸ ὁδοῦ ἐγένεστο Ἰλ. Δ 382.

φρουρά, ἱων. -ῆς, ἡ *ὁ, τι καὶ νῦν, φρουρά, φρουρήσις, φυλακὴ, εἰρκτή, ἀνθρωποι τεταγμένοι διὰ τὴν φρούρησιν, φρουροί*, φρουρός, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, φρουρός, φύλαξ· ἐν τῷ πληθ. ἡ φρουρά, τὰ μέλη τῆς φρουρᾶς ὀχυροῦ πινος ἢ πόλεως*, φρουρέω *ὁ, τι καὶ νῦν, φρουρῶ, εἰμαι φρουρός· ἐγκαθιστῶ φρουράν, φυλάττω τι διὰ φρουρᾶς : ἐκ τοῦ *φροῦρα (*προ-ἡδός)· πβ. φρωρεῖ *προορῆ, φοβεῖται· Ἡσυχ.

φρυάσσομαι *κάμνω ἀνυπομόνους κινήσεις, χρεμετίζω, φυσῶ ἡχηρῶς διὰ τῶν μυκτήρων (ἐπὶ ἱππων κ.τ.λ.)· εἰμαι ὕβριστής, ἀλαζών, ἀκόλαστος : συγγ. τῇ ρ. *bh(e)nti- (βλ. φρεῖν, φρέαρ)· πβ. διὰ τὸν σχηματισμὸν φρι-

μάσσομαι καὶ διὰ τὴν σημ. φαρμός «τολμηρός, θρασύς» Ἡσύχ. (βλ. τὰ ἐν τῷ λ. φρεθῶν).

φρυγανισμός, φρύγανον, φρύγετρον, βλ. φρεθῶν.

φρυγίλος, ὁ «μικρόν τι πτηνόν (πιθ. ὁ σπίνος)»: ἤχοιμ. λ. (ἐνδεχ. κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ *φρηγίλος), συγγ. τοῖς: λατ. frigē=ἀναλόμαι εἰς λιγμούς, δολοῦζω, ὀδυρόμαι, ἐκπέμπω ὀξεῖαν φωνήν, τρίζω, friggittō=τραυλίζω, ψελλίζω, τερετίζω, fringilla θηλ.=σπίνος ἢ στρουθίον ὁμοίως ρωσ. διαλ. berigléw=τὸ πτηνόν ἢ καρδερίνα», τσεχ. bhecl=πτηνόν τι κίτρινον κ.τ.λ.

φρύγω «καβουρδίζω», καταξηραίνω, «ξεροψήνω, καφαλίζω», φρεθκός «πεφρυγμένος, καβουρδισμένος, ξεροψημένος», φρεθκός, ὁ «ὁ θαυλός, πυρός», φρεθῶνον, τὸ «ὅ,τι καὶ νῦν, φρύγανον, ξηρὸν ξύλον», φρεθγανισμός, ὁ «τὸ συλλέγειν φρύγανα ἢ ξηρὰ ξύλα πρὸς καύσιν», φρεθγετρον, τὸ «ἀγγεῖον (δοχεῖον), ἐν ᾧ «καβουρδίζεται» ἡ κριθή»: ρ. *bhrūg- πβ. *bhrīg- ἐν τοῖς: λατ. frīgō, -ere=φρύγω, καβουρδίζω», νεοπερσ. birīstan=ψήνειν *bher(e)g- ἐν τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. bhurjanta=βράζων, μαγειρεύων, bhrjāti=καβουρδίζειν, bharjanaḥ=ὁ φρύγων, ψήνων, λατ. fer(c)tum οὐδ.=εἶδος ἱεροῦ πλακοῦντος, λιθ. birgelis=λεπτός (ἀραιός) ζῦθος κ.τ.λ. Αἰ ρ. *bher(e)g-, *bhrīg-, *bhrūg- εἶναι ἐπεκτετ. τύποι τοῦ *bher-=βράζειν, ἀναβράζειν, βλ. φρεθῶν.

φρυκτωρός, ὁ «φύλαξ (φρουρός) φυλάττων εἰς ὄψωμά τι καὶ ἐκπέμπων ἐκείθεν σήματα διὰ πυρσῶν», φρυκτωρέω «θίβω σημαῖον (σήμα) διὰ πυρσῶν», φρυκτωρέω, ἡ «ἢ διὰ τῶν πυρσῶν εἰδοποίησης» νυκτερινῇ φρουρᾷ θίδουσα σήματα διὰ πυρσῶν: φρεθκός + 2 ὁδρος, βλ. φρεθῶν, ὄρω.

φρύνη, ἡ, φρύνας, ὁ «εἶδος βατράχου τῆς ξηρᾶς σκωπτικῶν ὄν. Ἀθηναίων ἑταιρῶν», φρεθῖον, τὸ «φυτόν τι (=βατράχιον)»: ὡς σημαῖνον «ἡ φαίᾶ», εἶναι συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. brūn, νεογερμ. braun=φαῖός, μελανόχρους, ρωσ. διαλ. bryndēt, κατὰ μετάπτ. τά: brundēt=λευκὴν, φαῖαν λάμψιν ἐκπέμπειν, ρωσ.-έικλ. σλαβ. broue=λευκός, ποικιλόχρωμος πβ. IΕ *be-bhru-s (*bhe-bhro-s)=ὁ κάστωρ, ἐν τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. bahhrūh=φαῖός, μελανόχρους τὸ ζῶον Ἰχθυῶν, λατ. fiber=κάστωρ, κορν. befer, ἀρχ. γερμ. bibar, νεογερμ. Biber=κάπρος, λιθ. bebrūa, bēbras, ρωσ. bobr κ.τ.λ. Ἄνευ ἀναδιπλ. *bbrōs (*bherus)=φαῖός, μελανόχρους, ἐν τοῖς: ἀρχ. Ἰνδ. bhallaḥ=ἀρκτος (-ll- ἐκ τοῦ -rl-), ἀρχ. γερμ. bego, νεογερμ. Bär=ἀρκτος, λιθ. bēras=φαῖός, μελανόχρους (ἐπὶ ἱππων). Πβ. καὶ φάση «νεφέλαι» Ἡσύχ. (*φаре[σ]а ἢ *φаре[F]а), φρεθῖναι «λαμπρύνει» Ἡσύχ.

φύγαθε ἐπίρ. «εἰς φυγὴν, πρὸς τὴν φυγὴν», φυγαδεύω «κάμνω τινὰ φυγάδα (ἐξόριστον), ἐξορίζω» ἀμτβ. εἰμαι φυγάς, ζῶ ἐν ἐξορίᾳ, φυγάς, -άδος, ὁ, ἡ «ὁ φεύγων ἐκ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος εἴτε ἐκουσίως ὡς δραπέτης εἴτε ἀκουσίως ὡς ἐξόριστος», βλ. φρεθῶν.

φύγεθλον, τὸ «φλεγμονή, οἴδημα, κερήξιμα», βλ. φλέω.

φυγή, ἡ «ὅ,τι καὶ νῦν, φυγή, ἐξορία», φύζα, ἡ «ἡ μετὰ φόβου φυγή, τρόμος, φόβος», βλ. φρεθῶν.

φυή, ὄωρ. φυά, ἡ, βλ. φῶω.

φῦκος, -εος καὶ -ους, τὸ «εἶδος φυτοῦ τῆς θαλάσσης, τὸ «φύκι», ἐρυθρὸν χρώμα («κοκκινάδι, φκειασίδι») παρασκευαζόμενον ἐκ τῶν φυκίων» () λατ.

fūcus ἀρσ.), ὁμ. φῦκας· ὁ πλήρης φυκίων*, φῦκας ἐντριβας, χρίω διὰ φυκίων, «βάνω φυκισίδιον» παραγεμίζω τι ἐμὲ φύκια*, φύκη, -ῆνος, ὁ, φύκης, -ου, ὁ, φύκη, ἡ, φύκας, -ίδος, ἡ ἐχθὺς τῆς ζῶν εἰς τὰ φύκη, ἐχθὺς τρώγων «φύκια»· δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ. (ἔβρ. pāk=ψιμύδιον, «φυκισίδιον» ζωγραφίζεω).

φυλακός (καὶ φύλακος), ὁ, φύλαξ, -ακος, ὁ ὁ φυλάττειν, φύλαξ, φρουρός, σκοπός*, φυλακή, ἡ φύλαξις, φρουρήσις, φρουρά, φυλακή, εἰρηκή*, φυλάσσω, ἀττ. -τιω ὁ, τι καὶ νῦν, φυλάττω, φυλάττω ὡς φρουρός, φρουρῶ, διαφυλάττω, διατηρῶ*: ἄβεβ. ἐτυμολ.

φύλη, ἡ ὁ, τι καὶ νῦν, φυλή, σύνολον ἀνθρώπων διὰ κοινῆς καταγωγῆς συνδεομένων πρὸς ἀλλήλους, ἄθροισμα ἀνθρώπων ἡνωμένων διὰ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ τύπῳ συνοικίσεως, στρατιωτικὸν σῶμα, τὸ ὅποῖον παρῆχεν ἐκάστη φυλή*, φῶλον, τὸ φύλη, γενεά, φῶλον, γένος, εἶδος, σμήνος, πληθός*, φύλης, -ου, ὁ μέλος φυλῆς τινος, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς*, τρέ-φωλος ὁ ἐκ τριῶν φυλῶν συγκαίμενος* (πβ. Τρι-φύλιον, Πλυρ. τοπων. Tri-bulium, δακ. Τρί-φουλον): IE *bḥlō-, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. bylō=ὑπάρχας (λομυχ. τοῦ byti=εἶναι, βλ. φῶ), bylō=χόρτον, λάχανον, κατὰ μετάπτ. φωλός, ὁ κατοικία θηρίου, τρώγλη, ὁπή. σπηλαῖον* (*bḥl[u]lō-, ὁ lā)· πβ. *bḥl-ro- ἐν τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. būr=ἀποθήκη, διαμέρισμα γυναικῶν, ἀρχ. γερμ. būr ἀρσ.=κλωβίον, κελουβί (νεογερμ. Vogelbauer=κλωβίον πτηνῶν), μεσσαπ. βόριον «οἰκημα» κ.τ.τ. Πβ. φυλή.

φυλίη (ἰων.), ἡ ἀγρία ἐλαία, ἀγριλίδα ἡ εἶδος ράμνου, τ. ἔ. ἀκανθάδους θάμνου* ('Οδ. ε 477), φυλίη (καὶ φυλήνη), ἡ εἶδος ράμνου*: ἰσως συγγ. τοῖς: φυτόν, φύσις (βλ. φῶ)· πβ. φύλη.

φύλλον, τὸ ὁ, τι καὶ νῦν, φύλλον· ἐν τῷ πληθ. τὸ φύλλωμα τοῦ δένδρου*: IE *bʰuljom συγγ. τοῖς: λατ. folium οὗδ.=φύλλον (*bʰoljom);, κατὰ μετάπτ. γκαελ. bile=μικρὸν φύλλον, ἄνθος (*bʰeljom)· ρ. *bʰel=ἄνθος, ἀνθησις, ἀμὴ (ἀρχικῶς=*bʰel=ἐξογκοῦσθαι, «φρουσκώνεσθαι», βλ. φαλλός)· πβ. *bʰlō- ἐν τοῖς: λατ. flō, γεν. flōris ἀρσ.=ἄνθος, ἀνθησις, ἀμὴ, μον. ἰρλ. blāth=ὥσ. (*bʰlō-t-), ἀρχ. γερμ. blōt θηλ.=ἄνθος, ἄνθος (*bʰlō-ti-), blōt οὗδ.=αἶμα, blōmo ἀρσ.=ἄνθος, blōjom=ἀνθεῖν, ἀνθίζεω· μετὰ τοῦ s (πβ. flōs) μον. γερμ. blōst (νεογερμ. Blust)=ἀνθησις, ἀγγλοσαξ. blōstn=ἀνθησις, ἄνθος, καρπός κατὰ μετάπτ. ἀρχ. γερμ. blīt=ἀνθησις (*bʰlō-), blāt, νεογερμ. Blāt=φύλλον (*bʰlō-).

φύλοπις, -ίδος, αἰτ. -ιν καὶ -ιδας, ἡ ὁ βοή μάχης, ὁ πάταγος μάχης, θόρυβος τῶν μαχομένων ἡ μάχη, ἔρις*: ἄβεβ. ἐτυμολ.

φύμα (καὶ φύμα), τό, βλ. φῶ.

φύξηλις, αἰτ. -ιν, ὁ, ἡ, «φυγὰς, δειλός», φύξιμος, -ον ἐπὶ τόπων, τόπος, εἰς ὃν δύναται τις νὰ καταφύγῃ*, φύξιμος, τὸ «καταφύγιον», φύξις, -εως, ἡ «φυγή», βλ. φεύγω.

φύρω ἀναμειγνύω, ἀνακατώνω, συγχέω· βρέχω, ὑγραίνω*, φύρδην ἐπὶ. «μεμειγμένως, ἀναμειξ, ἀνάκατω», φύρμα, τὸ «μείγμα, κόπρος, ρύπος», φυρμός, ὁ «ἀνάμειξις, σύγχυσις, ἀταξία», φύρδω «μειγνύω, ἀναμειγνύω, ζυμώνω», φύρμα, τὸ «τὸ ἄλευρον τὸ μειγνυόμενον μεθ' ὕδατος καὶ ζυμού-

μενον, ἡ ζύμη, τὸ «ζυμάριον»· μείγμα*: (σως ἐκ τοῦ *φυρ-ju (IE *b_hu₂-jē) συγγ. τῷ πορφυρεῶ (*πορφυρεῖω) *ἀναβράζω, ὀγκοῦμαι βράζων* (δὲ ἰδέ). ἢ ἐνδεχ., ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *φυρF-ju, εἶναι περισσότερον συγγ. τῷ πορφυρεῶ *ἀναμειγνύω, ζυμώνω, «ἀνακατώνω»* (δὲ ἰδέ). ρ. *bhet- = ἀναβράζειν, ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhavāti = κινεῖται, σφαδάζει, bharagāti = σφαδάζει, «σπαράζει», ἀναταράσσει, λατ. fr-ei-um οὐδ. — ἡ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς θραύσις τῶν θαλασσιῶν κυμάτων, ὕδωρ τεταραγμένον, fermentum οὐδ. — ἡ ζύμη, ἀγγλο-σαξ. beorma, ἀγγλ. barm, νεογερμ. Bäreme = ζύμη ἐκ ζύθου. Πβ. φριμάσσομαι.

φύσα (*φύτ-ja ἢ *φῦ-σα καὶ *φῦσ-σα), ἰων. φύση, ἡ «φύσημα, φυσήτης, «φυστρός», πομφόλυξ, φυσαλλίς πλήρης ἀέρος», φῦσάω *δ,τι καὶ νῦν, φυσῶ, «φουσκώνω», φῦσάω *φυσῶ ἡχηρῶς διὰ τῶν μυκτῆρων, ἀναπνέω μετὰ δυσκολίας, πνευστιῶ*, φύσιγέ, -γγος, ἡ *ὁ κοῖλος καυλὸς σκορόδου, σκληρὸς φλοιὸς ἐκείστης σκελίδος σκορόδου, τὸ σκρόροδον· ἰδιὸν τι εἶδος σκορόδου*, φῦσα(λ)ίς, -ίδος, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, φυσαλλίς, «φουσκάλισα»· εἶδος αὐλοῦ, «φλογέρας»· φυτὸν τι ἔχον περικάρπιον ὅμοιον πρὸς φυσαλλίδα*, φῦσαλος, ὁ *εἶδος βατράχου· ἰχθύς δηλητηριώδης, ὁ ὅποιος διαστελλέται («φουσκώνει») ἀφ' ἑαυτοῦ, εἶδος φαλαίνης*, φύσκα, ἡ *ἡ φυσαλλίς, φλύκταινα, ὁ τύλος*, φύσκη, ἡ *ἐντερον, «λουκάνικον», φύσκαω, -ωνος ὁ *ὁ παχὺς τὴν γαστέρα, ἔχων παχεῖαν κοιλίαν, γάστρων*: IE *φ(h)us- ἐν τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. rūṣyati, rūṣāti, rūṣati = εὐδοκμεῖ, διατρέφει, λατ. rursula, rustula = φλύκταινα, μικρὰ φυσαλλίς, λιθ. rūšē = πομφόλυξ, rūšē = ἐξάνθημα, ἀρχ. ἰουδ. οὐλαβ. ruḥati = φυσῶν (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *φ(h)u-, ἐν τοῖς ἀρχ. ἰνδ.: rhuṣuṣāḥ = πνεύμων, rūṣit-karōti [rūṣit-karōti] = πνέει, φυσᾷ κ.τ.λ.) ἢ ἐνδεχ. IE *bhas-, βλ. φάσσιγέ, πβ. φωίδες, φώκη, φῶσιγέ. — 'Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ποιφύσσω *φυσῶ, πνέω, φυσῶ ἰσχυρῶς διὰ τῶν μυκτῆρων* (μετ' ἐπιτατ. διπλασ., ὡς τά: ποι-πνύω, δαι-δάλλω κ.τ.λ.).

φύσελος, ὁ *εἶδος βατράχου, ἰχθύος καὶ φαλαίνης*, βλ. φύσα, πβ. φώκη.

φύσιζος *ὁ παρέχων (παράγων) σιτηρά*, βλ. ζεαί.

φύσις, φυτεῖα, φυτεύω, φυτὸν, βλ. φύω.

φύω, λεοβ. φυίω (φύει παρ' Ἀλκ. κατὰ τὸ ἔφ. <τ.λ.) *παράγω, γεννῶ, κάμνω τι νᾶ φυτρέωσθ' ἀμτβ. ('Ιλ. Z 149) γίνομαι, φύομαι, γεννώμαι*, φύομαι, ἀόρ. β' ἔφῶν, πρκ. πέφῶκα *γίνομαι, γεννώμαι, ἀυξάνομαι, φύομαι, ἀναπτύσσομαι*, φυτὸν, τὸ *τὸ φυόμενον, φυτὸν, παραφυάς, βλαστὸς, τέκνον, ἀπόγονος, πᾶν ἐμψυχον πλάσμα· ἀπόστημα, ἐξοίδημα*, φυτεύω *δ,τι καὶ νῦν, φυτεύω, φυτεύω δένδρα, φυτά· γεννῶ, παράγω, ἐπιφέρω, προσενῶ, γίνομαι αἴτιος*, φυτεῖα, ἡ *τὸ φυτεύειν, φύτευμα· γέννησις, γένεσις, παραγωγὴ· φυτεία, «φυτεῖα», φυτῶριον*, φυή, θωρ. φυά, ἡ *ἡ αὐξησις, σωματικὴ ἀνάπτυξις, τὸ καλῶς ἀναπτυγμένον σῶμα, ἀνάστημα, αἱ φυσικαὶ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ φύσις, τὸ πνεῦμα, ὁ χαρακτήρ*, φῶμα (καὶ φύμα), τὸ *πᾶν δ,τι φύεται, ἀπόστημα, «σπυρίον, οἰδήμα», φῶσις, -σεως, ἡ *δ,τι καὶ νῦν, ἡ φύσις ἀνθρώπου ἢ πράγματος· ἀνάστημα· ἀρχή, γέννησις*, θωρ. φύτλᾶ, ἡ *φύσις, φύτρα, γενεά, γένος, φυλή*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. bhavati, μέλλ. bhaviṣyati = γίνεσθαι, γεννᾶσθαι, συμβαίνει, ἀόρ. ābhūti (= ἔφῶ) καὶ ābhuvati (πβ. λατ. fuam, λιθ. būno = ἦτο), πρκ. babhūva, μετχ. πρκ. babhūvān, θηλ. babhūvaḥ (: πεφύσας,

πεφουία), μτχ. *bhūtaḥ*—γεννημένος, ὦν (=λιθ. *būtas*—γενόμενος, ὑπάρ-
ξας· μετά τοῦ *h*: ἔλλ. φυτόν, ἀρχ. Ιρλ. *to-boith*—ἡτό τις), *bhūiḥ*, *bhūtiḥ*—
ἡ οὐσία, ὑπαρξίς, αὐξήσις, εὐδοκίμησης (=ρωσ. *bytse*—οὐσία· μετά τοῦ *h*
τὸ ἔλλ. φύσις), *bhavitram* οὐδ.—κόσμος (: ἔλλ. *φύτλᾱ*, λιθ. *būklā*—κατοι-
κία), *bhūman-* οὐδ.—γῆ, κόσμος, οὐσία, ὑπαρξίς (=ἔλλ. *φῶμα*), ἀλβ. *bui*
—κατοιικῶ (**bhuniḥ*), *ban-*—κατοιικία (**bhoniḥ*), *bo-*—γῆ, κόσμος (**bhū-tā*
ἢ **bhū-tā*), λατ. *fuī* (ἀρχ. *fū*)—ὑπῆρξα, ἐγενόμην, *fū-tūrus*=ἔσομενος, *fo-*
rem=εἶθε νὰ εἶμαι, θὰ ἦμην, *fore*=ἔσσεσθαι (**fu-sēm* καὶ **fu-si*), ὑποτ.
(ἀρχ. λατ.) *fuam*, *fuat*=νὰ εἶμαι, εἶθε νὰ εἶμαι κ.τ.λ. (**bhūm*, πβ. *legē-*
bam κ.τ.λ.), ὁσκ. *fust*=λατ. *erit* (*fu-fans*=λατ. *erant* κ.τ.λ.), λατ. *fīō*=γί-
νομαι (**bhū-iḥ*, βλ. *fītu*), ἀρχ. Ιρλ. *buiḥ*=εἶναι, γοτθ. *bauan*=κατοιικεῖν,
ἀρχ. γερμ. *būan*=κατοιικεῖν, κτίζειν οἰκοδομᾶν, νεογερμ. *bauen*=οἰκοδο-
μεῖν, μον. γερμ. *bauē*=καλύβη, νεογερμ. *Bude*=σκηνή, παράπηγμα, λιθ.
būti=εἶναι, ἀρχ. ἑκκλ. σλαβ. *byti*=γίνεσθαι, εἶναι, *byd-*=γίνομαι· θὰ εἶμαι
(: λατ. *-bundus*)· ρ. **bhegā*-, **bhegē*-, **bhū*—αὐξάνεσθαι· πβ. *ὑπεαρ*, *φί-*
τυ, *φύλη*, *φύλη*.

φῶγω (παρ' Ἑπιχ.), φῶζω (παρ' Ἰπποκρ.· παθ. φῶγνυται παρὰ Διοσκ.),
ἀόρ. *ἔφωξα* (καὶ *ἔφωσα*) *καβουρδίζω, ξεροφῆνω», ψῆνω», *φῶγανον*, τὸ
*ἀγγεῖον (δοχεῖον), ἐν *φ* «καβουρδίζετο» ἢ κριθή· συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανθ.-
ισλ. *baka*, ἀρχ. γερμ. *bahhan*, *backan*=«καβουρδίζειν», θερμαίνειν, νεο-
γερμ. *backen*=ψήνειν· ρ. **bhōg*- ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **bhē*=θερμαίνειν,
«ξεροψήνειν», ἐν τοῖς : ἀρχ. γερμ. *bēan*, νεογερμ. *bāhen*=θερμαίνειν διὰ
περικαλυμμάτων, ἀγγλοσαξ. *bæf*, ἀρχ. γερμ. *bad*, νεογερμ. *Bad*=λουτρόν,
ἴσως καὶ λακ. (ἱλλυρ.) *βαγαρόν* *χλιαρόν· Ἡσύχ.

φωίδες (ἰων.), φῶδες (ἀττ.), αἱ *φλύκταιναι ἢ οἰδήματα ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος
συνεπεῖα ἐγκαύματος, «φουσκάλες», φόα *ἐξανθήματα ἐν τῷ σώματι· Ἡ-
σύχ. : μάλλον εἶναι συγγ. τῷ λιθ. *bāōā*=ρόπαλον, ξύλον ἐπὶ τῆς ἀλωνιστι-
κῆς μηχανῆς, κεφαλὴ βελόνης· ρ. **bhū*-, **bheu*—ἐξογκοῖσθαι, «φουσκώ-
ναι» (καὶ κυρ. **rhū*=δυνατός, ἐνδεχόμενος, κατορθωτός, βλ. τὰ ἐν λ.
φῶσα, πβ. *φῶκη*, *φῶτιγξ*).

φῶκη, ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, φῶκη, «φῶκη», φῶκος, ὁ *κῆτος θαλάσσης ὁμοιον
δελφίνι· Ἡσύχ., φῶκαινα, ἡ *εἰδος φῶκης : ἸΕ **rhū*- (ἢ **bhū*-, βλ.
φωίδες;) =φυσᾶν· βλ. *φῶσα*, πβ. *φῶτιγξ*, *φῶθξ*.

φωλεός, φωλειός, ὁ (ἐτερόκλ. *φωλεά*, τὰ παρὰ Νικ.) *κατοιικία ἀγρίου
ζῴου, ὀπή, σπήλαιον, *φωλεά*, τρώγλη», *φωλεά*, *φωλεά*, ἡ=ὥσ., *φωλεά*, ἡ
*ἢ διαμονὴ εἰς τὴν *φωλεάν* (εἰς τὴν τρώγλην), παραμονὴ ἐν καταστάσει
νάρκης εἰς τὴν *φωλεάν*, *φωλεός*, -άδος, ἡ *ἢ κρυπτομένη ἐν *φωλεᾷ*, ἐπὶ τῆς
ἀρκτου, ἡ διαμένουσα ἐν νάρκῃ ἐντὸς τοῦ σπηλαίου αὐτῆς· ὥς οὐσ. εἰδος
κογχυλίου», *φωλεός*, -ίος, ἡ *θαλάσσιός τις ἰχθύς κρυπτόμενος εἰς τὴν βλέν-
ναν αὐτοῦ», *φωλεῖον* *διαμένω ἐν τῇ *φωλεᾷ* μου, *παρμένω ἐν καταστάσει*
*χειμερινῆς νάρκης ἐν τῇ *φωλεᾷ* μου* : μάλλον ἐκ τοῦ ἸΕ **bhō[u]-i*- (ἐσχη-
ματίσθη ὡς τὸ *γωλεός*), συγγ. τοῖς : ἀρχ. σκανθ.-ισλ. *bōi* οὐδ.=κατοιικία
ζῴων καὶ ἀνθρώπων, κατὰ μετάπτ. σουηδ. διαλ. *bylja*, *bōlja*=μικρὰ *φω-*
λεά (**bulja*). Ἰβ. **bhū*-i-, βλ. *φύλη*.

φωνή, ἡ *κραυγὴ, φωνή, ἤχος, γλῶσσα», *φονέας* *φονάζω, ὁμιλῶ μεγαλο-

φώνως, ἤχῳ*, φωνήεις, -εσσα, -εν *ὁ ἐκπέμπων φωνήν, ἔχων φωνήν*, φώνημα, τὸ *ἦχος φωνῆς, φθόγγος, φωνή* τὸ ἐκφωνούμενον, ὁ λόγος, ἡ ὁμιλία*, βλ. φημί.

φῶρ, γεν. **φωρός**, ὁ *κλέπτης* : = λατ. *fūr* ἄρσ.=ὦσ. (κυρ. σημαίνει *ὁ φέρον τι μακράν*, πβ. *Isphares* *λησται, κλέπται. Λάκωνες* *Ἡσύχ.*). Ἐκ τούτου : **φῶρᾱ**, ἡ *κλοπή*, ἰων. **φώρη**, ἡ *ἡ κατ' οἶκον ἔρευνα*, **φωρέω** *ἔρευνῶ οἰκίαν πρὸς ἀνωκαλύψιν κλοπιμαίων, συλλαμβάνω τὸν κλέπτην· ἀνιχνεύω, ἀνωκαλύπτω*, **περί-φωρος** *ὁλοσχερῶς ἀνωκακαλυμμένος, καταφανής*, **αὐτό-φωρος** *ὁ συλληφθείς κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν διάπραξιν τῆς κλοπῆς*, **φῶριος** *κλοπιμαῖος· λαθραῖος, μυστικὸς* (φῶριον, τὸ *κλοπή*). Διὰ τὴν ἑκτετ. β. πβ. ἄρμ. *hoita*=χείρ, *pygmē*, βία, ἄρχ. ἰνδ. *bhārah*=δέσμη, φορτίον καὶ βλ. **φωριαμός**.

φωριαμός, ὁ (ἡ) *καβώτιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεφύλαττον πέπλους, χλαίνας, χιτῶνας κ.τ.λ.* : ἔκ τινος *bhōrios=φορητὸς (=ἄρχ. ἰνδ. *bhāra*=φορητὸς, ἄν θέν εἶναι *IE* *bhērios). *II*β. **φῶρ**.

1 **φῶς**, γεν. **φωτός**, ὁ *γενναῖος ἀνὴρ, ἀνὴρ, θνητός* : ἐκ τοῦ *IE* *bhō-t- ἡ (ἄν τὸ θ. μετὰ τοῦ -t- εἶναι ὕστερογ.) ἐκ τοῦ *bhō-s=ἄρχ. ἰνδ. *bhās*- οὐδ. (θῆλ.)=φῶς, λάμψις, δύναμις, μεγαλειότης (*bubhās*=ὁ ἔχων ὠραίαν λάμψιν, *bhāoti*=λάμπει κ.τ.λ.)· πβ. **φάσκει** *διαφαίνει* *Ἡσύχ., δια-φάσκω ἄρχιζω καὶ λάμπω (φέγγω)*, **φωστήρ** *θυρίς* *Ἡσύχ.

2 **φῶς** (ἀττ., *φῶφος), γεν. **φωτός**, τὸ *ὁ, τι καὶ νῦν, φῶς*, **φωτεινός** *ὁ, τι καὶ νῦν, φωτεινός, φωτίζων, λάμπων, διαυγής, καθαρός*, **φωτίζω** *φέγγω, λάμπω, ἀκτινοβολῶ· μετβ. φωτίζω, φέρω τι εἰς φῶς, γνωστοποιῶ τι, διαφωτίζω, κύρ. ὅν. Φώτιος : βλ. **φῶς**.

φῶτιγῆ, -ιγγος, ἡ (ὁ) *εἰδος αὐλοῦ παιζομένου πλαγίως, ὁ πλαγιάουλος* : ἐκ τοῦ *r̥bh̥t̥[aj]- ἡ (*bh̥t̥[aj]-); πβ. διὰ τὴν σημ. τοὺς μεταπτ. τύπους : **φῶσαλ(λ)ίς**, ἡ *αὐλός, «φλογέρα», **φῶσα**, ἡ *φυσική, «φυσερὰ» (ὁ *l̥b̥t̥*).

φῶυξ (καὶ **πῶυξ**, πληθ. **πῶυγγες** παρὰ Γραμμ.), ὁ *ὕδρόβιον τι πτηνόν, εἰδος ἔρωδιου* : ἡχομμ. θ. *r̥h̥du=φουᾶν (διὰ τὴν μετάπτ. πβ. **φῶκη**, **φῶτιγῆ**).

φῶνψ *φῶς* *Ἡσύχ., βλ. **παιφάσσω**.

X

χάβος, ὁ *ὁ κημός, τὸ φέμωτρον ἱππου*, **χαβόν** *καμπύλον, στενόν* *Ἡσύχ. [πβ. **χαμόν** *καμπύλον* *Ἡσύχ.]: ἴσως συγγ. τῷ λατ. *hūmus*=τὸ «ἀγκίστρι», ἄγκιστρον (> ἄρχ. γερμ. *homo*); ἄν προέρχεται ἐκ τοῦ *hābmos ἡ *habsmos.

χάζω (ἐν συνθέσει : ἀνα-, παρα-, προ-χάζω) *ἀναγκάζω τινά καὶ ἀποχωρήσῃ, ἀποστερῶ τινά τινος*, **χάζομαι**, ἐπικ. μέλλ. **χάσσομαι**, ἄορ. **ἀ' χασσάμην** *ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι, ἐπισθοχωρῶ, φοβοῦμαι καὶ...* : ἐκ τοῦ *gh₂-d- (μετὰ τοῦ σχηματιστ. στοιχείου d) συγγ. τοῖς : ἄρχ. ἰνδ. *jāhāti*=ἐγκαταλείπει, παραιτεῖται, *jībāh*=ἀπέρχεται, ἐξέρχεται, ἀναπηδᾷ, *hīyatē*=ἐγκατα-

λείπεται, μένει ὀπίσω, ἔβρεστ. *pašimī*=ἀπολύω, ἀρχ. γερμ. *gān*, *gān*, νεο-γερμ. *gehen*=βαδίζειν, πορεύεσθαι, ὑπάγειν ρ. **ghē(i)*-, **ghā-*, **gha-*=ἐλλείπειν (βλ. *μικῶνω*), ταυτόσημοι πρὸς τὰς ρ. **ghē(i)*-, **ghā-*=χαίμην, χάσκην, χασιᾶσθαι (βλ. *χαίνω*, *χάος*).

χαίνω (ὕστερογ. τύπος σχηματισθεὶς κατὰ τὸ *έχασον* κ.τ.λ.), ἀρχ. β' *έχωνον*, πρκ. *κέχηνα* (δωρ. γ' πληθ. *κεχῶνανται*) **δ*,τι καὶ νῦν, *χαίνω*, *χάσκω*, *χασιᾶμαι**, *χάος*, -*ος*, τὸ **χάσμημα*, *ε*χασμουρητόν· τὸ (*χαῖνον*) στόμα*, *α*-*χαπῆς* (*α*-=**αφ*) **ο* πολὺ ἀνοικτός (*χάσκων*), λίαν ἐκτεταμένος, ἀπέραντος*, *ε*χάσκω, ἡ **ἀπέραντος* ἑκτασις, *μέγα χάσμα**, *χαπῶν* **βοᾶν** **Ἡσύχ*· ρ. **ghān*- (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **ghē(i)*- ὡς τὸ *φαίνω* ἐκ τῆς ρ. **bhā-*), πβ. ἀρχ. *σκανδ*.-*ισλ*. *gan*=ἀνοίγμα τοῦ στόματος, κλησὶς, βοή, *gana*=ἐναχάσκην, σφοδρὰ ὀρέγεσθαι τινας, βλέπειν μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα (πβ. **ga-b-* ἐν τοῖς: ἀρχ. *σκανδ*.-*ισλ*. *gar*=εὐρὺ ἀνοίγμα, κραυγή, *gana*=ἀνοίγειν τὸ στόμα, φωνάζειν, νεογερμ. *gaffen*=βλέπειν μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα). Πβ. καὶ *χαπῶν* ἐπὶ ρ. **μ*ὲ ἀνοικτὸν στόμα, ἀπλήστως, ἀκορίστως* (βοιωτ. *χά-δαν*=ὦσ., πλησιέστερον πρὸς τὸ *χά-σκω*): ἀρχ. γερμ. *gane*=ἀκέραιος, πλήρης, νεογερμ. *ganz*=ὀλόκληρος; — Ἐκ τῶν ριζ. τύπων **ghē(i)*-, **ghā-*, **gha-*=χαίμην (ταυτοσήμων πρὸς τὸ **ghē(i)*-ἐλλείπειν, βλ. *χάζω*): αἱ λ.: *χάσκω* (**gha-akō*) **δ*,τι καὶ νῦν, *χάσκω*, ἀνοίγω τὸ στόμα*, *χάσμα*, τὸ **χαίνουσα* ὀπή, ῥήγμα, *χάσμα**, *χάσμα*, ἡ **τὸ χάσμημα*, *ε*χασμούρημα· ἀπραξία, ἀργία* (βλ. καὶ *χη-λή*, *χή-μη*, *χῆ-τος* κ.τ.λ.): πβ. ἀρχ. *ινδ*. *vi-hā-*, ἐνεστ. *vi-jihāte*=χάσκων πολὺ, *vi-hāya*=ἐτμόσφαιρα, λατ. *hiō*, -*āre*=χαίνω, *χασιᾶμαι*, ἀνοίγω τὸ στόμα (**ghā-āre*=*liō*, *hiōja*), *hiōs*, -*are*=χαίνω, ἀνοίγω τὸ στόμα (**ghā-akō*), ἀρχ. *σκανδ*.-*ισλ*. *gha*=χαίμην, *χασιᾶσθαι*, ἀρχ. γερμ. *goiān* (ἀγγλ. *gaw*)=ὦσ., μετὰ τοῦ ἱ ἀρχ. γερμ. *goiān*, νεογερμ. *gähnen*=*χασιᾶμαι*, πβ. ἀρχ. *ε*κκλ. *σλαβ*. *gōr*=χαίνω (**ghāō*). Πβ. καὶ *χῆρας*, -*άδος*, ἡ **σχηματῆ** καὶ τὰ ἐκ τοῦ ριζ. τύπου **ghāu-*, **gha-u-*: *χαπῶς*, *χάος* (δ *lāē*).

χαῖος, ὁ **καμπύλη βακτηρία τῶν ποικίλων**: *IE* **ghaio-*, συγγ. τῷ *gall*.-*λατ*. *gaesum* οὐδ.=βαρὺ σιδηροῦν ἀκόντιον (πβ. *gall*.-*ἐλλ*. *γαίος*, ὁ, -*ον*, τὸ **ἐλαφρὸν ἀκόντιον**, τὸ *έθν*. *ὄν*. *Γαιοῦται*, -*οι*), ἀρχ. *ἱελ*. *gā*=ἀκόντιον, ἀρχ. γερμ. *gāt*=ὦσ., *goiāla*, νεογερμ. *Goisale*=μάστιξ, ἱσως καὶ ἀρχ. *ινδ*. *hāra*-οὐδ.=βλήμα· περαιτέρω ἱσως συγγ. τῇ ρ. **ghēi-*=ὠθεῖν, παρορμᾶν, ἐν τοῖς ἀρχ. *ινδ*.: *hinōti*, *bhinati*, *hāyati*=παρορμᾶ, ἐκσπεύδονζκει κ.τ.λ.

χαίρω (**χαρ-jaw*), μέλλ. *χαίρήσω*, ἀρχ. β' *έχάρην* **δ*,τι καὶ νῦν, *χαίρω*, κατέχομαι ὑπὸ χαρῆς, εὐφραίνομαι*, *χαρᾶ* ἡ **δ*,τι καὶ νῦν, *χαρά*, τέρψις, εὐφροσύνη*, *χάρις*, -*ιτος*, ἡ **δ*,τι καὶ νῦν, *χάρις*, *εὐνοια** (ἀρχικῶς τὸ θ. μετὰ τοῦ *ι*, πβ. *χαρῆ-εις* κ.τ.λ.), *χαρίεις*, -*εσσα*, -*εν* **δ*,τι καὶ νῦν, *χαρίεις*, *εὐχαρίς*, κομψός, θελκτικός*, *χαρίζομαι* **κ*άμνω *χάριν* εἰς τινα, *δευκνύω* *εὐνοίαν* πρὸς τινα, *προσφέρω* τι *προθύμως*, *χαρίζω* τι*, *χάρμα*, τὸ **ἀντικείμενον* *χαρῆς*, *τέρψις*, *χαρά**, *χάρμη*, ἡ **ἡ* *χαρά* τῆς μάχης, *ἐπιθυμία* πρὸς μάχην*, *χαρ-σπός* **ὁ* *έχων* ὀφθαλμοὺς πλήρεις *χαρῆς*, *έχων* ἀπεστράπτουτας ὀφθαλμοὺς, *ἐπιθυμοῦντας* διακαῶς τὴν μάχην* (-*σπος* ἐκ τοῦ **oq-*, βλ. *δσσα*), *χαρτός* **ὁ* *ἐμπουὶν* *χαρῶν*, *πρόξενος* *χαρῆς*, *εὐχάριστος**, *χαρτός*, τὸ **ἀντικείμενον* *χαρῆς**: συγγ. τοῖς: ἀρχ. *ινδ*. *hāyati*=εὐρίσκει

εὐχαρίστησιν, ἐπιθυμεῖ, λατ. *honor*, *honor*(i)tor=παρορμῶ, προτρέπω, ἀρχ. ιρλ. *gor*=εὐσεβής, ἀρχ. γερμ. *ger*=ὁ ἐπιθυμῶν, *gerō*=ἐπιθυμῶν, *gierig* (νεογερμ. *gierig*)=ἀπληστος, λαίμαργος, *gera*=ἀπληστος, πρόθυμος (νεογερμ. *gera*=εὐχαρίστης), ἰσως καὶ τοχ. Α *iaitu*=κυνηγός· ρ. **ǵher-*=ἐπιθυμῶν, ἀγαπᾶν (ἰσως ἀρχικῶς ἐχρησιμοποιεῖτο ἐπὶ σφοδρῶν ψυχικῶν παθῶν ἐν γένει, πβ. ἀρχ. ἰνδ. *hātas* οὐδ.—ἐχθρα, μνησικακία καὶ βλ. ἀνωτ. *χέρ-μη*, *χαροπός*).

χαίτη, ἡ *μακρὰ κόμη, λελυμένη καὶ χυτὴ πρὸς τὰ κάτω κόμη· χαίτη· ἡ κόμη τῶν δένδρων, τ.ἔ. τὸ φύλλωμα, χαϊτήεις, -εσσα, -εν *ὁ ἔχων μακρὰν κόμην ἢ χαίτην· ἐκ τοῦ **ǵhaitē*, πβ. **ǵhait-s*, ἐν τοῖς ἀβεστ. *ǵaē-e-* ἀρσ.=αγουρά μαλλιά, μακρὰ κόμη, μsn. ιρλ. *gaoisideach*=κόμη, τρίχωμα.

χάλαζα (**chalad-ja*), ἡ *ὄ,τι καὶ νῦν, ἡ χάλαζα, τὸ «χαλάζι»· συγγ. τοῖς· ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *ǵlédica*=«χιονόνερο», ολοβεν. *ǵled*=λεπτὸς πάγος, παγετός, μωρορρωσ. *oǵleda*=βροχὴ μετὰ χιόνος («χιονόβροχον»), πάγος ἐπὶ δένδρων κ.τ.λ.· ρ. **ǵheled-*.

χάλαω, ἀόρ. ἐπικ. **ἐχάλασσα** *ποιῶ τι χαλαρόν, χαλαρώνω· ἀμτβ. γίνομαι χαλαρός, χαλαροῦμαι, χάλασις, -εως, ἡ, χάλασμα, τὸ *ἢ χαλάρωσις, χαλαρὰ κατάνστασις, χαλαστικός *ὁ κατὰλληλος πρὸς χαλάρωσιν, ἱκανὸς πρὸς χαλάρωσιν, χαλαρὸς *ὄ,τι καὶ νῦν, χαλαρός, «χαλαρωμένος», ἀνειμένος, ἄτονος, χαλί-φρων, -ονο· *ὁ ἀμβλύνους, ἐλαφρὸς τὸν νοῦν, κυφόνους, ἀπερίσκεπτος, χαλαί-πους, -πόδος *ὁ ἔχων τοὺς πόδας χαλαροὺς, χαλός, λεσβ. *ἀχολος* *ἀνήσυχος· ἰσως ἐκ τινος ἐπιθ. **ǵha-*los=ἀπερχόμενος ἢ χάσκων, χαλαρός, συγγ. τοῖς· χάζω, κιχᾶνω, χάινω πβ. χαλώσα *χάσκουσα· Ἡσυχ.

χαλβάνη, ἡ *ρητινώδης χυμὸς ἢ κόμμι φυτοῦ τινος μετὰ κορύμβων ἐν Συρίᾳ φυομένου· (> λατ. *galbanum* μετὰ τοῦ *g* κατὰ τὸ *galbus*); δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἀραμ. *ḥalbān-*, ἕβρ. *ḥel'bnāh*=ὥσ.

χαλεπός *ὄ,τι καὶ νῦν, χαλεπός, βαρὺς, δύσκολος, θριμύς, ἀνιάρους, ὀχληρὸς, σκληρὸς, ἐπικίνδυνος, δυσχερής, χαλεπαίνω *εἶμαι δύσκολος, γίνομαι χαλεπός, εἶμαι κακῶς διατεθειμένος, ἀγκυκτώ, ὀργίζομαι, χαλέπτω *καταπιέζω, καταθλίβω, στενοχωρῶ, καταδιώκω, κακοποιῶ, βλάπτω· ἀβεβ. ἐτυμολ.

χαλινός, αἰολ. **χάλιννος**, ὁ, πληθ. -οί, οἱ, σπανιώτ. -ά, τὰ *ὄ,τι καὶ νῦν, ὁ χαλινός, τὸ «χαλινάρι», τὸ ἐπιστόμιον τοῦ χαλινού· (> ἀρχ. ἰνδ. *khallina-* ἀρσ., οὐδ.=τὸ ἐπιστόμιον τοῦ χαλινού), χαλινός *χαλινῶν τὸν ἵππον, «τοῦ περνώ (βάζω) τὸ χαλινάρι» χαλιναγωγῶ, συγκρατῶ· ἀβεβ. ἐτυμολ.

χάλιξ, -υκος, ὁ, ἡ *μικρὸς λίθος, «χαλίκι», «χαλίκια» διὰ παραγέμισμα εἰς τὰς οἰκοδομάς, λιθάρια χρήσιμα πρὸς οἰκοδομήν, λίθος τεῖχους, ἀσβεστό-λίθος, «ἀσβέστης»· συγγ. τῷ λατ. *calx*, -cis ἀρσ., θηλ.=λίθος χρησιμοποιούμενος κατὰ τὸ παιγνίδιον τῶν πεσῶν, «ἀσβεστόπετρα, ἀσβέστης» (ἀν δὲν εἶναι δάνειον ἐκ τοῦ χάλιξ, ὡς βεβαιότατα δευκνέει ἕλλ. ἐπιδρασιν ἢ σημ. *ἢ ἀσβεστος καὶ τὸ παράγωγον *calicēte*=λευκαίνειν τὸν τοῖχον δι' ἐπιχρίσματος ἀσβέστου, «ἀσπρίζειν»· ρ. *(s)q(h)cliq- (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *[e]qel- =σχεῖν) ἐν τοῖς· λατ. *silex* ἀρσ., θηλ.=χάλιξ, «χαλίκι» (κατ' ἄνομ. ἐκ

τοῦ *ekelik-), silique θηλ.=ὁ λοβός, τὸ «τσώφλι» (κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *akeliqū), ἱρλ. scelec=βράχος (*scelec-;), ἀρμ. zelik'em=σχίζω, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. skoitka=δοτρεον.

χάλις, -ισ, ὁ *ὁ ἔκτατος οἶνος*, ἀττ. χαλί-κράτος, ἰων. -κρητος=ὦσ. (συγκρ. χαλυκρότερος παρὰ Νικ.), ἀερο-χάλις *ὁ ἐλαφρῶς μεθυσμένος*: συγγ. τοῖς: μακεδ. (;) κάλιθος *οἶνος* Ἡσύχ., θρακ. ζίλαι *ὁ οἶνος* Ἡσύχ. (ζ=IE *ǵh-). "Ἄλλα συγγενῇ ἐλλείπουν.

χάλκη (καὶ **χάλχη**), ἡ *ὁ κοχλίας τῆς πορφύρας*, βλ. κύλχη, πβ. χαλκός. **χαλκός**, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, χαλκός, ὀρείχαλκος, «μπροῦντζος» σίδηρος*: μάλ-λον ἐκ τοῦ *χαλγός (πβ. κρητ. χουγός=ὦσ.), συγγ. τοῖς: λιθ. geleis, hem. geizis θηλ.=σίδηρος, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. *zeleto=ὦσ. (ἐν τῇ λ. zeleto=sι-δηροῦς): ρ. *ǵhel(ǵ)ǵh-. Πιβ. πρόκειται περὶ ξένης λέξεως ἐν τῇ Ἑλλ., ὡς καὶ ἐν τῇ Βαλτ.-Σλαβ. (μικρασιατ.; πβ. τὰ ὑμόγηκα κατὰ τὸ χ τοπων. Χαλ-κίς, Κολχίς)· ἂν ἡ λ. κύλχη (χάλκη, χάλχη), ἡ *ὁ κοχλίας τῆς πορφύρας* προέρχεται ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, τότε ἡ λ. χαλκός ὡς σημαίνουσα ἔρυ-θρὸν μεταλλόν* ὀνομάσθη οὕτως ἐνεκα τοῦ χρώματος. — Ἐνταῦθα ἀνή-κουσιν καὶ αἱ λ.: χάλμεος, ἀττ. χαλκοῦς *ὁ, τι καὶ νῦν, χαλκοῦς, χάλμινος*, χαλκεύς, ὁ *ὁ καταργαζόμενος τὸν χαλκόν, μεταλλουργός, χρυσοκόμος*, χαλ-κίς, -ίδος, ἡ *μέλαν ἀρπακτικὸν πτηνόν* ἰχθύς τις· εἶδος σαύρας, ἐχούσης χαλκοχρῶνους ραβδώσεις ἐπὶ τῆς ράχεως*, χαλκί-οικος *ὁ κατοικῶν ἐντὸς οἴ-κου ἐκ χαλκοῦ*, χαλκο-δράς, ὁ *ὁ οἰκεῖος πρὸς τὰ ὅπλα ἐκ χαλκοῦ, φέρων χαλκίην παιονπλίην* (χαλκός+δρα).

χάλυψ, -υβος, ὁ *ὁ, τι καὶ νῦν, ὁ χάλυψ, τὸ ἀτσάλιν*, χαλυβδικός καὶ χα-λυβικός *ὁ κατασκευασμένος ἐκ χάλυβος*: ἐκ τοῦ ἔθν. ὕν. Χάλυβες (οἱ σι-δηροτέκτονες παρ' Ἀλσχ. Προμ. 715).

χαμαί (*ǵh₁mal) ἐπίρ. *εἰς (πρὸς) τὸ ἔδαφος, κατὰ γῆς* ὑστερογ. ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τοῦ ἔδαφους, χάμω, κατὰ γῆς*: πβ. λατ. humi=ἐπὶ τοῦ ἔδαφους, χαμαί, ἀρχ. πρωσσ. zemma=κάτω (ἀρχ. δοτ. τῆς κατευθύνσεως)· IE *ǵdh₁em-, *ǵdh₂em-, *ǵdh₃em- (προκίψαντα ἐκ τοῦ *ǵdh₁em-, *ǵdh₂em-, *ǵdh₃em-, κατ' ἀρ-χὴν ἐν τῇ ἡφανισμ. β. *ǵhm-, ἐκ τοῦ *ǵdh₁em-, εἴτα εἰς τοὺς τύπους τῆς ἱσχ. β.· βλ. χθών) ἐν τοῖς: θρακ.-φρυγ. ζυμελῶ, ἐξ οὗ Σεμέλῶ, -η, ἡ *κυρ. ἡ μήτηρ Γῆ*, λατ. humus, -ī θηλ.=γῆ, ἔδαφος (ἐκ τινος παλ. συμφων. θ. *ǵhoma-), humilis=χαμηλός (πβ. χθαμαλός=ὦσ.), homō (ἀρχ. hemō, πβ. nēmō=οὐδεὶς, ἐκ τοῦ *ne-hemō), -inis ἀρσ.=ἄνθρωπος, ἀνὴρ (κυρ. ὁ γήι-νος, χθόνιος, πβ. γοτθ. guma=ἄνθρω, ἀρχ. γερμ. gomo, νεογερμ. Bräuti-gom=ὁ νυμφίος, γαμβρός, τοχ. B šummo, λιθ. ἀρχ. žmuō, σήμερον žmogūs=ἄνθρωπος, πβ. ἀρχ. ἱρλ. daine=ὦσ.), hūmānus=ἀνθρώπινος (*heim-;), ὁσχ. huntrus=λατ. inferūs, ὁμβρ. hondra (=λατ. infra), hondomo ἀφαιρ.=λατ. infimō, λιθ. žemē=γῆ, ἀρχ. ἐκκλ. ολαβ. zemja=ὦσ., žmja=ὄφις (κυρ. ὁ ἐρπων, συρόμενος ἐπὶ τοῦ ἔδαφους). Πιλιονα βλ. ἐν λ. χθών. — Ἐν-ταῦθα ἀνήκουσιν καὶ αἱ λ.: χαμαί-ζηλος *ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ἀναπτυσσόμενος, μὴ αὐξάνων πολὺ ὑπὲρ τὸ ἔδαφος, χαμηλός* (: βίος, ζῆσ), χαμάζει ἐπίρ. *εἰς (πρὸς) τὸ ἔδαφος, κατὰ γῆς*, ἰων., ἀττ. χαμάθεν καὶ χαμόθεν ἐπίρ. *ἐκ τοῦ ἔδαφους, ἀπὸ χάμω*, χαμηλός *ὁ χαμαί, ἐπὶ τοῦ ἔδαφους, χαμη-λός*, πσο-χμός *πρόσφατος, νέος, ἀπροσδόκητος, παράδοξος* (κυρ. λατ. in

ιστᾶ novus=ἐν τῇ γῇ [χθονί] νέος, Χαμόνη, ἡ ἐπίθ. τῆς Δήμητρος* (=Χθονία).

χανδάνω (*gh_hnd-), μέλλ. **χαίσομαι** (*ghend-s-), ἀόρ. β' **ἔχαδον** (*ghnd-), πρκ. **κέχονθα**, δ. γρ. **κέχανθα** λαμβάνω, περιλαμβάνω, «χωράω»: συγγ. τοῖς: ἀλβ. **gēā**, γκεγκ. **gēj**=εὐρίσκω, παθ. **gēndem**, λατ. **pre-hendō**=λαμβάνω, δρᾶττομαι, **praeda** θηλ.=ἡ λεία (*praihedā), **hedera** θηλ.=ὁ κισσὸς (συνδέων, συνάπτων), ἀρχ. ἱρλ. **to'geinn**, κυμβρ. **gennī**=ἔχειν θέσιν, γῶρον (*ghnd-n-), γοτθ. **hi-gitan**=εὐρίσκειν, ἐπιτυγχάνειν, συναντῶν, ἀγγλοσαξ. **bigietan**=λαμβάνειν, **forgetan**=λησιμονεῖν (ἀγγλ. **to get**, **beget**, **forget**, νεογερμ. **vergesse**=λησιμονεῖν), ἴσως καὶ ἀρχ. **δικλ.** **olāβ.** **gadati**=εἰκάζειν, νομίζειν ρ. *ghend-=λαμβάνειν, περιλαμβάνειν.

χάος (*χαφος, ΙΕ *gh_hu-es-), γυν. **χάεος** καὶ **χάους**, τὸ *κενὸς χώρος, χάος, ἀτμόσφαιρα, χάσμα, ἄβυσσος*, **χασ-τος** *ὁ χάσκειν, χαίνων, χαλαρός, μωρός, μάταιος, «τιποτένιος», **χάσναξ**, -ᾱσος, ὁ *ἀλαζών, κομπαστής* (*Ἡσύχ.), **χαυνό-πρωκτος** *ὁ ἔχων πρωκτὸν χαῦνον (εὐρύν), κίναϊδος*, **χαυλι-όδους**, ὁ, ἡ, -όδουν, τὸ (γεν. -όδοντος) *ὁ ἔχων προεξέχοντα ὀδόντα*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. **goumo** (*gh_hu-mem-), **giumo** (*gh_hu-mem-), **guomo** (*ghō[u]-m-), νεογερμ. **Gaumen**=ὁ οὐρανίσκος, πβ. λιθ. **gomurys** ἀρσ.=ὦσ. — ρ. *gh_hu-, *ghō(u)-, *gh_hu-, *gh_h—χαίνειν, **χασμαῖσθαι** πβ. *gh_hei-, βλ. **χαίνω**, **χειή**, **χήμε**, **χίρας**.

χαράδρα, ἰων. -η, ἡ *ρωγμή, σχίσμα γῆς, **χαράδρα**, βαθεῖα φάραγξ· **χειμαρρός***, **χαράδριός**, ὁ *πηγὴν τὴν υποκίτρινον ζῶν ἐν χαράδραις*, **χάραξ**, -ακος, ὁ, ἡ *πάσσαλος, σκόλοψ, αἰχμηρὸς πάσσαλος, ἀπαλούκιον, πάσσαλος διχαλωτὸς κατὰ τὸ ἐν ἄκρον, χρησιμοποιούμενος πρὸς υποστήριξιν τῶν κλημάτων τῆς ἀμπέλου, μικρὸς κλάδος ἐλαίας πρὸς φύτευσιν*, **χαράκω** *περιφράσω διὰ πασσάλων, υποστηρίζω διὰ πασσάλων, ὀχυρώνω* () λατ. **charactus**, **charact**), **χαράσσω**, ἀττ. -ττω *καθιστῶ τι ὀξύ, ὀξύω, ἀκονίζω, χαράσσω, ἐγχαράσσω, ἐπιγράφω, αὐλακίζω, διασχίζω*, **χαράκτηρ**, -ῆρος, ὁ *τὸ ἐγχεχαράγμενον, χαρακτηριστικὸν γνώρισμα (κυρ. ὁ χαρακτήης), **χαράκτηρ**: ἴσως συγγ. τῷ λιθ. **keriō**, **keriti**=ξύνειν, σκαλεῖν, σκαλίζειν.

χαρίεις, **χαρίζομαι**, **χάρις**, **χάρμα**, **χάρμη**, βλ. **χαίρω**.

χάρμη, ἡ *ἡ αἰχμή τοῦ δόρατος*, **ἀγ-χαρμον** *ἀνωφερῇ τὴν αἰχμήν*, **χαρία** *βουνός* *Ἡσύχ., **χοιράς**, -άδος, ἡ ὡς ἐπίθ. *ἐξέχευσα, ὑπερέχευσα*· ὡς οὖσ. θηλ. *βράχος ὀλίγον ἐξέχων τῆς θαλάσσης, σκόπελος* (*ghorjo-): συγγ. τοῖς: κυμβρ. **garth**=ἀκρωτήριον, ὄρος, μsn. γερμ. **grāt**, πληθ. **grate**=ἡ ἀκανθα τοῦ ἰχθύος, τὸ «ψαρσκόκαλον», ἡ **ἀκίς** (κορυφή) τοῦ στόχους, ἀκρωρία (νεογερμ. **Grat**, **Gräte**, ΙΕ *gh_het-ti-), πολων. **grat**, τσεχ. **hrot**=ἡ αἰχμή τοῦ βέλους ρ. *gher-=ἐξέχειν, **πρόχειν** (μᾶλλον ταυτόσημος τῇ ρ. *gher-=ναρκύνεσθαι, εἶναι ἀκαμπτον, **ξηραίνεσθαι**, βλ. **χέρσος**).

χαρμονή, ἡ *χαρά, τέρψις, ἡδονή*, **χαρμσσινή**, ἡ *χαρά, φαιδρότης*, **χαρμόσσνος**, -ον *ὁ πλήρης χαρᾶς, εὐθυμίας, εὐχάριστος, χαρμόσσνος*, βλ. **χαίρω**.

χαροπὸς *ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς ἀκαστράπτοντας καὶ διακωῶς ἐπιθυμοῦντας τὴν μάχην*, βλ. **χαίρω**.

χάρτης, -ου, ὁ *φύλλον πακύρου ἐπεξεργασμένον πρὸς γραφήν γεγραμμέ-

νος πάπυρος, σύγγραμμα, μολυβδίνη πλάξ* (> λατ. c[h]arta θηλ.): λ. ξένη (αιγυπτ. :).

χαρτός *ὁ ἐμποιῶν χαρὰν, πρόξενος χαρᾶς, εὐχάριστος*, βλ. χαίρω.

χάσσω *ὅ, τι καὶ νῦν, χάσσω, ἀνοίγω τὸ στόμα*, χάσμα, -ατος, τὸ *χαίνουσα ὁπή, ρωγμή, χάσμα*, βλ. χαίνω.

χατέω, χατίζω, χάτις, χάτος, βλ. χῆτος.

χαυλι-όδους, χαυνόξ, χαῦνος κ.τ.λ., βλ. χάος.

χάδροπα (κάρδρπα, κάρδρπα *Ήσυχ.), τὰ *τά δοκρια*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

χέζω, μέλλ. χεσοῦμαι καὶ χέσομαι, πρκ. ἐν συνθέσει -κέχοδα *ὅ, τι καὶ νῦν, χέζω, ἀποπατῶ*, μεθ-χόδος, τὸ *κόπος τοῦ ποντικοῦ, «ποντικόσκατον», χοδοτεύειν *ἀποπατεῖν* *Ήσυχ., χόδανον *τὴν ἔδραν* *Ήσυχ.: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. hādati, hādaiē=χέζει, ἀβεστ. zadah-ἀρα.=πρωκτός (=ἀρμ. jai=οὐρά), φρυγ. ζέτω *τὴν κύλην* *Θωτ. (ἐσφαλμένη γρ. ἀντὶ πυγῆν :), ἀλβ. djes=χέζω, ndjeite=βδελυρός, ἀποτρόπαιος, νεογερμ. διαλ. gizen=χέζειν (δουτ. κοινὸν γερμ. *getjan) ρ. *gbed=χέζειν.

χειῖ, ἡ, δοτ. πληθ. χεῖαις (παρὰ Νικ. Θηρ. 79), ἡ *ὁπή, τρύπα, τρώγλη, κρησφύγετον (ἰδίᾳ τῶν δρακόντων καὶ τῶν ὀφειῶν)*: ἴσως, ὡς προελθὼν ἐκ τοῦ *χεΓεσ-ja, ΙΕ *gheyes-ia, συγγ. τῷ χάος (ὁ ἰβέ), περαιτέρω ἴσως συγγ. καὶ τῷ λατ. fons θηλ.=βόθρος, δρυγμᾶ (ἀν προέρχεται ἐκ τοῦ *gheyeia).

χείλος, -εος καὶ -ους, λεοβ. χέλλος, τὸ *ὅ, τι καὶ νῦν, τὸ χεῖλος, ἀχείλιω*, χεῖλην, ἡ *τὸ χεῖλος, ἡ σιαγών*: ἐκ τοῦ ΙΕ *ghel-nos (ἢ *ghels-os :), συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανθ.-ισλ. gíflnar θηλ. πληθ.=σιαγόνες, σουηδ. gill=βράγχιον, σιαγών, δαν. gjælle=ὦσ.

χείμα, -ατος, τὸ (ἐκ τῆς αἰτ. *gheim-η :), χειμῶν (*ghei-men-), -ῶνος, ὁ *ὁ χειμερινὸς καιρὸς, ἡ χειμερινὴ ἐποχὴ τοῦ ἔτους, ὁ χειμῶν, *χειμῶνας*, χειμέριος *ὁ ἀνῆκων εἰς τὸν χειμῶνα* θυελλώδης, τρικυμιώδης, βροχερός*, χειμερινός *ὁ ἀνῆκων εἰς τὸν χειμῶνα, χειμερινός* (: λατ. hibernus=ὦσ. ἐκ τοῦ *heim-rinos), χεῖμαινω, χεῖμαζω *ἐκθέτω τι εἰς τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος, προσβάλλω, κατατρώχω διὰ θυέλλης* εἶμαι θυελλώδης*, χεῖμάδιον, τὸ *χειμερινὴ κατοικία, ἀχειμαδιῶν*· χιών, γεν. χιόνος, ἡ *ὅ, τι καὶ νῦν, ἡ χιών, τὸ *χιόνιον* (ἀρχικῶς *χιῶν, *χιῶν-ος κ.τ.λ., ἔλαβε δὲ τὸ -ν- κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν ὀνομ.), δόσ-χιμος *χειμερινός, ταρσχωδης, θυελλώδης, ἐπικίνδυνος* (πβ. κατωτ. λατ. hīmus κ.τ.λ.), μελόγχιμα, τὰ *αἱ μαῦραι κηλίδες ἐπὶ τῆς χιόνος*, χίμαρος, ὁ *τράγος*, χίμαρος, ἡ *ἡ ἐνὸς χειμῶνος (ἐνι-αύσιος) αἰξ*, χίμαιρα, ἡ=ὦσ. (: ἀρχ. σκανθ.-ισλ. gymbr=ἀμνός ἐνὸς ἔτους): συγγ. τοῖς: ἀβεστ. xya ἀρα.=χειμῶν (*gheim-)s, ἀρχ. ινδ. hēman (τοπ.)=ἐν καιρῷ χειμῶνος, hēmanāh ἀρα.=χειμῶν (: χεττ. gimmanas=ὦσ.), ἀρμ. jium=χιών (: ἑλλ. χιών, ΙΕ *ghíōm), ἀλβ. γκεγκ. dimeu, τοσκ. dimate=χειμῶν (*gheimen-om, ἀρχικῶς αἰτ.), λατ. hīema θηλ.=χειμῶν (*hīēma, πβ. ἀβεστ. xya, ἢ *hiemia), ἀρχ. ἱρλ. gaim=χειμῶν (κελτ. *giamo-), μιν. ἱρλ. gomred=ὦσ., λιθ. Eiemā, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. zima=ὦσ. πβ. καὶ *ghi-mo- ἐν τοῖς: ἀρχ. ινδ. himāh=χειμῶν, ἑλλ. δόσ-χιμος κ.τ.λ. (βλ. ἀνωτ., πβ. χίμελλον), λατ. hīmus=διετής (*hi-hīmos, ἀνάλογον καὶ τὸ trīmus=τριετής κ.τ.λ.) πβ. καὶ τὸ ἀρμ. jmeita=χειμῶν (*ghim-, ἐνδεχ. *gheim-), συγγ. τῷ χειμερινός (βλ. ἀνωτ.) ρ. *ghei-, *ghi=χει-

μόν, χιών (πβ. ἀρχ. ινδ. hāy-anā- ἀρσ., οὐδ. =έτος, έβρεστ. hay-ana- = χειμερινός), έπεκτετ. τύποι: *gheimen- (*ghei-men-), *ghimo-. Πβ. χείματος· χειμάρρους, χίμετλον.

χείμαρος, ό *πάσσαλος έμπεπηγμένος εις τόν πυθμένα του πλοίου: ώς σημαίνουν *τό βύσμα (ή *τάπα) της κακοκαιρίας*, έσχηματίσθη κατ' αντίθεσιν πρός τό εὐδαίος *ή τρύπα της καλοκαιρίας* (βλ. εὐδαιος): περί του σχηματισμού μετά του ε πβ. δυσ-χείματος.

χειμάρρους και συνηρ. -ους, συντετμ. **χείμαρρος** *ό ρέων κατὰ τόν χειμώνα*: ώς οὐσ. **χειμάρρους**, ό *όρμητικός ποταμός, χείμαρρος, «ξεροπόταμος»: χείμα + ΠΕ *αροχος, ρ. *αρευ- = ρεῖν, βλ. ρέω.

χείρ, γεν. **χειρός** (δωρ. **χηρός**), δοτ. έμ. **χερί**, όνομ. πληθ. **χέρες**, δοτ. **χεροί**, αιτ. **χέρας**, αιολ. **χέρρας**, γορτ. **χήρως**, ή *ό,τι και νύν, ή χειρ, τό «χέρι», **χειρίς**, -ίδος, ή *κάλυμμα της χειρός, χειρόκτιον, «γάντιο, κάλυμμα της δλης χειρός, του δλου δηλ. βραχιονος, «μανίκι», **χέρνιφ**, -ιβος, ή *τό πρός πλύνειν τών χειρῶν χρησιμοποιοούμενον ὕδωρ, τό καθηγιασμένον ὕδωρ, δι' οὗ έπλυνον τὰς χείρας πρὸ της θυσίας* (**χέρνιβον** και **χερνίβειον**, τό *λευκάνη πρὸς νύψιν [πλύνειν] τών χειρῶν*, **χερνίπτομαι** *πλύνω τὰς χείρας μου διὰ καθηγιασμένου ὕδατος*), **εὐ-χερής**, -ές *έν ευκόλως χειρίζεται τις, εὐαφρός, επιπόλαιος*, **δυσ-χερής**, -ές *έν δυσκόλως λαμβάνει τις ἀνά χείρας, δύσκολος, δυσχερής*: συγγ. τοίς: ἀρμ. (αιτ.) **jeŕn** (*gheŕ-n), γεν. **jeŕin** = **χείρ**, **χεττ**. **kešlar**, τοχ. A **tsar**, B **sar** = ὦσ. (συγκεκ. τύπος εκ του *šesar;), πληθ. **jeŕ-k'** (εκ του *šesar;), δλβ. **dore** (*ghēra), πληθ. **duar** (*ghēres) = ὦσ. ρ. *gher- = άπτεσθαι, δράττεσθαι, λαμβάνειν, επιάγειν», βλ. **χορός**, **χόρεος**. — Η αρχική μορφή της λ. **χείρ** άβέβαιος· αν οί άνωτέρω **χεττ**. και τοχ. τύποι, ως πιθ., συνανήκουν εις την αύτην ρ., τότε προέρχεται μάλλον εκ του *χεσε-· τό *χερ- έν τοίς: **χέρνιφ**, -**χερής** θά ήτο κατόπιν τούτου ύστερογ. τύπος. Πβ. **έπεχειρῶ**, **χειρώμακτρον**, **χερνήτις** και **χόριον**, **χορός**, **χόρεος**.

χειρώω *λαμβάνω τι εις τὰς χείρας μου, καθιστῶ ὑποχείριον*, βλ. **χερῶων**. **χειριώμακτρον**, τό *τεμάχιον ὑφάσματος, δι' οὗ άπομάσσει (σπογγίζει) τις τὰς χείρας, «χειρομάντηλο, πετσέτα»: εκ του *χειρ-ώμακτρον: **δμόργνμι**, **δμόρξαι** *άπομάσσω, άποσπογγίζω*, **δμαρξον** *άπόμαξον* *Ήσυχ., κοινός γλωσσικός τύπος **χειρώμακτρον** κατὰ παρτυμολ. συγγ. τῷ **μάσσω** *ζυμώνω*.

χείρων *χειρότερος, κατώτερος, ὑποθετέρος*, βλ. **χερῶων**.

χελιδών, -όνος, ή *ό,τι και νύν, ή **χελιδών**, τό **αχειλιδόνι***, βλ. **κίχλη**.

χελύνη, ή *τό χέιλος, ή σιαγών*, βλ. **χείλος**.

χέλως, -ῦος, ή *ή **χελώνη**, **αχελώνας**· **λίρα***, **χελώνη**, αιολ. **χελῶνᾱ**, ή = ὦσ., **χέλαιον**, τό *τό ὄστρακον της **χελώνης***, **χελόνιον** *χελώνιον* *Ήσυχ., **χέλεις** *κιθάρα* *Ήσυχ. (*ghelēu-): συγγ. τῷ ἀρχ. έκαλ. ολαβ. **helēns** = **χελώνη** (*ghelō-· **χελώνη** εκ του *ghel-ōu-nā, αιολ. **χελῶνα** εκ του *ghel-ū-nā)· περαιτέρω συγγ. τῇ ρ. *ghel- (*ghel-) = **κίτρινος**, π.χ. λιθ. **gelinas** = ὑποκίτρινος (όνομασία επί χρώματος).

χελώνη, ή, βλ. **χέλεις**.

χέραδος, τό (έν χρήσει μόνον ή αιτ. έν.· ήρακλ. γεν. **χαράδεος** κατ' άφομ.

πρὸς τὸ ἀκολουθεῖν -α-) *ἄμμος μετὰ λίθων, ἦν καταβιβάζει ὁ ποταμός, «χαλίκια», χεράς, -άδος, ἡ=ὥσ. : ἐκ τοῦ *gheṛad- (ἀν δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ *gheṛd-), συγγ. τῇ ἑπεκτετ. ρ. *ghrend(h)- ἐν τῷ λατ. friendō, -ere=τρίβω (τοὺς ὀδόντας κ.τ.λ., βλ. χόνδρος). Πβ. *ghren- ἐν τῷ χραίνω *ἐγγίζω ἐλαφρῶς, ἀλείφω, χρίω· μολύνω* (ὁ ἰδέ). — Τὸ ἀπλοῦν *gher- =τρίβειν, ἐν τοῖς : χερμάς, -άδος, ἡ *ὁ χάλιξ, ἡ πέτρα, ὁ διὰ σφενδόνης ριπτόμενος λίθος*, χέρμα *χάλιξ* Ἡσύχ., ὁμ. χερμάδιον, τὸ *μέγας λίθος (πρὸς ἐκσφενδόνισιν)*, χερμάζω *ρίπτω τοὺς λίθους ἔξω τοῦ ἀγροῦ* (Ἡσύχ.), χερμαστήρ, -ῆρος, ὁ *ὁ ἐκσφενδονίζων*, χεράς, -άδος, ἡ *σωρὸς ἄμμου μετὰ λίθων* : συγγ. τοῖς : λατ. furfur ἄρσ.=πίτυρον, λιθ. gurūs=εὐθρυπτός, gūti=θρυμματίζειν, συνθρύπτειν, μετὰ τοῦ s : ἀρχ. ἰνδ. ghāṛati=τρίβει, ρωσ. goróche=τὸ πῖσον, «μπιζέλιο». Πβ. κέγχρος, ὁ *τὸ κωεχρί*, κάχρος, ἡ *ἡ πεφυγμένη κριθή* (ὁ ἰδέ).

χερείων, χερείοτερος (παρ' Ὀμ.), ὁμ., ἀττ. χείρων, ὁμ., ἐπικ. χειρότερος *φαυλότερος, χειρότερος, κατώτερος, ὑποδεέστερος*, ὑπερθ. ἀττ. χείριστος *ὁ παρὰ πολὺ κακός, χειρίστος*, ὁμ. δοτ. ἐν. χέρηϊ, αἰτ. ἐν. θηλ. καὶ αἰτ. οὐδ. πληθ. χέρεια *ἀσθενέστερος, χειρότερος, κατώτερος* (ἀντὶ *χέρεια κ.τ.λ. :), χεῖρῶν, -όμοιαι *λαμβάνω τι εἰς τὰς χεῖράς μου, κυριεύω, ὑποτάσσω* (πβ. ἑλᾱττώω, μειώω) : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἱρλ. gair (*garie), garai=βραχύς, μετὰ τοῦ s ἀρχ. ἰνδ. hrasnāh=ὀλιγώτερος, κατώτερος, βραχύς, μικρός (συγκρ. hrāsīyati, ὑπερθ. hrāsīṣṭhah), hrāsati=μειοῦται, ἐλαττωῦται. — Τὸ ὁμ. χέρειον, τὸ (*χέρεισ-φον, πβ. ἀρχ. ἰνδ. hrasnāh) ἀρχικῶς προήλθεν ἐκ τινος ἐπιθ. *χέρειος, ἐθεωρήθη δὲ ὡς συγκρ. καὶ εἰλκυσε μᾶλλον πρὸς ἑαυτὸ τὰ : χερείων καὶ χερείοτερος (πβ. ἀμεινότερος)· μετὰ ταῦτα χειρότερος (πβ. ὁμ. ἀσσοτέρω συγγ. τῷ ἀσσοσ κ.τ.λ.)· χείρων, αἰολ. χέρρων ἐκ τοῦ *χερ-ζαν, εἰτα χείριστος ἀντὶ *χέρ-ιστο-ς· οἱ τύποι : χέρηϊ, χέρεια, χέρης εἶναι τὰ ὑπόλοιπα ἐνὸς θ. μετὰ τοῦ -υ- *χερεσ-F. Πβ. χέρη.

χερμάδιον, χερμάς, χερμαστήρ, βλ. χέρσος.

χερνῆτις, -ίδος, ἡ *ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἐργαζομένη (χειροτέχνις), ἐπὶ μισθῷ νήθουσα* (Ἰλ. Μ 433) : χερ- *χεῖρ* + νῆν *νῆθαι, κλώθειν*· ὑστερογ. αἰ λ. : χερνῆς, -ῆτος, ὁ *ὁ χειρῶναξ· ὡς ἐπὶθ. ἐνδεής, πτωχός* (παρ' Εὐρ. Ἡλ. 207), χερνήτᾱς, -ον καὶ -εω, ὁ *ὁ ζῶν ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν του* (παρ' Αἰσχύλ. Πρ. 893).

χερνιβείον, χέρνιβον, χερνίπτομαι, χέρνιψ, βλ. χεῖρ.

χέρσος (ἰων., ἐπικ.), **χέρρος** (ἀττ., πβ. χερρό-νηρος) *ὁ, τι καὶ νῦν, χέρσος, ἀκαλλιέργητος, ἀγονος, ξηρός, τραχύς, στερεός, ἡπειρωτικός· ὡς οὐσ. χέρσος, ἡ *ἡ ξηρὰ γῆ*, χερσαῖος *ὁ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς διαμένων (εὐρυσκόμενος, ζῶν), ὁ τῆς χέρσου (ξηρᾶς)*, χερσεύς *μένω χέρσος, εἶμαι ἀγονος· ζῶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, κεῖμαι ἐν τῇ ξηρᾷ*, χερσῶν *καθιστῶ τι χέρσον· παθ. μένω ξηρός καὶ ἀγονος*· ἐκτετ. β. χῆρ *ἐχίνος* Ἡσύχ. (=λατ. ēr=ἐχίνος, ἐκ τοῦ *hēra, κυρ. σημαίνει «ζῶον ἔχον ἀγκάθια, καντριά») : συγγ. τῇ ρ. *gher- =ναρ-κάνεσθαι, εἶναι ἀκαμπτον, ξηραίνεσθαι, ἐν τῷ ἀρχ. ἱρλ. garh=τραχύς (*ghg-ro-), ἴσως καὶ τῷ ἀρμ. jar=χαίτη (*ghari-; Βλ. ἐπίσης χάρημ, χοῖρος καὶ κατωτ. τὸ λατ. hircus)· ἑπεκτετ. ρ. διὰ τοῦ -s- *ghets- ἐν τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. hāṛati, hāṛati=γίνεται ἀκαμπτος, ἀνορθοῦται, διεγείρεται, ἐρε-

θίζεται, χάρει, άβεστ. *zarthna-* οὐδ.=λίθος (πβ. μαρσ., σαβιν. *herma*=λατ. *saxa* εκ του **hermo-*), λατ. *horreo*=είμαι τραχύς, φρίττω (**ghra-*), *hispidus*=τραχύς, αὐχμηρός, λάσιος (εκ τινος δσκ.-όμβρ. **horo-qnos*, IE **ghers-qnos*, πβ. *hircus* (=τράγος)=δσκ. *hircus*=λύκος, εκ του **gher-qnos*), *hirtus*=λάσιος, τραχύς (**gher-tos*), *hirsutus*=ώσ., άγγλοσαξ. *gorget*=άκανθώδης τι φυτόν, άσπάλαθος (πβ. λατ. *hordetum*=κριθή, κειριθάριον, βλ. κριθή). Βλ. και χάρημη, χοίρος.

χέω, πρτ. *έχεον*, μέλλ. *χέω* και *χεῶ*, έπικ. *χεύω*, άόρ. *έχεα*, έπικ. *έχευα*, *χεῦα*, πρκ. *κέχῡκα*, παθ. *κέχῡμαι* *χύνω, εκχέω*, *χεῦμα*, τὸ *τὸ εκχυθέν, εκχύσιμος*, ἡ ροή* (μτγν. *χόμα*, τὸ=ώσ., έξ οὗ *χυμεῖα* [χημεῖα], ἡ *δ,τι και νῦν, ἡ χημεῖα, εκ τῆς μειξεως τῶν [εκχεομένων] μετάλλων, τῆς όποίας βασικόν συστατικόν ἦτο ὁ μόλυβδος*), *χύσις*, -εως, ἡ *δ,τι και νῦν, χύσις, εκχύσιμος, ροῦς, ρύσις*, *χύτελος*, τὸ *ὑδωρ πρὸς λοῦσιν* (**χυτλόω* *πλύνω, λοῦω*, *χυτλάζω* *χύνω, εκχέω, εκτείνω, εξαπλώνω*), *χύτερδ*, ἡ, *χύτερος*, ὁ (λων. *κύθηρη*, *κύθηρος*) *δ,τι και νῦν, χύτρα, πήλινον άγγεῖον πρὸς βράσειν, «επισουκάλι», *χυτός* *δ,τι και νῦν, χυτός, κεχυμένος, εκχυμένος* (=άρχ. ινδ. *hutāh*), *χύθη*, *δωρ*. *χύδῃ* επίρ. *κεχυμένως, συγκεχυμένως, άνευ τάξεως* εν πεζῷ λόγῳ σωρηδόν, άφθόνως*, *χυδαίος* *ὁ πολυπληθής, κοινός, εὔτελής, χυδαίος* (πβ. *κοχύω*, *κοχυδέω* *έκρέω άφθόνως*, *κοχύ* *πολύ, πληρες* *Ήσυχ.), *χυλός*, ὁ, *χυμός*, ὁ *δ,τι και νῦν, ὁ χυμός, τὸ «ζουμί»* (**ghuslo-* ἢ **ghusmo-*), *χόος* (**χοFος*), συνηρ. *χοῦς*, γεν. *χοός* (κατὰ τὸ βοός), πληθ. *χόας*, ὁ, ἡ *μέτρον ὑγρῶν*, *χοεύς*, γεν. *χοεύς* και *χοῶς*=ώσ., *χοή*, ἡ *χύσις, εκχύσιμος, νεκρικὴ σπουδή*, *χῶς*, αἰτ. *χῶν*, ὁ *ἡ εἰς τὰ συμπτώσια εἰσφερομένη συμβολή* (εκ τούτων : *χῶα*, ὑστερογ. *χώννυμι* και *χωννύω* *χέω χῶμα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, συσσωρεύω, «χῶνω»*, ὁ ἰδέ), *χῶσος* (και *χῶνος*), ὁ, *χοάνη*, ἡ *κοῖλον σκεῦος ἢ κοιλότης, ένθα ἐτίθετο τὸ πρὸς τῇξιν μέταλλον, χωνευτήριον* ὁ τύπος, εἰς ὃν χύνεται τὸ μέταλλον, ἡ μήτρα, τὸ «καλούπια» *«χωνύς»*, *χοασεύω* και *χωνεύω* *χύνω (τῇκω) μέταλλον εἰς μήτραν* : συγγ. τοῖς : άρχ. ινδ. *jahṛti*, *jahuiti*=χύνει εἰς τὸ πῦρ, θυσιάζει, *hānana* οὐδ.=θυσία, θῦμα, *hōtar-* άρσ.=ὁ θυσιάζων, θότης, άρμ. *joyi*=κεχυμένος (**ghaulo-*), φρυγ. *ζευμά* *τὴν πηγὴν* *Ήσυχ., θρακ. *ζετραία* *χύτρα* (**ghetur-*), λατ. *fūtia* θηλ.=ὑδροφόρον άγγεῖον, εκ του όποίου εκχυνον ὑδωρ εἰς τὰ ποτήρια κατὰ τὸ φαγητόν, *fūtilis*=ὁ εὐκόλως εκχυνόμενος, εύθραυστος, *effūtiō*=διαλαλῶ, φλυαρῶ έπεκτετ. ρ. **ghau-d-* (πβ. άνωτ. *χύθη*, *κοχυδέω*) εν τοῖς : λατ. *fundō*, -ere=χέω, χύνω, γοτθ. *giutan*, άρχ. γερμ. *giotan*, νεογερμ. *gießen*=χύνειν. Πβ. και *χῶσμαι*.

χηλή, *δωρ*. *χῆλα*, ἡ *ὁ εἰσισμέτος (κυρ. χαῖνον) ὄνυξ τῶν βοῶν κ.τ.λ., ὁ-πλὴ δισχιδής, ὁπλὴ ἱσπου χειρουργικόν τι έργαλεῖον, δισχιδής βελόνη πρὸς πλοκήν δικεύων* (πβ. *χηλεύς* *πλέκει, κατασκευάζω δίκτυον*, *χηλᾶς*, ὁ *πλέκων*), *χηλός*, ὁ *μέγα κιβώτιον, «κασέλα» (κυρ. τὸ χαῖνον, χάσκον);* : IE **ghēi-* (**ghē-*)=χαῖνειν, χάσκειν, βλ. *χήμη*, *χαῖνω*.

χημεῖα (χυμ-), ἡ *δ,τι και νῦν, ἡ χημεῖα*, βλ. *χέω*.

χήμη, ἡ *τὸ χαῖνειν, χάσκειν* είδος κογχύλης («άχηράδας»), κληθείσης οὕτως εκ του χαῖνοντος ὀστράκου αὐτῆς* μέτρον έχον περίπου τὴν χωρητικότητα

τοῦ ὁστρούκου τῆς χήμης (ἀσχηβάδαο)*, χηραμός, ὁ (ῆ), πληθ. χηραμά, τὰ ἰόπη, τρύπα* (πβ. χαραμός *ῆ τῆς γῆς διάσταιος* Ἡσύχ. μάλλον μετὰ τοῦ πρωτοελλ. -ā-), χηραμός, -ίδος, ῆ *εἶδος κόγγης*: ρ. *għē- (*għā-) = χασμάσθαι, χαίνειν, χάσκειν, βλ. χηλή, χαίνο, χῆρας* πβ. χῶρος.

χῆν, γεν. χηνός, δωρ., βοιωτ. χῆν, ὁ, ῆ *δ,τι καὶ νῦν, χῆν, στήνα*: ἐκ τοῦ *χῆς, συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. hānīśh āra-, hānīśh θηλ.=χῆν, κύκνος, λατ. hānēs (*hānē-es) āra-, θηλ.=χῆν, ἀρχ. ἱρλ. gēis θηλ.=κύκνος (*għanāī), ἀρχ. γερμ. gans (θ. μετὰ τοῦ i), λιθ. žavis (πάλ. συμφων. θ), ρωσ.-βουλ. σλαβ. gans āra.=ῶσ. IE *għans- (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *għan- ἐν τοῖς: κοινοφ. γερμ.-λατ. gans=εἶδος χηνός, ἀρχ. γερμ. ganska, ganso=ὁ ἄρρην χῆν) ἴσως συγγ. τῷ χαῖνω *χάσκω, χασμάμαι*, ἐνεκα τοῦ βραγχνοῦ συρίγματος τοῦ ζώου, ἔχοντος τελείως ἀνοικτὸν τὸ ράμφος.

χῆρ, γεν. χήρος, ὁ *ἐχίνος, ἀκανθόχοιρος* (Ἡσύχ.), βλ. χέρσος.

χηραμός, ὁ *ὀπή, τρύπα, κοίλωμα, σπήλαιον, χάσμα, ρωγμή*, βλ. χήμη.

χῆρος *ὁ ἀποστερημένος τινός, ἔρημος, ἀποστερηθεὶς τῆς συζύγου, χῆρος*, ἰων. χῆρη, ἀττ. χῆρᾶ, ῆ *ῆ στερηθεῖσα τοῦ συζύγου, χῆρα*, χηρεῦν *εἶμαι κενός τινος, ἔχω ἀποστερηθῆ τοῦ (τῆς) συζύγου μου, ἀποστεροῦμαι τινος*, χηρῶν *καθιστῶ τινα ἔρημον, ἀποστερῶ τινά τινος, καθιστῶ τινα χῆρον ῆ χῆραν* ἀμτβ. στεροῦμαι, εἶμαι ὀρφανός*: =λατ. *hēro- ἐν τῇ λ. hērēs āra.=κληρονόμος, βλ. χηρωστής καὶ χῆτος (χῶρος).

χηρωστής, -εύ, ὁ, πληθ. -αί, οἱ *ὁ πλάγιος (τ.ἐ. ἐξ ἀγγιστείας) συγγενής, ὁ ὁποῖος κληρονομεῖ τὸν θανόντα χῆρον, ἐλλειψίει πλησιεστέρων συγγενῶν* ὁ ἐνεργῶν ὡς ἐπίτροπος χηρῶν καὶ ὀρφανῶν*: ἐκ τοῦ *χηρο=λατ. *hēro- (ἐν hērēs)=ὀρφανή (ἐγκαταλειμμένη) περιουσία+*ω-στᾶ *λήψις, παραλαβή* (*δ=εἰς, παρά, πρὸς; βλ. ὠκεανός, +d-iā, συγγ. τῇ ρ. *dō- =διδόναι, πβ. ἀρχ. ινδ. dā=παραλαμβάνειν, δέχεσθαι, d-i-tah=ὀποδέχεσθαι, παραλαμβάνειν)* ἀντίστοιχον τὸ λατ. hērēs, -ēdis āra.=ὁ κληρονόμος, ἐκ τοῦ *għēro-d- (*δ κατὰ μετάπτ. τοῦ *δ=εἰς, παρά, πρὸς)=ὁ παραλαμβάνων τὴν ὀρφανὴν (ἐρημον) περιουσίαν, λαμβάνων τὴν κληρονομίαν. Πβ. χῆρος, χῆτος.

χῆτος, -ος (μόνον ἐν τῇ δοτ. χῆτει καὶ χῆται), τὸ *ἐλλειψίς, ἐνδεικ, στήρησις* (*għē-i-), κατὰ μετάπτ.: χῆτις, ῆ, χῆτος, τὸ=ῶσ. (*għē-i-), χῆτιώ, χῆτιζώ *ἔχω ἐλλειψίν τινος, χρειάζομαι τι, ποθῶ διακαῶς*, χῆρος *ὁ ἐστερημένος τινός* (ὁ ἰδέ), ἡτρωίωμ. τύποι: χωρίς (διαλ. χῶρι) ἐπίρ. καὶ πρόθ. μετὰ γεν. *κεχωρισμένως, ἀνευ, χωρίς, ἐξαιρέσει τοῦ... ἐκτὸς τῶν ἄλλων* (κυρ. *εἰς ἐλεύθερον χῶρον σεσημειωμένως, κεχωρισμένως* ὁ το-νισμός κατὰ τὸ ἀμφίς), χωρίζω *δ,τι καὶ νῦν, χωρίζω*, χῶρος, ὁ, χῶρᾶ, ῆ *κενός, ἐλεύθερος τόπος, ἐνδιάμεσος χῶρος, διάστημα, θέσις, ὑπαιθρος, ἐξοχή, χώρα, γῆ ἐν ἐπιγρ. (Ἐπιδ.) κενὴ κοιλότης ὀφθαλμοῦ*, χωρεῖν *αἰχω-ράω, περιλαμβάνω, περιέχω (κυρ. δίδω χῶρον, κάμνω χῶρον διὰ τινα, ἐπὶ δοχείων)* ὑποχωρῶ, προχωρῶ, ἐξακολουθεῖν, ἀπέρχομαι, ὑπάγω, ἐρχομαι*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ινδ. jāhēti (παθ. μτχ. hīnāh)=ἐγκαταλείπει, παραιτεῖται, jīhiti=ἀπέρχεται, ἐξακολουθεῖ, προέχει, hīyati=ἐγκαταλείπεται, μένει ὀπίσω, hāpih θηλ.=ἐλλειψίς, ἐνδεικ, γοῦθ. gaidw, ἀγγλοσαξ. gād=ῶσ. (*għaitō-), ἀρχ. γερμ. geisini=ὁ στεροῦμενος* ρ. *għē(i)-=ἐλλει-

πειν, ἔχειν ἄλλειψιν (ταυτόσημος τῇ ρ. *gheā- = χασιμαῖσθαι, χαίνειν), βλ. μι-
χάσω, χάζω, χαλάω κ.τ.λ.

χθαμαλός *ὁ ἐγγὺς τοῦ ἐδάφους, χαμηλός*, βλ. χθών.

χθές καὶ ἄχθές ἐπίρ. (πβ. κείνος : ἐκεῖνος) *ὅ,τι καὶ νῦν, χθές, ἐχθές*, χθι-
ζά ἐπίρ. = ὦσ., χθιζός *χθεσινός* (-ι- ἀντι- -ε- κατὰ τὸ πρωτ.-ζα "προχθές" ;),
χθιζινός, χθεσινός *ὁ τῆς χθεσινῆς ἡμέρας, χθεσινός* : χθές εἶναι τοπ. ἑ-
σπερημένη προσφύματος, συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. hyāh = χθές, λατ. heri = ὦσ.
(*gheai), hesternus = χθεσινός (*hestrinus : χθεσινός), ἀλβ. dje = ὦσ. (*ghe),
ἀρχ. ἱρλ. indhe = ὦσ., γοτθ. gistra-dagis = αὐριον, ἀρχ. γερμ. gestarēn = χθές,
κατὰ μετὰπτ. ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. I gær (*ghe- =) χθές, αὐριον. ΙΕ *ghe-
(*ghe) = χθές.

χθιζά, χθιζινός, χθιζός, βλ. χθές.

χθών, γεν. χθονός, ἡ γῆ, ἔδαφος : ἐκ τοῦ *χθωμ (πβ. χιών ἐκ τοῦ *χιωμ
καὶ χθαμαλός *χαμηλός* : λατ. humilis = ὦσ.), συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. kṣāh,
αἰτ. kṣām, τοπ. kṣāmi, γεν. kṣāmā = γῆ, ἔδαφος, χεττ. tekan = γῆ, τοχ. A
tkam = γῆ, τόπος, θέσις, φρυγ. Γόσμμας (= Χθών Mā *Μήτηρ Γῆ*), ἀλβ.
de = γῆ (= χθών), μακεδ. τοπων. Μυ-γδονία, ἴσως καὶ ἀρχ. ἱρλ. dū, γεν.
don = τόπος, θέσις. Βασ. τύπος (πβ. τοὺς χεττ. καὶ τοχ. τύπους) μάλλον
*dheghōm-, ἐξ οὗ *dhghom, καὶ κατὰ μετάθεσιν *ghdghom, *gdghom- (ἐλλ.
χθών κ.τ.λ.), συντετμ. τύπος *ghom- (ἐλλ. χαμαί, λατ. humus, λιθ. žemė
κ.τ.λ.). — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ. : χθόνιος *ὁ ὑπὸ τὴν γῆν, ὑπό-
γειος, ὑποχθόνιος, ἐν τῇ γῇ, ἀνήκων εἰς τὴν γῆν, ἐγχώριος* (*χθόμιος : ἀρχ.
ἰνδ. kṣāmyah-ὁ ἐπὶ τῆς γῆς εὐρισκόμενος, ἐπίγειος, γήινος), ἐπιχθόνιος *ὁ
ἐπὶ τῆς γῆς, γήινος*, κατὰ μετὰπτ. ἐπίφανος = ὦσ. Ἑοῦχ. (ἐπὶ τῇ βάσει
τοῦ *ἐπὶ ἐπὶ *ἐπὶ τῆς γῆς* = ἀρχ. ἰνδ. τοπ. kṣāmi). Πβ. χαμαί.

1 -χι (ἐν τοῖς : ναί-χι, σὸ-χι κ.τ.λ., βλ. ναί, σὸ) = ΙΕ *ghe, ἀρχ. ἰνδ. hi = ἐπι-
τατ. μόριον.

2 χί (ἀκριβέστερον χεῖ), τὸ *ὄν. τοῦ γράμματος χ τοῦ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων
παρалаφθέντος φωνικ. ἀλφαβήτου* ἐκ τούτου χιζάω *σημειῶ διὰ τοῦ χ
(σημεῖον δηλοῦν τὸν νόθον στίχον), θέτω τι εἰς σχῆμα χ*, χίασμα, τό, χίτα-
σμός, ὁ *ὃς εἰς σχῆμα χ διάταξις* (> λατ. chiasmus).

χίτρον, τό, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ πληθ. χίτρα, τὰ *χλωρὸς αἶτος τετριμ-
μένος ἐκ τῶν σταχυῶν ἢ «χοντροκοπανισμένη» κριθή· φαγητὸν παρασκευα-
ζόμενον ἐκ περρυγμένου σίτου* : ἀβεβ. ἐτυμολ.

χίλιοι ἀντ., χίλιοι, ἰων., βοιωτ., χήλιοι λακ., χέλλιοι λεσβ., θεσσ. *ὅ,τι
καὶ νῦν, χίλιοι* : ἐκ τοῦ ΙΕ *ghealio- (ἀντι τοῦ κληρονομηθέντος *hecha-lo-
κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ ἀριθμητικοῦ ἑκατόν ;), συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. sa-hā-
sam = χίλιοι, σκκ. gāla- (πρωτοεραν. *lhoaro-), λατ. mille (> ἐλλ. μίλιον,
μυλιάζω Πολύβ.), πληθ. millia = ὦσ. (μᾶλλον ἐκ τοῦ *smī [: ἐλλ. μία, βλ.
eis] + *ghealī θηλ. τὸ οὐδ. κατὰ τὸ ducentum, trecentum κ.τ.λ.). — Τὰ ὀμ.
ἐνναε-, δεκα-χίλιοι (Ἰλ. Ε 860, Ξ 148) πρέπει μᾶλλον ὡς ἐνναε-, δεκα-χίλιοι
νὰ ἀναγνωσθοῦν λεσβ. χέλλιστος *χιλιάς*, τὸ -η- ἀνεμῆν. πβ. ἰων. καὶ
ἐν ἐπιγρ. χίλιαστός, ἀπρ. χίλιοστός, ἢ *στρατιωτικὸν σῶμα ἐκ χιλίων ἀν-
δρῶν* παρὰ τῷ χιλιάς, -άδος. ἢ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ χιλιάς, «χιλιάδων», ὁ ἀρι-
θμὸς χίλιοι*.

χῆλος, ὁ *χλωρά τροφή τῶν ζῴων*, χῆλος *τρέφω με χλόην, ἄγω εἰς τὴν βοσκήν*, χῆλος *παρέχω χόρτον, τρέφω ζῶα*: ἔν ὁ ἀρχικῶς φθόγγος εἶναι τὸ IE *qh-, ἴσως τότε συγγ. τοῖς: ἀρμ. *ēl, ēul, hel*=κλάδος, καλάμη.

χίμαιρα, ἡ *αἴζ, «γίδα», χίμαροι, ὁ *τράγος*, βλ. *χεῖμα*.

χιμετλον, τό, **χιμάτλη**, ἡ *ἐλκος συνεπεία ψύχους δημιουργούμενον ἐπὶ τῶν δακτύλων χειρῶν καὶ ποδῶν, ἡ «χιονίστρα»: κατ' ἀνομ. ἐκ τοῦ *χίμεθλον, *χιμέθλη, συγγ. τοῖς: χιών, *χεῖμα* (δὲ *ιδέ*).

χιόνος, -α, -ον *ὅμοιος πρὸς χιόνα, λευκὸς ὡς ἡ χιών*, χιονίζω *καλύπτω διὰ χιόνος, χιονίζω*, βλ. *χεῖμα*.

χῆρος -άδος, ἡ *σχισμή, ρωγμή, ρήγμα, «σκάσιμο» τῶν χειρῶν ἢ ποδῶν*, χῆραλος *ὁ ἐσχισμένος, ἔχων ραγάδας εἰς τοὺς πόδας*, χῆροπόδης, -ον, ὁ, χῆρόπους *ὁ ἔχων πόδας μετὰ σχισμῶν*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. γερμ. *giti*=ἐπιθυμητικὸς (κυρ. ὁ χάσκων πρὸς τι, διακῶς ἐπιθυμῶν), *giti* (νεογερμ. *Gier*=λαίμαργία), *git*, νεογερμ. *Gier*=γύψ· περὶ τοῦ σχηματισμοῦ μετὰ τοῦ *r* πβ. καὶ *χηραμός*, ὁ *ὀπή κ.τ.λ.* (βλ. *χήμη*)· ρ. *ghēi-, *ghia-, *ghī=χαμαῖσθαι, χαίνειν, χάσκειν (βλ. *χαίω* μετὰ πλειόνων).

χιτών, -ῶνος, ἰων. **κίθων** (καὶ **κίτων**), ὁ *ἐνδυμα φορούμενον ἐσωτερικῶς, ὑποκάμισον· ἐνδυμα, περίβλημα, κάλυμμα· ἐπὶ στρατιωτῶν, θώραξ· μέρος σανδαλίου καλύπτον τὸν πόδα*, χιτωνόριον, τό, χιτώνισον, τό, ὑποκορ. *λεπτόν γυναικεῖον ἐνδυμα· ἀνδρικὸν ἐνδυμα*, χιτωνίσκος, ὁ, ὑποκορ. *βραχὺς χιτών*: ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ λατ. *tunica* θηλ.=ῶς, δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἔβρ. *k'itnei*=ποδήρες ὑποκάμισον μετὰ χειρῶν, ἀραβ. *kitān*=λινόν ὄρασμα.

χιών, -ῶνος, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ χιών, τὸ «χιόνι»*, βλ. *χεῖμα*.

χλαῖνα (*χλασ-ja), ἰων. **χλαῖνη**, ἡ *μέγα ἐνδυμα (ἱμάτιον) ριπτόμενον ὑπεράνω τοῦ χιτῶνος, ἐπανωφόριον, μανθύας* (> λατ. *laena* τῇ μεσολαβήσει τῶν Ἑτρούσκων;), *χλαῖς*, -ίδος, ἡ *λεπτὸν μάλλινον ἐπανωφόριον· ἴσως καὶ *χλαμός*, -ύδος (αἴτ. *χλάμυν* Σαπφώ), ἡ *εὐρύς καὶ χονδρὸς ἐπενδύτης τῶν ἀνδρῶν, στρατιωτικὸς μανθύας, χλαμῖς*: ἴσως λ. ξένη (πβ. γεωργ. *khlamindi*=δεπλοῖς, τὸ ὅποιον ἔνεκα τοῦ -ind- ἴσως δὲν προῆλθεν ἐκ τῆς Ἑλλ., ἀλλ' εἶναι δάνειον ἐκ τινος μικρασιατ. γλώσσης).

χλαῖρος (μόνον ἐν τῇ φράσει *χλαῖρον γελᾶν* *εὐχάριστα [εὐθύμως] γελᾶν* Πίνδ.): ἴσως ἐκ τοῦ IE *ghle- ἢ *ghle- συγγ. τῷ ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *glōra*=ἀσπράττειν, σπινθηρίζειν κ.τ.λ., πβ. *χλωρός*.

χλευή, ἡ *ὁ,τι καὶ νῦν, ἡ χλευή, ὁ χλευασμός, περίγελως, τὸ σκῶμμα*, χλευάζω *ὁ,τι καὶ νῦν, χλευάζω, περιγελῶ, σκώπτω*, χλευασίῃ, ἡ, χλευασμός, ὁ, *χλευασμα*, τὸ *ὁ ἐμπαιγμός, χλευασμός, περίγελως*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *glj* (*ghleu-jo-) οὐδ.=χαρά, ἀγγλοσαξ. *gleo* οὐδ.=ῶς· πβ. λιθ. *glaudas*=διασκέδασις (*ghlou-dos), ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *gleumr*=θορυβώδης ἀλαλαγμός (*ghlumpos), ἀγγλοσαξ. *gleam*=ἀγαλλίασις, χαρά, ρωσ. *glupa*=χλεύη, ἐμπαιγμός· ρ. *ghleu-, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *ghel- (*ghel-)=λάμπειν, βλ. *χλεῖν*, *χλωρός*.

χλιβός, τὸ *ὀδός, βόρβορος, «σκουπίδια», ἀπορρίμματα*: ἀβεβ. ἐτυμολ. **χλιαίνω**, **χλιβός**, **χλιβαίνω**, **χλιβανός**, **χλιβῶς**, **χλιβή**, βλ. *χλεῖν*.

χλίω *γίνομαι θερμός (χλιαρός), είμαι ἢ γίνομαι μαλακός, διάγω ἐν τρυφῇ καὶ ἀκολασίᾳ, ζῶ μαλθακῶς, ἀκολασταίνω*, **χλῆρος**, **χλῆρος** *ὑπόθερμος, «χλῆρος», **χλιαρός*** (*χλῆ-Far-), **χλαινῶ** (ῖ *χλῆ-Far-jaw) *ὁ, τι καὶ νῦν, **χλαινῶ**, ποιῶ τὴν **χλιαρὸν**, θερμαίνω, «ζεσταίνω», καθιστῶ τι μαλακὸν διὰ τῆς θερμότητος*: συγγ. τοῖς: ἱρλ. *glē*, κυμβρ. *glœn*=λάμπειν, διαυγής, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *gljā*=ἀπαστράπτειν, μον. γερμ. *glimmen*=φάγειν, λάμπειν (πβ. νεογερμ. *glimmen*=καίεσθαι ἀνευ φλογός), σουηδ. *glina*=μειδιᾷ κ.τ.λ.· ρ. **ghlei*=ἀπαυγάζειν, λάμπειν, ἐπεκτετ. τύπος τοῦ **ghel*- (βλ. **χλωρός**, πβ. **χλεῦη**). — Ἐπεκτετ. τύπος **ghlei-d*- ἐν τοῖς: **χλιδή**, ἢ *μαλθακότης, λεπτότης, τρυφή, πολυτέλεια, ἀκολασία, ἀλοζονεία*, **χλιδῶς** *εἶμαι μαλθακός, ἀβρός, διάγω ἐν χλιδῇ, ζῶ βίον τρυφηλόν, ὑπερηφανεύομαι*, **χλιδῶν**, -ῶνος, ὁ, **χλιδήμα**, τό, **χλιδος**, -ους, τὸ *πολυτελὲς κόσμημα, ἐνδυμα· σωματικὸν κάλλος, θέληγερνον*, **χλιδανός** *μαλθακός, τρυφερός, τρυφηλός*, **κεχλιδότα** *ἀνθοῦντα*· Ἡσύχ. συγγ. τοῖς: γοτθ. *glitmuonjan*=λάμπειν, ἀρχ. γερμ. *glitzan*, νεογερμ. *glissen*=στίβειν κ.τ.λ.

χλοάζω, **χλοερός**, **χλόη**, βλ. **χλόος**.

χλόος (*χλοFος), συνηρ. **χλοῦς**, ὁ *τὸ πρασινοκίτρινον, ἀνοικτὸν πράσινον χρώμα, ὠρότης*, **χλόη**, ἢ *ὁ, τι καὶ νῦν, ἡ χλόη, τὰ τρυφερά σπαρτά, τὸ νέον τρυφερὸν χόρτον*, **χλοερός** (*χλοF-ερός) *πράσινος, χλωρός, «φρέσκος», ἀκμαῖος, ἰσχυρός*, **χλοάζω** *εἶμαι ἢ γίνομαι χλοερός, πρασινίζω· εἶμαι ζωηρῶς πράσινος*: συγγ. τοῖς: ἱρλ. *gluair*=διαυγής, καθαρός, ἀρχ. γερμ. *gluon*, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *glða*=πυρακτοῦσθαι, καίεσθαι, λάμπειν· ρ. **ghleu*-, **ghliu*- (ἐπεκτετ. τύποι τοῦ **ghel*-, **ghel*-=λάμπειν, βλ. **χλωρός**), ἴσως καὶ ἐν τοῖς: λατ. *helvus*=ὁ ἔχων χοιρὶν μέλιτος, gall.-λατ. *glinvus*=κίτρινωπός, ὑπόξανθος, ἀρχ. γερμ. *geio*, νεογερμ. *gelb*=κίτρινος, λιθ. *želvas*=πρασινωπός (ἀν πρόκειται περὶ IE τύπου, δυνατόν νὰ ἀναλυθῇ εἰς **gheliu*-os). Πβ. **χλωρός**, **χλόος**.

χλωύνης, -ου *ἐπίθ. τοῦ ἀγρίου χοίρου (κάπρου)*· ὡς οὖς. **χλόνης**, ὁ *ὁ ἀγριοχοῖρος, κάπρος*, **χλόνη**, ἢ *ἡ χλοερά ἡλικία, νεανικὴ ἀκμή, λατ. *viridis aetas** (ἀβεβ. σημ.: ἴσως συγγ. τοῖς: **χλωρός**, **χλόος** (ρ. **ghel*-)· πβ. **χλουρός**· *χρυσός*· Ἡσύχ.

χλωρήεις, -ιδος, ἢ *ἐπίθ. τῆς ἀηδόνος* (ῖΟδ. τ 518): συγγ. τῷ **χλωρός** *πράσινος* (τὸ β' συνθετ. *αFιδ-, συγγ. τῷ *αἰδῶς*;)· πβ. **χλωρ-αύχη**, -ενος, ἢ *ἡ ἔχουσα χλωρὸν (πρασινοκίτρινον) αὐχένα (ἐπίθ. τῆς ἀηδόνος)*.

χλωρός *ὑποπράσινος, πρασινωπός, πρασινοκίτρινος, πράσινος, χλωμός· «φρέσκος», ἀνθηρός, ἀκμαῖος, ἰσχυρός* (> φρυγ. **γλουρός** *χρυσός*· Ἡσύχ.): IE **ghlō*-, συγγ. τοῖς: ἀγγλοσαξ. *glōm*=λυκόφως, λυκαυγές, ἀρχ. γερμ. *gluon*=καίειν, λάμπειν (νεογερμ. *glühen*=πυρακτοῦσθαι, καίεσθαι), *glōt*, νεογερμ. *Glut*=καύσων, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *glōra*=σπινθηροβολεῖν (βλ. **χλδ-ρός**)· **ghlō*- ἐν τοῖς: ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *glōmr*=σελήνη (πβ. κοινὸν γερμ.-λατ. *glacsum*=τὸ ἡλεκτρον)· **ghlō*- ἐν τοῖς: ἱσλ. *glana*=διαφωτίζεσθαι, *glan*=λάμπειν· ρ. **ghel*=λάμπειν, ἐν τοῖς: ἀρχ. ἱνδ. *hārīh*=ξανθός, κίτρινος, *hīraṇyam* οὐδ., -ὁ χρυσός (ῖ θρακ. *zhāta* *ὁ χρυσός*, γοτθ. *gulþ*, νεογερμ. *Gold*=ὁ χρυσός, ἀρχ. βοκλ. *slazβ*, *slazo*=ὁ χρυσός), λιθ. *gelias* (gh-)=κίτρι-

νος (άρχ. έκκλ. σλαβ. *zlets*=ώσ.), *zeliti*, *zēliti*=πράσινιζεν, άρχ. έκκλ. σλαβ. *zelens*=πράσινος κ.τ.λ. (πλείονα βλ. έν λ. *χόλος*).

χναύω (**ghnau-*) *Ξέω, άποΞέω, ξύνω, τρώγω όλόγυρα, «ροκανιζώ», χναύμα, τό «ό αμεζέξ», χναυρός «όρεκτικός, νόστιμος», χναυστικός, ό «ό ελιχοΐδης»· κατά μετάπτ.: χνός (**ghnomos*), χνωός, ό «ό άφρός (της θαλάσσης), ή κόνις, ό χνούς, τό «χνούδι», χνόη (ίων. χνούη), ή «ή σιδηρή σύριγγε του τροχού, δια της όπης της όποίας εισέρχεται και περιστρέφεται ό άξων άμάξης» ό θόρυβος (τριγμός) του τροχού: συγγ. τοίς: άρχ. σκανδ.-ίσλ. *gnā*=τρίβειν, άγγλοσαξ. *gnēaþ*=φιλάργυρος ρ. **ghnēu-*=κατατρίβειν, διαθρύπτειν· πβ. **ghnēf-* έν τοίς: *χνίει* «ψακάζει, θρύπτει», *χναυωτέρα* «χναω(δεσ)τέρα» 'Ησυχ., άρχ. γερμ. *gnētan*=τρίβειν, κατατρίβειν, διαθρύπτειν, τυρολ. *Gneist*=«μικροκομμένο» ή εξεσπένον άντικείμενον, νορβ. διαλ. *gnita*=μικρόν άποσπασθέν τεμάχιον, λεττ. *gnide*=ψωραλέον και άκάθαρτον δέρμα, άρχ. έκκλ. σλαβ. *gniti*=σαπρός κ.τ.λ.

χνός, **χναύς**, ό «άφρός (θαλάσσης), κόνις, χνούς, «χνούδι», βλ. *χναύω*.

χόανη, ή, **χόανος**, ό «κοιλότης (ή κοίλον σκεύος), ένθα έτίθετο τό προς τήξιν μέταλλον, τό χωνευτήριο, «καλούπι», *χούς*, *χός*, *χούς*, ό, ή «μέτρον ύγρών», βλ. *χέω*.

χοΐνιξ, -ικος, ή «μέτρον χωρητικότητος σιτηρών και ξηρών καρπών» ή σύριγγε του τροχού της άμάξης (έπίσης *χοινίση*, ή παρ' 'Ησυχ.) είδος ποδοκάκης ξυλίνης ή σιδηρής, εις ήν ένεκλείοντο οι πόδες του ύπό τιμωρίαν εύρισκομένου: άβεβ. έτυμολ.

χοϊράς, -άδος, ή «βράχος όλίγον εξέχων της θαλάσσης, σκοπέλας» βλ. *χοίρος*.

χοϊρος, ό «ό,τι και νύν, χοϊρος, «γουργούνα, χοιρίδιον, «γουργουνόπουλο, γουργουνάκι» (διαλ. *χίρρος*, ό «κάπρος», *χίρρδ*, ή «γουργούνα»): έκ του **ghor-* ή συγγ. τῷ άλβ. *deþ*=άγριος και ήμερος χοϊρος (**ghor-*·) ή λ. *χοϊρος*, ως σημαίνουσα «ζῷον έχον σκληράς και άνωρθωμένες τρίχας», είναι· συγγ. τῇ ρ. **gher-*=εΐναι άκαμπτον, ναρκώνεσθαι, έν τῇ λ. *χῆρ*, ό «άκανθόχοιρας» (βλ. *χέρσος*, πβ. *χάρμη*). — 'Ενταύθα άνήκουν και αι λ.: *χοϊράς*, -άδος, ή «έξωγκωμένος (απρησμένος) άδην του λαιμού (διά την σση. πβ. λατ. *scrofula*: *scrofa*)· βράχος όλίγον εξέχων της θαλάσσης, σκοπέλας», άττ. *χοιρίνη*, ή «μικρά θαλασσία κόγχη, κογχύλιον».

χολάς, -άδος, ή «ή μεταξύ του στήθεκος χόνδρου και των πλευρών κοιλότης», έν τῷ πληθ. *χολάδες*, αι «τά έντόσθια, έντερα» (έν τῇ Κοινῇ *χολάδες*), *χόλικες*, αι «έντερα»: *χολάς* έκ του **ghol-* ή, ίσως συγγ. τοίς: άρχ. έκκλ. σλαβ. *želod=ks*=στόμαχος (**ghelod-*), άγγλοσαξ. *gledrian*=κατακτείνειν, καταβροχθίζειν.

χολέρδ, ίων. -η, ή «στομαχική νόσος, καθ' ήν τά ύγρά εξέρχονται βίαιως έκ του σώματος δια έμέτου και κανώσεων, ή χολέρα»· μτρ. ύδρορρόη (ύδροχόη) στήγης, σωλήν, δι' οῦ άποχετεύονται τά επί της στήγης πίνοντα δμβρια ύδατα: συγγ. τῷ ίρλ. *galat*=νόσος παράγωγον έκ τῶν: *χόλος*, *χολή*.

χόλος, ό «ή χολή (σφοδρά) όργή, άγριος θυμός», *χολή*, ή=ώα, *χολικός* «ό πάσχων έκ χολής», *χολάω* «είμαι πλήρης μελαίνης χολής, είμαι μελαγχόος,

παράφρων· εἶμαι ἐξωργισμένος, μαίνομαι*, χολόω *ἐρεθίζω τὴν χολήν τινος, παροργίζω τινά*: συγγ. τοῖς: ἀβεστ. *zēra*—χολή (=χολή), λατ. *fel*, *fellis* (**fel-n-*) οὐδ.=ὦσ., ἀρχ. γερμ. *galla*, νεογερμ. *Galle* (**gholn-*)=χολή, λιθ. *tulšis* (κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ **zulis*), λεττ. *šulta*=ὦσ. (**ghl-*), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. *zheš*(**ghjks*), *zheš*=ὦσ. Ἡ λ. χολή ὠνομάσθη οὕτως ἐκ τοῦ κιτρινοπρασίνου χρώματος αὐτῆς (ρ. **gheh*=λάμπειν, κίτρινος, βλ. *χλῶς*). Πβ. *χολέρεα*.

χόνδρος, ὁ *πᾶς σφαιροειδῆς ὄγκος, κόκκος, «σπυρίδιον· ἔχοντροαλεσμένος» αἰ-τος, «πλιγούριον»: κατ' ἄνομ. ἐκ τοῦ **χρονδ-ρος*, συγγ. τοῖς: ἀγγλοσαξ. *grindan*=τρίβειν, ξύνειν, ἀλέθειν (ἀγγλ. *grind*), ἀρχ. γερμ. *grint* (νεογερμ. *Grind*)=τὸ ἐπὶ τῶν πληγῶν σχηματίζομενον σκληρὸν ἐπίστρωμα, λιθ. *grėndu* (*grėndsiu*), γρῆτι=ξέειν, ξύνειν, καθαίρειν, σπογγίζειν, ἀλβ. *grunde*=πίτυρον (**ghrindhā*), ἰσως καὶ τῷ λατ. *friendō*=τρίβω τοὺς ὀδόντας (ἂν fr. ἀντι [*h*]r- κατὰ τὸ *frico*)· ρ. **ghren-d(h)-* ἐπικτετ. τύπος τοῦ **ghren-* (βλ. *χραίνω*), ὅπερ εἶναι ἐπικτετ. τύπος τοῦ **gher*=τρίβειν, βλ. *χερμάς* (*χέραδος*), *κόνυχρος*.

χορδή, ἡ ἔντερον, χορδή ἐξ ἐντέρου, χορδή λύρας, κιθάρας· «λουκάνικον»: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *hīsaḥ* ἀρσ.=δεσμὸς, ταινία, *hiśā* θηλ.=φλέψ, λατ. *haru-spa*, -*icis* ἀρσ.=ὁ προλέγων τὰ μέλλοντα ἐκ τῶν ἐντοσθίων (**ghēro-*), *hīra* θηλ.=τὸ κενὸν ἔντερον, δεύτερον λοχὸν ἔντερον, ἐν τῷ πληθ.=ἐντόσθια (**hēra*· Ἰ ἐκ τοῦ *ē* διαλ. ἢ ἐκ τῆς διαλ. τῶν ἀγροτῶν), *hīlra* θηλ.=τὰ μικρὰ ἔντερα, «λουκάνικα» (**hī[e]lā*), ἀρχ. σκανδ.-ἰσλ. *gorra*=ἔντερον, ἐν τῷ πληθ.=τὰ ἐντόσθια, ἀρχ. γερμ. *garn*, νεογερμ. *Garn*=νῆμα (κυρ. τὸ ἐξ ἐντέρων περιεστραμμένον), λιθ. *karpa*=ἔντερον· ρ. **gher*=ἔντερον, ἰσως συγγ. τῇ ρ. **gher*=λαμβάνειν, «πιδάνειν» (βλ. *χεῖρ*, *χόρτος* κ.τ.λ.).

χορεία, χορευτής, χορεύς, βλ. *χορός*.

χόριον, τὸ *ἡ μεμβράνη ἢ περιβάλλουσα τὸ ἔμβριον ἐν τῇ μήτρᾳ καὶ ἐξερχομένη μετ' αὐτὸ κατὰ τὸν τοκετόν, τὸ ὕστερον ἔδεσμα περασσευαζόμενον ἐκ τῶν ὁμένων τῶν ἐντέριον ἢ ἐντοσθίων πληρουμένων διὰ γάλακτος καὶ μέλιτος· δέρμα (Θεόκρ.)*: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῇ ρ. **gher*=λαμβάνειν, «πιδάνειν», βλ. *χόρτος* κ.τ.λ.; Ἡ σημ. **δέρμα** ὀφείλεται ἰσως εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ λατ. *corium*=δέρμα).

χορός, ὁ *τόπος πρὸς ὄρχησιν, πλατεία, ἐνθα ἐχόρευον· ὁ χορός, κυρ. ὁ κυκλικὸς χορός· ὁμιλος*, *χορεῖα* ἢ *τὸ χορεύειν, ὁ χορός*, χορευτής, -οῦ, ὁ *ὁ ἀποτελῶν μέρος θεατρικοῦ χοροῦ, χορευτής*, *χορεῖα* *μετέχω κυκλικοῦ χοροῦ, λαμβάνω μέρος εἰς χορόν, χορεύω*: ἰσως, ὡς σημαῖνον *περιπεφραγμένος τόπος*, εἶναι συγγ. τῷ *χόρτος*· πβ. καὶ λιθ. *lāras*=«τρέξιμα», δρόμος, κύκλος, στροφή.

χόρτος, ὁ *περιπεφραγμένος τόπος, περίβαλος, αὐλή, τόπος βοσκῆς· τὸ ἐχόρ-τα, χορτάριον, τροφή ζώων*: ἸΕ **ghortas*=λατ. *hortas* ἀρσ.=κῆπος, ἀρχ. ἱβλ. *gort*=λατ. *segete*, ἰσως γερτ. *gurtal*=ἀκρόπολις, πβ. λατ. *cohortes* θηλ.=περίφρακτος χώρος τῆς αὐλῆς, ἐπαυλις· σῶμα στρατοῦ (**ghrtia*), ἀρχ. γερμ. *garto*, νεογερμ. *Garten*=κῆπος (**ghor-tó* ἢ **ghor-dho-*)· πβ. **gher-dh-* ἐν τοῖς: φρυγ. -*gordum*=πόλις (*Mane-gordum*=ἡ πόλις τοῦ *Manes*), ἀλβ. *gard*=αἱμασιά, φράκτης, ἑλλ. κορθίς **σαρὸς** Ἡσυχ. κ.τ.λ., γοθ. *garde*

=οἰκία, λιθ. gaĩdas=ἡ μένδρα, ἀρχ. ἐοκλ. ολαβ. gada=πύργος, πόλις, κῆπος.

1 **χοῦς**, γεν. **χοός**, ὁ, ἡ *μέτρον ὑγρῶν*, βλ. *χέω*.

2 **χοῦς**, γεν. **χοῦ**, **χόου** καὶ **χοός**, ὁ, ἡ *σωρὸς χώματος, ἀνάχωμα, γήλοφος· τάφος· κόνις*, βλ. *χέω*.

***Χρα**(F)εῖν (ὁμ. ἀόρ. β', ἐν χρήσει μόνον ἢ ὀριστ. **ἔχραον**) *ἐπιπίπτειν, ἐπιτίθεσθαι, ἐφορμᾶν*, βλ. *ζαχρηής*.

χραίνω *ἐγγίζω ἐλαφρῶς, ἀλείφω, χρίω, μαινώ, μολύνω*: IE *gʰerh-ǵʰ, συγγ. τοῖς: σκανθ.-ισλ. grungr=ὁ βυθὸς τῆς θαλάσσης, βυθὸς τῶν ὑδάτων (*gʰerh-tu-, ἀρχικῶς ἐσθμαίνειν *ἄμμῶδες ἔδαφος*:), ἀρχ. γερμ. grunet, νεογερμ. Grund=πυθμὴν, ἔδαφος· ρ. *gʰren=τρίβειν, κατατρίβειν, ἐπιψάλλειν, πβ. *gʰren-dh-, βλ. *χόνδρος*.

χραισμήσω (μέλλ.), **ἔχραισμον** (ἀόρ. β'· ἴσως εἶναι παρφχ. χρόνος ἀχρήστου τινὸς ρήμ. *χραισμ-ιω) *ὠφελέω, βοηθῶ, ὑπερασπίζω, ἀποκρούω, ἀποσοβῶ*: ἐκ τινος *χραισμός (*-αι): *χοῖσθαι, χοῖσις* (βλ. *χοή*)=πταί-σμα: πεπτηώς.

***χραύω**, ὑποτ. ἀόρ. **χραύσῃ** ('D. E 138), πρτ. **ἐνέχραυε** (*ἐπίαζεν, ὥστε τι ἐναντίον· Ἡρόδ. 6, 75) *σχίζω, κατασχίζω, πληγώνω*, κυπρ. *χραύομαι, χραύομαι* *προσπρούω, γειτονεύω, συνορεύω*, *χραύσις* *ἀγνευρα μονόβολους· Ἡσύχ., ἀχραῆς *ἄθικτος, καθαρός*: IE *gʰreu-, *gʰre-=-κατατρίβειν, ἐν τοῖς: κυμβρ. gro=ἄμμος (*gʰreuhis:), ἀρχ. σκανθ.-ισλ. grjðn=ὁ χόνδρος, «πλιγούρι» («χοντροκομμένος» κόκκος, σῖτος), μιν. γερμ. grisen ἀρα., οὐδ. =κόκκοι ἄμμου· πβ. *gʰreu-d- ἐν τοῖς: λατ. rēdua, -eris οὐδ.=σωρὸς λιβαρίων εἰς τὴν κοίτην χειμάρρου, *χῶμα, «γαλβία», ἀμμοκονία*, ἀρχ. γερμ. grumē, νεογερμ. Grume=ὁ χόνδρος, τὸ «πλιγούρι», ἀρχ. γερμ. grise=ἄμμος (νεογερμ. Gries), grts, ἀγγλοσαξ. grēat=χονδράκοκος, χονδρός (ἀγγλ. grsat, νεογερμ. grose=μέγας) κ.τ.λ. Πβ. *χρεῖδ*.

χρεῖδ, **χρεῖος**, **χρεῖώ**, βλ. *χοή*.

χρεμίζω, χρεμετίζω, χρεμετάω, χρεμέθω *«χλμιντρώ», χρεμετίζω*, *χρέμαδος*, ὁ *τριγμός (-ǵd-, ἡ κατὰ τὸ ὁμαδος:), *χρόμη* *φρουγμός· Ἡσύχ., *χρέμος* *ψόφος ποιός· οἱ δὲ χρεμετισμός· Ἡσύχ., *χρέμης*, -ητος, ὁ, *χρέμης*, -ιος, ἡ *θαλάσσιος ἰχθὺς παράγων θόρυβόν τινα*, *χρέμτομαι* *βήχω καὶ ἐκβάλλω φλέγμα, ἐκπτύω· πβ. τὰ κύρια ἐν.: *Χρέμης, Χρεμάς, Χρέμυλος, Χρέμων, Χρομύλος* κ.τ.λ.: συγγ. τοῖς: ἀβεστ. gram=ἐξοργίζεσθαι (παθ. μτχ. granta=ἐξωργισμένος), ἀρχ. σκανθ.-ισλ. gramr=ἐξωργισμένος, ἐχθρικός (νεογερμ. gram=θυσμένης), γοτθ. gramjan=παροργίζειν, ἀρχ. γερμ. grīta, grīmmī=ἄγριος, σκληρὸς (νεογερμ. grīmm=ἐν ὀργῇ ὢν), grāmīdōn=τονθορύζειν, «μουρμουρίζειν», μυκᾶσθαι, κλαίειν, πικραίνειν, λιθ. grāmū, grāmēti=μετὰ κρότου πίπτειν εἰς τὸ βίθος, grāmū, grāmēti=βροντᾶν, ἀρχ. ἐοκλ. ολαβ. vegrāmīte, -grāmēti=βροντᾶν κ.τ.λ.· ρ. *gʰrem=βροντᾶν, μνηστεικᾶν, ὀργίζεσθαι.

χρέμτομαι *βήχω καὶ ἐκβάλλω φλέγμα, ἐκπτύω*, βλ. *χρεμίζω*.

χρέμφ, ὁ *εἶδος ἰχθύος*: συγγ. τῷ μιν. γερμ. grīmpo=ὁ κωβίς;

χρέος, χρεώ, χρεών, χρέως, χρεώστης, βλ. *χοή*.

χοή ἀρχ. οὐσ. θηλ. (ἐνν. ἐοτί) *εἶναι ἀνάγκη, πεπρωμένον, συνήθεια, καθή-

κον, πρέπει, ἀρμόζει, πρτ. *χρήν* ἐκ τοῦ *χρή* ἦν (μετ' αὐξήσεως ἀναλογικῶς *ἀχρήν*), ὑποτ. *χρή* ἐκ τοῦ *χρή* ἦ, ἀπρφ. *χρήναι* ἐκ τοῦ *χρή* εἶναι, εὐκτ. *χρεῖη* ἐκ τοῦ *χρή* εἶη (ἀντὶ **χρήη*), μέλλ. *χρήσται* ἐκ τοῦ *χρή* ἔσται· ἀττ. *χρεῶν*·των, *χρεόν*, τὸ *ἀνάγκη, πεπρωμένον, πρέπον* (ἐπεκτετ. τύπος τοῦ *χρεῶ* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *δέον*, προσήκον κ.τ.λ. :), *χρεῶ* (**χρηώ*), νεώτ. *χρεῶ*, ἦ, μτγν. τὸ *ἀνάγκη, ἔλλειψις, *χρεία**· ἀττ. *χρέας* (**χρη*-*φασ*-), ἰων. *χρέας* (κατὰ τὸ νέος κ.τ.λ.), ὁμ. *χρεῖος* (**χρη**φας*), τὸ **χρεία*, ἀνάγκη, ἔλλειψις, *χρέος*, ὀφειλὴ· ἀναγκαῖα ἐργασία, ὑπόθεσις*· πβ. κρητ. *χρήια* (**χρηεα*); τὰ=*χρήματα* (Ἡσύχ.), *χρήστης*, -ου, ὁ **δυνειστής*, πιστωτής*, μτγν. *χρεώστης*, ὁ *ὁ ὀφείλων *χρέη*, ὀφειλέτης, *χρεωφειλέτης** (κατὰ τὸ *χρέως*)· ἀττ. *χρεῖος* (**χρη**φας*), -ον **χρήσιμος*, ὠφέλιμος*· ὁ ἔχων *χρεῖαν* τινός, ἐνδεής, πτωχός*, *χρεῖδ* (**χρη**φιδ*), ἰων. *χρεῖη*, ἢ **χρῆσις*, ὠφέλεια, κέρδος, μεταχειρίσις*· ἔλλειψις, ἐνδεῖα, ἀνάγκη* (πβ. μτφρ. *χρηῖδ*, ἢ **πενία**· Ἡσύχ.). Ρημ. : *χρεῶμαι* (**χρη*-*ιο*-*μαι*), ἀπρφ. *χρηῖσθαι*, μτχ. ἐνεστ. *χρώμενος*, ἰων. *χρεῶμενος*, παθ. ᾱόρ. *ἐχρηῖσθην* **μεταχειρίζομαι*, *χρησιμοποιῶ*· ἔχω ἀνάγκην τινός, *χρειάζομαι* τι* (προσέτι *χρήμα*, τὸ *ὅ, τι *μεταχειρίζεται* τις, πρᾶγμα, οὗ ἔχει τις *χρεῖαν*, τὸ γεγονός, συμβάν, πρᾶγμα*· *χρήματα*, τὰ ἀγαθὰ, κτήματα, *χρήματα*, *περιουσία**, *χρήσις*, -εως, ἢ **μεταχειρίσις*, *χρησιμοποίησις*, *χρήσις**, *χρηστός*· ὁ *χρησιμεύων* εἰς τι, κατάλληλος πρὸς *χρήσιν*, *χρήσιμος*, ὠφέλιμος, ἀγαθός, ἱκανός, γενναῖος*), πρὸς τοῦτους τὰ : **χρηέομαι* (**χρη**φασ*-*ιομαι*), ἀπρφ. *βοιωτ.* *χρειεύσθην*, ἢλ. *χρηῖσαι*=ῶσ. (πβ. ἰων. *χρηῖσσομαι* **μεταχειρίζομαι*, *χρησιμοποιοῦμαι**, κατὰ τὸ *στερίσκω* : *στερέω* κ.τ.λ.)· *χρεῶ* (**χρη*-*ιω*· γ' ἐν. *χρή*, ἐκ τοῦ **χρη*-*ζει*, μτχ. *χρεῖων*, *χρήων*· Ὁδ. θ 79) **χρησιμοδοτῶ*· μέσ. *συμβουλευόμεναι* τὸν θεόν ἢ τὸ μαντεῖον*, *χρηῖζω*, *χρηῖζω*· ἔχω *χρεῖαν* (ἀνάγκην) τινός, *χρειάζομαι*· *ζητῶ*, παρακαλῶ, ἐπιθυμῶ· *βίδω* *χρησιμόν** (*χρήμη*, ἢ **χρεία*, ἀπαίτησις, παράκλησις*, *χρησιμός*, ὁ, *χρηστήριον*, τὸ *ἢ *ρήσις* τοῦ μαντείου, ὁ *χρησιμός**, *χρήστης*, ὁ **μάντις*, *προφήτης**)· μετ' ἀναδιπλ. (ὥς τὸ *πῖμπλημι*) *κί-χρημι* (μέλλ. *χρήσω*, θεσσ. *ἐσκιχρέμεν* **δανείζειν**)· **δανείζω*· μέσ. *δανείζομαι**· ρ. **ῥηε*=μικρός, ὀλίγος (βλ. *χρεῖων*)· δυσκόλως αὕτη εἶναι δυνατόν νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὴν ρ. **ῥηε*=ἀπτεσθαι, δράττεσθαι, λαμβάνειν, *κπιάνειν**, βλ. *χεῖρ*, *χόρτος*.

χρήζω, χρησσομαι, χρήμα, χρήσις, χρησιμός, χρηστός, βλ. *χρή*.

χρίπτω, παθ. ᾱόρ. **ἐχρίμην** **ἐγγίζω* (φάω) τὴν ἐπιφάνειαν σώματός τινος, χαράσσω, σχίζω· μέσ. *ἐρχομαι* πολὺ πλησίον τινός, *πλησιάζω*, προσεγγίζω* : μᾶλλον συγγ. τῷ *χρίω* (δ 134).

χρίσις, κρίσμα, χριστός, βλ. *χρίω*.

χρίω (**χρίσ*-*ιω*), παθ. ᾱόρ. **ἐχρίσθην** **φάω* τὴν ἐπιφάνειαν τινος (τὸ μὲν *ξέων*, τὸ δὲ *ἐπαλείφω*)· ἀλείφω, ἐπιχρίω, βάπτω, *χρωματίζω*· *κεντῶ*, *κεντριζω** (*ἐγγεῖω* **κεντῶ*, ἀλείφω, ἐπιχρίω*), *χρίσις*, -εως, ἢ *τὸ *χρίειν*, ἀλείφειν· *χρωματισμός*, ἐπιχρίσις*, *κρίμα* (αἰολ. *κρίμμα*) καὶ *χρίσμα*, τὸ **πᾶν* ὅ, τι ἐπαλείφεται, *ἐλαῖον* ἢ *μύρον* πρὸς *χρίσιν*, ἀλοιφή, *χρωματισμός*, ὅλη *χρήσιμος* πρὸς ἐπιχρίσιν ἢ *χρωματισμόν*, *ἄσβεστος* ἢ *γύψος* μετὰ *κονίας**, *χρίστός*· ὅν δύναται τις νὰ ἀλείψῃ, *χρησιμεύων* ὥς ἀλοιφή ἢ *μύρον*· *κεχρισμένος** : συγγ. τοῖς : *λιθ. gricja, gricja*=ἀφαιρεῖν ἐκ τοῦ γάλακτος τὸ ἀ-

φρόγαλα (σκαβμάδα), *uā-griēi* = κατὰ τὴν ἀλιεῖαν εὐρίσκειν τι μετὰ τοῦ δικτύου· ρ. **gheā*, **gheā* = ψάειν, ἐπαλιεύειν, πβ. **gheā*- (βλ. **γρᾶνῶ*, *χροιά*), **gheān(d)*- (βλ. *χρᾶνῶ*, *χρόνδος*)· ἐπακτετ. τύπος τῆς ρ. **gheā*- (βλ. *χρόνδος*).

χροιά, ἰων. *χροιά*, ἀττ. *χροιά* (**chroā-jā*, IE **ghreū-jā*), ἡ *ἡ ἐπιφάνεια σώματός τινος, ἐπιδερμὶς, τὸ δέριμα, *χρῶμα*, ἡ *χροιά*, *χρῶζω*, *χρῶζω* (**chro[σ]-iō*), *χρῶζω*, παθ. πρκ. *κέρχασμαι* **ἐγγίζω* (ψάω) τὴν ἐπιφάνειαν σώματός τινος, *χρῶματιζω*, *μολύνω*, *κηλεδῶνω*, *χρῶμα*, -στος, τὸ *ἡ ἐπιδερμὶς, τὸ δέριμα, *χρῶμα* τῆς ἐπιδερμίδος· ἐν τῷ πληθ. κοσμήματα, διακοσμήσεις, ποικιλίματα, *χρῶματιζω* **δ*,τι καὶ νῦν, *χρῶματιζω*, *βάπτω*, *χρῶς* (θ. *χρῶσ-*), γεν. *χρῶτός* (ὕστερογ. θ. μετὰ τοῦ -τ-) καὶ *χρῶς* (**chroFós*, IE **ghra-uós*), ὁ *ἡ ἐπιφάνεια σώματός τινος, ἐπιδερμὶς, τὸ δέριμα, *χρῶμα* τῆς ἐπιδερμίδος· τὸ σῶμα, ἡ σάρξ· IE **ghre[ū]*-, κατὰ μετάπτ. **ghreū*-, βλ. **χρᾶνῶ*.

χρῶζω **ἐγγίζω* τὴν ἐπιφάνειαν σώματός τινος, ψάω, βλ. *χροιά*.

χρόμαδος, ὁ *ὁ τριγμός, βλ. *χρῶμιζω*.

χρόνος, ὁ **δ*,τι καὶ νῦν, ὁ χρόνος, χρόνος τοῦ βίου, ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἔτος, ἡ χρονικὴ περίοδος, ἐποχὴ· ἀπώλεια χρόνου, ἀργοπορία, βραδύτης, χρόνιος *ὁ μετὰ πολὺν χρόνον συμβαίνων, ἀργὰ γινόμενος, διαρκῶν ἐπὶ πολὺ, ἐπὶ πολὺν χρόνον βραδύνων, *χρῶνίζω* **δ*,τι καὶ νῦν, *χρῶνίζω*, *χρονοτριβῶ*, *δαπανῶ* χρόνον, *διατριβῶ*, *βραδύνω*, ἀργοπορῶ· μτβτ. ἀναβάλλω· παθ. ἐπιμηκύνομαι, παρατείνομαι· ἐκ τοῦ IE **gher-on-os* (ὡς τὸ *θρ-όνο-ς*, συγγ. τῇ ρ. **dher-*, ἡ *κλ-όνο-ς* συγγ. τῷ *κέλομαι*)· μᾶλλον συγγ. τῇ ρ. **gher-* = δρᾶντεσθαι, λαμβάνειν, «πιάνειν» (βλ. *χέρφ*), καὶ παράλληλος σημ. *χρόνος, ὡς τι τὸ περιλαμβάνον καὶ καταλύον τὰ πάντα (διὰ τὴν σημ. πβ. τά· ἀβεστ. *arvan-*, περσ. *arman-* = ἡλικία, χρόνος· *γέρων* καὶ *Κρ-όνο-ς*, ἀν εἶναι συγγ. τῷ *κεραίζω*).

χρυσός (ὕστερογ. τύπος μετὰ τοῦ -δ-), ὁ **δ*,τι καὶ νῦν, ὁ χρυσός, τὸ *αχρυσόφω*· δάνειον ἐκ τῆς Σημιτ., πβ. ἕβρ. *qārāq* = ἀσσυρ. *qārāq* = χρυσός, ἀραμ. *qārā* = κίτρινος.

χρῶζω, *χρῶζω*, *χρῶμα*, *χρῶς*, βλ. *χροιά*.

χυδαίος, *χύδην*, βλ. *χέω*.

χύλος, *χύμος*, *χύσις*, *χυτλάζω*, *χύτιλον*, *χυτός*, *χύτρᾶ*, βλ. *χέω*.

χωλός **δ*,τι καὶ νῦν, *χωλός*, «κουτσός»· μτβρ. ἀνέπηρος, ἀτελής, ἐλλιπής, *χωλόω* *καθιστῶ τινα *χωλόν*, *χωλαίνω*, *χωλεῖω* *εἶμαι *χωλός*, «κουτσάινω», *χωλαίνω*· μτβτ. καθιστῶ τινα *χωλόν*· ἀβεβ. ἐτυμολ.

χῶμα, -στος, τὸ *γῆ ἀνεσκαμμένη καὶ συσσωρευμένη, ἀνάχωμα, πρόχωμα, προκυμαία ἡ ἀποβάθρα εἰσχωροῦσα βαθέως εἰς τὴν θάλασσαν, *τύμβος*, βλ. *χώνημι*, *χωνεύω*.

χώνη, ἡ, *συνηρ.* τοῦ *χόση*, βλ. *χέω*, *χόση*.

χώνημι, -ῖω (μέλλ. *χῶσω*, παθ. ἀόρ. *ἐχῶσθην*, πρκ. *κέρχασμαι*) **χέω* εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, συσσωρεύω, «χῶνω»· [*χῶμα*, τὸ **δ*,τι καὶ νῦν, *χῶμα* (δὲ *ιδέ*): ὕστερογ. τύπος σχηματισθεὶς ἐκ τοῦ **χόσω*, βλ. *χέω*].

χῶνος, ὁ, *συνηρ.* τοῦ *χῶσος*, βλ. *χέω*, *χῶσος*.

χῶομαι, μέλλ. *χῶσομαι*, ἀόρ. *ἐχῶσάμην* *ὀργίζομαι, ἀγανακτῶ, θυμῶνω· :

ἴσως, ὡς σημαῖνον *ἀφίσταμαι νὰ παρυσυρθῶ, παρυσύρομαι*, συγγ. τῷ χέω, πβ. λατ. effundī (χά[F]-ομαι : χέ[F]-ω = πλώ[F]-ω : πλέ[F]-ω).

χωρῶ, χωρέω, βλ. χῆτος, χῶρος.

χωρίζω, χωρίς, βλ. χῆτος.

χώρος, ὁ, χώρῃ (ἰων. -η), ἡ *κενός, ἐλευθέρος τόπος, ἐνδιάμεσος χώρος, διάστημα, θέσις, τόπος, ἐξοχή, ἀγροί*, ἐν ἐπιγρ. (Ἐπιδ.) χώρῃ, ἡ *κενή κοιλάτης ὀφθαλμοῦ*, χωρέω *εἰσχωρέω*, περιλαμβάνω (ἐπὶ δοχείων, κυρ. δίδω χωρον, κάμνω χώρον διὰ τινος)· ὑποχωρῶ, προχωρῶ, ἐξακολουθεῶ, ἀπέρχομαι, ὑπάγω, ἔρχομαι : ρ. *ἔλθει- = ἐλλείπειν, ἔχειν ἐλλείπειν (ταυτόσημος τῇ ρ. *ἔλθει- = χασμασθαι, χαίνειν, χάσκειν), βλ. χῆτος, πβ. χήμη.

χῶς, αἰτ. χῶν, ὁ, βλ. χέω.

χῶσις, -εως, ἡ *συσσώρευσις χώματος, ἐπιχωμάτως*, βλ. χώνυμι.

Ψ

ψάγδης, ὁ, ψάγδας, σάγδαξ, ὁ *εἶδος ἀλοιφῆς, μύρον αἰγυπτιακόν* : λ. ξένη (αἰγυπτ.).

ψαθάλλω (ἀόρ. ψάθηλα) *ψηλαφῶ, μαλάσσω, ξύνω* : ἐπεκτετ. τύπος τοῦ ψα- (βλ. ψαίω, ψῶ) κατὰ τὸ ψάλλω, πβ. ψαθ-ερός.

ψαθυρός, ψαθαρός *χλαπρός, μαλακός, εὐθρυπτος, εὐθρευστος*, ψαθυρόν *ἀσθενές, μαδαρόν* Ἡσύχ. : ψαθ- ἐπεκτετ. τύπος τοῦ ψα-, βλ. ψαθάλλω, ψῶ.

ψαίρω *ψαύω, ἐγγίζω ἐλαφρῶς, τρίβω, ψιθυρίζω, κάμνω θόρυβον* : ἐκ τοῦ *bhaḡ-jh, ρ. *bha-er-, βλ. ψῶ.

ψαίω *τρίβω, κατατρίβω, κοπανίζω, κοπιοποιῶ*, ψαιστός *ἀκοπανισμένος, ἀλεσμένος*, ψαιστός (ἐνν. ἀλφειά κ.τ.τ.), τὰ *ἀκοπανισμένη* κριθῆ, πλακοῦς (γλύκυσμα) ἐν χρήσει κατὰ τὰς θυσίας*, ψαίσμα *οἶτον ὀλίγον* Ἡσύχ., ψαίνοντες *ψωμίζοντες* Ἡσύχ., ψαίνισμα *ὀλίγον* Ἡσύχ. : ψαι-, ΙΕ *bhaḡi-, *bhaḡai-, μεταπτ. β. τοῦ *bhaḡi- ἐν τῷ ψῆν (βλ. ψῶ).

ψακῆς (μτγν. ψακῆς), -άδος, ἡ *μικρὸς κόκκος, ψιχίον, μόνιον, μικρὰ σταγὼν βροχῆς*, ψακίζω, μτγν. ψεκάζω *βρέχω κατὰ μικρὰς σταγόνας, «ψιχαλίζω, στάζω» μτβτ. ἀφίνω νὰ στάξῃ τι ἐπὶ τινος, ψεκάζω*, ψάκαλον, τὸ *νεογνὸν ζῶον* (διὰ τὴν σημ. πβ. ἔρση, ὀρόσος) : ἴσως συγγ. τῷ λιθ. spīkas = σταγὼν, «σημαδάκι» (τὴν σημ. *μικρὸς κόκκος* ἔλαβεν εἶτα κατὰ συμφορμὸν τοῦ ψῆν).

ψαλάσσω, αἰτ. -τω *ἔλκω ἐλαφρῶς, ψαύω ἐλαφρῶς, ψηλαφῶ*, ἀ-ψάλακτος *ἀψαυστος, ἀδικτος* : συγγ. τῷ ψάλλω.

ψάλιον, τὸ *ἄλυσις τοῦ χαλινοῦ διερχομένη ὑπὸ τὴν σιαγόνα τοῦ ἵππου* δεσμός, ἄλυσις, χαλινός, *χαλινέριον* : ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τῷ ψάλλω ;).

ψάλλω *θέτω εἰς παλμικὴν κίνησιν (τὴν χορδὴν ὀργάνου ἢ τόξου), ἔλκω καὶ ἀφίνω τι νὰ ἤχησθ, ἀποσπῶ, μαδῶ μτγν. ἄδω συνοδεῖα κιθάρας*, ψαλμός, ὁ *τὸ θέτειν διὰ τῶν θαυμάτων εἰς παλμικὴν κίνησιν τὰς χορδὰς, ἡ

δόνησις τῶν χορδῶν· ἄσμα ᾄδόμενον συνοδείᾳ κιθάρας*, ψάλτης, -ου, ὁ, ψαλτήρ, -ήρος, ὁ *ὁ παίζων ἐγχορδον ὄργανον*, ψάλτρια, ἡ *ἡ παίζουσα ἐγχορδον ὄργανον*, ψηλοφῶα *ὁ, τι καὶ νῦν, ψηλαφῶ, θωπεύω, ἐξετάζω ἐπιμελῶς, ἐρευνῶ* (*ψάλα *ἡ τίλισς* + ἄφωα *ἄπτομαι, ψαύω*), ψηλοφῶντα (παίζων) *παίζειν τὸ «παυγνίδι τυφλόμυγα»*: ἰσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. ā-sphālayati=ἀφίνει ἢ νά ἀναπλάλλη, λατ. palpiō, -āre=ψηλαφῶ, θωπεύω, palpiō, -āre=ἀσπαρταρῶν, ἀσπαίρω, τινάζομαι, palpebra θηλ.=βλέφαρον, βλέφαρος· ρ. *(s)p(h)āl-. Πβ. ψάλιον.

ψάματος, ἡ *ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς ποταμούς ἄμμος, ἀμμώδης ἔκτασις*: συγγ. τῷ ψάμιος (βλ. ἰδέ) κατὰ τὸ ἄματος: ἄμμος.—Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. σαμαθῶν, ὁ *κιβώτιον ἄμμου* (πάπ.).

ψάμιος, ἡ (ὁ, Ἀρχιλ.) ἄμμος, ἀμμώδης ἔρημος*, ψαφαρός *χαλαρός, ἀραιός, εὐθρυπτος, εὐκόλως μεταβαλλόμενος εἰς κόκκον*: ἐκ τοῦ *ψαφ-μος (IE *h₂s₂- h₂h-), συγγ. τῷ λατ. sabulum οὐδ., sabulū ἀρσ.=χονδρά ἄμμος (*h₂s₂- h₂h₂om)· πβ. προελλ. μεταβολὴν τοῦ *h₂s₂- εἰς *s- ἐν τῷ ἑλλ. ἄματος, ἡ *ἄμμος* (ὁ ἰδέ)· ρ. *bhes- ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. h₂s₂- =συνθλίβειν, κομποποιεῖν, βλ. ψαίω, ψῶ. Πβ. ψάματος.

ψᾶρ, ἰων. ψήρ, γεν. ψᾶρός, ὁ *τὸ πτηνὸν τὸ «ψαρόνυ»* (πρωταρχ. κλίσις *ψᾶρF-ς, γεν. *ψᾶρF-ος:), νεώτ. ψᾶρος, ψᾶρός, ψᾶρος, ὁ=ὥς., ψᾶρός *ὁ ὁμοιος κατὰ τὸ χρῶμα πρὸς τὸ πτηνὸν ψᾶρ, ἔχων λευκὰ καὶ μέλανα στίγματα, ὑπόλευκος*: συγγ. τοῖς: σπαράσιον *ὄρνειον ἐμπερές στρουθῶ* Ἰἰσὺχ. (βλ. τὴ ἐν λ. σποργίλος), ἀρχ. γερμ. sparo (νεογερμ. ὑποκορ. Sperling=τὸ στρουθίον, ὁ «σπουργίτης»), ἰσως καὶ λατ. parra θηλ.=δυσοίωνα πτηνόν.

ψαυκρός *δραστήριος, εὐκίνητος, ταχύς*, ψαυκρό-πους, ψαυκρο-πόδης *ὁ ταχύς τοὺς πόδας, ταχύπους*: συγγ. τῷ ψαύω (βλ. ἰδέ).

ψαύω, παθ. ἀόρ. ἐψαύσθην *ὁ, τι καὶ νῦν, ψάω, ἐγγίζω, ἐφάπτομαι, προσκρούω ἐπιτίθεμαι, ἐπιθρῶ· ὡς σημαίνειν ἀρχικῶς *τρίβω, ζῶνω* εἶναι συγγ. τοῖς: ψαίω, ψάω, ψῶ ριζ. τύπος *bh(e)sh-.

ψαφαρός *χαλαρός, ἀραιός, εὐθρυπτος*, βλ. ψάμιος.

ψέγω *ὁ, τι καὶ νῦν, ψέγω, μέφομαι, κατηγορῶ*, ψόγος, ὁ *μομφή*, ψογερός: *ὁ ἀγαπῶν νά ψέγη (κατηγορῇ), φιλόψογος* ἀξιος ψόγου, ἀξιόμμεμπος*, ἀ-σεκτος *ἀγαθός. παρὰ «Πίντωνι Ταραντίκω» Ἡούχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ. (τὸ ψέγω εἶναι παράγωγον τοῦ ψόγος, ὅπερ προήλθεν ἐκ τοῦ ἐπιφ. ψὸ «φτού»!·:). Πβ. ψόφος.

ψεδνός *ἀποτετριμμένος, ἀραιός, φαλακρός*: συγγ. τῇ ρ. *bhes-, ἐν τῷ ψῆν (βλ. ψῶ).

ψεκάζω, ψεκάς, βλ. ψακός.

ψέλλιον καὶ **ψέλιον** (αἰολ. σπέλλιον), τὸ *κόσμημα τοῦ βραχίονος, ἡ τῆς κνήμης, τὸ «βραχιόλιον», ψελίδας *περιβάλλω ὡς διὰ ψελίου, περιελίσσω*: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ψελλός *ὁ μὴ θυνάμενος νά προφέρῃ γράμματά τινα ἢ συλλαβάς, μὴ θυνάμενος νά ἀρθρώσῃ πλήρεις τὰς λέξεις ἀναρθρος, σκοτεινός*, ψελλίζω *μετὰ δυσκολίας ἀρθρώνω τὰς λέξεις, ψελλίζω*: μέλλον εἶναι ἡχομμ. λέξις (ὁμοίως τὰ: ἀρχ. γερμ. hīsp, ἀγγλοσαξ. wīsp=ὁ ψελλίζων).

ψεύδω «λέγω ψεύδη εἰς τινα, διὰ ψευδολογιῶν ἐξαπατῶ τινα· διαψεύδω τι», μέσ. ψεύδομαι «δ,τι καὶ νῦν, ψεύδομαι, λέγω ψεύδη, ψευδολογῶ, φέρομαι ἀπατηλῶς», μεθός, τὸ «δ,τι καὶ νῦν, ψεύδομαι, ἀψέμω», ἀπάτη, ψευδής, -ές «δ,τι καὶ νῦν, ψευδής, ἀψεύτικος· ὁ ψευδόμενος», ψεύστης, -ου, ὁ «δ,τι καὶ νῦν, ψεύστης, ψευδολόγος», κατὰ με-άπτ. ψυδρός, ψυθής «ψευδής, ἀψεύτικος»· ὁ ψευδόμενος, ψύθος, τὸ «ψεύθος», ψυθών, -ώνος, ὁ «ψεύστης»: ἀβεβ. ἐτυμολ. Βλ. ψύδραξ.

ψέφας, τό, **ψέφος**, τό «σκότος», ψεφηνός, ψεφαρός, ψεφαῖος «σκοτεινός, ἀμυδρός· ἄγνωστος»: πβ. ἀρχ. ἰνδ. kṣām (-νύξ) καὶ κνέφας.

ψηγμα, **ψηκτῆρ**, βλ. ψῶ.

ψηλαεράω «δ,τι καὶ νῦν, ψηλαφῶ, ψάω, θαπεύω, ἐρευνῶ», βλ. ψάλλω.

ψῆν, γεν. **ψηνός**, ὁ «μικρὸν ἐντομον ἀναπτυσσόμενον ἐν τῷ καρπῷ τῆς ἀγρίας συκῆς καὶ τοῦ ἄρρενος φοίνικος»: ἐκ τοῦ *ψῆ-ην, συγγ. τῷ ψῆν, βλ. ψῶ (πβ. Ἡρόδ. 1,193,5 ἵνα πεποίνῃ τέ σφι ὁ ψῆν τῆν βάλανον).

ψῆν (ἀπρφ.) «τρίβειν, ἀποσπογγίζειν», βλ. ψῶ.

ψηνός (Ἡσύχ.), δωρ. **ψᾶνός** «φαλακρός» (πβ. τὸ κύρ. ἔν. Ψᾶνός), ψήληκες, οἱ «πετεινοὶ ἄνευ λοφίου» (Ἡσύχ.): συγγ. τοῖς: ψῆν (βλ. ψῶ), ψῆλος «γυμνός» κ.τ.λ.

ψῆσσα, ἀττ. **ψηττα**, ἡ «εἶδος πλατέος ἰχθύος, ρόμβος, ἡ «γλωσσά»· ὁ ἡλίθιος, μωρός»: ἰσως συγγ. τοῖς: ψήχω, ψῶ (ὁ ἰδέ)· ἡ ὀνομασία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ τραχὺ δέρμα αὐτοῦ.

ψηφος, δωρ. **ψᾶφος**, λεσβ. **ψᾶφριγξ** (κατὰ τὸ λαίγξ), ἡ «μικρὸς λίθος, «χαλίαι, βότσαλοι», λιθάριον χρησιμοποιοούμενον κατὰ τὰς ψηφοφορίας, ψήφος», ψηφίς, -ίδος, ἡ «τὸ «λιθάραια, πετραδάκια», λιθάριον, δι' ὃ ἡρώδου καὶ ἐλογάριαζον», ψηφίζω «ἀριθμῶ κυρ. διὰ λιθάρων, λογαριάζω», ψηφίζομαι «ἰδῶ τὴν ψήφον μου, ψηφίζω, ἀποφασίζω»: συγγ. τοῖς: ψάμμος (ὁ ἰδέ), ψῆν ρ. *h₂h₂- παρὰ τῇ *h₁h₂-.

ψηχω «ψάω, θαπεύω, τρίβω, ξυστρίζω», βλ. ψῶ.

ψιάζω, λακ. **ψιάδδω** «παίζω», ψιά «χαρά, γελοῖασμα, παίγνια» Ἡσύχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ψίαθος, ἡ (ὁ), ἰων. **ψίεθος**, ἡ «πλέγμα (στρώμα) ἐκ αἰσούρων» ἡ σχοίνων, ἡ «ψάθρα», ψίαθος: ἀβεβ. ἐτυμολ.

ψιάς, -άδος, ἡ «ψεκάς, σπαγών», ἐν τῷ πληθ. ψιάδες, αἱ «σταγόνες βροχῆς», ψίδες, αἱ=ὥσ., ψιάζει «ψακίζει», ψίακα «ψακάζει», ψιζομένη «κλαιούσα» Ἡσύχ.: ἀβεβ. ἐτυμολ. (συγγ. τοῖς: ψῆν, ψῶ, πβ. ψακός:).

ψίθυρος «ὁ ψιθυρίζων, συκοφαντικός», ψίθυρος, ὁ «ἐλαφρὸς ἤχως ἡ θόρυβος, ψιθυρός», ψιθιρίζω. δωρ. ψιθιρίσθαι «ὁμιλῶ χαμηλοφώνως, ψιθυρίζω, «μουρμουρίζω», ψιθίζομαι=ὥσ., ψιθιρίσμα, τό, ψιθυρισμός, ὁ «δ,τι καὶ νῦν, ψιθυρίσμα, ψιθυρισμός, «μουρμούρισμα»» (πβ. καὶ ψέδωρα «ψίθυρος», ψιδόνες «διέβολοι, ψίθυροι», σοίθης: «ψίθυρος, ἀλαζών, διάβολος» Ἡσύχ.): μετὰ τὸν ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς ἐπιφ. *ψυθ- (ἐξ οὗ *ψῆθ-, ψεθ- κατ' ἀνομ.).

ψῆλος «φαλακρός, γυμνός, ἀκαλυπτος, ἀδενδρὸς», ψῆλος. ὁ «ἐπὶ θ. τοῦ Βάκχου», ψῆλαξ, -ᾶκος, ὁ «ὁ ἄτριχος, φαλακρός», ψῆλώ «ἀφαιρῶ τὰς τρίχας, ἀπογυμνώνω, ἀποστερῶ»: ρ. *h₂h₂(c)h₂-, *h₂h₂-, βλ. ψῶ.

ψιμ(μ)ύθιον, τό, **ψίμυθος**, ὁ «τὸ λευκὸν τοῦ μολύβδου χρησιμοποιοούμενον

πρὸς λεύκανσιν τοῦ προσώπου, «φκειασίδι»* (ἐν ἐπιγρ. ψημ-), φμιυθιάω «ἀ-
λείφω διὰ φμιυθίου, «φκειασιδώνω»*: λ. ξένη ἐκ τῆς Αἴγυπτ. (πβ. τὴν
ἐναλλαγὴν τῶν ι/ε).

φίνωμαι «ἀπορρίπτω τὸν καρπὸν πρὶν ἢ ὠριμάσῃ», ψινάς, -άδος, ἢ «ἡ κλη-
ματικὴ ἀμπέλου ἢ ριπτούσα τὰ ἄνθη ἢ τὸν καρπὸν» (πβ. σινάς «ἡ φθαρτικὴ»
Ἑσύχ.), ψίσις «ἀπώλει» Ἑσύχ.: συγγ. τῷ φθίνω (φ- ἀντὶ φθ-, πβ. κρητ.
φίνοντος=φθίνοντος).

φίττακος καὶ ψιττακός (σίττακος, βιττακός), ὁ, ψιττάκη (σιττάκη), ἢ
ὁ ἀπαπαγάλος, φιττακός (> λατ. psittacus > νεογερμ. Sittich): λ. ξέντ,
φίτω «λόπτω εἰς τεμάχια, κατατρίβω, μασῶ», φίξ, γεν. φῆχος, ὁ, ἢ «θρύμμα
ἄρτου, σφίχουλος», φῆξη, ἢ=ώσ., φῆχ-ἀρπαξ, -αρος, ὁ *ὁ ἀρπάζων τὰ ψι-
χία (ὅν. μὺς ἐν τῇ Βατραχομουσική)»: ρ. *bh(e)st-, *bshī-, συγγ. τοῖς:
φῆ-λός, φῆ-χου κ.τ.λ. (βλ. φῶ).

φῶ ἐπιφ. «εφοῦ»!, βλ. φέγω.

φῶσαι καὶ ψῶσαι, ψῶσαι, αἱ *οἱ μυῶνες τῆς ὀσφύος οἱ μέχρι τῶν νεφρῶν ἐκ-
τεινόμενοι»: συγγ. τῷ ὀσφύς;

ψογερός, ψόγος, βλ. φέγω.

1 ψόθος, ὁ, ψόθοις, ὁ «ἀκαθαρσία», ψοθίον «αἰθαλώδης», ψοθόν «μέλαν» Ἑσύχ.:
μᾶλλον *bsh-odh-os παρὰ τῷ *bsh-ol-os (ἐλλ. ψόλος, ὁ «αἰθάλη, ἀσβόλη»),
βλ. ψόλος, ψῶ.

2 ψόθος, ὁ «θόρυβος» (Ἑσύχ.), βλ. ψόφος.

ψόλος, ὁ «αἰθάλη, ἀσβόλη, καπνός» κεραυνὸς μαυρίζων, ἀλλὰ μὴ ἀνάπτων
(μὴ καίων), ψελός «αἰθαλός» Ἑσύχ., ψολόεις «αἰθαλώδης, καπνώδης, ρυ-
παρός, μέλας»: συγγ. τῷ ψεφαλος (δ 184), πβ. 1 ψόθος.

ψόφος, ὁ «ἀκανόνιστος ἤχος, θόρυβος, κρότος», ψοφέω «ἤχῳ, θορυβῶ». ψό-
θος «...θόρυβος», ψοθαίλειν «ψοφεῖν» Ἑσύχ.: ἴσως συγγ. τῇ ἤχοιμι. λ.
ψὸ «εφοῦ»!, πβ. φέγω.

ψύδραξ, -ακος, ὁ «λευκὴ φλύκταινα ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς ρινὸς ἢ τῆς γλῶσ-
σης, φλύκταινα τοῦ ψεύδους, διότι ἐθεωρεῖτο ὅτι ἐδημιουργεῖτο ἐκ τοῦ ψεύ-
δους», ὑποκορ. ψυδράκιον, τὸ=ώσ., ψεῦμα, τὸ=ώσ.: συγγ. τοῖς: ψεῖρος,
ψεῖδω (δ 184) πβ. Θεόκρ. 9,30· 12,24).

ψυδρός, ψυθής, ψύθος, ψυθών, βλ. ψεῖδω.

ψύλλος, γεν. -της, ἢ, ψύλλος, ὁ *ὅ,τι καὶ νῦν, ὁ ψύλλος*: ἐκ τοῦ *bshulja,
*bshulja, συγγ. τοῖς: λιθ. blusa (*bhlusa), ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. blucha=ώσ.,
ἀφγν. vashā=ώσ. (ἱραν. *brush) πβ. ἀρχ. ἰνδ. plāṣi=ψύλλος, ἀρμ. lu=
ώσ. (*bhlus- ἢ *plus-), ἀλβ. pl'esh=ώσ. (*pleus-t-;), λατ. pūlex ἀρσ.=ώσ.
(*puel-;), ἀρχ. γερμ. Plöh, νεογερμ. Floh (*plou-k-;)=ψύλλος. IE *b(h)lus-,
*b(h)sul-, *puel- κ.τ.τ. μετὰ μεταθέσεως φθόγγων καὶ ἀλλαγῆς τοῦ ἀρχι-
κοῦ φθόγγου χάριν εὐφημιστικῆς συγκαλοῦσας τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἐν-
τόμου τούτου ὡς ἐνοχλητικοῦ.

ψύχω «πνέω, φυσῶ» ποιῶ τι ψυχρὸν ἢ δροσερόν, ψυχραίνω, δροσίζω, ἀνα-
ψύχω «ξηραίνω» (μετχ. παθ. ἀορ. ψύγεισα «γενομένη ψυχρά, παγώσασα»,
Ἀριστοφ. Νεφ. 151), ψύχος, -ος καὶ -ους, τὸ *ὅ,τι καὶ νῦν, τὸ ψύχος, ἢ
«ψύχρα», τὸ «κρύον», ἢ «ξηραίνω», ὁ παγετός, ψύχρος *ὅ,τι καὶ νῦν, ψυ-
χρός, «κρύος», δροσιτικός, δροσερός μετρ. μάταιος ἀναίσθητος, ψύχη, ἢ

*πνοή, ζωή, πνεῦμα, ψυχή (ὡς φορεὺς συνειδητῶν βιωμάτων· τὸ ἀντίθετον θῆμος, ὁ *ζωντικὴ θύναμις, βούλησις*)· «πεταλούδα» : IE *bhs-eu- (ἐπτεκετ. τύπος τοῦ *bhes=φουσθεν, ἐν τῷ ἀρχ. ἰνδ. bābhasti=φουσθ· πβ. ξῖνω *ξύνω*, ἐκ τοῦ *ks-eu- κ.τ.λ.)· ψῆχω *θανπνέω* ('Πλ. Γ 440), τὸ -χ- ἐπιθημα, οἶον ἐν νή-χω, ψή-χω κ.τ.λ., ψῆχῃ ὑποχωρητ. σχηματισμός.

ψῶ (*ψηῖω), ἀπρφ. ψῆν *τρίβω, ἀποσπογγίζω· ἀμτβ. διαλύομαι εἰς κόνιν, ἐξαφανίζομαι*, ψῶω *τρίβω, ἀλέθω*, ψαῖω *τρίβω, κοπανίζω* (ὁ ἰδέ), ψῖω *κόπτω εἰς τεμάχια, μασῶ* (ὁ ἰδέ), ψαύω *ἐφάπτομαι, ἐγγίζω* (*bhsēu-, ὁ ἰδέ), ψήχω *ψαύω, θαπεύω*, ψῆγμα, τὸ *ἀπόξεσμα, μύριον, κόνις, τέφρα*, ψήκτρο, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ψήκτρα, «βαύρτσα», ἐργαλεῖον, δι' οὗ ἀπέξεον τὰ σώματα αὐτῶν οἱ λουόμενοι* (πβ. φακτῆρ=ὦσ. 'Ἡσύχ.), ψηρόν *ξηρόν* Σοῦδα, ψάχω *συντρίβω εἰς τεμάχια* (πβ. σώχω), ψώχος, ὁ *κόνις, ἄμμος*, ψωθίᾱ, ἡ, ψωθίον, τὸ *μικρὸν τεμάχιον, ψιχίον, «μικρὴ μπουικιά»*, ψωμός, ὁ *τεμάχιον ἄρτου, «μπουικιά»* (νεοελλ. ψωμί, τὸ *ἄρτος*, πβ. ψωμία, τὰ, πάπ.), ψωλός *ὁ ἔχων γυμνὴν τὴν βάλανον τοῦ αἰδοίου, λάγνος* (πβ. ψωλοκοποῦμαι Λουκιλλιος), ψωρός *ψωραλέος, τραχύς*, ψνῶρῃ, ἡ *ὅ,τι καὶ νῦν, ἡ ψώρα, ὁ κνησμός, ἡ «φαγούρω» : συγγ. τοῖς : ἀρχ. ἰνδ. bhāsti, bābhasti, γ' πληθ. bhāsti (*-gri), pāsti=μασθ, συντρίβει, bhāsan= ὁ μασθὼν ὡς οὐσ. οὐδ.=ἡ τέφρα, bhāsiatḥ=ἀποτεφρωμένος, φάμμη (*bhasmā) *ἄλφριτα* 'Ἡσύχ., ἀρχ. γεμ. bat=γυμνός (νεογεμ. bat), λιθ. bāsa, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. bosa=ὦσ. κ.τ.λ. θ. ψā-, ψη-, ψω-, ψā-, IE *bh(e)ā-, *bh(e)ā-, *bhesō-, *bh(e)ā- κ.τ.λ., βλ. ψαθάλλω, ψαθυρός, ψάμαθος, ψάμμος, ψηρός, ψῖλος, ψήφος κ.τ.λ. Προσέτι βλ. καὶ ὄφον.

ψωθίᾱ, ψωλός, ψωμίον, ψωμός, ψωρῶ, ψώχω, ψώω, βλ. ψῶ.

Ω

ὦ καὶ ὦ ἐπιφ. μετὰ ὀνομ. ἡ γεν. ἐκφράζον ἐκπληξιν, χαρὰν ἢ λύπην· μετὰ κλητ. εἶναι ἀπλῇ κλησιν ἢ προσφωνήσις, ὡς ὡ *φωνάξω (ὦ ὦ) !*, ὡς καὶ ὅτ *προτραπτικὸν παράγγελμα τῶν κωπηλατῶν*, ὡς *κρουγὴ ἢ προσφωνήσις «ἔ ! ἔ ! ἔ σύ» !* (> λατ. ōhē) : =λατ. ὦ, ὦη, ἀρχ. ἱρλ. ā, a, γοτθ. ō, ἀρχ. γεμ. ō-wē, λιθ. o, ἀρχ. ἐκκλ. σλαβ. o, ἀρχ. ἰνδ. ō (ἐν μέρει μάλλον ἐκ τοῦ IE *ē).

ὦᾱ, ὦᾱ, καὶ ὦᾱ, ἡ *δορὰ προβάτου μετὰ τῶν ἐρίων* : ἐκ τοῦ *ōFai (ἐκτετ. β. ὡς τὸ ἀρχ. ἰνδ. ānikam οὐδ.), συγγ. τῷ ὄς (ὁ ἰδέ, πβ. οἶᾱ, ὀᾱ, ἡ *ἡ δορὰ προβάτου, «προβιά»*)· πβ. ὠίαι *ἄκαι, ἔσχατα, μελωταί, λέγναι* 'Ἡσύχ. — 'Ἡ λ. ὦᾱ, ἡ *τὸ κρᾶσπεδον (ὁ ἀποδόγγυρος) τοῦ ἐνδύματος*, ὡς σημαίνουσα *ἡ μετὰ δορᾶς προβάτου παρυφή*, μάλλον εἶναι ταυτόσημος τῇ λ. ταύτη· κακῶς ἐθεωρήθη αὕτη συγγ. τῷ λατ. dea θηλ.=ἄκρον, χεῖλος, ὡς προελθόντι ἐκ τοῦ *ō[ui]a-.

ὦβῆ, ἡ *ὑποδιαίρεσις τῶν τριῶν μεγάλων φυλῶν ἐν Λακκεδαίμονι*, βλ. 2 οἶη.

ὠγύγιος *πανέρχαιος, παμπάλαιος*, ὁμ. Ὁγυγίη, ἡ *ὄν. νήσου* : μάλλον
 ξένη λ. (σημει. :).

ਘੰਟੀ (੬੫ ਤੋਂ ੮੦ ਲੀਟਰ), ੧ "੬" ਤਕ ਅਤੇ ੧੧, ਘੰਟੀ, ਫੋਟੋਆ, ਭਲ. ਦੇਖੋ.

ὠδία, -ίνος, ἡ, συνήθ. κατὰ πληθ. ὠδίνες, αἱ *οἱ πόνοι τοῦ τοκετοῦ· ὁ τοκετός· τὸ ἐν πόνοισι γεννώμενον, πόνον· ὁ καρπὸς σκληρῶν πόνων, ἀγωνία, ὠδίνω (*ὠδίζω), μέλλ. ὠδίσω καὶ ὠδισήσω *ἔχω ὠδίνας, ἔχω πόνον τοκετοῦ· γεννῶ αἰθάνομαι ἰσχυροὺς πόνους, ἀγωνιῶ· μτφρ. ἐγκυμονῶ στοχασμούς (σκέψεις)· συγγ. τῷ δόδυνῃ, ἡ *σωματικὸς πόνος· ἄλγος ψυχῆς, λύπη, δόδυν· (δὲ δόξ).

வீட்டை, வீடு, பிடி வீ.

ὡμίθεω, μὲλλ. ὡμίθησων καὶ ὡσων, ἀόρ. ἔωσεν ὦ, τε καὶ νῦν, ὡμίθε, «σπερὶ ὧν ὡσων»
ἐκιδέσων, ἐξορρίζων· ἐπεισπαρθίω, ὡμίσησμός, ὁ ὡμίθησις, ἀπὸ ὡμίθησις, «σπερὶ ὧν ὡσων»
σῶγερσους, συμπαροκῆ, ὡμίθησις ὡσὼν μαχομῆσων ἐκωντίον ἀλλήλων· διαπαλ-
κτισμός, φιλωνκία, ὡσας, -εως, ἡ ὡμίθησις, «σπερὶ ὧν ὡσων» : συγγ. τῷ ἐρο-
σις (ὁ ἐξέ), πρ. ἔπειρασι.

ὡκεανός, ὁ ἄβυσσος ποταμός, περιβέβλητον κυκλοτερώς τὰς χώρας τῆς γῆς, ὡκεανός* (> λατ. Oceanus) : ἀβυσ. ἔτυμολ. (δυσκόλως εἶναι δυνατόν νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὸ ἀρχ. ἰνδ. āśyānaḥ = προσκυμένοι, ω- = ἀρχ. ἰνδ. ā = κατὰ, πρὸς + κειμαι).

ἄκμινον, τὸ «ἀρωματικὸν φυτόν, ὁ «βιασιλικός», ὠκινον, τὸ «βοτάνη πρὸς τροφήν τῶν ζώων, εἶδος τριφυλλίου»: μάλλον συγγ. τῷ ἄκινος, ἢ «εὐώδης θυθός». ρ. αἰ. — ὀξύς, θριμύς ἢ ὀνομασία ἐφελεται εἰς τὴν θριμύτην ὁσμὴν αὐτοῦ.

ὠκύς, -εία, -ὸν *ταχύς, γοργός, «γρήγορος»: ΙΕ *ōkús=ἀρχ. ἰνδ. āśáḥ= ταχύς, ἀρχ. κυμβρ., νεοκυμβρ. diog. κορν. dioc=ὀκνηρός (κυρ. ὁ μὴ ταχύς)· συγκρ. ὠκίαιον, ὑπερθ. ὠκιστός· ἀρχ. ἰνδ. āśhān, āśhīshah, πβ. λατ. συγκρ. āciar (: ἀβεστ āyā), ὑπερθ. āciāsimus (ἀρχαϊστ. ὀκίμῃ παρὰ Paulus Diaconus Epitoma Festi). Περαιτέρω συσχετίζεται πρὸς τὴν ρ. *ōk= ὀξύς (πβ. ὠκύ-, ὀξύ-πτερος κ.τ.λ.).

ὡλίσθη· πβ. ἀποσύνολο.

ὠλένη, ἡ, ὠλήνη, -ένος, ὁ *τὸ κάτω μέρος τοῦ βραχίονος ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ καρπού τῆς χειρός, ὁ πῆχυς, ὠλέκρεθον, ὠλέκρεθον, τὸ *ἡ ἐξέχουσα κεφαλὴ ἡ τὸ ἄκρον τοῦ πήχους, ὁ ἀγκών* (κατ' ἄνομι. καὶ κατ' ἀπλολογίαν ἐκ τοῦ *ὠλενό-κρεθον, βλ. κρεθίων)* ὠλόν* (*ὠλ-νον)* *τὴν τοῦ βραχίονος καμπήν* Ἡσυχ.: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. āhīh=μέρος τοῦ ποδὸς ὑπεράνω τοῦ γόνατος (*ōīni-), ἀρμ. oia=σπονδυλικὴ στήλη, ὠμος (*ōien-), uia=ὦσ. (*ōien- πρβ. ἀνωτ. ὀλέ-, ὠλέ-κρεθον), aiein=τόξον, οὐράκιον τόξον, ii=ἄτρακτος (*ēio-), διβ. iare, γκακ. iane=ὁ βραχίον ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ καρπού τῆς χειρός, λατ. uiaa θηλ.=τὸ ὅστυν τοῦ ἀγκῶνος, ὁ πῆχυς, ἀρχ. ἱβλ. uilenn=γωνία, κυμβρ. elin (*oīnā)=ἀγκών, γοτθ. aieina=πῆχυς, ἀρχ. γερμ. elina, νεογερμ. Elle=πῆχυς, ἀρχ. βοκλ. σλαβ. lanita=ἡ παρεὶα (*ōīnita) ἐν ἄλλῃ σημ. τά: ἀρχ. ἰνδ. āhīh=εἶδος σπητὸς (ἡλου), ἀρχ. γερμ. lun=ἥλος τοῦ ἄξονος πρὸ τοῦ τροχοῦ. Προσέτι πρβ. ἀρχ. ἰνδ. arastīh=ἀγκών, πῆχυς, arīlah=κεκυρτωμένος, κακαμμένος βραχίον καὶ τοὺς ἐπεκτετ.

τύπους μετὰ τοῦ α: ἑλλ. *δλαξ* *πῆχυς. *Αθαμάνων* *Ἡσύχ., ἀρμ. *olok* = κνήμη, σκέλος, λιθ. *olektis* = πῆχυς, ἀρχ. *lōkal*. σλαβ. *lakrēt* = ὦσ., λιθ. *elkēpē* = ἀγκών κ.τ.λ. ρ. **elei* = κάμπτειν, κυρτώνειν.

ὠλίγγη, ἡ *ἡ ἐπὶ τῶν βλεφάρων ρυτίς, πτυχὴ*, ὠλιγέ, ἡ *ρυτίς*, ὠλιγγιάσ *ρυτιδώνω*: ἴσως συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *ḥli-*, *ḥlī* θηλ. = ταινία, λωρίς, γραμμή, συρμός, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *ḥll* (**ēlo-*) = ἀποχετευτικὸς ἀγωγὸς ἡ ἀδ-λαξ ἐν τῇ κοίτῃ ποταμοῦ, λωρίς κατὰ μῆκος τῆς ράχους τῶν ζώων.

ὠλλξ, ἡ *αὐλαξ, «αὐλόασι»*, βλ. *ἀλοξ*.

ὠμος, ὁ *ὦ,τι καὶ νῦν, ὠμος*: ΙΕ **ōmesos* (σχηματισμὸς *Vridhhi*· δυσκόλως **ōmesos* ὡς εἰς τὰς λοιπὰς γλῶσσας, πβ. *ἐπομμάδιος* *ὦ ἐπὶ τοῦ ὠμου, τε-θειμένος ἐπὶ τοῦ ὠμου* Θεόκρ.) συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *āmāh*, τοχ. *A es*, *B āntae*, ἀρμ. *as*, λατ. *umerus* (**ōmesos*), γοτθ. *amse* = ὠμος, ἀρχ. σκανδ.-ισλ. *ase* = ἡ ράχis τοῦ θρους, ἀκρώρεια.

ὠμός *ὦ,τι καὶ νῦν, ὠμός, ἀψητος, ἀμαγείρευτος, ἀβραστος· ἀγριος, σκληρός, τραχύς*, ὠμότης, -ητος, ἡ *ἡ κατὰστασις τοῦ μὴ ὠρίμου καρποῦ· σκληρότης, ἀγριότης*: ἀρχ. ἰνδ. *āmāh* = ὠμός, πβ. ἀρμ. *hum*, ἀρχ. ἱρλ. *om* = ὦσ., πβ. *umse* = μέταλλον, ὀρυκτόν, χαλκὸς (**ōmijō-*)· μεταπτ. β.: ἀρχ. ἰνδ. *amīāh*, *amblāh* = ὄξινος, τὸ φυτὸν ἡ ὀξάλis (πβ. *āmāh* = εἶδος δέν-δρου), ἀρμ. *amok* = γλυκύς, ἀλβ. *ām(b)ē* = ὦσ., λατ. *amīlus* = πικρός, ὁλλ. *amper* = ὀξύς, δριμύς, πικρός, ἀρχ. γερμ. *amirfaro* = τὸ λάπαθον. ΙΕ **ōmo-* = ὠμός. — *Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ λ. ὠμ-ηστῆς, -οῦ, ὁ *ὦ ἐσθίων ὠμά κρέατα, ὠμοφάγος· ἀγριος, θηριώδης, ἀσπλαγχνος*: ἀρχ. ἰνδ. *āmād-* (ὠμός + *ad-* = ἐσθίειν, μετὰ συναιρέσεως ἤδη καὶ ἐν τῇ ΙΕ).

ὦν, οὔσα, ὦν, βλ. *εἰμί*.

ὦνος (**uonios*), ὁ *τιμῆ, ἀντίτιμον, ἀξία, χρηματικὸν ποσὸν καταβαλλόμενον διὰ τὴν ἀγορὰν πράγματός τινος· τὸ ἀγοράζειν, ἡ ἀγορά*, ἰων., ἀττ. *ὠνῆ* (**uonē*), λεσβ. *ὦνᾱ* (**uonā*), ἡ *τὸ ἀγοράζειν, ἡ ἀγορά· τιμῆ* (ἴδ. ἑλλ. ὠνῆ *Ἐγγραφον [συμβόλαιον] ἀγορᾶς*), ὠνόομαι *προσφέρειν τιμὴν ἀγορᾶς, διαπραγματεύομαι περὶ τινος, ἀγοράζω*, γοτθ. *ὠνην* *πωλεῖν*: συγγ. τοῖς: ἀρχ. ἰνδ. *vasnāh* = τιμὴ ἀγορᾶς (**uonios*), *vasanayati* = προσπαθεῖ νὰ ρίψῃ τὰς τιμὰς, ζητεῖ νὰ ἀγοράσῃ εὐθηνά, ἀρμ. *gion* = τιμὴ ἀγορᾶς (**uonios*), *gnoim* = ἀγοράζω, λατ. *venum* αἰτ., *venō* νεώτ., *venū* ἰδοτ. = πρὸς πώλησιν (**uonios*· *vendō* = πωλῶ, ἐκ τοῦ **venom* *dō*, *venēō* = πωλοῦμαι, ἐκ τοῦ **venom* *eō*).

ὦν (**ōmī-om*), ἑλληνιστ. ὦν, λεσβ. ὦν, δωρ. ὦπον (**ōmēi-om*, πβ. ὠβεα *τὰ ὠά. *Ἀργεῖαι* *Ἡσύχ.), τὸ *τὸ «ἀβρόν», ὦν*: συγγ. τοῖς: νεοπερσ. *xāy* = ὦν (πβ. *ἀβεστ.* *arēvaya* = ὦν. *ἐλαττωμάτος*, ἐκ τοῦ **arə-ēvayə* = *ἀνευ ὀρχεως*), ἀρμ. *ja*, γεν. *juoy* = ὦν (**ōmī-om* ἐκ τοῦ **ōmī-*), ἀλβ. *voe* = ὦσ. (**ōmī-ē*), λατ. *onium* = ὦν (**ōmī-om*), κυμβρ. *wy* = ὦσ. (**ōmī-om*, μιν. ἱρλ. *ag* = ὦσ., ἐξ οὗ δάνειον), ἀρχ. γερμ. *ei*, ἀγγλοσαξ. *æg* (ἀγγλ. *egg*), νεογερμ. *Ei* = ὦν (κοινῶ γερμ. **ajja* ἐκ τοῦ **ōmī-om*), ἀρχ. *ἑκκλ.* σλαβ. *ajse* = ὦσ. (**ōmī-*). ΙΕ **ōm(i)-om*, ὅπερ, ὡς σημαῖνον *ὦν ἀνῆκον εἰς τὸ πτηνόν*, εἶναι συγγ. τοῖς: λατ. *avis*, ἀρχ. ἰνδ. *vīh*, *véh* = πτηνόν. *Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἐπὶφύειν *ἐπικαθῆσθαι τοῖς φύοις* *Ἡσύχ. (ἐκ τοῦ Αἰ-σχύλου).

ὠππ, βλ. *ὦ*.

γαρμ. so=οὐτω, γοτθ. swē=ὕπως, ὡς πβ. *σφοδ- ἐν τοῖς: ὁμ. ὅτι, λοκρ. Φοι *β,τι*, ἀττ. ὅτις (*σφόδ τι-), ὁμ. ὕπως (*σφόδ πως).

4 ὡς *πρός*: Ἰσως κατὰ πρόκλινσιν ἐκ τοῦ ἔως;

ὠσχη, ὠσχος, βλ. ὄσχος.

ὠτειλή, αἰολ. ὠτέλλῃ, ἡ *τραῦμα, πληγὴ*, πβ. γατάλαι (τ.ἔ. Fa-) *οὐλαί*, βωτάζειν *βάλλειν* Ἰσχύ.: ἐκ τοῦ *οFa-τ-ελjḗ (τὸ ο- προθεματ.), συγγ. τῷ λεττ. vā-t-s=τραῦμα* πβ. ἄτη.

ὠτὸς καὶ ὠτος, ὁ *τὸ πτηνὸν ὁ ἀμποῦφος*, ὠτίς, -ίδος, ἡ *εἰδος πτηνοῦ ἔχοντος μέγαθος χηνὸς μετὰ πτερῶν περὶ τοὺς κροτάφους*: συγγ. τῷ οἶς (ὁ ἰδέ).

ὠφέλεια, ὠφελίᾱ, ὠφελέω, βλ. ὄφελος.

ὠχρός *ὁ,τι καὶ νῦν, ὠχρός, «χλωμός», κίτρινος*, ὠχρος, τὸ καὶ ὠχρος, ὁ *ἡ ὠχρότης, τὸ ὠχρὸν χρῶμα*, ὠχράω, ὠχρίδω *γίνομαι ὠχρός, «χλωμιάζω»*: Ἰσως=ἀρχ. ἰνδ. -ā-gḥrāḥ (ἐν τῷ vy-ā-gḥrāḥ=τίγρις)· ὠ=ἀρχ. ἰνδ. ā-, ὅπερ ἐν τῷ ἐπιθ. σημαίνει τὴν προσέγγισιν (π.χ. ἀρχ. ἰνδ. ā-nīlāḥ=ὑπομέλας).

ὠψ, γεν. ὠπός, αἰτ. (εἰς) ὠπα, ἡ, πληθ. ὠπαε, οἱ, ὠπα, τὰ *ὀφθαλμός, πρόσωπον, ὄψις*: IE *δq*, βλ. ὄσσε.

**ΛΕΞΕΙΣ ΛΗΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ
ΜΗ ΑΠΑΝΤΩΣΑΙ ΚΕΧΩΡΙΣΜΕΝΩΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΙΚΕΙΑΝ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ**

*Αἱ λέξεις τῶν στηλῶν α' καὶ γ' τῶν κατωτέρω ἐπιδόσαν
ἐντρολογεῦνται ἐντὸς τῶν λεγμάτων τῶν στηλῶν β' καὶ δ'*

ἀσπίφρων	→ ἔτη	ἀγύρτης	→ ἀγείρω
ἀβερύ	ἀμάρτανος	ἀγχαρμον	χάρμη
ἀβόσκαντος	βόσκαντος	ἀγχαυρος	αὔριον
ἀββερει	φέρω	ἀγχόνη	ἀγχω
ἀβλαυτος	βλαύτη	ἀγωγιή	ἀγω
ἀβλεμής	βλαύτη	ἀδάξω	ἀδαγμός
ἀβλοπής	βλάβη	ἀδαλός	αἶθω
ἀγάζομαι	ἀγα-	ἀδαχάω, -έω	ἀδαγμός
ἀγαλμα	ἀγαλλω	ἀδῆ	αἶθω
ἀγαμαι	ἀγα-	ἀδηγής	δῆνα
ἀγαν	ἀγανός	ἀδουος	δελουσι
ἀγάσομαι	ἀγα-	ἀδμήος	δαμάω
ἀγάστονος	οὔστω	ἀδμητος	δαμάω
ἀγαυρός	ἀγανός	ἀδραιέ	αἰθήρ
ἀγγαρος	ἀγγελος	ἀδρανής	δράω
ἀγγεῖον	ἀγρος	ἀδραστος	ἀποδιδράσκω
ἀγελείη	λεῖω	ἀδυστος	2 δύνω
ἀγέτρια	ἀγρα	ἀειδελος	εἰθός
ἀγῆ	ἀγνυμι	ἀεικατή, -ής	αἰτής
ἀγῆς	ἀγος	ἀεικαζόμενος	εὐών
ἀγίζω	ἀγως	ἀεικατοα	εὐών
ἀγινώω	ἀγω	ἀέκων	ἐκων
ἀγινέλη	ἀγκών	ἀέξω	αὐξέω
ἀγκιστρον	ἀγκών	ἄεπτος	ἐπω
ἀγκοῖνα	ἀγκών	ἀζαλέος	ἄζα
ἀγκόνους	ἀγκονέω	ἀζομαι	ἀγνος
ἀγκος	ἀγκών	ἄζον	ἀγα-
ἀγκυλομήτης	μήτις	ἄζω	ἄζα
ἀγκύλος	ἀγκών	ἀηθής	ᾗδομαι
ἀγκυρα	ἀγκών	ἀθλιος	ἀθλιον
ἀγλαυρος	αὔρα	ἀθυρμα	ἀθύρω
ἀγνός	ἀγνος	ἀθμός	θαῆ
ἀγός	ἀγω	αἶ, αἷ	αἰδέξω
ἀγος	ἀγνος	αἶγας	αἶγανή
ἀγρεύω, -έω	ἀγρα	αἶγι(ν)θος	αἶγιθαλ(λ)ος
ἀγριος, -είος*	ἀγρός	αἶγιοχος	αἶγίς, ὄχος
ἀγυρις	ἀγείρω	αἶγόκερας, -ας	κέρας
ἀγυρμός	ἀγείρω	αἶγώλιος	αἶγιθαλ(λ)ος

* Ὁ Hofmann δίδεται τὴν γραφὴν ἀγροείος ἀντὶ ἀγροειος.

αἰδέομαι	→ αἰδομαι	ἐκρόδρυσ	→ θρύς
αἰδώς	αἰδομαι	ἐκροχάλιξ	χάλις
αἶέν, αἶες	αἶει	ἐκρωτήριον	ἐκρος
αἰβάλη	αἶθα	ἐκτωρ	ἐγω
αἰθαλος	αἶθα	ἐκωρος	κῆρος
αἶθε	εἰ	ἐκων	ἐκαινε
αἰθόλιξ	αἶθω	ἐλάλιξ, -αι	ἐλαλιζέω
αἶθος, αἶθοψ	αἶθω	ἐλαλιεῖν	ἐλέξω
αἶθρη, -ιος	αἶθρη	ἐλαξ	ὠλένη
αἰωάζει	αἰωῶν	ἐλέομαι	ἐλέη
αἰκή	αἰσσω	ἐλεεπαθὺς	ἐλεεπέζω
αἰκία	αἰκή	ἐλεετωρ	ἐλεεστος
αἰμακουρία	κουρά	ἐλεθήσκει	ἐλεθαίνω
αἰμός	αἰμασιε	ἐλεδομαι	ἐλεθαίνω
αἰνέω, αἶνη	αἶνος	ἐλεεῖνω	ἐλέα
αἰνιγμα	αἶνος	ἐλεεσινός	ἐλέα
αἰπεινός	αἶπος	ἐλεεῖνω	ἐλέη
αἰπῶλος	βουκόλος	ἐλειερ	ἐλέω
αἰπύς	αἶπος	ἐλειεῖν	ἐλυμος
αἶρω	αἶρα	ἐλειεφωρ	ἐλειφω
αἰσάμων	αἰσακτος	ἐλέδομαι	ἐλέη
αἰσιμος, -ιος	αἶσα	ἐλέται	ἐλέω
αἰσυμνάω	αἶσα	ἐλετρεύω	ἐλέω
αἰσυμνήτης	αἶσα	ἐλευρον	ἐλέω
αἰσχυρός	αἶσχος	ἐλεωρή	ἐλέη
αἰσχύνη	αἶσχος	ἐλήτης	λήθων
αἶτης	αἶτω	ἐλήτης	ἐλη
αἰχμήλωτος	αἶχμη	ἐλθαίνω	ἐλθαίνω
αἰψήρως	λαψήρως	ἐλθομαι	ἐλθαίνω
ἀκαλόν	ἀκάων	ἐλιβθύω	3 θύω
ἀκάμας	κάμνω	ἐλίσθονος	θόναξ
ἀκαυθα, -ος	ἐκαινε	ἐλειός	ἐλες
ἀκατος	ἐκαινε	ἐλειήρης	ἐρέτης
ἀκαρής	ἐκαρι	ἐλίνω	λήμη, λιέζομαι
ἀκασκα	ἐκιδων	ἐλινώ	ἐλιος
ἀκαχιζέω	ἐχος	ἐλίσροθος	ρόθος
ἀκίτομαι	ἐκος	ἐλιτείνω	ἐλείτης
ἀκέραιος	κεράννυμι	ἐλιτεῖν	ῆλιτόμητος
ἀκερσακόμης	κουρά	ἐλιτήμεν	ἐλείτης
ἀκεστήρ	ἐκος	ἐλετρός	ἐλείτης
ἀκέστωρ	ἐκος	ἐλεαρ	ἐλέξω
ἀκήδεστος	κῆθος	ἐλληκτος	λαγυρός
ἀκηδέω, -ής	κῆθος	ἐλλήλων	ἐλλος
ἀκῆν	ἐκείων	ἐλλοπρόσαλλος	ἐλλος
ἀκίς	ἐκῆ	ἐλλότριος	ἐλσος
ἀκμής	κάμνω	ἐλμα	ἐλς
ἀκμώθετον	ἐκμειν	ἐλμη, -υρός	ἐλς
ἀκοή	ἐκούω	ἐλοχος	λέχος
ἀκονιτι	ἐκόνιτον	ἐλπαλός	ἐλπιστος
ἀκόρεστος	κορέννυμι	ἐλυκός	ἐλς
ἀκράτεια, -ής	κράτος	ἐλυσκέζω	ἐλέη
ἀκρατος	κεράννυμι	ἐλύσκει	ἐλύω
ἀκρητος	κεράννυμι	ἐλύσσω	ἐλέη
ἀκρις	ἐκρος	ἐλύτας	ἐλυσίς

ἀλφαῖνω → ἀλφή
 ἄλωτος ἀλλοκομαι
 ἀμαξιακάραν μάχομαι
 ἀμαξιανίδες μάχομαι
 ἀμάκις εἰς
 ἀμαλθύνω ἀμαλθός
 ἀμαξιδός εἰμι
 ἀμαρυγή ἀμαρύσσω
 ἀμαρύσμα εἰς
 ἀμάτις βροτός
 ἀμβροτος ἀμέλγω
 ἀμεκκτήρ μένος
 ἀμενγηδός, -ώ ἀμείρω
 ἀμέρδω μορφή
 ἀμερφές εἰς
 ἀμῆ μῆχος
 ἀμήχανος μαιίνω
 ἀμείαντος 2 ἀμη
 ἀμῆς μείρομαι
 ἀμμορος κοῖω
 ἀμνοκῶν ἀμύδω
 ἀμύθεν ἀμύδω
 ἀμοιβή ἀμείβω
 ἀμοιγυῖς ἀμέλγω
 ἀμοργός ἀμέργω
 ἀμπλακίσκω ἀμβλακίσκω
 ἀμυκαλίει ἀμύσσω
 ἀμύνω ἀμεύσασθαι, μύνω
 ἀμυχή ἀμύσσω
 ἀμυχρός μύξα
 ἀμψήκης ἡχή
 ἀμψήρης ἑσέτης
 ἀμφιαχυῖα ἡχή
 ἀμφιβρότη βροτός
 ἀμφιγυθεῖς ἐγγυθῶ
 ἀμφίγυος ἐγγυθῶ
 ἀμφιδυμός διδυμός
 ἀμφιδάλης θάλλω
 Ἀμφικτιόνες, κτίζω
 -όνες
 ἀμφιπαφής λάφυρον
 ἀμφιπλίξ πλίσσεται
 Ἀμφιτρίτη Τρίτων
 ἀμφίφαλος φαλός
 ἀμφιφορεύς ἀμφορεύς
 ἀμφουδῆς οὗς
 ἀμφούριον 1 ὄρος
 ἀναδοιδυκάζω δοιδυξ
 ἀνάδηνος ἔθνον
 ἀναισιμόω αἶσα
 ἀνέκαρ κάρ
 ἀνακυμβαλίζω κύμβη
 ἀνάσιλλος σίλλος
 ἀνασόβη σοβέω

ἀνασσα → ἀναξ
 ἀνασχινθουλεύω σχίζω
 ἀνατολή 1 τέλλω
 ἀνδρακός ἐκός
 ἀνδραῖος ἀνήρ
 ἀνδροκασίη κτείνω
 ἀνδροκτήτα θροῖται
 ἀνερμώλιος ἀνεμος
 ἀνέστιος ἐστία
 ἀνήνεμος ἀνεμος
 ἀνήνοθεν ἐνήνοθεν
 ἀνθερεών ἀθήρ
 ἀνθητή θηρομαι
 ἀνθρίσκος ἀθήρ
 ἀναρδός, ἀνιος ἀνία
 ἀνικτος νίξω
 ἀνόςτιμος νόμομαι
 ἀνοστος νόμομαι
 ἀνούτατος οὐτάω
 ἀντησιν ἀντα
 ἀντίροπος ῥέπω
 ἀντίδω ἀντλος
 ἀνυδρος ὕδωρ
 ἀνώγω ἀνωγῆ
 ἀνώλυμος ὄνομαι
 ἀοιδίμος ἀείδω
 ἀουτος οὐτάω
 ἀπέλαμνος παλάμη
 ἀπέλαμος παλάμη
 ἀπαστος πατέομαι
 ἀπαφείν φηλός
 ἀπειρέσιος παίραρ
 ἀπέλεθρός πέλεθρον
 ἀπεσκής πέσκος
 ἀπευθής πεύθομαι
 ἀπηρής πῆμα
 ἀπλατος πέλας
 ἀπλητος πέλας
 ἀπόγαιμα γέντο
 ἀπό(F)εραι ἔρρω
 ἀποκαπύω καπνός
 ἀποσιμῶω σιμός
 ἀποστυπάζω στύπος
 ἀποτρυγίζω τάρχανον
 ἄπου πούς
 ἀπροτίμαστος μαλομαι
 ἀπτῶς πίπτω
 ἀπυστος παύδομαι
 ἀπφία ἀπφά
 ἀπωτέρω ἀπο
 ἀράζω ἀραβός
 ἀραίωμα ἀραιός
 ἀρβύλη ἀρβήλος
 ἀργαῖνω ἀργός

ἀργεμον	→ ἀργός	ἀστειός	→ ἀστυ
ἀργέστας	ἀργός	ἀστέμβακτος	στέμβω
ἀργυράκωνας	ἀργός	ἀστεροπή, -της	ἀστροπή
ἀργινόεις	ἀργός	ἀστηνος	ἀστηνος
ἀργύφεις	ἀργυρός	ἀστραβέω	στρεβλός
ἀργυφός	φαινω	ἀστράβη	στρεβλός
ἀρδμιάς	ἔρδω	ἀστροβίφης	βίφω
ἀρεκτός	ἔργον	ἀσύλλωστοι	λάμα
ἀρής	ἐρεσχθλέω	ἀσφαλῆς	σφέλλω
ἀρετή	ἀραρίσκω	ἀσφάραγος	σφέραγος
ἀρηίρατος	ἀρή, θέτω	ἀσφυκτέω	σφύζω
ἀρημένας	ἀρή	ἀσχετος	ἔχω
Ἄρης	ἄρα	ἀσχαλῶ	σχαλῶ
ἀριδείκτος	θαυμάω	ἀτέλλω	ἀτελός
ἀριμάζει	ἀριθμός	ἀταρπής	ἀταρπής
ἀριστος	εὐρήνη	ἀτάρχυντος	ταρχύνω
ἀρικάνη	ἀρεως	ἀτασθαλλω	ἀτάσθαλος
ἀρκεος	ἀρκέω	ἀτενέλλω	ἀτενής
ἀρκυωρός	θυρωρός	ἄτενέζω	ταλάσσει
ἀρμελιά	ἄρμα	Ἄτλας	τράω
ἀρμενος	ἀραρίσκω	ἀτρεστος	τρεῖζω
ἀρμόζω, ἁρμονία	ἄρμα	ἀτρεκτικός	ἑτύζω
ἀρμύς	ἄρμα	ἀτυζήλης	πύος
ἀρνακίς	νάκος	αὐαίνω	αὐγή
ἀρνευτήρ	ἀρναίος	αὐγάζω	καίβω
ἄρος	ἀρή	αὐα	αὐλή
ἄρος	ἀρνημαί	αὐλεις	αὐλός
ἀρότης, ἀροτρον	ἀρόω	αὐλόνῃ	αὐός
ἀρκαλέος	ἐλπίστος	αὐπνία	ὕπνος
ἀρρωστος	ῥώννυμι	αὐσταλέος	αὐός
ἄρως	αἶρω	αὐστηρός	αὐός
Ἄρτωμι	ἄρτωμος	αὐτάγρετος	ἄγρα
ἄρτιος	ἄρτι	αὐτάγκης	ἀράτω
ἄρτουόπιος	ἄρτος, ἰ πέπων	αὐτε	αὐ
ἄρτυνος	ἄρτυς	αὐτόατος	ἑνός
ἄρτύων, ἄρτύω	ἄρτυς	αὐτοκασιγνητός	κασιγνητός
ἀρύει	ἀρά	αὐτόκρατος	κράτω
ἀρυστήρ	ἀρύω	αὐτοκρατής	κράτος
ἀρχή, ἀρχω	ἀρχός	αὐτοκράτωρ	κράτος
ἀρωγός	ἀρήγω	αὐτομολέω	μολαίνω
ἄσκα	ἄσκη	αὐτοσυζή	νύξ
ἄσκαμος	σῆμα	αὐτόσσαντος	σείω
ἄσβεστος	σβέννυμι	αὐτοσχεδίας, -δόν	σχεδόν
ἄση	ἄσκη	αὐτόφωρος	φάω
ἄσημος	σῆμα	αὐτῷ	ἐαυτῷ
ἄσινής	σίνωμαι	αὐτήν	αὐτήν
ἄσκαρίς	ἀσκαρίζω	αὐχητρός	αὐχμός
ἄσμενος	ναίω	αὐω	αὐός
ἀσπάλθοος	σπάλαξ	ἄφρατη	φρατός
ἀσπαρίζω	σπαράω	ἄφρασι	ἰ φάρος
ἀσπάσιος	ἀσπάζομαι	ἄφρασι	ἀμφρασίη
ἀσπαρχός	σπαρχω	ἄφρασις	ἐσμός
ἀσπιδής	σπίδης	ἄφρασις	ἐσμός
ἀσπιλος	ἰ σπιλος	ἀφή	ἄπτω

ἀφθίτος → φθίω
 ἀφθονία φθόνος
 ἀφικτον φοίβος
 ἀφνειός εἶπνος
 ἀφροίβαντος φοίβος
 ἀφρων φρήν
 ἀχάνεια, -ής χαίνω
 ἀχευώς ἀχερούσια
 Ἀχέρων ἀχερούσια
 ἀχέων, ἀχέων ἀχος
 ἀχθόμαι ἀχθος, ἀχθέω
 ἀχνομαι ἀχος
 ἀχολος χαλάω
 ἀχομαι ἄχος
 ἀχρατής *χραύω
 ἀψάλακτος ψαλάσσω
 ἀψος ἀψίς
 ἀωσφόρος 1 ἔως

βάβαλον βέμβιξ
 βάβαξ βαβαί
 βαγαίος παγαίνω
 βάδην, βαδίζω βαίνω
 βάθος βαίνο
 βαθυρρεΐτης βάω
 βάκινθος βάκινθος
 βαλλίον φαλλός
 βάμβαλον βέμβιξ
 βάβις βάζω
 βάσις βαίνο
 βάσκειν βάσκενος
 βάσσης βήσσω
 βατός βαίνο
 βαττολογέω βατταρίζω
 βαφεύς βάπτω
 βάβιλλω βάβιλλα
 ββαλύκτροπος ββαλυρός
 ββαλύσσομαι ββαλυρός
 ββύλλω ββύλλω
 ββηλος ββαίνο
 ββου, ββούσιρος ββωρ
 ββλεμμον ββλος
 ββλόνη ββλος
 ββλτατος ββλτίων
 ββλτιστος ββλτίων
 ββλήμα 1 ββλέω
 ββημα βαίνο
 ββιος ββιος
 ββλέπτω ββλέβη
 ββλέμμα ββλέπω
 ββλέφαρον ββλέπω
 ββληχόμαι ββληχῆ
 ββλιτομάμας ββλίτον
 ββλοσυρδης ββλοσυρός

ββλῖον ββύω
 ββμβύλη βέμβιξ
 ββμβυλός βέμβιξ
 ββμβυλός ββλβός
 ββρμαξ μύρμηξ
 ββρδός ββρά
 ββρσις, ββρτάνη ββόσκω
 ββρτήρ ββόσκω
 ββότρυχας ββότρυς
 ββουαόφυλα ββουγάτος
 ββουλεω, -ή ββούλωμαι
 ββουλιμία, ββουλίμος
 ββουμολγός ββουμολγός
 ββουνηός ββουνηός
 ββούνιον, ββούνης ββούνιον
 ββουνός ββουνός
 ββούπρηστις ββούπρηστις
 ββρξ 2 ββρξ
 ββράγχις ββράγχις
 ββραδυτής ββραδυτής
 ββραδίως ββραδίως
 ββράπτω ββράπτω
 ββρενθός ββρενθός
 ββριαρός ββριαρός
 ββριερός ββριερός
 ββρέμω, ββρῶμος ββρέμω, ββρῶμος
 ββροτός ββροτός
 ββροχέτος, -χή ββροχέτος
 ββροχίς ββροχίς
 ββρυάξω ββρυάξω
 ββρύθην ββρύθην
 ββροσίς ββροσίς
 ββρύον ββρύον
 ββρύτον, -ος ββρύτον
 ββρυχετός ββρυχετός
 ββρώμα ββρώμα
 ββρωμάομαι, -έω ββρωμάομαι
 ββρώσις ββρώσις
 ββύβα ββύβα
 ββύβλος ββύβλος
 ββύζειν ββύζειν
 ββύζην ββύζην
 ββυλλῆ ββυλλῆ
 ββύριον ββύριον
 ββύρμαξ ββύρμαξ
 ββύσμα ββύσμα
 ββύσταξ ββύσταξ
 ββύστρα ββύστρα
 ββωτάξω ββωτάξω
 ββωτινίφω ββωτινίφω

γαγγαλίξω γαγγαλίξω
 γαίσον, -ος γαίσιος

γαλατμόν	→ γάλιον	γαλεινοί	→ γαλέων
γαλεόβαλον	γαλέη	γαλαίω	γαλάμων
γαληνός	γαλέω	γαλακώπαις	γαλακός
γαλήοψες	γαλέη	γαλακώφ	γαλακός
γάλλαρος	γάλας	γαλέε	γαλακός
γάλλια	ελέας	γαλαρυία, -ρός	γαλάφο
γαμέτης, -ήλιος	γάμος	γαλέος	γαλέος
γαμφαί	γαμφηλαί	γάληη	γαλέω
γαμφώνυξ	γαμψός	γάληη	γαλούς
γανερός	αγανός	γαλίσχρος	γαλούς
γάνυμαι	γῆθεω	γαλίσχρον	γαλούς
γανυρός	γῆθεω	γαλίσχρον	γαλούς
γαργαίρω	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γαργαρίζω	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γαργαρίς	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γάρρα	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γαρριώμεθα	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γαστρίζω,	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γαστρίς	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γατάλαι	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γαύραξ, -ία	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γδουπέω	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γέγονα	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γεγυνέω	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γεγυνόσκω	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γέλαρος	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γενεά	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γενέθλη	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γένειον	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γένεσις	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γενετή, -ήρ	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γενέτης	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γενέτωρ	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γενής	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γενναίος	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γέντα	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γερεός	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γεραίρω	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γεραρός	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γέρτερα	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γέρτερος	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γέργυρα	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γερούσια	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γέρως	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γεωπέτης	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γεωργός	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γηγενής	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γηθον	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γηθεν	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γηθόσυνος	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γηθυλλίς	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γηθον	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γηπαθον	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς
γηρδσκω	αγαίρω	γαλίσχρον	γαλούς

[illegible]

δόσις	→ θίδωμι	ἐκθνήω	→ ἐθνον
δοῦναξ	θόναξ	ἐκθνώτης	ἐθνον
δουράτειος	θόρυ	ἐκτεσάσθην	ἐπτείσομαι
δούρειος	θόρυ	ἐλίσσαστο	ἐπτείσομαι
δουρηνεκτής	θηνηεκτής	ἐλθωρ	ἐλδομαι
δοχμόλοφος	δοχμός	ἐέρση, -ήεις	έρση
δράγθην, -γμα	δράσσομαι	ἐθάς	ἐθος
δραίνω	δράω	ἐθειράζω	ἐθειρα
δράξ	δράσσομαι	ἐθίζω	ἐθος
δρεπάνη,	δρέπω	ἐθίρις	ἐνοσις
δρέπανον		εἰαρινός	2 ἔαρ
δριακίης	δριλος	εἰδάλιμος	εἶδος
δρόσοι	έρσαι	εἰδάλλεται	εἶδος
δρυπίς	δρύπτω	εἰδωλός	εἶδος
δρυτόμος	δρύς	εἰδύλλομαι	εἶδος
δρωπακίζω	δρέπω	εἶδωλον	εἶδος
δρώπαξ	δρέπω	εἰκάζω	εἰκών
δυάς	1 δύω	εἰκαίος	εἰκών
δυάω	δύη	εἰκάς	εἴκοσι
δυερός	δύνη	εἰκαλος	εἴκε, εἰκών
δυναστεύω	δύναμαι	εἰκη	εἴκα
δυσσηχτής	ήχη	εἰκόσορος	ἐρέτης
δυσθαλπής	θάλλω	Ε(Ι)λείθυια	ἐλευσσομαι
δύσις, δυσμαι	2 δύω	εἰληθερέω	εἰλη
δυσμενής	δυσ-, μένω	εἰλήλουθμεν	ἐλευσσομαι
δυσσοίζω	οἱ	εἰλημα	εἰλύω
δυσχεραίνω	δυσχερής	εἰλιγγιάω	εἰλιγξ
δύσχιμος	χειμα	εἰλιπενής	εἰλιποδας,
δυσώδης	ὀμη		τείνω
δυσωρέω	θυρωρός, ὥρα	εἰλλω	1 εἰλέω
δώρα	δοῦλος	εἰλυμα	εἰλύω
δωμάτιον	δῶμα	εἰνάετες	ἐννάα
δωρέω	1 δῶρον	εἰνακόσιοι	ἐννάα
δώς	θίδωμι	εἰνάυχες	ἐννάα, νύξ
δωτήρ	θίδωμι	εἰνατος	ἐννάα
δωτίνη, δωτύς	θίδωμι	εἰνοσίφυλλος	ἐνοσις
δώτωρ	θίδωμι	εἶνυμι	ἐννυμι
ἐγγυδεν, -θι	ἐγγύς	εἰργμός	ἐργω
ἐγγυος	ἐγγυάω	εἰρηκα, -μαι	εἶρω
ἐγκονίς	ἐγκονέω	εἶρην	εἰρήνη
ἐγκουράς	καρίς	εἰρίνεος, εἶριον	εἶρος
ἐγκυαρ	κύαρ	εἰρκτή	ἐργω
ἐγκύμων,	κύεω	εἰροκόμος	κομέω
ἐγκυος		εἰρούομαι	ἐρυσσθαι
ἐγγέσπαλος	ἐγγυος	εἰρωνεύομαι	εἶρων
ἐδεθλον	ἐδεφος	εἰρωτάω	ἐρέω
ἐδεσμα, -στής	ἐδω	εἰσθήμη	εἶμι
ἐδητύς	ἐδω	εἰτέα	ἴτυς
ἐδωδή	ἐδω	ἐκαθεν	ἐκάς
ἐδωδιμος	ἐδω	ἐκάτερος	ἐκαστος
ἐδωλίον	ἐδω	ἐκατι	ἐκών
ἐδωλον	ἐδος	ἐκατόμπεδος	πούς
ἐέ	φάσκωλος	ἐκηβόλος	ἐκών
	έ	ἐκητι	ἐκάεργος

ἐκκαιδεκάδωρος → 2 δῶρον	ἐκχω	ἐνδρoια	→ δροίτη
ἐκτωρ, Ἐκτωρ	ἐχω	ἐνερθεν	ἐνεροι
ἐλαύνω	ἐλαύνω	ἐνέρτερος	ἐνεροι
ἐλαφροβολίων	Ελαφος	ἐνηαίη	ἐνηής
ἐλεγεία	Ελεγος	ἐνθαῦτα	ἐνθα
ἐλεεινός, ἐλεέω	Ελεος	ἐνθεῖν	ἐνήνοθεν
ἐλεημοσύνη	Ελεος	ἐνθεν	ἐνθα
ἐλεήμων	Ελεος	ἐνθεος	ἐνθουσιάζω
Ἐλεῖθυσια	ἐλεύσομαι	ἐνθεῦτεν	ἐνθα
Ελειος	Ελος	ἐνκαυθμός	ἐκαύω
ἐλελίχθων	2 ἐλελίζω	ἐνκαύσιος	ἐνκαυτός
ἐλένη	ἐλένηον	ἐνιαχῇ, -οῦ	ἐνιοι
ἐλεορέων	Ελος	ἐνήμη	ἐννεσίη
ἐλεσ[σ]πίς	Ελος, σπίδιος	ἐνόητε	ἐνιοι
Ἐλευθεραί	ἐλεύσομαι	ἐνόπτω, -ίσσω	ἐνιπή
Ἐλευθήρ	ἐλεύσομαι	ἐνέωρος	ῶρα
Ἐλεύθυια	ἐλεύσομαι	ἐννοσίγαιος	ἐνοσις
ἐλεύθω	ἐλεύσομαι	ἐννοσίδαις	ἐνοσις
ἐλευσίω	ἐλεύσομαι	ἐννύχιος, ἐννυχος	νύξ
ἐλήλ(σ)υθα	ἐλεύσομαι	ἐνορχις	ὄρχις
Ἐλικών	1 ἐλίκη	ἐνος	ἐνικαυτός
ἐλινύες	ἐλινύω	ἐνοσίχθων	ἐνοσις
ἐλίσσω	ἐλιξ	ἐντέλλειν	1 τέλλω
ἐλίτροχος	ἐλιξ	ἐντεῦθεν	ἐνθα
ἐλκαίνω, ἐλκόω	Ελκος	ἐντοσθεν	ἐντός
Ελλεσχος	λέσχη	ἐντόσθια	ἐντός
ἐλλόβιον, Ελλοβος	λοβός	ἐντοσθίδια	ἐντός
ἐλπίζω, ἐλπīs	Ελπω	ἐντύω, ἐντύω	ἐντος
ἐλύσθη	εἰλύω	ἐνυδρις, -ις	ὕδρος
Ελυστα	εἰλύω	ἐνύπνιον	ὕπνος
Ελυτρον	εἰλύω	ἐνωπαδίως	ἐνώπα
ἐλώδης	Ελος	ἐνωπῇ	ἐνώπα
ἐλώριον	ἐλεῖν	ἐνώπια	ἐνώπα
ἐμβασθόν	ἐμβάς	ἐνώπιον	ἐνώπιον
ἐμβάτης	ἐμβάς	ἐξαίθεραπέω	σατράπης
ἐμέτο, ἐμέο	ἐμέ	ἐξακόσιοι	ἑξ
ἐμεσις, ἐμετος	ἐμέω	ἐξεράω	ἀπεράω
ἐμεῦ	ἐμέ	ἐξήκοντα	ἑξ
ἐμμορε	μείρομαι	ἑξίς	ἐκτικτός
ἐμπαιος	ἐμπάζομαι	ἐξορίζω	1 θρος
ἐμπάω	ἐμπης	ἐοῖ	ἑ
ἐμπέραμος	πεῖρα	ἐόργη	ἐργον, ὀργάζω
ἐμπερής	πεῖρα	ἐπάστος	αἰσθάνομαι
ἐμπλαστρον	πλάσσω	ἐπάκκος	ὕπνιος
ἐναίρω	ἐναρα	ἐπαλξίς	ἀλέξω
ἐνακκηδεκίατη	ἐννάα	ἐπαρτής	ἀρτι
ἐνακόσιαι	ἐννάα	ἐπειδὴν	ἐπει
ἐναρρίζω	ἐναρα	ἐπειδὴ	δὴ, ἐπει
ἐναρσφόρος	ἐναρα	ἐπειή	ἐπει
ἐνατος	ἐννάα	ἐπεξῆς	ἐξῆς
ἐναυλος	αὐλός	ἐπεχῆς	ἐξῆς
ἐναύω	αὐόω	ἐπηλυγάζομαι	ἡλύγη
ἐνδεής, ἐνδεια	2 δέω	ἐπηλυγίζομαι	ἡλύγη
ἐνδοθεν, -θι	ἐνδον	ἐπηλυξ	ἡλύγη

ἐπηλύτης	→	ἐλευόσομαι	ἐρυγάνω	→	ἐρεύγομαι
ἐπῆλυτος		ἐλευόσομαι	ἐρυγή		ἐρεύγομαι
ἐπίατες		ἔτος	ἐρυγήτωρ		ἐρυγόντα
ἐπιθεής, -δευής		2 δέω	ἐρύμηλος		ἐρυγόντα
ἐπικεικός		εὐών	ἐρυμα, -μνός		ἐρυσθαι
ἐπίμαστος		μαίνομαι	ἐρυσίπτολις		ἐρυσθαι
ἐπιμηλής		1 μῆλον	ἔρχομενός		ἐρχατέω
ἐπίζηνον		ζαίνω	ἐρώ		εἶρω
ἐπιорκέω		ὄρκος	ἐρώεω		1 και 2 ἐρωή
ἐπιπάλῃ		ἐπιπλον	ἔσθος		ἐννυμι
ἐπισιμόω		σιμός	ἐσχιχρόμεν		χρή
ἐπίσσοφος		σοφός	ἐσπιφράναι		φέρω, -φρήσω
ἐπιστήμη		ἐπίσταμαι	ἐσπόμεν		ἐπομαι
ἐπίτεξ		τίκτω	ἐσσία		οὐσία
ἐπιτήθειος		ἐπιτηθεός	ἐσσι		εἰμι
ἐπιχθόνιος		χθών	ἐσφυδαμένος		σφυδών
ἐπομμάδιος		ὄμιος	ἐταίρος		ἐταρος
ἐποποιῖ		ἐποψ	ἐτερορρηπής		ρέπω
ἐπώζειν		ὥδν	ἐτήσιος		ἔτος
ἐραζε		ἔρας	ἐττημένα		διαττάω
ἐραννός		ἐραμαι	ἐτώσιος		ἐτός
ἐραστός		ἐραμαι	εὐδαισιος		εὐδαιος, χεῖμαρος
ἐρατεινός		ἐραμαι	εὐειλος		εἴλη
ἐρατός		ἐραμαι	εὐεῖμων		ἐννυμι
ἐργάζομαι		ἐργον	εὐεξία		ἐχω
ἐργαστήρ, -ήριον		ἐργον	εὐερος		εἶρος
ἐργάτης		ἐργον	εὐζωρος		ζωρός
ἐρδω		ἐργον	εὐηπελής		νηπελέω
ἐρεβεννός		ἐρεβος	εὐθαλής		θαλάω
ἐρείπια		ἐρείπω	εὐθηνέω, -νής		εὐθηνεία
ἐρεῖσμα		ἐρείδω	εὐκείατος		κατέζω
ἐρεμνός		ἐρεβος	εὐκτέανος		κτέανον
ἐρεοῦς		εἶρος	εὐκτῆδεων		κτῆδών
ἐρεσιμήτηρην		ἔρας	εὐκτῆμεων		κτῆσμαι
ἐρέσσω		ἐρέτης	εὐκτίμενος		κτιζω
ἐρετμός		ἐρέτης	εὐκτιτος		κτιζω
ἐρέττω		ἐρέτης	εὐμμελής		μελή
ἐρευται		ἐρέω	εὐμορφος		μορφή
Ἐρεχθεύς		ἐρέχθω	εὐνάζομαι		εὐνή
ἐριαυγής		ἐρι-	εὐνέτης		εὐνή
ἐριαύχην		ἐρι-	εὐομορφος		δυμῖρος
ἐρίγδουπος		δοῦπος	εὐρεσις, εὐρημα		εὐρίσκει
ἐρίζω		εἶρις	Εὐριπίδης		εὐριπος
ἐρίηρες		ἐορτή	εὐρυάγνια		εὐρύς
ἐριθαλής, -θηλής		θαλάω	εὐρυκόωσα		κοέω
ἐρίνας		εἶρος	εὐρυκρείων		κρείων
ἐρινύειν		ἔρινος	εὐρύδδεια		εὐρύς
ἐρίπνη		ἔριπιν	εὐρύσκα		εὐρύς
Ἐρμῆς		ἔρμαιον	εὐρύστερνος		στέρνων
ἐρμίνα, ἐρμίσι		1 ἔρμα	εὐσεβής		σέβω
ἐρπετόν		ἔρπω	ἐύσεπλος		σέλω
ἐρπύλη, ἐρπύην		ἔρπω	ἐύσεωτρος		ἐπίσ(σ)ωτρον
ἐρπηκς, -ύζω		ἔρπω	εὐστρα		εὐς
ἐρπύλλος		ἔρπω	εὐσωπία		σιωπή

εὐτελής → 3 τέλος
 εὐτράπελος τρέπω
 εὐφραίνω φρῆν
 εὐφρων φρῆν
 εὐχετάομαι εὐχομαι
 εὐχή, εὐχος εὐχομαι
 εὐχολή εὐχομαι
 εὐώδης ὀσμὴ
 ἐφεξῆς ἐξῆς
 ἐφεστρὶς ἐννυμι
 ἐφηβος ἥβη
 ἐχάνης ἐχω
 ἔχθυος ἔχω
 ἐχθαίρω ἐχθός
 ἐχθοδοπέω ἐχθός, ἐξ
 ἐχθός ἐχθός
 ἐχιδνα ἐχίς
 ἐψάομαι ἐψία
 ἔωθεν, -θινός 1 ἔως
 ἔωλος 1 ἔως
 ἔωρος 1 ἔως
 ἔωσφόρος 1 ἔως

ζάβηλος ζηλέομαι
 ζάβτος ζα-
 ζάκοτος ζα-
 ζάλευκος ζα-
 ζάλος ζάλη
 ζατρεφής ζα-
 ζάφαλος ἐπιζάφαλος
 ζαφλεγής ζα-
 ζειδωρός ζεῖαι
 ζέμα, ζέσμα ζέω
 ζέτνα χέζω
 ζετραία χέω
 ζευμάν χέω
 ζηλτα χλωρός
 ζορκάς δορκάς
 ζωάγρια ζωγράφω
 ζώμα ζώννυμι
 ζωμός ζύμη
 ζωός ζωγράφω
 ζωστήρ, ζωστής ζώννυμι

η 1 η
 η- ἡλύγη
 ἡγεμονεύω ἡγέομαι
 ἡγήτωρ ἡγέομαι
 ἡθαίος, ἡθαίς ἥθος
 ἡθεῖος ἥθος
 ἡθμός ἥθος
 ἡκατος, -ός ἡκῆ
 ἡκιστα ἡκα

ἡκιστος → ἀκείων, ἡκα
 ἡλαίνω ἄλη
 ἡλασκάζω ἄλη
 ἡλέματος ἄλη, ἄλιος
 ἡλικία, -ιώτης ἡλικί
 ἡμέτιος ἡμέτις
 ἡμεδαπός ἡμεῖς
 ἡμικραίρα κραίρα
 ἡνεμόεις ἀνεμός
 ἡνίδε 1 ἦν
 ἡρανος ἥρα
 ἡρώνα ἥρα
 ἡτρον ἥτρον
 ἡφρος ἥως

θέλεια, -ερός θέλλω
 θέλεια, θέλιος θέλλω
 θέλπωρη θέλλω
 θέλυκρός θέλλω
 θαμειαί θαμά
 θαμίζω θαμά
 θαλκτῆριος θάλλω
 θέλις θάλλω
 θέμα τίθημι
 θαμελία θέμεθλα
 θαμελῖος θέμεθλα
 θαμερῶντις θέμερος
 θαυκόλος βουκόλος
 θαυπόλος βουκόλος
 θαυρτος δορυμῖ
 θαυσέπτωρ σέβω
 θαυσίτης θέρσος
 θαυσίτω, θέσις θαυσέσιος
 θατήρ τίθημι
 θαγάνη θήγω
 θαλάζω θηλή
 θαλαμών θηλή
 θαμών θαμά
 θανιον θησθαι
 θαρα, -ιον θήρ
 θήσσα θής
 θητεύω θής
 θήττα θής
 θάβω θάβω
 θνατός θάνατος
 θαρίσκομαι θαρόεις
 θόρνωμι, -νόμαι θαρόεις
 θαρσυμένων 2 -μένων
 θαυλός θαύω
 θέμμα θρόμβος
 θρεπτήρια, θρέπτρα τρέφω
 θρηνέω, θρηνας θρέμω
 θρίσσα, -ττα θρίξ

θύμιμα	→ θρόπτω
θυαλήματα	θυηλή
θύεστης	θυεία
θύηεις	θύος
θυία	2 θύω
θυλήματα	θυηλή
θύμα	2 θύω
θυμάλωψ	θυμός
θυμάω	θυμός
θυμοραϊστής	ραΐω
θύοεις	θύας
θυρεός, θύρετρον	θύρα
θυροείζω	θύρσος
θυροσφορῶ	θύρσος
θυσία, -ιάζω	2 θύω
θύτης	θυοσκόος
θύπτω	θύμβος
θυρηκτής	θύραξ
θυρησσει	θύραξ
θυρήκτηρ	θυόσσει
ΊάΦωνες	ιά
ιάι	ιά
ιακχή	ιαχή
ιακθον, -ος	ιον
ιασις, ιατρός	ιάομαι
ιαϋ	ιυγή
ιαυμός	ιαύω
ιάθης	ιάωνος
ιάυ, ιβυκτήρ	ιυγή
ιάω	ιάος
ιάέλα	ιάέλω
ιάύνω, -ύω	ιάς
ιαμαίνω, -αίλος	ιαμάς
ιαμαμένος	αΐχητή
ιαμενος	ίω
ιαώς	*ιάημι
ιαυλός	ΐω
ιαύσθλη	ιαύς
ιαύσω	ιαύς
ιαύω	ιαύς
ιαβηρίς	έγγελος
ιαείρω	ιαερός
ιαονιά	ιαός
ιν	μιν
ινθαλμα	ινθάλλομαι
ινρορβίεν	φάρβω
ιάια	ιάος
ιοθνεφής	ιον, θνώρος
ιόμωρος	έγγεσιμωρος
ιορκας	δορκάς
ιπνοπλάθος	ιπνός
ιπώω	ίπος
ιπποκλέυθος	κλέυθος
ιπποκορυστής	κόρυς

ίπωσις	→ ίπος
ίσσα, -ασθαι	αΐσα
ιστίον	ιστός
ισχυάλος	ισχνός
ισχάς	ισχνός
ισχάς	έχω
ίταμός	είμι
ιτάω	φοιτάω
ιυγμός	ιυγή
ιύζω	ιυγή
ιυρνας	δορκάς
ίφι	1 ίς
ίχαρ	αχθήν, ιχανεύω
ίχνυμιεν, -εύω	ίχνος
ίψω	έπιπτή
ιώθης	ιον
ιώθης	2 ιός
ΐωνες	ιά
ιωχμός	ιωκή

καίετα	καιάδας
καίεσσαν	καιάδας
καίροσσαν	καίρος
καίρω	καίρος
κακικαβίζω	1 κακιάβη
κακιάζω	1 κακιάβη
κάκη	κακούδα
καλήτης	κήλη
καλήτωρ	καλέω
καλίδια	κόλον
κάλιθος	χάλις
καλινδύομαι	καλινδύω
καλλιβλάφρατος	καλός
καλλιβάς	καλός
καλλιόω	καλός
καλλίπυρος	καλός, πυγή
κάλλος	καλός
καλλοπίζω	καλός
καλπάζω	1 κάλπη
καλύβη	καλύπτω
Καλύβω	καλύπτω
Κάληχας	καλχαίνω
καλριδιον	κάλως
καμηλοπάρβαλις	πάρβαλις
καπατή, -ύλος	κάμπτω
καμψός	γαμψός
κάμω	κύμινον
κάναδοι	γνώθος
καπαχέω, -ίζω	καπάσσω
κάνδαρος	σπανδαράκη
Κανδαρύλης	θώς, κύων
κάνειον, -ειον	κάννα
κανθήλια, -ος	κάνθιν
κανθώδης	κάνθος
κάνιστρον	κάννα

κέν(ν)αβος → κέννα
 κέν(ν)ης κέννα
 κενών κέννα
 Καπονείς σκέπτω
 καπάνη καπέτις
 κάπτας σκέπτω
 κάπη καπέτις
 κάρ κάρων
 καρabis κάραβος
 καρabokeín κάρηνα
 κάρανον, -όω κάρηνα, κραίω
 καρθαμίξω καρθαμόν
 καρθίσσω, -ττω καρθία
 κερηβαρέω κάρηνα
 κάρων κάρας
 κάρως κάρων
 κάρνυξ κάρας
 κάρος δικαί, κάρων
 κάρως, -όω κάρωμαι
 κερπαλμός 2 κάρπης
 κάρσιον έγκάρσιος
 καρτερός, -ήνω κάρτος
 καρφαλέος κάρφος
 κός κόςος
 κόμορος κωσίνγητος
 κωστέλλει μείρομαι
 κόσος στέλλω
 κόσσυμα κόςος
 κωστόριον κόςος
 κωτρίλλει, -έθει κώσσει
 κωτρίλλω σίγχιλός
 κωτρ(ρ)άκτης βόσσω
 κωτσωχών σάχω
 κωτρίβω είβω
 κωταμπάζω έμπάζομαι
 κωτίνωπα ένώπα
 κωτρίβω άπερίβω
 κωττιμα, κωττύς κωσούω
 κωτωνάκη νόμος
 κωτωρυχής όρυσσω
 κωκαλλας κούαξ
 κωκιάλης κούαξ
 κούχη, -μα κωχάομαι
 κωχασμός κωχάω
 κωβαλή κεφαλή
 κωβλήγονος κεφαλή
 κωβλήπυρις κεφαλή
 κέγκαι κέγκανος
 κέκραγμα, -γμός κράω
 κέκρβητης κράω
 κέκτημα κτάομαι
 κελαιθενός κέλαθος
 κελαιθέω κέλαθος

κελεφία → κελεφός
 κελητέω κέλης
 κελήτιον κέλης
 κέλαμαι κέλλω
 κεντρηκετής διηκετής
 κέντρον, κέντωρ κεντέω
 κεράμβυξ κερβίς
 κερανίζαι κρανίον
 κεραξόος κέρας
 κερασφόρος κέρως
 κερατίξω κέρως
 κεραίνω κέρθος
 κέρκος κερκίς
 κερκώπειος κερκοκώ
 κέσμετο κείμαι
 κέστης κεντέω
 κέστρα, -ον, -ος κεντέω
 κευθμός, -όν κεύθω
 κηθεκμών κήθος
 κηθεύω κήθος
 κηκός κηκός
 κηκίς κηκίος
 κήλα κήλον
 κηληθμός κηλήω
 κήλημα κηλέω
 κηλητήριος κηλέω
 κηπωρός κηλώω
 κηραίνω κηλώω
 κηρινθος κηλώω
 κηρώω, κήρωμα κηλώω
 κηρωτή κηλώω
 κητώα κηλώω
 κητώσσαν κηλώω
 κίβδηλεια κίβητος
 κίβδηλος κίβητος
 κίβων χιτών
 κίμωρος 1 κωκιάβη
 κικακίβη κικακίβη
 κίωτος 1 κωκιάβη
 κίωλος κίωλος
 κύμωβος κύμινθες
 κύμινθες κύμινθες
 κέννα κέννα
 κίω κίω
 κινέω κινέω
 κινυρός κινυρός
 κινέω κινέω
 κρανίον κρανίον
 κρανίος κρανίος
 κίβητος κίβητος
 2 κίβητος κίβητος
 κισσός κισσός

λαλέω, -γῆ →	λέλος	λεοντή	λέων
λαλέω, -α	λέλος	λεόντειος	λέων
λάμα	λαμῶς	λεοντή	λέων
λαμπάς	λάμπω	λεοντωδής	λέων
λαμπρός, -ός	λάμπω	λεπτός	λέπας
λαμπρόνω	λάμπω	λεπτοστή	λεπτός
λαμπτήρ	λάμπω	λεπτός	λέπω
λαμπυρίς	λάμπω	λεπτορίς	2 λεβηρίς
λανός	λάνος	λέπος, λεπυρον	λέπω
λάξας	λάξ	λεσχάζω	λέσχη
λαοσοός	λαός	λεσχαίνω	λέσχη
λαπάζω	ελαπάζω	λεσχηνεία	λέσχη
λαπάρα	ελαπάζω	λεσχηνευτής	λέσχη
λαπαρός	ελαπάζω	λεσχηνεύω	λέσχη
λάπη	λάπη	λευκάζω	λευκός
λαπιστής	λαπίζω	λευκαίω	λευκός
λαρινεύομαι	λαρινός	λευκαίωζω	λευκός
λάς	λάς	Λευκτρα, -ον	λευκός
λάσθαι	λάσθη	λευμός	λευσίμος
λασθαίνω	λάσθη	λεχάιος	λέχος
λασιούχην	λάσιος	λεχθής	λέχος
λάσιον	λάσιος	λέχουθε	λέχος
λαστός	λάς	λεχά, λεχάιος	λέχος
λαταγών	λάταξ	λεωκόρητος	λέων
λαταγών	λάταξ	λεχόμαι	λέω
λατάσσω	λάταξ	λεθεδανός	λέθη
λατογής	Λητώ	λεθεδών	λέθη
λατρεία, -εία	λάτρον	λεθος	λέθη
λάτριος, λείτριος	λάτρον	λεχόμαι	λέω
λαύρον	λάς	λετή, ληής	λητός
λαυστήρ	λάς	ληιστήρ,	λέω
λαυστρανών	λάς	ληιστρά	
λαυραγωγός	λάφυρον	ληίτη, ληίτις	λητός
λαφυρός	λάφυρον	ληκός	λέξ
λαφύσιος	λαφύσσω	ληκός	λεωμάζω
λαχανεία	λεχάινω	λημάλιος	λήμη
λαχανεύομαι	λεχάινω	ληματίω	λήμη
λαχανορά, -ός	λεχάινω	λημάς	λήμη
λαχανοικός	λεχάινω	λημρός	λήμη
λαχανοσμός	λεχάινω	λημωδής	λήμη
λάχανον	λεχάινω	λήν, λήν	λέων
λαχτή	λεχάινω	ληστοία, -εία	λέω
λαχμός	λέξ	ληστήριον	ληστήρ
λαχνήεις	λάχνη	ληστικόν, -ός	ληστήρ
λαχνόγυιος	λάχνη	ληστικός	ληστήρ
λαχνόομαι	λάχνη	ληστικός	ληστήρ
λάχνος	λάχνη	λητογής	Λητώ
λαχνώδης	λάχνη	λέβει, λέβος	λεβίω
λεβητίζω	λέβης	λέβη, -ος	λεβήθην
λέβητοι	1 λεβηρίς	λεγέας	λέγος
λεγωτός	λέγων	λέγας	λέγος
λέκτο	λέχος	λεγωπείων	λέγος
λελυμένος	λέπω	λεγωπίζω	λέγος
λεοίταν	λεών	λεγορός	λέγος
		λεγοστικός	λέγος

νακτός	→ νάσσω	οινόφυλξ	→ φλέω
ναματιατός,	νᾶμα	οἶνός	οἶνος
-τώδης		ἐκωχή	ἐπώχαστο
νάνας	νᾶνος	ἀλβόχμων	οὐλαί
ναπατός	νάπη	ἀλκίζων	ἀλίγος
νάπειον	νᾶπυ	ἀλάκω	ἀλλυμι
ναρβίζω	νάρδος	ἀλίγιστος	ἀλίγος
ναστός	νάσσω	ἀλιγοδρακένων	δράκω
νάτορ	νάω	ἀλυγάρω, -ία	ᾠρα
ναυπηγός	πήγνυμι	ἀλγυωρός	ᾠρα
ναυσθλόω	ναῖς	ἀλκίζων	ἀλίγος
ναυστή	ναῖς	ἀλκός	ἐλκω, ἄλκῃ
ναυστολέω	ναῖς	ἀμοπάτωρ	πατήρ
ναύτης, ναυτία	ναῖς	ὀνήσιον	ὀνήνημι
ναυτιλία	ναῖς	ὀνήσιτος	ὀνήνημι
ναυτιλλομαι	ναῖς	ὀνήσις	ὀνήνημι
νάξ, ναφός	νάος	ὀξίς	ὀξος
νηγενής	νεογνός	ὀπ	ὦ
νηνις	νεανίας	ὀπη	ἐπος
νειόθεν, -θι	νειός	ὀπαδός, ὀπαζω	ὀπάων
νειρός	ἐνεροι	ὀπηδάω	ὀπάων
νεκρός	νεκός	ὀπιθός	ὀπς
νεκύβαλ(λ)ος	νέκυς	ὀπίζομαι	ὀπς
νεμότωρ	νέμοσις	ὀπισθεν	ὀπιθε(ν)
νεοαρδής	ἄρδω	ὀπισθενωρ	ὀπνωρ
νεογενής	νεογνός	ὀπίσω	ὀπιθε(ν)
νεόγονος	νεογνός	ὀπλέω, -ίτης	ἐπω
νεόκοτος	νεοχμός	ὀπλομαι	ἐπω
νεόρτος	νεογνός	ὀπταλός	ὀπτός
νεούτατος	οὐτάω	ὀπτακίον	ὀπτός
νέριτος	ἐνεροι, νέριθε(ν)	ὀπτήρ, -ια	ὀπτεύω
Νέστωρ	νέομαι	ὀπτίλ(λ)ος	ὄσσε
νευρά, -ή	νεύρον	ὀπυιητής	ὀπύλω
νευστικός	2 νεύσις	δραμνος	δραμνος
νεωστί	νέος	ὀργάω	ὀργή
νηλής	1 νη-	ὀργάω, ὀργάω	ἐργον
νινί, νίννη	νᾶνος, νέννος	ὀργίζω	ἐργον
νόμισμα	νέμω	ὀργίζω, -λος	ὀργή
νόστιμος	νοστέω	ὀρεινός, ἄρειος	2 ὄρος
		ἀρείτης	3 ὄρος
Ξάνιον, Ξάσμα	Ξαίνω	ἀρόμαι	δρυνμι
Ξνήθιον	Ξάνος	ὀρόσθη	3 ὄρος
Ξανίζω	Ξάνος	ὀρθαγορίσκος	ὀρθρός
Ξυνίστωρ	εἶδος	ὀρθιάζω	ὀρθός
		ὀρθόκαριος	κραίρα
Ξα	ῶα	ὀρθρεύω	ὀρθρος
Ξε	ῶα	ὀρθρινός	ὀρθρος
Ξα	οἶαξ	ὀρθριος	ὀρθρος
οἶχλον	ὀφελος	ὀρκαμία	ὀρκος
οἰκωφελή	οἶνος	ὀροβάγχη	ὀροβος
οἶνός, οἶνηρός	οἶνος	ὀρόδαμνος	ὀροθύω
οἶνίζω	οἶνος	ὀροσπίλης	σπίνος
οἶνόπεδον	πέδην	ὀρπατιν	ἐρπω
Οἶνοτρόποι	τραπέω	ὀροπόγιν	ὀροσθύρη

Ὀρτυγία	→ ὄρτυξ	πενίοδομαι	→ πηνίων
ὀρτυγίας	ὀρτυγός	πέννομαι	2 ὄρμος
ὀρφοβάται	ὀρφατός	πεντοδάκτυλος	παντῆ
ὀρχάς	ὀρχατός	πεντοῖος	παντῆ
ὀρχήστρα	ὀρχέομαι	πέντοτε	παντῆ
ὀρχηστῆς	ὀρχέομαι	παππεπίκαππος	πάππα
ὀρχομενός	ὀρχεῖται	παππάζω	πάππα
ὀτλημῶν	ὅτλος	παππίας	πάππα
ὅτοτοῖ	ὀτοβος	πάπραξ	παρκνός
ὅτοτύζω	ὀτοβος	παραι	παρά
ὅττεια, -εύομαι	ὀσομαι	παραιφάσσει	παίφασσαι
ὅττι	3 ὅς	παραιμασύντης	μασφόμαι
οὐδαμῶς	ἀμῶς, εἰς, οὐ	παρὰσπας	σπάει
οὐδανόσωρος	ἄσφα	παρεμφορής	ἐμφορής
οὐλοχύτη	οὐλαί	πάσμα	πείσμα
οὐράνη	οὐράω	πάσων	παχός
οὐραχός	οὐρά	κατέξ	πάταγος
οὐρία	οὐράω	πατροκτόνης	κτείνω
οὐρίλαχος	οὐρά	πάτρω	πατήρ
οὐροδόκη	οὐράω	πάχετος	παχύς
ὀφελμα	ὀφελος	παδάφορος	παίρω
ὀφλησις	ὀφελω	πέδων	πάση
ὀφλισκάνω	ὀφελω	πέζος	πέζα
ὀχη	ὄχω	πειράζω	πείρα
ὀχη	ὄχω	πειραίνω	πείρα
ὀχλεὺς	1 ὄχλω	πειρατῆς	πείρα
ὀχληρός	2 ὄχλω	καλάτης	πέλας
ὀχλίω	1 ὄχλω	καλάχνη(ον)	πέλανος
ὀχλος	2 ὄχλω	πελίκη	πέλλα
ὀφάριον	ὄφου	πελλίς	πέλλα
ὀφαίταρος	ὄφα	καλλορέφος	πέμμα
ὀφίγονος	ὄφα	καλτάζω	πέλτη
ὀφίω	ὄφα	καλταστῆς	πέλτη
ὀψιμος, ὀψιος	ὄψα	πέμμα	1 πέπων
ὀψιμέω	ὄψον	πενία	πέννομαι
ὀψόνιον	ὄψον	πεντάβολον	πάντα
		πέκτης	πτοία
πάθη	πάθος	Πέργαμον	πύργος
παιδοτρίβης	τρίβω	περικτίνας,	κτείνω
πακτός, πάκτων	πάγος	-κτείνεται	
παλαμίσσωμαι	παλάμη	περιμήκτος,	μακρός
παλαμνείας	παλάμη	-μήκης	
παλάσιον	παλάθη	περικληθῆς	πύμπλημι
παλιμπυγῆδον	παλινπορεῖς	περισκέλεια	σκέλλω
παλινόρτος	ὀρνυμι	περίσκαπτος	σκέπας
παλίωξις	ἰσκή	περίφωρος	φῶρ
Παλλάδιον	παλλακίς	περικέζω, -πῶω	παρκνός
πάλλαξ, -ς	παλλακίς	πετροσέλιον	σέλιον
Παλλάς	παλλακίς	πηγησίμαλλος	πήγνυμι
παλτός	πάλλω	πηγυλῆς	πήγνυμι
πάμα	πέσσωσθαι	πηδάω,	πηδῶν
παματοφαγεῖν	φαγεῖν	πηθίζω	
παμπησία	παμπήθη	πήληξ	πέλλα
πανδάλητος	δηλόμαι	πηλοπλάθος	πλάθωνος

πῆλιν	→ πῆλιν	πρόδρομοι	→ χάσσαι
πῆνη	πῆνη	πρόδρομος	λέσχη
πῆσσω	πῆσσω	προμαλή	μολαίν
πίλος	πίλος	πρόπακτος	πάκκα
πιάρος	πίαρ	προπετής	πίπτω
πίσσω	πίσσω	προπηλακίζω	πῆλός
πιόν	πιόν	πρόσειλος	εἰλη
πίον, πιδάτος,	πίον, πιδάτος,	πρόσεψος	ἐνέπει
-ότερος	-ότερος	προσήλυτος	ἐλευσομαι
πίστρα	πίστρα	προσηνής	ἀπηνής
πλάγχιος	πλάγχιος	πρόστων	στοδ
πλάγος	πλάγος	πρώην, πρωϊά	πρωτ
πλάτanos	πλάτη	πτισάτη	πτίσσω
πλάτιον	πλάτη	πτίσις	πτίσσω
πλάτις	πλάτη	πτόρος	πτόρνωμαι
πλείος	πλείος	πτυκτίον	πτυχή
πλίγμα, πλίξ	πλίγμα	πτωκός	πτοία
πλίκης	πλίκης	πτωπέζω	πτοία
πλοκή	πλοκή	πτωχεία, -χός	πτοία
ποδένικτρον	ποδένικτρον	πυγμαχός	πυγμα
πόδωμα	πόδωμα	πυγούσιος	πυγμα
ποκίω	ποκίω	πυγών	πύκος
πολυδερμός	πολυδερμός	πυκάζω	
Πολυδερκής	Πολυδερκής	πυκ(ι)νός	
πολύθρος	πολύθρος	πυκτικός	πυκτεύω
πολύθετος	πολύθετος	πυλκωρός	θυρωρός
πολυκαγής	πολυκαγής	πύλιγγος	πυλεών
πολύκαητος	πολύκαητος	πυριπτης	ἡχη
πολυλός	πολυλός	πύστις	πυύδομαι
πολυπύμων	πολυπύμων	πυρο-	ταλαίπωρος
πολυπύρων	πολυπύρων	πύστης	πυτάομαι
πολυπίδα	πολυπίδα		
πολύρονη	πολύρονη	βαγδαίος	βαγῆ
πολύστομος	πολύστομος	βαγῆ	
πολυτελής	πολυτελής	βαδαλός	βαδινός
πολύτιμος	πολύτιμος	βαδαίνω	βαδάμιγξ
πολύτλας	πολύτλας	βασιστήρ	βαίω
πολύφλοσβος	πολύφλοσβος	βάμα	βαίνω
πόμα	πόμα	βάστος, βάων	2 βᾶ
πονέω, -ηός	πονέω, -ηός	βαῖθρον, βαῖμα	βᾶω
πότιμος	πότιμος	βήγμιν	βήγμω
πράκος	πράκος	βήγματος, -ίτερος	2 βᾶ
πράβω, -ειρα	πράβω, -ειρα	βήγξ	βῆν
πρευμένεια, -ης	πρευμένεια, -ης	βήγηνω	βήγμω
πρηδών	πρηδών	βήγος, βήγος	2 εἰρω
πρημαίνω	πρημαίνω	βήγτρα, βήγτωρ	2 εἰρω
πρημάς	πρημάς	βιγαδανός	βίγος
πρημονέω	πρημονέω	βόγνος	βόγω
πρηπτήρ	πρηπτήρ	βωδοδεκτύλος	βωδον
προβέλιμος	προβέλιμος	βοῖζος	βοῖβδος
πρεϊκτής	πρεϊκτής	βόπτερον	βοπής
προϊσσομαι	προϊσσομαι	βυός	βῶω, βῶα
προκάς, Προκηνή	προκάς, Προκηνή	βύμη, βυμός	1 βύω
		βύομαι	βύομαι

σπασμός, σπάτος → σπάω
 σπειραία, -άω σπείρω
 σπείρον σπείρω
 σπαλλόμεναι σπάλλω
 σπέρδος σπείρω
 σπέρμα σπέρω
 σπερχνός σπέρχω
 σπινθών σπίνος
 σπιδόθεν σπιδιος
 σπίζα, -ίας, -ιτης σπίνος
 σπίζω σπιδιος, σπίνος
 σπικανών σπινός
 σπινθαρίς, -θάρυξ σπινθήρ
 σπολείσθ σπάλλω
 σπόςθω σπείρω
 σπυρίδιον σπέρτος
 στάθην στάθας
 σταίτινος σταίς
 σταλάγμα, -άξω σταλάσσω
 σταλινός στάλλω
 σταλύξω σταλάσσω
 στανύω ιστάω
 σταγτός στρατός
 στατυός στατός
 στεγανός στέγω
 στέγαστρον
 στεγνός στέγω
 στενωπός στενός
 στεκτικός στέγω
 στέλαχος στέλεξ
 στένωγμα, -άξω στένω
 στενώχω στένω
 στενωγρός στενός
 στέργηθρον στέργω
 στέριφος ἰ στείρω
 στέροψ δστραπή
 στεφάνη, στέφω
 στέφανος
 στήνα, -ον στήθος
 στήριγξ στήριξω
 στίβος στείβω
 στωτός στίξω
 στυλινός στίβω
 στίξω στείχω
 στίφρος στίφος
 στόλες στείλας, στίλλω
 στομφάξω, στομφαί
 στοργή στερύω
 στοχάζομαι στόχος
 Στράβος στρεβλός
 στράβηλος, στράβων
 στραγγαλέω στράγγξ

στραυγαδών → στρεύομαι
 στράφεις στρέφω
 στρηναίω, -ύξω στρηνης
 στρωτός στρόνυμι
 στυνός, στυγνός στυγέω
 στυμμα στύφω
 στυξ στυγέω
 στυκτήριος, -ις στύφω
 στυφός, στύφεις στύφω
 συβώτης συβόσιον
 σύζυξ ζεύγωμαι
 συλάω, -εύω, -έω σῶω
 συλλογή, λέγω
 σύλλογος
 συνέντης, έντος
 συνακαχέτε ἐπώχεται
 σύνταρρος, -έω ταρρός
 συναμυσία, -ότης ἄμυμι
 συναχθών ἐπώχεται
 συρίξω σύριγξ
 σύρφαξ σύρις
 συφείος, -έος, -ές σφίς
 σφαλερός σφέλλω
 σφεταίξω σφείς
 σφέτερος σφείς
 Σφίγξ σφίγγω
 σφούβυλος σφούβω
 σφός σφείς
 σφυγμός, σφύξις σφύζω
 σφύρα, σφύραίνω σφυρὼν
 σφυρήλατος σφυρὼν
 σφυροπέλας πέλας
 σχέσις, σχέσις σχέω
 σχαστηρία σχάω
 σχεδάριον, σχέθι σχίζω
 σχεθεῖν ἔχω
 Σχερτή ἑπισχερῶ
 σχίζαί, σχίθι σχίζω
 σχινδαλμος, σχινδαλμός
 σχολάξω, -αίος σχολή
 σωή σῶω
 σωπῶ σωπός
 σωμαλες σός
 σώρακος σώρος
 σῶστρα σῶς
 τακτικός τάσσω
 τάκινες ταικός
 ταλα(F)ργός ταλα-
 ταλαίφρων ταλαίφωρος
 ταλακάρδιος ταλα-
 ταλάφρων ταλα-
 τήμος τήμος

ταναύπους → τανυ-
 τανύγλωσσος τανυ-
 τανυγλώχιν τανυ-
 τανυήκης ἥκη, τανυ-
 τάρη τραχύς
 τατά, τατί τέττα
 τατύρας τέτραξ
 τάτυρος τέτραξ
 τάφρος θάπτω, ἰ τάφος
 ταχύρροθος ῥόθος
 τείνυμαι τίνω
 τεκμαίρω τέκμαιω
 τεκμήριον τέκμαιω
 τεκταίνομαι τέκτων
 τεκτοσύνη τέκτων
 τένθης, τενθεύω τένθω
 τένος τείνω
 τερηδών τείρω
 τερπικέραυνος τέρπω
 τερπωλή τέρπω
 τερσαίνω τέρσομαι
 τεραία τερσός
 τετράδων τέτραξ
 τετραθέλυμος θέλυμον
 τετραῖον τέτραξ
 τετρακίδαιοι τέσσαρες
 τετρακτὺς τέσσαρες
 τετραξός τέσσαρες
 τέτρατος τέσσαρες
 τετραφάληρος φάλος
 τετράφαλος φάλος
 τέτραχα τέσσαρες
 τετράων τέτραξ
 τέτριξ τέτραξ
 τέτρομος τρέμω
 τευτάζω τευτῶμαι
 Τευτίαπλος Τευταμίδης
 τῆδε τῆ
 τηκεδών τῆκω
 τηλεδαπός τῆλε
 τηρός τηρέω
 Τιβίσκος τίφος
 τιθαίνομαι τιθασός
 τιθάς τιθασός
 τιλάω τίλος
 τίλημα τίλος
 τίλημα, τίλεις τίλος
 τίλταν ἰ τηλία
 τινάκτωρ τινάσσω
 Τιτυός τίτυρος
 τμήδων τμήγω
 τμήμα, -αις τμήγω
 τμητικός τμήγω
 τομή, τόμος τέμνω

τόνος → τείνω
 τοπάζω τόπος
 τούφα τύφη
 τράγος ἄρνεος
 τραγωδία, -ος τράγος
 τριαγμός τριάξω
 τριάκοντα τρεῖς
 τριακόσιαι τρεῖς
 τριακτήρ τριάξω
 τριγδής τρίγλη
 τριξός δισσός
 τρίτης ἐρέτης
 τριλλιστος λιτή
 τρίμιτος μίτος
 τριξός τρεῖς
 τριπλάσιος διπλάσιος
 τρίπους πούς
 τρισκαίδεκα τρεῖς
 Τριτογένεια Τρίτων
 τριτογενής τρεῖς
 τριτοπάτωρ τρεῖς
 Τρίφουλον φυλή
 Τριφυλία φυλή
 τρίφυλος φυλή
 τρίχα τρεῖς
 τριχίας, -ις θρίξ
 τροχαῖος τροχάξω
 τροχαντήρ τρέχω
 τρόχις, -χος τρέχω
 τρυφεραίνομαι τρυφάω
 τρυφερός, τρύφος τρυφάω
 τρύχνος στρύχνος
 τρωγῶλια τρώγω
 τρώγη, -ίτης τρώγω
 τρωγλοδύτης τρώγω
 τρωκτά, τρώκτης τρώγω
 τρώξ, -αλλίς τρώγω
 τυῖδε τυί
 τυκάνη τύκος
 τύλη τολύπη, τύλος
 τυλίσσω τύλος
 τυνοῦτος τυνός
 Τύριλλος τυρός
 Τυρώ, Τύρων τυρός
 ὕ ὕσπερ
 ὕδρος ὕδωρ
 ὕδρια ὕδωρ
 ὕδρωψ ὕδωρ
 ὕεσι, ὕεσάνα ἐννυμι
 ὕετός δει
 ὕθνος ὕς

υλαινός	→ υλός
ύλαγμα, -γμάς	ύλδω
ύλακχ, -κτέω	ύλδω
ύλαξ, ύλδσκω,	ύλδω
ύλδσσω	
ύλθεις	1 ύλη
ύλίζω, ύλιστήρ	2 ύλη
ύλιστήριον,	2 ύλη
ύλιστριον	
ύλοτόμος	1 ύλη
ύλώδης	1 και 2 ύλη
ύμεθεπός	ύμεϊς
ύμέναιος, -νήτος	2 ύμην
ύμνωδία	ύμνος
ύπαιθα	ύπο
ύπέρβαι	ύπερ
ύπερθεν	ένεροι, ύπερ
ύπερφου	φει
ύπερφλοιος	φλέω
ύπερφυής	ύπερφίλος
ύπηρέσιον	έπείτης
ύπόδημα	δέω
ύρσικος	σύριχος
ύσθριξ	ύστριξ
ύσπλεθος	σπείλεθος
ύφος	ύφθ
ύχηρος	ύβρις
ύψηλός	ύψι
ύψηρεφής	έρφεω
ύψιστος, -ίτερος	ύψι
ύψων	ύψη
ύψοθεν, -θι	ύψη
ύψος, -όσε, ύψοθι	ύψι
φάνυτατος	φαίνω
φαστούπος	φάψ
φάεννος	φάος
φαιδιμος	φαιδρός
φαικός, -άσιον	φαιός
φακχ	φασός
φάλαρα, -ον	φάλος
φάληρις, -ός	φάλός
φάλης	φάλλός
φάλλει	έθάλω
φάλλεται	φάλος
φάλλσσεται	φάλός
φάλλη	φάλλαινα
Φάλλην	φάλλός
φάλύω	φάλός
φανερός	φαίνω
φανή, φανός	φαίνω, φάος
φαντάζω, -σία	φαίνω
φάρκεσθαι	φάρσσω
φάρδω	2 φάρος

φάσσα	→ φάψ
φασσοφόνος	φάψ
φατίζω, φάτις	φατειός
-φατος	θείνω
φάττα	φάψ
φάυνειν, φάυνεις	φάος
φειδός	φειδομαι
φειδωλή, -ός	φειδομαι
φενάκιζω	φέναι
φήμη, φήμις	φημί
φηρία	Φήρες
φθειρήνωρ	φθίω
φθεισιμβροτος	φθίω
φθινόπωρον	όπώρα
φθινόδιω, φθίνω	φθίω
φθίσις	φθίω
φθόη	φθίω
φθορά, φθόρος	φθειρώ
φιλομμειδής	μειδία
φίλτρον	φίλος
φλεβάζοντες	φλεψ
φληγύσσα, -ύω	φληγυφος
φλοιδάω	φλιδάω
φλοία	φλέω
φλόξ	φλόγω
φλόος, φλόυς	φλέω
φλύος	φλέω
φοιήεις, φοιήος	φοινός
φοίνισσα, -ίσσα	φοινί
φοιτάλεος,	φοιτάω
φοίτος	
φορυτός	φορύνω
φραγμαός	φράσσω
φραδή, -ής	φράζω
φραδμοσύνη	φράζω
φράσις	φράζω
φρενοδαλής	δηλέομαι
φρήτη	φράτωρ
φρίσσω, -τεω	φρίξ
φύ	φει
φύζα	φυγή
φυκήν, -ίαις	φύκος
φυλκή	φυλή
φύξιμος, φύεις	φύξηλις
φύραμα, φύρδην	φύρω
φυρμός	φύρω
φυσαλ(λ)ις	φύσα
φυσία	φύσα
φύσιγγ	φύσα
φύσσα, -η, -ων	φύσα
φύτλα	φύω
φώγανον	φώγω
φώρα, -η, -ιος	φώρ
φωτίζω, Φώτιος	2 φώς

χαλά	→ χηλή
χαλαίπους	χαλάω
χαλαρός	χαλάω
χαλέπτω	χαλεπός
χαλίφρων	χαλάω
χαλκοάρας	δαρ
χαλκοκορυστής	κόρυς
χαμᾶζε, -θεν	χαμαι
χαμαιεύνης	εὐνή
χαμαιζήλορ	χαμαι
χαμηλός	χαμαι
χαμόθεν	χαμαι
χαμύνη	χαμαι
χανδόν, χάνος	χαίνω
χαρά	χαίρω
χαράδριος	χαράδρα
χαρακίω	χαράδρα
χαρακτήρ	χαράδρα
χάραξ, -άσω	χαράδρα
χαρία	χάρμη
χαρμόσυνος	χαρμένη
χάσμα	χαίνω, χάσκει
χαυνόπρωκτος	χάος
χειμάδιον	χείμα
χειμάζω, -αίω	χείμα
χειμερινός,	χείμα
χειμέριος	
χειρίστος	χερείων
χέλαιον, χελύς	χέλυς
χέλληστος	χέλυς
χελύνιον	χέλυς
χεράς	χέραιος
χέρεια, χέρη	χερείων
χέυμα	χέω
χθόνιος	χθών
χιδέω	2 χί
χιμαρος	χείμα
χιραλέος	χιράς
χιροπόδης,	χιράς
χιρόπους	
χλαμύς, χλανίς	χλαίνα
χλίθας	χλίω
χλωράπυχην	χλωρήτης
χναυρός	χναύω
χναυστικός	χναύω
χνοίη, χνόη	χναύω
χοεύς, χοή	χέω
χοιρίνη	χοίρος
χόλικες	χολάς

χολικός	→ χόλος
χολλάδες	χολάς
χόος, χώ	χέω
χρίμα	χρίω
χρυσόπαστος	πάσσω
χρυσόρ(ρ)απής	ραπής
χρώ, χρώμαι	χρή
χυμεία	χέω
χύρρα, -ος	χοίρω
ψαίμα, -στός	ψαίω
ψάκαλον	ψακάς
ψάρος, -ός	ψάρ
ψατᾶσθαι, -ήσαι	φθάνω
ψευκροπόδης	ψευκρός
ψέ	σφείς
ψέθυρα	ψέθυρος
ψέλος	ψέλος
ψευδίστυξ	στύγναι
ψεφαίος	ψέφας
ψεφαρός,	ψέφας
ψεφηνός	
ψηλαφίνυθα	ψάλλω
ψηρόν	ψώ
ψιάζει, ψίαμα	ψιάς
ψιδόνες	ψίδυρος
ψιάει, ψιάς	ψιάς
ψίν	σφείς
ψινάς	ψίνομαι
ψίξ	ψίξ
ψίσις	ψίνομαι
ψυχάρπαξ, ψίγη	ψίω
ψυχή, ψύχος,	ψύχω
ψυχρός	
ώβας, ώσση	ώβον
ώδισμος	ώδίσω
ώλαι	ώα
ώλον	ώβον
ώκινον	ώκιμον
ώλιγξ	ώλίγγη
ώλδον	ώλέτη
ώμηλυσος	έλωμος
ώμηστής	ώμος
ώνά, -όμαι, ώνή	ώνος
ώρατός, -ότης	ώρα
ώρος	ώρα
ώρυδόν	ώρύομαι
ώσις	ώδέω

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

- σ. 10' στῆλ. γ' καὶ δ' μετὰ τὸ β. βαθμὶς πρόσθετος Βάβρ. Βάβριος
σ. 97 στίχ. 31 ἀντὶ ἐνήνοθε. γρ. ἐνήνοθεν.
σ. 109 στίχ. 5 ἀντὶ ἐνάος γρ. ἐνάος
σ. 145 στίχ. 29 ἀντὶ ἱς. γρ. 1 ἱς.
σ. 176 στίχ. 34 ἀντὶ κολακισίω γρ. κολακισίω
σ. 241 στίχ. 11 ἀντὶ μήν. γρ. 2 μήν.